«КУЛЬТУРНА-ДЕРЖАВА»
Громадська організація

Чуріков Ю.І.
04071, м. Київ, вул. Верхній вал, 62, к.18
+380-098-043-57-52
E-mail: y_churikoff@ukr.net
код ЕДРПОУ 44952541

Тиж Ю.О.
Сертифікат на проектні роботи
Серія АА № 004182 виданий 21.12.2018 р.
www.kyiv-heritage.com
www.kyiv-heritage-guide.com
www.kyiv-landuse.com

УКРАЇНА. Війна 2022 року

ДАЙДЖЕСТ

Том 4

Книга 13

Статті та новини № 2.601-2.800

м. Київ - 2024 р.

1. АНОТАЦІЯ

1. Дайджест (преса)

Дайджест (англ. *digest* — стислий виклад, резюме) — інформаційний продукт (видання, стаття, *підбірка*), що містить виклад творів у вигляді витягів з оригіналу чи у формі його вільного перекладу або добірку у повному чи скороченому вигляді найцікавіших творів, вибраних з інших видань.

Як правило, до такого передруку систематично вдаються провінційні друковані газети, які мають слабку кореспондентську мережу і відчувають брак інформації й поповнюють її недостачу за рахунок столичних видань. Наявність великої кількості дайджестів — ознака низького фахового рівня видання. Свідченням журналістської майстерності є наявність у газеті чи журналі значної кількості ексклюзивних матеріалів, тобто таких, що виготовлені саме для цього видання його кореспондентами та оглядачами.

Але навіть авторитетні газети з глибокими традиціями сьогодні не обходяться без передруків найбільш цікавих матеріалів з інших видань, вміщуючи їх у рубриках «Наші передруки», «Дайджест» тощо. Для читачів такі рубрики цікаві, оскільки в них часто із скороченням малоістотних частин уміщуються сенсаційні, непересічні твори та праці, які збагачують читача новими знаннями, несподіваними інтерпретаціями фактів.

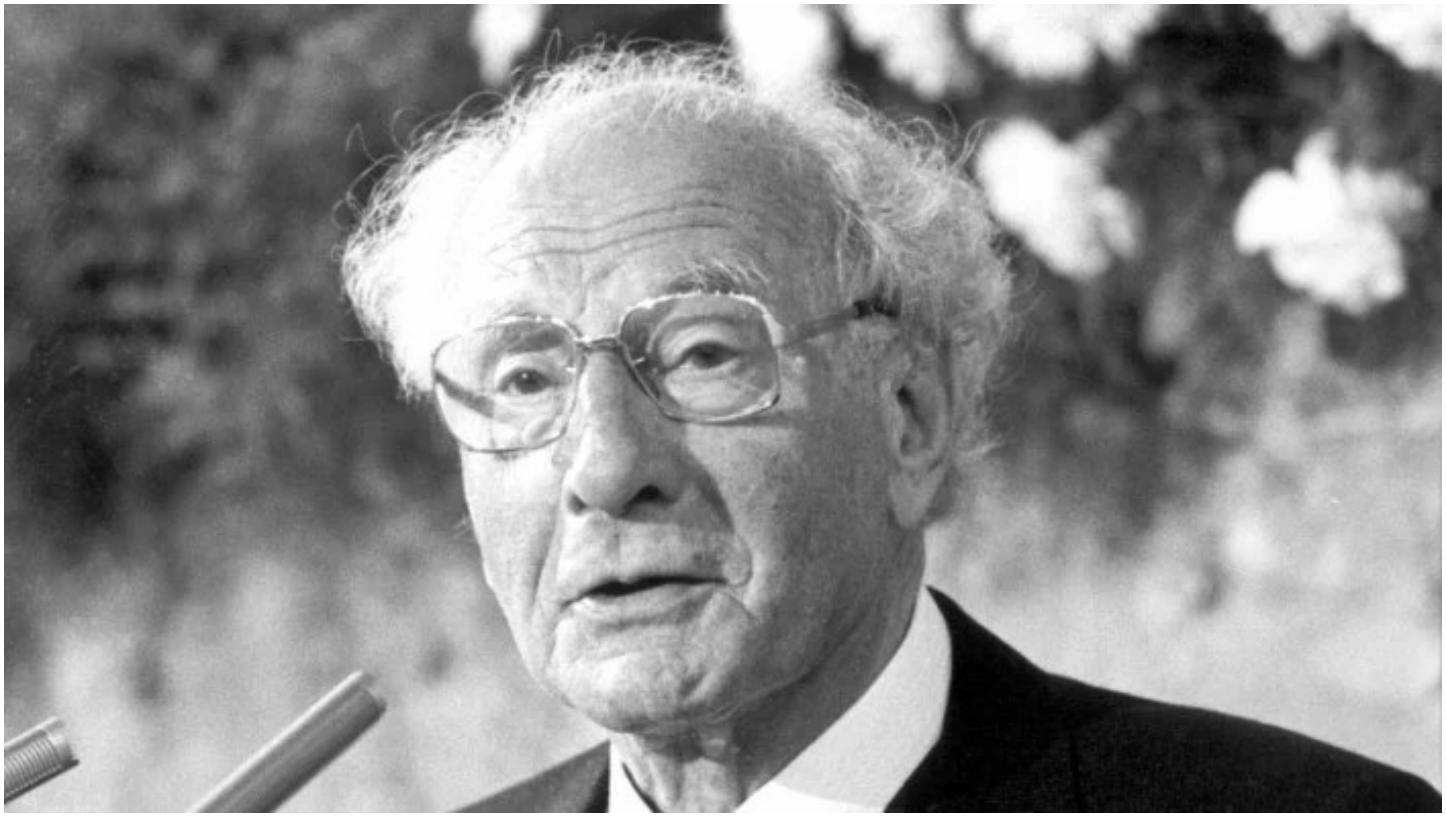
Первісно дайджестами називалися адаптовані для масового читання твори світової класики. Великі за обсягом романи стискувалися до розміру брошурки, що потребувала невеликого часу для ознайомлення й дешево коштувала. За допомогою такого видання можна було за півгодини «пройти» «Сагу про Форсайтів» Д. Голсуорсі чи «Війну і мир» Л. Толстого. Зрозуміло, що такі дайджести могли дати тільки псевдознання і аж ніяк не знайомили читачів ні з реальною філософською концепцією, ні з образним світом творів. Тим паче, що будь-який переказ обов'язково містить у собі елементи вибірковості, а, отже, й інтерпретації.

2. Моніторинг ЗМІ

Підготовка дайджестів публікацій є однією з найбільш поширених послуг у галузі ***професійного моніторингу*** засобів масової інформації. Її зміст полягає у створенні **добірки найважливіших матеріалів за визначеною тематикою та за визначений період**. Такий інформаційний продукт надає змогу відслідковувати головні новини у певному напрямку, отримувати експертні оцінки та прогнози розвитку галузі, відстежувати діяльність конкурентів тощо. **Перевагою цього виду отримання даних є відсутність *«інформаційного шуму»*.**

2. ПЕРЕДМОВА

ЛЕО ЛЕВЕНТАЛЬ. ІНДИВІД І ТЕРОР (1949)

Кві 7, 2024 297

Існує поширена думка, що фашистський терор є минущою історичною фазою, яка, на щастя, вже позаду. Я не можу приєднатися до цієї думки, оскільки розглядаю терор як такий, що глибоко укоренився в динаміці сучасної цивілізації і, особливо, наукової організації. Небажання досконально вивчити феномен терору в усіх його аспектах саме по собі слугує одним із непримітних симптомів терору. Безсумнівно, для тих, хто живе в умовах терору, практично неможливо розмірковувати про нього і тим самим розширити свої пізнання про нього.

Проте це навряд чи є достатнім поясненням дивовижної стриманості, а то й заперечення, якими західний світ, що так цінує факти, відповідає на тоталітарний терор. Хоча йому завжди були доступні надійні джерела, Захід миттєво заплющив очі на прояви фашистського терору, аж доки йому не довелося звернути увагу на розкриті в Освенцимі, Бухенвальді, Берген-Бельзені та Дахау злочини. Західний світ і донині (1946 р.) уникає фактів про той терор, який послідував за закінченням війни. Поширеному в країнах, що зазнали терору, заціпеніння, що служить самозбереженню, у так званому “вільному світі” відповідає психічне витіснення – неусвідомлена втеча від правди.

Сучасна система терору означає атомізацію індивіда. Думка про наслідки і наслідки тілесних катувань наповнює нас огидою; не менш жахливе їхнє

значення для психіки. Задіяне терором розлюднення полягає насамперед у тотальній інтеграції населення в колективи, що паралізують міжлюдську комунікацію, – незважаючи на те, що це попри те чи, якраз, як наслідок найгроміздкішого комунікаційного апарату, на вплив якого люди відтепер піддаються.

В умовах терору індивід ніколи не один і завжди самотній. Він окостеніє й отупіває не тільки у стосунках зі своїми ближніми, а й по відношенню до самого себе. Страх забороняє йому спонтанні емоційні та розумові реакції. Сам акт мислення стає дурістю: він небезпечний для життя. Було б нерозумно не бути дурним, і як наслідок цього загальне оглупління охоплює залякане населення. Люди впадають у ступор, що нагадує стан моральної коми. Основними рисами терору я бачу таке:

1. Безпосередність і всемогутність

Однією з основних функцій терору є знищення будь-якого раціонального співвідношення між урядовими рішеннями та особистою долею. Характерні для початкової стадії тоталітарного терору масові арешти, змішання в концентраційних таборах із найрізноманітніших причин людей найрізноманітнішого походження, переконань і релігії слугує стиранню особистих відмінностей і претензій до владного апарату. Якісної відмінності, яка зазвичай створюється між засудженими ув'язненими та рештою населення, не існує між жертвами терору в концтаборах і людьми назовні. Принцип вибірки під час масових арештів, що здається настільки ірраціональним, ґрунтується на терористичному розрахунку. Питання індивідуальної ціни є настільки ж неважливим, наскільки безнадійною є надія на тимчасово обмежене покарання.

Концентраційні табори куди більш репрезентативні щодо складу населення за складом своїх ув'язнених, ніж традиційні в'язниці. Цей факт підтверджується ще й тією обставиною, що ув'язнені концтабору підлягатимуть нагляду не невеликої групи спеціалізованих службовців, а певних загонів таємної поліції, яка одночасно пригноблює і все населення цілком.

Це знищення причинно-наслідкового зв'язку між окремим вчинком і наслідками, що виникають через нього для індивіда, є однією з основних цілей сучасного терору, власне:

2. Крахом безперервного досвіду

Із крахом законної раціональності та її чіткого значення для індивідуальної долі сама вона стає непередбачуваною і втрачає тим самим свій специфічний сенс. Індивід не знає, що на нього чекає, а вже пережите втрачає всіляке значення для його особистості та його майбутнього. Нормальний ритм життєвих фаз від молодості до старості, з виховання, кар'єри, успіху або неуспіху скасовано. Творчі можливості фантазії та спогадів втрачають свій

сенс і, зрештою, марніють, бо вони не здатні посприяти бажаній зміні життєвих умов індивіда.

Зрозуміло, трансформація людини з індивіда, сутність якого означає сталість досвіду і спогадів, у простий вузол окремих реакцій має глибші наслідки серед ув'язнених беззахисних жертв терору, ніж серед "вільного" населення. Різниця, однак, є лише градуальною, і якщо ми підтверджуємо нашу теорію лише повідомленнями з таборів, то не варто забувати, що населення загалом знало про масові арешти й терор у концтаборах. І, таким чином, жертвами терору були не лише євреї, "комуністи", поляки тощо, а й – згідно з наміром – справді всі.

Курт ***Бонді***, німецький психолог, який і сам був певний час ув'язненим концтабору, описував крах досвіду та спогадів так:

> *"Найдеморалізуюче впливає неясність тривалості ув'язнення… Людина намагається забути. Минуле поступово стає невизначеним і туманним, образ сім'ї та друзів розмивається… У цьому – коріння безнадійності, апатії, байдужості, відчаю, недовірливості, егоцентризму". (Kurt Bondy, Problems of Interment Camps, Journal of Abnormal ans Social Psychology, 1943)*

Життя стає ланцюжком очікуваних, уникаємих або зазнаваних потрясінь, і цей фрагментований досвід призводить до фрагментації індивіда. У терористичному суспільстві, де все сплановано до дрібниць, план для індивіда полягає в тому, що ніякого плану немає. Таким чином індивід перетворюється просто на об'єкт, на зв'язку умовних рефлексів, за допомогою яких він реагує на незліченні маніпульовані та розплановані потрясіння.

3. Крах особистості

Особиста комунікація стає незначущою в системі, в якій життя зводиться до ланцюжка не пов'язаних одна з одною реакцій і шокових переживань. На місце над-Я, інстанції совісті, заступає Гітлер-Я, як мені хотілося б його назвати, в якому обмеження діяльності, що створюються совістю, замінюються придушеннями та імпульсами, що продукуються винятково механічними реакціями та імітаціями. Ні тероризований, ні терорист не залишаються особистостями в традиційному сенсі цього слова. Вони, зрештою, є просто матеріалом, який пристосовується до ситуацій, що їх створює абсолютно незалежна від них сила. Ув'язнений, який утік з Освенцима, розповідав, як табірна система "руйнує всі соціальні зв'язки в жертвах і зводить розумову діяльність до боязкого бажання подовжити виживання, чи то на один день, чи то на одну годину".

Бруно ***Беттельгейм***, недобровільний спостерігач у двох концентраційних таборах, влучно проаналізував цей процес руйнації, який закінчується втратою елементарних імпульсів.

За його власними словами:

> *“Для нових ув’язнених зовнішній світ, який жив далі, ніби нічого не сталося, складався з людей, яких вони знали як друзів і рідних. Але навіть ця ненависть до їхньої передбачуваної байдужості навряд чи існувала у більш старших ув’язнених. Здавалося, що нібито разом із цією здатністю любити своїх ближніх, вони також втратили і здатність ненавидіти їх – вони стали нездатними взагалі виявляти сильні почуття до кого-небудь”. (Bruno Bettelheim, Inidividual and Mass Behavior in Extreme Situations, in: Journal of Abnormal nad Social Psychology, 1943)*

Схоже спрощення особистості до зв’язки умовних рефлексів спостерігалося і у співробітників охорони. Янкель Вірник описує у своїй книзі “Один рік у Треблінці” поплічників терору як автомати, які не знали ні каяття, ні співчуття і виконували свої обов’язки, щойно начальник натискав на кнопку. Беттельгейм описує процес дегуманізації такими словами: “Через те, що вони виховувалися у світі, де жорстокість засуджувалася, їм було неприємно робити те, що вони робили. Здавалося, що в них розвинулося почуття нереальності щодо своїх актів жорстокості. Після того, як вони прослужили деякий час наглядачами в таборі, вони звикали до своєї нелюдської поведінки – вони розвивали “умовний рефлекс”, і він таким чином ставав частиною їхнього “справжнього” життя”.

Приголомшує доказовий матеріал, який надають самі ці автомати нелюдськості під час судів над військовими злочинцями, що відбуваються в Німеччині. Вони зізнаються в найжахливіших злочинах, не демонструючи при цьому ні найменшого почуття провини. Вони наполягають на тому, що їхня нелюдська поведінка виправдана наказами їхнього начальства.

4. Боротьба за виживання

Стара культурна система абстрактної філософської метафізики аж до інститутів релігії та виховання являла собою ідеологію раціональної поведінки, що включала в себе повагу до прав, претензій і потреб інших як необхідну умову власного виживання. У рамках терористичної системи така поведінка була б рівнозначною самознищенню. Тероризм руйнує причинно-наслідковий зв’язок між соціальною поведінкою і виживанням і зіштовхує індивіда з голою природною силою, тобто з неприродною природою, що стала не-природною, в образі всемогутнього терористичного апарату.

Метою терору і терористичних актів є змусити людей до настільки всеосяжного пристосування до свого принципу, щоб вони знали лише одну мету: самозбереження. Що більше люди без докорів сумління думають лише про власне виживання, то більше вони перетворюються на психологічні маріонетки системи, яка не має іншої мети, крім утримання влади.

Колишні в'язні концентраційних таборів підтверджують цей регрес до елементарного соціал-дарвінізму. Бонді повідомляє: "Прагнення до самозбереження, страх, голод і спрага призводять до повної зміни особистості у більшості ув'язнених… У багатьох випадках зникало саме почуття відповідальності за інших людей, а водночас із ним і всіляке відчуття спільної долі. Так, деякі ув'язнені вели дику, безоглядну і абсолютно безнадійну боротьбу за своє виживання". (Bondy, 1943)

5. Перетворення на "сировину"

Одним із найсильніших страхів володарів терору є те, що їхні жертви знову можуть відновити усвідомлення своєї приналежності до єдиного людського суспільства. Тотальна перемога тоталітаризму була б рівнозначна тотальній втраті розуміння історії людьми, які, нездатні до будь-якої рефлексії, стають, таким чином, "сировиною". Гітлер сформулював це недвозначно: "Я хочу, щоб молодь була жорстокою і безстрашною, схильною керувати і застосовувати силу. І молодь повинна стати такою. Вона повинна мужньо переносити будь-який біль.

У нас не повинно бути ніяких слабкостей, ніяких ніжностей. Її очі повинні знову спалахнути блиском чудової, вільної хижості. Я хочу, щоб моя молодь була сильною і прекрасною. Я виховуватиму її всіма можливими фізичними вправами. Я хочу, щоб вона була атлетичною. Це найголовніше, найважливіше. Таким чином я відбракую людей, які остаточно одомашнилися за минулі тисячоліття. Таким чином я отримаю чистий, благородний природний матеріал. Таким чином я зможу створити щось нове". (Герман Раушнінг, Говорить Гітлер. Звір із безодні, 1993)

Якщо відкинути всі прикметники, що прикрашають, ми отримуємо класичне формулювання фашистських засобів і цілей. Людство, після того як його вкотре приборкають, стане частиною природного багатства і, тим самим, справді сировиною, яку можна за бажанням видобувати і використовувати або ж знищувати і викидати геть. Сучасний тероризм завжди розглядає людину або з погляду монополіста, який оцінює природні багатства, або з погляду могильника, який прикидає, як позбутися непотрібних людських решток, що стали непотрібними.

В оповіданнях, що описують прибуття ув'язнених у східноєвропейські концтабори, чітко ілюструється ця позиція:

> *"З одного боку, ми здавали наш багаж, з іншого – нам довелося роздягнутися і здати наш одяг і цінні речі. Голими ми пройшли в наступний барак, де нам поголили і продезінфікували голови та обличчя лізолом. На виході кожен із нас отримав номер… Із цими номерами в руках нас загнали в третій барак, де відбувалася реєстрація. "Реєстрація" полягала в тому, що ці номери нам нататуювали на*

грудях. Після того, як кожен надав інформацію про свою персону, нас групами по сто осіб відправили до підвалу, а потім до іншого бараку, де ми отримали смугастий одяг і дерев'яні черевики". (Die Judenausrottung in Polen. Augenzeugenberichte. Dritte Serie. Genf 1944)

Аналогія між поводженням з людськими істотами і товаром при перевірці інвентарю жахлива і переконлива. У кожному випадку йдеться про спланований захід із придатними або непридатними для певних цілей матеріалами. За свідченнями очевидців, процес реєстрації було вдосконалено настільки, що відбирали тільки справді корисний людський товар. Той, хто не отримував номера, вибраковувався і знищувався. І як у всякій перенаселеній адміністрації, кожен відмовлявся брати відповідальність за будь-які помилки.

Навіть коли товар помилково визнавали бракованим, його знищували:

"Оскільки ув'язнені сортувалися не за іменами, а за номерами, легко відбувалися помилки з жахливими наслідками. Якщо "писар" випадково відмічав якийсь номер, який належав до ще ще живої людини, як "мертвий" – помилка, яка легко могла статися в ситуації настільки високої смертності -, помилка ця виправлялася тим, що носія номера вбивали".

Вірник описує зведення індивіда до нікчемності потенційної падалі:

"Люди прибували і зникали, смерть без кінця. Я навчився бачити в кожній живій людині майбутній труп. Очима я оцінював його вагу, кому доведеться нести його до могили, наскільки дістанеться при цьому його могильнику? Це було жахливо, але це було, тим не менш, правдою. Хто б міг подумати, що людська істота в подібних умовах іноді може посміхатися і жартувати?"

Це – жорстокі факти, і вони дають нам право зробити висновок, що всередині логіки терору людина стає просто сировиною. І навіть сама смерть служить раціональній меті і повинна використовувати зайвий людський матеріал:

"Німці зганяли міських євреїв у натовпи – чоловіків, жінок, дітей. Дорослих тут же вбивали, дітей же віддавали загонам гітлерюгенда як мішені для навчання стрільби". (Бюлетень новин, Представництво польського єврейства, Американський підрозділ 1945)

6. Асиміляція в тих, хто переслідує

Терористична система досягає свого апогею, коли жертва перестає усвідомлювати розрив між собою і своїми катами. У знеособлюючій атмосфері тоталітаризму і внаслідок краху особистості на передній план виступає не стримуваний більш архаїчний механізм імітації. ***Беттельгейм*** описує цю останню стадію регресу:

“Пристосування ув’язненого до табірної ситуації сягнуло своєї найвищої точки, коли особистість змінилася настільки, що він робить цінності Гестапо своїми цінностями… Старші ув’язнені, схильні до ідентифікації з Гестапо, робили це не тільки в сенсі агресивної поведінки. Вони намагалися роздобути частини списаної гестапівської уніформи… Ця ідентифікація заходила настільки далеко, що вони намагалися наслідувати навіть поведінку своїх мучителів у їхній вільний час. Улюбленою грою наглядачів було з’ясування, хто витримає більше ударів без опору чи крику.

Старші ув’язнені копіювали цю гру, наче їм і так часто не діставалося. Серед інших аспектів, у яких ув’язнені мімікрували під персонал Гестапо, була расова дискримінація: ув’язнені переймали її, хоча вона від самого початку і суперечила їхній власній системі цінностей”. Мабуть, для жодної системи влади немає більшого успіху, ніж прийняття постульованих нею цінностей і поведінкових масштабів її беззахисними жертвами. Якщо ми врахуємо те, що відмінність у впливі терору на населення всередині та зовні концентраційних таборів є лише питанням градуса, але не змісту, то ми отримуємо тут жахливий доказ розмаху так званої “проблеми перевиховання” в Середній Європі, з якою тепер стикаються союзники.

Після цих роздумів про атомізацію індивіда – кілька думок з приводу наслідків терористичного режиму для суспільства.

Для режиму залякування характерно, що його методи і практики постійно нарощують свої дієвість, розмах і жорстокість. Терор відтворюється за допомогою того, за рахунок чого він живе – його ексцеси одразу ж породжують потребу в дедалі більших жахах. Посилення гноблення змушує жертв відмовитися від очікування закінчення страху; їм хочеться тільки полегшення. Своєрідна динаміка терору підтримує, таким чином, його суверенність. Його жертви втрачають здатність уявляти собі інший уклад життя. Вони потрапляють в абсолютну матеріальну і психологічну залежність. Вони стають одержувачами “подачок” – від винагород у рамках акцій “Сили через радість” до порцій брудної води і протухлої їжі в концтаборах. Тим самим, на мою думку, пояснюється поведінка багатьох німців щодо військ союзників.

Йдеться про ланцюжок заморожених реакцій. Зарозуміла стриманість з одного боку і послужлива підлесливість стосовно військової адміністрації водночас є результатом багаторічного відчуження від дійсно пережитих цінностей і внутрішньої твердості. Ще одним наслідком цього є впадання в інфантильну колективність. Фрагментація за допомогою залякування призвела практично до повного руйнування старих суспільних інститутів. Одна з найважчих тенденцій – це підрив традиційних сімейних зв’язків.

Навмисне свавілля терористичної ієрархії позбавило батьків усілякого впливу; державна поліція вчить дітей доносити на батьків; молодь повністю регламентована; так зване “соціальне планування” призводить до переселення великих груп населення, не озираючись на сімейні зв’язки, – подібно до того, що відбувалося в найгірші часи работоргівлі. Усі ці заходи неминуче призводили до підриву наявних сімейних зв’язків і, як наслідок, до позбавлення молоді тепла і затишку. Виникає молодіжна колективна самосвідомість, позбавлена коріння і сумнівів, у якій концепція сім’ї заміщується імаго цинічної, в’язкої, руйнівної, безтурботно-жорстокої і сповненої упереджень спільноти, яка моторошним чином відповідає Гітлерівському баченню жорстоко “приборканої” і тому, своєю чергою, жорстокої “сировини”.

І, врешті-решт, моделі залякування виявляються не без наслідків для поведінки вже звільнених груп та індивідів. Не моралізуючи про легітимність акцій відплати, подібні акції, що в будь-якій формі мають відбиток терористичної, ворожої поведінки, слугують серйозною перешкодою для успішної політики умиротворення і примирення в постфашистський період. Потрібно сказати, що та система терору, яку вперше в Західній Європі створив Муссоліні, відсвяткувала свій похмурий тріумф у мстивій оргії, здійсненій над тілами цього диктатора і його коханки.

Вона восторжествувала також і в мстивих нападках на французьких жінок, яких звинувачували в інтимних стосунках із німецькими солдатами, і яких гнали вулицями під ударами з поголеними головами. Те, що один представник польського підпілля уявляв собі під “гуманним і законним” перехідним періодом після звільнення від нацистського ярма, виглядало так: “Щойно німців переможуть, необхідно організувати безоглядний масовий терор. “Імпортованих” німців потрібно виселити тими самими методами, які уможливили їхнє поселення, – за допомогою насильства і безоглядної ліквідації”.

На запитання про причини і коріння терору в сучасній цивілізації мені хотілося б відповісти такими роздумами:

Людство стало в результаті розвиненої ним самим технології здебільшого зайвим. Сучасні машини і методи організації дають змогу відносно маленькій групі різноманітних менеджерів, техніків і експертів підтримувати на ходу весь промисловий апарат. Наше суспільство досягло стадії потенційного масового безробіття, а масова зайнятість – це дедалі більшою мірою продукт маніпуляції державного апарату, що відправляє незліченні людські маси на громадські роботи, до яких належать армії та громадські й напів-громадські політичні організації, аби, з одного боку, підтримувати їхнє життя, а з іншого – тримати їх під контролем.

Це означає, що більша частина працівників втратила своє творче ставлення до трудового процесу. Вони живуть у соціальному та економічному вакуумі, що стає умовою підготовки терору. Це – в певному сенсі, провісник влади тоталітарних сил і, одночасно з цим, створює об'єкт для його тактики. Для цих панів терор слугує інституціоналізованою машиною управління для зайвих людей, що стали зайвими, і відчуженого життя.

Певні культурні течії, що були результатом кризи лібералізму, теж відіграють свою роль у становленні цього терору. Під впливом масового виробництва люди навчилися жити за матеріальними і розумовими лекалами та моделями. Вони схильні до некритичного перейняття цілих мисленнєвих і поведінкових систем, вони ніби не можуть опиратися запропонованому ідеологічному наркотику. Так, бути "прогресивним" означає ipso facto бути за демократію, бути за політику Нової угоди, за чорношкірих, за євреїв, за Радянський Союз і за багато чого іншого; або бути "ізоляціоністом" – означає або означало бути проти Англії і проти Росії, проти інтелектуалів, проти євреїв тощо.

Йдеться не стільки про те, що люди вірять у ці стереотипи, а про те, що вони самі стають стереотипними придатками тієї чи іншої культурної або політичної монополії. Розум, сталість, особистий досвід втратили своє значення. Можна було б, наприклад, сказати, що більше не залишилося істинних антисемітів, тому що антисемітизм більше не є реакцією на щось специфічно єврейське, а, скоріше, моделлю поведінки у зв'язку з певним соціо-культурним "квитком". Зникнення істинного досвіду в сучасному світі ще більше ускладнює боротьбу зі спотвореними та брехливими стереотипами та їхнє викриття.

Культурна монополія, своєю чергою, проводить залякування, якому індивід не чинить опору. Розбіжність між моральними традиціями індивідуалізму і масовими злочинами сучасного колективізму вигнала сучасну людину в моральну пустелю. Здається, що вона ще тримається за такі моральні концепції буржуазного суспільства, як совість, пристойність, самоповага, людська гідність, але громадські підстави цих концепцій похитнулися.

Щоб навести різкий приклад: етичне питання, про яке йдеться в "Гамлеті" і яке вважається класичним документом поняття моралі наприкінці Середньовіччя, це – питання про те, чи можна знову "відновити століття, що розхиталося", коли Гамлет стає суддею і катом для вбивці свого батька. Перед обличчям фізичної та моральної катастрофи сучасності моральна дилема Гамлета виглядає майже сміховинною.

Сучасній людині більш-менш зрозуміло, що її моральні цінності втратили всілякий вплив, бо від її рішень ні в матеріальному, ні в психологічному плані нічого не залежить. Вона почувається самотньою і обдуреною своєю матеріальною і психічною традицією, яка в ліберальному суспільстві ще вважалася фундаментом її існування. Вона сповнена гніву й агресії, вона –

потенційний параноїк. У цьому стані вона готова сприйняти навіть найбожевільніші ідеології.

Фашисти першими усвідомили зв'язок між потенційною матеріальною убогістю і реальним розумовим збіднінням і першими використали його раціонально, систематично і необмежено. Вони зрозуміли, що пригноблення і контроль над надмірним населенням можливі лише тоді, коли в його мізки вкарбовується постійна можливість фізичної і психічної загрози і коли вся структура традиційної моральних і емоційних систем підтримки, за допомогою яких люди дотепер намагалися подолати особисті катастрофи і важкі часи, буде знищена.

Гітлер сам говорив про необхідність залякування і жорстокості, про це пише Раушнінг. Йому зовсім не до смаку такі речі як концтабори і таємна поліція, але вони все-таки неминучі. "У нас нічого не вийде, якщо ми не будемо схильні до жорстокості… Панування підтримується не гуманністю, а злочинами (у міщанському сенсі цього слова). Терор абсолютно необхідний для встановлення будь-якої нової влади… Набагато важливіше за терор – систематично змінювати схеми, за якими маса розуміє і сприймає світ. Слід поневолювати думки і почуття людей".

Гегель одного разу сказав: "Благословенний інститут, у якого немає історії". Наше століття терору – вже історія, причому одна з найтемніших її глав. Але мрія про свободу і щастя, яку намагається знищити терор, теж – частина історії. І тільки теоретично і практично націлений на коріння і наслідки терору розум може дати людству надію на вивільнення зі смертельної долі, в якій воно, як здається, заплуталося.

Мрії західної цивілізації все ще можуть стати реальністю, коли людство припинить розглядати людських істот як нікчемний товар або просто як засіб для досягнення мети. Якщо це не вдасться, хвиля терору може захлеснути і нас.

з "Лжепророки. Дослідження до фашистської агітації" (Переклад з німецької – "Untergang der Dämonologien. Studien über Judentum, Antisemitismus und faschistischen Geist", 1990; спочатку англійською – Leo Löwenthal: "Prophets of Deceit. A Study of the Techniques of the American Agitator", 1949)

Лео Левенталь (1900 – 1993) – один із незаслужено забутих представників т.з. критичної теорії, займався дослідженням масової комунікації, фашистської агітації, і соціологією літератури.

***

3. ВСТУП

Україна як надія для нової Європи. Про центри та периферії

2023-11-15

ЯРОСЛАВ ГРИЦАК

Ренесансна карта Європи Себастіяна Мюнстера XVI століття зображує Європу у вигляді королеви.

Її корону становить Іспанія, верхня частина тіла припадає на Францію, Німеччину, Італію та Данію. Далі, нижче пояса розмістилася Польща та Угорщина, а теперішня Україна під назвою Скитія знаходиться по сусідству з Росією (Московщиною) на подолі довгого плаття, десь у районі п'ят.

Цей антропоморфічний образ Європи показує цивілізаційну ієрархію в очах тогочасних освічених європейців: країни та народи Східної Європи мають меншу вартість, вони знаходяться – якщо можна так сказати – "нижче пояса".

Така ієрархія була дуже стійкою. Доказом цього є так звана австрійська "Таблиця народів" з початку XVIII століття, котру називають першим європейським соціологічним опитуванням. На ній яскравими олійними фарбами зображені різні європейські народи з переліком їхніх національних рис.

Що впадає в око: західні народи на цій таблиці виглядають набагато симпатичнішими, аніж східні. Так, згідно з "Таблицею", іспанці за своїм характером – чудесні, французи – великодушні, італійці – ревниві, німці – добрі, англійці – добродушні. Натомість шведи – похмурі, поляки – дикі, угорці – похмурі, московити – зовсім дикі, а дивна порода "турко-греків" – чисто дияволи.

З появою в часи Просвітництва ідеї історичного прогресу ментальна мапа Європа видозмінилася. Відтепер головним був поділ не між цивілізацією і варварством, а між розвитком і відсталістю.

Значення змінилося, але зміст залишився той самий: народи Східної Європи мали нижчу вартість, вони були "відсталими". Однак цей новий поділ містив у собі іскру надії.

Доля варварів була залишатися варварами і вступ у цивілізований світ для них був закритим. А "відсталі" народи могли "догнати" та навіть "перегнати" розвинуті народи, якщо докладуть до цього певних зусиль – модернізуються та вестернізуються, стануть схожими на своїх західних сусідів.

Частиною такої модернізації було створення нової національної ідеології, котра могла би подолати відсталість. Ця ідеологія була покликана, зокрема, ствердити гідність східноєвропейських народів. З'явилися ідеї на зразок "Польща – забрало західної, католицької культури"; "чехи – єдина слов'янська нація із західним життєвим стандартом"; "Золота Булла Угорщини одночасна з англійською Великою Хартією"; "румуни – горді нащадки римських легіонерів", "українці – чия Конституція Орлика є найстаршою конституцією в Європі".

Як писав український історик Іван Лисяк-Рудницький, ці твердження не конче "незгідні з правдою – принаймні до якоїсь міри. Проте від них тхне ментальністю бідняків, що люблять нахвалятися своїми багатими родичами".

А втім, ця міфологія містить у собі раціональне зерно. Поштовх до масштабних змін на європейському континенті часто йшов не з центру, а з "варварських" чи "відсталих" окраїн. Стародавня Греція була периферією до тогочасних країн Межиріччя та Єгипту. Те, що ми зараз називаємо грецькою цивілізацією, певною мірою постало внаслідок перемоги союзу грецьких міст-держав над великою Перською імперією.

У свою чергу грецька культура поширилася по всьому Середземномор'ю завдяки походам Олександра Македонського, батьківщина якого – Македонія – була цивілізаційним пограниччям античної Греції.

Подібно християнство – інший історичний стовп європейської культури – виникло у Палестині, далекій периферії Римської імперії. Антична спадщина ("грецька мудрість") потрапила в середньовічну Європу через посередництво

ісламської цивілізації, що виникла внаслідок завоювання арабських племен з далекого Аравійського півострова.

Сама ж середньовічна ("стара") Європа була периферією на великому євроазійському материку. В уяві тогочасних європейців символом багатства були далекі Індія та Китай.

Відкриття Америки зшило континенти з обох боків Атлантичного океану і поклало початок першої хвилі глобалізації. "Периферійна" відносно європейського континенту Британія в XIX столітті стала батьківщиною індустріальної революції.

Завдяки технологічним перевагам Захід до Першої світової війни здомінував весь світ, а наприкінці XX століття виграв у Холодній війні з комуністичним Сходом. Головним переможцем цієї війни були Сполучені Штати Америки.

Цей простий перелік історичних фактів мав би нагадати сучасним європейцям як на Заході, так і на Сході, що "центр" та "периферія" є відносними поняттями і що немає нічого образливого чи принизливого в тому, щоби бути пограниччям.

1. Україна як продукт Європи

Історично Україна була одним із пограничь Європи. Вона постала на розвалинах давньої Русі – великої ранньосередньовічної християнської імперії на Сході Європи. На відміну від більшості європейських народів, Русь прийняла християнство з Візантії, а не з Риму. Але релігійні відмінності між східними (православними) і західними (католицькими) християнами не перешкоджали її контактам з рештою Європи.

Досить згадати, що 75% усіх шлюбів дітей православних руських правителів у X-XII століттях припадали на західні католицькі держави – Англію, Францію, Скандинавію, Священну Римську імперію та сусідні Польщу й Угорщину.

Розходження між православним та католицькими світами почалося в XII столітті. Руські землі не пережили того, що називають першим європейським Відродженням – період інтенсивних політичних, економічних, культурних і наукових змін, які охопили католицьку Європу в цьому часі. Досить сказати, що однією з головних рис цього процесу стала поява європейських університетів, але жоден університет не з'явився на тодішніх руських землях.

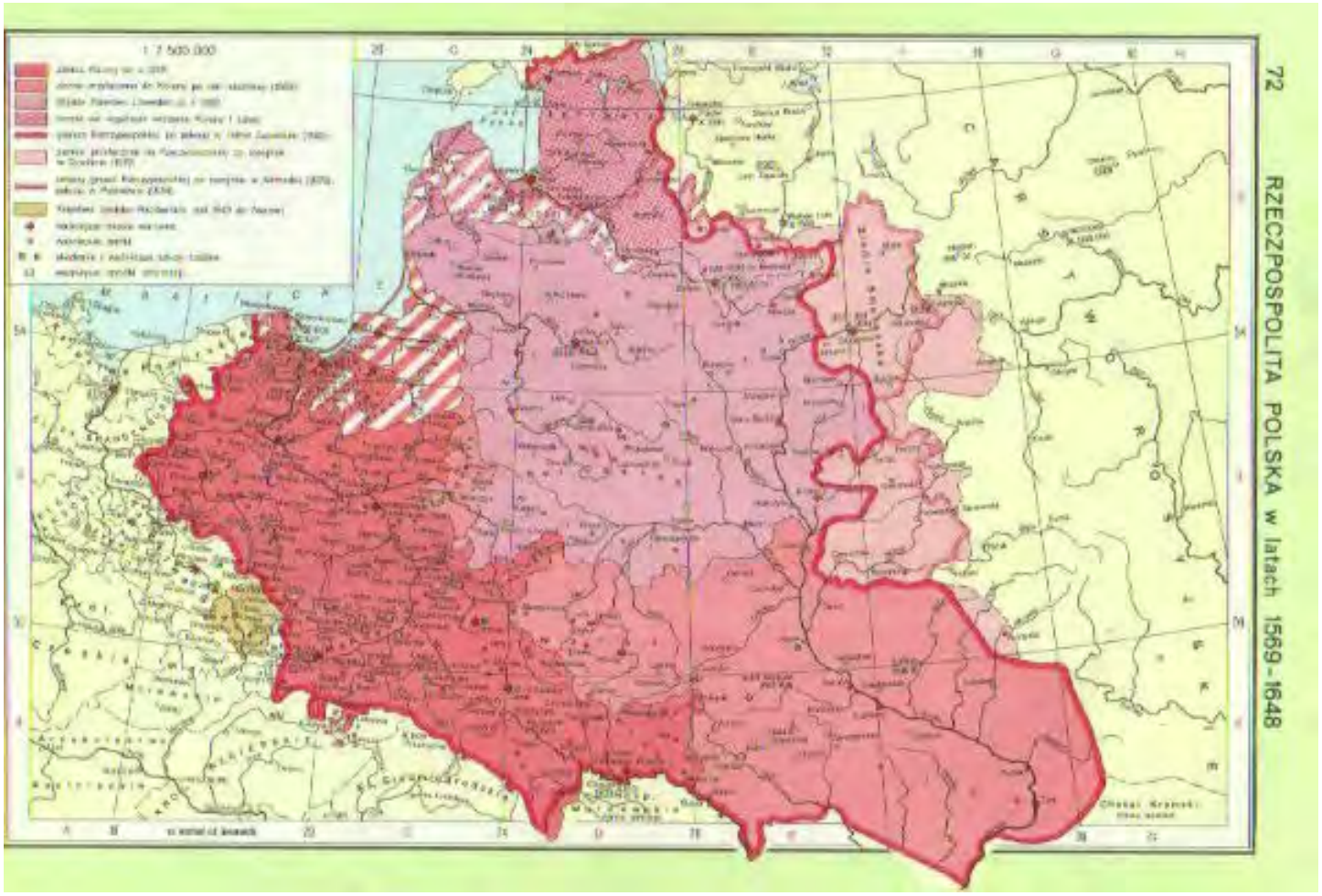
Дослідники називають різні причини розходження історичних траєкторій Русі та решти Європи. Але однією з них була безпосередня близькість до євроазійського степу, котрий був джерелом постійної загрози вторгнення кочових степових народів. Він тягнувся довгою і широкою смугою від Маньчжурії і Монголії аж до Паннонії та Балкан і проходив через увесь

південь Русі. Степовий фактор змушував давньоруську еліту інвестувати значні кошти й енергію на захист своїх земель, а на розвиток інтелектуального життя бракувало сил і засобів.

Особливо катастрофічну роль цей фактор відіграв під час монгольської навали 1237–1240 років. Про монгольське завоювання говорять як про одну з найбільших різанин у історії: від нього загинуло 10% всього тогочасного світового населення. Русь почала показувати ознаки занепаду ще у XII столітті, але монгольська навала остаточно стерла її з карти Європи.

Іншим довготривалим наслідком стало посилення різниці між західними та східними руськими землями. У західній частині влада монголів була слабшою і коротшою. Зв'язки з католицькою Європою тут ніколи не переривалися, а навпаки, з часом посилилися.

Після вигасання місцевої руської династії ці землі підпали під владу литовських князів та польських королів. У 1569 році вони утворили спільну польсько-литовську державу під назвою Річ Посполита. Вона потривала аж до кінця XVIII столітті й була розділена між Австрійською, Пруською та Російською імперіями.

Карта Речі Посполитої у 1569-1648 роках, до Визвольної війни під проводом гетьмана Богдана Хмельницького

У тогочасній Європі ця держава була значною мірою аномалією. По-перше, якщо в більшості тогочасних держав знать становила 1-2%, то у Речі Посполитій частка шляхти тут доходила до 8-10%, а в деяких місцевостях – аж до 20%.

Місцеві шляхтичі втішалися безпрецедентними привілеями. Зокрема, вони вибирали короля, проте король не мав права їх судити і карати: це міг зробити тільки суд таких же шляхтичів.

Влада королів у Речі Посполитій була сильно обмеженою. Про них говорили, що вони правили, але не володарювали.

Зрозуміло, що ця "шляхетська демократія" була далекою від сучасної. Але тим, хто береться її критикувати, варто нагадати, що в колисці демократії, античній Греції, повноправні громадяни становили виразну меншість. Більшість – жінки, раби і чужинці – не мали права голосу.

Іншою аномальною рисою Речі Посполитої було її виняткове етнічне і релігійне різноманіття. Вона була єдиною європейською державою, де західні та східні християни (також євреї) співіснували між собою як більш-менш рівновеликі спільноти. Їхнє сусідство означало щоденну співдію, часто мирну, часом конфліктну, але завжди багату на взаємообмін ідеями та практиками. Це відобразилося, зокрема, в появі на руських землях таких європейських інституцій як вільні міста, ремісничі цехи, університети.

Україна як держава вперше постала на західних землях колишньої Русі внаслідок козацького повстання під проводом Богдана Хмельницького 1648 – 1654 років проти польської влади.

Але бунтуючи проти Речі Посполитої, козаки перейняли її головні риси. Православна "козацька демократія" була копією "шляхетської демократії". Її ватажок, козацький гетьман, вибирався так само, як і польський король, його влада була обмеженою козацькою військовою старшиною, яка копіювала права і привілеї польської держави.

Козацька держава проіснувала трохи більше як століття, розділивши долю Речі Посполитої – обидві зникли майже в один і той самий час, а їхні землі стали частиною Російської імперії. Але пам'ять про козаків як уособлення свободи глибоко ввійшла в народну пам'ять українців. У XIX столітті вона стала стрижнем для формування національної свідомості українців.

Натомість історія східної частини колишньої Русі покотилася іншим шляхом. Тут монгольське панування тривало набагато довше, аж до кінця XV століття. Найбільше скористалася з нього східна окраїна, Московське царство. Воно дістало від монгольських правителів привілей збирати податки зі сусідніх руських земель і з часом перебрало над ними владу.

З усіх руських земель Московське царство було найбільш віддалене від Західної Європи і географічно, і культурно. Спроби "вестернізувати" його почалися з реформ Петра I. Його реформи разом із воєнними успіхами увінчалися перетворенням Московського царства на Російську імперію.

Подібно до Речі Посполитої Російська імперія теж була аномалією серед тогочасних держав, проте в інший спосіб. У всіх європейських імперіях центр був більш розвинутий за периферії. В Російській імперії все було з точністю до навпаки: більш розвинутими було її західне пограниччя – балтійські землі, землі колишньої козацької держави, котра добровільно приєдналася до Московського царства як до православної держави, та Речі Посполитої, анексованої наприкінці XVIII століття.

Європейці звикло дивляться на Україну в тіні Росії. Вони забувають однак, що російський фактор в українській історії є відносно недавнім. Набагато старішою і більш тривкою була польська присутність. Як твердять українські ліберальні історики, головна різниця між українцями та росіянами полягає не в мові і не в релігії, а в різних політичних традиціях.

Умовно кажучи, в Україні неможливий Путін, а у Росії неможливий Євромайдан. Ця різниця пояснюється фактом, що історично Україна була в більш тісному і довшому зв'язку з рештою Європи, аніж Росія.

Наймасовіший за 23 роки мітинг на Майдані Незалежності, що зібрався після побиття студентів. 1 грудня 2013 року

Про Петра I говорять, що він своїми реформами прорубав Росії "вікно в Європу". Україні не треба було прорубувати вікно: вона входила в Європу широкими дверями. Українська знать з-поміж козацької старшини та місцевої церкви зіграла особливу роль у вестернізації Російської імперії. В XVIII столітті вони становили половину імперської еліти. Подібно до шотландської знаті в Британській імперії, вони мостили шлях до світової могутності Росії, бо вважали її своєю державою.

Їхні спроби вестернізувати Росію в XIX-XX століттях головно закінчилися невдачею: після кожного більш чи менш тривалого періоду реформ приходив набагато довший період реакції та масових репресій. Якщо Західна Європи, попри численні коливання і регресії еволюціонувала в бік обмеження центральної влади та розвитку демократичних практик, влада російських правителів – байдуже московських царів, російських імператорів, генеральних секретарів комуністичної партії – залишалася необмеженою.

Прослідковувалася виразна тенденція: роль української еліти в управлінні Російської імперії та Радянського Союзу зростала в часи реформ і падала майже до нуля, коли Росія ставала на шлях авторитаризму чи тоталітаризму.

Крах спроб вестернізації Росії значною мірою пояснює, чому українці вирішили з нею розпрощатися. Тому вони починали як шотландці Російської імперії, але закінчили як її ірландці.

Головним і чи не єдиним успіхом вестернізації в Росії стала російська культура. В XIX столітті ця культура стала справді світовою, але знову ж таки, значною мірою за рахунок вихідців зі західних окраїн, у тому числі асимільованих українців. Ця культура дійсно є європейською. Але її європейський характер маскує неєвропейський характер російської політики.

Численні здобутки російських митців не можуть зупинити "російський маятник" – постійного чергування періодів демократичних реформ із періодами затяжної антидемократичної реакції. Варто нагадати, що Путін прийшов до влади і збудував свій авторитарний режим майже після десяти років на загал демократичного правління Горбачова та Єльцина.

Незалежна Україна рухалася в протилежному напрямку – від авторитаризму до демократії. Як і Росія, вона теж постала перед спокусами авторитаризму. Але Україна відповіла на ці спокуси двома демократичними революціями – першим (2004) та другим (2013-2014) Майданом. Словами російського історика Дмитра Фурмана, Україна здала екзамен на демократію, який Росія провалила. Інакше як довготривалими історичними факторами, цю різницю не поясниш.

Ця різниця є малопомітною на Заході. Затьмарені російською культурою, більшість західних політиків та інтелектуалів некритично перейняли російський нарратив. Як іронізував Норман Дейвіс, "українців репрезентували

західному світові як "росіян" чи "радянських людей", коли їх годилось похвалити, а "українцями" називали лише тоді, коли вони чинили зло". Образ українців пов'язувався з ксенофобічним націоналізмом, кривавим антисемітизмом та нацистським колабораціонізмом. Відповідно теза, що Україна є європейською нацією, а тому може претендувати на повноправне членство в Європейській Унії, у свідомості багатьох європейців граничила з абсурдом.

Насправді, Україна є прямою дитиною Європи. Вона постала в результаті поширення європейської культури на землі колишньої Русі. Україну можна описати формулою "Русь плюс Європа", тоді як Путін, як і багато російських ідеологів, пробує позиціонувати Росію як "Русь мінус Європа". На їхню думку, Європа зіпсувала своїми впливами колись нібито єдиний "російський світ", розбивши його на окремі "штучні" нації, в тому числі українців.

Як із жалем писав один із російських критиків українського руху наприкінці 19 століття, українськість є наслідком нового напрямку в духовному житті Європи, котрий повільно зростав від другої половини 18 століття і, поширившись зі Заходу на Схід, діставався в Росію, де зробив переворот серед освічених станів руського народу. На полі науки він дав емпіризм, на полі художньої літератури – романтизм, на полі мистецтва – реалізм, а у політичному та суспільному відношенні породив ідею особистої свободи і рівності усіх людей.

Україна виглядала як наречена, котру привели до вівтаря, щоб обвінчати зі Заходом, але жених відкинув її через власну недалекоглядність і наклепи заздрісного суперника. Які б аргументи на користь європейського характеру України не приводили українські історики та політики, їхні голоси до недавнього часу не були чутні на Заході.

Російсько-українська війна радикально змінила ситуацію. Вона виразно уявнила те, що Україна є у тій мірі частиною сучасної Європи, наскільки вона може відстоювати свободу і демократію.

Нема сенсу говорити про "повернення України в Європу", як це робили в 1990-х роках по відношенню до своїх країн колишні комуністичні держави. Хоча й периферійно, Україна була в Європі з тих часів, з яких існувала сама Європа. Їй не було куди повертатися, бо вона була вдома.

Так само нема особливої потреби доводити європейськість України історичними аргументами. Набагато переконливіше це робить теперішній спротив українців російській агресії.

Питання стоїть інакше: які користі дістане Європа від членства України попри очевидні фінансові та інші затрати з боку Європи? Чи, говорячи мовою метафор, українсько-європейський шлюб буде взаємовигідним?

2. Україна як шанс Європи

У пошуках відповіді на це питання варто знову звернутися до взаємодії між центром і погранниччям.

Путін назвав найбільшою геополітичною катастрофою розпад СРСР. Насправді ж найбільшою геополітичною катастрофою в цій частині світу стало зникнення столиці Русі – Києва як геополітичного центру.

Ранньосередньовічний Київ належав до числа десяти найбільших міст Європи, аж доки не був завойований і знищений монгольською армією в 1240 році. Він відновив свій розмір аж на межі XIX століття, а статус столиці – аж у XIX столітті

Його довготривала відсутність витворила геополітичну пустку на колишніх західно-руських, а пізніших українських землях. А геополітика, як і природа, не терпить пустоти. Протягом століть сюди "вливалися" сусідні держави: Польща й Німеччина із Заходу, Швеція з Півночі, Туреччина з Півдня і Росія зі Сходу. Їхнє протистояння часом набирало характеру "війни всіх проти всіх", коли, словами місцевого літописця, кров "лилася рікою і рідко хто в цій крові руки не вмочив".

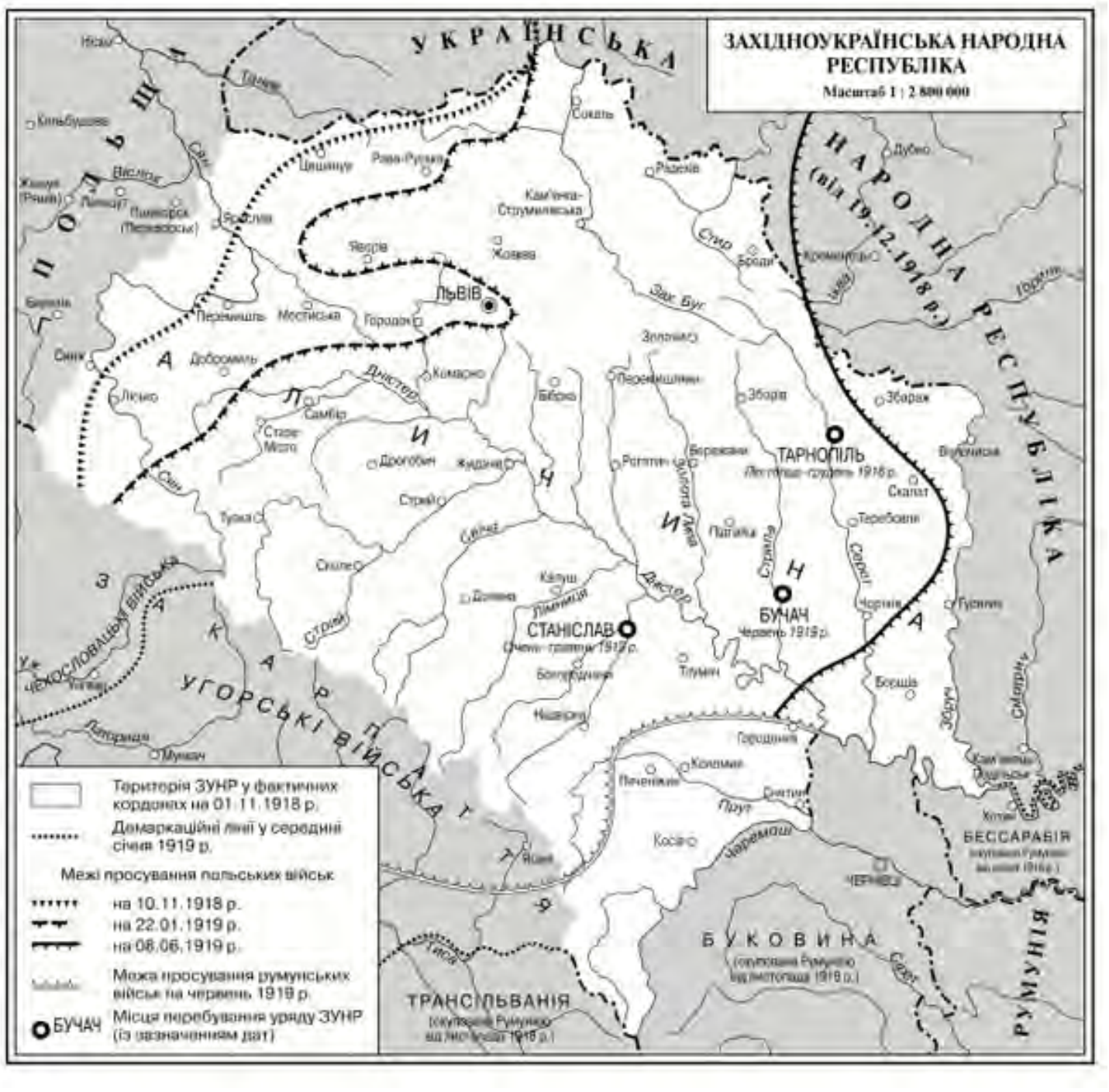
До голови приходить аналогія з Римом, котрий після падіння Римської імперії відновив свій статус у тому самому 19 столітті. Подібно до українських земель, італійські були тереном безустанної боротьби за владу між внутрішніми і зовнішніми претендентами. Мрія про об'єднання Італії під одною місцевою владою, яка би поклала кінець кривавим міжусобицям, була тією провідною зорею, котра вела італійських мислителів і політиків від Макіавеллі аж до діячів Рісорджименто.

Історія Києва та Риму в цьому сенсі виразно відрізняється від історії більшості західноєвропейських столиць. Досить навести приклад з найближчої історії: якщо у 1914–1945 роках в Лондоні влада не мінялася жодного разу, в Берліні та Парижі – два-три рази, у Варшаві і Празі – п'ять разів, то в Києві – 11, а на одній залізничній станції в Донбасі лише протягом першої половини 1919 року влада мінялася аж 27 разів!

Ця статистика служить ілюстрацією до однієї із засадничих рис Східної Європи: порівняно із Західною Європою цей великий історично-географічний регіон відрізнявся винятковою геополітичною нестабільністю. Жодна з держав не могла проіснувати тут довше 300 років. Це становить сильний контраст, скажімо, до тисячолітньої (800–1807) Священної Римської імперії чи Англії та Франції.

Особливо короткою була історія держав на українських землях у 20 столітті: СРСР протривала менше 70 років (1922–1991), міжвоєнна Польща – 20 років (1919–1939), а решту – як-от антикомуністичні Українська Народна

Республіка (1917–1920) чи Західноукраїнська Народна Республіка (1918–1919) – декілька років чи навіть місяців.

Карта ЗУНР з "Енциклопедії історії України" (2005 рік)

Винятково висока нестабільність України пояснювалася тим, що у 20 столітті ставки в боротьбі за неї сильно зросли. За словами британського історика Домініка Лівена, "більш за все інше Перша світова війна залежала від долі України". Так само Тімоті Снайдер твердить, що Друга світова війна на Сході Європи значною мірою була війною між Сталіним і Гітлером за Україну. Обидва бачили контроль над українськими землями як важливу передумову своїх планів щодо світового домінування.

Зростання геополітичної ваги України було передусім пов'язано з новим характером воєн. Дві світові війни були тотальними війнами з використанням

зброї масового знищення. Відповідно вони вимагали максимальної мобілізації ресурсів. А Україна славилася своїм ресурсним багатством. Про неї ходила слава як "землі, омитої молоком і медом", а українські чорноземи традиційно були житницею Європи.

Потреби забезпечення армій і тилу перетворювали хліб на стратегічно важливу сировину. Нагадаємо, що безпосереднім поштовхом для падіння Російської імперії в 1917 році та Німецької у 1918 році були голодні бунти у, відповідно, Петрограді та Берліні. Окрім зерна, українські землі були джерелом інших ресурсів, вкрай необхідних для ведення сучасної війни: вугілля, сталі, нафти та гарматного м'яса (українці були другою найчисельнішою групою в Російській імперії).

Окрім ресурсного фактору, важливість України в 20 столітті диктувалася новою геополітичною ситуацією. Вперше її описав один із батьків геополітики британський географ Гелфорд Джон Маккіндер за допомогою формули: "Хто править Східною Європою, той панує над Гартлендом. Хто править Гартлендом, той панує над Світовим Островом. Хто править Світовим Островом, той панує над світом".

Під "Світовим Островом" Маккіндер мав на увазі Євроазійський материк. Тут було зосереджено 75% усіх світових ресурсів і 60% світового валового продукту. Євроазійський материк домінував над світом внаслідок глобальної експансії Заходу, котра почалася з відкриттям Колумба, а завершилася наприкінці 19-го століття колоніальними завоюваннями в Азії та Африці.

Отже, прогнозував Маккіндер, майбутні європейські конфлікти неминуче набиратимуть характеру світових воєн. Найвищі шанси на перемогу в цих війнах матимуть держави, котрі встановлять контроль над Гартлендом ("серцевинними землями") – землями вздовж євроазійського степу, від Маньчжурії до Східної Європи.

На початку XX століття дві держави виявляли найбільший інтерес до встановлення повного контролю над Гартлендом. Першою була стара Російська, другою – молода Німецька імперії. Конфлікт між ними, прогнозував Маккіндер, є неминучим, незалежно від того, хто буде при владі.

Тезу Маккіндера критикували і продовжують критикувати. Вона, однак, виявилася пророчою. Але це було так зване "самореалізоване пророцтво".

Зокрема, теза Маккіндера через посередництво німецького геополітика Карла Гаусгофера "перекочувала" в "Майн Кампф" Гітлера (1925).

Ленін та Сталін не читали Маккіндера. Але вони вели себе так, якби його прочитали. Для них Східна Європа мала стати тим мостом, через який мала пройти світова пролетарська революція на шляху з Росії на Захід і Південь Європи.

Говорять, що теза Маккіндера відображає спосіб думання Путіна, тільки що на місце Німеччини Путін ставить увесь Захід.

На відміну від Гітлера та Путіна, Маккіндер, однак, не вважав, що політики мають бути в'язнями географії. Навпаки: саме усвідомлення тих загроз, які несе географія – твердив він – може помогти ці загрози перебороти. Запобіжником майбутнього світового конфлікту Маккіндер бачив створення незалежних держав між Балтійським і Чорним морем, включно з Україною, котрі широким поясом мали би відділити Росію від Німеччини (чи то пак від Заходу).

Творення незалежної Української держави було метою українського національного руху в 1917–1920 роках. Однак йому не вдалося цієї мети досягти. Далися взнаки брак чисельної світської еліти та низький рівень національної свідомості селян, котрі становили абсолютну більшість (близько 90%) українського суспільства. Але попри внутрішню слабкість, причиною поразки була нефортунна геополітика. Ідея незалежної України не мала геополітичної підтримки Заходу. Як Антанта в 1918 році, так і західні союзники в 1945 році вважали українське питання виключно внутрішнім питанням Росії.

Головним переможцем у боротьбі за Україну стала комуністична Росія. Її лідери добре розуміли загрози і переваги, які несе пограниччя, бо, як Сталін, Хрущов чи Брежнєв, самі були людьми з пограниччя. Але їхня перемога була Пірровою. Україна поруч із Польщею та балтійськими країнами з огляду на їхню історичну та географічну близькість до Заходу виявилися ахіллесовою п'ятою Москви. У кінцевому рахунку рішення українців проголосити свою незалежність у 1991 році поклало кінець існуванню Радянського Союзу.

Були надії, що розпад СРСР означатиме кінець останньої імперії. Цього не сталося. Путінський режим відродив імперський центр і заявляє про свої монопольні "історичні" права на колишні периферії. Наслідком стала російсько-українська війна.

Ця війна справляє враження дежавю (з французької déjà vu – вже бачене, УП). Як і в 1914 році, доля Європи та світу залежить від долі України.

На карті світу годі знайти країну, яка би не зазнала впливу теперішньої війни. Директор Всесвітньої продовольчої програми ООН Девід Бізлі влітку 2022 року заявив, що якщо не будуть відновлені поставки українського урожаю через окуповані Росією чорноморські порти, світові загрожує пекло на землі. Наслідки війни відчуваються навіть у далекій Південній Америці. Проблеми з поставкою дерев та міндобрив з України та Росії призводять до вирубки місцевих амазонських лісів, котрі є природними легенями планети.

Головне питання, яке вирішуватиметься в цій війні: яким буде головний сценарій майбутнього? Чи світ піде далі шляхом західної демократії, чи скотиться до авторитаризму російського та китайського зразка?

Україну як геополітично важливе пограниччя можна порівняти з Балканами. Як і українські землі, вони були територіями воєн та екстремального насильства, а боротьба за контроль над Балканами стала однією з причин першої світової війни. Різниця між ними та Україною полягала, однак, у тому, що у 20 столітті "українське питання" справляло набагато більший і тривкіший вплив на геополітику.

Кращим порівнянням є Палестина. Конфлікти на цій порівняно невеликій території сильно впливали і продовжуть впливати на світову політику, і то не в найкращий спосіб.

Україна є Палестиною Європи. Європейська безпека доти не буде стійкою, поке не буде розв'язане українське питання.

Україна має,

> 1) — по-перше, перестати бути пограниччям, а стати незалежною країною.

Тому,

> 2 — по-друге, її треба інтегрувати в зону миру, де війни стали неможливими. Такою зону миру є Європейська Унія. Даючи Україні "зелене світло" на євроінтеграцію, Європейська Унія вирішує не лише проблему безпеки України, вона також вирішує питання власного майбутнього як великої зони миру.

Що робить таку розв'язку бажаною і можливою, це факт, що українці вперше за останні сто років мають геополітичну підтримку Заходу. А це в стократ підсилює їхні шанси на перемогу.

Але Україна є не лише питанням безпеки Європи. Вона є ще нагодою, якою Європі гріх було не скористатися.

Існують різні визначення Європи, і далеко не всі з них є компліментарними.

Магатмі Ганді приписують слова:

> — коли його спитали, що він думає про Західну цивілізацію, він відповів, що це була би дуже гарна ідея.

Західна цивілізація в минулому була далека від тих стандартів, яких вона дотримується сьогодні. Європа була одним із найвойовничіших континентів. Її шлях до світового домінування позначений поневоленням, злиднями та багатомільйонними смертями серед поневолених народів.

Найбільш небезпечні ідеології та тоталітарні практики – включно з контцтаборами та високотехнологічними масовими вбивствами – теж виникли у Європі.

1) — Цю темну сторону європейської історії використовувала кремлівська пропаганда для творення образу Заходу як вічної загрози для миру.

2) — Путін обґрунтовує своє монопольне право на контроль над Східною Європою аргументом, що, мовляв, ніхто так добре не захистить місцеві народи від "західної загрози", як Росія.

Факти про темну сторону Європи відображають лише половину правди.

Друга половина полягає в тому, що Європа має свою світлу сторону.

Європейська історія є історією великого емансипаційного проєкту, в ході реалізації якого визволялися нові й чергові групи:

— раби, кріпаки, середній клас, робітники й селяни, жінки, чорношкірі, етнічні, релігійні та сексуальні меншини.

Зараз говорять, що

— наступною групою будуть тварини, яких рятуватимуть від ножа різника та кліток зоопарку.

Темна і світла сторона Європи пов'язані між собою.

Кожен крок на шляху до емансипації був відповіддю на спалах насильства. Антична Греція постала після греко-перських воєн, і без перемоги греків у цій війни ми навряд чи мали би Сократа, Платона, Аристотеля, Геродота та багато інших імен, без яких неможлива сучасна Європа.

Вестфальська система з її ідеєю державного суверенітету постала після Тридцятилітньої війни 1618–1648 років – однієї з найбільш кровопролитних воєн у європейській історії.

— Право націй на самовизначення та масова емансипація жінок стали одними із наслідків Першої світової війни.

— А перемога ідеї ліберальної демократії в останні десятиліття значною мірою була наслідком критичного переосмислення наслідків міжвоєнної кризи та Другої світової війни.

***На відміну від російських криз*, майже кожна велика європейська криза кінчалася великою розв'язкою.**

Найбільшою та найсучаснішою є Європейська Унія. На тлі її винятково войовничого минулого, її заснування та існування не можна назвати інакше як історичним чудом.

На жаль, досягнення швидко знецінюються. Від часу останньої великої війни в Європі змінилося уже декілька поколінь. Сучасні європейці не знають і не уявляють іншої реальності, ніж сучасна, Вони, якщо можна сказати, **розбещені стабільністю та безпекою**.

> — Про Європейську Унію жартують, що вона має прапор, якому ніхто не салютує, президента, ім'я якого ніхто не пам'ятає, та гімн, слова якого ніхто не знає. Є великим питанням, чи в такому стані Європейська Унія може взагалі довго проіснувати.

Для своєї регенерації Європа потребує нової, глибокої кризи. Українська криза дає шанс, який Європа потребувала. Україна є країною, де європейські цінності трактуються дуже серйозно – настільки серйозно, що люди готові жертвувати за них навіть життям.

На українському Євромайдані люди стояли під Європейськими прапорами. Про попередній Майдан – Помаранчеву революцію 2004 – провідні західні інтелектуали писали, що він уособлює собою найкращу Європу, Європу, про яку мріяли декілька поколінь європейських мислителів.

Продовжуючи низку метафор, можна закінчити таким порівнянням:

> — сучасна Україна є дзеркалом, піднесеним до лиця Європи, щоб нагадати їй про її власну красу і спонукати діяти відповідно до цього образу.

Чи скористається Європа з цього шансу? Питання є відкритим. Бо відповідь на нього дається не на словах, а на діях.

Історія Європи показує, що найсильніші поштовхи для свого розвитку вона діставала з периферій, котрі раптово набирали виняткової геополітичної ваги.

Сучасна Україна є таким пограниччям. Пограниччям дуже вразливим, але водночас дуже важливим. Повним загроз, але багатим на шанси. Інноваційної периферії, яка спонукає європейців до переосмислення їхніх цінностей. Території, приєднавши яку до себе, Європа радикально розширить зону миру, правління закону та креативності – і тим самим посилить свою роль у світі.

Перелік можна продовжувати. Але його легко закінчити трьома словами :

— Україна – надія Європи.

***

ДАЙДЖЕСТ

№ 2.601

Основні теми доби 14.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Українські війська не можуть втримати позиції на фронті на тлі катастрофічної нестачі боєприпасів та дронів. За даними сервісу DeepState Live Map, за добу підрозділи відійшли з кількох позицій у районі Часового Яру та на північний захід від Авдіївки вздовж залізниці на Покровськ у районі Новобахмутівки. Запеклі бої точаться на 6 ділянках фронту, насамперед на околицях Бахмута, Донецька та Великої Новосілки. Поблизу Куп'янська та Кремінної російське командування веде ротацію військ та підтягує до передової свіжі резерви. Оперативне командування "Південь" наголошує на скороченні використання армією РФ важкої техніки, що може свідчити про підготовку наступу у Запорізькій області.

Президент Зеленський був змушений визнати, що ситуація на лінії фронту "ускладнюється". На тлі відступу соцмережі сколихнула інформація про переформатування 67-ї бригади ЗСУ, що була сформована з добровольців "Правого сектору" та боронила найважчий напрямок – у районі Часового Яру.

Головне управління розвідки повідомило про підготовку Росією провокації на Запорізькій АЕС "під чужим прапором", для чого окупанти перевели усі 6 енергоблоків у режим "холодного зупинення".

2️⃣ Американські законодавці обіцяють затвердити пакет

допомоги Україні разом з допомогою Ізраїлю, проте тиск адміністрації Байдена на Конгрес лише посилює опір республіканської більшості.

3 Міністерство оборони повідомило, що переогляд "обмежено придатних" до військової служби розпочнеться у середині травня.

4 Військовий кабінет Ізраїлю поки не ухвалив рішення про можливі дії у відповідь на потужний удар Ірану ракетами та дронами-камікадзе. Президент США Байден не вірить, що ця ескалація переросте у велику війну на Близькому Сході й радить ізраїльському керівництву відмовитися від атаки Ірану. Генеральний секретар ООН Гутерріш наполягає, що "вже час відступити від краю прірви". Представник РФ при ООН Небензя назвав "парадом лицемірства" скликане з приводу іранського удару термінове засідання Ради Безпеки. Він звинуватив ООН у бездіяльності після "удару Ізраїлю по дипломатичному представництву Ірану" й наполягав на "законності" іранського удару у відповідь.

***

№ 2.602

Дипломатія "на четвірку": як експерти оцінили міжнародні успіхи України за 2023 рік

2024-04-12

СЕРГІЙ СИДОРЕНКО, ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАВДА

Минулий рік приніс зниження інформаційного інтересу до подій в Україні і, на жаль, до підтримки України загалом. Причин чимало – масштабна ескалація в Ізраїлі, наближення виборів у США, розбіжності в ЄС і НАТО щодо рівня допомоги Україні тощо.

Крім того, Київ стикнувся з "верхньою межею" політичної та матеріальної спроможності міжнародних партнерів, посунути яку можливо – але дуже непросто.

Попри це, за підсумками 2023 року є всі підстави говорити про збереження високої загальної оцінки активності зовнішньополітичних дій України.

Про це свідчить масштабне дослідження, яке представила 12 квітня Рада зовнішньої політики "***Українська призма***".

І дійсно, варто згадати, що минулий рік приніс важливі зрушення на шляху до членства в ЄС; нові коаліції у військовій співпраці дозволили ЗСУ провести низку наступальних операцій та втримати фронт; переговори про безпекові гарантії, перспективи відновлення та "формулу миру" долучили нових партнерів.

Не за усіма стратегічними пріоритетами вдалося досягти бажаного.

Зокрема, дослідження констатує, що результати за лінією НАТО "не повною мірою відповідали очікуванням України". ЄС не зміг виконати взяті на себе зобов'язання щодо обсягу наданих боєприпасів, а допомога США зайшла у глибоку кризу через неспроможність Конгресу ухвалити будь-яке рішення, що триває й досі.

Ще однією невдачею став широко анонсований у березні 2023 року конкурс на призначення послів України за кордоном – жодного посла за цією процедурою так і не визначили. Україна досі залишається без послів у Бельгії, Великій Британії, Вірменії, Грузії, Греції, Норвегії, Угорщині, Чехії тощо. Деякі посади є вакантними з 2022 року.

Загальна оцінка результативності роботи дипломатії за підсумками року – тверда четвірка, а оцінка діяльності – "4 з плюсом". Це, до слова, той самий рівень, що був і у 2022 році.

> — Ознайомитися з методологією дослідження та детальними результатами можна на сайті "Української призми" (це – чималий документ обсягом 340 сторінок).

"Ми аналізуємо не двосторонні відносини, а українську політику на напрямі, і дії не тільки МЗС, а усіх українських дійових осіб", – пояснила одна з координаторок дослідження, директорка програми безпекових досліджень "Української призми" Ганна ***Шелест***.

Ми відібрали для вас найцікавіші результати та оцінки роботи української дипломатії у Європі та на просторі НАТО.

1. G7: є прогрес і є регрес

Відносини з частиною країн "Групи семи" завжди були у пріоритеті для України, але зараз, у часи великої війни, вага G7 додатково зросла.

Та минулий рік став особливим у тому, що саме зараз увага є високою до всіх без винятку учасників G7. Рейтинг 2023 року уперше дав загальну оцінку "5" або "5 з мінусом" для усіх семи держав цієї групи.

Але при цьому є як позитивні, так і негативні зміни у рівні та результативності відносин з окремими членами групи.

Робота української дипломатії за лінією Німеччини та США за оцінкою "Призми" дещо знизилася – з "5" до "5 із мінусом"; Японія та Франція показали дзеркальну зміну – тут ситуація покращилася до твердої п’ятірки. Але найбільша динаміка у порівнянні з 2022 року сталася з Італією. Ця країна, співпраця з якою рік тому оцінювалися лише на "4 з плюсом", тепер отримала найвищий бал.

Корінь цього – зміни у зовнішньополітичних орієнтирах Італії за керівництва уряду Мелоні, що прийшов до влади в жовтні 2022 року і перевершив найпозитивніші очікування Києва.

Хоча загалом Італія не позбавлена проблем.

Тут тривають суспільні дебати щодо подальшого надання військової допомоги Україні, а потужні проросійські впливи та настрої часто підважували глибшу співпрацю та порозуміння на рівні суспільств.

Проросійські наративи також лишаються домінантними в телепрограмах та меседжах провідних італійських каналів.

І на тлі цих проросійських суспільних настроїв позиція уряду Мелоні є ще ціннішою для нас.

Ще одна держава G7, де є чітка позитивна динаміка, у тому числі за критерієм результативності – це Франція.

У 2023 році вдалося залучити Францію до суттєвого розширення військової допомоги, заручитися її підтримкою на міжнародних майданчиках для початку переговорного процесу про вступ України до ЄС та у двосторонньому порядку у рамках "формули миру", а також активізувати та поглибити економічні зв’язки у рамках проєктів з відновлення України

Франція закріпила за собою роль провідника європейських амбіцій України на самітах у Брюсселі, де оцінювався прогрес виконання Україною критеріїв для надання статусу кандидата на членство в ЄС, а також на майданчику, ініційованому Францією, – саміті Європейської політичної спільноти.

Париж став адвокатом України не лише у питанні переговорів про вступ до ЄС, а й щодо інтеграції до НАТО, і це – неоціненно важлива зміна.

На жаль, "зоною погіршення" стали два лідери G7 – Німеччина і США.

Парадоксальна ситуація: саме ці дві держави надають Україні найбільшу допомогу, але при цьому саме у них помітні негативні тенденції, які відобразилися на рейтингах.

Про позитиви також не варто забувати.

Так, Німеччина зіграла важливу роль у подоланні протидії Угорщини початку перемовин України про вступ до ЄС та надавала політичну, фінансову, гуманітарну та військову підтримку Україні на двосторонньому рівні та на міжнародних майданчиках. Серед держав-членів ЄС Німеччина є лідером за обсягами військової, фінансової та гуманітарної підтримки України в абсолютних показниках.

Однак, серед іншого, з боку Берліна проблемним залишається питання надання Україні далекобійних крилатих ракет Taurus.

І не варто забувати, що саме Німеччина разом із США були ідеологами зниження амбітності підтримки України на саміті НАТО у Вільнюсі

Також у США було помітне спадання медіаактивності українських політиків та високопосадовців. Найбільш проблемною виявилася відмова об’єднаної сесії Конгресу США заслухати виступ президента України під час його візиту до Вашингтона у вересні. А останній квартал року відзначився політичною неспроможністю Палати представників Конгресу США прийняти рішення щодо виділення Україні нового пакета допомоги.

І хоча позитивів також не бракує, дослідження засвідчило падіння рейтингу відносин з обома країнами у 2023 році з найвищого до високого, тобто "5 з мінусом".

2. Євросоюз та НАТО

У 2023 році європейська інтеграція України була одним зі стратегічних пріоритетів зовнішньої політики, які впливали на вагомий інтерес та постійну увагу вищого керівництва держави та політичних лідерів.

Україна зробила питання відкриття перемовин з ЄС своїм стратегічним пріоритетом, спрямовуючи зусилля усіх державних інституцій на виконання зобов'язань у рамках наданих Єврокомісією рекомендацій. Європейські інституції та їхні очільники також демонстрували тверду підтримку України, у тому числі провівши у Києві засідання Колегії ЄК та Ради ЄС із закордонних справ.

Перспективи України були підкріплені й результатами: щорічний аналіз Єврокомісії продемонстрував значний поступ України у реалізації необхідних реформ порівняно з усіма іншими державами так званого "пакета

розширення", що зрештою дозволило Європейській раді ухвалити принципове політичне рішення про відкриття перемовин з Україною.

Тож **підсумкова оцінка на цьому напрямку – тверда п’ятірка.**

Натомість **за євроатлантичною лінією успіху було менше**.

> — Результати співпраці України та НАТО у 2023 році не повною мірою відповідали очікуванням України та рівню політичного діалогу.

Найбільшим досягненням 2023 року стало переформатування Комісії Україна – НАТО у Раду Україна – НАТО та відмова від ПДЧ як обов’язкового кроку до членства, а також запуск адаптованої РНП.

Україна активно комунікувала шлях євроатлантичної інтеграції та спільних викликів. Діяльність відбувалася на всіх рівнях із більшим, ніж у попередні роки, залученням МЗС, а стратегічні комунікації України за напрямом НАТО були більш конкретні, ніж у 2022 році, і не ставили під сумнів євроатлантичний вибір України.

> — Однак емоційне забарвлення заяв під час Вільнюського саміту було сприйняте багатьма партнерами та ЗМІ негативно.

І врешті-решт,

> — Україні не вдалося отримати на Вільнюському саміті чіткішого формулювання щодо майбутнього членства.

Тут оцінка – посередині між "4+" та "5-".

3. Двосторонні відносини: зміни не лише в Польщі

Та для аналізу досягнень української дипломатії у двосторонніх відносинах важливі не лише держави G7. За іншими напрямками не все так позитивно, хоча європейський напрямок міжнародної політики загалом є набагато успішнішим за інші географічні напрямки (і це традиційно).

Якщо оцінювати лише західний напрямок, то зовнішня політика 2023 року отримала би не четвірку, а дуже високу оцінку, приблизно "п’ять з мінусом".

Однак і **в Європі за підсумками 2023 року помітний негативний тренд.**

Із країн Європи поза межами "сімки", відносини з якими аналізувалися окремо, лише за двома напрямками ми отримали зростання оцінки у 2023 році – це ***Молдова*** (4 з плюсом) та ***Чехія*** (5).

На Молдові варто зупинитися, попри її не найвищу оцінку.

— Надання Україні та Молдові статусу держави-кандидата на вступ до ЄС та ухвалення рішення про відкриття переговорів про членство в ЄС стало додатковим тригером двосторонніх контактів між державами.

Окрім євроінтеграційного напрямку, найкращі результати протягом року були досягнуті у транспортній сфері.

— Зокрема, спрощені контрольні процедури залізничного транзиту вантажів, а також підписано протокол щодо організації спільного контролю на пункті пропуску для залізничного сполучення "Новосавицька – Кучурган". Це – пункт на придністровській ділянці кордону, а ця угода дозволила розпочати не надто публічний шлях транзиту товарів до та з України територією Придністров'я.

Серед держав, де зміни у 2023 році були негативними, передусім на думку, звісно ж, спадає Польща.

Хоча і тут був не лише негатив.

Польща залишалася стратегічним партнером України, надаючи значну дипломатичну, військову, гуманітарну допомогу. Варшава стала рушієм танкової коаліції та активно включилася в адвокацію європейської та євроатлантичної інтеграції України тощо.

Однак відбулося ***погіршення*** **українсько-польських відносин** ***через блокаду*** **експорту української агропродукції та блокаду кордону польськими автоперевізниками**.

— З цієї ***причини*** у другій половині 2023 року стратегічна комунікація була повністю витіснена кризовою. А заяви президентів Володимира Зеленського і Анджея Дуди на Генасамблеї ООН у листопаді призвели до дипломатичного скандалу та появи емоційних звинувачень з обох боків щодо недружніх кроків.

Попри це, підсумкова оцінка політики на польському напрямку не така й низька як для такого інформаційного фону, "4 з плюсом" (торік було 5). Варто зауважити, що розвиток у 2024 році не увійшов в оцінювання.

Ще одним лідером падіння, але на неспівставно нижчу глибину, стала Грузія.

Після й без того низької "трійки" у 2022 році тепер оцінка знижена до "двійки з плюсом".

І дійсно, у 2023 році відносини між Україною та Грузією продовжили погіршуватися. Запланований візит президентки Зурабішвілі в Україну в серпні не відбувся на тлі внутрішньополітичної кризи в Грузії. Очікуване призначення нового посла України в Грузії так і не відбулося.

Грузія – одна з двох держав Європи, що отримала "двійку".

Друга – це, звісно ж, Угорщина, де низька, навіть кризова оцінка зберігається від початку повномасштабної війни.

У 2023 році відносини між Україною та Угорщиною дійшли до найбільшої кризи за всю новітню історію. Практика взаємних медійних випадів тривала, офіційний Будапешт до блокування руху України до НАТО додав погрози про зупинення української інтеграції з ЄС. Угорщина вдалася до заборони українського аграрного імпорту і досі не погодила призначення українського посла. Усе це відбилося й на секторальній співпраці, яку сторони звели до мінімуму.

До зусиль України теж є питання. Так, угорська аудиторія та еліти торік не були адресатами системних стратегічних комунікацій української влади.

Утім, попри ці обставини, можна говорити про окремі позитивні та перспективні явища.

Угорщина декілька разів протягом року надала вагому гуманітарну допомогу Україні, як-от обладнання для відновлення електропостачання Сумської та Херсонської областей, партії автобусів та апаратів штучної вентиляції легень. Також угорськими магістралями до українських споживачів продовжили надходити природний газ та автомобільне паливо.

УДК 327(477)»2023»(048.83)
ISBN 978-617-8189-19-8

Редакційна колегія: к. політ. н. Бурейко Н., Максак Г., к. політ. н. Шелест Г.

Українська призма: Зовнішня політика 2023. Аналітичне дослідження // ГО «Рада зовнішньої політики «Українська призма», Фонд ім. Ф. Еберта. ТОВ «Вістка» — Київ, 2024. — 336 с.

Аналітичне дослідження є системним та комплексним аналізом зовнішньої політики України за 2023 рік. Проаналізовано сорок дев'ять напрямів – від співпраці з ключовими партнерами та міжнародними організаціями до публічної дипломатії та побудови міжнародної коаліції для відновлення України. Застосовано чотири критерії оцінювання – індикаторів, які базуються на розробленій методології дослідження. Широким колом експертів досліджено і проаналізовано діяльність Президента, МЗС України та інших відповідальних міністерств та відомств, відповідних комітетів Верховної Ради України, задіяних у формуванні та реалізації зовнішньої політики нашої держави. Дана публікація є дев'ятим щорічним дослідженням.

Повний текст дослідження читайте на сайті "Української призми".

Статтю систематизував Сергій Сидоренко,

редактор "Європейської правди"

***

№ 2.603

Жорстко, без правил та без "плану Б": сім принципів української дипломатії воєнного часу

2024-04-15

ДМИТРО КУЛЕБА, МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ

Україні довелося розробити принципи, що суперечать базовим підходам західної дипломатії.

У п’ятницю у Києві відбувся Форум дипломатії воєнного часу, де обговорювали успіхи та проблеми міжнародної роботи України (і "ЄвроПравда" вже опублікувала про це статтю).

Та повернутися до цієї події варто через **програмну промову міністра Дмитра Кулеби. У цьому виступі очільник МЗС уперше детально окреслив правила та принципи України на дипломатичній арені під час повномасштабної війни.**

Те, що з 24 лютого 2022 року Україна відкинула ключові правила "мирної" дипломатії, добре відомо. Відтоді агресивний стиль ведення переговорів, геть не дипломатична щирість заяв тощо хоч і зазнали видозмін, але все одно лишаються виразною рисою.

Ця промова систематизує та пояснює підходи України

***

Чим воєнна дипломатія відрізняється від дипломатії мирного часу, окрім того, що дипломати починають вільно оперувати абревіатурами військової сфери?

Бо є низка конкретних принципів, які відрізняють воєнну дипломатію від класичної дипломатії.

Але перш ніж викласти ці принципи, я хочу наголосити, що воєнна дипломатія не була б можлива, якби Україна у війні не мала союзників. І я хочу подякувати всім країнам, які є нашими друзями, партнерами і союзниками.

Але так само вона б не була можлива, якби не було кого переконувати. А у світі є країни, які потребують переконання, потребують додаткових зусиль. Українська дипломатія напам'ять знає, що і як говорити у Брюсселі та у Вашингтоні, якими є правильні тези і аргументи. А знаходити аргументи і підходи в Африці, Азії, Південній Америці – це мистецтво, яке ми почали опановувати передусім завдяки воєнній дипломатії.

Початок воєнній дипломатії України поклав президент буквально з перших годин повномасштабного вторгнення. Його телефонні розмови, заяви спершу здавалися зовнішнім спостерігачам занадто різкими, контроверсійними, вони порушували стереотипи – але зрештою вони дали свій результат.

Будь-яка людина у звичайній ситуації може поводитися одним чином, а в кризовій – змінює поведінку. Ми ж з вами просто ходимо вулицями інакше, ніж відбиваємося від грабіжників, які на нас нападають, чи не так?

Так само і держави у війні проявили себе інакше. Той, хто міг здаватися сильним у мирному житті, іноді виявляється боягузом і слабким, непридатним в умовах бою. І у нас є такі приклади. І навпаки, дехто в умовах війни раптом проявив себе з найкращого боку.

Звідси базове правило: треба враховувати кардинальну зміну поведінки, яка відбувається між миром і війною.

За два роки ми сформулювали для себе сім принципів воєнної дипломатії. Усі вони були вироблені, як то кажуть, не від хорошого життя. Але вони працюють.

1. Перший принцип – це впертість

Усі переговори України про надання зброї починалися з твердого і однозначного "ні". Абсолютно всі.

Але там, де класичний дипломат мирного часу, почувши "ні" декілька разів, давно зупинився би і відклав ці переговори – дипломат воєнного часу не має такого права.

Він має битися доти, доки не отримає відповідь "так".

Тому ми пробивали ці стіни хибних уявлень і штучних перепон знову і знову, поки не отримували врешті-решт позитивну відповідь. Протитанкові засоби, натовська артилерія, ракетні системи залпового вогню, новітні засоби ППО,

танки, далекобійні ракети та сучасна авіація – усі ці типи зброї зрештою були розблоковані на політичному рівні.

Впертість воєнної дипломатії стосується не лише зброї, але майже будь-якої міжнародної ініціативи чи переговорів.

2. Другий принцип: не боятися ставити друзів у незручне становище

Зазвичай з друзями ми себе поводимо особливо коректно.

Але в умовах війни різниця між вами і друзями полягає в тому, що якщо ви помрете, вони покладуть квіти на вашу могилку, згадають дружбу і продовжать жити своїм життям.

А ви – помрете.

І тому якщо ціна вашого виживання – це витягнути друзів із зони комфорту, то вам потрібно це робити.

Цей принцип викликає найбільший резонанс, найбільше питань. Мовляв, "як ви можете так говорити, так спілкуватися?"

Можемо.

Тому що на кону – виживання нашої країни. І тому якщо не працює дружня тиха розмова за зачиненими дверима, потрібно з друзями говорити відверто і за присутності інших. Доти, поки не буде результату.

3. Третій принцип – непотрібність «плану Б»

Цей підхід теж якось після однієї мої цитати викликав жваве обговорення. Бо класична дипломатія передбачає, що дипломат обов’язково повинен мати "Exit strategy", шляхи відходу, якщо його ініціатива буде невдалою.

Але непотрібність "плану Б" полягає не в тому, що ви дурні й не придумали собі резервний план.

Просто

> — **воєнна дипломатія передбачає, що «ви або досягаєте результату, або вам кінець»**.

Я якось говорив з одним офіцером, командиром роти, і він розказав мені цікаву історію. Каже: коли я збирав своїх керівників-командирів взводів і ставив їм "план А" – наприклад, захопити міст, – то вони запитували, а якщо ми не захопимо міст, що робимо? І він казав: ну, тоді збираємося на перехресті за кілометр від мосту.

Але щоразу це закінчувалось тим, що вони збиралися на перехресті. Бо виконати задачі відразу не виходило, і взводні обирали резервний план.

От щоразу!

Тоді він змінив тактику і почав доводити до підлеглих тільки "план А". Це не означає, що у нього не було резервного плану. Але у війни інша психологія. Війна – це надзвичайно жорстке зіткнення. І за цих умов важливо бути сфокусованим виключно на досягненні "плану А".

Вчора вночі я повертався до України і в потязі листувався зі знайомим, який спитав мене, коли закінчиться війна і чим.

Я відповів: коли – не знаю, а закінчиться нашою перемогою.

Він пише: окей, а реальний план є? Якщо приватно? Кажу: є. Перемога. Це реально, тільки один план. Питає: а може, якісь компроміси? Ні, немає компромісів.

Це листування ілюструє особливість воєнного часу.

Коли ви навіть для себе вирішуєте, що маєте «план Б» – то так само, як і в історії з фронту, це безпечне перехрестя за кілометр від мосту психологічно тисне.

Я це бачу і по дипломатах.

Проводив нещодавно нараду з групою послів щодо постачання Patriot – і відразу міг ідентифікувати, хто з послів вже живе в «плані Б». Замість того, щоб зосередитись виключно на задачі «дістань той клятий Patriot».

4. Четвертий принцип – це максимальне стиснення часу для ухвалення рішень

Дипломатія – це процедура.

Класична дипломатія передбачає максимальне проведення питань через усі фільтри. І краще хай рішення трошки затримається, "вилежиться". Може, зміняться обставини, виникнуть додаткові фактори.

Але під час війни ти не маєш на це часу.

Тому **протоколи і процедури в часи війни зазнають втрат**. Бо коли гинуть люди – тобі не до протоколів і не до процедур.

І запевняю вас, я за ці два роки особисто мав і наші посли мали багато прикладів того, коли тобі розказують: ну, ми не можемо так швидко, бо є процедура... Але потім з’ясовується, що якщо правильно побудувати процес,

то кожна країна має великий простір для стиснення часу для ухвалення рішення.

Будь-якого рішення!

Потрібно просто підібрати ключик.

5. П'ятий принцип – це гнучкість рішень у стилі «меню»

Будь-хто, хто має досвід в аналізі дипломатії або у теорії чи практиці дипломатії, чув фрази на кшталт "це не меню à la carte". Мовляв, "ви не можете вибирати з переліку принципів або вимог до вас, ви маєте взяти все".

Але воєнна дипломатія вимагає мистецтва поєднання жорсткості, принциповості та гнучкості.

Як писав Сунь-цзи, війна – це наступ і маневр.

Наступ – це там, де ти жорсткий і принциповий. Маневр – це там, де ти проявляєш гнучкість.

І тому коли президент Зеленський виступив з ідеєю "формули миру", вона отримала ось цей елемент гнучкості: ти можеш вибрати пункти, до яких ти хочеш приєднатися, якими ти хочеш займатися.

Це унікальне явище для мирного плану, і він навмисно зроблений таким, щоб залучити якомога більшу кількість країн.

І я думаю, що "формула миру", ця ініціатива президента, увійде до історії дипломатії не лише через те, що вперше умови завершення війни визначає країна, яка зазнає нападу – а не країна, яка напала, або третя сторона. Він увійде в історію також як приклад конструктивної вибірковості.

6. Шостий принцип воєнної дипломатії я б назвав так: «усі говорять з усіма»

У країні, яка перебуває у війні, усі – від найвищих посадовців до секретарок і помічників – мають говорити зі своїми відповідниками в країнах, з якими треба вирішувати те чи інше питання. Один з яскравих прикладів такого підходу – це наша з Андрієм Єрмаком зустріч з міністром закордонних справ Угорщини Петером Сійярто. Ми навмисно поїхали вдвох, щоби послати цим чіткий сигнал налаштованості України на вирішення проблем.

Офіс президента, Кабмін, МЗС, інші міністерства – усі мають прямі контакти зі своїми відповідниками в інших країнах на всіх рівнях.

Так, **жертвою цього підходу іноді стає цілісність зусиль**.

Але проблема не в тому, що всі говорять з усіма. Навпаки, це нормально, адже в умовах війни одне МЗС не може фізично витягнути на собі шалений обсяг комунікації, яка відбувається. Тому класична модель дипломатії "все через МЗС", яка все ще є в деяких країнах, – в умовах війни просто не працює.

Проблема виникає тільки тоді, коли всі починають говорити різне.

Тому функція МЗС змінюється і полягає не в тому, щоб координувати, хто з ким говорить, а що саме ці люди говорять. Бо всі мають говорити одне й те саме.

7. І сьомий принцип – це чіткість, прямота висловлювань, доречних у конкретному контексті

Усі знають, що **класичний дипломат має висловлюватися плутано і перевантажено політесом**. Що дипломатія передбачає закладання декількох сценаріїв в одне коротке речення. Тому що ніколи не знаєш, як життя повернеться, а виглядати незграбно не хочеться.

Але у часи війни **краще виглядати незграбно, ніж говорити так, що твої слова не матимуть ефекту**.

Словесне фехтування потрібне в мирний час, а під час війни потрібно донести сигнал у найкоротший час до необхідної аудиторії. І для цього треба дуже добре розуміти свою аудиторію і говорити з нею коротко, прямо і жорстко.

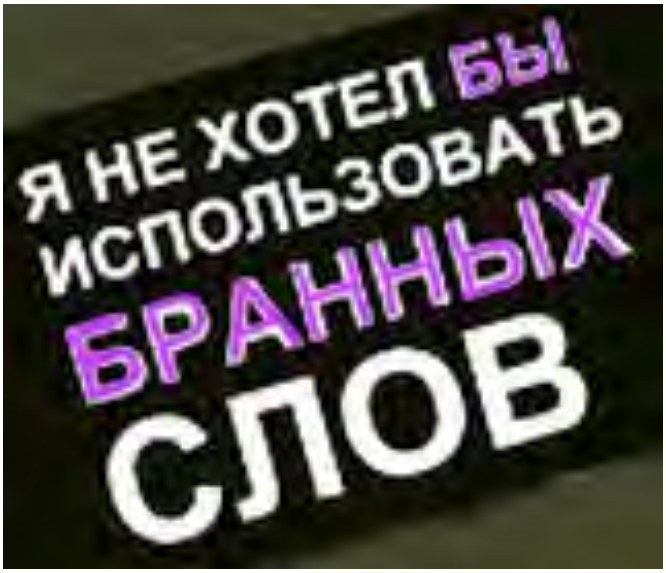
Це має ефект, зокрема, і через те, що в дипломатію вже прийшло покоління людей, які виросли в соцмережах, і вони якраз і розуміють саме короткі, прямі та жорсткі висловлювання.

***

Це – сім особливостей дипломатії часів війни, які я побачив. Можливо, ви побачите щось додаткове – тут є простір для обговорення.

Але саме Україна може сформулювати принципи воєнної дипломатії – як наш, український внесок та додана вартість у теорію і практику дипломатії.

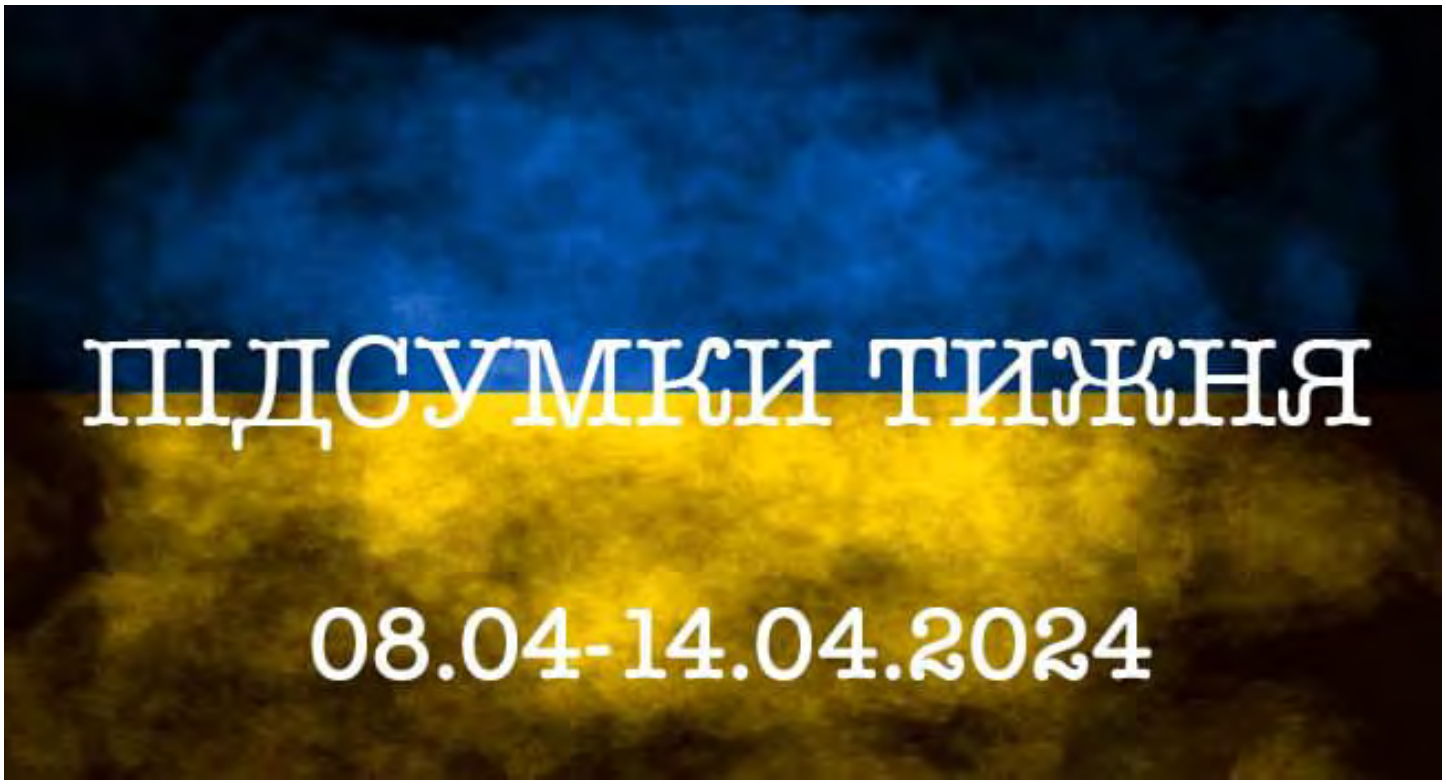
*Дмитро **Кулеба**, міністр закордонних справ України, Виступ на Форумі дипломатії воєнного часу, Київ, 12 квітня 2024 року, записав та систематизував Сергій Сидоренко*

***

№ 2.604

Дайжест подій тижня в Україні та навколо України 01-07.04.2024

🔥 Протягом тижня ситуація на лінії фронту для українських військ суттєво ускладнилася, підрозділи відступили до Часового Яру в районі Бахмута, залишили кілька населених пунктів на північний схід від Авдіївки, на південь від Донецька армія РФ змогла захопити більшу частину с. Новомихайлівка, йдуть важкі бої в напрямку Сіверська, у Старомайорському на південь від Великої Новосілки та у с. Роботине Запорізької обл. ЗСУ зазнають найжорстокішого дефіциту боєприпасів, оскільки постачання допомоги країнами Заходу практично припинилося, а власне виробництво забезпечує менше ніж 5 % потреб. Основне завдання оборони українські війська

вирішують за допомогою дронів, зокрема, FPV, які здебільшого постачають на фронт волонтери. Обіцянки українських чиновників про "мільйони" БПЛА для фронту не підтверджуються справами, тоді як Росія розгорнула серійне виробництво дронів кількох типів, які довели свою ефективність на полі бою і постійно їх удосконалюють.

Росія вивела в режим "холодного зупину" всі блоки Запорізької АЕС, а за кілька днів до цього "продемонструвала" удари дронів по будівлях станції інспекторам Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ). Головне управління розвідки вважає, що окупанти готують на АЕС провокацію "під чужим прапором" із метою звинуватити Україну в порушенні ядерної безпеки.

🔥 Така ж ситуація склалася й з системами та ракетами ППО. Повітряні атаки українських об'єктів енергетики підтвердили, що запаси ракет для систем ППО практично вичерпані. І хоча дрони-камікадзе типу "Shahed" здебільшого вдається збивати іншими засобами, усі без винятку ракети "Калібр" та балістичні ракети всіх типів наразі влучають у цілі. Водночас Росія модернізувала наявні крилаті ракети малої дальності, щоби запускати їх з літаків тактичної авіації, яка також має панівну перевагу в повітрі за браком у України засобів ППО.

Президент Зеленський на саміті лідерів "Трьох морів" (польської ініціативи взаємодії країн Центральної та Східної Європи) попросив у їхніх лідерів засоби та ракети ППО, проте отримав відмову, оскільки вони не є власниками систем. Німеччина пообіцяла передати ще один комплекс Patriot, проте забезпечення його достатньою кількістю ракет є важким завданням.

Росія завдала кілька ударів балістичними та крилатими ракетами по українських теплових електростанціях та теплоцентралях. 80 % генерувальних потужностей компанії Ахметова ДПЕК повністю або частково зруйновано. Держкомпанія "Центренерго" втратила всю генерацію, зокрема, велику Трипільську ТЕС. Користувачі соцмереж та журналісти наголошують, що у 2023 році влада прозвітувала про створення багаторівневого захисту електростанцій. Дирекція Трипільської ТЕС повідомила, що гроші на створення захисту до неї не дійшли. Керівник Держагентства з відновлення Найєм спробував виправдати бездіяльність тим, що нібито було виконано роботи із захисту від дронів, а не від ракет. Проте результат ударів для української енергетики є вкрай плачевним – втрачено майже всі маневрові потужності. А за 2 роки "великої війни" влада навіть не розпочала диверсифікацію генерації, хоча удари по енергетиці з урахуванням цілей РФ були неминучими.

Розвалити енергосистему Росії не вдалося, однак у багатьох областях застосовано аварійні відключення та введено графіки постачання електроенергії. Необхідну додаткову електроенергію вдалося імпортувати з

Європи. Влада заговорила про можливе підвищення тарифів на електрику для населення, причому це може статися вже 1 травня.

🔥 Верховна Рада ухвалила закон про мобілізацію, відкинувши всі виправлення, запропоновані опозицією. Йдеться насамперед про добір рекрутингом, демобілізацію, "бойові" доплати на передовій, а також про ротацію. Ситуація з поповненням військ резервами украй складна, мобілізація за допомогою Територіальних центрів комплектації пробуксовує. Водночас ухвалені російською владою рішення про набір за допомогою рекрутингу на контрактну службу дає змогу щомісяця поповнювати війська від 30 до 50 тис. нових військовослужбовців, навіть без оголошення "великої мобілізації".

Депутати Верховної Ради спробували "підсолодити" закон для громадськості – доручили уряду розробити закон про демобілізацію, проте не встановили термінів його подання на розгляд парламенту. Кабмін в авральному темпі ухвалив рішення про "бойові виплати" в розмірі 70 тис. грн, причому без огляду на щойно проголосований закон.

🔥 Іран здійснив найбільшу у світовій історії повітряну атаку Ізраїлю понад 300 ракетами та дронами-камікадзе у відповідь на знищення ізраїльською авіацією кількох іранських військових високопосадовців у Сирії. Атаку було здійснено з території Ірану, Іраку, Сирії та Ємену. Цілі здебільшого було збито, поки вони ще не дісталися Ізраїлю, причому як ізраїльською авіацією, а й партнерами, й навіть авіацією Йорданії. Лише кілька ракет вибухнули на ізраїльській території. Збитки від вибухів були мінімальними, загинула дитина, кілька людей поранено. Президент Байден застеріг владу Ізраїлю від атаки Ірану й заявив, що США не братимуть участі в цій акції. Генеральний секретар ООН Гутерріш стверджує, що "світ не витримає ще однієї війни". Водночас прем'єр-міністр Ізраїлю Нетаньяху дав зрозуміти, що рішення про дії у відповідь буде прийнято без огляду на "побажання партнерів".

🔥 Обговорення в нижній палаті Конгресу США допомоги Ізраїлю та Україні відкладено ще на тиждень. І якщо постачання Ізраїлю є майже гарантованими, то з біллем про допомогу Україні все набагато складніше, оскільки адміністрація президента Байдена включила до нього статті, за які республіканська більшість не проголосує за жодних умов. Спікер Джонсон після спілкування з лідером партії попереднім президентом Трампом заявив, що допомога Україні може бути надана, але лише як кредит.

🔥 Поки українські війська стікають кров'ю на передовій, лунає дедалі більше голосів на користь "миру" на умовах Росії. Президент Туреччини Ердоган запропонував "заморозити конфлікт" у наявному стані. Російський президент Путін заявив, що не проти миру на умовах, під якими підписалася українська делегація на переговорах у Стамбулі у квітні 2022 р.

Глава Офісу президента Єрмак повідомив, що "саміт світу" на найвищому рівні відбудеться у Швейцарії 15–16 червня. Президент Зеленський стверджує, що на ньому буде розроблено план врегулювання без участі Росії. Путін у відповідь назвав саміт "профанацією", а міністр закордонних справ Лавров наголосив на "безперспективності" будь-яких угод, "які не враховують позицію Росії".

***

№ 2.605

Don's Weekly, 15 April 2024: Part 1

APR 15, 2024

SARCASTOSAURUS

Hello everybody!

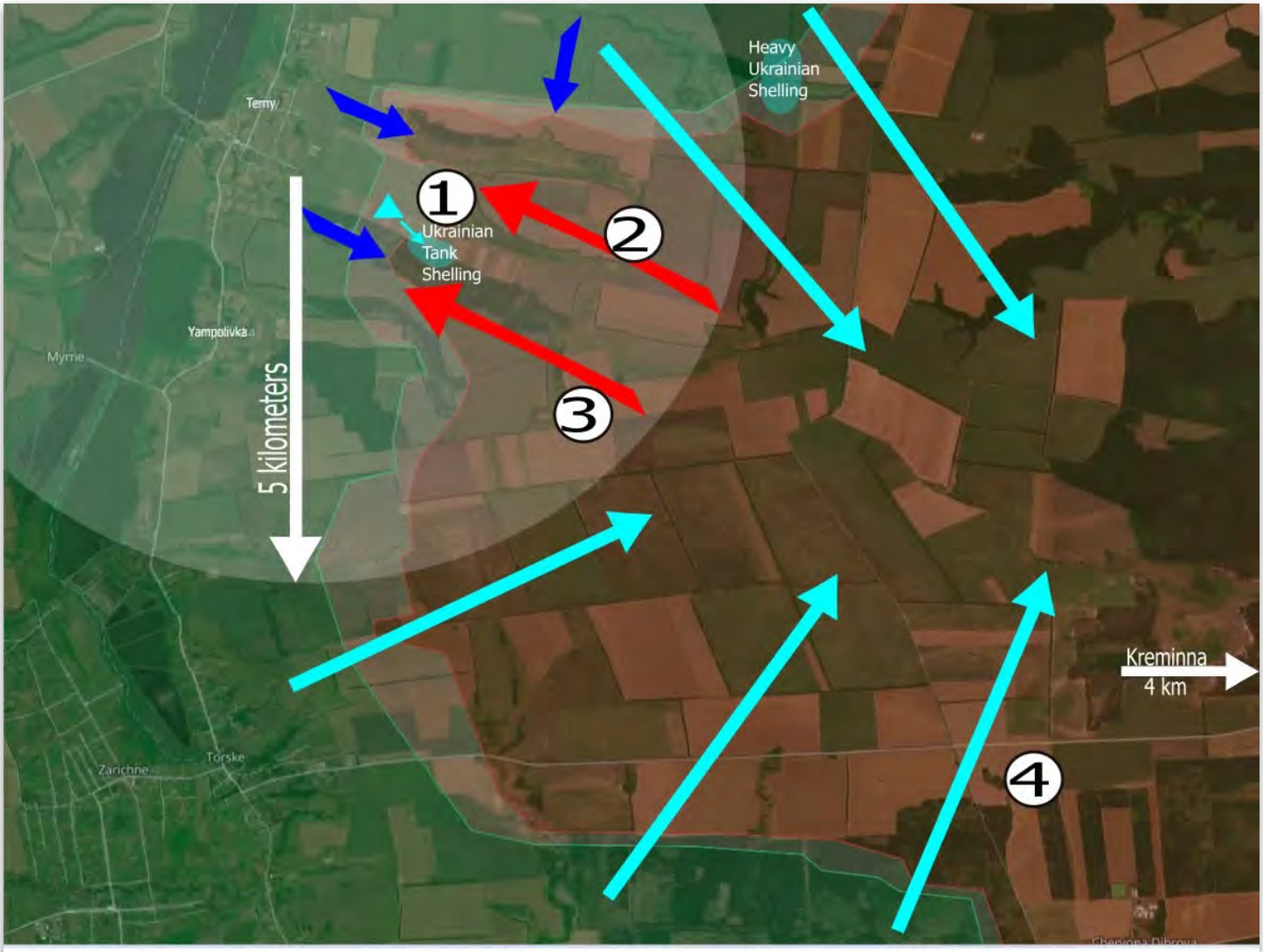
‘Back’ to the war in Ukraine, where the fighting on approaches to Chasiv Yar, and west of Avdiivka is getting ever more bitter. Indeed, after something like 16 months of relentless Russian efforts in that area, even the situation east of Terny (west of Kremina) is coming to a head.

In that sense, it’s fascinating to watch how many here in the West are - once again - expecting Ukraine to ‘fold’, ‘collapse’, and whatever else of that kind. Seems, some have still not learned anything about this country and its people at all, while others can’t do anything better than mirror their own exhaustion by this war.

But, don’t let me not hold you up with ‘introduction’, and lets move ‘straight to the business’…

Western Luhansk

The bigger the bulge west of Kreminna gets, the more Ukrainian troops are necessary to hold the interior. On the positive side, the drone teams of six brigades can engage any of the Russia vehicles moving within that bulge and there are more reconnaissance drones available to spot them. The drone teams have to coordinate so they don’t use the same frequencies and interfere with each other’s operations.

The following Russian equipment was damaged or destroyed:
1) 1 T-72, 5 BMP, 2 BTR, 1 Motorcycle
2) 2 Tank, 3 BMP
3) 1 T-90, 1 T-80, 2 T-72, 2 BMP, 2 Desertcross 1000-3 (Golf cart)
4) An Orlan team, 1 BMP

→ Six Ukrainian brigades use drones to attack Russian targets in the salient west of Kerminna.

Between December 10th and April 10th, Russia lost 102-107 vehicles within 5 km of Terny. In this same location, Ukraine lost 8 vehicles in previous weeks.

Russian attacks were hit hard again and survivors sought cover in the woods. Ukrainian infantry from Terny and from the north attacked both rows of woods with fire support from a tank and a BMP. Ukrainian limited counter-attacks are often used to prevent Russian infantry from massing for a future assault rather than reclaiming territory.

The Russians bombed Kupiansk, killing a woman in her apartment…

https://twitter.com/UKikaski/status/1777303833850380452

Bombing Russian infantry around Kupiansk to slow down any massing of troops…

https://twitter.com/GloOouD/status/1777745862023626803

Russian assaults on Terny…

https://twitter.com/UKikaski/status/1777295783672336423

In between Russian assaults, a Ukrainian tank advances to fire on the Russian survivors in the woodline to prevent a build up for a large assault. When the mission is complete, the tank withdraws…

https://twitter.com/Bielitzling/status/1777794923007267094

A brief animation showing Russia's advance to Terny over three months…

https://twitter.com/UAControlMap/status/1777676907833655535

A breakdown by month of the 107 vehicles lost in front of Terny over the last four months…

https://twitter.com/GeoConfirmed/status/1778071808840769692

Bilohorivka

Russia has been attacking Bilohorivka with infantry but the area has good defensive terrain for Ukraine. The place was a village with 800 inhabitants before 2022. To the east are open fields, and Russian troops can be engaged as they advance. To the north are woods, small hills and a river. And to the south is a large slagheap from a chalk quarry that is called the "White Mountain".

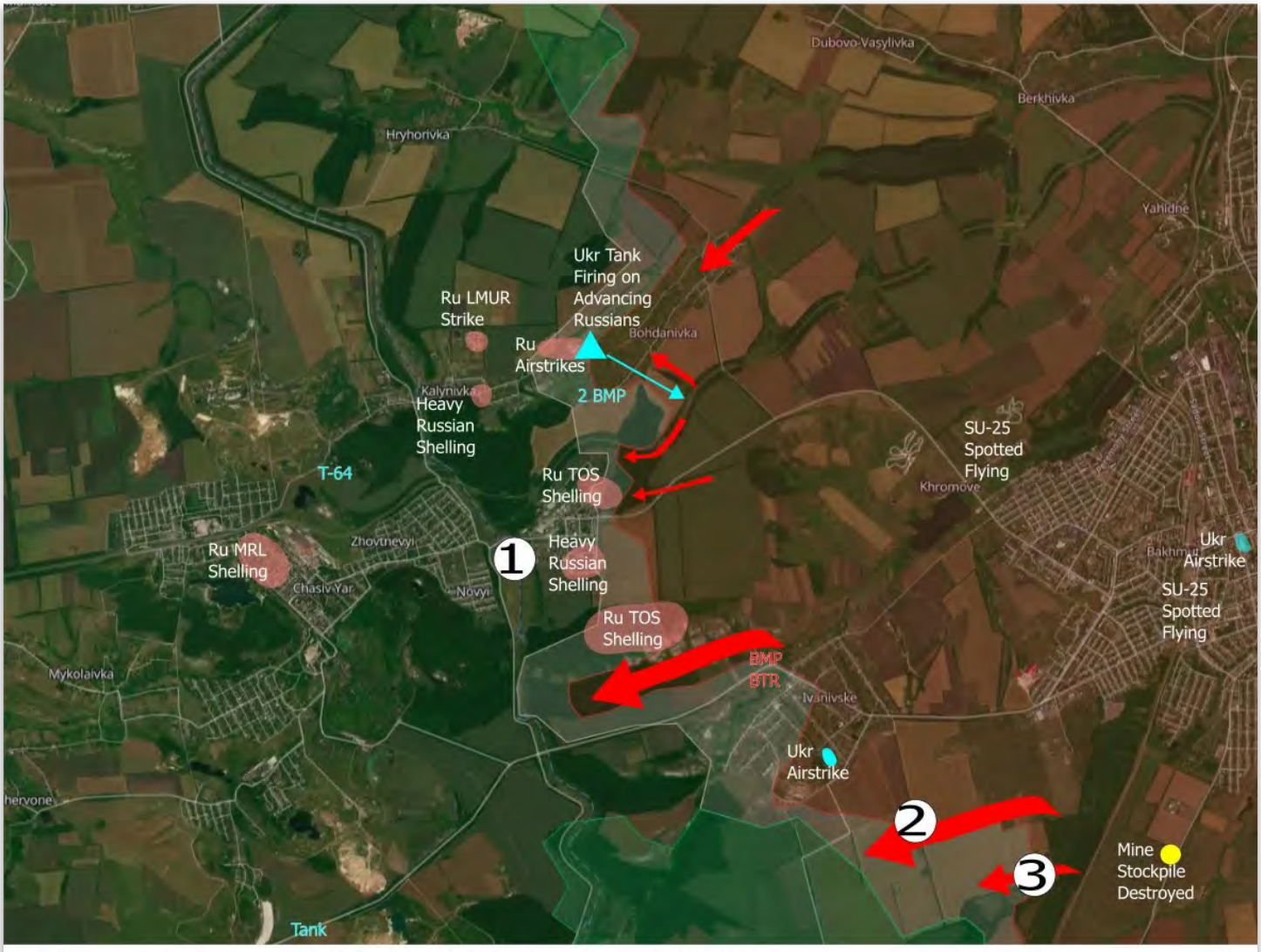
The war has gone on long enough for Google Maps to capture shell holes and the damage of some areas. Here's a view from the eastern side of the slag heap looking directly at one of the locations where the Russians were bombed by a drone in the video below. Between the pond and the slagheap, Ukrainian infantry were attacked by drones. From that view, the Russian infantry that were bombed by a drone would be on the other side of the tree on the left. This suggests that both sides are patrolling this area with infantry. On the southern end of the slag heap, you can see Lysychansk 9 km to the east. Scroll right to see the open fields to the south and the chalk quarry to the west.

Drones attack Russian troops that climbed the eastern edge of the slag heap…

https://twitter.com/giK1893/status/1774726538083807240

Bakhmut

Pairs of Russian SU-25s were active over the Bakhmut area on two separate days to conduct bombing missions. On the ground, reconstituted Russian airborne troops are moving through treelines to conduct front line assaults. Bohdanivka was heavily bombarded before Russians seized the southern half of the village and then the northern half, as well.

Once Russia gained a foothold in the forest in front of the canal district, they were able to reinforce it through the tree lines connected to it. HE and thermobaric shelling prevented the Ukrainian infantry from pushing them out. The Russians are digging in and massing their troops for a push through the forest and into the canal district itself.

Russia is still holding on to eastern and southern Ivanivske, but last week it was too dangerous for either side to move around in western Ivanivske. After heavy bombardment, Russia moved 2000 meters along the higher ground north of the village. They tried to move by BMPs across the open fields to the south of the village but those assaults were stopped with losses.

Two SU-25s fly over the middle of Bakhmut and within 8 km of the front lines…

https://twitter.com/NOELreports/status/1777677544742936809

For those that have Telegram, another pair of SU-25s…https://t.me/vdd98/3103

North of Bakhmut, a small Russian depot is detected and attacked…

https://twitter.com/GloOouD/status/1773975634291918 08

The drones of the 92nd helps out the defenders of Chasiv Yar…

https://twitter.com/GloOouD/status/1779050630692184575

A Ukrainian tank engages Russian infantry in a building…

https://twitter.com/UKikaski/status/1777656150818725949

This is a view of the southern half of the Chasiv Yar canal district, looking west…

https://twitter.com/UKikaski/status/1778778725431071167

Near Ivanivske, the 80th Brigade hunts Russian infantry…

https://twitter.com/GloOouD/status/1777639398525247701

A Russian recovery vehicle is destroyed while towing a damaged T72…

https://twitter.com/GloOouD/status/1778355603406012587

Two French bombs hit Ivanivske…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1778449975665401896

4 km east of Klishchiivka, an MT-LB carrying infantry is attacked by drones…

https://twitter.com/GermanObserver1/status/1778783393506807937

When a BMP runs over a mine, there are at least three survivors, but two objects fly quite a long way from the vehicle…

https://twitter.com/alexdp66499795/status/1778714582392963572

This image was taken in 2014 at an unknown location along the 131 km long Siverskyi Donets-Donbas Canal. The canal was built between 1954-58 and ends in Donetsk, providing that city with water. Since the Russian invasion of 2014 it has been repeatedly damaged and the water supply in Donetsk has been chronically low. The width of the canal at the bottom is 1.5-3 meters, but the water level in the canal is very low due to the damage…

https://www.encyclopediaofukraine.com/display.asp?linkpath=pages%5CD%5CO%5CDonets6DonbasCanal.htm

(…to be continued…)

***

Don's Weekly, 15 April 2024, Part 2

APR 15, 2024

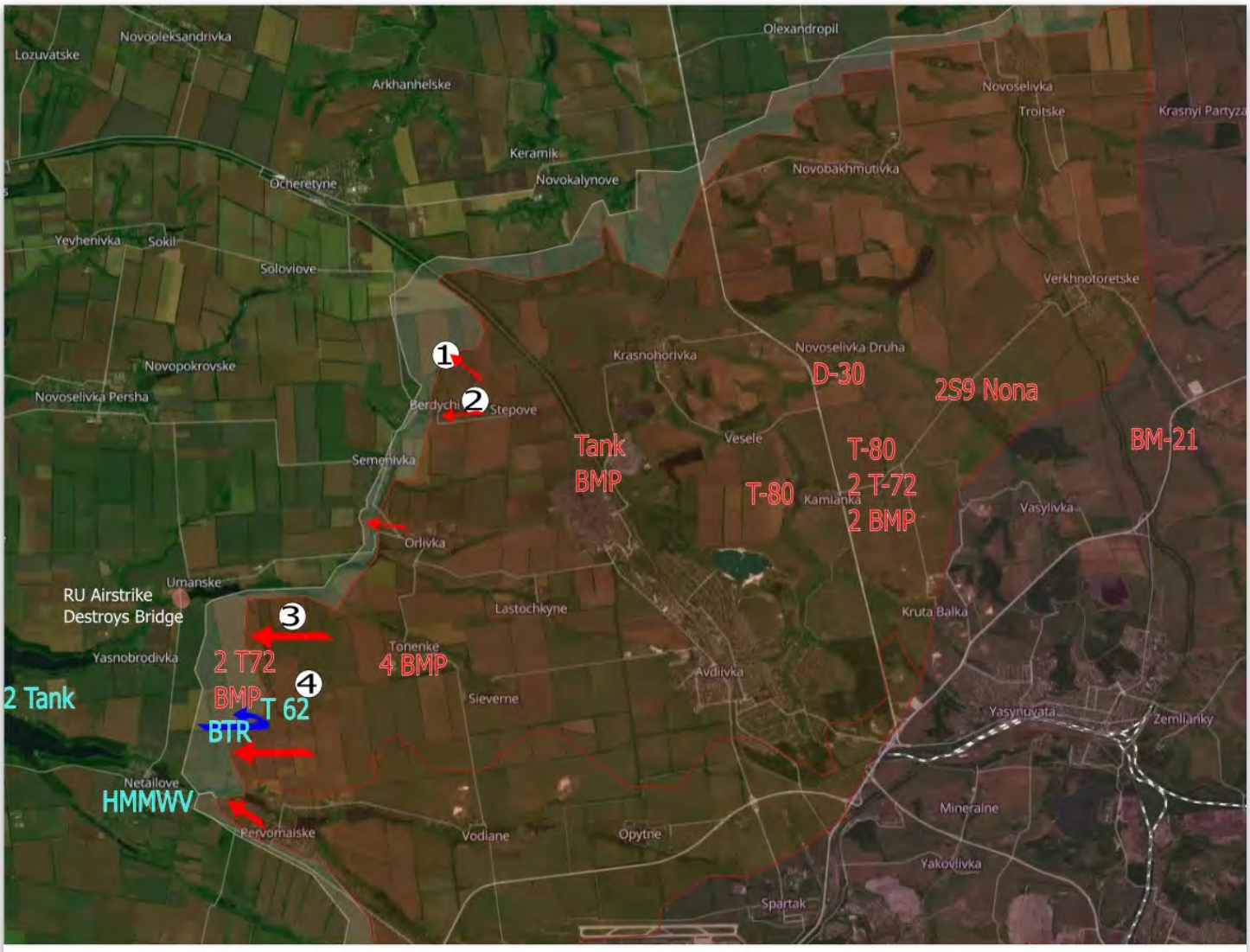

SARCASTOSAURUS

(…continued from Part 1…)

Avdiivka

Russians continued to assault Berdychi and for the first time moved to the north of the village before being eliminated. Still, they occupied the section of the village up to the river.

Damaged or destroyed Russian vehicles:
1) 4 BMP, Desertcross 1000-3
2) 2 T-72, Tank, 6 BMP, MTLB, Desertcross 1000-3
3) T-90, T-72, Tank, 3 BMP
4) 5 T-72, Tank, 4 BMP

There’s been multiple reports that Russia is trying to cross the small river from Orlivka and establish a foothold on the other side. It’s possible that they crossed and were eliminated or crossed and some survivors are taking cover in the treelines, but there is no video evidence to support either case.

West of Tonenke, the Russians continued to make a heavy push with equipment and personnel. A Russian airstrike destroyed the bridge between northern and southern Umanske. Ukraine launched small counter-attacks and pushed them out of a treeline in the middle of the fields, but that success didn’t last. At a cost of at least

22 vehicles, the Russians advanced 3 kilometers through the fields and also occupied the rest of Pervomaiske.

The bridge connecting northern and southern Umanske was destroyed. Northern Umanske is in this direction and southern Umanske is in this direction.

91 vehicles were lost west of Tonenke. At least 85 were Russians destroyed in a four day span.…

https://twitter.com/AndrewPerpetua/status/1777370380514042062

Russian infantry and tanks are attacked west of Tonenke…

https://twitter.com/giK1893/status/1777408141744890016

Russian infantry advancing west of Tonenke. At 0:19 there is a Ukrainian gun and truck that were destroyed a long time ago…

https://twitter.com/giK1893/status/1778856052584317010

25 Russian armored vehicles were involved in two attacks in one day west of Tonenke. Ukraine said the attacks were repulsed without details on the vehicle losses. Russia has made some advances along the treelines…

https://twitter.com/Deepstate_UA/status/1778004245821661205

Two Russian infantry seek cover from drones…

https://twitter.com/GloOouD/status/1777201427934331301

The EW defenses on this BMP was effective against Ukrainian drones for a short while before Ukraine found a solution…

https://twitter.com/GloOouD/status/1778651906895720907

With the understanding that not all drones and bombs hit their targets, this is a really good shot…

https://twitter.com/GloOouD/status/1777409233257918466

A Desertcross destroys a Ukrainian drone by running over a mine…

https://twitter.com/moklasen/status/1778840851629609292

40 km short of the front lines, a FAB1500 UMPC bomb crashed into a shop in occupied Yenakiyevo. Fortunately for the Ukrainians there, it didn’t explode…

https://twitter.com/UKikaski/status/1777653610475598295

Marinka

After suffering heavy casualties, Russia entered Krasnohorivka. The Ukrainians have been mortaring the southern edge of town and hitting the eastern edge with airstrikes for some days after the Russians have entered. They even launched a raid in HUMMWVs to attack a pair of houses but did not stay to reoccupy them.

The western half of Novomykhailivka is being heavily bombarded by both sides. There does not seem to be any change of territory, though.

Russia is suffering casualties moving into Krasnorhorivka but the survivors are not being expelled and they are massing their troops inside the village…

https://twitter.com/JulianRoepcke/status/1778406342622925048

Some more footage of artillery barrages and armored assaults on Krasnorhorivka…

https://twitter.com/Damien94475559/status/1778817294652596381

The effectiveness of Ukrainian drones and Russia's use of tanks as transport changed the profile of this tank, which has been dubbed the "Turtle Tank"….

https://twitter.com/NOELreports/status/1777443510053969927

A close look of the design. The turtle tank is more of an assault gun now since it cannot rotate its turret…

https://twitter.com/UKikaski/status/1777465727684935844

The assault with the turtle tank. Portions of the assault enter Krasnohorivka.…

https://twitter.com/UKikaski/status/1777469368076566654

The demise of the turtle tank in the same building where it was transformed…

https://twitter.com/GloOouD/status/1777675212462395750

A Russian mechanized assault on Novomykhailivka meets a traditional end…

https://twitter.com/GloOouD/status/1777027599593590987

18 Russian armored vehicles were destroyed outside Novomykhailivka in three days…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1777600957821362477

This is why it's so hard to trust Russian footage: The Russian MoD released new footage of a Russian assault on Krasnohorivka. Participating in that assault was a tank that was destroyed on March 17…

https://twitter.com/moklasen/status/1777779507862073477

Vuhledar

A Russian air defense system is destroyed 26 km south of the front lines…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1779212229230891233

Zaporozhye

There are reports that the Russians - once again - made it past the forward defence positions and entered Robotyne only to be eliminated by Ukrainian infantry.

A Russian missile hits what they claim is a UAV production facility in Zaporizhzhia…

https://twitter.com/UKikaski/status/1777454670077694134

A Russian jammer that uses Orlan drones to expand its range for hundreds of kilometers was destroyed with GMLRS…

https://twitter.com/UKikaski/status/1777302186453598228

A Russian assault with a truck is destroyed…

https://twitter.com/moklasen/status/1778408791370878984

Ukraine clears out a Russian trench south of Urozhaine…

https://twitter.com/GermanObserver1/status/1778441923071459721

15 km behind Russian lines, an air defense system is destroyed by GMLRS…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1778735155026309346

A lot of effort and publicity surrounds the Ukrainian fortification that started four months ago. I don't understand why that level of effort isn't the norm and part of the Ukrainian army culture. It saves personnel and equipment…

https://twitter.com/CasualArtyFan/status/1778023255581835403

A tour of Russian vehicles stopped on the western edge of Robotyne back in mid-February…

https://twitter.com/lost_warinua/status/1779751587379425326

Kherson

A Russian that was preparing drone munitions to kill Ukrainians lost two arms. His partner was concussed…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1778089706808336612

Odesa

Several components of a Ukrainian S-300 air defense system are destroyed…

https://twitter.com/WarVehicle/status/1778385936734200265

Occupied Ukraine

A machine shop used by the occupiers was hit…

https://twitter.com/aborealis940/status/1779128300729729456

(…to be continued…)

***

Don's Weekly, 15 April 2024: Part 3

APR 15, 2024

SARCASTOSAURUS

(…continued from Part 2…)

Russia

Russia needs 5 million additional laborers and this shortage is hurting the economy. They officially list 1.7 million immigrants in their country but Bloomberg estimates they actually have 3.5 to 5 million immigrants. There's been a mild crackdown in the last year that coerced a small number to be sent to Ukraine, and more that were deported, which dampened the enthusiasm of some potential laborers to immigrate. Indeed, since the recent terror attack the Russian lawmakers are making it more difficult to enter the country.

Military spending is propping up the economy for now, but lack of production due to labor shortages could increase inflation and keep the interest rates high. If just 300,000 people are removed from the labor force (either due to conscription or deportation) then the GDP could be cut by 0.2%...https://www.businessinsider.com/russia-economy-moscow-attack-putin-immigration-labor-shortage-ukraine-war-2024-4

A Russian ship in Kaliningrad caught fire…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1777343588323442924

Ukraine claimed credit for the operation…

https://twitter.com/UKikaski/status/1777371479899857385

650 km from Ukraine, a Russian radar with a range of 3000 km and 100 km in altitude was attacked…

https://twitter.com/aborealis940/status/1779089916514766969

Before and after satellite images of the flooding around one portion of Orsk…

https://twitter.com/Doktor_Klein/status/1779064380920885634

Protesters of the official response to the Orsk flooding might be held liable according to Russian prosecutors…

https://twitter.com/NatalkaKyiv/status/1777352406356861174

The flood from the dam that collapsed might flood the only production facility of the BMP… https://en.defence-ua.com/events/a_flood_may_stop_the_work_of_the_only_russias_ifv_manufacturer_official_map-10140.html

The audio of this video suggests that the poster doesn't think these people will be sent to Ukraine…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1778028914968805604

Orenburg is also impacted by floods…

https://twitter.com/Azovsouth/status/1778751631489642748

An overpass collapsed on a railroad…

https://twitter.com/UKikaski/status/1777351103891251616

Ukraine said they hit an aviation training and production center at an airbase in Borisoglebsk with two drones 330 km from the Ukrainian border…

https://twitter.com/UKikaski/status/1777645379908993206

An ore processing facility is hit…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1778312346634526915

Ukrainian drones pushed Russian oil production to its lowest point since May of 2023. The damage to the refineries could be repaired in 4-8 weeks, which is a significant loss. The IEA echos the US concerns about the attacks on Russian refineries destabilizing the world energy market…https://www.pravda.com.ua/eng/news/2024/04/12/7450969/

https://twitter.com/nexta_tv/status/1778783383151161753

A former Ukrainian intelligence officer was hospitalized in Moscow…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1778749029771296799

Russian farmers in Belgorod protect themselves against drones. I haven't seen any Ukrainian drones attacking Russian tractors but I could have missed it…

https://twitter.com/wartranslated/status/1778924528183169425

A close-up of the car…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1778790077172179255

Confirmed Russian KIA's by category: Green = volunteers Red = contract soldiers Purple = mobilized Orange = prisoners. These are just confirmed kills by name, not total kills. Still, it's useful to see what types of troops are being killed…

https://twitter.com/bentanmy/status/1778660011214082518

***

A network of Russian volunteers has helped Ukrainian refugees from the occupied territory escape to the unoccupied lands. Alexander Demidenko belonged to the network, but he was not discreet. He staged a one-man protest in Belgorod at the beginning of Russia's open invasion. When Russia passed the law that required independent media and NGO's to register as foreign agents, he posted a note in his car that said, "I am a foreign agent."

It is not illegal to aid Ukrainian refugees and at one time he had 27 sleeping in his house. But Russia has been cracking down on the volunteers and Demidenko was arrested at a checkpoint on the Ukrainian border by members of the Chechen Akhmat battalion. The pacifist was charged with illegal weapons possession. He spent six months in pre-trial detention while being tortured. Prison officials said he died on April 5th by suicide. His death certificate said the cause was not yet established…https://www.theguardian.com/world/2024/apr/13/a-russian-pacifist-helped-ukrainians-flee-the-country-then-the-kremlin-caught-him?CMP=share_btn_url

Ukraine

Poltava was hit by a missile, killing one and wounding 16…

https://twitter.com/blue_eyedKeti/status/1776640365111095567

The attack on the 11th. The damage is being attributed to the lack of air defense missiles…

https://twitter.com/nexta_tv/status/1778407715531886680

The largest thermal power plant in Ukraine was destroyed…

https://twitter.com/Tendar/status/1778341445490856122

Ukrainian nuclear power needs hydro and coal power plants to mange energy fluctuations. Hydro power sources are being damaged and a lot of coal power plants are damaged or destroyed…

https://twitter.com/sumlenny/status/1778357706232856940

What is clear is that the Russians hit 32 D-20s: D-20 is a 70-year-old gun calibre 152mm. Both sides are using this type. What is not clear is the value these guns used to have because they have been parked there since 2017…

https://twitter.com/WarVehicle/status/1777752634234900932

Motor Sich in Zaporozhye has been attacked four times in the past and was attacked again in early April…

https://twitter.com/3_bm15/status/1778750058839646505

The bill to lower the mobilization age from 27 to 25 passed. The plan to allow long-serving troops to demobilize was taken out…

https://twitter.com/RALee85/status/1778338067184562454

Just three examples of an estimated 1 million unexploded ordinances in Ukraine…

https://twitter.com/AndrewPerpetua/status/1778669648503836805

There has been a lot of drone vs. drone combat. But now NAFO has a new fella…

https://twitter.com/TOGAjano21/status/1779135319096328544

(…to be continued…)

***

Don's Weekly, 15 April 2024: Part 4

APR 15, 2024

SARCASTOSAURUS

(…continued from Part 3…)

US Aid

The Republican head of the House intelligence committee said that some members of the Republican party are parroting Russian propaganda. Internal Russian documents acquired by a European intelligence service show that Russian agents are writing social media posts, news articles and comments that are false and promote fear over the border, and amplify any divisions in cultural issues that are designed to fuel rage.

Manafort was an advisor to former Ukrainian President Yanukovych before he fled to Russia. He was Trump's campaign manager in 2016 and after his conviction and cooperation with the FBI, he said that Russian support for Trump was based on an expectation that Trump would cut off support for Ukraine. After his visit with Trump, Orban said that Trump plans to cut off all aid to Ukraine and force them to accept a peace deal. Trump's team denies that but the Trump organization is considering hiring Manafort again for the 2024 campaign. The original post with sources is located here.

A strong supporter of Trump, Marjorie Taylor Greene says Ukraine attacks Christians and applauds Russia…https://www.newsweek.com/marjorie-taylor-greene-applauds-russia-protecting-christianity-1888145

The British Defense Secretary met with Trump to no avail. US Speaker Johnson would not agree to meet with him…https://www.theguardian.com/politics/2024/apr/09/david-cameron-trump-republicans-ukraine?CMP=share_btn_url

Jeff Jackson, the Democratic congressman, provided more from inside congress. Gen. Cavoli, commander of US forces in Europe, gave a briefing to congress and Jackson shared the unclassified portions.

Europe provides most of the tanks and fuel for Ukraine and the most important items the US could provide are artillery shells and air defense missiles. Without the air defense missiles for Ukraine, the Russian air force, in conjunction with the 10,000 artillery shells Russia fires every day, could provide enough firepower to break through Ukrainian defenses. Because of the air defense missile shortage, Ukraine is selecting which missile to engage and which to let pass, not unlike selecting which targets to engage when they were extremely low on artillery ammo.

The general also said that the Russian pattern of attacks matches their ship of artillery ammo, and they are definitely working towards a summer offensive.

He reassured the representatives that the equipment shipped is accounted for and that most of the money spent on weapons and ammo stays in the US and helps modernize the force as older equipment is sent. He doesn't think it is likely that Russia will be kicked out of Ukraine at this point, but he would characterize victory as Ukraine remaining an independent state.

Regarding US aid, Jackson thinks the Speaker is bringing up as many bills as he can that MAGA is sponsoring with the (forlorn?) hope that they will be partially appeased when he brings up the aid bill. The original post is located here.

….and, when two US Senators attempted to get some of Iron Dome SAM-batteries to Ukraine (again, and that last year in June) … well… they've experienced a confrontation with reality…

Diplomacy

Right-wing members of Switzerland are leading an initiative to end the country's participation in sanctions against Russia. The initiative collected 133,000 signatures so far, many from Geneva and the French-speaking regions. They said the initiative is a reaction to the Defense Minister's "full steam ahead approach with NATO"… https://www.swissinfo.ch/eng/swiss-politics/neutrality-initiative-submitted-with-almost-133000-signatures/75539252

A Chinese analyst believes that Russia will lose the war and be forced to withdraw from all occupied territory. He also believes that former Soviet republics will view Russia's aggression as a threat to their sovereignty and leave the Russian sphere of influence for an alliance that provides security for them…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1779217033374089501

Japan tried to rally the US back to leadership on the world stage…

https://twitter.com/NOELreports/status/1778519211805188103

A Russian propagandist thinks the US request for Ukraine to stop hitting Russian refineries is ridiculous…

https://twitter.com/wartranslated/status/1778339335819125088

Macron's rhetoric is particularly strong regarding Ukraine but, like other governments, life must go on. France sells air defense and radar systems to Serbia…

https://twitter.com/ColbyBadhwar/status/1777729171172512177

France is building a powder plant in 2025. It will deliver 50 Hammer bombs a month and will increase the production of SCALP missiles but some number. And it will deliver 100 kamikaze drones this summer…

https://twitter.com/ArturRehi/status/1778475869566099710

A French citizen bought 3500 drones from a Finnish company for €2 million and sent them - to Russia…

https://twitter.com/P_Kallioniemi/status/1778009661012132222

A German company is developing drones for Ukraine rather than to spend the money with attempting to comply with the 67 pages of requirements for the German army…

https://twitter.com/fellafranca/status/1778065766450930108

The Netherlands will send another billion to Ukraine…https://www.reuters.com/world/europe/netherlands-pledges-ukraine-4-bln-euros-military-support-through-2025-2024-04-12/

A Belgian MEP says that Europe has 100 Patriot systems and Ukraine needs 7 of them. His speech is here…https://www.politico.eu/article/eu-parliament-delays-approval-council-budget-press-military-aid-ukraine/

Europe doesn't have 100, but they have quite a few…

https://twitter.com/Daractenus/status/1778328576015687982

Germany is sending one Patriot battery immediately…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1779209914017103978

Poland might send Soviet air defense missiles to Ukraine…

https://twitter.com/Maks_NAFO_FELLA/status/1778483789317984683

Ukraine may get two Patriot and a SAMP/T batteries in a few weeks…

https://twitter.com/ColbyBadhwar/status/1778870836989948084

Wagner has control of the gold mines in Mali…

https://twitter.com/CartesDuMonde/status/1778392561146814860

Equipment

Greece might transfer 32 F-16s and 24 Mirage 2000s to Ukraine…https://unn.ua/en/news/greece-may-transfer-more-than-30-f-16-fighters-to-ukraine-media

While still in development, the DragonFire may be sent to Ukraine to aid its air defense…https://www.bbc.com/news/uk-68795603

Before 2022, 2400 Russian MT-LBs were in storage. 4-500 remain in storage and 100 of those are damaged…

https://twitter.com/MKot316/status/1779207757666697532

The Queen Hornet drone passed testing and is now operational. It has a 6 kg payload and can act as a carrier for FPV drones at longer ranges…

https://twitter.com/ArmedMaidan/status/1779107005375951312

Israel has three Patriot systems. Recent cruise missile attacks on Israel means they will need replacements, which conflicts with Ukraine's air defense requirements… https://missiledefenseadvocacy.org/intl_cooperation/israel/

Bohdana is a girl's name that means, "Given by God", or "God's Gift". This is also the name of Ukraine's first domestically produced 155 mm gun. The prototypes are still used in combat, but as they learn about the gun and how it drives and fires, adjustments are made to future guns that are produced.

It has a 30 km range and the crew says that in the second shot it can land within 10 meters of the target. While the Krab crew likened their gun to an Audi, this crew compared their gun to a Mercedes. Here is a 20 minute video of the crew firing, driving and cleaning the gun while talking about the war.

Over the last year, observations of Russian tank losses and tank storage sites, and the known production rate of new tanks lead many analysts to the same conclusions: The storage sites used refurbish tanks will likely be depleted by the end of 2025, the production of new tanks is only 1/5th of the rate of loss, and the number of tanks in the Russian army will rapidly decline in 2026…https://www.vishchun.com/post/pidrakhunok_ta_analiz_tankovoho_potentsialu_mosko

A state-owned French company is going to increase production of 155 mm shells to 100,000 and send 80,000 to Ukraine. The company is still cautious because demand could drop at any time and they want to remain profitable.…https://armyrecognition.com/defense_news_march_2024_global_security_army_industry/france_to_deliver_80000_155mm_artillery_shells_to_ukraine.html

“Mad Max” Revisited

Azov published a 23 minute video in which the soldiers tell how they recovered a T-72 tank near Terny that had multiple EW systems tied onto the tank with ropes. The tank had some difficulties turning because of barbed wire caught in the treads, but not so much that they couldn’t drive it. But when the tank was hit by a drone and the engine stalled, the crew panicked and fled the tank, only to be chased down and killed by drones.

The company commander decided there was an opportunity to capture the tank and the EW equipment. This was a three day operation to plan, reconnoiter the site, assess the situation and recover the tank. It involved drones, sappers, infantry, medics and mechanics. When the Russians fled the tank they left their electronic systems on which drained the batteries. The tank barrel was over the driver’s seat so they couldn’t enter it, but they took a gunner who was able to raise the barrel. While the tank used four batteries, three were brought to the site carried on stretchers by infantry and the mechanics manhandled them into place in confined quarters and under fire.

The ride back was not without issues. Wearing Night Vision Goggles (NVG), the driver was able to see the road clearly. Once they reached Terny, though, dust obscured the chemical lights that marked a huge crater that was created by glide bombs. Bomb craters have immobilized several armored vehicles on the battlefield and the T-72 drove straight into it, coming to a sudden stop and briefly knocking out the driver. When he regained consciousness, he drove the tank back and forth inside the crater and said he was able to escape its steep sides only because of the tank’s powerful engines. Even in the village they were shelled by the Russians. They were able to examine the ad hoc additions to the tank and other Russian engineering decisions in the rear area.

General Commentary on Combat in Ukraine

A Russian analyst says that Russian forces might take one or two treelines one day and lose one treeline the next day due to Ukrainian counter-attacks. He says that Russian losses are heavy but Ukraine also has losses. He says that even with a Russian success they cannot build and maintain momentum because of the lack of support of both firepower and manpower, so they just start over attacking the next day. He says that while Ukraine has a tactical crisis, it’s only because of Russian airpower and the lack of Ukrainian artillery. He sums it up by saying that it’s ‘no fun’ for either side…

https://twitter.com/wartranslated/status/1779094343573176785

Somewhere in Ukraine, a Russian is running a point of view video when he is hit by a Ukrainian drone…

https://twitter.com/UKikaski/status/1777655403481796616

Somewhere in Ukraine, a Russian glide bomb is shot down. It’s difficult to see the bomb in flight but they show it on the ground…

https://twitter.com/UKikaski/status/1776653002146316325

A 60-year-old air defense system (S-125 Neva/SA-3 Goa) takes out a Russian reconnaissance drone…

https://twitter.com/Bart1629825/status/1777361307538256275

Throughout Ukraine, six Russian air defense systems were hit…

https://twitter.com/GloOouD/status/1777694340011147534

There have been quite a few Russian soldiers that committed suicide while Ukrainian drones were overhead. This Russian soldier knew a Ukrainian drone was overhead and faked his suicide in an attempt to survive…

https://twitter.com/UKikaski/status/1777818234630090811

A drone descends into a T-90 before detonating…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1778434850048848051

A Ukrainian drone that reportedly fits into the truck bed of a Ford F150, is flown through a narrow entrance for a confined explosion…

https://twitter.com/JulianRoepcke/status/1777667875261591785

A drone drop endangers Russian tires…

https://twitter.com/UKikaski/status/1778749752181498365

In a four day period, the following Russian equipment was damaged or destroyed: 6 Russian SAM systems, 32 artillery systems, 40 tanks, 51 IFVs, 14 APCs, 52 trucks,

10 UTVs, 43x cars (mostly bukhankas), 9 EW systems, 2 comms systems, 2 engineering vehicles, and 1 boat…

https://twitter.com/Osinttechnical/status/1778253053637861717

***

№ 2.606

Ukraine’s attacks on Russian oil refineries deepen tensions with U.S.

A fire rages at an oil refinery in Belgorod, Russia, on April 1 after regional governor Vyacheslav Gladkov reported a strike by Ukrainian helicopters. (Anadolu Agency/Getty Images)

April 15, 2024

By John Hudson

The Biden administration views the attacks as reckless and likely to raise energy prices. Kyiv sees them as essential to raising the cost of Russian aggression.

BRUSSELS — When Vice President Harris met privately with Volodymyr Zelensky at the Munich Security Conference in February, she told the Ukrainian leader something he didn't want to hear: Refrain from attacking Russian oil refineries, a tactic U.S. officials believed would raise global energy prices and invite more aggressive Russian retaliation inside Ukraine.

The request, according to officials familiar with the matter, irritated Zelensky and his top aides, who view Kyiv's string of drone strikes on Russian energy facilities as a rare bright spot in a grinding war with a bigger and better-equipped foe.

Zelensky brushed off the recommendation, uncertain whether it reflected the consensus position of the Biden administration, these people said. But in subsequent weeks, Washington reinforced the warning in multiple conversations with Kyiv, including by national security adviser Jake Sullivan, who traveled to Ukraine's capital in March, and other senior U.S. defense and intelligence officials.

Instead of acquiescing to the U.S. requests, however, Ukraine doubled down on the strategy, striking a range of Russian facilities, including an April 2 attack on Russia's third-largest refinery 800 miles from the front.

Ukrainian President Volodymyr Zelensky and Vice President Harris at the Munich Security Conference in February. (Tobias Schwarz/AFP/Getty Images)

The incidents have exacerbated tensions in a strained relationship as Kyiv waits to learn whether Congress will pass a long-stalled $60 billion aid package while Russia's forces pierce Ukrainian positions across the front lines. The long-range Ukrainian strikes, which have hit more than a dozen refineries since January and disrupted at least 10 percent of Russian oil refinery capacity, come as President Biden ramps up his reelection campaign and global oil prices reach a six-month high.

U.S., Ukrainian and European officials spoke about the diverging views between Washington and Kyiv on the condition of anonymity to discuss a sensitive dispute. A spokesman for Zelensky declined to comment.

Defenders of Ukraine's strategy accuse the White House of prioritizing domestic politics over Kyiv's military goals. "It sounds to me that the Biden administration doesn't want gas prices to go up in an election year," Sen. Tom Cotton (R-Ark.) told Defense Secretary Lloyd Austin during a hearing last week.

"While Russia is attacking Ukrainians' oil and gas and energy sector, why shouldn't the Ukrainians attack the Russian oil and gas and energy sector?" Rep. Austin Scott (R-Ga.) asked during a separate recent hearing.

U.S. officials say the rationale behind their warnings is more nuanced than critics suggest.

Keeping global energy markets supplied to help cool inflation is a priority for the administration, officials acknowledge. But it's also important for sustaining support for the Ukrainian war effort in Europe. "An increase in energy prices risks dampening European support for Ukraine aid," a senior U.S. official said.

The military benefit of Ukraine's bombing campaign is also of questionable value, U.S. officials say.

"Ukraine is better served in going after tactical and operational targets that can directly influence the current fight," Austin told lawmakers.

Emergency crews fight a fire at an oil depot in Belgorod, Russia, in a photo released by the Russian government in 2022. (Russian Emergency Ministry Press Service/AP)

The concern among U.S. military planners is that the strikes do little to diminish Russia's war-fighting abilities and have resulted in a massive Russian counterattack on Ukraine's electricity grid that hurts Ukraine far more than the refinery attacks hurt Russia.

"Drone attacks do not destroy entire refineries and usually do not even destroy individual units, but only damage them," Sergey Vakulenko, an oil industry expert, wrote in an analysis for the Carnegie Endowment for International Peace. "The Ust-Luga and Ryazan refineries were both back in operation a few weeks after being attacked."

In recent weeks, Russia has unleashed a barrage of exploding drones and missiles on Ukraine's energy infrastructure, leaving millions without power and raising fears that the attacks could bring Ukraine's economy to a halt. The attacks destroyed a

power plant in the Kyiv region and damaged Ukraine's biggest hydroelectric power plant and multiple thermal power plants.

The Russian Defense Ministry said the attacks were in direct response to Ukraine's drone strikes on refineries and other infrastructure deep within its territory.

Previously, the Kremlin had been focusing its attacks on Ukraine's industrial capacity, an effort that some U.S. officials say was having limited impact.

Now Ukrainian officials desperately need to protect their cities, causing further strain over air defense resources between Kyiv and the West. Last week, Zelensky dispatched his top diplomat, Dmytro Kuleba, to Brussels, where NATO foreign ministers gathered to commemorate the military alliance's 75th anniversary. Kuleba's chief demand was for Western countries to donate more Patriot batteries, a U.S.-designed air defense system that costs more than $1 billion.

"I'm sorry to spoil the birthday party, but who can believe that the mightiest military alliance in the world cannot find seven batteries of Patriots to provide them to the only country in the world that is fighting ballistic attacks every day?" Kuleba said he told his Western counterparts in an uncharacteristically harsh tone.

U.S. opposition to the refinery attacks has angered officials in Kyiv, who view the strikes as fair game given Russia's relentless attacks inside Ukraine. They view the attacks as necessary to raising the cost of Russian aggression and reinforcing that Russian society won't be safe until the war ends.

They also view the attacks as necessary given their shrinking supply of artillery needed for challenging Russian positions on the front lines. The transfer of U.S. weaponry to Ukraine has slowed in recent months as the Biden administration pushes Congress to pass aid for Ukraine in a measure that remains unpopular among a key faction of Republicans in the House.

Others have said U.S. concerns about higher energy prices because of the refinery attacks are unfounded, noting that the latest increases are due to OPEC Plus production cuts and instability linked to Israel's war with Hamas. "There is a small geopolitical premium on crude attached to Middle East violence," said Tom Kloza, head of energy analysis at the petroleum price reporting company OPIS. "Most of the move to higher prices can be attributed to OPEC Plus production cuts."

Critics say the Biden administration's public messaging on the attacks has been inconsistent, causing confusion among supporters of Ukraine in Congress and abroad.

When asked about the refinery attacks this month, Secretary of State Antony Blinken suggested that the Biden administration doesn't support Ukrainian strikes inside Russia regardless of the target. "We have neither supported nor enabled strikes by Ukraine outside of its territory," he said.

Austin's response last week to lawmakers, however, expressed a preference for Ukraine to target Russian air bases and other military infrastructure inside Russia rather than oil refineries.

Secretary of State Antony Blinken, left, and Defense Secretary Lloyd Austin appear on Capitol Hill in October. (Jabin Botsford/The Washington Post)

Meanwhile, another senior Pentagon official, Celeste Wallander, suggested that the key distinction the Biden administration is concerned about is Ukraine hitting military versus civilian targets. "The issue on attacking critical infrastructure is when those are civilian targets, we have concerns because Ukraine holds itself to the highest standards of observing the laws of armed conflict, and that's one of the elements of being a European democracy," she told a House panel last week.

The U.S. positions all stand in contrast to Washington's allies in Europe, who have barely disguised their pleasure with the Ukrainian campaign. "The Ukrainian people [are] acting in self-defense, and we consider that Russia is the aggressor," French Foreign Minister Stéphane Séjourné said when asked about the strikes during a news conference with Blinken. "In such circumstances, there is hardly anything else to say. I think you understood me."

Britain's foreign secretary, David Cameron, has also defended Ukraine's right to hit Russian energy targets. "It's not as if Russia is limiting itself to only hitting military targets or only attacking on the front. It's attacking all over Ukraine," he told The Washington Post.

***

Нападения Украины на российские нефтеперерабатывающие заводы усугубляют напряженность с США.

15 апреля 2024 года

Администрация Байдена рассматривает атаки как безрассудные и, скорее всего, повысят цены на энергоносители. Киев видит их как необходимые для повышения стоимости российской агрессии.

БРЮССЕЛЬ - Когда **вице-президент *Харрис*** встретился в частном порядке с Владимиром ***Зеленским*** на конференции по безопасности в Мюнхене в феврале, она сказала украинскому лидеру то, что он не хотел слышать:

> *1) — Воздержитесь от нападения на российские нефтеперерабатывающие заводы, тактика, которая, по мнению американских чиновников, повысит мировые цены на энергоноситель и вызовет более агрессивное российское возмездие внутри Украины.*

Запрос, по словам чиновников, знакомых с этим вопросом, **раздражал Зеленского и его главных помощников**, которые рассматривают серию ударов киевских беспилотников по российским энергетическим объектам как редкое яркое пятно в мучительной войне с более крупным и лучше оснащенным врагом.

По словам этих людей, ***Зеленский***

> 2) — **отмахнулся от рекомендации, не зная, отражает ли она консенсусную позицию администрации Байдена**.

Но в последующие недели

> 3) — Вашингтон усилил предупреждение в многочисленных беседах с Киевом, в том числе советником по национальной безопасности Джейком ***Салливаном***, который в марте отправился в столицу Украины, и другими высокопоставленными чиновниками обороны и разведки США.

Однако

вместо того, чтобы согласиться с запросами США,

> 4) — **Украина удвоила стратегию, поразив ряд российских объектов, включая нападение 2 апреля на третий по величине нефтеперерабатывающий завод России в 800 милях от фронта.**

Инциденты усугубили напряженность в напряженных отношениях,

поскольку

5) — **Киев ждет, чтобы узнать, примет ли Конгресс давно зашедший в затормявшийся пакет помощи в размере 60 миллиардов долларов**, в то время как российские силы пронзят позиции Украины через линию фронта.

Длинные украинские забастовки, которые с января обрушились на более чем дюжину нефтеперерабатывающих заводов и нарушили не менее 10 процентов мощностей российского нефтеперерабатывающего завода, происходят по мере того, как президент Байден наращивает свою кампанию по переизбранию, а мировые цены на нефть достигают шестимесячного максимума.

Американские, украинские и европейские чиновники говорили о

1) — **расхожденных взглядах между Вашингтоном и Киевом** на условиях анонимности для обсуждения деликатного спора.

2) — **Пресс-секретарь Зеленского отказался от комментариев**.

Защитники стратегии Украины обвиняют Белый дом в том, что он отдает приоритет внутренней политике, а не военным целям Киева.

1) — "Мне кажется, что администрация Байдена не хочет, чтобы цены на газ выросли в год выборов", - сказал сенатор. Том ***Коттон*** (R-Ark.) сказал министру обороны Ллойду ***Остину*** во время слушаний на прошлой неделе.

2) — "В то время как Россия нападает на нефтегазовый и энергетический сектор украинцев, почему украинцы не должны нападать на российский нефтегазовый и энергетический сектор?" Представитель Остин ***Скотт*** (R-Ga.) спросил во время отдельного недавнего слушания.

Официальные лица США говорят, что обоснование их предупреждений более тонкое, чем предполагают критики.

Чиновники признают, что официальные лица поставляют мировые энергетические рынки, чтобы помочь охладить инфляцию.

1) — Но это также важно для поддержки украинских военных действий в Европе.

"**Повышение цен на энергоносители рискует ослабить европейскую поддержку помощи Украине**", - сказал высокопоставленный чиновник США.

По словам американских чиновников,

2) — военная выгода от бомбардировочной кампании Украины также имеет сомнительные значения.

"Украина лучше обслуживает тактические и оперативные цели, которые могут напрямую повлиять на текущую борьбу", - сказал ***Остин*** законодателям.

Обеспокоенность среди американских военных планировщиков заключается в том, что

1) — удары мало что снижают военные возможности России и

2) — привели к массовой российской контратаке на электрическую сеть Украины, которая наносит больше вреда Украине, чем атаки на нефтеперерабатывающих заводах.

"Нападения беспилотников не разрушают целые нефтеперерабатывающие заводы и обычно даже не уничтожают отдельные подразделения, а только повреждают их", - написал Сергей ***Вакуленко***, эксперт нефтяной промышленности, в анализе для Фонда Карнеги за международный мир.

«Усть-Луга и Рязаньские нефтеперерабатывающие заводы вернулись в эксплуатацию через несколько недель после нападения».

В последние недели Россия развязала шквал взрыва беспилотных летательных аппаратов и ракет на энергетическую инфраструктуру Украины, оставив миллионы людей без электричества и вызывая опасения, что атаки могут остановить экономику Украины.

Нападения разрушили электростанцию в Киевской области и повредили крупнейшую в Украине гидроэлектростанцию и несколько тепловых электростанций.

Министерство обороны России заявило, что

— атаки были прямым ответом на удары беспилотников Украины по нефтеперерабатывающим заводам и другой инфраструктуре в глубине своей территории.

Ранее Кремль фокусировал свои атаки на промышленном потенциале Украины, что, по словам некоторых американских чиновников, оказало ограниченное влияние.

Теперь украинским чиновникам отчаянно необходимо защищать свои города, что создает дополнительную нагрузку на ресурсы ПВО между Киевом и Западом.

На прошлой неделе ***Зеленский*** направил своего высшего дипломата Дмитрия ***Кулебу*** в Брюссель, где министры иностранных дел НАТО собрались в ознаменование 75-летия военного альянса.

Главный запрос ***Кулебы*** заключался в том, чтобы западные страны пожертвовали больше батарей Patriot, разработанной США системой ПВО, которая стоит более 1 миллиарда долларов.

> "Мне жаль портить вечеринку по случаю дня рождения, но кто может поверить, что самый могущественный военный альянс в мире не может найти семь батарей патриотов, чтобы предоставить их единственной стране в мире, которая каждый день борется с баллистическими атаками?" ***Кулеба*** сказал, что он **сказал своим западным коллегам нехарактерно резким тоном**.

Оппозиция США атакам на нефтеперерабатывающий завод разозлила чиновников в Киеве,

> 1) — которые рассматривают удары как честную игру, учитывая неустанные нападения России внутри Украины.

Они считают, что

> 2) — нападения необходимы для повышения стоимости российской агрессии и усиления того, что российское общество не будет в безопасности до окончания войны.

Они также

> 3) — считают атаки необходимыми, учитывая сокращение поставок артиллерии, необходимой для вызова российским позициям на линии фронта.

Передача США оружия Украине замедлилась в последние месяцы, поскольку администрация Байдена подталкивает Конгресс к передаче помощи Украине в той мере, которая остается непопулярной среди ключевой фракции республиканцев в Палате представителей.

Другие заявили, что опасения США по поводу повышения цен на энергоносители из-за нападений на нефтеперерабатывающие заводы необоснованны, отмечая, что последнее увеличение связано с сокращением производства ОПЕК Плюс и нестабильностью, связанной с войной Израиля с ХАМАС.

> — "Существует небольшая геополитическая премия за сырую нефть, связанная с насилием на Ближнем Востоке", - сказал Том ***Клоза***, глава отдела анализа энергии в компании OPIS, предоставляющей отчетность

о ценах на нефть. "Большую часть перехода к более высоким ценам можно объяснить сокращением производства ОПЕК Плюс".

Критики говорят, что

— **публичные сообщения администрации Байдена о нападениях были непоследовательными, что вызвало путаницу среди сторонников Украины в Конгрессе и за рубежом**.

На вопрос об атаках на нефтеперерабатывающий завод в этом месяце **госсекретарь** Энтони ***Блинкен*** предположил, что

1) — администрация Байдена не поддерживает украинские удары внутри России независимо от цели.

"Мы не поддерживали и не поддерживали удары Украины за пределами ее территории", - сказал он.

Однако в ответе ***Остина*** законодателям на прошлой неделе было выражено предпочтение тому,

2) — **чтобы Украина нацелила на российские авиабазы и другую военную инфраструктуру внутри России, а не на нефтеперерабатывающие заводы**.

Между тем, еще один высокопоставленный **чиновник Пентагона**, Селеста ***Уолландер***, предположил, что **ключевым отличием, которое обеспокоено администрацией *Байдена***, является удар по Украине военных и гражданских целей.

— "**Проблема атаки на критически важную инфраструктуру заключается в том, что когда это гражданские цели, у нас есть опасения, потому что Украина придерживается самых высоких стандартов соблюдения законов вооруженного конфликта, и это один из элементов европейской демократии**", - сказала она в интервью на прошлой неделе в Палате представителей.

Все позиции США контрастируют с союзниками Вашингтона в Европе, которые едва скрыли свое удовольствие от украинской кампании.

1) — "Украинский народ действует в целях самообороны, и мы считаем, что Россия является агрессором", - сказал министр иностранных дел Франции Стефан ***Сежурне***, когда его спросили о забастовках во время пресс-конференции с ***Блинкеном***. "В таких обстоятельствах вряд ли больше ничего можно сказать. Думаю, ты меня понял".

Министр иностранных дел Великобритании Дэвид ***Кэмерон*** также защищал право Украины на удары по российским энергетическим целям.

2) — "Не то чтобы Россия ограничивала себя только ударами по военным целям или только атаками на фронте. Он атакует всю Украину", - сказал он The Washington Post.

***

№ 2.607

УКРАИНА, РФ И ТУРЦИЯ ПОСЛЕДНИЕ ДВА МЕСЯЦА ДОГОВАРИВАЛИСЬ О СУДОХОДСТВЕ В ЧЕРНОМ МОРЕ – *REUTERS*

2024-04-16

Украина по неизвестным причинам приостановила переговоры, указывают источники агентства.

В течение последних двух месяцев Украина, Россия и Турция вели переговоры по соглашению об обеспечении безопасности судоходства в Черном море.

По информации четырех неназванных источников Reuters, **Киев неожиданно вышел из переговоров, несмотря на достигнутое согласие по поводу текста сделки, который должна была объявить Анкара.**

Агентство отмечает, что **посредником в этих переговорах выступила Турция после поддержки Организации Объединенных Наций**.

Соглашение было достигнуто в марте 2024 с целью обеспечения безопасности торгового судоходства в Черном море.

> **Даже если Украина не желала официально подписывать соглашение, Киев согласился с тем, чтобы президент Турции Реджеп Эрдоган объявил об этом 30 марта 2024, за один день до важных региональных выборов.**

«В последний момент Украина неожиданно вышла из переговоров, поэтому соглашение сорвалось», – заявил один из источников, подтверждая такой ход событий.

> Эту версию подтвердили еще три человека. Украина, Россия и Турция отказались комментировать ситуацию.

Черное море играет ключевую роль в транспортировке товаров для Украины и России на мировые рынки, в частности, зерна, удобрений и нефти.

Согласно тексту соглашения, доступного агентству Reuters, Турция, «в рамках своих посреднических усилий», достигла согласия с Украиной и Россией по обеспечению свободного и безопасного судоходства торговых судов в Черном море в соответствии с Конвенцией Монтре.

Соглашение предусматривало предоставление гарантий безопасности торговым судам в Черном море как со стороны Москвы, так и со стороны Киева. Оба обязались не атаковать, захватывать или обыскивать судов, если они перевозят гражданский груз или пустуют.

> — «Эти гарантии не распространяются на военные корабли и гражданские суда, перевозящие товары военного назначения (за исключением морских перевозок, согласованных сторонами в рамках международных миссий)», – говорилось в тексте договора.

Турция и Организация Объединенных Наций содействовали заключению Черноморской зерновой инициативы в июле 2022 года.

> — Это соглашение позволило безопасно экспортировать около 33 миллионов тонн украинского зерна. Россия вышла из этого соглашения в июле 2023 года, жалуясь на препятствия в собственном экспорте продовольствия и удобрений.

Напомним, в феврале премьер-министр Украины Денис ***Шмигаль*** заявил, что Украина в январе вышла на довоенные объемы экспорта по морю благодаря логистическому коридору, а по общему объему экспорта Украина приближается к показателям к полномасштабному российскому вторжению.

В январе 2024 ***Reuters*** предупреждает, что кризис судоходства в Красном море из-за атаки хуситов может негативно повлиять на важную для Украины торговлю сельскохозяйственной продукцией.

***

№ 2.608-1

Між Укрзалізницею і Кабміном – скандал. Він тіньовий, принаймні поки що. Але може стати публічним через те, що залізниці раптово для неї самої закрили просту можливість напряму купувати дизель у виробників

2024-04-16

Ніколов

Про суть проблеми в пості «Наших грошей», вона справді непроста і комплексна. А сюди я витягну свій власний рецепт, який я придумав власними руками)))

«Укрзалізницю» і Міноборони треба визнати замовниками, які мають право на закупівлю лише дизельного палива по прямих угодах. Критерій, чому саме їм дається таке право, наступний: вони найбільші в країні покупці дизелю. Торік «Укрзалізниця» купила на 9 мільярдів, Міноборони – майже вдвічі більше. Їхні замовлення такі великі, що у випадку, якби їхній постачальник (ким би він не був) із будь-яких причин раптово зірвав поставку, і УЗ та МО довелось би різко вийти за ринок за паливом, вони б його обвалили, тобто через різке зростання попиту ціни рвонули б угору. Якщо дуже грубо, то «Укрзалізниця» по контракту з «Орленом» за місяць отримує стільки дизелю, скільки вся Україна споживає за один день (мова про все-все-все споживання – держави, бізнесу, приватних авто).

Всі інші замовники дизелю в Україні набагато менші, тому ніяких винятків не потребують. Ані поліція, ані «Енергоатом», ніхто взагалі не купує стільки палива, як УЗ і МО. Тому безпека поставок дизелю саме для цих двох структур, та ще й під час війни, має набагато більшу вагу, ніж питання рівності.

Водночас навіть зараз закупівлі дизелю УЗ відбуваються дуже непрозоро, і це справжня проблема. Урядова нормативка зараз банально не вимагає від неї оприлюднювати ціну імпортного палива. І те що вона відкриває ціни – це жест доброї волі. Який припиниться відразу, якщо комусь захочеться припинити добро в дизельних закупівлях, і почати робити з ним те саме, що Артем Шило з трансформаторами…

***

№ 2.608-2

«Укрзалізниця» уклала пряму угоду на постачання дизельного палива на 1 мільярд гривень з іноземним виробником «Orlen Lietuva». Ціна палива дуже низька. З урахуванням податків та доставки в Україну виходить на рівні 44 гривень за літр

2024-04-15

Але цей контракт може стати останнім.

1) — В останні два роки «Укрзалізниця» укладала їх завдяки «пільговому» рішенню уряду, прийнятому на початку вторгнення у 2022 році.

2) — Однак минулого тижня уряд вирішив повернути «Укрзалізницю» в загальні правила гри.

Аргументи у такого рішення є.

— Хороший інструмент у певних ситуаціях може перетворюватись на поганий - молотком можна гвіздки, а можна і голови.

Одні люди в «Укрзалізниці» завдяки можливості прямих угод роблять низькі ціни на дизель. А інші – роблять високі ціни на трансформатори (історія Артема Шила – саме про це).

Тому

— виключення з загальних правил для однієї компанії – така собі історія.

Однак **дизель для залізничників – це не тривіальний потік грошей**.

1) — Мова йде про майже 10 мільярдів гривень за рік.

2) — Жоден інший цивільний замовник в Україні навіть не наближається до таких сум. І це справді відрізняє «УЗ» від інших держструктур.

«Наші гроші» майже 15 років спостерігають за подіями на паливному ринку і пам'ятають на які виходки ладен йти бізнес, аби не дозволити залізниці купувати дешевше.

Тому у нас є пропозиція щодо компромісного рішення

👉 https://nashigroshi.org/2024/04/15/uriad-zmushuie-ukrzaliznytsiu-povernutys-do-mil-iardnykh-zakupivel-dyzeliu-cherez-poserednykiv/

***

№ 2.608-3

Уряд змушує «Укрзалізницю» повернутись до мільярдних закупівель дизелю через посередників

2024-04-15

Юрій ***Ніколов***, «Наші гроші»

Пряма угода з виробником на дешевий литовський дизель «Орлену» може стати останньою. Але в уряді вважають, що все не так погано, як здається. І в урядовців справді є аргументи.

Філія «Центр забезпечення виробництва» АТ «Укрзалізниця» 5 квітня уклала пряму угоду на постачання 29,7 тисяч тон дизельного палива з іноземним

виробником ПАТ «Orlen Lietuva». Поставки на суму 29 мільйонів доларів (1,13 млрд грн по курсу) повинні відбутись у квітні-червні. Про це повідомляється в системі «Прозорро».

У звіті про закупівлю сказано, що орієнтовна ціна закупівлі на умовах FCA Моцкава складає 910 доларів за тону без урахування ПДВ та акцизу. Для формування ціни використовувався індекс Platts за перші десять днів квітня.

За підрахунками «Наших грошей», ціна орленівського дизелю по цьому контракту «Укрзалізниці» може становити 52 869 грн за тону, або 44 гривні за літр з урахуванням усіх податків та доставки. Це низька ціна: за даними видання «Enkorr», гуртові ціни дизеля в Україні зараз вищі від 46 грн/л.

Однак ця закупівля дизелю «Укрзалізницею» напряму у виробника може стати останньою. Справа у постанові №382 від 2 квітня, якою уряд вніс низку змін до іншої урядової постанови №1178, що регламентує процедури закупівель під час вторгнення. Більшість цих змін спрямовані на справжнє покращення закупівель, але одна новела виявилась скандальною для самої «Укрзалізниці».

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2 квітня 2024 р. № 382
Київ

Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 166 і від 12 жовтня 2022 р. № 1178

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

3) в абзаці першому пункту 9 слова "відповідно до постанови Кабінету Міністрів України" замінити словами і цифрами "відповідно до абзаців третього і четвертого підпункту 1 пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України";

У 1178 є пункт 9 про публічні закупівлі товарів, робіт і послуг для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану. За попередньою редакцією, у ньому йшлося про те, що ці закупівлі здійснюються замовниками без застосування процедур закупівель/спрощених закупівель відповідно до ще однієї постанови Кабміну №185 від 2 березня 2022 року. Відсилка до всієї постанови 185 означала, що «Укрзалізниця» відповідно другого абзацу пункту 1 підпункту 1 цієї постанови уповноважується виступати замовником для закупівель палива для «безперебійного функціонування залізничного транспорту та зменшення дефіциту нафтопродуктів на внутрішньому ринку України».

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2 березня 2022 р. № 185
Київ

Деякі питання здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану

Відповідно до статті 12[1] Закону України "Про правовий режим воєнного стану", Указу Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 "Про введення воєнного стану в Україні" Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я є :**

1. Установити, що в умовах воєнного стану:

1) акціонерне товариство "Українська залізниця" уповноважується виступати:

замовником під час здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за рахунок власних коштів, коштів державного бюджету, інших залучених коштів для здійснення заходів з безперебійного функціонування залізничного транспорту та зменшення дефіциту нафтопродуктів на внутрішньому ринку України, зокрема палива та мастильних матеріалів, електроенергії, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів (вакцин), медичних виробів, допоміжних засобів до них, медичного обладнання, проведення першочергових аварійно-відбудовних робіт на об'єктах залізничної інфраструктури та необхідного ремонту тягового і рухомого складу;

{Абзац другий підпункту 1 пункту 1 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 197 від 05.03.2022, № 386 від 29.03.2022, № 638 від 27.05.2022}

Але останні зміни зробили відсилку із 1178 не до всієї постанови 185, а лише до абзаців третього і четвертого підпункту 1 пункту 1.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 12 жовтня 2022 р. № 1178
Київ

Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України "Про публічні закупівлі", на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ

9. Публічні закупівлі товарів, робіт і послуг для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану відповідно до абзаців третього і четвертого підпункту 1 пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 2 березня 2022 р. № 185 "Деякі питання здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану" (Офіційний вісник України, 2022 р., № 25, ст. 1267) здійснюються замовниками без застосування процедур закупівель/спрощених закупівель, визначених Законом та цими особливостями.

{Абзац перший пункту 9 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 382 від 02.04.2024}

Ці абзаци регламентують закупівлі товарів, які на самому початку вторгнення було вирішено проводити для обладміністрацій та інших органів влади через «Укрзалізницю». Тобто йшлося про те, щоб «Укрзалізниця» оплачувала контракти інших органів влади та здійснювала поставку гуманітарних товарів та продовольства в регіони, охоплені війною. Ця схема проіснувала всього кілька місяців. І вже влітку 2022 року після звільнення півночі України фактично припинила своє існування, оскільки були налагоджені нормальні поставки товарів.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2 березня 2022 р. № 185
Київ

Деякі питання здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану

платником за тристоронніми договорами, замовником за якими є військові адміністрації та/або центральні органи виконавчої влади, із здійснення закупівель за рахунок коштів державного бюджету для задоволення нагальних потреб функціонування держави (на придбання необхідних продовольчих товарів, а також пакувальних товарів для їх фасування, пального, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів (вакцин), медичних виробів, допоміжних засобів до них, медичного обладнання, будівельних матеріалів для першочергових аварійно-ремонтних робіт на об'єктах, які пошкоджені внаслідок бойових дій, оплату послуг із зберігання та/або переробки зерна);

{Абзац третій підпункту 1 пункту 1 в редакції Постанов КМ № 197 від 05.03.2022, № 268 від 12.03.2022; із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 287 від 16.03.2022, № 328 від 20.03.2022, № 359 від 24.03.2022, № 373 від 26.03.2022, № 404 від 05.04.2022, № 424 від 09.04.2022, № 752 від 01.07.2022, № 817 від 22.07.2022}

комісіонером за багатосторонніми зовнішньоекономічними договорами (контрактами) про закупівлю, що передбачають ввезення на митну територію України в режимі імпорту необхідних продовольчих товарів з числа тих, що визначені в додатку 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 328 "Деякі питання забезпечення населення продовольчими товарами тривалого зберігання в умовах воєнного стану" - із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2022 р. № 373 (далі - імпортовані продовольчі товари). Комітентами за зазначеними договорами (контрактами) є військові адміністрації та/або центральні органи виконавчої влади;

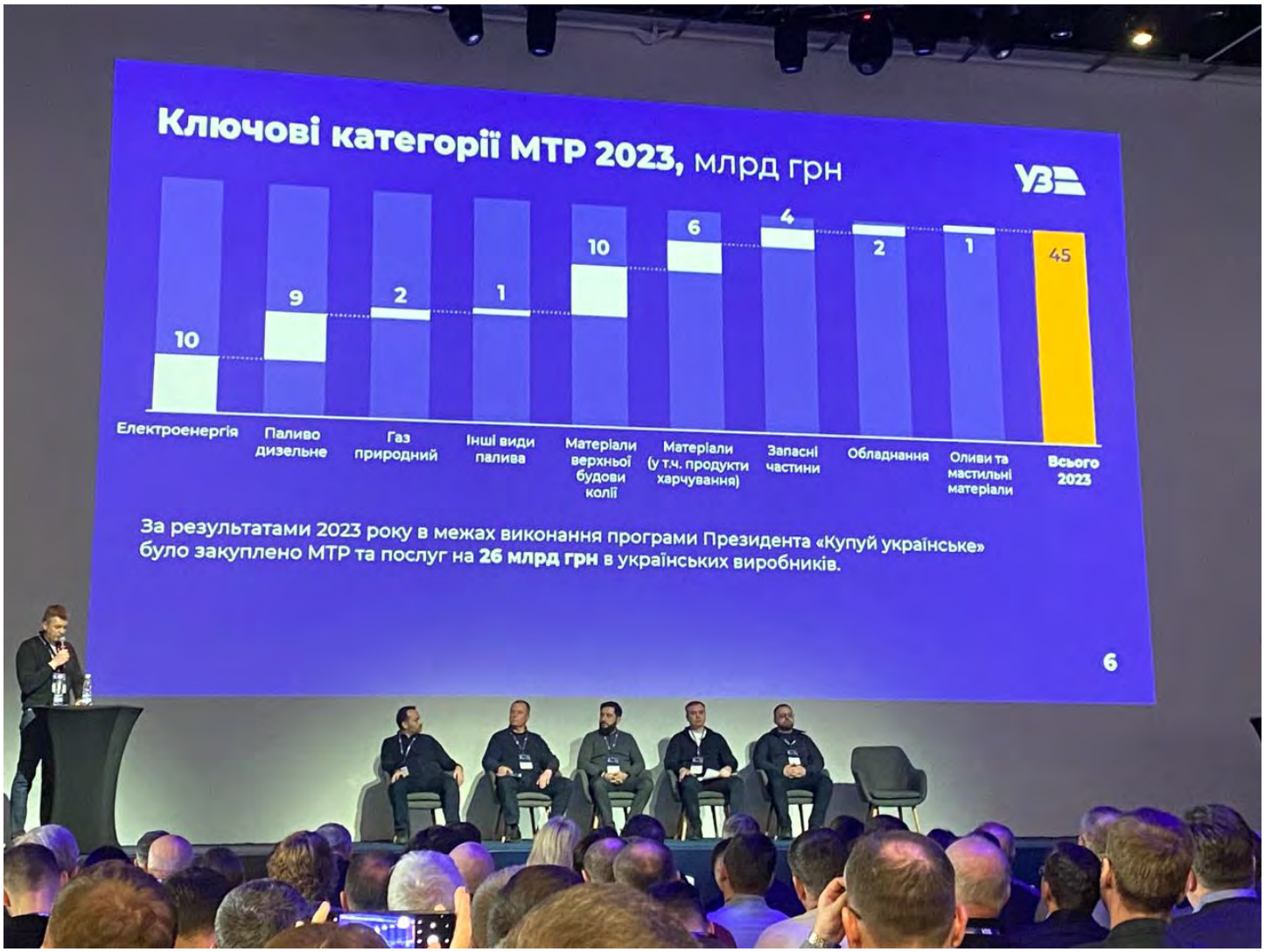
{Підпункт 1 пункту 1 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 386 від 29.03.2022; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 752 від 01.07.2022}

2. Contra «Укрзалізниці»

Джерела «Наших грошей» в «Укрзалізниці» вважають, що урядова новела спрямована на те, щоб «Укрзалізниця» більше не могла купувати дешеве паливо у виробників та повернулась до схеми, яка діяла до вторгнення. Тоді залізничники щороку купували дизель на мільярдні суми у перекупників. Які закладали свій відсоток у ціну поставок, чим і збільшували закупівельну вартість дизелю. Однак цих зайвих виплат вдалось уникнути під час вторгнення завдяки рішенню уряду про дозвіл на укладання прямих

контрактів з іноземними виробниками (українське виробництво дизелю фактично знищене російськими ракетами).

У 2023 році «Укрзалізниця» витратила на закупівлю дизельного палива 9 млрд грн. Відповідно, якщо посередники закладуть у наступні закупівлі 10% комісії, то державна компанія буде змушена витратити близько 1 млрд грн виключно на збільшення трейдерських прибутків.

Директор департаменту закупівель АТ «Укрзалізниця» Андрій Токар на зустрічі з постачальниками у березні 2024 року показав обсяги закупівель держкомпанії по напрямкам

3. Pro уряду

Джерело «Наших грошей» в уряді пояснило цю новелу так.

«Укрзалізниця» під час вторгнення отримала можливість закуповувати по прямих угодах не тільки дизельне паливо, але й будь-які інші товари, які може на власний розсуд назвати необхідними для «забезпечення безпеки транспорту та його безперебійної роботи». Це призвело до того, що в залізничників у півтора раза вища кількість звітів про прямі договори, ніж у середньому по системі. Тобто простір для маневрів значно більший, аніж лише по дизелю. І це несе в собі ризики того, що при зміні умовно хорошого менеджменту на

гірших хлопців буде гігантський простір для маніпуляцій. Оскільки дані про прямі угоди у «Прозорро» вкрай скупі (від «НГ»: це правда, і про це нижче).

Також привертає до себе увагу той факт, що жоден інший цивільний замовник в Україні не має подібних дозволів на урядовому рівні на самодозвільне укладання прямих угод, як це було визначено постановою 185 для «Укрзалізниці». Це викликає в інших крупних замовників України нездорові думки про те, щоб їм також дозволили купувати напряму якісь товари у нерезидентів. Серед яких не завжди можна буде точно розрізнити виробника десь у Китаї.

І можливість для прямих угод лишається. Якщо «Укрзалізниця» опустить очікувану ціну до рівня виробника, її не зможе запропонувати жоден трейдер, і тоді на відкритих торгах не буде пропозицій. А отже, після відміни торгів можна йти у пряму угоду.

У обох сторін є переконливі аргументи

В уряді цілком логічно говорять про ризики «сірих зон» у руках «темних сил». Ці винятки для залізниці приймались на початку 2022 року в розпал вторгнення, коли команда Кубракова показувала справжню ефективність на тлі інших структур. Наприклад, мало хто знає, але тоді Міноборони Резнікова повністю провалило питання логістики зброї в Україну. І це було замкнено на «УЗ», бо вона показала свою ефективність, і прямі угоди їй допомагали.

Але дискреційні зони тим і небезпечні, що різні люди можуть приймати різні рішення навіть в одній структурі. Наприклад, по дизпаливу в «УЗ» приймались гарні рішення щодо угод із виробниками по низькій ціні. А потім інші люди приймали погані рішення щодо трансформаторів, і «УЗ» купувала їх удвічі дорожче через ту саму лазівку з постанови 185 (мова про той самий скандал із затриманим СБУшником Артемом Шилом).

Разом із тим, ігри з відкритими торгами теж можуть закінчуватись погано. Ще живі в пам’яті скандали 2019 і 2021 років, коли залізничники справді намагались купувати паливо дешевше. Але отримали жорсткий опір ринку – тих самих фірм і фірмочок, яких нині позбавили можливості заробляти «копитну маржу» на поставках дизелю УЗ. Бізнесмени зривали торги, зривали поставки, чим шантажували УЗ для отримання кращих умов для себе. Тоді доходило до того, що у залізниці «висихали» склади, і потяги були на межі зупинки.

І мова не про те, що «Укрнафта» зараз не має можливості постачати дизель залізниці. Має, і УЗ укладає з нею прямі угоди так само, як з «Орленом» чи «Ексонмобілом». Але дивіться вище про «хороших» і «поганих» хлопців…

У «Наших грошей» є власна ідея щодо того, як задовольнити всіх. Вона полягає у наступному.

4. Alter «Наших грошей»

«Укрзалізницю» і Міноборони треба визнати замовниками, які мають право на закупівлю лише дизельного палива по прямих угодах. Критерій, чому саме їм дається таке право, наступний: вони найбільші в країні покупці дизелю. Торік «Укрзалізниця» купила на 9 мільярдів, Міноборони – майже вдвічі більше. Їхні замовлення такі великі, що у випадку, якби їхній постачальник (ким би він не був) із будь-яких причин раптово зірвав поставку, і УЗ та МО довелось би різко вийти за ринок за паливом, вони б його обвалили, тобто через різке зростання попиту ціни рвонули б угору. Якщо дуже грубо, то «Укрзалізниця» по контракту з «Орленом» за місяць отримує стільки дизелю, скільки вся Україна споживає за один день (мова про все-все-все споживання – держави, бізнесу, приватних авто).

Всі інші замовники дизелю в Україні набагато менші, тому ніяких винятків не потребують. Ані поліція, ані «Енергоатом», ніхто взагалі не купує стільки палива, як УЗ і МО. Тому безпека поставок дизелю саме для цих двох структур, та ще й під час війни, має набагато більшу вагу, ніж питання рівності.

Водночас навіть зараз закупівлі дизелю УЗ відбуваються дуже непрозоро, і це справжня проблема.

Вище ми повідомили, що ціна дизелю по контракту з «Орленом» становить 44 грн/літр. Але це наші розрахунки на підставі даних про ринок та інформації від джерел. Формально УЗ у звіті про договір написала тільки це: ціна на умовах FCA у Литві. Тобто, крім загальновідомих акцизу 6 856 грн/т і ПДВ 20% до отримання ціни в Україні, треба знати ще й ціну логістики та премію постачальника. А цих даних у звіті УЗ немає. Бо це пов’язано з комерційною таємницею. Яка часто охороняється значно сильніше від військових секретів (приклад).

Але

> **1) — відсутність верифікованих даних про ціни створює поле можливостей для «поганих хлопців», які можуть замінити «хороших».**
>
> **2) — Або для «хороших», які надумають стати поганими.**

Мало хто знає, але

> — ще рік тому в звітах УЗ не було навіть даних про «910 доларів за тону на умовах ФСА». Ціну за одиницю не вказували взагалі, бо цього… не вимагає урядова нормативка.

Залізничники почали публікувати хоча б цю скупу інформацію після багатьох внутрішніх дискусій саме для того, щоби показати свої хороші цілі:

— не прикурювати на одному з найбільших закупівельних потоків в Україні.

Однак

— будь-яка зміна в настроях – і дані про ціну дизелю зникнуть зі звітів УЗ.

Бо, як вже говорилось,

— **урядова нормативка цього не вимагає**.

…Ми розуміємо, що

1) — уряд вже змінив нормативку. І навряд чи буде відкочувати зміни назад.

Також зрозуміло,

2) — які ризики невдовзі постануть перед УЗ, адже її контракт з «Орленом» розрахований всього на три місяці.

А отже,

3) — вже ось-ось доведеться починати відкриті торги і готуватись до зустрічі зі старими-недобрими «юрліцами».

Тому цією публікацією ми намагаємось показати, що життя в закупівлях не чорно-біле. Будемо балансувати далі.

***

№ 2.609

Що готує платникам податків оновлений Меморандум з МВФ?

2024-03-28

Черкашин

Документ що підписаний керівництвом України та датований 11.03.2024, згідно працюючих українських «демократичних» процедур, був доведений до суспільства лише повз два тижня - 26 березня (коли кошти фонду вже з'явились в країні). Але від цього, запевнюю вас, несвіжі податкові новини не стали менш поганими.

1) — По-перше, **токсична Національна стратегія доходів (НСД) віднині остаточна канонізована** (стає «біблією» податкової політики держави на 4 роки) та отримала офіційні посади: «наріжний камінь зусиль, спрямованих на мобілізацію доходів» та «якір реформування податкової політики та адміністрування». Нещиро співчуваю довірливим платникам податків, яким урядовці обіцяли перегляд НСД.

2) — По-друге, нарешті **чесно говорять, що НСД з нами буде робити**:

найближчим часом:

1) - оцінка ефективності податкових пільг (липень 2024)

2) - План цифрового розвитку ДПС (до кінця 2024), поступова консолідації інформаційних ресурсів та їх адміністрування незалежним адміністратором (говорим про це років 8)

3) - концепція маскування даних про платників податків (за для припинення торгівлі податковими даними)

4) - законопроект з імплементації Директиви ЄС щодо протидії ухиленню від сплати податків - EU ATAD (чергове вибухове ускладнення адміністрування та нові дискреційні права та функції для податківців)

протягом наступних декількох років:

1) - оподаткування викидів вуглецю (пригнічення податком промислового сектору)

2) - оподаткування віртуальних активів, що узгоджено з правилами ЄС

3) у перспективі понад двох років:

4) - важливо, «усунення надто широких і щедрих спрощених режимів» (переводжу, спрощена система підлягає усуненню/скасуванню бо надто широка та щедра для малого бізнесу!)

5) - прогресивний ПДФО (з'явиться ставка більша за 18%)

6) - узгодження ПКУ з директивами ЄС за для збільшення надходжень до бюджету ПДВ та акцизів

7) - реформування екологічного податку та рентних платежів у видобувних галузях (зрозуміло, що з метою зростання ставок та бази оподаткування).

3) — По-третє, як **зростання податків** буде відбуватися:

1) - у найближчий час сягатиме мінімум 0,5% ВВП – продовжує роботу робоча групу з формулювання пакету короткострокових заходів мобілізації доходів (вже є законопроекти про зростання акцизів з середини 2024 року, зокрема на паливо, тютюн та алкоголь)

2) - протягом 2024-27 рр.: мобілізація додаткових доходів бюджету на рівні 3-4% ВВП, що загалом складе 240 - 315 млрд грн реформи.

4) — Четверте, **будь-яких заходів, спрямованих на зниження податкового тягаря не передбачено**:

— **повне утримання «від податкових амністій, а також від будь-яких податкових та адміністративних заходів, які можуть зменшити базу податкових надходжень» і «від включення нових категорій платників податків до існуючих пільгових режимів»**.

5) — П'яте, попри вимоги суспільства комплексна **реформа контролюючих органів та БЕБ у вигляді перезавантаження відомств не відбудеться**, все що пропонується МВФ не більш ніж косметичні зміни:

1) - на рівні податкової служби: організаційна реструктуризація до кінця 2024 року; глобальне опитування платників2024; система управління податковими ризиками; IT-рішення для SAF-T UA; підвищення ефективності обміну інформації з іноземними органами; оцінки Антикорупційної програми ДПС

2) - на рівні митниці: відновлення митного аудиту з 01.05 (проект 9456 прийнято як Закон 20.03.24); проект про криміналізацію контрабанди товарів (є Закон 3513, діє з 01.07.24); реформа політик управління персоналом та оплати праці; покращення управління митницею з Центрального офісу; перенесення перевірки митної документації з пунктів перетину кордону до управлінь всередині території країни; оцінка Антикорупційної програми ДМС

3) - на рівні БЕБ: новий Закон про БЕБ (проект 10439 повернуто Уряду на доопрацювання, альтернативний 10439-2, який широко підтримувався бізнесом, відхилений ВРУ), контролюватиме відомство буде КМУ (червень 2024).

У якості ложки меду у бочці мотлоху - Мінфін готує законопроєкт про Фонд розвитку підприємництва (кінець 2024), а НБУ готує проєкт закону про створення системи страхування воєнних ризиків (червень 2024).

Загалом, спостерігаємо ситуацію, коли

— **неминучість більш важкого оподаткування та регулювання економіки стає варіантом за замовчуванням**, а

— **справжні реформи з дерегуляції та спрощення під виглядом євроінтеграції або вимог кредиторів у *маніпулятивний спосіб підміняються генерацією нових регуляцій та дискреційних прав державних інституцій***.

Жахливий вибір.

***

№ 2.610

ZN.UA

ИНФЛЯЦИЯ НИЗКАЯ, НО КРЕДИТЫ ВСЕ ЕЩЕ НЕДОСТУПНЫ. ПОЧЕМУ ТАК?

2024-04-16

Богдан ***Данилишин***, академик НАН Украины, эксглава Совета НБУ

От точности инфляционных прогнозов зависит процентная политика НБУ, непосредственно влияющая на экономику, начиная с доступности кредитования и заканчивая уровнем госдолга. Завышенные прогнозы инфляции, которые приводят к чрезмерной жесткости процентной политики, — это дополнительные убытки реального сектора и государственных финансов.

Что же мы имеем? По последним данным Госстата, фактическая инфляция в марте этого года упала до 3,2%, а прогнозные расчеты НБУ предусматривали, что в начале 2024-го инфляция составит 16,1%. Инфляционные прогнозы НБУ на 2023–2024 годы оказались очень неточными: погрешность прогноза — почти 400% от фактического показателя инфляции.

Более того, точность прогнозов НБУ и уровень корректировки собственных прогнозов ухудшаются с каждым кварталом. В январе 2023-го НБУ откорректировал свой прогноз инфляции на 2023 год на 10%. В апреле — еще на 21%, в июле — на 28, в октябре — на целых 45%. Средняя коррекция предварительно разработанных прогнозов инфляции в 2023 году составляла 25% в квартал.

Последствия ошибочных инфляционных прогнозов НБУ следующие:

1) принятие неоптимальных решений по процентной политике, не отвечающих экономическому положению страны;

2) расширение дефицита государственного бюджета;

3) увеличение потребностей в международной помощи;

4) необходимость применения дополнительных инструментов для корректировки дисбалансов, вызванных ошибочными решениями по монетарной политике (пример — налог на сверхприбыли банков);

5) снижение доверия к центральному банку.

1.

Непосредственным следствием ошибочных инфляционных прогнозов стало принятие неоптимальных решений по процентной политике.

Инфляционный прогноз НБУ — это ключевой ориентир для установления учетной ставки на горизонте монетарной политики.

Если

1) — фактическая инфляция не соответствует ее ожидаемому тренду, это означает, что экономические субъекты не получают ожидаемого «инфляционного» прироста доходов, поэтому процентная политика становится жестче, чем это изначально планировалось.

Это

2) — также сужает пространство монетарной политики в случае, если в будущем пришлось бы применять более жесткие монетарные параметры для подавления инфляции.

2.

Вследствие неадекватно высоких процентных ставок и военных рисков уровень банковского кредитования экономики начал прогрессивно сокращаться.

1) — Даже масштабные государственные программы поддержки кредитования **не смогли остановить сокращение уровня кредитования**, которое за 2023 год упало с 20 до 15% ВВП.

2) — **Сужение рынка кредитных займов особенно болезненно именно для украинского бизнеса**, поскольку **в Украине отсутствуют другие альтернативы привлечения дополнительных средств**

такие, как 1) — ***фондовый рынок***, 2) — ***венчурное финансирование***.

3.

Ошибки инфляционных прогнозов привели к расширению дефицита государственного бюджета.

От уровня учетной ставки НБУ непосредственно зависят расходы Нацбанка по депозитным сертификатам и эластично — процентные расходы Кабинета министров по ОВГЗ. Более низкие, чем ожидалось, прогнозы инфляции означают, что правительство получило более низкие, чем планировалось, номинальные показатели налоговых доходов. Но поскольку процентные ставки государственных заимствований были эластично привязаны к почти неизменной ключевой ставке НБУ, это привело к наращиванию финансового дисбаланса между получаемыми правительством налоговыми доходами и выплачиваемыми правительством процентными расходами, то есть к расширению фискального дефицита.

4.

Ошибки инфляционных прогнозов привели к увеличению потребностей в международной помощи.

Поскольку государственные расходы на 50% покрываются международной помощью, мы получили ситуацию, когда из-за ошибок в инфляционном прогнозе средства внешней помощи в значительно большей степени стали перераспределяться на выплату процентов по ОВГЗ, а отсюда (через инструмент депозитных сертификатов НБУ) — в прибыли банков, чем если бы инфляционные прогнозы были точными. И чем больше отклонение ключевой ставки от инфляции, тем выше дополнительное перераспределение международной помощи в пользу коммерческих банков.

5.

Ошибки прогнозирования снижают уровень доверия к центральному банку.

Это вредит управлению ожиданиями экономических агентов и ухудшает качество монетарной трансмиссии в системе мер монетарного сдерживания инфляции, применяемой НБУ.

2. Почему НБУ ошибся в оценке инфляционных трендов

Причины неудовлетворительной точности прогнозов состоят в несовершенных методах и моделях центрального банка, а также в ошибочных предположениях. Понятно, что в условиях войны действуют специфические особенности и условия, отличающиеся от условий мирного времени.

Но Национальный банк при разработке своего прогноза с середины 2022 года пренебрег влиянием таких факторов, как:

1) немонетарный характер инфляции, которая генерировалась исключительно факторами роста расходов, а не факторами спроса;

2) кардинальное сокращение совокупного спроса (реальный ВВП упал на 25% относительно довоенного периода), что создало основное понижающее давление на цены;

3) неопределенность со сроками окончания войны. В своих первоначальных предположениях НБУ исходил из того, что война завершится уже в конце 2022 года. В последующих коммуникациях НБУ постоянно отодвигал сроки окончания войны (понятно, что это не вопрос компетенции НБУ);

4) влияние блокировки экспортных путей на уровень цен аграрного сырья на внутреннем рынке.

Низкий уровень спроса был обусловлен военным положением, высоким уровнем безработицы (около 20% рабочей силы) и значительным количеством беженцев за границей (порядка 6 миллионов человек). Эти факторы были недооценены Национальным банком. Также НБУ недооценил эффекты стабилизационного влияния на цены со стороны фиксации обменного курса и моратория правительства на коммунальные тарифы.

Стремительное падение инфляции привело к росту реальных процентных ставок, что вызвало дополнительные потери для бизнеса и государственных финансов.

Поэтому причины погрешностей инфляционных прогнозов НБУ необходимо четко идентифицировать.

1) — До ноября 2021 года оценкой адекватности применяемых Национальным банком методов и форм прогнозирования показателей экономического и социального развития Украины занимался ***Совет НБУ***.

2) — Но после внесения изменений в Закон Украины «О Национальном банке Украины» (от 10.11.2021) этот вопрос был исключен из компетенции Совета НБУ.

Таким образом,

3) — **на сегодняшний день процесс макроэкономического прогнозирования Национального банка не контролируется со стороны общества**.

***

Примечательно, что **в мировой практике государственного регулирования ошибки центральных банков в инфляционных прогнозах монетарных**

регуляторов являются предметом жесткого реагирования со стороны общества.

Так,

1) — в течение 2022–2023 годов в Австралии по решению правительства и в Великобритании по решению парламента были инициированы отдельные проверки систем принятия решений центральными банками этих стран, ведь они также допустили существенные ошибки при прогнозировании инфляции.

2) — В конце 2023-го уже были подготовлены изменения в законодательство Австралии, а на 2024 год готовятся изменения в законодательство Англии о реформировании систем управления центральных банков и усиления их подотчетности перед парламентами.

Тренд на усиление подконтрольности центральных банков набирает обороты в мировой практике.

В то же время

— в Украине вместо проверки качества работы Национального банка, наоборот, система контроля над его деятельностью была ослаблена.

Уже более года надзорный орган центрального банка, Совет НБУ, функционирует без главы и в составе, сформированном всего на 66%. Более того, в конце 2023 года Правление НБУ ликвидировало аналитическое подразделение Совета. Теперь все вопросы организации работы Правления НБУ и контроля — Совета НБУ находятся в офисе Правления.

3. Какова роль политики НБУ в низких темпах экономического восстановления

1) Что делает НБУ для усиления конкурентоспособности украинских производителей и решения фундаментальной проблемы устойчивости платежного баланса?

2) Какие убытки понесла финансовая система страны после введения режима гибкого курсообразования?

3) Насколько расширился дефицит государственного бюджета вследствие ошибочных инфляционных прогнозов НБУ?

4) Насколько реально сократились рыночные банковские кредиты бизнеса из-за политики высоких реально положительных процентных ставок?

На эти и другие вопросы обществу требуются ответы.

Но **представители НБУ делают вид, что не причастны к указанным проблемам**.

Более того,

> **1) — НБУ планирует усиливать жесткость своей монетарной политики.**

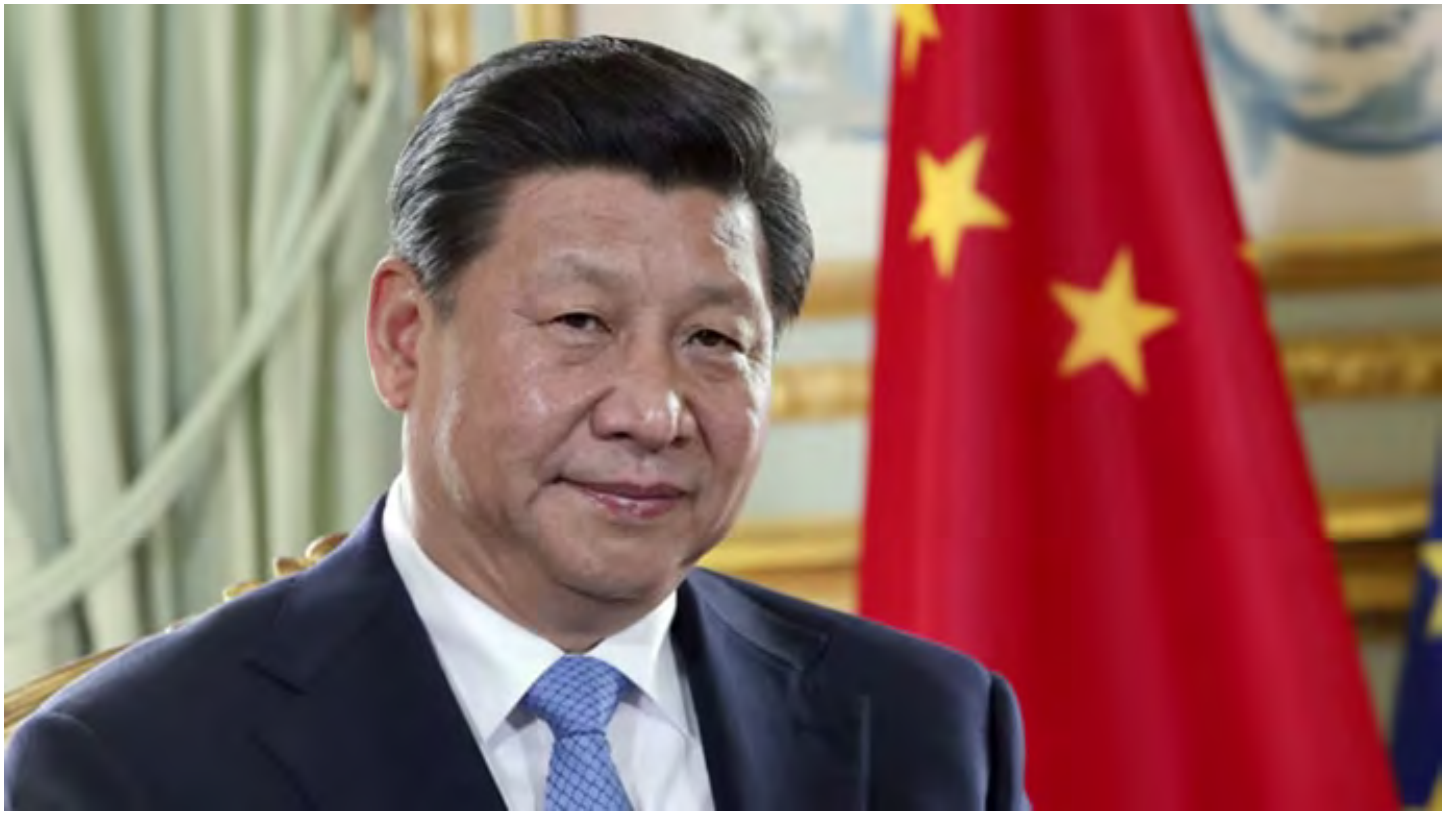
Так,

> 2) — в параметрах Меморандума с МВФ уже допускается возможность введения депозитных сертификатов с более длительной срочностью, что усложнит экономическим субъектам поиск свободной ликвидности.
>
> 3) — С ноября 2023 года НБУ перешел к монетарному дизайну по принципу «нижней границы», который в классическом варианте предусматривает установление выплат банкам не только по депозитным сертификатам, но и по обязательным резервам, что будет снижать аппетиты банков к кредитным рискам.

***

№ 2.611

Китай хоче мирної конференції для врегулювання війни, але за спільної участі Росії і України

2024-04-16

Лідер Китаю Сі Цзіньпін заявив, що підтримує проведення *мирної конференції* для врегулювання "української кризи",

але

— **тільки якщо в ній візьмуть участь і Росія, і Україна**.

Джерело: *Центральне телебачення Китаю (CCTV)*

Китай не називає війну в Україні "війною", у повідомленні китайська сторона називає російсько-українську війну – "кризою".

Дослівно:

> **"Китай заохочує і підтримує всі зусилля, що сприяють мирному врегулюванню кризи (війни - ред.), виступає за своєчасне скликання міжнародної мирної конференції, схваленої російською та українською сторонами, з рівною участю всіх сторін і чесним обговоренням всіх мирних варіантів, і готовий підтримувати тісну комунікацію з усіма зацікавленими сторонами".**

Деталі:

Про це Сі Цзіньпін заявив вранці 16 квітня на зустрічі з канцлером Німеччини Олафом ***Шольцем***.

Шольц і Сі, коментуючи війну, заявили, що

> **— "віддані цілям і принципам Статуту ООН, виступають проти використання ядерної зброї або нападів на мирні ядерні об'єкти, належним чином вирішують питання міжнародної продовольчої безпеки і дотримуються міжнародного гуманітарного права".**

Сі також заявив, що для відновлення миру в Україні слід дотримуватися наступних принципів:

1) — "По-перше, зосередитися на загальній ситуації миру і стабільності, а не переслідувати егоїстичні інтереси.

2) — По-друге, охолоджувати ситуацію, а не підливати масла у вогонь.

3) — По-третє, створювати умови для відновлення миру, а не сприяти подальшій інтенсифікації конфліктів.

4) — По-четверте, **зменшити негативний вплив на світову економіку** і утриматися від дестабілізації глобального промислового ланцюга поставок".

Після зустрічі Сі і Шольц прогулялися і пообідали разом. На зустрічі був присутній міністр закордонних справ Китаю Ван Ї.

***

№ 2.612

Координувати периметр Сил оборони

2024-04-16

РУСТЕМ УМЄРОВ, міністр оборони України

Пів року роботи нової команди Міністерства оборони України. Для державних інституцій – час не надто значний. Складність структур та процесів стримує зміни. Але всі члени команди МОУ розуміють, що це не просто робота впродовж пів року. Це служіння народу, державі, а насамперед нашим воїнам, які зараз б'ються в найбільшій континентальній війні з часів Другої Світової. І саме цей фактор змушує нас прискорюватися, змушує докладати максимум зусиль, змушує шукати можливості.

1.

Ці півроку пріоритетами нашої команди були:

1) оборонне планування;
2) закупівлі для Сил оборони;
3) оборонне виробництво;
4) оборонні технології.

За кожним з цих напрямків, ще багато роботи, але вже **пройдено значний шлях, є перші результати**.

1) — МОУ перестало бути лише структурою, яка **допомагає** Силам оборони,

2) — Міністерство **почало координувати, планувати, розробляти та втілювати *стратегію* всіх Сил оборони** України.

Саме **МОУ стало лідером інституційних змін в межах свого периметру**.

1) — **Завершено** ***функціональний аудит*** Міністерства та Генерального Штабу Збройних Сил.

2) — **Подальша трансформація цих структур буде пов'язана із процесом формуванням візії побудови майбутніх сил оборони України – Future Force**.

3) — **Працюємо** над **уточненням кроків та змісту** ***Оборонного менеджменту*** (планування) в силах оборони України.

4) — Спираючись на отриманий досвід, прогнозування на середньо- та довгострокову перспективу **формуємо оптимальну** ***модель*** майбутніх Сил оборони України.

Ця модель стане фундаментом подальших інституційно-нормативних змін, а також змін у підходах щодо оснащення підрозділів інноваційними зразками ОВТ, розподілу наявних ресурсів.

Розраховуємо на всебічну підтримку партнерів та активно співпрацюємо з представниками вітчизняного ОПК.

Ми продовжуємо роботу над адаптацією до викликів сьогодення та забезпеченням готовності до майбутніх викликів у сфері оборони.

2. Прозорі та ефективні процедури

Протягом останніх 200 днів Міноборони **повністю змінило** ***архітектуру закупівель***.

1) — Україна перейшла на ***дворівневу систему закупівель*****, яка відповідає принципам НАТО.**

Раніше нормативно-правова рамка створювала умови для корупції.

2) — МОУ і встановлювало правила проведення закупівель, і розраховувало орієнтовну вартість того, що потрібно придбати відповідно до запитів Генштабу, і проводило торги.

3) — **Тепер ці повноваження розділені, щоб уникнути концентрації всіх повноважень в одному місці.**

Ми доклали всіх зусиль, щоб

1) — мінімізувати ***корупційні ризики***, які **накопичувалися в нормативно-правових** актах всі попередні десятиліття.

Натомість

2) — **створено умови для своєчасного та якісного забезпечення захисників та захисниць усім необхідним.**

Зараз Міністерство оборони 1) *розробляє політики* та 2) *контролює закупівлі*.

— За це відповідальний ***Департамент політики закупівель***, який займається формуванням профільної політики, координацією фінансової діяльності закупівельників та розробкою правил реалізації оборонних закупівель.

Безпосередньо закупівлями займаються спеціальні закупівельні агенції при МОУ:

— 1) — "***Державний оператор тилу***" (ДОТ), яке закуповує тилове майно, паливо та харчування, та 2) — "***Агенція оборонних закупівель***" (АОЗ) – спеціалізується на закупівлях озброєння та боєприпасів.

Ми розділили ці функції, створивши відповідні агенції, для того щоб закупівлі стали прозорими та ефективними.

1. Розпочали зміни з *Державного оператору тилу*.

Вже є перші результати.

— Станом на 5 квітня ***Державний оператор тилу*** оголосив 213 процедур (470 лотів) загальною сумою 40.6 млрд грн на закупівлю товарів для ЗСУ, з яких орієнтовно 90% – через електронну систему Prozorro. Лише приблизно 10% процедур були оголошені за прямими договорами – щоб не допустити зриву постачань для ЗСУ через стислі терміни. Однак і ці договори також оприлюднені на Prozorro.

Станом на 5 квітня оператор уклав понад 182 договорів на 28.3 млрд грн.

Результат не забарився – конкуренція на торгах дозволила зекономити ДОТ 8.5 млрд грн. Наприклад, економія на закупівлі речового забезпечення склала 15%, продовольчого забезпечення – 18%, а пально-мастильних матеріалів – 34%.

2. У лютому 2024 розпочалася трансформація *Агенції оборонних закупівель*.

Новому керівництву Агенції поставлене завдання

– докорінна зміна правил гри у цій сфері, запровадивши сучасні підходи до закупівель

на основі

1) — ***категорійного менеджменту*** та

2) — ***довгострокового планування***.

Одна з ключових цілей — **перейти на формат довгострокових контрактів з безпосередніми виробниками** озброєння та військової техніки.

Це дозволить укладати угоди в обхід посередників, аби максимально ефективно використовувати кожну гривню.

Водночас перші, наочні результати цієї роботи вже є.

> — Так Агенція уже здійснює закупівлі тисяч безпілотних авіаційних комплексів, зокрема таких необхідних на фронті DJI Mavic. І ціни є найнижчими в системі Prozorro. Загалом АОЗ вже уклала контрактів на зброю, боєприпаси та військову техніку на понад 200 млрд грн — як західного, так і українського виробництва. Значна кількість номенклатури вже використовується на полі бою.

3. ***Служба внутрішнього аудиту МОУ*** за ці 200 днів стала інструментом, який дозволяє підвищувати ефективність внутрішнього контролю і управління ризиками, створювати та підтримувати політику і процедури, які забезпечують належне управління державними ресурсам та захист активів від втрат.

Це і є зміна підходів, які впроваджує МОУ. Це непомітна, але системна робота, яка дає результат та забезпечує прозорість.

За результатами:

1) — ***усунуто*** порушень на **2.16 млрд грн**,

2) — ***відшкодовано*** втрат на **133 млн грн**,

3) — ***забезпечено реагування*** на порушення, виявлені за результатами внутрішніх аудитів на загальну суму **739 млн грн**.

Все це дає значний економічний ефект для подальшої ефективної роботи Сил оборони на всіх рівнях.

Лише за результатами піврічної роботи наших аудиторів

1) ***попереджено*** втрат на **70 млн грн** та

2) ***отримано економію*** **992 млн грн**.

А це ті кошти, які вже стали і стануть посиленням для наших захисників і захисниць та їхніх підрозділів.

3. Зброя українського війська

Воїнам потрібна зброя Перемоги. Міністерство працює над цим, **активно розбудовуючи** ***Коаліції спроможностей*** в рамках ***Контактної групи*** з питань оборони України (у форматі ***Рамштайн***).

Вісім коаліцій стали справжніми робочими майданчиками для *посилення спроможностей* і ухвалення рішень.

> — Разом з партнерами ми заснували та розвиваємо 1) — Коаліцію повітряних сил, 2) — Коаліцію інтегрованої ППО та ПРО, 3) — Коаліцію артилерії, 4) — Коаліцію бронетанкової техніки та маневреності, 5) — Коаліцію морських спроможностей, 6) — ІТ коаліцію, 7) — Коаліцію розмінування і 8) — Коаліцію дронів.

Завдячуючи роботі ***Коаліцій спроможностей***, Україна отримає більше артилерійських снарядів, більше ракет для протиповітряної оборони, більше дронів.

> — В березні 2024, наприклад, до дронової коаліції доєдналось ще декілька країн-партнерів та зробили вагомі внески. Взаємодія у форматі Рамштайн дозволяє нам постійно нарощувати спроможності Сил оборони України.

Водночас, МОУ робить свою "домашню роботу" для спрощення бюрократичних процедур допуску до експлуатації нових систем озброєння.

> 1) — Відтепер допуск до експлуатації триває до 20 діб, проте ми працюємо над зменшенням і цього показника. Все це дозволяє нам створювати інструменти для побудови сильного війська.

> 2) — За звітний період 344 зразків озброєння та військової техніки (ОВТ) допущено до експлуатації, занесено до відповідного реєстру з присвоєнням номера НАТО, прийнято на озброєння та постачання.

Дотримання цього процесу та правил дозволяє робити державні замовлення необхідного озброєння у виробників. Що важливо зазначити, 244 з них є українського виробництва. Зокрема, додатково 47 БПЛА та 31 РЕБ. Адже сучасну війну неможливо уявити без дронів і РЕБів.

Це війна технологій, новітніх спроможностей, та викликів, які вимагають нових підходів.

Тому докладаємо всіх зусиль, щоб наші воїни могли давати асиметричну відповідь ворогу, **який переважає нас і живою силою і кількістю класичного озброєння**.

МОУ об’єднало більше 500 українських розробників в ***спільноту інноваторів***. Все це для оперативного впровадження інновацій в сфері оборони, прямого контакту розробників з військовими. Перші проєкти вже отримують фінансування на тестування та масштабування. Так шукаємо асиметричну відповідь на дії ворога – об’єднуючи інженерів, винахідників та воїнів, які роблять "смерть ворогам" на щоденній основі.

4. Людиноцентричність

В своїх публічних виступах я багато говорю про воїнів. Бо саме посилення спроможності воїнів, їхня гідність, забезпечення їхніх потреб та вирішення їхніх проблем ***є осердям всієї нашої діяльності***, процесів та проєктів.

За останні 6 місяців нам вдалося **створити та запустити роботу Департаменту охорони здоров'я МОУ**.

— Міністерство нарешті має всі інструменти для формування політики в сфері військової медицини, запровадження принципів НАТО у військовій медицині, які підвищуватимуть рівень захисту життя та здоров'я військовослужбовців.

Спільно з парламентарями **була розроблена нова політика, яка розширює доступ до лікування поранених** військовослужбовців.

Законопроєкт № 10313 вже ухвалений. Новий нормативно-правовий акт створює умови для тривалого лікування поранених, навіть за кордоном, фіксує виплати під час лікування протягом 12 місяців.

Наказ 81 – наша відповідь на потреби бойових медиків, які раніше окрім рятування життя захисників і захисниць тонули в паперах, щоб списати втрачені в бою аптечки. Після змін 65% аптечок втрачених на фронті списано за новою процедурою. Це має прямий вплив на збереження життя і здоров'я воїнів.

Після ухвалення закону 3443-IX, над яким команда МОУ працювала разом з парламентарями та представниками інших міністерств, заяви на УБД можна подавати в електронному вигляді. Іншим актом впорядковано виплати при звільненні і компенсація за невикористану відпустку родинам загиблих – кожна копійка виплат військовим має бути і буде їм нарахована чи їхнім родичам.

Також впорядковано процедуру виплат бойових.

Це про гідність. Це про чесність.

Указом Президента, для реалізації ухваленого лютому закону, запущена процедура звільнення строковиків, які несли службу з 2021 року і весь період повномасштабної війни.

Військо потребує воїнів, щоб стримати ворога, щоб дати можливість відновитися тим, хто вже більше двох років воює в найгарячіших точках фронту. Міноборони створює умови, щоб зменшити невизначеність для тих, хто стає до лав Сил оборони.

Вже відкрито 5 центрів рекрутингу. За перше півріччя 2024 плануємо, що таких центрів буде вже 27. Це ті структури, які допоможуть військовозобов'язаним знайти свій підрозділ та ефективно використовувати цивільні компетенції і знання для посилення Сил оборони.

Окрім цього, 4 ключові всеукраїнські онлайн-платформи беруть участь в рекрутингу. Розміщено 10262 вакансії від 1340 частин, на які отримано 133627 відгуків. Це не лише дає додаткову визначеність для тих, хто стає на захист народу і держави. Це створює поле для конкуренції за людський капітал в Силах оборони, що стимулює підрозділи ставати ефективнішими в конкуренції за кожного рекрута.

Жінки в Силах оборони – захисниці, які несуть службу народу і державі. Саме тому МОУ розробляє та впроваджує рішення, які дозволять жінкам служити ефективно та відчувати, що їхні потреби і гідність поважає держава.

50 000 костюмів літніх польових жіночих видано військовослужбовицям ЗСУ. Тепер ніякого "перешивання під себе" розпарованих чоловічих комплектів. Прийнято на озброєння жіночий бронежилет, який полегшує умови несення служби, враховуючи антропометрію жіночого тіла.

Цифровізація для нашої команди – це те, що полегшить і спростить службу воїнам. Нова редакція наказу "Про затвердження Інструкції з обліку військового майна у Збройних Силах України" – один з таких прикладів. Тепер військові частини можуть вести облікові реєстри та допоміжні документи в електронній формі.

Ми запустили SAP, впроваджуючи принципи НАТО, для цифровізації військової логістики, пришвидшення обробки потреб та заявок, актуалізації наявного майна.

> Вже маємо понад 2000 користувачів в системі, 300 військових частин, які ведуть облік речового забезпечення, ОВТ, БПЛА, запчастин для техніки в межах міжнародно-технічної допомоги.

1) — Реєстр "Оберіг" для цифровізації військового обліку громадян, запобігання корупції, зменшення помилок внаслідок людського фактору, заощадження ресурсів держави. Та

2) — додаток "Армія+" для системної роботи онлайн-сервісів для військових.

Ці два інструменти покажуть свою ефективність вже найближчим часом.

Багато зроблено.

Ще більше попереду. Бо ми ще не перемогли. І щоденне наближення Перемоги мотивує всю команду МОУ. Щоденна реалізація мрії про те, що мир і безпека настане для всієї України. І для Харкова, Дніпра, Одеси і Запоріжжя,

які потерпають від ракетних ударів. І для прифронтових Курахового, Куп'янська, Оріхового, де не стихає артилерійська канонада. І для окупованих Горлівки, Луганська, Скадовська. І для мого рідного Криму, в якому я не був вже 10 років. Це і є моя мотивація. Наша мотивація. Іншої не потрібно.

***

№ 2.613

Основні теми доби 15.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ **Російська армія посилює тиск на Донеччині** – на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут у напрямку Сіверська, на захід від Бахмута на околицях Часового Яру, у напрямку на Покровськ, на околиці Донецька та на південь від Великої Новосілки. Генштаб повідомив про 102 бойові зіткнення за добу – це найбільша кількість боїв за майже рік. За інформацією сервісу DeepState Live Map, підрозділи ЗСУ були змушені залишити позиції у районі сіл Бердичі та Новобахмутівка уздовж залізничної гілки на Покровськ, у Красногорівці та у селі Старомайорському. Населені пункти на лінії фронту перетворилися на пустелю.

Армія РФ завдала ударів по Слов'янську та Полтаві. Внаслідок обстрілу Сіверська 14 квітня загинуло 4 людини. Президент Зеленський заявив, що Трипільську ТЕС було втрачено через неможливість відбиття за браком ракет ППО. Командування Повітряних сил повідомило про знищення всіх 9 безпілотників типу Shahed, якими Росія вночі атакувала Україну.

Зеленський скликав засідання Ставки верховного головнокомандувача, на якому заслухав доповіді про наступ РФ начальників Головного управління розвідки та Служби зовнішньої розвідки, а також головнокомандувача ЗСУ.

— Зі слів ***Зеленського***, Україна має у запасі варіанти протидії російським планам.

Прем'єр-міністр ***Шмигаль*** назвав "недоцільним" перенаправлення коштів фінансування "телемарафону" на закупівлю озброєнь.

— У відповідь на петицію він заявив, що "марафон" є "частиною державної політики у сфері інформаційної безпеки".

За інформацією російських ЗМІ, атаковані українськими дронами нафтопереробні заводи поступово відновлюють роботу. Найімовірніше завдання уряду про повне відновлення виробництва до початку літа буде виконано.

2️⃣ Агентство Reuters повідомило, що у березні між Україною, Росією та Туреччиною відбулися переговори про свободу судноплавства у Чорному морі. Про підписання угоди мав оголосити президент Ердоган за 2 дні до місцевих виборів – 30 березня, проте **українські представники "несподівано вийшли з процесу"**.

За повідомленням низки ЗМІ, крім питань судноплавства, на переговорах йшлося й про "перемир'я", а посередником на них нібито була Білорусь.

— Не виключено, що причиною припинення переговорів стало розкриття Ердоганом деталей сепаратної "мирної угоди".

3️⃣ Спікер нижньої палати Конгресу США ***Джонсон*** оголосив про підготовку **трьох окремих законопроєктів про допомогу союзникам – Ізраїлю, Україні та Тайваню**, а також білля про протидію загрозам національній безпеці.

— Прессекретарка Білого Дому ***Жан-П'єр*** наголосила, що президент не підпише законопроєкт Конгресу про окрему допомогу Ізраїлю. Байден впевнений, що Росія не зупиниться в Україні, а розвиватиме агресію і далі.

— Координатор Ради нацбезпеки при президентові ***Кірбі*** оголосив, що армія США не допомагатиме Україні збивати російські дрони, оскільки "картина загроз відрізняється" від ситуації з Ізраїлем.

Конгрес затвердив законопроєкт щодо посилення тиску на Іран. США та Канада оголосили санкції проти білоруських підприємств та чиновників, які допомагають військово-промисловому комплексу Росії.

Канада оголосила про намір передати Україні цього літа 450 безпілотників SkyRanger.

Уряд Чехії повідомив, що вже законтрактував 150 тис. снарядів для ЗСУ. Терміни їхнього постачання не оголошено.

Норвегія планує передати Україні кілька систем ППО Patriot, а винищувачі F-16 перед передаванням буде відремонтовано та модернізовано.

Глава Офісу президента ***Єрмак*** повідомив про успішне завершення переговорів з Норвегією щодо "гарантій безпеки".

4️⃣ ***Енергоатом*** **розпочав будівництво 5 та 6 блоків** Хмельницької АЕС. Їх буде введено в експлуатацію не раніше ніж за 5 років. Водночас чиновники **оголосили про відновлення робіт із добудови 3 та 4 енергоблоків** АЕС.

5️⃣ ***Єврокомісія*** затвердила ***план реформ***, який був запропонований урядом України для отримання фінансування в розмірі €50 млрд за програмою ***Ukraine Facility.***

Президент Польщі ***Дуда*** наполягає, що Єврокомісія має врегулювати на рівні ЄС проблему українського експорту з огляду на інтереси всіх країн блоку.

— Польські фермери ("рольники") оголосили про намір і далі блокувати й навіть розширити блокаду пунктів пропуску на кордоні з Україною до кінця квітня.

— Єврокомісія під тиском польської влади таки розблокувала фінансування на загальну суму €137 млрд,

— Уряд країни отримав від ЄС найбільший в історії транш у розмірі €6,2 млрд.

Дефіцит торговельного балансу України у торгівлі товарами за I кв. перевищив $3 млрд, зокрема через блокування "рольниками" українсько-польського кордону.

***

№ 2.614

Тезис о том, что Израиль защищают все, а нас никто, не выдерживает никакой критики, а лишь отображает розовый мир, в котором живёт часть общества

2024-04-16

Илья ***Куса***

1. У Израиля есть юридический союзник, подписаны соответствующие договорённости.

> У Украины такого нет и, скорее всего, не будет. Союз Израиля и Запада формировался в уникальных исторических и политических обстоятельствах, которых не было в Украине. Сравнивать обе страны не нужно и вредно. История наших взаимоотношений с Западом и нашей внешней политики была совершенно другой, нежели история Израиля и Ближнего Востока.

2. Даже если убрать фактор военного договора, Запад не будет защищать Украину также, как Израиль,

> 1) — **поскольку политически ему это невыгодно, о чем нам последовательно говорят с 2022 года.**

Риски войны с РФ оцениваются там как высокие и катастрофические.

Убедить в обратном мы их не смогли и вряд ли сможем.

> 2) — **В ситуации с Израилем и Ираном такого не было**: **все знали, что иранцы будут пытаться избегать большой эскалации и что они отвечали на удар по своему консульству, а риска ядерной войны не было и близко.**

3. Страны Запада традиционно любят играть в управление кризисами.

На сегодняшний день их повестка выглядит так:

> **— 1) контролируемая эскалация, 2) локализация войны и 3) сдерживание.**

Уже много лет они действуют именно по этой схеме.

Можно много дискутировать о том, почему так получилось, но это сегодняшняя реальность.

Соответственно,

> **1) — прямое вовлечение в войну против РФ через защиту нашего неба "по израильской модели" будет происходить либо в управляемом ключе в рамках политического решения, которое на Западе могут принять в какой-то перспективе,**
>
> **2) — либо вообще не произойдёт, ибо смотри п.2.**

Я убеждён, что

> **— при другой администрации в Штатах было бы тоже самое, так что 1) — дело не в Байдене или Трампе, а 2) — в общей американской повестке, выборах и позиции американских союзников, *которую Белый Дом должен учитывать, хотят они этого или нет*.**

***

№ 2.615

Основні теми доби 16.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Російська армія посилює наступальні дії на північний захід від Авдіївки вздовж залізничної гілки у напрямку на Покровськ. За інформацією сервісу DeepState Live Map, підрозділи ЗСУ відкотилися в районі сіл Очеретине та Новобахмутівка, а на південь, у Бердичах, тривають запеклі бої. Генштаб повідомив про 62 бойові зіткнення за добу ще на 7 ділянках фронту – на плацдармі на річці Чорний Жеребець на захід від Кремінної, на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут у напрямку Сіверська, на околицях Часового Яру, на околиці Донецька – у Красногорівці, на південь від Великої Новосілки, у селі Роботиному на Запоріжжі та на плацдармах на лівому березі Дніпра на Херсонщині. Українські та західні розвідки наголошують, що російське командування перекидає оперативні резерви до Часового Яру, який є однією із проміжних цілей наступу.

Президент Зеленський підписав закон про мобілізацію негайно після отримання його із Верховної Ради.

2️⃣ Спікер Палати представників Конгресу США Джонсон повідомив про підтримку Демократичною партією законопроєктів про допомогу союзникам та заходи щодо зміцнення безпеки країни. Координатор з питань нацбезпеки за президента Кірбі оголосив, що Байден не проти поділу білля про допомогу на 4 окремих закони. Водночас низка конгресменів від республіканської партії наполягають на виділенні Україні лише летальної воєнної допомоги та включенні до білля про безпеку заходів щодо зміцнення південного кордону й запобігання незаконній міграції. Зеленський назвав поділ допомоги на окремі законопроєкти "чистою політикою", й наголосив, що це лише затягує її виділення.

Парламент Канади має намір профінансувати нелетальну військову допомогу Україні на 1,6 млрд канадських доларів упродовж наступних 5 років. Серед основних напрямів її витрачання – гуманітарне розмінування.

Єврокомісар із зовнішніх зв'язків та політики безпеки Боррель визнав, що йому дуже складно знайти додаткові засоби ППО для України.

3️⃣ Зі слів низки депутатів Верховної Ради, уряд не має коштів на фінансування додаткових виплат 70 тис. грн для бійців на передовій. Голова комітету з питань фінансової, митної та податкової політики Гетьманцев наполягає, що для цих виплат треба негайно підвищити податки та збільшити запозичення через облігації внутрішньої держпозики (ОВДП). Водночас він просуває в парламенті закон про "відповідальний" бізнес, який, за оцінкою багатьох економістів та журналістів, дасть преференції "лояльним підприємствам", а щодо інших призведе до "закручування гайок". Водночас влада навіть не заїкається про секвестр державних витрат, що особливо актуально з огляду на різке скорочення населення країни через виїзд мільйонів громадян, втрату територій та людей внаслідок "великої війни".

МВФ все ще прогнозує зростання ВВП України у 2024 році на 3,2%, попри руйнування об'єктів енергетики.

Мінфін на аукціоні у вівторок залучив до бюджету від продажу ОВДП 6,2 млрд грн, переважно – від розміщення облігацій з погашенням за 1 та 3 роки.

Президент Зеленський повідомив про намір розглянути на засіданні РНБО проблему незаконної діяльності онлайн-казино, яку його партія легалізувала в Україні.

За оцінкою "Українського інституту аграрної економіки", вартість "Великоднього кошика" для сім'ї з 4 осіб за рік зросла майже на 18% – до 1422 грн.

4️⃣ Під час візиту до Китаю канцлер Німеччини Шольц закликав лідера країни Сі допомогти у врегулюванні "конфлікту" в Україні. Сі у відповідь заявив, що Китай підтримує геть усі мирні ініціативи, зокрема, проведення мирної конференції для врегулювання в України – але за умови, якщо її визнає РФ. Президент Зеленський вважає, що зусилля Китаю можуть "прискорити досягнення миру".

Після розмови з міністром закордонних справ Ірану Абдоллахіяном міністр закордонних справ Ван заявив, що удар по Ізраїлю був "самозахистом" та "адекватною відповіддю" на знищення ізраїльською авіацією іранських генералів у Сирії, а подальшої ескалації "надалі не буде". За інформацією The Washington Post, РФ планує передати Ірану новітні винищувачі Су-35 та засоби ППО великої дальності. Радник президента США з нацбезпеки

Салліван анонсував запровадження додаткових санкцій проти Ірану та його союзників за фінансування програми виробництва БПЛА та ракет, а також за атаку Ізраїлю.

5 Французький міністр у справах Європи Барро повідомив про різке посилення проросійської пропаганди напередодні виборів до Європарламенту. Разом з тим французька влада не відмовилася від планів запрошення російської делегації на річницю висадки в Нормандії десанту союзників з антигітлерівської коаліції.

Румунська влада повідомила, що разом з українськими біженцями до країни потратили й російські шпигуни, які дестабілізують політичну ситуацію.

У Брюсселі для підготовки до виборів зібралися "консервативні" політики на чолі з угорським прем'єр-міністром Орбаном та колишнім головою польського уряду Моравецьким. Вони сподіваються отримати додаткові голоси на виборах до Європарламенту завдяки просуванню до порядку денного заходів щодо запобігання незаконній міграції та захисту власних національних інтересів країн – учасниць блоку.

Польські фермери ("рольники") зняли блокаду з пункту пропуску Довгобичув-Угринів на кордоні з Україною. Безперечно, "акції" "рольників" були б неможливими без фактичної підтримки влади країни, а однією з головних цілей був тиск на Єврокомісію для видавлювання траншів допомоги. ЄС їх заморозив через небажання польської влади привести судову систему у відповідність до європейських норм. Керівні органи Євросоюзу мають намір знову заморозити допомогу бідним країнам та надавати її лише в обмін на впроваджені реформи.

6 Парламентська асамблея Ради Європи (ПАРЄ) підтримала резолюцію про передавання заморожених російських суверенних активів до спеціального фонду з подальшим фінансуванням відновлення України, зокрема, на виплати за втрату майна.

Також ПАРЄ ухвалило рішення про включення Косова до складу Ради Європи. Єдиним депутатом України, який підтримав цю резолюцію, був представник "Європейської солідарності" Гончаренко. Питання є вкрай чутливим для України, оскільки ситуація із незалежністю Косово корелює із захопленням Росією Криму.

У Грузії спалахує скандал навколо аналогічного прийнятому у РФ закону"про іноземних агентів", що просуває партія влади "Грузинська мрія". Під час оприлюднення закону у комітеті парламенту представник опозиції вдарив у вухо доповідача, у відповідь на що опозиційних депутатів було видалено із засідання. Спецназ та поліція застосували водомети та сльозогінний газ проти учасників мітингу проти закону, а також затримали понад 10 активістів.

Президент Зурабішвілі засудила дії владної партії та назвала силові методи щодо опозиції "неприпустимими". Проти законопроєкту дуже різко висловилися чиновники Євросоюзу.

Конституційний суд Молдови визнав результати референдуму щодо вступу до ЄС. Вони будуть легалізовані після затвердження парламентом.

Віцепрем'єр-міністр ***Стефанишина*** висловила впевненість у затвердженні "переговорної рамки" про вступ України до ЄС у червні, незалежно від результатів виборів до Європарламенту.

***

№ 2.616

ZN,UA

ЧИ МАЄ УРЯД ПРАВО НА ЕКСПЕРИМЕНТ-5655 І ЧИ Є ОЗНАКИ КАРТЕЛЬНОЇ ЗМОВИ?

Віцепрем'єр-міністр із питань відновлення Олександр Кубраков та авторка законопроєкту №5655, голова партії "Слуга народу" Олена Шуляк

2024-04-17

Георгій Могильний, експерт з питань містобудування, аналітик громадської ініціативи «Голка»

Минулого тижня стало відомо, що на розгляд уряду знову можуть винести скандальну постанову-клон містобудівної «реформи» №5655. Про це повідомили джерела ZN.UA. На підтвердження цього громадській ініціативі «Голка» вдалося отримати документ, датований 5 квітня, який чітко підтверджує, що постанову-клон справді готують до засідання Кабміну.

ПРОТОКОЛ № 6

засідання Урядового комітету

З ПИТАНЬ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ, РОЗВИТКУ ГРОМАД, ТЕРИТОРІЙ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ

від 5 квітня 2024 року

Головував КУБРАКОВ О. М.

Присутні:

члени Урядового комітету	БОРНЯКОВ О. С., КОЛІСНИК М. О., СУГАК Л. П., ШЕМЕЛИНЕЦЬ Л. М.
керівники, перші заступники (заступники) керівників центральних органів виконавчої влади	БРУСЛИК О. Ю., ВЛАСЕНКО С. Г., ГРИЩАК Д. В., КАВА О. С., КОЗЛОВСЬКА Н. В., КОМІРНИЙ А. В., НОВИЦЬКИЙ О. В., ШКУРАКОВ В. О.

Взяли участь в режимі відеоконференції

член Урядового комітету	НЕМЧІНОВ О. М.
перші заступники (заступники) керівників центральних органів виконавчої влади	БІГУН Н. В., МУЗИЧЕНКО С. В., СЕРГЄЄВ О. О.

керівники структурних підрозділів Секретаріату Кабінету Міністрів, представники інших органів та організацій, запрошені з відповідних питань (за списком).

Включити додатково до порядку денного проекти постанов Кабінету Міністрів України "Про реалізацію експериментальних проектів у сфері містобудівної діяльності" та "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 19 липня 2022 р. № 812".

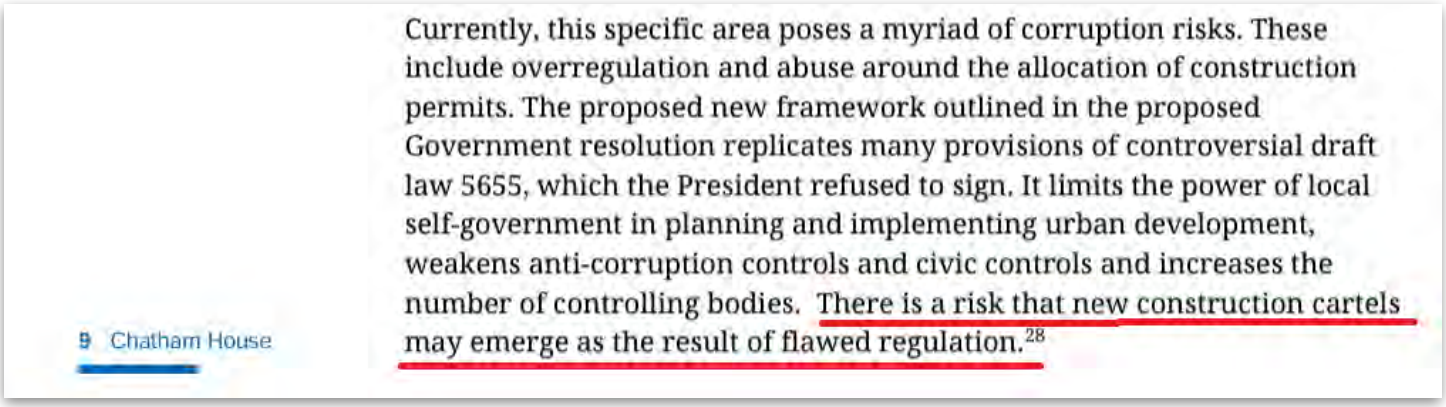
Фото протоколу засідання урядового комітету від 5 квітня

Після викриття першої спроби Мінінфраструктури поспіхом оприлюднило звіт про результати проведення громадського обговорення проєкту «Про реалізацію експериментальних проєктів у сфері містобудівної діяльності», який згадується в протоколі.

Міністерство отримало величезну кількість зауважень про те, що норми проєкту «експерименту» прямо суперечать положенням законів. Тільки наша організація направила зауваження обсягом більш як 90 сторінок. І це лише те, що стосується культурної спадщини. Їх, звісно ж, не врахували, як і більшість зауважень народної депутатки Ганни Бондар («Слуга народу»), — а вона очолює робочу групу, що напрацьовує Містобудівний кодекс.

На відвертий лобізм забудовників не може вплинути ні попередження Європарламенту, ні звіт Єврокомісії, ні документ Королівського інституту Chatham House.

Останній, до речі, в урядовій постанові-клоні №5655 вбачає ризик виникнення будівельного картелю.

Currently, this specific area poses a myriad of corruption risks. These include overregulation and abuse around the allocation of construction permits. The proposed new framework outlined in the proposed Government resolution replicates many provisions of controversial draft law 5655, which the President refused to sign. It limits the power of local self-government in planning and implementing urban development, weakens anti-corruption controls and civic controls and increases the number of controlling bodies. There is a risk that new construction cartels may emerge as the result of flawed regulation.[28]

9 Chatham House

Фрагмент звіту про результати проведення громадського обговорення

1. Що ж таке картель і чому він є небезпечним?

Картельна змова виникає тоді, коли великі гравці з одного сектору об'єднуються й роблять усе, аби створити вигідні для себе умови.

Картельні змови заборонені європейським законодавством.

А саме Договором про функціонування Європейського Союзу. Антимонопольний комітет України теж давно розповідає про шкоду від картелів і зазначає, що вони істотно впливають на зниження добробуту суспільства.

Звісно, коли хтось намагається стати на заваді цим планам, на нього починають тиснути. Інститут громадянського суспільства, який втратив фінансування одного зі своїх проєктів, уже заявив, що вбачає в цьому прояв неформального тиску з боку Мінінфраструктури. Також у ЗМІ зафіксовано непоодинокі факти цензури, коли йдеться про містобудівну «реформу».

І постає цілком логічне запитання: а чому за наявності позиції Європарламенту, Єврокомісії та Chatham House Мінінфраструктури не врахувало зауважень громадського сектору й нардепа?

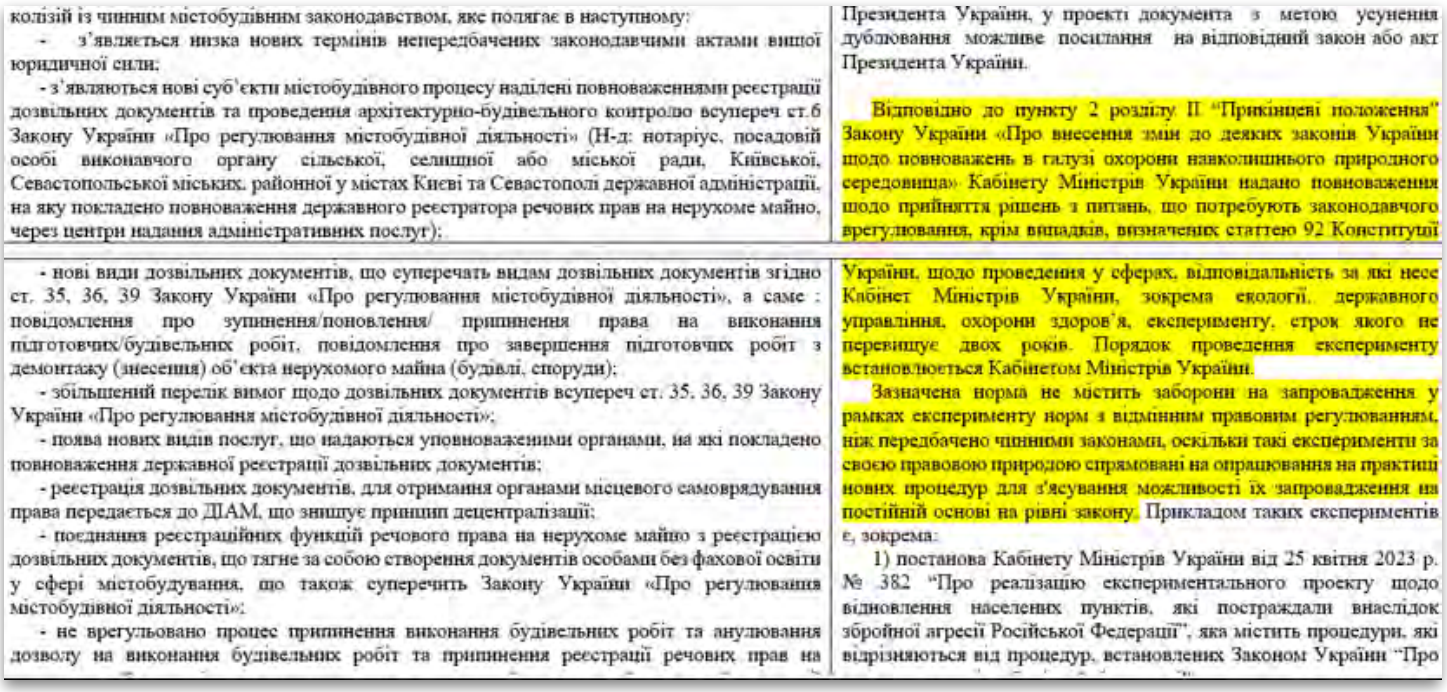
2. Де в уряду закінчується «право на експеримент»?

Аби запровадити правила гри, які не погодився підписувати президент Володимир Зеленський, Олександр Кубраков вирішив діяти через урядову постанову.

Тут підпис гаранта Конституції не потрібен.

— І такі дії виправдовують правом уряду проводити… експерименти.

Це право дійсно було гарантовано Законом «Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень в галузі охорони навколишнього природного середовища» (далі — Закон №2362-VIII).

колізій із чинним містобудівним законодавством, яке полягає в наступному:

- з'являється низка нових термінів непередбачених законодавчими актами вищої юридичної сили;
- з'являються нові суб'єкти містобудівного процесу наділені повноваженнями реєстрації дозвільних документів та проведення архітектурно-будівельного контролю всупереч ст.6 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» (Н-д: нотаріус, посадовій особі виконавчого органу сільської, селищної або міської ради, Київської, Севастопольської міських, районної у містах Києві та Севастополі державної адміністрації, на яку покладено повноваження державного реєстратора речових прав на нерухоме майно, через центри надання адміністративних послуг);
- нові види дозвільних документів, що суперечать видам дозвільних документів згідно ст. 35, 36, 39 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», а саме : повідомлення про зупинення/поновлення/ припинення права на виконання підготовчих/будівельних робіт, повідомлення про завершення підготовчих робіт з демонтажу (знесення) об'єкта нерухомого майна (будівлі, споруди);
- збільшений перелік вимог щодо дозвільних документів всупереч ст. 35, 36, 39 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- поява нових видів послуг, що надаються уповноваженими органами, на які покладено повноваження державної реєстрації дозвільних документів;
- реєстрація дозвільних документів, для отримання органами місцевого самоврядування права передається до ДІАМ, що знищує принцип децентралізації;
- поєднання реєстраційних функцій речового права на нерухоме майно з реєстрацією дозвільних документів, що тягне за собою створення документів особами без фахової освіти у сфері містобудування, що також суперечить Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- не врегульовано процес припинення виконання будівельних робіт та анулювання дозволу на виконання будівельних робіт та припинення реєстрації речових прав на

Президента України, у проекті документа з метою усунення дублювання можливе посилання на відповідний закон або акт Президента України.

Відповідно до пункту 2 розділу II "Прикінцеві положення" Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень в галузі охорони навколишнього природного середовища» Кабінету Міністрів України надано повноваження щодо прийняття рішень з питань, що потребують законодавчого врегулювання, крім випадків, визначених статтею 92 Конституції України, щодо проведення у сферах, відповідальність за які несе Кабінет Міністрів України, зокрема екології, державного управління, охорони здоров'я, експерименту, строк якого не перевищує двох років. Порядок проведення експерименту встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Зазначена норма не містить заборони на запровадження у рамках експерименту норм з відмінним правовим регулюванням, ніж передбачено чинними законами, оскільки такі експерименти за своєю правовою природою спрямовані на опрацювання на практиці нових процедур для з'ясування можливості їх запровадження на постійній основі на рівні закону. Прикладом таких експериментів є, зокрема:

1) постанова Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2023 р. № 382 "Про реалізацію експериментального проекту щодо відновлення населених пунктів, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації", яка містить процедури, які відрізняються від процедур, встановлених Законом України "Про

Ця норма з'явилася не просто так.

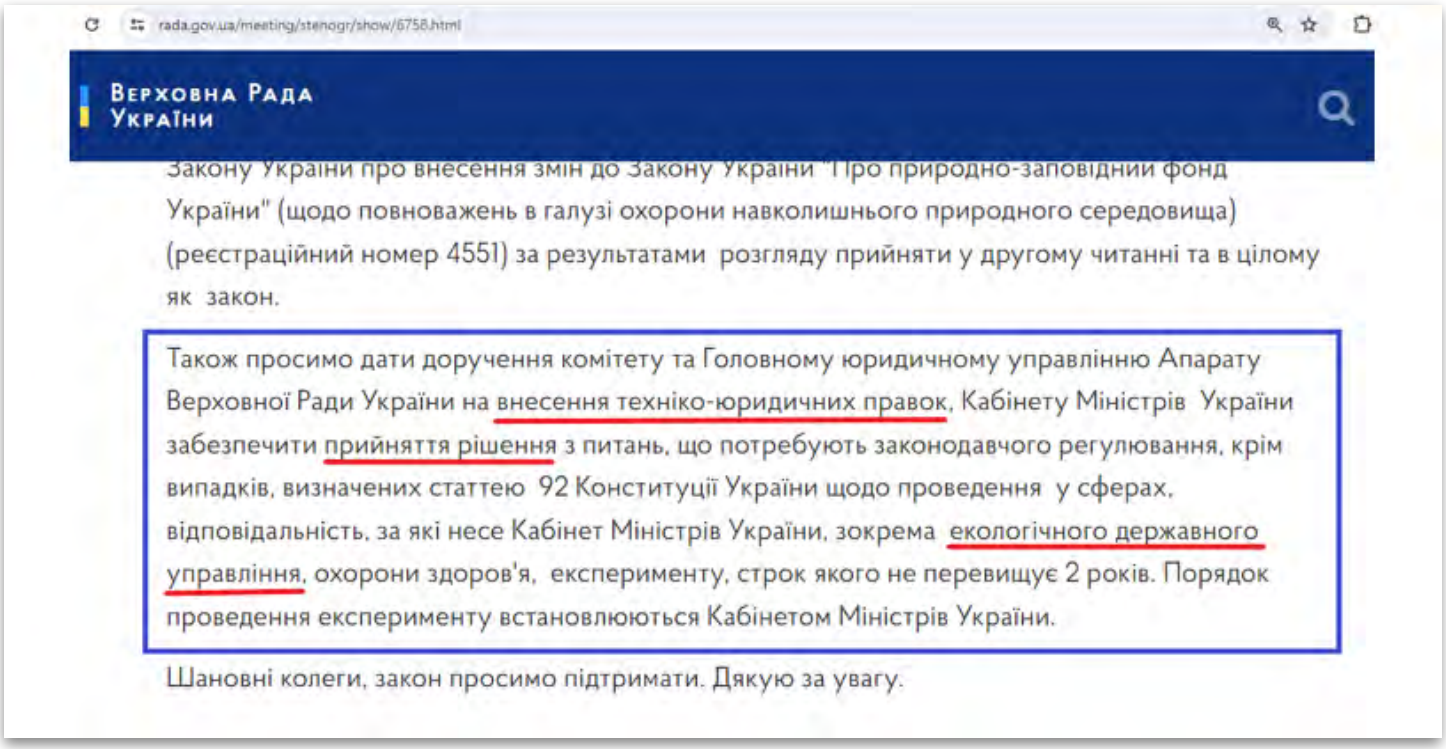
Коли цю законодавчу ініціативу готували до розгляду ще 2018 року, то на старті не було мови про жоден експеримент. Ба більше, про це не йшлося навіть у другому читанні. Цю норму вніс із голосу як «техніко-юридичну правку» тогочасний голова підкомітету комітету Верховної Ради з питань екологічної політики Павло Дзюблик. Про це свідчить стенограма.

Техніко-юридичні правки — це просте виправлення відповідних техніко-юридичних помилок, тобто певних порушень логічних, мовних, процедурних вимог правотворчої техніки. Й нові норми в законах від таких правок з'явитися не можуть.

Навряд чи хтось заперечуватиме, що наділення уряду правом на власний розсуд проводити експерименти над Україною аж ніяк не є такою правкою до закону про природно-заповідний фонд.

Тобто,

— користуючись неуважністю народних обранців, із порушенням регламенту в закон протягнули норму, якої там у принципі не могло бути.

Фрагмент стенограми засідання Верховної Ради за 2018 рік (розгляд проєкту №4551)

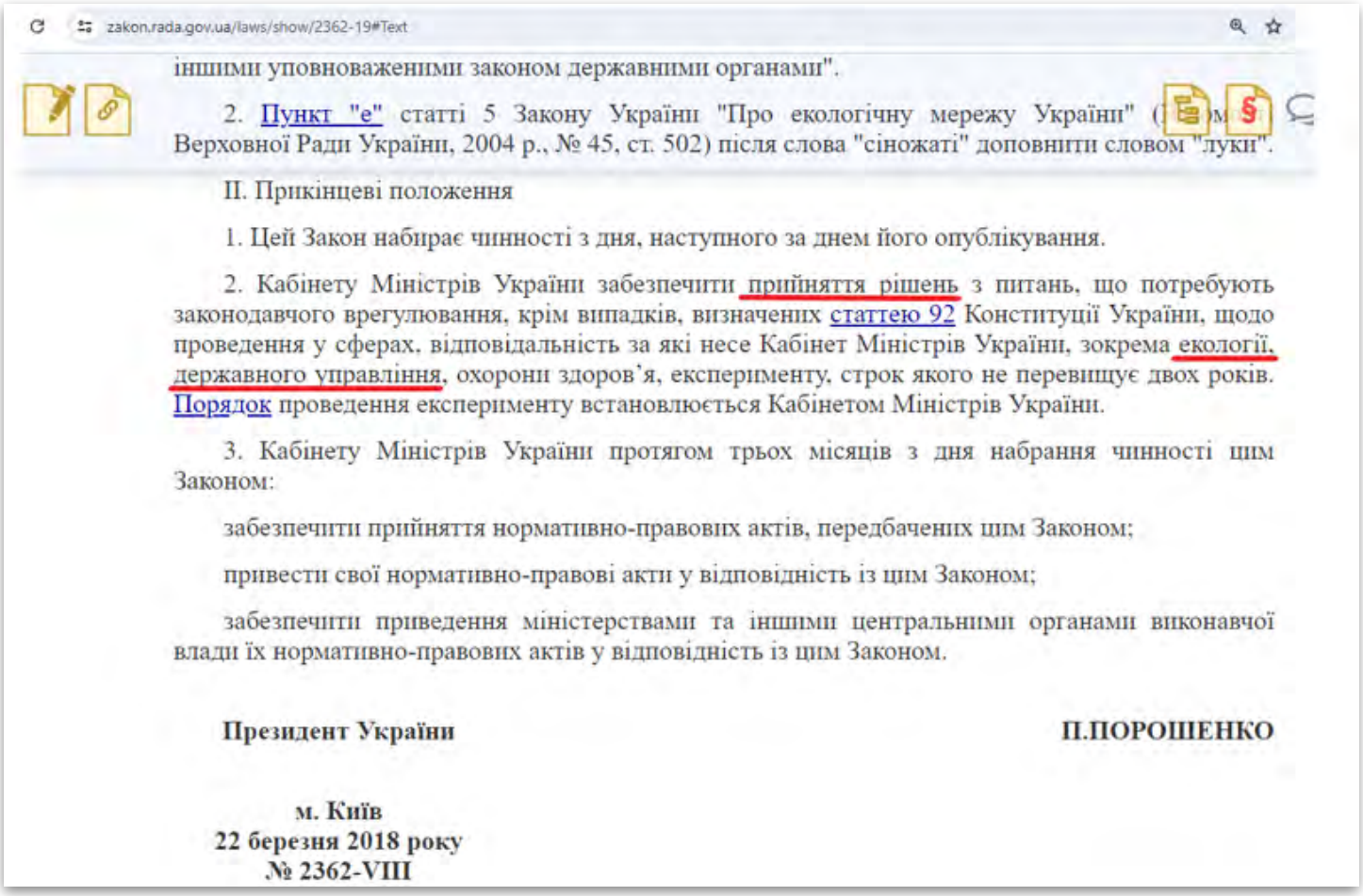
Тоді Верховна Рада проголосувала за правку

— про повноваження уряду щодо «прийняття рішення» (в однині) та «екологічного державного управління».

Проте

— в підписаному Петром Порошенком і оприлюдненому тексті закону вже йдеться про «прийняття рішень» (у множині), а «екологічне державне управління» перетворилося на окремо «екологію» та «державне управління».

Внаслідок такої підміни в тексті закону Кабмін отримав змогу під час проведення експерименту приймати необмежену кількість рішень щодо широкого кола питань, хоча Верховна Рада за це й не голосувала.

zakon.rada.gov.ua/laws/show/2362-19#Text

іншими уповноваженими законом державними органами".

2. Пункт "е" статті 5 Закону України "Про екологічну мережу України" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 45, ст. 502) після слова "сіножаті" доповнити словом "луки".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України забезпечити прийняття рішень з питань, що потребують законодавчого врегулювання, крім випадків, визначених статтею 92 Конституції України, щодо проведення у сферах, відповідальність за які несе Кабінет Міністрів України, зокрема екології, державного управління, охорони здоров'я, експерименту, строк якого не перевищує двох років. Порядок проведення експерименту встановлюється Кабінетом Міністрів України.

3. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України **П.ПОРОШЕНКО**

м. Київ
22 березня 2018 року
№ 2362-VIII

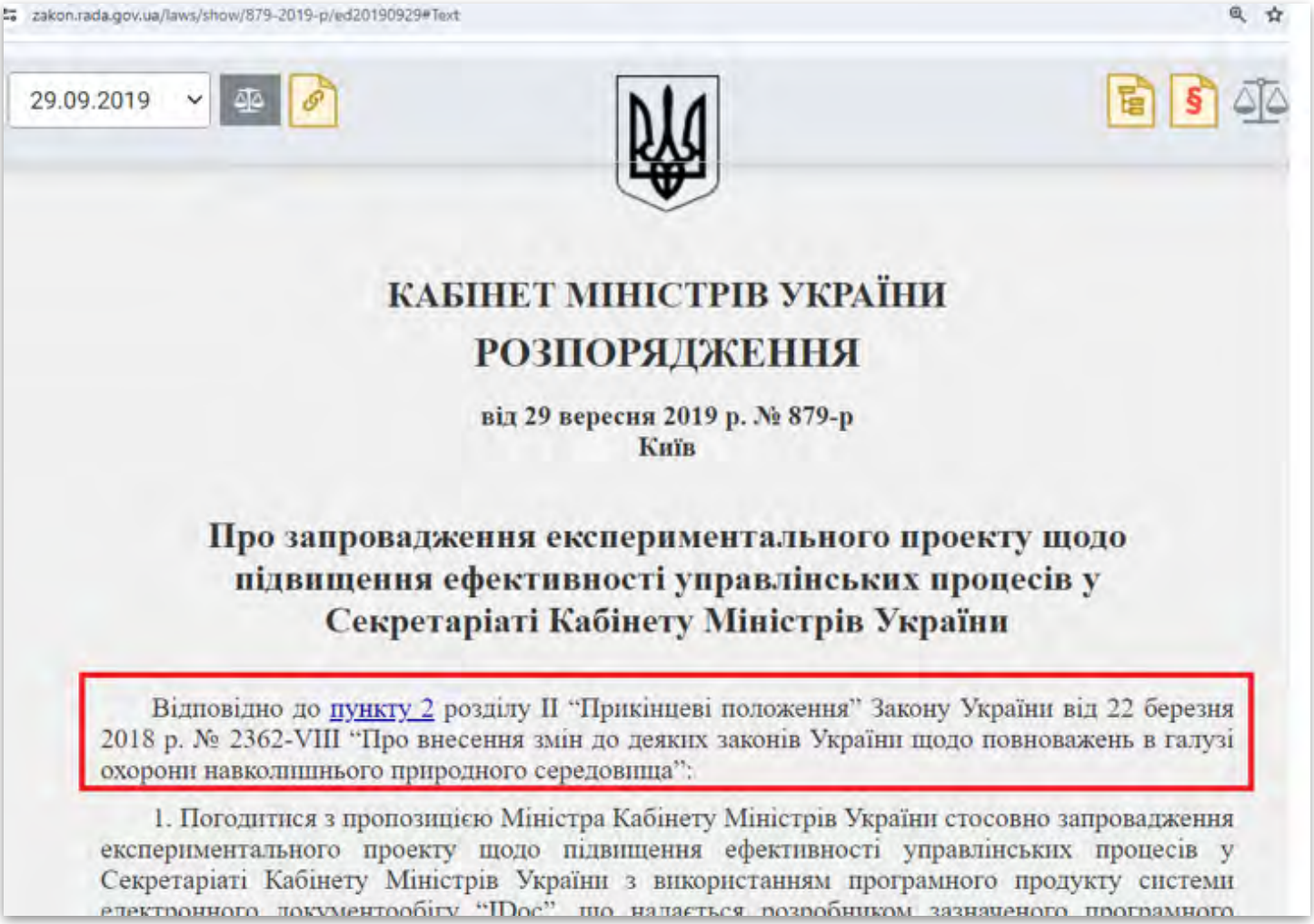
Текст Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень в галузі охорони навколишнього природного середовища» в офіційній базі законодавства

Але це право Кабміну однаково не є необмеженим і нескінченним.

Кабмін може приймати необмежену кількість рішень у різних сферах, але щодо експерименту (в однині), строк якого не перевищує двох років (пункт 2 розділу II Закону №2362-VIII).

Тобто уряд отримав право лише раз провести дуже широкий експеримент, і цей експеримент не може тривати більш як два роки.

Перше рішення в межах експерименту, яке можна знайти в базі законодавства, — розпорядження 2019 року «Про запровадження експериментального проєкту щодо підвищення ефективності управлінських процесів у секретаріаті Кабінету міністрів України».

zakon.rada.gov.ua/laws/show/879-2019-p/ed20190929#Text

29.09.2019

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 29 вересня 2019 р. № 879-р
Київ

Про запровадження експериментального проекту щодо підвищення ефективності управлінських процесів у Секретаріаті Кабінету Міністрів України

Відповідно до пункту 2 розділу II "Прикінцеві положення" Закону України від 22 березня 2018 р. № 2362-VIII "Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень в галузі охорони навколишнього природного середовища":

1. Погодитися з пропозицією Міністра Кабінету Міністрів України стосовно запровадження експериментального проекту щодо підвищення ефективності управлінських процесів у Секретаріаті Кабінету Міністрів України з використанням програмного продукту системи електронного документообігу "IDoc", що надається розробником зазначеного програмного

Рішення Кабміну, з якого почалася реалізація експерименту, дозволеного Законом №2362-VIII

Із цього розпорядження почався відлік установленого Законом №2362-VIII максимально можливого строку експерименту в два роки, протягом яких Кабмін міг необмежену кількість разів приймати нові рішення в межах його реалізації. І в жовтні 2021 року цей строк… закінчився.

Уряд давно використав свою одноразову (!) можливість і більше не має права розпочинати «експериментальні проєкти», посилаючись на ту саму норму закону.

Фактично йдеться про таке собі законотворче шахрайство з боку Мінінфраструктури.

Міністерство, обманюючи та зловживаючи довірою, намагається протягнути проєкт свого «експерименту», посилаючись на норму закону, що вже не надає уряду повноважень на прийняття таких рішень.

3. Яким є другий аргумент Кабміну?

Мінінфраструктури стверджує, що Кабмін має право проводити експерименти, що суперечать законам, бо норми про експеримент у Законі №2362-VIII не містять заборони так робити. Цей аргумент має вторинне значення, бо Кабмін узагалі не має права ці експерименти проводити. Але він

є дуже показовим в аспекті демонстрації ставлення урядовців до Конституції України.

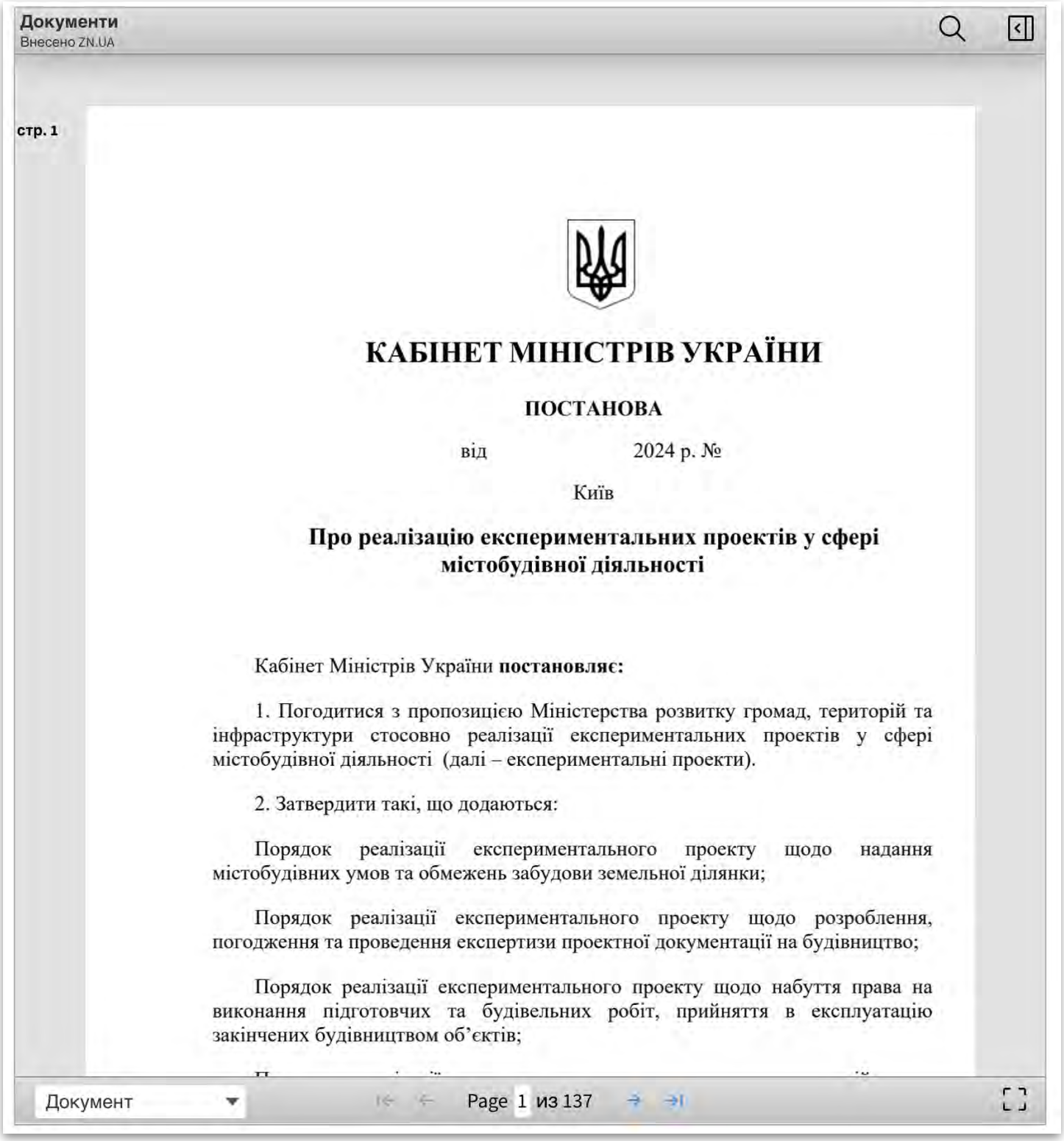
Тут віцепрем'єр Олександр Кубраков із підлеглими виправдовують свої дії так, наче займаються не управлінням державою, а лише політикою чи бізнесом, де статтями 15 і 42 Конституції справді дозволено все, що не заборонено законом.

Обґрунтування міністерства прямо суперечить положенням статті 19 Конституції, відповідно до якої органи державної влади та їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Простіше кажучи, їм заборонено все, що прямо не дозволено.

Норми Закону №2362-VIII не містять вказівки на те, що під час проведення експерименту Кабмін мав право встановлювати регулювання, яке суперечить законам, тож і Кабмін мав право затверджувати експеримент лише в разі, якщо він не суперечить чинним законам.

Які саме порушення вимог законодавства в запланованих чотирьох експериментальних проєктах намагається виправдати Мінінфраструктури?

Фінальної редакції проєкту постанови наразі не оприлюднено, тому наміри Мінінфраструктури було проаналізовано за проєктом, направленим 4 березня до НАЗК для

Документи
Внесено ZN.UA

стр. 1

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2024 р. №

Київ

Про реалізацію експериментальних проектів у сфері містобудівної діяльності

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Погодитися з пропозицією Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури стосовно реалізації експериментальних проектів у сфері містобудівної діяльності (далі – експериментальні проекти).

2. Затвердити такі, що додаються:

Порядок реалізації експериментального проекту щодо надання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки;

Порядок реалізації експериментального проекту щодо розроблення, погодження та проведення експертизи проектної документації на будівництво;

Порядок реалізації експериментального проекту щодо набуття права на виконання підготовчих та будівельних робіт, прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів;

Документ Page 1 из 137

проведення антикорупційної експертизи, та Звітом про розгляд пропозицій громадськості від 11 квітня.

Ми пам'ятаємо, що НАЗК дало негативний висновок.

Деталізований перелік порушень вимог Конституції України, міжнародних зобов'язань, ратифікованих Верховною Радою, та законів занадто довгий, тому обмежимося лише основним.

1. **Порядок реалізації експериментального проєкту щодо надання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки**

Надання містобудівних умов та обмежень — це самоврядне повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад. Порядок його реалізації

прямо встановлено статтею 29 Закону «Про регулювання містобудівної діяльності», і згідно з законом Кабмін узагалі не має повноважень його змінювати.

Проте експеримент визначає новий порядок, що не відповідає зазначеним нормам спеціального закону, передбачає часткове позбавлення органів місцевого самоврядування його самоврядних повноважень, визначених підпунктом 9 пункту «а» частини 1 статті 31 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні», що водночас є порушенням вимог статей 140 і 146 Конституції, а також можливість скасування рішень органів місцевого самоврядування не судом, а наказами Державної інспекції архітектури та містобудування, що є порушенням статті 144 Конституції.

Такі порушення прав місцевого самоврядування є також порушенням Європейської хартії місцевого самоврядування.

2. **Порядок реалізації експериментального проєкту щодо розроблення, погодження та проведення експертизи проєктної документації на будівництво**

Новий порядок не відповідає частині вимог статті 31 Закону «Про регулювання містобудівної діяльності».

Істотно послаблюється захист культурної спадщини. Частина виключних повноважень щодо збереження культурної спадщини передається приватним особам (порушення статті 54 Конституції та Конвенції про охорону архітектурної спадщини Європи). Запропоноване регулювання також суперечить положенням Закону «Про охорону культурної спадщини».

3. **Порядок реалізації експериментального проєкту щодо набуття права на виконання підготовчих та будівельних робіт, прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об’єктів**

Встановлює нові правила надання адміністративних послуг та видачі дозвільних документів, що не відповідають правилам, визначеним статтями 34–37, 39, 39-1 Закону «Про регулювання містобудівної діяльності». Це одночасно є порушенням частини 1 статті 4 Закону «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та статті 5 Закону «Про адміністративні послуги», відповідно до яких такі питання встановлюються виключно законами.

Крім того, органи місцевого самоврядування планується позбавити частини делегованих законом повноважень (порушення статті 143 Конституції) та зобов’язати виконувати нові повноваження, не передбачені законом (порушення статті 146 Конституції).

Як уже зазначалося, порушення прав місцевого самоврядування є також порушенням Європейської хартії місцевого самоврядування.

4. Порядок реалізації експериментального проєкту щодо здійснення державного архітектурно-будівельного контролю

Заплановано принципово змінити весь порядок контролю над будівництвом, установивши нові правила всупереч нормам статті 41 Закону «Про регулювання містобудівної діяльності».

Має бути змінено перелік осіб, які підлягають перевірці, підстави призначення перевірок, повноваження органів, що здійснюють контроль.

Водночас відповідно до частини 4 статті 4 Закону «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» такі питання можуть установлюватися виключно законами.

Частина виключних повноважень держави щодо контролю передається приватним суб'єктам, що є порушенням статті 42 Конституції.

Також наявні порушення прав місцевого самоврядування, аналогічні за типом до зазначених у описі попереднього порядку.

4. Якими є ризики?

«Експериментатори» мають розуміти, що уряд може ухвалювати нормативні акти лише в тих межах, які дозволяє закон. Інакше цей документ можна буде оскаржити в суді. Й випадки, коли постанови уряду скасовували в судовому порядку, вже були. Судова тяганина може забрати певний час.

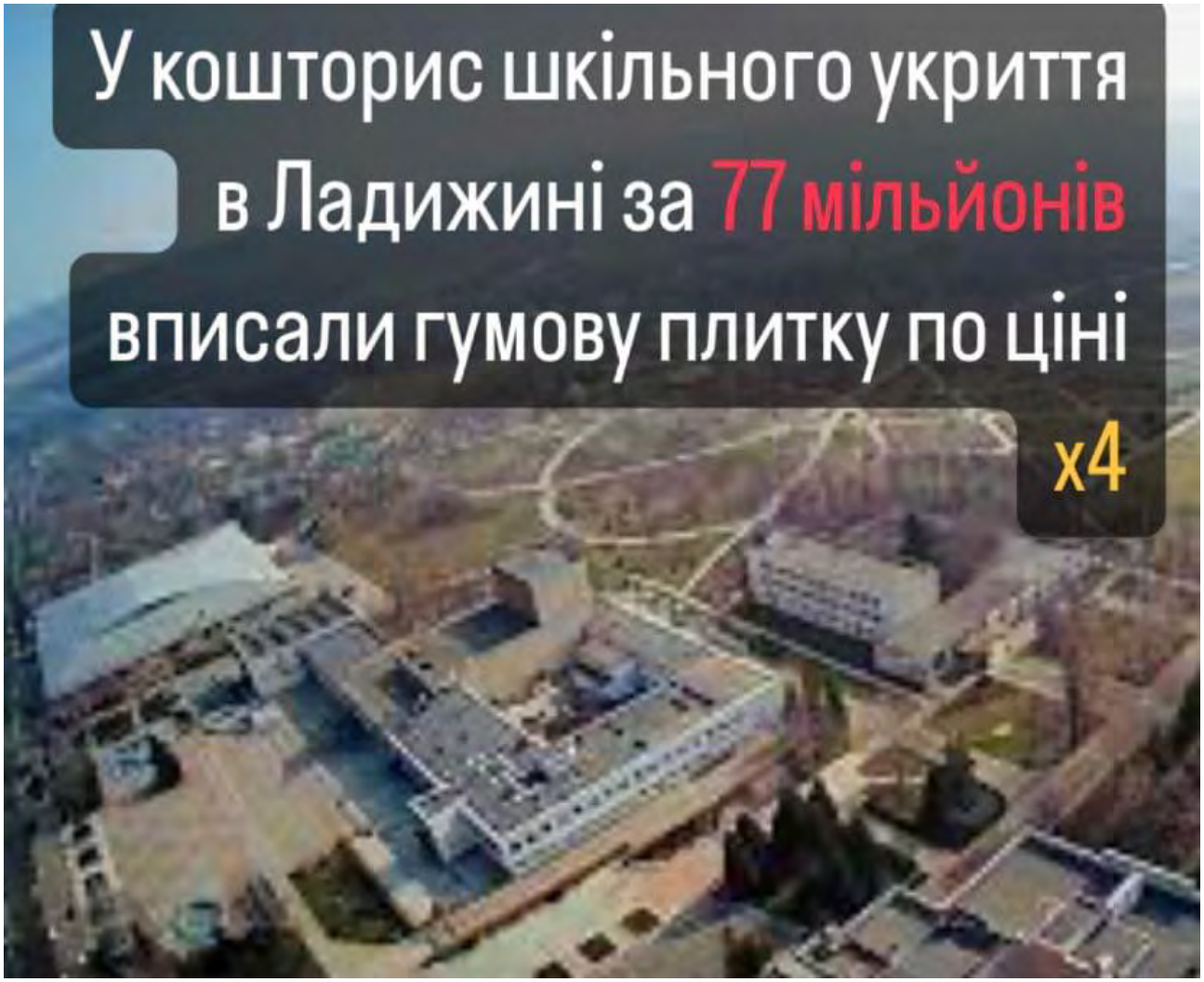
Не зайвим буде нагадати, що президент України, відповідно до пункту 15 частини 1 статті 106 Конституції, зупиняє дію актів Кабміну з мотивів невідповідності Конституції з одночасним зверненням до Конституційного суду щодо їх конституційності.

Збитки, що виникнуть через імплементацію такого «експерименту», компенсуватиме держава.

***

№ 2.617

Бодрий ранок, хунта! Цікава тема починається в будівництві шкільних укриттів

2024-04-17

Ніколов

Ми побачили що в різних місцях тилової України мери замовляють одній фірмі з цікавою назвою ТОВ «Всеукраїнський центр державно-приватного партнерства» проекти великих укриттів в школах. Замовляють завжди без тендеру, оскільки ціну проекту визначають на кілька гривень дешевше від порогу 1,5 млн грн, при якому треба вже відкриті торги.

У свою чергу цей проектант малює в кошторисі квадратні ціни, а на експертизу свій витвір віддає завжди одній фірмі ТОВ "Проексп". А та вже підписує ці квадрати з трєугольніками.

Прикол в тому, що і у проектній і у експертній фірмі в засновниках світився один і той самий Володимир ***Лещинський***.

Він порівняно недавно зявився на наших радарах у якості голови наглядової ради "***Укрбуду***", з якої тільки що викурили дух Максима ***Микитася***.

Оскільки Микитася викурювали непростими засобами. А проектують дуже дорогі укриття в різних місцях України (поки що на на радарах Вінничина,

Київщина, Черкащина, і далі буде ще) - мені здається, що це **процес координується в якомусь одному центрі**.

***

Мерія Ладижина протендерила аж 77 мільйонів гривень на будівництво лише одного шкільного укриття в своєму місті. Пощастило четвертому ліцею, у якому через півтора роки має з'явитись підземний комплекс на 600 людей. Його збудуть під стадіоном і зверху заново вкладуть футбольне поле і бігову доріжку. Для них в кошторис включили зелену гумову плитку PuzzleGym по 4 534 грн/кв. м. Це вчетверо дорожче від магазинів, де така плитка продається по 1 160 грн.

А для будівництва самого укриття задрали ціни і власне будматеріалів. Бетон С25/30 W6-W8 F150-F200 врахували по 4 416 грн/куб. м без урахування доставки, яку оплачують окремо. Ладижинський виробник «Український продукт» підтвердив «Нашим грошам» ціну бетону у 3 160 грн/куб. м, що на 28% дешевше. Арматуру в кошторис заклали по ціні до 41 496 грн/т. Тоді як у вільному продажу вона коштує на 15% дешевше.

> 1) — Проект цього будівництва без торгів виконало ***ТОВ «Всеукраїнський центр державно-приватного партнерства».***
>
> 2) — А експерти ***ТОВ «Проексп»*** затвердили кошторис з такими твердими цінами. При цьому у проектної і експертної фірми був один і той самий засновник Віктор ***Лещинський***, новий голова компанії "Укрбуд", яку відібрали у Максима ***Микитася***.

https://nashigroshi.org/2024/04/17/u-koshtorys-shkil-noho-ukryttia-v-ladyzhyni-za-77-mil-yoniv-vpysaly-humovu-plytku-po-tsini-kh4/

***

У кошторис шкільного укриття в Ладижині за 77 мільйонів вписали гумову плитку по ціні х4

2024-04-17

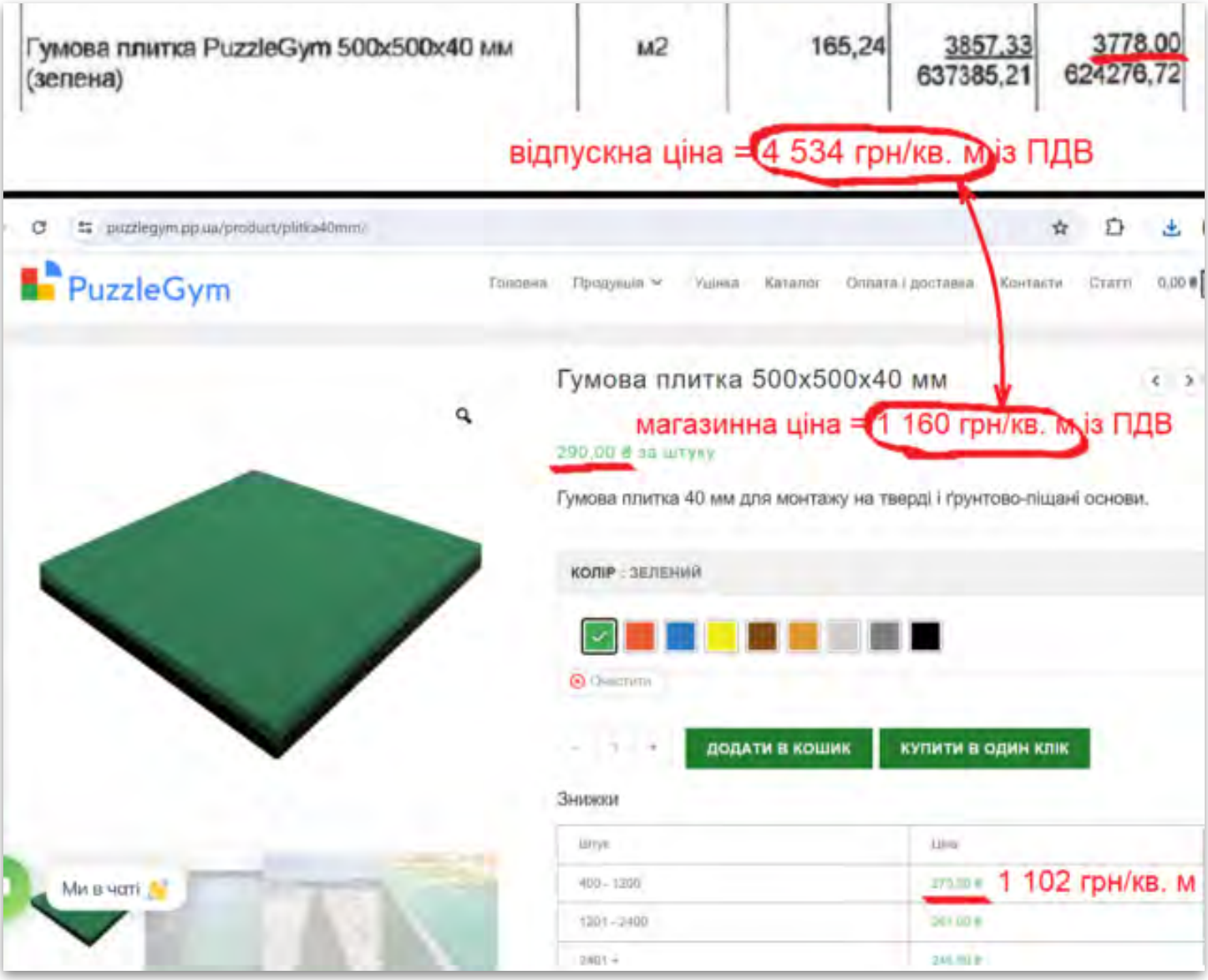
Анна ***Сорока***, «Наші гроші»

Відділ освіти Ладижинської міської ради Гайсинського району Вінницької області 10 квітня за результатами тендеру уклав угоду з ТОВ «Центр-Монтаж-Енерго» стосовно будівництва шкільного укриття вартістю 77,46 млн грн.

Про це повідомляється у системі «Прозорро».

До вересня 2025 року збудують протирадіаційне укриття на 600 осіб для ліцею №4 по вул. Будівельників, 63. Там будуть приміщення для учнів і персоналу, складські, інженерні та технічні приміщення.

Проект без торгів замовили ТОВ «Всеукраїнський центр державно-приватного партнерства» за 1,45 млн грн. Він включав спортивний майданчик: футбольне поле на 4 536 кв. м і бігову доріжку на 575 кв. м. Експертний звіт видало ТОВ «Проексп».

У підсумковій відомості ресурсів 749 тис грн припадає на зелену гумову плитку PuzzleGym 500x500x40 мм по 4 534 грн/кв. м. Але тернопільський виробник «PuzzleGym» підтвердив «Нашим грошам», що така плитка коштує 290 грн/шт., тобто 1 160 грн/кв. м. Це вчетверо дешевше. У кошторисі вказано обсяг 165 кв. м, тобто близько 660 штук. На сайті виробника гуртова ціна під час замовлення від 400 штук ще нижча – 276 грн/шт., тобто 1 102 грн/кв. м.

Бетон С25/30 W6-W8 F150-F200 врахували по 4 416 грн/куб. м без урахування доставки, яку оплачують окремо. Ладижинський виробник «Український продукт» підтвердив «Нашим грошам» ціну бетону С25/30 В30 М400 П4 у 3 160 грн/куб. м, що на 28% дешевше. «Дікергофф Україна» у Києві пропонує бетони В30 М400 П2-П5 по 3 111-3 612 грн/куб. м. Водостійкість W6-W8 може підняти ціни на 5-6%, а морозостійкість F200 – до 6%. Вони сягнуть 3 484-4 045 грн/куб. м, що 9-21% дешевше.

Готовий важкий кладковий цементний розчин М150 врахували по 3 612 грн/куб. м. Проте «Український продукт» пропонує розчин М150 по 2 900 грн/куб. м, що на 20% дешевше.

Гарячекатана арматурна сталь класу А500С діаметром 12 мм і 16 мм коштує 38 760 грн/т і 41 496 грн/т. Фірма «Булат Метал» продає таку арматуру періодичного профілю по 33 889 грн/т і 34 430 грн/т відповідно, що в середньому на 15% дешевше. Крім того, взимку на тендерах НЕК «Укренерго» така арматура коштувала 31 200-32 609 грн/т із доставкою.

Таким чином, **переплата лише на згаданих позиціях може сягати 2,6 млн грн.**

Договірна ціна є твердою. Середньомісячна зарплата робітника при нормі тривалості робочого часу 170 людино-години і розряді робіт 3,8 складає 15 500 грн. За даними Пенсійного фонду, нині показник середньої зарплати для обчислення пенсії трохи вищий – 16 837 грн. Середня зарплата за вакансіями на порталі пошуку роботи «Work.ua» у Вінниці теж – 17 500 грн.

Фірма отримала підряд без конкуренції, бо на відкриті торги більше ніхто не прийшов. Для участі у торгах треба було принести аналогічний договір на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт протирадіаційного укриття учбового закладу, який був укладений із замовником у розумінні закону «Про публічні закупівлі» протягом останніх двох років з дати оголошення торгів і виконаний принаймні на 90%. Фірма подала такий договір за листопад 2023 року із Відділом освіти, культури, молоді та спорту Христинівської міської ради Черкаської області про капремонт протирадіаційного укриття ліцею за 1,75 млн грн.

Також вимагалось підтвердити наявність мінімальної кількості певних машин, механізмів і працівників певних спеціальностей. Директор учасника повинен був мати посвідчення щодо проходження навчання за купою правил з охорони праці. Ще треба було мати сертифікат на систему управління охороною здоров’я та безпекою праці учасника ISO 45001:2019. Крім того, від учасників вимагався чистий дохід за 2023 рік не менше 50% очікуваної вартості закупівлі, тобто не менше 38,73 млн грн. У фінзвітності підрядника було 46,02 млн грн.

Відділ освіти Ладижинської міськради нині очолює Юрій ***Журба*** – депутат Ладижинської міськради від партії «Наш край», а уповноваженою особою є Олеся ***Манзюк***. Обов’язки мера Ладижина виконує інший представник «Нашого краю» у міськраді – Олександр ***Коломієць***.

ТОВ «Центр-Монтаж-Енерго» зареєстроване в 2016 році в Умані Черкаської області на Валентину і Віту Кокодзей. Вони володіють ТОВ «Технобуд», а Валентина Кокодзей – ПП «Центр-Монтаж-Енерго». Усі три фірми зареєстровані в одному будинку по вул. Успенська, 17, як і ГО «Футбольний клуб «Центр-Монтаж-Енерго» Ігоря Горбатюка та Олега Діденка.

Віта Кокодзей – дружина Володимира Кокодзея, колишнього депутата Черкаської облради від партії «Відродження». У 2019 році Кокодзея

затримували за отримання хабаря. Нині суд у цій справі триває, втім у судовому розгляді оголошено перерву через мобілізацію Кокодзея.

У 2019 році АМКУ оштрафував ПП «Центр-Монтаж-Енерго», ТОВ «МБП-Тепломережа» і ТОВ «Імперія води Україна» за розіграш 23,10 млн грн на реконструкції фонтану в Умані. Ці учасники повписували один одного в субпідрядники. Залучення грошей на роботи лобіював нардеп Антон Яценко, а фонтан став його «візитівкою» у представленні себе виборцям (див. блог «Як Терентьєв врятував від покарання розпильщиків зі справи «фонтану Яценка»).

Столичний проектувальник «Всеукраїнський центр державно-приватного партнерства» належить директору Іллі ***Сіткарю*** та Валентині ***Никитюк***.

Раніше засновниками були Іван Бочаров і Віктор Лещинський. Останній володіє фірмою «Проексп» із Сергієм Кучаєм і Петром Сидоренком. Саме вона видала експертний звіт щодо нинішнього укриття. Віктор Лещинський є президентом ГС «Національний експертно-будівельний альянс України», головою наглядової ради ДАТ «Будівельна компанія «Укрбуд» і має благодійний фонд.

Найменування товару	Од. виміру	Кількість, од.	Сума, грн із ПДВ	Ціна, грн/од. із ПДВ	Ринкова ціна, грн/од. із ПДВ	Ймовірна переплата, грн із ПДВ
Гумова плитка PuzzleGym 500x500x40 мм (зелена)	кв. м	165,24	749 132	4 534	1 160	557 454
Г/к арматурна сталь А500С, діаметр 12 мм	т	39,41	1 527 532	38 760	33 889	191 966
Г/к арматурна сталь А500С, діаметр 16 мм	т	159,58	6 621 932	41 496	34 430	1 127 592
Бетон С25/30 W6 F200	куб. м	477,05	2 106 653	4 416	4 045	176 986
Бетон С25/30 W8 F200	куб. м	431,375	1 904 952	4 416	4 045	160 040
Бетон С25/30	куб. м	607,985	2 684 862	4 416	4 045	225 562
Бетон С25/30 W6 F150	куб. м	25,20651	111 312	4 416	4 045	9 352
Розчин готовий кладковий важкий цементний М150	куб. м	201,50406	727 833	3 612	2 900	143 471
Усього:			16 434 207			2 592 423

***

№ 2.618-1

ЗАРАБАТЫВАЮТ КАК НА ТОРГОВЛЕ НАРКОТИКАМИ: GAZETA WYBORCZA О ТАБАЧНОЙ МАФИИ В УКРАИНЕ

2024-04-17

Журналисты отмечают, что потерянные бюджетом деньги могли бы быть потрачены на покупку дорогого и очень необходимого Украине оружия.

Украина стала вторым по величине источником *нелегальных сигарет* в Европе, пишет польская *Gazeta Wyborcza*, отмечая, что серый табачный рынок в Украине постоянно рос еще с 2018 года, но после начала полномасштабной войны начал расширяться еще более стремительно.

«Всем известно, где производят нелегальные сигареты. Кто это допускает, наша информация свидетельствует, что эта деятельность находится под защитным зонтиком», - заявил журналистам собеседник по табачной индустрии.

По данным «Кантар Украина», в июне прошлого года доля нелегальных табачных изделий в Украине составляла 19,5% рынка, а к концу года уже достигла 25,7%. То есть, каждая четвертая сигарета в Украине происходит из нелегальных источников.

Издание отмечает, что существует примерно две причины резкого роста нелегального производства сигарет в Украине:

«Первая – правоохранительные органы абсолютно неэффективны или не хотят быть эффективными. Вторая причина – стремительно растущий акциз. Налоги составляют 70-80% розничной стоимости пачки сигарет. Нелегальные производители, конечно, их не платят, что делает их бизнес прибыльным».

В период с 2018 по 2025 год акцизный сбор в Украине должен ежегодно расти на 20%, чтобы приблизиться к уровню ЕС. Однако с каждым повышением серая доля сигарет растет, а легальные продажи уменьшаются. Если в 2018 году в Украине было выкурено 59 млрд штук легальных сигарет, в 2019 году уже 52,69 млрд штук, в 2020 году – 47,53 млрд штук; в 2021 году – 44,21 млрд штук, то в 2022 году – всего 36,9 млрд шт.

1. Кто за этим стоит и как нелегальные сигареты попадают на рынок

Нелегальными сигаретами торгуют в Telegram каналах. Можно купить блок, можно больше. От 500 шт действуют оптовые цены. Предложение широкое, доступны даже россыпные сигареты, без упаковки, а при желании можно приобрести и табак, и фильтры, и табачную бумагу.

Нелегальные сигареты делятся на две группы. К первой категории относятся явные подделки, преимущественно бренды международных табачных компаний, вообще не имеющие акцизных марок.

Ко второй – продукция, формально предназначенная для продаж в беспошлинной зоне (маркированная как Duty Free) или на экспорт. Такие товары, теоретически, нельзя продавать в обычных магазинах, но благодаря наклейке Duty Free потребитель не должен задаваться вопросом, почему на упаковке нет акцизной марки.

Согласно упомянутому выше отчету Kantar, больше всего нелегальных сигарет распространяется в крупных украинских городах: Днепре, Одессе, Львове, Харькове и т.д., а самой популярной маркой являются сигареты Compliment.

Ссылаясь на ***материал*** «Экономической правды» за 2023 год, Gazeta Wyborcza отмечает, что в 2022 году 64% производства «серых сигарет» в Украине приходилось на ООО «Винниковская табачная фабрика».

"По данным YouControl, эта компания принадлежит влиятельному львовскому бизнесмену, экс-депутату Львовской облрады, почетному президенту ФК "Рух" Григорию ***Козловскому***", - указывает польское издание.

«Еще один крупный производитель нелегального табака – компания United Tobacco, связанная с бывшим депутатом от «Народного фронта» Николаем ***Мартыненко***. Закрытие фабрики в Желтых Водах стало едва ли не самой большой победой в борьбе с серой зоной, которой хвастались народные

депутаты. В то же время, как говорят собеседники ЭП, занимающиеся табачным рынком, фабрика заново ожила в Тернопольской области», - добавляет Wyborcza и отмечает, что «здесь это случается часто».

Журналисты указывают, что украинские правоохранительные органы получают целые списки точек продаж нелегальных сигарет и данные о нелегальных фабриках, но потом ничего не происходит.

«Безакцизные сигареты конфискуют, затем отдают солдатам, а затем они снова попадают на черный рынок. Продукция с поддельными марками акцизного налога снова имеет на упаковке информацию о том, что она произведена украинскими компаниями «Табакко Продакшн» и «Юнайтед Тобакко». Нелегальные сигареты, якобы предназначенные для экспорта или Duty Free, обозначаются маркировкой Табачной фабрики в Виннице», - пишет издание.

2. Сколько теряет украинский бюджет на неакцизном табаке

Gazeta Wyborcza отмечает, что существуют разные данные о потерях бюджета Украины от нелегальной торговли табачными изделиями. В частности, при обсуждении вопроса в Верховной Раде фигурировала сумма в $1 млрд.

Согласно данным табачной промышленности, из-за потери акцизного сбора от «серых сигарет» украинский бюджет ежегодно недодерживает более 2,5 млрд злотых (24 млрд гривен).

> — "На эту сумму можно закупить 29 пусковых установок HIMARS с оборудованием (стоимость одного комплекта - примерно 20,7 млн долларов США)", - рассуждает издание.

В феврале страны G7 обращались к украинским властям с призывом усилить свою позицию по нелегальной торговле табачными изделиями. Они опасаются роста экспорта контрафактных сигарет из Украины в Европу. Однако президент Владимир Зеленский и украинское правительство уверяют, что дни табачной мафии заканчиваются, поскольку в Украине принят ***закон о запрещении продажи сигарет*** в магазинах беспошлинной торговли.

3. А как с этим в Европе

Gazeta Wyborcza отмечает, что крупнейшим поставщиком нелегальных сигарет в Европе является ***Франция***, где на «серый товар» приходится более 32%. Польша, несмотря на то, что ранее была активным поставщиком нелегального табака как для своего, так и для европейского рынка, сейчас «держится очень хорошо».

— *«Бизнес был очень прибыльным, ведь доходы от нелегального производства сигарет почти такие же, как от торговли наркотиками. Рентабельность настолько высока, что миллионером можно стать уже через месяц»*, – пишет издание.

В 2015 году доля серого табака в Польше составила 16,8% рынка, но польские службы научились массово закрывать такие заводы. Если в 2018-2022 годах по всему Европейскому Союзу было обнаружено 299 нелегальных табачных фабрик. Из них 46%, или 137 предприятий, были в Польше. В настоящее время, согласно отчету аналитической компании KPMG, доля нелегальных сигарет в Польше рекордно низкая и составляет 4,2%. В среднем только каждая 25 выкуренная сигарета в Польше из нелегальных источников.

Как писало ZN.UA, **подакцизные товары в Украине – алкоголь, горючее и табак – всегда находились в лидерах теневой экономики**. Нежелание платить растущие акцизные налоги и нетипичная доходность от «серой» торговли этими товарами в последнее время придавали весомые стимулы для бизнеса работать в «тени», а для государства — поднимать налоговую нагрузку. Хотя именно взрывной рост налогов, прежде всего акцизов, и, соответственно, цен на алкоголь, табак и горючее, довольно прогнозируемо приводил к противоположному результату, а именно: к более массовому потреблению нелегальных продуктов и дальнейшей потере государством контроля над соответствующими группами товаров.

Об этом читайте в материале ***"Акцизная "тень": как во время войны обуздать теневые схемы".***

***

№ 2.618-2

Питання на 20 мільярдів. Рада хоче обмежити роботу duty-free, щоб побороти тіньовий ринок тютюну

Григорій Козловський

2023-05-10

ЯРОСЛАВ ВІНОКУРОВ

Незаконна торгівля тютюновими виробами б'є рекорди. Скільки збитків бюджету завдають фіктивні цигарки і як з цим планує боротися держава?

Видатки на оборону, які щомісяця вимірюються сотнями мільярдів гривень, залишаються найбільшим викликом уже другого бюджету України. Аби профінансувати їх, Міністерство фінансів скоротило більшу частину капітальних видатків, відмовилося від більшості податкових пільг і навіть скоротило зарплати чиновникам.

При цьому в уряді не помічають потенційні десятки мільярдів гривень додаткових надходжень до казни в себе під носом. Майже буквально.

У магазинах, біля виходів з підземних переходів та в кіосках можна придбати тютюнові вироби з позначкою duty-free. З таких цигарок виробники не сплачували жодних податків.

Схема з торгівлею цими цигарками набула таких масштабів, що нею зацікавилися у Верховній Раді. Аби її побороти, депутати можуть обмежити роботу магазинів duty-free, які залишилися на кордонах України.

1. Мільярди гривень повз бюджет

Цигарки, як і алкоголь, пальне чи автомобілі, є підакцизною продукцією. Це означає, що до ціни товару держава додає акцизний податок, завдяки чому збільшує його вартість.

Акциз – це один із способів держави регулювати споживання товарів, які вона вважає шкідливими для здоров'я людини чи довкілля. З цих же міркувань деякі депутати раніше пропонували запровадити акцизний податок на солодку воду.

Аби вплив ціни на споживчі звички українців був відчутним, держава встановлює суттєвий розмір акцизів. Наприклад, у ціні пачки цигарок за 85 грн частка податків становить близько 53 грн, тобто понад 60%, пояснили ЕП в одній з міжнародних тютюнових компаній.

Крім благородної мети – збереження здоров'я українців – акциз ще й суттєве джерело надходжень до бюджету. У 2022 році держава зібрала з виготовленої в Україні підакцизної продукції 60,7 млрд грн. Дві третини від цієї суми становив акцизний податок з тютюну.

У 2023 році надходження від внутрішніх акцизів мають зрости. Відповідно до закону про держбюджет, з виготовленої в Україні підакцизної продукції держава планує зібрати 64,35 млрд грн акцизного податку. Причому майже весь приріст повинні забезпечити тютюнові вироби.

Сума зборів могла б бути набагато вищою, якби не масштабні ухилення від сплати цього податку.

За даними компанії Kantar Ukraine, яка регулярно аналізує тіньовий ринок тютюнових виробів, у 2022 році його обсяг становив 19,9%. В окремі періоди 2022 року поза державним наглядом продавалися 22% цигарок, це найвищий рівень за всю історію спостережень.

Подібні дані наводить центр економічних досліджень "CASE-Україна". За розрахунками його експертів, у 2022 році 20,1% ринку тютюнових виробів перебували в тіні.

Високий рівень тіньового ринку має кілька наслідків. Перший стосується впливу споживання нелегальної продукції на здоров’я людей. Виробники контрафакту не відповідають за те, що їхня продукція вироблена не відповідно до стандартів.

Другий наслідок – фіскальний. За розрахунками Kantar, обсяг несплачених податків з проданих у 2022 році нелегальних цигарок міг становити 19,14 млрд грн.

2. Fake duty-free

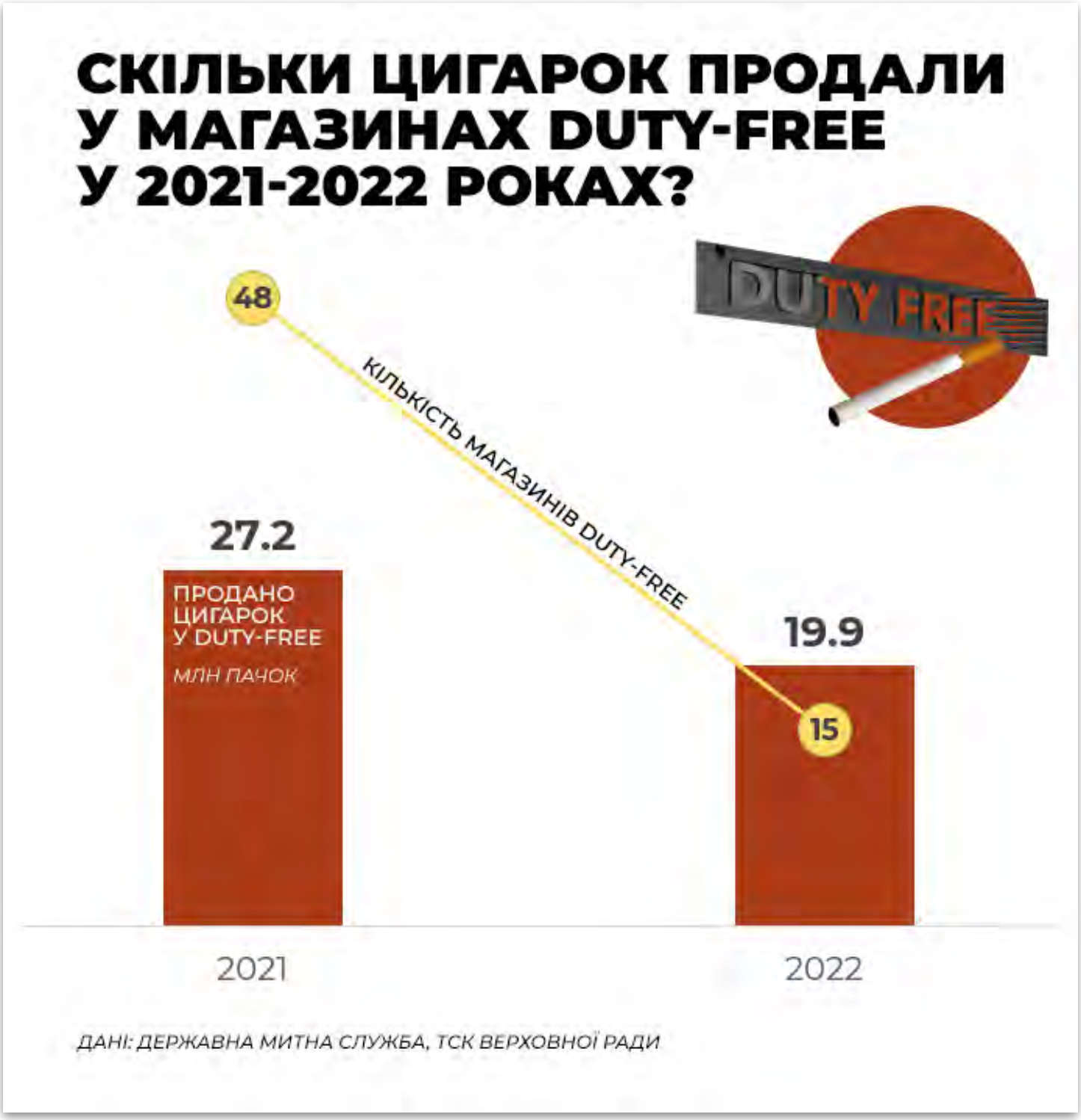
В останні роки найбільший внесок у формування чорного ринку в Україні вносить реалізація цигарок, призначених для магазинів безмитної торгівлі – duty-free.

Продукцію для таких магазинів виробляють українські тютюнові фабрики. Однак, на відміну від цигарок для внутрішнього ринку, на неї не нараховуються непрямі податки, тобто ПДВ та акциз.

Товари з duty-free не можна продавати у звичайних магазинах. Однак саме цим займаються зловмисники, оминаючи сплату значних обсягів податків до бюджету.

За даними Державної митної служби, в Україні зареєстровані 48 магазинів безмитної торгівлі. Після початку великої війни більшість з них припинили роботу разом із закриттям аеропортів.

У 2022 році працювали лише магазини на наземних пунктах пропуску на західному кордоні. Таких магазинів у Державній митній службі зареєстровано 15. Попри зменшення кількості магазинів duty-free у три рази, обсяги продажів цигарок у безмитному режимі знизилися лише на 27%.

Такий дисонанс виглядає дивно, адже українці найчастіше купували товари в магазинах безмитної торгівлі в аеропортах, тоді як про існування таких магазинів у наземних пунктах пропуску багато хто навіть не здогадувався, проїжджаючи повз них на автобусі або автомобілі.

Ці дані виявилися підозрілими і для членів тимчасової слідчої комісії (ТСК) Верховної Ради. Вони виявили, що багато цигарок не доїжджають до магазинів duty-free, а продаються в середмісті столиці. Для виробництва цигарок нібито для duty-free або просто контрафакту тютюнові фабрики задіюють окремі виробничі лінії.

В одній з міжнародних тютюнових компаній, яка працює в Україні, підрахували, що таке устаткування коштує близько 1 млн дол. Якщо його

використовувати для виготовлення незаконної продукції, то цю суму можна повернути за шість-сім місяців.

Тимчасом правоохоронці не помічають виробництво нелегальних цигарок.

Навіть коли вони навідуються на тютюнові фабрики та виявляють там коробки з цигарками без акцизних марок, то не можуть нічого зробити. Власники та менеджери фабрик пояснюють наявність безакцизних цигарок замовленнями магазинів duty-free.

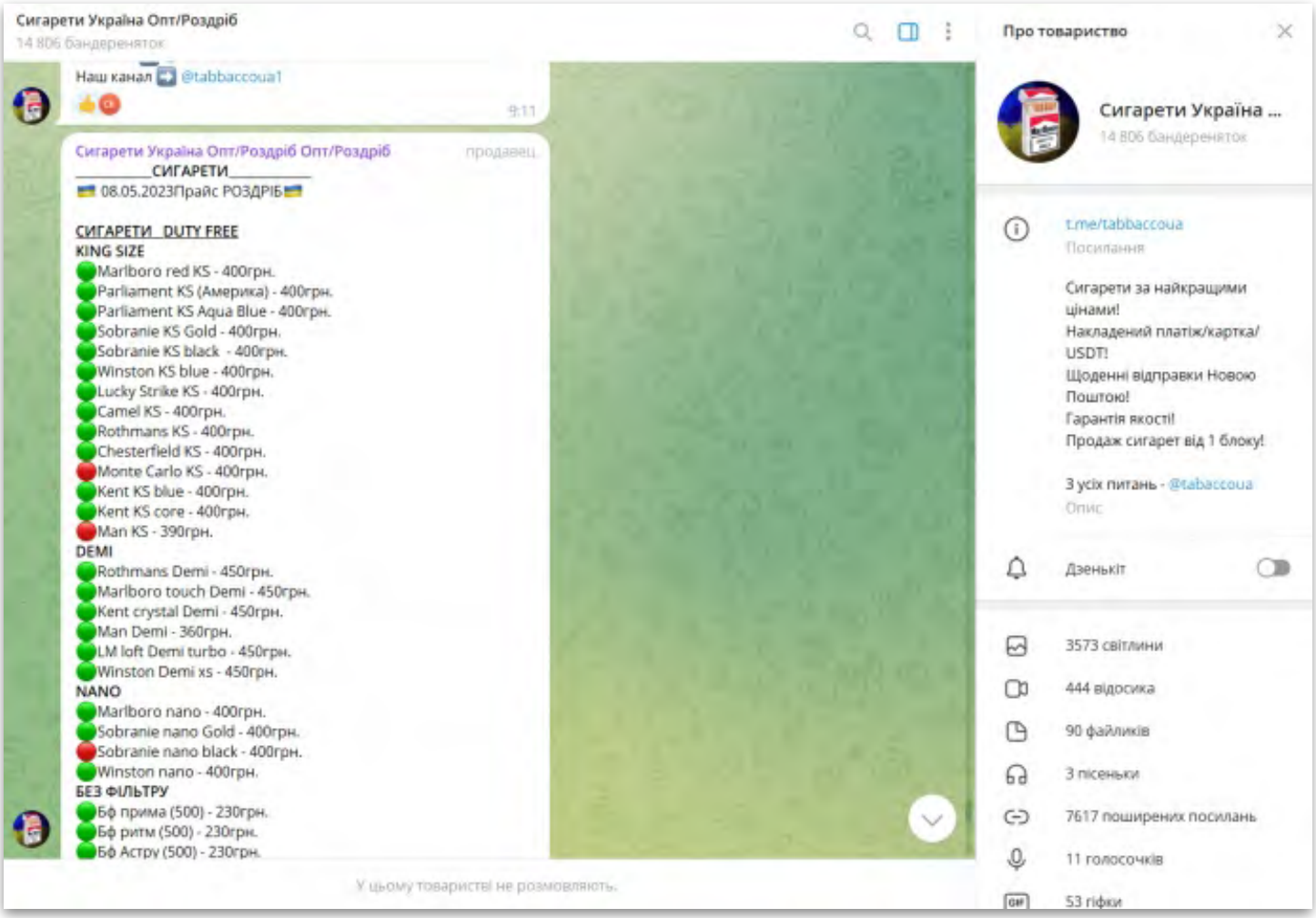
Самі магазини duty-free для легалізації "чорного" тютюну підробляють звітність. Інколи це призводить до конфузних ситуацій із статистикою продажів. Так, у деяких магазинах безмитної торгівлі продаються по 30-35 пачок цигарок на один чек. Це при тому, що через кордон дозволено перевозити щонайбільше по дві пачки на людину.

СКІЛЬКИ ПАЧОК ЦИГАРОК В СЕРЕДНЬОМУ ПРОДАЮТЬ У МАГАЗИНАХ DUTY-FREE НА ПУНКТАХ ПРОПУСКУ НА ОДИН ЧЕК?

	Пункт Пропуску	*Митниця*	*Середня кількість пачок на 1 касовий чек у березні 2023*
УНСП "Львів-Трейдінг"	Шегині	Львівська	31
УНСП "Львів-Трейдінг"	Рава-Руська	Львівська	31
УНСП "Львів-Трейдінг"	Краковець	Львівська	26
ТОВ "Д'юті Фрі Трейдінг"	Порубне-Сірет	Чернівецька	25
ТОВ "Д'юті Фрі Трейдінг"	Ягодин	Волинська	15
ТОВ "Д'юті Фрі Трейдінг"	Малий Березний-Убля	Закарпатська	12
ТОВ "Д'юті Фрі Трейдінг"	Ужгород-Вишнє Німецьке	Закарпатська	12
ТОВ "Д'юті Фрі Трейдінг"	Чоп-Захонь	Закарпатська	8
ТОВ "ДФ Трейдінг Груп"	Орлівка	Одеська	6
ТОВ "Д'юті Фрі Трейдінг"	Вилок-Тісабеч	Закарпатська	6
ТОВ "Д'юті Фрі Трейдінг"	Лужанка-Берегшурань	Закарпатська	6
ТОВ "Д'юті Фрі Трейдінг"	Солотвино-Сігету Мармацієй	Закарпатська	5
ТОВ "Д'юті Фрі Трейдінг"	Дякове-Халмеу	Закарпатська	5
ТОВ "Д'юті Фрі Трейдінг"	Косино-Барабаш	Закарпатська	5
ПП "ПАВО ГРУП"	Чорноморський морський порт	Одеська	0
ТОВ "Д'юті Фрі Пі Джей Юкрейн"	Одеський морський торговельний порт	Одеська	0
ТОВ "Д'юті Фрі Пі Джей Юкрейн"	Рівне	Рівненська	0
ТОВ "Тревел Рітейл Україна"	Одеський морський торговельний порт	Одеська	0

Безмитні цигарки стараються реалізовувати одразу ж, щоб вони не залежувалися на складах, пояснює голова парламентської ТСК Ярослав Железняк. Для реалізації незаконного тютюну в популярних месенджерах

створюють групи та канали, де кожен може придбати собі гуртову партію цигарок для duty-free і продавати їх з великою націнкою в людних місцях.

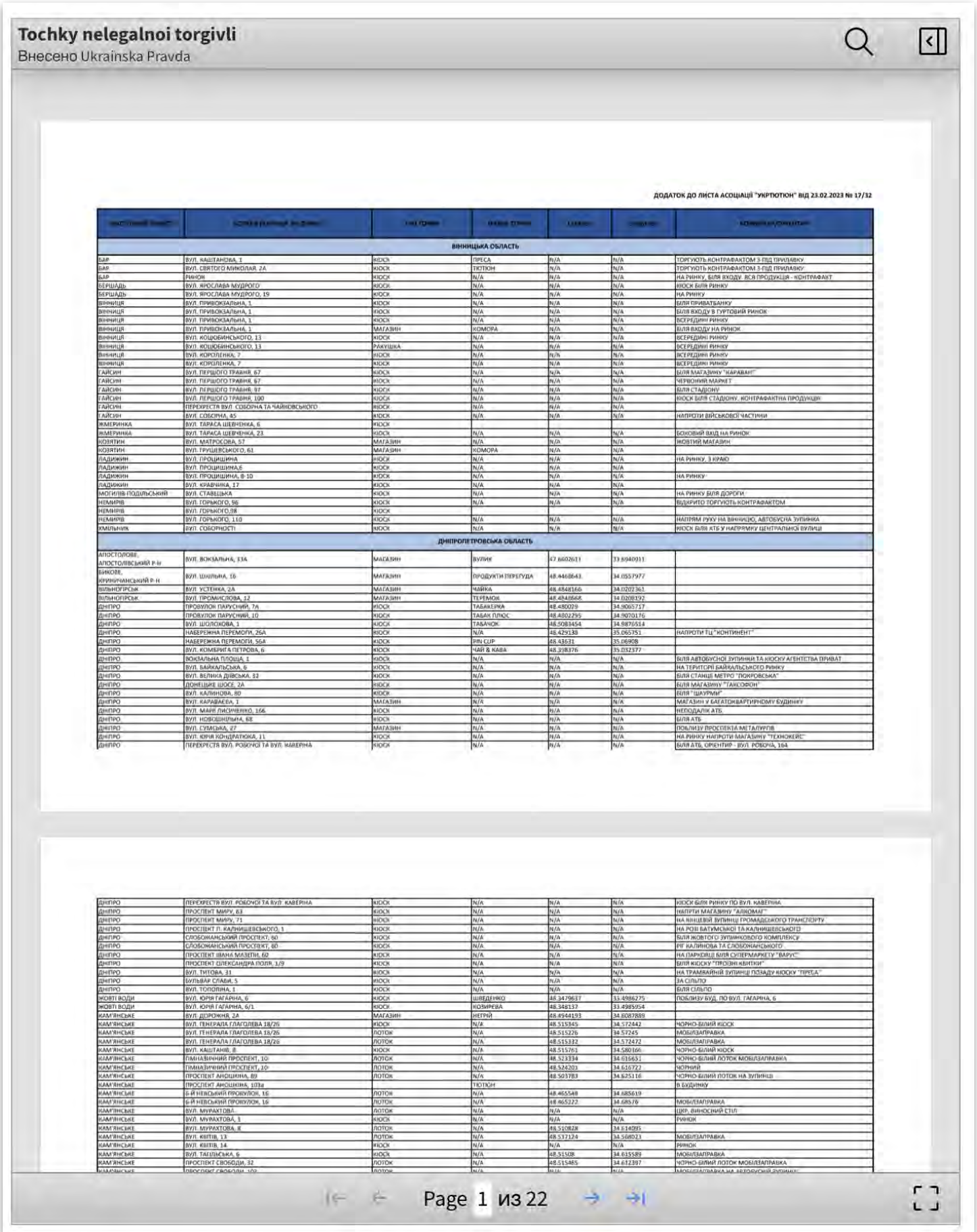

Під час квітневого засідання ТСК депутати навіть надали правоохоронцям перелік місць, де можна придбати цигарки з duty-free. Деякі з них розташовані в середмісті Києва.

23 травня депутати проведуть ще одне засідання ТСК, аби перевірити, чи змогли правоохоронці зупинити незаконну торгівлю підакцизними товарами хоча б за наданими адресами.

4. Хто стоїть за схемами

За даними Kantar, у 2022 році 64% фіктивного виробництва цигарок для duty-free припадали на ТОВ "Винниківська

тютюнова фабрика". Як свідчать дані YouControl, ця компанія входить до групи впливового львівського бізнесмена, колишнього депутата Львівської облради, почесного президента ФК "Рух" Григорія Козловського.

У березні співробітники Бюро економічної безпеки обшукали приміщення фабрики і виявили 1,6 млн пачок цигарок без акцизних марок. "У податках це 85 мільйонів гривень. Очікуємо на розповідь про те, як виробник ось-ось

збирався продати тютюн винятково через мережу duty-free", – сказав голова податкового комітету парламенту Данило Гетманцев.

Щоправда, обшуки не зупинили роботу фабрики. Вона продовжує працювати та випускати тютюнову продукцію, зазначає Железняк.

Ще один великий виробник нелегального тютюну – компанія "Юнайтед табако", яку пов’язують з колишнім депутатом від "Народного фронту" Миколою Мартиненком.

Закриття її фабрики в Жовтих Водах стало чи не найбільшою перемогою в боротьбі з тіньовою економікою, про яку люблять говорити народні депутати. Ця подія навіть вплинула на розмір тіньового ринку цигарок. За даними Kantar, восени 2022 року він знизився з 21,9% до 17,8%.

Обладнання фабрики в Жовтих Водах відправили на зберігання на склад у Кам’янець-Подільський на Хмельниччині. Водночас, як повідомляють співрозмовники ЕП на ринку тютюнових виробів, фабрика ожила на Тернопільщині.

5. Що пропонують робити

Попри спроби правоохоронців боротися з незаконним виробництвом, тіньовий ринок тютюнових товарів перебуває біля своїх рекордних показників.

За даними Kantar, у лютому 2023 року частка "тіні" становила 20,2%. Як і раніше, більшість незаконних цигарок маркують позначкою duty-free, а першість у їхньому виробництві залишається за Винниківською тютюновою фабрикою.

Схоже, у владних кабінетах зрозуміли, що сподіватися на правоохоронців у боротьбі з незаконним обігом цигарок не варто. Тому депутати вирішили вдатися до радикальних заходів. Остаточного варіанта їх відповіді на цигаркове свавілля наразі немає, однак ЕП дізналася, які варіанти законодавчих обмежень розглядають у стінах Верховної Ради.

Перший – заборона роботи магазинів duty-free на автомобільних пунктах пропуску. На цій пропозиції, зокрема, наполягає Державна митна служба. В умовах, коли в Україні не працюють магазини безмитної торгівлі в аеропортах, такий крок означатиме кінець ери duty-free щонайменше до закінчення війни.

У ДМС кажуть, що в Євросоюзі магазини duty-free в наземних пунктах пропуску відсутні. Проте між країнами ЄС немає таких пунктів, тож і магазинів безмитної торгівлі там не може бути.

Друга пропозиція менш радикальна: заборонити торгівлю підакцизною продукцією в магазинах безмитної торгівлі, проте дозволити продавати там інші товари.

Третя ідея – дозволити продавати підакцизні товари в магазинах duty-free, проте обкладати їх усіма податками та митом. Іншими словами – продавати в duty-free звичайні цигарки.

Останні дві пропозиції означали б заборону на виробництво безакцизних цигарок в Україні. Це могло б спростити боротьбу з їх продажем у неналежних місцях.

Яким би не було рішення депутатів, його ефективність залежатиме від роботи правоохоронної системи, передусім БЕБ та поліції. Як показує статистика, вони не достатньо активні в боротьбі з чорним ринком та поверненні бюджету мільярдів гривень, необхідних країні в умовах війни.

***

№ 2.618-3

ZN,UA

АКЦИЗНАЯ «ТЕНЬ»: КАК ВО ВРЕМЯ ВОЙНЫ УКРОТИТЬ ТЕНЕВЫЕ СХЕМЫ

2023-04-18

Вячеслав Черкашин, старший аналитик Института социально-экономической трансформации

Оставаться легальным так же трудно, как и стать легальным.
Эрнандо де Сото. «Загадка капитала»

Подакцизные товары в Украине — алкоголь, горючее и табак — всегда находились в лидерах теневой экономики. Нежелание платить растущие акцизные налоги и нетипичная прибыльность от «серой» торговли этими товарами предоставляли в последнее время весомые стимулы для бизнеса работать в «тени», а для государства — поднимать налоговую нагрузку. Хотя самый взрывной рост налогов, прежде всего акцизов, и, соответственно, цен на алкоголь, табак и горючее весьма прогнозировано приводило к противоположному результату, а именно: к более массовому потреблению нелегальных продуктов и дальнейшей потере государством контроля над этими группами товаров. Тем более интересен вопрос, как изменилась ситуация во время войны.

Економічна Експертна Платформа

ICET Інститут соціально-економічної трансформації

Аналітична робота:

Визначення тіньової частки у підакцизних товарах та її динаміки

Авторський колектив:

Черкашин В'ячеслав – старший аналітик Інституту соціально-економічної трансформації з питань податкової та митної політики

Володимир Дубровський, старший економіст аналітичного центру CASE-Ukraine

Андрій Саварець, фахівець аналітичного центру CASE-Ukraine

Гетман Олег – економіст, фахівець Економічної експертної платформи

Ответ в свежем аналитическом ***обзоре*** «Определение теневой доли в подакцизных товарах и ее динамики», выполненном группой специалистов CASE-Ukraine, Экономической экспертной платформы и Института социально-экономической трансформации.

Рынок горючего

в прошлом году пережил кардинальную логистическую трансформацию из-за потери и дальнейшего замещения магистральных источников поставок (в 2021 году 62% дизтоплива и 50% бензина поступало из РФ и Беларуси, сейчас, в 2022–2023 годах, ставка сделана на Литву, Румынию и Польшу) и производства/хранения (единственный в стране работающий Кременчугский нефтеперерабатывающий завод было уничтожен, как и большинство нефтебаз для хранения, поэтому торговля идет почти с колес).

Государство не сразу, но отказалось от регулирования цен и пошло навстречу рынку, снизив налоги. С марта 2022 года действовало освобождение от

акцизов, а с сентября 2022-го действует льготная ставка акцизного налога на бензин и дизельное топливо на уровне 100 евро/1000 л, на газ — 52 евро/1000 л, а ставка НДС на операции по реализации горючего с марта 2022 года вместо 20% составляет 7%.

Так что неудивительно, что проведенные аналитическими центрами расчеты на основе энергетического баланса Украины, общего потребления горючего и объемов его розничных продаж продемонстрировали падение размера теневой доли рынка. Диапазон «тени» уменьшился в 2022 году на 4 базовых пункта — до ориентировочного уровня 11–18% (в 2021-м «тень» достигала 15–22%, в 2020 году — 26%).

Табачную отрасль

вследствие войны ожидали не только остановка или значительное уменьшение объема производства в ее начале. Так, к апрелю 2022 года не работали киевская фабрика «Империал Тобакко» и производство «Бритиш Американ Тобакко» в Прилуках, до сих пор не работает харьковская фабрика «Филип Моррис Украина». У отрасли огромные проблемы с логистикой, дефицитом горючего, отключениями электроэнергии. А после переориентации на импорт продукции и потери каждого четвертого потребителя, а также из-за снижения численности населения и других негативных факторов количество курильщиков обычных сигарет уменьшилось сразу на 25% (до 3,91 миллиона человек).

Это происходило на фоне излишнего фокусирования в последние годы акцизной политики исключительно на максимизации налоговых поступлений в условиях низкой степени ее предсказуемости/стабильности для бизнеса (детальнее об этом в экспертном обзоре акцизной политики за 2016–2022 годы). Как следствие, чрезвычайно высокий уровень «тени» — в 2021 году она выросла втрое, о чем свидетельствуют и расчеты аналитических центров (для определения уровня «тени» и динамики в табачной отрасли была использована методология, которую специалисты международной организации Healthy Initiatives успешно применяют при оценке «тени» в разных странах), и данные исследования Kantar.

Более того, государство во время войны отказалось снижать налоги и, чтобы избежать жесткого дефицита, лишь смогло дать разрешение на импорт табачных изделий в пачках с иностранной маркировкой. Это предсказуемо привело к росту доли нелегальной табачной продукции на украинском рынке в 2022 году до исторического максимума в 20%, то есть на конец 2022-го каждая пятая пачка сигарет в продаже была нелегальной (табл. 1).

Акцизная «тень»

Год	Количество произведенных и импортированных сигарет, тыс. шт.	Объем потребления, тыс. шт.	Разница	Уровень «тени», %
2020	49 254 666	52 259 201	3 004 535	5,7
2021	39 360 800	46 153 846	6 793 046	14,7
2022	27 647 472	34 615 385	6 967 913	20,1

Единственный положительный момент: после роста летом 2022 года доли нелегальной продукции до рекордных 21,9% осенью 2022-го после ряда мер контролирующих органов она уменьшилась до 18%. По итогам 2022 года, теневая доля табачной продукции оценивается в пределах 20%.

Алкогольные изделия

Считается, что во время войны потребление алкоголя значительно возрастает. Но на рынок алкогольных изделий в 2022 году существенно повлияли отъезд значительного количества населения за пределы Украины, запрет на продажу алкоголя в начала апреля, временные ограничения в работе заведений торговли и питания, нарушение логистических потоков и падение уровня доходов населения. Эти факторы, по расчетам экспертов, привели к некоторому росту уровня неучтенного (теневого) потребления алкогольных напитков до 3,33 литра, что отвечает теневому рынку размером 36%. Тогда как предыдущие четыре года уровень «тени» снижался: с 41% в 2018 году до 34% в 2021-м (табл. 2).

Год	Общий уровень потребления, в литрах спирта	Расчетный учтенный уровень потребления, в литрах спирта	Расчетный уровень теневого потребления, в литрах спирта	Уровень «тени», %
2018	8,34	4,87	3,47	41
2019	8,34	4,97	3,37	40
2020	8,34	5,29	3,05	36
2021	8,34	5,59	2,81	34
2022	***9,18****	***5,85****	***3,33***	***36***

Если подытожить влияние войны на размер «тени» по трем подакцизным рынкам (горючего, табака и алкоголя), то получим показатели, приведенные в табл. 3.

Рынок	Размер «тени», %		
	2020 г.	2021 г.	2022 г.
Горючее	27	15–22 ↓	11–18 ↓
Табачные изделия	5,7	14,7 ↑	20,1 ↑
Алкогольные изделия	36	34 ↓	36 ↑

Конвертация полученных данных в налоговые потери бюджета-2022 позволяет утверждать, что суммарно они достигли 46–51 млрд грн, в том числе:

1) рынок алкоголя: 11–12 млрд грн;

2) рынок нефтепродуктов: 16–18 млрд грн;

3) рынок табачных изделий: 19–21 млрд грн.

Очевидно, что все еще значительные показатели неформальной экономики во время войны нужно как можно быстрее минимизировать.

Как действенные управленческие решения можно рассматривать следующие меры:

1) — **на уровне государства должен появиться программный документ**, например, необходимо принять новую стратегию в сфере противодействия незаконному производству и обороту табачных изделий (действие предыдущей стратегии, утвержденной распоряжением правительства от 23.09.2017 года №570 закончилось еще в 2021-м). Более того, необходимо распространить действие новой стратегии на все подакцизные товары и контрабанду, а также синхронизировать ее с Национальной экономической стратегией на период до 2030 года (утвержденной постановлением КМУ от 03.03.2021 №179);

2) — нужно **активизировать имплементационные усилия Украины**, прежде всего перенести в украинское законодательство требования ключевых евродиректив (в частности новой акцизной Директивы ЕС 2020/262 от 19.12.2019 года, которая заменила с 13 февраля с.г. базовую 118-ю Директиву) и ратифицировать Протокол о ликвидации незаконной торговли табачными изделиями;

3) — необходимо **усилить институциональную состоятельность соответствующих государственных органов**: как можно быстрее перезапустить БЭБ (принятие парламентом законопроекта №9080), продолжить технологическое переоснащение таможенной и налоговой служб, организовать взаимодействие между правоохранительными и контролирующими органами внутри Украины с четким распределением зон ответственности (контроль над цепочками поставок от нелегального производства, ввоза/вывоза сигарет до уличной торговли). Надо рассмотреть вопрос о невозможности «серых» схем с льготами дьюти-фри — временно запретить на время действия военного положения производство и распространение в Украине продукции с маркировкой дьюти-фри;

4) — **акцизная политика должна стать более прогнозируемой и умеренной**: следует внести согласованные с бизнесом корректировки в действующий план-график повышения ставок акцизного налога и отказаться

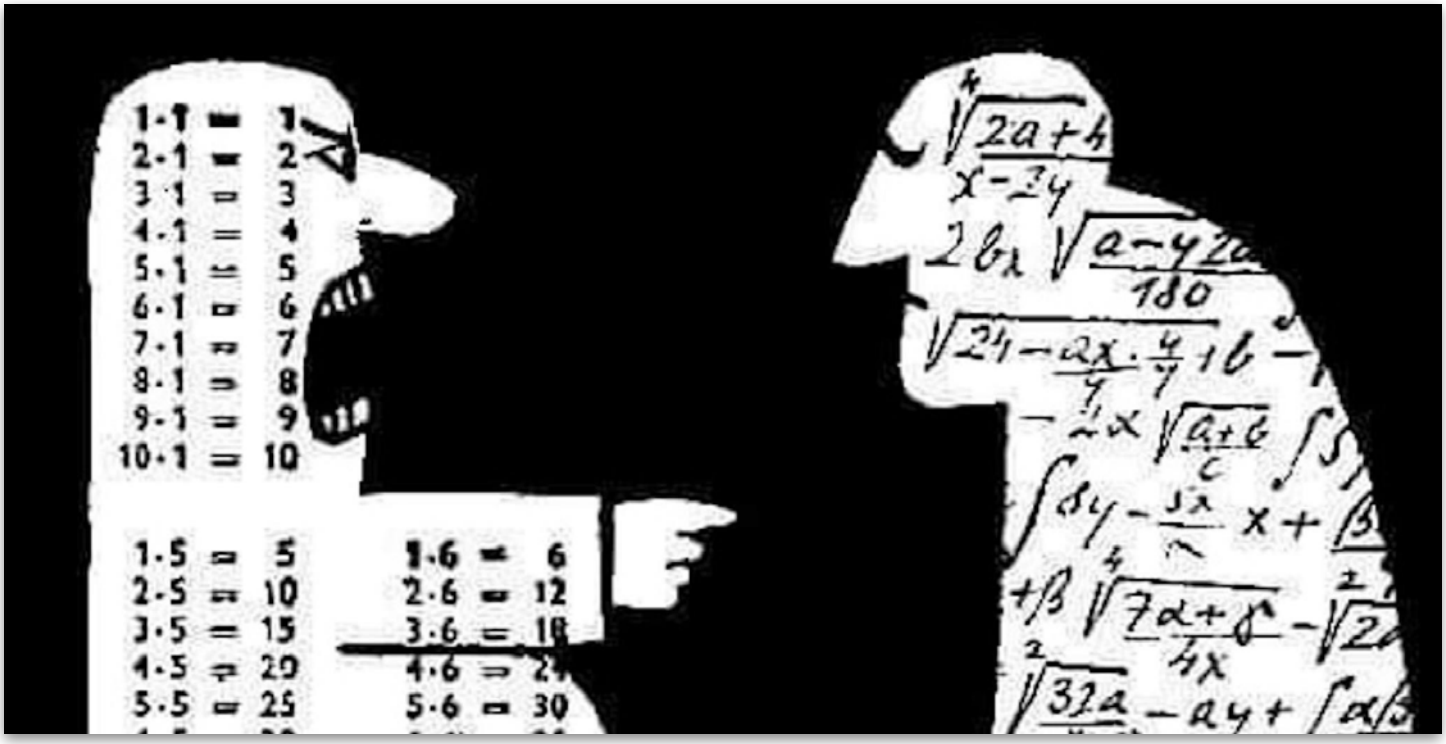
от хаотичного их роста, в частности ввести ставки на разные табачные изделия в зависимости от степени риска для здоровья согласно практике ЕС.

Надеемся, что представители власти учтут предложения экспертного сообщества и в ближайшее время внесут необходимые изменения в законодательство.

***

№ 2.619

«…реалізація єдиної інформаційної політики {є} пріоритетним питанням національної безпеки..» каже нам прем’єр-міністр

2024-04-16

Корсун

А що означає «єдиної»? Єдино вірної з точки зору людей при владі? Чи означає це виключення альтернативних точок зору? «Можуть бути лише дві позиції: одна моя, а друга – неправильна», так? Якщо критикуєш «єдину інформаційну політику» – ти агент кремля, оце ж воно?

Така «єдина інформаційна» дуже якісно реалізована у країнах типу КНР, КНДР, Іран, росія. Ти або підтримуєш владу, або мовчиш, або сідаєш на тюрячку.

Таку модель будує поточний український уряд? Якщо так, то я сильно проти.

Питання навіть не стільки в тому на які більш важливі цілі спрямувати отой «мільярд для марафону», - а **у намаганнях остаточно зачистити інформаційний простір.**

Адже

— «єдина інформаційна політика» ретельно приховує інформацію про корупцію у владі, про фатальні помилки топ-чиновників, про їхні зловживання, про утиски свобод громадян, про переслідування журналістів. І відверто бреше, не червоніючи.

Переспрямувати кошти призначені для телемарафонів "Єдині новини" та "Фрідом" на фінансування БПЛА та пікапів для Збройних сил України

Обороноздатність, суверенітет, міждержавні і міжнаціональні відносини

Зміст петиції | Підписанти | Відповідь

Петиція №41/005936-24еп
Дата початку збору підписів: 17 січня 2024 р.
Дата кінця збору підписів: 03 квітня 2024 р.
Дата розгляду: 03 квітня 2024 р.
Дата надання відповіді: 15 квітня 2024 р.
Автор: Білоус Павло Леонідович

Відповідно до статті 40 Конституції України, статті 23-1 Закону України "Про звернення громадян" та Порядку розгляду електронної петиції, адресованої Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 липня 2016 р. № 457, Кабінетом Міністрів розглянуто Вашу електронну петицію від 17 січня 2024 р. № 41/005936-24еп "Переспрямувати кошти, призначені для телемарафонів "Єдині новини" та "Фрідом", на фінансування БПЛА та пікапів для Збройних Сил України", розміщену на офіційному веб-сайті Кабінету Міністрів (Єдиному веб-порталі органів виконавчої влади), яку підтримали понад 25 тис. громадян.

Згідно із частиною четвертою статті 3 Закону України "Про національну безпеку України" державна політика у сфері національної безпеки і оборони спрямована, зокрема, на забезпечення воєнної, зовнішньополітичної, державної, економічної, інформаційної, екологічної безпеки, безпеки критичної інфраструктури, кібербезпеки України.

Указом Президента України від 19 березня 2022 р. № 152 введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18 березня 2022 р. "Щодо реалізації єдиної інформаційної політики в умовах воєнного стану", яким, зокрема, передбачено, що з огляду на пряму військову агресію Російської Федерації активне поширення державою-агресором дезінформації, викривлення відомостей, виправдовування або заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, з метою донесення правди про війну, забезпечення реалізації єдиної інформаційної політики в період дії в Україні правового режиму воєнного стану, запровадженого Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64, затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 р. № 2102-IX, з урахуванням вимог Закону України "Про правовий режим воєнного стану" відповідно до статті 107 Конституції України Рада національної безпеки і оборони України установила, що в умовах воєнного стану реалізація єдиної інформаційної політики є пріоритетним питанням національної безпеки, забезпечення якої здійснюється шляхом об'єднання усіх загальнонаціональних телеканалів, програмне наповнення яких складається переважно з інформаційних та/або інформаційно-аналітичних передач, на єдиній інформаційній платформі стратегічної комунікації — цілодобовому інформаційному марафоні "Єдині новини #UAразом".

Відповідно до статті 116 Конституції України, статті 4 Закону України "Про Кабінет Міністрів України" повноваження Уряду визначаються Конституцією України, цим Законом та іншими законами. Частина перша статті 26 зазначеного Закону передбачає, що Рада національної безпеки і оборони України відповідно до закону координує та контролює діяльність органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони. Кабінет Міністрів забезпечує виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України, введених у дію указами Президента України, що відповідають положенням Конституції України.

Оскільки забезпечення інформаційної безпеки є частиною державної політики у сфері національної безпеки і оборони, а реалізація єдиної інформаційної політики — пріоритетним питанням національної безпеки, то фінансування відповідних заходів є вагомою складовою протидії військовій агресії Російської Федерації проти України, зокрема в інформаційному просторі. Відповідно перерозподіл зазначених у петиції видатків шляхом їх спрямування на потреби інших складових сектору безпеки та оборони не є доцільним.

Водночас Урядом на системній основі проводиться постійна робота із залучення та спрямування фінансових, матеріально-технічних та інших ресурсів, у тому числі міжнародної допомоги, на задоволення потреб і підвищення спроможностей Збройних Сил та інших складових сектору безпеки і оборони, будівництво військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, захист об'єктів критичної інфраструктури, постачання нових і модернізації наявних зразків озброєння, військової та іншої техніки для здійснення заходів, пов'язаних з відсіччю збройної агресії Російської Федерації проти України.

Усі сучасні успішні демократії базуються не тільки на особистій свободі громадян та на праві вільного вибору, але, зокрема і на незалежних медіа.

Які часто називають «четвертою владою» - тому що їхня незалежність надає можливість критикувати три інші гілки влади, вказувати на її провтики, владі це ніколи не подобається, але вона змушена реагувати та покращувати процедури, закони, свою поведінку.

І саме на ***diversity*** (англ. – різноманітність) побудовані успішні суспільства.

А якщо замість «різноманітності» буде «єдина інформаційна політика» - ми замість ЄС швидко опинимося у совку, як на росії.

Вже й так зрозуміло, що

— «телемарафон» – це брехлива пропаганда правлячої партії, до якої залучили колишніх ригів та адептів узького міра, але в цю чорну прірву продовжують заливати тони бюджетних коштів. Патамуша мільярд сам себе не попилить.

Так, мене напружує сам термін «єдина інформаційна політика» - безвідносно що саме малося на увазі.

Це прямий шлях до диктатури росіянського типу.

Об’єднувати суспільство потрібно, але точно не батогом телемарафону чи тиском на незгодних та журналістів, це дає лише зворотній ефект, янукович може підтвердити. А ще хто платить – той і замовляє музику. І кому буде цікаво читати «платні новини про досягнення нашого спонсора»?

Хоча зе-слуги цього не зрозуміють, занадто складно, забагато букв.

«Мільярд дерев», «мільйон дронів», «всєх бамбіть», «просто пєрєстать стрєлять», «сойдьомся посєрєдінє» - така «інформаційна політика» для них значно зрозуміліша. І навіть колись, вже сидячи перед розбитим коритом, вони так і не усвідомлять шо ж пішло не так.

P.S.:

«Ефе́кт Да́ннінга — Крю́гера — когнітивне упередження, яке полягає в тому, що люди з низькою кваліфікацією роблять помилкові висновки та ухвалюють невдалі рішення, але їхня некомпетентність не дозволяє це усвідомити.»

***

№ 2.620

Крах внешнеполитических иллюзий украинцев

2024-04-17

СТЕФАН ЗАКРЕВСЬКИЙ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Американские политики фактически создали окно возможностей России

Даже после незаконной аннексии украинского Крыма в 2014 году, ставшей первым случаем аннексии территории в Европе после Второй мировой войны, создав тем самым прецедент для полномасштабной агрессии России, администрация Обамы считала, что для США важнее помощи Украине использовать влияние Российской Федерации на Иран, направленного на недопущение создания иранским режимом ядерного оружия.

Следствием этих решений администрации Обамы стало

> 1) — усиление антиамериканского сотрудничества между Москвой и Тегераном, 2) — получение Россией иранского оружия, 3) — полномасштабная война в Украине, 4) — появление условий, когда сейчас Иран находится на пороге создания ядерного оружия.

Нынешняя администрация Байдена повторяет все ошибки администрации Обамы, пытаясь за счет баланса интересов умиротворять авторитарные режимы.

Американские политики фактически создали окно возможностей России для установления ее геополитического доминирования в Европе,

— **которым российская элита не воспользовалась из-за собственного провинциализма, связанного с ее пренебрежительным отношением к украинцам.**

Именно ошибки Кремля усилили геополитическое влияние США в Европе, привели к потере Россией европейского газового рынка и превращению Украины в ловушку для Москвы.

В результате авантюры Путина

1) — в самом большом выигрыше оказались США, Китай и Польша, в то время когда

2) — Украина, Российская Федерация, Германия больше всего пострадали от просчетов Кремля.

Несмотря на все допущенные ошибки у российской элиты сохраняется возможность выйти из ловушки, в которую попала Россия, за счет вывода Вооруженных сил Российской Федерации к линии фронта, существовавшей до 24 февраля 2022 года, восстановив тем самым статус-кво, существовавшее до полномасштабной войны.

Такое решение российской элиты привело бы к восстановлению утраченного геополитического влияния России в Европе, нормализации отношений с Украиной и лишению американских политиков рычага влияния на Москву.

Продолжение же нынешней геноцидной войны России против Украины продолжит истощать Российскую Федерацию, к тому же американцам абсолютно все равно, сколько еще россияне разрушат русскоязычных городов.

Предложения же одной из башен Кремля, которые еще в 2023 году обсуждались российскими и западными дипломатами о проведении референдумов о статусе аннексированных территорий Украины в 2040 году - абсолютно нереалистичны, российским политикам стоит задать себе риторический вопрос, согласились бы они провести референдум через 15 - 2 на Курильских островах, если бы они перешли под контроль Японии?

Следует понимать, что у кремлевских башен не существует одного согласованного мирного плана, к тому же, по словам российского олигарха Олега ***Дерипаски***, между группами влияния ***Патрушева*** и ***Чемезова*** наиболее влиятельными в России в последнее время обострились противоречия.

Сейчас Кремль не заинтересован в установлении мира в Украине, поскольку этому процессу предшествовало бы не наступление Вооруженных сил РФ, а предложения об установлении режима тишины, поэтому в 2024 году российское руководство будет надеяться на прорыв фронта и навязывание нашей стране своих условий.

Пристального внимания также заслуживают нарративы, распространяемые российскими политиками, дипломатами, интеллектуалами, о том, что Россия не может оставить на произвол судьбы на аннексированных ею территориях Украины русскоязычное население, которому грозит террор, депортации, лишение прав со стороны украинской власти и украинских националистов.

Во-первых, после освобождения ВСУ в 2014 году украинских городов в Донецкой и Луганской областях, никто не мешал жителям этих территорий голосовать на честных и демократических выборах за пророссийских политиков и партии ориентированные на Кремль, относительно депортаций населения - именно известный коллаборант Евгений Балицкий публично признал факт депортации нелояльных к России украинцев из аннексированных регионов нашей страны.

Во-вторых, в то время когда российские оккупанты продолжают уничтожать русскоязычные города, совершая террор против мирного населения, нарративы о защите русскоязычного населения являются полным абсурдом, равно как и месседжи о радикальном меньшинстве, которое превратило Украину в антироссию, потому что именно Путин и русские шовинисты своими действиями сделали многих русскоязычных украинцев настоящими украинскими националистами.

Поэтому украинским политикам и дипломатам следует готовиться к тому, что именно вокруг этих российских нарративов в будущем будет создаваться переговорная позиция Российской Федерации.

К сожалению, среди западных политиков отсутствует понимание того, что ни укрепление восточного фланга НАТО, ни перевооружение армий европейских стран в случае проигрыша Украины не остановят Россию, поскольку следствием ее выигрыша станет политическое "землетрясение" в Европе, под влиянием которого большинство европейских политиков под давлением своих избирателей и антивоенных настроений будут вынуждены пойти на уступки Кремлю.

Разговоры об "открытых дверях" НАТО требовались американцам только для усиления геополитического влияния США в Украине, равно как и обещания вступления нашей страны в ЕС использовались многими европейскими странами в их интересах, что свидетельствует о

> **— большой *геополитической ошибке* украинской элиты, которая вместо избрания украиноцентрического вектора развития, ориентировалась на столицу иностранных стран.**

Американские политтехнологи раньше любили вспоминать о политтехнологии, когда правительству нужно увеличить налог на 5%, то чиновники должны заявить об увеличении налога на 10%, что, конечно же, вызовет возмущение граждан и протестные акции, после которых

правительство идет на переговоры с протестующими. время которых договариваются с лидерами протеста о снижении налога с 10% до 5%, после чего оппозиционеры воспринимают этот компромисс с правительством как свою победу, в то время как правительство добивается своей цели, потому что налог увеличивается на 5%, как и было запланировано правительством.

Только **такая геополитическая игра американцев по отношению к Украине может завершиться тем, что США для врагов и своих союзников станут выглядеть бумажным тигром** [геополитическим субъектом, не обладающим реальной силой].

***

№ 2.621

Выдержат ли США войну на несколько фронтов?

2024-04-16

Илия Куса, Евгений Астахов, для "Хвилі"

После нападения ХАМАС на Израиль в октябре 2023 года особое внимание привлек к себе вопрос - способны ли США оказывать решающую военную поддержку нескольким союзникам и партнерам одновременно?

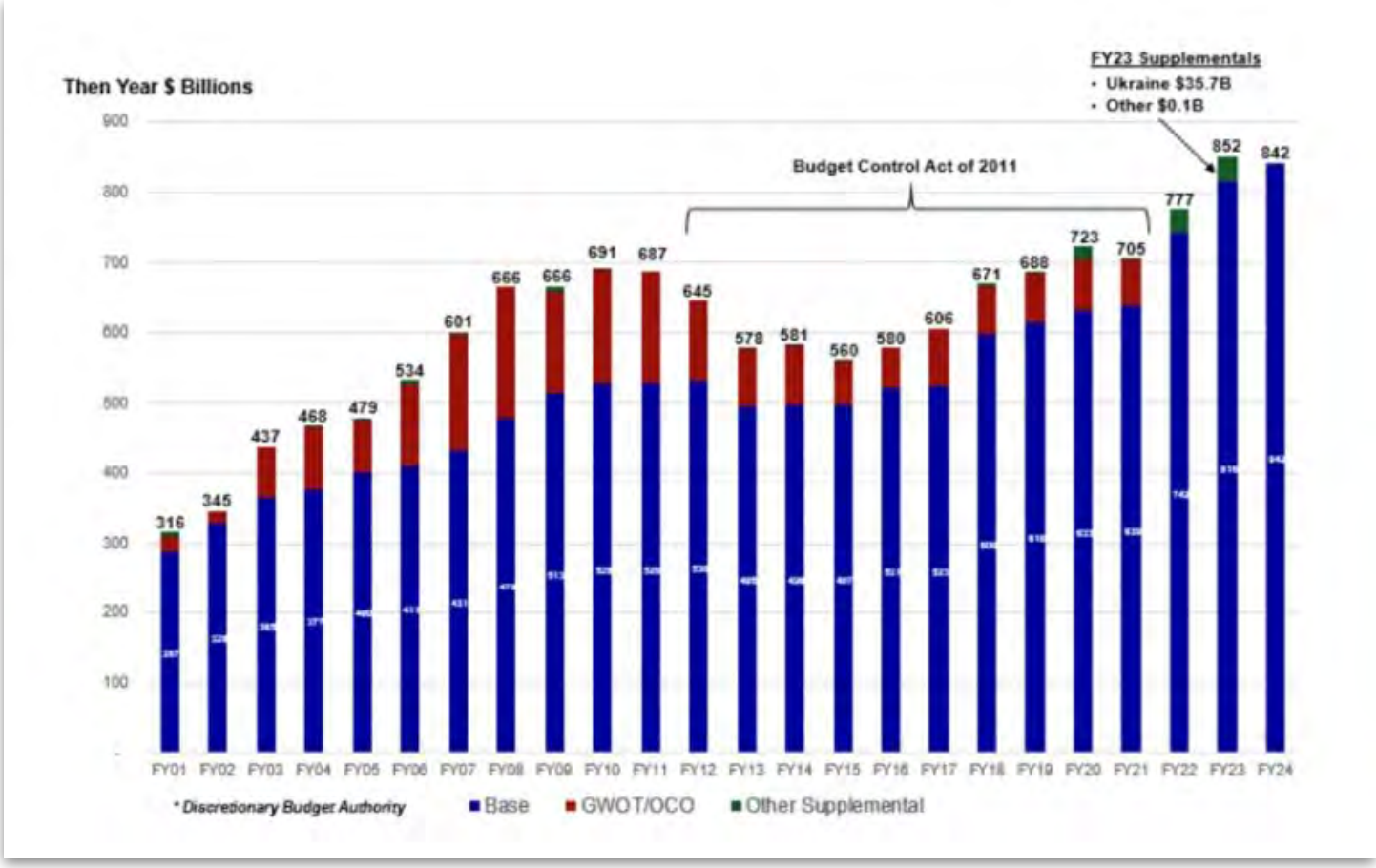
Что произойдет, если артиллерия загрохочет на Корейском полуострове или вокруг Тайваня соберутся китайские корабли? И если да, сколько конфликтов одновременно потянет американская военная машина?

Ответ на этот вопрос чрезвычайно важен, с точки зрения построения своей внешней и внутренней политики союзников и партнеров США.

Для того чтобы нарисовать целостную картину, которая позволит качественно оценить ресурсную готовность США к большой войне или нескольким войнам, проанализируем и оценим:

1. Анализ оборонного бюджета

Бюджет Министерства обороны США, начиная с 2001 года по 2024 год, вырос почти в 3 раза (2,8). Об этом свидетельствуют данные по бюджетному Пентагона на 2024 год:

Суммарный Национальный оборонный США в 2024 году составил гигантские $886,3 млрд, и распределяется следующим образом:

Департамент/Агентство	FY 2022 (фактичний)	FY 2023 (затверджений)	FY 2024 (запит)
Армія	174,1	184,9	185,3
ВМС	220,1	243	255,8
ВПС	221	246,8	259,2
Оборонне відомство загалом (витрати не пов'язані з конкретним видом військ)	127	141,3	141,7
Міністерство оборони - Всього	**742,2**	**816**	**842**
Діяльність з атомної оборони	29,1	31,6	32,8
Оборонно-пов'язана діяльність	10,6	11	11,5
Національна оборона - Всього	**781,9**	**858,6**	**886,3**

В свою очередь бюджет вооруженных сил, согласно Пентагона на 2024 год, распределяется так:

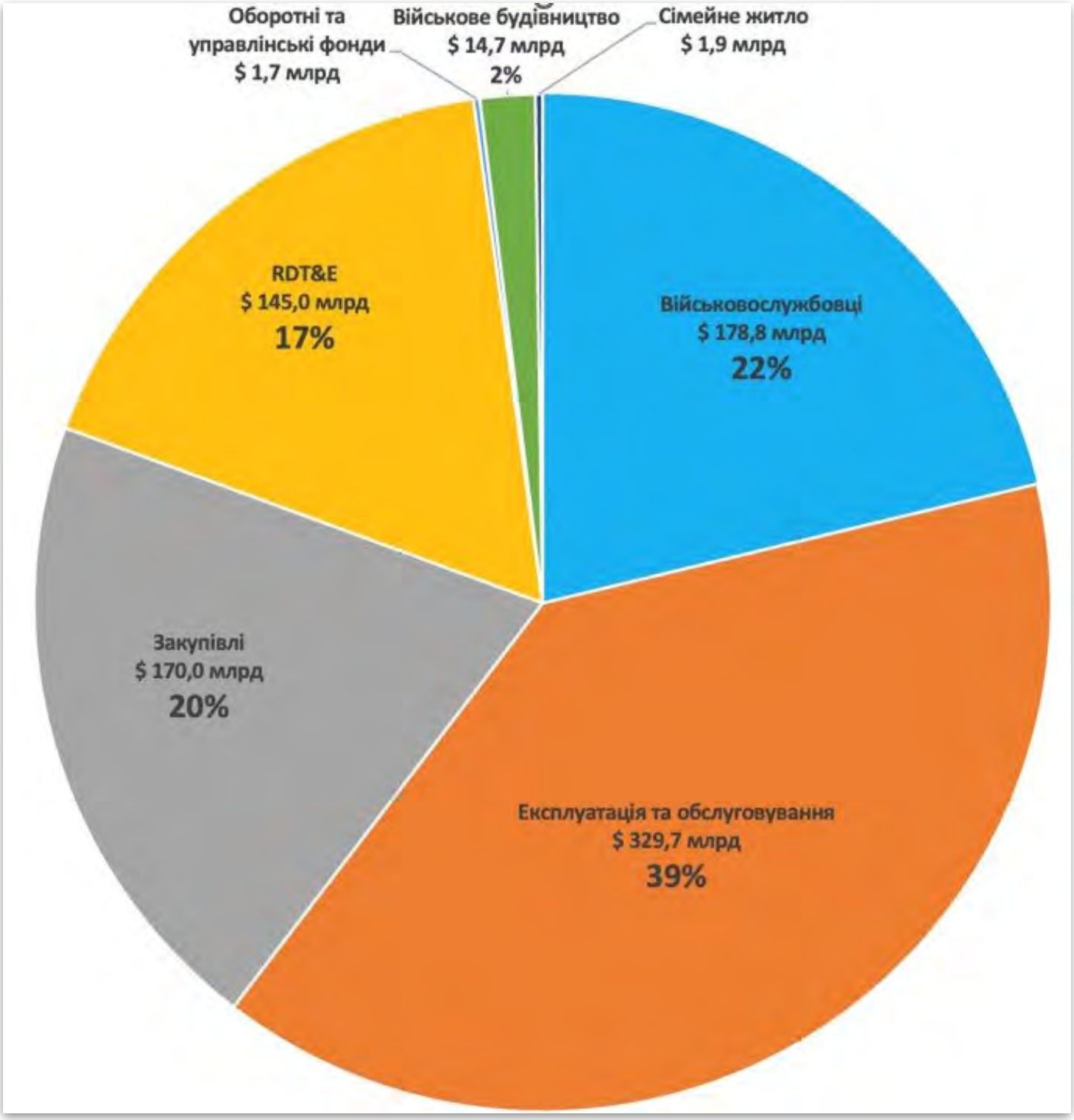
Бюджет Армії	FY 2022	FY 2023	FY 2024	Δ FY23-24
Військовослужбовці	66, 698	68, 178	69, 836	+1, 658
Експлуатація та обслуговування	68, 841	74, 754	72, 465	-2, 289
Закупівлі	29, 928	26, 649	24, 472	-2, 177
RDT&E	14, 581	17, 125	15, 775	-1, 350
Військове будівництво	2, 600	3, 018	2, 068	-950
Сімейне житло	579	937	690	-247
Оборотні та управлінські фонди	13	145	29	-116
Армія всього	**183, 152**	**190, 805**	**185, 337**	**-5, 468**

Бюджет Флоту	FY 2022	FY 2023	FY 2024	Δ FY23-24
Військовослужбовці	55, 891	58, 079	60, 565	+2, 486
Експлуатація та обслуговування	75, 800	81, 506	84, 572	+3, 066
Закупівлі	64, 097	72, 344	76, 870	+4, 526
RDT&E	21, 954	26, 044	26, 922	+878
Військове будівництво	4, 679	5, 819	6, 182	+363
Сімейне житло	448	716	641	-75
Оборотні та управлінські фонди	361	-	-	-
Флот всього	**223, 231**	**244, 508**	**255, 753**	**+11, 245**

Бюджет Повітряних сил	FY 2022	FY 2023	FY 2024	Δ FY23-24
Військовослужбовці	44, 665	46, 188	48, 473	+2, 285
Експлуатація та обслуговування	71, 107	76, 759	79, 487	+2, 728
Закупівлі	50, 026	59, 364	61, 681	+2, 317
RDT&E	52, 926	61, 584	65, 765	+4, 181
Військове будівництво	3, 492	4, 584	3, 200	-1, 384
Сімейне житло	441	617	551	-66
Оборотні та управлінські фонди	895	80	84	+4
Повітряні сили всього	**223, 553**	**249, 175**	**259, 240**	**+10, 065**

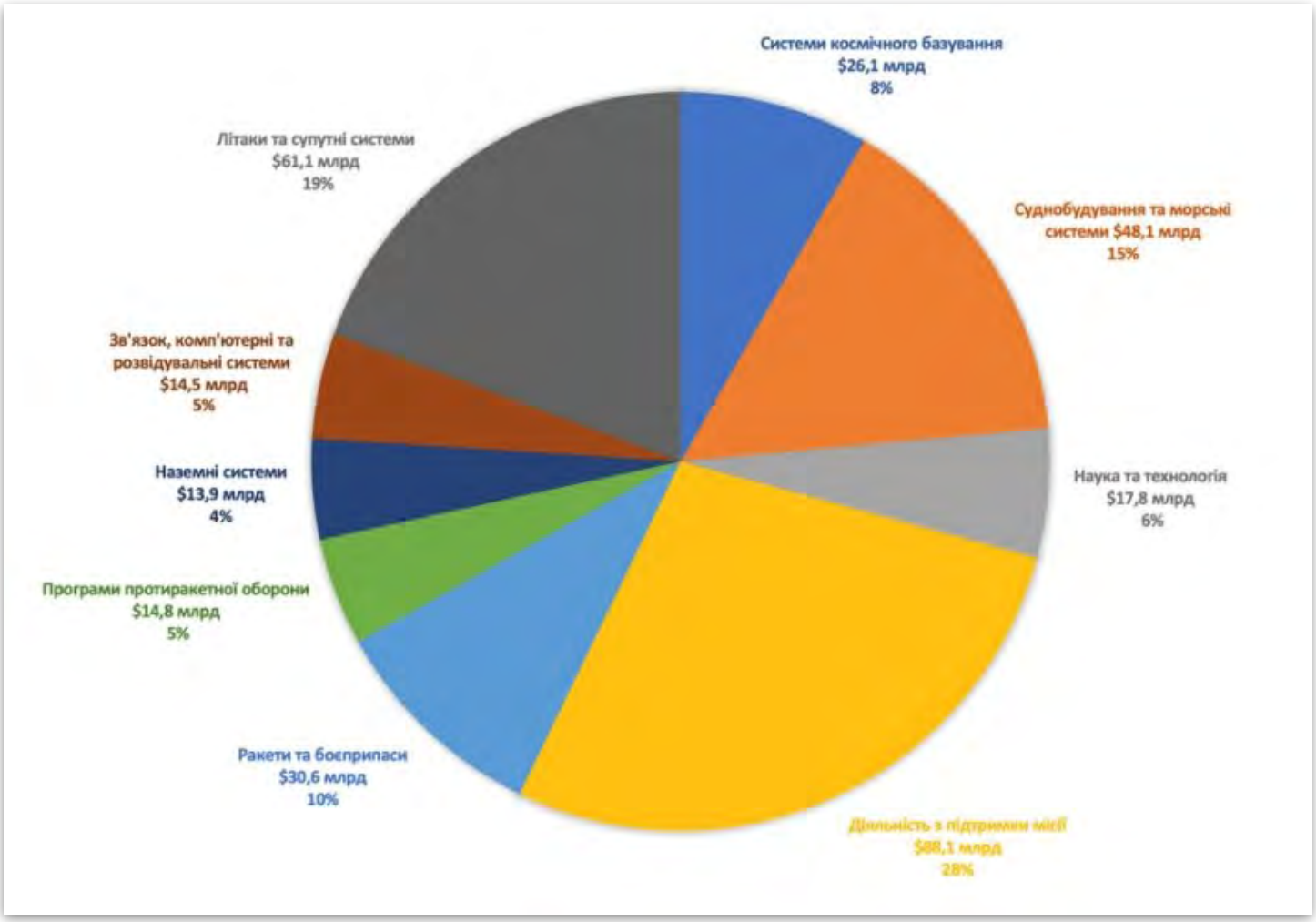
Витрати не пов'язані з конкретним видом військ	FY 2022	FY 2023	FY 2024	Δ FY23-24
Військовослужбовці	-	-	-	-
Експлуатація та обслуговування	103, 428	118, 779	93, 225	-25, 554
Закупівлі	9, 164	8, 603	7, 026	-1, 577
RDT&E	29, 620	35, 103	36, 517	+1, 414
Військове будівництво	2, 603	3, 294	3, 284	-10
Сімейне житло	56	57	58	+1
Оборотні та управлінські фонди	1, 464	1, 493	-1, 570	+77
Компенсуючі надходження	-	-10	-9	+1
Витрати не пов'язані з конкретним видом військ всього	**146, 336**	**167, 319**	**141, 670**	**-25, 649**

Визуально, бюджет министерства обороны в разрезе статей расходов можно представить следующим образом:

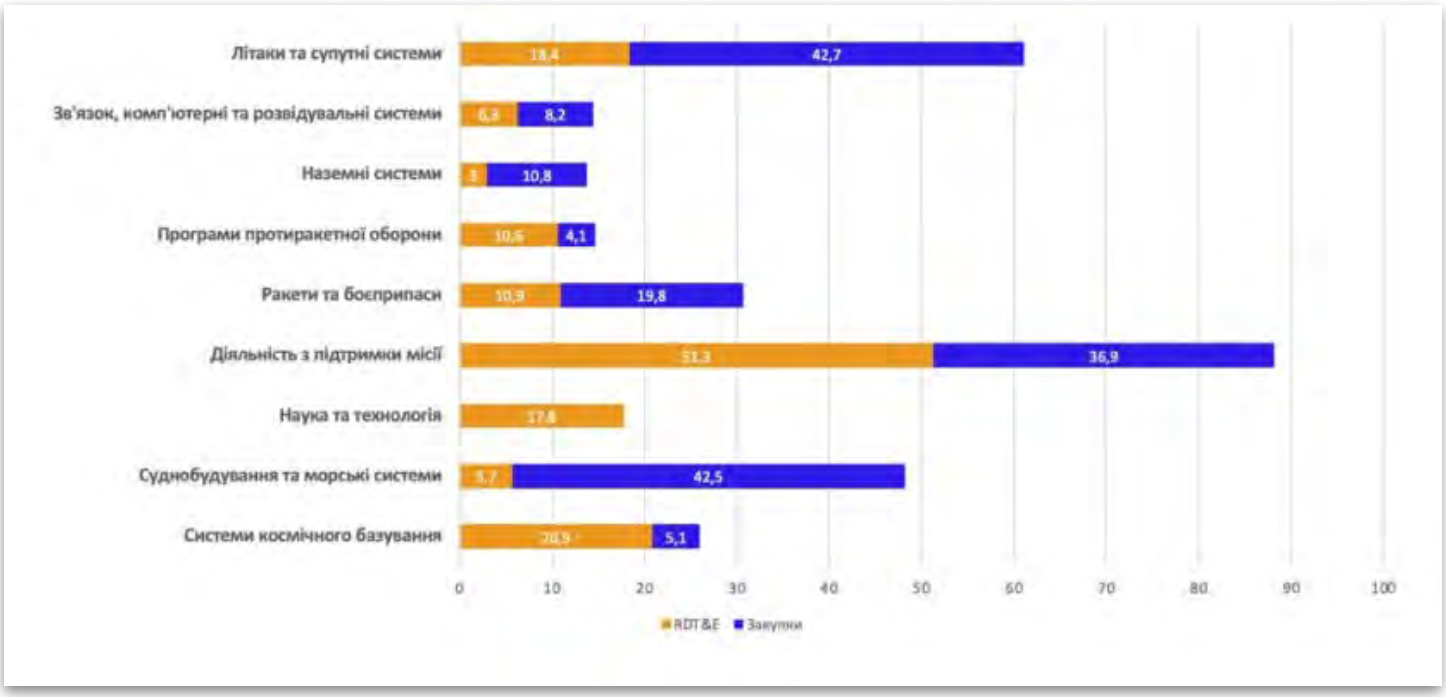

Популярные статьи сейчас Показать еще

$315 млрд инвестиций в оборонном бюджете – закупки и RDT&E, распределяются следующим образом:

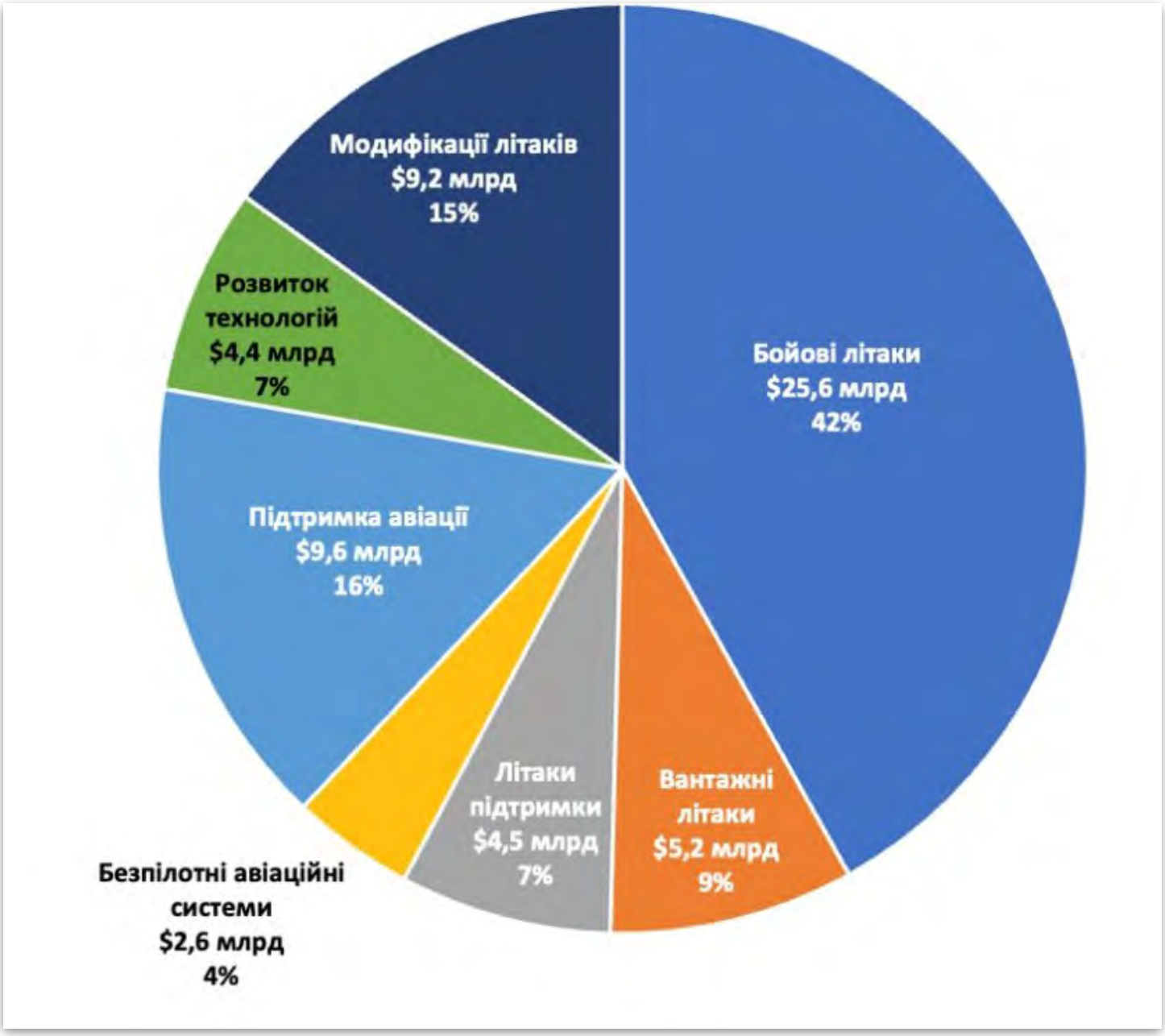

Внутри этих $ 315 млрд, они распределяются между расходами на закупку и расходами на разработки следующим образом, $млрд:

Рассмотрим более подробно структуру затрат по некоторым категориям.

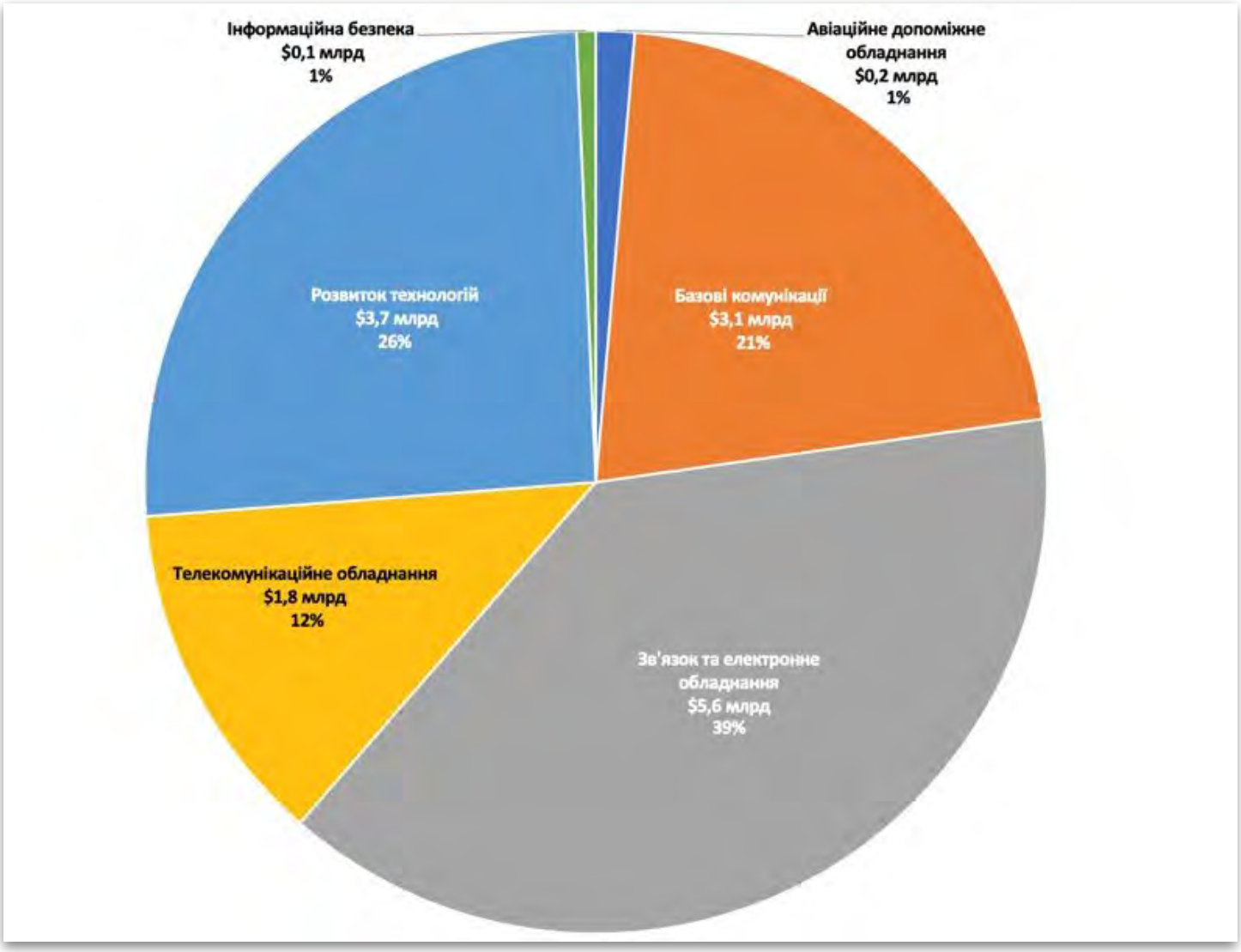
2. Самолеты и сопутствующие системы

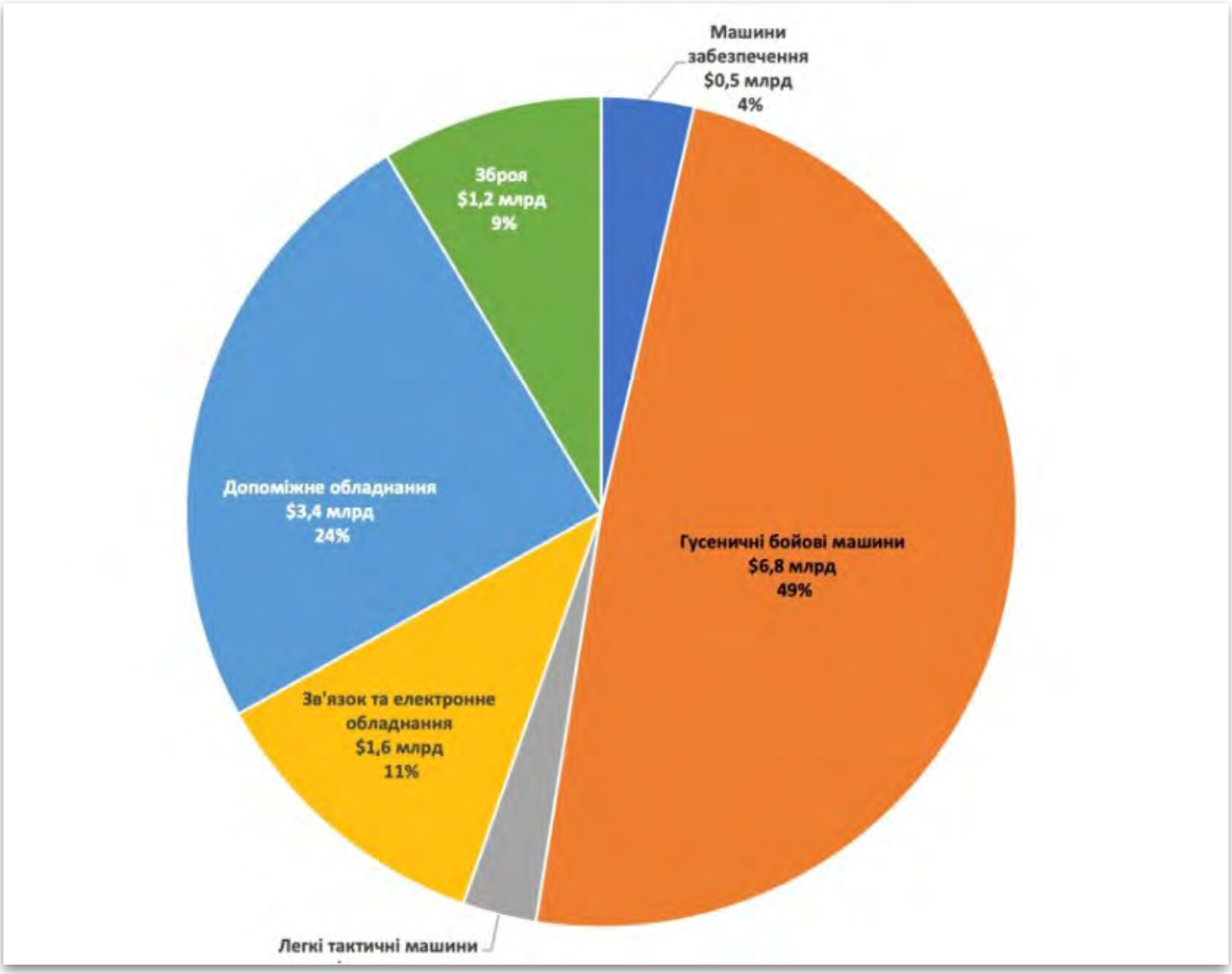
Из них закупки:

- Ударный истребитель F-35 – 83шт за 10,19 млрд;
- Разведывательный ударный беспилотник MQ-9 Reaper – 5шт за 303,6 млн;
- Ударный вертолет AH-64E Apache – 42шт за 828,9 млн;
- Многоцелевой вертолет UH-60 Black Hawk – 50шт за 914 млн;
- Всепогодный истребитель F-15 Eagle – 24шт за 2,89 млрд.

Связь, компьютерные и разведывательные системы:

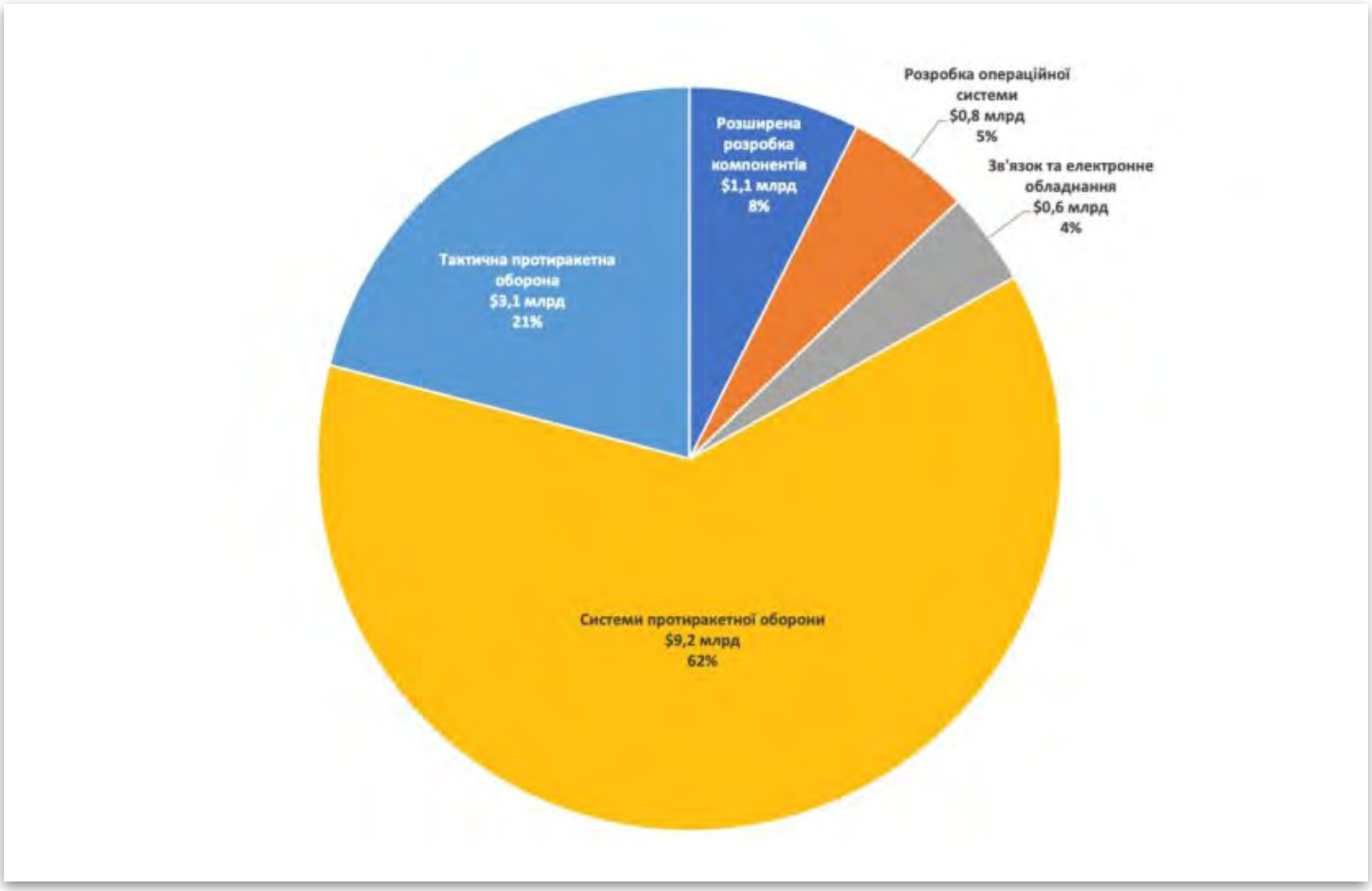
Наземные системы:

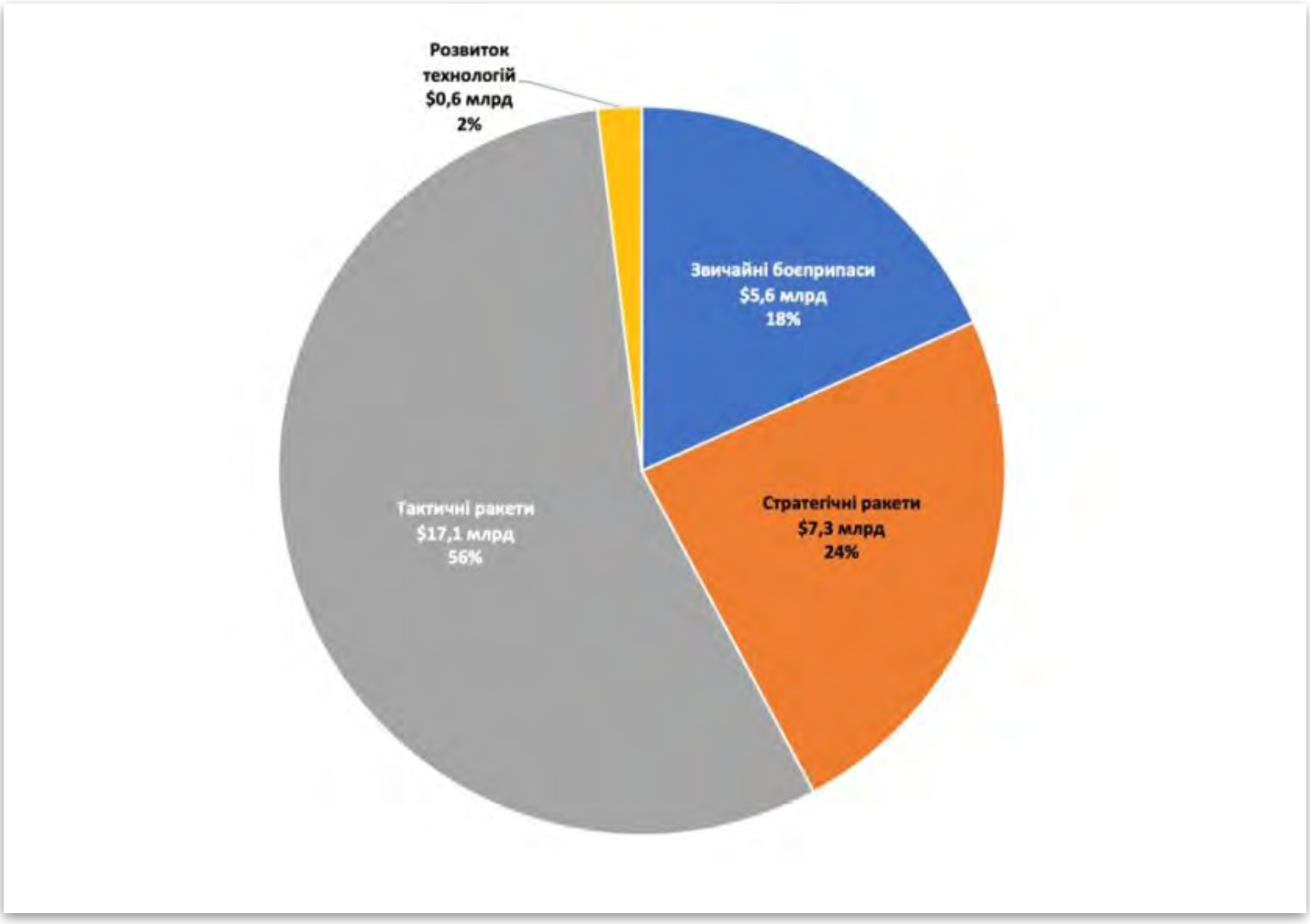
Из них закупки:

- Модернизированный танк M1A2 Abrams - 34шт за 800,3 млн;
- Бронированная многоцелевая машина (AMPV) как замена устаревшему армейскому M113 Armored – 91 шт за 554,8 млн;
- Гаубиця Paladin Integrated Management (PIM) – 24 шт за 469,2 млн;
- Колесный бронетранспортер Stryker Family of Armored Vehicles – 85 шт за 614,3 млн.

Программы противоракетной обороны:

Ракеты и боеприпасы:

Из них закупки:

- Снаряды всех видов – на сумму 4,96 млрд ;
- Ракеты для M142 (HIMARS) и M270A1/A2 (MLRS) – 5064шт за 1,02 млрд ($203 тыс. за штуку в среднем);
- Усовершенствованная противотанковая ракета Javelin – 541 шт за 262,2 млн ($485 тыс. за штуку в среднем).

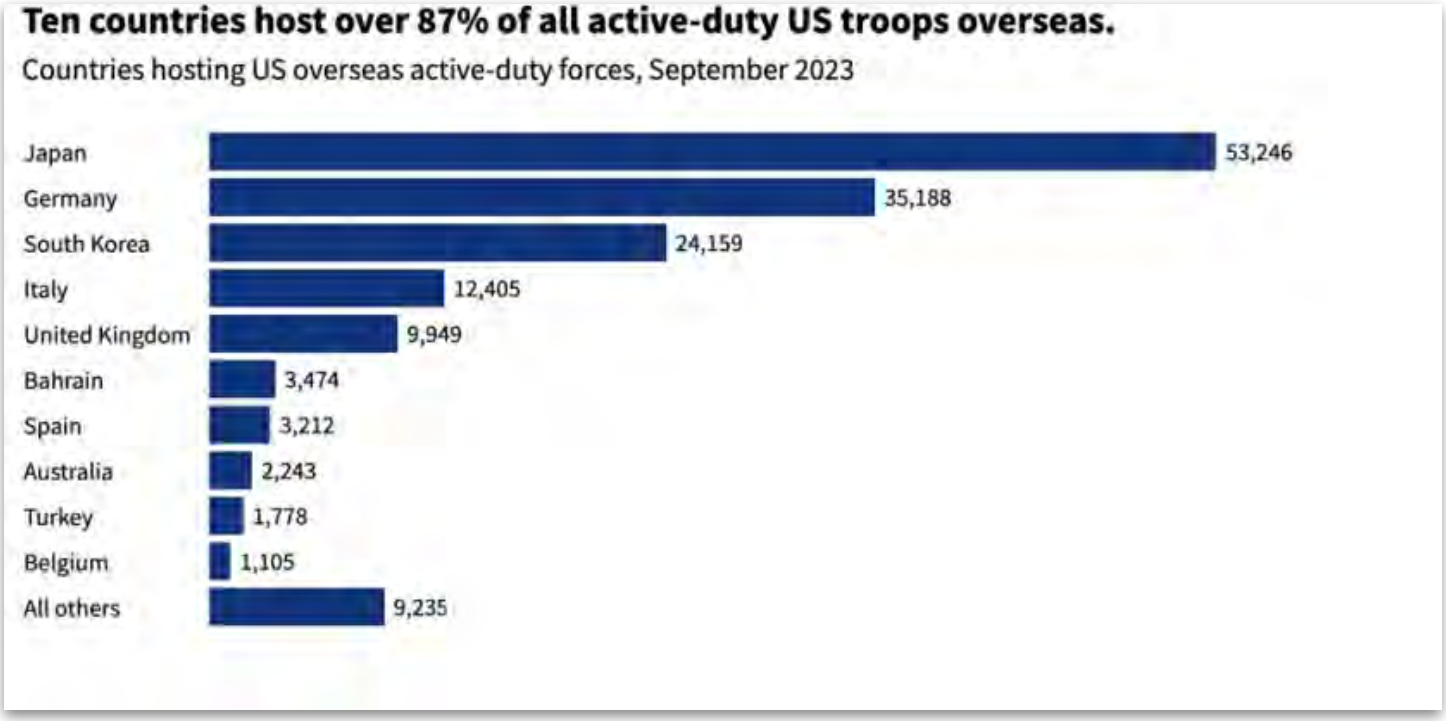
3. Состав вооруженных сил

Численность всех вооруженных сил в 2024 году составляет 2 074 000 человек и распределяется следующим образом:

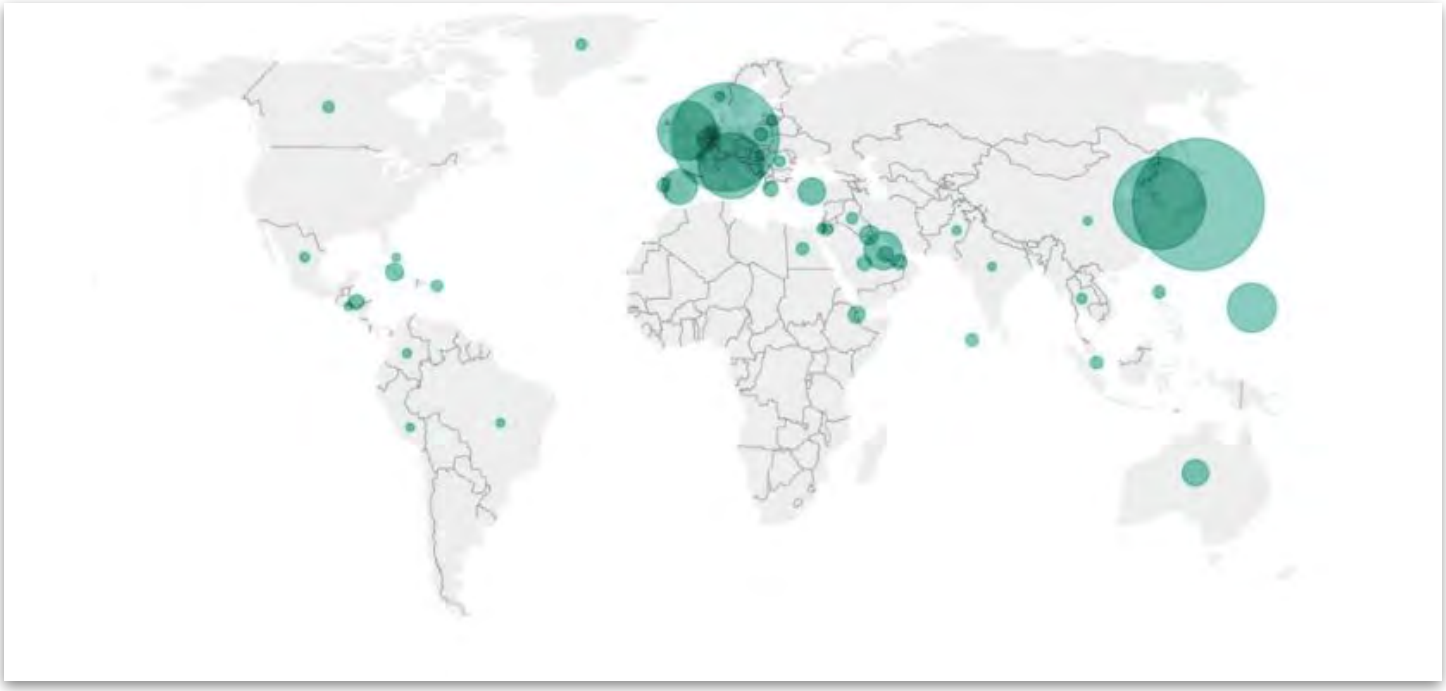
Військовий компонент	FY 2022 факт	FY 2023 затв	FY 2023 прогноз	FY 2024 запит	Δ FY23 до FY24
Чинна армія	465 625	452 000	452 000	452 000	-
Резерв армії	176 171	177 000	177 000	174 800	(2 200)
Національна гвардія	329 705	325 000	325 000	325 000	-
Армія Всього	**971 501**	**954 000**	**954 000**	**951 800**	**(2 200)**
Діючі ВМС	344 441	354 000	341 736	347 000	5 264
Резерв ВМС	55 224	57 000	56 217	57 200	983
ВМС Всього	**399 665**	**411 000**	**397 953**	**404 200**	**6 247**
Морська піхота, що діє.	174 577	177 000	172 147	172 300	153
Резерв морської піхоти	32 599	33 000	33 070	33 600	530
Морська піхота Всього	**207 176**	**210 000**	**205 217**	**205 900**	**683**
Діючі військово-повітряні сили	324 363	325 344	321 848	324 700	2 852
Діючі космічні сили	8 061	8 600	8 600	9 400	800
Резерв ВПС	68 048	70 000	68 927	69 600	673
Національна гвардія ВПС	104 984	108 400	105 100	108 400	3 300
ВВС Всього	**505 456**	**512 344**	**504 475**	**512 100**	**7 625**
Активний компонент (AC)	1 317 067	1 316 944	1 296 331	1 305 400	9 069
Разом резервний компонент (RC)	766 731	770 400	765 314	768 600	3 268
Разом (AC + RC)	**2 083 798**	**2 087 344**	**2 061 645**	**2 074 000**	**12 55**

4. Глобальная военная инфраструктура

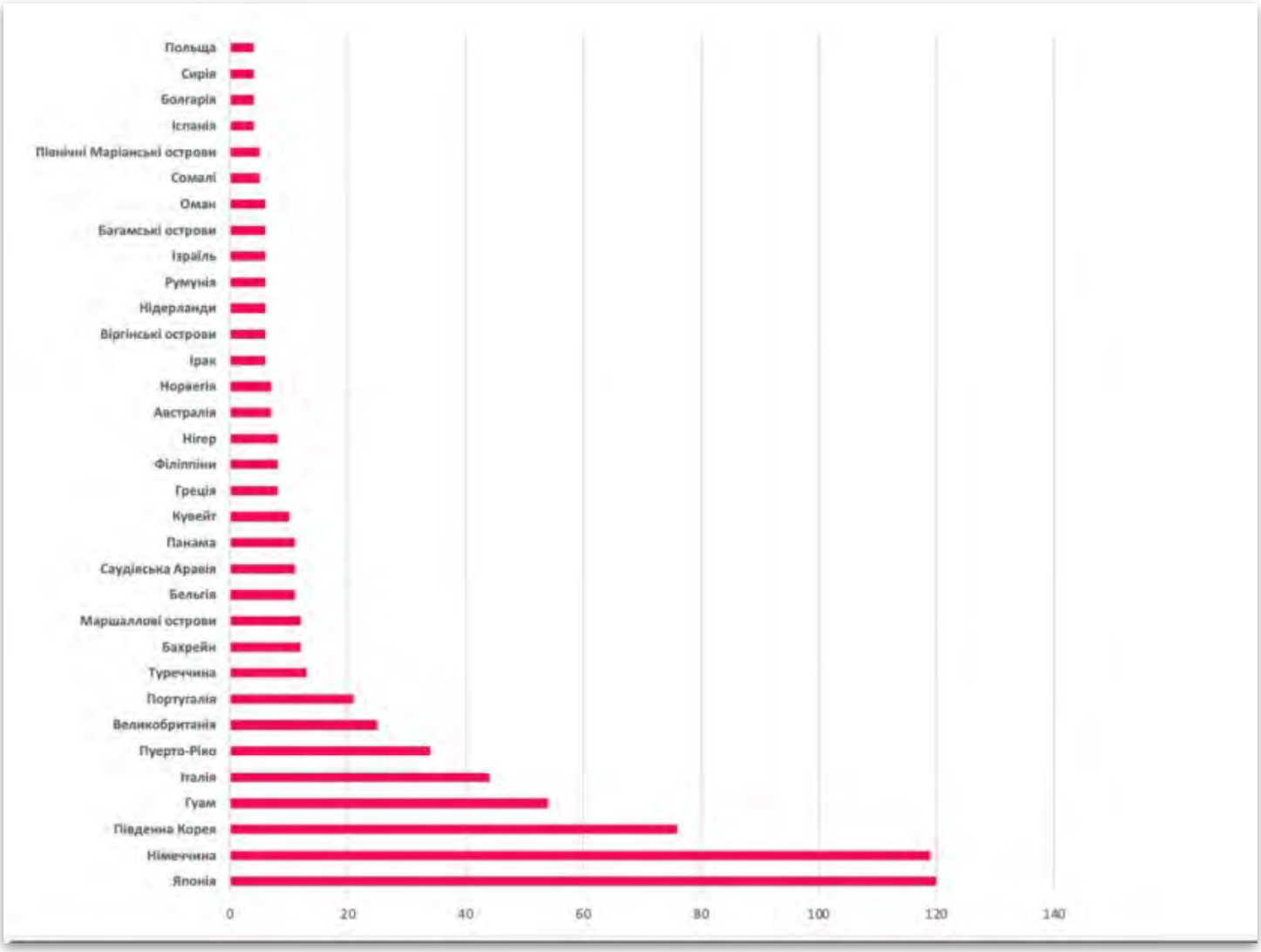
По данным USAFacts, заграницей США имеют следующие гарнизоны:

Со следующим радиусом воздействия:

При этом США имеют такое количество военных баз (следует учитывать, что не все данные могут быть опубликованы):

Оценка военного потенциала вооруженных сил США

5. Армия

Достоверную информацию о точном количестве танков, бронетранспортеров, артиллерийских систем и другой боевой техники найти достаточно сложно, поэтому будем опираться на данные ресурса ArmedForces.eu, учитывая их корреляцию с другими источниками.

Наземні озброєння	Кількість, шт
Танки	**6 612**
M1, M1A1 Abrams	4 853
M1A2 Abrams	1 759
Броньовані машини	**41 237**
M2 Bradley	4 500
M3 Bradley	2 000
M113	13 000
Другие	21 737
Артилерійські установки	**4 243**
Самохідні установки	**1 498**
M109	1 498
Реактивна артилерія	**1 366**
M270 MLRS	991
M142 HIMARS	375

6. Воздушные силы

Согласно отчету "2024 World Air Forces" от Flight Global, США владеют крупнейшим боевым воздушным флотом в мире – 13 209 единиц или 25% от мирового воздушного боевого флота.

Тип літака	Кількість, шт
Бойові амолети	2 750
Спеціального призначення	695
Дозаправники	606
Транспорні літаки	957
Бойові гелікоптери	5 553
Навчальні літаки/вертольоти	2 648

С боевых самолетов на вооружении состоят:

- B-52H – 72 шт
- F-15C/E/EX – 377 шт.
- F-16C – 738 шт
- Ф-22 – 178 шт.
- F35A – 234 шт.

7. Флот

Согласно оценке Military.com, военный флот США насчитывает такое количество кораблей:

Тип корабля	Кількість, шт
Авіаносці	11
Надводні бойові кораблі	115
Підводні човни	68
Бойові кораблі-амфібії	31
Кораблі протимінної боротьби	8
Бойові кораблі матеріально-технічного забезпечення	29
Кораблі підтримки	33
Інші	1

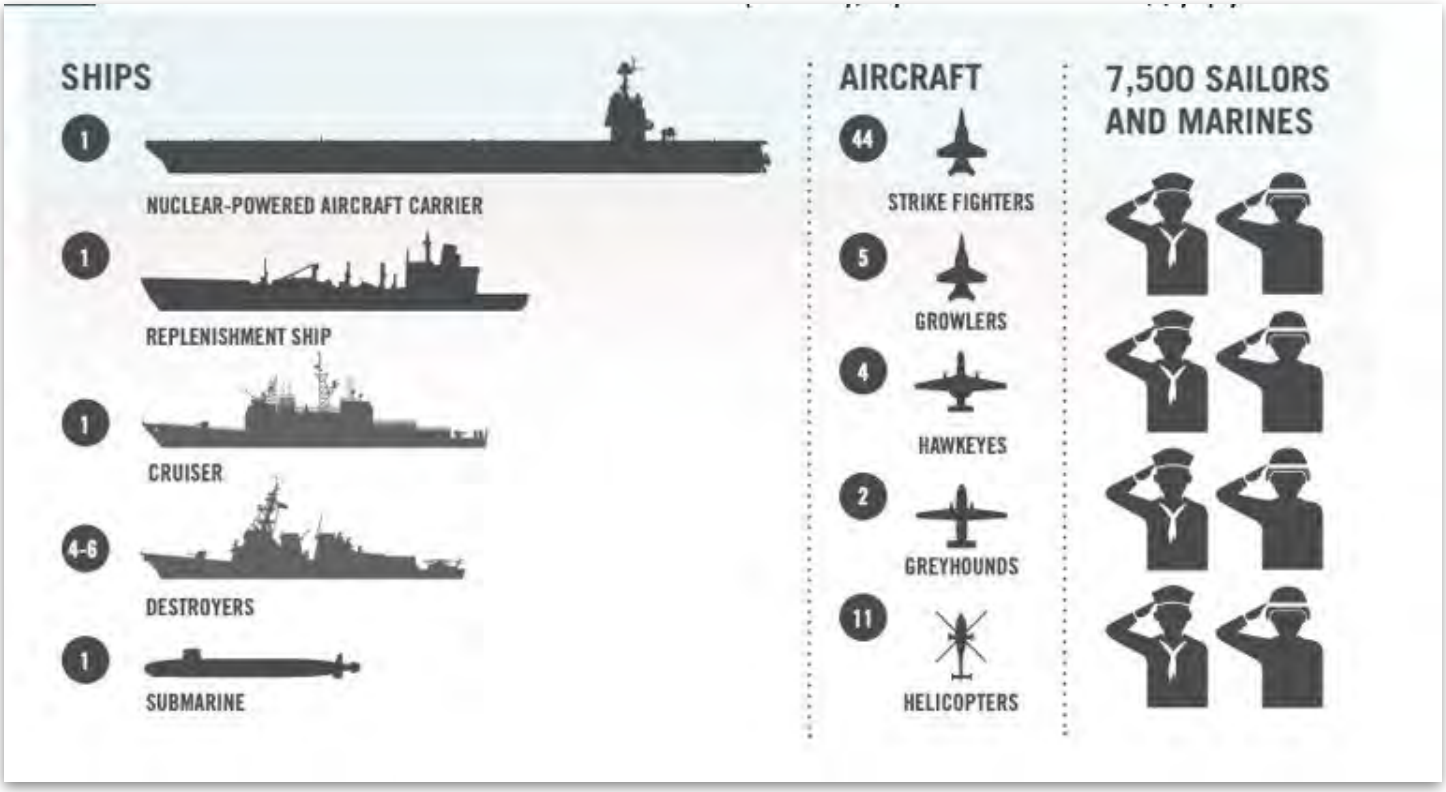
Флот США использует два типа авианосцев – класс Nimitz, устаревший, и класс Ford, новый.

Классу Nimitz активны 10 авианосцев:

- CVN-68: Нимиц
- CVN-69: Дуайт Д. Эйзенхауэр
- CVN-70: Карл Винсон
- CVN-71: Теодор Рузвельт
- CVN-72: Авраам Линкольн
- CVN-73: Джордж Вашингтон
- CVN-74: Джон К. Стеннис
- CVN-75: Гарри С. Трумэн
- CVN-76: Рональд Рейган
- CVN-77: Джордж Буш-старший

Класс Ford – главный корабль Gerald R. Ford был введен в эксплуатацию в 2017 году. В 2025 году планируется введение еще одного корабля этого класса – John F. Kennedy. Флот имеет стратегическую цель в 355 активных кораблей к 2049 году, авианосцев должно стать 12. Авианосцы класса Nimitz способны нести 60+ самолетов, класса Ford – 75+ самолетов.

Согласно Aircraft Carrier Industrial Base Coalition (ACIBC), приблизительный состав группировки и личный состав, в соответствии с таким количеством:

8. Состояние военной промышленности

Что касается запасов вооружения, то, согласно данным Center for Strategic & International Studies от января 2023 года, они были сильно истощены поставками в Украину.

Согласно их анализу, ракет для РСЗО осталось около 30 000 экз. Производственные мощности – около 5000 экз. в год. Пусковых установок HIMARS всего было произведено около 450 шт и производство почти полностью остановлено в 2021 году.

9. Снаряды

Относительно 155-мм артиллерийских снарядов, их запасы тоже вызывают опасения у сотрудников Пентагона, называющих уровень запасов «неудобно низким», как пишет Defense Express – «Это не тот уровень боеприпасов, с которым мы бы хотели идти в бой».

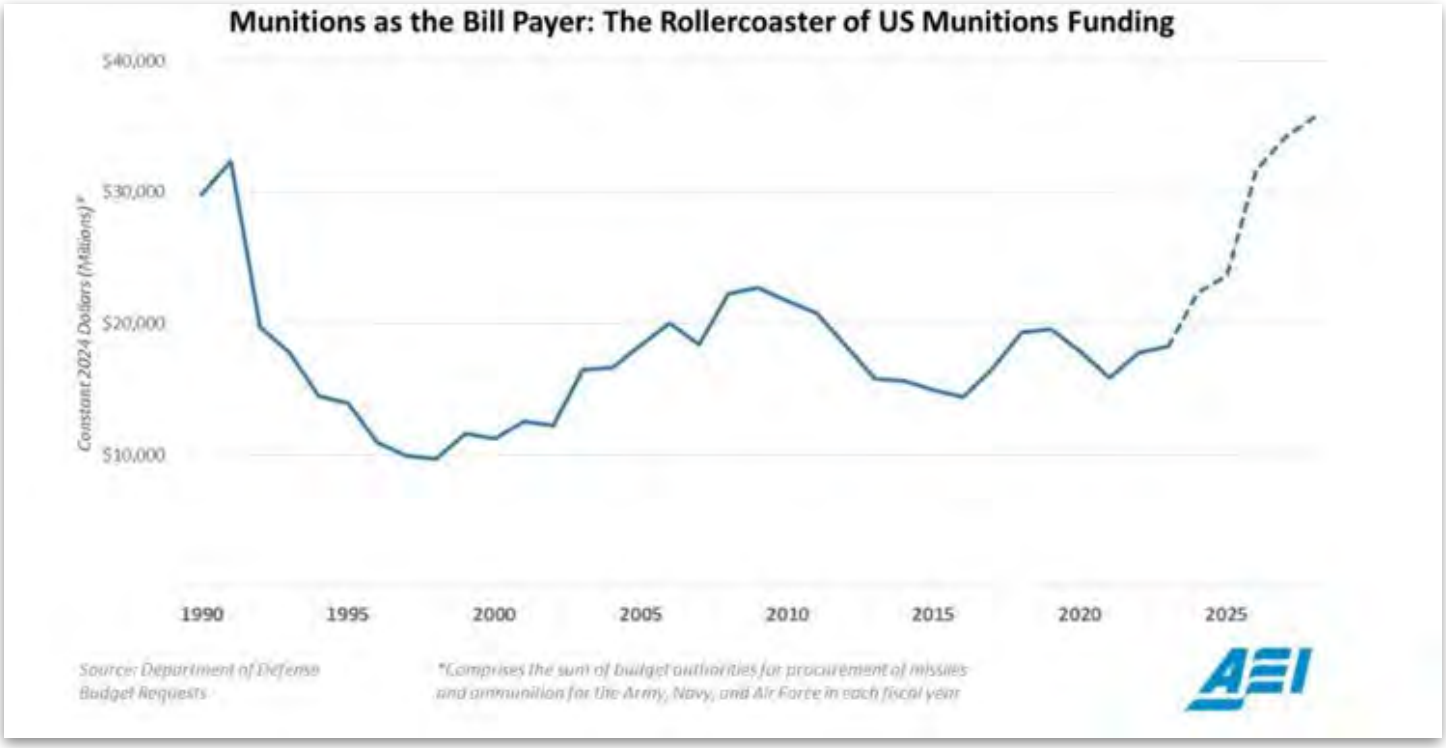
По данным и Reuters, по состоянию на сентябрь 2023 года уровень производства в США составил 28 000 шт/мес, а показатель 100 000 шт/мес будет достигнут к 2025 году.

Исходя из данных исследовательской службы Когресса (CRS), основные производственные мощности по производству обычных боеприпасов, топлива и взрывчатых веществ для использования военными США сосредоточены на 5 государственных заводах армии США (GOCO).

Заводы управляются подрядчиками (AAP), а управление и надзор обеспечивает армия от имени Министерства обороны США. Цена за один артиллерийский снаряд, по словам Роба Бауэра, главы военного комитета НАТО, выросла с 2 тыс. евро до вторжения России в Украину, до 8 тыс. евро.

Красноречивые данные и график показывает 19FortyFive. Финансирование производства боеприпасов в США изрядно страдало последние 30 лет. С $30 млрд в конце холодной войны финансирование упало до $10 млрд в 90-е, сегодня оно составляет менее $20 млрд (непосредственно снаряды – $5,6 млрд в 2024 году - автор).

Согласно их анализу, только каждый десятый доллар идет на закупку полезной нагрузки для оружия – пули, бомбы, снаряды и другое содержимое, способное лететь и взрываться.

10. Танки

Танк Abrams, согласно Program Acquisition Cost by Weapon System 2024, за последние 3 года было модернизировано 214 шт. Еще 273шт, согласно бюджетному запросу на 2022 год, модернизировали за предыдущие 2 года. Итого 487 шт за последние 5 лет:

- В 2024 – 34 шт (планируется)
- В 2023 году – 90 шт.
- В 2022 году – 90 шт.
- В 2021 году – 102 шт.
- В 2020 году – 171 шт.

11. ПВО

Основной системой противовоздушной и противоракетной обороны армии США остается система PATRIOT.

По данным исследовательской службы Когресса (CRS), батарея PATRIOT стоит около $1,1 млрд, из которых около $400 млн на систему и около $690 млн на ракеты. Стоимость одной ракеты оценивается примерно в $4 млн. На вооружении США находятся 15 батальонов систем PATRIOT. Батальон

состоит из четырех батарей, любая из которых в свою очередь состоит из 6-8 пусковых станций.

12. Ракеты

Ракеты Tomahawk являются одним из основных ударных инструментов ВМС США. Это ракета морского базирования, которую можно запускать с подлодок или кораблей. Ракета способна нести боевой измен весом около 400кг, на расстояние 1500-2000 км.

При этом есть серьезные проблемы с наличием в достаточном количестве. По данным Center for the National Interest, в 2020 году ВМС США имели около 4000 ракет Tomahawk.

По данным American Enterprise Institute, за последние 10 лет было закуплено всего 1234 ракеты за $2,8 млрд ($2,2млн/шт в среднем). Это катастрофически мало, учитывая количество использования Tomahawk в военных операциях. По данным того же American Enterprise Institute, в первой атаке по Йемену было использовано более 80 ракет для поражения 30 целей, что больше, чем было закуплено в 2023 году – 55 шт.

Учитывая количество кораблей и подлодок, способных запускать Tomahawk – 140, количество закупленных ракет за последнее десятилетие в пересчете на один морской носитель составляет 8,8 ракет на корабль.

Как вспоминает American Enterprise Institute, во время операции "Свобода Ирака" в 2003 году войска США выпустили около 800 Tomahawk во время первого вторжения. С учетом современного уровня производства потребовалось бы 10 лет, чтобы заполнить запас в этом количестве.

13. Занятость

С момента своего пика в 1979 году американский производственный сектор сократился на 7 млн. рабочих мест. Оборонный сектор также потерял треть своей рабочей силы.

Сегодня, в аэрокосмическом и оборонном секторе США работает 2,1 млн человек. Согласно данным GlobalData, в аэрокосмическом и оборонном секторе в январе 2024 года было открыто 12,9 тыс. новых рабочих мест, при этом закрыто было 17,1 тыс. рабочих мест.

Для сравнения, в этот же период в финансовом секторе открыто 37 тыс. новых рабочих мест, а закрыто 45,7 тыс. рабочих мест. В целом, согласно данным TechTarget, дефицит рабочей силы в Министерстве обороны и оборонной промышленности составляет около 800 тыс. рабочих мест.

Средняя зарплата в оборонном секторе США составляет $93,9 тыс. Для сравнения, средняя Full-stack разработчика составляет $120 тыс. Средняя годовая зарплата по стране составляет $59,4 тыс.

14. Проблематика

Согласно специальному отчету Center for Strategic & International Studies «Empty bins in a wartime environment» оценены как низкие запасы следующих типов вооружения:

- Javelin
- Stinger
- 155-мм гаубицы
- 155-мм артиллерийские снаряды
- Контрартиллерийские радары.

Оценены как средние запасы следующих типов вооружения:

- Точные артиллерийские снаряды Excalibur
- Бронетранспортеры M113
- 105-мм гаубицы
- Гарпунные комплексы береговой обороны
- Реактивная артиллерия HIMARS

«Большие региональные конфликты потребуют значительного количества боеприпасов, что, вероятно, превысит текущие усилия Министерства обороны по планированию.

В почти двух десятках итераций военной игры CSIS, в которой рассматривалась американо-китайская война в Тайванском проливе, Соединенные Штаты обычно израсходовали более 5000 ракет большой дальности за три недели конфликта: 4000 JASSM, 450 LRASM, 400 Harpoon и 400 Tomahawk.

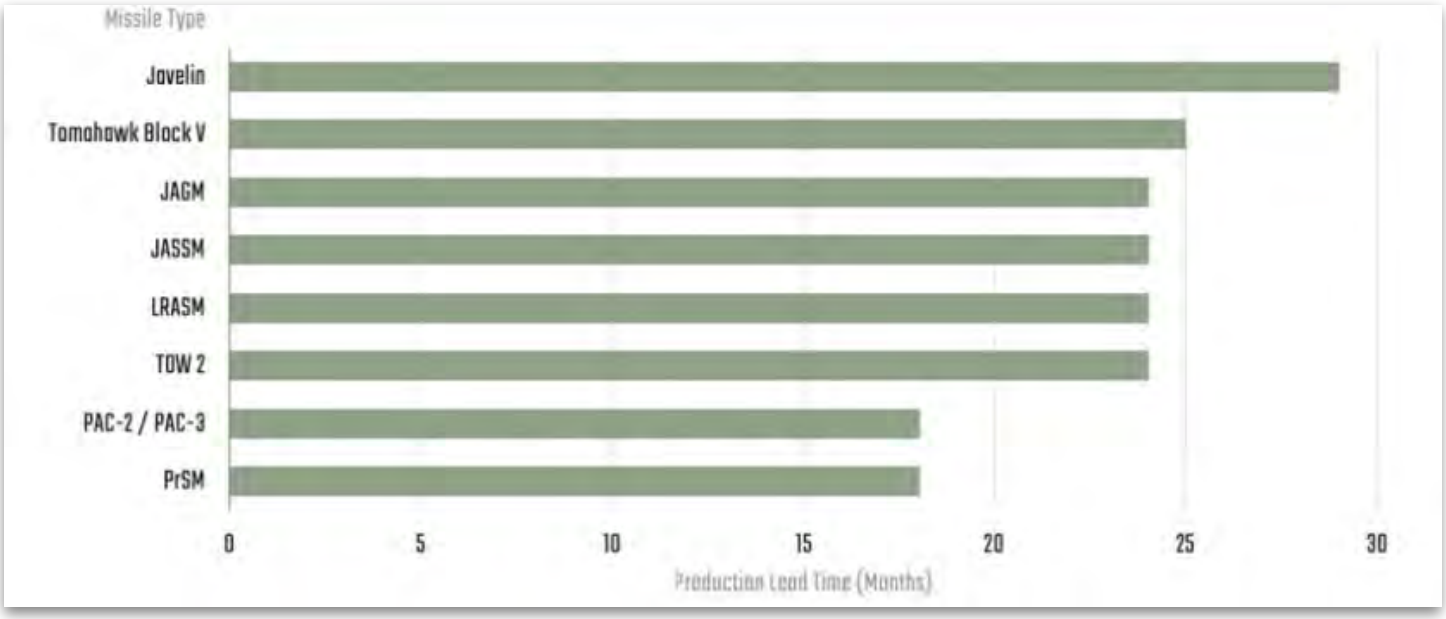
Одним из наиболее важных средств предотвращения захвата Китаем всего Тайваня были высокоточные ракеты большой дальности, в том числе ракеты, запускаемые американскими подводными лодками. То же касается и корабельных боеприпасов, таких как SM-6, которые будут израсходованы в больших количествах.

LRASM является полезным практическим примером. В каждой итерации военной игры Соединенные Штаты тратили свой запас LRASM в течение

первой недели конфликта. Эти ракеты были особенно полезны из-за их способности поражать китайские военно-морские силы за пределами досягаемости китайской ПВО.

Как показали военные учения, китайская оборона, вероятно, будет огромна, особенно на ранних стадиях конфликта, что не позволит большинству самолетов подойти достаточно близко, чтобы сбросить боеприпасы малой дальности.

Бомбардировщики, которые использовались в военных учениях, обычно использовали эти боеприпасы, поскольку они могли базироваться за пределами досягаемости китайских ракет. Кроме того, на производство LRASM уходит почти два года, что создает временный лаг для устранения дефицита».

Как пишет The Washington Post, ссылаясь на слова чиновников «…отставание в производстве также связано с тем, что военную технику сегодня по своей сути сложнее производить, чем во время Второй мировой войны, когда Форд мог производить самолет за час.

В настоящее время вооружение чаще всего требует микроэлектроники и комплектующих от десятков и сотен предприятий. К примеру, истребитель-невидимка F-35 компании Lockheed Martin состоит из 300 000 деталей, полученных от 1700 поставщиков».

15. Военная помощь Украине

Согласно информационному бюллетеню от 12 марта 2024 года, США поставили Украине военную помощь на сумму $44,2млрд. Выделим из общего списка наиболее важное, добавив сборные данные, доступные в различных открытых источников по части от запасов США или расчетного времени для производства такого количества конкретного типа вооружения.

Зброя	Кількість, шт	% від запасів США	Приблизні терміни виробництва
Батарея PATRIOT і боєприпаси	1	1,6	
Зенітно-ракетні системи NASAMS і боєприпаси	12		24 місяці
Зенітни ракети Stinger	2 000	30	
155-мм гаубиці	198	20	Невиробляється
Артилерійські снаряди калібру 155 мм	2 000 000		20 місяців
105-мм гаубиці	72		
105-мм артилерійські снаряди	800 000		
Артилерійські снаряди калібру 203 мм	10 000		
Артилерійські снаряди калібру 152 мм	200 000		
130-мм артилерійських снаряди	40 000		
Артилерійські снаряди калібру 122 мм	40 000		
122-мм ракети ГРАД	60 000		
Танки Abrams	31		6-12 місяців
Танки Т-72Б	45		
Бойові машини піхоти Bradley	186	2,8	
Бронетранспортери Stryker	189		
Бронетранспортери M113	300	2,3	
Броньовани машини безпеки M1117	250		
БМП	300		
Патрони калібру 25 мм	1 800 000		
Вертольоти Mi-17	20		
Протитанкові системи Javelin	10 000	30	30 місяців
Патрони до стрілецької зброї та гранати	400 000		

Важно учитывать, что военная помощь США Украине – около 40% всей военной помощи, которую получила Украина.

16. Оценка вторжения в Ирак

По оценке Council on Foreign Relations, неполный перечень боевых подразделений и вооружения, применявшихся для вторжения, выглядит следующим образом:

• Первый экспедиционный корпус морской пехоты, насчитывающий около 50 00 морских пехотинцев;

• Третья пехотная дивизия армии, механизированное подразделение с 16 500 солдатами ;

• Десятки штурмовых вертолетов Apache и разведывательных вертолетов Kiowa Warrior;

• Сотни танков M1A1 Abrams и боевых машин пехоты M2A2 Bradley;

• 101-я воздушно-десантная дивизия армии общей численностью 19 тыс человек и около 280 вертолетов;

• 2-я бригада 82-й воздушно-десантной дивизии и 173-я десантная бригада;

• V корпус армии, базирующийся в Гейдельберге, Германия. Личный состав V корпуса насчитывал около 35 000 человек и включал в себя инженерные подразделения, военную полицию, противовоздушную оборону и вертолетные ударные подразделения.

• Шесть авианосных боевых групп: USS Theodore Roosevelt, USS Harry S. Truman, USS Constellation, USS Abraham Lincoln, USS Kitty Hawk и USS Nimitz. В регионе также находились 23 корабля десантной группы, на борту которых находились более 10 000 морских пехотинцев .

Шесть авианосных боевых групп насчитывали более 40 кораблей, которые могли выпустить более 1200 крылатых ракет «Томагавк» и иметь около 300 штурмовиков.

Всего с каждым авианосцем было связано около 70 самолетов, включая истребители F-14 и F-18, самолеты радиоэлектронной борьбы, самолеты-заправщики и вертолеты. Общая численность персонала в каждой авиационной группе составляла от 5800 до более 8000 человек.

Согласно специальному отчету Watson Institute, вторжение в Ирак унесло такое количество жизней:

Категорія	Кількість, осіб
Військові США	4 599
Громадянські співробітники Міністерства оборони США	15
Підрядники США	3 650
Національні збройні сили та поліція	48 337 - 52 337
Інші союзні війська	324
Громадянське населення	186 694 - 210 038
Бійці опозиції	36 806 - 43 881
Журналісти та працівники ЗМІ	282
Гуманітарні працівники некомерційних організацій	64
Всього	**280 771 – 315 190**

При этом, согласно аналитике RAND, в войне погибло от 110 тыс. до 150 тыс. иракцев, а общее количество смертей, связанных с конфликтом, оценивается в 1 миллион.

Оценки прямых и косвенных затрат США варьируются от $1,7 трлн до $3 трлн, а общая стоимость может достигнуть $6 трлн в течение следующих десятилетий с учетом выплат ветеранам. С 2001 по 2020 финансовый год

федеральные расходы по уходу за ветеранами, согласно Watson Institute, удвоились с 2,4% до 4,9% бюджета США.

17. Выводы

Отвечая на вопрос, почему США не могут кардинально увеличить производство необходимого оружия прямо сейчас, можно выделить следующие причины:

1. Военное производство в США опирается на взаимосвязи глобальной экономики, что обуславливает зависимость от большого количества контрагентов. В зависимости от множества поставщиков, подобранных по принципу экономической эффективности, замедляют и продлевают процесс производства оружия. Кроме того, это добавляет ряд зависимостей от геополитической ситуации, глобальной системы логистики и других факторов, на которые трудно влиять оперативно.

2. США производят оружие по законам рыночной экономики. В условиях, когда рынки очень чувствительны к глобальной стабильности, любые потрясения, как предвоенные и военные события, неизменно отражаются в виде роста цен, что, в свою очередь, способно кратно увеличить цену производства конкретного вида вооружения.

3. Непрогнозируемый и недостаточный заказ от Министерства обороны. Как видно из приведенной выше статистики, по некоторым видам критического вооружения годовой заказ Министерства обороны составляет меньше единиц, чем тратится в военной операции среднего масштаба. Также существенным фактором является смещение заказа в сторону популярных программ строительства самолетов и кораблей, жертвуя финансированием производства полезной нагрузки (только 2,2% общего оборонного бюджета на 2024 год).

4. Нехватка рабочей силы, обусловленная невысокой привлекательностью военной промышленности, контрастирует с карьерой в бизнесе и сопутствующих сферах. Хотя зарплата в оборонном секторе намного выше, чем средняя зарплата в стране, она все же чувствительно ниже, чем в технологическом секторе, юриспруденции, творческих направлениях.

5. Ограниченность и уязвимость цепочек поставок. Согласно специальному отчету Center for Strategic & International Studies, производство Javelin безальтернативно зависит от поставок ракетных двигателей Aerojet Rocketdyne, а компания Williams International является единственным производителем турбовентиляторных двигателей для большинства крылатых ракет. Компания PacSci EMC эксклюзивно производит энергетику для большинства ракет. Также есть только один литейный завод, который может производить большие

титановые отливки для некоторых важных систем вооружения. Некоторые промышленные предприятия, такие как армейский боеприпасный завод Холстон в Кингспорте, штат Теннесси, и ракетный завод в Трое, штат Алабама, также производят продукцию, которая практически не имеет заменителей.

Кроме того, имеется уязвимость, обусловленная доминированием Китая в снабжении редкоземельных металлов, современных аккумуляторов, стали и ряда других элементов.

Министерство обороны зависит от иностранных правительств, включая Китай, относительно крупных литых и кованых изделий, используемых в некоторых оборонных системах, станках и производственных системах, от которых зависит министерство. Кроме того, есть уязвимости в цепочке поставок, к которым относятся титан, алюминий, полупроводники, ракетные двигатели, высокотемпературные материалы, элементы микроэлектроники.

6. Темпы производства. Производство многих видов вооружения – это долгий технологический процесс, регламентированный строгими стандартами, призванными обеспечить требуемое качество. Для кардинального увеличения объемов производства необходимо создание новых производственных мощностей, что потребует объемов инвестиций совершенного иного порядка.

7. Устаревшая система продаж оружия другим государствам. Экспорт оружия позволил дополнительно загрузить военную промышленность США, но существующая бюрократическая инфраструктура значительно усложняет этот процесс. Как пишет CSIS: «В одном случае решение продать конкретную систему вооружения Тайваню через FMS, а не через прямые коммерческие продажи, добавило два года к дате поставки — более чем двухлетний график производства — на четыре года. Связанными с этим вопросом являются международные правила торговли оружием (ITAR). Это постановление США, контролирующее производство, продажу и распространение товаров и услуг, связанных с обороной и космосом. Но в нынешних условиях процесс ITAR слишком медленный для обмена техническими данными, связанными с обороной, с ключевыми союзниками и партнерами, даже такими, как Австралия и Великобритания. Процесс ITAR со всеми документами может занять от 12 до 18 месяцев».

8. Несмотря на то, что деньги – это наименее проблемный ресурс для США, однако важно отметить, что бюджет США перегружен обязательствами, возникшими в результате предыдущих войн. Следующий график от National Priorities Project красноречиво демонстрирует, как росли военные расходы США в результате участия в военных конфликтах.

Это имеет вполне ощутимые последствия. Как пишет Congressional Budget Office, в бюджетном запросе на 2024 год общая компенсация военным составляет $551 млрд. Из этой суммы только $230 млрд приходится на Министерство обороны. Эта сумма составляет увеличение на 144% с 1980 г. и на 134% с 1999 г. после устранения влияния инфляции.

В связи с этим необходимость кратного увеличения инвестиций в расширение производства встречается с политическими и экономическими трудностями в обеспечении необходимого уровня затрат.

Помимо экономических и военных факторов, на способность США вести противостояние одновременно с несколькими противниками повлияют следующие факторы:

18. Мораль и мотивация

Одним из невоенных факторов, влияющих на способность США вести одновременно несколько войн, является мотивация их общества. Как показали опыты войн во Вьетнаме, Афганистане и Ираке, американцы не склонны терпеть "длинные войны".

Вопрос даже не в потраченных на это ресурсах или тяжелых потерях США (на самом деле, потери в них почти всегда были значительно меньше противника), а именно в усталости от долгой войны, в осознании ее бесперспективности и в неочевидности ее победы.

Война во Вьетнаме показала, что у США очень высокий порог чувствительности от потерь среди военнослужащих. Даже одна смерть является трагедией и остро воспринимается американским обществом. Это связано с культом американского солдата, немалыми ресурсами, которые тратятся на экипировку и тренировку одного военного и с безумным вниманием СМИ к этому вопросу.

С другой стороны, войны в Афганистане и Ираке показали другую проблему американского восприятия войны: как только конфликт выходит за пределы или отрывается от сформулированной задачи, он становится непонятным, непопулярным и воспринимается скорее как «ярмо на шее», а не долгий путь к абстрактной «победе».

Уничтожение баз «Аль-Каиды» в Афганистане и свержение режима Саддама Хусейна в Ираке были очень четкими, понятными и простыми задачами войны, которые в основном понимали американцы. Но когда США этого добились и начали заниматься национальным строительством на захваченных территориях, эту историю оказалось гораздо сложнее «продать» населению, и со временем люди потеряли интерес и веру в эти проекты.

Американское общество пока не поддерживает идею втягивания США в новые войны, особенно на Ближнем Востоке. Конечно, такие вещи, как моральный дух и мотивация сложны, чтобы их точно «посчитать», но настроения общества хорошо видны по местным опросам общественного мнения.

Во-первых, младшее поколение американцев гораздо либеральнее старшего, и относятся к идее любой войны хуже. Это проявляется, в частности, в том, что больше молодых американцев сегодня симпатизируют палестинцам, чем израильтянам в контексте войны Израиля в Газе, и не поддерживают силовые действия Израиля в палестинском анклаве.

В отличие от старшего поколения, росшего в эпоху «холодной войны» и перманентного противостояния США и СССР, молодые люди в возрасте 18-35 лет развивались в других ценностных рамках, и относятся к интервенционализму США не как необходимости защиты интересов, а как к слишком агрессивному поведению, которое не должно быть первой опцией принимающих решения политических лидеров.

Опрос Pew Research Center от февраля 2024 показал, что старшее поколение американцев имеет лучшее отношение к армии США, чем младшее, а возрастная группа 18-30 лет вообще стала единственной, в которой большинство выразили негативное отношение к армии (53%). Те, кто постарше (30-49), в большинстве имеют положительное отношение, но разрыв такой большой – 41% против 57%.

Во-вторых, американцам нужна большая история, которая их мобилизует и расскажет, ради чего они должны жертвовать своей жизнью. Так было всегда. Нападение на Перл-Харбор и Вторую Мировую войну мобилизовало американцев на открытие второго фронта в Европе и войну с Японией.

Страх перед распространением коммунизма и антикоммунистическая истерия эпохи Маккарти подпитывали мобилизацию военных на войны в Корее и Вьетнаме. Теракт 11 сентября стал источником мобилизации социальной поддержки на войны в Афганистане и Ираке.

Без какого-либо события, которое бы представляло прямую угрозу США и населению, американцы вряд ли поддержат какую-нибудь новую войну за океаном.

В-третьих, разочарование в прошлых военных интервенциях США депопуляризировало идею применения военной силы за границей. Согласно социологии Chicago Foreign Council лишь 29% американцев заявили, что военные интервенции США сделали страну более безопасной, а согласно опросу Pew Research Center, уже в 2019 году 59% американцев заявили, что война в Афганистане не была того достойна.

Дискуссии о Ближнем Востоке очень сильно влияют на эти антивоенные настроения и разочарования в силовых операциях Штатов. 84% американцев обеспокоены тем, что их страну могут «втянуть» в новую войну на Ближнем Востоке, а 65% считают, что США не должны применять силу в конфликте Израиля и ХАМАС в Газе, а наоборот, способствовать перемирию.

В-четвертых, существует большой общественный запрос на приоритетизацию внутренних вопросов над внешними. Это проявляется и в стремлении американских властей уменьшить свою вовлеченность в ближневосточные дела, и в снижении популярности идеи внешней помощи Украине, и в росте популярности популистов-изоляционистов типа Дональда Трампа.

Молодое поколение американцы вообще живет внутренней политикой, а не внешней, и немалая их часть настроена антивоенно, что хорошо видно по их культуре и даже темам кинематографа (последние популярные фильмы «Оппенгеймер» и «Гражданская война» несут в себе антивоенный месседж, а не наоборот).

Следовательно, можно утверждать, что сейчас США переживают период упадка боевого духа, рост антивоенных настроений и желание замкнуться в себе для решения задач, которые большинством считаются гораздо важнее проблем во внешнем мире.

Если США не окажутся перед прямой угрозой нападения или терактов на их территории, вряд ли нынешней власти удастся убедить американцев в

необходимости ведения нескольких войн, а тем более непосредственно в них участвовать.

19. Фактор союзников

Еще один невоенный фактор, часто влияющий на принятие решений в США по ведению войн – это наличие самых действенных союзников, с которыми можно разделить ответственность и бремя войны.

Проблема США сейчас – отсутствие таких союзников или малое их количество. Дестабилизация Ближнего Востока не выгодна ни одной стране ЕС, а потому вряд ли они поддержат новую военную интервенцию США в регионе, будь то ХАМАС или Ирана или Йемена.

Собственно, когда йеменские хуситы начали обстреливать торговые суда у берегов Йемена в октябре прошлого года, США сформировали военно-морскую коалицию для нанесения по ним ракетных ударов. В эту коалицию вошли всего несколько стран Европы, Канада и Бахрейн, а некоторые (Испания) даже публично отказались это делать, ссылаясь на риски эскалации. Из региональных государств никто не поддержал удары США по йеменским хуситам.

Отсутствие коалиции союзников означает, что любую войну США будут вести либо самостоятельно, либо им придется потратить время и ресурсы, чтобы постепенно затягивать и других партнеров, что повышает расходы, связанные с войной. Отсутствие союзников также делегитимизирует любую военную операцию и ослабляет моральную позицию США в конфликте, чего Вашингтон склонен не допускать, ведь вопросы репутации и собственного имиджа очень волнуют американцев.

Конечно, для Соединенных Штатов необязательно иметь коалицию, чтобы принять решение об участии в какой-то войне. Но без надежной поддержки США будут колебаться с таким решением, и в конце концов могут так и не принять его. Нынешняя ситуация усугубляется еще и тем, что США сегодня – это не США в 1950-х или 1980-х годах.

Они не являются единственной и безусловно доминантной силой в мире, а в некоторых регионах их инициатива ослабела, и они вынуждены оглядываться на партнеров и союзников больше, чем когда-либо.

Кроме того, со времен администрации Обамы США пытаются выстроить конструктивные отношения с западными государствами, которые им нужны для стратегического сдерживания Китая и защиты своих интересов, а для этого они должны учитывать позицию этих государств, особенно в вопросах войны и мира.

Ярким примером является недавний удар Ирана по Израилю. Хотя США поддержали Израиль в отражении нападения, они четко заявили, что не будут поддерживать наступательные операции Израиля против Ирана и призвали Израиль не отвечать на иранское нападение. Это коррелируется с желаниями их союзников в регионе и Европе, не желающих большой эскалации на Ближнем Востоке.

20. Зависимость от электоральных циклов

При анализе способности США вести войну на несколько фронтов важно помнить о факторе выборов. Смена администрации Белого Дома часто приводит к кадровым и политическим изменениям, которые в свою очередь открывают путь к переосмыслению политики предшественников. Эта тенденция усилилась в последнее время в связи с углублением политико-идеологического раскола внутри США между демократами и республиканцами.

На практике это означает, что между решениями и позициями разных администраций может быть целая пропасть. Например, если при Обаме США проводили курс постепенной нормализации отношений с Ираном и в 2015 году подписали с ним «ядерное соглашение», то при Трампе Белый Дом прекратил нормализацию, вышел из соглашения и снова ввел против Ирана санкции.

Затем к власти пришел Джо Байден и пытался возродить политику Обамы, но ему удалось лишь отчасти. То есть, менее чем за 10 лет США трижды разворачивали свою иранскую политику на 180 градусов.

В вопросах войны такая «необязательность государства» может приводить к слишком резким изменениям настроений, когда одна администрация может поддерживать идею участия в каком-либо вооруженном конфликте, а другая будет выступать против этого.

Это означает, что США могут входить в разные войны одновременно, но срок их участия может быть ограничен или они могут колебаться с таким решением, если в элитах нет консенсуса. Ведь без него любая администрация будет постоянно сталкиваться с противостоянием с оппозицией в Конгрессе и Сенате, как это сейчас происходит с вопросом помощи Украине, тем самым ограничивая внешнеполитические маневры США.

21. Выдержат ли США войну на несколько фронтов?

Ответ на вопрос, справятся ли США с большим количеством военных конфликтов в мире, где их участие потребуется – как война против самих США, так и помощь союзникам – напрямую зависит от уровня реакции на угрозы и мобилизации самих США. Можно выделить 3 возможных уровня реакции и их последствия.

1. Первый уровень реакции – без изменений. В этом сценарии военная индустрия продолжает базироваться на мощностях глобальной экономики, цены на военную продукцию определяет рынок и делается она в современных темпах с маленьким ускорением. Остается дефицит кадров, поскольку опять же будет сложно конкурировать за людей с бизнесом.

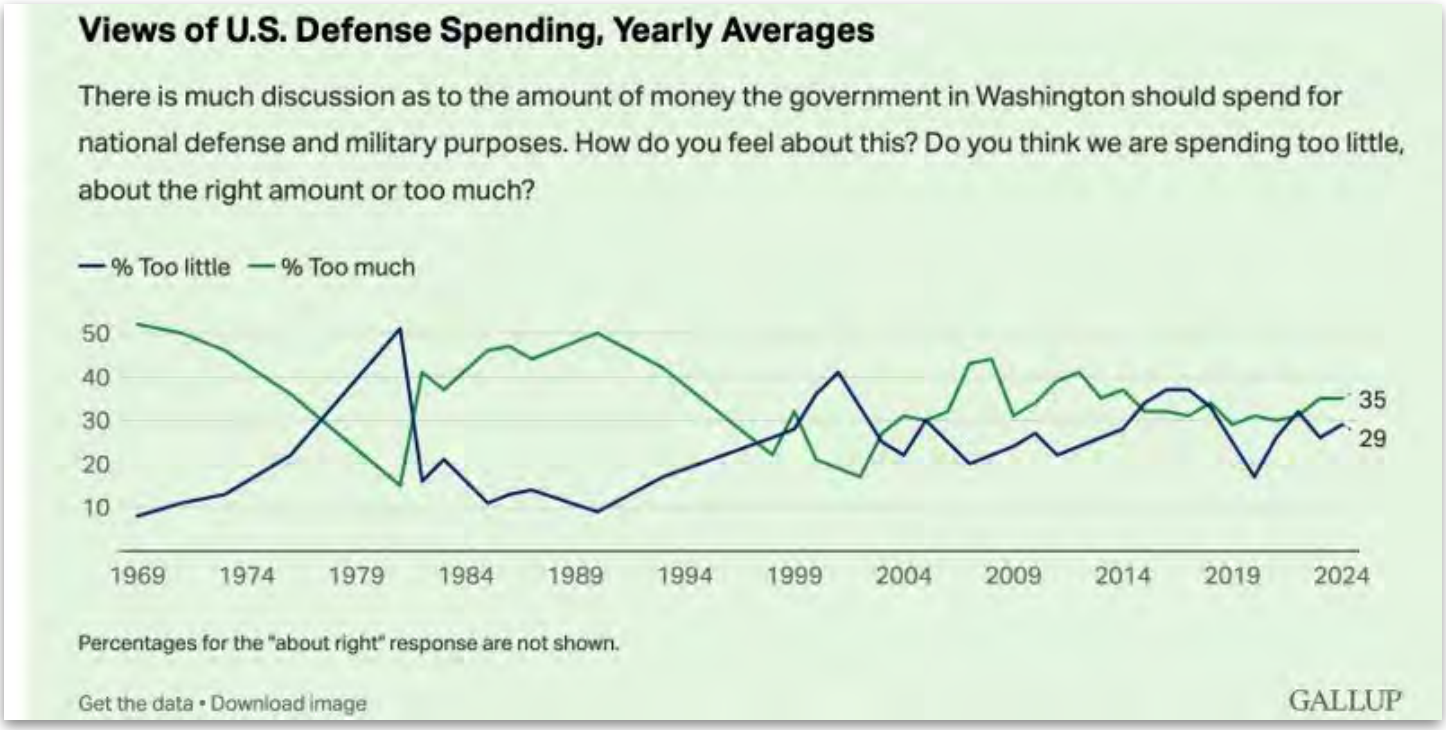
Необходимость инвестировать в создание новых производственных мощностей для интенсификации производства и консолидации его на территории США упирается в политические ограничения увеличения военных расходов.

В этом сценарии США не готовы к глубокому вовлечению в нескольких военных конфликтах одновременно. Поставки союзникам будут минимизированы или вообще прекращены. Внешняя политика будет сфокусирована на максимальном избегании эскалаций и попытках сохранить остатки инфраструктуры мирового порядка, созданного после WW2.

2. Второй уровень реакции – частичная мобилизация. Принимается ряд стратегических решений по интенсификации военной индустрии. Рыночные механизмы частично заменяются директивными решениями. Цены на военную продукцию ограничиваются возможностью государства выкупить ее, рабочие места заполняются быстро с помощью пакета специальных стимулов (не всегда экономических). Технологически взят курс на консолидацию производства на территории США и ближайших союзников.

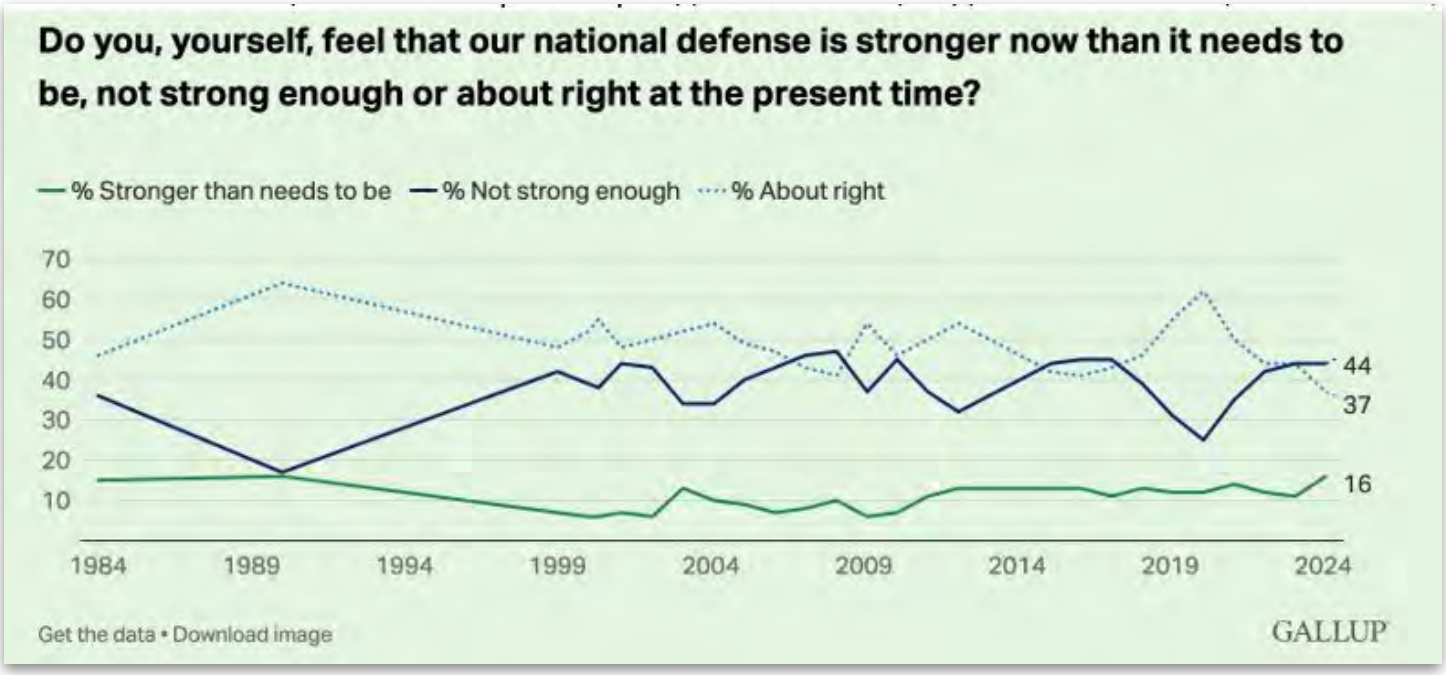
Для мобилизации общества используется угрожающий контекст – либо реальная угроза со стороны коалиции сопоставимой силы, либо конструированная угроза, призванная обратить внимание общества на необходимость радикально повышать боеспособность государства. Без этого вряд ли получится обойтись, поскольку по состоянию на 2024 год в американском обществе доминируют антивоенные настроения. Интересные данные приводит Институт Гэллапа:

Вопрос: как вы думаете, на оборону мы тратим мало, достаточно или мало?

Доминирующий ответ – слишком много.

Вопрос: наша национальная оборона сейчас достаточно сильна, недостаточно сильна или сильнее, чем она должна быть?

Доминирующий ответ недостаточно сильный.

Эти вопросы показывают интересный парадокс – американское общество понимает необходимость усиливать военную мощь своего государства и способность оперативно и в полной мере реагировать на военные угрозы, но при этом увеличивать военные расходы – не готово. То есть понимание рисков есть, готовность мобилизоваться (экономически прежде всего) – нет.

Общественный консенсус увеличения боеготовности будет тем тумблером, который позволит переключиться с первого уровня реакции на второй.

В режиме второго уровня можно предположить, что США будут накапливать достаточные для победы силы до одного большого противостояния в 2027–2030 годах, при этом получив возможность оказывать ощутимую, но не решающую поддержку двум-трем союзникам и партнерам в их военных конфликтах.

3. Третий уровень реакции – тотальная война. Подобный уровень мобилизации всех ресурсов и усилий до сих пор был неизвестен США за всю их историю.

В этом режиме война становится главным занятием государства и всех его производительных сил. Экономика полностью перестраивается под военные цели – вместо проектов развития капитал инвестируется в создание новых производственных мощностей, производство консолидируется исключительно на территории Северной Америки, потребность в кадрах немедленно удовлетворяется.

В этом режиме потенциал США развернется в полной мере. Внутреннего ресурса, как экономического, так и интеллектуального и технологического, достаточно для победы в нескольких крупных конфликтах одновременно. На создание такого потенциала, с момента принятия решения, требуется не менее 2-3 лет.

***

№ 2.622

Тезис о том, что Израиль защищают все, а нас никто, не выдерживает никакой критики, а лишь отображает розовый мир, в котором живёт часть общества

2024-04-16

Илья ***Куса***

1. У Израиля есть юридический союзник, подписаны соответствующие договорённости.

> У Украины такого нет и, скорее всего, не будет. Союз Израиля и Запада формировался в уникальных исторических и политических обстоятельствах, которых не было в Украине. Сравнивать обе страны не нужно и вредно. История наших взаимоотношений с Западом и нашей внешней политики была совершенно другой, нежели история Израиля и Ближнего Востока.

2. Даже если убрать фактор военного договора, Запад не будет защищать Украину также, как Израиль,

> 1) — **поскольку политически ему это невыгодно, о чем нам последовательно говорят с 2022 года.**

Риски войны с РФ оцениваются там как высокие и катастрофические.

Убедить в обратном мы их не смогли и вряд ли сможем.

> 2) — **В ситуации с Израилем и Ираном такого не было**: **все знали, что иранцы будут пытаться избегать большой эскалации и что они отвечали на удар по своему консульству, а риска ядерной войны не было и близко.**

3. Страны Запада традиционно любят играть в управление кризисами.

На сегодняшний день их повестка выглядит так:

> **— 1) контролируемая эскалация, 2) локализация войны и 3) сдерживание.**

Уже много лет они действуют именно по этой схеме.

Можно много дискутировать о том, почему так получилось, но это сегодняшняя реальность.

Соответственно,

> **1) — прямое вовлечение в войну против РФ через защиту нашего неба "по израильской модели" будет происходить либо в управляемом ключе в рамках политического решения, которое на Западе могут принять в какой-то перспективе,**
>
> **2) — либо вообще не произойдёт, ибо смотри п.2.**

Я убеждён, что

> **— при другой администрации в Штатах было бы тоже самое, так что 1) — дело не в Байдене или Трампе, а 2) — в общей американской повестке, выборах и позиции американских союзников, *которую Белый Дом должен учитывать, хотят они этого или нет*.**

***

№ 2.623

Налоговая система Украины: ТОЛЬКО ликвидировать, сохранить нельзя

2024-04-18

Романчук

Рада бізнес-омбудсмена Украины презентовала прекрасное исследование *«Податкові перевірки. Перевіряй, але довіряй»*.

Даже не вдаваясь в детали налоговой реформы, даже вне контексте экономической науки выводы уважаемых экспертов из Офиса Обмудсмена – ценный материал для всех тех, кто реально, а не декларативно хочет победы Украине как на фронте, так и в экономике.

Исходя из представленных данных, цифр и оценок можно сделать следующие выводы:

1) нет ни научных, ни управленческих, ни социальных, ни моральных оснований консервировать нынешнюю налоговую систему. Кто бы ни был президентом, премьером, министров финансов, главой

налогового комитета Верховной Рады, такая налоговая система «съест», обнулит любого политика, любой орган власти.

2) Нынешняя налоговая система Украины – 100% гарантия коррупции, схематоза и перезагрузки Олигархата.

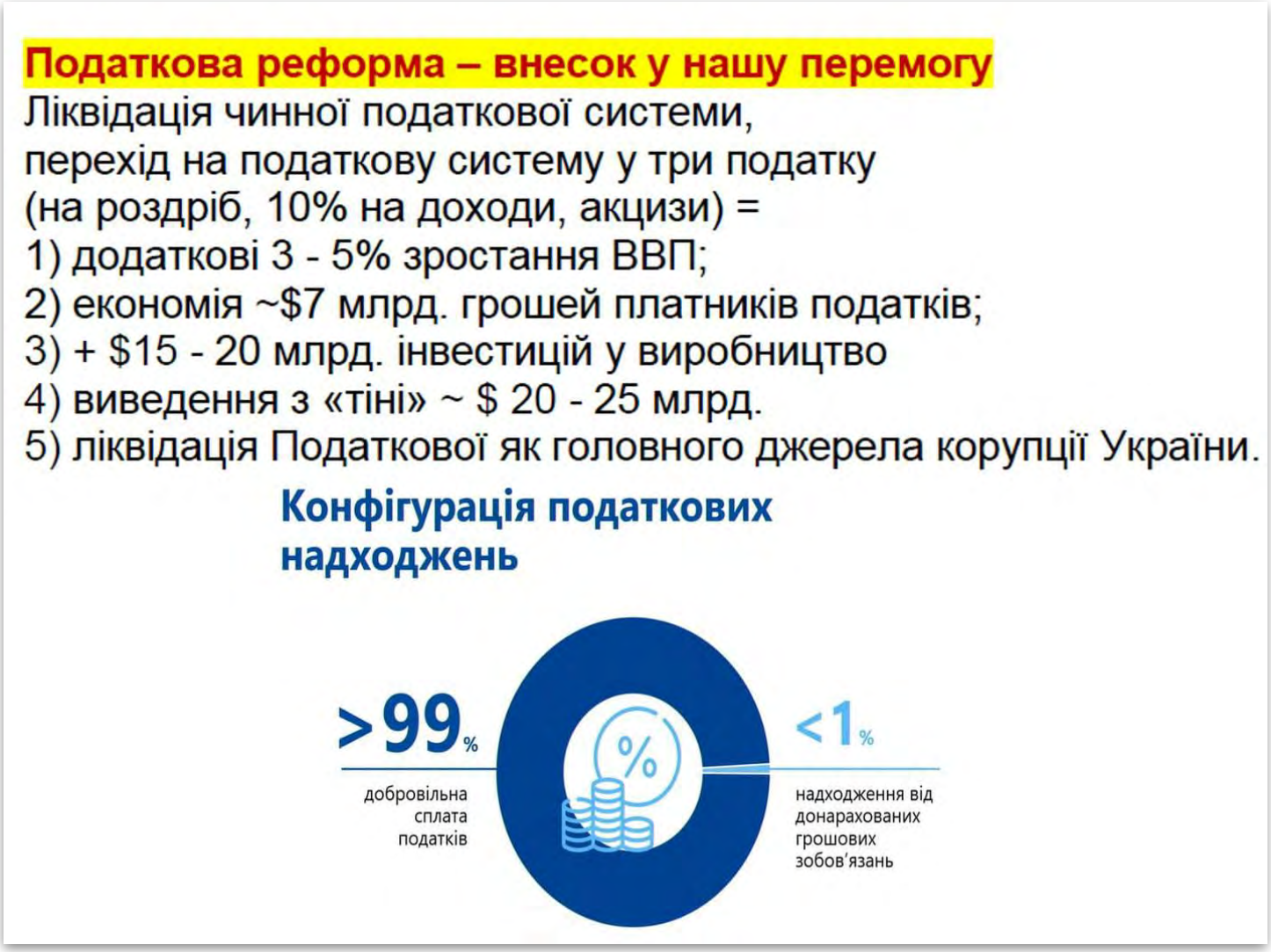
3) Нынешняя налоговая система Украины – гарантированное торможение экономического роста, тупик для проведения модернизации экономики.

4) Нынешняя налоговая система Украины – это феодализм Чиновника/ Контролёра/Схематозника, а не свобода деятельности и выбора Предпринимателя и Потребителя.

5) Нынешняя налоговая система Украины – это самый опасный источник разрушения Украины изнутри с точки зрения поражения и изгнания человеческого, финансового и предпринимательского капитала.

6) Нынешняя налоговая система Украины не в состоянии обеспечить адекватное финансирование ВСУ и сбалансировать эта задачу с созданием благоприятных условий для инвесторов.

7) Нынешняя налоговая система Украины разрушает доверие к Государству, к Предпринимателю, выталкивает экономически активных украинцев в «серую» сферу, тем самым разрушая доверие к тому, что право в стране справедливо.

***

№ 2.624-1

А це дуже-дуже погана для України стаття

FINANCIAL TIMES

європейські компанії + Додати до myFT

Іноземний інвестор в Україні звинувачує чиновників у корупції

Англо-німецький бізнесмен висуває претензії щодо здирництва проти співробітників спецслужб та адміністрації президента

Арнульф Дамерау з серпня є співвласником Cosmolot, веб-сайту онлайн-ігор та азартних ігор © Sean Zanni/Patrick McMullan/Getty Images

Сем Джонс у Берліні 4 HOURS AGO 79

2024-04-18

Плінський

Краще щоб її не було, адже вплив таких матеріалів на країну під час війни, та інвестиційну привабливість дуже негативний.

Але вже як є.

І тут комусь точно треба робити висновки та реагувати.

FINANCIAL TIMES видав колонку британо-німецького інвестора та співласника онлайн-казино Cosmolot Арнульфа Дамерау, де він розповідає як кілька місяців тому, на його компанію розпочалась атака спецслужб та представників ОП, яка звершилась зустріччю в Європі та пропозицією, що тиск на Cosmolot припиниться, коли він передасть 50% компанії правильним людям.

Ось кілька цитат з його колонки:

> «Після обшуку в жовтні Бюро економічної безпеки України, яке звинуватило його в порушенні законодавства про азартні ігри та ухиленні від сплати податків на суму 560 мільйонів євро, серія судових справ і заходів за розпорядженням агентства заморозили рахунки компанії.
>
> За словами Дамерау, представники України зустрілися з ним у Відні в грудні і сказали, що судові позови проти Cosmolot будуть зняті, якщо Дамерау захоче передати контроль над половиною компанії офшорному трасту.
>
> Дамерау сказав, що він поділився фотографіями та деталями зустрічі, а також іменами причетних осіб до служб безпеки в Європі та Вашингтоні.»

Посилання на повний матеріал в коментарях. Почитайте, там ще багато цікавого.

Доречі. Не нагадаєте хто з відомих блогерів саме з грудня минулого року постійно писав про необхідність заблокувати Cosmolot?

Складається пазл?

***

№ 2.624-2

«Десятки мільйонів євро». Один із найбільших інвесторів України в гральному бізнесі звинуватив Адміністрацію Зеленського у здирництві - FT

Засновник лондонської EuroAtlantic Group Арнульф Дамерау

2024-04-18

Один із найбільших приватних західних інвесторів в Україні, англо-німецький бізнесмен і колишній радник Glencore та Trafigura Арнульф Дамерау заявив про здирство з боку Адміністрації президента України.

Бізнесмен розповів Financial Times, що корумповані чиновники у службах безпеки країни та адміністрації президента України Володимира Зеленського намагаються вимагати у нього десятки мільйонів євро. Як йдеться у матеріалі, бізнесмен стверджує, що його шантажувала група високопосадовців українських чиновників.

«Західні уряди дедалі більше стурбовані корупцією в уряді України, але здебільшого утримуються від оприлюднення своєї критики, оскільки вони мобілізують підтримку Києва, щоб зміцнити його слабкий захист від російської агресії. Війна дала можливість знову зібратися багатьом корумпованим мережам, пов'язаним із колишнім президентом Віктором Януковичем, кажуть представники європейських служб безпеки», — йдеться у матеріалі.

Дамерау із серпня є співвласником Космолот, великого сайту онлайн-ігор та азартних ігор та 10-го за величиною платника податків країни. Після перевірки у жовтні Бюро економічної безпеки України, яке звинуватило компанію у порушенні законодавства про азартні ігри та ухилення від сплати податків на суму 560 мільйонів євро, серія судових справ та вжиті відомством заходи призвели до заморожування рахунків компанії.

Дамерау стверджує, що претензії до компанії сфабриковано. Він зазначив, що Космолот розпочав свою діяльність лише у 2021 році, після того,

як український уряд змінив закони про азартні ігри, і торік його загальна виручка склала 208 млн євро порівняно з 4,8 млн євро у 2022 році та 250 000 євро 2021 року, які публічно розкриваються.

Компанія, яка пропонує тематичні онлайн-ігри з невеликими ставками, торік сплатила 60 мільйонів євро податків, про що свідчать офіційні податкові декларації. Державна податкова служба підписала свої звіти у серпні, повідомив Дамерау.

За словами Дамерау, «людина з України» зустрілася з ним у Відні у грудні і сказала, що судові позови проти Космолота буде знято, якщо Дамерау буде готовий передати контроль над половиною компанії офшорному трасту. Дамерау сказав, що він поділився фотографіями та подробицями зустрічі, а також іменами причетних до неї осіб зі службами безпеки в Європі та Вашингтоні.

«Це заяви, які я не хочу робити. Я не хочу говорити такі речі про те, що відбувається зі мною як із бізнесменом, який намагається інвестувати в Україну, тому що люди, відповідальні за це, перебувають у меншості, і вони зраджують молоде покоління українців, яке віддає свою кров, щоб спробувати дати їх країні європейське майбутнє», — сказав Дамерау. «Це країна, яка прагне стати частиною НАТО і Європейського Союзу, але те, що відбувається там зараз — з боку невеликої меншості - викликає у мене дежавю похмурих часів Януковича», — додав він.

Дамерау заявив, що він втратив 25 мільйонів євро, інвестуючи в Україну за Януковича, профінансувавши вітряну електростанцію в Криму, яка на той момент була найбільшим наземним проектом такого роду в Європі, і що корумповані чиновники тоді застосували до нього майже такий самий підхід, як і із Космолотом.

За його словами, вітроенергетичний проект зіткнувся з юридичними перешкодами, перш ніж до нього звернулася людина, яка назвалася представником адміністрації Януковича, яка вимагала передати половину акцій проекту непрозорій офшорній компанії. Дамерау був залучений до судової справи з метою повернути його, коли Росія захопила Крим, що унеможливило виконання його вимог. Він сказав, що поділиться своїм досвідом на саміті з відновлення України в Берліні у червні, на який його запросили взяти участь як великий прямий іноземний інвестор.

Як йдеться у матеріалі, **представник президента України Володимира Зеленського відмовився від коментарів**.

***

№ 2.624-3

Foreign investor in Ukraine accuses officials of corruption

FINANCIAL TIMES

European companies + Add to myFT

Foreign investor in Ukraine accuses officials of corruption

Anglo-German businessman makes extortion claims against figures in security services and presidential administration

Arnulf Damerau has since August been the co-owner of Cosmolot, an online gaming and gambling website © Sean Zanni/Patrick McMullan/Getty Images

Sam Jones in Berlin 6 HOURS AGO

124

Anglo-German businessman makes extortion claims against figures in security services and presidential administration

One of the largest private western investors in Ukraine has claimed that corrupt officials in the country's security services and President Volodymyr Zelenskyy's administration are trying to extort tens of millions of euros from him. Arnulf Damerau, an Anglo-German businessman and a former adviser to Glencore and Trafigura, told the Financial Times he was being blackmailed by a clique of senior Ukrainian officials. Western governments have become increasingly

concerned over government corruption in Ukraine but have largely held back from making their criticism public as they rally support for Kyiv to shore up its faltering defence against Russian aggression. The war has given space for many of the corrupt networks linked to former president Viktor Yanukovych to reassemble, European security officials say. Damerau has since August been the co-owner of Cosmolot, a large online gaming and gambling website and the country's 10th-largest taxpayer. After being raided in October by the Economic Security Bureau of Ukraine, which accuses it of violating gambling laws and evading €560mn in tax, a series of legal cases and agency-ordered measures have frozen the company's accounts. Damerau says the claims against the company are fabricated. Cosmolot only began operating in 2021, after the Ukrainian government changed gambling laws, he noted, and last year had total revenues of €208mn, up from €4.8mn in 2022 and €250,000 in 2021, which are publicly disclosed. The company, which offers themed small-stakes games online, paid €60mn in taxes last year, official tax filings show. The state tax service signed off on its accounts in August, Damerau said. According to Damerau, a Ukrainian individual met him in Vienna in December and said the legal challenges to Cosmolot would be dropped if Damerau was willing to transfer control of half of the company to an offshore trust. Damerau said he had shared photographs and details of the meeting, as well as the names of the individuals involved, with security agencies in Europe and Washington. "These are statements I don't want to make. I don't want to say these things about what is happening to me as a businessman trying to invest in Ukraine because the people responsible are in a minority, and they are betraying a young generation of Ukrainians who are giving their blood to try and give their country a European future," Damerau said. "This is a country which aspires to be part of Nato and the European Union, but what's happening there right now — by a small minority — gives me déjà vu of the darkest Yanukovych times," he added. Recommended News in-depthWar in Ukraine Western business, the Kremlin and the war Damerau said he had lost €25mn investing in Ukraine under Yanukovych, having financed a wind farm in Crimea that at the time was the largest onshore project of its kind in Europe, and that corrupt officials had made an almost identical approach to him then as they have with Cosmolot. He said the wind project was hit by legal obstructions before he was approached by a man claiming to represent the Yanukovych administration, who demanded half the project's shares be transferred into an opaque offshore entity. Damereau was involved in a legal case to get it back when Russia seized Crimea, making his claims impossible to enforce. He said he would raise his experiences at the Ukraine Recovery Summit in Berlin in June, which he has been invited to attend as a major foreign direct investor.

A spokesperson for Zelenskyy declined to comment.

***

№ 2.624-4

Иностранный инвестор в Украине обвиняет чиновников в коррупции

Англо-немецкий бизнесмен предъявляет иски о вымогательстве в отношении деятелей службы безопасности и администрации президента

Один из крупнейших частных западных инвесторов в Украине заявил, что коррумпированные должностные лица службы безопасности страны и администрация президента Владимира Зеленского пытаются вымогать у него десятки миллионов евро. Арнульф Дамерау, англо-немецкий бизнесмен и бывший советник Гленкора и Трафигуры, сказал Financial Times, что его шантажирует клика высокопоставленных украинских чиновников. Западные правительства все больше беспокоятся о коррупции в правительстве Украины, но в значительной степени сдерживаются от публичного обнародования своей критики, мобилизуя поддержку Киева, чтобы поддержать его неустойную защиту от российской агрессии. По словам европейских чиновников службы безопасности, война дала место многим коррумпированным сетям, связанным с бывшим президентом Виктором Януковичем.

С августа Дамерау является совладельцем Cosmolot, крупного сайта онлайн-игр и азартных игр и 10-го по величине налогоплательщика в стране. После обыска в октябре Бюро экономической безопасности Украины, которое обвиняет его в нарушении законов об азартных играх и уклонении от налогов в размере 560 миллионов евро, ряд судебных дел и мер, навязанных агентством, заморозили счета компании.

Дамерау говорит, что претензии к компании сфабрикованы. Он отметил, что Cosmolot начал свою деятельность только в 2021 году, после того, как правительство Украины изменило законы об азартных играх, и в прошлом году общий доход составил 208 млн евро, по сравнению с 4,8 млн евро в 2022 году и 250 000 евро в 2021 году, которые публично раскрываются.

Компания, которая предлагает тематические игры с небольшими ставками онлайн, заплатила 60 миллионов евро налогов в прошлом году, как показывают официальные налоговые декларации.

По словам Дамерау, государственная налоговая служба подписала свои счета в августе.

По словам Дамерау, **украинский человек встретился с ним в Вене в декабре и сказал, что юридические оспаривания Cosmolot будут сняты, если Дамерау захочет передать контроль над половиной компании оффшорному тресту.**

Дамерау сказал, что он поделился фотографиями и подробностями встречи, а также именами вовлеченных лиц с органами безопасности в Европе и Вашингтоне.

"Это заявления, которые я не хочу делать. Я не хочу говорить такие вещи о том, что происходит со мной как с бизнесменом, пытающимся инвестировать в Украину, потому что ответственные люди находятся в меньшинстве, и они предают молодое поколение украинцев, которые сдают свою кровь, чтобы попытаться дать своей стране европейское будущее", - сказал Дамерау.

"Это страна, которая стремится стать частью Нато и Европейского Союза, но то, что происходит там прямо сейчас - небольшим меньшинством - дает мне дежавю самых темных времен Януковича", - добавил он.

Рекомендуемые новости углубленная война в Украине Западный бизнес, Кремль и война Дамерау сказал, что он потерял 25 миллионов евро, инвестируя в Украину при Януковиче, профинансировав ветряную электростанцию в Крыму, которая в то время была крупнейшим наземным проектом такого рода в Европе, и что коррумпированные чиновники сделали к нему почти такой же подход тогда, как и к Cosmolot.

Он сказал, что ветровой проект пострадал от юридических препятствий, прежде чем к нему обратился человек, утверждающий, что он представляет администрацию Януковича, который потребовал, чтобы половина акций проекта была передана непрозрачной оффшорной организации.

Дамеро был вовлечен в судебное дело, чтобы вернуть его, когда Россия захватила Крым, что сделало его претензии невозможными для исполнения.

Он сказал, что поднимет свой опыт на Саммите по восстановлению Украины в Берлине в июне, на который он был приглашен в качестве крупного иностранного прямого инвестора.

Пресс-секретарь Зеленского отказался от комментариев.

***

№ 2.625

Що відбувається з гральним бізнесом в Україні через майже три роки після легалізації

2023-04-12

<u>Назар Чорний, фахівець з управління відносинами з авдиторією та керівник юридичного напрямку #Букв</u>

Впродовж років дійсні чи удавані спроби держави боротись то з ігровою залежністю українців, то з чорним ринком казино, то просто з самим явищем існування азартних ігор, незмінно закінчувались одним – азартні ігри існували та процвітали. Ситуація мала змінитись з прийняттям у 2020 році закону «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор», який повинен був легалізувати ринок. Легалізувати вдалось, однак проблеми залишились.

Для регулювання ринку та нагляду за діями його учасників була створена ***Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей (КРАІЛ)***.

За час існування нею видано кілька десятків ліцензій на різноманітні види азартних ігор, декілька скасовано та періодично вживаються заходи реагування.

Проте, КРАІЛ **не вдалось запустити** ***Державну систему онлайн-моніторингу (ДСОМ)*** за діяльністю організаторів азартних ігор.

> — На це було відведено 2 роки з дня набрання чинності законом. Цієї системи не впроваджено й досі. За словами її очільника – технічне рішення у комісії є, але фінансування узгодити не вдалось.

За словами очільника ГО ” Ukrainian Gambling Council” Антона Кучухідзе, у КРАІЛ є “демоверсія” системи моніторингу та бажання прискорити проходження етапів тестування та впровадження цієї системи, проте цей процес, як і фінансова сторона, не цілковито залежить від КРАІЛ. Щодо учасників ринку, то, на думку експерта, запуск ДСОМ дозволив би припинити розповсюдження маніпуляцій, спрямованих як проти окремих учасників, так і проти індустрії в цілому, тож запуск системи онлайн-моніторингу має підтримку і з боку організаторів азартних ігор.

Проте,

— поки що ринок “регулюється” не за результатами онлайн-моніторингу діяльності його учасників, а зовсім іншими способами.

Указ президента № 145/2023 від 10 березня 2023 року став причиною того, що ринок покинув бренд ***Parimatch*** (ліцензіат ТОВ “Паріматч” та декілька компаній, що використовували цей бренд в інших сферах діяльності) – з подачі Служби безпеки України група компаній потрапила під санкції.

У відповідь компанія звинуватила СБУ у фальсифікації документів, на підставі яких накладено санкції, погрозах та вимаганні.

Внаслідок застосування санкцій на рахунках провайдера “зависли” близько 250 мільйонів гривень клієнтів компанії. Зараз у Parimatch намагаються скористатись цим фактом як аргументом за зняття санкцій, однак, з сумнівними перспективами.

Якщо пригадати, що менш як рік тому було укладено меморандум про співпрацю між ***Міносвіти*** та ***Parimatch*** (не самим провайдером, а однойменним благодійним фондом), доречність якого тоді обговорювали як громадськість, так і представники влади, зокрема нардеп від “Слуги народу” Роман Грищук та нардепка від “Голосу” Інна Совсун – ситуація може здатись дещо сюрреалістичною.

Ще більш сюрреалістичною вона може здатись, якщо врахувати й те, що ***Parimatch також був партнером “президентського” фонду United24***.

Варто також пригадати скандал з ***ліцензією бренду 1xBet*** (ТОВ “Твоя беттингова компанія”), в якої згодом знайшли російське коріння. Ліцензія була видана у квітні 2022 року, коли російську армію тільки но вигнали з-під Києва, що тільки збільшило масштаби скандалу. Зрештою, справа дійшла до петиції президенту, яка дуже швидко набрала необхідні 25 000 голосів та ***позбавлення 1xBet ліцензії*** у фіналі.

Доки ця історія розвивалась, у серпні 2022 року Кабмін віддав галузь міністру цифрової трансформації Михайлу Федорову (до того азартними іграми від Кабміну опікувалась очільниця Мінекономіки та віцепрем’єрка Юлія Свириденко, що доволі логічно).

А вже Михайло Федоров заявив, що КРАІЛ не потрібна взагалі, оскільки галузь “цифровізують”, щоб прибрати корупцію.

1) — За планом Федорова, замість потенційно корумпованих чиновників ліцензії має видавати алгоритм за наперед заданими параметрами та згідно з певним набором документів.

Щоправда,

2) — жодних фактів чи навіть обґрунтованих підозр стосовно корумпованості КРАІЛ озвучено так і не було, посилаюись на таємницю слідства.

Своєю чергою очільник КРАІЛ, коментуючи історію з видачею ліцензії ***1xBet*** в інтерв'ю Forbes Україна, фактично спростував ідею Михайла Федорова з автоматизацією видачі ліцензій.

За його словами, 1xBet подали той набір документів, якого вимагав закон, але зазначили неправдиву інформацію щодо відсутності зв'язків з РФ.

При цьому,

— КРАІЛ не уповноважена проводити перевірки цих відомостей – щодо цього комісія може лише звернутись до правоохоронних органів.

Так, нібито, було і з 1xBet – подані ТОВ "Твоя беттингова компанія" документи відповідали вимогам закону і в КРАІЛ не було підстав для відмови, оскільки відмова або зволікання були б розцінені як порушення закону та зловживання. Коли комісія отримала результати перевірки заявника від СБУ – анулювала ліцензію 1xBet (на той момент скандал був уже в розпалі). Простіше кажучи – алгоритм.

Слова керівника КРАІЛ підтвердив і Антон Кучухідзе, зауваживши, що критика з боку нардепів стосовно скандалу з 1xBet зазвичай не враховує цього нюансу – обмеженості повноважень КРАІЛ щодо проведення перевірок заявників. Разом з тим, СБУ, БЕБ та Нацполіція, до яких звернулась Комісія, мають і відповідні ресурси, і повноваження. Після здійснення перевірки материнської компанії 1xBet та надання її результатів КРАІЛ, комісія анулювала ліцензію.

З усіма скандалами та пригодами, на ринку онлайн-казино на цей час найбільшими, ліцензованими згідно з законом про азартні ігри, учасниками є:

- **Космолот** (ТОВ «Спейсикс», бенефіціар Потапов Сергій Володимирович (громадянин України).
- **Slotscity** (ТОВ "Геймдев", бенефіціари Фінкельштейн Яків (громадянин Ізраїлю) та Нонка Руслан Анатолійович (громадянин України) через "Шторм Інтернешнл Менеджмент Сервіс БВ" (Нідерланди, 20%), АТ "ЗНВКІФ "Декарт" (Україна, 50%) та АТ "ЗНВКІФ "Бельфор" (Україна, 30%).
- **First.ua** (ТОВ "Фьорст елемент", власники АТ "ЗНВКІФ "ЮА Девелопмент" та АТ "ЗНВКІФ "Успішний" (Україна, по 50%), бенефіціари Юшков Артем Володимирович та Бєлік Сергій Анатолійович;

- **Favbet** (ТОВ «Букмекерська компанія «Фавбет», бенефіціар Матюха Андрій Валерійович (громадянин України);
- **Pin-up (**ТОВ «Укр гейм технолоджі», бенефіціар Зотько Ігор Васильович (громадянин України);
- **Slotoking** (ТОВ “Слотс Ю.ЕЙ.”, бенефіціар Журило Павло Сергійович)
- **Vbet (**ТОВ «Вбет Україна», бенефіціар Погосян Рудольф (громадянин Вірменії);

Раніше до цього переліку входив і Parimatch, ліцензія якого, за даними, що надає КРАІЛ, залишається чинною (а сама компанія продовжує спроби домогтись скасування санкцій), однак її присутність на ринку залишається радше формальною. Своєю чергою, КРАІЛ також не має підстав для анулювання ліцензії, як і в ситуації з 1xBet, оскільки матеріали СБУ, які стали підставою для застосування санкцій, вочевидь, були надані лише РНБО і не дійшли до КРАІЛ.

Однак, відсутність повноважень не рятує КРАІЛ від критики.

З боку окремих нардепів в бік Комісії звучать претензії щодо є фінансового виміру діяльності індустрії. У 2021 році надходження від продажу ліцензій склали 1,579 мільярда гривень, у 2022 році – 1, 166 мільярда гривень, всього трохи більше 2,5 мільярда. При цьому заплановано було 7,4 мільярда на 2021 рік та ще 1,1 мільярда у 2022 (з чим Комісія успішно справилась). Щодо плану на 2021 рік очільник КРАІЛ заявив про «нюанс» у підрахунках, який полягає в тому, що платежі за ліцензії розбиваються на 5 років, тому з одного боку, КРАІЛ дійсно видала ліцензій на 7,4 мільярда гривень та навіть більше, з іншого – цих грошей доведеться зачекати.

От тільки сума 7,4 мільярда гривень була закладена в бюджеті на 2021 рік, а не в бюджеті на 2021-2025 роки. Стаття 49 закону «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» дійсно містить речення, у якому йдеться про внесення плати «за перший рік дії відповідної ліцензії» та слова про плату за кожен наступний рік дії ліцензії, що узгоджується зі словами керівника КРАІЛ. Оскільки і норми закону про порядок внесення плати за ліцензії, і закон про державний бюджет ухвалювали одні і ті ж нардепи, виникає запитання – чи точно вони розуміли, за що саме голосують (принаймні, дуже хочеться сподіватись, що розуміли).

З боку ж КРАІЛ зауважують, що від уже наданих ліцензій організаторам азартних ігор держава отримала 1,16 мільярда гривень, тоді як на функціонування самої КРАІЛ було витрачено суму, на 96% меншу, ніж ці надходження.

В будь-якому випадку, невиконання запланованих бюджетних показників є не єдиною проблемою, на яку скаржаться у владі – з правилами оподаткуванням

доходів організаторів азартних ігор теж якось не склалося. Організатори до весни 2022 року крім загальної системи оподаткування мали сплачувати податок у розмірі 18% (10% для гральних автоматів) від суми ставок гравців мінус виграші (так званий GGR – Gross Gaming Revenue). Такі умови, за словами учасників ринку, були для них невигідними.

З початком повномасштабного вторгнення РФ проблема розвернулась в протилежний бік – Верховна Рада зненацька дозволила організаторам азартних ігор сплачувати всього 2% від доходу, нарівні з ФОП. За словами очільника податкового комітету Данила Гетманцева, ті з компаній, які перейшли на 2% податок, до переходу сплачували в середньому по 200 000 гривень податків щодня, а після – по 23 000. Втім запитання та претензії тут доречно висловлювати скоріше на адресу нардепів, які спочатку надали значні податкові пільги, а потім взялися критикувати бізнес за те, що цими пільгами скористались. Особливо з урахуванням того, що на скасування норм, на які скаржився очільник податкового комітету, Верховній Раді знадобилось близько 9 місяців.

Паралельно, у Мінцифри пропонують свою версію податкової системи для грального бізнесу – гравець вносить на ігровий рахунок певну суму, з якої списуються 3% на користь держави. Втім, без належної системи онлайн моніторингу рахунків гравців контролювати таку схему також неможливо, не поставивши в кожній касі кожного грального закладу наглядача від податкової (насправді, навіть так неможливо, але самих наглядачів така схема, ймовірно, цілком влаштувала б). Також у Мінцифрі проти повернення до первісної системи з відрахуваннями з GGR, про що є уже відповідний законопроєкт, який підтримує податковий комітет Данила Гетманцева.

Ще одне, в чому позиції авторів законопроєкту та Мінцифри сходяться – КРАІЛ не потрібна обом. При цьому, кожна з претензій нардепів та уряду до Комісії неодмінно містить якийсь нюанс, про який критики забувають, як це вийшло з критикою щодо ліцензійних платежів, згаданою вище.

Разом з тим, у ВР потихенку просувається до другого читання ще один законопроєкт: №2713-Д, яким пропонується зменшити GGR до 5-12% для різних видів грального бізнесу та скасувати оподаткування виграшів. Цей законопроєкт критикувався у ЗМІ та податковим комітетом того ж пана Гетманцева, який не рекомендував його прийняття через побоювання щодо зменшення податкових надходжень.

Позиція ринку з цього приводу є діаметрально протилежною – за словами очільника ГО «Ukrainian Gambling Council» Антона Кучухідзе, від ухвалення 2713-Д очікується поява сталих та зрозумілих як дійсним, так і потенційним учасникам ринку правил роботи. Також це може стати сигналом для західних інвесторів про стабілізацію правил роботи індустрії в Україні, а відтак – стимулювати входження на ринок, передусім в онлайн-сегменті, адже

російсько-українська війна вносить свої корективи. Натомість «підкилимні ігри» зі зміною податкових ствок, режимів, політично зумовлені передачі повноважень від одного міністерства до іншого мають зворотний ефект, створюючи невизначеність та гальмуючи потік інвестицій.

Доки тривають обговорення майбутнього оподаткування галузі, у владі скаржаться на перебування значної частини ринку в тіні.

Очільник комітету ВР з питань податкової та митної політики Данило ***Гетманцев*** заявив про те, що

> — «переважна більшість» організаторів азартних ігор ухилялася від сплати податків за допомогою дев'яти банків.

Одну з таких схем розкрили у ***Бюро економічної безпеки***, зазначивши про те, що зловмисники використовували підміну MCC-кодів – ідентифікаторів виду платежу, зазначаючи замість ідентифікатора для азартних ігор (код 7995) той, що віднесений до, скажімо, діяльності з організації відеоігор. Як наслідок, підрахувати точну суму коштів, отриманих організатором азартних ігор є неможливим і бюджет недоотримує податки від грального бізнесу, адже ставки оподаткування для грального бізнесу і, наприклад, для діяльності клубів відеоігор, продажу аксесуарів для них (MCC-коди 7994, 7993) – значно відрізняються.

Нещодавній скандал з обшуками в IBOX банку стосувався, зокрема, й звинувачень щодо участі в подібних схемах. Разом з ліквідацією IBOX банку, НБУ скасував і реєстрацію платіжної системи LEO (та ряду її учасників), оператор якої, ТОВ «ФК «Лео», потрапив під санкції РНБО в тому ж пакеті, що й Parimatch.

Впровадження передбаченої законом системи онлайн моніторингу та контроль її застосування дозволили б, щонайменше, мати об'єктивні дані про стан ринку та оборот коштів, доки чиновники сперечаються щодо віртуальних цифр податкових ставок. Про цю проблему відомо і навіть автори наявних законопроєктів щодо змін в оподаткуванні грального бізнесу визнають, що проблема у відсутності реальних даних щодо обороту коштів в індустрії.

Нардеп Ярослав ***Железняк*** зауважує, що податкові надходження від грального бізнесу – це, в основному, податок на доходи фізичних осіб, але частина операторів мінімізує цей податок та сплачує не корректно. Тоді як основна частина коштів у цьому бізнесі, доходи компаній-організаторів азартних ігор, уникають оподаткування.

У підсумку, залишається визнати, що

> **— ситуація з ринком азартних ігор в Україні на початку 2023 року не надто відрізняється від тієї, що була наприкінці 2020.**

Доки тривають суперечки щодо теоретичних засад регулювання галузі, на практиці

— значна частина ринку позбавлена стабільних правил роботи, а держава залишається без податків від індустрії, обсяг якої НБУ оцінює у 180 мільярдів гривень.

***

№ 2.626

Основні теми доби 17.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Росія вранці 18 квітня завдала удару по Чернігову 3 ракетками ОТРК "Іскандер-М". Зруйновано будівлю готелю, пошкоджено десятки житлових та адміністративних будівель. За офіційними повідомленнями, загинули 19 осіб, 78 – дістали поранень та травм. Російські ЗМІ стверджують, що у будівлі готелю перебували українські військовослужбовці.

Командування Повітряних сил повідомило про знищення всіх 13 дронів-камікадзе типу Shahed, якими армія РФ вночі атакувала Україну.

Українські дрони вразили аеродром у Джанкої. За попередніми даними, знищено комплекс ППО С-300(400), кілька вертольотів, паливозаправник та ракети.

Також українські дрони атакували російську станцію раннього виявлення пусків ракет у Мордовії за 700 км від кордону з Україною та об'єкти у Білгородській обл.

2️⃣ Російська армія і далі веде потужний наступ на кількох напрямках. Штурмові підрозділи армії РФ рвуться до Сіверська та Часового Яру й ведуть атаки вздовж залізничної гілки Авдіївка-Покровськ. Їм вдалося просунутися на кілька сотень метрів у районі сіл Очеретине та Новокалинове. Після кількох тижнів відносної "тиші" відновилися російські атаки вздовж автодороги Сватово-Куп'янськ, українські війська залишили кілька позицій у с. Іванівському. Генштаб у ранковому зведенні повідомив про 87 бойових зіткнень за добу. Тяжкі бої точаться у Красногорівці на околиці Донецька, на південь від Великої Новосілки, в районі с. Роботиного на Запоріжжі та на плацдармах на лівому березі Дніпра на Херсонщині.

3️⃣ На саміті Ради ЄС лідери країн блоку підтримали пропозицію про якнайшвидше постачання Україні засобів ППО та всіх інших видів озброєнь, насамперед боєприпасів. Зі слів прем'єр-міністра Чехії Фіали, вже зібрано кошти на закупівлю 500 тис. снарядів, їхнє постачання в Україну розпочнеться у червні. Прем'єр-міністр Нідерландів Рютте оголосив про готовність свого уряду сплатити закупівлю комплексів ППО Patriot для України. Німеччина намагається купити засоби ППО у країнах Перської затоки. Прем'єр-міністр Данії Фредеріксен повідомила ухвалення пакета воєнної допомоги Україні на суму €300 млн. ЗСУ отримають безпілотники, боєприпаси та ракетні комплекси.

Спікер Палати представників Конгресу США ***Джонсон*** опублікував законопроєкт про допомогу Україні з фінансуванням $61 млрд, з яких конгресмени планують закупити озброєння для армії США на $23 млрд. **Допомогу може бути надано як кредит, а кошти на неї Джонсон має намір отримати з заарештованих російських активів.**

Білль передбачає жорстку звітність президента Байдена та його адміністрації щодо геть усіх заходів, а також посилення санкційної політики. Голосування заплановано на суботу, 20 квітня й воно не буде простим, з огляду на жорстку позицію низки конгресменів-республіканців. Вони наполягають на включенні до документа вимог до адміністрації щодо зміцнення південного кордону та припинення незаконної міграції. Представники Байдена підтвердили його готовність негайно підписати законопроєкт.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг вважає, що країни блоку мають насамперед зосередитися на наданні воєнної допомоги Україні, а не на збільшенні власних оборонних витрат до рівня 2% ВВП.

Прем'єр-міністр Словаччини Фіцо переконаний, що Росія ніколи не піде з Криму та Донбасу. Глава угорського уряду Орбан заявив, що без підтримки Заходу Україна припинить існування. З його слів, для Європи буде краще, якщо Україна залишиться буферною територією між ЄС та Росією.

4️⃣ **Міністри фінансів країн "Великої сімки" (G7) так і не дійшли консенсусу щодо використання заморожених суверенних російських активів, попри тиск з боку Великої Британії та США, які наполягають на їхньому арешті.**

Парламент Швейцарії відмовився від приєднання країни до програми G7 щодо розшуку російських активів.

За оцінкою МВФ, **суверенний борг України до кінця року зросте до 94% ВВП**.

5️⃣ Супутникове мовлення України було паралізоване на кілька годин унаслідок кібератаки, не працювало понад 30 телеканалів.

6️⃣ Укренерго закликало населення країни до жорсткої економії електроенергії увечері через зростання споживання через похолодання.

7️⃣ Міністерство культури позбавило Арку Дружби народів у Києві статусу пам'ятки, що відкриває можливість її демонтування.

8️⃣ До рейтингу 100 найвпливовіших людей світу видання Time потрапила дружина російського опозиціонера ***Навальна***. Вона заявила, що Україна робить серйозну помилку, оскільки не підтримує "хороших росіян" та не допомагає їм.

До рейтингу також потрапив глава Офісу президента ***Єрмак***, але не сам Зеленський.

***

№ 2.627

Частина 1

Отже, сьогодні перша частина оцінки можливих (гіпотетичних) варіантів дій ворожого війська, протягом літньо-осінньої кампані 2024-го року. Спробуємо зрозуміти - ДЕ?

2024-03-27

Костянтин ***Машовець***

Я цілком можу поділяти ту точку зору, що якщо самі росіяни сказали "на Харьків", або навіть "на Київ"... то, власне, так й буде...

Можу, але не поділяю...

При плануванні та організації більш-менш масштабної наступальної операції (прийнаймні, оперативного рівня), очевидно, командування противника буде змушене, так чи інакше, врахувати цілий ряд ОБ'ЄКТИВНИХ факторів... про які, ті люди, які продовжують стверджувати, що буде саме "на Харків" чи "на Київ", замислюються мало, або взагалі - не замислюються...

1) - Наприклад, про різницю у розмірі потрібних (навіть, розрахунково) військ\сил для організації та проведення наступу, наприклад, на Торецьк... й на той же Харків...

Треба просто сісти та подумати - якщо для того, аби взяти Авдіївку вам потрібно перегрупувати (зосередити) ДОДАТКОВО дві загальновійськові армії (ЗВА) + майже у повному складі окрему танкову дивізію, не рахуючи купу інших, більш дрібніших формувань, то скільки військ вам буде потрібно зосередити для наступальної операції на Харків...?

2) - З іншого боку, навіть, якщо якось так, ніби ви факір-фокусник, зможете десь у себе "в рукаві" знайти такого роду "стратегічний сюрпрАЙЗ", то цілком серьйозно постане питання - як цього стратегічного й заздалегідь відгодованого "кроля" запхати НЕПОМІТНО у рукав чи циліндр...? Іншими словами, яким чином провести процес оперативного розгортання відповідних наступальних угрупувань НЕПОМІТНО для противника й так, щоб не викликати у нього передчасної настороги?

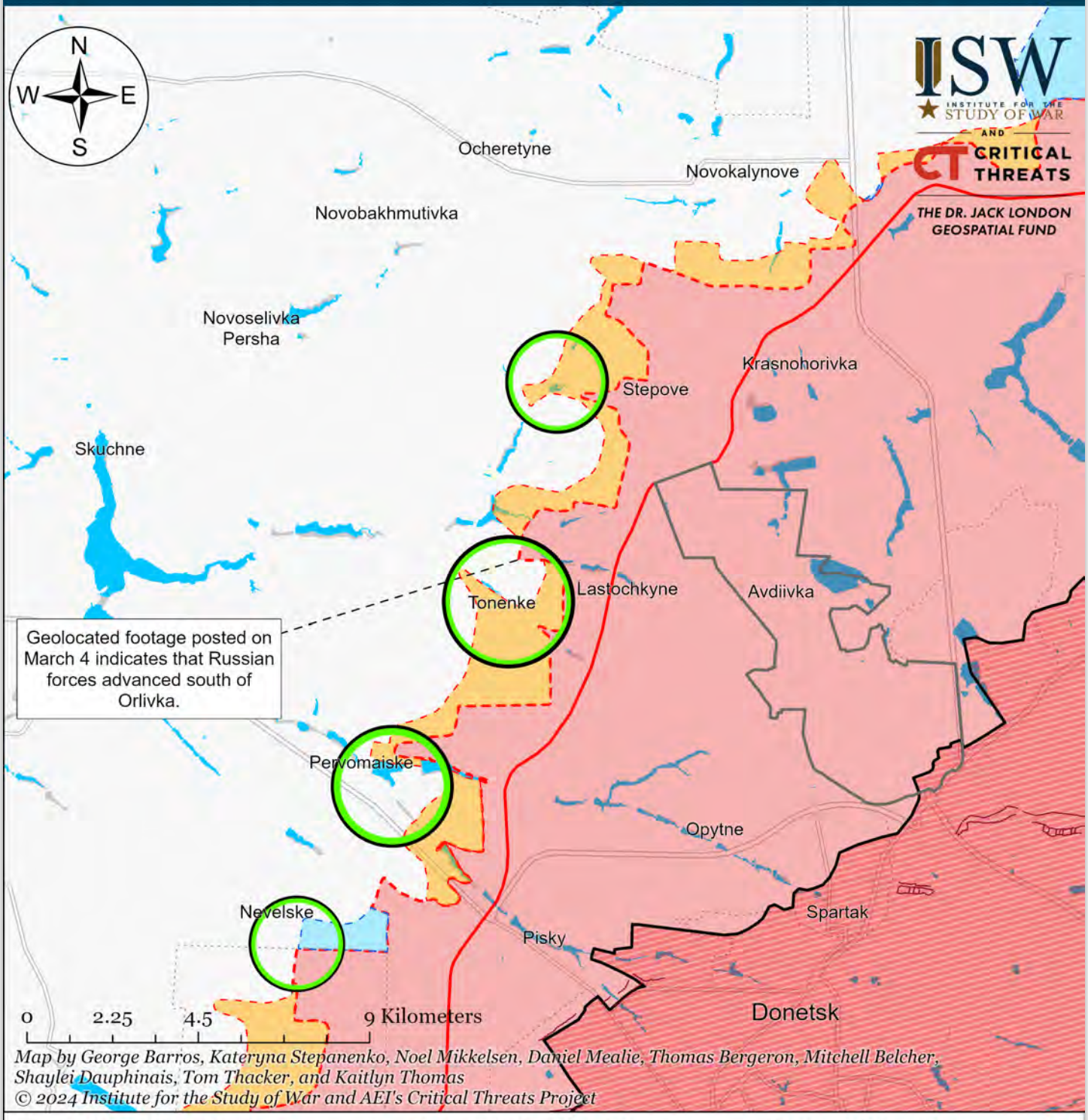
3) - Окрім цього, при виборі майбутнього операційного напрямку (зони) для свого наступу треба врахувати ще цілу купу факторів - від обрисів лінії фронту (зручні \ незручні), до умов та власної здатності забезпечити здійснення повноцінного матеріально-технічного забезпечення (МТЗ) наступаючих угрупувань всіми видами довольства (можливості створити відповідний ЗАПАС предметів МТЗ) нехай навіть у мінімально-необхідних обсягах та інженерного облаштування місцевості. Враховувати буде потрібно б а г а т о ч о г о -

погоду, рельєф місцевості у смузі майбутнього наступу, наявність та щільність цивільного населення й т.д. А головне - можливі варіанти та способи протидії з боку противника (ЗСУ)... який, звісно, також не буде меланхолічно спострігати за процесом вашого оперативного розгортання...

Саме, з огляду на це... й варто, поставити себе на місце

Assessed Control of Terrain near Avdiivka as of March 7, 2024, 3:00 PM ET

Map by George Barros, Kateryna Stepanenko, Noel Mikkelsen, Daniel Mealie, Thomas Bergeron, Mitchell Belcher, Shaylei Dauphinais, Tom Thacker, and Kaitlyn Thomas

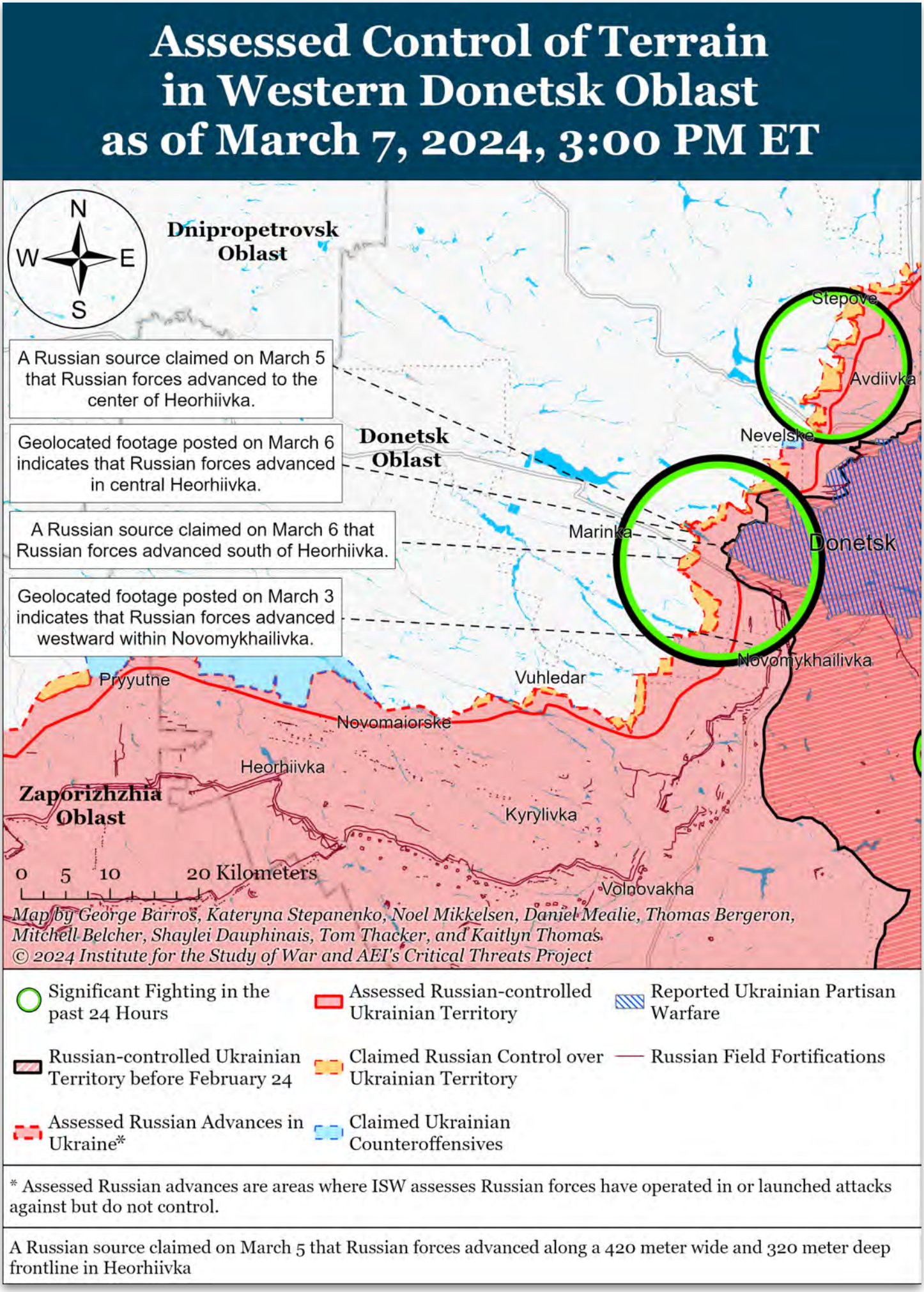
© 2024 Institute for the Study of War and AEI's Critical Threats Project

- Avdiivka City Limits
- Assessed Russian-controlled Ukrainian Territory
- Assessed Russian Advances in Ukraine*
- Claimed Russian Control over Ukrainian Territory
- Claimed Ukrainian Counteroffensives
- Russian Field Fortifications

* Assessed Russian advances are areas where ISW assesses Russian forces have operated in or launched attacks against but do not control.

Note: A Russian source, citing unspecified Ukrainian sources, claimed on March 3 that Russian forces advanced up to 900 meters wide and 450 meters deep in Tonenke.

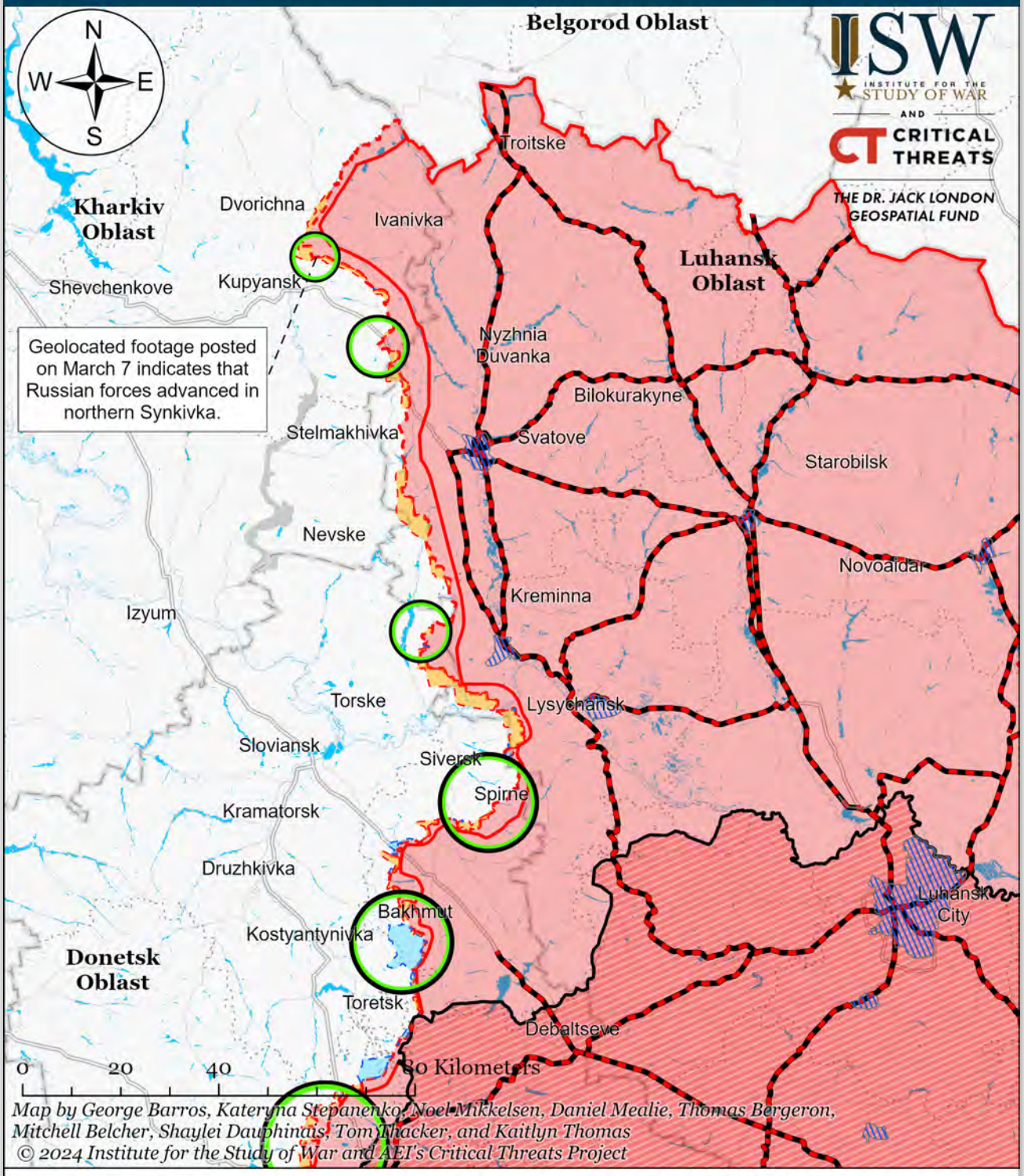
командування противника й спробувати визначити його логіку прийняття відповідних рішень.

Відмовляти противнику у такого роду здатності, вважаючи, що він приймає відповідні рішення, як йому заманеться, або "виключно з політичних міркувань"... як на мене - не дуже розумний спосіб визначення сенсу та змісту його подальших дій...

Assessed Control of Terrain Around Luhansk Oblast as of March 7 2024, 3:00 PM ET

Map by George Barros, Kateryna Stepanenko, Noel Mikkelsen, Daniel Mealie, Thomas Bergeron, Mitchell Belcher, Shaylei Dauphinais, Tom Thacker, and Kaitlyn Thomas

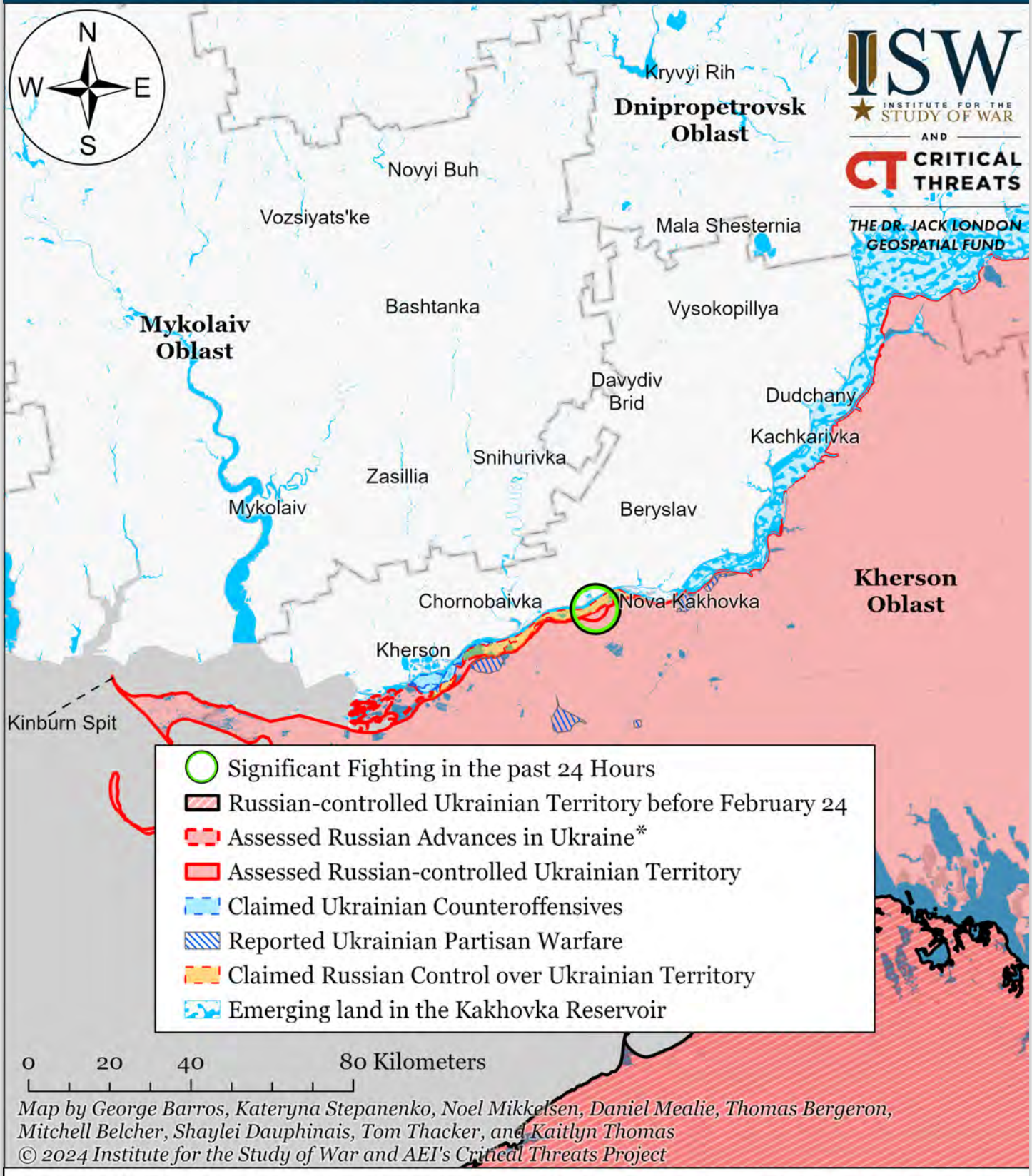
© 2024 Institute for the Study of War and AEI's Critical Threats Project

- Significant Fighting in the past 24 Hours
- Assessed Russian Advances in Ukraine*
- Claimed Ukrainian Counteroffensives
- Russian Ground Lines of Communication
- Assessed Russian-controlled Ukrainian Territory
- Reported Ukrainian Partisan Warfare
- Russian-controlled Ukrainian Territory before February 24
- Claimed Russian Control over Ukrainian Territory

* Assessed Russian advances are areas where ISW assesses Russian forces have operated in or launched attacks against but do not control.

Note: A Russian source claimed on March 3 that Russian forces advanced 200 meters north of Synkivka.

Assessed Control of Terrain Around Kherson and Mykolaiv as of March 7, 2024, 3:00 PM ET

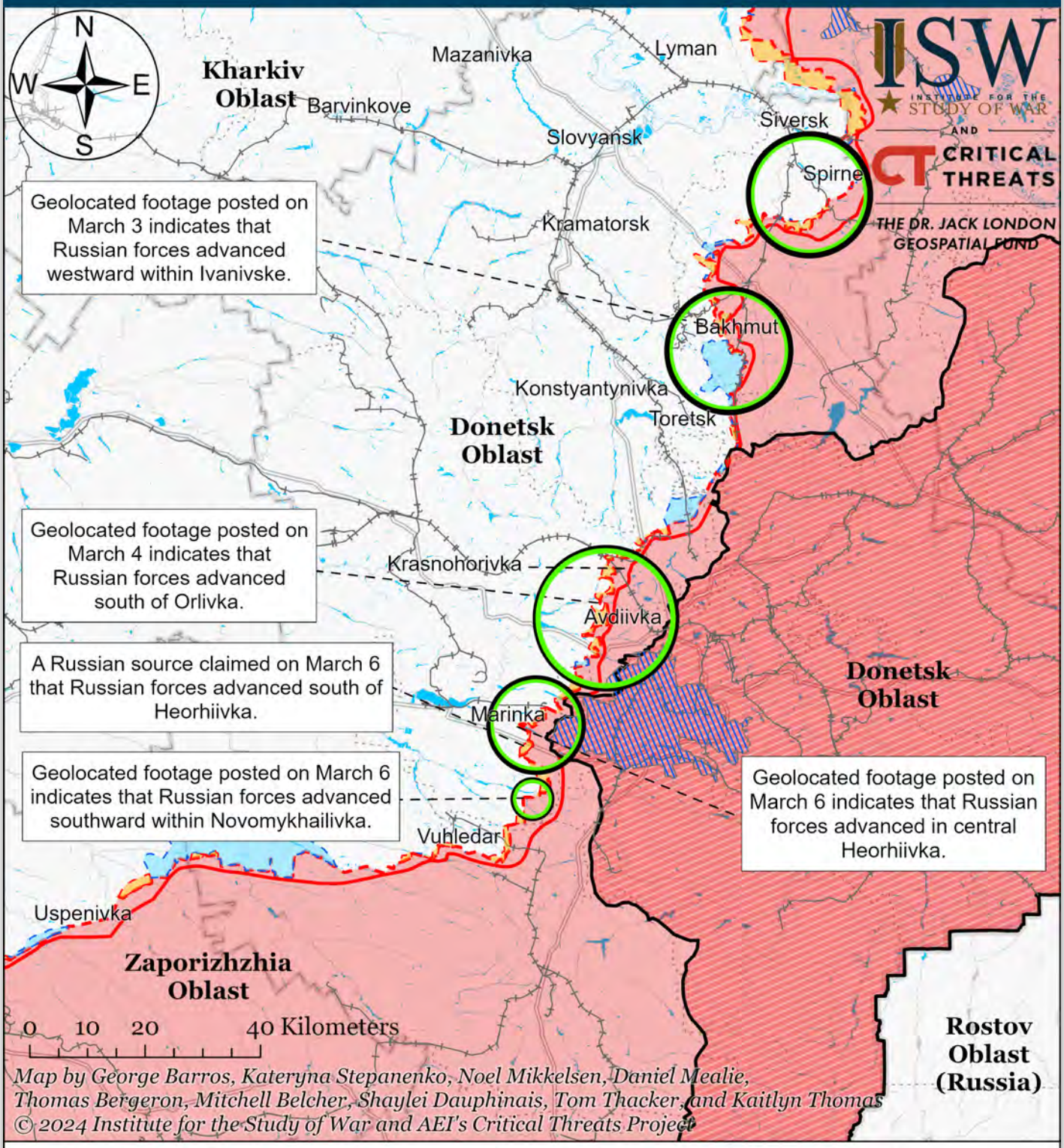

Map by George Barros, Kateryna Stepanenko, Noel Mikkelsen, Daniel Mealie, Thomas Bergeron, Mitchell Belcher, Shaylei Dauphinais, Tom Thacker, and Kaitlyn Thomas
© 2024 Institute for the Study of War and AEI's Critical Threats Project

* Assessed Russian advances are areas where ISW assesses Russian forces have operated in or launched attacks against but do not control.

Note: The Ukrainian counteroffensive layer displays areas previously assigned to the Russian control, Russian advances, or Russian claims layers where ISW now assesses that Ukrainian forces have established a presence beyond a short-term raid. Inclusion of an area on this layer does not imply that ISW assesses that the area is part of any upcoming Ukrainian counteroffensive operation.

Assessed Control of Terrain Around Donetsk as of March 7, 2024, 3:00 PM ET

Map by George Barros, Kateryna Stepanenko, Noel Mikkelsen, Daniel Mealie, Thomas Bergeron, Mitchell Belcher, Shaylei Dauphinais, Tom Thacker, and Kaitlyn Thomas
© 2024 Institute for the Study of War and AEI's Critical Threats Project

- Significant Fighting in the past 24 Hours
- Assessed Russian-controlled Ukrainian Territory
- Major Railroads
- Russian-controlled Ukrainian Territory before February 24
- Claimed Russian Control over Ukrainian Territory
- Reported Ukrainian Partisan Warfare
- Assessed Russian Advances in Ukraine*
- Claimed Ukrainian Counteroffensives

* Assessed Russian advances are areas where ISW assesses Russian forces have operated in or launched attacks against but do not control.

Нижче, я спробую навести, принаймні, два операційних напрямки, які у цьому контексті, на ДАНИЙ ЧАС, я вважаю найбільш ймовірними напрямками проведення противником наступальних дій відповідного рівня...

На мій погляд... це:

1) - умовний Краматорсько-Слов'янський напрямок...

2) - умовний Кураховсько - Вугледарський напрямок...

Звісно, обидва мають, як "+", так й "-"... у цьому відношенні.

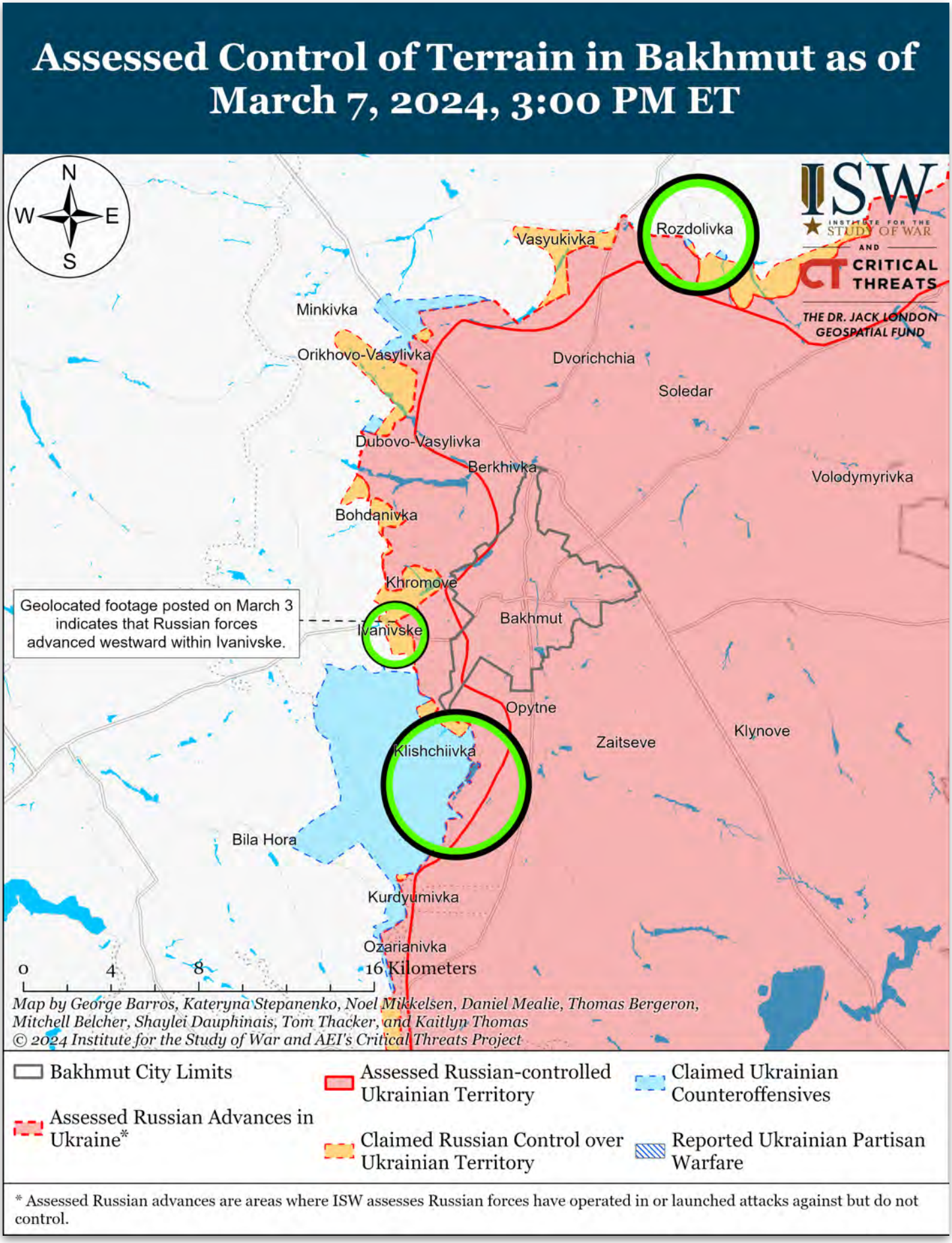
Однак, перш ніж ми їх оцінемо, спробуємо зрозуміти більш "загальні" стратегічні підстави розглядати саме їх...

- Обидва гіпотетичних напрямки вкладаються у загальну "стратегічну" концепцію ведення війни нинішні кремлівським режимом, більш-менш внятно ним артикульовану - вихід на адміністративні межі Донецької та Луганської областей України (відносяться саме до Східної операційної зони)...

- На цих напрямках ВЖЕ розгорнуті у складі угрупувань військ (УВ) противника "Запад", "Центр" та "Юг" більша частина всієї "Объединённой группировки вс рф на юго-западном твд" військ\сил). Сумарно, це 279-280 тисяч в\сл... що, в свою чергу, тягне за собою ціли ряд "бонусів та плюшек" для противника, у сенсі планування, підготовки та організації майбутніх наступальних операцій, принаймні, оперативного рівня...

- Розгром угрупувань ЗСУ на цих напрямках здатний привести противника "на ближні підступи" зі сходу до ключового "трикутника" Дніпро - Павлоград - Запоріжжя... що у стратегічному сенсі, не може не вплинути на подальшу здатність України вести війну. Й відповідно, наблизити кремль до "проміжної" цілі війни на даному етапі - отримання тимчасового перемирря на вигідних для нього умовах... На відміну від гіпотетичного "освобождения Харькова"... при здійсненні якого, цілком можливо й "надорватися", зважаючи на той обсяг та розмір військ(сил), який буде потрібно для цього задіяти...

Тепер, конкретно, щодо напрямків...

1. Ліквідація Кураховсько - Вугледарського виступу (плацдарму) ЗСУ потребуватиме від противника вирішення, принаймні, двох попердніх завдань - просунутись власне до району Курахово, а також зосередити у смузі 29-ї ЗВА (приблизно, район Новомайорське - Шевченко - Петрівка - Євгенівка) ЩЕ ОДНОГО наступального угрупування... Причому, у обсязі - не менше

армійського корпусу (АК), а по тверезій оцінці - не менше ще однієї загальновійськової армії...

На даному етапі, очевидно, противник ВЖЕ частково вирішує ці завдання. Зокрема, його 8-а ЗВА, силами 1-го АК, 20-ї та 150-ї мотострілецьких дивізій (мсд), при дієвій участи додаткових сил й засобів - 155-ї окремої бригади морської піхоти (обр МП) та 39-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр) 68-го АК наполегливо намагається пробитися по напрямку Мар'їнка - Георгіївка (у загальній дирекції на Курахово) та суттєво скоротити цей плацдарм ЗСУ з півночи (через Побєда, вздовж дороги Мар'їнка - Вугледар) та по напрямку Новомихайлівка - Костянтинівка.

Поточний сенс цих дій цілком зрозумілий - примусити українські війська відійти ЗА дорогу Мар'їнка - Вугледар на всій її протяжності. Однак, як на мене, не викликає сумніву той факт, що в разі досягнення противником, згаданих мною попередніх цілей (особливо, щодо прориву у район Курахово), російське командування, очевидно, почне розглядати на цьому напрямку можливості та шанси проведення "більш глибокої" операції...наприклад, через район с.Успенівка

Причому, очевидно, що активні дії саме на цьому напрямку для противника носять "гостро-актуальний" характер. Подальше "нависання" цього плацдарму ЗСУ над комунікаціями по дирекціям Донецьк - Маріуполь, Донецьк - Волноваха (й відповідно, існування можливості наносити по ним ураження, включаючи власне м.Маріуполь, відстань від передових позицій ЗСУ до його північної околиці складає десь 63-65 км та м.Волноваха, відповідний показчик - 16-17 км, достатньо широким спектром вогневих засобів) ну-у дуже "не подобається" противнику...

Тому, необхідність проводити активні, наступальні дії саме на цьому напрямку для нього є нагальною...

В свою чергу, у сенсі процеса оперативного розгортання наступальних угрупувань цей напрямок є достатньо зручним, звісно, до певної міри (особливо приховати його - не вийде, місцевість, як на передньому краї, так й у тактичному та оперативному тилах - достатньо відкрита й відповідно, "подверженна высокоточным ударам противника дальнобойными средствами").

Але, у плані наявності зручних комунікацій (в тому числі, рокадних, для здійснення маневру по фронту та перегрупувань), а також всебічного підвозу та накопиченню предметів МТЗ, включаючи морський варіант, через порти Маріуполя та Бердянська - існує достатньо розгалужена мережа...

Більше того, противник має можливість проводити процес оперативного розгортання своїх наступальних угрупувань на цьому напрямку, спираючись

на першу позицію свого головного рубежу оборони, який простягнувся від Новопетріківки до Волновахи, й від Волновахи до Олександрівки...

Єдина, але достатньо вагома складність - що возити усе це, буде доводитись переважно автотранспортом, залізничної мережі тут мало, й напрямки її функціювання - достатньо обмежані... й переважно, вона також "подверженна возмжности ударов противника дальнобойними средствами"...

Основні вузлові пункти МТЗпротивника, у цьому сенсі - Докучаєвськ, Волноваха, Старобешево, Петрівський район м.Донецька, Єгорівка.

Тепер, щодо оцінки/розрахунку обсягу потрібних військ(сил) для виконання цього завдання (вихід на рубіж Дачне - Шахтарське)...

Як на мене,

> **— противнику, принаймні, виходячи з досвіду минулих "операцій" російського командування, потрібно буде створити ДОДАТКОВО (до військ вже розгорнутих на цьому напрямку 8-ї та 29-ї ЗВА із приданими силами та засобами) 2 угрупування...**

Приблизно, у загальновійськову армію (звісно, у нинішньому, сучасному російському розумінні цього терміну) кожне...

Для цього існує, на сьогоднішній день, за тверезою оцінкою, рівно 2 способа...

> **1) - перегрупувати на цей напрямок відповідний обсяг військ з іншого напрямку, тобто зі складу ВЖЕ діючого стратегічного УВ зи-си ри-фи (як це було у випадку із Авдіївкою)**
>
> **2) - або скористатися стратегічними резервами, які зараз "только формируются и разворачиваются", й питання із РЕАЛЬНИМИ строками набуття ними бойових та оперативних спроможностей, скажімо так, виглядає, м'яко кажучи, дискусійно...**

Як на мене, перший варіант більш реалістичний, ніж другий...

Головним чином через головний фактор - час...

У цьому сенсі, він набагато кортьший, більш ефективний й дозволяє задіяти менший обсяг сил й засобів, ніж другий (що, в свою чергу, дозволить використовувати й тіж самі стратегічні резерви, але не в повному обсязі\що зробити достатньо складно, а частково...).

Але, прервемось (пІрІріф)... продовжемо завтра...

***

Частина 2

Продовжуємо... друга частина оцінки планів противника на кампанію 2024-го року...

Іншим, як на мене, ймовірним операційним напрямком наступу противника протягом літа - осені 2024-го року, може стати умовний Слов'янсько - Краматорський напрямок...

Виходячи з формальних, напів-офіційних "цілей війни", які періодично вкидує у інформаціний простір кремль, вони "стремятся защитить народ Донбасса". Тобто, принаймні, формально - вийти на адміністративні межі Донецької та Луганської областей України.

З цієї точки зору, на даний момент, Слов'янсько-Краматорська агломерація залишається єдиної більш-менш крупною міською агломерацією Донбасу під контролем України...

Іншими словами, виходячі, навіть, з політичної доцільності, пуйлу "треба брати" міста Слов'янськ та Краматорськ, щоб формально аргументувати розв'язання кількарічної кривавої бійні в Україні...

Звісно, що із реальними прагненнями кремлівського режиму у війні в Україні, це - лише привід... Але, якщо трохи спуститися вниз, на військово-стратегічний рівень, то сенс та логіка таких дій буде також - цілком зрозумілою...

Можливе зайняття противником району міст Слов'янськ та Краматорськ, очевидно, у цьому сенсі, різко погіршить становище СОУ, як у Харьківській області, так й по дирекції Павлоград - Дніпро... Тобто, зробить подальші перспективи ведення війни Україною загалом - достатньо складними...

Однак, оцінюючи перспективи противника, щодо можливості спланувати, організувати та провести значну за масштабами оперативно-тактичну наступальну операцію саме на цьому напрямку, треба врахувати цілу низьку факторів, які безпосередньо впливають на ці спроможності нашого ворога...

Їх можливо, умовно, поділити на дві великі групи - фактори загального (стратегічного) характеру й фактори, які визначаються конкретної обстановкою на даному напрямку...

До першої групи відносяться:

1) - Ситуація із формуванням та розгортанням стратегічних резервів противника. Я вже писав, про них, тому більш детально зупинятися на цьому не буду... Якщо коротко, то ситуація із цим у ворога достатньо, скажімо так, складна... В першу чергу, із "технічним фактором", й

відповідно із - "термінами та строками"...Цілком можливо, що "прийняти участь" у наступальній операції зможуть далеко не всі стратегічні резерви противника.

2) - Очевидно, також, військово-політичному керівництву ри-фи, поки що, не вдається повністю та "окончательно" зупинити військово-технічну співпрацю України із рядом її країн-союзників, як передумову їхнього "успешного большого наступления" цим літом. Хоча, звісно, значні складнощі у відносинах із головним нашим союзником (США), кремлю таки вдалося створити...

3) - Зірвати процес подальшого мобілізаційного розгортання українського війська, як фактор попереднього зниження спроможності ЗСУ чинити ефективний опір на визначеному напрямку(ах), кремлю також повністю не вдалося, хоча ну-у дуже значні перепони у цій сфері він таки створив...

Не в останню чергу, через значний табунок "кротів" та прихованих "воздыхателей кремля", яким вдалося окопатися у вітчизняних структурах та формуваннях, які мають пряме відношення до заходів мобілізаційного розгортання в Україні.

Ще один фактор - достатньо дивна позиція нашого вищого військово-політичного керівництва держави у цьому питання, яке явно "профілоніло усі строки"... ворушитися тут було й треба скоріше та активніше.

1) - Очевидно, що у сенсі оперативного розгортання своїх стратегічних резервів (які ще треба "доформувати" належним чином) на цьому напрямку й загалом, підготовки майбутнього району дій до власної крупномасштабної наступальної операції, командування військ противника зіткнеться із певними складнощами. Існуюча у нього, на сьогоднішній день, система управління (в першу чергу, на оперативному рівні), явно не відповідає майбутнім завданням (про це, поговоримо трохи нижче)... Тим більше, що саме зосередження та розгортання наступальних угрупувань не таке легке завдання, як декому здаться на перший погляд...

2) - Також, очевидно, що гіпотетична наступальна операція у бік Слов'янська та Краматорська повинна бути "ув'язана" із цілим рядом інших кроків на стратегічному рівні. Адже, сама по собі, вона навряд чи буде здатна докорінним чином переломити хід війни. Тому, її вплив та наслідки, у цьому сенсі, противнику треба буде "значно розширити"...

В першу чергу, вписавши її у своє стратегічне планування (іншими словами - ворогу потрібно буде ЗАЗДАЛЕГІДЬ визначитись із тим - для чого він її буде проводити, які дії він здійснить в рамках цього наступу на ІНШИХ напрямках й що він буде робити після її "умовно вдалого" завершення у сенсі своєї загальної сратегії ведення війни).

Портосівський підхід - "я дерусь, тому що я дерусь", тут явно не спрацює...

— Ворог вже був "під Слов'янськом", займаючи Ізюм... й спроба "взяти Слов'янськ" нахрапом лише тому, що "так треба", вже закінчилась для нього Харьківським погромом.

Саме небажання (ну або невміння) ув'язувати сенс своїх дій на одних операційних напрямках, з діями на інших, й веде до такого роду "погромів"...

Для Слов'нсько - Краматорського напрямку це стає ще більш актуальним, бо очевидно, що такого роду операція потребуватиме достатньо високого рівня взаємодії між, принаймні, двома угрупуваннями військ противника - "Запад" та "Юг" (адже операція явно буде відбуватися\якщо буде... на їх суміжних флангах), при цьому головні сили УВ "Юг" оперують значно південніше вказаного напрямку (якраз на Кураховсько - Вугледарському).

Тепер, щодо конкретної ситуації на даному напрямку...

- Першим, й на мій погляд, визначальним фактором є існування Сіверського виступу (ну або плацдарму, якщо комусь так більше подобається) ЗСУ. Іншими словами, приступити до практичного вирішення завдань на Слов'нсько-Краматорському напрямку противник без попереднього вирішенн "проблеми Сіверського виступу" просто не зможе.

В цьому, власне й полягає головна відмінність цього напрямку від Курахівсько - Вугледарського, який ми розглядали у попередньому огляді.

Допоки, передові підрозділи ЗСУ знаходяться у 8-и км від західної околиці м.Лисичанськ, утримують район м.Часів Яр, Костянтинівка та рубіж Лиман - Ямпіль..."брати" Краматорськ або Слов'янськ противник явно не може...

Тобто, **у командування противника є два шляхи (метода) проведення наступальної операції у бік Слов'янська та Краматорська**

1) — зробити проблему ліквідації Сіверського виступу частиною її загального плану (й відповідним чином діяти поетапно, спочатку ліквідувавши його), ну

2) — або спробувати не звертати уваги на це й наступати через Лиман та Костянтинівку, обходячи агломерацію з північного та південного сходу й сподіваючись відрізати наші війська у Сіверському виступі "чуть позже"...

На даний момент, противник силами угрупувань військ (УВ) "Запад" та "Юг" намагається, по суті, створити зручні попередні умови для обох варіантів.

1) - Веде наступ на Лиманському напрямку військами(силами) 20-ї та 25-ї загальновійськових армій (ЗВА), сподіваючись, очевидно, не тільки витіснити наші війська західніше р.Ч.Жеребець, а й "зачистити" усе Серебрянське лісництво...

2) - Наполегливо силами УВ "Юг" (2-й та 3-й АК + 98-а повітряно-десантна дивізія\пдд) намагається пробитися у м.Часів Яр та у бік Костянтинівки.

На сьогоднішній день, противник ще дуже далекий від досягненнях цих "проміжних" результатів.

Бої на нашому плацдармі р.Ч.Жеребець та західніше й південно-західніше м.Бахмут носять "крайне ожесточённый характер". Темпи просування передових підрозділів противника на вказаних напрямках такі, що сподіватися на те, що вони "встигнуть у встановлений термін" (тобто, за певний час ДО початку оперативного розгортання своїх наступальних угрупувань), противник поки не може...

По суті, зараз командування противника (УВ "Запад" та "Юг") намагаються зайняти найбільш зручні райони оперативного розгортання своїх майбутніх наступальних угрупувань для проведення гіпотетичної Слов'янсько - Краматорської наступальної операції .

Приблизно це:

1) - Зелена Долина - Колодязі - Лиман - Дробишеве (для північного фасу)

2) - Стінки - Новодмитрівка - Костянтинівка - Осикове (для південного фасу)

Але те йому, поки що, не вдається...

— Вийти у вказані району й взяти їх під свій контроль противник, поки що, не може...

Наскільки я розумію, у сенсі проведення будь-яких наступальних дій у бік Краматорська та Слов'янська, у командування противника існує й так званий "спрощений", ну або "альтернативний" план.

Його зміст полягає у поступовому витісненні наших військ з самого Сіверського виступу (вихід на рубіж Сіверськ - Званівка зі сходу та південного сходу).

Над цим зараз "працють" частини та підрозділи 106-ї повітряно-десантної дивізії (пдд) противника, а також його 2-го армійського корпусу (АК) зі складу 8-ї ЗВА... Їх останні спроби наступати на с.Виїмка, по дирекції Золотарівка - Верхньокам'янське, а також "зачистити" Білогорівка (верхн.) явно про це свідчать.

З одночасним проривом у бік м.Лиман зі сходу та північного сходу, над чим зараз "працюють" війська 20-ї та 25-ї ЗВА зі складу УВ "Запад".

Я так розумію, що на думку російського командування **це також "суттєво його наблизить" до Слов'янська та Краматорська й створить зручні "стартові" умови для організації та проведення більш широкого наступу у вказаному напрямку.**

Ще одним вирішальним фактором для противника, щодо проведення гіпотетичної наступальної операції на Краматорсько-Слов'янському напрямку, стане визначення її розмаху та "глибини охвату"...

Й зрозуміло чому саме - це суттєво вплине на обсяг та розмір наступальних угрупувань, які потрібно буде розгорнути у відповідних районах.

У цьому сенсі існує два варіанта.

1) — Так би мовити, програма "максімум", із спробую максимально широко охопити (обійти) район Краматорсько - Слов'янської агломерації - через Костянтинівку та Дружківку з півдня та Святогорск та Лиман з півночі...

2) — Ну й програма "мінімум" - просто "ломитися" вздовж дороги Е-40 через Привілля та Ніканоровку у бік Краматорська, а також зачистити усе Серебрянське лісництво й спробувати взяти Ямпіль та вийти на Сіверськ з півночі.

Обидва варіанта потребуватимуть зосередження наступальних угрупувань різного обсягу та розміру...

Якщо у другому випадку можна буде обмежитись 1-2 мотострілецькими дивізіями (мсд), якими треба буде посилити 25-у ЗВА та однією ЗВА, яку потрібно буде розгорнути у смузі наступу північної частини УВ "Юг", то у першому... за досвідом Бахмутської та Авдіївської операцій, потрібно буде ДОДАТОВО, як мінімум, 2-3 загальновійськових армії та й ще передбачити певні війська(сили), наприклад у вигляді 1-2 мсд (ну або цілого АК) для забезпечуючих дій у південно-західному напрямку...

Я, звісно, допускаю... що противник "якісь" стратегічні резерви наштампує до літа... але, ще раз повторюсь - не факт, що вони у повній мірі набудуть

бойових та оперативних спроможностей. Й потім, треба врахувати, що й на інших операційних напрямках - навряд чи наступить "благодать и благолепие"...

Й на завершення...

У третій, завершуючий частині наших оцінок МОЖЛИВИХ планів противника на кампанію 2024-го року, ми коротко розглянемо можливості противника організувати, якесь "бамболейло" на інших операційних напрямках...

Це станеться післязавтра...

***

Частина 3

Тож, сьогодні продовжуємо оцінку операційних напрямків, щодо можливих активних дій противника, протягом кампанії 2024-го року...

2020-04-01

У минулих двох частинах, я намагався гранично коротко змалювати свої аргументи, стосовно, тих, які я вважаю найбільш небезбечними у цьому сенсі...

Сьогодні розглянемо ті, які залишились...

Тобто ті, на яких широкомасштабні наступальні дії противника, як на мене, менш ймовірні, ніж на вказаних мною раніше...

Умовно, їх можливо поділити на дві групи...

1) **- Північна та північно-східна операційна зона...**

2) **- Південна операційна зона...**

Так, до першої відносяться ті напрямки, які маються на увазі, коли мова в черговий раз заходить про "наступ на Київ (Чернігів)", або про "штурм Харкова"...

До другої - Запорізький, Павлоградський та Херсонский (для нас це, відповідно, Придніпровський, Мелітопольский та Бердянський)...

Отже, стосовно "повернення" росіян "під Київ"...

На даний момент, це виглядає, м'яко кажучи, проблематичним...

1) — Справа полягає, навіть, не стільки в тому, що **для цього командуванню противника доведеться провести значне за масштабами СТРАТЕГИЧНЕ перегрупування своєї "Объединённой группировки вс рф на юго-западном твд", скільки в тому, що для цього йому буде потрібно буде мати, що саме "оперативно розгортати"...**

З цим, у противника (враховуючи встановленні ним же строки - початок\середина літа) існують очевидні та явні складнощі...

Більше того, росіянам при цьому доведеться врахувати у своїх діях ще дві особливості, якщо їм знову захочеться "Киев за 3 дня"...

2) — **Доведеться, якось усе це "легендіровать",** особливо враховуючи той факт, що, принаймні, одне ударне угрупування, в рамках підготовки такого роду наступальної операції, таки доведеться розгортати знову на території Білорусі... з усіма "витікаючими" наслідками...

3) — **Дуже актуальним також постане питання прихованості всього процесу оперативного розгортання ударних угрупувань російських військ.** Звісно, можна знову "запланировать крупномасштабные совместные российско-белорусские манёвры", ну або "в связи с обострением международной обстановки резко усилить совместную межвидовую группировку войск". Тут можливо "погратися" у якісь "коварные планы злобной НАТ-ы" у Польщі чи країнах Балтії, але насправді, це навряд чи когось введе у оману...

Якщо розглядати більш-менш реальні плани та сценарії таких дій противника, саме з півночі, то я би скоріше вів мову не про Київ, а про Чернігів...

Ймовірно, цей плЯн виглядав би наступним чином...

1. **Два угрупування** (кожне - не менше однієї загальновійськової армії\ЗВА, додатково підсиленої 1-2 мотострілецькими дивізіями\мсд, або до 3-х окремих мотострілецьких\танкових бригад) + 2 тактичні угрупування повітряно-десантних військ (пдв)... по повітряно-десантній дивізії (десантно-штурмовій) кожне, або у "альтернативному варіанті" - по 2 окремій десантно-штурмовій бригаді (одшбр).

2. Перше зосереджується та розгортається на південний захід від м.Гомель (умовно, район - Речица - Холмеч - Брагин - Хойники), на правому березі р.Дніпро...

3. Друге - район - Новозыбков - Климово - Чуровичи - Злинка, на території, власне ри-фи (Брянская обл.)...

4. Перше діє по генеральній дирекції Любеч - Чернігів, частиною сил у бік Славутич, прикриваючи основні сили з півдня...

5. Друге - наступає через Сновськ и Городня, намагаючись переізати дорогу Чернігів - Сосниця...

Орієнтовна чисельність обох угрупувань (мінімальна - 80-90 тисяч в\сл, оптимальна - до 110-120 тисяч)...

Розподіл сил й засобів...

— перше угрупування - 40%, друге - 60%...

Ще раз повторю, усе це - виключно умоглядно...На даний момент, всього цього в реальності не існує... й дуже "дискусійно", що взагалі з'явиться...

Тепер, "за Харків"...

Очевидно, що першочерговим етапом такого роду наступальної операції, командування противника буде вважати просування своїх військ західніше та північно-західніше міста, а саме до рубежу Котельва - Валки.

Але для цього, йому буде потрібно спочатку "взяти" 2 достатньо потужних вузла оборони - ***Охтирка*** та ***Богодухів***...

Існує, як мінімум 2 момента, які суттєво ускладнюють противнику досягнення цих цілей...

1) - Для цієї гіпотетичної операції, й тільки на одному цьому операційному напрямку (я маю на увазі наступ північно-західніше та західніше Харькова) противнику знадобиться, за тверезою та адекватною оцінкою, не 1-2 загальновійськових армії, а як мінімум - головні сили цілого округу...

2) - Окрім цього, очевидно, що сам цей "наступ", має й буде надалі мати сенс, виключно тоді, коли противнику вдасться "шагнуть ЗА Оскол" (тобто досягнути рішучих та "глибоких" успіхів на Куп'янському напрямку), як мінімум досягнути рубежу Чугуїв - Первомайский... На даний момент, про це, навіть, й мови немає...

Діючі на цьому напрямку головні сили УВ "Запад", у вигляді 1-ї танкової армії (ТА) та 6-ї загальновійськової армії (ЗВА) противника продовжують "брати Синьківку" та намагаються зайти у тил й фланг декільком українським батальйонам, які обороняються по рубежу Іванівка - Котлярівка.

Й судячи із темпів цього наступу, відбувається то, скажімо так, не дуже успішно для противника...

Більше того, нещодавні рейди РДК, ЛСР та Сиббата... хоча, на перший погляд відбувалися на "випадкових" ділянках та напрямках у Белгородской та Курской обл. ри-фи, однак насправді, були далеко не рандомними...

Якщо накласти їх на уявну мапу найбільш ймовірних районів оперативного розгортання наступальних угрупувань противника у гіпотетичних операціях на Сумському, або Харьківському напрямках... то вони якимось "дивним" чином співпадуть...

Наприклад, Грайворонский та Шебекинский райони Белгородской обл. є найбільш зручними у цьому відношенні. Іншими словами, російські добровольці зі складу ЗСУ "отнюдь не от балды" обирали ділянки та напрямки своїх дій на російській території...

Таким чином,

підсумуємо за першу (північну) групу операційних напрямків, де існує, бодай, мінімальна ймовірність організації та проведення противником оперативної наступальної операції...

1) - "на Київ" - малоймовірно... й непомітно це, навіть, підготувати неможливо, скоріше "на Чернігів", але також..."без Білорусі" - не провести...

2) - "на Харків" - так само... треба ну-у ду-уже багато військ (які на даний момент, й навіть, на "середину лета") витягнути "з цилиндра" кремль просто не зможе... окрім того, без "увязывания" цієї гіпотетичної операції з діями на інших операційних напрямках (в першу чергу, на Куп'янському) означає - поставити її під дуже великий знак питання...

Щоб було зрозуміло, наскільки це все складно для противника - наведу деякі цифри...

> 1) — Все УВ "Запад", яке намагається "активно діяти" зразу на двох операційних напрямках - на Куп'янському та Лиманському, приблизно складає десь 81-82 тисячи в\сл (це все разом - з тилами, штабами й "военно-полевыми борделями"\жартую)...

Однак, це БЕЗ, так званого угрупування прикриття кордону...

А воно, хоча й управляється саме УВ "Запад", але, в свою чергу

> 2) — складає ще десь 35-36 тисяч "тушок"... розгорнутих у 3-х областях - Брянской, Курской и Белгородской...

Причому,

> 3) — це угрупування веде ЧАСТКОВО (тобто на окремих ділянках та тактичних напямках), м'яко кажучи, не дуже успішні активні (мається на увазі, наступальні) бойові дії на відтинку, приблизно у 145-150 км... у південно-східній частині Харьківської та північної частини Луганської обл. України... силами зразу 4-х армій (1-ї ТА, 6-ю, 20-ю та 25-ю ЗВА)

При цьому,

> 4) — противник вимушений, час від часу, їх зупиняти... через "піар-рейди" РДК, ЛСР та Сиббата у обсягу кілька сот\десятків бійців на територію Курской та Белгородской обл.

1. Як ви, шановні читачі, думаєте... скільки й яких "сил й засобів" противнику, в таких умовах, треба буде "оперативно розгорнути" у відповідних районах, щоб, бодай, спробувати тільки "просто нависнуть на флангах" міста Харків (другого за розміром в Україні)... де передбачається глибина та розмах операції у десятки кілометрів?

Це, по-перше...

А по-друге...

2. де й звідки їх СТІЛЬКИ взяти (включаючи - їх озброєння, оснащення та підготовку, на кажучи про МТЗ - починаючи з накопичення відповідних ЗАПАСІВ, починаючи з палива та боєприпасів, закінчуючи кров'ю для переливання у медсанбатах, продовольством й формою одягу)...?

Й головне

3. ЯК ВСТИГНУТИ усе це зробити ДО ПОЧАТКУ ЛІТА?

На сьогодні все... nIpIpiФФ...

завтра-після завтра заключна частина оцінки - ***Південна операційна зона***

***

№ 2.628

Частина 1

Отже, сьогодні оцінюємо можливі дії противника, протягом кампанії 2024-го року, у Південній операційній зоні...

2024-04-03

Машовець

Той факт, що головним сенсом минулої кампанії противника у Південній операційній зоні було - утримання ним у "недоторканному" стані сухупутного "коридору" між Донбасом та Кримом мало що міняє у його загальній стратегії ведення війни на сучасному етапі...

Насправді, якась "особлива роль" окупованих територій Херсонської та Запорізької областей України, у цьому відношенні, має сенс лише як обв'язкова умова забезпечення необхідного рівня "устойчивости" оборони окупованого півострова Крим...

Логіка тут цілком зрозуміла та відома, причому ще з часів протиборства російської та Османської імперій у північному Причорноморрі та на території півострова Крим.

Якщо коротко, то її можливо змалювати одним реченням - без материкової території, прилеглої до пів-ва Крим, він сам перетворюється на "чемодан без ручки".

З тих часів, у цьому відношенні, мало що змінилося, не дивлячись на різного роду "мостовые переходы", "трассы федерального значения" та "розширения портов" у Криму. Якщо ви не контролюєте прилеглі до Криму території Херсонської області, або північне Приазовьє... то все це, в першу чергу у військовому відношенні, як-то кажуть - до лампочки... у кінцевому рахунку, Крим ви не утримаєте...

Ось чому, для кремля так важливо та "життєво необхідно" утримувати цей коридор...

Інший аспект, який має значний вплив (стратегічного рівня) на ситуацію, це - можливість використання противником Південної операційної зони для вирішення двох зі своїх основних стратегічних завдань:

1) - пробитися до промислового "серця" України - зв'язки Дніпро-Запоріжжя та прилеглих територій (включаючи Кривій Ріг, Нікополь, Дніпродзержинськ, Марганець й т.д.)

2) - відрізати Україну від її морської "брами" - Одеси та Миколаїва (із проривом до своїх "друзів" у Придністров'ї)...

Досягнення обох, чи бодай однієї з них - дуже суттєво, якщо не критично, вплинуло би на подальшу можливість нашої держави вести війну загалом...

Тому,

— коли ми оцінюємо перспективи планування, організації та ведення противником якихось масштабних наступальних\оборонних дій на цьому напрямку, ці речі, як на мене, треба враховувати у першу чергу...

Тепер, про поточну ситуацію та подальші перспективи...

На даний час, у цих напрямках оперує два оперативно-стратегічних угрупування противника (УВ) "Днепр" та "Восток". Експеремент із виділенням в окреме угрупування тієї частини військ (сил), яке діяло й продовжує діяти на Оріхівському (Запорізькому) напрямку, в самостійне угрупування ("Запорожье"), наскільки я зрозумів, закінчився

— Війська 58-ї загальновійськової армії (ЗВА) із приданим їй угрупуванням повітряно-десантних військ (пдв) у вигляді 7-ї та 76-ї десантно-штурмових дивізій, включені до складу УВ "Днепр" й на даний час продовжують свої спроби "відновити положення", яке існувало до минулорічної спроби СОУ прорватися на Токмацько-Мелітопольскому напрямку саме у складі УВ "Днепр", під "крилом" генерала Теплинського...

В свою чергу, УВ "Восток", по суті, займається тим самим на напрямку Старомайорське - Велика Новосілка... але на додаток до цього, скоріш за все, готується до участі своїм правим флангом у дуже ймовірному наступі на Вугледарсько-Кураховському напрямку...

Кожне з цих УВ діє на двох, відносно самостійних операційних напрямках, кожне.

1) — УВ "Днепр" на Херсонському (для нас це Придніпровський) та Запорізькому (для нас це Мелітопольский)...

2) — УВ "Восток" на Гуляйпольскому (для нас він Пологівський) та Времіївський (для нас це Старомлинівський)...

До складу першого входять 58-а, 18-а, 49-а ЗВА + 14-й армійський корпус (АК) та угрупування пдв зи-си ри-фи (3 десантно-штурмових дивізії - 7-а, 76-а та 104-а).

В свою чергу, УВ "Восток" складається із "набору" загальновійськових армій Східного воєнного округу (Сз.ВО) - 5-а, 29-а, 35-а та 36-а ЗВА + 2 окремих бригади морської піхоти (обр МП) зі складу балтійського та тихоокеанського флотів (336-а та 40-а обр МП відповідно).

Загалом, у складі цих двох УВ діє приблизно до 180-182 тисяч російських військовослужбовців, які мають на озброєнні десь:

1) - трохи більше 1.000 танків (приблизно 1.070-1.080 одиниць)

2) - до 1.750 одиниць бойових броньованих машин (ББМ)

3) - до 1.210 одиниць артилерійських систем (АС), починаючи з калібру 100-мм

4) - близько 300-310 одиниць реактивних систем залпового вогню (РСЗВ)

5) - й у їхній смузі оперують до 4-х тактичних груп РВіА, які мають загалом до 20-и пускових установок (ПУ) оперативно-тактичного ракетного комплексу (ОТРК)...

Є ще окреме угрупування, яке називається "Группировка обороны Крыма", яка нараховує близько 13.5 тисяч військовослужбовців, але в них мало танків та ББМ... разом, десь до 80-82 одиниць

У зонах відповідальності обох російських армійських угрупувань у Південній операційній зоні дієї також й угрупування "федеральной службы войск национальной гвардии" (фсвнг), так звана "россгвардия" . Разом із їх кримським "філіалом" це - десь до 14 тисяч карателів, із приблизно 225-230 ББМ та більше 520 одиниць автотранспорту, включаючи броньований... Також вони мають більше сотні АС (до 110-и одиниць) та навіть свою авіацію - 7-8 транспортно-бойових вертольотів.

Якщо оцінювати можливість організації противником крупномасштабного (принаймні, оперативного рівня) наступу у Південній операційній зоні, то ми повинні виходити з цілого набору факторів, які можуть вплинути (й вже впливають) на це, не тільки у негативному, чи в позитивному сенсі... а й мають сенс для цього у відношенні вибору конкретного операційного напрямку.

1) — Назвемо перший з них "фактор Дніпра"...

Очевидно, що організація наступу на Херсонському напрямку буде для противника пов'язана із цілим рядом складнощів - від необхідності зробити вагомою (чи навіть головною) частиною цього плану операцію із форсування Дніпра, захоплення та утримання плацдармів на його правому березі (причому, явно не тактичного масштабу)... до необхідності попередньо "вирішити проблему" із українськими плацдармами на лівому березі річки.

Більше того, очевидно, що для того аби підготувати та провести такого роду операцію потрібно попередньо "взяти під контроль" саму пойму, або більшу її частину (особливо на напрямку форсування\наступу), Дніпра...

Із всім цим, у противника, на даний час, існують суттєві проблеми й надія на те, що до умовного часу "Ч" (коли за розрахунками буде "готова" основна кількість його, так званих, стратегічних резервів, від кінця весни до кінця літа) - ну дуже мала...

2) — Фактор, який можемо назвати "глибина тилу"...

Для того, аби організувати та провести, бодай, оперативну наступальну операцію, противнику буде потрібний відповідний район для оперативного розгортання військ (зосередження та розгортання у бойві порядки наступальних угрупувань).

У зонах відповідальності УВ "Днепр" та "Восток" середня ширина коридору між передовими позиціями ЗСУ та узбережжям Азовського моря коливається в межах 80 -110 км.

Тобто,

> **— зосереджувати та розгортати війська доведеться у зоні гарантованого ураження дальнобійними засобами ЗСУ, причому на порівняно відкритій місцевості.**

Я десь 1-1.5 тому писав, що

> **— російське військове командування, свого часу, припустилося стратегічної помилки (або, за власним бажанням, або при дієвій участі ЗСУ), "обмеживши" саме цієї шириною сухупутного коридору між Кримом та Донбасом...**

Як виявилось, у реальності...

> **— її просто недостатньо для "комфортного" оперативного розгортання значних у обсягах угрупувань військ, особливо, наступального характеру...**

Готуючись до наступальної операції на цих напрямках, противнику доведеться затащити у цю смугу купу ДОДАТКОВИХ військ, створити ДОДАТКОВІ запаси предметів матеріально-технічного забезпечення. Причому, спробувати це зробити непомітно для противника (для ЗСУ зокрема та СОУ загалом), аби досягти ефекту оперативної раптовості. Як на мене, для цього противнику доведеться докласти майже "нечеловеческих" зусиль...

Мало того, що все це пробивається дальнобійними та високовлучними засобами ураження ЗСУ (починаючи з М142 та М270), закінчуючи авіаційними засобами, так тут достатньо активно діє мережа наших спеціальних та розвідувальних служб... в тому числі, в районах основних транспортно-комунікаційних "вузлів", включаючи порти Азовського узбережжя.

Це, за великим рахунком - степ... із усіма витікаючими...

> — Залізниці, яка є основним засобом МТЗ російських військ на оперативному рівні, тут - мало. Це означає, що його основний обсяг

ворогу доведеться таскати "автомобільними дорогами общего пользования"...

— складувати, накопичувати та перевалювати запаси МТЗ у заздалегідь й добре відомих нашому війську місцях. Це стосується й палива, й боєприпасів й всього іншого...

Так, я в курсі, що **ворог зараз активно намагається розбудовувати у Приазов'ї залізничну мережу, частково відновлювати її західніше Волновахи...**

Але, очевидно,

— до моменту "готовності" своїх стратегічних резервів він це встигнути не вспіє...

Однак, звісно, є й фактори, які спрощують противнику підготовку та проведення наступальної операції у вказаній зоні...

Наприклад,

1) — відсутність необхідності тащити сюди значні у розмірах формування. Тут вже розгорнуті 7 загальновійськових армій + головні сили 14-го АК та відповідні угрупування пдв та морської піхоти (3 дшд та 2 окремих бригади).

Тому,

2) — процес оперативного розготання наступальних угрупувань противника МОЖЕ відбуватися простіше й значно коротше - шляхом поступового нарощування чисельності ВЖЕ розгорнутих формувань. Формально, йому не потрібно буде перетаскувати сюди додаткові армії та армійські корпуси...

3) — Батальйон за батальйоном, рота за ротою... у потрібні місця, "перекатом", окремо від штатного ОВТ, непомітно для нашої розвідки та систем моніторінгу. Й бац, вже у потрібному місці "намалювалась" додаткова дивізія, АК і т.д.

Більше того,

4) — противник це може робити опираючись на підготовлену систему оборони, що значно спрощує йому дії із прикриття процесу оперативного розгортання своїх наступальних угрупувань, практично повністю виключаючи будь-які активні (мається на увазі, наступальні) дії ЗСУ по зриву процесу оперативного розгортання своїх резервів, за виключенням, власне, вогневого ураження...

З тим же "фактором Дніпра"...

Очевидно, що

1) — в разі прийняття рішення про наступ у бік Запоріжжя (що є найбільш ймовірним, зі всіх гіпотетичних операційних напрямків в даній зоні, разом із участю військ правого флангу УВ "Восток" у можливій Вугледарсько-Курахівський наступальній операції),

2) — противник може обрати напрямок Степногірськ - Григорівка, з одночасними діями через Щербаки (у бік Комишувахи), прикрившись з лівого флангу Дніпром, й одночасно обходячи із заходу Оріхівський вузол оборони ЗСУ... до певної міри - зручно... як з точки зору комунікації з Криму (що спрощує процес розгортання наступальних угрупувань), так й з точки зору кількості та обсягу військ, які доведеться задіяти для цього...

До речі, від передових позицій противника в районі с.Кам'янське до південої околиці м.Запоріжжя - 27.4 км по прямій... це цілком співставне із відстанню від наших передових позицій в районі Роботине (де зараз противник активно атакує) до північної околиці м.Токмак (21.5 км)

На завершення, певний розрахунок обсягу сил й засобів противника, які йому потрібно буде задіяти на двох найбільш ймовірних операційних напрямках, у випадку прийняття рішення на проведення наступальної операції у Південній операційній зоні...

1) - Запорізький напрямок - до військ вже розгорнутої 58-ї ЗВА, противнику буде потрібно "додати" - до 2-х мсд, або до 3-4-х омсбр (цілком можливо, що для цього він задіє війська 49-ї ЗВА, тобто здійснить перегрупування військ ВНУТРИ УВ "Днепр") + до одного АК зі складу стратегічних резервів...

2) - Умовно Кураховський (або Андріївський) напрямок, правий фланг УВ "Восток" в рамках наступальної операції УВ "Юг" (хоча може бути й більш "глибше" - на Велику Новосілку, але це буде мати сенс лише тоді, коли УВ "Юг" вийде до Покровська, а про це зараз взагалі не варто вести мову). В цьому випадку, найбільш ймовірно сюди буде перегрупована якась ЗВА (скоріш за все, з "новосформованих")...

Таким чином, можемо зробити висновок...

3) - Організація та проведення противником наступальної операції, бодай, оперативного рівня у Південній операційній зоні малоймовірна, але цілком можлива... "Сподвигнуть" противника на це, може два "соображенния" - бажання повністю "зняти загрозу" Криму, або перпективи досягнення успіху у Східній операційній зоні на Покровському чи Краматорському напрямках.

4) - Найбільш вірогідним напрямками є - Запорізький, Вугледарсько-Курахівський (або як альтернатива - на Шахтарське та Андріївку), Гуляйпольский...

Якщо, загалом, то як на мене,

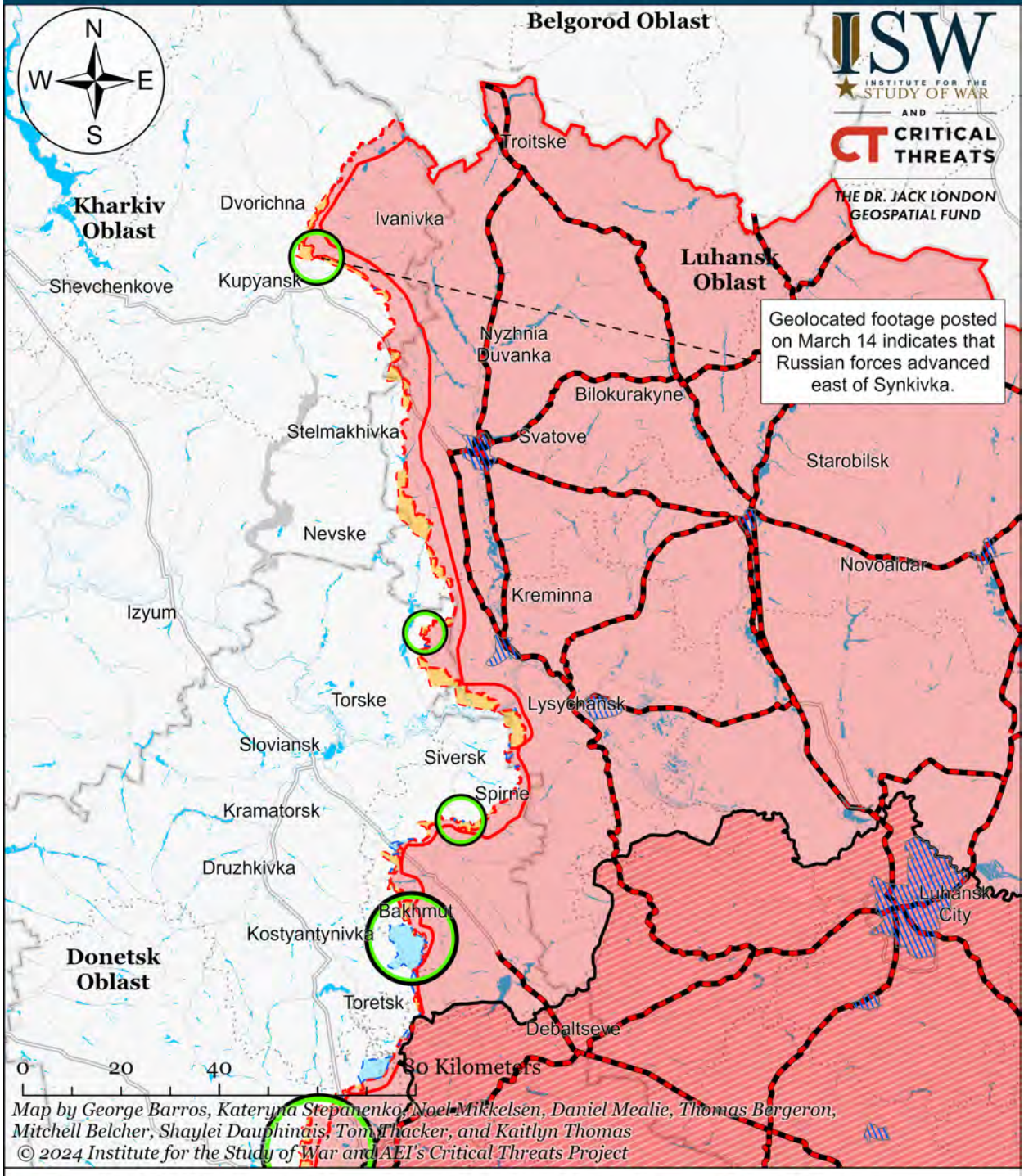
1) **— у Південній операційній зоні сконцентрувався на двох речах - розвідка\моніторінг оперативного тилу противника + наполеглива підготовка оборони на визначених напрямках (в першу чергу на Запорізькому, у другу - на ділянці від Старомайорського до Вугледару)...**

2) — Профілактичні удари дальнобійними засобами по основним транспортним та логістичним вузлам у самому "коридорі" також не завадили би, особливо у відношенні мостових переходів...

***

Частина 2. Огляд...

Assessed Control of Terrain Around Luhansk Oblast as of March 18, 2024, 3:00 PM ET

* Assessed Russian advances are areas where ISW assesses Russian forces have operated in or launched attacks against but do not control.

Note: A Russian source claimed on March 15 that Russian forces advanced 300 meters in the area east of Yampolivka and Terny between March 13 and 14.

2024-04-09

Машовець

сьогодні поговоремо про УВ "Центр", яке діє на Торецькому та Покровському напрямках... а також частково - про ту частину УВ "Юг", яка діє на Курахівському напрямку. Бо, очевидно, що обидва угрупування діють у рамках узгодженого та єдиного плану.

Наскільки я розумію, командування порівняно нещодавно сформованого угрупування військ (УВ) противника "Центр", має достатньо чіткі та недвозначні накази стосовно своїх подальших дій, після захоплення м.Авдіївка - максимально "глибоко" просунутись на захід у бік Селідово та Покровська.

На сьогоднішній день, передові підрозділи противника зуміли вийти на рубіж Бердичі - Первомайське й продовжують активні наступальні дії у бік Нетайлово, Уманське та прагнуть прорватися між Бердечі та Семенівка у бік Новопокровського та Новоселівкі Першої...

Тобто, противник прагне виконати наступне завдання, після Авдіївки - таки вийти на рубіж Очеретине - Уманське... про який я писав трохи раніше. Питання полягає в тому - чи вистачить у нього для цього сил, чи він таки буде вимушений зробити певну оперативну паузу для цього...

Спочатку про сили й засоби противника, які діють на цьому напрямку...

УВ "Центр" діє у складі 2-ї та 41-ї загальновійськових армій (ЗВА) зі складу Центрального воєнного округу (ЦВО), більшої частини 1-го армійського корпусу (АК) зі складу 8-ї ЗВА (ЮВО) та 90-ї окремої танкової дивізії (отд), також зі складу ЦВО...

У смугу його відповідальності входять Покровський та Торецький напрямки. На даному етапі, свої основні зусилля його командування концентрує саме на першому... зокрема, найбільшу активність на даному етапі виявляють:

1) - передові підрозділи 15-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр) противника зі складу його 2-ї ЗВА намагаються просунутись по напрямку Бердичі - Новопокровське, діючи як через саме с.Бердичі, так й трохи південніше нього

2) - 30-а омсбр противника, також зі складу 2-ї ЗВА діє практично у тому ж напрямку через Семенівка та південніше Орлівка, на скільки я розумію, намагаючись посилити тиск противника у цьому напрямку

3) - Підрозділи 1-ї омсбр зі складу 1-го АК, підтримані частинами та підрозділами 90-ї тд (428-й мотострілецький полк\мсп та 6-ї танковий полк\тп), намагаються прорвати оборону ЗСУ по напрямкам Тоненьке - Уманське та Орлівка - Уманське...

4) - В свою чергу, передові підрозділи 9-ї омсбр діють по напрямку Первомайське - Нетайлове, намагаючись просуватись північніше Староавдіївського ставка

5) - А 110-а омсбр противника продовжує свої спроби "закріпитися" у с.Невельске, аби забезпечити лівий фланг 9-ї омсбр, яка наступає на Нетайлове.

Противник, у цьому сенсі, явно прагне на лівому фланзі УВ "Центр" прорватися до Уманського та вийти на берег Карлівського водосховища по рубежу Яснобродівка - Нетайлово...

Загалом, у складі УВ "Центр"... противник, на даний момент, має

1) - до 86-87 тисяч особового складу

2) - до 335-340 одиниць танків

3) - до 720-725-и одиниць бойових броньованих машин (ББМ)

4) - до 880 одиниць артилерійських систем (АС), включно з 120-мм мінометами

5) - до 248-и одиниць реактивних систем залпового вогню (РСЗВ)

6) - й одну тактичну групу РВ і А, яка має 8 одиниць пускових установок (ПУ) оперативно-тактичного ракетного комплексу (ОТРК)...

Порівняно невелика кількість бронетехніки у складі частин та з'єднань УВ "Центр" пояснюється достатньо вагомими втратами у цих типах ОВТ, понесеними ними у період боїв за Авдіївку та після них. Однак, ну дуже потужне артилерійське угрупування, яке нараховує більше 1000 одиниць ствольної та реактивної артилерії все ж-таки дозволяє противнику поки продовжувати активні наступальні дії на вказаному напрямку...

Наскільки я розумію, зараз безпосередню участь у наступальних діях приймають війська 2-ї ЗВА та частково 1-го АК, переважна більшість сил й засобів 41-ї ЗВА виведена у другий ешелон, де активно поповнюється особовим складом та ОВТ. Й, скоріш за все, буде введена у бій у якості "эшелона развития успеха" в разі суттєвого прориву системи оборони ЗСУ на Покровському напрямку.

На даний час, розподіл сил УВ "Центр" противника наступний:

- Торецький напрямок

Одна окрема мотострілецька бригада (омсбр) - 132-а, зі складу 1-го АК + 9 формувань батальйонно-полкового рівня не зовсім зрозумілої "етімології" типу "окремий стрілецький полк", або "добровольческий

батальон Арбат (Татарстан) й т.д.". Ще один, такого роду батальйон, знаходиться у резерві й напряму підпорядкований 132-ї омсбр

- Покровський напрямок

Тут зосереджені головні сили УВ "Центр" - до 10-и окремих мотострілецьких бригад (омсбр), не менше 23-х мотострілецьких, танкових та стрілецьких полків (мсп, тп, сп), до 13-и окремих мотострілецьких, танкових та стрілецьких батальйонів (омсб, отб та осб) + до 4-х зведених тактичних загонів масштабу "батальйон-рота" типу БАРС, ШТОРМ й т.д.

Тобто, коли генерал Буданов каже про цілком ймовірний наступ противника саме на Покровському напрямку, то його заява базується на оцінці цілком реального розподілу сил й засобів противника, який зараз існує у складі УВ "Центр"...

В чому ж полягає основний оперативний задум противника, стосовно прагнення прорватися максимально глибоко на захід на Покровському напрямку...?

Як на мене, у двох основних речах...

1) - Підготувати умови для блокування та охоплення району Курахове...

2) - Або у створенні зручних умов для проведення локальної наступальної операції по відношенню до Торецького району оборони ЗСУ з півдня...

Про те, що противник "щось готує" саме на цьому напрямку говрить, принаймні, 2 речі...

- "Доукомплектування та відновлення боєздатності" бригад 41-ї ЗВА, причому, явно поспіхом

- Розгортання 21-ї омсбр зі складу 2-ї ЗВА у повноцінну мотострілецьку дивізію (мсд), яке відбувається частково саме у тилах УВ "Центр", про яке я вже писав раніше...ймовірний район зосередження та розгортання дивізії - північніше Ясинувата

Але, очевидно, "наступ на Покровськ" чи Селідово не є самоціллю командування противника... він явно буде відбуватися "для чогось".

Як на мене, найбільш ймовірним є "Торецький варіант", особливо, зважаючи на вперте прагнення сусіднього УВ "Юг" прорватися через Часів Яр у бік Костянтинівки...

На сьогоднішній день противник прагне у смузі дії УВ "Центр" забезпечити вирішення двох основних завдань - забезпечити безперервність свого наступу (й відповідно, не дати ЗСУ можливості закріпитися та вибудувати на цьому

напрямку сталу систему оборони), а також підготувати достатній резервний компонент для проведення більш глибоких та інтенсивних наступальних дій на суміжних (флангових) напрямках...

Й що ймовірніше, цей "доворот" по напрямку, ми, скоріш за все, побачимо після явно нетривалої паузи...

Просто, щоб було зрозуміло...

У складі лише двох угрупувань противника - "Юг" та "Центр" у Східній операційній зоні діє більше 210 тисяч російських військовослужбовців (це від Сіверського Донця до району південніше Новомихайловки, тобто за виключенням смуги УВ "Запад" у північні частині Луганської обл. та у південно-східних районах Харьківської). Це на порядок більше, ніж те угрупування, яке "широкомасштабно вторгалось" на територію України 24-го лютого 2022-го року...загалом.

А якщо додати до цього й УВ "Запад", яке діє на Куп'янському та Лиманському напрямках (навіть, без врахування угрупування прикриття кордону), то це буде більше 300 тисяч "тушок".

Погодьтеся, такий розподіл сил й засобів противника достатньо красномовно свідчить про нинішні та, цілком можливо, про майбутні (найближчі) пріоритети у його планах...

***

Частина 3

Огляд... сьогодні буде коротко, по окремим напрямкам Східної операційної зони

2024-04-10

Машовець

1. Наскільки я розумію, відновлення інтенсивних атакуючих та штурмових дій противника на Куп'янському напрямку - питання, лише часу. Перегрупування 47-ї танкової дивізії (тд) зі складу 1-ї танкової армії (ТА) противника з Лиманського на Куп'янський напрямок майже завершено...

Підрозділи її 26-го танкового полку (тп) та 347-го мотострілецького полку (мсп) вже зайняли позиції між Першотравневе та Ягідне...

В свою чергу, підрозділи 18-ї мотострілецької дивізії (мсд) зі складу 11-го армійського корпусу (АК) - частково будуть виведені у базовий район, частково відправляться підсилювати угрупування військ (УВ) "Белгород"...

Цілком ймовірно, противник в черговий раз спробує просунутись у бік Степової Новоселівки, як вздовж залізниці (від Ягідного), так й діючи вздовж дороги Сватово - Куп'янськ (з напрямку Крохмального).

Зважаючи на той факт, що підрозділи 47-ї тд не тільки ротірували 18-у мсд, а й підсилили підрозділи 6-ї загальновійськової армії (ЗВА) по напрямку Синьківка - Петропавлівка, то, скоріш за все, одночасно з цими спробами, противник продовжить атакуючі дії у смузі наступу 25-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр) цієї армії... або трохи західніше, у смузі 138-ї омсбр.

2. Протягом кількох минулих діб, передові підрозділи противника активізувалися на Кураховському напрямку та трохи південніше.

Очевидно, командування угрупування військ (УВ) противника "Юг" поспішає із виходом на "заплановані рубежи", щодо продовження активних наступальних дій, по відношенню до Кураховсько-Вугледарського виступу ЗСУ...

Як я й писав раніше, **це є одним з найбільш ймовірних напрямків найближчої "активізації" противника у оперативно-тактичному масштабі...**

На практиці це виглядає наступним чином...

1) - Предові підрозділи 155-ї окремої бригади морської піхоти (обр МП) противника, підтримані 10-м танковим полком (тп) 20-ї мсд продовжують штурмові дії у с.Новомихайлівка, намагаючись повністю витіснити підрозділи ЗСУ східніше неї...мали просування у центральній частині села.

2) - В свою чергу, підрозділи 103-го мсп зі складу 150-ї мсд противника вперто намагаються прорватися вздовж вулиць Каштанової та Івана Франка (по обох берегах ставка) у Георгіївка, щоб зайти підрозділам ЗСУ, які обороняються південніше в районі с.Побєда, максимально "за фланг"...

3) - Після того, як противник мав просування в районі Первомайське, очевидно його командування вирішило, що "склалися умови", аби нарешті витіснити наші підрозділи з району с.Невельске, діючи, як зі східного та південно-східного напрямку, так й з півночі... Підрозділи 9-ї омсбр противника, у відповідності із цим рішенням, очевидно здійснили спробу просунутись по напрямку на цей н.п. Поки - "не зовсім успішно"...

4) - В районі с.Красногорівка (нижн.) підрозділи 5-ї та 110-ї омсбр противника зі складу його 1-го АК продовжують свої спроби "зачепитися" за село, діючи з боку Старомихайлівки та з боку Мар'їнки, південніше села... Поки, також - "не особо успешнно".

Таким чином, можемо констатувати...

На Кураховському напрямку командування противника (УВ "Юг") намагається якомого скоріше досягнути "решительных целей", в першу чергу, шляхом вводу у бій значних (більшої частки) сил всієї 8-ї загальновійськової армії (ЗВА)...

З цією метою його командування на цьому напрямку ВЖЕ задіяло головні сили 1-го армійського корпусу (АК) цієї армії, майже у повному складі її 20-у мсд, а також - головні сили 150-ї мсд 8-ї ЗВА (103-й мсп, 68-й та 163-й тп).

Окрім цього, тут введені у бій в районі Новомихайлівка - 155-а обр МП зі складу тихоокеанського флоту та південніше неї 39-а омсбр зі складу 68-го АК...

> Главна мета всіх цих зусиль очевидна - вихід в район с. Курахове та його блокування, що в свою чергу, дасть можливість створити противнику зручні умови з півночі для організації та проведення наступальної операції в цілому, по відношенню до Кураховсько-Вугледарського виступу ЗСУ...

3. Про те, що противник явно "виношує такого роду задуми та плани" говорить й ряд інших подій, які відбуваються безпосередньо на Вугледарському напрямку.

Противник почав нарощувати склад своїх військ, розгорнутих в районі Шевченко - Павлівка - Микільське - Єгорівка. В цей район почали прибувати підрозділи зі складу 5-ї омсбр 1-го АК противника (підпорядкованого її командуванню 95-го окремого стрілецького полку\осп). Причому, у складі цих підрозділів вже сформовані окремі штурмові групи, призначені саме для атакуючих\штурмових дій...

Наскільки я розумію, командування УВ "Юг" та 8-ї ЗВА зокрема, розраховує найближчим часом таки "прорватися до Курахове", щоб у слушний момент розпочати активні наступальні дії й з півдня на своєму "крайне лівому" фланзі та можливо силами суміжного УВ "Восток", десь на відтинку між Микільским та Новомайорським...

4. Ну й на завершення, декілька слів про Покровський напрямок (смуга наступу УВ "Центр" противника)... у доповнення до вчорашнього огляду.

Наскільки я розумію, його командування, на даний момент, стикнулося із певними труднощами, щодо збереженням необхідної для продовження свого наступу щільності оперативної побудови своїх військ...

Об'єктивно, протяжність по фронту смуги його наступу суттєво розширилась у порівнянні із "штурмом Авдіївки". Противник намагається вести активні наступальні дії на відтинку від Новобахмутівки на півночі, до Первомайського на півдні. Причому, пробує атакувати\штурмувати "майже скрізь", що потребує від нього застосування цілої купи військ...

По суті, складається ситуація, яка, очевидно, найближчим часом дасться взнаки.

А саме - командування противника ВЖЕ ввело у бій такий обсяг та кількість своїх військ у смузі УВ "Центр", який притаманний для наступальної операції оперативного масштабу.

1) — Але, очевидно, результати, які йому вдалося досягнути на цьому напрямку на даний момент - явно цьому не відповідають.

2) — Замість прориву у оперативну глибину бойових порядків ЗСУ, поки виходить дуже повільне "тактичне витіснення" на окремих ділянках...

В такому випадку, є два виходу-рішення...

1) - або продовжувати нарощувати зусилля (якщо є чим)... й сподіватися все ж-таки "переломати" систему оборони противника...й прорватися в оперативну глибину його оборони.

2) - або припинити "стачування" власних військ, перейти до оборони та закріплення на вже досягнутих рубежах, провести перегрупування своїх сил й засобів (можливо, поміняти напрямки та ділянки докладання власних зусиль, як це раніше зробило теж командування УВ "Центр" під час боїв, власне, за Авдіївку) й розпочати "усе знову" трохи згодом...

На даний момент, наскільки я розумію, командування УВ "Центр" ще продовжує "сповідувати" й плекати надії на перший варіант.

Наприклад,

— в районі с.Бердичі противник почав ввод у бій додаткових сил й засобів зі складу явно "недоформованої" 27-ї мсд (колишня 21-а омсбр 2-ї ЗВА).

Противник впевнений, що система оборони ЗСУ на Покровському напрямку "вже трещить" й треба лише "немного поднажать", аби вона посипалася...

З цією метою, командування УВ "Центр" також активізувало й свою 132-у омсбр по напрямку на Новокалинове (тобто, ще більше розширюючі по фронту смугу наступу)...

Ну-ну,

— але нагадую, що "від оперативної грижи - ще ніхто не застрахований"...

***

Частина 4

Отже... сьогодні продовжемо про вороже угрупування військ (УВ) "Север"...

2024-04-17

Машовець

бо, я дивлюсь, чимало людей "не відпускає"... на рахунок " гіпотетичного прориву противника у Харків"

Сьогодні, поговоремо про РОЗПОДІЛ тих сил й засобів УВ "Север", які - або вже є у розпорядженні його командування, або надійдуть туди протягом найближчого часу...

Як відомо, війська (сили) цього угрупування противниа розгорнуті на території трьох російських прикордонних областей - Брянской, Курской та Белгородской. Більше того, значну їх частину склали частини та підрозділи відповідних угрупувань - УВ "Брянск", УВ "Курск" та УВ "Белгород" зі складу УВ прикриття кордону, яке відносилось до старого складу УВ "Запад"..

Тому, доречно, визначити, скажімо так, розподіл сил й засобів УВ "Север" саме по цим тактичним напрямкам... й про що це МОЖЕ свідчити, а про що - НЕ МОЖЕ...

Нагадаю вам, шановні читачи, "краткое содержание предыдущей серии"...

> 1) — Після переформування колишнього Західного воєнного округу у два інших, "незалежних" воєнних округи - Московський та Ленінградський воєнні округи (МВО та ЛВО - відповідно), російське військове командування вирішило перейти до більш адекватної та логічної системи оперативного управління у зоні відповідальності колишнього УВ "Запад"...

При цьому, як на мене, вони виходили із цілком зрозумілих усвідомлень...

> 2) — Так, як більша частина найбільш потужних та боєздатних об'єднань ("активів") військ старого ЗВО (а саме - 1-ї гв.ТА, 20-а ЗВА та новосформована 25-а ЗВА) відійшли до складу саме "відновленного" МВО, то й було логічним, що ці війська увійшли до складу того, у що, в кінцевому рахунку, переформатувався, по суті, Західний воєнний округ - в УВ "Запад" (по факту, це війська Московського воєнного округу, МВО)... яке зараз дієї на "активних" напрямках - Куп'янському та Лиманському. Ця смуга, по-суті, стала "зоной исключительных интересов" виключно військ МВО...

В свою чергу, увесь "актив" зі складу "старого" УВ "Запад", який займався прикриттям кордону (ті самі 3 прикордонних угрупування), а насправді сковував на цих напрямках українські війська шляхом диверсійного та артилерійсько-авіаційного терору нашого прикордоння у Чернігівський, Сумській та Харьківській областях + діючі війська зі складу 6-ї ЗВА, 11-го та 14-го АК... відповідно, перейшов до складу розгорнутого УВ "Север"...

При цьому, цілком логічно було вирішено, що основою, "базовым" воєнним округом для його формування, стануть війська(сили), такого ж "відновленого" Ленінградського воєнного округу (ЛВО)...

А це, відповідно - 6-а загальновійськова армія (ЗВА) з 2-х окремих мотострілецьких бригад (25-ї та 138-ї омсбр) з Ленградской обл. + 11-й армійський корпус (АК) з Калиниградской обл + 14-й АК (відповідно, із 80-ю та 200-ю омсбр) з "очень крайнего севера", які у цей момент також "не прохлаждались по тылам".

Таким чином, на момент початку практичної реалізації всього цього "великого переформатування"... орда, зі складу старого ЗВО, яку потрібно було "переформатувати", була значно перемішана на різних напрямках та ділянках (причому, іноді, навіть не на напрямку самого УВ "Запад")...

> — Потрібно було якось це все перегрупувати та "привести до нормального бою", у відповідності із "стрункім та чітким" планом переформатування самого старого Західного воєнного округу... у два інших воєнних округу.

Саме ця непозбувна необхідність переміщати та перегрупувовувати війська, а також розгортати у відповідних зонах нові КП(ПУ), штаби, систему логістики й т.д., у когось з російських креативників у тамошньому гш й породила "геніальну" ідею використати це необхідне та неминуче перегрупування своїх військ (яке обов'язково помітять в українському гш), в якості стратегічної ІпСО під загальною назвою "наступаем на Харьков"...

Й пішло та поїхало...

> — Наші ще й "підіграли", організувавши "у паниці" (насправді, ні...) напередодні російського "електорального акту" черговий рейд РДК, ЛСР та Сиббату саме на вказаних напрямках, доводячі нібито - "ой боюсь, боюсь..."

Але, ми трохи - відволиклись...

> — зараз не про те - чи варто вірити у "великий наступ на Харьків", чи не варто.. зараз про те, що зосереджується та розгортається у складі УВ "Север".

Отже, на даний момент, противник має у складі УВ "Север":

1) На Брянськьому тактичному напрямку (УВ "Брянск" - КП\ПУ розгорнутий в районі м.Стародуб)

(1) - мотострілецький полк (мсп) - 1 (ймовірно, без одного мотострілецького батальйону)

(2) - мотострілецький батальйон - до 4-х, причому зі складу не то що різних частин, а навіть з'єднань...

(3) - парашутно-десантний батальйон - 1

(4) - й зразу 7 формувань "батальйонного рівня", які підпадають під визначення - "стрілецький батальйон" (сб), тобто із достатньо специфічним набором штатного ОВТ й достатньо специфічним рівнем боєздатності...

(5) - 2 артилерійських дивізіона (адн)...

(6) - й до 9-и артилерійських батарей різної "етімології", з яких 3 - гаубичні самоходні артилерійські (гсабатр), 5 - гаубичних артилерійських (габатр), й 1 реактивна артилерійська (реабатр)...

(7) - також на цьому напрямку діє, принамйні, 2, так званих, "блуждающих" вогневих взводу - 1 мінометний, інший реактивний артилерійський. Це саме ті пі...ри, які й займаються безпосередньо прикордонним терором (обстрілами) у режимі "нон-стоп" та "по заявкам"...

(8) - ну й ще на цьому напрямку діє 1 формування у статусі "штурмового загону" (десь до роти), яке займається "диверсантством" у наших районах прикордоння...

Загалом, все це УВ складає приблизно до 8.4 - 8.5 тисяч російських військовиків й в основному сконцентровано на основних комунікаційних вузлах та шляхах Брянской области, займаючи "опорніки" та райони оборони в ключових пунктах...

Ну, варто ще зазначити, що з російської сторони прикордоння у Брянской обл. ри-фи - "обильно заминировано", за однією банальною причиною - очевидно, що у російського командування на цьому напрямку просто не вистачає військ, аби організувати "суцільне прикриття кордону"...

2) Курський тактичний напрямок (УВ "Курск" - КП\ПУ розгорнутий в районі м.Рыльск)

(1) - зразу 4 мотострілецьких полки (мсп), але всі - неповного складу - де немає одного мсб, а де й двох...

(2) - 2 мотострілецьких батальйону (мсб)

(3) - 1 танковий батальйон (тб)

(4) - 1 парашутно-десантний батальйон

(5) - 1 десантно-штурмовий батальйон

(6) - й 6 стрілецьких батальйонів...

(7) - 2 артилерійських дивізіона (адн), з яких 1 - якісь "зведений" (із постійно "перемінним" та різнотипним складом), інший - гаубичний самохідно-артилерійський (гсадн)

(8) - до 15-и артилерійських та мінометних батарей (з них - 1 діє у статусі "тактична група" \ТГр, гсабатр - 1, габатр - 5, реактивних артилерійських\реабатр - 3, ще 3, це - протитанкові артилерійські\птабатр, ну й 1 - мінбатр, я так розумію, на 120-мм мінометах)

(9) - тут також діє 1 "штурмовий загін" російських дЮверсантів, десь до роти...

Загалом, УВ "Курск" нараховує більше 10.5 тисяч російських військовослужбовців й виглядає більш збалансованим у порівнянні із УВ "Брянск", принаймні у сенсі переліку тих завдань, які може виконувати на даний час. Але й тут, значна частка (до 6-и формувань) - "стрілецькі батальйони", із дуже сумнівними бойовими спроможностями...

3) Ну й найбільш потужний Бєлгородський напрямок (УВ "Белгород" - КП\ПУ розгорнутий в районі м.Белгород)

(1) - 1 окрема мотострілецька бригада (омсбр), треба розуміти та сама - 138-а омсбр зі складу 6-ї ЗВА

(2) - мотострілецьких та танкових полків (мсп\тп) - до 5-и, переважно зі складу 18-ї мотострілецької дивізії (мсд) 11-го армійського корпусу (АК)

(3) - мотострілецьких та танкових батальйонів (мсб\тб) - 11

(4) - "стрілецьких батальйонів" (сб) - 9

(5) - польова артилерія представлена достатньо потужним угрупуванням - до 7-и артилерійських дивізіонів (адн), з яких 1 - гсадн, ще 1 - гаубичний артилерійський (гадн), 1 - окремий гаубичний артилерійський (огадн) й зразу 4- окремих протитанкових артилерійських дивізіону\оптадн (так би мовити, "рапірна концентрація")

(6) - в свою чергу, артилерійських та мінометних батарей тут сконцетровано - до 31 (!!!), з яких - 6 гсабатр, 9 габатр, не менше 4-х ребатр, протитанкових (птабатр) - не менше 9-и , є ще 1 батарея на ПТРК, ну й й також 1 мінометна (мінбатр), на 120-мм мінометах...

(7) - окрім того, тут також розгорнута 1 зенітна ракетна артилерійська батарея (зрабатр)

(8) - й діє зразу 7 "зведених тактичних загонів", самого різного типу, призначення, розміру та етімології - від ЦССО "Сенеж", до якихось "барсиків", "приватно-добровольчих формувань" та іншої "збірної солянки"...

Загалом, УВ "Белгород" нараховує, на даний момент - до 29.5 тисяч особового складу, й по суті, зображає зараз з себе ту саму "экзистенциональную" загрозу Харкову, про яку так люблять останнім часом трепатися наші ЗМІ, а разом з ними - чимала кількість представників експертного середовища...

Так, а що по перспективам...?

Чим й де може поповнитись УВ "Север" найближчим часом, у сенсі додаткових сил й засобів...

Як на мене, **найбільш ймовірними "кандидатами" на переведення на територію "спокійного"російського прикордоння є;**

1) - підрозділи 25-ї омсбр зі складу 6-ї ЗВА (вони явно потребують відновлення після своєї самогубчої участі в "епопеї в районі Синьківки")

2) - 7-го окремого мотострілецького полку (омсп) зі складу 11-го АК, який у режимі "нон-стоп" російське командування посилає штурмувати передові позиції ЗСУ на Куп'янському напрямку, в районі с.Кислівка

у більш віддаленій перспективі...

1) - підрозділи 80-ї омсбр зі складу 14-го АК з м.Алакурті, яка зараз "сторожить лівий берег" у складі УВ "Днепр" (й яку, генерал Теплинский навряд чи віддасть "просто так")

2) - 200-а омсбр з ППД з Печенги, зі складу того ж 14-го АК... також, ймовірно, незабаром покине тенета УВ "Юг" й сконцентрується на проблемах "прикриття кордону"...

Не виключено, що для підсилення УВ "Север" також будуть використані сили й засоби 44-го АК, який зараз розгортається на території Карелії... скоріш за все, це буде стосуватися його артилерійської складової...

Тепер, де саме...

— Як на мене, очевидно, що об'єктивно, підсилення потребують в першу чергу Брянский та Курський тактичні напрямки... особливо - перший...

Однак, не виключено, що у рамках підготовки до свого "великого літньо-осіннього наступу на Харків" частина із вищезазначених сил й засобів російського ЛВО може опинитися й на Бєлгородському напрямку...

Особливо, якщо у межах якоїсь "стратегічної гри" російський гш таки спробує "ответить зеркально" діям РДК, ЛСР та Сиббата... власними рейдами на територію Сумської та Харківської областей. Тим більше, коли доведеться "відволікати увагу" та змальовувати, дійсно, якісь "наступ на Харків".

Думаю, **стосовно Харькова це є найбільш ймовірним варіантом**.

***

Частина 5

Огляд... сьогодні про поточні події кількох крайніх діб на окремих напрямках, почнемо, як завжди - з півночі...

2024-04-19

Машовець

1. На Куп'янському напрямку противник, судячі зі всього, після перегрупупування сюди військ 47-ї танкової дивізії (тд) продовжує "вивичати та знайомитись" із поточною ситуацією...

Принаймні, на даний момент, сили й засоби угрупування військ (УВ) "Запад" активно діють лише на Лиманському напрямку. Зокрема, частини та підрозділи 20-ї загальновійськової армії (ЗВА) продовжують свої спроби пробитися у напрямку на Борову, а також - таки витіснити українські передові підрозділи західніше річки Ч.Жеребець...

А саме...

1) - По напрямку Сергіївка - Першотравневе (район південно-східніше с.Надія) командування 20-ї ЗВА противника ввело у бій додаткові підрозділи 752-го мотострілецького полку (мсп) своєї 3-ї мотострілецької дивізії (мсд). Однак, поки - безрезультатно...

2) - Продовжуються наполегливі спроби й підрозділівв 144-ї мсд, зі складу тіє ж 20-ї ЗВА пробитися у с.Терни. Зокрема, передові підрозділи її 254-го та 283-го мсп продовжують вперто атакувати позиції ЗСУ східніше та південно-східніше цього села. Противник щосили прагне перерізати дорогу Торське - Невське, на ділянці між Терни та Ямполівка, але те йому поки все ніяк не вдається...

Ймовірно, найближчим часом, командування УВ "Запад" спробує різко наростити свої зусилля на Лиманському напрямку. Адже, як-то кажуть, час піджимає...

Якщо до літа противник не зможе вийти, принамйні, до Лиману та Шандриголове (а це, видається, на даний момент, явно фантастичним з тим темпом наступу, який він має на Лиманському напрямку)... то загальні перспективи організації масштабних наступальних дій противника з північно-східного напрямку у бік Слов'янська набудуть для нього достатньо гірших перспектив... ніж він собі, очевидно, запланував.

Тому, мене не дивує, що одночасно із вищевказаними діями в районі с.Терни, противник готується найближчим часом, силами 37-го мотострілецького полку (мсп) зі складу 67-ї мсд 25-ї ЗВА, відновити атакуючі діє у бік с.Ямполівка. Таким чином, не тільки нарощуючи свої зусилля у наступі, а й знову розширюючи його смугу...

2. На Сіверському напрямку, в рамках "витіснення ЗСУ з Сіверського виступу" командування УВ "Юг" продовжує свої спроби вибити наші передові підрозділи з району с.Білогорівка (верхн.) та прорватися в район с.Званівка з південно-східного боку... й таким чином створити передумови виходу на саме м.Сіверськ.

На даному напрямку, командування противника задіяло більшу частину свого 2-го армійського корпусу (АК) - 6-у, 7-у та 123-у окремі мотострілецьки бригади (омсбр), підтримані полками 106-ї повітряно-десантної дивізії (пдд), зокрема введені у бій всі три - 51-й парашутно-десантний (пдп), 119-й та 137-й пдп.

А саме:

1) - Південно-східніше с.Роздолівка 51-й та 119-й пдп зуміли витіснити наші передові підрозділи з 4-х позицій відділення...

2) - Південніше с.Виїмка передові підрозділи 123-ї омсбр мали просування у кілька сот метрів... але далося то їм, скажімо так, достатньо нелегко...

Але не все так порівняно "райдужно" у противника на цьому напрямку...

1) - Спроби передових підрозділів 7-ї омсбр в районі с.Білогорівка витіснити наші підрозділи західніше села - закінчились поки безрезультатно. Так званий "терікон" тамтешнього крейдового кар'єру став для цієї бригади справжнім "местом откровения"...

2) - В свою чергу, аналогічні спроби 123-ї омсбр та 137-го пдп 106-ї пдд, відповідно в районі с.Спірне та південніше с.Федорівка (обидві ділянки - саме на Сіверському напрямку) також поки не принесли противнику "додаткових дивідентів"...

3) - Ще трохи раніше, передові підрозділи 6-ї омсбр по напрямку Золотарівка - Верхньокам'янське після перших просувань на "пару посадок" були вимушені трохи пригальмувати...

Отже, стає очевидно, що російська методологія повільного "видавлювання" підрозділів ЗСУ з "незручних" для противника районів, у даному випадку - із Сіверського виступу... має не тільки свої переваги, а й цілу купу негативних наслідків...

1) - вкрай повільні темпи просування (це має свої наслідки для планування та організації наступальних дій у майбутньому, в першу чергу стосовно необхідності обмежувати їх масштаб та розмах)

2) - коштує вкрай "дорого" - поки у вас вдосталь живої сили, озброєння та військової техніки (ОВТ) це не становить "ключового негативу", але коли починаються перебої із поставкою цих "елементів"... мимоволі доводиться, себе й свої "бажання", обмежувати...

3) - в кінцевому рахунку, це не приносить бажаного (запланованого) результату, причому, при достатньо негативному співвідношенні "ціна - результат"..

3. Ну й на завершення, декілька слів про Краматорський напрямок... власне, про Часів Яр та прилеглі райони...

Це ще одна ілюстрація, скажімо так... не зовсім достатнього рівня ефективності методології "видавлювання".

Командування УВ "Юг" противника задіяло на цьому напрямку цілу купу військ та сил - починаючи з 200-ї омсбр зі складу 14-го АК, яка вже "по уму" давно повинна була перебувати у складі УВ "Север", закінчуючи вже порепаними полками 98-ї повітряно-десантної дивізії (пдд), 3-го АК та 102-го мсп 150-ї мсд й батальйонами 11-окремої десантно-штурмової бригади (одшбр)...

Противник масовано атакує зразу на кількох ділянках та напрямках:

1) - Богданівка - Калинівка

2) - по напрямку на східний район м.Часів Яру "Канал"

3) - через ліс північно-західніше Іванівського, вздовж дороги Т-0504

4) - через саме Іванівське та між ним та Кліщіївкою, намагаючись вийти до каналу "Сіверський Донець - Донбас" на широкій ділянці...

На даний момент, очевидно,

1) — противнику вдалося просунутись силами підрозділів 11-ї одшбр північно-західніше с.Іванівське...

а також

2) — вийти до району "Канал" зі сходу силами 331-го парашутно-десантного полку (пдп) 98-ї пдд, але, зачепитися міцно за нього, поки на вдається...

Й знову ж-таки, **дається то йому достатньо дорого...**

Загальна кількість танків у складі УВ "Юг" (а це, нагадаю, зразу кілька ключових напрямків - від Сіверського та Краматорського, до Курахівського на півдні...), внаслідок інтенсивних боїв протягом кількох попередніх тижнів, суттєво знизилась, й на даний момент становить меньше 650-и одиниць (це, включно з підбитими\тимчасово виведеними з ладу й тими, що перебувають на ремонті у ремонтно-відновлювальних підрозділах угрупування)...

Спроби активно й масовано застосовувати в атакуючих\штурмових діях бронетехніку привели до того, що у введених у бій частинах та з'єднаннях УВ "Юг", РАЗОМ із резервним компонентом, на ВСІХ напрямках та ділянках від Білогорівки на півночі, до Кураховського напрямку та Новомихайлівки залишилось не більше 1850 одиниць "порівняно боєздатних" бойових броньованих машин (ББМ)... всіх типів та видів, включаючи іноді достатньо рарітетні зразки.

Завтра - післязавтра ми поговоримо про Покровський та Торецький напрямок (УВ "Центр"), де дуже схожа ситуація...

А поки, можемо констатувати...

1) — Прагнення противника, щодо штурму м.Часів Яр створити "звичні" та зручні для себе умови (потужні флангові групи, які просунулись й мають можливість охопити цей район оборони ЗСУ) поки... ну дуже далекі від набуття реальних обрисів...

2) — А "штурм в лоб" міста, який поки ми бачимо... звичайно, також можливий, але у сенсі ефективності, ціни та результативності має усі шанси стати для противника далеко не таким, на який він розраховує...

Принаймні, на даний момент...

***

№ 2.629

Мобілізація виявляється завданням, з яким нинішня система управління країною не може впоратися. Значить,

або доведеться міняти систему управління, або міняти прапор над столицею на чужий прапор

2023-12-27

Пекар

Одна з базових теорем кібернетики, сформульована Вільямом Россом Ешбі, стверджує:

— складність системи, яка керує, не може бути нижче складності системи, якою вона керує.

А якщо навпаки?

— Тоді система, якою керують, буде розвиватися (міняти стани) випадковим чином, або катастрофічно спроститься.

Простішою мовою:

— якщо система управління зустрічається з викликами, з якими не може впоратися, вона колапсує.

Мобілізація є питанням не військовим, а 1) — політичним та 2) — управлінським.

1) — Політичний аспект полягає у *справедливості*.

2) — Управлінський аспект полягає в *можливості реалізувати* задумане.

Небачена на українських теренах концентрація влади призвела до того, що така надмірно спрощена система управління не може впоратися з викликами.

— Я про це попереджав у серпні 2019 (три статті по цій темі у коментарях).

Найкраще можуть впоратися з викликами дві системи:

1) — демократія та 2) — сильний авторитаризм.

1) — Демократія живиться силою громадянського суспільства та здатна на інновації.

2) — Сильний авторитаризм на кшталт російського здатен на примус.

Слабкий корумпований авторитаризм не здатен ні на те, ні на інше.

— Залучити громадян він не здатен, бо вони йому не вірять.

— Застосувати силу він також не здатен, бо все купується.

Як казав Салтиков-Щедрин, строгість законів компенсується необов'язковістю їх виконання.

Українська система являє собою суміш демократії та слабкого авторитаризму (Андрій Длігач казав неодноразово про "кілька держав", що співіснують в Україні).

— Демократія показала свою силу на початку 2022, коли громадянське суспільство ринуло закривати собою всі управлінські діри: йшло добровольцями до ЗСУ, з нуля створювало територону, налагоджувало волонтерські поставки, рятувало людей з тимчасово окупованих територій тощо.

Але

— громадянське суспільство у нас це активна меншість, його потенціал не безмежний.

Решту української системи управління становить слабкий авторитаризм (за термінологією Дарона Аджемоглу, "паперовий левіафан").

Він надзвичайно концентрує владу:

— всі рішення ухвалює невелика управлінська команда, уряд низведений до статусу підрозділу офісу президента, роль парламенту значно зменшена і він закритий від громадян, роль місцевого самоврядування значно зменшена, роль медіа зведена до "єдиного марафону" тощо.

Але

— така сконцентрована система влади не має сильних довгих рук, щоб вчинити систематичний примус щодо своїх громадян.

А

— недовіра до системи породжує бажання вийти за межі її впливу й контролю.

(До речі, зверніть увагу, що ніхто не спрямовує свою критику в бік уряду, який вніс законопроєкт, чи в бік парламенту, який його розглядатиме й ухвалюватиме. Всі знають, де знаходиться центр управління польотами.)

Gennadiy Druzenko писав про **комунікаційну проблему, але це лише наслідки управлінської проблеми.**

Питання мобілізації -- це передусім питання справедливості (грубо кажучи, треба мобілізувати пару відсотків населення, і справеливість полягає

у рівномірному розподілі цих відсотків по різних соціальних групах, з наявністю чітких, прозорих та обґрунтованих винятків).

1) — Якщо система не зможе забезпечити справедливість, буде соціальний вибух.

2) — Якщо система буде закручувати гайки в умовах корупції та тотальної недовіри до неї, буде соціальний вибух.

3) — Якщо система не зможе впоратися з викликом, над її будівлями замайорить російський триколор.

По суті, ми станемо свідками й учасниками остаточного зламу пострадянської системи управління й народження чогось нового, адекватнішого часу й викликам.

Або ненародження, з усіма наслідками.

Я розглядаю цю ситуацію не в політичному, а в суто управлінському плані -- з точки зору кібернетики.

Система, нездатна впоратися з викликами, колапсує. Або змінюється.

Оглядачі після прес-конференції президента писали, що він не планує міняти систему управління. Але чинна система неадекватна викликам. Ось чому питання мобілізації відкладалося, поки було можливо: адже було очевидно, що з цим система не впорається.

Що варто зробити у практичному плані? Як змінити систему управління?

1. Уряд

Це ключова точка. Уряд, який не має права голосу у ключових питаннях, не зможе впоратися з викликами війни. Проблема не в тому, хто урядовці, -- проблема в тому, що рішення ухвалюються в іншому місці, і туди ж покладається відповідальність за них.

Уряд національної єдності, що об'єднує правляче політичне угруповання та опозицію, -- це смішно. Там не буде згоди всередині, пропозиції цього уряду не схвалить парламент, а президент накладатиме вето. Це буде безкінечна політична гра у волейбол аж до втрати країни.

Потрібен не уряд національної єдності, а уряд національного порятунку, що складається з фахівців, які не мають політичних амбіцій і готові поставити хрест на подальшій політичній кар'єрі, бо їм на неї начхати. Туди мають увійти цивільні й військові, які мають авторитет принаймні в тих колах, де вони відомі, щоб скористатися підтримкою громадянського суспільства (один із наслідків концентрації контролю над медіа -- ми не знаємо своїх героїв, в

широкому розумінні). Такий уряд має бути затверджений парламентом, який бере на себе зобов'язання підтримувати його пропозиції. Такий уряд має робити справу, не слухаючи вказівок з Банкової. Системна і справедлива мобілізація, максимально швидкий розвиток військово-промислового комплексу, порятунок економіки від руйнівних наслідків мобілізації, підтримка фінансової стабільності, стимулювання економічного відновлення -- ось основні завдання нового уряду.

2. Парламент

Парламент необхідно відкрити для журналістів, щоб всі процеси були максимально прозорі для суспільства. Тільки так можна вибудувати довіру. Ihor Lutsenko писав про обов'язкову ротаційну мобілізацію членів парламенту -- чоловіків; звучить занадто радикально, але в такі часи радикальні рішення можуть швидко змінити ситуацію на краще.

***

Я не коментував тему мобілізації останні місяці, бо не є фахівцем.

Однак **нині йдеться про проблему суто управлінську, і для мене важливо, щоб ми адекватно розуміли її, не зводячи лише до комунікації, корупції, зрадництва чи інших простих пояснень**.

Врешті, як написав вранці Eugene Nayshtetik, **промовляння політиками до суспільства правильних слів само по собі не вирішує жодної проблеми.**

***

№ 2.630

Основні теми доби 18.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ У ніч на 19 квітня Росія завдала ще одного повітряного удару по українських аеродромах та залізничній інфраструктурі, насамперед на Дніпропетровщині.

Загинули 9 людей, серед них – 4 дітей. Понад 30 осіб дістали поранень та травм, розбір завалів у Дніпрі триває. Командування Повітряних сил повідомило про знищення 15 із 22 російських крилатих ракет та всіх 14 безпілотників-камікадзе типу "Shahed'. Про проблеми в українській протиповітряній обороні свідчать кадри з російського розвідувального безпілотника, який безперешкодно пролетів понад 100 км й коригував ракетну атаку.

Українські підрозділи ППО збили стратегічний бомбардувальник Ту-22М3, що брав участь в атаці, – носій потужних крилатих ракет Х-22. За попередніми даними, його було підбито модернізованою ракетою С-200 і впало в Ставропольському краї, причому не всім пілотам вдалося врятуватися.

Російські ЗМІ та телеграм-канали повідомили про роботу ППО у кількох областях, а Міністерство оборони відзвітувало про знищення 25 українських БПЛА у Білгороді та області.

2️⃣ На лінії фронту за добу сталися 86 бойових зіткнень. Російські війська ведуть наступ на Покровськ й спромоглися просунутися вздовж залізничної гілки в селах Очеретине та Новокалиновому. Тривають запеклі бої у напрямках Сіверська, Часового Яру, на околицях Донецька, на південь від Великої Новосілки та в с. Роботиному на Запоріжжі.

У будівлі навчального центру Запорізької АЕС вибухнув ще один безпілотник. Окупанти не допустили інспекторів МАГАТЕ до місця вибуху, що може свідчити про атаку "під чужим прапором".

3️⃣ **Нацбанк і далі девальвує гривню**. Офіційний курс долара зріс до 39,60 грн, в обмінних пунктах долар продається за 39,80 грн.

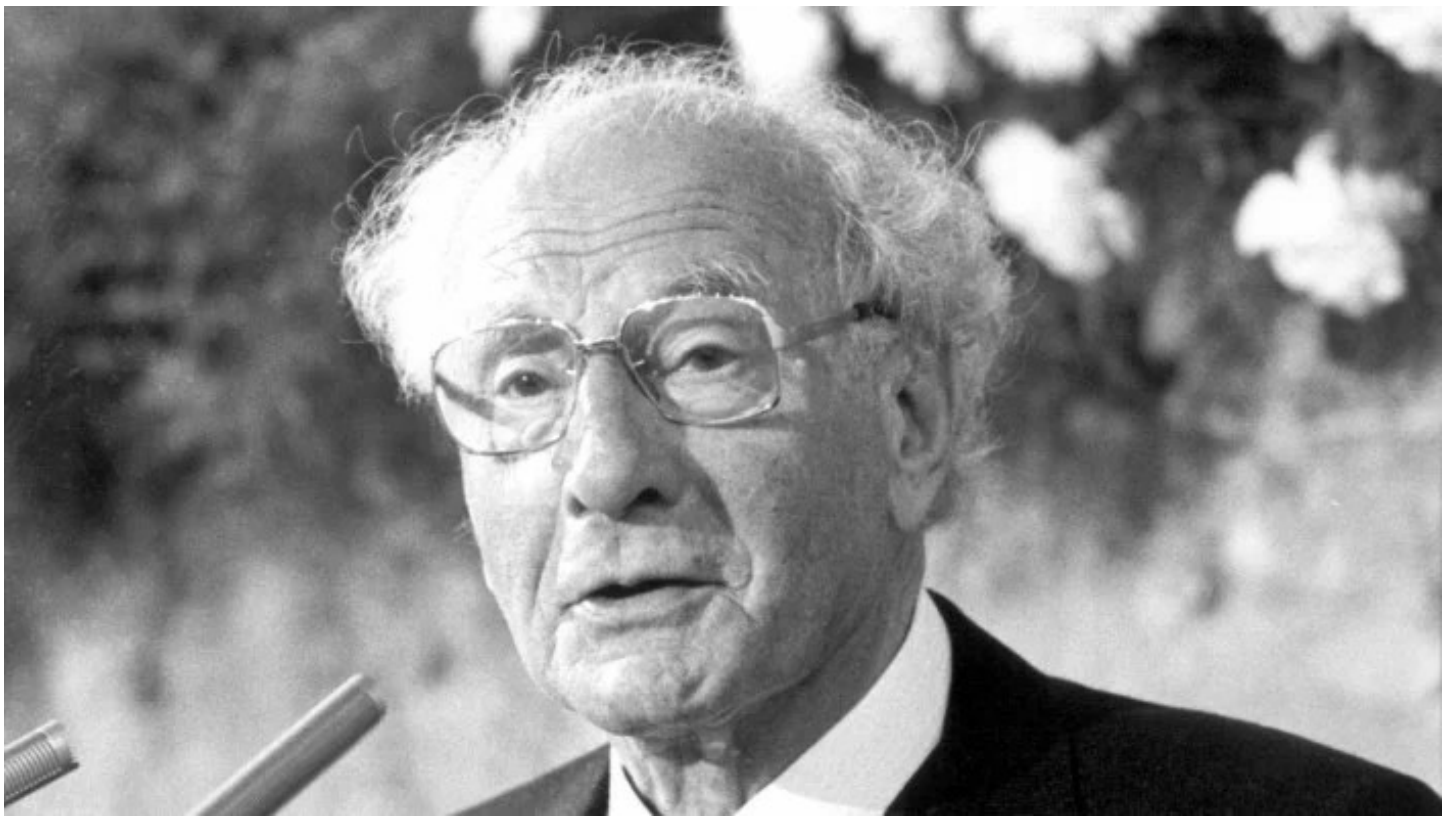
4️⃣ **Ізраїль таки завдав ракетного удару по кількох об'єктах на території Ірану, попри попередження США про неприпустимість такого удару.**

За повідомленнями ізраїльських ЗМІ, атакували ядерні об'єкти Ірану. Іранська влада погрожує завдати ударів у відповідь по ядерних центрах Ізраїлю.

***

№ 2.631

ЛЕО ЛЕВЕНТАЛЬ. ІНДИВІД І ТЕРОР (1949)

Кві 7, 2024 297

Існує поширена думка, що фашистський терор є минущою історичною фазою, яка, на щастя, вже позаду. Я не можу приєднатися до цієї думки, оскільки розглядаю терор як такий, що глибоко укоренився в динаміці сучасної цивілізації і, особливо, наукової організації. Небажання досконально вивчити феномен терору в усіх його аспектах саме по собі слугує одним із непримітних симптомів терору. Безсумнівно, для тих, хто

живе в умовах терору, практично неможливо розмірковувати про нього і тим самим розширити свої пізнання про нього.

Проте це навряд чи є достатнім поясненням дивовижної стриманості, а то й заперечення, якими західний світ, що так цінує факти, відповідає на тоталітарний терор. Хоча йому завжди були доступні надійні джерела, Захід миттєво заплющив очі на прояви фашистського терору, аж доки йому не довелося звернути увагу на розкриті в Освенцимі, Бухенвальді, Берген-Бельзені та Дахау злочини. Західний світ і донині (1946 р.) уникає фактів про той терор, який послідував за закінченням війни. Поширеному в країнах, що зазнали терору, заціпеніння, що служить самозбереженню, у так званому "вільному світі" відповідає психічне витіснення – неусвідомлена втеча від правди.

Сучасна система терору означає атомізацію індивіда. Думка про наслідки і наслідки тілесних катувань наповнює нас огидою; не менш жахливе їхнє значення для психіки. Задіяне терором розлюднення полягає насамперед у тотальній інтеграції населення в колективи, що паралізують міжлюдську комунікацію, – незважаючи на те, що це попри те чи, якраз, як наслідок найгроміздкішого комунікаційного апарату, на вплив якого люди відтепер піддаються.

В умовах терору індивід ніколи не один і завжди самотній. Він окостеніє й отупіває не тільки у стосунках зі своїми ближніми, а й по відношенню до самого себе. Страх забороняє йому спонтанні емоційні та розумові реакції. Сам акт мислення стає дурістю: він небезпечний для життя. Було б нерозумно не бути дурним, і як наслідок цього загальне оглупління охоплює залякане населення. Люди впадають у ступор, що нагадує стан моральної коми. Основними рисами терору я бачу таке:

1. Безпосередність і всемогутність

Однією з основних функцій терору є знищення будь-якого раціонального співвідношення між урядовими рішеннями та особистою долею. Характерні для початкової стадії тоталітарного терору масові арешти, змішання в концентраційних таборах із найрізноманітніших причин людей найрізноманітнішого походження, переконань і релігії слугує стиранню особистих відмінностей і претензій до владного апарату. Якісної відмінності, яка зазвичай створюється між засудженими ув'язненими та рештою населення, не існує між жертвами терору в концтаборах і людьми назовні. Принцип вибірки під час масових арештів, що здається настільки ірраціональним, ґрунтується на терористичному розрахунку. Питання індивідуальної ціни є настільки ж неважливим, наскільки безнадійною є надія на тимчасово обмежене покарання.

Концентраційні табори куди більш репрезентативні щодо складу населення за складом своїх ув'язнених, ніж традиційні в'язниці. Цей факт підтверджується ще й тією обставиною, що ув'язнені концтабору підлягатимуть нагляду не невеликої групи спеціалізованих службовців, а певних загонів таємної поліції, яка одночасно пригноблює і все населення цілком.

Це знищення причинно-наслідкового зв'язку між окремим вчинком і наслідками, що виникають через нього для індивіда, є однією з основних цілей сучасного терору, власне:

2. Крахом безперервного досвіду

Із крахом законної раціональності та її чіткого значення для індивідуальної долі сама вона стає непередбачуваною і втрачає тим самим свій специфічний сенс. Індивід не знає, що на нього чекає, а вже пережите втрачає всіляке значення для його особистості та його майбутнього. Нормальний ритм життєвих фаз від молодості до старості, з виховання, кар'єри, успіху або неуспіху скасовано. Творчі можливості фантазії та спогадів втрачають свій сенс і, зрештою, марніють, бо вони не здатні посприяти бажаній зміні життєвих умов індивіда.

Зрозуміло, трансформація людини з індивіда, сутність якого означає сталість досвіду і спогадів, у простий вузол окремих реакцій має глибші наслідки серед ув'язнених беззахисних жертв терору, ніж серед "вільного" населення. Різниця, однак, є лише градуальною, і якщо ми підтверджуємо нашу теорію лише повідомленнями з таборів, то не варто забувати, що населення загалом знало про масові арешти й терор у концтаборах. І, таким чином, жертвами терору були не лише євреї, "комуністи", поляки тощо, а й – згідно з наміром – справді всі.

Курт ***Бонді***, німецький психолог, який і сам був певний час ув'язненим концтабору, описував крах досвіду та спогадів так:

> *"Найдеморалізуюче впливає неясність тривалості ув'язнення… Людина намагається забути. Минуле поступово стає невизначеним і туманним, образ сім'ї та друзів розмивається… У цьому – коріння безнадійності, апатії, байдужості, відчаю, недовірливості, егоцентризму". (Kurt Bondy, Problems of Interment Camps, Journal of Abnormal ans Social Psychology, 1943)*

Життя стає ланцюжком очікуваних, уникаємих або зазнаваних потрясінь, і цей фрагментований досвід призводить до фрагментації індивіда. У терористичному суспільстві, де все сплановано до дрібниць, план для індивіда полягає в тому, що ніякого плану немає. Таким чином індивід перетворюється просто на об'єкт, на зв'язку умовних рефлексів, за допомогою яких він реагує на незліченні маніпульовані та розплановані потрясіння.

3. Крах особистості

Особиста комунікація стає незначущою в системі, в якій життя зводиться до ланцюжка не пов'язаних одна з одною реакцій і шокових переживань. На місце над-Я, інстанції совісті, заступає Гітлер-Я, як мені хотілося б його назвати, в якому обмеження діяльності, що створюються совістю, замінюються придушеннями та імпульсами, що продукуються винятково механічними реакціями та імітаціями. Ні тероризований, ні терорист не залишаються особистостями в традиційному сенсі цього слова. Вони, зрештою, є просто матеріалом, який пристосовується до ситуацій, що їх створює абсолютно незалежна від них сила. Ув'язнений, який утік з Освенцима, розповідав, як табірна система "руйнує всі соціальні зв'язки в жертвах і зводить розумову діяльність до боязкого бажання подовжити виживання, чи то на один день, чи то на одну годину".

Бруно ***Беттельгейм***, недобровільний спостерігач у двох концентраційних таборах, влучно проаналізував цей процес руйнації, який закінчується втратою елементарних імпульсів.

За його власними словами:

> *"Для нових ув'язнених зовнішній світ, який жив далі, ніби нічого не сталося, складався з людей, яких вони знали як друзів і рідних. Але навіть ця ненависть до їхньої передбачуваної байдужості навряд чи існувала у більш старших ув'язнених. Здавалося, що нібито разом із цією здатністю любити своїх ближніх, вони також втратили і здатність ненавидіти їх – вони стали нездатними взагалі виявляти сильні почуття до кого-небудь". (Bruno Bettelheim, Inidividual and Mass Behavior in Extreme Situations, in: Journal of Abnormal nad Social Psychology, 1943)*

Схоже спрощення особистості до зв'язки умовних рефлексів спостерігалося і у співробітників охорони. Янкель Вірник описує у своїй книзі "Один рік у Треблінці" поплічників терору як автомати, які не знали ні каяття, ні співчуття і виконували свої обов'язки, щойно начальник натискав на кнопку. Беттельгейм описує процес дегуманізації такими словами: "Через те, що вони виховувалися у світі, де жорстокість засуджувалася, їм було неприємно робити те, що вони робили. Здавалося, що в них розвинулося почуття нереальності щодо своїх актів жорстокості. Після того, як вони прослужили деякий час наглядачами в таборі, вони звикали до своєї нелюдської поведінки – вони розвивали "умовний рефлекс", і він таким чином ставав частиною їхнього "справжнього" життя".

Приголомшує доказовий матеріал, який надають самі ці автомати нелюдськості під час судів над військовими злочинцями, що відбуваються в Німеччині. Вони зізнаються в найжахливіших злочинах, не демонструючи при

цьому ні найменшого почуття провини. Вони наполягають на тому, що їхня нелюдська поведінка виправдана наказами їхнього начальства.

4. Боротьба за виживання

Стара культурна система абстрактної філософської метафізики аж до інститутів релігії та виховання являла собою ідеологію раціональної поведінки, що включала в себе повагу до прав, претензій і потреб інших як необхідну умову власного виживання. У рамках терористичної системи така поведінка була б рівнозначною самознищенню. Тероризм руйнує причинно-наслідковий зв'язок між соціальною поведінкою і виживанням і зіштовхує індивіда з голою природною силою, тобто з неприродною природою, що стала не-природною, в образі всемогутнього терористичного апарату.

Метою терору і терористичних актів є змусити людей до настільки всеосяжного пристосування до свого принципу, щоб вони знали лише одну мету: самозбереження. Що більше люди без докорів сумління думають лише про власне виживання, то більше вони перетворюються на психологічні маріонетки системи, яка не має іншої мети, крім утримання влади.

Колишні в'язні концентраційних таборів підтверджують цей регрес до елементарного соціал-дарвінізму. Бонді повідомляє: "Прагнення до самозбереження, страх, голод і спрага призводять до повної зміни особистості у більшості ув'язнених… У багатьох випадках зникало саме почуття відповідальності за інших людей, а водночас із ним і всіляке відчуття спільної долі. Так, деякі ув'язнені вели дику, безоглядну і абсолютно безнадійну боротьбу за своє виживання". (Bondy, 1943)

5. Перетворення на "сировину"

Одним із найсильніших страхів володарів терору є те, що їхні жертви знову можуть відновити усвідомлення своєї приналежності до єдиного людського суспільства. Тотальна перемога тоталітаризму була б рівнозначна тотальній втраті розуміння історії людьми, які, нездатні до будь-якої рефлексії, стають, таким чином, "сировиною". Гітлер сформулював це недвозначно: "Я хочу, щоб молодь була жорстокою і безстрашною, схильною керувати і застосовувати силу. І молодь повинна стати такою. Вона повинна мужньо переносити будь-який біль.

У нас не повинно бути ніяких слабкостей, ніяких ніжностей. Її очі повинні знову спалахнути блиском чудової, вільної хижості. Я хочу, щоб моя молодь була сильною і прекрасною. Я виховуватиму її всіма можливими фізичними вправами. Я хочу, щоб вона була атлетичною. Це найголовніше, найважливіше. Таким чином я відбракую людей, які остаточно одомашнилися за минулі тисячоліття. Таким чином я отримаю чистий, благородний природний матеріал. Таким чином я зможу створити щось нове". (Герман Раушнінг, Говорить Гітлер. Звір із безодні, 1993)

Якщо відкинути всі прикметники, що прикрашають, ми отримуємо класичне формулювання фашистських засобів і цілей. Людство, після того як його вкотре приборкають, стане частиною природного багатства і, тим самим, справді сировиною, яку можна за бажанням видобувати і використовувати або ж знищувати і викидати геть. Сучасний тероризм завжди розглядає людину або з погляду монополіста, який оцінює природні багатства, або з погляду могильника, який прикидає, як позбутися непотрібних людських решток, що стали непотрібними.

В оповіданнях, що описують прибуття ув'язнених у східноєвропейські концтабори, чітко ілюструється ця позиція:

> *"З одного боку, ми здавали наш багаж, з іншого – нам довелося роздягнутися і здати наш одяг і цінні речі. Голими ми пройшли в наступний барак, де нам поголили і продезінфікували голови та обличчя лізолом. На виході кожен із нас отримав номер… Із цими номерами в руках нас загнали в третій барак, де відбувалася реєстрація. "Реєстрація" полягала в тому, що ці номери нам нататуювали на грудях. Після того, як кожен надав інформацію про свою персону, нас групами по сто осіб відправили до підвалу, а потім до іншого бараку, де ми отримали смугастий одяг і дерев'яні черевики". (Die Judenausrottung in Polen. Augenzeugenberichte. Dritte Serie. Genf 1944)*

Аналогія між поводженням з людськими істотами і товаром при перевірці інвентарю жахлива і переконлива. У кожному випадку йдеться про спланований захід із придатними або непридатними для певних цілей матеріалами. За свідченнями очевидців, процес реєстрації було вдосконалено настільки, що відбирали тільки справді корисний людський товар. Той, хто не отримував номера, вибраковувався і знищувався. І як у всякій перенаселеній адміністрації, кожен відмовлявся брати відповідальність за будь-які помилки.

Навіть коли товар помилково визнавали бракованим, його знищували:

> *"Оскільки ув'язнені сортувалися не за іменами, а за номерами, легко відбувалися помилки з жахливими наслідками. Якщо "писар" випадково відмічав якийсь номер, який належав до ще ще живої людини, як "мертвий" – помилка, яка легко могла статися в ситуації настільки високої смертності -, помилка ця виправлялася тим, що носія номера вбивали".*

Вірник описує зведення індивіда до нікчемності потенційної падалі:

> *"Люди прибували і зникали, смерть без кінця. Я навчився бачити в кожній живій людині майбутній труп. Очима я оцінював його вагу, кому доведеться нести його до могили, наскільки дістанеться при цьому його могильнику? Це було жахливо, але це було, тим не менш, правдою. Хто б*

міг подумати, що людська істота в подібних умовах іноді може посміхатися і жартувати?”

Це – жорстокі факти, і вони дають нам право зробити висновок, що всередині логіки терору людина стає просто сировиною. І навіть сама смерть служить раціональній меті і повинна використовувати зайвий людський матеріал:

“Німці зганяли міських євреїв у натовпи – чоловіків, жінок, дітей. Дорослих тут же вбивали, дітей же віддавали загонам гітлерюгенда як мішені для навчання стрільби”. (Бюлетень новин, Представництво польського єврейства, Американський підрозділ 1945)

6. Асиміляція в тих, хто переслідує

Терористична система досягає свого апогею, коли жертва перестає усвідомлювати розрив між собою і своїми катами. У знеособлюючій атмосфері тоталітаризму і внаслідок краху особистості на передній план виступає не стримуваний більш архаїчний механізм імітації. ***Беттельгейм*** описує цю останню стадію регресу:

“Пристосування ув’язненого до табірної ситуації сягнуло своєї найвищої точки, коли особистість змінилася настільки, що він робить цінності Гестапо своїми цінностями… Старші ув’язнені, схильні до ідентифікації з Гестапо, робили це не тільки в сенсі агресивної поведінки. Вони намагалися роздобути частини списаної гестапівської уніформи… Ця ідентифікація заходила настільки далеко, що вони намагалися наслідувати навіть поведінку своїх мучителів у їхній вільний час. Улюбленою грою наглядачів було з’ясування, хто витримає більше ударів без опору чи крику.

Старші ув’язнені копіювали цю гру, наче їм і так часто не діставалося. Серед інших аспектів, у яких ув’язнені мімікрували під персонал Гестапо, була расова дискримінація: ув’язнені переймали її, хоча вона від самого початку і суперечила їхній власній системі цінностей”. Мабуть, для жодної системи влади немає більшого успіху, ніж прийняття постульованих нею цінностей і поведінкових масштабів її беззахисними жертвами. Якщо ми врахуємо те, що відмінність у впливі терору на населення всередині та зовні концентраційних таборів є лише питанням градуса, але не змісту, то ми отримуємо тут жахливий доказ розмаху так званої “проблеми перевиховання” в Середній Європі, з якою тепер стикаються союзники.

Після цих роздумів про атомізацію індивіда – кілька думок з приводу наслідків терористичного режиму для суспільства.

Для режиму залякування характерно, що його методи і практики постійно нарощують свої дієвість, розмах і жорстокість. Терор відтворюється за допомогою того, за рахунок чого він живе – його ексцеси одразу ж

породжують потребу в дедалі більших жахах. Посилення гноблення змушує жертв відмовитися від очікування закінчення страху; їм хочеться тільки полегшення. Своєрідна динаміка терору підтримує, таким чином, його суверенність. Його жертви втрачають здатність уявляти собі інший уклад життя. Вони потрапляють в абсолютну матеріальну і психологічну залежність. Вони стають одержувачами "подачок" – від винагород у рамках акцій "Сили через радість" до порцій брудної води і протухлої їжі в концтаборах. Тим самим, на мою думку, пояснюється поведінка багатьох німців щодо військ союзників.

Йдеться про ланцюжок заморожених реакцій. Зарозуміла стриманість з одного боку і послужлива підлесливість стосовно військової адміністрації водночас є результатом багаторічного відчуження від дійсно пережитих цінностей і внутрішньої твердості. Ще одним наслідком цього є впадання в інфантильну колективність. Фрагментація за допомогою залякування призвела практично до повного руйнування старих суспільних інститутів. Одна з найважчих тенденцій – це підрив традиційних сімейних зв'язків.

Навмисне свавілля терористичної ієрархії позбавило батьків усілякого впливу; державна поліція вчить дітей доносити на батьків; молодь повністю регламентована; так зване "соціальне планування" призводить до переселення великих груп населення, не озираючись на сімейні зв'язки, – подібно до того, що відбувалося в найгірші часи работоргівлі. Усі ці заходи неминуче призводили до підриву наявних сімейних зв'язків і, як наслідок, до позбавлення молоді тепла і затишку. Виникає молодіжна колективна самосвідомість, позбавлена коріння і сумнівів, у якій концепція сім'ї заміщується імаго цинічної, в'язкої, руйнівної, безтурботно-жорстокої і сповненої упереджень спільноти, яка моторошним чином відповідає Гітлерівському баченню жорстоко "приборканої" і тому, своєю чергою, жорстокої "сировини".

І, врешті-решт, моделі залякування виявляються не без наслідків для поведінки вже звільнених груп та індивідів. Не моралізуючи про легітимність акцій відплати, подібні акції, що в будь-якій формі мають відбиток терористичної, ворожої поведінки, слугують серйозною перешкодою для успішної політики умиротворення і примирення в постфашистський період. Потрібно сказати, що та система терору, яку вперше в Західній Європі створив Муссоліні, відсвяткувала свій похмурий тріумф у мстивій оргії, здійсненій над тілами цього диктатора і його коханки.

Вона восторжествувала також і в мстивих нападках на французьких жінок, яких звинувачували в інтимних стосунках із німецькими солдатами, і яких гнали вулицями під ударами з поголеними головами. Те, що один представник польського підпілля уявляв собі під "гуманним і законним" перехідним періодом після звільнення від нацистського ярма, виглядало так: "Щойно німців переможуть, необхідно організувати безоглядний масовий терор.

“Імпортованих” німців потрібно виселити тими самими методами, які уможливили їхнє поселення, – за допомогою насильства і безоглядної ліквідації”.

На запитання про причини і коріння терору в сучасній цивілізації мені хотілося б відповісти такими роздумами:

Людство стало в результаті розвиненої ним самим технології здебільшого зайвим. Сучасні машини і методи організації дають змогу відносно маленькій групі різноманітних менеджерів, техніків і експертів підтримувати на ходу весь промисловий апарат. Наше суспільство досягло стадії потенційного масового безробіття, а масова зайнятість – це дедалі більшою мірою продукт маніпуляції державного апарату, що відправляє незліченні людські маси на громадські роботи, до яких належать армії та громадські й напів-громадські політичні організації, аби, з одного боку, підтримувати їхнє життя, а з іншого – тримати їх під контролем.

Це означає, що більша частина працівників втратила своє творче ставлення до трудового процесу. Вони живуть у соціальному та економічному вакуумі, що стає умовою підготовки терору. Це – в певному сенсі, провісник влади тоталітарних сил і, одночасно з цим, створює об’єкт для його тактики. Для цих панів терор слугує інституціоналізованою машиною управління для зайвих людей, що стали зайвими, і відчуженого життя.

Певні культурні течії, що були результатом кризи лібералізму, теж відіграють свою роль у становленні цього терору. Під впливом масового виробництва люди навчилися жити за матеріальними і розумовими лекалами та моделями. Вони схильні до некритичного перейняття цілих мисленнєвих і поведінкових систем, вони ніби не можуть опиратися запропонованому ідеологічному наркотику. Так, бути “прогресивним” означає ipso facto бути за демократію, бути за політику Нової угоди, за чорношкірих, за євреїв, за Радянський Союз і за багато чого іншого; або бути “ізоляціоністом” – означає або означало бути проти Англії і проти Росії, проти інтелектуалів, проти євреїв тощо.

Йдеться не стільки про те, що люди вірять у ці стереотипи, а про те, що вони самі стають стереотипними придатками тієї чи іншої культурної або політичної монополії. Розум, сталість, особистий досвід втратили своє значення. Можна було б, наприклад, сказати, що більше не залишилося істинних антисемітів, тому що антисемітизм більше не є реакцією на щось специфічно єврейське, а, скоріше, моделлю поведінки у зв’язку з певним соціо-культурним “квитком”. Зникнення істинного досвіду в сучасному світі ще більше ускладнює боротьбу зі спотвореними та брехливими стереотипами та їхнє викриття.

Культурна монополія, своєю чергою, проводить залякування, якому індивід не чинить опору. Розбіжність між моральними традиціями індивідуалізму і масовими злочинами сучасного колективізму вигнала сучасну людину в

моральну пустелю. Здається, що вона ще тримається за такі моральні концепції буржуазного суспільства, як совість, пристойність, самоповага, людська гідність, але громадські підстави цих концепцій похитнулися.

Щоб навести різкий приклад: етичне питання, про яке йдеться в "Гамлеті" і яке вважається класичним документом поняття моралі наприкінці Середньовіччя, це – питання про те, чи можна знову "відновити століття, що розхиталося", коли Гамлет стає суддею і катом для вбивці свого батька. Перед обличчям фізичної та моральної катастрофи сучасності моральна дилема Гамлета виглядає майже сміховинною.

Сучасній людині більш-менш зрозуміло, що її моральні цінності втратили всілякий вплив, бо від її рішень ні в матеріальному, ні в психологічному плані нічого не залежить. Вона почувається самотньою і обдуреною своєю матеріальною і психічною традицією, яка в ліберальному суспільстві ще вважалася фундаментом її існування. Вона сповнена гніву й агресії, вона – потенційний параноїк. У цьому стані вона готова сприйняти навіть найбожевільніші ідеології.

Фашисти першими усвідомили зв'язок між потенційною матеріальною убогістю і реальним розумовим збіднінням і першими використали його раціонально, систематично і необмежено. Вони зрозуміли, що пригноблення і контроль над надмірним населенням можливі лише тоді, коли в його мізки вкарбовується постійна можливість фізичної і психічної загрози і коли вся структура традиційної моральних і емоційних систем підтримки, за допомогою яких люди дотепер намагалися подолати особисті катастрофи і важкі часи, буде знищена.

Гітлер сам говорив про необхідність залякування і жорстокості, про це пише Раушнінг. Йому зовсім не до смаку такі речі як концтабори і таємна поліція, але вони все-таки неминучі. "У нас нічого не вийде, якщо ми не будемо схильні до жорстокості… Панування підтримується не гуманністю, а злочинами (у міщанському сенсі цього слова). Терор абсолютно необхідний для встановлення будь-якої нової влади… Набагато важливіше за терор – систематично змінювати схеми, за якими маса розуміє і сприймає світ. Слід поневолювати думки і почуття людей".

Геґель одного разу сказав: "Благословенний інститут, у якого немає історії". Наше століття терору – вже історія, причому одна з найтемніших її глав. Але мрія про свободу і щастя, яку намагається знищити терор, теж – частина історії. І тільки теоретично і практично націлений на коріння і наслідки терору розум може дати людству надію на вивільнення зі смертельної долі, в якій воно, як здається, заплуталося.

Мрії західної цивілізації все ще можуть стати реальністю, коли людство припинить розглядати людських істот як нікчемний товар або просто як

засіб для досягнення мети. Якщо це не вдасться, хвиля терору може захлеснути і нас.

з "Лжепророки. Дослідження до фашистської агітації" (Переклад з німецької – "Untergang der Dämonologien. Studien über Judentum, Antisemitismus und faschistischen Geist", 1990; спочатку англійською – Leo Löwenthal: "Prophets of Deceit. A Study of the Techniques of the American Agitator", 1949)

Лео Левенталь (1900 – 1993) – один із незаслужено забутих представників т.з. критичної теорії, займався дослідженням масової комунікації, фашистської агітації, і соціологією літератури.

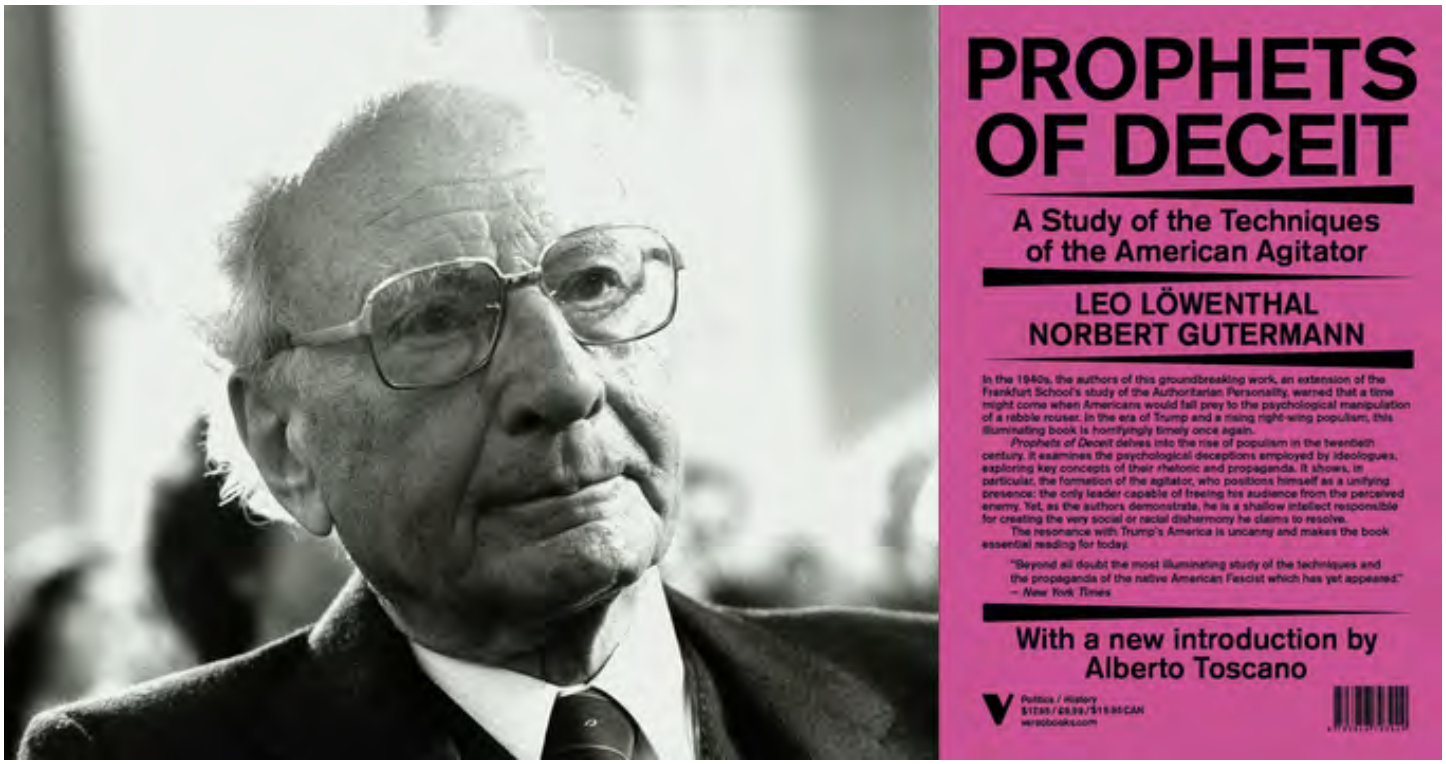
Переклад – ПолітКом

***

Лео Лёвенталь: «Индивид и террор», 1949

Posted on December 14, 2022 - April 25, 2023 by olladij

[Лео ***Лёвенталь*** (1900 — 1993) — один из незаслуженно забытых представителей так называемой Критической теории, занимался исследованием массовой коммуникации, в том числе в фашистской агитации, и социологией литературы. Несмотря на то, что Раушнинг и Беттельгейм, которых Лёвенталь тут цитирует, дабы придать какую-то социологическую фактуру своим тезисам, современной исторической наукой достоверными источниками не признаются, высказанные им в этом коротком эссе тезисы кажутся мне чрезвычайно актуальными и достойными внимания. – liberadio]

Существует распространённое мнение, что фашистский террор является преходящей исторической фазой, которая, к счастью, уже позади. Я не могу присоединиться к этому мнению, поскольку рассматриваю террор как глубоко укоренившийся в динамике современной цивилизации и, в особенности, научной организации. Нежелание досконально изучить феномен террора во всех его аспектах само по себе служит одним из неприметных симптомов террора. Несомненно, для тех, кто живёт в условиях террора, практически невозможно размышлять о нём и тем самым расширить свои познания о нём. Тем не менее, это едва ли является достаточным объяснением удивительной сдержанности, если не отрицания, которыми столь ценящий факты западный мир отвечает на тоталитарный террор. Хотя ему всегда были доступны надёжные источники, Запад мгновенно закрыл глаза на проявления фашистского террора, пока ему не пришлось обратить внимание на раскрытые в Освенциме, Бухенвальде, Берген-Бельзене и Дахау преступления. Западный мир и по сей день (1946 г.) избегает фактов о том терроре, который последовал за окончанием войны. Распространённому в подвергшихся террору странах и служащему самосохранению оцепенению в так называемом «свободном мире» соответствует психическое вытеснение — неосознанное бегство от правды.

Современная система террора означает атомизацию индивида. Мысль о последствиях и воздействиях телесных истязаний наполняет нас отвращением; не менее ужасающе их значение для психики. Задействованное террором расчеловечивание заключается, в первую очередь, в тотальной интеграции населения в парализующие межчеловеческую коммуникацию коллективы — несмотря или, как раз, как следствие самого громоздкого коммуникационного аппарата, воздействию которого люди отныне подвержены. В условиях террора индивид никогда не один и всегда одинок. Он окостеневает и отупевает не только в отношениях со своими ближними, но по отношению к самому себе. Страх воспрещает ему спонтанные эмоциональное и мыслительные реакции. Сам акт мышления становится глупостью: он опасен для жизни. Было бы глупо не быть глупым, и как следствие этого всеобщее оглупление охватывает запуганное население. Люди впадают в ступор, напоминающий состояние моральной комы. Основными чертами террора я вижу следующее:

1. Непосредственность и всемогущество

Одной из основных функций террора является уничтожение любого рационального соотношения между правительственными решениями и личной судьбой. Характерные для начальной стадии тоталитарного террора массовые аресты, смешение в концентрационных лагерях по самым разнообразным причинам людей самого разнообразного происхождения, убеждений и религии служит стиранию личных различий и претензий к властному аппарату. Качественного различия, обычно создающегося между

приговорёнными заключёнными и остальным населением, не существует между жертвами террора в концлагерях и людьми снаружи. Принцип выборки при массовых арестах, кажущийся столь иррациональным, основывается на террористическом расчёте. Вопрос индивидуальной цены является столь же неважным, насколько безнадёжной является надежда на временно ограниченное наказание.

Концентрационные лагеря куда более репрезентативны в отношении к составу населения по составу своих заключённых, чем традиционные тюрьмы. Этот факт подтверждается ещё и тем обстоятельством, что заключённые концлагеря полежат надзору не небольшой группы специализированных служащих, а определённым отрядам тайной полиции, которая одновременно угнетает и всё население целиком.

Это уничтожение причинно-следственной связи между отдельным поступком и возникающими из-за него последствиями для индивида является одной из основных целей современного террора, собственно:

2. Крахом непрерывного опыта

С крахом законной рациональности и её чёткого значения для индивидуальной судьбы сама она становится непредсказуемой и теряет тем самым свой специфический смысл. Индивид не знает, что ему предстоит, а уже пережитое утрачивает всяческое значение для его личности и его будущего. Нормальный ритм жизненных фаз от молодости до старости, из воспитания, карьеры, успеха или неуспеха упразднён. Творческие возможности фантазии и воспоминаний теряют свой смысл и, в конечном итоге, чахнут, т.к. они не способны посодействовать желаемому изменению жизненных условий индивида. Разумеется, трансформация человека из индивида, сущность которого означает постоянство опыта и воспоминаний, в простой узел отдельных реакций имеет более глубокие последствия среди заключённых беззащитных жертв террора, чем среди «свободного» населения. Разница, однако, является лишь градуальной, и если мы подтверждаем нашу теорию только сообщениями из лагерей, то не стоит забывать, что население в целом знало о массовых арестах и терроре в концлагерях. И, таким образом, жертвами террора были не только евреи, «коммунисты», поляки и т.д., но — согласно намерению — действительно все.

Курт Бонди, немецкий психолог, который и сам был некоторое время заключённым концлагеря, описывал крах опыта и воспоминания так: «Наиболее деморализующим образом воздействует неясность продолжительности заключения… Человек пытается забыть. Прошлое постепенно становится неопределённым и туманным, образ семьи и друзей размывается… В этом — корни безнадёжности, апатии, равнодушия, отчаяния,недоверчивости, эгоцентризма». (Kurt Bondy, Problems of Interment Camps, Journal of Abnormal ans Social Psychology, 1943)

Жизнь становится цепочкой ожидаемых, избегаемых или претерпеваемых потрясений, и этот фрагментированный опыт приводит к фрагментации индивида. В террористическом обществе, где всё спланировано до мелочей, план для индивида заключается в том, что никакого плана нет. Таким образом индивид превращается просто в объект, в связку условных рефлексов, при помощи которых он реагирует на бесчисленные манипулируемые и распланированные потрясения.

3. Крах личности

Личная коммуникация становится незначимой в системе, в которой жизнь сводится к цепочке не связанных друг с другом реакций и шоковых переживаний. На место сверх-Я, инстанции совести, заступает Гитлер-Я, как мне хотелось бы его назвать, в котором создаваемые совестью ограничения деятельности замещаются подавлениями и импульсами, производимыми исключительно механическими реакциями и имитациями. Ни терроризируемый, ни террорист не остаются личностями в традиционном смысле этого слова. Они, в конечном счёте, являются просто материалом, приспособляющимся к ситуациям, которые создаются совершенно независящей от них силой. Бежавший из Освенцима заключённый рассказывал, как лагерная система «разрушает все социальные связи в жертвах и сводит умственную деятельность к боязливому желанию продлить выживание, будь то на один день или на один час».

Бруно Беттельгейм, недобровольный наблюдатель в двух концентрационных лагерях, точно проанализировал этот процесс разрушения, который заканчивается утратой элементарных импульсов. По его собственным словам: «Для новых заключённых внешний мир, который жил дальше, будто ничего не произошло, состоял из людей, которых они знали как друзей и родных. Но даже эта ненависть к их предполагаемому равнодушию едва ли существовала у более старших заключённых. Казалось, что будто бы вместе с этой способностью любить своих ближних, они также утратили и способность ненавидеть их — они стали неспособны вообще выказывать сильные чувства к кому-либо». (Bruno Bettelheim, Inidividual and Mass Behavior in Extreme Situations, in: Journal of Abnormal nad Social Psychology, 1943)

Похожее упрощение личности до связки условных рефлексов наблюдался и у сотрудников охраны. Янкель Вирник описывает в своей книге «Один год в Треблинке» приспешников террора как автоматы, не знающие ни раскаяния, ни сострадания, и исполнявших свои обязанности, как только начальник нажимал на кнопку. Беттельгейм описывает процесс дегуманизации следующими словами: «Так как они воспитывались в мире, где жестокость осуждалась, им было неприятно делать то, что они делали. Казалось, что в них развилось чувство нереальности по отношению к своим актам жестокости. После того, как они прослужили некоторое время надсмотрщиками в лагере, они привыкали к своему бесчеловечному

поведению — они развивали „условный рефлекс“ и он таким образом становился частью их „настоящей“ жизни».

Ошеломляет доказательный материал, который предоставляют сами эти автоматы бесчеловечности во время происходящих в Германии судов над военными преступниками. Они сознаются в самых ужасных преступлениях, не демонстрируя при этом ни малейшего чувства вины. Они настаивают на том, что их бесчеловечное поведение оправдано приказами их начальства.

4. Борьба за выживание

Старая культурная система абстрактной философской метафизики вплоть до институтов религии и воспитания представляла собой идеологию рационального поведения, включавшего в себя уважение к правам, претензиям и нужде других как необходимое условие собственного выживания. В рамках террористической системы подобное поведение было бы равнозначно самоуничтожению. Терроризм разрушает причинно-следственную связь между социальным поведением и выживанием и сталкивает индивида с голой природной силой — т.е. со ставшей не-природной природой в образе всемогущего террористического аппарата. Целью террора и террористических актов является вынудить людей к настолько всеобъемлющему приспособлению к своему принципу, чтобы они знали лишь одну цель: самосохранение. Чем больше люди без зазрения совести думают лишь о собственном выживании, тем более они превращаются в психологические марионетки системы, не имеющей иной цели, кроме удержания власти.

Бывшие заключённые концентрационных лагерей подтверждают этот регресс к элементарному социал-дарвинизму. Бонди сообщает: «Стремление к самосохранению, страх, голод и жажда приводят к полному изменению личности у большинства заключённых… Во многих случаях исчезало само чувство ответственности за других людей, а одновременно с ним и всяческое ощущение общей судьбы. Так, некоторые заключённые вели дикую, безоглядную и совершенно безнадёжную борьбу за своё выживание». (Bondy, 1943)

5. Превращение в «сырьё»

Одним из самых сильных страхов повелителей террора является то, что их жертвы снова могут восстановить осознание своей принадлежности к единому человеческому обществу. Тотальная победа тоталитаризма была бы равнозначна тотальной утрате понимания истории людьми, которые, неспособные к какой-либо рефлексии, становятся, таким образом, «сырьём». Гитлер сформулировал это недвусмысленно: «Я хочу, чтобы молодёжь была жестокой и неустрашимой, склонной повелевать и применять силу. И молодёжь должна стать такой. Она должна мужественно переносить любую

боль. У нас не должно быть никаких слабостей, никаких нежностей. Её глаза должны вновь загореться блеском великолепной, вольной хищности. Я хочу, чтобы моя молодёжь была сильной и прекрасной. Я буду воспитывать её всеми возможными физическими упражнениями. Я хочу, чтобы она была атлетической. Это самое главное, самое важное. Таким образом я отбракую людей, окончательно одомашнившихся за прошедшие тысячелетия. Таким образом я получу чистый, благородный природный материал. Таким образом я смогу создать нечто новое». (Герман Раушнинг, Говорит Гитлер. Зверь из бездны, 1993)

Если отбросить все приукрашивающие прилагательные, мы получаем классическую формулировку фашистских средств и целей. Человечество, после того как его в очередной раз укротят, станет частью природного богатства и, тем самым, действительно сырьём, который можно по желанию добывать и использовать или же уничтожать и выбрасывать прочь. Современный терроризм всегда рассматривает человека либо с точки зрения монополиста, оценивающего природные богатства, либо с точки зрения могильщика, прикидывающего, как избавиться от ставших бесполезными человеческих останков. В рассказах, описывающих прибытие заключённых в восточноевропейские концлагеря, чётко иллюстрируется эта позиция: «С одной стороны мы сдавали наш багаж, с другой нам пришлось раздеться и сдать наши одежду и ценные вещи. Голыми мы прошли в следующий барак, где нам побрили и продезинфицировали головы и лица лизолом. На выходе каждый из нас получил номер… С этими номерами в руках нас загнали в третий барак, где происходила регистрация. „Регистрация“ заключалась в том, что эти номера нам нататуировали на груди. После того, как каждый предоставил информацию о своей персоне, нас группами по сто человек отправили в подвал, а затем в другой барак, где мы получили полосатую одежду и деревянные ботинки». (Die Judenausrottung in Polen. Augenzeugenberichte. Dritte Serie. Genf 1944)

Аналогия между обращением с человеческими существами и товаром при проверке инвентаря ужасающа и убедительна. В каждом случае речь идёт о спланированном мероприятии с пригодными или непригодными для определённых целей материалами. По свидетельствам очевидцев процесс регистрации был усовершенствован настолько, что отбирался только действительно полезный человеческий товар. Тот, кто не получал номера, выбраковывался и уничтожался. И как во всякой перенаселённой администрации, каждый отказывался принимать ответственность за какие-либо ошибки. Даже когда товар ошибочно признавался бракованным, его уничтожали: «Т.к. заключённые сортировались не по именам, а по номерам, легко происходили ошибки с ужасающими последствиями. Если „писарь“ случайно отмечал какой-то номер, который относился к ещё ещё живому человеку, как „мёртвый“ — ошибка, которая легко могла произойти в ситуации столь высокой смертности -, ошибка эта исправлялась тем, что

носителя номера убивали». Вирник описывает сведение индивида к никчёмности потенциальной падали: «Люди прибывали и исчезали, смерть без конца. Я научился видеть в каждом живом человеке будущий труп. Глазами я оценивал его вес, кому придётся нести его к могиле, насколько достанется при этом его могильщику? Это было чудовищно, но это было, тем не менее, правдой. Кто бы мог подумать, что человеческое существо в подобных условиях иногда может улыбаться и шутить?»

Это — жестокие факты, и они дают нам право сделать вывод, что внутри логики террора человек становится просто сырьём. И даже самая смерть служит рациональной цели и должна использовать ставший лишним человеческий материал: «Немцы сгоняли городских евреев в толпы — мужчин, женщин, детей. Взрослых тут же убивали, детей же отдавали отрядам гитлерюгенда в качестве мишеней для обучения стрельбе». (News Bulletin, Representation of Polish Jewry, American Division 1945)

6. Ассимиляция в преследующие

Террористическая система достигает своего апогея, когда жертва перестаёт осознавать разрыв между собой и своими истязателями. В обесчеловечивающей атмосфере тоталитаризма и в следствие краха личности на передний план выступает не сдерживаемый более архаический механизм имитации. Беттельгейм описывает эту последнюю стадию регресса: «Приспособление заключённого к лагерной ситуации достигло своей высшей точки, когда личность изменилась настолько, что он делает ценности Гестапо своими ценностями… Старшие заключённые, склонные к идентификации с Гестапо, делали это не только в смысле агрессивного поведения. Они пытались заполучить части списанной гестаповской униформы… Эта идентификация заходила настолько далеко, что они пытались подражать даже поведению своих мучителей в их свободное время. Любимой игрой надзирателей было выяснение, кто выдержит больше ударов без сопротивления или крика. Старшие заключённые копировали эту игру, как будто им и так часто не доставалось. Среди прочих аспектов, в которых заключённые мимикрировали под персонал Гестапо, была расовая дискриминация: заключённые перенимали её, хотя она изначально и противоречила их собственной системе ценностей». Пожалуй, ни для какой системы власти нет большего успеха, чем принятие постулируемых ей ценностей и поведенческих масштабов её беззащитными жертвами. Если мы учтём то, что различие в воздействии террора на население внутри и снаружи концентрационных лагерей является лишь вопросом градуса, но не содержания, то мы получаем тут ужасающее доказательство размаха так называемой «проблемы перевоспитания» в Средней Европе, с которой теперь сталкиваются союзники.

После этих размышлений об атомизации индивида — несколько мыслей по поводу последствий террористического режима для общества.

Для режима устрашения характерно, что его методы и практики постоянно наращивают свои действенность, размах и жестокость. Террор воспроизводится посредством того, за счёт чего он живёт — его эксцессы тут же порождают потребность во всё более больших ужасах. Усиливающееся угнетение заставляет жертв отказаться от ожидания окончания страха; им хочется только облегчения. Своеобразная динамика террора поддерживает, таким образом, его суверенность. Его жертвы утрачивают способность представлять себе иной уклад жизни. Они попадают в абсолютную материальную и психологическую зависимость. Они становятся получателями «подачек» — от вознаграждений в рамках акций «Силы через радость» до порций грязной воды и протухшей еды в концлагерях. Тем самым, по моему мнению, объясняется поведение многих немцев по отношению к войскам союзников. Речь идёт о цепочке замороженных реакций. Высокомерная сдержанность с одной стороны и услужливое подобострастие по отношению к военной администрации в то же время являются результатом многолетнего отчуждения от действительно переживаемых ценностей и внутренней твёрдости. Ещё одним последствием этого служит впадение в инфантильную коллективность. Фрагментация посредством устрашения привела практически к полному разрушению старых общественных институтов. Одна из самых тяжёлых тенденций — это подрыв традиционных семейных связей. Преднамеренный произвол террористической иерархии лишил родителей всяческого влияния; государственная полиция учит детей доносить на родителей; молодёжь полностью регламентирована; так называемое «социальное планирование» приводит к переселению крупных групп населения без оглядки на семейные связи — подобно происходившему в самые худшие времена работорговли. Все эти мероприятия неизбежно вели к подрыву существующих семейных связей и, как следствие, к лишению молодёжи тепла и уюта. Возникает молодёжное коллективное самосознание, лишённое корней и сомнений, в котором концепция семьи замещается имаго циничной, вязкой, разрушительной, беззаботно-жестокой и исполненной предубеждений общности, жутким образом соответствующей Гитлеровскому видению жестоко «укрощённого» и поэтому, в свою очередь, жестокого «сырья».

И, в конце концов, модели устрашения оказываются не без последствий для поведения уже освобождённых групп и индивидов. Не морализируя о легитимности акций возмездия, подобные акции, в какой-либо форме носящие печать террористического, враждебного поведения, служат серьёзной помехой для успешной политики умиротворения и примирения в постфашистский период. Нужно сказать, что та система террора, которую впервые в Западной Европе создал Муссолини, отпраздновала свой мрачный триумф в мстительной оргии, совершённой над телами этого диктатора и его любовницы. Она восторжествовала также и в мстительных нападках на французских женщин, обвинявшихся в интимных отношениях с немецкими солдатами, и которых гнали по улицам под ударами с обритыми головами. То,

что один представитель польского подполья представлял себе под «гуманным и законным» переходным периодом после освобождения от нацистского ига, выглядело следующим образом: «Как только немцев победят, необходимо организовать безоглядный массовый террор. „Импортированных“ немцев нужно выселить теми же методами, которые сделали возможным их поселение — при помощи насилия и безоглядной ликвидации».

На вопрос о причинах и корнях террора в современной цивилизации, мне хотелось бы ответить следующими размышлениями:

Человечество стало в результате развитой им самим технологии по большей части лишним. Современные машины и методы организации позволяют относительно маленькой группе разнообразных менеджеров, техников и экспертов поддерживать находу всю промышленный аппарат. Наше общество достигло стадии потенциальной массовой безработицы, а массовая занятость — это во всё большей степени продукт манипуляции государственного аппарата, отправляющего неисчислимые людские массы на общественные работы, к которым принадлежат армии и общественные и полу-общественные политические организации, чтобы, с одной стороны, поддерживать их жизни, а с другой — держать их под контролем.

Это означает, что большая часть работников утратила своё творческое отношение к трудовому процессу. Они живут в социальном и экономическом вакууме, становящемся условием подготовки террора. Это — в определённом смысле, провозвестник власти тоталитарных сил и, одновременно с этим, создаёт объект для его тактики. Для этих господ террор служит институционализированной машиной управления для ставших лишними людей и отчужённой жизни.

Определённые культурные течения, бывшие результатом кризиса либерализма, тоже играют свою роль в становлении этого террора. Под влиянием массового производства люди научились жить по материальным и умственным лекалам и моделям. Они склонны к некритичному перениманию целых мыслительных и поведенческих систем, они как будто не могут противится предложенному идеологическому наркотику. Так, быть «прогрессивным» означает ipso facto быть *за* демократию, быть *за* политику Новой сделки, *за* чернокожих, *за* евреев, *за* Советский Союз и *за* многое другое; или быть «изоляционистом» – означает или означало быть *против* Англии и *против* России, *против* интеллектуалов, *против* евреев и т.п.

Речь идёт не столько о том, что люди верят в эти стереотипы, а о том, что они сами становятся стереотипическими придатками той или иной культурной или политической монополии. Разум, постоянство, личный опыт потеряли своё значение. Можно было бы, например, сказать, что больше не осталось истинных антисемитов, т.к. антисемитизм больше не является реакцией на нечто специфически еврейское, а, скорее, моделью поведения в связи с

определённым социо-культурным «билетом». Исчезновение истинного опыта в современном мире ещё более усложняет борьбу с искажёнными и лживыми стереотипами и их разоблачение. Культурная монополия, в своём роде, проводит устрашение, которому индивид не сопротивляется. Расхождение между моральными традициями индивидуализма и массовыми преступлениями современного коллективизма изгнала современного человека в моральную пустыню. Кажется, что он ещё держится за такие моральные концепции буржуазного общества, как совесть, приличия, самоуважение, человеческое достоинство, но общественные основания этих концепций пошатнулись.

Дабы привести резкий пример: этический вопрос, о котором речь идёт в «Гамлете» и который считается классическим документом понятия морали в конце Средних веков, это — вопрос о том, можно ли снова «восстановить расшатавшийся век», когда Гамлет становится судьёй и палачом для убийцы своего отца. Пред лицом физической и моральной катастрофы современности моральная дилемма Гамлета выглядит почти смехотворной. Современному человеку более или менее понятно, что его моральные ценности утратили всяческое влияние, ибо от его решений ни в материальном, ни в психологическом плане ничего не зависит. Он чувствует себя одиноким и обманутым своей материальной и психической традицией, которая в либеральном обществе ещё считалась фундаментом его существования. Он исполнен гнева и агрессии, он — потенциальный параноик. В этом состоянии он готов воспринять даже самые безумные идеологии.

Фашисты первыми осознали связь между потенциальной материальной нищетой и реальным умственным обеднением и первыми использовали её рационально, систематически и неограниченно. Они поняли, что угнетение и контроль над чрезмерным населением возможны лишь тогда, когда в его мозги впечатывается постоянная возможность физической и психической угрозы и когда вся структура традиционной моральных и эмоциональных систем поддержки, при помощи которых люди до сих пор пытались преодолеть личные катастрофы и тяжёлые времена, будет уничтожена. Гитлер сам говорил о необходимости устрашения и жестокости, об этом пишет Раушнинг. Ему вовсе не по вкусу такие вещи как концлагеря и тайная полиция, но они всё-таки неизбежны. «У нас ничего не получится, если мы не будем склонны к жестокости… Господство поддерживается не гуманностью, а преступлениями (в мещанском смысле этого слова). Террор абсолютно необходим для установления любой новой власти… Гораздо важнее террора — систематически менять схемы, по которым масса понимает и воспринимает мир. Следует порабощать мысли и чувства людей».

Гегель однажды сказал: «Благословен институт, у которого нет истории». Наш век террора — уже история, причём одна их самых тёмных её глав. Но мечта о свободе и счастье, которую пытается уничтожить террор, тоже — часть истории. И только теоретически и практически нацеленный на корни и

последствия террора разум может дать человечеству надежду на высвобождение из смертельной судьбы, в которой оно, как кажется, запуталось.

Мечты западной цивилизации всё ещё могут стать реальностью, когда человечество прекратит рассматривать человеческих существ как никчёмный товар или просто как средство для достижения цели. Если это не удастся, волна террора может захлестнуть и нас.

из «Лжепророки. Исследования к фашистской агитации» (Перевод с немецкого – «Untergang der Dämonologien. Studien über Judentum, Antisemitismus und faschistischen Geist», 1990; изначально на английском – Leo Löwenthal: «Prophets of Deceit. A Study of the Techniques of the American Agitator», 1949)

***

№ 2.632

Диверсифицированная мировая война в Израиле и Украине. Сергей Дацюк и Илия Куса о ресентименте и глобальном кризисе мышления

2023-11-09

ЮРИЙ РОМАНЕНКО, СЕРГЕЙ ДАЦЮК, НИКОЛАЙ ФЕЛЬДМАН И ИЛИЯ КУСА, "ХВИЛЯ""

Что общего этот конфликт имеет с войной в Украине и какие уроки из него можем извлечь мы?

Философ Сергей Дацюк, эксперт-международник Илия Куса в гостях у Юрия Романенко и Николая Фельдмана обсудили глобальную и историческую рамку новой войны на Ближнем Востоке - противостояние Израиля с ХАМАС. Что общего этот конфликт имеет с войной в Украине и какие уроки из него можем извлечь мы?

***

Юрий Романенко: Друзья, всем привет, серферы, бездельники, девианты. Начинаем наши вечерние эфиры и сегодня у нас два…

Сергей Дацюк: Боевые медоеды.

Юрий Романенко: Боевые медоеды, сотрудники посольств, спецслужб, американских особенно, польских, израильских, Саудовской Аравии, кто там еще, Нидерландов, вам персональный искренний привет.

Николай Фельдман: Ты передаешь им привет, как будто они тебя преследуют.

Юрий Романенко: Нет, они смотрят. Они смотрят и конспектируют.

Николай Фельдман: А надо же говорить им, как будто, что мы точно понимаем, что это наши друзья.

Юрий Романенко: Наши друзья.

Николай Фельдман: Как-то так ты спозиционировал, как будто ФСБ передаешь привет.

Юрий Романенко: Нет, это у тебя там какие-то свои комплексы.

Сергей Дацюк: На самом деле это важный вопрос к кому мы обращаемся, и кто участвует в коммуникации, потому что я с трудом представляю, что нас смотрят, например, ХАМАС.

Юрий Романенко: Я думаю, что смотрят уже.

Сергей Дацюк: Вот этот момент, участвует ли ХАМАС в международной коммуникации, я не говорю в западной, а говорю в международной, это большой вопрос, потому что само участие и знакомство с оценками меняет твою деятельность как таковую. Потому что я по их действиям пока не вижу, что что-то меняется, хотя в последнее время они начали оправдываться и это свидетельствует, что что-то таки до них дошло как-то. Но неучастие в международной коммуникации очень сильно ухудшает их будущее.

Юрий Романенко: Это правда.

Николай Фельдман: Я думаю, у них нет будущего, поэтому немножко посмеялся.

Сергей Дацюк: Какое-то будущее есть всегда и у всех, даже если от народа остается буквально десяток там или сотни людей.

Николай Фельдман: Я не про народ. Я про ХАМАС, как про организацию.

Сергей Дацюк: Да, но дело в том, что иерархические общества устроены так, что их субъектность представлена милитаристский образом. То есть, если представить себе, что сегодня нет ХАМАСА, то такого народа, как палестинский, не существует.

Николай Фельдман: Спорно.

Сергей Дацюк: Потому что до этого момента он жил паразитическим образом. Это паразитическая народность, этническая группа. Ее нельзя пока назвать нацией, потому что самоосознание нации начинается с неких цивилизационных вещей. Там как рассчитывали? Что мы дадим палестинцам доступ к благам цивилизации и, обрати внимание, первое среди таких благ - это медицина.

Что мы получаем на выходе, если цивилизация дикая, варварская и пользуется таким благом, как медицина? Мы получаем рост населения. Очень взрывной рост населения, потому что раньше у них детей рождалось так, как сейчас, но значительная часть их гибла. То есть, больше половины, там 80% где-то гибло.

Они получают доступ к медицине, и они начинают сильно размножаться. При этом даже попытка их цивилизовать, потому что за медициной всегда идет образование, попытка их цивилизовать образованием наталкивается на неприятие внутри так называемой ***«ресентиментальной индоктринации»***.

Юрий Романенко: Это говоря простым языком, я понимаю, о чем ты говоришь, но…

Сергей Дацюк: Объясню простым языком.

Немцы, которые издавали для них учебники по математике, это я читал просто интернет, обратили внимание на одну из задач, что было пять палестинцев, троих убили израильтяне, сколько палестинцев осталось? То есть, если ты решаешь такие задачи, у тебя происходит ресентиментальная индоктринация внутри образования. И ты не можешь, условно говоря, выполнить некий тест на цивилизованность.

Юрий Романенко: Подожди, это у них практические задачи такие в учебнике?

Сергей Дацюк: А я тебе про что говорю? Они их не издавали, это издавали немцы, но им некуда было деваться так было построено условие этого издания.

И внутри медицины и такого образования мы получаем быстро разрастающуюся народность, такую этническую группу с очень сильным ***ресентиментом***, которая не в состоянии жить с соседями.

Ты смотри, вот сегодня на фоне войны оказывается, что их никто не хочет? Есть страны, которые их защищают, но сказать: «Уважаемые палестинцы, приезжайте к нам, мы вам выделим землю», вот этого не хочет никто. Ни Иран, ни Египет, никто не хочет.

Юрий Романенко: Ни Иордания, где они большинство населения составляют. Заметь, они же там составляют большинство населения, выходцы из Палестины.

Николай Фельдман: Иордания вообще отказалась в свое время от кучи территорий для того, чтобы удовлетворить их интересы, правда? Западный берег реки Иордан - это же была территория Иордании.

Юрий Романенко: Дай экспертную оценку.

Илия Куса: Ну, какое-то время непродолжительное. Это не была их территория.

Николай Фельдман: Но они же отказывались.

Илия Куса: Они ее оккупировали просто. Это не территория Иордании. Что такое Иордания вообще? Это же государство, которое создали британцы на пустом месте. Открой карту, посмотри на то, как нарисованы ее границы.

Сергей Дацюк: Давай в этом месте зафиксируем. Что вообще делали британцы, когда создавали те или иные государства? Это же они не пальцем в небо уперлись и сказали: «А давай вот пусть тут будет это, а тут будет это». Сидят такие британцы…

Юрий Романенко: Синий, белый, голубой – выбирай себе любой.

Сергей Дацюк: Они исходили из прогноза возможных конфликтов и избавления от этих конфликтов на будущее.

Так, эти здесь – сюда, эти с этими жить не могут – отодвинем их подальше, а эти с этими как-то уживаются.

Юрий Романенко: Ну, не совсем так тоже…

Илия Куса: Все было супер просто - просто между собой поделили Ближний Восток по итогам Первой Мировой. Были же соглашения соответствующие.

Опять же, что я читал, даже архивные документы показывают, им вообще было все-равно, кто и где живет, по большому счету.

Сергей Дацюк: Нет, я спорю. Смотри…

Юрий Романенко: Я на стороне Кусы в этом споре. Давай, задави его.

Сергей Дацюк: Тора в узком смысле слова, как пятикнижие, восьмой и девятый пункт из тринадцати обязательных принципов иудаизма. Восьмой - что Тора дарована Моисею Богом. Девятый - что она не может пересматриваться. Там записано, что эти земли принадлежат евреям. Это Бог повелел. Это даже не евреи про это сказали.

Илия Куса: Абсолютно правда.

Сергей Дацюк: И они, уйдя из рабства египетского, осуществили геноцид. И это зафиксировано в Библии, как один из первых геноцидов, текстуально. Смысл там был такой, что мы приходим, а там живут какие-то непонятно кто. Нет, мы-то знаем, историки знают, кто там жил. И они пишут честно, что мы отгеноцидили, чтобы вернуть себе свою землю.

Юрий Романенко: Освободите, пожалуйста, территорию.

Сергей Дацюк: Да. У Палестины возможности такой предъявить права, зафиксированные книгой, нет. Поэтому, если мы говорим, что это было просто, то это не так, потому что есть народ, у которого очень древняя история, у которого зафиксировано, что эти земли его, тут нельзя было так просто. То есть, нельзя было сказать: «Евреи, а езжайте вы в Биробиджан или давайте в Африку».

Юрий Романенко: В Камерун.

Сергей Дацюк: Они говорят: «Мы бы с удовольствием, но основа нашей веры, которая дана нам Богом, она такова, что этот полумесяц, который назван Палестиной…». Палестина - это просто земля, родюча земля. Это не народ какой-то. В Библии есть Палестина, но это земля, на который родит, это полумесяц вот этот, который выглядит, как полумесяц. И в этом смысле просто не было, потому что говорят: «Этим-то какая разница, они тут несколько сотен лет, но мы тут, вот смотрите, вот текст, вот текст. Достают свитки, разворачивают, показывают».

То есть, это было непросто. Представление о том, что просто можно было ткнуть и сказать: «Давайте, евреи, пожалуйста вот на территорию туда вот, Африка Южная». Они скажут: «Мы не можем. Мы не можем, потому что, во-первых, тут место нашего рабства. А это Земля обетованная, Богом нам обещанная. Мы за нее лили кровь и не раз. И в истории, и вот записано, и вот в такие года записано здесь». То есть, это все непросто.

Илия Куса: Но, когда принималось решение о разделе Ближнего Востока, основывались же не на Торе.

Сергей Дацюк: А на чем основывались? Давайте вернемся к этому. По результатам Второй мировой войны мир в целом… Нет, вернее не так.

Юрий Романенко: Сергей Аркадьевич, после Первой мировой.

Сергей Дацюк: Нет-нет. Запад в целом ощущал свою вину перед евреями. Запад в целом.

Юрий Романенко: Так смотри, история-то она имеет две составляющие: что раздел начался после Первой мировой, потому что пакт Сайкса-Пико.

Илия Куса: Да, большая часть государств, которые сегодня, современных государств на Ближнем Востоке, они были созданы после Первой мировой, не после Второй. После Второй мировой они получили независимость, где-то номинальную…

Юрий Романенко: А Холокост создал дополнительные условия, когда нужно было просто…

Сергей Дацюк: Да, я об этом и говорю.

Илия Куса: Просто Холокост он просто был фактором, который стимулировал дополнительную миграцию евреев в Палестину, но началась миграция раньше.

Юрий Романенко: Да, в тридцатые годы полным ходом шло.

Сергей Дацюк: Смотри, и теперь мы получаем ситуацию, которая вначале нам казалась простой, как ситуацию непростую.

Чего в этой ситуации нету?

В этой ситуации нет никакого упоминания, что Палестина хоть когда-нибудь была каким-либо государством.

Юрий Романенко: Так и не была. Это же не секрет.

Сергей Дацюк: Никогда, ни при каких условиях.

Да, но, если народность не была государством, она не может претендовать на территорию.

Она ее не организовывала, она ее кровью не поливала, она ее не возобновляла, в пустыне она не создавала оазис, то есть ничего этого она не делала. Она морально не может на нее претендовать.

Илия Куса: Ну, в таком случае не должно существовать ни Иордании, ни Сирии, ни Ливана, по большому счету, даже Египта, потому что нет же упоминаний. Например, вот что такое Иордания, как я сказал, этот термин появился буквально э в двадцатых годах, когда Трансиордания…

Сергей Дацюк: Смотри, это отличный повод поставить вопрос: когда тебя принимают в семью цивилизованных стран, не будем говорить государств?

Когда ты не режешь детей и женщин, когда ты в состоянии договориться с соседями. когда ты не разворачиваешь ресентиментальным образом свое образование, когда ты не подрываешь, не занимаешься терроризмом и так далее. То есть, есть целый ряд простых условий, когда тебя принимают в семью цивилизации.

Иордания выполняет эти условия?

Илия Куса: Смотря в какой период.

Сергей Дацюк: Ну, вот в настоящий.

Илия Куса: Так и в Иордании были террористы. Вспомним «Черный сентябрь» семидесятых годов. Это был кошмар, когда они убивали. И из Иордании действовали группировки, убивавшие евреев в том числе.

Сергей Дацюк: Ну, так решили же.

Илия Куса: В том-то и дело, все это время Иордания была одним из партнеров Штатов. И это не прекращалось даже, когда из территории Иордании…

Сергей Дацюк: По состоянию на начало XXI века Палестина оказывается не способной войти цивилизованно…

Илия Куса: Так Палестины не существует.

Сергей Дацюк: Ну, та народность, которая там есть.

Илия Куса: Там нет народности отдельной.

Сергей Дацюк: А что там есть?

Юрий Романенко: Смотри, я встречал в 2008 году, в Аммане я ночевал, когда путешествовал автостопом по Ближнему Востоку…

Илия Куса: В Иордании или в Омане?

Юрий Романенко: В Аммане, в столице Иордании. Вот я познакомился в гостинице, вечером вышел чаек попить и залип на всю ночь с этими палестинцами, как они себя идентифицируют, которые оттуда сбежали и оказались в Иордании. Таких сейчас там больше половины населения.

Они же там размножились и все остальное. Несколько попыток переворотов было, ну, там бурная история. И вот мы с ними как раз об этом всю ночь проболтали. По поводу отношений с Израилем, по поводу страданий и так далее. Они себя идентифицируют, вот как общность, которая живет не только там.

Сергей Дацюк: Я же про эту общность. Она может стать хоть чем-то. Ну, хорошо, не может стать государством, пусть станет квазигосударственным образованием, пусть станет автономией какой-то.

Николай Фельдман: А у них есть цель такая? Мне кажется, что у них и цели такой нету.

Илия Куса: Была у них цель такая.

Николай Фельдман: Была у них цель. Смотри, вот если брать чисто исторические факты, я же не могу залезть им в голову. То есть, если брать чисто вот исторические факты, Сектор Газа, если мы конкретно говорим только про этот регион, они являются частью Палестинской национальной автономии, которая была создана в 1993 году на базе соглашений в Осло. Но из-за внутриполитической ситуации, потому что в 1993 году они стали частью этой автономии, но в 2006 году, когда там были выборы, во всей автономии проводились выборы, палестинцы голосовали, какая партия будет при власти. Победил ХАМАС. Во всей автономии, это и Западный берег, и Сектор Газа, победил на парламентских выборах, которые были признаны всеми, ХАМАС.

Сергей Дацюк: Скажем так, радикалы.

Николай Фельдман: Да, радикалы, исламисты победили. Значит, ФАТХ, которые были их конкурентами, более светская палестинская организация, которую возглавлял Ясир Арафат. ФАТХ не признал выборы, потому что они проиграли, они не признали. Они отказались признавать. Это привело к вооруженным столкновением между ними. И ХАМАС, которые были доминирующими в Газе, потому что они там сформировались, они просто силой захватили власть в 2007 году.

Сергей Дацюк: Вы это как-то политкорректно говорите. Короче, они зачистили этих.

Николай Фельдман: Так получается, что они сами между собой не могли и не могут договориться.

Илия Куса: Это одна из.

Сергей Дацюк: Мало ли, кто с кем не может договориться, но у нас если кто-то побеждает, то оппозицию не зачищают.

Пока еще.

Илия Куса: Я просто к чему это все? Я просто рассказываю. Вы просто говорили на начало XXI века?

Сергей Дацюк: Да.

Илия Куса: На начало XXI века Сектор Газа был оккупирован Израилем. Только в 2005 году они оттуда вышли, поэтому…

Сергей Дацюк: Нет-нет, секунду.

Вот момент выхода он очень важен.

Израилю все это чертовски надоело, они консультировались со Штатами и пошли на беспрецедентный шаг - они своих забирали. Те упирались, они забирали. Пусть достается, то есть, уйдем вот даже с насилием. То есть они продемонстрировали способность, подали пример цивилизованного решения ситуации. «Ладно, мы уходим». Это цивилизованное решение? Да, я считаю, это цивилизованное решение вполне.

Чем отплатила им Палестина?

Они продолжали утверждать, что это не имеет значения, наша цель - чтобы Израиля не было вообще.

Илия Куса: Ну, не Палестина, а ХАМАС.

Сергей Дацюк: Ну, ХАМАС. А есть другие субъекты Палестины?

Илия Куса: Конечно.

Юрий Романенко: Конечно, ФАТХ.

Илия Куса: Есть Организация освобождения Палестины.

Сергей Дацюк: Но мы о них не знаем?

Николай Фельдман: Ну, как не знаем? Махмуд Аббас - это ж лидер ФАТХа. Это тот, который руководитель автономии сейчас.

Сергей Дацюк: Что они делают, когда идет такая вот?..

Николай Фельдман: Скорбят.

Юрий Романенко: Маневрируют.

Сергей Дацюк: Высказывают обеспокоенность.

Николай Фельдман: Они там больше, чем обеспокоенность. Все для них, кто погибают, это мученики.

Юрий Романенко: Смотри, они все пытаются понять, как выжить в этой ситуации, потому что ХАМАС для ФАТХ создал ситуацию, когда они их могут вытеснить просто за счет того, что радикализировали повестку.

Илия Куса: ФАТХ ничего из себя сегодня политически не представляет.

Сергей Дацюк: Они не субъектны.

Илия Куса: Они изначально не были такими, но последние вот 7 лет точно они утратили легитимность в глазах собственного населения. Антирейтинг Махмуда Аббаса достигает 80%. Это катастрофа. То есть, человек не воспринимается людьми, как свой, как их представитель.

Сергей Дацюк: Смотри,

> — если это так,

то тогда

> — почему неправильно утверждать, что ХАМАС - это и есть Палестина, если там ничего более влиятельного нет?

Илия Куса: Ну, потому что ХАМАС нелегитимен в глазах всех палестинских арабов. В Газе – да. Ну опять же, это большой вопрос. Мы не можем провести исследование, но исходим из того, что они воспринимают их, как свою власть, голосуют за них, поддерживают их. Даже те, кто, например, не поддерживают, но они вынуждены, потому что другой альтернативы нет.

На Западном берегу ситуация сложнее. Есть куча палестинских арабов, которые не поддерживают ХАМАС, но у них нет альтернативы. Почему? Потому что ФАТХ, много лет они забивали любые молодые политические проекты альтернативные, потому что боялись потерять власть. Классическая история, потому что Махмуд Аббас очень боялся конкурентов. Соответственно там реально альтернативы нет.

Внешние игроки, которые могли бы тоже создать такую альтернативу, Израиль, например, или Штаты, или Иордания не занимались этим. Им было это неинтересно, комфортно, их ФАТХ устраивал, потому что ФАТХ свои базовые функции выполнял. То есть, они сдавали исламистов, которые слишком радикальные, делились разведданными, базовое управление на уровне базовых услуг образование, медицина, электроэнергия, они это все предоставляли населению и, в принципе, этого было всем достаточно. То есть, с внешней стороны не было никакого воздействия, внутри элиты не хотели, не способны. В нише снизу, получается, самоорганизация, попытки были, но они все потерпели неудачу.

Сергей Дацюк: Я хочу сейчас вот этот вот вопрос поднять и поставить его, чтобы было понятно - обретение субъектности малыми социальными группами, если они сильно активны.

Давайте я вспомню, что для того, чтобы мы изучили такое явление в Китае как хунвейбины, достаточно было, чтобы количество хунвейбинов составляло менее 1%.

Для того, чтобы сейчас сказать, что в России путиноиды, проведя социологические исследования, я обнаружил очень-очень много людей, которые отрицательно настроены, которые уехали за рубеж, но мы все равно говорим: «Хороших русских нет». И если вы не вышли с опасностью для жизни на демонстрации, вы все в этом завязаны.

Точно так же, когда я обращаю свою критику к украинским национал-патриотам, они говорят: «Слушай, нас же очень мало. Мы же очень невлиятельные. Мы же практически, вот смотрите, сколько там ЕС в парламенте».

Но они чрезвычайно активны, и этой своей активностью они практически подавляют всех.

Поэтому я обращаю внимание, что

> — для того, чтобы какая-то социальная группа была влиятельная, надо, чтобы она была доминирующей и давила все остальные.

Илия Куса: И это история ХАМАС, потому что ХАМАС, будучи… их же, считай, 30 тысяч в двухмиллионном, в трехмиллионном Секторе Газы, то есть, это меньшинство физически, но при этом да, они способны делать свою идеологию мейнстримной.

Сергей Дацюк: Вы удивитесь, но

> — «мовного Талибана» в Украине - это 100 человек, но эти 100 человек создают настолько мощные движения, настолько морочат всем голову, настолько искривляют публичную дискуссию, что фактически невозможно ни о чем говорить.

То есть,

> — это маленькая, очень активная, то есть, до фанатизма активная группа, которая выполняет работу всех остальных и не дает никому сказать слово.

Поэтому

— в какие-то моменты очень маленькие социальные группы могут настолько подавлять основные, что фактически представлять всю группу.

Илия Куса: Да. Так это ж, кстати, вот то, что Сергей Аркадьевич говорит, это ж то, что

— часто происходило на Ближнем Востоке с малыми радикальными группами, которые, если смотреть по количеству, они не могли представлять арабский или мусульманский мир, но тем не менее, они становились в какой-то степени мейнстримом.

Например,

— Исламское государство, террористы Исламского государства. Казалось бы, для нас это…

Юрий Романенко: Мосул взяли, сколько там человек? 1.500 человек.

Илия Куса: 500 человек взяли полуторамиллионный город. Спрашивается, как? Ну в смысле? А так были определенные моменты…

Сергей Дацюк: Я хочу, чтобы вы очень четко понимали, что,

1) — когда пойдут вот эти вот социологические возражения: «Да их же было очень мало. Это не весь народ».

Нет, ребята, посмотрите на Россию.

Посмотрите.

2) — Сторонники Путина - это не весь народ, но это страна, в которой ядерное оружие, в которой мощное оружие. Она действует, как единый механизм умерщвления своего соседа.

Поэтому

3) — **вопрос коллективной ответственности не социологический**.

Илия Куса: Нет, он есть.

Сергей Дацюк: Он есть.

Возникает вопрос

— насколько тут применима коллективная ответственность,

потому что

— **мы имеем дело с религиями, где ответственность лежит не на коллективе**. Ответственность возведена до уровня Бога.

Тарас Бебешко предложил считать… Никитин Владимир Африканович когда-то говорил, что войны на Земле - это все отражение войн на небе. На последнем нашем разговоре об этой ситуации Тарас Бебешко сказал, что ситуация не может быть улажена, пока не может быть улажена между богами.

Ну, условно говоря,

> — **пока «Яхве с Аллахом не договориться», арабо-израильский конфликт не утихнет**.

Николай Фельдман: Так Яхве и Аллах - это одно и тоже.

Сергей Дацюк: Яхве и Аллах?

Николай Фельдман: Ну, конечно.

Сергей Дацюк: Ты только такое не скажи на Ближнем Востоке.

Юрий Романенко: Я тебе тоже такое советую.

Сергей Дацюк: И я тебе советую: об этом не надо на Востоке.

Юрий Романенко: То, что ты атеист, тоже лучше не говорить.

Николай Фельдман: Я не атеист.

Сергей Дацюк: Лучше такого не говорить, потому что с точки зрения…

Юрий Романенко: Говори, что ты христианин, ортодокс.

Сергей Дацюк: С точки зрения Ислама, нет бога кроме Аллаха и Мухаммед пророк его. И ты постольку верный или вообще не принимаешься в расчет, поскольку ты это признаешь, а все остальные неверные и наоборот.

У евреев Бог Яхве - это тот, кто непосредственно с ними учредил Завет через Моисея. И в этом смысле договор может быть не между Богами…

Ладно между пророками, но как?

> — Между суннитами и шиитами? Но мог бы быть между шиитами, поскольку они признают важность прямых потомков пророка, а с суннитами проблемка.

Илия Куса: Они выбирают.

Сергей Дацюк: Да, там кого выберут. Вот выберут они ХАМАС и попробуй с ним договорись.

То есть, я хочу показать, что

— мы имеем дело с людьми, которые слабо разбираются в истории, но зато хорошо знают религиозную мифологию.

и

— они руководствуются не исторической мотивацией, а религиозной мифологией.

Евреи сегодня конечно значительно отошли от религиозной мифологии. У них есть мощная критика теологическая, у них есть мощное светское государство, у них есть предпочтение и любовь к различным наукам, в том числе гуманитарным, социологи, истории и так далее.

Илия Куса: Но у них есть и правое крыло религиозное, особенно в правительстве сейчас.

Сергей Дацюк: Да, но

— они в состоянии это рефлексировать и отстраняться от ресентимента.

Они очень сильно проработали эту вещь.

— Евреи после Второй мировой войны разочарованные и евреи сегодняшние - это принципиально различное сообщество. Они очень сильно проработали этот аспект.

Я сам был удивлен, когда начал недавно разбираться с этим. Оказывается, они очень сильно ушли от тех представлений, которые еще были даже сразу после Второй мировой войны.

— Палестинцы живут только религиозной мифологией. Там нет никаких научных представлений. Гуманитарное науки их не коснулись. То есть, даже если они это изучили, они сдали и забыли, потому что в повседневной жизни это им не нужно. **Ресентимент вытесняет любые гуманитарные дисциплины**.

— **Человек в состоянии ресентимента отрефлексировать это не может.**

Я недавно имел дискуссию и с Тарасом Плахтием, я ему это объяснил, и он в конце концов вроде как даже со мной согласился, что да, внутри ресентимента ты признать не можешь, что ты внутри ресентимента.

— Мало того, тебе все вокруг будет казаться ресентиментом. Любая критика, знаешь, как называется? Ресентимент внутри ресентимента. Они не видят, что может быть что-то другое. Ты критикуешь, так ты ресентимент. Я говорю, ребята, критика иначе устроена. Это не ресентимент. Нет, это такой же ресентимент. Ну, хорошо, считайте.

Вот в этом проблема чисто гуманитарного свойства. Возникает вопрос в этой гуманитарной проблематике.

Все говорят, что израильские спецслужбы прощелкали, правительство не знало.

А что, если знало?

А что,

— если намеренно молчали и ждали этого удара, чтобы иметь картинку и потом решить окончательно этот вопрос?

Юрий Романенко: Как с Перл-Харбором было. Я позавчера этот пример приводил. Американцы тоже знали, что японцы готовятся.

Сергей Дацюк: Но там элита приняла решение.

Здесь тоже вполне может быть.

Возникает вопрос:

1) — то, что делает сегодня Израиль в Секторе Газа - это геноцид.

Другое дело

2) — настолько мы можем оправдать это в правовом отношении.

То есть,

3) — когда мы имеем дело с варваром и дикарем, а когда мы имеем дело с социально угнетенным.

4) — **Где эта граница, после которой наступит геноцид? Где?**

Николай Фельдман: Почему вы считаете, что…

Сергей Дацюк: Для нас это принципиальный вопрос, потому что

— **мы должны ответить на простой вопрос**.

Вот за Мариуполь

— **мы имеем право разрушить русский город какой-нибудь?**

Николай Фельдман: Почему вы считаете, что это геноцид? Только из-за того, что там идут авиаудары?

Илия Куса: Массовая гибель мирных людей.

Сергей Дацюк: Это неизбирательные удары.

Николай Фельдман: Почему вы считаете, что они неизбирательные?

Илия Куса: Ты видел видео из Газы?

Николай Фельдман: Нет, ответьте на мой вопрос.

Сергей Дацюк: Потому что я видел видео, я слышал заявления официальных лиц, что мы сотрем с лица земли. Это заявление официальных лиц.

Илия Куса: Да, это правда.

Сергей Дацюк: Они так заявляют.

То есть,

> — у них есть 1) заявление и есть 2) действия, которые подтверждают заявления.

Когда суд будет разбирать, он будет смотреть, так, были публичные заявления первых лиц? Вот они, есть, да. Были действия на подтверждение этих заявлений? Да. Вот есть действия.

Слово – дело. Все.

Илия Куса: Смотри, даже если тебе не нравится слово геноцид, например, оно очень сильное, это массовое убийство, можем так это называть.

Сергей Дацюк: Гекатомба. Слово гекатомба нравится?

Николай Фельдман: Хорошо, геноцид.

Илия Куса: Геноцид, он еще имеет юридически термин в международно-правовой системе.

> 1) — Геноцид - это же конкретное преступление, которое доказывается. Есть процедура установления факта геноцида. Он четко определен, у него есть критерии.
>
> 2) — До этого это там, считаю, массовое убийство, потому что геноцид, насколько я помню, отличие - это систематическая политика по уничтожению конкретного этноса.

Сергей Дацюк: Но в истории первыми геноцидниками считаются не евреи, а кто? Вы все знаете этот момент.

Николай Фельдман: Мы сотрем ХАМАС с лица Земли. Вот так сказано заявление. Давайте не манипулировать, потому что тема и так, честно говоря… мы стали на тонкий лед и скачем по нему.

Сергей Дацюк: Вообще, я читаю Игаля Левина, и я как бы я не видел этого контекста.

Николай Фельдман: Левин не является представителем власти. ХАМАС с лица Земли - да, но не…

Илия Куса: Подожди, так это же то, о чем мы говорим. Вот же здесь вот эта линия, которую мы не можем определить.

Николай Фельдман: ХАМАС не является территорией. Газа – да, является.

Илия Куса: ХАМАС - это территория или нет?

Николай Фельдман: Как? Ты что? При чем тут территория?

Юрий Романенко: Если ты в начале дискуссии согласился с тезисом, что в Газе и Сектор Газа контролирует ХАМАС, то это его территория.

Николай Фельдман: Вы меняете дискурс вместо того, чтобы сдать шаг назад и признать.

Илия Куса: Мы рассуждаем.

Сергей Дацюк: Где и какая территория у ХАМАСА?

Илия Куса: Подземелье.

Николай Фельдман: Какая разница? Я говорю, вы сказали, что там было заявление вот такое. Я вам говорю, давайте быть точнее. Такого заявления не было. Было другое.

Сергей Дацюк: Какое?

Николай Фельдман: Я сказал. Вы сказали: «Сотрем с лица земли Газу». А я сказал: «Там написано ХАМАС сотрем».

Сергей Дацюк: Где у него территория, у ХАМАСА.

Николай Фельдман: Еще раз. Я сейчас с вами не спорю, я вам уточнил, поправил вас, что будьте точнее в данной сложной теме, не говорите того, чего не было.

Сергей Дацюк: Мы же говорим, что точно нельзя, потому что суд будет рассматривать это. Вот заявление, а вот действие. То есть, ты в заявлении мог сказать обтекаемо, но вот твои действия, которые показывают…

Николай Фельдман: Не обтекаемо. Это точно. ХАМАС террористическая организация. Да? Да, признана Евросоюзом.

Сергей Дацюк: Давай я поставлю вопрос с другой стороны.

— Как определить, что ты стираешь с лица земли ХАМАС, а не Палестину?

Николай Фельдман: Еще раз: это про юридическое лицо, про организацию, про еще что-то?

Сергей Дацюк: Тебе вопрос мой понятен или нет?

Николай Фельдман: Мне? Мне не понятен.

Сергей Дацюк: Смотри,

> — ты собираешься стереть с лица земли ХАМАС, ну, или разрушить, или прекратить его существование. Называй, как угодно.
>
> — Как определить, что ты делаешь это, а не другое? Это же простой вопрос.

Николай Фельдман: Необходимо уничтожать людей, которые принадлежат к террористической организации.

Сергей Дацюк: Как их уничтожить этих людей? Как? На нем что, написано?

Юрий Романенко: Как ты идентифицируешь? Из условно 20.000 домов, которые перед тобой на территории там 10 км, это часть Сектора Газа, как ты идентифицируешь, что вот именно это?

Сергей Дацюк: Это ХАМАС или не ХАМАС?

Юрий Романенко: Когда они передвигаются.

Николай Фельдман: Я же не спецслужба. Я думаю, что есть у спецслужб такие возможности.

Сергей Дацюк: Какие?

Николай Фельдман: Идентификации.

Юрий Романенко: Слушай, 7 октября…

Николай Фельдман: Я же не прокурор? Вы прокурор? Нет. Я тоже не прокурор.

Сергей Дацюк: Я просто говорю, что

> — единственный способ с лица земли стереть ХАМАС - это геноцид Газа.

Николай Фельдман: Я не согласен с этим, как очевидно.

Илия Куса: Смотри, давай я попробую резюмировать все, что мы тут сейчас имеем в виду, потому что мы сейчас опять улетим.

Ты сейчас про юридический, а мы вообще не про юридический аспект.

Николай Фельдман: Геноцид - это даже юридический термин.

Илия Куса: Я сказал, да. Я же поэтому говорю, если не нравится геноцид, давай говорить о массовых убийствах.

Николай Фельдман: Представителей террористической организации ХАМАС.

Илия Куса: И людей.

Николай Фельдман: Каких людей?

Илия Куса: Обычных жителей Газы.

Сергей Дацюк: Как их избирательно выделить?

Николай Фельдман: Ты считаешь, что их сознательно уничтожают?

Илия Куса: А авиаудары - это сознательные или не сознательные, или это случайно бомба оторвалась, упала.

Сергей Дацюк: Авиаудар по городу…

Юрий Романенко: Смотри, это ж как русские борются с украинскими нацистами и по ходу убили 150 тысяч человек в Мариуполе.

Илия Куса: Смотри, Мариуполь. Русские как объясняют, почему они разбомбили нахрен Мариуполь, потому что там «засели в этих многоэтажках некие нацисты».

Сергей Дацюк: Поэтому весь город.

Николай Фельдман: Смотрите, кто признал каких украинских нацистов нацистами, террористами и так далее?

Илия Куса: Россия.

Николай Фельдман: Ну причем тут Россия?

Сергей Дацюк: Притом, что мы имеем дело с последствиями этого.

Юрий Романенко: Потому что, смотри, по поводу ХАМАС в Ираке сегодня прошла миллионная демонстрация, в Иране прошла, в Иордании прошла, прошла Саудовской Аравии, во Франции прошла. То есть, смотри, то, что Запад поддерживает Израиль. Мы поддерживаем Израиль? Мы поддерживаем Израиль. То, что он говорит, это не означает, что мы не поддерживаем Израиль. Мы просто говорим по поводу…

Сергей Дацюк: Нам самим надо разобраться, потому что **для нас это принципиальный вопрос**.

— Нам потом придется что-то так же делать или не так.

Юрий Романенко: Так вот, большинство мира в этой ситуации вокруг Газы оно не поддерживает Израиль, оно либо нейтрально смотрит, то есть, ждет, когда ситуация вырулит, Запад поддерживает, большая часть Запада, то ли весь, потому что есть Европейский союз.

Илия Куса: Пока что, я думаю, чем дольше это будет тянуться, тем у них тоже будет падать желание это поддерживать.

Юрий Романенко: Да. И те, кто организовывал это все, они же понимают, что чем дольше Израиль туда будет залазить и чем больше будет жертв, когда число жертв будет десятками тысяч, к сожалению, это неизбежно будет, если будет затянутая военная операция, то тем больше вот эти картинки будут отфильтровываться в массовое сознание по всему миру. И вот весь мир разделится на три части: те, кто поддерживает Израиль; те, кто поддерживает условно Палестину или ХАМАС; те, которые нейтральные, которые будут.

Сергей Дацюк: Нейтральные просто понимают сложность этой ситуации.

Юрий Романенко: Ну, нейтральные. То есть, они будут извлекать из этого там какую-то свою выгоду и торговать и с теми, и с теми.

Сергей Дацюк: А, так это четвертая группа.

Юрий Романенко: И поэтому говорить о том, что вот весь мир сейчас за Израиль после этого всего, нет. Точно такая же ситуация с Украиной. Запад нас поддерживает, а там в Индонезии или на вот…

Сергей Дацюк: Зачем в Индонезии, вот у нас есть Венгрия.

Юрий Романенко: Да, говорят, что там с нацистами воюют. Из Венгрии говорят, что там вообще идет вот такая вот Странная война, славяне воюют против славян, говорит Орбан. Понимаешь? Вот поэтому то, что говорит Дацюк, это ж по поводу, условно говоря, далеко идущих последствий, потому что будут появляться именно такие трактовки, которые будут использовать для того, чтобы внести новый контекст, который будет разворачивать ситуацию абсолютно не в том направлении, в котором она сейчас кажется. Это как с Первой мировой войной. То есть, была понятная ситуация, мы начинаем, немцы думают, блицкриг, французы такие думают, что они там идут, сейчас мы отобьем все, включают свой план блицкрига…

Сергей Дацюк: А заканчивается все ковровыми бомбардировка и стиранием городов с лица земли.

Юрий Романенко: Да, а Бельгия, которая вообще была нейтральная, которую вообще немцы во расчет не ставили, думали: «Да мы сейчас тут пройдем. Господи, какая проблема. Мы сейчас по Бельгии пройдем. Ребята, мы же вас вообще не собираемся трогать, мы просто пройдем и там французов нам надо… За месяц все закончится». А бельгийцы говорят: «Нет, это ж наша территория». И в результате срывается блицкриг, потому что Бельгия на месяц задерживает наступление немецкой армии. И появляется вообще другой контекст. Британия вдруг по договоренностям с Бельгией вынуждена вступать во Первую мировую войну. А немцы не рассматривали вариант, что Британия… Они думали, что с Францией будут воевать и с Россией, а Британия не должна вступить, а вступила. И пошло вот абсолютно по-другому.

И здесь вот то, о чем говорит Дацюк, что вот эти вот трактовки, которые будут появляться, вот что с чем происходит. Потому что, смотри, по поводу геноцида, на самом же деле, относительно атаки ХАМАСА на Израиль, тоже может употребляться такая же формулировка. Это был геноцид или не геноцид? Полторы тысячи человек убили.

Сергей Дацюк: Смотри, что предприняли израильтяне.

— В первый же день произошло расчеловечивание Палестины.

Илия Куса: Оно давно произошло.

Сергей Дацюк: Причем в поэтической, в нашей душе русскоязычной, за счет стиха сына Стругацкого, который там в романе приводится, а второе четверостишие написал ватник Виталий Вис:

Стояли звери
Около двери,
В них стреляли,
Они умирали.
Но нашлись те, кто их пожалели,
Те, кто открыл зверям эти двери.
Зверей встретили песни и добрый смех.
Звери вошли и убили всех.

То есть,

1) — расчеловечивание в первый же день.

Возникает вопрос,

2) — **когда мы имеем право в юридическом смысле, когда мы имеем право расчеловечивать?**

То есть, вот картинка, YouTube картинка. Агрессор сам себя расчеловечивает.

Второй вопрос, который важен,

3) — **можно ли отвечать геноцидом на геноцид. У этого вопроса нет простого ответа.**

Илия Куса: Ну, теоретически можно, что демонстрирует много раз…

Сергей Дацюк: **Для этого агрессор должен быть расчеловечен**.

Смотрите, как

1) — **Россия борется со своим расчеловечиванием**.

Она борется везде, в ООН, в ПАСЕ, в средствах массовой информации, по всему миру, подкупая европейские элиты, американские элиты, везде.

2) — **Она не хочет допустить своего расчеловечивания**.

Юрий Романенко: Ну, или давай возьмем другой пример. Идет Холокост, идет уничтожение людей массово в Советском Союзе, идут обстрелы Лондона и все остальное. Чем отвечают Запад и союзники? Они отвечают ковровыми бомбардировками, горит Дрезден, горит Кёльн.

Сергей Дацюк: Секунду, насколько я помню, Дрезден, кстати, когда предъявили им претензию, что зачем вы уничтожили Дрезден, а они говорят: «Ну, вообще-то это Сталин попросил нас отбомбиться».

То есть,

— тут заказ шел отсюда, а действие шло оттуда.

Это еще как бы вопрос, кто геноцидил, потому что Сталин не хотел сам это делать, но попросил.

Юрий Романенко: Ну, смотри, это не имеет значения, потому что факт бомбардировки был. Был Кёльн, Гамбург и все остальное. Более того, это была технология. Они придумали, что вот если такое количество бомбардировщиков при такой погоде, то создается эта воронка, когда начинается там пожар в центре, оно все потом расширяется.

Сергей Дацюк: Юра, я успел это увидать, потому что я в 1989 году был в Дрездене. И Берлин восточный, и Дрезден 1989 года - это вот идешь по улице, вот забор - груда мусора, забор - груда мусора. Я говорю, а что это такое. Я думал, что давно все восстановили. А там говорят: «Нет денег в бюджете». То есть, еще до девяностых там лежали руины, а прошло уже, слава Богу.

Юрий Романенко: Ну, сейчас там не так.

Сергей Дацюк: Тоже был. Не так, последний раз, когда ездил, уже Рейхстаг отстроенный видел, а когда я был, еще Рейхстаг был без крыши и лежал в руинах. Еще стена была. Я был за 2 месяца до разрушения стены.

Юрий Романенко: Я просто к чему подвожу, что действия вот такого характера, когда гибнут десятки и сотни тысяч людей в результате таких бомбардировок, то они в принципе носят признаки геноцида. Да? Но в условиях противостояния с нацистской Германией, с Третьим рейхом, эти действия не воспринимались, как геноцид. Потому что они трактовали сквозь призму того, что делали немцы на оккупированных территориях.

Сергей Дацюк: А вот теперь

1) — для того, чтобы нам получить моральное право ответить, например, за Мариуполь, мы должны Россию расчеловечить.

2) — Если мы не расчеловечим, у нас права бомбить их города нету.

Даже

3) — если мы выходим на границы, и мы хотим сделать карантинную зону 100 км, нам этого сделать не дадут по простой причине - мы не расчеловечили Россию.

А теперь внимание.

Расчеловечивание другого - процесс токсичный для тебя.

1) — Для тебя он не может пройти незаметным. Он меняет тебя.

2) — Если ты расчеловечиваешь другого и говоришь: «Ты зверь. Я буду с тобой поступать, как зверь». И когда ты поступаешь, как зверь, **ты сам превращаешься в зверя**.

И вот это есть ресентиментальная цепочка.

Первая и Вторая мировая война, которые привели к созданию арабских и израильского государства

— это был переложенный ресентимент туда, на Ближний Восток, он был просто транслирован туда.

И мы сейчас имеем с ним дело.

— Это все результат Первой и Второй мировых войн.

Илия Куса: Да, на самом деле то, что арабо-израильские войны, которые потом стали сейчас палестино-израильскими, тогда же палестинской нации не было, как таковой. Ну, как. Они себя не идентифицировали, как палестинцы.

Это же, по большому счету, результат вот этого цикла, воронки насилия вечной, бесконечной, взаимного расчеловечивания.

Сергей Дацюк: Воронка инферно…

Илия Куса: Они же друг друга расчеловечили для себя, для друг друга, не для международного сообщества, еще после 1948 года, после Второй мировой войны.

1) — Палестинцы это сделали первые, потому что 1948 год они проиграли, 750 тысяч выгнали со своих земель. И все, для них это было... Дальше они как ушли, погрузились в это, так и до сих пор не вышли оттуда.

2) — У израильтян это произошло чуть позже, в течение времени, после 1967 года, когда они оккупировали. То есть, мне вот интересно, я еще не до конца дал себе ответ, но мне интересно. Я думаю, это произошло в 1967 году, когда они оккупировали уже палестинские арабские территории, то есть, не только свои. Они же тогда забрали территории, и у Египта Синай забрали, и у Сирии голанские высоты, и вот эти все Западный берег и Сектор Газы. И вот мне кажется, с того времени, как они начали ими по факту управлять, вот тогда началось вот это расчеловечивание палестинцев у них.

Потому что они столкнулись с этим вот буквально, вот так.

Пошла партизанская война со стороны палестинских арабов, которая длилась десятки лет. По большому счету, то, что произошло 7 октября, это вот тоже результат вот этой всей цепочки, которая не останавливалось. И просто ХАМАС, они как бы стали теми, кто с арабской стороны, с палестинской стороны вот таким образом взорвался вот этим всем.

Сергей Дацюк: А могло бы быть, как у израильтян.

Что позволило израильтянам рвануть вперед в гуманитарном плане? Образование и приглашение образованных людей. Они приехали, они поменяли гуманитарную структуру израильского общества. То есть, они привезли с собой рефлексию, они привезли с собой **мышление, которое позволило выйти из религиозной мифологии хотя бы на уровне политических решений**.

То, что мы имеем сегодня, это **война мифологий ресентиментальных**.

В тех местах, где люди еще не вышли из этих мифологий, где нет рефлексии, где нет мышления. Они еще остаются в этих воронках.

Илия Куса: И знаете, что еще помогло?

Мне кажется, что израильтянам помогло то, что они построили государство, в котором они могли себе позволить выбрать вариант не договариваться с той стороной.

То есть, у них большинство населения евреи, палестинцы где-то там, пусть остаются за стеной.

То есть, у них была возможность выбрать вариант, что мы не будем. Потому что,

> — если бы это было государство, которое было многонациональным, и арабы, и вот эти друзы, и евреи, а арабов было бы много, то есть, надо было бы с ними договариваться по поводу будущего.
>
> Мне кажется, было бы намного все сложнее. А может было бы… Я не знаю, как было бы, но это был бы совершенно другой вариант развития Израиля и другой Израиль.

Сергей Дацюк: **Это важный момент распределение ресентимента.**

То есть,

> — **всех, кого ты считаешь чужим, ты не принимаешь рядом с собой, а выставляешь за границу**. То есть, проводишь раздел.

Это, кстати, опасность, которая есть после войны в Украине.

Чтобы померять ресентимент изобретен социальный инструмент.

В Америке он применен. Я просто о нем знаю. Мне о нем рассказывали в университетском образовании.

> — Тебя спрашивают, «любишь ли ты, ну, тогда спрашивали черных, а сейчас афроамериканцев».

Например, ты говоришь, что так, не очень, и у тебя начинают мерять твое не очень. Готов ли ты, чтобы у тебя афроамериканец жил в твоей квартире. Ты говоришь – нет, а сосед – ты говоришь нет, а в твоем подъезде – нет, а в твоем районе. И ты себе это проецируешь. Ну, я готов его видеть там раз в неделю где-то, выходя по делам в городе, а в моем баре пусть не будет.

И мы померили, как силен твой ресентимент. Мы выставили социологическую шкалу твоего неприятия.

Проблема в том, что

> **— в Украине пытаются сглаживать эти дела. Эти дела сглаживают.**
>
> **— Мы не имеем шкалы чужести, мы не имеем шкалы ресентимента, потому что мы пока не признаем, что это у нас опасность**.

Вот даже грянула война, мы до сих пор это не померяли.

Задайте вопросы по поводу русского языка, где вы готовы чтобы звучала русская речь. У вас дома, на лестничной площадке, у соседей, на улице. И вы увидите социологический срез, ресентиментальный по своей природе, чужести.

Если бы мы имели такие измерения…

Юрий Романенко: Мы сделаем.

Сергей Дацюк: Хорошо бы сделать это, потому что…

Юрий Романенко: Я сделаю фокусы и сделаю большую социологию.

Сергей Дацюк: Юр, смотри, тут

> — у нас очень сильно, поскольку у нас **монополизировано телевизионное пространство** и очень сильно на него влияние патриотических, не будем говорить, патриотическое влияние, у нас как бы производится ***пропаганда***.

Казалось бы, **во время войны пропаганда - это хорошо или плохо?**

Пропаганда, контрпропаганда. Что создает пропаганда?

> 1) — Она создает ***завышенные ожидания***.
>
> 2) — **А когда мы не можем соответствовать завышенным ожиданиям, у нас происходит резкая фрустрация и провал**.

То есть,

> — казалось бы, вот оно хорошо, оно мобилизирует на войну, но малейшая неудача и у тебя фрустрация, депрессия, упадок сил, алкоголизм, наркомания, самоубийство подростков и так далее. У тебя всё пошло.

То есть, я, когда говорю для людей, которые работают в ***телемарафоне***, что **вы очень опасные вещи делаете, то, что вы творите – это преступление**, они искренне оскорбляются.

> — «Мы ж пытаемся информацию донести до людей».

Нет, ребята, вы не доносите информацию.

> — Чтобы узнать, что действительно на фронте, я не смотрю телевизор. Я читаю каналы в Телеграме, я читаю отдельных людей в Фейсбуке.

Вы не занимаетесь информированием, вы занимаетесь пропагандой, а это очень опасно.

И вот

— этот момент в ситуации с *ресентиментом*, *монополизации информационного поля* и *пропагандизации информации*, он работает только на *ресентимент*.

Мало людей вообще понимает, что это.

— Мало людей понимает, что сегодня мы закладываем ситуацию послевоенную, причем в разных случаях, и когда мы побеждаем и выходим на границы 1991 года, и когда мы не побеждаем.

Если кто-то думает, что какой-то сценарий для нас предпочтительней, он ошибается.

Ситуация внутри страны должна формироваться независимо от сценариев исхода войны, потому что нам по-любому надо выжить, нам, как обществу в единстве.

Непонимание этого несет стратегическую опасность. Стратегическую опасность для нашего будущего.

Юрий Романенко: В развитие того, что мы говорили, Андрей Соколов пишет: «Чтобы бомбить русские города, нам нужно достаточно сил и средств, в том числе иметь ядерное оружие. Больше ничего не надо, в том числе и всякая философия».

Сергей Дацюк: Да твою ж мать!

Юрий Романенко: Так вот, то, что Дацюк говорит, это как раз очень четко показывает, почему как раз философия нужна, потому что философия позволяет тебе определить, куда ты можешь бить, а куда не можешь бить.

Сергей Дацюк: Смотри,

— как думает нормальный ***ресентиментал***?

«Вся проблема в том, что у меня нет ядерного оружия. Если бы у меня ядерное оружие было, я бы сейчас шарахнул по Москве, шарахнул по Санкт-Петербургу, и русские бы на коленях приползли: «Заберите ваш Крым!».

Понимаешь, вот нет этого представления. Ресентиментальное мышление, оно такое.

Илия Куса: А ключевой вопрос - а что дальше? То есть, смотри, я так понимаю, это же типа на израильскую модель, правильно намек? У Израиля есть, как бы фактически, хоть и не признано.

Юрий Романенко: Если так даже, Израиль все равно имеет определенную категориальную приоритетность.

Илия Куса: Этот комментарий основан на израильском опыте. Типа у них есть ядерное оружие, у них есть поддержка, у них есть бомбы, и они могут себе это позволить. Так израильская же модель показывает, что это бесполезно, потому что, смотри, что 50 лет назад они бомбили, условно, палестинских террористов, что сейчас они это делают.

Юрий Романенко: Результат один и тот же.

Илия Куса: Это, знаешь, как министр обороны же Израиля, он, когда там, 8 октября, сказал, что типа мы положим конец Газе, на 50 лет вперед этот вопрос решим. И это так интересно звучало в пятидесятую годовщину Судного дня, что, то есть, он говорит, что мы на 50 лет вперед решим вопрос Газы. А я думаю, так 50 лет уже прошло, и они не решили этот вопрос, а до этого еще 20 лет прошло, и они не решили этот вопрос, и сейчас они просто бомбят.

Ну, я жду. Я все-таки жду, что они что-то предложат, конечно, потом, потому что, если это будут просто бомбежки, в таком случае через 20 лет будет опять все то же самое. Все реально будет то же самое, просто не ХАМАС, а по-другому будет называться какая-то очередная группировка. Потому что проблема же ХАМАСа и современных негосударственных военизированных формирований радикальных, их проблема заключается в том, что ты никогда их не уничтожишь в полной мере, пока ты не искоренишь идеологию и не изменишь социальную базу, которая их подпитывает.

Юрий Романенко: Не оторвешь их от социальной базы.

Илия Куса: Поэтому, когда Нетаньяху, например, вчера говорил, что ХАМАС - это как Исламское государство, мы его уничтожим так же, как разгромили Исламское государство. Я спрашиваю, а что, Исламское государство разгромили? Ну я не понял. В этом году они совершили 279 терактов. У меня вопрос: хорошо, вы избавили их от контроля над городами, то есть они не контролируют города, как было в 2014-2015 годах, но это же не значит, что они уничтожены. Они себе живут, идеология живет. Социальная база, которая у них была, это вот эти вот экзальтированные люди, часто бедные, малограмотные, они есть.

Сергей Дацюк: Смотри, я думаю, что

> 1) — надо найти приложение усилий, правильно выбранное приложение усилий или место приложения усилий.

Оно может решить проблему.

Первое, неправильное место, если мы пойдем через ООН.

2) — Она уже совершила ошибку и не одну, превратилась в абсолютно бесполезный орган. Решить ситуацию ООН не сможет.

Илия Куса: Давайте честно скажем, ООН же никогда не решали ситуации. То есть, мы так говорим, как будто они решали.

Сергей Дацюк: Они создавали проблемы.

Илия Куса: Нет, они-то создавали проблемы, но я к тому, что мы просто так говорим, что вот они утратили, они там превратились.

Сергей Дацюк: После Второй мировой войны, когда только возникла ООН, они многие проблемы решили. Эту только создали.

Илия Куса: Не ООН, а как бы государства договаривались, поэтому, мне кажется, это важный момент, потому что сами ООН они не субъекты

Сергей Дацюк: **Это первое, не ООН.**

Второе. То, что говорят политики, например, Нетаньяху, это тоже не решение, потому что Израиль живет внутри политики и там он принимает основные решения, но масса палестинских, арабских государств не живут внутри политики. **Они живут, еще раз подчеркиваю, внутри религиозных мифов.** Для них политика полностью завязана, то есть, это спаяно, это одно и то же, религиозный и он же политический лидер.

Илия Куса: Мы сейчас про все арабские государства говорим?

Сергей Дацюк: Про те, которые важны для Израиля, как минимум.

Илия Куса: А Эмираты тоже сюда входят?

Сергей Дацюк: Смотри, вот есть одни, то есть те, которые оформили публичную политику, и они стали влиятельными. Например, Эмираты. А есть те, которые как бы в политике, не то, что ничего не значат, а минимальное значение имеют.

Илия Куса: Например?

Сергей Дацюк: Например, Палестина.

Илия Куса: Так это не государство.

Сергей Дацюк: Например, Сирия. Например, Иран.

Илия Куса: Но в Сирии религия не играет такую роль.

Сергей Дацюк: Понимаешь, дело все в том, что в самой Сирии – нет, а те, собственно, народности, которые там, для них это важно.

Илия Куса: Смотря для каких. Я могу просто компетентно сказать, что не для всех далеко. Да, и Юра там был. Религия вообще, я просто позволю себе не согласиться, просто мне кажется, что не стоит все сводить к религии.

Сергей Дацюк: Не к религии, а к сфере, где искать диалог.

Мы же не на причинном уровне это формулируем, говорим, что причина там.

Нет, потому что у нас разные уровни цивилизационных притязаний.

Вот что произошло с Израилем. Израиль в культурном плане ничего из себя не представлял значительное время своей истории. Но как цивилизация, он был очень силен. У него была книга внутренней сформированной мотивации. Именно энергетика мотивации позволила им выживать, независимо ни от чего. В культурном плане они просто повторяли то, что было вокруг них и мало, что производили.

Но именно благодаря этому, именно благодаря цивилизационному своему потенциалу Израиль возник, как мощная культура.

И сегодня это одна из самых сильных армий, сегодня это развитые города, сегодня это возрожденные пустыни. То есть, это уже культура, чего не было еще там 100 лет назад. Вот те государства, внутри которых это не может быть, то есть, которые, например, отторгают западные технологии, западную гуманитарию, западные культурные структуры. Они их просто отторгают.

Илия Куса: Таких государств немного, на самом деле.

Сергей Дацюк: Но тем не менее.

Илия Куса: Ну, опять же, если мы считаем, я же поэтому спрашиваю, какие, потому что мне интересно. Палестина не государство.

Сергей Дацюк: Смотри, я скажу, во что я не хочу превращения Украины.

Я не хочу превращения Украины в Афганистан. Я не хочу превращения…

Юрий Романенко: В Сектор Газа.

Сергей Дацюк: Да, в Сектор Газа. Я не хочу превращения Украины в Сирию. Вот я не хочу. Для меня это плохой кейс, плохие кейсы.

Илия Куса: Я согласен.

Сергей Дацюк: Как договориться с теми арабскими государствами, в которых живет ресентимент?

Внутри политики невозможно, потому что политика формируется ресентиментом.

Где?

Возможно пророки договорятся. Пророки, оттуда, то есть, это будет как бы иррациональный договор. И скрепят каким-то образом тоже иррационально.

И тогда на этом можно построить какую-то политику, потому что я вижу в самой политике мы получаем только геноцид и террор. Я накидываю варианты.

Илия Куса: Я понимаю. Просто я же говорю, мне сложно. Я не совсем… Во многих государствах Ближнего Востока есть политика… Просто вот, например, окей, если брать этот тезис и, например, применять на те же палестинские территории. Но первые же национальные, первые политические силы, военно-политические организации, которые развернули войну с Израилем, они были не религиозные. Это были светские организации левого толка.

Сергей Дацюк: Хорошо, Талибан - это политика или религия?

Илия Куса: Это больше религия.

Сергей Дацюк: Но при этом обернутая в политическую обертку.

Илия Куса: Уже да. Но изначально это было этно-религиозное движение.

Сергей Дацюк: И вот для меня вот это важно, что возможно потом это будет обернуто в политику и глядишь лет за 50 это станет настоящей публичной политикой.

Илия Куса: Вот сейчас они учатся, пытаются.

Юрий Романенко: Смотри, важное замечание. Олег Панасенко: «Искать общее место для диалога надо только в экономике. По нашему опыту, араб с образованием и хорошим доходом очень лоялен к Израилю и не пойдет теракты устраивать». Но, я прооппонирую этому тезису, что смотрите ХАМАС получает пожертвования из очень богатых стран, из Саудовской Аравии, из Катара.

Сергей Дацюк: Европа обеспечивает им медицину.

Юрий Романенко: Саудовская Аравия, Объединенные Арабские Эмираты. Они оттуда получают пожертвования.

Илия Куса: Я тебе другой пример приведу. Усама Бин Ладен был очень богатым человеком. Застройщик в Саудовской Аравии. Отсутствие каких благ ему мешало? Казалось бы, в чем проблема?

Юрий Романенко: Так я же об этом и говорю. Я же об этом говорю, что это же парадокс, что страны, которые достигли, почти достигли с

Израилем сделки, Авраамский договор или как оно там называется, почти достигли этой сделки, они, тем не менее, на протяжении продолжительного времени до сегодняшнего момента являются одним из ключевых спонсоров ХАМАСа.

Сергей Дацюк: Как рассуждают люди, которые думают, что экономика аргумент?

> 1) — Они думают, что втягивание человека во внутренние идеологии потребления меняет его ресентимент. В подавляющем количестве случаев – да.

Но

> 2) — те случаи, которые остаются, порождают таких ***хорошо вооруженных террористов***!

Юрий Романенко: Усама Бен Ладен – это классика.

Сергей Дацюк: Что, блин, мир содрогается.

Илия Куса: И я еще добавлю. Мне кажется, аргумент экономики, смотри, я согласен с тем тезисом, что появление экономических возможностей у человека, возможно, снижает его риск идти на какие-то необдуманные шаги, типа подорвать себя. Возможно. Во-первых, не во всех случаях. Нельзя просто экономикой все решить и это уже был пройденный этап в случае Израиля и Палестины.

Я напомню, 2018 год, администрация Трампа, зять Трампа Джаред Кушнер, ездил на Ближний Восток, презентовал вот этот их красивый в Power Point план того, серьезно, в прямом смысле план, они же как инвест-банкиры подошли к этому тоже с точки зрения экономики: «А давайте мы дадим палестинцам 20 ярдов, потом еще в течение 10 лет будем выплачивать им деньги за то, что они просто должны были отказаться от идеи своего государства». О, сюрприз, они отказались. И все тогда крутили у виска и спрашивали: «Они что, сумасшедшие?». А я пытался объяснить, что они не сумасшедшие, просто в их картинке мира это не вариант.

Сергей Дацюк: С точки зрения рационального экономиста, религиозный человек – сумасшедший.

Илия Куса: Ну, конечно, да. **И наоборот**, наверное.

Сергей Дацюк: Да.

Илия Куса: И кроме того, кстати, по поводу идеологии потребления, о чем Сергей Аркадьевич сказал, Ближний Восток не регион, где идеология потребления полностью прижилась. Это не тот регион, где она появилась, и не везде она до сих пор воспринимается, как вот само собой разумеющееся, и как

индикатор успеха. Потому что в Европе одно дело, в Штатах, где это все пошло, собственно, тоже, но на Ближнем Востоке совсем все по-другому.

И, кстати, одна из причин Арабской весны, почему взрыв был, это, на мой взгляд, попытка после 90-х вот этих неолиберальных реформ во многих арабских странах, когда они пытались. Они же пытались приспособиться к вот этому цивилизованному миру, проведя реформы, эти все рынки там, свободный рынок и все такое. Они пытались, многие государства они же развивали больше социалистическую модель, ее проходили. Они пытались это сделать, в итоге появилось поколение людей, которые не приспособились к этому, и выпускники университетов, безработные не нашли себя, в итоге в 2011 году они же стали одной из основных сил, движущих вот этих протестов. И поэтому нужно очень четко понимать специфику региона. Не все решается рынкам и экономикой. Если нам кажется, если у нас это решается, не факт, что в какой-то Сирии или Иордании это решится.

Юрий Романенко: 100%

Сергей Дацюк: У нас серьезное гуманитарное провисание по всему миру, потому что решения нет не только у арабских стран, решения нет у Запада, по большому счету. А Запад, казалось бы, вот он светоч гуманитарной мысли, а нет, не работает. Столько умников, Гарвард, Оксфорд, Кембридж сидят, а придумать ничего не могут. Как так? Что такое? Не думают? Не туда думают? Разучились думать?

Юрий Романенко: Сегодня, Господи, в каком-то западном издании была статья по поводу этого интервью Салливана последнего The New Yorker оно, по-моему, было. Его потом разбирали, потому что, советую почитать его, оно такое интересное. Вот его разбирали и говорят там как раз он рассказывает яркий пример того, как за Запад сегодня оказался в ловушке так называемого вот этого позитивного мышления внутри малых групп, когда вот есть в Белом доме они все…

Сергей Дацюк: Групповое мышление, которое вот критикуется, так называемые групповое.

Юрий Романенко: Все вместе работают и решение принимается консенсусом.

Сергей Дацюк: Да, это называется групповое мышление, когда ты жертвует инновацией для того, чтобы группа не испытывала никакого дискомфорта.

Юрий Романенко: Да-да. Вот и он это все описывает. Это по поводу того, почему у них провалы. Потому что, когда вы все друг друга любите, нормальных отношения, партнеры друзья и так далее, то ты просто думаешь: «Если я это Байдену там условно скажу или Зеленскому скажу,

он же будет (нас это тоже касается) то он будет диссонанс испытывать какой-то». Зачем человеку настроение портить.

Сергей Дацюк: Просто называется **круговая порука**, многие слова есть для этого. Групповое мышление тоже годится, потому что **мышление по определению не может быть групповым**.

Илия Куса: И у Израиля же нету ответа, по большому счету. Смотри, сейчас они вернулись, это кстати для меня вот один из таких выводов, они вернулись, это страшно на самом деле, они вернулись опять к тому, с чего начинали. Потому что вопрос о том, что делать с палестинскими территориями, он же все-равно будет. Хорошо, развалят Газу, например, полностью и скажут, что уничтожают ХАМАС.

Дальше опять они вернуться к необходимости дать ответ на вопрос - вы с ними что делаете? Интегрируете их и забираете всю территорию, израильская вся территория, все, не будет государства Палестина? Даете им государство, рискуя в том числе потому, они же боятся этого в том числе? Или они сами контролируют территорию, не интегрируя, как они делали после 1967 года? То есть, они захватили территорию, не дали гражданства местным, пытались от них отгородиться и просто откупиться, типа вон пусть Катар дает деньги ХАМАСу. Это же с позволения Израиля происходило. Это же соглашение Израиля и Катара. Там же все контролируется Израилем, они не могут просто перечислить деньги, то есть это было соглашение. Израиль же не хочет платить за палестинских арабов. Ну, логично, не хотят. И население тоже скажет: «В смысле?! Почему мои налоги идут туда?". Поэтому платили за них другие: ООН, Катар, Турция, еще какие-то, Иран зашел туда неформально. Считай, что у тебя это и по кругу опять.

Сергей Дацюк: Еще раз возвращаюсь к этому тезису.

Эти вопросы не решаются в политике, потому что они цивилизационного уровня.

1) — Цивилизации меняются пророками.

2) — Никем другим цивилизации не меняются.

Ни политик, ни государственный деятель цивилизацию поменять не может. У него для этого даже не то что доверия. У него нет божественного мандата. У него нет иррациональной поддержки. У него нет харизмы, той харизмы, которая была там, например, у Моисея. Вот ничего этого нет.

Только пророки меняют цивилизации.

Если

1) — Арабский мир получает хотя бы одного пророка, у нее есть шанс состояться, как цивилизация.

2) — Не получает - Западный мир перетрет его в песок.

Илия Куса: Так уже перетер, мне кажется. Арабская цивилизация существовала, а потом проиграла конкуренцию Западу.

Сергей Дацюк: Да, и на этом ее история закончится.

Юрий Романенко: Олесь Панасенко, интересно, он просто по поводу бомб, что Россию бомбить, я зачитывал, он дальше написал коммент, он интересный: «Я преподаю математику в израильском пединституте. У меня в классе очень много арабских женщин учится. Это Тель-Авив. Арабы Израиля очень хотят быть образованными и не хотят войны, но это не палестинцы».

Илия Куса: 20% населения Израиля.

Юрий Романенко: 22% даже.

Илия Куса: 22% - арабы.

Юрий Романенко: Это кстати разница между Израилем и вот этими…

Сергей Дацюк: Которые приняли цивилизационный путь Израиля.

Илия Куса: Некоторые – да, а некоторые, пользуясь благами и гражданством, все еще испытывают ресентимент, что мы видели в мае 2021 года, когда была ракетная… последняя война с ХАМАС. И тогда же были протесты внутри Израиля, это первый раз было за много лет, когда арабы в израильских городах, граждане Израиля тоже выходили на протесты и на погромы, что тогда очень много испугало израильских лидеров, потому что они думали, что уж с этими людьми все нормально, но оказалось, что нет. Тоже вопрос. Получается, что часть собственного населения, граждан тоже получается они не интегрированы.

Юрий Романенко: Подожди, кстати, у самих израильтян тоже же такая проблема. Там же есть вот эти ультраортодоксы, которые размножаются очень быстро.

Илия Куса: До этой атаки ХАМАС у них был серьезный раскол в обществе по поводу судебной реформы. Но это же не по поводу судебной реформы в более глубинном понимании. Это по поводу того, какой характер должно носить государство Израиль, на каких принципах работать. На принципах не писанных базовых, как они называются, базовые законы или на принципах, все-таки надо принять конституцию и быть более современным государством, как в Европе. Соответственно, отсюда и здесь же задевало и вот этот вопрос: Израиль - многонациональное государство, где права всех равны, и арабов, и

евреев, и друзов, или Израиль - это этно-национальное государство еврейского характера. Потому что это два, как мне кажется, противоречивых проекта.

Юрий Романенко: Еще один важный комментарий и пас Сергею Дацюку. Виктор Коренивский, наш постоянный зритель очень умный, говорит: «Арабы находятся в состоянии приблизительно как европейцы в 16-17 веке - период слома религиозного мышления и перехода к модерну. Вторая мировая - это уже кризис модерна и рацио». Согласен?

Сергей Дацюк: Смотри,

— до восьмидесятых. Вот этот импульс, который начинает Европа, преимущественно французский поструктурализм и постмодернизм, это 55-й - начало 80-х. Ну где-то 1984-й приблизительно **там еще Деррида задержался из тех, кого можно назвать мыслителем.** Потом все.

> — Начиная с Бадью, это уже жалкие потуги, а эти нынешние… еще Агамбен пытается думать, а Жижек это уже так, пустобрех.

Все. Этот потенциал исчерпан.

Мышления нет в Европе. Мышления в Европе нету.

Юрий Романенко: Он же говорит о другом, что арабы относительно Европы они еще на несколько столетий сзади.

Сергей Дацюк: Вопрос, который я ставлю, и **это сейчас очень важный вопрос**

> **— где появится мышление в Европе, в Китае или на арабском Востоке?**

Юрий Романенко: Или в США.

Сергей Дацюк: Ты понимаешь,

> 1) — США оно очень сильно ушло из утилитаризма в прагматизм, и они же не принимают трансцендентную часть философии, как таковую. Они вот эти вещи не приемлют.

То есть,

> 2) — американцы, если с ними говорить, они вообще плохо воспринимают трансцендентные вещи. Вот то, что связано с тем, что выходит за пределы утилитарного, технологического. Некоторые понимают, дотягиваются, но там даже дискуссии по этому поводу очень сложно вести. Они не принимают мышление, отбрасывает просто. Ты говоришь словно, а тебя словно не слышат.

И это базовая вещь.

Это как с ***Китаем*** злая шутка, потому

> — что есть ***даосизм***, он трансцендентен по преимуществу, есть ***конфуцианство***, и им, чтобы двинуть, им надо было конфуцианство расширить, соединить его как-то с марксизмом, а даосизм они же не трогают. У них получается тоже провисание именно по вот этой вот составляющей. То, что нерационально, не берется рациональное мышление.

Индия в такой же ситуации оказалась, хотя при ее-то истории, при её-то привычке к трансцендентным практикам, медитация и все такое, связанное с этим. Рассредоточены множественные представления об этом, а они его взяли и свернули.

Внутри западных технологических практик пытались дополнить свою цивилизацию вот этой силой международной.

И сегодня мы в очень серьезной ситуации, поскольку мы вошли в клинч, и идет чисто военная эскалация.

У мира хватает усилий, чтобы не сделать ее тотальной, единой мировой войны, но то, что сейчас происходит,

> — это диверсифицированная мировая война. Украина – одна часть, Израиль – другая. Там где-то Тайвань, там где-то Северная и Южная Корея.

То есть,

> — мы получаем диверсифицированный источник мировой войны.

Юрий Романенко: Распределенный.

Сергей Дацюк: Да, распределенный.

И силы мировые по существу будут сталкиваться в локальных конфликтах.

То есть,

> — США – Китай, Ближний Восток – Россия.
>
> — Где-то там ***Европа***, которая не хочет, она вялая, у нее нет уже энергетики ни в чем этом участвовать.

И, кстати,

> — **если не будет участвовать, не получит самого мощного «пряника изменений»**.

Самое худшее, что с Европой может случиться, это неучастие в этой мировой войне. **Потому что у нее не будет преобразования.**

Вот как Россия считала,

1) — что **«самое страшное – это революция».**

Нет, ребята, есть еще страшное

2) — это **тихое умирание, ржавение, медленное технологическое падение**, самолеты падают, вы перестаете производить, засыпает, все засыпает, ржавые ракеты перестают летать, ядерные элементы в ваших ракетах просто теряют свою ядерность и так далее. **10-15 лет и все, ничего этого нет.**

Худо-бедно происходит следующее:

3) — ты не можешь обслужить ядерные ракеты, потому что у тебя тупо нет специалистов, ты не можешь воспроизвести множество потерянной сегодня на фронтах с Украиной военной техники, потому что ты даже если украдешь комплектующие у Китая, у тебя нет специалистов это все собрать.

Пример с Шахедами. Они не могут это собрать, специалистов нет. В этом проблема.

Юрий Романенко: А Иран, который находится в постоянном лобовом столкновении с Западом, нашел асимметричный…

Сергей Дацюк: Кто бы мог когда подумать, что Россия пойдет на поклон к Ирану, и будет у него брать технологию.

Юрий Романенко: Да какой Иран. КНДР.

Сергей Дацюк: КНДР. А я еще, помню, как смеялись с китайцев. А это были 70-е годы. Еще в 70-е года были про китайцев ходили анекдоты, какие они не культурные, не технологичные, ничего не могут, армии у них нет, танк один или два. А авиации не будет. Почему? Пилот заболел. Анекдоты такие ходили. Это еще было очень недавно.

Илия Куса: У меня вопрос по поводу того, что вы сказали, что

1) — Индия, Китай, восточные страны, они приняли западные технологические практики и **свернули свое *гуманитарное мышление*.**

Вопрос:

2) — а был ли у них *выбор*? То есть, можно ли было взять западные технологические практики, не сворачивая свое мышление или это был вот такой навязанный ход, они по-другому не могли?

Сергей Дацюк: **Мышление же - это не выбор.**

> **— Оно иррационально возникает в непредсказуемых местах и, кстати, рационально прекращает существование.**

Я уже не раз задавал этот вопрос, но всегда люблю его задавать:

> — **где возникла наука?** На Арабском Востоке в 8-9 веке. Установленный факт. Европа это замалчивает. Считается, что в новое время в связи с Бэконом. Неправда.

Илия Куса: Они открыли античность через арабов.

Сергей Дацюк: Да, но **проблема этого в том, что арабы сами это свернули**.

> 1) — Никто не пришел и не сказал: «А что вы, арабы, тут науку начали. А-ну сворачивайте». Нет.
>
> 2) — Внутри арабского мира произошла ***рефлексия***, что **это противоречит Корану, что это надо убить**.

Илия Куса: Хотя начиналось это в разгар поднятия Ислама.

Сергей Дацюк: Да.

И это непредсказуемо. Оно возникает непредсказуемо и непредсказуемо девается точно так.

И на пике развития ***постструктурализма*** никто не думал, что это канет в небытие, и закончится так плачевно вот этой вот всей спекулятивной философией и тому подобным. Как это я написал, эскалационной философией.

Это в страшном сне присниться не могло, тем не менее, это произошло.

Юрий Романенко: Кстати, еще один интересный комментарий от Виктора Коренивского. Виктор, я вот скажу откровенно, я об этом уже думал, когда в Польше общался там с польскими политиками, и они говорили о том, что опасаются нас, потому что, говорит, вы очень сильные, вот конкретно по поводу бизнеса. Говорили, что ваш бизнес просто очень сильный, он жесткий, такой целеустремленный и он не подчиняется правилам, они стараются подмять все под себя. Поэтому мы думаем, и это, кстати, вопрос вообще внутренней повестки Украины, как это все продавать. Я, кстати, там предложил им форму, как это продавать на европейском уровне, чтобы этот страх ушел.

Так вот, он говорит, Виктор Коренивский: «Еще одна интересная параллель - Европа во время каждого своего кризиса поглощает часть

более пассионарного Востока. Античная Европа поглотила земли Германии, Польши. Может сейчас пришло время Украины».

Сергей Дацюк: **Украина много чего сможет,**

1) — если ответит на вопрос: **зачем ей быть вместе**.

2) — Если не ответит, то она во внутренних конфликтах потеряет все, что получит во внешнем конфликте.

Послевоенная Украина очень сильно не будет похожа на довоенную.

Прежде всего, **сегодня уже ясно, что *этническому национализму* в Украине конец**. Просто по объективным обстоятельствам он возникнуть не сможет.

— Оставшиеся население от 18 до 20 миллионов, если сюда даже немного приедет турок, китайцев, не дай Бог, индусов, поляков. Ну, турки, поляки, потом китайцы, индусы вряд ли, то национальный состав изменится. Спрашивать турка, почему не державою? Можно, но…

Юрий Романенко: Кстати, если все в Израиле плохо пойдет, они сюда могут приехать.

Сергей Дацюк: Да,

и в этом смысле нам надо очень сильно будет пересматривать свою внутреннюю политику, свои внутреннее представление о том, что такое Украина.

Про направление полиэтничности.

Эта штука очень непростая и связана с множественными конфликтами, потому что мы ресентиментальную опасность не проработали.

Мы сегодня на полном серьезе не то, что не проработали, мы отрицаем наличие этой проблемы.

Просто у меня есть ряд людей, которые говорят мне, сейчас говорят, что я сам ресентиментален. То есть, просто в упор.

А это проблема первостепенная для Украины сегодня, как и проблема - а как отвоевывать свое?

Как мы сегодня воюем. Мы до сих пор в наступление не пошли. До сих пор в ситуации контрнаступления и его перспективы не ясны. Понятно, что можно говорить, что у нас мало оружия, что мы устали и так далее, но мне кажется **у нас стратегическая проблема**.

Юрий Романенко: Конечно.

Сергей Дацюк: Конечно, я сейчас не готов это обсуждать публично здесь, но…

Илия Куса: Мне кажется, может нам сложно, у нас внутри сложно признаваться, что это надолго.

Сергей Дацюк: Ну, во-первых, не сложно. **Мы это уже признали.**

Просто

— мы не можем знать всех последствий этого.

Илия Куса: И со всеми вытекающими. То есть это осознание последствий, осознание того, что некомфортно придется жить долго, осознание того, что, возможно…

Сергей Дацюк: Ладно некомфортно.

Мы, уже как бы понятно, что распрощались с этим комфортом, но представление о том, что люди, зная, что война еще 5 лет, не вернутся к нам.

И ладно, в не комфорте.

То есть, как устроено, раз столько уехало, то на остальных комфорта должно хватить, а нет.

Почему не взять лифты из тех домов, где не живут люди, уехавшие в Европу. Почему я без лифта уже больше месяца. Ну, я ладно, а эти, которые на девятом, старички с палочками туда-сюда шастают. Бодренькие такие со мной здороваются, говорят: «Хорошо, дольше проживем». Ну, это конечно весело все, но где, блин, лифты в Украине? Я вопрос, не знаю, Кличко, Зеленскому задаю - где лифты?

Юрий Романенко: Там, где плитка лежит, там лифты.

Сергей Дацюк: Но зато у меня перед окном свежий асфальт проложенный, буквально несколько месяцев назад его положили.

Николай Фельдман: Ну, комфортно же?

Сергей Дацюк: Но я хочу поменять. Можно вот заберите его, а дайте мне лифт.

Юрий Романенко: Это ж по поводу приоритетов и это же по поводу приоритетов войны, в том числе.

Сергей Дацюк: Я понимаю, что у нас хорошо научились воровать на асфальте, а может вы научитесь как-то на лифтах?

Юрий Романенко: А лучше воровать на производстве оружия.

Николай Фельдман: Пусть учатся не воровать.

Юрий Романенко: Извини, они не научатся так, чтобы не воровать. Они пусть лучше учатся воровать на производстве оружия таким образом, чтобы производить огромное количество оружия. Или воровать на производстве эффективной организации.

Сергей Дацюк: Я считаю, что целью военного производства в Украине является - добиться состояния, при котором бы до половины нашей номенклатуры покупал Израиль. Это считаю нормальная цель. Не американцы, а Израиль. Вот это цель. Вот если мы добьемся такого, можем считать, что жизнь прожили не зря.

Илия Куса: Получается, ХАМАС научился воровать на производстве оружия?

Сергей Дацюк: Нет, ХАМАС научился воровать оружие, вернее покупать его за деньги, которые Европа дала ему на образование и прочие проекты.

Юрий Романенко: Ну, не только. Потому что, опять-таки, больше всего они научились реально производить…

Илия Куса: Это кустарное производство.

Юрий Романенко: Они сделали под землей.

Сергей Дацюк: А мы нет.

Юрий Романенко: Да. То есть при этом у них нет системы ПВО. У нас есть система ПВО. У них вообще нет системы ПВО, хотя там сегодня говорят два самолета они там каким-то кустарным ПВО сбили типа. Но это факт.

Вот Артем Белоусов продолжил то, что Коренивский говорит: «Европа не поглощала, это варвары становились частью Европы. Англов, саксов, франков, бургундов и пр. никто не звал, они сами стали частью цивилизации. Они приходили, смешивались».

Сергей Дацюк: Нет, там немного не так.

Там не так. Варвары, разрушившие Рим, потом на протяжении всей истории хотели этот Рим отстроить. Если вы внимательно посмотрите, то вот после разрушения Рима вся Европа хотела его вернуть. И возникали Священная Римская империя, возникал Рим, возрождение на этом строили.

То есть,

1) — **разрушив, они сами пытались стать Римом.**

Ну,

2) — так устроена вообще цивилизация, что приходит кто-то новый, молодой, разрушает цивилизацию, но **потом сам постепенно пытается стать ею**.

Но проблема-то вот в чем

3) — **кирпичная кладка, которая положена Римом, не воспроизводима сегодня даже**. Мы не можем.

Юрий Романенко: То есть технологически не можем воспроизвести?

Сергей Дацюк: Технологически не можем воспроизвести. Мы не понимаем до конца реакции, которые в бетоне происходят. Мощная наука, синхрофазотрон, полеты в космос. Вы попробуйте узнать, какая там реакция.

Юрий Романенко: Структуру бетона их понять.

Сергей Дацюк: Да, реакцию, которая идет сутки, которая идет неделю, которая месяц, а есть которая там на протяжении нескольких лет. И вот ту, которую на протяжении нескольких лет, принципиально понять не в состоянии. То есть наука не работает с такими реакциями.

Это то, что Бутлеров к Менделееву пришел и говорит: «Тут процессы идут». А тот: «Есть реакции, вот начальная, вот конечная. Это мы можем описать. Этим наука занимается, понял?». «Понял». «Иди, пиши статью». Вот Бутлеров пишет, что дескать, конечно, никаких процессов нет, мы как бы мыслим так, словно они есть, а фиксируем это все в реакциях. Ну, хитрый был. Так вот, мы наткнулись именно на проблему науки, что некоторые вещи за пределами объектной парадигмы - мы их понимать не можем. Вот все пытаемся понять, а с бетоном плохо.

Юрий Романенко: Только с бетоном.

Сергей Дацюк: Как минимум.

Юрий Романенко: Я говорю, что с бетоном это неразрешимая проблема, а сколько таких неразрешимых проблем?

Сергей Дацюк: Да, и вот это есть ограничение.

Точно так же с гуманитарными науками,

— когда я читаю без упреждения гуманитаристов прошлого, я наталкиваюсь на многие мысли, которые принципиально не могут быть не поняты, не объяснены в современной гуманитарии.

Люди это видели, выражали, а мы это потеряли и в ту сторону практически не смотрим.

И вот это для меня вообще загадка.

Вот я говорю сейчас про пророков, на меня люди с там университетскими всякими образованиями смотрят и крутят у виска. Понимаешь?

> Вот нет представления вообще, о чем я говорю. Они же думают, что это какое-то мракобесие, о чем я говорю.

И вот это есть проблема, собственно, научного образования, как такового. То есть, есть вещи, которые за пределами науки.

Это циклы 600, 3000 лет и так далее. Это те процессы, которые идут, управляются загадочной такой вещью, как ориентация, мотивация, которые размещаются не индивидуально, а в больших группах. И размещаются таким образом: попробовали, пошло - не пошло, посмотрели на протяжении столетия, оценили.

Ну, где же ты найдешь такую политическую партию, которая бы пыталась это делать, занималась цивилизационными дизайнами на протяжении столетий, наблюдала, корректировала? Где ты такое найдешь? Так запрос другой. Вот наука туда не дотягивается. Стало быть, решать это надо другими способами управления.

Это вне научные и вне политические вещи.

Илия Куса: Мне кажется, знаете еще какая проблема есть? Ну, вот если в контексте нашей темы сегодня Израиля и Палестины. Почему-то при всем обилии технологий, информации, у нас же очень много информации по сравнению с 50 годами назад, ее очень, ее слишком много, но это не приводит к тому, что люди лучше стали понимать процессы по причине, например, вот то, что я вижу, у нас люди не умеют быть эмпатичными просто. Куча людей просто не могут поставить себя, даже те, кто с высшим образованием, например, на западе в том числе, они не могут поставить себя вот на позицию, например, другой страны. И соответственно хотя бы попытаться осознать, например, вот почему в той среде так, а в этой так.

Я считаю, что это навык, которому надо учиться. То есть, это не так легко. Это очень сложно, на самом деле. И почему, например, в Украине не развита нормально политическая аналитика? Потому что много людей не могут это сделать. Они просто не могут это сделать. Даже в этом случае, пытаешься объяснить, например, религиозную, социальную, культурную среду, например, арабов в целом. То есть люди не могут себя поставить на это место. Соответственно, они не понимаю часть процессов, соответственно, у них только половина картинки в лучшем случае. Если они понимают Израиль, конечно, потому что это тоже отдельный вопрос. А если не понимают Израиль, то у него там 10%, из того, что они прочитают в заголовках Telegram-каналов.

И знаешь, самое страшное, что это же я не просто, не только про там обывателей, просто людей, которые не интересуются этим, а в том числе иногда и про людей, которые должны этим заниматься. Журналисты в том числе, для которых это часть их работы, они хотя бы должны чуть-чуть погружаться. И в том числе специалисты, которые часто он не могут, хотя, казалось бы, у нас доступ к информации, у нас же столько литературы, у нас есть… Ну, все в прямом эфире происходит. Ты можешь все, что… Ты можешь поехать туда банально. Раньше же нельзя было, сейчас можно свободно ездить, куда угодно. Ну, не в Палестину, не в Сектор Газы, О'кей. Ну можно поехать, например…

Николай Фельдман: Ну, не сейчас и не из Украины.

Илия Куса: Я имею в виду, что любой специалист. Да, это понятно. Но там, знаешь, если ты условно в Штатах, например. Вот конкретно про Штаты. Почему у них проблема с ближневосточной политикой, хотя, казалось бы, у них есть все ресурсы. И они ездят же туда, у них куча там дипломатов работают на Ближнем Востоке, у них огромные посольства, сумасшедшие комплексы вот такие. И у них есть проблема с тем, чтобы вот даже поставить себя на эту сторону. И соответственно, может быть, это тоже тормозит, например, генерацию каких-то идей. Не знаю.

Сергей Дацюк: Опять же, **это то, чему не учат ни в одном университете.**

Это работа с мотивациями, работа с ориентациями, мыслительная работа с точки зрения не нормативного мышления, а спонтанного, допущения, произвол, веры, широкого горизонта.

Я проделал работу, как начинающий пророк, как такой пионер или там как первоклассник пророка,

> 1) — я для Украины проанализировал Шевченко, как пророка, а затем и поэзию с точки зрения вот этих мотиваций, которые закладываются.
>
> И говорю, посмотрите, вот **некачественное пророчество**, вот ресентимент, вот поэты, что нам говорили какие, к чему звали.
>
> 2) — Все сделано некачественно, не профессионально. **«Зрадник. На святе руку підняв».**

То есть, **даже говорить про это нельзя**.

А я ведь только маленький, робкий шажок сделал, то есть вскрыл самые базовые вещи, которые нам мешают, Украине, как цивилизации.

> **— Что мотивации не туда, зовут не туда, предлагаемые техники гуманитарные вообще неадекватные, мемы, которые поэзия предлагает, ниже уровня городской канализации.**

Вы посмотрите, это же ужас, все переделывать надо. «Зрадник».

Да **нет специалистов в мире по этим вещам**. Нету.

Юрий Романенко: Ну что, зрадники?

Николай Фельдман: Нет, это я это слово ругательное, прошу его ко мне не применять.

Юрий Романенко: Коля, как бы ты там не открещивался…

Сергей Дацюк: В програмі участь береш – зрадник.

Юрий Романенко: От що ти робиш? Ти не просто береш участь, ти організовуєш.

Николай Фельдман: Я зовсім інше організовую. Иного. Я бы хотел сказать, я организатор иного, а не там какого-то в смысле чужого.

Сергей Дацюк: За стеной, за границей, за колючей проволокой. Мы иное оградим колючей проволокой и будем на него смотреть и пальцем тыкать: «Смотрите, иное».

Николай Фельдман: Нет, мы иное возведем в абсолют.

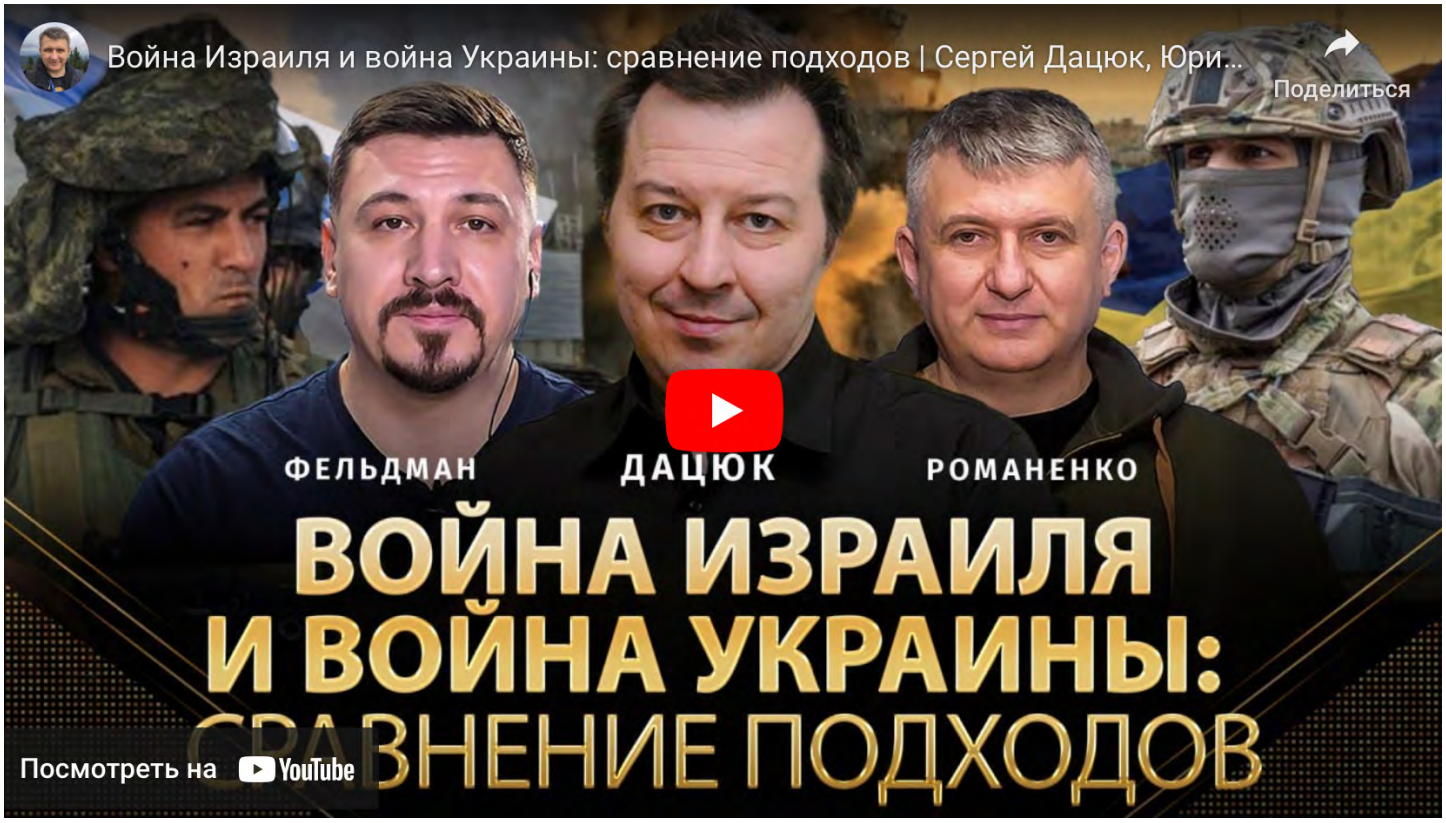
Юрий Романенко: Я считаю, что у нас отличная дискуссия получилась. И Кусу мы не зря имплантировали абсолютно спонтанно. Да, Куса.

Сергей Дацюк: Конечно, как бы мы знали, как оно там на самом деле?

Юрий Романенко: Да, поэтому эксперимент удался. Ну, Сергей Аркадьевич традиционно. «Украинофобы», - пишуть наші постійні глядачі. Татьяна Гукало.

Николай Фельдман: Украинофилы.

Юрий Романенко: Она иронизирует. После этого эфира, я думаю, и без этого не обойдется. Короче говоря, Сергею Аркадьевичу спасибо. Супер.

Видео

***

№ 2.633

Україна як надія для нової Європи. Про центри та периферії

2023-11-15

ЯРОСЛАВ ГРИЦАК

Ренесансна карта Європи Себастіяна Мюнстера XVI століття зображує Європу у вигляді королеви.

Її корону становить Іспанія, верхня частина тіла припадає на Францію, Німеччину, Італію та Данію. Далі, нижче пояса розмістилася Польща та Угорщина, а теперішня Україна під назвою Скитія знаходиться по сусідству з Росією (Московщиною) на подолі довгого плаття, десь у районі п'ят.

Цей антропоморфічний образ Європи показує цивілізаційну ієрархію в очах тогочасних освічених європейців: країни та народи Східної Європи мають меншу вартість, вони знаходяться – якщо можна так сказати – "нижче пояса".

Така ієрархія була дуже стійкою. Доказом цього є так звана австрійська "Таблиця народів" з початку XVIII століття, котру називають першим європейським соціологічним опитуванням. На ній яскравими олійними фарбами зображені різні європейські народи з переліком їхніх національних рис.

Що впадає в око: західні народи на цій таблиці виглядають набагато симпатичнішими, аніж східні. Так, згідно з "Таблицею", іспанці за своїм характером – чудесні, французи – великодушні, італійці – ревниві, німці – добрі, англійці – добродушні. Натомість шведи – похмурі, поляки – дикі, угорці – похмурі, московити – зовсім дикі, а дивна порода "турко-греків" – чисто дияволи.

З появою в часи Просвітництва ідеї історичного прогресу ментальна мапа Європа видозмінилася. Відтепер головним був поділ не між цивілізацією і варварством, а між розвитком і відсталістю.

Значення змінилося, але зміст залишився той самий: народи Східної Європи мали нижчу вартість, вони були "відсталими". Однак цей новий поділ містив у собі іскру надії.

Доля варварів була залишатися варварами і вступ у цивілізований світ для них був закритим. А "відсталі" народи могли "догнати" та навіть "перегнати" розвинуті народи, якщо докладуть до цього певних зусиль – модернізуються та вестернізуються, стануть схожими на своїх західних сусідів.

Частиною такої модернізації було створення нової національної ідеології, котра могла би подолати відсталість. Ця ідеологія була покликана, зокрема, ствердити гідність східноєвропейських народів. З'явилися ідеї на зразок "Польща – забрало західної, католицької культури"; "чехи – єдина слов'янська нація із західним життєвим стандартом"; "Золота Булла Угорщини одночасна з англійською Великою Хартією"; "румуни – горді нащадки римських

легіонерів", "українці – чия Конституція Орлика є найстаршою конституцією в Європі".

Як писав український історик Іван Лисяк-Рудницький, ці твердження не конче "незгідні з правдою – принаймні до якоїсь міри. Проте від них тхне ментальністю бідняків, що люблять нахвалятися своїми багатими родичами".

А втім, ця міфологія містить у собі раціональне зерно. Поштовх до масштабних змін на європейському континенті часто йшов не з центру, а з "варварських" чи "відсталих" окраїн. Стародавня Греція була периферією до тогочасних країн Межиріччя та Єгипту. Те, що ми зараз називаємо грецькою цивілізацією, певною мірою постало внаслідок перемоги союзу грецьких міст-держав над великою Перською імперією.

У свою чергу грецька культура поширилася по всьому Середземномор'ю завдяки походам Олександра Македонського, батьківщина якого – Македонія – була цивілізаційним пограниччям античної Греції.

Подібно християнство – інший історичний стовп європейської культури – виникло у Палестині, далекій периферії Римської імперії. Антична спадщина ("грецька мудрість") потрапила в середньовічну Європу через посередництво ісламської цивілізації, що виникла внаслідок завоювання арабських племен з далекого Аравійського півострова.

Сама ж середньовічна ("стара") Європа була периферією на великому євроазійському материку. В уяві тогочасних європейців символом багатства були далекі Індія та Китай.

Відкриття Америки зшило континенти з обох боків Атлантичного океану і поклало початок першої хвилі глобалізації. "Периферійна" відносно європейського континенту Британія в XIX столітті стала батьківщиною індустріальної революції.

Завдяки технологічним перевагам Захід до Першої світової війни здомінував весь світ, а наприкінці XX століття виграв у Холодній війні з комуністичним Сходом. Головним переможцем цієї війни були Сполучені Штати Америки.

Цей простий перелік історичних фактів мав би нагадати сучасним європейцям як на Заході, так і на Сході, що "центр" та "периферія" є відносними поняттями і що немає нічого образливого чи принизливого в тому, щоби бути пограниччям.

1. Україна як продукт Європи

Історично Україна була одним із пограничь Європи. Вона постала на розвалинах давньої Русі – великої ранньосередньовічної християнської імперії на Сході Європи. На відміну від більшості європейських народів, Русь прийняла християнство з Візантії, а не з Риму. Але релігійні відмінності між

східними (православними) і західними (католицькими) християнами не перешкоджали її контактам з рештою Європи.

Досить згадати, що 75% усіх шлюбів дітей православних руських правителів у X-XII століттях припадали на західні католицькі держави – Англію, Францію, Скандинавію, Священну Римську імперію та сусідні Польщу й Угорщину.

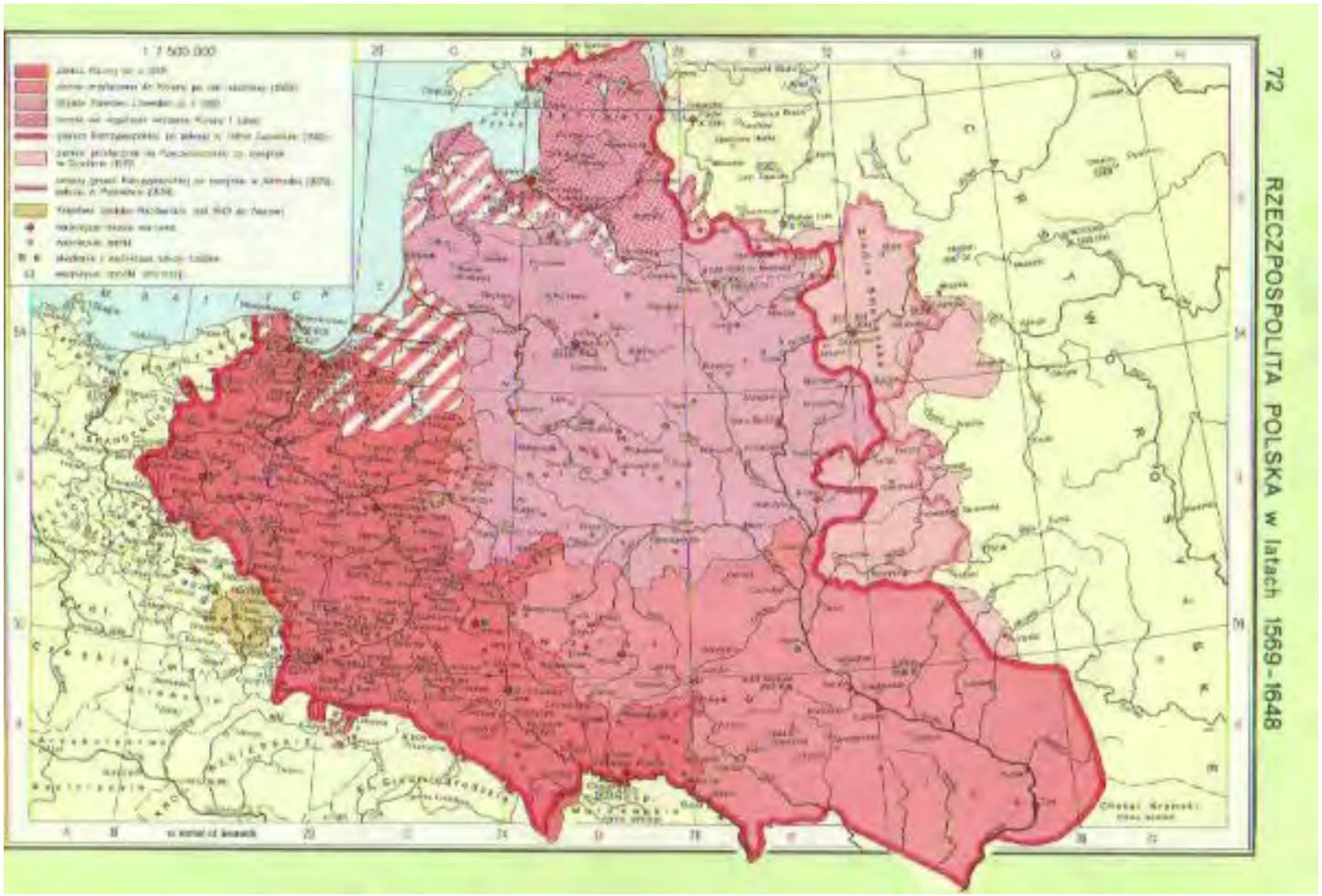
Розходження між православним та католицькими світами почалося в XII столітті. Руські землі не пережили того, що називають першим європейським Відродженням – період інтенсивних політичних, економічних, культурних і наукових змін, які охопили католицьку Європу в цьому часі. Досить сказати, що однією з головних рис цього процесу стала поява європейських університетів, але жоден університет не з'явився на тодішніх руських землях.

Дослідники називають різні причини розходження історичних траєкторій Русі та решти Європи. Але однією з них була безпосередня близькість до євроазійського степу, котрий був джерелом постійної загрози вторгнення кочових степових народів. Він тягнувся довгою і широкою смугою від Маньчжурії і Монголії аж до Паннонії та Балкан і проходив через увесь південь Русі. Степовий фактор змушував давньоруську еліту інвестувати значні кошти й енергію на захист своїх земель, а на розвиток інтелектуального життя бракувало сил і засобів.

Особливо катастрофічну роль цей фактор відіграв під час монгольської навали 1237–1240 років. Про монгольське завоювання говорять як про одну з найбільших різанин у історії: від нього загинуло 10% всього тогочасного світового населення. Русь почала показувати ознаки занепаду ще у XII столітті, але монгольська навала остаточно стерла її з карти Європи.

Іншим довготривалим наслідком стало посилення різниці між західними та східними руськими землями. У західній частині влада монголів була слабшою і коротшою. Зв'язки з католицькою Європою тут ніколи не переривалися, а навпаки, з часом посилилися.

Після вигасання місцевої руської династії ці землі підпали під владу литовських князів та польських королів. У 1569 році вони утворили спільну польсько-литовську державу під назвою Річ Посполита. Вона потривала аж до кінця XVIII столітті й була розділена між Австрійською, Пруською та Російською імперіями.

Карта Речі Посполитої у 1569-1648 роках, до Визвольної війни під проводом гетьмана Богдана Хмельницького

У тогочасній Європі ця держава була значною мірою аномалією. По-перше, якщо в більшості тогочасних держав знать становила 1-2%, то у Речі Посполитій частка шляхти тут доходила до 8-10%, а в деяких місцевостях – аж до 20%.

Місцеві шляхтичі втішалися безпрецедентними привілеями. Зокрема, вони вибирали короля, проте король не мав права їх судити і карати: це міг зробити тільки суд таких же шляхтичів.

Влада королів у Речі Посполитій була сильно обмеженою. Про них говорили, що вони правили, але не володарювали.

Зрозуміло, що ця "шляхетська демократія" була далекою від сучасної. Але тим, хто береться її критикувати, варто нагадати, що в колисці демократії, античній Греції, повноправні громадяни становили виразну меншість. Більшість – жінки, раби і чужинці – не мали права голосу.

Іншою аномальною рисою Речі Посполитої було її виняткове етнічне і релігійне різноманіття. Вона була єдиною європейською державою, де західні та східні християни (також євреї) співіснували між собою як більш-менш рівновеликі спільноти. Їхнє сусідство означало щоденну співдію, часто мирну, часом конфліктну, але завжди багату на взаємообмін ідеями та практиками. Це

відобразилося, зокрема, в появі на руських землях таких європейських інституцій як вільні міста, ремісничі цехи, університети.

Україна як держава вперше постала на західних землях колишньої Русі внаслідок козацького повстання під проводом Богдана Хмельницького 1648 – 1654 років проти польської влади.

Але бунтуючи проти Речі Посполитої, козаки перейняли її головні риси. Православна "козацька демократія" була копією "шляхетської демократії". Її ватажок, козацький гетьман, вибирався так само, як і польський король, його влада була обмеженою козацькою військовою старшиною, яка копіювала права і привілеї польської держави.

Козацька держава проіснувала трохи більше як століття, розділивши долю Речі Посполитої – обидві зникли майже в один і той самий час, а їхні землі стали частиною Російської імперії. Але пам'ять про козаків як уособлення свободи глибоко ввійшла в народну пам'ять українців. У XIX столітті вона стала стрижнем для формування національної свідомості українців.

Натомість історія східної частини колишньої Русі покотилася іншим шляхом. Тут монгольське панування тривало набагато довше, аж до кінця XV століття. Найбільше скористалася з нього східна окраїна, Московське царство. Воно дістало від монгольських правителів привілей збирати податки зі сусідніх руських земель і з часом перебрало над ними владу.

З усіх руських земель Московське царство було найбільш віддалене від Західної Європи і географічно, і культурно. Спроби "вестернізувати" його почалися з реформ Петра I. Його реформи разом із воєнними успіхами увінчалися перетворенням Московського царства на Російську імперію.

Подібно до Речі Посполитої Російська імперія теж була аномалією серед тогочасних держав, проте в інший спосіб. У всіх європейських імперіях центр був більш розвинутий за периферії. В Російській імперії все було з точністю до навпаки: більш розвинутими було її західне пограниччя – балтійські землі, землі колишньої козацької держави, котра добровільно приєдналася до Московського царства як до православної держави, та Речі Посполитої, анексованої наприкінці XVIII століття.

Європейці звикло дивляться на Україну в тіні Росії. Вони забувають однак, що російський фактор в українській історії є відносно недавнім. Набагато старішою і більш тривкою була польська присутність. Як твердять українські ліберальні історики, головна різниця між українцями та росіянами полягає не в мові і не в релігії, а в різних політичних традиціях.

Умовно кажучи, в Україні неможливий Путін, а у Росії неможливий Євромайдан. Ця різниця пояснюється фактом, що історично Україна була в більш тісному і довшому зв'язку з рештою Європи, аніж Росія.

Наймасовіший за 23 роки мітинг на Майдані Незалежності, що зібрався після побиття студентів. 1 грудня 2013 року

Про Петра I говорять, що він своїми реформами прорубав Росії "вікно в Європу". Україні не треба було прорубувати вікно: вона входила в Європу широкими дверями. Українська знать з-поміж козацької старшини та місцевої церкви зіграла особливу роль у вестернізації Російської імперії. В XVIII столітті вони становили половину імперської еліти. Подібно до шотландської знаті в Британській імперії, вони мостили шлях до світової могутності Росії, бо вважали її своєю державою.

Їхні спроби вестернізувати Росію в XIX-XX століттях головно закінчилися невдачею: після кожного більш чи менш тривалого періоду реформ приходив набагато довший період реакції та масових репресій. Якщо Західна Європи, попри численні коливання і регресії еволюціонувала в бік обмеження центральної влади та розвитку демократичних практик, влада російських правителів – байдуже московських царів, російських імператорів, генеральних секретарів комуністичної партії – залишалася необмеженою.

Прослідковувалася виразна тенденція: роль української еліти в управлінні Російської імперії та Радянського Союзу зростала в часи реформ і падала майже до нуля, коли Росія ставала на шлях авторитаризму чи тоталітаризму.

Крах спроб вестернізації Росії значною мірою пояснює, чому українці вирішили з нею розпрощатися. Тому вони починали як шотландці Російської імперії, але закінчили як її ірландці.

Головним і чи не єдиним успіхом вестернізації в Росії стала російська культура. В XIX столітті ця культура стала справді світовою, але знову ж таки, значною мірою за рахунок вихідців зі західних окраїн, у тому числі асимільованих українців. Ця культура дійсно є європейською. Але її європейський характер маскує неєвропейський характер російської політики.

Численні здобутки російських митців не можуть зупинити "російський маятник" – постійного чергування періодів демократичних реформ із періодами затяжної антидемократичної реакції. Варто нагадати, що Путін прийшов до влади і збудував свій авторитарний режим майже після десяти років на загал демократичного правління Горбачова та Єльцина.

Незалежна Україна рухалася в протилежному напрямку – від авторитаризму до демократії. Як і Росія, вона теж постала перед спокусами авторитаризму. Але Україна відповіла на ці спокуси двома демократичними революціями – першим (2004) та другим (2013-2014) Майданом. Словами російського історика Дмитра Фурмана, Україна здала екзамен на демократію, який Росія провалила. Інакше як довготривалими історичними факторами, цю різницю не поясниш.

Ця різниця є малопомітною на Заході. Затьмарені російською культурою, більшість західних політиків та інтелектуалів некритично перейняли російський нарратив. Як іронізував Норман Дейвіс, "українців репрезентували західному світові як "росіян" чи "радянських людей", коли їх годилось похвалити, а "українцями" називали лише тоді, коли вони чинили зло". Образ українців пов'язувався з ксенофобічним націоналізмом, кривавим антисемітизмом та нацистським колабораціонізмом. Відповідно теза, що Україна є європейською нацією, а тому може претендувати на повноправне членство в Європейській Унії, у свідомості багатьох європейців граничила з абсурдом.

Насправді, Україна є прямою дитиною Європи. Вона постала в результаті поширення європейської культури на землі колишньої Русі. Україну можна описати формулою "Русь плюс Європа", тоді як Путін, як і багато російських ідеологів, пробує позиціонувати Росію як "Русь мінус Європа". На їхню думку, Європа зіпсувала своїми впливами колись нібито єдиний "російський світ", розбивши його на окремі "штучні" нації, в тому числі українців.

Як із жалем писав один із російських критиків українського руху наприкінці 19 століття, українськість є наслідком нового напрямку в духовному житті Європи, котрий повільно зростав від другої половини 18 століття і, поширившись зі Заходу на Схід, діставався в Росію, де зробив переворот серед освічених станів руського народу. На полі науки він дав емпіризм, на

полі художньої літератури – романтизм, на полі мистецтва – реалізм, а у політичному та суспільному відношенні породив ідею особистої свободи і рівності усіх людей.

Україна виглядала як наречена, котру привели до вівтаря, щоб обвінчати зі Заходом, але жених відкинув її через власну недалекоглядність і наклепи заздрісного суперника. Які б аргументи на користь європейського характеру України не приводили українські історики та політики, їхні голоси до недавнього часу не були чутні на Заході.

Російсько-українська війна радикально змінила ситуацію. Вона виразно уявнила те, що Україна є у тій мірі частиною сучасної Європи, наскільки вона може відстоювати свободу і демократію.

Нема сенсу говорити про "повернення України в Європу", як це робили в 1990-х роках по відношенню до своїх країн колишні комуністичні держави. Хоча й периферійно, Україна була в Європі з тих часів, з яких існувала сама Європа. Їй не було куди повертатися, бо вона була вдома.

Так само нема особливої потреби доводити європейськість України історичними аргументами. Набагато переконливіше це робить теперішній спротив українців російській агресії.

Питання стоїть інакше: які користі дістане Європа від членства України попри очевидні фінансові та інші затрати з боку Європи? Чи, говорячи мовою метафор, українсько-європейський шлюб буде взаємовигідним?

2. Україна як шанс Європи

У пошуках відповіді на це питання варто знову звернутися до взаємодії між центром і погранниччям.

Путін назвав найбільшою геополітичною катастрофою розпад СРСР. Насправді ж найбільшою геополітичною катастрофою в цій частині світу стало зникнення столиці Русі – Києва як геополітичного центру.

Ранньосередньовічний Київ належав до числа десяти найбільших міст Європи, аж доки не був завойований і знищений монгольською армією в 1240 році. Він відновив свій розмір аж на межі XIX століття, а статус столиці – аж у XIX столітті

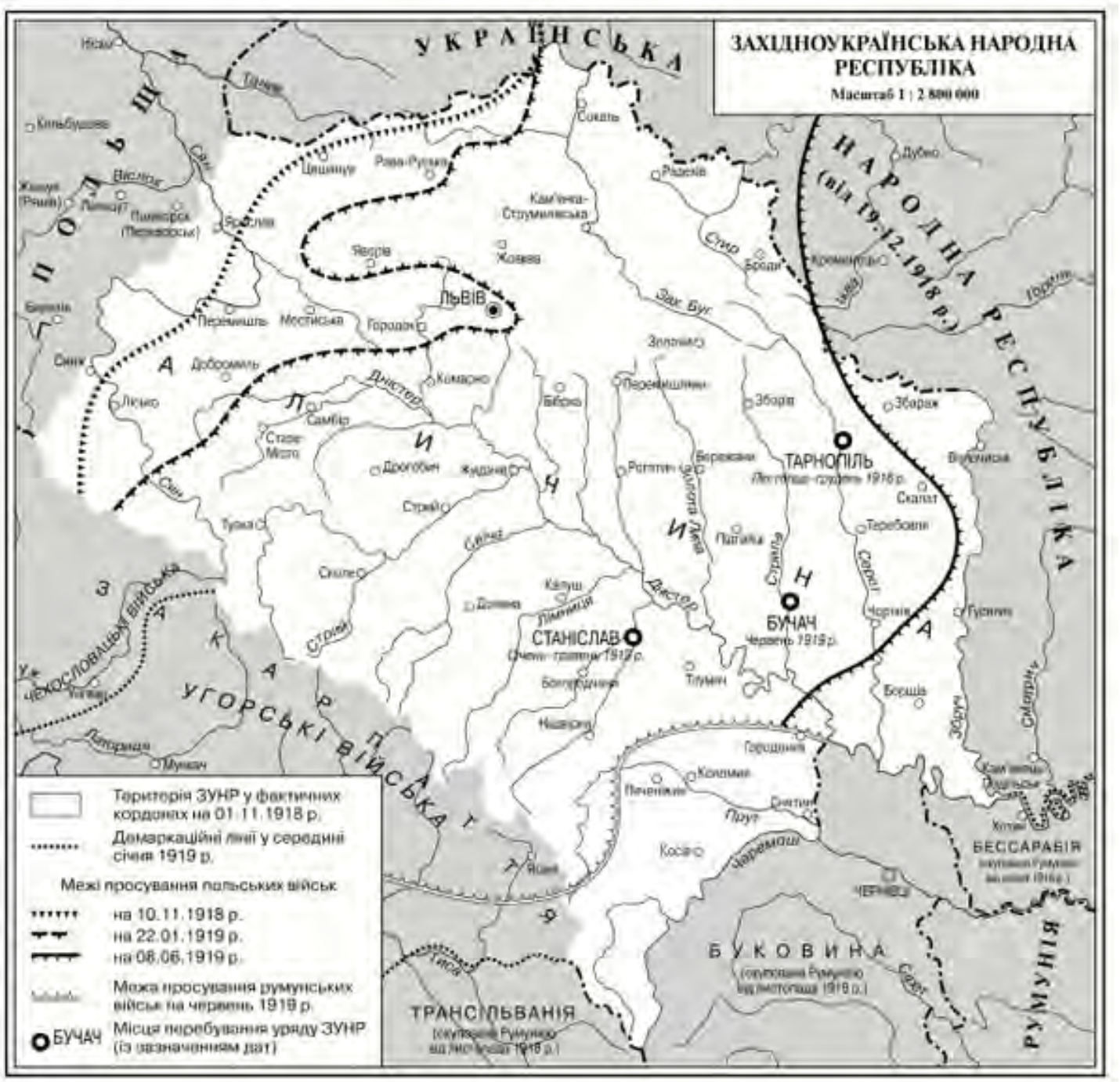
Його довготривала відсутність витворила геополітичну пустку на колишніх західно-руських, а пізніших українських землях. А геополітика, як і природа, не терпить пустоти. Протягом століть сюди "вливалися" сусідні держави: Польща й Німеччина із Заходу, Швеція з Півночі, Туреччина з Півдня і Росія зі Сходу. Їхнє протистояння часом набирало характеру "війни всіх проти всіх", коли, словами місцевого літописця, кров "лилася рікою і рідко хто в цій крові руки не вмочив".

До голови приходить аналогія з Римом, котрий після падіння Римської імперії відновив свій статус у тому самому 19 столітті. Подібно до українських земель, італійські були тереном безустанної боротьби за владу між внутрішніми і зовнішніми претендентами. Мрія про об'єднання Італії під одною місцевою владою, яка би поклала кінець кривавим міжусобицям, була тією провідною зорею, котра вела італійських мислителів і політиків від Макіавеллі аж до діячів Рісорджименто.

Історія Києва та Риму в цьому сенсі виразно відрізняється від історії більшості західноєвропейських столиць. Досить навести приклад з найближчої історії: якщо у 1914–1945 роках в Лондоні влада не мінялася жодного разу, в Берліні та Парижі – два-три рази, у Варшаві і Празі – п'ять разів, то в Києві – 11, а на одній залізничній станції в Донбасі лише протягом першої половини 1919 року влада мінялася аж 27 разів!

Ця статистика служить ілюстрацією до однієї із засадничих рис Східної Європи: порівняно із Західною Європою цей великий історично-географічний регіон відрізнявся винятковою геополітичною нестабільністю. Жодна з держав не могла проіснувати тут довше 300 років. Це становить сильний контраст, скажімо, до тисячолітньої (800–1807) Священної Римської імперії чи Англії та Франції.

Особливо короткою була історія держав на українських землях у 20 столітті: СРСР протривала менше 70 років (1922–1991), міжвоєнна Польща – 20 років (1919–1939), а решту – як-от антикомуністичні Українська Народна Республіка (1917–1920) чи Західноукраїнська Народна Республіка (1918–1919) – декілька років чи навіть місяців.

Карта ЗУНР з "Енциклопедії історії України" (2005 рік)

Винятково висока нестабільність України пояснювалася тим, що у 20 столітті ставки в боротьбі за неї сильно зросли. За словами британського історика Домініка Лівена, "більш за все інше Перша світова війна залежала від долі України". Так само Тімоті Снайдер твердить, що Друга світова війна на Сході Європи значною мірою була війною між Сталіним і Гітлером за Україну. Обидва бачили контроль над українськими землями як важливу передумову своїх планів щодо світового домінування.

Зростання геополітичної ваги України було передусім пов'язано з новим характером воєн. Дві світові війни були тотальними війнами з використанням зброї масового знищення. Відповідно вони вимагали максимальної мобілізації ресурсів. А Україна славилася своїм ресурсним багатством. Про неї ходила

слава як "землі, омитої молоком і медом", а українські чорноземи традиційно були житницею Європи.

Потреби забезпечення армій і тилу перетворювали хліб на стратегічно важливу сировину. Нагадаємо, що безпосереднім поштовхом для падіння Російської імперії в 1917 році та Німецької у 1918 році були голодні бунти у, відповідно, Петрограді та Берліні. Окрім зерна, українські землі були джерелом інших ресурсів, вкрай необхідних для ведення сучасної війни: вугілля, сталі, нафти та гарматного м'яса (українці були другою найчисельнішою групою в Російській імперії).

Окрім ресурсного фактору, важливість України в 20 столітті диктувалася новою геополітичною ситуацією. Вперше її описав один із батьків геополітики британський географ Гелфорд Джон Маккіндер за допомогою формули: "Хто править Східною Європою, той панує над Гартлендом. Хто править Гартлендом, той панує над Світовим Островом. Хто править Світовим Островом, той панує над світом".

Під "Світовим Островом" Маккіндер мав на увазі Євроазійський материк. Тут було зосереджено 75% усіх світових ресурсів і 60% світового валового продукту. Євроазійський материк домінував над світом внаслідок глобальної експансії Заходу, котра почалася з відкриттям Колумба, а завершилася наприкінці 19-го століття колоніальними завоюваннями в Азії та Африці.

Отже, прогнозував Маккіндер, майбутні європейські конфлікти неминуче набиратимуть характеру світових воєн. Найвищі шанси на перемогу в цих війнах матимуть держави, котрі встановлять контроль над Гартлендом ("серцевинними землями") – землями вздовж євроазійського степу, від Маньчжурії до Східної Європи.

На початку XX століття дві держави виявляли найбільший інтерес до встановлення повного контролю над Гартлендом. Першою була стара Російська, другою – молода Німецька імперії. Конфлікт між ними, прогнозував Маккіндер, є неминучим, незалежно від того, хто буде при владі.

Тезу Маккіндера критикували і продовжують критикувати. Вона, однак, виявилася пророчою. Але це було так зване "самореалізоване пророцтво".

Зокрема, теза Маккіндера через посередництво німецького геополітика Карла Гаусгофера "перекочувала" в "Майн Кампф" Гітлера (1925).

Ленін та Сталін не читали Маккіндера. Але вони вели себе так, якби його прочитали. Для них Східна Європа мала стати тим мостом, через який мала пройти світова пролетарська революція на шляху з Росії на Захід і Південь Європи.

Говорять, що теза Маккіндера відображає спосіб думання Путіна, тільки що на місце Німеччини Путін ставить увесь Захід.

На відміну від Гітлера та Путіна, Маккіндер, однак, не вважав, що політики мають бути в'язнями географії. Навпаки: саме усвідомлення тих загроз, які несе географія – твердив він – може помогти ці загрози перебороти. Запобіжником майбутнього світового конфлікту Маккіндер бачив створення незалежних держав між Балтійським і Чорним морем, включно з Україною, котрі широким поясом мали би відділити Росію від Німеччини (чи то пак від Заходу).

Творення незалежної Української держави було метою українського національного руху в 1917–1920 роках. Однак йому не вдалося цієї мети досягти. Далися взнаки брак чисельної світської еліти та низький рівень національної свідомості селян, котрі становили абсолютну більшість (близько 90%) українського суспільства. Але попри внутрішню слабкість, причиною поразки була нефортунна геополітика. Ідея незалежної України не мала геополітичної підтримки Заходу. Як Антанта в 1918 році, так і західні союзники в 1945 році вважали українське питання виключно внутрішнім питанням Росії.

Головним переможцем у боротьбі за Україну стала комуністична Росія. Її лідери добре розуміли загрози і переваги, які несе пограниччя, бо, як Сталін, Хрущов чи Брежнєв, самі були людьми з пограниччя. Але їхня перемога була Пірровою. Україна поруч із Польщею та балтійськими країнами з огляду на їхню історичну та географічну близькість до Заходу виявилися ахіллесовою п'ятою Москви. У кінцевому рахунку рішення українців проголосити свою незалежність у 1991 році поклало кінець існуванню Радянського Союзу.

Були надії, що розпад СРСР означатиме кінець останньої імперії. Цього не сталося. Путінський режим відродив імперський центр і заявляє про свої монопольні "історичні" права на колишні периферії. Наслідком стала російсько-українська війна.

Ця війна справляє враження дежавю (з французької déjà vu – вже бачене, УП). Як і в 1914 році, доля Європи та світу залежить від долі України.

На карті світу годі знайти країну, яка би не зазнала впливу теперішньої війни. Директор Всесвітньої продовольчої програми ООН Девід Бізлі влітку 2022 року заявив, що якщо не будуть відновлені поставки українського урожаю через окуповані Росією чорноморські порти, світові загрожує пекло на землі. Наслідки війни відчуваються навіть у далекій Південній Америці. Проблеми з поставкою дерев та міндобрив з України та Росії призводять до вирубки місцевих амазонських лісів, котрі є природними легенями планети.

Головне питання, яке вирішуватиметься в цій війні: яким буде головний сценарій майбутнього? Чи світ піде далі шляхом західної демократії, чи скотиться до авторитаризму російського та китайського зразка?

Україну як геополітично важливе пограниччя можна порівняти з Балканами. Як і українські землі, вони були територіями воєн та екстремального насильства, а боротьба за контроль над Балканами стала однією з причин першої світової війни. Різниця між ними та Україною полягала, однак, у тому, що у 20 столітті "українське питання" справляло набагато більший і тривкіший вплив на геополітику.

Кращим порівнянням є Палестина. Конфлікти на цій порівняно невеликій території сильно впливали і продовжують впливати на світову політику, і то не в найкращий спосіб.

Україна є Палестиною Європи. Європейська безпека доти не буде стійкою, поке не буде розв'язане українське питання.

Україна має,

> 1) — по-перше, перестати бути пограниччям, а стати незалежною країною.

Тому,

> 2 — по-друге, її треба інтегрувати в зону миру, де війни стали неможливими. Такою зону миру є Європейська Унія. Даючи Україні "зелене світло" на євроінтеграцію, Європейська Унія вирішує не лише проблему безпеки України, вона також вирішує питання власного майбутнього як великої зони миру.

Що робить таку розв'язку бажаною і можливою, це факт, що українці вперше за останні сто років мають геополітичну підтримку Заходу. А це в стократ підсилює їхні шанси на перемогу.

Але Україна є не лише питанням безпеки Європи. Вона є ще нагодою, якою Європі гріх було не скористатися.

Існують різні визначення Європи, і далеко не всі з них є компліментарними.

Магатмі Ганді приписують слова:

> — коли його спитали, що він думає про Західну цивілізацію, він відповів, що це була би дуже гарна ідея.

Західна цивілізація в минулому була далека від тих стандартів, яких вона дотримується сьогодні. Європа була одним із найвойовничіших континентів. Її шлях до світового домінування позначений поневоленням, злиднями та багатомільйонними смертями серед поневолених народів. Найбільш небезпечні ідеології та тоталітарні практики – включно з контцтаборами та високотехнологічними масовими вбивствами – теж виникли у Європі.

1) — Цю темну сторону європейської історії використовувала кремлівська пропаганда для творення образу Заходу як вічної загрози для миру.

2) — Путін обґрунтовує своє монопольне право на контроль над Східною Європою арґументом, що, мовляв, ніхто так добре не захистить місцеві народи від "західної загрози", як Росія.

Факти про темну сторону Європи відображають лише половину правди.

Друга половина полягає в тому, що Європа має свою світлу сторону.

Європейська історія є історією великого емансипаційного проєкту, в ході реалізації якого визволялися нові й чергові групи:

— раби, кріпаки, середній клас, робітники й селяни, жінки, чорношкірі, етнічні, релігійні та сексуальні меншини.

Зараз говорять, що

— наступною групою будуть тварини, яких рятуватимуть від ножа різника та кліток зоопарку.

Темна і світла сторона Європи пов'язані між собою.

Кожен крок на шляху до емансипації був відповіддю на спалах насильства. Антична Греція постала після греко-перських воєн, і без перемоги греків у цій війни ми навряд чи мали би Сократа, Платона, Аристотеля, Геродота та багато інших імен, без яких неможлива сучасна Європа.

Вестфальська система з її ідеєю державного суверенітету постала після Тридцятилітньої війни 1618–1648 років – однієї з найбільш кровопролитних воєн у європейській історії.

— Право націй на самовизначення та масова емансипація жінок стали одними із наслідків Першої світової війни.

— А перемога ідеї ліберальної демократії в останні десятиліття значною мірою була наслідком критичного переосмислення наслідків міжвоєнної кризи та Другої світової війни.

***На відміну від російських криз*, майже кожна велика європейська криза кінчалася великою розв'язкою.**

Найбільшою та найсучаснішою є Європейська Унія. На тлі її винятково войовничого минулого, її заснування та існування не можна назвати інакше як історичним чудом.

На жаль, досягнення швидко знецінюються. Від часу останньої великої війни в Європі змінилося уже декілька поколінь. Сучасні європейці не знають і не уявляють іншої реальності, ніж сучасна, Вони, якщо можна сказати, **розбещені стабільністю та безпекою**.

> — Про Європейську Унію жартують, що вона має прапор, якому ніхто не салютує, президента, ім'я якого ніхто не пам'ятає, та гімн, слова якого ніхто не знає. Є великим питанням, чи в такому стані Європейська Унія може взагалі довго проіснувати.

Для своєї регенерації Європа потребує нової, глибокої кризи. Українська криза дає шанс, який Європа потребувала. Україна є країною, де європейські цінності трактуються дуже серйозно – настільки серйозно, що люди готові жертвувати за них навіть життям.

На українському Євромайдані люди стояли під Європейськими прапорами. Про попередній Майдан – Помаранчеву революцію 2004 – провідні західні інтелектуали писали, що він уособлює собою найкращу Європу, Європу, про яку мріяли декілька поколінь європейських мислителів.

Продовжуючи низку метафор, можна закінчити таким порівнянням:

> — сучасна Україна є дзеркалом, піднесеним до лиця Європи, щоб нагадати їй про її власну красу і спонукати діяти відповідно до цього образу.

Чи скористається Європа з цього шансу? Питання є відкритим. Бо відповідь на нього дається не на словах, а на діях.

Історія Європи показує, що найсильніші поштовхи для свого розвитку вона діставала з периферій, котрі раптово набирали виняткової геополітичної ваги.

Сучасна Україна є таким пограниччям. Пограниччям дуже вразливим, але водночас дуже важливим. Повним загроз, але багатим на шанси. Інноваційної периферії, яка спонукає європейців до переосмислення їхніх цінностей. Території, приєднавши яку до себе, Європа радикально розширить зону миру, правління закону та креативності – і тим самим посилить свою роль у світі.

Перелік можна продовжувати. Але його легко закінчити трьома словами :

— Україна – надія Європи.

***

№ 2.634

Частина 1

The Washington Post
Демократія вмирає в темряві

ознаменували планування наступу з боку США, України

Співробітники Washington Post

4 грудня 2023 року о 6:00 ранку EST

2023-12-04

Ніколов

«Washington post» викотив **розгорнутий матеріал про провал нашого контрнаступу напередодні рішень США щодо *продовження фінансування* України у протистоянні з Роіссєй**.

Мені здається, **це корисний текст. Бо він показує самим американцям їхні власні прорахунки. Тобто все це потрібне для того, аби це можна було виправити, врахувати на майбутнє. Не відмовитись від нас. Геть зрадофільські настрої. Це аналіз помилок і пошук шляхів до перемоги.**

Матеріал ґрунтується на інтерв'ю з понад 30 українськими та американськими високопосадовцями, а також з більш ніж двома десятками офіцерів і солдатів на лінії фронту. Я його подам трьома частинам, бо фбук не пропускає велетенські тексти одним постом.

Автопереклад https://www.washingtonpost.com/world/2023/12/04/ukraine-counteroffensive-us-planning-russia-war/

Автопереклад https://www.washingtonpost.com/world/2023/12/04/ukraine-counteroffensive-stalled-russia-war-defenses/

***

15 червня в конференц-залі штаб-квартири НАТО в Брюсселі міністр оборони США Ллойд Остін, оточений вищим американським командуванням, сидів за столом зі своїм українським колегою, до якого приєдналися помічники з Києва. У кімнаті панувала атмосфера розчарування.

Остін своїм розважливим баритоном запитав українського міністра оборони Олексія ***Резнікова*** про рішення України в перші дні довгоочікуваного контрнаступу, допитуючись, чому його війська не використовують західне обладнання для розмінування, яке б дозволило провести більш масштабний механізований наступ, або не використовують дим для приховування свого просування. За словами Остіна, незважаючи на товсті оборонні лінії Росії, війська Кремля не були непереможними.

Лисий очкастий адвокат ***Резніков*** сказав, що ці рішення приймали українські військові командири. Але він зазначив, що українська бронетехніка знищувалася російськими гелікоптерами, безпілотниками і артилерією при кожній спробі просування вперед. Без підтримки з повітря, за його словами, єдиним варіантом було використовувати артилерію для обстрілу російських позицій, висаджуватися з бронетехніки і продовжувати рух пішки.

«Ми не можемо маневрувати через щільність наземних мін і танкових засідок», - сказав Резніков, за словами одного з присутніх чиновників.

Зустріч у Брюсселі, менш ніж через два тижні після початку кампанії, ілюструє, як контрнаступ, народжений оптимізмом, не зміг завдати очікуваного удару, породжуючи тертя і сумніви між Вашингтоном і Києвом і піднімаючи більш глибокі питання про здатність України відвоювати вирішальну кількість територій.

З наближенням зими, коли лінія фронту завмирає, найвищі військові посадовці України визнають, що війна зайшла в глухий кут.

Цей аналіз підготовки до українського контрнаступу ґрунтується на інтерв'ю з понад 30 високопосадовцями з України, Сполучених Штатів та європейських країн. Воно надає нові уявлення та раніше не оприлюднені деталі про глибоку участь Америки у військовому плануванні контрнаступу та фактори, що призвели до її розчарування. У другій частині цього двосерійного звіту розглядається, як розгорталася битва на місцях влітку і восени, а також поглиблення розбіжностей між Вашингтоном і Києвом. Деякі з посадовців говорили на умовах анонімності, щоб обговорити делікатні питання.

Ключові елементи, які визначили контрнаступ та його початковий результат, включають

1) Українські, американські та британські військові провели вісім великих настільних військових ігор для розробки плану кампанії. Але Вашингтон прорахувався з тим, наскільки українські війська можуть бути трансформовані в бойові сили західного зразка за короткий період - особливо без надання Києву повітряних сил, які є невід'ємною частиною сучасних збройних сил.

2) Американські та українські офіційні особи часом різко розходилися у поглядах на стратегію, тактику і час проведення операції. Пентагон хотів, щоб наступ розпочався в середині квітня, щоб перешкодити Росії продовжувати зміцнювати свої позиції. Українці вагалися, наполягаючи на тому, що вони не готові без додаткового озброєння і тренувань.

3) Американські військові були впевнені, що механізована фронтальна атака на російську лінію фронту можлива з тими військами і зброєю, які має Україна. Моделювання показало, що сили Києва, в кращому випадку, можуть досягти Азовського моря і відрізати російські війська на півдні за 60-90 днів.

4) Сполучені Штати виступали за сфокусований наступ уздовж цієї південної осі, але українське керівництво вважало, що його війська мають наступати в трьох різних точках вздовж 600-мильного фронту: на південь у напрямку Мелітополя і Бердянська на Азовському морі та на схід у напрямку міста Бахмут, що перебуває під боями.

5) Американська розвідка була більш песимістично налаштована, ніж американські військові, оцінюючи шанси на успіх наступу як 50 на 50, зважаючи на потужну багатошарову оборону, яку Росія побудувала протягом зими і весни.

6) Багато хто в Україні та на Заході недооцінив здатність Росії відновлюватися після катастроф на полі бою і використовувати свої давні сильні сторони: живу силу, міни і готовність жертвувати життями в таких масштабах, які мало хто з інших країн може протиставити.

З наближенням очікуваного початку наступу українські військові побоювалися, що зазнають катастрофічних втрат, тоді як американські офіційні особи вважали, що без рішучого штурму втрати будуть більшими.

Рік розпочався з максимальної рішучості Заходу, впевненості українських військ і прогнозів президента Володимира Зеленського про вирішальну перемогу. Але зараз на всіх фронтах панує невизначеність. Моральний дух в Україні слабшає. Міжнародна увага переключилася на Близький Схід. Навіть

серед прихильників України зростає політичне небажання робити більший внесок у непевну справу. Майже на кожній ділянці фронту очікування і результати розійшлися, оскільки Україна перейшла до повільного демонтажу і відвоювала лише шматки території.

«Ми хотіли швидших результатів», - сказав ***Зеленський*** в інтерв'ю Associated Press минулого тижня. «З цієї точки зору, на жаль, ми не досягли бажаних результатів. І це факт».

Разом усі ці фактори роблять перемогу України набагато менш імовірною, ніж роки війни та руйнувань.

Безрезультатні і невтішні перші місяці кампанії ставлять перед західними прихильниками Києва протверезні питання про майбутнє, оскільки ***Зеленський***, якого підтримує переважна більшість українців, обіцяє боротися доти, доки Україна не відновить кордони, встановлені на момент здобуття незалежності від Радянського Союзу в 1991 році.

«На це підуть роки і проллється багато крові», - сказав один британський чиновник з питань безпеки, якщо це взагалі можливо. «Чи готова Україна до цього? Які наслідки для людських ресурсів? Економічні наслідки? Наслідки для західної підтримки?»

Рік, що добігає кінця, закінчується, а президент Росії Владімір Путін як ніколи впевнений, що він може перечекати мінливий Захід і повністю поглинути українську територію, вже захоплену його військами.

1. Розігрування бойового плану

Під час телефонної конференції пізньої осені 2022 року, після того, як Київ відвоював території на півночі та півдні, ***Остін*** розмовляв з генералом Валерієм ***Залужним***, головнокомандувачем Збройних сил України, і запитав його, що йому знадобиться для весняного наступу. ***Залужний*** відповів, що йому потрібна 1.000 бронемашин і дев'ять нових бригад, підготовлених у Німеччині і готових до бою.

> «Я зробив великий ковток», - сказав пізніше ***Остін***, за словами чиновника, який знав про цю розмову. «Це майже неможливо», - сказав він колегам.

У перші місяці 2023 року військові з Великої Британії, України і США завершили серію військових навчань на базі армії США у Вісбадені, Німеччина, де українські офіцери були включені до складу новоствореного командування, відповідального за підтримку бойових дій Києва.

Послідовність з восьми навчань високого рівня стала основою для зусиль, спрямованих на відточування життєздатного, детального плану кампанії за підтримки США, і визначення того, що західні країни повинні надати для забезпечення її успіху.

«Ми зібрали усіх союзників і партнерів разом і добряче натиснули на них, щоб вони надали додаткові механізовані машини», - сказав високопоставлений представник американського оборонного відомства.

Під час симуляцій, кожна з яких тривала кілька днів, учасники були призначені на роль або російських військ, чиї можливості і поведінка були поінформовані українською і союзницькою розвідкою, або українських військ і командирів, чиї дії були пов'язані з реальністю того, що їм доведеться зіткнутися з серйозними обмеженнями в живій силі і боєприпасах.

Планувальники проводили навчання, використовуючи спеціалізоване програмне забезпечення для військових ігор і таблиці Excel, а іноді просто переміщуючи фігури на карті. Симуляції включали менші за обсягом вправи, кожна з яких зосереджувалась на певному елементі бою - наступальних операціях чи логістиці. Висновки потім були включені в план кампанії, що розроблявся.

Високопосадовці, в тому числі генерал Марк А. Міллі, тодішній голова Об'єднаного комітету начальників штабів США, та генерал-полковник Олександр Сирський, командувач Сухопутних військ Збройних сил України, були присутні на кількох симуляціях і були поінформовані про їхні результати.

Під час одного з візитів до Вісбадена Міллі поспілкувався з українськими силами спеціальних операцій, які працювали з американськими «зеленими беретами», в надії надихнути їх перед операціями на підконтрольних ворогу територіях.

«Не повинно бути жодного росіянина, який лягав би спати, не думаючи про те, що йому переріжуть горло посеред ночі», - сказав Міллі, за словами чиновника, обізнаного з цією подією. «Ви повинні повернутися туди і створити кампанію в тилу».

Українські офіційні особи сподівалися, що наступ зможе повторити успіх осені 2022 року, коли вони відвоювали частини Харківської області на північному сході і місто Херсон на півдні в ході кампанії, яка здивувала навіть найбільших прихильників України. Знову ж таки, їхня увага буде зосереджена не в одному місці.

Але західні офіційні особи заявили, що ці військові ігри підтвердили їхню оцінку, що Україні найкраще було б сконцентрувати свої сили на одній стратегічній меті - масованій атаці через утримувані Росією території до

Азовського моря, перерізавши сухопутний шлях Кремля з Росії до Криму, критично важливу лінію поставок.

Ці репетиції дали Сполученим Штатам можливість сказати українцям: «Я знаю, що ви дуже, дуже, дуже хочете це зробити, але це не спрацює», - сказав один колишній американський урядовець.

Однак, зрештою, рішення ухвалюватимуть Зеленський, Залужний та інші українські лідери, зазначив колишній посадовець.

Посадовці намагалися оцінити ймовірність різних сценаріїв, включаючи капітуляцію Росії, яка вважається «дуже малоймовірною», або серйозну українську невдачу, яка створить можливість для великої російської контратаки, що також є малоймовірним.

«Тоді ми маємо реальність посередині, з різними ступенями успіху», - сказав британський чиновник.

За найоптимістичнішим сценарієм, на перекриття сухопутного мосту відводилося від 60 до 90 днів. Навчання також передбачали важку і кровопролитну битву, з втратами солдатів і техніки на рівні 30-40 відсотків, за словами американських офіційних осіб.

Американські військові офіцери бачили, що втрати були набагато меншими, ніж передбачалося під час великих битв в Іраку і Афганістані. Вони вважали ці оцінки відправною точкою для планування медичної допомоги та евакуації з поля бою, щоб втрати ніколи не досягли прогнозованого рівня.

За словами високопоставленого представника американського оборонного відомства, ці цифри «можуть бути протверезливими». «Але вони ніколи не бувають такими високими, як прогнозувалося, тому що ми знаємо, що ми повинні робити все, щоб цього не сталося».

Американські офіційні особи також вважають, що в кінцевому підсумку загине більше українських військових, якщо Київ не зможе здійснити рішучий наступ і конфлікт перетвориться на затяжну війну на виснаження.

Але вони визнали, що пропонувати стратегію, яка потягне за собою значні втрати, незалежно від остаточної цифри, було делікатним завданням.

«Нам було легко сказати їм під час настільних навчань: «Гаразд, ви просто повинні зосередитися на одному місці і натиснути дуже сильно», - сказав один високопоставлений американський чиновник. «Вони втратили б багато людей і втратили б багато техніки».

Цей вибір, за словами високопосадовця, стає «набагато складнішим на полі бою».

З цим погодився і високопоставлений український військовий. Військові ігри «не працюють», - сказав він, оглядаючись назад, - частково через нові технології, які трансформують поле бою. Українські солдати ведуть війну, не схожу на все, що доводилося бачити силам НАТО: великий звичайний конфлікт, з окопами в стилі Першої світової війни, перекритими всюдисущими дронами та іншими футуристичними інструментами - і без переваги в повітрі, яку американські військові мали в кожному сучасному конфлікті, в якому вони брали участь.

«Всі ці методи... ви можете взяти їх акуратно і викинути, розумієте?» - сказав високопоставлений українець про сценарії військових ігор. «І викинути, тому що зараз це так не працює».

2. Розбіжності щодо розгортання

Американці вже давно ставили під сумнів мудрість рішення Києва тримати війська навколо обложеного східного міста ***Бахмут***.

Українці дивилися на це інакше. «Утримання Бахмута» стало скороченням для гордості за запеклий опір своїх військ проти сильнішого ворога. Місяцями російська та українська артилерія перемелювала місто на порох. Солдати тисячами вбивали і ранили один одного, щоб здобути перемогу, яка іноді вимірювалася міськими кварталами.

У травні місто остаточно впало перед Росією.

Зеленський, за підтримки свого вищого командування, твердо стояв на тому, що необхідно зберегти значну присутність навколо Бахмута і завдати удару по російських військах в рамках контрнаступу. З цією метою Залужний тримав під Бахмутом більше сил, ніж на півдні, включно з найдосвідченішими підрозділами країни, з розчаруванням констатували американські чиновники.

Українські офіційні особи стверджували, що їм необхідно підтримувати запеклі бої в районі Бахмута, тому що в іншому випадку Росія спробує знову окупувати частину Харківської області і просунутися в Донецьк - ключову мету Путіна, який хоче захопити весь цей регіон.

«Ми сказали [американцям]: «Якби ви зайняли місця наших генералів, ви б побачили, що якщо ми не зробимо Бахмут предметом суперечки, то це зроблять [росіяни]», - сказав один високопоставлений український чиновник. «Ми не можемо цього допустити».

Крім того, Залужний планував створити проблему для Росії через величезну довжину 600-мильного фронту, за словами високопоставленого британського чиновника. Український генерал хотів розтягнути набагато більші російські окупаційні сили - незнайомі з місцевістю і вже зіткнулися з проблемами з моральним духом і логістикою - щоб розмити їхню бойову міць.

Західні офіційні особи побачили проблеми з таким підходом, який також зменшить вогневу міць українських військових у будь-якій точці атаки. Західна військова доктрина диктувала концентрований поштовх до єдиної мети.

Однак американці поступилися.

«Вони знають місцевість. Вони знають росіян, - сказав високопоставлений американський чиновник. «Це не наша війна. І нам довелося змиритися з цим».

3. Зброя, якої потребував Київ

3 лютого Джейк Салліван, радник президента Байдена з питань національної безпеки, зібрав вищих посадових осіб адміністрації з питань національної безпеки, щоб переглянути план контрнаступу.

Підземний ситуаційний центр Білого дому перебував на ремонті, тому керівництво Державного департаменту, Міністерства оборони та Міністерства фінансів, а також ЦРУ зібралися в захищеному конференц-залі в сусідній будівлі Адміністрації президента Ейзенхауера.

Більшість з них вже були знайомі з тристороннім підходом України. Мета зустрічі полягала в тому, щоб старші радники Байдена висловили один одному своє схвалення або застереження і спробували досягти консенсусу щодо їхніх спільних порад президенту.

Питання, поставлені Салліваном, були простими, сказав один з учасників зустрічі. По-перше, чи можуть Вашингтон і його партнери успішно підготувати Україну до прориву через добре укріплену оборону Росії?

І потім, навіть якщо б українці були підготовлені, «чи змогли б вони це зробити?».

Міллі, зі своїми завжди готовими зеленими картами України, показав потенційні напрямки наступу і розміщення українських і російських військ. Він і Остін пояснили свій висновок тим, що «Україна, щоб досягти успіху, повинна воювати по-іншому», - згадує один високопоставлений чиновник адміністрації, який брав безпосередню участь у плануванні.

Після розпаду Радянського Союзу українська армія стала оборонною силою. З 2014 року вони зосередилися на запеклій, але малопомітній боротьбі з підтримуваними Росією силами на сході Донбасу. Організація широкомасштабного наступу вимагала б значних змін у структурі і тактиці сил і засобів.

Планування передбачало ширшу і якіснішу західну підготовку, яка до цього часу була зосереджена на навчанні невеликих груп і окремих осіб

користуватися зброєю, наданою Заходом. Тисячі військовослужбовців проходитимуть в Німеччині навчання у складі великих підрозділів і маневри на полі бою за американським зразком, принципи яких були розроблені ще під час Другої світової війни. Для американських військ підготовка до так званих «загальновійськових» операцій часто тривала більше року. Український план пропонував скоротити цей термін до кількох місяців.

Замість того, щоб стріляти з артилерії, потім «просуватися вперед» і стріляти ще, українці «воюватимуть і стрілятимуть одночасно», а нещодавно навчені бригади просуватимуться вперед з бронетехнікою і артилерійською підтримкою «у своєрідний симфонічний спосіб», - сказав високопоставлений представник адміністрації.

На початку січня адміністрація Байдена оголосила, що надішле бойові машини Бредлі; Британія погодилася передати 14 танків Challenger. Пізніше того ж місяця, після невдоволеної заяви США про те, що вони нададуть найкращі танки Abrams M1 до осені, Німеччина та інші країни НАТО пообіцяли надати сотні танків Leopard німецького виробництва вчасно для контрнаступу.

Набагато більшою проблемою було постачання 155-мм снарядів, які дозволили б Україні конкурувати з величезним артилерійським арсеналом Росії. Пентагон підрахував, що Києву потрібно 90 000 або більше снарядів на місяць. Хоча американське виробництво зростало, воно становило заледве більше десятої частини цього показника.

«Це була просто математика, - сказав колишній високопосадовець. «У певний момент ми просто не зможемо їх забезпечити».

Саллівaн виклав варіанти. Південна Корея мала величезну кількість боєприпасів, наданих США, але її закони забороняють відправляти зброю в зони бойових дій. Пентагон підрахував, що близько 330 000 155-мм снарядів можна було б переправити повітрям і морем протягом 41 дня, якби вдалося переконати Сеул.

Високопосадовці адміністрації спілкувалися з колегами в Сеулі, які були сприйнятливими доти, доки постачання було непрямим. Снаряди почали надходити на початку року, в результаті чого Південна Корея стала найбільшим постачальником артилерійських боєприпасів для України, ніж усі європейські країни разом узяті.

Більш безпосередня альтернатива передбачала б використання арсеналу 155-мм снарядів американської армії, які, на відміну від південнокорейського варіанту, були споряджені касетними боєприпасами. Пентагон мав тисячі таких снарядів, що припадали пилом десятиліттями. Але держсекретар Ентоні Блінкен заперечував.

Усередині боєголовки цих касетних боєприпасів, відомих офіційно як вдосконалені звичайні боєприпаси подвійного призначення, або DPICM, були десятки бомб, які розлетяться на великій території. Деякі з них неминуче не вибухнуть, створюючи довгострокову небезпеку для цивільного населення, і 120 країн - в тому числі більшість союзників США, але не Україна чи Росія - підписали договір про їх заборону. Їх відправка коштувала б Сполученим Штатам певного капіталу на моральній висоті війни.

Незважаючи на рішучі заперечення Блінкена, Салліван запропонував розглянути питання про DPICM. Вони не будуть передані на затвердження Байдену, принаймні поки що.

4. Чи може Україна перемогти?

Після того, як група дійшла згоди, що Сполучені Штати і союзники можуть забезпечити те, що, на їхню думку, було необхідним для України, ***Салліван*** зіткнувся з другою частиною рівняння: Чи зможе Україна це зробити?

У лютому 2024, в першу річницю війни, ***Зеленський*** похвалився, що 2023 рік буде «роком перемоги». Його керівник розвідки оголосив, що українці незабаром відпочиватимуть у Криму, півострові, який Росія незаконно анексувала у 2014 році. Але дехто в американському уряді не був у цьому впевнений.

Представники американської розвідки, скептично ставлячись до ентузіазму Пентагону, оцінювали ймовірність успіху не краще, ніж 50 на 50. Ця оцінка розчарувала їхніх колег з Міністерства оборони, особливо з Європейського командування США, які нагадали про помилковий прогноз розвідників напередодні вторгнення 2022 року, що Київ впаде перед росіянами за лічені дні.

Деякі представники оборонного відомства в'їдливо зауважили, що оптимізм не закладений у ДНК співробітників розвідки - вони були «очами» уряду, сказав колишній високопосадовець, і завжди безпечніше робити ставку на провал.

«Частково це був просто факт величезної ваги російської армії, - пізніше в інтерв'ю згадував директор ЦРУ Вільям Бернс. «Попри всю їхню некомпетентність у перший рік війни, їм вдалося запустити шалену часткову мобілізацію, щоб заповнити багато прогалин на фронті. На Запоріжжі» - ключовій лінії контрнаступу в разі розриву сухопутного мосту - «ми могли бачити, як вони будували дійсно досить грізну стаціонарну оборону, важкопрохідну, дуже дорогу, дуже криваву для українців».

Можливо, більше, ніж будь-який інший високопосадовець, Бернс, колишній посол у Росії, протягом минулого року неодноразово їздив до Києва, іноді таємно, щоб зустрітися зі своїми українськими колегами, а також із

Зеленським та його вищим військовим керівництвом. Він високо оцінив найпотужнішу зброю українців - їхню волю до боротьби з екзистенціальною загрозою.

«Ваше серце в цьому», - сказав Бернс про свої сподівання допомогти Україні досягти успіху. «Але... наша ширша розвідувальна оцінка свідчить про те, що це буде справді важка боротьба».

Через два тижні після того, як Салліван та інші доповідали президенту, у надсекретному оновленому звіті розвідки було зазначено, що проблеми з накопиченням військ, боєприпасів і техніки означають, що Україна, ймовірно, не зможе досягти своїх цілей у контрнаступі.

Досі Захід відмовлявся задовольнити прохання України про надання винищувачів і тактичних ракетних комплексів (ATACMS), які можуть досягати цілей, що знаходяться далеко в тилу Росії, і які, на думку українців, необхідні для нанесення ударів по ключових об'єктах російського командування і постачання.

«Ви не зможете за одну ніч перетворитися з молодої пострадянської армії на армію США зразка 2023 року», - сказав високопоставлений представник західної розвідки. «Нерозумно для декого очікувати, що ви можете дати їм щось, і це змінить спосіб ведення бойових дій».

Американські військові не заперечували, що це буде кривава боротьба. На початок 2023 року вони знали, що у війні було поранено або вбито 130 000 українських військових, серед яких було чимало найкращих солдатів країни. Деякі українські командири вже висловлювали сумніви щодо майбутньої кампанії, посилаючись на кількість військ, яким бракувало бойового досвіду.

Проте Пентагон також тісно співпрацював з українськими військами. Офіційні особи спостерігали за їхньою мужньою боротьбою і контролювали зусилля, спрямовані на надання їм великої кількості сучасного озброєння. Американські військові стверджували, що оцінки розвідки не враховували вогневу міць новоприбулої зброї, а також волю українців до перемоги.

«План, який вони виконали, був цілком здійсненним з тими силами, які вони мали, і в ті терміни, які ми запланували», - сказав високопоставлений американський військовий чиновник.

Остін знав, що додатковий час для тренувань з нової тактики і техніки був би корисним, але Україна не мала такої розкоші.

«В ідеальному світі у вас є вибір. Ви можете сказати: «Я хочу ще півроку потренуватися і почувати себе комфортно», - сказав він в інтерв'ю. - Я вважаю, що вони не зробили цього. «Я вважаю, що у них не було вибору. Вони боролися за своє життя».

5. Росія готується

До березня Росія вже багато місяців готувала свою оборону, будуючи кілометри загороджень, окопів та інших перешкод по всьому фронту в очікуванні українського наступу.

Після болючих поразок у Харківській області та Херсоні восени 2022 року Росія, здавалося, розвернулася. Путін призначив генерала Сергія ***Суровікіна***, відомого як «генерал Армагеддон» за його нещадну тактику в Сирії, очолити російську війну в Україні, зосередившись на тому, щоб окопатися, а не захопити більше території.

За словами Руслана Левієва, аналітика і співзасновника Conflict Intelligence Team, яка відстежує російську військову активність в Україні з 2014 року, в перші місяці після вторгнення 2022 року російські окопи були елементарними - схильні до затоплення, прямолінійні ями, прозвані «лініями трупів».

Але в ході війни Росія пристосувалася, копаючи сухіші, зигзагоподібні окопи, які краще захищали солдатів від обстрілів. За словами Левієва, з часом окопи стали більш досконалими, вони виходили до лісу, щоб забезпечити захисникам кращі шляхи для відступу. Він додав, що росіяни будували тунелі між позиціями, щоб протистояти широкому використанню Україною безпілотників.

Траншеї були частиною багатошарової оборони, яка включала щільні мінні поля, бетонні піраміди, відомі як «зуби дракона», і протитанкові рови. Якщо мінні поля були виведені з ладу, російські війська мали ракетні комплекси для їх повторного засіву.

На відміну від наступальних дій Росії на початку війни, ці оборонні споруди відповідали хрестоматійним радянським стандартам. «Це один з випадків, коли вони реалізували свою доктрину», - сказав високопоставлений представник західної розвідки.

Костянтин Єфремов, колишній офіцер 42-ї мотострілецької дивізії Росії, який дислокувався в Запоріжжі в 2022 році, нагадав, що Росія мала техніку і живу силу, необхідні для побудови міцної стіни проти нападу.

«Армія Путіна відчуває нестачу різного озброєння, але може буквально плавати в мінах, - сказав Єфремов в інтерв'ю після втечі на Захід. «У них їх мільйони, як протитанкових, так і протипіхотних мін».

Бідність, відчай і страх десятків тисяч мобілізованих російських солдатів зробили їх ідеальною робочою силою. «Все, що вам потрібно - це рабська сила, - сказав він. «І навіть більше, російські рядові солдати знають, що вони

[будують окопи та інші оборонні споруди] для себе, щоб врятувати свою шкуру».

Крім того, використовуючи тактику, яка застосовувалася як у Першій, так і у Другій світовій війні, Суровікін розгортав блокуючі підрозділи позаду російських військ, щоб не дати їм можливості відступити, іноді під страхом смерті.

За словами полковника української поліції Олександра Нетребка, командира новоствореної бригади поліції, що воює під Бахмутом, вони мали вибір: «або загинути від наших підрозділів, або від своїх».

Проте, хоча Росія має набагато більше військ, глибший військовий арсенал і, як сказав один американський чиновник, «просто готовність нести справді драматичні втрати», американські чиновники знали, що вона також має серйозні вразливі місця.

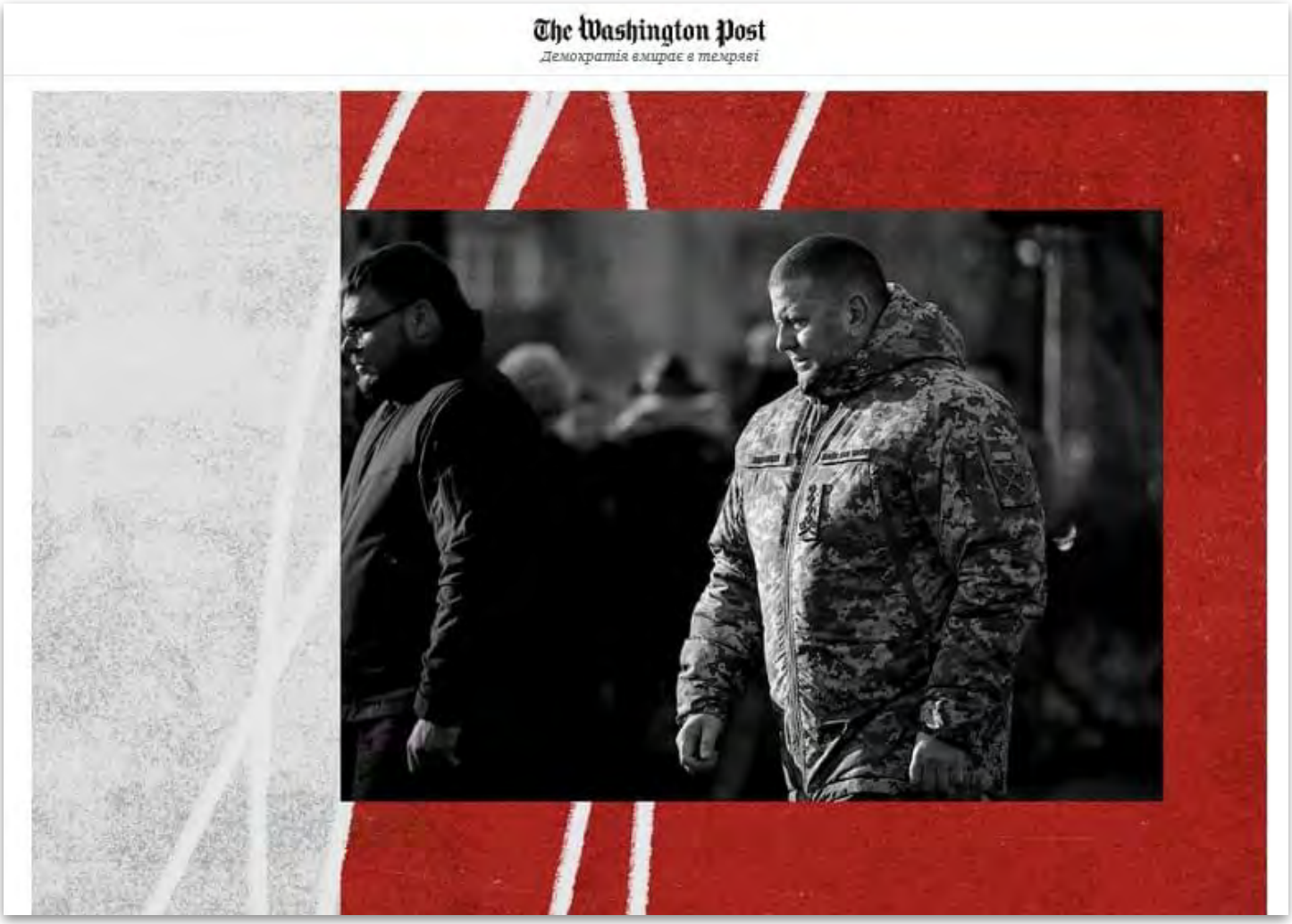
За оцінками американських спецслужб, на початок 2023 року близько 200 000 російських солдатів були вбиті або поранені, в тому числі десятки висококваліфікованих спецназівців. Військам на заміну, які були поспіхом перекинуті в Україну, бракувало досвіду. Плинність польових командирів завдала шкоди командуванню і контролю. Втрати техніки були не менш приголомшливими: понад 2000 танків, близько 4000 бойових броньованих машин і щонайменше 75 літаків, згідно з документом Пентагону, який навесні просочився через чат-платформу Discord.

Оцінка полягала в тому, що російські сили були недостатніми для захисту кожної лінії конфлікту. Але якщо Україна не почне діяти швидко, Кремль міг би заповнити свій дефіцит протягом року, або навіть менше, якщо він отримає більше допомоги ззовні від дружніх країн, таких як Іран і Північна Корея.

Американські посадовці стверджували, що Україні вкрай необхідно розпочати роботу.

***

Частина 2

Продовження історії «Washington post» про помилки американців на українській війні у 2023 році.

Частина 1 тут https://www.facebook.com/yuurii.nikolov/posts/pfbid0M1J6ucksvfREzWnHCG8zw8aD34zSot9AWJjMZaD6MNqfGXZH4XaBiDSeFByvZ33Tl

***

6. Більше військ, більше зброї

Наприкінці квітня Генеральний секретар НАТО Єнс ***Столтенберг*** здійснив неоголошений візит до Києва, щоб зустрітися із Зеленським.

Столтенберг, колишній прем'єр-міністр Норвегії, був у місті, щоб обговорити підготовку до саміту НАТО в липні, в тому числі прагнення Києва приєднатися до альянсу.

Але під час робочого обіду з кількома міністрами і помічниками розмова перейшла до підготовки до контрнаступу - як ідуть справи і що ще потрібно зробити.

Столтенберг, який наступного дня має прибути до Німеччини на засідання Контактної групи з питань оборони України - консорціуму з приблизно 50 країн, що надають Києву зброю та іншу підтримку, - запитав про зусилля,

спрямовані на оснащення і підготовку українських бригад до кінця квітня, за словами двох людей, знайомих з переговорами.

За словами цих людей, Зеленський повідомив, що українські військові очікують, що до кінця місяця бригади будуть укомплектовані на 80 або 85 %. Це суперечило очікуванням американців, які вважали, що Україна вже повинна бути готова до запуску.

Український лідер також підкреслив, що його війська повинні утримувати схід, щоб не дати Росії перекинути сили для блокування південного контрнаступу Києва. За його словами, щоб захистити схід і одночасно просуватися на південь, Україні потрібно більше бригад, нагадали обидва співрозмовники.

Українські офіційні особи також продовжували стверджувати, що розширення арсеналу є запорукою їхньої здатності досягти успіху. Лише в травні, напередодні бою, Британія оголосила, що надасть ракети більшої дальності Storm Shadow. Але ще одним основним рефреном з боку України було те, що їх просили воювати так, як жодна країна НАТО ніколи б не подумала - без ефективної влади в повітрі.

Як зазначив один колишній український високопосадовець, застарілі винищувачі МіГ-29 його країни можуть виявляти цілі в радіусі 40 миль і вести вогонь на відстані 20 миль. Російські винищувачі Су-35, тим часом, можуть виявляти цілі на відстані понад 90 миль і збивати їх на відстані до 75 миль.

«Уявіть собі МіГ і Су-35 в небі. Ми їх не бачимо, а вони нас бачать. Ми не можемо до них дотягнутися, а вони до нас», - сказав чиновник. «Ось чому ми так наполегливо боролися за F-16».

Американські чиновники зазначили, що навіть кілька літаків вартістю 60 мільйонів доларів з'їдять кошти, які можна було б спрямувати на закупівлю транспортних засобів, засобів протиповітряної оборони або боєприпасів. Більше того, за їхніми словами, літаки не забезпечать перевагу в повітрі, якої прагнуть українці.

> «Якби ви могли підготувати групу пілотів F-16 за три місяці, вони були б збиті в перший же день, тому що російська протиповітряна оборона в Україні дуже надійна і дуже потужна», - сказав один високопоставлений чиновник оборонного відомства.

У травні Байден нарешті поступився і надав необхідний дозвіл європейським країнам на передачу Україні своїх винищувачів F-16 американського виробництва. Але підготовка пілотів і доставка літаків займе рік або більше - занадто багато часу, щоб змінити ситуацію в майбутній битві.

7. Київ вагається

До травня 2024 занепокоєння в адміністрації Байдена та серед прихильників союзників зростало. Згідно з планом, Україна вже мала б розпочати свої операції.

> **Що стосується американських військових, то вікно можливостей швидко скорочувалося.** Розвідка протягом зими показала, що російська оборона була відносно слабкою і здебільшого безлюдною, а моральний дух російських військ був низьким після втрат у Харкові і Херсоні. За оцінками американської розвідки, вищі російські офіцери вважали перспективи похмурими.

Але ця оцінка швидко змінювалась.

Мета полягала в тому, щоб завдати удару до того, як Москва буде готова, і американські військові з середини квітня намагалися підштовхнути українців до дій. «Нам називали дати. Нам називали багато дат, - сказав високопоставлений американський урядовець. «У нас був квітень такий, травень такий, червень. Це все відкладалося і відкладалося».

Тим часом оборона противника посилювалась. Американські військові були стурбовані тим, що російські війська використовували ці тижні у квітні і травні для встановлення значної кількості додаткових мін, що, на думку чиновників, значно ускладнило просування українських військ.

У Вашингтоні також почали турбуватися, що українці спалюють занадто багато артилерійських снарядів, насамперед навколо ***Бахмута***, необхідних для контрнаступу.

З початком травня американцям здавалося, що Київ, який був завзятим під час військових ігор і навчань, різко сповільнився - що стався «якийсь перемикач у психології», коли вони підійшли до межі, «а потім раптом подумали: «Що ж, давайте перевіримо ще раз, щоб переконатися, що все гаразд», - сказав один з чиновників адміністрації, який брав участь у плануванні. «Але вони говорили нам майже місяць... «Ми ось-ось поїдемо. Ми ось-ось поїдемо».

Деякі американські високопосадовці вважали, що немає переконливих доказів того, що затримка змінила шанси України на успіх. Інші бачили чіткі ознаки того, що Кремль успішно скористався проміжним періодом на тих напрямках, які, на його думку, були лініями наступу Києва.

В Україні наростало розчарування іншого роду. «Коли у нас був розрахований графік, так, ми планували розпочати операцію в травні», - сказав колишній високопоставлений український чиновник, який брав активну участь в її проведенні. «Однак багато чого сталося».

Обіцяне обладнання було доставлено із запізненням або прибуло непридатним для ведення бойових дій, кажуть українці. «Багато озброєння, яке надходить зараз, було актуальним минулого року», - сказав високопоставлений український військовий чиновник, але не для майбутніх високотехнологічних боїв. За його словами, дуже важливо, що вони отримали лише 15 відсотків обладнання - наприклад, пускові установки для розмінування - необхідного для виконання їхнього плану дистанційного прорубування проходів через мінні поля.

І все ж, як згадує високопоставлений український військовий, **американці незадоволені затримкою з початком операції і все ще скаржаться на те, скільки військ Україна спрямовує до *Бахмута***.

Американські офіційні особи рішуче заперечували, що українці не отримали всього озброєння, яке їм обіцяли. Американці визнали, що список побажань України міг бути набагато більшим, але до початку наступу вони отримали близько двох десятків РСЗВ, понад 40 мінних катків і екскаваторів, 1000 торпед «Бангалор» і понад 80 000 димових гранат. Залужний просив 1000 бронемашин, а Пентагон надав 1500.

«Вони отримали все, що їм було обіцяно, вчасно», - сказав один високопоставлений американський чиновник. У деяких випадках, за словами посадовців, Україна не змогла розгорнути обладнання, критично важливе для наступу, тримаючи його в резерві або виділяючи підрозділам, які не брали участі в штурмі.

Потім була погода. Талий сніг і сильні дощі, які щовесни перетворюють частину України на суп з густої багнюки, прийшли із запізненням і тривали довше, ніж зазвичай.

В середині 2022 року, коли почалися роздуми про контрнаступ, «ніхто не знав прогнозу погоди», - сказав колишній український високопосадовець.

Це означало, що було незрозуміло, коли плоскі рівнини і багаті чорноземи південно-східної України, які могли діяти як клей, що прилипає до чобіт і шин, висохнуть до літа. Українці розуміли цю невизначеність, бо вони, на відміну від американців, жили там.

У міру того, як підготовка прискорювалася, занепокоєння українських урядовців ставало все гострішим і вилилося у квітні 2023 на зустрічі на авіабазі Рамштайн у Німеччині, коли заступник ***Залужного***, Михайло ***Забродський***, емоційно звернувся до них із закликом про допомогу.

«Нам шкода, але деякі з отриманих нами машин непридатні для ведення бойових дій», - сказав Забродський Остіну і його помічникам, за словами колишнього високопоставленого українського чиновника. Він сказав, що «Бредлі» і «Леопарди» мали зламані або відсутні гусениці. У німецьких

бойових машинах «Мардер» не було радіостанцій; вони були не більше ніж залізними коробками з гусеницями - марними, якщо вони не могли зв'язатися зі своїми підрозділами, сказав він. Українські офіційні особи заявили, що підрозділам для контрнаступу не вистачало достатньої кількості машин для розмінування та евакуації.

Остін подивився на генерала Крістофера Каволі, головнокомандувача Збройних сил США в Європі, і генерал-лейтенанта Антоніо Агуто, голову Групи сприяння безпеці в Україні, які сиділи поруч з ним. Вони сказали, що перевірять.

Пентагон дійшов висновку, що українські сили не змогли належним чином поводитися з усім обладнанням після його отримання. Остін доручив Агуто більш інтенсивно працювати з українськими колегами над технічним обслуговуванням.

«Навіть якщо ви доставите 1.300 машин, які чудово працюють, деякі з них не зможуть вступити в бій до того моменту, як ви їх доставите на місце,» - сказав високопоставлений чиновник оборонного відомства.

Станом на 1 червня керівництво Європейського командування Збройних сил США і Пентагону було розчароване і відчувало, що отримує мало відповідей на свої запитання.

> Можливо, українці були налякані потенційними жертвами? Можливо, існували політичні розбіжності в українському керівництві або проблеми в системі підпорядкування?

Контрнаступ нарешті розпочався на початку червня 2023. Деякі українські підрозділи швидко досягли невеликих успіхів, відвоювавши села Запорізької області на південь від Великої Новосілки, що за 80 миль від Азовського узбережжя. Але в інших місцях навіть західна зброя і вишкіл не могли повністю захистити українські сили від каральної російської вогневої сили.

Коли війська 37-ї розвідувальної бригади спробували наступати, вони, як і інші підрозділи, одразу відчули силу російської тактики. З перших хвилин штурму вони потрапили під мінометний вогонь, який пробивав їхні французькі броньовані машини AMX-10 RC. Їхній власний артилерійський вогонь не допоміг, як очікувалося. Солдати виповзали з палаючих машин. В одному з підрозділів 30 з 50 солдатів потрапили в полон, були поранені або вбиті. Втрати української техніки в перші дні включали 20 бойових машин «Бредлі» і шість танків «Леопард» німецького виробництва.

Ці перші зіткнення вразили офіцерів у командному центрі *Залужного*, як грім серед ясного неба, і змусили їх замислитися над питанням:

— **Чи була стратегія приречена?**

Запоріжжя. Солдати 47-ї окремої механізованої бригади дочекалися ночі, перш ніж сісти - нервово, але впевнено - у свої бойові машини «Бредлі», надані США. Було 7 червня, і довгоочікуваний контрнаступ України ось-ось мав розпочатися.

Метою на перші 24 години було просунутись майже на 9 миль, досягнувши села Роботине - це був перший крок на південь до більш широкої мети - відвоювати Мелітополь, місто біля Азовського моря, і перерізати російські шляхи постачання.

8. Ніщо не пішло за планом

Українські війська очікували на мінні поля, але були приголомшені їхньою щільністю. Земля була встелена килимом вибухівки, так багато, що деякі з них були поховані в штабелях. Солдати були навчені керувати своїми Бредлі на полігоні в Німеччині, на рівній місцевості. Але на кашоподібному ґрунті Запорізької області, в оглушливому шумі бою, вони намагалися проїхати вузькими провулками, очищеними від мін передовими підрозділами.

Росіяни, що розташувалися на височині, одразу ж відкрили вогонь протитанковими ракетами. Деякі машини в колоні були підбиті, що змусило інші, що їхали позаду, звернути з дороги. Ті, в свою чергу, підривалися на мінах, ще більше розтягуючи колону. Російські гелікоптери і безпілотники нагрянули і атакували колону.

Війська, деякі з яких вперше відчули шок від бою, відступили, щоб перегрупуватися - лише для того, щоб атакувати і відступати, знову і знову протягом кількох днів поспіль, з однаковим кривавим результатом.

«Це був пекельний вогонь», - сказав Олег Сенцов, командир взводу 47-ї бригади.

На четвертий день генерал Валерій ***Залужний***, головнокомандувач Збройних сил України, побачив достатньо.

> — Згоріла західна військова техніка - американські «Бредлі», німецькі танки «Леопард», машини розмінування - вкривали поле бою. Кількість вбитих і поранених підірвала бойовий дух.

За словами високопоставленого українського військового, ***Залужний*** наказав своїм військам призупинити атаку до того, як буде знищено будь-яку іншу обмежену українську зброю.

> **1) — Замість того, щоб намагатися прорвати російську оборону масованою, механізованою атакою за підтримки артилерійського вогню, як радили його американські колеги,**

2) — Залужний вирішив, що українські солдати підуть пішки невеликими групами по 10 осіб - цей процес збереже техніку і життя, але буде набагато повільнішим.

Місяці планування зі Сполученими Штатами були відкинуті вбік того четвертого дня, і вже запізнілий контрнаступ, розрахований на вихід до Азовського моря протягом двох-трьох місяців, майже зупинився.

Замість того, щоб здійснити дев'ятимильний прорив у перший день, українці за майже шість місяців з червня просунулися приблизно на 12 миль і звільнили кілька сіл. Мелітополь все ще залишається далеко поза зоною досяжності.

Основні висновки, зроблені на основі звітів про кампанію, включають

1) 70 % військовослужбовців однієї з бригад, яка веде контрнаступ і оснащена новітнім західним озброєнням, вступили в бій, не маючи бойового досвіду.

2) Невдачі України на полі бою призвели до розбіжностей зі Сполученими Штатами щодо того, як найкраще прорвати глибоку російську оборону.

3) Командувач американськими силами в Європі не міг зв'язатися з українським головнокомандувачем протягом декількох тижнів на початку кампанії на тлі напруженості, викликаної тим, що американці приймали рішення на полі бою, не поспішаючи з висновками.

4) Кожна сторона звинувачувала іншу в помилках і прорахунках. Американські військові дійшли висновку, що Україна недопрацювала у базовій військовій тактиці, зокрема у використанні наземної розвідки для розуміння щільності мінних полів. Українські офіційні особи заявили, що американці, схоже, не розуміють, як бойові безпілотники та інші технології змінили поле бою.

5) Загалом Україна відвоювала лише близько 200 квадратних миль території ціною тисяч загиблих і поранених та мільярдів доларів західної військової допомоги лише у 2023 році.

6) Майже через півроку після початку контрнаступу кампанія перетворилася на війну поступових перемог. Сирі окопи часів Першої світової війни пронизують східну і південну Україну, а небо над ними заполонили розвідувальні і бойові дрони. Москва завдає ракетних ударів по цивільних об'єктах в українських містах, в той час як Київ використовує як західні ракети, так і власні технології для нанесення ударів далеко за лінією фронту - в Москві, Криму та на Чорному морі.

7) Але територіальні лінії у червні 2023 року майже не змінилися. А президент Росії Володимир Путін - на відміну від мовчанки, яку він часто зберігав у перший рік війни - за кожної нагоди сурмить про те, що він називає провалом контрнаступу. «Що стосується контрнаступу, який нібито пробуксовує, то він повністю провалився», - заявив Путін у жовтні.

9. Підготовка до бою

16 січня 2023, за п'ять місяців до початку українського контрнаступу, генерал Марк А. Міллі, тодішній голова Об'єднаного комітету начальників штабів США, відвідав солдатів 47-ї дивізії, всього через кілька днів після того, як підрозділ прибув на полігон Графенвер у Німеччині.

Міллі, якого супроводжували співробітники штабу і вищі військові посадовці, що базуються в Європі, ходив зигзагами по брудному, прохолодному полігону, жартуючи з українськими солдатами і спостерігаючи за тим, як вони стріляють по нерухомих цілях з гвинтівок і кулеметів M240B.

Цей полігон використовувався для підготовки невеликих груп українських солдатів з 2014 року, коли Росія вторглася і незаконно анексувала український Кримський півострів. Напередодні контрнаступу зусилля були збільшені: один або кілька батальйонів, що складалися з близько 600 українських солдатів, проїжджали тут на велосипедах за один раз.

У білому польовому наметі Міллі зустрівся з американськими солдатами, які спостерігали за навчаннями і розповіли йому, що вони намагаються повторити російську тактику і побудувати деякі з окопів та інших перешкод, з якими українці зіткнуться в бою.

«Вся справа ... в тому, щоб досягти успіху з росіянами, вони повинні мати можливість як вести вогонь, так і маневрувати», - сказав Міллі, описуючи в загальних рисах суть стратегії контрнаступу «комбінованими силами», яка передбачає скоординовані маневри масованих сил піхоти, танків, бронемашин, інженерних військ і артилерії. Якби це були Сполучені Штати або НАТО, операція також включала б нищівну повітряну атаку, щоб послабити ворога і захистити війська на землі, але українцям довелося б задовольнятися невеликим числом засобів або взагалі без них.

47-й батальйон був обраний як «проривна сила» на вістрі контрнаступу і мав бути оснащений західним озброєнням. Але коли Міллі робив обхід і розмовляв з українськими солдатами - від молодих хлопців 20 років до призовників середнього віку - багато хто з них говорив йому, що вони лише нещодавно залишили цивільне життя і не мають бойового досвіду.

Міллі промовчав. Але пізніше, на зустрічі з американськими інструкторами, він, здається, визнав масштабність завдання, що стояло перед ним. «Дайте їм все, що у вас є», - сказав він.

47-й батальйон був новостворeним підрозділом, який проходив навчання в Німеччині. Українське військове керівництво вирішило, що більш досвідчені бригади стримуватимуть росіян взимку, а свіжі солдати сформують нові бригади, пройдуть підготовку за кордоном, а потім поведуть боротьбу навесні та влітку. Понад рік війни, в результаті якої, за західними оцінками, загинуло або було поранено до 130 000 військовослужбовців, завдав важкої шкоди українським збройним силам. Навіть найбільш загартовані в боях бригади тепер значною мірою складаються з призовників.

За словами одного зі старших командирів 47-ї бригади, близько 70 відсотків солдатів не мали жодного бойового досвіду.

Керівництво 47-ї бригади також було напрочуд молодим - її командиру, хоч і загартованому в боях, було лише 28 років, а його заступнику - 25. Їхню молодість виставляли як перевагу: молоді офіцери засвоювали тактику НАТО без впливу радянського способу ведення війни, який все ще був притаманний деяким українським військовим.

Деякі українські солдати вважали, що американські інструктори не розуміють масштабу конфлікту з більш потужним ворогом. «Не було враховано наявність величезної кількості безпілотників, укріплень, мінних полів і так далі», - сказав солдат 47-ї бригади з позивним Джокер. За його словами, українські солдати привезли власні безпілотники, щоб допомогти відточити свої навички, але інструктори спочатку відхилили прохання інтегрувати їх, оскільки програми навчання були заздалегідь визначені. Пізніше використання безпілотників було додано після зворотного зв'язку з Україною, сказав американський чиновник.

За словами Джокера, американська програма мала переваги, зокрема, поглиблену підготовку в холодну погоду і навчання коригуванню артилерійського вогню. Але багато чого було відкинуто, коли полетіли справжні кулі. «Нам довелося вдосконалювати тактику під час самого бою, - сказав він. «Ми не могли використовувати її так, як нас вчили».

Американські і українські офіційні особи заявили, що вони ніколи не очікували, що двомісячна підготовка перетворить ці війська на сили, подібні до сил НАТО. Натомість метою було навчити їх правильно використовувати нові західні танки і бойові машини і «зробити їх грамотними в основах стрільби і пересування», - сказав американський високопоставлений військовий чиновник.

***

Частина 3

Закінчення історії «Washington post» про помилки американців в українській війні у 2023 році.

Частина 1 тут https://www.facebook.com/yuurii.nikolov/posts/pfbid0M1J6ucksvfREzWnHCG8zw8aD34zSot9AWJjMZaD6MNqfGXZH4XaBiDSeFByvZ33Tl

Частина 2 тут https://www.facebook.com/yuurii.nikolov/posts/pfbid02NYzg1uAn8xq3FkHF1N8B9Xmdxfq9LYof7NP9snJ5bpPSKGHVS4dbdVf42tq9sabl

***

10. Наказу наступати не було

Коли навесні 2023 солдати 47-ї повернулися в Україну, вони очікували, що контрнаступ почнеться майже одразу. На початку травня бригада передислокувалася ближче до лінії фронту, сховавши свої «Бредлі» та іншу західну техніку в лісосмугах сільського Запоріжжя. Розпізнавальні знаки 47-ї бригади на машинах були приховані на випадок, якщо місцеві жителі, які симпатизують Росії, могли б розкрити їхнє місцезнаходження.

Але минали тижні, а наказу про атаку не було. Багато хто в підрозділі відчував, що елемент несподіванки втрачено. Політичне керівництво «не повинно було оголошувати про наш контрнаступ протягом майже року», - сказав один з командирів 47-го підрозділу. «Ворог знав, звідки ми прийдемо».

Міллі та інші старші американські офіцери, які брали участь у плануванні наступу, переконували українців зосередити сили в одній ключовій точці в Запоріжжі, щоб допомогти їм подолати жорстку російську оборону і забезпечити успішний прорив на шляху до Мелітополя і Азовського моря. Український план, однак, передбачав наступ у трьох напрямках - на південь по двох різних шляхах до Азовського моря, а також на сході України навколо обложеного міста Бахмут, яке росіяни захопили навесні після майже річної битви.

Українське військове керівництво вирішило, що зосередження занадто великої кількості військ в одній точці на півдні зробить сили на сході вразливими і дасть змогу росіянам захопити територію там і, можливо, в Харкові на північному сході.

Щоб розділити російські сили в Запоріжжі, українські бригади морської піхоти на західному кордоні сусідньої Донецької області просунулися б на південь до прибережного Бердянська. Це залишало 47-му та інші бригади, частину того, що Україна називає 9-м корпусом, для наступу вздовж головної осі контрнаступу в напрямку Мелітополя.

План передбачав, що 47-й і 9-й корпуси прорвуть першу російську лінію оборони і візьмуть Роботине. Потім 10-й корпус, сформований з українських десантників, приєднався б до бою другою хвилею, просуваючись на південь.

«Ми думали, що взяти Роботине буде простим дводенним завданням», - сказав командир бойової машини «Бредлі» з позивним «Француз».

11. Замінувати усі підступи

Через кілька днів після початку контрнаступу Олександр Сак, тодішній командир 47-ї бригади, відвідав захоплену його військами російську позицію. Серед іншого покинутого озброєння він помітив гармати проти безпілотників, тепловізори та невеликі розвідувальні дрони. «Я зрозумів, що ворог підготувався, - сказав він. «Ми не застали їх зненацька, вони знали, що ми прийдемо».

Також залишилися плакати з російською пропагандою. На одному з них було зображення чоловіків, які цілуються на публіці, з червоним хрестиком над ним, поруч із зображенням чоловіка і жінки з двома дітьми. «Боротьба за традиційні сім'ї», - було написано на плакаті.

Сак також знайшов карту, яку росіяни використовували для позначення своїх мінних полів. Лише на одній ділянці фронту - близько чотирьох миль завдовжки і чотирьох миль завглибшки - було зазначено понад 20 000 мін.

«Я б не сказав, що це було несподівано, але ми це недооцінили», - сказав Сак. «Ми провели інженерну і повітряну розвідку, але багато мін були замасковані або закопані. Окрім тих, що були біля лінії фронту, були міни і в глибині ворожих позицій. Ми пролітали повз ворожі позиції і натрапляли на міни там, де, як ми думали, їх вже не було».

Старший сержант 47-ї дивізії сказав, що лише пішки вони знайшли пастки з дистанційним підривом, і назвав своє відкриття «несподіванкою».

Американські військові вважають, що Україна могла б досягти більш значного прогресу, якщо б ширше використовувала наземні розвідувальні підрозділи і зменшила свою залежність від зображень з дронів, які не здатні виявити закопані міни, розтяжки або міни-пастки.

Запорізька область здебільшого складається з рівнинних, відкритих полів, і росіяни обрали для побудови ключових оборонних споруд найвищі місця. Звідти, за словами солдатів і чиновників, російські підрозділи, озброєні протитанковими ракетами, чекали на колони бойових машин «Бредлі» і німецьких танків «Леопард». На чолі колони завжди йшла машина розмінування, яку першою атакували за допомогою розвідувальних безпілотників.

«Ми постійно стикалися з протитанковим вогнем і знищували до 10 російських протитанкових керованих ракетних комплексів на день», - сказав Сак. Але, додав він, «день за днем вони підтягували все більше» систем.

За словами високопосадовця з українського оборонного відомства, **близько 60 % українського обладнання для розмінування було пошкоджено або знищено в перші дні**.

> «Розрахунок наших партнерів на броньований маневр і прорив не спрацював», - сказав чиновник. «Нам довелося змінити тактику».

Протягом тижня після початку контрнаступу команди саперів працювали в сутінках, коли було достатньо світло, щоб розміновувати вручну, але не настільки яскраво, щоб росіяни могли їх помітити. Як тільки вони розчищали невелику стежку, піхота йшла слідом - повільне, виснажливе просування по одній лінії лісу за раз.

Часто, коли українські солдати досягали російського форпосту, вони виявляли, що він також був замінований мінами. Замість того, щоб відступити, російські війська утримували свої позиції навіть під потужним артилерійським обстрілом, а це означало, що українцям доводилося вступати в ближній бій зі стрілецькою зброєю, щоб просунутися вперед.

По всій Запорізькій області росіяни розгорнули нові підрозділи під назвою «Шторм Z», до складу яких увійшли бійці, набрані з в'язниць. Колишні ув'язнені атакували людськими хвилями, які називали «м'ясними атаками» і використовували для збереження більш елітних сил. Навколо Роботиного - села, якого 47-ма мала досягти в перший день контрнаступу - вони змішалися з 810-ю гвардійською морською піхотною бригадою та іншими регулярними армійськими формуваннями.

«Роботине було одним з найскладніших завдань, - сказав член 810-го інженерного підрозділу в інтерв'ю проросійському блогеру. «Ми повинні були викластися на повну, щоб не допустити прориву ворога. Як сапери та інженери, ми повинні були мінувати всі підходи як для піхоти, так і для їхньої техніки.

«Знамениті «Леопарди» горять, і ми намагалися зробити так, щоб вони горіли яскраво».

12. Флотилії безпілотників

На початку штурму ***Роботиного*** просуванню української піхоти заважало російське кулеметне гніздо, вирізане в будівлі. Рота безпілотників 47-ї бригади відправила в повітря два модифіковані гоночні дрони, обвішані вибухівкою. Один з них пролетів крізь вікно і вибухнув. Інший, керований пілотом з позивним «Сапсан», закрутився в іншу кімнату і здетонував боєприпаси всередині, за його словами, також вбивши кількох ворожих солдатів.

Це був ранній пік використання малих дронів як високоточної артилерії. Оператори безпілотників, одягнувши гарнітуру, яка отримує відеосигнал з дрона в реальному часі, полювали на бронетехніку за допомогою дронів з видом від першої особи, відомих як FPV (від англ. First Person View). За словами операторів, вони настільки точні і швидкі, що можуть вражати слабкі місця бронетехніки, такі як моторні відсіки і гусениці.

Але Росія також розгортає флотилії таких же саморобних ударних дронів, які коштують менше 1.000 доларів за штуку і можуть вивести з ладу багатомільйонний танк. На відміну від артилерійських боєприпасів, які є дорогоцінним ресурсом як для Росії, так і для України, недорогі одноразові безпілотники FPV можна використовувати для ураження невеликих груп піхоти, спрямовуючи їх безпосередньо в окопи або на війська, що рухаються.

Евакуація поранених або доставка свіжих припасів на передову позицію також стали важкими і потенційно смертельними завданнями, які часто відкладали на ніч через загрозу безпілотників.

«Спочатку нашою проблемою були міни. Тепер це безпілотники», - сказав Сенцов, командир взводу 47-ї ОАЕМБр. «Вони точно влучають у ціль і

завдають серйозної шкоди. Вони можуть вивести з ладу «Бредлі» і, можливо, навіть підірвати його. Це не прямий вибух, але вони можуть влучити так, щоб він загорівся - не тільки зупинити машину, але й знищити її».

Американські військові, спираючись на власну доктрину, закликали використовувати артилерію для придушення ворога, поки механізовані наземні війська просуваються до своєї мети.

«Ви повинні рухатися, поки ви стріляєте з артилерії», - сказав високопоставлений представник американського оборонного відомства. «Це звучить дуже фундаментально, і так воно і є, але саме так треба воювати. Інакше ви не зможете утримувати таку кількість артилерії і боєприпасів, яка вам потрібна».

Але українські офіційні особи кажуть, що повсюдність і смертоносність різних типів безпілотників по обидва боки лінії фронту була найбільшим фактором, що заважав українцям і росіянам здобути значні успіхи протягом багатьох місяців.

«Через технічний розвиток все зайшло в глухий кут», - сказав високопоставлений український військовий чиновник. «Техніка, яка з'являється на полі бою, живе максимум хвилину».

13. Хаотичні умови на полі бою

47-а бригада заявила про звільнення ***Роботиного*** 28 серпня. Після цього туди увійшли десантно-штурмові підрозділи 10-го українського корпусу, але не змогли звільнити жодного іншого села.

Лінія фронту також стала статичною вздовж паралельної дороги на півдні, де українські морські піхотинці очолили наступ на азовське місто ***Бердянськ***. Після взяття сіл ***Старомайорське*** та ***Урожайне*** у липні та серпні, подальших успіхів не було, і українські війська залишилися далеко від ***Бердянська*** та ***Мелітополя***.

Протягом літа одні з найзапекліших боїв точилися на кількох квадратних милях за межами східного міста ***Бахмут***, вздовж третьої осі контрнаступу. Українські військові планувальники вважали, що відновлення контролю над крихітним селом ***Кліщіївка*** є ключем до досягнення вогневої переваги на південних околицях міста і переривання російських маршрутів постачання.

У липні в цей район були перекинуті міліціонери новоствореної бригади «Лють» - однієї з бригад, створених минулої зими напередодні контрнаступу, - яка мала на меті штурмувати позиції російських військ. Бригада, що складається з досвідчених міліціонерів і новобранців, отримала завдання штурмувати російські позиції в ***Кліщіївці***, переважно із застосуванням вогнепальної зброї та гранат.

Відеозаписи операцій бригади «Лють», надані The Washington Post, та інтерв'ю з офіцерами, які брали участь у бойових діях, свідчать про напружену і часом хаотичну обстановку на полі бою.

На одному відео з нагрудної камери, знятому у вересні, солдати пробираються між руїнами будинків, коли навколо них лунають важкі обстріли. Переходячи від одного розбомбленого будинку до іншого, українські військові шукають серед уламків російських солдатів, що залишилися, і кричать їм, щоб вони здавалися, а потім кидають гранати в підвали.

Через кілька днів, 17 вересня, Україна оголосила, що повернула собі ***Кліщіївку***. Але її відвоювання не призвело до суттєвого пересування лінії фронту навколо ***Бахмута***.

> «Кліщіївка - це фактично кладовище техніки і російських військ», - сказав командир бригади «Лють», полковник міліції Олександр Нетребко. Але він також визнав: «Кожен квадратний метр звільненої землі политий кров'ю наших хлопців».

14. Розчарування зростає

Не досягнувши великого прориву, американські чиновники влітку дедалі частіше висловлювали занепокоєння тим, що Україна не виділяє достатньо сил на одному з південних напрямків, зважаючи на його стратегічну важливість з точки зору американців.

На півночі та сході генерал Олександр ***Сирський*** контролював половину українських бригад, які просувалися від ***Харкова*** через ***Бахмут*** до ***Донецька***. Тим часом генерал Олександр ***Тарнавський*** контролював іншу половину активних бригад, які воювали вздовж двох основних осей на півдні.

Американські офіційні особи вважали розподіл українських сил приблизно 50 на 50 неправильним і хотіли, щоб більше сил було перекинуто на південь.

> «Звичайно, ворог намагатиметься знищити ваші машини розмінування», - сказав високопоставлений американський військовий чиновник, додавши, що існують методи їх маскування, в тому числі за допомогою диму.

Але оцінити підхід Києва і закликати до змін було делікатним завданням.

> Одним з офіцерів, який зробив це, був генерал Крістофер ***Каволі***, який як голова ***Європейського командування США*** контролював значну частину зусиль Пентагону з підготовки та оснащення української армії.
>
> ***Міллі***, навпаки, часто звучав більш оптимістично і мотивуюче.

Однак

> ***Каволі*** не міг дістатися до ***Залужного*** протягом частини літа, під час критичної фази контрнаступу, розповіли три людини, знайомі з цим питанням. ***Каволі*** відмовився коментувати це питання.

Високопоставлений український чиновник зазначив, що

> Залужний спілкувався з ***Міллі***, своїм безпосереднім колегою, протягом усієї кампанії.

У серпні ***Міллі*** теж почав висловлювати певне розчарування. Він «почав говорити Залужному:

> «Що ти робиш?», - сказав високопоставлений чиновник адміністрації Байдена.

Українці наполягали на тому, що Захід просто не надає їм авіацію та інші види озброєнь, необхідні для успішної реалізації об'єднаної збройної стратегії.

> «Ви хочете, щоб ми перейшли в контрнаступ, ви хочете, щоб ми показали блискучі успіхи на фронті, - сказала Ольга ***Стефанішина***, віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України.
>
> «Але у нас немає винищувачів, тобто ви хочете, щоб ми кинули наших солдатів, знаєте, і змирилися з тим, що ми не можемо їх захистити».

Коли союзники сказали «ні», вона сказала: «Ми почули... «Нас влаштовує, що ваші солдати будуть гинути без підтримки з неба».

Під час серпневої відеоконференції, за якою незабаром послідувала особиста зустріч поблизу польсько-українського кордону, американські військові відстоювали свою позицію. Вони заявили, що розуміють логіку зосередження російських військ на різних ділянках фронту, але стверджували, що глибокого просування вперед не буде, якщо українці не зосередять більше сил в одній точці для швидкого і рішучого просування.

У відповідь ***Залужний*** виклав проблеми в суворих термінах:

> — відсутність повітряного прикриття, більше мін, ніж очікувалося, і російські війська, які вражаюче окопалися і ефективно перекидають свої резерви, щоб закрити прогалини.

«Я б не характеризував цю зустріч як зустріч «прийди до Ісуса» і якусь масову драму - йди наліво, йди направо, - сказав ***Міллі*** в інтерв'ю. - Я б сказав, що це нормальний хід бізнесу, коли професійні лідери ... регулярно зустрічаються, щоб оцінити ситуацію і внести корективи, які відбуваються на місцях».

У липні 2023, коли в Україні закінчилися артилерійські снаряди, а контрнаступ сповільнився, адміністрація Байдена змінила позицію щодо

надання Україні артилерійських касетних боєприпасів, причому президент відкинув занепокоєння Державного департаменту, що репутаційні ризики були надто високими, зважаючи на те, що ця зброя вже вбивала і ранила цивільних осіб.

> — Остаточне ключове рішення про передачу зброї було прийняте у вересні 2023, коли адміністрація погодилася надати варіант армійської тактичної ракетної системи, відомої як ATACMS. Ці ракети не були варіантом глибокого удару, як просив Київ, і Сполучені Штати натомість обрали зброю меншої дальності, яка скидає касетні боєприпаси.

За словами українських офіційних осіб, хоча пускові установки ATACMS і є корисними, ані касетні боєприпаси, ані касетна зброя не допомогли вийти з глухого кута на полі бою.

Як і інші стратегії.

Під час контрнаступу Україна продовжувала наносити удари далеко в тилу ворога, намагаючись послабити російські сили і посіяти паніку в російському суспільстві. Києву не дозволено використовувати західну зброю для нанесення ударів по Росії, тому замість неї використовується флот вітчизняних безпілотників. Деякі з них змогли досягти цілей у Москві, а інші пошкодили російські нафтобази вздовж Чорного моря. Військово-морські дрони також успішно вражали кораблі Чорноморського флоту Росії.

Нещодавно Україна закріпилася на півдні Херсонської області, встановивши позиції на східному березі Дніпра, але незрозуміло, скільки озброєння, особливо артилерії, було перекинуто через річку, щоб загрожувати російським шляхам постачання з Криму.

Україна перестала просити більше танків і бойових машин, незважаючи на те, що інтенсивно лобіювала їх отримання протягом першого року війни.

«Багато зброї, - сказав високопоставлений український військовий чиновник, - було актуальним ще минулого року».

15. Заморожені лінії

Наприкінці вересня під час зустрічі з Генеральним секретарем НАТО Єнсом ***Столтенбергом*** президента України Володимира ***Зеленського*** запитали, чому його військові продовжують перекидати стільки сил на схід, а не на південь. Зеленський відповів, що якщо росіяни втратять схід, вони програють війну, за словами людини, знайомої з розмовою.

За словами співрозмовника, ***Зеленський*** визнав, що серед деяких його командирів існують різні погляди. Але більшість вищих українських військових чиновників продовжували вважати, що перекидання більшої кількості військ на одну ділянку фронту не призведе до прориву.

Тоді в середині жовтня росіяни спробували зробити саме це, розпочавши запеклий штурм східноукраїнського міста ***Авдіївка***, яке знаходиться в географічно стратегічній кишені поблизу окупованого Росією міста Донецьк.

Тепер у наступ перейшли росіяни:

чотири бригади рухалися колонами танків і БМП, сконцентрувавшись на одній вузькій смузі фронту.

В авангарді йшла інженерна техніка з мінними зачистками. Саме так українці розпочали свій контрнаступ. І так само росіяни зазнали серйозних втрат - українські офіційні особи стверджували, що за перші три тижні штурму було вбито понад 4.000 російських солдатів - перш ніж перейти до розгорнутого наступу, так само, як це зробили українці.

На початку жовтня 47-ма бригада, після короткого перепочинку в боях, була ротована і знову перейшла в контрнаступ.

Зеленський публічно пообіцяв, що Україна продовжить наступ взимку, коли погода ще більше ускладнить будь-яке просування.

Однак наприкінці жовтня 2023 війська 47-ї раптово перекинули на схід, на захист північного флангу ***Авдіївки***. Разом з ними пішло і західне озброєння бригади - німецькі танки «Леопард» та американські бойові машини «Бредлі».

Передислокація до ***Авдіївки*** стала несподіванкою для бригади, але також і сигналом, що операція на Запоріжжі заморозилася на переважно фіксованих рубежах. А за їхніми лініями росіяни продовжували будувати оборонні укріплення протягом літа і осені, як свідчать супутникові знімки. Навколо села Романівське, на південний схід від Роботиного, були встановлені протитанкові рови і бетонні піраміди глибиною в три метри, щоб притупити будь-які подальші спроби українських військ просунутися вперед.

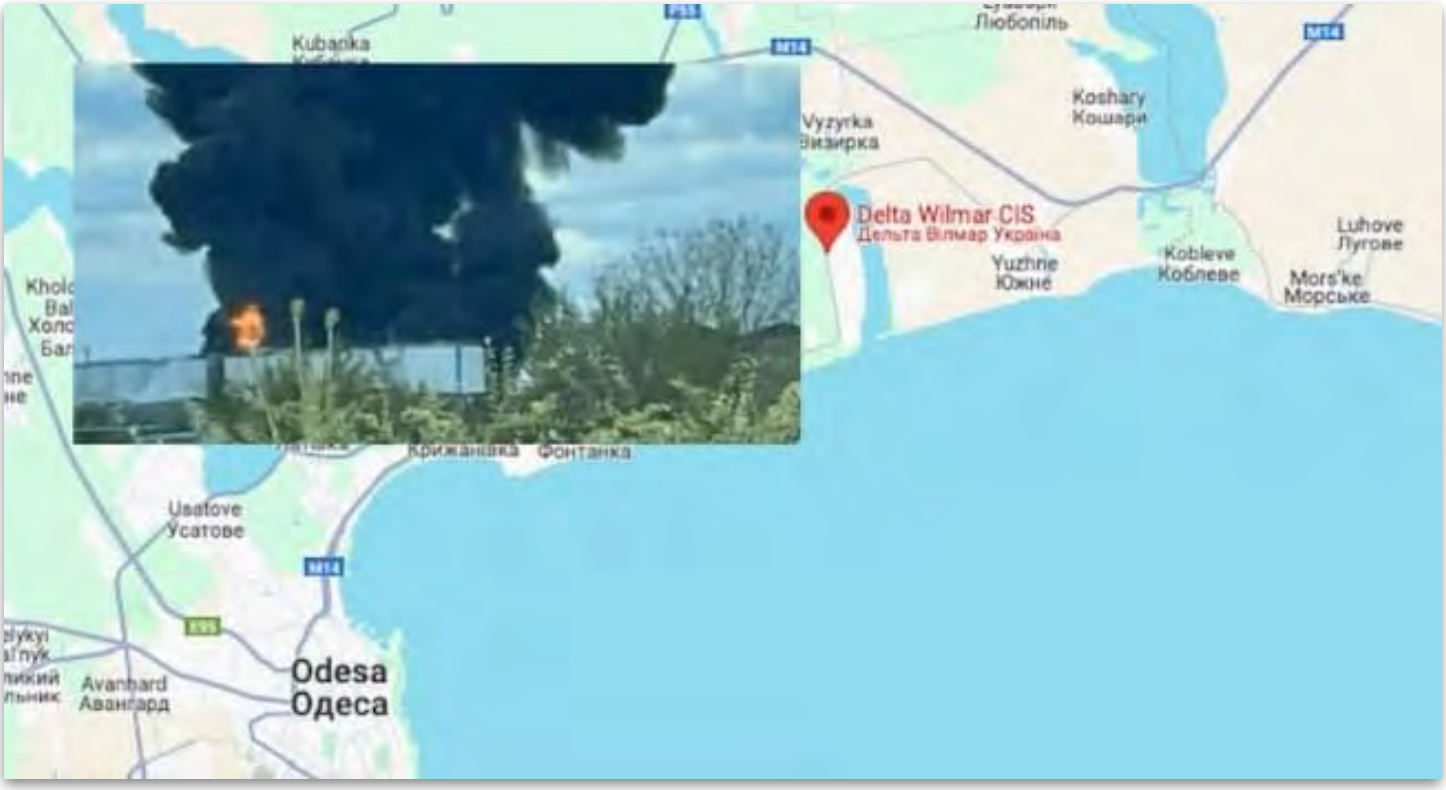
1 листопада 2023 в інтерв'ю виданню «Економіст» ***Залужний*** **визнав те, що раніше було неможливим - війна зайшла в «глухий кут».**

«Швидше за все, - сказав він, - **глибокого і красивого прориву не буде**».

***

№ 2.635

Основні теми доби 19.04.2024 в Україні та навколо України

1 Російська армія й надалі веде наступ у кількох напрямах.

За добу на лінії фронту сталися 102 бойові зіткнення. Українські війська відкотилися вздовж залізничної гілки на Покровськ – у с. Очеретиному, а також на південь від с. Георгіївка на захід від Донецька – уздовж траси на Запоріжжі. Тяжкі бої тривають на захід від Кремінної, у напрямку на Сіверськ, на околиці Часового Яру та на південь від Бахмута, в околицях Донецька, а також у напрямку міста Оріхів та в с. Роботиному на Запоріжжі й на плацдармах не лівому березі Дніпра на Херсонщині.

Президент ***Зеленський*** відвідав штаб ЗСУ у районі Часового Яру, щоби на місці оцінити ситуацію, що склалася на цій критичній ділянці фронту.

2 Під час нічної повітряної атаки підрозділи ППО збили обидві російські ракети Х-59/69 та кілька розвідувальних безпілотників. 3 балістичні ракети та 2 ракети С-300 збити не вдалося. Кілька ракет вибухнули в промисловій зоні Запоріжжя та на Сумщині. Вдень 19 квітня було збито крилату ракету над Дніпропетровщиною. Росія завдала удару по інфраструктурі порту Південний у районі Одеси 4 балістичними ракетами. Вони зруйнували резервуари з олією та сільгосппродукцією, які мали бути відвантажені до країн Азії та Африки.

Російське Міністерство оборони повідомило про знищення 50 українських безпілотників у 8 областях у центрі Росії. У Калузькій обл. пошкоджено електропідстанцію.

3 З ініціативи української влади відбулося екстрене засідання Ради Україна – НАТО, щодо ситуації на фронті та постачання ЗСУ снарядів та засобів ППО. Президент Зеленський у відеозверненні до учасників заявив, що російську

авіацію можуть зупинити лише достатня кількість засобів ППО та західні винищувачі. Міністр оборони Нідерландів Оллонгрен оголосила про намір уряду негайно виділити €200 млн на закупівлю снарядів та ракет для України. Генеральний секретар НАТО Столтенберг сподівається, що Конгрес США у суботу ухвалить рішення про надання допомоги Україні, й постачання озброєнь розпочнеться вже у понеділок.

4️⃣ Після візиту до ***Китаю*** канцлер Німеччини ***Шольц*** "відчув важливий поштовх" у можливості політичного врегулювання "української кризи".

США запровадили санкції проти компаній та фізосіб Китаю та Білорусі за постачання зброї Пакистану. Зі слів держсекретаря Блінкена, Китай став найбільшим партнером військово-промислового комплексу РФ та постачає російським військовим підприємствам сировину, обладнання та електронні компоненти.

5️⃣ Польські фермери ("рольники") знову заблокували ще 2 контрольні пункти на кордоні з Україною, проте вже вранці 20 квітня зняли з них блокаду. Польський прем'єр-міністр Туск закликав організаторів акції припинити блокування, в момент, "коли вирішується доля війни".

6️⃣ ЄС наступного тижня планує затвердити ще один – вже 14-й пакет санкцій проти РФ. Основною його метою буде посилення тиску на компанії, що допомагають Росії ухилятися від санкцій, що вже було запроваджено. Насамперед йдеться про танкери, що перевозять нафту та нафтопродукти.

7️⃣ Французькі та угорські ЗМІ оприлюднили інформацію про купівлю загальноєвропейського каналу Euronews фондом Future Media Investment Fund, власниками якого вони називають близьких до прем'єр-міністра Орбану угорських бізнесменів. Попереднім власником каналу також була компанія з Угорщини. Цим можна пояснити тотальне засилля в ефірі інформації про Росію та її "мирні ініціативи". Канал постійно цитує російських політиків та Орбана, який вкотре розкритикував керівництво ЄС за неприйняття "мирних ініціатив".

Російський міністр закордонних справ ***Лавров*** заявив, що ***Швейцарія*** стала для РФ "ворожою країною", тому не має права приймати "саміт миру". Він також наголосив, що навіть у разі початку мирних переговорів російська армія не припинить воєнних дій в Україні.

***

№ 2.636

В США есть сдвиги, в идеале (!) к середине мая это должны почувствовать наши войска на фронте (5-7 дней на завершение формальностей и полторы-две недели на доставку заметных объемов ракет ПВО, дальнобойных средств и боеприпасов)

2024-04-21

Копытько

В России идёт свой процесс. Который сопровождается масштабными акциями прикрытия и спекуляциями. Глянем подробнее

1.

Общим местом разговоров последних месяцев стало утверждение, что

> — **Россия к концу мая соберёт маленькую орду, а к концу лета – большую. И перейдёт сначала в маленькое, а потом в большое решительное наступление.**

Откуда гипотетически возьмутся эти орды?

> — Роспропаганда и российские официальные лица уже около года проталкивают тезис, что ежемесячно в ряды оккупационных войск «добровольно» (т.е. на условиях наемничества) вливаются до 45 тыс. человек. 30К – это стабильный минимум, которым бравирует Кремль.
>
> — После теракта в «Крокусе» заявляли о всплеске патриотизма у 16 тыс. добровольцев, которые за сутки якобы встали под ружьё. Потом уточнили, что это за 10 дней и что тоже оказалось неправдой.

Всё это «стабильное враньё» имеет под собой некоторую фактическую основу, а также ряд особенностей.

Если очень упрощённо и грубо.

В 2023 году, после того как закончился эффект массовой мобилизации и истощился ресурс зэков, Кремль нащупал некий баланс «кнута и пряника» для народа:

> — на войну стали заманивать пакетом материальных плюшек, одновременно подталкивая в эту сторону уязвимых и неблагополучных граждан (обладателей разного рода долгов, штрафников, безработных, просто бедных и т.д.).

Мотивационный пакет **в РФ состоит из двух частей – 1) — федеральной и 2) — региональной.**

1. Федеральная часть:

1) единовременная выплата от Минобороны РФ при заключении контракта (сейчас – 195 тыс. рублей),

2) ежемесячное довольствие (от 50 тыс. на этапе сборов и до 250 тыс. в «зоне СВО»),

3) ряд компенсаций при ранениях,

4) посмертная компенсация родственникам,

5) также для членов семей и выживших на войне оккупантов федеральными законами установлен ряд льгот.

2. Региональный пакет выстроен примерно в той же логике, но более разношёрстый по содержанию.

Регионы

— дают единоразовую выплату, местами подбрасывают ежемесячно. Где-то прощают долги по коммуналке, придумывают какие-то стимулы для детей (оплата за садик, школа), привозят дрова и т.д.

Сверху это всё покрыто толстым слоем пропаганды.

Однако **россияне несут огромные потери**.

1) — Если взять минимальные цифры - потери убитыми, которые видны в самой России – то за месяц в РФ публично хоронят от 3.000 солдат (порядка 100 в день). Плюс раненые.

Т.е.,

2) — даже по российским (!) данным, треть озвученного притока наёмников гарантированно выбывает. **В действительности – приток меньше, доля выбывших - больше.**

Пополняться в текущем режиме на фоне дефицита средств у Сил обороны Украины они были способны.

Как будет летом – зависит от реальной динамики поставок западного оружия и боеприпасов.

2.

Для масштабных действий по преодолению усиливающейся линии фортификаций (особенно – если наша армия получит поддержку и сможет решить проблему российской тактической авиации с её КАБами и УМПБ) россиянам нужно рывком накопить войска за 3-4 месяца.

При этом

— открытая массовая мобилизация остаётся крайне непопулярной затеей.

Ввиду чего на федеральном уровне уже предприняты такие меры («кнут»):

1) Начат весенний призыв, ***призывной возраст повышен с 27 до 30 лет***. Срочников отправлять на войну формально нельзя, а контрактников – можно. Срочников (суммарно 130 тыс.) через 3 месяца будут склонять к подписанию контракта и участию в «СВО». Многих склонят.

2) Введены ***электронные повестки***. Процесс доставки писем счастья будет носить скрытый характер. Не нужно ничего публично объявлять.

Однако ещё осенью обозначилась тенденция к наращиванию региональной части пакета бонусов. Это был один из маркеров, что они не собирают плановое количество солдат.

Мигрантов в армию и ВПК массово не подрядишь.

Поэтому ужесточается конкуренция за трудовые ресурсы.

Региональные бонусы начали увеличивать в разы с нового года в контексте «избирательной кампании». Но самое интересное – после выборов эта тенденция только усилилась!

В данный момент разворачивается настоящая битва за «поголовье солдат», которых субъекты федерации должны передать федеральному центру и/или собрать в региональные подразделения.

Богатые и удачливые регионы буквально покупают людей у менее обеспеченных территорий. То, что раньше, не особо выпячивая, проворачивал Кадыров, теперь публично анонсируют десятки губернаторов и даже мэров.

В конце 2023 года конкурентный прайс за голову новобранца для региона составлял 200 тыс. рублей единовременной выплаты.

Обеспеченные регионы давали 300+ тыс. (например, в Татарстане выплата состояла из денег Минобороны + региона + города + предприятий и даже местный ДОСААФ подбрасывал – в Казани получалось под 900 тыс. суммарно), наиболее хилые и жадные субъекты федерации находились в Центральном федеральном округе – кое-где вообще ничего не добавляли.

С 1 апреля цены местами выросли в три-четыре раза.

Краснодарский край уже предлагает 1 миллион рублей (порядка $10К).

За ним ценник в миллион поставил Нижний Новгород.

Ростовская область ещё в марте предлагала 500 тыс. за контракт с Минобороны, а за контракт с именным (региональным) батальоном «Дон» - 700 тыс.

2 апреля губернатор Ростовской области Василий Голубев огласил распоряжение:

> — повысить базовую региональную выплату до 700 тыс. рублей. Цитата: «Эти средства смогут получить те, кто подписал контракт в Ростовской области, вне зависимости от их места проживания или регистрации» (!). А за контракт с именным батальоном теперь платят 1 млн рублей.

Т.е., установлена некая планка в «миллион за голову» для «приличных регионов». Что потянет вверх цены везде.

Санкт-Петербург пока держал 905 тыс.

В Московской области региональная доплата в именных подразделениях региона была 605 тыс.

Даже Брянск поднял ценник единовременной выплаты до 400 тыс. рублей.

Москва публично обещает 50 тыс. ежемесячной (!) доплаты и индивидуальную единовременную выплату. И т.д.

На что стоит обратить внимание?

3.

Это очень наглядная история о накоплении внутренних дисбалансов в РФ:

> — между регионами и между различными отраслями.

Это легализованные «внутренние колонии», где жизнь граждан официально имеет разную стоимость.

> — Пустых рублей Москва может напечатать достаточно. На какое-то время этого инструмента хватит.

Но **покупка наёмников в товарных количествах до сих пор возможна, потому что есть деньги от продажи нефти, которые Кремль загоняет в ВПК и армию**.

> 1) — Богатые регионы получают ресурс, чтобы сохранить свои кадры и купить бедных.

Плюс

2) — у Кремля остаются средства, чтобы перераспределить на социалку в те субъекты федерации, где не сложилось с оборонкой и другими доходными отраслями.

Если нарушить этот нефтяной поток, перестанет работать механизм перераспределения.

Что резко обострит противоречия внутри России.

Наши партнёры наверняка держат этот момент в голове.

1) — И ясно показали, что они не заинтересованы в каких-то резких изменениях.

2) — В постепенном «высушивании» - да, а в пережиме кислорода – нет, дабы не вызвать непредсказуемые конвульсии…

Одно из последствий «роста ценника для наёмников» – подрыв всего «окологероического» дискурса.

1) — В регионах РФ уже немало инцидентов, когда списанных из армии оккупантов рассматривают исключительно как временно платежеспособный контингент.

Никакого пиетета, никаких сантиментов.

2) — Погнался за деньгами – теперь твои проблемы. Мёртвый оккупант полезен для пропаганды, живой – вреден. И всё больше россиян понимают реальный выбор и видят его последствия.

Стремительный рост ценника за новобранца может быть связан с ощущением, что люди, которые в принципе готовы идти на войну за деньги, заканчиваются.

— И дальше сумма уже не будет иметь особого значения при массовом наборе. А значит – только кнутом.

Поэтому

— благополучные регионы спешат выполнить норму. Чтоб иметь люфт по градусу репрессий. А это ещё больше повысит давление в субъектах федерации, которые и так платят в основном кровью.

Кавказ уже задействован минимально. Дальний Восток сильно пострадал. Сибирь, Урал и Поволжье тянут основную ношу сейчас. А в западных регионах анонсировано большое военное строительство в Московском и Ленинградском военных округах для имитации угроз НАТО. Им нужно накапливать профессиональные части, а не сжигать их.

Т.е.,

— безлимит человеческого ресурса в РФ – это преувеличение.

Плановые наводнения, плановые пожары (в Башкирии уже началось из-за аномальной жары для данного периода), плюс усилия украинской армии на российской территории будут перегружать госаппарат. Замедлять процессы мобилизации.

4.

Совокупность фактов порождает такую гипотезу.

1) — Если первую массовую мобилизацию Россия переварила фактические незаметно и нашла ходы, как пополняться, то нынешнее напряжение с целью собрать большую орду к осени дастся на порядок сложнее.

2) — А в следующий раз подобную операцию будет можно провести только через значительный промежуток времени, иначе велик риск пойти в разнос.

Отобьёмся летом и осенью – и россияне вынужденно станут на паузу, пока не найдут новые решения (если найдут).

Как я уже писал

– для всех россолдат будет заготовлен минимум один персональный дрон. Но ведь не все участвуют в штурмах. Поэтому на каждого штурмующего будет 2-4 устройства.

— Появится стабильное решение по авиации (интуитивно – к августу должно быть) – и задача для росвойск по достижению хоть какого-то значимого результата станет нереальной.

— По земле они далеко не проползут, потери будут колоссальными.

Т.е.,

— **«апокалиптические сценарии» не являются основными**.

Наоборот – есть возможность влиять.

Запугивание Украины неизбежным и скорым крахом

– это подталкивание довольствоваться малым и способ раскрутить спирать отказа от сопротивления.

Ситуация для нас действительно тяжёлая. Но не безысходная. Два года назад было на порядок хуже.

Избежать ***внутренней дестабилизации***.

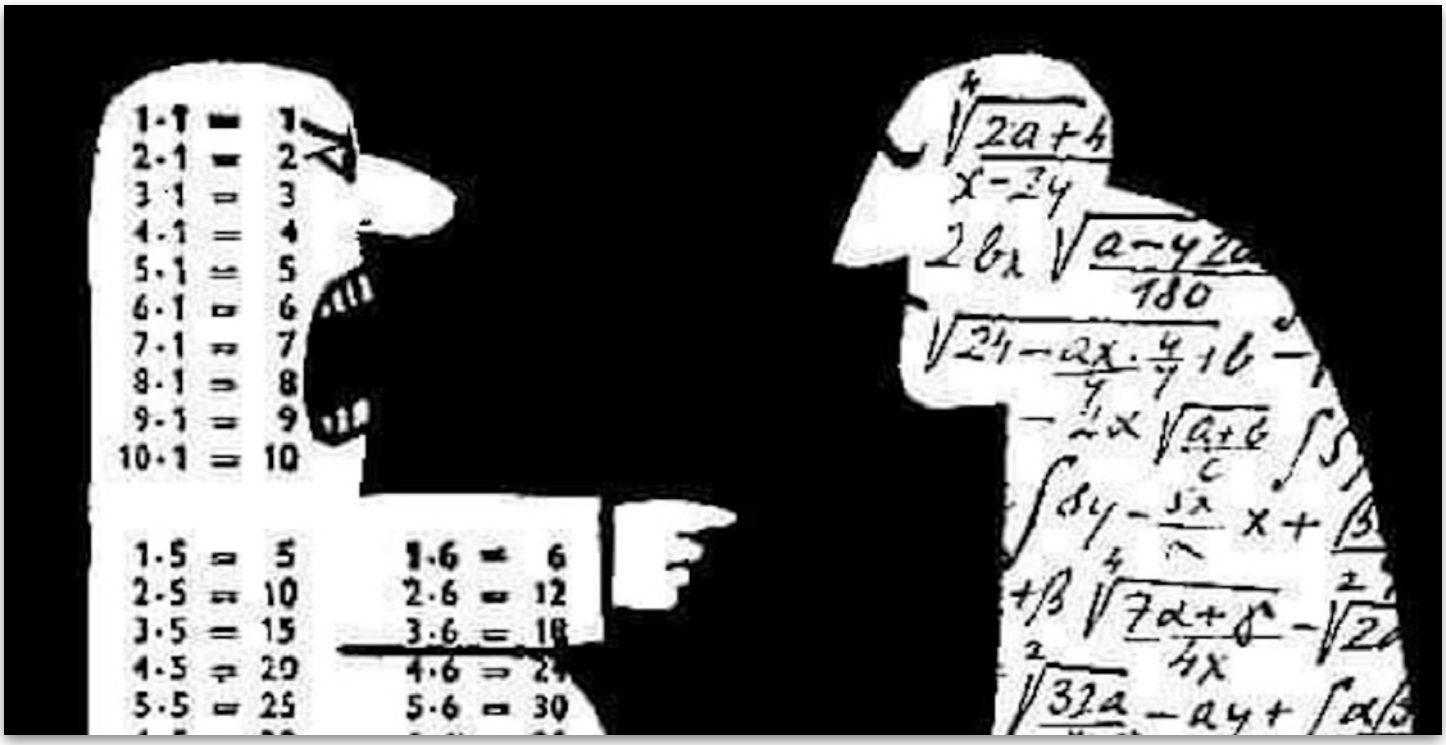
Не позволить россиянам организовать ***гуманитарный кризис*** – за счёт подготовки.

Помогать армии в той форме, которая доступна. Нас очень много и другого дома у нас нет.

***

№ 2.637

«…реалізація єдиної інформаційної політики {є} пріоритетним питанням національної безпеки..» каже нам прем’єр-міністр

2024-04-16

Корсун

А що означає «єдиної»? Єдино вірної з точки зору людей при владі? Чи означає це виключення альтернативних точок зору? «Можуть бути лише дві позиції: одна моя, а друга – неправильна», так? Якщо критикуєш «єдину інформаційну політику» – ти агент кремля, оце ж воно?

Така «єдина інформаційна» дуже якісно реалізована у країнах типу КНР, КНДР, Іран, росія. Ти або підтримуєш владу, або мовчиш, або сідаєш на тюрячку.

Таку модель будує поточний український уряд? Якщо так, то я сильно проти.

Питання навіть не стільки в тому на які більш важливі цілі спрямувати отой «мільярд для марафону», - а **у намаганнях остаточно зачистити інформаційний простір**.

Адже

> **— «єдина інформаційна політика» ретельно приховує інформацію про корупцію у владі, про фатальні помилки топ-чиновників, про їхні зловживання, про утиски свобод громадян, про переслідування журналістів. І відверто бреше, не червоніючи.**

Усі сучасні успішні демократії базуються не тільки на особистій свободі громадян та на праві вільного вибору, але, зокрема і на незалежних медіа.

Які часто називають «четвертою владою» - тому що їхня незалежність надає можливість критикувати три інші гілки влади, вказувати на її провтики, владі це ніколи не подобається, але вона змушена реагувати та покращувати процедури, закони, свою поведінку.

І саме на ***diversity*** (англ. – різноманітність) побудовані успішні суспільства.

А якщо замість «різноманітності» буде «єдина інформаційна політика» - ми замість ЄС швидко опинимося у совку, як на росії.

Вже й так зрозуміло, що

— «телемарафон» – це брехлива пропаганда правлячої партії, до якої залучили колишніх ригів та адептів узького міра, але в цю чорну прірву продовжують заливати тони бюджетних коштів. Патамуша мільярд сам себе не попилить.

Так, мене напружує сам термін «єдина інформаційна політика» - безвідносно що саме малося на увазі.

Це прямий шлях до диктатури росіянського типу.

Об’єднувати суспільство потрібно, але точно не батогом телемарафону чи тиском на незгодних та журналістів, це дає лише зворотній ефект, янукович може підтвердити. А ще хто платить – той і замовляє музику. І кому буде цікаво читати «платні новини про досягнення нашого спонсора»?

Хоча зе-слуги цього не зрозуміють, занадто складно, забагато букв.

«Мільярд дерев», «мільйон дронів», «всєх бамбіть», «просто пєрєстать стрєлять», «сойдьомся посєрєдінє» - така «інформаційна політика» для них значно зрозуміліша. І навіть колись, вже сидячи перед розбитим коритом, вони так і не усвідомлять шо ж пішло не так.

P.S.:

Переспрямувати кошти призначені для телемарафонів "Єдині новини" та "Фрідом" на фінансування БПЛА та пікапів для Збройних сил України

Обороноздатність, суверенітет, міждержавні і міжнаціональні відносини

Зміст петиції | Підписанти | Відповідь

Петиція N°41/005936-24еп
Дата початку збору підписів: 17 січня 2024 р.
Дата кінця збору підписів: 03 квітня 2024 р.
Дата розгляду: 03 квітня 2024 р.
Дата надання відповіді: 15 квітня 2024 р.
Автор: Білоус Павло Леонідович

Відповідно до статті 40 Конституції України, статті 23-1 Закону України "Про звернення громадян" та Порядку розгляду електронної петиції, адресованої Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 липня 2016 р. N° 457, Кабінетом Міністрів розглянуто Вашу електронну петицію від 17 січня 2024 р. N° 41/005936-24еп "Переспрямувати кошти, призначені для телемарафонів "Єдині новини" та "Фрідом", на фінансування БПЛА та пікапів для Збройних Сил України", розміщену на офіційному веб-сайті Кабінету Міністрів (Єдиному веб-порталі органів виконавчої влади), яку підтримали понад 25 тис. громадян.

Згідно із частиною четвертою статті 3 Закону України "Про національну безпеку України" державна політика у сфері національної безпеки і оборони спрямована, зокрема, на забезпечення воєнної, зовнішньополітичної, державної, економічної, інформаційної, екологічної безпеки, безпеки критичної інфраструктури, кібербезпеки України.

Указом Президента України від 19 березня 2022 р. N° 152 введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18 березня 2022 р. "Щодо реалізації єдиної інформаційної політики в умовах воєнного стану", яким, зокрема, передбачено, що з огляду на пряму військову агресію Російської Федерації активне поширення державою-агресором дезінформації, викривлення відомостей, виправдовування або заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, з метою донесення правди про війну, забезпечення реалізації єдиної інформаційної політики в період дії в Україні правового режиму воєнного стану, запровадженого Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. N° 64, затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 р. N° 2102-IX, з урахуванням вимог Закону України "Про правовий режим воєнного стану" відповідно до статті 107 Конституції України Рада національної безпеки і оборони України установила, що в умовах воєнного стану реалізація єдиної інформаційної політики є пріоритетним питанням національної безпеки, забезпечення якої здійснюється шляхом об'єднання усіх загальнонаціональних телеканалів, програмне наповнення яких складається переважно з інформаційних та/або інформаційно-аналітичних передач, на єдиній інформаційній платформі стратегічної комунікації — цілодобовому інформаційному марафоні "Єдині новини #UAразом".

Відповідно до статті 116 Конституції України, статті 4 Закону України "Про Кабінет Міністрів України" повноваження Уряду визначаються Конституцією України, цим Законом та іншими законами. Частина перша статті 26 зазначеного Закону передбачає, що Рада національної безпеки і оборони України відповідно до закону координує та контролює діяльність органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони. Кабінет Міністрів забезпечує виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України, введених у дію указами Президента України, що відповідають положенням Конституції України.

Оскільки забезпечення інформаційної безпеки є частиною державної політики у сфері національної безпеки і оборони, а реалізація єдиної інформаційної політики — пріоритетним питанням національної безпеки, то фінансування відповідних заходів є вагомою складовою протидії військовій агресії Російської Федерації проти України, зокрема в інформаційному просторі. Відповідно перерозподіл зазначених у петиції видатків шляхом їх спрямування на потреби інших складових сектору безпеки та оборони не є доцільним.

Водночас Урядом на системній основі проводиться постійна робота із залучення та спрямування фінансових, матеріально-технічних та інших ресурсів, у тому числі міжнародної допомоги, на задоволення потреб і підвищення спроможностей Збройних Сил та інших складових сектору безпеки і оборони, будівництво військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, захист об'єктів критичної інфраструктури, постачання нових і модернізації наявних зразків озброєння, військової та іншої техніки для здійснення заходів, пов'язаних з відсіччю збройної агресії Російської Федерації проти України.

«Ефе́кт Да́ннінга — Крю́ґера — когнітивне упередження, яке полягає в тому, що люди з низькою кваліфікацією роблять помилкові висновки та ухвалюють невдалі рішення, але їхня некомпетентність не дозволяє це усвідомити».

***

№ 2.638

"Вот это как раз попытка решить проблему не с того конца и не теми методами, потому что мы бьем не по причинам, а по следствиям

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №234/2024

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 квітня 2024 року "Щодо протидії негативним наслідкам функціонування азартних ігор в мережі Інтернет"

Відповідно до статті 107 Конституції України **постановляю**:

1. Увести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 квітня 2024 року "Щодо протидії негативним наслідкам функціонування азартних ігор в мережі Інтернет" (додається).

2. Контроль за виконанням рішення Ради національної безпеки і оборони України, введеного в дію цим Указом, покласти на Секретаря Ради національної безпеки і оборони України.

3. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

20 квітня 2024 року

2024-04-20

Романчук

По каким-то… шашечки или ехать.

Вопрос в том, что любые запреты, особенно в Украине не работают. Это показала больше, чем 30-летняя история запретов по алкоголю, по сигаретам, по азартным играм, по проституции, по наркотикам.

Любую тему, какую не возьми, где запрещено, если это идет на уровне государства, на уровне глубинной культуры доверия к чиновникам, то люди найдут способ, как это обойти.

Тем более, что у нас уровень правоприменительной практики такой, что вот этот бизнес коммерческой деятельности будет точно "крышеваться" соответствующими силовыми правоохранительными структурами контрольными. То есть, это расширение серой экономики, черного рынка, увеличение источников дохода правоохранителей, тех людей, которые будут завязаны на правовое или судебное обслуживание данного сегмента рынка. И как показывает практика никакого дополнительного поступления бюджет, никакого морального духа, сбережения ресурсов военнослужащих не будет. Потому что корни нужно искать совершенно в другом", – высказался эксперт.

Я не понимаю, зачем такая мера.

Методы запретной, авторитарной экономики в Украине не действуют и едва ли данный пример будет исключением из правил", – отметил Ярослав Романчук.

Что касается борьбы с нелегалами на рынке азартных услуг, то Ярослав Романчук считает, что запреты вряд ли подействуют, потому как предприимчивые деятели придумают разны способы как обойти запреты, задействую те же VPN, другие способы обхода ограничений, будут другие азартные игры.

"Нужно по-другому поступать с теми же военными, чтобы они не играли. Нужно по-другому делать режим оплаты и опять же, люди свои деньги тратят… Нельзя устраивать детский сад или детский трудовой лагерь, когда ты следишь за тем, что дети кушают, куда они ходят. Так же нельзя, особенно со взрослыми людьми, особенно которые на фронте", – отметил эксперт.

***

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №234/2024

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 квітня 2024 року "Щодо протидії негативним наслідкам функціонування азартних ігор в мережі Інтернет"

Відповідно до статті 107 Конституції України постановляю:

1. Увести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 квітня 2024 року "Щодо протидії негативним наслідкам функціонування азартних ігор в мережі Інтернет" (додається).

2. Контроль за виконанням рішення Ради національної безпеки і оборони України, введеного в дію цим Указом, покласти на Секретаря Ради національної безпеки і оборони України.

3. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

20 квітня 2024 року

Введено в дію
Указом Президента України
від 20 квітня 2024 року № 234/2024

РІШЕННЯ

Ради національної безпеки і оборони України

від 20 квітня 2024 року

Щодо протидії негативним наслідкам функціонування азартних ігор в мережі Інтернет

З метою забезпечення належного захисту прав та законних інтересів громадян України, посилення заходів щодо протидії негативним наслідкам функціонування сфери азартних ігор в мережі Інтернет, а також недопущення використання особливостей цієї сфери державою-агресором Рада національної безпеки і оборони України вирішила:

1. Кабінету Міністрів України у місячний строк забезпечити:

1) розроблення порядку **обмеження всіх форм реклами азартних ігор**, зокрема з використанням електронних комунікацій, символіки Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, а також розповсюдження відповідного контекстного матеріалу;

2) заборону реєстрації організатором азартних ігор казино в мережі Інтернет кількох акаунтів для одного гравця, а також визначення максимального часу безперервної участі в азартній грі в мережі Інтернет на добу для одного акаунта та запровадження обов'язкових перерв у грі, визначення максимального часу гри на тиждень;

3) зобов'язання організаторів азартних ігор в мережі Інтернет встановлювати перед початком гри ліміт витрат гравця на гру впродовж певного часу (дня, тижня, місяця) з можливістю зміни такого ліміту не частіше одного разу на місяць;

4) упровадження ***Державної системи онлайн-моніторингу*** відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 16.02.2024 № 171;

5) проведення національної **інформаційно-роз'яснювальної кампанії** щодо небезпеки азартних ігор, загроз ігрової залежності, способів попередження та лікування ігрової залежності, контактів закладів, які надають допомогу особам з ігровою залежністю, та особливостей функціонування Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів і/або участь в азартних іграх;

6) прийняття Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, рішень про **блокування нелегальних вебсайтів**, на яких надається доступ до азартних ігор, за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей.

2. Головнокомандувачеві Збройних Сил України, керівництву інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, невідкладно запровадити на період дії правового режиму воєнного стану **заборону військовослужбовцям доступу** до гральних закладів та/або участі в азартних іграх у мережі Інтернет.

3. Міністерству охорони здоров'я України забезпечити у тримісячний строк прийняття клінічного протоколу (стандарту) **лікування ігрової вираженої залежності** та проведення відповідного навчання медичних працівників з метою своєчасного виявлення у пацієнтів ознак вираженої ігрової залежності, станів, які можуть передувати виникненню такої залежності, та своєчасного надання необхідної допомоги для профілактики й лікування цієї хвороби.

4. Міністерству соціальної політики України забезпечити у тримісячний строк прийняття державного стандарту надання **соціальної послуги** "017.4. Соціально-психологічна реабілітація осіб з ігровою залежністю" та проведення навчання для надавачів соціальних послуг з метою своєчасного виявлення осіб з ознаками ігрової залежності, перенаправлення їх на лікування чи реабілітацію, надання таким особам відповідних соціальних послуг.

5. Службі безпеки України спільно з уповноваженими органами забезпечити у двомісячний строк проведення **перевірок** організаторів азартних ігор щодо дотримання ними санкційного законодавства України, за результатами яких ужити заходів щодо застосування до організаторів азартних ігор відповідних санкцій, зокрема передбачених Законом України "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор", включаючи анулювання ліцензій, а також, за наявності підстав, здійснити підготовку та подання Кабінетові Міністрів України пропозицій щодо застосування, скасування та внесення змін до спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій).

6. Рекомендувати Національному банку України:

1) запровадити у двотижневий строк заборону прийому як застави товарів подвійного використання;

2) затвердити у двомісячний строк методичні рекомендації для:

— банків-емітентів платіжних карток щодо виконання вимог Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" в частині P2P-переказів;

— банків щодо **блокування платежів громадян кредитним коштом** на рахунки організаторів азартних ігор для участі в азартних іграх у мережі Інтернет.

7. Міністерству цифрової трансформації України провести у місячний строк переговори з компаніями "Apple" та "Google" щодо **заборони розміщення застосунків з азартними іграми без відповідної ліцензії** в зоні "UA" у їх магазинах додатків.

8. Рекомендувати Офісу Генерального прокурора спільно зі Службою безпеки України, Державним бюро розслідувань, Національною поліцією України, Бюро економічної безпеки України **посилити заходи реагування** щодо фактів порушення вимог законодавства України суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на ринку азартних ігор.

Секретар Ради національної безпеки і оборони України О.ЛИТВИНЕНКО

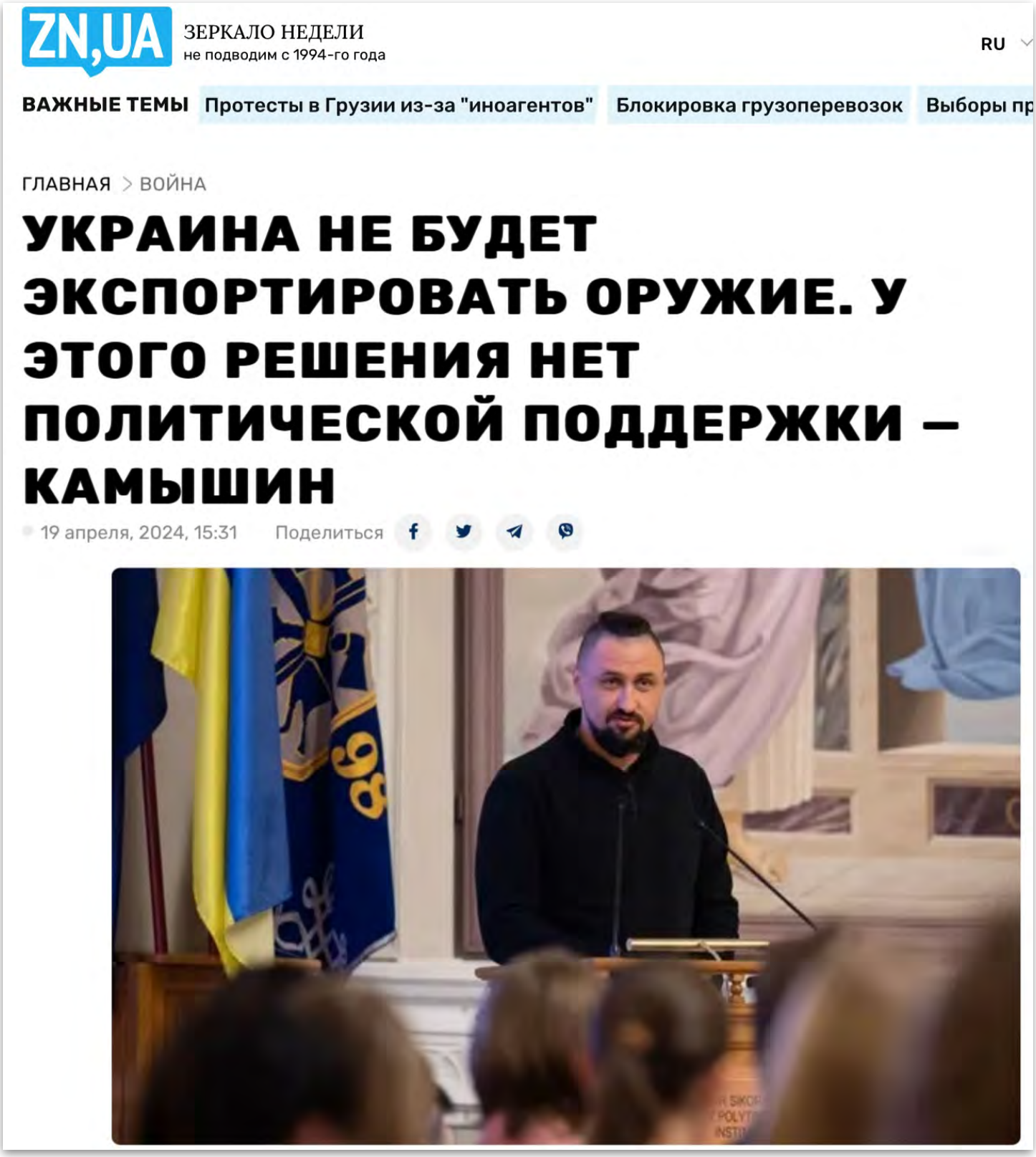

***

№ 2.639

Министр по вопросам стратегических отраслей промышленности Украины Камышин недавно заявил, что

украинский ВПК может произвести намного больше, чем государство может оплатить (примерно треть планового выпуска)

2024-04-21

Кущ

В цифрах Украина может оплатить 6 млрд дол, а потенциал выпуска оборонной продукции - 20 млрд дол.

И какой вывод делают в минстратпроме? Нужно разрешить экспорт продукции ВПК.

> Кстати, о необходимости разблокирования экспорта говорит и ряд волонтеров и военных экспертов.

Экспорт оружия во время войны, когда наблюдается его внутренний дефицит практически по всей товарной номенклатуре - это выглядит «весьма своеобразно».

Партнеры могут и не понять.

Какие аргументы у нас будут для наших союзников относительно наращивания производства боеприпасов для наших нужд на их предприятиях, если мы сами будет использовать свои мощности для экспорта и зарабатывания, а не для обороны?

Но суть даже не в этом.

Это заявление очень симптоматично.

Оно говорит о

кардинальном непонимании на уровне руководителей министерств очень важной истины

«Во время войны, запуск ВПК возможен исключительно на базе эмиссии центрального банка»

Это непреложная аксиома, доказанная всей практикой мировых войн.

Основывается эта аксиома на простых исходных тезисах:

1) Сбор налогов во время войны не может покрыть необходимых трат на производство оружия.

2) Привлечение внешнего финансирования также ограничено.

3) Участие бизнеса возможно и желательно, но ресурсов бизнеса не хватит на запуск всех необходимых программ производства.

4) Бизнес может войти в те программы, которые будут актуальны и после войны - например, в производство бронетехники.

5) Но производство боеприпасов в тех объемах, которые требуются во время войны, для бизнеса уже не так привлекательно - после войны спрос на такую продукцию сократится, а капитальные инвестиции в запуск производства окупятся лишь в долгосрочной перспективе.

6) Кроме того, война - это и фактор неопределенности. Она может длиться несколько лет, а может внезапно завершиться и через несколько месяцев.

7) А бизнесу нужен четкий горизонт планирования и гарантии госзаказа.

8) А такие гарантии сейчас никто не даст: будет война - будут покупать снаряды, завершится - не будут (или в меньших объемах).

Именно поэтому,

— развитие ВПК во время войны невозможно без специальной государственной кредитной и грантовой программы и эмиссии центрального банка под нее.

Можно обойтись без широкой эмиссии, используя ресурсы национального фонда, созданного за счет аккумулирования экспортных сырьевых доходов.

— Так делает сейчас РФ.

Но

— у нас за 30 лет так никто и не создал такой фонд, поэтому все наши сырьевые доходы сейчас аккумулированы на зарубежных счетах нескольких десятков ФПГ.

Поэтому

— Украине нужна своя программа количественного расширения (целевой эмиссии).

Эмиссионный потенциал НБУ:

— от 200 до 400 млрд грн. В первом случае, инфляция может увеличиться до 10%, во втором - до 15-20%.

Кроме того,

— в НБУ более 40 млрд дол валютных резервов.

По классике, они имеют иную функцию, нежели финансирование ВПК:

— поддержка платежного баланса и курса национальной валюты.

Но во время войны, теория пишется заново.

— Часть резервов НБУ можно и нужно использовать на развитие ВПК и стабилизацию экономики.

Для этого попутно необходимо решать вопрос со списанием 50% госдолга, так как складывается впечатление, что резервы у нас берегут именно под выплату государственных долгов после войны.

При правильном планировании, Украина вполне могла бы найти те самые 20 млрд дол для полной загрузки украинского ВПК и направления военной продукции для нужд армии, а не на экспорт.

Поэтому, ***Камышину*** нужно просто прийти на улицу Институтскую, 9 и постучаться в дверь…

***

№ 2.640

Ukraine War, 21 April 2024: Fundament(s)

SARCASTOSAURUS

APR 21, 2024

Good morning everybody!

It's Sunday… times when the life is slow to get moving – in peace. On the frontlines of the war in Ukraine there is no time nor place for that. It's just another day of bitter fighting. Thus, here the next update.

1. AIR/MISSILE WAR

Indeed, I'll start with a literal 'update'. Further to their claims for destruction of 'three' MIG-29s at Aviatorske Airport outside Dnipro, the Keystone Cops in Moscow have released three additional videos, all showing strikes by Iskander missiles. (Think, this is illustrative for how desperate for any kind of success they meanwhile are…. but, of course, I'm an imperialist mouthpiece if pointing this out).

Sadly, the first of these is showing the destruction of one (thought not the 'third') PSU MiG-29 on the ground.

…in this segment of that new video, one can ‘even’ see the ground crew moving around the parked aircraft.

The other is ‘confirming’ the (already confirmed) kill of an Ukrainian S-300 SAM-system… or at least a part of it (including 1 5N36S radar and 2 5P85S launchers), outside Novonikolaivka…

….plus adds the destruction of one 79K6 Pelikan radar:

…for such nerds like me, this is a ‘useful reply’ to all those Western experts still claiming ‘Russians do not run SEAD operations’ (SEAD = suppression of enemy defences). They do. Just, contrary to the Western air forces, they do not follow Giulio Douhet’s doctrine – along which the air power is a decisive weapon of war, and should be deployed ‘independently’ (from other branches of armed forces). As not only ‘should be known’, but actually ‘must have dawned upon even to people with least clue about air warfare in Soviet/Russian style’ by now, already the Soviets have always considered air power as a ***tool of support for ground forces* (and naval forces). Therefore, they have always emphasised its *tactical* potentials, and always subordinated it to their ground forces. Except for show purposes, like in Syria, they have never left it operate on its own.**

This is so because the Russians are always fighting wars to win (except, again: in Syria; that was a big PRBS-show). Contrary to the West, they do not fight to ‘model the outcome’, or to enrich their oligarchy (Putin is enriching the same ‘anyway’, and always depending on its loyalty): they fight to destroy their enemies.

Their principal doctrine is thus best summarised with ‘lowest common denominator’. See: why wasting time with any kind of expensive finesse if the ultimate purpose of any war is the destruction of the enemy?

….which is why the VKS is not wasting its time, aircraft, fuel, weapons etc. with flying its Su-30s, and Su-34s, and Su-35s all over Ukraine, 24/7, to 'demonstrate air superiority', or to search, find and destroy the last MiG-29 and Su-25 and whatever. Instead, it's all the time focusing on supporting the mission of the ground forces. And if some Ukrainian MiG-29 is then found, then this is targeted by ballistic missiles. Because these have a much quicker reaction time and are far cheaper than organising a SEAD operation in order to bring in an air strike by a formation of Su-34s – which then might completely miss their target, too…

As a result, the VKS is, actually, an 'administrator': it's administering the routine, peace-time operations of flying- and air defence units. However, when Russia fights a war, then the VKS is 'merely' providing its flying and air defence units, and these are doing what commanders of ground forces tell them to do.

Arguably, some of this was diluted during the 1950s-1960s when, impressed by the demonstration of the US air power during the Korean War, and because the Krustchev concluded close air support for 'unnecessary' at times all of warfare was thought to be dominated by nuclear weapons – the Soviets emphasised air defence.

However, and regardless of all the PRBS and daydreaming about 'super Flankers' of the last 20+ years, in more recent years Gerasimov & Co 'returned to the basics'. Correspondingly, no matter how much 'multi role', and 'super-über-turbo', types like Su-30, Su-34 and Su-35 are all still used for tactical purposes, 'only' (indeed: Su-34s are frequently deployed almost in same fashion like Il-2s were deployed some 75+ years ago) ….while SEAD is done 'the Russian style' – which means that it is be done by *all means on hand*. Not necessarily by air power alone.

That's one of ironies of this war.

Another is the Ukrainian and Western reporting about the destruction of a Russian Fundament-M system by Ukrainian ATACMS at Dzhankoi AB: apparently, different experts either do not know, or can't explain the function of this system and thus it's characterised as 'air surveillance system' or even 'air defence system' – while being none of that.

Actually, the Fundament-M is an 'ATMS'. Stands for 'automated tactical management system'.

That is a computer-supported system of command and control, integrating the work of all available sensors and air defence weapons. As such, the Fundament-M is successor to earlier, Soviet-era ATMS' like Universal, Panorama, Polye/Polyot, Vozdukh etc. The Westerners tend to call this 'C4ISR' and similar names….

The Russians have one such system for every level of integration: Fundament-1E for *divizion*/battalion-level, Fundament-2E for regimental level, Fundament-3E for brigade-level, Fundament-M for divisional level, and then there are systems like Baikal and/or Krim with which they can integrate multiple Fundament-Ms (plus the work of A-50s, Il-20Ms and Il-22Ms) at the level of their joint strategic commands (or military districts). Their purpose is centralised command.

….and, to make it more complex: the Fundaments are then connected to *BCP/ Ranzhir* systems of every command post of every of integrated regiments, which in turn are integrating their *divizions*/battalions, plus those of attached radar-sites [Nebo, Valda, Polet etc.], ESM-sites, EW-sites etc., etc., etc….

But, before you burst in tears because this is too technical and too complicated… In this, specific case, the Fundament-M served as the command and control tool of the 31st Air Defence Division: as the headquarters of the air defence division protecting the occupied Crimea.

This is including (at least) five regiments:

1) - 1 (though probably 2) equipped with S-400s (or one with S-400 and another with S-300s; or one with S-400s and now including S-300s),

2) - 2 with Buks, and

3) - 2 with Pantsyrs,

4) - plus several of what the Russians call the ‘radio-technical’ units.

The latter are units equipped with early warning/surveillance radars, units equipped with electronic support systems (see: communications-/electronic-/signals intelligence systems), and electronic warfare systems. A single Fundament-M is then connected to all of them, integrating all of their inputs, and thus enabling the commander of the division to command and control the work of all of his units from the same spot.

With other words: when smashing that Fundament-M, Ukrainians have hit the ‘headquarters’ of the 31st Air Defence Division.

….which in turn explains everything about what happened as next.

All of which reminds me of another ironic story. Namely, one of funny thingies about one of the ‘best’ of modern-day Russian ATMS’ is known since around the times of the Russian military intervention in Syria. Back then in 2015-2016, the VKS deployed a unit with similar composition and controlled by one of their latest ATMS’ at the Hmeimim AB, south of Latakia. Long story short: it turned out that the software of the ATMS in question ‘does not like’ units assigned to it being ‘deleted’ from the system: disconnected, whether through a technical failure, or combat loss, or maintenance requirements, or whatever other reason. Any such ‘deletion’ tended to ‘crash’ the entire system: to crash the software of the ATMS and thus collapse the entire system of command and control….at least until the same was rebooted.

…which always took some time (and nope: I’m not talking about ‘few seconds’, or even ‘few minutes’)…

….was a co-reason why the Keystone Cops in Moscow never integrated their air defence system in Syria with that of the Assadists, despite multiple claims of the contrary: they could never control what were the Assdists doing (the other reason was the geography).

….and was perfectly in best traditions of continuous software-related issues with the all other of modern-day ATMS the Russians have attempted to introduce to service with different branches of their armed forces over the last 10-15 years (see ASU, see YeSu-TZ, Armata, Bumerang, Kurganets, Shlem, Baikal, Krim, Metronome, Universal, Andromeda etc., etc., etc.). Essentially: all of these have experienced extensive software problems, usually to such degree that this frustrated Russian generals away from their use. (Which is just another reason why the Russian command and control is so slow in this war: except for software problems

[which is why most of Russian generals still prefer to stand somewhere in the field, read maps printed on paper and communicate per radio or telephone], the fundamental issue remains that the Russian commanders are indoctrinated to wait until they are confident they've got all the information necessary to bring their decisions.)

Point is: the Fundament proved to work better, which is why it's used (and Universal, just for example, not).

But, I'm digressing (I know, that's something like my trade mark)… in this case, a hit on the Fundament-M collapsed the air defence of the entire 31st. So much so, there was nothing left to reboot… Call it, 'SEAD, Ukrainian style'.

Now, is the Fundament-M really as 'scarce' as some say? Supplied only to 'most important military districts' etc?

Nope and nope.

Have doubts about my answers?

No problem.

Just ask yourself: why having more Fundament-Ms than there are air defence divisions in the VKS?

…or are you driving five cars?

And: even if you have five, keep in mind that you can only drive one at time.

If you understand this, then you understand the way the Russians (i.e. their GenStab) think, and fight their wars, too.

Finally: mind that fact the Russians do not show something in the public, or do show it but only very rarely, doesn't mean it's 'rare' or whatever. It only means that they're *not keen to show it in the public*. With other words: there's at least one Fundament-M for every Air Defence Division of the VKS. Plus spares. And if not, then they're using one of older systems, like ages-old but highly reliable Panorama…

…which in turn means: if you see some video showing 'a medium-sized' or 'big' Russian military truck, carrying a 'big container painted in dark green'… pay attention. The stuff in question is no 'cargo container': the Russians neither use pallets nor containers in their military transport system. It's a (mobile) command post. Something very important.

Function of a Panorama ATMS….

2. BATTLE OF DONBAS

Sadly, the ZSU is still critically short on surface-to-air missiles and artillery ammunition. Thus, there's not really much in terms of 'news' from the fighting on the ground. That is: there are lots of news, but nothing is new. Essentially, the VKS is pulverising one of 'interesting' Ukrainian positions with UMPKs (AFAIK, these are meanwhile deployed at the rate of '150+ a day'), almost at will; then the Ukrainians have no other options but to abandon their ruined positions (as far as still alive); then the Russians assault whatever is left of these positions, and then the entire exercise is repeated again. ….and again… and again…

Of course, in between of this, Ukrainians manage to smash another of Russian assault groups, and then we get some 'sexy' videos to see.

Ah yes: just how critically short on artillery ammo the ZSU is, is best illustrated by the following 'piece of statistics' provided by a contact 'there'… which says that out of 100% of Russian armoured vehicles destroyed the last and this month:

1) - 30% are destroyed by FPVs,

2) - 16% by 'bomber' UAVs

3) - 5% by heavy drones

4) - 2% by anti-tank guided missiles, and

5) - 6% by mines.

…leaving the rest to artillery, mortars, and other means.

….which is just another illustration for what would be possible if only the ZSU could get enough ammo, because: if Ukrainians can 'still hold out', despite this critical shortage, and k….kuddle as many Russians as they are regularly doing, and that although short on artillery ammo…

Yes, yes: have told you this only some 2-3 million times by now….

Bakhmut… The Russians are glide-bombing Kalynivka and Chasiv Yar like 'there's no tomorrow'. No surprise then, the 67th Airborne, ZSU was withdrawn, and replaced by the 42nd mech, and the Lyut Assault Brigade. The 5th Assault is still holding out west of Ivanivske, but a Russian assault north of that village did drive a wedge between it and the 42nd Mech and drove all the way to the Siverky Donets-Donbas Canal (the situation was 'stabilised' through a counterattack by the 1st Mech Battalion of the Presidential Brigade).

Avdiivka-Shakhtarsk…

On 16-17 April, the Russians punched through north of Berdychi. Or between Berdychi and Novokalynove, and are ever since attacking Ocheretyne. If they manage to capture this place, they'll be past the northern flank of that new ZSU defence line stretching down the Durna River. Indeed, latest reports are indicative of them already attacking Berdychi from the north (additionally, the place is bombed by UMPKs). Considering the fact they're still having their bridgehead across the Durna in between Semenivka and Orlivka, and that they've continued their advance on Umanske, Yasnobrodivka, and Netailove in the south of this line… and it's going to be June before the ZSU starts getting all the artillery shells from the 'Czech Arms Deal', well… it's obvious: one can't really expect the ZSU to hold that new defence line 'forever'.

Personally, I would send the idiots in charge of Washington, Berlin, London, Paris and few similar places an 'invoice' for all the Ukrainian troops killed, and all the equipment lost since around January this year – and then in this area alone – just to show them how much have they fucked up. But, that's me. The government in Kyiv is never going to apply such 'drastic' measures: it knows that the West would then be so humiliated, it would send even less. Instead, they'll express their gratitude for whatever did arrive…

Mariinka…

except for pulverising the ruins of Krasnohorivka by UMPKs, the Russians are meanwhile trying to reach the place in 'indirect' fashion. See: through an advance south of it. Further south, they're assaulting Heorhivka, and attempting to widen

their hold on Pobieda – which turned out to be ‘incomplete’, to put it mildly. With other words: the Ukrainian 31st Mech is doing really well in the Pobieda area, although facing near-impossible odds.

Ah yes, and: in the Novomykhailivka area, the 79th Mech has celebrated a sort of a ‘jubilee’ this week. 320 visually confirmed (and geo-located) Russian armoured fighting vehicles destroyed - in *six months of fighting for one village*.

3. SOUTHERN ZAPORIZHZHYA

Essentially, after bringing in yet more replacements, the Russians are back on attacking the Robotyne salient from all directions. From the west, from the south, and from the east. The ZSU has at least found the newly-established 141st Infantry to replace some of units that got tired after fighting in this area for months. Good hunting to the ‘new guys in the block’.

***

….and that’s about that for today.

The ladies and gentlemen serving with the 3rd SSO were very busy the last two weeks, so we’ll have to wait for a few days longer with answers to different questions about donation for their Shark. I’ll post an update as soon as possible.

***

№ 2.641

Основні теми доби 20.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ **Палата представників Конгресу переважною більшістю затвердила**

пакет законопроєктів, один із яких розблокує допомогу Україні. На ці цілі американські законодавці зарезервували $60,8 млрд, з яких $23,8 млрд буде скеровано на поповнення запасів армії США. На пряму воєнну допомогу – закупівлю та передавання озброєнь, а також на програми навчання українських військовослужбовців – асигновано $15 млрд.

Допомогу також одержать й інші союзники США, зокрема Тайвань та Ізраїль.

Законопроєкти відкривають можливість конфіскації суверенних російських активів та фінансування цим коштом програм підтримки України.

За інформацією американських ЗМІ, ЗСУ можуть отримати перші партії озброєнь вже за тиждень після набуття законом чинності. Голосування у верхній палаті Конгресу – Сенаті – заплановано на 23 квітня, цього ж дня закони має намір підписати президент Байден.

Один із законопроєктів пакета присвячено забороні в США китайської соціальної мережі TikTok. Мережу буде заборонено, якщо її власник – компанія ByteDance впродовж року не продасть її підрозділ у США американській компанії. Держсекретар Блінкен наступного тижня планує відвідати Китай. Однією із цілей поїздки названо тиск на китайське керівництво для зменшення допомоги Росії.

Прессекретар російського президента ***Пєсков*** заявив, що військова допомога лише збільшить кількість жертв серед українців й "збагатить США", і пригрозив "тяжкими наслідками" за конфіскацію російських активів.

Прессекретар МЗС ***Захарова*** стверджує, що допомога Україні, Ізраїлю та Тайваню лише "погіршить світові кризові явища". З її слів, передавання Україні озброєнь є "спонсоруванням терористичної діяльності", озброєння Тайваню – це "втручання у внутрішні справи Китаю", а підтримка Ізраїлю – "пряма дорога до ескалації безпрецедентного загострення на Близькому Сході".

2️⃣ Російське командування прагне досягти успіху в наступі до моменту, коли ЗСУ отримають воєнну допомогу зі США. За даними Генштабу, за добу на лінії фронту сталася безпрецедентна кількість зіткнень – 115.

Українські війська були знову змушені відступити в Новомихайлівці на південь від Донецька. Запеклі бої не припиняються на околицях Часового Яру, уздовж залізничної гілки з Авдіївки до Покровська та в районі автодороги Донецьк-Дніпро, а також у напрямках на Сіверськ, Лиман, на південь та захід від Великої Новосілки, навколо с. Роботиного на Запоріжжі та на плацдармах на лівому березі Дніпра на Херсонщині.

Російські війська також збільшили інтенсивність обстрілів та ракетно-бомбових атак українських населених пунктів у прикордонних областях –

Чернігівській, Сумській та Харківській, на лінії фронту та у ближньому тилу. Унаслідок обстрілу Одеси балістичними ракетами з Криму поранено 8 осіб, 2 дітей тощо.

Окупаційна влада Севастополя повідомила про атаку українськими ракетами корабля, що стояв у бухті. В той самий час було перекрито й міст через Керченську протоку.

3️⃣ Президент ***Зеленський*** **підписав указ про набуття чинності рішення РНБО про обмеження певних напрямів діяльності грального бізнесу.**

Експерти та журналісти звернули увагу, що

> **— указ не є навіть підзаконним актом. Він "регулює" діяльність онлайн-казино замість прийняття поправок до чинного закону, і є втручанням у діяльність законодавчої влади та уряду**.

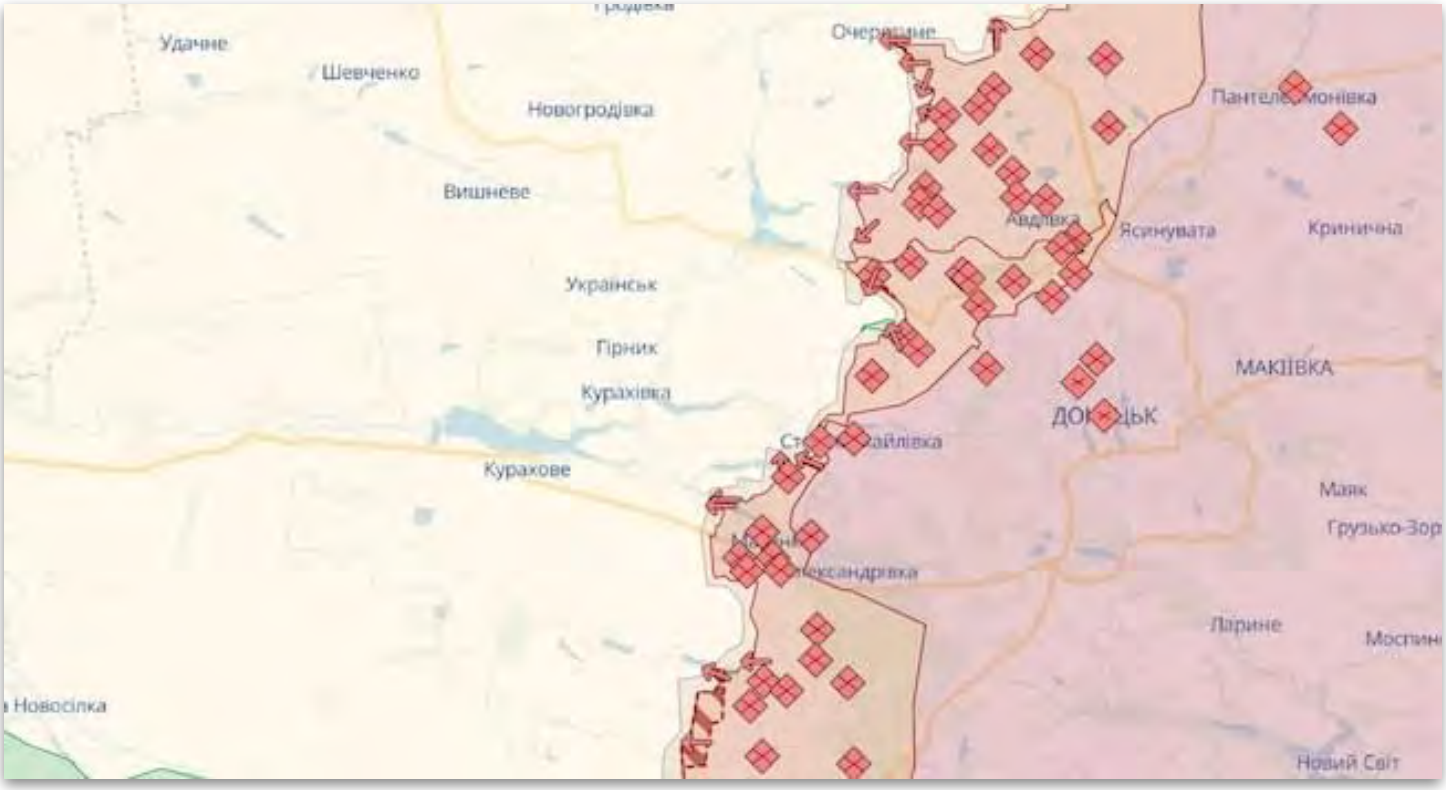
4️⃣ Кабмін остаточно повернув у державну власність резиденцію "Межигір'я" під Києвом. Вона була практично "без господаря" після втечі колишнього президента Януковича.

5️⃣ Пропозиції валюти на міжбанківському ринку геть не було, тому НБУ за тиждень нічого не купив, тоді як продав $695,1 млн.

***

№ 2.642

Основні теми доби 21.04.2024 в Україні та навколо України

1 Генштаб у ранковому зведенні 22 квітня повідомив, що на лінії фронту впродовж доби сталися 85 бойових зіткнень на 6 напрямках – на Лиман, Сіверськ, Часів Яр, уздовж залізничної гілки та автодороги Донецьк – Покровськ – Дніпро, на південь від Донецька, у с. Роботиному на Запоріжжі та на плацдармах на лівому березі Дніпра на Херсонщині. За даними сервісу DeepState Live Map, українські війська відступили в Очеретиному та Первомайському в напрямку на Покровськ, а також у Новомихайлівці та Прасковіївці на південь від Донецька. Президент Зеленський провів нараду з міністром оборони Умеровим та головнокомандувачем ЗСУ Сирським щодо ситуації на фронті. За даними розвідки, російське командування вкинуло в бій резерви, щоби прорвати українську оборону до моменту, коли ЗСУ отримають боєприпаси та техніку зі США.

Росія цілеспрямовано руйнує портову інфраструктуру Одещини. Протягом доби по об'єктах було завдано ударів балістичними ракетами та безпілотниками. Підрозділи ППО збили 5 із 7 БПЛА. Українська армія не може збивати ракети російських комплексів ППО С-300/С-400, що перероблено на балістичні. Також вкрай складно протистояти діям російської авіації, яка за браком у ЗСУ ракет ППО має повне панування в повітрі. Удари важкими керованими авіабомбами (КАБ) по позиціях українських військ та населених пунктах рівняють їх із землею, і це доводить, що основною метою Росії є повне знищення України.

В інтерв'ю американському телеканалу NBC News Зеленський оголосив, що допомога США та засоби ППО дадуть змогу перехопити стратегічну ініціативу.

2️⃣ За інформацією американських ЗМІ, речник Палати представників Конгресу Джонсон змінив свою позицію щодо надання допомоги Україні після доповіді розвідки про ситуацію на лінії фронту.

Посол Данії в Україні Міккельсен повідомив, що Україні буде передано всі винищувачі, які є на озброєнні, оскільки військово-повітряні сили країни вже незабаром отримують новітні винищувачі F-35.

Угорський прем'єр-міністр Орбан заявив, що Захід перебуває лише за крок від відправки військ в Україну, водночас Угорщина не хоче брати участь у війні.

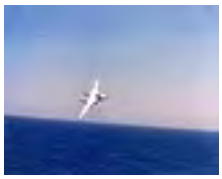
Президент Зеленський заявив, що в разі падіння України наступною ціллю Росії будуть країни Балтії.

3️⃣ У Москві засуджений за крадіжку $1 млрд із банків Молдови олігарх Шор, який переховується від правосуддя, оголосив про створення нової "опозиційної партії", замість забороненої Конституційним судом партії його імені. До нової "партії" увійшли всі проросійські сили, а однією з її лідерів стала голова Гагаузії Гуцул.

***

№ 2.643

Ukraine War, 21 April 2024: Fundament(s)

SARCASTOSAURUS

APR 21, 2024

Good morning everybody!

It’s Sunday… times when the life is slow to get moving – in peace. On the frontlines of the war in Ukraine there is no time nor place for that. It’s just another day of bitter fighting. Thus, here the next update.

1. AIR/MISSILE WAR

Indeed, I’ll start with a literal ‘update’. Further to their claims for destruction of ‘three’ MIG-29s at Aviatorske Airport outside Dnipro, the Keystone Cops in Moscow have released three additional videos, all showing strikes by Iskander missiles. (Think, this is illustrative for how desperate for any kind of success they meanwhile are…. but, of course, I’m an imperialist mouthpiece if pointing this out).

Sadly, the first of these is showing the destruction of one (thought not the ‘third’) PSU MiG-29 on the ground.

…in this segment of that new video, one can ‘even’ see the ground crew moving around the parked aircraft.

The other is ‘confirming’ the (already confirmed) kill of an Ukrainian S-300 SAM-system… or at least a part of it (including 1 5N36S radar and 2 5P85S launchers), outside Novonikolaivka…

….plus adds the destruction of one 79K6 Pelikan radar:

…for such nerds like me, this is a ‘useful reply’ to all those Western experts still claiming ‘Russians do not run SEAD operations’ (SEAD = suppression of enemy defences). They do. Just, contrary to the Western air forces, they do not follow Giulio Douhet’s doctrine – along which the air power is a decisive weapon of war, and should be deployed ‘independently’ (from other branches of armed forces). As not only ‘should be known’, but actually ‘must have dawned upon even to people with least clue about air warfare in Soviet/Russian style’ by now, already the Soviets have always considered air power as a ***tool of support for ground forces*** **(and naval forces). Therefore, they have always emphasised its *tactical* potentials, and always subordinated it to their ground forces. Except for show purposes, like in Syria, they have never left it operate on its own.**

This is so because the Russians are always fighting wars to win (except, again: in Syria; that was a big PRBS-show). Contrary to the West, they do not fight to ‘model the outcome’, or to enrich their oligarchy (Putin is enriching the same ‘anyway’, and always depending on its loyalty): they fight to destroy their enemies.

Their principal doctrine is thus best summarised with ‘lowest common denominator’. See: why wasting time with any kind of expensive finesse if the ultimate purpose of any war is the destruction of the enemy?

….which is why the VKS is not wasting its time, aircraft, fuel, weapons etc. with flying its Su-30s, and Su-34s, and Su-35s all over Ukraine, 24/7, to 'demonstrate air superiority', or to search, find and destroy the last MiG-29 and Su-25 and whatever. Instead, it's all the time focusing on supporting the mission of the ground forces. And if some Ukrainian MiG-29 is then found, then this is targeted by ballistic missiles. Because these have a much quicker reaction time and are far cheaper than organising a SEAD operation in order to bring in an air strike by a formation of Su-34s – which then might completely miss their target, too…

As a result, the VKS is, actually, an 'administrator': it's administering the routine, peace-time operations of flying- and air defence units. However, when Russia fights a war, then the VKS is 'merely' providing its flying and air defence units, and these are doing what commanders of ground forces tell them to do.

Arguably, some of this was diluted during the 1950s-1960s when, impressed by the demonstration of the US air power during the Korean War, and because the Krustchev concluded close air support for 'unnecessary' at times all of warfare was thought to be dominated by nuclear weapons – the Soviets emphasised air defence.

However, and regardless of all the PRBS and daydreaming about 'super Flankers' of the last 20+ years, in more recent years Gerasimov & Co 'returned to the basics'. Correspondingly, no matter how much 'multi role', and 'super-über-turbo', types like Su-30, Su-34 and Su-35 are all still used for tactical purposes, 'only' (indeed: Su-34s are frequently deployed almost in same fashion like Il-2s were deployed some 75+ years ago) ….while SEAD is done 'the Russian style' – which means that it is be done by *all means on hand*. Not necessarily by air power alone.

That's one of ironies of this war.

Another is the Ukrainian and Western reporting about the destruction of a Russian Fundament-M system by Ukrainian ATACMS at Dzhankoi AB: apparently, different experts either do not know, or can't explain the function of this system and thus it's characterised as 'air surveillance system' or even 'air defence system' – while being none of that.

Actually, the Fundament-M is an 'ATMS'. Stands for 'automated tactical management system'.

That is a computer-supported system of command and control, integrating the work of all available sensors and air defence weapons. As such, the Fundament-M is successor to earlier, Soviet-era ATMS' like Universal, Panorama, Polye/Polyot, Vozdukh etc. The Westerners tend to call this 'C4ISR' and similar names….

The Russians have one such system for every level of integration: Fundament-1E for *divizion*/battalion-level, Fundament-2E for regimental level, Fundament-3E for brigade-level, Fundament-M for divisional level, and then there are systems like Baikal and/or Krim with which they can integrate multiple Fundament-Ms (plus the work of A-50s, Il-20Ms and Il-22Ms) at the level of their joint strategic commands (or military districts). Their purpose is centralised command.

….and, to make it more complex: the Fundaments are then connected to *BCP/ Ranzhir* systems of every command post of every of integrated regiments, which in turn are integrating their *divizions*/battalions, plus those of attached radar-sites [Nebo, Valda, Polet etc.], ESM-sites, EW-sites etc., etc., etc….

But, before you burst in tears because this is too technical and too complicated… In this, specific case, the Fundament-M served as the command and control tool of the 31st Air Defence Division: as the headquarters of the air defence division protecting the occupied Crimea.

This is including (at least) five regiments:

1) - 1 (though probably 2) equipped with S-400s (or one with S-400 and another with S-300s; or one with S-400s and now including S-300s),

2) - 2 with Buks, and

3) - 2 with Pantsyrs,

4) - plus several of what the Russians call the ‘radio-technical’ units.

The latter are units equipped with early warning/surveillance radars, units equipped with electronic support systems (see: communications-/electronic-/signals intelligence systems), and electronic warfare systems. A single Fundament-M is then connected to all of them, integrating all of their inputs, and thus enabling the commander of the division to command and control the work of all of his units from the same spot.

With other words: when smashing that Fundament-M, Ukrainians have hit the ‘headquarters’ of the 31st Air Defence Division.

….which in turn explains everything about what happened as next.

All of which reminds me of another ironic story. Namely, one of funny thingies about one of the ‘best’ of modern-day Russian ATMS’ is known since around the times of the Russian military intervention in Syria. Back then in 2015-2016, the VKS deployed a unit with similar composition and controlled by one of their latest ATMS’ at the Hmeimim AB, south of Latakia. Long story short: it turned out that the software of the ATMS in question ‘does not like’ units assigned to it being ‘deleted’ from the system: disconnected, whether through a technical failure, or combat loss, or maintenance requirements, or whatever other reason. Any such ‘deletion’ tended to ‘crash’ the entire system: to crash the software of the ATMS and thus collapse the entire system of command and control….at least until the same was rebooted.

…which always took some time (and nope: I’m not talking about ‘few seconds’, or even ‘few minutes’)…

….was a co-reason why the Keystone Cops in Moscow never integrated their air defence system in Syria with that of the Assadists, despite multiple claims of the contrary: they could never control what were the Assdists doing (the other reason was the geography).

….and was perfectly in best traditions of continuous software-related issues with the all other of modern-day ATMS the Russians have attempted to introduce to service with different branches of their armed forces over the last 10-15 years (see ASU, see YeSu-TZ, Armata, Bumerang, Kurganets, Shlem, Baikal, Krim, Metronome, Universal, Andromeda etc., etc., etc.). Essentially: all of these have experienced extensive software problems, usually to such degree that this frustrated Russian generals away from their use. (Which is just another reason why the Russian command and control is so slow in this war: except for software problems

[which is why most of Russian generals still prefer to stand somewhere in the field, read maps printed on paper and communicate per radio or telephone], the fundamental issue remains that the Russian commanders are indoctrinated to wait until they are confident they've got all the information necessary to bring their decisions.)

Point is: the Fundament proved to work better, which is why it's used (and Universal, just for example, not).

But, I'm digressing (I know, that's something like my trade mark)… in this case, a hit on the Fundament-M collapsed the air defence of the entire 31st. So much so, there was nothing left to reboot… Call it, 'SEAD, Ukrainian style'.

Now, is the Fundament-M really as 'scarce' as some say? Supplied only to 'most important military districts' etc?

Nope and nope.

Have doubts about my answers?

No problem.

Just ask yourself: why having more Fundament-Ms than there are air defence divisions in the VKS?

…or are you driving five cars?

And: even if you have five, keep in mind that you can only drive one at time.

If you understand this, then you understand the way the Russians (i.e. their GenStab) think, and fight their wars, too.

Finally: mind that fact the Russians do not show something in the public, or do show it but only very rarely, doesn't mean it's 'rare' or whatever. It only means that they're *not keen to show it in the public*. With other words: there's at least one Fundament-M for every Air Defence Division of the VKS. Plus spares. And if not, then they're using one of older systems, like ages-old but highly reliable Panorama…

…which in turn means: if you see some video showing 'a medium-sized' or 'big' Russian military truck, carrying a 'big container painted in dark green'… pay attention. The stuff in question is no 'cargo container': the Russians neither use pallets nor containers in their military transport system. It's a (mobile) command post. Something very important.

Function of a Panorama ATMS….

2. BATTLE OF DONBAS

Sadly, the ZSU is still critically short on surface-to-air missiles and artillery ammunition. Thus, there's not really much in terms of 'news' from the fighting on the ground. That is: there are lots of news, but nothing is new. Essentially, the VKS is pulverising one of 'interesting' Ukrainian positions with UMPKs (AFAIK, these are meanwhile deployed at the rate of '150+ a day'), almost at will; then the Ukrainians have no other options but to abandon their ruined positions (as far as still alive); then the Russians assault whatever is left of these positions, and then the entire exercise is repeated again. ….and again… and again…

Of course, in between of this, Ukrainians manage to smash another of Russian assault groups, and then we get some 'sexy' videos to see.

Ah yes: just how critically short on artillery ammo the ZSU is, is best illustrated by the following 'piece of statistics' provided by a contact 'there'… which says that out of 100% of Russian armoured vehicles destroyed the last and this month:

1) - 30% are destroyed by FPVs,

2) - 16% by 'bomber' UAVs

3) - 5% by heavy drones

4) - 2% by anti-tank guided missiles, and

5) - 6% by mines.

…leaving the rest to artillery, mortars, and other means.

….which is just another illustration for what would be possible if only the ZSU could get enough ammo, because: if Ukrainians can 'still hold out', despite this critical shortage, and k….kuddle as many Russians as they are regularly doing, and that although short on artillery ammo…

Yes, yes: have told you this only some 2-3 million times by now….

Bakhmut… The Russians are glide-bombing Kalynivka and Chasiv Yar like 'there's no tomorrow'. No surprise then, the 67th Airborne, ZSU was withdrawn, and replaced by the 42nd mech, and the Lyut Assault Brigade. The 5th Assault is still holding out west of Ivanivske, but a Russian assault north of that village did drive a wedge between it and the 42nd Mech and drove all the way to the Siverky Donets-Donbas Canal (the situation was 'stabilised' through a counterattack by the 1st Mech Battalion of the Presidential Brigade).

Avdiivka-Shakhtarsk…

On 16-17 April, the Russians punched through north of Berdychi. Or between Berdychi and Novokalynove, and are ever since attacking Ocheretyne. If they manage to capture this place, they'll be past the northern flank of that new ZSU defence line stretching down the Durna River. Indeed, latest reports are indicative of them already attacking Berdychi from the north (additionally, the place is bombed by UMPKs). Considering the fact they're still having their bridgehead across the Durna in between Semenivka and Orlivka, and that they've continued their advance on Umanske, Yasnobrodivka, and Netailove in the south of this line… and it's going to be June before the ZSU starts getting all the artillery shells from the 'Czech Arms Deal', well… it's obvious: one can't really expect the ZSU to hold that new defence line 'forever'.

Personally, I would send the idiots in charge of Washington, Berlin, London, Paris and few similar places an 'invoice' for all the Ukrainian troops killed, and all the equipment lost since around January this year – and then in this area alone – just to show them how much have they fucked up. But, that's me. The government in Kyiv is never going to apply such 'drastic' measures: it knows that the West would then be so humiliated, it would send even less. Instead, they'll express their gratitude for whatever did arrive…

Mariinka…

except for pulverising the ruins of Krasnohorivka by UMPKs, the Russians are meanwhile trying to reach the place in 'indirect' fashion. See: through an advance south of it. Further south, they're assaulting Heorhivka, and attempting to widen

their hold on Pobieda – which turned out to be ‘incomplete’, to put it mildly. With other words: the Ukrainian 31st Mech is doing really well in the Pobieda area, although facing near-impossible odds.

Ah yes, and: in the Novomykhailivka area, the 79th Mech has celebrated a sort of a ‘jubilee’ this week. 320 visually confirmed (and geo-located) Russian armoured fighting vehicles destroyed - in *six months of fighting for one village*.

3. SOUTHERN ZAPORIZHZHYA

Essentially, after bringing in yet more replacements, the Russians are back on attacking the Robotyne salient from all directions. From the west, from the south, and from the east. The ZSU has at least found the newly-established 141st Infantry to replace some of units that got tired after fighting in this area for months. Good hunting to the ‘new guys in the block’.

***

….and that’s about that for today.

The ladies and gentlemen serving with the 3rd SSO were very busy the last two weeks, so we’ll have to wait for a few days longer with answers to different questions about donation for their Shark. I’ll post an update as soon as possible.

***

***

№ 2.644

Don's Weekly, 22 April 2024: Part 1

SARCASTOSAURUS

APR 22, 2024

Hello everybody!

This week’s Don’s Weekly is characterised by descriptions of ‘lots of small action’ - because that’s the way this war is fought nowadays. See: ‘Russians attacking in small groups of infantry, supported by 1-2 armoured fighting vehicles, Ukrainians responding with similar amount of assets’. That said, make no mistake: it’s not like this war now degenerated to the level of ‘single troops fighitng here and there’. On the contrary: Russian assault groups are regularly supported by glide bombing,

artillery and rocket barrages, and even smoke screens (i.e. their artillery is firing smoke shells to cover the movement of assault groups as these are approaching Ukrainian positions). Means: every single assault, no matter how small, requires full alert, and regularly takes all the skills of the involved troops to beat back.

1. Western Luhansk

From Kharkiv to Kupiansk to Svatove, Russian and Ukrainian forces have been attacking each other's forces not with ground troops but aircraft, artillery and drones. A Ukrainian farmer 10 km from the border was killed by a Russian drone. Ukraine's military lost a 152 mm SP gun and a radar. Two BMP's were also damaged.

After failing to make any progress towards Terny for over two months, Russia tried to expand the front by attacking north of Terny and south of Yamolivka. The attacks were not as intense as in past weeks and no territory changed hands.

A drone chases a Russian infantryman near Terny…

https://twitter.com/azov_media/status/1780976585459298548

After Russian vehicles drop off infantry, thermal viewers show how the infantry was hunted even though they tried to hide…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1781920536240480667

The Russians try and build up forces near the front line to make the next assault bigger. A Ukrainian tank fires on a Russian position at point blank range. Many Russians retreat and Ukrainian infantry clears out the rest…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1781315069504098589

1. Bilohorivka

Russian airstrikes and MRL's plastered Bilohorivka and Russian airstrikes dropped cluster bombs on the supply roads to Bilohorivka. Russian cluster munitions have a high dud rate so those attacks could be a persistent threat. Russian attacks towards the small town can be observed crossing the fields and are regularly intercepted by drones and artillery. When they reach a treeline about 800 meters from the town they are often engaged by an automatic grenade system (AGS).

Six kilometers south of Bilohorivka, the Russians launched an attack towards Verkhnokamianske but nine Russian vehicles were damaged or destroyed before they reached the front line. Russia then hit Ukrainian positions with two large TOS-1A attacks and bombed the village with airstrikes.

This is the best view Google Maps has from on top of the slag heap looking north. Bilohorivka is on the left, on the northern edge of the quarry. You can see how Russians crossing the open fields to the east are under the observation of anyone on top of the slag heap, in addition to any drones in the area.

Russian infantry is eliminated while approaching Bilohorivka. A yellow triangle on the map marks the location…

https://twitter.com/giK1893/status/1781491170264097167

3. Bakhmut

Russian sources say their better-trained troops of the VDV are trying to attack on both sides and the front of the Canal district, and that their newer troops are in front of Ivanivske. The Russian shelling, thermobaric attacks and airstrikes are still very heavy.

East of Kalynivka, a Ukrainian T-64 was moving up a moderately steep ridge when it was hit by an ATGM. The driver and rest of the crew jumped out and the tank rolled backwards and into a pond… https://t.me/msgazdiev/1331

Two more Su-25s bombing Chasiv Yar… https://t.me/the_Right_People/32668

A Ukrainian drone defeats a Russian drone north of Bohdanivka…https://t.me/Tushonka_ZSU/111

North of Bakhmut, the 30th Brigade attacks with drones…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1782075978484695407

A building in Bakhmut is hit by the French Hammer…

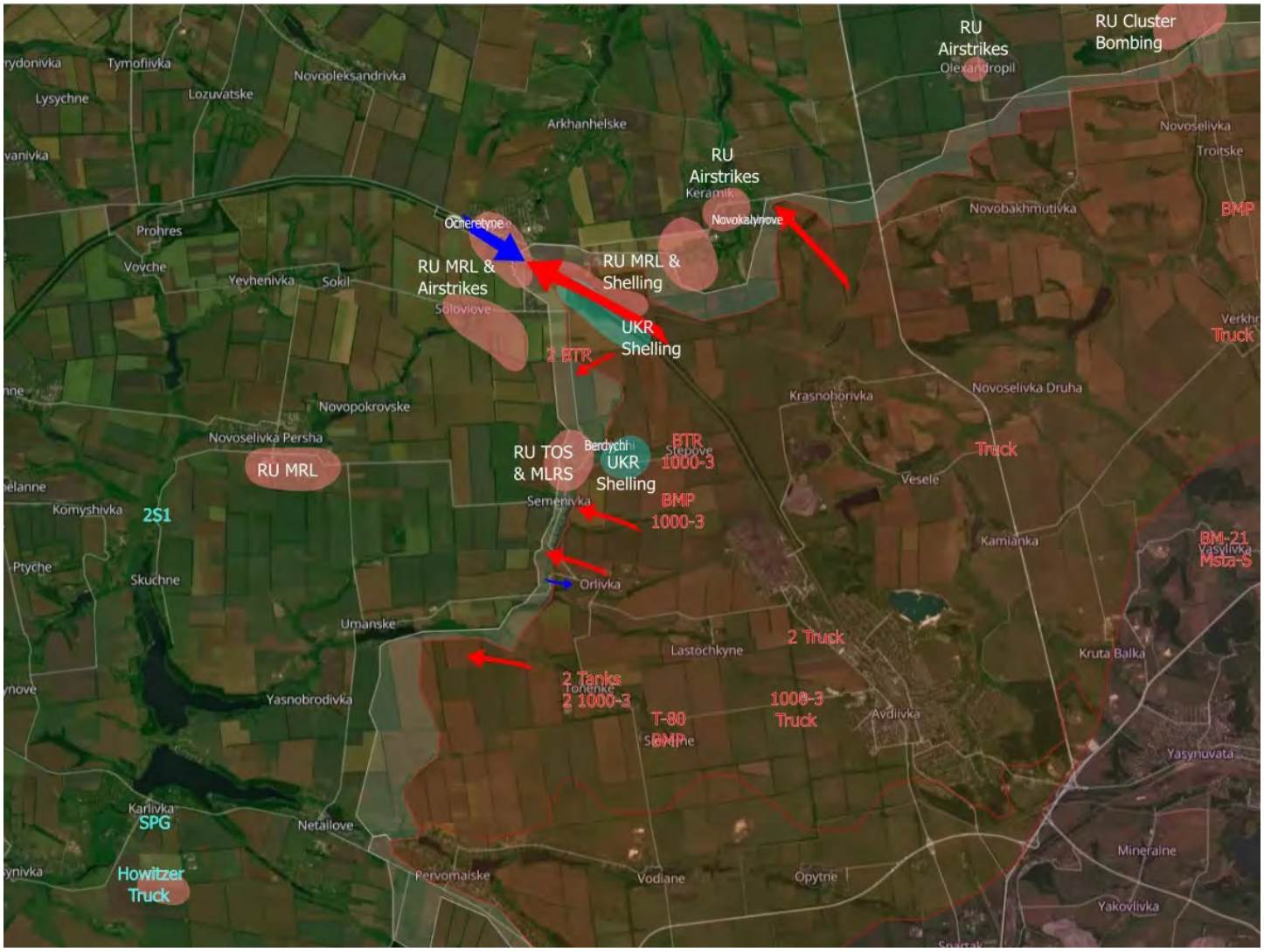
https://twitter.com/front_ukrainian/status/1781609649172586668

The command post of the 331st VDV Regiment was hit by an Ukrainian MiG-29, using JDAM or HAMMER (some reports are talking about GMLRS). The Russians lost 8 officers, including the chief of intelligence of the regiment, the chief of artillery, the chief of communications of the regiment, the senior assistant to the chief of the regimental staff… all together: 8 officers killed, and a number of others wounded.

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1781712748897821063

4. Avdiivka

After suffering heavy casualties west of Tonenke, Russia shifted their main focus north. Heavy bombardment from airstrikes, rockets and artillery pummeled Ukrainian positions. Russia moved along the double treelines by the railroad to enter the Ocheretyne before a counter-attack stopped their advance. Six kilometers to the east, the Russians entered Novokalynove on the eastern side. Russia is also trying to seize the territory in between.

Just west of Berdychi, Ukraine is fighting off attacks from the north and east. Further south, Russia is constantly hitting the Ukrainian defenses in and around Semenivka with 120 mm mortars while trying to establish footholds in the town and on the other side of the river. The 3rd Assault brigade attacks these pockets with drones and infantry. They also attacked Russian forces trying to mass in Orlivka and even conducted a raid across the river with infantry.

The 3rd Assault destroys a collection of Russian targets with drones…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1782096092944883725

A current look at Ivanivske…

https://twitter.com/giK1893/status/1781626374253379717

25th Brigade soldiers talk about the war from their point of view…

https://twitter.com/wartranslated/status/1780876498620026957

A Russian prays he isn't walking to his doom…

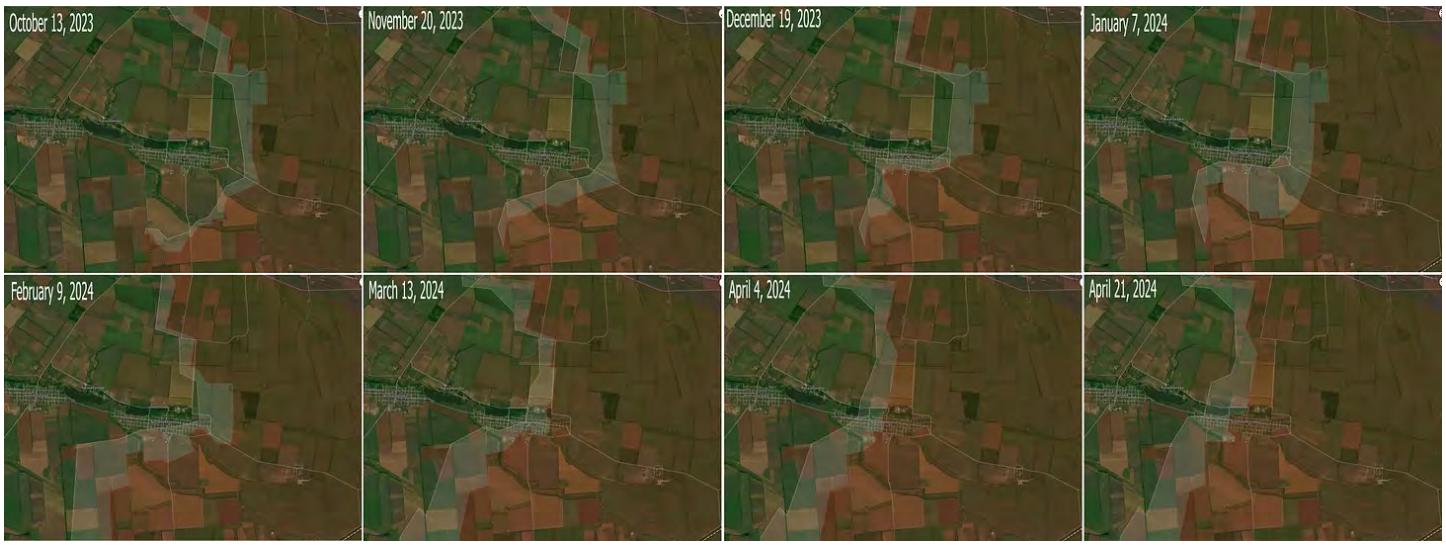
https://twitter.com/wartranslated/status/1779829236414415289

A Russian discusses his situation…

https://twitter.com/albafella1/status/1782094370000265701

6. Marinka

The Russians have been on the outskirts of Novomykhailivka since October, 2022. They started to make a heavy push for the village in October, 2023. Here is the progress they've made in six months:

It is hard to calculate the number of Russian personnel lost in that time frame. There were dismounted attacks in addition to the mounted assaults. Here are the

visually confirmed number of vehicles kills the Russians suffered in those six months…

https://twitter.com/AndrewPerpetua/status/1781332809061142915

Unable to make any progress west of Marinka, Russia continues to try and broaden the front with attacks on Krasnohorivka and Novomykhailivka.

At Krasnohorivka, Ukraine regained control of the eastern edge of the town and briefly regained the southern edge. But after an MRL attack and another assault, Russia controls it once again. Previous assaults expended the Ukrainian mines, there is a shortage of ATGMs and the drones and light shelling didn't stop the

column. Besides shelling, Ukraine expended a GMLRS round on a two-story house. There are no details on the target inside the house. There was also another Russian ‘turtle’ tank that made it an extra 800 meters into the town before being knocked out.

There was heavy shelling and fighting in the western end of the village and in the trenches just outside the village. It looks like the Russians advanced another kilometer to occupy 90% of the village…

https://twitter.com/wartranslated/status/1781951876482683037

A Russian MT-LB is first immobilized and then destroyed and the crew is hunted down…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1782061913439932686

Russian vehicles are engaged outside of Novomykhailivka…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1781768246984655074

Another assault on Novomykhailivka was stopped…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1780903293570441605

This is only the second Russian trench digger that was destroyed…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1780659251129499884

A second turtle tank…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1780136247329001822

The ‘inner makings’ of a ‘turtle tank’. Essentially, it’s a T-72. The Russians then weld a frame supporting protective covers made of whatever material is available. Then they add a KMT-5 or similar de-mining device to the front. The result is a vehicle that must manoeuvre in order to fire. However, this of lesser importance: what matters is that it can fire ‘forward’, in direction in which it is attacking. So, the ‘turtle tank’ can be described as something like ‘assault gun with protection for mounted infantry’.

7. Zaporizhzhia

There is talk that Russia launched a significant assault in the Pryiutne-Starmaiorske area but no one wants to go on record and there is no video of such activity.

One of Russian ‘turtle tanks’ covered in sheet metal made an assault on Robotyne. Three Ukrainian HE and one DPICM shells were fired at it as it crossed the Russian front line. Another DPICM shell was fired at it when it entered the village. Damaged road wheels bring the vehicle to a halt soon after. The Russian infantry being carried on the vehicle dismounted and Ukraine fired two more HE shells as they took positions in the basements of ruined houses. Three Russian drones attacked Ukrainian infantry that moved to engage the Russian infantry. Two days later, five Ukrainian drones attacked Russian infantry in the basements.

The vehicle didn’t encounter any mines. The Ukrainian artillery fire suggests that Ukraine no longer has a thin perimeter south of Robotyne and they are not occupying the southern half of the village. They did counter-attack with infantry and drones which indicates that southern Robotyne and the treelines just outside of the village are traditional gray zones that Russia tries to occupy and Ukraine tries to empty in order to prevent a Russian build up of troops that would allow further advances.

8. Kherson

A series of Russian targets are destroyed by drones…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1782095158672036062

Russia supplies its forces at night in the hope of avoiding drones…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1781402172665495571

9. Crimea

Dzhankoy airbase was hit by ATACMS missiles. Ukraine says Russia lost 4 S-400 launchers, a control point for air defense equipment, three radars, and a Fundament-M ATMS…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1780485632017465781

Ukraine showed footage of five ATACMS missiles used in the attack…

https://twitter.com/wartranslated/status/1780985972450041921

The Fundament-M can track 10,000 targets, it integrates air defense systems and streamlines response time, and is resistant to EW attacks. This analysis provides more detail on its role in the Russian military.

There are reports that a submarine rescue vessel commissioned in 1915 was hit in Sevastopal...

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1781942493837193682

10-1. Russia

400 km southeast of Mariupol, a Russian bomber falls out of the sky after being damaged by Ukrainian air defenses while launching missiles…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1781218052916256903

This unit supposedly shot down the Tu-22…

https://twitter.com/wartranslated/status/1781223014278877458

A chemical plant in Kamian, Rostov, makes solid fuel for anti-aircraft missiles. It was hit by drones…

https://twitter.com/anno1540/status/1780891537888411669

An oil depot burns in Smolensk…

https://twitter.com/wartranslated/status/1781584838186647556

It’s hard to determine if radar in Russia was damaged in a recent attack…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1781379244725096862

A Russian analyst says there will be no breakthrough, Ukraine has become stronger, and that Ukraine will still be here in two years…

https://twitter.com/wartranslated/status/1781244469766922515

Russia is considering making poor quality gasoline in order to fulfill domestic demands. This gasoline will degrade engines and the lack of parts will make repairs difficult…

https://twitter.com/ChrisO_wiki/status/1779951662955655460

(….to be continued…)

***

Don's Weekly, 22 April 2024: Part 2

SARCASTOSAURUS

APR 22, 2024

(….continued from Part 1…)

10-2. Russia

400 km southeast of Mariupol, a Russian bomber falls out of the sky after being damaged Ukrainian air defenses while launching missiles…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1781218052916256903

This unit supposedly shot down the Tu-22…

https://twitter.com/wartranslated/status/1781223014278877458

A chemical plant in Kamian, Rostov, makes solid fuel for anti-aircraft missiles. It was hit by drones…

https://twitter.com/anno1540/status/1780891537888411669

An oil depot burns in Smolensk…

https://twitter.com/wartranslated/status/1781584838186647556

It’s hard to determine if radar in Russia was damaged in a recent attack…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1781379244725096862

A Russian analyst says there will be no breakthrough, Ukraine has become stronger, and that Ukraine will still be here in two years…

https://twitter.com/wartranslated/status/1781244469766922515

Russia is considering making poor quality gasoline in order to fulfill domestic demands. This gasoline will degrade engines and the lack of parts will make repairs difficult…

https://twitter.com/ChrisO_wiki/status/1779951662955655460

11. Ukraine

We're preparing a 'special report' summarising the Russian efforts to destroy all the thermal power plants in Ukraine, back in March. This is to follow in the coming days.

In this place, let us just observe that there's not much to add in this regards but a sort of a warning: for all of us collecting related info, analysing it, filling 'reports/ updates' like this one, and then reading them - ELECTRICITY is something 'absolutely normal'. It's always here, it's everywhere, it's available, and - except when its prices suddenly go up, like two years ago - we tend not to care much about it. It's almost like the air we breathe or water we drink or like the fact the Sun goes up in the East in the morning, and goes down in the West in the evening….

However, mind that this fundament of modern-day civiliation is anything else than 'guaranteed', 'self-understanding' or anything of that kind. Indeed: there's a huge industry providing electricity services.

In Ukraine since March this year, much of that industry is in ruins.

The result of a Russian attack on a power plant.

With other words: in Ukraine, electricity is anything else than 'granted', 'given', 'guaranteed' or whatever else you want to call it.

There is no way to emphasise this strongly enough. When there is no electricity, there is no civilised life, either. If Kyiv and its incompetent, hesitant Western allies do not figure out a lots of solutions during this summer, the situation with the supply of electricity is going to become a major issue - at latest the next winter.

….and even then, let us remind everybody: the Russians - the same characters that have blown up the Kakhovka Dam, causing a major catastrophe, the last summer - are still controlling Enerhodar, the biggest nuclear power plant in Europe.

12. Diplomacy

….which is bringing us to the next point, because entire armies of corrupt incompetents 'over there' do care about electricity and similar issues - but then so much, it took them only 'months' to 'do something'… With other words: for the mass of US-Americans the dire situation of the energy supply in Ukraine is entirely incomprehensible.

The House (the Congress/Parliament of the USA) passed their own version of the aid bill to Ukraine. It will be passed in the Senate on Tuesday and signed by the President. The US said that the first shipments will be in Ukraine by the end of the week.

Rep. Greene tried to sabotage the aid bill in any way she could. Here is a list of amendments she proposed…

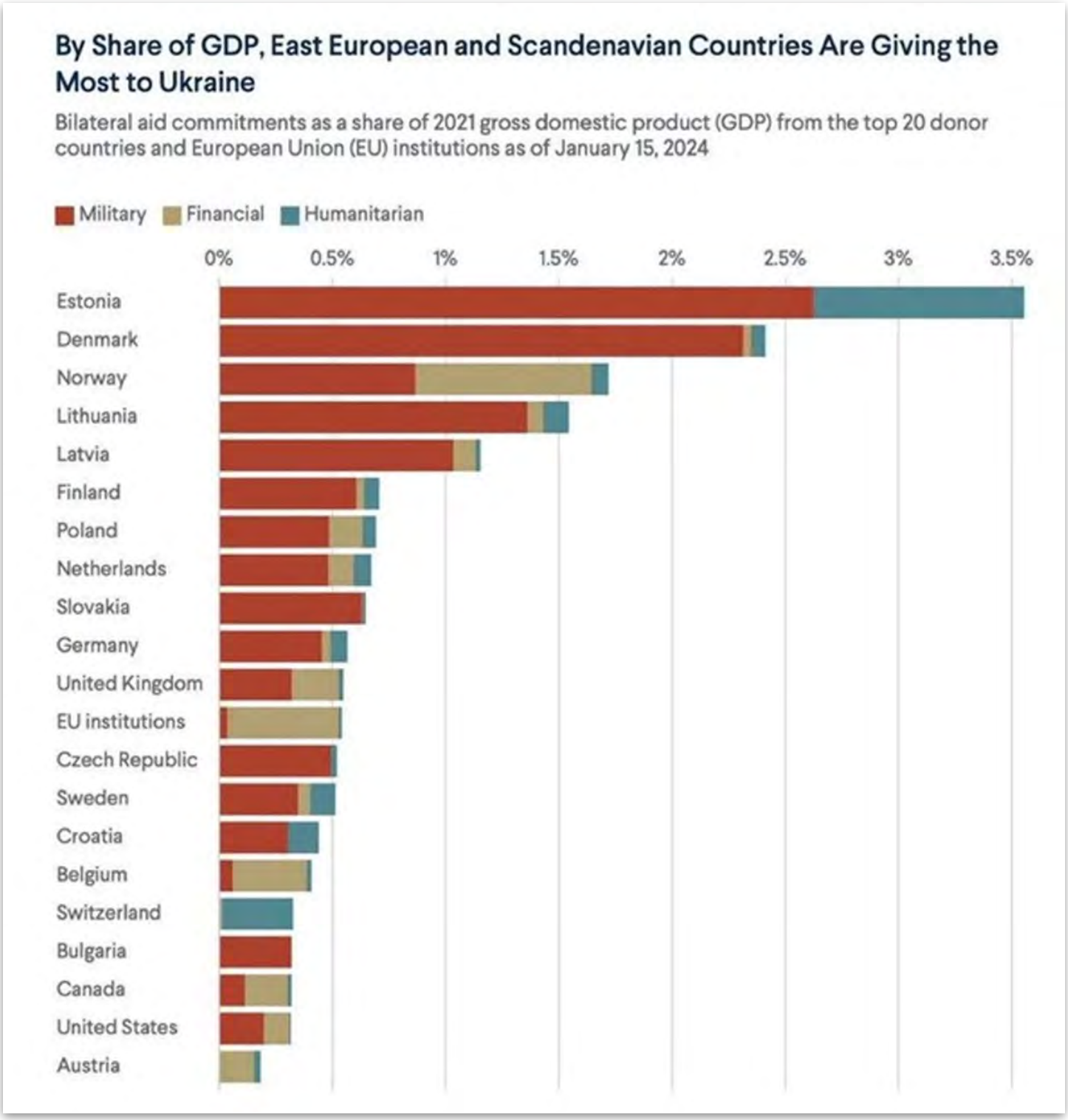
https://twitter.com/wartranslated/status/1781089528331096349

If you're interested in the inner workings of the US congress from Jeff Jackson's point of view, he explains it here.

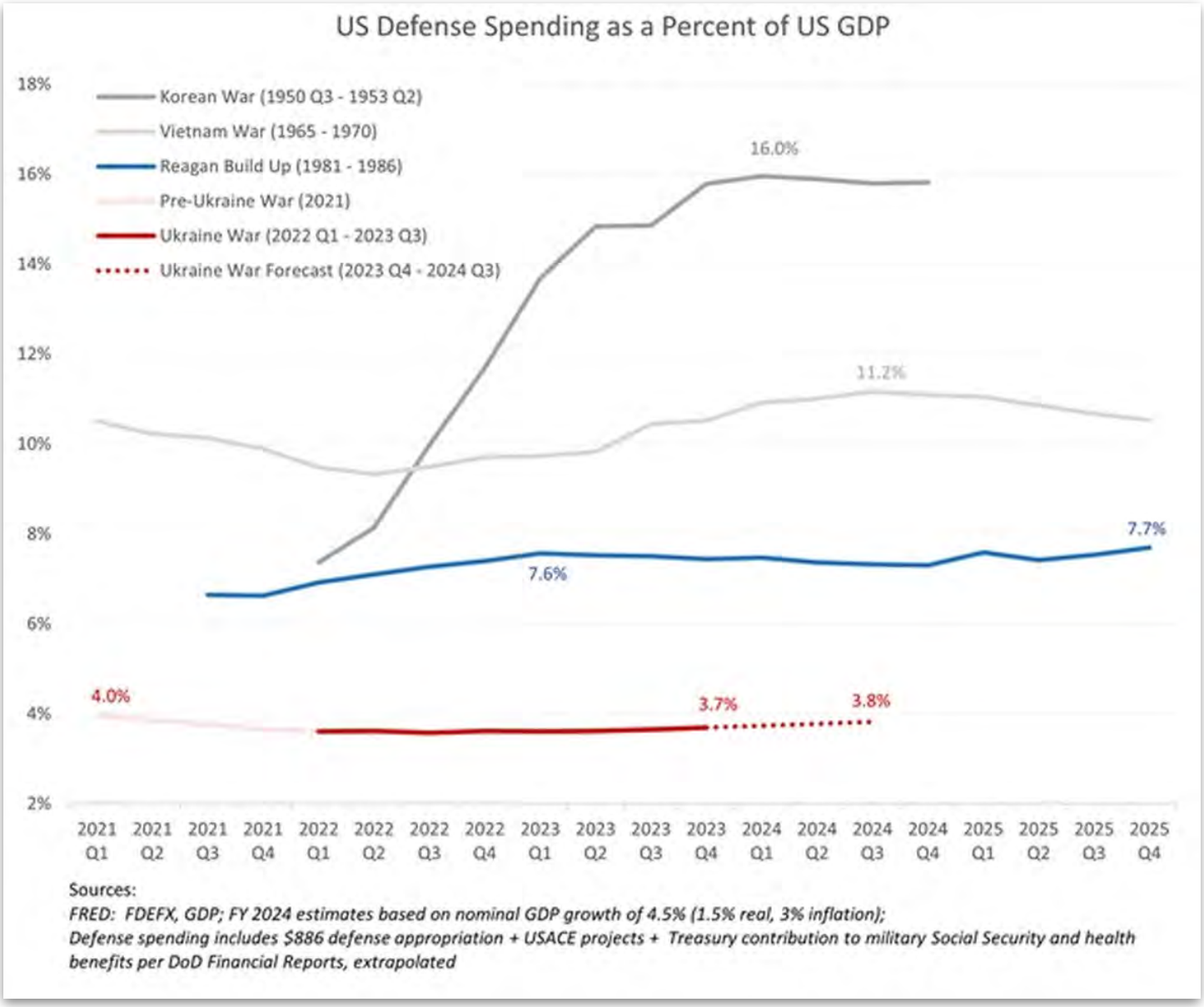
As expected, the US made logistical preparations to move ammo quickly once the aid was approved…https://www.politico.com/news/2024/04/19/pentagon-prepares-package-of-artillery-air-defenses-for-ukraine-as-house-sets-to-vote-00153328

On the one hand, Biden strongly supports providing Ukraine with $60 billion on top of the $75 billion they've already given in aid. On the other hand, he won't allow US weapons to be used on targets in Russia, and he doesn't want Ukraine to attack refineries with their own weapons. He also leads a country that has been slow to increase production and won't be providing decisive amounts of aid in a timely fashion, but that just makes him one of Ukraine's allies. People keep searching for possible reasons why Biden made these choices…https://www.kyivpost.com/post/26556

An update of overall aid given to Ukraine as a percentage of GDP. Estonia leads the way with over 3.5%. The US is under 0.5% but given it's large economy that's still good for a leading $75 billion with $60 billion more on the way.

National efforts are going to have different priorities, and certainly WW2 was a high priority for much of the world. Plus, as the US economy grew over the decades, a lower percentage is still going to represent a lot of money. The graph below shows the level of US priority at different times. It reflects overall defense spending, not just the amount spent on a particular hot or cold war.

A discussion in the US Congress about facism in both Russia and Ukraine…

https://twitter.com/rshereme/status/1781337606808060042

Although their government opposes aid to Ukraine, Slovakian citizens raised €2 million in 48 hours…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1781389856406413330

Georgians express their opinions on the pro-Russian foreign agent law…

https://twitter.com/wartranslated/status/1779967429461807193

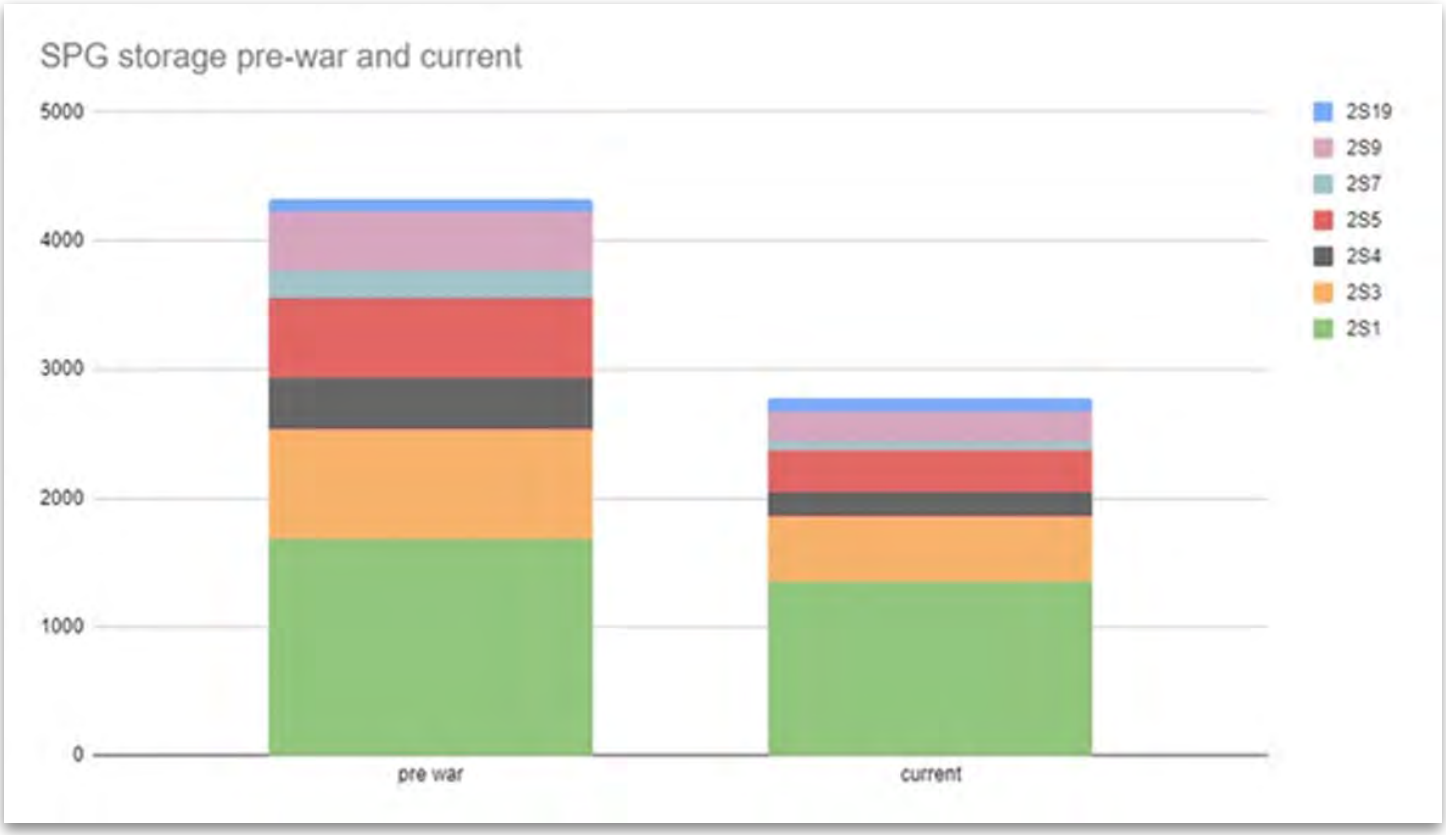
From February 28, 2022…

https://twitter.com/wartranslated/status/1782039873978777852

13. Equipment

The pre-war and current number of artillery pieces in Russia…

https://twitter.com/HighMarsed/status/1780966133803204770

Two OSINT teams discuss who has the edge with FPV drones. Based on interviews with Ukrainian commanders, one team says that Russia has a 7:1 quantitative advantage, but not a qualitative advantage. There was a caveat that this might only be true in some locations, not the entire front. The other team follows a “ton” of Russian accounts, as well as Ukrainian units. They report that the Russians say the Ukrainians have the FPV advantage. The best summary is, “if you talk to Ukrainians, the Russians have the advantage. If you talk to the Russians, the Ukrainians have the advantage.”…

https://twitter.com/RALee85/status/1779916646280266187

The Russians are using 500 glide bombs each week…https://www.theguardian.com/world/2024/apr/11/mass-use-of-guided-bombs-driving-russian-advances-says-ukraine

2,000 short-ranged jammers were sent to Ukrainian units…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1780591724781265053

A damaged Patriot launcher was returned to the US for repairs…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1781957037812773011

Lithuania sent a plane by truck to Ukraine that they used to train flight control officers…

https://twitter.com/Lithuanian_MoD/status/1781670775994405220

Ukraine has a kamikaze drone with a 3,000 km range…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1781304618527383896

The Russians talk about the state of their ammunition, among other things…

https://twitter.com/wartranslated/status/1781588438304641209

The first of 140 Challenger 3 tanks will be delivered to the UK army in 2025. Building modern armored vehicles is expensive and slow. They were originally scheduled to be delivered in 2027 but they decided to speed up production after Russia's invasion… https://censor.net/en/news/3485442/serial_production_of_challenger_3_tanks_starts_in_uk#:~:text=The%20construction%20of%20domestic%20Challenger,country's%20Defence%20Minister%20Grant%20Shapps.

As mentioned before, Ukraine will receive ATACMS…

https://twitter.com/ColbyBadhwar/status/1782087627279040748

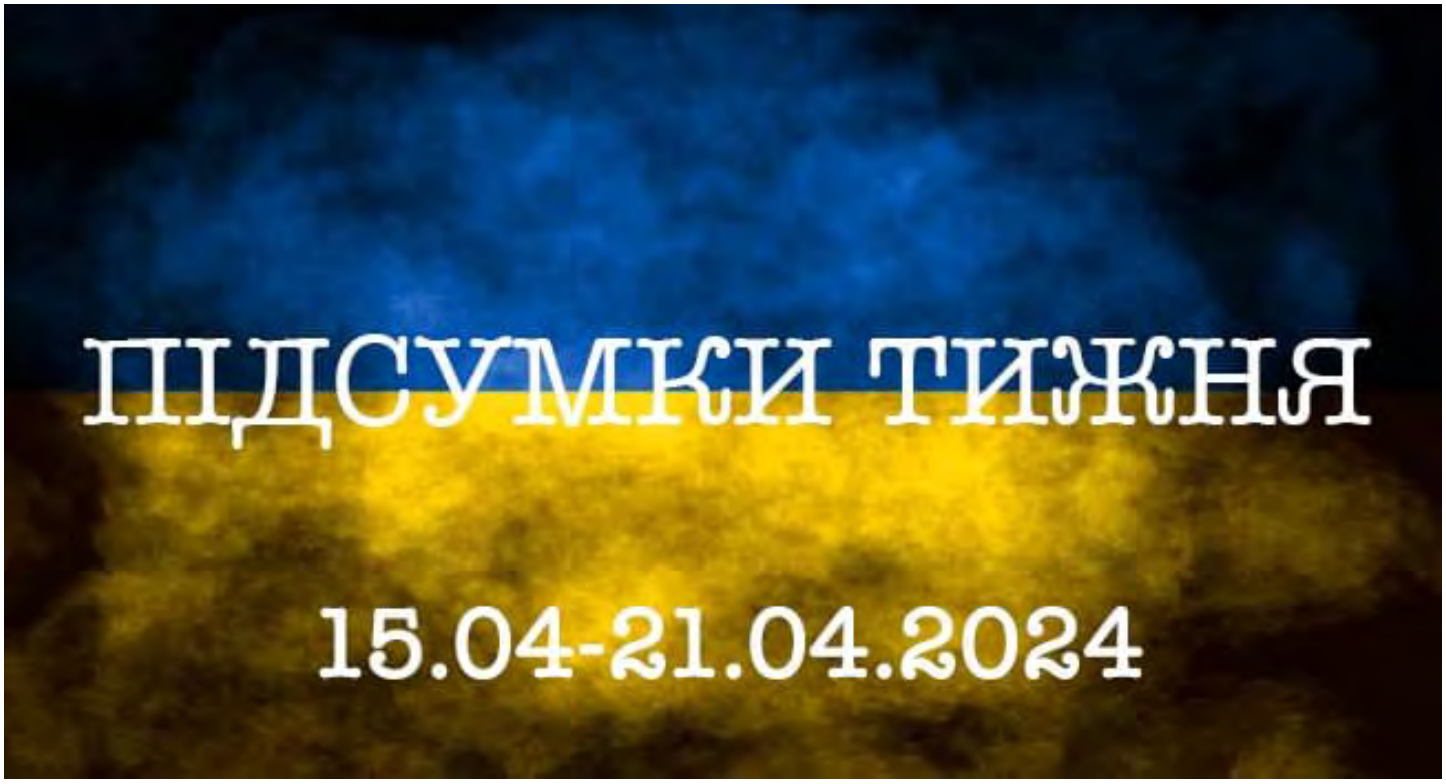
The Wild Hornets are developing AI that allows FPV drones to acquire and track targets. All of their funding comes from donations and their drones have destroyed $600 million worth of Russian equipment…

https://twitter.com/wilendhornets/status/1782080094770549226

***

№ 2.645

Дайжест подій тижня в Україні та навколо України 15-21.04.2024

🔥 Після майже пів року тяганини та обговорення республіканська більшість нижньої палати Конгресу США нарешті погодилася зняти вимогу про закриття кордону з Мексикою. Це дало змогу розблокувати допомогу Ізраїлю, Україні та Тайваню в "пакеті" з іншими законами. Законопроєкт про допомогу Україні з фінансуванням $60,8 млрд передбачає пряму воєнну допомогу в розмірі лише $15,0 млрд, а понад половину коштів зарезервовано на поповнення запасів армії США та підтримання діяльності американських військ у Європі. Республіканцям вдалося законодавчо закріпити надання допомоги Україні як кредиту. Сенат має намір затвердити пакет законопроєктів 23 квітня, а президент Байден готовий підписати його "негайно". ЗМІ США стверджують, що постачання техніки та боєприпасів у такому випадку розпочнуться без зволікань, далекобійних ракет ATACMS тощо.

Європейські країни обіцяють передати Україні комплекси ППО та снаряди "вже незабаром".

🔥 Ситуація на кількох ділянках фронту для українських військ стає критичною. Йдеться про наступ армії РФ на Часів Яр, у напрямку Покровська вздовж автотраси та залізничної гілки з Донецька, а також на південь та захід від Донецька. Російське командування вкинуло в бій великі резерви для прориву української оборони. Не краща ситуація й на інших напрямках за

умови панівної переваги російської армії в повітрі, живій силі, техніці та боєприпасах. Російська авіація рівняє із землею позиції українських військ та населені пункти потужними керованими авіабомбами, модернізованими ракетами С-300/С-400 та балістичними ракетами ОТРК "Іскандер-М", проти яких у ЗСУ немає засобів протидії.

Після руйнування української енергетичної інфраструктури Росія намагається "добити" порти Одеської обл. та аеродромну інфраструктуру в Дніпропетровській обл. ударами балістичних та крилатих ракет та безпілотників. У Чернігові загинули десятки людей внаслідок влучення російських балістичних ракет у будівлю готелю.

Водночас ударів завдає й Україна – над Азовським морем збито стратегічний бомбардувальник Ту-22М3, у бухті Севастополя ракетами підбито допоміжний корабель Чорноморського флоту РФ "Комуна", здійснено успішну атаку військового аеродрому в Джанкої. Упродовж тижня російське Міністерство оборони повідомляло про десятки збитих над територією країни українських дронів-камікадзе.

🔥 Українське суспільство сколихнуло включення до рейтингу видання Time "100 найвпливовіших людей світу" глави Офісу президента Єрмака та дружини російського опозиціонера Навального. Фактично Єрмак виконує обов'язки "другого президента". Зеленський підписує документи, які готує йому глава Офісу, а також передає йому на розгляд геть усі документи, що потребують рішення. Тому Єрмак контролює "капсулу" Зеленського та має всі можливості для маніпулювання ним. У держбюджеті на 2024 р передбачено фінансування Офісу в розмірі 1,1 млрд грн без "супутніх" витрат на Держуправління справами в сумі 3,4 млрд грн. Офіс президента має свої "департаменти", які дублюють функції уряду, а про вплив на призначення свідчить "рокіровка" заступника глави Офісу Сибіги та першого заступника міністра закордонних справ Точицького. Один з останніх указів Зеленського – про набуття чинності рішення РНБО щодо обмежень для грального бізнесу, яке є апріорі незаконним актом та прямим втручанням у діяльність законодавчої та виконавчої влади.

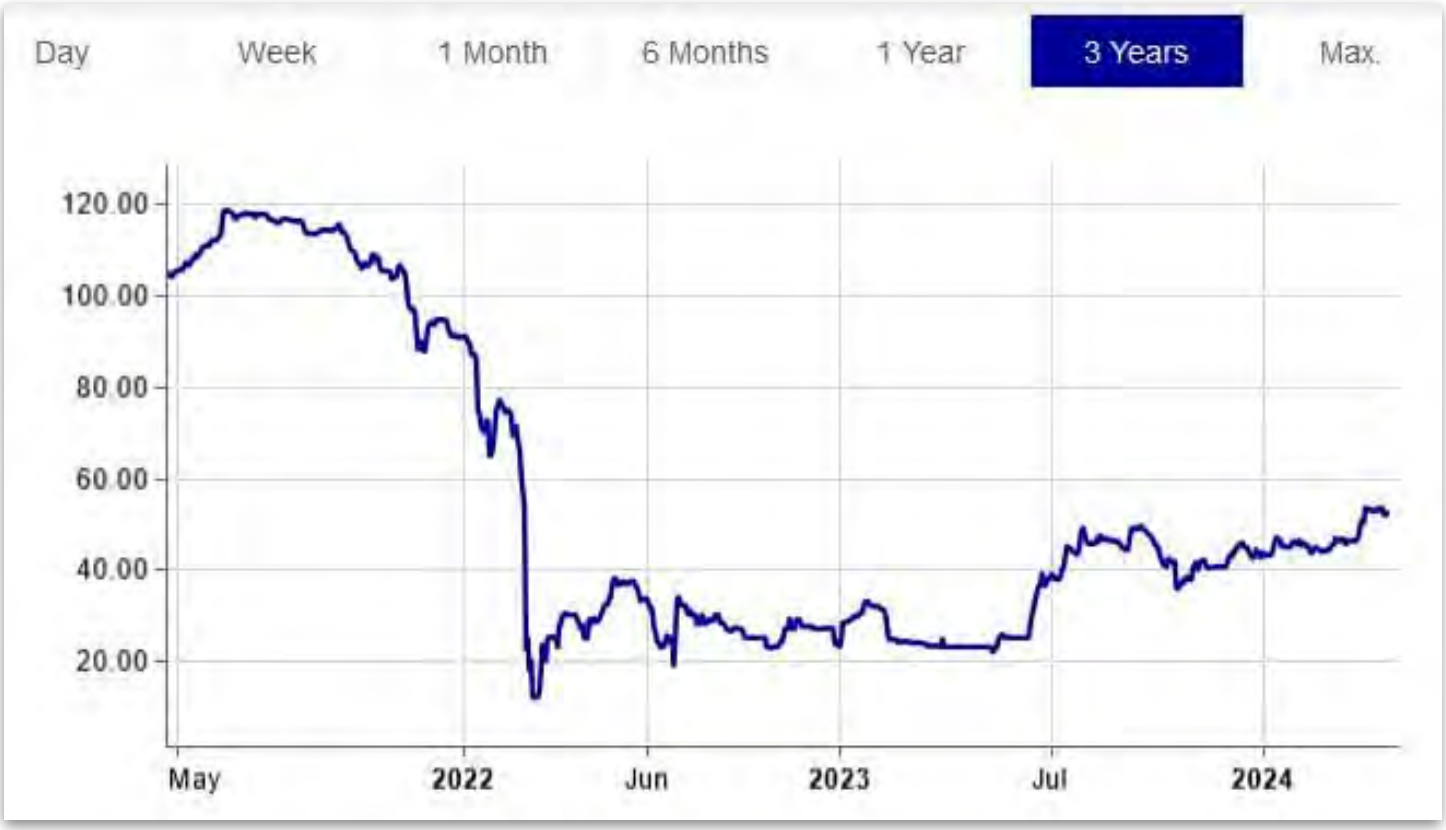
🔥 Нацбанк протягом тижня не купував валюту на міжбанківській біржі за браком пропозиції, хоча продав, як і в попередні тижні, майже $0,7 млрд. Уряду бракує коштів на додаткові "бойові" виплати військовослужбовцям у розмірі 70 тис. грн на місяць. В той самий час прем'єр-міністр Шмигаль назвав "недоцільним" припинення фінансування телемарафону "Єдині новини", а голова парламентського комітету з фінансів, податкової та митної політики Гетманцев вбачає єдиним способом фінансування цих витрат підвищення податків та продаж додаткових держоблігацій.

🔥 Західні лідери відверто називають Китай постачальником критично важливих технологій, сировини та електронних компонентів для російської військової промисловості, без чого вона не могла б виробляти та модернізувати озброєння. У відповідь Росія постачає Китаю енергоресурси за "привабливими" цінами, причому без огляду на західні санкції. Юань став основною валютою торгів на Московській міжбанківській біржі. Водночас європейські політики все ще сподіваються "домовитися" з Китаєм, щоб він скоротив співпрацю з Росією, яка фактично є фінансуванням агресії проти України. Канцлер Німеччини Шольц після відвідин Пекіна несподівано побачив "поштовх у напрямі врегулювання ситуації в Україні", хоча китайські чиновники наполягають на участі Росії в будь-яких переговорах та заходах щодо України. Конгрес США ухвалив рішення про заборону в країні найбільшої китайської соцмережі TikTok, а також про постачання воєнної допомоги Тайваню, який Китай вважає своєю територією. Фінансове відомство США чинить потужний тиск на китайські банки, а впродовж тижня Пекін відвідає держсекретар Блінкен задля запобігання допомоги Китаю Росії в ухиленні від санкцій. Російські офіційні особи відверто боронять інтереси Китаю, а міністр закордонних справ Лавров назвав свій візит до країни "вкрай успішним", оскільки вдалося досягти порозуміння в усіх напрямах співпраці.

***

№ 2.646

ВВП Зависимые облигации, которые фактически являются рентой организованной Яресько и Яценюком в пользу внешних игроков в виде налога на рост Украинской єкономики до 2040 года растут в цене

2024-04-22

Монин

По итогам 2023 году Украинская экономика получила рост 5.3% и теперь в начале 2025 года должна будет провести выплаты по этим обязательствам.

В 2022 году в рамках реструктуризации долгов, эти бумаги били продлены в действии до 2041 году, но на 2023 год сделана скидка что выплати не должны превышать 0.5% ВВП... или около 900 млн долларов.

Так что с 2025 года кроме ренты МВФ в размере более 1млрд долларов процентов в год **за пользование "льготным кредитом" (по мнению нашего Минфина)** по 8.3-8.5%, Украина заплатит еще с ВВП-зависимым облигаций за отталкивание от дна Украинской экономики.

Не удивлюсь что ВВП зависимые облигации еще вырастут в цене, ведь теперь Украина получила все финансирование от Запада и должна включить сумму этих выплат в Бюджет 2025.

***

№ 2.647

Наші солдати воюють, щоб Київ, Дніпро та Львів не перетворилися на Бахмут та Авдіївку

2024-04-22

Текст: Олександр Мартиненко, Інна Кардаш

Ексклюзивне інтерв'ю агентству "Інтерфакс-Україна" секретаря Ради національної безпеки та оборони України Олександра *Литвиненка*

***

— РНБО за час свого існування виконувала різні функції — від аналітичних до документального оформлення побажань глави держави. Які завдання Рада має вирішувати зараз?

— Президент визначив дуже важливі завдання — забезпечити більш ефективну роботу Ставки Верховного головнокомандувача, зміцнити аналітичну підтримку рішень керівництва держави.

1) — І вкрай важлива тема – це опрацювання ***Української доктрини***, тобто **планування майбутнього після війни**.

Я скажу вам не зовсім політкоректну річ. Колись відомий стратег, прусський генерал ***Мольтке***, сказав, що "план ніщо, жоден план не витримує зіткнення з реальністю. Планування – це все". Коли ми плануємо, ми забезпечуємо зв'язок людей між собою, ми створюємо спільне бачення.

2) — Ще одне наше завданн: ***запустити модерований діалог з розробки візії***.

3) — Це завдання глави держави — ***сприяти формуванню суспільного консенсусу***.

Загалом РНБО — це політичний інструмент президента для підготовки стратегічних рішень у сфері національної безпеки.

— Це передбачає залучення громадянського суспільства? Ви плануєте публічні обговорення, дискусії?

— На базі Національного інституту стратегічних досліджень хочемо розгорнути національної дискусії. Інститут має сприяти цьому процесу.

Глава держави має кілька форматів організації роботи у сфері безпеки — Ставку, РНБО, селектор...

Відповідно до закону, робочим органом Ставки є Генштаб.

Водночас, відповідно до указу президента від 2017 року, секретар РНБО є координатором ставки. Відповідно, ми граємо певну роль в організації роботи Ставки як органу військового управління. Ставка — це найбільш оперативний інструмент, тому що селектори, швидше за все, інструмент інформування. Рішення РНБО оформлюються указом, рішення Ставки — наказом.

— Як часто проводитимуться рішення РНБО? Чи є їхній план, чи вони будуть реакцією на проблеми?

— Одразу після мого призначення відбулось засідання РНБО щодо санкцій. Готуються рішення щодо енергетики. Я хочу ще раз наголосити, що РНБО — координаційний орган президента України, який дозволяє опрацьовувати стратегічні рішення в оперативному режимі.

— Ви згадали про санкції. Часто виникали питання про включення до списків санкцій українських компаній.

— РНБО діє у межах повноважень, на підставі та у спосіб, визначених Конституцією і законами України. Санкційна політика держави формується так: п’ять суб'єктів подання пропозицій — це президент, Верховна Рада, Кабінет міністрів, СБУ, Нацбанк.

Апарат РНБО оформлює пропозиції у чіткій відповідності до того, що внесено. І далі відбувається обговорення на Раді, ухвалювати чи не ухвалювати ці рішення. Основна відповідальність за якість підготовки матеріалів покладається на тих, хто вносить. А це у переважній більшості випадків Кабінет міністрів або СБУ. Працює урядова міжвідомча робоча група із санкційної політики. Апарат РНБО відіграє тут технічну роль.

— Все ж таки виникає питання: якщо компанія порушує законодавство, чи не простіше йти шляхом кримінальних розслідувань?

— У міжнародній практиці санкції вважаються ефективним механізмом захисту національних інтересів. Водночас, їхнє застосування не виключає інших механізмів, що прямо передбачено законом про санкції.

— На початку війни допомога Заходу для України консолідувалась. Зараз є таке почуття, що Захід щодо України дезінтегрується. Це така тенденція, як ви вважаєте?

— Якби хтось у 2021 році припустив, що допомога США, Європи та інших демократичних держав матиме такий обсяг, то навряд чи б це сприймалось як можливий сценарій. Війна та допомога тривають вже понад 2 роки. Безумовно, відбуваються трансформації.

На жаль, у США це питання стало предметом внутрішньополітичної боротьби, яке мало стосується зовнішньої політики США. У Європі, навпаки, бачимо консолідацію підтримки. Найактивніша роль Німеччини, досить активна роль Франції. Ми бачимо активнішу роль Чехії. Я не говорив би про дезінтеграцію, я б говорив про зміни акцентів.

— А Захід, як єдиний інститут, ще існує?

— Він існує. Попри галас, крики й дискусії ЄС, НАТО проводять досить консолідовану політику.

— В основі затримки цієї допомоги – страх перед російською ядерною зброєю?

— Затримка допомоги Сполученими Штатами була викликана внутрішньою політичною грою. Деякі гравці бачали у дискусії навколо допомоги України можливість збільшити шанси на перемогу одного з кандидатів на пост президента Сполучених Штатів.

— Якщо ми говоримо не тільки про Трампа, але навіть чинна адміністрація Сполучених Штатів могла б зробити більше?

— Допомоги ніколи не буває достатньо. Так, їхня політика дуже обережна. Надзвичайно обережна. Це теж одна з причин, чому ми не отримуємо того, що нам потрібно.

Інше питання в тому, що ми повинні зробити все, щоб досягти збільшення того, що ми отримуємо. Допомога буде завжди нижчою від наших потреб і вищою за те, що нам спочатку готові дати. Це предмет переговорів, предмет дипломатії.

Зрештою, ми маємо усвідомлювати, що наші інтереси – це наші інтереси, а не інтереси Сполучених Штатів. Як зрештою й інших держав. Водночас ми дуже вдячні за ту допомогу, яку вони вже надали. І сподіваємось на те, що голосування у Конгресі буде позитивним.

— Що має робити Україна для того, щоб довести рівень підтримки хоча б до 2022 року?

— Минуло понад два роки. Ми повинні розширювати підходи. Як багато разів наголошував президент, для нас дуже важливо працювати не лише з урядами, а й із суспільством. Для нас дуже важливо працювати з різними групами інтересів, працювати з експертами, журналістами. Чи є можливість розширювати цю роботу? Безперечно, є.

— А бізнес, наприклад?

— Звісно, що бізнес. І тут ще один дуже важливий акцент: ми повинні переходити від прохання допомоги до пропозиції про взаємодію, взаємовигідну взаємодію. **Тим більше, що ми маємо багато чого, що ми можемо надати нашим партнерам. І це окрім того, що ми є ключовим донором у сфері безпеки в Європі.**

Адже насправді те, що нам дають зброю – це не благодійність. **Україна виступає одним із найбільших лабораторій у світі щодо використання нових форм та методів збройної боротьби, тактики та нових систем. Це бойовий досвід, який безцінний.**

Українська армія, українські спецслужби – це єдині структури у світі, які беруть участь у конфлікті досить високої інтенсивності, найбільшим за останні 40 років.

— Президент каже про створення спільних підприємств у сфері оборони. Це реально в наших умовах, коли у нас ракетні удари можуть бути завдані будь-якої точки?

— Ви порушили стратегічно важливе питання розміщення виробничих потужностей. Раніше ще за радянських часів, а за інерцією у перші роки незалежності потужності розміщувалося на лівому березі Дніпра. До речі, виходячи саме зі стратегічної точки зору. Зараз, мабуть, логічно змінювати їхню локацію.

— Тобто ви вважаєте, що захід країни може бути в середньостроковій перспективі не менш розвинений індустріальний, ніж схід?

— Тієї промисловості, яка у нас була, здебільшого вже не буде. Характерна для XX століття концентрація виробництва поступається місцем розосередженим схемам розміщення потужностей. І це виправдано не тільки для ОПК, але й для енергетики. Нині стає практично загальноприйнятою ідея необхідності розподіленої енергетики, невеликих блоків, а не великих станцій. До того ж у малих сучасних енергоблоків набагато вищий ККД.

Якщо на великих станціях, наприклад, на тій же, Трипільській ККД не досягав 40 %, то на сучасних малих турбінних або поршневих станціях він перевищує 60 %, а якщо використовувати тепло, то він сягає 90 %. Це справді чітке підтвердження ідеї, що криза – це можливість. Зокрема здійснити модернізацію енергетики.

— Ми говорили про затримку допомоги Україні. Чи не може це зміцнити Китай як альтернативний центр впливу? В умовах, коли США не виконують зобов'язання, які самі на себе взяли.

— Я думаю, що найважливішою тенденцією сучасного світу є поступове оформлення системи глобальної конкуренції між США та Китаєм. У обох сторін не все чудово. Ви говорили про непросту ситуацію в Штатах, у Китаю не все гаразд з економікою, багато й інших проблем. І від того, як закінчиться ця конкуренція, чи не переросте воно у протистояння, та не дай Боже у прямий конфлікт, залежить майбутнє світу.

До речі, варто усвідомлювати, що якщо росія досягне своїх цілей в Україні, то це відкриє шлях і іншим військовим конфліктам. Всі усвідомлять – військова сила ефективно працює у нинішньому світі, а отже знайдеться багато охочих її застосувати. Якщо програє, то перспективи мирного розвитку виглядають набагато певнішими.

— Я думаю, що і Штати, і Китай також зацікавлені у цьому...

— Але є багато, я думаю, всюди гарячих голів. Якщо люди усвідомлюють, що використання військової сили є неефективним, для прибічників миру буде більше аргументів. Якщо говорити про Штати та Китай, то поки що швидше глобальна конкуренція, яка може перейти у фазу протистояння, а може й ні.

— Прямо зараз позиція Китаю щодо негайного припинення вогню виглядає досить привабливою для стану Глобального Півдня.

— Тут маємо справу з парадоксом. З боку рф це абсолютна імперіалістична, колоніальна війна. росія хоче поновити контроль над Україною. При цьому вона подає цю війну як боротьбу зі Сполученими Штатами.

Це від нас певним чином залежить – пояснити партнерам на Глобальному Півдні, що вони не менше за нас зацікавлені в тому, щоб росія програла.

— Китай активувався за останні кілька місяців у дипломатичному плані. Чи не думаєте, що вони можуть постаратися провести свою мирну конференцію?

— Я можу стверджувати, що у червні буде Саміт миру у Швейцарії і я переконаний, що його проведення вкрай ускладнить таку задачу.

— Чи може росія вийти зі стадії мобілізації та повернутися до мирної економіки?

— Може. Потрібна зміна керівництва, а отже і зміна режиму.

— А без цього?

— А навіщо росіянам обов'язково воювати в Україні? Вони дуже активно працюють над політичною, і не лише, підготовкою війни в Балтії. Вони досить активно працюють у Молдові. Ми бачимо останнім часом активізацію щодо Казахстану.

— Тобто зупинити цю військову машину вони не захочуть чи не зможуть?

— Я думаю, не так важливо, не захочуть, чи не зможуть. Старе відоме китайське прислів'я: "Якщо ти їдеш на тигрові, то головне – не зупинятися".

— Ви добре знайомі з діяльністю українських спецслужб. За роки незалежності вони стали відрізнятися від російських за стилем, методами роботи?

— У нас є величезна відмінність. Ми захищаємось, а вони ведуть загарбницьку війну. І це визначає все.

— Ми розуміємо, що не знаємо всього, що відбувається в Кремлі, але раніше було заведено говорити про боротьбу умовних прагматиків та «патріотів». Чи можна сказати, що «патріоти» перемогли остаточно?

— Мені сподобалася класифікація одного із європейських аналітичних центрів. Вони розділили всю російську еліту на три групи – "заручники", "опортуністи" та "віряни". "Вірян" – найменше, а "заручників" найбільше, відсотків 60. Це ті самі прагматики, у яких поступово починає діяти Стокгольмський синдром.

Інша справа, ми повинні зрозуміти для себе, що росія ніколи так добре не жила, як зараз. Я вважаю, що ситуація в росії сьогодні – це крихка стабільність. Це, цитуючи назву однієї відомої книги, може бути назавжди, доки не закінчиться.

— А чи є слабке місце у їхній системі?

— Гіперцентралізація. Ну, подивіться на ситуацію в Махачкалі, Башкортостані. Чи могли вони зупинити ці виступи? Без питань, пригожинський бунт. Чи могли це вирішити? Могли. Просто не дали команди з кремля. Без нього важливі рішення не ухвалюються. Це збільшує можливість помилки.

— У нас зараз, як відомо, війна ресурсів – фінансових, людських, матеріальних. Чи у нас їх вистачить для перемоги?

— Їх має вистачити.

Важливо усвідомити, що наші війська сьогодні борються не лише за Крим чи Донбас. Вони насамперед воюють за Київ, Дніпро, Запоріжжя, Вінницю, Львів. За те, щоб наші міста не перетворилися на Бахмут, Авдіївку чи Роботине, які стерті з лиця землі.

І друге. росіяни планують не "СРСР 2.0", а Бучу в масштабах всієї України. І їхній прихід - це загибель сотень тисяч і страждання мільйонів. Йдеться про фізичне виживання.

Я переконаний, що Україна не може не перемогти, тому що ми не маємо іншого шансу, крім того, щоб забезпечити наше виживання як вільної, незалежної держави з можливостями розвитку.

І наостанок.

Повернення в ситуацію до 24 лютого 2022 року неможливе.

У нас постає інша країна, з зовсім іншим досвідом, з зовсім іншою економікою, з іншим суспільством.

Страшна травма та катастрофа, яку завдали нам росіяни, гартують нову Україну. Так жити, як ми жили раніше, ми ніколи не будемо.

***

Життєпис

1) Народився 27 квітня 1972 в місті Києві. **В 1989-1994 роках навчався в Інституті криптографії, зв'язку та інформатики Академії федеральної служби контррозвідки РФ** (Академія ФСБ РФ м. Москва) за спеціальністю "прикладна математика". Закінчив Київський національний університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю «правознавство» (2009). В 1998 році — кандидат політичних наук за спеціальністю 24.00.04 — політичні проблеми міжнародних систем і глобального розвитку. Дисертація захищена в Інституті міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

2) У 2002 році — доктор політичних наук за спеціальністю 23.01.01 — основи національної безпеки держави. Дисертація захищена в Національному інституті стратегічних досліджень. У 2003 році — старший науковий співробітник за спеціальністю 23.01.01 — основи національної безпеки держави. У 2011 році — професор за спеціальністю 23.01.01 — основи національної безпеки держави.

3) Пройшов курси з підвищення кваліфікації у Йоркському університеті, м. Торонто, Канада (2002) та Маршалл-центр, Гарміш-Партенкірхен, Німеччина (2005). Закінчив Королівський коледж оборонних наук (the RCDS) у Лондоні, Велика Британія (2012).

4) З 1994 року по 1998 рік — офіцер, старший офіцер, головний спеціаліст Управління захисту інформації Головного управління урядового зв'язку СБ України.

5) З 1997 року по 2005 рік — асистент, доцент за сумісництвом Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

6) 1998-2007 роки — старший консультант, завідувач відділу, заступник директора, перший заступник директора Національного інституту стратегічних досліджень.

7) З травня 2005 по грудень 2007 — керівник Управління з питань державної безпеки, керівник Експертної комісії, керівник Департаменту з питань державної безпеки Апарату РНБО України.

8) Грудень 2007 — серпень 2009 року заступник начальника Департаменту інформаційно-аналітичного забезпечення СБ України. З серпня 2009 по 2010 рік — радник директора Інституту проблем національної безпеки при РНБО України.

9) З червня 2010 року по 26 березня 2014 року — заступник директора Національного інституту стратегічних досліджень.

10) З 27 березня по 4 квітня 2014 року — радник генерального директора Державного концерну «Укроборонпром».

11) З 5 квітня 2014 року по 13 серпня 2019 року — заступник Секретаря Ради національної безпеки і оборони України.

12) З 13 серпня 2019 по 23 липня 2021 року — директор Національного інституту стратегічних досліджень.

13) З 23 липня 2021 по 26 березня 2024 року — голова Служби зовнішньої розвідки[9].

14) З 26 березня 2024 Секретар РНБО, замінив на цій посаді Олексія Данілова[10].

15) З 29 березня 2024 року Член Ставки Верховного Головнокомандувача ЗСУ[11].

***

№ 2.648-1

ГОТУЄТЬСЯ ПРИВАТИЗАЦІЯ ЛІСІВ УКРАЇНИ?

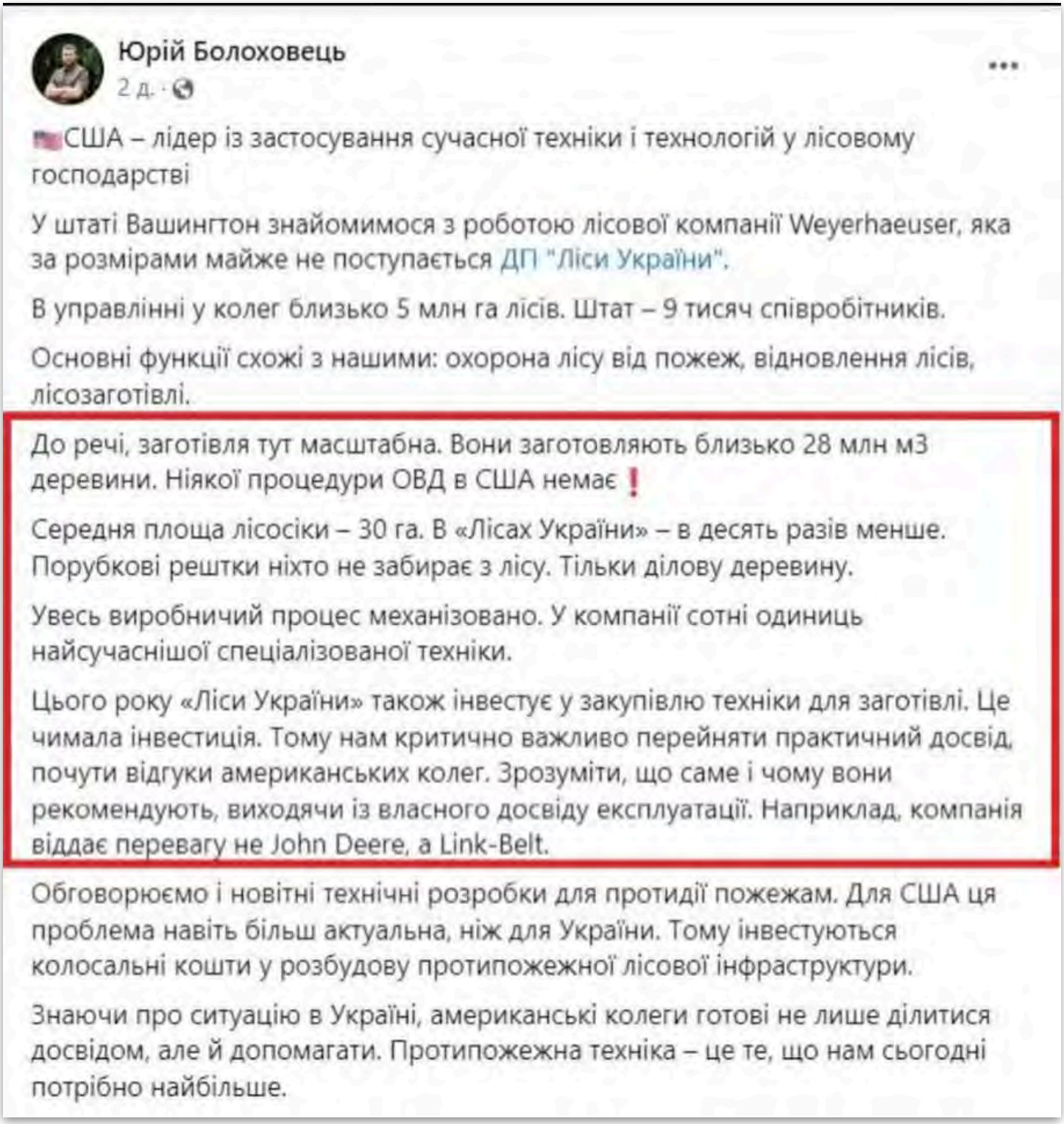
2024-04-22

Кулік

«*Ліси України*» можуть готувати до приватизації. Підготовка ґрунту до цього рішення вже триває.

Після реформування ***Держлісагентства*** і колишніш ***лісгоспів*** **у 2022 році**, в нашій країні функціонує одне велике державне спеціалізоване господарське підприємство «Ліси України» **(одне з найбільших за територією лісів у Європі**).

Як зазначається у них на сайті, **«в управлінні підприємства перебуває 6,6 млн га земель державного лісового фонду»**.

Юрій Болоховець
2 д. ·

США – лідер із застосування сучасної техніки і технологій у лісовому господарстві

У штаті Вашингтон знайомимося з роботою лісової компанії Weyerhaeuser, яка за розмірами майже не поступається ДП "Ліси України".

В управлінні у колег близько 5 млн га лісів. Штат – 9 тисяч співробітників.

Основні функції схожі з нашими: охорона лісу від пожеж, відновлення лісів, лісозаготівлі.

До речі, заготівля тут масштабна. Вони заготовляють близько 28 млн м3 деревини. Ніякої процедури ОВД в США немає !

Середня площа лісосіки – 30 га. В «Лісах України» – в десять разів менше. Порубкові рештки ніхто не забирає з лісу. Тільки ділову деревину.

Увесь виробничий процес механізовано. У компанії сотні одиниць найсучаснішої спеціалізованої техніки.

Цього року «Ліси України» також інвестує у закупівлю техніки для заготівлі. Це чимала інвестиція. Тому нам критично важливо перейняти практичний досвід, почути відгуки американських колег. Зрозуміти, що саме і чому вони рекомендують, виходячи із власного досвіду експлуатації. Наприклад, компанія віддає перевагу не John Deere, а Link-Belt.

Обговорюємо і новітні технічні розробки для протидії пожежам. Для США ця проблема навіть більш актуальна, ніж для України. Тому інвестуються колосальні кошти у розбудову протипожежної лісової інфраструктури.

Знаючи про ситуацію в Україні, американські колеги готові не лише ділитися досвідом, але й допомагати. Протипожежна техніка – це те, що нам сьогодні потрібно найбільше.

Реформування на створенні одного, можна сказати майже монопольного, держпідприємства, яке рубає в рік десь 15-18 мільйонів кубометрів деревини, не планує зупинятися.

За інформайцією з відкритих джерел відомо, що далі планується зробити з цього держпідприємства акціонерне товариство. Вже розроблений відповідний законопроект.

Детально про це написано тут: https://censor.net/ua/news/3452093/kabmin_vyrishyv_provesty_reformu_lisovogo_gospodarstva_derjpidpryyemstvo_lisy_ukrayiny_planuyut_zrobyty

Звичайно,

> — хочуть «прописати, що 100% акцій буде належити державі».

Однак, **чи доцільно це робити зараз в умовах війни?**

> — І чи не «збанкрутує» потім новостворене акціонерне товариство, щоб держава змогла його «врятувати» і розпродати акції? Ці питання все більше турбують суспільство. Такі об'єми деревини – ласий шматок для олігархів.

Можна спостерігати, як все частіше і найбільше уваги приділяється питанню саме заготівлі деревини, а простими словами рубкам лісів.

Одне з крайніх повідомлень на сторінці у Facebook Гендиректора ДП «Ліси України» Юрія ***Болоховця***, на мою думку, може свідчити про те, що керівництво галузі хоче показати, як гарно ведеться лісове господарство саме в приватних компаніях.

Звертаючи як раз увагу на те, що лише одна ця компанія в США заготовляє близько 28 млн кубометрів деревини на рік. А далі наголошується, що «цього року «Ліси України» також інвестує у закупівлю техніки для заготівлі».

Переймати досвід це, звичайно, гарна справа. Але цей приклад може бути показовим. Юрій ***Болоховець***,

> **— вже почав готувати лісову спільноту та суспільну думку до приватизації держпідприємства «Ліси України».**

Про можливу **згубність діючої реформи говорять й екологи та екологічні оргнізації**.

Просто хочу процитувати одного відомого і фахового еколога Петра ***Тєстова***:

> «Але що до реформи, що після реформи - замість того аби покарати хоча б одного лісівника за незаконні санітарні рубки (блін, та хоч одного!!!), **ДП "Ліси України" та Держлісагентство вирішили йти шляхом проштовхування відмінити обмежень на санітарні рубки. Ну бо завод на мільйон кубометрів щорічно який будує в Закарпатті олігарх *Юрушев* сам себе деревиною не забезпечить....».**

Чутки про те, що реформа лісового господарства щодо перетворенням його з державного на приватне ходять вже давно. Як і прізвище олігарха, який може стояти за цією ідеєю. Чи будуть ці чутки реалізовані покаже час.

Але мені особисто дуже не хочеться, щоб українські ліси стали приватною власністю невеликого кола людей.

Нагадую, стаття 13 Конституції України зазначає: "Земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України ... є об'єктами права власності Українського народу”.

Ліси - це спільний актив, наша екосистема, яку ми маємо передати наступним поколінням українцям.

Її потрібно оберігати та примножувати, а не винищувати задля збагачення окремих олігархів та чиновників.

***

№ 2.648-2

Хто – у ліс, а хто – по дрова. Що не так з реформою лісгоспів і чому бунтують екологи?

2023-10-27

Ірина Федорів glavcom.ua

У розпал війни уряд взявся за реформу… лісового господарства. Чого б це?

«Карпатські ліси вирубують гектарами». Кожен охочий українець міг переконатися у правдивості цього заяложеного твердження на власні очі, потрапивши на Захід України. Але навіть ці масштаби вирубки лісів, які

здавалися неприпустимими, можуть ще збільшитися. І не лише в Карпатах, а загалом по всій країні. Таке тривожне попередження зробили громадські організації «Екологія-Право-Людина» та «Українська природоохоронна група».

Як держава може втратити лісовий фонд – розбирався «Главком».

Минулого року, у розпал війни, Кабінет міністрів несподівано взявся за реформу… лісового господарства. Її суть така: створюється державне унітарне комерційне підприємство «Ліси України», яке поглине усі державні лісгоспи в країні. Досі то були прибуткові структури, проте згідно з реформою вони втратять статус юридичних осіб.

ДП «Ліси України» створили в обхід парламенту, згодом воно має стати акціонерним товариством.

> — У Верховній Раді цю ідею не підтримували, депутати, які опікувались темою лісового фонду: вони бачили у ній загрозу вже на старті і називали її ключового лобіста – заступника голови Офісу президента Ростислава ***Шурму***.

Дійсно, вже навесні 2023 року саме у ***Шурми*** відбулася нарада про те, як реформувати лісову промисловість. Першим пунктом «реформи» значиться кратне збільшення продуктів з деревини, другим – заспокійливе «оздоровлення лісового фонду та висадка нових лісів», а третім і останнім – механізація заготівлі. А це вже, по суті, синонім прискорення масових рубок і швидкого заробітку.

Представники деревообробної та меблевої галузі обговорюють реформування лісової промисловості з заступником глави Офісу президента Ростиславом Шурмою

Але для того, щоб провести ці масові рубки і заробити, треба нові закони. І тут з'являється потрібний законопроєкт (9516) від представника монобільшості Олександра Матусевича. Разом з ним співавторами ініціативи стали інші народні депутати «Слуги народу» та Ірина Костанкевич («За майбутнє»). Матусевич переконує, що Шурма до його ініціативи ні до чого. Схожий проєкт він справді подавав і раніше.

1. Для чого створили «Ліси України»?

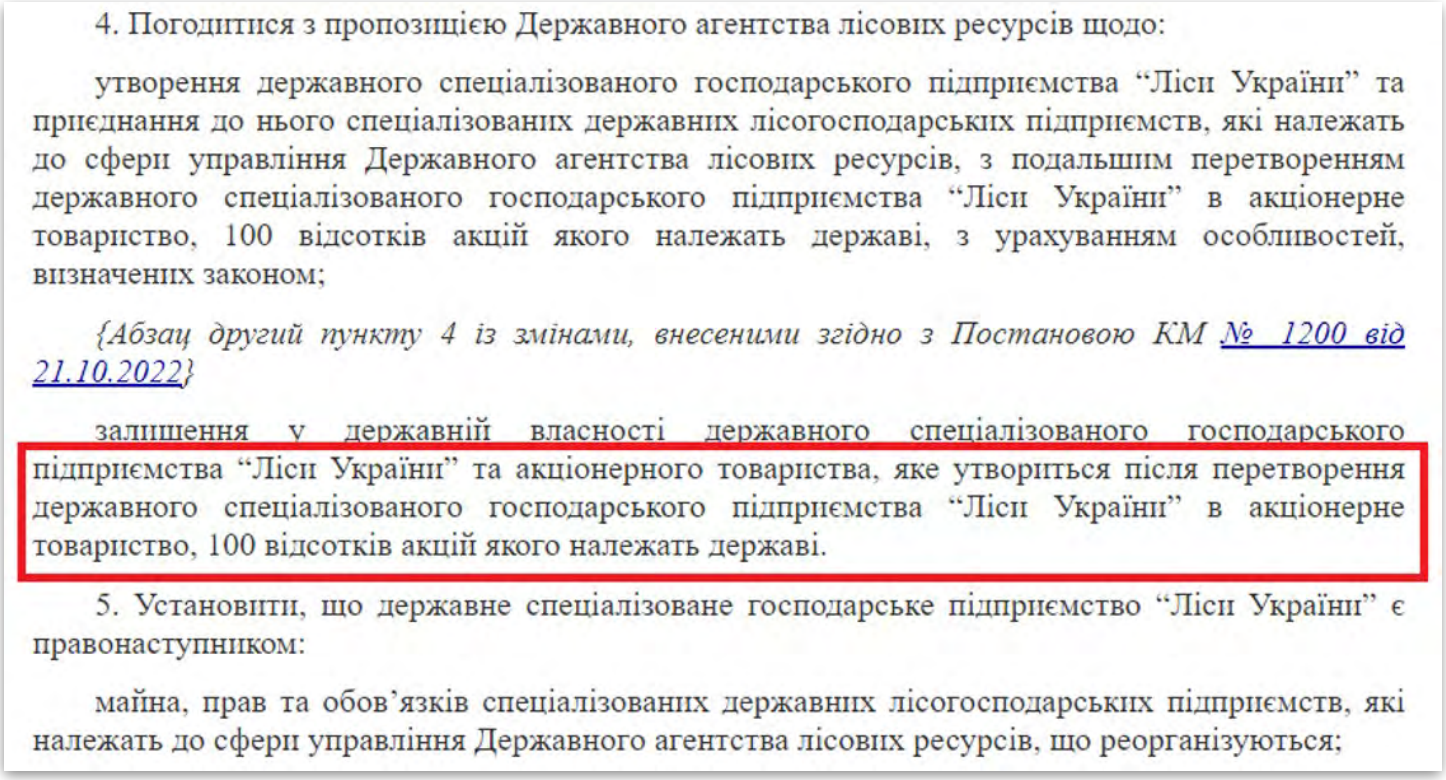
Нардеп від ЄС Володимир ***Ар'єв***, який допомагав громаді Києва і Київщини із захистом ***Біличанського лісу,*** пояснює інтригу створення ***ДП «Ліси України»*** так:

> 1) — ініціаторам реформи було важливо обійти Верховну Раду і ось чому.
>
> 2) — «Йде битва двох йокодзун – між ***Шурмою*** та «слугою народу» Данилом Гетьманцевим, який очолює Комітет парламенту з питань фінансової та податкової політики. Вони давно зійшлися у сутичці за контроль над податковою і митницею, який Шурма хоче відібрати у Гетьманцева.

Тому будь-яка «реформа» зі сфери ***Шурми*** через парламент, може опинитися у пастці. ***Гетьманцев*** має вплив на фракцію «Слуги народу».

Оскільки речі, які треба протягнути, «шкурні», то провести їх під патронатом президента буде складно. Ось ми і маємо спробу обійти парламент і все зробити через Кабмін».

Уряд зі свого боку у своїй постанові прописав ключовий момент: **державне підприємство згодом перетвориться в акціонерне.**

4. Погодитися з пропозицією Державного агентства лісових ресурсів щодо:

утворення державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України" та приєднання до нього спеціалізованих державних лісогосподарських підприємств, які належать до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів, з подальшим перетворенням державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України" в акціонерне товариство, 100 відсотків акцій якого належать державі, з урахуванням особливостей, визначених законом;

{Абзац другий пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1200 від 21.10.2022}

залишення у державній власності державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України" та акціонерного товариства, яке утвориться після перетворення державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України" в акціонерне товариство, 100 відсотків акцій якого належать державі.

5. Установити, що державне спеціалізоване господарське підприємство "Ліси України" є правонаступником:

майна, прав та обов'язків спеціалізованих державних лісогосподарських підприємств, які належать до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів, що реорганізуються;

Таке у нас вже робили з «Укрпоштою»,

1) — яка після пропозиції *Мінінфраструктури* у 2015 році стала *приватним акціонерним товариством*.

2) — І зараз «*Укрпошта*» реєструє своє майно вже як приватне і продає його, а держава не має на це впливу, хоч і є власником акцій компанії.

Очевидно, що же такий план реалізовується і для лісового фонду, який переводиться у підпорядкування акціонерного товариства.

(Київводоканал - таке ж — Ю.Т.)

Подібні справи доходили до ***Верховного Суду*** і навіть ***Велика палата*** не ***змогла*** вирішити одностайно, хто у таких випадках буде власником майна – держава чи акціонерне товариство.

Справа в тому, що роз'яснення *Мін'юсту* допускають у прямому сенсі ручний режим. 1) В одному випадку – майно може бути приватним, а 2) в

іншому – державним. Комусь було вигідно так написати гнучке роз'яснення?

Більше того,

— якщо ***ДП «Ліси Україна»*** стане ***акціонерним товариством***, як це передбачає урядова постанова, то держава може не встигнути зареєструвати право постійного користування на всі ліси. Для того, щоб виготовити відповідні документи і винести межі лісів треба кілька років. Згідно з Лісовим кодексом, якщо цього не станеться, то акціонерне товариство згодом не зможе підтвердити документально своє право постійного користування такими лісами.

Новостворене державне підприємство зі свого боку закликає не нагнітати паніку:

«Корпоратизація передбачає, що 100% акцій компанії будуть належати державі.

Важливо! АТ «Ліси України», як і ДП, буде лісокористувачем, власником лісових угідь залишається держава. Це важливо розуміти. Приватизація лісів – це фейк.

Для чого потрібна корпоратизація?

Це більша прозорість управління (наглядова рад, звітність, тощо), це форма, яка зрозуміла міжнародним партнерам і донорам»,

— йдеться у відповіді ДП «Ліси України» на запит авторки матеріалу.

Але у депутатів, на чиїх округах працюють потужні лісгоспи, геть інше бачення наслідків заявлених реформ.

Народна депутатка «Слуги народу» Ольга ***Василевська-Смаглюк*** навіть вийшла з колегії Держлісагентства саме через те, що не погоджувалася із створенням «Лісів України».

«Це шлях до корпоратизації, а потім і, можливо, до приватизації. Якщо візьмемо «Нафтогаз», «Укрспирт» та низку інших підприємств – вони неефективно управляються. Зарплати мільйонні, витрати на закупівлях – мільярдні. Це невдалі приклади управління держактивами і висока залежність від доброчесності менеджменту», – пояснює ризики ***Василевська-Смаглюк***.

«Під час реформи у нас вбили лісопереробку. Лісгоспи її здали в оренду. При чому не на тендерах, а передали підставним особам і неформально ними керують. Переробники цілком залежать від керівників філій.

Якби ж то на цьому заробляла держава, тоді я – за.

Але, як правило, це вигода конкретних осіб. Поки рано робити висновки, можливо, адепти реформи щось так хитро закладають, що потім на прикладі «Лісів України» ми побачимо диво», – іронізує народна депутатка.

Тим часом до діяльності «Лісів України» у суспільства вже виникають питання.

Після того, як на посаду очільника нового підприємства призначили Юрія ***Болоховця***, колишнього очільника ***Держагенції лісових ресурсів***, ДП оголосило проведення тендерів і ***заявило***, що

— **за створення *стратегії* для свого підприємства готове заплатити 14,5 млн грн,**

— а ***за піар*** ще 5 млн.

Зокрема

— в умовах тендеру йшлося про виготовлення мультика тривалістю 1 хв про те, як деревина в умовах війни рятує від ворога. Мультик мав коштувати майже 600 тисяч. Від цієї «оригінальної» ідеї після розголосу таки відмовилися.

Та це не завадило активно просувати лісову «реформу» Шурмою у ЗМІ. Вона описується так, аби у якомога більшої кількості українців отримати позитивний відгук. Заступник глави Офісу президента переконує, що ми переженемо як виробники деревини… і Росію, і Білорусь.

У *ДП «Ліси України»* на прохання прокоментувати, чи курує їхню роботу Шурма, відповіли, що керівний склад призначає уряд, а регіональних керівників – гендиректор. Тобто просто перерахували все те, що є у нормативній базі.

«Ліси України» також вже звітують про прокладання в лісах нових доріг. У топ-5 пріоритетів:

— «Кожен кілометр нової дороги – це плюс кілька десятків гектарів лісу в роботі і, відповідно, мільйони гривень доходу».

25.07.2023

Кожен кілометр нової лісової дороги забезпечує понад 1 млн грн надходжень до бюджету щороку

План будівництва лісових доріг ДП "Ліси України" значно перевершує показники минулих років. Чому «Ліси України» інвестує у дороги саме зараз? Про це повідомив т. в. о. гендиректора ДП "Ліси України" Юрій Болоховець":

1. Під час війни лісівники лише збільшили надходження до бюджетів всіх рівнів та відмовилися від державних субвенцій.

2. Відрахування до бюджету продовжать зростати, якщо створимо інфраструктуру та отримуємо доступ до віддалених територій.

3. Інфраструктура – це мережа доріг та складів, що зменшують собівартість лісопродукції та роблять її більш доступною для споживачів. Якщо поруч з лісосікою немає дороги, вартість трелювання з'їдає увесь прибуток. Не буде якісної логістики – не буде прибутку.

4. Кожен кілометр нової лісової дороги – це плюс декілька десятків гектарів лісу в роботі. Це тисячі кубометрів деревини і, відповідно, мільйони гривень доходу. ПОЛОВИНА ДОХОДУ У ЯКОСТІ ПОДАТКІВ СПЛАЧУЄТЬСЯ «ЛІСАМИ УКРАЇНИ» ДО БЮДЖЕТУ.

5. Інвестований у кілометр нової лісової дороги в Карпатах та на Поліссі мільйон гривень менше ніж за рік повернеться у бюджет. Протягом ще декількох років бюджет отримає не менше 5 мільйонів у вигляді сплачених податків.

Повідомлення про трудові досягнення щойно створеного державного підприємства

Ну і сам ***Болоховець*** звітує за результати роботи у першому півріччі 2023 року. **Головне тепер для лісів – чистий прибуток та рентабельність.**

Біолог «Української природоохоронної групи» Єгор ***Гриник*** застерігає: вірити таким переможним реляціям не варто.

> — «**Реформа за спрощеною формулою – це побільше рубати і продавати. І байдуже, що під сокиру підуть найдорожчі ліси. Треба ж заробляти. Якщо говорити про реформу, то це має бути охорона біорізноманіття, підтримка кліматичних та інших функцій лісів. І лише потім рубки. Ті, які не загрожують лісам**», – пояснює Гриник.

Нардеп ***Матусевич*** зі свого боку запевняє:

> подав свій законопроєкт (9516) безвідносно до планів будь-яких посадовців на Банковій. «Про те, що ці зміни потрібні я казав ще, як не було Шурми. Я прийшов у політику з цієї галузі і сказав: є дві речі, які потрібно впорядкувати.
>
> 1) — Перше – норма сезону тиші *(заборона проводити заходи, що є джерело підвищеного шуму у період розмноження тварин – «Главком»)*, ми це вже впорядкували. На період дії військового стану дія норми щодо сезону тиші зупинена.
>
> 2) — А друга – оцінка впливу на довкілля під час санітарних рубок. Коли є пожежа чи буревій, то негативний вплив вже відбувся і не треба чекати пів року, поки дадуть оцінку. Бо пропадає деревина, яку можна використати. Через шість місяців це будуть дрова. Місцеві бюджети

можуть недоотримувати гроші. Ділова деревина коштує дорожче у 25 разів, ніж дрова. Втрати очевидні», – пояснює депутат.

Тут варто зазначити, що законопроєкт про скасування оцінки впливу на довкілля ***Матусевич*** дійсно подавав і раніше, у 2021 році (5408).

У висновку до цього проєкту Головне науково-експертне управління і тоді зазначало:

— це сприятиме масовій вирубці лісів, зокрема в Карпатах, та створює корупційні ризики.

Голова екологічного комітету Олег ***Бондаренко*** («Слуга народу») зауважує, що кілька років тому дійсно були масштабні пожежі на Київщині, Житомирщині і Луганщині і тоді процедура з оцінки впливу на довкілля була значно складніша.

— Але з кінця цього року, коли вступить в дію новий закон, який парламент прийняв ще влітку (3227-IX), час для отримання оцінки зменшиться з семи до двох місяців.

2. Кому заважає оцінка впливу на довкілля?

Матусевич наголошує, що пропонує скасувати оцінку впливу на довкілля тоді, коли відбулися пожежі чи буревії, але це стосується, по суті, суцільних санітарних рубок і при цьому пропонується зняти обмеження площі рубок в 1 га, яке діє зараз.

Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»	
Стаття 3. Сфера застосування оцінки впливу на довкілля … 2. Перша категорія видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля, включає:	**Стаття 3.** Сфера застосування оцінки впливу на довкілля … 2. Перша категорія видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля, включає:
21) *усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар;* усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду;	**21) усі рубки головного користування, в межах фондів рубок головного користування, які визначаються лісовпорядкуванням;** усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду;
… 3. Друга категорія видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля, включає: …	… 3. Друга категорія видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля, включає: …

Скрін з порівняльної таблиці запропонованих змін

Оцінки проводять, щоб з'ясувати, чи взагалі доцільно щось рубати. Справа в тому, що у висновку можуть бути суттєві обмеження: не рубати там, де знайшли червонокнижні види або після пожеж рубати спочатку повністю згорілі ліси, а там де є ще живі дерева – залишити їх, аби вони дали насіння тощо. Тому для лісівників кожен висновок оцінки впливу на довкілля – це потенційне обмеження, зменшення обсягів рубок і втрата коштів. Процедура

ця проходить публічно, громадськість має можливість надавати зауваження, а кінцеве рішення приймає Міндовкілля.

Примітно, що на базі екологічного комітету Верховної Ради ще з початку року діє робоча група, яка вивчає законодавчі ініціативи щодо оцінки впливу на довкілля. І створили її ще до того, як з'явився законопроєкт Матусевича (9516), оскільки схожі пропозиції вже надходили, як вже зазначалося, і раніше.

> — **«Фірми, які проводять оцінку впливу на довкілля, як правило, кишенькові – міністерські. Зареєстровані невідомо де. Вони не знають, що на тих ділянках, стосовно яких вони дають свою оцінку, і процедура отримання оцінки лише вимиває кошти з держбюджету»**, – переконана депутатка ***Василевська-Смаглюк***, яка була співавторкою однієї з ініціатив щодо скасування оцінки.

Голова ***екологічного комітету парламенту*** Олег ***Бондаренко*** вважає, що саме зараз треба врегульовувати лише ті проблеми у здійсненні оцінки впливу на довкілля, які стосуються горільників і наслідків буревіїв:

> «Я сподіваюся, що за підсумками діяльності робочої групи у Комітеті нам вдасться знайти рішення цих питань. А щодо спрощення або скасування оцінки в інших випадках здійснення лісогосподарської діяльності, то подивимося, як запрацює новий закон (вже ухвалений 3227-IX), який зменшує строки та спрощує порядок оцінки впливу на довкілля. Можливо, нічого і не треба буде додатково змінювати. Але все це має йти в комплексі із дотриманням наших євроінтеграційних зобов'язань та має бути погоджено з громадськістю».

У згадану робочу групу залучили також і екологів, зокрема Петра Тєстова, керівника експертного відділу ГО «Українська природоохоронна група». Тєстов вважає, що оцінка впливу на довкілля має бути збережена: «Оцінка зменшує можливість лісівників зловживати санітарними рубками. Бо частина з них відбувається у незаконний спосіб, а частина – взагалі недоцільні. Якщо її скасують – багатогектарних рубок у Карпатах та інших лісах стане значно більше».

На фото одна з наймасштабніших «санітарних» рубок у Чорнобильській зоні. ДБР оцінює завдану шкоду у 15,5 млн грн

Щодо Карпат, то Матусевич, який до депутатства був директором Вигодського лісгоспу, пояснює, своє бачення ситуації так: «У Карпатах є десь 250 тис. га лісів, які ростуть не в своєму типі лісу. Їх тут насадили і вони пропадають. Їх нищить короїд. Це деструктивні насадження, які висихають, ламаються. Між іншим – це пожежонебезпечна історія. Я розумію, що ви напишете «Матусевич хоче зрубати всі Карпати». Але ми говоримо про похідні деревостани *(штучно висаджені ліси, які ростуть не у своїх умовах – «Главком»)*. Так ведуть лісове господарство у Чехії, Польщі, Словаччині. Зрубують похідні деревостани і насаджують новий, стійкий до кліматичних змін. Я не збираюся рубати дерева, я хочу упорядкувати законодавство, щоб в лісі господарювали логічно, збалансовано і з кращим економічним ефектом».

Санітарні рубки в Карпатах у Вигодському лісгоспі 2023 рік

Народна депутатка Юлія ***Овчинникова*** («Слуга народу»), яка є співголовою робочої групи, що вивчає законодавчі ініціативи щодо оцінки впливу на довкілля, поцікавилася в уряду, чи підтримує він скасування оцінки впливу на довкілля, яке пропонує нардеп ***Матусевич***.

Міндовкілля підтримує, що законопроєктом посилюється контроль за призначенням суцільних санітарних рубок.

Водночас зазначаємо про необхідність дотримання вимог Директиви Європейського Парламенту і Ради 2011/92/ЄС від 13 грудня 2011 року про оцінювання впливу деяких публічних і приватних проектів на довкілля, яка, зокрема, встановлює перелік планованої діяльності що підлягають здійсненню оцінки впливу на довкілл, а також міжнародних договорів, а саме:

Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, ратифікованій Законом України від 19.03.1999 № 534-XIV, яка, зокрема, встановлює перелік видів планованої діяльності, що підлягають здійсненню оцінки впливу на довкілля;

Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція), ратифікованої Законом України від 06.07.1999 № 832-XIV, яка, зокрема, передбачає участь громадськості у прийнятті рішень щодо конкретних видів діяльності.

Крім того, Міндовкілля листом від 14.08.2023 № 25/1-22/13241-23 надало Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування пропозицію щодо внесення змін до пункті 21 частини другої статті 3 Закону. Запропоновано до виду планованої діяльності, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, а саме до усіх суцільних санітарних рубок на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, включити також суцільні санітарні рубки на спеціальних територіях для збереження біологічного різноманіття, створених (визначених) відповідно до Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернської конвенції).

Перший заступник Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України **Олександр КРАСНОЛУЦЬКИЙ**

Уривок з відповіді Міндовкілля на звернення народної депутатки Овчинникової

Міндовкілля зі свого боку запропонувало внести деякі зміни до законодавчої ініціативи Матусевича. На думку громадських організацій «Екологія-Право-Людина» та «Українська природоохоронна група», пропозиції уряду можуть покращити законопроєкт. Але навіть так у порівнянні з чинним законодавством ситуація погіршиться.

«Наскільки нам відомо, законопроєкт отримав схвальний відгук Міндовкілля. Зміни, що пропонуються, прискорять проведення заходів з лісовідновлення, збільшать надходження у бюджети всіх рівнів, мінімізують прояви корупції»,

— зазначають у ДП «Ліси України», підтримуючи в цілому аргументи Матусевича.

Депутатка Овчинникова акцентує увагу на тому, що громадськість та екоінспекція зараз фіксують проведення санітарних рубок з порушеннями: «Фактично зараз під їхнім виглядом часто здійснюється комерційна заготівля деревини. Щоправда, на площах до 1 га. На заваді стоїть саме оцінка впливу на довкілля. Скасування цієї оцінки для суцільних санітарних рубок призведе до збільшення масштабів рубок. І це, у першу чергу, Карпати! А аргументи Щодо потреби скасування через всихання лісів не витримує перевірки цифрами, адже офіційні дані свідчать – площі всихання щорічно зменшується».

Спеціальна екологічна прокуратура на запит «Української природоохоронної групи» повідомила, що за останні кілька років у тих справах, які були скеровані до суду і стосувалися суцільних санітарних рубок без оцінки впливу на довкілля, сумарно мова йшла про майже 90 млн грн заподіяної шкоди довкіллю. Екологи цієї громадської організації наголошують, що оцінка має превентивний ефект і якщо її прибрати взагалі, то масштаби шкоди для довкілля будуть в рази більші.

3. Чи заберуть у Міндовкілля функцію контролю?

Ті рубки, які зараз дозволені, мають відбуватися виключно під контролем Міндовкілля. Відомство погоджує плани таких рубок на 10 років. Законотворці ж пропонують передати ці повноваження Держлісагентству. Тобто лісівники будуть погоджувати більшість рубок самі собі. У такому випадку Міндовкілля вже не впливатиме на ситуацію. І це турбує екологів.

«Нещодавно Держлісагентство подало на погодження свій план рубок по Сколівській філії ДП «Ліси України». Лише там вони хотіли зрубати майже 330 га, а це 1 000 фур з деревиною природних карпатських лісів. Міндовкілля ці плани не погодило. Якщо приймуть законопроект 9516, то функцію погодження у міністерства заберуть. І для майже всіх видів рубок лісівники самостійно будуть вирішувати, що, де і як рубати», – пояснює небезпеку біолог «Української природоохоронної групи» Єгор Гриник.

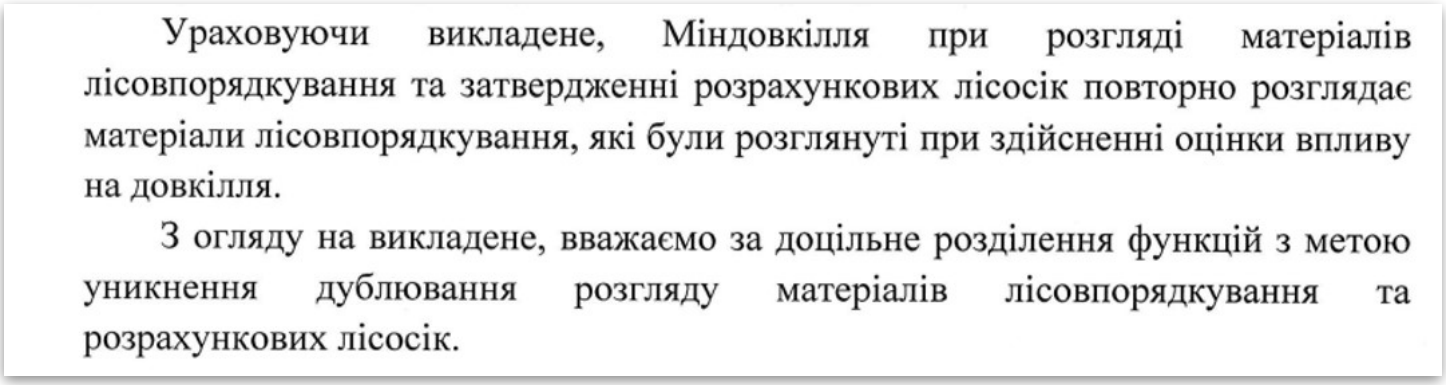
І ось статистика за цей рік, скільки погоджень заблокувало Міндовкілля станом на жовтень.

Представники організацій «Екологія-Право-Людина» та «Українська природоохоронна група» переконують: ідея законодавчих змін з'явилася у лісівників після того, як цьогоріч під тиском громадськості Міндовкілля не погодило лісівникам декілька катастрофічних для лісів планів рубок у Карпатах. Якби їх погодили – це мало б згубний вплив на екологію.

По суті, якщо функцію контролю забирають з Міндовкілля, то у громадян залишиться лише право на протест. Аналітик «Екологія-Право-Людина» Богдан Кученко зауважує: «Якщо проєкт Матусевича підтримає Верховна Рада, то це спростить процедуру проведення рубок. Єдиною стороною, яка зможе виступити проти їхнього проведення, залишиться громадськість, але і у неї не буде достатньо інструментів, щоб цьому протистояти. Більше того, масштаби можуть бути такі, що громадський сектор і місцеві активісти просто не зможуть захистити ліси».

При цьому Міндовкілля у своїй відповіді Юлії Овчинниковій зазначило, що підтримує позицію Матусевича забрати в них повноваження погоджувати частину запланованих рубок.

Ураховуючи викладене, Міндовкілля при розгляді матеріалів лісовпорядкування та затвердженні розрахункових лісосік повторно розглядає матеріали лісовпорядкування, які були розглянуті при здійсненні оцінки впливу на довкілля.

З огляду на викладене, вважаємо за доцільне розділення функцій з метою уникнення дублювання розгляду матеріалів лісовпорядкування та розрахункових лісосік.

Уривок з відповіді від Міндовкілля на звернення депутатки Овчинникової

«Що стосується ідеї передачі повноважень щодо погодження матеріалів лісовпорядкування від Міндовкілля до Держлісагентства, то це призведе до того, що зникне будь-який незалежний контроль за проєктуванням рубок. Ми вже маємо приклад з суцільними рубками рідколісся, які є незаконними, але незважаючи на це їх масово планують», – резюмує співголова робочої групи Овчинникова.

Представники екологічних організацій будуть інформувати громадськість про перебіг засідань робочої групи. Вони переконані: держава і суспільство не можуть допустити за жодних обставин створення акціонерного товариства «Ліси України». Це є передумовою для втрати контролю держави над лісами.

Ірина Федорів, для «Главкома»

***

№ 2.648-3

Мільярд дерев від Зеленського. З лісу надходять тривожні новини

У 2021 році Володимир Зеленський пообіцяв, що в найближчі три роки в Україні висадять 1 млрд дерев

2022-07-05

Віталій Тараненко glavcom.ua

Під час війни українські ліси готують до передачі у приватні руки?

У розпал війни Кабінет міністрів несподівано взявся за реформу… лісового господарства. План у владних кабінетах виношували й раніше, проте до активних дій приступили лише тепер.

Суть планів, які проштовхує уряд, така: створюється державне унітарне комерційне підприємство «Ліси України». Воно – без перебільшення монстр, який поглине усі державні лісгоспи в країні. Нині це прибуткові структури, проте згідно з реформою вони втратять статус юридичних осіб. А це, як показує новітня українська історія, погано закінчується. Останні сумний приклад – галузь конярства.

Вигодонабувачем змін у лісовому господарстві окремі депутати називають українського мільярдера Леоніда Юрушева, тестя колишнього голови Черкаської облдержадміністрації та екснардепа Олександра Скічка.

Далі про все по порядку.

1. Уряд діє «по-тихому»

Аби у критиків не виникало зайвих запитань, у Кабміні вирішили «адаптувати» вже готовий план лісової реформи до поточних обставин. «397 лісництв на території 10 областей України є постраждалими, тисячі гектарів лісів зруйновано внаслідок пожеж *(уряд натякає на наслідки бойових дій – «Главком»)*. Попередні збитки галузі оцінюються понад $1 млрд», – йдеться у пояснювальній записці до проєкту урядової постанови «Про деякі питання управління об'єктами державної власності у сфері лісового господарства».

Крім цього, уряд також прикрився минулорічним указом президента Володимира Зеленського, який стосувався збереження та відтворення лісів. Історія ця запам'яталася українцям яскравою цифрою – «мільярд дерев», які поставив завдання посадити глава держави…

Аби проштовхнути лісову реформу, уряд прикрився минулорічним указом президента Зеленського про збереження та відтворення лісів

2. Що ж тепер робить уряд?

Згідно з текстом проєкту постанови, Кабмін пропонує «провести комплексну оптимізацію структури управління і функцій суб'єктів господарювання державної власності в лісовій галузі». На практиці це означає, що усі підприємства, якими управляє Державне агентство лісових ресурсів, мають піти під парасольку нового державного унітарного комерційного підприємства «Ліси України». Автоматично ця ж організація стає правонаступником майна, прав та обов'язків реорганізованих державних лісопідприємств, а також

розпоряджатиметься земельними ділянками лісогосподарського призначення і отримує дозволи на використання лісових ресурсів.

За даними Державного лісового кадастру, загальна площа лісових ділянок, що належить до лісового фонду України, становить 10,4 млн га, з них вкриті лісовою рослинністю – 9,6 млн. га. Лісистість України становить 15,9%.

Україна займає дев'яте місце у Європі за площею лісів та шосте місце за запасами деревини. Лісорослинні умови в Україні неоднорідні, тому ліси на території країни розміщені нерівномірно. У Запорізькій області лісистість становить 3,7%, а у Закарпатській – 51,4%.

Половина лісів України штучного походження і потребує посиленого догляду.

«Якби цей проєкт постанови Кабінету міністрів пройшов публічне обговорення, тоді б ми мали б можливість зробити певні висновки. Ідея створення унітарного комерційного підприємства «Ліси України» суперечить Державній стратегії управління лісами України до 2035 року. Якщо прийняли стратегію, то необхідно по ній рухатися», – зауважує в розмові з «Главкомом» начальник Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства Анатолій Дейнека.

Колегу підтримує начальник Сумського обласного управління лісового та мисливського господарства Віктор Чигринець. У коментарі «Главкому» він теж нагадує, що Державну стратегію управління лісами Кабмін затвердив наприкінці минулого року – у грудні. Тому колегія Державного агентства лісових ресурсів 30 червня не підтримала урядовий проєкт постанови, адже він суперечить тому, що влада задекларувала всього кілька місяців тому. Сама Стратегія залишає право на життя державним лісгоспам, і за кожним таким підприємством має зберігатися статус юрособи, а також передбачена заборона їхньої приватизації.

3. Чому нардепи проти лісової реформи

Несподівано проти планів Кабміну виступили і нардепи, зокрема й з проурядової «Слуги народу». Особливо критично висловлюються ті депутати, округи яких мають потужні лісгоспи. На думку парламентарів, запуск ДП «Ліси України» навпаки загрожує подальшою приватизацією лісів.

1 липня депутати звернулися до президента, прем'єр-міністра, міністра захисту довкілля та природних ресурсів і керівника Держлісагентства. Під петицією – понад 100 підписів. Народні обранці закликають не допустити створення лісового «монстра». «Найбільш цінні ліси Карпат та Полісся можуть опинитися у приватних руках. Експерти галузі звертають увагу на негативний досвід низки країн, які теж пішли шляхом створення подібних компаній, а потім відновилися від них. Так, одна з небагатьох держав світу – Канада, яка передала в приватні руки 77% лісів, сьогодні не може зупинити

лісові пожежі, розповсюдження шкідників і хвороб, а лісозаготівлі зросли у десятки разів. У Польщі, де в державному управлінні налічується 195 держлісгоспів, держава викуповує приватні ліси. Грузія передала свої букові ліси в концесію на 20 років, але сьогодні намагається повернути їх державі», – йдеться у депутатському зверненні.

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ
01008, м. Київ, вул. Грушевського, 5

01.07.2022

Прем'єр-міністру України
Денису ШМИГАЛЮ

Міністру захисту довкілля та
природних ресурсів України
Руслану СТРІЛЬЦЮ

Голові Державного агентства лісових
ресурсів України
Юрію БОЛОХОВЦЮ

«Про недопущення створення
Національної компанії «Ліси України»
та руйнування лісової галузі в Україні»»

ДЕПУТАТСЬКЕ ЗВЕРНЕННЯ
в порядку ст.16 Закону України «Про статус народного депутата України»

Ми, як народні депутати України, звертаємось до Вас через вкрай загрозливу ситуацію, яка може скластися внаслідок чергової спроби провести «реформування» лісової галузі шляхом реорганізації державних унітарних комерційних підприємств, які перебувають у сфері управління Державного агентства лісових ресурсів України та утворення державного унітарного комерційного підприємства «Ліси України».

До нас надійшли численні звернення від громадських організацій, депутатів місцевих рад, трудових колективів підприємств лісової галузі, профільних експертів щодо загроз для подальшого розвитку лісової галузі в Україні, яка буде наслідком озвученого Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України та головою Держлісагенства України реформування лісового господарства шляхом ліквідації державних лісогосподарських підприємств як юридичних осіб та створення єдиного суб'єкта господарювання.

Розробка даної реформи відбувається за зачиненими дверима, без публічного обговорення та врахування думки фахівців галузі, експертного середовища, органів місцевого самоврядування та громадськості.

Вкрай загрозливим є прийняття відповідних управлінських рішень з порушеного питання в період воєнного стану, коли усе українське суспільство, органи державної влади, місцевого самоврядування зорієнтовані в першу чергу на відсічі збройної агресії ворога.

У зв'язку із змінами до Закону України «Про правовий режим воєнного стану», якими було змінено функціонування місцевого самоврядування у період дії воєнного стану, повноваження ряду місцевих та обласних рад передані відповідним військовим адміністраціям, а тому територіальні громади позбавлені можливості взяти участь в обговоренні реформування лісового господарства та висловити свою позицію щодо вказаного питання, яке безпосередньо впливає на соціально-економічний розвиток їх територій.

Більше того, наразі **немає жодного роз'яснення переваг та нагальної необхідності для впровадження** обраної концепції майбутнього реформування лісового господарства, в тому числі без публічного обговорення та врахування позиції громадськості.

Причому, з інформації Держлісагенства України встановлено, що існуючі державні лісогосподарські підприємства у 2021 році «досягли найкращих показників галузі за 30 років» та сплатили рекордні 8,9 млрд грн податків до бюджетів усіх рівнів. Відтак, виникає логічне запитання: якщо існуючі держлісгоспи на сьогодні демонструють рекордні показники діяльності, яка справжня причина їх ліквідації та створення централізованої компанії-монополіста?

В той же час, у своїх зверненнях профільні експерти, громадські організації звертають увагу на те, що проведення подібної реформи та створення єдиної національної компанії – монополіста несе значні **ризики для розвитку та самого існування лісової галузі в Україні**.

Серед основних загроз, зокрема, називаються:

- **монополізація ринку деревини**, яка усуне місцевих малих і середніх виробників від доступу до ресурсу, а отже призведе до банкрутства. Натомість створюється сприятливе середовище для зловживань монопольним становищем і руйнування існуючого прозорого ринку деревини.
- створення централізованої компанії-монополіста призведе до значного **підвищення корупційних ризиків** при прийнятті та виконанні рішень по підприємству.
- утворення єдиної Нацкомпанії призведе до того, що **місцеві громади залишаться без значної частини податків та зборів**. Для багатьох громад лісова та деревообробна галузі є основним наповнювачем місцевого бюджету, а в гірських та ресурсних лісових областях лісгоспи – це не лише наповнення бюджету, але і вирішення щоденних соціальних питань.
- Централізація ведення лісового господарства, ліквідація існуючих лісогосподарських підприємств **протирічить загальнодержавній реформі децентралізації**. В наслідок цього місцеві ради будуть позбавлені будь-якої можливості впливати на розвиток лісової галузі на місцях, не зможуть виконувати передбачені Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» функції по реалізації екологічної політики України та охороні навколишнього природного середовища на своїй території.
- Лісове господарство **має сторічний цикл виробництва** та охоплює весь комплекс питань з охорони і захисту, відтворення і раціонального використання лісів, нарощування їх ресурсного потенціалу, збереження та відновлення природно-заповідного фонду. Жоден з приватних власників не вкладатиме кошти у такий тривалий період виробництва, не буде утримувати водоохоронні, протиерозійні та захисні ліси, вирощувати та проводити догляд за лісом. **Утворення компанії, головним завданням якої буде заготівля стиглої деревини, фактично ліквідує продуктивне лісовирощування**.
- Ліси Півдня та Сходу України, які є рукотворними та потребують постійного догляду, можуть взагалі зникнути. Нацкомпанії буде просто не вигідно утримувати працівників у цих областях, адже заготівля деревини там майже не відбувається. Ліси Півдня та Сходу залишаться без відповідної охорони та захисту від пожеж. Як наслідок – пройде лише кілька років і їх місці буде піщана пустеля.
- Робота подібної Нацкомпані несе **загрози для розширення природно-заповідного фонду, збереження цінних та реліктових дерев**, адже головною метою діяльності компанії нарощування обсягів лісозаготівель.
- Утворення Національної компанії в лісовій галузі **створює передумови для подальшої приватизації українських лісів**. Це, зокрема, означає, що найбільш цінні ліси Карпат та Полісся можуть опинитися в приватних руках.

Експерти галузі звертають увагу на **негативний досвід низки країн**, які теж пішли шляхом створення подібних компаній, а потім відновилися від них. Так, одна з небагатьох держав світу – Канада, яка передала в приватні руки 77% лісів, сьогодні не може зупинити лісові пожежі, розповсюдження шкідників і хвороб, а лісозаготівлі зросли у десятки разів. У

...

Польщі, де в державному управлінні налічується 195 держлісгоспів, держава викуповує приватні ліси. Грузія передала свої букові ліси в концесію на 20 років, але сьогодні намагається повернути їх державі.

Відповідно до ч.1 ст.17 Лісового кодексу України, у постійне користування ліси на землях державної власності для ведення лісового господарства без встановлення строку надаються спеціалізованим державним лісогосподарським підприємствам, іншим державним підприємствам, установам та організаціям, у яких створено спеціалізовані лісогосподарські підрозділи.

Згідно ч.2 ст.7 Закону України «Про статус народного депутата України» (далі – Закон від 17 листопада 1992 року № 2790-XII) народний депутат відповідно до закону розглядає звернення виборців, а також від підприємств, установ, організацій, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, вживає заходів для реалізації їх пропозицій і законних вимог, інформує виборців про свою депутатську діяльність під час особистих зустрічей з ними та через засоби масової інформації.

Відповідно до ч.1 ст.24 Закону від 17 листопада 1992 року № 2790-XII, народний депутат зобов'язаний дбати про благо України і добробут Українського народу, захищати інтереси виборців та держави.

На підставі наведеного та керуючись ст. ст. 7, 16, 24 Закону України «Про статус народного депутата України», -

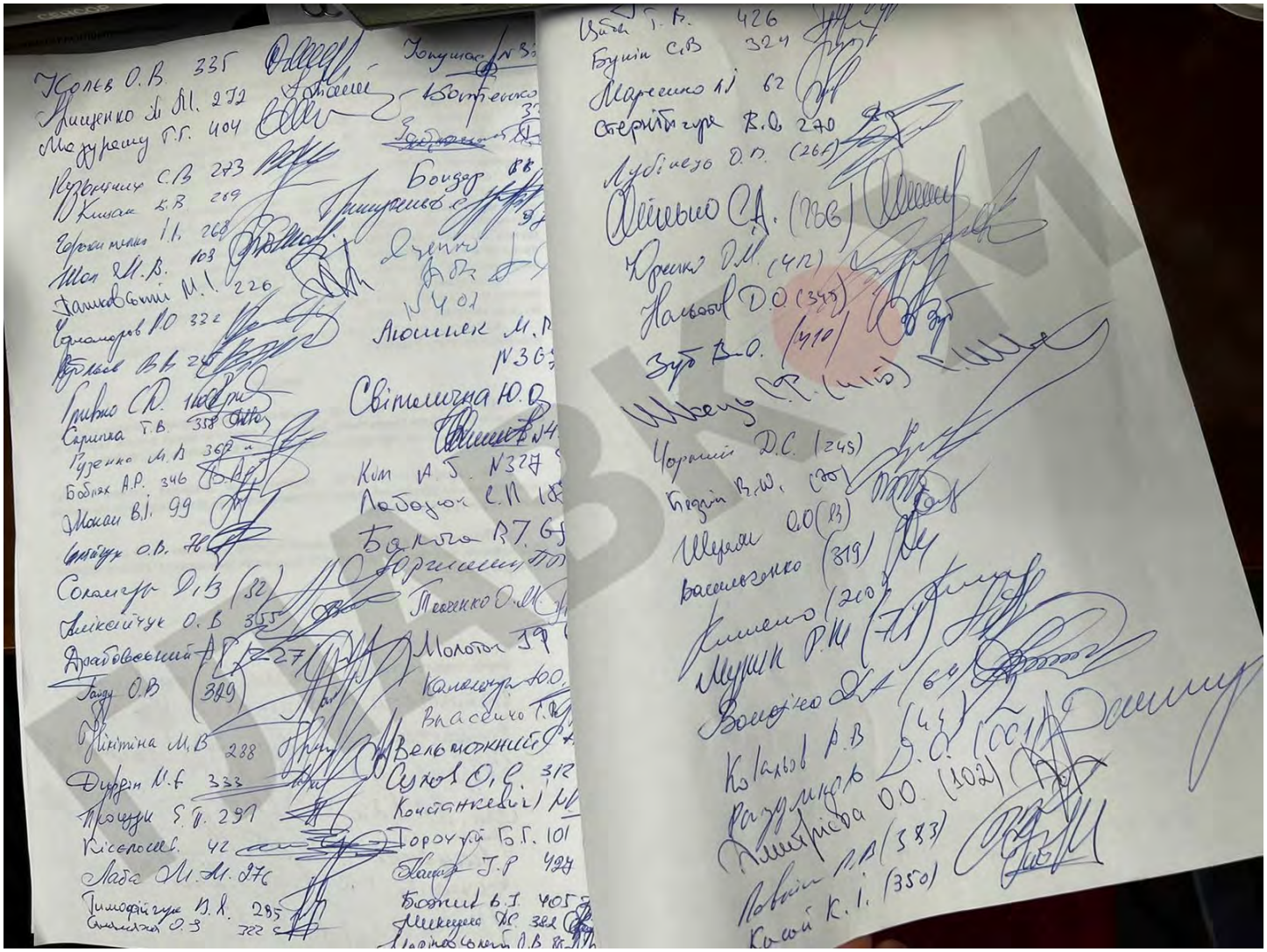
ПРОШУ:

1. Не допустити ліквідації державних лісогосподарських підприємств, які перебувають у сфері управління Державного агентства лісових ресурсів України, та утворення державного унітарного комерційного підприємства «Ліси України».

2. Не приймати рішення, спрямовані на створення єдиного суб'єкта господарювання державної форми власності, який буде уповноважений на управління лісовими ресурсами України.

3. Продовжити розробку Державної стратегії управління лісами до 2035 року з обов'язковим залученням експертного середовища, громадськості та органів місцевого самоврядування.

З повагою,
народні депутати України

Звернення нардепів про недопущення ліквідації державних лісогосподарських підприємств

4. Ліс і Юрушев. Який зв'язок?

Першим прізвище мільярдера Юрушева в історії із реформою лісового господарства засвітив одіозний нардеп Олександр Дубінський, який зі скандалом був виключений зі «Слуги народу» минулого року. За даними Дубінського, Офіс президента діє в інтересах саме цього бізнесмена: лісгоспи разом із балансовим майном та правом оренди на земельні ділянки, на яких знаходяться ліси, з часом повинні опинитися у потрібних руках. Тобто створення великої державної компанії – лише проміжний етап великого плану.

«Покупці акцій державної акціонерної корпорації за умовною назвою «Укрліс» зможуть отримати, наприклад, право оренди лісів на 50 років та користування земельними ділянками, на яких вони перебувають. Це декларація про заготівлю, декларація про побічні продукти лісових господарств та продаж. Це гриби, мед, ягоди. Лісгоспи виробляють багато всього», – пояснював задум Дубінський.

Леонід Юрушев дійсно має дуже широкі бізнес-інтереси, серед яких також є деревообробка.

За відомостями бізнес-пошукового ресурсу Youcontrol, Юрушев заробляє у секторі комерційної нерухомості (готелі InterContinental Kiev, Fairmont Grand Hotel Kyiv, Riviera House), галузі виробництва меблів («Коростенський Завод МДФ»), машинобудування (ПАТ «Дніпровагонрембуд»), а також у будівництві та виробництві будівельних конструкцій.

Український мільярдер Леонід Юрушев – тесть колишнього голови Черкаської облдержадміністрації та екснардепа Олександра Скічка

Видання «Наші гроші» встановило: компанії Юрушева «Коростенський завод МДФ» і «Українська холдингова лісопильна компанія» – у лідерах за обсягами купівлі деревини на редукціонах (аукціони, у яких кроки здійснюються на зниження ціни). Наприклад, 31 січня цього року вони придбали два лоти «вагою» 86 тис. куб. м, а 1 і 2 лютого – три лоти на 69 тис. куб. м. В цілому, за вказані дні до Коростеня «поїхало» більше трьох тисяч вагонів деревини, це співставно, наприклад, із минулорічним обсягом заготівлі у цілій Кіровоградської області.

Видання звернуло увагу на цікаву деталь: редукціони впровадили за місяць після екскурсії прем'єр-міністра Дениса ***Шмигаля*** на коростенський завод Юрушева. Перебуваючи на заводі, керівник уряду обіцяв реалізувати низку завдань, *«щоб наростити обсяги виробництва та розвивати галузь»*.

Глава уряду Шмигаль перейнявся проблемами деревообробного бізнесу Леоніда Юрушева

У коментарі «Главкому» координатор ініціативи «За ринок деревини» та проєкту «Українське меблеве економічне диво» Юрій Дюг зауважив: реформа лісової галузі назріла давно. Однак модель, за якою її проводити, потрібно ретельно обговорити з експертами лісової, деревообробної та меблевої галузей, а також громадськими організаціями у цьому секторі. І безумовно потрібні детальні розрахунки: щоб всі розуміли, які кроки хоче зробити уряд, і який це дасть ефект.

«Озвучена ідея створення єдиного державного підприємства «Ліси України» – ніким не прораховувалась, суспільству не пояснювали, для чого це. Адже крім можливих переваг, ми маємо дуже багато суттєвих ризиків. Рішення однозначно не можуть бути поспішними і кулуарними, адже вони призведуть до збурення, протестів. А ще гірше – негативно вплинуть на роботу деревообробної і меблевої галузі, які й так через війну переживають скрутні часи», – наголосив експерт.

Юрій Дюг радить владі не вигадувати велосипед, а перейняти досвід сусідньої Польщі. Там, за його даними, успішно працює більше 200 лісгоспів, проведена антикорупційна реформа, створені умови для купівлі деревини польськими переробниками. А головне – завдяки цьому Польща стала третьою країною в світі за обсягами виробництва меблів.

Анатолій Дейнека також радить рівнятись на Польщу. Там, переконаний він, чітко розмежовано повноваження державного контролю і ведення господарства. Діють державні лісогосподарські підприємства як окремі

юридичні особи. Роботи ж, які пов'язані із лісозаготівлею, виконують приватні організації на конкурсних засадах. «Окрім того, у Польщі структуровано питання лісоохорони. Там діє лісова варта/сторожа як правоохоронний орган. Також поляки створили лісовий фінансовий фонд. Якщо перенести його в Україну, то це дозволило б закрити потреби лісгоспів півдня та сходу, які власними доходами не можуть себе забезпечувати», – говорить Дейнека.

5. Підніжка для президента

У свою чергу депутати, які критикують дії уряду, переконані, що прем'єр Шмигаль, поспіхом підклав свиню не тільки лісгоспам, а й президенту Володимиру Зеленському. Як вже згадувалось, річ утім, що торік глава держави поставив амбітне завдання – за три роки висадити мільярд нових дерев.

Начальник Вінницького обласного управління лісового та мисливського господарства Анатолій Бондар вважає, що президентська програма «Зелена країна» зависне, якщо буде створене унітарне комерційне підприємство «Ліси України». Тоді, на думку чиновника, рішення на місцях ухвалюватимуться не завжди оперативно. «Нині ж самостійність лісгоспів дає можливість вчасно і ефективно підготувати матеріали для посадки дерев», – переконує чиновник «Главком». Фахівець додав, що створення ДП «Ліси України» передбачає централізацію рішень, єдиний рахунок тощо.

Начальник Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства Анатолій Дейнега також переконує, що нині робота державних лісогосподарських підприємств ефективна. Зокрема, за п'ять місяців цього року лісгоспи сплатили більше 120 млн грн податків порівняно з аналогічним періодом минулого року.

6. Коні не винні

Історія зі створенням держкомпанії у лісовій галузі перегукується з попереднім досвідом українського уряду.

У часи ***Януковича-Азарова*** **схожа реформа була проведена у галузі конярства.**

> — На початку лютого 2011-го Міністерство аграрної політики та продовольства приєднало 18 державних кінних підприємств як філії до **новоствореного** ***державного підприємства «Конярство України».***

Вже через п'ять років, як з'ясували журналісти-розслідувачі, судовий реєстр містив **купу кримінальних проваджень щодо сумнівних земельних угод «конярів»**.

— Станом на середину 2018 року «Конярство України» мало понад 18 млн грн податкового боргу і втратило понад 43 млн грн оплати за реалізовану сільгосппродукцію за заниженими цінами.

У 2020 році Служба безпеки України підвела риску у цій «реформаторській» аферi:

— було задокументовано механізм доведення до фіктивного банкрутства цілої галузі.

Внаслідок оборудки зловмисники планували заволодіти 14-ма цілісними майновими комплексами.

«Чому ми постійно наступаємо на одні й ті ж граблі? Вже маємо негативний досвід об'єднання під одним дахом галузей – держпідприємства «***Конярство України***», «***Укрспирт***»... Це не призвело ні до чого, окрім збитків та знищення цілих галузей економіки. У «Конярстві» дохнуть коні, а спиртові заводи розкрадені… Тепер дійшла черга до лісового господарства?» – резюмує нардепка і членкиня колегії Держагентства лісових ресурсів Ольга ***Василевська-Смаглюк***.

***

№ 2.648-4

Бізнес обговорив із Ростиславом Шурмою питання реформування лісової промисловості

2023-05-12

Цього тижня керівництво Комітету деревообробної та меблевої галузі Європейської Бізнес Асоціації взяло участь у засіданні робочої групи з реформування лісової промисловості під головуванням Ростислава *Шурми*, Заступника Керівника Офісу Президента України.

Під час засідання Ростислав *Шурма* визначив 3 головні цілі реформи галузі, а саме:

1) — **створення ефективної індустрії продуктів із деревини**. Йшлося про кратне збільшення виробництва меблевих компонентів, МДФ, паркету, брусу, конструкційних матеріалів, целюлози, паперу, а також створення індустрії біоенергетичних матеріалів;

2) — **оздоровлення структури лісового фонду та висадка нових лісів**. Так, в Україні заготовляється близько 13 млн куб м деревини на рік. За прикладом Скандинавії ми повинні вийти на 25 млн куб. м деревини на рік, але кожен вирубаний гектар лісу повинен відразу ж висаджуватися новим. Плюс мають висаджуватися ліси на виснажених землях.

3) — **наведення ладу в лісовій галузі**, а саме механізація заготівлі, перехід з ручної заготівлі на механізовану, контроль за її обсягами, підвищення продуктивності, зниження собівартості, уникнення пересортиці.

Також Ростиславом ***Шурмою*** було зазначено про

> **— плани реалізувати програми з будівництва лісових доріг, рекреаційних об'єктів, запровадження відеоспостереження та контролю.**

Юрій ***Болоховець***, В. о. голови ***ДП «Ліси України»***, підкреслив, що

> — головним завданням ДП «Ліси України» є збереження та примноження лісового фонду країни, забезпечення доступу переробної галузі до якісної сировини.

Також Юрій ***Болоховець*** зазначив, що

> — як необроблена деревина, так і пиломатеріали ДП «Ліси України» 100 % реалізуються на електронних аукціонах.

Разом з тим,

> — оптимізується чисельність адміністративного апарату підприємства, запроваджуються нова система мотивації, яка сприяє зростанню ефективності роботи компанії.

Водночас Юрій ***Болоховець*** наголосив на

> — важливості законодавчого оновлення забезпечення роботи галузі.

Висловлюючи підтримку озвученим на засіданні цілям та планам, хотіли б зазначити, що ***Комітет деревообробної та меблевої галузі Асоціації*** послідовно виходив з позиціями щодо:

1) необхідності збільшення обсягу рубок головного користування, що сприятиме збільшенню заготівлі якісної деревини для деревообробних підприємств і забезпечить оптимальну структуру вирубки лісу. Недостатні обсяги рубок головного користування призводять до таких проблем як: (і) перестигання лісу і, як наслідок цього, до погіршення якості деревини, та (іі) дефіциту сировини, і, як наслідок підвищення цін на неї, до зменшення конкурентоздатності деревообробної галузі.

2) запровадження комплексного регулювання ринку деревини в Україні, орієнтованого на першочергове забезпечення сировиною вітчизняних деревообробних підприємств, підтримання їх конкурентоздатності, стимулювання поглибленої переробки деревини та ефективне використання лісових ресурсів.

3) Забезпечення максимальної прозорості та публічності всієї інформації, пов'язаної з лісовим господарством.

Учасники наради домовилися спільними зусиллями реформувати лісову і деревообробну галузі та працювати над ініціативами, які дадуть змогу покращити роботу учасників ринку.

***

№ 2.648-5

Навчіть пиляти ліс "по-новому": в Україні знайшли цікавий тендер на 14,5 мільйонів

2023-08-02, Новина оновлена 2024-04-07

Микита Синиців

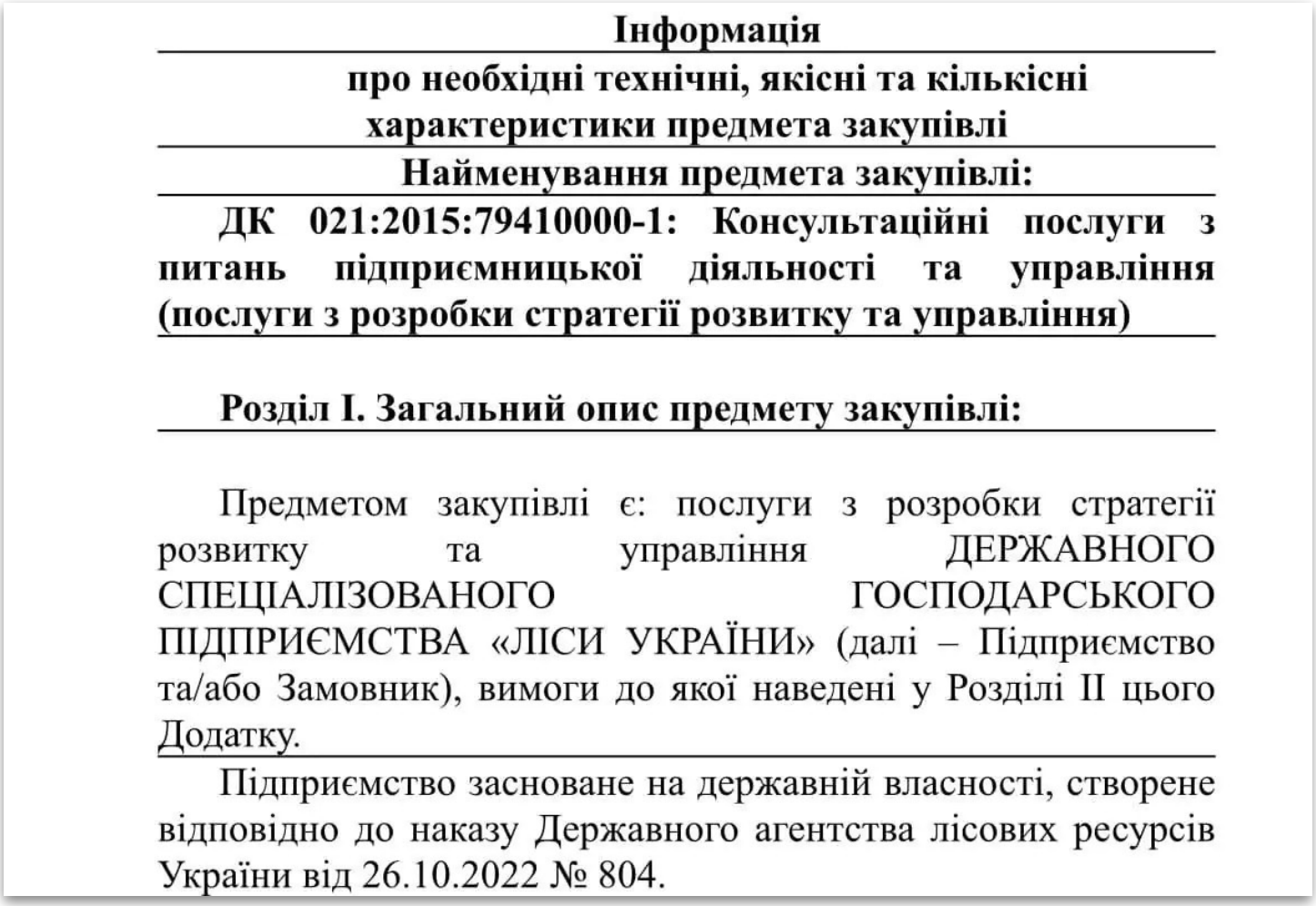
ДП "Ліси України" готові віддати гроші за те, щоб їх навчили працювати краще

Епідемія "дивних" тендерів продовжує накривати Україну. Не встиг забутися скандал навколо тендеру на піар ДП "Ліси України" за 5 мільйонів гривень, а компанія знову витрачає державні гроші на незрозумілі послуги. І вже не 5 мільйонів, а майже втричі більше.

Йдеться про "розробку стратегії розвитку та управління лісами України". Тендер на 14,5 млн грн було оголошено 18 липня.

Навчити керувати лісами за 14,5 млн грн – чому присвячено скандальний тендер

Як випливає з тендерної документації, ДП "Ліси України" чекає від переможця аукціону поради з покращення роботи підприємства та визначення напрямів його роботи в майбутньому. Щоправда, якихось конкретних цілей у вимогах держпідприємства нема.

Інформація

про необхідні технічні, якісні та кількісні характеристики предмета закупівлі

Найменування предмета закупівлі:

ДК 021:2015:79410000-1: Консультаційні послуги з питань підприємницької діяльності та управління (послуги з розробки стратегії розвитку та управління)

Розділ І. Загальний опис предмету закупівлі:

Предметом закупівлі є: послуги з розробки стратегії розвитку та управління ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЛІСИ УКРАЇНИ» (далі – Підприємство та/або Замовник), вимоги до якої наведені у Розділі ІІ цього Додатку.

Підприємство засноване на державній власності, створене відповідно до наказу Державного агентства лісових ресурсів України від 26.10.2022 № 804.

За стратегію готові заплатити 14,5 млн. грн.

Приміром, ДП пише, що 2022 року заготовило 12,3 млн кубометрів деревини, але у вимогах до розробників стратегії нема умов, скажімо, допомогти заготовити 15 млн кубів або підняти дохід підприємства.

Тобто

> — 14,5 млн грн віддадуть тій компанії, чиє бачення майбутнього ДП "Ліси України" здасться керівництву держпідприємства найближчими до самого менеджменту фірми-замовника.

Таким чином, умови багатомільйонного аукціону здаються дуже дивними. Але набагато цікавіше інше питання – сам факт проведення такого тендеру ставить під запитання компетентність одного із заступників глави Офісу президента України.

1. Ростислав Шурма не впорався із лісами?

Куратором лісової галузі в Україні загалом і ДП "Ліси України" зокрема, видання "Бізнес-Цензор" називає заступника голови Офісу президента України **Ростислава Шурму**, який також курирує всю вітчизняну енергетику.

Підтвердженням цьому є дії самого Шурми та його неприхований інтерес до лісів.

Так, влітку 2022 року стало відомо про плани створення єдиного державного підприємства в лісовій галузі (замість окремих лісгоспів), відомого сьогодні як ДП "Ліси України". Автором цієї ідеї називали саме Шурму.

Публічно "куратором" лісової галузі Шурму називав і одіозний нардеп **Микола Тищенко**, який сам виявляє велику цікавість до українських лісів.

У результаті ДП "Ліси України" було створено 26 жовтня 2022 року, а вже у квітні 2023 року сам Ростислав Шурма розписував ЗМІ, як благотворно позначилося створення підприємства та реформа лісової галузі.

> — І справді, замість дотацій з держбюджету за 1-й квартал 2023 року лісова галузь заробила 0,5 млрд прибутку, а за підсумками року прибуток взагалі може становити до 3 млрд грн.

Втім, звільнення наприкінці квітня глави Держлісагентства **Юрія Болоховця** показало, що в галузі все-таки не все гаразд. Через тиждень Болоховець очолює вже ДП "Ліси України" і готовий витратити 14,5 млн бюджетних гривень на стратегію з управління лісами.

Але навіщо? Якщо, за словами того ж таки Шурми, реформа йде добре. Чи не виглядають 14,5 млн грн зайвими витратами, тим більше під час війни. А якщо ці гроші просто хочуть вивести з компанії, то це вже ставить запитання про те, чи все добре у самому ДП "Ліси України".

2. У сухому залишку

Заступник голови ОП, якого називають куратором галузі, вважає, що лісова реформа йде успішно,

але

> **— паралельно відбуваються кадрові ротації і витрачаються мільйони лише на створення стратегії розвитку для держпідприємства**.

Голову ДП "Ліси України" ***Болоховця*** за тиждень до призначення було звільнено з посади голови Держлісагенства.

> 1) — На новому місці він замовляє послуги з побудови ефективної моделі управління, не вказуючи на конкурсі конкретні параметри для переможця.

2) — Доцільність таких витрат в умовах війни викликає підозри і було б добре, якби правоохоронці перевірили, чи справді так необхідно витрачати мільйони на нову стратегію саме зараз.

Варто нагадати про пильну увагу до лісової галузі нардепа Миколи ***Тищенка***. Хоча його парламентська комісія після 23 квітня не продовжила повноваження, сам політик вважає, що вона продовжує працювати.

При цьому є версія, що цим ***Тищенко*** і його партнер — народний депутат Ігор ***Негулевський*** намагаються ***взяти під контроль Мінекології України***.

***

№ 2.648-6

5 млн грн на піар та мультик: скандальний тендер держпідприємства «Ліси України»

6 липня, 2023, 15:33 glavcom.ua

Анастасія Фещенко

Представниця компанії стверджує, що гроші, якими будуть платити за рекламу, заробило саме підприємство

Анімаційний фільм буде тривалістю до 1 хв й розповість про те, як деревина рятує українців від зовнішнього ворога: від часів Київської Русі й до сьогодення

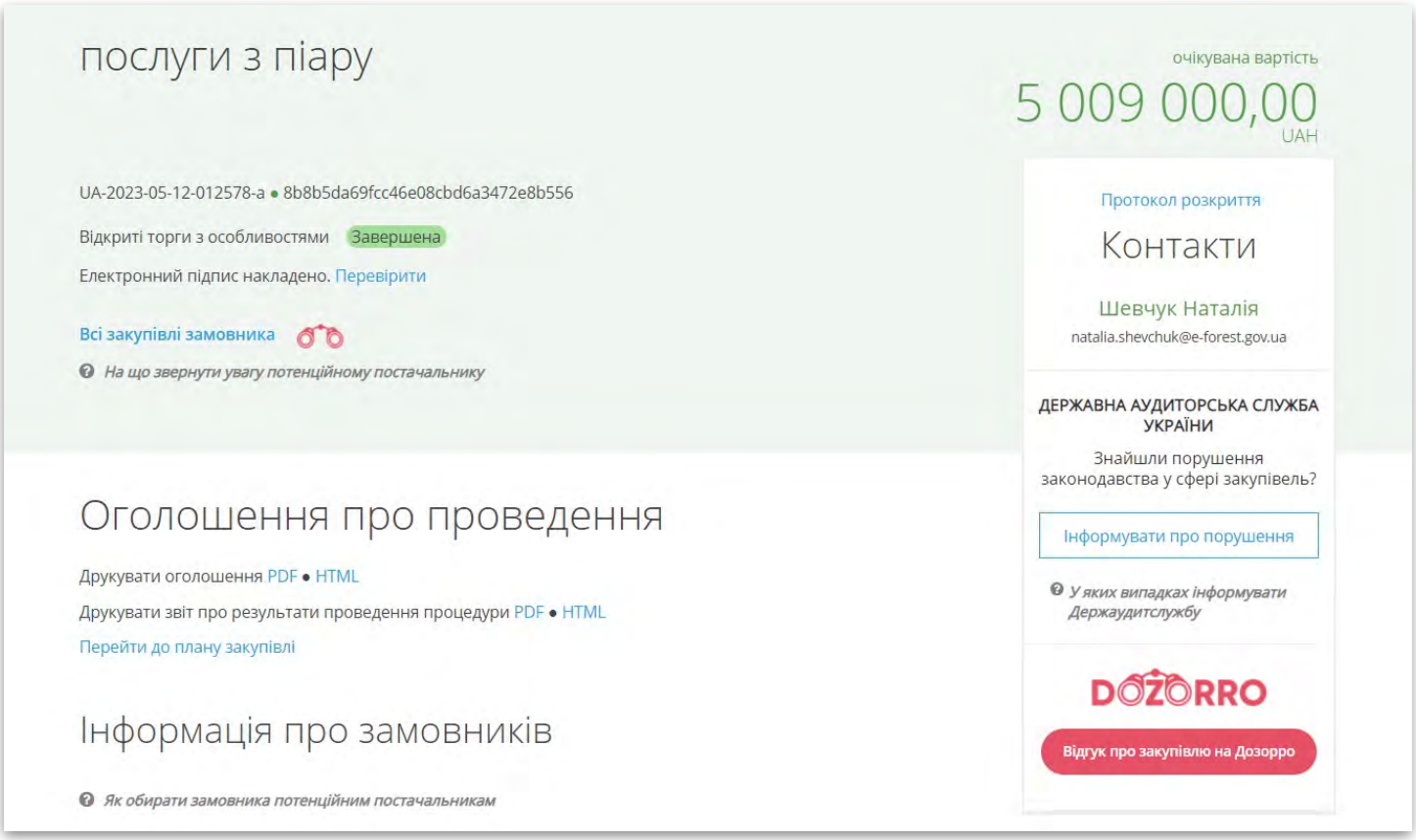
> На майданчику публічних закупівель ProZorro помітили черговий скандальний ***тендер***. **Державне підприємство «Ліси України» під час війни уклало договір на послуги з піару на суму понад 5 млн гривень.** У тендері, зокрема, йдеться про створення анімаційного фільму. Користувачі мережі шоковані сумою коштів, які заплановано витратити.

«Ліси України» – єдине державне підприємство, створене в межах реформування лісової галузі. Воно відповідає за охорону, захист, лісорозведення, лісовідновлення та увесь комплекс інших функцій, включно з заготівлею та реалізацією деревини.

Центральний офіс держпідприємства розташований у Києві. Також він має дев'ять регіональних офісів та 150 філій.

> На сайті «Ліси України» йдеться, що серед їхніх пріоритетів – збереження та примноження лісів, невиснажливе використання лісових ресурсів, високі показники рентабельності та підтримка армії.

Тендер на рекламні та маркетингові послуги (піар) держпідприємство провело в травні 2022. У ньому перемогло товариство з обмеженою відповідальність «Мейнстрім», яке було єдиним учасником. Договір уклали на понад 5 млн грн.

Як ідеться у тендерній документації, ця компанія має надати такі послуги:

1) аудит засобів масової інформації
2) формування інформаційної політики
3) виготовлення рекламних відеороликів
4) фотознімання
5) дизайн промоматеріалів
6) створення анімаційного мультфільму

Зазначається, що виконавець має виготовити короткий мультик до 1 хв у форматі історії про те, як деревина рятує українців від зовнішнього ворога. Від часів Київської Русі й до сьогодення.

Керівниця сектору PR та комунікацій ***держпідприємства*** «Ліси України» Ксенія ***Григор'єва*** пояснила сайту ТСН.ua, що станом на зараз підприємство лише провело тендер і уклало договір із компанією. Суму в понад 5 млн гривень одразу не сплачували. Кошти будуть віддавати частинами, після виконання робіт та укладення відповідних актів.

Представниця компанії стверджує, що **гроші, якими будуть платити за піар, заробило саме підприємство**.

> — Реклама, створення мультфільму та інші послуги не фінансуються з державного чи якогось іншого бюджету, запевнила Ксенія.

Працівниця підприємства розповіла, що «Ліси України», зокрема, розповідають українцям як правильно поводитися в лісі та займаються вихованням дітей:

> — для цього необхідна правильна комунікація.

«Сюди ж мультик йде, наприклад. Так значно простіше виховувати молоде покоління. У нас є шкільні лісництва, ми робимо і мультики, ми замовляємо і банери, запускали великі інформаційні кампанії з бордами стосовно пожеж в лісі. Тому що 90% лісових пожеж трапляються через людську недбалість. І нам треба комунікувати з людьми, доносити цю інформацію, як правильно взаємодіяти з вогнем. Адже одне непогашене багаття може призвести до десятків гектарів вигорівшого лісу», – зауважила ***Ксенія***.

«Чомусь почали поширювати інформацію, що п'ять мільйонів мультик. Ні. Там, мені здається, закладена сума 400 тисяч. Це малюється мультиплікація. Вона про деревину», – пояснила представниця ***держпідприємства***.

Вона каже, що вони також активно допомагають Збройним силам України. Однак новини про це підхоплюють не так активно, як їхні закупівлі на великі суми.

До слова,

— **напередодні *ДБР викрило підпільну криптоферму, яку організували посадовці «Лісів України»***.

***

№ 2.648-7

Реформа лісової галузі вже забезпечила пів мільярда гривень прибутку - Шурма

2023-04-19

Лісова галузь, яка раніше фактично дотувалася з бюджету, у першому кварталі цього року отримала перші 0,5 млрд грн прибутку. За рік очікується прибуток у 3 млрд грн.

Про це на зустрічі з журналістами повідомив заступник керівника Офісу Президента України Ростислав ***Шурма***.

— **“Ще не все навіть реалізовано за реформою, але галузь, яка раніше фінансувалася в тому числі з бюджету, сьогодні почала самостійно заробляти. Вже маємо перші пів мільярда гривень прибутків і очікуємо до кінця року вийти на рубіж у 3 млрд грн. Це**

наслідки реформування та централізації господарських процесів, наведення порядку в обліку та менеджменті”, - сказав він.

За словами Ростислава ***Шурми***, ***інвестиційний план*** галузі, розрахований на кілька років, здатний забезпечити надходження до бюджету до 18 млрд грн. Зокрема, 600 млн грн вже вкладено у розвиток власного господарства посадкового матеріалу.

Стратегічний план розвитку галузі передбачає

1) — **повну діджиталізацію** процесу заготівлі та обліку деревини від початку вирощування до вирубки та торгівлі.

А також

2) — **цифрову зйомку всіх лісів**,

3) — реалізацію **електронного лісорубного квитка**, механізацію заготівлі тощо.

“Такий цифровий ланцюжок значно ускладнює різні зловживання у використанні лісових ресурсів”, - зазначив ***Шурма***.

Він також повідомив, що в Україні ***планується*** **побудувати мережу лісових доріг.**

“Ліси складають 15% території України. В цій місцевості проживає велика кількість людей, які позбавлені нормальних умов пересування між населеними пунктами. Тому ми активно працюємо над проєктом будівництва лісових доріг. Цього року буде збудовано близько 500 км, наступного року плануємо вийти вже на 1000 км лісових доріг, щоб в цілому досягти європейських показників покриття лісовими дорогами - 30-40 км на тисячу га лісу, а не 2-3 км, як зараз в Україні”, - поділився планами Шурма.

Як раніше повідомлялося, у ***вересні 2022*** року в Україні створено єдине ***державне спеціалізоване лісогосподарське підприємство «Ліси України»***.

— ДСГП “Ліси України” є правонаступником майна, прав та обов’язків ***спеціалізованих державних лісогосподарських підприємств***.

На базі державних лісгоспів створено вже 145 філій ДП «Ліси України», ще 5 приєднаються найближчим часом.

Філіям залишені всі необхідні функції для охорони, захисту, раціонального використання та відтворення лісів, а також здійснення господарської діяльності.

Також на рівні філій залишається завдання з реалізації деревини.

***

№ 2.648-8

Як заступник голови Офісу президента Шурма взяв під контроль Міненерго, НКРЕКП, та державні енергетичні підприємства

2023-05-1

Автор: Юрій Віннічук

Ростислав Шурма частково замінив собою економічний блок уряду. Він контролює роботу міністра енергетики, НКРЕКП, "Енергоатому", Фонд держмайна та ще з десяток держпідприємств. (13.05 текст оновлено новини деталями)

Чотири роки тому діючий заступник голови Офісу президента Ростислав Шурма працював генеральним директором металургійного комбінату "Запоріжсталь" з групи "Метінвест" олігарха Ріната Ахметова.

Сьогодні він координує роботу більше десяти керівників державних підприємств та регуляторів, які за обсягами грошових потоків та впливом на економіку України перевершують можливості найбагатшого українця.

Син "регіонала" та депутата від "Опозиційного блоку" Ігоря Шурми - Ростислав Шурма здобув економічну освіту в "Києво-Могилянській академії"

(бакалавр) та у Київському економічному університеті ім.Гетьмана (магістр). У 2011-2012 рр. навчався у Московській школі управління "Сколково".

З 2006 по 2019 роках працював у структурах групи "Метінвест" на різних керівних позиціях, у томі числі з 2012 очолював "Запоріжсталь".

Паралельно з роботою на структури Ахметова, Шурма брав участь у регіональній політиці від "Партії регіонів" та "Опозиційного блоку":

1) - У 2010 році обрався депутатом Донецької обласної ради від "Партії регіонів".

2) - У 2015 році був призначений керівником Запорізької регіональної парторганізації "Опозиційного Блоку".

3) - У 2019 році балотувався до Верховної Ради від партії "Опозиційного блокуу".

Після перемоги Володимира Зеленського на виборах президента України та призначення керівником його офісу Андрія Єрмака, Шурма став позаштатним радником ОП.

У 2021 році його призначають членом наглядової ради "***Укроборонпрому***", а згодом заступником керівника Офісу Єрмака.

В Офісі президента Шурма відповідає за економічну політику.

Також він є ініціатором податкової реформи, яка передбачає єдину ставку податку на прибуток, доходи фізосіб та додану вартість на рівні 10%. Разом із тим передбачається майже повне скасування всіх пільг, посилення відповідальності за порушення податкового законодавства та доступ Податкової служби до інформації про банківські рахунки для запобігання ухиленню від сплати податків.

Попри те що Міжнародний валютний фонд не підтримує податкову реформу, яка призведе до зменшення надходжень у бюджет, в ОП продовжують роботу над нею.

Проте зміна податкового поля України - не є основним напрямком роботи заступника голови ОП Шурми.

Кілька чиновників з енергетичної галузі, керівників підприємств і нардепів підтвердили, що Ростислав Шурма частково замінив собою економічний блок уряду.

Зокрема він контролює роботу:

1) - міністра енергетики Германа ***Галущенка***;

2) - керівника регулятора енергетичної галузі, який визначає тарифну політику, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Костянтина ***Ущаповського***;

3) - президента "Енергоатому" Петра ***Котіна*** (компанія виробляє більше половини електроенергії в країні);

4) - голову Фонду держмайна Рустема ***Умерова***.

Також Шурма погоджує призначення/звільнення керівників енергетичних держпідприємств та координує їхню роботу.

Зокрема, за сприяння Шурми було створено

— державного енергетичного трейдера ***АТ "Енергетична компанія України" (ЕКУ)***, якого очолив Віталій ***Бутенко*** - колишній директор Д.Трейдінгу ***Ахметова***.

"Енергетична компанія України" займається експортом електроенергії виробництва "Енергоатому". Відразу після її створення вона отримала від "Енергоатому" 500 млн грн зворотньої допомоги, а також відстрочку оплати за електроенергію на 90 днів.

Ростислав ***Шурма*** сприяв призначенню керівником Оператора газотранспортної системи України свого колишнього колеги Дмитра ***Липпу***.

— До кінця грудня минулого року Липпа працював на посаді гендиректора меткомбінату "Каметсталь", що входить до групи "Метінвест" ***Ахметова*** та ***Новинського***.

Після призначення Липпи у березні 2023 року голова наглядової ради МГУ, якій передані акції Оператора ГТС, Уберт ***Беттонвіль*** заявила про складання повноважень через "деяких членів наглядової ради МГУ, які не застосовують стандарти ЄС та принципи корпоративного управління".

— ***Беттонвіль*** відзначила, що не змогла запустити реформу Оператора ГТС, схвалену Енергетичним співтовариством та Світовим банком, а саме ліквідацію МГУ і створення наглядової ради в "Операторі ГТС". Причина в тому, що міністр енергетики ***Галущенко*** та частина наглядової ради МГУ не хочуть ліквідувати компанію, щоб не втратити вплив на Оператора ГТС.

Окрім зміни керівництва Оператора ГТС Шурма ініціював

— створення державного енергохолдингу ***АТ "Українські розподільні мережі" (УРМ)***.

Цей холдинг має об'єднати всіх операторів систем розподілу електроенергії (обленерго), які держава зможе взяти під контроль.

> — На першому етапі це мають бути шість державних обленерго. Наразі в статутному капіталі УРМ поки що акції Миколаївобленерго та Хмельницькобленерго. В подальшому туди можуть увійти пять обленерго російської групи VS Energy.

Холдинг очолив Михайло ***Ільницький***, який до того керував "***Чернігівобленерго***" з групи Костянтина ***Григоришина***. Попри це Ільницький підзвітний заступнику керівника ОП Шурмі.

Заступник Єрмака також погоджував призначення Сергія Корецького керівником найбільшої нафтовидобувної компанії "***Укрнафта***" та ***Кременчуцького НПЗ*** після того як ці підприємства перейшли від групи "Приват" Ігоря Коломойського у держвласність і були передані в управління Міноборони.

Йому, через міністра енергетики ***Галущенка***, підпорядковується керівник трейдера державного вугілля "Укрвугілля" Олександр ***Хейло***.

> — В березні стало відомо, що компанія продавала вугілля держшахт продали приватним компаніям зі знижкою до 50%.

Це стало однією з причин відсутності вугілля на державних електростанціях під час опалювального сезону.

> — Відповідно державні ТЕС опинилися перед вибором: або купувати дорого у компаній Ріната ***Ахметова***, або спалювати державний газ.

Через ***Галущенка Шурма*** таклж контролює керівника державної генеруючої компанії "***Центренерго***" Володимир ***Єгоров***.

> — Його було призначено в грудні 2022 року виконуючим обов'язки голови правління. До цього він очолював трейдингову кампанію "ДЕ Трейдінг" Максима ***Єфімова***.

Окрім того, на заступника керівника ОП орієнтуються

1) — очільник ***"Держінспекції ядерного регулювання"*** Олег ***Коріков***,

2) — директор ***АТ "Оператор ринку"*** Олександр ***Гавва*** та

3) — керівник ***ДП "Ліси України"*** Юрій ***Блоховець***.

ОНОВЛЕННЯ:

Після публікації тексту співрозмовники редакції звернули увагу на ще одного керівника важливого підприємства, який був призначений за протекцією Шурми.

Це Олексій ***Нікіфоров***, він в листопаді 2022 року очолив переданого у держвласність виробника авіаційних двигунів "***Мотор Січ***".

До цього Нікіфоров був заступник міського голови ***Запоріжжя***.

> — З червня 2016 по квітень 2021 очолював запорізький водоканал, коли мером міста був Володимир ***Буряк*** - вихідець із структур Ріната ***Ахметова***.
>
> До 2016 року ***Нікіфоров*** працював на підприємствах "***Метінвест***" ***Ахметова***, зокрема на "***Запоржсталі***", яку очолював ***Шурма***.

Підприємства "підзвітні" заступнику керівника ОП Шурмі (*перелік не вичерпний*)

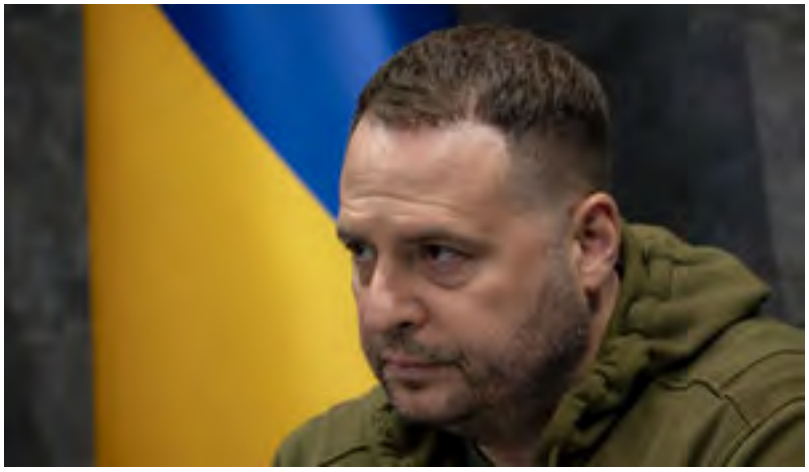
Організація	Керівник
Міністерство енергетики	Герман Галущенко
НКРЕКП	Костянтин Ущаповський
Енергоатом	Петро Котін
Державний енерготрейдер ЕКУ	Віталій Бутенко
Українські розподільні мережі	Михайло Ільницький
ОГТСУ	Дмитро Липпа
Фонд держмайна	Рустем Умеров
Укрнафта	Сергій Корецький
Державна інспекція ядерного регулювання	Олег Коріков
Державний трейдер Укрвугілля	Олександр Хейло
Центренерго	Володимир Єгоров
Оператор ринку	Олександр Гавва

Держлісагентство/ДП Ліси України	Юрій Блоховець
Мотор Січ	Олексій Нікіфоров

***

№ 2.648-9

Єрмак анонсував розробку нової податкової реформи

2023-03-23

Автор: Михайло Орлюк

Україні необхідно знайти найкращу конфігурацію нової податкової системи, яка б дозволила після перемоги над агресором на полі бою відбудувати країну із залученням як зовнішніх, так і внутрішніх інвесторів.

Про це голова Офісу президента Андрій Єрмак заявив у зверненні до учасників Українського саміту податкової реформи та антикорупції, повідомляє Інтерфакс-Україна.

> ***"Давайте поставимо за мету до нашої перемоги напрацювати таку модель, яка дасть змогу створити найпривабливіші серед країн-конкурентів умови для ведення бізнесу"***, – йдеться у зверненні голови Офісу президента.

За словами Єрмака, до процесу розробки податкової реформи потрібно залучити як міжнародних експертів, так і представників української бізнес-спільноти.

> ***"Мають запропонувати податкові умови не гірші, ніж у сусідів. Вони мають бути набагато кращими. У глобальній конкуренції за інвестиції Україна має стати чемпіоном"***, – наголосив голова Офісу президента.

Він також заявив, що податкова реформа **має "раз і назавжди" прибрати корупцію із податкової сфери**.

> ***"Прошу створити такий варіант податкової реформи, який зробить процвітання України неминучим. Вона на це заслуговує"***, – підсумував Єрмак.

Як повідомлялося, раніше заступник голови Офісу президента Ростислав ***Шурма*** заявив, що в ОП обговорюється проєкт податкової реформи, який передбачатиме єдину ставку податку на прибуток, доходи фізосіб та додану вартість на рівні 10%.

За його словами, разом із такими змінами передбачається майже повне скасування всіх пільг, посилення відповідальності за порушення податкового законодавства та доступ Податкової служби до інформації про банківські рахунки для запобігання ухиленню від сплати податків.

Водночас ***голова Комітету Верховної Ради з питань фінансів***, податкової та митної політики Данило ***Гетманцев*** виступив проти озвученої Шурмою ідеї зниження податків, а ***Міністерство фінансів*** зазначало, що не має інформації про розрахунки, які лягли у основу анонсованої Офісом президента податкової реформи.

Своєю чергою ***міністр фінансів*** Сергій ***Марченко*** зауважував, що

> — передбачене ініційованою заступником Офісу президента Ростиславом ***Шурмою*** зниження податків має передбачати компенсатори випадаючих доходів держбюджету і може бути вигідним окремим представникам бізнесу, натомість постраждати внаслідок цього можуть інші категорії громадян.

У цьому контексті прем'єр-міністр Денис ***Шмигаль*** заявляв, що зараз всі податки, які бізнес платить в державний бюджет, ідуть на фінансування Сил безпеки та оборони, тому майбутня податкова реформа можлива лише після завершення війни, а роботу над нею потрібно вести разом з МВФ.

***

28 КК злочин визнається вчиненим організованою групою, якщо в його готуванні або вчиненні брали участь декілька осіб (три і більше), які попередньо зорганізувалися у стійке об'єднання для вчинення цього або іншого (інших) злочинів, об'єднаних єдиним планом з розподілом функцій учасників групи, спрямованих на досягнення ...

Олігополія

Олігопо́лія (англ. oligopoly; від давн.-грецьк. oligos «нечисленний» + poleo «продаю», «торгую») — структура ринку, при якій в одній галузі домінує невелика ...

Картель

Картельна змова (або «угода») протиріччить статтям 101 та 102 Договору про функціонування Європейського союзу і відноситься до організованої злочинності. На ...

***

№ 2.649-1

Запровадження накопичувального пенсійного забезпечення чи *фінансової піраміди*?

2024-04-22

АНДРІЙ ПАВЛОВСЬКИЙ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Верховна Рада готує черговий божевільний закон, який забезпечить безконтрольне пограбування населення під виглядом пенсійної реформи.

Незважаючи на взяті Урядом перед МВФ зобов’язання утриматись на час війни від примусового запровадження накопичувальної пенсійної системи,

— найближчим часом у Верховній Раді планують розглянути ***проект ’Закону №9212 про накопичувальне пенсійне забезпечення*** (автори н.д. Д.Арахамія, Третьякова, Стефанчук та група нардепів-«слуг народу» плюс нардеп з «Голосу» Цабаль, що заблокував доплати військовим).

У Пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що для відновлення належного рівня пенсійного забезпечення в Україні необхідним є впровадження обов‘язкового накопичувального пенсійного забезпечення як додаткового елемента пенсійної системи (так званого другого рівня), з метою формування пенсійних накопичень та збільшення сукупного коефіцієнта заміщення як головного індикатора достатності пенсійних виплат.

GOV.UA

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Законопроекти

Пошук | Архів | Оформлення | Зареєстровані | Надано | Надано до ЗП | На опрацюванні | Прийнято

Головна / Законопроекти / Пошук за реквізитами / Картка законопроекту

Проект Закону про накопичувальне пенсійне забезпечення

Номер, дата реєстрації:	9212 від 17.04.2023
Сесія реєстрації:	9 сесія IX скликання
Включено до порядку денного:	3562-IX від 06.02.2024
Рубрика законопроекту:	Соціальна політика
Суб'єкт права законодавчої ініціативи:	Народний депутат України
Ініціатор(и) законопроекту:	Арахамія Давид Георгійович (IX скликання), Третьякова Галина Миколаївна (IX скликання), Забуранна Леся Валентинівна (IX скликання), Копитін Ігор Володимирович (IX скликання), Кравчук Євгенія Михайлівна (IX скликання), Батенко Тарас Іванович (IX скликання), Кузьміних Сергій Володимирович (IX скликання), Булах Лада Валентинівна (IX скликання), Шуляк Олена Олексіївна (IX скликання), Радуцький Михайло Борисович (IX скликання), Корнієнко Олександр Сергійович (IX скликання), Задорожний Андрій Вікторович (IX скликання), Потураєв Микита Русланович (IX скликання), Безгін Віталій Юрійович (IX скликання), Павлюк Максим Васильович (IX скликання), Мережко Олександр Олександрович (IX скликання), Стефанчук Микола Олексійович (IX скликання), Швець Сергій Федорович (IX скликання), Калаур Іван Романович (IX скликання), Горобець Олександр Сергійович (IX скликання), Нагаєвський Артем Сергійович (IX скликання), Васильєв Ігор Сергійович (IX скликання), Зуб Валерій Олексійович (IX скликання), Кицак Богдан Вікторович (IX скликання), Устенко Олексій Олегович (IX скликання), Рєпіна Елла Анатоліївна (IX скликання), Кузнєцов Олексій Олександрович (IX скликання), Сова Олександр Георгійович (IX скликання), Копанчук Олена Євгенівна (IX скликання), Фролов Павло Валерійович (IX скликання), Камельчук Юрій Олександрович (IX скликання), Ватрас Володимир Антонович (IX скликання), Васюк Олександр Олександрович (IX скликання), Маслов Денис Вячеславович (IX скликання), Аліксійчук Олександр Васильович (IX скликання), Гривко Сергій Дмитрович (IX скликання), Безугла Мар'яна Володимирівна (IX скликання), Пасічний Олександр Станіславович (IX скликання), Клочко Андрій Андрійович (IX скликання), Брагар Євгеній Вадимович (IX скликання), Цабаль Володимир Володимирович (IX скликання), Горбенко Руслан Олександрович (IX скликання), Ткаченко Олександр Михайлович (IX скликання), Вірастюк Василь Ярославович (IX скликання), Бондаренко Олег Володимирович (IX скликання), Корявченков Юрій Валерійович (IX скликання), Криворучкіна Олена Володимирівна (IX скликання)

Законопроектом передбачено встановити обов‘язкову участь у системі накопичувального пенсійного забезпечення всіх категорій працюючих осіб до

досягнення ними 55 років та обов‘язкову сплату роботодавцями пенсійних внесків на користь таких найманих працівників.

Так, роботодавці сплачуватимуть 1% у 2023, 1,5 %; у 2024, 2 % у 2025 роках від розміру заробітної плати працівників, а Держава буде співфінансувати такі внески на паритетних засадах за рахунок коштів Державного бюджету України.

При цьому, розмір єдиного соціального внеску, який сплачується роботодавцем, залишається незмінним, накопичувальний внесок включається до складу єдиного соціального внеску.

Застереження до законопроекту

1. Перше

Необґрунтованим є, що у Пояснювальній записці зазначено, що для відновлення належного рівня пенсійного забезпечення в Україні **необхідним є впровадження обов‘язкового накопичувального пенсійного забезпечення** враховуючи, що

— Світова практика свідчить, що 18 країн світу, які запровадили накопичувальну систему, **відмінили *накопичувальну систему*** та повернулися до ***солідарної системи***.

В Україні діє *солідарна система*.

2. Друге

При запровадженні накопичувальної системи дуже важливим повинно бути визначення відсотку доходу при інвестуванні коштів, щоб не сталося так, що при інвестуванні десятками років сума інвестиційного доходу складе за усі роки, наприклад, 3 % при інфляції понад 50 %.

В Законах України не зазначено, що інвестиційний дохід повинен складати за усі роки не менше індексу інфляції за усі роки.

3. Третє

На жаль необхідно констатувати, що **в Україні інвестовані кошти можуть бути втраченими з різних причин**.

В Законах України не зазначено, чи будуть державою відшкодовуватися втрачені кошти громадянам.

4. Четверте

Складається враження, що **ініціатори такого законопроекту намагаються лише сприяти створенню *недержавних пенсійних фондів*, щоб мати можливість в них отримувати доходи**.

5. П’яте

Занижений рівень пенсійного забезпечення в Україні є наслідком таких рішень на державному рівні:

- єдиний соціальний внесок складав близько 40%.

Прийнятим Законом його безпідставно зменшено в одноразовому порядку до 22%;

- законами про державний бюджет безпідставно занижується розмір прожиткового мінімуму для пенсіонерів, а відповідно і мінімальна пенсія за віком.

Так, на 2024 рік затверджено розмір прожиткового мінімуму 2361 грн. при тому, що фактичний розмір у січні 2024 року склав 5574 гривень.

***

В законопроекті знову без відповіді так і залишаються питання щодо

— гарантій збереження пенсійних накопичень, ефективності інвестування цих грошей, вартості адміністрування?

І це при тому, що

— в країнах східної Європи (Польща, Чехія, Угорщина) в мирний час і при більш сприятливих економічних умовах накопичувальна пенсійна система зазнала краху!

Фахівці міжнародних фінансових організацій (в тому числі МВФ і Світового банку) неодноразове вказували, що для запровадження накопичувальної пенсійної системи повині бути відповідні сприятливі умови, як то

1) — стале економічне зростання

2) — та значне збільшення доходів населення (хоча б декілька років поспіль).

При цьому

3) — інвестиційний дохід від інвестування пенсійних активів має перевищувати рівень інфляції за рік хоча б на 3%.

Слід також звернути увагу, що в Україні

1) — слабкі фінансові інститути, 2) — нерозвинутий ринок цінних паперів та 3) — обмежена кількість реальних інвестиційних інструментів порівняно з країнами західної Європи.

В таких умовах є ризик, що накопичення на пенсійних рахунках можуть бути від'ємними.

Крім того,

— мають бути низкі адміністративні витрати, не більше 1-1,5%.

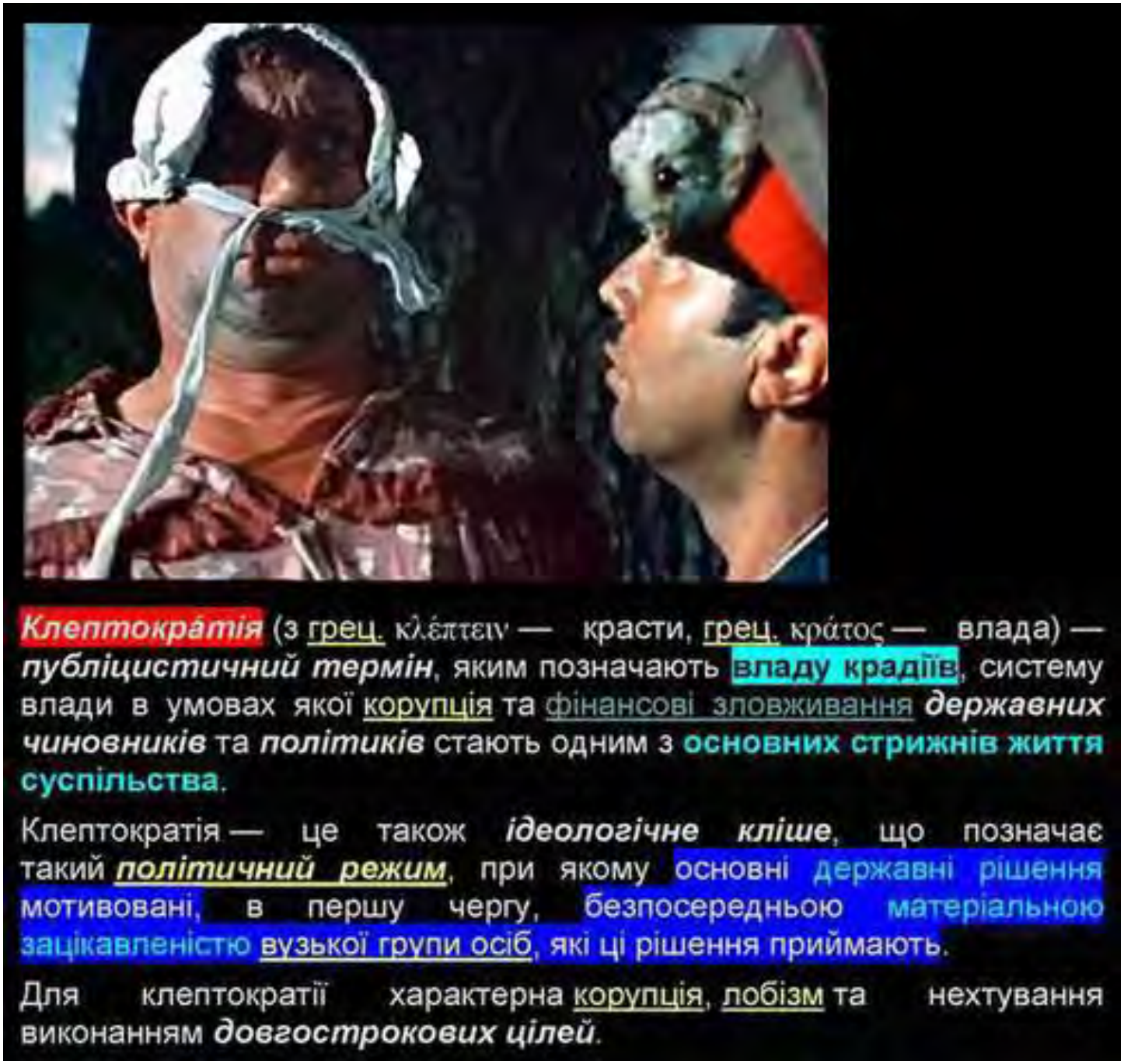
Як свідчить досвід латиноамериканських країн (Аргентина, Чилі), у яких тривалий час функціонував другий рівень пенсійного забезпечення, високі адміністративні витрати в накопичувальній системі призводять до вкрай низького рівня результатів довгострокового інвестування і відповідно до суттєвого зменшення розміру пенсійних виплат.

Найбільшою проблемою є те, що

— **нема реальних державних гарантій збереження пенсійних накопичень!** Нема чіткої системи повернення пенсійних активів у разі ліквідації емітентів цінних паперів і банків.

Таким чином є загроза **перетворення за несприятливих умов накопичувальної пенсійної системи на велику «фінансову піраміду»!**

Намагання будь-що в нинішніх умовах запровадити в Україні пенсійну накопичувальну систему виглядає як повне економічне безглуздя під час війни.

***

№ 2.649-2

МВФ вказав на неприпустимість запровадження накопичувальної пенсійної системи

2023-08-01

АНДРІЙ ПАВЛОВСЬКИЙ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

МВФ вказав Уряду Шмигаля і слугам в особі сумнозвісної Третьякової на неприпустимість запровадження під час війни *накопичувальної пенсійної системи*.

Зокрема, у 33 пункті оновленного ***Меморандуму*** з МВФ йдеться про те, що

> 1) **— Уряду України за доцільне зосередитися зараз на збереженні існуючої солідарної пенсійної системи, забезпечивши її життєздатність.**

При цьому МВФ вказав, що

> 2) — передчасно і недоцільно під час війни братися за запровадження ***накопичувальної пенсійної системи***, оскільки це може призвести до відтоку грошей і руйнування солідарної пенсійної системи.

До наших можновладців неодноразово зверталися експерти міжнародних фінансових організацій (в тому числі МВФ та Світового банку), які вказували на те що

> 3) — **в умовах війни та і важкої економічної кризи запроваджувати накопичувальну пенсійну систему неприпустимо тому що є загроза перетворення її на велику фінансову піраміду!**

Тим більш, що фактично **нема гарантій збереження пенсійних накопичень…**

Запроваджувати накопичувальну пенсійну систему у такі важкі та непрогнозовані для вітчизняної економіки часи – цілковите економічне безглуздя!

Проте,

— уряду дуже хочеться на пенсійні гроші накупити у самого себе ОВДП, а сумнозвісній пані Третьяковій і компанії не терпиться віддати «пенсійні» на прокрутку приватним страховим компаніям і фондам.

Перш ніж прийняти рішення про запровадження примусової накопичувальної пенсійної системи, уряду **треба врахувати негативний досвід східноєвропейських країн та застереження міжнародних експертів:**

1) запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування не повинно мати негативного впливу на фінансове забезпечення солідарної пенсійної системи;

2) забезпечення на належному рівні пенсійних накопичень і відповідних пенсійних виплат із накопичувальної системи потребує стабільного економічного зростання, значного підвищення рівня заробітної плати та низького рівня інфляції в країні;

3) гарантування збереження пенсійних накопичень;

4) на стартовому етапі запровадження такої системи потрібно вжити таких заходів, які унеможливили б зловживання і завищені адміністративні витрати та запобігли б негативним наслідкам запровадження накопичувальної пенсійної системи – перетворення її на фінансову піраміду!

Проте,

— ці застереження міжнародних та українських експертів тупо ігнорувалися владою…

І ось тепер ці застереження на вимогу МВФ прийшлося записати в Меморандум.

***

№ 2.650

Жорстко, без правил та без "плану Б": сім принципів української дипломатії воєнного часу

2024-04-15

ДМИТРО КУЛЕБА, МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ

Україні довелося розробити принципи, що суперечать базовим підходам західної дипломатії.

У п’ятницю у Києві відбувся Форум дипломатії воєнного часу, де обговорювали успіхи та проблеми міжнародної роботи України (і "ЄвроПравда" вже опублікувала про це статтю).

Та повернутися до цієї події варто через **програмну промову міністра Дмитра Кулеби. У цьому виступі очільник МЗС уперше детально окреслив правила та принципи України на дипломатичній арені під час повномасштабної війни.**

Те, що з 24 лютого 2022 року Україна відкинула ключові правила "мирної" дипломатії, добре відомо. Відтоді агресивний стиль ведення переговорів, геть не дипломатична щирість заяв тощо хоч і зазнали видозмін, але все одно лишаються виразною рисою.

Ця промова систематизує та пояснює підходи України

***

Чим воєнна дипломатія відрізняється від дипломатії мирного часу, окрім того, що дипломати починають вільно оперувати абревіатурами військової сфери?

Бо є низка конкретних принципів, які відрізняють воєнну дипломатію від класичної дипломатії.

Але перш ніж викласти ці принципи, я хочу наголосити, що воєнна дипломатія не була б можлива, якби Україна у війні не мала союзників. І я хочу подякувати всім країнам, які є нашими друзями, партнерами і союзниками.

Але так само вона б не була можлива, якби не було кого переконувати. А у світі є країни, які потребують переконання, потребують додаткових зусиль. Українська дипломатія напам'ять знає, що і як говорити у Брюсселі та у Вашингтоні, якими є правильні тези і аргументи. А знаходити аргументи і підходи в Африці, Азії, Південній Америці – це мистецтво, яке ми почали опановувати передусім завдяки воєнній дипломатії.

Початок воєнній дипломатії України поклав президент буквально з перших годин повномасштабного вторгнення. Його телефонні розмови, заяви спершу здавалися зовнішнім спостерігачам занадто різкими, контроверсійними, вони порушували стереотипи – але зрештою вони дали свій результат.

Будь-яка людина у звичайній ситуації може поводитися одним чином, а в кризовій – змінює поведінку. Ми ж з вами просто ходимо вулицями інакше, ніж відбиваємося від грабіжників, які на нас нападають, чи не так?

Так само і держави у війні проявили себе інакше. Той, хто міг здаватися сильним у мирному житті, іноді виявляється боягузом і слабким, непридатним в умовах бою. І у нас є такі приклади. І навпаки, дехто в умовах війни раптом проявив себе з найкращого боку.

Звідси базове правило: треба враховувати кардинальну зміну поведінки, яка відбувається між миром і війною.

За два роки ми сформулювали для себе сім принципів воєнної дипломатії. Усі вони були вироблені, як то кажуть, не від хорошого життя. Але вони працюють.

1. Перший принцип – це впертість

Усі переговори України про надання зброї починалися з твердого і однозначного "ні". Абсолютно всі.

Але там, де класичний дипломат мирного часу, почувши "ні" декілька разів, давно зупинився би і відклав ці переговори – дипломат воєнного часу не має такого права.

Він має битися доти, доки не отримає відповідь "так".

Тому ми пробивали ці стіни хибних уявлень і штучних перепон знову і знову, поки не отримували врешті-решт позитивну відповідь. Протитанкові засоби, натовська артилерія, ракетні системи залпового вогню, новітні засоби ППО,

танки, далекобійні ракети та сучасна авіація – усі ці типи зброї зрештою були розблоковані на політичному рівні.

Впертість воєнної дипломатії стосується не лише зброї, але майже будь-якої міжнародної ініціативи чи переговорів.

2. Другий принцип: не боятися ставити друзів у незручне становище

Зазвичай з друзями ми себе поводимо особливо коректно.

Але в умовах війни різниця між вами і друзями полягає в тому, що якщо ви помрете, вони покладуть квіти на вашу могилку, згадають дружбу і продовжать жити своїм життям.

А ви – помрете.

І тому якщо ціна вашого виживання – це витягнути друзів із зони комфорту, то вам потрібно це робити.

Цей принцип викликає найбільший резонанс, найбільше питань. Мовляв, "як ви можете так говорити, так спілкуватися?"

Можемо.

Тому що на кону – виживання нашої країни. І тому якщо не працює дружня тиха розмова за зачиненими дверима, потрібно з друзями говорити відверто і за присутності інших. Доти, поки не буде результату.

3. Третій принцип – непотрібність «плану Б»

Цей підхід теж якось після однієї мої цитати викликав жваве обговорення. Бо класична дипломатія передбачає, що дипломат обов’язково повинен мати "Exit strategy", шляхи відходу, якщо його ініціатива буде невдалою.

Але непотрібність "плану Б" полягає не в тому, що ви дурні й не придумали собі резервний план.

Просто

> — **воєнна дипломатія передбачає, що «ви або досягаєте результату, або вам кінець»**.

Я якось говорив з одним офіцером, командиром роти, і він розказав мені цікаву історію. Каже: коли я збирав своїх керівників-командирів взводів і ставив їм "план А" – наприклад, захопити міст, – то вони запитували, а якщо ми не захопимо міст, що робимо? І він казав: ну, тоді збираємося на перехресті за кілометр від мосту.

Але щоразу це закінчувалось тим, що вони збиралися на перехресті. Бо виконати задачі відразу не виходило, і взводні обирали резервний план.

От щоразу!

Тоді він змінив тактику і почав доводити до підлеглих тільки "план А". Це не означає, що у нього не було резервного плану. Але у війни інша психологія. Війна – це надзвичайно жорстке зіткнення. І за цих умов важливо бути сфокусованим виключно на досягненні "плану А".

Вчора вночі я повертався до України і в потязі листувався зі знайомим, який спитав мене, коли закінчиться війна і чим.

Я відповів: коли – не знаю, а закінчиться нашою перемогою.

Він пише: окей, а реальний план є? Якщо приватно? Кажу: є. Перемога. Це реально, тільки один план. Питає: а може, якісь компроміси? Ні, немає компромісів.

Це листування ілюструє особливість воєнного часу.

Коли ви навіть для себе вирішуєте, що маєте «план Б» – то так само, як і в історії з фронту, це безпечне перехрестя за кілометр від мосту психологічно тисне.

Я це бачу і по дипломатах.

Проводив нещодавно нараду з групою послів щодо постачання Patriot – і відразу міг ідентифікувати, хто з послів вже живе в «плані Б». Замість того, щоб зосередитись виключно на задачі «дістань той клятий Patriot».

4. Четвертий принцип – це максимальне стиснення часу для ухвалення рішень

Дипломатія – це процедура.

Класична дипломатія передбачає максимальне проведення питань через усі фільтри. І краще хай рішення трошки затримається, "вилежиться". Може, зміняться обставини, виникнуть додаткові фактори.

Але під час війни ти не маєш на це часу.

Тому **протоколи і процедури в часи війни зазнають втрат**. Бо коли гинуть люди – тобі не до протоколів і не до процедур.

І запевняю вас, я за ці два роки особисто мав і наші посли мали багато прикладів того, коли тобі розказують: ну, ми не можемо так швидко, бо є процедура... Але потім з’ясовується, що якщо правильно побудувати процес,

то кожна країна має великий простір для стиснення часу для ухвалення рішення.

Будь-якого рішення!

Потрібно просто підібрати ключик.

5. П'ятий принцип – це гнучкість рішень у стилі «меню»

Будь-хто, хто має досвід в аналізі дипломатії або у теорії чи практиці дипломатії, чув фрази на кшталт "це не меню à la carte". Мовляв, "ви не можете вибирати з переліку принципів або вимог до вас, ви маєте взяти все".

Але воєнна дипломатія вимагає мистецтва поєднання жорсткості, принциповості та гнучкості.

Як писав Сунь-цзи, війна – це наступ і маневр.

Наступ – це там, де ти жорсткий і принциповий. Маневр – це там, де ти проявляєш гнучкість.

І тому коли президент Зеленський виступив з ідеєю "формули миру", вона отримала ось цей елемент гнучкості: ти можеш вибрати пункти, до яких ти хочеш приєднатися, якими ти хочеш займатися.

Це унікальне явище для мирного плану, і він навмисно зроблений таким, щоб залучити якомога більшу кількість країн.

І я думаю, що "формула миру", ця ініціатива президента, увійде до історії дипломатії не лише через те, що вперше умови завершення війни визначає країна, яка зазнає нападу – а не країна, яка напала, або третя сторона. Він увійде в історію також як приклад конструктивної вибірковості.

6. Шостий принцип воєнної дипломатії я б назвав так: «усі говорять з усіма»

У країні, яка перебуває у війні, усі – від найвищих посадовців до секретарок і помічників – мають говорити зі своїми відповідниками в країнах, з якими треба вирішувати те чи інше питання. Один з яскравих прикладів такого підходу – це наша з Андрієм Єрмаком зустріч з міністром закордонних справ Угорщини Петером Сійярто. Ми навмисно поїхали вдвох, щоби послати цим чіткий сигнал налаштованості України на вирішення проблем.

Офіс президента, Кабмін, МЗС, інші міністерства – усі мають прямі контакти зі своїми відповідниками в інших країнах на всіх рівнях.

Так, **жертвою цього підходу іноді стає цілісність зусиль**.

Але проблема не в тому, що всі говорять з усіма. Навпаки, це нормально, адже в умовах війни одне МЗС не може фізично витягнути на собі шалений обсяг комунікації, яка відбувається. Тому класична модель дипломатії "все через МЗС", яка все ще є в деяких країнах, – в умовах війни просто не працює.

Проблема виникає тільки тоді, коли всі починають говорити різне.

Тому функція МЗС змінюється і полягає не в тому, щоб координувати, хто з ким говорить, а що саме ці люди говорять. Бо всі мають говорити одне й те саме.

7. І сьомий принцип – це чіткість, прямота висловлювань, доречних у конкретному контексті

Усі знають, що **класичний дипломат має висловлюватися плутано і перевантажено політесом**. Що дипломатія передбачає закладання декількох сценаріїв в одне коротке речення. Тому що ніколи не знаєш, як життя повернеться, а виглядати незграбно не хочеться.

Але у часи війни **краще виглядати незграбно, ніж говорити так, що твої слова не матимуть ефекту**.

Словесне фехтування потрібне в мирний час, а під час війни потрібно донести сигнал у найкоротший час до необхідної аудиторії. І для цього треба дуже добре розуміти свою аудиторію і говорити з нею коротко, прямо і жорстко.

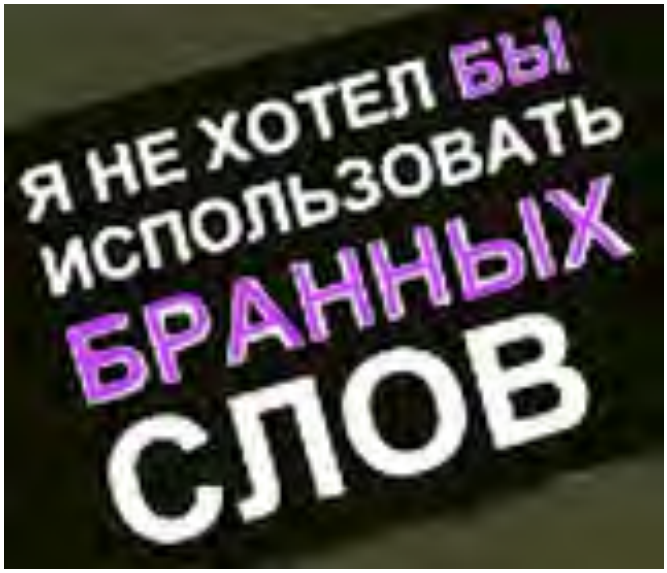
Це має ефект, зокрема, і через те, що в дипломатію вже прийшло покоління людей, які виросли в соцмережах, і вони якраз і розуміють саме короткі, прямі та жорсткі висловлювання.

***

Це – сім особливостей дипломатії часів війни, які я побачив. Можливо, ви побачите щось додаткове – тут є простір для обговорення.

Але саме Україна може сформулювати принципи воєнної дипломатії – як наш, український внесок та додана вартість у теорію і практику дипломатії.

*Дмитро **Кулеба**, міністр закордонних справ України, Виступ на Форумі дипломатії воєнного часу, Київ, 12 квітня 2024 року, записав та систематизував Сергій Сидоренко*

***

№ 2.651

Пост Владимира Пастухова, российского оппозиционного публициста и урожденного киевлянина, в ответ на «закидоны» отечественных «турбопатриотов»

2024-04-23

Карпец

Подписывайтесь на тг-канал: https://t.me/alexkarpets

***

2024-04-23

Пастухов Владимир

«Почитав комментарии к воскресному эфиру, основной мыслью которого было ***утверждение***, что

> **«проголосованная Конгрессом США помощь Украине не может обеспечить военной победы Украины над Россией в краткосрочной перспективе и недостаточна, чтобы выиграть ресурсную войну в долгосрочной перспективе, а значит, не является адекватным ответом на те вызовы, с которыми Зеленский и вся Украина столкнулись сегодня»,**

я получил такой пакет «комплиментов», что это заставило меня вспомнить старый одесский анекдот о еврее, который звонил на радио, чтобы узнать, где можно получить свою долю от продажи России. Вот и я хотел бы узнать, где я могу получить комиссию за распространение «прокремлевских имперских нарративов»?

Чтобы внести ясность в дискуссию, повторю сказанное в форме нескольких письменно сформулированных тезисов:

1. Для начала сразу в строчку, без остановки, чтобы расставить все точки над табуированной идиомой. Украина имеет право быть независимым, суверенным государством с самостоятельной внешней и внутренней политикой. Она является жертвой военной агрессии и вынуждена обороняться от агрессора. Эта война является для Украины справедливой, и она заслуживает в ней победы. **Любой человек, для которого ценности права, в том числе международного, и справедливости – не пустой звук, должен быть в этом конфликте на стороне Украины как государства, подвергнувшегося военной агрессии.**

2. **Не все, на что мы имеем право и чего заслуживаем, нам удается получить.**

Россия многократно превосходит Украину не только в чисто военном, но также в экономическом и демографическом отношениях. Украина не может длительно сопротивляться агрессии со стороны России без постоянной и существенной внешней помощи, несмотря на героизм ее защитников и ее народа. Такая помощь была обещана и вначале предоставлена Западом, и это позволило решить главную задачу первого этапа войны – сохранить для Украины независимость и суверенитет.

Однако расчет на то, что глобальные санкции подорвут военный потенциал России, а ограниченная помощь окажется достаточной для быстрой военной победы, не оправдался: Китай и глобальный Юг «подставили плечо» Путину, а летнее 2023 года наступление ВСУ не принесло ожидаемых результатов.

После этого **война стала «ресурсной» - то есть до «первой революции», когда проигрывает тот, у кого обрушился не фронт, а тыл.**

3. У США были две опции:

> 1) — нажать на акселератор и резко увеличить помощь или, наоборот, 2) — ударить по тормозам и сократить помощь.

Байден выбрал второе:

> **— США предоставили помощь с полугодовым опозданием, в объемах, недостаточных для военной победы (возможно, достаточной для стратегической обороны в течение полугода-года), и то только тогда, когда на горизонте замаячила угроза обвала уже не тыла, а фронта, за которую либо Байдену, либо Трампу пришлось бы нести политическую ответственность.**

Таким образом, в заявленных объемах предоставленная помощь не является ответом на стратегические вызовы, с которыми сейчас столкнулся Владимир

Зеленский и Украина. Она способна лишь отодвинуть точку принятия решения на несколько месяцев.

Все это выглядит как *выдавливание Зеленского на переговорную позицию с Путиным*, о чем Трамп говорит открыто, а Байден не говорит, а делает.

> **— Это вызывает серьезную тревогу, потому что это и есть *короткий путь к возникновению в Киеве революционной ситуации* (попросту – третьего Майдана), что больше всего отвечает интересам Москвы.**

Если это «кремлевский нарратив», то я – Папа Римский…

А вот если кто-то предпочитает вместо того, чтобы смотреть правде в глаза, забыться минутной эйфорией, то это не ко мне – я не торгую здесь прозаком. По поводу отсутствия у меня эмпатии я уже писал, чувствую - надо повторить. Она не в том, чтобы публично и напоказ выставлять свои чувства. Я не драматический актер, у меня другая профессия».

***

Отметим, что добавить особо не чего…

***

№ 2.652-1

Мирных планов много, и все – за счет Украины, ее земли, крови и граждан

2024-04-14

Александр Карпец

В последние дни количество «мирных планов по Украине» стало опять зашкаливать, хотя все они существуют пока в виде «сливов». Отличительной чертой этих планов, сочиняемых где-то и кем-то, а затем «сливаемых» в медиа, является то, что все эти планы сводятся к одному: крайне опасную, крупнейшую со времен Второй мировой, чреватую глобальными катаклизмами войну в самом центре Европы, начатую московским агрессором против Украины на территории Украины, остановить за счет Украины, ее земли и населения, за счет суверенитета, за счет перспектив на будущее существование. Фактически, речь идет о попытке хорошо известного со времен Мюнхена-1938 года «умиротворении агрессора» путем раздела Чехословакии, что привело к глобальной бойне, многомиллионным жертвам и огромным разрушениям.

Резкая активизация «мирного планирования» ведет к необходимости кратко проанализировать имеющиеся сейчас «мирные планы по Украине».

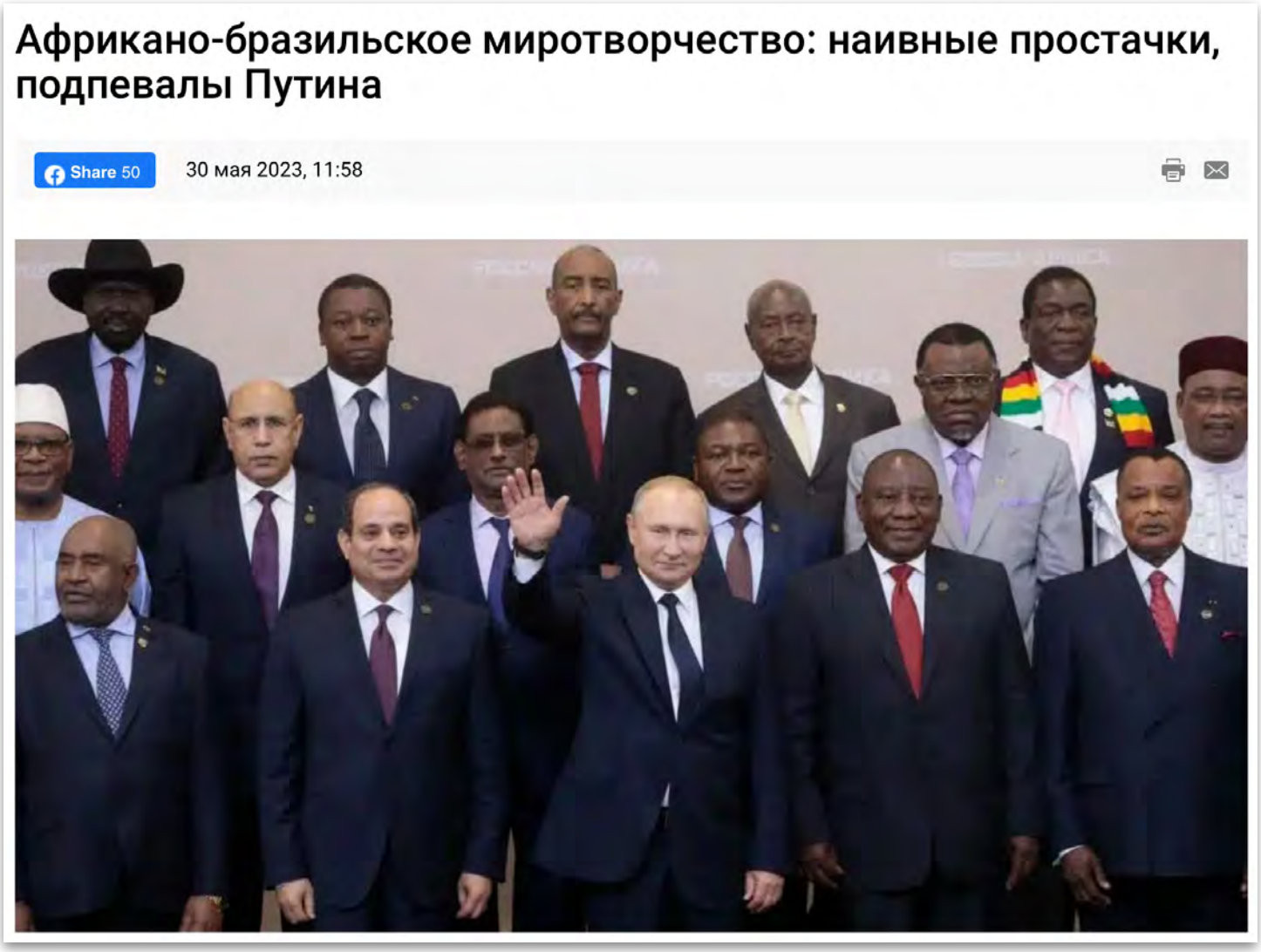
1. Планы (поза)прошлогодние

Напомним, что **это уже не первый «припадок мирного планирования» по Украине.**

Предыдущий имел место примерно год назад, когда

> 1) — Поднебесная и лично Си ***Цзиньпин*** заявили объявили о существовании китайского плана урегулирования, о котором подробно говорилось в публикации «Китайский план урегулирования «украинского кризиса»: за все хорошее, против всего плохого, ни о чем конкретно, но в интересах Путина».

Затем были «мирные планы по Украине» авторства

> 2) — бразильского президента Лулы да ***Сильвы*** и лидеров ряда африканских стран, о чем шла речь в публикации «Африкано-бразильское миротворчество: наивные простачки, подпевалы Путина и провал Украины на «глобальном Юге».

В подробности этих планов вникать не будем, поскольку они излагались в указанных выше публикациях.

Напомним только, что основная суть этих планов состоит в том, чтобы

> **— немедленно прекратить боевые действия, оставив агрессору оккупированные земли, и начать переговоры с непонятными перспективами и при полнейшем отсутствии реальных гарантий того, что агрессор не начнет атаки, отвлекая внимание переговорами.**

К тому же, «африканско-бразильское миротворчество», похоже, уже кануло в Лету, не найдя минимального отклика. По крайней мере, о планах бразильского и африканских президентов уже давно ничего не слышно.

В свою очередь, Китай продолжает настаивать на своем мирном плане, а Москва делает вид, что на этот план согласна, но с целым рядом особенностей в своих интересах.

Кроме того,

— в апреле 2022 года имели место скандальные и несостоявшиеся Стамбульские договоренности, о которых на днях вспомнили в Москве.

В частности, глава МИДа страны-агрессора ***Лавров*** на днях заявил о «возможности использования Стамбульских договоренностей для диалога с Украиной», но добавил, что «речь идет о принципе, а не конкретном документе».

Путинский секретарь ***Песков*** по поводу ***Стамбульских соглашений*** сказал, что «надо учитывать современные реалии на земле, поскольку у России появились новые регионы».

Считается, что ***Стамбульские соглашения*** подразумевали

— нейтральный статус Украины и вывод российских войск с большей части (или всех) территорий, захваченных после 22 февраля 2022 года.

Хотя этот план тоже известен в виде «слива», и здесь много сомнительных вещей.

Но если исходить из общепринятого представления о ***Стамбульских договоренностях***, то теперь, видимо, агрессор хочет добавить к ним, как минимум, свой контроль над захваченными территориями

К тому же, повторим, в Москве заявляют о поддержке ***китайского*** «мирного плана», который

— предусматривает прекращение огня по линии фронта **без вывода российских войск из Украины**.

2. План, который придумал Трамп

О наличии своего «мирного плана по Украине» уже давно заявлял бывший президент США Дональд ***Трамп***. Подробности этого плана официально нигде не озвучивались, но Трамп заявлял о своей способности «прекратить войну за 24 часа», каковое обещание очень напоминает

— обещание Порошенко в 2014 году «закончить войну за 15 минут», только чтобы его избрали, а окончилось это Иловайским и другими «котлами», гибелью тысяч бойцов и утратой территорий.

Поскольку Трамп имеет достаточно реальные шансы вновь возглавить США, следует присмотреться к его «плану», которому в последнее время был посвящен ряд публикаций в зарубежных медиа.

Об этом плане пишет CNN в развернутой публикации под заголовком «European diplomats in DC scramble to gain access to Trump allies for insights» или «Европейские дипломаты в Вашингтоне пытаются получить доступ к окружению Трампа для получения информации.

В публикации говорится о том, как европейские дипломаты в Вашингтоне пытаются нащупать связи с окружением Трампа, чтобы понять, что у него в голове, и какую политику он будет проводить в случае прихода к власти. Касается это и так называемого «мирного плана Трампа по Украине».

План Трампа начнется с того, чтобы заставить Украину и Россию сесть за стол переговоров и договориться о прекращении огня.

В случае победы, Трамп обратится с таким призывом к Путину и Зеленскому на следующий же день после избрания или инаугурации. Он будет использовать военную помощь США как рычаг.

> *«Если Украина хочет продолжения помощи, то она должна сесть и договориться, а если Россия не хочет, чтобы мы оказывали Украине новую массовую поддержку, то они должны сесть и договориться. Это*

не значит, что нужно уступать Украине или давать Путину все, что он хочет», – заявил источник издания.

Европейцы обеспокоены, что в результате Украина потеряет часть территории.

Ранее ***Зеленский*** говорил, что если план Трампа сводится к уступке Украиной территорий, то это «примитивная» инициатива.

Отметим, что план этот представляется торгашеским и никчемным, являясь, в некотором смысле, повторением Мюнхена-1938.

Москва никогда не согласится на перемирие, если будет продолжаться военная помощь Украине со стороны Запада и будет развиваться военпром самой Украины. Непробиваемым условием Кремля будет разоружение Украины, причем России никто не сможет воспрепятствовать вооружаться. В определенный момент Москва опять нападет и окончательно уничтожит Украину, и никакой Трамп с его торгашескими планами не сможет этому воспрепятствовать, да и не захочет это делать.

Трамп – дилетант в геополитике, и то, что он предлагает – это «детский лепет».

Москва переиграет Трампа, ибо, как бы не относиться к агрессору, он намного сильнее, опытнее в подобных играх, а также лишен малейших моральных тормозов.

Trump thought Ukraine ‘must be part of Russia’ during presidency, book says

Ex-president ‘could not get his head around the idea that Ukraine was an independent state’, former adviser Fiona Hill tells author

Author David Sanger writes that Trump's view of Ukraine was 'essentially identical' to that of Vladimir Putin. Photograph: Pablo Martínez Monsiváis/AP

К тому же, следует вспомнить, мягко говоря, весьма странные взгляды Трампа на Украину вообще, о чем пишет The Guardian в публикации «Trump thought Ukraine ‘must be part of Russia’ during presidency» или «Трамп считал, что Украина «должна быть частью России» во время президентства».

Как следует из публикации, во время своего президентства Дональд Трамп «ясно дал понять», что считает Украину «частью России». Об этом его бывшая советница Фиона Хилл пишет в новой книге о национальной безопасности США.

«Трамп очень четко дал понять, что Украина, и уж точно Крым, должны быть частью России», – детализирует бывший старший директор по европейским и российским делам Совета национальной безопасности США Семен Виндман.

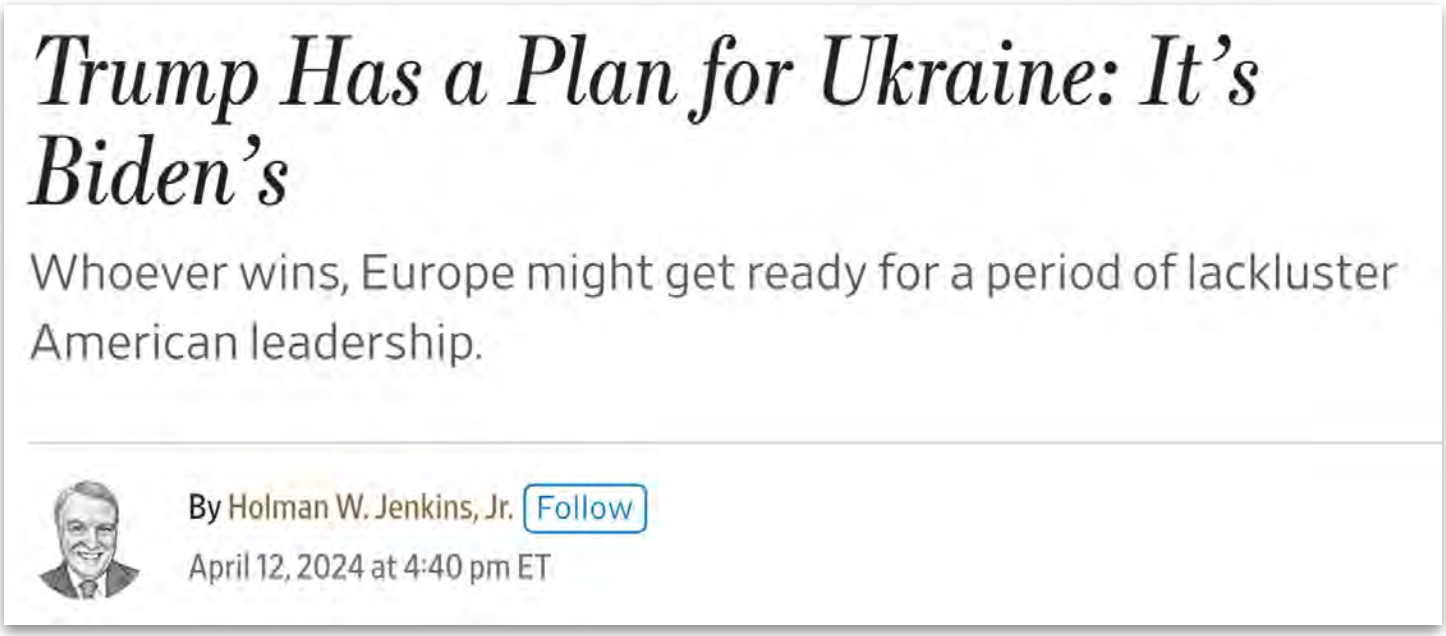
«Он действительно не мог понять, что Украина – независимое государство», – подчеркивает репортер The New York Times Дэвид Сангер, и это означает, что взгляд Трампа на Украину был «по сути идентичен» взгляду Владимира Путина.

Издание напоминает, что перед началом полномасштабной агрессии Путин в своей речи сказал: «Украина – неотъемлемая часть нашей собственной истории, культуры и духовного пространства». А недавно, в речи, посвященной 10-летию аннексии Крыма, Путин заявил, что регионы Украины являются частью «новой России».

Накануне бывший главный помощник по Украине в Совете национальной безопасности Трампа Александр Виндман заявил CNN, что без новой американской помощи положение Украины стало «весьма шатким». Как и Хилл, Виндман был ключевым свидетелем на первом процессе по делу об импичменте Трампа, когда он пытался шантажировать Украину отказом от военной поддержки, пытаясь добыть политический компромат на соперников, включая Байдена.

Виндман был уволен после того, как лояльные Трампу республиканцы из Сената заверили его в оправдании на суде. Хилл покинула свой пост по собственному желанию, будучи не согласной с политикой Трампа в отношении Украины и России. Виндман родился в Киеве. Хилл родилась в Великобритании.

Сейчас Хилл является научным сотрудником Брукингского института в Вашингтоне и ректором Даремского университета в Великобритании, ее мысли о Трампе, России и Путине по-прежнему пользуются большим спросом, особенно учитывая ее соавторство в книге «Господин Путин: Оперативник в Кремле», биографии, которая получила широкую известность.

Trump Has a Plan for Ukraine: It's Biden's

Whoever wins, Europe might get ready for a period of lackluster American leadership.

By Holman W. Jenkins, Jr. Follow

April 12, 2024 at 4:40 pm ET

О том, что какова будет реальная политика Трампа в отношении Украины в случае повторного избрания

— интересно пишет для ***The Wall Street Journal*** Холман ***Дженкинс-младший*** в публикации «Trump Has a Plan for Ukraine: It's Biden's» или «У Трампа есть план для Украины: это план Байдена».

Характерно, что в подзаголовке сразу же формулируется основной вывод автора:

> — кто бы ни победил, Европа должна подготовиться к периоду слабого американского лидерства.

Автор публикации утверждает, что помощь Украине тормозят не только республиканцы-члены Палаты представителей, как принято считать.

Автор обращает внимание, что **хотя президент Байден считается сторонником помощи Украине, но он постоянно отказывает в поставках оружия, запрошенном Киевом, опасаясь эскалации в виде ядерной войны**.

Отмечается, что

> 1) — Байдену следовало действовать намного активнее в первые дни полномасштабной агрессии, когда Россия потерпела неудачу в Украине.

Но

> 2) — политика Байдена была подозрительно неповоротливой, возможно, для того чтобы эта война имела для американского избирателя низкую значимость. **Возможно, целью Байдена было замораживание конфликта по корейскому сценарию.**

Но появилась публикация ***Washington Post***, подробно описывающая «секретный» план Дональда Трампа, который, по сути, ничем не отличается от решений и действий администрации Байдена.

У Трампа, как правильно говорят его критики, нет фиксированного направления. Ему нужны результаты, которые прославят господина Трампа. Те же самые критики, неспособные к последовательности всякий раз, когда манят дешевые тезисы, на самом деле приписывают ему одну фиксированную и последовательную позицию — пропутинскую и антиукраинскую. Автор публикации утверждает, что это полное непонимание того, кто такой Трамп и как он действует.

По мнению обозревателя ***The Wall Street Journal***,

> 1) — власть ***Зеленского*** не желает объяснять своей общественности, что даже если российские войска каким-то образом удастся изгнать, это будет временным результатом.

Автор констатирует, что

> 2) — в Украине — ***слабое государство*****, которое не хочет говорить со своим народом о реальной цене победы и долгой холодной войны**,

пока Россия не изменится, но и не хочет призывать свою молодежь в бой.

Государство Путина автор тоже называет слабым, поскольку оно

— растрачивает войска, не готовит их для решающего наступления, отказывается посягать на российскую городскую элиту с помощью мобилизации, а бюджет Кремля указывает на то, что его усилия должны достичь пика в этом году.

Коллективный Запад автор тоже называет слабым.

— Имея ВВП, превышающего российский в 20 раз, НАТО могла бы остановить конфликт уже завтра, выписав крупный, но доступный чек, чтобы лишить Путина надежды на дальнейшее продвижение.

В этой ситуации

1) — Трамп, говоря упрощенно, представляет собой высокий риск и высокую награду, а

2) — Байден — низкий риск и низкую награду,

но в любом случае, **ничего хорошего ожидать не приходится**.

С Трампом есть небольшой шанс на какую-то нестандартную сделку, но основные ожидания в обоих вариантах итога американских выборов должны быть очень похожими.

— Это полупродуманный дрейф, «плавание по течению» до тех пор, пока русские не создадут настоящую угрозу захвата Киева, а затем будет паническая, непредсказуемая реакция.

Управление США последними войнами не должно вызывать у избирателей доверия,

поэтому автор публикации советует

— европейским друзьям Украины быть готовыми к длительному периоду, в течение которого США не смогут обеспечить лидерство в условиях растущих мировых опасностей.

От себя отметим, что это всего лишь одно из мнений, но подобным образом вопрос ранее вроде бы не ставился, и поэтому такое мнение здесь приведено.

3. План, который рассматривают в НАТО

Kiev nella Nato dopo la resa: lo scenario temuto dall'Europa se Trump vince le elezioni

dal nostro corrispondente Claudio Tito

▲ (afp)

Il retroscena. Ufficialmente nessuno ne parla. Ma l'idea di una transazione caldeggiata dagli Usa, in caso di una sconfitta di Biden, è nota a tutti

05 APRILE 2024 ALLE 01:00 — 3 MINUTI DI LETTURA

Этот план тоже никто официально на озвучивал.

О нем стало известно благодаря «сливу» через итальянское издание La Repubblica в публикации «Kiev nella Nato dopo la resa: lo scenario temuto dall'Europa se Trump vince le elezioni» или «Киев в НАТО после капитуляции: сценария, которого опасается Европа в случае победы Трампа на выборах».

Сообщается, что в НАТО неофициально рассматривают сценарий, при котором за Россией останутся захваченные ею территории, а оставшаяся часть Украины вступит в НАТО.

По данным издания, такого сценария на Западе опасаются в случае победы Трампа, которое и называют «капитуляцией Киева».

«Официально об этом никто не говорит. А вот идея сделки, поддержанной США, в случае поражения Байдена известна всем. Территории в обмен на безопасность. То есть отдать оккупированные русскими регионы, но с гарантией немедленного вступления Украины в НАТО. Эта гипотеза официально не обсуждалась на последнем саммите Альянса в Брюсселе», – утверждает издание.

Здесь следует сделать три замечания.

Прежде всего, совершенно не верится, что Москва пойдет на заключение мира в случае, если контролируемая территория Украины вступит в НАТО. К тому же, известно, что в НАТО даже близко нет консенсуса по вопросу вступления Украины в альянс, против чего выступают, как минимум, США и Германия.

Кроме того, повторим, совершенно не верится, что Москва согласится на заключение мира без разоружения контролируемой территории Украины, без эмбарго на поставку в Украину западных вооружений и без уничтожения остатков военпрома Украины.

Наконец, характерно, что планы США и планы НАТО – это уже вроде бы далеко не одно и то же, и это очень плохо, поскольку раскол в НАТО сам по себе является крайне негативным явлением, тем более в такое время, и тем более для Украины с ее многолетними инфантильными «евроатлантическими устремлениями» на фоне развала доставшегося от советских времен военного потенциала, вместо развития и укрепления собственной обороноспособности.

Реальность указанного выше «мирного плана НАТО» была немедленно поставлена под сомнение в западных медиа.

В частности, об этом пишет немецкое издание ***Tagesspiegel*** в публикации «Experten ordnen Nato-Papier ein: Droht der Ukraine eine Teilung wie Deutschland nach 1945?», что можно перевести как «Эксперты исследуют материалы НАТО. Грозит ли Украине раздел, как в Германии после 1945 года».

Здесь под материалами НАТО понимается «слитая» в итальянское издание La Repubblica информация о том, что, опасаясь последствий победы Дональда Трампа, партнеры по НАТО готовы передать Путину оккупированные территории, но эксперты сомневаются в том, что это произойдет, и это указано прямо в подзаголовке публикации.

«Германия после войны рассматривается как образец. В качестве платы за вступление Западной Германии в НАТО в 1955 году восточная часть страны, ГДР, была передана Советскому Союзу с признанием, что она стала частью Варшавского договора, аналога НАТО», – говорится в статье.

Эксперт по безопасности Кристиан Мёллинг полагает, что исключать такой план не следует, но он может быть далеко не единственным сценарием.

«Путин уже сформулировал, какова его цель в этой войне – и с таким разделением он наверняка приблизился бы на шаг ближе к этой цели. Другой вопрос, устроит ли это Россию. Я бы в этом усомнился. Такое решение дало бы Путину больше времени для восстановления своих войск, так же как он это делал после 2014 года. Но это также будет передышкой для Киева и для НАТО, чтобы продолжить оснащение Украины», – считает Мёллинг.

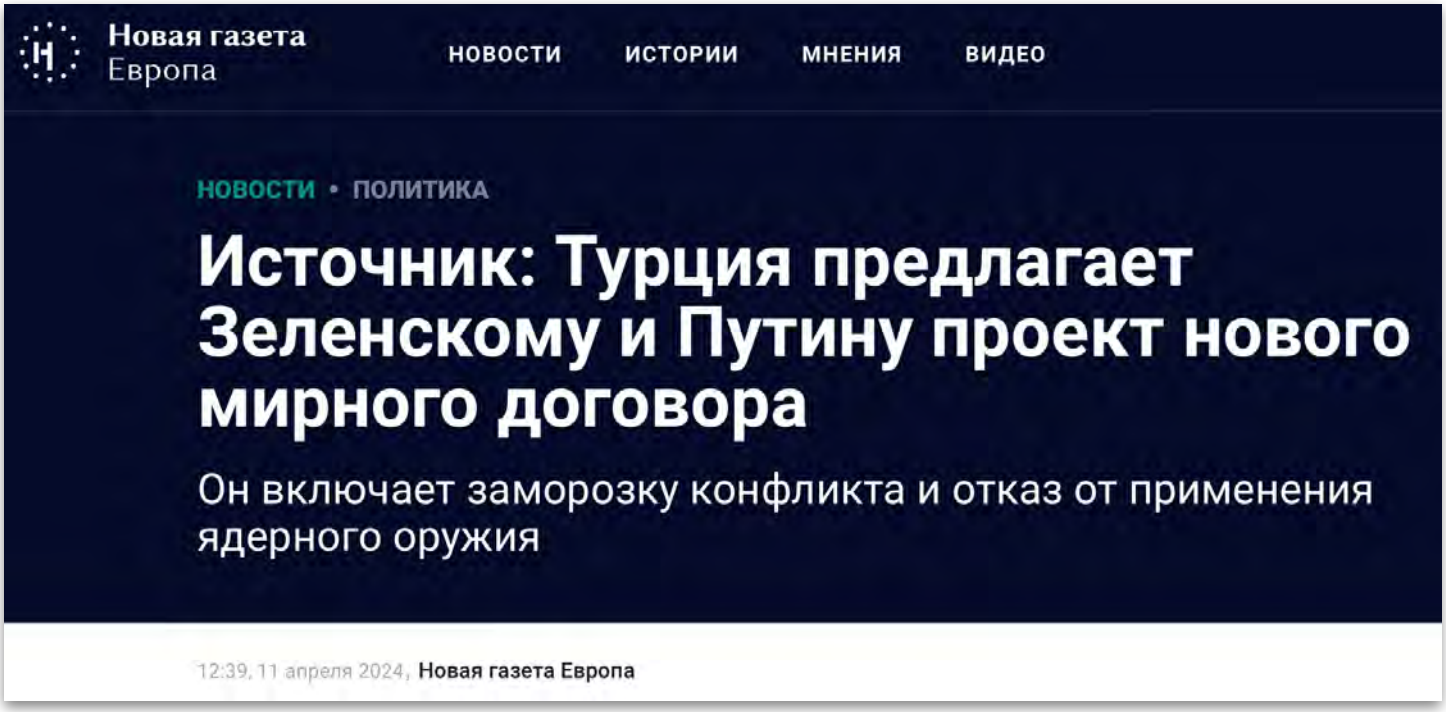
Эксперт по России в Совете по международным отношениям (CFR) в Вашингтоне Лиана Фикс настроена в отношении этого плана еще более скептически. Она не видит признаков того, что Украину примут в НАТО: «По этому поводу нет консенсуса».

По мнению Фикс, нет уверенности, «что США и европейцы будут готовы пойти на риск обычной войны и, в худшем случае, ядерного конфликта, как только часть Украины, которая тогда будет входить в НАТО, снова подвергнется нападению».

А без такой готовности всё обещание помощи, содержащееся в статье 5 Договора о НАТО, будет поставлено под сомнение.

Как уже было сказано выше, подобный сценарий представляется очень сомнительным и в части консенсуса о вступлении Украины в НАТО, и в части согласия Москвы на это. Кроме того, пока что ни Москва, ни Киев не демонстрируют согласие на подобный сценарий.

4. План Эрдогана, за которым может прятаться сам Байден

Этот план со ссылкой на анонимные источники опубликовала оппозиционная

российская «Новая газета» в публикации «Турция предлагает Зеленскому и Путину проект нового мирного договора».

Согласно источнику, познакомившемуся с документом, план продвигается при посредничестве президента Турции Реджепа Эрдогана и является инициативой якобы турецкой стороны.

Источник утверждает, что текст документа в данный момент есть у всех трех сторон, то есть у Турции, России и Украины. Проект основан на документах первых переговоров в Стамбуле, и часть формулировок мая 2022 года вошла в новый текст. Мирную инициативу может поддержать ряд европейских политиков, ее также будут предлагать для поддержки отдельным странам Глобального Юга.

Согласно источнику, **проект договора предполагает:**

1) — Взаимное обязательство США и России о неприменении ни при каких условиях ядерного оружия, а также возобновление договора об ограничении стратегических вооружений (СНВ-3), причем при невозможности одностороннего выхода из него в будущем.

2) — Запрет на вмешательство во внутренние дела другой страны любым способом, который может вызвать дестабилизацию ее правительства.

3) — Замораживание войны по существующей линии фронта.

4) — Обязательства провести в 2040 году референдумы: общеукраинский о внешнеполитическом курсе страны, а также референдумы под международным контролем во всех украинских территориях, аннексированных на момент заморозки войны Россией.

5) — Гарантии внеблокового статуса Украины до 2040 года.

6) — Обмен пленными по формуле «всех на всех».

7) — Россия не возражает против вступления Украины в Евросоюз.

По мнению издания, вероятность принятия этого проекта договора остается невысокой, поскольку это уже минимум девятый проект подобного рода.

Напомним, что **украинская «формула мира», разработанная в 2022 году, включала в себя 10 пунктов**.

Многие из них не совпадают с новым проектом мирного договора. К примеру, в «формуле» есть обязательства вывести российские войска и зафиксировать окончание войны.

Также президент Украины Владимир ***Зеленский*** **в 2023 году называл два основных условиях для мира**:

1) – возврат Украине контроля над всей государственной границей и исключительной экономической зоной в Черном и Азовском морях и Керченском проливе;

2) – вывод российских войск, включая Черноморский флот, со всей территории Украины в пределах границ 1991 года.

Издание направило запросы в украинский, российский и турецкий МИД с просьбой подтвердить или опровергнуть наличие нового проекта мирного договора. На момент написания этого материала об ответах не сообщалось.

Несколько третьестепенных клерков из Офиса Зеленского опровергли существование такого плана, но обсуждать это нет смысла.

По поводу этого плана, если считать, что он реально существует, есть еще одна версия.

Ходят не подтвержденные слухи, что, на самом деле, это может быть план администрации Байдена. Если это допустить, то тогда становится понятным сценарий последнего времени, прежде всего, «героические потуги» с выделением помощи в Конгрессе, каковые потуги никак не удается реализовать из-за противодействия «трамповского» крыла республиканцев, хотя многие «нетрамповские» республиканцы тоже занимают неоднозначную позицию.

Складывается впечатление, что

— резким сокращением поддержки в последние месяцы после провала летнего наступления 2023 года, истощением запасов оружия, в результате чего ВСУ с трудом удерживают фронт, а воздушные удары агрессора разнесли энергосистему Украины – словом, всем этим Украину и лично Зеленского подталкивают к скорейшему заключению мира на любых условиях до выборов в Америке.

Ведь очевидно, что как бы ни нужна была мобилизация нового личного состава, без вооружений ВСУ не сможет противостоять наступлению агрессора, который будет и далее разносить вдребезги инфраструктуру Украины и медленно продвигаться, захватывая все новые и новые территории.

В случае отказа от подписания этого или подобного «мира», встанет вопрос о смене власти в Украине.

— Тем более что проблема о легитимности после мая 2024 года никуда не исчезает.

Правда, возникает вопрос о том,

— кто может прийти на смену нынешней власти и взять на себя ответственность за подписание подобного рода «мирных договоров»,

поскольку такие претенденты пока что не просматриваются, но в эти догадки вдаваться не будем.

В пользу подобной возможности хоть и косвенно, но говорит тот факт, что указанный «план Эрдогана», за которым могут прятаться американцы, является, по сути, планом по воссозданию системы международной безопасности.

Разрушение ранее существовавшей системы было начато разрывом во времена Трампа в 2019 году «горбачевского» договора по ракетам малой и средней дальности (РСМД), о чем говорилось в публикации «Мир ожидает «полный РСМД-ец»?.. На очереди ОСНВ?!».

Финалом развала системы международной безопасности, основы которой были заложены еще Брежневым-Никсоном-Картером в виде договоров 1972 и 1979 годов об ограничении стратегических вооружений (ОСВ), стала приостановка в феврале 2023 года третьего по счету договора между Москвой и Вашингтоном о сокращении и ограничении стратегических наступательных вооружений (ОСНВ-3), подписанного в 2010 году Обамой и Медведевым.

Если указанная версия является реальной, то

— «план Эрдогана» может оказаться предложением Москве глобальной сделки, в которой Украине отводится роль «разменной монеты».

Правда,

— в этой сделке не фигурирует Китай, но для Украины это уже второстепенные подробности.

Для нас важным является то, что этот «мирный план по Украине», как и все другие, является сценарием «планом» за счет Украины, ее территорий, жизней и здоровья ее граждан, перспектив существования страны в будущем вообще.

***

№ 2.652-2

ZN,UA

ГАРАНТИРОВАННЫЙ БЕЗОПАСНОСТНЫЙ САМООБМАН: ЧТО НА САМОМ ДЕЛЕ ОБЕЩАЮТ УКРАИНЕ КЛЮЧЕВЫЕ ПАРТНЕРЫ

2024-01-26

Алена Гетьманчук

Учредитель и директор Центра "Новая Европа"

Итак, президент Владимир ***Зеленский*** (не говоря уже о главе его офиса Андрее ***Ермаке***) и дальше публично настаивает на том, что Украина договаривается с рядом стран-партнеров именно о **гарантиях безопасности**. Что именно гарантии безопасности зафиксированы в соглашении с Британией и именно такой документ готовится к подписанию, очевидно, не менее пафосному, с Францией. И Польша, как мы услышали из уст президента (не премьера Туска, что показательно) присоединилась к Вильнюсской декларации именно о гарантиях безопасности.

Попробуем разобраться подробнее, откуда такая настойчивость в определении гарантиями безопасности того, что ими по сути не является, и почему она опасна. А также очертить, на что следует обратить особое внимание в этих документах.

1. Почему нельзя называть их «гарантиями безопасности»

Когда-то несколько украинских дипломатов и политиков убеждали меня, что они действительно долгое время считали, будто в Будапештском меморандуме Украине были предоставлены «гарантии безопасности». Но на самом деле не понимали разницы между гарантиями и уверениями (недаром же в украинской версии документа фигурировало именно слово «гарантии»), а партнеры якобы нам эти подробности на должном уровне не объясняли, опыта таких переговоров не было и т.п. Наиболее радикальные из моих собеседников вообще утверждали, что «американцы нас просто обманули». Действительно ли никто этих тонкостей не понимал или проблема на самом деле была в непрофессиональности либо банальном несовершенстве знания английского языка, история рассудит, но **американская сторона точно сделала выводы из этой истории**.

Теперь все очень честно и четко: именно американцы сразу расставили все точки над і:

1) — **ни одного употребления слова «гарантии» в теме безопасности быть не должно**.

Вместо этого

> 2) — предложили называть это **обязательствами в сфере безопасности**, понимая токсичность слова **«заверение»** в Украине. (Жаль только, что не объяснили это британским партнерам которые — и это не только Риши Сунак — до сих пор иногда употребляют именно этот термин.)

То есть

> 3) — **формулировка «обязательства в сфере безопасности» появилась как замена слова «заверение», а не «гарантии»,** что показательно и автоматически наталкивает на параллели с Будапештским меморандумом, который, нравится нам это или нет, служит и будет служить отправной точкой в вопросе международных гарантий безопасности.

Да, **законодательного определения «гарантий безопасности» как такового в США нет, но политическое толкование крайне четкое независимо от администрации: готовность пойти на войну, защищая ту или иную страну.**

Условно говоря, тем, кто запутался, где речь идет о гарантиях безопасности, а где нет, **стоит ответить на тестовый вопрос:**

> **— обязательства, которые берет на себя та или иная страна, обязывают ее защищать Украину или просто помогать ей защититься самой?**

И обязывают в **юридическом** смысле или просто **политически**? Очевидно, что соглашения предусматривают именно второе, причем по обоим вопросам.

Однако такое впечатление, что мы сами «обманываться рады» — называть «гарантиями безопасности» то, что в лучшем случае определили как **«обязательства в сфере безопасности»**.

В лучшем, потому что даже конкретные обязательства — скажем, долгосрочные финансовые — предоставить весьма сложно.

> — Соглашение с Британией это подтверждает — удалось зафиксировать помощь только на год из предусмотренных соглашением десяти, а не по аналогии с Меморандумом о взаимопонимании между США и Израилем, где суммы помощи определялись на 10 лет (в последнем из них от 2016 года речь шла о 38 млрд долл).

Здесь важно подчеркнуть: вопрос не в соглашениях, в них **«впихнули все, что можно было впихнуть на этом этапе и при нынешних условиях»**, и нужно отдать должное тем, кто с украинской стороны вел переговоры.

И вопрос не в том, что в тексте соглашений нет словосочетания «гарантии безопасности». Его нет и в соглашениях между США и Японией и Южной Кореей, которые как раз предусматривают эти гарантии безопасности.

Проблема в том, что президент (не говоря уже о главе его офиса) настойчиво утверждает, что эти гарантии безопасности есть.

Вместе с тем как к «образцовому» соглашению в сфере безопасности президент апеллирует не к соглашению США с Южной Кореей, а к договоренностям с Израилем.

То есть,

> — на высшем уровне и дальше происходит какое-то непонятное увлечение израильской моделью, которая, честно говоря, проявила себя не наилучшим образом, потому что помощь Израилю в критический момент застряла в Конгрессе одновременно с помощью Украине.

Не вижу вообще проблемы **обязательства в сфере безопасности честно называть именно обязательствами в сфере безопасности**, как об этом было договорено с американской стороной. В наше время любые зафиксированные на бумаге долгосрочные обязательства партнеров, особенно в сфере безопасности, звучат не менее мощно и обнадеживающе, чем то, что мы сами определили как гарантии безопасности, из-за законодательного пробела, который четко определял бы такие гарантии в тех же США.

Почему так происходит?

Возможно, потому, что украинское руководство, которое в последние годы неоднократно бросало вызов устойчивым дипломатическим форматам и формулировкам, решило покреативить и в определении того, что является гарантиями безопасности, а что нет, навязывая именно украинское видение.

Кое-кто спросит: а почему действительно именно американцы должны определять, что является гарантиями безопасности, а что нет? Дескать, первое же соглашение подписано не с ними, а с британцами. А в отдельных европейских столицах не особо возражают, чтобы в Киеве это называли именно гарантиями. Есть весомые основания считать, что хотя первое соглашение в сфере безопасности было подписано с Британией, однако страной, которая на самом деле определяет рамку в вопросе не только Вильнюсской декларации, но и наращивания ее конкретными документами, устанавливает потолок амбиций, если хотите, остаются Соединенные Штаты. **Британия, Франция и другие страны заходят настолько далеко, насколько им дают на это мандат США.** Именно американцы установили рамку не только в отношении терминологии («обязательства в сфере безопасности»), но и в отношении статуса документов — **политический, а не**

юридический. Да и все ныне эффективные модели в сфере безопасности в мире так или иначе завязаны на Соединенных Штатах. Возможно, со временем и европейские страны смогут брать на себя лидерство и самостоятельно предоставлять гарантии, решать, куда и как направлять войска без «зеленого света» США. Однако сейчас это не так —— **доминирует именно американское определение и понимание гарантий безопасности.**

Но,

> — наиболее вероятным объяснением жесткой привязки в дискурсе высшего руководства именно к гарантиям безопасности из тех, что мне приходилось слышать в разных властных кабинетах, выглядит то, что, по результатам специально проведенных фокус-групп, украинцы положительно воспринимают как что-то действительно серьезное лишь термин «гарантии безопасности».

Если это действительно так, тогда гарантии безопасности — это уже вообще **не о реальной безопасности, а о реальных голосах избирателей**.

Стратегия так себе,

> **— она может сработать лишь в случае, если за время пребывания Зеленского на должности не произойдет новая волна агрессии со стороны РФ, и украинцы не убедятся, что реальных гарантий безопасности у нас опять нет.**

Списать на «нас снова обманули» уже не получится, официальный Киев сам определил, что это гарантии безопасности.

Так, возможно,

> **— лучше уже сейчас начать говорить именно об обязательствах в сфере безопасности или, по крайней мере, о гарантии поддержки, если кому-то так хочется именно гарантировать что-то?**

2. А зачем тогда НАТО?

Настойчивость, с которой **обязательства партнеров о поддержке в сфере безопасности** президент Украины называет **«гарантиями безопасности»**, опасна не только потому, что

> 1) — вводит в заблуждение часть общества, будто у нас наконец-то появились настоящие гарантии безопасности.

Опасность этой истории также в том, что

> 2) — она **ставит под сомнение целесообразность нашего движения в НАТО**.

Ведь в момент подписания ряда таких соглашений может возникнуть вопрос: а зачем нам НАТО, если у нас есть уже целая куча гарантий безопасности от других стран?

То есть,

> 3) — **девальвируя и размывая понятие «гарантий безопасности», Киев тем самым ослабляет нашу позицию по движению в Альянс.**

Хотя **вполне может быть, что даже**

> 4) — **постепенное вхождение в НАТО (приглашение для всей Украины, статья 5 только для подконтрольной части) могло бы обеспечить больший уровень безопасности, чем соглашения «в сфере безопасности».**

Если кто-то и должен быть заинтересован в позиционировании соглашений как «гарантий безопасности», то это именно те, кто скептически настроен в отношении вхождения Украины в Альянс.

Дескать, **так гарантии у вас уже есть, зачем вам НАТО?**

Мне уже приходилось слышать такие упреки от некоторых собеседников, в частности и официальных, из стран — членов НАТО в ответ на вопросы, касающиеся повестки дня Вашингтонского саммита Альянса.

В ответ на упрек, что на самом деле соглашения это не совсем о гарантиях, они добавляют, что полноценными гарантиями безопасности их считает глава офиса президента Украины и сам президент, почему они должны им не верить?

> 1) — Так или иначе, позиционируя соглашения, которые готовятся как соглашения о гарантиях безопасности,
>
> 2) — Киев по сути подыгрывает странам, которые хотят продать документ как результат Вашингтонского саммита НАТО относительно Украины.

И даже планируют подписание ближе именно к этому событию, если не в дни саммита. Здесь нужно отдать должное странам, которые готовы были начать процесс подписания уже сейчас, за полгода до саммита, — в частности Британии и Франции, которая, по некоторой информации, даже хотела быть первой в подписании.

Вместе с тем

> 3) — **позиционировать соглашения, которые, кстати, западные партнеры и дальше между собой чаще называют меморандумами,**

как некий переходной этап к членству в НАТО, своеобразный мост, тоже не следует.

На самом деле Украина находится и, к сожалению, еще в течение длительного времени может находиться в такой ситуации, когда нужно говорить не о мостах, а о наличии нескольких параллельных автодорог. Вдобавок к основному пути, скоростному автобану, коим является путь к членству в НАТО, должна быть параллельная дорога, по которой можно продвинуться к цели, если вдруг на автобане ремонт или какое-то серьезное ДТП.

Двусторонние соглашения — особенно в случае их усиления — могут быть такой объездной дорогой и быть полезными даже после членства Украины в НАТО (то, что мы в Центре «Новая Европа» называем моделью «НАТО плюс»).

Тем более что с потенциальным приходом в Белый дом Дональда Трампа есть риск того, что каждое обязательство в сфере безопасности США будут переподтверждать отдельным соглашением, документом. Не исключено, что даже если соглашение в сфере безопасности подпишут в ближайшие полгода, до выборов в США, то в случае победы Трампа его придется переподписать.

3. Как можно усилить остальные соглашения уже сейчас?

В первую очередь нарастить элементы стратегической неопределенности вроде той, которая, скажем, есть в соглашении между США и Тайванем (Taiwan Relations Act). Отчасти это нашло место в нашем соглашении в сфере безопасности с Британией. А именно в пункте 4 части 8, где несколько завуалированно, но все же речь идет о **возможности изменить положения этого соглашения**. Также есть полезный опыт пересмотра соглашений в сфере безопасности Японии с США — первый документ был подписан в 1951 году с очень размытыми обязательствами в сфере безопасности, но в пересмотренном и подписанном в 1960 году соглашение уже есть очень четкие обязательства относительно защиты Токио в случае агрессии **с использованием американских войск**. Именно поэтому в соглашения, которые еще не финализированы, есть смысл **заложить более четкие элементы стратегической неопределенности и предусмотреть закрытые приложения.** Это нужно, чтобы Путин действительно не понимал, какой будет реакция той или иной страны на новый виток эскалации с российской стороны. Конечно, для усиления стратегической неопределенности нужны не только формулировки, но и соответствующая коммуникация западных лидеров без мантры о том, что американский (или немецкий) военный никогда не будет воевать в Украине или за Украину. Однако в любом случае это будет работать лучше, чем самовнушение о гарантиях безопасности.

***

Звернення Президента України до учасників саміту «Групи двадцяти»

Україна завжди була лідером миротворчих зусиль; якщо Росія хоче закінчити цю війну, хай доведе це діями – виступ Президента України на саміті «Групи двадцяти»

15 листопада 2022 року - 07:31

Шановний пане Президенте Відодо!

Дорогі колеги! Світова більшість, яка з нами!

Я звертаюся до вас зараз українською мовою, але в кожного з вас на столі є наші пропозиції вашою мовою. Це прояв поваги до вас.

Щойно я повернувся до нашої столиці. Повернувся з міста Херсона.

Херсон – це одне з найважливіших міст півдня нашої країни і єдиний обласний центр, який Росії вдалося захопити після 24 лютого. І ось Херсон уже вільний.

Що це означає? Ця визвольна операція наших сил оборони є для України аналогією до багатьох битв минулого, які були переломними моментами у війнах. Вони символізували такі зміни, після яких люди вже знали, чия буде перемога, хоча ще й доводилося воювати заради неї. Це як, наприклад, D-Day – висадка союзників у Нормандії. Вона ще не була крапкою в боротьбі проти зла, але вже визначала увесь подальший перебіг подій. Саме це ми відчуваємо зараз. Зараз, коли Херсон вільний.

Щоб звільнити всю нашу землю від рашистів, нам доведеться воювати ще деякий час... Воювати! Але якщо перемога все одно буде за нами, і ми в цьому впевнені, то хіба не варто спробувати реалізувати нашу формулу миру, щоб усе ж зберегти тисячі життів і вберегти світ від нових дестабілізацій?

Ось чому я хочу представити **наше бачення шляху до миру – як його реально досягти**. **І не тільки для нас, а й для всіх вас, ваших союзників і партнерів.**

У своєму виступі у вересні цього року на сесії Генеральної Асамблеї ООН я представив *українську формулу миру*. Формулу миру для світу.

Якраз тоді, коли світ сподівався на відновлення після ударів пандемії, російська війна спровокувала цілу серію нових глобальних ударів. Це треба зупиняти!

Є набір рішень, які потрібно реалізувати. І я хочу, щоб розмова про це була публічною, а не залаштунковою. Я хочу, щоб це обговорювалося конкретно, а не широкими мазками. Можливо, я заберу для цього трохи більше часу, ніж передбачено регламентом. Але питання миру цього варте.

Я хочу, щоб ця агресивна російська війна закінчилася справедливо й на основі Статуту ООН і міжнародного права, а не «абияк» – за влучним формулюванням пана Генерального секретаря ООН Антоніу Гутерріша.

Не варто пропонувати Україні компроміси із совістю, суверенітетом, територією та незалежністю. Ми поважаємо правила, і ми – люди слова. Україна завжди була лідером миротворчих зусиль, і світ це бачив. І якщо Росія каже, що нібито хоче закінчити цю війну, хай доведе це діями.

Очевидно, що словам Росії довіряти неможливо, і не буде жодних «Мінськів – 3», які Росія порушить одразу ж після укладення.

Якщо ж відповідних дій для відновлення миру не буде, то це означає, що Росія просто хоче вкотре обманути всіх вас, обманути світ і заморозити війну якраз тоді, коли її поразки стали особливо відчутними.

Ми не дамо Росії перечекати, наростити сили, а потім розпочати нову серію терору та глобальної дестабілізації. Впевнений, що саме зараз треба й можна зупинити руйнівну російську війну.

***

За словами Зеленського, єдиний шлях до справжнього миру — ***«повний демонтаж російської агресії»***, формулу якого з 10 пунктів він *представив на саміті G20*.

Ця формула виглядає наступним чином

1. Радіаційна та ядерна безпека;
2. Продовольча безпека;
3. Енергетична безпека;
4. Звільнення всіх полонених і депортованих;
5. Виконання Статуту ООН і відновлення територіальної цілісності України та світового порядку;
6. Виведення російських військ і припинення бойових дій;
7. Повернення справедливості, тобто трибунал для винних в агресії та компенсація збитків;
8. Протидія екоциду;
9. Гарантії безпеки для України, щоб не допустити ескалації;
10. Фіксація закінчення війни.

Отже, пропозиції України

1) Перше – радіаційна та ядерна безпека

Ніхто не має права шантажувати світ радіаційною катастрофою. Це аксіома.

Але на очах у всього світу Росія перетворила нашу Запорізьку атомну станцію на радіаційну бомбу, яка може вибухнути будь-якої миті. Куди ж піде радіаційна хмара? Можливо, на територію ЄС. Можливо, в Туреччину. Можливо, на Близький Схід. Я вважаю злочинною навіть гіпотетичну можливість такого сценарію!

Радіаційна безпека має бути відновлена. МАГАТЕ вже надала відповідні рекомендації, підтверджуючи всі ті ризики, про які ми неодноразово говорили. Тож Росія повинна негайно вивести з території Запорізької АЕС усіх своїх бойовиків. Станція має бути негайно передана під контроль МАГАТЕ та українського персоналу. Має бути негайно відновлене нормальне підключення станції до енергомережі, щоб ніщо не загрожувало стабільності реакторів.

Ми запропонували направити місії МАГАТЕ на всі українські атомні станції – їх чотири, загалом 15 атомних блоків. Плюс Чорнобильська станція, яка зупинена й законсервована. Такі місії можуть верифікувати, що справді припинена будь-яка ворожа активність проти українських атомних об’єктів.

Чи довго реалізовувати це? Росія може вже завтра розпочати демілітаризацію Запорізької АЕС, якщо справді готова відновити порушену нею радіаційну безпеку.

Те саме стосується божевільних погроз ядерною зброєю, до яких вдаються російські посадовці. Немає й не може бути жодних виправдань ядерному шантажу. І я дякую вам, шановні G19, за те, що ви це чітко підтверджуєте. Але, будь ласка, застосуйте всю вашу міць, щоб змусити Росію відмовитися від будь-яких погроз ядерною зброєю. Підставою для таких зусиль може бути Будапештський меморандум і відповідні можливості держав-підписантів.

2) Другий виклик – продовольча безпека

Завдяки потужній участі ООН, Туреччини та інших партнерів ми показали, як співпраця кількох може повернути продовольчу безпеку багатьом. Я вважаю, що наша експортна зернова ініціатива заслуговує на безстрокове подовження, незалежно від того, коли закінчиться війна. Право на їжу – це фундаментальне право кожної людини у світі.

Україна з липня експортувала понад 10 мільйонів тонн продовольства морським шляхом. Можемо наростити експорт ще на мільйони тонн щомісячно. Для цього я пропоную розширити експортну зернову ініціативу на інші наші порти, зокрема на порти Миколаєва та Ольвія у Миколаївській області.

Також закликаю всі країни, зокрема ваші країни, шановні лідери G19, приєднатися до нашої ініціативи з допомоги продовольством найбіднішим. Ця ініціатива – Grain From Ukraine – уже нами започаткована. І перше судно Nord Vind виходить у Ефіопію. На борту 27 тисяч тонн пшениці. Це обсяг продовольства для майже 100 тисяч людей на рік. Може бути багато таких суден з України, а отже, багато людей у бідних країнах, які врятовані від голоду.

Україна може експортувати цьогоріч 45 мільйонів тонн продовольства. І хай суттєва частина буде спрямована тим, хто страждає найбільше.

Що конкретно ми пропонуємо? Кожна країна може долучитися з конкретним внеском і стати співтворцем перемоги над голодом і продовольчою кризою.

3) Третє – енергетична безпека

Усі ви бачите, на що спрямований зараз російський терор. Це намагання перетворити холод на зброю. На зброю проти мільйонів людей.

Ударами російських ракет та іранських дронів, які використовують окупанти, зруйновано близько 40% нашої енергоінфраструктури. Щотижнево Росія підриває наші електростанції, трансформатори, лінії постачання електрики. Супутня мета цього терору – не дати експортувати нашу електрику сусіднім

країнам, що могло б значно допомогти їм стабілізувати енергетичну ситуацію та зменшити ціни для споживачів.

Росія зацікавлена в енергокризі. А ми ж усі маємо бути зацікавлені в припиненні терору.

Я дякую всім нашим партнерам, які вже допомогли Україні з постачанням систем ППО і ПРО. Це дає нам змогу збивати частину російських ракет та іранських дронів. Але маємо повністю захистити наше небо. Я прошу вас нарощувати відповідну допомогу!

Ми вже запропонували направити місію експертів ООН на об'єкти критичної енергетичної інфраструктури України для оцінки руйнувань і потреб у відновленні, а також з метою запобігання їх подальшому знищенню. Треба прискорити відправку цієї місії! Це буде конкретний внесок міжнародної спільноти у стабілізацію енергоситуації в Україні та Європі, а отже, і на глобальному енергоринку.

Втім, незалежно від рішень світу, Росія може в будь-який день відмовитися від ударів по українській енергогенерації та по об'єктах, що задіяні в постачанні води й тепла людям. Хай Росія доведе такою своєю відмовою від терору, що справді зацікавлена в поверненні миру.

Маємо зробити й фундаментальний крок для того, щоб енергоресурси більше не використовувалися як зброя. Треба запровадити обмеження ціни на російські енергоресурси.

Якщо Росія намагається позбавити Україну, Європу та всіх споживачів енергії у світі передбачуваності й стабільності цін, відповіддю на це має бути примусове обмеження експортних цін для Росії. Щоб експорт був не вищий собівартості. Це чесно. Якщо забираєш ти, світ має право забрати в тебе.

тебе.

4) Четвертий виклик – звільнення всіх полонених і депортованих

Тисячі наших людей – військових і цивільних – у російському полоні. Їх піддають жорстоким тортурам – це масове знущання!

Крім того, ми поіменно знаємо майже 11 тисяч дітей, які були силою депортовані в Росію. Їх розлучають із батьками, знаючи, що в них є родини. А крім цих дітей, є десятки тисяч тих, хто був примусово вивезений і про яких ми знаємо лише опосередковано. Серед них є й діти, чиї батьки були вбиті російськими ударами, а тепер їх утримують у державі-вбивці.

Додайте до цього ще сотні тисяч депортованих дорослих, і ви побачите, яку гуманітарну катастрофу спричинила російська війна.

Додайте ще політв'язнів – українських громадян, яких утримують у Росії та на тимчасово окупованій території, зокрема в Криму.

Маємо звільнити всіх цих людей!

Я хочу зазначити, що ми не знайшли підтримки в Міжнародному комітеті Червоного Хреста. Ми не бачимо, що вони повною мірою борються за доступ до таборів, де утримують українських полонених і політв'язнів, або що вони допомагають шукати депортованих українців. І таке самоусунення – це самознищення Червоного Хреста як організації, яку колись поважали.

Ми не можемо чекати. Тож, маємо об'єднатися заради єдиної реалістичної моделі звільнення полонених – «всіх на всіх». А також заради звільнення всіх дітей і дорослих, які були депортовані в Росію.

Я дякую партнерам за їхні зусилля, які дали змогу звільнити багатьох українців та іноземних громадян, які були захоплені в російський полон. І хай це ваше лідерство та щире серце інших лідерів, які присутні зараз, допоможуть звільнити й інших українців.

5) П'яте – виконання Статуту ООН і відновлення територіальної цілісності України та світового порядку

Друга стаття Статуту ООН дуже чітко все визначає. Все, що порушила Росія цією війною. Тож маємо відновити силу міжнародного права. І без будь-яких компромісів з агресором. Бо Статут ООН не може діяти якось частково, вибірково чи «за бажанням».

Росія повинна підтвердити територіальну цілісність України в межах відповідних резолюцій Генеральної Асамблеї ООН і відповідного масиву договірно-правових документів. Це абсолютно конкретно.

6) Шостий виклик – виведення російських військ і припинення бойових дій

Є чітке розуміння, як це забезпечити. Росія має вивести всі свої війська та збройні формування з території України. Має бути відновлений контроль України над усіма ділянками нашого державного кордону з Росією. Саме це матиме наслідком реальне й повне припинення бойових дій.

Кожен день зволікання з цим означає нові смерті українців, нові загрози для світу й шалене зростання збитків через продовження російської агресії – збитків для всіх у світі.

7) Сьоме – справедливість

Це те, що провокує чи не найбільші емоції. Коли ми звільняємо нашу землю, всюди бачимо одне: Росія залишає по собі катівні та масові поховання вбитих людей.

Так було в Бучі та інших містах півночі країни після окупації. Так було у Харківській області. Те саме ми бачимо зараз і на Херсонщині.

Станом на сьогодні ми маємо повну інформацію щодо 430 дітей, убитих російськими ударами. Тільки дітей! І тільки тих, про кого ми точно все знаємо. А скільки масових поховань на тій території, яка ще досі залишається під контролем Росії? Що ми побачимо в Маріуполі?

Ось чому світ має визнати спеціальний трибунал щодо злочину агресії Росії проти України та створення міжнародного механізму для відшкодування всіх збитків, завданих цією війною. Відшкодування за рахунок російських активів, бо саме агресор повинен зробити все, щоб відновити порушену ним справедливість.

Уже є запропонована нами резолюція Генасамблеї ООН щодо міжнародного механізму компенсації за збитки, спричинені російською війною. Вона проголосована. Ми просимо її застосовувати.

Готуємо й другу резолюцію – щодо спецтрибуналу. Прошу вас приєднуватись і підтримати її. Бо немає такого народу на землі, який не цінув справедливість.

8) Восьмий виклик – це екоцид, потреба негайного захисту природи

Мільйони гектарів лісу спалені обстрілами. Майже 200 тисяч гектарів нашої землі забруднені мінами й снарядами, які не розірвалися. Десятки вугільних шахт затоплені, зокрема й шахта, у якій у 1979 році був здійснений підземний ядерний вибух… Це шахта «Юнком» у Донецькій області. Вона на окупованій Росією території. Затоплена вже кілька років саме через окупантів. Хоча всім у Москві відомо, яка це загроза не тільки для річок на Донеччині, а й для Азовського моря, а отже, для Чорноморського басейну. Лише деокупація нашої території може створити умови, щоб зняти цю загрозу.

Неможливо точно порахувати обсяг забруднення атмосфери від спалених нафтобаз та інших пожеж... А ще – підірвані споруди, спалені хімічні підприємства, безліч поховань убитих тварин.

Просто уявіть це: унаслідок російської агресії загинули 6 мільйонів свійських тварин. 6 мільйонів! Це офіційні дані. Знищено щонайменше 50 тисяч дельфінів у Чорному морі. Тисячі гектарів ґрунту забруднено шкідливими речовинами. Більшість із них – це родючі ґрунти. Були родючі ґрунти.

Минулого тижня на кліматичному саміті у Єгипті я запропонував створити платформу для оцінки збитків довкіллю від війни. Маємо це реалізувати.

Маємо знайти й спільні відповіді на всі екологічні загрози, створені війною. Без цього не буде повернення до нормального, стабільного життя, і відлуння війни ще довго зберігатиметься – у вибухах мін, які забиратимуть життя дітей і дорослих, у забрудненні води, ґрунтів та атмосфери.

Я дякую всім країнам, які вже допомагають нам із розмінуванням. Потрібне термінове нарощування кількості такої техніки та фахівців для цього.

Потрібні також кошти й технології для відновлення очисних споруд.

Це все не просто українська проблема. Це виклик для усього світу.

9) Наступне, дев'яте, – недопущення ескалації

Ризик, який є й буде постійно, поки наша безпека не буде гарантована належним чином.

Україна не є членом будь-якого з альянсів. І ця російська війна змогла розпочатися якраз тому, що Україна залишалась у «сірій зоні» – між євроатлантичним світом і російським імперіалізмом. Зараз у нас теж поки немає жодних гарантій безпеки. Тож як не допустити повторення такої агресії Росії проти нас?

Ми потребуємо дієвих гарантій безпеки. Тому підготували проект договору Kyiv Security Compact і вже запропонували його партнерам. Тож маємо провести міжнародну конференцію для фіксації ключових елементів повоєнної безпекової архітектури в євроатлантичному просторі, включно з гарантіями для України.

Головним результатом конференції має стати підписання Kyiv Security Compact.

Ми можемо зробити це в будь-який час – уже навіть цього року. І ми повинні це зробити.

10) І десятий пункт – фіксація закінчення війни

Коли всі антивоєнні кроки будуть реалізовані, коли безпека й справедливість почнуть відновлюватися, сторони мають підписати документ про фіксацію закінчення війни.

Я підкреслюю:

> — кожен із цих викликів на шляху до миру не може забрати багато часу. Максимум місяць на один пункт. Для деяких достатньо днів.

Ми вже маємо позитивний досвід експортної зернової ініціативи. Як вона працює?

Є ООН і дві сторони домовленостей: з одного боку – Україна, Туреччина та ООН, а з іншого боку – Росія, Туреччина та ООН.

Подібно до цього може спрацювати виконання кожного з озвучених мною зараз пунктів, де сторонами можуть бути різні держави, які готові взяти на себе лідерство в тому чи іншому рішенні.

Іще раз

1) радіаційна і ядерна безпека,
2) продовольча безпека,
3) енергетична безпека,
4) звільнення всіх полонених і депортованих,
5) виконання Статуту ООН і 6) відновлення територіальної цілісності України та
7) світового порядку,
8) виведення російських військ і
9) припинення бойових дій,
10) повернення справедливості,
11) протидія екоциду,
12) недопущення ескалації та останнє –
13) фіксація закінчення війни.

Шановні лідери!

Я окреслив напрями, за якими кожен із вас може обрати для себе, як стати співтворцем миру.

Будь ласка, **оберіть свій напрям для лідерства**, і разом ми точно реалізуємо формулу миру.

Що це дасть? Це порятунок тисяч життів. Це відновлення сили міжнародного права. Це оновлення архітектури безпеки. **Це повернення глобальної стабільності, без якої страждають усі у світі.** І це сенс – сенс того, для чого співпрацюють сумлінні країни світу.

Мир – це глобальна цінність. Те, що важливо для кожної людини на землі.

Впевнений, і для кожного з вас, лідерів G19. **Я окреслив конкретні чіткі рішення. Їх можна реалізувати. Швидко. Вони дієві.**

І якщо Росія буде пручатися нашій формулі миру, ви побачите, що вона хоче лише війни.

Україна вдячна всім у світі, хто допомагає нам захищати свободу й повертати мир!

Хай наші спільні зусилля увінчаються успіхом якнайшвидше і будуть відображені в тому, які висновки зробить цей саміт.

Дякую вам за запрошення!

Слава Україні!

***

№ 2.653

Корупційна історія Сольського (це вам чисто для розуміння того, наскільки укорінена у нас була корупція)

2024-04-23

Ніколов

На початку 2000-х років Андрій ***Богдан*** починав кар’єру юриста у фірмі «Пукшин і партнери». Власник цієї фірми Ігор ***Пукшин*** у 2006 році став замголови Секретаріату президента ***Ющенка***.

В 2007 році Богдан балотувався до парламенту по списку ющенківського блоку, але не пройшов, і став заммініcтра юстиції. І одночасно став ще й помічником нардепа Андрія ***Портнова***

> — уявляєте вплив Портнова, який тоді з Тимошенко малював кабальний газовий контракт з Путєним, а заммініcтра юстиції був його безкоштовним помічником?.

Також ***Пукшин*** став власником «***Українського аграрного холдингу***», де його молодшим партнером був львівський юрист Микола ***Сольський***.

При ***Януковичу*** ***Богдан*** став антикорупційним уповноваженим в уряді ***Азарова***

— оце так школа антикору, да? Всі нюанси схематозу освоїв.

При ***Порошенку*** ***Богдан*** хотів стати нардепом від блоку Порошенка, але не вдалось.

Але дещо інше вдалось у Сольського…

Як з'ясувало НАБУ https://t.me/nab_ukraine/2500,

— у 2017 році Сольський організував угрупування з чиновниками ***Держгеокадастру*** та так званими «кураторами» (їхні прізвища наразі не розголошуються). Ці члени знищили документи, якими посвідчувалось право користування землею на Сумщині. Ці 2,5 тисяч гектарів вартістю 291 млн грн (це ще при тому курсі 26) миттєво були визнані «самовільно зайнятими» цими державними підприємствами. А відтак їх тут же забрали і передали заздалегідь визначеним громадянам під виглядом реалізації їх права на безкоштовну землю.

При цьому, умовою отримання землі у власність було підписання договору про її передачу в оренду приватному агрохолдингу ще до моменту отримання самої землі.

Вдалось хоча б зупинити крадіжку ще двох тисяч гектарів на Сумщині на користь такої собі «Агрофірми Довіра 2008» з групи Сергія Калашника.

НАБУ у 2019 році відкрило кримінальне провадження,

і в його рамках ту землю хоча б арештували https://reyestr.court.gov.ua/Review/118139481

— Але як вже говорилось, 2,5 тисячі гектарів з офіційною оцінкою понад 10 мільйонів доларів – тю-тю.

Але ніщо не змогло зупинити пацанів на шляху к успєху…

Андрій ***Богдан*** у 2019 році став головою Офіса президента ***Зеленського***.

А ***Сольський*** став нардепом від «Слуги народу» та очолив у парламенті аграрний комітет (а який же ще).

По ходу ***Богдан*** і ***Сольський*** у 2019 році знатно затусили в Сен-Тропе на свадьбі смотрящего по Мінюсту Андрія ***Довбенка***.

1) — І навіть коли ***Єрмак*** з’їв ***Богдана*** кар'єра ***Сольського*** не обірвалась.

2) — Під час вторгнення він виторгував собі крісло аграрного міністра (а якого ж ще).

В общім, здавалося б, жизнь удалась…

Але.

Спочатку НАБУ влупило кримінал по ***Довбенку*** за корупцію в Мінюсті.

1) — На той момент він давно втік в Лондон, і звідти рішакав рішашки в Україні.

2) — Злі язики кажуть, що це саме його фунт британського походження ***Демірау*** тримав доляху Довбенка у онлайн-казино «***Космолот***», яку у нього нещодавно намагались віджати «якісь» силовики з України.

Не віджали тільки тому, що

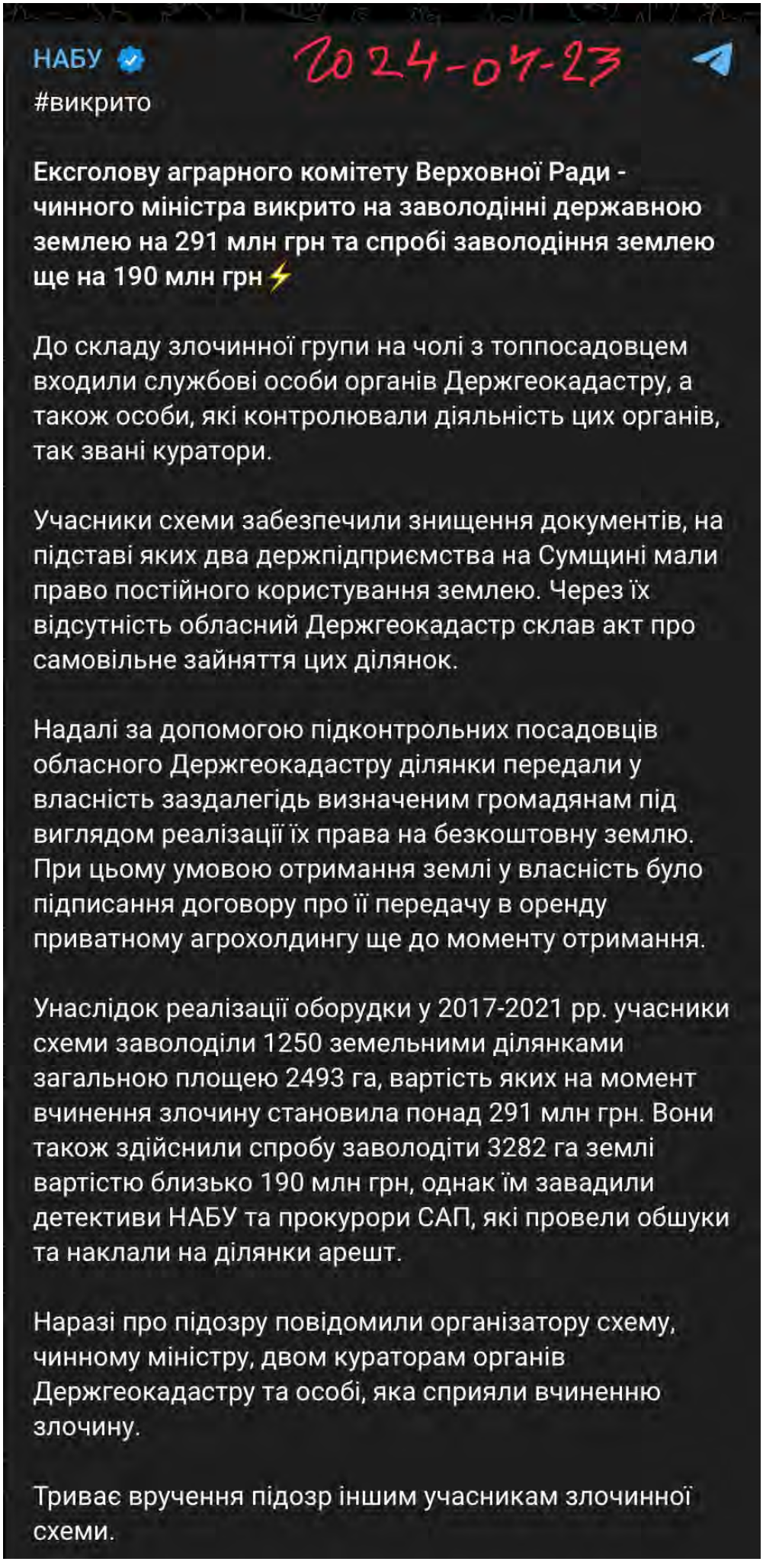
3) — Демірау зняв вимогателів на відео і віддав файл «службам безпеки в Європі і Вашингтоні».

https://www.facebook.com/yuurii.nikolov/posts/pfbid026uiZsrMUK67hxgpL96H7xcqwFS31Pn6Tu2ENgtAUVNSbeb1kbLsXjbBxdUbgSMTEl

А потім прийшло 23 квітня 2024 року.

В цей день планували чистки в уряді, і одною з жертв нібито мав стати Сольський. Однак в останній момент чистки вирішили перенести на травень.

—А ***НАБУ*** влупило підозру ***Сольському*** і подєльнікам за крадіжки землі у 2017-2021 роках.

Ще раз для розуміння.

1) — Сольський почав займатись тирінгом ще у часи Порошенка.

2) — А початок покарання прийшов тільки на кінець п’ятого року правління Зеленського. Приємно, що весна нарешті прийшла.

Подивимось як саджати будуть))))

***

№ 2.654

Основні теми доби 19.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ На лінії фронту за добу сталися 86 бойових зіткнень. За даними сервісу DeepState Live Map, армія РФ і далі веде наступ на Покровськ уздовж залізничної гілки з Авдіївки, ЗСУ відступили із с. Очеретиного. Російські ЗМІ повідомили про захоплення Новомихайлівки на південь від Донецька, хоча український Генштаб стверджує, що підрозділи все ще тримають околицю села. Запеклі бої точаться в напрямках на Лиман, Сіверськ, на околицях Часового Яру, на північний захід від Авдіївки, на північній околиці Донецька – у Красногорівці, а також у с. Роботиному на Запоріжжі.

Російська авіація зруйнувала телевежу в Харкові ракетою Х-59. Ще одна ракета не долетіла до України та впала на території Білгородської обл. Припинено ефірне мовлення українських телеканалів, насамперед телемарафону "Єдині новини", проте воно триває мережами кабельних операторів та провайдерів Інтернету.

Командування Повітряних сил повідомило про знищення 14 із 15 БПЛА-камікадзе під час російської повітряної атаки в ніч на 23 квітня. У центрі Одеси збитий дрон упав на житловий будинок. Усі безпілотники, націлені на Київ, було збито. Балістичні ракети – "Іскандер-М" та С-300 збити не вдалося.

На засіданні Ставки верховного головнокомандувача Зеленському доповіли про ситуацію на лінії фронту та про виробництво озброєнь.

2️⃣ **Міністри закордонних справ країн ЄС не змогли домовитися про передавання Україні додаткових систем ППО насамперед Patriot.**

Також не було розблоковано воєнну допомогу з Європейського фонду миру в розмірі €500 млн.

Проти цього заперечує Угорщина, хоча Україна виключила банківську групу OTP зі списку міжнародних спонсорів війни, а потім взагалі закрила цей реєстр. Глава угорського МЗС Сійярто повторив заяву російського міністра Лаврова, що ЄС нібито "готується до ядерної війни, постачаючи зброю Україні".

Прессекретар російського президента Пєсков пригрозив "адекватними зустрічними заходами з боку російської армії" у відповідь на намір влади Польщі розмістити ядерні боєприпаси на території країни.

Європейські авіакомпанії масово скаржаться на глушіння сигналу системи глобального позиціювання GPS над Балтійським морем у районі російського ексклава – Калінінградської обл. Швеція підозрює суди "тіньового танкерного флоту" Росії в шпигунстві в Балтійському та Північному морях.

Міністр інфраструктури Кубраков заявив, що нібито нічого не знає про переговори з Туреччиною та Росією щодо безпеки судноплавства в Чорному морі, про що повідомляли західні ЗМІ, хоча це належить до його компетенції.

За інформацією німецьких ЗМІ, Німеччина готується передати ЗСУ систему Patriot "вже незабаром" і чинить тиск на адміністрацію Байдена, щоб вона надала ще одну. Така система є на озброєнні армії Греції, яка в обмін на передавання наполягає на гарантіях безпеки від США для своїх островів у Мармуровому та Егейському морях. Міністр оборони Швеції Йонсон підтвердив факт переговорів щодо постачання Україні ще однієї такої системи. Прем'єр-міністр Норвегії Стьоре повідомив про намір уряду скерувати "мільярди" крон на закупівлю ППО для України та власної армії. Зі слів міністра закордонних справ Кулеби, ЗСУ "неодмінно" отримають кілька систем Patriot.

Міністр оборони Нідерландів Оллонгрен повідомила, що наступне засідання групи воєнної підтримки України у форматі "Рамштайн" відбудеться 26 квітня.

Після розмови з президентом США Байденом президент Зеленський заявив, що в питанні з постачанням далекобійних ракет ATACMS всі точки над "і" вже розставлено. Байден підтвердив, що підпише закон про допомогу Україні відразу після голосування в Сенаті. Він також обговорив взаємодію з ЄС щодо постачання воєнної допомоги з главою Єврокомісії фон дер Ляєн. Представник Пентагону генерал Райдер підтвердив, що військове відомство США має розгорнуту інформацію про потреби українських військ. Прем'єр-міністр Великої Британії Сунак анонсував надання "найбільшого в історії" пакета воєнної допомоги, у складі якого ЗСУ отримає далекобійні ракети StormShadow, бронеавтомобілі та іншу бронетехніку, річкові десантні катери, засоби ППО, безпілотники та стрілецькі боєприпаси.

Президент Зеленський обговорив із конгресменами США від обох основних партій ситуацію на фронті та постачання озброєнь. Американські законодавці наголосили, що ухвалений Конгресом білль на підтримку України є набагато вигіднішим для України за сенатський законопроєкт, оскільки містить статті про конфіскацію російських активів.

3️⃣ Щойно призначений заступником міністра закордонних справ колишній заступник глави Офісу президента ***Сибіга*** **видав розпорядження про ненадання українськими консульствами за кордоном послуг чоловікам призовного віку, крім оформлення їм документів про повернення до України**.

Президент ***Зеленський*** в інтерв'ю французьким ЗМІ заявив, що

> **— зниження призовного віку пов'язане з тим, що молоді люди швидше освоюють техніку.**

Шевченківський райсуд Києва подовжив до 2 червня термін утримання під вартою олігарху ***Коломойському*** водночас зменшивши йому розмір застави з 2,4 млрд грн до 1,96 млрд грн.

4️⃣ Низка українських ЗМІ повідомили, що міністру агрополітики ***Сольському*** пред'явлено підозри в махінаціях із землею на загальну суму майже 500 млн грн за кількома епізодами.

Низка експертів стверджує, що **кошти, що було виділено урядом на створення систем безпеки на ТЕС, до них так і не дійшли**, а бадьорі звіти президента ***Зеленського***, міністра інфраструктури ***Кубракова*** та глави Агентства відновлення ***Найєму*** про готовність енергооб'єктів до атак виявилися брехнею.

Чиновники так і не закупили альтернативні джерела енергопостачання – газотурбінні станції, які могли б значно знизити залежність енергосистеми від великих ТЕС.

Кубраков не захотів обговорювати із журналістами повідомлення про його можливу відставку.

5️⃣ Китай та Росія майже відмовилися від долара як валюти міждержавних розрахунків. Постачання газу з РФ до Китаю вперше в історії перевищили постачання з Туркменії. За оцінками західних та російських аналітиків, Китай отримує газ та нафту з Росії за вкрай низькою ціною, проте кошти від продажу енергоносіїв дають Путіну змогу фінансувати виробництво озброєнь та підтримувати агресію в Україні. Після різкого стрибка цін на нафту після обміну ударами Ізраїлю та Ірану, її ціна дещо знизилася – до $86 за барель, проте залишається більш ніж достатньою для швидкого поповнення російських валютних резервів.

У Росії активно працюють і сплачують податки холдинг Alibaba, виробники електронної техніки Huawei та Xiaomi, а також низка найбільших компаній і банків країн Заходу та Японії – Philip Morris, JTI, Auchan, Leroi Merlen, SLB та інші. Прокуратура Німеччини розслідує діяльність компанії Knauf, яка бере активну участь у "відновленні" Маріуполя.

***

№ 2.655

Премії у тисячу відсотків – “продуктивність” ДІАМу шокує

2023-12-20

Рахункова палата ***оприлюднила звіт*** про результати аудиту цілої ***системи державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду***.

> 1) — Фактично найбільше перепало Держінспекції архітектури та містобудування України (далі – ДІАМ).
>
> 2) — Її створили в грудні 2020 року, як аргументували – замість корумпованої ДАБІ.

Мізер перевірок забудовників, натомість захмарні премії, які просто шокують – у розмірі 600-1490% від посадового окладу! І це людям, яких часто призначали навіть без профільної освіти.

Відсутність даних щодо безпеки містобудування. Та що там – ДІАМ навіть не має інформації про загальну кількість об'єктів, які будують в країні.

Це якщо коротко про порушення, які виявив офіційний орган незалежного зовнішнього державного фінансового контролю.

1. Зробили мало, а отримали багато

Рахункова палата перевіряла 2021-й, 2022-й та перше півріччя 2023 року. За цей час в Україні «заходи контролю та нагляду ДІАМ майже не здійснювала… З березня 2022 року рівень контролю знизився, незважаючи на збільшення будівництва».

"***Аудит засвідчив*** суттєві недоліки в порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, через що на сьогодні не забезпечено задоволення потреб мешканців територіальних громад у безпечному та комфортному міському плануванні та проживанні. Причини – відтермінування початку діяльності ДІАМ, яка створена у грудні 2020 року, але фактично розпочала роботу лише у вересні 2021 року, а також введення у березні 2022 року Постановою № 303 обмежень з контролю та нагляду, що зупинило проведення планових і позапланових заходів державного нагляду та контролю на період воєнного стану. У результаті з 2021 року ДІАМ провела мінімальну кількість заходів державного архітектурно-будівельного контролю». Фактично – 49.

До порівняння, як повідомили URBIS AIR у міській ДАБК Львова, за 2021 рік їхні посадовці провели 731 перевірку. Потім перевірки для міських ДАБК було зупинено.

Та не кількість перевірок, які нарахував аудит, шокує. А надвисокі розміри заохочувальних виплат: **ДІАМ виплачував працівникам премії розміром 600–1490% посадового окладу!**

Як пояснює Рахункова палата,

“незважаючи на скорочення основних показників діяльності, ДІАМ не приділяла достатньої уваги заповненню вакансій. При затвердженій граничній чисельності працівників 660 шт. одиниць ***частка вакантних посад становила у середньому майже 60%****.*

Утворена у результаті цього економія фонду оплати праці дала змогу спрямувати вільні кошти на встановлення працівникам надвисоких заохочувальних виплат, які не відповідали внеску працівників у загальні результати роботи, на що витрачено, за розрахунками, ***319,3 млн грн, тобто майже 45% усіх витрат*** *державного бюджету на утримання ДІАМ”.*

До того ж на посади у профільних структурних підрозділах часто призначалися фахівці без необхідної вищої спеціальної освіти та відповідного досвіду роботи.

«Протягом періоду, що підлягав аудиту, особи без спеціальної освіти (з філологічною, військовою, правовою освітою) обіймали важливі керівні посади в ДІАМ».

2. Розхвалена цифровізація та інше

Видача дозвільної документації на нове будівництво та початок будівельних робіт регламентована, усі дії учасників процесу оцифровані та фіксуються в електронному порталі, – зазначають аудитори Рахункової палати.

При цьому наголошують:

«аудит засвідчив проблему синхронізації ЄДЕССБ з іншими інформаційними системами, зокрема з Єдиним державним реєстром судових рішень. Як наслідок, є вплив “людського чинника”, адже співробітники ДІАМ повинні проводити додаткові перевірки інформації з Єдиного державного реєстру судових рішень, що створює ризик реєстрації об’єктів нерухомості, будівництво яких заборонено законом або призупинено рішенням суду».

Серед інших зауважень аудиту:

1) — ДІАМ не збирає та не аналізує даних щодо безпеки містобудування.

2) — ДІАМ не має інформації про загальну кількість об’єктів містобудування, що зареєстровані на початок кожного року, також не володіє даними щодо загальної кількості об’єктів будівництва в Україні.

3) — З 1484 звернень громадян ДІАМ рекомендував перевірити лише 119, а було перевірено 59.

4) — Основні дані та звіти про контрольні заходи не є прозорими та доступними для громадськості, а також відрізняються від даних, поданих у звітності ДІАМ до Мінінфраструктури.

“Незабезпечення в Україні належного державного контролю у сфері будівництва не тільки створює ризики для безпечності будівництва та комфортної життєдіяльності громадян, а й ставить під сумнів законність використання бюджетних коштів і коштів західних партнерів, що виділяються, зокрема, і для відновлення постраждалих від збройної агресії росії регіонів України”,

– тим часом наголосили в Рахунковій палаті.

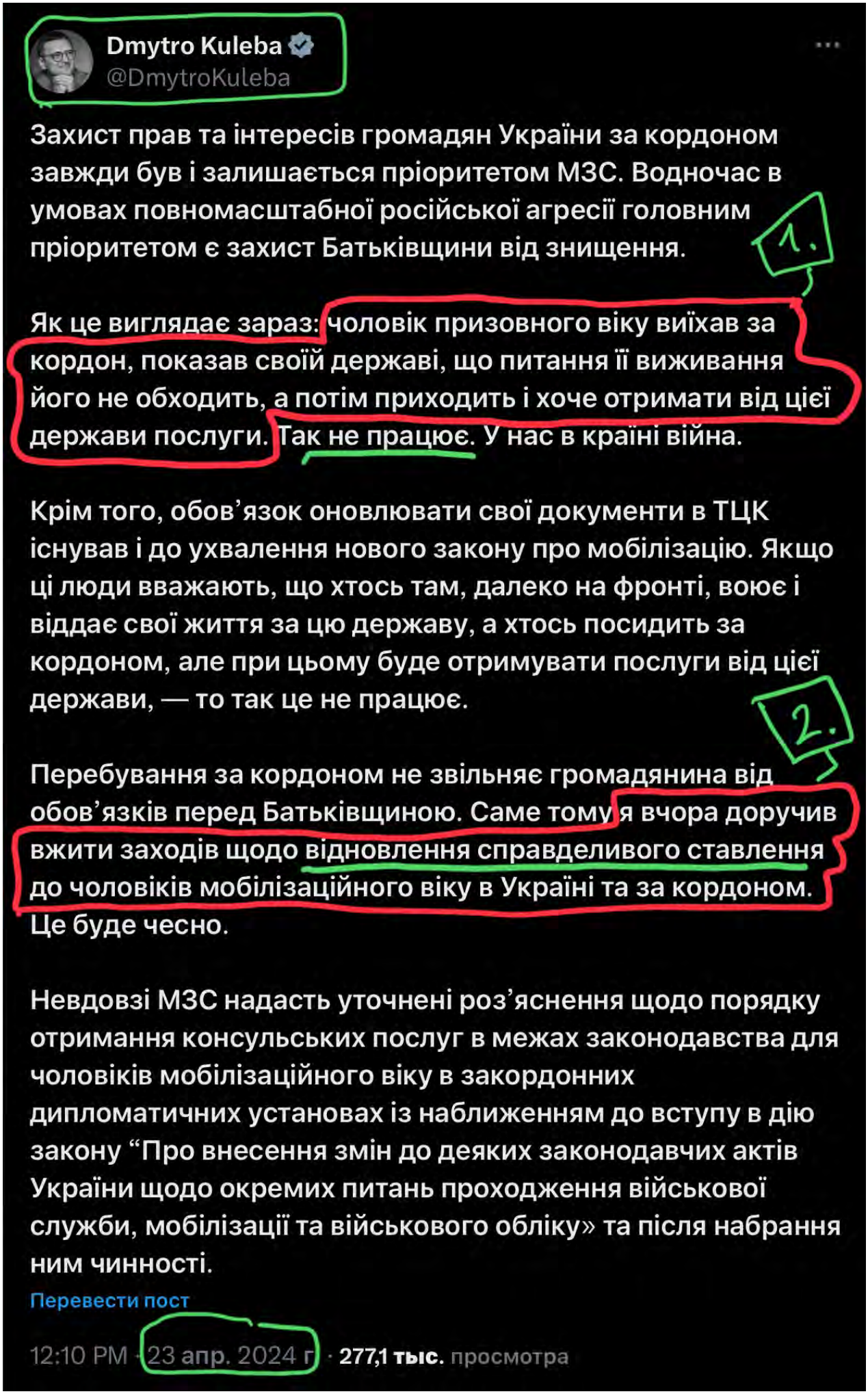
Цікаво, що аудитори не просто зафіксували проблеми, а й запропонували шляхи вирішення:Як

*“Забезпечити вирішення проблем може кодифікований (зведений) нормативно-правовий акт – **Містобудівний кодекс України**, розроблений відповідно до принципів Концепції та засад антикорупційної політики, однак кодекс не розроблявся”.*

Яка на сьогодні ситуація з Містобудівним кодексом – читайте тут.

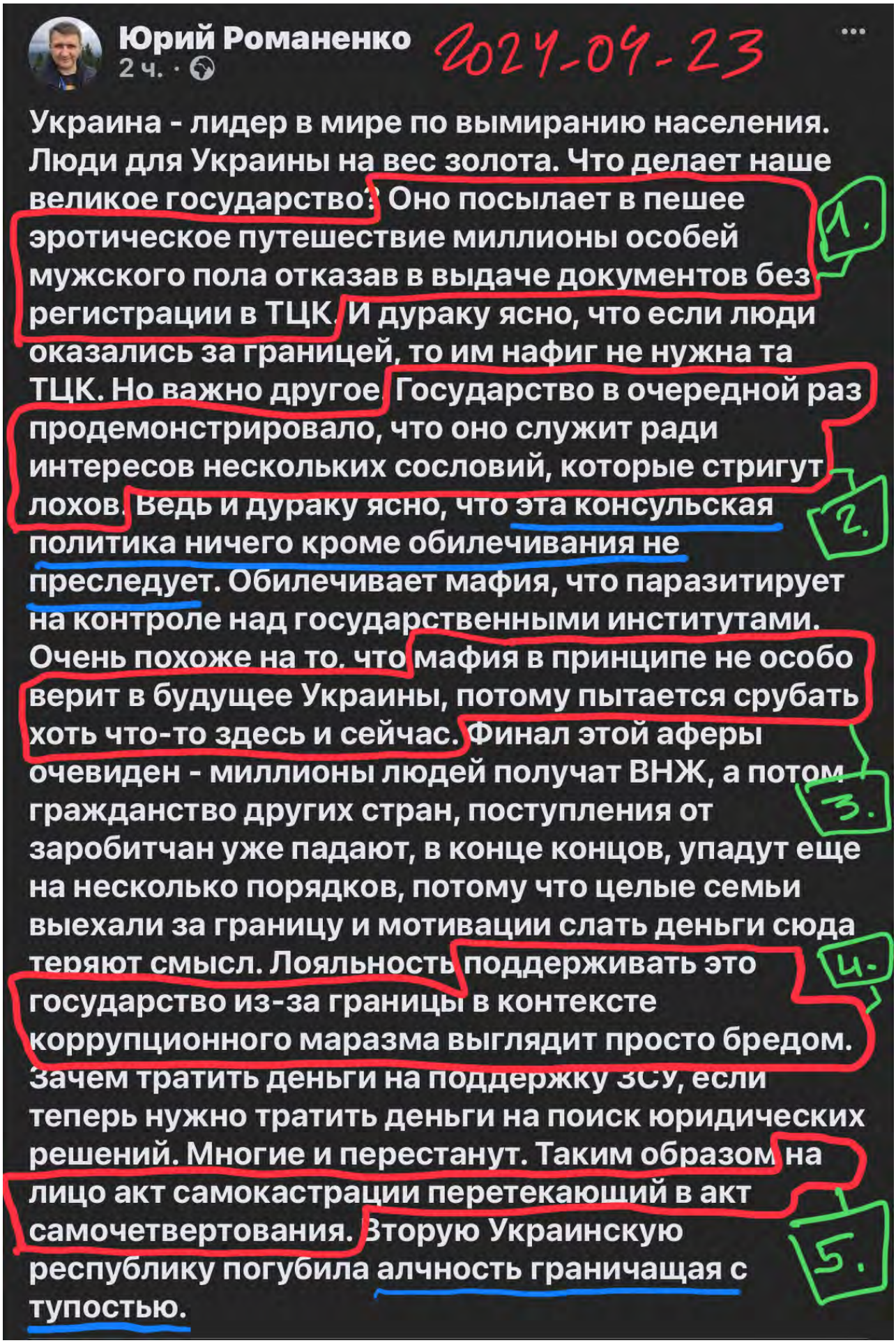
***

№ 2.656-1

Dmytro Kuleba
@DmytroKuleba
Захист прав та інтересів громадян України за кордоном завжди був і залишається пріоритетом МЗС. Водночас в умовах повномасштабної російської агресії головним пріоритетом є захист Батьківщини від знищення.
1.
Як це виглядає зараз: чоловік призовного віку виїхав за кордон, показав своїй державі, що питання її виживання його не обходить, а потім приходить і хоче отримати від цієї держави послуги. Так не працює. У нас в країні війна.
Крім того, обов'язок оновлювати свої документи в ТЦК існував і до ухвалення нового закону про мобілізацію. Якщо ці люди вважають, що хтось там, далеко на фронті, воює і віддає свої життя за цю державу, а хтось посидить за кордоном, але при цьому буде отримувати послуги від цієї держави, — то так це не працює.
2.
Перебування за кордоном не звільняє громадянина від обов'язків перед Батьківщиною. Саме тому я вчора доручив вжити заходів щодо відновлення справедливого ставлення до чоловіків мобілізаційного віку в Україні та за кордоном. Це буде чесно.
Невдовзі МЗС надасть уточнені роз'яснення щодо порядку отримання консульських послуг в межах законодавства для чоловіків мобілізаційного віку в закордонних дипломатичних установах із наближенням до вступу в дію закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку» та після набрання ним чинності.
Перевести пост
12:10 PM · 23 апр. 2024 г · 277,1 тыс. просмотра

***

№ 2.656-2

Юрий Романенко
2 ч. ·

2024-09-23

Украина - лидер в мире по вымиранию населения. Люди для Украины на вес золота. Что делает наше великое государство? Оно посылает в пешее эротическое путешествие миллионы особей мужского пола отказав в выдаче документов без регистрации в ТЦК. И дураку ясно, что если люди оказались за границей, то им нафиг не нужна та ТЦК. Но важно другое. Государство в очередной раз продемонстрировало, что оно служит ради интересов нескольких сословий, которые стригут лохов. Ведь и дураку ясно, что эта консульская политика ничего кроме обилечивания не преследует. Обилечивает мафия, что паразитирует на контроле над государственными институтами. Очень похоже на то, что мафия в принципе не особо верит в будущее Украины, потому пытается срубать хоть что-то здесь и сейчас. Финал этой аферы очевиден - миллионы людей получат ВНЖ, а потом гражданство других стран, поступления от заробитчан уже падают, в конце концов, упадут еще на несколько порядков, потому что целые семьи выехали за границу и мотивации слать деньги сюда теряют смысл. Лояльность поддерживать это государство из-за границы в контексте коррупционного маразма выглядит просто бредом. Зачем тратить деньги на поддержку ЗСУ, если теперь нужно тратить деньги на поиск юридических решений. Многие и перестанут. Таким образом на лицо акт самокастрации перетекающий в акт самочетвертования. Вторую Украинскую республику погубила алчность граничащая с тупостью.

1.
2.
3.
4.
5.

***

Стаття 25. Громадянин України не може бути позбавлений громадянства і права змінити громадянство.

Громадянин України не може бути вигнаний за межі України або виданий іншій державі.

Україна гарантує піклування та захист своїм громадянам, які перебувають за її межами.

***

№ 2.657

Кейс «Дар'ї Кушнір»: як українські корупціонери легалізують свої капітали в Європі

2024-04-18

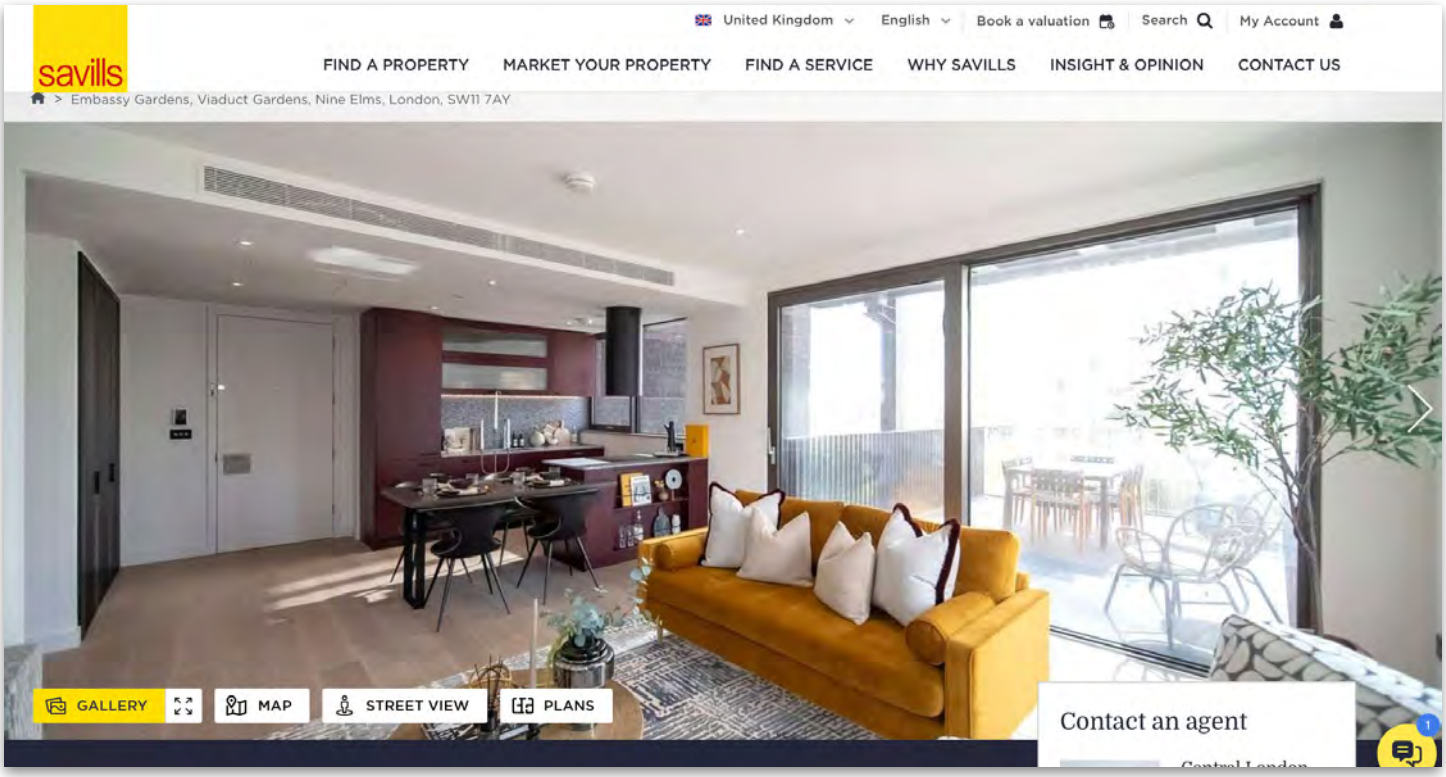
Дар'я Кушнір – дочка екс-голови "Київміськбуду" Ігоря Кушніра, наприкінці 2023 року стала співвласницею компанії зареєстрованої в Лондоні. Про те, чому Дар'ї Кушнір буде важко пройти комплаєнс та чи

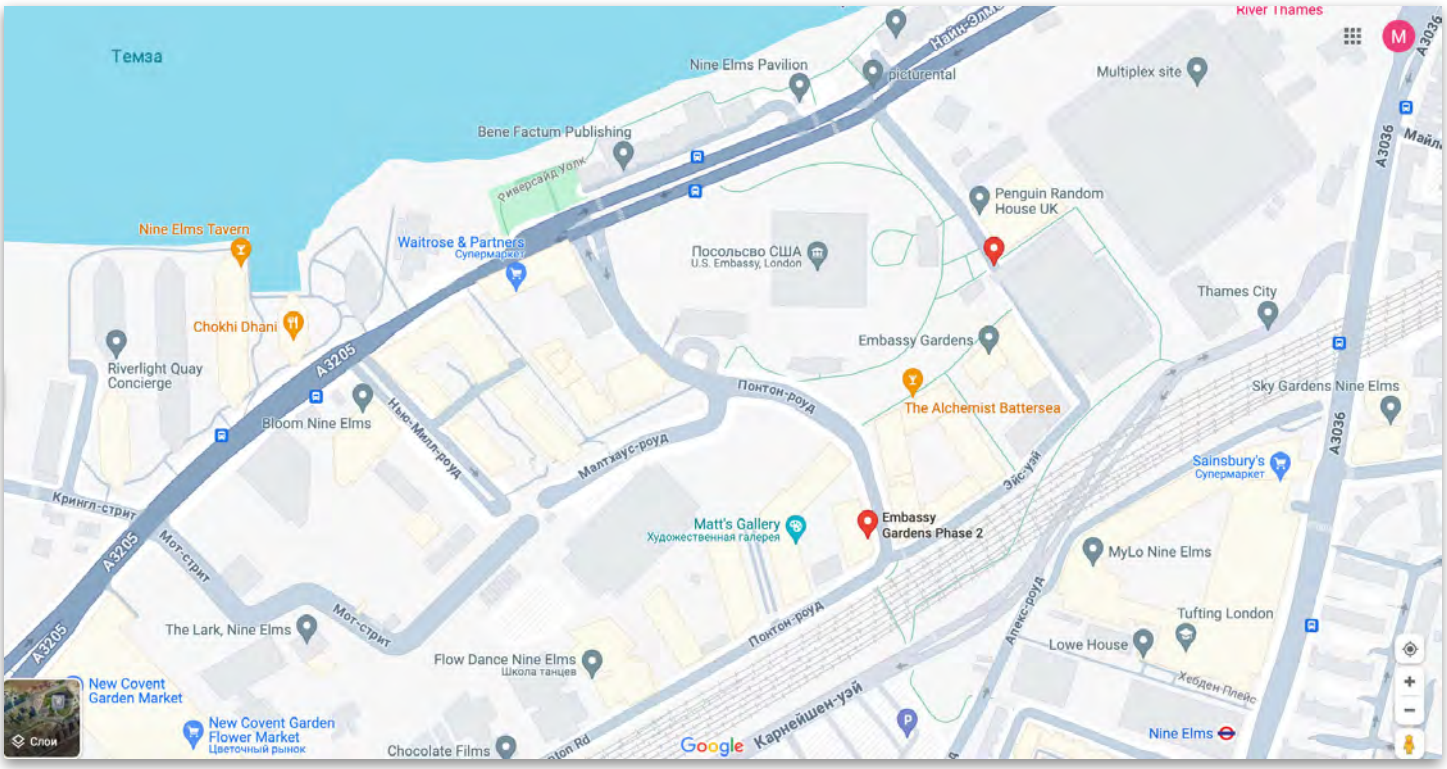
конфіскують британці отримані корупційним шляхом активи у нашому журналістському розслідуванні.

Фото

Дар'я Кушнір проживає в Лондоні та багато подорожує

Дочка Ігоря Кушніра Дар'я, як багато хто з дітей української еліти навчається та проживає в Лондоні. Даша була студенткою Вестмінстерського університету Великої Британії, де вартість навчання складає близько $60 000 на рік. І, в кращих традиціях сімей українських корупціонерів, проживає Дар'я не в студентському гуртожитку, а в розкішних, навіть по мірках Лондона, апартаментах за адресою Viaduct Gardens Street, Embassy Gardens Phase 2 Block E.

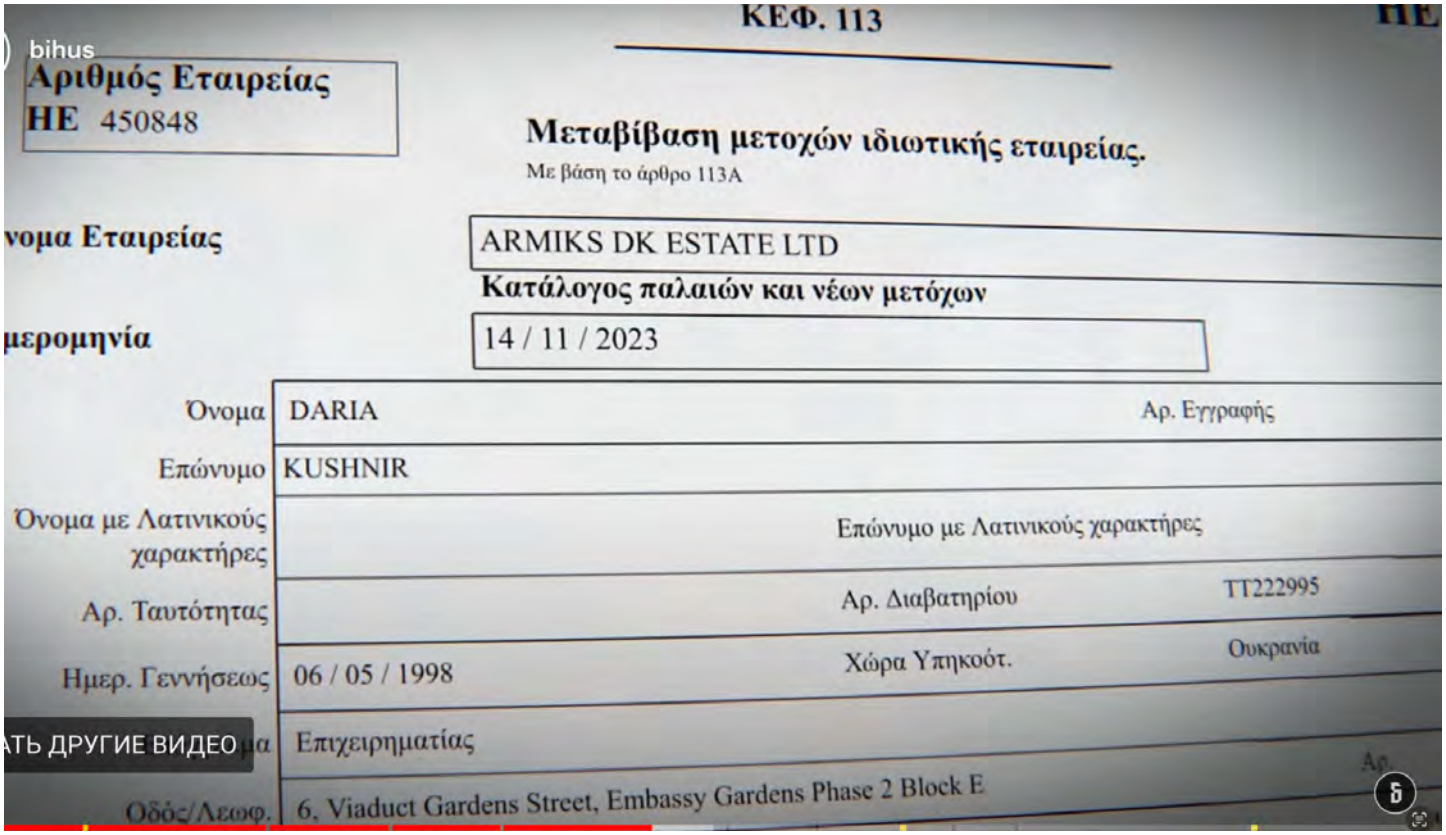

ЖК Embassy Gardens, де за кошти українського корупціонера Ігоря Кушніра влаштувалась Дар'я, являє собою розкішний будинок з видом на Темзу, недалеко від посольства США.

Ціна на апартаменти в елітному житловому комплексі стартує від **600 тисяч фунтів стерлінгів.**

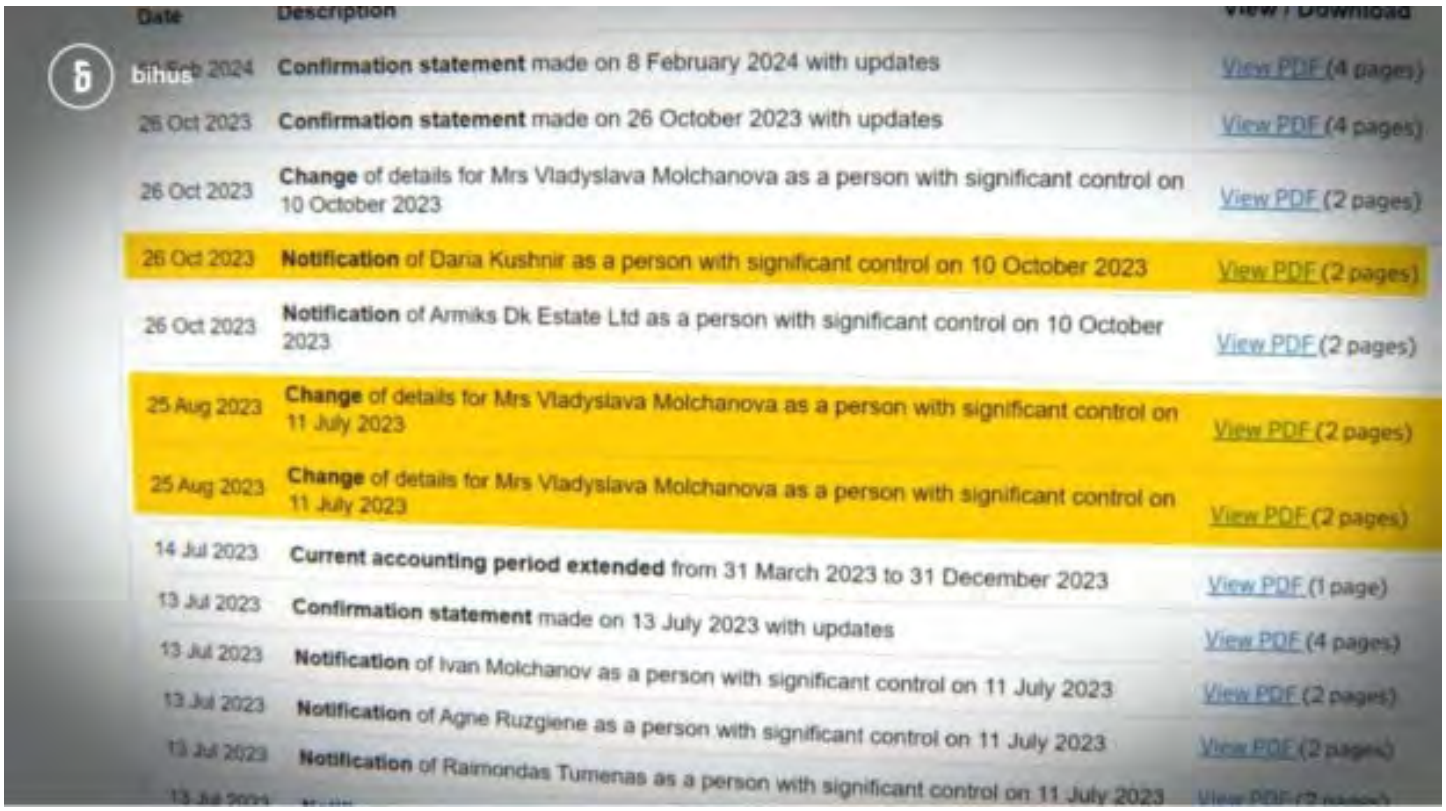
Адреса проживання Дар'ї Кушнір стала відома журналістам, завдяки кіпрським реєстрам, де Дар'я виступає як засновниця ARMIKS DK ESTATE LTD.

Сума внеску 25-річної Дар'ї Кушнір до статутного фонду кіпрської компанії ARMIKS DK ESTATE LTD при реєстрації склала 457 тисяч Євро.

Через ARMIKS DK ESTATE LTD Дар’я Кушнір являється одним із кінцевих бенефіціарів британської Alliance 1903 LTD, зареєстрованої в Лондоні. За даними з британського реєстру, компанія також займається розвитком нерухомості.

— Що цікаво, згідно даних британських реєстрів партнером Дар’ї по Alliance 1903 LTD є відомий київський забудовник Владислава ***Молчанова***.

Але повернемось до питання проходження процедури комплаєнсу Дашою Кушнір.

У Великій Британії існує закон ***Criminal Finances Act***, який значно ускладнює процес легалізації корупційних доходів.

> — Закон був розроблений та направлений в першу чергу проти російських олігархів, але є багато кейсів його примінення проти вихідців з інших країн, які не можуть пояснити як набули такі значні багатства.

Положеннями цього закону вводиться поняття “Unexplained wealth orders”, тобто майно, походження якого фігуранти розслідувань не можуть пояснити. Таке майно правоохоронці мають право вилучати без суду, “якщо є обґрунтовані підстави підозрювати, що будь-яка особа володіє активами, невідповідними її відомому доходу”. При цьому мінімальна сума “непоясненного багатства”, яка потрапляє під дію закону – 50 тисяч фунтів. Конфіскувати можуть не лише маєтки й машини, а й у принципі будь-яке дороге майно, наприклад, діаманти, золото в злитках чи картини.

В контексті даного закону, потрібно пригадати історію збагачення сім’ї Кушнір, яка стала відома широкому загалу після викриття корупційних схем українськими журналистами. Що показово, Дар’я Кушнір має пряме відношення до тих самих “сімейних курупційніх схем”, неспростовним доказом чого являється спільна зареєстрована компанія з Владиславою ***Мовчановою***.

Нагадаємо, 19 лютого проєкт Bihus.Info випустив чергове розслідування про корупцію у ***«Київміськбуд»*** за часів управління комунальним підприємством Ігорем ***Кушніром***, який у грудні 2023 року заявив, що йде з посади голови після 12 років роботи.

9 лютого президентом «***Київміськбуду***» став Василь ***Олійник***.

Раніше в компанії, за дорученням мера Києва Віталія ***Кличка***, почався аудит.

Втім, за даними журналістів, зміна керівництва може бути формальністю, адже

> — в останні роки ***Олійник*** як генпідрядник працював на об’єктах компанії Stolitsa Group з орбіти відомої київської забудовниці Владислави ***Молчанової***. ***Молчанова*** ж, в свою чергу, є давнім бізнес-партнером родини Ігоря ***Кушніра***.

Також Кушнір потрапив до розслідування Bihus.info, в якому йшлося про те, що виведену землю компанії «Київміськбуд», яка на 80% належить територіальній громаді Києва, тобто є комунальною, у ***Козині***, де раніше була база відпочинку, забудували розкішними котеджами його родичі.

У 2021 році РНБО ввела санкції проти компанії дружини президента «Київміськбуду» Олени ***Кушнір***. Тоді Кушнір заявив, що санкції найімовірніше були накладені помилково.

Але журналісти знайшли зв'язок її компанії Klodius Investments Limited, зареєстрованої на Британських Віргінських Островах, з «газовою трубою» Медведчука.

***

№ 2.658-1

На Цензор.НЕТ вийшла чудова стаття Тетяна Ніколаєнко про постанову-клон законопроекту 5655

УКР ЦЕНЗОР.НЕТ НОВИНИ ПОДІЇ РЕЗОНАНС ВІДЕО БЛОГИ ФОРУМ

Свою постанову Мінінфраструктури подає по суті як захист від зловживань органів місцевого самоврядування.

"Уявімо ситуацію. Міжнародна корпорація з мільйонними інвестиціями планує побудувати в Україні меблевий магазин і придбала для цього земельну ділянку. Після цього корпорація приходить до місцевої влади за документом – містобудівними умовами та обмеженнями (МУО), в яких вказано параметри для побудови такого магазину – щільність забудови, висотність, безпекові фактори тощо. У реальності – видача такого документа може тривати місяцями, якщо не роками. Або змушувати безкінечно повертати документи інвестору щоразу з різних підстав. Що може зробити міжнародна корпорація в такому випадку? Або судитися щонайменше 3 роки або забрати свої гроші з України, або навіть не заходити сюди до встановлення чітких правил роботи", - зазначив Кубраков.

"Що пропонує постанова? Чітко виписані підстави для надання МУО та алгоритм оскарження рішень. Знов таки, ми пропонуємо альтернативу багаторічним судовим тяганинам. Це державний орган архбудконтролю – ДІАМ, який побудував репутацію професійної та безкорупційної інституції. Якщо орган місцевого самоврядування порушує законодавство, замовник може оскаржити таке рішення в ДІАМ. ДІАМ зможе прийняти рішення про надання МУО за відсутності підстав для відмови у їх наданні", – ідеться у відповіді віцепрем'єра.

2024-04-23

Могильний

Цікавого багато, але я зупинюся лише на позиції віце-прем'єра *Кубракова*:

— він все тягне під лозунгом боротьби із корупцією в органах місцевого самоврядування при наданні МУО та прав на будівництво СС1 та СС2.

Знаєте в чому пікантність ситуації такої його позиції?

Саме Кубраков за законодавством вже понад 16 місяців особисто НЕСЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ за те що виникла така погана ситуація із корупцією в органах місцевого самоврядування в цих питаннях.

Бо саме Кубраков, як очільник Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, має координувати діяльність ДІАМ і примушувати їх виконувати свої повноваження, серед який ПОСТІЙНИЙ контроль за законністю дій органів місцевого самоврядування при здійсненні ними повноважень в містобудуванні.

Корупція в ОМС при видачі МУО і прав на будівництво банально неможлива, якщо ДІАМ під координацією Кубракова не забезпечує дах цій корупції!

Нинішня корупція в ОМС в містобудуванні - наслідки діяльності ДІАМ.

Кубраков не виконує свої обов'язки по контролю за ДІАМ, чим і створює вкрай негативну ситуації з корупцією в ОМС.

А тепер він тягне руйнівну для країни "реформу", пояснюючи її необхідністю виправлення ситуації, що він на пару з ДІАМ самі штучно створили...

***

№ 2.658-2

Постанова-клон 5655. Чи виграє Мінінфраструктури та будівельний картель у місцевого самоврядування

2024-04-23

Тетяна Ніколаєнко

Кабмін найближчим часом може повернутись до розгляду постанови-клона скандального законопроєкту 5655, яка збільшує вплив центральної влади на видачу дозволів на будівництво, а також фактично працює на будівельний *картель*.

Як відомо, законопроєкт 5655 був проголосований наприкінці 2022 року, але його так і не підписав президент.

Наступного дня після голосування українці більше ніж 25 тисячами голосів підтримали петицію до президента Володимира Зеленського, якою просили не підписувати закон.

Також аналогічне прохання озвучила Єврокомісія в листопаді 2023 року. А до того ж таку саму рекомендацію надали в Європарламенті.

15. Calls on the Ukrainian Government to continue to strengthen local self-government and to embed the success of the decentralisation reform in the overall architecture of Ukraine's repair, recovery and reconstruction processes by, inter alia, giving local authorities a prominent role in decision-making about reconstruction projects; draws attention to the Association of Ukrainian Cities and the European Alliance of Cities and Regions for the Reconstruction of Ukraine, the latter of which was launched on 30 June 2022 as a vehicle to map local and regional needs in Ukraine;

16. Expresses its conviction that Ukraine's reconstruction and recovery process must be firmly based on the principles of social fairness and inclusion, gender equality, sustainability and green transformation, local ownership, transparency and accountability, and should be accompanied by effective mechanisms to monitor its implementation; underscores the importance of a transparent governance architecture, accountability and sound financial management; stresses the need to utilise environmental impact assessments for future reconstruction projects, particularly in protected sites, such as those in the Carpathian mountain range;

17. Warns against using the future reconstruction efforts to amend legislation in such a way as to benefit certain vested interests at the expense of a level playing field and of transparency; calls on President Zelenskyy not to sign draft law 5655 on urban development activity;

18. Underlines, in addition, the need to take into account the concerns, needs and expertise of internally displaced persons and refugees, as their reintegration into local communities will be crucial for strengthening Ukraine's societal and institutional resilience and increasing its unity; recalls the looming challenge of addressing the suffering of victims and veterans, many of whom will have difficulty in fully integrating back into social life after the war is over, particularly those who were detained, tortured, raped or otherwise abused by the Russian occupying forces; reiterates that many of them will require long-term psychological and medical rehabilitation and reintegration assistance;

"Україні варто утриматися від ухвалення закону про містобудівну діяльність у його нинішній формі, оскільки він створює ризики доброчесності, що виникають у результаті делегування надмірних контрольних повноважень у сфері міського планування від державних підприємств до приватних організацій, і призводить до послаблення повноважень місцевої влади в цій сфері", - йшлося у звіті Єврокомісії.

Нагадаємо, законопроєкт, який *протягували через парламент з 2021 року, містив кілька найбільш скандальних моментів:*

1) Норми нового закону фактично створювали ***закритий майданчик для великих будівельників компаній,*** які могли вкластися в так звані приватні ДАБІ (експертні організації), які б видавали дозволи на будівництво. За іронією долі, ці компанії повинні були мати сертифікованих фахівців, які отримували б ліцензії лише в структурах, які асоціювались з нардепом Дмитром ***Ісаєнком***.

2) Натомість законопроєкт суттєво ***обмежував права органів місцевого самоврядування***, хоча і збільшував їх відповідальність за порушення при будівництві.

3) Так само суттєво ***обмежувалась роль архітекторів*** в ухваленні рішень, їх могли замінити на іншого виконавця.

4) Окрім цього, законопроєкт пропонував створити ***"Містобудівну палату"*** при Міністерстві інфраструктури (чим суттєво збільшував вплив міністерства на процеси), яку опоненти називали аналогом тендерної палати.

Представники невеликих забудовників вважали, що законопроєкт був розрахований на те, щоб викинути їх з гри, а також дати можливість великим компаніям контролювати ціну метра забудови.

Попри заклики Європарламенту та Єврокомісії в грудні 2023 року ЗМІ повідомили, що норми законопроєкту можуть бути втілені в життя постановою уряду. **Втім, через розголос тоді Кабмін не затвердив постанову.**

До неї також пообіцяли додати думку громадськості.

Однак, як заявила Цензор.НЕТ Анна ***Кирій***, хоча пропозиції і були подані, їх не врахували.

Це підтверджує таблиця в повідомленні на сайті міністерства.

10 квітня 2024 видання ZN.UA повідомило, що постанову знову готують до розгляду.

При цьому найцікавіше, що на початку квітня постанова отримала негативний висновок ***Національного агентства з питань запобігання корупції***.

У документі за підписом заступника голови НАЗК Артема ***Ситника*** зазначалось, що постанова містить ***такі корупційні ризики***:

1) - невідповідність нормам Земельного кодексу України (далі – ЗКУ) та Закону України "Про Державний земельний кадастр" щодо обов'язковості внесення до Державного земельного кадастру відомостей (змін до них), встановлених містобудівною документацією на місцевому рівні, що, своєю чергою, зумовить зловживання у сфері земельних відносин та будівництва;

2) - через звуження переліку узгоджень створює умови для незаконного будівництва та набуття права за декларативним принципом на будівництво об'єктів, розташованих у межах територій пам'яток культурної спадщини, історико-культурних заповідників тощо;

3) - встановлює непрозорі засади діяльності експертних організацій (тих самих приватних ДАБІ, які укладаючи угоду з компанією навряд чи будуть діяти проти неї - авт.);

4) - наділяє ДІАМ повноваженнями блокування в реєстрі експертної організації в разі наявності судових рішень, при тому, що Держінспекція за наявними повноваженнями не може встановити умисел в діяльності. На думку представників НАЗК, це може призвести до упереджених рішень щодо певних організацій.

Відтак НАЗК просило переглянути:

1) - встановлення можливості для надання державним реєстратором публічних послуг у сфері будівництва в умовах, коли відсутні документи (відомості про такі документи) в Реєстрі будівельної діяльності, або ухвалювати упереджені рішення щодо відмови у реєстрації права на виконання підготовчих/будівельних робіт, видачі дозволу на виконання будівельних робіт;

2) - унормування неправомірної дії державного реєстратора щодо невиконання отриманого судового рішення;

3) - здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, серед іншого, уповноваженими особами з державного архітектурно-будівельного контролю як суб'єктом господарювання створить умови для корупційних зловживань у сфері будівництва;

4) - унормування ризику обходу конкурентних умов передачі земель державної чи комунальної власності в користування, порушення прав та

законних інтересів власників і користувачів земельних ділянок на право користування і розпорядження належними їм земельними ділянками.

Крім, того НАЗК звернуло увагу, що постанова в низці положень не відповідає існуючому законодавству та міжнародним зобов'язанням, а тому вони мають бути виправлені.

Цензор.НЕТ звернувся до ***Міністерства інфраструктури*** по коментар щодо того, навіщо вноситься ця постанова і чого міністерство хоче досягти.

"Чому ми пропонуємо такі зміни через рішення Уряду, а не в через ухвалення законопроєкту?... Важливо не помилитися, закладаючи основи на десятиліття вперед. Тому ми в сфері містобудування пропонуємо *експериментальні проєкти*, в яких ідемо не шляхом заборон, а шляхом альтернативи", - йдеться у відповіді віцепрем'єра Олександра ***Кубракова***.

Віцепрем'єр традиційно наголосив на таких пріоритетах як "автоматизація, цифровізація, контроль".

"Частіше за все корупція є там, де є контакт людини з людиною і існує слаба регуляція. У випадку з будівництвом, це отримання дозволу на початок робіт і прийняття об'єкта в експлуатацію. Тут чиновник може затягувати процес або навпаки – "закрити очі" на порушення. Що ми пропонуємо? По суті, використати комп'ютер для ухвалення рішень. Система автоматично аналізує дані проєктної документації та формує протокол перевірки. Якщо виявляються порушення — підпис документа блокується до усунення порушень", - ідеться у відповіді.

"Аналогічно і під час проведення експертизи проєктної документації. Отримати дозвіл можна буде лише за наявності позитивного експертного звіту", - зазначив Кубраков.

Водночас він додав, що у разі, якщо будівництво відбувається у межах ділянок, що визнані культурною спадщиною, система обов'язково сповіщає відповідний орган контролю.

Насправді всі скандали останніх років здебільшого відбуваються через те, що пам'ятки визнаються пам'ятками вже постфактум. Коли громадськість підняла ґвалт. А Мінкульт не сильно поспішає їх захищати навіть тоді, коли за справу береться вже Офіс Генпрокурора. Як було в ситуації з будинком Саксаганського в Києві, де компанія, наближена до Вадима Столара та Віктора Медведчука, хоче збудувати готель.

Інвестори часто заходять на будівництво на землях, які були відведені 10-20 років тому. І не дуже раді тому, що поряд стоїть пам'ятка.

Наприклад,

кілька тижнів тому вийшло ***інтерв'ю девелопера Ігоря Ніконова Раміні Есхакзай***, де він скаржився на те, що йому фактично не дають будувати в Китаєві, бо там знайшли рештки фортифікаційних споруд та кераміку часів Русі.

> — Землевідведення відбулося в часи мера Черновецького на користь ТОВ "Київська овочева фабрика". Пізніше вона уклала договір на будівництво з KAN Development.

Зараз Офіс Генпрокурора оскаржує землевідведення, бо це пам'ятка археології. Хоча ***Госпсуд став на бік забудовника.***

"Дивіться, що коїться – через те, що Міністерство культури 30 років ні чорта не робило немає кінцевого переліку пам'яток культури, нема переліку режиму використання територій навколо цих пам'яток. І що вони придумали? Заднім числом, коли людина купила будівлю, відвела землю, зробила проєкт, деякі почали роботи… стали робити статус пам'ятки", - поскаржився ***Ніконов***.

"Активісти, може, вони і хочуть щось хороше, але треба мати розуміння, що бізнес у це вклав гроші. У нас така ситуація в Китаєві. 17 років тому була виділена земля. Орендар заплатив 5 мільйонів доларів, а тепер прийшли активісти з прокуратурою і кажуть: "а давайте ми у вас частину заберемо?.. Бо вам 17 років тому неправильно відвели... От уявіть, я вклав кошти, зробив інвестиційний проєкт, а мені кажуть: "Давайте заберемо". Ну який це інвестиційний клімат? Якщо неправильно виділили, то посадіть того, хто це зробив, але бізнес не чіпайте", - додав бізнесмен.

Ніконова можна почасти зрозуміти - він лише виконавець - але і йому буде важко заперечувати, що саме через бажання будувати висотки і бізнес-центри знищено ландшафт історичного центру Києва.

Досить побіжно в тому інтерв'ю ***Ніконов*** зачепив зміни, які пропонує ***Мінінфраструктури***.

"Зараз влада централізує для того, щоб не створювались такі місцеві князьки, які все під себе гребуть, і вона дає змогу девелоперам отримувати всі документи для того, щоб ти почав будівництво, в централізованому органі. І місцева влада ніби опиняється осторонь. Хоча я думаю, що місцева влада має бути в цьому процесі і така фігура як головний архітектор має погоджувати композицію будівель", - зазначив бізнесмен.

Правда, представники місцевих влад у своїх публічних заявах висловлюють нерозуміння, як узгоджувати і наглядати у разі скорочення прав місцевого самоврядування (хоча і до цього їх нагляд був такий собі).

Як відомо, законопроєкт 5655 не один раз критикували за те, що він забирає частину повноважень місцевої влади на центральний рівень. Постанова цю лінію продовжує.

"Навколо цієї позиції виникало чимало дискусій. Зараз видача дозволів і прийняття в експлуатацію об'єктів класу наслідків СС1 та СС2 відбувається монопольно місцевою владою, зокрема в Києві, Дніпрі, Львові, Одесі. Ми пропонуємо, щоб замовник міг обрати альтернативу – Державну інспекцію архітектури та містобудування (ДІАМ). Організацію, яка має і експертизу, і репутацію. Важливо – ми не забираємо у місцевого самоврядування право надавати дозволи, але одночасно розбиваємо монополію", - пояснив Цензор.НЕТ ***Кубраков***.

Також, за його словами, постановою прописано, що представники місцевої влади мають моніторити все будівництво на своїй території та викладати звіт у відкритий доступ до ЄДЕССБ. У разі виявлення ознак незаконного будівництва звіт направляється системою автоматично до органів контролю. Кожне незаконне будівництво підпадає під моніторинг, внесення даних до електронної системи і під реагування відповідними органами.

Свою постанову Мінінфраструктури подає по суті як захист від зловживань органів місцевого самоврядування.

"Уявімо ситуацію. Міжнародна корпорація з мільйонними інвестиціями планує побудувати в Україні меблевий магазин і придбала для цього земельну ділянку.

Після цього корпорація приходить до місцевої влади за документом – містобудівними умовами та обмеженнями (МУО), в яких вказано параметри для побудови такого магазину – щільність забудови,

висотність, безпекові фактори тощо. ***У реальності – видача такого документа може тривати місяцями, якщо не роками****. Або змушувати безкінечно повертати документи інвестору щоразу з різних підстав.*

Що може зробити міжнародна корпорація в такому випадку? Або судитися щонайменше 3 роки або забрати свої гроші з України, або навіть не заходити сюди до встановлення чітких правил роботи", - зазначив ***Кубраков***.

"Що пропонує постанова? Чітко виписані підстави для надання МУО та алгоритм оскарження рішень. Знов таки, ми пропонуємо альтернативу багаторічним судовим тяганинам. Це державний орган архбудконтролю – ДІАМ, який побудував репутацію професійної та безкорупційної інституції. Якщо орган місцевого самоврядування порушує законодавство, замовник може оскаржити таке рішення в ДІАМ. ДІАМ зможе прийняти рішення про надання МУО за відсутності підстав для відмови у їх наданні", – ідеться у відповіді віцепрем'єра.

Але власне **проти скорочення повноважень місцевого самоврядування і виступали Єврокомісія та Європарламент**.

Крім того, говорячи про видачу дозвільних документів, ***Кубраков*** **не згадує приватні експертні установи**, які й викликають найбільше критики.

> 1) — Так чи інакше, зараз історія з постановою вперлась у те, що в ній треба було поправити низку пунктів, які НАЗК визначило як корупційні.
>
> 2) — У міністерстві Цензор.НЕТ повідомили, що стосовно 6 пунктів зауваження враховані, щодо 5 – ні. Але 5 нібито зняли в результаті консультацій.

Втім, у п'ятницю в пресслужбі НАЗК Цензор.НЕТ повідомили, що "редакція проєкту постанови, яка повторно надійшла в НАЗК, відрізняється від тієї, яку НАЗК аналізувало під час проведення антикорупційної експертизи".

"У цій редакції, яку наразі аналізувало НАЗК, рекомендації НАЗК враховані частково, а також є нові положення, які не були предметом дослідження", - зазначили в ***НАЗК***.

Чи означає це, що текст постанови піде на ще одну експертизу, поки не зрозуміло.

Водночас опоненти постанови сподіваються на те, що в ближчі дні Кубраков втратить посаду, а після цього постанову вже ніхто не тягнутиме.

Хоча звідки береться оптимізм, що лобісти не знайдуть дорогу до нового міністра (якщо заміна взагалі відбудеться) – не зрозуміло.

***

№ 2.658-3

Слуги забудовників: за що завтра проголосує більшість депутатів

2022-10-30

Тетяна Ніколаєнко *журналіст, автор "Цензор.НЕТ"* [114]

Цього четверга Верховна Рада може розглянути законопроєкт 5655. Ці чотири букви нічого не кажуть пересічному українцю, але вони суттєво змінюють правила гри на будівельному ринку.

Головна ідеологиня законопоєкту, за сумісництвом лідерка партії "Слуга народу" Олена Шуляк подає законопроєкт як такий, що дозволить подолати корупцію в галузі, дозволить ефективно контролювати експертизу проєктної документації на будівництво та захистить історичну забудову від знищення.

Красиві обіцянки, але що містить в собі законопроєкт на понад 300 сторінок та 2.000 правок.

1. Про корупцію та експертизу

Донедавна головним осердям корупції в будівництві була ДАБІ (Державна архітектурно-будівельна інспекція), яка отримувала від 5 до 15 доларів хабарів за кожен квадратний метр будівництва.

Відтак за те, щоб контролювати цей орган роками велись війни між різними групами. Тут, щоправда, треба зробити ремарку, що здебільшого відкати все ж отримувались за те, що ДАБІ закривала очі на порушення при будівництві.

Влада ***Зеленського*** кілька разів намагалась переформатувати роботу ДАБІ, зрештою це призвело до конфлікту різних груп впливу всередині груп партії, а в сумі з провалом місцевих виборів 2020 і до звільнення заступника голови ОП Сергія ***Трофімова***.

Минулого року ***ДАБІ*** була ліквідована, і за наслідками ухвалення 5655 її повноваження мали б розподілитись між

1) — новоутвореною Державною інспекцією архітектури та містобудування України (ДІАМ),

2) — місцевими владами

3) — та приватними компаніями, які отримали умовну назву приватні ДАБІ.

ОК, забудовники більше не платитимуть відкати за мої квадратні метри, я не переплачуватиму, що вас не влаштовує, спитаєте ви.

1. По-перше, є сумнів наскільки прискіпливо забудовників контролюватимуть створені ними ж компанії.

2. По друге, конкуренції між забyловниками на ринку цієї послуги не буде – це право отримають обрані.

Ось чому.

Ліцензувати нові приватні ДАБІ буде Мінрегіон.

Щоб отримати ліцензію юридична особа має надати:

1) - відомості про інженерів з технічного нагляду та/або інженерів-консультантів, які працюють у складі юридичної особи:

2) - прізвище, власне ім’я, по батькові (за наявності);

3) - номери кваліфікаційних сертифікатів (сертифікатів) виконавця окремих видів робіт (послуг), пов’язаних із створенням об’єктів архітектури;

В Україні *є дві організації*, які видають сертифікати для таких спеціалістів

— ***Гільдія інженерів технічного нагляду*** **та**

— ***Асоціація Інженерів-Консультантів*** **України.**

Гільдія була створена при атестаційній архітектурно-будівельній комісії Міністерства регіонального розвитку у 2011, яку на той момент очолював нинішній нардеп ОПЗЖ Дмитро ***Ісаєнко***.

— До неї наразі входить понад 8,5 осіб, тоді як до Асоціації – тільки 134.

Власне кажучи, ***Ісаєнка*** називають дуже часто у списку бенефіціарів цього законопроєкту. Так само як часто вказують на те, що пов'язана з ним заступниця очільника Наталія ***Козловська*** також активно просуває 5655.

Крім власних інженерів новий ДАБІ має сплатити страховку еквівалентну 5 мільйонам євро.

На ринку України є одиниці компаній, чий ресурс взагалі дозволить братись ***за таке страхування***.

— Тобто спочатку треба буде вкластись у свою страхову компанію, а потім створити своє ДАБІ з ліцензією Мінрегіону. Є підозра, що **це право отримають далеко не всі**.

Паралельно з цим від процесу тихенько хотіли посунути архітекторів.

"Якщо раніше за замовчуванням авторство належало архітектору – автору проєкту, то зараз всі права у Замовника, читай забудовника.

Забудовнику надано виключне право змінювати архітектора хоч сто разів на одному об'єкті, вносити зміни в проєктну документацію самостійно

без жодних погоджень з автором проєкту", - заявляла ще рік тому заступниця голови архітектурної палати Анна ***Кирій***.

Насправді, по тихому не вийшло, архітектори найбільше протестували проти законопроєкту через що до них минулого тижня прийшли з СБУ з обшуками.

Тепер про так званий «захист старої архітектури від зносу».

Тут просто варто процитувати ***Мінкульт***, який днями зробив заяву з вимогою відправити закон на доопрацювання.

"Законопроєктом №5655 пропонується серйозне втручання в роботу органів охорони культурної спадщини. Фактично їхні повноваження у багатьох аспектах нівелюються. Ми підтримуємо реформу містобудівної діяльності в цілому.

Але ті механізми, які ми сьогодні побачили у законопроєкті, а це 2 тисячі сторінок тексту у форматі порівняльної таблиці, і понад 4 тисячі поправок, викликають занепокоєння.

Все, про що ми місяцями дискутували з колегами з Мінрегіону та групою розробників, всі наші застереження наразі не враховані.

Саме тому ми тут і говоримо про те, що культурна спадщина потребує захисту",– підкреслила ***заступниця міністра культури*** та інформаційної політики України.

Законопроєктом зберігається принцип погодження проєктів нового будівництва та реконструкції лише для об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та їхніх буферних зон.

Але це не буде поширюватися, наприклад, на забудову зон охорони тисяч пам'яток в Україні, а особливо – історичних центрів міст та територій традиційної забудови, стає ставить їх під загрозу, - зазначили в ***міністерстві***.

"Наша культурна спадщина нині у зоні ризиків. Війна тільки показала, наскільки глибокою є криза державної системи охорони культурної спадщини, яку ми повинні реанімувати прямо зараз. Також війна показала, наскільки спадщина є цінною для нас. Увесь світ розуміє, що ця війна не просто за територію. Це війна проти нас, проти нашої української ідентичності. Наші пам'ятки є виявом цієї ідентичності. Наша тисячолітня спадщина – є виявом нашої сили й перемоги", – сказав **Василь Петрик**, начальник відділу містобудівної документації Управління дозвільно-погоджувальної документації ***МКІП***.

"Запропоновані проєктом нововведення можуть призвести до повного знищення історичного середовища та об'єктів культурної спадщини,

оскільки авторами законопроєкту не взяті до уваги норми Закону України "Про охорону культурної спадщини", - наголосили ***в МІП.***

3. Третє, про те, що місцева влада начебто отримає права зносити самобуди

Олена ***Шуляк*** наполягає, що вони максимально чітко прописали, що таке самочинне будівництво.

Але давайте прочитаємо, що про це думають в юридичному управлінні ВР.

"6. За частиною другою статті 376 ЦК України (в редакції законопроекту) "особа, яка здійснила або здійснює самочинне будівництво об'єкта нерухомого майна, не набуває права власності на нього та не може вчиняти з таким об'єктом будь-які правочини". Разом із цим, згідно з законопроектом передбачається, що:

"за заявою власника земельної ділянки, користувача земельної ділянки державної, комунальної власності (крім земельних ділянок, зазначених у частині четвертій цієї статті) суд може визнати за ним право власності на об'єкт нерухомого майна (об'єкт самочинного будівництва), який самочинно збудовано на ній..." (частина третя статті 376 (в редакції законопроекту);

"якщо власник земельної ділянки (земель) заперечує проти визнання права власності на об'єкт нерухомого майна (об'єкт самочинного будівництва) за особою, яка здійснила (здійснює) самочинне будівництво на його земельній ділянці (землях)...".

При цьому із законопроекту не випливає, за ким саме (власником земельної ділянки, користувачем земельної ділянки державної, комунальної власності чи особою, яка здійснила (здійснює) самочинне будівництво на земельній ділянці (землях), що перебувають у власності іншої особи) визначатиметься право власності у пропонований законопроектом спосіб.

У зв'язку з такими змінами зазначаємо, що ці нововведення призводять до обмеження прав власника щодо розпорядження своїм майном, а на законодавчому рівні пропонується встановити заборону власнику на розпорядження своїм майном. Проте, за змістом частини першої статті 316 ЦК України "правом власності є право особи на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до закону за своєю волею, незалежно від волі інших осіб". Водночас згідно з частинами першою та другою статті 319 ЦК України "власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд; власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону". Відповідно до частини першої статті 321 ЦК України "право власності є непорушним; ніхто не може бути протиправно позбавлений цього права чи обмежений у його здійсненні".

Таким чином, законодавча пропозиція щодо заборони власнику розпоряджатися своїм майном (в тому числі правомочностями, що виникають із права, підтвердженого рішенням суду на об'єкт самочинного будівництва), суперечить нормам основного акта цивільного законодавства України та не відповідає положенням частини четвертої 41 Конституції України, згідно з якими "право приватної власності є непорушним". Крім того, наведене положення так само не враховує вимог частини третьої статті 22 Конституції України щодо недопущення звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів...."

Тобто, забудовнику буде легко відстояти свої права.

Місцева влада в такій ситуації просто опиниться в ролі цапа-відбувайла за все незаконне будівництво. Адже суд може стати на бік забудовника.

"Їх тупо позбавляють повноважень контролювати виконання містобудівної документації і МУО, хоча саме це і має бути за європейськими принципами правом місцевого самоврядування. Єдине їхнє повноваження - перевіряти, щоб не будували без виданого приватними експертами дозволу і не порушували проект, на який видано дозвіл. Навіть якщо тупо з порушенням всього і вся почнуть гнати висотку в парку, але маючи дозвіл саме на це, то місцева влада буде мати повноваження розвести руками і сказати, що не має жодного права втручатися, бо якщо втрутяться - то отримають покарання...", -

пише багаторічний опонент Шуляк Григорій Могильний, який вже заробив від лідерки "Слуги народу" позов, де політикиню захищає адвокатка, пов’язана з забудовницею Владою Молчановою (якій дуже на руку останні законопроєкти, які ухвалила Верховна Рада).

При цьому Асоціація міст не робила аж надто різкої заяви, а лише подала 19 зауважень до законопроєкту. Мери міст теж активно мовчать.

4. Четверте і найсумніше

Законопроєкт 5655 обмежує **права громадян** на оскарження будівництв.

Перелік осіб, які зможуть звернутися до контролюючих органів, обмежений. Це можуть бути забудовники, проєктувальники, чиновники, але не громадськість. Навіть правоохоронці не зможуть ініціювати перевірку, якщо законодавчу ініціативу ухвалять в такому вигляді.

Ви тепер не зможете зупинити руйнування "Квітів України" чи якоїсь історичної садиби не у вашому районі. Олена Шуляк каже, що це обмеження дозволить не допускати залучення забудовниками тітушок. Але насправді, якщо у вашому будинку люди виявляться досить флегматичними і не в курсі процесів, вам просто впаяють під вікна багатоповерхівку і скажуть, що сонце вам відбиватиметься від її стін і ніякі норми інсоляції тут не порушені.

Законопроєкт 5655 настільки важливий, що попри те, що його редакція до другого читання схвалена ще рік тому члени комітету не посоромились внести в порівняльну таблицю нові правки.

Саме це стало причиною, чому Рух ЧЕСНО закликав депутатів не голосувати 5655.

"Рух ЧЕСНО від різних народних депутатів ЧЕСНО має інформацію, що текст закону суттєво змінився до другого читання. Також організація неофіційно отримала кілька варіантів тексту законопроєкту із порівняльною таблицею (останній документ отриманий від одного із нардепів 28 листопада, сьогодні)", - йшлося в заяві організації.

"Ми бачили низку листів підтримки цього законопроєкту від різних організацій. Нас дивує те, що публічно ці організації висловилися за законопроєкт при тому, що остання версія для обговорення і підготовки тексту до другого читання на сайті парламенту відсутня. Що саме вони підтримали? І цим організаціям, і НАЗК, МКІП та іншим установам, які мають надати свої позиції, Рух ЧЕСНО надіслав листи, аби отримати їхні позиції. Така закрита робота парламенту, на жаль, вже має системний характер. Це треба змінювати, оскільки на законотворчість це має і буде мати лише негативний вплив", - наголошує лідерка Руху ЧЕСНО Віта Думанська.

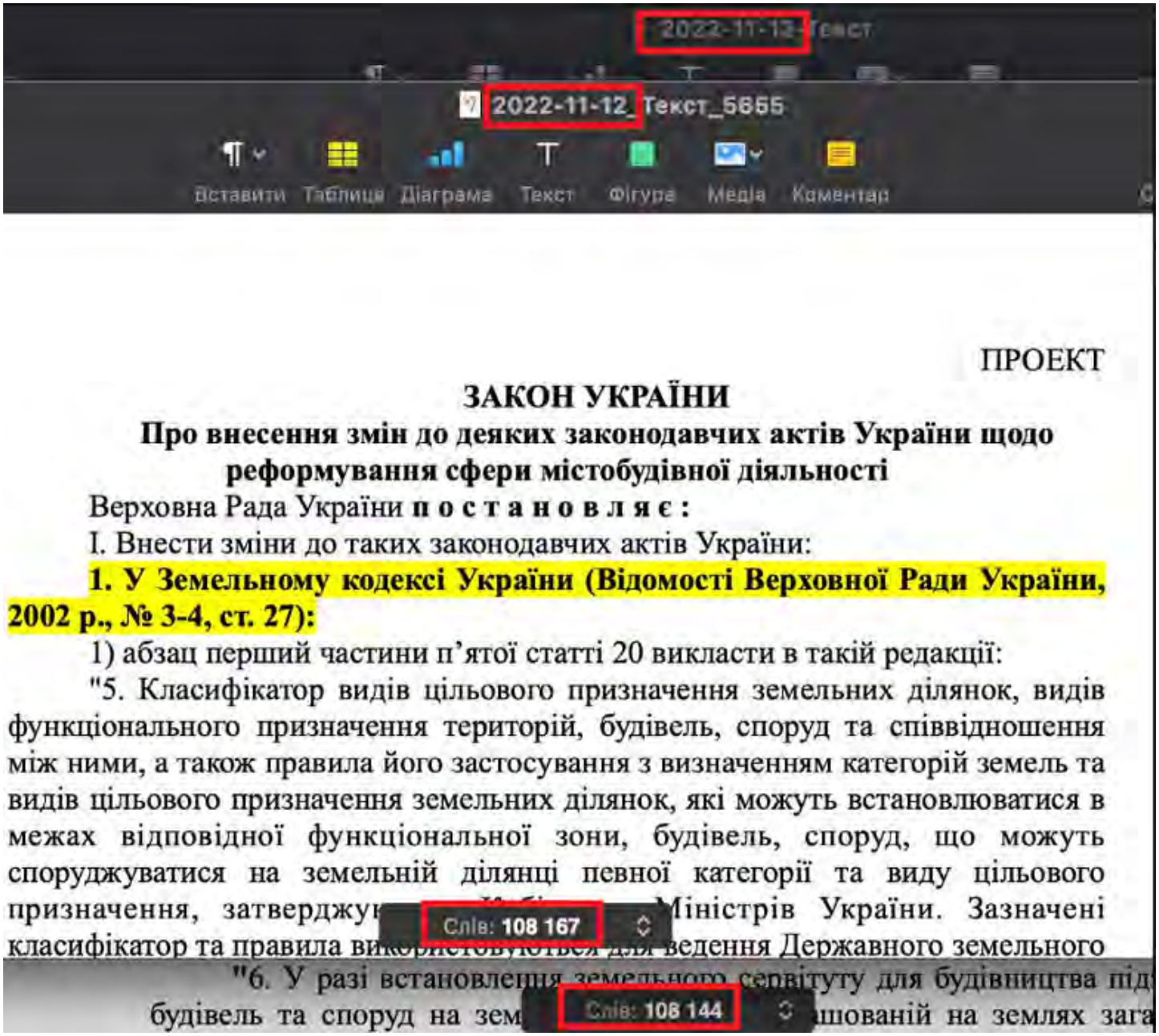
У середу Ірина Федорів видала матеріал, де проаналізувала, хто ж підтримав законопроєкт Шуляк.

"Так, лист від "Регионального строительства" підписав Олександр Харченко. Це харківська організація, і Харченко — фігурант антикорупційних розслідувань Реєстру Руху ЧЕСНО. Він разом із Михайлом Добкіним проводив дерибан землі. Прокуратура оцінила збитки у понад 227 мільйонів. Але "Слуга народу" чомусь не пише на своєму сайті про політичний і корупційний шлейф, а наводить список організацій, які підтримують законопроєкт № 5655. У ще однієї організації навіть не виявилося власного сайту. Але навіщо їй якийсь сайт, якщо до її послуг сайт партії центральної влади?", - йдеться в статті Федорів.

Підтримували 5655 ще рік тому ексмер Ірпеня Володимир Карплюк, якого неодноразово звинувачували в зловживннях при забудові.

Авторка також співставила наявну в ЧЕСНО редакцію законопроєкту і надану "СекрИтаріатом" Української ради бізнесу і побачив суто технічну різницю у 23 слова.

Це без порівняння по суті.

У четвер 5655, скоріше за все, буде ухвалений. Так само як і до цього інші лобістські закони.

Завершу словами Анни Кирій: "Розумієте, "реформування" нашого містобудівного законодавства - це історія про гроші. Забудовникам стало дорого платити хабарі за узгодження проєктної документації – законом відмінили всі узгодження, стало дорого платити за пайову участь в інфраструктурі міст – законом відмінили пайову участь, дорого платити хабарі ДАБІ - вирішили замінити його на власний приватний містобудівний контроль, не хочеться платити архітекторам за проекти - давайте зробимо їх залежними, стало дорого вирішувати питання в судах – давайте просто заберемо собі всі права за законом.

Замість того, щоб боротися з корупцією силами правоохоронних органів, крупний бізнес знайшов легший шлях через депутатів-лобістів".

***

№ 2.659

Проєкт Джонсона передбачає $61 млрд *для України та союзників* і вимогу передати ATACMS

2024-04-17

ОЛЕГ ПАВЛЮК

Законопроєкт про додаткове фінансування для України, підготовлений спікером Палати представників США Майком ***Джонсоном***, передбачає виділення близько **61 мільярди доларів** на **допомогу Україні й союзникам і поповнення запасів американської армії**.

Про це повідомляє "Європейська правда", яка ознайомилась із ***текстом*** документа.

Законопроєкт передбачає виділення **майже *28 мільярдів доларів* на всі операції, пов'язані з військовою допомогою США *Україні***.

1) Із них майже ***13,8 мільярда доларів*** до 30 вересня 2025 року скеровуються на програму ***Ukraine Security Assistance Initiative***, за якою Пентагон підписує контракти з американськими оборонними компаніями для надання Києву нового озброєння та обладнання.

2) Ще трохи більш як ***13,4 мільярда доларів*** **можуть** скеровуватись на заміну й ремонт переданого Україні озброєння, а також для фінансування навчання українців.

3) Додатково за програмою ***Foreign Military Financing***, яка передбачає виділення грантів на купівлю зброї у виробників, проєкт Джонсона закладає ***1,6 мільярда доларів***.

Окреме положення законопроєкта передбачає, що адміністрація Джо Байдена має "якнайшвидше" передати Україні ***далекобійні ракети ATACMS***. Водночас президент США може відкласти це рішення, якщо воно "буде шкодити інтересам національної безпеки США".

Що стосується *економічної допомоги*, то законопроєкт передбачає виділення 7,85 мільярда доларів у вигляді *кредитів* до 30 вересня 2025 року.

1) Серед умов витрат цих коштів – заборона виплат пенсій.

2) Водночас після листопада 2024 року президент США зможе списати 50% заборгованості за цими кредитами, а з 1 січня 2026 року – 100% заборгованості за умови, якщо це рішення підтримає Конгрес.

Законопроєкт Джонсона містить *низку вимог до адміністрації Байдена стосовно звітності*.

1) Протягом 30 днів після ухвалення адміністрація має надати Конгресу **звіт про всю зброю та пов'язане фінансування, яку США надали Україні з 24 лютого 2022 року.**

   А протягом 60 днів – звіт про те, як здійснювався контроль за обліком зброї.

2) Крім того, **протягом 45 днів Конгрес США має отримати від адміністрації Байдена "стратегія підтримки України"**, яка **повинна бути багаторічною та містити перелік "конкретних цілей", які адміністрація прагне досягти**.

Нагадаємо, голосування за цей законопроєкт у Палаті представників США ***очікується 20 квітня***. У разі схвалення його має прийняти Сенат і підписати президент Байден.

***

L:\XML\APRIL2024_UKRAINE.XML H.L.C.

118TH CONGRESS
2D SESSION

H. R. _____

Making emergency supplemental appropriations to respond to the situation in Ukraine and for related expenses for the fiscal year ending September 30, 2024, and for other purposes.

«Making emergency supplemental appropriations to respond *to the situation in Ukraine* and for related expenses for the fiscal year ending September 30, 2024, *and for other purposes*.»

«Выделение чрезвычайных дополнительных ассигнований ***для реагирования на ситуацию в Украине*** и на соответствующие расходы за финансовый год, заканчивающийся 30 сентября 2024 года, ***и для других целей***.»

***

№ 2.660

Ukraine War, 23 April 2024: Crisis

SARCASTOSAURUS

APR 23, 2024

Hello everybody!

Must admit, I'm getting seriously tired of all the celebrations about the US military aid, and announcements about how much military aid is who in the EU 'considering', 'planning', and/or 'preparing' to send to Ukraine….or ever new discussions under what conditions could Kyiv get German-made Taurus KEPD missiles…

Who the fuck cares?

Matter of fact is: the stuff is not in Ukraine. Period.

It might, but it also might not get to Ukraine – in days, weeks or months. Nobody really knows. Thus, 'celebrating' this in the social media is like celebrating the destruction of another Russian truck: there are '5 million' others waiting right behind it. ….or like idolising politicians: you seriously think a stripper in the night club performing a lap-dance is having serious feelings for you?

Face it and accept it: the reason why the Russians managed to reach Chasiv Yar, have reached Ocheretyne, and have captured Novomykailivka, is that the ZSU is meanwhile *short even on anti-tank mines*. Not only on artillery shells or anti-tank guided missiles (ATGMs). Yes, the FPVs are used by hundreds, but: we only get to see videos of the few that have scored 'spectacular hits'. We do not get to see dozens that were jammed, have hit without effect, or have missed. Perhaps sometimes in the future they're going to become much more effective. But, right now, the FPVs are a 'complement': no replacement for artillery ammunition, no

replacement for mines, no replacement for ATGMs, no replacement for infantry fighting vehicles etc. – which are simply *not available.*

….and until they do become available, and then in sufficient numbers – which is going to take months *at best* – there is no need for any kind of celebrations.

'Results' of a Russian UMPK-strike on the Novyi District of Chasiv Yar, from 21 April…

1. AIR/MISSILE WARFARE

Yup, the PSU and ZSU are exploiting the destruction of the HQ 31st Air Defence Division at Dzhankoi to hit few additional things in the occupied Crimea. Between others have deployed a Neptune anti-ship missile to strike something inside the port of Sevastopol.

Now, what exactly was hit is actually unclear, but word is that the submarine tender *Komuna* was badly damaged. Arguably, this was constructed back in 1915…

Geo-location of where in the port of Sevastopol was something hit and is badly smoking, the last 2-3 days…

A pre-war photo of Komuna…

…at least one thing is sure: this is NOT going to have any kind of positive effects upon developments in the Donbas. Because, and just like that 'UAV offensive on the Russian refineries', it has absolutely no effects upon the capability of the VKS to continue pounding ZSU frontlines with 150+ glide bombs a day.

….which is what is enabling the Russian assault groups to continue advancing.

What a surprise then, the last two days the VKS is pounding places like Pokrovsk, Moskovske, Halytsynivka and similar – all 5-40km behind the frontline in the Avdiivka-Shakhtarsk sector, and in addition to all the air strikes directly on Ukrainian positions along the frontline.

For the information of specific general over there in Kyiv: that's called 'interdiction' and serves the purpose of disrupting the flow of reinforcements and supplies (as far as there are any) for Ukrainian troops in the first line of defence.

Yes, the VKS can afford doing that because the PSU remains being critically short on surface-to-air missiles. For the information of all the idiotic decision-makers in the West: it's pointless to (belatedly) 'scramble' to get 'more Patriots to Ukraine' - if there are not enough missiles for them. That's an issue *you* should've taken care about already a year ago, but didn't.

2. BATTLE OF DONBAS

While Zelensky is happy to announce the production of 10 Bohdana self-propelled howitzers a month, and Budyanov babbling about a coming crisis of the ZSU 'in May 2024 or so', there is a *serious crisis* on several points along the frontline in the Donbas already right now. Which is unsurprising considering this crisis is in the making for the last seven months, already: when one is, actually, pitting infantry armed with assault rifles and few remaining RPGs (like ZSU is forced to do) against a continuously assaulting enemy supported by air strikes, artillery, and armoured vehicles for much too long (like VSRF can afford to do): results are unavoidable.

Bakhmut…

while the VSRF is busy consolidating positions it has reached in the last few days, the VKS is systematically pulverising ZSU positions in the Kanal and Novyi Districts of Chasiv Yar with its UMPK glide bombs.

At least it looks like if somebody there was sane enough to get the 67th Mech out of the place and replace it with units that can do their job?

If so… and this appears to be the case (because the 67th is nowhere to be seen around Chasiv Yar any more): well, there you have your 'The Butcher', specific Ukrainians…

Avdiivka-Shakhtarsk…

the Russian penetration of the Ukrainian new defence line in the Ocheretyne sector is getting nothing else but nasty. Indeed: meanwhile, it's deeper than their penetration at Popasna, back in May 2022. Supported by dozens of air strikes and massive volumes of artillery fire, the Russians have not only captured the railway station of Ocheretyne, but are in the process of advancing into the centre of the town.

What's worse: north-east of this penetration, the VKS is already pounding ZSU positions of the 129th TD Brigade in Novokalynove and Keramik with UMPKs, while south of it the VSRF is hard at widening this penetration through attacks on the 3rd Assault in Berdychi from the north, and through pulverising Semenivka with fire from multiple rocket launchers.

….Hope, Biden & Co KG GesmbH AG are proud that the 47th Mech is meanwhile short even on 25mm ammo for its M2/M3 Bradley infantry fighting vehicles (not only on 120mm shells for its M1 Abrams tanks): both the deliveries of 800 Bradleys to Morocco, and billions in military aid for Israel are surely going to increase stability in those parts of the world… and deter the Chinese from invading Taiwan, too…

Pervomaiske is meanwhile completely under the Russian control, and it's only thanks to the skilled holding action by the 59th Motorised and the fact the VSRF is meanwhile unable to organise itself any better and advance at a higher pace, that the Russians haven't attacked Netailove and Nevelske - yet.

(…at least this could prevent Ukrainians from panicking about some sort of a 'super-big' Russian offensive on Kharkiv, but well: who am I to say…)

Novomykhailivka…

the 79th Airborne and the 116th TD Brigades are meanwhile facing elements of the Russian 36th Motor Rifle- and 155th Naval Infantry Brigades, 7 different Motor-Rifle Regiments, and the 10th Tank Regiment. And are both under near-constant strikes by glide-bombs. What a surprise, after more than a year, the Russians have completely captured the village, yesterday… Unsurprisingly, the Russians are advancing on a wide front south of Novomykhailivka, and thus on the best way of reaching the road connecting Kostiantyrivka with Vuhledar in the south: all the defence successes of the 72nd and 79th of last 16 months are on the best way to become completely in vain.

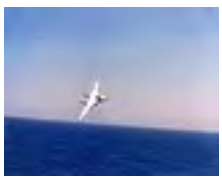
***

I could go on with similar descriptions, but the point is this: there is a limit of what any kind of armed force – regardless how brave and/or skilled – can endure. When that limit is reached, then the results are unavoidable.

***

№ 2.661

Suplement: The 'Aha' Moment(s) (UPDATED)

SARCASTOSAURUS

APR 23, 2024

Turns out, the GenStab-U has decided to disband the 67th Mechanised Brigade, ZSU. Or at least something like 'disband a part then re-organise it a new'.

The brigade's PR-department is bitterly complaining, 'motives behind these actions are unknown to us' - and explains this decision with something like 'politically-coloured decision-making' (see: '…perhaps some believe that dispersing DUK Right Sector…' etc.).

Ukrainska Pravda, though, says, there were 'inspections' and 'transfers of soldiers who were the backbone of this unit' - 'after the loss of some positions in the direction of Chasiv Yar'.

….which I read as: '…after it abandoned its positions and ran away'.

Indeed, a soldier interviewed by the UP, claims the, 'brigade maintained some sort of autonomy under Valerii Zaluzhyi, but Oleksandr Sirskyi required order and discipline. They suddenly had to live according to military patterns, and commanders without necessary military rank were replaced. The volunteers saw it as the destruction of the movement, but in fact, it is a standardization.'

Oh my… imagine! Poor Pravi Sector-boys (and girls): while facing the Russian war of extermination of Ukraine, they were forced to organise and serve as troops of a regular unit of a regular armed force, and to subject themselves to military discipline. Indeed, to follow orders from above and hold their positions - and that irrespective of being members of the Pravi Sector, and instead of doing whatever they want, like pushing inexperienced buddies into forward positions?

…what was that bad, bad, bad Sirsky, 'The Butcher', thinking to himself when expecting the Pravi Sector to behave like a unit of the ZSU?

So unfair and, clearly, this cannot but be a political decision….

Really… I can only hope the characters in question are sentenced to 15 years of peeling potatoes and cleaning public toilettes around Kyiv. And that this is the final chapter of politically-motivated units of the ZSU.

***

The other piece of 'news' is the reason for the Russian break-through at Ocheretyne. According to MilitaryLand.net, the Russians did something they never-ever did before: attacked at the time units were rotated in and out of important positions.

The 47th Mech was on the way out, another unit (115th Mech?) on the way in, i.e. in the process of taking over.

….and, of course, the - already exhausted - 47th was then rushed back, and now has to pay in blood another failure at the levels of security and command.

A) At security level because, first and foremost, this rotation should've remained secret from the Russians. Nevertheless, they've been informed about it, and then on time to stage their attack (and that, apparently, at the joint of the sector formerly held by the 47th and that still held by the 129th TD Brigade and the Skala Battalion). And,

B) at command level because whoever was in charge of this rotation has obviously ignored the fact that it is already since July 2022 that if the Russians have achieved any kind of a significant advance, then by exploiting a rotation of ZSU's units (the best example would be that of the Bakhmut, the fall of which began with the fall of Soledar as a result of rotation of two ZSU units).

That said: the OSG Tavriya has recently (last two-three weeks) run a number of rotations - *all* of them without any kind or problems. Just for example: the 67th was whiskered out of Chasiv Yar and replaced by another brigade without even a trace of a problem. Thus, the command-level problem is unlikely to be an issue related to its HQ (i.e. this time this does not look like 'faggot generals').

UPDATES:

1.) the 47th Mech has meanwhile issued an official statement according to which it was not directly involved in the mess that enabled the Russian break-through. But, yes, it's back to the frontline, on the southern side of the resulting salient, defending Berdychi. Of course, it's deploying its Bradleys north and west as necessary.

2.) As of this morning, the Russians seem to have at least entered Novobakhmutivka, if not captured the entire village. Novobakhmutivka is south of Ocheretyne, and an advance in this direction means the Russians are widening their penetration of the ZSU's frontline.

3.) So far, there are no indications for any Russian advances west of Ocheretyne, which is something like 'the only good news amid bad news'. That said, two days ago (on 21 April, at the peak of their initial advance), the Russians had to be pushed back (by Bradleys of the 47th; see the scene captured on the screen-grab below) from the western entrance of Ocheretyne.

***

Well, at least one thing is sure: it is going to be in this area - in the Ocheretyne area - that we're going to see if the VSRF has any kind of serious offensive capability left.

If it has, then the Russian Group of Forces Tsentr is going to rush the VKS forward: Su-30s and Su-35s are going to dominate the air, forcing PSU's MiGs, Sukhois, and SAMs away from the battlefield, so Su-34s can fly direct air strikes on ZSU positions. Meanwhile, Su-25s and Ka-52s of the VKS are going to roam the battlefield at low altitude and see to increase the damage and spread chaos, thus clearing the way for ever additional assault groups. Foremost: they're going to

deploy their BM-27s, BM-30s, Iskanders, and Su-34s to ‘seal’ the battlefield: to prevent Ukrainian reinforcements from reaching it and establishing blocking positions in front of the Russian advance.

In such case, in the coming days we’re going to see even more videos like the one from which this screen-grab is coming, and showing a pair of Russian Su-25s roaming the sky over Ivanivske - because the ZSU troops there do not even have MANPADs to shoot back at them:

Indeed: then we’re going to see even more of videos showing their Ka-52s and Mi-28s over the battlefield, too.

That said, that’s a ‘possible option’. Whether this is already the case: no idea.

Right now, the only thing certain is that the Group Tsentr is already trying to ‘roll over’ the ZSU positions immediately north and south of its penetration. To widen its penetration so to secure logistic lines along the railway berm to Ocheretyne.

….and if not: well, then the Russians aren’t going to get very far beyond Ocheretyne, but Ukrainians are going to have a ‘big sting’ in the centre of their frontline.

***

Дополнение: Момент(ы) "Ага" (ОБНОВЛЕНО)

23 апреля 2024 г.

Оказывается, GenStab-U решил распустить 67-ю механизированную бригаду ZSU. Или, по крайней мере, что-то вроде «расформировать часть, а затем реорганизовать ее в новую».

Департамент по связям с общественностью бригады горько жалуется, «мотивы этих действий нам неизвестны» - и объясняет это решение чем-то вроде «политически окрашенного принятия решений» (см.: «...возможет быть, некоторые считают, что разгна правый сектор DUK...» и т. д.).

Украинская правда, однако, говорит, что были «инспекции» и «переводы солдат, которые были основой этого подразделения» - «после потери некоторых позиций в направлении Хасивого Яра».

> ....Который я прочитал как: "...после того, как он отказался от своих позиций и убежал".

Действительно, солдат, опрошенный UP, утверждает, что «бригада сохранила какую-то автономию при Валерии ***Залужее***, но Александр ***Сирский*** требовал порядка и дисциплины. Внезапно им пришлось жить по военным образцам, и командиры без необходимого военного звания были заменены. Добровольцы рассматривали это как разрушение движения, но на самом деле это стандартизация».

О боже... представь!

> 1)!— Бедные мальчики из Правого сектора (и девочки): столкнувшись с российской войной за истребление Украины, они были вынуждены организовать и служить в качестве войск регулярного подразделения регулярных вооруженных сил и подвергать себя военной дисциплине.

Действительно,

> 2) — следовать приказам свыше и удерживать свои позиции - и это независимо от того, являетесь ли вы членами сектора Прави, и вместо того, чтобы делать все, что они хотят, например, толкать неопытных приятелей на позиции вперед?

...Что это был за плохой, плохой, плохой ***Сирски***, «Мясник», который думал про себя, ожидая, что ***сектор Прави*** будет вести себя как подразделение ZSU?

Так несправедливо и, очевидно, что это не может быть политическим решением...

Правда...

Я могу только надеяться, что персонажи, о которых идет речь, будут приговорены к 15 годам очистки картофеля и уборки общественных туалетов по всему Киеву. И что это заключительная глава политически мотивированных подразделений ZSU.

***

Другая «новость» является причиной российского прорыва в Охеретине. По данным MilitaryLand.net, русские сделали то, чего никогда раньше не делали: атаковали в то время, когда подразделения ротировались на важных позициях и с них

47-й мех был на выходе, еще одно подразделение (115-й мех?) В пути, т.е. в процессе взачения на себя.

> ....И, конечно, - уже исчерпанный - 47-й был тогда бросен назад, и теперь должен заплатить кровью еще один провал на уровне безопасности и командования.

А) На уровне безопасности, потому что, прежде всего, эта ротация должна была оставаться секретной от русских. Тем не менее, они были проинформированы об этом, а затем вовремя устроили свою атаку (и это, по-видимому, на соединении сектора, ранее удерживаемого 47-й, а также 129-й бригадой TD и батальоном Скалы). И,

Б) на командном уровне, потому что тот, кто отвечал за эту ротацию, очевидно, проигнорировал тот факт, что уже с июля 2022 года, если русские добились какого-либо значительного прогресса, то, используя ротацию подразделений ZSU (лучшим примером может служить Бахмут, падение которого началось с падения Соледара в результате ротации двух подразделений ZSU).

Тем не менее: OSG Tavriya недавно (последние две-три недели) провела ряд ротаций - все без каких-либо проблем. Например: 67-й был выбит из Хасив-Яра и заменен другой бригадой без каких-либо проблем. Таким образом, проблема командного уровня вряд ли будет проблемой, связанной с его штаб-квартирой (т.е. на этот раз это не похоже на «пидоров-генералов»).

ОБНОВЛЕНИЯ:

1) — 47-й мех тем временем опубликовал официальное заявление, согласно которому он не был непосредственно связан с беспорядком, который позволил России прорваться. Но, да, он вернулся на линию фронта, на южной стороне результирующего, защищая Бердичи. Конечно, он развертывает свои Брэдли на север и запад по мере необходимости.

2) — По состоянию на сегодняшнее утро русские, похоже, хотя бы вошли в Новобахмутовку, если не захватили всю деревню. Новобахмутовка находится к югу от Очеретина, и продвижение в этом направлении означает, что русские расширяют свое проникновение на фронт ЗГУ.

3) — До сих пор нет никаких признаков какого-либо российского продвижения к западу от Охеретина, что является чем-то вроде «единственной хорошей новости на фоне плохих новостей». Тем не менее, два дня назад (21 апреля, на пике их первоначального наступления) русских пришлось оттолкнуть (Брэдли 47-го; см. сцену, снятую на скриншоте ниже) от западного входа в Очеретин.

***

Ну, по крайней мере, одно можно сказать наверняка: в этой области - в районе Очеретина - мы посмотрим, останется ли у VSRF какие-либо серьезные наступательные возможности.

Если да, то Группа вооруженных сил России "Центр" собирается бросить ВКС вперед: Су-30 и Су-35 будут доминировать в воздухе, заставляя МиГ, Сухои и ЗМ ПСУ отойти от поля боя, чтобы Су-34 могли наносить прямые воздушные удары по позициям ЗСУ. Между тем, Су-25 и Ка-52 из VKS собираются бродить по полю боя на большой высоте и увидеть увеличение урона и распространение хаоса, тем самым расчистив путь для дополнительных штурмовых групп. В самом части: они собираются развернуть свои БМ-27, БМ-30, Искандеры и Су-34, чтобы «закрыть» поле боя: чтобы помешать украинским подкреплениям достичь его и установить блокирующие позиции перед российским наступлением.

В таком случае, в ближайшие дни мы увидим еще больше видео, похожих на тот, с которого идет этот снимок экрана, и покажем пару российских Су-25, бродящих по небу над Ивановским - потому что у войск ЗСУ там даже нет МАНПАД, чтобы стрелять в них в ответ:

Тем не менее, это "возможный вариант". Это уже так: понятия не имею.

На данный момент единственное, что можно сказать наверняка, это то, что Группа Tsentr уже пытается «перевернуть» позиции ZSU сразу к северу и югу от своего проникновения. Чтобы расширить его проникновение, чтобы обеспечить логистические линии вдоль железнодорожной бермы до Очеретина.

....И если нет: ну, тогда русские не собираются выходить далеко за пределы Охеретина, но у украинцев будет «большое жало» в центре своей линии фронта.

***

№ 2.662

Хороший вопрос задали мне под постом о Китае

2024-02-13

Кущ

Является ли Поднебесная социальным государством?

Социальная политика Китая базируется на интересной модели:

1) Страна - это ее народ, а народ - это страна.
2) Средний класс Китая - 400 млн. человек.
3) Среднегодовой темп роста ВВП - более 5%.
4) Ежегодно создается 12,7 млн новых рабочих мест. Это почти целая Украина по численности работающих.
5) Самая крупная в мире система социального обеспечения.

Платят ли пенсии в Китае?

> — По состоянию на 2022-й год базовым пенсионным страхованием в КНР охвачено более миллиарда человек, базовым медицинским – более 95% населения.

То, что в Китае нет пенсий и дети содержат родителей - это уже миф, который у нас любят рассказывать некоторые политики, агитируюзие за десоциализацию.

По прогнозу The Lancet, **ожидаемая продолжительность жизни в КНР к 2035 году достигнет 81,3 года.**

Справедливость в образовании:

— дешевые студенческие кредиты на общую сумму более 400 миллиардов юаней для более чем 20 миллионов студентов из бедных семей.

Побеждена нищета:

— за чертой абсолютной бедности ранее находилось 100 млн человек.

Нынешняя цель - победа *относительной бедности*.

Соотношение доходов городских и сельских жителей: 2,5:1.

Доступ простого населения к судебной системе.

Общий принцип социальной политики

1) — Дети получают хорошее воспитание, 2) — студенты – образование, 3) — трудящиеся – достойную заработную плату, 4) — больные – медицинскую помощь, 5) — пожилые – уход, 6) — слабые – поддержку, и 7) — у всех есть дом.

Понятно, что есть и проблемы.

Но **в Китае *социальная политика определена на уровне 1) — принципов, 2) — инструментов и 3) — целей*.**

У нас пока нет ни первого, ни второго, ни третьего.

***

№ 2.663

Частина 1

Не секрет, що основний рушійний масив армії, яка досі воює, було набрано у 2022 році, на початку повномасштабного вторгнення. Це добровольці. Це такі люди, які самі прийняли рішення прийти до війська з метою воювати війну

2024-04-16

Alex Noinets, військовослужбовець Сил оборони України, співзасновник Демократичної Сокира

Пройшло два роки. Армія оговталася. Країна оговталася. Шок пройшов. Людина звикає до всього і не може жити два роки в стані стресу. Тому, хоча війна нікуди не ділася і Сили оборони палять десятки одиниць ворожої техніки кожну добу, для пересічного українця це якісь теоретичні звичні десятки одиниць техніки, просто циферки на картинці. Так само як і щоденні обстріли Херсона і Харкова. Люди до всього звикають, звикли і до щоденних обстрілів. Особливо легко звикнути до обстрілів тим, хто не живе під обстрілами.

Населенню подобається воювати добровольцями. Владі подобається воювати добровольцями. Іноземним партнерам подобається воювати добровольцями. Це ж ситуація точно як на уроках української літератури — у нас є клас людей, якими потрібно пишатися і співати про них тужливих пісень, але які не мають до нас жодного стосунку, бо вони десь далеко і живуть зовсім іншим життям і мотивуються зовсім іншими мотиваціями.

Але ситуація полягає в тому, що більше воювати добровольцями не виходить. Вони закінчуються. Їх вбиває російська армія, добровольців-2014 уже майже не залишилося, добровольців-2022 теж все менше, а воювати свічечками.гіф ефективно неможливо.

Тому потрібно ухвалювати непопулярне рішення і масово залучати до армії недобровольців.

Воно було потрібно ще півтора року тому, але ми його не приймали, бо воно непопулярне. Просто по селах, а коли скінчилися по селах — по невеликих містах, а коли скінчилися по невеликих — по великих, а потім уже і по столиці ми запустили безумних військкомів рискати, яко вовки, шукаючи собі поживи у вигляді робітників підприємств, часто критичних для обороноздатності.

Так ми отримали цікаву ситуацію, коли армія має найвищий рівень підтримки й довіри в суспільстві, а ТЦК — найнижчий, хоча ТЦК — це також армія. Просто ТЦК — це та єдина армія, з якою насправді стикається населення. З іншою армією населення стикається лише у новинах формату «загинув», «втратив кінцівку», «потрапив у полон» і відповідних тужливих піснях.

Але це все було не про закон про мобілізацію. Це було про ті вхідні, які нас призвели до цього закону. Паскудні вхідні. В комплексі смертельні. І мобілізація мала бути тими гіркими ліками, які б нас врятували як країну від смерті.

Що ж ми зробили? Ми повелися як останні мразі, от що ми зробили.

Стикнувшись з необхідністю прийняти важке, непопулярне, але життєво необхідне рішення про мобілізацію, Президент і Верховний Головнокомандувач України Володимир Олександрович Зеленський зробив нічого. Відсторонився від цього рішення. Делегував його Верховній Раді. Там депутати, нехай вони щось самі собі повирішують, як уміють.

Він же привів до Ради найкращих, я нагадую. У них і експертиза, і апарат у кожного. Шкода тільки, що цей апарат максимум у штанах, а не в голові.

Також нагадую, що в українській законотворчості існує така форма прийняття рішень, як невідкладний президентський законопроєкт. Це такий законопроєкт, який подається президентом у тому разі, якщо ми як країна стикнулися з важливою невідкладною проблемою, яка потребує прийняття важливого закону.

Президент питання мобілізації, таким чином, проігнорував, як неважливе. Прекрасно. Можливо, хтось думав, що цього не помітили? Ні, це помітили буквально всі.

А Верховна Рада у відповідь також повелася в найкращих традиціях Верховної Ради.

Людям, які не здатні організувати заходи навіть рівня пікніка з шашликами, було делеговане питання організації мобілізаційних заходів на 40 мільйонів людей.

Звичайно, що залишившись наодинці з проблемою масштабу держави, кожен з депутатів зробив все можливе, щоб саботувати це питання. Кожен подав

правки, йобнуті за формою, по суті або за формою і по суті одночасно. Ми буквально опинилися у притчі, як чотириста людей домовилися, що кожен принесе у загальний казан пляшку мудрості й експертизи, вони розійшлися і кожен з них зрозумів, що може принести пляшку сечі, а в загальному котлі мудрості й експертизи цього ніхто не помітить.

На фініші ми отримали загальний казан сечі. Тобто закон, який жодним чином не вирішує жодної проблеми мобілізаційного процесу, але додає нам додаткових проблем, які ще доведеться розгрібати згодом і невідомо як саме.

У нас з'явився лише один клас людей, яким ми серйозно ускладнили життя цим законопроєктом. Про це чомусь мало пишуть, але дивіться. Тепер українці за кордоном, тобто емігранти, не матимуть доступу до консульських послуг, якщо не встануть на облік у ТЦК особисто або за допомогою електронного кабінету.

Отже, нехай ми маємо десь п'ять мільйонів мігрантів з України у країнах Європи. Нехай з них буде один мільйон чоловіків. Тепер кожен з цих чоловіків має наступну ситуацію — або він більше не отримує консульських послуг, або він реєструється у ТЦК, після чого гарантовано отримує повістку, після чого має приїхати в Україну й отримати автомат, після чого втрачає потребу в консульських послугах до демобілізації, якої, до речі, не буде.

Якщо людина поставлена в умови, коли вона що так що так втрачає доступ до консульських послуг, навіщо вона буде реєструватися в кабінеті призовника? Ми жодним чином не заохотили цим кейсом нікого мобілізуватися, просто позбавили консульських послуг. Окей. У чому наша вигода? Невідомо. Просто Арестович отримав зайвий мільйон електорату, от і весь результат, мобілізацію ми таким чином не посилили.

А населення, яке звикло до того, що солдат — це людина, яка постійно в штурмі, на броні, горить, втратила кінцівку, підірвалася і лежить в госпіталі — звичайно, не хоче мобілізуватися. Люди не люблять горіти та втрачати кінцівки, і якщо мають хоч мікроскопічний шанс цього не робити — не роблять цього. Можливо, якби телемарафон показав цим людям, що військові це не лише постійний кол оф дьюті влітку і замерзаючі фріци сталінграду взимку, то і ставлення було б іншим, і добровольців було б більше.

Навіть третя штурмова уже додумалася до того, що вриватися хочуть не всі, і запустила паралельні меседжі, типу «ПРАЦЮЙ у третій штурмовій». Держава Україна все ще до цього не додумалася, вона все ще намагається комунікувати з населенням за допомогою меседжа «ваші документікі, ваша повісточка, я вас туди не посилала». Єдиним інструментом мотивації Україна вважає 70 тисяч гривень.

70 тисяч — непогані гроші, але вони не коштують відірваної ноги, а нічого іншого ви по телемарафону не показуєте. Тому ніхто вам свою ногу за 70 тисяч і не продає.

І звичайно, на фініші 400 дурнів-популістів, наляканих тим, що вони можуть випадково ухвалити непопулярне рішення, не змогли придумати нічого ефективного. Закон про мобілізацію не містить жодної дієвої мотивації для мобілізації, так само як не містить жодної дієвої санкції за ухилення від мобілізації. Він не надає ТЦК жодних системних інструментів для роботи і не відкриває для них жодних державних баз даних, тому ТЦК продовжать шугати над країною як круки і хапати на вулицях кого попало, провокуючи скандали і ще більше демотивуючи населення.

Звичайно, що в таких умовах абсолютно всі розуміють, що нової великої ефективної хвилі мобілізації не буде. Закон жодним чином не призводить до якогось системного посилення мобілізації.

А якщо не буде великої хвилі мобілізації — зрозуміло, що не буде і можливості до демобілізації. Власне, викреслення демобілізації з закону і відсутність навіть термінів розгляду окремого законопроєкту про демобілізацію — це визнання владою того факту, що вона провалила мобілізацію.

Я бачу всьому вищеперерахованому лише одну загальну причину: СТРАХ ВТРАТИЛИ.

Віримо, що і так якось буде. А якщо не буде, то мене не торкнеться, особисто я якось пропетляю.

А проблема у такого світосприйняття також лише одна: РАНО ВТРАТИЛИ.

Путін живий.

РФ жива.

РФ сильніша з кожним днем.

РФ готова грати в довгу.

РФ може, хоче і збирається воювати ще як мінімум три роки.

РФ може, хоче і збирається торпедувати всю нашу європейську підтримку і далі корумпувати всіх європейських політиків і чиновників, яких зможе.

РФ має потужну військову промисловість, яка стає сильнішою.

РФ має потужний мобілізаційний потенціал з буквально мільйонів немотивованих дурнів, яких вона може хапати на вулицях без жодного підвищення невдоволення населення, на відміну від нас.

Що маємо ми?

Ми маємо роздуми населення на тему, чи потрібно захищати свій дім, якщо ворог уже в нього вторгся.

Ми маємо ініціативи влади, які жодним чином не мотивують населення захищати свій дім, а навпаки породжують у населення питання, а чи цей дім все ще наш.

У цих умовах добровольці 2022 року, які йшли до війська, а опинилися в армії, також втрачають мотивацію і з добровольців стають уклоністами, просто уже у війську, зі зброєю, відзнаками та нагородами.

Тому якщо в 2022 ми бігли, в 2023 йшли, в 2024, приймаючи рішення про мобілізацію, сіли і сидимо, в 2025 ми впадемо, а російські чоботи по нас протопчуться дорогою в Європу.

А той мільйон чоловіків у еміграції, яких ми позбавили консульських послуг, співатиме тужливих пісень про те, як ми програли Треті Визвольні Змагання, хоча були героями і патріотами, красивими і молодими, і все у нас було, і англійська шабля, і німецький кінь, і українська звитяга.

Лише розуму не було.

UPD

Тим часом Володимир Зеленський підписав закон про мобілізацію. Закон набере чинності через один місяць з наступного дня після оприлюднення.

***

Частина 2

Так, дивіться, я написав попередній текст про закон про мобілізацію і про те, що її не буде, й отримав сто коментарів «добре, так а шо потрібно робити, шоб вона була, чому ти тільки критикуєш, а шо ти пропонуєш». Добре, пропоную

2024-04-23

Alex Noinets, військовослужбовець Сил оборони України, співзасновник Демократичної Сокири

Головне, що я пропоную — це відмовитися від парадигми, що можливо ухвалити якийсь закон чи постанову і від цього все в країні стане добре. Життя не так влаштоване. Законів усе більше, щастя все менше.

Закон — це якийсь стейтмент того, що буде робити держава. А проблема мобілізації — це не тільки проблема того, що робить держава. Це проблема того, що роблять люди. А люди, зрозуміло, роблять те, що вигідно їм, а не те, що вигідно державі. Якщо держава приймає якийсь закон, яким заявляє про те, що вона буде робити, люди на нього реагують не так, що зараз ми допоможемо державі, а якось інакше. Якщо держава каже «а ми не будемо надавати вам консульські послуги», то зрозуміло, що людина на це реагує не «добре, якщо ви не будете мені надавати консульські послуги, то я згоден мобілізуватися, стати героєм-миколою-гранатометником», а сюрприз-сюрприз, вона реагує «добре, тоді я отримаю консульські послуги на десять років уперед до того, як закон увійде в силу, щоб вас потім десять років не бачити».

Тому я не вважаю, що рішення проблем мобілізації лежить у площині законодавства.

Я вважаю, що рішення проблем мобілізації лежить у площині проблем державної інформаційної політики.

У зв'язку з цим я вимушений нагадати, що в нас є профільне міністерство.

— Воно так і називається — міністерство культури ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ України. І там сидить профільний в.о. міністра Ростислав ***Карандєєв***.

І Ростислав ***Карандєєв*** у нас **жодним чином не займається інформаційною політикою**.

1) — Ростислав ***Карандєєв*** займається тим, що бронює цирк. Іншими словами, не бачить свого завдання в тому, щоб займатися мобілізацією, а бачить своє завдання в тому, щоб захищати від мобілізації.

Це прекрасно блять.

2) — **І коли його вся країна в один голос питає сука, СУКА, СУКА БЛЯТЬ, то він породжує масштабну відмазку формату «ми займаємось культуркою, культурка — це те головне, за що ми і воюємо, тому звичайно, що клоуну в армію не можна, бо він тоді у цирку сміятися не буде».**

Але я вважаю, що ми маємо задати Карандєєву не лише питання про клоунів. Я вважаю, що ми маємо задати Карандєєву питання трохи ширше.

А саме:

«А що саме профільне міністерство робить для підсилення мобілізації? Що саме ти як голова профільного міністерства робиш у сфері інформаційної мобілізаційної політики?»

І я впевнений, що чесна відповідь профільного міністерства й особисто ***Карандєєва*** на це питання буде «хто, я?».

На цьому все. Саме на цьому можна зливати воду, загортатися в простирадло і повзти на цвинтар.

Тому що це визнання, що ми не лише воюємо добровольцями.

Ми ще й інформаційну політику проводимо добровольцями. А це неприпустимо.

Я нагадую, що

— під час Другої Світової у Великій Британії працювало профільне Міністерство Інформації, і його ключовим завданням було on a daily basis випускати пропагандистські матеріали про те, чому кожен

рядовий англієць має віддати все і з ранку до ночі працювати лише на перемогу. Лондон бомбили щодня, все в руїнах, у кожного помер брат на фронті та мама в руїнах рідної хати на Бейкер-стріт, всі нібито й так розуміли, що війна — це особисто їхня проблема, але все одно, попри це, профільне Міністерство Інформації разом із Міністерством Оборони й особисто Черчилль витрачали час і гроші на те, щоб з ранку до ночі займатися пропагандою.

І не лише пропагандою англійців, але і пропагандою німців, нагадую.

Нагадую, що

— в рамках Міністерства Інформації протягом усієї війни існувало радіо німецькою мовою для німців, яке від імені німців пояснювало їм, чому не можна воювати на боці Гітлера, чому завдання кожного німецького патріота — взяти лопату і вбити есесівця, сховатися від мобілізації до Вермахту, влаштуватися на німецьке оборонне підприємство й саботувати його роботу, сипати пісок у станки та щурячу отруту в сухпай.

Я — та сама людина, яку досі якісь рандомні чорти звинувачують у тому, що я, не бувши жодної хвилини росіянином, організував сайт руських націоналістів «Петр і Мазепа», головною, прямо декларованою метою якого було пояснювати етнічним росіянам саме те, що пояснювало Міністерство Інформації Великої Британії етнічним німцям. І мені дуже цікаво чути, як так виходить, що те, що в британців вважалося подвигом, у нас вважається зрадою. Але окей, це моя особиста проблема, окей. А хоча стоп, чому моя. Не моя. Це наша загальна проблема. Вона полягає в тому, що в нас відсутня цілеспрямована державна інформаційна політика, і «Петра і Мазепу» я вів за грамоти, а мав вести за чергові звання і медалі від безпосереднього командування.

Теоретично, у нас існує єдиний телемарафон.

Я не готовий зараз обговорювати питання свободи слова і виключення інших телеканалів із сітки мовлення, хоча, звичайно, це пиздець, але мова не про те. Уявімо, що єдиний телемарафон — це інструмент для провадження єдиної державної інформаційної політики. Бо насправді так воно і є, просто він для неї не використовується, або використовується погано.

Що ми бачимо через єдиний телемарафон?

— Ми бачимо постійну комеморацію героїзму українського народу, малювання образу українського військового, як незламного, героїчного, молодого, сильного, мотивованого рекса, який з ранку до ночі штурмує посадку.

Вибачте, але це не так. Український військовий — це Микола Петрович, робітник-заводчанин, селянин, проста людина з маршрутки, така сама, як ми з вами. Йому трохи за сорок, у нього пузіко, він лопатою копає траншею і сидить у ній п'є чай. Він курить у штабі. Він свариться з замполітом за форму і шукає, де спиздити запчастини для корчів. Він на війні не робить героїзм. Він на війні живе. Він дзвонить родині й питає, шо там, як цибуля зійшла, як кури дояться, почому бурячки та синенькі на ринку і як дитину зібрали до школи. Які оцінки в сина, на які гуртки записали доньку й задовбує всіх побратимів відео того, як вона на концерті грає на піаніно.

Микола Петрович така сама людина, як і ви. Ось хто такий український військовий.

Якщо людям показувати лише людей народжених для війни, а в нас справді такі є, слава нам, це десять тисяч героїв/рексів/суперменів, то зрозуміло, що ніхто, крім таких самих героїв/рексів/суперменів, не асоціює себе з українським військовим. Якщо ви показуєте по телевізору виключно людей, народжених для війни, то зрозуміло, що тридцять мільйонів усіх інших людей вам скажуть ну добре, а ми не народжені для війни. Це ми самі й породили мем «не народжений для війни», як природну реакцію організму людини на пропаганду героїв. Не треба пропагандувати тільки героїв, герої вже всі на фронті, тепер на фронті нам потрібен мільйон Микол Петровичів, комунікуйте з ними. Показуйте, як вони їдять борщ, а не героїчно лопатою відбивають фпв-дрон. Ніхто в здоровому глузді не хоче відбивати дрон лопатою, усі хочуть їсти борщ. Просто покажіть людям місце, де можна поїсти борщу за дурні за мірками їх села гроші й отримати за це УБД, медаль, безкоштовний проїзд у маршрутці, обіцяну землю, яку майже ніхто не отримав, й місце депутата сільради після війни. І щоб люди отримали таки те, що їм обіцяють.

І це не лише люмпена Миколи Петровича стосується. Це стосується всіх верств населення.

Трохи більше як рік тому я був на одному івенті, його ведучий — піарник-комунікаційник.

> Він тоді зі сцени пожартував смішний жарт про те, що йому вже сорок років, він піарник, у нього хвора спина, тому якщо ви побачите, що він в армії, то це означає, що нам уже пиздець, якщо сорокарічний піарник із хворою спиною в армії. У мене, як у сорокарічного піарника з артритом усього піарника, але на той момент уже у званні молодшого сержанта Сил оборони України, лавандовий раф через жопу пуканною тягою пішов. Тобто сука. Ні, хлопче, ти максимально неправий. У нас війна, війна всієї країни, включно з піарниками.

Ба більше, у нас війна 21 сторіччя. Інформаційна війна. Війна сенсів, а не танків.

Піарник в армії необов'язково такелажник, який носить снаряди. Піарник в армії життєво необхідний.

1) — Сука, навіть у фільмі «Full metal jacket» головний герой — рядовий Джокер — піарник, він військовий журналіст журналу «Stars and stripes».

2) — **США під час війни у В'єтнамі розуміло, що піарник потрібен, а ми у 2024 році не розуміємо.**

І сам піарник не розуміє і вважає, що війна — це коли лейтенант кричить «за родіну за сталіна», підіймається з окопу й героїчно падає обличчям вниз від кулі снайпера.

Так, у нас є різні спеціальні війська, які займаються хитрими речами, всяке ССО ІПСО і відповідні підрозділи спецслужб, які роблять щось, проникаючи в голову ворога. Як вони це роблять — це інша історія, інколи геніально, інколи як і все в армії, але слів немає, інколи справді геніально.

Але де ті спеціальні війська, які займаються проникненням у голову українця? А немає в нас таких військ.

І правильно, що немає, це не робота військ, армія не має воювати з власним населенням.

Для цього в населення є його влада в особі профільних міністерств і відомств.

Які роблять фантастичне ніхуя.

А потім ми дивуємося, як так вийшло, що у воєнний час бойовим духом українців займаються лише росіяни.

А так і вийшло. Ми не займалися, а росіяни займалися. Як наслідок, ми отримали від них кампанію по Залужному-президенту, абсолютно ідентичну нашій кампанії по Пригожину-президенту. Пригожин, нагадую, а хто не знає, то доповідаю, у результаті цієї кампанії вмер, а вагнера залишили поле бою назавжди. Добре, що Залужний виявився нормальніше, ніж Пригожин, тому він замість ракети в бік отримав агреман до Великобританії, вітаю його з цим, до речі.

Отже, якщо відставити в сторону моє гнівне бурчання про те, що все не так, яким я можу займатися годинами, і перейти до практичних кроків, то я пропоную наступне.

1) — Постановити, що інформаційна робота з населенням є завданням профільного Міністерства Інформаційної Політики й особистою відповідальністю профільного міністра.

2) — Принагідно знайти цього міністра, бо в нас його немає, а є якесь в.о. без повноважень і з бажанням посидіти тихенько.

3) — Видати міністерству чималий бюджет, штат і повноваження лізти своїми руками в усе, що хоча б віддалено нагадує інформаційну політику. Співробітників міністерства уповноважити дзвонити в кожний ТЦК, газету, сайт, телеканал, міськраду, ВЦА, районну бібліотеку й дитсадок і питати «Якого хуя ви пиздонули те, шо пиздонули, ви шо йобнулися? Закрийте пиздак, якщо не питають, а якщо питають, відповідайте наступне. Якщо не виконуватимете — відпиджу, потім розстріляю, потім посаджу, потім звільню з роботи». І справді пиздити, розстрілювати, саджати і звільняти з роботи, а не лише погрожувати.

4) — Набрати в штат міністерства справжніх комунікаційників. Просто пропилососити ринок і знайти профільних рекламників, маркетологів, СММників. Не майора МПЗ з головою у формі каски, який життю вчився у військовій академії, а спеціалістів з питань нормальних людей.

5) — Зрозуміти, що креатив ніщо без засобів його донесення. Розробити інструменти донесення, включаючи неконвенційні. Починаючи з неконвенційних. Телеграм-канали «як відкосити від мобілізації правильно», піратські кінотеатри, реклама в порноканалах вконтакті, сільська газета оголошень про роботу з посівним календарем. Отримати, ще раз повторюю, величезні бюджети на засоби донесення.

6) — Примусово, силою, розширити комунікаційну рамку з меседжів «військовий-герой», «військовий-інвалід» і «військовий-труп» на меседжі «військовий — комбайнер Микола», «військовий — депутат сільради, міськради, нардеп», «військовий — офісний планктон, у його погляді порнхаб, а у венах тече лавандовий раф».

7) — Перестати боятися, що якщо ми не будемо зображувати військового-героя і військового-інваліда, то українці забудуть про героїзм військових. Не забудуть. Тисяча волонтерських організацій, завдання яких — пробити вас на сльозу і витягти з вас останню гривню, прекрасно виконують завдання з героїзації військового, тому що від цього залежить їхня ефективність, а ефективність у них дивовижна, слава богу.

8) — У зображенні військового побуту перейти з олімпіади з «прєвозмаганню тягот і лішеній» на олімпіаду з зображення найкомфортнішого бліндажа з вайфаєм і найкращих кафе фронтового Покровська. Фронтового Покровська. Військовим не сподобається словосполучення «фронтовий Покровськ», але наше завдання не подобатися військовим, а подобатися ухилянтам і робити з них патріотів.

9) — Перестати казати «ухилянт», до речі. У середині кожного корейця сидить маленький американець, наше завдання — дістати його. У середині

кожного ухилянта сидить маленький майбутній сержант ЗСУ, становий хребет армії, наше завдання — дістати його.

10) — Перейти з мотивації патріотизмом на мотивацію грошима і владою. Апелювати до матеріальних цінностей. Хто перший піде в армію — той перший стане головою сільради, хто не піде — той буде працювати свинею на свинофермі в голови сільради.

11) — Заїбати всіх. Вкинути у військову пропаганду гроші, співставні з грошима на дрони. Тому що дрони не літають без дроновода, танки не їздять без танкіста, снаряд не доноситься до гармати без такелажника. Наша мета — не тільки купити дрон, але й купити дроновода. Спіймати й купити. Обіцянками.

12) — Переглянути всю державну політику з бронювання. Знайти тих, хто забронював цирк, барбершоп і ресторан, але не забронював обленерго, залізницю і завод. Не просто знайти, але й розчленувати. Показово, з онлайн-трансляцією, як шкідників і диверсантів, з меседжем «справедливість є і ось вона».

13) — Переглянути політику мобілізації жінок і поступово її розширювати. Я знаю цілі роди військ, куди жінок просто не беруть, як би сильно вони не хотіли. Тобто в нас цікава ситуація — мільйони чоловіків не хочуть воювати, але ми їх примушуємо силою, але сотні тисяч жінок може б і хотіли, але ми до них не звертаємося, а інколи навіть прямо відмовляємо. Це чому? Тому що жінки не народжені для війни? Так ніхто не народжений.

14) — Інше.

Але. Усе вищеперераховане вимагає однієї головної речі.

Розуміння.

Розуміння того факту, що

1) — досить намагатися виїжджати на ста тисячах героїв, час працювати з тридцятьма мільйонами людей, які воювати не хочуть.

Розуміння того факту, що

2) — один патріот, який усе життя готувався і пішов добровольцем, воює так, як десять маминих кукурузок, а отже кукурузок потрібно вдесятеро більше, ніж патріотів.

Розуміння того факту, що

3) — все треба міняти, бо війна міняється, а ми все ще ні.

***

№ 2.664

Частина 1

Інтерв'ю Юлії Тимошенко в авторській передачі В. Савчука "Різні люди"

Відео

2024-03-19

Ільченко

Може, трохи не на часі, але на прохання друзів - і у якості порятунку від щоденного стресу (мене завжди заспокоює рутинна і одноманітна робота) - я вирішив зробити повний транскрипт великого інтерв'ю Юлії ***Тимошенко*** в авторській програмі Валерія Савчука ***"Різні люди"***, яке було показане ще 18 березня 2024.

Воно **дуже велике, системне і актуальне** - 1 година 40 хвилин - а протранскрибувати його було непросто. Буду викладати частинами із перервами, щоб вам було легше прочитати і насмикати цитат:

* * *

Валерій Савчук: Друзі, я вас вітаю в черговій програмі на каналі «Різні люди». І сьогодні не просто цікавий гість, а просто Юлія Тимошенко. Пані Юліє, вітаю ще раз.

Юлія Тимошенко: Вітаю також.

В. С.: Знаю, що у вас досить активний свій Ютуб-канал. І я запропоную всім, хто нас дивиться, долучитися до нього. Ми посилання на ваш канал дамо в описі до цього відео.

Ю. Т.: Дякую дуже.

В. С.: Ну, і звичайно, друзі, підписуйтесь на канал "Різні люди", завжди буде цікаво, хоча навряд чи я зможу завжди знаходити таких ексклюзивних гостей.

Ю. Т.: Дякую.

В. С.: Юлія Володимирівна, питань багато. Сказали, що можна задавати любі питання, навіть гострі. Ви зустріли війну тут?

Ю. Т.: Ну, я взагалі перший рік нікуди не виїжджала. Тобто я і Київ не покинула. Так, я Київ не покинула до тих пір, поки не була деокуповано Чернігівську, Житомирську, Київську області. І вся наша команда тут була. Ми всі були готові. До речі, до честі цієї влади, в перший день нам роздали зброю. І ця зброя була у нас, у наших помічників, у всіх. Я можу вам сказати, що я зібрала фракцію, і запитала, як налаштований кожен, як налаштована взагалі команда. Я сказала, що я залишаюсь тут, і я ні кроку з Києва не зроблю, і якщо треба буде йти зброю захищати на блокпости, я буду на блокпостах. І вся команда наша сказала, що ми нікуди - ми всі тут разом, і ніхто не покинув Київ. І навіть коли в Києві не було жодної людини на вулиці, жодної машини, знаєте - тільки де-не-де собаки бігали, і вітер, пам'ятаєте, [сміття] переносив, тому що не було кому прибирати толком. В такому Києві ми були - ми якраз в цей час вивозили з Охматдита діток, тому що ні автобусів, нічого не було, а в Охматдиті дуже багато було важкохворих діток. І вже навіть обстріли доставали до Охматдита, там навіть було часткове влучання. І ми буквально в прискореному режимі... Наша команда забезпечувала автобусами - де ми їх доставали, невідомо - для цих дітей. А це, знаєте, і онкохворі дітки, і дітки, які гемодіаліз практично постійно мають - дуже важкі. І от з батьками цих дітей ми саджали в автобуси, супроводжували їх. Я хочу подякувати поліції міста Києва, з якою ми дуже тісно співпрацювали - вони допомагали нам супроводжувати. Ми їх передавали з області до області - прямо, знаєте, от дуже обережно цих дітей довозили, і потім або за кордон, або в західні області. Цим ми займалися два перших тижня, тому що дуже важко було вивезти дітей. Ну, а далі, ми вже були з блокпостами, з теробароною в ту

хвилину, але ніхто з нас не покинув Київ. А коли вже Київ розблокували, тоді ми вже були там, де потрібна була допомога по евакуації, по допомозі на всіх напрямках.

В. С.: Якраз сказали про те, що є декілька концепцій цього нового закону про мобілізацію. І зрозуміло, що бачення у кожної політичної сили і навіть у кожного депутата - воно своє особисто. Є якісь принципові моменти, при виконанні яких ви підтримаєте цей закон, навіть якщо не всі ваші правки будуть враховані? Що це? Що принципово для вас?

Ю. Т.: Саме принципове – це **концепція самої мобілізації**.

Війна зараз професійна, всі це розуміють. Це не аматорська війна. Вона потребує добре професійно підготовлених людей - воїнів, які вміють користуватись сучасною технікою, які вміють управляти дронами, які вміють вести дуже правильно, професійно, всі бойові дії.

І тому **армія в Україні мусить бути професійною** і мотиваційною.

Тобто професійна армія – це армія добре оплачена, добре навчена, добре організована і абсолютно чітко підпорядкована єдиній стратегії захисту України. І мені здається, що саме це - напрямок. Якщо ви пам'ятаєте, коли я перший раз прийшла прем'єр-міністром в 2005 році, одна з концепцій, яку я хотіла негайно провести І потім організаційно забезпечити - створення потужної професійної армії.

Не строковиків набирати - дітей там - на рік, а потім їх відпускати додому, аби вони забули вже що [там були]. А брати людей, які готові пов'язати своє життя, свою професію з захистом країни.

В. С.: А хто був принципово проти такої концепції?

Ю. Т.: Всі. Від президента до міністрів оборони - до всіх, хто так чи інакше представляв концепцію строкової армії - ну, строкової підготовки.

На жаль, я залишилась тоді абсолютно самотньою, і мені не дали цю концепцію ані відпрацювати, ані втілити життя.

Ну, власне кажучи, **ми ж знаємо з вами, що у нас не парламентська президентська форма правління**. Ви ж це знаєте, ще з 90-х.

Те, що записано, не відповідає ані духу, ані змісту Конституції.

У нас строго, чітко президентська де-факто форма правління.

І тому президентська вертикаль у нас з першого дня нашої незалежності була сильна - вона була абсолютно однозначною.

А потім Конституція 1996 року - вона була безумовним кроком для нас вперед, тому що фіксувала нашу державність, вона була символом отриманої Україної державності.

Але **зміст цієї Конституції, на жаль, був продовженням цієї комуністичної ідеології, єдиної вертикалі влади і єдиного авторитарного лідера**.

І Конституція саме так у нас сьогодні і працює.

Як наслідок ми маємо дуже багато проблем, з якими не можна боротися, міняючи прізвища на посадах.

З ними треба боротися системно.

В. С.: Уточнюю, дивіться, останнім часом те, що ми спостерігаємо - авторитарні такі, лідерські режими, показали свою достатню ефективність, коли стоїть задача мобілізації ресурсів всієї країни.

До речі, Росія це показує. Показує це Туреччина. Показує це Китай.

Я не кажу, чи це буде в дуже довгій перспективі, але сьогодні є запит на лідерів. Дивіться, харизматичний Трамп, скоріш за все, може перемогти. Тобто, може, в якісь певні моменти для України не вистачало лідера - такого, який залізною рукою тримав цю вертикаль влади і навів якийсь порядок?

Ю. Т.: Тут я з вами трохи не погоджуся, тому що...

Да, президенти в Україні були різні, але вони правили країною згідно Конституції, яка прийнята в 1996 році - де, по суті, **у президента всі важелі управління країною в руках.**

Це і парламент, і уряд, і суди, і силові структури, і все.

Мова йде не про те, що сильна чи не сильна особистість прийде.

А **проблема зараз в розподілі влад і взагалі організації управління нашою державою - в тому, що немає трьох речей, без яких влада не функціонує**.

Перше – це ***підконтрольність влади***.

Тобто,

контролююча система мусить бути незалежною від того, хто здійснює виконавчу владу.

В. С.: Це може бути судовою системою?

Ю. Т.: Ні - я ж зараз продовжую - це контрольна система.

Тобто контроль мусить бути такий, щоб він мав свободу, мав компетенцію, мав можливості та інструменти контролювати діючу владу. А не коли влада помінялася - так не працюють демократичні країни.

Друге, чого у нас немає: якщо порушений закон - а в тому числі туди і корупція потрапляє, це тільки один аспект - якщо закон порушений, наступає ***відповідальність***.

> Не тоді, коли президент, прем'єри, міністри вже пішли і прийшли наступники, а в ту хвилину, коли закон, Конституція, або регламенти порушені.

Цього немає, тобто **немає абсолютно відповідальності**.

І третє, абсолютно немає системи ***судочинства***, яка могла би гарантувати справедливість, розумієте?

Всіх цих речей не існує.

А коли цих речей не існує - **вони всі називаються *розподілом влад*** - то тоді абсолютна влада, яка потрапляє в руки навіть янголу, перетворюється на абсолютну аморальність.

Тому що **без контролю, без відповідальності, без справедливості, це все не працює**.

Помилка України в тому, що вона постійно емоційно шукала прізвище - в кого влюбитися, розумієте? Безумовно, без цього вибори неможливі. Все одно в когось закохуються, когось обирають емоційно - це нормально. Але не тільки прізвище треба шукати. Нам, українцям, коли ми вже вийшли на шлях побудови європейської демократичної країни, треба було приймати нову Конституцію, яка не пов'язує нас з комуністичними наративами абсолютної влади. Тоді ми з вами по одну сторону барикади. Коли ви говорите, що потрібен сильний лідер Україні, я не заперечую проти цього - в кожній країні потрібен сильний лідер. Але в Україні потрібна система, яка будь-якого, навіть дуже сильного лідера, постійно тримає під контролем, під відповідальністю і в системі справедливості і правосуддя. І тоді - повірте мені - яке би прізвище не прийшло, знаєте, завжди буде "кнопка від дурака" і від порушення законів та Конституції - це сама система. І поки ми, українці, не усвідомимо, що не емоції, не гасла, не якісь обіцянки є нашою рушійною силою - навіть не обличчя і прізвище - а саме правильна організована система управління країною. Хоч це і не цікаво для народу, хоч це - як називається, "нееротично" з певної точки зору - але такі громадські обов'язки. Бо сьогодні країни і народи, якщо хочуть бути конкурентами в світі, не можуть бути не інтелектуальними. І тому нам потрібно свою країну будувати інтелектуально: правильні інституції, правильна система розподілу влад. І тоді кожні вибори президента,

або якщо, наприклад, українці проголосують за парламентську форму управління [матимуть значення].

Я вам хочу сказати - президентська і парламентська форма правління ні в якому випадку не говорить про слабкість і силу системи правління.

Мова йде тільки про розподіл влад - хто здійснює виконавчу владу, хто її контролює, хто її притягує до відповідальності. Все це є і в парламентській, і в президентській формі правління - якщо правильно побудовано, то і перша, і друга має право на життя. Сполучені Штати - президентська форма правління. Вся Європа, за рідким виключенням - парламентська форма правління. Але і та, і та працює не на особистостях, а на системі. Особистості дуже важливі, сила лідера важлива - її не треба применшувати. Але система - це те, що є гарантією для народу, що кожні вибори не будуть лотереєю: хто прийшов, гарний чи поганий. А у нас в країні кожні вибори президента – це лотерея. Що ми витягнули? Витягнули добро чи зло - розумієте? Це такі, знаєте, чорні лебеді, як колись ми говорили з вами.

В. С.: Але ж дивіться, ми вже вибираємо - шістьох президентів обрали - 33 роки Україна є незалежною державою. За цей час, здається, не набагато навчилися. І ви тим більше бачите ситуацію в цілому. Чому так? Що може змінити ставлення українців? Бо коли ми кажемо - українці повинні, але як? Як їх, якщо їх не змусить війна до цього? Як їх навчити цьому? Чому вони не навчилися? Чи нам чекати, що штучний інтелект допоможе?

Ю. Т.: Штучний інтелект не допоможе, допоможе інтелект українців і можливість роботи над помилками. Я ще раз вам говорю: наприклад, сьогодні, візьмемо сьогоднішній день, є війна і це величезне випробування. Але є дещо, що відбувається за лаштунками війни. І отут питання: коли порушується Конституція, наприклад, і закони, які приймаються сьогодні в Верховній Раді, прямо по багатьом пунктам порушують Конституцію - нема жодного стримуючого елемента, який не дозволив би це зробити. Тому що Конституційний суд повністю в підпорядкуванні Адміністрації Президента. Парламент – абсолютна більшість у Президента. Комітети, які можуть стримувати це, у Президента. І сьогодні виходить палітра влади така - що б не було зроблено, проти Конституції, проти прав людей, проти свободи - в тилу, я маю на увазі - за це не наступає ніякої відповідальності. А найголовніше, не існує інструментів стримування цих речей. От що є нашою проблемою. І якщо ми, українці, це не усвідомимо і не зрозуміємо, що після перемоги - а ця перемога однозначно буде - якщо ми не усвідомимо, що нам потрібна нова демократична сучасна Конституція з правильним розподілом повноважень, щоби у України не було безвідповідального, безконтрольного, одного - навіть не центру, а людини - прийняття рішень. Якщо ми це не замінимо демократичною системою: коли є виконавча влада, у виконавчої влади є лідер, нема ніяких проблем, і лідерська команда здійснює стратегію. Але поряд

мусить стояти система контролю, система відповідальності, система судочинства - абсолютно справедлива і неупереджена, категорично не підконтрольна тим, хто здійснює виконавчу владу. Якщо ми, українці, нову систему організації свого життя не приймемо - ми будемо ходити по колу, як циркові поні, розумієте? Тому дуже важливо знати це - розуміти, який перший крок мусить бути зроблений. І, до речі, перед 2019 роком, коли якраз були вибори Президента - ви знаєте, що наша команда приймала участь, я приймала участь - так от, ми зібрали за декілька років до дня виборів Президента, зібрали команду інтелектуалів в Україні, конституціоналістів, правознавців, практиків, і ми розробили цю модель управління країною, яка, знаєте, була не "для влади", не "для опозиції", не "для президента", не "для парламенту" - вона була збалансована для України. І ця система була презентована країні на одному з форумів, в деталях, в нюансах, як мусить працювати ця система. Це як добре побудований двигун, як добре побудований, знаєте, літак, який може просто підняти Україну від всього цього безладу, який багато років у нас на жаль, панує.

В. С.: Це та саме мрія, яку ми будемо відбудовувати...

Ю. Т.: Ви знаєте, це просто розуміння, як вийти з глухого кута. І тоді ми були дуже повні надій, що ця нова Конституція - Новий Суспільний Договір, коли не зверху спускається все, а коли є концепція, і вона починає обговорюватися від громад, від конкретних учасників процесу, від людей, від інтелектуалів, і коли народжується оця модель - ні для кого, а для України. Ні для кого, я маю на увазі, не для політичних учасників, гравців, а для України. От це була відповідь на питання. Я була щаслива, що тоді більше 50 світлих розумів працювали над цією концепцією Конституції. Такі люди... Я не буду перераховувати, щоб нікого не образити. Щоб нікого не забути - не забути і не образити, адже там багато людей було. Я була переконана, що після президентських виборів першим кроком буде саме створення моделі управління державою, яка дасть нам поштовх для подальшого розвитку. Але не сталося - на жаль, так повернулися обставини, так була побудована вся колосальна інформаційна кампанія, що прийшла сьогоднішня команда. І, на жаль, все це було відкладено на невизначений термін...

В. С.: От про термін. Чи можливо, на ваш погляд, реально можливі, в Україні певні зміни - я не знаю, правда, яким чином - але до того, як наступить наша переконлива, юридична в тому числі, Перемога. Бо це ж процес, він може затягнутися, а з іншого боку наступає момент, коли повноваження діючої влади - ті, які, принаймні сподівалися, що вони будуть виконані і потім передані наступникам - вони вичерпуються в цьому році. Чи можливі зміни такого масштабу, про які ви кажете, навіть в період війни, чи взагалі це реально - а чи про це ми забуваємо до моменту нашої Перемоги, коли ми зможемо оголосити вибори?

Ю. Т.: Я думаю, що у діючої владної команди, на чолі з нашим президентом сьогодні, після виборів Президента і парламента була якась казкова, унікальна, фантастична можливість перезавантажити країну в усіх її вимірах - тому що це перший раз в історії України, коли у президента була більшість в парламенті, більшість в місцевих органах влади, на 100% його уряд - абсолютна влада. Да, в принципі для стратегії країни абсолютна влада не є правильною - ми про це з вами [уже] поговорили - але для того, щоб з точки А перейти в точку Б, перезавантажити країну на базі нового суспільного договору, були унікальні можливості.

Я тоді звернулася до президента, до його команди, і сказала, що у нас є напрацювання

- тоді це ми, власне, пропонували країні як ***Новий Курс*** - у нас є напрацювання нової концепції Конституції разом з громадянським суспільством.

- У нас є новий Податковий кодекс, який знімає цю репресивну навалу на бізнес.

- У нас є правильна пенсійна система.

- В принципі, [навіть] охорона здоров'я - ми відпрацювали цілісну модель держави. Причому на базі найкращих світових стандартів - які найбільш успішно працюють в інших країнах - ті чи інші моделі, бо десь освіта краще, а десь охорона здоров'я.

Ми зібрали весь світовий досвід і виклали це в ***Новий Курс***. І ми принесли цей Новий Курс президенту України, я особисто - ми сказали, що ми готові, нам не треба ніяких посад. Ми готові просто бути поряд для того, щоб передати наш досвід, наші знання, наші напрацювання.

Але, не жаль, тоді ніхто не дослухався цього, тому що абсолютна влада сліпить очі. Здається, що ти все можеш, і все у тебе перед ногами, ти можеш іти, не звертаючи уваги ни на що.

І ми втратили цей золотий момент, коли можна було перепрограмувати наше життя правильно, інтелектуально, базуючись на кращих світових стандартах.

Але нам ні в якому випадку не можна сказати, що вже все втрачене, і нічого ми не можемо зробити - ми все можемо в своїй країні зробити.

Є приклади країн, які починали будувати з нуля. Причому, знаєте, просто коли... Я вам говорю, приклади, де люди, не маючи ані корисних копалин, ані землі - нічого - піднімали країни на самий-самий пік розвитку. Південна Корея один з прикладів, Сінгапур. Та багато можна таких прикладів навести. Так от, питання в тому, що і наші шанси не втрачені. Не треба думати, що щось десь трагічно закінчилось. У мене немає сумнівів, що українська нація вистоїть,

що вона отримає перемогу. Але далі нам треба робити висловки. І нам треба скористатися - буде після Перемоги можливість перебудувати країну так, щоб більше ніколи не було трагедій, деградації, регресу і розвалу, а тим паче війни. І це можливо зробити.

В. С.: Точно - але після перемоги. Тобто сьогодні нереально робити такі зміни?

Ю. Т.: Дивіться, зміни реально робити завжди. Навіть під час війни.

Важлива політична воля, важливе інтелектуальне розуміння, що робити.

Важливо знати шлях - і цим шляхом, маючи політичну волю, вести країну. Зараз парламент засідає, уряд працює. Але у нас є знову ж, знаєте, як колись в казках - підеш направо, коня втратиш, піде ж наліво, ще там щось втратиш, а прямо зовсім не знамо що.

У нас сьогодні - у України - є дві стратегічні лінії, дві дороги.

Перша лінія – та, яку оголосив прем'єр-міністр України Шмигаль.

> Це було нещодавно - по-моєму, в кінці 2023 року, у нього на сайті це стоїть - він сказав, що після дискусії з Європейським Банком Реконструкції і Розвитку, після дискусії з Європейським Союзом, прийнято рішення - ким прийнято, мені цікаво - рішення, що **Україну будуть розвивати як ресурсний центр Європи**.

Можна запитати, хто визначив, що ми, українці, будемо не своїм власним ресурсним центром, не своєю основою для розвитку, а будемо чимось чужим ресурсним центром? **Сировинним придатком** - знаєте, важко сказати - якоюсь країною Третього світу, ресурси якої комусь потрібні.

Це один напрямок.

І тоді треба робити все, що робиться останні два роки:

1) - найперше, це **абсолютно безмозгле поводження із землею** - а у нас родючі землі складають 72% території країни.

2) - Потрібно роздавати надра, потрібно продавати безмозгло абсолютно наші транзитні можливості - це зараз робиться.

3) - Руйнувати і деіндустріалізовувати країну.

4) - Приватизовувати ліси – це все, що сьогодні робиться.

І тоді це шлях України як чийсь ресурсний центр. І повірте, у нас тут є за що в глобальному світі корпораціям в Україні поборотися...

В. С.: Тобто під час війни мораторій на продаж землі закінчився - в якому році?

Ю. Т.: Ви знаєте, от я зараз навіть не говорю тільки про землю. Я говорю про те, що

> 1) — є лінія стратегічна, яка сьогодні за лаштунками війни втілюється в життя - коли **нас розбирають на органи, нас розбирають на ресурси**.

А є

> 2) — друга лінія стратегічна, яку можна втілити в життя - коли, користуючись всіми нашими ресурсами, можливостями, природними, інтелектуальними - всім, що у нас є, ми будуємо країну, рівну серед рівних.

Ми будуємо країну, яка здатна бути найкращою як мінімум на європейському континенті. А у нас все для цього є, крім інтелектуальних команд, які є патріотичними, працюють на Україну і точно знають, що робити.

Ось дві лінії.

І оце ви питаєте, чи можна робити перетворення... Можливо. Але для цього потрібно вибирати стратегію побудови сильної, самодостатньої - працюючи з усім світом, в своїх інтересах, європейською країною. Отакою Україна мусить бути.

А сьогодні її повели по іншому шляху - якраз по шляху України як ресурсного придатку якогось.

І тому, якщо прийнята і оголошена [така] стратегія, про яку я сказала, то вона абсолютно виключає розвиток нашого суверенітету, сильних інституцій і управління ресурсами в інтересах української нації. Бо це два абсолютно різних шляхи. І тому сьогодні я намагаюся просто інвентарізувати всі закони, які приймаються по лінії, де ми чийсь ресурсний сировинний придаток - ми інвентарізуємо закони, по яким у нас забирають суверенітет.

(далі буде)

***

Частина 2

Інтерв'ю Юлії Тимошенко в авторській передачі В. Савчука "Різні люди"

Початок тут: https://cutt.ly/Vw9RoTfS

* * *

Ю. Т.: Знаєте, що таке суверенітет? Просто ми звикли до такого слова, воно таке академічне. Ну, суверенітет – це право... [вставка В. Савчука: ми самі приймаємо рішення стосовно своїх ключових якихось задач]. Абсолютно правильно. Коли ми самі будуємо своє життя в своїх інтересах. І коли не чиїсь інтереси ззовні управляють тут процесами, а коли ми це робимо, розуміючи, як нам стати найсильнішою нацією на європейському континенті.

І оцей **суверенітет у нас сьогодні потроху нарізають, знаєте, як салямі, і забирають шматками**.

Я вам приведу приклади, я ж не голослівно говорю - **ми інвентарізуємо сьогодні всі такі рішення**.

Ось наприклад, ***Конституційний Суд***.

Ви розумієте, що це - остання і єдина інстанція, яка аналізує, що приймає це Верховній Раді і говорить, чи це в інтересах народу, чи не в інтересах. Це відповідає діючій Конституції, правам, свободам української нації і кожного українця, або не відповідає.

Наприклад, якщо у нас забирають якийсь ресурс - чи це законно, конституційно чи незаконно?

Це Конституційний суд.

А коли приймають закон, по якому

> Конституційний суд формується не українською нацією - через Президента, парламент, з'їзд суддів, так як це в Конституції прописано
>
> - а коли створюється ***"дорадчий орган"***, де є іноземні учасники, окремим законом створюється, і вони підбирають для Президента, для парламента і для з'їзди суддей, кандидатів на посади конституційних суддів.

Президент законно обраний, парламент законно обраний і з'їзд суддів законно сформований - і вони вимушені брати ці кандидатури і призначати на посади.

В. С.: А свої кандидатури не може президент запропонувати без дорадчого органа?

Ю. Т.: Ні, без "дорадчого органа" вже тепер не може. Я вам навела один приклад із сотень, як **у України забирають наш суверенітет і наше право.**

А тепер питання,

> - якщо у нас Конституційний суд буде сформований на базі міжнародних експертів - виникає питання, звідки ці експерти, в чих інтересах вони працюють, як вони відносяться до інтересів української нації, і чому так взагалі складається?

Де хто говорить?

«Ну почекайте: так хай ми не змогли тут за 30 років нічого зробити, то тепер наші іноземні друзі управляють країною, роблять все замість нас і наших інтересів?»

А сама велика помилка [тут] в тому, що **в більшості своїй світом правлять інтереси**.

> - Я не знаю жодного учасника глобальних процесів, крім української нації, яка би хотіла, прагнула і робила щось в інтересах української нації - тільки ми самі.

І абсолютно нормально, що інші народи, великі міжнародні глобальні корпорації, діють в своїх інтересах. Не можна їх в цьому обвинувачувати.

В. С.: Це, до речі, чи не найбільший пункт такого лікбезу для громадян, який потрібно на мій погляду усвідомити - що кожен працює в своїх інтересах. Тут немає нічого дивного.

Ю. Т.: Але саме складне, що сьогодні відбувається за лаштунками війни - приймаються сотні законів, не десятки, а сотні законів, які відбирають у України ресурси в інтересах великих глобальних корпоративних структур. Відбирають у нас суверенітет, і ми вже не маємо можливості розпоряджатися багатьма сферами нашого життя. Відбирають у нас, наприклад, наші державні стратегічні корпорації крок за кроком, землю, надра. Розумієте, це все робиться під час війни.

В. С.: А чи є можливість блокувати прийняття таких законів? Бо в українській традиції, парламентській, є нормальним блокувати трибуну, можна шашку кинути. Чи сьогодні ми вже виросли з цього?

Ю. Т.: Як вам сказати? Тут не питання, виросли чи ні. Питання в тому, що в парламенті і за межами парламенту побудована достатньо жорстка система, яка чітко проводить ці законопроєкти, про які я сказала, через парламент України. А в парламенті України більшість бездумна, а в той же час і залежна, приймає абсолютною більшістю такі закони. Нас всього 25 людей в парламенті - включаючи всіх, хто з нами працює - це дуже мало. Це абсолютно невизначальна чисельність.

В. С.: А є союзники у вас в парламенті - стосовно принаймні оцих питань, захисту суверенітету?

Ю. Т.: Я можу вам сказати, що **ми єдина фракція, яка жодного голосу не дала - жодного голосу - за продаж землі**.

Ви знаєте, що закон про продаж землі прийняли вночі, коли ми і трибуну блокували, і в рукопашних боях були. Що ми тільки не робили... Коли проти

фракції із 25 людей стає 350 людей з різних фракцій, ви розумієте, що це неможливо, просто ані фізично, ані політично такий "вибір народу" в парламенті переламати. Це нереально. І тому ми єдина фракція, яка не дала жодного голосу за продаж землі. І не тому, що ми проти того, аби українські аграрії володіли землею - ні. А тому що цей закон не про це. Ми за те, аби люди, які живуть на землі, працюють, обробляють цю землю, мали у власності на цю землю. Ми проти того, щоб землею володіли спекулянти, банки, якісь такі, знаєте, "дивні інвестори" - коли нашу землю перетворюють практично в чийсь товар. А ми торгуємо не хлібом, не готовою їжею, не мільярди отримуємо - сотні мільярдів - з цього, а лише землею торгуємо - це абсурд. Так не робить жодна країна світу.

В. С.: Уточню: який, на ваш погляд, повинен бути максимальний обсяг земельного банку у одного власника?

Ю. Т.: Знаєте, я вам скажу так, що в різних країнах по-різному - від 100 до 500 га. Є країни, де є 5 гектарів максимум. От якщо взяти всі родючі землі світу - всі - і поділити на кількість господарств, які цю землю обробляють, то буде десь приблизно по 4,5 гектара на одне господарство. Знаєте, про що це говорить? Це говорить про те, що в світі панує сімейне фермерство, мале і середнє аграрне виробництво. Але я зараз не про це - це окрема велика абсолютно стратегія. Ми живемо на золоті - це наша земля. Це золота. Ми можемо мати сотні мільярдів доларів щорічно, якщо правильно її обробляти, правильно нею володіти і правильно переробляти сировину. Це окрема величезна історія, яку треба для України відкрити. А я зараз не про це. А про те, що за лаштунками війни, за нашою спиною, за спиною військ, які воюють за кожну вулицю, за кожний будинок, за кожне село - в цей час на продаж виставлено 72% території України. Ви уявляєте масштаб цього, цієї безглуздості, я би навіть сказала, навіть і злочину? Ви запитали, чи є у нас однодумці? І я вам просто хочу показати приклад: ми єдині, хто не дали жодного голосу за продаж землі. Ми єдині, хто жодного голосу не дали, наприклад, за початок в Україні великого наркобізнесу - який назвали законом про медичну маріхуану. Це не закон про медичну маріхуану. Жодна здорова людина не може бути проти використання в медицині наркотичних засобів - вони і так використовуються, взагалі не питання. Просто цим словом, "медична маріхуана", прикрили закон, в якому передбачено масштабне вирощування маріхуани в Україні - наркотичної - переробка її - приватними структурами - переробка, реалізація в кожній аптеці країни. Це прямо в законі цьому написано. Експорт-імпорт без обмежень - натуральний наркотрафік. Це закон про легалізацію наркомафії в Україні. І тому ми єдині, хто не дали жодного голосу за це. Ми не дали жодного голосу, коли наші з вами великі стратегічні підприємства - такі як Енергоатом, НАК "Нафтогаз", "Укрпошта" і "Укроборонпром", перетворювали з державних підприємств - на, як вони називають, приватні акціонерні товариства законом, а державу усували від управління цими стратегічними, важливими для національної безпеки

України, об'єктами. Нас, по суті, відокремили від нашої стратегічної власності, яка забезпечує безпеку держави. Ми єдині, хто не голосували за такі закони. Масово йде вал законів, зроблених не в Україні. Тому я хочу вам абсолютно відповідально сказати, що по кожному такому законопроєкту ми готуємо подання в Конституційний суд, тому що там є повністю порушення всіх конституційних норм, які стосуються власності народу України на певні об'єкти, які ми маємо з вами. Ми готуємо серйозні листи на Президента, де описуємо подробно, чому не можна такі закони приймати. Ми робимо все, щоб подати альтернативні законопроекти. І подаємо законопроекти, які скасовують все, що недопустиме для України. Але зупинити цей вал можна буде - і поміняти стратегію розвитку країни - тільки після Перемоги, коли буде перезавантаження повних владних команд, коли будуть одночасно проводитись президентські, парламентські місцеві вибори - після Перемоги, через півроку. І ось тоді у української нації знову буде шанс обрати своїх політичних керівників, обрати парламент, Президента, місцеві органи влади. І отут дуже важливо буде для українців зрозуміти, що з кожним програшем [вставка В. Савчука: ви маєте на увазі, з кожним політичним циклом?] у українців, на політичному певному змаганні... Я не говорю, що програє прізвища або людина, а говорю, що Україна на кожних таких виборах або виграє, або програє. Битва ведеться, повірте мені, з величезними ресурсами з усіх сторін. І треба дивитись не на прізвища, які балотуються, а хто за прізвищем стоїть, що це за процес. І якщо ми не зможемо розібратися в цьому, зробити глибокий аналіз того, що відбувається на виборах, а будемо далі діяти емоційно - а нам такий "емоційний продукт! пропонують залежні засоби масової інформації - ми не зможемо вибитися з цього. Тому що Україна - ну, як вам сказати - це неймовірне багатство в середині Європи. Неймовірне багатство. В світі більше не існує нічого подібного, що було би настільки погано керовано - щоби, знаєте, лежало просто на підлозі і нема кому підняти це і поставити на ноги...

В. С.: Чи відчуваєте ви свою долю відповідальності за те, що ми так і не спромоглися оцим богатством розпорядитися як слід?

Ю. Т.: Тільки безумці не відчувають частини своєї відповідальності. Або негідники. Я не просто відчуваю частину своєї відповідальності, я не можу собі пробачити, що я не змогла впоратися з величезною системою, яка стояла проти. Я не змогла з нею впоратися. І я просто визнаю цю свою слабкість. Тому що проти мене стояла система - озброєна, ви це добре знаєте, прекрасними каналами телебачення, мільярдними грошима, пропагандистськими машинами, [самою] системою влади. Слухайте, яким я була, коли прийшла в політику і відкрила оцей, про чому ми з вами говорили, "рух опору"? Ніхто, людина, яка в житті ніколи не була в політиці - прийшла, просто подивилася на те, що там відбувається, і спробувала проти цього повстати. І ви подивіться, як 20 років мене системно, жорстко зачищали - це у вас на очах відбувалося, тому що ви теж прожили всю цю історію України.

Покажіть мені хоч одного прем'єр-міністра або Президента, якого кинули двічі за грати - як ви думаєте, якщо б я була такою як вони, вони б кидали мене за грати? Вони би зі мною робили разом все те, що вони робили 30 років. А я, знаходячись на посаді прем'єр-міністра, була в такій глухій опозиції, що із 300 законопроєктів, які я змогла провести через уряд і внесла в парламент, не прийнятий був жоден. Бо опір був такої сили... І я переконана, що рано чи пізно люди, які так чи інакше були учасниками цих історичних подій - в тому числі по ту сторону барикад - рано чи пізно розкажуть про те, яка машина працювала проти однієї людини. І в той час, коли Петра Олексійовича саджали на посаду міністра економіки в уряді Януковича, мене кидали за грати, причому задіюючи більше 200 слідчих - і вони практично зі мною справилися. Моя глибока провина в тому, що я не змогла бути сильнішою, ніж ті, хто проти мене стояв. Вони, безумовно, мене закопали як політика і притрусили земелькою. У них все для цього було. Мені дуже шкода і соромно, що - знаючи, як правильно будувати систему управління державою, як правильно будувати ті сфери, які для нас життєво важливі - я просто не змогла це пробити. Дещо вдалося, но цього дуже мало. Вдалося, наприклад, навести порядок в енергетиці, ви знаєте, в 2000 році, коли я отримала першу свою посаду - віце-прем'єр-міністра Паливно-Енергетичного Комплексу. Ми тоді за декілька місяців, як ви пам'ятаєте, і світло повернули, і налагодили повністю роботу, і зробили так, що енергетичний сектор після цього ще 17 років працював без збоїв. Ви пам'ятаєте, що ми почали повертати державні об'єкти державі? "Криворіжсталь", наприклад, ми просто взяли і повернули державі, хоча його вже поділили і "з'їли". Скільки земель повернуто, скільки людям землі роздано у вигляді земельних сертифікатів, які у людей вже забрали практично - а це ми їм повернули кожній родині практично в селі. Знаєте, я не хочу зараз, аби це виглядало як якась "рекламна пауза" - не в цьому мета. Мета в тому, що у кожної країни не так багато [кадрів] - це лише здається, що багато політичних сил, багато кандидатів, багато претендентів. В кожній країні, як кажуть французи, раз на 100 років народжується людина, яка може щось дати таке, що ту країну піднімає. От я хочу, щоб Україна не пропустила тих людей, які за нами вже йдуть - які сьогодні на фронті, які сьогодні стоять в проломі за Україну. Щоб Україна знайшла ті брильянти, діаманти - людей, які поєднують в собі професіоналізм, патріотизм, повне стратегічне мислення, розуміння як підняти Україну і як її правильно повести. Щоб таких людей Україна не пропускала, а щоб дійсно давала їм можливість та право - і щоб народ України ставав не на сторону тих "чорних сил", які маніпулюють людьми через керовані засоби масової інформації - а щоб люди стояли з тієї сторони, де реально можуть бути зміни. Мені дуже хочеться цього. Я хочу, щоб українці знайшли після Перемоги такі команди, таких людей...

В. С.: Але ж не через 100 років. Це французи собі можуть дозволити...

Ю. Т.: Я говорю: раз на сто років приходить така людина. І я хочу, щоб після Перемоги українці знайшли для себе таку команду людей, які гідні того, щоб підняти Україну після війни.

В. С.: Ви сказали, щоб не було "рекламної паузи", але я придумав таку рекламну паузу. Я хочу, щоб ви прокоментували один з епізодів нашого ефіру - одного з попереднього. В принципі запитаю, поки я його знайду швиденько... За що ви Піскуна обізвали свинею? Він про це згадував недавно в студії. Зараз я вам включу це:

[Вставка С. Піскуна: Я прийшов на допит, на розмову цю, серйозну. А вона прийшла ще з двома депутатами. Це був не допит, це була бесіда, але настільки вона була жорсткою, настільки вона була принциповою - Юлія Володимирівна обізвала мене свинею при всіх. А знаєте, що я відповів? Кажу: правильно. Тільки не свиня, а кабан. Бо я народився в рік Кабана. І дякую, що ви це не забули. Тоді вона зняла запонки з себе і кинула їх в мене. Прямо за стол. Ні, це не ті [що на мені]. Я ті не зловив...]

Ю. Т.: Знаєте, я хочу сказати, що дійсно, коли згадуєш всі ці історії... То я хочу сказати, що Святослав Михайлович для мене - от для мене особисто - був тим, хто на певному етапі після Помаранчевої революції зняв з мене кайдани, які на мене вдягнув Леонід Кучма і вся його компанія. Я хочу вам сказати, що це людина з величезним ступенем мужності. Тому що коли закінчилась Помаранчева революція, і коли вже, власне кажучи, відкрились шляхи для побудови сильної України - ви пам'ятаєте, що тоді моя кандидатура була одна з перших на посаду прем'єр-міністра - і оте старе оточення Леоніда Кучми прийшло до Піскуна після Помаранчевої революції, і йому сказали - не хочу називати прізвища, якщо він захоче, він сам назве - йому сказали: от зараз прийшов той час, коли треба її просто кидати у в'язницю і і не дати їй можливості нічого більше робити. Піднімай всі кримінальні справи, які робив Леонід Кучма із своїми прокурорами і закривай її зразу після Помаранчевої революції. Що зробив Святослав Михайлович, знаєте? Він закрив всі абсолютно сфальшовані кримінальні справи часів Кучми проти мене, зразу після Помаранчевої революції, і сказав: "після тих подій, які відбувались в Україні, я більше не допущу жодної політичної репресії, поки я знаходжусь на посаді генерального прокурора"...

(далі буде)

***

Частина 3

Остання частина транскрипту великого інтерв'ю Юлії Тимошенко в авторській передачі В. Савчука "Різні люди"

Перша частина: https://cutt.ly/Vw9RoTfS

Друга частина: https://cutt.ly/Sw9DJHDU

Третя частина: https://cutt.ly/Uw9JzFhS

В. С.: Скажіть, таку історію мені нещодавно нагадали. Кажуть, що перед якоюсь зустріччю - можливо, першою з Путіним - служба протоколу дуже просила, щоб ви не вдягали високий підбор. Чи правда це так? І до речі, якого зросту той Путін? В Вікіпедії я спеціально подивився, ніде немає цифри точної.

Ю. Т.: Я теж не можу вам цього сказати, але на цю зустріч я вдягнула самі високі підбори, які у мене були.

В. С.: А якщо можна, тоді ще вам одну відеоцитату дам?

[Включення Юрія Луценка: Почалася страшне політичне протистояння із Тимошенко. Почалося з дурості. Тимошенко прийшла на каблуках вище, ніж дружина президента. Може посміяться, так?]

В. С.: Це Юрій Вітальович - я не знаю, як ви відреагуєте... Скажіть, ну це ж така потужна жіноча зброя - підбори, як виявилось. Невже і правда, і це мало місце - що такі особисті якісь моменти могли, як це сьогодні прийнято говорити, "триггернути" особисто Ющенка на конфронтацію з вами? Так не хочеться в це вірити.

Ю. Т.: Мені здається, що Юра - просто людина, яка має художню психіку. Він художник, розповідає такі речі абсолютно творчо. Але я можу сказати, що розійшлися ми точно не на базі підборів і точно не на базі зачісок. Ми розійшлися тому, що я бачила після Помаранчевої революції Україну з новою конституцією, з новими ідеями, з сильними стратегіями, з потужним суверенітетом, з реалізацією всіх наших потенційних можливостей. І я не бачила ніяких компромісів з старою системою.

Перший наш конфлікт, який відбувся - коли був великий круглий стіл після Помаранчевою Революцією, там, де проводиться Рада Безпеки, засідання Ради Безпеки України, РНБО. Там Віктор Андрійович зібрав соціалістів, комуністів, Партію Регіонів, патріотів, нас - такий великий стіл. Він запропонував з Партію Регіонів, з комуністами, з соціалістами підписати "Універсал", в якому, по суті, була реабілітація Януковича, Партії Регіонів, їх повернення в велику політику. Не відповідальність їхня, не наведення порядку там, де вони панували на корупційних основах, не створення потужних, знаєте, таких ліній реформаторських, які б минуле просто відрізали раз і назавжди від майбутнього. Некрасиве минуле, з яким ми боролись на Помаранчевій Революції. І коли мені запропонували індульгенцію підписати для старого режиму, для оцих всіх прогнилих порядків і правил, я була єдиною за цим круглим столом, яка відмовилася підписувати цей так званий "Універсал" і покинула це приміщення. І з цього все почалось. Тому що далі

пішла реабілітація всієї команди Януковича, далі пішла передача частини силових структур Януковичу. Далі пішли за моєю спиною домовленності, потім мене просто викинули з уряду, тому що я заважала "хлопцям" працювати "по-старому". А потім був призначений Віктором Андрієвичем прем'єр-міністр Янукович. А потім він був підтриманий і на позицію президента. Тому що коли під час... і там не три з половиною відсотки [різниці], справа не в цьому, просто вся фальсифікація була прикрита. Люди ж не знають, що між першим і другим туром президентських виборів в 2010 році спільно Партію Регіонів і фракцією Віктора Андрійовича були прийняті зміни до закону про вибори Президента і було повернути частина тієї фальсифікації, тих правил фальсифікації, які були викреслені під час Помаранчевої Революції. І за декілька днів до другого туру президентських виборів за рекордно короткий срок по-перше, проголосували це разом "Наша Україна" і Партія Регіонів, а президент за лічені години підписав це. І тоді вже утримати фальсифікацію на половині України було практично нереально, тому що частина силових структур, по суті, працювала разом з Януковичем. І плюс під час Помаранчевої Революції, коли - так як говорить Юра Луценко - Віктор Андрійович був важкохворий, я проїхала всю Україну. Я зробила все, що тільки від мене залежало, щоб Віктор Андрійович став Президентом. А коли були вибори в 2010 році, Віктор Андрійович проїхав всю Україну, дискредитуючи моє ім'я, принижуючи, ображаючи - виховавши велику "армію противсіхів". І це привело до влади Януковича, який потім привів в Україну війну. І тому політичні рішення, політичні дії, політичні в тому числі і декларації, формують майбутнє життя кожної країни. І у нас це сформувало наслідки, які ми сьогодні з вами маємо.

Я хотіла би зараз усім, хто нас слухають [сказати], щоб у нас не було жодної йоти песимізму, щоб у нас не було ніякого розпачу. Да, нам важко сьогодні як ніколи, так це правда - але випробування, які ми сьогодні переносимо, сформували єдину, неподільну українську націю. Нас об'єднало і всередині країни, нас об'єднало з демократичним світом. І зараз Україна вирветься з цього болю. Я вірю в те, що ми станемо країною, яка буде взірцем у всьому. Я не просто в це вірю. Скільки би у мене не залишилась сили - я викладу і свої сили, і своєї команди для того, щоб це стало реальністю. Хочу, щоб ми на оптимістичній ноті з вами думали і про сьогодення, і про майбутнє.

В. С.: В режимі "бліцу" ще накидав трохи питань таких. Три-п'ять секунд на відповідь... Кого вважаєте найкращим для України президентом? Звичайно з тих, хто виграв президентські перегони - із шістьох.

Ю. Т.: Я думаю, що Україна ще очікує свого лідера.

В. С.: Чи буде трагедію для України перемога Трампа на виборах в США?

Ю. Т.: Я думаю, що для України важливо розуміти, що тільки двохпартійна підтримка в Сполучених Штатах Америки може дати нам сильну стратегію і може бути невід'ємною складовою нашої перемоги. Будь-які дипломатичні, політичні кроки, заяви, дії, які сьогодні відбуваються з боку України по втручанню у виборчий процес в Сполучених Штатах, є величезною стратегічною помилкою. Ми мусимо розраховувати завжди на двохпартійну підтримку в Сполучених Штатах для України.

В. С.: Скажіть, будь ласка, як вам вдається підтримувати таку гарну фізичну форму, скільки ви пробігаєте в день сьогодні?

Ю. Т.: Колись дуже відома людина, Андрій Ністрат - пам'ятаєте, бігаючий банкір, зараз воюючий. Це колишній банкір, який поніс найважчу втрату, яку тільки можна було понести. Він сказав, що не вірить, що я можу пробігти 10 кілометрів вранці. Він приїхав з камерами, з системами нагляду, з реєстрацією пульсу. Ми з ним поспорили на пляшку вина, але він мені програв. Тому я хочу сказати, що я підтримую цю історію, я займаюсь бігом, і всім раджу, хто ще не займається включитися.

В. С.: Супер. Театр чи кіно?

Ю. Т.: Це, знаєте, така древня дискусія. Пам'ятаєте, коли кіно з'явилось, всі сказали, що театр помре. І тому і театр, і кіно - і бажано, щоб просто політика не була театром. Це важливо.

В. С.: Зрозуміло. Коти чи собаки?

Ю. Т.: Не хочу образити кошатників. Родина наша поділилася. Це теж є компроміс. Є й коти і собаки. Зараз у мене дві собаки живуть. Два лабрадора.

В. С.: Що зараз читаєте? Яку книжку?

Ю. Т.: Я в основному читаю професійну літературу. Я читаю літературу по економіці, по реформуванню окремих країн, читаю дуже великі експертні оцінки того, як країни виходили з кризових станів. Це моя робота, і я цьому присвячую свою увагу і часу, чесно кажучи, не так багато. Хочеться зараз читати те, що важливо для правильної організації управління країни.

В. С.: Посол Залужний у Великої Британії – це шляху у політичне небуття чи, навпаки, старт політичної кар'єри?

Ю. Т.: Валерій Залужний вже є і завжди буде неймовірним героєм України. Це унікальна постать - це людина, яка, на мій погляд, була ключовою в тому, що Україна вистояла два роки. Це для України безцінна людина, тому що його любить український народ, розуміє, підтримує. І коли підготували і вже пішли розмови про його зняття, я публічно виступила проти цього. І я сказала, що сьогодні єдність нам потрібна. Нам сьогодні потрібно, щоб наші найсильніші герої були в авангарді захисту України. Що не час зараз, щоб політичні

обставини нищили нашу єдність і звільняти Залужного категорично не треба було. Це моє бачення. Я вважаю, що це сильна людина, яка, можливо, стане ще сильнішою на дипломатичній службі, отримає досвід дипломатичний, який буде і для нього дуже цінним, і для України. І після перемоги це його визначення. Я думаю, що це один з тих лідерів, який би після Перемоги міг би вести Україну.

В. С.: От скажіть, що найстрашніше в тюрмі?

Ю. Т.: Найстрашніше в тюрмі? Це бути там без переконань та віри. Ви розумієте, що для людини, яка точно знає, що її життя, її цілі, всі дії є праведними з точки зору служіння своєї країни - і коли ти розумієш, що в'язниця - це лише розправа за твою позицією, то вона не страшна. Тому що ти ніколи не віриш в те, що зло переможе. Кожна людина всередині знає, що добро все одно буде в переможцях. І тому у в'язниці я не пережила ці найстрашніші моменти, тому що я ніколи не втратила віру, я ніколи не втратила розуміння, що все, що я роблю, роблю віддано для України. І тому всі тяготи у в'язниці були просто частиною шляху. Я нікому не хочу побежати, опинитися в таких обставинах. Але якщо потрібно вистояти, витримати заради вартісної цілі, то в'язниця не може бути ні перешкодою, ні тим, що зупиняє. Якщо ви пам'ятаєте, за декілька днів мене попередили, що вони прийняли рішення по суті, мене закривати у в'язниці майже назавжди. Мені сказали, ти можеш виїжджати з країни, і навіть випустили мене, сподіваючись, що я не повернуся. А я повернулася, і я тоді звернулася відкрито, публічно до країни, і сказала, що да, я через декілька днів буду у в'язниці. Я це знаю. Да, мене випускали з України, щоб я більше ніколи сюди не повернулася. Але я сказала, що я вважаю, що кожен, хто може служити країні, мусить служити в Україні всіми силами і до Перемоги. Тому я сказала, що в'язниця – це страшно. Тільки зовсім недалекі люди можуть сказати, що вони нічого не бояться. Мені було дуже страшно. Але я вважала, що цей шлях, якщо я хочу витримати, я мушу пройти. І я знала, що мене кидаю у в'язницю не тільки Янукович. Мене вкидають в'язницю і господарі Януковича. А це Кремль, він завжди був їхньою людиною. І тому вистояти для мене було справою честі. І тому я не ховалася від цих випробувань. Я пішла у в'язницю за свої переконання, і двері моєї в'язниці відкрилися, коли переміг народ.

В. С.: Скажіть, чи було хоч раз відчуття, що ці двері можуть ніколи для вас не відчинитися?

Ю. Т.: У мене не було такого відчуття і не було саме такого страху. Коли вони почали валити на мене одну кримінальну справу за другою, засудивши на сім років, почали мене звинувачувати в якихось абсурдних речах, валити це обвинувачення, демонструвати це по всім своїм каналам телебачення. Це було важко, але [була] і віра, що ці двері відкриються, і що, в принципі, переможе Україна як країна, яка хоче вільного життя без цього кримінального насилля - оця віра у мене була. Так це і сталося, тому що Революція Гідності дала

Україні ще один шанс. Вона дала можливість змінитися, і відкрила двері для політичних в'язнів.

В. С.: Останнє питання "бліцу". Хто буде наступним президентом України?

Ю. Т.: Я думаю, пророків немає. Але є переконання, що стільки випробувань, скільки пройшов український народ, стільки помилок, скільки в політичних обставинах допустив український народ - це буде величезним уроком, досвідом для того, щоб наступний президент України все-таки міг Україну підняти так, щоб іще на 100 років вистачило, на декілька поколінь. І тому, якщо така людина з'явиться і люди повірять такій людині, я була би щаслива, чесно кажучи. Тому що наше покоління не має права залишити Україну в такій тяжкій ситуації розрухи, хаосу, некерованості, війни. Наше покоління мусить Україну вивести з цього патового кола, тому що ми не можемо своїм нащадкам передати в подібному стані державу, яка нам дісталася після отримання Незалежності сильною, цілісною, і мирною - і ми зробимо свою справу. Я в цьому не сумніваюсь.

В. С.: Тобто можна так собі уявити, що може бути прізвищем наступного президента України, в тому числі і прізвище Тимошенко.

Ю. Т.: Знаєте, чесно вам скажу, не хотілось би зараз взагалі говорити про політику - чесно. Тому що коли зараз я чую, хтось там оголошує себе лідером опозиції, хтось там зараз говорить про вибори під час війни... Я просто дуже часто буваю біля лінії фронту, тому що і я, і моя команда, ми займаємося забезпеченням шпиталів, лікарень необхідним обладнанням, медикаментами - всім, що їм потрібно. І я бачу цю війну майже кожен тиждень своїми власними очима. І я не хочу, щоб ми сьогодні говорили про політичні речі. Я хочу, щоб ми були нероздільні сьогодні. Тому що ці політичні прапори, політичні баталії, якась реклама, яку сьогодні роблять на благодійності, мене теж це "коробить" дуже сильно. Я не хочу, щоб це розділяло українців. Я хочу, щоб ми дійшли до Перемоги, щоб ми цю Перемогу реально сильно, потужно, красиво отримали. Щоб ми отримали ще один шанс і щоб народ України цей шанс не програв. А які героїв народить і Перемога, і обставини - ми з вами побачимо. Але я точно можу вам сказати, що і я, і люди, які зі мною прийшли цей тяжкий шлях - ми будемо всіми силами допомагати тим, кого обере народ. І ми будемо всі сили віддавати тому, щоб ще одне випробування війною і Перемога дали нам шанс - і щоб цей шанс не був втрачений. От для чого ми будемо працювати. І безумовно мудрість нації буде запорукою того, що після Перемоги ми не отримаємо чергове замкнути коло. Я дуже в це вірю і я хочу, щоб так було. Щоб це був реальний вихід з ситуації, на новий абсолютно рівень стратегічного розвитку України. І так і буде, подивитись. Згадайте мои слова.

В. С.: Дуже хотілося, щоб це було якнайшвидше. І тут, розуміючи, що не може бути пророцтв ніяких, тим не менше для мене, для глядачів. Я впевнений, що хтось такі додивиться до цього моменту. До глибини просмотра...

Ю. Т.: Я думаю, що сьогодні стільки прекрасних людей можуть спілкуватися через YouTube з людьми, що...

В. С.: І тим не менш, Юлія Володимирівна, от по вашим відчуттям, коли і як Україна переможе?

Ю. Т.: Ви розумієте, що Україна на сто % робить свою справу. Я ще раз хочу підкреслити: в той момент, коли Україна отримає достатньо зброї, Перемога буде і вона буде дуже сильною. І тому нам треба точно знати: чи є намір, є бажання, є план у наших друзів в світі дати нам цю кількість і якість зброї, або немає. Але хочу ще сказати одну важливу річ. Ви знаєте, що от тільки війна почалася, весь український народ або пішов на фронт, або пішов на волонтерство. І сьогодні волонтери з першого дня війни і до сьогодні не менше 50% потреб воїнів забезпечують волонтерством. Всі разом взяті. І це велика сила. А сьогодні почався ще один етап, коли всі, хто можуть виробляти дрони, будь-яку зброю - все, що тільки можливо. Сьогодні цей інтелектуальний потенціал України реалізовується в тому, що кожне підприємство, яке може щось виробити для фронту своїми грошима, своїми силами, на великих заводах, в маленьких гаражах - навіть усі ми на кухні.

В. С.: У нас був майор Чорнобаєв, один із авторів проекту «Друкармія». Люди на кухні виготовляють пластикові запчастини та деталі.

Ю. Т.: А це почався той етап, коли ми зрозуміли, що нам достатньо зброї не дають. **Народний "Укроборонпром". І це - ви собі не уявляєте, яка це неймовірна сила.** Ми сьогодні бачимо це. Я попросила уряд, президента, і публічно, і непублічно, що зараз мусить бути створений спеціальний фонд, який дає таким командам, які почали це виробляти, додатковий фінансовий ресурс для того, щоб вони могли розгорнути потужне виробництво. Потрібен просто фонд підтримки цього народного розвитку, виробництва зброї, безпілотних систем, РЕБів - всього, що потрібно зараз української армії для того, щоби витримати цей натиск ворога в той час, коли є перерва з постачанням зброї.

В. С.: А, до речі, президент вас чує?

Ю. Т.: Ну, мені здається, так. До речі, і **по мобілізації мене почули**, тому що ми почали з вами говорити - мобілізація може бути або репресивною, насильницькою, принизливою для українців, або мотиваційною.

І ми за мотиваційну мобілізацію, за створення навіть сьогодні професійної армії, за підтримку всіх наших виробників зброї безпілотних систем сьогодні. **І я відчуваю, що мене чують.**

Наприклад,

> **— пропозиція вдвічі збільшити грошове забезпечення для тих, хто на "нулі" - тих, хто знаходиться в ротації на фронті, воно прийнято, і президент підтвердив публічно, а це наша пропозиція.**

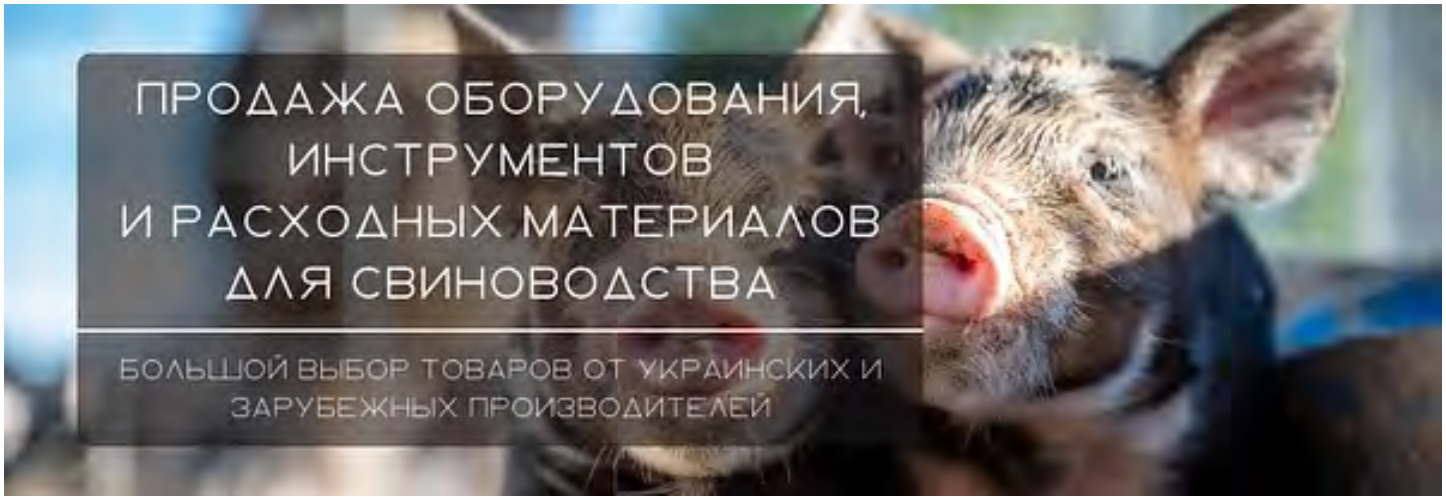
І я вважаю, що **ми не маємо права принизити гідність українців примусовою мобілізацію. Вона мусить бути правильно побудована, на базі професійної армії і з правильними системами мотивації**.

І от я говорю про що? Що зараз цей народний рух, як ви кажете, "народний Укроборонпром", він може змінити хід війни - і він змінить хід війни. І це означає, що Україна знову продемонструє унікальну стійкість і світ знову зрозуміє, що прийшов час і їм діяти адекватно, швидко і дати нам ту зброю, яка потрібна для Перемоги. І тоді, як наслідок, перемога не обговорюється. Вона мусить бути Перемогою.

Коли починають говорити дуже часто в міжнародних колах: а що ви вкладаєте в слово Перемогу? Ми вкладаємо в слово "перемога" Перемогу - все, крапка. І для цього у нас, у українців, все є.

А те, що **мусить забезпечити вільний світ, він мусить нам дати** - крапка. І це буде Перемога. В це я вірю.

У мене дуже багато міжнародних зв'язків - і ми для цього кожен день працюємо на міжнародному рівні.

***

№ 2.665

Смішно читати глибокодумні розмови про "ефективне сільське господарство в Україні" та "неефективне у Польщі, яке субсидіює держава" (до речі, це в цілому в ЄС, а не тільки в Польщі)

2024-02-21

Загородний

Чергова підміна понять та нерозуміння як насправді працює економіка. "Ефективне" для кого? Для купки агробаронів? Реально всі українці дотують "ефективне сільське господарство" з меншою віддаччею для економіки ніж "нефективне у Польщі".

Як ми всі дотуємо агробаронів?

1) - відшкодування ПДВ на експорті (це стосується всіх експортерів сировини: залізна руда тощо)

2) - програми по міліорації, які йдуть з бюджета

3) - скоро будемо платити за відновлення земель

4) - дотуємо знелюдненням територій, бо агробаронам чим менше людей живе тим краще, бо вони ім роботу не дають. Через них мільйони людей були змушені емігрувати в ЄС та працювати там, піднімаючи економіки тих країни (Польщі у тому числі). Бо на відміну від промисловості, крупне товарне виробництво призводить до скорочення робочих місць у країні.

5) - дотуємо ризиками остаточно посваритися з поляками, оскільки їх все пофігу

6) - дотуємо високими цінами на продукти харчування, бо їм це нецікаво. Їм цікавіше вирощувати технічні культури, продавати за кордон, а гроші там залишати.

7) - ставлять під загрозу наш вступ в ЄС, оскільки з такою примітивною економікою нас туди не будуть пускати.

Агробарони у нинішньому вигляді - це зло та загроза національній безпеці країні через знелюднення.

Що треба робити?

1) — Перенаправляти їх енергію та ресурс у промисловість, переробку тощо.

2) — Для цього підняти податки не на ФОПів, а на крупні латифудії. Від 1000 га - спокійно можна піднімати. Нехай Армію фінансують кращі, а не будинки за кордоном.

3) — Зменшити відшкодування ПДВ на експорт зерна, кукурудзи, ріпака, сої тощо. Хоча б до 10%. Це і додаткові гроші для Армії і стимул займатися переробкою у країні. Тоді більш менш воно адекватно працювати буде.

Це на перший погляд у поляків "неправильно побудовано". Ну, з точки зору агробаронів звісно. А з точки зору користі для всієї економіки все зроблено правильно (в Японії, до речі така ж система).

Тому, що:

1) - дрібні фермери виробляють готовий продукт для харчування, що підвищує продовольчу безпеку та ціни низьки на продукти харчування

2) - дрібні фермери працевлаштовують усю родину та односельців. І українцців до речі.

3) - дрібні фермери споживають в основному продукцію місцевого виробництва. До речі, першими споживачами продукції машинобудвання у Кореї та Японії після війн були як раз фермери, бо їм техніка була потрібна.

Тому

— державі вигідніше платити такі субсидії, які дають ефект для всієї економіки, а не купці каламутних людей, які викачують ресурси з країни. Як фінансові так і людські

***

№ 2.666

Сырьевое проклятие или сырьевой фарт? Или сколько триллионов долларов Украина теряет

2024-02-21

Кущ

Сырьевое проклятие - это когда экономика скатывается к простейшим циклам по экспорту сырья, превращаясь в сырьевой придаток для других стран.

В чем недостаток этой модели, известной еще как "голландская болезнь"?

1. На базе сырья трудно наращивать ВВП (если это не нефть и у вас многочисленное население).
2. Твоя страна зависит исключительно от коньюнктуры внешних рынков, а не от внешнего спроса.
3. В стране будет сокращаться число хорошо олачиваемых рабочих мест и излишек населения будет "выталкиватся" с помощью трудовой миграции за границу.
4. Деградация образования, науки - высококвалифицированный труд попросту никому не нужен.
5. Деградация медицины - у государства и населения нет денег на нее.
6. Сжатие энергетики.
7. Из инфраструктуры будет развиваться лишь то, что способствует вывозу сырья, все остальное - в утиль.
8. И самое главное - доходы от экспорта сырья будут распределяться в пользу небольшой группы лиц, оставляя остальное население в нищете.

Сырьевая экономика рождает поток сырьевой ренты. Сырьевая рента рождает коррупцию и создает рентоориентированные политические элиты.

В отличие от такой модели, экономика добавочной стоимости

1. формирует долгосрочные стимулы роста, опирается на внутренний спрос.
2. Также создает спрос на квалифицированную рабочую силу, науку и образование.
3. Формирует ресурсы для развития энергетики, транспорта и медицины.
4. И самое главное - такая модель перераспределяет доходы в пользу малого и среднего бизнеса, **формирует широкий сегмент среднего класса**.
5. **Который создает спрос на эффективную и честную модель управления.**

А теперь перейдем к триллионам.

1. Из 15 трлн дол оценочной стоимости наших природных ресурсов, примерно 2 трлн дол могут быть задействованы а мировой экономике нового типа.

2. Если взять условный отрезок в сто лет, сырьевая модель экономики даст нам плюс 50 млрд ВВП, мизерное число рабочих мест и все эти деньги уйдут в пользу основных ФПГ.

3. В то же время, модель сложной экономики предполагает, что цена сырья трансформируется в готовую продукцию с мультипликатором в среднем 1:10.

4. А это уже плюс 250 млрд дол к ВВП при предельной склонности к импорту в размере 0,5.

Но это еще не весь эффект.

Есть первичное и вторичное перераспределение доходов в рамках формирования ВВП.

1. Работники компаний получат зарплату и потратят ее в секторе услуг и на рынке потребительских товаров.

2. А это еще плюс ВВП в размере 125 млрд дол.

3. За счет налогов, собранных в рамках сложной модели, то есть с указанных выше трат, государство заплатит хорошие пенсии, пособия и зарплаты бюджетникам.

4. Которые опять-таки пойдут тратить свои деньги в секторе услуг. А это еще 60 млрд дол. плюс.

5. Новые налоги и выплаты бюджетникам - еще 30 млрд дол ВВП и так до полного затухания эффекта мультипликатора.

6. В итоге ВВП получит: 250 + 125 + 60 + 30 + 15 + 7 + 3... = до 500 млрд дол в год плюс.

Именно так возникли все крупнейшие экономики мира.

1. Даже Германия возникла на умении превращать свой уголь и металл в продукцию машиностроения.

2. Недаром войны между ней и Францией велись за угольные бассейны, а примирение и проект ЕС начались с послевоенного соглашения о совместном европейском рынке угля и стали.

3. Британия поняла, что нужно экспортировать не шерсть, а сукно и использовать в мировой торговле не абсолютные преимущества в виде сырья, а относительные в виде технологий и производительности труда.

4. Швеция научилась превращать свою железную руду не просто в высококачественный металл, но и в продукцию машиностроения и ВПК.

5. Таким же путем шли США.

Сейчас мир угля остался в прошлом. Но тут важен принцип.

Наступает мир редкоземов, лития, урана, титана графита. Да и мир железной руды и металла никуда не денется.

Нужно лишь создать условия трансформации этого природного богатства в еще большее национальное багатство.

Равно как и использовать наш аграрный потенциал доя роста добавочной стоимости, хотя бы в направлении масел, биотоплива, растительного белка, кормов для скота и птицы.

Разница очевидная.

1. Создание части ВВП на 50 млрд в год или на 500 млрд дол в год.

2. Распределить 50 млрд дол в пользу десятка "семей" или распределить 500 млрд дол в пользу 30 млн человек.

3. Работать с целью вывоза 50 млрд дол за границу или для вложение 500 млрд во внутренний рынок.

1) — Сколько можно идти по первому пути и не замечать второй?

2) — Сколько можно продавать за чечевичную похлебку как библейский Исав право своего первородства в части использования национального богатства.

***

№ 2.667

Про мобілізацію, гроші на війну та економічне бронювання

2024-02-21

Сергій Гайдай, Політтехнолог, директор зі стратегічного планування агенції Гайдай.Ком

Поговорімо **вкотре про мобілізацію. Тільки спокійно, прагматично і в цифрах**

У перші дні вторгнення біля військкоматів стояли черги добровольців. Кажуть, що армія поповнилася тоді на 700 000 рекрутів. Сьогодні точних цифр знайти мені не вдається, але ті, хто в темі, називають приблизно таку кількість добровольців. Навіть більше, на той час держава не могла забезпечити мобілізованих ні зброєю, ні спорядженням. А про гроші взагалі не йшлося. Ще три місяця ті, кого не взяли, але хто бажав захищати країну, тими чи іншими шляхами поповнювали різні підрозділи Сил оборони й своїм коштом і завдяки волонтерам самостійно забезпечували себе всім необхідним.

А скільки зараз військових боронять країну? Колишній прессекретар Збройних сил Олександр Коваленко заявив, що на серпень 2023 року в лавах ЗСУ було 1 300 000 особового складу. Водночас ексречник Генштабу Владислав Селезньов каже, що понад 700 000 з них жодного разу не були на передовій. Вражає те, що зараз на нулі, у бойових діях беруть участь усього 150 000 українських бійців. І багато хто з них без ротації вже майже два роки. Виявляється, тільки трохи більше ніж 10% від чисельності наших Сил оборони безпосередньо ведуть бойові дії.

Однак від президента ми почули, що військові просять поповнити лави ЗСУ ще на 500 000 цивільних. Тобто цивільних за два роки війни вже мобілізували для нашої армії десь приблизно мільйон чоловіків, але цього замало? Що сталося з цими добровольцями і мобілізованими? Яких втрат зазнала наша армія? Хто ці військовики, які в армії, але далеко від фронту? Навряд чи всі вони служать у силах ППО, що прикривають наш тил і наші міста. Може, це всі ті, хто у штабах, в забезпеченні і в центрах підготовки? Але однаково ця пропорція породжує незручні запитання.

Дехто із знайомих мені військових переконаний: ще пів мільйона українців у війську не потрібні. Для них немає ні зброї, ні спорядження, ні грошей. До того ж армія потребує радикального скорочення середньої ланки командного складу, яка безпосередньо не задіяна в бойових діях. Особливо тих, кому за 50 і хто є носієм радянської військової школи. У ній рядовий — це кріпак, а його життя — власність командира. І можна віддати будь-який наказ всупереч здоровому глузду і без очевидного досягнення реального результату. У ній (радянській військовій школі) основа служби — паперова бюрократія. 24 журнали обліку в підрозділі і один із них — журнал обліку журналів.

У радянській військовій школі бог війни — це артилерія, до якої у нас досі не виробляють снарядів. І війна — це коли «танки наши быстры» і в прорив на ворожі доти, кулемети і мінні поля з криками «ура» і розгорнутими

прапорами іде лава за лавою героїчної піхоти. Для таких командирів піхота — це витратний матеріал, якого повинен бути нескінченний запас. Тому хай цивільні його поповнюють. І що більше, то краще. А дрони? Для цих офіцерів — це забавка для цивільних, хай цими іграшками люди знімають відео весілля у своєму мирному житті. Ось де взявся термін — «весільні дрони», який ми чули від міністра оборони, що пишався постачанням «Леопардів».

Із армії треба прибрати тих, хто вміє воювати людьми, а не стратегіями, технологіями й логістикою.

У ЗСУ сьогодні непропорційно велика кількість людей, які склали присягу, отримують зарплату, носять форму, але не воюють. І їм безкінечно вигідно, щоб ця війна не закінчувалася. Вони у відносній безпеці, на відміну від тих, хто в окопах, службова квартира, звання, нагороди, посвідчення учасника бойових дій, пошана суспільства та соціальні преференції у майбутньому гарантовані. А ще для армійців не секрет, що саме там, серед тих тилових військових процвітає корупція, крадіжки військового майна і надмірна турбота про свій особистий і сімейний добробут. Багато чув від тих, хто на фронті, що передусім ухилянтів треба шукати в тилах самої армії.

Для чого потрібно знову мобілізовувати цивільних? Серед мільйона військових, які вже в лавах ЗСУ, не можна знайти 200 000 тих, хто забезпечив би ротацію бійців з передової? Тоді навіщо армії такий чисельний особовий склад?

Якщо демобілізувати всіх, хто сьогодні є баластом для нашого війська, з'явиться мільярдний ресурс для закупівлі зброї й оснащення всім необхідним тих, хто справді воює. За даними Комітету Верховної Ради з питань бюджету, на виплати військовослужбовцям у 2024 році виділять 751,3 млрд грн. Прибравши зайву військову бюрократію і «тилових ухилянтів» не тільки поліпшиться процес управління військами — з'явиться мільярдний ресурс для закупівлі зброї тим, хто воює.

Тож що — мобілізація не потрібна?! Ні, мобілізація дуже потрібна! Без неї неможливо нам виграти цю війну.

Але мобілізовувати потрібно передусім наше державне управління та економіку.

Це значить, що і влада, і економіка мають працювати майже виключно для забезпечення нашої перемоги. Усе для фронту, усе для перемоги — гасло для нас, як ніколи, актуальне.

В армії немає дефіциту людей. Є дефіцит зброї, дронів, снарядів, мін, ракет, іншого боєкомплекту, автотранспорту — усього того, що наше

військово-політичне керівництво не забезпечило Збройним силам за два роки війни.

— Про підготовку до війни, починаючи з 2014-го тут промовчу. Однак головний дефіцит ЗСУ — відповідальність керівництва, компетентність командирів і просто здоровий глузд.

Тепер про мобілізацію економіки, про гроші на утримання армії та участь у цьому всього українського суспільства.

В Офісі президента, здається, не розуміють, що в будь-якому з варіантів законопроєктів про мобілізацію, які ми сьогодні бачили, передбачається неймовірний ризик саме для влади. Українці готові пробачати помилки керівництву доволі довго, бо війна й знищення російського ворога — завдання першочергове. Хоча є межа, де терпець людей може урватися. Однак плани влади залишаються незмінними — мобілізувати пів мільйона громадян.

І зараз у Кабміні вирішують не тількі те, де шукати мобілізованих, а й де шукати гроші на їх утримання. На Грушевського і Банковій не хочуть забрати у військовий бюджет гроші, які держава витрачає на утримання величезного і непотрібного під час війни держапарату. Не бачать, скільки наші чиновники роблять безглуздих держзакупівель, здебільшого — заради своїх корупційних схем і відкатів. Не бачать, скільки крадуть державних грошей в міністерствах, в податковій, на митниці, в місцевих бюджетах.

Влада, як завжди, йде по гроші до українських підприємців.

Що ж, підрахуймо і тут. Зараз у Кабміні обговорюють ідею економічного бронювання. Суть економічного бронювання полягає в тому, щоб роботодавці могли забронювати своїх працівників від мобілізації в армію в обмін на певну суму податків, сплачених у бюджет.

Якщо брати середню суму витрат на всіх етапах, то на утримання одного бійця на місяць сьогодні потрібно майже 80 тисяч гривень. Тому в тилу 4—5 осіб мають щодня працювати, аби забезпечити бюджету ці гроші.

Зараз влада розглядає два варіанти економічного бронювання. Перший — мобілізації не підлягають ті, хто отримує 30—35 тисяч гривень на місяць. За такої «білої зарплати» податкові відрахування працівника і роботодавця становитимуть до 18 тисяч гривень на місяць, які потрібні для задовільного забезпечення Збройних сил.

Друга модель базується на запровадженні нового спеціального податку — такого собі військового збору. Якщо роботодавець хоче подати працівників на економічну бронь, то мусить віддавати у бюджет кожного місяця додатково за кожного співробітника 20 тисяч гривень. Таку ж можливість пропонують надати активним ФОПам.

Як ви думаєте, чи буде це працювати? Порахуймо.

Нещодавно Держстат опублікував середню українську зарплату у 2023 році. Вона становить, на секундочку, 17 937 тисяч гривень. Це трохи більше, ніж у 2021 році. Але ж у нас і ціни зросли майже удвічі. У центральних офісах великих київських приватних компаній отримують десь по 30 000 гривень, у менших містах навіть таких зарплат немає.

Згідно з офіційними даними Пенсійного фонду, у нас в країні лише трохи менше ніж 2 млн людей заробляють середню зарплату від 20 до 100 тисяч гривень. А ось зарплату до 20 тисяч отримують 75% працівників країни.

Хто ж платить більше податків до бюджету?

Шість мільйонів людей, які працюють за менші гроші, чи пів мільйона умовних банківських працівників чи менеджерів великих компаній вищої ланки? Відповідь очевидна. Більшість, що має менші зарплати, наповнює бюджет значно більшою часткою податків, ніж багата меншість.

Очікування Кабміну від податкових надходжень не виправдаються ні від першого варіанта, ні від другого.

У Кабміні розраховують, що бронювання тих, хто отримує 35 тисяч гривень, дасть бюджету сотні мільярдів. Але ж подумаймо логічно: якщо ми не маємо їх зараз, то звідки ми їх візьмемо? А може, наші роботодавці на другий рік війни здатні підвищити зарплати тим, хто зараз отримує менше ніж 35 тисяч до цього рівня? Звісно, що ні. Чому? Рівень економічних свобод і податковий тиск і до війни ніяк не спонукали зростання легальних доходів ні в українських підприємців, ні в їхніх працівників.

Робітники, які наразі отримують зарплати нижчі, ніж треба для бронювання, підуть разом із зарплатою у конвертах у тінь, рятуючись від мобілізації. Вони й далі працюватимуть у компаніях і на підприємствах, але офіційно їх в списках працівників не буде. І в результаті бюджет втратить навіть ті надходження, які має зараз завдяки праці тих 75%, хто не дотягує і до 20 тисяч гривень.

Якщо наша влада хоче провести справжню мобілізацію, без якої ми не зможемо подолати ворога, то формула, перевірена часом в тих країнах, які змушені були пережити війну, — відома.

Кадровий резерв для поповнення втрат армії та забезпечення мобілізації та ротації міститься передусім у самій армії. Після повного кадрового аудиту ЗСУ й оптимізації самої структури війська.

Другими в черзі на мобілізацію стоять наші правоохоронні органи й силовики, чисельність яких і до війни була більшою в чотири рази за світові норми, а за останні два роки тільки зросла.

Звісно ж, скорочення органів влади всіх рівнів теж може дати необхідних чоловіків призивного віку для мобілізації. Вони за останні роки, працюючи в держапараті й отримуючи зарплату з бюджету, який якраз і наповнювали ті українці, яким зараз пропонують економічне бронювання, створили собі і своїм рідним високий рівень добробуту. Поповнили його кешем у сейфах і капіталами на рахунках, іномарками, нерухомістю та іншими коштовностями. Піти їм на фронт і захистити свої активи зі зброєю в руках — логічно й справедливо.

А як мобілізувати економіку й наповнити бюджет для забезпечення нашої оборони?

Нарешті провести податкову реформу. Зняти з економіки податковий та адміністративний тиск: зробивши податковими агентами всіх українців, а підприємства звільнити від податків. Зменшення податків завжди приводило до економічного зростання. Припинити нерозсудливу мобілізацію чоловіків з виробничих підприємств. Економічне бронювання повинно бути для всіх, хто працює в реальному (а не в бюджетному) секторі і платить податки. Тоді ніхто не ховатиметься, ризикуючи бути спійманим на вулиці і відправленим на фронт.

Якщо платити будуть не підприємства, а всі українці навіть підвищений податок на час війни, суспільство це прийме. По-перше, це замінить ті донати, які ми і так жертвуємо на оборону. По-друге, це справедливо. Платять усі. І багаті, і малозабезпечені платять фіксований відсоток.

Чи будуть ті, хто не знайде для себе роботи й не буде платити податки? Так, будуть.

Це і є четвертий ешелон резерву для мобілізації суспільства, після військових, силовиків і звільнених держслужбовців. Свій борг перед країною вони можуть віддати, пішовши реєструватися у ТЦК. А далі або після підготовки і оснащення на фронт, або в забезпечення.

Влада повинна максимально скоротити витрати на чиновників, суддів, тилових силовиків, шановних військових пенсіонерів, що не були учасниками бойових дій, та спрямувати кошти на держзамовлення на виготовлення всього, що потребує наша армія: дрони, снаряди, міномети, ракети і будь-яке інше спорядження. Це дасть миттєвий економічний підйом у країні. Зросте кількість робочих місць. У таких умовах можна навіть почати повертати українських біженців із-за кордону.

Потрібно розуміти: бюджет України наповнює лише бізнес.

Податки із зарплат держслужбовців — це просто перекладання грошей із кишені в кишеню, адже по факту їхні зарплати — це видаткова стаття для бюджету, тож її потрібно максимально оптимізувати.

— Це стосується суддів, прокурорів, заступників мерів та інших отримувачів шалених зарплат із бюджету — вони не мають права під час війни отримувати більше, ніж військовослужбовець у тилу, я вже не кажу про передову!

Кожне наше підприємство — це складна система взаємодії, яка за правильної організації створює додану вартість для суспільства, забезпечує добробут власних працівників, а також працівників суміжних сфер. Ідучи з роботи, цей працівник заходить до магазину, кафе та перукарні, купує речі та продукти, і так він надає роботу та прибуток іншим бізнесам.

Білий бізнес не лише платить свої податки. Він є мультиплікатором податкових надходжень. Підприємство купує товари, з яких платить податки, замовляє роботи і сервіси, з яких платить податки. Тож існування одного білого бізнесу може забезпечувати існування багатьох галузей, відповідно, і багатьох потоків до державної скарбниці. Саме наші підприємства наповнюють бюджет, Пенсійний фонд та золотовалютні резерви. Ця система вибудовувалася понад 30 років. Зруйнувати її дуже просто — треба мобілізувати працівників до війська та додатково обкласти податками.

Економіка нашої оборони дуже прозора: мінус одне підприємство, яке зупиниться через брак робітників, — це мінус одна бригада, яку це підприємство утримує на свої податки. Саме тому критично важливо не допустити зупинок підприємств — інших джерел наповнення бюджету в нас просто немає. З огляду на ситуацію в ЄС та США, чекати підмогу доведеться довго.

Ідея брати гроші з підприємств за забронюваних абсурдна. Якби вони могли, вони б і без нагадувань підвищили зарплати своїм працівникам. Якщо ж їх змусять платити — вони стануть збитковими, закриються, а держава втратить набагато більше.

Тож дайте можливість підприємствам працювати, а натомість наведіть лад у витратах державного та місцевого бюджетів.

Приберіть статті, які не наближають перемогу (плитка, дерева, футбольні поля), оптимізуйте зарплати чиновників, відправте до війська тилових силовиків, які складали присягу, та непотрібних у воєнний час чиновників, проведіть повний аудит ЗСУ — там тиловиків в рази більше за воїнів, адже частина з них виконує цивільні функції. І, нарешті, головне: захистіть права бійців.

Дайте можливість скаржитися на неадекватних командирів, покажіть, що життя і права солдата важливі.

І переходьте до вербування:

— є успішна практика 3-ї штурмової, «Азову» та інших підрозділів.

Адекватне командування та високоякісне навчання, належне грошове та матеріальне забезпечення бійця, гарантії щодо лікування та допомоги сім'ї в разі загибелі стануть тим рушієм, що дасть можливість відновити довіру до служби в ЗСУ та забезпечать приплив тисяч мотивованих та вмілих бійців.

***

№ 2.668

Основні теми доби 23.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Сенат Конгресу США затвердив пакет законопроєктів про допомогу союзникам – Україні, Ізраїлю та Тайваню, які нижня палата ухвалила 20 квітня. Президент Байден пообіцяв підписати його негайно. Представники Пентагону підтвердили, що вартість першої партії озброєнь для України становитиме близько $1 млрд. ЗМІ США стверджують, що левова частина обладнання та боєприпасів уже перебуває на території Німеччини та Польщі, тому їх може бути передано ЗСУ впродовж кількох днів.

Литва передала Україні партію бронетранспортерів М577.

Велика Британія перекинула до Польщі ескадрилью винищувачів Typhoon для посилення патрулювання повітряного простору НАТО. Влада столиці Латвії Риги наказала підготувати під бомбосховища підвальні приміщення комунальних будівель.

2️⃣ Поки західна допомога ще не надійшла до України, армія РФ нарощує інтенсивність наступу. Протягом доби на лінії фронту сталося 101 бойове зіткнення. За інформацією сервісу DeepState, українські війська залишили

позиції в кількох населених пунктах на північний захід від Авдіївки в напрямку Покровська, а також вздовж автотраси Донецьк-Запоріжжя – на південь від Георгіївки. Запеклі бої тривають на плацдармі на р. Чорний Жеребець на захід від Кремінної, у напрямку Сіверська на північ від автодороги Лисичанськ – Бахмут, на околицях Часового Яру, на околиці Донецька, у районі Великої Новосілки та у с. Роботиному на Запоріжжі. Російські війська посилили удари керованими авіабомбами та ракетами комплексів С-300 по прифронтових українських містах Харківської, Донецької та Запорізької областей.

3️⃣ Китай за рік збільшив у кілька разів продаж Росії товарів подвійного призначення, зокрема, запчастин до військової техніки та навігаційних систем. Одна з таких систем дасть Росії змогу модернізувати БПЛА типу Shahed щоби перетворити їх на боєприпаси, що баражують, з точним наведенням. Міністр оборони РФ Шойгу повідомив, що армія РФ у 2024 р отримає новітні комплекси ППО С-500, велику кількість модернізованих комплексів С-400, "Бук", "Тор" та "Панцир", а також наростить виробництво плануючих бомб (КАБ).

У Смоленській області РФ українські БПЛА вразили 2 об'єкти паливно-енергетичного комплексу. Також було атаковано підприємство в промисловій зоні Липецька.

4️⃣ Верховна Рада дозволила Агентству з менеджменту активів, отриманих у корупційний та інший злочинний спосіб (АРМА) купувати військові облігації коштом заарештованих активів. Прийнято закони про індивідуальну освіту для студентів та вирощування бавовнику, який необхідний для виробництва пороху.

У першому читанні схвалено законопроєкти про вдосконалення військового обліку та надання статусу ветерана та учасника бойових дій, а також про початковий військовий вишкіл учнів середніх навчальних закладів.

5️⃣ Кабін затвердив звіт про виконання бюджету за 2023 р, виділив 5,5 млрд грн на ліквідацію наслідків агресії, ще 8,0 млрд грн – на будівництво фортифікаційних споруд та 0,11 млрд – на компенсацію податкових надходжень громадам прифронтових територій.

Прем'єр-міністр Шмигаль очікує до кінця цього тижня на отримання чергового траншу "допомоги" (кредиту) від Єврокомісії в розмірі €1,5 млрд. Кабмін погодив отримання кредиту Ради ЄС у сумі €100 млн "на відновлення медичної галузі" та €15 млн банківських гарантій Європейського інвестбанку для видавання кредитів малому та середньому бізнесу.

Мінфін розмістив на аукціоні держоблігації ще на 7,6 млрд грн.

6️⃣ ***Шмигаль*** оголосив, що в міжнародному фонді допомоги українській енергетиці вдалося акумулювати приблизно €410 млн. Уряд Данії анонсував виділення ще майже €400 млн на відновлення енергетичних об'єктів, які було зруйновано внаслідок російської агресії.

За браком генерації Україна імпортує великі обсяги електроенергії з європейської енергосистеми вже протягом кількох діб.

Нафтогаз оголосив, що не підвищуватиме вартість газу для побутових споживачів ще 1 рік.

7️⃣ Європарламент остаточно погодив подовження на 1 рік після 1 червня режиму вільної торгівлі з Україною з обмеженням імпорту до ЄС певних видів української сільгосппродукції.

***

№ 2.669

Ukraine War, 24 April 2024: Ocheretyne

SARCASTOSAURUS

APR 24, 2024

Hello everybody!

Because I’m short on time today, a very brief one for this morning, entirely focusing on the Avdiivka sector. Indeed: just on the Ocheretyne area.

As more info is becoming available almost by hour, few things have cleared by now.

Yes, there was a rotation of units, in the sense of, back on 19-20 April, the 47th Mech being in the process of withdrawing out of the line and replaced by another unit. However, the Russian penetration of the frontline took place further north-east of that sector: essentially, one of near-constant Russian patrols (a small group of troops crawling through Ukrainian minefields by night) discovered two gaps in minefields blocking approaches to Novokalynove. One south-west of the place, along the railway berm, the other south-east of it. This is what they’ve exploited to punch through the defence line.

Why were there gaps in minefields? Because of the lack of mines along the railway berm north of Avdiivka and along a road south-east of Novokalynove. There is simply no way to mine everything. And when that happens, an opponent like the Russians is near-certain to discover this fact, rather sooner than later…

Novokalynove is defended by he 115th Mech: a unit established in March 2022 in the Cherkasy Oblast, but poorly equipped: next to no night-vision systems, old BMP-1s and BMP-2s, old artillery pieces, and only slightly younger troops (apparently 35-45 years) etc.

Eventually, in the night of 20 to 21 April, the Russians took the 115th by surprise with a two-prong attack on both of its flanks. On the western side, from the Stepove area they drove along the railway berm about four kilometres to Ocheretyne, capturing the railway station and scattering rear Ukrainian units in all directions. Then they continued ‘pumping’ yet additional assault groups into the penetration, while widening it through attacks in southern direction, on Berdychi, too.

The situation reached the point where the OSG Tavriya had to rush the 47th Mech back to the frontline: some of its Bradleys have managed to stop the Russian attempt to advance from Ocheretyne in western direction, but the mass of the brigade was deployed between Soloviove and Berdychi, along the southern side of the Russian penetration.

On the eastern side, they have managed a shallow advance into hills east of Novokalynove, before being stopped outside that village.

map of the Ocheretyne area by DeepState

AYesterday in the morning, and despite several counterattacks by ZSU reinforcements rushed to the scene, the Russians have captured Novobakhmutivka. Moreover, around 21.00hrs yesterday evening, they have secured all of Ocheretyne and in the last night began attacking west of that place, and from Novobakhmutivka on Soloviove. Simultaneously, they are also assaulting Berdychi from the north and east, and Novokalynove from the south and east.

Now, by day, Ukrainian FPV drones are savaging columns of their assault groups as these are moving on Ocheretyne, but, and in grand ‘total: this is hopelessly too little for completely blocking the movement of the Russian reinforcements along the railway berm. Foremost, the ZSU currently has nothing to outmatch the Russian air strikes and continuous, heavy artillery shelling of Ukrainian positions in the areas of Novokalynove, Arkhanhelske, Sokil, Soloviove, and Berdychi.

In the words of few people who are in the area: ‘it’s a hell’…

That’s the situation as of this morning. We’ll see what comes out of this during the day.

***

Том КУПЕР: ВІЙНА В УКРАЇНІ, 24 КВІТНЯ 2024 РОКУ: ОЧЕРЕТИНЕ

2024-04-24

Через те, що у мене сьогодні обмаль часу, сьогодні дуже короткий ранок, повністю зосереджений на Авдіївському напрямку. Саме так: лише на районі Очеретиного.

Оскільки інформація з'являється майже щогодини, на даний момент мало що прояснилося.

Так, відбулася ротація підрозділів, в тому сенсі, що ще 19-20 квітня 47-а мехбригада була в процесі відведення з лінії фронту і заміни на інший підрозділ. Однак російське проникнення через лінію фронту відбулося далі на північний схід від цієї ділянки: по суті, один з майже постійних російських патрулів (невелика група військових, що повзає вночі через українські мінні поля) виявив дві прогалини в мінних полях, що перекривають підступи до Новокалинового. Один на південний захід від нього, вздовж залізничного валу, інший на південний схід від нього. Цим і скористалися, щоб прорвати лінію оборони.

Чому були прогалини в мінних полях? Через брак мін вздовж залізничної колії на північ від Авдіївки та вздовж дороги на південний схід від Новокалинового. Просто немає можливості замінувати все. А коли таке трапляється, то такий противник, як росіяни, майже напевно виявить цей факт, причому рано чи пізно…

Новокалинове захищає 115-й мехбат – підрозділ, сформований у березні 2022 року в Черкаській області, але погано оснащений: майже без систем нічного бачення, старі БМП-1 і БМП-2, старі артилерійські гармати, не дуже молодий особовий склад (на вигляд 35-45 років) тощо.

Зрештою, в ніч з 20 на 21 квітня росіяни застали 115-ту зненацька двосторонньою атакою з обох флангів. Із західного боку, з району Степового, вони проїхали вздовж залізничного валу близько чотирьох кілометрів до Очеретиного, захопивши залізничну станцію і розкидавши тилові українські підрозділи в усіх напрямках. Потім вони продовжували "закачувати" в прорив нові штурмові групи, одночасно розширюючи його за рахунок атак у південному напрямку, в тому числі і на Бердичі.

Ситуація дійшла до того, що ОСГШБ "Таврія" була змушена поспіхом повернути 47-у мехбригаду на передову: частина її "Бредлів" зуміла зупинити спробу росіян просунутися з Очеретиного в західному напрямку, але основна маса бригади була розгорнута між Соловйовим і Бердичем, уздовж південного боку російського проникнення.

Зі східного боку їм вдалося неглибоко просунутися на пагорби на схід від Новокалинового, перш ніж вони були зупинені за межами цього села.

A map of the Ocheretyne area by DeepState,

Вчора вранці, незважаючи на кілька контратак підкріплення ЗСУ, яке прибуло на місце події, росіяни захопили Новобахмутівку. Більше того, близько 21 години вчорашнього вечора вони захопили все Очеретине, а минулої ночі почали наступ на захід від цього місця, а також з Новобахмутівки на Соловйове. Одночасно вони також атакують Бердичі з півночі та сходу, а Новокалинове – з півдня та сходу.

Зараз, вдень, українські безпілотники знищують колони їхніх штурмових груп, які рухаються на Очеретине, але, якщо підсумувати, цього безнадійно мало для того, щоб повністю заблокувати пересування російських підкріплень вздовж залізничного валу. Перш за все, ЗСУ наразі не мають чим протистояти російським авіаударам та безперервним масованим артилерійським обстрілам українських позицій в районах Новокалинове, Архангельське, Сокіл, Соловйове та Бердичева.

За словами небагатьох людей, які перебувають у цьому районі: “це пекло”…

Така ситуація станом на сьогоднішній ранок. Побачимо, що з цього вийде протягом дня.

Переклад – ПолітКом

Джерело тут

***

№ 2.670-1

Все спочатку: у Кличка вирішили забути про “Генплан Черновецького” і змінити під себе “старий” Генплан

2024-04-18

Олександр ***Красногородський****, Іван* ***Кулик***

Київрада

> **1) — скасувала своє скандальне рішення від 18 вересня 2008 року № 262/262 “Про розробку нового Генплану розвитку Києва та його приміської зони до 2025 року” (так званий Генплан Черновецького) і**

дала відмашку

> 2) — розробці містобудівної документації “Внесення змін до Генерального плану міста Києва” (чинний, затверджений у 2002 році документ, який у КМДА і міськраді довгі роки безкарно ігнорували).

Таким чином керівництво столиці, попутно “поховавши” безглузді видатки минулих років, повернулось до більш законного процесу напрацювань змін у діючий Генплан – нарешті все ж визнали, що Генплани в Україні апріорі безстрокові.

08/231-330/ПР
04.03.2024

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

III СЕСІЯ IX СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

_____№_____

проєкт

Про невідкладні заходи забезпечення сталого розвитку м. Києва

Керуючись Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», статтями 10, 17-19, 21 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», статтею 17 Закону України «Про основи містобудування», Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку», постановою Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 року № 555 «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань щодо проектів містобудівної документації на місцевому рівні», постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2021 року № 926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації», враховуючи рішення Київської міської ради від 28 березня 2002 року № 370/1804 «Про затвердження Генерального плану міста Києва та проекту планування його приміської зони на період до 2020 року», Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Здійснити розроблення містобудівної документації «Внесення змін до Генерального плану міста Києва».
2. Департаменту містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), як замовнику розроблення містобудівної документації:

2.1. Під час розроблення містобудівної документації «Внесення змін до Генерального плану міста Києва» передбачити зміну назви Генерального плану міста Києва та проекту планування його приміської зони на період до 2020 року, затвердженого рішенням Київської міської ради від 28 березня 2002 року № 370/1804 «Про затвердження Генерального плану міста Києва та проекту планування його приміської зони на період до 2020 року», на Генеральний план міста Києва.

Скільки бюджетних коштів “з’їсть” цей новий процес, поки ще незрозуміло, можливо навіть, що більшу частину профінансують великі “будівельні ділки”.

Одне спрогнозувати неважко – шкідливу хаотичну забудову Києва такий підхід не зупинить, бо за процес знов відповідають ті самі люди, а про необхідний моніторинг численних порушень чинного Генплану, щоб хоча б визначити і якось покарати винних, мова не йде.

Як стало відомо КВ, 11 квітня 2024 року столична міська рада прийняла рішення під назвою ***“Про невідкладні заходи забезпечення сталого розвитку м. Києва”***.

Відповідний проєкт рішення №08/231-330/ПР від 4.03.2024 року було подано на розгляд міських депутатів у порядку невідкладності відразу заступником голови Київської міськдержадміністрації (КМДА) Петром Оленичем (на колажі в центрі ліворуч), директором Департаменту містобудування та архітектури КМДА Олександром Свистуновим (на колажі крайній праворуч) та начальником юридичного управління цього департаменту Віктором Коляденко.

Очевидно, це така спроба розмити відповідальність.

За затвердження цього документу у сесійній залі фактично без обговорення проголосували 67 депутатів.

Згідно прийнятого рішення, замовником розробки документації по внесенню змін в чинний Генплан Києва визначено Департамент містобудування та архітектури КМДА. Тепер ця структура займеться збором нових вихідних даних до проєкту “Внесення змін до Генерального плану міста Києва”, приготує пропозиції щодо джерел фінансування цього процесу та повинна буде визначити розробника відповідної містобудівної документації (підготувати та провести закупівлю відповідних послуг.- КВ).

Комунальна організація (КО) “Інститут Генерального плану м. Києва” (“Київгенплан”, є структурою, яка опікується збереженням матеріалів чинного Генплану Києва та виступала геннпідрядником розробки “Генплану Черновецького”.- КВ), згідно зі вказаним рішенням Київради, повинна буде передати цьому розробнику всю необхідну документацію, включно з “матеріалами проєкту Генплану Києва” і низкою планів зонування столиці.

У свою чергу ***Департамент охорони культурної спадщини*** КМДА отримав завдання виступити замовником розроблення “науково-проєктної документації з визначення меж і режимів застосування історичних ареалів міста Києва”, запропонувати джерела фінансування такого розроблення, визначити очікувану вартість та самого розробника.

Мова явно йде про режими забудови таких ареалів і багатостраждальний Історико-архітектурний опорний план (ІАОП, перелік об’єктів культурної спадщини, інформація про них та зони їх охорони), який повинен бути невід’ємною частиною Генплану.

Що цікаво, Київрада вирішила, що “оновлений Генплан” буде називатись простіше ніж раніше – ***“Генеральний план міста Києва”***.

Тобто, з назви “містобудівної конституції столиці” відразу вирішили прибрати питання “планування приміської зони” і рік його дії (при затвердженні

Генплану у 2002 році, згідно вимог чинного на той час законодавства було вказано “до 2020 року”.- КВ). Якщо взяти до уваги, що скандальне рішення 2008 року “про розробку Генплану Черновецького” тепер вже скасовано, то про “розвиток Києва” мова теж вже йти не буде. Це, звісно, жарт – розвитком і так останні десятиліття “не пахло”.

Попутно Київрада скасувала і рішення від 20 березня 2012 року №69/8353 “Про розробку плану зонування території міста Києва”.

> — З цією розробкою, як повідомляла КВ, у столичної влади теж були певні проблеми, включаючи неефективно витрачені кошти.

Мабуть тому **принцип “кінці у воду” без жодного звіту про виконання відповідного рішення, як і по питанню багаторічної розробки “нового Генплану”, вирішили застосувати і тут**.

У пояснювальній записці до проєкту рішення №08/231-330/ПР від 4.03.2024 нарешті чорним по білому нарешті написано те, про що сотні разів писала КВ

> **– згідно чинного законодавства, строк дії генерального плану населеного пункту не обмежується.**

Тобто **розробляти новий Генплан не було потреби**

> – дуже схоже, що **на Хрещатику, 36 просто хотіли освоїти фінансування, приховати від громадськості численні порушення чинного Генплану і врятувати винуватців цих порушень від покарання**.

В цій же записці сказано, що плани зонування окремих територій столиці з середини 2020 року можуть затверджуватись змінами в Генплан. Мабуть, тому окремі Плани зонування київська влада вирішила далі не розробляти, хоча бюджетні гроші на це раніше виділялись і витрачались.

Юридичного висновку до вказаного проєкту рішення на сайті Київради опубліковано не було.

Також на Хрещатику, 36 вирішили не знайомити громадськість з текстами адресованих містобудівному департаменту КМДА листів від ГУ СБУ у Києві (№51/1/3 -7320 від 16.10.2023) та Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України (№20542/30/10-23 від 21.11.2023), які формально і спонукали столичну владу почати розробляти зміни до чинного Генплану Києва, затвердженого в 2002 році.

Враховуючи, що в документі йдеться про пропозиції стосовно пошуку джерел фінансування розробки містобудівної документації “Внесення змін до Генерального плану міста Києва”, можна припустити, що в цьому питанні

навіть зможуть спробувати зіграти в ***“інвестування з боку столичних забудовників”***.

Саме так, нагадаємо, розробляються останні роки майже усі Детальні плани територій (ДПТ)

– їх розробку фінансує якась приватна компанія, яка зі своїми сателітами хоче порівняно законним шляхом забудувати якусь територію в місті, а попутно і легалізувати те, що вже було там побудовано відверто незаконно.

2.Як у Києві організовували містобудівний хаос

Нагадаємо, затвердження і реалізація рішення від 18 вересня 2008 року №262/262 “Про розробку нового Генплану розвитку Києва та його приміської зони до 2025 року” завжди викликала сильну критику з боку окремих депутатів, юристів, архітекторів, експертів і громадських діячів. Розробників нового Генплану Києва відкрито називали злочинцями, а сам документ – аферою і засобом “дерибану” землі.

Ця афера розпочалася коли Київським міським головою і головою КМДА був Леонід Черновецький.

В той час Віталій Кличко та його команда в Київраді проти цього боролися,

але

— коли ***Кличко*** зайняв місце Черновецького про все це було забуто, а процес розробки нового Генплану пішов “по накатаній”.

Фактично **команда Кличка таким чином очолила процес делегітимізації чинного Генплана**.

— Це в першу чергу дозволило структурам КМДА і міськраді відмахуватися від необхідності виконувати його завдання в частині будівництва у столиці запланованого об’єму інженерної, дорожньої та соціальної інфраструктури.

Наприклад, як у листопаді 2020 року інформувала КВ,

1) — якби керівництво міста не ігнорувало виконання чинного Генплану, то “троєщинці” та жителі Виноградаря давно б їздили на метро,

2) — довжина столичної підземки була б 112,7 км замість сьогоднішніх 67,7 км (наразі ця довжина фактично ще менше, враховуючи підтоплення тонелю метро між станціями метро “Либідська” та “Деміївська” явно через безконтрольну забудову.- КВ), а

3) — лівим берегом Києва вже б курсували поїзди окремої наземної гілки метро.

Друга вигода для профільних чиновників КМДА і міських депутатів

– можливість в “ручному режимі” керувати забудовою Києва комерційними об’єктами (житлові комплекси, офісні і торгові центри), лобіюючи інтереси приватного капіталу і, ймовірно, маючи з цього чималий “корупційних зиск”.

Зрозуміла **формула “будь-яке будівництво на території міста повинно відповідати положенням чинного Генплану” була остаточно зруйнована.**

— Скориставшись тим, що скоро нібито з’явиться новий, сучасний і гарний Генплан Києва, в КМДА почали погоджувати будь-яку комерційну забудову там, де чинним Генпланом земля була заброньована під нові дорожні розв’язки, мости та тунелі, промислові та паркові зони, тощо.

При цьому,

— всі ці порушення чинного Генплану, за інформацією КВ, почали нагло вносити в проєкт “Генплану Черновецького”.

На цей же недороблений і постійно змінюючийся проєкт Генплану містобудівний департамент КМДА почав посилатися при розробці та погодженні ДПТ.

Така містобудівна документація як ДПТ, згідно законодавства, повинна лише уточнювати і деталізувати положення чинного Генплану, але на Хрещатику, 36 про це воліють навіть не згадувати.

Таким же чином

– з посиланням на не затверджений проєкт Генплану і вищезгадані, сумнівні ДПТ – у КМДА почали масово видавати численним інтересантам Містобудівні умови та обмеження (МУО) на проєктування їх комерційних забудов.

Все це, у свою чергу,

— дозволило депутатській більшості Київради спокійно голосувати за землевідводи під будівництва чи реконструкції з порушенням функціонального та цільового призначення землі, попутно позбавляючи киян зелених зон, робочих місць, архітектурних та культурних пам’ятників, майбутніх шкіл та медзакладів, тощо.

3. Експерти про відмову керівництва Києва від “Генплану Черновецького”

Столичний адвокат і правозахисник Олександр ***Дядюк***:

“Чому вони [керівництво столиці] зараз вирішили піти не шляхом затвердження нового Генплану, а шляхом внесення змін до діючого? Все-таки новий Генплан – це занадто резонансна історія, до якої буде привернута увага всієї громадськості та експертного середовища – архітекторів, природоохоронців, пам’яткоохоронців. У такому випадку буде активне обговорення з критикою, багато звинувачень у злочинних намірах. “Пропхати” дерибанний проєкт Генплану, який, як відомо, вигідний лише забудовникам – це буде великий скандал. Тому вони зробили “хід конем”: внесли хитренький проєкт рішення, у назві якого навіть немає згадки про “новий” Генплан. Надалі вони зроблять якісь “тихенькі” громадські обговорення, відзвітуються про це десь у газеті і внесуть до чинного Генплану всі зміни, які захочуть. І під час війни ніхто навіть не зверне на це увагу. По суті це буде “новий” Генплан, тільки його так не називатимуть, хоча від “старого”, затвердженного у 2002 році Генплану там “каменя на камені не залишиться”. Думаю, буде приблизно так, як і за часів Черновецького – коли до чинного Генплану Київрадою було внесено понад 1 тис. змін, згідно з якими озеленені території перетворилися у території житлової та громадської забудови і т.д.”.

Київський юрист Дмитро ***Калько***:

“Це все про забудову, яку керівництву Києва дуже подобається регулювати в ” ручному режимі”. Забудова – це єдина сфера столиці, у якій можна заробити дуже багато грошей і відразу, більше таких бізнесів у Києві, на жаль, немає. Відомо – якщо бізнес працює лише на короткостроковій перспективі, як у випадку зі столичними забудовниками, то це ознака корумпованої країни третього світу. Ми маємо справу з постійною адаптацією міста під вимоги приватних забудовників – нове рішення Київради в результаті навіть може надали їм додаткову можливість будувати там, де вони раніше не могли. По суті ж нічого не зміниться. У Київраді і КМДА продовжать змінювати містобудівну ситуацію, виходячи з перманентної зацікавленості і замовлень з боку певних осіб. Це є і буде надалі такий собі супермаркет, куди “забудовник-покупець” приходить за послугами, на наданні яких вигоду будуть отримувати у тому числі і ті, хто на Хрещатику, 36 “командують балом”.

Член-кореспондент Української академії архітектури, ексзаступник начальника Головного управління містобудування, архітектури та дизайну міського середовища КМДА Віктор ***Глеба***:

“Дуже хочеться, щоб за неефективну політику – тобто, за даремні витрати бюджетних коштів на розробку нового Генплану – хтось поніс відповідальність. Свистунов є головним архітектором Києва з 2016 року, тому виникає питання: що ця людина робила в своєму кріслі. Він є замовником нового Генплану, тому він і тільки він відповідає за провал [розробки] цього

документу. Фактично ж у Києві немає головного архітектора і немає містобудівної політики. Де звіт про виконання [рішення про розробку Генплану]? Немає. Їх усіх треба звільнити і найняти нову команду, яка працюватиме над містобудівною документацією. За моїми підрахунками, з 2016 року “Київгенплан” [перед погодженням столичною мерією МУО на проєктування] видав забудовникам близько 3 тис. листів в підтвердження того, що наміри забудови відповідають “майбутньому новому ще незатвердженому” Генплану. Виходить, що потрібно скасувати усі ці “містобуди” адже вони є недійсними? Мабуть, будівельний ринок наразі нервово “завис” – розпочалася нова ера безвідповідальності і ігнорування містобудівної документації”.

Висновки

Виходячи з вищевикладеного, **дуже не схоже, що столичная влада хоче навести лад у сфері містобудування**, підпорядкувавши нарешті прийняття рішень щодо будівництва в місті офіційно затвердженим стратегічним планам (положення чинного Генплану. - КВ) та суспільному благу.

Якщо б такі наміри мали місце, то рішення Київради по цьому питанню стосувались би в першу чергу

1) — моніторингу порушень чинного Генплану, щоб публічно зафіксувати поточну ситуацію і для початку хоча б

2) — відсторонити від виконання своїх обов’язків усіх посадових осіб, відповідальних за зухвале і необгрунтоване ігнорування “містобудівної конституції”.

В нашому ж випадку, ймовірно,

3) — усі ці численні порушення просто тихенько внесуть під керівництвом Олександра ***Свистунова*** в проєкт “Внесення змін до Генерального плану міста Києва” і врешті решт легалізують відповідним рішенням Київради.

При цьому,

—,питання відповідальності за даремно витрачені на розробку нового Генплану кошти бюджету Києва, напевно, на Хрещатику, 36 теж ніхто ставити не буде.

Наразі інформацію про точні розміри таких видатків у відкритих джерелах не знайти, але ще наприкінці 2019 року депутати Київради повідомляли, що на той час на розробку нового Генплану було витрачено близько 50 млн гривень, а у 2021-2023 роках планувалося витратити ще 9,4 млн гривень.

Довідка

Олександр ***Свистунов*** обіймає посаду директора Департаменту містобудування та архітектури КМДА з 1 листопада 2016 року (до цього з червня того ж року він керував даним підрозділом в якості в.о. директора). Його попередниками на цій посаді були Юрій Тацій (в.о. директора з квітня по червень 2016 року), Ганна Бондар (в.о. керівника з жовтня 2015 року по квітень 2016 року) і Сергій Целовальник (з серпня 2010 року по жовтень 2015 року). До Целовальника цю посаду займали Сергій Броневицький (2009-2010 роки) і Василь Присяжнюк (2003-2009 роки).

За сфери земельних відносин та містобудування столиці з квітня 2021 року відповідає заступник голови КМДА з питань здійснення самоврядних повноважень Петро Оленич. У 2019-2021 роках цей напрям почергово знаходився в підпорядкуванні заступника голови КМДА Вячеслава Непопа і першого заступника Віталія Кличка Миколи Поворозника. До них, в 2016-2019 роках, ці сфери контролював тепер вже ексзаступник очільника столичної мерії Олександр Спасибко. Раніше за вказані напрями були відповідальні відразу декілька заступників Кличка, у тому числі й досі працюючий на цій посаді Петро Пантелеєв.

КО “Київгенплан” з 26 жовтня 2021 року очолює Дмитро Ликов (на колажі крайній ліворуч). На даній посаді він змінив Тетяну Леонтьєву, яка керувала цією комунальною організацією на правах в.о. начальника з 7 жовтня 2021 року. До неї багаторічним очільником “Київгенплану” був вищезгаданий Сергій Броневицький (у 2003-2009 роках, а потім з 27 серпня 2010-го по 6 жовтня 2021 року).

***

№ 2.670-2

Київрада винесла “виправдувальний вирок” своїй містобудівній політиці

2023-12-18

Іван ***Кулик***, КиївВлада

Столична міськрада нещодавно затвердила нову цільову програму реалізації містобудівної політики, яка розрахована на 2024-2025 роки. На реалізацію її заходів керівництво Києва має намір витратити 66,5 млн гривень.

Більшу частину цих коштів – 35 млн гривень – планується заолучити в якості грантів та направити на “проведення містобудівного моніторингу”. Решта фінансування має надійти з бюджету міста, і чиновники можуть витратити його на розроблення проєктів містобудівної документації, на розвиток ***містобудівного кадастру*** тощо.

08/231-1387/ПР
03.11.2023

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

ІІ СЕСІЯ ІХ СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

_____№_____ ПРОЄКТ

Про затвердження Міської цільової програми реалізації містобудівної політики на 2024-2025 роки

Відповідно до пункту 22 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», рішення Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 «Про Порядок розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві», з метою раціоналізації та економії матеріальних ресурсів міста, збільшення надходжень до бюджету, покращення якості проживання для мешканців столиці, створення комфортного середовища на території міста, Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Міську цільову програму реалізації містобудівної політики на 2024-2025 роки (далі - Програма), що додається.

На переконання окремих столичних експертів та юристів, цей документ насправді не є ніякою програмою, а більше нагадує “курсову роботу трієчника”, в якій лише розписані “хотілки” чиновників щодо отримання коштів з міської скарбниці.

Зокрема, фахівці вказують, що в програмі не зазначено, як повинна оцінюватися її ефективність, не вказані конкретні назви проєктів, якими мають займатися посадовці. При цьому, деякі з заходів цього документу чиновники взагалі явно повинні виконувати “за замовчуванням”, адже отримують за це зарплату. Експерти впевнені в необхідності суттєвого переформатування роботи профільного департаменту КМДА та притягнення до відповідальності його очільника.

Як стало відомо **КВ**, вже з січня у Києві почне діяти ***Міська цільова програма реалізації містобудівної політики на 2024-2025 роки***.

Вона була затверджена рішенням Київради від 7 грудня 2023 року.

Суб'єктом подання відповідного проєкт рішення №08/231-1387/ПР від 3 листопада 2023 року виступили заступник голови Київської міськдержадміністрації (КМДА) Петро Оленич (на колажі ліворуч) і Департамент містобудування та архітектури КМДА. Під час пленарного засідання міськради цей документ підтримали 70 депутатів. Даний проєкт рішення було погоджено народними обранцями без обговорення.

Згідно із прийнятим рішенням, загальні обсяги фінансування вказаної програми на два роки складають 66,5 млн гривень: 41,1 млн гривень у 2024-ому та 25,3 млн гривень у 2025 році. Більшу частину цих коштів – 35 млн гривень – міська влада планує залучити з різних “інших джерел” (йдеться про кошти міжнародної технічної та фінансової допомоги, зокрема гранти), решту 31,5 млн гривень – з бюджету Києва. Найбільше фінансування столичне керівництво має намір направити на проведення містобудівного моніторингу – саме на такі роботи планується направити всі залучені зі сторонніх джерел кошти. Тобто, якщо грошей на цей напрям з якихось причин ніхто не дасть (так буває доволі часто.- **КВ**), то, треба розуміти, ніякого містобудівного моніторингу і не буде.

Все інше з бюджету. В рамках реалізації Програми реалізації містобудівної політики 9,2 млн гривень мають бути витрачені на розроблення та затвердження проєктів містобудівної документації, 6,4 млн – на впровадження інформаційно-аналітичних сервісів для подальшого розвитку містобудівного кадастру, 6 млн – на оновлення містобудівної документації, 3,3 млн – на проведення експертизи проєкту нового Генерального плану Києва, 2,5 млн – на оновлення метаданих інформаційних ресурсів містобудівного кадастру 2,3 млн – на розроблення комплексної схеми транспорту Києва у складі інтегрованого плану розвитку транспортної інфраструктури Києва та його приміської зони тощо.

Як зазначено у паспорті затвердженої програми, її головна мета – “реалізація основних напрямів міської політики в галузі містобудівної діяльності та забезпечення гармонійного розвитку міста з урахуванням інтересів громади, бізнесу та влади”. Виконавцем програми визначено Департамент містобудування та архітектури КМДА.

2. Що думають фахівці

Столичний адвокат Дмитро ***Калько*** розкритикував прийнятий депутатами Київради документ. На його думку, у даній програмі відсутня будь-яка конкретика стосовно того, чого саме планує добитися міська влада в

результаті її реалізації. При цьому, на переконання адвоката, таким же чином керівництво Києва діяло і протягом 2019-2023 років при виконанні аналогічної програми (затверджена рішенням міськради №548/6599 від 20 грудня 2018 року). Про це, за його словами, свідчить короткий звіт по цьому документу, наведений у "новій" програмі.

Так, зокрема, в ньому зазначається, що столична влада протягом останніх років займалася розробленням проєкту нового Генерального плану Києва та приведенням його у відповідність до вимог законодавства, але не уточнюється, що саме було виконано і про які вимоги йдеться. Також, серед іншого, не вказано, які саме детальні плани територій (ДПТ) було розроблено, хоча таких, згідно зі звітом, нараховується понад 100. Вочевидь, як вважає адвокат, чиновники порахували як готові до затвердження та вже прийняті ДПТ, так і ті детальні плани, які готові частково — тобто, мають принаймні "одну сторінку тексту".

За словами Дмитра Калька, усі ці "нюанси" були перенесені і в "нову" програму. Наприклад, в ній немає інформації стосовно того, на оновлення яких інформаційних ресурсів міська влада витрачатиме бюджетні кошти, які архітектурні конкурси проводити тощо. Більше того — в документі навіть не уточнюється вид містобудівної документації, на розробленні якої, як зазначалося вище, планується освоїти більше 9 млн гривень. Дмитро Калько допускає, що йдеться саме про нові ДПТ, але і з цим, на його думку, є проблеми. Адвокат впевнений: відсутність чіткого переліку детальних планів дає право керівництву Департаменту містобудування та архітектури КМДА самостійно вирішувати, як саме буде забудовуватися столиця.

"Програма містить в собі корупційні ризики, адже дає право державному службовцю одноосібно вирішувати, на яку територію і коли він буде витрачати бюджетні кошти. По факту там повинно бути чітко розписано, що, наприклад, сьогодні буде розроблятися "оцей ДПТ", завтра" – "такий-то ДПТ", післязавтра – "ще один ДПТ". Депутатам і громаді повинно бути зрозуміло, які детальні плани будуть готуватися до прийняття і куди "будуть заходити" забудовники. І саме це має бути результатом. Тобто, якщо Київрада не голосує за затвердження того чи іншого ДПТ, то це і є "процес розроблення", а не кінцевий результат", – розповів **КВ** Дмитро Калько.

У зв'язку з усім вищевикладеним адвокат вважає, що назвати цей документ "програмою" взагалі дуже важко. На переконання Калька, чиновники не зацікавлені в тому, щоб їхня робота призводила до конкретних позитивних змін у сфері містобудування та архітектури, а просто хочуть освоювати бюджетне фінансування на "безкінечних проєктах", на кшталт розробки нового Генплану.

"Є таке поняття як KPI — показники ефективності того чи іншого проєкту, які встановлює собі той чи інший орган. Департамент містобудування та

архітектури КМДА уникає встановлення чітких критеріїв КРІ — з метою того, щоб не потрапити у незручну ситуацію, коли з них “спитають” після закінчення терміну програми і притягнуть до відповідальності за її невиконання. І ця програма, і минула виписані однаково: немає інформації про те, коли і що [чиновники] повинні розробити, що має у них отриматися, хто буде відповідати за бездіяльність — усе це про безкінечний процес, а не про результат. Це – курсова робота “трієчника”. Я не дав би за цю програму ні однієї гривні. Тому що там лише гарні слова, копіпаст, посилання на закони — жодної конкретики. Я впевнений: наступна міська цільова програма, яку будуть затверджувати в 2025 році, буде “звучати” так само”, – підкреслив адвокат.

Разом з тим Дмитро Калько згадав і про роль депутатів Київради, які затверджували цей документ. Він переконаний, що прийняття даної програми відбувалося таким же чином, як відбувається голосування по багатьом іншим скандальним питанням — шляхом таємних домовленостей між різними політичними силами міськради та чиновниками КМДА.

“Як відбуваються голосування у сесійній залі? Зацікавлена особа зустрічається з головою фракції, домовляється з ним про голосування по тому чи іншому питанню, а депутати голосують, іноді навіть не читаючи. Це питання до відповідальності та якості місцевого самоврядування. Усе голосується через домовленості — громада в цьому участі не бере. Людей використовують як носіїв влади лише під час виборів — на цьому все. І якщо з депутатом домовляються, то це не просто так, а за якісь інші питання або за гроші, чи не так? А це вже можна назвати конфліктом інтересів — коли на голосування впливають особисті мотиви. Тому Київрада — це синонім конфлікту інтересів”, – резюмував Дмитро Калько.

Таку ж оцінку програмі реалізації містобудівної політики на 2024-2025 роки надав і член-кореспондент Української академії архітектури, ексзаступник начальника Головного управління містобудування, архітектури та дизайну міського середовища КМДА Віктор ***Глеба***. На його переконання, деякі заходи даної програми прописані так, що нікому не зрозуміло, чим будуть займатися чиновники, а інші заходи взагалі повинні виконуватися посадовцями Департаменту містобудування та архітектури КМДА “за замовчуванням” – в рамках їхніх посадових обов'язків і поза будь-якими програмами, так як за це чиновники отримують заробітну плату. В якості прикладу Віктор Глеба навів захід “Моніторинг містобудівної документації”, який прописаний у Положенні про вказаний структурний підрозділ столичної мерії.

“Який результат програми? Моніторинг? Оновлення? Перегляд? Пережовування? На контроль відповідності проєкту Генплану збираються витратити 3 млн гривень? Це вони самі на себе “списують” кошти? Що це за маразм? Як можна на рівному місці вкрасти 3 млн у всіх на очах? Це якась дурість. Якщо вони замовляють експертизу [проєкту Генплану], то у кого?

Якими будуть тендерні закупівлі та як буде називатися предмет закупівлі? Те, що написане у програмі, не має законодавчого підгрунтя. Ще 6 млн гривень хочуть направити на оновлення містобудівного кадастру. Але як? Він же зараз закритий. Для чого це робиться, якщо в усіх законах написано, що містобудівний кадастр є відкритою та публічною системою обміну інформацією. Якщо вона закрита, то навіщо витрачати кошти на її оновлення?" – зазначив Віктор Глеба.

Фахівець також звернув увагу на те, що в програмі чітко не зазначено вид містобудівної документації, яка має розроблятися за бюджетні кошти. При цьому, Глеба вважає, що розробка проєкту Генплану Києва, на яку також будуть витрачатися бюджетні кошти в рамках даної програми, буде безрезультатною – новий Генплан столиці так і не буде затверджено. Крім того, на його думку, витрати на розробку, наприклад, тих же ДПТ протягом останніх років також були "порожніми", адже вимоги цієї містобудівної документації в столиці на практиці ігноруються забудовниками.

На переконання фахівця, найбільшу відповідальність за будівельний хаос у Києві несе директор Департаменту містобудування та архітектури КМДА Олександр Свистунов (на колажі праворуч).

"У програмі все прописано так, що Свистунов сам повинен себе контролювати у питанні Генплану. Хтось кудись відправить мільйони грошей на якийсь моніторинг і оновлення невідомо чого. Навіщо містобудівна документація, яка не виконується? 31 млн гривень по суті виділяється на кришування будівельного бізнесу головним лобістом архітектурної мафії. Для чого ця програма? У ній не прописано, якими повинні бути її результати і наслідки її виконання. Це просто бездумне витрачання коштів на вітер", – вважає експерт.

На переконання Віктора Глеби, керівництву міста потрібно повністю змінити свій підхід до містобудівної політики та переформатувати роботу профільного департаменту КМДА.

"На сьогоднішній день Свистунов має окрему "державу в державі". Він не з'являється на жодну депутатську комісію, але депутатам норм і ок. Тому що Свистунов особисто під крилом мера Кличка? Може, Свистунов зник, його викрали? Може, є якісь боти замість нього, і він насправді не винен? Я в Києві не бачу "побєд" – лише "ураження". Причому, не треба, щоб ракети літали — забудовники нищать Київ не гірше. А їхній "дах" – це Свистунов. І йому з барського плеча дають 31 млн гривень на "проїдання". То може, ліквідувати департамент містобудування та архітектури? Він же нічого не вирішує, крім видачі містобудівних умов та обмежень (МУО) та погодження реклами в метро. Що робить цей департамент? Це, вочевидь, закрита і таємна інформація. Бо, Свистунов, мабуть, розвідник, адже тільки розвідники нікому не показуються і ніхто не знає, де вони", – вважає Віктор Глеба.

3. Як реалізується містобудівна політика Києва

Як раніше повідомляла **КВ**, діяльність Департаменту містобудування та архітектури КМДА неодноразово викликала питання у депутатів Київради, правоохоронних органів, різних контролюючих структур та громадськості.

Найболючіша тема, звісно – видача МУО на проєктування будівництва чи реконструкції в Києві, яка відбувається з численними порушеннями містобудівної документації (Генплан, ДПТ) та нормативно-правової бази (кажуть, що такі документи профільний департамент КМДА видає забудовникам виключно за грошову винагороду.- **КВ**). Саме такі МУО від КМДА потім дозволяють забудовникам отримати дозвіл на будівництво та возводити в столиці де завгодно все що хочуть.

Наприклад, депутати Київради, експерти та правоохоронці раніше не раз фіксували, що вказана структура, всупереч законодавчим заборонам, надає забудовникам МУО на проєктування об'єктів у межах санітарно-захисних зон. Крім того, містобудівний департамент КМДА нерідко ігнорує обмеження щодо висотності будівель на різних територіях.

Через це, наприклад, забудовники можуть зводити в історичному центрі багатоповерхівки висотою більше визначених Генпланом 27 метрів.

Крім того, у березні 2021 року Печерське управління Нацполіції Києва відкрило кримінальне провадження за фактом того, що службові особи Департаменту містобудування та архітектури КМДА і ЦНАП КМДА у 2020-2021 роках могли скоїти низку злочинів, видаючи МУО на проєктування реконструкції квартир під нежитлові приміщення. Зокрема, як попередньо встановило слідство, чиновники свідомо не звертали увагу на факти можливої підробки документів, які заявники подавали задля одержання "містобудів", а також отримували за надання відповідних послуг неправомірну грошову винагороду.

При цьому, прізвище очільника містобудівного департаменту КМДА Олександра ***Свистунова*** майже завжди згадується як при загальних дискусіях стосовно “будівельного хаосу” в столиці, так і під час обговорень конкретних фактів будівництва сумнівних об'єктів. Але, незважаючи на гучні звинувачення, мітинги громадських активістів біля стін КМДА з вимогами про відставку Олександра Свистунова та інтерес до його персони з боку правоохоронців, цьому чиновнику вдається залишатися на посаді.

Також нагадуємо, що ДПТ, у підготовці яких бере участь очолюваний Свистуновим департамент, майже завжди затверджуються Київрадою зі скандалами та суперечать вимогам діючого Генерального плану Києва. Зокрема, мова йде про порушення процедур розробки цих документів, а також про те, що вони направлені на “ущільнюючу” забудову Києва: коли, наприклад, ДПТ легалізовують будівництво багатоповерхівок на промислових

та інших “нежитлових” територіях, але при цьому не враховують вимоги Генплана стосовно кількості місць у дитячих садках, школах, лікарнях тощо.

Ці та інші факти вже неодноразово розслідувались Нацполіцією, проте в усіх випадках справа не доходила навіть до вручення підозр. Нерідко столична громадськість намагається оскаржити затверджені Детальні плани територій в судовому порядку. Серед таких прикладів – ДПТ Мінського масиву, відповідно до якого землі сільськогосподарського призначення були переведені в територію багатоповерхової житлової забудови та реалізація якого може спричинити колапс соціальної інфраструктури у північній частині Оболонського району.

Іноді дістається Свистунову і від колег зі столичної мерії. Наприклад, наприкінці січня 2023 року роботу очолюваного ним департаменту вщент “рознесли” фахівці Департаменту внутрішнього фінансового контролю та аудиту КМДА. Під час відповідної перевірки, зокрема, було встановлено, що підлеглі Свистунова протягом 2019-2021 років надавали МУО в “ручному режимі”, самостійно вирішуючи, хто і що може будувати на кожній конкретній ділянці. Також “ревізорами” було з'ясовано, що більшість таких погоджень були формальними, адже замість встановлення для забудовників конкретних обмежень та параметрів чиновники просто перераховували посилання на ДБН, яких потрібно дотримуватися.

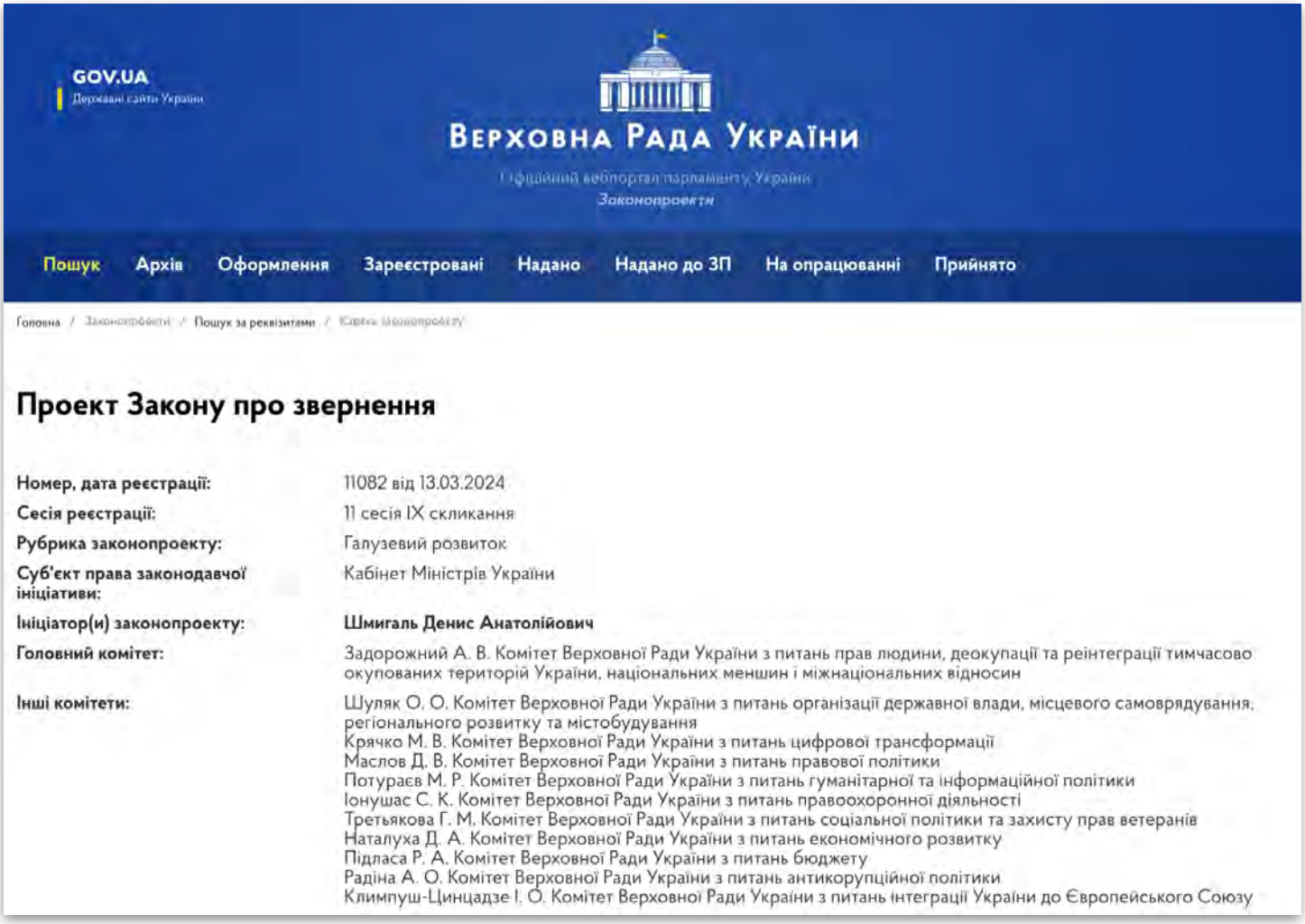
Серед іншого, чиновників від містобудування звинуватили у тому, що вони сприяють зведенню житла на непризначеній для цього землі під виглядом так званих багатофункціональних комплексів (БФК). Усе це, на думку аудиторів, стало наслідком відсутності затвердженого Плану зонування Києва і призвело до виникнення низки корупційних ризиків та безконтрольної забудови столиці. Департаменту Свистунова було надано майже два десятки рекомендацій щодо усунення виявлених порушень, але лише дві такі вимоги було виконано повністю.

Олександр Свистунов обіймає посаду директора Департаменту містобудування та архітектури КМДА з 1 листопада 2016 рок. Діяльність цього департаменту з 2 квітня контролює вищезгаданий заступник голови КМДА з питань здійснення самоврядних повноважень Петро ***Оленич***, який наразі перебуває під слідством за фактом можливого зловживання службовим становищем при відведенні столичною владою земельної ділянки в парку “Нивки” під житлову забудову.

***

№ 2.671-1

«Цікавий» законопроект сьогодні ухвалила ВР у першому читані – «Про звернення» (№11082)

2024-04-24

Шрам

Схоже, ВР за ініціативою Уряду вирішила суттєво обмежити права громадян на звернення у порівнянні з діючим ЗУ «Про звернення громадян» та всупереч вимогам ст. ст. 22, 40 Конституції України.

Найперше, що кидається в очі:

- звуження предмету звернення (звернення — викладені суб'єктом звернення пропозиції, рекомендації, повідомлення про проблему, зауваження щодо формування та реалізації державної політики, дій чи бездіяльності посадових осіб органів державної влади та інших державних органів, органів місцевого самоврядування, вирішення питань місцевого значення, врегулювання суспільних відносин у відповідній сфері, поліпшення діяльності суб'єкта розгляду, вимоги надати роз'яснення щодо питань формування та реалізації державної політики, вирішення питань місцевого значення відповідно до сфери повноважень суб'єкта розгляду або з питань, пов'язаних з його діяльністю;

1) - ***заяви***, ***скарги*** – **виключені**.

2) - ***обмеження оскарження*** результатів розгляду звернення:

— лише ненадання відповіді на звернення чи залишення звернення без розгляду;

3) - повторні скарги - **без розгляду**;

4) - контроль за додержанням Закону – лише **Омбудсмен**;

і т.д.

Шановна ВР, керівництво держави,

— з огляду на те, як виконується та дотримується чинний Закон «Про звернення громадян»,

— з огляду на те, які всі ми вже отримали наслідки скасування прокурорського нагляду за дотриманням цього Закону,

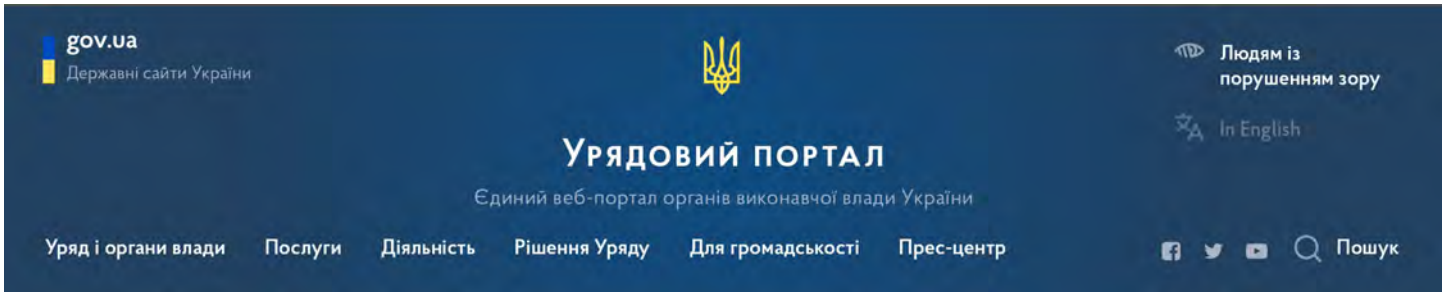
прийняття нового в такій редакції **матиме вкрай негативні наслідки** і остаточно знищить цей конституційний інструмент громадян захисту свої конституційних та інших прав і законних інтересів, можливості законного реагування та впливу на незаконні рішення, дії чи бездіяльність органів державної влади та місцевого самоврядування.

це неправильно, дуже не правильно.

та й відповідно до ст. 22 Конституції при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів **не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод**.

***

№ 2.671-2

Мін'юст: Урядовий *законопроект про звернення* ухвалений в першому читанні

Міністерство юстиції України, опубліковано 24 квітня 2024

Урядовий проект Закону України «Про звернення» (реєстр. № 11082) ухвалений в першому читанні.

Проект Закону України «Про звернення» підготовлений з метою удосконалення законодавства про звернення та його приведення у відповідність до Закону України ***«Про адміністративну процедуру»***.

Проектом Закону пропонується визначити порядок реалізації права кожного звернутися до органів влади та отримати відповідь у встановлений строк, гарантовані статтею 40 Конституції України.

У проекті Закону передбачені процедури подання та розгляду звернень, права і обов'язки учасників відповідних правовідносин.

Суб'єкти розгляду звернень згідно з проектом Закону зобов'язані оприлюднювати на власному офіційному веб-сайті інформацію про визначену сферу повноважень, порядок подання та розгляду звернень; всебічно і вчасно розглядати звернення; письмово або у передбачених цим Законом випадках усно повідомляти суб'єкта звернення про результати розгляду його звернення; інформувати суб'єкта звернення у випадку прийняття рішення про залишення звернення без розгляду у визначені цим Законом строки; інформувати суб'єкта звернення про порядок оскарження ненадання відповіді на звернення або рішення про залишення звернення без розгляду.

Заступник Міністра юстиції Олександр ***Банчук*** зауважив:

> «Важливою новелою є уточнення вимог до звернення. Зокрема, передбачено, що суб'єкт звернення або представник суб'єкта звернення підписує письмове звернення у паперовій формі власноруч, в електронній формі – за його бажанням з використанням електронного підпису, крім випадків, передбачених законодавством. Оновився підхід до проведення особистого прийому, зокрема передбачено можливість проводити прийом за допомогою відеоконференцзв'язку».

У проекті Закону удосконалено регулювання щодо розгляду петицій, зокрема шляхом визначення особливостей їх розгляду органом місцевого самоврядування.

Крім того, передбачено, що суб'єкти розгляду забезпечують здійснення щорічного внутрішнього моніторингу за дотриманням вимог цього Закону, який полягає у систематичному, комплексному спостереженні, проведенні аналізу та оцінки роботи із зверненнями з метою її вдосконалення та прогнозування розвитку.

***

№ 2.672

Генрокурор похвалився тим, що в результаті аудиту закрив кожне п’яте кримінальне провадження щодо бізнесу, *1218 з 6471*

Офіс Генерального прокурора
16 ч. ·

2021-04-25

За результатами аудиту прокурори закрили кожне п'яте кримінальне провадження щодо суб'єктів господарювання

Генеральний прокурор Андрій Костін провів зустріч з Рада бізнес-омбудсмена, Радою з питань підприємництва при Президентові України та представниками бізнес-спільноти. Говорили про продовження системної співпраці, спрямованої на посилення захисту прав доброчесних підприємців.

Три місяці тому був посланий сигнал усій системі правоохоронних органів, що тиск на доброчесний бізнес є неприпустимим. Сьогодні ми маємо відчутні практичні результати. Також можемо сміливо засвідчити, що держава та бізнес готові взаємодіяти та спільно напрацьовувати рішення проблем, – зазначив у відеозверненні Голова Офісу Президента Андрій Єрмак, розпочинаючи захід.

Андрій Костін зауважив, що за три місяці, які минули з попередньої зустрічі, досягнуто суттєвого прогресу. За фахової участі Ради бізнес-омбудсмена, Ради з питань підприємництва при Президентові України, бізнес-асоціацій та міжнародних експертів Офіс Генпрокурора вдосконалив Стандарти діяльності прокурорів у сфері захисту інвестицій під час досудового розслідування.

Сьогодні я підписав наказ про затвердження оновлених Стандартів і з цього моменту вони є обов'язковими для усіх прокурорів, – наголосив Генпрокурор.

Регулярні зустрічі Офісу Генерального прокурора з представниками бізнес-спільноти на майданчику Ради бізнес-омбудсмена стають драйвером вирішення давно назрілих проблем. Ми вітаємо надання Стандартам діяльності прокурорів у сфері захисту інвестицій обов'язкового характеру, які мають змінити існуючі підходи з розслідування злочинів, – відмітив бізнес-омбудсмен Роман Ващук.

Нова редакція Стандартів і їхній зобов'язальний характер значно підсилить вагу і вплив прокуратури, саме як дієвого запобіжника від незаконних дій представників правоохоронних органів, – зазначив член Ради з питань підприємництва при Президентові України В'ячеслав Климов.

Андрій Костін також розповів про результати аудиту кримінальних проваджень, в яких фігурують суб'єкти господарювання.

Аудит показав, що в Україні зареєстровано понад 1,4 млн кримінальних проваджень, з яких лише 0,5% стосуються бізнесу.

За результатом перевірки кількість обшуків, арештів майна та фактів отримання тимчасового доступу зменшено майже удвічі. Загалом прокурори вжили понад 3100 заходів для захисту прав підприємців, які є учасниками кримінального процесу. Серед них – закриття 1218 кримінальних проваджень з 6471 цієї категорії, тобто кожне п'яте.

І цей аудит та моніторинг можливих порушень прав доброчесного бізнесу буде продовжуватися, – наголосив Генеральний прокурор.

Також триває впровадження справедливого підходу до питань взаємодії правоохоронних органів та добросовісного бізнесу у відповідності до європейських стандартів.

Результати нашої роботи відзначає і бізнес-спільнота. За даними Американської торгівельної палати, 82% скарг від членів асоціації були вирішені позитивно. На початку лютого цей показник був на рівні 52%. Такі результати – найкращий маркер роботи прокурорів. І ми щиро вдячні за позитивну оцінку, – зазначив Генпрокурор.

Серед подальших пріоритетів співпраці:

✅викриття як недоброчесних представників державних і правоохоронних органів, так і недоброчесних діячів у приватному секторі;
✅ спільне звернення із закликом до державної влади обрати доброчесних керівників Державної податкової служби та Державної митної служби;
✅якнайшвидше прийняття нового закону про БЕБ, проведення прозорого відбору керівництва, обрання нових детективів, створення регіональних підрозділів Бюро;
✅розробка законодавчих ініціатив для впровадження інституту добропорядного бізнесу.

Андрій Костін подякував Голові Офіс Президента України Андрію Єрмаку, бізнес-омбудсмену Роману Ващуку, Раді з питань підприємництва при Президентові України та усім представникам бізнес-асоціацій, з якими профільний Департамент Офісу Генпрокурора співпрацює на регулярній основі.

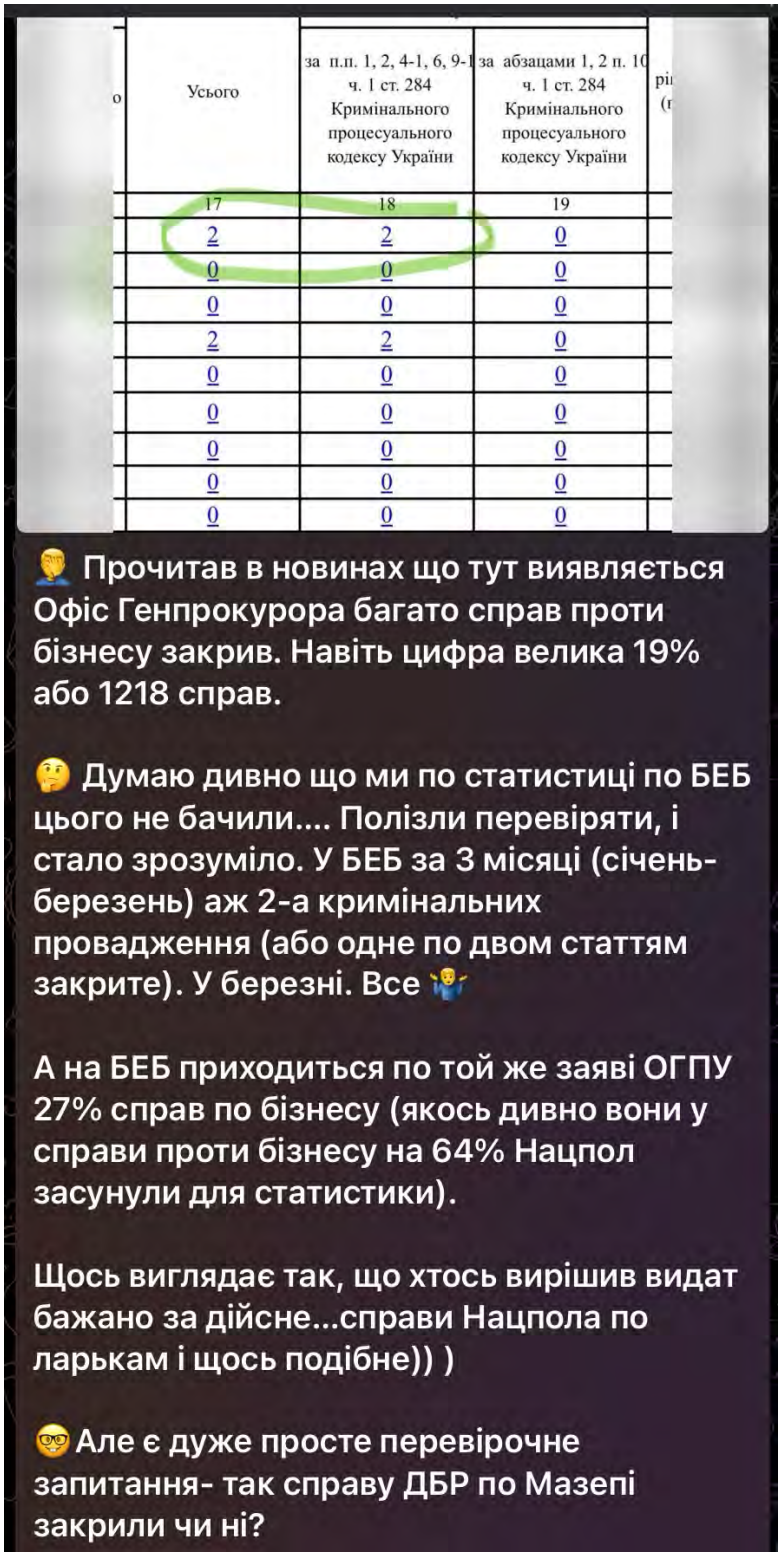
Працюємо далі заради наближення Перемоги над ворогом та розбудови успішної європейської України, де чесний та конкурентний бізнес є основою економічного зростання, – констатував Генпрокурор.

https://bit.ly/4deEjpS

2024-04-25

Шабунін

Щоправда намутив з цифрами, бо з 1218 закритих проваджень – БЕБівських лише … два 🤣.

о	Усього	за п.п. 1, 2, 4-1, 6, 9-1 ч. 1 ст. 284 Кримінального процесуального кодексу України	за абзацами 1, 2 п. 1(ч. 1 ст. 284 Кримінального процесуального кодексу України	рі (г
	17	18	19	
	2	2	0	
	0	0	0	
	0	0	0	
	2	2	0	
	0	0	0	
	0	0	0	
	0	0	0	
	0	0	0	
	0	0	0	

https://bit.ly/49RjPR4

А “стриже” бізнес переважно саме татарівський БЕБ, а не Нацпол з його дрібними провадженнями по, наприклад, вуличній торгівлі. Але зараз навіть не про це.

Зверніть увагу, що для закриття проваджень

1) — НЕ змінили жодного закону, НЕ провели жодної інституційної зміни.

2) — Просто постійні скандали змусили генпрокурора подивитися, яке ж пекло чудять його підлеглі.

По-перше,

— це означає, що проблема таки в нестримному бажанні “доїти” бізнес, а не нормах закону. Бо якщо справи просто закрили, то, припускаю, що відкривали їх точно не для розслідування злочинів.

Як що ви раптом радієте закриттю цих справ, то не варто. Оскільки закрили їх ВИКЛЮЧНО через суспільний тиск. Тож так само їх відкриють знову, коли тиск спаде.

По-друге,

— Ручне керування правоохоронними інституціями ніколи не є ані сталим, ані ефективним. Ніколи.

Сьогодні бізнес змусив Костіна зайнятися прокурорськими беспрєдєльщикам. Завтра – Костіна замінять, наприклад, на умовного “кіпера” і все повернеться на круги своя.

Найефективнішою є конвертація суспільного тиску саме в системні інституційні зміни.

Закриття навіть тисячі справ результат хоч і гідний, проте, на жаль, тимчасовий.

***

№ 2.673

Слово и Дело подготовил. Инфографику о том куда пойдут деньги из пакета 60.8 млрд и сравнение с тем каков был первоначальный запрос Белого Дома

2024-04-24

Монин

Как можно видеть что основная часть вооруженного заказа вообще не касается Украины.

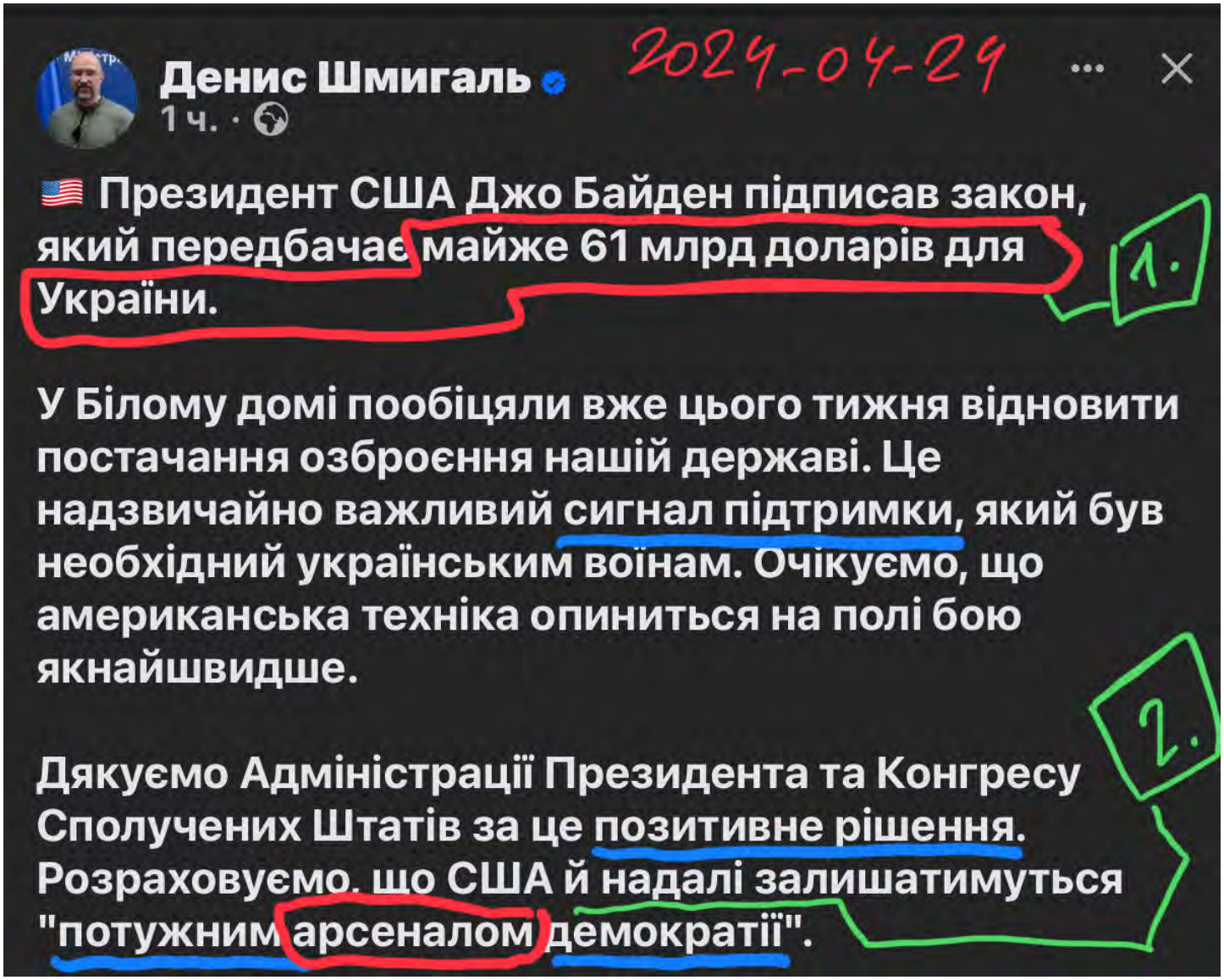
23.2 млрд это пополнение запасов армии США.

Украине же по военным заказам может быть поставлено 13.8 млрд долларов.

Также предусмотрены поставки другим странам. Но они только теоретически могут через эти страны попасть в Украину.

В целом тут скорее можно говорить о пакете помощи в 21 млрд.

7.8 млрд финансовой помощи, причем в размере беспроцентного кредита с возможностью списания 50% кредита после 15 ноября решением Президента и поставки Украине военки.

Україна очікує, що в пакеті допомоги від Сполучених Штатів Америки будуть усі необхідні засоби для захисту цивільного населення та продовження боротьби з державою-агресоркою РФ. Про це керівник Офісу Президента Андрій Єрмак заявив в ефірі телемарафону «Єдині новини».

Президент США Джозеф Байден у розмові з Президентом України Володимиром Зеленським два дні тому запевнив, що підпише законопроєкт, щойно за нього проголосує Сенат Конгресу. Андрій Єрмак висловив сподівання, що підписання відбудеться вже сьогодні.

Керівник Офісу Глави держави зауважив, що це рішення – результат піврічної роботи Президента України та команд Офісу, уряду й парламенту. Також у постійному діалозі з партнерами перебували Головнокомандувач ЗСУ та міністр оборони. Вони інформували про потреби воїнів на фронті.

«Сьогодні рівень співпраці між військовим і політичним керівництвом наших країн дає нам абсолютно чітку віру в те, що в цьому великому пакеті будуть усі ті найменування, про які ми вже тривалий час говоримо», – зазначив Андрій Єрмак.

Він також додав, що кожного дня відбуваються переговори з партнерами, зокрема з Іспанією та Грецією, щодо посилення захисту неба.

«Можу точно вам сказати: нові Patriot будуть. І, чесно кажучи, для нас другорядне, звідки вони потраплять. Головне, щоб вони були, і були якнайшвидше, тому що це – захист наших міст, захист наших людей. Знаємо також про позицію канцлера Шольца. І всі вони знають, скільки нам потрібно Patriot. Тому я впевнений, що ми дуже скоро будемо мати гарні новини», – сказав очільник Офісу Глави держави.

***

№ 2.674

Основні теми доби 23.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ На лінії фронту за добу сталися 104 бойові зіткнення. Російські війська й далі ведуть наступ у кількох напрямках, ЗСУ відступили в населених пунктах на північний захід від Авдіївки вздовж залізничної гілки на Покровськ та в напрямку Костянтинівки. Жорстокі зустрічні бої точаться в районі Часового Яру, який, вочевидь, є однією з найближчих цілей російського наступу. Посилилися російські атаки й у напрямі на Лиман на плацдармі на р. Чорний Жеребець, на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут, а також у Красногорівці на околиці Донецька та вздовж автотраси Донецьк-Запоріжжя в напрямку Курахового.

Українські дрони атакували кисневий цех одного з найбільших у Росії Новолипецького металургійного комбінату, який виробляє сталь для бронетехніки.

2️⃣ Президент США Байден підписав пакет законопроєктів про допомогу союзникам і оголосив, що озброєння будуть відправлені "упродовж кількох годин". Пентагон одразу оголосив про новий пакет допомоги на суму приблизно в $1 млрд. ЗСУ отримають боєприпаси для РСЗВ HIMARS, ракети ATACMS тощо, артилерійські снаряди, бронетранспортери та інші бронемашини, артилерію, засоби та ракети ППО, переносні зенітні та протитанкові комплекси. Також буде передано аеродромне обладнання та ракети "повітря-повітря" та "повітря-земля", що дає змогу сподіватися на швидку появу в Україні західних винищувачів. Українські пілоти наразі проходять вишкіл на F-16 у кількох країнах, у Франції тощо.

Американські офіційні особи підтвердили, що Україна таємно отримала в березні пакет воєнної допомоги на суму приблизно $300 млн без офіційного

оголошення. Ракетами ATACMS із цього постачання було, зокрема, завдано ударів по російському військовому аеродрому в Джанкої.

Прем'єр-міністр Великої Британії Сунак та канцлер Німеччини Шольц оголосили, що їхні країни нарощуватимуть постачання озброєнь Україні. Йдеться насамперед про засоби ППО, артилерію, боєприпаси, безпілотники. Водночас вони не мають наміру йти на конфронтацію з Росією. Шольц наголосив, що його рішення про відмову в постачанні далекобійних ракет Taurus не змінилося.

Міністр оборони Німеччини Пісторіус наголосив, що Росія повністю перевела промисловість на військові рейки, а російські військові підприємства вже випускають продукцію не лише для постачання на фронт, а і працюють на склад. За оцінками Генштабу, експертів та бійців на лінії фронту, російські війська мають суттєву перевагу в техніці насамперед у безпілотниках усіх типів, засобах ППО, радіоелектронної боротьби та розвідки. Вони також не мають проблем із пальним, попри українські атаки на нафтопереробну інфраструктуру.

Туреччина в березні збільшила імпорт нафти та нафтопродуктів із Росії до 12 млн барелів і посіла друге місце за обсягами закупівель, услід за Індією. За оцінками експертів та Міжнародного енергетичного агентства, Росія через зростання цін на нафту лише у квітні отримає майже $14 млрд доходів від експорту енергоносіїв. Новий пакет санкцій, який планує оголосити Євросоюз, спрямовано на посилення обмежень до компаній та фізичних осіб, які сприяють ухиленню Росії від санкцій, проте понад половина суден, супертанкери насамперед, працюють поза західним правовим та страховим полем.

Росія в Раді Безпеки ООН ветувала резолюцію про нерозміщення ядерної зброї в космосі.

3️⃣ Президент США Байден підписав закон про заборону китайської соціальної мережі TikTok. Посол США при ОБСЄ Сміт прямо звинуватила Китай у допомозі Росії у війні з Україною. Йдеться про продаж та передавання технологій, електронних компонентів, обладнання та стратегічної сировини. Китай дозволяє швартування російських суден, що перевозять зброю з Північної Кореї.

4️⃣ Єврокомісія перерахувала Україні черговий транш макрофінансової допомоги (кредиту під низькі відсотки) у сумі €1,5 млрд.

5️⃣ Верховна Рада ухвалила в першому читанні законопроєкти про "регулювання" грального бізнесу та про преференції для "відповідального бізнесу", які просуває одіозний голова комітету з фінансової, податкової та митної політики Гетманцев. Експерти та підприємці вважають ці

законопроєкти відверто лобістськими та такими що мають наміром контроль над тіньовими фінансовими потоками.

Підприємці дедалі більше скаржаться на тиск із боку правоохоронних та податкових органів, насамперед – через блокування податкових накладних та розблокування їх у ручному режимі. Вони називають автора цієї системи Гетманцева шкідником, що вбиває українську економіку.

Генеральний прокурор Костін у присутності представників Офісу бізнес-омбудсмена та підприємців підписав наказ про стандарти прокурорської діяльності щодо перевірок підприємств. За його твердженням, прокуратура нібито закрила 20 % кримінальних проваджень щодо підприємств, проте підприємці та низка депутатів вважають цю інформацію неправдивою.

6️⃣ Через нестачу генерувальних потужностей та пошкодженнями через повітряні атаки, було тимчасово перервано електропостачання Київщини, Одещини, Хмельниччини, Кривого Рогу та Києва. Всупереч певному зниженню споживання, Укренерго імпортує великі обсяги електроенергії з європейської енергосистеми за аварійними заявками. Через безперервні обстріли в Харківській та прифронтових районах Донецької та Запорізької областей постійно трапляються аварійні вимкнення.

7️⃣ **Кабмін ухвалив постанову про припинення надання консульських послуг чоловікам призовного віку, які перебувають за кордоном, крім оформлення документів про повернення до України**.

Польський міністр оборони Косиняк-Камиш заявив, що уряд країни може допомогти в поверненні чоловіків до України, оскільки їхня присутність нібито спричиняє напругу серед поляків. Уряд Німеччини оголосив, що не має наміру позбавляти українських чоловіків статусу біженця.

Єврокомісія повідомила, що "взяла до уваги" дії українського уряду.

Серед українців та за кордоном це обмеження викликало неоднозначну реакцію. Родичі бійців на лінії фронту вважають рішення уряду правильним. У відділеннях ДП "Документ" у Польщі проти рішення протестували чоловіки, які не отримали паспорти 23 квітня, коли система вже не працювала начебто "через технічні проблеми". Низка експертів вважають, що рішення уряду не призведе до результату, на який розраховує влада, а навпаки – ці чоловіки вже ніколи не повернуться на батьківщину.

Ба більше, чиновники та особи, наближені до влади, вільно перетинають кордон, і на них ці обмеження не поширюються.

Держдепартамент США опублікував *доповідь про права людини у світі, в Україні тощо*. У ньому констатовано кричуще порушення прав

населення окупованих територій та прифронтових регіонів, а також нечисленні порушення, вчинені українськими військовослужбовцями. Наголошено на системних порушеннях владою прав громадян, свободи слова, права на правосуддя, тотальну корупцію та брак судового захисту. Телемарафон "Єдині новини" названо засобом пропаганди під контролем влади.

8️⃣ Південну та центральну Україну, а також країни Південної, Східної та Центральної Європи накрила хмара жовтого пилу, який впав на ґрунт як опади. Метеорологи стверджують, що це було наслідком пилового буревію в африканській пустелі Сахара.

9️⃣ Президент Зеленський стверджує, що Росія планує зірвати проведення "саміту миру" у Швейцарії.

Папа Римський Франциск закликав "сторони конфліктів" в Ізраїлі та Україні якнайшвидше розпочати "мирні переговори".

🔟 За твердженням чиновників Мін'юсту, суд заарештував усе майно колишнього глави Верховного суду ***Князєва***, якого було спіймано на хабарі.

Міністру агрополітики ***Сольському*** оголошено підозру в махінаціях із землею. Підозру отримав і його заступник Дмитрасевич, який втік із країни у "відрядження" та не повернувся.

***

№ 2.675

Подивився уважно схеми від САП-НАБУ…

2024-04-26

Шрам

2017 рік чинний міністр, 2018 рік чинний міністр…

але ж

— в 2017-2018 чинний міністр - *Кутовий*.

судячи зі схеми, насправді ключовий суб'єкт НАБУ - голова ДГК, співучасники - інші посадовці ДГК, один із співучасників і не безпосередній суб'єкт НАБУ - Сольський.

Логічне і сподіваюсь просте питання до НАБУ:

1) — з якого дива Сольський в 2017-2018 став «чинним Міністром»?

2) — **де підозра насправді чинному Міністру в 2017-2018 р.р. Кутовому?**

перевірте, будь ласка, ще раз тих, хто вам малює схеми, хто їх погоджує, ***на логічне мислення, на iq, бо щось зовсім кепсько.***

і останнє:

— припиняйте маніпулювати, дурити, бо це дорога в нікуди. хіба що це така нова ознака доброчесності і професійності)

***

№ 2.676

Новини ЗеОП

2024-04-26

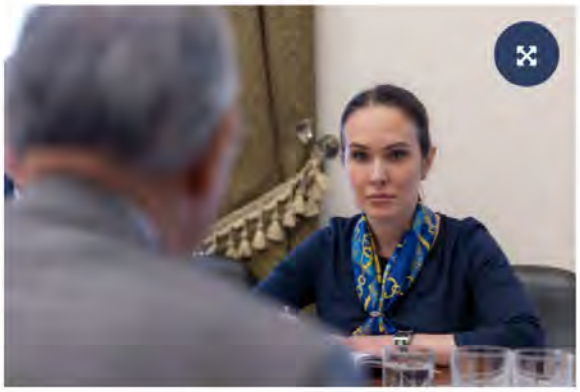
Створення трибуналу та механізму компенсацій: Ірина Мудра зустрілася з Послом Японії

25 квітня 2024 року - 21:01

Заступниця керівника Офісу Президента Ірина Мудра зустрілася з Надзвичайним і Повноважним Послом Японії в Україні Кунінорі Мацудою.

Вони обговорили зміцнення співпраці для притягнення РФ до відповідальності за агресивну війну проти України. Насамперед ішлося про створення спеціального трибуналу за злочин агресії.

«У нас є два ключові принципи, на яких має базуватися створення трибуналу. Він має бути виключно міжнародним. Друге – не може бути жодного персонального імунітету для найвищих посадових осіб держави-агресорки», – наголосила Ірина Мудра.

Заступниця керівника Офісу Президента й Посол Японії розглянули конкретні кроки щодо конфіскації заморожених російських активів та реалізації міжнародного компенсаційного механізму.

Під час зустрічі Ірина Мудра та Кунінорі Мацуда також обговорили пріоритетні питання реформ судової системи та юридичної освіти.

Заступниця очільника Офісу Глави держави наголосила, що українська сторона налаштована на максимальну взаємодію з країнами «Групи семи», зокрема з Японією, щодо реалізації ключових реформ.

Рис

Заступниця керівника Офісу Президента Ірина Мудра зустрілася з Надзвичайним і Повноважним Послом Японії в Україні Кунінорі Мацудою.

Вони обговорили зміцнення співпраці для притягнення РФ до відповідальності за агресивну війну проти України. Насамперед ішлося про створення спеціального трибуналу за злочин агресії.

«У нас є два ключові принципи, на яких має базуватися створення трибуналу. Він має бути виключно міжнародним. Друге – не може бути жодного персонального імунітету для найвищих посадових осіб держави-агресорки», – наголосила Ірина Мудра.

Заступниця керівника Офісу Президента й Посол Японії розглянули конкретні кроки щодо конфіскації заморожених російських активів та реалізації міжнародного компенсаційного механізму.

Під час зустрічі Ірина Мудра та Кунінорі Мацуда також обговорили пріоритетні питання реформ судової системи та юридичної освіти.

Заступниця очільника Офісу Глави держави наголосила, що українська сторона налаштована на максимальну взаємодію з країнами «Групи семи», зокрема з Японією, щодо реалізації ключових реформ.

Заступниця керівника Офісу Президента Ірина Мудра зустрілася з Надзвичайним і Повноважним Послом Японії в Україні Кунінорі Мацудою.

Вони обговорили зміцнення співпраці для притягнення РФ до відповідальності за агресивну війну проти України. Насамперед ішлося про створення спеціального трибуналу за злочин агресії.

«У нас є два ключові принципи, на яких має базуватися створення трибуналу. Він має бути виключно міжнародним. Друге – не може бути жодного персонального імунітету для найвищих посадових осіб держави-агресорки», – наголосила Ірина Мудра.

Заступниця керівника Офісу Президента й Посол Японії розглянули конкретні кроки щодо конфіскації заморожених російських активів та реалізації міжнародного компенсаційного механізму.

Під час зустрічі Ірина Мудра та Кунінорі Мацуда також обговорили пріоритетні питання реформ судової системи та юридичної освіти.

Заступниця очільника Офісу Глави держави наголосила, що українська сторона налаштована на максимальну взаємодію з країнами «Групи семи», зокрема з Японією, щодо реалізації ключових реформ.

Рис

Ірина Романівна Мудра (нар. 26 липня 1975, Меденичі, Дрогобицький район, Львівська область, УРСР) — українська державна і політична діячка, юристка, банкірка. Заступник Керівника Офісу Президента України з 29 березня 2024 року. Заступниця Міністра юстиції України у 2022—2024 роках[1].

Зміст [сховати]

1 Життєпис
2 Відзнаки
3 Примітки
4 Посилання

Життєпис [ред. | ред. код]

Народилася 26 липня 1975 в смт. Меденичі Дрогобицького району Львівської області.[1]

У 1998 році закінчила з відзнакою Дрогобицький педагогічний інститут імені Івана Франка (факультет іноземних мов). Потім з 2002 по 2006 навчалася на юридичному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка.[2] У 2017 пройшла спеціальні курси для юристів з юридичної англійської мови в Кембриджському університеті, у 2018 закінчила курс MBA в Київській школі економіки. З 2019 по 2020 проходила стажування в International Compliance Association (Лондон) та отримала сертифікат з корпоративного менеджменту, ризиків та комплаєнсу.

У 2006—2008 працювала начальницею відділу кредитно-інвестиційної діяльності юридичного департаменту Трансбанку, від 2008 до 2013 працювала в Swedbank. З 2013 по 2015 працювала начальницею юридичного департаменту управління ризиками Правекс Банку, а з 2015 по 2022 — керівницею юридичної групи Державного ощадного банку України (Ощадбанк).

Рис

***

№ 2.677

Основні теми доби 25.04.2024 в Україні та навколо України

1 Генштаб у ранковому зведенні від 26 квітня повідомив про 116 бойових зіткнень на лінії фронту впродовж минулої доби. Російська армія і далі веде наступ на північний схід від Авдіївки, підрозділи ЗСУ залишили позиції в кількох населених пунктах уздовж залізничної гілки на Покровськ та автодороги Донецьк-Костянтинівка. Тривають активні бої на захід від Кремінної, у напрямку на Сіверськ, на околиці Часового Яру, на південь та північ від Донецька – у Красногорівці та Новомихайлівці, а також південніше Великої Новосілки та в с. Роботиному на Запоріжжі. Це дає можливість зробити висновок, що російське командування визначилося з головними напрямками наступу, і вкинуло на них у бій оперативно-тактичні резерви, причому низка підрозділів укомплектовано технікою недостатньо і вступає до бою з коліс, як сталося з "миротворцями" з Нагірного Карабаху. Наступ відбувається за інтенсивної підтримки дронів. З огляду на нестачу в українських військ засобів РЕБ та ППО це змусило українське командування відвести в тил важку західну бронетехніку, танки Abrams тощо.

Президент Зеленський скликав засідання Ставки верховного головнокомандувача, на якому було заслухано інформацію щодо ситуації на фронті, про захист об'єктів критичної інфраструктури та про виробництво військової техніки.

Росія завдала ударів ракетами по залізничному вокзалу в Балаклії Харківської області та керованими авіабомбами (КАБ) – по промисловій зоні в Сумах. Кількість обстрілів українських населених пунктів у північних областях та поблизу лінії фронту неухильно зростає. Водночас за останні 2 тижні Росія скоротила атаки українських об'єктів інфраструктури крилатими та балістичними ракетами, а також дронами-камікадзе, що може свідчити про накопичення засобів ураження для подальших потужних ударів. Поки триває

відносна "тиша", до порту Чорноморськ уперше з моменту широкомасштабного вторгнення прибув великий китайський контейнеровоз.

2️⃣ Напередодні засідання групи воєнної підтримки України у форматі "Рамштайн" учасники зробили заяви про допомогу, яку вони планують надати. За інформацією американських ЗМІ, адміністрація США планує закупити для України озброєння на суму понад $6 млрд. Представник Пентагону генерал Райдер оголосив, що адміністрації відомі потреби ЗСУ, а постачання за оголошеним 24 квітня пакетом уже розпочалося. Зі слів координатора Білого Дому з нацбезпеки Кірбі, Україна наразі конче потрібні засоби ППО.

Греція відмовилася постачати Україні комплекси ППО, причому не лише Patriot, а й навіть застарілі радянські С-300.

Іспанія має намір передати лише ракети для Patriot, але не самі комплекси.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг констатував, що українські війська відступають, зокрема через те, що країни Заходу так і не надали обіцяної допомоги, насамперед – снарядів.

3️⃣ Монетарний комітет НБУ оголосив про зниження облікової ставки із 14,5 % до 13,5 %. Відповідно, незначно зменшується і ставка прибутковості депозитних сертифікатів Нацбанку: овернайт – до 13,5 %, а тримісячних – до 16,5 %.

Саме ці сертифікати є джерелом наддоходів українських банків, причому відсотки за цими сертифікатами виплачуються з "бюджету", тобто коштом платників податків та іноземних партнерів.

Глава НБУ ***Пишний*** оголосив про плани скасування обмежень на виведення валюти за кордон для погашення та обслуговування валютних запозичень, що було взято до широкомасштабного вторгнення. Чиновники регулятора погіршили прогноз зростання економіки у 2024 р із 3,6 % до 3,0 %, водночас залишили його майже незмінним на 2025 р – на рівні 5,6 %.

4️⃣ Верховна Рада не знайшла достатньої кількості голосів за законопроєкти про ***накопичувальну пенсію*** та адміністрування єдиного соціального внеску (ЄСВ) Пенсійним фондом.

Ухвалено "євроінтеграційний" закон про подовження зобов'язань перед працівниками новими власниками підприємств у разі переходу права власності на них (наприклад, у випадку продажу компанії).

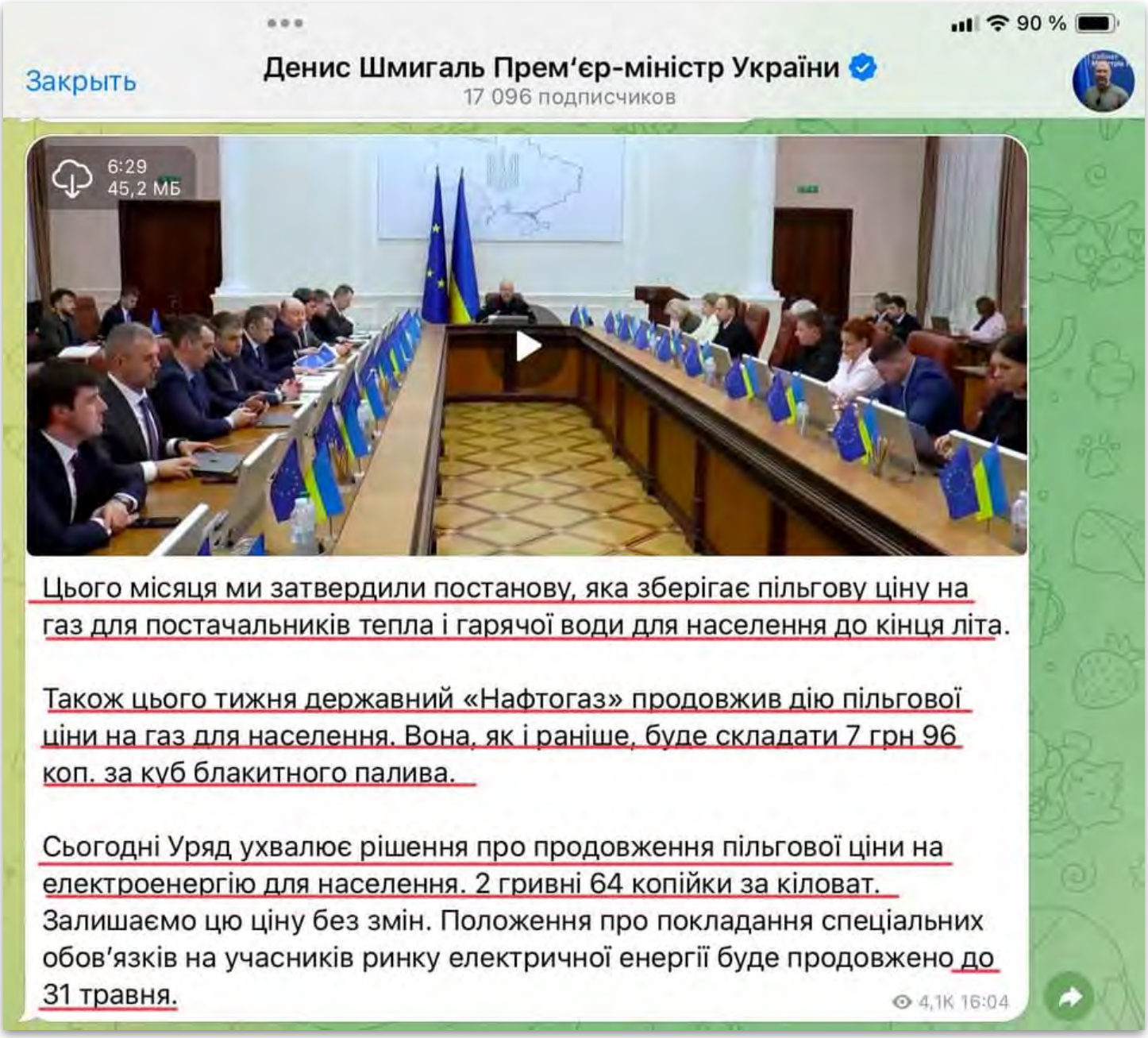
5️⃣ Міністр агрополітики ***Сольський*** таки подав у відставку після того, як його заарештував ***Вищий антикорупційний суд*** у справі про махінації із

землею. За твердженням адвокатів, він може й далі працювати за умови виходу з-під арешту під заставу.

***

№ 2.678

На першому фото черговий піар від уряду, який не знаю як у вас, а в мене вже викликає банальне роздратування

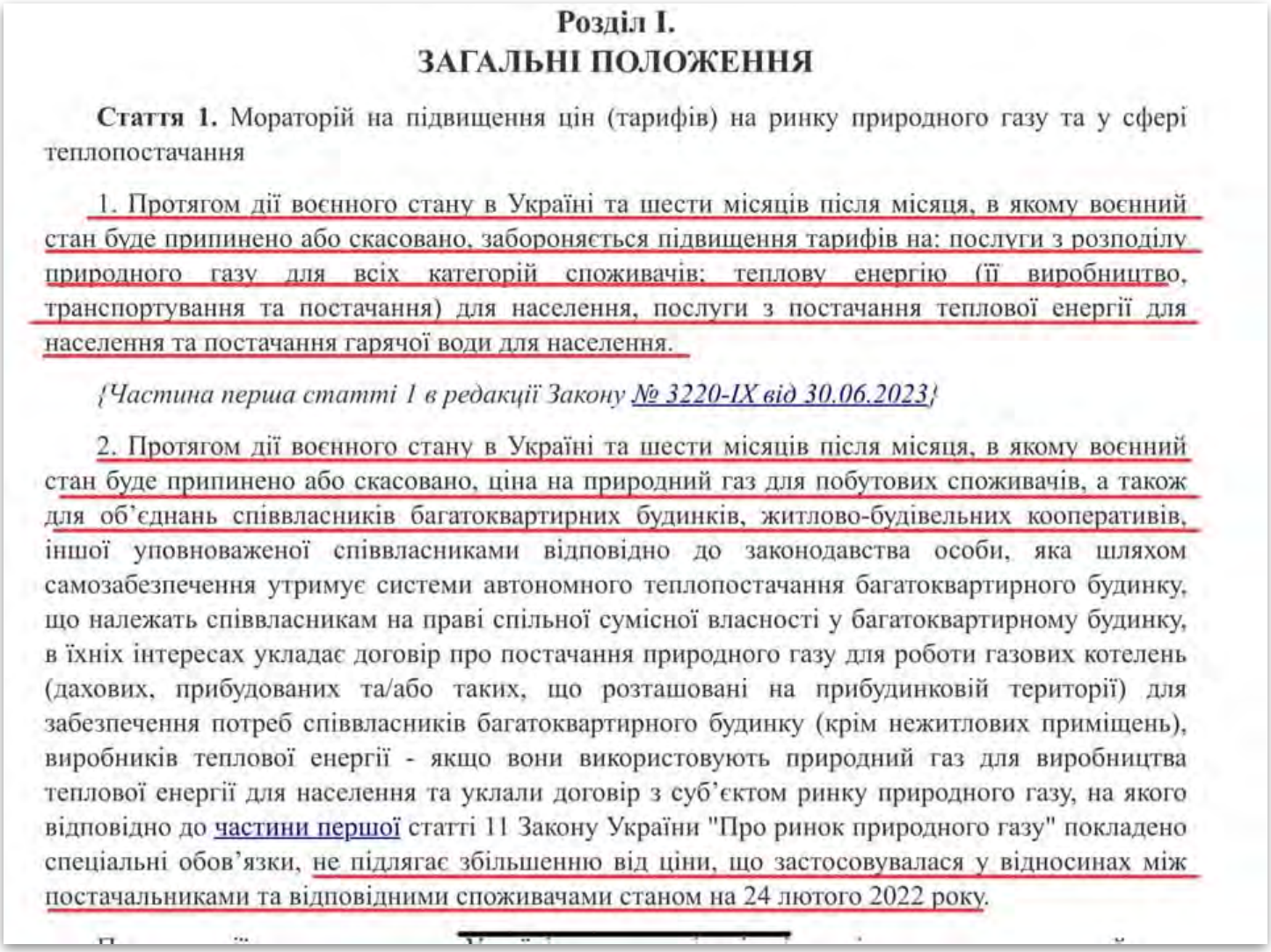
2024-04-26

Кучеренко

Уряд пишається тим, що він не підняв тарифи на газ, тепло, гарячу воду та електроенергію - останню до речі лише до 31 травня 2024.

На другому фото скрін норми ***ЗАКОНУ України 2479***, яка встановлює **МОРАТОРІЙ на підвищення тарифів** на ці послуги (крім електроенергії).

Текст норми в першому коменті.

Розділ I.
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Мораторій на підвищення цін (тарифів) на ринку природного газу та у сфері теплопостачання

1. Протягом дії воєнного стану в Україні та шести місяців після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано, забороняється підвищення тарифів на: послуги з розподілу природного газу для всіх категорій споживачів; теплову енергію (її виробництво, транспортування та постачання) для населення, послуги з постачання теплової енергії для населення та постачання гарячої води для населення.

{Частина перша статті 1 в редакції Закону № 3220-IX від 30.06.2023}

2. Протягом дії воєнного стану в Україні та шести місяців після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано, ціна на природний газ для побутових споживачів, а також для об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, житлово-будівельних кооперативів, іншої уповноваженої співвласниками відповідно до законодавства особи, яка шляхом самозабезпечення утримує системи автономного теплопостачання багатоквартирного будинку, що належать співвласникам на праві спільної сумісної власності у багатоквартирному будинку, в їхніх інтересах укладає договір про постачання природного газу для роботи газових котелень (дахових, прибудованих та/або таких, що розташовані на прибудинковій території) для забезпечення потреб співвласників багатоквартирного будинку (крім нежитлових приміщень), виробників теплової енергії - якщо вони використовують природний газ для виробництва теплової енергії для населення та уклали договір з суб'єктом ринку природного газу, на якого відповідно до частини першої статті 11 Закону України "Про ринок природного газу" покладено спеціальні обов'язки, не підлягає збільшенню від ціни, що застосовувалася у відносинах між постачальниками та відповідними споживачами станом на 24 лютого 2022 року.

Чим ви пишаєтеся, урядовці?! Тим що виконуєте норми Закона?!

Скільки можна піаритися на фоні безглуздих управлінських рішень та схем маніпуляцій з бюджетом?!

Заспокойтеся і **спробуйте просто попрацювати - без гасел та без примитивного маніпулятивного піару!**

***

№ 2.679

Про проблемы с мобилизацией

2024-04-26

Владимир ***Завгородний***

Вы спрашиваете, почему у нас провалена мобилизация.

А я вам объясню.

Всё дело в том, что условный среднестатистический гражданин не верит государству.

Вы скажете:

— «но ведь мы защищаем не государство, а Родину!»

Конечно. Но распоряжаться гражданином в армии будет именно государство. И наш усреднённый сферический гражданин в вакууме Родину-то любит, но вот государству он не верит них@уя. Почему-то.

Всё дело в том, что условный среднестатистический гражданин твёрдо знает, что государство Украина — это кидала и пиз@дабол. Не думает, а твёрдо знает. Из опыта.

Мы любим потешаться над тем, что у сограждан память как у колибри. Но это не совсем так. На самом деле «пересічний украинец» обладает не то, чтобы хорошей памятью.

Он на самом деле крайне злопамятен, наш согражданин. Возможно, он не помнит на уровне фактов — но он очень хорошо помнит на уровне эмоций. Возможно, он не сможет перечислить все многочисленные обиды от государства за последние X лет, но в глубине души, эмоционально, бессловесно, у него всё это не то что записано, у него это когтями по сердечной мышце выкорябано.

Гражданин твёрдо знает, что если тебя обманули один раз — виноват обманщик.

Но если тебя кинули два, пять, шестьдесят семь раз — то это тен-ден-ция однако.

— И не надо с этим кидалой даже срать садиться на одном поле, нельзя верить этому подозрительному типу ни в чём.

1) Вы думаете, гражданин забыл карантин и запреты выходить в парк?
2) Вы думаете, гражданин забыл проданные за границы маски?
3) Вы думаете, он забыл, как министерства закупали кислородные концентраторы в ведомственные больницы, а гражданин — подыхай как знаешь?
4) Вы думаете, он забыл про кофе в Ялте?
5) Думаете, забыл две-три недели?
6) Забыл Кирилку Тимошенко на волонтёрском джипе?
7) Миллион дронов забыл, спрятанный за миллиардом деревьев?

8) Надёжно в три уровня защищённые электростанции, бюджет успешно освоен, упс, ТЭЦ восстановлению не подлежит — думаете, забыл?

Ну, тут длинный список, на самом деле, я просто не хочу превращать этот монолог в бенефис зрадоёбства.

Вы думаете, гражданин это всё забыл?

Вы ошибаетесь ох@уенно.

— Гражданин, конечно, может и не перечислить это всё, загибая пальцы. Но он помнит эмоционально. Он помнит, что ему всё время пи@здят, всё время его на@ёбывают, и всем на него нас@рать.

Потому что

1) — весной 2022 года мы с позывным Тринадцатым были в ментовке, переоформляли ему машину. И началась воздушная тревога. И нас всех выгнали нах@уй из здания, и мы тусили там под зданием, человек сто, пили кофе. Нас не проводили в убежище. Нас просто выгнали из здания.

2) — А весной 2024 года я уже сам был в поликлинике, и началась воздушная тревога, и — сюрприз, блядь! — нас всех выгнали на@хуй из здания, а не проводили в убежище.

«Концепция» не поменялась за два года совершенно.

И если вы думаете, что «пересічний гражданин не понимает», что это делается для того, чтобы если гражданина убьёт ракетой, то никто не был виноват, а на самого гражданина всем по@срать — то вы снова о@хуенно ошибаетесь. Потому что я там под поликлиникой стоял и гражданины говорят это вслух.

И каждый из стоявших под поликлиникой в очередной раз убедился, что государство — это кидала и пиз@дабол. Ну, так вышло.

И сколько бы мы ни писали мотивирующих постов в фейсбуке, а гражданин точно знает, что верить всему этому нельзя.

Эти все посты

1) — «они медь звенящая или кимвал звучащий, а также суета сует и томление духа».

2) — Он тут давно живёт, наш гражданин-то, тридцать, а то и сорок лет, он уже примерно разобрался, как всё работает.

И на основании этого фактического опыта наш гражданин твёрдо верит, что

— вместо обучения ему на полигоне покажут картонную модель автомата в масштабе один к одному, и надиктуют лекции в тетрадку. И потом пошлют в бой.

Он твёрдо верит, что

— на фронте его отправят с гранатами под танк, но это если повезёт, а так может и с сапёрной лопаткой.

Он твёрдо верит, что

— если ему оторвёт руки-ноги, то государство сунет ему 700 гривень в зубы, ***«не отказывай себе ни в чём, давай, иди отсюда, мальчик»***.

И он твёрдо верит, что

— если его убьют, то ***его семье государство выдаст «болт с левой резьбой»***, хотя я тут хотел написать совсем другое слово.

И по всему этому мобилизоваться наш гражданин, па@дла такая непатриотичная, упорно не хочет.

И что же делать? — спросите вы.

Ну для начала надо государству перестать врать.

— Не побоюсь процитировать президента Зеленского: надо перестать пиздеть и пиздить. Пиздить и пиздеть. Надо перестать. Сейчас. Сразу. Решительно. Волево так. Перестать. Вот сегодня прямо. В крайнем случае — с понедельника.

И что, это поможет с мобилизацией? — спросите вы.

Нет, конечно.

Чтобы помочь с мобилизацией надо было перестать пиздеть и пиздить 24 февраля 2022 года. Лучше раньше, но хотя бы тогда, тогда как бы перезагрузиться можно было.

А теперь уже поздно, теперь уже всё, п@изда. А я теперь не знаю, б@лядь, чё делать — я, как и раньше, я специалист только как в ж@опу не залезать, а что делать, когда ты в ней по макушку — я не знаю. Теперь всё, бл@ядь, приехали.

Но на случай, если мы выживем,

— надо государству перестать врать.

На будущее. Если оно у нас вдруг всё-таки будет, это будущее. Вот на это будущее потенциальное, гипотетическое — неплохо бы перестать врать сейчас, чтобы гражданин не относился к государству как к го@вну потом.

Делать мы этого конечно не будем.

Но хотя бы теперь вы знаете, почему такая с@рака с мобилизацией и не только.

«Из-за русскоязычных, жи@дов и порохоботов…», *вы совершенно правы…*

***

№ 2.680-1

Чи може успішно воювати голодна армія? Саме це, схоже, вирішив перевірити голова Державного оператору тилу (ДОТ) Арсен Жумаділов, у черговий раз не забезпечуючи поставку харчування для Збройних сил.

2024-904-25

Гаврилечко

Ще взимку було ліквідовано конкурентні торги для постачальників. Постійною зміною тендерних вимог зривався один багатомільярдний конкурс за іншим, бо компанії просто не брали у них участь.

Тоді історія набула розголосу, справа навіть дійшла до суду, який скасовував результати абсурдних «конкурсів» від ДОТ. Але навіщо це було потрібно, стало зрозуміло трохи згодом. Адже зриви конкурсів дали керівнику ДОТ можливість обирати постачальників у ручному режимі, без торгів надаючи їм мільярдні контракти.

Нинішня ситуація з харчуванням – прямий наслідок цієї політики. За даними з 59-ї бригади ЗСУ, компанія «Твій хліб», яка без тендерів отримала від ДОТ контракт на 1,35 млрд грн, не поставила до однієї з частин 64% продуктів, а спочатку рівень постачань взагалі складав 3% від потреби. Інша фірма з контрактом від ДОТ, «Черкаський м’ясокомбінат», теж зірвала поставки до цієї частини.

Військові з бригади, як зазначив Георгій Тука (див. посилання в коментарі) неодноразово намагалися звернутися до Жумаділова, але у відповідь отримували лише обіцянки, мовляв, чекайте. А як чекати, коли бійці вимушені харчуватись за власний рахунок?

Причому голова ДОТ особисто клявся, що всіх постачальників ретельно перевіряють перед укладанням контрактів. Тоді чому ж обрали «Черкаський

м’ясокомбінат», у якого ціна хлібу була близько 40 грн/кг, тобто майже вдвічі дорожче ніж у інших? У будь-якому разі, згодом сам керівник ДОТ був вимушений визнати, що щонайменше дві з п’яти обраних ним компаній виконали не більше 50% заявок від військових.

Досі так і не прозвучало навіть вибачень за те, що солдат залишили без їжі. Натомість у ДОТ знову непублічно та у ручному режимі обрали нового постачальника – ТОВ «Контракт Продрезерв 5». Цій фірмі з не дуже гарною репутацією віддали частину контрактів, які провалили «Твій хліб» та «Черкаський м’ясокомбінат», однак у процесі вартість контрактів зросла на 40 млн грн!

Справа у тому, що у ці перерозподілені контракти додали пункт про аванс постачальникам у розмірі 10% від загальної суми. Тобто в рамках угоди на 350 млн грн «Контракт Продрезерв 5» одразу отримає 35 млн грн, а на додачу ще й не матиме санкцій за зрив контракту.

Саме так, бо ДОТ прибрав усі санкції за невиконання постачальниками обов’язків, окрім єдиного штрафу у розмірі 0,1% від замовлення. Це дрібниця для неблагонадійних постачальників, особливо враховуючи, що вони тепер отримують багатомільйонні аванси.

Катастрофі з харчуванням, яку спричиняє ДОТ, можна знайти декілька пояснень, починаючи із некомпетентності та корупції... І мені здається, що справа все ж у грошах. Адже ДОТ отримує відсоток від суми підписаних договорів. Тож чим більше контрактів і чим вони дорожчі, тим вище комісія для Жумаділова.

Просто цікаво: скільки ще часу у Міноборони та уряді будуть лише спостерігати за руйнівними «реформами» очільника ДОТ? Скільки ще підрозділів і протягом якого часу мають посидіти без харчування?

***

№ 2.680-2

Бюджет новоствореного органу із закупівель Міноборони складе 400 мільйонів гривень, - блогер

2023-11-10

Іван Бойко

Новопризначений гендиректор закупівельної агенції "Державний оператор тилу" Арсен ***Жумаділов*** заявив, що її бюджет складе 0,4 % від суми контрактів. З огляду то, що тилове забезпечення у 2023 році становило 100 млрд, у фактичному вимірі бюджет новоствореної Агенції складе 400 млн.

Такі розрахунки наводить медіа-аналітик та блогер Назар ***Приходько*** у своєму блозі на Цензор.Нет.

"Пан Жумаділов озвучив, що бюджет Агенції оборонних закупівель становитиме 0,4% від суми контрактів. Витрати на тилове забезпечення за прикладом 2023 року становили 100 мільярдів гривень. Отже, навіть за умови збереження поточного рівня витрат на армію (що малоймовірно, оскільки на 2024 рік закладено більше), бюджет Агенції становитиме 400 мільйонів гривень. На сьогодні у департаменті закупівель Міністерства оборони працює та справляється з роботою 70 осіб (а не 140, як планує Жумадилов). З урахуванням усіх можливих витрат, включаючи зарплати, оргтехніку, канцелярію, відрядження тощо, бюджет цієї організації не перевищує 40 мільйонів гривень", - пише блогер.

Різниця, за підрахунками Назара Приходька, складає 360 мільйонів гривень, які, на його думку, будуть витрачені на високі зарплати, премії керівникам, Агенції, нові автомобілі, розкішний офіс, поїздки за кордон тощо.

Посилаючись на Арсена Жумаділова, який заявив, що самостійно формуватиме свою команду, Назар Приходько доходить висновку, що склад нового органу формуватиметься не за конкурсною основою.

"В інтерв'ю сподобалася теза "завести свою команду". Молодий чоловіче, є конкурс! І за результатами конкурсу люди потрапляють на держпосаду! Читайте закони! Пригріти своїх вирішили? На грошові посади своїх призначити? Якщо моральні підвалини нового керівника дозволяють пропихати через конкурс своїх людей, з таким самим успіхом варто очікувати, що він пропихатиме і своїх постачальників", - зазначив аналітик.

Також Назар Приходько зазначає, що оскільки Агенція отримуватиме відсоток від укладання прямих договорів, йдеться про конфлікт інтересів.

"Є очевидний конфлікт інтересів: Агенція отримуватиме відсоток від суми підписаних договорів. Отже, що вищі ціни, то більші суми договорів, то більше комісійної винагороди отримає Агенція. Вони безпосередньо зацікавлені в тому, щоб ціни були вищими", - вважає аналітик.

Крім того, на думку блогера, запланована реформа забезпечення армії недостатньо прорахована, стратегічний план анонсованої реформи тилового забезпечення не оприлюднений, і це викликає сумнів щодо прозорості роботи нового органу.

"Ви займаєтеся реформами по формі, а не по суті. Сформулюйте критерії успішності вашої реформаторської діяльності, щоб суспільство і правоохоронна система могли дати оцінку вашим управлінським талантам. Візьміть на себе відповідальність, насамперед кримінальну, що ваші реформи

призведуть до позитивного результату", - звернувся блогер до керівника "Державного оператора тилу".

Насамкінець Назар Приходько закликав Арсена Жумаділова поїхати на передову і на власні очі переконатися у проблемах, які стоять перед армією.

"Візьми автомат, одягни бронежилет, один раз проїдь сам у машині, привези продукти на "нуль", походи складами з амуніцією, відвідай виробництво одягу для військових. Поставте питання фахівцям, тим, хто сьогодні цим займається, зробіть один публічний круглий стіл, на якому ви на камеру відповісте на запитання, поясните, що та як покращите. Вам озвучать реальні проблеми, а не віртуальні, які ви самі вигадуєте для того, щоб зображати реформи", - підсумував Назар Приходько.

***

№ 2.680-3

Керівник Держоператора тилу Жумаділов: "Якщо Міноборони і далі самостійно виконуватиме держзакупівлі, ми прийдемо до тих самих скандалів і проблем"

2023-10-02

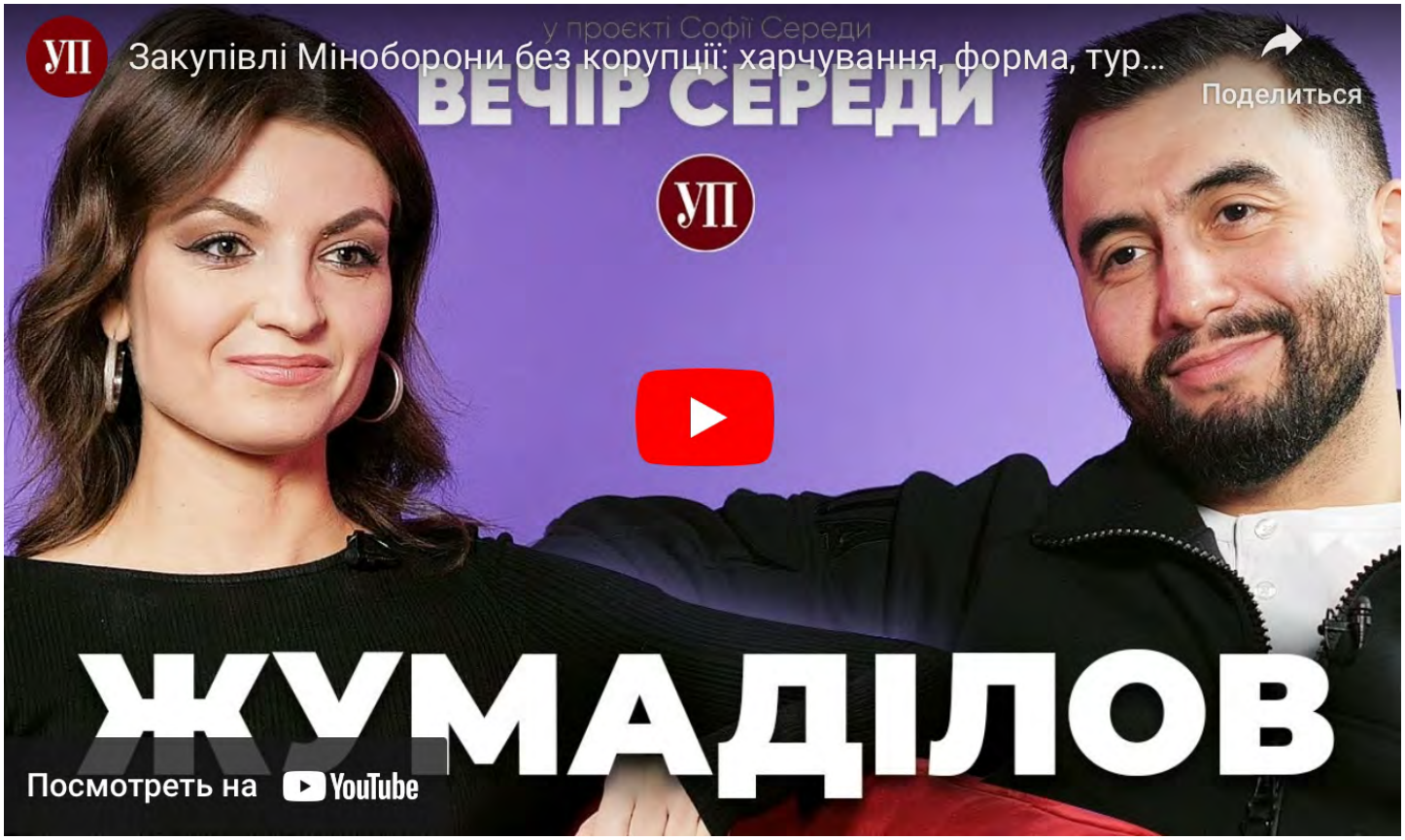
СОФІЯ СЕРЕДА

Наприкінці серпня 2023-го Арсена Жумаділова, який кілька місяців очолював команду реформи закупівель у сфері оборони, оголосили керівником новоствореного ДП "Державний оператор тилу" (раніше відомого як Агенція закупівель у сфері оборони).

Втім, цей орган досі існує винятково на папері: немає ані відповідної постанови Кабінету міністрів про його запуск, ані додаткового наказу Міноборони про це.

1) Чому так відбувається і коли Агенція нарешті укладе перші контракти?
2) Що крім харчування, одягу та паливно-мастильних матеріалів Державний оператор тилу закуповуватиме для ЗСУ?
3) Чи чинять на Агенцію тиск та чи відчувають там опір з боку системи держзакупівель, яка звикла грати за старими правилами?

Про це "Українська правда" поговорила з Арсеном ***Жумаділовим***.

Відео

Нижче – скорочена версія розмови. Повну версію дивіться на youtube-каналі УП.

***

1. "Я не завжди був впевнений, чи дійсно є політична воля рухати створення цієї Агенції"

– Два місяці тому ви сказали: "Якщо ми не укладемо перший контракт у жовтні цього року, то затягування цієї історії (запуск Держоператора тилу – УП) стане настільки ганебним, що, напевно, я вже скажу: "Ні, хлопці, так уже не можна. І далі робити вигляд, що ми рухаємося вперед, я теж не готовий".

Кінець жовтня минув, але контракти Агенцією так і не укладені, а її робота буксується. Чи готові ви сказати зараз "ні" і залишити свою посаду?

– Сказати "ні" було моїм бажанням на різних етапах створення цієї Агенції, але я завжди себе стримував, бо розумів: зараз моє "ні" означатиме незапуск цього органу ще щонайменше рік чи в принципі поховає цю ідею.

Із попереднім керівництвом (Міноборони – УП) я не завжди був впевнений, чи дійсно є політична воля рухати створення цієї Агенції. Далі відбулася заміна керівництва міністерства, що створило певну технічну затримку, і ми дещо вийшли за межі розкладу.

Ви сказали, що я два місяці є керівником цієї Агенції. Але насправді не відбулося призначення тоді, коли воно було проанонсоване – наприкінці серпня. Дійсно, був наказ попереднього міністра, але не було контракту: попередній міністр його так і не підписав, бо пішов у відставку, і відповідно це питання підвисло у повітрі. Була така юридична невизначеність.

– Офіційного статусу ви не мали, виходить?

– Так. І зареєструватися як керівник цього державного підприємства та запускати його діяльність я не міг.

Цього понеділка (30 жовтня – УП) міністр оборони підписав і наказ, і контракт, і тепер я можу сказати, що, дійсно, я – керівник.

– Чи відчули ви після ротації в керівництві Міноборони зміну політичної волі щодо запуску Агенції?

– Зараз ми набрали швидкість разом із Міністерством оборони щодо погодження і проходження всієї "нормативки", яка необхідна для нашого запуску. Тому так: є політична воля, і вона чітко поширюється на всі ланки в межах міністерства. До того було дещо складніше.

– Чи вплинуло на це потепління те, що з Рустемом Умєровим, якого, як ви раніше зазначали, ви знаєте "давно і доволі добре", у вас кращі стосунки, ніж із колишнім міністром оборони Олексієм Резніком?

– Чи наше знайомство сприяло тому, що створюється агенція? Ні. Бо агенція створюється як об'єктивна необхідність.

Чи сприяло воно тому, що я запустив цю агенцію? Так, сприяло, бо справді ми давно знайомі і міністр точно знає про мої професійні та особисті якості, які необхідні для того, щоб виконувати цю задачу.

Тому справді тут легше, бо з паном Олексієм до того, як у лютому ми вперше зустрілися, ми не були знайомі. І я розумів, що, напевно, йому знадобиться певний час, щоб переконатись: те, про що я говорю – це дійсно те, що я маю на увазі.

– У Міністерстві оборони є заступник, який займається питаннями тилового забезпечення, і є Громадська антикорупційна рада, у фокусі якої теж це питання. Для чого створювати додатковий орган і доручати йому ці закупівлі?

– Річ у тім, що Міноборони має формувати політику (оборонних держзакупівель – УП), і якщо воно самостійно виконує цю політику (наприклад, проводить закупівлі), то не може саме себе реально та об'єктивно контролювати. І навіть коли є сигнали, що щось працює не так, реагувати на це адекватно видається неможливим, бо з'являється певний конфлікт інтересів. З одного боку, ти персонально підписав ті чи інші контракти, погодив їх, а з іншого боку, ти маєш тепер дати оцінку (і іноді ця оцінка може бути негативною).

Відповідно, якби Міністерство і далі самостійно виконувало закупівлі, ми б приходили до тих самих скандалів і проблем, які почули на початку цього року.

Що стосується Громадської антикорупційної ради. Те, що вони долучилися на етапі, коли потрібно було допомогти прибрати найбільш кричущі антикорупційні ризики в закупівлях, було корисно. Це правильний крок, але тимчасовий.

2. "За шість місяців ми маємо показати перший результат"

– Ваше призначення керівником Агенції закупівель анонсували ще 29 серпня. Як виглядала ваша робота протягом цих двох місяців? Чим ви займалися?

– Я не можу сказати, що це була робота, тому що весь цей час офіційно я не працював (керівником Агенції – УП). Я звільнився з ДП "Медзакупівлі України" ще в серпні й подав усі свої документи в Міноборони, щоб бути призначеним.

Цей час у мене пішов на те, щоб проадвокатувати запуск Агенції уже з новою командою та запустити технічну "нормативку" для її реального запуску.

– Наскільки чисельною буде команда, яка працюватиме разом із вами в цій структурі?

– У нас було попередньо відібрано (окрім мене) ще 32 особи, які відразу зайдуть (в Агенцію – УП) уже в середині листопада. Але, думаю, до середини листопада ця кількість у нас буде орієнтовно 40-45 осіб.

– Це буде остаточна цифра? Чи штат буде в подальшому розширюватись?

– Штатна чисельність нашої Агенції, згідно з розписом, який я буквально цими днями надсилатиму в Мініоборони для погодження, складатиме орієнтовно 129-134 особи.

– На який бюджет Агенція орієнтується? Скільки їй треба грошей, щоб вона повноцінно функціонувала?

– Фінансування Агенції буде відсотком від вартості контрактів, які ми укладатимемо. Але не вище певної стелі – 0,4%.

Це була вимога Мінфіну, бо було побоювання, що якщо на нас навантажать інші програми, то вартість цих контрактів стане настільки великою, що ці 0,4%, помножені на цю вартість, будуть дуже серйозними цифрами.

– Скільки часу від початку офіційного запуску вашої Агенції ви дасте собі та своїй команді для того, щоб показати перший результат, і, власне, у чому ви будете вимірювати свою ефективність?

– Ми ставимо кілька цілей у нашій діяльності.

Перша: ми маємо забезпечити безперервність постачання для потреб ЗСУ (харчування, речового забезпечення, паливно-мастильних матеріалів). Почнемо з номенклатури, яку закуповує Міноборони, але поширимо цю логіку і на інші номенклатурні позиції, які сьогодні знаходяться за периметром міністерства.

Друга ціль: все, що ми робитимемо, має створювати і зміцнювати довіру до тієї системи, що ми вибудовуємо. Ця довіра має ґрунтуватись на прозорості.

– І скільки часу собі та своїй команді ви даєте для того, щоб продемонструвати цей результат?

– **Ми думаємо зараз про горизонт у 6 місяців**, що за цей час ми маємо все це вибудувати, все це показати.

3. "Ми оголосимо перші закупівлі в грудні. Контракти укладатимемо в січні"

– Якщо порівнювати закупівлі продуктів харчування і речового забезпечення, яка з цих категорій є найбільш проблемною зараз?

– Звісно, харчування. Тому що воно закуповується наразі так, що люди не розуміють, що зрештою закуповується. Тобто все це така досить непрозора

історія, яка створює родюче тло, щоб спекулювати на темі того, що А) "ціни завищені", В) "товари неякісні", С) "харчування взагалі не відповідає вимогам харчування військовослужбовців".

– Ви якось зазначили, що Агенція буде працювати над впровадженням халяльної та кошерної їжі для військовослужбовців. Як ви це бачите?

– В останні кілька місяців відбувався пілот у межах однієї військової частини, щоб протестувати певні ідеї. Наприклад, коли є розробка меню з боку професійних дієтологів і нутриціологів. Це показало себе як більш ефективна практика, тому що начпроди у військових частинах – це люди, які непогано дають раду цифрам, але не завжди дійсно розуміють, чому вони замовляють саме той, а не інший продукт.

Тому ми так само будемо рухатися в цей бік, коли буде встановлено централізовано кілька або кільканадцять варіантів меню, зокрема для тих людей, в яких є ті чи інші специфічні потреби.

– Чи буде Держоператор тилу займатися закупівлею медичних засобів? Бо, наскільки я розумію, зараз Міноборони не дотичне до цього.

– Деякі з медичних виробів, які закуповуються для потреб такмеду, є дуже простими і зрозумілими, а щодо деяких є питання. Щодо турнікетів, наприклад.

Тобто має бути дуже обережний дизайн закупівлі, щоб, з одного боку, точно закупити якісні турнікети, а з іншого, щоб не прибігли правоохоронні органи з ідеєю, що "Ви переплатили, бо була більш дешева пропозиція на якісь неякісні турнікети".

Потрібно дуже чітко прописати вимоги щодо якості, унеможливити участь виробників неякісних турнікетів, уможливити конкуренцію серед виробників якісних турнікетів.

– Окрім турнікетів, які є ще проблемні моменти в питаннях закупівлі тактичної медицини станом на зараз?

– Турнікети – це першочергово. Ми з них почнемо, я думаю, і далі потроху забиратимемо ті чи інші позиції, по яких ми бачимо, що є так само проблеми.

– Для того щоб розуміти потребу в тих чи інших речах для армії, потрібно якось отримувати фідбек. Чи планує ваша Агенція й особисто ви налагоджувати зв'язок із військовослужбовцями, щоб вони безпосередньо могли вам скаржитися або просто коментувати те, що вони отримують?

– Ми дійсно будемо працювати над тим, щоб вибудувати такий зворотний зв'язок через два канали.

Є кілька варіантів. Перший – напряму. Наприклад, через гарячу лінію Міноборони.

Це хоч і звучить дещо бюрократично, але насправді з того, що я знаю, там по кілька тисяч звернень на добу. Вони всі категоризуються і, зокрема, стосовно харчування або речового забезпечення. Воно все фіксується, аналізується.

Це може бути і мобільний застосунок на базі "Дії". Я знаю, що зараз іде розробка такого застосунку для військовослужбовців.

Другий варіант – це коли ми будемо працювати з громадськими організаціями, волонтерськими фондами й волонтерами як окремими людьми, які, як правило, знають, що відбувається.

Відповідно, наша задача буде – побудувати з ними довірчий зв'язок із тим, щоб вони розуміли, що, якщо вони передали нам якусь інформацію, у валідності якої вони переконалися, то ця інформація точно буде взята в роботу.

– Лунали різні прогнози щодо того, коли ваша Агенція може укласти перші контракти. Спочатку, що це буде серпень–вересень, потім – вересень–жовтень. Як виглядає ваш прогноз у цьому питанні зараз?

– Давайте так: ми оголосимо перші закупівлі в грудні. Відповідно, контракти ми укладатимемо, я думаю, в січні наступного року.

4. "Спортивний азарт у мене вже перетворився на спортивну злість"

– Чи відчували ви за цей час якийсь тиск із боку тих людей, які працюють всередині Міністерства або ззовні долучені до питань держзакупівель тилового забезпечення?

– Не відчував. Людина має бути абсолютно дурною, нечутливою, щоб спробувати або якось полюбовно, або через тиск вирішити те чи інше питання безпосередньо зі мною.

З іншого боку, я впевнений: щойно ми почнемо працювати, буде дуже багато різної інформації, що щось ми "робимо не так" і взагалі "все погано". Бо абсолютно точно інтереси людей будуть зачіпатися і це буде їх спонукати до того, щоб якось на нас чинити такий публічний тиск.

Але ми теж не будемо сидіти десь осторонь. Ми дуже активно комунікуємо і комунікуватимемо для того, щоб всі ті, кому це цікаво, і хто не заангажований, міг об'єктивно оцінити ситуацію.

– Якщо говорити не про тиск, а загалом про опір системи тим змінам, які відбуваються, чи відчуваєте ви його?

– Опір – так, звісно. Але, я б сказав, що він дещо зменшився в межах Міністерства оборони (нова команда зараз там і структурно міняє деякі речі й ухвалює кадрові рішення).

– Коли ви побачили, наскільки великою є проблема у сфері оборонних закупівель, то сказали, що у вас "виник спортивний азарт". Чи досі він у вас залишається?

– Так. Єдине, що цей спортивний азарт у мене вже перетворився на спортивну злість через те, як все затягнулося.

– Що буде тією червоною лінією, за яку ви не готові будете перейти?

– Це точно питання якогось спонукання до дій в інтересах третіх осіб, якщо хтось хоче реалізувати щось незаконне. Це – основна червона лінія.

Але в принципі станом на сьогодні я досить оптимістичний, тому що міністр мене давно знає, і я давно знаю міністра. І, відповідно, я, знаючи його вже професійні й особисті якості, не вбачаю високоймовірним те, що буде спроба перетинати якісь червоні лінії. Бо вони для нього так само червоні, як і для мене.

***

№ 2.680-4

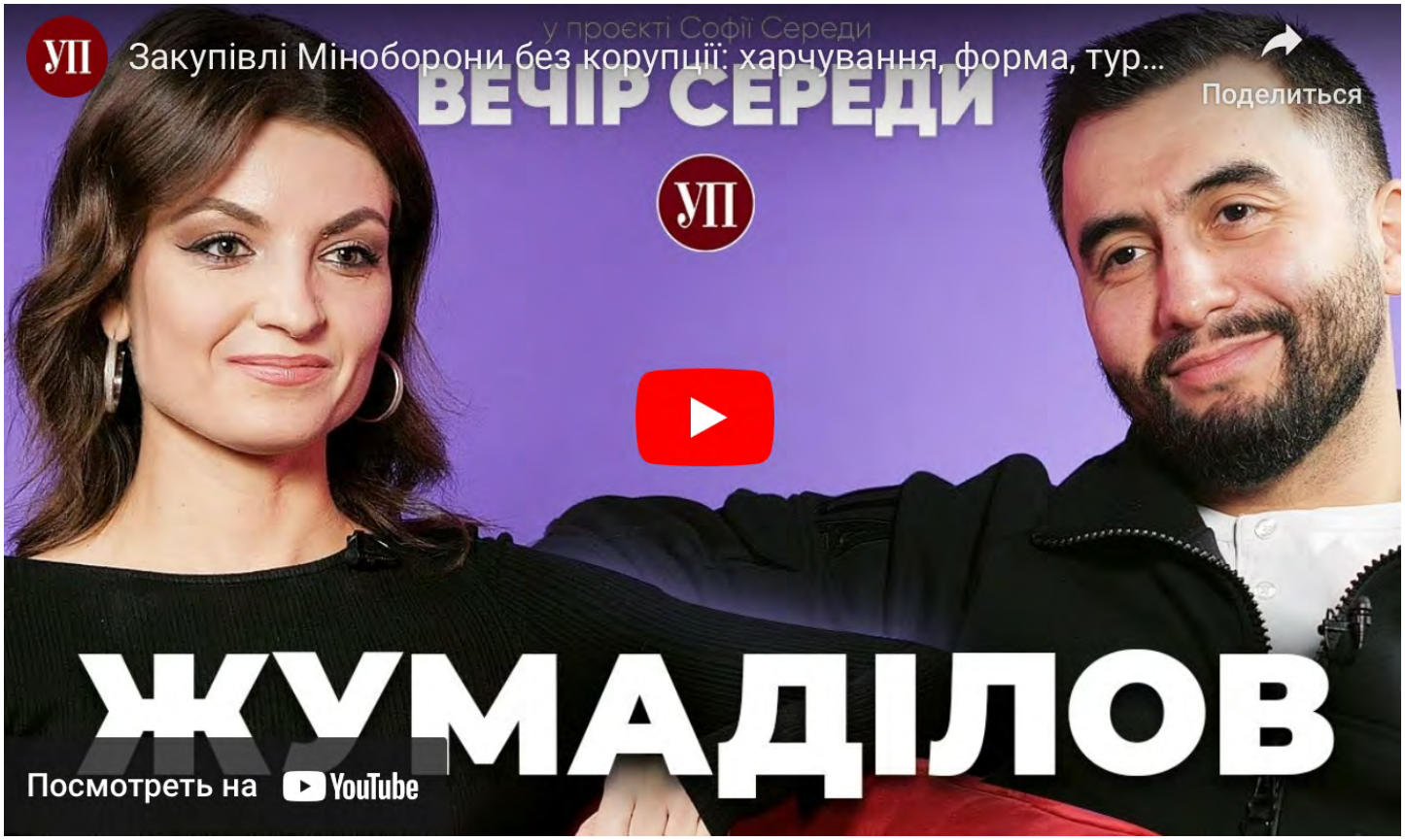
400 млн грн на житейські радощі Жумаділова

2023-11-10

Назар Приходько медіа аналітик, політолог, громадський діяч 22

Відео

Переглянув ***інтерв'ю УП*** колишнього голови агенції закупівель при МОЗ ***Жумаділова***, який нещодавно був ***призначений*** ***Умєровим гендиректором агенції із закупівель*** у сфері оборони із дуже помпезною назвою ***"Державний оператор тилу"***.

Від того, що пан ***Жумадилов*** напнув на себе кофту зеленого кольору і дав інтерв'ю зрозуміло чому Українській Правді, **довіри у мене до нього поменшало.**

Мене бентежать ці молоді управлінці-реформатори – доглянуті, з ідеальною бородою, які роблять фотографії самих себе. Такий собі Тиловий Тіктокер.

По суті, його інтерв'ю викликало три основні питання:

1. ПЕРШЕ ПИТАННЯ

Пан Жумадилов озвучив, що бюджет Агенції оборонних закупівель становитиме 0,4% від суми контрактів. Витрати на тилове забезпечення за прикладом 2023 року становили 100 мільярдів гривень. Отже, навіть за умови збереження поточного рівня витрат на армію (що малоймовірно, оскільки на 2024 рік закладено більше), бюджет Агенції становитиме 400 мільйонів гривень.

На сьогодні у департаменті закупівель Міністерства оборони працює та справляється з роботою 70 осіб (а не 140, як планує Жумадилов собі). З урахуванням усіх можливих витрат, включаючи зарплати, оргтехніку, канцелярію, відрядження тощо, бюджет цієї організації не перевищує 40 мільйонів гривень.

Звідси питання:

> **— куди збираються витрачати зайві 360 мільйонів гривень?**

Агов! Шабунін, Ніколов, Ніколаєнко! Тут люди під гаслами реформ зібралися злямзити 360 мільйонів гривень! Підключайтесь, пишіть про це! Чи про це вам писати заборонили? Люди останні копійки на допомогу армії віддають, а тут пану Арсену Жумаділову та його команді на гарне життя зайві 360 млн. підкидають.

Пане Тиловий Тіктокере, а може, ви надасте громадськості свій бюджет? Куди ви зібралися витрачати бюджетні гроші у такій кількості.

Розкажу наперед:

> **— це будуть високі зарплати, виписані собі та своїй команді премії, нові автомобілі, розкішний офіс, поїздки за кордон та інші атрибути ситого життя. Треба ж якось бюджет освоювати.**

До речі, в інтерв'ю сподобалася теза "завести свою команду".

Заводити якусь команду? Молодий чоловіче, є конкурс! І за результатами конкурсу люди потрапляють на держпосаду!

Читайте закони!

Пригріти своїх вирішили? На грошові посади своїх призначити? Якщо моральні підвалини нового керівника дозволяють пропихати через конкурс своїх людей, з таким самим успіхом варто очікувати, що він пропихатиме і своїх постачальників.

2. ДРУГЕ ПИТАННЯ

Є очевидний конфлікт інтересів: Агенція отримуватиме відсоток від суми підписаних договорів. Отже, що вищі ціни, то більші суми договорів, то більше комісійної винагороди отримає Агенція. Вони безпосередньо

зацікавлені в тому, щоб ціни були вищими. Впевнений, що Шабуніна та Ніколова це не бентежить.

3. ТРЕТЄ ПИТАННЯ

Звідки і в кого з'явилася впевненість, що саме ця людина та її команда знають, як зробити краще? Якщо є пояснення, скажіть. Тільки не треба закидати фразами а-ля "досвідчений управлінець" та "реформатор".

Зображати із себе месію тилового забезпечення міністерства і мудрувати перед журналістами, розвалившись у кріслі, сидячи у дорогих шмотках, з манікюром та доглянутою бородою, легко.

Але ви гадки не маєте, що необхідно.

Звідки ви взагалі про проблеми знаєте?

1) — Де підтримка ваших військових реформ?

2) — Де публічна та офіційна позиція Генштабу, що у них з логістикою проблема і що треба поміняти, і що запропоновані паном Тиловим Тіктокером зміни підуть на благо?

Візьми автомат, одягни бронежилет, один раз проїдь сам у машині, привези продукти на "нуль", походи складами з амуніцією, відвідай виробництво одягу для військових.

Поставте питання фахівцям, тим, хто сьогодні цим займається, зробіть один публічний круглий стіл.

Саме публічний, на якому ви під камеру відповісте на запитання, поясніть, що та як покращите.

Вам озвучать реальні проблеми, а не віртуальні, які ви самі вигадуєте для того, щоб зображати реформи.

З усіх матеріалів я лише знайшов про корупцію команди Резнікова, але про скарги із забезпеченням армії я статей не знайшов.

Якісь поодинокі випадки, але не системні збої. Той факт, що команда Резнікова та Ко безбожно крала, не означає, що армія погано забезпечувалася.

І поки пан Жумадилов писав статті, які прославляють його менеджерські таланти і критикують тих, на місце яких йому захотілося, хтось цю саму армію взував, одягав, постачав їм патрони та їжу.

Ви займаєтеся реформами по формі, а не по суті.

Зміна не тотожна реформі. Реформа – це продумана, прорахована, обґрунтована зміна існуючого становища, що має призвести до позитивних наслідків.

Де ваші обґрунтування та прорахунки?

1) — Озвучте та обґрунтуйте результат, до якого ваші реформи мають призвести.

2) — Сформулюйте критерії успішності вашої реформаторської діяльності, щоб суспільство і правоохоронна система могли дати оцінку вашим управлінським талантам.

3) — Візьміть на себе відповідальність, насамперед кримінальну, що ваші реформи призведуть до позитивного результату.

Тому що сьогодні **це виглядає як в анекдоті: "Ви гінеколог? Ні, але люблю подивитись!".**

Ціна реформаторства без відповідальності – НУЛЬ.

Країна і люди останні 10 років у заручниках у цих експериментаторів-реформаторів. Досить експериментувати за рахунок людей. Задовбали реформувати.

Необхідно запровадити кримінальну відповідальність за наслідки реформ.

А то в нас у країні останні 10 років реформи, а жити гірше. А реформатори все багатіють та багатіють.

***

№ 2.680-5

Раніше, ніж очікував

2023-11-17

Арсен Жумаділов радник Голови Меджлісу кримськотатарського народу, керівник Кримського інституту стратегічних досліджень 6

Ну що ж. Понеслось. Дещо раніше, ніж очікував.

Небайдужі скидають лінки на дописи, в яких нездорова увага до моєї особи, висловів, походження і навіть вигляду. Це зі смішного.

Також почалось спотворення діяльності агенції, яку я очолюю. Це з серйозного.

Я чітко усвідомлюю, чому пішла ця хвиля. І вона далеко не остання. Чому так?

Для мене немає іншого пріоритету окрім як забезпечення потреб наших бійців через розбудову спроможної системи постачання.

Не інтереси постачальників. Не інтереси чиновників. Навіть якщо вони носять погони.

Якщо інтереси постачальників співпадають із цим пріоритетом - чудово.

Якщо інтереси чиновників співпадають із цим пріоритетом - чудово.

Якщо ні, why should I care?

Я розумію, що багатьом це вже не подобається.

Уявіть обсяг коштів, що заробляється через непрозорість контрактів або завищені ціни по тиловому забезпеченню, якщо в цілому держава на них витрачає близько 90 млрд. грн на рік.

Уявіть обсяг неправомірної вигоди, що виділяється на забезпечення недоторканності існуючих правил гри.

Тепер частина цих коштів буде спрямована на дискредитацію нашої роботи. Зливні бачки і телеграм-канали рясніtимуть повідомленнями про те, що все не те і все не так.

Усе це буде нестись допоки ми не заб’ємо останній цвях у стару систему. Як колись ми це зробили в закупівлях в сфері охорони здоров'я.

Я не знаю, скільки часу це займе, але до того моменту буде неспокійно.

Тож пристебніть ремені і enjoy the ride

Однією з ключових наших цінностей є відкритість. Я прокоментую те важливе, що вже циркулює в публічному просторі.

А також те, що, як мені повідомили, невдовзі побачить світ як сенсаційне викриття. Дочитайте до кінця. Спойлер - дійсно є, про що поговорити.

Маніпуляція №1. Збираю "свою" команду

Мовляв, свій до свого по своє і ніяких конкурсів.

Зізнаюсь. Я дійсно збираю команду "своїх". Свої для мене - це ціннісні та професійні люди, які вірять у нашу місію "забезпечити нелетальні потреби, щоб ЗСУ фокусувались на головній місії". З деякими з них я знайомий давно, із більшістю познайомився нещодавно в процесі рекрутингу. Кожний кандидат проходить ретельний відбір на предмет доброчесності, наявності галузевих знань, вміння ефективно співпрацювати з іншими.

Нульова толерантність до корупції та професійність - ключові критерії, за якими ми здійснюємо відбір. Наші вакансії є в публічному доступі, кожен охочий може податись. Альтернативно можна направляти резюме на скриньку hr@dotua.org.

Маніпуляція №2. Роздутий штат

Мовляв, наразі закупівлі проводить департамент чисельністю 70 осіб, а тепер буде значно більше.

Страшне. Наш штатний розпис дійсно передбачає 145 одиниць персоналу.

Чому так? Дуже просто - Державний оператор тилу виконуватиме не тільки закупівельну функцію, але відповідатиме загалом за тилове забезпечення ЗСУ.

Закупівельні процеси (місткість залучених структурних підрозділів - 30 штатних одиниць) є лише частиною інституції, яка також виконуватиме функції управління договорами, ланцюгом постачання, вхідного контролю якості, управління ефективністю, управління забезпеченням, управління поставками, претензійна-позовна діяльність, запобігання корупції, фінансовий та безпековий комплаєнс, управління ризиками. Окремо відзначу IT, що автоматизовуватиме як внутрішні процеси, так і нашу взаємодію назовні, забезпечуючи швидкість, керованість та прозорість.

Можна всім цим не займатись. Тоді країна і надалі роками спостерігатиме, як армія тоне в паперах, як закупівлі щоразу для потреб "на вчора" через відсутність якісної роботи з даними, як підписанти договорів сідають у камери через недолугі контракти, як постачальники не виконують свої зобов'язання без критичних наслідків.

Ми прагнемо іншого - системної роботи на результат. Така робота потребує кадрового ресурсу.

Маніпуляція №3. Фінансова модель

Мовляв, будете закуповувати і багатіти на відсотку.

Модель відсоткової винагороди закупівельного агента - нормальна світова практика. Вона дозволяє прогнозувати доходи для для забезпечення витрат із розбудови організації. При цьому сам розмір комісії (а це 0,4%) у нашому

випадку є меншим у порівнянні із аналогічними кейсами. Наприклад, міжнародні організації в Україні беруть від 4,5 до 7%. Централізовані закупівельні організації - від 0,5 до 3%. У світі закупівельники у сфері оборони беруть від 2,5% до 7,5% за свої послуги.

Тож,

— по-перше, відсоток комісійної винагороди у нашому випадку є досить низьким.

— По-друге, урядовою постановою (вона у відкритому доступі) була встановлена стеля доходу підприємства на рівні 250 млн. грн. на рік.

Таким чином,

— шляхом нескладних арифметичних вправ знаходимо, що навіть за умови визначення ДОТ закупівельником на сотні мільярдів гривень, фактичний відсоток комісійної винагороди із кожним новим укладеним контрактом зменшуватиметься.

І знову ж таки. ДП - не приватне підприємство. З суми, яка не буде використана станом на кінець звітного періоду, ми сплатимо податок на прибуток у розмірі 18%, а також дивіденди державі від чистого прибутку після оподаткування, які складають від 50 до 95% (встановлюється Кабміном на щорічній основі). Решта грошей буде спрямована для розвитку підприємства.

Звісно, є альтернатива комісійній винагороді - бюджетне утримання. У перекладі з бюрократичної на українську це означає щорічне "вибивання" коштів для роботи агенції, а також призупинення її діяльності на початку кожного року.

Чи це та модель, яку можна використовувати для запуску автономної та спроможної інституції? Точно ні.

Маніпуляція №4. Ви зацікавлені купувати дорожче

Мовляв, відсоток прив'язаний до вартості контрактів, тож навмисно купуватимемо за вищими цінами.

Ми здійснюємо діяльність згідно законодавства про публічні закупівлі, де єдиним критерієм для вибору переможця є найнижча ціна. За умисне укладання контракту за завищеною ціною не забариться кримінальна відповідальність, притягнення до якої точно не входить до моїх планів з розвитку підприємства.

Маніпуляція №5. Закупівлі блокуються через запуск агенції

Ми здійснюватимемо закупівлі за кошти державного бюджету 2024 року. Виняток - харчування, по якому Департамент у межах міністерства купує трьохмісячну потребу на перший квартал наступного року. Нещодавно відбулись аукціони як раз.

При цьому за призначеннями в межах державного бюджету 2023 всі закупівлі проводяться виключно Департаментом.

Запуск Агенції є паралельним процесом, що жодним чином не впливає на поточну діяльність існуючих структур в межах Міноборони та ніяким чином не блокує їх діяльність.

Маніпуляція №6: Каталог продуктів харчування буде скасований, що означатиме відхід від стандартів НАТО

Мовляв, замість 409 продуктів харчування, з яких бригади на свій розсуд обирають найсмачніше та найпоживніше, вибір скоротиться до 30+ позицій.

Каталог ніхто не збирається скасовувати. Він залишатиметься базою для обрахування потреби та звітності.

Що саме ми змінимо?

> — Закупівлю для забезпечення цієї потреби. Тобто зміниться підхід на вході в систему - на виході ж військові отримуватимуть доступ до різноманітного харчування. До речі, чого зараз фактично в більшості випадків немає.

Як і вибору.

Як і прозорості.

Але це тема окремої комунікації, яку ми обов'язково проведемо.

Стандарти НАТО грунтуються на засадничому принципі прозорості використання коштів для потреб війська.

Наразі такої прозорості немає.

Є чорна скринька, в межах якої постачальник поставляє те, що йому вигідно, в тих обсягах, які йому вигідні.

Це ми змінимо.

В постійній координації з нашим міжнародними партнерами з країн НАТО, які нас підтримують.

…

Це з основного станом на зараз.

— З комічного - плутанина щодо того, до кого мене відносити. До команди попереднього міністра відносять, натякаючи, що я з числа поганих попередників. До команди чинного міністра відносять, коли хочуть зіграти на шовіністичних настроях. Мовляв, татари своїх розставляють. Неймовірно, але факт - один із ключових фігурантів кримінальних проваджень за фактами розтрати бюджетних коштів має найбільш українські ім'я та прізвище, які собі можна уявити. На жаль, це не спрацювало як оберіг.

Викриття.

Нещодавно мені в особисті скинули дані про **отримання моєю дружиною так званого "паспорту" російської федерації в Криму** до повномасштабного вторгнення. Чому так званого? Тому що чинне законодавство визначає документи, видані на окупованих територіях, як нікчемні.

Законодавство визначає, але в очах публіки такий "паспорт" може виглядати цілком реальним.

Пояснюю.

Думаю, не секрет, що я з Криму. Моя дружина також. На окупованій території проживають наші рідні.

З 2014 року до початку повномасштабного вторгнення ми з дружиною час від часу їздили з дітьми додому. Для нас важливо підтримувати зв'язок із рідними, важливо, щоб онуки бачили своїх дідусів та бабусь. У більшості випадків дружина з дітьми їздили без мене. Кожен перетин кордону супроводжувався надмірними перевірками. Ситуація ускладнювалась нашою етнічною приналежністю та специфікою моєї роботи. В одній з таких поїздок дружину попередили щодо потенційних проблем із в'їздом на півострів у разі відсутності російського "паспорту". Дружина до останнього не отримувала той "паспорт", але з метою доступу до півострова цей документ вона дійсно отримала.

Чи є це перешкодою для моєї діяльності на посаді?

— Не думаю, оскільки я пройшов спец.перевірку в т.ч. з боку СБУ та поліграф перед призначенням.

Чи можуть це використовувати проти мене?

— Звісно. І будуть. Піддаючи сумніву мою громадянську позицію. Звісно, ті, хто мене не знає особисто, в це може повірити. Ті, хто знають, сподіваюсь, ні.

Поки це все.

Далі буде веселіше. Буде багато бруду і галасу, що все не те і все не так.

Потім підуть наші перші результати (аби не збили до того через істерію).

Потім буде кілька конвульсій прибічників старих підходів, мовляв, "ви не розумієте, це не те".

А потім ми доповімо бійцям на фронті - все добре, почистили, відремонтували, налагодили.

Іншаллах.

***

№ 2.680-6

Чи потрібен російський паспорт для організації забезпечення ЗСУ: питання Жумаділову

2023-11-17

Назар Приходько медіа аналітик, політолог, громадський діяч 22

Дякую пану Жумаділову за ***відповідь*** на мої питання у минулому блозі. На жаль, відповідь виявилася маніпулятивною і не дуже чесною.

Єдиний чесний момент у відповіді – це ***визнання***, що дружина пана Жумаділова має російський паспорт. І що отримала вона його під час війни і під тиском російської влади.

Взагалі-то після цього зізнання мала б бути термінова відставка та розслідування СБУ. Для встановлення – хто, де, коли і з якими цілями тиснув на дружину чиновника, чи не була вона завербована під час цього тиску, і чи не використовують російські спецслужби цю ситуація для шантажу

чиновника і агентурної роботи проти України загалом. Адже зрозуміло, що людина, що відповідає за закупівлі ЗСУ – ласа ціль для ГРУ та ФСБ.

Також не розумію,

> — чому пан Умєров досі не відсторонив Жумаділова від обов'язків. В аналогічній ситуації заступника міністра внутрішніх справ Тишлека – відсторонили. Чи ця ситуація відрізняється? Підказка – нічим. Державним органом керує людина, яка має зони вразливості для ворога.

Тепер по суті відповідей Жумаділова по темі роботи агенції. Якщо коротко – їх немає.

Точніше, є така: **я сів на потоки, бо хочеться мені їсти**.

Отже, по порядку.

1) Відбір людей в агенцію відбувається без конкурсу, без зовнішньої комісії, без чітких критеріїв – тобто, збирають "своїх".

2) Кадровий склад агенції складе 145 співробітників. Тобто – вдвічі більше, ніж зараз має департамент закупівель МОУ. При цьому виконувати вони будуть рівно ту саму роботу. Додасться лише IT-сектор. Але тоді штат мав би зменшиться, як це буває, коли процеси управління цифровізуються, а не збільшитися. А роздування штату зазвичай буває, коли планують щось вкрасти.

3) Бюджет агенції складе не 400 млн грн, а "лише" 250 млн грн. Тобто, у 6 разів більше ніж зараз. Утримання одного "агента" буде коштувати близько 145 тис грн на місяць. Арсен Коатович оціннює кожного свого підлеглого у півтора рази дорожче, ніж отримують бійці на нулі.

4) Чіткої відповіді, чому "агенти" будуть працювати за відсоток від закупівель, а не за зарплату – немає. Є лише посилання на міжнародні агенції. Арсен Коатович, де ви, а де міжнародні агенції? Це не поруч.

5) Роз'яснень, навіщо потрібна агенція і чим критерії ефективності його роботи відрізняються від наявних – немає. Щоб не було корупції і все було чесно – не критерії. За цими гаслами і Резніков працював.

6) Відповідей, чому Жумаділов так не любить Антикорупційну раду МОУ – немає.

7) Плану "реформи" і плану роботи агенції – немає.

8) Жодних згадувань про погодження "реформи" забезпечення ЗСУ з Генштабом ЗСУ

Схоже, не зрозумів питань, які я ставив у минулому блозі. Відтак, пропоную йому зробити це з другої спроби.

Отже, Арсен Коатович,

> 1) — **аналіз Вашої біографії показує, що Ви ніколи в житті не були пов'язані із системою забезпечення ЗСУ**.

Враховуючи відсутність досвіду у вкрай специфічній сфері, та умови війни, мені цікаво,

> 2) — **яким чином визначалися проблеми забезпечення ЗСУ, ким погоджувалися напрямки та очікувані результати реформ**.

Запитання:

1. Чи існує план запропонованих Вами реформи і де з ним можна ознайомитися?
2. Чи можете Ви надати матеріали, які б пояснювали виявлені проблеми існуючих механізмів забезпечення ЗСУ? Чи проаналізовано конкретні шляхи удосконалення та існують відповідні обґрунтування, економічні прорахунки результатів реформ, аналіз досвіду інших країн?
3. Чи узгодили Ви план реформ із Генеральним штабом ЗСУ? Якщо так, з ким саме?
4. Чи залучалися представники бойових підрозділів до обговорення реформ?
5. Чи проводили Ви особисто аналіз існуючих механізмів забезпечення ЗСУ "в полі"?
6. Чи можете Ви публічно заявити, 1) — що саме будете змінювати, 2) — до яких позитивних результатів та 3) — коли у часі це призведе?

Ідем далі.

В інтерв'ю виданню "Радіо Свобода" ви також зазначили, що

> — основний суспільний запит до Міноборони полягає у реформі закупівель.

Водночас, згідно результатів опитувань Info Sapiens та Transparency International,

> **— суспільних запитом є боротьба із корупцією, а не зміни до системи забезпечення ЗСУ.**

У зв'язку з чим виникають наступні запитання:

- Якими даними Ви користуєтесь, стверджуючи, що існує суспільний запит на проведення реформи системи, а не боротьби з корупцією? Наведіть конкретне джерело.

Особлива історія – фінансовий план агенції.

Запитання:

1) Чи існує фінансовий план роботи ДП МОУ "Агенція закупівель у сфері оборони", фінансово-економічні розрахунки (обґрунтування) його діяльності на поточний та наступний рік? Де можна ознайомитися із цими документами? Опублікуйте його.

2) Яка буде Ваша заробітна плата, як керівника ДП МОУ "Агенція закупівель у сфері оборони"?

3) Чи планується виплата премій? Якщо так, ким та як визначатиметься розмір премій?

4) Чому запланована кількість співробітників ДП МОУ "Агенція закупівель у сфері оборони" майже удвічі перевищує теперішню кількість співробітників департаменту закупівель МОУ?

5) Де планується розміщення підрозділів ДП МОУ "Агенція закупівель у сфері оборони"?

6) Чи планується закупівля нового автотранспорту для потреб ДП МОУ "Агенція закупівель у сфері оборони"?

Ви назвали діяльність ***Громадської антикорупційної ради при МОУ*** правильним, але **тимчасовим кроком**.

Запитання:

1) Чи це є Ваше особиста думка, що потребу в роботі Громадської антикорупційної ради при МОУ вичерпано, або це вже прийняте рішення на рівні Міністерства оборони?

2) Хто саме визначив, що діяльність Громадської антикорупційної ради при МОУ є тимчасовим кроком?

3) Чи вважаєте Ви доцільним здійснення громадського контрою з боку Громадської антикорупційної ради за діяльністю ДП МОУ "Агенція закупівель у сфері оборони"? Якщо ні, то чому?

2. ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ, ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА РЕФОРМИ

В інтерв’ю УП Ви назвали критеріями ефективності роботи ДП МОУ "Агенція закупівель у сфері оборони" забезпечення

> 1) — безперервність постачання для потреб ЗСУ та 2) — створення довіри для системи постачань.

Запитання:

1. Чи означає це, що до створення ДП МОУ "Агенція закупівель у сфері оборони" і безпосередньо зараз постачання для потреб ЗСУ не є безперервним? Якщо так, на які дані Ви спираєтесь?

2. Якщо сьогодні постачання для потреб ЗСУ не є безперервним, хто конкретно з заступників міністра Умерова несе за це відповідальність? Умеров вже два місяці на посаді міністра. На нашу думку, для такого досвідченого державного управлінця цього терміну достатньо, щоб налагодити систему хоча б в межах існуючих механізмів.

3. Чи визначені кількісні або якісні показники ефективності роботи ДП МОУ "Агенція закупівель у сфері оборони"? У чому вони полягають?

4. Чи вважаєте Ви себе відповідальним за впровадження запропонованих реформ? Чи готові Ви публічно взяти кримінальну відповідальність у разі недосягнення позитивних результатів?

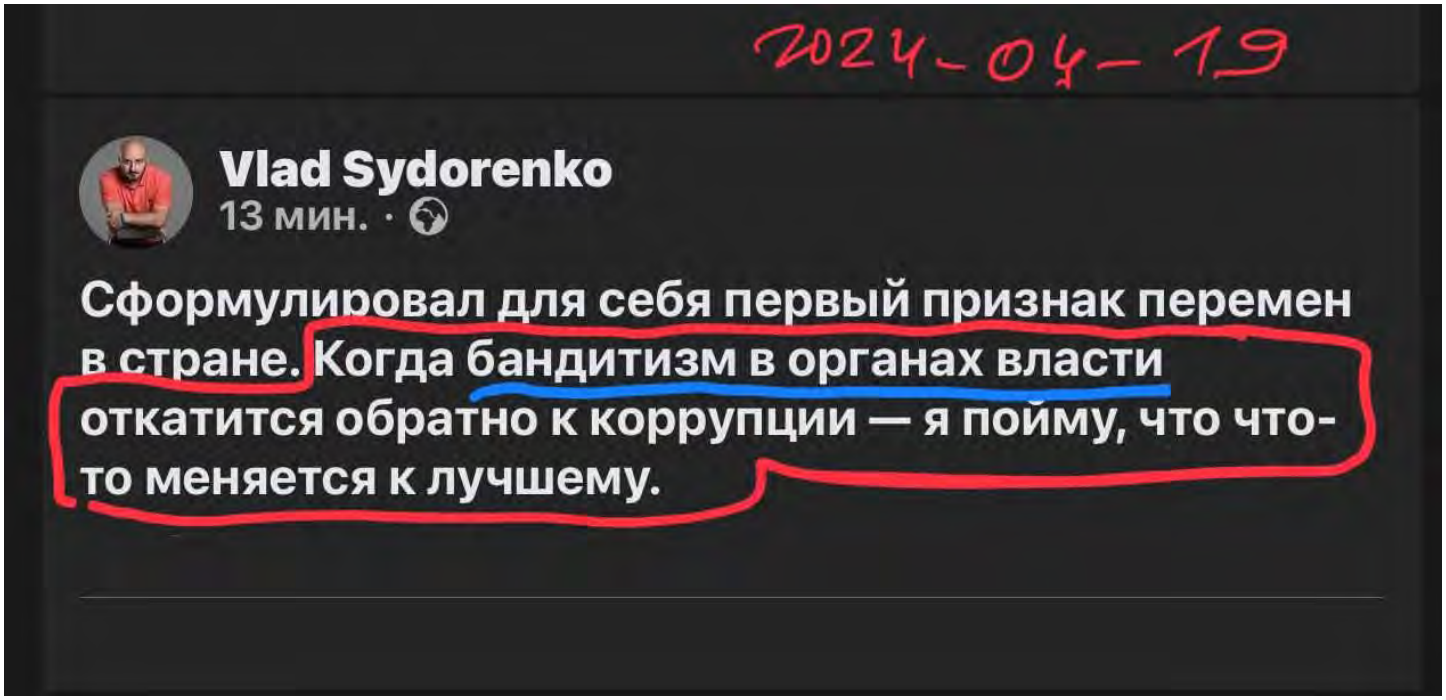
5. Чи готові Ви компенсувати державі усі понесені на утримання структури витрати, якщо

І окреме питання, яке мене дуже просять задати вам військові, яким я допомагаю як волонтер.

На фотографіях у ЗМІ Ви у одязі зеленого кольору. Чи маєте Ви пряме відношення до ЗСУ? Чи несли Ви службу у якомусь військовому підрозділі? Якщо ні, то навіщо вдягати одяг саме зеленого кольору?

***

№ 2.681

2024-04-19
Vlad Sydorenko
13 мин. ·
Сформулировал для себя первый признак перемен в стране. Когда бандитизм в органах власти откатится обратно к коррупции — я пойму, что что-то меняется к лучшему.

2024-04-26

Заволодіння землею на 291 млн грн та спроба заволодіння землею ще на 190 млн грн: підозрюється ексголова аграрного комітету Верховної Ради - чинний міністр (ВІДЕО+ФОТО)

23-04-2024 17:15

НАБУ і САП викрили схему заволодіння державними землями у Сумській області загальною площею близько 2,5 тис. га та запобігли спробі заволодіння ще близько 3,3 тис. га. До складу злочинної групи на чолі з колишнім головою аграрного комітету ВРУ, чинним міністром, входили топпосадовці органів Держгеокадастру, а також особи, які контролювали діяльність цих органів, так звані куратори.

За даними слідства, у 2017 році власник низки сільгосп компаній, який згодом став народним депутатом України IX скликання та очолив аграрний комітет ВРУ, у змові з головою Держгеокадастру України та кураторами органів Держгеокадастру вирішив заволодіти землею в інтересах приватного агрохолдинга. Йшлося про ділянки, які перебували у користуванні двох держпідприємств на Сумщині.

Рис

Схема реалізовувалась у кілька етапів.

Спочатку її учасники забезпечили знищення документів, на підставі яких держпідприємства мали право постійного користування землею. Через їх відсутність обласний Держгеокадастр склав акт про самовільне зайняття цих ділянок державними підприємствами.

Аби унеможливити передачу землі стороннім особам її включили до переліку на аукціон з права оренди, однак жодних торгів так і не було проведено.

Надалі за допомогою підконтрольних посадовців обласного Держгеокадастру ділянки передали у приватну власність заздалегідь визначеним громадянам під виглядом реалізації їх права на безкоштовну землю. При цьому умовою отримання землі у власність було підписання договору про її передачу в оренду агрохолдингу ще до моменту отримання.

Унаслідок реалізації оборудки у 2017-2021 рр. учасники схеми заволоділи 1250 земельними ділянками загальною площею 2493 га, вартість яких на момент вчинення злочину становила понад 291 млн грн. Вони також здійснили спробу заволодіти 3282 га землі вартістю близько 190 млн грн, однак їм завадили детективи НАБУ та прокурори САП, які провели обшуки та наклали на ділянки арешт.

Про підозру наразі повідомили 12 особам, серед яких:

- колишній голова аграрного комітету ВРУ;
- колишній голова Держгеокадастру України;
- керівник Держгеокадастру в Сумській області;
- двом кураторам органів Держгеокадастру;
- службовим особам Держгеокадастру Сумської області;
- директору аграрного холодингу;
- іншим особам, які сприяли вчиненню злочину.

Кваліфікація: ч. 3 ст. 27, ч. 5 ст. 191 та ч. 3 ст. 27, ч. 3 ст. 15, ч. 5 ст. 191 КК України.

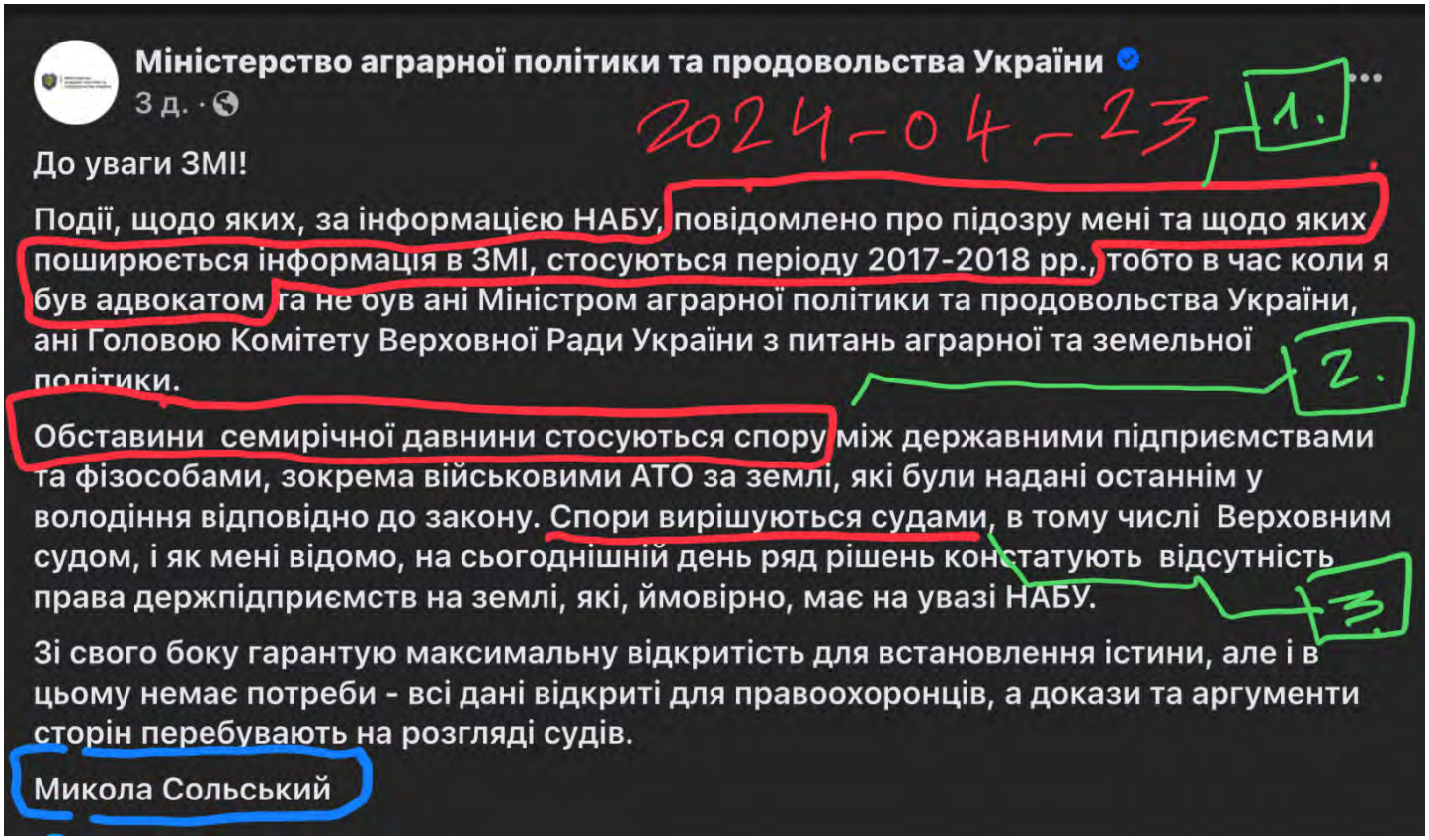
Рис

СХЕМА ЗАВОЛОДІННЯ ЗЕМЛЕЮ ЗЛОЧИННОЮ ГРУПОЮ НА ЧОЛІ З ЧИННИМ МІНІСТРОМ У 2017-2021 РР.
1953
2017
2018
2021
Приховують правовстановлюючі документи на земельні ділянки ДП
Обов'язкова умова отримання землі є подальший її продаж або передача в оренду агрохолдингу
ДП «НАДІЯ»
ДП «ІСКРА»
закріплено близько 5800 га землі
Голова Держгеокадастру (ДГК) разом з власником низки сільгоспкомпаній, чинним міністром, організовують схему заволодіння землями в інтересах агрохолдингу
Посадовці ДГК у змові з співорганізатором схеми, чинним міністром, та його довіреними особами видають 2500 га землі заздалегідь визначеним особам (учасникам АТО)
НАБУ і САП запобігли розкраданню учасниками схеми решти земельних ділянок (3300 га) шляхом їх арешту
СПЕЦІАЛІЗОВАНА АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОКУРАТУРА
НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ
291 МЛН ГРН
ЗБИТКІВ ЗАВДАНО ДЕРЖАВІ

Рис

РОЛІ УЧАСНИКІВ ЗЛОЧИННОЇ ГРУПИ, ЯКА ЗАВОЛОДІЛА 2,5 ТИС. ГА ЗЕМЛІ У 2017-2021 РР.
ГОЛОВА ДГК
(СПІВОРГАНІЗАТОР СХЕМИ)
ЗМОВА
ЧИННИЙ МІНІСТР
(СПІВОРГАНІЗАТОР СХЕМИ)
ЗМОВА
КЕРІВНИК АГРОХОЛДИНГУ
(СПІВОРГАНІЗАТОР СХЕМИ)
НАДАЄ ВКАЗІВКИ
НАДАЄ ВКАЗІВКИ
КУРАТОР 1
КУРАТОР 2
НАЧАЛЬНИК ЮРУПРАВЛІННЯ ДГК В СУМСЬКІЙ ОБЛ.
ЗМОВА
ДОВІРЕНА ОСОБА Д
(ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК МІНІСТРА)
НАЧАЛЬНИК ЗЕМЕЛЬНОГО ВІДДІЛУ АГРОХОЛДИНГУ
Виконує поради та вказівки «довіреної особи Д» та забезпечує програш держпідприємств у суді
Надає поради та вказівки начальнику юруправління ДГК в Сумські обл., аби забезпечити програш держпідприємств у суді
Оформлює землю на агрохолдинг
ЗМОВА
ЗМОВА
НАЧАЛЬНИК ГУ ДГК В СУМСЬКІЙ ОБЛ.
ЗМОВА
ДОВІРЕНІ ОСОБИ МІНІСТРА
Підписує накази про видачу землі заздалегідь визначеним особам
Шукають людей для отримання землі власність та забезпечують її продаж або передачу в оренду агрохолдингу
291 МЛН ГРН
ЗБИТКІВ ЗАВДАНО ДЕРЖАВІ
ЗМОВА
НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛЕННЯ У РОМЕНСЬКОМУ Р-НІ ГУ ДГК В СУМСЬКІЙ ОБЛ.
Забезпечує видачу потрібних документів та виготовлення проектів відведених земель
СПЕЦІАЛІЗОВАНА АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОКУРАТУРА
НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ

Рис

Міністерство аграрної політики та продовольства України
3 д. ·
2024-04-23
1.
До уваги ЗМІ!
Події, щодо яких, за інформацією НАБУ, повідомлено про підозру мені та щодо яких поширюється інформація в ЗМІ, стосуються періоду 2017-2018 рр., тобто в час коли я був адвокатом та не був ані Міністром аграрної політики та продовольства України, ані Головою Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики.
2.
Обставини семирічної давнини стосуються спору між державними підприємствами та фізособами, зокрема військовими АТО за землі, які були надані останнім у володіння відповідно до закону. Спори вирішуються судами, в тому числі Верховним судом, і як мені відомо, на сьогоднішній день ряд рішень констатують відсутність права держпідприємств на землі, які, ймовірно, має на увазі НАБУ.
3.
Зі свого боку гарантую максимальну відкритість для встановлення істини, але і в цьому немає потреби - всі дані відкриті для правоохоронців, а докази та аргументи сторін перебувають на розгляді судів.
Микола Сольський

Рис

Міністерство аграрної політики та продовольства України
9 ч. ·
2024-04-26
1.
Міністра аграрної політики та продовольства України Миколу Сольського звільнено з-під варти
За Міністра аграрної політики та продовольства України Миколу Сольського внесено заставу у розмірі 75,7 млн грн. Розмір застави визначений рішенням Вищого антикорупційного суду.
Миколу Сольського звільнено з-під варти і він продовжує виконувати повноваження Міністра аграрної політики та продовольства України.
2
3.
Більше новин - https://1ll.ink/KA1nT

Рис

***

№ 2.682

З приводу "заборон бити по НПЗ" з боку Вашингтона

Андрій Єрмак і Джейк Салліван обговорили в Києві продовження підтримки України з боку США та підготовку до Глобального саміту миру

20 березня 2024 року - 22:06

Керівник Офісу Президента України наголосив, що сьогодні в української та американської сторін план один – перемогти в цій війні та зробити все, що для цього необхідно.

2024-03-22

Загородній

Дуже гарна ознака того, що Україна на правильному шляху.

Русофіли в оточенні Байдена (скоріш за все Селіван-Боьрнс) намагаються врятувати Росію все ще сподіваючись, що Росія може стати союзником у боротьбі проти Китаю. Що нас категорично не влаштовує.

В статті ***Файнешнл Таймз*** більше йдеться про порти Новоросійська. Значить треба добивати. Зірветься наступ росіян та підкосить їх бюджет надовго.

Якщо зростуть ціни на бензин в США, то це проблеми США, а не наші. У них є стратегічний резерв, Венесуела, свої виробники, які спокійно можуть закрити дефіцит.

Якщо Байден програє вибори через високі ціни, ну значить так воно повинно бути. Якщо Байден не може організувати потрібне для нас голосування у Конгресі та вставляє палиці у колеса нашій перемозі та не може приборкати руфосілів у своєму оточенні, то значить Україні такий президент США не підходить.

У Трампа таких проблем не буде. Він швидко наростить видобуток власної нафти, таким чином добиваючи базу под російською економікою.

Взагалі, це мені нагадує історії з Ізраїлем.

— Напередоні Шестиденної війни у 67 році США теж попереджали Ізраїль, що не треба цього робити. А потрібно спокійно чекати на атаку. Ізраїль не послухався. Роздовбав армії ворогів, потопив при цьому корабель США. Загинули 40-50 американців. Після чого американці почали продавати зброю Ізраїлю. Бо ***світ любить "мисливців", а не жертв***.

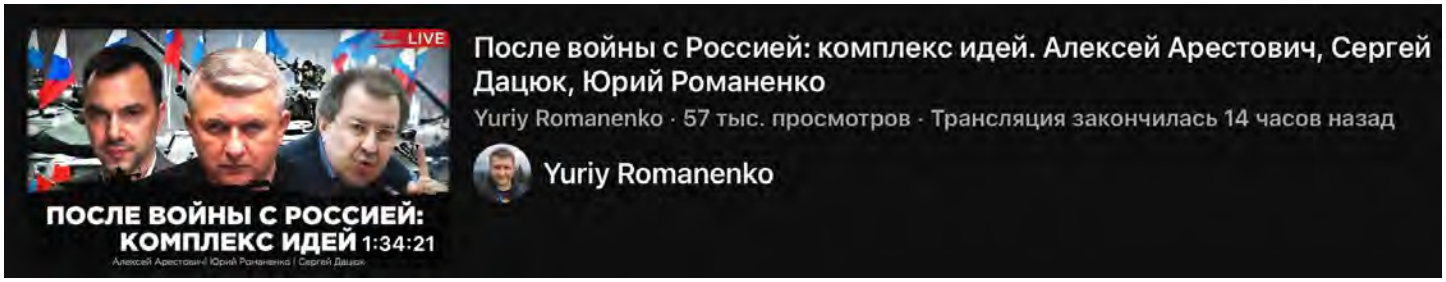
Інша історія була у 1982 році, коли Ізраїль роздовбав ядерний реактор в Іраку. Вереск стояв до небес, бо Ізраїль використав американські F-16. Франція теж була у люті, бо реактор був французький. Нічого пережили.

Тоді прем'єр Ізраїлю Менахім *Бегін* філософьски сказав, що "краще протести без реактора, ніж реактор без протестів".

Після того, як Ірак почав бомбардувати Ізраїль під час "Бурі у пустелі", в Ираїлі в чергове переконалися, що менше слухати треба різних порад. По ракети могли бути вже з ядерними зарядами.

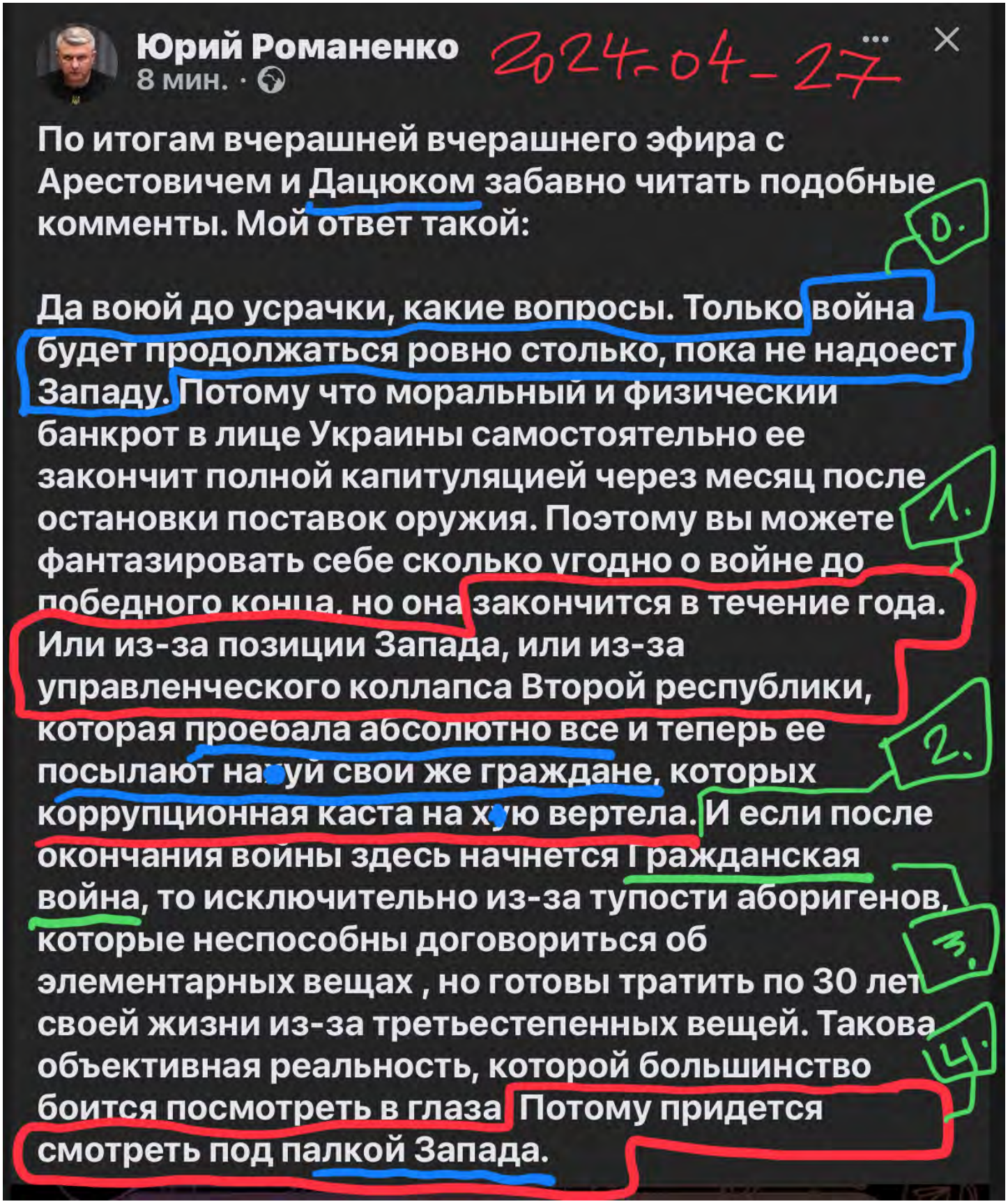
***

№ 2.683

Видео

2024-04-27

Рис

***

№ 2.684

Основні теми доби 26.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ **Ситуація на лінії фронту дедалі гіршає для українських військ.**

Армія РФ розвиває наступ на північ та північний схід від Авдіївки. За даними сервісу DeepState Live Map, українські підрозділи залишили села Семенівка та Соловйове в напрямку на Покровськ та ведуть важкі ар'єргардні бої на всій ділянці фронту між автотрасами Донецьк-Дніпро та Донецьк-Костянтинівка. На цьому напрямі введено в бій великі російські резерви, оскільки українська оборона "захиталася". Також були залишені позиції у с. Іванівському в районі Бахмута. Російське командування зосередило велике угруповання військ для захоплення стратегічного залізничного вузла Куп'янськ. Ударні російські підрозділи увірвалися до с. Кислівка на південний схід від міста в районі автодороги на Сватове.

2️⃣ У ніч на 27 квітня Росія здійснила ще одну потужну атаку українських енергооб'єктів у 4 областях крилатими, балістичними та гіперзвуковими ракетами. Підрозділи ППО збили лише 21 із 36 ракет, причому жодної гіперзвукової та балістичної. Компанія ДТЕК повідомила про пошкодження 4 електростанцій. Польща двічі підіймала в повітря винищувачі після запуску російських ракет.

Міністр інфраструктури ***Кубраков***, відповідальний за "освоєння" коштів на будівництво захисту об'єктів енергетичної інфраструктури, заявив, що його міністерство та "Агентство відновлення", яке очолює колишній депутат Верховної Ради й журналіст Найєм, нібито не мало "будувати саркофаги", а від атак із повітря станції мали прикривати підрозділи ППО.

Кабмін подовжив "пільговий тариф" на електроенергію для населення, але лише до 31 травня.

3️⃣ Відбулося чергове засідання групи воєнної підтримки України у форматі "Рамштайн". Міністр оборони США Остін, який веде засідання, повідомив, що на додачу до вже оголошеного пакету воєнної допомоги на суму $1 млрд, адміністрація Байдена готує ще один пакет на таку саму суму, а також планує закупити озброєння та боєприпаси для України ще на $6 млрд. Іспанія надасть ракети для систем ППО Patriot, снаряди та артилерію. Норвегія профінансує техобслуговування танків Leopard, Канада виділила незначні кошти на снаряди та дрони. Міністр оборони Данії Поульсен прогнозує, що українські пілоти завершать навчання влітку й повернуться до України разом із винищувачами F-16. Естонія та Данія передають 2 патрульні катери.

За оцінкою низки експертів, цих коштів не вистачить навіть для того, щоб зупинити російський наступ та відновити бойовий дух українських військ, який було підірвано піврічною затримкою в наданні допомоги, не кажучи про можливий контрнаступ.

4️⃣ Услід за The Washington Post, інформацію про сепаратні переговори в Стамбулі між Росією та Україною у квітні 2022 р опублікувало німецьке видання Die Welt. Німецькі журналісти наголошують, що "угода" є досі актуальною і може стати основою для наступних "мирних переговорів". Влада приховує текст "угоди" від українського суспільства.

5️⃣ Українське керівництво, схоже, остаточно відмовилося від рекрутингу до військ на користь тотальної мобілізації. Міністерство оборони після скасування статусу "обмеженої придатності" до призову готує поділ "придатних" на 4 категорії – від повністю придатних до служби до тих, хто здатний виконувати лише обмежені завдання.

6️⃣ 26 квітня – річниця аварії на Чорнобильській АЕС. Українська влада повідомила про процес відновлення обладнання станції, пошкодженого внаслідок російської агресії. Президент Зеленський, генеральний директор Міжнародної комісії з атомної енергії (МАГАТЕ) Гроссі та низка західних лідерів попередили про катастрофічні наслідки для всього світу в разі масштабної ядерної аварії на Запорізькій АЕС, яку захопили російські війська й де регулярно відбуваються порушення ядерної безпеки.

7️⃣ Міністр агрополітики ***Сольський***, якому висунуто звинувачення в махінаціях із землею на суму майже 0,5 млрд грн, вийшов із СІЗО під заставу 78 млн грн. Джерело коштів для внесення застави суспільству невідоме. Депутати від президентської партії "Слуга народу" повідомили, що ухвалу про його звільнення з посади буде розглянуто на найближчому засіданні

Верховної Ради. Вочевидь оточення президента прагне якнайшвидше зам'яти скандал, щоб зберегти його рейтинг.

Голова адміністрації Броварського району Майбоженко, якого затвердив Зеленський за поданням Кабміну, скоїв наїзд на пішоходів у стані алкогольного сп'яніння. Травмовано 4 людей, дитину тощо.

8️⃣ Єменські "повстанці" - хусити атакували протикорабельними ракетами 2 танкери в Червоному морі, причому один із них – помилково, оскільки виявилося, що він перевозив російську нафту. Українські дрони атакували 2 нафтопереробні та бітумний завод, а також аеродром у Краснодарському краї РФ. Ціни на нафту відновили зростання і сягнули $89 за барель сорту Brent. Надвисокі ціни на нафту забезпечують Росії можливість фінансування агресії та підготовки до війни проти Заходу.

9️⃣ Держсекретар Блінкен під час візиту до Пекіна на зустрічі з китайським міністром закордонних справ звинуватив керівництво Китаю в підтримці російської агресії та втручання в президентські вибори в США.

🔟 Сенатори США від двох основних партій попередили керівництво Грузії, що відносини між країнами погіршаться в разі ухвалення закону "Про іноземних агентів". Європарламент ухвалив резолюцію, у якій заперечує проти приймання країни до ЄС, оскільки вважає цей закон таким, що суперечить європейським принципам.

***

№ 2.685-1

ZN.UA

ДЕТЕКТИВИ НАБУ ПРОВЕЛИ ОБШУКИ В ГЕНШТАБІ

2024-04-26

Слідчі зацікавилися розтратою грошей під час створення системи «Дзвін-АС».

За даними джерел ZN.UA, детективи НАБУ 25 квітня провели обшуки в Генштабі, які були пов'язані з кримінальним провадженням щодо розкрадання в особливо великих розмірах, вчиненого військовими та посадовими особами під час виконання дослідно-конструкторських робіт ***«Дзвін-АС»***.

Раніше в 2022 народний депутат Ярослав ***Юрчишин*** ***повідомляв***, що НАБУ розслідує «цілий «букет» статей кримінального кодексу, вчинених під час виконання ***ДКР «Дзвін-АС»***:

> **— розтрату в особливо великих розмірах, недбале ставлення до військової служби, перевищення владних повноважень, в тому числі – військовими особами.**

НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ
вул. Василя Сурикова, 3, м. Київ, 03035, тел./факс: (044) 246-31-84, канцелярія: (044) 246-34-11
http://www.nabu.gov.ua; e-mail: document@nabu.gov.ua, info@nabu.gov.ua

№_____ на №_____ від _____

Народному депутату України
Ярославу ЮРЧИШИНУ
вул. Грушевського, 5, м. Київ, 01008

Шановний Ярославе Романовичу!

Національним антикорупційним бюро України (далі – Національне бюро) розглянуто Ваше депутатське звернення від 10.11.2022 № 1085 (215д9/15-2022/192557) щодо передачі до Національного бюро для подальшого досудового розслідування матеріалів кримінального провадження № 42020000000002091 від 02.11.2020 за фактом розкрадання майна в особливо великих розмірах та інших кримінальних правопорушень, вчинених під час виконання ДКР «Дзвін-АС», тобто за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч.ч. 4, 5 ст. 191, ч. 3 ст. 425, ч. 4 ст. 426-1 КК України.

Інформуємо, що відповідно до постанови заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури від 03.11.2022 за Національним бюро визначено підслідність у кримінальному провадженні № 42020100000000123 від 07.04.2020 за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч.ч. 4, 5 ст. 191, ч. 3 ст. 425, ч. 4 ст. 426-1, ч. 2 ст. 364-1 КК України.

Матеріали досудового розслідування у кримінальному провадженні № 42020000000002091 від 02.11.2020 попередньо об'єднані з матеріалами досудового розслідування у кримінальному провадженні № 42020100000000123 від 07.04.2020.

При цьому об'єднаному кримінальному провадженню присвоєно номер раніше розпочатого провадження – 42020100000000123.

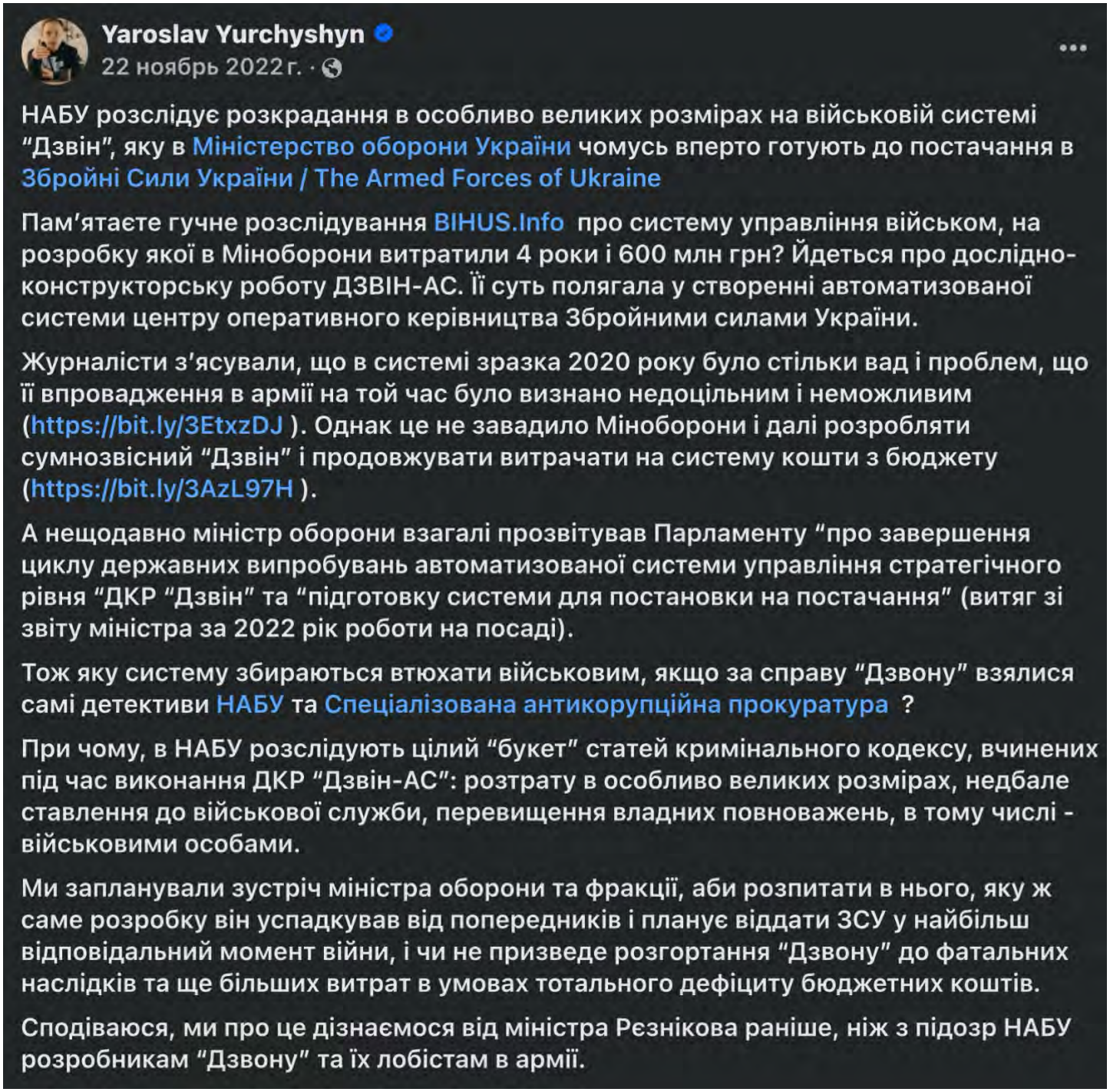
З огляду на викладене повідомляємо, що наразі досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42020000000002091 від 02.11.2020 вже здійснюється детективами Національного бюро.

З повагою

Тимчасово виконуючий
повноваження Директора **Гізо УГЛАВА**

Вадим Белей (044) 2463108

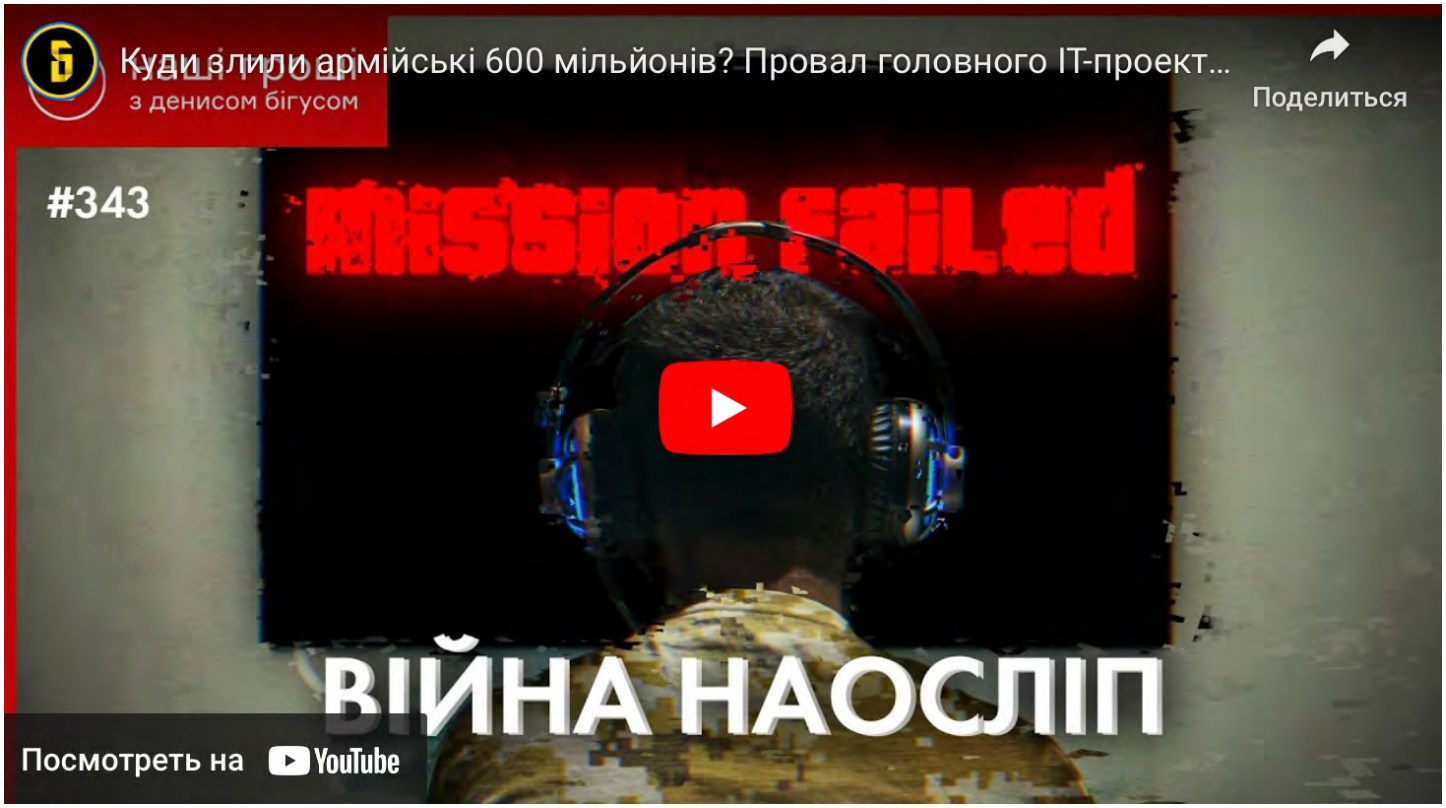
вих.№ 02-208/22774 від 17.11.2022 17:56:05

Зокрема, йдеться про оборудки із системою автоматизованого управління військом, які ***викрили*** розслідувачі програмі ***Бігус.Інфо***. За інформацією журналістського розслідування, на цю систему в Міноборони витратили 4 роки і 600 млн грн.

Журналісти «Бігус.інфо» проаналізували звіт за результатами аудиту цього проекту. Він показав, що його впровадження в армії може бути недоцільним і неможливим. Головною проблемою було те, що система «Дзвін» несумісна з аналогічними системами країн-членів НАТО. Крім того, робота з цифровими картами реалізована так, що ефективної роботи під час бойових дій «Дзвін» забезпечити не зможе.

«Суть ДЗВІН-АС полягала у створенні автоматизованої системи центру оперативного керівництва Збройними силами України.

Відео

Журналісти з’ясували, що в системі зразка 2020 року було стільки вад і проблем, що її впровадження в армії на той час було визнано недоцільним і неможливим.

Однак

1) — це не завадило Міноборони і далі розробляти сумнозвісний “Дзвін” і продовжувати ***витрачати*** на систему кошти з бюджету.

А

2) — міністр оборони [Олексій ***Резніков***] взагалі прозвітував Парламенту **“про завершення циклу державних випробувань автоматизованої системи управління стратегічного рівня “ДКР “Дзвін” та “підготовку системи для постановки на постачання»**, — повідомив ***Юрчишин***.

***

№ 2.685-2

Військові “злили” 600 млн на систему управління армією, яка може виявитися взагалі непридатною

2021-03-15

Леся Іванова

У 2016 році військові замовили ТОВ «Еверест Лімітед» систему управління збройними силами. На розробку витратили 4 роки і 600 млн грн бюджетних коштів. Але аудит виявив у «Дзвоні», саме таку назву отримала система, таку кількість вад і проблем, що його впровадження в армії може виявитися взагалі недоцільним і неможливим. Про це з посиланням на результати аудиту повідомляє Bihus.Info.

Відповідно до контракту, «Еверест» мав виконати дослідно-конструкторську роботу «ДЗВІН-АС». Її суть полягала у створенні автоматизованої системи центру оперативного керівництва Збройними силами України. Простими словами – системи управління військом. По фіналу «Еверест» мав зробити дві основні речі: написати спеціалізований військовий софт і обладнати кілька пунктів управління (штабів і машин) технікою, на якій цей софт працює.

Цікаво, що до «ДЗВОНУ» компанія подібного програмного забезпечення не розробляла, її основним видом діяльності була торгівля комп'ютерами, приладдям і готовим софтом. Тому спочатку навіть саме Міноборони дало висновок, що компанія роботу виконати не спроможна. Але за кілька тижнів різко передумали – якщо «Еверест» залучить співвиконавців, то можна, і контракт таки підписали.

Робота над проектом тривала 4 роки, за цей час кошторис зростав, адже замовник з підрядником постійно змінювали план і обсяг робіт. Зокрема 12 разів виправляли техзавдання, через що постійно коригували робочо-конструкторську документацію. За одне тільки це коригування, як за окремий шмат робіт, «Евересту» заплатили 115 млн грн (це 20% загальної вартості проекту). Ще на 255 млн грн вартість «ДЗВОНУ» виросла через те, що чиновники вирішили потроїти кількість пунктів управління, які мав обладнати «Еверест», і замість запланованих 4 комплексів закупили 12. Аудитори так і не знайшли обґрунтованих пояснень, навіщо кількість збільшили саме до 12. По фіналу за «ДЗВІН» уже виплатили 580 млн грн.

Влітку 2020, за кілька місяців до здачі проекту, СБУ ініціювало аудиторську перевірку, спочатку фінансову, а потім восени – комплексний аудит по проекту в цілому. Загальний висновок аудиту такий: софт – не відповідає

поставленому завданню, відтак подальше використання «Дзвону» може бути взагалі недоцільним, а закупівля аж 12 комплексів нічим не обґрунтована, тож відповідно переплата в 255 мільйонів могла взагалі бути зайвою.

Примірник № _1

ІІІ. ПІДСУМКОВА ЧАСТИНА

3.1 Аудиторський висновок

Відповідно до програми внутрішнього аудиту ціллю внутрішнього аудиту було оцінити відповідність результатів ДКР "ДЗВІН-АС" її ТТЗ та управлінські рішення посадових осіб Управління розвитку автоматизації Апарату Головнокомандувача ЗС України під час супроводження цього ДКР.

За результатами аудиту встановлено факти невідповідності результатів ДКР її ТТЗ, що в майбутньому створює ризик не можливості забезпечення взаємодії з існуючими автоматизованими системами що функціонують в інтересах ЗСУ та неможливості взаємодії з інформаційними системами країн членів НАТО.

Крім того встановлено факти невідповідності виготовленого дослідного зразка попередньо затвердженим технічним завданням, ризики в управлінні коштами та майном, а також неефективне використання бюджетних коштів та зауваження щодо створеного програмного продукту і його функціоналу, а саме:

неефективне використання коштів на суму 171,9 млн. грн., яке допущено в наслідок здійснення оплати за перенесення строків виконання робіт, здійснення додаткових видатків на оплату ПДВ, оплати витрат на коригування документації, передачі майна до НУОУ та оплати вартості ремонтно-монтажних робіт;

ризики втрати майна – 550,7 млн. грн., яке незважаючи на вимогу Замовника та зауваження щодо неналежного та своєчасного проведення інвентаризації, продовжувало перебувати у Виконавця ДКР;

ризик зайвого використання – 15,2 млн. грн., внаслідок надання дозволу Замовником на закупівлю програмного забезпечення, яке фактично не використовується;

ризик нанесення збитків – 3,9 млн. грн., допущене через здійснення видатків на розробку робочої конструкторської документації, яка не знайшла свого відображення в СПЗ та відповідно до результатів інвентаризації зберігається у Виконавця робіт;

ризик завищення обсягів робіт – 263,7 млн. грн., яке встановлено через прийняття обсягів робіт за рішенням Замовника, без фактичної перевірки військовим представництвом, через відсутність методики перевірки витрат на розробку програмного забезпечення.

Встановлено, що зазначені порушення та недоліки допущено в наслідок не виконання нормативно-правових актів щодо організації та виконання ДКР на усіх її етапах, починаючи від вибору Головного виконавця, супроводження, внесення відповідних змін до ТТЗ, прийому етапів робіт, контролю за використанням коштів, проведення інвентаризації та координації роботи з Генеральним конструктором та взаємодія з установами, що здійснюють наукове супроводження.

Також встановлено, що деякі управлінські рішення, які мали безпосередній вплив на хід виконання ДКР, приймались окремими посадовими особами керівного складу Генерального штабу Збройних Сил України.

полковник В.МАКАРЧУК

Звіт аудиторів

Згідно з даними аудиту, «ДЗВІН» мав стати головним елементом Єдиної автоматизованої системи управління ЗСУ. Він мав би забезпечувати автоматизований збір і обробку інформації, оперативний обмін даними, таке ж оперативне прийняття рішень і виконання завдань, роботу з цифровою картою, захищені контури безпеки, сумісність з НАТО і багато іншого. Однак, за результатами аналізу програмного забезпечення, частина цих речей не реалізована, частина виконана так, що не забезпечить ефективного і оперативного управління армією:

1.«ДЗВІН» несумісний із аналогічними системами країн-членів НАТО.

Сумісність на рівні систем управління військами – необхідна для злагодженої роботи союзників під час бойових дій, вона забезпечує оперативний обмін інформацією. Для сумісності з НАТО достатньо використовувати затверджені в НАТО протоколи обміну інформацією. Але з невідомих причин «ДЗВІН» написали з використанням експериментального протоколу, не ратифікованого як стандарт НАТО.

Відповідно до техзавдання, софт мав забезпечувати інформаційну взаємодію з НАТО відповідно до MIP (JC3IEDM). Актуальні стандарти НАТО щорічно публікують в документі NISP (NATO Interoperability Standards and Profiles). В актуальному переліку стандартів дійсно вказаний JC3IEDM (див. документ нижче). У «ДЗВОНі» натомість була використана специфікація ADEM (Alternative Development and Exchange Method), один із пробних варіантів, який не був затверджений як стандарт НАТО. З 2016 року і понині, за всі роки роботи над проектом «ДЗВІН», ADEM в жодному NISP не згадується.

NATO STANDARD

ADatP-34

NATO INTEROPERABILITY STANDARDS AND PROFILES (NISP)

Edition M, Version 1
SEPTEMBER 2020

NORTH ATLANTIC TREATY ORGANIZATION

ALLIED DATA PUBLICATION

Published by the
NATO STANDARDIZATION OFFICE (NSO)
© NATO/OTAN

2020 NISP (1)

2. Відсутність у «ДЗВОНІ» відкритих програмних інтерфейсів за міжнародними стандартами ускладнює подальшу інтеграцію системи

з іншим софтом в Єдиній системі управління ЗСУ чи будь-яким іншим продуктом в майбутньому, якщо вони написані за міжнародними стандартами. Це створює ризик подальших додаткових витрат на постійне доопрацювання системи кодами-перехідниками на кожен новий софт.

3. Робота з цифровими картами реалізована так, що ефективної роботи під час бойових дій “ДЗВІН” забезпечити не зможе.

Карта є одним з найважливіших інструментів для військових, вона має забезпечувати ситуаційну обізнаність, тобто розуміння актуальної поточної ситуації на полі бою, а відтак інформація на ній має оновлюватися оперативно. Натомість виявилося, що в основі «ДЗВОНУ» лежить система документообігу, відтак і робота з картами відбувається – як робота з документами. За висновками аудиторів, така система спрощує роботу з документами, тому може бути ефективною для планування чи підготовки – але під час активних бойових дій забезпечити ситуаційної обізнаності армії не зможе.

4. Грифи таємності в системі присвоюються не окремим документам/даним, а цілим пунктам управління, що унеможливлює оперативний і автоматичний обміну даними.

Зі штабу з рівнем «ДСК» до вищого штабу з рівнем «таємно»/«цілком таємно» (тобто нагору) інформація автоматично ще передається, а навпаки (вниз) – уже ні, тільки мануально. Для цього в штабі стоїть три різні сервери, по одному на кожен рівень доступу, і окрема людина, т.з. «адміністратор безпеки», має на флешці перенести дані з одного на інший і тільки так вони потраплять до «нижчого» штабу. В умовах активних бойових дій темпи передачі інформації і прийняття рішень – по суті залежать від того, як швидко перетикати флешки. Нагадаємо, «ДЗВІН» мав бути автоматизованою системою управління.

5. Частина софту в складі «ДЗВОНУ» – це придбане «Еверестом» ліцензійне програмне забезпечення сторонніх виробників.

В цілому використання в нових розробках готових базових рішень – це нормальна практика, однак в ході аудиту виявилося, що одна з закуплених програм, пакет ліцензій котрої ліг в кошторис 15 млн грн, по фіналу не використовується. Ще одна не проходила спецперевірку на предмет захисту інформації – при тому, що ця програма відповідає за передачу даних між пунктами управління. Крім того, невирішеним лишається питання з подальшим використанням стороннього ліцензійного софту – адже якщо систему таки захочуть запровадити в армії, то за кожну наступну ліцензію на кожен наступний комп'ютер знову доведеться платити.

6. Важливо, що аудитом встановлено конкретний перелік осіб, які приймали рішення по проекту і підписували відповідні документи.

Офіційно замовником виступало МОУ, воно ж платило гроші по контракту. Однак від початку керували проектом чиновники Генштабу. Підписав контракт з компанією без досвіду розробки таких систем – генерал Володимир ***Рапко***, тодішній начальник військ зв'язку ГШ ЗСУ. Ідея потроїти кількість комплектів і роздути кошторис на зайві 255 млн грн походить із доповіді, яку підготували в Управлінні розвитку автоматизації (тоді під командуванням полковника Віктора ***Артиховича***), доповів її в Генштабі замначальника ГШ ЗСУ генерал Радіон ***Тимошенко***, а погодив – тодішній начальник ГШ ЗСУ Віктор ***Муженко***.

Також підписи ***Рапка*** й ***Артиховича*** стоять під Актами прийому робіт по всіх етапах розробки «ДЗВОНУ» (проект виконували, здавали й приймали поетапно).

На всіх окрім останнього, оскільки останній – зірвався.

Паралельно до аудиту в жовтні 2020 року підійшли строки здачі проекту в цілому. До Комісії з прийому етапу вперше увійшли кілька програмістів зі спеціалізованої айтішної спецчастини ЗСУ (Центр впровадження та супроводження автоматизованих систем оперативного (бойового) управління Збройних Сил, створений на основі волонтерського проекту «Аеророзвідка»).

> 1) — Виявивши цілу низку проблем і недоліків, вони відмовилися підписувати загальний протокол і склали окремі думки.
>
> 2) — Через це процес прийому зірвався і питання стало на гальма на цілих півроку. «Еверест» уже подав до суду з вимогою прийняти роботу.

У Генштабі запит журналістів про коментар проігнорували.

У Міноборони зазначили, що передали матеріали аудиту в ДБР і не можуть прийняти рішення по «Дзвону», доки не завершиться слідство (за даними

Bihus.Info наразі в Бюро щонайменше два кримінальні провадження по «Дзвону»).

Що ж до «Евересту», то директор фірми Володимир Пастухов то призначав журналістам зустріч, то скасовував, зрештою компанія прислала письмову відповідь, загальний зміст якої зводиться до того, що інформація про недоліки системи не відповідає дійсності. Поговорити про «Дзвін» детальніше Пастухов відмовився.

2. Ваша інформація щодо Акту не відповідає дійсності. Недоліків виконання робіт в Акті не відображено. Інша інформація, яка базується не на дійсному змісті акту, а на кількох окремих непрофесійних думках

заангажованих учасників приймання робіт, які не досліджували систему повністю – не відповідає дійсності та не відображає дійсного стану справ.

Комісія , яку призначив Головнокомандувач ЗСУ, позитивно і в цілому прийняла роботи відповідного етапу. Дані обставини відображено в підписаному комісією Акті, який є в наявності у Замовника робіт.

Як зазначалось, в Акті за змістом взагалі не зазначено недоліків, а переважна більшість наявних побажань і пропозицій стосуються подальшого обліку і модернізації результатів виконання Роботи.

Згідно адміністративної процедури цей Акт повинен був бути погодженим уповноваженим представником Замовника - керівником управління автоматизації , який мав належно його затвердити в разі позитивного висновку комісії, на підставі вимог ДСТУ і повноважень за довіреністю від міністра оборони України.

Але означений керівник належним чином не виконав встановлених вимог законодавства та безпосередньо свої посадові обов'язки.

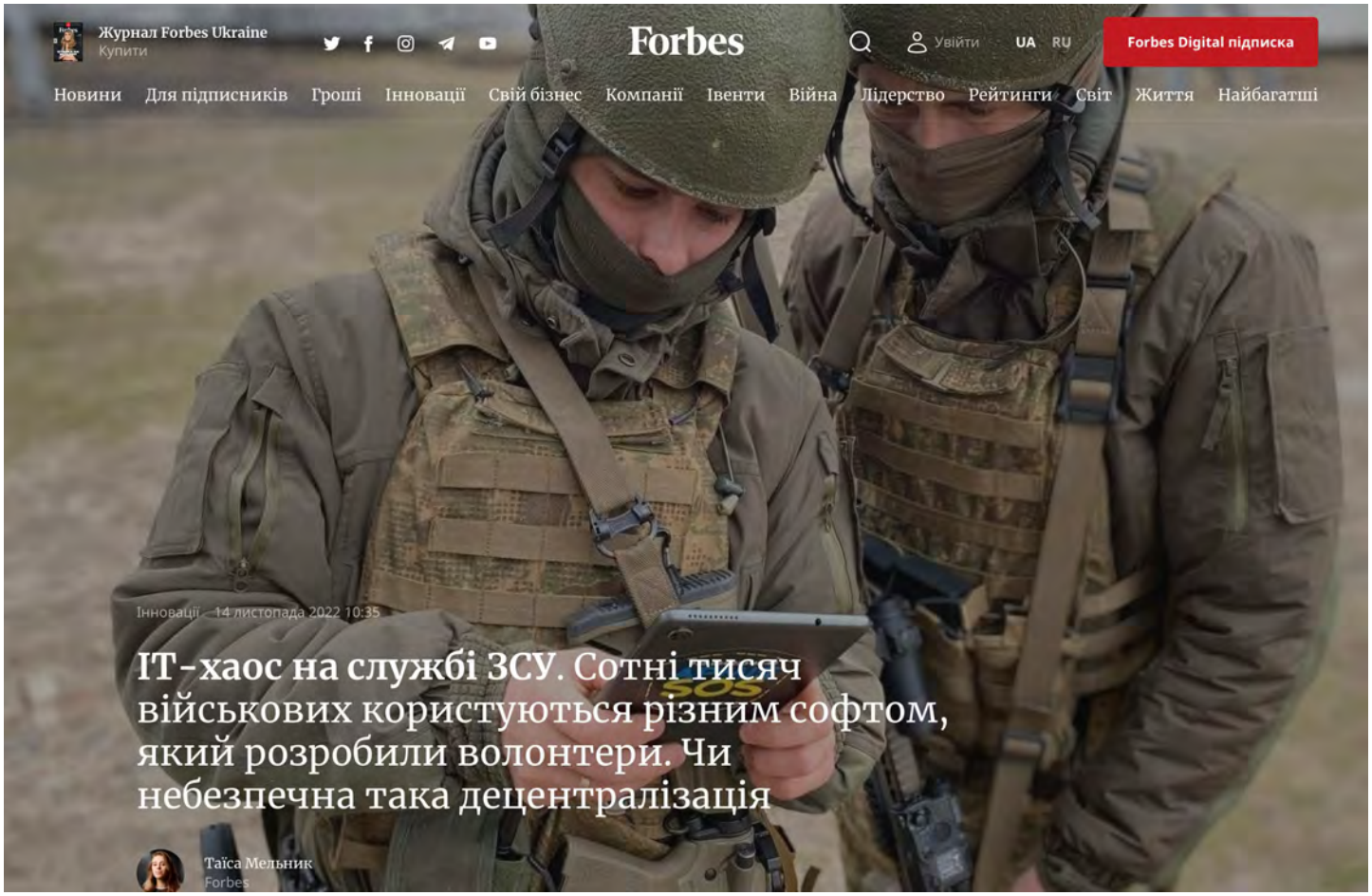
bihus

Еверест Відповідь

***

№ 2.685-3

ІТ-хаос на службі ЗСУ. Сотні тисяч військових користуються різним софтом, який розробили волонтери. Чи небезпечна така децентралізація

2022-11-14

Таїса Мельник

Волонтерський софт – фронту. «Армія SOS» розробила систему «Кропива», якою користується близько 90% артилеристів. Подарувала її державі і продовжує постачати військовим тисячі планшетів із софтом. Фото з особистого архіву

Сотні тисяч українських військових користуються ІТ-продуктами, які розробили волонтери. Чи потрібна на цьому полі українська держава?

Наприкінці лютого в Маріуполі командир однієї з бригад наказав бійцям встановити месенджер MilChat. У додатку військові транслювали свою геопозицію, яку командир бачив у реальному часі. «Це дозволило прикрити

бійців мінометним вогнем, щоб вони пройшли повз ворога», – розповідає розробник MilChat Ярослав Шерстюк, 36.

Він почав розробку MilChat у 2018 році за підтримки компанії Noosphere. Тепер месенджером користуються близько 60 000 захисників. Шерстюк – професійний артилерист, розробляти «воєнний» софт навчився самостійно. Він не єдиний програміст-волонтер, який допомагає ЗСУ.

Айтішники розробили системи «Кропива», GisArta, «Броня». Всього більше десятка. Ними користуються сотні тисяч військових, від рядових до генералів.

У різноманіття і децентралізації військового софту є як плюси, так і небезпечні мінуси. Чим користуються ЗСУ зараз та як держава робить перші кроки назустріч розробникам-волонтерам?

1. Війна з планшетами

Крім MilChat Шерстюк зробив ще два застосунки, які «стоять на озброєнні» ЗСУ. Випускник Сумського інституту ракетних військ і артилерії, потрапив в армію у 2003-му і прослужив 14 років. Він ще застав «прилад управління вогнем» – залізну планшетку з лінійкою. «Малюєте на карті своє місцеперебування і ціль, рухаєте лінійку і визначаєте дальність»,– пояснює Шерстюк. Потім вираховуються метеорологічні поправки. На все про все – 15 хвилин.

«Я був лінивий, не хотів рахувати по лінійках», – говорить Шерстюк. Тож розробив балістичний калькулятор для артилеристів, який працював ще на кнопкових телефонах. З роками калькулятор «допокращували» до додатка, яким зараз користуються 18 000 військових – на Android це УКРОП, а на iOS – MyGun. Оновлювати їх допомагали програмісти з EPAM та інших IT-компаній. На піку команда складалася із семи розробників, зараз – два-три, каже Шерстюк.

На питання про інвестиції Шерстюк відповідає, що інвестував свій час. «Сидів до четвертої-п’ятої ранку»,– каже він. Історія розробок Ярослава Шерстюка – типова для українського військового софту.

Поштовх індустрії дала війна у 2014-му. Українським військовим не вистачало не лише бронежилетів чи шоломів. «Їм видавали карти, надруковані у 80-х роках. Там, де позначалося поле чи посадка, давно стояла якась забудова»,– розповідав Олексій Савченко, 37, співзасновник фонду «Армія SOS».

З проблеми застарілих мап виросло дві популярні автоматизовані системи управління. «Армія SOS» розробила «Кропиву».

Як у цивільному житті люди обирають програму на свій смак і під свої потреби, так і військові використовують програми, які більше підходять для їхніх завдань.

Ганна Денисова, одна з розробниць «Кропиви»

А шестеро ентузіастів з компаній «Гео-Софт», Breeze Software та Primeway Ukraine – GisArta. Перші версії обох додатків з'явились незалежно один від одного на першому році війни. За наступні роки фокуси сервісів розійшлися.

У 2022-му «Кропиву» використовують 90–95% артилеристів, говорить Савченко. Розвідка передає на Android-додаток координати ворожої цілі. Їх отримує найближча артбатарея і швидко завдає удару. «Завдяки «Кропиві» в нас одна з найточніших артилерій у світі, американці захоплюються», – розповідає командир підрозділу 15-ї бригади артрозвідки, лейтенант Олег Берестовий.

«Кропива» зайняла нішу на тактичному рівні – вона допомагає військовим швидше виконувати завдання безпосередньо на полі бою. GisArta ж з офлайн-мапи виросла у систему ситуаційної обізнаності для штабів. Вона допомагає командирам батальйону, дивізії бачити ситуацію на фронті та краще планувати операції.

2. Шлях до держави

Обидва проєкти намагалися оформити офіційні відносини з державою, щоб масштабувати розробки та отримати більше ресурсів на розвиток. «Визначальні випробування пройдені у 2015 році. Документація – у 2016 році. Систему кодифікували у 2017–2018 роках», – перераховує засновник GisArta Володимир. Однак на озброєння так і не взяли.

«Армія SOS» у 2017 році державі «Кропиву» просто подарувала. Попри поширеність, офіційно на озброєння її не взяли. Фонд продовжує займатися розробкою та оновленням. Інвестиції не рахують – «час волонтерів».

Сфокусуватися на допомозі ЗСУ, а не бігати по кабінетах вирішили розробники системи ураження цілей із закритих позицій «Броня», яка дозволяє стріляти без прямої видимості ворога. «Дає можливість швидко відпрацьовувати і відійти, що зберігає життя наших воїнів і техніку», – говорить Олексій Гавриш, 41, координатор «Броні».

Підтримку розробникам «Броні» надає найбільший військовий фонд «Повернись живим». Вони закупили майже 4000 планшетів для «Броні». В «Армії SOS» цифри ще масштабніші, тільки в цьому році закупили 6000 девайсів.

Forbes | Убивчий код

Софт української армії

Волонтерські ініціативи

	Призначення	Рік	Розробник
УКРОП (MyGun)	 Розрахунок для стрільби артилерії, офлайн-карта, орієнтування	2009	Ярослав Шерстюк
GisArta	 Орієнтування, планування, розрахунок для артилерії	2014	Команда розробників-волонтерів
«Кропива»	 Розрахунок для стрільби артилерії, планування, тактична обстановка	2014	«Армія SOS»
ТОПО («Топик»)	 Орієнтування, тактична обстановка	2014	Ярослав Шерстюк
«Броня»	 Розрахунок для стрільби з гранатометів, мінометів, танків; орієнтування	2015	Команда розробників-волонтерів
«Термінал»	 Тактична обстановка, орієнтування	2015	UkrspecSystems
ComBat Vision	 Розвідка, орієнтування, підтримка ухвалення рішень	2015	«Народний проект»
Delta	 Орієнтування, тактична обстановка, управління підрозділами	2016	ГО «Аеророзвідка»
MilChat	 Обмін повідомленнями, тактична обстановка, транслювання геопозиції	2018	Ярослав Шерстюк

Державні замовлення

	Призначення	Рік	Розробник
«Дзвін-АС»	 Управління та контроль за бойовими діями на рівні командування	2016	«Еверест» і «Айкюжн ІТ»
«Віраж-планшет»	 Збір, відображення та аналіз інформації про повітряну обстановку	2016	Науковий центр Повітряних сил ХНУПС
«Простір»	 Управління військами і зброєю на рівні бригади	2021	«Телекарт-Прилад»

Джерело: відкриті дані

3. Бюрократична оборона

Велика кількість некоординованих IT-волонтерів прискорила оборонні інновації. «Як у цивільному житті люди обирають програму на свій смак і під свої потреби, так і військові використовують програми, які більше підходять для їхніх завдань», – каже Ганна Денисова, 25, одна з розробниць «Кропиви».

Усі волонтерські рішення розроблялись за принципом «знизу вгору», швидко реагуючи на запити військових.

У Міноборони ще донедавна був класичний державницький підхід. Планування проєкту, закладення бюджетних коштів, чіткі вимоги до продукту, системи захисту інформації, сертифікація, а тоді вже – на передову. «Така робота зазвичай триває декілька років», – говорить Олег Гайдук, 57, заступник міністра оборони з питань цифровізації. Якщо потрібно щось суттєво змінити, додати модулі – весь шлях спочатку.

4. Питання безпеки

Волонтерське походження програм не означає відкритий код. Розробники всіх додатків запевняють, що отримати доступ до софту нелегко. «Навіть якщо хтось скачає файл, розгорне його на планшеті, усе, що зможе зробити, це скинути нам запит, – розповідає Гавриш. – Там навіть не двофакторна, а багатофакторна авторизація». Планшет закріплюють за військовим підрозділом і тоді надають дані. Майже у всіх програм децентралізоване зберігання інформації. «Немає такого, що вся лінія фронту в одному планшеті», – говорить Гавриш. Кожен підрозділ бачить дані своєї ділянки. Тому навіть захоплення ворогом девайсу – некритично.

Централізований підхід у Росії. Там низка автоматизованих систем розроблялась за держзамовленням ще з нульових. У 2018 році російське Міноборони витратило 20 млрд руб. ($318 млн) на закупку 32 комплектів мобільної системи управління військами «Акація-М». Вона має збирати інформацію з інших систем для різних родів військ і пришвидшити прийняття рішень на оперативно-тактичному рівні. Комплекти, принаймні на папері, мали поставити до 2020 року. Чи використовується вона у цій війні, невідомо.

В Україні не підконтрольний державі волонтерський IT-рух несе свої ризики. «Одні бригади можуть сидіти на одній системі, інші – на іншій. І вони не дуже взаємосумісні», – каже очільник «Повернись живим» Тарас Чмут, 30. Рішення волонтерів потрібно уніфікувати в середньостроковій перспективі, вважає він.

«Гравцям» на ринку волонтерського софту потрібні єдині правила: протокол шифрування даних, обміну ними, стандарти щодо збереження даних, вважає Гавриш з «Броні». «Кожна система має бути ідентифікована і має працювати з державним ядром за його правилами», – говорить він.

«Висновок простий – технології пішли вперед, а наша нормативна база і підходи до захисту інформації потребують реформування», – каже відповідальний за цифровізацію в Міноборони. Проте бюрократична система поступово розгортається у бік прийняття та легалізації таких продуктів, додає він.

5. Індустрія – початок

Станом на 24 лютого мілітарних стартапів мало б бути в десятки разів більше, каже Георгій Дубинський, заступник Мінцифри напряму MilTech. «Дуже складні регуляції», – називає він причину. Потенційно це перспективний напрям для українського IT: світові витрати на інновації в обороні у 2020 році оцінювалися в $80 млрд, за підрахунками Allied Market Research.

Курс на цифровізацію Міноборони взяли тільки у листопаді 2021 року разом із призначенням міністром Олексія Резнікова. «Першим кроком був аналіз того «зоопарку» ПО, які були в орбіті оборонного відомства і ЗСУ», – каже Гайдук.

Міноборони планує впровадити у 2022 році декілька систем, що прийшли уже в «готовому вигляді». Про які саме рішення йдеться, у відомстві не уточнюють. Війна допомогла міністерству підсилити експертизу. «Маємо унікальний момент – велика кількість IT-спеціалістів мобілізована і з задоволенням приєднується до IT-команд в оборонному секторі», – говорить Гайдук.

У липні Центр інновацій МО відкрив 11 вакансій розробників, щоб працювати над системою ситуаційної обізнаності Delta. Вона супроводжує бійців на полі бою, сповіщаючи про розташування сил супротивника та супутні небезпеки. В Міноборони відмовились розкривати деталі проєкту з міркувань безпеки.

В українських розробників є потужні конкуренти. Мінцифри залучило розробника Palantir. Американська компанія із капіталізацією $16,6 млрд має контракти з ЦРУ, оборонними відомствами США, Британії.

В Україні Palantir працюватиме з підрозділами Міноборони та Генштабу і надає системи ситуаційної обізнаності різного рівня. Вони допомагають обробляти та об'єднувати інформацію із супутників, дронів та інших джерел і приймати більш швидкі рішення, каже Дубинський.

«Маємо сподівання, що Palantir не конкуруватиме з українськими розробками, а зможе забезпечити їх інтероперабельність», – говорить він. Про свою діяльність в Україні представники Palantir розповідають неохоче, посилаючись на питання безпеки. Після червневої зустрічі президента Зеленського із CEO Palantir Алексом Карпом компанія зайнялася софтом, який аналізує інформацію про воєнні злочини росіян.

«Яка система чи системи стануть на «офіційне озброєння», – рішення за Міноборони та Генштабом, каже Дубинський з Мінцифри. Проте українських розробників потрібно підтримувати. «Маємо воювати розумніше і це монетизувати, щоб розвивати економіку», – додає він.

***

№ 2.686

Доволі хаотичний ще недільний звіт Тома Купера, який, тим не менше, тішить констатацією критичних недоліків російського військового програмного забезпечення – це очно дасться взнаки. Втім, ситуація все одно буде складною, доки на фронт не потраплять обіцяні артилерійські та інші боєприпаси

2024-04-25

Семків

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-21-april-2024-fundaments

Переклад: Ірина Жигалюк, Дарина Постернак, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні 21 квітня 2024 року: дещо про «фундаменти»

Усім доброго ранку!

Сьогодні неділя... [допис за 21.4… вибачте, що не встигаємо – ред.] час неквапливого життя — у мирному світі. На фронтах війни в Україні для цього немає ні часу, ні місця. Там — черговий день запеклих боїв. Отож, тримайте іще один апдейт.

1. ПОВІТРЯНА/РАКЕТНА ВІЙНА

На додаток до своїх заяв про знищення "трьох" МІГ-29 в аеропорту "Авіаторське" під Дніпром, вишестоящіє в москві опублікували ще три відео, на яких показані удари дорогими балістичними ракетами "іскандер". (Думаю, це демонструє наскільки відчайдушно вони намагаються досягти хоч якогось успіху...., але, звісно, я просто імперіалістичний рупор, якщо вказую на це).

На жаль, на першому з них видно знищення одного (не "третього", як гадалося) штурмовика МіГ-29 на землі.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

...в цій частині нового відео можна "навіть" побачити наземний екіпаж, який пересувається довкола припаркованого літака.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Інше відео "підтверджує" (уже підтверджене) знищення українського ЗРК С-300... або, принаймні, його частини (включаючи 1 радар 5Н36С і 2 пускові установки 5П85С) під Новомиколаївкою...

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

...плюс додає знищення однієї РЛС 79К6 "Пелікан":

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

...для таких ботаніків, як я, це "корисна відповідь" усім тим західним експертам, які все ще стверджують, що "росіяни не проводять операцій SEAD" (SEAD = придушення оборони супротивника).

Проводять.

Просто, на відміну від західних повітряних сил, вони не дотримуються доктрини Джуліо Духе, згідно з якою військово-повітряні сили є вирішальною зброєю війни і повинні застосовуватися "незалежно" (від інших видів збройних сил).

Що не тільки "було добре відомо", але й "мало би дійти навіть тим, хто має найменше уявлення про повітряну війну в радянському/російському стилі", ще радянська влада завжди розглядала військово-повітряні сили як інструмент підтримки сухопутних військ (і військово-морських сил). Тому вони завжди підкреслювали її тактичний потенціал і завжди підпорядковували її сухопутним військам. За винятком демонстративних цілей, як-от у Сирії, вони ніколи не залишали її діяти самостійно.

Це тому, що **росіяни завжди ведуть війни, щоб виграти (за винятком, знову ж таки, Сирії; це було велике пропагандистсько-показушне шоу.**

> **— На відміну від Заходу, вони воюють не для того, щоб "змоделювати результат" або збагатити свою олігархію (Путін збагачується "у будь-якому випадку", допоки ця олігархія лояльна): вони воюють, щоб знищувати.**

Їхню основну доктрину можна коротко підсумувати так: "найдешевше з того, що працює".

Бачите:

> **— навіщо витрачати час на будь-які дороговартісні тонкощі, якщо кінцевою метою будь-якої війни є знищення?**

.... саме тому російські ПКС не витрачають час, літаки, паливо, озброєння тощо на те, щоб літати на своїх Су-30, Су-34, Су-35 по всій Україні 24/7, "демонструючи повітряну перевагу", або шукати, знаходити і знищувати останні МіГ-29, Су-25 і т.д. Замість цього, вони весь час концентруються на підтримці сухопутних військ. І якщо знаходять якийсь український МіГ-29, то по ньому зразу б'ють балістичними ракетами. Оскільки вони мають набагато швидший час реагування і коштують набагато дешевше, ніж проведення операції SEAD, щоб нанести повітряний удар з'єднанням Су-34, які потім можуть і зовсім не влучити в ціль…

Як наслідок, повітряні сили фактично є таким собі "адміністратором": якщо нічого особливого не відбувається, вони просто літають і прикривають наземні війська з повітря. Але якщо починається справжня війна, ПКС "всього лише" надають літаки й ті виконують те, що їм наказують командири сухопутних військ.

Вірогідно, деяке послаблення російських повітряних сил відбулося в 1950-60-х роках під враженням від демонстрації військово-повітряної могутності США під час Корейської війни, а також через те, що Хрущов дійшов висновку про "непотрібність" тісної повітряної підтримки у "непотрібних" на той час війнах, де, як вважалося, домінувала ядерна зброя, Радянський Союз зробив акцент на протиповітряній обороні.

Однак, незважаючи на всі показушну пропаганду та мрії про "суперСушки", минулих 20 з гаком років Герасимов і Ко "повернулися до витоків". А тому якими б "багатофункціональними" і " супер-пупер-турбо" не були типи Су-30, Су-34 і Су-35, їх і далі використовують в тактичних цілях, тобто (і це справді так) Су-34 часто застосовують майже так само, як Іл-2 75+ років тому ... а придушення оборони відбувається "в російському стилі" - тобто вона здійснюється усіма доступними засобами. Не конче лише повітряними силами.

Це одна з іроній цієї війни. Інша - повідомлення українських та західних ЗМІ про знищення російського комплексу "фундамент-М" українськими ЗРК на аеродромі Джанкой: вочевидь, окремі експерти або не знають, або не можуть пояснити функції цього комплексу, тому його ідентифікують як "систему повітряного спостереження" чи навіть "систему протиповітряної оборони", хоча він не є ні тим, ні іншим.

[ЗОБРАЖЕННЯ 5]

Власне, «фундамент-М» — автоматизована система тактичного управління (АСТУ) [для підрозділів ППО рф]. Це комп’ютерна система командування й управління, яка інтегрує роботу всіх датчиків і засобів протиповітряної оборони. Виходить, «фундамент-М» — спадкоємець давніших радянських АСТУ: «універсал», «панорама», «поле/політ», «воздух» тощо. На Заході цю систему прийнято називати «C4ISR» або якось так...

росіяни мають по одній такій системі для кожного рівня інтеграції:

> — «фундамент-1Е» для рівня дивізії/батальйону, «фундамент-2Е» для рівня полку, «фундамент-3Е» для рівня бригади, «фундамент-М» для рівня дивізії, а також є системи на зразок «байкалу» і/або «криму», за допомогою яких можна інтегрувати кілька «фундаментів-М» (плюс роботу А-50, Іл-20М і Іл-22М) на рівні об’єднаних стратегічних командних пунктів (або військових округів). Їхнє завдання — забезпечувати централізоване командування.

....а, і ще одне, щоб вам не здавалося, що все дуже просто: «фундаменти» ще підключаються до систем «ранжир» всіх командних пунктів усіх інтегрованих полків, які своєю чергою інтегрують дивізіони/батальйони, плюс приєднані радіолокаційні системи [«небо», «валда», «польот» і т.д.], РЛС РЕБ, РЛС ЕБ і т.д....

[ЗОБРАЖЕННЯ 6]

Але не спішіть впадати в істерику від того, що це все занадто складні технічні деталі... У цьому конкретному випадку «фундамент-М» слугував засобом управління 31-шої дивізії ППО: стояв у штабі дивізії, що захищала окупований Крим.

Тобто охоплював (щонайменше) п'ять полків:

1) - 1 (а може і 2), що мав на озброєнні С-400 (або один — С-400, а другий — С-300; або один — С-400, а ще кілька додаткових установок С-300)

2) - 2, що мали на озброєнні «Буки»,

3) - 2 — «панцирі»,

4) - плюс кілька, як кажуть росіяни, «радіотехнічних» підрозділів.

Це підрозділи, оснащені радарами раннього попередження/виявлення, системами електронної підтримки (тобто системами зв'язку/ електронної/ сигнальної розвідки), і системами радіоелектронної боротьби. Один «фундамент-М» з'єднується з усіма цими системами, інтегруючи всі їхні дані, а отже дає змогу командиру дивізіону командувати і контролювати роботу всіх своїх підрозділів з одного місця.

Іншими словами:

> **— розгативши «фундамент-М», українці знищили «штаб» 31-шої дивізії ППО.**

...а це пояснює все, що сталося далі.

[ЗОБРАЖЕННЯ 7]

І тут я пригадую кумедну історію іще з часів російського військового вторгнення в Сирію про один із «найкращих» сучасних російських АСТУ [автоматизована система технічного управління – ред.].

> — Тоді, у 2015-2016 роках, ВКС розгорнули підрозділ зі схожим складом і під управлінням одного новітнього АСТУ на висоті Хмеймім, що на півдні Латакії. Виявилося, що програмне забезпечення цієї системи «не любить», коли приписані до неї підрозділи видаляються з системи:

відключаються чи то через технічну несправність, чи то через бойові втрати, чи то через необхідність провести технічне обслуговування, чи то з будь-якої іншої причини. Таке «видалення», як правило, призводило до «краху» всієї системи: виходило з ладу програмне забезпечення АСТУ, а отже, руйнувалася вся система командування і управління.... поки її не перезавантажували.

...що завжди займало певний час (і аж ніяк не «кілька секунд» чи навіть «кілька хвилин»)...

...і це була не остання причина, чому вишестоящі органи в москві ніколи не інтегрували свою систему ППО в Сирії з системою ППО Асада, незважаючи на численні заяви про протилежне: вони ніколи не могли контролювати асадівців (іще одна причина — особливості рельєфу).

...ця історія цілком вписується у найкращі традиції постійних проблем із програмним забезпеченням усіх інших сучасних АСТУ, що їх росіяни намагалися поставити на озброєння різних родів військ за минулі 10-15 років (наприклад, АСУ, ЄСУ-ТЗ, «армата», «бумеранг», «курганець», «шлем», «байкал», «крим», «метроном», «універсал», «андромеда» тощо).

Усі вони мали значні проблеми з програмним забезпеченням, такі серйозні, що засмучені російські генерали передумали брати їх на озброєння. (Ось вам іще одна причина, чому російське командування і управління таке повільне й неповоротке: крім того, що воно постійно стикається з проблемами програмного забезпечення [саме тому багато російських генералів досі вважають за краще стояти десь у полі, читати паперові карти і спілкуватися по рації або телефону], фундаментальна проблема — визначена доктриною звичка чекати, коли надійде вся необхідна для прийняття рішень інформація).

Та загалом «фундамент», як виявилося, працює краще, тому його таки використовують (а «універсал», наприклад, ні).

Та я відволікся (мої читачі знають, що я таким частенько грішу)... Отже, влучивши в «фундамент-М» у Джанкої, українці розвалили протиповітряну оборону всієї 31-шої, та так, що там уже нічого було перезавантажувати... Назвемо це «операція SEAD по-українськи».

Але чи справді «фундамент-М» такий «дефіцитний», як багато хто стверджує? Невже його ставлять лише у «найважливіших місцях»?

А от і ні.

Сумніваєтеся?

Гаразд.

Просто запитайте себе: чи є потреба мати більше «фундаментів-М», ніж дивізій ППО у ВКС?

...ви самі їздите на п’ятьох автомобілях?

Ну добре, навіть якщо у вас їх п’ять, то одночасно на всіх п’яти ви не поїдете, лише на одному.

Тепер ви розумієте, як мислять росіяни (тобто їхній генштаб), і як вони воюють.

І наостанок, майте на увазі:

> **— той факт, що росіяни не показують щось публічно, або показують, але дуже рідко, не означає, що це щось «рідкісне». Просто вони не хочуть його «світити».**

Іншими словами, на кожну дивізію ППО ВКС припадає щонайменше один «фундамент-М». Плюс запасні частини. В іншому випадку росіяни використовують котрусь із з попередніх систем, наприклад, стару, але дуже надійну «панораму»...

...а це означає:

> — якщо ви бачите відео з «середньою» або «великою» російською військовою вантажівкою, що перевозить «великий контейнер, пофарбований у темно-зелений колір»... зверніть на нього увагу. Це не «вантажний контейнер»: росіяни у військово-транспортній системі не використовують ні піддонів, ні контейнерів. Це (мобільний) командний пункт. Штука дуже важлива.

[ЗОБРАЖЕННЯ 8]

Схема роботи автоматизованої системи технічного управління «панорама»

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

На жаль, **ЗСУ все ще критично бракує зенітних ракет та артилерійських боєприпасів**. Тому особливих "новин" в контексті наземних бойових дій немає. Тобто: вони є, і їх багато, от тільки «нового» в них мало.

По суті, **ПКС стирає в пил окремі українські позиції своїми УМПК** (наскільки мені відомо, їх застосовують у кількості "150+ на день"), а потім

> **— українцям не залишається нічого іншого, як покинути зруйновані рубежі (якщо пощастило вижити); далі росіяни штурмують залишки цих позицій, а потім все повторюється знову. .... і знову... і знову...**

Звісно, в перервах між цими «знову» українцям вдається забавовнити чергову групу російських штурмовиків, і тоді ми маємо кілька "сексуальних" відео.

О, до речі:

критичний брак артилерійських боєприпасів у ЗСУ найкраще ілюструє наведена нижче "статистика", якою зі мною поділився "інсайдер"... в ній йдеться про те, що зі 100% російської бронетехніки, знищеної за минулий і цей місяць:

1) - 30% було зруйновано за допомогою БПЛА;
2) - 16% - БПЛА-бомбардувальниками;
3) - 5% - важкими безпілотниками;
4) - 2% - протитанковими керованими ракетами, і
5) - 6% - мінами.
6) ...а решта вже за артилерією, мінометам та іншим засобам.

....і все це ще одна ілюстрація того, що було б можливим, якби тільки ЗСУ могли отримати достатньо боєприпасів, бо:

> — якщо українці зможуть «протриматися ще трохи», незважаючи на цю критичну нестачу, та вб… благословити в останню путь стільки ж росіян, скільки вони регулярно благословляють, і це ще попри брак артилерійських боєприпасів,...

Так, так: я вже казав вам про це приблизно 2-3 мільйони разів....

Бахмут...

Росіяни бомблять Калинівку та Часів Яр так, ніби «завтра не настане». Не дивно, що 67-а повітряно-десантна бригада ЗСУ була виведена, і замінена 42-ю мехбригадою та штурмовою бригадою «Лють». 5-та штурмова все ще тримається на захід від Іванівського, але російська атака на північ від цього села вбила клин між нею і 42-ю мехбригадою і відкинула її аж до каналу Сіверський Донець-Донбас (ситуація була «стабілізована» контратакою 1-го мехбатальйону президентської бригади).

Авдіївка-Шахтарськ...

16-17 квітня росіяни прорвалися на північ від Бердичева. Або між Бердичевом і Новокалиновим, і відтоді наступають на Очеретине. Якщо їм вдасться захопити цю ділянку, вони опиняться за північним флангом нової лінії оборони ЗСУ, котра тягнеться вздовж річки Дурна. Дійсно останні повідомлення свідчать про те, що вони вже атакують Бердичі з півночі (крім того, це місце бомбардують УМПК). Враховуючи той факт, що вони все ще

утримують плацдарм через Дурну між Семенівкою та Орлівкою, і що вони продовжують наступ на Уманське, Яснобродівку та Нетайлове на південь від цієї лінії... і що ЗСУ почнуть отримувати всі артилерійські снаряди за «чеською угодою» не раніше червня, то... стає очевидно, що не варто очікувати, що ЗСУ утримуватимуть цю нову лінію оборони «вічно».

Особисто я б надіслав ідіотам у Вашингтоні, Берліні, Лондоні, Парижі та ще кількох подібних місцях «рахунок» за всіх загиблих українських військових і всю втрачену техніку, починаючи з січня цього року - і то лише в цій зоні - просто щоб показати їм, як сильно вони облажалися.

Але це я би таке уткнув.

> — Київська влада ніколи не піде на такі «радикальні» заходи: вона знає, що Захід буде настільки принижений, що відправить ще менше грошей. Натомість вони щиро подякують за те, що таки доїхало...

Мар'їнка...

окрім того, що росіяни стирають у пил Красногорівку за допомогою УМПК, вони ще й намагаються дістатися туди «непрямим» шляхом. Тобто: через наступ на південь від неї. Далі на південь вони штурмують Георгіївку і намагаються розширити свій плацдарм в Побєді – який виявився, м'яко кажучи, «немасштабним». Іншими словами: українська 31-ша мехбригада дуже добре справляється в районі Побєди, хоча і стикається з майже непереборними труднощами.

Так, і ще: в ***районі Новомихайлівки…***

79-та мехбригада цього тижня відсвяткувала своєрідний «ювілей». 320 знищених – візуально підтверджених і геолокалізованих – російських бойових броньованих машин - за півроку боїв за одне село.

3. ПІВДЕННЕ ЗАПОРІЖЖЯ

По суті, після перекидання нових сил росіяни знову атакують Роботинську дугу з усіх напрямків. Із заходу, півдня та сходу. Принаймні, ЗСУ знайшли новостворену 141-шу піхотну бригаду, щоб замінити деякі підрозділи, виснажені багатомісячними боями на цій ділянці. Вдалого полювання «новим хлопцям на кварталі».

.... і це все на сьогодні.

Пані та панове з 3-тьої бригади ССО були дуже зайняті останні два тижні, тож нам доведеться ще кілька днів почекати з відповідями на різні питання щодо донатів на їхню «Акулу». Повернуся з новинами від них якнайшвидше.

***

№ 2.687

Звіти Тома Купера за 23-24.04 досить тривожні: снарядний голод дається взнаки – в районі Очеретиного окупанти зуміли створити прорив.

2024-04-25

Семків

Купер зазначає, що він серйозніших проблем рятує питома нездатність російських військ діяти швидко – слабка логістика й неможливість оперативно підтягувати резерви. Проте ситуація на тому напрямку не з найкращих – потрібно швидко перекинути додаткове озброєння; доки цього не станеться реально, Купер радить не святкувати з приводу надання допомоги.

Оригінал за 23.4 тут https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-23-april-2024-crisis

Переклад: Ірина Жигалюк, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні 23 квітня 2024: криза

Мої вітання!

Мушу зізнатися,

> **— я вже серйозно втомився від усіх цих урочистостей з приводу військової допомоги США й від анонсів того, скільки і хто в ЄС «розглядає», «планує» та/або «готується» відправити Україні.... чи від нових дискусій про те, на яких умовах Київ міг би отримати німецькі ракети «Таурус»...**

Яка, в біса, різниця?

Суть в тому, що всієї цієї допомоги немає в Україні. І крапка.

Вона може прийти, але може і не прийти в Україну – за кілька днів, тижнів чи місяців. Ніхто насправді не знає.

Тому «святкувати» це в соціальних мережах – все одно, що святкувати знищення чергової російської вантажівки: за нею стоять «5 мільйонів» інших. .... або все одно, що ідолопоклонство перед політиками: ви серйозно думаєте, що стриптизерка в нічному клубі, яка виконує приватний танець, має до вас щирі почуття?

Погляньте правді в очі і визнайте:

> **— причина, чому росіянам вдалося дійти до Часів Яру та Очеретиного і захопити Новомихайлівку, полягає в тому, що у ЗСУ не вистачає навіть протитанкових мін.**

Не лише артилерійських снарядів чи протитанкових ракетних комплексів (ПТРК).

Так, fpv-дрони використовують сотнями, але ми бачимо відео лише тих небагатьох, які досягли «вражаючих успіхів». Ми не бачимо десятки тих, які заземлили РЕБом, які влучили, не розірвавшись, або промахнулися. Можливо, в майбутньому вони стануть набагато ефективнішими. Але зараз БПЛА є «доповненням», але не заміною артилерійських боєприпасів, не заміною мін, не заміною ПТРК, не заміною бойових машин піхоти тощо. Всього цього просто немає в наявності.

.... і поки все це не стане доступним, та ще й у достатній кількості – а на це в кращому випадку підуть місяці – не варто влаштовувати жодних святкувань.

[ЗОБРАЖЕННЯ 23.4.1]

«Результати» удару російських УМПК по Новому району Часового Яру від 21 квітня...

1. ПОВІТРЯНА/РАКЕТНА ВІЙНА

Так, ПС ЗСУ використовують знищення штабу 31-шої дивізії ППО в Джанкої для нанесення додаткових ударів по деяких об'єктах в окупованому Криму. Зокрема, вони розгорнули протикорабельну ракету «Нептун», щоб завдати удару по об'єктах у Севастопольському порту.

Наразі насправді незрозуміло, що саме було уражено, але кажуть, що серйозно пошкоджено рятувальник підводних човнів «Комуна». Здається, його побудували ще в році так 1915...

[ЗОБРАЖЕННЯ 23.4.2]

Геолокація місця, де в порту Севастополя щось вразили і воно сильно димило останні 2-3 дні...

[ЗОБРАЖЕННЯ 23.4.3]

Довоєнне фото «Комуни»

...принаймні одне можна сказати напевно:

— це НЕ матиме жодного впливу на розвиток подій на Донбасі.

Тому що,

— як і той «наступ БПЛА на російські НПЗ», це абсолютно не вплине на здатність ВКС продовжувати завдавати 150+ авіаударів на день вздовж лінії фронту.

.... що дозволяє російським штурмовим групам продовжувати наступати.

Тож не дивно, що останні два дні ВКС б'ють по таких населених пунктах, як Покровськ, Московське, Галицинівка тощо – все це в 5-40 км за лінією фронту на Авдіївсько-Шахтарському напрямку, і на додачу до всіх авіаударів вони безпосередньо вражають українські позиції уздовж лінії фронту.

До відома одного генерала там, у Києві:

— це називається «блокування» і має на меті перервати потік підкріплень і постачання (наскільки це можливо) для українських військ на першій лінії оборони.

Так, ВКС може собі це дозволити, оскільки

— в ПС ЗСУ так само критично бракує ракет класу «земля-повітря».

До відома всіх ідіотів, які приймають рішення на Заході:

— безглуздо (і занадто пізно) намагатися «пошукати більше “Патріотів” для України», якщо ракет для них все одно не вистачає. Про це треба було подбати ще рік тому, але де там.

2. БИТВА ЗА ДОНБАС

Зеленський радісно звістує про виробництво 10 самохідних гаубиць «Богдана» на місяць,

Буданов бубонить, що «десь у травні 2024» ЗСУ чекає криза, а тим часом на кількох ділянках фронту на Донбасі ця криза настала вже зараз.

І це не дивно:

— **вона назрівала вже добрих сім місяців**, бо **якщо довго виводити піхоту, озброєну автоматами і залишками РПГ (а саме це мусять робити ЗСУ), назустріч ворогу, який безперервно атакує, підтримуваний авіацією, артилерією і бронетехнікою протягом занадто довгого часу (а саме це може собі дозволити ВСрф), результат буде цілком передбачуваний.**

Бахмут...

поки ВСрф закріплюються на позиціях, які захопили за минулі кілька днів, ВКС систематично нищать бомбами УМПК позиції ЗСУ в районі Каналу та в Новому районі Часового Яру.

— Може, хтось узявся за розум і вивів звідти 67-му мехбригаду, замінивши її підрозділами, які вміють працювати?

Якщо так... а це, схоже, так (бо 67-мої щось в районі Часового Яру не видно), то ось вам і «М’ясник», любі українці...

Авдіївка-Шахтарськ...

росіяни проникли на нову лінію української оборони на Очеретинському напрямку, і це не може не засмучувати. Бо насправді вони змогли зайти глибше, ніж колись у травні 2022 року в районі Попасної. За підтримки десятків авіаударів та масованих артилерійських обстрілів росіяни не просто захопили залізничну станцію Очеретине, а просуваються до центру міста.

[ЗОБРАЖЕННЯ 23.4.4]

Іще гірше те, що на північний схід від цього прориву ВКС уже б’ють авіабомбами УМПК по позиціях 129-тої бригади ЗСУ в Новокалиновому і Кераміку, а на південь ВСрф наполегливо розширюють цей прорив, атакуючи

з півночі 3-тю штурмову в Бердичах, а з півночі — поливаючи Семенівку вогнем із реактивних систем залпового вогню.

....Мабуть, Байден і Ко пишаються тим, що 47-мій мехбригаді тим часом не вистачає навіть 25-мм боєприпасів для БМП M2/M3 Bradley (крім 120-мм снарядів для танків M1 Abrams);

> — американці відправили 800 Bradley до Марокко, а ще надали мільярдну військову допомогу Ізраїлю, і це, безсумнівно, забезпечить стабільність у цих частинах світу... і стримуватиме китайців від вторгнення на Тайвань...

Тим часом Первомайське зараз повністю під контролем росіян, і росіяни поки що не атакували Нетайлове і Невельське лише завдяки вмілій обороні 59-тої моторизованої бригади, ну і крім того ВСрф не в змозі краще організуватися і наступати швидше (що ж, хоча б не буде паніки навколо «великого» наступу росіян на Харків, але хто я такий, щоб про це судити).

Новомихайлівка...

79-та повітряно-десантна і 116-та танкова бригади ЗСУ тим часом зіткнулися з підрозділами 36-тої мотострілецької та 155-тої бригади морських піхотинців, семи різними мотострілецькими полками та 10-тим танковим полком ВСрф.

І обидва українські підрозділи перебувають під майже постійними ударами планерних бомб.

Так несподівано, всього через рік із хвостиком росіяни вчора повністю захопили село... Але сподівано якраз, що росіяни наступають широким фронтом на південь від Новомихайлівки, а отже, мають всі шанси вийти до дороги, що з'єднує Костянтинівку з Вугледаром на півдні, тож усі успіхи 72-гої та 79-тої в обороні, здобуті в боях упродовж 16 місяців, мають всі шанси стати абсолютно даремними.

Я міг би розповідати далі про схожі ситації, але суть ось у чому: будь-які збройні сили мають межу витривалості, хай які вони хоробрі та/або кваліфіковані. Коли дійти до цієї межі, результати не забаряться.

***

№ 2.688-1

Війна в Україні 24 квітня 2024

Очеретине

Оригінал за 24.4 тут https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-24-april-2024-ocheretyne

Переклад: Тетяна Саніна

Редакція: Ростислав Семків

Привіт всім!

Тому що у мене сьогодні мало часу, дуже короткий звіт станом на ранок зосереджений на Авдіївському напрямку. А саме на районі Очеретине.

Оскільки додаткова інформація надходить майже щогодини, наразі дещо прояснилося.

Так, була ротація підрозділів, тобто ще 19-20 квітня 47-ма механізована відступала аби на її місце прийшов інший підрозділ. Проте далі на північний схід від цього напрямку відбулось проникнення росіян за лінію фронту: по суті, один із російських патрулів (невелика група військових, що повзає вночі українськими мінними полями) виявив дві прогалини в мінних полях, які блокували підступи до Новокалинового. Один на південний захід від села, вздовж залізниці, другий на південний схід від нього. Завдяки цьому було пробито лінію захисту.

Чому в мінних полях були прогалини? Через відсутність мін уздовж залізничних насипів на північ від Авдіївки та вздовж дороги на південний схід від Новокалинового. Просто неможливо замінувати все. А коли прогалина є, то рано чи пізно росіяни про це дізнаються…

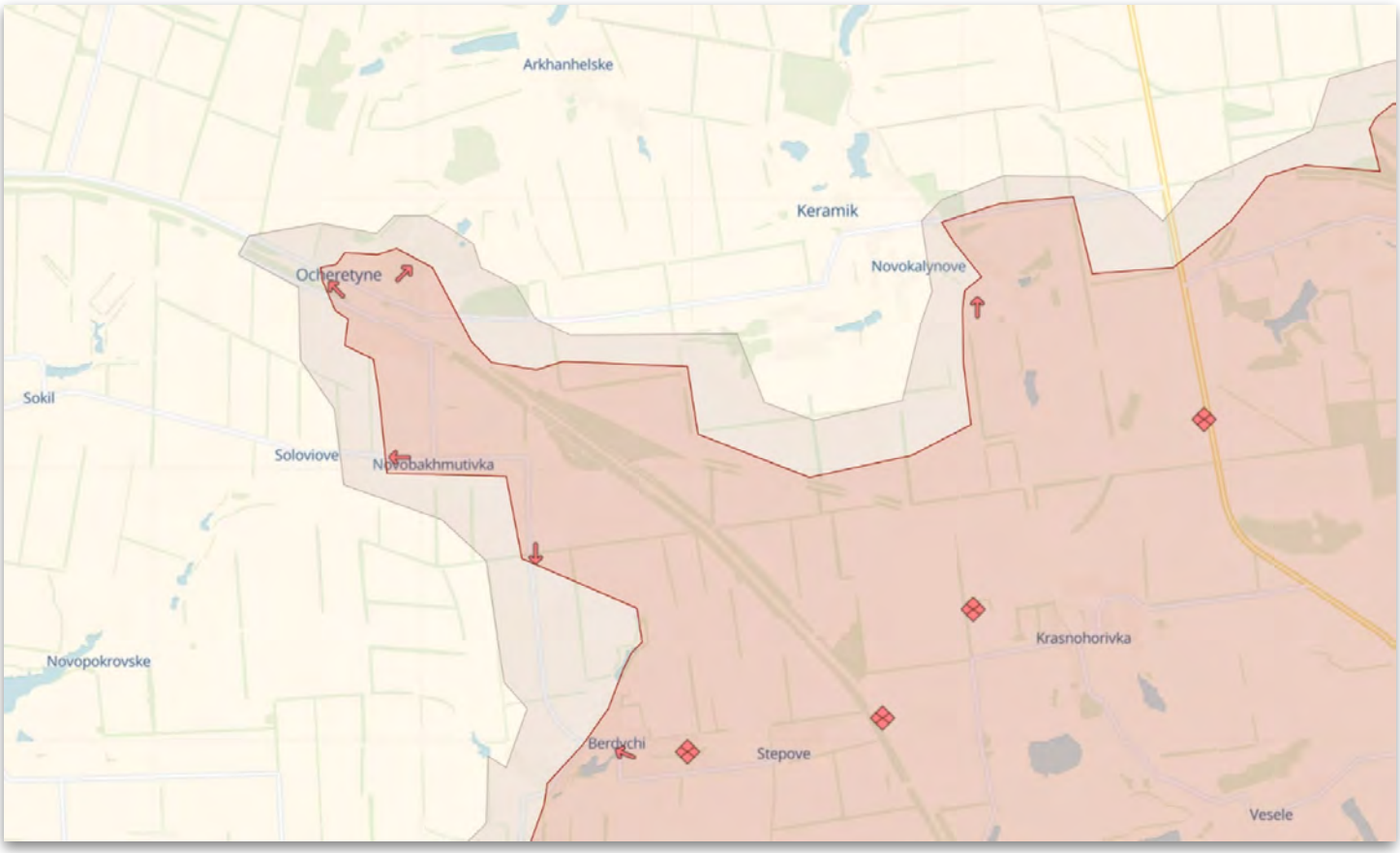
Новокалинове обороняє 115-та механізована. Підрозділ, створений у березні 2022 року в Черкаській області, але погано оснащений: майже без систем нічного бачення, старі БМП-1 та БМП-2, старі гармати та лише дещо свіжіші війська (на вигляд 35-45 років).

Зрештою, в ніч з 20 на 21 квітня росіяни застали 115-ту зненацька, атакувавши з двох боків на обох її флангах. Із західного боку, з району Степового, вони проїхали вздовж залізничного валу близько чотирьох кілометрів до Очеретиного, захопивши залізничну станцію і розсіявши тилові українські частини на всі боки. Потім підтягнули додаткові штурмові групи, розширюючи проникнення атаками в південному напрямку, в тому числі і на Бердичі

Ситуація дійшла до того, що ОСУВ «Таврія» було змушене спішно повернути 47-му механізовану на передову: її «Бредлі» вдалося зупинити спробу росіян просунутись з Очеретиного в західному напрямку, а більша частина бригади була розгорнута між с. Соловйове і с. Бердичі, по південній стороні проникнення росіян.

Зі східного боку їм вдалося неглибоко просунутися на пагорби на схід від Новокалинового, перш ніж їх зупинили біля цього села.

[ЗОБРАЖЕННЯ 24.4.1]

Карта району Очеретине

Вчора вранці, незважаючи на кілька контратак ЗСУ підкріпленням, яке прибуло до місця подій, росіяни захопили Новобахмутівку. Крім того, вчора ввечері близько 21 години вони захопили все Очеретине і минулої ночі почали атаку на захід від цього місця, а також з Новобахмутівки на Соловйове. Одночасно з півночі та сходу штурмують Бердичі, а з півдня та сходу – Новокалинове.

Зараз українські дрони вдень б’ють по колонах штурмових груп, що рухаються на Очеретине, проте, загалом, цього безнадійно мало, аби повністю заблокувати рух російських підкріплень вздовж залізничного насипу.

> — По-перше, ЗСУ наразі немає чим протистояти російській авіації та безперервним обстрілами з важкої артилерії українських позицій у районі Новокалинового, Архангельського, Сокіла, Соловйового та Бердичів.

За словами кількох людей, які перебувають у цьому районі: «це пекло»…

Така ситуація станом на ранок. Подивимося, що з цього вийде протягом дня.

***

№ 2.688-2

Ukraine War, 24 April 2024: Ocheretyne

SARCASTOSAURUS

APR 24, 2024

Hello everybody!

Because I'm short on time today, a very brief one for this morning, entirely focusing on the Avdiivka sector. Indeed: just on the Ocheretyne area.

As more info is becoming available almost by hour, few things have cleared by now.

Yes, there was a rotation of units, in the sense of, back on 19-20 April, the 47th Mech being in the process of withdrawing out of the line and replaced by another unit. However, the Russian penetration of the frontline took place further north-east of that sector: essentially, one of near-constant Russian patrols (a small group of troops crawling through Ukrainian minefields by night) discovered two gaps in minefields blocking approaches to Novokalynove. One south-west of the place, along the railway berm, the other south-east of it. This is what they've exploited to punch through the defence line.

Why were there gaps in minefields? Because of the lack of mines along the railway berm north of Avdiivka and along a road south-east of Novokalynove. There is simply no way to mine everything. And when that happens, an opponent like the Russians is near-certain to discover this fact, rather sooner than later…

Novokalynove is defended by he 115th Mech: a unit established in March 2022 in the Cherkasy Oblast, but poorly equipped: next to no night-vision systems, old BMP-1s and BMP-2s, old artillery pieces, and only slightly younger troops (apparently 35-45 years) etc.

Eventually, in the night of 20 to 21 April, the Russians took the 115th by surprise with a two-prong attack on both of its flanks. On the western side, from the Stepove area they drove along the railway berm about four kilometres to Ocheretyne, capturing the railway station and scattering rear Ukrainian units in all directions. Then they continued 'pumping' yet additional assault groups into the penetration, while widening it through attacks in southern direction, on Berdychi, too.

The situation reached the point where the OSG Tavriya had to rush the 47th Mech back to the frontline: some of its Bradleys have managed to stop the Russian attempt to advance from Ocheretyne in western direction, but the mass of the

brigade was deployed between Soloviove and Berdychi, along the southern side of the Russian penetration.

On the eastern side, they have managed a shallow advance into hills east of Novokalynove, before being stopped outside that village.

map of the Ocheretyne area by DeepState

AYesterday in the morning, and despite several counterattacks by ZSU reinforcements rushed to the scene, the Russians have captured Novobakhmutivka. Moreover, around 21.00hrs yesterday evening, they have secured all of Ocheretyne and in the last night began attacking west of that place, and from Novobakhmutivka on Soloviove. Simultaneously, they are also assaulting Berdychi from the north and east, and Novokalynove from the south and east.

Now, by day, Ukrainian FPV drones are savaging columns of their assault groups as these are moving on Ocheretyne, but, and in grand ‘total: this is hopelessly too little for completely blocking the movement of the Russian reinforcements along the railway berm. Foremost, the ZSU currently has nothing to outmatch the Russian air strikes and continuous, heavy artillery shelling of Ukrainian positions in the areas of Novokalynove, Arkhanhelske, Sokil, Soloviove, and Berdychi.

In the words of few people who are in the area: ‘it’s a hell’…

That’s the situation as of this morning. We’ll see what comes out of this during the day.

***

№ 2.688-3

Том КУПЕР: ВІЙНА В УКРАЇНІ, 24 КВІТНЯ 2024 РОКУ: ОЧЕРЕТИНЕ

2024-04-24

Через те, що у мене сьогодні обмаль часу, сьогодні дуже короткий ранок, повністю зосереджений на Авдіївському напрямку. Саме так: лише на районі Очеретиного.

Оскільки інформація з’являється майже щогодини, на даний момент мало що прояснилося.

Так, відбулася ротація підрозділів, в тому сенсі, що ще 19-20 квітня 47-а мехбригада була в процесі відведення з лінії фронту і заміни на інший підрозділ. Однак російське проникнення через лінію фронту відбулося далі на північний схід від цієї ділянки: по суті, один з майже постійних російських патрулів (невелика група військових, що повзає вночі через українські мінні поля) виявив дві прогалини в мінних полях, що перекривають підступи до Новокалинового. Один на південний захід від нього, вздовж залізничного валу, інший на південний схід від нього. Цим і скористалися, щоб прорвати лінію оборони.

Чому були прогалини в мінних полях? Через брак мін вздовж залізничної колії на північ від Авдіївки та вздовж дороги на південний схід від Новокалинового. Просто немає можливості замінувати все. А коли таке трапляється, то такий противник, як росіяни, майже напевно виявить цей факт, причому рано чи пізно…

Новокалинове захищає 115-й мехбат – підрозділ, сформований у березні 2022 року в Черкаській області, але погано оснащений: майже без систем нічного бачення, старі БМП-1 і БМП-2, старі артилерійські гармати, не дуже молодий особовий склад (на вигляд 35-45 років) тощо.

Зрештою, в ніч з 20 на 21 квітня росіяни застали 115-ту зненацька двосторонньою атакою з обох флангів. Із західного боку, з району Степового, вони проїхали вздовж залізничного валу близько чотирьох кілометрів до Очеретиного, захопивши залізничну станцію і розкидавши тилові українські підрозділи в усіх напрямках. Потім вони продовжували "закачувати" в прорив нові штурмові групи, одночасно розширюючи його за рахунок атак у південному напрямку, в тому числі і на Бердичі.

Ситуація дійшла до того, що ОСГШБ "Таврія" була змушена поспіхом повернути 47-у мехбригаду на передову: частина її "Бредлів" зуміла зупинити спробу росіян просунутися з Очеретиного в західному напрямку, але основна маса бригади була розгорнута між Соловйовим і Бердичем, уздовж південного боку російського проникнення.

Зі східного боку їм вдалося неглибоко просунутися на пагорби на схід від Новокалинового, перш ніж вони були зупинені за межами цього села.

A map of the Ocheretyne area by DeepState,

Вчора вранці, незважаючи на кілька контратак підкріплення ЗСУ, яке прибуло на місце події, росіяни захопили Новобахмутівку. Більше того, близько 21 години вчорашнього вечора вони захопили все Очеретине, а минулої ночі почали наступ на захід від цього місця, а також з Новобахмутівки на Соловйове. Одночасно вони також атакують Бердичі з півночі та сходу, а Новокалинове – з півдня та сходу.

Зараз, вдень, українські безпілотники знищують колони їхніх штурмових груп, які рухаються на Очеретине, але, якщо підсумувати, цього безнадійно мало для того, щоб повністю заблокувати пересування російських підкріплень вздовж залізничного валу. Перш за все, ЗСУ наразі не мають чим протистояти російським авіаударам та безперервним масованим артилерійським обстрілам українських позицій в районах Новокалинове, Архангельське, Сокіл, Соловйове та Бердичева.

За словами небагатьох людей, які перебувають у цьому районі: “це пекло”…

Така ситуація станом на сьогоднішній ранок. Побачимо, що з цього вийде протягом дня.

Переклад – ПолітКом

Джерело тут

***

№ 2.689

Ukraine War, 26 April 2024

SARCASTOSAURUS

APR 26, 2024

Hello everybody!

Up front: special thanks for all the positive reactions to my request to support the collection of 3rd SSO's Shark UAV. Much appreciated!

I'm sorry for lacking time to answer all the personal messages: there are, really far too many.

Let me just observe that yes, like so many of you, I'm meanwhile sure we're going to get together not only 'our part', but indeed, the entire sum for that Shark.

***

For today, another short update on developments in the north-west of the Avdiika sector of the frontline.

Why that? I.e. why this 'insistence' and 'focus on just this sector'?

For many reasons. It's a crisis threatening to result in a major loss of terrain for Ukraine: if this battle continues developing the way it is developing since around 15-17 April, the ZSU will be forced to fall back for another 10-15km, approximately to the line connecting Novooalekandrivka in the north, Kmyshivka, and - via the Karlivka Reservoir - Karlivka in the south.

….which in turn would then result in not only complete destruction, but also the loss of Netaliove and Karlivka, plus Novoselivka Persha, Umanske and few other places. Of course, from few thousands of kilometres away, it's easy to say things like, 'ah, who cares about another Ukrainian village'… but: think what would you say if one of these villages would be your own home…

As next, mind that this battle is also a dramatic demonstration of difference between well-developed set of fortifications in the Avdiivka area, which held out all the Russian onslaughts for nearly two years, and rush-rush-hurry-up-style of defences constructed further west, the last two months.

If that's not enough, already now it can be safely concluded that it is a crisis that has resulted in heavy- and (worst of all) avoidable losses for the ZSU. At the time the ZSU is short on infantry, several companies from multiple ZSU brigades (not

only the 115th) have been decimated - and that in ‘mere’ 8-9 days of fighting. Moreover, Ukrainians have lost a number of - de-facto ‘irreplaceable’ - Western-supplied armoured fighting vehicles, like M1 Abrams and Leopard 2 tanks, and M2/M3 Bradley infantry fighting vehicles.

A captured Leo 2 as seen while being towed away by the Russians…

It’s also an example for how easily it can happen for the Russians to achieve a break-through, whenever Ukrainians are not cautious enough. And they’ve got to be cautious all the time. Literally: ‘24/7’. Means: this can happen on other sectors of the frontline, too.

It’s a good example for why further, even more sweeping reforms of the ZSU are *urgently* necessary. Especially in regards of the (‘Soviet-Union-inherited’) practice of appointing… well: simply ‘wrong people’ (like university graduates) in command positions. University degree is no indication the person in question has any kind of command skills. Only that his or her vocabulary is a bit richer…

Finally, it’s a good example for how break-through operations in the second year of this war are conducted (even if not necessarily for how they are supposed to be conducted).

With other words: this battle stands ‘symbolic’ for all too many things.

***

Now, what’s going on ‘there’, in the Ocheretyne area?

Mind: I can’t say I’ve got all the pieces of puzzle, but the ‘fog of war’ is clearing by day.

Essentially…

Over the last two days, the Russians have continued their all-out pushes in the Ocheretyne area. The main drive is run by the 15th and 30th Motor-Rifle Brigades: the Russians are not only holding the town but advancing from it in western and southern direction, plus trying to mop up remaining Ukrainian positions in the north of the town. I only do not know which of these two brigades is responsible for what sector.

With help of relentless air strikes, they have forced Ukrainians about 1,000 metres west from Ocheretyne.

Right now, I have no clear idea what ZSU units are fighting exactly where. Can only say that time and again, the 47th Mech is still releasing brief videos showing its M2/M3 Bradleys on the western approaches to Ocheretyne - which can be seen as being hit by Russian air strikes (apparently: UMPK glide bombs). Like in this case:

…and that the 47th Mech is known to have lost some 5-6 Bradleys the last 3-4 days…

Something like my ‘best guess’ is that the OSG Tavriya (the ZSU headquarters responsible for this sector) has deployed the 100th Mechanised Brigade (the former 100th Territorial Defence Brigade from the Volyn Oblast) on the northern side of the Russian penetration. The 25th Airborne Brigade might be in position west and south of Ocheretyne.

If so , the Russians do not even really have a ‘3-to-1’ advantage in troops, as widely claimed: it’s their air strikes and artillery, combined with the lack of Ukrainian fortifications, that are making the difference. The Russians are really pummeling any Ukrainian position they can find - foremost with UMPK glide bombs, but also with BM-21s, BM-27s, and BM-30s multiple rocket launchers (MRLS’).

South of Ocheretyne, the Russians have savaged Soloviove with about a dozen of volleys from MRLS’, plus several air strikes. Then assaulted and taken most of the ruined village. I guess that they’ve deployed elements of the 90th Tank Division for this purpose.

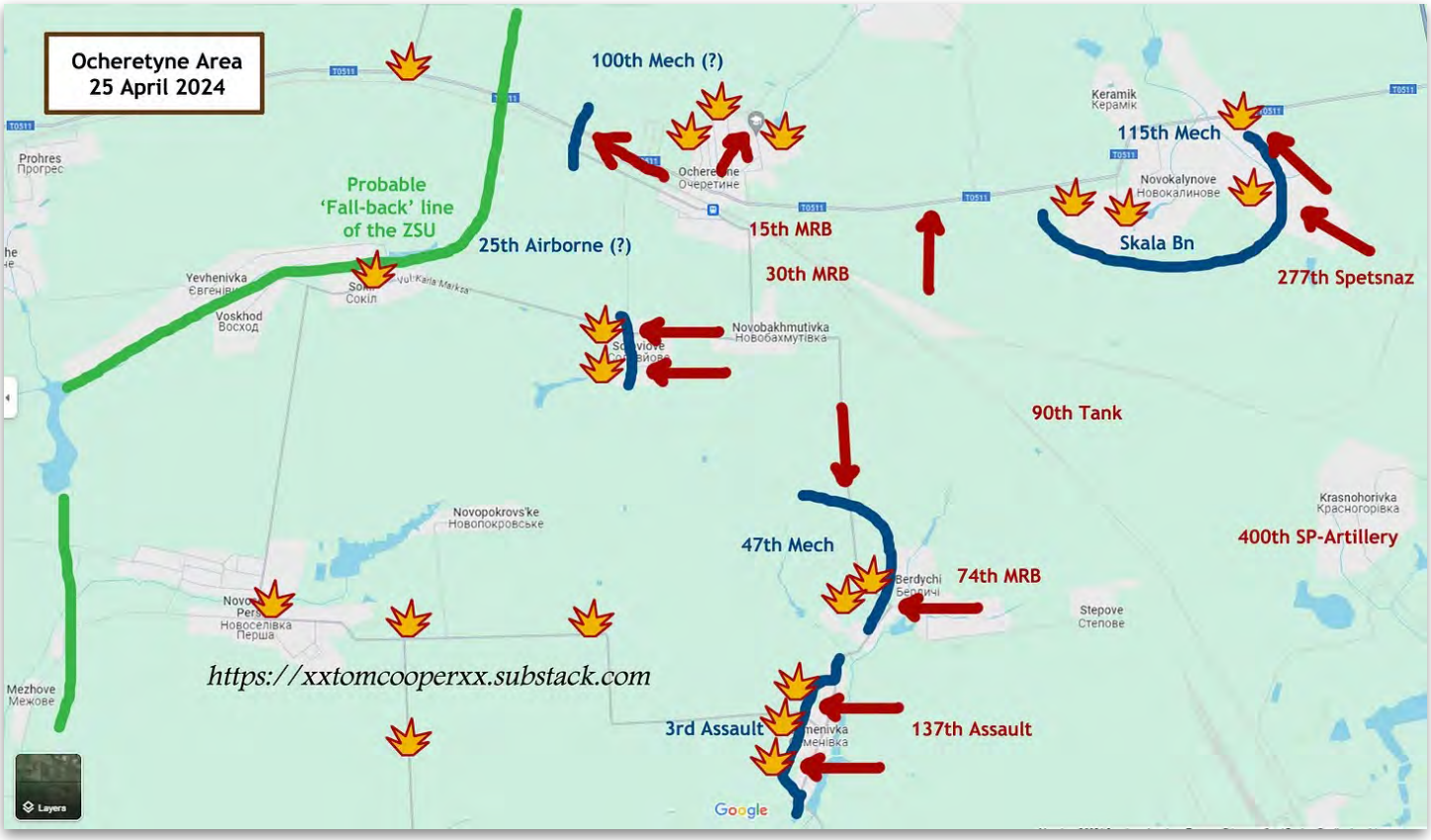

One of at least a dozen of MRLS-volleys that hit ZSU positions (most likely held by the 47th Mech), in Soloviove, before the place was stormed by the Russians, on 24 April

The same division (90th Tank) is - probably - involved in pounding positions of the 115th Mech and the Skala battalion in the Novokalynove area, too. This barrage is accompanied by plentiful of UMPK-strikes. Yesterday, the 277th Spetsnaz Battalion and 228th Motor-Rifle Regiment have managed to advance into the eastern side of this village, in direction of Keramik.

The 47th Mech is still holding out in Berdychi, but the 3rd Assault has lost Semenivka: the ZSU can't bring in reinforcements and/or supplies when the roads leading from Novoselivka Persha are continuously pounded by the Russian artillery… which in turn means that air strikes by the VKS and artillery barrages by the VSRF are effective in sense of ‘sealing’ the battlefield.

….all of which is resulting in the map of this sector of the battlefield looking something like this:

....and further in the rear…?

Well, yes, the Russians are - bitterly - complaining about activities of Ukrainian UAVs up to 30km behind the frontline. Heavier types of these are meanwhile striking their artillery and even forward headquarters.

I remain worried about the Russian ability to continue exploiting the weaknesses of the PSU's air defence, though: essentially, their UAVs are roaming Dnipro (city) on search for any kind of 'storage facilities'. Whatever is looking like ‘big garage/ hangar’ is then declared for ‘storage site for Western weapons’ by the Keystone Cops in Moscow and targeted by S-300s, BM-27s and BM-30s (the still from a video below is showing a strike with cluster ammunition on some sort of ‘industrial zone’ about 10km south-west of Dnipropetrovsk).

***

№ 2.690

Ukraine War, 27 April 2024 (UPDATED)

SARCASTOSAURUS

APR 27, 2024

Hello everybody!

Just realised that, while collecting materials for this update, I've been 'facepalming' myself for over two hours. Yes: have found myself 'almost paralysed' for more than two hours just from reading all sorts of moronic nonsense in the mainstream- and the social media.

Shall I start with that US expert criticising the way the ZSU was deploying M1 Abrams tanks?

It's not like I'm always nonsense-free, far from that. But, that brilliant mind wasted unknown amounts of electrons to explain something like that the US-Americans have, '…taught them [Ukrainians] everything about deploying M1s correctly, in a combined arms battle…' and then these miserable, incompetent Ukrainians didn't follow instruction and advice and didn't deploy them with support of air power, artillery…

WTF?!?

Did you supply that air power and artillery to Ukraine, so it can fight that combined arms battle?

Nope. You've prohibited delivery of Western weapons to the Azov (the first ZSU unit to apply NATO-standards to its training), then sent 31 nifty tanks (approx. the number of Russian tanks the ZSU is destroying in 2-3 days), and 13 M142 HIMARS launchers to Ukraine – and then have shipped all the ammo for them to Israel so this can genocide Palestinians. So much so, now you can't comprehend why are students on dozens of US universities protesting against that politics.

….cannot but recommend Mr. Delusional Expert to…. go back to his corner. Perhaps he could write a brilliant piece of demand for Scholz to 'release' Taurus KEPD missiles because he's jealous that Germany is the biggest and most effective single supporter of Ukraine… At last that would keep the humanity safe from the threat emitted by his lonesome brain cell….for a month or so…

Please everybody (especially Ukrainians), have understanding for sensible stomachs of US military experts. They do not like to see scenes like from the video from which this screen-grab was taken, showing results of attacks by some 5-6 Lancets on a single M1, somewhere ‘west of Avdiivka’, about five days ago… the M1 eventually blew up (was something like the sixth Abrams lost in Ukraine by now).

…or like this photo, showing a M1150 ARV (armoured engineering vehicle based on M1 chassis), captured by the 74th Motor-Rifle Brigade in the Berdychi area… Scences of destruction of the 4799th Russian tank are much more fun…

Oh, and while I’m at ‘US super weapons’… indeed, some of these are so magnificent, can’t say. See: GLMRS. That super-turbo, GPS-guided small diameter bomb (SDB) - a weapon that proved so magnificently efficient when deployed by the Israeli flying supermen against *Palestinian civilians*.

What’s my point? Well, mere *25 years since the Pentagon began denying that the Iraqis are jamming GPS signals over Iraq* – thus causing lots of US-made GPS-homing ammunition to miss their target (yes, yes, that was back in the 1990s) - it turns out the Russians ‘can’ jam GLMRS ground-launched glide bombs. As a consequence, the Ukrainians stopped deploying GLMRS’ in combat.

Stunning. Simply stunning…

But, I’m biased, clueless, controversial, and unfair. And I should criticise somebody in Europe instead. OK. Then… well, my favourite, Macron was rather quiet this week; while my spare favourite, Sunak was busy enriching the British oligarchy through exploiting ‘gaps’ in Western sanctions to transship and re-sell Russian oil exports. This is not even something new. Must find somebody else…

Hey! How about the Greek government? Or the Spanish?

The former finds that it’s under such an existential threat that it can’t provide a single Patriot battery to Ukraine. Be sure, I can perfectly understand such feelings: the brotherly Greek oligarchy is still excelling in avoiding to pay taxes, so also on those from profits from transhipping the Russian oil to India and then back to the

EU… The case of Spain is as transparent as a glass of marmalade, too: any quick look at the map of Europe is making it obvious that, geographically, the country is the next on Putin's 'to do list', right after Ukraine…

….and so, the 50 nifty PAC missiles that could've helped the PSU the last night, were *not* around when the Russians deployed Kinzhals, Kh-101/555, and Kalibr cruise missiles to target infrastructure in western Ukraine, and Kh-22s and Kh-59/69s in the Dnipro area. Between facilities known to have been hit were:

1) Kryvi Rih TPP

2) Burshtyn TPP (Ivano-Frankivsk)

A pre-war photo of the Burshtyn TPP, attacked by the Russians the last night…

To make sure, I…. hkhm…'love' experts 'on the other side of the tribune', too. Especially the one who stressed that the Russians now have plentiful of experience with Kinzhals ('best hypersonic cruise missiles available'), and now know better how to deploy them effectively. By side that it took that expert only 1,5 years to figure something as super-smart at that, but mind: he's still about 1,5 years away from realising that the VKS ceased deploying Kinzhals against areas protected by Patriots and thus they're not shot down…

Yes, I can be gleeful, too… So also in this case: because of a certain video that appeared this morning, I have a feeling like if somebody in Kyiv has listened to my 'prayers'. Certainly enough, the rank and file of Putin's PRBS-industrialists couldn't stop wondering why has the PSU targeted their holly S-400 Gods of War at the Crimea, a week ago, and then deployed its ADM-160 decoys over the same area, yesterday, but somehow…. well, this morning it turned out that 'somebody there' has hit the Kushchevskaya AB, in the Kuban area. And then hit not just 'anything' at that air base, but a *storage dump with dozens of kits for UMPK glide bombs*.

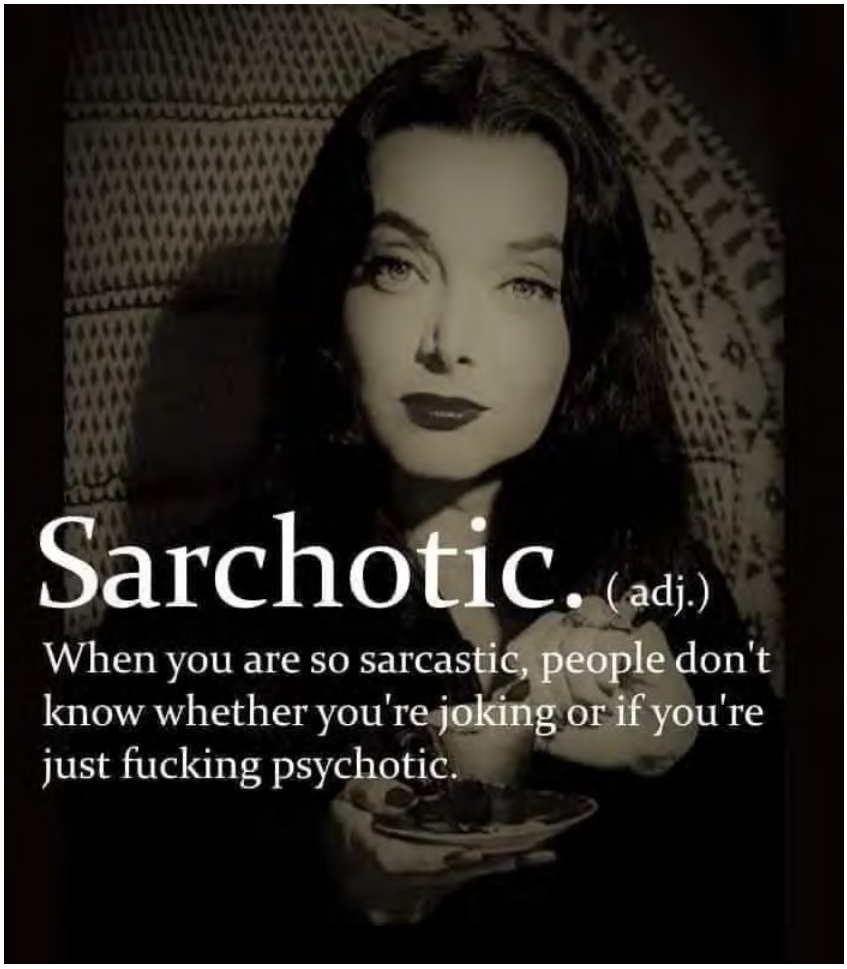
Рис

Sure, this is unlikely to mean much to you. But, I'm surprised with the effectiveness of this air strike, can't say. So much so, I cannot but wonder: *how could this happen*?!? Who has ordered this attack?!?

Took me another cup of cappuccino to recall it: whenever in doubt, it must be the simplest explanation. So, also in this case. For example: it could be one of responsible generals in Kyiv was too busy providing another interview to the media, and somebody else then exploited the opportunity to bring the decision for this strike instead…?

….what a sleazy son of a gun…

(Yup. Wars are nothing else but fun – when one is sarchotic…)

…almost as sleazy as a group of Ukrainians that began hunting Russian UAVs active over the Dnipro (city) - with help of light machine guns, *'installed' on light sports aircraft* (Yak-52s). Have shot down four UAVs so far. One can only wish them 'good hunting'… and safety from VKS' MiG-31s and Su-35s…

On the battlefields in eastern Ukraine, there was much less fun…

1. BATTLE OF DONBAS

Avdiivka… sigh… I'll have to change the 'designation' of this sector - and draw a new map, too… essentially, it turned out it was the 15th Motor-Rifle Brigade (in

cooperation with the Arbat Battalion, which is ex-Wagner PMC) that took Soloviove (see photo below), and then continued attacking west and south of it. Apparently, the 47th Mech didn't try to hold very though but withdrew in the light of massive Russian air strikes and artillery barrages.

The 55th and the 114th Motor-Rifle Brigades are claiming this success for themselves, too

This is leaving the 30th Motor-Rifle as the VSRF unit in control of Ocheretyne….which is, meanwhile, completely under the Russian control. Indeed, this brigade pushed in two prongs further West, the last two days.

East of that area: Novokalynove is almost completely under the Russian control: indeed, the 277th 'Spetsnaz' is meanwhile pushing into Keramik (where I'm using 'Spetsnaz' for what Ukrainians know merely as '277th Rifle Battalion', but I know as '277th Special Purpose Battalion'… so, damn and correct me as much as you like: it's surely going to make helluva lots of difference for the survivors of the 115th Mech to 'know' they've been overrun by 'just another Russian rifle battalion'). That said, considering the ferocity of the Russian assaults on Novokalynovka, meanwhile I've got only few doubts that the 90th Tank Division is involved there.

Further south: the 47th is still holding out inside western Berdychi. Probably because the 74th Motor-Rifle is on the best way to beat all the records in rapid collection of catastrophic losses. Sadly, this is making too little difference in grand total. If for no other reason then because the Russians have at least three *mobik*-regiments to quickly re-fill it…

For their part, the Russians are claiming to have forced the ZSU into withdrawal on the entire line from Soloviove in the north to Semenivka in the south (and that already yesterday).

Never mind: Putin's PRBS-industrialists are praising the capture of two fields south of Semenivka - a result of a well-organised and logical Ukrainian withdrawal back towards Umanske and Netailove - as if the Russian troops in question have captured nothing less than Kharkiv. That is called 'total collapse of the (Ukrainian) frontline'…

Yet further south: at least three Russian brigades are assaulting Krasnohorivka from the East and South. A single battalion of the 3rd Assault deployed there is holding out, though… partially thanks to such successful Russian de-mining efforts like this one:

….and, certainly, *despite* the Russian deployment of ‘turtle tanks’ like this T-72 - which is much belittled in the social media, while very effective in actual combat.

2. SOUTH-WESTERN DONETSK, SOUTHERN ZAPORIZHZHYA & DNIPRO

….returning to the battlefields of the Ukrainian counteroffensive of the last summer, and confirming something Don has mentioned in his last review: the Russians have launched a major assault on Urozhaine: a place south of Velyka Novosilka, liberated by the ZSU back in July the last year. As first, they've bombed it by UMPKs for some 3-4 days, then assaulted by the ground troops from the south. As far as I can say, they are 'at least within the southern outskirts', if not deeper inside the place.

The ZSU-controlled Robotyne salient is holding out, regardless of all the possible Russian claims about 'advance'. Finally, Ukrainian Naval Infantry seems to have managed to widen its Krymky bridgehead in western direction.

***

№ 2.691

Основні теми доби 27.04.2024 в Україні та навколо України

1 Російська армія посилює наступальні дії у напрямку на Покровськ, у бій безперервно вкидаються свіжі резерви. На цій ділянці фронту армія РФ має багаторазову перевагу в живій силі та техніці та повне панування в повітрі. За даними сервісу DeepState Street Map, підрозділи ЗСУ залишили с. Бердичі й ведуть важкі ар'єргардні бої в Очеретиному. Тяжка ситуація для українських військ складається і на околицях Бахмута, на околиці Донецька, у напрямках Куп'янська, Лимана та Сіверська. Головнокомандувач ЗСУ Сирський доповів учасникам засідання групи Рамштайн про поточну ситуацію на фронті. За оцінками військових експертів та бійців на лінії фронту, російське командування має намір без огляду на ціну прорвати українську оборону для окупації всієї території Донецької області, поки ЗСУ не отримали боєприпаси та озброєння від США та інших союзників.

2 Підрозділи ППО збили вночі всі 4 російські дрони-камікадзе типу Shahed та 1 із 5 – невстановленого типу. Решта вибухнула на об'єктах критичної інфраструктури та в житловому секторі. Російська тактична авіація завдає дадалі більше ударів ракетами "повітря-земля" Х-59 та модернізованими – Х-69, які вкрай важко збивати. На лінії фронту та ударах по українських прифронтових та прикордонних населених пунктах Росія повсюдно застосовує керовані авіабомби (КАБ), які мають низьку точність, але велику потужність, і буквально рівняють із землею українську оборону.

Прем'єр-міністр Шмигаль "проінспектував" будівництво укріплень "другого рівня" на трансформаторних підстанціях після того, як російські удари довели, що електростанції геть не захищені від ударів із повітря.

Президент Зеленський повідомив, що головними цілями повітряних ударів у ніч на 27 квітня були об'єкти газової інфраструктури, і це ставить під загрозу

транзит російського газу. Росія досі прокачує газ до Європи українською газотранспортною системою, сплачуючи за транзит Нафтогазу, всупереч західним санкціям. Росія заздалегідь шукає способи обходу майбутніх санкцій ЄС які будуть застосовані, зокрема, і проти постачання, перевалки та транзиту російського скрапленого газу (СПГ), а також передавання технологій для його видобутку та скраплення. Кілька великих європейських енергетичних компаній так і не припинили участь у видобутку газу з родовищ у російському Заполяр'ї та отримують доходи від його продажу.

3️⃣ Уповноважений Верховної Ради з прав людини Лубинець звинуватив Міжнародний Комітет Червоного Хреста в сприянні своїй російській дочірній структурі, яка відкрито працює в окупованому Криму та приховано – на захоплених територіях півдня та сходу України.

4️⃣ Посол України в Польщі Зварич стверджує, що українська влада не зверталася до уряду Польщі з проханням про депортування українських чоловіків призовного віку.

5️⃣ Зеленський звільнив главу Броварської районної адміністрації Київщини Майбоженка, який скоїв наїзд на пішоходів у стані алкогольного сп'яніння. Суд узяв колишнього чиновника під варту. ЗМІ дедалі частіше публікують інформацію про факти тотальної корупції в українській владі, але "команда Зеленського" впевнена у своїй незмінності через заборону проведення виборів.

6️⃣ Уряд Австралії оголосив про передавання Україні пакету воєнної допомоги на суму приблизно $65 млн – засобів ППО малої дальності, безпілотників та амуніції.

Прем'єр-міністр Шмигаль оголосив про підписання угоди з урядом Данії, який фінансуватиме закупівлю озброєнь в українських компаній для ЗСУ. Українським виробникам зброї заборонено експортувати продукцію, а Міністерство оборони її не купує за браком коштів.

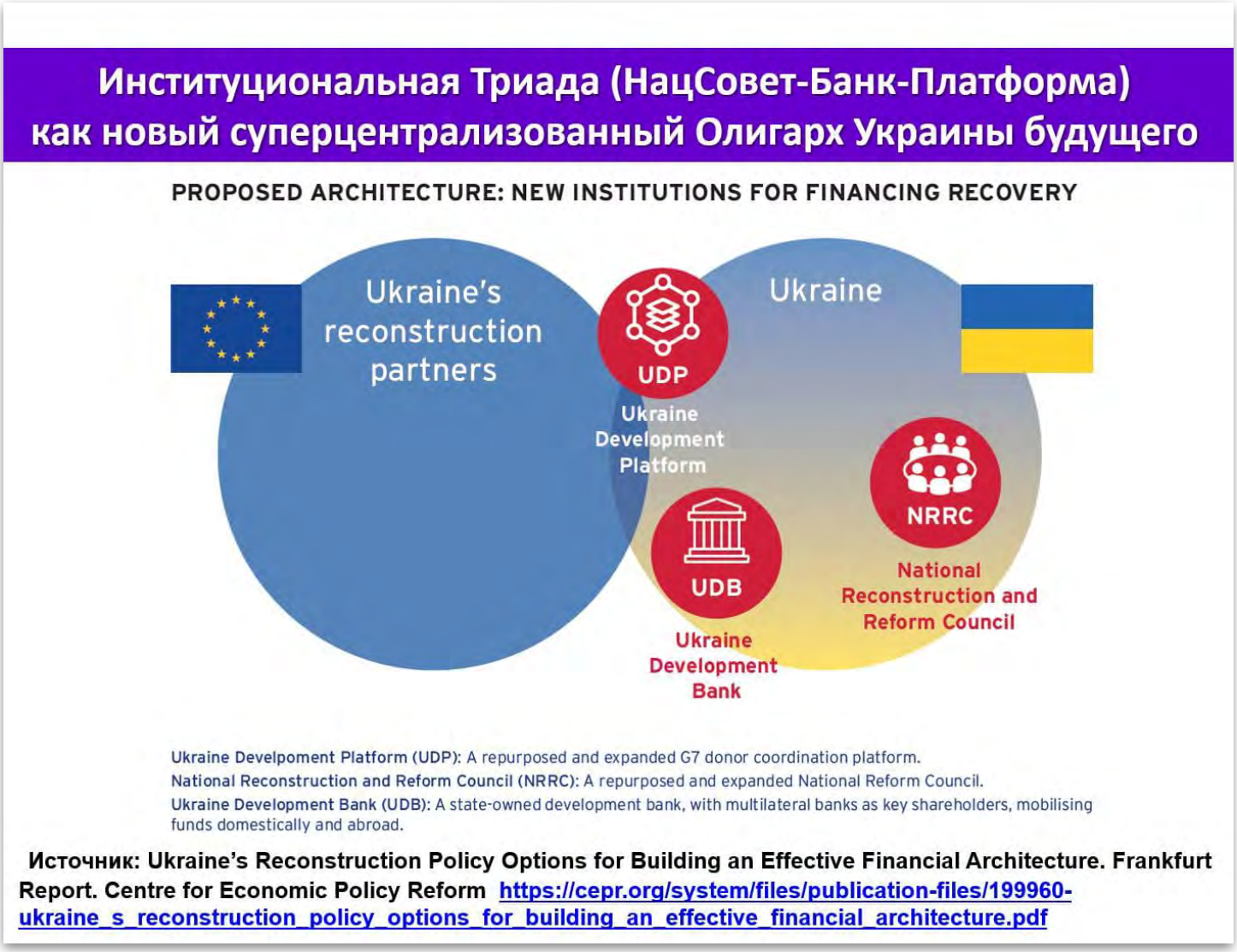
7️⃣ Низка євродепутатів напередодні виборів до Європарламенту попереджають про можливість реваншу проросійських сил, оскільки уряди, розвідувальні та правоохоронні структури країн ЄС так і не змогли налагодити ефективну протидію російській пропаганді. Прем'єр-міністр Угорщини Орбан, який послідовно просуває російські наративи, поскаржився на "жалюгідний стан свободи слова" в Євросоюзі.

***

№ 2.692

Пять принципов финансовой системы будущей Украины.

Институциональная Триада (НацСовет-Банк-Платформа) будущего Олигархата

Источник: Ukraine's Reconstruction Policy Options for Building an Effective Financial Architecture. Frankfurt Report. Centre for Economic Policy Reform https://cepr.org/system/files/publication-files/199960-ukraine_s_reconstruction_policy_options_for_building_an_effective_financial_architecture.pdf

2024-04-27

Романчук

17 апреля 2024г. авторитетный европейский мозговой центр ***Centre for Economic Policy Research*** опубликовал очередную работу по теме восстановления Украины ***«Варианты политики реконструкции Украины для построения эффективной финансовой архитектуры»*** (*Ukraine's Reconstruction Policy Options for Building an Effective Financial Architecture*).

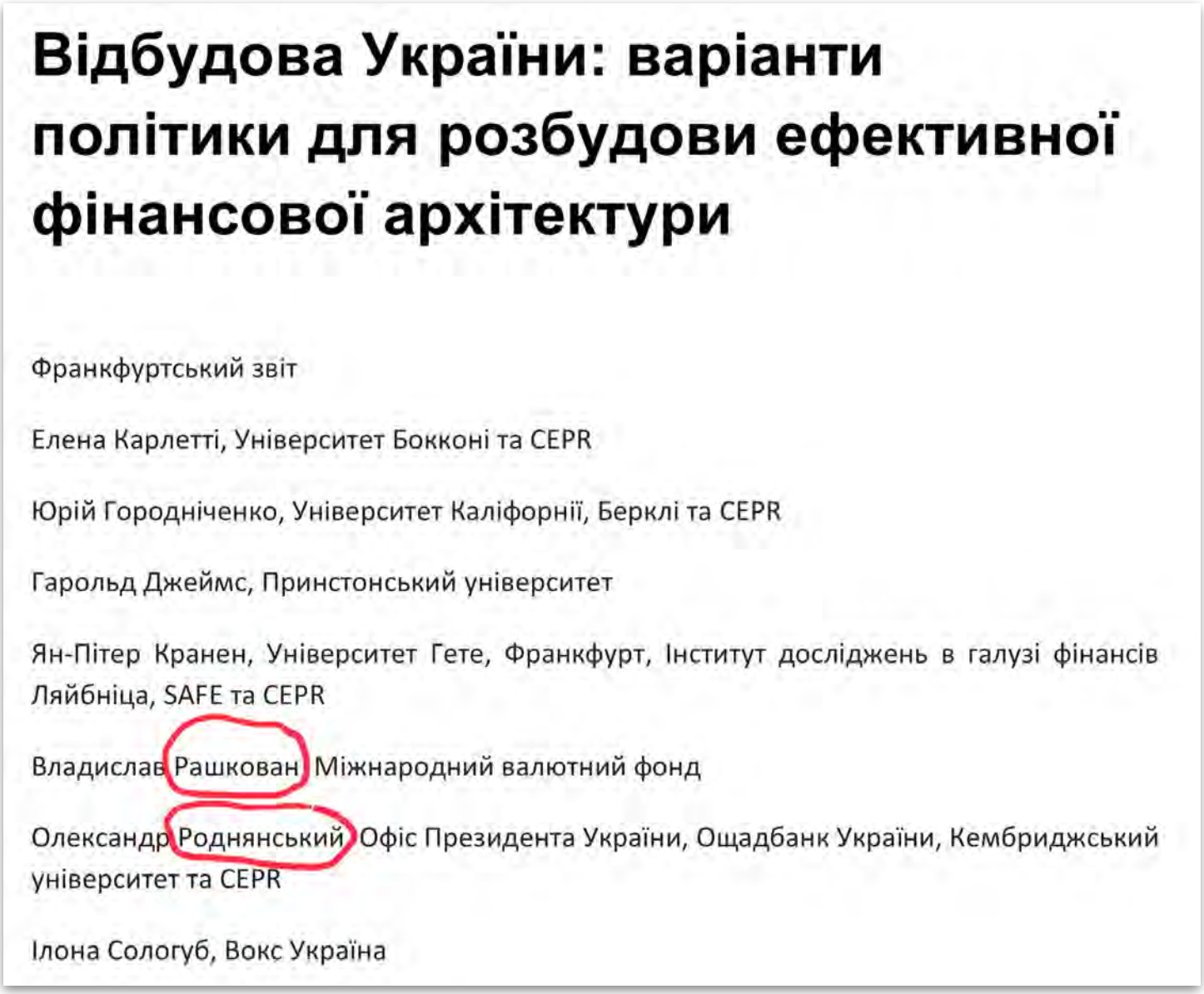
Эта работа посвящена очень важной теме – *финансам.*

Какая финансовая система нужна будущей Украине? Как её создать и встроить в реальную экономику? Опыт каких стран и как применить, чтобы качественно модернизировать экономику с учётом внутренних ресурсов и состояния институтов?

Авторы Доклада предлагают воспользоваться опытом послевоенного восстановления Европы на основе Плана Маршалла. Его официальное название - The European Recovery Program. Суть его, понятное дело, сводилась не к механической передаче денег от Америки европейским странам. Данный подход предполагал проведение институциональных реформ, создание взаимосвязей между экономиками соседей и создание эффективной финансовой системы.

Не все страны-реципиенты американской помощи стали успешными. Послевоенного немецкое экономическое чудо было скорее вопреки, а не благодаря иностранной помощи, в том числе консультационной. Почти за 80 лет экономическая история обогатилась тысячами примеров восстановления и развития стран. Важно выбрать самый успешный, удачный опыт, который реалистично применить в Украине с учётом её нынешнего состояния. У нас же не tabula rasa, а запутанный, противоречивый, неэффективный винегрет формальных и неформальных институтов, традиций и норм.

Авторы Доклада – типичные представители западного научного mainstream. Их взгляды близки ко всем тем, кто работает над планами, программами восстановления Украины в США, ЕС-27 и G-7. Анализ их предложений позволяет понять логику, аргументацию как украинского Правительства, так и его иностранных партнёров.

Відбудова України: варіанти політики для розбудови ефективної фінансової архітектури

Франкфуртський звіт

Елена Карлетті, Університет Бокконі та CEPR

Юрій Городніченко, Університет Каліфорнії, Берклі та CEPR

Гарольд Джеймс, Принстонський університет

Ян-Пітер Кранен, Університет Гете, Франкфурт, Інститут досліджень в галузі фінансів Ляйбніца, SAFE та CEPR

Владислав Рашкован, Міжнародний валютний фонд

Олександр Роднянський, Офіс Президента України, Ощадбанк України, Кембриджський університет та CEPR

Ілона Сологуб, Вокс Україна

В основание долгосрочного видения (vision) Украины, её финансовой системы авторы Доклада предлагают заложить пять

Роднянський Олександр – син засновника телеканалу "1+1" і російського телепродюсера Олександра Роднянського. Член наглядової ради Ощадбанку як представник держави від президента. Олександр Роднянський-молодший був головним радником з економіки колишнього прем'єр-міністра України Олексія Гончарука.

принципов.

Принцип № 1

«Институциональная основа банковского и финансовых рынков Украины должна быть приведена в соответствие с правилами и стандартами зоны евро и Банковского союза ЕС, особенно в отношении финансового законодательства и практики надзора».

Звучит, как уже классическое «мыши, станьте ёжиками». Интеграция финансовой, банковской системы Украины в её нынешнем виде финансовый рынок ЕС – это де-факто растворение украинской системы, её поглощение сильными игроками Евросоюза. Это значит, что уже в среднесрочной

перспективе доля украинского капитала в банковской и финансовой системе страны будет меньше 10%. Неизбежно разрушение банковской олигополии, ликвидация порочных тормозящих развитие барьеров на перемещение капитала по текущему и финансовому счетам платёжного баланса.

Авторы доклада воспроизводят доминирующий в Брюсселе взгляд: «Украине придется принять правила игры еврозоны».

Добро пожаловать, дорогие Маастрихтские критерии.

Это показатели, которые необходимо выполнить для вступления в зону евро:

1) инфляция не должна превышать более чем на 1,5 процентных пункта показатель трёх лучших стран-членов зоны евро. Ориентир – 2% инфляции в год;

2) дефицит госбюджета не должен превышать 3% ВВП,

3) госдолг страны не должен превышать 60% ВВП страны;

4) страна не должна девальвировать свою национальную валюту, работать в рамках механизма обменных курсов (European Monetary System (EMS) в течение двух лет подряд иметь свободный рыночный обменный курс;

5) долгосрочные процентные ставки не должны быть более чем на 2% выше, чем в трёх лучших странах зоны евро по ценовой стабильности.

Сегодня Украина не выполняет ни один из этих критериев.

А ведь есть ещё Копенгагенские критерии.

Это

— 1) демократия, 2) верховенство права, 3) права человека, 4) уважение и защита меньшинств.

Если судить по оценкам Freedom House, Economist Intelligence Unit или Bertelsmann Foundation до состояния «полноценная демократия» там тоже очень далеко. Выполнение требований этих критериев может занять более десяти лет.

Авторы Доклада полагают, что Правительство реально направит все свои усилия на проведение системных, институциональных реформ.

С учётом того, что мы имеем сегодня, какие знания и взгляды доминируют в политических кругах, какие уклады, расклады существуют в системе принятия решений, можно уверенно сказать, что процесс вступления в ЕС, т. е. выполнения критериев будет похож в Украине на борьбу с коррупцией.

Все будут «за».

Имитация бурной деятельности, полная загрузка чиновников работой по совмещению новых регуляторных требований со старыми лазейками для дискреции – и так до бесконечности, пока либо Евросоюз не сдастся, приняв нас авансом, либо статус «кандидата на вступление» будет на десятилетия. Всё это будет происходить при размере нерыночного сектора экономики 45 - 50% ВВП. Такой вывод можно сделать на основе прогнозов и оценок МВФ.

Принцип № 2

«Эффективность финансового сектора можно значительно повысить за счет создания признанных, ускоряющих развитие институтов, которые способны координировать деятельность международных доноров и инвесторов, а также интегрировать иностранные рынки капитала и внутренние финансовые институты».

Идея ликвидации финансового протекционизма, безусловно, правильная, но для её реализации авторы Доклада предлагают весьма сомнительный способ.

С их точки зрения, Правительство должно создать три новых органа.

1)) — Первый - ***Национальный совет по восстановлению и реформам*** (National Reconstruction and Reform Council (NRRC). Его задание – разработка и продвижение видения восстановления, модернизации страны, достижение соглашения по реформам и мониторинг их выполнения.

2) — Второй орган – ***Украинский банк развития*** (Ukraine Development Bank (UDB). Он должен использовать потенциал существующих банков для восстановления страны и реализации принципа «build back better». Этот новый Банк развития должен привлекать капитал для финансирования разных программ (машиностроение, энергетика, жильё) вместе с существующими банками. Предполагается, что он также будет кредитовать суверенные и совместные инфраструктурные проекты (дороги, ж/д дорогие, восстановление других объектов). Украинский банк развития должен быть в собственности украинского государства и одновременно многосторонних банков развития других стран.

3) — Третья структура – ***Украинская платформа развития*** (Ukraine Development Platform (UDP). Предполагается, что это будет «многосторонняя структура со значительным влиянием Украины (strong Ukraine ownership). Она будет заниматься стратегическим планированием и координацией доноров по вопросам, связанным с восстановлением во время и после войны». Правительство будет направлять свои проекты на данную Платформу для анализа и оценки многосторонними и двусторонними банками развития. По мнению авторов Доклада Украинские Банк развития и Платформа развития будут способствовать доступу украинских банков к международному финансовому рынку, а Национальный совет по восстановлению и реформам будет обеспечивать широкий консенсус в обществе в отношении повестки дня реформ.

Посмотрите, каким видится для авторов Доклада ***Национальный совет*** (NRRC).

Он будет состоять из нескольких уровней.

1) — Первый – ***политический***.

В нём будут представлены президент, премьер-министр, ключевые советники Офиса президента, министры экономического блока правительства, включая инфраструктуру, сельское хозяйство, стратегические сектора, руководство правящей парламентской партии или парламентской коалиции, главы экономических комитетов Верховной Рады, глава НБУ, представители гражданского общества и бизнес ассоциаций. Так должна выглядеть инклюзивность и предполагаемый консенсус.

2) — Второй уровень Нацсовета – ***команды по управлению проектами*** реформ и восстановления.

Их возглавляют соответствующие заместители министров и государственных агентств. Представители этого уровня предлагает идеи, формулировки для общего видения внутри политического уровня Нацсовета. После утверждения решений этот уровень несёт ответственность за выполнение принятых решений.

3) — Между политическим уровнем и проектным менеджментом предполагается наличие ***уровня «Фильтр»***.

В него входят ключевые украинские и иностранные мозговые центры, представители гражданского общества. Их задача – проводить стресс тесты идеям и предложениям по проведению реформ и восстановления экономики, которые поступают с политического уровня. Этот «Фильтр» должен анализировать предложения, проводить анализ издержек и выгод, моделировать влияние реализации разных идей на экономику, вырабатывать рекомендации политическому руководству Нацсовета.

Принцип № 3

«Реформы финансового сектора должны быть направлены на устранение послевоенного наследия и обеспечение рыночного распределения капитала».

Существующим банкам остро нужна рекапитализация, компенсация убытков от проблемных кредитов, связанных с войной. Нужен полноценный рынок страхования, «разные государственно-частные партнёрства для снижения рисков инвестиционной и кредитной деятельности в стране», которая «вероятно, продолжит жить в тени потенциальной российской угрозы».

Авторы справедливо отмечают, что для перехода на рыночный принцип аллокации капитала правительству необходимо приватизировать государственные банки.

Призыв, безусловно, правильный, но,

— с другой стороны, авторы предлагают создать новую «трёхглавую» структуру – Триаду - под управлением и с участием Государства для финансирования проектов на сотни миллиардов долларов.

Нет оснований считать решения и деятельность Национального совета, Украинского банка развития и Платформы развития именно рыночным способом аллокации капитала.

— От перемены/переименования государственных структур, мест чиновников и назначенных, контролируемых ими технократов природа выбора коммерческих проектов рыночной не станет.

Принцип № 4

«Финансовое развитие должно поддерживаться более широкими реформами корпоративного управления, обеспечением верховенства права, реформами пенсионных систем и т. д. – а также благоприятной макроэкономической средой».

По мнению авторов Доклада,

— «за **последнее десятилетие Украина добилась больших успехов** в укреплении своей макроэкономической структуры и банковского сектора, но теперь эти ***достижения должны быть дополнены более широкими реформами*** управления».

Заявляя о достижениях, авторы перечисляют целый ряд условий, который должны выполняться для получения выгод от реформы финансового сектора.

Они едва ли принесут устойчивую пользу, если остальная экономика будет страдать от коррупции, если у домашних хозяйств будет мало стимулов к сбережению, если инвесторы не смогут защищать свои проекты от экспроприации, рынки будут закрыты для конкуренции, а олигархи продолжат контролировать экономику.

Так какие же такие «значительные достижения» были в Украине, если страна по-прежнему:

1) испытывает острейший дефицит экономической свободы (место не в первой сотне стран);

2) имеет дефективную систему защиты прав собственности (место не в первой сотне стран);

3) имеет крайне хрупкие, некачественные институты государственного управления (место не в первой сотне стран);

4) имеет неблагоприятный инвестиционный, деловой климат (по качеству регуляторной политики место не в первой сотне стран);

5) входит в Топ-5 стран мира в Индексе налогового ада (наихудшие налоговые системы мира);

6) входит в Топ-15 стран мира по инфляции (среднегодовой показатель за 2004-2023гг.);

7) имеет сильнейшую разбалансировку государственных финансов (дефицит бюджета ~25% ВВП, госдолг приближается к 100% ВВП, госрасходы - ~75% ВВП) при токсичной политике Нацбанка, которая перекосила, исказила структуру капитала в польку государственных долговых инструментов, а реальный сектор экономики оставила без источников кредитования;

8) имеет банкротство государственной пенсионной системы, отсутствие качественных инструментов сбережения и настоящую демографическую катастрофу;

9) проводит политику жёсткого торгового, финансового протекционизма, жёсткого контроля над легальными финансовыми потоками из/в страну при наличии «серой» экономики в 40 – 50% ВВП;

10) имеет замшелый, уходящий корнями в неблагополучное советское прошлое, сильно зарегулированный рынок труда с неадекватными миграционным рамками.

И всё это на фоне беспрецедентно высоких рисков безопасности.

На их нейтрализацию остро нужна военная помощь, которую ни США, ни НАТО, ни ЕС не спешат предоставлять в нужном для нашей победы объёме.

Авторы Доклада надеются, что мотивация вступления в Евросоюз будет сильным институциональным якорем для проведения необходимых экономических реформ.

Тут важно не путать острое желание и стремление отдельных дисижнмейкеров встроиться в будущие огромные потоки денег и ресурсов со стремлением создать мощные, конкурентоспособные институты свободы и собственности в стране.

«То, что происходит в Украине, может стать моделью для остального мира, и в особенности для проблем, с которыми приходится сталкиваться в ходе постконфликтного восстановления. Опыт Украины выделяет много трудностей, с которыми сталкиваются развивающиеся экономики на пути к созданию эффективных рынков капитала: тяжелые стартовые условия, политические ограничения, захват государства, высокая чувствительность к внешним шокам, коррупция и хрупкие институты».

Действительно,

1) — Украина могла бы стать прекрасным примером успеха послевоенного восстановления, создания качественных институтов долгосрочного, быстрого роста и развития.

Для этого, в первую очередь,

2) — **нужно было бы провести качественный аудит** теорий и практики development стратегий на основе development economics.

Всемирный банк, МВФ, ООН, национальные и международные агентства развития стран G7/G20/EC-27 в течение последних 70 лет накопили огромный материал по тому, как не надо делать развитие.

И что?

1) — Авторы Доклада из CEPR сделали такой аудит и предлагают стратегию развития для Украины с его учётом? – Нет.

2) — Авторы рекомендуют научно обоснованную, исторически доказанную модель «Экономическая свобода – частная собственность - малое государство- открытая конкуренция»? – Нет.

3) — Авторы советуют рецепты экономического чуда Гонконга, Тайваня, Сингапура, Ю. Кореи, Ирландии, послевоенной Германии или Эстонии 1990-ых-2000-ых? – Нет.

Грустно и тревожно от того, что для Украины, как для десятков стран Африки, Азии, Латинской Америки в 1960-ые, 1970-ые, 1980-ые предлагают очень похожие рецепты.

— Они штампуются по лекалам, которые даже сами теоретики development economics признают ущербными.

— Западный мир до сих пор не сделал работу над ошибками по своих рекомендациям для постсоветского пространства.

В 1990-ые и 2000-ые МВФ, Всемирный банк, ООН и другие государственные структуры развития были главными консультантами первых правительств, парламентов, президентов постсоветских стран.

Крупные консалтинговые организации того времени навязчиво предлагали постсовковым министрам, партхозноменлатурным начальникам, силовикам и неформальным сетевикам денежно-кредитную, бюджетно-налоговую, регуляторную систему с огромными окнами, инструментами дискреции.

Модели Солоу/Свона, Харрода — Домара, реже Ромера/Лукаса заполонили доклады, аналитические записки, стратегии странового развития, программы реформ переходных стран.

Они до сих пор составляют теоретическую основу рекомендаций Запада для остального мира. Украина – не исключение, а печальное подтверждение правила.

> — Те дополнения, которые делают теоретики типа Маццукато/Родрик, не улучшают, а ухудшают качественно предлагаемого интеллектуального продукта.

Никто в мире специально для Украины не разработал стратегию и программу реформ с учётом её стартовых условий.

План для Ukraine Facility на 2024-2027г. – это всё тот же старый шаблонный и низкокачественный продукт, который имеет неисправимый дефект.

Его воспроизводят авторы Доклада из CEPR.

Это

> **— вера в наличие в стране честного, всезнающего, всемогущего, эффективного Правительства (Government - все органы государственного управления, как единое целое).**

Делать такое допущение – это как на поле боя для армии без оружия, авиации, дронов и снарядов ставить задачу победить, приговаривая: «Представьте, что у вас есть всё необходимое оружие». Эксперты CEPR, как их коллеги из МВФ, Всемирного банка, ЕБРР, похожи на тренера футбольной команды, который в начале сезона ставит задачу команде так, как будто игроки – это не обычные дворовые ребята из Одессы, Днепра, Киева или Львова, а Роналдо, Мессии, Левандовский и Кевин де Брёйне.

Все предложенные красивые конструкции, модели и схемы с многочисленными стрелочками, кружочками вокруг трёх столпов восстановления Украины «Совет-Банк-Платформа» - это научно ничтожное, эстетически оформленное предложение по перезагрузке в Украине модели «Олигархат/Схематоз».

Складывается впечатление, что

— перед нами не системное предложение по проведению реформ в стране с огромным клубком внутренних проблем, а прагматичный, циничный бизнес-план от BlackRock, McKinsey, Morgan Stanley и других международных консультантов, распорядителей чужих активов/денег.

Такого рода архитектура финансовой системы и экономики в целом не будет рыночной, а номенклатурно-коммерческой.

Только в ней в отличие от модели 1990-ых и 2000-ых будет больше международного капитала.

Принцип № 5

«Вера в долгосрочный успех Украины».

Да, вера (faith) может считаться особым видом нематериального актива, но, в первую очередь, должны быть представлены качественные, научно обоснованные знания и решения.

> — Мы же не в церкви или синагоге, чтобы принимать предложения выпускников и преподавателей Принстона, Кембриджа, Беркли или Киевской школы экономики на веру. Эти, как и другие mainstream университеты, известны своей приверженностью к теории и практике Государства всеобщего интервенционизма.

В защиту этого принципа авторы Доклада приводят цитату рождённого в Одессе экономиста Александра ***Гершенкрона***:

> «Чтобы преодолеть барьеры застоя […], разжечь воображение людей и направить их энергию на службу экономическому развитию, необходимо более сильное лекарство, чем обещание лучшего распределения ресурсов или даже более низких цен на хлеб».
>
> В таких условиях даже бизнесмен, даже классический смелый и новаторский предприниматель нуждается в более мощном стимуле, чем перспектива получения высокой прибыли. То, что необходимо, чтобы убрать горы рутины и предрассудков, это вера – вера, по словам Сен-Симона, что золотой век человечества не за нами, а впереди».

Приводить в пример элитам страны, которая более 30 лет страдает от социализма и государственного интервенционизма слова французского социалиста-утописта и американского сторонника государственного интервенционизма – это похоже на призыв поверить в очередную версию Левиафанства.

> — То ли такой **трроллинг, то ли цинизм, то ли, действительно, слепая вера в Государство**.

Среди принципов для построения новой финансовой системы Украины не нашлось места для экономической свободы, защиты прав частной собственности, открытой конкуренции и свободной торговли.

Ни слова о конфликте интересов, когда

> **— VIP-распорядители чужого одновременно являются 1) — законодателями, 2) — распорядителями, 3) — финансистами, 4) — контролёрами и 5) — судьями.**

Авторы Доклада, цитируя А. Гершенкрона и его кумира Сен-Симона, понятное дело, не могут ссылаться на Л. фон Мизеса, Х. фон Хайека или М. Фридмана.

Они являются их интеллектуальными, мировоззренческими оппонентами.

Авторы доклада представляют университеты и аналитические центры mainstream экономической науки. Она давно превратилась в набор идеологических, схоластических, сильно математизированных утверждений, положений и тезисов в оправдание всеобщего государственного интервенционизма.

Авторы Доклада

- Elena ***Carletti*** из итальянского Bocconi University, одна их активных идеологов экономической политики Евросоюза, Владислав ***Рошкован*** из МВФ, Jan Pieter Krahnen из немецкого Goethe University, Юрий Городниченко из одного из самых левацких вузов Америки University of California, Berkeley, Александр ***Роднянский*** из Кембриджа (оказывается, что с 2020г. он является советником президента Украины), Harold James из Princeton University, Илона ***Сологуб***, редактор аналитического центра VoxUkraine из Киевской школы экономики.

Именно они, а также их партнёры и коллеги по школе Государства всеобщего интервенционизма (Тимофей ***Милованов*** (КШЭ), Олена ***Билан*** (Dragon Capital), Олег ***Чурий*** (бывший зам. Главы НБУ), Сергей ***Николайчук*** (зам. главы НБУ) являются авторами, идеологами тех документов, которые уже во время войны легли в основу стратегии развития Украины.

— Именно их идеями, рекомендациями и интеллектуальными продуктами пользуются дисижнмейкеры Украины, начиная от Зеленского/Ермака, заканчивая министерствами экономики и финансов.

Предлагать для Украины левую повестку дня в технократической обёртке «умного, гибкого, компетентного» Правительства – это

1) — либо научное невежество на пару с идеологическим шаманством,

2) — либо прагматический цинизм,

3) — либо желание встроиться в потоки по якобы научному, аналитическому, информационному прикрытию предлагаемого режима восстановления экономики Украины.

В такой ситуации можно понять поведение и решения президента В. Зеленского в кадровой и экономической политике. Он сам далёк от экономики, тем более от экономической науки. Он реагирует на титулы, статусы, бренды тех людей/организаций, которые ему представляют и предлагают.

Вот Александр ***Роднянский***, молодой доцент кафедры экономики Кембриджского университета (ему нет и 40 лет), научный сотрудник Центра экономической политики (CEPR). Был главным советником премьер-министра Украины в 2019-2020гг. Степень доктора философии получил в университете Принстона, магистра – в Лондонской школе экономики. Это не какой-нибудь старый марксист связанного с советским прошлым университета.

1) Вот ветеран украинской экономической политики Владислав ***Рошкован***. Он вообще в руководстве МВФ. Был зампредом Нацбанка Украины, входил в руководство UniCredit Bank в Украине. Был членом Национального совета по реформам в 2014-2016гг.

2) Вот Юрий ***Городниченко***, профессор престижного в США университета Беркли, выпускник Киево-Могилянской академии. Активно консультирует украинские власти через самые разные проекты, включая VoxUkraine.

3) Вот Тимофей ***Милованов***. Молодой парень в 2014г. входил в число Top Economic Thinkers по версии Forbes. Профессор Питтсбургского университета, почётный президент Киевской школы экономики. Был в Совета Нацбанка, сооснователь организации VoxUkraine, глава Наблюдательного совета «Укроборонпрома».

Все они по формальным признакам вполне себе западная элита, тем более украинская. Они связаны с международными организациями, консалтинговыми структурами, академическими и аналитическими центрами, а также иностранным бизнесом, который активно участвует в разного рода международных инвестиционных, бизнес форумах.

Они работают в жёсткой связке с Министерством финансов, Министерством экономики и Нацбанком.

Вокруг политического руководства Украины образовалось плотное украинско-международное кольцо представителей западного экономического mainstream-а.

— Они работают по теоретической матрице development economics. Она абсолютно не подходит для Украины. 30+ лет развития в рамках модели Государства всеобщего интервенционизма убедительно это доказали.

Прямые бенефициары предлагаемой украинско-международным кольцом теоретиков модели Большого государства

– VIP-распорядители и потребители чужого, в первую очередь, олигархи, участники государственный программ и закупок, руководители и участники проектов по согласованию, управлению и мониторингу коммерческих проектов в рамках государственно-частного партнёрства.

Представьте себе, какую власть получают те, кто будет принимать решения по выбору и финансированию того или иного проекта. На кону сотни миллиардов долларов. Их распределение будет идти не по рыночным, а по номенклатурно-коммерческим правилам.

Связка «НацСовет - Банк/Развития – Платформа/развития» - это своеобразный украинско-международный синдикат по распределению сотен миллиардов долларов денег, который должны поступить в Украину на восстановление а рамках репарации и ожидаемого Плана Маршалла для Украины.

С учётом особенностей системы принятия решений, концентрации политической и экономической власти совсем не в формальных, уполномоченных для этого структурах, легко догадаться, во что превратится эта кампания по освоению гигантских ресурсов.

> — Когда на кону такая масштабная игра, её архитекторам нужны козлы отпущения и громоотводы для выпуска пара/гнева.
>
> — Эту роль идеально выполняет Д. ***Гетманцев***. Он стал воплощением порочных практик и решений Правительства в сфере экономической политики. На него переключилось гражданское общество и бизнес сообщество, ФОПы и малый бизнес. С него – как с гуся вода, потому что он лишь прикрывает схемы и решения, который могут похоронить очередной исторический шанс Украины.

Заметим, что

> **— новая институциональная Триада (Совет-Банк-Платформа) с высокой степенью вероятности практически полностью подомнёт под себя Кабинет Министров, министерства и даже Верховную Раду.**

Проектная работа станет источником дохода для всех участников процесса.

Это чётко осознают авторы Доклада, участники украинско-международного аналитического кольца вокруг Офиса президента и самого главы страны.

К этому готовятся консалтинговые организации и агентства развития. Каждому в теме и в кругу своих будет доля, кому-то бóльшая, кому-то меньшая.

Очевидно одно.

Предлагаемая новая институциональная Триада, как и финансовая архитектура – это не про полноценные рыночные реформы. Это не про создание лучших в Европе и мире условий для развития предпринимательства. Это не про экономическую свободу и отказ от модели Большого государства.

Реализация принципа Build back better, **если такая архитектура принятия экономических и финансовых решений будет принята, будет относиться, в первую очередь к нео-олигархам и топ-технократам во главе проектов по аллокации чужих денег.**

— Так было в Афганистане и Ираке.

— Примерно так было в десятках стран мира, элиты которых соблазнились на обещания светлого, благополучного будущего за счёт Государства всеобщего интервенционизма.

Сегодня украинское Правительство движется именно в такой колее.

***

№ 2.693

МВФ не видит светлого будущего

Платёжный баланс Украины 2021-2027гг., 2033г. Базовый сценарий МВФ

Показатель	2021	2022	2023 о	2024 п	2025 п	2026 п	2027 п	2033 п
ВВП, в млрд. $	199,8	160,5	177,5	189,0	194,0	202,0	215,0	300,0
Баланс текущего счёта платёжного баланса, млрд. $	-3,9	8,0	-9,8	-10,8	-15,9	-14,1	-11,0	-10,3
Баланс текущего счёта, % ВВП	-1,9	5,0	-5,5	-5,7	8,2	-7,0	-5,1	-3,4
Экспорт товаров, млрд. $	63,1	40,9	34,5	40,8	41,9	48,5	51,9	84,9
Экспорт товаров, % ВВП	31,6	25,5	19,4	21,6	21,6	24,0	24,2	28,3
Импорт товаров, млрд. $	69,8	55,6	63,3	69,6	76,8	83,4	91,0	117,4
Импорт товаров, % ВВП	34,9	34,6	35,7	36,8	39,6	41,2	42,5	39,1
Экспорт услуг, млрд. $	18,4	16,6	16,4	16,9	19,0	22,3	25,9	34,1
Импорт услуг, млрд. $	14,4	27,7	25,3	21,5	16,1	13,2	9,9	15,1
Торговый баланс (товары, услуги), % ВВП	-1,3	-16,0	-21,3	-17,7	-16,5	-12,7	-10,8	4,5
Баланс финансового счёта платёжного баланса, млрд. $	-5,8	8,5	-20,7	-13,4	-15,2	-16,7	-10,3	-15,2
Баланс финансового счёта платёжного баланса, % ВВП	-2,9	5,3	-11,7	-7,1	-7,9	-8,3	-4,8	-5,1
Прямые иностранные инвестиции (чистые), млрд. $	-7,5	-0,2	-4,2	-4,2	-5,0	-10,0	-10,7	-13,1
Прямые иностранные инвестиции, % ВВП	3,8	0,1	2,4	2,2	2,6	4,9	5,0	4,4
Портфельные инвестиции (чистые), млрд. $	-1,1	2,0	2,7	1,5	2,2	2,4	2,8	0,0
Валовые резервы, млрд. $	30,9	28,5	40,5	42,1	41,6	45,1	45,0	60,1
Валовые резервы, число месяцев импорта товаров и услуг следующего года	4,5	3,9	5,3	5,4	5,2	5,4	5,1	5,3

Источник: IMF Country Report No. 24/78. Ukraine Third Review of the Extended Arrangement under the Extended Fund Facility. March 22, 2024
https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2024/03/22/Ukraine-Third-Review-Under-the-Extended-Arrangement-Under-the-Extended-Fund-Facility-546741

2024-03-27

Романчук

Украинская экономика-2033, если идти по проторенному Левиафаном пути

Анализ свежего доклада МВФ по Украине (от 22 марта 2024г. IMF Country Report No. 24/78) позволяет понять **будущее украинской экономики, если ничего системно, кардинально не менять**.

Это не только взгляд вашингтонских технократов, а Кабинета Министров, Министерства финансов, Нацбанка и Минэкономики самой Украины. Они – инсайдеры. У них есть реальные цифры и данные. Они видят баланс поступлений и затрат внутри страны и за её пределами. Они в курсе переговоров с кредиторами и инвесторами. Они понимают позиции сторон. Они видят расклад интересов и ресурсов выгодополучателей модели Олигрохата. На основании такой информации в контексте тенденций в глобальной и региональной экономике складывается прогноз на пять и десять лет.

Авторы подобных докладов рисуют *инерционные сценарии*, без учёта трансформации политической воли.

Они даже теоретически не предлагают модель экономической свободы.

Давайте посмотрим, что будет с украинской экономикой до 2033 года, если она будет развиваться в русле рекомендаций МВФ, стратегии доходов Минфина и Плана для Ukraine Facility.

1. Внешняя торговля. Украина как бедная провинция

Для начала оценим состояние торгового баланса Украины. Потоки экспорта и импорта, безусловно, являются важными характеристиками состояния экономики. Вот какой видит МВФ с подачи украинских властей внешнюю торговлю в период 2024-2033гг.

Возьмём в качестве отправной точки 2021г., когда экспорт товаров Украины составил $63,1 млрд., а импорт - $69,8 млрд. Вместе с услугами экспорт страны был $81,5 млрд. (40,6% ВВП), а импорт - $84,2 млрд. (42%). Торговый баланс по товарам и услугам был на уровне минус 1,3% ВВП, что не было источником напряжения валютного рынка. Такого рода торговый баланс не оказывал сильного давления на курс гривны.

Война больно ударила по внешней торговле Украины. Экспорт товаров в 2022г. по сравнению с 2021г. сократился на $22,2 млрд. (минус 35,2%), до $40,9 млрд., импорт товаров упал на $14,2 млрд. (минус 20,3%). В 2023г. сокращение экспорта продолжилось при резком росте импорта. Экспорт товаров сократился на ещё на $6,4 млрд., до $34,5 млрд., а импорт товаров вырос на $7,7 млрд. (плюс 13,8%). В результате дефицит торгового баланса по товарам вырос с $14,7 млрд. (9,1% ВВП) в 2022г. до $28,8 млрд. в 2023г. (16,3% ВВП).

Курсовая политика Нацбанка вместе со щедрым притоком иностранной помощи в объёме $42,5 млрд. способствовала резкому ухудшению торгового баланса, потому что фиксированный курс гривны явно благоволит импорту.

С учётом услуг дефицит торгового баланса товаров и услуг увеличился с $25,8 млрд. (16,0% ВВП) в 2022г. до $37,7 млрд. (21,3% ВВП) в 2023г.

Это огромное давление на финансовый и валютный рынок.

Приток валюты в виде кредитов и грантов, конечно, помог избежать курсового и платёжного кризисов, но надо понимать, что такого рода состояние внешнеторговых потоков является временным и очень хрупким.

1) — Надеяться на постоянный приток внешней помощи, на сохранение ручного режима регулирования курса даже в среднесрочной перспективе близоруко.

2) — Тем более что значительная часть валютного притока – это дорогие кредиты, а не бесплатные гранты.

О том, что в Украину придут сотни миллиардов долларов репараций и столько же валюты в рамках послевоенного плана Маршалла для Украины говорить пока преждевременно.

Вот какую динамику внешней торговли прогнозирует МВФ с подачи украинского Правительства до 2033 года.

В 2027г. экспорт товаров составит $51,9 млрд., а импорт - $91,0 млрд. Дефицит торгового баланса по товарам составит $39,1 млрд. или 18,2% ВВП. Отметим, что даже в 2027г., по версии Кабинета Министров/МВФ экспорт товаров не дотянет до уровня довоенного 2021г. $11,2 млрд.

Если в 2021г. товарный экспорт составлял 31,6% ВВП, то в 2027г. прогнозируется на уровне 24,2% ВВП.

Это мизер для страны, которая должна ориентироваться на внешние рынки, чтобы увеличивать и объём производимой добавленной стоимости, и производительности труда, и темпы экономического роста.

Тут не то, что внешнеторговым прорывом не пахнет. Это **очень похоже на скукоживание экономики, её провинциализацию**.

1) — Про широкомасштабную инновационную промышленную модернизацию речь явно не идёт. С учётом того, что главная позиция украинского экспорта – это с/х сырьё, то получается, что

2) — МВФ/Кабмин не верят в структурную трансформацию украинской экономики и её способность производить конкурентные товары на экспорт.

С учётом положительного сальдо внешней торговли услугами ($16 млрд.) баланс по товарам и услугам в 2027г. прогнозируется на уровне минус 11% ВВП.

Отметим, что в прогнозе МВФ только к 2030г. Украина превысит объём экспорта товаров 2021г.

А вот какая картинка внешней торговли видится МВФ/Кабмину в 2033г.

Экспорт товаров прогнозируется в объёме $84,9 млрд. (28,3% ВВП), импорт - $117,4 млрд. (39,1% ВВП). Отрицательное сальдо по товарам - $32,4 млрд. (10,8% ВВП). С учётом услуг дефицит торгового баланса будет $13,5 млрд. или 4,5% ВВП.

Получается, что по сравнению с 2021г. экспорт товаров увеличится только на $21,8 млрд. или на 34,5%. Это сущий мизер на 13 лет даже с учётом войны.

Доля экспорта товаров Украины к ВВП в 2033г., по прогнозу МВФ/Кабмина будет меньше, чем в 2021г.

А на чём же тогда будет зарабатывать украинская экономика, если её товарные отношения с внешним миром останутся такими куцыми?

По данным ВТО **в период 2020-2022гг. экспорт товаров и услуг на душу населения в Украине составил $1805**.

> — Для сравнения в ЕС он был $8257 (в 4,6 раз больше, чем в Украине), в Польше - $9771, Венгрии $14885, Чехии - $18262, а Нидерландов – более $48 тысяч.

В 2033г. по прогнозу МВФ/Кабмина этот показатель у Украины будет меньше $3000 на душу населения. Турция в начале 2020-ых имела $3400, а Украине при реализации плана модернизации под руководством МВФ, в партнёрстве с Евросоюзом будет иметь менее $3 тысяч экспорта товаров и услуг per capita в 2033г.?

2. Финансы и инвестиции. Что нас ждёт к 2033-му году

Картину по торговому балансу дополняет состояние платёжного баланса.

Он показывает нам, откуда будут браться деньги, и как это повлияет на экономическое развитие. **Здесь картина также не внушает оптимизма.**

Если бы Украина была страной с

> **1) — высоким уровнем экономической свободы, 2) — надёжной защитой прав собственности и 3) — благоприятной регуляторной средой, она бы после победы, безусловно, стала бы магнитом прямых и портфельных иностранных инвестиций.**

Смотрим, что прогнозируют МВФ/Кабмин Украины.

По данным ЮНКТАД Украина по итогам 2022г. накопила ПИИ на сумму $51,1 млрд. Это мизерные ~$1300 на душу населения.

> — Для сравнения среднемировой показатель составляет ~$5500, а в ЕС - ~$25 тысяч per capita.

Два года войны в условиях жёстких инвестиционных рисков, ограничений на перемещение капитала ситуацию ещё больше усугубили состояние инвестиционной засухи.

> — Мы видим, что вплоть до 2027г. приток чистых ПИИ ожидается очень скромный.

Вплоть до 2027. – скромные цифры до 3% ВВП и только в 2027г. – 4,9% ВВП или $10 млрд. Даже в 2033г., когда, казалось бы, экономика должна быстро лететь вперёд, приток прямых иностранных инвестиций ожидается только на уровне $13 млрд. (4,4% ВВП). За период 2024-2033гг. объём «чистых» ПИИ ожидается в ~$102,4 млрд. Для сравнения приток денежных переводов украинцам из-за рубежа за эти десять лет составит ~$140 – 170 млрд.

Получается, что объём накопленных ПИИ в Украине по итогам 2033г. будет менее $4 тысяч на душу населения. Для сравнения по итогам 2022г. в Польше было $6770, в Чехии - $19300, Литве -$10000, Эстонии - $22600.

Значит,

> **— если верить МВФ/Кабинету Министров никакого инвестиционного бума в Украине после войны не предвидится.**

Ситуация с портфельными инвестициями совсем никудышная.

На чистой основе в период 2024-2033г. они составят только ~$13,8 млрд. С учётом острого дефицита капитала внутри страны развитого фондового рынка в Украине в ближайшее десятилетие, если верить в прогноз МВФ/Кабмин, не будет. Значительную долю валюты в страну будет поступать по разным государственным программам, грантовым проектам. Это деньги для поддержания штанов, а не для быстрого, долгосрочного развития Украины, превращения её в локомотив Европы. Едва ли стоит ожидать динамичного развития финансового рынка. Скорее всего, ведущие финансовые организации Украины сегодня сохранят своё место и олиголистический статус. Разве что парочку государственных банков продадут для нужных инвесторов. Значит, рассчитывать на существенное удешевление кредита нет оснований.

3. Украина-2034 по прогнозу МВФ/Кабмина Украины

Теперь мы знаем, какой видится концепция долгосрочного развития Украины авторства МВФ и нашего собственного Правительства. Украина-2033 – это бедная провинция на задворках Евросоюза. Кое-где работают заводики, построенные на гранты/льготные кредиты. Львиная доля экспорта по-прежнему приходится на с/х сырьё и уже «зелёную» металлургию. Здесь же добыча редкоземельных металлов и полезных ископаемых – под пристальным надзором европейских и мировых ТНК. Местами блестят новенькие энергетические мощности, добывающие газ и нефть машины и оборудование. Их деятельность – епархия VIP-распорядителей и потребителей чужого из Украины, ЕС и США. Они договорились в рамках модернизационной программы build back better.

Табачные, алкогольные бароны делят украинский рынок. Вместе с европейскими партнёрами они участвуют в олигополии на рынке стран ЕС. Порты и инфраструктурные объекты, включая аэропорты и ж/д, тоже поделены большим бизнесом. Созданы совместные украинско-ЕС-овские компании по переработке мусора, водоснабжению, производству тепла – в общем коммуналка новая и очень дорогая. Поэтому спрос населения на дотации и компенсации – постоянная тема всех политических кампаний.

В стране активно развивается экологический туризм. В рамках зелёного перехода зарастают поля, а близкие к Брюсселю и Киеву аграрные бароны успешно делят десятки миллиарды долларов. Куда же без финансовых операций, казино и IT-сектора, который активно пользуется криптой и обслуживает весь мир. Свобода перемещения капитала находится под жёстким контролем Государства, что креативные украинцы всё равно умудряются производить до 40% ВВП в «серой» экономике.

Периодически происходит реструктуризация и списание долгов, но жёсткое регулирование финансового рынка никуда ее девается, ведь надо же контролировать денежные переводы, даже ~$100. Чего только не сделают чиновники в рамках борьбы с отмыванием денег. Даже если к этому времени будет проведена пенсионная реформа, то львиную долю денег обяжут «загонять» в государственные ценные бумаги или акции номенклатурных фаворитов. IT и операторы «серой» экономики будут нейтрализовывать монетарный интервенционизм Государства в криптовалютах, а обычный украинец до 2034 года так и не узнает, что такое настоящая ценовая стабильность, т. е. инфляции близкая к нулю.

Такой расклад сохранится, если в эту картинку не вмешается некий политический или гражданский фактор, в том числе с участием наших военных-победителей. Сегодня мы не знаем, согласятся ли они именно на такую модель развития страны, которая победила нацистскую Россию. Она обязательно победит. Пока мы не знаем, когда. Но мы точно знаем, что от нынешнего состава законодательной и исполнительной власти ожидать

экономической свободы, раскрепощения предпринимательства и превращения страны в модель экономического чуда не приходится.

***

№ 2.694

Ми дійсно можемо створити щось на кшталт того, що називають Фонд національного багатства - заступник глави Офісу президента Шурма

2023-09-27

Ексклюзивне інтерв'ю заступника глави Офісу президента України Ростислава Шурми агентству "Інтерфакс-Україна"

***

-- Після щотижневих зустрічей в липні-серпні з окремими бізнесами останніми днями ви знову зустрілися з бізнес-асоціаціями. Наскільки це обговорення було підсумковим і яких конкретних результатів очікувати найближчим часом?

-- Це не була підсумкова зустріч, це була чергова дев’ята чи десята зустріч. Вони ще будуть далі продовжуватись, ось остання була 15 вересня онлайн з кількома десятками бізнесменів.

Ми бачимо, що кількість кейсів, з якими звертається бізнес і де дійсно було порушено його права, скорочується від зустрічі до зустрічі. Тому плануємо цю практику ще якийсь час продовжувати, допоки не переведемо це в стандартний режим, як це працювало в Департаменті захисту інвестицій в Генеральній прокуратурі.

Підсумкову або, скоріше, проміжну зустріч в більш широкому складі ми проведемо найближчим часом – за тиждень, два чи три: буде залежати від графіку. Але вже перші деякі концепції напрацьовані, законопроекти пишуться: зокрема, мова йде про консолідацію підслідності в рамках БЕБ по всіх економічних злочинах.

Аналогічно працюємо над концепцією щодо визначення єдиного природоохоронного інспекційного органу, умовного Екорейнджера, де сконсолідуємо функції, напевно, від восьми до десяти різних інспекцій та інстанцій. Це теж в рази скоротить взаємодію з бізнесом. Можливо цей орган буде під Мінекономіки, а не під Мінекології. Це обговорюємо.

Ще одне напрацювання – більше залучення бізнес-омбудсмена до таких конфліктних ситуацій та обшуків, як адвоката бізнесу.

Тобто ми плануємо доволі комплексне і збалансоване рішення: з одного боку буде єдиний відповідальний орган із значно кращою якістю людей у ньому, над чим ми працюємо, а з іншого – у бізнесу буде більший комфорт з точки захисту прав і прозорості проведення цих процедур.

-- Збільшення фінансування БЕБ у цьому році з 500 млн грн до 820 млн грн, а в наступному - до 1,76 млрд грн дасть змогу забезпечити покращення якості людей та роботи цього органу?

-- Сподіваюся, що так, бо поки це було замкнуте коло. На сьогоднішній день БЕБ укомплектований менш ніж на 20% і, відповідно, профінансований менш ніж на 20%. Нічого додатково збільшувати не потрібно, просто потрібно виконати те, що було передбачено законом: не потрібно збільшення штатної чисельності, просто потрібно укомплектувати.

-- І конкурси з відбору провести?

-- Безумовно, вся комплектація має здійснюватися за принципами прозорого конкурсного відбору.

-- Перед початком цих зустрічей представники бізнесу порушували питання відповідальності чиновників та правоохоронців. Ви в останніх інтерв'ю казали, що бізнес у нас досить часто порушує закон, проте він несе за це відповідальність – кримінальну, фінансову, але такої відповідальності за порушення з боку представників держави, а отже, справедливості бізнес не відчуває.

-- Безумовно, все повинно бути дзеркально і справедливо. Давайте рухатись крок за кроком.

-- Спілка українських підприємців на останній зустрічі порушувала питання дотримання послідовності проведення слідчих дій.

-- Насправді, була доволі слушна пропозиція. Ми домовилися, що вони направлять свої напрацювання, і після цього ми з правоохоронними органами їх відпрацюємо. Але станом на зараз ми не отримали від них конкретних пропозицій.

-- Питання поновлення перевірок з 1 жовтня 2023. На вашу адресу прозвучали претензії, зокрема від голови профільного парламентського комітету Данили Гетманцева, що ви не змогли відстояти у дискусіях з МВФ концепцію обмеження перевірок тільки трьома секторами: гральним, фінансовим та підакцизним. Тому тепер перевірки повернуться для всіх, тоді як була можливість обмежитися лише ризиковими платниками, бо це було погоджено з Фондом.

-- Якщо МВФ був згодний з попереднім підходом, то, безумовно, ми можемо його просто зараз проголосувати. А все решта – це просто спекуляції і маніпуляції.

-- Якщо вже ми заговорили про претензії, то є ще кілька. Після ваших слів, що український бізнес часто працює на грані або за нею, вам нагадали, що бізнес вашого брата або бізнес, у якому ви раніше працювали, також мав серед засновників офшорні кампанії або так звані внутрішні офшори у вигляді венчурних фондів. Як би ви це прокоментували?

-- Що стосується бізнесу мого брата, він весь побудований на принципах законності та на всіх найвищих морально-етичних стандартах.

Що стосується структурування бізнесу в Україні, то якщо ви подивитесь на корпоративну структуру великого бізнесу, то 99% великого бізнесу в Україні структуровано через фонди або холдингові кампанії. Це стандартна практика володіння і корпоративного управління в Україні. І так структурований бізнес мого брата.

Що стосується сплати податків, то компанії мого брата сплачують сотні мільйонів гривень податків щороку, а все решта – це просто маніпуляції і перекручування фактів. Жодного порушення законодавства чи моральних норм там немає.

-- До речі, Державна комісія з цінних паперів пропонує надати подібні можливості й фізичним особам у вигляді запровадження інвестиційних рахунків. Яке ваше до цього ставлення?

-- До цього всього треба підходити комплексно, а не з точки зору створення додаткових якихось окремих спеціальних режимів.

Чому малий бізнес дуже часто використовує ФОПи для оплати праці, не сплачуючи в повному обсязі податків? Тому що такі можливості дає закон.

Чому бізнес структурує свої активи через інвестиційні фонди чи через холдингову компанію? Тому що такі можливості дає закон.

Та податкова реформа, яку наша команда пропонує, якраз каже про єдині правила для всіх, про ті правила, коли нікому не доведеться шукати якихось особливих інструментів: ані ФОПам для отримання зарплати, ані крупному бізнесу створювати трейдерів-нерезидентів. Всі зможуть працювати в єдиній стандартизованій площині.

І що цікаво: враховуючи ці питання, які ви порушили, ми побачимо, що втрат бюджету ніяких не буде. Тому що ставки, запропоновані в цій податковій реформі, точно будуть не нижчі, ніж ті ставки, які де-факто платить 80% найманих працівників і 99% бізнесу в Україні. Це просто чесна розмова з самим собою, чесна розмова громадян, бізнесу і держави. Треба бути чесним з собою, а не займатись популізмом чи підтакувати партнерам.

-- Вам ще згадали автомобіль…

-- Автомобіль Tesla Model X був придбаний не те, що до війни, він був придбаний за декілька місяців до мого переходу у державну владу. Я як бізнесмен мав законне право в 2021 році і морально, і юридично придбати цей автомобіль і придбав його за свої особисті кошти, з яких повністю сплатив усі податки. Чому він був поставлений на облік вже під час війни? Тому що постачальник довго доставляв і ремонтував авто, а потім ставив на облік. А мені банально ніколи цим займатися.

-- Це все буде у вашій декларації?

-- Це все в моїй декларації відображено. Я свою декларацію подавав, незважаючи на те, що закон дозволяв не подавати: і за 2021 рік, і за 2022 рік. Вони є у відкритому доступі. Мені взагалі нема що приховувати. В мене абсолютно відкрита позиція щодо моїх активів. З першого дня у владі у мене була максимально відкрита і прозора позиція.

-- Державний бюджет на 2024 рік. Президент проводив зустріч, де окреслив свої очікування від нього, у тому числі економічної спрямованості, якихось додаткових ресурсів на підтримку економічного розвитку. Які програми, на вашу думку, доцільно було б розширити наступного року за допомогою держбюджету?

-- Безумовно, пріоритет номер один бюджету – це оборона держави. Тут навіть нема про що говорити.

Що стосується економічних програм, є деякі непогані напрацьовані інструменти, які добре себе показали. Це, зокрема, програма "5-7-9". Її будемо зберігати та розширювати.

Нарешті запрацювала і набирає оборотів програма "Є-оселя".

Будемо нарешті запускати в реальності програму індустріальних парків, як це працює в інших державах, де держава забезпечує інфраструктуру для бізнесу, щоб вони могли будувати свої заводи.

Ось такі три основні пріоритети я бачу, але, безумовно, будуть десятки інших точкових програм підтримки бізнесу.

-- Фонд розвитку України. Представники BlackRock казали, що його роботу планують розпочати з пілотних проєктів. Коли на них можна очікувати?

-- Фонд ще не створений, він ще доформатовується, допроєктовується. Але задача є розпочати реальну роботу в цьому році. Намагатимемося вийти на якісь перші проєкти в цьому році. Не впевнений, що нам це вдасться, але головне, щоб ми змогли це найближчим часом реально запустити.

-- Про яку кількість пілотних проєктів йдеться?

-- Я думаю, декілька проєктів, до десятка.

А далі, якщо у вас вже працює інфраструктура, є команда, відпрацьовані канали і моделі фінансування. Це все масштабується експоненційно.

Це так, як буде відбуватися зараз з іпотекою. Спочатку ми видали кредит, потім 10, потім 100, зараз їх вже три тисячі, і за вересень буде видано тисяча. Потім півтори, дві, три, п'ять і виходимо до десяти тисяч в місяць.

-- Міністр фінансів Сергій Марченко нещодавно розпочав публічно дискусію стосовно курсу гривні та макроекономічної моделі, яку ми будуємо, а також щодо ефективності використання зовнішньої допомоги. За його словами, щоб вона більше була не на проїдання, зростання імпорту та накопичення міжнародних резервів, а й на внутрішній економічний розвиток. У вас є якесь бачення, наскільки ви долучені до цієї дискусії?

-- Є спільна дискусія. Безумовно, що там у кожної інституції є свій погляд: і на курс, і на монетарну політику, і так далі. Думаю, що в процесі дискусії ми до чогось дійдемо. Я можу висловити особисту точку зору, тому попрошу її не позначати як офіційну позицію держави, бо кожна інституція має свої повноваження.

Перше, стабільність – це пріоритет номер один. Але що таке стабільність? Стабільність – це не означає фіксовану облікову ставку, фіксований курс,

фіксоване ще щось. Це означає прогнозованість, в першу чергу, і відчуття того, що все працюватиме.

Друге, що стосується курсу, напевно, враховуючи рівні інфляції, які є у нас та в інших державах, така дуже легка контрольована девальвація на незначні відсотки, напевно, буде корисною для економіки. Тобто, коли не йдеться, що в один день долар подорожчає на три чи на п'ять гривень, а коли чітко прогнозовано, потрохи девальвується гривня: на декілька десятків копійок, на півгривні, на гривню. Single digits. Це буде корисно: і для бюджету, і для конкурентоздатності наших експортерів. І це пожвавлюватиме економічну активність.

Що стосується облікової ставки. Ми одна з небагатьох країн у світі зараз в умовах постковідної інфляції, де є надзвичайно висока реальна облікова ставка. Тобто інфляція у нас зараз 8,6%, а облікова ставка була 22%. Це означало, що реальна облікова ставка у нас 13%. Ви мені назвіть хоч одну державу у світі, де є позитивна реальна облікова ставка? В кожній країні, практично в усіх країнах, інфляція вища, аніж облікова ставка. І це є норма для цього періоду постковідної інфляції і нормалізації.

-- Нацбанк знизив її до 20%. Цього, на ваш погляд, достатньо?

-- Напевно, з точки зору терезів: з одного боку економічна активність, з іншого – боротьба з інфляцією, ми занадто консервативну політику займаємо.

Це повноваження Національного банку, я в них не хочу втручатися. Хоча в мене є своя позиція: вона більш проекономічна, про бізнес, але це компетенція Нацбанку.

-- На конференції YES (Ялтинської європейської стратегії) ви розказали про дві цікаві ідеї стосовно випуску спеціальних облігацій від SPV під заставу заморожених російських активів або, можливо, створення фондів трастового страхування приватних міжнародних інвестицій також на базі цих активів. Можливо, ви могли б уточнити, наскільки ці ідеї вже пророблено, наскільки ймовірне їх запровадження?

-- Це я поділився напрацюваннями, якими ми зараз займаємося. Працює група юристі, працюємо з окремими інвестиційними банками та фінансовими гравцями, щоб справді підготувати цю модель. Це процес, де потрібно кілька місяців, щоб це все відмалювати, спроєктувати. І більше того, все одно будуть потрібні регуляторні рішення. Можливо, навіть в окремих випадках законодавчі рішення наших партнерів. Коли буду готовий розкрити більше, розкажу.

-- Але, якщо двома словами: наші партнери на кшталт BlackRock або JPMorgan вважають, що інвестори готові будуть давати під це гроші?

-- Так. Якщо там є достатня застава у вигляді ліквідних активів, якщо є певна доходність, яка відповідає рівню ризиків, то, звичайно, готові. Просто треба буде пропонувати продукт, який підходить тій чи іншій цільовій категорії інвесторів з точки зору балансу доходності і ризику. Я думаю, ми зможемо це запропонувати.

-- Питання про активи, які стягуються в дохід держави всередині України. Ви колись говорили про ідею створення з них профільних холдингів.

-- Це дві взагалі не пов'язані між собою теми.

Перша – це грамотне структурування і управління активами, де у держави є частка у власності.

Друга – це процес конфіскації.

-- Але, наприклад, у титановій галузі можна об'єднати те, що є у держави давно, і те, що з'явилося нещодавно?

-- Це просто питання конкретної галузі. Давайте я все ж таки детальніше пройдуся по цих темах. У світі дуже багато різних моделей того, як держава здійснює управління своїм портфелем активів. Ми зараз залучили цілу групу експертів - і Deloitte, і McKinsey, і є фінансова підтримка USAID по цьому проекту, щоб вивчити цей світовий досвід.

Повірте, ми глибоко вивчили зараз, спільно з консультантами, і модель, яка працює в Сінгапурі з Temasek, і модель, яка працює в Катарі з QIA (Qatar Investment Authority), і моделі, яка працюють в Казахстані, в Малайзії, в країнах Західної Європи.

І намагаємося з цього всього вибрати найбільш адекватну і підходящу модель для нас.

Яке буде остаточне рішення, я поки що не можу сказати, тому що не я його прийматиму: ми будемо його готувати, а це рішення прийматимуть уряд, Верховна Рада.

Зараз ми бачимо, що дійсно можемо створити щось на кшталт того, що називають Фонд національного багатства. Єдине що, класично подібні фонди в тій же Норвегії, Саудівській Аравії або Катарі – це пул акумульованих нафтових доходів, пул ліквідності, який вони розмістили в тих чи інших ліквідних портфельних інструментах: акціях західних компаній, об'єктах нерухомості за кордоном чи в інфраструктурних проектах на території держави.

Це не є наш випадок, бо у нас немає профіциту доходів, ліквідності, у нас навпаки дефіцит. Але в нас є великий портфель інфраструктурних активів,

який нам дістався, в основному, у спадок. І ними просто треба ефективно управляти. Тому, напевно, більш коректна назва для такого пулу – це холдингова і управляюча компанія, яка буде грамотно управляти цим портфелем активів: і операційно, і стратегічно з точки зору пошуку партнерів, консолідації, ефективності.

Далі в рамках цього портфеля абсолютно логічно створювати профільні холдинги. Тому що це фокус в управлінні, тому що це можливість знайти відповідного профільного стратегічного інвестора і тому що це максимізація капіталізації. Якщо є актив, в якому змішані нафтогазові активи, титанові активи, телекомунікаційні активи, він ніколи не буде стільки коштувати, скільки окремо профільна нафтогазова компанія (а, можливо, окремо нафтова та окремо газова – це теж велике питання), окремо телекомунікаційна, окремо майнінгова, окремо машинобудівна і так далі. Зараз ми якраз намагаємося ці пазли зібрати.

Дуже хороший приклад може бути, наприклад, з Обленерго. Держава колись зробила велику помилку, що розпродала в роздріб Обленерго. А якщо ми подивимося на найуспішніші кейси, наприклад, Німеччина – компанія E.ON, Італія – Enel, Франція – ENGIE. І є величезна синергія консолідації цього всього в один холдинг. І добиватися прозорості та ефективності потрібно, не продаючи конкретне Обленерго, а продаючи пакет акцій в холдингу, який управляє 10, 15, 20 умовних Обленерго.

Власне, багато кейсів ми будемо реалізувати таким чином: де є логіка консолідації цих активів, ми їх будемо консолідувати в профільні холдинги, підвищувати ефективність та якість управління, отримувати операційні синергії та залучити стратегічних інвесторів.

-- Земельний холдинг, який створює Фонд держмайна, або холдинг державної нерухомості – це приклади з цього числа?

-- Так.

Ще приклад – ліс: ми створили велику ресурсну компанію "Ліси України".

1) — Почали з наведення порядку: в якихось базових речах вже його навели, а зараз наводимо порядок з продажами, із закупками.

2) — Треба також навести порядок у виробничій діяльності, тому що ми розуміємо, що це десятки тисяч локацій, в яких відбувається зловживання на місці: десь незаконна рубка лісу, десь документи отримали на 100 кубів, а реально вирубують 150-200 кубів.

Думаю, з правоохоронними органами запропонуємо зараз систему, як справді масово наводити порядок в цій частині. Але вже за півроку 2 млрд грн прибутку, а було нуль. І ще 10 млрд грн податків.

Державна земля теж була розкидана між понад 100 різними суб'єктами - від Академії аграрних наук до різних ДП, таких як "Укрліктрави" або "Конярство України".

Абсолютно логічно консолідувати це в єдиному земельному фонді і забезпечити прозору цифрову процедуру надання цієї землі в довгострокову оренду по ринковій ціні.

> — Ця компанія теж буде приносити мільярди прибутку щороку для держави, а не збиток, як це відбувалося протягом останніх десятиліть. Питання, а де були ці кошти раніше – в кишенях окремих чиновників.

Над аналогічним проєктом працюємо з водою, тому що сьогодні є в нас Держводагентство.

> — Який там стан, які обсяги втрат електроенергії, води, яка неефективність, я коментувати не буду. Бюджет субсидує цю сферу на мільярди гривень щороку.

Ми зараз також працюємо над концепціями, щоб це перетворити в ефективну інфраструктурну компанію, яка, з одного боку, надасть якісний сервіс і нормальне ціноутворення для споживачів води, а з іншого – істотно підвищить операційну ефективність. Як з точки зору енергоефективності, так і з точки зору прибутковості.

Але питання, де це все має знаходитися. Наше розуміння таке, що Кабінет міністрів і органи виконавчої влади мають бути зосереджені на нормотворчій діяльності, регулюванні, встановленні конкретних правил, а, за досвідом багатьох країн, має бути єдиний великий господарський суб'єкт – єдиний мегахолдинг, де будуть сконцентровані господарські функції.

При цьому максимальну кількість господарських функцій там, де ми можемо, передати приватним власникам, приватизувати. Думаю, ви бачите результати того, що ми почали робити з приватизацією: під час війни отримуємо більше, ніж до війни. Оцінки компаній теж в багатьох випадках у рази більше, ніж довоєнні, за результатами реальних аукціонів.

Зараз поступово плануємо переходити до великої приватизації, там, де ми бачимо реальний інтерес стратегічних інвесторів на окремих об'єктах. Їх назвати зараз не буду, але думаю, що найближчим часом декілька об'єктів ви побачите на прозорих аукціонах.

-- На "Прозорро.Продажі" вже з'явився перелік з 15 об'єктів, там і ОГХК, і ОПЗ, і "Центренерго"

-- Але сам конкурс оголошуватимемо лише тоді, коли побачимо наявність хоча б двох-трьох стратегічних учасників, стратегічних інвесторів, які будуть змагатися за купівлю цього об'єкта, щоб була конкуренція.

-- Але, наприклад, Томаш Фіала з Dragon Capital знову підтвердив свій інтерес до купівлі Сенс Банку і радив не затримувати його продаж.

-- Це дещо інша процедура. Є затверджена стратегія держави у фінансовому секторі. Вона передбачає, що, по великому рахунку, суто державним залишиться один банк – це Укрексімбанк, який виконує функції експортно-імпортного фінансування і функції фактично інфраструктурного фінансування. Всі інші банки повинні бути або повністю, або частково продані. Тому, безумовно, на всі банки в відповідний момент ми шукатимемо покупців. І не винятком буде і Сенс Банк в якийсь конкретний момент. Назвати вам дату зараз я не можу.

-- Уточнення стосовно "Лісів України". Ви казали про наведення порядку. Наскільки цьому допомагає обмеження продажу продукції тільки через товарні біржі, яких останнім часом на ринку, нарешті, стало чотири замість двох? Це саме стосується й електроенергії, нафти та газу.

-- Кожен продукт має свою специфіку і оптимальну модель продажу.

Щось можливо продавати на біржах, щось неможливо, щось можливо продавати в цифровій моделі, щось неможливо. Десь це біржі, десь це довгострокові багаторічні контракти, десь це тендери на формули. Головне, щоб це все відбувалося прозоро і конкурентно. Для цього повинна бути відповідна платформа і площадка, яка відкриває цю всю інформацію громадськості та дозволяє забезпечити доступ всіх бажаючих учасників. Це базовий принцип.

Тепер давайте розберемо на конкретних прикладах, зокрема на лісі.

Ліс – це, в принципі, commodity, його потрібно продавати на електронному майданчику. Тому той крок, який ми зробили – вивели на біржові площадки продаж лісу з непрозорих інструментів, коли незрозуміло, що і як продавалось, не було жодної аналітики – це дало величезний імпульс і величезний прогрес в ефективності продажу, а також повернуло мільярди гривень державі.

Але тепер постає питання, чи залишати виключно товарні біржі, чи допустити систему "Прозорро.Продажі".

> — Ми зараз аналізуємо і, мабуть, приймемо рішення все-таки перейти на систему "Прозорро.Продажі".

Остаточне рішення залежатиме від того, яку технічну платформу зможе система "Прозорро.Продажі" запропонувати.

Це не просто, бо є величезна кількість технічних деталей: як відбувається аукціон, як фіксуються гарантійні платежі для того, щоб переможець аукціону виконував свої зобов'язання, переходив до укладення договору, а не зіскочив з

аукціону. Який інструмент технічний і цифровий забезпечить контроль у виконанні договорів для того, щоб потім укладений договір переходив у фактичне відвантаження і в повний розрахунок.

Зараз, коли примітивні маніпуляції на кшталт торгівлі під столом стали вже неможливими, коли є електронні майданчики, маніпуляції стали більш вишуканими: зриваються аукціони, є непродана продукція, яку потрібно потім терміново реалізовувати… Тобто повинна бути комплексна платформа, яка забезпечує весь ланцюжок від прозорого визначення ціни, покупця до закриття угоди. Зараз там є величезна прогалина, над якою ми працюємо.

Друге, що важливо, це вартість цієї послуги.

Акредитовані товарні біржі, коли почали надавати цей інструментарій, то за невеликих обсягів вартість їх послуг була більшою. Зараз компанія ("Ліси України") веде постійні переговори і вже разів у два зменшила вартість цієї послуги. Завдання, враховуючи масштаби, надалі тиснути на постачальників цих послуг, щоб ще скорочувати вартість. Зараз вона 0,7% чи 0,8%, я точно не пам'ятаю, але як її довести до 0,3%, 0,2%, 0,1%.

Третя складова – велика частка зловживань залишилася поза межами цього прозорого продажу.

> 1) — Коли у вас торгується дозвіл, умовно, на 100 кубів деревини, а по факту покупець вступає у зговір з лінійним персоналом на місці і забирає 150 кубів деревини.
>
> 2) — Це легше проконтролювати, якщо у вас один завод, один цех: відеоспостереження, контролюючі органи і так далі, а коли в тебе таких точок відвантаження тисячі по всій країні, то це проконтролювати значно важче.

Ми будемо робити основний упор на ліквідації таких зловживань, залучаючи правоохоронні органи.

Тому що там потенціал для держави, для компанії є не меншим, ніж той, який ми вже знайшли.

***

№ 2.695

В ОП розраховують на отримання Україною щорічно до $15 млрд доходів від заарештованих активів РФ

2023-12-15

Компенсація шкоди, заподіяної російською агресією, коштом самого агресора є одним із найскладніших юридичних завдань для України, й отримання доходу від заморожених активів РФ могло б стати першим кроком на цьому шляху і приносити щорічно до $15 млрд, заявив заступник керівника Офісу президента (ОП) Ростислав *Шурма*.

"Перше завдання - це отримання не самих активів, а отримання доходів від заморожених російських активів. Тому що самі доходи за сьогоднішнього рівня відсоткових ставок у світі можуть сягати $15 млрд щорічно", - сказав він на науково-практичній міжнародній конференції, присвяченій механізму компенсації, в Інституті міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.

Шурма зазначив, що ці доходи зможуть тимчасово бути гарною підтримкою для державного бюджету, фінансування економіки та громадян, доки триває боротьба з російською агресією.

Заступник глави ОП пояснив, що цей перший шлях компенсації буде юридично простішим і, головне, партнери України до нього політично готові.

"Але, безумовно, наше завдання-максимум - це отримати всі російські активи, суверенні активи, активи олігархів, щоб компенсувати всі збитки, які завдала нашій державі Російська Федерація. І ми активно будемо працювати над цим", - наголосив Шурма.

Як повідомлялося,

> — ***Європейська комісія*** 12 грудня затвердила пропозицію законодавчого акта про використання для відновлення України ***доходів*** від заморожених російських активів, яку 14 грудня взяла до відома Європейська рада.

Як пояснили в ЄК, на початку агресії значні суми активів і доходів Центрального банку Росії перебували у фінансових установах на території ЄС і були заморожені, але згодом ці активи, як-от облігації, принесли суттєві доходи, які, у свою чергу, розміщуються на середньострокові депозити в центральних банках.

— А вже дохід від них є прибутком цих європейських фінансових установ, а держави-члени почали підвищувати корпоративний податок на цей прибуток.

З огляду на це Європейська комісія вважає, що оскільки цей прибуток було отримано в результаті іммобілізації, то його слід використати для допомоги в реконструкції та відновленні України.

— "Це - довгострокова мета. Короткострокова мета пропозиції... - знерухомити цей чистий прибуток й убезпечити його, щоб його можна було використати в майбутньому", - пояснили в Єврокомісії. Йдеться про ідентифікацію в системах бухгалтерського обліку цих доходів і прибутку.

Зокрема, згідно з оприлюдненими міжнародним депозитарієм Euroclear у жовтні даними,

— російські активи принесли майже EUR3 млрд прибутку з моменту їх заморожування в березні 2022 року і до третього кварталу 2023 року.

У жовтні влада Бельгії оголосила, що створить фонд для України в EUR1,7 млрд за ***рахунок оподаткування доходів активів РФ***.

Як зазначав заступник виконавчого директора Міжнародного валютного фонду (МВФ) Владислав ***Рашкован***,

— у цьому випадку фактично йдеться про "третю похідну" від російських активів.

***

№ 2.696

Україна планує запустити Фонд розвитку до середини 2024 року - заступник глави ОП Шурма

2024-01-18

Запуск Фонду розвитку України (UDF), який створюють у співпраці з BlackRock і JP Morgan, планують у першій половині цього 2024 року, імовірно, перед або до Ukraine Recovery Conference-2024, яка відбудеться 11-12 червня 2024 в Берліні, повідомив заступник глави Офісу президента Ростислав *Шурма*.

"Зараз наш реалістичний таймінг - це до середини цього 2024 року", - сказав він у четвер у ***Давосі*** на дискусії в Українському домі, організованій Фондом Віктора ***Пінчука***, Horizon Capital і WNISEF.

Шурма нагадав, що спочатку такий запуск планували на другу половину 2023 року, однак його ***відклали*** у зв'язку з

1) — **нестачею початкового капіталу**

2) — через **відмінність реальної ситуації на фронті від тієї, що очікувалася** на той час.

"Ми говоримо про ***пів мільярда*** цільового капіталу. Ми будемо працювати над зростанням цієї суми. Мета - мільярд. Але я не знаю, може, до 2025 року розклад буде не такий", - уточнив заступник глави ОП.

Він висловив сподівання, що цей проєкт у спільній роботі з приватним сектором забезпечить залучення ***кількох мільярдів*** додаткових інвестицій в Україну.

***

№ 2.697

Україна має перейти до плану Б через нульовий апетит приватних інвесторів у нинішній ситуації

2024-01-18

Воєнна ситуація, що сильно відрізняється від очікувань річної давнини, зумовлює відсутність апетиту міжнародних приватних інвесторів до України та потребує переходу до плану Б щодо пом'якшення інвестиційних ризиків замість підготовки й обговорення гіпотетичних

Планів відновлення, *вважає* заступник глави Офісу президента Ростислав Шурма.

"Ми розуміємо, що, чесно кажучи, (сьогодні) фактично нульовий комерційний інвестиційний приватний апетит до України. Головне, що стримує, - невизначеність і воєнні ризики. Очевидно, що єдине рішення - це НАТО, але воно недоступне.

Це означає, що ми маємо перейти до плану Б і пропонувати щось тепер, а не гіпотетично обговорювати, що розпочнеться якесь післявоєнне відновлення", - заявив він у четвер у ***Давосі*** на дискусії в Українському домі, організованій Фондом Віктора ***Пінчука***, Horizon Capital і WNISEF.

Шурма нагадав ситуацію рік тому, коли розроблялися плани розвитку і відновлення і були зовсім інші настрої:

> — були повернуті Харківська область і Херсон, усі сподівалися, що Україна рухатиметься дуже швидко і за рік поверне назад більшість захоплених територій, матиме угоди про гарантії безпеки та готуватиметься до дуже великої програми відновлення.

Однак сьогодні інвестори не готові вкладати свої капітали, і 95% пояснення - невизначеність і воєнний ризик, що переважає.

Заступник голови ОП зазначив, що в такій ситуації бачить три можливі рішення, які концептуально можуть пом'якшувати ризики.

> 1) — Першим він назвав різного типу суверенні гарантії приватним інвестиціям, які вже починають надавати Данія і Німеччина, і є відповідний пілотний проєкт.
>
> 2) — Другим варіантом, за словами Шурми, є різні механізми з залученням міжнародних фінансових інституцій (МФО), таких як ЄБРР, IFC або MIGA, коли держава не готова давати суверенні гарантії, а ці МФО можуть запропонувати певні продукти.

Нарешті, додав заступник голови ОП,

> 3) — третім варіантом є розробка комерційних продуктів, яких немає на ринку, що могли б надати страхове покриття за прийнятною ціною.

Відповідаючи на **запитання про підготовку до Ukraine *Recovery Conference* у Берліні 11-12 червня**, ***Шурма*** зазначив, що

> 1) — Україна презентує виконання зобов'язань за дуже широким переліком реформ, узгоджених із МВФ і Євросоюзом, і
>
> 2) — плани подальшого поліпшення бізнес-клімату.

Він додав, що

> **— вузьким місцем залишаються технічна документація, інженерні комунікації, регулювання, землевпорядкування, дозволи місцевої влади,**
>
> **— однак і тут буде здійснено серйозні покращення.**

За його словами,

> — **є певні проблеми з верховенством закону**, як і в будь-якої іншої країни, й Україна має їх виправити.

"**Не бізнес-середовище є головною перешкодою для ведення бізнесу в Україні**, а **воєнний ризик і забезпечення доступу до (зовнішнього) ринку**. Це 90% проблеми.

Просто проводячи ці реформи, просто виправляючи це, кожен повинен мати на увазі, що нічого **не зміниться, доки ми не виправимо воєнну ситуацію** та не забезпечимо довгостроковий доступ до ринку, це абсолютно важливі дві речі", - наголосив водночас Шурма.

Відповідаючи на запитання про інвестиційні перспективи оборонного сектору, заступник голови ОП зауважив, що

> 1) — в України багато конкурентоспроможної продукції, а до дюжини продуктів входять до трійки найкращих у світі. Серед них він, зокрема, назвав дрони, ПТРК "Стугна-П", що перевершує Javelin за всіма технічними параметрами і за ціною, авіадвигуни "Мотор-Січі" для ракет і військових літаків.
>
> 2) — "Думаю, що **ми можемо отримати портфель довгострокових замовлень на чотири десятиліття вперед**, що стане дуже гарним джерелом для української економіки з точки зору фінансування цих секторів", - підсумував Шурма, уточнивши, що це нішеве джерело капіталу, яке навряд чи можна знайти на типових ринках капіталу, проте Україна працює над цим.

***

№ 2.698-1

В Офісі президента почали шукати "план Б" після провалу "планів відновлення" України

2024-01-18

Міжнародні приватні інвестори не зацікавлені вкладати гроші в Україну через військову ситуацію, яка значно відрізняється від очікувань річної давності, через це

> **1) — необхідно перейти до "Плану Б" для пом’якшення інвестиційних ризиків**
>
> **2) — замість підготовки та обговорення гіпотетичних Планів відновлення.**

Про це заступник голови Офісу президента Ростислав ***Шурма*** заявив під час дискусії в Українському домі у ***Давосі***, передає Інтерфакс-Україна.

"Ми розуміємо, що, чесно кажучи, (сьогодні, – ред.) фактично нульовий комерційний інвестиційний приватний апетит до України. Головне, що стримує – невизначеність та військові ризики. Очевидно, що єдине рішення – це НАТО, але воно недоступне. Це означає, що ми повинні перейти до "плану Б" і пропонувати щось тепер, а не гіпотетично обговорювати, що почнеться якесь повоєнне відновлення", – заявив Шурма.

На його думку, рік тому, коли розроблялися плани розвитку та відновлення, був зовсім інший настрій: Україні вдалося звільнити Харківську область та Херсон, всі сподівалися, що Україна рухатиметься дуже швидко і за рік поверне тому більшість захоплених територій, матиме угоди про гарантії безпеки та готується до дуже великої програми відновлення.

Однак сьогодні інвестори не готові вкладати свої капітали, у 95% випадках вони це пояснюють невизначеністю і військовими ризиками, зауважив Шурма.

Заступник голови Офісу президента додав, що він у такій ситуації бачить три можливі рішення, які концептуально можуть пом'якшувати ризики.

1) Першим він назвав різного типу суверенні гарантії приватним інвесторам, які починають надавати Данія та Німеччина, в цьому напрямку вже є відповідний пілотний проєкт.

2) Другим варіантом, за словами Шурми, є різні механізми із залученням міжнародних фінансових інститутів (МФО), таких як ЄБРР, IFC чи MIGA, коли держава не готова давати суверенні гарантії, а ці МФО можуть запропонувати певні продукти.

3) Нарешті третім варіантом є розробка комерційних продуктів, яких немає на ринку, але які могли б надати страхове покриття за прийнятною ціною, додав посадовець.

Відповідаючи на питання про підготовку до Ukraine Recovery Conference у Берліні 11-12 червня, Шурма зазначив, що Україна на цій конференції представить виконання зобов'язань щодо дуже широкого переліку реформ, узгоджених із МВФ та Євросоюзом та плани подальшого покращення бізнес-клімату.

Він додав, що вузьким місцем залишаються технічна документація, інженерні комунікації, регулювання, землеустрій, дозволи місцевої влади, однак і тут влада має намір здійснити серйозні покращення. Шурма також визнав, Україна має певні проблеми з верховенством закону, як і будь-яка інша країна, і це потрібно виправляти.

"Не бізнес-середовище є головною перешкодою для ведення бізнесу в Україні, а військовий ризик та забезпечення доступу до (зовнішнього, – ред.) ринку. Це 90% проблеми. Просто проводячи ці реформи, просто виправляючи це, кожен повинен мати на увазі, що нічого не зміниться, поки ми не виправимо військову ситуацію та не забезпечимо довгостроковий доступ до ринку, це абсолютно важливі дві речі", – наголосив Шурма.

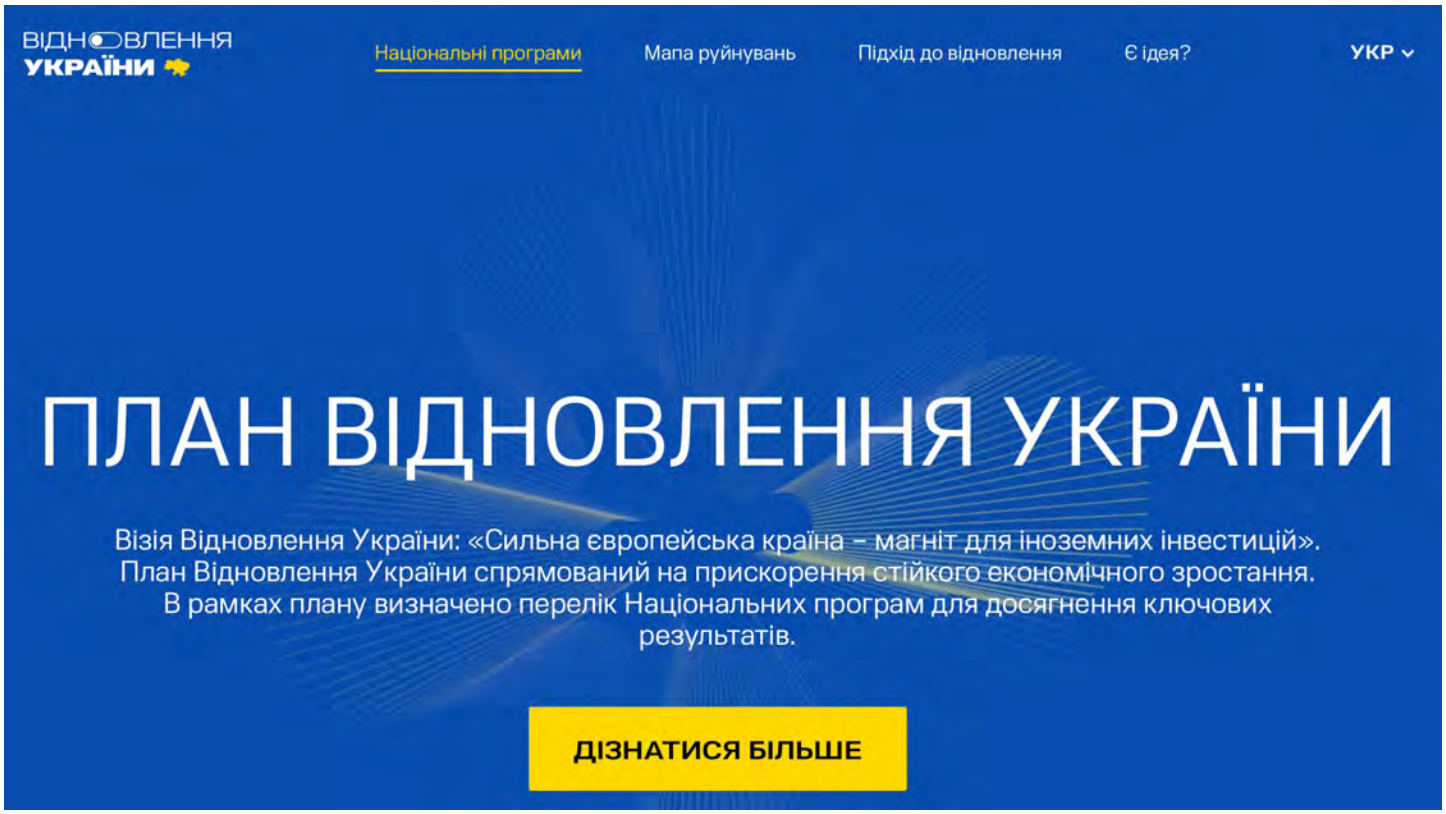
Перший етап програми планували на 2023-2025 роки, він передбачав реалізацію 580 проєктів загальною вартістю понад $350 млрд. Другий етап було заплановано на 2026-2032 роки, до нього входило 270 проєктів на $400 мільярдів.

Загалом десятилітній план відновлення передбачав щорічний приріст ВВП України на понад 7% та входження України до ТОП-25 країн за індексами Людського капіталу та Економічної складності.

***

№ 2.698-2

Кабмін представив план відновлення України вартістю $750 мільярдів

2022-07-04

Кабінет міністрів представив *План відновлення України*, який оцінюється у $750 млрд.

Про це прем'єр-міністр Денис ***Шмигаль*** заявив на конференції з відновлення України у ***Лугано***, повідомляє Інтерфакс-Україна.

"Хто має заплатити за план відновлення, який уже зараз оцінюється в $750 млрд. Ми вважаємо, що ключовим джерелом відновлення мають бути конфісковані активи Росії та російських олігархів", – сказав Шмигаль.

Прем'єр подякував країнам, які вже розпочали процес конфіскації, а також закликав інших партнерів приєднатися до цього процесу.

Крім того, серед джерел відновлення прем'єр назвав міжнародні гранти, пільгові кредити міжнародних фінансових інституцій, інвестиції приватного сектору та позабюджетні внески приватних осіб та корпорацій.

Шмигаль також наголосив, що одним із джерел відновлення країни стане бюджет України.

За даними на сайті програми "Відновлення України", потреба у її фінансуванні оцінюється у $750 млрд та розбита на два етапи.

1) — Перший етап заплановано на 2023-2025 роки, він передбачає реалізацію 580 проєктів загальною вартістю понад $350 млрд.

2) — Другий етап заплановано на 2026-2032 роки, до нього входить 270 проєктів на $400 мільярдів.

Найбільшими за обсягами фінансування є

1. — програми відновлення та модернізації житла та інфраструктури ($150-250 млрд),
2. — розширення та інтеграції логістики з ЄС ($120-160 млрд),
3. — енергетичної незалежності та зеленого курсу ($130 млрд),
4. — забезпечення конкурентного доступу до капіталу ($75 млрд),
5. — забезпечення макрофінансової стабільності ($60-80 млрд)
6. — та розвитку секторів економіки з доданою вартістю ($50 млрд).

Загалом

десятилітній *план* відновлення передбачає

1) — щорічний приріст ВВП України на понад 7% та

) — входження України до ТОП-25 країн за індексами Людського капіталу та Економічної складності.

***

№ 2.699

Берете, відкриваєте Гогл-Картинки. Задаєте там пошук зображень за найближчий місяць: "Авдіївка", "Авдіївка з висоти", "Авдіївка з дрону" і т. д. Будь-якими мовами

2024-02-22

Лумиере Паоло

Дивитесь все і намагаєтесь на тих фотах знайти ХОЧ ЯКІСь укрєп-райони в межах міста! Хоч якісь траншеї між будинками, перекопані проспекти, вулиці, накриті бетонкою і присипані землею ходи, бодай натяки на ДОТ-и чи щось спеціально побудоване. І не знаходите НІХ_Я.

Є деякі лінії, накопані поза містом, по периметру. Ви також знайдете самі цю фотку, а я вам їх загрузив і відмітив червоним. Також ви знайдете фотку, де впоперек проспекту на рівні землі жиденькі протитанкові їжаки.

То про які всраку укрєпрайони, які "ми будували 10 років" йдеться?

Що стосується "Зеніта" - дивіться фоти з супутника. Ну і кагбе нічого більшого, чим "як скрізь".

Так от, зноу і знову, як і в Бахмуті, як і в усх втрачених містах - в самому місті не зроблено ніх_я системно.

Просто понадіялись на те, що і так вже є. На існуючі споруди. При тому позбавивши піхоту можливостей манервів нижче рівня землі між вулицями, можливостей прихованих переміщень, захищених сховків і т. д. Ну і - фланги. Знову, знову і знову! Знову слабкі фланги, знову обхід з флангів і кліщі.

Ну і після цього згадуєте Коханих Генералів...

І тих, хто бив себе п'ятою в груди і рвав волосся з дупи, захищаючи їх.

Про таку ситуацію я знаю давно, але доки ми офіційно не вийшли нічого показувати чи писати не міг, бо ж одразу б полетіли тапки і почався б вереск "він зливає наші позиції!" і образи мого дивану. Тепер це не наші позиції - тож дивіться і шукайте їх.

Колись, за кілька років ДО, я казав в Бахмуті

> 1) — копайте траншеї між будинками, у дворах, накривайте плитами! Переривайте дороги і робіть скидо-зсувні містки!

Сильно пригодиться.

> 2). — Натомість у відповіть мені 3,14здяли про "панівні висоти довкола", про "всеоднонедопоможе", і про "злізайздивануразтакийвумний". В тому числі і "бойові". А те, що на "панівних висотах" також було по коліно і те шо ви називали бліндаж, було насправді дірявим сортиром з гівна і палок, то типу вам було ок.

Десять років копання автомат-лопатами, руками, мішками і колодами, гівном і палками від Коханих Генералів проти трьох місяців системної інженерки, механізації і залізобетона від Суровікіна і олєнєводов.

І Суровікін з радянськими підручниками з інженерки переграв Дохтора Філософії з підручниками Нати. Не тому що той Суровікін "геніальний полководець", а того шо просто відкрив книжку і зробив як там написано.

***

№ 2.700

Основные информационные посылы в интервью Путина Карлсону: частные и общие выводы

2024-02-12

ЭЖЕН ПАРЭССЭ, ДЛЯ «ХВИЛІ»

Раньше Россия вмешивалась во внутренние дела западных стран через открытую пропаганду в СМИ, а с ограничением этих возможностей нашла новый способ воздействия на западную аудиторию.

По сути **это не интервью, а пропагандистская речь** Путина, ориентированная на мировую аудиторию, прежде всего западную, и особенно, на элиту и избирателей в США.

Раньше Россия вмешивалась во внутренние дела западных стран через открытую пропаганду в СМИ и таргетированную информационную обработку малых групп в интернет-сетях, а с ограничением этих возможностей нашла **новый способ воздействия на западную аудиторию, падкую на сенсации и беззащитную перед использованием свободы слова врагом для проведения боевых информационных операций, особенно когда их проводят первые лица страны-противника**.

Это интервью по факту является актом прямой информационной агрессии против Запада, в первую очередь, против США. Украина кровно заинтересована в донесении этой точки зрения до мировой общественности, чтобы первые лица России оказались не просто нерукопожатными, но и информационно заблокированными, как и их политические марионетки в других странах.

Перейдем к обещанному краткому изложению альтернативной истории в бредовой "интертрепации" Путина и выводов из этой длинной и нудной речи, которую, однако, легко разобрать на короткие отрывки, которые будут хорошо "заходить" различным группам западных аналитиков, политиков, дельцов типа Маска и простых избирателей.

1. **Новгород, пригласив варягов на правление, открыл отсчет владычества русского государства на всех восточно-славянских землях.** Киев же как был, так и остался захолустьем, хотя и там, конечно, сидели какие-то варяжские князья, а потому это тоже исконная русская территория.

Вывод:

> — все земли, куда ступала нога варягов, - исконно русские. Но территориальных претензий к европейским странам, по которым прошлись варяги, нет. Это просто Россия собирает свои исконные земли.

2. Важным элементом русской идентичности является православие (но все остальные религии тоже "главные", вообще Россия очень человекоцентрическое государство, поэтому в ней так силен поголовный патриотизм представителей любых регионов, которые некогда в нее (сами) "вошли"). Всяк может считаться православным, даже тот, чьи патриархи в период после крещения Руси, перешли в подчинение к Риму. Любой исторический православный (а потенциально и представитель любой иной религии) является для русских духовным (если не кровным) братом (вообще русские - это самые духовные в мире люди, особенно, Достоевский), а потому никто не может рассчитывать на отсутствие братских притязаний на его суверенитет.

Вывод:

— любое сообщество, которое когда-либо было причастно православию (как, в принципе, и любой иной религии), должно понимать, что оно само и его территория также являются объектами исторических и/или братских притязаний России.

3**. Украинцев не было и нет.** Это лишь симулякр, созданный поляками. Это они сделали из хороших русских плохих поляков, т.е. украинцев. Вероятно, так было удобнее притеснять это национальное (откуда?) "меньшинство" на подвластных полякам территориях. И эти национальные притеснения заставили украинцев (тут просто россиян с окраины непонятно чего) податься под крыло России (не забываем, что она появилась не с Петром I, а с первым варяжским князем где-то в Скандинавии). Потом этот украинский симулякр получил второе дыхание от Австро-Венгрии в период перед Первой Мировой Войной, чтобы ослабить Россию. А вершина несуразности была достигнута при необъяснимом для Путина закреплении в акте о создании Союза, подписанном Лениным, национально-территориального образования Украина. Вообще русские не один раз в своей истории дарили с барского плеча украинцам их землю, государство и культуру, которых нет. Поскольку Украины и украинцев нет, ее территории могут (читай должны) быть присоединены к тем государствам, существование которых пока признается Россией, а украинская идентичность и все ее носители, как уродливое фашистское искажение русской идентичности, должны быть (физически) уничтожены.

Вывод:

— слова Голды Меир об отсутствии пространства для компромисса, когда тебя хотят уничтожить, а ты хочешь жить, в полной мере применимы к украинцам (а на очереди стоят минимум все народы Евразии).

4. **После развала Союза все события НА Украине и В Донбассе и Крыму являются результатом прямого столкновения интересов России и спецслужб США.** Даже обмен заложника (арестованного американского журналиста) на террориста (убийцу и патриота России) возможен только через прямой и тайный контакт спецслужб.

Вывод:

— вся Россия - это лишь прикрытие для игр ее спецслужб и наживы их представителей и ставленников.

5. Украина сама напала на Россию в лице русских (и русскоязычных) в Крыму, а затем и на Донбассе. Территориальных претензий у России, как мы уже знаем, ни к кому нет, а войска на территорию сопредельных государств она введет, только когда они сами на нее нападут. Нападут, как Украина и все прочие "агрессоры", включая Польшу, которая сама спровоцировала нападение на нее (на первую) Гитлера отказом добровольно отдать Германии ее исконные земли. А еще Польша до 1939 года угнетала несуществующих украинцев, а на деле испорченных нею русских, которых тогда (и теперь) приходится России сначала силой оружия освобождать от гнета, а затем физически искоренять денацификацией.

Вывод:

— открыто объявлены планы военной аннексии всех сопредельных территорий, на которых "ущемляются" интересы русских (или их языка) и, значит, России. Везде, где не говорят на русском и не исповедуют то, что хочет Россия, ущемляется ее интерес и тем самым осуществляется нападение на нее.

6. США, после развала СССР, последовательно отвергали все попытки России на равных войти с ними в военно-политический союз, например, в НАТО. При этом умалчивается проблема разделения сфер влияния, когда все бывшие соцстраны и союзные республики должны были выйти из области интересов США (и их союзников по НАТО), оставшись в сфере интересов России (а НАТО должно было прекратить расширяться), о чем США тех времен, как явный победитель в холодной войне, еще не могли даже помыслить. Приход к власти Трампа ознаменовал отказ США от роли мирового гегемона (установка на изоляционизм), а слабая попытка Байдена вернуть лидерство особым успехом пока не увенчалась, т.к. Западу одинаково не хочется ни победы, ни поражения Украины.

Вывод:

— Россия изначально не планировала далеко и надолго отпускать союзные республики и страны сателлиты СССР. Помешали быстрому воссоединению только борьба за власть между российской и

общесоюзной элитами, последовавший за этим экономический кризис, а также Кравчук со своей идеей СНГ, куда сам же и отказался входить, но успев привести армию к присяге на верность Украине (см. сетования на этот счет Собчака в интервью примерно 1992 г.). Ошибка всякого руководства Украины состояла в том, что оно изначально знало о собирательно-земельных амбициях руководства России, но не воспринимало эту угрозу всерьез, несмотря на частые демонстрации Россией готовности идти на военный и/или экономический конфликт. Поэтому вместо подготовки к войне с первых дней независимости, наша власть предпочитала распродавать и сокращать армию, раскалывать общество по научению московских политтехнологов (педалировать языковой вопрос), ставить граждан России на ключевые посты в Украине, продавать россиянам стратегические украинские предприятия (которые часто просто уничтожались, как нефтеперегонные заводы) или советовать гражданам в канун войны готовиться к майским праздникам. Сегодня планы России не изменились, возникли только новые препятствия, например, Украина, которая не пала за 3-7 дней, и объединившийся Запад. Поэтому краткосрочные планы России строятся сейчас на очередном приходе Трампа в Белый дом и прекращении помощи Украине. Чему должно способствовать и данное интервью.

7. Россия открыта к переговорам с Украиной, хотя Зеленский нелегитимен, продался нацистам с факелами, при этом сам он еврей, а его отец (1947 г. рождения) воевал против фашистов, в связи с чем Путин лично журил Зеленского. Правда, Украине, кроме указа Зеленского о запрете самому себе вести переговоры с Россией, не позволяют соглашаться на мирные инициативы России заигравшиеся в гегемонов США и Англия, накачивающие Украину оружием, а до 2022 г. натовскими базами. США всегда хотели расколоть Россию (вероятно, они просто растягивали удовольствие и поэтому коварно слали в голодающую Россию 90-х годов гуманитарные "ножки Буша").

Вывод:

— Россия во все времена жила за счет создания не только альтернативной истории, но и альтернативного настоящего (победителей не судят), что служило цели увеличения вероятности реализации ее альтернативного варианта будущего, в котором не предусмотрено мирное существование не только независимой Украины, но и большинства стран Евразии (Россия уже заявила претензии на территории, включающие Китай, признав себя наследницей еще и империи монголов). Мира в мире не будет пока Россия существует как единое государство. Тюрьмой народов нельзя править демократически, поэтому конкретная персона на "российском престоле" особой роли не играет.

8. Германия и Франция были верными своим национальным интересам пока сидели на информационной и энергетической иглах России и подыгрывали ее попыткам ослабить США. Теперь они прогнулись под США, но Россия ждет их возвращения.

Вывод:

— продолжается попытка вбить клин между США и Европой.

9. США ведут ошибочную и глупую с точки зрения Путина политику санкций против России, т.к. это прежде всего ослабляет доллар, а экономика России только растет (это следует исключительно из абсолютно закрытой статистики). Глобальные тренды неизбежно приведут к окончательной утрате долларового могущества США, особенно этому способствует объединение некоторых стран в БРИКС. Америке лучше с этим сразу смириться и не создавать сложности России (которой, похоже, еще предстоит подчинить себе Китай, которого она не боится из-за его неагрессивной внешней политики, но это дело тонкое). При этом Россия, очевидно, никогда даже не помышляла об ослаблении доллара - это результат единственно глупости американских элит, ну, а Трамп, конечно, молодец, т.к. готов занять американцев их внутренними проблемами, забыв, что господство доллара основано на доверии к США, как к мировому гегемону, способному при необходимости силой оружия отстаивать свои интересы.

Вывод:

— санкции действенны, но должны быть усилены, т.к. имеющихся у России ресурсов все еще достаточно для катастрофического для США и Запада в целом, а также для Китая, Индии, Бразилии и др., влияния на общемировые тренды. Опять же, единственное надежное решение этой проблемы - это распад России с покупкой лояльности к США ее нынешних национальных элит. Вопрос контроля за ядерным оружием России тут уже второстепенен и решаем, например, как это было в случае с Украиной. Распаду России может способствовать убедительная победа Украины, а наш проигрыш или замораживание конфликта могут быть реализованы только в интересах России.

10. Путин системно изложил взгляд России на мир, его прошлое, настоящее и будущее. У него одна только надежда, что такие честные журналисты, как Карлсон, донесут до своих элит, что эти элиты сильно накосячили в отношении высокодуховной и миролюбивой России и теперь они сами должны исправить свои косяки, придумав как красиво ублажить Россию во всех ее претензиях, от которых она не отступит, как бы высоко ни поднялись ставки. А искусственный интеллект Путину чужд, поэтому даже полезного малого Маска придется приструнить.

Вывод:

— мир сильно болен, раз позволяет в очередной раз (как ранее Гитлеру) даже заводить публичный разговор о политике попустительства и умиротворения того, кто хочет этот мир уничтожить, поскольку его система ценностей (государственное рабство) не совместима с преуспеванием в действительно человекоцентрическом мире.

Общие выводы

Украина должна

1) — добиваться привлечения новых эффективных союзников,
2) — поддерживать уже имеющиеся союзы,
3) — разрушать союзы противника (включая информационные типа того, что продемонстрирован с Карлсоном).

Однако, прежде всего, она **должна начать рассчитывать преимущественно на саму себя, для чего она с каждым днем должна открывать для себя и своих граждан все новые возможности отличаться в лучшую сторону как от деградирующей к неорабовладельческому строю России (и подобного Китая), так и от деградирующего к полной недееспособности Запада.**

Поиск, создание и усиление таких отличий является приоритетной задачей для Украины, поскольку каждое такое отличие - это люди, воспринимающие его как ценность, за которую стоит сражаться.

В 2014 году на войну (подозрительно удачно подвернувшуюся нашей политической верхушке) пошли майдановцы, которые надеялись сохранить потенциал изменений Украины, ориентированных на создание общества достойных граждан.

Этот потенциал был той отличительной чертой Украины, что делала ее неРоссией.

Частично, она же сработала и в 2022 году, когда раздача оружия населению подняла в людях ту же волну запроса на достоинство (вплоть до позиции типа "с чего это я должен что-то свое кому-то отдавать?"), вместе с не менее сильной волной национальной самоидентификации (стимулом является реальный геноцид украинцев).

Однако,

1) — наша власть, вместо создания базы для появления и усиления новых системных и прогрессивных отличий Украины от России, наоборот, успешно подавила все всходы достоинства людей сначала в украинской армии, а затем и в обществе в целом.

Осталась одна национально-патриотическая идея, все активные сторонники которой уже давно мобилизовались.

При этом,

2) — они **используют те же мифы, что и сторонники аналогичной российской идеи, только с измененной полярностью**, мол «это русских не существует, как и их государства, культуры и истории».

Отсутствие позитивных отличий от противника делает его плохо распознаваемым на фоне *собственных неофеодалов*, что гонят народ на смерть ради его же дальнейшего закабаления.

Отказ от понимания важности процесса формирования условий для зарождения новых позитивных отличий Украины от России и от Запада

3) — это «выбор навязываемых Россией нарративов о 1-неполноценности нас и нашего государства, 2-об одном народе и о 3-гражданском конфликте между барами».

Хочется верить, что

4) — мы сможем осознать стоящие перед нами вызовы и достойно на них ответить, не упрощая все до потери смысла, наоборот, расширяя и усложняя наши представления о мире, например, расширив понятия Украина и украинец на все сферы совместной деятельности открытой к расширению общности людей, объединенных общими представлениями о будущем недоминантного, но устойчивого социума, о достоинстве человека и способах его проявления и отстаивания.

***

№ 2.701

Основні теми доби 28.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Генштаб у ранковому зведенні 29 квітня повідомив про 130 бойових зіткнень на лінії фронту за добу. Українські війська не можуть зупинити російський наступ. Західні боєприпаси та озброєння ще не дісталися передової, чим користується російське командування. Ударні підрозділи армії РФ просунулися вздовж залізничної гілки на Покровськ до Новоолександрівки та поруч з автотрасою Донецьк-Дніпро – у Нетайловому. Генштаб визнав втрату Новомихайлівки на південь від Донецька У дельті Дніпра звільнено о. Нестрига. Головнокомандувач ЗСУ Сирський визнав, що російські війська мали "тактичні" успіхи й просунулися у напрямку Покровська та Курахового. За тиждень ЗСУ залишили 7 населених пунктів.

2️⃣ За оцінкою Міністерства енергетики, за останній місяць російські повітряні удари по електростанціях завдали збитків у "мільярди" гривень. Латвія передає Україні енергетичне обладнання, яке демонтовано з ТЕС, яку виведено з експлуатації. Російська армія вкотре обстріляла Курахівську ТЕС. На Харківщині у Харкові та Кривому Розі застосовано від'єднання промислових споживачів.

3️⃣ Міністр закордонних справ Польщі Сікорський заявив, що Україна має взяти на себе ініціативу щодо "етично неоднозначної" депортації на батьківщину своїх громадян призовного віку. Під час спроби перетину кордону чи не щодня гинуть чоловіки. Держприкордонслужба повідомляє про затримання кількох сотень чоловіків на місяць, які намагаються виїхати з країни "легально". Водночас у Запорізькій області процвітає перетин лінії фронту для поїздок до Криму, на окуповану територію та у зворотний бік.

Влада завзято відмовляється визнати провал мобілізації й те, що методи примусу демотивують призовників.

4️⃣ НБУ третій тиждень поспіль не купував валюту на міжбанківському ринку за браком пропозиції, водночас продав $532 млн. Експортери не повертають валюту в країну, а влада, насамперед сам Нацбанк цього вперто "не помічає".

5️⃣ Голова Мюнхенської конференції з безпеки Хойсген після передавання Україні далекобійних ракет ATACMS закликав канцлера Шольца переглянути відмову щодо надання ЗСУ крилатих ракет Taurus.

6️⃣ У Німеччині російський репатріант зарізав двох бійців ЗСУ, які проходили реабілітацію. Поліція його затримала, проте на думку більшості експертів, багато "російських німців" є "п'ятою колоною" Росії.

7️⃣ Популярний в Україні месенджер Telegram, яким користуються всі українські можновладці, заблокував чат-боти Головного управління розвідки, "офіційний" бот для повідомлення про дії окупантів "єВорог" та низку інших. За добу боти поновили роботу. Проте таки сталося те, про що неодноразово попереджали фахівці у галузі кібербезпеки – месенджер перебуває під контролем російської влади, а його засновник активно співпрацює з російськими спецслужбами. Тому надсилання чутливої інформації та персональних даних жителями окупованих територій є смертельно небезпечним вчинком.

8️⃣ 7 найбільших європейських банків, включаючи OTP, Reiffeisen, UniCredit, заплатили у 2023 р. до російського бюджету понад €800 млн податків. Це у 3 рази більше, ніж за рік до повномасштабного вторгнення – у 2021 р. Це пов'язано з неможливістю виведення коштів з РФ.

9️⃣ Голова парламенту Грузії Папуашвілі звинуватив американських законодавців у "радикалізації та дезінформації" в країні у протидію планам владної партії "Грузинська мрія" ухвалити закон "Про іноземних агентів", який є майже копією російського. Перед будинком парламенту знову сталися сутички противників русифікації країни з поліцією, затримано кількох людей.

***

№ 2.702-1

Велика помилка: спрощена система знову під прицілом урядовців

2024-04-29

Черкашин

Держава знову нагадує про готовність жорсткого фіскального переформатування спрощеної системи (ССО).

Підставою для цього став оновлений Меморандум з МВФ від 11 березня.

> 1) — У пункті 23 якого відверто зазначено про те, що будуть робити з ССО: «ми прокладемо шлях до реалізації конкретних заходів, спрямованих на усунення довготривалих структурних перешкод для мобілізації надходжень (наприклад, надто широких і щедрих спрощених режимів)».
>
> 2) — Цей процес вже розпочато на минулому тижні шляхом створення у надрах Мінфіну робочої групи по "замовному вбивству"/реформуванню ССО.

Те, як побудована завдання Меморандуму - є важливим для усвідомлення відношення та сприйняття ССО з боку української влади.

1. По-перше,

> — є неприхований намір усунути спрощений режим як шкідливий для мобілізації надходжень до бюджету.

2. По-друге,

> — держава вважає діючі умови податкового режиму для малого та мікробізнесу (ММБ) невиправдано преференційними, а саме: широкими (чимало суб'єктів господарювання перебуває на ССО безпідставно) та щедрими (ставки єдиного податку є надто низькими).

Тобто,

> — у розумінні урядовців, ССО - проблема № 1 для доходів бюджету, що є невірним, неґрунтованим та викривленим.

У дослідженні «Світовий досвід застосування спрощених режимів оподаткування мікро та малого бізнесу» - https://iset-ua.org/ua/doslidzhennya/item/211-svitovyi-dosvid-zastosuvannia-cco

- було проаналізовано практику низки країн, а саме Польщі (що стала наразі базовим прикладом), Румунії, Чорногорії, Ірландії, Болгарії, Італії, а також Молдови та Грузії (у попередній роботі на цю тему було оглянуто Естонію, Індію, Казахстан, Німеччину, Норвегію, ПАР, Словаччину та Чехію). Як видно з огляду - у більшості розглянутих країн, навіть найбільш розвинутих, застосовуються ті чи інші спеціальні режими для мікробізнесу, зокрема самозайнятих. Більш того, для останньої категорії окремо впроваджують спеціальні «надспрощені» форми оподаткування — Польща (Незареєстрована діяльність), Румунія (Уповноважена фізособа), Чорногорія (Єдина ставка). При цьому спрощені режими у більшості випадків не містять вимоги ведення

повного товарного обліку, подекуди мають виключення у фіскалізації, та навіть менші ставки оподаткування, ніж єдиний податок в Україні. Водночас фіксується величезна різноманітність існуючих спрощених режимів.

Саме тому, українська ССО не виглядає сьогодні ані екзотичною, ані аномальною, навіть у просторі ЄС. Більш того у деяких моментах є однією з найзручніших та найпростіших. Податкові умови ССО залишаються однією з небагатьох переваг України перед більш розвиненими країнами, які зовсім не проти залишити в себе більшість українських біженців.

Важливо також брати до уваги той факт, що структура тіньової економіки в Україні є нетиповою, відповідно до структури самої економіки. На відміну від більшості інших країн, переважна частина податкових надходжень втрачається через наймасштабніші інструменти агресивного податкового планування (сірий імпорт, конвертцентри, «скрутки», контрафакт), які масово застосовуються не ФОПами, а великими та надвеликими підприємствами, які (на відміну від більшості країн світу) домінують у вітчизняній економіці. Відповідно, подальші спроби утискання виключно ССО, як інструментарію уникнення від оподаткування, без розв'язання проблеми агресивної податкової поведінки з боку великих та надвеликих компаній є контпродуктивними.

Таким чином, ССО в Україні сьогодні НЕ ВИМАГАЄ кардинального переформатування (окрім чіткого визначення критерії трудових відносин, що закриє відповідну прогалину), вона успішно виконує свої соціальні (масово створює робочі місця, невеликим коштом та без необхідності державного втручання) та податкові функції (динаміка сплати єдиного податку є зростаючою), а реальні масштаби зловживань є невеликими, порівняно з іншими схемами уникнення оподаткування.

Уряду варто залишити спрощену систему у спокою, а зусилля спрямувати на мінімізацію великих податкових схем та її замовників.

Більш детально - https://biz.nv.ua/ukr/experts/podatkoviy-tisk-na-fopi-i-maliy-biznes-ne-virishit-zhodnoji-problemi-novini-ukrajini-50414024.html

***

№ 2.702-2

Це велика помилка: Спрощена система оподаткування знову під прицілом урядовців

2024-04-29

В'ячеслав Черкашин, Старший аналітик Інституту соціально економічної трансформації

Держава в особі Мінфіну знову нагадує про готовність жорсткого фіскального переформатування спрощеної системи оподаткування (ССО). Підставою для цього став оновлений Меморандум з МВФ про економічну та фінансову політику від 11 березня.

У пункті 23 документу відверто зазначено про те, що будуть робити з ССО:

> — «ми прокладемо шлях до реалізації конкретних заходів, спрямованих на усунення довготривалих структурних перешкод для мобілізації надходжень (наприклад, надто широких і щедрих спрощених режимів)».

Те, як побудована остання фраза — є важливим для усвідомлення відношення та сприйняття ССО з боку української фіскальної влади.

1) — По-перше, є **неприхований намір усунути спрощений режим як шкідливий** для мобілізації надходжень до бюджету. Й це попри те, що за останні чотири роки ССО була надмірно обтяжена додатковими регуляціями в рамках детінізації: примусом використання касових апаратів, товарним обліком для ризикових груп товарів (первинні документи на придбання товару), поверненням під час війни штрафів у сфері розрахунків та ще й планується повне розкриття банківської таємниці про рахунки ФОПів. Але цього все одне виявилося недостатньо.

2) — По-друге, **держава вважає діючі умови спеціального податкового режиму для малого та мікробізнесу (ММБ) невиправдано преференційними**, а саме: широкими (чимало суб'єктів господарювання перебуває на ССО безпідставно) та щедрими (ставки єдиного податку є надто низькими).

Таке уявлення про ССО, як проблеми № 1 для доходів бюджету — є загалом невірним, неґрунтованим та значно викривленим.

28 бер. 2024 09:26

Світовий досвід застосування спрощених режимів оподаткування мікро та малого бізнесу

Спеціальні податкові режими для малого бізнесу (а надто мікробізнесу) є поширеним явищем в усьому світі, оскільки, з одного боку, такий бізнес має свої особливості, порівняно з великим та середнім, а, з другого боку – відіграє важливу соціальну, економічну та політико-економічну роль, яка виправдовує особливе ставлення, аж до прямої державної допомоги. Окрім цього, в умовах домінування патроналізму (і, відповідно, ненадійного верховенства права) особливої актуальності набувають заходи із спрощення ведення бізнесу, радикального зменшення дискреції та потреби у перевірках, і загалом наближення формальних норм до звичаєвого права там, де це можливо. Мікробізнес є першочерговим об'єктом таких заходів через його важливу політико-економічну роль як середнього класу, найбільш незалежного від патрональної системи відносин.

Основні економічні особливості мікробізнесу з точки зору оподаткування можна звести до трьох основних чинників:

1. Відносну легкість переходу у повну тінь та високу витратність і невелику ефективність контрзаходів
2. Відсутність внутрішньої необхідності у формалізації, в тому числі, в обліку та контролі працівників
3. Високу чутливість до фіксованих витрат, не компенсованих ефектом масштабу

У дослідженні наведено огляд спрощених режимів низки європейських країн, а саме Польщі, Румунії, Чорногорії, Ірландії, Болгарії, Італії, Молдови, а також Грузії. У попередній роботі на цю тему було оглянуто також Білорусь, Естонію, Індію, Казахстан, Німеччину, Норвегію, ПАР, Словакію та Чехію.

У більшості розглянутих країн спрощені режими не містять вимоги ведення товарного обліку, мають значні виключення у фіскалізації, та подекуди навіть менші ставки оподаткування, ніж українська ССО. При цьому усі спеціальні режими, розглянуті в роботі - є не менш вразливими до зловживань, ніж українська ССО. Це не дивно, адже відповідні вразливості притаманні будь-яким спеціальним режимам.

Водночас, проаналізований світовий досвід містить кілька корисних ідей, які варто розглянути та опрацювати з ключовими стейкхолдерами для удосконалення діючої української ССО

У свіжому ***дослідженні*** «Світовий досвід застосування спрощених режимів оподаткування мікро та малого бізнесу» було проаналізовано практику низки країн, а саме Польщі (що стала наразі базовим прикладом), Румунії, Чорногорії, Ірландії, Болгарії, Італії, а також Молдови та Грузії (у попередній роботі на цю тему було оглянуто Естонію, Індію, Казахстан, Німеччину, Норвегію, ПАР, Словаччину та Чехію).

Країна	Назва режиму та ставка податку	Особливості режиму	Граничний обіг на рік	Облік/ товарний облік	Вимога РРО/ПРРО
Польща	1) Податкова шкала: до 1,15 млн - 12%, понад – 32% 2) Незареєстр. діяльність – 12% 3) Фіксована ставка - 19% 4) Разовий платіж - 2% - 17% 5) Податкова картка – від 790 до 34 900 грн на рік 6) Естонський CIT – 10%, лише під час розподілу прибутку 7) Податок з прибутку для малих та новостворених компаній – 9%	1) та 3) збитки - 5 років, дохід - перша подія, цільова прив'язка витрат, аванс - щомісячно 2) місячний дохід не більше 75% МЗП; немає реєстрації, ПДВ та соцвнесків, сплата та декларація – раз на рік 3) та 4) найм, перелік видів діяльності (заборонених) + заборона працювати з колишнім та поточним роботодавцем 5) режим заборонений для нових ФО з 2022 року, заборонена ЗЕД та робота з підакцизними товарами, сплата – щомісячно 6) для окремих видів юросіб, найм не менш 3 осіб, < 50% активних доходів, власники лише ФО, перебування на режимі 4 роки 7) заборона МСФО, прискорена амортизація нових ОЗ, збитки 5 років, сплата - щоквартально	1), 3) та 5) – не має 2) до 29,6 тис грн/місяць 4) 2 млн євро за кожним видом діяльності 6) – не має 7) < 2 млн євро з ПДВ	1) та 3) спрощений облік 2) та 5) – Ні, немає 4) облік лише доходів 6) не вимагає податкового обліку 7) повний облік	Так (але, якщо поставив ПРРО - касовий метод сплати податку) Так
Румунія	1) Уповноважена фізособа 10% 2) Податок на прибуток мікропідприємств: до 2,49 млн грн на рік - 1%, понад – 3%	1) не більше 5 видів діяльності та 3 найманих працівників, ФО відповідає всіма статками, база - розрахункова величина доходу, але не більше 25 тис євро/рік, звільнення від ПДВ 2) найм не менш 1 особи, неможливо перейти посеред року, перелік видів діяльності (заборонених), режим звільнення від ПДВ, декларування та сплата податку – раз на рік	1) – не має 2) до 20,2 млн грн/рік	1) облік лише доходів чи спрощений облік 2) повний облік	Так
Чорногорія	1) Самостійна діяльність: до 348 тис грн/місяць – 0%, від 348 до 497 тис – 9%, +497 тис – 15% 2) Самозайнята особа за єдиною ставкою – 5 520 до 43 100 грн/рік	1) право найму, збитки 5 років, обмеження розміру окремих витрат, щомісячні авансові внески 1/12 минулого року, для окремих регіонів діє повне звільнення від податків на 4 або 8 років 2) без найму, заборона для окремих професій (юрист, аудитор), щомісячні авансові внески 1/12 минулого року, декларація раз на рік	1) – не має 2) дохід за минулий рік < 18 тис євро (745,6 тис грн)	1) повний облік 2) спрощений облік – Книга обліку операцій	Звільнення від ПРРО на окремі види діяльності (2025-26 рр.)
Італія	Єдиний податок для самозайнятих осіб – перші 5 років - 5% (реальні ставки від 2% до 4,3%), далі – 15% (реальні – від 6% до 12,9%)	без права найму, доходи такої ФО від сумісництву або найму < 20 тис євро/рік, реальна ставка ЄП знижується через показник рентабельності бізнесу (0,4-0,86), закритий перелік випадків несумісності з ЄП, звільнення від всіх регуляцій з ПДВ, два платежі на рік, діє заборона 2 роки працювати з колишнім роботодавцем	до 3,48 млн грн на рік	спрощений облік – виставлення е-рахунків та їх реєстр	Так
Болгарія	Патентний податок - від 21 до 117 100 грн на рік	перелік видів діяльності (дозволених – 40, зокрема роздрібна торгівля до 100 м² торгової площі); тільки для неплатників ПДВ; адмініструють патент не податківці, а місцеві органи влади; сплата податку авансом щоквартально (хто сплатив на рік вперед – знижка 5%); соціальні категорій громадян сплачують лише 50% вартості патенту; з 2024 року режим доступний й для компаній - сфера громадського харчування	до 2,1 млн грн на рік	облік лише доходів, обов'язок складання рахунків	Частково, звільнення для осіб вільних професій
Ірландія	Компанія початківець - перші 5 років - 0%, потім – 12,5%	тимчасовий режим до 31.12.2026 року, вимога MIN сплати соціальних внесків з найманих працівників – 40 тис євро/рік, декларування/сплата податку раз на рік	5 років річна сума податку до сплати < 40 тис євро	повний облік	Так (прив'язана до статусу платника ПДВ)
Грузія	1) Статус мікробізнесу – 0% 2) Статус малого бізнесу – 1% (понад 7,27 млн – 3%) 3) Фіксований податок від 14,5 до 29 069 грн на рік або 3% з обороту 4) Податок на прибуток (ПнВК) – 15%, лише під час розподілу прибутку	1) без права найму, залишок ТМЦ < 654 тис грн, лише неплатники ПДВ, податківці можуть визначити дохід непрямими методами, сплата та декларація – раз на рік 2) заборонені види діяльності (гральний, обмін валют, юристи, аудитори, консалтинг, рекрутинг, медична діяльність, підакцизні товари), є право найму, пільга для зарплат найманих працівників (до 87 200 грн на рік без ПДФО), декларування та сплата податку – щомісячно 3) лише неплатники ПДВ, перелік професій (пекарі, перукарі, макіяж, масаж, косметологія, техобслуговування та ремонт транспортних засобів), сплата податку авансом на початку кожного місяця 4) лише для ЮО, оподатковуємо лише розподілений прибуток та непрофільні витрати, обмеження представницьких витрат (1% від загальних доходів/витрат, що більше), сплата податку щоквартально (по 25% від суми податків за минулий рік), декларація раз на рік	1) до 436 тис грн/рік 2) до 7,26 млн грн/рік (протягом двох років) 3) та 4) - не має	1) та 3) - зберігання первинних документів 2) спеціальний журнал обліку + первинні документи на купівлю/продаж товарів 4) облік доходів та витрат	1) Ні 2) Так (при штрафу на рік - втрата статусу) 3) Ні, добровільно 4) Так
Молдова	1) Самостійна діяльність - 1% від продаж, але не менш 6385 грн/рік 2) Патент підприємця від 43 до 640 грн на місяць 3) Спецрежім для малих та середніх підприємств - 4%	1) без держреєстрації, без права найму, лише роздрібна торгівля (крім підакцизних товарів), розрахунок податку робить податкова - щоквартально, декларація – раз на рік 2) окремий Закон, без права найму, перелік дозволених видів діяльності (43), звітність відсутня, сплата податку авансом на початку року, діє заборона операцій з пов'язаними компаніями (власник патенту та члени його сім'ї) 3) заборона перебування для платників ПДВ, фермерів, компаній з консалтингу та управління; сплата податку щоквартально, декларація раз на рік	1) та 3) - до 2,55 млн грн/рік 2) дохід до 638,5 тис грн/рік	1) спрощений облік доходів + реєстр закупівель 2) Ні, немає 3) повний облік	Так (вартість РРО - дотація 21 300 грн)

Зведена таблиця спрощених режимів оподаткування окремих країн

Як видно з огляду — у більшості розглянутих країн, навіть найбільш розвинутих, застосовуються ті чи інші спеціальні режими для мікробізнесу, зокрема самозайнятих. Більш того, для останньої категорії окремо впроваджують спеціальні «надспрощені» форми оподаткування — Польща (Незареєстрована діяльність), Румунія (Уповноважена фізична особа), Чорногорія (Єдина ставка). При цьому спрощені режими у більшості випадків не містять вимоги ведення повного товарного обліку, подекуди мають виключення у фіскалізації, та навіть менші ставки оподаткування, ніж єдиний податок в Україні. Водночас фіксується величезна різноманітність існуючих спрощених режимів.

Для більш широкого розуміння спрощених систем у Європі - пропонуємо низку прикладів про них:

1. Існують податкові режими для малого бізнесу зі ставкою ще нижчою ніж в Україні (діапазон ставок 0%-2%), без обмежень для співпраці з юрособами — Румунія, Італія, Чорногорія, Грузія;

2. Про боротьбу з тіньовими зарплатами: Окремі країни встановлюють заборону (тимчасову або постійну) на взаємодію ФОП з його поточним (у разі сумісництва) або колишнім роботодавцем (Польща, Італія);

3. Річне обмеження розміру продажів у спрощених режимах оподаткування іноді встановлюють за кожним дозволеним видом діяльності, а не як в Україні загалом (тобто якщо у ФОП є 4 КВЕДи його максимальний річний обсяг доходу зросте у 4 рази). До речі, зазначений підхід може стати потужним інструментом для мінімізації з боку великого бізнесу податків, ніж ті, що зараз використовуються, через дуже великий, як за українськими мірками, верхній поріг застосування — більш ніж вдесятеро вищий за поточний;

4. Облік витрат та товарний облік не є традиційними для ССО У Європі. Для звільнення мікробізнеса від тягаря ведення обліку витрат (товарного обліку) деякі юрисдикції пропонують визнавати витрати автоматично (не треба документального підтвердження) у розмірі частки від отриманого річного доходу (від 20% до 50% в залежності від виду діяльності або професії). Ведення обліку на підставі первинних документів та обов’язкове застосування РРО не є дієвими запобіжниками для таких зловживань принаймні в умовах України (приклад, ринки підакцизної продукції де кожний сьомий літр палива, кожна п’ята пачка сигарет та кожна третя пляшка алкоголю є сьогодні нелегальними);

5. Найбільш оптимальний спрощений режим оподаткування для мікробізнесу та самозайнятих осіб — патент — колись вдало працював в нашій країні та все ще працює у світі (Польща — податкова картка, Молдова — патент підприємця, Болгарія — патент);

6. Малий бізнес, що створює нові робочі місця, в окремих країнах має пільги (послаблення) з зарплатних податків (Чорногорія, Румунія, Грузія, Болгарія);

7. Підприємець може самостійно призначати куди він сплачує частину своїх податків (від 2% до 3,5% від суми). Таке цільове спрямування може торкається підтримки окремих благодійних, релігійних та політичних організацій, місцевих або загальнодержавних інфраструктурних проєктів на кшталт будівництва шкіл або доріг чи виплату стипендій etc.

Підсумовуємо

Поточна українська ССО не виглядає ані екзотичною, ані аномальною.

Більш того у деяких моментах є однією з найзручніших для ММБ та найпростіших. Тим більш, Україна наразі конкурує з іншими країнами. Насамперед ЄС за кваліфікованих українських працівників та підприємців (3,8−4,7 млн українців за кордоном). При цьому, кращі податкові умови на ССО залишаються однією з небагатьох переваг України перед більш розвиненими країнами. За інших рівних умов, українські біженці обиратимуть країни з більшим платоспроможним попитом, з діючим верховенством права та кращими публічними благами.

Важливо також брати до уваги той факт, що структура тіньової економіки в Україні є нетиповою, відповідно до структури самої економіки. На відміну від більшості інших країн (окрім деяких країн СНД), переважна частина податкових надходжень втрачається через наймасштабніші інструменти агресивного податкового планування (сірий імпорт, конвертцентри, «скрутки», контрафакт), які масово застосовуються великими та надвеликими підприємствами, які (знову-таки, на відміну від більшості країн світу) домінують у вітчизняній економіці. Відповідно, подальші спроби утискання лише ССО, як інструментарію уникнення від оподаткування, без розв’язання проблеми агресивної податкової поведінки з боку великих та надвеликих компаній — є контпродуктивними. Тим більш, що усі розглянуті іноземні аналоги ССО є не менш вразливими до зловживань, ніж українська. Це не дивно, адже відповідні вразливості притаманні будь-яким спеціальним податковим режимам.

Таким чином,

— ССО в Україні сьогодні в цілому не потребує кардинального переформатування (окрім чіткого визначення критерії трудових відносин, що закриє відповідну прогалину), вона успішно виконує свої соціальні (масово створює робочі місця, невеликим коштом та без необхідності державного втручання) та податкові функції (динаміка сплати єдиного податку є зростаючою), а реальні масштаби зловживань є невеликими, порівняно з іншими схемами уникнення оподаткування.

Варто залишити спрощену систему оподаткування у спокою, а зусилля спрямувати на мінімізацію великих податкових схем.

***

№ 2.703

Структурна трансформація української економіки за майже 20 років (2005 - 2023)

2024-04-29

Кущ

Швидкий поступ по драбині, яка веде вниз. Або стрибок із світу модерну у світ архаїки.

Можна констатувати майже цілковиту втрату здатності виробляти більш-менш складну продукцію і деградація до простих, сировинних циклів.

Падіння показника економічної складності, більш пласка модель продуктивних сил. Втрата технологій, компетенцій, криза в освіті і рівні продуктивності праці.

За період з 2005 по 2023 роки, Україна сукупно експортувала за кордон товарів на 880 млрд дол.

Для порівняння,

— Південна Корея з приблизно такою самою чисельністю населення, експортує товарів десь на 475 млрд дол на рік, з них лише зброї на 14 млрд дол.

А це ж була колись аграрна відстала колонія Японії, майже повністю знищена внаслідок тривалої війни (Другої світової та громадянської).

Яка експортувала "три білих": цукор, рис та борошно, плюс деякі мінеральні ресурси, наприклад, нікель та вольфрам.

Але зараз Південна Корея експортує товарів за два роки більше, ніж Україна за дев'ятнадцять.

Якщо взяти структуру українського експорту, то

1) — на першому місці - експорт продовольства та аграрної сировини - 293 млрд або 33%. Переважно це сировина або напівфабрикати.

2) — На другому місці - експорт чорних металів та виробів з них - 262 млрд або 29,8%. Це суто напівфабрикат.

3) — На третьому місці - експорт мінеральної сировини. Це, передовсім, залізна руда, титан, уран. Десь 86 млрд дол або 10%. Чиста сировина.

4) — На четвертому місці - хімічна промисловість з 66 млрд дол (7,5%).

5) — На п'ятому - експорт деревини та виробів з неї - 31 млрд (3,6%).

6) — На шостому місці - експорт машин і обладнання: 25 млрд або 2,9%).

7) — Замикає список - експорт промислової продукції - 12,2 млрд дол або 1,4%.

8) — Є також розділ "різне", куди входить переважно продукція ВПК - 25,5 млрд (2,9%).

Зверніть **увагу, деревини та виробів з неї Україна експортувала у грошовому вимірі більше, ніж машин та обладнання.**

Сукупно, сировинні галузі склали 76% експорту або 673 млрд дол.

При цьому,

— Україна одна з небагатьох сировинних країн, яка не має власного національного резервного фонду.

Тобто

— всі ці прибутки були отримані десятком олігархічних ФПГ.

Навіть побіжний аналіз демонструє, що застосування середньої ставки експортного мита у розмірі 5% (за рентабельності експорту сировини від 50% і вище), дозволило б сформувати національний резервний фонд у розмірі майже 34 млрд дол.

А митна ставка при експорті у середньому розмірі 10% - активи резервного фонду обсягом 67 млрд дол.

— Ці кошти можна було б направити на структурну перебудову української економіки, зокрема на програми переробки сировини та збільшення рівня доданої вартості в структурі ВВП.

Натомість,

— паразитування на сировинній ренті створило в Україні рентну, корупційну, сировинну модель економіки.

Потоки сировини сформували зручні точки зняття фінансових рент, які, у свою чергу, сформували ***рентоорієнтовані політичні еліти***.

Завдання яких не проектний розвиток країни (політичний девелопмент), а захоплення сировинних рент, їх захист від політичних конкурентів та вкладання рентних прибутків у купівлю нових рент з паралельним виводом капіталу за кордон.

Недарма

— Україна за даними податкових аудиторів входить у топ-10 країн світу з найбільшим виводом капіталу за кордон за останні 30 років, обсяг якого можна оцінити за вказаний період у 200 млрд дол (більше 60 млрд дол -

це фактично вкрадені олігархами у суспільства гроші за допомогою політичного лобізму).

Статистика дозволяє також оцінити динаміку змін у структурі експорту.

Низка чинників впливу:

1) — внутрішніх (ендогенних) та 2) — зовнішніх (екзогенних) впливали на рівень питомої ваги тих чи інших галузей економіки.

До ендогенних можна віднести 1) — тотальну деіндустріалізацію та 2) — відсутність промислової політики як базовий елемент "політики реформ".

Опора на абсолютні конкурентні переваги замість відносних:

— "у нас родюча земля, то будемо спеціалізуватись на експорті кукурудзи та соняшникової олії".

А треба було:

— "у нас дешева сировина, логістика, транспорт, енергетика та людський капітал, то будемо займатись *переробкою*. постійно поглиблюючи її рівень".

До екзогенних факторів слід віднести 1) — зовнішні геополітичні впливи та 2) — війну.

Як наслідок у 2023-му році у порівнянні із 2005 роком в України зріс лише сировинний аграрний експорт (22 млрд дол, незважаючи на проблеми з логістикою).

Було також невелике зростання у обсягах промислової продукції, але там зафіксовано мізерні показники: у 2005-році - 0,4 млрд дол, у 2023-му - 0,56 млрд дол.

Але для усунення фактору війни, візьмемо дві точки: 2005 та 2021 роки.

Отже, агропродукції експортували у 2005 році на 4,2 млрд дол, а у 2023-му - вже на 27,7 млрд.

Мінеральної сировини: 4,1 млрд та 7,88 млрд дол відповідно.

А от хімічна продукція скоротилась з 3,4 млрд до 3,17 млрд дол.

Зате зросли обсяги експорту деревини та виробів з неї: з 0,8 млрд до 2,5 млрд дол (лісів стало менше, а обсяг експорту - у три рази більше).

Промислові вироби коливались на нижчому щаблі: від 0,4 млрд дол до 0,95 млрд дол.

Чорні метали: зростання з 13,78 млрд дол до 15,72 млрд дол (з урахуванням глобальної інфляції - це падіння, а не зростання). У 2023-му експорт за цією групою товарів скоротився до 3,89 млрд дол (ми зараз, мабуть, майже на таку ж суму експортуємо залізної руди як і металу).

Найбільш складна продукція з високим рівнем доданої вартості в структурі нашого експорту (обладнання, машини, прилади) впала з 4,3 млрд у 2005-му до 3,82 млрд дол у 2021-му (у 2023-му - 2,15 млрд).

За показником "різне" поставки у періоді 2005-2021 зросли з 1 млрд до 1,4 млрд дол. Судячи з цього показника, більше всього Україна експортувала зброї у 2013-му році - на суму до 2,51 млрд дол. (у структурі "різне" є не тільки зброя, тому і пишу "до").

Зміна структури економіки з модерної, індустріальної на архаїчно-сервісну, доіндустріальну, призвела до суттєвих трансформацій всіх основополагаючих елементів суспільства, держави, продуктивних сил, відносин до засобів виробництва, характеру розподілу національного доходу, системної взаємодії базису та надбудови.

Архаїчна економіка сформувала архаїчний характер політичних еліт, з розвинутим клієнтизмом, коли влада є клієнтом олігархів, а експертні групи є клієнтелою обох цих рушійних сил.

Розпочалась глибока криза продуктивних сил економіки, яка проявляється у таких деструкційних процесах як

1) — деіндустріалізація, 2) — криза в енергетиці (ще до війни), 3) — транспортних системах, 4)?— критичній інфраструктурі.

За «ефектом доміно» це призвело до трудової міграції та демографічної кризи:

— система фактично "виштовхує" з економіки "зайві" трудові ресурси.

Посилюється і урбаністична криза великих мегаполісів сходу та півдня, які орієнтувались на промисловий розвиток.

Навіть вигляд столиці країни Києва не є виключенням

- зміна оточуючого пейзажу є прямою проекцією змін в продуктивних силах.

Так само, яка розвиток промислового капіталізму у кінці 19 - початку 20 століття сформував образ модерного Києва з європейською забудовою (європейське місто), а розвиток соціалізму - сформував характер новобудов (соціалістичне місто), так само і архаїзація економіки призвела до

спотворення міського середовища ("архаїчно забудоване місто" або "європейський Шанхай").

Структурні трансформації охопили майже всі складові національного Буття:

— екологію, ідеологеми, культурні коди, інформаційні потоки

та найголовніше

— вони призвели до архаїчного позиціонування себе у світовій системі координат із невблаганними наслідками таких змін.

В цьому контексті,

— сировинна модель економіки зайшла у незворотню спіраль трансформацій:

— чим сильніша 1) — сировинна спеціалізація - тим глибше 2) — індустріальна та урбаністична криза - тим 3) — токсичніші нові фактори архаїзації - тим 4) — сильніше сировинна спеціалізація.

***

№ 2.704-1

ZN,UA

«СПАСИБО АНДРЕЮ ЕРМАКУ!» ВМЕСТО РЕФОРМЫ УГОЛОВНОЙ ЮСТИЦИИ

2024-04-29

Александр Леменов, Глава правления StateWatch

На днях состоялась встреча бизнеса с генпрокурором ***Андреем Костиным*** и представителями Офиса генерального прокурора.

Ее результаты:

1) — публичное объявление достижением закрытие 20% уголовных экономических производств и

2) — публичные благодарности Андрею ***Ермаку*** за поддержку и справедливость.

Авторы этих месседжей — успешные и известные широким массам бизнесмены, что в разы повышает уровень кринжа в этой истории. В действительности системность изменений в уголовной юстиции как не была

видна, так и не наблюдается до сих пор. Да и синхронизированные благодарности их не внедряют.

Три месяца назад после серии скандальных обысков и выемок в целом списке компаний, а также задержания известных бизнесменов на базе офиса президента ***был создан Совет*** по вопросам поддержки предпринимательства в условиях военного положения. Туда вошли: основатель Ajax Systems Александр Конотопский, соучредитель Monobank Олег Гороховский, руководитель Федерации работодателей Украины Дмитрий Олейник и другие.

В конце концов, инициатива, возможно, и правильная, но она, по сути, не решает проблему в контексте защиты бизнеса от посягательств недобропорядочных следователей и прокуроров. Тогда сразу критически отнесся к этой распиаренной акции со стороны Банковой и теперь попытаюсь объяснить, почему.

Ручной режим работы Офиса генпрокурора и всех органов досудебного расследования, а их, напомню, целых пять:

1) Нацполиция, 2) ГБР, 3) СБУ, 4) БЭБ и 5) НАБУ

— это негативная тенденция, продолжающаяся десятилетиями.

Конечно, так не может быть, а хронический ручной режим, в котором они работают, должен остаться в истории. Но разве закрытие 20% уголовных производств хоть как-то это подтверждает?

Тем более зло — этому радоваться и за это благодарить. Подозрения, что бизнесмены, входящие в состав вышеупомянутого Совета по вопросам поддержки предпринимательства при ОП, не понимают элементарного, у меня нет. А следовательно, сознательно идут на компромисс с совестью, цементируя давление на бизнес как норму и другие ключевые проблемы в системе уголовной юстиции.

1.

Во-первых, Александр Конотопский и его коллеги из вышеупомянутого Совета торжественно заявили, что 20% уголовных производств «по экономике» были закрыты. Только вот беда — всего несколько производств касались работы БЭБ как ключевого органа правопорядка, через который сейчас могут и, уверен, будут давить на бизнес.

Да и закрытие производства, буквально любого, — это не финал, потому что потом его можно возобновить, например, с учетом нововыявленных обстоятельств. Понимаю, что бизнесмены этого не знают, и им просто прислали с Банковой тезисы, которые должны были быть обнародованы в соцсетях.

2.

Во-вторых, было заявлено, что «за три месяца проведенных временных доступов к вещам и документам уменьшилось на 42%, обысков — на 46%, ходатайств на арест имущества — на 56%».

Опять же, а это касается общего количества производств или исключительно «по экономике»?

Уверен, бизнесмены этого не знают. Да и в офисе президента тоже мало в этом разбираются. Все, кроме Олега Татарова, — ведь он прекрасно знает, что не утратил контроль над органами досудебного расследования.

Волюнтаризм (читайте — ручной режим) никуда не делся. Иногда кажется, что не прокурор (то есть генпрокурор), а следователь (то есть Татаров) решает, кому и куда «бежать».

3.

В-третьих, генпрокурор Андрей Костин подписал обновленные Стандарты деятельности прокуроров. Важная вещь, безусловно. Именно это мы предложили в 2019 году, когда создавали основы для полноценного реформирования системы прокуратуры. И согласно тогдашней идее, контролировать соблюдение стандартов должен был бы независимый дисциплинарный комитет. И наряду с этим всем, конечно, должен быть независимый генеральный прокурор. Именно этого — аполитичного и независимого генпрокурора — должен был требовать в офисе президента каждый бизнесмен.

Тогда идея с соблюдением Стандартов деятельности прокуроров реально бы повлияла на ликвидацию давления на бизнес как явления. В таком случае не нужно было бы создавать Совет по вопросам поддержки предпринимательства или что-либо подобное.

Вдобавок следует прекратить злоупотреблять термином «маски-шоу стоп». Это уже не то что моветон, это просто фантазия политиков, распространивших это словосочетание в собственных интересах ради принятия тех или иных законодательных изменений. Реформа уже так затянулась, что давно должна была бы перейти от образных восклицаний к конкретным предложениям. А вот с конкретикой пока не складывается.

4.

В-четвертых, создание онлайн-дашборда для уголовной юстиции — хоть и хорошая идея, но бессодержательная. Этот дашборд нужен, чтобы что? Сравнивать business intelligence из частной сферы с расследованиями уголовных производств органами из системы уголовной юстиции — это как сравнить ракету SpaceX с работой The United States Department of Justice. Что-

то — публичное, а что-то — частное. Круглое и зеленое. Расследования априори не могут быть «полностью прозрачными», потому что есть тайна досудебного расследования.

Подменять понятие в этом случае — преступление. Если речь идет исключительно об отображении статистики обысков, арестов, открытых и закрытых уголовных производств, то так и скажите. Не «натягивайте сову на глобус», это не смешно. Такие утверждения свидетельствуют или о полном непонимании того, как функционирует уголовная юстиция, или же об умышленном искажении фактов.

Более того, «широкая аналитика» никоим образом не позволяет понять системность давления на бизнес. Потому что прокуроры, как и следователи, в целом знают срез по этому параметру. А некоторым, без претензий пишу, желательно было бы чаще уделять внимание уголовной юстиции, а не саморепрезентации в странах западных демократий. Это было бы уместно, потому что на заместителей все повесить — не очень хорошая идея.

5.

В-пятых, один из бизнесменов, входящих в Совет по вопросам поддержки предпринимательства, также заметил, что уже в скором времени парламент примет изменения в Уголовный процессуальный кодекс и закон о БЭБ (о перезапуске этого органа правопорядка я ***пишу*** едва ли не с момента его создания). Так вот, в первом чтении изменения в закон о БЭБ являются «татаровскими» нормами, не имеющими ничего общего с необходимыми процессами, которые действительно позволят полноценно и независимо перезапустить орган. Что касается изменений в УПК, то, может, начнем с того, что наконец очистим кодекс от остатков «поправок Лозового»?

Что же необходимо реформе на самом деле?

Для начала — перестать имитировать изменения, вместо этого принять нормальную концепцию реформирования органов уголовной юстиции и реализовывать ее системно, а не обособленно. Для этого следует прекратить в ручном режиме дергать прокуроров и следователей и подойти к процессам комплексно и аполитично.

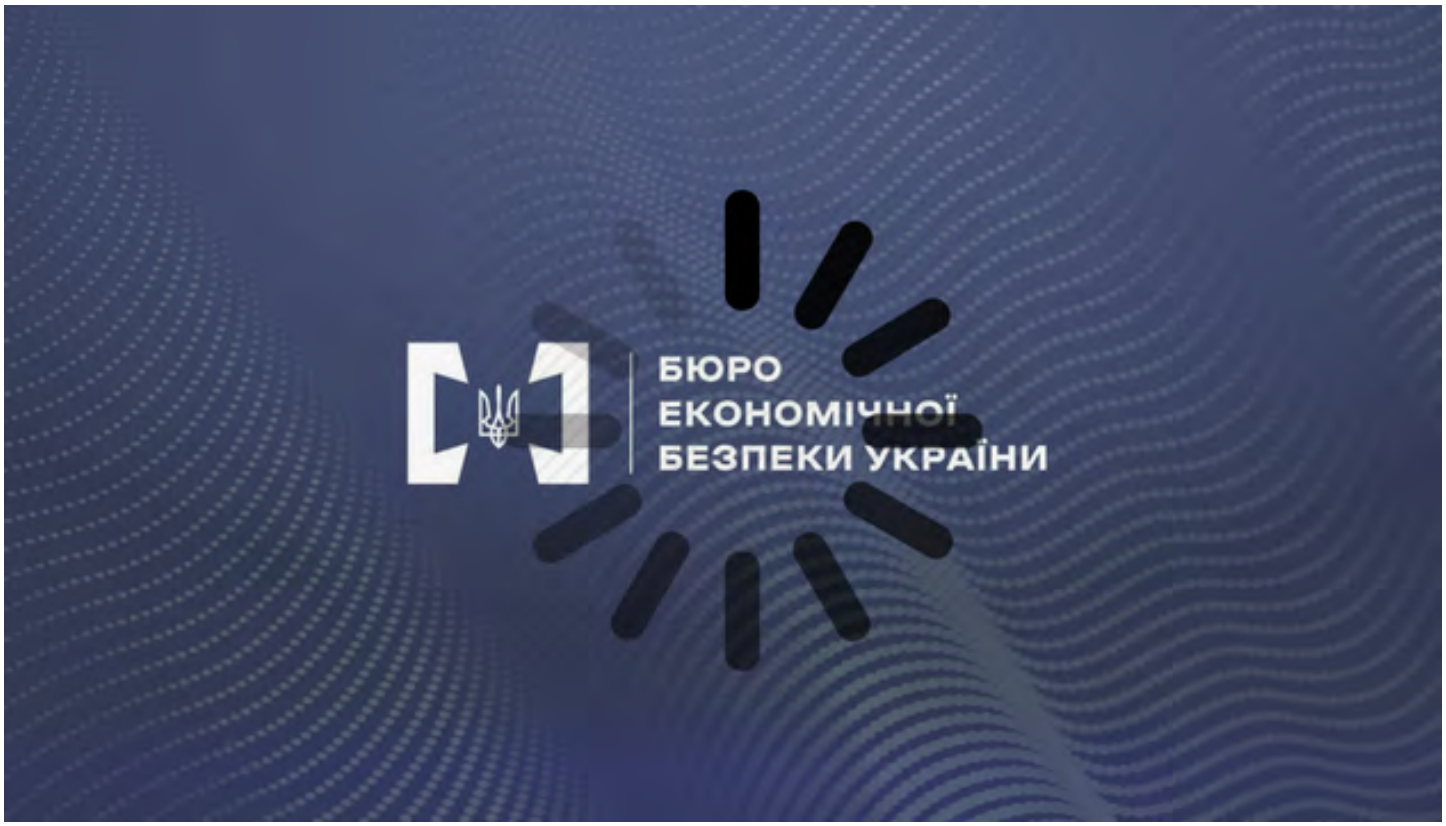
Мы бегаем по кругу очередной десяток лет, в то время как Украине требуются другие принципы и подходы. Только когда прекратятся политизация расследований, актуализация согласно повестке дня преследований отдельных компаний и бизнесменов, станут независимыми следователи и прокуроры, лишь тогда наконец-то произойдет настолько желаемое — органы правопорядка и правосудия прекратят давить на бизнес. А остальное — это только мечты, фантазии, манипуляции и хроническое очковтирательство обещаниями полноценного реформирования уголовной юстиции.

***

№ 2.704-2

ZN.UA

БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЗНОВ ПЕРЕЗАВАНТАЖУЮТЬ, І ЦЕ ЧЕРГОВИЙ ПРОВАЛ

2024-02-28

Олександр Лємєнов, Голова правління StateWatch

Порахувати кількість написаних нами статей про Бюро економічної безпеки не так уже й просто. Ми починали з того, яким саме має бути цей орган правосуддя, — точно не копією податкової міліції, а органом досудового розслідування з аналітичною складовою, що нарешті покладе край

фінансовим злочинам. Згодом, після запуску БЕБ, описували, як його необхідно перезавантажити. Здавалося б, місія (не)здійсненна, але проблиски надії ще були.

Тож розберемо останні події, що стосуються спроб владних «еліт» по-своєму перезавантажити орган, і подивимося, які альтернативи досі існують.

У п'ятницю, 23 лютого, парламент провалив голосування за чергову версію законопроєкту про перезавантаження БЕБ. Юридично суб'єктом законодавчої ініціативи цього проєкту *№ 10439* був Кабмін, але, за даними джерел ZN.UA, фактичними авторами змін до профільного закону були «важливі люди» з офісу президента, які наразі й контролюють «незалежний» орган.

Тож сумувати з приводу того, що необхідних 226 голосів у сесійній залі не набралося, ми не будемо. Втім, те, що парламентарії не хочуть посилювати й без того міцну «татаровську» вертикаль, не означає, що вони всі там свідомі антикорупціонери, але може допомогти у просуванні дійсно корисних перетворень у БЕБ.

Паралельно у Верховній Раді було зареєстровано альтернативний до урядового законопроєкт *№ 10439-2*. Він дійсно відповідає вимогам міжнародних партнерів, антикорзапитам і здоровому глузду. Принаймні теоретично, бо практика у нас часто далека від теорії, цей проєкт дає і реформі, і самому БЕБ шанс.

Починаючи від моменту запуску БЕБ постійно потрапляло у різні скандали. Хоча у бюро були й доволі успішні розслідування, скандали переважали, і під кінець минулого року перезавантаження БЕБ потрапило до структурних маяків МВФ. Шляху назад немає, тепер виділення коштів Україні, крім іншого, залежить від ухвалення нового закону про БЕБ, що «буде спрямований на створення правового підґрунтя для функціонування БЕБ з метою розвитку відкритого, прозорого та до кінця конкурентного процесу

відбору керівництва та персоналу, посилення вимог до конкурсної комісії, запровадження контрактної системи для працівників та розроблення механізму атестації персоналу». Дедлайн — червень цього року. Відразу зауважимо, що вимогу про запровадження контрактної системи для працівників БЕБ представники МВФ скопіювали з історії про перезавантаження митниці. Чому? Бо не розуміють, що БЕБ — це орган досудового розслідування, а не «податкова». Щось схоже за вимогами до перезавантаження БЕБ зазначено і в переліку пріоритетних реформ для Координаційної платформи донорів для України, тільки дедлайн посунуто аж на 2025 рік.

Тож світ бачив уже кілька різних варіантів цієї реформи, однак наразі актуальні два законопроєкти — урядовий №10439 і депутатський №10439-2.

Як уже зазначалося, законопроєкт, поданий Кабміном, готувався в офісі президента. Не думаю, що його особисто робив Олег Татаров, але керував процесом точно він, бо це сфера його відповідальності на Банковій — кримінальна юстиція. І для того щоб оцінити якість, достатньо буде пройтися по ключових нормах проєкту.

Основна відмінність — перевага (як кількісна, так і під час голосування) міжнародних експертів у конкурсній комісії з обрання директора бюро та в комісіях з атестації персоналу бюро. Депутатський проєкт включає такі норми, урядовий — ні. Але це база, без якої взагалі немає сенсу починати будь-яке перезавантаження. Згадайте всю цю «санта-барбару» про «податкового міліціонера» Мельника і його контролера Андрія Гмиріна, якого розшукує НАБУ. Мельника ледве прибрали з посади, однак і надалі орган не дуже вирізняється незалежністю та аполітичністю. Тож питання відбору ключове. Це розуміють і державні «реформатори», наприклад, закладаючи у реформу можливість призначати кадри в бюро без конкурсу шляхом переведення між посадами. Депутатський забороняє подібні трюки, урядовий — ні.

Загалом дещо схоже було під час атестації прокурорів починаючи з 2019 року. Всіх ніби «заморозили» на посадах, а далі проводять атестацію.

При цьому базові умови атестації передбачають проходження відповідних процедур усіма, крім нового директора і співробітників, призначених конкурсними комісіями за участі міжнародників. Але урядовий законопроєкт передбачає атестацію тільки через рік після завершення воєнного стану, а призначені після прийняття закону звільняються від атестації взагалі.

Крім цього, якщо депутатський законопроєкт передбачає обмеження строку проведення атестації (18 місяців), то урядовий обмежень не має. Для розуміння, атестація органів прокуратури триває досі з 2019 року. Безумовно, прокурорів більше, ніж співробітників БЕБ, але ж… З огляду на цей досвід обмеження в півтора року логічніше за безстроковість процесу, за окремим винятком «втечі» співробітників у відпустку по догляду за дитиною. Однак і цьому є певні запобіжники.

Також цікаво, що депутатський законопроєкт забороняє повторну атестацію, а от проєкт уряду — ні. Тобто, на думку уряду, після першої атестації цілком можна розпочати наступну, і ще одну, і ще... З одного боку, важко

стверджувати, що це стовідсотково хибний підхід, з іншого — загалом створюється враження, що автори перезавантаження від уряду прагнуть не результату, а безкінечної реформи.

Що цікаво, 22 лютого на парламентський комітет з питань фінансів, податкової, митної політики прийшов міністр юстиції Денис Малюська. За словами нардепа Ярослава Железняка, міністр визнав, що законопроєкт №10439 не відповідає вимогам міжнародників. Однак його необхідно підтримати, а влада «дає слово, що під час другого читання все поправлять». Наступного дня міністр вирішив документально зафіксувати домовленості і… опублікував пост у Facebook, в якому запевняв, що вони виконають «джентльменську» угоду і поправлять законопроєкт. На моє запитання, а що заважало їм одразу подати документ з необхідними нормами, відповів, що все враховано. Що ж тоді правити? І відколи це пост у соцмережах є у нас гарантією будь-чого, як і слова міністра юстиції?

На щастя, поки охочих піти на ці дивні «компроміси» не знайшлося

***

№ 2.704-3

ZN.UA

ПЕРЕАТЕСТАЦІЯ БЕБ: МАЛЮСЬКА ВВАЖАЄ, ЩО ВИНЕН ПОГАНИЙ РИНОК ПРАЦІ, А НЕ КАБМІН

2024-02-21

Крім того, за словами міністра, у нового очільника БЕБ достатньо можливостей очистити орган.

Міністр юстиції України Денис ***Малюська*** впевнений, що урядовий законопроєкт №10439 щодо реформування Бюро економічної безпеки не суперечить вимогам міжнародних партнерів до України, як стверджують його критики. Про це він заявив на своїй сторінці у Фейсбук.

Нагадаємо, що

> — претензії до урядового проєкту в основному пов'язані з тим, що він відкладає переатестацію працівників БЕБ на період через рік після війни і надає Кабміну, а не Верховній Раді, право формувати правила переатестації.

Однак, на думку ***Малюськи***, **переатестацію вирішили відкласти через складну ситуацію на ринку праці**.

"Ми мали багато внутрішніх дискусій щодо переатестації вже зараз. Аргументи "проти" переважили, оскільки зараз просто не існує достатньо непрацевлаштованих кваліфікованих та порядних людей, які могли б замінити співробітників БЕБ так, щоб робота покращилась. Проблеми з кадрами відчувають усі і в приватному, і в публічному секторі. Перспективи будуть набагато кращими, коли наші воїни повернуться з війни – непрацевлаштованих, патріотичних, чесних та налаштованих на реформи буде

більше на порядок. IMXO [на мою скромну думку], буде саме час для переатестації всюди, не лише у БЕБ", – написав міністр у Facebook.

За його словами, новий керівник БЕБ має достатньо важелів, щоб очистити Бюро від «поганих кадрів».

"Нормальний (не криворукий) новий керівник зможе легко зачистити БЕБ від поганих кадрів (якщо такі там ще залишаться). Інструментів для цього – безліч. Особливо під час війни. Можливостей завести нову команду (якщо така команда існуватиме) – і зараз безліч. В БЕБ працює лише четверта частина від необхідного кадрового складу. Тисячі чесних детективів, якщо ви існуєте, готуйтесь прийти на роботу, вакантних місць навіть вже зараз – безліч", – написав Малюська.

У січні Кабінет міністрів України зареєстрував у Верховній Раді законопроєкт №10439 «Про внесення змін до Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» щодо удосконалення роботи Бюро», який мав би удосконалити діяльність БЕБ , однак на практиці законопроєкт не міняє основних моментів у роботі Бюро. Насамперед законопроєкт зберігає вплив Офісу президента на цю правоохоронну структуру. Сам же документ уряду допомагали розробляти заступники голови ОП Олег Татаров та Ростислав Шурма.

технічний пост щодо реформи БЕБ, виключно для народних депутатів та бізнес-асоціацій (іншим читати заборонено)

(1) Уряд НЕ проситиме ВРУ прийняти закон, який суперечить вимогам наших міжнародних партнерів. У нас є їх загальна підтримка реформи, окремі положення та ідеї все ще обговорюються. Так, іноді наші партнери не настільки швидкі, як нам хотілося б.
З огляду на контекст перемовин, ми не очікуємо вимог суперрадикальних змін до урядового тексту. Тобто можна буде цілком у… Ещё

127 61 10

Denis Malyuska
21 февраль ·

технічний пост щодо реформи БЕБ, виключно для народних депутатів та бізнес-асоціацій (іншим читати заборонено)

(1) Уряд НЕ проситиме ВРУ прийняти закон, який суперечить вимогам наших міжнародних партнерів. У нас є їх загальна підтримка реформи, окремі положення та ідеї все ще обговорюються. Так, іноді наші партнери не настільки швидкі, як нам хотілося б.
З огляду на контекст перемовин, ми не очікуємо вимог суперрадикальних змін до урядового тексту. Тобто можна буде цілком усе врахувати та змінити як тільки офіційні коментарі будуть готові. Імхо, для цього і було придумане друге читання в регламенті

(2) Урядовий законопроект передбачає вирішальний голос міжнародників під час вибору нового керівника БЕБ. Так само урядовий законопроект передбачає негайну переатестацію заступників керівника БЕБ.
Нормальний (не криворукий) новий керівник зможе легко зачистити БЕБ від поганих кадрів (якщо такі там ще залишаться). Інструментів для цього – безліч. Особливо під час війни.
Можливостей завести нову команду (якщо така команда існуватиме) – і зараз безліч. В БЕБ працює лише четверта частина від необхідного кадрового складу. Тисячі чесних детективів, якщо ви існуєте, готуйтесь прийти на роботу, вакантних місць навіть вже зараз - безліч!!

(3) За законопроектом переатестація решти співробітників БЕБ відбудеться після війни. Параметри такої переатестації зараз сказати складно, оскільки не зрозуміло що відбуватиметься з ринком праці. Однак у будь-якому випадку процес такої переатестації буде погоджуватися з нашими міжнародними партнерами.
Ми мали багато внутрішніх дискусій щодо переатестації вже зараз. Аргументи «проти» переважили, оскільки зараз просто не існує достатньо непрацевлаштованих кваліфікованих та порядних людей, які могли б замінити співробітників БЕБ так, щоб робота покращилась. Проблеми з кадрами відчувають усі і приватному, і в публічному секторі. Перспективи будуть набагато кращими, коли наші воїни повернуться з війни – непрацевлаштованих, патріотичних, чесних та налаштованих на реформи буде більше на порядок. Імхо буде саме час для переатестації всюди, не лише у БЕБ.

Прохання: давайте не заболтувати реформу. БЕБ міг би мати достойного керівника ще минулого року. У пошуку між добрим і ще кращим ми затягуємо реформу і усім, хто намагається реформу «заговорити», окремі правоохоронці будуть дуже вдячні.

Щодо змін у КПК:
Ми пам'ятаємо наші обіцянки бізнесу.
Ми проситимемо депутатів вдосконалити урядовий текст. Та і у самих депутатів є ідеї.
Зокрема, не зустрів нікого, хто б був проти встановити строки для арешту рахунків або майна з необхідністю продовження таких строків слідчим суддею.

ну а тепер хто прочитав з нецільової аудиторії, давайте накидуйте гівна в коментарях))

Олександр Лємєнов проаналізував, як саме БЕБ планують «перезавантажити», і вказує, що заяви Банкової про покращення бізнес-клімату після прийняття цього закону не відповідають дійсності. Аргументи він навів у статті

«Перезавантаження БЕБ — листок подорожника на розбитому колінці бізнесу».

***

№ 2.704-4

ZN,UA

ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ БЕБ — ЛИСТОК ПОДОРОЖНИКА НА РОЗБИТОМУ КОЛІНЦІ БІЗНЕСУ

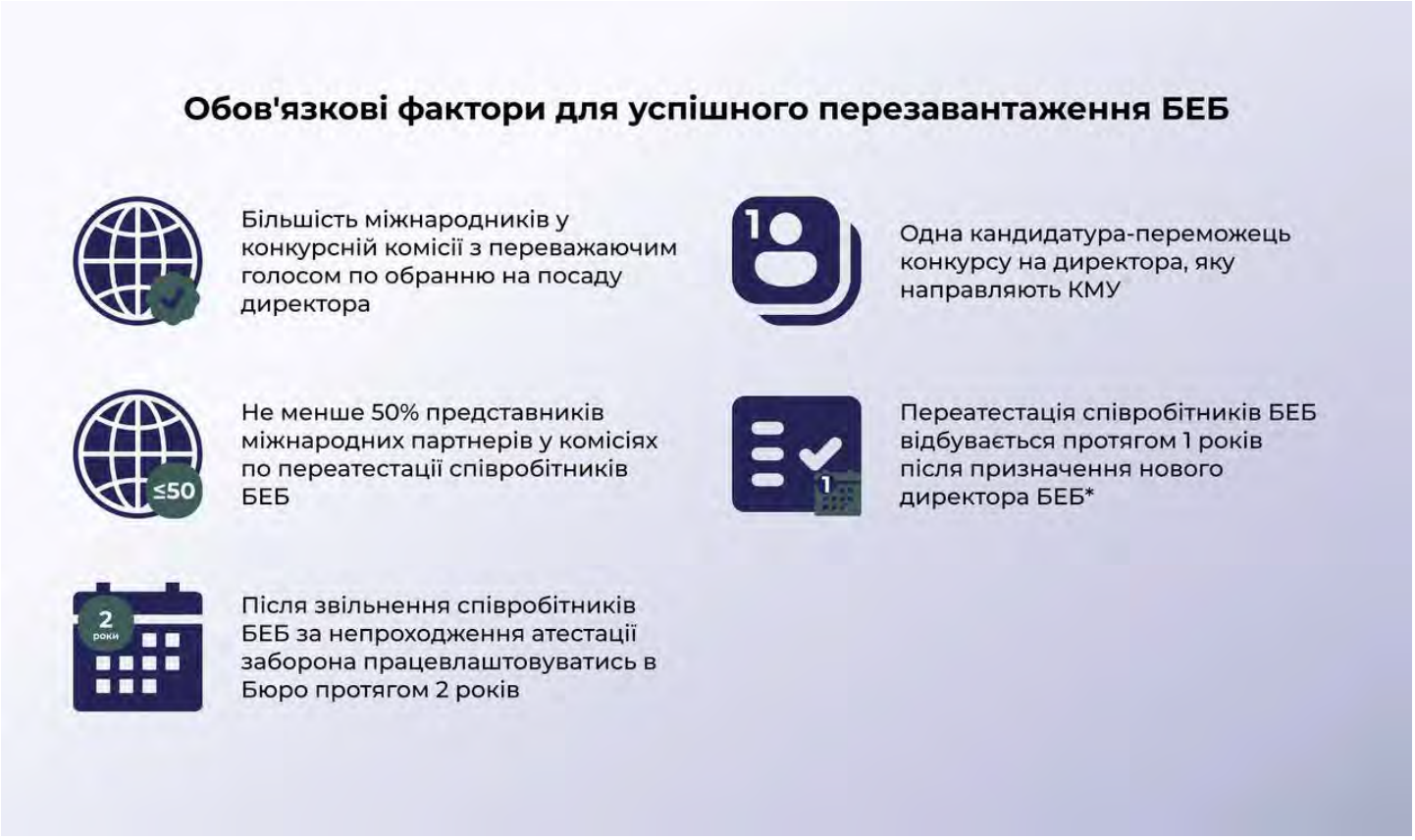
2024-01-31

<u>Олександр Лємєнов</u>, Голова правління StateWatch

Чергове коло спроб нормалізувати відносини між владою та бізнесом знову порушило питання перезавантаження Бюро економічної безпеки (БЕБ) як ключового кроку до нормалізації бізнес-клімату. Наша пісня гарна й нова…

Ідеї створення окремого аполітичного органу, який опікуватиметься всіма економічними злочинами, вже років з десять. На втілення цієї ідеї — власне БЕБ — без сліз не глянеш. ZN.UA ще на початку лютого 2021 року попереджало, що запуск Бюро не означатиме автоматично його ефективності. Так і сталося, комісія за головування надто дружнього до офісу президента Тимофія Милованова зі старту «реформи» обрала на посаду директора БЕБ колишнього податківця Вадима Мельника. І далі як понеслось…

Сподівалися створити орган правопорядку з величезними аналітичними можливостями, як передбачено в профільному законі, а на практиці відбулася реінкарнація податкової міліції.

За керівництва Вадима Мельника Бюро відразу впало в «корупційну кому» та «процесуальну агонію». Про кричущу неефективність Бюро ми писали неодноразово. А також про те, як перетворити орган на ефективний, як його намагатимуться трансформувати і чому за нинішнього стану справ, без політичної волі, зробити це майже неможливо. Загалом же ключовим є те, що орган опинився «під крилом» заступника голови офісу президента Олега Татарова, який дійсно славиться ефективним використанням органів правопорядку у певних вузькополітичних інтересах.

Щоб бодай реанімувати пацієнта, було створено окрему тимчасову слідчу комісію (ТСК), яка справді доклала зусиль до реформування, але наразі це не

дало результатів. Зокрема, ексдиректора Вадима Мельника таки прибрали з посади, але до цього йому «подарували» двох заступників — «прокурорського» Віталія Гагача і «конторського» Едуарда Федорова. Зазначена пара досвідчених і неординарних особистостей різко «підняла» результати роботи Бюро. А потім їх якось підозріло синхронно звільнили. Злі язики кажуть, що дехто мав своє комерційне бачення в роботі одного зі світових гігантів тютюнової сфери. А останні своєю чергою «встигли добігти до президента». Татаров обіцяв обом, що врятує, треба лише місяць побути у відпустці, потім на лікарняному. Але обіцянки-цяцянки, а проти «політичного ретроградного Меркурія» не попреш. Федоров узагалі відійшов від БЕБ, Гагач зберігає «плідну комунікацію». Але якось на перезавантаження не тягне.

Проте це точно не з безвиході — згадана ТСК ще навесні 2023 року підготувала законопроєкт №9080 про перезавантаження Бюро. В основу були закладені успішні практики атестації прокурорів у 2019–2020 роках, окремі успішні ідеї з конкурсів до Нацагентства з питань запобігання корупції (НАЗК), Національного антикорупційного бюро (НАБУ), Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП), Держбюро розслідувань (ДБР). Потім ще низка законопроєктів, зокрема два урядові — №10439 та 10440. Жоден із них не передбачає навіть дублювання гідних норм, які закладені в №9080 від ТСК. То метода формування конкурсних комісій шкутильгає, то атестація співробітників виглядає знущанням над об’єктивною реальністю, і в ній вбачається чиста профанація. Ні видумки про долучення до обшуків Ради бізнес-омбудсмена, ні фантазії про інші так звані новели не дадуть результату. Нардеп Ярослав Железняк уже пообіцяв «зайти на нове коло», підготувавши свій законопроєкт. Переконаний, що він не забув, про що саме йшлося під час наших обговорень рік тому.

Що ж ключове має бути в майбутніх законодавчих змінах? Три речі: метод формування конкурсної комісії з переважаючим правом голосу міжнародників, прозорість проведення відбору директора, а також повноцінна атестація всіх співробітників (детективів, аналітиків) за винятком адмінперсоналу.

Тут можна ще згадати про фантастичну ідею, згенеровану в офісі президента. Там розробляли законопроєкт, що фактично обмежує НАБУ в розслідуваннях у разі наявності «бізнесового елемента». Креативу хоч відбавляй.

Отож, що таке БЕБ, зрозуміло. Хто контролює і які результати — також. Тепер про зміни, які мають запровадити через новостворену «Раду підприємців», і, власне, про нове регулювання роботи економічного Бюро.

Передусім, якщо збираються змінювати функціонал БЕБ, тоді мова може піти про збільшення або зменшення цього функціоналу. Що там можна збільшити, не зовсім зрозуміло. Цей орган відрізняється від інших органів правопорядку тим, що у ньому на додачу до функції розслідування злочинів було створено

додаткову аналітичну превенцію. Маємо визнати, що аналітику співробітники БЕБ таки готують, але за роки це жодним чином не впливало на збільшення надходжень від паливного, «підакцизного» (тютюнового та алкогольно-спиртового) зборів, махінацій із ПДВ тощо. Єдине, що вдалося, — це в 2022–2023 роках трохи притиснули гральний бізнес. Надходження збільшились, але, враховуючи, що раніше взагалі нічого не платили, а зараз платять копійки, тиск виявився мінімальним.

Якщо функціоналу не збільшать, а навпаки, зменшать, виходить, що заберуть або частину підслідності, або взагалі все слідство, або аналітику. У разі ліквідації аналітики все залишиться так, як є. Ніхто не боротиметься із системними проявами зловживань через превенцію. У випадку вилучення частини підслідності необхідно цю підслідність у рамках статті 216 Кримінального процесуального кодексу кудись передати. Куди і як? Ми вже навчені попереднім досвідом з іншими органами. Зокрема, Нацполіція і далі «хуліганить» у межах своїх «економічних» повноважень. Нікуди цей функціонал від них не дівся, хоч би що там казали. Там просто перепакували колишніх «економічних поліціянтів» у новий департамент. Це не про якісні зміни. Або ж згадаємо про СБУ, де «реструктуризували» всім відомі «економічні» підрозділи в межах департаментів. Причому виник дуалізм влади, коли керівник одного з ключових департаментів і один із його заступників мають за фактом різне підпорядкування.

Аналогічно можна описати ситуацію і при ліквідації функції слідства в БЕБ. Куди що заховати там точно знайдуть, але по суті все залишиться незмінним.

Вчергове повторюємо: орган має орієнтуватися на закон і бути незалежним, аполітичним. Цього наразі немає. І ось вам свіжий приклад.

Підрозділ детективів БЕБ із захисту фінансів у бюджетній сфері та міжнародної технічної допомоги веде розслідування щодо службового підроблення, несплати податків і підроблення документів для державної реєстрації коштів однієї сільськогосподарської групи компаній. Розслідуванню передували податкові перевірки в частині оподаткування доходів групи. Перевірки встановили, що компанії зазначеної групи неправомірно використовували понижену ставку податку на прибуток на доходи іноземних юридичних осіб у розмірі 5% замість 15%, ухилившись у такий спосіб від сплати податків на суму майже 61,5 млн грн. Відповідно, компанії було надіслано податкові повідомлення-рішення про донарахування платежів на зазначену суму, крім цього, ще й штрафні санкції. Однак, згідно з нормами Податкового кодексу, при судовому оскарженні податкове зобов’язання вважається неузгодженим до дня набрання судовим рішенням законної сили. А власники бізнес-групи подали до суду, який визнав їхню правоту, оскільки йшлося про дивіденди для нерезидентів. Апеляція закріпила результат. На 9 січня 2024 року висновки, викладені податківцями, щодо перерахування податкових зобов’язань з 5 на 15% офіційно визнані незаконними. Проте для

детективів БЕБ це не стало перепоною, вони в ті ж дати повідомили про підозру співвласникам згаданої бізнес-групи, вививши їх на нове коло «розборок». Умисно не повідомляємо ні прізвищ дійових осіб, ні назви групи компаній. Це неважливо, адже ми говоримо про інституцію. Точніше, про прикладне «використання» БЕБ у вузькокорпоративних, ніяк не державних, інтересах. Чи змінить це чергове коло удаваного перезавантаження Бюро?

Ми знову біжимо по колу. Знову винаходимо велосипед. А можна було б просто здійснити комплексну реформу органів кримінальної юстиції, довести до кінця переатестацію прокурорів, включаючи проходження незалежної оцінки всіма тими, кого ексгенпрокурор Венедіктова «під руку» завела в цей орган правосуддя через адмінкомісії. Нарешті, перезапустити БЕБ, повноцінно і фундаментально, а не придумуючи дедалі нові конструкції реформи, які в зародку не передбачають нових підходів у роботі.

Тим більше, якщо про необхідні зміни в роботі Бюро згадували навіть у звіті Єврокомісії в листопаді.

***

№ 2.704-5

ZN,UA

ПЕРЕЗАВАНТАЖИТИ БЕБ: MISSION (IM)POSSIBLE?

2023-10-11

Олександр Лємєнов, Голова правління StateWatch

Бюро економічної безпеки з моменту свого запуску отримало реноме вкрай неефективного і корумпованого відомства. Такій репутації БЕБ завдячує перш за все ексдиректору відомства Вадиму Мельнику, який перетягнув у новий орган і не найкращі старі практики податкової міліції, і її ж кадри. Це одразу поховало всі сподівання на те, що в країні нарешті з’явиться інституція, що розслідуватиме економічні злочини, а не черговий важіль тиску на бізнес. Низька ефективність відомства та хронічні кадрові проблеми навіть поставили на порядок денний питання про закриття БЕБ і визнання експерименту невдалим. Та останній шанс на перезапуск органу все ж дали, бо загалом ідея створення органу досудового розслідування з аналітичною

функцією, який опікуватиметься економічними розслідуваннями, правильна. От тільки немає впевненості, що цей шанс буде використано як належить.

Наприкінці вересня група народних депутатів зареєструвала новий законопроєкт №10088, що має перезавантажити Бюро економічної безпеки, знищивши політичні впливи на БЕБ із боку офісу президента, і підвищити ефективність розслідувань, які перебувають в юрисдикції цього відомства. Серед співавторів — керівники податкового та антикорупційного парламентських комітетів Данило Гетманцев і Анастасія Радіна, члени тимчасової слідчої комісії, яку очолює Ярослав Железняк, і ще кілька колоритних персон.

Загалом нового небагато, адже попередню версію майже ідентичного проєкту закону, який ішов під номером 9080, було внесено до Верховної Ради за результатами роботи зазначеної ТСК. Принципи, за якими намагатимуться зробити Бюро ефективнішим, попередньо імплементовано під час атестації прокурорів усіх рівнів, основу якої було закладено ще за часів генпрокурора Руслана Рябошапки 2019 року. Метод формування конкурсної комісії — це сукупність висновків за результатами «стрибання по граблях» під час конкурсів у Державному бюро розслідувань, першого конкурсу в БЕБ тощо.

Фактично законопроєктом запроваджуються такі зміни: директор Бюро обирається за нового формату формування складу конкурсної комісії, де замість сумнівного, з погляду Конституції України, способу запроваджується переважаюча роль репрезентантів із боку міжнародних партнерів.

Якщо сьогодні до складу відповідної комісії входять три особи від Ради нацбезпеки і оборони України, три особи від Кабінету міністрів, двоє — від Верховної Ради за поданням податкового комітету і один представник від правоохоронного комітету, то за новою процедурою — чотири репрезентанти від міжнародників, подані урядом, а також троє від Кабміну. Цілком збалансована конструкція, а що найголовніше, конституційна.

Ще одна важлива новела — атестація всіх співробітників БЕБ за винятком адміністративного персоналу. Ця атестація — вкрай важливий крок, зважаючи на метод відбору детективів Бюро під час керівництва Вадима Мельника, якого й самого відібрала попередня комісія «імені Тимофія Милованова», тобто цілком прогнозовано і підконтрольно офісу президента.

Зрештою, ми це вже проходили в органах прокуратури. Тоді, нагадаю, було звільнено 55% (або ж близько 700 прокурорів) із Генеральної прокуратури України, яку відразу трансформували в Офіс генпрокурора. Звісно, після звільнення Рябошапки статистика очищення органів прокуратури регіонального і місцевого рівнів, за керівництва Ірини Венедіктової, впала вдвічі.

Однак, на жаль, автори законопроєкту не звернули уваги на одну важливу деталь. Під час реформування прокуратури було встановлено таку процедуру: після непроходження атестації звільнений прокурор два роки не міг бути заново призначений на посаду офіцера правосуддя. По суті, це «вовчий білет», хай і тимчасовий. Натомість в умовах атестації у БЕБ подібних обмежень немає. Тож, якщо довго стукати, двері таки можуть відчинитися.

Замість цього запобіжника законотворці вигадали іншу, не до кінця логічну заборону. Будь-яка особа не може в майбутньому бути призначеною на посаду в БЕБ, якщо вона до 1 січня 2023 року обіймала сукупно не менш як один рік будь-яку слідчу та/або оперативну посаду в органах податкової міліції, прокуратури, СБУ, ДБР, Нацполіції та міліції. Так, наче все лягає в контекст принципу «не допускати старих кадрів», але, з одного боку, де ж тоді взяти достатню кількість фахівців, які вміють розслідувати економічні порушення, а з іншого — чим же завинили прокурори? Логіки у їхньому недопуску, як і загалом у стрижці всіх під один гребінець, узагалі немає.

Ще одне вкрай важливе запитання, до якого так і не дійшли парламентарії: як же звільнити всіх, а не тільки юридичних керівників БЕБ? Заглибитися у цю проблему нардепи не спромоглися, запитати в профільних експертів не захотіли.

Тож нагадаю, що директор Бюро не є процесуальним керівником у розумінні Кримінального процесуального кодексу України, відповідно, його можна називати просто «адміністратором», хай не ображаються на нас численні директори відомства. Процеси ж залежать від значно ширшого кола осіб.

Наприклад, згадаймо недавні часи, коли депутати висловлювалися, що на той момент співочільники відомства Едуард Федоров і Віталій Гагач — контрольовані Татаровим. Тоді ж близькі до БЕБ джерела згадували і Олександра Ткачука як не менш «татаровського» персонажа. Зрештою, Федорова прибрали повністю, Гагач — десь у фокусі, а Ткачук на бойових економічних позиціях — керує підрозділом детективів. Він залишиться на посаді і після перезавантаження, принаймні до моменту проходження атестації. І не він один. Закидати бебівців претензіями не наша мета, наша мета — нагадати законотворцям, що змінювати треба не керівників, а інституцію. Відтак, варто зосередитися на мінімізації персонального впливу на її роботу.

Як це зробити? Реалізувати повноцінний перезапуск, а не пускати в хід половинчасті реформи. Немає нічого гіршого, ніж недороблена робота, яка сама по собі дискредитує благу мету і визначені завдання. У випадку з БЕБ уже просто немає часу на «довгий шлях спроб і помилок».

З огляду на це не менш дивною виглядає пропозиція перепідпорядкувати БЕБ від Кабміну до Міністерства фінансів. Навіщо? Бюро повинне бути класичним органом досудового розслідування з аналітичною функцією. Чим йому у

цьому зарадить Мінфін? А БЕБ Мінфіну як допоможе? Сподіваємося, що мета полягала не у тому, щоб зробити з БЕБ «орган для наповнення бюджету», але якщо так, то такі ідеї точно не підсилять незалежності та неупередженості слідства, та ще й укотре наблизять нас до часів податкової міліції зі «спущеним згори планом».

Однак є і позитив. Нардепи дослухалися до пропозиції, що конкурсна комісія має подавати прем'єр-міністру одну кандидатуру очільника Бюро, а не три. Жодної дискреції для керівника уряду не має бути, адже тоді конкурс щоразу перетворюватиметься на відверту профанацію, а прем'єр завжди обиратиме серед трьох кандидатів найбільш лояльного.

Міжнародні партнери всіляко рухають процес перезавантаження БЕБ. Зокрема, на зустрічах з ними постійно звучить ця проблема. Американська сторона займає доволі чітку позицію: обрання керівника Бюро за новими правилами та атестація співробітників (ключова увага на детективах і аналітиках. — О.Л.).

Що цікаво, в тексті законопроєкту зазначається, що відмова від проходження поліграфа є підставою для звільнення після атестації. Однак у Прикінцевих положеннях чомусь узагалі забули про «психофізіологічну перевірку», вказавши абстрактно «атестація може включати також й інші етапи». Сам по собі поліграф — сумнівне покращення. Якби депутати бодай раз брали участь у відборах із такою перевіркою, то знали б, що толку з цього, як з козла молока. Згадую, як 2018 року особисто організовував із колегами по конкурсній комісії в ДБР поліграф для сотень осіб. Результативність тоді наближалася до нуля, зважаючи на те, що нашій поліграфічній школі дуже далеко до американської. Але закладена в проєкт закону дискреція незрозуміла і підозріла. Психофізіологічна перевірка або існує, або ні. Бо виходить такий собі «поліграф Шредінгера», який для когось може стати підставою для звільнення.

Також міжнародники виокремлюють підпорядкування саме Кабміну, а не Мінфіну, і, увага, подальшу консолідацію повноважень БЕБ з виключною юрисдикцією у фінансових злочинах.

Іншими словами, Захід не просто за перезавантаження, він за доведення ідеї створення БЕБ до її початкового варіанта — передачі на користь Бюро слідчих функцій у економічних злочинах від інших органів правосуддя, за виключенням НАБУ. Що ж, позиція американських партнерів є найбільш релевантною та життєздатною, інакше все це просто не має сенсу.

Наші джерела стверджують, що навіть офіс президента, в особі «контролера» системи кримінальної юстиції Олега Татарова, погодився і на перезавантаження керівництва БЕБ за новими процедурами, і на атестацію співробітників, і на передачу функціоналу. От тільки останній пункт в ОПУ готові виконати лише після війни. З одного боку, дивує, що Татаров узагалі на

щось погодився. З іншого — погодився, так би мовити, з відстрочкою, а значить, залишив собі шанс усе переграти, коли буде слушна нагода.

Підсумовуючи, маю зазначити, що народні обранці свого часу повноцінно розібрали проблематику роботи БЕБ, підготувавши правильний базовий законопроєкт №9080, на основі якого було створено проєкт №10088. Проте доопрацювати документ усе ж таки потрібно, в чому немає жодних сумнівів. Бо, знову наробивши дірок у законодавстві, будемо стверджувати, що винні інші.

Дорогу осилить той, хто йде. А системність змін у кримінальній юстиції — той, хто мислить.

***

№ 2.704-6

ZN,UA

ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ БЕБ: ВІД ПЕРЕСТАНОВКИ ПРАВООХОРОНЦІВ СИСТЕМА НЕ ЗМІНЮЄТЬСЯ

2023-08-12

Олександр Лємєнов, Голова правління StateWatch

Минуло шість тижнів відтоді, як Володимир ***Зеленський*** зустрічався із бізнесом, наобіцявши останньому нові підходи та довгоочікуване перезавантаження Бюро економічної безпеки. За місяць… Що ж, вочевидь не так бізнес уявляв собі це перезавантаження.

І до того малоефективне БЕБ уже третій тиждень узагалі без повноцінного керівництва. Тільки-но призначили «свіжого» заступника директора Бюро Андрія Пащука, як двоє попередніх співочільників — Едуард Федоров і Віталій Гагач — пішли у відпустки. А згодом, за два тижні, як мінімум один із них — одразу і на лікарняний. Та й, за інформацією ZN.UA, з відпусток і лікарняних вони не повернуться. Тому спробуємо пояснити, чому і навіщо дехто в офісі президента перетворив БЕБ на шахівницю.

Нагадаю, першим головою зазначеного органу правопорядку був колишній податковий міліціянт Вадим Мельник. Його керівництво було таким само безславним, як і колись спроба Романа Труби запустити ДБР. Але якщо очолюваною структурою, оскільки орган не одноосібний, а квазіколегіальний, Труба «керував» у певному паритеті зі своїми заступниками, то у БЕБ історія була без заступників. Тому Мельника успіх чекати не міг апріорі. Йому «підставили дві милиці» у вигляді заступників — спочатку Гагача, а згодом і Федорова.

Далі — більше. Після того, як робота БЕБ не виправдала очікувань і не принесла грошей до бюджету, у квітні 2023 року було звільнено з посади директора Бюро, який очолював орган із серпня 2021-го. Звільнення Мельника відбулося на тлі багатомісячних обговорень перезавантаження БЕБ. Про це заговорили ще восени 2022 року, коли парламентські комітети направили висновки щодо незадовільної роботи Бюро до Кабінету міністрів. Суть претензій проста. Бюро створювали як єдиний орган, що займатиметься економічними злочинами, із потужною аналітичною складовою. Тоді як «економікою» досі займаються всі, окрім новоствореного Бюро, бо там осіли колишні податкові міліціонери з одіозними СБУшниками, які провалили аналітичний напрямок, але вправно відродили звичні для себе методи роботи. В результати більш як 90% відкритих кримінальних проваджень БЕБ до суду

не доходять, а є просто запрошенням бізнесу «на розмову». Тож, певно, є підстави щось змінювати.

Згодом група народних депутатів подала законопроєкт №9080 про перезавантаження зазначеного органу правопорядку. Зміни, які запропоновано законопроєктом, стосуються процедури призначення директора. Згідно з його положеннями, також протягом року після призначення голови Бюро всі співробітники підлягають атестації.

При цьому варто визнати, що вже під час керівництва Федоровим і Гагачем результати значно покращилися. Хоча, будемо відвертими, у представників бізнесу до БЕБ питання як були, так і залишаються, — в останньому звіті бізнес-омбудсмена Бюро не хвалять. Але принаймні в БЕБ почали рухатися серйозні кейси, наприклад, розслідування проти «Укртатнафти» Коломойського або «Регіональної газової компанії» Фірташа. Однак у середині липня і Федоров, і Гагач різко «зійшли з дистанції». На сьогодні маємо достовірну інформацію, що Федоров і Гагач написали заяви про звільнення, і рішення на Банковій ухвалено. Тому виникає запитання: кого ж офіс президента хотів би бачити на посаді директора Бюро?

Сьогодні влада має двох підходящих кандидатів на посаду голови БЕБ. Ключовим претендентом називають голову Харківської обласної військової адміністрації Олега Синєгубова. Він як губернатор, на думку президента, зарекомендував себе позитивно, показав, що вартий довіри. За нашими даними, саме від Синєгубова з великою сумою готівки їхав Олександр Трухін, коли потрапив у резонансну ДТП.

Другий претендент на «трон» у БЕБ — уже згаданий Андрій Пащук. До слова, за даними з наших джерел, його рекомендував у Бюро секретар Ради нацбезпеки та оборони сам Олексій Данілов. Але зрозуміло, що це рішення пройшло через Татарова. Тому сказати, що це 100% людина Олега Юрійовича, наразі складно, хоча Пащук і працював у структурах МВС за часів міністра Януковича Захарченка. Але лінійні умовиводи — не наш стиль аналізу. Нагадаю, в ті часи і сам Татаров працював під керівництвом колишнього міністра внутрішніх справ.

А що ж у самому БЕБ? Перш за все Пащук уже взявся повноцінно за роботу і не звертає уваги на позицію того ж таки т.в.о. директора Федорова, який станом на сьогодні на лікарняному. Конкурси тривають, але ні людей Гагача, ні людей Федорова не призначають. Пащук виконує забаганки офісу президента — самостійно ухвалює всі рішення, не зважаючи на дует попередніх, але наразі ще керівників. Центральний апарат БЕБ, а саме — його співробітники, не дуже розуміють, що відбувається, тому грають в «італійський страйк». Рада громадського контролю за фактом не долучена до конкурсних відборів, це не наші здогадки, а позиція членів РГК.

Понад те, глобальні проблеми функціонування БЕБ залишаються. Набрано до 900 співробітників, чого точно недостатньо. Фінансування навіть для цієї кількості детективів, аналітиків та інших вистачить лише до середини вересня. Як можна когось іще добирати? Чим платити правоохоронцям зарплату? Обіцянками? Ще одне — переатестація. Для проведення переатестації, знову ж таки, знадобляться кошти. Навіщо? Бо якщо звільнятимуть, то, як зазначили в РГК, потрібно буде виплачувати вихідну допомогу. Знову ж таки, з яких коштів?

Тепер про відсторонення Федорова і Гагача. Чому на Банковій ухвалили таке рішення? Бо до президента Зеленського завітав хтось із «великого бізнесу», найшвидше, це представники міжнародних структур, що вказали на злочинні дії з боку цього дуету. Жодних деталей, як і публічних скандалів, ми останні кілька місяців не чули. Гарант Конституції покликав Татарова, той у свою чергу пообіцяв розібратися. Як наслідок, Пащук — плюс, Федоров і Гагач — мінус. Без огляду на те, правильно це чи неправильно, констатуємо: Татаров зав'язав на себе вирішення проблеми, дав певні вказівки, а також додав, що у разі серйозних претензій до БЕБ буде повне перезавантаження керівного складу. Наче попередніх претензій недостатньо…

У результаті законопроєкт №9080 просто лежить у парламенті, працює профільна тимчасова слідча комісія, яку очолює нардеп Ярослав Железняк, проводяться конкурси на зайняття вакантних посад у БЕБ, двоє попередніх очільників перебувають у відпустках і на лікарняному, заступник Єрмака Олег Татаров пообіцяв президенту «розібратися», а фактично конструює нову конфігурацію контрольованих розслідувань фінансових злочинів з боку офісу президента. Ніколи такого не було і от знову…

А далі всіх можуть дуже здивувати фінальні акорди цієї правоохоронної симфонії. Особливо якщо дослухатися до голосів високопосадовців із системи кримінальної юстиції, то можна почути, що голову СБУ Василя Малюка сватають на очільника МВС, а Олексія Сухачова, який не пройшов переатестації в прокуратурі 2019 року, хочуть перевести на митницю. Політичне шулерство вищої матерії, і якщо відкинути потенційну історію з Малюком, як-не-як не найгіршим керівником «контори», то решта кандидатур виглядають, м'яко кажучи, дивно.

Банкова так і не зрозуміла, що, обмінюючи професіоналізм на лояльність, можна взагалі втратити контроль над будь-якими процесами в державі.

У світі, де все змінюється з блискавичною швидкістю, а ситуація на фронті не дає права на грубі помилки, особливо цінуються люди, що здатні поглянути на проблеми від різними кутами зору. Це і називається helicopter view — взяти і використати широкий погляд, зіставити різні отримані дані, зуміти зосередитися на деталях, «побачивши за деревами ліс».

***

№ 2.704-7

КУДИ РУХАЄТЬСЯ РЕФОРМА ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ? ЗАУВАЖЕННЯ ДО ПЛАНУ, ЗАТВЕРДЖЕНОГО ПРЕЗИДЕНТОМ

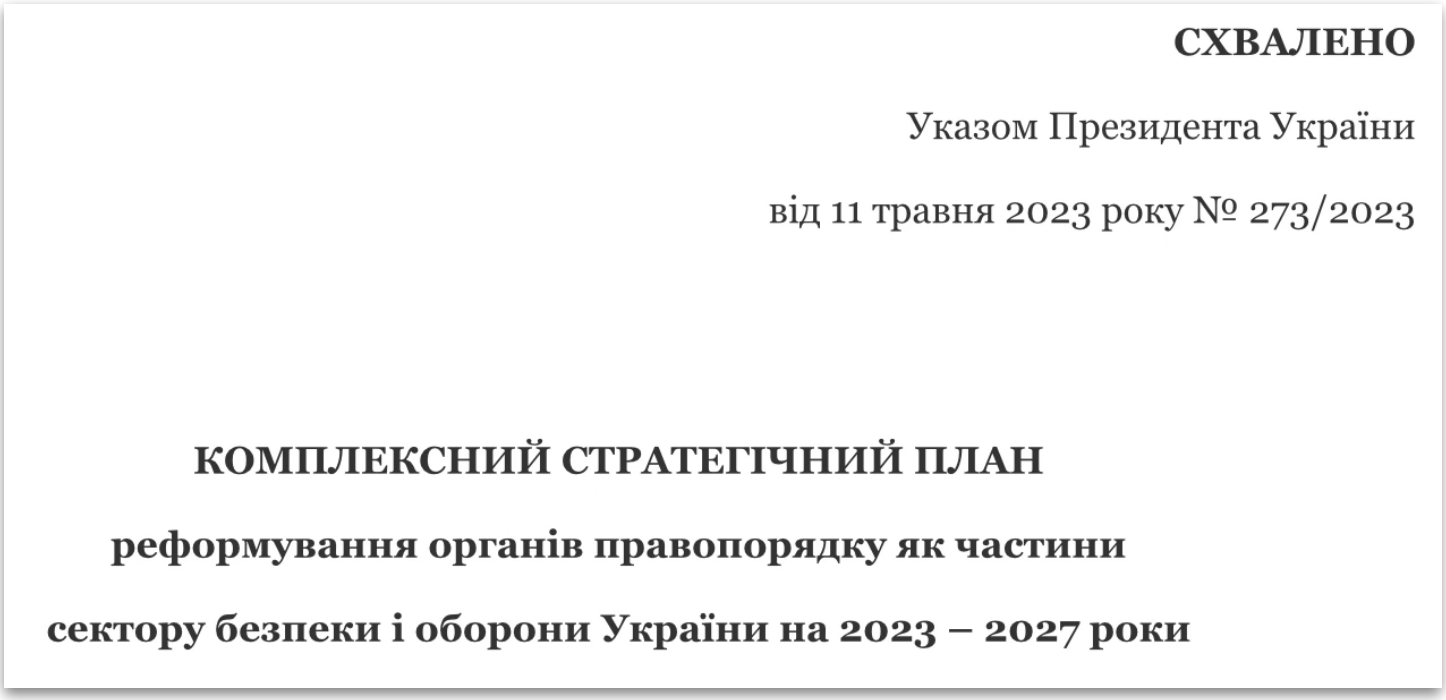
2023-05-18

Євген Крапивін, експерт Центру політико-правових реформ

11 травня Україна виконала ще одну рекомендацію Єврокомісії, виконання якої може наблизити початок переговорів про вступ до ЄС — *затвердила*

Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектора безпеки і оборони України на 2023–2027 роки. Цей документ Офіс генерального прокурора *розробив* ще торік, а його зміст залишався загадкою до сьогодні, адже європейці порекомендували тільки «ухвалити план», не говорячи про його зміст. На відміну від інших рекомендацій, які були чіткіші стосовно змісту, а не лише форми рішеонь, котрі повинна ухвалити Україна. Тож про що цей «план Зеленського», чи справді він президентський, і куди ж рухатиметься реформа органів правопорядку?

СХВАЛЕНО

Указом Президента України

від 11 травня 2023 року № 273/2023

КОМПЛЕКСНИЙ СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН

реформування органів правопорядку як частини

сектору безпеки і оборони України на 2023 – 2027 роки

1. Хто і як складав план?

Почнемо з передісторії

— нової публічної політики щодо реформування органів правопорядку після 2014 року фактично не було.

Створили НАБУ, ДБР, БЕБ, звузили повноваження прокуратури тощо…

У суспільства склалося враження, що «наплодили органів правопорядку, проте ефективності нуль».

Однак мова не в кількості, а в якості, — хтось має виконувати функцію розслідування тих чи інших кримінальних правопорушень, для цього й існує спеціалізація (різні органи), визначена в ***Концепції реформування кримінальної юстиції України*** (2008) — найуспішнішому документі в цій сфері.

У К А З
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року "Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів"

Відповідно до статті 107 Конституції України (254к/96-ВР)
п о с т а н о в л я ю:

1. Увести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року "Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів" (n0009525-08) (додається).

2. Затвердити Концепцію реформування кримінальної юстиції України (додається).

3. Контроль за виконанням цього Указу покласти на Секретаря Ради національної безпеки і оборони України.

4. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В.ЮЩЕНКО

м. Київ, 8 квітня 2008 року
N 311/2008

Річ у тому, що

> **— саме там було визначено чинну спеціалізацію органів правопорядку, і не тільки:**
>
> > **ще КПК 2012 року, кримінальні проступки, безоплатна правова допомога тощо.**

Тож ми імплементували те, що задумувалося давно до Революції Гідності, навіть до «злочинного режиму Януковича».

Відтак,

> — Офіс генерального прокурора ще з 2019 року хотів повторити історію цього успіху, адже за десять років багато що змінилось, а розрізнені реформи після 2014-го потребували систематизації.

— З цією метою підготували новий проєкт Концепції,

— ухваленню якого перешкодило повномасштабне вторгнення російських військ.

Питання відклали в довгу шухляду, аж поки 17 червня ***Єврокомісія*** у своїх рекомендаціях не вказала на необхідність ***«ухвалити загальний стратегічний план реформування всього сектора правопорядку як частини безпекового середовища України»*** (звідси й назва документа, яка, можливо, і скидається на нагромадження слів, проте це не так).

Саме тому чинний ***Комплексний стратегічний план*** розробляв не уряд (адже органи правопорядку належать до виконавчої влади), а Офіс генерального прокурора як координуючий орган у сфері кримінальної юстиції.

Проте затверджував його президент, з огляду на термінологію та повноваження, визначені Законом про національну безпеку (2018), та за аналогією з попередньою Концепцією 2008 року, але це точно не «президентський план», адже його розробила робоча група із залученням профільних фахівців.

2. Про що цей план?

Одразу скажемо, що, зважаючи на обсяг та деталізацію, йдеться не так про план, як саме про концепцію.

Тобто

— цим документом визначено напрями реформи, ключові ідеї, а вже надалі має бути розроблено чіткі плани щодо їх реалізації в конкретних органах та зміни на рівні законодавства.

Тому ви не знайдете там поділу на зміни в конкретних органах чи закони, які слід ухвалити. Із такими узагальненнями концептуального характеру завжди все залежить від того, як саме їх буде імплементовано. Інакше кажучи — є ризик формального впровадження або невпровадження взагалі.

Тож ухвалення Плану

— тільки перший крок, формування певної рамки, але точно не чітке бачення, куди надалі рухатиметься реформа чи то прокуратури, чи поліції, СБУ, ДБР, НАБУ та БЕБ.

Його зміст чітко поділений на блоки:

1) стосовно інституційної спроможності запобігати і розслідувати злочини. Наприклад, уніфікація статусу органів правопорядку, впровадження ризикорієнтованих підходів, інформаційно-аналітичної діяльності, стратегічного менеджменту та прогнозування; посилення координаційної

функції прокуратури, реформа інституту ОРД, звісно гармонізація із законодавством ЄС тощо.

2) стосовно кримінальної політики — впровадження послідовної кримінальної політики. Особливо хочу звернути увагу на: розроблення, затвердження та введення в дію Нацплану із запобігання злочинності (п. 2.3), а також запровадження періодичного віктимологічного опитування населення (victimology survey, crime survey) (п. 2.9). Фактично, Україна отримає альтернативне до офіційної статистики джерело знань про злочинність, що стане підставою для ухвалення управлінських рішень як із кадрових питань в органах правопорядку, так і в процесі розслідування загалом. Такі інструменти давно існують у США та Великій Британії і довели свою ефективність.

3) стосовно оптимізації кримінального процесу, тобто правил кримінального переслідування, які після 2012 року нагромадили критичну масу проблем, що негативно позначається на його ефективності. Наприклад, розвиток альтернативних заходів вирішення кримінально-правових конфліктів (diversionary measures, transactions), які застосовуватимуться під час розслідування окремих видів злочинів (п. 3.1), та розширення меж дискреції прокурора в процесі, зокрема на початковому і завершальному етапах розслідування, з урахуванням пріоритетів (п. 3.4) дозволять зменшити навантаження на органи правопорядку, а розбудова інституту захисту учасників кримінального провадження (п. 3.6), відшкодування шкоди (п. 3.7) та інституту угод (п. 3.8) дозволить покращити становище потерпілої особи, бажання брати участь у процесі, без чого неможливе доказування справи в суді тощо.

4) стосовно управлінських питань в органах правопорядку — від встановлення ключових показників ефективності (KPI), на підставі яких проводитиметься оцінка ефективності та якості роботи органів правопорядку й прокуратури (п. 4.3), впровадження інституту детективів (п. 4.8) для поєднання функцій слідчого та оперативного працівника (нині це працює в НАБУ) до комплексної цифрової трансформації (п. 5), що не просто повторює ідеї про e-case, а робить акцент на інтеграцію в електронні системи управління інформацією про злочинність ЄС.

5) стосовно підзвітності органів правопорядку — посилення механізмів демократичного цивільного контролю. Більшість їх давно прописані у профільних законах, наприклад різного роду ради громадськості, які виконують або впливають на кадрові питання — через конкурси чи дисциплінарні провадження. Проте такі поіменовані у законі форми громадського контролю, безперечно, потребують розвитку.

3. Ризики воєнного часу

Тимчасом **найбільшою проблемою Плану є підготовка його під умови мирного часу**,

— що було прямою вимогою європейських партнерів, озвученою під час консультацій щодо виконання цієї рекомендації Єврокомісії.

Що жодним чином не узгоджується з часовим проміжком його виконання

— 2023–2027 роки, адже весь цей час основними викликами для системи кримінальної юстиції залишаються проблеми воєнної юстиції.

Ідеться як про розслідування міжнародних злочинів (насамперед воєнних), так і про протидію загрозам національній безпеці (насамперед колабораційній діяльності) та погіршенню криміногенної ситуації у зв'язку з війною загалом.

Навіть за умови, що перемога України відбудеться найближчим часом, не слід забувати:

— переслідування за міжнародні злочини зазвичай триває десятиліттями (подивіться на приклад країн колишньої Югославії), а відновлення порядку на деокупованих територіях чи боротьба зі злочинністю в умовах війни потребує значних ресурсів. Про це треба думати вже зараз, прогнозувати наслідки війни та передбачати ресурси на спеціалізовані підрозділи, можливо навіть органи, які будуть опікуватися цим питанням.

До того ж

— в умовах затяжного воєнного стану лише наростають ризики впливу олігархів на політичне життя країни, послаблення парламентського та громадського контролю, авторитарного управління органами влади тощо.

Здається, що це не питання кримінальної юстиції, проте якщо говорити про управлінські питання, наприклад конкурсних засад призначення вищого керівництва, — це саме про це.

Наведу лише один приклад:

— недавно Уряд схвалив ***Державну антикорупційну програму*** на 2023–2025 роки, проєкт якої до самого ухвалення передбачав конкурсні засади призначення генерального прокурора (в остаточній редакції зазначене положення зникло).

Тож

— традиція політичних призначень лишається.

Ще більш небезпечним є порядок звільнення через вотум недовіри, яким можна звільнити без підстав очільника прокуратури простою більшістю.

— Європейський досвід показує, що для такого звільнення мають бути професійні підстави. Якщо ж суто політична недовіра — принаймні кваліфікованою більшістю, аж ніяк не простою.

— Призначення/звільнення генерального прокурора — це «граблі», на які Україна наступає регулярно.

…Тож, підсумуємо:

1) — сам факт ухвалення Плану, безперечно, є успіхом України (ми нарешті визначили політику реформування органів правопорядку в далекій перспективі), до того ж є реальним кроком на шляху до реалізації євроінтеграційних прагнень держави.

Тим часом,

2) — його свідома розробка під умови мирного часу не відповідає на реальні виклики, які сьогодні стоять перед органами правопорядку, а саме питання воєнної юстиції.

До того ж

3) — План є більше рамковим документом, який визначає напрями реформ та ключові ідеї, а його реалізація повністю залежатиме від галузевих планів конкретних органів.

Тож, як завжди, — є за що похвалити, є за що покритикувати.

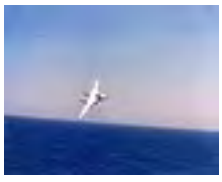
Але послідовна публічна політика, розроблювана і впроваджувана державою, — характерна риса європейської бюрократичної машини, яка забезпечує ефективність держав, що входять до ЄС.

Намагаючись унормувати нашу політику, ми стаємо на крок ближче до європейської сім'ї, в якій, сподіваюсь, уже давно готове місце для України.

***

№ 2.705

Ukraine War, 28 April 2024

SARCASTOSAURUS

APR 28, 2024

Hello everybody!

A bit of a ‘review’ for the end of this week, to catch with several developments ‘outside’ the Avdiivka area.

For example, and between others, it turned out that the Dobrotvir TPP, in Stary Dobrotvir, in the Lviv Oblast, was hit by two Russian missiles during the big strike of yesterday, early in the morning. Most likely, the facility is out of service.

Then, it might be worth mention that the PSU is not only trying to defend the skies of Ukraine with its depleted stocks of surface-to-air missiles, but that its fliers remain very active over the frontline, too. Indeed, Su-24s have flown enough Storm-Shadow/SCALP-strikes the last week for the Russians to claim six of these as ‘shot down’ (ho-hum)… Moreover, one could monitor not only Ukrainian Su-27s flying regular HARM-strikes on the Russian air defences along the frontline, but the type is now equipped with French-made HAMMER precision guided munition…

….Ukrainian MiG-29s are striking forward Russian headquarters with HAMMERs, too; and Su-25s flying their ‘spray & pray’ (or ‘hill’, in pilot-jargon) strikes with Zuni unguided rockets (of US origin) – especially in reaction to every additional Russian advance in the Ocheretyne sector.

As mentioned yesterday, further behind the frontline, and having no other means to effectively counter the Russian Orlan reconnaissance UAVs that are roaming the skies over places like Dnipro and Odesa (and that at altitudes outside the reach of heavy machine guns and light anti-aircraft guns), the PSU began deploying Yak-52 training aircraft armed with machine guns (installed in the rear cockpit).

Finally, MiG-29s can be also be seen regularly intercepting Russian UAVs and Shahed attack drones…

So, if anybody is curious to hear it: yes, the PSU – claimed as 'completely destroyed' by the Russians some 5-6 times already back in March-April 2022 – is continuing to try its best.

BTW, the same is valid for one branch of the ZSU about which next to nobody is talking about: the Army Aviation. This is equipped with a miscellany of Mi-8s, Mi-17s, Mi-24s, and other stuff, is flying its 40-50 sorties a day - every single day since the start of the war - has taken heavy losses as result, and yet: next to nobody

ever came to the idea to point out it might need some modern attack helicopters. Guess, they're not sexy enough to mention…

***

On the ground…

Sometimes in the last 24-36 hours, the VSRF Group Tsentr has initiated the 'next phase' of its breakthrough operation in the Ocheretyne area. That is: it not only secured that town and Novobakhmutivka, but also Berdichy, and Semenivka. Then it brought forward additional 'territorial motor-rifle regiments' – i.e. reservist/ mobik units – and resumed the assault.

Correspondingly,

1) the 30th MRB is already pushing along the highway/railway berm in western direction on Prohres;

2) 15th MRB (bolstered/re-filled by Arbat and Cedar Battalions) is pushing on Sokil and Yevhenivka;

3) 114th MRB helped the 74th MRB force the 3rd Assault and 61st Mech out of western Berdychi.

Moreover, no idea what Russian units exactly (I suspect the 90th TD)….but they have forced the 115th Mech to withdraw from Novokalynove; probably from Keramik too – by pushing some 2000 metres in northern direction, east of the latter village. Obviously, they've driven a wedge between the 115th and the 23rd Mech.

As mentioned yesterday, the ZSU Group Tavrya has brought the 100th Mech into positions north of Ocheretyne, but then also had to deploy the 110th to the Prohres area, in attempt to stop the Russian drive further West.

… and now it's going to have to find some brigade to rush to the position between the 115th and the 23rd, too…

….which begs for explanation: and how are the Russians managing this?

Obviously, they continue striking ZSU positions with UMPK glide-bombs without respite. The last statistics I've heard in this regards was '150 UMPKs per day on average', but that was about a week ago. Meanwhile, the VKS is more likely to be releasing up to 200. Indeed, some of Russian sources are talking about 500 a day, and the VKS trying to reach a rate of 1000 a day.

If so… well, then the Ukrainians can consider themselves lucky they're recording only some 150+, because that means that the mass is still missing (and then by a wide margin).

…which is why I was so 'happy' when seeing that video showing a smashed UMPK-dump at the Kushchevskaya AB, yesterday: because this meant there are going to be some 15-20 less UMPKs to deploy…

On the ground, and generally, Ukrainians do try to hold their positions but, whenever it is obvious that the Russians are about to smash these, they withdraw to avoid getting hit by the Russian fire-power. This is particularly valid for any cases where the ZSU's reconnaissance detects the Russians preparing barrages of their multiple rocket launchers.

Once these hit, there's a race who's going to get there as first: Ukrainians returning to their demolished positions, or the Russians rushing to capture demolished Ukrainian positions… (Donald has explained this in a well-illustrated fashion already back in February or so, while the Battle of Avdiivka was still going on.)

Now, this, plus the Russians flooding the social media with photos of their troops and flags in another captured village, or with this or that piece of destroyed and/or captured Ukrainian vehicle is creating the impression of a 'happy army on advance'. And, certainly enough: spirits of all the possible Pudding-fans in the West are high, while Ukrainians are under incredible pressure, and mourning losses, these days.

However, it's not like the Russians are having it easy, and it's all fun and a big party. Quite on the contrary: they're suffering such losses that they are forced to constantly 'feed' ever more of reservist/*mobik*-regiments into the line, just to remain capable of continuing their advance. And the number of these is such that it's near-impossible to keep track with their coming and 'going'…

For example: the 15th Motor-Rifle Brigade (MRB), one of two units that led the break-through to Ocheretyne, meanwhile had to be refilled by the Arabat Assault Battalion (ex-Wagner) and then the Cedar Assault Battalion (ex-Wagner). Another example: the 30th MRB received the 1195th MRR with the Vyatka Battalion, which lost its deputy CO to an FPV on 23 April.

Mind: this is not only the case with the Russians in the Avdiivka sector: they are suffering massive losses even in 'quiet' sectors, like Kupyansk-Svatove, not to talk about the Terny-Kremina. Perhaps the worst example is the 42nd Motor-Rifle Division, fighting in the Robotyne sector (southern Zaporizhzhya). Its original complement (71st, 70th, 78th and 291st MRRs), has been re-filled by the 429th, 430th, 1152nd, 1154th, 1251st, 1429th, 1430th, and 1434th MRRs. Nearly all of these are meanwhile down to 10-25% of their nominal strength.

Mind: If all these regiments would be at their nominal strength, the 42nd MRD would be a ‘super division’ with three times its nominal complement – and as such could ‘overrun Robotyne with ease’. This even more so considering over the last few weeks it was also assigned elements of the 7th VDV and the 76th VDV Divisions, and the 162nd Recce Battalion – though on temporary basis.

Yet another example – and then from the western side of the same sector – would be the 76th VDV. I haven’t seen this division driving BMDs nor other, ‘typical VDV vehicles’ in months. Instead, it’s equipped with T-80s and BMPs collected from storage. I.e. troops might be recalled VDV reservists, but their equipment is that of a motor-rifle division. And ‘still’: all its assaults failed.

With other words: the Keystone Cops do not care about the ‘actual’ purpose of the unit in question: only to put people under uniform, organise them into units, equip them with whatever arms are available, and send them into the next assault. Once ‘spent’, company-sized remnants of regiments are then filled into the defence lines. No surprise then, some are refusing orders to return to assaulting…

…and then I could go into discussing their artillery units, which meanwhile do not dare lining up their pieces and then firing ‘like there’s no tomorrow’, as they used to do back in April-May 2022: on the contrary, average VSRF artillery unit of these days has lost all of its self-propelled pieces. I.e. it is equipped with towed pieces only, the crews of which do not dare firing more than 4-5 shells in succession, before either re-mounting their gun/howitzer and moving away, or taking shelter because they know they’re going to get hit in return.

(That’s at least according to Russian accounts: no idea why is the ZSU releasing next to no videos showing such attacks.)

A Russian 2S3 Akatsiya self-propelled howitzer calibre 152mm, blown up by 2-3 FPV-hits, back on 10 April.

Even Russian air defences deployed along the frontline have had few bad days, lately:

A video taken by the (Polish-made) Warmate PGM, showing a Russian Podlet K1 radar about to receive a hit.

Direct HIMARS-hit on a Russian Buk launcher (thanks to reconnaissance by the 3rd SSO).

What works better are the Russian BM-27 (220mm) and BM-30 (300mm) multiple rocket launchers. With ranges of around 35- and 120km, respectively, and good mobility, they can fire from positions further behind the frontline. That's, usually, keeping them safe from Ukrainian FPVs and such long-range howitzers like the French-made Caesar (a weapon the Russians fear the most, because with its 42km range it is easily outranging nearly everything in their arsenal).

Russian BM-30

That all said, where there is a growing problem with the 'qualification' of that with 'Russian losses'.

What are 'heavy', 'massive', or even 'catastrophic' losses?

If I'm to ask, every single human loss is a tragedy. However, politicians and generals think differently. Even more so when it comes to Russian generals and politicians - which, of course, neither they, nor any of their fans in the social media are ever going to admit. As long as the Russian population remains lethargic, and there is something to celebrate in the social media, this war is 'progressing according to plan' and everything's fine. 'Russia is going to win'…

And, it's not like if Shoygu is keenly letting Konashenko report Russian losses to the press, every single morning. On the contrary. Actually, I am quite convinced Shoygu couldn't say what kind of losses is the VSRF suffering even at a gun point. I guess, he's stopped paying attention about this issue already back around 25-28 February 2022, when the 35th CAA lost 4-5 BTGs because of Pudding's personal

calls and orders to their commanders to advance into Kyiv, no matter what. …at latest around the time Pudding ordered the '1st wave' of mobilisation, back in October of the same year.

Sure, for months already, official Kyiv is reporting some 800-900 Russians 'killed in action' (KIA), on average, every single morning. It's 'total score' for the VSRF is meanwhile moving in direction of '500,000'. The British BBC has a team with a big data-sheet on some 80,000 Russian killed in this war so far, another team collected names and other data for 4,000+ Russian military officers killed so far. And then, few weeks ago, somebody published that statistics from one of the Russian ministries quoting an increase in the number of invalids by some 500,000 over the last year or two….

I've got no trace of clue about the totals, but my 'best guess', if you like, is that the actual situation is 'somewhere in between of all of this', though also, 'more likely to be closer to the lower spectrum of usually published figures'. Yes, the VSRF is suffering losses that would be characterised as 'irresponsible', 'unsustainable', even 'crazy' – in the West. But, these are 'nothing special' for a number of conflicts somewhere else, the last 50 or so years. Foremost, mind that everybody – really everybody (including US-Americans) – tends to (wildly) exaggerate enemy losses.

Mind one thingy, please: yes, we usually hear that the VSRF has no CASEVAC/ MEDEVAC, and – just like entire Russia – very poor medical care for its troops. But, actually, they do have their own medics, they have field hospitals, and they have large military hospitals in the rear, and these are doing whatever they can. So much so, the VSRF is still experiencing critical shortages of medical equipment.

So, my impression is that medical services of the VSRF are actually working better than usually reported (even if still at far lower standards that would be considered 'acceptable' even in Ukraine, not to talk about 'further west') – with the result that a lots of 'KIA' are actually 'WIA': 'wounded in action'. At least I've 'caught' a lots of reports about the Russian WIA being taken care of, recovering, and then being sent back to the frontline again, over the last two years.

This doesn't mean they are not suffering losses: they do, and massively, too. Otherwise they would not have dozens of badly depleted battalions along the frontline, wouldn't have to re-fill their battered brigades and divisions with ever additional ***mobik*-regiments and -battalions, and wouldn't be limited to offensive operations on 'just' three sectors of the battlefield, but would be attacking 'everywhere'. Because the Russians, essentially, do not know any other kind of war but 'all-out'.**

It merely means that their ratio of killed-vs-wounded is likely to be much higher than usually assessed in Ukraine and the West.

***

№ 2.706-1

Don's Weekly, 29 April 2024: Part 1

SARCASTOSAURUS

APR 29, 2024

Good morning everybody!

The end of the month is near, but it’s also a Monday, and thus the time for Don’s review of the last week.

Western Luhansk

Near Kupyansk, Russia lost a Buk air defense system, 3 tanks, a BMP, an SPG and a truck. No Ukrainian vehicles were recorded as hit but Russian airstrikes and artillery was heavy.

Russia moved a new regiment to Terny. Two tanks and two BMPs were confirmed as destroyed in a week that saw relatively few assaults in this sector.

A Russian tank is stopped well before Terny. The BMP trailing it is destroyed 250 meters later…

https://twitter.com/giK1893/status/1783240186106626277

A HIMARS was caught by a drone…

https://twitter.com/3_bm15/status/1784539860436418752

A Desertcross is attacked by a drone…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1784551118258786437

Bakhmut

Last week a Russian recon team made it to the canal before being eliminated. Since then, the brigade that was defending this important sector was replaced and Russian bombardments and airstrikes suggest that Russian control ends at the western end of Bohdanivka. Russian airstrikes in the forest east of the canal district means that Russian troops aren’t there or they bombed their own troops. That said, the Russian bombing, shelling and MRL strikes on the canal district and the forests to the north and east were very intense.

Limited Russian attacks in Ivanivske went nowhere. Southeast of the village, Ukraine regained a treeline.

Russia's vehicular assaults at Andriivka and Kurdiumivka resulted in 16 armored vehicles being knocked out before they reached the front line.

Ukraine's 67th Brigade began as a right wing political militia before expanding and being integrated into Ukraine's military. The politicians did not have the military experience needed to command a Brigade, plus they favored their right wing members while sending non-political, poorly-trained replacements to the front. This resulted in higher casualties and poor performance. Zaluzhny allowed this arrangement to continue but Sirsky insisted on accountability. In February, disagreements within the command staff resulted in a significant portion of DaVinci's Wolves transferred out of the 67th Brigade and into the 59th Brigade. Now, in mid-April, Sirsky dispersed the fighting core of the 67th to different brigades as replacements, breaking up the Right Sector Ukrainian Volunteer Corps apart. The army is investigating the actions of the leaders, who believe they are being politically persecuted...https://www.pravda.com.ua/eng/news/2024/04/14/7451183/

Russian bombing in Chasiv Yar's canal district and the forest to the east was intense…https://t.me/Ratnik2nd/5274

Avdiivka

On April 9th, Russia had just conducted that large vehicular assault west of Tonenke, which is 4 km south of Orlivka. They had also been crossing the small Durna river trying to take Semonivka and took the eastern half of Berdychi. On that same day, they traveled 700 meters up a treeline towards Novokalynove. In the next four days, the Ukrainians would withdraw 4 km from their isolated positions in the open fields south of Tonenke and the Russians would advance, but the Russians had already decided to shift their efforts to the north.

It started with attempts to move north of Berdychi and bypass the Durna river. The Russians weren't able to get around the river but over the next four days, with the aid of heavy bombardments and airstrikes, they were able to punch through the front lines towards Ocheretyne. From April 12-15 they advanced 2800 meters along the rail line and moved 2000 meters westward along another treeline.

caption...

The Ukrainian 115th Brigade was defending the area east of Ocheretyne towards Novokalynove. They had just replaced another Ukrainian brigade that was being rotated to the rear for replacements and rest. The 47th Brigade was in the south, defending Berdychi and the area to the north. There was also an independent battalion in Novobakhmutivka and one battalion of a territorial defense brigade in

Ocheretyne. Neither of those battalions had tank support or organic artillery support.

Organic artillery means that a particular unit has an artillery unit permanently assigned to it, just like the infantry units are. Certainly, they receive artillery support from adjacent brigades or the independent artillery brigades that support the entire sector, but organic artillery is offering closer level of coordination and communication.

When a brigade establishes a defense, it will often put two battalions on the front line and keep one battalion in the rear. This allows it to rotate troops between the front and rear to provide rest and replacements, and it also gives it a reserve its command can commit in case of an emergency. There is no indication that either of these battalions had any units in the area that they could call upon as reserves. Certainly, there were other units in the area, such as the 100th Brigade, but, again, that is another level of coordination and communication.

Ukraine has understandably struggled to standardize equipment, training and leadership competence. Some units are outstanding in all three categories. Others are lacking in one or more. I don't know the specifics of the territorial defense battalion, or even the 425th Assault Battalion, but many territorial defense units began with citizens being handed a rifle and evolved from there. Some have been more fortunate than others with regards to equipment, training and leadership. But even the best units can be overwhelmed by firepower and a mass of enemy units.

The 3rd Assault Brigade has a proven record of success at Bakhmut and Avdiivka and they are no longer holding Semenivka. You can rest assured that if they are not in Semenivka it is because the cost of holding it no longer made tactical sense given the terrain, their capabilities and the capabilities of their enemy.

There have been Russian and Ukrainian reports that the Ukrainian defenders ran from their positions at some point in some places. It is possible that the defenders left when their positions could still be defended at a reasonable cost. It could also be that it was clear, given the heavy bombardments and the number of Russian attackers, that the defenders would be unable to hold, so they left. I don't have enough information to make that determination.

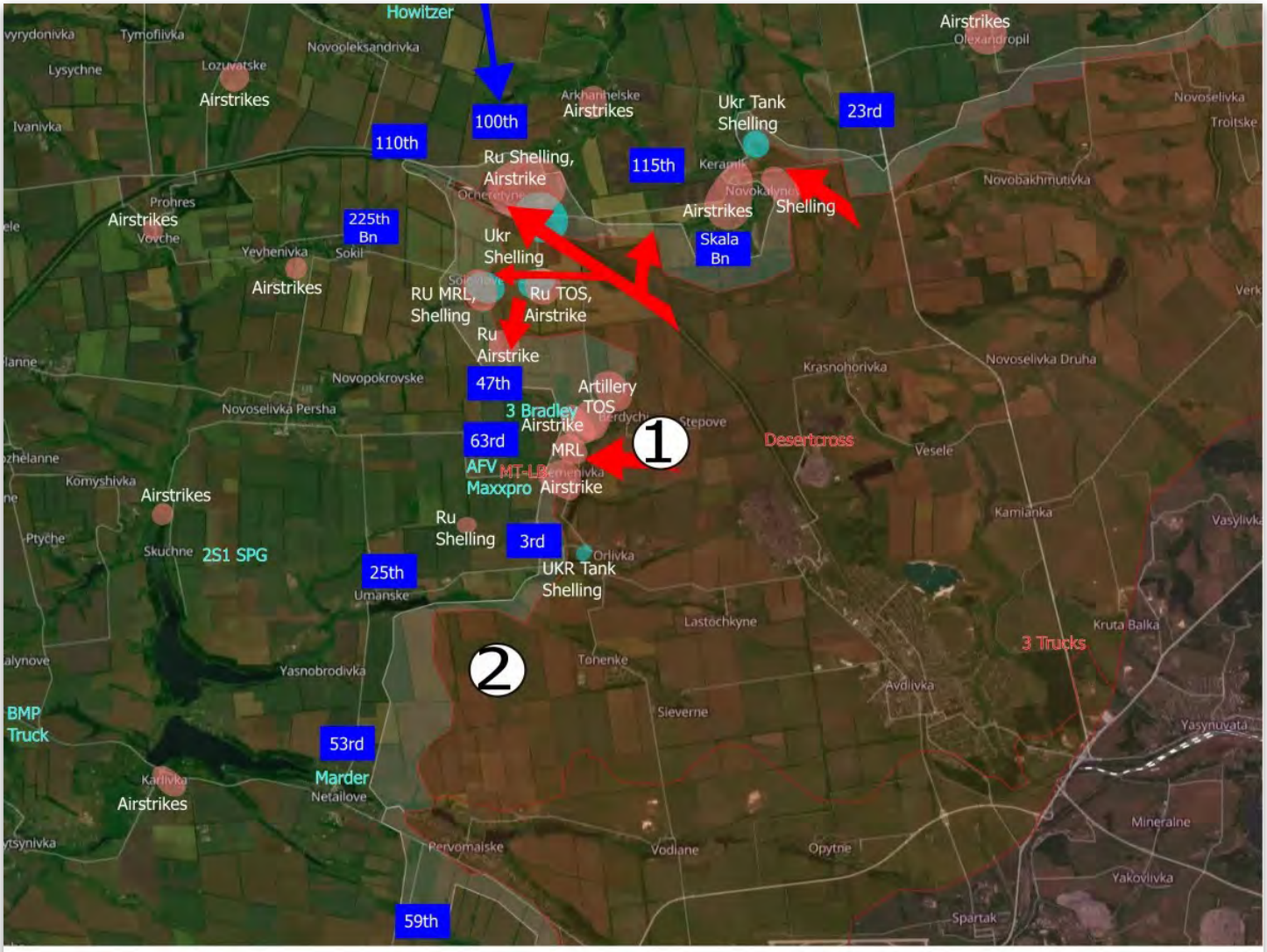
What is clear is that from April 15-23, the Russians were able to push another 2500 meters along the rail to enter Ocheretyne and 1500 meters to the west to take the village of Novobakhmutivka. Three days later, they fully secured Ocheretyne and moved another 1500 meters west to take the village of Soloviove.

While advancing along the narrow treelines on both sides of the railroad, Russia was very vulnerable to artillery fire. With sufficient artillery fire, Ukraine could have easily stopped any attack along this route. Even with a breakthrough, the reinforcements and supplies traveling along the railroad could be interdicted with artillery. But Ukraine has never had enough artillery ammo.

Both sides have difficulties with exploiting breakthroughs with speed. Most of the Russian attacks in the north were conducted by just infantry: the Russians had no battalions of mechanized troops ready to burst through any openings in Ukrainian defense, so the breakthrough was exploited at the speed of foot. As such, Ukraine had more time to react to it and has since sent two brigades to contain the breakthrough.

One thing is sure, and that is that the Ukrainian regional command did not have the forces needed to protect such an important location, nor did it have enough forces to react in case of an emergency. The forces that were sent arrived only after the breakthrough. The 115th and 47th Brigades tried counter attacking from both sides but they were unsuccessful. Given the 47th's proven record at Robotyne and Avdiivka, that is an indication of the firepower and manpower that Russia committed to the effort. In fact, Russia just added four regiments and two battalions to Avdiivka to replace losses and continue the push.

Whenever Russia sees any kind of success, they keep shoving men and equipment into the effort. This has provided them with some victories but at a high cost.

Russian vehicles that were damaged or destroyed:

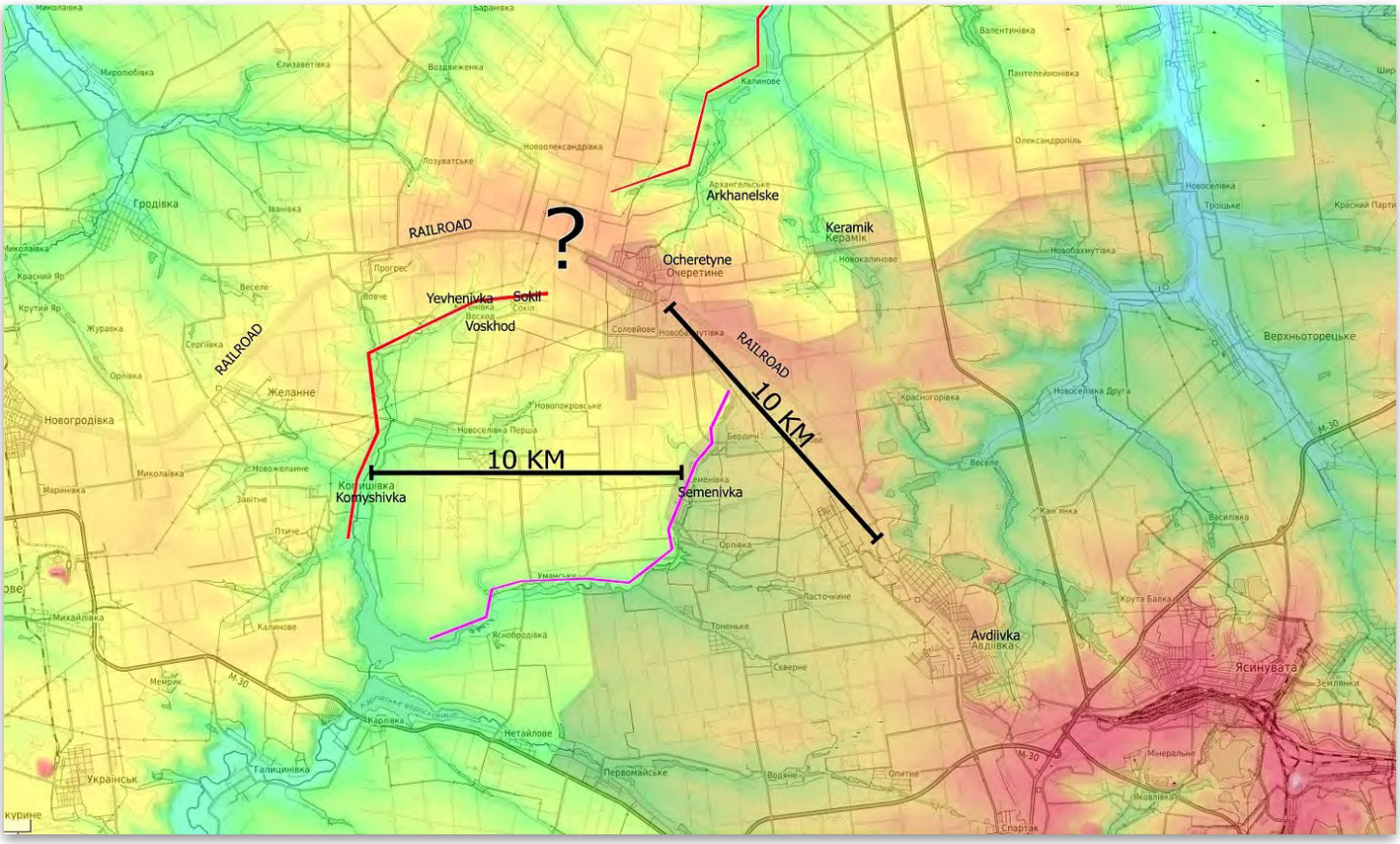
1) BMP, BTR, MT-LB, Desertcross

2) 2 T72, 3 Tanks, 4 BMPs, AFV, 2 Desertcross BTR, Truck

The 115th Brigade didn't just have to contend with the Russian penetration on its right flank at Ocheretyne, it was also dealing with the Russian push on its left flank, past Novokalynove in direciton of Karamik. Russia took the first village and is pushing into the second. Those two villages and Ocheretyne are the border between the 115th Brigade and the friendly units to its right and left. It's always advantageous to attack along these operational borders because the adjacent units have to have good coordination to protect areas of overlapping responsibilities. Without a successful counterattack at either Ocheretyne or Novokalynove/Karamik, the 115th eventually had to withdraw. In about a four days it suffered 30 killed, 100 wounded and another 30 are missing. By Ukrainian standards, these are heavy losses.

The following map shows how important Ocheretyne is. There are a series of small rivers, which can be crossed by foot at most places, but they do restrict logistical paths. Along these rivers are reservoirs that are impassable. These small rivers and

any defenses built behind them have the potential to be strong positions. But splitting these defenses is the high ground that runs from Avdiivka to Ocheretyne and continues west. The railroad also runs along this high ground because the water runs down either side and minimizes the bridges that needed to be built.

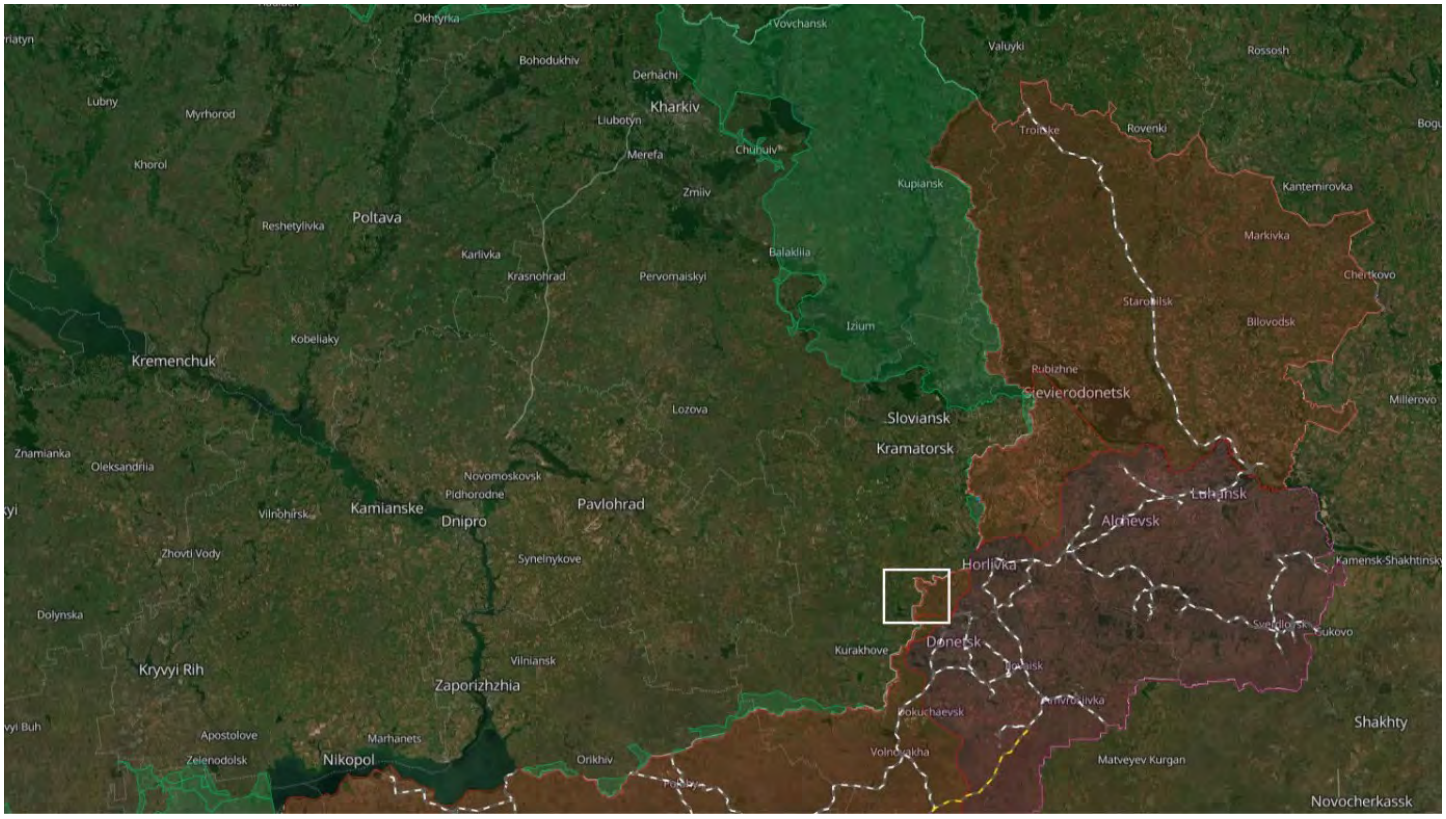

Fortifications had been built in front of Ocheretyne but they were not adequately manned so one of the trenches provided the Russians a covered approach leading into the city. The town was to be a key component of the Ukrainian defenses. The number and quality of Ukrainian fortifications behind Ocheretyne is unknown, but Ukraine will need to contain Russian expansion from the town.

For its part, Russia cannot venture too much further north and west without exposing its logistical route for supplies and replacements. To safeguard against that, it will need to take the ground between Ocheretyne and Keremik, as well as continue pushing south from Ocheretyne and west from Semenivka. This will not be an easy task to accomplish. In their favor is a large number of reinforcements to replace their losses and heavy artillery, MLRS, TOS thermobaric bombardments and the growing number of airstrikes. Working against them is time, which brings more artillery ammo, more air defense systems as well as MANPADS and ATGMs.

To put these developments into context, it took Russia over two months to move ten kilometers, and then it did so because Ukraine was low on ammo, many of their units were operating at 50% strength, and they made mistakes. Even with Ukrainian units at half strength, an increased amount of ammo will make the Russian's objective much harder to achieve. We forget how static the war has been to the point where a gain or loss of 500-1000 meters is cause for celebration or concern. So when there's a narrow advance of 5000 meters in two weeks, there's certainly

reason to be concerned, not just for the loss of territory, but for the challenges caused by the loss of specific pieces of terrain, such as Ocheretyne. Yet Ukraine will survive this setback. The terrain isn't as important as the manpower and equipment on both sides. And the scale of the terrain is reflected in that white rectangle on this map, which covers the area shown on the topographic map. Compare that to the territory covered in the green to the north, recovered by Ukraine in the Kharkiv offensive in 2022.

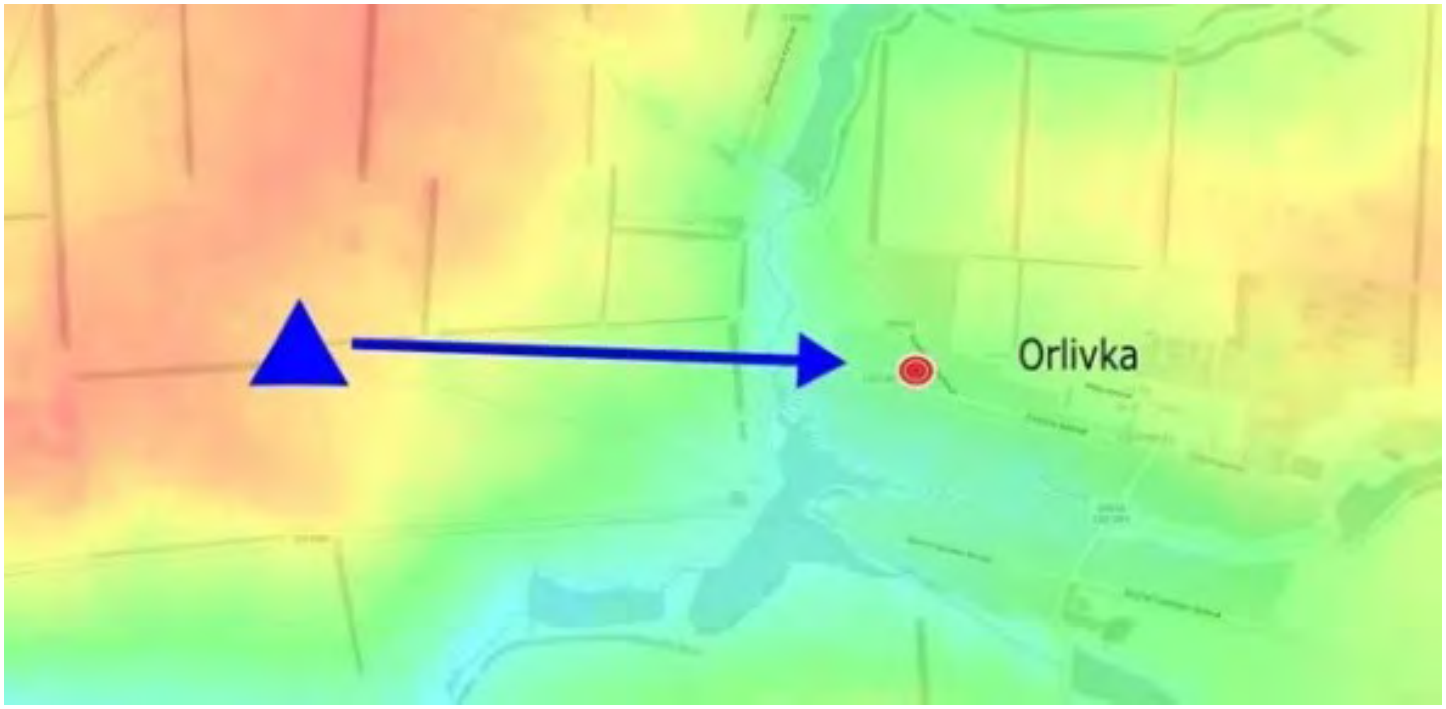

Tartarigami and his team does excellent work and they say that while the situation is concerning, Russia's "goal of capturing the entire Donbas region may be unattainable in the foreseeable future." In my judgment, Russia has a near-zero chance of taking the Donbas. And as time goes by, that chance moves closer to zero.

A Russian command post is hit 15 km from the front line…

https://twitter.com/giK1893/status/1783181744524472354

A tank from the 3rd Assault Brigade fires on Orlivka from 2 km away. The tank is aided by being at a higher elevation (196 meters) than the target area (171 meters) …https://twitter.com/giK1893

Russians use infantry to advance west of Tonenke…

https://twitter.com/giK1893/status/1783791000411889941

The Russians recover an M-1…

https://twitter.com/FreudGreyskull/status/1784535670834561224

The 47th Brigade is happy with their M-1s…

https://twitter.com/wartranslated/status/1784165211454194096

(….to be continued…)

***

№ 2.706-2

Don's Weekly, 29 April 2024: Part 2

SARCASTOSAURUS

APR 29, 2024

(….continued from Part 1…)

Marinka

The intensity and location of the heavy Russian airstrikes, MRL and artillery shelling indicate that Ukraine began the week in control of all of Krasnohorivka. A large Russian assault penetrated to the center of the town and Russia retained control of the southern and eastern edge of the town.

During one assault on Krasnohorivka, two tanks and two infantry carriers were all fitted with additional anti-drone protection and the lead tank had a roller to detonate mines ahead of the vehicle. The lead tank was immobilized a kilometer from the city. The other three vehicles continued another 3500 meters, surviving mines, FPVs and artillery. They crossed an open area in the town and reached their objective, which was behind a thin concrete wall. The remaining tank drove into the wall to create breaches while the infantry carriers survived nearby indirect fire detonations. After dropping off the infantry, the three vehicles pulled back. One of the vehicles was immobilized, and as the crew evacuated and climbed aboard the trailing vehicle, anti-tank fire missed it by 30 meters. The vehicles survive several direct hits and the immobilized tank is towed away at the end…

https://twitter.com/RALee85/status/1783548394260111412

A Ukrainian camera on the smokestack is destroyed by a Russian drone…

https://t.me/phoenixdrone/327

Smokestack
1,9×
AF
7,8×
1
AF
Wall smashed by tank
A Russian flag flies from the building with the smokestack
Smokestack
Infantry carrier is immobilized on return trip
Tank with roller is immobilized and later towed

There have been constant airstrikes and artillery bombardments in Krasnohorivka… https://t.me/NeoficialniyBeZsonoV/35331

For entirely unclear reasons, Ukraine is constructing defence positions in the Odesa area and along the right bank of Dnipro, in the Kherson (city) area. It is extremely unlikely that these might ever be used. But, here a satellite photo of some defences constructed in the Kurakhove area, 15km west of Marinka (https://www.nytimes.com/interactive/2024/04/22/world/europe/ukraine-war-defense.html?te=1&nl=the-morning&emc=edit_nn_20240422):

At least 13 Russian vehicles create a smoke screen to obscure Russian movement from observation and drones…

https://twitter.com/RALee85/status/1782440946795196532

Zaporizhzhia

“Baba Yaga” is the term Russians use for any large Ukrainian drone that carries a heavy payload. The first models were drones used in the agricultural industry. They were noisy enough to provide some warning and in this region Russian snipers reportedly shot some from the sky. Current models are quieter and have a longer range. These Russians detected them with night vision cameras. They plan to study the routes of the drones to attack the operators…

https://twitter.com/sambendett/status/1782795412220362755

A Russian “assault” truck survives several close impacts of accurate artillery shells, only to come to a halt in a ditch 200 meters south of Robotyne. It’s possible that some passengers were hit by shrapnel while still on board, but about nine men dismount and are pursued by artillery…

https://twitter.com/giK1893/status/1782702294313660760

It’s ok to listen to the music on this video. A drone stalks a Russian patrol at night, unheard and unseen. It picks the time to attack…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1784560874365063630

Kherson

A Russian rocket launcher is spotted by the Shark drone of the 32nd Marines…

https://twitter.com/ukrspecsystems/status/1782749371513139580

Above Krynky there is air combat…

https://twitter.com/AndrewPerpetua/status/1783934343632543831

Odesa

A two-seater prop training aircraft (Yak-52) hunts for Russian drones with a backseat gunner…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1784284407190139173

A sunflower seed oil processing plant was targeted…

https://twitter.com/3_bm15/status/1781646460993352041

Crimea

A target in Tarkhantut was attacked by ATACMS. Results are unknown…

https://twitter.com/wartranslated/status/1784487683877683630

Russia

As the leader of Russia's central bank warned, their economy can't be sustained indefinitely. They are now reporting 0% unemployment. The 30,000 men Russia draws into the army every month will now be enlisted at the expense of job openings in the economy…

https://twitter.com/secretsqrl123/status/1784597336200450080

Outside Moscow, a Ka-32 helicopter is set on fire…

https://twitter.com/DevanaUkraine/status/1783846370186535203

An oil depot near Smolensk was hit…https://www.kyivpost.com/post/31580

The deputy defense minister responsible for infrastructure was arrested for accepting bribes. He was an ally of Shoigu and those pondering the reason for the arrest speculate that it may be an attack on Shoigu, or that he was a sacrificial lamb used to demonstrate Putin's power and keep people in line, or that the money he was receiving is simply going to someone else now. But given the level of corruption in the Russian government, no one believes he was arrested for accepting bribes…https://www.kyivpost.com/post/31712

Bad ammo blew up a Russian gun…

https://twitter.com/bentanmy/status/1783690314970284116

A radar was hit in Belgorod…

https://twitter.com/EjShahid/status/1784150687338709294

A little thing, but every little thing helps: Two locomotives in Russia burn. In 2007, the Russian Railways company owned 19,700 goods and passenger locomotives, 24,200 passenger cars, and 526,900 freight cars.…

https://twitter.com/LXSummer1/status/1784619892588597757

A Russian airfield was attacked…

https://twitter.com/wartranslated/status/1784132319785173251

The destruction at the airfield that made Tom so happy were the glide bomb kits…

https://twitter.com/bradyafr/status/1784582551736033568

A refinery was attacked by 10 drones…

https://twitter.com/wartranslated/status/1784128771420782632

A electronics factory was burning…

https://twitter.com/wartranslated/status/1782310771550020084

Oligarchs were told to protect their own oil assets…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1784155376675393616

Somewhere in occupied Ukraine a Russian survives a drone attack, maybe with the help of EW…

https://twitter.com/wartranslated/status/1784126460325671194

Ukraine

A TV tower in Kharkiv was hit by the Russians:

https://twitter.com/3_bm15/status/1782420653972312105

This Russian strike was observed by a drone 100 km behind Ukrainian lines…

https://twitter.com/3_bm15/status/1783584041909830064

116 km from occupied territory, a Ukrainian S-300 site is hit…

https://twitter.com/3_bm15/status/1781739766293103079

15 km west of Marinka is Kurakhovka. It had a pre-war population of 21,000 but only 4,000 remain now. It’s power plant is within range of Russian artillery and rockets and has been hit 48 time in 2024 alone. With constant repairs it’s still functioning but if the Russians ever capture the plant they don’t expect it will be repaired.

A lot of people make a living because of the plant. Throughout the Donbass, cities are changed forever. Not only are their houses shattered, the industries that provided a living have been permanently altered. Nine of the 15 Ukrainian steel mills are destroyed or behind Russian lines. Combat destroyed an ammonia factory in Sievierodonetsk, and Europe’s largest coke plant was destroyed in Avdiivka. The coal mines and steel mills provided 15% of Ukraine’s economic output but the coal

mines were unprofitable, they were subsidized to provide jobs, and the factory and steel mills were obsolete. Jobs that existed for generations will be gone even after the war is won. The future is years away but Ukraine will have to transform itself as many countries did after WW2…https://www.nytimes.com/2024/04/21/world/europe/ukraine-industry-donbas-russia.html?smid=url-share

10,000 Ukrainians are prisoners of Russia. 3,000 have been returned home. It is not known how many have died in prison but one returned prisoner knows of three deaths. Of those that made it back, the UN says that relentless beatings, electric shocks, rape and other forms of sexual violence and mock executions happen so often that it can only be considered a systematic, state-sponsored policy. Ukraine says that 90% of prisoners are treated in that manner. When prisoners return, they receive two months treatment in a sanitorium, then a month's leave and then they are sent back to combat. Many of them still suffer physically from head trauma or other injuries, or have PTSD, or both. One of the laws Ukraine passed with allow prisoners to decide if they want to return to the military or be discharged…https://www.nytimes.com/2024/04/28/world/europe/russia-ukraine-prisoners-of-war-trauma-violence.html?smid=url-share

(….to be continued…)

***

№ 2.706-3

Don's Weekly, 29 April 2024: Part 3

SARCASTOSAURUS

APR 29, 2024

(….continued from Part 2…)

Diplomacy

Last year, the world's military expenditure was higher than any other year since 1989. Of that $2.4 trillion spent, the US accounted for more than a third of it with $916 billion (3.4 of its GDP). Ukraine spent $64.8 billion, which is 37% of its GDP. (The US spent about 40% of its GDP on the military during WW2). Russia spent an estimated $106 billion, which is about 5.9% of its GDP. This is the most Russia has spent since 1991 after the breakup of the Soviet Union…https://www.nytimes.com/2024/04/22/us/politics/ukraine-global-military-spending.html?smid=url-share

Also…https://www.sipri.org/sites/default/files/2024-04/2404_fs_milex_2023.pdf

The UK said it's putting its defense industry on a war footing. To put this in perspective, the world economies were smaller during WW2, but the UK spent 50% of its GDP on the war. The UK objective now is to spend 2.5% of its GDP on defense sometime before the end of the decade…when economic conditions allow. In the meantime, they will send $620 million more to Ukraine…https://apnews.com/article/poland-uk-nato-ukraine-sunak-military-aid-be9fa8b106eda83c2da140e0f2774fcb

The Czech Republic will assemble turrets for the Leopard 2 tank. They plan to buy 77 of them between 2027 and 2030. Germany is producing 3-4 tanks per month and wants to increase that to 20 tanks per month, which is what it was producing during the Cold War. To do so, it would have to expand production facilities, which is why the Czech companies will be involved.

Hungary and Qatar are still awaiting Leopard 2A7 models. Germany, the Czech Republic, Lithuania, Estonia, Norway, Sweden, Italy and Spain are interested in the Leopard 2A8 model that will enter production in 2026. The Czech army is also in the process of buying 246 Swedish CV90 IFVs…https://echo24.cz/a/HZELq/zpravy-tanky-leopard-2a8-vyroba-v-cesku-czechoslovak-group-michal-strnad-sternberk-excalibur-army-kmw

Leopard 2A7, and…

Leopard 2A8.

The EU reduced imports of pipeline gas from Russia from 40% in 2021 to 8% in 2023. When you add in LNG imported by ships, the EU still imports 15% of its gas from Russia. Norway and the US are the top two countries replacing the Russian gas…https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/eu-gas-supply/#:~:text=Bar%20chart%20showing%20how%20gas,to%2056.2%20bcm%20in%202023.

When Fico's pro-Russian Slovakian government refused to aid Ukraine, opposition politicians organized a campaign to collect €3.9 million in 12 days for the Czech initiative to buy artillery ammo on the world market. When I last checked, 60,500 donors gave an average of €64. A Czech reader (that goes by IT) pointed out that their nation had a campaign to raise money for 10,000 drones and they raised €6.5 million for almost 16,500 drones. 279k international donors raised over €32 million for various projects and are currently raising money for a Black Hawk helicopter and 10 tons of plastic explosives. There are many NGOs that help with humanitarian aid and People In Need raised over €185 million. "IT" says that in two years, Czech-led initiatives raised €240 million averaging €21 per donor.

The US Aid Bill

The US Senate approved the House version of the aid bill and Biden signed it, which started the first $1 billion in aid rolling to Ukraine. A US spokesman said that the delay "absolutely" caused damage to Ukraine's defenses. Biden instructed his personnel not to attack Johnson publicly and to provide him regular briefings on the danger of withholding aid. When progress on the aid bill remained stalled, the White House directed that Republican lawmakers receive regular briefings on the current situation in Ukraine and the likely future if aid was withheld. Speaker Johnson said that those briefings were key to passing the aid bill. Of the $61 billion, $10 billion is a loan that Ukraine is required to repay. 50% of the loan can be

waived after November 15. The other 50% can be waived in 2026…https://www.nytimes.com/2024/04/24/us/politics/biden-ukraine-israel-aid.html?smid=url-share

The aid bill provides $95.25 billion in aid to Israel, Taiwan and other Indo-Pacific countries, and about $60 billion in aid to Ukraine. Two-thirds of the money will be given to US corporations and entities to build equipment and buy food that is then shipped on US carriers. 80% will provide financial aid, supply weapons, replenish US stocks or fund training of Ukrainian troops or other operations. 19% will increase US intelligence capabilities.

$8 billion will be financial aid to Ukraine, including $500 million to address food shortages. Unlike past aid, it cannot directly support Ukraine's old-age pensions. $9 billion is set aside for humanitarian assistance for both Ukraine and Gaza, and $500 million is reserved for Ukrainian resettlement in the US.

60% of the money will stay in the US while the equipment and food is shipped overseas. Companies in 39 of 50 states have already received a contract that aids Ukraine. $24.5 billion will be used to replenish US stocks, though these can then be drawn down and sent as aid again. $1.6 billion will be used to replenish US stocks in Israel, some of which were sent to Ukraine. $5 billion will increase production rates, part of which is the US goal to produce 1 million 155 mm shells a year.

Separate from the aid bill, the Netherlands, Norway, UK, Italy, Denmark and Germany have increased purchases of US weapons from 63 to 99%. Poland provided Ukraine with Soviet tanks and helicopters and will replace them with 370 Abrams tanks and 96 Apache helicopters…https://www.washingtonpost.com/politics/2024/04/25/eighty-percent-ukraine-israel-bill-will-be-spent-us-or-by-us-military/

On February 27th, the political leaders of the Senate (Democratic majority leader Schumer and Republican minority leader McConnell) and the political leaders of the House (Speaker Republican Johnson and Democratic minority leader Jeffries) met at the White House with Biden to supposedly talk about avoiding a looming government shutdown because of the national debt. Instead, the four leaders staged an intervention with Johnson. The CIA director and National Security advisor told Johnson the exact date they expected Ukraine to run out of artillery shells and air defense missiles. Then they painted a picture of what might happen if Ukraine loses the war.

McConnell, Schumer and Biden felt that the new Speaker was looking for a way to support Ukraine even though many Republicans in the House opposed it, as he did before he became Speaker. Republican McConnell spent a lot of his political capital to push Ukrainian aid despite resistance from some inside his own party. He asked Senate Majority Leader Schumer not to separate Ukrainian and from aid to Israel to increase its chances of passing, and Schumer agreed.

Things started to unravel back in November, 2023, when Republicans in both the House and Senate started demanding that an immigration bill be passed first. Schumer started organizing a bi-partisan Senate immigration bill. Biden invited Zelensky to Washington to help convince Republicans but, unlike his first visit, he had a cool reception this time around. The Senate reached a bi-partisan agreement on immigration in early February, but when Trump spoke against the bill, it was doomed. That's when Johnson realized that the MAGA Republicans would never support aid to Ukraine and he had to choose between providing aid and risking his job or risking a world and national security disaster. He decided to back Ukraine.

Having made that decision, he had to figure out how to make it work.

Many Republicans would vote against aid to Ukraine. Many Democrats would vote against aid to Israel. Many Republicans wanted separate bills for Ukraine, Israel, Taiwan and other issues. So he counted the votes on each issue and created four separate bills, all of which passed with different people opposing or supporting each one. Then he used a legislative procedure to send them to the Senate as a group of bills to be brought to the floor for a single vote for all of them, which is what McConnell thought was the best political move, as well. And then McConnell managed to persuade nine Republican senators who voted against the aid to vote for it. The bill to provide aid to Ukraine and others passed.

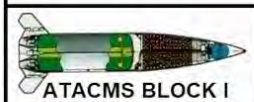
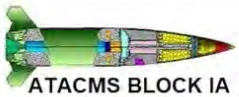
"For those who were willing to focus on the facts, it was a compelling argument that we should do what we did," McConnell said. "Even if it was a request from a presidential personality we don't want to succeed."

And in the US today, that is the best we can do…https://wapo.st/44dlvDi

Democratic congressman Jeff Jackson speaks of the politics of the aid bill and his assessment of Speaker Johnson on this issue. I will observe that Johnson was in a politically difficult position and was new to the job, but the decision for a vote could have been made six months ago, and it certainly could have been made soon after he received those briefings.

Equipment

The US sent ATACMS cluster munitions earlier that were used against Russian helicopters, but they only had a 160 km range. The US didn't want to send the longer ranged missiles because they didn't want to deplete their own stockpiles in case of a future military crisis in the world. They changed their mind because they decided not to sell so many of these missiles to other countries, the production rates of the replacement to ATACMS, the Precision Strike Missile (PrSM), reached higher levels, and because of the increased attacks on Ukraine's infrastructure with ballistic missiles.

Variant	Des.	Navigation	Mission	Munition	Range
 ATACMS BLOCK I	M39	Intertial (INS)	Area Effects	950 M74 APAM Submunitions	165km
 ATACMS BLOCK IA	M39A1	INS + GPS	Area Effects	300 M74 APAM Submunitions	300km
 ATACMS BLOCK II/IIA	M39A3	INS + GPS	Anti Armor	13 BAT / 6 IBAT Submunitions	145km / 300km
 ATACMS QRU	M48	INS + GPS	Precision Strike	Unitary Warhead PD Fuse	300km
 ATACMS T2K	M57	INS + GPS (Improved)	Precision Strike	Unitary Warhead PD Fuse	300km
 ATACMS Modification	M57E1	INS + GPS (Improved)	Precision Strike	Unitary Warhead Tri-Mode Fuse	300km

These missiles were sent as part of the $300 million aid package in March and were used at an airbase in Dzan

https://www.nytimes.com/2024/04/24/us/us-ukraine-russia-missiles.html?te=1&nl=the-morning&emc=edit_nn_20240425

A look at the Russian ground drones that were destroyed by Ukrainian aerial drones…

https://twitter.com/sambendett/status/1782728280887484630

Ukraine is landing drones with mortar shells before detonating them…

https://twitter.com/GrandpaRoy2/status/1784314261860483173

Both Russia and Ukraine have used combat balloons…

https://twitter.com/DanielR33187703/status/1782470441992585426

The entire world is learning from this war and it will impact American doctrine for years to come. The US determined that Starlink's 5800 satellite network was as good as, or better, than their billion dollar satellites. Electronic warfare had little impact during America's regional wars, or even during training in the Cold War era, but with the evolution of drones and near-peer capabilities, the US opened up an EW training center in Georgia and is pushing out new capabilities to front line troops. Missiles and ships will develop navigation that is immune to current jamming capabilities.

Because the National Reconnaissance Office (NRO) was slow to disseminate satellite imagery during the first Gulf War the National Geospatial-Intelligence

Agency (NGA) was created to collect and process raw data from multiple sources and send the collated data to ‘trigger pullers’: troops deployed in the field. In order to improve the quality and speed at which they collect and disseminate data, the NGA began Project Maven in 2017 that utilizes AI and a user ability to pull their own data. It’s still under development but since the collection of data from various entities exceeded the ability to process the data in a timely manner, it is the next generation tool of NGA’s mission.

Soon after Russia’s all-out invasion, a US and Ukrainian general met on the Polish border. The US general opened his tablet that was connected to Project Maven through Starlink terminals and it was obvious that the US general knew more about the status of the Ukrainian units than the Ukrainian general did. When the Ukrainian insisted that his men had retaken a city from Russia, the American suggested that he call his front line commander. When he did so, he found out that the American was right. Frustrated, he said that the US should be helping more in the fight. The American said they couldn’t because Biden did not want Americans to target Russians. They could point Ukraine to the general direction but could not provide targeting data.

So Ukraine built their own version of Project Maven that collects data from commercial satellite companies and scrapes data from Telegram, Twitter, and Instagram provided by undisciplined Russians that would post images of their assets and not turn off their cell phones. This technology still has not made it to the front line Ukrainian soldier, though…https://www.nytimes.com/2024/04/23/us/politics/ukraine-new-american-technology.html?smid=url-share

***

№ 2.707

Трохи давніший звіт (вже перекладаємо новий), крім традиційних нарікань Тома Купера на повільність західної допомоги, містить також обурення з приводу все ще наявної корупції серед українських чиновників – надто багато спорядження та навіть озброєння доводиться купувати рідним солдатів та волонтерам. Звертає увагу, що бійці тримають позиції, не зважаючи на всі ці труднощі.

Прорив у районі Очеретиного значний, проте росіяни не можуть його розвинути через вкрай низьку компетентність командирів та логістичні проблеми. Та все ж нашим частинам у тому районі зараз украй сутужно.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-25-april-2024

Переклад: Ірина Жигалюк, Ростислав Семків, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні 25 квітня 2024

Всім привіт!

Знову мушу починати з того самого. Дуже кумедно бачити, яка ейфорія розливається всіма центральними медіями та соціальними мережами, що святкують надання Україні американського «допомогового пакету». Цікаво й те, що його обсяг також постійно збільшується. Дехто навіть булькає про 90 мільярдів доларів… Час тут дещо прояснити.

По-перше, ця **допомога запізнилася принаймні на 7 (прописом: сім) місяців**.

> **— В реальності, й то в кращому випадку, її вистачить на озброєння та боєкомплект невеликій кількості підрозділів ЗСУ до кінця цього року. Й це лише тоді, якщо її поєднати з обіцяними Європою артилерійськими снарядами, які все ще не в Україні.**
>
> — І майте на увазі: навряд чи ще щось додадуть ближчим часом – принаймні не в 2024.
>
> — А що буде в 2025 ніхто не знає.

Немає жодних гарантій, що навіть Байден – якщо його переоберуть у листопаді – продовжить підтримувати Україну (тоді й опісля). А він ще й може програти, тобто американці можуть проголосувати за свого Дрампа (хоча він й відверто порушив конституцію)…

Далі:

> **— більшість озброєння, яке збираються передати, є старим і пролежало на складах цілу вічність.**

Проте, цілком у дусі сучасних економік, його вартість обраховуватимуть по ціні нового озброєння, яке мають натомість закупити для американських збройних сил, щоб замінити передане Україні. Або по ціні витрат на виробництво нових партій зброї… А передане, тим часом, допоможе Україні хіба що досягти паритету з ВСрф.

Іншими словами,

> **— більшість виділених грошей потратять в самих США, бо ж виборці нарікатимуть, як цього не станеться.**

І якщо, тим часом, ЄС, в якому, схоже, обсяги допомоги прив'язують до величини «заморожених» російських активів, не перестане дебатувати власні «пакети», то самої лише штатівської допомоги не вистачить і для досягнення навіть часткового паритету.

Врешті, варто розуміти, що навіть «заморожені» російські активи не нескінченні: рано чи пізно й вони вичахнуть.

А ще майте на увазі, що тих підрозділів ЗСУ, які реально отримають цю допомогу – на пальцях одної руки порахувати.

> Це, вочевидь, 47-ма механізована, можливо, 3-тя штурмова та ще кілька тих артилерійських бригад чи підрозділів ППО, які вже зараз мають американське озброєння. Це частини з прийнятно компетентними

(принаймні «загартованими в боях») офіцерами, більшість з яких серйозно дбають про свій особовий склад.

Але

— весь цей шум довкола передачі допомоги витворює повністю хибне враження, що ЗСУ масово озброєні танками M1 Abrams, Leopard 2, бронемашинами Bradley та Marder, новітніми західними артилерійськими системами, ATACMSами та HIMARSами та ще й літаками F-16. Й що заслужені та популярні командири ведуть їх у бій. **Отаке безглуздя…**

А холодна правда, натомість, полягає в факті, що більшість ЗСУ виглядає, як та нещаслива 115-та механізована.

Багато офіцерів не лише некомпетентні, але й не дбають про своїх підлеглих.

1) — Якщо вам так легше, то будемо називати їх «цілком радянськими офіцерами», але я б так не робив, бо знаю, що фактично в усіх підрозділах НАТО є такі самі.

Це офіцери, що намагаються робити собі піар, доки росіяни тиснуть на ввірені їм підрозділи.

2) — А ще **в багатьох відділках забезпечення така корупція, що сім'ї бійців повинні самі купувати їм зимовий одяг і броніки, не кажучи вже про автівки, снайперські рушниці, дрони та прилади нічного бачення.**

Я називаю такі підрозділи «анонімними», бо там майже ніхто не говорить англійською й тому не озивається в англомовному секторі соціальних мереж… та попри все, вони продовжують воювати, незважаючи на всі ці обставини…

…навіть якщо їх звинувачують некомпетентні офіційні та дезінформовані соціальні західні медіа, що вони, мовляв, «здають» чи «покидають» свої позиції…

Отже, наступного разу, коли вам спаде на думку святкувати славні пакети американської допомоги, принижувати росіян за використання застарілої техніки, сміятися над тим, як саме і в якій кількості їх вбивають українські fpv-дрони:

— спочатку згадайте про такі підрозділи ЗСУ, як 115-та ОМБр. Потім додайте до списку 28-му мехбригаду, 59-ту моторизовану, 66-ту

мехбригаду, 81-шу аеромобільну, 128-му гірсько-штурмову... більшість з них воює без жодної підтримки Заходу.

Вони значною мірою фінансуються коштом пожертв, зібраних сім'ями їхніх солдатів, **і таких, як вони, ще багацько:**

— незважаючи на некомпетентність їхніх командирів.

Все це підводить мене до наступної теми, на яку мене наштовхнуло запитання з України, отримане кілька днів тому:

— зокрема, йшлося про корупцію в ЗСУ. Ніт. Я не знаю жодного корупціонера на ім'я. **Але так сталося, що я на зв'язку з багатьма торговцями зброєю по всьому світу.**

З чого б це? Гадки не маю. Просто з часом так склалося, що той чи інший читач моїх книг виявляється дотичним до зброї та боєприпасів.

І ось, за останні два-три місяці не один, не два, а щонайменше три з них розповіли мені одну й ту саму історію.

1) — **На міжнародному ринку (як і раніше) вдосталь зброї і боєприпасів, щоб поповнити запаси ЗСУ. Не в ЄС та/або США, а «деінде». Найголовніше: люди, про яких йдеться, могли би все це постачати.**

Але

2) — **після всього негативного досвіду останніх двох років жоден з них навіть не думає про те, щоб знову контактувати з Києвом та/або будь-якими українськими органами влади**.

Чому?

Тому що їхній досвід показує, що це безглуздо.

— **Варто їм це зробити, як - перше, що вони чують у відповідь: «Яким буде "відкат"?** Тобто, скільки вони готові заплатити українському чиновнику та/або співробітнику СБУ, відповідальному за укладення угоди з ними.

Найгірше те, що,

— навіть виконавши замовлення, вони ніколи не впевнені, чи отримають за нього гроші.

Наслідки?

— Натомість ці добродії мають справу зі своїми контактами в ЄС. Це повільний, нескінченно виснажливий процес: їм регулярно потрібно 3-6

місяців, щоб укласти одну угоду на «ще близько 1.000 АКМ, 2 мільйони набоїв калібру 7,62 мм або 5000 мінометних мін». Але це працює, і вони завжди можуть бути впевнені: вони отримають гроші за свої товари та послуги.

(...а я тим часом отримую питання на кшталт:

— «Чому снаряди, знайдені чехами та латвійцями за кордоном, везуть в Україну аж цілих три місяці...?»)

Бо

— **за останні два роки нічого не змінилося.**

Такого роду корупція й далі домінує в ЗСУ.

І... ну, перепрошую, але:

— ця українська корупція існує на тому ж рівні, що й у офіцерів Корпусу вартових ісламської революції Ірану, які поставляли такі товари, як продукти харчування, олію і навіть автомобільні шини у часи, коли Іран був по вуха занурений у захист від іракського вторгнення, в 1980-1988 роках. Ці товари закуповувалися за кордоном у 3-10 разів дорожче їхньої ціни, потім привозилися до Ірану і - замість того, щоб продаватися чи розповсюджуватися на ринку, як це передбачалося - зберігалися на складах, контрольованих тією чи іншою клікою КВІР, які потім збагачувалися, перепродуючи їх у 2, 4, 6, 8, 10 разів дорожче за ринкові ціни.

Звичайно, це не означає, що в Україні відбувається розкрадання військової допомоги, яку надають США та/або ЄС:

1) — ці питання жорстко контролюються, і всі причетні до західної допомоги знають, що краще не тягнути до неї руки.

2) — На відміну від інших цікавих схем заробітку на війні…

Хлопці та дівчата (в Україні чи за кордоном): вибачте, але поверніться на землю. Ні: час надання пакету американської допомоги не є «вигідним» для України. Особливо для сотень загиблих і тисяч поранених за останні сім місяців, які купили можливість зомбованим ідіотам у Вашингтоні, частіше показуватися на екранах телевізорів, а зомбованим ідіотам в ЄС - принаймні трохи зібратися з думками.

Насправді, це чергова історія про «занадто мало, занадто пізно». І її загальний ефект буде схожий на той, що й за часів усіх тих балачок про ленд-ліз у 2022 року: тимчасове підняття морального духу населення і військ. У кращому випадку.

Єдиний шлях прогресу для України - це 1) — незалежність від іноземних поставок озброєнь і 2) — боротьба з корупцією:

— поки українці не почнуть серйозно вичищати всіляке сміття на задвірках ЗСУ, загальна боєздатність їхніх збройних сил не підвищиться ні на йоту.

1. БИТВА ЗА ДОНБАС

Рішення США надати Україні хоч якусь допомогу, схоже, заставило путіна штовхати у спину власних командирів.

Тож тепер ВСрф спішать захопити якомога більше територій і атакують скрізь, де тільки можуть.

З «хорошого» в цьому тільки те, що

> 1) — хоча ВСрф і справді поповнилися «мільйонами» солдатів, і ті, схоже, проходять кращу підготовку, ніж рік тому,

проте

> 2) — ними й далі керують некомпетенти, які не можуть ні організувати, ні скоординувати свої підрозділи для великих наступальних операцій.

Тобто

> 3) — **на сьогодні більшість їхніх офіцерів не знає, як використовувати кількісну перевагу у військах, перевагу в артилерії та авіації, і навіть не здатні здолати залишки української вогневої потужності — що призводить до неймовірних втрат щоразу, як вони намагаються наступати.**

Тому

> 4) — **навіть знайшовши слабке місце в обороні ЗСУ, навіть мають потужну повітряну підтримку (тобто планерні бомби УМПК), росіяни не можуть просунутися далі, ніж на 3-5 кілометрів.**

Наголошую на цьому, бо досі по 2-3 рази на день отримую запитання типу

> **— «Томе, що ви думаєте про загрозу величезного російського наступу на Харків, Київ тощо».**

Бахмут-Часів Яр...

ПКС бомблять Калинівку та Часів Яр, а російські штурмові групи атакують Калинівку, район каналу в Часовому Ярі (з двох напрямків) та через Іванівське в напрямку каналу Сіверський Донець — Донбас.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Авдіївка-Шахтарськ...

ЗСУ встановили нові рубежі на північ і південь від російського вклинення в Очеретине, але росіяни вже просуваються на захід і південь від них. ВКС, намагаючись «зафіксувати поле бою», бомбардують Прогрес, Єгорівку, Калинове та Архангельське. Піхота росіян далі наступає з Очеретиного на захід уздовж залізничного валу (схоже, вони відтіснили українські підкріплення приблизно на 1000 метрів на захід від Очеретиного); рухаються на Соловйове (дійшли до «околиць» села), а також із півночі та сходу на Бердичі (після тривалих ударів планерними бомбами більше половини цього села вже перебуває в руках росіян). Тим часом російська група «центр» перекинула як мінімум дві бригади в Очеретине, а ще дві — в район на південний схід від селища: там вони атакують залишки 47-мої і 23-тьої ОМБр ЗСУ.

На схід від Очеретиного росіянам вдалося увійти у східну частину Новокалинового. Повторю: 115-та механізована не «втекла» і не «покинула позиції», а досі пербуває в селищі й відбивається всіма засобами, які має. Але їх недостатньо, щоб зупинити наступ щонайменше двох російських бригад.

Далі на південь росіяни мають іще один, другий плацдарм над річкою Дурна (як видно з оприлюднених ЗСУ відеозаписів, що показують удари БПЛА по росіянах на цьому плацдармі, тут наводжу стоп-кадр) — всередині повністю зруйнованої Семенівки (мені навіть не хочеться думати, яких втрат зазнала 3-тя штурмова, перш ніж це сталося).

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Мар’їнка... 80-та аеромобільна досі тримається у Красногорівці, хоча і зазнає смертоносних обстрілів планерними бомбами та стримує безперервні атаки росіян з півдня. 31-ша та 33-тя ОМБр відійшли на нові позиції, що тягнуться від Георгіївки на південь, а 79-та повітряно-десантна бригада «контролює» бої з кількох невеликих висот на південь від зруйнованих Мар’їнки та Побєди — саме тому в мене складається враження, що бригада може опинитися під загрозою оточення з трьох боків.

Вугледар...

ходять чутки про підготовку тут нового наступу росіян, а тим часом позиції 72-гої аеромобільної у Вугледарі перебувають під майже безперервними авіаударами та обстрілами з російських реактивних систем залпового вогню.

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

2. ПІВДЕНЬ ЗАПОРІЗЬКОЇ ТА ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ

Роботине…

141-ша окрема піхотна бригада ще два тижні тому відійшла в північну частину повністю зруйнованого села: здається, ніби це погана новина, але тепер росіяни потрапляють у вразливу позицію, коли підходять із півдня. Відповідно, російську 42-гу мотострілецьку дивізію довелося доукомплектувати ще шістьма полками мобків (1152-гим, 1154-тим, 1429-тим, 1430-тим, 1434-тим, 430-тим…) — це вже третє чи четверте «доукомплектування» за минулі кілька місяців. Далі на схід росіяни відтіснили 14-ту бригаду нацгвардії з висоти 110 (за взяття якої минулого року в серпні було заплачено великою кров'ю 118-тої ОМБр). Але загалом Роботинський виступ (поки що) тримається.

...уздовж Дніпра:

тут тримає оборону нещодавно створений 30-тий корпус морської піхоти ЗСУ. Тобто українці стоять на пустищі, яке називають Кримським плацдармом — і це незважаючи на жалюгідну «військову допомогу» від французів та безперервні атаки щонайменше чотирьох російських бригад.

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

На цьому закінчую.

ДОДАТОК:

короткий огляд звіту Тома Купера від 26 квітня 2024

У своєму аналізі за 26 квітня Купер пише, що ЗСУ критично не вистачає піхоти.

Зазначає про втрати двох танків (M1 Abrams і Leopard 2), а також одної бронемашини Bradley.

З гіркотою говорить про **нагальну потребу реформувати успадковані від СРСР традиції у формуванні керівного складу**.

Очевидно

— не задоволений деякими замінами очільних військових кадрів.

***

«Увагу зосереджує на ***Очеретиному***, де впродовж останніх двох днів росіяни продовжували масові наступи. Вони не лише утримують місто, а й наступають із нього, а також намагаються знищити залишилися українські позиції на півночі населеного пункту. Зокрема за допомогою авіаударів, проти яких українцям нема як захищатись. На його думку росіянам не потрібна перевага 3:1 про яку вони так багато базікають, адже авіаудари та артилерія в

поєднанні з недосконалими фортифікаціями призводять до тої складної ситуації, яка зараз склалась біля Очеретиного.»

Проте є й чому порадіти. Купер пише, що росіяни скаржаться на діяльність українських БПЛА до 30 км за лінією фронту, що вражають їхню артилерію і навіть знищили передовий штаб.

Оригінал https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-26-april-2024

Переказала Тетяна Саніна

Редакція: Ростислав Семків

***

№ 2.708-1

А от Кулеба «справжній хуцпамен»

2024-04-26

Кущ

"Коли я бачу, чого досягла Росія у нарощуванні своєї оборонно-промислової бази за два роки війни і чого досяг Захід, я думаю, що з боку Заходу щось не так".

До речі,

> **— типова "дитяча модель" поведінки в рамках транзакційного психоаналізу.**

Ця модель формується на рівні "діти - дорослі", коли людина займає позицію дитини і за допомогою цієї "маски" комунікую із навколишнім світом.

Зазвичай в реальному світі комунікація йде на рівні "дорослі - дорослі" або "дорослі - батьки" (це, коли серед рівних є загальновизнаний авторитет).

А в даному випадку, типова поведінка умовної "дитини" (Кулеба), яка каже умовному "батьку" (Європа):

> **— "ти нічого не досяг у житті, подивись на сусіда, у нього тачка більш крута, ніж у тебе, ти лузер."**

Тут же можна згадати «***трикутник Карпмана або драматичний трикутник чи трикутник долі***»

Це своєрідна психо-соціальна модель в тому ж самому транзакційному аналізі.

Ця модель описує три основні соціальні моделі поведінки, три "маски", які люди застосовують у своїх відносинах:

1. Жертва (victim).

2. Агресор чи переслідувач (persecutor),

3. Рятівник (rescuer), який допомагає Жертві нібито з альтруїстичних переконань.

Задача дипломатії - не дати сформуватись такому трикутнику відносин, тобто розділити трикутник на два двосторонні модулі відносин:

Агресор - Той, хто дає відсіч.

Той, хто дає відсіч - Союзники.

Бо інакше у рамках трикутника Рятівник - це вже не той, хто допомагає апріорі з альтруїстичних переконань.

Це вже той, хто може мати змішаний або скритий мотив, по суті, граючи з Жертвою.

Як колись сказав психоаналітик Клод ***Штайнер***:

> *"... Жертва насправді не така вже й безпорадна, як себе позиціонує. Рятівник в реальності не допомагає, а Агресор - насправді не має жодних обгрунтованих підстав для агресії".*

Більше того, **в такому трикутнику, справжній конфлікт**

> — це вже в реальності протистояння між Агресором та Рятівником, коли Жертва стає лише транзитним пунктом для цих двох сторін.

Агресор нападає на Жертву аби привернути увагу Рятівника чи примусити останнього піти на якісь умови, які для того здаються неприйнятними.

Цей трикутник одразу виник як тільки пішли розмови про протистояння РФ і Заходу.

І він більш корисний саме для РФ, аніж для України.

Бо

> — рівень системної мобілізації в РФ на "війну проти Заходу" набагато вищий ніж аналогічний рівень системної мобілізації на "війну проти України".

А от чи спрацював фактор мобілізації Заходу "на війну проти РФ" - це ще питання.

Повертаючись до ***Кулеби.***

Питання розвитку оборонного комплексу йому треба задавати прем'єру, нашим профільним міністрам та Голові НБУ.

> — Бо **під час війни дуже небезпечно віддавати своє оборонне виробництво на аутсорс Рятівнику.**

З іншого боку,

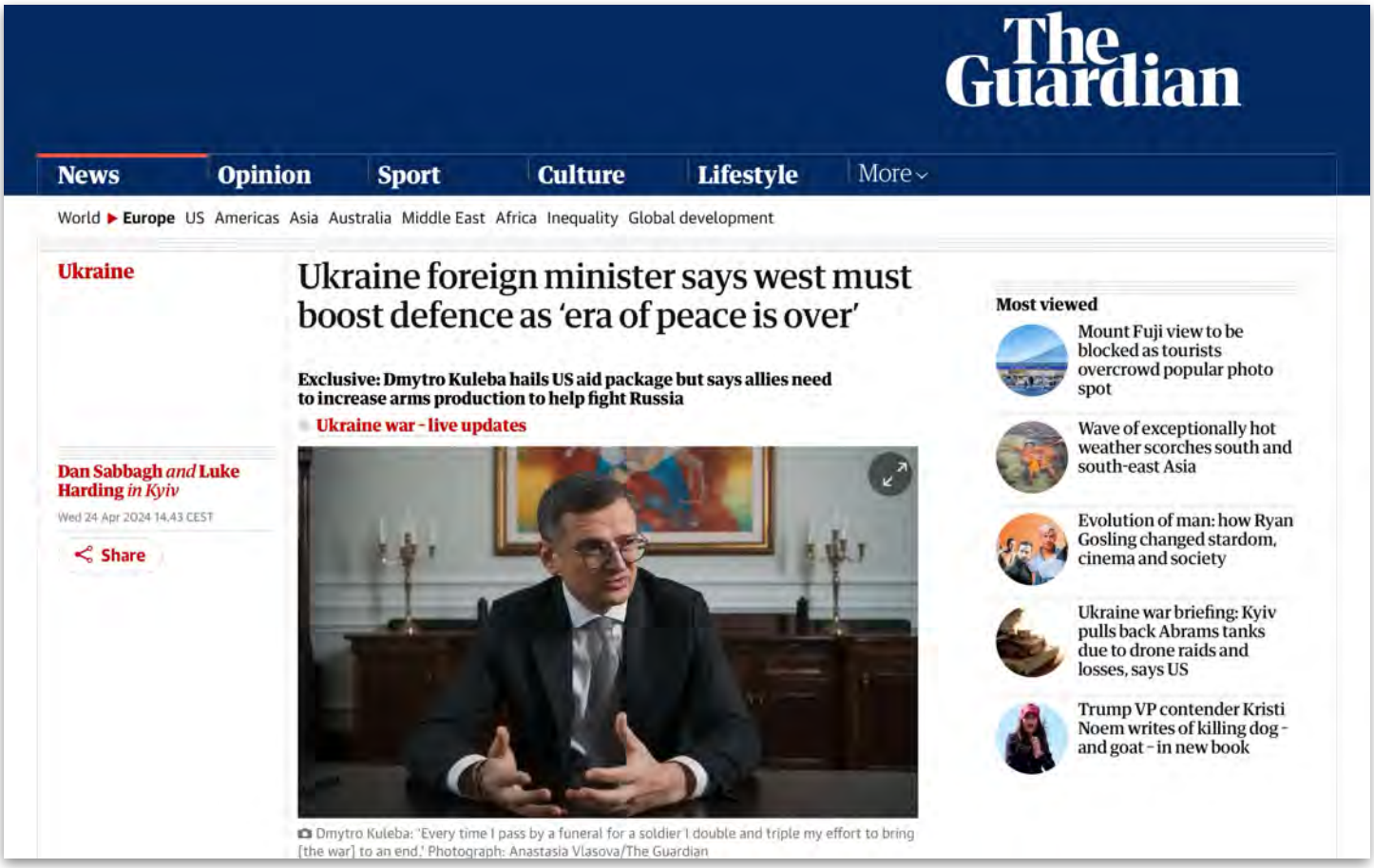
> — тепер можна спокійно давати раціональні звіти щодо реального стану російської економіки, а не якусь недолугу маячню…

Бо коли пишеш про РФ, одразу з'являється декілька коментаторів, яким не подобається або написане, або використана статистика, або взагалі тема обговорення, яка на їх думку має розчинитись в космосі, якщо всі одночасно перестануть її згадувати. Щось на кшталт позиції страуса, який ховає голову у піску (насправді не ховає).

Тепер у відповідях на коментарі буду сміливо посилатись на Кулебу.

***

№ 2.708-2

Ukraine foreign minister says west must boost defence as ‘era of peace is over’

Exclusive: Dmytro Kuleba hails US aid package but says allies need to increase arms production to help fight Russia

Dmytro Kuleba: 'Every time I pass by a funeral for a soldier I double and triple my effort to bring [the war] to an end.' Photograph: Anastasia Vlasova/The Guardian

Ukraine's foreign minister has enthusiastically praised US politicians for approving a long-delayed $61bn military aid package for Ukraine, but said western allies needed to recognise that "the era of peace in Europe is over" and that Kyiv would inevitably need more help to fight off Russia.

"Hallelujah," Dmytro Kuleba said when asked for his reaction to Tuesday's final vote by the US Senate. He said it had been "my belief that we would have a positive outcome", based in part on the cultivation of religious conservatives, but the west needed to build its defence industry further.

Speaking to the Guardian ahead of the White House announcing a first tranche of aid including air defences, artillery rounds and armoured vehicles, Kuleba said it was "just a matter of logistics" to get the supplies to the frontline. Pentagon officials have indicated that some munitions have already been stockpiled in Europe, with Joe Biden saying on Wednesday they would arrive in hours.

Kuleba also said Ukraine had identified seven Patriot air defence systems it could use to protect civilians in major cities outside Kyiv. One had been obtained from

Germany, four more had been located and negotiations were taking place, Kuleba said, and two more were in his sights.

Press reports indicate that Greece and Spain are considering whether to supply Patriots, while Poland and Romania also own the batteries. Kuleba added that an eighth system could come from the US. “I think the US army probably has one spare,” he said.

Negotiations to obtain these were complicated because “countries who operate these Patriots bargain for backfill and compensation”, Kuleba said, but he added: “I’m in no doubt, given the progress we are making, that Patriots will arrive and Germany must be commended for making the first move.”

Cities such as Kharkiv, which has been repeatedly bombed this year and seen residents move away in fear, could “live in peace and their industrial production continue”, he said, as long as Ukraine’s allies adopted a more hard-headed approach to helping his country.

He said Ukraine’s president, Volodymyr Zelenskiy, had discussed the military aid with Biden on Monday.

Gunners from Ukraine’s 43rd Separate Mechanised Brigade fire at a Russian position in the Kharkiv region. Photograph: Anatolii Stepanov/AFP/Getty Images

Kuleba said Ukraine’s allies should switch from “expressing condolences and sympathy to Ukrainians and promising to help with recovery, to preventing loss of life and destruction of the country”.

He said the restoration of US military aid, held up for months by Donald Trump-aligned Republicans, would not be sufficient to defeat Russia. “No single package can stop the Russians. What will stop the Russians is a united front of all of Ukraine and all of its partners.”

Kuleba said the west needed to increase arms production, as Ukraine had, because it had been outpaced by Russia. Russia is out-shelling Ukraine by a ratio of about 10 to one, while Ukraine is running short of air defences.

“When I see what Russia achieved in building up its defence industrial base in two years of the war and what the west has achieved, I think something is wrong on the part of the west,” Kuleba said. “The west has to realise the era of peace in Europe is over.”

Peak military industrial production on the part of Ukraine’s allies was not expected until late 2024, the foreign minister said. Most observers think the war is unlikely to finish soon and will go on into next year. Russia is expected to mount a summer offensive and is thought to be in the process of mobilising an extra 100,000 to fight.

Kuleba praised the Republican speaker of the House of Representatives, Mike Johnson, for securing Saturday’s historic vote in Congress, which approved the aid package that had previously looked in doubt.

“I think Mike Johnson did a good thing for America and for the world,” he said. Asked why he thought Johnson had changed his mind after opposing aid for six months, Kuleba suggested religion may have played a role.

The first indication that Johnson could be willing to back the package came in December, Kuleba said. An evangelical Christian, Johnson sent a video message of support to a prayer breakfast in Kyiv convened by Ruslan Stefanchuk, the chair of Ukraine’s parliament.

Johnson ultimately acted out of conviction, Kuleba said. “It came from his deep beliefs and not from political expediency.”

Kuleba claimed that Trump had come under pressure before the vote from Ukraine sceptics in his own party but in the end stayed silent. He said Kyiv was not making any special preparations for a second Trump term.

“I don’t know what’s going to happen tomorrow, or how political elites in the US will behave. What we learned from the first tenure of Donald Trump as president is there is always a way out of any crisis,” he said.

“We’ve been so many things since 2014 [when the war with Russia began] that, without exaggeration, we are ready for anything.” He acknowledged that his personal interactions with Trump’s team had been minimal – “a quick chat” – but noted that Zelenskiy had invited Trump to visit Kyiv.

Activists wave Ukrainian flags outside the US Capitol in Washington on Tuesday. Photograph: Mandel Ngan/AFP/Getty Images

He was dismissive of those who argued that after more than two years of full-scale war it was time for Ukraine to negotiate. He said there were “200 rounds of discussions” with the Kremlin between 2014 and the 2022 invasion.

Some observers supported peace out of naivety, he believed. Others were “playing for Putin”. A third category “did not understand Russia” or its president. They were wrongly convinced it was necessary to negotiate with the devil, he said.

The minister said Putin would only engage in meaningful talks when his military position was “close to collapse”. To get to this point, Ukraine had to pursue a twofold strategy: “success on the battlefield” and a coalition of countries to back Zelenskiy’s peace formula of a Russian withdrawal, reparations and a war crimes tribunal.

Kuleba said a move announced on Tuesday to terminate consular services for Ukrainian men of fighting age living abroad was about justice, at a time when “guys in the trenches are very tired”.

“They don’t understand why the government is not trying to bring more people into the war effort,” he said. Kuleba said it was unclear how many Ukrainian men would come back, but it was unacceptable for those outside the country to “sit down in restaurants” while others were dying.

In a speech on Monday in Poland, Rishi Sunak promised an additional £500m in support for Ukraine’s army, the largest UK contribution yet. Kuleba said he did not

expect this to change if Labour won this year's general election, saying Britain belonged to a "very elite group of countries" where support for Kyiv transcended the political cycle. He said he had met the shadow foreign secretary, David Lammy, but had yet to talk to Labour's leader, Keir Starmer.

Kuleba said he did not know how long the war with Russia would last, and on his way into the office – a Stalin-era building next to Kyiv's gold-domed St Michael's monastery – he had passed a funeral procession.

"Every time I pass by a funeral for a soldier I double and triple my effort to bring it to an end, with Ukraine's victory," he said. "I think that in the end of this war, only one side will survive and it will be Ukraine. But when I say survive, I do not mean that Russia will cease to exist as a country."

***

№ 2.708-3

Министр иностранных дел Украины заявил, что Запад должен усилить оборону, поскольку «эпоха мира закончилась»

Дмитрий Кулеба: «Каждый раз, когда я прохожу мимо похорон солдата, я удваиваю и удваиваю свои усилия, чтобы положить конец войне». Фотография: Анастасия Власова/The Guardian

Эксклюзив: Дмитрий Кулеба приветствует пакет помощи США, но говорит, что союзникам необходимо увеличить производство оружия, чтобы помочь в борьбе с Россией

Министр иностранных дел Украины с энтузиазмом похвалил американских политиков за одобрение давно отложенного пакета военной помощи Украине в размере 61 млрд долларов, но сказал, что западным союзникам необходимо признать, что «эра мира в Европе закончилась» и что Киеву неизбежно понадобится дополнительная помощь для борьбы с Россией.

"Аллилуйя", - сказал Дмитрий Кулеба, когда его спросили о реакции на окончательное голосование Сената США во вторник. Он сказал, что это было «мое убеждение, что у нас будет положительный результат», частично основанный на культивировании религиозных консерваторов, но Западу необходимо еще больше развивать свою оборонную промышленность.

Выступая перед Guardian перед тем, как Белый дом объявил о первом транше помощи, включая противовоздушную оборону, артиллерийские патроны и бронетехнику, Кулеба сказал, что это "просто вопрос материально-технического обеспечения", чтобы доставить поставки на линию фронта. Должностные лица Пентагона указали, что некоторые боеприпасы уже были накоплены в Европе, а Джо Байден сказал в среду, что они прибудут через несколько часов.

Кулеба также сказал, что Украина определила семь систем ПВО Patriot, которые она может использовать для защиты гражданских лиц в крупных городах за пределами Киева. Один был получен из Германии, еще четыре были обнаружены, и ведутся переговоры, сказал Кулеба, и еще два были в его поле зрения.

Сообщения прессы показывают, что Греция и Испания рассматривают вопрос о поставках патриотов, в то время как Польша и Румыния также владеют батареями. Кулеба добавил, что восьмая система может пойти из США. "Я думаю, что у армии США, вероятно, есть один запасной", - сказал он.

Переговоры по их получению были сложными, потому что "страны, которые управляют этими патриотами, торгуются на засыпку и компенсацию", - сказал Кулеба, но он добавил: "Я не сомневаюсь, учитывая прогресс, которого мы добиваемся, что патриоты прибудут, и Германию следует похвалить за первый шаг".

Такие города, как Харьков, который в этом году неоднократно подвергался бомбардировкам и видел, как жители уезжают в страхе, могут "жить в мире, и их промышленное производство будет продолжаться", - сказал он, пока союзники Украины применяют более упрямый подход к оказанию помощи его стране.

Он сказал, что президент Украины Владимир ***Зеленский*** обсудил военную помощь с Байденом в понедельник.

Кулеба сказал, что союзники Украины **должны** перейти от «выражения соболезнований и сочувствия украинцам и обещания помочь в выздоровлении, к предотвращению гибели людей и разрушения страны».

Он сказал, что восстановления военной помощи США, задержанной в течение нескольких месяцев республиканцами, связанными с Дональдом Трампом, будет недостаточно, чтобы победить Россию. "Ни одна посылка не может остановить русских. Что остановит русских, так это единый фронт всей Украины и всех ее партнеров».

Кулеба сказал, что Западу необходимо увеличить производство оружия, как это сделала Украина, потому что его опередила Россия. Россия обстреливает Украину примерно в 10 к одному, в то время как Украине не хватает ПВО.

"Когда я вижу, чего добилась Россия в создании своей оборонной промышленной базы за два года войны, и чего добился Запад, я думаю, что что-то не так со стороны Запада", - сказал Кулеба. "Запад должен понять, что эпоха мира в Европе закончилась".

По словам министра иностранных дел, пик военно-промышленного производства со стороны союзников Украины не ожидается до конца 2024 года. Большинство наблюдателей считают, что война вряд ли закончится в ближайшее время и будет продлиться в следующем году. Ожидается, что Россия проведет летнее наступление и, как считается, находится в процессе мобилизации дополнительных 100 000 для борьбы.

Кулеба похвалил спикера-республиканца в Палате представителей Майка ***Джонсона*** за обеспечение исторического голосования в субботу в Конгрессе, который одобрил пакет помощи, который ранее вызывал сомнения.

"Я думаю, что Майк ***Джонсон*** сделал хорошую вещь для Америки и для всего мира", - сказал он. Отвечая на вопрос, почему он думал, что Джонсон передумал после шести месяцев противодействия помощи, Кулеба предположил, что религия, возможно, сыграла свою роль.

По словам Кулебы, первое указание на то, что Джонсон может быть готов вернуть посылку, пришло в декабре. Евангельский христианин Джонсон отправил видеообращение в поддержку молитвенного завтрака в Киеве, созванного председателем парламента Украины Русланом Стефанчуком.

По словам Кулебы, Джонсон в конечном итоге действовал из убеждения. "Это произошло из его глубоких убеждений, а не из политической экспеденции".

Кулеба утверждал, что Трамп был под давлением перед голосованием украинских скептиков в его собственной партии, но в конце концов молчал. Он сказал, что Киев не готовится ко второму сроку Трампа.

"Я не знаю, что произойдет завтра или как будут вести себя политические элиты в США. Что мы узнали из первого пребывания Дональда Трампа на посту президента, так это то, что всегда есть выход из любого кризиса", - сказал он.

"У нас было так много вещей с 2014 года [когда началась война с Россией], что, без преувеличения, мы готовы ко всему". Он признал, что его личное взаимодействие с командой Трампа было минимальным - "быстрый разговор" - но отметил, что Зеленский пригласил Трампа посетить Киев.

Он пренебрежил теми, кто утверждал, что после более чем двух лет полномасштабной войны Украине пора вести переговоры. Он сказал, что в период с 2014 года по вторжение в 2022 год с Кремлем были "200 раундов дискуссий".

По его мнению, некоторые наблюдатели поддерживали мир из наивности. Другие "играли за Путина". Третья категория "не понимала Россию" или ее президента. Они были ошибочно убеждены, что необходимо вести переговоры с дьяволом, сказал он.

Министр сказал, что Путин будет участвовать в содержательных переговорах только тогда, когда его военная позиция будет "близка к краху". Чтобы добраться до этого момента, Украине пришлось придерживаться двойной стратегии: «успех на поле боя» и коалиции стран, поддерживающих мирную формулу Зеленского по выводу России, репарациям и трибуналу по военным преступлениям.

Кулеба сказал, что шаг, объявленный во вторник о прекращении консульских служб для украинских мужчин боевого возраста, живущих за границей, был о справедливости, в то время, когда «ребята в траншеях очень устали».

"Они не понимают, почему правительство не пытается привлечь больше людей к военным действиям", - сказал он. Кулеба сказал, что неясно, сколько украинских мужчин вернутся, но для тех, кто находится за пределами страны, было неприемлемо «сидеть в ресторанах», в то время как другие умирают.

В речи в понедельник в Польше Риши Сунак пообещал дополнительные 500 миллионов фунтов стерлингов в поддержку украинской армии, что является крупнейшим взносом Великобритании на сегодняшний день. Кулеба сказал, что не ожидает, что это изменится, если лейбористы выиграют всеобщие выборы в этом году, сказав, что Великобритания принадлежит к "очень элитной группе стран", где поддержка Киева выходит за рамки политического

цикла. Он сказал, что встречался с теневым министром иностранных дел Дэвидом Лэмми, но еще не поговорил с лидером лейбористов Кейром Стармером.

Кулеба сказал, что не знает, как долго продлится война с Россией, и по дороге в офис - здание сталинской эпохи рядом с киевским золотым куполом Михайловского монастыря - он прошел похоронную процессию.

"Каждый раз, когда я прохожу мимо похорон солдата, я удваиваю и удваиваю свои усилия, чтобы положить конец победе Украины", - сказал он. "Я думаю, что в конце этой войны выживет только одна сторона, и это будет Украина. Но когда я говорю выжить, я не имею в виду, что Россия перестанет существовать как страна".

***

№ 2.709

745,87 млрд грн заробили лідери енергетичного комплексу України у 2023 році за даними Індексу Опендатабота. Це на 8% більше, ніж сукупний дохід цих компаній у 2022 році

2024-04-30

До цьогорічного рейтингу потрапили 5 державних компаній та 4 компанії, які входять до групи СКМ Ріната ***Ахметова***. Ще одна компанія належить ***Костенко*** Нелі.

Хто потрапив до топу?

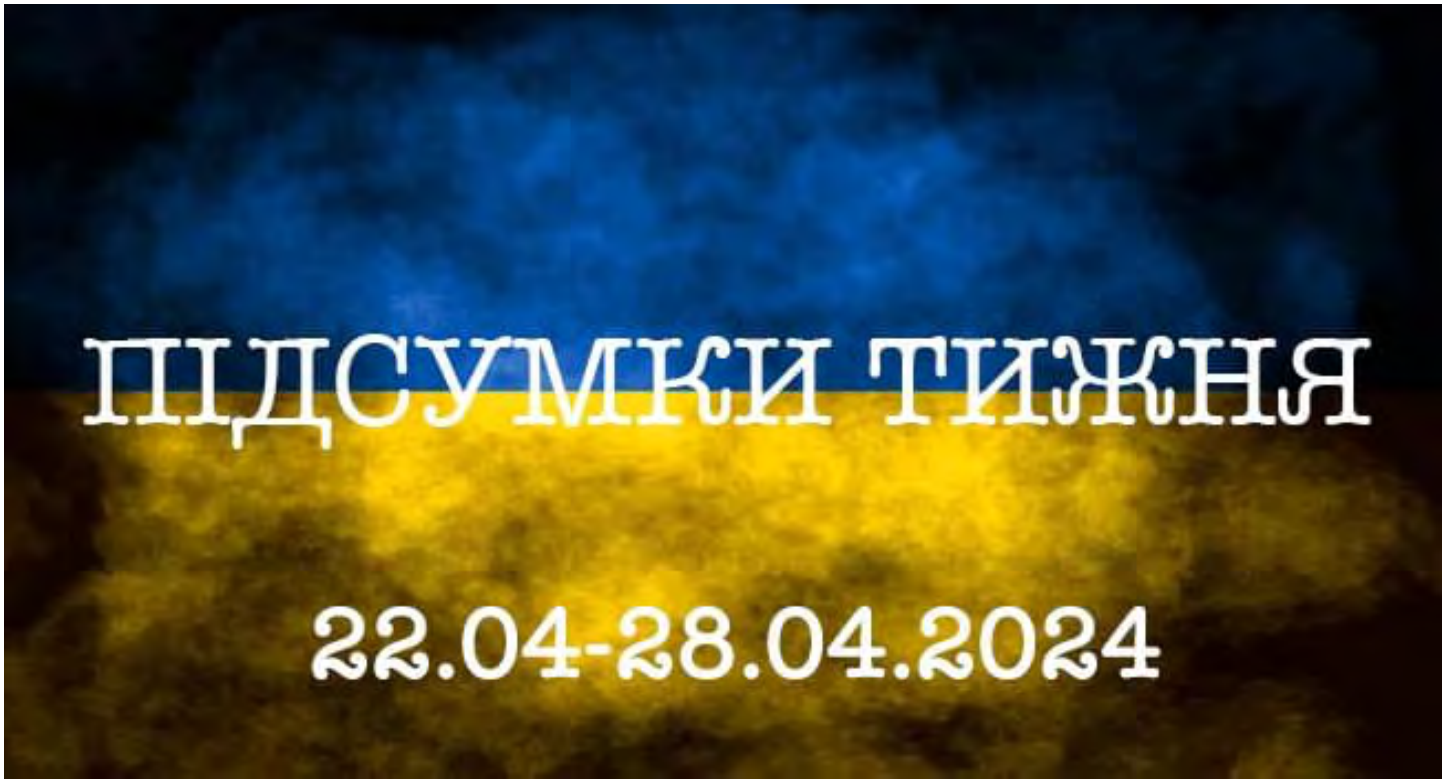
1. - D.TRADING— 165.65 млрд грн
2. - ***Енергоатом*** — 153.84 млрд грн
3. - Нафтогаз трейдінг — 119.82 млрд грн
4. - НЕК "***Укренерго***" - NPC Ukrenergo — 82.94 млрд грн
5. - Група ***Нафтогаз*** — 55.69 млрд грн
6. - ***Укргідроенерго*** — 48.61 млрд грн
7. - ***Київські енергетичні послуги*** — 34.20 млрд грн
8. - Дніпровські енергетичні послуги — 31.66 млрд грн
9. - ***ДТЕК*** Західенерго — 30.97 млрд грн
10. - ***Київська обласна енергопостачальна компанія*** — 22.50 млрд грн

Деталі: https://opendatabot.ua/analytics/index-electricity-2024

***

№ 2.710

Дайжест подій тижня в Україні та навколо України 22-28.04.2024

🔥 Після майже пів року опору та обговорень республіканська більшість нижньої палати Конгресу США розкололася – було відкликано вимогу про перекриття південного кордону від незаконних мігрантів. Це дало змогу ухвалити компромісний "блок" законопроєктів про допомогу Україні, Ізраїлю та Тайваню. Україна із загальної суми допомоги у $60,8 млрд отримає озброєння лише на $15 млрд, ще $7 млрд – як фінансові вливання, причому всі кошти, зброю та супутні послуги буде надано в кредит. Для його покриття передбачено арешт заморожених російських активів із можливою конфіскацією. 23 квітня закон схвалив Сенат, а вже 24 – його підписав президент Байден. Пентагон повідомив, що постачання вже розпочалося, оскільки суттєва частина озброєнь заздалегідь була перекинута до Європи – на бази в Німеччині та Польщі. Вартість перших двох пакетів допомоги – приблизно $2 млрд. ЗСУ одержать далекобійні ракети ATACMS для РСЗВ HIMARS, боєприпаси та системи ППО, снаряди, бронетранспортери та іншу автотехніку. Також у списку – ракети "повітря-повітря" та аеродромне обладнання, що дає нагоду сподіватися на швидке передавання винищувачів F-16. Крім того, міністр оборони Остін оголосив про замовлення зброї та боєприпасів для України ще на $6 млрд.

Цього тижня відбулася чергова, 21 зустріч міністрів оборони країн, що входять до групи воєнної підтримки України у форматі "Рамштайн". Її підсумки були невтішні для України, оскільки більшість країн Європи

напередодні на саміті Ради Євросоюзу відмовилися від передавання ЗСУ комплексів ППО Patriot, а Іспанія надсилає лише ракети. На тепер реальною є лише допомога від США, а снаряди, які закуповує Чехія, з'являться на передовій лише в червні.

🔥 Поки американська допомога не прибула до України. російська армія посилює наступальні дії в напрямку на Покровськ уздовж залізничної гілки з Авдіївки та намагається прорвати українську оборону ще на 5 ділянках – у напрямку на Куп'янськ, Сіверськ, на околицях Часового Яру, на південь та північ від Донецька та вздовж траси Донецьк-Запоріжжя. Російські війська мають багаторазову перевагу в живій силі та техніці та повне панування в повітрі. За тиждень ЗСУ залишили не менш ніж 7 населених пунктів. Поки спроби українських військ зупинити російський наступ успіху не мають, і це був змушений визнати головнокомандувач ЗСУ Сирський, Він доповів про ситуацію на фронті на засіданні групи "Рамштайн".

🔥 Упродовж тижня Росія завдала ще кількох ударів по теплових електростанціях та газотранспортній інфраструктурі. Удари не вплинули на прокачування російського газу до Європи, за що Нафтогаз регулярно отримує оплату з Росії, в обхід запровадженим проти неї санкціям. Ракетні удари та обстріли електростанцій мали наслідком збільшення імпорту електроенергії з європейської енергосистеми, а також призвели до аварійних від'єднань споживачів 6 областей. Прем'єр-міністр Шмигаль похвалився, що до фонду підтримки української енергетики вже зібрано понад €400 млн. Ще майже стільки ж виділить Данія, а країни Балтії та Німеччина планують передати демонтоване обладнання теплових електростанцій, які було виведено з експлуатації.

Унаслідок влучення ракети частково зруйновано телевежу в Харкові. Це спричинило припинення цифрового ефірного мовлення на великій території, також виникли проблеми зі зв'язком.

Російська авіація дедалі частіше застосовує керовані авіабомби (КАБ) та тактичні ударні безпілотники для завдання ударів по прикордонних та прифронтових українських населених пунктах. Про проблеми ЗСУ з ракетами ППО свідчать результати останньої російської повітряної атаки. Було збито всього 21 російську ракету з 36, причому жодної гіперзвукової чи балістичної збити не вдалося.

У відповідь Україна завдала кількох ударів по російських нафтопереробних заводах, проте це лише збільшило відвантаження сирої нафти на експорт. Туреччина планомірно збільшує закупівлю російських енергоносіїв і вже стала другим за обсягами покупцем після Індії, потіснивши Китай.

Попри великий дисконт, Росія отримує дедалі більше валюти від продажу нафти та нафтопродуктів через нестабільність на Близькому Сході. За оцінкою

Міжнародної енергетичної асоціації, Росія у квітні отримала майже $15 млрд лише від продажу нафти. Світові ціни зростають і через атаки цивільних танкерів у Червоному морі єменськими "повстанцями", яких підтримує Іран – хуситами. Протикорабельні ракети випадково влучили в супертанкер, який перевозив російську нафту, оскільки хусити не знали про його продаж власником з Ізраїлю компанії з третьої країни.

🔥 Після оголошення щойно призначеного заступника глави МЗС Сибіги про припинення надання консульських послуг за кордоном чоловікам призовного віку, Кабмін видав відповідну постанову. Філії дочірнього підприємства "Документ" припинили видавання вже оформлених паспортів за добу до рішення уряду. Міністри кількох держав ЄС, Польщі та країн Балтики тощо оголосили про можливість депортації чоловіків призовного віку за умови звернення українського уряду, проте наголосили, що на їхні території є чинним режим тимчасового захисту для українських біженців. Низка країн, Німеччина насамперед, не мають наміру видавати чоловіків Україні. Кілька провідних європейських політиків назвали цю проблему здебільшого "етичною".

Щотижня Держприкордонслужба затримує кілька десятків чоловіків, які намагаються виїхати за кордон "легально", мало не щодня гинуть втікачі, які намагаються перетнути кордон нелегально.

Влада зіштовхнула людей вкидом інформації про "ухилянтів", що спричинило запеклі суперечки в суспільстві. Водночас сам президент Зеленський і все його оточення є "ухилянтами", оскільки свого часу відмовилися одержувати повістки. Влада надала "броню" від призову артистам, спортсменам та майже мільйону чиновників.

На відміну від Росії, де призов на службу за контрактом відбувається через рекрутинг, українська влада пішла шляхом, який демотивує військовослужбовців. Із закону про мобілізацію депутати викреслили статті про рекрутинг. Мобілізація проводиться насильницькими методами, хоча ЗМІ та провладні блогери ще рік тому знущалися з Росії та її методів поповнення війська особовим складом, а також над запровадженням "електронних повісток".

🔥 Видання Die Welt отримало доступ до тексту сепаратної угоди з Росією, яку було парафовано українською делегацією в Стамбулі у квітні 2022 р. У ній представники України (глава Офісу президента Єрмак, колишній міністр оборони Рєзніков та нинішній – Умеров, а також радники Офісу Подоляк та Арестович) з усіма вимогами Росії, включно з відмовою від Криму та Донбасу та закріплення нейтрального статусу в Конституції. Німецькі журналісти стверджують, що угода залишається актуальною і може стати основою для "плану мирного врегулювання" на "саміті миру", який має відбутися у

Швейцарії в червні з ініціативи України. Українська влада ретельно приховує текст "угоди" від громадськості, а західні журналісти її так і не опублікували. У відкритому доступі є лише перша сторінка документа, з тексту якої випливає, що переговори були саме сепаратними, а Росія вела їх із позиції сили, оскільки текст написаний російською мовою.

🔥 НБУ знизив облікову ставку на 1 % – до 13,5 %, оскільки проти попереднього прогнозу суттєво послабився ризик недостатності міжнародного фінансування цього року". Влада низки країн ЄС та європейський Центробанк бояться судових позовів із боку Росії у відповідь на конфіскацію, арешт чи навіть використання доходів від заморожених суверенних активів, що свідчить, що вони не виключають перемогу Росії у війні. Ці страхи підігрівають погрози з боку високопосадовців. Міністр фінансів Марченко вважає, що переговори щодо використання доходів від російських активів мають успішно завершитися наприкінці травня.

Облікову ставку знижено, всупереч погіршенню прогнозу зростання ВВП України у 2024 р. з 3,6 % до 3,0 %. Українські експортери не повертають валютний виторг до країни. Про це свідчать результати торгів на міжбанківській біржі – наприклад, за останні три тижні НБУ продав приблизно $2 млрд, водночас не купив геть нічого за браком пропозиції.

Разом з обліковою ставкою Нацбанк змінив і ставку за депозитними сертифікатами: нічними (овернайт) – до 13,5 % та тримісячними – до 16,5 %. Саме ці сертифікати є основним джерелом доходів українських банків, яке дало їм здобути надприбутки після початку широкомасштабного вторгнення. Державний Приватбанк лише в I кварталі 2024 р. одержав чистий прибуток у розмірі 13,86 млрд грн.

🔥 **Влада прагне зам'яти скандали, що пов'язані із чиновниками, призначеними президентом Зеленським та його партією**.

Вищий адміністративний суд заарештував із правом викупу міністра агрополітики ***Сольського***, і висунув підозру його заступнику в махінаціях із державними землями. Міністр майже негайно вийшов під заставу, проте його заступник втік від слідства за кордон, куди "виїхав у відрядження". Сольський написав заяву про відставку, яку депутати від президентської партії обіцяють розглянути на наступному засіданні парламенту.

Голова Броварської райадміністрації Київщини ***Майбоженко***, перебуваючи за кермом автомобіля в стані алкогольного сп'яніння, збив 4 людей на пішохідному переході. Зеленський негайно звільнив чиновника, якому вже пред'явлено підозру

Кожен такий випадок б'є по рейтингу Зеленського, який і без того низько впав після звільнення головнокомандувача ЗСУ Залужного та провального закону про мобілізацію.

***

№ 2.711

Корупційна історія Сольського

Микола Сольський і Андрій Богдан

2024-04-23

Блог від: Юрій ***Ніколов***

На початку 2000-х років Андрій Богдан починав кар’єру юриста у фірмі «Пукшин і партнери». Власник цієї фірми Ігор Пукшин у 2006 році став замголови Секретаріату президента Ющенка.

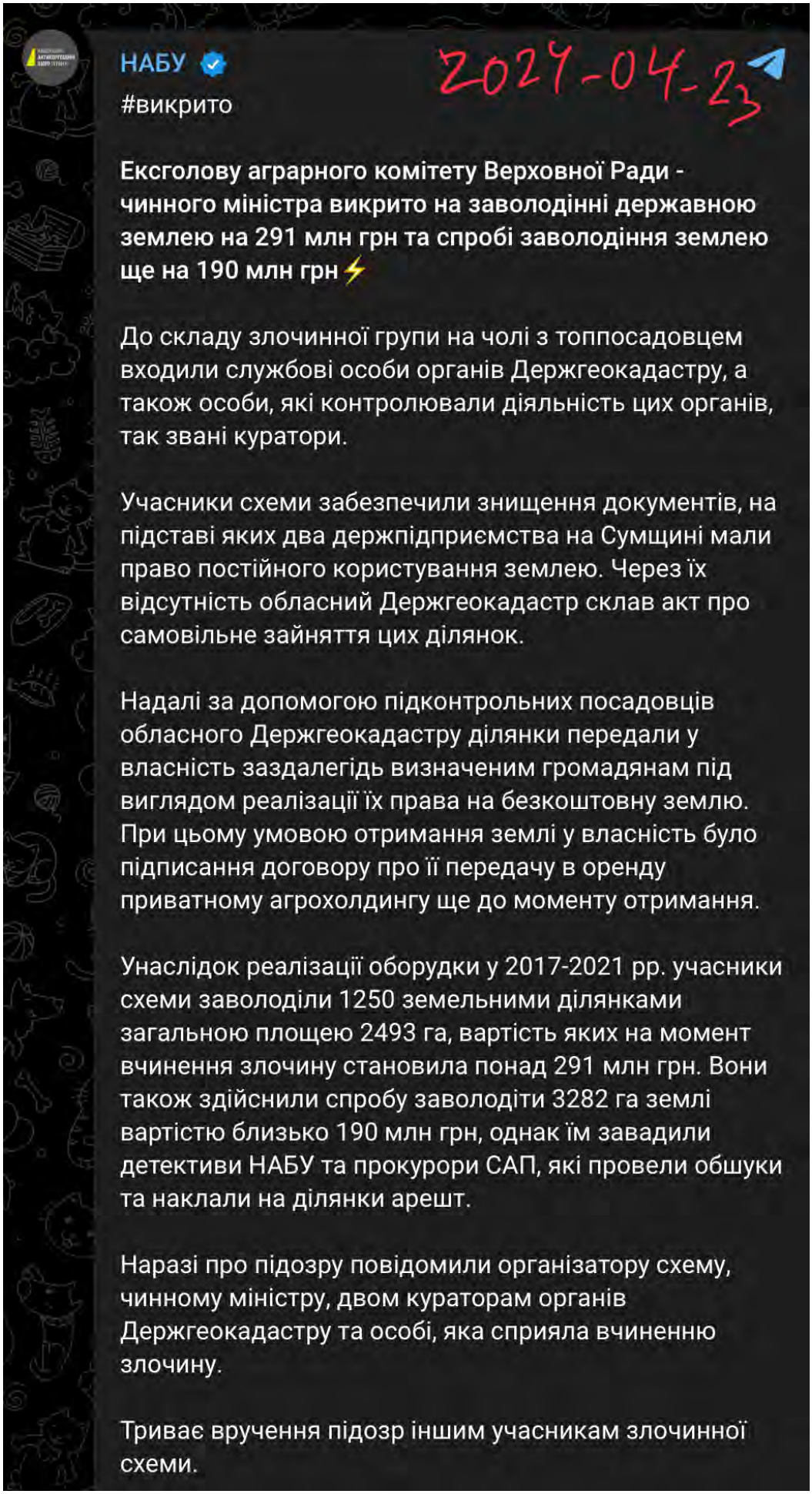
В 2007 році Богдан балотувався до парламенту по списку ющенківського блоку, але не пройшов, і став заммініcтра юстиції. І одночасно став ще й помічником нардепа Андрія ***Портнова***

> — уявляєте вплив ***Портнова***, який тоді з ***Тимошенко*** малював кабальний газовий контракт з ***Путєним***, а заммініcтра юстиції був його безкоштовним помічником?

Також ***Пукшин*** став власником «***Українського аграрного холдингу***», де його молодшим партнером був львівський юрист Микола ***Сольський.***

При ***Януковичу*** ***Богдан*** став антикорупційним уповноваженим в уряді ***Азарова***

— оце так школа антикору, да? Всі нюанси схематозу освоїв.

При ***Порошенку Богдан*** хотів стати нардепом від блоку Порошенка, але не вдалось.

Але дещо інше вдалось у Сольського.

Як ***з'ясувало НАБУ***, у 2017 році Сольський організував угрупування з чиновниками Держгеокадастру та так званими «кураторами» (їхні прізвища наразі не розголошуються).

> — Ці члени знищили документи, якими посвідчувалось право користування землею на Сумщині. Ці 2,5 тисяч гектарів вартістю 291 млн грн (це ще при тому курсі 26) миттєво були визнані «самовільно зайнятими» цими державними підприємствами.
>
> — А відтак їх тут же забрали і передали заздалегідь визначеним громадянам під виглядом реалізації їх права на безкоштовну землю. При цьому умовою отримання землі у власність було підписання договору про її передачу в оренду приватному агрохолдингу ще до моменту отримання самої землі.

Вдалось хоча б зупинити крадіжку ще двох тисяч гектарів на Сумщині на користь такої собі «Агрофірми Довіра 2008» з групи Сергія Калашника. НАБУ у 2019 році відкрило кримінальне провадження, і в його рамках ту землю хоча б арештували за рішенням суду.

Але як вже говорилось,

> — 2,5 тисячі гектарів з офіційною оцінкою понад 10 мільйонів доларів – тю-тю.

Але «ніщо не змогло зупинити пацанів на шляху к успєху».

> 1) — Андрій Богдан у 2019 році став головою Офіса президента Зеленського.
>
> 2) — А Сольський став нардепом від «Слуги народу» та очолив у парламенті аграрний комітет (а який же ще).

По ходу Богдан і Сольський у 2019 році знатно затусили в Сен-Тропе на свадьбі смотрящего по Мінюсту Андрія Довбенка. І навіть коли Єрмак з'їв Богдана кар'єра Сольського не обірвалась. Під час вторгнення він виторгував собі крісло аграрного міністра (а якого ж ще).

В общім, здавалося б, жизнь удалась. Але.

Спочатку НАБУ влупило кримінал по Довбенку за корупцію в Мінюсті.

На той момент він давно втік в Лондон. Злі язики брешуть, що це саме його фунт британського походження Демірау тримав частку Довбенка у онлайн-казино «Космолот», яку у нього нещодавно намагались віджати «якісь» силовики з України.

Не віджали тільки тому, що Демірау зняв вимогателів на відео і віддав файл «службам безпеки в Європі і Вашингтоні».

Хоча відповідального за ігровий бізнес в СБУ Артема Шила після того відсторонили від посади нібито за рішенням самого Зеленського. А потім ще й НАБУ влупило Шилу підозру за корупцію на “Укрзалізниці”.

А потім прийшло 23 квітня 2024 року. В цей день планували чистки в уряді, і одною з жертв нібито мав стати Сольський.

> Однак в останній момент чистки вирішили перенести на травень.
>
> А НАБУ влупило підозру Сольському і подєльнікам за крадіжки землі у 2017-2021 роках.

Ще раз для розуміння.

Сольський почав займатись тирінгом ще у часи Порошенка. А початок покарання прийшов тільки на кінець п’ятого року правління Зеленського.

Приємно, що весна нарешті прийшла. Подивимось як саджати будуть))))

***

№ 2.712-1

Вчора не встиг викласти дайджест, тож сьогодні публікую обидва.

Основні теми доби 29.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Оперативна ситуація для українських військ гіршає день від дня. За даними сервісу DeepState Live Map, ЗСУ залишили позиції у с. Кислівка в напрямку на Куп'янськ, у Кераміку в районі автодороги Донецьк-Костянтинівка, на захід від с. Очеретиного вздовж залізничної гілки на

Покровськ, а також на околиці Донецька – у Красногорівці. Російські війська без успіху намагалися відбити о. Нестрига в дельті Дніпра, який було звільнено ЗСУ напередодні. За добу на лінії фронту сталося 115 бойових зіткнень. Запеклі бої точаться в напрямках на Лиман, Сіверськ, на околицях Часового Яру, на південь та захід від Донецька, на південь від Великої Новосілки, у с. Роботиному на Запоріжжі та на плацдармі на лівому березі Дніпра в Кринках на Херсонщині.

Президент Зеленський скликав засідання Ставки верховного головнокомандувача, на якому було обговорено ситуація на лінії фронту та повернення українських військовополонених.

2️⃣ Експертиза підтвердила, що Росія обстріляла Харків на початку квітня північнокорейськими ракетами Hwansong. Цим вона порушила ембарго, яке було запроваджено резолюцією Ради Безпеки ООН проти КНДР, під якою стоїть і підпис представника РФ. Однак це порушення не спричинило жодних санкцій.

3️⃣ Росія завдала удару по рекреаційній зоні Одеси балістичною ракетою "Іскандер-М". Було частково зруйновано маєток одіозного проросійського політика, ректора Одеської юридичної академії Ківалова, він також дістав поранень. Унаслідок удару загинули 5 мирних жителів, понад 30 дістали поранення та травми.

Пролунали вибухи в Криму – у Джанкої, Сімферополі та Гвардійському, на певний час було перекрито рух мостом через Керченську протоку, що могло бути пов'язано з українською атакою.

4️⃣ Міжнародний комітет Червоного Хреста не планує припиняти діяльність свого російського відділення, попри його співпрацю з владою РФ та роботу на окупованих територіях України, у Криму тощо.

5️⃣ Німеччина передала ЗСУ ще один пакет воєнної допомоги, зокрема, снаряди, ракети для комплексів ППО IRIS-T та БМП Marder.

Проросійський прем'єр-міністр Словаччини Фіцо назвав збір коштів громадянами країни на закупівлю снарядів для України "некорисною витівкою, яка ні на що не вплине". Громадяни країни зібрали €4 млн і передають ці кошти уряду Чехії, який організував закупівлю снарядів у третіх країн.

6️⃣ До Києва прибув генеральний секретар НАТО Столтенберг. Він вважає, що Україну навряд чи буде запрошено до Північноатлантичного альянсу на липневому саміті у Вашингтоні. Він був змушений констатувати, що довіру українців до НАТО було підірвано внаслідок затримки постачання допомоги.

Президент Зеленський заявив, що Україна може вступити до НАТО після перемоги у війні.

7️⃣ Президент Зеленський стверджує, що на "саміті миру" в червні нібито "розпочнеться шлях до справедливого миру". Держсекретар Блінкен заявив, що якщо Росія виявить реальну готовність до переговорів, то США обов'язково візьмуть у них участь.

Колишній міністр озброєнь Великобританії Хіпі переконаний, що поразка України коштуватиме колективному Заходу "трильйони доларів".

8️⃣ Після численних погроз від Міжнародного кримінального суду щодо готовності видати ордери на арешт усього вищого військово-політичного керівництва Ізраїлю, прем'єр-міністр Нетаньяху звернувся до американської адміністрації із закликом вплинути на суд, щоб уникнути такого сценарію. Байден та його оточення безпрецедентно тиснуть на Ізраїль для "припинення війни", що можна було б записати в актив під час президентської кампанії.

***

№ 2.712-2

Основні теми доби 30.04.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Упродовж доби на лінії фронту відбулися 122 бойові зіткнення. Російська армія розвиває наступ на північ та північний захід від Авдіївки в напрямку на Покровськ та Костянтинівку. ЗСУ залишили населені пункти Керамік та Новокалинове. План російського командування є очевидним – оточити українське угрупування, що захищає Торецьк фланговими ударами від

Авдіївки та Бахмута, проте в районі Часового Яру та Івановського успіхи російських військ поки мінімальні.

Російська армія відновила наступ на Куп'янськ із півдня, і за добу нею було захоплено кілька українських позицій на околицях автодороги на Сватове.

У районі плацдарму на р. Чорний Жеребець на захід від Кремінної ЗСУ відбили позиції у Ямполівці.

Російська армія просунулася в Урожайному на південь від Великої Новосілки.

У с.Роботиному на Запоріжжі точаться запеклі зустрічні бої.

Різко посилилися обстріли прифронтових населених пунктів Донецької та Запорізької областей. Армія РФ обстріляла Нікополь ракетами РСЗВ "Град" та важкою артилерією з території, що прилягає до Запорізької АЕС. Країни "Великої сімки" засудили мілітаризацію ЗАЕС Росією. Щодня в результаті російських обстрілів гинуть кілька мирних жителів, десятки дістають поранень та травм.

2️⃣ Росія завдала ще одного потужного удару по житлових кварталах Одеси 3 балістичними ракетами "Іскандер-М". Загинули щонайменше 3 чол., ще 3 – поранені.

Українські БПЛА-камікадзе атакували 2 нафтопереробні заводи у РФ – у Рязані та Воронезькій обл. На підприємствах спалахнули пожежі, вони частково припинили роботу. Міністерство оборони РФ повідомило, що безпілотники було збито в 4 областях. За інформацією російських ЗМІ, у Росії виник дефіцит бензину для населення, ціни на нього зросли.

3️⃣ Латвія передає ЗСУ розвідувальні БПЛА та зенітні установки. Парламент Норвегії погодив збільшення воєнної допомоги Україні у 2024 р на суму приблизно $600 млн – насамперед на системи та ракети ППО.

Кабмін виділив додатково 15,5 млрд грн на закупівлю 300 тис. безпілотників. У 2023 р кошти на БПЛА не були повністю освоєні, водночас приватних компаній – виробників безпілотників здебільшого так і не одержали фінансування і виробляли продукцію за допомогою зборів коштів населенням.

4️⃣ Кабмін дозволив Держслужбі з надзвичайних ситуацій надавати платні послуги з розмінування "для інтенсифікації процесу".

5️⃣ Міністр закордонних справ Кулеба стверджує, що консульські установи за кордоном "тимчасово" зупинили приймання заяв від українських чоловіків призовного віку, "оскільки їх неможливо обробити до набрання чинності законом про мобілізацію". Керівництво Литви та Польщі вважає, що рішення

про повернення українських чоловіків має бути ухвалене на рівні ЄС. Експерти здебільшого наголошують, що консенсусу держав-членів блоку із цього питання не буде. Віцепрем'єр-міністр Стефанишина заявила, що влада не планує примусового повернення чоловіків.

6️⃣ Рада Європи розпочала підготовку до створення спецтрибуналу для розслідування злочину агресії Росії проти України.

7️⃣ Україна повідомила Раду Європи про подальші обмеження прав людини, які гарантовані Конституцією. Рада Європи стверджує, що ці обмеження вже було запроваджено раніше, а їхній загальний обсяг нібито навіть скорочено проти 2022 р.

8️⃣ Найбільші західні страхові компанії констатували, що "стеля цін" на російську нафту у $60 за барель не працює, оскільки багато власників танкерів відмовилися від їхніх послуг. Судна, що перевозять російську сировину, здебільшого вже застраховано іншими страховиками, тож контролю цін фактично немає.

Нижня палата Конгресу США ухвалила білль про заборону імпорту збагаченого урану з РФ.

9️⃣ У Грузії тривають маніфестації проти ухваленого парламентом закону "про іноземних агентів" здебільшого аналогічного російському. Президент Грузії Зурабішвілі засудила дії поліції", яка розганяє демонстрантів, та закликала МВС припинити переслідування опозиції.

***

№ 2.713

Ukraine War, 30 April 2024

SARCASTOSAURUS

APR 30, 2024

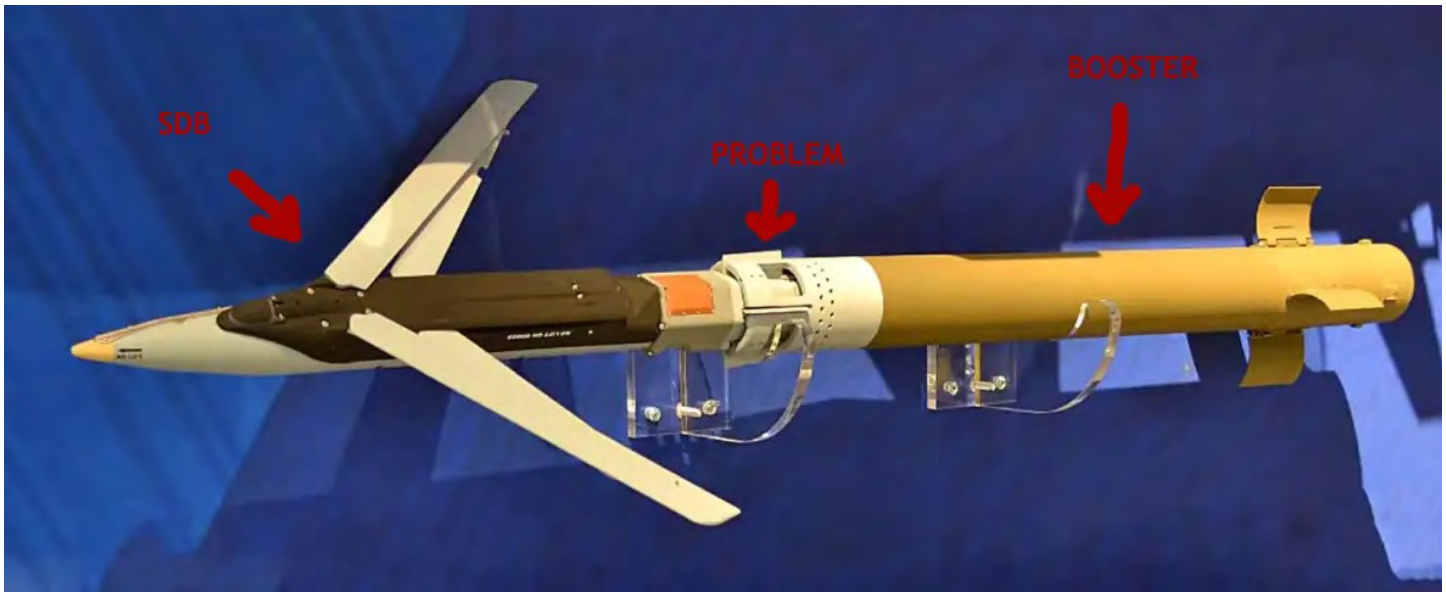
Hello everybody!

Another short update for today, focusing on the situation in Pokrovsk-Avdiivka sector.

Ah yes, before I go on with that topic: one correction. Back on 27 April, I've mentioned the Russians jamming the GPS guidance of the GLMRS and the ZSU thus withdrawing this weapon from operational service. As it turned out the actual problem is with the GLSDB.

That is the ground-launched small diameter bomb (SDB, also known as the GBU-39). And then, so say contacts, the problem is not with the Russian jamming of the GPS, but with the system responsible to disconnect the GBU-39 SDB from the booster, once the weapon is launched and airborne.

What's that?

The booster serves the purpose of launching the weapon, getting it airborne and to its trajectory to the target. The booster burns for few seconds: that's enough to get the weapon to its speed and trajectory. *Once the booster burns out*, it's 'spent', disconnected from the weapon and falling away in order not to spoil the weapon's performance. Lately, GLSDBs began suffering a mechanical failure in which the booster section failed to separate, as result of which all too many GBU-39s were missing their target. Thus, and to prevent unnecessary waste of expensive weapons, the ZSU has withdrawn the GBU-39 SDBs from use (until the manufacturer solves the problem).

(Thanks for info!)

Must admit: I'm relieved to hear that, because if the Russians could effectively jam the GPS-guidance of such weapons… oh dear…

Why that?
Because nowadays, GPS is related to- and thus influencing 'almost everything' Western armed forces are doing, and thus the ZSU is doing, too. That is not only guided weapons, but also navigation on the ground, plus such automated tactical management systems like the ZSU's Kropyva. I.e. if the Russians could jam the GPS, they would wreak havoc with the coordination of Ukrainian units, too.

….shouldn’t mean the Russians aren’t going to keep on trying (indeed: continuing to do their best) in this regards.

1. BATTLE OF DONBAS

It’s ironic: back in February this year, shortly after the fall of Avdiivka, we’ve heard a lots of complaints in the social media, all in style of, ‘ZSU has no defence lines west of Avdiivka’. Didn’t buy that because contacts were zip-lip in this regards. Well, it turns out it the ZSU has ‘them’: constructed defence lines. And not just one, but some 3-4 (at least).

Problem?

Well, there is not just one problem…

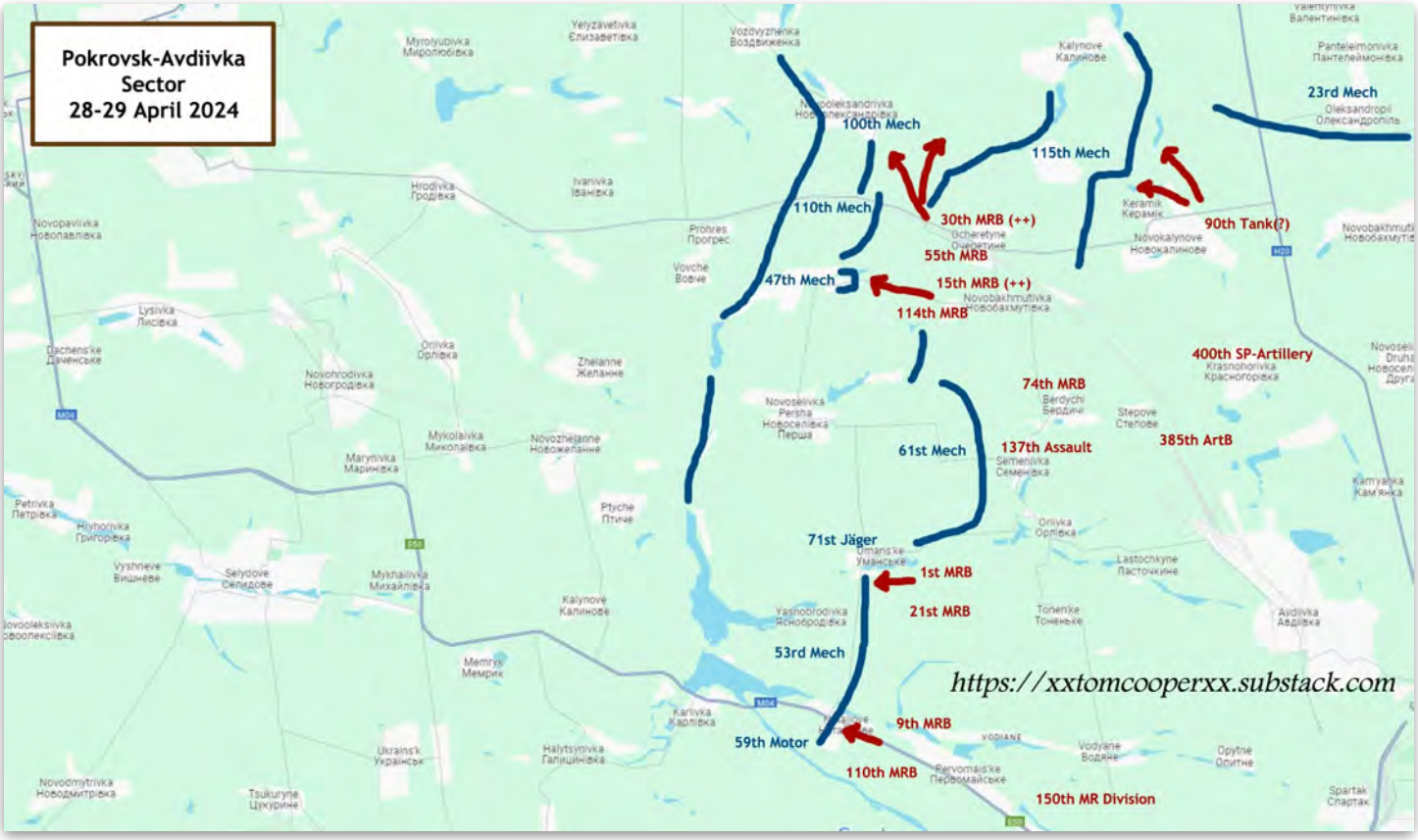
1.) Most of new fortifications of these defence lines were constructed to defend from an attack from the EAST. I.e. they have been constructed in North-South direction.

2.) Some were incomplete and thus there were (and, probably: still are) few ‘gaps’ in between them. Usually, these would be covered by minefields. However, there is a lack of mines (so much so the ZSU hasn’t got enough mines even if using dozens of thousands of Russian mines recovered from Kherson and eastern Kharkiv, just for example). And,

3.) There are sectors that are hard to mine – like railway berms.

These are two ‘primary reasons’ why the Russians broke through in the Ocheretyne area. Firstly, they are now searching for such non-mined gaps in ZSU’s defence lines, and, secondly, when they find them they’re trying to advance in *northern* direction, ‘parallel’ to the Ukrainian defence lines; thus into the flank or the back of ZSU’s defence lines – in turn forcing Ukrainians to withdraw.

We’ve seen them doing this (with success) in the Novokalynove area, some 4-5 days ago: Instead of frontally assaulting local positions of the 115th, though while pinning down the 115th by artillery and air strikes, the Russians have advanced in northern direction until finding a way to outflank that position. Result: the 115th had to fall back to Arhanhelske without much fighting for Novokalynove and Keramik.

Another example can be seen west of Ocheretyne area. There, the Russians did frontally attack the first ZSU defence line, and even managed to force Ukrainians to withdraw. However, once they were through, they did not continue in western direction: they've turned north in direction of Novooleksandrivka and are 'currently' (see: last 24-36 hours) trying to outflank the ZSU defence line running from the south *up* to that village, 'but *not really covering Novooleksandrivka*'.

In turn, this also means:

> — once the 100th Mech was deployed in the Novooleksandrivka area, it couldn't just enter existing field fortifications, constructed in advance, but also had to construct new fortifications connecting those running in North-South direction with each other. Doing that while subjected to air strikes and artillery barrages is 'anything else than easy' (though also dispelling another myth spread in the social media, according to which the ZSU is 'lazy' when it comes to digging trenches).

Talking about mythology… without going into too many details, let me just observe that the last few days the ZSU has rotated several of units out of this sector – and replaced them with 'fresh' units, and that without any 'special' problems or losses of positions. I find this 'good' for multiple reasons.

1.) It means the ZSU still has reserves (which is always good);

2.) it means the internal security of the Tavriya OSG is good (of course, one can never get complacent about this issue);

3.) it means the commander of the Tavriya OSG (and his staff) are in control of the situation and confident they can make it;

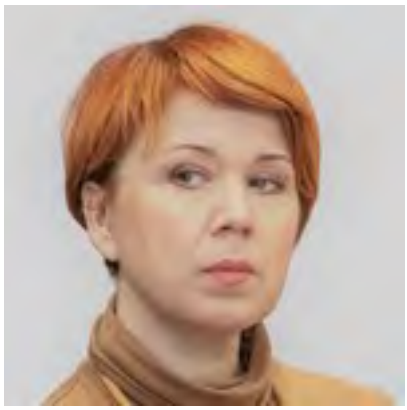
4.) it also means the units that moved in, are at least as good as those they have replaced; and,

5.) the units rotated out of the line are all in need of (well-deserved) rest.

Oh, and a big plea: please, do not consider any of my maps for something like ‘gospel’: they’re ‘approximate’. I’m not even trying to draw precise flow of ZSU’s defence lines, for example. ‘Approximate’ will make do: it’s ‘enough for public consumption’. Moreover, mind that units are moved around the battlefield most of the time.

***

№ 2.714

Інна Ведернікова, Редактор відділу політики ZN.UA

2024-05-01

Інна ***Ведернікова***

«До 15 квітня 2024 уряд Дениса Шмигаля мав би подати до Верховної Ради звіт про результати виконання своєї програми. Мав би, якби навесні 2020 парламент затвердив програму його діяльності. Втім, програму затверджено не було. Більше ані уряд, ані парламент до питання парламентської акцептації програми КМУ не поверталися.

Але,

— через відсутність прозорої урядової відповідальності перед парламентом деградує не лише Кабмін, а і сам парламент:

— він втрачає вплив на виконавчу владу,

оскільки

— уряд добровільно передає велику частину функціоналу президенту, який парламенту не підзвітний, не підпорядкований і не контрольований».

Чому так відбувається, які від цього ризики для розвитку держави та що варто змінити в системі правління після війни — у статті "Ухилянти розподілу влади.

Чому система держуправління постійно дає збій" розповідає кандидат політичних наук, провідний науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Кураса НАН України Наталія Кононенко

***

ZN,UA

УХИЛЯНТИ РОЗПОДІЛУ ВЛАДИ. ЧОМУ СИСТЕМА ДЕРЖУПРАВЛІННЯ ПОСТІЙНО ДАЄ ЗБІЙ

2024-05-01

Наталія Кононенко, провідна наукова співробітниця, кандидатка політичних наук (Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Кураса НАН України)

До 15 квітня уряд Дениса Шмигаля мав би подати до ВРУ звіт про результати виконання своєї програми. Мав би, якби навесні 2020 року парламент затвердив програму його діяльності. Втім, програму затверджено не було. Більше ні уряд, ні парламент до питання парламентської акцептації програми КМУ не поверталися.

Уряд щорічно (крім 2022 року) фіксує постановою власний план діяльності на рік, не погоджуючи його з парламентом.

1) — Саме голова уряду (згідно з Конституцією) Денис ***Шмигаль*** мав би сьогодні перебувати в центрі публічного обговорення ймовірних урядових ротацій, метою яких мала стати нова якість урядування.

2) — Мав би, але не перебуває.

Центром ухвалення доленосних кадрових рішень залишається офіс президента України.

Але

— ухиляння від розподілу влади як фундаментального принципу її організації в демократіях — це не винахід уряду Шмигаля, парламенту Стефанчука, президента Зеленського чи глави його офісу Єрмака.

З моменту ухвалення 1996 року чинної Конституції, що внормовує роботу урядових кабінетів без підтримки їхніх програм парламентом, українські уряди працювали без ухвалення програми Верховною Радою 59% робочого часу або сумарно 16,5 року.

Повномасштабна війна лише загострила

1) — проблему безвідповідальних та неспроможних державних інституцій і зафіксувала

2) — смертельні ризики подальшого існування держави в чинному конституційному дизайні.

Політичним наслідком роботи українських урядів за формулою «напівакцептації» (затверджений ВРУ КМУ + неухвалена ВРУ програма КМУ) є їхня інституційна незахищеність:

— у разі несхвалення парламентом програми (або звіту про її виконання) уряд не отримує річного захисту від відставки.

Політична незахищеність через відсутність легальної парламентської підтримки, зі свого боку, унеможливлює яскраве лідерство КМУ у виробленні й імплементації політик, робить виживання/уникнення відставки головною метою уряду.

Це підштовхує його як до сумнівної якості непублічних компромісів із бенефіціарами парламентських партій та груп, так і до делегування частини компетенцій офісу президента.

Втім,

1) — відсутність прозорої урядової відповідальності перед парламентом через затвердження програм **не лише призводить до деградації КМУ.**

Вона також обумовлює

2) — **інституційну ерозію ВРУ**, що втрачає вплив на виконавчу владу,

оскільки

3) — уряд добровільно **передає значну частину функціоналу президенту, який парламенту 1) — не підзвітний, 2) — не підпорядкований і 3) — не контрольований.**

Наявний на сьогодні рівень легітимації Володимира *Зеленського* (згідно з опитуванням Центру Разумкова в березні 2024 року, йому довіряють 59% українців) у разі,

1) — якщо президент розуміє летальні небезпеки для держави слабких інституцій,

теоретично

2) — все ще дає йому змогу ініціювати кардинальні зміни в механізмі функціонування української влади та зробити ставку на державні інституції.

1. Дуальність, закладена в Конституцію

Конституційна архітектура уможливлює серйозний вплив президента на виконавчу владу, хоча безпосереднім керівником вищого органу в системі виконавчої влади є прем'єр-міністр.

Певним підсумком **української дуальності в керівництві виконавчою владою** можна вважати ***Індекс інституційної якості*** (Світовий банк).

> Результат України за індикатором «ефективність уряду» перебуває майже на одному рівні упродовж 2012–2022 років (відповідно 32,7 і 33,2 бала). Ба більше, український показник ефективності уряду (за підсумком 2022 року) становить 34% від значення аналогічного показника для Фінляндії, 41% — Литви, 62% — Румунії.

Сам факт існування президента, який обирається на загальнонаціональних виборах і має певні компетенції щодо виконавчої гілки влади, не заважає спроможності урядів не лише у згаданих вище країнах, а й в інших європейських електоральних і консолідованих ліберальних демократіях.

Чому?

Передусім через

> — коректно внормовані законодавством практики здійснення парламентського контролю над виконавчою владою та впливу президента на уряд, які працюють відповідно до закону.

Серед членів ЄС максимально наближеною до української формули відповідальності уряду перед президентом-арбітром є напівпрезидентська Франція, де глава держави також має право звільняти прем'єр-міністра й ініціювати відставку уряду.

Втім, є одне «але»:

> — французький президент де-факто безпосередньо вбудований у роботу уряду, він головує в Раді міністрів, бере активну участь у формуванні урядових політик, а затвердження програми урядового кабінету Національними зборами є обов'язковим етапом його легітимації.

Просто нагадаємо, що чинна Конституція надає уряду та прем'єр-міністру таку кількість, наприклад, кадрових повноважень, що мали б робити їх цілком впливовими політичними суб'єктами.

Для нашого розуміння:

> — прем'єр-міністр має конституційне право без погодження з президентом надавати ВРУ подання про:

1) призначення повного посадового складу уряду (крім міністра оборони та міністра закордонних справ); 2) власну відставку або звільнення міністра; 3) призначення голів АМКУ, ДКТРУ та ФДМУ.

Уряд без згоди президента може щонайменше призначати перших заступників і заступників міністрів; держслужбовців групи «А» (державного секретаря КМУ, його заступників, державних секретарів міністерств, керівників ЦОВВ, які не входять до уряду) та керівників особливо важливих для економіки державних підприємств за результатами конкурсів (що не проводяться з лютого 2022 року), залучати радників для підготовки до приватизації та продажу об'єктів.

Президент має погоджувати з прем'єр-міністром подання до парламенту про відставку міністра закордонних справ і міністра оборони та участь членів КМУ, ЦОВВ у роботі консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів і служб, що ним утворюються для здійснення своїх повноважень.

Однак така кадрова суб'єктність нівелюється вже більш розподіленим впливом між головою уряду та керівником держави на місцеві органи державної влади (так звану виконавчу вертикаль), відповідальні перед президентом, але підзвітні та підконтрольні КМУ.

Ініціатива звільнення голів місцевих державних адміністрацій може походити й від президента, й від прем'єр-міністра. Президент має призначати голів місцевих державних адміністрацій, підібраних і рекомендованих урядом. Але в голови держави є право відхилити подання уряду та запропонувати іншого кандидата. Запровадження правового режиму воєнного стану ще більше відірвало уряд від здійснення виконавчої влади на місцях через створення підпорядкованих президенту тимчасових військових адміністрацій.

Крім того, ані прем'єр-міністр, ані КМУ (на відміну від президента) не мають формалізованого впливу на кадрові рішення «сектору безпеки та оборони» (РНБОУ, ЗСУ, СЗР, СБУ тощо), Конституційного суду, судових органів, прокуратури, НБУ. З позиції дотримання принципу «розподілу влади» в напівпрезидентських політичних системах, такий підхід є виправданим, оскільки дає змогу президенту виконувати арбітражні функції щодо виконавчої, законодавчої та судової гілок влади. З погляду політичних практик, поширених у слабких демократіях, таких як українська, об'ємне делегування главі держави кадрових повноважень детермінує великий обсяг решти його функцій. Це створює серйозні небезпеки відсутності противаг і ефективного контролю над інституцією президента.

2. Нейтралізація ролі парламенту

За умов «розтяжки» впливу на виконавчу владу між «невідповідальним» президентом (згідно з Конституцією, практично не вбудованим у роботу КМУ та ЦОВВ) та «відповідальним» прем'єр-міністром (який

безпосередньо керує КМУ) та можливостями президента тиснути на уряд через його вплив на органи прокуратури, суди та «силовиків» дуже помічною для уряду була б підтримка з боку ВРУ, яка є зворотною стороною «парламентської відповідальності» КМУ. Теоретично закони надають таку можливість.

Наприклад:

1) ініціатором подання кандидатури на посаду керівника уряду є парламентська більшість, а точніше — коаліція. Конституція та закони не дають президенту права не підтримати погодженого парламентом претендента на посаду керівника КМУ;

2) саме з парламентом уже призначений прем'єр-міністр має погоджувати персональний склад уряду, щоб здобути підтримку більшості у ВРУ;

3) саме парламенту уряд представляє програму власної діяльності за місяць після затвердження персонального складу. Ухвалення програми унеможливлює відставку уряду протягом року. Ну й звітування про виконання програми урядом має відбуватися щорічно;

Але,

створюючи законодавчий фасад формування уряду та його відставки, притаманний парламентсько-президентським республікам, Конституція та закони закладають норми для практик, що унеможливлюють реалізацію принципу його парламентської відповідальності, *розмивають зв'язок між урядом і парламентом*.

Як це робиться?

1) через відсутність в Україні правової норми, що фіксує рівнозначність неухвалення ВРУ програми дій уряду його відставці. Для ЄС робота уряду з незатвердженою парламентом програмою є аномалією;

2) через відсутність конструктивного «вотуму недовіри» (відставка уряду не зобов'язує її ініціатора подавати кандидатуру нового, вже погодженого парламентською коаліцією), оскільки немає закону про парламентську коаліцію. Політичні практики дають змогу імітувати її наявність в Україні;

3) через відсутність унормованого законодавством статусу парламентської коаліції;

4) через відсутність фіксації того, що кандидат на посаду голови уряду від коаліції має бути членом чи лідером однієї з партій, які становлять більшість;

5) через відсутність обов’язкових консультацій міністрів із парламентом на етапі формування прем’єр-міністром кадрової пропозиції щодо членів його уряду Верховній Раді;

6) через надання президенту, який перебуває «над» процесом формування й діяльності КМУ та ЦОВВ, майже необмеженого права ініціювати відставку КМУ;

7) через позбавлення президента легальної можливості й відповідальності пропонувати власну кандидатуру керівника уряду в разі неспроможності ВРУ погодити кандидатуру прем’єр-міністра та сформувати уряд.

3. Якими є політичні наслідки таких диспропорцій?

Ситуація, коли

1) — парламент фактично не впливає на уряд, уряд не зацікавлений у співпраці з парламентом,

а

2) — **країною керує президент і декілька його «ефективних менеджерів»**,

3) — підживлює ***«відмову від інститутів»*** (втрату інтересу) з боку суспільства

та

4) — **створює умови для «хакерського» їх використання такими дієвими акторами, як олігархи** (олдскульні й новітні).

Політичний результат

— інститути набувають несистемної легітимації, що підштовхує їх до інституційної неспроможності й нездатності реалізовувати ефективне врядування.

За 33 роки поновленої державності український політичний режим жодного разу, за класифікацією V-DEM, не набував консолідованої форми ні демократії (з чітким неформальним розподілом влади), ні автократії (з чіткою відсутністю такого розподілу), коливаючись між електоральною автократією (1991, 1998–2004, 2014–2018, 2022–2023 роки) й електоральною демократією (2005–2009, 2019–2020 роки).

12 років нашої новітньої державності (або 30% часу) ми витратили на перебування в «болоті» (щось середнє між виборчою демократією й автократією) і, відповідно, на відсутність розвитку.

Щоб уникнути «болотного стану» після війни, вже сьогодні вкрай важливо розпочати пошук нового конституційного дизайну, що не порушуватиме базового для демократій принципу «розподілу влади», неформального розвитку інституцій та механізму його повоєнної імплементації.

Оновлення правових норм політичної системи України має стати провідним вектором сучасної загальнонаціональної дискусії.

***

№ 2.715

Атака на Шойгу или атака на деньги?

2024-05-02

Тишкевіч

О проблемах ряда близких Шойгу функционеров Министерства Обороны, думаю, читали многие. Задержание замминистра Тимура Иванова, обыски у персон такого порядка невозможны без согласия Путина и Патрушева.

Значит есть вероятность смены Министра Обороны? Не факт.

Дело в ином.

Для понимания ситуации сделаю небольшой экскурс в историю политических элит.

До 2024 года Путин обеспечивал себе власть за счёт постоянной конкуренции и баланса интересов между несколькими группами элит, так называемыми «Башнями Кремля».

Причём ни одна из них не имела полного набора ресурсов для самостоятельного перехвата и удержания власти.

Речь идёт о:

1) ***экономической базе*** — наличии «собственных» финансов, материальных ресурсов в масштабах, больших, чем необходимо на финансирование «профильной» деятельности группы, возможность защитить свою «экономическую составляющую» от посягательств других групп (замкнутость системы)

2) ***силовом блоке*** — упомянутая выше защита активов, финансовой составляющей, влияние на следственные органы и наличие подконтрольных вооружённых подразделений (может быть как

собственная СБ в большом объёме, так и ЧВК либо «свои» люди в ФСБ, МО, РГ)

3) ***Политическом блоке*** — наличие подконтрольных депутатов Госдумы, свои политические проекты (способные войти в думу и заксобрания в регионах)

4) ***Регионы*** — количество подконтрольных губернаторов в Субъектах Федерации, наличие местных политических проектов (уровня заксобрания в регионах)

5) ***Медиа*** — собственные либо подконтрольные информационные ресурсы с охватом 5 млн и более.

6) ***Кадрах*** — речь идёт о системе подбора и подготовки кадров для участия в политической активности либо управлении государством.

Внутри групп есть свои линии напряжённости, своя конкуренция.

И то же

— отсутствие полного набора ресурсов, но уже для «внутригрупповой борьбы».

В «Башне Силовиков» особенно, поскольку там есть как минимум 4 жёстко конкурирующие группы (ведомства) и интересы (ставленники) других башен на руководящих постах.

— Например в ФСИН, Следкоме, Прокуратуре, ФСБ.

Подробно о системе элит описано в *докладе «Башни Кремля»*, опубликованном Институтом Будущего чуть более года назад.

Но

— в 2024 система несколько трансформировалась.

Путин выстаивает условный «нео-царизм».

В новой системе роль Башен несколько снижается, зато появляется чётко очерченный «близкий круг». Я их называл «бояре».

— Вадим ***Денисенко*** в своём исследовании ***«синдикат 20-ти»***. Мы с Вадимом **одинаково видим общий характер изменений в системе**, но расходимся в видении механизма формирования группы «бояр» либо «синдиката».

Но общая суть в том, что

— кроме конкуренции «Башен» (а их роль постепенно будет снижаться) **возникает новая линия конкуренции между «боярами»**.

Где

— **каждый из них так же будет стремиться получить максимальный набор ресурсов**. «На всякий случай».

И тут давайте оценим процессы, происходящие вокруг Министерства Обороны.

1. ***Африканский ресурс***.

Активность на Африканском континенте переформатируется с созданием «Африканского корпуса». Который перехватывает значительную часть ответственности структур ЧВК «Вагнер», но так же будет заниматься гуманитарными и бизнес-проектами. То есть появляется такая себе «***военная корпорация***». Которая гурируется ГУ ГШ, во главе её стоят люди из ведомства, причём те, кто активно сотрудничал (или был в орбите влияния) с Пригожиным. Но формально это всё же Министерство Обороны. И министр может попытаться (при удачном для себя стечении обстоятельств) перехватить влияние над направлением.

2. ***Выплаты участникам войны от Министерства обороны***.

Речь идёт не только о «зарплатах» либо «боевых», но и о «гробовых». Проще говоря, у ведомства Шойгу появляются деньги, которые можно активно раздавать «обычным гражданам». А если ты «кормишь» граждан, твоё влияние на политические процессы возрастает кратно.

3. ***Строительство***.

Структуры МО отвечают за строительство военных городков (а это и семьи офицеров и контрактников) для создаваемых подразделений. Но кроме этого сегодня они строят в приграничных областях, на оккупированных территориях. Причём как оборонительные сооружения, так и жильё, объекты инфраструктуры. Более того, благодаря «военной теме» строители-партнёры Шойгу резко активизировались в Крыму и «отвоевали» потерянные ранее доли местного строительного рынка.

То есть Сергей ***Кужугетович***, который сегодня несомненно претендует на роль «боярина» либо участника «синдиката 20» получает колоссальный ресурс.

В первую очередь политический.

1) — Ведь именно его ведомство своими выплатами позволяет значительной части семей резко улучшить качество жизни.

2) — И его ведомство отвечает за жильё по программам переселения (вспоминаем политику замещения населения, которую РФ сегодня проводит на оккупированных территориях).

3) — И его же ведомство даёт работу на стройках (начиная от укрепрайонов, заканчивая жильём и даже железными дорогами).

4) — А ко всему этому Шойгу может попытаться получить в своё распоряжение и «Африку».

Такое усиление, естественно, не слишком по душе конкурентам из других «Башен».

А так же конкурентам из числа силовиков.

1) — В первую очередь уже получившему «боярский статус» *Патрушеву*.

2) — И его давнему товарищу *Чемезову*.

Что они могут сделать?

— Атаковать Шойгу нецелесообразно — он слишком публичен и пока что птица высокого полёта.

— Шойгу можно сделать «козлом отпущения» после войны, списав на него все проблемы и неудачи.

— А **сегодня нельзя допустить его усиления, в том числе финансового**.

Значит надо бить по замам.

— И как подтверждение этому вчерашние сообщения о задержаниях и обысках именно у «строителей». **Список впечатляет.** В него входят такие подрядчики МО как «Олимпстрой», «Стройпроект», «Олимпситистрой», как минимум десяток небольших региональных компаний. И, наконец, «Военно-строительная компания», где руководителем набсовета является лично Шойгу.

Атака ведётся структурами ФСБ (спасибо Патрушеву), Следкома (а это уже Чемезов) и даже, в отношении мелких фирм, МВД (а это уже сфера Золотова).

Одним словом,

> **— сразу несколько бояр решили осадить зарвавшегося коллегу. Бьют не по нему, а по окружению.**

Будут ли добивать?

А вот тут надо следить

> 1) — за судьбой Татьяны ***Шевцовой***, которая отвечает за финансовое направление в Министерстве обороны.
>
> 2) — Ну и за поведением (ему ничего пока не угрожает) Юнус-Бека ***Евкурова***, курирующего «Африканский корпус». Чем дальше сей генерал будет от Шойгу, тем хуже будут дела у Сергея Кожугетовича.

***

№ 2.716-1

Чудеса логики и аргументации от украинского МОН или как извлекать пользу из человеческих ресурсов.

2024-05-02

Баумейстер

Ключевые слова рассуждений Миколи ***Вінницького*** и Ко сводятся к "старым песням о главном":

> **— "рыночный подход" и "оптимизация Вузов" (то есть их сокращение со 170 до 100)**.

Университетов у нас действительно много, но введение "рыночного подхода" (а раньше какие подходы были, начиная с 90-х?) в сфере образования - не лучший реформаторский ход для нашей страны. Но это только преамбула. Дальше включился креативный разум правильных активистов.

1) — **Оказывается "обучение на бюджете" - это "советское наследие"**

> — тут двойной фрейминг - намеренное изменение значения термина и навешивание негативных ярлыков для усиления воздействия.

"Обучение на бюджете", объясняют чиновники, это синоним "бесплатного образования". Но государство не может "рассчитать свои потребности", например, в философах (странно, почему сразу философы!).

2) — Поэтому "учеба на бюджете" = "бесплатное образование" будет предоставляться только по тем специальностям, потребность в которых можно "рассчитать" (учителя, медики, атомные энергетики, железнодорожники и т.п.). "Полный перечень" таких "нужных" специальностей "определит правительство".

Очень правильно! Философы (и вообще думающие люди) не очень нужны государству. Кто хочет стать философом или историком, пусть платит. Тут МОН хочет усилить систему грантов на образование и ввести рыночный "соревновательный" принцип.

А мне казалось, что во многих развитых европейских странах образование бесплатное (и без ссылок на "совок"). Но чиновникам МОНа, конечно, виднее. Скорее всего, я ошибаюсь и чего-то недопонимаю.

В МОН даже хотели обязать выпускников бюджетных специальностей отработать свой долг перед государством на местах, четко указанных этим самым государством. Срок "отработки" - половина срока обучения (то есть в среднем - 3 года). Парламентский комитет справедливо усмотрел в этом легализацию рабства и пока предполагается указывать только "гарантированное рабочее место" выпускника.

Но характерна общая тенденция государственных ведомств на закрепощение своих граждан в разных сферах государственной и общественной жизни. Этот курс на крепостничество, разумеется, сопровождается критикой "совка" и страшного колониального прошлого (интересно, сколько еще десятилетий у нас будут говорить о колониализме и ужасах "совка"!).

3) — Я также с интересом узнал, что Украина тратит на образование больше, чем любая европейская страна (включая Францию или Германию). Ведь по версии Организации экономического сотрудничества и развития, Украина тратит на образование 5,5-5,7% своего ВВП. А развитые страны - всего 3,7% ВВП. То есть Украина тратит на образование больше!! Следовательно, есть куда сокращать и "оптимизировать"!

Тут лихо используется статистика в качестве "убедительной аргументации". Ведь цифры же убедительно говорят, что Украина тратит больше чем, например, Германия! А то, что в Украине учитель средней школы или преподаватель университета по-прежнему влачит жалкое существование и получает меньше любого своего европейского коллеги, это мелочи. Об этом цифры "молчат".

Итак:

> — бесплатно будут обучаться те, "кто реально нужен стране" (читай: философы, политологи или журналисты, а равно - художники, архитекторы, музыканты и т.п. - реально НЕ нужны), а "другие

специальности" будут "финансироваться грантами и самими студентами" (то есть их родителями).

А чего сразу не уезжать всем этим "реально Не нужным"?

Пусть государство остается только с "нужными" (самому государству). Нынешний министр говорит о том, что в 2030-2035 годах будет "катастрофическая демографическая ситуация". Так может дешевле вообще не давать высшее образование? Или давать образование только по "нужным специальностям"?

И зачем тогда вообще государство? Студенты и их родители сами будут оплачивать свое обучение. И, конечно, они это будут делать в тех странах, которые не стремятся к "оптимизации" и к "рыночным подходам".

Еще несколько лет такого "рыночного подхода" и такой потрясающей "рациональной аргументации" - и разговоры об "образованной нации" превратятся в древние легенды о страшном колониальном прошлом (при проклятом "совке").

А у нас будет прекрасная плановая экономика. И напрасно парламентская комиссия испугалась прикрепления выпускников к рабочим местам (определяемым государством). Это очень мудрый подход. Нужно рационально пользоваться человеческими ресурсами. А для этого нужно прикрепить людей к земле и к рабочим местам. Без возражений и без права переписки.

И тогда с проклятым совком и с проклятым колониальным прошлым будет покончено навсегда!!

Ссылка на материал УП, на который я здесь опирался, - в первом комментарии

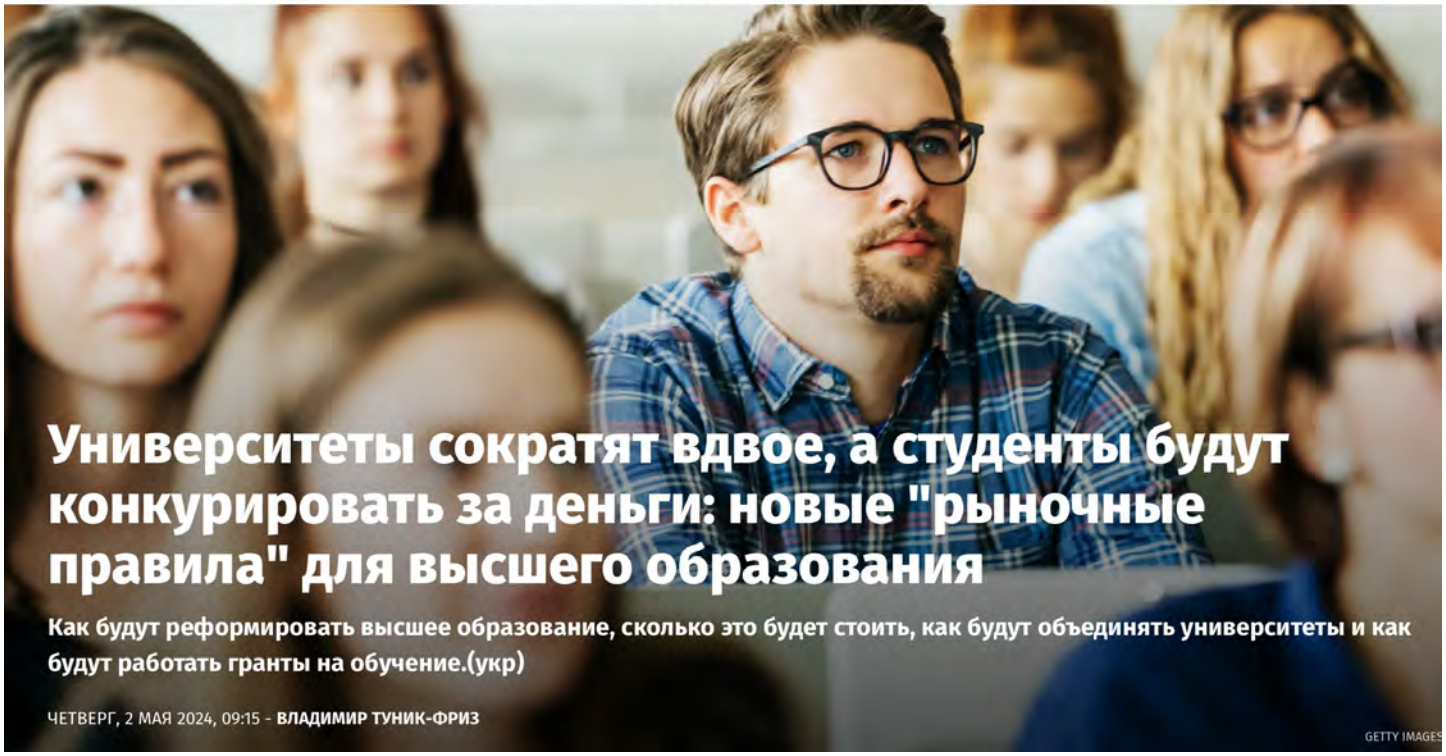
***

№ 2.716-2

Университеты сократят вдвое, а студенты будут конкурировать за деньги: новые "рыночные правила" для высшего образования

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ПРАВДА

НОВОСТИ ПУБЛИКАЦИИ КОЛОНКИ СПЕЦПРОЕКТЫ | БИЗНЕС ВОПРЕКИ ВОЙНЕ ОБЩИНЫ И ВОЙНА ФИНАНСЫ БИЗНЕС-ИНТЕРВЬЮ

2024-05-02

ВЛАДИМИР ТУНИК-ФРИЗ

Как будут реформировать высшее образование, сколько это будет стоить, как будут объединять университеты и как будут работать гранты на обучение.

Уряд готує велику реформу вищої освіти. Усі державні університети, коледжі та інститути скоротять приблизно наполовину, а вже з 2024 навчального року студенти отримуватимуть гранти на навчання. Закладам вищої освіти (ЗВО) та студентам запропонують нові, "ринкові правила". Абітурієнти конкуруватимуть за більшу суму гранту від держави, а ЗВО – за кошти платників податків.

Ідеологом реформи є заступник міністра освіти та науки Михайло *Винницький* – прибічник вільного ринку.

> — У його кабінеті висить видозмінена версія картини Гранта Вуда "Американська готика". На ній зображені люди, які не чекають допомоги від держави, самостійно будуючи свій добробут, а дисертація Кембриджського університету присвячена "еволюції ринкової сфери".

Пояснюючи нагальність змін, він говорить про необхідність "дорослих, не завжди приємних, але потрібних рішень".

У цих словах – весь мотив реформи. Після вступу до ЄС українська освіта доєднається до мережі європейських університетів. Якщо все залишити, як є,

то ЗВО не зможуть конкурувати з останніми. Як зміни посилять міцні університети та ліквідують слабкі?

1. Як реформуватимуть вищу освіту

Процес переходу вищої освіти на "ринкові рейки" має дві складові:

1) — укрупнення університетів і

2) — новий підхід до фінансування, частиною чого є запровадження грантів на навчання.

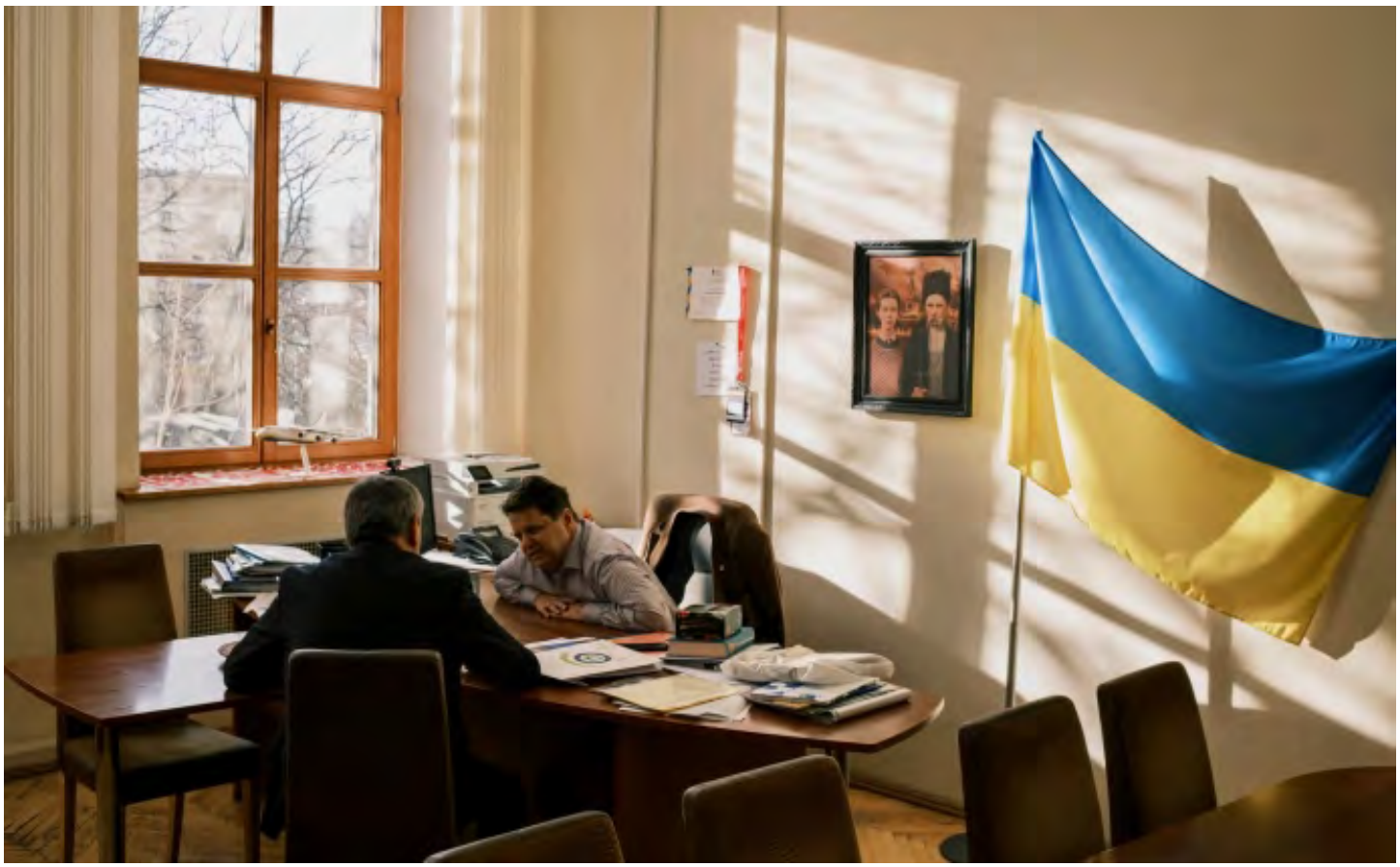
Восени 2023 року Міністерство освіти і науки (МОН) розробило **два законопроєкти**, які мають створити для цього підґрунтя.

1.

Перший законопроєкт має **дати МОН більше повноважень щодо реструктуризації університетів та ліквідації територіально відокремлених від них структурних підрозділів**.

— Зараз право об'єднувати ЗВО у відомства є, але його реалізація потребує тривалих узгоджень, у тому числі з місцевими органами влади.

Документ ще не зареєстрований у Верховній Раді. Уже понад пів року він перебуває на етапі громадських обговорень.

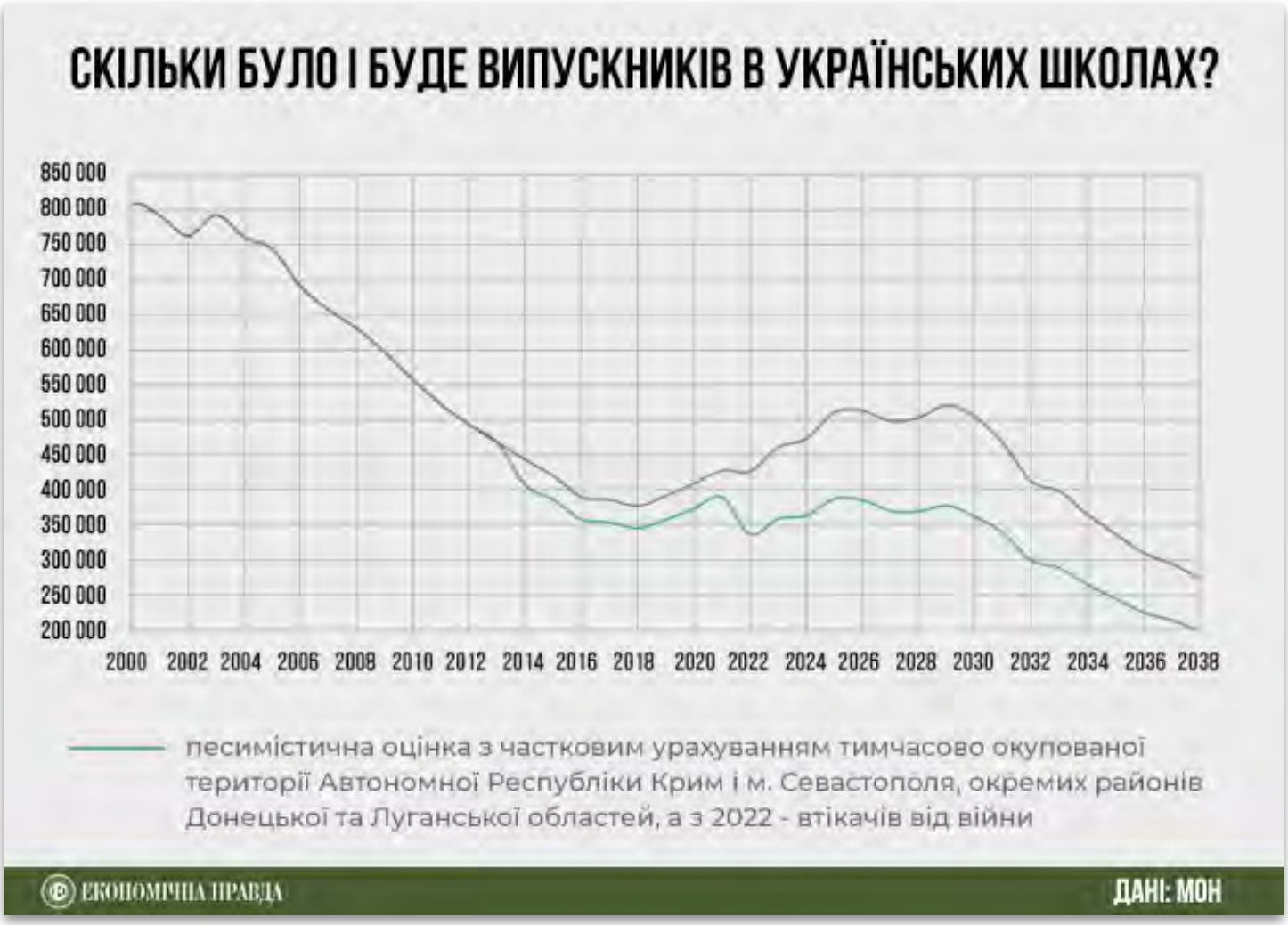

Заступник міністра освіти та науки Михайло ***Винницький***

Другий законопроєкт стосується фінансування здобуття вищої освіти. Уряд пропонує запровадити гранти на здобуття освіти, пільгові кредити, а також створити умови для конкуренції університетів за абітурієнтів. 20 березня парламент ухвалив його за основу і документ готується до другого читання.

2. Як об'єднуватимуть університети

Необхідність укрупнювати ЗВО в уряді пояснюють демографічною ситуацією. За останні 15 років кількість учнів стрімко знизилася: якщо у 2008 році з 11 класу здобувати вищу освіту йшли близько 630 тис абітурієнтів, то у 2023 році ця цифра впала до 360 тис. Стільки ж очікують і за підсумками випуску 2024 року.

Протягом наступних 15 років, кажуть у МОН, ситуація буде погіршуватися.

> "З 2030-2035 років може виникнути катастрофічна ситуація з демографією, коли на одного працівника буде надто багато непрацюючих. Щоб урятувати економіку, потрібна дуже висока додана вартість", – наголошує міністр освіти Оксен ***Лісовий***.

Зменшення кількості ЗВО також є завданням на шляху України до членства в ЄС.

Єврокомісія прямо говорить про необхідність ***оптимізації***:

> "Мережа освітніх закладів, у тому числі вищих навчальних закладів, потребує **оптимізації**, щоб відповідати демографічним змінам в Україні та підвищити якість освіти".

За словами ***Винницького***, в Україні функціонує близько 170 державних ЗВО.

> 1) — МОН пропонує скоротити їх до 100.

У міністерстві також наголошують, що

> 2) — середня кількість студентів в одному університеті замала – 6 178, а ціллю є 10 тис.

Як виглядатиме укрупнення університетів, невідомо.

Рішення щодо об'єднання, скорочення та реорганізації закладів вищої освіти ухвалює Кабінет міністрів.

У МОН пояснюють:

> **— у кожному випадку застосовуватиметься унікальний підхід.**

Під час зустрічі із ***Спілкою ректорів Винницький*** озвучив критерії, від яких буде залежати рішення щодо зміни кількості ЗВО.

> — Якщо в місті мешкають до 100 тис людей, то в ньому працюватиме один ЗВО, 100-350 тис – не більше двох. Якщо населення перевищує 350 тис, то формуватиметься мережа різних закладів.

Під скорочення можуть потрапити релоковані з тимчасово окупованих територій ЗВО, каже ЕП президент Києво-Могилянської академії, ексміністр освіти та науки Сергій ***Квіт***. За його словами, такі університети часто існують лише на папері, адже деякі міста, з яких їх релокували, можуть бути стерті з лиця землі.

> "Ця мережа страшенно роздута і поповнюється закладами, яких немає. Нема сенсу туди приймати студентів, вони нічого не одержують", – наголошує ***Квіт***.

З часу призначення ***Лісового*** міністром освіти та науки в березні 2023 року було кілька спроб об’єднання ЗВО.

> — Деякі були успішними, деякі – ні.

Негативним прикладом є спроба приєднати Таврійський національний університет до Києво-Могилянської академії. Це викликало спротив з боку адміністрації та студентів першого і вивело питання в "політичну площину". Віцепрем'єр-міністр з питань реінтеграції окупованих територій Ірина

Верещук вступилася за Таврійський університет. Наразі процес об'єднання призупинений.

3. Запровадження грантів

Якщо невдовзі депутати проголосують за другий законопроєкт, то вступна кампанія 2024 року ознаменується нововведенням у вигляді грантів на навчання.

Гранти – це безповоротна виплата студенту повної або неповної частки коштів на здобуття освіти.

У МОН пояснюють, що раніше 40% студентів отримували повне покриття державою свого навчання в університетах.

> — Після впровадження грантів повним або неповним фінансуванням покриють 70% абітурієнтів. Річ у тім, що **в більшості випадків фінансування покриватиме лише частину витрат на навчання, а решту студент сплачуватиме самостійно або коштом пільгового кредиту**.

Згідно із законопроєктом, у 2024 році гранти виплачуватимуть 60 тис студентів – половині від запланованої кількості вступників. Гранти розраховуватимуть на один навчальний рік у грошовому виразі, а не у відсотках від вартості навчання. Вони будуть "прикріплені" до інфляції. Розміри грантів визначатиме Кабмін.

Сума гранту залежатиме від конкурсного балу вступника та обраної спеціальності, а отже, буде унікальною. Нижче – її середні розміри.

4. Доля безкоштовної вищої освіти

До 2023 року повну оплату навчання державним коштом можна було отримати за так званим ***держзамовленням***.

— "Навчання на бюджеті" є частиною радянської спадщини, коли держава готувала фахівців, які дійсно працювали на неї.

Державне замовлення в нинішніх реаліях – це безкоштовна вища освіта.

— У МОН натякають, що цей термін не відповідає суті, адже розрахувати потреби країни в студентах-філософах неможливо. Ніхто не знає, який є попит на цю професію, але певний відсоток таких вступників отримує державне фінансування.

Урядовий законопроєкт переосмислює поняття *"навчання на бюджеті"*.

1) — Повну оплату за навчання від держави можна буде отримати лише за спеціальностями, потребу в яких можливо розрахувати.

2) — Мова йде про лікарів, вчителів, атомних енергетиків, залізничників. Повний перелік спеціальностей визначить уряд.

Також

3) — **у студентів бюджетної форми навчання з'являться зобов'язання перед державою.**

До першого читання законопроєкт передбачав, що особа, яка претендує на повну оплату навчання з бюджету, має підписати контракт про працевлаштування на узгодженому з державою місці.

Там вона мала б пропрацювати мінімум половину від терміну свого навчання.

Однак ця норма викликала критику в парламентському комітеті з питань освіти і була змінена. "Ми наполягали, щоб це було перше гарантоване робоче місце, а не щось схоже на рабство", – пояснив ЕП голова комітету Сергій ***Бабак***.

У версії документа до другого читання пропонується, щоб після проходження половини терміну навчання студент обирав між підписанням контракту на роботу з державою або переведенням на контрактну (платну) форму навчання.

У 2024 році за держзамовленням планують зарахувати 56 тис студентів.

— Якщо держава покриватиме тільки частину витрат на навчання, то інша частина лягає на плечі студента, як правило – на його батьків.

— У цьому випадку МОН також пропонує ринковий підхід: пільговий кредит або так зване співфінансування.

Зараз пільгові кредити на навчання можуть отримати окремі групи, наприклад, особи з інвалідністю, спричиненою війною.

> — За законопроєктом, такі позики зможе отримати кожен студент контрактної форми навчання. Їх видаватимуть державні банки на термін до 15 років під 3% річних на основі поруки.

"Ідея співфінансування пов’язана з тим, щоб в освіті з’явилося більше грошей, але за них доведеться конкурувати. Студенти матимуть більшу суб’єктність, зможуть обирати викладачів", – зазначає Винницький, маючи на увазі можливість студента обирати, у який ЗВО інвестувати свої гроші і кошти держбюджету.

5. Скільки це коштуватиме

Запропоновані зміни мали б зекономити державні кошти: менше університетів – менше витрат. Однак у МОН та профільному парламентському комітеті спростовують цей мотив.

Винницький наголошує, що **мета реформи полягає в збільшенні об’єму фінансування вищої освіти з недержавних джерел**.

> "Україна витрачає на освіту 5,5-5,7% ВВП. У розвинених країнах, за версією Організації економічного співробітництва та розвитку, цей показник становить 3,7%. Ми витрачаємо на освіту більше за будь-яку європейську країну. З одного боку, це позитивно, з іншого – показує, що маємо маленький ВВП. Очевидно, що ці кошти використовуються не особливо ефективно", – наголошує чиновник.

За оцінками Єврокомісії, країни ЄС на освіту в середньому витрачають 5% ВВП.

На думку ***Винницького***, збільшувати частку державного фінансування вищої освіти неможливо.

> — Відповідно, стратегія реформи націлена на те, аби бюджет фінансував підготовку тих фахівців, які реально потрібні країні, а інші спеціальності фінансувалися грантами та коштами студентів.

Тим не менш,

> — у фінансовому обґрунтуванні необхідності запровадження грантів не тільки не передбачена економія, а навпаки – прописане збільшення витрат з державного бюджету на оплату навчання студентів у наступні три роки: у 2025-му – 11,6 млрд грн, у 2026-му – 21,98 млрд грн, у 2027-му – 33,8 млрд грн.

Збільшення фінансування пояснюють зростанням кількості студентів, які отримуватимуть гранти.

— У 2024 році МОН планує витратити на фінансування грантів та бюджетне навчання 2,69 млрд грн.

"У 2024 році додаткових фінансових ресурсів не потрібно, оскільки все буде відбуватися в межах затвердженого державного бюджету. Зараз гроші потрібні, наприклад, на технічне вдосконалення електронного кабінету вступника. Для цього є ресурси завдяки скороченню кількості спеціальностей, на які буде державне замовлення, тому вивільняться кошти на гранти", – зазначив Бабак.

6. Терміни запровадження реформи

Підготовлений до другого читання законопроєкт передбачає, що зміни щодо запровадження грантів та забезпечення обов'язкового працевлаштування підготують до липня 2024 року. Отже, у разі ухвалення документа, шанси чого доволі високі, ця вступна кампанія проходитиме за новими правилами.

"Мало б сенс запустити систему державних грантів, дати їй рік попрацювати, а потім запровадити всі інші ідеї. Тоді можна було б упевнитися, що метою реформи не є економія коштів", – говорить член освітнього комітету парламенту Ростислав Павленко, на думку якого реформа відбувається занадто швидко.

Коли має завершитися укрупнення університетів – невідомо.

Як випливає зі слів представників МОН, це буде нескоро. Укрупнення закладів відбувається мінімум з 2016 року. Наприклад, за часів міністра Квіта скоротили близько 100 ЗВО.

Ректор одного з університетів Києва не під запис говорить, що на час вступної кампанії процес скорочення закладів вищої освіти, швидше за все, призупинять.

***

№ 2.716-3

Реформа вищої освіти: революція чи реанімація?

2024-04-30

Юлія ***Абібок***, "ОстроВ"

Зміни, які зараз відбуваються в системі вищої освіти України, Михайло Винницький, заступник міністра освіти, називає революційними.

Про еволюцію в Україні вже дійсно не йдеться. До негативних демографічних процесів трьох десятиліть незалежності додалася окупація і шокова масова міграція 2022-2023 років. З України виїхало багато дітей і молоді, чимало з них не повернуться. Зате Україна тепер сама швидше рухається в той же бік, на Захід, до євроінтеграції.

23 квітня Верховна Рада прийняла ***законопроєкт*** про розвиток індивідуальних освітніх траєкторій у системі вищої освіти.

> — Скоро студенти зможуть індивідуально обирати темп і, відповідно, тривалість свого навчання; бакалаврам дадуть також змогу обирати спеціальність не відразу на етапі вступу, а після першого року навчання.

На черзі ще один ***законопроєкт***, який встановлює джерела і механізми фінансування здобуття вищої освіти.

> — Державне замовлення залишиться тільки за окремими спеціальностями, на які держава зможе прогнозувати попит, як вчителі і лікарі; з’явиться також регіональне замовлення. Навчання на решті спеціальностей студенти оплачуватимуть за рахунок або державних грантів, або пільгових кредитів, або, як і сьогодні, за власні кошти.

До всього цього, міністерство освіти (МОН) почало скорочувати кількість державних університетів.

Михайло ***Винницький*** каже, що з близько 170 навчальних закладів, які діють в Україні сьогодні, залишитися має приблизно 100. До того ж у державних університетів більше не має бути філій, їх теж реорганізують.

Міністерство ***рахує так:***

> — за останні 15 років кількість випускників шкіл в Україні впала більше ніж на 40 %. Кількість закладів вищої освіти за цей період теж скоротилася, але значно менш драматично - приблизно на 20 %. Тож якщо раніше на один заклад освіти приходилося 6,7 тисяч студентів, то зараз – 3,4 тисячі.

Все це суттєво позначається і на ефективності державних витрат на університети, і на якості освіти, яку вони надають. Розпочаті реформи мають зробити українську вищу освіту якіснішою і конкурентнішою. Але цей шлях не обіцяє бути простим.

1. Політично чутливе питання

Коли у 2014 році частина керівництва, викладачів і студентів Донецького національного університету вирішили покинути захоплений бойовиками Донецьк, спершу вони навіть не знали, куди їдуть, розповідає Антон Лягуша, який на той час викладав історію у ДонНУ. Як і решта переміщених з Донеччини і Луганщини вишів, ДонНУ опинився у маленькому місті, Вінниці, на додачу до того далеко від дому.

Не всі студенти і абітурієнти наважилися послідувати: вінницький ДонНУ став наповнюватися студентами-вінничанами, створюючи додаткову конкуренцію місцевим університетам, суттєво знижуючи загальний бар'єр вступу. Коли у 2020 році донецька "республіка" щільно закрила пункти перетину лінії розмежування, посилаючись на ковід, а насправді, очевидно, вже готуючись до великої війни, донецька частка у колишньому донецькому університеті взагалі зникла з аудиторій. Залишилася лише донецька назва.

Але ще раніше старе і нове керівництво університету вичавило звідти найкращі кадри. Відразу після переміщення в ДонНУ почалася боротьба за гроші і вплив, розповідають Антон Лягуша і інші, хто у 2014-2015 роках працювали там. Тож всі, хто могли піти, пішли.

Лягуша каже, що тримався певний час тільки через те, що обіцяв залишитися студентам, які виїхали за ним з Донецька. "Можете уявити, там були діти, від яких через їхні політичні погляди відмовилися батьки. Я давав їм гроші, навіть готував їм їжу". Його власна зарплата тоді становила до 1500 грн; ніяка донорська підтримка, яка надходила в університет, на добробуті персоналу і

студентів не позначалася, каже Лягуша. “У мене в ДонНУ було так, що я п’ять днів на тиждень викладав сім дисциплін. Такою “якісною” була там освіта”, – додає він.

Зараз ДонНУ – один з тих переміщених у 2014 році університетів, перед яким справедливо стоїть перспектива приєднання до іншого вищого навчального закладу. Михайло Винницький, однак, каже, що об’єднання переміщених навіть десять років тому університетів – дуже політично чутливе питання.

Один з них, Таврійський національний університет з Криму, який планували приєднати до Могилянки, одного з найавторитетніших українських університетів, почав чинити спротив і наробив багато шуму. Процес реорганізації не розпочали, бо “це питання було піднято на дуже високий політичний рівень”, каже Винницький.

“Причому Таврійський, якщо порівнювати по формулі фінансування, сьогодні найслабший вищий навчальний заклад України, – зазначає заступник міністра освіти. – Він не має засобів для виживання, тому що у нього немає ні студентів, ні наукових досліджень. Це суто політичний проєкт”.

Зате цього місяця уряд реорганізував Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського, приєднавши його до Криворізького національного університету. Питання реорганізації інших університетів поки що знято з порядку денного – не тільки через спротив, але й через вступну кампанію. Ця кампанія покаже, які університети ще залишаються життєздатними, вважає Винницький.

Об’єднання вищих навчальних закладів нагадує іншу реформу, децентралізаційну, основний етап якої проходив у 2015-2020 роках. Тоді територіальним громадам дали змогу зволікати з об'єднанням, але це відображалося на їхньому фінансуванні і сумах спеціальної фінансової підтримки від держави, яку кожна громада отримувала при об’єднанні. Тих, хто не об’єдналися протягом цих п’яти років, мали об’єднати в адміністративному порядку на завершальному етапі реформи.

Михайло Винницький каже, що об’єднання університетів відбувається дійсно за схожим принципом. “Об’єднання університетів будуть неминуче. Ті, хто об’єднаються зараз, матимуть можливість скористатися 1,5 мільйонами доларів, які нам надає на кожне об’єднання Світовий банк”, – каже він.

Єдина велика відмінність – для об’єднання університетів не існує перспективного плану, кого об’єднають з ким. У міністерства освіти є пропозиції, але вони часто не збігаються з вподобаннями керівництва університетів, які реорганізовують. Ректорам дають вибір. До того ж для об’єднання університетів не існує спеціального закону. Винницький вважає, що у такого законопроєкту не було би шансів у парламенті.

Університети, переміщені у 2022 році, реорганізовувати поки не планують, бо там навчаються і туди продовжують вступати переміщені студенти.

2. В розрахунку на ринок

Антон ***Лягуша***, тепер декан факультету магістерських соціальних та гуманітарних студій ***Київської школи економіки (КШЕ)***, каже, що йому подобаються ідеї реформ. Він має, втім, низку сумнівів – зокрема, щодо того, що їх дійсно впровадять. Організувати умови для індивідуальної траєкторії студента – складно, а дати студентам вільний вибір курсів означає позбавити роботи деяких викладачів. Система буде опиратися, вважає він; у багатьох університетах впровадження реформи відбудеться, імовірно, тільки на папері.

КШЕ – недержавний університет, притому один з лише кількох потужних недержавних центрів здобуття вищої освіти в Україні. Реформи стосуються всіх університетів; такі, як КШЕ, якраз і спроможні їх впровадити, каже Лягуша.

Згідно з реформою, скоро КШЕ, імовірно, почне отримувати більше державних грошей, бо ті "ходитимуть" за сильними абітурієнтами, які обиратимуть собі університет. Михайло Винницький вважає, що, зокрема, завдяки такій державній підтримці спроможних, неспроможні недержавні університети незабаром закриються.

"В Україні сьогодні 92 заклади вищої освіти приватної форми власності. З них п'ять-шість, які котируються. Є проблематичні університети. І є фабрики дипломів. Міністерство освіти має можливість закрити ці фабрики дипломів, але це призвело би до тривалих судових процесів. Натомість ми уможливлюємо надходження державних коштів як грантів на здобуття освіти в якісні недержавні навчальні заклади, рівність умов роботи державних і недержавних закладів", – каже Винницький.

"Кількість приватних закладів, які виходять з ринку, щороку збільшується. Збільшується так само розрив між якісними і неякісними приватними закладами. Отже, якщо ринок працює, навіщо втручатися в нього адміністративними методами?" – додає він.

Але рівності у ставленні держави до "власних" і "приватних" університетів або немає, або краще б не було, зазначає Лягуша. Так, нещодавно держава дозволила закордонну академічну мобільність студентів-хлопців – але тільки студентів державних університетів. Лягуша розповідає, що КШЕ намагаються домогтися зміни такого ставлення держави до їхніх студентів, але поки ситуація така, яка є.

"Інколи ми нікого не можемо відправити до закордонних партнерів, бо бувають ситуації, коли дівчата не дотягують до певного рівня, а талановиті, працьовиті хлопці – невиїзні", – каже він.

У Лягуші є також зауваження щодо стандартів вищої освіти, які затверджують на державному рівні, єдині для всіх університетів. “Ці стандарти розробляються людьми, які працюють на конкретних кафедрах в конкретних університетах. Часто так виглядає, що стандарти освіти зроблені під конкретний університет. Тобто, формальні вимоги обмежують університети у формуванні змісту освітніх програм, набору предметів для певної спеціальності. Мені доводиться або не додавати, або виключати, або змішувати деякі дисципліни, щоб дотриматися стандарту”, – каже він.

Оксен Лісовий
23 апрель в 04:35 ·

2024-04-23

Верховна Рада ухвалила закон про запровадження індивідуальних освітніх траєкторій — 306 голосів за!

Цей закон — є складовою комплексної трансформації системи вищої освіти, яку ми розпочали заради підвищення якості освіти в університетах.

Нагадаю, що ключова ідея цього закону — створити більше можливостей і дати більше свободи студентам. Наприклад, самостійно регулювати темп і тривалість навчання, а також, за потреби, змінювати спеціальність після року чи півтора навчання, завдяки запровадженню міждисциплінарних освітніх програм на бакалаврському рівні.

Тобто, якщо на момент вступу людина ще не визначилася зі спеціальністю, на якій хоче навчатися, вона зможе спершу вступити на міждисциплінарну освітню програму в межах однієї або декількох галузей знань. А тоді, після першого курсу, вже ухвалити остаточне рішення щодо спеціальності або здобувати міждисциплінарну освіту.

Також закон дає можливість студентам-контрактникам самостійно визначати тривалість навчання в університеті. Так, хтось зможе завершити 4-річну бакалаврську програму за три роки або навпаки – поєднати навчання з роботою і завершити необхідні 240 кредитів ЄКТС за 6-8 років.

Водночас закон посилює автономію університетів. Заклади зможуть самостійно визначати інструменти для досягнення встановлених стандартом компетентностей з нерегульованих спеціальностей. Стандарти вищої освіти оновлюватимуться впродовж наступних місяців, що вже давно на часі. А в цих стандартах з’явиться більше вибірковості, що зрештою збільшить конкуренцію в університетах – кращі викладачі з інноваційними курсами отримають більше можливостей, а студенти — вищу якість.

Для регульованих, таких як право, медицина чи правоохоронна діяльність, будуть детально визначені вимоги до компетентностей та результатів навчання. Адже для цих спеціальностей передбачені державні кваліфікаційні іспити.

Зміни до законодавства, які ухвалили сьогодні, наближають нас до європейських стандартів вищої освіти та є важливим кроком на шляху якісної трансформації держави через освіту.

Дякую народним депутатам за підтримку!

У МОН ***анонсували*** оновлення стандартів вищої освіти, яке передбачатиме, як обіцяють, більше вибірковості.

Антон ***Лягуша*** незадоволений також єдиним стандартним державним іспитом для магістрів, який виключає будь-які інші випробування і таким чином не дозволяє університетам брати участь у відборі студентів. З цієї причини зокрема, у КШЕ, яка виставляє високі вимоги до навчання, відбувається багато відрахувань.

3. “Справа на життя”

Впровадження індивідуальних навчальних траєкторій є підгрунтям для подальших якісних змін у і у бакалаврській, і у магістерській освіті, каже Михайло ***Винницький***.

> — “Магістерський рівень має перестати бути в Україні лише п’ятим-шостим курсом – це одна з найважливіших змін, яка має відбутися на цьому рівні. Для цього є різні ініціативи, деякі вже впроваджені у новому законі. Коли ми говоримо про індивідуальні траєкторії здобуття вищої освіти, ми говоримо також про формування міждисциплінарних магістерських програм, спеціалізованих програм, спільних програм з європейськими університетами”, – пояснює він.

Інші зміни, які стосуються магістратури, пов’язані з недавнім прийняттям ***закону про мобілізацію***. Тепер чоловіки, які вступили на другу або третю магістратуру, не звільняються від призову на військову службу. Це не забороняє їм вчитися, наголошує Винницький. Він також зазначає, що не магістратура популярна у тих, хто прагнуть ухилитися від призову, бо йдеться лише про півтора-два роки відстрочки. Проблема – з аспірантурою.

Історія ***журналістки Олесі Яремчук*** про принципову відмову захищати дисертацію перед корумпованою вченою радою у 2021 році спричинила бурю в медіа і соцмережах. Яремчук розповідає, що через суспільний резонанс отримала десятки приватних повідомлень зі схожими історіями примушування молодих дослідників до численних необґрунтованих витрат заради можливості захистити наукову роботу. “Очевидно, ця тема – болюча для нашої країни”, – зазначає вона.

Історія дійшла до міністра освіти, тоді Сергія ***Шкарлета***. Той запропонував ***Яремчук*** подати документи на захист до іншої ради, попри пропущений дедлайн, розповідає вона. “Але я не вважала це справедливим. Бо що змінить мій “винятковий” захист, якщо система залишиться без змін? Тому я вирішила чекати на реформи і потім зробити другу спробу”.

З тих пір держава доклала певних зусиль до реформування вищої освіти на цьому рівні. Аспірантів стали не просто зараховувати, але й навчати, строк зарахування збільшили з трьох до чотирьох років, державні вчені ради скасували, натомість ввели спеціальні ради під конкретну дисертацію, випускати стали не кандидатів наук, а докторів філософії, як майже в усьому світі. Все це обіцяло вдарити по корупції і підвищити якість і престиж

наукової роботи в Україні, але зараз “аспірантура в Україні дискредитована, – каже Винницький. – Аспірантура стала засобом ухиляння від армії”.

За даними МОН, які наводить заступник міністра, у 2019, 2020 і 2021 роках в Україні було 7,1–7,7 тисяч аспірантів, лише третина з них – чоловіки. У 2022 році аспірантів було вже понад 15 тисяч, у 2023 – майже 18,9 тисяч, причому різко збільшилася тільки кількість тих, хто вступили на денну форму навчання на контракт. 65 відсотків аспірантів у 2022 році і 72 відсотки у 2023 становили чоловіки.

Як пояснює ***Винницький***, більшість університетів мають ліцензії на певну кількість аспірантів, причому видані ліцензії безстроково. Ніхто не думав, що ними стануть зловживати, зазначає заступник міністра освіти. Тепер МОН змушене запровадити єдиний державний кваліфікаційний іспит за результатами другого року навчання в аспірантурі, на знання англійської і академічної української мов, щоб перевірити, хто з сьогоднішніх аспірантів дійсно мають амбіції стати науковцями.

> — “Будь-яка людина, яка є справжнім науковцем, не буде мати ніякої проблеми зі складанням цього іспиту. Але ми передбачаємо, що велика частина тих, хто зараз в аспірантурі, будуть відсіяні в такому процесі”, – каже Михайло ***Винницький***.

Олеся ***Яремчук*** не виключає, що таки повернеться до захисту своєї дисертації про Йозефа Рота, одного з найвидатніших німецькомовних письменників першої половини XX століття, який походить зі Львівщини. Але вона також допускає, що зробить це не в Україні, а в Німеччині або Австрії. Поки ж вона має більш важливе завдання, каже Яремчук: “Через те, що моя книжка перекладена п’ятьма мовами, я багато виступаю в Європі і думаю, що цю можливість розповідати про Україну світові не треба втрачати”.

“В історії аспірантури найважливіше – тема. Я обрала свою тему, я над нею працювала, я насолоджувалася цим процесом, вона мене змінила, я маю можливість ділитися здобутими знаннями в університетах України та Європи. Дослідження – це справа на життя. І моя тема зі мною незалежно від того, чи маю я диплом докторки філософії, чи ні”, – каже вона.

***

№ 2.716-4

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
2024-05-02
ОСВІТА НАУКА ЗАКОНОДАВСТВО МІНІСТЕРСТВО ПРЕСЦЕНТР
Головна → Візія майбутнього освіти і науки України
ВІЗІЯ МАЙБУТНЬОГО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Facebook
Twitter
LinkedIn
Google+
Надрукувати
Сьогодні перед Україною постає безліч викликів. Війна, вимушена міграція, руйнівний вплив корупції, з одного боку, і глобалізація та євроінтеграція – з іншого. Все це вимагає пошуку нових підходів в освіті і науці, які відповідатимуть на запити сучасності та задовольнятимуть потреби українців.
Саме тому зараз разом із майже 1700 експертами працюємо над розробленням Національної стратегії освіти і науки України. Для нас важливо залучити всіх учасників освітнього і наукового процесів, зокрема вихователів, учителів, батьків, учнів, студентів, науковців, місцеву та державну владу, активну громадськість. Нам потрібно об'єднати знання, ресурси та зусилля, щоб забезпечити якісні зміни в системі освіти і науки.
Ми готові представити Візію освіти і науки, яка є дороговказом, основою для подальшого розроблення стратегії. Вона визначає ключові вектори змін і формує велику картину майбутнього.
На наступних етапах спільної роботи з експертним середовищем та громадськістю ми будемо доопрацьовувати Візію, розширювати та деталізувати усі елементи в ній, зокрема цілі, яких ми прагнемо досягти.
1.
2.
3.

Рис1

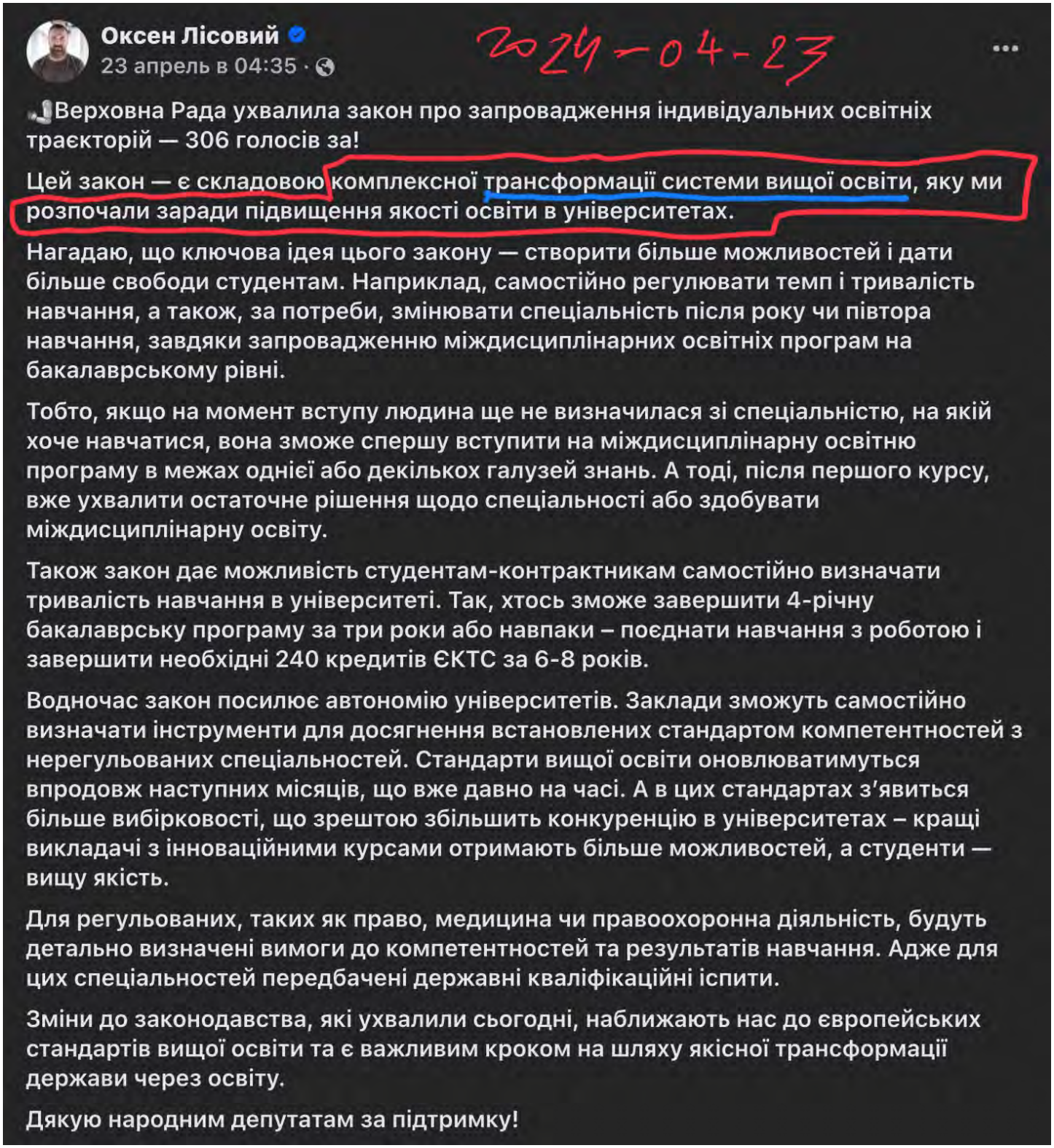

Оксен Лісовий
23 апрель в 04:35 ·
2024-04-23
Верховна Рада ухвалила закон про запровадження індивідуальних освітніх траєкторій — 306 голосів за!
Цей закон — є складовою комплексної трансформації системи вищої освіти, яку ми розпочали заради підвищення якості освіти в університетах.
Нагадаю, що ключова ідея цього закону — створити більше можливостей і дати більше свободи студентам. Наприклад, самостійно регулювати темп і тривалість навчання, а також, за потреби, змінювати спеціальність після року чи півтора навчання, завдяки запровадженню міждисциплінарних освітніх програм на бакалаврському рівні.
Тобто, якщо на момент вступу людина ще не визначилася зі спеціальністю, на якій хоче навчатися, вона зможе спершу вступити на міждисциплінарну освітню програму в межах однієї або декількох галузей знань. А тоді, після першого курсу, вже ухвалити остаточне рішення щодо спеціальності або здобувати міждисциплінарну освіту.
Також закон дає можливість студентам-контрактникам самостійно визначати тривалість навчання в університеті. Так, хтось зможе завершити 4-річну бакалаврську програму за три роки або навпаки – поєднати навчання з роботою і завершити необхідні 240 кредитів ЄКТС за 6-8 років.
Водночас закон посилює автономію університетів. Заклади зможуть самостійно визначати інструменти для досягнення встановлених стандартом компетентностей з нерегульованих спеціальностей. Стандарти вищої освіти оновлюватимуться впродовж наступних місяців, що вже давно на часі. А в цих стандартах з'явиться більше вибірковості, що зрештою збільшить конкуренцію в університетах – кращі викладачі з інноваційними курсами отримають більше можливостей, а студенти — вищу якість.
Для регульованих, таких як право, медицина чи правоохоронна діяльність, будуть детально визначені вимоги до компетентностей та результатів навчання. Адже для цих спеціальностей передбачені державні кваліфікаційні іспити.
Зміни до законодавства, які ухвалили сьогодні, наближають нас до європейських стандартів вищої освіти та є важливим кроком на шляху якісної трансформації держави через освіту.
Дякую народним депутатам за підтримку!

Рис2

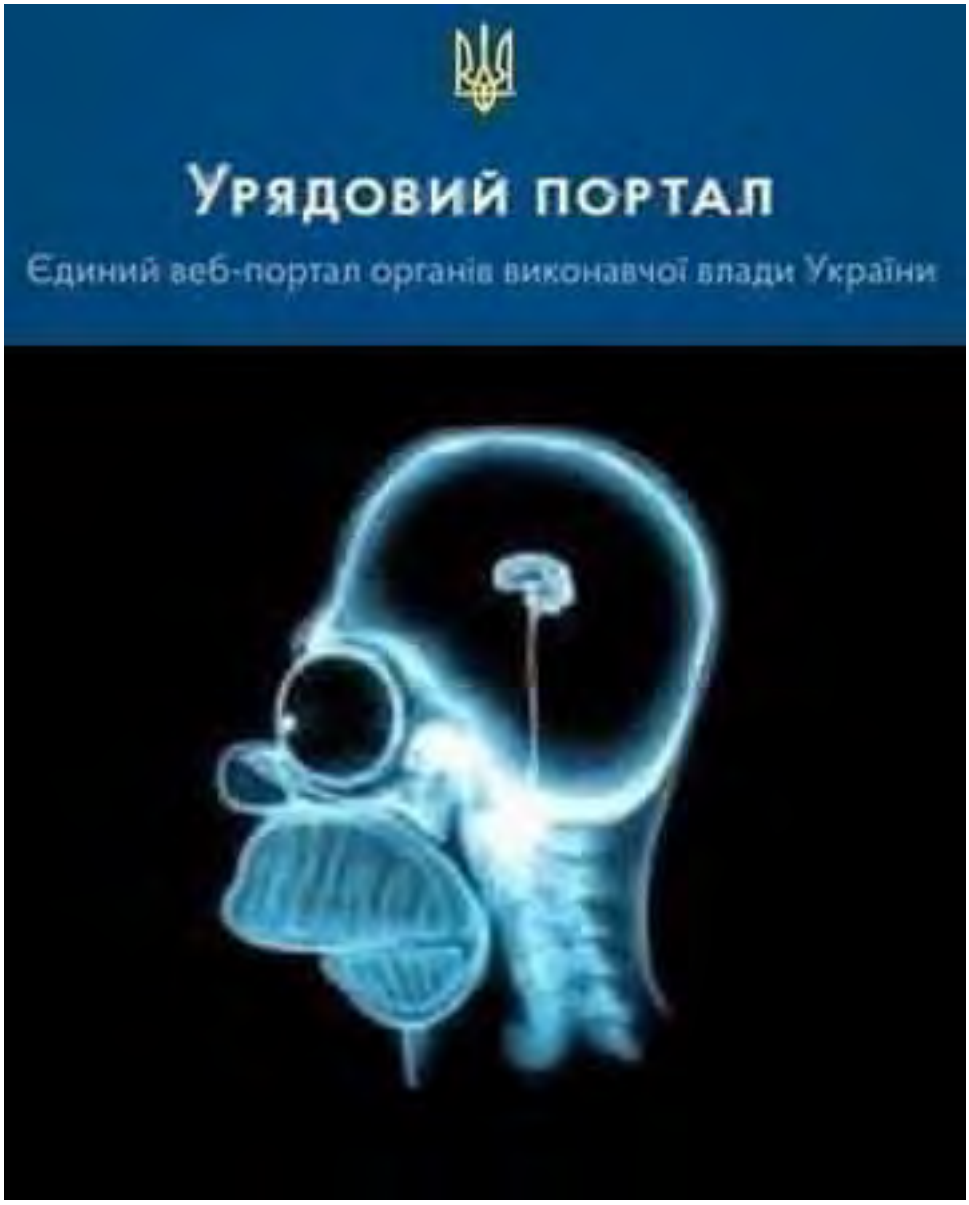

Рис3

***

№ 2.717

Ukraine War, 2 May 2024 (UPDATED)

SARCASTOSAURUS

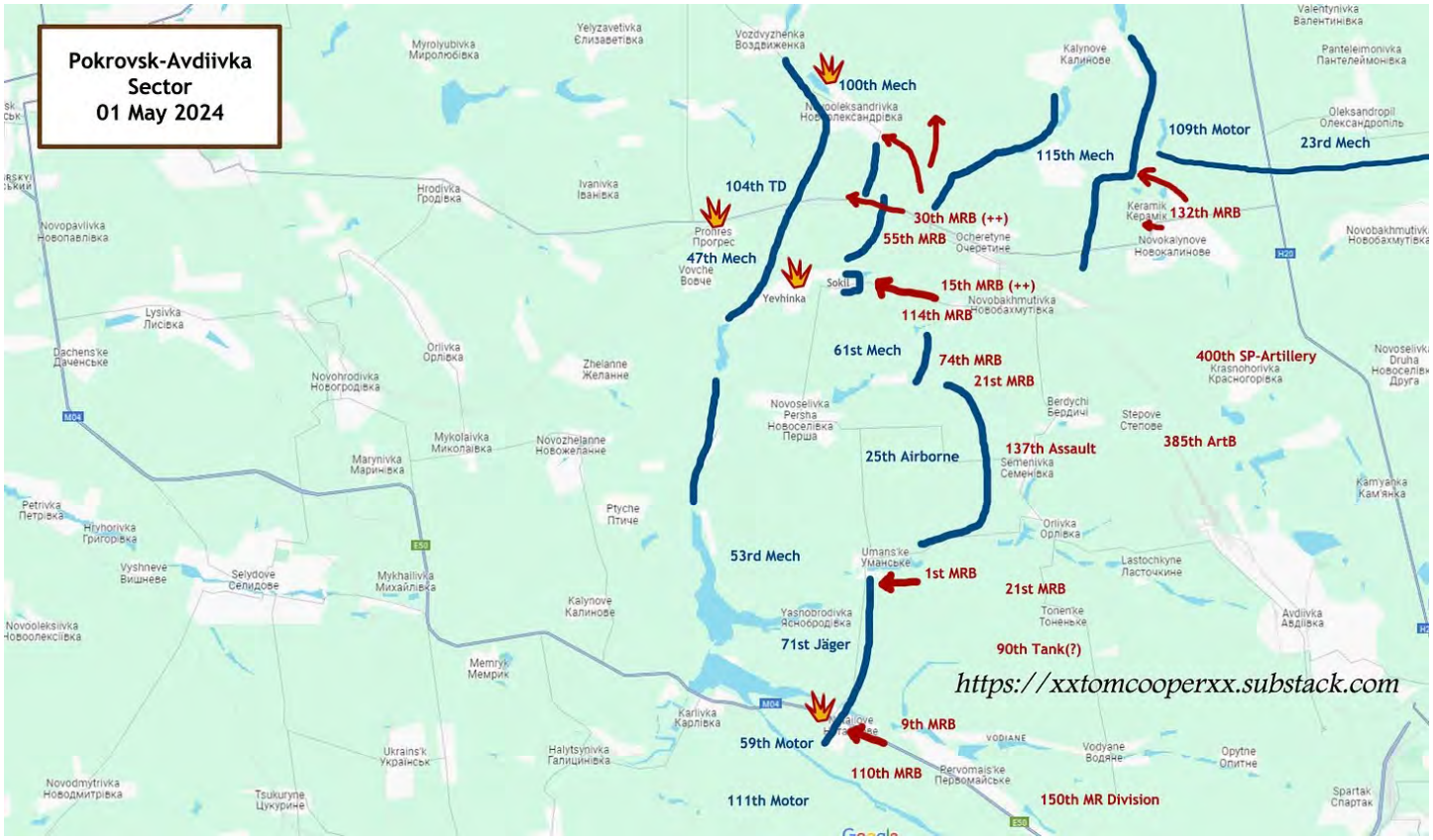
MAY 02, 2024

Hello everybody!

A brief update to catch with developments of the last 48 ‘or so’ hours…

1. BATTLE OF DONBAS

As the map below might show, in the Pokrovsk-Avdiivka Sector, the Russians (that is: the 27th Motor Rifle Division of the *Group Tsentr*) have continued assaulting ZSU positions north-west of Ocheretyne. They've pushed through two lines and are now immediately east of Novooleksandrivka. The ZSU seems to have completed the rotation of several units, and brought in fresh troops – west and north of the Russian penetration. Overall, the pace of the Russian advance has been slowed down to its 'usual speed'.

Sort of good news is that it seems it's the 27th Motor-Rifle Division that's running this drive, while the 90th Tank has been identified as the force in charge of assaults further south, in the area between Umanske and Netaliove. This is 'good' because it means that the Group Tsentr has already involved the type of units that could be expected to 'exploit a breakthrough': to wait in the rear while other units are spent to punch through Ukrainian defence lines - and then to 'drive deep into Ukraine', as the traditional Soviet/Russian doctrine demands.

This Russian MT-LB armoured personnel carrier was shot-up by M2/M3 Bradleys of the 47th Mech west of Ocheretyne, back on 30 April

That said (and I'm going to repeat this for XYth time), this is yet another confirmation that the VSRF has lost its ability to run large-scale mechanised offensive operations at operational level (and thus has none at strategic level).

(Certainly enough, from the Russian point of view this doesn't matter: the Keystone Cops in Moscow know how bad is their situation since long, and thus have given up all hope of 'winning wars through single strokes' already back in 2022. Instead, their 'new doctrine' is that of '1000 needles': of relentless, small-scale mechanised infantry assaults. But, this should finally be understood by People in Need of Fresh Air – see NATO in Brussels in particular - where talking-heads are still babbling about Russia preparing a war against the alliance in '3-4 years'… Indeed: it means they should rush as much of their heavy equipment and ammunition to Ukraine, because they're extremely unlikely to ever need on their own.)

Bakhmut… of course, the VKS continues pounding Ukrainian positions with (at least) 150+ UMPK glide bombs a day (again: the Russians claim they're deploying 500+ a day). However, the last two days the principal target of their air strikes was Chasiv Yar, where the Zhovtnevyi, Novyi, and Kanal quarters were hit by multiple air strikes and an artillery barrage that lasted for something like 12 hours. Usually, such massive air- and artillery attacks means that a massive ground attack is pending…

South of Chasiv Yar, the Russians have also pushed hard and reached the Siversky Donets – Donbas Canal north-west of Ivanivske. Indeed, in this area, they've already crossed the Canal and established a bridgehead west of it (which is never

‘good news’). While trying to stop them, the ZSU has – between others - lost this T-64:

2. SOUTHERN ZAPORIZHZHYA

Must admit, it took me by surprise to hear, three nights ago, that the 141st Infantry has withdrawn from Robotyne and the Russians rose their flag over the ruins of this village. This was a result of a two-prong attack (from west and south) run on 27-29 April. Apparently, the pressure became too much for current stocks of Ukrainian artillery ammunition and FPVs. Seems, it was the 71st Motor-Rifle Regiment (42nd MRD) that entered the ruins of the village as first.

This is sad because the ZSU paid the capture of this place in so much blood, the last summer…

***

Regarding collection for the 3rd SSO’s Shark (for details, see: Shark Update): tomorrow, I should get the confirmation that the money is ready and this collection is completed.

Once again, special thanks for all the readiness to support them!

***

2.) 72nd Mechanised Brigade. The 72nd Mech is the unit that has held off a month-long assault of Russian mechanised formations on Kyiv, in the Moshchun area, in March 2022, and then smashed that Russian winter offensive on Vuhledar, and destroyed two Russian brigades in the process, back in January-February 2023.*

They're still holding the town of Vuhledar under control, despite re-newed Russian assaults.

Here I'm not in direct contact (any more) but know that three days ago an UMPK-strike by the VKS has hit their positions, and they're requesting help with medical supplies.

***

*I remain stunned that it seems it's still so that very, very few people know about battles of March 2022 - like Voznesensk, or Moshchun… For clarity:

> Voznesensk: a town with two important bridges over the Buh River and an air base, about 90km north of Mykolaiv. In early March 2022, the Russian 7th VDV and 126th Brigade have attempted to assault it in order to secure a crossing of the Buh and enable the 49th CAA to advance all the way to Osesa (and beyond). That assault was smashed, and thus the Russian advance on Odesa spoiled once and forever. Have told the story already at the time in my daily updates and (with as much details as became available) in this book, too.
>
> Moshchun: is a village on the Irpin River, 5km north-west of Kyiv outskirts. Essentially: after the failure of the initial coup attempt in Kyiv (24-28 February 2022), in early March 2022, Putin ordered mechanised formations of the 35th CAA to cross the river and advance into Kyiv. The 72nd Mech dug in in the Moshchun area (well-fortified already since around 1941), and held out weeks-long air strikes, artillery barrages, infantry- and mechanised assaults (the 43rd Artillery Brigade destroyed at least 2-3 Russian pontoon bridges and hundreds of armoured fighting vehicles in the process, while supporting the 72nd, too). That story will be told in this one.

Of course, it was Ukrainian resistance everywhere around the country that spoiled Pudding's 'Plan A' - the one for a quick coup and a take-over in a matter of 10-14 days.

And yes, sure: defenders of Czernihiv, Sumy, Kharkiv, and Mariupol have played their important roles. But, and just for example: the mythological battle of Hostomel was nowhere near as important as ZSU's defensive successes in Voznesensk and Moshchun.

No idea why, but probably concerned about the overall safety of the entire nation, official Kyiv wasn't very keen to report about either of these two battles at the time. Subsequently, few articles about these two battles did appear in the Ukrainian press, but most of involved troops never found the time to tell enough: their units were meanwhile re-deployed somewhere else….and our glorious mainstream media? Was too busy copy-pasting official releases and taking cat photos in Boucha…

***

№ 2.718

ZN.UA

ПІДГОТОВКА ДО СЛУЖБИ В ІЗРАЇЛІ. ДОКЛАДНО ПРО ТЕ, ЯКИЙ ДОСВІД ВАРТО ПЕРЕЙНЯТИ УКРАЇНІ

Ізраїльські підлітки на щорічнних змаганнях під час підготовки до обов'язкової служби в армії поблизу кібуцу Якум, Ізраїль, 17 лютого 2017 року

2024-05-02

Андрій Капустін

Армію оборони Ізраїлю (ЦАХАЛ) особливо представляти не потрібно. Попри те, що держава Ізраїль посідає 96-те місце у світі за кількістю населення, 148-ме — за територією (це менше, ніж Київська область), ЦАХАЛ давно входить до першої двадцятки найпотужніших армій світу.

Цю потугу підтверджено на практиці, оскільки **протягом усіх 76 років свого існування Ізраїль воює**. Починаючи від моменту проголошення незалежності 1948 року й до сьогодні, коли ***війна проти терористів ХАМАСу*** в секторі Гази триває вже понад 200 днів.

І жодної з війн Ізраїль не програв.

Україна веде війну проти РФ із 2014-го й третій рік поспіль відбиває повномасштабну агресію. Й для неї ізраїльська модель військової підготовки, практики, напрацьовані країною, що воює, можуть виявитися досить корисними.

1) — Звісно, сліпо копіювати все «меню» не варто.

2) — Але маскувати під новий шкільний предмет «Захист України» радянську ПВП (початкову військову підготовку) точно непродуктивно.

Хоча

Кабмін уже виділив на цей курс наприкінці минулого 2023 року 1,74 млрд грн.

А прем'єр Денис ***Шмигаль*** запевнив, що

1) — «дітей вчитимуть навичок цивільного захисту, медичної допомоги, військово-патріотичного виховання». Туди ж увійдуть і основи управління дронами, й мінна безпека.

Для цього закуповуватимуть симулятори управління дронами, навчальні тири та макети, аптечки й тренажери для кардіореанімації, тренажери дефібриляторів, турнікети, а також навчальні набори для роботи з електронікою, зв'язком і 3D-друком.

2) — Навчатимуть усіх цих премудростей шкільні вчителі, які спочатку мають опанувати їх самі. **На їхню підготовку виділено 100 млн грн.**

Однак висновки щодо ефективності цієї програми робити зарано, тож повернімося до Ізраїлю та спробуймо зрозуміти, чи можна адаптувати його досвід до українських реалій.

Ви не повірите, але

— в ізраїльських школах аналогів радянської ПВП, або «Захисту України», немає зовсім. І воєнруків немає.

З армією майбутні ізраїльські воїни вперше зустрічаються на практиці в 11-му класі, коли їх відправляють на кілька тижнів до таборів воєнізованої добровольчої організації ГАДНА (абревіатура «Гдудей Ноар» — «Молодіжні батальйони»). Її було створено ще до проголошення незалежності Ізраїлю на базі різних молодіжних формувань, які входили до складу Хагани — єврейської підпільної армії, що стала кістяком майбутньої ЦАХАЛ.

Нині на чолі ГАДНА стоїть командування з кадрових офіцерів ізраїльської армії, що координує свою діяльність із Міністерством освіти. Керує процесом служба старшого офіцера з питань виховання молоді Міністерства оборони.

У таборах ГАДНА хлопці й дівчата отримують військове обмундирування та спорядження, живуть у наметах або казармах, харчуються в солдатських їдальнях, несуть вартову службу та виконують звичайні солдатські роботи. Майстри-сержанти вчать їх азів поводження зі стрілецькою зброєю, прийомів рукопашного бою та випробовують на витривалість під час марш-кидків.

Окрім традиційної армійської підготовки, в ГАДНА діють і спеціалізовані військово-морський і військово-повітряний відділи, де підлітки, які вирішили служити на флоті або в авіації, опановують флотські та льотні спеціальності, здійснюють морські походи й навчаються пілотувати планери та легкі літаки.

Однак два тижні армійських таборів зовсім не означають, що решту часу школярі за відсутності ПВП у школі живуть не стикаючись із питаннями армії. Дух армії та всього, що з нею пов’язано, незримо оточує кожного ізраїльтянина від народження.

Це тому, що, по-перше, країна майже 80 років воює. По-друге, ізраїльські діти зростають у родинах, де в армії служили брати, сестри, тато, мама, тітки, дядьки, бабусі, дідусі, прабабусі та прадідусі. Й багато підлітків, усотавши з молоком матері розповіді про армійське життя-буття близьких, із дитинства знають, що вони, як і їхні родичі, підуть служити в «династійні» частини.

По-третє, ізраїльські школярі знають, що армія — це не тільки обов’язкова служба після школи, а й, напевне, головний соціальний ліфт після її закінчення.

Адже, не відслуживши в армії, не можна, наприклад, потрапити на роботу до поліції або охоронних структур, зробити кар’єру в органах державного управління, стати пілотом цивільної авіації або продовжити службу в армії офіцером, бо ж спершу потрібно пройти строкову службу.

Ізраїльський підліток на щорічнних змаганнях під час підготовки до обов'язкової служби в армії поблизу кібуцу Якум, Ізраїль, 17 лютого 2017 року

Плюс найвищий технологічний рівень ЦАХАЛ дає підготовку, що гарантує працевлаштування в найпрестижніших ІТ-компаніях зі стартовими зарплатами 120–140 тис. грн на місяць.

Плюс повне очищення «послужного списку» неблагонадійних підлітків у разі, звісно, відсутності порушень під час служби.

Плюс фінансова участь армії під час вступу до вишів після проходження служби.

І таких плюсів можна нарахувати дуже багато.

Тому в Ізраїлі — досить високий конкурс серед тих, хто хоче служити в елітних частинах, спецназі, ВПС, розвідці чи на флоті. Адже що вищий «індекс елітності», то ширші горизонти й райдужніші перспективи.

Наприклад, на престижні трирічні курси льотної школи ВПС щороку претендують близько 10 тисяч новобранців. Із них після первинного добору залишаються 270 тих, хто розпочинає курс. До фінішу доходять близько 40.

Зате після звільнення зі служби в 43–45 років їм забезпечена пенсія в розмірі близько 350 тис. грн на місяць.

І це стимулює школярів набагато краще, ніж найнасиченіша ПВП. Отже, добір дуже жорсткий, оскільки є з кого обирати.

Занурення на два тижні у «важкі армійські будні» в таборах ГАДНА — лише початок. Тому що головне — це система армійських тестів, які проходять школярі. І що вищий рівень елітарності військ і частин, у яких хоче служити випускник, то жорсткіші критерії добору. Це зрозуміло й не потребує пояснень, оскільки йдеться про безпеку та існування держави.

Незадовго до 17-го дня народження школярі та школярки отримують поштою Цав Рішон (першу повістку) й вирушають на призовний пункт. Там армія проводить перевірки здоров’я, тести та особисті співбесіди.

Найважливіших три:

1. Медичний профіль — фізичні дані призовника, на основі яких армія розподіляє солдатів за видами військ (бойові «краві» чи робітники «джоб»).

Шкала оцінки варіюється від 21 (звільнений від служби) до 97 (придатний до бойових військ). Профіль 72–97 — «бойовий», 45–64 — придатний для служби в небойових військах. Нижче за 45 — тимчасово непридатний або звільнений від служби.

2. Психотехнічна оцінка — оцінка здібностей призовника. Складається з багатьох показників, які встановлюються, зокрема, й під час особистої співбесіди, і варіюється від 41 до 56.

Від 52 і вище — придатний для елітних військ і офіцерських курсів. 48–51 — хороший рівень, придатний для командирських курсів. 44–47 — середній

показник звичайного солдата. 41–43 — особливі умови служби або звільнення від армії.

3. Рівень івриту. Рівні варіюються від 1 до 9 (навіть корінні ізраїльтяни не завжди отримують максимальну оцінку). З оцінкою, нижчою за 5, призовників на три місяці відправляють на додатковий курс мови.

Загалом, усе або практично все залежить від бажання та можливостей майбутнього воїна. Хочеш потрапити до еліти — займайся спортом, гризи граніт науки, відвідуй із 16 років семінари ЦАХАЛ.

Тих, хто з дитинства мріє про елітні частини, батьки з п’яти років можуть записати, скажімо, до гуртка «Ніндзя-спорт» — подолання смуги перешкод, елементи акробатики, паркур. Задоволення не з дешевих: два заняття на тиждень — близько 6000 грн. Індивідуальне тренування — десь 3000 грн. Є й дорожчі, але теж важливі для майбутньої служби в армії секції триатлону або мотокросу.

Ізраїльські школярі знають і про те, що армія відкрита для всіх. В інших країнах для молодих людей із різними видами інвалідності — сліпотою, глухотою, відсутністю кінцівок або тих, у кого діагностували синдром Дауна,

армія закрита за визначенням. Але не в Ізраїлі. Оскільки тут ці підлітки хочуть бути повноцінними членами суспільства, а отже, багато хто з них теж хоче служити в армії, що різко підвищує їхній соціальний статус. І для них у ЦАХАЛ є адаптаційна програма «Особливі новобранці». Не тому, що армія дуже потребує таких непростих солдатів, а тому, що вони потребують армії.

Тож нікого не дивує, що в ЦАХАЛ нарівні з усіма служать і інваліди-візочники, й молоді люди, в яких немає, наприклад, руки, й глухонімі, й сліпі. Звісно, ті, хто не бажає, залишаються вдома, але інші можуть спробувати. Як це зробив сліпий від народження Даніель Дефур, якого ще в дитинстві зняли з військового обліку. Але він мріяв про службу в армії. І для цього досконало вивчив у школі три мови, навчився розуміти швидку мову й вступати в розмову відразу з кількома співрозмовниками. Кілька разів йому відмовляли, але він і далі наполягав, зумів пробитися до прем'єр-міністра Біньяміна Нетаньягу, який зміг переконати військових, що хвороба Даніеля не може бути перешкодою для служби, і зрештою мрія Даніеля збулася.

Біньямін Нетаньягу та Даніель Дефур

Окрема тема — військова програма Roim Rachok, що в перекладі з івриту означає «Погляд у майбутнє», запущена в ЦАХАЛ 12 років тому трьома колишніми агентами МОССАД для молодих людей із розладами аутичного спектру (РАС). Програма відкрила дорогу до армії аутистам другого, третього й четвертого ступеня. Адже багато людей із РАС мають унікальні здібності. Пам'ятаєте блискучого Дастіна Хоффмана, який зіграв аутиста у фільмі «Людина дощу»?

Ініціатори створення програми Roim Rachok змогли переконати армійське керівництво ризикнути. Перша група новобранців-аутистів із 11 осіб прийшла на службу до підрозділу військової розвідки 9900 2013 року. Там їх перевірили на розшифровці електронних карт місцевості й аналізі аерофотозйомок. Результати вразили військових, оскільки якість роботи солдат-аутистів виявилася вдесятеро кращою та в рази швидшою, ніж у звичайних військовослужбовців.

2014 року під час операції «Непорушна скеля» потрібно було порівняти десятки тисяч супутникових фотографій місцевості поблизу кордону, щоб визначити потенційну загрозу з боку противника (тунелі, склади боєприпасів, автомобілі з вибухівкою тощо). На думку керівництва, на це був потрібен рік. Учасники програми Roim Rachok упоралися із завданням за три місяці.

На сьогодні в ЦАХАЛ служать близько 260 людей із РАС, а куратори програми шукають таких школярів по всій країні. Ба більше, після закінчення служби за учасниками програми Roim Rachok вишиковуються в чергу Intel, Microsoft, Hewlett Packard Enterprise, IBM, Ernst & Young, eBay та інші компанії. Це при тому, що в решті країн світу в молодих людей із нефізичними розладами найвищий рівень безробіття — серед аутистів.

***

Воюючи з Росією одинадцятий рік, Україна досі неймовірно далека від Ізраїлю в питаннях мотивування та підготовки молоді до військової служби.

Хіба що «Пласт» — найвідоміша й наймасовіша молодіжна українська організація — проводить роботу, що нагадує підготовку ізраїльських школярів у таборах ГАДНА. Держава ж у цій сфері досі неймовірно повільна, мислить категоріями вчорашнього дня й підходить до вирішення проблеми дуже формально.

Однак від необхідності готувати молодь до захисту України нам нікуди не дітися. Навіть якщо ми переможемо вже завтра. Адже наш смертельний ворог завжди буде поруч. І для держави життєво необхідно вибудувати таку систему військової підготовки та мотивації до захисту Батьківщини, щоб кожен українець був готовий до цього будь-якої миті.

То чому б не придивитися уважніше до досвіду Ізраїлю, де така система вже неодноразово довела свою ефективність?

***

№ 2.719

«Wir hoffen, dass die Schweiz auch in Zukunft an ihrer Neutralität festhält»

Der chinesische Botschafter, Wang Shihting, schliesst eine Teilnahme Chinas an dem von Aussenminister Ignazio Cassis geplanten Ukraine-Gipfel nicht aus. Von zu viel aussenpolitischer Aktivität hält er aber nichts.

Peter A. Fischer und Christina Neuhaus

2024-04-18

Der chinesischen Botschafter Wang Shihting sagt, westliche Staaten legten bei der Beurteilung Chinas strengere Massstäbe an als bei anderen westlichen Staaten. Er spricht von Doppelstandards.

Herr Botschafter, Mitte Januar traf sich der chinesische Ministerpräsident Li Qiang unter anderem mit Bundespräsidentin Viola Amherd und Wirtschaftsminister Guy Parmelin. Worum ging es bei diesen Gesprächen?

Zum einen ging es um die Aktivierung des bilateralen Austausches und die Konsolidierung des gegenseitigen politischen Vertrauens. Bei diesem Treffen handelt es sich um den ersten offiziellen Schweiz-Besuch eines chinesischen Ministerpräsidenten seit elf Jahren. Beide Seiten legen grossen Wert auf das Treffen.

Mit welchem Resultat?

Die Schweiz und China sind sich einig, dass die bisherige Kooperation in den Bereichen Freihandel und Zoll vertieft werden soll. Wir klären ab, inwiefern wir bei den Themen Finanzen, digitale Wirtschaft oder grüne Entwicklung stärker zusammenarbeiten können. Und wir wollen den kulturellen Austausch und die Völkerverständigung fördern. Wie Ministerpräsident Li bei seinem Besuch bereits angekündigt hat, wird China eine 15-tägige Visumsfreiheit für Schweizerinnen und Schweizer einführen.

Ab wann soll sie gelten?

Schon ab dem 14. März 2024. Sie gilt für touristische und geschäftliche Reisen, für Besuche bei Familienmitgliedern und Freunden sowie für Transitzwecke.

Hoffen Sie, dass die Schweiz und andere Schengen-Staaten Besuchern aus China bei den Visaerleichterungen Gegenrecht gewähren?

Das hoffe ich. Aber das zu entscheiden, ist Sache der Schengen-Staaten. Beim Besuch von Ministerpräsident Li hat die Schweizer Regierung aber Erleichterungen für Geschäftsvisa in Aussicht gestellt. Wir sind zuversichtlich, dass wir bei dieser Frage vorankommen.

Kommen wir zu den Handelsbeziehungen. Wie gut sind sie?

China ist der drittgrösste Handelspartner der Schweiz, und die Schweiz ist immer noch das einzige kontinentaleuropäische Land, das mit China einen Freihandelsvertrag abgeschlossen hat. Es liegt im beidseitigen Interesse, die Handelsbeziehungen zu vertiefen. Eine gemeinsame Studie der Hochschule St. Gallen und der University of International Business and Economics in Peking zeigt, dass die Nutzungsquote des Freihandelsvertrags bereits 71 Prozent beträgt. Im Jahr 2022 erzielten Schweizer Unternehmen so effektive Einsparungen von 220 Millionen Dollar.

Die Schweiz und China verhandeln seit längerem über eine Weiterentwicklung des Freihandelsabkommens. Wie gut stehen die Chancen auf eine Modernisierung?

Das chinesische Handelsministerium und das schweizerische Staatssekretariat für Wirtschaft (Seco) führen den fachlichen und den technischen Dialog. Die Details werden noch angeschaut. Ich bin aber zuversichtlich, dass ein Ergebnis erreicht werden kann. Eine Modernisierung würde die Zölle noch stärker senken und das bilaterale Handelsvolumen stimulieren. Davon würden beide Länder profitieren.

In der Schweiz ist der politische Druck gross, Zugeständnisse im Bereich der Menschenrechte auszuhandeln. Die Schweiz wird deshalb Arbeits- und Beschäftigungsfragen ansprechen und darauf drängen, dass mit Zwangsarbeit erstellte Güter vom Handel ausgeschlossen sind. Wie beurteilen Sie die politischen Forderungen?

Ich weiss, dass einige Schweizer Parlamentarierinnen und Parlamentarier Druck machen, um solche Forderungen mit einem Freihandelsabkommen zu verknüpfen. Sie nutzen diese Gelegenheit, um daraus politisches Kapital für sich selbst zu schlagen. China ist strikt gegen eine Verpolitisierung der Gespräche. Deswegen sind wir aber noch lange nicht gegen die Förderung von Menschenrechten!

Wie will Ihr Land denn die Menschenrechte fördern?

China hat in den vergangenen Jahrzehnten im Bereich der Menschenrechte und des Arbeitnehmerschutzes grosse Erfolge erzielt. Das ist international anerkannt.

China hat insgesamt 20 Uno-Menschenrechtsabkommen unterzeichnet. Der Pakt über zivile und politische Rechte ist bisher zwar unterzeichnet, aber nicht ratifiziert. Sie haben bei einem früheren Besuch in Zürich allerdings einmal moniert, die Schweiz lege bei China strengere Massstäbe an als bei westlichen Ländern. Was meinen Sie damit?

Viele westliche Länder, darunter die USA, wenden bei der Beurteilung der Menschenrechte Doppelstandards an. Kommt es in westlichen Staaten zu Menschenrechtsverletzungen, scheinen weniger strenge Standards zu gelten.

Wo zum Beispiel?

Im Gazastreifen ist es seit dem 7. Oktober zu einer humanitären Katastrophe gekommen. Mehr als 30 000 Menschen haben ihr Leben verloren. Doch viele westliche Länder haben diese Menschenrechtskatastrophe entweder übersehen, oder sie ignorieren sie. Das meinen wir, wenn wir von Doppelstandards in Fragen der Menschenrechte reden.

Und was gilt für die Ukraine? Die Schweiz macht sich grosse Hoffnungen, dass China am geplanten Friedensgipfel vor dem Sommer teilnehmen wird. Eine Teilnahme Ihres Landes wäre ein starkes Zeichen.

China ist für die Förderung von Friedensgesprächen und hat sich immer schon dafür eingesetzt. Und wir haben auch eine Strategie für eine politische Beendigung des Konflikts vorgelegt: Die territoriale Souveränität aller Länder muss respektiert und die Uno-Charta muss eingehalten werden. Zudem sollten sich alle Parteien dafür einsetzen, dass der Krieg beendet werden kann. Es muss verhindert werden, dass sich die Krise noch weiter verschlimmert oder gar ausser Kontrolle gerät. Wir verfolgen die Ukraine-Konferenz, die die Schweiz veranstalten wird, aufmerksam und prüfen die Möglichkeit einer Teilnahme.

Wie wollen Sie verhindern, dass der Krieg in der Ukraine weiter eskaliert?

Wir sollten Russland und die Ukraine dabei unterstützen, den direkten Dialog so schnell wie möglich wieder aufzunehmen, damit die Situation schrittweise deeskaliert werden kann. Einseitige Sanktionen können den Konflikt nicht beenden.

Sie schaffen nur neue Probleme. China lehnt deshalb einseitige, vom Uno-Sicherheitsrat nicht genehmigte Sanktionen ab.

Die Schweiz hat die Sanktionen der EU übernommen. China sieht das kritisch.

China ist gegen diese einseitigen Sanktionen. Sie werden keinen Frieden bringen und kein Problem lösen.

Sind wir in Ihren Augen noch ein neutrales Land?

In den vergangenen 200 Jahren hat die Schweiz in solchen Fragen stets eine neutrale Haltung eingenommen. Ihre Neutralität war ein wesentlicher Grund dafür, dass sie von den Versehrungen des Ersten und des Zweiten Weltkriegs verschont wurde. Und sie hat dazu beigetragen, dass aus einem armen Auswanderungsland eine der reichsten und fortschrittlichsten Industrienationen werden konnte. Wir hoffen, dass die Schweiz auch in Zukunft an ihrer Neutralität festhält. Wir sind überzeugt, dass eine neutrale Haltung Ihrem Land nur förderlich sein kann.

Der Überfall der russischen Truppen auf die Ukraine war eine klare Verletzung der Uno-Charta. Indem China nicht mehr Druck auf Russland ausübt, hilft Ihr Land dem Aggressor.

Ich finde diese Kritik gegenüber China unberechtigt und sehr unfair. Seit Beginn des Konflikts hat sich China immer für Friedensgespräche eingesetzt. Unser Staatspräsident hat schon mehrfach mit dem russischen Präsidenten Putin und dem ukrainischen Präsidenten Selenski telefoniert. Dazu kamen Gespräche mit dem amerikanischen Präsidenten Joe Biden, dem französischen Präsidenten Emmanuel Macron oder dem deutschen Kanzler Olaf Scholz. Wie erwähnt kam es kürzlich zudem an der Sicherheitskonferenz in München zu einem Treffen zwischen dem chinesischen Aussenminister Wang Yi und seinem ukrainischen Amtskollegen. China setzt sich seit Beginn der Krise aktiv für Friedensgespräche ein. Wir hoffen sehr, dass der Frieden bald wiederhergestellt wird und schnell eine sachorientierte Lösung gefunden wird.

China leistet Russland keine militärische Unterstützung?

Der chinesische Aussenminister Wang Yi hat beim Treffen mit seinem ukrainischen Amtskollegen Kuleba am Rande der Münchner Sicherheitskonferenz im Februar dieses Jahres betont, dass China an der politischen Lösung festhalte, Friedensgespräche fördere, kein Öl ins Feuer giesse und nicht vom Schaden profitiere. Er sagte, China verkaufe keine tödlichen Waffen in Konfliktregionen und an beteiligte Parteien. China wird weiterhin eine konstruktive Rolle bei einer baldigen Beendigung des Konflikts und der Wiederherstellung des Friedens in der Ukraine spielen und nicht aufhören, solange es einen Hoffnungsschimmer gibt.

Die vergangenen Jahre waren geprägt von einer zunehmenden Rivalität zwischen China und den USA. Die politischen Spannungen haben zu einem Wirtschaftskrieg geführt. Wie sehen Sie die Rolle der Schweiz?

Wir hoffen, dass sich die Schweiz in der Frage der Beziehungen zwischen China und den USA weiterhin neutral verhalten und sich nicht auf die eine oder andere Seite stellen wird.

Für viele Schweizer Unternehmen ist der amerikanische Markt wichtiger als der chinesische. Wird sich die Schweizer Wirtschaft eines Tages entscheiden müssen, ob sie mit China Handel treibt oder mit den USA? Oder anders gefragt: Zerfällt die Welt in Blöcke?

Vor einigen Jahren haben die USA den Handelskrieg gegen China entfesselt und ein umfassendes Huawei-Verbot lanciert. Geht es nach den USA, soll China sowohl auf politischer als auch wirtschaftlicher Ebene gebremst werden. Wir sind strikt gegen die hegemoniale Handlungsweise der USA, die den Bemühungen um globale Stabilität und Frieden keinesfalls förderlich ist. Die Welt steht schon vor zu vielen Herausforderungen. Was wir dringend brauchen, sind Friede und Stabilität – und ist keine Konfrontation der Blöcke. Es dient allen Völkern, wenn wir uns von der Mentalität des Kalten Krieges verabschieden. Das Ziel müsste eine friedliche Co-Existenz und Kooperation sein.9

Huawei-Kritik hört man auch hier. Die USA halten die Geräte für eine Bedrohung der nationalen Sicherheit. Sind sie das?

Diese Behauptung entspricht nicht der Wahrheit. Die USA haben im Namen der sogenannten nationalen Sicherheit viele Vorwürfe erhoben, sie können jedoch nichts nachweisen. Die Unterdrückung eines High-Tech-Unternehmens durch die US-Staatsmacht schadet der internationalen Kooperation und verzerrt die Marktprinzipien.

Sie haben in den USA studiert. Wie erklären Sie sich die zunehmende Rivalität?

Sie ist im hegemonialen Anspruchsdenken der USA begründet. Unser Staatspräsident Xi hat schon mehrfach betont, dass China keine Absichten hat, die USA als stärkste Macht der Welt abzulösen. Wir hoffen weiterhin auf eine gute Koexistenz. China hat grosses Interesse daran, die bilateralen Beziehungen zu den USA zu stabilisieren und auszubauen. Das Verhältnis zwischen den USA und China gehört zu den wichtigsten bilateralen Beziehungen der Welt. Eine friedliche Koexistenz zwischen den beiden Ländern fördert die globale Entwicklung und den Weltfrieden. Gleichzeitig werden wir unbeirrt und entschlossen unsere Interessen und unsere Souveränität verteidigen.

Welche Rolle hat Europa für China?

Europa ist ein wichtiger Pol der Welt. Wir sehen Europa als Kooperationspartner, nicht als Rivalen. Der Konsens zwischen China und den europäischen Ländern ist in unseren Augen grösser, als es die Unterschiede sind. Von einer guten und vertrauensvollen Zusammenarbeit profitieren beide Partner.

Die EU-Kommissionspräsidentin Ursula von der Leyen sagt, China habe sich negativ verändert. Die Ära der Öffnung und der Reformen sei abgelöst worden durch ein Primat der nationalen Sicherheit und Kontrolle.

Ich teile die Meinung von Frau von der Leyen nicht. Nationale Sicherheit ist ein Kernanliegen jedes souveränen Staates. Es ist gängige internationale Praxis, Gesetze für die nationale Sicherheit zu erlassen und wo nötig die Sicherheitsmassnahmen zu kontrollieren. Wie Sie sicher wissen, hat China kürzlich das neue Anti-Spionage-Gesetz in Kraft gesetzt. Bei der Umsetzung konnten wir auf Erfahrungen der USA und europäischer Länder zurückgreifen.

Das Gesetz gibt Behörden ein zusätzliches Werkzeug, um gegen ausländische Firmen vorzugehen, die chinesische Daten und Statistiken auswerten.

Das Anti-Spionage-Gesetz richtet sich nur gegen Cyber-Spionage und klar illegale Informationsbeschaffung. Der legale Datenaustausch zwischen ausländischen Unternehmen in China und ihren Mutterkonzernen in Europa ist in keiner Weise davon betroffen. China ist gerne bereit, mit der Schweiz einen vertieften Dialog über den Umgang mit privaten Daten, aber auch über den grenzüberschreitenden Austausch von wirtschaftsrelevanten Daten zu führen. Internationalen Unternehmen steht die Tür zum chinesischen Markt offen. Die chinesische Reform- und Öffnungspolitik bleibt bestehen.

Eine Frage können wir Ihnen nicht ersparen. Wie gross ist die Gefahr, dass China Taiwan angreift?

Taiwan ist ein untrennbarer Teil von Chinas Territorium. Das ist sowohl in Uno-Resolutionen als auch in diplomatischen Vereinbarungen zwischen China und anderen Ländern verankert.

Sie reden von der Ein-China-Politik.

Genau. Auch die Schweiz anerkennt offiziell an, dass Taiwan ein Teil von China ist. Die Menschen in Taiwan sind unsere Landsleute, wir wollen mit ihnen eine friedliche Lösung finden. Aber es gibt separatistische Kräfte, die mit Hilfe der USA die Unabhängigkeit Taiwans anstreben wollen. China wird die Unabhängigkeit nie erlauben. Wir werden unser Territorium und unsere nationale Souveränität mit grösster Ausdauer und Entschlossenheit verteidigen.

***

"Мы надеемся, что Швейцария продолжит придерживаться своего нейтралитета в будущем"

2024-03-18

Питер А. Фишер и Кристина Нойхаус

Посол Китая Ван Шитин не исключает участия Китая в саммите по Украине, запланированном министром иностранных дел Игнацио Кассисом. Тем не менее, он не верит в слишком большую внешнеполитискую деятельность.

Посол Китая Ван Шитинг говорит, что западные государства устанавливают более строгие стандарты в оценке Китая, чем другие западные государства. Он говорит о двойных стандартах.

***

— Г-н посол, в середине января 2024 премьер-министр Китая Ли Цян встретился, в частности, с федеральным президентом Виолой Амхерд и министром экономики Ги Пармелином. О чем были эти разговоры?

— С одной стороны, речь дела об активизации двустороннего обмена и укреплении взаимного политического доверия. Эта встреча является первым

официальным визитом премьер-министра Китая в Швейцарию за одиннадцать лет. Обе стороны придают большое значение встрече.

— С каким результатом?

— Швейцария и Китай согласны с тем, что предыдущее сотрудничество в области свободной торговли и таможни будет углубление. Мы разъясняем, в какой степени мы можем более тесно сотрудничать по темам финансов, цифровой экономики или зеленого развития. И мы хотим способствовать культурному обмену и международному взаимопониманию. Как уже объявил премьер-министр Ли во время своего визита, Китай введет 15-дневное освобождение от виз для граждан Швейцарии.

— Когда это должно применяться?

— Уже с 14-го Март 2024 года. Это относится к туристическим и деловым поездкам, посещениям членов семьи и друзей, а также в транспортных целях.

— Надеетесь ли вы, что Швейцария и другие страны Шенгенского соглашения предоставят встречное право посетителям из Китая на оформление виз?

— Я надеюсь на это. Но решение принимает шенгенские государства. Однако во время визита премьер-министра Ли швейцарское правительство обещало помощь в получении деловых виз. Мы уверены, что добьемся прогресса в этом вопросе.

— Давайте перейдем к торговым отношениям. Насколько они хороши?

— Китай является третьим по величине торговым партнером Швейцарии, а Швейцария по-прежнему является единственной континентальной европейской страной, которая заключила соглашение о свободной торговле с Китаем. Углублять торговые отношения в обоих интересах. Совместное исследование Университета прикладных наук St. Галлен и Университет международного бизнеса и экономики в Пекине показывают, что коэффициент использования соглашения о свободной торговле уже составляет 71 процент. В 2022 году швейцарские компании добились эффективной экономии в размере 220 миллионов долларов.

— Швейцария и Китай уже давно ведут переговоры о дальнейшем развитии соглашения о свободной торговле. Насколько хороши шансы на модернизацию?

— Министерство торговли Китая и Государственный секретариат Швейцарии по экономическим вопросам (Seco) проводят профессиональный и технический диалог. Детали все еще рассматриваются. Тем не менее, я уверен, что результат может быть достигнут. Модернизация еще больше снизит

тарифы и стимулирует объем двусторонней торговли. Обе страны выиграют от этого.

— В Швейцарии существует большое политическое давление, чтобы вести переговоры об уступках в области прав человека. Поэтому Швейцария будет решать вопросы труда и занятости и настаивать на том, чтобы товары, созданные принудительным трудом, исключались из торговли. Как вы оцениваете политические требования?

— Я знаю, что некоторые швейцарские парламентарии оказывают давление, чтобы связать такие требования с соглашением о свободной торговле. Они используют эту возможность, чтобы сделать из нее политический капитал для себя. Китай решительно выступает против политизации переговоров. Вот почему мы далеко не против поощрения прав человека!

— Как ваша страна хочет продвигать права человека?

— В последние десятилетия Китай добился больших успехов в области прав человека и защиты работников. Это международно признано.

— Китай подписал в общей сложности 20 соглашений ООН по правам человека. Пакт о гражданских и политических правах был подписан до сих пор, но не был ратифицирован. Однако однажды во время предыдущего визита в Цюрих они пожаловались, что Швейцария установила более строгие стандарты для Китая, чем для западных стран. Что ты имеешь в виду под этим?

— Многие западные страны, включая США, применяют двойные стандарты в оценке прав человека. Если нарушения прав человека происходят в западных штатах, похоже, применяются менее строгие стандарты.

— Где, например?

— Он был в секторе Газа с 7-го числа. Октябрь пришел к гуманитарной катастрофе. Более 30 000 человек погибли. Но многие западные страны либо упустили из виду эту катастрофу в области прав человека, либо проигнорировали ее. Вот что мы имеем в виду, когда говорим о двойных стандартах в вопросах прав человека.

— А что относится к Украине? Швейцария возлагает большие надежды на то, что Китай примет участие в запланированном мирном саммите до лета. Участие вашей страны было бы сильным знаком.

— Китай выступает за содействие мирным переговорам и всегда проводил кампанию за них. И мы также представили стратегию политического конца конфликта: необходимо уважать территориальный суверенитет всех стран и соблюдать Устав ООН. Кроме того, **все стороны должны работать над тем, чтобы война могла быть прекращена**. Необходимо предотвратить, чтобы

кризис стал еще хуже или даже вышел из-под контроля. Мы внимательно следим за украинской конференцией, которую Швейцария организует и рассмотрит возможность участия.

— Как вы хотите предотвратить дальней эскалацию войны в Украине?

— **Мы должны поддержать Россию и Украину в возобновлении прямого диалога** как можно скорее, чтобы ситуация могла постепенно деэскалироваться. Односторонние санкции не могут положить конец конфликту. Они только создают новые проблемы. Поэтому Китай отвергает односторонние санкции, не одобренные Советом Безопасности ООН.

— Швейцария приняла санкции ЕС. Китай критически относится к этому.

— **Китай против этих односторонних санкций.** Они не принесут мира и не решат проблему.

— В ваших глазах мы все еще нейтральная страна?

— За последние 200 лет Швейцария всегда занимала нейтральную позицию по таким вопросам. Ее нейтралитет был важной причиной, по которой она была избавлена от почитания Первой и Второй мировых войн. И это способствовало тому, что бедная эмигрантская страна может стать одной из самых богатых и развитых индустриальных стран. Мы надеемся, что Швейцария продолжит сохранять свой нейтралитет в будущем. Мы убеждены, что нейтральное отношение может принести пользу только вашей стране.

— Нападение российских войск на Украину было явным нарушением Устава ООН. Больше не оказывая давления на Россию в Китае, ваша страна помогает агрессору.

— Я считаю эту критику Китая необоснованной и очень несправедливой. **С начала конфликта Китай всегда проводил кампанию за мирные переговоры.**

Наш президент уже несколько раз разговаривал по телефону с президентом России ***Путиным*** и президентом Украины ***Зеленским***.

Кроме того, были переговоры с американским президентом Джо ***Байденом***, президентом Франции Эммануэлем ***Макроном*** или канцлером Германии Олафом ***Шольцом***.

Как уже упоминалось, также состоялась недавняя встреча между министром иностранных дел Китая Ван И и его украинским коллегой на конференции по вопросам безопасности в Мюнхене.

Китай активно привержен мирным переговорам с начала кризиса. Мы очень надеемся, что мир будет восстановлен в ближайшее время и что соответствующее решение будет найдено быстро.

— Китай не оказывает России военную поддержку?

— На встрече со своим украинским коллегой ***Кулебой*** в кулуарах Мюнхенской конференции по безопасности в феврале этого 2024 года министр иностранных дел Китая Ван И подчеркнул, что **Китай придерживается политического решения, продвигает мирные переговоры**, «не выливает нефть в огонь и не получает выгоды от ущерба». Он сказал, что Китай не продает смертельное оружие в конфликтных регионах и участвующим сторонам. Китай будет продолжать играть конструктивную роль в раннем прекращении конфликта и восстановлении мира в Украине и не остановится, пока есть проблеск надежды.

— Последние несколько лет были отмечены растущим соперничеством между Китаем и США. Политическая напряженность привела к экономической войне. Как вы видите роль Швейцарии?

— Мы надеемся, что Швейцария будет продолжать вести себя нейтрально в вопросе отношений между Китаем и США и не будет стоять на той или иной стороне.

— Для многих швейцарских компаний американский рынок важнее китайского. Придет ли швейцарской экономике когда-нибудь решить, торговать с Китаем или с США? Или, другими словами: разлагается ли мир на блоки?

— Несколько лет назад США развязали торговую войну против Китая и ввели всеобъемлющий запрет Huawei. Если он пойдет в США, Китай должен быть замедлен как в политическом, так и в экономическом плане. Мы категорически против гегемонических действий США, которые ни в коем случае не способствуют усилиям по обеспечению глобальной стабильности и мира. Мир уже сталкивается со слишком многими проблемами. Что нам срочно нужно, так это мир и стабильность, а не противостояние блоков. Это служит всем людям, когда мы прощаемся с менталитетом холодной войны. Целью должно быть мирное сосуществование и сотрудничество.9

— Критику Huawei также можно услышать здесь. США считают устройства угрозой национальной безопасности. Это они?

— Это утверждение не соответствует действительности. США выдвинули много обвинений во имя так называемой национальной безопасности, но они ничего не могут доказать. Подавление высокотехнологичной компании государственной властью США наносит ущерб международному сотрудничеству и искажает рыночные принципы.

— Они учились в США. Как вы объясняете растущее соперничество?

— Он основан на гегемонистских претензиях США.

Наш президент Си уже несколько раз подчеркивал, что Китай не намерен заменять США в качестве самой сильной державы в мире. Мы продолжаем надеяться на хорошее сосуществование. Китай очень заинтересован в стабилизации и расширении двусторонних отношений с США. Отношения между США и Китаем являются одними из самых важных двусторонних отношений в мире. Мирное сосуществование двух стран способствует глобальному развитию и миру во всем мире. В то же время мы будем непреклонно и решительно защищать наши интересы и суверенитет.

— Какую роль играет Европа для Китая?

— Европа является важным полюсом в мире. Мы видим Европу как партнера по сотрудничеству, а не как конкурентов. На наш взгляд, консенсус между Китаем и европейскими странами больше, чем различия. Оба партнера выигрывают от хорошего и доверивого сотрудничества.

— Председатель Комиссии ЕС Урсула фон дер Ляйен говорит, что Китай изменился негативно. Эпоха открытости и реформ была заменена приматом национальной безопасности и контроля.

— Я не разделяю мнение миссис фон дер Ляйен. Национальная безопасность является основной заботой каждого суверенного государства. Общепринимaнной международной практикой является принятие законов о национальной безопасности и контроль за мерами безопасности, когда это необходимо. Как вы, конечно, знаете, Китай недавно ввел в действие новый антишпионский закон. При реализации мы смогли опираться на опыт США и европейских стран.

— Закон предоставляет властям дополнительный инструмент для принятия мер против иностранных компаний, которые оценивают китайские данные и статистику.

— Закон о борьбе со шпионажем направлен только против кибершпионажа и явно незаконного сбора информации. Юридический обмен данными между иностранными компаниями в Китае и их материнскими компаниями в Европе никоим образом не затрагивается. Китай готов вести углубленный диалог со Швейцарией об обработке частных данных, а также о трансграничном обмене экономически актуальными данными. Дверь на китайский рынок открыта для международных компаний. Китайская реформа и политика открытия остаются в силе.

— Мы не можем избавить вас от одного вопроса. Насколько велик риск того, что Китай нападет на Тайвань?

— **Тайвань является неотъемлемой частью территории Китая.** Это закреплено как в резолюциях ООН, так и в дипломатических соглашениях между Китаем и другими странами.

— Они говорят о политике одного Китая.

— Именно. Швейцария также официально признает, что Тайвань является частью Китая.

Народ Тайваня - наши соотечественники, мы хотим найти с ними мирное решение.

Но

> **— есть сепаратистские силы, которые хотят стремиться к независимости Тайваня с помощью США. Китай никогда не допустит независимости.**

Мы **будем защищать нашу территорию и наш национальный суверенитет** с величайшей настойчивостью и решимостью.

***

Держава-агресорка РФ не братиме участі в інавгураційному Глобальному саміті миру – Андрій Єрмак в ефірі телемарафону «Єдині новини»

3 травня 2024 року - 08:40

Україна очікує, що в Глобальному саміті миру, який відбудеться у Швейцарії 15–16 червня, візьмуть участь лідери країн з усіх континентів світу, які поважають міжнародне право та принципи Статуту ООН.

Про це керівник Офісу Президента Андрій Єрмак заявив в ефірі телемарафону «Єдині новини».

Він наголосив, що основна ідея Глобального саміту миру – повернення до принципів міжнародного права, які можуть захистити будь-яку країну від дій агресорів. Саме такий підхід має домінувати в міжнародних відносинах.

«Потрібно повернути справедливий мир на українську землю, повернути повагу до міжнародного права, до Статуту Організації Об'єднаних Націй. І, безумовно, – консолідація відповідальних країн щодо подальшої підтримки України та щодо того, що всі ці країни сьогодні зацікавлені в тому, щоб війна припинилася», – зауважив Андрій Єрмак.

Керівник Офісу Президента зазначив, що поняття справедливого миру – це не лише припинення війни, а й відновлення територіальної цілісності й суверенітету, повернення всіх українських полонених і незаконно депортованих дітей.

«Для України важливо, щоб на Глобальному саміті миру була присутня максимальна кількість країн. Тому залучені всі: і уряд, і парламент, і Офіс Президента – усі працюють, щоб світ говорив про Саміт миру і закликав лідерів брати в ньому участь», – наголосив Андрій Єрмак.

За його словами, зокрема, дуже важлива участь Китаю. Тому дипломати на всіх рівнях працюють, щоб представники цієї країни долучилися до Глобального саміту миру.

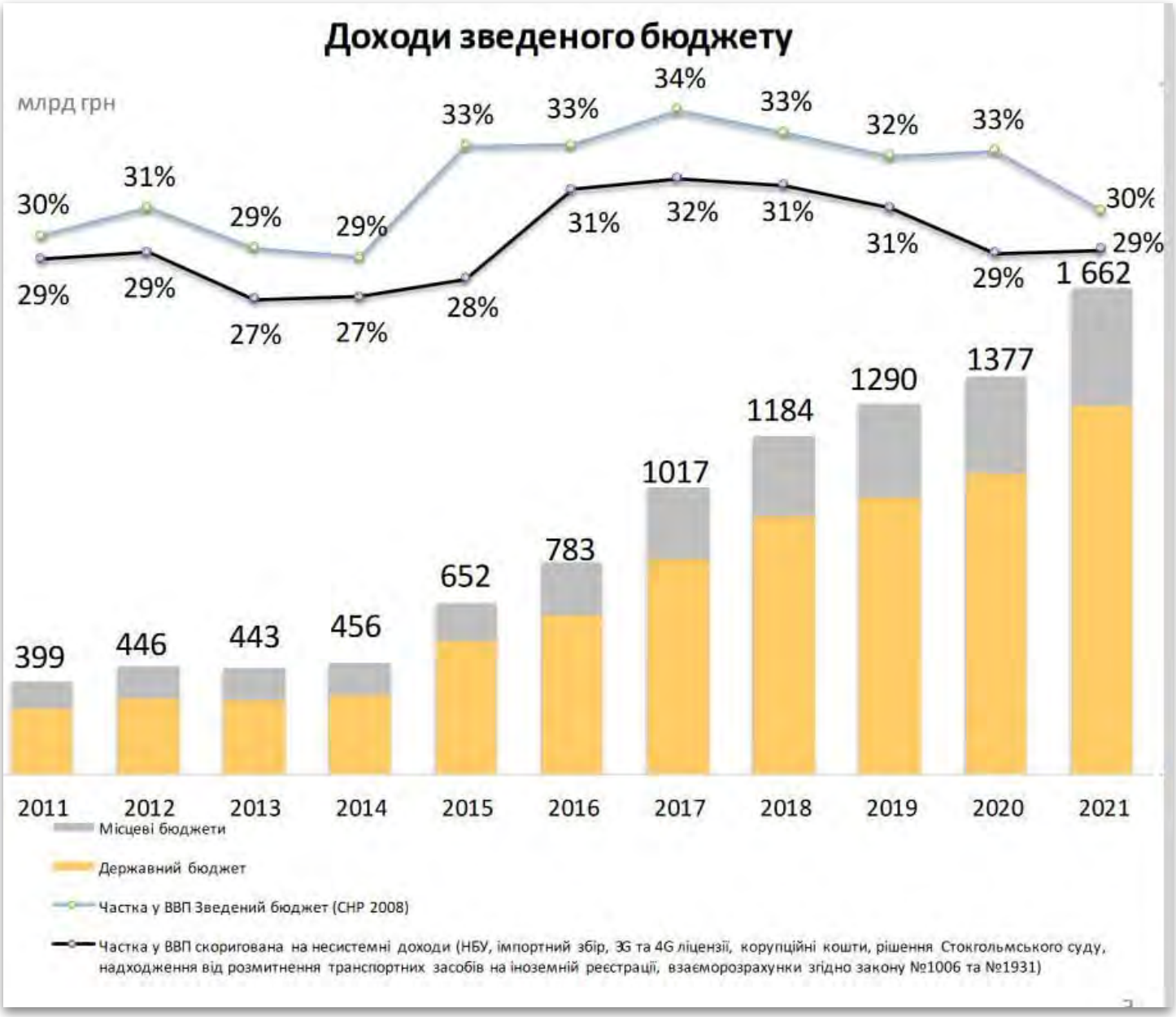
Окремо керівник Офісу Президента наголосив: держава-агресорка РФ участі в першому Саміті миру не братиме. Це принципова позиція України.

1.
2.
3.
4.
5.

***

№ 2.720

О стереотипах и навязанных клише

2024-05-03

Кущ

Или почему теория "дешевого государства" - это не наука, а политическая технология захвата власти в той или иной стране.

Вы часто можете услышать

— **тезисы о катастрофической "цене государства" в Украине**.

Этому посвящены исследования грантовых площадок и выступления массы спикеров на различных форумах.

Я уже много раз писал о манипулятивности данных утверждений, хотя это непопулярная у нас тема.

Тем не менее, обращу ваше внимание на официальный слайд Минфина, на котором демонстрируется динамика доходов сводного государственного бюджета в структуре ВВП.

Возьмем данные за 2021-й год (экономика на пике, полномасштабная война еще не началась).

Удельный вес сводного бюджета в размере ВВП - 30%.

Обратите внимание на динамику по годам: колебания в диапазоне от 29% (2013-2014) до 34% в 2017-м.

Нет никаких 40, 45% о которых у нас часто любят говорить.

Но откуда берется цифра в 40% или 45%?

1) Во-первых,

> считают "цену государства" по расходам, а не по доходам, что априори неверно, так как расходы формируются за счет дефицита, прибыли НБУ и других неналоговых поступлений, которые не изымаются из экономики.

2) Во-вторых,

> к расходам государства добавляют расходы Пенсионного фонда и даже государственных компаний, что также искажает общую картину и методологично является ошибкой (расходы ПФУ - возвращаются в экономику и являются частью индивидуальных трансфертов, а не госраходов).

Кстати, на графике видно, что если убрать прибыль НБУ, перечисляемую в бюджет, плату за 3G и 4G лицензии, импортные пошлины, и такие "экзоты" как средства по решению Стокгольмского арбитража и изьятия коррупционных средств, то показатель госдоходов к ВВП составит в 2021-м году 29%.

А теперь я обращу ваше внимание на реальную проблему экономики

> **— почти полное отстутствие кредитного рычага в развитии по приемлемой для предприятий ставке.**

У нас часто думают, что успех Китая целиком и полностью лежит в плоскости протекционизма и господдержки.

Но это не совсем так.

> 1) — Средняя стоимость кредита для китайских промышленных предприятий составляет 0,05% (кстати, в РФ - 12%).
>
> 2) — **А средняя ставка по кредитам в 2023-м году в Украине составила 23%,** а если брать общую для нефинансовых корпораций - 17,2% (но здесь существенное искажение происходит в рамках программы 5-7-9 и валютного кредитования).

А какова в Украине средняя налоговая нагрузка на бизнес и как она считается?

$$НН = Ш/В,$$

где

НН – показатель налоговой нагрузки в %;

Н – сумма всех начисленных налогов;

В – выручка от реализации без НДС.

В 2021-м году общий объем реализованной продукции товаров и услуг в Украина без НДС составил 11,3 трлн грн.

А доходы бюджета - 1,66 трлн (возьмем общую сумму). Плюс порядка 0,4 трлн грн доходов ПФУ (в данном случае, их нужно добавить).

Суммарно до 2 трлн грн максимум.

Налоговая нагрузка, таким образом, составила до 18%.

Вы удивитесь, но в Китае эта нагрузка составляет 20%.

Кстати, если делать релевантное сравнение, то из суммы налогов нужно вычесть налог на доходы физических лиц и НДС, то есть наш показатель налоговой нагрузки будет еще меньше.

Но я этого не делал, так как такой показатель может травмировать неокрепшую психику - никто не поверит, что у нас так мало, поэтому взял сумму изъятий у бизнеса по максимуму.

То есть,

1) — налоговая нагрузка на бизнес в Украине ниже, чем в Китае,

2) — но тогда почему такое разительное отличие в экономической динамике?

Ответ прост.

Налоговые льготы без доступного кредитования, дерегуляции, защиты внутреннего рынка, поддержки экспорта, инвестиций государства в человеческий капитал (наука, медицина, образование), без стимулирования внутреннего платежеспособного спроса - приводят лишь к увеличению ЭКСПОРТА КАПИТАЛА за рубеж.

Именно поэтому. данный показатель в Украине накануне войны увеличился до 18 млрд дол в год.

Тогда

> **— почему, в Украине все грантовые площадки пишут о "цене государства" и никто не анализирует проблему дорогих кредитов и отстутствия кредитования?**

Причина одна - деньги.

> **1) — Все эти грантвые площадки финансируются либо внешними донорами, либо внутренними ФПГ.**
>
> **2) — Для внешних доноров экспорт капитала из Украины - это только в плюс, точно также как и для олигархов и их ФПГ.**

Поэтому они и ратуют за снижение налогов для увеличения данного показателя в разы, чтобы украинскому государству ничего не оставалось для инвестиций в человеческий капитал, а оборона финансировалась извне, формируя высшую форму внешней зависимости (потому что это даже не кредитная зависимость, а экзистенциальная).

А дешевые кредиты в Украине внешним донорам не нужны, а олигархи сумели обходиться и без них, привлекая дешевое финансирование за рубежом.

Вот такая «серьмяжная правда жизни».

> — А НБУ никто у нас не критикует за "дорогое кредитование", так как все грантовые площадки поют ему осанну и называют "светочем реформ", "примером для подражания для других госинституций".

К сожалению, после недавнего кейса Аргентины я четко осознал, что

> **— вся эта теория "дешевого государства" - это не наука, а политическая технология захвата власти в той или иной стране.**

У нас тоже есть несколько человек, которые работаю четко в рамках данной технологии.

Хотя

> **— в мире уже осознали, что "дешевое государство" - только "в мышеловке".**

Данные по госрасходам во время войны специально не брал, так как еще ни одно государство в истории не умудрилось в период войн уменьшать свои расходы (хотя у нас многие предлагают!!!).

***

№ 2.721-1

В Національного Банку є трансмісія. Поламана. Ніколи не працювала. Але вже десятки років її вдають за працюючу

2024-05-03

Лямец

Одразу скажу, що не маю жодних питань до Артема Вдовиченка - спеціаліста НБУ, яким підписано матеріал.

З ймовірністю 80%, він це навіть не писав, а йому підготували текст у прес-службі. А він чи то не міг відмовити, чи не хотів. В будь-якому разі, ок - людина на роботі. Давайте по сутності тексту.

Національний Банк стверджує, що існує трансмісія між обліковою ставкою НБУ та відсотковими ставками за гривневими депозитами. Завдяки цій трансмісії, йому вдалося збити інфляцію, а гривню зробити привабливим інструментом для заощаджень.

Звісно, що це навіть не брехня, навіть не демагогія, не пропаганда - це маячня.

1)

По-перше, жодна трансмісія в Україні не працює, і ніколи не працювала.

Ніколи у житті облікова ставка НБУ не впливала на ставки за депозитами населення. Власне, у тексті це визнається як формулювання "За нашими оцінками, процентна трансмісія в Україні є меншою за одиницю, тобто 1 в. п. у зміні облікової ставки зумовлює менше 1 в. п. у зміні ставок за банківськими

депозитами та кредитами". Ви вже зламали мозок? Перекладаю: коли облікова ставка зростає на 1%, ставки за депозитами НЕ зростають на 1%.

А що ж тоді зростає? Нагадаю події 2022 року. НБУ запустив схему із депозитними сертифікатами. Підняв облікову ставку з 10% до 25%. Аргументація була такою: ми це зробили, аби банки підвищили ставки за депозитами населення.

Що було насправді? Ставки за депозитами населення у найбільших банках зрідка перетинали межу 15%, а то і 12%. А здебільшого вони геть нічого не платили населенню, поки у країні палала інфляція. Гроші пересічних українців знецінювалися з 2020 року десь на 20-25% щороку, і НБУ нічого не робив, аби приборкати це явище. Які находив виправдання - то окрема розмова.

2)

По-друге, казками про трансмісію НБУ прикриває геть інші механізми.

> 1) — Замість населення, банки заробили десятки мільярдів на тому, що НБУ "друкував" та платив їм гривню за ставкою, що прив'язана до облікової.

Це і були ***депозитні сертифікати***.

Спочатку за ними платили 25%, зараз трохи менше.

> **2) —Але схема досі живе, і на ній заробляють мільярди в тому числі банки-спонсори війни: Райффайзен та ОТП.**

Нехай це буде на совісті керівників НБУ та Мінфіну.

Ну і звісно, зросли також ставки за деякими видами державних облігацій (ОВДП), зокрема у портфелі НБУ. За цими ОВДП, Національний Банк отримував надвисокі платежі з... бюджету. Складалися особисті надприбутки НБУ, якими від "ділився" через депозитні сертифікати. Ось де справжня трансмісія.

3)

По-третє, насправді гривня не є привабливим інструментом.

> 1) — Самі розумієте, чому. Тримати гроші на депозитах збитково, бо вони навіть не компенсують інфляцію.
>
> 2) — Звісно, на поточних рахунках (="на картках") тримати їх взагалі немає сенсу, бо відсотки за цими грошима чи то 0%, чи то 2%. Але мільйони людей тримають, бо ці гроші немає куди подіти. Бюджет щомісяця "насипає" ще - йдуть "гробові" за тисячами загиблих та

зарплати для військовослужбовців. Але подіти їх - немає куди. Хіба що купувати ОВДП, але це теж не найкращий варіант.

Найбільш розумні беруть кредити під квартири за програмою "єЖитло".

— Мені не подобається ця схема фінансування забудовників за рахунок бюджету, але наразі, у цих умовах, вона дозволяє принаймні врятувати гроші, які родини отримали за загиблих чоловіків.

Тобто,

— погане рішення виглядає непогано.

— Якщо не квартири, люди купують нові автівки. Звідси бум продажів. Рішення не найкраще, але точно ліпше за "привабливу гривню". Ну і традиційно, люди роблять ремонти та купують валюту.

Ось вам справжня трансмісія.

Чи знають про це у правлінні та прес-службі НБУ? Звісно, що знають. Роблять із цим щось?

Роблять. Скажу вам, що саме.

Виставляють у інтернеті заіржавілу трансмісію, яка ніколи не працювала. Біля трансмісії стоять Пишний з Рожковою та смикають якісь важелі. А за кадром сидить у повному складі прес-служба НБУ та гучно робить "Вжжимм, вжим. Вжуууух".

Ось так воно працює.

Бережіть свої гроші.

І **не дай вам Б-же повірити у привабливу гривню**.

***

№ 2.721-2

Трансмиссионный механизм денежно-кредитной политики *или* ***денежное-кредитная трансмиссия*** (англ. *monetary transmission mechanism*) представляет собой механизм влияния решений по денежно-кредитной политике на экономику в целом и инфляцию в частности[35].

Он описывает процесс постепенного распространения сигнала центрального банка о сохранении или изменении процентной ставки и будущей ее траектории от отдельных сегментов финансового рынка на реальный сектор экономики и, в конечном счете, на инфляцию.

Изменение уровня процентной ставки центрального банка транслируется в экономику по нескольким каналам: процентному, кредитному, валютному, цен на финансовые активы.

***

№ 2.721-3

Як НБУ вдалося реалізувати політику привабливої гривні під час війни?

2024-05-02

АРТЕМ ВДОВИЧЕНКО, головний економіст департаменту монетарної політики та економічного аналізу НБУ

За рахунок чого НБУ вдається утримувати курс і наскільки ефективними є ці механізми?

Минулого 2023 року НБУ впровадив цілий комплекс заходів для посилення ***монетарної трансмісії***.

Вони забезпечили достатню привабливість гривні, дали змогу підтримувати контрольовану ситуацію на валютному ринку та створили умови для поступового пом'якшення валютних обмежень.

Що таке трансмісійний механізм монетарної політики?

Це система різних каналів, якими центральний банк впливає на економіку. Змінюючи облікову ставку НБУ прагне передусім досягнути відповідної зміни короткострокових ставок, за якими банки здійснюють операції між собою. Саме вони є відправною точкою для всіх інших ринкових ставок.

У результаті формується бажана для НБУ динаміка ставок за кредитами, депозитами, облігаціями та іншими гривневими інструментами. Відповідним чином змінюються й тенденції обмінного курсу та інфляції.

Які канали монетарної трансмісії сьогодні є найбільш ефективними?

Найпотужнішим в Україні є валютний канал, адже курсова динаміка традиційно має високий вплив на очікування, інфляцію та інші

макропоказники у фокусі уваги НБУ. Під час повномасштабної війни – і поготів, адже збереження курсової стійкості стало ключовим інструментом для зниження невизначеності та забезпечення макрофінансової стійкості.

НБУ зберігає контроль за курсовою динамікою не лише завдяки продажу валюти, який здійснюється за рахунок міжнародних резервів, а й завдяки перетворенню гривні на привабливий інструмент для заощаджень. Саме для цих цілей НБУ задіяв інший канал трансмісії – процентний.

У червні 2022 року НБУ суттєво підвищив облікову ставку та заявив про намір утримувати її на такому рівні впродовж тривалого часу. Така політика потрібна була для того, щоб підвищити реальну дохідність гривневих інструментів (депозитів та ОВДП), та відповідно збільшити попит на ці інструменти, а на валюту – зменшити.

"Воєнне загострення": що буде з банківською системою у найближчі місяці

Вона стала важливим елементом збереження курсової стійкості та зниження інфляції. Особливого значення політика привабливої гривні набула після переходу до керованої курсової гнучкості.

Сила трансмісії: наскільки відчутним є вплив рішень НБУ?

Те, наскільки НБУ може впливати на очікування, баланс купівлі-продажу іноземної валюти та споживчий попит (через ставки за депозитами населення), а також економічну активність (через кредитні ставки) визначається дієвістю процентного каналу. Це сила трансмісії. Центральному банку важливо її оцінювати, щоб формувати якісну процентну політику.

Ставки, за якими банки здійснюють операції між собою, тобто міжбанківські ставки, зазвичай повною мірою та миттєво реагують на зміни ключової ставки НБУ. А от сила та швидкість подальшої трансмісії у банківські ставки для населення та бізнесу є різною.

За нашими оцінками, процентна трансмісія в Україні є меншою за одиницю, тобто 1 в. п. у зміні облікової ставки зумовлює менше 1 в. п. у зміні ставок за банківськими депозитами та кредитами (тут і далі під депозитами маються на увазі строкові депозити домогосподарств у гривні, під кредитами – кредити, надані нефінансовим корпораціям у гривні).

Такі результати є природніми в ринковій економіці. Що важливо: трансмісія і далі працює, попри війну, значну невизначеність та інші виклики.

Цікаво, що у довгостроковій перспективі ставки за депозитами реагують на зміну облікової ставки в середньому сильніше, ніж кредитні. Водночас банки значно швидше та охочіше змінюють кредитні ставки.

Чи однаковою є сила трансмісії за зниження та підвищення облікової ставки?

В Україні банки охочіше знижують ставки за депозитами, ніж підвищують їх, що зокрема, пояснюється прагненням банків мінімізувати свої процентні витрати.

Це говорить про те, що підвищити інвестиційну привабливість гривні складніше, ніж її знизити. НБУ враховує ці ефекти, коли вирішує на який крок підвищувати чи знижувати облікову ставку, або ж зберігати її незмінною.

Ставки за кредитами також активніше реагують на зниження облікової ставки, ніж на її підвищення. Така зміщена вниз асиметрична реакція кредитних ставок, на перший погляд, виглядає дещо контрінтуїтивною.

Мотив максимізації прибутку мав би навпаки стимулювати банки швидше підвищувати кредитні ставки вслід за обліковою, та повільніше знижувати у разі пом'якшення політики.

Насправді все так і спрацьовує у випадку кредитів для середніх і малих підприємств. Однак наші оцінки вказують, що для великих підприємств банки охочіше знижують ставки за кредитами.

Це, зокрема, відбувається через конкуренцію між банками за якісних позичальників. Так, активніше підвищуючи кредитні ставки, банки ризикують втратити клієнтів, тоді як активно знижуючи – приваблюють нових позичальників. Тож "ринкова влада" надійних позичальників, кількість яких є обмеженою, має вагомий вплив.

В умовах повномасштабної війни НБУ також потрібно враховувати вплив такого чинника як суттєва невизначеність. Вона разом з інфляційними ризиками і обумовлює обережний підхід НБУ до пом’якшення своєї політики.

Різке зниження облікової ставки за високих рівнів невизначеності та інфляційних ризиків мало б слабкий ефект на кредитні ставки та водночас підважило б довіру до політики центробанку та її націленості на забезпечення цінової стабільності. Зрештою це мало б довгострокові негативні ефекти для економічного потенціалу.

Які заходи вживав НБУ, щоб збільшити силу трансмісії у депозитні ставки?

Трансмісія у кредитні та депозитні ставки стала слабшою за кілька років до повномасштабного вторгнення. Далися в знаки високий обсяг коштів у банківській системі (профіцит ліквідності) та доволі значна концентрація ринку.

З початком повномасштабної війни крім зазначених чинників на послабленні трансмісії від підвищення ключової ставки у депозитні ставки негативно позначилося посилення мотивів перестороги в населення через високу невизначеність. Це йшло врозріз з планами НБУ підвищити інвестиційну привабливість гривні для зниження тиску на курс та міжнародні резерви.

Щоб компенсувати негативний вплив цих чинників НБУ на початку червня 2022 року підвищив облікову ставку одразу на 15 в. п. Суттєвий монетарний імпульс спричинив значне зростання міжбанківської ставки, проте ринкові ставки підвищилися помірніше.

З початку 2023 року НБУ вжив низку додаткових заходів для посилення трансмісії у депозитні ставки. У січні-березні 2023 року НБУ суттєво підвищив нормативи обов'язкового резервування за коштами фізичних осіб на вимогу та на поточних рахунках у національній та іноземній валютах, а у травні – запровадив зміни до механізму розрахунку обов'язкових резервів.

Це збільшило для банків вартість фондування ресурсами на вимогу та короткостроковими депозитами. Ризикуючи втратити дохід, банки активізували конкуренцію за більш довгострокові вклади.

Крім того, з квітня 2023 року НБУ надав можливість банкам купувати тримісячні депозитні сертифікати з вищою дохідністю. Можливості банків розміщувати кошти у такому інструменті він прив'язав до обсягів сформованих ними портфелів гривневих депозитів населення з початковим терміном від трьох місяців, а також до успішності нарощення таких портфелів.

Завдяки цим заходам НБУ вдалося активізувати конкуренцію банків за строкові депозити населення терміном від трьох місяців. Це збільшило силу трансмісії за процентним каналом. Зростання ставок за строковими гривневими депозитами відчутно прискорилося в першій половині 2023 року.

Після того, як НБУ почав знижувати облікову ставку в липні 2023 року зазначені інструменти навпаки дали змогу стримати зниження ставок за довгостроковими гривневими депозитами населення. Це дозволяє підтримувати достатньо привабливі ставки за гривневими інструментами та зміцнює довіру до гривні.

Зі свого боку привабливість гривні стримує попит на іноземну валюту, знижує тиск на обмінний курс, ціни та міжнародні резерви, а також дає можливість НБУ поступово пом’якшувати валютні обмеження.

***

№ 2.722

Основні теми доби 01.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Генштаб у ранковому зведенні 2 травня повідомив про 121 бойове зіткнення, що сталися за добу на лінії фронту. Російська армія розвиває наступ у напрямах на Покровськ та Костянтинівку. На ділянку фронту на північ і схід від Авдіївки перекинуто російські резерви та техніка з інших регіонів насамперед із півдня. Підрозділи ЗСУ були змушені залишити позиції в Олександрівському, Новоолександрівці та на південь від автотраси Донецьк – Дніпро – у районі Первомайського. Також втрачено позиції в Урожайному поруч із Великою Новосілкою. На інших ділянках фронту – у напрямках на Куп'янськ, Лиман, Сіверськ та в районі с. Роботиного на Запоріжжі тривають запеклі бої, що не дають змогу українському командуванню зняти із цих ділянок війська для перекидання на небезпечні напрямки.

Головне управління розвідки повідомило, що окупанти використовують територію Запорізької АЕС для запуску ударних безпілотників.

Росія знову обстріляла Одесу балістичними ракетами. Одна з них вибухнула в сортувальному центрі “Нової пошти”. Постраждали щонайменше 14 мирних жителів.

Міністр закордонних справ ***Кулеба*** **нарік на затримку постачання воєнної допомоги**, що, на його твердження, спричинило втрату майже половини генерувальних потужностей енергетики України.

2️⃣ ***Кулеба*** заявив, що мирні переговори з РФ можливі після саміту миру. Президент ***Зеленський*** стверджує, що наразі триває погодження "останніх штрихів" саміту, й у ньому зобов'язані взяти участь усі країни, які прагнуть миру – "з усіх континентах".

3️⃣ НБУ третій місяць поспіль збільшує продаж валюти. У квітні він продав на міжбанківській біржі $2,28 млрд, у березні – $1,79 млрд, у лютому – $1,51 млрд. Водночас купівля склала менш ніж 1 % від проданої валюти, попри зростання експорту агропродукції. За даними Мінекономіки, у квітні експорт зернових склав 13,1 млн т на суму $3,3 млрд і сягнув рівня 2021 р. Експортери не повертають валюту до країни, тоді як Нацбанк розтрачує міжнародні резерви. Їх вдається тримати на достатньому рівні лише завдяки зовнішнім фінансовим вливанням, більшість із яких – кредити. За місяць офіційний курс долара зріс із 38,99 до 39,50 грн.

Міністр економіки ***Свириденко*** прогнозує зростання ВВП у 2024 р. на рівні 4,6 %, тоді як МВФ погіршив прогноз до 3,2 %, а НБУ – навіть до 3,0 %.

4️⃣ Кабмін анонсував запуск із 18 травня 2024 електронного кабінету військовозобов'язаного. Міністерство оборони повідомило про відкриття вже 20 центрів рекрутингу, проте вони не відіграють помітної ролі в поповненні військ.

5️⃣ Після постійної критики про непрозорість прийняття рішень Верховною Радою керівництво парламенту таки дало дозвіл на присутність попередньо відібраним 20–30 журналістам "з правильною позицією" – і лише в кулуарах, що фактично є цензурою. Водночас журналістам заборонено відвідування сесійної зали під час голосувань, тож сумніви щодо легітимності рішень у суспільства залишаються.

6️⃣ Прем'єр-міністр Ізраїлю Нетаньяху відкинув спроби тиску на нього з боку США та відмовився змінювати плани знищення палестинського терористичного руху ХАМАС. Держсекретар Блінкен стверджує, що ХАМАС нібито готовий до видачі ізраїльських заручників та відновлення мирних переговорів.

7️⃣ Американська адміністрація запровадила санкції проти понад 280 юридичних та фізичних осіб за підтримку військово-промислового комплексу РФ. Серед них – резиденти Бельгії, Туреччини, Азербайджану, ОАЕ, Китаю та Словаччини. США звинуватили Росію в системному застосуванні бойової отруйної речовини – хлорпікрину, що є порушенням Конвенції про заборону хімічної зброї.о

8️⃣ Владна партія Грузії має намір протягнути через парламент законопроєкт "про іноземних агентів", його вже ухвалено в другому читанні. Перед будівлею парламенту тривають масові акції опозиції, лідери шести партій закликали поліцію не виконувати злочинні накази й не застосовувати силу проти протестувальників. Президент Зурабішвілі звернулася до опозиції з

проханням "не провокувати" поліцейські спецпідрозділи, які застосовують проти них сльозогінний газ та водомети.

Президенти країн Балтики закликали керівництво Євросоюзу розпочати переговори щодо вступу до ЄС України та Молдови вже в червні. Європейські лідери здебільшого скептично ставляться до можливості запрошення Грузії до ЄС, особливо після останніх кроків її владної партії та уряду.

***

№ 2.723

Основні теми доби 02.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Російські війська й далі ведуть наступ на Покровськ та Костянтинівку, а також у районі Часового Яру, одночасно активізувавши атаки на інших напрямках із метою запобігти перекиданню українських військ на напрямок головного удару. За добу на лінії фронту сталося 131 бойове зіткнення. За інформацією сервісу DeepState Live Map, ЗСУ відступили на захід від сел. Очеретиного вздовж залізничної гілки на Покровськ та в с. Котлярівка на південь від Куп'янська. Спікер угруповання "Хортиця" констатував, що російські війська "мали певні успіхи на покровському та курахівському напрямках", проте "не здобули оперативної переваги".

Росія дедалі частіше використовує для ударів по українській території керовані авіабомби (КАБ) за повного панування в повітрі. Один із таких ударів було завдано по Дергачах Харківської обл., унаслідок чого постраждали 8 дітей. Зі слів президента Зеленського, російська армія у квітні застосувала майже 3,2 тис. таких бомб.

Зеленський доручив міністрам Умерову та Кулебі та головнокомандувачу ЗСУ Сирському "прискорити постачання озброєнь".

2️⃣ Українське керівництво готує населення до мирних переговорів із Росією, всупереч тому, що всі соціологічні опитування свідчать про їхнє неприйняття громадянами. Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що "неможливо закінчити війну без участі обох сторін", тож переговори неминучі. За його твердженням, РФ не може приєднатися до участі в "саміті світу", який має відбутися у Швейцарії в червні, оскільки метою заходу є об'єднання зусиль для створення єдиної лінії протидії агресії. Він наголосив, що Росія зможе взяти участь у процесі в разі, якщо зазнає поразки на полі бою, або учасники саміту вироблять "концепцію миру", що змусить РФ до припинення війни.

Уряд Швейцарії повідомив, що запрошення на саміт надіслано 160 країнам та організаціям. Швейцарські політики наголошують, що мирне рішення "конфлікту" в Україні не може відбутися без участі Росії.

Глава офісу президента Єрмак стверджує, що Росія нібито поставила завдання зірвати саміт. Він наполягає на участі в ньому Китаю. Водночас США не вбачають готовності китайського керівництва сприйняти "формулу миру" Зеленського. Кулеба вважає, що Китай фактично контролює Росію і може чинити на неї тиск для досягнення мирного врегулювання.

За інформацією видання Politico, президент Байден після продавлювання рішення про допомогу Україні та іншим союзникам напередодні передвиборчої кампанії готується зосередитися на внутрішніх проблемах.

Представник Головного управління розвідки Скибицький спробував залякати українців та західних союзників. З його слів, Росія може захопити країни Балтії за 7 днів, тоді як НАТО відреагує на вторгнення лише за 10 днів. Він також заявив, що втрата Часового Яру, на околицях якого точаться запеклі бої – "лише питання часу", а в травні чи червні нібито можливе повторне вторгнення до Сумщини та Харківщини з території Росії. Скибицький стверджує, що Україна не може перемогти на полі бою, тож треба готуватися до мирних переговорів. Ба більше, нібито Росія в травні готує якийсь "тришаровий план дестабілізації України". 20 травня закінчується термін повноважень президента Зеленського, що однозначно випливає із рішення Конституційного суду від 2014 р.

3️⃣ Київ відвідав із неоголошеним візитом міністр закордонних справ Великої Британії Кемерон. За підсумками зустрічей із президентом Зеленським та міністром Кулебою він оголосив про готовність британського уряду надавати щороку Україні озброєння на £3 млрд і наголосив, що їх може бути використано для завдання ударів по території РФ.

Президент Франції Макрон не виключив відправлення військ до України за запитом її керівництва в разі прориву армією РФ лінії фронту.

Прессекретар російського президента Пєсков заявив, що ці висловлювання підвищують градус напруженості та ведуть до ескалації.

4️⃣ Глава НБУ Пишний назвав ситуацію на валютному ринку "контрольованою". З його слів, ризики для ринку можливі за погіршення військово-політичної ситуації. Він також стверджує, що заарештованих суверенних активів Росії не вистачить для погашення збитків від агресії.

5️⃣ Держприкордонслужба повідомила, що польські фермери (рольники) розблокували всі пункти пропуску на кордоні з Україною. Вантажівки проходять кордон без затримки.

Депутату Верховної Ради від президентської партії Клочку висунуто підозру в незаконному збагаченні в розмірі 11 млн грн.

6️⃣ Генеральний секретар НАТО Столтенберг заявив, що Росія цілеспрямовано розхитує єдність блоку. Спецслужби Норвегії розкрили розгалужену російську розвідувальну мережу, яка готувалася до диверсійних дій у районі військових баз.

У Швеції розпочалися великі навчання сил НАТО для протидії можливій російській агресії. Батальйон армії США буде розміщено в Литві на невизначений період. Країни Балтії серйозно стурбовані можливою російською агресією та здійснюють приховані заходи щодо зміцнення обороноздатності.

7️⃣ Прем'єр-міністр Грузії Кобахідзе скасував візит до США після заяв американського посла та Держдепартаменту про неприпустимість ухвалення законопроєкту "про іноземних агентів", який є калькою російського закону. Під час зіткнень із поліцією постраждали 15 учасників акцій проти ухвалення закону. Сутички з опозицією сталися й у парламенті. Грузія зникла з прогнозів єврочиновників щодо можливості її вступу до ЄС.

***

№ 2.724

Огляд... сьогодні Покровський напрямок...

2024-04-21

Машовець

Наскільки я розумію, командування російського угрупування військ (УВ) "Центр" намагається докласти "титанических" зусиль аби "не втратити темп наступу" на цьому напрямку...

Як я писав раніше, "відновлення" військ (сил) 41-ї загальновійськово армії (ЗВА) у другому ешелоні УВ "Центр" тривало, порівняно, недовго. Противник розпочав поступове "повернення" у бій її бригад...

Очевидно, згаданий мною раніше вихід на рубіж Очеретине - Уманське залишається для УВ "Центр" основним завданням на найближчий час...

У цьому сенсі, достатньо показовим є поява підрозділів 35-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр) зі складу 41-ї ЗВА у смузі наступу 30-ї омсбр 2-ї ЗВА, поруч із 132-ї омсбр

Командування противника, вводячи у бій праворуч від 30-ї омсбр, по напрямку на Новокалинове, 35-у омсбр, явно намагається наростити темпи просування 30-ї омсбр яка оперує у напрямку на Новобахмутівку та Очеретине... шляхом ущільнення бойових порядків останньої та розшируючи загальну смугу наступу угрупування.

Загалом, протягом кількох крайніх діб на Покровському напрямку противник організував та провів серію атакуючих\штурмових дій з метою подальшого просування, зокрема:

1) - По напрямку на Новокалинове атакували передові підрозділи 132-ї омсбр, не особливо успішно... Противник спромігся зачепитися за східну частину села, але просунутись далі на Керамік - поки не може.

2) - Передові підрозділи 30-ї омсбр противника наступаючи вздовж залізниці зуміли зав'язати бої у Новобахмутівці й навіть "зачепитися" за кілька крайніх хат у південно-східній частині Очеретине. Однак, поки ЗСУ продовжують чеплятися за Новобахмутівку та утримують Соловйове, подальші активні дії противника в самому Очеретине виглядають, скажімо так... "проблематично" для нього. В першу чергу, через те, що витягнута у бік Очеретине "кішка" 30-ї омсбр противника ризикує бути відрізаною...

Думаю, саме з метою вивільнення 1-2 мотострілецьких батальйонів (мсб) 30-ї омсбр для активних дій по забезпеченню свого лівого флангу по дирекції Новобахмутівка - Соловйове й була введена у бій 35-а омсбр праворуч від 30-ї омсбр.

3) - В районі с.Бердичі противник ввів у бій підрозділи 74-ї омсбр, також зі складу 41-ї ЗВА. Вони атакували у загальному північно-західному напрямку, явно намагаючись просунутись вперед й таким чином ще більше "розв'язати" 30-й омсбр руки для дій саме у напрямку Очеретине й сконцентрувати її на виконанні саме цього завдання...

4) - 1-а омсбр 1-го армійського корпусу (АК), яка діє у складі УВ "Центр", атакувала передові позиції ЗСУ східніше с.Уманське. Наскільки я розумію, прагнучи прорватися північніше р.Дурна на цій ділянці. На даний момент, наскільки мені відомо, досягнути цього противнику так й не вдалося... Передові підрозділи ЗСУ продовжують утримувати позиції західніше с.Орлівка вздовж цієї річечки... й таким чином сковуючи дії противника (1-ї омсбр) у напрямку на с.Уманське.

Тож, зважаючи на все вищесказане, можемо виділити дві особливості, щодо поточної ситуації на Покровському напрямку...

1) - Утримання підрозділами СОУ та зокрема ЗСУ рубежу Новобахмутівка - західніше Бердичі - Семенівка - Уманське вже починає суттєво впливати на темпи просування військ противника зі складу УВ "Центр"...

2) - Його командування, через це, вже починає шукати якісь "альтернативні" шляхи та напрямки... аби таки вийти на рубіж Очеретине - Уманське... Це, стосується, в першу чергу флангових районів. Як бачимо, у цьому сенсі, противник вже почав нарощувати зусилля у напрямку на Очеретине, думаю, найближчим часом аналогічні "процеси" відбудуться й по напрямку на Яснобродівку та Нетайлово...

Інше питання, наскільки ще у противника вистачить сил й засобів, щоб продовжувати нарощувати свої зусилля та міняти напрямки й ділянки їх докладання, в умовах, коли загальна смуга наступу угрупування має сталу тенденцію до розширення...

В цьому сенсі, яби виділив також дві особливості...

1) - Нерівномірний (я би, навіть, сказав дуже нерівномірний) розподіл сил й засобів між Покровським та Торецьким напрямками, де діє УВ "Центр"... На першому сконцентрований абсолютний максімум, тоді як на Торецькому командування УВ "Центр" поки обходиться мінімумом військ - одна омсбр та десь до 5-и стрілецьких полків (в резерві - не більше батальйону)...

2) - Очевидний факт наявності певних обмежень в сфері можливостей командування УВ "Центр", щодо САМОСТІЙНОГО нарощування своїх зусиль на тому чи іншому напрямку... Вони, явно, не безкінечні. На даний момент у так званому "резерві І черги" (це те, що ми зазвичай називаємо "швидкі резерви") перебуває 3 мотострілецьких полки (мсп) - усі з розряду "територіальних військ", й до 4-5-и формувань обсягом "до батальйону", з яких, принаймні, 2 є так званими "резервними" (по суті, "мобілізаційні накопичувачі" поповнення).

Загалом, у складі УВ "Центр" (це на 2-х напрямках - Покровському та Торецькому)... півтори доби тому, противник мав...

1) - десь трохи більше 86 тисяч в\сл

2) - не більше 280-и танків (у різному стані боєготовності)...

3) - й менше 760-и одиниць бойових броньованих машин (ББМ), всіх типів та зразків, починаючи з бронеавтомобілей та броньованих тягачів типу МТ-ЛБ закінчуючи БМП-3 та БТР-82А

4) - артилерійське угрупування достатньо потужне - близько 1100 одиниць ствольної та реактивної артилерії

5) - ну й в його інтересах діє тактична група (ТГр) російських ракетних військ та артилерії (РВіА), зі складу однієї з ракетних бригад (рбр), яка нараховує до 6-8-и пускових установок (ПУ) оперативно-тактичного ракетного комплексу (ОТРК)

Підсумуємо...

Очевидно, що прагнення противника не допустити "зниження темпів" наступу на Покровському напрямку продиктовано цілком утілітарним міркуванням - якщо зупинитися, то українська система оборони почне "цементуватися", міцнити й прорвати її у майбутньому стане набагато складніше...

Особливо, на зручних для оборони рубежах та в районах, які для цього підходять якнайкраще...

Тому наступати (або краще сказати, намагатися це робити) командування противника на цьому напрямку буде, навіть, з "останніх сил".

> — Чому й навіщо це йому - про це ми розмовляли у попередніх дописах та оглядах. Кому цікаво - рекомендую їх перечитати...

Але, у зв'язку з цим, нагадаю...

Я все більше переконуюсь в тому, що момент "обрання чогось одного, конкретного" для противника наблизився ще більше...

ОДНОЧАСНИЙ наступ (або, краще - спроба такого) зразу на 2-3-х операційних напрямках призводить до того, що противник вимушений буде "кроить тришкин кафтан" у оперативному відношенні вже найближчим часом...

Це ще більше стає для нього актуальним, коли в українського командування таки з'являться можливості (нехай й часткові) подолити складнощі із боєприпасами та поповненням особовго складу своїх формувань. У цьому сенсі, час явно грає не на користь росіянам...

***

№ 2.725

Огляд... сьогодні поговоримо про найменше угрупування військ (УВ) противника "Восток", яке притому діє на двох операційних напрямках - Времіївському та Гуляйпільскому...

2024-04-23

Машовець

По суті, його основним завданням є прикриття більшої частки так званого "сухопутного коридору" між Кримом та Донбасом...

На даний час, у цій смузі оперують війська (сили) зі складу Східного воєнного округу зи-си ри-фи. Це 5-а, 29-а, 35-а та 36-а загальновійськові армії... Вони посилені окремими частинами та з'єднаннями зі складу морської піхоти балтійського та тихоокеанського флотів, а також рядом формувань, так званого "Добровольческого штурмового корпуса" (ДШК)...

На даний час УВ "Восток" противника, очевидно, зайнято вирішенням двох основних завдань;

1) - Намагається "восстановить положение" на Времіївському напрямку, пробуючи атакувати\штурмувати по напрямку на с.Старомайорське та с.Урожайне

2) - А також, очевидно, готується до початку активних дій на південному фасі Кураховсько-Вугледарського виступу ЗСУ, у так званий "момент синхронизації" із сусідним УВ "Юг", яке зараз активно намагається пробитися у бік Курахово через Григорівку та Парасковіївку - Костянтинівку, відповідно вздовж річок Вовча та Сухі Яли...

Безпосередньо на практиці це виглядає наступним чином...

1) - Передові підрозділи двох загальновійськових армій УВ "Восток" (5-а та 36-а ЗВА), вдповідно зі складу 60-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр) та 37-ї омсбр відповідно, на своєму суміжному фланзі, періодично атакують позиції ЗСУ в районі південно-західніше Старомайрського та південніше Урожайного... діючи по обом берегам р.Мокрі Яли. На даний час, успіхів особливих вони не здобули, навіть не дивлячись на періодичне підключення до цих атак підрозділів зі складу 394-го мотострілецького полку (мсп) зі складу 127-ї мотострілецько дивізії (мсд) 5-ї ЗВА, трохи західніше Старомайорського, або 5-ї окремої танкової бригади (отбр) у смузі дії 60-ї омсбр...

2) - В свою чергу, 35-а ЗВА зі складу УВ "Восток", яка розгорнута на Гуляйпільскому напрямку (для нас це Пологівський) і яка майже не приймала безпосередної участі у минулорічних напружених оборонних боях, зараз,

очевидно, силами 69-ї окремої бригади прикриття (обрп), а також ймовірно - 38-ї омсбр, готується до "тактичного покращення" позицій своїх передових підрозділів в районі с.Марфопіль та с.Дорожнянка (в останньому випадку, цілком можливо при "содействии" сусіда праворуч - підрозділів 114-го мсп зі складу 127-ї мсд 5-ї ЗВА).

3) - Також, варто відзначити й певні події на східному фланзі УВ "Восток", у смузі дії його 29-ї ЗВА. В районі н.п. Павлівка та Шевченко її 36-а омсбр продовжує тактичний "тягни-штовхай" із передовими українськими підрозділами, причому іноді не зовсім вдало для себе, як це сталося нещодавно в районі с.Павлівка, де її передовим підрозділам навіть довелося відійти внаслідок контр-атаки ЗСУ, принаймні, з однієї позиції...

У зв'язку з подіями у цій смузі, я би відзначив ще одне - фіксацію у "зоні відповідальності" 29-ї ЗВА цілого ряду підрозділів зі складу 5-ї окремої мотострілецької бригади зі складу 1-го армійського корпусу (АК) 8-ї ЗВА, яка раніше активно діяла у смузі УВ "Юг"...

Перегрупування однієї з "основних" бригад 1-го АК противника у склад правого флангу УВ "Восток" (у смугу дії 29-ї ЗВА), явно напряму пов'язано із планами командування противника, щодо відновлення активних дій в районі Вугледару та можливо західніше нього, протягом якогось найближчого часу...

У цьому сенсі, також не забуваємо, що тут оперують підрозділи 40-ї окремої бригади морської піхоти (обр МП) тоф-у.

Як на мене, наявність всього цього "нависаючого", або краще сказати - "випираючого" (мається на увазі положення ЗСУ відносно положення військ противника) відтинку ЛБЗ від Володимирівки до Новомайорська вже давно доставляє командуванню противника "непереносимые душевные страдания".

От якщо пробитися до Курахово та одночасно "вдарити" з півдня, десь на відтинку між Вугледаром та Золотою Нивою... з ними (мається на увазі, самі ці "страждання") до певної міри можливо й було би змиритися.

Але, у зв'язку з цим, противнику також доводиться рахуватися, з тим, що наявність цього "випираючого" відтинку дає можливість ЗСУ, час від часу, лупити чимось дальнобійним по районам околиць Маріуполя та іноді Бердянська (звісно, коли є чим й точно відомо - що варто таки вдарити, як це було, наприклад, із летовищем російської армійської авіації в районі Бердянська)...

Тепер подивимось... чим оперує УВ "Восток" й як воно розподілено

Отже...

1) На Времіївському напрямку противником розгорнуто:

- окремих мотострілецьких бригад (омсбр), окремих танкових бригад (отбр) та бригад морської піхоти (бр МП) - до 9-и

- мотострілецьких, танкових та стрілецьких полків (мсп, тп, сп) - 11, причому, останніх не так вже й багато, 2-3... решта - кадрові, повнокомплектні

- окремих мотострілецьких та стрілецьких батальйонів - 3

- зведених тактичних загонів, включаючи різноманітних "барсиків" та "штормів", рівня "до батальйону" (хоча іноді, це взагалі - "зведена рота") - 3, принамні, "на папері"...

На цьому ж напрямку й достатньо вагомий резерв (так званої, "І-ї черги") - 2 мотострілецьких полка та 3 резервних батальйону...

2) В той же час, на Гуляйпільскому напрямку (це 35-а ЗВА та ряд "приданих" підрозділів) противником розгорнуто:

- окремих мотострілецьких бригад (омсбр) та окремих бригад прикриття (обрп) - 3 (64-а, 38-а омсбр та 69-а обрп)

- мотострілецький полк (мсп) - 1

- окремий танковий батальйон (отб) - 1

- зведений тактичний загін типу БАРС - 2

Ну й в резерві - ще один "резервний стрілецький батальйон"...

Загалом на цих двох операційних напрямках УВ "Восток" має:

- десь 51.5 тисяч "тушок" російських в\сл

- танків - трохи менше 380-и одиниць

- бойових броньованих машин (ББМ) - приблизно 850-одиниць

- реактивної та ствольної "арти" - трохи більше 500 одиниць (десь 510-512), це починаючи з калібру 100-мм й включно із 120-мм мінометами...

- ну й тактична група ракетних військ - десь 6-8 одиниць ПУ ОТРК...

Як бачимо, розподіл сил й засобів УВ "Восток" - наскільки специфічний - настільки й красномовний.

Адже, очевидно, що на даний момент його командування турбує, в першу чергу, смуги дій - 5-ї, 36-й та 29-ї ЗВА, тобто прагнення вибити ЗСУ з н.п.Старомайорське та Урожайне, атакож підготовка до "вирішення проблеми Вугледарського виступу"...

Й ще одне, рівень оснащення військ УВ "Восток" основними типами та зразками озброєння та військової техніки (ОВТ).

Він у них - один з найвищих серед всіх угрупувань російських військ, які діють у складі "Объединённой группировки вс рф на юго-западном твд"...

Порівняйте, УВ "Центр", яке зараз активно та інтенсивно діє на Покровському напрямку, має десь трохи більше 86 тисяч особового складу (УВ "Восток", відповідно - 51.5 тисяч) - але на УВ "Центр" приходиться на цілу сотню танків менше, так само й по ББМ - на туж сотню одиниць менше (там, правда, значно більше артилерії)...

Так, більші угрупування, такі наприклад, як "Запад", або "Днепр" мають більшу кількість ОВТ, але в них й чисельність "тушок" - значно вища (72 тисячі та майже 130 тисяч відповідно).

Ну, як на мене, це пояснюється достатньо просто

> **- там де противник "лізе вперед", намагаючись використовувати бронетехніку іноді - у "батальйонних комплектах", там - огрібає та несе втрати...**

А там де, активізується лише час від часу, та й в "дрібніших" масштабах (а розмах активних дій УВ "Восток" та УВ "Центр" навіть й близько не порівняні), а також - переважно, без бронетехніки (як це й відбувається у смузі УВ "Восток"), там ОВТ можна "піднакопити"...

Тепер, щодо подальших перспектив...

Відносно УВ "Восток", як на мене, варто дуже уважно слідкувати за оперативними та тактичними тилами двох його загальновійськових армій - 35-ї та 29-ї ЗВА...

Так, найбільш потужна армія цього угрупування (5-а ЗВА), яка має у своєму складі повноцінну мотострілецьку дивізію (127-у мсд) + окрему мотострілецьку бригаду (60-а омсбр) зараз "виявляє активність", час від часу, в районі Старомайорська. Іноді до цього підключається й 36-а ЗВА, "включаючи" свої 37-у омсбр та 5-у "бурятську" отбр...південніше Урожайного чи в районі Новодонецького...

Але, в плані "перспективності" (а головне - доцільності дій), на мою думку, смуги двох вищезаначених армій більш небезпечні.

По двом простим причинам...

> - передові підрозділи противника в районі с.Марфопіль знаходяться приблизно в 4-х км від південно-східної околиці м.Гуляйполе...

- будь-які успішні наступальні дії противника на ділянці між Вугледаром та Золотою Нивою були би для ЗСУ у оперативному відношенні досить "неприємними" (наприклад, по дирекції на Богоявленку та Успенівку), особливо якщо противнику одночасно вдасться прорватися до Курахово...

А головне

- командування противника це знає й цілком усвідомлює усе значення такого роду своїх гіпотетичних дій...

***

№ 2.726

Огляд... побудуємо його з двох частин

2024-04-25

Машовець

Перша - огляд актуальних ділянок та напрямків у найбільш "горячій" нині Східній операційній зоні

Друга - зміни, які відбулися у повітряному та морському компонентах російських військ...

Сьогодні - перша частина... Завтра - післязавтра - друга

1. Противник "пожвавішав" на Куп'янському напрямку...

Командування угрупування військ (УВ) "Запад" противника, очевидно, готується до відновлення активних (у сенсі - наступальних) дій на вказаному напрямку. Протягом кількох минулих діб спостерігається певне пожвавлення, як у передових підрозділах військ противника на цьому напрямку, так й у його тактичному тилу... зокрема:

1) - В районі тактичного виступу (Табаївка - Крохмальне) пожвавішали передові підрозділи 15-го мотострілецькоо полку (мсп) 2-ї мотострілецької дивізії (мсд) 1-ї танкової армії (ТА), які провели серію атакуючих дій по напрямку на с.Берестове... Ймовірно, з метою розширити виступ по напрямку на південь - поки безрезультатно для себе.

2) - На ділянках 347-го мсп та 26-го танкового полку (тп) зі складу 47-ї танкової дивізії 1-ї ТА спостерігається переміщення на передові позиції сформованих штурмових підрозділів. Очевидно, противник готується до відновлення атакуючих дій по напрямку на с.Кислівка (не виключено - із одночасними спробами атакувати з боку Табаївки, з метою зайти за фланг й у тил нашим підрозділам, які обороняються в районі Котлярівка та Кислівка).

3) - Думаю, саме для цього аналогічно готуються до відновлення атакуючих дій й у передових підрозділах 7-го окремого мотострілецького полку (омсп) зі складу 11-го армійського корпусу (фіксується розгортання штурмових підрозділів на правому фланзі ділянки цього полку).

4) - В свою чергу, закінчується перегрупування артилерійських підрозділів противника зі складу згаданих вище частин та з'єднань (міняють вогневі позиції), які вже отримали чергові "планові вогневі завдання", щодо ураження позицій ЗСУ в районах Кислівка, Котлярівка, Степова Новоселівка.

Окрім того, противник, очевидно, планує посилити вогневу підтримку атакуючих дій вказаних вище сил й засобів залученням до неї додаткових вогневих підрозділів артилерії зі складу 744-го самохідного артилерійського полку 47-ї танкової дивізії...

Тож, думаю, протягом цього тижня варто очікувати чергової серії атак противника на Куп'янському напрямку...

2. На Лиманському напрямку, командування 20-ї та 25-ї загальновійськових армій (ЗВА) зі складу УВ "Запад", продовжує свої спроби таки витіснити українські війська західніше річки Ч.Жеребець...

Зокрема, судячи зі всього, противник з цією метою, вирішив розширити смугу своїх активних натсупальних дій. Тільки, не зрозуміло, що воно йому дасть, якщо, навіть, на вузьких ділянках (по напрямку на Терни та Ямполівку) досягнути поставлених перед собою НАЙБЛИЖЧИХ цілей, він не може...

На практиці це виглядає наступним чином...

1) - Підрозділи 252-го мсп 3-ї мсд зі складу 20-ї ЗВА знову пробують атакувати позиції ЗСУ в районі с.Макіївка - поки, не особо результативно... Причому, противник явно намагається пробитися як північно-східніше села, так й діючи південніше нього, з боку Площанки.

2) - 144-а мотострілецька дивізія 20-ї ЗВА, яка, судячи зі всього, у нинішньому наступі противника на Лиманському напрямку є його "основним з'єднанням", вже майже повністю введена у бій... Підрозділи, принаймні, двох її штатних мотострілецьких полків (283-го та 488-го мсп) з трьох існуючих (є ще 254-й мсп) ВЖЕ введені у бій й приймають активну участь в атаках по напрямку на с.Новосадове (283-й мсп) та Терни (488-й мсп).

Цілком ймовірно, що протягом найближчого часу, до атак на цьому напрямку противник підключить додатково підрозділи 59-го танкового полку цієї дивізії, а також підрозділи зі складу 4-ї та 47-ї танкових дивізій, які ще тут залишаються...

3) - В свою чергу, пожвавішали й підрозділи 25-ї ЗВА. Її 67-а мотострілецька дивізія (мсд) знову пробує просунутись в районі с.Діброва та по напрямку на

с.Торське, зокрема підрозділи 37-го мсп та 164-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр) цієї армії здійснили декілька спроб, правда безрезультативних, атакувати передові позиції ЗСУ на цих напрямках.

3. На Сіверському напрямку, особливих змін не відбулося.

УВ "Юг" силами бригад 2-го армійського корпусу (АК) - 6-ї, 7-ї та 123-ї омсбр продовжує свої спроби витіснити ЗСУ зі всього Сіверського виступу - атакуючи по "сходящимся направлениям" в районі Білогорівка (верхн.) підрозділами 7-ї омсбр, Верхньокам'янського (6-а омсбр) та по напрямку на с.Спірне (123-а омсбр). Поки - не особливо результативно для себе...

Можливо, що до наступальних дій, задля "нарощування зусиль", противник на цьому напрямку знову підключить свою 106-у повітряно-десантну дивізію (пдд)... ймовірніше по напрямку на Виїмку та Роздолівку, але поки, судячи зі всього, вони закріплюються в районі с.Веселе, південно-східніше Виїмки та південніше Роздолівки, "фіксуючи" свої нещодавні здобутки, адже далися вони їм явно нелегко.

4. На Краматорському напрямку (район Часів Яр), як я й передбачав, противник таки задіяв 11-у окрему десантно-штурмову бригаду для нарощування зусиль, аби пробитися "безпосередно у часік"...

Однак, поки, наскільки я зрозумів, було вирішено "не ломитися через ліс". Її підрозділи були вчора -позавчора активно задіяні на ділянках наступу 217-го парашутно-десантного полку (пдп) 98-ї пдд та 102-го мсп 150-ї мсд (відповідно, по напрямку на район "Канал" м.Часів Яр та в районі с.Іванівське)...

В свою чергу, 331-й пдп, який також готувався до "прорыва в Часов Яр", все ж-таки сконцентрувався по напрямку на ліс південніше микрорайону "Новий"... прагнучи вже прорватися ЗА канал "Сіверський Донець - Донбас". Я думаю, він це таки спробує зробити завтра - післязавтра...

Хоча, як на мене, з точки зору доцільності, це буде явно передчасно. Адже, противнику все ніяк не вдається "завершити" бої за с.Іванівське (без цього, будь-яке його просування північніше дороги Т-0504 у бік "вожделенного" часіка явно скидається на погано продуману авантюру).

Загалом, наскільки я розумію, вороже командування цілком усвідомлює, скажімо так, усю ризикованість для себе свого подальшого просування у бік Часів Яру та Ступочки... БЕЗ витіснення українських військ з району південніше Іванівське та с.Кліщіївка... Адже, в такому разі, можна так "нарватися", що мало не покажеться...

Думаю, саме з цією метою противник готується найближчим часом, до регулярних спроб 1307-го мсп 6-ї мсд 3-го АК витіснити наші передові підрозділи з району Кліщіївки, доєднати зусилля 88-ї омсбр 2-го АК та 83-у

окремої десантно-штурмової бригади (одшбр). Ймовірно, вони будуть задіяні не з півночі та північно-західного напрямку, як це відбувається зараз із 6-ю мсд 3-го АК, а зі сходу - наприклад, через озера, східніше села...

5. На найбільш загрозливому, Покровському напрямку, командування УВ "Центр" продовжує докладати "максимум зусиль" аби реалізувати свій "прорив" в районі с.Очеретине й спробувати перетворити його, принаймні, в оперативно-тактичний...

Головна проблема, на даний час для російського командування полягає в тому, що воно поки не може його розширити. Порівняна "тонкість" її "основания" й відповідно ширина комунікацій постачання, які пролягають вздовж залізниці, що веде у північно-західному напрямку (це десь 2-2.5 км між лівим та правим флангом у найтонкішому місці) не дає можливості нарощувати зусилля на "вістрі" прориву (ЗСУ пробивають цей коридор з немаленької номенклатури засобів ураження). Доставка будь-яких предметів матеріально-технічного забезпечення передовим підрозділам 30-ї омсбр противника, яка зараз діє в районі Очеретине (а це є життево необхідним для них), перетворюється для противника у смертельно небезпечну справу...Особливо для тих, хто цим займається...

Зрозуміло, що противник прагне розширити це "основание". Для цього йому необхідно щоб українські війська відійшли, принаймні, "суттєво західніше" с.Соловйове, а також з району між Новобахмутівкою та Бердичі... Й дуже бажано, "зачистити усю територію між Очеретине та Новокалинове, південніше дороги, яка пов'язує ці два села...

А ось з цим - складно...

Так, передові підрозділи 30-ї омсбр 2-ї ЗВА противника, очевидно, вже зайняли північно-західну околицю Очеретине... Але, введений у бій ліворуч від неї 433-й мсп 27- мсд противника, з метою того самого "розширення", не може просунутись далі с.Соловйове.

Його підрозділам вдалося зайняти Новобахмутівку й зав'язати бої за саме село... але останні його атаки у цьому напрямку поки не приносять йому особливих дивидентів...й відповідно комунікації 30-ї омсбр, що пролягають вздовж залізниці, східніше цієї ділянки, залишаються під загрозою...

В свою чергу, 74-а омсбр противника зі складу його 41-ї ЗВА, яка діє в районі Бердичі, наполегливо прагне пробитися у північно-західному напрямку від села й таким чином "звернути" оборону ЗСУ між Бердичами та Новобахмутівкою й це їй також поки не вдається...

Так само, сумновідома по боям в Авдіївці, "дважды переформированная" 114-а омсбр 1-го АК противника, хоча й пристосувалася до проведення ефективного "артилерийсько-пехотного наступления", однак не може, навіть,

суттєво відсунути передові підрозділи ЗСУ від Семенівки... А без цього, перспективи вийти на рубіж Новопокровське - Уманське виглядають, ну дуже сумнівно... хоча, звісно, не неможливо...

На лівому фланзі Покровського операційного напрямку (смуга дії УВ "Центр") спроби підрозділів 239-го танкового та 428-го мотострілецького полків (тп\мсп) 90-ї танкової дивізії противника пробитися ЗА Уманське також поки безрезультатні...

6. Інша справа - Курахівський напрямок, де діють сили та засоби УВ "Юг"...

Протягом кількох крайніх діб, передовим підрозділам 9-ї "імені МоторИлИ" мотострілецької бригади 1-го АК, за допомогою інтенсивного використання артилерії, таки вдалося просунутись по напрямку на с.Нетайлове.

Однак, спроби сусідніх 5-ї омсбр (до мотострілецького батальйону\мсб) та 110-ї омсбр того ж самого 1-го АК розвинуи свій попередній успіх у південній частині Красногорівки та просунутись в районі Невельского, скажімо так, не увічалися особливо суттєвим успіхом... Причому, варто зазначити, що бої у Красногорівці носять вкрай жорсткий характер, а противник підтягнув свою артилерію майже впритул до самого міста...

Діючі безпосередньо у напрямку на Курахове передові частини та підрозділи 150-ї та 20-ї мсд 8-ї загальновійськової армії (ЗВА), зокрема 103-й, 255-й мсп, 242-й мсп продовжували свої атаки у бік Георгіївки, в районі с.Побєда та на відтинку між Побєдою та Новомихайловкою...але мали просування протягом пари діб лише південніше Георгіївки...

В свою чергу, в самій Новомихайловці підрозділи 155-ї окремої бригади морської піхоти (обр МП), підтримані підрозділами 10-го танкового полку (тп) нарешті зайняли повністю західну частину селай таким чином повністю захопили село...

Зрозуміло, що на Курахівському напрямку командування УВ "Юг" противника переслідує, скажімо так, "двоякую" ціль...

1) - прагне пробитися, власне, до Курахове (до нього їм десь до 10-и км)

2) - й попутно формує північний фас гіпотетично-майбутньої операції проти всього Вугледарсько-Курахівського виступу ЗСУ, або краще сказати - намагається це зробити...

Якщо перша "забаганка" командування противника - не викликає сумнівів, то друга виглядає, скажімо так, достатньо дискусійно... Адже не дивлячись на той факт, що противник ввів у бій майже всю 20-у мсд 8-ї ЗВА, а також значну частину її 150-ї мсд, задіяв на цьому напрямку також окрему бригаду морської

піхоти + окрему мотострілецьку бригаду 68-го АК, в нього тут виходить пока тільки "вытеснение"... повільне, із значними втратами.

Для того, аби сформувати більш-менш зручний північний фас для майбутньої операції у відношенні Вугледарського виступу СОУ, противнику треба не тільки пробитися до Курахове... Очевидно, треба ще "взяти" власне Красногорівку, та принамйні селища Максимільянівка та Гостре, а також взагалі сформувати район оперативного розгортання для ударного угрупування військ, східніше Курахове, або в його околицях...

Не кажучи вже, про район самого Вугледару, Павлівки та Шевченко (Времівський напрямок - південний фас), де противнику також треба провести низку "підготовчих" заходів, якщо він, звісно, бажає "здійснити щось більш-менш масштабне" по відношенню до Курахівсько-Вугледарського плацдарму ЗСУ... Й де спроба 36-ї омсбр противника зі складу його 29-ї ЗВА (УВ "Восток") у пробному режимі "прощупать" позиції ЗСУ північніше с.Микільське...також закінчились протягом кількох минулих діб безрезультатно.

Поки, всі ці "допущення" виглядають для противника проблематичними...

Замість просування із адекватними темпами, ми спостерігаємо північніше (власне у бік Курахове) ну дуже повільне "витіснення". Так само, ну дуже спірною є взагалі доцільність впертих боїв противника в районі Новомихайлівки, яка по суті розташована "майже по центру" виступу (ну добре, Новомихайлівку захопили, але за нею - Парасковіївка та Костянтинівка, які також будете "брать пару месяцев"... чи як?).

Звісно, по відношенню до цього плацдарму, противник може, так би мовити, "поиграть масштабом и розмахом" (мається на увазі, скоротити розмах своїх планів й таким чином, ще більше "ущільнити свої зусилля" на ключових напрямках та ділянках). Але, у такому разі, його повинна насторожувати реальна оцінка нині існуючої на цьому напрямку ситуації із співвідношенням "ціна - результат"...

Російське командування нагнало сюди достатньо військ (сил) - майже 2 "повнокровних" мотострілецьких дивізії 8-ї ЗВА (20-а та 150-а мсд) + 3 омсбр зі складу 1-го АК (5-а, 9-а, 110-а омсбр) + 1 омсбр зі складу 68-го АК (39-а омсбр) + 1 окрема бригада морської піхоти (155-а обр МП), не рахуючи "приданих" окремих полків й батальйонів (починаючи із "заблукавшого" 3-го мсб 144-ї омсбр, закінчуючи якимось дивними формуваннями батальйонного рівня зі складу 18-ї "кулеметної" дивізії)... й тем не менш, противник тут місяцями штурмує одне село, маючи на окремих напрямках та ділянках 3-х кратну перевагу у силах та засобах... але, при цьому - не маючи можливості, а ні "сформувати попередні умови" для свого майбутнього, нібито, ще більшого та масштабного "Великого Наступу", й навіть, не встигаючи це зробити до "запланового" ним же часу.

Ви серьйозно розраховуєте на "кінцевий успіх" ?

***

Огляд... неділя... друга частина - зміни у повітряному та морському компонентах російського угрупування військ, яке діє на теренах України...

1. Повітряний компонент...

У складі сил й засобів повітряно-космічних сил (пкс) зи-си ри-фи, розгорнутих на території республіка Білорусь, відбулись певні зміни, зокрема...

1) - Збільшена кількість винищуващів типу Су-30СМ, розміщених на авіабазі (АБ) "Барановичи, з 3-х до 4-х одиниць, за рахунок передислокації 1 винищувача зі складу 14-го винищувального авіаційного полку (вап) з АБ постійної дислокації полку "Курск - Восточный"...

2) - Командування противника продовжує нарощувати рівень інтенсивності розвідки повітряного простору з території Білорусі у напрямку на Польщу та країни Балтії. Зокрема, для цього ним використовується, принаймні, 2 одиниці літаків типу Су-24МР зі складу 4-ї окремої розвідувальної авіаційної ескадрілії (орае, АБ постійної дислокації "Шаталово") з АБ Барановичи...

Таким чином, авіаційна група (пкс) зс рф, розгорнута на АБ у Білорусі склалала станом на ранок 25.04.2024-го :

1) - авіаційну ланку (до 4-х одиниць) винищувачів типу Су-30СМ (зі складу 14-го вап-у)

2) - пару літаків розвідників типу Су-24МР (зі складу 4-ї орае)

Довідково:

У напрямку на Поліський та Волинський операційні райони (ОР) противником загалом розгорнуте авіаційне угрупування зі складу оперативно-тактичної та армійської авіації військово-повітряних сил та військ ППО зс рб та повітряно-космічних сил зс рф у складі наступних сил й засобів, що перебувають у боєздатному стані:

АБ Мачулищи

- до 13-и одиниць вертольотів вогневої підтримки типу Ми-24\35

- до 5-и одиниць транспортно-бойових вертольотів типу Ми-8\17

АБ Лида

- до 15-и одиниць штурмовиків типу Су-25

АБ Барановичи

- до 4-х винищувачів типу Су-30СМ (пкс зс рф)

- до 4-х винищувачів типу Су-30СМ (впс та ппо зс рб)

- до 2-х одиниць літаків розвідників типу Су-24МР (пкс зс рф)

- до 2-х одиниць штурмовиків типу Су-25 (впс та ппо зс рб)

- до 8-и одиниць винищувачів типу Миг-29 (впс та ппо зс рб)

- до 6-и одиниць вертольотів вогневої підтримки типу Ми-24\35 (впс та ппо зс рб)

- до 9-и одиниць транспортно-бойових вертольотів типу Ми-8\17 (впс та ппо зс рб)

Командування противника поступово нарощує обсяг сил й засобів пкс зс рф, а також морської авіації, які залучаються для контролю надводної та повітряної обстановки у північно-західної та центральної частини Чорного моря, станом на "2 доби тому" до участі у виконанні цього завдання залучались:

1) - до 5-и одиниць винищувачів типу Су-27СМ\Су-30М2 зі складу 38-го винищувального авіаційного полку (вап) 27-ї змішаної авіаційної дивізії (змад), з АБ Бельбек

2) - до 3-х одиниць винищувачів типу Су-30СМ зі складу 43-го окремого морського штурмового авіаційного полку (омшап), з АБ Сакі

3) - до 5-и бомбардувальників типу Су-24М зі складу 43-го омшап, з АБ Сакі

4) - до 4-х патрульних гідролітаків морської авіації типу Бе-12 зі складу 318-го окремого змішаного авіаційного полку (озмап) морської авіації чф-у, з АБ Кача

5) - до 2-х винищувачів типу Миг-31БМ зі складу окремого змішаного авіаційного полку (озмап), з АБ Бельбек

6) - до 2-х винищувачів типу Миг-29К зі складу 100-го окремого корабельного винищувального авіаційного полку (оквап) 7-го змішаного авіаційного корпусу (ЗмАвК), з АБ Сакі...

Зазвчай, противник залучає до виконання цього завдання від 10-и до 14-и одиниць авіаційної техніки, протягом крайніх 4-х діб ця кількість зросла до 20-21 одиниці...

Щодо сьогоднішнього удару ЗСУ по АБ Кущєвская...

На цій АБ, ймовірно, на момент удару знаходились наступні сили й засоби противника зі складу його повітряного компонента...

- до 10-и одиниць винищувачів типу Су-35

- до 8-и одиниць бомбардувальників типу Су-34

- до 2-х одиниць штурмовиків типу Су-25

Загалом, повітряний компонент противника, який він використовує у складі, так званої "Объединённой группировки вс рф на юго-западном твд" складає:

- 303 бойових, військово-транспортних та спеціального призначення літаків

- 294 вертольота, з них ударних (вогневої підтримки) - 131 одиниця

Окрім цього, в інтересах російського угрупування використовуються 29 бойових літаків та 33 вертольотів впс та ппо зс рб...

Морський компонент...

1) - З метою продовження наступного етапу ходових та державних випробувань командування чорноморського флоту (чф-у), починаючи з 23-го квітня (у цей день корабль вийшов з пункту базування\ПБ Новороссийск) здійснило переведення малого ракетного корабля (мрк), за нашою класифікацією "ракетний корвет", проекту 22800 "Туча" з акваторії Чорного моря у акваторію Каспійського моря

2) - Одночасно, ще один мрк пр.22800 "Амур", призначений до введення у склад чф-у, й який має офіційний статус "достройка на плаву" (побудова Керченського суднобудівного заводу "Залив", заводський номер 803) також переведений до головного підприємства, яке керує "Залив" (АТ "Зеленодольский судностроительный завод им.А.Горького) через Волго-Донський судноплавний канал.

3) - Дизель-електричний підводний човен (депч) пр.636.3 "Старый Оскол" (бортовий Б-262), зі складу 4-ї окремої бригади підводних човнів чф-у поставлений у ремонт у ПБ Новороссийск...

Таким чином, загальна кількість боєготових депч у складі чф-у, які розгорнуті в акваторії Чорного моря, становить 3 одиниці - 2 одиниці депч пр.636.3 ("Великий Новгород", бортовий Б-268 та "Колпино", бортовий Б-271, нещодавно вийшов з ремонту) та 1 депч пр.877В "Алроса"...

Всі три - розміщені у ПБ Новороссийск...

- У період з 23-го по 25-е квітня ц.р. командуванням чф-у та Новороссийской военно-морской базы (вмб) чф-у були проведені масштабні тренування чергових сил Новороссийской вмб за тематикою - " отражения широкомасштабной комплексной атаки противника на военно-морскую базу с использованием безэкипажных катеров-брандеров и ударных БПЛА". До тренування залучались сили та засоби охорони водного району (ОВРА), продиверійні сили та засоби (ПДСС), а також визначені засоби ППО флоту. Особлива увага, в ході тренування, була приділення питанню своєчасного виявлення "атакующих средств противника" та їхньому "уничтожению до входа в ближнюю зону поражения".

***

№ 2.727

Огляд... Так, новин досить багато, зокрема

2024-04-30

Машовець

1) - судячі зі всього, командування російських військ проводить достатньо масштабне перегруппування військ між операційними напрямками...

2) - досить суттєво переформатується повітряний компонент російського угрупування...

3) - відбуваються достатньо цікаві події й "навколо" російсько-української війни... у прилеглих регіонах

Про все це - трохи згодом, а сьогодні по поточній ситуації у зоні бойвих дій, й більш детально зупинимся на Краматорському та Покровському напрямках...

1. Куп'янський напрямок...

Як ми з вами, шановні читачі, й передбачали... противник поступово пробує нарощувати розмах та обсяг своїх наступальних дій на цьому напрямку. Правда, поки що, виходить то у нього - туго...

Так, після свого нещодавнього успіху в районі с.Кислівка (противник, практично захопив вже майже повністю це село), до ведення наступальних дій підключились й його війська, розгорнуті південніше "Табаївського виступу"... зокрема:

1) - Передові підрозділи 15-го мотострілецького полку (мсп) та 1-го танкового полку (тп) зі складу 2-ї "таманской" мотострілецької дивізії (мсд) 1-ї танкової армії (ТА) спробували атакувати позиції ЗСУ північно-східніше с.Берестове з

боку Крохмального, очевидно, намагаючись обійти н.п. з півночі. Поки, безуспішно для себе...

2) - Південніше с.Новоселівське знову пожвавішала 27-а окрема мотострілецька бригада (омсбр) тієї ж 1-ї ТА противника з явним бажанням таки пробитися до північної околиці Стельмахівки, поки то в неї не виходить...

3) - Ну й, треба розуміти, в якості підтримки та взаємодії із цими атаками, активізувалися східніше самої Стельмахівки підрозділи 423-го мсп зі складу 4-ї танкової дивізії (тд) знову ж-таки 1-ї ТА.

Очевидно, командування угрупування військ (УВ) "Запад" противника має "чітко окреслене" завдання - не тільки прорватися до самого Куп'янська, а й прорватися до р.Оскіл на відтинку між Куп'янськом та Боровою у максимально широкому "форматі"...

Думаю, саме цим продиктовані атаки противника у смугах 27-ї омсбр та 4-ї тд 1-ї ТА , тобто південніше дирекції Табаївка - Піщане та Іванівка - Степова Новоселівка...

Ймовірно, на Куп'янському напрямку, окрім Кислівки, українським військам протягом найближчого часу доведеться полишити й с.Котлярівка... Адже, противник, по суті обійшов її як з півночі (через Кислівку), так й з півдня, вздовж дороги Сватово - Куп'янськ...

2. Лиманський напрямок...

Противник продовжує ведення наступальних дій, у достатньо широкий смузі, що вже починає сказуватись на "пробівній" здібності його військ.

Поки, командування 20-ї та 25-ї загальновійськових армій (ЗВА) зі складу УВ "Запад", чиї війська, власне, й примають участь в цих атаках та штурмах... надіється, що це таки дозволить їм "перенапрячь" систему оборони українських військ на цьому напрямку й таки "десь прорватися"...

Однак, насправді, проривів на цьому напрямку у противника не виходить. Так, місцями вони відтісняють наші передові підрозділи, наприклад:

1) - Південніше с.Новоєгорівка штурмові групи 752-го мсп зі складу 3-ї мсд 20-ї ЗВА зуміли витіснити наші передові підрозділи з пари позицій відділень...

2) - Те саме відбулося південніше с.Діброва, де 164-а омсбр зі складу 25-ї ЗВА також зуміла потіснити наші війська на пару позицій відділень та ліквідувати декілька спостережних пунктів (СП)...

Але, на напрямках докладання основних зусиль (а це - напрямки на Макіївку, Терни та Серебрянський ліс), очевидно, виконати "ближайшую задачу" війська противника не можуть, зокрема:

3) - 252-й мсп противника, зі складу його 3-ї мсд 20-ї ЗВА не може поки пробитися зі східного напрямку у с.Макіївка, хоча південніше їм вдалося захопити одну посадку...

- Обидва мотострілецьких полка 144-ї мсд цієї ж 20-ї ЗВА (488-й та 283-й мсп), судячи зі всього, також "вперлися" у позиції ЗСУ східніше с.Терни й поки не можуть зрушити з місця...

4) - Південніше, напрямок на Ямполівку та Торське, підрозділи 144-ї мсд не можуть подалати ліс, розташований східніше Ямполівки, ну й Торське залишається під контролем ЗСУ, хоча противник там ще з місяць тому зумів просунутись на "пів-посадки", північніше дороги, яка веде з Кремінної на Зарічне...

5) - В свою чергу, у Серебрянському лісництві, "на допомогу" підрозділам 31-го та 33-го мсп зі складу 67-ї мсд 25-ї ЗВА, противник ввів у бій штурмові підрозділи 1234-го мсп зі складу 4-ї тд 1-ї ТА...

Але, як на мене, участь цього формування територіальних військ противника в боях, навряд чи здатне здійснити "решающее влияние" на ситуацію у цій смузі, хіба що - додасть росіянам втрат...

Очевидно, на Лиманскому напрямку, противник продовжує "нащупывать" слабку ділянку\напрямок, аби все ж-таки "прорватися". Для цього він вимушений постійно атакувати на РІЗНИХ ділянках та напрямках, маневруючи силами та засобами...вздовж всієї смуги, де оперують війська 20-ї та 25-ї ЗВА...

Вперте бажання противника прорватися саме на Терни та Ямполівку, у цьому сенсі, також... цілком зрозуміле - це, по суті "розріже" наш плацдарм на р.Чорний Жеребецт навпіл й з великою вірогідністю призведе до ліквідації його північної "половини"...

Але, це очевидно не тільки російському командуванню, але й нашому...Тому, буде зовсім не дивним, якщо після боїв за ці два села 144-а мотострілецька дивізія противника, незалежно від їх результату, потребуватиме, якщо не довготривалого та всебічного відновлення рівня боєздатності, то, принаймні, ну дуже суттєвого доукомплектування...

3. Сіверський напрямок...

Чергові й безуспішні спроби противника атакувати в районі південно-східніше Білогорівка (верхн.) - 6-а омсбр 2-го АК, східніше Верхньокам'янське - та сама 6-а омсбр, й південно-західніше с.Спірне (123-а омсбр того ж 2-го АК)...

4. Ну й Краматорський напрямок (район м.Часів Яр)...

й для кращого розуміння, одночасно - Покровський...

Тут варто трохи детальніше...

Як на мене, на даний момент ми маємо справу із формуванням противником двох фасів (флангів) для майбутньої Торецького операції - північного та південного.

Очевидно, що наступ УВ "Юг" (північної його частини, на Краматорському напрямку) по генеральній дирекції на Часів Яр - Ступочки... й одночасний наступ противника по дирекції Очеретине - Новоолександрівка (Покровський напрямок) має на меті створення охоплюючого по відношенню до Торецького району оборони ЗСУ положення військ противника.

На сьогоднішній день, командування противника найбільш успішно просунулось у цій справі саме відносно південного фасу - у смузі УВ "Центр", справи із північним флангом, у смузі УВ "Юг" (іноді його називають УВ "Бахмут") у нього - не такі успішні...

Отже, станом на ранок 30.04.2024-го...

На Краматорському напрямку...

1) - Так, як я й казав, противник, хоча й з "віддтяжкою", але задіяв по напрямку на ліс південніше "часіка" підрозділи 331-го парашутно-десантного полку зі складу 98-ї повітряно-десантної дивізії та 11-ї окремої десантно-штурмової бригади... однак, без особливих для себе дівідентів.

Й зрозуміло чому - 102-й мсп противника зі складу його 150-ї мсд продовжує "рубатися" у північно-західній частині с.Іванівське, а без взяття його повністю під контроль та просування південніше дороги Бахмут - Костянтинівка, організувати дійсно концентрований та цілеспрямований наступ\штурм перших позицій ЗСУ у м.Часов Яр, скажімо так - проблематично...

2) - Також справдився й прогноз стосовно активізації противника "в районі Кліщіївки"... 88-а омсбр знову була введена у бій східніше села й навіть зуміла витіснити наші передові підрозділи з однієї позиції... Правда, лише у взаємодії із 1307-м полком 6-ї мсд 3-го армійського корпусу (АК), який оперує північніше Кліщіївки... після чого, зупинилась

3) - Противник також атакував й на флангових ділянках, зокрема - передові підрозділи 200-ї омсбр спробували просунутись південніше с.Григорівка, а 83-а одшбр разом із рядом підрозділів тіє ж 88-ї омсбр спробували знову витіснити наші підрозділи з району Андріївка. В обох випадках - дії противника були безуспішними...

Таким чином, стає очевидно, що формування північного флангу (фасу) для майбутньої Торецької операції у противника, скажімо так, трохи пригальмувало... через ряд складнощів.

Адже, противнику треба досягнути декілкох умов, у цьому сенсі...

1) - Сформувати цей фас максимально близько з півночі до північної околиці Торецька й максимально західніше (південно-західніше) від Часів Яру, а для цього треба, як мінімум повністю витіснити українські війська з рубежу Кліщіївка - Андріївка, й дуже бажано - вийти на рубіж Ступочки - Біла Гора.

2) - Сам по собі, район оборони ЗСУ в м.Часів Яр "цікавий" противнику, на даному етапі, виключно тому, що він "стоїть у нього на шляху", так би мовити "по дорозі" на Ступочки та Костянтинівку...

Але, він може спробувати його й обійти, НЕ ШТУРМУЮЧИ його в лоб, діючи з півдня й південного сходу, одночасно - формуючи північний фас для гіпотетичної Торецької операції... Й такий досвід суттєвих змін у напрямку "головного удару", якто кажуть, "по ходу дела", у командування противника є, наприклад, саме так він поступив, під час штурму Авдіївки із тамтешнім коксохімом...

На даний час, очевидно, що досягнення противником рубежу Ступочки - Біла Гора, виглядає як той мінімум, який йому потрібний для того, аби сформувати "необхідні ПОПЕРЕДНІ умови" для організації та проведення Торецької операції...

Звісно, що, в такому разі, прорив до Костянтинівки та вихід на рубіж Плещіївка - Диліївка, є для нього "програмой - максімум"...

Інша справа - південний фас (Покровський напрямок)...

Очевидно, що тут противник просунувся у справі "формування попередніх умов" задля гіпотетичної Торецької операції, значно далі, ніж у смузі УВ "Юг" на Краматорському напрямку...

Ситуація на даний час виглядає наступним чином:

1) - Підрозділи 132-ї омсбр противника зі складу його 1-го АК, взяли під контроль с.Новокалинове та Керамік... Також, очевидно, противнику (132-а омсбр + 35-а омсбр) вдалося повністю зачистити територію південніше дороги Очеретине - Керамік й таким чином майже повністю усунути загрозу флангам свого прориву по напрямку на Очеретине... Передові підрозділи 132-ї омсбр знаходяться вже північніше с.Керамік.

2) - В свою чергу, з іншого флангу "очеретинського прориву", підрозділи 27-ї мсд противника, введені ліворуч від 30-ї омсбр, яка дії "на вістрі" цього прориву, не тільки оволоділи с.Соловйове, а й почали очевидно, "звертати"

оборону ЗСУ західніше Бердичі та Семенівка. Принаймні, на вчора, підрозділам 74-ї омсбр противника, зі складу його 41-ї ЗВА вдалося повністю взяти під контроль с.Бердичі.

3) - Нарешті, "стронулася з місця" й 114-а омсбр зі складу 1-го АК, яка зуміла витіснити наші передові підрозділи західніше с.Орлівка й, судячі зі всього, у смузі дії цієї бригади варто очікувати вводу у бій додаткових сил противника...

- Ну й "на вістрі" самого прориву, підрозділи 30-ї омсбр противника, які постійно поповнюються особовим складом та ОВТ майже в режимі "нон-стоп"... продовжують просуватися у загальному північно-західному напрямку по дирекції на Новоолександрівку - Воздвиженку та у бік Лозуватське...

Таким чином, можемо констатувати декілька неприємних речей, стосовно формування противником південного флангу(фасу) майбутньої Торецької операції...

1) - Поступово, тактичні успіхі противника північно-західніше Авдіївки перетворюються на оперативно-тактичні... Причому, ЗСУ на цьому напрямку, поки, не спроможні цьому завадити... противник продовжує не тільки просуватися "у глибину", але й розширює свій прорив по флангам.

2) - Війська 2-ї, 41-ї ЗВА противника та його 1-го АК... на окремих ділянках та напрямках свого наступу мають перевагу над ЗСУ у 3-4-и рази, по ОВТ й до 6-и кратної, по особовому складу... Більше того, командування УВ "Центр" противника спромоглося створити резерв з 3-х мсп на цьому напрямку

3) - Й саме неприємне - темпи та розмах наступу противника північно-західніше Авдіївки поступово починають ЗРОСТАТИ... складється враження, що підрозділи, частини та з'єднання ЗСУ, які діють (обороняються) на цьому напрямку просто виснажені...

Однак, як на мене, найближчим часом противник перенесе свої основні зусилля зі смуги дії 30-ї омсбр саме у смуги дій 35-ї омсбр, зі складу 2-ї ЗВА та 132-ї омсбр зі складу 1-го АК... ймовірно, по обом бокам дороги Костянтинівка - Ясинувата й спробує вийти на рубіж Стара Миколаївка - Суха Балка.

Поясню,

з точки зору "прицiла на майбутне", це є більш доцільним ніж "очеретинська офензіва" противника просто у "північно-західний простір".

Інакше, рано чи пізно, розростання очеретинського апендіксу противника ЗСУ " у глибину" таки зупинять й він опинеться у "интересном положении" (ні, це не про вагітність, хоча певні аналогії, все ж-таки проглядаються).

Поки, глибина цього прориву становить десь 10-11 км, але це ВЖЕ викликало певне напруження противника, аби прикрити його фланги. Якщо цей прорив стане ще "глибше", напруга противника, щодо необхідності "прикриття флангів", зросте ще більше...

Поки противнику вдається успішно це робити, ба більше - він поступово розширює "основание" свого прориву... Але, у цьому сенсі, завжди варто задавати собі питання - навіщо й наскільки у мене вистачить сил це робити?

Якщо ви маєте на увазі майбутню Торецьку операцію, то тоді вам треба явно зміщати напрям наступу "трохи праворуч", саме туди, кудя я зазначив вище.

Причому, саме по тим же міркуванням, за якими варто формувати північний фланг (фас) - просунутись максимально ближче, на цей раз, до південної околиці Торецька й максимально південно-західніше нього, аби було потім зручно "обходити та оточувати"...

Нажаль, судячі зі всього, командування противника, все це досить чітко розуміє й діє, саме у цьому ключі...

Принаймні, намагається... адже має, на даний момент, усі для цього умови й серед них, головну - перевагу в силах та засобах, причому, не просто "значну", а майже "подавляючу" (про це поговоремо наступного разу).

***

Огляд... продовжуємо, сьогодні "пов'язані" події...

2024-05-01

Машовець

1. Спочату по перегрупування (переміщення) військ противника...

Російське командування продовжує процес оперативного розгортання військ (сил) угрупування "Север", зокрема у зону його відповідальності (прикордоння - Брянская, Курская та Белгородская обл. ри-фи) переміщаються сили й засоби (новосформовані) зі складу 44-го армійського корпусу (АК) Ленинградского военного округа (ЛВО)...

а саме:

1) - підрозділи 128-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр), до одного мотострілецького батальйону (мсб), гаубична артилерійська батарея (габатр), танкова рота\тр, всього - до 3-х ешелонів, райони розвантаження та зосередження - в Курской обл, ри-фи

2) - підрозділи 30-го мотострілецького полку (мсп) 72-ї мотострілецької дивізії (мсд), 2 мсб, танковвий батальйон\тб, гаубичний артилерійський дивізіон\гадн, реактивну артилерійську та зенітну ракетну артилерійську батареї\реабатр, зрабатр, розвідувальну, інженерно-саперну, управління, ремонтно-відновлювальну та медичну роти, взвод БПЛА), всього - до 10-и ешелонів, район розвантаження та зосередження - Курська обл ри-фи.

3) - 197-й окремий батальйон управління (обу), до 1 ешелона, також у Курскую обл ри-фи...

Наскільки я розумію, командування УВ "Север" планує завершити переміщення визначених сил й засобів 44-го АК й процес їх оперативного розгортання у період до 7-8-го травня...

Загалом, 44-й АК "виставить" до складу УВ "Север", орієнтовно:

1) - до 3650-3700 "тушок" російських військовослужбовців

2) - й до 450-455 одиниць озброєння та військової техніки (ОВТ), це включно із автомобільною та спеціальною технікою...

Ймовірно, дані сили й засоби будуть розгорнуті саме у Курской обл. ри-фи. На даний момент, ВЖЕ розгорнуті у трьох російських прикордонних областях сили й засоби УВ "Север" нараховують трохи менше 50 тисяч в\сл (49.8 - 49.9 тисяч)

Окрім цього, продовжується розпочате нещодавно переміщення ряду частин та підрозділів зі складу 76-ї десантно-штурмової дивізії (дшд) із смуги дії УВ "Днепр" (Оріхівський напрямок) у смугу дії УВ "Запад" (або, у смугу дії УВ "Юг", Краматорський напрямок). Загальна дирекція переміщення - Луганська обл., Україна.

Принаймні, фіксується переміщення у вказаному напрямку одного десантно-штурмового батальйону (дшб) зі складу цієї дивізії (до 37-и одиниць ОВТ - 22-и одиниці БМД-2\4, 11 одиниць БТР-МД "Ракушка" та 4 одиниці 120-мм САУ "НОНА-С").

2. Тепер по змінам в повітряному компоненті противника...

Очевидно, командування противника розпочало процес відтягування частини своєї оперативно-тактичної та армійської авіації з передових авіабаз (АБ), включаючи оперативні аеродроми (аеродроми "підскоку") на АБ, розташовані у оперативній глибині, але які дозволяють виконувати польоти бойовій авіації противника на бойове застосування...

Ймовірно, це почалося через оцінку російським командуванням, як реальної, загрози нанесення по цим своїм АБ ударів БПЛА та дальнобійними високоточними засобами ураження з боку ЗСУ... зокрема, були перебазовані:

1) - 4 винищувача типу Су-30СМ та 4 штурмовика типу Су-25 - з АБ Ейск на АБ Привожский та Армавир
2) - 8 штурмовиків типу Су-25 - з АБ Таганрог на АБ Будёновск
3) - 4 винищувача типу Миг-31БМ - з АБ Приморско-Ахтарск на АБ Приволжский
4) - 2 винищувача типу Су-35 - з АБ Тихорецк на АБ Ахтубинск
5) - 5 винищувачів типу Су-30СМ - з АБ Крымск на АБ Приволжский
6) - 4 штурмовика типу Су-25 - з АБ Миллерово на АБ Будёновск
7) - 5 винищувачів типу Су-30СМ - з АБ Сакі на АБ Ейск
8) - 5 бомбардувальників типу Су-24М - з АБ Сакі на АБ Ейск
9) - 2 винищувача Су-35 - з АБ Балтимор (Воронеж) на АБ Липецк

Однак, одночасно, після нанесення удару ЗСУ по АБ Кущевская, на цю АБ з АБ Ахтубинск були перебазовані до 7-и винищувачів типу Су-35

Загалом, станом на позавчора противник намагався "вивести" з під гіпотетичного удару ЗСУ по своїм АБ до 43-х одиниць оперативно-тактичної та армійської авіації... Ймовірно, протягом кількох найближчих діб, цей процес продовжиться, одночасно із спробами противника роззосередити ті сили й засоби, які ще залишаються на його передових АБ.

В першу чергу, це явно стосується армійської авіації (вертольотів вогневої підтримки військ) та ударних літаків (штурмовиків та бомбардувальників), які є найбільш цінними для противника, у нинішній ситуації, й здатні суттєво дошкуляти українським військам безпосередньо на полі бою...

Таким чином, загальна чисельність авіаційного угрупування противника, розгорнутого безпосередньо на передових АБ, суттєво змінилась... з 303-305-и одиниць бойової та спеціальної авіації, вона зменшилась до 280-283 одиниць

3. Ймовірно, у липні місяці ц.р. на навчально-тренувальному центрі збройних сил республіки Казахстан "Оймаша" та у акваторії виключної економічної зони цієї країни у Каспійському морі, ВПЕРШЕ в історії пройдуть сумісні широкомасштабні командно-штабні трнування збройних сил Азербайджану, Казахстану, Узбекістану, Киргизстану та Таджикістану...

Навчання, скоріш за все, відбудуться із практичним залученням визначених контингентів збройних сил цих держав, а також участю спостерігачів з Турції та КНР... можливо, також з Великої Британії та ряду інших країн НАТО.

Офіційною заявленою метою навчань є таке собі "відпрацювання оперативної сумісності військ" вказаних держав, під час гіпотетичного "виникнення збройних інцендентів у Центрально- Азійському регіоні"...

Статус "командно-штабні", очевидно, передбачає не тільки відпрацювання практичних дій військ, а й в першу чергу - їх планування, організацію та проведення ШТАБАМИ та іншими органами управління відповідного рівня...

Й хоча, офіційно, метою навчань визначена саме вищезазначена тематика (причому, жодним чином не вказується якого саме рода "збройні інценденти" маються на увазі), але багатьом експертам та зацікавленим спостерігачам цілком очевидно, що реальною ціллю цих навчань є питання забезпечення безпеки функціювання Транскаспійського міжнародного транспортного маршруту...який проходить, оминаючи територію ірану та ри-фи (з Китаю, через Узбекістан, Казахстан, акваторію Каспійського моря, Азербайджан, Грузію, Туреччину до Європи)...

Як на мене, ри-фи та іран, які вже давно висловлювали "приглушене невдовлення" функцюованням цього маршруту та поступовим зростанням обсягу товарів й вантажів, який ним переміщається... мають усі підстави дивитися косо на це "середньоазійське самоуправство"

Зважаючи на той факт, що такого роду навчання відбудуться вперше, а влада країн-учасниць їх "благословила", ймовірно учасники майбутніх навчань таки відчули певну загрозу того, що це "приглушене невдоволення" з боку неврівноважених кремлівських чекістів та іранських аятол може набути якогось "практичного втілення".

Й Кремлю, й Тегерану... зараз ну дуже "не завадять" якісь чергові трабли у одній з чутливих "точок" світової геополітики... по цілому ряду причин.

***

№ 2.728

Огляд... продовжуємо, найбільш актуальні - Краматорський та Покровський напрямки...

2024-05-04

Машовець

1. Командування угрупування військ (УВ) "Юг" продовжує докладати значних зусиль, аби виконати своє найближче завдання - вийти на канал "Сіверський Донець - Донбас" в районі м.Часів Яр... зокрема:

1) - Введені у бій противником додаткові підрозділи 331-го парашутно-десантного полку (пдп) зі складу 98-ї повітряно-десантної дивізії (пдд) у смузі між дорогою Костянтинівка - Бахмут (Т-0504) та м.Часів Яр, протягом кількох крайніх діб, здійснили серію атакуючих\штурмових дій по дирекції Іванівське - Часів Яр. Поки - безрезультатно...

2) - В свою чергу, передові підрозділи 217-го пдп, цієї ж 98-ї пдд намагаються максимально близько просунутись до району "Канал" м.Часів Яр через ліс, який розташований північно-східніше нього... Очевидно, на цій же ділянки противник задіяв й ряд підрозділів зі складу, так званого "Добровольческого корпуса". Поки, зачепитися за східну околицю міста противнику не вдається...

3) - Цей же полк (217-й пдп), очевидно, також пробує пробитися з боку Богданівки у бік Калинівки, ймовірно - з метою забезпечити з півночі собі можливість атакувати район "Канал" на більший по фронту смузі...

Варто також відзначити, що подальші дії противника південно-східніше м.Часів Яр, а саме - по обох боках дороги Т-0504, очевидно, напряму залежать від закінчення ним боїв в районі с.Іванівське.

Поки, передові підрозділи його 102-го мотострілецького полку (мсп) 150-ї мотострілецької дивізії (мсд) не можуть забезпечити лівий фланг ударної тактичної групи 98-ї пдд. Й відповідно, її просування через ліс південніше м.Часів Яр, до певної міри ускладнено.

Саме з метою, нарешті, повністю витіснити українські війська з району Іванівське на захід, противник задіяв на цьому напрямку (південніше села) й свою 11-у окрему десантно-штурмову бригаду (одшбр). Поки, це не принесло вагомих змін у ситуації на його користь...

Після того, як поповненні та "відновленні" підрозділи 88-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр) 2-го армійськогокорпусу (АК) противника були знову повернуті його командування у бій, їм попервах вдалося потіснити наші війська східніше с.Кліщіївка. Однак, далі, ймовірно, вони були зупинуті...

Не допомогло, навіть, посилення окремими підрозділами 83-ї одшбр, які були задіяні, як в районі Кліщіївки, так й в районі Андріївки...

На даний момент, передові підрозділи ЗСУ продовжують утримувати рубіж Кліщіївка - Андріївка, що вагомою мірою відбивається на загальній ситуації в районі м.Часів Яр.

Наскільки я розумію, командування противника (УВ "Юг") зараз знаходиться у певних "роздумьях"... Чи варто спробувати таки прорватися у м.Часів Яр, не забезпечивши повністю свій південний фланг, чи все ж-таки, спочатку спробувати сконцентруватися на флангових районах (принаймні, прорватися до Калинівки та спробувати пробитися південніше дороги до Ступочки)?

Й те, й інше, як на мене, має цілий ряд плюсів та мінусів для противника. Однак, у цьому контексті, очевидно, що якщо у оперативному відношенні, в подальшому, противник таки "має на увазі "якусь операцію" по відношенню до Торецького району оборони ЗСУ, то наступаюча на Часів Яр (а насправді - на Ступочки та Костянтинівку) його група військ, явно вже спізнюється...

На мій ділетанський погляд, ключевою для подальшої оборони міста Часів Яр точкою (як кажуть німці - "швер-пунктом") буде місце, де дорога Т-0504 пересікає канал "Сіверський Донець - Донбас"...

Якщо ЗСУ вдасться його утримати, то подальші перспективи противника "якось увірватися" до міста з південно-східного напрямку різко погіршаться...

2. Тепер, про більш сумне - Покровський напрямок...

Очевидно, протягом 2-3-х крайніх діб, командування УВ "Центр" противника, війська (сили) якого діють на цьому напрямку, було "озабочено" питанням "розширення свого "очеретинського прориву" у бік флангів...

Й варто зазначити, що до певної міри, йому вдалося вирішити це питання.

Зокрема:

1) - Передові підрозділи 132-ї омсбр противника, ймовірно зайняли частину с.Архангельске, просунувшись у північно-західному напрямку з боку с.Керамік

2) - А введені з цією метою по напрямку Соловйове - Сокіл та Новобахмутівка - Новопокровське, на додаток до вже оперуючих тут підрозділів 27-ї мотострілецької дивізії (мсд), підрозділи 55-ї омсбр 41-ї загальновійськової армії (ЗВА)противника атакували по цим дирекціям... й, наскільки я розумію, їм вдалося південніше Новобахмутівки зайняти дві посадки...

3) - Однак, у сенсі забезпечення флангових районів свого "очеретинського прориву", противник не обмежується дією безпосередньо прикриваючих його з півдня підрозділів 27-ї мсд та 55-ї омсбр. Підрозділи 114-ї омсбр та тієї ж 27-ї мсд тиснуть й "фронтально" - західніше Бердичі, Семенівка та Орлівка...

Всі три села вже зайняті противником, а західніше Бердичі йому вдалося просунутись до ставка на західній околиці цього н.п.

Щодо "вістря" самого "прориву", то противник ввів тут у бій дві мотосрілецькі бригади - 30-а та 35-а омсбр. Й самий вірогідний сенс їх подальших дій - наступ у північно-західному та західному напрямках "поки наступається"...

По суті, дії 30-ї та 35-ї омсбр противника зараз визначають майбутню "глибину охоплення" Торецького району оборони ЗСУ з півдня. Зрозуміло, що у цьому контексті, для противника - "чим глибше - тим краще"...

У рамках цих "устремлений", підрозділи 30-ї та 35-ї омсбр, протягом кількох останніх діб намагалися атакувати західніше Очеретине (вздовж залізниці), у напрямку на Новоолександрівку та Лозуватське. Поки їм вдалося лише наблизитись до східної околиці Новоолександрівки...

Причому, очевидно, що такого роду ситуації не склалася би, якщо противник опасався якоїсь активної протидії з боку ЗСУ, особливо на своїх флангах. Однак, на даний момент, очевидно, що командування противника твердо впевнено в тому, що ЗСУ на це не здатні...

Нажаль, воно має для цього цілком реальні підстави...

Наступного разу поговоремо про останні зміни на Сумському та Харьківському напрямках, це вороже УВ "Север" (вони, достатньо "красномовні"), згадаємо, у цьому контексті заяви генералів Скібіцького та Павлюка... Й подивимось на те, чим оперує противник на Краматорському та Покровському напрямках. Іншими словами, спробуємо оцінити найбільш "красномовний" показчик подальших намірів противника - розподіл його сил й засобів...

В неділю... можливо, трохи "різного"...

***

№ 2.729

Олексій КУЩ: «Я досить скептично оцінюю роль НБУ у зниженні інфляції, а ставка за депозитними сертифікатами, на яких наживаються банки, взагалі не може бути більшою за 12,5%»

2024-04-24

Олег Громов

У період ведення жахливої війни економіка загалом та фінансова система зокрема, повинні переходити на воєнні «рейки». У цьому практично ключову роль відіграє головний фінансовий регулятор - Нацбанк України. Як вважає економічний експерт Аналітичного центру «Об'єднана Україна» Олексій КУЩ, регулятору сьогодні набагато більше вдається контролювати валютну політику, ні монетарну.

Так, на думку аналітика, НБУ у цьому напрямку є дуже жорстким: треба значно зменшувати облікову ставку, щоб не дати панувати аномальній можливості сьогодення, коли банки залюбки вкладають дуже вигідно свої гроші в ОВДП, отримуючи надприбутки та зовсім не кредитують економіку.

Про ці важливі питання та про інше banki.ua розмовляли з паном Кущем. Ми пропонуємо першу частину цікавого інтерв'ю нашим читачам:

***

1. Зараз облікова ставка головного фінрегулятора ні на що не впливає

- Як Ви оцінюєте роботу Нацбанку Україну як головного фінансового регулятора у кінці 2023 - на початку 2024 року? Ваше ставлення до його активної політики валютного регулювання? У чому, на Ваш погляд, позитиви та негативи НБУ у своєму тактичному та стратегічному плануванні роботи та впливу на фінансовому систему та економіку України загалом?

- Нацбанк України з одного боку формально забезпечує макроекономічну стабільність, а ключова ціль - цінова стабільність.

Насправді, щоби сказати про особливі заслуги головного фінансового регулятора, треба зрозуміти декілька речей.

По-перше, зараз спостерігається так би мовити закономірний дезінфляційного фактор (на початку війни спостерігався, навпаки, проінляційний, коли економіка перебувала у своєрідному шоці і треба було друкувати гроші). Суть дезінляційного фактору полягає у тому, що відбувається суттєве скорочення доходів населення та досить серйозно впав його платоспроможний попит. Це вплинуло на зниження базової інфляції. Крім того, логістичні проблеми призвели до накопичення сировини всередині країни, в першу чергу, аграрної та зниження внутрішніх цін на неї.

Це вже впливало на небазову інфляцію. Тому досить скептично можемо оцінювати роль НБУ у зниженні інфляції.

Поза тим, різниця між обліковою ставкою Нацбанку України і інфляцією (14,5-4,3%) складає більше 10%.

І це свідчить про надзвичайно жорстку монетарну політику НБУ, якої наразі ніде у світі немає.

Таким чином

1) — ставка за депозитними сертифікатами повинна бути 12,5%, а ставка рефінансування -16,5%.

Але

2) — НБУ зараз пропонує ставку за депозитними сертифікатами вищу за облікову ставку - 17,5%, а ставка рефінансування -19,5%. Це є нонсенсом монетарного дизайну.

Таким чином, можемо сказати, що

3) — зараз облікова ставка головного фінрегулятора ні на що не впливає. Тобто у нас розрив між інфляцією та реальною ставкою становить понад 13,5%.

Нацбанк України це пояснює «дивним чином»:

— «вони створюють політику дорогої гривні і щоб вона відволікалася від валютного ринку і «приходила» до системи сертифікатів».

Саме тому

— **у нас повністю знищено кредитний важель зростання**.

Щодо валютного регулювання.

— Коли ми маємо залучення зовнішніх грошей на 40 млрд доларів на рік, то можемо експериментувати з будь-якими валютними моделями.

Звісно, що якісь певні рухи можуть спровокувати паніку.

Проте

1) — заслуга Нацбанку у стабільності тут більш суттєва, ніж у монетарній політиці, про що ми казали вище.

Але не забуваємо, що

2) — вона, у першу чергу, спирається на ті ж зовнішні гроші.

У нас зараз поповнення бюджету формується за рахунок валютних надходжень, а витрати - у гривнях. Тобто у нас буде постійне накопичення внутрішніх валютних резервів Нацбанку, що ми і спостерігаємо.

Прямих коштів, які надходитимуть саме на державні валютні рахунки України у 2024 році, буде у півтори рази менше, ніж торік

- Пане Олексію, останніми днями гривня продовжує своє падіння по відношенню до провідних іноземних валют. Чи вдасться зупинити цей негативний процес? Яка роль у цьому відіграють не лише наші міжнародні донори та кредитори, а й Нацбанк України та уряд?

- Не секрет, що курс гривні зараз залежить від міжнародної допомоги, яку ми отримуємо. І поведінка нацвалюти сигналізує нам про те, що цієї допомоги у нас зараз недостатньо.

Сам факт того, що ми поступово переходимо на кредитування від МВФ, свідчить про те, що

> — цієї допомоги у 2024 році від міжнародних фінансових інституцій у нас недостатньо.
>
> — Як і замало дешевих кредитів. Приміром, йдеться про кредитування ЄС на суму 50 млрд євро.

Щодо американської допомоги:

> — 60 млрд доларів, але левова частка цих коштів піде у військово-промисловий комплекс США.

Тобто

> — на пряму бюджетну підтримку в Україні закладено не більше 7 млрд доларів.

Таким чином, нам здається, що американська допомога надто велика. Але курс гривні залежить не від неї, а від того, скільки грошей надійде на валютні рахунки Міністерства фінансів України.

Від цього залежатиме курс нацвалюти. А на цей рахунок нашого міністерства надходитиме з часом все менше коштів, адже партнери левову частку грошей надсилатимуть не на Мінфін, а на пряму підтримку компаній, які працюють в Україні.

А також, як я казав вище, на закупівлю зброї саме у своїх країнах (у США, приміром).

Тому я впевнений, що прямих коштів, які надходитимуть саме на державні валютні рахунки України у 2024 році, буде у півтори рази менше, ніж торік.

Тому

> — девальвація гривні, яка відбувається зараз, є нормальним природним процесом, який залежить від цих факторів.

Курс гривні до долара далі, на мій погляд, формуватиметься від базової позначки 40.

Зниження облікової ставки на 1-2% є мінімальним, яке абсолютно нічого не вирішує в контексті розвитку реального сектору економіки

- Щодо поведінки облікової ставки у 2024 році: частина експертів упевнена в тому, що вона може знизитися відчутно - ще на 2-3%. А частина - що не більше, ніж на 1%. Як вважаєте Ви? У якому разі облікова ставка НБУ у 2024 році навпаки стане зростати?

- Ми зараз не маємо проблем із обліковою ставкою.

Наші питання та проблеми формуються навколо нормально працюючої монетарної трансмісії.

Тому я вважаю, що

> — задачею номер один для влади є переведення монетарної трансмісії у класичний стан - коли ставка за депозитними сертифікатами є менше облікової, а ставка за рефінансування, навпаки більше.
>
> Тут можна дискутувати, яке повинно бути зменшення облікової ставки - 1-2 чи 3%.

Що стосується її зниження.

На мій погляд,

> — зниження на 1-2% можна назвати мінімальним, який абсолютно нічого не вирішує в контексті розвитку реального сектору економіки.

У даному випадку залежить також і розвиток військово-промислового комплексу.

Реальний сектор економіки потребує реформ щодо переведення економіки до специфіки військового часу.

> 1) — Це і релокування підприємств, і фінансування програм енергозабезпечення, і програм технологічного оновлення.
>
> 2) — А своїх коштів у нас мало, тому треба думати за кредити.
>
> 3) — А останні є дуже дорогими.

Міністерство фінансів потребує боргового фінансування за рахунок ОВДП.

Через високу облікову ставку це відомство вимушене залучати ці папери під надто високі відсотки.

> 1) — А це призводить до різкого збільшення вартості обслуговування зовнішнього боргу.

2) — Ця сума становить 400 млрд гривен - вона є вищою за витрати на медицину, освіту та науку.

3) — Це абсолютно неприпустимо, що призводить до вимивання значних коштів із держбюджету.

Нам треба запуск власних програм ВПК.

Наприклад,

1) — нещодавно пан ***Камишін*** (міністр з питань стратегічних галузей промисловості - Ред.) сказав, що для того, щоб знайти нашій країні фінансування, треба запускати експорт власної зброї.

2) — Це абсолютно аномальна ситуація, адже жодна країна не експортувала зброю за кордон, коли знаходилася у стані війни.

Наприклад -

Військові підприємства емітують спеціальні облігації, які купують переважно державні українські банки і отримують під них рефінансування НБУ. І ці кошти потім надходять на фінансування програм ВПК на оборонні підприємства.

Але

— для цього знову ж таки необхідною умовою є значно менша облікова ставка Нацбанку України, тому що високий її розмір з'їсть всі кошти цього інструментарію.

Тому

1) — у нас облікова ставка НБУ має бути максимально наближеною до показника інфляції.

Тобто

2) — зараз цей показник має бути не вищим за 10%.

Відповідно

3) — ставка за депозитними сертифікатами - 8%, а ставка рефінансування для комерційних банків - 12%.

Для підтримання курсової стабільності необхідно збільшувати норми резервування коштів банками - до 40-50%. І збільшення частки маркерних ОВДП під 7-8%, щоби збільшувати мінімальну доходність по відношенню до інфляції.

На макрорівні - треба максимально блокувати відтік капіталу з країни.

А на мікрорівні, приміром, на ринку обміну валют давати навпаки більше свобод - вільне курсоутворення.

НБУ завжди намагається регулювати інфляцію через збільшення облікової ставки, не розуміючи, що це неправильно, тим більше для воєнного часу

- Деякі аналітики вважають, що рішення регулятора щодо зниження облікової ставки, яскраво демонструє його впевненість у інфляційному тиску протягом цього року. Так у березні цей показник зменшився до 4,3% річних. Проте, приміром, керівник Міжнародної платіжної асоціації Галина Хейло вважає, що ставка інфляції у нашій країні вимірюється неправильно: Нацбанк, Держстат та інші організації не враховують ціни на споживчу корзину на окремі продукти та послуги та, тим більше, у регіональному розрізі. І, на її думку, якщо би так робилося, то показник інфляції був утричі, а то і вчетверо більшим. Тому виходить, що і НБУ неправильно формує показник облікової ставки? Що Ви можете сказати з цього приводу?

- Тут можна брати різні компоненти цієї інфляції, тому що є базова інфляція, яка залежить від монетарної політики Нацбанку України і формується за рахунок цін на імпортні товари, крім нафтопродуктів, а також адміністративно регульованих цін на послуги, на оброблені сировинні товари.

Небазова інфляція - це ціни на нафтопродукти і адміністративно регульовані послуги. І вона не може бути регульованою з боку НБУ.

А базову інфляцію можна, приміром, зменшувати за рахунок регулювання курсу нацвалюти. Але на урядову тарифну політику фінрегулятор вплинути не може.

Можна також оцінювати промислову інфляцію, тобто ціни на промтовари. Можна говорити, що фактично зараз в Україні не інфляція попиту, а інфляція пропозиції.

Перша відбувається при динамічному розвитку економіки (коли вона знаходиться на розігріві) і за рахунок витрат бізнесу та держави формується великий платоспроможний попит, ціни зростають.

Такої інфляції, зрозуміло, зараз в Україні немає.

> **— У нас класична інфляція пропозиції - витрат військового часу.** У нас фактично все паливо імпортне. Все дорожчає.

А у нас **НБУ завжди трактує все як інфляція попиту і намагається це регулювати через збільшення облікової ставки, не розуміючи, що в Україні зараз інфляція пропозиції**.

Остання навпаки лікується зменшенням базової ставки і збільшенням кредитування реального сектора економіки та пропозиції товарної маси.

А ця невірна трактовка призводить до неправильно оброблених статистичних даних:

> — приміром, зростання заробітної плати, зростання платежів у торговельній системі тощо.

Я скажу так:

> — показник зростання зарплати має досить значні відхилення від реального показника, тому що ми маємо дуже велику частку тіньового сектору економіки.

До того, у нас досить серйозно збільшилася вага державного сектору, включаючи військовий.

Що стосується самого показника інфляції, то скільки існує він, постійно точаться дискусії щодо його правильного обрахування.

Я впевнений, що це відбувається саме так, тому що тактильне відчуття інфляції завжди є індивідуальним і змінюється від рівня заможності певної людини.

Найбідніші люди, у яких у витрати на продукти харчування складають 70-80% їхніх доходів, відчуватимуть зростання цін набагато сильніше, ніж люди заможні.

У останніх витрати на продукти займатимуть, приміром, не більше 5% від їх доходів.

Тому

> — всі розмови щодо того, що в Україні зараз не така інфляція, як треба, виникають тому, що у нас дуже сильно збільшилася частка бідних людей.

Тактильні відчуття цього показника у такого населення набагато більші, ніж у тих людей, які зароблять великі гроші.

Але й обрахування показника інфляції у багатьох країнах є також складним процесом. Так я читаю чимало американської літератури і у США фахівці постійно нарікають на тому, що і у них в країні цей показник неправильно обраховується.

Продовження інтерв'ю завтра

***

Олексій КУЩ: «Нацбанк України повністю дискримінував потреби реального сектору економіки, а банки за рахунок держави списали свої токсичні кредити, які накопичували завдяки недолугій політиці» - частина друга

2024-04-25

Олег Громов

У другій частині інтерв’ю Олексій КУЩ розповідає про те, що підприємці не можуть брати кредити у банках, тому що ті пропонують зависокі відсоткові ставки, а Нацбанк України неправильно інформує: начебто попиту на позики немає.

Також економіст розповідає про те, що саме це спростовує шалений попит на отримання кредитів за держпрограмою «Доступні кредити: 5-7-9%», ідею якою було фактично спотворено.

Адже кредити за нею надавалися не тим кому потрібно: приміром, торговельним компаніям, які займалися імпортом, а не реальним сектором економіки.

Тож пропонуємо нашому читачеві другу частину інтерв’ю:

2. Треба максимально стимулювати банки до того, щоби вони вкладали гроші у реальний сектор економіки, а не у депозитні сертифікати

- Пане Олексію, днями економічний та політичний експерт Борис Кушнірук, виступаючи на одному з телеканалів, відверто заявив: треба покінчити з порочною практикою скуповування банками ОВДП та інших цінних паперів. На його думку, фінустанови, нічого не роблячи, заробляють шалені надприбутки саме у страшні роки війни. Що Ви можете сказати з цього приводу? Чи дійсно з цією практикою треба покінчити? Можливо у цьому немає нічого поганого, адже банки і сплачують державі підвищений податок з прибутку – 25%?

- Треба максимально стимулювати банки до того, щоби вони вкладали гроші у реальний сектор економіки, а не у депозитні сертифікати. Останні Нацбанк України повинен розміщувати на досить короткий проміжок часу. А це у нас перетворилося з тимчасового розміщення на великий проміжок часу і основної маси ліквідності.

Торік загальний обсяг таких вкладень склав 500 млрд гривень, у тому числі, в так звані тримісячні депозитні сертифікати на суму понад 300 млрд гривень. Це про слова Кушнірука.

Але треба розуміти, що під час війни банки так чи інакше вкладатимуть у ОВДП. Вони мають вкладати це лише на обсяг резервування. Тобто банки мають вкладати свої гроші як у формування обов'язкових резервів.

Але використовувати ОВДП як заробіток під час війни, дійсно, є аномальним явищем. Це призвело до того, що банки торік отримали майже 100 млрд гривень прибутку. Це був, до речі, історичний рекорд.

Нацбанк України, який повинен був притримуватися балансу притоку капіталів між реальним сектором економіки і промисловим та фінансовим капіталом банків, навпаки зробив суттєвий перекіс - повністю дискредитував потреби реального сектору економіки.

Цей перекіс був частково виправлено за допомогою введення спеціального податку на доходи банків.

Це було одне з правильних рішень Президента України Володимира Зеленського, адже до державного бюджету надійшли десятки мільярдів гривень, які можуть використовуватися на потреби економіки.

- А чи може весь цей процес контролювати надалі головний фінансовий регулятор?

- Норма резервування - це індикатор, який встановлюється саме Нацбанком України. Банки щоденно звітують перед ним і надають десятки файлів звітності.

У банків він має бути, коли вони залучають кошти від фізичних та юридичних осіб: або вони лежатимуть на кореспондентських рахунках (і не приноситимуть їм доходів), або вкладатимуть ці гроші у кредитні проєкти до реального сектору економіки і зароблятимуть якийсь кредитний відсоток.

Ну ще можуть вкладати у так звані маркерні ОВДП під 8% і отримувати мінімальну доходність у порівнянні з інфляцією. Але банки мусять зарезвувати свої кошти примусово.

Щоб кредитний важель працював у позитивному ключі, необхідно аби ставка за кредитом була нижчою за рентабельність виробництва

- Керівники банків, наскільки підтверджується практикою спілкування з ними останніми місяцями, всі, як один, кажуть про те, що фактично неодноразове зниження облікової ставки НБУ у 2023-24 роках, прямо не впливає на зниження кредитних ставок для бізнесу та населення. Ви так само вважаєте? Чи банки просто не кажуть всю правду, а бояться надавати кредити у воєнні часи, коли, дійсно дуже високими є ризики неповернення?

- Більше половини підприємств і фірм в України хотіли б залучати кредити, щоби адаптуватися до воєнного стану та зробити структурну перебудову у себе всередині.

Але 70% керівників підприємств, згідно з опитуваннями, не беруть кредити, тому що є зависокою кредитна ставка і важкі процедури щодо їх отримання.

Тому керівництво НБУ каже, що наразі у нас немає попиту на кредити. Це у принципі спростовується практикою роботи державної програми «Доступні кредити: 5-7-9%», коли підприємці стояли у чергах і не могли отримати ці позики.

Тобто кредити хочуть брати, проте не під високі відсотки. Тому знову повторююсь, що ключова проблема - це розміри облікової ставки регулятора та ставок за депозитними сертифікатами. Якщо останній приносить банку 18,5%, то він кредитуватиме підприємства реального сектору економіки під 25% і не ніяким чином не менше.

Щоб кредитний важель працював у позитивному ключі, необхідно аби ставка за кредитом була нижчою за рентабельність виробництва на конкретній фірмі чи підприємстві.

Приміром, у мене на підприємстві рентабельність становить 15%, я беру кредит у банку під 10% і я, таким чином, зароблю 5%. Тобто за цей рахунок я розширю виробництво і дам також заробити і самому банку.

Якщо брати зараз: 25% ставка за кредитом банків. Подумаємо, чи багато у нас бізнесів, які працюють з рентабельністю 25%? Це означає, що за таких умов, я мушу взяти ще 10% зі своїх власних обігових коштів. Таким чином, це фактично шлях до банкрутства підприємства.

Таким чином знову зазначу: ніякого іншого виходу, як знижувати і до того ж, на великий відсоток, облікову ставку, немає. По-друге, нормальні умови кредитування. У нас зараз є досить специфічними положення Нацбанку України про кредитування. Їх прописано таким чином: для того, щоб отримати кредит, треба передати величезні застави (передати банку стільки грошей, скільки ти у нього позичаєш).

Для самих банків - це проблеми з кредитними ризиками. Тому й треба змінювати цю методологію.

І по-третє, держава має надавати спеціальні гарантії захисту від воєнних ризиків. У цьому плані можна було б проговорити, наприклад, створення з нашими партнерами Міжнародного гарантійного фонду для України. Приміром, кожна країна, яка входить до цього фонду, надає свої гарантії для збереження активів певних підприємств, страхування від воєнних ризиків тощо.

І ці учасники могли б створити цей фонд, вклавши кожною країною по 1 мільярду доларів. Україна мала б у такому у фонді, приміром, 20 млрд доларів, це суто віртуальні гроші.

Але уряд України пішов іншим шляхом: стали залучати іноземні страхові компанії, які страхуватимуть воєнні ризики під державні гарантії. На мою думку, це абсолютно неправильний шлях, тому що комерційне страхування воєнних ризиків завжди буде досить дорогим. Такі великі кошти повинен сплачувати бізнес. А у нього їх зараз просто немає.

Тому у нас така програма страхування від уряду запрацювала лише для суден, які перевозять вантажі «зерновим коридором». Проте реальному сектору економіки це фактично нічого не надало.

За рахунок держави банки списали свої токсичні кредити, які накопичували завдяки недолугій політиці

- Щодо неповернення, то банки рапортують про зворотне: директор департаменту кредитних ризиків та оцінки активів Ощадбанку Олексій Антоненко нещодавно заявив, що загальна зміна абсолютного значення проблемних кредитів (DPD 90+) з початку 2023 року - зменшення на 721 млн грн (або на 1,4 %). Така ж сама ситуація й в інших банках. Тобто

частка проблемних кредитів зменшується, проте банки бояться надавати кредити. Прокоментуйте це, будь ласка.

- Я так відповім: свого часу було запущено велику схему, про яку зараз мало хто говорить. Компенсація кредитних ризиків за рахунок державних грошей. Ця схема переважно працювала у 2022 році, торік вона теж працювала, проте на такому собі залишковому принципі.

Банки розміщували свої кошти на депозитні сертифікати. Нацбанк України за цими коштами виплачував за ними величезні відсотки. Наприклад, за трирічними депозитними сертифікатами був такий період, коли сплачувалося 25% річних.

Наприклад, якщо розміщуєш на рік 1 млрд гривень, то потім отримуєш 250 млн гривень «навару». Взагалі банки отримували від регулятора досить значні ресурси: на рік виходило 70-80 млрд гривень. За два роки НБУ виплатив банкам більше 100 млрд гривень у вигляді прибутків.

За формою це була така собі фінансова емісія, тому що запускалися на ринок нові гроші. Але це фактично є державні кошти. Банки отримували їх (з прибутками) і за рахунок них списали проблемні активи: сумарно на 130 млрд гривень.

І можна сказати, що

— за рахунок держави банки списали свої токсичні кредити, які накопичували завдяки недолугій політиці.

А якщо казати про державні банки, то за рахунок корупційної складової.

- У нас на сайті нещодавно була цікава новина: попри шалені ракетні та дронові атаки з боку рф на Україну, Приватбанк не припиняє роботу у всіх регіонах країни, включаючи і області з підвищеною небезпекою - Харківську, Сумську, Чернігівську. Саме про це зазначають у Приватбанку та ГЛОБУС БАНКУ. «Скажу навіть більше: з початку року ми маємо значний притік клієнтів нашої фінустанови на Харківщині. Так з 1 січня по 1 квітня 2024 року саме у цьому регіоні кількість клієнтів-підприємців збільшилася на 1 тис. одиниць, а сума наданих кредитів бізнесу - на 600 млн гривень. Ми не скорочуємо роботу щодо налагодження безпеки у наших відділеннях у Харківській області», - заявив прессекретар Приватбанку Олег Серга. Чи дійсно в Україні не лише у дуже ризикованих регіонах, наближених до військових дій, а й у більш спокійних, збільшується кількість клієнтів банків та суми наданих кредитів бізнесу?

- Я колись писав статтю і пропонував ухвалити спеціальний нормативно-правовий акт про ведення діяльності на ризикованих територіях. І там я

зазначав, що має бути спеціальний податковий режим, режим державних гарантій. Тому що зараз банки фактично оминають стороною ці території.

Тому щодо Приватбанку треба дивитися за рахунок чого вони отримали такі результати: можливо підприємці змінили форму - з юридичної особи на фізичну особу-підприємця. Бо, зазвичай, навпаки банки скорочують кількість клієнтів-бізнесменів на цих територіях.

Кошти населення та бізнесу у депозитах, складають таку ж суму, як і пакет допомоги від США, який ми лише отримали

- Не так давно народний депутат України Дмитро Разумков назвав дуже цікаву цифру відтоку депозитів населення лише в одному січні 2024 року - до 23 млрд грн. Як Ви думаєте, таке може бути правдою, адже ніхто цей показник, названий народним обранцем, не коментував?

- На кінець 2023 року у банках знаходилося депозитів на досить величезну суму - більше трильйона гривень. Фактично 60 млрд доларів. І цей ресурс взагалі не працює на економіку, тому що банки, залучаючи гроші від населення та підприємств, мають їх далі вкладати у реальний сектор економіки. І, зрозуміло, брати собі відсоток від банківських послуг.

Але **банківська трансмісія наразі не працює**:

— тобто **від фінустанов ці кошти в економіку не надходять**.

Тому ці внутрішні ресурси, тобто кошти населення та бізнесу у депозитах, складають таку ж суму, як і пакет допомоги від США, який ми лише отримали.

Що стосується відтоку, то він дійсно був. І це було пов’язано з тим, що люди злякалися певним чином законопроєкту про мобілізацію.

До речі, щодо цього, то були досить недолугі коментарі Нацбанку України, що це зовсім не відтік. Проте катастрофічного нічого не сталося, тому що 23 млрд гривень – невелика частка від трильйони гривень, яка складає лише 2%. А суттєвим вважається відтік коштів 10-15%.

- Знову щодо кредитів. Банки самі заявлять про те, що фактично, крім їхньої участі у держпрограмі «Доступні кредити: 5-7-9%», у них немає розширеного кредитування. Проте і ця програма стала останнім часом пробуксовувати - держава заборгувала банкам на погашенні частини відсоткових ставок досить пристойну суму до 7 млрд гривень. Якою, на Вашу думку, є доля цієї держпрограми у 2024 році? Чи значно звузиться коло її учасників та суми наданих кредитів? Чи можуть банки (а вони, напевно, мають великі ресурси для цього) кредитувати за своїми програмами, зменшуючи відсоткові ставки?

- **Ця програма, як на мене, повністю дискредитувала саму ідею компенсації кредитних ставок.** А ця ідея загалом є досить позитивною та правильною. Адже можна чекати роками, коли облікова ставка НБУ знизиться природним шляхом, але, як кажуть, економіка може до цього часу не дожити.

Проте дизайн цієї програми був дуже недолугим і знівелював її ефект. Так, цю програму було згодом розширено на торгівельні компанії - їм надавали кредити під 5% на мільярди гривень. Фактично ці кошти йшли на закупівлю імпортних товарів. Тобто за рахунок державного пільгового кредитування у нас надали позики на закупівлю імпортних товарів.

Зрозуміло, цим самим ми поглиблювали від'ємний зовнішньоторговельний баланс. Таке сальдо у нас тепер складає мінус 40 млрд доларів за рік (на таку суму експорт менше за імпорт).

Потім надавали кредити на поповнення обігових коштів. Підприємства брали під 5% річних ці гроші, знімали готівку через певні схеми і вкладали просто в закупівлю доларів. Потім вони чекали поки курс долара зміниться і міняли цю валюту на гривні та погашали кредити. Також брали ці кошти під ті ж 5% річних і вкладали їх у ОВДП під 17%.

Ця програма, як на мене, мала б бути з ефектом мультиплікатора.

Що це означає? 1 гривня компенсації відсоткових ставок мала б дати зростання кредитів на 10-15 гривень. Останнє мало б надати зростання ВВП, приміром, на 5 гривень. А це, у свою чергу, мало б дати поштовх до зростання податку і його залучення до бюджету на 1,5 гривні.

Тобто, витрачаючи 1 гривню, бюджет би отримував 1,5 гривні у вигляді додаткових надходжень до нього. Це така собі циклічна модель економіки. На жаль, ми не мали такого ефекту мультиплікатора. Він був 1 до 1. Навіть нижче, тобто 1 гривню витратили на компенсацію відсоткової ставки і ВВП навіть на цю гривню не зріс.

Чому цього не було?

> — Тому що цю програму треба сфокусувати виключно на пільговому кредитуванні програм переробки української сировини, передусім, аграрної і давати ці кошти лише на капітальні вкладення.

Але можуть бути й інші галузі, проте головним критерієм цієї програми повинен стати фактор фінансування реального сектору економіки зі створенням доданої вартості. Все це повинно бути з початку закладено в умови програми «Доступні кредити: 5-7-9%».

Іпотека є досить правильним рішенням для військових, тому що вони зараз заробляють дуже непогано і не знають, що з цими коштами робити

- За програмою єОселя, 9 тисяч українців взяли кредити на придбання житла на загальну суму 14 млрд грн. Кожен п'ятий кредит отримано на умовах масової іпотеки - під 7%. Про це нещодавно повідомила заступниця міністра економіки України Надія Бігун. За весь час існування цієї програми, станом на 10 квітня 2024 року, було надано 8918 таких кредитів. Що Ви можете сказати про цю програму? Чи вона дійсно є масовою? Чи це просто цікавий піар-хід нашої влади?

- **Іпотека в Україні має свою певну специфіку**.

1) — По-перше, масова іпотека в умовах війни розвиватися не може, бо це відбувається в умовах стабільності і досить великого горизонту планування. Має бути позитивний сценарій майбутнього на 30 років.

2) — По-друге, іпотека має розвиватися пропорційно до самих ринків нерухомості та будівельного ринку, тому що вона повинна стимулювати попит.

Якщо ви стимулюєте попит, але у вас немає пропозицій житла, то іпотека перетворюється у таку форму, де є лише стимул до зростання цін та проблем щодо доступності самого житла.

Тому що людина взяла, приміром, іпотеку, коли вартість житла була 30 тис. доларів, а зараз вона стала 60 тис доларів. Так їй краще було б купити це житло одразу за високим відсотком, а не потім, коли ціни вже сильно зросли, під менший відсоток. Проте це не значить, що іпотека під час війни не може розвиватися.

Я вважаю, що іпотека є досить правильним рішенням для військових, тому що вони зараз заробляють дуже непогано і мають проблему, що з цими коштами робити.

Головною задачею держави у цьому контексті є захищення коштів військових від інфляції та знецінення внаслідок девальвації гривні. Також іпотека масово повинна працювати для внутрішньо переміщених осіб.

І тут треба не повторити помилки 2014-2015 років, коли з Донбасу всередину країни переїхало 1,5 млн людей і чимало з них мешкали у модульних містечках, а потім частина почала повертатися назад.

***

№ 2.730

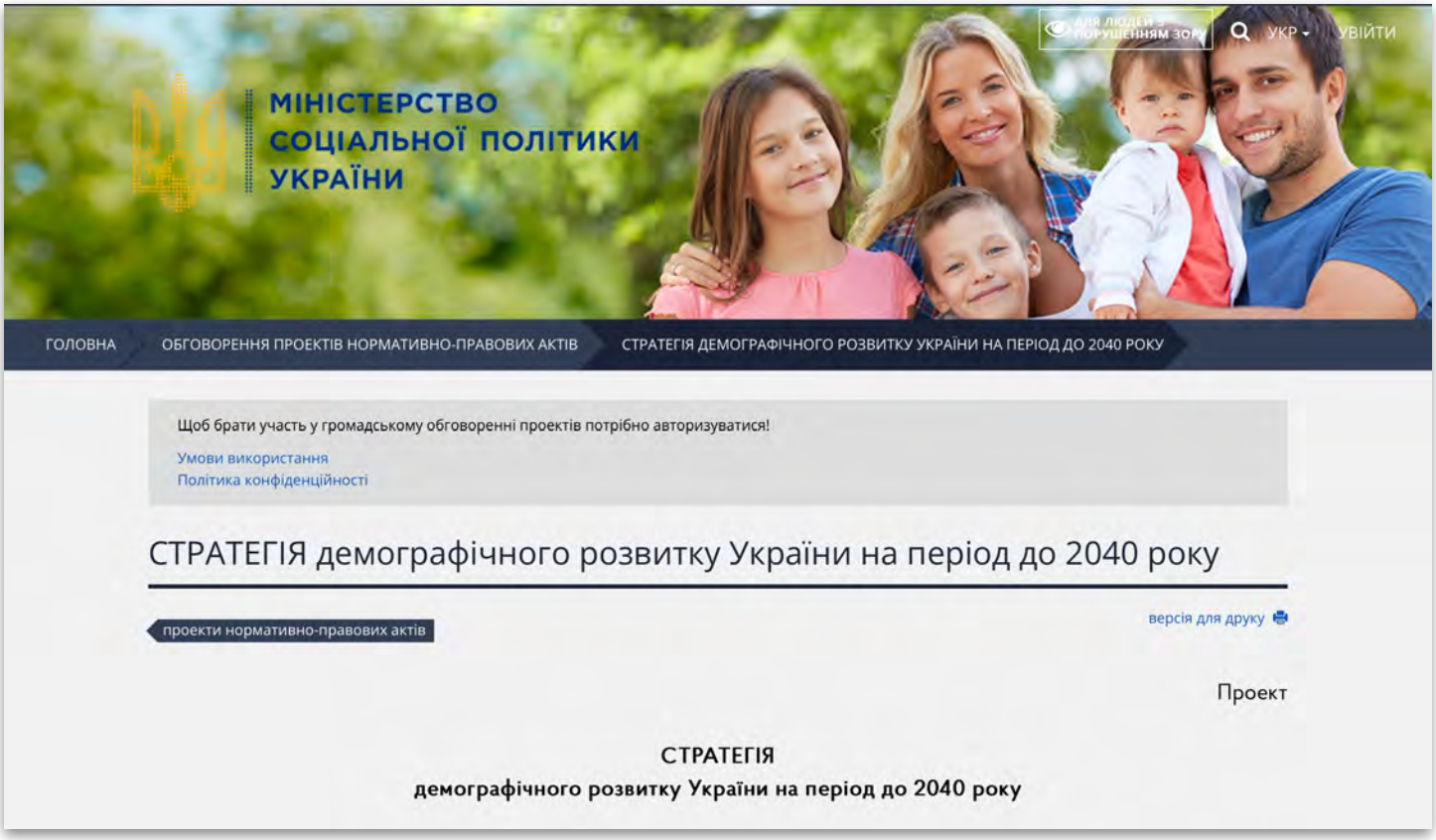
Как я уже писал, в Украине зафиксировано масштабное сокращение средней продолжительности жизни среди женщин и мужчин

2024-03-31

Кущ

У мужчин данный показатель снизился с 66,4 года до 57,3 лет, у женщин - с 76,2 года до 70,9 лет.

То есть среднестатистический мужчина потерял более 9 лет жизни, а среднестатистическая женщина - более 5 лет.

Минсоцполитики Украины опубликовало проект *стратегии демографического развития до 2040* года

В чем видит *Минсоц* причины снижения продолжительности жизни в Украине?

Перечисляются следующие *факторы*:

1) - массовая занятость во вредных и опасных условиях;
2) - ДТП;
3) - злоупотребление алкоголем, психоактивными веществами и курением;
4) - недостаточностью информирования населения о навыках здорового образа жизни;
5) - низкой доступностью и качеством медицинской помощи в сельской местности;
6) - низким уровнем благосостояния и повышением уровня бедности.

Фактор войны не указан как довлеющий.

И совершенно не указана как основная причина

1) — ***полностью провальная социальная политика*** **за все годы независимости**,

2) — крайне ***низкий объем инвестиций*** государства в социальный капитал,

3) — ***неверные акценты*** данной политики,

4) — ***отсутствие человекоцентричной политики*** в стране как основополагающей догмы и ключевого акцента для работы политических элит.

***

№ 2.731

З’явилося нове "2-3 тижня" - це швейцарський саміт миру

ВИДАТКИ	2019	2020	2021	2022	2023
Загальнодержавні функції (без обслуговування боргу)	83,0	83,6	95,0	88,2	99,8
Громадський порядок, безпека та судова влада	143,7	159,5	176,1	454,4	591,4
Економічна діяльність	154,2	262,9	293,4	156,4	247,3
Охорона навколишнього природного середовища	9,7	9,1	10,6	5,2	6,4
Житлово-комунальне господарство	34,5	32,2	56,9	41,2	70,4
Охорона здоров'я	128,4	175,8	203,6	215,3	217,4
Духовний та фізичний розвиток	31,6	31,7	43,4	33,6	38,5
Освіта	238,8	252,3	312,9	290,8	308,6
Соціальний захист та соціальне забезпечення	321,8	346,7	367,3	455,2	514,1
РАЗОМ	**1145,6**	**1353,8**	**1559,3**	**1740,3**	**2094,0**

2024-05-04

Себастьянович

Не вимагайте виборів! Не хитайте човен! Зараз весь світ допоможе Зеленському. Не вимагайте скоротити чиновників! Це хребет держави! Не вимагайте спрямувати гроші на ЗСУ! Бруківка теж важлива! Ви шо, не бачите? Ось-ось все закінчиться! Путіну потрібні перемовини! Зараз ми його нагнемо! Нехай все залишається як є - зараз світ нас врятує!

Лугано, Лондон, Давос... Як все це зупинило ворога?

Мобілізація без зброї - як це може зупинити ворога?

> — Кожного дня держапарат зливає через прозорро 2 млрд грн. Будь-який завод коштує 2 млрд грн. Кожного дня можна будувати новий завод для виробництва будь-чого - пороху, вибухівки, снарядів, дронів, ракет, роботизованих систем - будь-чого. І для цього потрібні лише НАМІР та ГРОШІ, все решта зроблять підприємці.

НАМІР - це головне, чого не має в головах перших осіб країни.

> — Намір перемогти, намір знищити кожного російського солдата, намір озброїти армію.

За наміром йдуть ГРОШІ.

> — Прямо зараз, сьогодні, виробники дронів можуть виробляти тричі більше, ніж закуповує держава. Але перші особи країни між дронами та бруківкою обирають бруківку. Обирають утримання півтора мілйона чиновників, обирають благоустрій та озеленення.

Прямо зараз на фронті гострий дефіцит озброєнь, дронів та антидронових систем.

> 1) — Але 2 млрд грн на день продовжують зливатися на мирні цілі через прозорро. 300 млн грн на день
>
> 2) — Нацбанк зливає на комерційні банки по схемі депозитних сертифікатів.
>
> 3) — Продовжуються блокування ПДВ та його фіктивне відшкодування.
>
> 4) — Продовжується контрабанда та контрафактне виготовлення цігарок та алкоголю.
>
> 5) — Левова частка бюджету замість підтримки фронту йде на мирне життя.

Що це означає?

> **— Що лінія фронту буде рухатися туди, куди рухається зараз. Що українські міста будуть і далі руйнуватися, а позитивні блогери будуть нам казати, що «ми мало молимося».**

Нагадаю, за 2023 рік з бюджету 4,5 трлн грн на війну наш держапарат виділив лише 2 трлн.

Решта - на мирні цілі.

1) — Мирні цілі постійно дорожчують.

2) — Населення зменшилося на 8 млн, території на 15%, а витрати на утримання держапарату постійно зростають?

Може потрібно щось змінювати в консерваторіях? Навіть якщо залишити необхідні витрати - ОДИН ТРИЛЬЙОН можна відправити на озброєння прямо зараз.

Поки що ми бачимо лише до 50 млрд додаткових витрат на фортифікаційні споруди та дрони.

Цього катастрофічно мало!

***

№ 2.732-1

Готуємо ще сім безпекових документів для України: зброя, фінанси, політична взаємодія – звернення Президента

2024-05-01

Сьогодні день, присвячений нашій ***міжнародній роботі*** – тим результатам, які потрібні Україні у травні та червні.

1)

Ми готуємо ще сім нових ***безпекових*** документів для нашої держави – двосторонніх безпекових угод.

Зокрема щодо ***безпекової угоди зі Сполученими Штатами***...

Зброя, фінанси, політична взаємодія – сьогодні працював із командою щодо конкретних деталей цих документів, і стосовно деяких із них уже є попередній текст угод.

Кожна з них підтримає нас і цього року, і в наступні роки – **безпекова архітектура на час до вступу в НАТО**.

Наповнюємо драфти угод сильнішими можливостями для України та для нашої спільної з партнерами безпеки. Зрозуміло, що особливий пріоритет – усьому, що дасть більше захисту від російського терору.

2)

Друге – ***європейський напрямок***.

Як і на кожному попередньому етапі інтеграції з Євросоюзом, багато залежить саме від нашої активності.

Україна вже повністю реалізувала свою частину зобов'язань, щоб у цьому червні фактично розпочати переговори щодо вступу.

Працюємо, щоб не було затримок чи непорозумінь із боку Євросоюзу. Всі деталі, усі кроки, усі аспекти комунікації – готуємо разом із командою наших міжнародників. І я дякую кожному та кожній, хто допомагає.

У цьому 2024 році маємо втримати ситуацію й досягти нових цілей у кожному зі стратегічних напрямів. Євросоюз, фактичний старт переговорів, наше зближення – це один із таких напрямів.

3)

І, звичайно, Глобальний саміт миру, перший такий Саміт, який здатен розпочати реальний рух до справедливого миру. Готуємо цей Саміт і такий рух. Разом зі швейцарською стороною. Сьогодні узгодили фінальні штрихи, а також максимально активно працюємо для того, щоб на Саміті було якнайбільше лідерів та країн.

Це принципово. Світ може зупинити будь-якого агресора. Якщо буде діяти в єдності та за правилами більшості – жодна агресія не витримає справді глобального тиску. І ми всі разом маємо примусити Росію до миру. Найближчими тижнями буде багато зокрема й непублічної роботи з партнерами, щоб Саміт був справді наповненим.

І ще дещо за цей день.

— Провів кілька кадрових замін у Службі безпеки України.

Також сьогодні хочу

— подякувати 9-му департаменту ГУР – ваша влучність надихає.

І наша Національна гвардія, усі, хто на передовій, **усі, хто разом з іншими елементами Сил оборони та безпеки України** з честю виконує бойові завдання.

Дякую! А особливо 3-й та 4-й бригадам оперативного призначення, воїнам Центру спецпризначення «Омега», 5-му окремому штурмовому загону та 6-му окремому загону.

Дякую всім, хто б’ється заради України, хто посилює Україну та хто допомагає Україні **наближати відновлення справедливості – справедливості та миру**.

***

№ 2.732-2

Доручив на всіх рівнях працювати з партнерами, щоб прискорити постачання зброї: реалізацію пакетів і домовленостей – звернення Президента

2024-05-02

Підсумки цього дня.

Ставка.

Кілька основних питань. Звичайно, ситуація на фронті. Була доповідь Головкома. Покровський напрямок – максимум уваги. Інші напрямки на Донеччині. Південні напрямки. Харківщина. Також сьогодні Головком доповів загалом щодо захисту кордону з Росією та відповідних наших громад у кількох областях. Ми бачимо ризики. Ми будемо знищувати окупанта за будь-яких умов.

Окремо й дуже детально сьогодні говорили на Ставці щодо ***будівництва фортифікацій***. Були доповіді і уряду – Прем'єр-міністра Дениса Шмигаля, і Офісу – у межах відповідальності регіонального напряму Олексія ***Кулеби***, і від голови Державної служби спеціального транспорту Олександра ***Яковця***. Я дякую кожному й кожній, хто на місцях будує фортифікації, працює так ефективно, як потрібно. Дотримуємося графіків.

Пройшлися сьогодні й питаннями ***захисту нашої енергетики*** –конкретних об'єктів від конкретних загроз.

Зараз треба поєднати два процеси:

1) — захист енергетики від ударів у цей час та забезпечення наших людей електрикою, а

2) — також уже час починати підготовку й до наступного опалювального сезону.

Завдання очевидне:

— маємо зробити максимум для захисту життя, і кожен аспект цієї роботи – від ППО та РЕБ на об'єктах до необхідних будівництв і постачання – усе це персональна відповідальність кожного, хто залучений до роботи.

Від уряду та Повітряних сил до енергокомпаній та місцевих служб. Дякую всім, хто ставиться до своєї роботи справді сумлінно.

Також за підсумками розмови на Ставці я доручив Прем'єр-міністру, міністру оборони, міністру закордонних справ, Головкому, кожному на їхньому рівні, **працювати з партнерами, щоб прискорити постачання зброї** – реалізацію пакетів і домовленостей.

Оперативність важлива. Зміст пакетів є, я на сьогодні не бачу проблем із цим.

Я дякую Конгресу Сполучених Штатів за рішення, але швидкість постачання та реалізація рішень – це те, із чим також не має бути жодних проблем. Очікуємо зброю в Україні – для наших воїнів.

1) — Продовжуємо сьогодні й підготовчу активність.

2) — Наради щодо тих результатів, яких очікуємо від найближчих місяців і загалом року.

1) — ***НАТО***:

— перспективи на рік та конкретно – наші цілком справедливі очікування від саміту у Вашингтоні.

2) — ***Євросоюз***:

— підготовка до фактичного відкриття переговорів про вступ, якого очікуємо у червні, та подальша робота з ЄС.

3) — І, звичайно, ***Саміт миру*** – глобальний саміт.

Є вже конкретний розподіл по урядовцях та інших представниках нашої держави, які працюватимуть на тих географічних напрямках, звідки ще треба залучити лідерів.

Зараз, цими днями, ми разом зі Швейцарією завершили направлення запрошень на Саміт. Конкретні дати Саміту – 15 та 16 червня. Це буде перший етап – фактично перший реальний шанс розпочати відновлення справедливого миру.

Ми всі ***маємо розуміти***, що лише глобальна сила здатна примусити Росію до миру, і саме тому працюємо, щоб залучити якнайбільше учасників до Саміту у Швейцарії та відповідної комунікації.

Маємо також розуміти й те, що Путін спробує і різними маніпуляціями, і силою ударів своїх терористів – спробує зірвати цю роботу, наші зусилля, спробує послабити українські позиції.

Всі наші позиції – і на полі бою, і в дипломатії, і в інформаційній сфері – мають бути зараз однаково сильними.

Щоб нам ***тиснути* й наближати наші результати, окупанти мають втратити змогу ***тиснути*** й здобувати щось для себе.**

Тож наша сила, наші можливості, наша зброя, єдність із партнерами – усе це має працювати разом. І буде працювати.

Дякую кожному й кожній, хто з Україною! Дякую всім, хто воює та працює заради нашої держави й людей! Дякую всім, хто відновлює нормальне життя після російських ударів і **хто наближає реальну відповідальність Росії за цю війну** – війну, у якій ми обов'язково захистимо свою незалежність.

***

№ 2.733

Относительно российских активов, заблокироввнных в европейском депозитарии Euroclear

2024-05-04

Кущ

Общая сумма - 159 млрд евро.

Прибыль от их использования - 6 млрд евро в год.

Годовая доходность - 3,8%, что примерно соответствует доходности вложений в еврооблигации ведущих европейских стран.

Как известно, сейчас **рассматривается четыре варианта использования российских активов в интересах Украины:**

1. Украина выпускает долговые обязательства под залог российских активов.

По сути, это конфискация с отсрочкой, так как Украина не погасит этот долг.

Не лучший вариант, так как конфискация может быть внезапно заблокирована по политическим или судебным причинам. И тогда заплатить придется Украине.

2. Прямая конфискация. Пока не реально.

Дело в том, что кругом бегом на Западе можно наскрести до 200 млрд дол российских активов (частных и государственных), которые теоретически подлежат конфискации.

При этом, в самой России заблокировано до 300 млрд дол частных инвестиций из западных стран.

Сейчас эти деньги частично выводятся в рамках программ обмена активами или их выкупа российским бизнесом с дисконтом.

Если провести условный клиринг, то Россия получит назад все свои деньги, а часть западных инвесторов - нет.

А если конфисковать - то и никто ничего на Западе из кредиторов не получит.

Тут вообще ситуация вырисовывается интересная.

Россия теряет государственные активы, а Запад - частные.

То есть компании из ЕС и США, в таком случае, заплатят за конфискацию (в основном, из ЕС).

Для РФ же, как это ни парадоксально звучит, появляется еще один стимул для своей экономики.

Ведь внешние долги российских компаний входят в сумму общей задолженности страны.

Если долг сокрашается, теоретически это снижает минимально необходимый размер валютных резервов центрального банка.

По формуле денежной базы, снижение расчетной величины чистых валютных резервов может быть компенсировано ростом чистых внутренних активов в рублях.

Простыми словами, российские компании в случае конфискации госдолга РФ одновременно обнулят свои внешние долги перед иностранными кредиторами и будут должны .... напрямую своему государству, но только в рублях.

То есть в Фонде благосостояния РФ может "внезапно" появится 20 трлн рублей.

На минуточку, это 7-8 годовых дефицитов или два нынешних Фондов благосостояния, если считать по активам и четыре, если по ликвидной части.

По сути, списание внешних активов станет для РФ импульсом для внутреннего развития экономики, так как частным компаниям не нужно будет погашать свои внешние долги.

То есть, это будет такая своебразная дотация частному сектору экономики за счет государства на 200 млрд дол или 10% ВВП.

При этом на Западе, для компенсации этой финансовой дыры для своих компаний, придется на уровне центральных банков запустить микро количественное расширение (QE) на 200 млрд дол.

То есть напечатать эти деньги для своей экономики, так как компенсатор в виде российских активов в данной схеме уходит в Украину.

Печатать деньги - не очень хорошая новость в контексте иефляции и необходимости снижать ставки. Плюс угроза рецессии.

Хотя сумма и относительно небольшая в сравнении с другими антикризами QE.

Но тут сам факт - придется идти против тренда.

На самом деле, вся эта схема очень хорошо иллюстрирует природу международных резервов как таковых.

В теории резервы центральных банков должны обеспечивать стабильность национальной валюты и поддерживать платежный баланс.

Но на практике, эту функцию выполняет лишь ликвидная часть, которая, как правило, занимает лишь до 10% общего объема резервов.

Остальные 90%, большую часть времени лежат мёртвым грузом и, как правило, вложены в американские облигации - трежерис.

По сути, такие вложения являются не чем иным как ценой входного билета в систему современного глобализма.

И чем система глобализма сильнее, тем больше национальных резервов идет в трежерис и наоборот.

Вот почему, на максимуме глобализма Китай держал в трежерис до 1,6 трлн дол своих резервов, а сейчас - порядка 800 млрд дол.

Это, кстати, и ответ, почему основная часть центробанков мира сейчас активно скупают золото.

И это также пример, почему рост резервов в Украине в последнее время происходит на фоне кризиса (пандемия, война), превращаясь в самодовлеющее "сокровище", при котором Нацбанк играет роль "собаки на сене".

Возвращаясь к теме российских активов.

Есть еще варианты 3 и 4.

3. Передача Украине прибыли, полученной от использования российских активов.

Как видим, сумма там относительно небольшая - сейчас около 6 млрд евро в год.

Что настораживает, так это то, что наши партнеры уже пропустили в контексте передачи прибыли 2022 и 2023 год, когда процентные ставки были на пике и соответственно на пике была и прибыль.

Уже скоро ЕЦБ может перейти к снижению ставок и доходность еврооблигаций упадет.

То есть, когда будет принято решение, то годовая прибыль от использования российских активов может сократится до 3 млрд евро в год.

Должно быть, наши партнеры считают, что они достаточно нам помогают и без передачи прибыли от использования российских активов.

Что недалеко от истины.

4. Есть еще вариант - передать Украине налоги, уплаченные с прибыли от использования российских активов.

Тут вообще нет никаких юридических препятствий, но и суммы мизерные - пару ярдов в год.

> — Правда есть политический момент - как объяснить избирателям и налогоплательщикам Бельгии, почему они должны отдавать часть собранных в их стране налогов, если и Бельгия, и ЕС помогают Украине напрямую на десятки миллиардов евро в год.

В общем, **рабочего варианта по российским активам пока нет**.

Тем более, что

> **— против уже выступил ЕЦБ, который в своей аналитике отметил, что такие действия принесут евро убытки, превышающие размер конфискованных российских активов.**

Эти потери могут быть связаны с выводом денег развивающихся стран из финансовых инструментов в евро.

Доллар, например, уже потерял до 20% международных резервов, вложенных ранее в трежерис (правда, этот отток средств центробанков развивающихся стран пока компенсируется внешними и внутренними частными инвестициями).

Свои вложения в трежерис резко увеличили Канада, Британия и Люксембург (частные фонды).

Еще одно подтверждение моей концепции мировой фрагментации и кластеризации.

Как я и прогнозировал два года назад,

— российские активы будут заблокированы на длительный срок и использованы в будущем для торгов с российскими политическими элитами, которые придут на смену нынешней власти.

Таков мой прогноз.

***

№ 2.734

2024-05-04

Ведернікова

"Очевидно, що жоден із трьох ключових органів судової влади не став лідером у своїй сфері. Хаос і повільність ВККС, «несміливість» ВРП і потенційний ризик переформатування ВП ВС, яка наразі підтримує

статус-кво, — червоні сигнали про те, що система не хоче змінюватись зсередини - пише Tetiana Bezruk.

- У підсумку судову реформу ведуть зовнішні гравці — або громадські активісти (яких завжди легко критикувати на тлі власної бездіяльності та які пропонують один варіант з-поміж безлічі можливих), або влада. Яка завжди знайде, на кого спертися всередині системи й поставити реформу на паузу. Що, власне, й відбувається котрий рік поспіль".

***

ZN,UA

ТРИКУТНИК СУДОВОЇ ВЛАДИ. ЧОМУ В РЕФОРМИ НЕМАЄ ВНУТРІШНІХ ЛІДЕРІВ?

2024-05-04

Тетяна Безрук, Журналіст

Справедливий суд — основна гарантія того, що Україна стане європейською. Тільки незалежне рішення суду може захистити громадянина від свавілля чиновника, інвестора — від можливих втрат бізнесу, а державу загалом — від ризику авторитаризму.

Але успіх судової реформи залежить від того, наскільки стабільно й ініціативно працюють ключові інституції судової влади — Вища кваліфікаційна комісія суддів (ВККС), Вища рада правосуддя (ВРП) та Верховний суд (ВС). Однак ВККС наразі без голови. ВРП не поспішає розглядати резонансні дисциплінарні скарги на «вовків» системи. А Велика палата Верховного суду (ВП ВС) як єдиний можливий інструмент скасування рішень ВРП уже створила прецедент як їх скасування, так і відсутності реакції на невідкриття дисциплінарного провадження там, де це було необхідно.

Яким є на сьогодні результат взаємодії цих органів? Чому кожен із них не прагне лідерства? Як це сприймає судова система?

1. ВККС без голови й на малій швидкості

Вища кваліфікаційна комісія суддів — перший важливий орган, який забезпечує очищення українських суддів, — місяць тому залишився без свого голови. Наприкінці березня суддя Київського апеляційного суду Роман Ігнатов подав у відставку як із посту голови Вищої кваліфікаційної комісії суддів, так і члена ВККС. «Жодного впливу під час подання заяви», — резюмував Ігнатов.

Упродовж усього терміну перебування на посаді за Ігнатовим тягнувся шлейф історії про його нібито російське громадянство. Якщо коротко, то її суть, про яку ми неодноразово писали, у тому, що після розпаду СРСР Роман Ігнатов працював прокурором у Росії. Але висновки спеціальної комісії при ВККС, яка розіслала запити спецслужбам, були на користь Ігнатова.

«Ігнатов прямо казав, що нікуди не піде з посади принаймні до червня, — розповідає один із членів ВККС. — Але він втратив усе: й репутацію, й авторитет. Він усіх нас кинув. На такі його дії не можна не злитися».

Нині у ВККС багато роботи, й вона не має зупинятися: конкурс до Вищого антикорупційного суду та конкурси до першої й апеляційної інстанції. Питання в тому, чи встигнуть до листопада цього року, як запланували, адже в листопаді завершується шестирічний строк функціонування Громадської ради міжнародних експертів, а депутати не поспішають його подовжити.

З урахуванням того, скільки проблем накопичилося в системі за час нефункціонування комісії з 2019 року, швидкість роботи ВККС є основним викликом.

Водночас триває історія з комунікацією комісії та Національного антикорупційного бюро (НАБУ). Перед ВККС стоїть завдання створити внутрішній аналітичний відділ і отримати доступ до всіх реєстрів, якого комісія досі не має. За останньою публічною інформацією, НАБУ — а бюро не зобов'язане законом відволікатися на потреби ВККС — продовжило неформальну співпрацю з ВККС. Проте з дуже низькою пропускною спроможністю, що критично впливає на швидкість кваліфікаційного оцінювання суддів та, вочевидь, впливатиме на добори суддів у всі інстанції, якщо ВККС зволікатиме зі створенням аналітичного підрозділу всередині комісії.

На тлі цього комісії треба обрати нове керівництво. І якщо протягом перших трьох днів після звільнення Романа Ігнатова ентузіазму у всіх було вдосталь, то зараз його поменшало. В охочих просто немає потрібної кількості голосів, аби висунути свою кандидатуру. Оскільки або заступником, або головою обов'язково має бути суддя, то кандидатами на ці ролі в комісії обговорюють Руслана Сидоровича (не суддя), Сергія Чумака (суддя), Руслана Мельника (не суддя), Олега Коліуша (суддя) та Романа Сабодаша (не суддя).

Надалі ситуація з головою Вищої кваліфікаційної комісії може скластися так: його просто не буде й залишиться вічний-тимчасовий «виконувач обов'язків». Або ж голову почнуть нав'язувати з владних кабінетів. Якщо вже самі ніяк не можуть домовитися.

2. Що заважає ВРП розглядати резонансні дисциплінарки?

Другий важливий орган із очищення судової влади від недоброчесних суддів — це Вища рада правосуддя.

Представники ВРП, з якими ми спілкувалися для підготовки цього матеріалу, одностайні в тому, що політичного впливу на ВРП немає. «Голова ВРП Григорій Усик не комунікує системно з офісом президента, а коли це відбувається, то спілкування досить напружене, — розповідає наше джерело у ВРП. — Наскільки мені відомо, членів ВРП Саліхова та Бурлакова знайомили з колишнім заступником голови офісу президента Андрієм Смирновим, але того звільнили. При цьому і Бурлаков, і Саліхов конфліктують із Усиком. «Домовитися» не виходить і не намагаються. Але є проблема з колегіальними

рішеннями, бо немає постійної сформованої більшості. Це впливає й на розгляд дисциплінарних скарг стосовно суддів».

Дисциплінарні скарги потрапляють до однієї з палат ВРП, і потім члени ради вирішують, чи варто притягнути цього суддю до відповідальності. Відповідальність у цьому разі — не лише звільнення, а й інші її форми, як-от, наприклад, невиплата надбавок.

«Дуже багато людей не хотіли, щоб дисциплінарна практика запрацювала. За ці роки, поки скарг не розглядали й не було ВККС, усі звикли, що можна не відповідати взагалі ні за що. Самих дисциплінарних скарг — близько 14 тисяч. Із листопада їх почали розглядати, це здебільшого спам: «Суддя виніс рішення не на мою користь, покарайте його», — розповідає співрозмовник у ВРП.

Проте в положенні про роботу Вищої ради правосуддя є пункт, у якому йдеться про так звані пріоритетні скарги, тобто ті, які треба розглядати першочергово. Наразі цей пункт працює погано, бо, наприклад, громадські організації, які стежать за судовою реформою, ще із січня цього року порушували питання про те, що Вища рада правосуддя не розглядала скарги стосовно судді Макарівського суду Олексія Тандира, якого звинувачують у смертельному ДТП. І лише 24 квітня Друга дисциплінарна палата ВРП прийняла одностайне рішення про звільнення судді. Тепер за це рішення має проголосувати весь склад ради й підтримати чи не підтримати його. Рішення стало майже визначною подією, а мало б бути звичайним у роботі ВРП.

І річ не лише в судді Тандирі, а ще й у колишньому голові Верховного суду Всеволоді Князєві, якого антикорупційні органи звинувачують у тому, що він узяв хабар у розмірі близько трьох мільйонів доларів. Протягом усього цього часу він за мовчазною згодою ВРП отримує зарплату в сотні тисяч гривень. А ще в колишньому голові ОАСК Павлові Вовку та його численній команді, справи якої так само лежать у ВРП. Не розглядаючи їх стільки часу, який сигнал системі подає новий нібито якісний і чесний орган?

«Водночас судова реформа — це велика система з багатьох рішень. Вона не може й не має зводитися тільки до конкретних прізвищ і справ, вирішення яких нібито все змінить, а потім і убезпечить від імовірних повторень», — пояснює джерело у ВРП.

І все ж таки що стримує відібраних за конкурсом членів ВРП від голосувань у резонансних справах? Суддівська солідарність? Гроші? Безкарність? Або страх перед всемогутністю Вовка і Ко? За інформацією громадської організації «Автомайдан», на початку цього року ВРП відкрила справу стосовно судді Павла Вовка. Членкиня Вищої ради правосуддя Тетяна Бондаренко, яка доповідає у цій справі, визначила її саме як пріоритетну. Але суддя Вовк подав на неї до суду і хоче аби дії Бондаренко у пріоритетності розгляду скарги визнали протиправними.

Ми звернулися до голови ВРП Григорія Усика із цими питаннями та з проханням пояснити, як урегулювати питання з дисциплінарними скаргами в резонансних справах, але відповіді наразі не отримали.

На жаль, члени ВРП, які не виносять на першочерговий розгляд скарги щодо очевидно резонансних справ, не несуть за це жодної відповідальності.

3. Позиція Великої палати Верховного суду, яка може скасувати рішення ВРП

«У дисциплінарних справах ВРП виступає як «суд першої інстанції». А Велика палата ВС — як «апеляція». Це забезпечує рівність, аби суддя міг себе захистити, якщо щось піде не так», — каже один із членів ВРП.

Нині є випадок, де переглянуто судову практику в частині дисциплінарного покарання судді. Тобто до цього ті санкції, які застосовувала ВРП, ВП ВС розглядала за одним сценарієм. «Але ж судова практика має бути сталою. І Верховний суд має її забезпечувати, — каже співрозмовник у ВРП. — Не може бути так, що вчора трактували в одному напрямі, потім змінились люди й почали трактувати інакше. Це буває у виконавчій владі, а в судах цього не може бути. Зараз ідеться про те, що будуть наші резонансні рішення, а потім вони можуть бути переглянуті».

Тут, звісно, логічно згадати, що ВРП, яка сама не ухвалила жодного резонансного рішення, занадто рано переводить стрілки на ВС. Однак звернімо увагу на вже створені прецеденти.

Одне з рішень, на яке вказують у ВРП, стосується судді Касаційного цивільного суду в складі Верховного суду Ольги Ступак. 2018 року адвокат Роман Маселко (який тепер є членом ВРП) подав до Вищої ради правосуддя скарги на суддю Ступак стосовно того, що вона не підтвердила, де взяла гроші, щоб купити BMW X5, й не задекларувала періоду й права користування будинком. Окрім цього, «свекруха судді придбала будинок у селі Стоянка за 1 мільйон 800 тисяч гривень, проте ці кошти вона отримала з рахунку чоловіка судді, який додатково перерахував продавцю майже 750 тисяч гривень».

2021 року Друга дисциплінарна палата ВРП винесла рішення не притягувати суддю до дисциплінарної відповідальності та припинити дисциплінарне провадження. Бо, як зазначає рада у своєму рішенні, якщо 2020 року Конституційний суд визнав статті про недостовірне декларування неконституційними (що супроводжувалося протестами у відповідь на дії КСУ), то й справи немає. Серйозно?

Після цього Маселко очікувано звернувся до Великої палати Верховного суду. Але наприкінці минулого року ВП ВС постановила залишити без змін

рішення Другої дисциплінарної палати ВРП. Проте у Великій палаті є окрема думка семи суддів про рішення щодо судді Ольги Ступак.

У ній, зокрема, зазначається: «На наше бачення, Велика палата не мала погоджуватись із висновками ВРП… а мала би вказати на те, що з огляду на інформацію (рішення НАЗК… матеріали досудового розслідування… відомості про рух коштів рахунками судді та членів її сім'ї, дані пеленгування операторів мобільного зв'язку телефонного номера судді та її свекрухи)... ВРП мала би надати оцінку такій інформації та зафіксувати її у спірному рішенні, а не обмежуватись висновками про те, що правильність заповнення та повноту декларації перевіряє НАЗК, а кримінальну справу, в межах якої проводилося досудове розслідування та виявлено факти, які негативно характеризують суддю, закрито».

Зерно, яке треба розгледіти, — в тому, що частина Великої палати Верховного суду вважає, що факти стосовно Ступак потрібно було враховувати, хоча справу й закрили. Але закрили за досить спірним рішенням КСУ! Зарано робити висновки, що ця скарга стане прецедентом щодо решти дисциплінарних скарг, які припадають пилом у ВРП, стосовно інших суддів. Але цього чомусь побоюються й у ВККС, і почасти у Вищій раді правосуддя. «В такому разі реформу очікує ходіння по колу, де ВРП звільняє суддю, той іде до Верховного суду, який скасовує рішення ВРП, скарга повертається назад до ВРП», — кажуть у раді.

«Але ж Велика палата втручається в рішення ВРП, якщо порушено процедуру або за явної свавільності рішення. Немає жодної змови якось навмисно ухвалювати рішення, які б суперечили рішенням ВРП. Ба більше, члени ради також мають досить чітко мотивувати рішення стосовно суддів», — парирують у ВС.

До того ж суддя Ступак нині сама працює у Великій палаті Верховного суду. В грудні минулого року колеги Цивільного касаційного суду делегували її до ВП. Також вона ухвалює рішення щодо дисциплінарних скарг інших суддів.

А ми ж із вами пам'ятаємо, що ще з минулого року обговорюються декілька законодавчих ініціатив щодо Великої палати ВС, які, зокрема, можуть зменшити кількість її членів (що піде на користь політичній владі). Проте, як запевняють наші джерела, керованої більшості у ВП ВС наразі немає, хоча після скандалу з Князєвим там відбулася ротація. Тому уважно стежмо за руками як у ВРП, так і у Великій палаті ВС.

Водночас 4 квітня Верховний суд виніс іще одне рішення, яке не має стосунку до дисциплінарних скарг, проте є не менш цікавим. Стосується воно судді Олени Шуліки, яка влітку 2014 року їздила на відпочинок до Криму, а 2014, 2015, 2016, 2017 й 2019 року — до Росії, бо там проживав її дідусь. Саме через ці обставини в грудні минулого року ВРП винесла рішення про «відмову у внесенні президентові України подання про її призначення на посаду судді

Онуфріївського районного суду Кіровоградської області». Під час співбесіди у Вищій раді правосуддя суддя Олена Шуліка заявляла, що їздила до Криму, бо закон цього не забороняв, але тепер вважає, що не варто було цього робити. Проте члени ВРП меншістю голосів вирішили, що це не можна вважати виправданням і такі дії судді свідчать про те, що в неї немає чіткої громадянської позиції.

В день голосування щодо Олени Шуліки в засіданні ВРП брали участь 15 членів із 17. Вона отримала 13 голосів. Щоб призначити її на посаду потрібно було 14 голосів. Тобто юридично два голоси вирішили, що вона недоброчесна. По суті кворуму для ухвалення рішень у ВРП немає. А немає тому що немає повного складу ВРП.

Але концепт «апеляції» працює. І суддя Шуліка звернулася до Верховного суду й уже має на руках рішення Касаційного адміністративного суду ВС на свою користь. Тепер слово за Великою палатою.

…Очевидно, що жоден із трьох ключових органів судової влади не став лідером у своїй сфері.

Хаос і повільність ВККС, «несміливість» ВРП і потенційний ризик переформатування ВП ВС, яка наразі підтримує статус-кво, — червоні сигнали про те, що система не хоче змінюватись ізсередини.

У підсумку

1) — **судову реформу ведуть зовнішні гравці —**

2) — або громадські активісти (яких завжди легко критикувати на тлі власної бездіяльності та які пропонують один варіант з-поміж безлічі можливих),

3) — **або влада**. **Яка завжди знайде, на кого спертися всередині системи й поставити реформу на паузу.**

Що, власне, й відбувається котрий рік поспіль.

***

№ 2.735

Декілька вражаючих цифр, які виринають під час аналізу нашого експорту за період з 2005 року по 2023-й

2024-05-04

Кущ

Або чому на тлі прогресуючого етнічного націоналізму, в Україні на рівні прийняття рішень так і не з'явився економічний націоналізм.

Цифра перша.

За період з 2005 по 2023 роки, Україна сукупно експортувала за кордон товарів на 880 млрд дол.

Для порівняння, Південна Корея з приблизно такою самою чисельністю населення, експортує товарів десь на 475 млрд дол на рік, з них лише зброї на 14 млрд дол.

А це ж була колись аграрна відстала колонія Японії, майже повністю знищена внаслідок тривалої війни (Другої світової та громадянської). Яка експортувала "три білих": цукор, рис та борошно, плюс деякі мінеральні ресурси, наприклад, нікель та вольфрам.

Але зараз Південна Корея експортує товарів за два роки більше, ніж Україна за дев'ятнадцять.

Цифра друга.

Експорт деревини та виробів з неї з України склав 31 млрд дол, що перевищило показник експорту машин та обладнання (25 млрд дол).

Тобто,

> — **тут доводиться лише гадати, що у нас відбувається швидше: втрата лісів чи деіндустріалізація**.

Цифра третя.

Те, що Україна не ввела експортні мита на сировину та напівфабрикати коштувало їй мінімум 60 млрд дол, які були через інструменти лобізму вкрадені олігархами.

Саме олігархи доклали максимум зусиль для того, аби

> **— в країні не зявилось жодної політичної сили, яка б поставила на карб ідею створення в країні національого резервного фонду за рахунок наповнення його експортними митами (свою роль тут зіграли і зовнішні сили впливу, які в цьому питанні солідаризувались з олігархами).**

Цифра четверта.

Еспорт за позначкою "різне" (продукція ВПК), тобто експорт зброї, досяг максимуму у 2013-му році (2,51 млрд дол), тобто напередодні російської агресії, яка розпочалась у 20214-му з окупації Криму.

Це свідчить, що,

1) — з одного боку, технічні можливості щодо випуску зброї в Україні були на піку у 2013-му році,

2) — з іншого - що **політичного усвідомлення щодо розвитку власної обороноздатності тоді не було**.

З іншого боку, можна констатувати, що

— політичні еліти, які приходили до влади внаслідок двох Майданів так і не усвідомили важливість розвитку саме складної економіки доданої вартості.

Вони багато говорили про незалежність та націоналізм, але

— **повністю здали економічний суверенітет країни**.

А так звані "регіональні політичні еліти" робили акцент на промисловому розвитку, але не усвідомлювали аспектів політичного та, у ширшому контексті, геополітичного вибудовування держави.

1) — Перші були політичними та етнічними націоналістами, але економічними колаборантами,

2) — а другі - економічними націоналістами, але і водночас політичними пристосуванцями (флюгерами).

Трагедія України полягає у тому, що у нас так і не з'явились політичні еліти, які були б водночас патріотами та економічними націоналістами.

Націоналізм у нас носив суто етнічно-лінгвистичний характер, проявляючи просто вражаючу байдужість до характеру економічних процесів в країні, яка поступово втрачала економічну суб'єктність.

Ба більше,

— наш формат націоналізму потурав цим процесам та активно їх захищав.

Чи змінить війна цей важкий поступ вниз? Питання залишається відкритим.

***

№ 2.736

Огляд... сьогодні, про "турбуючий" напрямок Суми, Харьків...

2024-05-05

Машовець

1. На даний момент, діюче на цьому напрямку угрупування військ противника (УВ) "Север" продовжує процес свого оперативного розгортання (він ще не завершенний).

Але, загалом, багатьох це турбує. Особливо, у контексті, так званого, "великого літнього наступу" росіян.

Тому, як на мене, є сенс більш детально подивитись на його (у сенсі - УВ "Север") склад, основні показчики боєздатності та спробувати усвідомити - для чого й навіщо противник проводить на цьому напрямку ті чи інші заходи...

Отже, спочатку декілька зауважень загального характеру...

1) - Коли ми говоремо про УВ "Север" , то треба розуміти під цим терміном усю сукупність російських військ, які розгорнуті командуванням противника у прикордонні Брянской, Курской та Белгородской обл. ри-фи...

2) - Однак, в реальності, стосовно свого функціонального призначення, воно складається, принаймні, з двох нерівних частин - меншего, так званого "угрупування прикриття кордону" (так, це ті самі УВ "Брянск", "Курск" та "Белгород"), й другої частини, більшої - військ (сил) Ленинградского военного округа (ЛВО), які зараз розгортаються в цих же районах, але не задіяні у функції прикриття кордону...

Це різні частини єдиного УВ "Север", як по рівню своєї боєздатності, так й рівню укомплектованості, оснащенності та забезпечення, хоча формальо вони й розподілені по всім трьом УВ "прикриття кордону" - "Брянск", "Курск" та "Белгород"...

3) - Й так, в районах оперативного розгортання військ (сил) УВ "Север", останнім часом, дійсно з'явились певні ознаки підготовки противником активних (наступальних) дій...про це, поговоремо трохи нижче.

2. Отже, що ВЖЕ противник має у складі УВ "Север" (а це, нагадаю ще раз, три російськи області - Брянская, Курская, Белгородская) на даний момент...

1) - особового складу (о\с) - 50.1 тисячі військовослужбовців (в\сл)

2) - до 395-и одиниць танків

3) - 928 одиниць бойових броньованих машин (ББМ), всіх типів та видів, включно із броньованими тягачами типу МТ-ЛБ та бронеавтомобілями

4) - до 992-х одиниць артилерійських систем (АС) ствольної артилерії, починаючи з калібра 100-мм й включно з 120-мм мінометами...

5) - й 123 одиниці реактивних систем залпового вогню (РСЗВВ)

6) - в інтересах УВ "Север" також розгорнута тактична група (ТГр) ракетних військ і артилерії (РВіА), яка має від 4-х до 6-и одиниць пускових установок (ПУ\СПУ) оперативно-тактичного ракетного комплексу (ОТРК) типу 9К720 "Искандер"

Розподілені вони, на даний момент наступним чином...

1) УВ "Брянск" (КП\ПУ розгорнутий в районі м.Стародуб)

- мотострілецьких полків (мсп) - 1

- батальйонів - 11, з них - мотострілецьких батальйонів (мсб) - 4, стрілецьких батальйонів (сб) - 7

- зведених тактичних загонів, рівня батальйон - рота - 1

Загальна чисельність о\с - десь 8.3-8.5 тисяч "тушок"...

2) УВ "Курск" (КП\ПУ розгорнутий в районі м.Рыльск)

- мотострілецьких полків (мсп) - 3, з них, принаймні, 2 - неповного складу (не вистачає по одному штатному батальйону - мсб)

- батальйонів - 9, з них мсб - 2, решта - стрілецькі й є ще 1 - десантно-штурмовий батальйон (дшб)

- зведених тактичних загонів рівня батальйон-рота - 2

Загальна чисельність особового складу - до 10.7-10.8 тисяч "тушок", протягом останніх днів поступово зростає

3) УВ "Белгород" (КП\ПУ розгорнутий в районі в районі м.Белгород)

- окремих мотострілецьких бригад (омсбр) - 1

- мотострілецьких та танкових полків (мсп, тп) - 7, один мсп - без мсб

- батальйонів - 14, з них мотострілецьких - 5, решта (9) - стрілецькі

- зведених тактичних загонів рівня батальйон-рота, в тому числі зі складу "ДК" - 5

Загальна чисельність о\с складає приблизно - до 31.1 - 31.2 тисячі російських в\сл.

3. Тепер, щодо заяв генералів *Скібіцького* та *Павлюка* про ймовірну можливість переходу противника на вказаних напрямках до активних (наступальних) дій...

Я цілком розумію - чому й навіщо вони це заявили...

До цього у них є всі підстави (або краще сказати, показчики)... адже:

1) - Триває масштабне (звісно, до певних меж) переміщення новосформованих частин та підрозділів 44-го армійського корпусу (АК) зі складу ЛВО до складу УВ "Север". Станом на вечір 3-го травня, було сформовано та відправлено, принамйні, 12 залізничних ешелонів із особовим складом, озброєнням та військовою технікою (ОВТ) 30-го мотострілецького полку (мсп) 72-ї мотострілецької дивізії (мсд) та 128-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр).

Противником вже переміщено порядка 1250-1300 в\сл та до 125-и одиниць ОВТ, включаючи танки, БМП, бронеавтомобілі, САУ, буксировані гаубиці та РСЗВ й окремо - не менше 55-и одиниць вантажного та спеціального автотранспорту.

Наскільки я розумію, термін закінчення розгортання військ(сил) 44-го АК у складі УВ "Север" трохи зсунувся з 7-8-го травня на 12-13-е травня... Загалом, планується перемістити до 3700 - 3750 в\сл та до 450-455 одиниць ОВТ...

2) - Окрім того, **дуже красномовно переміщаються ці війська.**

> — Нібито до Курской обл. (станції призначення - розвантаження знаходяться саме там), але після вивантаження, вони маршем пересуваються у Белгордскую обл.

Наприклад, підрозділи 30-го мсп розвантажуються на залізничній станції "Курск", але після цього переміщаються та зосереджуються у смузі Кустовое - Угрим - Весёлая Лопань - Стригуны... явно на напрямках Грайворон - Велика Писарівка та Октябрский - Козача Лопань...

Другим "ешелоном", очевидно, переміщаються підрозділи 128-ї омсбр, які розвантажуються відповідно на залізничних станціях Ржава та Горшечное у Курской обл. ЗА підрозділами 30-го мсп...

> — Станції розвантаження явно обрані невеликі, де мешкає небагато людей й явно із розрахунку - "не привлекать особого внимания"...

Не думаю, що це "випадковий збіг обставин"...

Однак, окрім оперативного розгортання військ (сил) 44-го АК на напрямках, де діє УВ "Север" відбуваються й інші, достатньо "цікаві", якщо вдуматись, події, зокрема:

1) - Противник почав якось "нерівномірно" обстрілювати наше прикордоння. Наприклад, у Сумській області це по 20-25 обстрілів на добу (коли в Чернігівський та Харківській - по прикордонним селам він лупить по 8-10 разів на добу)...

2) - Два російських Су-25 нещодавно завдала авіаційних ударів по нашій території в районі Красний Хутір (Чернігівщина) та Середина-Буда (Сумська)

3) - Разом з тим, різко зросла кількість прольотів російських розвідувальних БПЛА у Харківській обл. - до 20-и на добу...

4) - Більше того, противник на постійній основі почав залучати до ведення чергування у повітряному просторі у безпосередній близкості із державним кордоном (район Медвенка, Курская обл. та Ольховатка, Белгородская обл.) винищувачі типу Су-35С, оснащенні бортовою РЛС типу "Ирбис" з авіабази (АБ) "Балтимор" (Воронежская обл.). Хоча, **раніше, через реальність ураження своєї авіації українськими засобами ППО цього не робив...**

5) - Саме у складі УВ "Белгород" та частково у складі УВ "Курск" зосереджені й сили та засоби зі складу сил спеціальних операцій (ССО) зи-си ри-фи, включаючи диверсантів з центру "Сєнеж" (це найбільш елітні...).

Тобто,

— противник активно лупить по Сумщині та Чірнігівщині артою, час від часу наносить там авіаційні удари, але одночасно веде інтенсивну повітряну розвідку на Харківському напрямку й достатньо ризиковане для себе прикриває з повітря (а використання винищувачів Су-35С у безпосередній близкості до державного кордону з Україною інакше не охарактерезуєш) оперативне розгортання військ 44-го АК.

Там же, яке "соУпадение", ошиваються й найбільш підготовлені російські диверсанти...

Тому, заяви генералів Скібіцького та Павлюка явно мають під собою цілком практичну основу... й були зроблені, очевидно, не від балди...

4. Й на останок... ступемо на більш хітке підгрунття

Висловлю ряд власних, виключно суб'єктивних й максимально упереджених припущень, оцінок та висновків, щодо подальших гіпотетичних дій противника у смузі дії його УВ "Север"...

Припущення №1

Як на мене, очевидно, противник таки готується до якихось дій північніше та північно-західніше м.Харьків. Інакше, ДОДАТКОВІ сили й засоби поїхали би не у Курскую та Белгородскую обл., а у Брянскую (УВ "Брянск", об'єктивно потребує підсилення, з точки зору противника).

Припущення №2

Але, у зв'язку з цим постає цілком логічне питання - а які саме дії з боку противника можливі, бо менше 4 000 ДОДАТКОВИХ російських в\сл, явно

"не тягнуть" на ударне угрупування, яке здатне "охопити м.Харків" та й ще перед цим прорватися північнічніше й північно-західніше нього через явно підготовлені позиції ЗСУ...?

На мій погляд, **варто готуватися до наступальних (а скоріше - рейдових) дій у тактичній зоні (а це прикордонні райони Харківської та й менш ймовірно - Сумської обл.) визначеним комплектом російських військ зі складу УВ "Север"**:

1) - 11-го АК (пам'ятаєте, його підрозділи ЧАСТКОВО перемістили ще наприкінці зими з Куп'янського напрямку саме у Белгородскую обл.)

2) - 44-го АК (30-й мсп + РЯД підрозділів 128-ї омсбр), про його переміщення я вже написав вище

3) - Цілком можливо, що й окремі сили й засоби зі складу 6-ї загальновійськової армії (ЗВА) можуть бути залучені до цих дій. Найбільш ймовірно - пару мсб зі складу 138-ї омсбр, бо інша бригада цієї армії - 25-а омсбр, зараз знову втягнулася у бої за с.Синьківка...

Скоріш за все, противник зможе організувати якісь наступальні дії у прикордонних районах Харьківської обл, при цьому, ймовірно, з метою відволикти увагу та зусилля нашого командування, організує щось подібне (але, явно меншого масштабу) з боку Курской обл...

Яка мета, цього можливого ворожого "перфомансу" у Слобожанському прикордонні...?

Головна - унеможливити використання українським командуванням його резервів (особливо, стратегічних) на інших, більш важливих для противника операційних напрямках. Розпочавши "обмежаний наступ" на Харьківщині, противник явно сподівається, під загрозою "прорыва в Харьков", прикувати тут значний за обсягами комплект військ ЗСУ...

Причому, явно, ці дії противника почнуться у найбільш зручний та потрібний для нього момент...

Саме цікаве... коли саме...?

Поки, у мене не має відповіді на це питання...

***

№ 2.737

Вы, наконец, долги списывать будете?

2024-05-05

Кущ

Похоже у внешних кредиторов Украины "урвався терпець": первый раз в истории кредиторы хотят списать долг, а должник - нет.

Сейчас на руках у частных кредиторов примерно 20 млрд дол еврооблигаций Украины по номиналу.

По рыночной стоимости этот портфель может стоить 4-6 млрд дол в зависимости от времени оценки.

Средняя ставка по купону - 7%, то есть порядка 1,4 млрд дол ежегодно в виде процентов.

Но это если считать по номииналу, а если по рыночной стоимости, то 1,4 млрд дол на 4 млрд дол, это уже до 35% годовых!!!

> 1) — Понятно, что часть инвесторов не успели "выпрыгнуть" из наших евробондов, но те, кто успели "запрыгнуть" с дисконтом в 70-80% при покупке, то те в шоколаде.
>
> 2) — Будут в шоколаде, если начнутся процентные платежи, которые сейчас на паузе: проценты начисляются (капитализируются), но не выплачиваются.

Они даже готовы на списание части долга.

Вот и ***Wall Street Journal*** пишет, что кредиторы хотят возобновить именно процентные платежи по украинским евробондам.

В противном случае, угрожают дефолтом: в августе 2024-го года истекает отсрочка по платежам.

Такие статьи - всегда заказуха.

На что намекают кредиторы?

Поразительно, но они согласны почти на мою модель реструктуризации, о которой я неоднократно писал.

Это списание 50% долга и снижение ставки по купону до 5%.

В статье об этом прямо не говорится, но намеки на такой сценарий есть:

> — кредиторы рассчитывают на 500 млн дол процентных платежей в год.

А это, например, списание 10 млрд дол и 5% по оставшимся 10 млрд в год.

Почему кредиторам выгоден такой сценарий?

— Тогда такие компании как BlackRock и Pimco получат годовую доходность в размере до 20%. Космос!

— И это только по купону.

Если ты купил чужой долг за 20% от номинала, то ты можешь согласиться на списание 50% номинальной стоимости, ведь процент будет начисляться на оставшийся номинал, который все равно будет в два-три раза больше, чем стоимость долга при покупке.

То есть, списывай 50% и начисляй процент на остаток по номиналу, все равно получишь X2, X3 к официальному проценту по купону.

Так почему в Украине пока против?

Дело в том, что

1) — **здесь «наши ребята» тоже купили евробондов Родины.**

Только в отличие от ***BlackRock***

2) — **они не хотят сидеть в украинских евробондах годами, получая свой процент**.

3) — **Они хотят погашения облигаций по номиналу в 1 000 дол/евро, купленных за 200 дол/евро.**

«Срубить деньжат, купить костюмы с отливом и в Дубаи…»

Вот так

— на одной прямой столкнулась стратегическая жадность и тактическая.

А тут еще страны-партнеры, которым отсрочили погашение долга Украины перед ними до 2027 года и могут вообще ничего не вернуть.

То есть

— платежи по еврооблигациям в пользу частных кредиторов будут платится за счет внешней помощи стран-партнеров.

Вот так, в глобальном масштабе, бюджетные деньги ЕС и США будут перетекать в карманы частных инвестиционных фондов.

А Украина - как транзитер.

Чем не глобальная коррупция?

В свое время, о подобном ***эффекте замещения*** писал нобелевский лауреат Джозеф ***Стиглиц*** на примере ***Пуэрто-Рико***,

> **— которой выделяли деньги на восстановление после урагана, а она погашала долги.**

В свое время, ***Franklin Templeton*** скупил почти 50% украинских еврооблигаций зимой 2014-го, когда на улицах Киева текла кровь.

Затем "у Франклина" назвали эту операцию одной из лучших, самых доходных в истории.

Более того, в декабре 2015-го, взяв под контроль совет кредиторов, они провели еще и лучшую для себя реструктуризацию долга Украины, получив на сумму списания долга ВВП-варранты, налог на наш экономический рост.

История повторяется.

1) — Не использовали исторический шанс на списание долга в 2014-м,

2) — не использовали и сейчас в 2024.

«Не жили богато, нечего и начинать»:

> **— передали следующим поколениям долговую удавку, государственный долг в размере почти 90% ВВП.**

А будет и все 100% при такой «стратегии».

***

№ 2.738

A fresh Russian push will test Ukraine severely, says a senior general

Europe | I spy danger

A fresh Russian push will test Ukraine severely, says a senior general

An interview with Vadym Skibitsky, deputy head of Ukraine's military intelligence

PHOTOGRAPH: GETTY IMAGES

May 2nd 2024 | KYIV

May 2nd 2024|kyiv

An interview with Vadym Skibitsky, deputy head of Ukraine's military intelligence

The scruffy headquarters of hur, Ukraine's military intelligence agency, stands on a jagged piece of land in central Kyiv known as Fisherman's Island. Strictly speaking, it is not an island but a peninsula. And there isn't much fishing going on these wartime days. But sporting a piratical beard, the agency's deputy head, Major-General Vadym Skibitsky, plays a nautical theme. Blunt, enigmatic and sharp as a captain's hook, he exudes many of the qualities that have made hur one of the most talked about secret services in the world. But he sounds troubled as he assesses Ukraine's battlefield prospects. Things, he says, are as difficult as they have ever been since the early days of Russia's full-scale invasion. And they are about to get worse.

He predicts that Russia will first press on with its plan to “liberate” all of Ukraine’s eastern Donetsk and Luhansk regions, a task unchanged since 2022. He says a Russian order has gone out to “take something” in time for the pomp of Victory Day in Moscow on May 9th, or, failing that, before Vladimir Putin’s visit to Beijing a week later. The speed and success of the advance will determine when and where the Russians strike next. “Our problem is very simple: we have no weapons. They always knew April and May would be a difficult time for us.”

May 2nd 2024

Russian-controlled
Russian operations*
Claimed as Russian-controlled
Ukrainian advances†

*Russia operated in/attacked, but does not control †Since May 2023

Sources: Institute for the Study of War; AEI's Critical Threats Project

map: the economist

Ukraine's immediate concern is its high-ground stronghold in the town of Chasiv Yar, which holds the keys to an onward Russian advance to the last large cities in the Donetsk region (see map). It is probably a matter of time before that city falls in a similar way to Avdiivka, bombed to oblivion by the Russians in February, says the general. "Not today or tomorrow, of course, but all depending on our reserves and supplies."

Russia has already won a tactical success in the south-west in the village of Ocheretyne, where a recent Ukrainian troop rotation was bungled. Russian forces succeeded in breaking through a first line of defence and have created a salient 25 square kilometres in size. Ukraine is some way from stabilising the situation, while Russia is throwing "everything" it has to achieve a bigger gain. The Russian army is not the hubristic organisation it was in 2022, says the general, and is now operating as a "single body, with a clear plan, and under a single command".

Looking at a wider horizon, the intelligence chief suggests Russia is gearing up for an assault around the Kharkiv and Sumy regions in the north-east. The timing of this depends on the sturdiness of Ukrainian defences in the Donbas, he says. But he assumes Russia's main push will begin at the "end of May or beginning of June". Russia has a total of 514,000 land troops committed to the Ukrainian operation, he says, higher than the 470,000 estimate given last month by General Christopher Cavoli, nato's top commander. The Ukrainian spymaster says Russia's northern grouping, based across the border from Kharkiv, is currently 35,000-strong but is set to expand to between 50,000 and 70,000 troops. Russia is also "generating a division of reserves" (ie, between 15,000 and 20,000 men) in central Russia, which they can add to the main effort.

This is "not enough" for an operation to take a major city, he says—a judgment shared by Western military officials, but could be enough for a smaller task. "A quick operation to come in and come out: maybe. But an operation to take Kharkiv, or even Sumy city, is of a different order. The Russians know this. And we know this." In any event, dark days lie ahead for Kharkiv, a city of 1.2m people that rebuffed Russia's initial assaults in 2022.

May will be the key month, says the general, with Russia employing a "three-layered" plan to destabilise the country. The main factor is military. Even though America's Congress belatedly gave the go-ahead for more military aid, it will take weeks before it filters through to the front line. It is unlikely to match Russia's stock of shells or provide an effective defence against Russia's low-tech, destructive guided aerial bombs.

The second factor is Russia's disinformation campaign in Ukraine aimed at undermining Ukrainian mobilisation and the political legitimacy of Volodymyr Zelensky, whose presidential term notionally runs out on May 20th. While the

constitution clearly allows its indefinite extension in wartime, his opponents are already emphasising the president's vulnerability.

A third factor, says the general, is Russia's relentless campaign to isolate Ukraine internationally. "They will be shaking things up whichever way they can."

On top of this, an already delicate process of mobilising the population to fight has been hamstrung by political infighting and indecision in Kyiv. Conscription largely stalled in winter after Mr Zelensky fired the heads of the military draft offices. It took months for parliament to agree to a new law to extend the draft to 25-to-27-year-olds and oblige military-age males to register on a new database.

The situation has improved a bit since December, but General Skibitsky is reluctant to declare the emergency over. Ukrainian officials worry that the next wave of mobilised recruits will make for unmotivated soldiers with poor morale. One saving grace, says the general, is that Russia faces similar problems. Its army is unrecognisable from the professional corps that started the war. But Russia still has more of them to throw into battle, stretching Ukraine's already stressed defences.

General Skibitsky says he does not see a way for Ukraine to win the war on the battlefield alone. Even if it were able to push Russian forces back to the borders—an increasingly distant prospect—it wouldn't end the war. Such wars can only end with treaties, he says. Right now, both sides are jockeying for the "the most favourable position" ahead of potential talks. But meaningful negotiations can begin only in the second half of 2025 at the earliest, he guesses. By then, Russia will be facing serious "headwinds". Russian military production capacity has expanded but will reach a plateau by early 2026, he reckons, due to shortages in material and engineers. Both sides could eventually run out of weapons. But if nothing changes in other respects, Ukraine will run out first.

The general says the largest unknown factor of the war is Europe. If Ukraine's neighbours do not find a way of further increasing defence production to help Ukraine, they too will eventually find themselves in Russia's crosshairs, he argues. He plays down Article 5 of nato's collective-defence charter and even nato's troop presence in states bordering Ukraine, which he says may mean little when put to the test. "The Russians will take the Baltics in seven days," he argues, somewhat implausibly. "nato's reaction time is ten days."

Ukraine's bravery and sacrifice have given Europe a multi-year head start, removing the immediate threat from Russia's once feared airborne forces and marine corps for at least a decade, he says. The question is whether Europe will repay the favour by keeping Ukraine in the game. "We will keep fighting. We have no choice. We want to live. But the outcome of the war [...] isn't just down to us."

***

Свежий российский толчок серьезно испытает Украину, говорит старший генерал

2 мая 2024 года|киев

Интервью с Вадимом ***Скибицким***, заместителем главы военной разведки Украины

Потрянный штаб-квартира военной разведки Украины в Хуре стоит на неровном куске земли в центре Киева, известном как Рыбацкий остров. Строго говоря, это не остров, а полуостров. И в эти военные дни не так много рыбалки. Но с пиратской бородой заместитель главы агентства, генерал-майор Вадим ***Скибитский***, играет морскую тему. Тупой, загадочный и острый, как капитанский крюк, он излучает многие качества, которые сделали Хура одной из самых обсуждаемых секретных служб в мире. Но он звучит обеспокоенно, оценивая перспективы Украины на поле боя. По его словам, **все так же сложно, как и когда-либо с первых дней полномасштабного вторжения России. И они вот-вот усугубятся.**

Он предсказывает, что Россия в первую очередь будет настаивать на своем плане «освобождения» всей восточной Донецкой и Луганской областей Украины, и эта задача не изменилась с 2022 года. Он говорит, что российский приказ вышел, чтобы «взять что-то» вовремя к помпе Дня Победы в Москве 9 мая, или, в противном случае, до визита Владимира Путина в Пекин неделю спустя. Скорость и успех наступания определят, когда и где русские нанесут следующий удар. "Наша проблема очень проста: у нас нет оружия. Они всегда знали, что апрель и май будут для нас трудным временем".

Непосредственной заботой Украины является ее возвышенный оплот в городе Хасив-Яр, который держит ключи от продвижения России к последним крупным городам Донецкой области (*см. карту*). Вероятно, это вопрос времени, прежде чем этот город упадет так же, как Авдеевка, которую в феврале бомбили русские до забвения, говорит генерал. "Конечно, не сегодня и не завтра, но все зависит от наших резервов и поставок".

Россия уже добилась тактического успеха на юго-западе в деревне ***Охеретино***, где недавняя ротация украинских войск была провращена. Российским силам удалось прорваться через первую линию обороны и создать площадь в 25 квадратных километров. Украина в некотором роде от стабилизации ситуации, в то время как Россия бросает «все», что у нее есть, чтобы добиться большей выгоды. Российская армия не является такой высокомерной организацией, как в 2022 году, говорит генерал, и теперь работает как «единый орган, с четким планом и под единым командованием».

Глядя на более широкий горизонт, начальник разведки предполагает, что Россия готовится к нападению вокруг Харьковской и Сумской областей на северо-востоке. Сроки этого зависят от надежности украинской обороны на

Донбассе, говорит он. Но он предполагает, что основной толчок России начнется "в конце мая или начале июня". По его словам, в России насчитывается в общей сложности 514 000 сухопутных войск, выделенных для украинской операции, что выше, чем оценка в 470 000 человек, предоставленная в прошлом месяце генералом Кристофером ***Каволи***, высшим главнокомандующим НАТО. Украинский шпион говорит, что северная группировка России, базирующаяся через границу от Харькова, в настоящее время насчитывает 35 000 человек, но должна увеличить численность от 50 000 до 70 000 военнослужащих. Россия также «генерирует разделение резервов» (т.е. от 15 000 до 20 000 человек) в центральной России, что они могут добавить к основным усилиям.

По его словам, этого "недостаточно" для операции по захвату крупного города - решения, разделяемого западными военными чиновниками, но может быть достаточно для меньшей задачи. "Быстрая операция, чтобы войти и выйти: может быть. Но операция по захвату Харькова или даже города Сумы имеет другой порядок. Русские это знают. И мы это знаем". В любом случае, в преддверии Харькова, города с населением 1,2 миллиона человек, который отверг первоначальные нападения России в 2022 году.

Май будет ключевым месяцем, говорит генерал, когда Россия использует "трехуровневый" план по дестабилизации страны.

1)

Главный фактор - это военный. Несмотря на то, что Конгресс Америки с опозданием дал доверие на дополнительную военную помощь, пройдут недели, прежде чем он пройдет до линии фронта. Это вряд ли будет соответствовать российским запасам снарядов или обеспечить эффективную защиту от низкотехнологичных, разрушительных воздушных бомб России.

2)

Второй фактор - это **кампания дезинформации России в Украине, направленная на подрыв украинской мобилизации и политической легитимности** Владимира ***Зеленского***, **чей президентский срок по сути заканчивается 20 мая**. В то время как конституция явно допускает ее бессрочное продление в военное время, его оппоненты уже подчеркивают уязвимость президента.

3)

Третьим фактором, говорит генерал, является неустанная **кампания России по изоляции Украины на международном уровне**. "Они будут встряхивать вещи так, как могут".

Кроме того, **и без того деликатный процесс мобилизации населения для борьбы сдерживался политической борьбой и нерешительностью** в Киеве.

Зимой призыв в основном застопорился после того, как г-н Зеленский уволил руководителей военных призывных офисов. Парламенту потребовались месяцы, чтобы согласовать новый закон о распространении проекта на детей в возрасте от 25 до 27 лет и обязать мужчин военного возраста зарегистрироваться в новой базе данных.

Ситуация немного улучшилась с декабря, но генерал ***Скибицкий*** не хочет объявлять чрезвычайное положение. **Украинские чиновники обеспокоены тем, что следующая волна мобилизованных новобранцев сделает немотивированных солдат с плохим моральным духом.** Одна спасительная благодать, говорит генерал, заключается в том, что Россия сталкивается с аналогичными проблемами. Его армия не узнаваема из профессионального корпуса, который начал войну. Но России все еще нужно бросить их в бой, растягивая и без того напряженную оборону Украины.

Генерал ***Скибицкий*** говорит, что **не видит способа для Украины выиграть войну в одиночку на поле боя**. Даже если бы он смог отодвинуть российские силы обратно к границам - все более отдаленная перспектива - это не положило бы конец войне. **По его словам, такие войны могут закончиться только договорами.** Прямо сейчас обе стороны борются за "самую благоприятную позицию" перед потенциальными переговорами. Но, **по его предположению, значимые переговоры могут начаться не ранее второй половины 2025** года. К тому времени Россия столкнется с серьезными "противетрами". По его считанию, российский военный производственный потенциал расширился, но достигнет плато к началу 2026 года из-за нехватки материалов и инженеров. В конечном итоге у обеих сторон может закончиться оружие. Но если в других отношениях ничего не изменится, Украина закончится первой.

Генерал говорит, что **самым большим неизвестным фактором войны является Европа**. **Если соседи Украины не найдут способ дальнейшего увеличения оборонного производства, чтобы помочь Украине, они тоже в конечном итоге окажутся под прицелом России**, утверждает он. Он преуменьшает статью 5 Хартии ОО по коллективной обороне и даже присутствие войск НАО в государствах, граничащих с Украиной, что, по его словам, может мало что значить, когда его испытают. "Русские возьмут Балтию через семь дней, - утверждает он, несколько неправдоподобно. - Время реакции Нато составляет десять дней".

По его словам, храбрость и **самопожертвование Украины дали Европе многолетнюю фору**, устранив непосредственную угрозу со стороны когда-то опасных военно-воздушных сил России и корпуса морской пехоты по крайней мере на десять лет, говорит он.

Вопрос в том, отблагодат ли Европа за благосклонность, удерживая Украину в игре.

"Мы продолжим бороться. У нас нет выбора. Мы хотим жить. Но исход войны [...] не только от нас".

***

№ 2.739

20 лет спустя. Что получили страны, которые вступили в ЕС 1 мая 2004 года. Восемь уроков для Украины

20 лет стран вне Евросоюза
Турция, Сербия, Босния и Герцеговина, Тайвань, Мексика. 2004, 2023

Показатель	Турция		Сербия		Босния и Герцеговина		Тайвань		Мексика	
	2004	2023	2004	2023	2004	2023	2004	2023	2004	2023
ВВП, млрд. $	409,1	1108,5	26,0	75,2	10,2	27,2	346,9	756,6	819,5	1789
Динамика номинального ВВП в $: 2023г. к 2004г.	В 2,71 раз		В 2,89 раз		В 2,67 раз		В 2,18 раз		В 2,18 раз	
ВВП per capita, $	6016	12849	3486	11327	2699	7857	15290	32444	7807	13642
ВВП per capita по ппс $	13047	42064	9236	26305	6742	19595	26566	72812	14604	24980
Рост ВВП per capita по ппс, 2023г. к 2004г., разы	В 3,22 раза		В 2,85 раз		В 2,91 раз		В 2,74 раза		+71,0%	
Госрасходы, % ВВП	34,6	33,9	38,8	43,9	45,6	41,4	21,2	16,4	20,5	28,7
Госдолг, % ВВП	57,2	28,9	59,1	48,9	25,5	28,1	33,4	25,0	38,9	53,1
Среднегодовые темпы роста за 2004-2023гг. % ВВП	5,44%		3,02%		2,97%		3,71%		1,74%	

Источник: расчёты на основе данных из World Economic Outlook Database. April 2024 https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2024/April

2024-05-03

Романчук

1 мая 2004г. восемь стран постсоветской тоталитарной системы вступили в Европейский Союз. 1) Чехия, 2) Эстония, 3) Венгрия, 4) Литва, 5) Латвия, 6) Польша, 7) Словакия и 8) Словения сделали цивилизационный выбор.

Возвращение в демократию, пространство политической, личной и гражданской свободы. Под зонтик безопасности, в единое экономическое пространство свободы перемещения товаров, денег, услуг и рабочей силы.

Романтика политической футурологии рисовала в воображении граждан чуть ли не вступление в рай. Он ассоциировался с немецким качеством, французским стилем, итальянским вкусом, испанским колоритом и шведской социальной поддержкой.

Идея вступления в Евросоюз стала мощным катализатором к действиям политических, культурных, интеллектуальных и экономических элит.

Только маргинальные силы хотели обратно в совок или жизни по бандитско-дворовым понятиям.

Самые разные политические силы дружно принимали необходимые законы, чтобы стать частью единой европейской семьи. В ней было место левым и правым, зелёным и всеядным. Речь не шла о трансферте полного суверенитета в Брюссель/Страсбург, а том, чтобы за взнос в размере ~1% национального ВВП получить из ЕС, как

20 лет после вступления в Евросоюз
Чехия, Венгрия, Польша, Словакия. 2004, 2023

Показатель	Чехия		Венгрия		Польша		Словакия	
	2004	2023	2004	2023	2004	2023	2004	2023
ВВП, млрд. $	119,8	332	104,1	212,6	255,3	808,4	43,2	132,1
Динамика номинального ВВП в $: 2023г. к 2004г.	В 2,77 раза		В 2,04 раза		В 3,17 раза		В 3,06 раза	
ВВП per capita, $	11752	30600	10292	22147	6685	21996	8040	24337
ВВП per capita по ппс $	21047	49347	18581	43567	14326	46412	16268	42170
Рост ВВП per capita по ппс, 2023г. к 2004г., разы	В 2,34 раза		В 2,34 раза		В 3,24 раза		В 2,59 раз	
Госрасходы, % ВВП	42,3	46,1	48,7	47,4	43,5	47,6	37,9	47,9
Госдолг, % ВВП	28,4	44,2	58,8	73,4	45,1	50,8	41,7	57,9
Среднегодовые темпы роста за 2004-2023гг. % ВВП	2,34%		2,02%		3,81%		3,32%	

Источник: расчёты на основе данных из World Economic Outlook Database. April 2024 https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2024/April

можно больше товаров, услуг и открытых дверей/рынков. Для фаворитов номенклатуры ЕС и национального уровня это вообще win-win game. Страновой взнос платят все налогоплательщики, а выгодополучатели – это небольшая группа внутренних, посвящённых и освящённых инсайдеров.

Уже в процессе переговоров, согласования огромного, громоздкого Acquis communautaire VIP-распорядители чужого, юристы, консультанты, решаловы и схематозники увидели, что Евросоюз – это совсем не про свободный рынок, чистый капитализм и открытую конкуренцию. Это скорее клуб состоятельных субъектов, которые живут, работают и конкурируют между собой по особым правилам. Причём, правила эти далеко не такие единые и универсальные, как может показаться на первый взгляд. Здесь, как и в любой бюрократии и технократии, важны знакомства, связи, знания процедур, программ, кулуаров и слов/фраз, которые увеличивают шансы на получение трансфертов благ из Брюсселя в страну.

Здесь политические процессы тесно переплетены с деятельностью гражданских организаций. Фасилитаторы одних процессов для своих социальных групп являются конкурентами за ресурсы, институциональные квоты для других.

Здесь царит дух технократов, бюрократов, регуляторов и защитников принятых норм и стандартов. Поскольку все они не являются законами природы, то подлежат интерпретации. Чтобы стать интерпретатором, нужно иметь не только нужную бумажку в виде

20 лет после вступления в Евросоюз
Эстония, Литва, Латвия, Словения 2004, 2023

Показатель	Эстония		Литва		Латвия		Словения	
	2004	2023	2004	2023	2004	2023	2004	2023
ВВП, млрд. $	12,6	40,8	22,6	77,9	14,4	43,6	34,4	68,2
Динамика номинального ВВП в $: 2023г. к 2004г.	В 3,2 раза		В 3,4 раза		В 3,0 раза		В 2,0 раза	
ВВП per capita, $	8923	29839	6699	27026	6343	23153	17255	32233
ВВП per capita по ппс $	17967	44269	14646	47906	13585	40002	22388	51055
Рост ВВП per capita по ппс, 2023г. к 2004г., разы	В 2,5 раза		В 3,3 раза		В 2,9 раз		В 2,3 раза	
Госрасходы, % ВВП	34,1	43,1	33,2	37,9	33,3	39,8	46,6	47,4
Госдолг, % ВВП	5,1	20,7	18,7	35,6	14,1	43,5	26,9	68,5
Среднегодовые темпы роста за 2004-2023гг. % ВВП	2,64%		3,25%		2,64%		2,22%	

Источник: расчёты на основе данных из World Economic Outlook Database. April 2024 https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2024/April

диплома/степени, но также нужные параметры CV.

Здесь государственно-частное партнёрство – это не только про инфраструктурные проекты. Механизмы, инструменты коммуникаций политиков и бизнесменов отточены десятилетиями практики лоббизма. Всё красиво, без грубых взяток и откатов. Почти на каждый случай жизни есть регламент и процедура. Популярны лицензии, сертификаты, протоколы аттестаты и прочие бумажки, подтверждающие надлежащий уровень риска и безопасности для окружающих.

Когда жителей стран ЕС спрашивают о самом большом достижении Европейского Союза, большинство указывает на мир и безопасность. Мол, благодаря этому интеграционному проекту Европа забыла про войну. Странность такой оценки достоинств и достижений Евросоюза в том, что он далеко не в первую очередь про безопасность. И совсем не про военную безопасность. Эту функцию для ЕС после II мировой войны выполняло НАТО. Последние 30 лет оно тоже стало таким нежным, политкорректным и больше инклюзивным, чем адекватным и решительным.

Безусловный плюс ЕС – это реализация принципа верховенства права, вытекающая отсюда защита прав собственности. В глобальном рейтинге верховенства права Rule of Law Index 2023 в Топ-30 стран восемнадцать – члены ЕС. Т. е. 2/3 всех членов Евросоюза имеют самые качественные правовые системы в мире. Самое низкое место у Венгрии – 73-е. В Индексе экономической свободы 2024 от Heritage Foundation В Топ-30 вошли 13 стран-членов ЕС (48,1% всех). Болгария оказалась на 31-м месте, Австрия на 33-м, Словакия на 35-м, Хорватия на 39-м. Хуже всего с экономической свободой в

Греции (1130ое место) и в Италии (81-е). В Индексе защиты прав собственности 2023 В Топ-30 стран попало 15 стран-членов Евросоюза (55,6% всех). Худшее место у Болгарии – 59-ое.

А что, если не в Евросоюзе?

Анализ развития пяти стран вне ЕС, три из которых являются кандидатами на вступление в Евросоюз, убеждает, что можно расти гораздо быстрее, обеспечивая более высокий уровень обороноспособности, проводить модернизацию экономики с гораздо меньшими государственными расходами и при сохранении режима экономической свободы.

Турция подала заявку на вступление в ЕС в 1987г. В период 2004-2023гг. эта страна зафиксировала среднегодовые темпы роста ВВП в 5,44%. Это на 43% больше, чем самая быстрая из восьми членов ЕС с мая 2004г. Польша. Это гораздо больше, чем среднегодовые темпы роста мировой экономики. За эти 20 лет Турция вошла в престижный клуб стран с ВВП более одного триллиона долларов. Экономика выросла в 2,7 раза, примерно, как Чехия и гораздо лучше Венгрии. По ВВП на душу населения по ппс Турция обеспечила рост в 3,2 раза, как Польша. При этом Турция это сделала с госрасходами менее 35% ВВП и при существенном сокращении госдолга. СЭЗы Турции сгенерировали тот же эффект для страны, как, в своё время СЭЗы для Китая. Они – оазисы свободного рынка.

Сербия – стала кандидатом на вступление в ЕС в 2009г. Т. е. в период 2004-2023г. она была вне Евросоюза. За этот период она обеспечила среднегодовые темпы роста более 3% ВВП. ВВП в долларах Сербии вырос почти в 2,9 раза. ВВП на душу населения по ппс – в 2,85 раза. Это лучшие показатели, чем у Чехии, Венгрии, Эстонии, Латвии и Словении.

Для оценки успеха восьми новых стран ЕС с мая 2004г. давайте сравним их развитие с тем, как развивался мало кем признанный, находящийся рядом с очень агрессивным соседом Тайвань. Уже в 2004г. эта страна была с доходом выше среднего. В 2023г. это высокоразвитая, современная, сильная страна. Среднегодовые темпы экономического роста за этот период более 3,7% ВВП. Это почти столько, сколько у лидера восьмёрки Польши. Только сегодня ВВП на душу населения Тайваня почти в половину больше, чем в Польше. Особо подчеркнём, что такие прекрасные результаты получены при уровне госрасходов в 2023г. 16,4% ВВП. Среднегодовой показатель за 2004-2023гг. не превышает 18% ВВП. При этом строго соблюдается бюджетная дисциплина. Страна может похвастаться низкой инфляцией и глубокой интеграцией в глобальные и региональные цепочки ценности.

Восемь уроков для Украины

Давайте широкими мазками подведём итоги 20-летнего членства восьми стран в Европейском Союзе.

1. Первое

Ни одна из восьми стран, вступивших в ЕС в мае 2004г. не стала жить хуже, беднее или неблагополучнее. Все достигли исторически рекордного уровня своего благосостояния. Никогда поляки, литовцы, словаки, словенцы или эстонцы не имели такой уровень материального благополучия. Об этом убедительно свидетельствуют такие показатели, как ВВП на душу населения по номинальному курсу и по паритету покупательной способности.

2. Второе

Лидером по темпам экономического роста в период 2004-2023гг. стала Польша.

Среднегодовые темпы роста реального ВВП составили 3,81%.

На втором месте по темпам роста оказалась Словакия – 3,32%,

на третьем – Литва – 3,25%.

Самый плохой показатель у Венгрии – 2,02%. Именно она имеет самую слабую правовую систему среди всех стран-членов ЕС.

3. Третье

С точки зрения увеличения размера экономики (ВВП в номинальных $-долларах) лучше всего сработала Литва.

За 20 лет членства в ЕС она сумела увеличить свой ВВП в 3,4 раза, с $22,6 млрд. в 2004г. до $77,9 млрд. в 2023г. На втором месте Польша. В 2004г. её ВВП был $255,3 млрд., а в 2023г. стал $808,4 млрд., в 3,17 раз больше. На третьем месте оказалась Эстония. Она увеличила ВВП в 3,2 раза, с $12,6 млрд. до $40,8 млрд. Худший показатель среди всех восьми стран у Словении. Её ВВП вырос только в два раза. В Венгрии практически такой же результат. ВВП в $-долларах вырос в 2,04 раза. Отметим, что эти страны на протяжении последних десяти лет имели размер государственных расходов почти 50% ВВП.

4. Четвёртое

Только три из восьми стран, вступивших в ЕС в 2004г., имеют среднегодовые темпы роста ВВП на уровне среднемировых.

Остальные – заметно ниже.

Ни одна из данных восьми стран даже близко не приблизилась по темпам роста к азиатским тиграм во время их динамичного роста и развития.

> — Страны Азии продолжают существенно опережать страны ЕС по темпам роста, обладая уровнем госрасходов в отдельных случаях даже в три раза меньше, чем в среднем в данным восьми странах ЕС.

Темпы роста данных восьми стран после вступления в ЕС замедлились по сравнению с предыдущими десятью годами.

Польша, например, в период 1995-2004 имела среднегодовые темпы роста ВВП 4,5%. Вероятно, высокая налоговая и регуляторная нагрузка, увеличение за время членства в ЕС нерыночного сектора экономики (размер совокупных госрасходов в ВВП) стали причинами снижения темпов роста, увеличения издержек упущенной выгоды.

5. Пятое

За время членства в ЕС ни одна из восьми стран не снизила размер не рыночного сектора (долю госрасходов к ВВП).

Наоборот,

> **— во всех восьми странах существенно увеличилось присутствие государства в экономике.**

В Эстонии госрасходы выросли с 34,1% ВВП в 2004г. до 43,1% ВВП в 2023г., Литва – с 33,2% ВВП до 37,9% ВВП, Латвия – с 33,3% ВВП до 39,8% ВВП. Словакия с 37,9% ВВП до 47,9% ВВП, Польша с 43,5% ВВП до 47,6% ВВП. Венгрия в 2004г. имела самое большое присутствие государства в экономике – 48,7% ВВП. В 2023г. этот показатель составил 47,4%, но, если взять средний показатель за последние три – пять лет, он будет на уровне 50% ВВП.

6. Шестое

За первые 20 лет членства в ЕС ни одна из восьми стран не сократила свой государственный долг, не улучшила качество фискальной политики.

Эстония в 2004г. имела мизерный долг в 5,1% ВВП. В 2023г. он уже составил 20,7% ВВП. Это всё ещё один из лучших показателей в ЕС. Госдолг Литвы вырос с 18,7% ВВП до 35,6% ВВП. В Латвии госдолг вырос с 14,1% ВВП до 43,5% ВВП, в Словении – с 26,9% ВВП до 68,5% ВВП, в Чехии – с 28,4% ВВП до 44,2% ВВП, Венгрии с 58,8% ВВП до 73,4% ВВП, Польше с 45,1% ВВП до 50,8% ВВП, Словакии с 41,7% ВВП до 57,9% ВВП. Вероятно, Европейский Союз имеет такую институциональную, политическую, интеллектуальную среду, в которой страны-члены подталкиваются (nudge) к фискальной безответственности и даже разнузданности.

7. Седьмое

Вступление в Евросоюз не является необходимым и очевидным условием для обеспечения высокого, долгосрочного экономического роста.

> **— Европейский Союз замарал свои конкурентные преимущества удушающей развитие регуляторной нагрузкой, протекционизмом и чрезмерно затратным нерыночным сектором.**

Многие страны мира, в том числе в Европе, без членства в ЕС развиваются, модернизируются не хуже, а часто и лучше даже самых динамичных стран Евросоюза.

8. Восьмое

Вступление Украины в ЕС после победы над нацистской Россией с нашим размером и функционалом Государства, хрупкими, подверженными коррупции механизмами государственного управления и аллокации ресурсов, с острым дефицитом экономической свободы, презумпцией виновности бизнесмена, огромным госсектором и некачественной макроэкономической политикой по объективным критериям невозможно.

Правящие элиты сегодня не готовы и не желают проводить те реформы, которые остро необходимы стране для быстрого, долгосрочного экономического роста.

Если радикально не поменять структуру управления экономикой, не взять курс на экономическую свободу, то

> **— даже членство в ЕС не избавит нас от токсичного наследия модели Олигархат/Схематоз.**

Украине срочно нужно переходить на такую экономическую политику, которая бы очевидным образом для инвесторов всего мира показала наши страновые преимущества при сравнительном анализе с другими странами.

Как ни крути, речь идёт о **мультивалютности, инновационной налоговой системе в режиме малого государства, глубоком дерегулировании, полной приватизации и открытия страны для формирования первой в истории Украины полноценной рыночной структуры экономики**.

***

№ 2.740

Вышел консолидированный отчет НБУ за 2023 год и теперь можно оценить параметры ПишноБанкинга от НБУ...

	2023	2022
		(у мільйонах гривень)
Процентні доходи		
Доходи за цінними паперами України за амортизованою собівартістю	**105 860**	90 626
Доходи за коштами та депозитами в іноземній валюті	**14 897**	2 842
Доходи за кредитами банкам	**3 784**	15 569
Доходи за авуарами в СПЗ	**1 820**	688
Доходи за внутрішнім державним боргом	**119**	126
Інші	**3**	3
Усього процентних доходів за ефективною ставкою	**126 483**	109 854
Процентні витрати		
Витрати за депозитними сертифікатами, що емітовані Національним банком	**(91 560)**	(40 766)
Витрати за операціями з МВФ	**(7 132)**	(5 557)
Витрати за коштами банків	**(142)**	(14)
Витрати за коштами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	**(96)**	(210)
Витрати за отриманими кредитами	**–**	(15)
Усього процентних витрат за ефективною ставкою	**(98 930)**	(46 562)
Процентні витрати за коштами на вимогу та строковими депозитами з від'ємною ставкою	**–**	(47)
Чистий процентний дохід	**27 553**	63 245

2024-05-05

Монин

Имея в наличие 700+ млрд гривен ценных бумаг Правительства НБУ получил процентный доход 105 млрд гривен...

Но

1) — **Схемы с Депозитными Сертификатами от НБУ фактически стоили гос бюджету -91 млрд гривен доходов... Рост +50 млрд гривен за год.**

Фактически НБУ своей политикой превратил Банковскую систему в

2) — **систему паразитирования на бюджете**

где

3) — **банки не финансируют экономику и банки не финансируют бюджет... просто сосут деньги с бюджета через НБУ на 91 млрд гривен в год...**

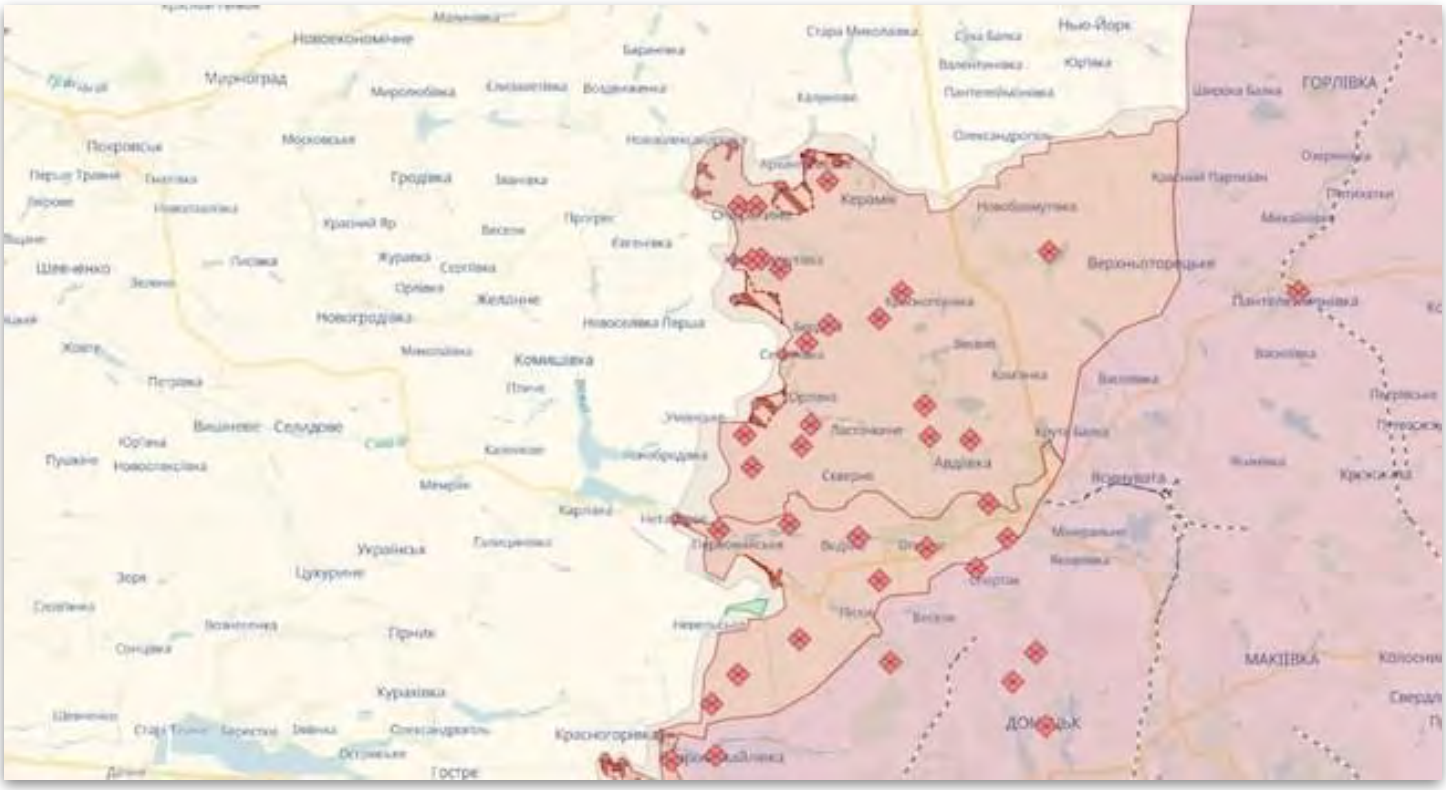
У меня только вопрос

— «сколько чемоданов Зеленого Нала приносится в НБУ чтоб такая *«Схема на крови»* продолжала существовать с 621 млрд депозитных сертификатов на Балансе НБУ на 31.12.2023».

***

№ 2.741

Основні теми доби 04.05.2024 в Україні та навколо України

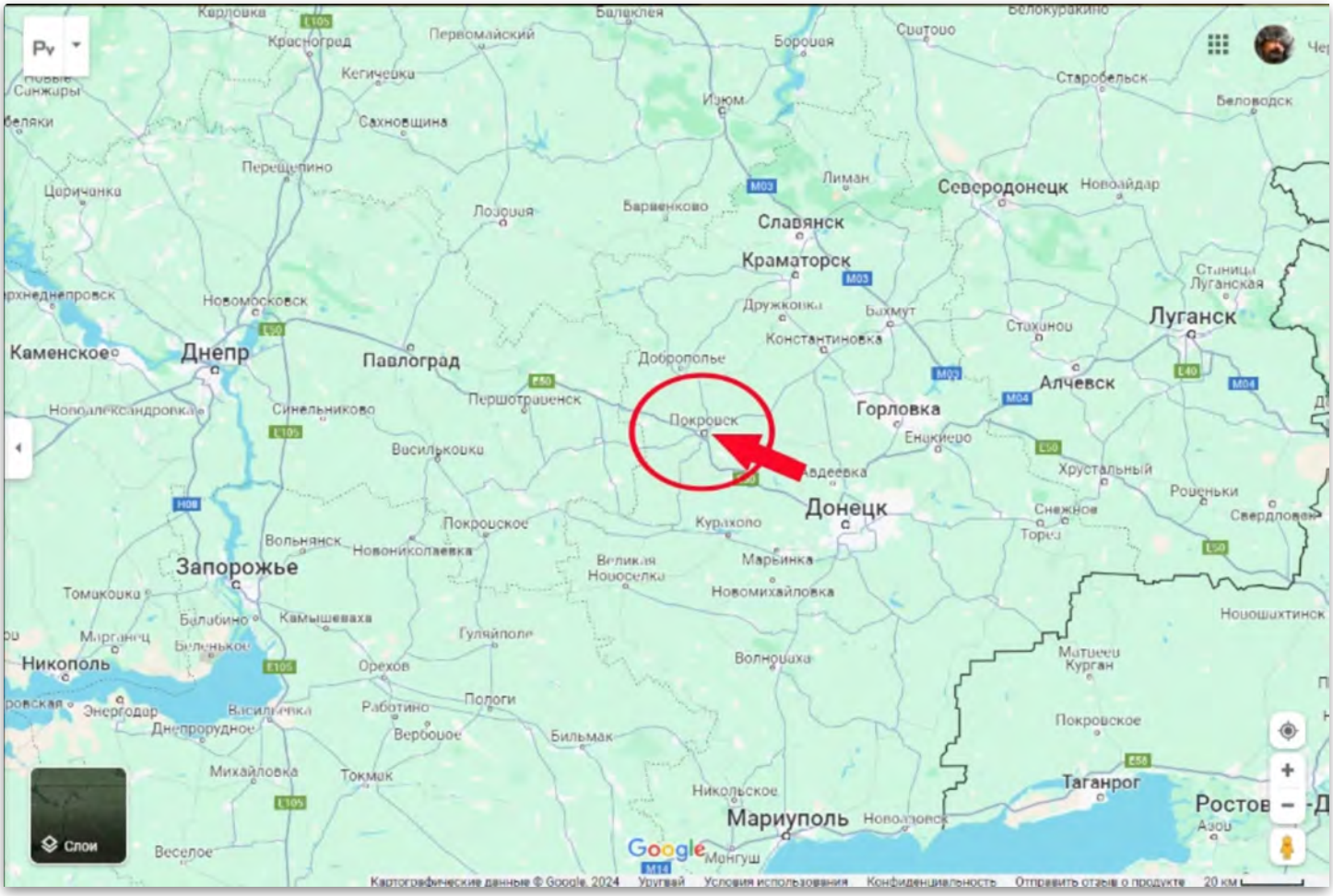

1 Українські підрозділи знову відступили на кількох ділянках фронту.

За даними сервісу DeepState Live Map, найважча ситуації наразі склалася на північ та на північний захід від ***Авдіївки***, де ЗСУ залишили с. ***Архангельське*** та відійшли з сел. ***Очеретиного*** в районі залізничної гілки на Покровськ, а також південніше та західніше с. Первомайського на трасі Донецьк-Дніпро. Втрачено позиції у Красногорівці на околиці Донецька та с. Котлярівка на південь від Куп'янська. Генштаб у ранковому зведенні від 5 травня повідомив про 95 бойових зіткнень за добу.

Тяжкі бої безперервно точаться ще на кількох ділянках фронту – в напрямку на ***Сіверськ***, на околицях ***Часового Яру***, на південь та схід від Донецька, на південь від ***Великої Новосілки***, у с. ***Роботиному*** на ***Запоріжжі*** та у с. ***Кринки*** на плацдармі на лівому березі Дніпра на ***Херсонщині***.

2 Російська армія посилює артилерійські та ракетні удари по українських населених пунктах північних областей – Чернігівської, Сумської та Харківської, а також керованими авіабомбами (КАБ). Їх запускає російська тактична авіація, яка має панування у повітрі, хоча командування і відвело літаки вглиб території РФ після атак українських дронів-камікадзе.

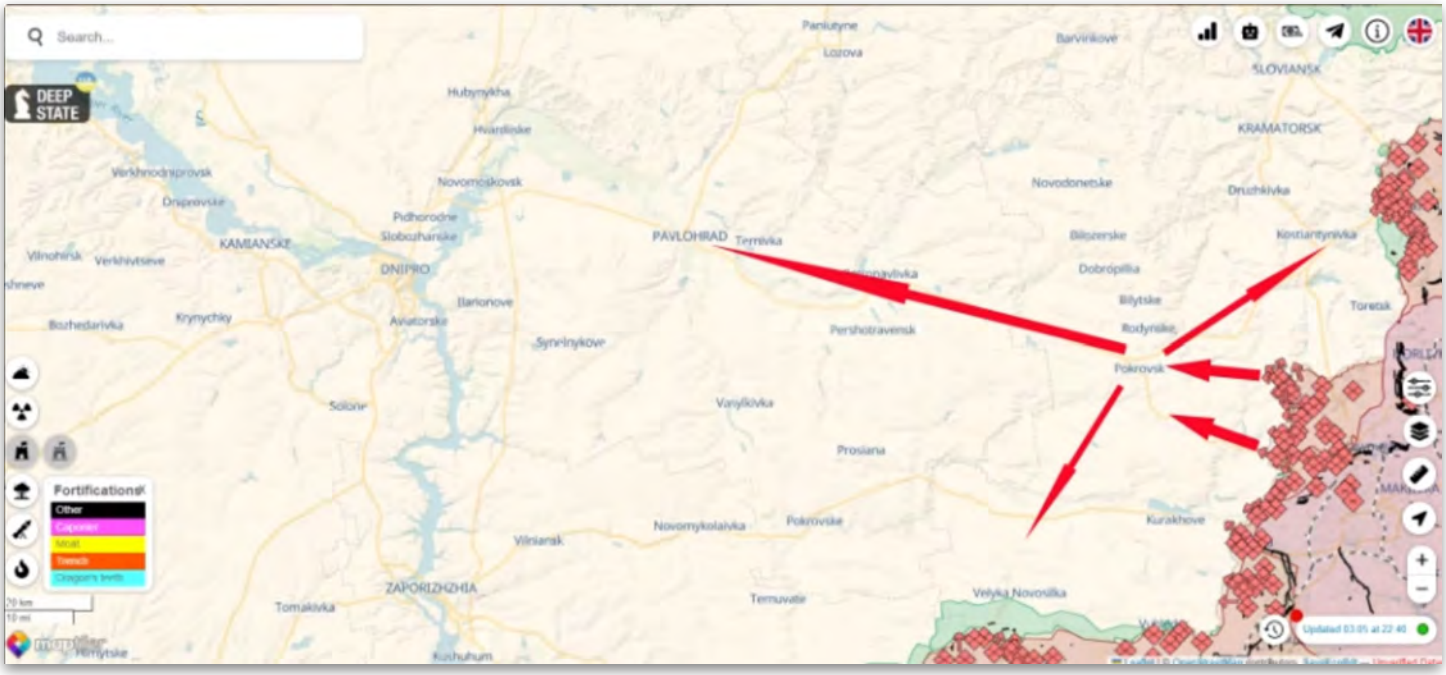
У суботу російські війська двічі завдали ударів по житловому сектору та промисловій зоні Харкова – постраждали 8 осіб, дитина тощо. Завдано удару балістичною ракетою по Одеському району – поранено 3 людей.

Командування Повітряних сил повідомило, що над Дніпропетровщиною вдень було збито крилату ракету, а вночі відбито атаку дронів-камікадзе типу Shahed. Збито 23 з 24 БПЛА, однак їхні уламки викликали руйнування та пожежі.

3 МВС Росії оголосило у розшук президента Зеленського та попереднього президента Порошенка, а також командувача Сухопутних сил Павлюка та ректора Національного університету оборони Коваля. Минулого року у розшук було оголошено головнокомандувача ЗСУ Сирського та його попередника Залужного.

Українська влада так і не оголосила у розшук президента Путіна за звинуваченням у воєнних злочинах, хоча Міжнародний кримінальний суд видав ордер на його арешт.

4 Міністр оборони Італії Крозетто відкинув участь військ країни у війні в Україні, проте підтвердив готовність уряду надати озброєння ЗСУ. Крозетто висловив нерозуміння висловлюваннями французького президента Макрона, які, на його думку, "лише нагнітають напруженість".

Міністр оборони Литви Кащунас вважає, що блок НАТО недооцінив здатність Росії адаптуватися до провалів перших місяців війни. На його думку, відправною точкою саміту у Вашингтоні має стати військова загроза з боку Росії.

Радник президента Байдена з нацбезпеки ***Салліван*** стверджує, що постачання американської зброї начебто дасть Україні змогу розпочати контрнаступ у 2025 р.

5 Президент Грузії ***Зурабішвілі*** назвала проблемою країни не лише “російський” закон “про іноземних агентів”, а й “російський уряд”. Водночас вона висловила переконання, що Грузію нікому не вдасться збити зі шляху до Євросоюзу. У Тбілісі щодня відбуваються демонстрації супротивників закону, поліція розганяє активістів. МЗС України рекомендувало українським громадянам не брати участь у мітингах протесту.

6 Офіс президента відмовив у розміщенні на офіційному сайті Зеленського петиції про надання західної зброї полку спецпризначення "Азов", який тримає позиції на одній з найнапруженіших ділянок фронту.

***

№ 2.742

Огляд... неділя, категорія "різне"...

2024-05-05

Машовець

1. Дані по рівню падінню експорту озброєння та військової техніки (ОВТ) та оборонних послуг з ри-фи...

Представники державної російської компанії "Рособоронэкспорт" підготували для нинішнього міністра оборони ри-фи пана шойгИ, "озабоченного" кримінальним переслідуванням своїх найближчих соратників, спеціальну доповідь по обсягам експорту на зовнішні ринки ОВТ російського виробництва...

зокрема, в ній йдеться про те, що:

1) - прогнозований обсяг постачанн російського ОВТ за кордон складатиме у 2024-у році приблизно 4.5 млрд. доларів...

2) - у минулому 2023-у році він складав 6 млрд. доларів (це на 35% було більше за нинішній рівень)

3) - а у далекому 2021-у році, взагалі, кремль вторгував за свою зброю на зовнішніх ринках - 12 млрд. доларів (тобто, відбулось майже 3-х кратне падіння обсягу "виторгу" росіян за свої залізяки між 2021-м та нинішнім 2024-м роками)...

У зв'язку з цим, росіяни задалися цілком очевидним питанням - чого це, воно так "резко"?

Й пришли до цілком логічних висновків, щодо основних причин такого становища...

1) - Їхній ВПК, дуже круто й майже карколомно переключився на "внутрішні потреби" (ми добре знаємо, чому саме...). Ситуація така, що "зовнішні замовлення", очевидно, зараз "не в приоритете"... Це призводить до об'єктивного зменшення номенклатури та обсягів російської зброярської "пропозиції" на зовнішніх ринках ОВТ.

2) - Конкуренти, в цей час, також зовсім не дрімають й поспішають скористатися моментом, активно витісняючі російських виробників з традиційних для них ринків.

Зокрема, самі росіяни своїми головними конкурентами на зовнішніх ринках ОВТ вважають - США, Південну Корею, Туреччину та Францію... саме виробники ОВТ з цих країн найбільш агресивно та наполегливо витісняють росіян.

Що, характерно, й "большой российский брат" (Китай) поступово, також підтягується до цього списку (у доповіді наводяться конкретні приклади, де КНР "трохи пересікається" із російськими зброярськими інтересами на зовнішніх ринках ОВТ).

- Виникаючі, у зв'язку з війною в Україні, скажімо так, "комерческо-проблемные" наслідки (в першу чергу, у сфері реноме та репутації)

результатів практичного використання у бойових умовах ОВТ російського виробництва.

Іншими словами, кінцеві споживачі російського ОВТ стають все більше скептично налаштованими, щодо РЕАЛЬНИХ бойових властивостей російської зброї й переходять на інших виробників ОВТ... Причому, росіяни вже відзначають, що ця тенденція стосується, навіть, "найбільш традиційних" прихільників російського залізяччя, включаючи "союзників" з "ближнего зарубежья"...

- Ну й борги... Як з'ясувалося, десь приблизно до третини покупців російського ОВТ - або так й не розрахувалися вже за поставлений "товар", або знаходяться, скажімо так "в процессе расчёта"... Й це також негативно впливає на обсяги "виторгу"...

2. Російське командування УВ "Юг", чиї війська (сили) оперують на Краматорському напрямку,

—.очікує у термін до 1-го червня закінчення процесу "відновлення" 54-го мотострілецького полку (мсп) зі складу 6-ї мотострілецької дивізії (мсд) 3-го армійського корпусу (АК)...й набуття полком спроможності до виконання бойових завдань у повному обсязі.

Зараз, підрозділи цього мсп активно поповнюються та "готуються" на двох НТЦ - "Прудбой" та "Кадамовский", визначена кількість особового складу, навіть, проходить курс "підвищення кваліфікації" (командири розрахунків бойових обслуг артилерії, снайпери, оператори-навідники БТР, механіки-водії МТ-ЛБ... й т.д, загалом - до 180 в\сл).

Скоріш за все, варто очікувати введення 54-го мсп у бій зразу після 1-го червня (ймовірно, у смузі дії 3-го АК, саме на Краматорському напрямку)...

3. Російське командування активно впроваджує нові системи організації та нанесення вогневого ураження в ході ведення бойових дій на основі отриманого ним досвіду під час російсько-української війни.

Зокрема, останнім часом, противник розробив та активно впроваджує ієрархічну (ранжовану) трирівневу систему використання та застосування своїх РУК-ів (розвідувально-ударних комплексів). Так звана, "система борьбы с бронетанковой техникой и артилерией противника"

Наслідки цієї "систематизації" ми вже бачили (ураження ЗРК "Петріот", РСЗВ "Хаймарс" й т.д.)

Зміст полягає у одночасному "зв'язуванні" в єдину систему, діючу в режимі "он-лайн", засобів розвідки та моніторингу обстановки із відповідними

засобами ураження, а також чіткий розподіл по зонам та відстаням ураженням (що передбачає розподіл та відповідне управління з спеціально облаштованих, або адаптованих КП\ПУ)...

Зокрема...

1) — Ближня (тактична) зона...

— відповідальність командира дивізії (бригади), до 10-12 км...

Засоби розвідки та моніторінгу, а також радіоелектронної боротьби (РЕБ) - оптико-електронні пристрої (1ТПН-1, “Ирония-1”, “Ирония-М”), БПЛА коптерного типу, БПЛА “Элерон-3”, радіолокаційні станції “Фара-ВР” та “Соболятник”, розвідувально-сигналізаційна апаратура К144 “Секстан”, модульний комплекс радіоперешкод “Поле-21”

Засоби ураження (воневі засоби) - протитанкові ракетні комплекси (ПТРК) “Конкурс”, “Атака”, “Корнет”, “Штурм-С”, “Хризантема-С”, “Корнет-Д”, протитанкова гармата МТ-12 "Рапира", САУ “Гвоздика” та "Акация", танки, БМПТ “Терминатор”, БМП-2\3, ТОС-1/ТОС-2, вертольоти вогневої підтримки (Мі-24, Мі-35, Мі-28Н, Ка-50, Ка-52), літаки штурмової авіації типу Су-25.

2) — Середня зона,

— відповідальність командувача армії (армійського корпусу)...

— від 12-и до 100-а км

Засоби розвідки та моніторінгу - БПЛА “Элерон-3”, “Орлан-10”, "Форпост" та ряд схожих за своїми ТТХ, радіолокаційні станції (РЛС) типу “Аистенок” та “Соболятник”, також РЛС контр-батарейної боротьби типу "Зоопарк" й т.д.

Засоби ураження (вогневі) - баражуючі боєприпаси типу “Куб” та “Ланцет”, РСЗВ “Торнадо-Г”, “Ураган”, “Торнадо-С”, САУ “Мста-С”, “Гиацинт-С”, СГ “Малка”, мінні загороджувачі типу “УМЗ”, літаки Су-24М та Су-34.

3) — Дальня зона,

— відповідальність командувача УВ (угрупування військ)

— від 100 км й більше...

Засоби розвідки та моніторінгу - космічні апарати (КА) системи оптико-електронної розвідки “Янтарь”, агентурна розвідка та БПЛА типу “Форпост” й схожі з ним, ТТХ яких дозволяє вести оптико-електронну та радіотехнічну розвідку на відстаннях до 100 й більше км...

Засоби ураження (воневі) - оперативно-тактичний ракетний комплекс (ОТРК) “Искандер-М\К\Э”, літаки типу Ту-22М3, Миг-31К\І, Су-24, Су-34, ударні БПЛА типу "Герань"\ "Шахед -131\136" та СТРГр (на ЗРС С-300\400).

Частина з цих засобів ураження застосовується - як в інтересах командування окремих УВ, так й для ураження цілей стратегічного характеру...

Тобто, вже протягом кількох місяців росіяни намагаються усе це застосовувати не розрізнено, "на замовлення" окремих командирів, командуючих (начальників), якто кажуть "за потребою"... а систематизувати й зв'язату в єдину чітку систему. Особливо, стосовно процесу "передачі даних", з моменту виявлення, до моменту ураження (з цим в них проблеми носять некритичний, локальний характер й піддаються усуненню)...

Для того, щоб воно запрацювало, як чіткий механізм загалом, а не окремими своїми елементами, їм потрібно набути двох ключових спроможностей

> **1) — можливості працювати у режимі "он-лайн" в цих розвідувально-ударних контурах, причому, на всіх цих трьох рівнях,**
>
> **2) — а також мінімізувати між розвідкою та ураженням кількість "зв'язуючих" ланок управління...**

Іншими словами, для цього їм потрібні відповідні засоби АВТОМАТИЗАЦІЇ (ну й ввідповідно, облаштовані належним чином ПУ\КП)... а головне, такий собі, своєрідний "інтернет" між розвідкою та вогневими засобами.

Адже очевидно, що ця система не працюватиме ефективном "через ТАП-ік" чи "голосом по радио"...

Не все у них зараз виходить в цій царині, але вони дуже стараються...

Й, нажаль,

> **— вже перші результати цієї систематизації системи ураження противника ми вже можемо спостерігати на практиці...**

***

№ 2.743

Проштовхуючи містобудівну "реформу", її лобісти Шуляк та Кубраков виправдовують свої дії необхідністю подолання корупції на рівні місцевого самоврядування. Ну бо вони самі ж розповідають, що на рівні держави корупцію в будівництві вже побороли, створивши новеньку ДІАМ

2024-04-30

Могильний

Ось тільки з таким поясненням є проблема: на рівні місцевого самоврядування, корупція з наданням МУО, дозволів і сертифікатів може існувати лише в одному випадку - якщо цій корупції забезпечує дах ДІАМ.

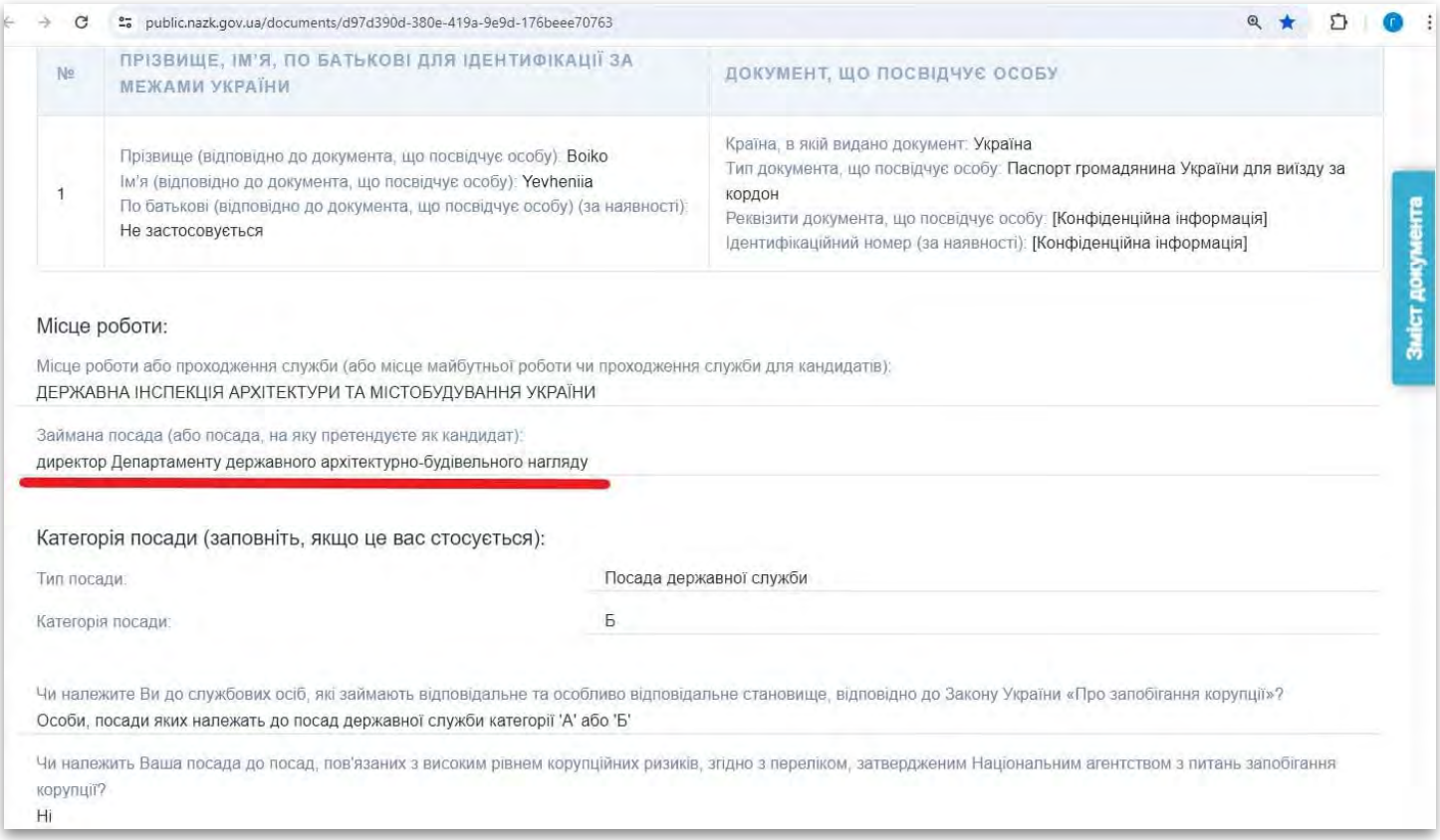
А ДІАМ може забезпечувати цей дах лише у випадку, якщо йому це прямо дозволяють ***Кубраков***, як міністр Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, та ***Шуляк***, як голова профільного комітету ВР.

Трохи цифр.

1) — Корумповане старе ДАБІ за один робочий день (!) в середньому проводила майже 5 перевірок в порядку архбуднагляду за результатами яких зупиняла дію 13-14 рішень з порушеннями, а 5-6 незаконних рішень скасовувала.

2) — Нова "професійна з нульовою толерантністю до корупції" ДІАМ провело за сім кварталів (!) лише 11 перевірок.

Детальніше в колонці: https://glavcom.ua/columns/georgii_mogulnui_c/derzhava-zruchnikh-paradoksiv-khto-vinen-u-budivelnij-koruptsiji-na-mistsjakh--998441.html

public.nazk.gov.ua/documents/d97d390d-380e-419a-9e9d-176beee70763

№	ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ ДЛЯ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ	ДОКУМЕНТ, ЩО ПОСВІДЧУЄ ОСОБУ
1	Прізвище (відповідно до документа, що посвідчує особу): Boiko Ім'я (відповідно до документа, що посвідчує особу): Yevheniia По батькові (відповідно до документа, що посвідчує особу) (за наявності): Не застосовується	Країна, в якій видано документ: Україна Тип документа, що посвідчує особу: Паспорт громадянина України для виїзду за кордон Реквізити документа, що посвідчує особу: [Конфіденційна інформація] Ідентифікаційний номер (за наявності): [Конфіденційна інформація]

Зміст документа

Місце роботи:

Місце роботи або проходження служби (або місце майбутньої роботи чи проходження служби для кандидатів):
ДЕРЖАВНА ІНСПЕКЦІЯ АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ

Займана посада (або посада, на яку претендуєте як кандидат):
директор Департаменту державного архітектурно-будівельного нагляду

Категорія посади (заповніть, якщо це вас стосується):

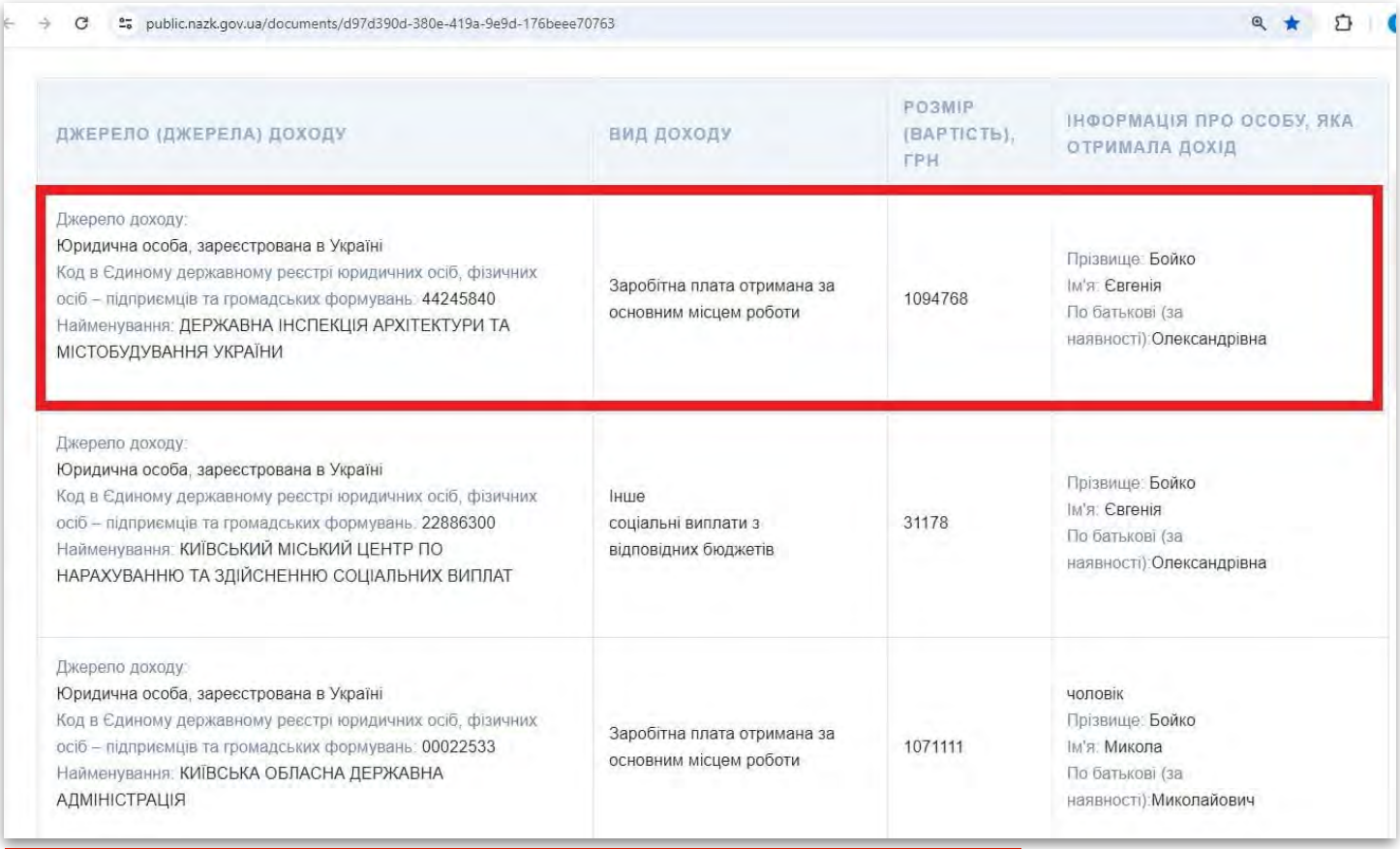
Тип посади: Посада державної служби

Категорія посади: Б

Чи належите Ви до службових осіб, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, відповідно до Закону України «Про запобігання корупції»?
Особи, посади яких належать до посад державної служби категорії 'А' або 'Б'

Чи належить Ваша посада до посад, пов'язаних з високим рівнем корупційних ризиків, згідно з переліком, затвердженим Національним агентством з питань запобігання корупції?
Ні

Але в колонку все не влізло, тож я продемонструю зараз **глибину дна в ДІАМ.**

public.nazk.gov.ua/documents/d97d390d-380e-419a-9e9d-176beee70763

ДЖЕРЕЛО (ДЖЕРЕЛА) ДОХОДУ	ВИД ДОХОДУ	РОЗМІР (ВАРТІСТЬ), ГРН	ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСОБУ, ЯКА ОТРИМАЛА ДОХІД
Джерело доходу: Юридична особа, зареєстрована в Україні Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 44245840 Найменування: ДЕРЖАВНА ІНСПЕКЦІЯ АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ	Заробітна плата отримана за основним місцем роботи	1094768	Прізвище: Бойко Ім'я: Євгенія По батькові (за наявності):Олександрівна
Джерело доходу: Юридична особа, зареєстрована в Україні Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 22886300 Найменування: КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР ПО НАРАХУВАННЮ ТА ЗДІЙСНЕННЮ СОЦІАЛЬНИХ ВИПЛАТ	Інше соціальні виплати з відповідних бюджетів	31178	Прізвище: Бойко Ім'я: Євгенія По батькові (за наявності):Олександрівна
Джерело доходу: Юридична особа, зареєстрована в Україні Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: 00022533 Найменування: КИЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ	Заробітна плата отримана за основним місцем роботи	1071111	чоловік Прізвище: Бойко Ім'я: Микола По батькові (за наявності):Миколайович

Нагляд, як я вже зазначив, фактично не здійснюється.

Але в ДІАМ є чиновники, що відповідають за його проведення.

Знаєте, яку зарплату з бюджету під час війни вони отримують за те, що закривають очі на порушення і нічого не роблять?

Наприклад,

— директор Департаменту архітектурно-будівельного нагляду Євгенія ***Бойко*** отримувала понад **90 тис грн в місяць**.

Ще раз:

— звичайна чиновниця категорії Б у звичайному ЦОВ (навіть не міністерстві) отримувала понад 90 тис в місяць (тобто, в неї надбавки у КІЛЬКА СОТЕНЬ відсотків), хоча її Департамент за рік робить менше, ніж в старій ДАБІ робили за два робочі дні.

https://public.nazk.gov.ua/documents/d97d390d-380e-419a-9e9d-176beee70763

Мені здається, що

1) — в ДАБІ чиновники були більш порядними - вони за закривання очей на порушення брали хабарі з порушників,

2) — а в ДІАМ за це гроші отримують напряму із держбюджету...

***

№ 2.744

Чому потрібно заборонити азартні ігри в Україні?

2024-04-30

Тарас Загородній Керуючий партнер Національної антикризової групи

На телебаченні, радіо, в інтернеті засилля реклами онлайн-казино. Десятки тисяч українців програють гроші учасникам ринку гемблінгу, частина з яких пов'язана з рф, ще частина – через кіпрські офшори виводять кошти з України.

Найгірше в цій ситуації те, що реклама підсадила на онлайн-казино військових. І зароблені на "нулі" кошти вони віддають сумнівним персонажам, що володіють азартним бізнесом. Фактично вони викачують з українців гроші, які можна задонатити на ЗСУ, витратити на продукти українського

виробництва. На мою думку, потрібно терміново заборонити будь-яку діяльність азартного бізнесу на період воєнного стану. Адже часткові обмеження, як показує практика, не працюють.

Активність онлайн-казино «наче ніхто не помічав».

Від початку війни періодично РНБО забороняло роботу деяких компаній, але це приводило до переділу ринку між іншими учасниками ринку. Хоча візуально такої реклами стало значно більше. Що підтверджує офіційна статистика та розслідування журналістів.

https://www.epravda.com.ua/publications/2024/03/25/711472/

Звернули увагу на цю ситуацію у березні, коли військовослужбовець 59 бригади Павло Петриченко зареєстрував петицію щодо обмеження роботи онлайн казино.

> Він звернув увагу на те, що "ломбарди та ОЛХ забиті волонтерським майном". І запропонував заборонити онлайн ігри під час воєнного стану. На жаль, Петриченко загинув на фронті. Але він розпочав зміни у цій сфері. Петиція на сайті президента набрала 26 тис. голосів. На неї відреагував Володимир ***Зеленський***, доручивши виконавчій владі "зібрати всю аналітику із цього питання і наступного тижня запропонувати рішення".

20 квітня 2024 РНБО запровадила обмеження для гравців та операторів азартного ринку.

https://www.rnbo.gov.ua/ua/Ukazy/6858.html

Протягом 3 місяців виконавча влада має обмежити рекламу азартних ігор:

1) — встановити ліміт витрат гравця впродовж певного часу,
2) — заборонити доступ до ігор військовим,
3) — заборонити ломбарди приймати товари подвійного призначення,
4) — банками дозволити блокувати p2p перекази з кредитних карток на рахунки організаторів азартних ігор через інтернет,
5) — заборонити нелегальні вебсайти онлайн ігор,
6) — провести національну антирекламу кампанію проти азартних ігор
7) — та інше.

Також 5 квітня комітет ВР з питань фінансів, податкової та митної політики схвалив законопроєкт №9256-д про **посилення контролю за гральним бізнесом**.

Перший крок щодо обмежень азартних ігор в Україні зроблено.

Фактично ***Зеленський*** розпочав обмеження роботи грального бізнесу, а тепер чекаємо на наступний крок від виконавчої влади. У цілому задум правильний, але, гадаю, недостатній для зменшення ігрової залежності серед українців.

1) — По-перше, в рішенні РНБО нічого не має про обмеження доступу до азартних ігор підлітків. А це найбільш вразлива категорія населення, яка швидко отримує ігрову залежність.

2) — По-друге, активна реклама з "усіх прасок" матиме ефекти надалі, адже кількість людей, залежних від азартних ігор, значно зросте. І поки почнуть діяти обмеження кількість цих людей ще збільшиться.

3) — По-третє, маємо численні розслідування журналістів, які підтверджують російський слід у відомих онлайн-казино. Тому потрібна ретельна перевірка гравців і повна заборона тих, хто причетний до рф.

4) — По-четверте, як технічно забезпечити заборону військовим на гру в онлайн-казино? Навіть якщо знайдуть такий механізм, то не будуть грати військові, це будуть робити інші, бо для них обмежень немає.

І на останок.

Для розуміння масштабів проблеми.

> **— У 2023 році українці програли 55 млрд грн в казино. Але це лише офіційна частина прибутку цих компаній.**

За оцінками Національного банку, станом на лютий 2023 року щомісяця українці витрачали в онлайн-казино, на ставках та у фізичних ігрових закладах 12-15 млрд грн, або від 400 до 500 млн грн на день.

У річному вимірі — це 144-180 млрд грн.

https://www.epravda.com.ua/news/2023/02/28/697520/

Найгірше в цій ситуації, що частина з цих мільярдів йдуть навіть не українським бізнесменам, а компаніям з російськими коренями.

Вочевидь під час війни кошти мають не йти з країни ділкам країни-агресора, а направлятись в оборонну галузь, або ж хоча б залишатися в економіці країни шляхом купівлі українських товарів.

Як мінімум до кінця війни потрібно заборонити діяльність грального бізнесу в Україні. Адже нам необхідно всі ресурси концентрувати на веденні війни та наближенні нашої перемоги.

***

№ 2.745

Ну и зачем уволили Залужного?

2024-05-06

Латынина

Прорыв в Очеретино произошедший то ли из-за заминки в ротации, то ли из-за нежелания выдвигаться на позиции.

Растет возможность купировать прорыв, срезав у основания, утрачена. Не купировав его, ВСУ поставили крест на всей «третьей линии обороны», которая не была достроена и укреплена вовремя. Теперь она бесполезна, видимо, поэтому и прекратилось на ней строительство.

Российские войска продвигаются вперед, и им осталось 8,5 км до рокадной трассы на ***Константиновку***, которая, собственно, и обеспечивает связность украинского фронта.

Если трасса будет перерезана, эта связность исчезнет. Фронт распадется на два куска. Это классика военной стратегии и одновременно, если это произойдет, это будет первая такого рода операция в этой войне с обеих сторон.

Новая западная помощь пока до фронта не дошла. В одном месте, где ее выгружали, недалеко от Одессы, прилетели российские ракеты. Разумеется, выгружают ее и в других местах, но раньше российские ракеты хронически не могли найти украинские склады.

Возможность обрушения фронта и потери остатков Донецкой области для Украины совершенно реальная, вне зависимости от западной помощи, пока есть ФАБы и нет Ф-16.

> — В этой ситуации «мирный план» Зеленского, - вывод войск на границы 1991 года, выдача военных преступников и пр. выглядит таким же неадекватным, как путинский «Киев за три дня».

Притом

> 1) — эта ситуация сложилась не только из-за российских ФАБов и отсутствия снарядов у ВСУ,

но

2) — **и из-за целого ряда «непонятных, невероятных, страннейших просчетов» украинской стороны**.

1) — Как можно было не строить укрепления до падения Авдеевки?

2) — Как мог Зеленский продолжать настаивать на каких-то «контрнаступлениях»?

3) — Зачем было увольнять Залужного и его командиров?

С тех пор, как эти перестановки пошли, все и пошло наперекосяк.

4) Как такое может быть, что ВСУ по внутренней дуге войска перебрасывают медленней, чем Россия – по наружной?

Непостроенные укрепления и чехарду отставок, да еще в такой критической ситуации, на Запад, который не хочет помогать, не спишешь.

А вот линия укреплений по Днепру, на которой настаивал еще Залужный, строится.

***

№ 2.746

И в продолжение темы ВПК, денег и роли НБУ

2024-04-21

Кущ

Смотрите какая история.

Когда в 2021 году нужно было найти деньги на строительство дорог, то через колено поломали Укрэксимбанк и тот же НБУ.

Напомню, тогда Укравтодор для привлечения недостающих денег в дорожное строительство, выпустил облигации, которые купил госбанк Укрэксим.

А НБУ затем дал рефинансирование под залог этих ценных бумаг, изменив для этого свою нормативку.

1) — Что было нонсенсом, потому что Укравтодор не имел достаточных доходов и по своим показателем был почти банкротом (масса долгов).

2) — Да и дорожное строительство тогда - это импортный битум из Беларуси и РФ, плюс дорожная техника из Китая и Турции, рабочие

оттуда же и прибыль именно турецких и китайских компаний, которая выводилась из страны.

То есть

3) — **за счет своего печатного станка и резервов мы тогда как Супермен помогали преодолевать пандемический кризис другим странам, но только не себе**.

И возвращаясь к теме ВПК.

1) Что мешает компаниям сектора ВПК выпустить облигации.

2) Что мешает госбанкам их купить, ликвидность есть.

3) Что мешает НБУ выдать банкам рефинансирование под залог этих ценных бумаг (попутно снизив ставку рефинансирования).

4) Почему с дорогами решили за пару месяцев, а с ВПК во время войны как воды в рот набрали....

***

№ 2.747

Основні теми доби 04.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ На лінії фронту за добу сталися 103 бойові зіткнення. У зведеннях Генерального штабу немає назв населених пунктів, які залишають українські війська, тож інформацію доводиться збирати з різних джерел – ЗМІ, телеграм-каналів та повідомлень у соцмережах. За даними сервісу DeepState Live Map,

5 травня ЗСУ втратили Архангельське на північний захід від Авдіївки та низку позицій уздовж автотраси Донецьк – Дніпро – у районі Первомайського та Нетайлового. Поступово гіршає ситуація і на південь від Куп'янська, де російське командування створило ударний кулак і веде наступ без огляду на втрати. Про серйозність ситуації свідчить те, що головнокомандувач ЗСУ Сирський 2 дні провів на найнебезпечніших ділянках фронту.

Запеклі бої тривають у напрямках на Лиман, Сіверськ на південь та захід від Бахмута, на околиці Донецька – у Красногорівці та на південь і захід від міста, південніше Великої Новосілки – у Старомайорському, у с. Роботиному на Запоріжжі та в с. Кринки на лівому березі Дніпра на Херсонщині.

Православне церковне свято Великодня не зменшило інтенсивність боїв та обстрілів. Російські війська посилюють удари по прифронтових населених пунктах, а також збільшили кількість атак із повітря керованими авіабомбами (КАБ). На Донеччині армія РФ упродовж доби здійснила понад 1,9 тис. обстрілів і понад 400 – у Запорізькій області. Харків на Великдень атаковано керованими бомбами та дронами-камікадзе, постраждали 16 осіб. 5 російських ракет вибухнули на території Слов'янської ТЕС. Командування Повітряних сил повідомило про знищення 12 із 13 БПЛА типу Shahed, якими Росія атакувала Сумську обл. Армія РФ завдала удару по Нікополю, пошкоджено храм Московського патріархату та житлові будинки. Херсон та область зазнають безперервних обстрілів та ударів із повітря, дронами FPV та керованими авіабомбами тощо.

Український морський дрон атакував швидкісний російський військовий катер на базі в Чорноморському на північному заході Криму.

2️⃣ Міністерство оборони має намір запустити "електронний кабінет військовозобов'язаного" на початку червня, хоча він мав запрацювати у форматі застосунку для смартфона з 18 травня. Спікер Держприкордонслужби Демченко стверджує, що з моменту набрання чинності законом про мобілізацію правила перетину кордону чоловіками призовного віку "зміняться лише незначно". Він повідомив, що Служба щодня відмовляє у виїзді із країни приблизно 150 чоловікам.

Віцепрем'єр-міністр Угорщини Шем'єн заявив, що уряд країни не депортуватиме українських чоловіків, оскільки “біженці від війни мають отримати захист”.

3️⃣ Нацбанк за тиждень продав понад $508 млн, тоді як купив лише $0,2 млн. Регулятор "не помічає", що експортери не повертають валютний виторг у країну й не продають його на міжбанківській біржі. Про темпи витрачання міжнародних резервів свідчить статистика валютних торгів: з початку 2024 р Нацбанк продав $8,5 млрд, купив лише трохи більше за $0,1 млрд.

4️⃣ Європейські ЗМІ із посиланням на спецслужби кількох країн повідомили, що Росія готує масштабні теракти на всій території ЄС. Уряди Фінляндії та країн Балтії констатують посилення глушення російською армією сигналу системи глобального позиціювання (GPS) у Фінській затоці та в акваторії Балтійського моря в районі російського ексклава – Калінінградської обл.

5️⃣ Єврокомісар із закордонних справ та безпекової політики Боррель запропонував викуповувати озброєння, що виробляють українські оборонні підприємства, оскільки український уряд не зміг або не захотів їх включити до оборонного замовлення.

Лідер меншості від Демократичної партії в Палаті представників Конгресу Джеффріс переконаний, що США братимуть участь у конфлікті в разі, якщо Україна програє війну.

Агентство Reuters повідомило, що міністр оборони Італії Крозетто вважає необхідним розпочати мирні переговори з Росією – спочатку про припинення вогню, а потім і про “завершення конфлікту”, оскільки санкції проти Росії “провалилися”.

Лідер Китаю Сі розпочав турне Європою з Франції. Основними темами обговорення будуть налагодження економічних взаємин та “урегулювання кризи” в Україні.

Вселенський патріарх Варфоломій у великодній проповіді закликав до обміну військовополоненими "всіх на всіх".

6️⃣ Низка країн Європи та Вірменія відмовилися від участі в інавгурації російського президента Путіна.

7️⃣ МВС Росії оголосило в розшук чинних та колишніх українських чиновників – Данилова, Гройсмана, Клімкіна, Хомчака.

8️⃣ Переговори між Ізраїлем та палестинським рухом ХАМАС знову не мали результатів. Адміністрація Байдена намагається "примусити до миру" ізраїльське керівництво напередодні президентських виборів. За інформацією американських ЗМІ, США зупинили постачання боєприпасів ізраїльській армії – уперше з моменту атаки ХАМАС у жовтні 2023 р.

***

№ 2.748

Don's Weekly, 6 May 2024: Part 1

SARCASTOSAURUS

MAY 06, 2024

Hello everybody!

1 May has passed, and now the anniversary of the Allied victory in the Second World War - 8-9 May - is approaching. Indeed, the Little Green Men are already diligently exercising for the parade on the Red Square.

Seemingly, it's because of this that the top Ukrainian political- and military leadership is expecting Pudding and the Keystone Cops in Moscow to 'try extracting some kind of significant victory'. Of course, intensified combat air patrols of VKS' Su-35s over the Belgorod area, together with the arrival of the XXXXIV Army Corps and several Spetsnaz units, plus intensified attacks by artillery rockets and glide bombs on Kharkiv Oblast in Ukraine are adding their sort of 'argumentation', too.

But then, that's one of crucial problems with populist dictatorships of Pudding's kind: they're babbling nonsense all the time, that's sure. Lots of people love getting deluded by this: those of us serious and sane enough to retain our ability to think and analyse logically must take this nonsense seriously, otherwise… well, it is so: we could be taken by surprise, too.

And if the Keystone Cops are doing all of this as a sort of *maskirovka* (don't tell me you don't know what '*maskirovka*' means?): well, since when does it matter what has some character like Pudding, Trump, Le Pen, Macron, Johnson/Sunak, Orban, Fico or Kickl said two days ago….?

They're the first unable to recall their own statements.

***

Ah yes, and: before anybody asks….

1.) no, I do not know about any kind of 'NATO troops' (in sense of 'complete combat units') being deployed in Ukraine. Even less so '1,500 from the (French) Foreign Legion'. If characters like Macron can be depended for anything at all, then to make lots of unsubstantiated statements - always in order to improve their public standing by 1-2% through 'public presence' (in the media). Because our media is simply unable to analyse and always horny about bombastic sensations.

This is also extremely unlikely to ever change (except, of course, the war is over and Ukraine officially joins NATO). Indeed, i would characterise such rumours as, ‘typical wishful thinking when times are hard’.

Right now, all the possible NATO generals are busy war-gaming ‘Russian attack on NATO in 2029’ - because, and just like their political masters, they can’t see forest of the trees.

Of course, there are dozens of US, British, Polish etc. advisors in Ukraine, all present in different advisory functions. And there are members of the Ukrainian Foreign Legion, plus foreigners with dual citizenship serving in different other of ZSU's units. But, no NATO troops in form of coherent combat units.

2.) And no, no ‘NATO troops’ are deployed to ‘hunt down Ukrainian men in Poland and elsewhere, so to return them to Ukraine for their military service’. Even if, that would be the job of the local police, not that of ‘NATO’.

With this, I’m handing over to Don:

1. Luhansk

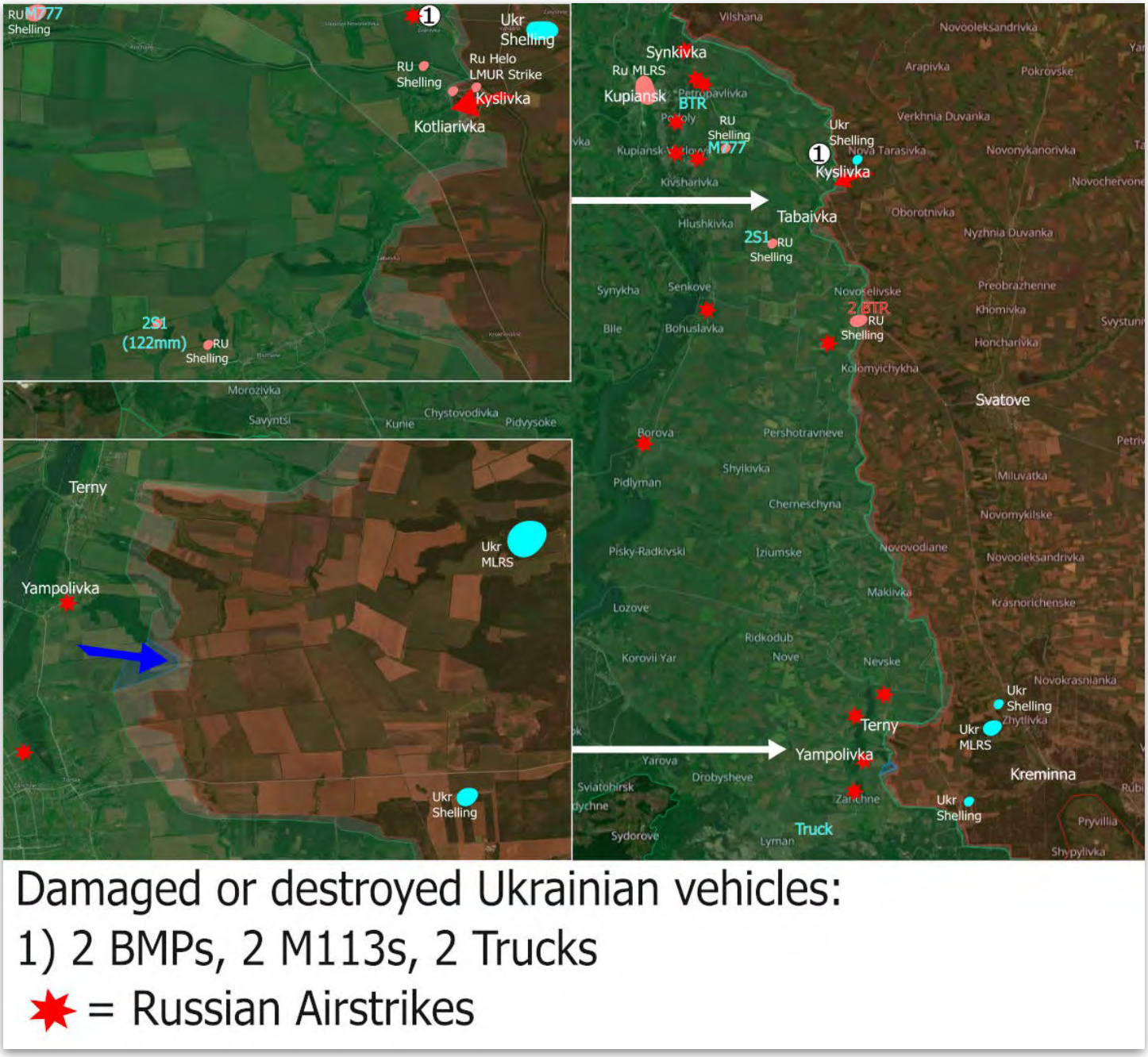
Russia swarmed Kyslivka and pushed into the adjacent village of Kotliarivka, and advanced about one kilometer. 1500 meters to the north, Ukraine lost 2 BMPs and 2 M113s.

South of Terny and Yampolivka, Ukraine cleared out a treeline for about a kilometer in length. I have not seen any reports about Russian assaults this week.

In northern Luhansk, ATACMS missiles with cluster munitions hit a Russian training site…

https://twitter.com/auto_glam/status/1785618763796070481

The casualties at one site were heavy…

https://twitter.com/EcoTerrorist101/status/1785738085059178501

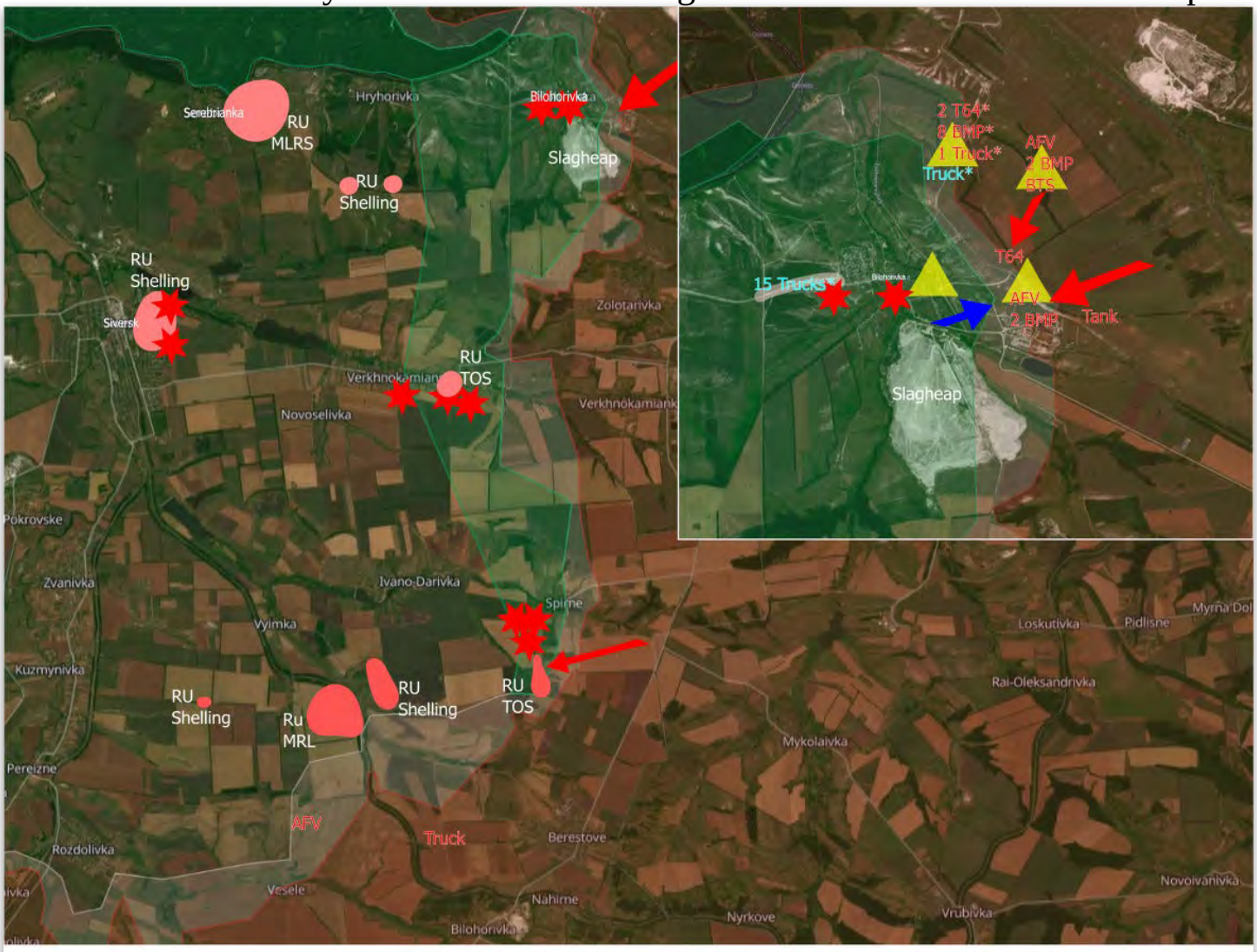
Russian positions are cleared out 2.5 km southeast of Yampolivka (see inset map). The trash and camo net indicates the position has been occupied a while, in this case, since the end of February. Trash is an indicator of poor unit discipline…

https://twitter.com/Jamie04381095/status/1786363834548015405

2. Bilohorivka

Russian bombardments were heavy and they lost nine vehicles and infantry without making any progress.

Ukrainian drones stop a Russian assault. The locations of this video is indicated by the four yellow triangles on the map…

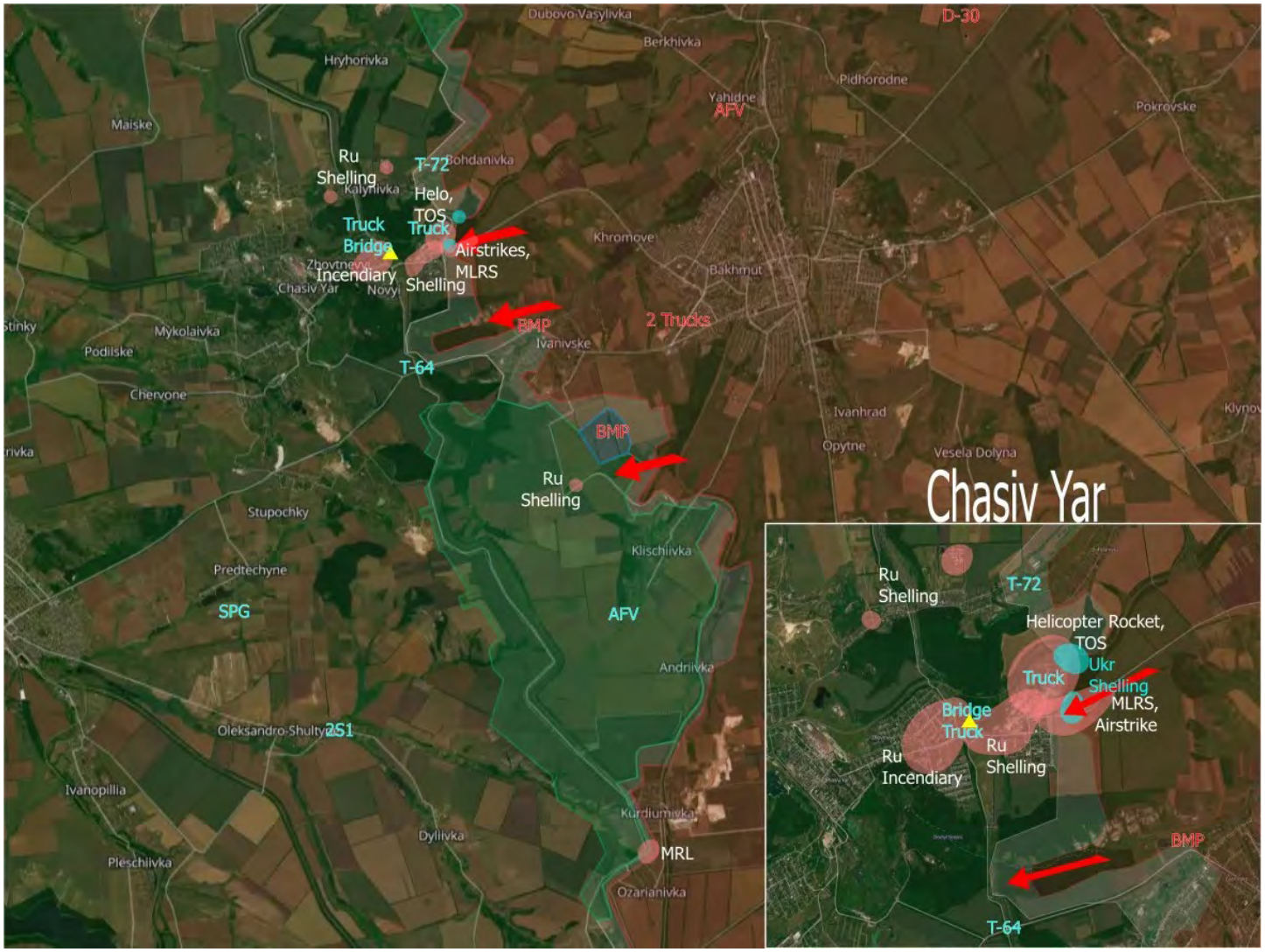
https://twitter.com/Teoyaomiquu/status/1786561419598532978

3. Bakhmut

At the beginning of the week, Russia hit the southern part of the forest just east of the canal district with heavy airstrikes. They never bombarded the northern part and Ukraine did. Later Russian bombardments were focused on the eastern edge of the canal district and not the forest, so the Russians are very likely in control of the forest and are fighting to enter the town.

Just north of Chasiv Yar, Russian shelling destroyed a dump truck and a small bridge crossing the canal…https://t.me/warhistoryalconafter/161737

In between Chasiv Yar and Ivanivske, small Russian teams reached the canal. Ukraine said they eliminated them but there is a report that Russia still has a presence there. Crossing the canal here doesn't mean crossing the narrow open waterway. It is solid ground and the canal water is carried in pipes, like the one see at the 0:18 mark in the video…

https://twitter.com/giK1893/status/1785282955142660491

In between Klishchiivka and Ivanivske the Russians attack with tanks…

https://twitter.com/EjShahid/status/1784955707046973618

The "turtle" or "barn" tanks of Krasnohorivka were effective enough to be used in Ivanivske. Some drones now try to hit the treads and there is a report that bomber drones are dropping anti-tank mines in front of the tank while it is driving. …

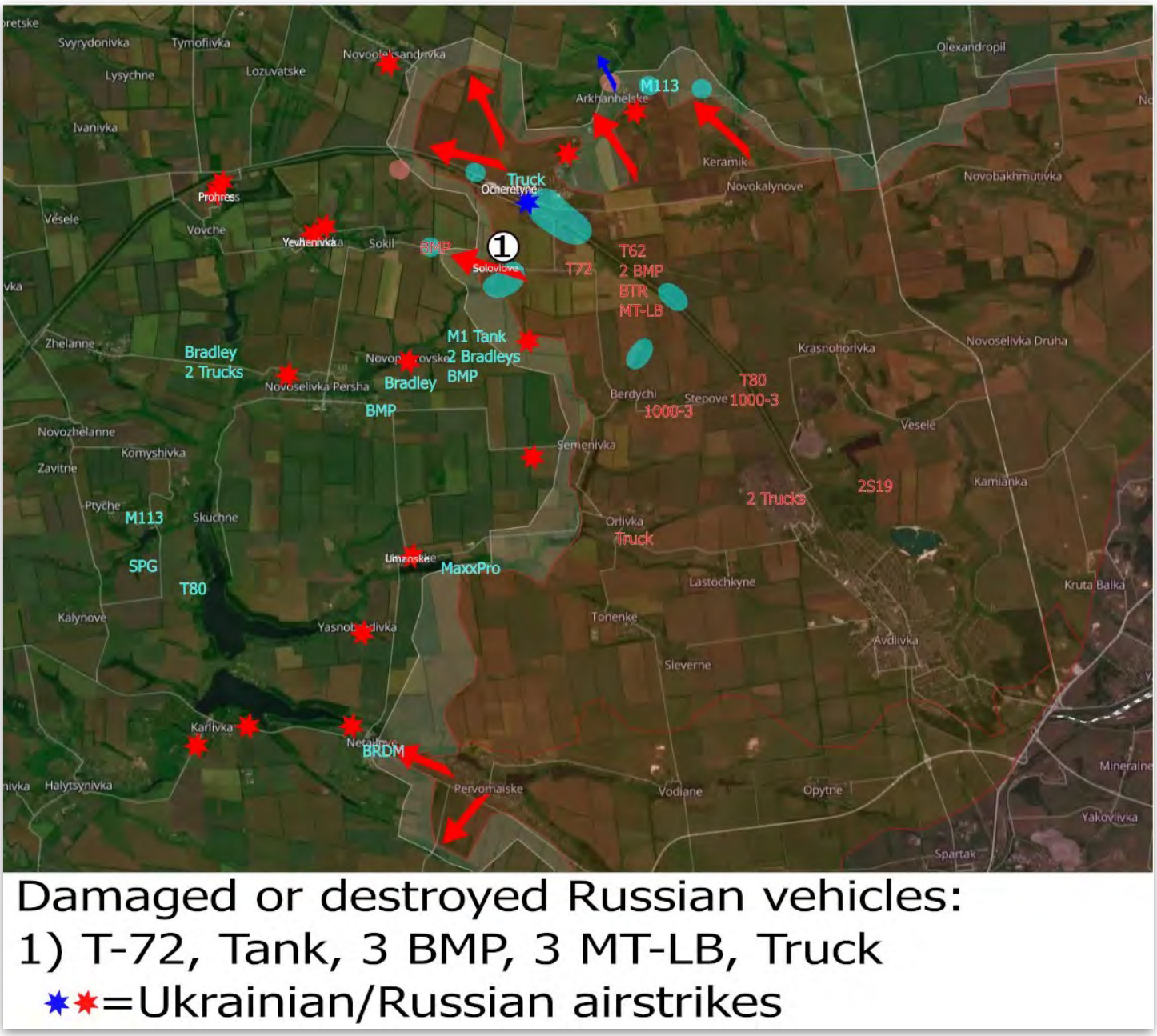
https://twitter.com/Teoyaomiquu/status/1786068113043214390

4. Avdiivka

The 3rd Assault Brigade has been withdrawn from the front line. Two battalions of the 47th Brigade are already resting and reorganizing in the rear (don't worry: it's safe to say this in the public; meanwhile, even the Russians have figured this out). The other is providing support with its Bradleys and M1 Abrams. While this does not mean Russia will not continue to make gains in this sector, it does indicate that Ukraine does not consider the present situation to be the highest level of crisis.

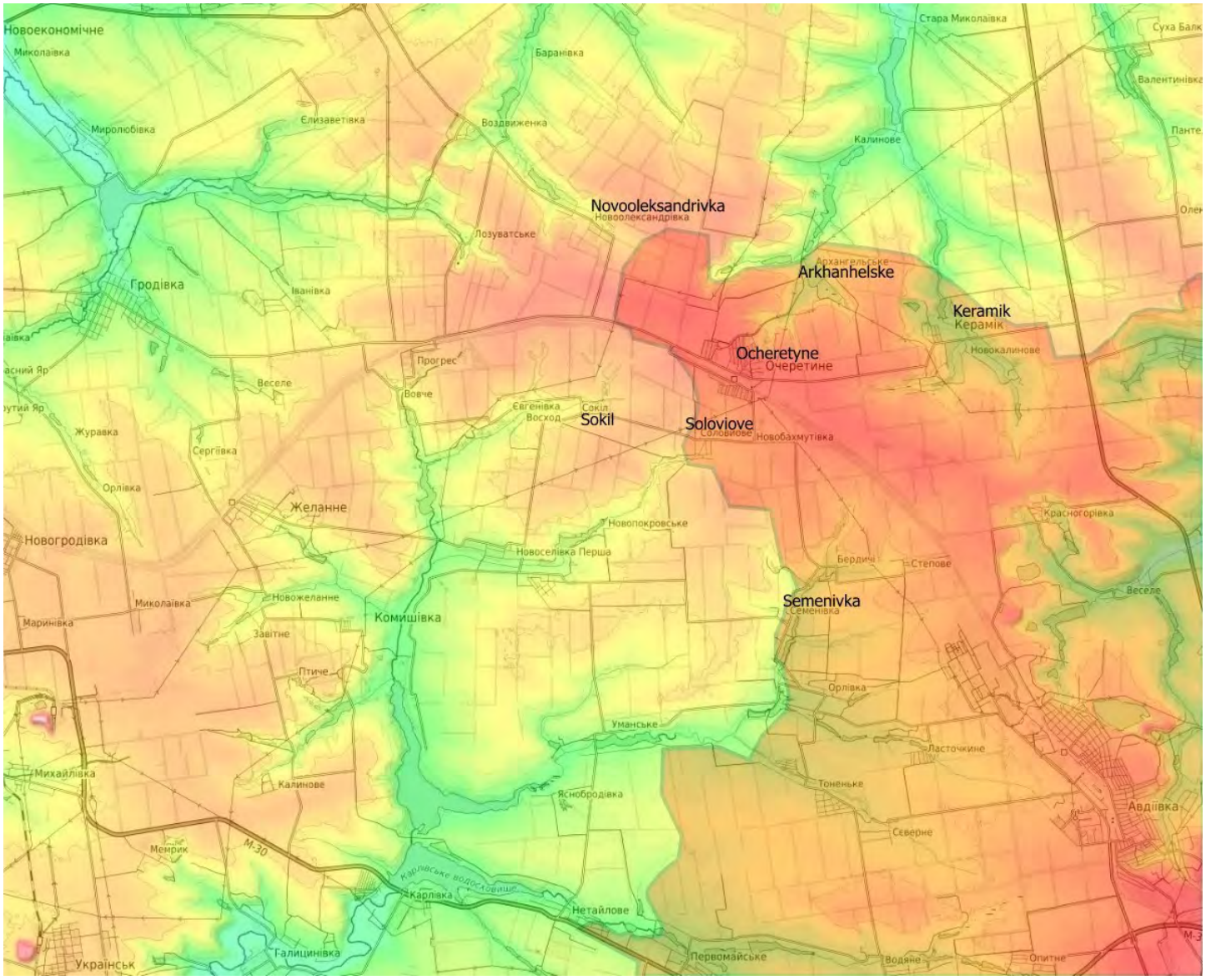
Russia continued to attack east and south of Ocheretyne to reduce the logistical threat to their advance here. West of Ocheretyne, they were able to advance one kilometer north. Because of the instability of the lines and a continuing shortage of artillery ammo and ATGMs, Ukraine had to commit its armored vehicles to engage advancing Russian forces. Because of that, four Bradleys, an M1 tank and two BMPs were damaged or destroyed.

Ukrainian forces withdrew from between Ocheretyne and Keramik. They also withdrew from Arkhanhelske since the terrain made it very difficult for Ukraine to supply the isolated position.

Damaged or destroyed Russian vehicles:
1) T-72, Tank, 3 BMP, 3 MT-LB, Truck
✸✸=Ukrainian/Russian airstrikes

You can see on the elevation map that the open fields, small river and ponds would make it very difficult to supply Arkhanhelske from across the river. It is not uncommon to wait too long before withdrawing but in this case the Ukrainians withdrew before the Russian pressure was too heavy. The method of their withdrawal still made them vulnerable to indirect fire, though.

The area north of Arkhanhelske is also a tenuous defensive ground for Ukraine. Open fields in a valley, with the only cover being two thin treelines. Ukraine may put a small skirmish force in this location but if Russia makes a push, Ukraine will likely fall back. Even if Russia takes this area, it will have to contend with the same issues Ukraine did: In a valley, open fields and only two treelines for cover. In the age of artillery, the treelines would soon be reduced to a few upright poles.

Novooleksandrivka and Sokil and the territory in between is important. I know there were defensive positions at Sokil but I don't know about the rest of the area. All the money and resources spent building concrete positions at Odesa and Kherson sure would be handy here.

Russia advanced 1500 meters south of Pervomaiske so that will likely lead to a withdrawal of the territory northeast of Nevelske, which would increase the pressure on Nevelske itself.

About 25 Ukrainian soldiers withdrew from Arkhanhelske, probably because it is difficult to supply it across the small river and open fields. They move in a single column, all at once, and are too close together. It is not surprising they are targeted with indirect fire…

https://twitter.com/GirkinGirkin/status/1786570838172467566

In between Sokil and Soloviove, Russian infantry are harrassed by artillery…

https://twitter.com/EjShahid/status/1785567180748120248

A Russian MT-LB with infantry is engaged by Bradley and artillery fire…https://t.me/brygada47/667

The 3rd Brigade hunts Russia's supply network at night…

https://twitter.com/BBS3AB/status/1785676222451552339

Two months after withdrawing from Avdiivka, the 110th brigade claims they shot down an Su-25…https://t.me/Tsaplienko/53123

A Bradley puts 25 mm holes in an MT-LB after it drops off infantry…

https://twitter.com/AndrewPerpetua/status/1785979782405964016

A Russian 152 mm SP gun is destroyed…

https://twitter.com/NOELreports/status/1785753164492280249

A BMP meets a Ukrainian drone…

https://twitter.com/wartranslated/status/1785948417648214063

Artillery immobilized the Russian tank. A drone destroyed it…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1785648199736205329

The 47th Brigade spearheaded the offensive and was then moved to the heavy fighting at Avdiivka. They've lost 40 of their 200 Bradleys and 5 of their 31 M-1's…

https://twitter.com/UKikaski/status/1785995725995753502

GRAPHIC: This YouTube video is 7 minutes of a Russian soldier walking in what used to be a a treeline. The ground is littered with Russian corpses throughout the video. This is a 500 meter walk by Stepove. The dead are likely a result of drone and artillery fire targeting troops walking towards an assault on Berdychi. Even though the fight is beyond Berdychi, Russian troops are still using the route to make their way to the front 6 km from this location…

https://twitter.com/moklasen/status/1785367674555384303

The 115th Mechanized Brigade was recently accused of running away as Russia pushed into Ocheretyne. Their public response is that they endured 20-30 anti-aircraft missile strikes, 60-90 artillery strikes, hit the brigade's positions with Grads, mortars, and a large number of FPV drones, dropping drones, including chemical

substances, and that several of their positions were destroyed. They say they were outnumbered 10 or 15:1, that assault groups that were normally five people attacking one at a time became up to 15 people attacking two or three places at once. They said they transferred control of Ocheretyne (on its right flank) and Keramik (on its left flank) to other brigades. An investigation is being conducted and the results will be made public…https://suspilne.media/donbas/737553-u-115-j-brigadi-vidreaguvali-na-zvinuvacenna-pro-krah-oboroni-oceretinogo-na-doneccini/

(…to be continued…)

***

Don's Weekly, 6 May 2024: Part 2

SARCASTOSAURUS

MAY 06, 2024

(….continued from Part 1…)

5. Mariinka

Russia continues to attack Krasnohorivka from the east and south. Based on the artillery fire from both sides, Russia still doesn't have a foothold on the eastern side but they do have one in the south and repeatedly drive the gauntlet of attrition to enter the town from the south and assault the center of the town. The fact that they repeatedly attack the center suggests that Ukraine pushes them out at some point.

Russia still hasn't been able to advance out of Marinka. They continue to try moving south and west from Pobieda. The fact that they haven't really helped out the defense of Novomykhailikva. That village fell after a few months of attacks and a lot of Russian vehicles and infantry. Ukraine is holding firm at Paraskoviivka at the moment.

6. Vuhledar

Vuhledar is a key position in Ukraine’s defenses and Russia has been unable to breach them here despite months of effort and casualties last year. Russia has stepped up its bombardment in this area over the last month and Vehledar is an objective once again. Assaults from the south and 13 km to the east were defeated.

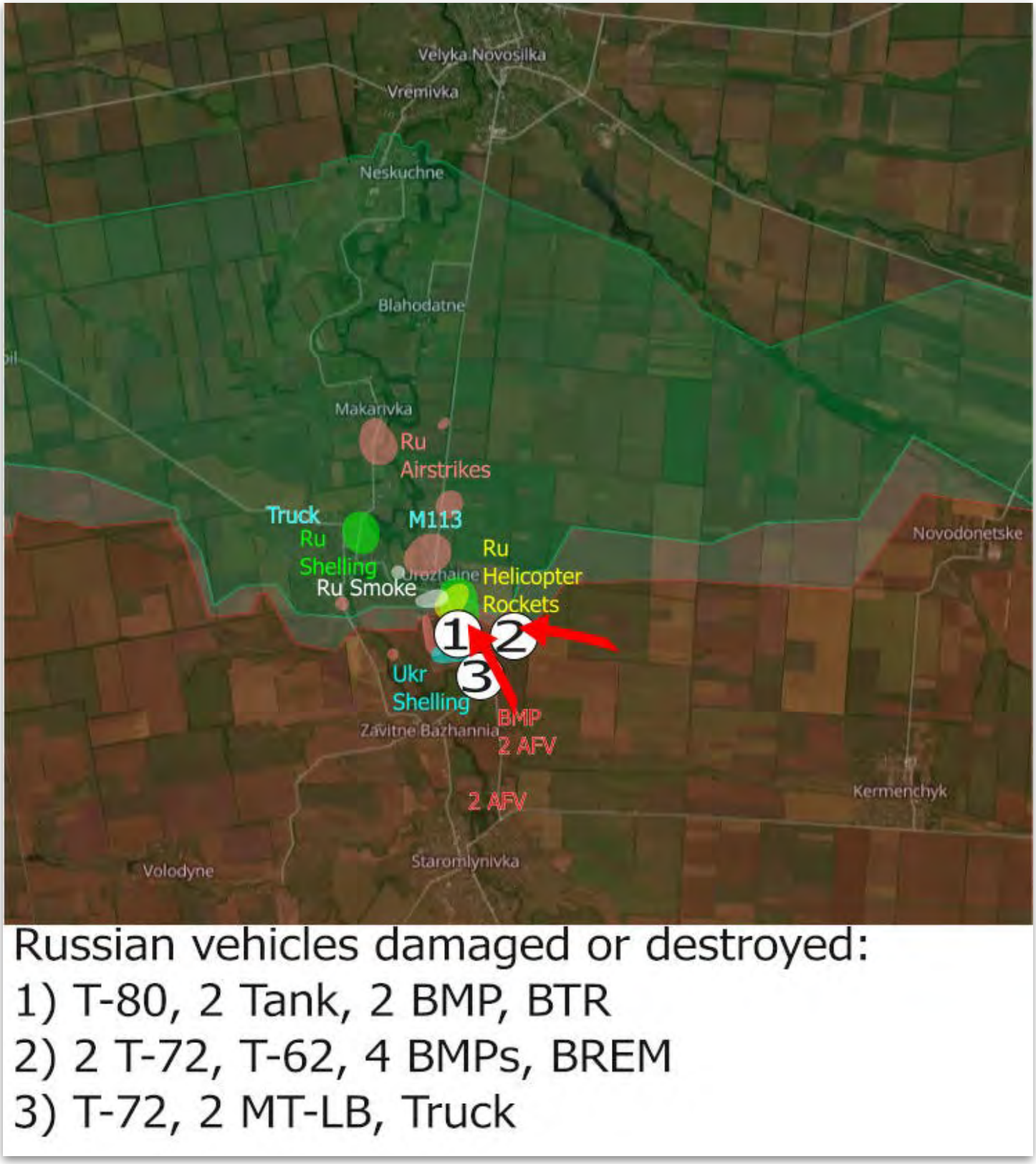
Throughout the month of April, the Russians hit the area with alternating light and heavy airstrikes. The 72nd Brigade which defends the area reportedly suffered a mass casualty event recently: two troops were killed and more than a dozen wounded when one of positions was hit by a glide bomb. Foremost: almost the entire stockpile of medical supply for this brigade was damaged. Always short on medical supplies, they are asking for help. Moreover, mind that the troops there do feel a sort of ‘forgotten’: for more than a year and a half, they’re fighting on the sector of the frontline furthest distanced from Kyiv… even from Dnipro and Zaporizhzhya, and enduring all the Russians are throwing at them. Thanks to YOU, some help is already underway (we’ll update you on this in the coming days), but be sure: there is never enough of it. For details, please check:

https://twitter.com/TopCargo200_com/status/1785728461073441147

7. Zaporizhzhia

With heavy airstrikes, unguided rocket attacks from helicopters and shelling, A heavy rush from the south and east allowed Russia to advance a kilometer into southern Urozhaine. The Russians even used a heavy smoke screen to try and mask their advance but they still lost 23 vehicles.

The northern end of Urozhaine is hit by a Russian airstrike…https://t.me/voin_dv/8201

Russian losses around Urozhaine have been stacking up over the months but “only” ten vehicles were knocked out in April. They lost twice that amount in just one assault this week…

https://twitter.com/lost_warinua/status/1786133260331880693

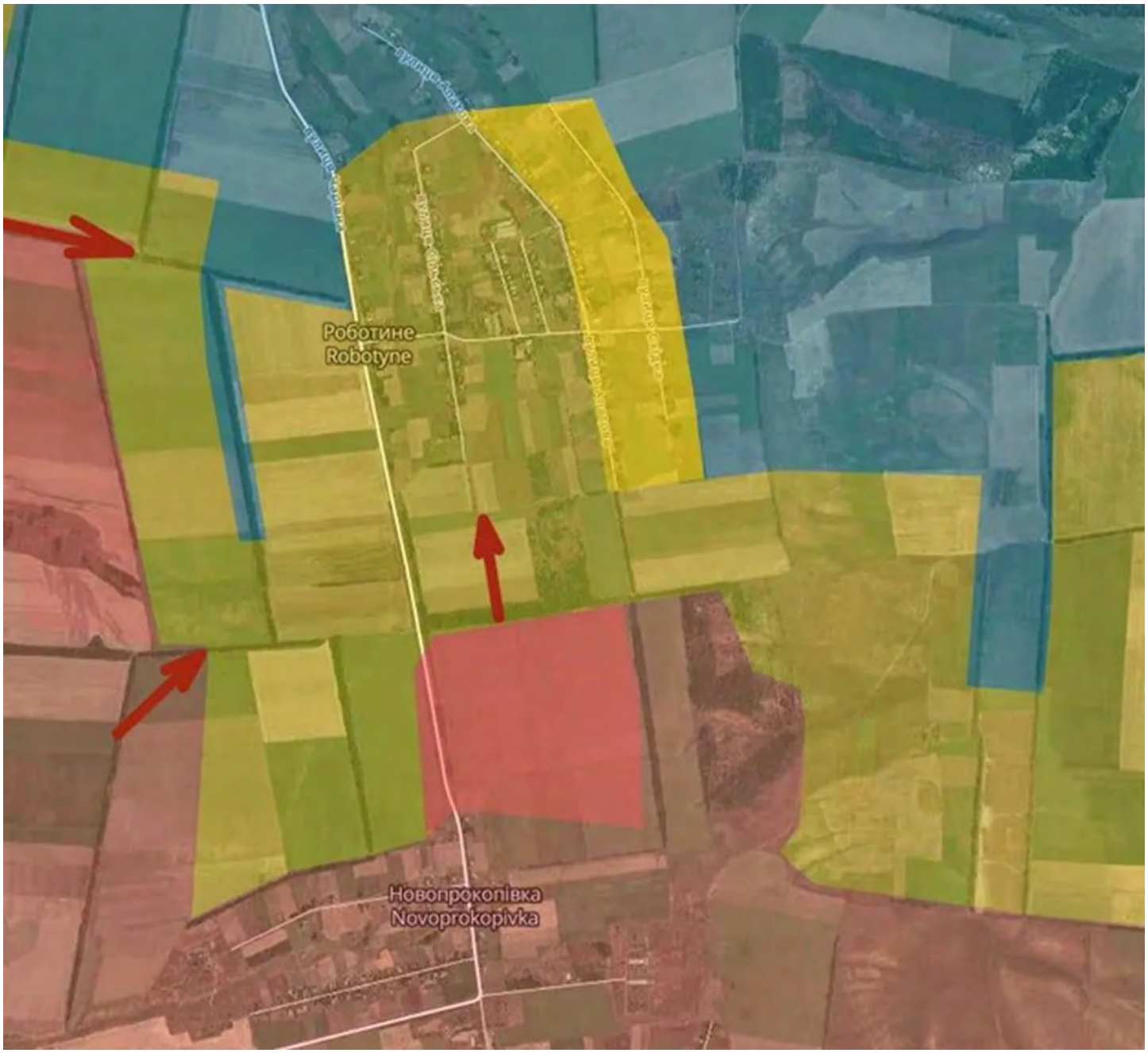
A drone that was paid for by donors found a Russian air defense system for a GMLRS attack…

https://twitter.com/GloOouD/status/1786337259282649287

Russia was able to reach the northern part of Robotyne briefly but the village is mostly a gray zone for both sides.

Ukraine still controls a woodline west of Robotyne. After dropping off infantry, a Russian AFV is destroyed by a mine…

https://twitter.com/GermanObserver1/status/1785990274369396742

8. Kherson

Ukraine liberated Nestryha Island in the Dnipro delta. Russia claims ten Ukrainian soldiers were ‘eliminated’…

https://twitter.com/sentdefender/status/1786293675665900005

Five Ukrainian Marines make a daylight crossing with just paddles while under small arms fire…

https://twitter.com/PStyle0ne1/status/1786130405201998249

An honest video showing the eight drone strikes needed to destroy a Russian T-90 tank with reactive armor…

https://twitter.com/RALee85/status/1786572462206988632

9. Crimea

Damage assessment of the strike on Dzhankoy airfield. What hasn't been damaged or destroyed has been moved…

https://twitter.com/kromark/status/1785985257411379316

The October, 2022 Kerch bridge attack happened after solid rocket fuel was hidden in rolls of polyethylene film. It was then shipped through several countries, including Bulgaria, Georgia and Armenia, and then to the Russian city of Armavir. The truck driver picked the load up were it was detonated by a GPS signal and exploded with the force of ten tons of TNT…

https://twitter.com/nexta_tv/status/1786295780740862053

10. Russia

Diesel prices rose 10% in a week. Gas prices have risen 20% in 2024. Fuel exports were 712,000 tons of diesel and gasoil last week, compared to more than 844,000 during the same week in 2023. Russia does have an unstated amount of fuel reserves in Belarus it could use at some point…https://www.politico.eu/article/vladimir-putin-russia-diesel-prices-skyrocket-ukraine-war-drone-strikes-oil-refineries/

Gazprom's flow of natural gas to Europe fell 55% last year. It posted its first financial losses in over 20 years…https://www.theguardian.com/business/article/2024/may/02/gazprom-first-annual-loss-in-20-years-trade-europe-gas-sales-russia-ukraine?CMP=share_btn_url

This passes for training in Russia now: Dodge the drone…

https://twitter.com/666_mancer/status/1784966146686406685

In Ryazan, Russia's third largest refinery has a fire. Here is a close up image…

https://twitter.com/Tendar/status/1785538672902672867

Satellite images before and after an April 20th attack on a Smolensk storage facility…

https://twitter.com/NOELreports/status/1785755850298060805

Another clash between separatists and Russian police…

https://twitter.com/wartranslated/status/1784848374002323877

Traction power and transformer substations supporting a Russian railroad were attacked by drones. Russia has 20k+ troops dedicated to building and repairing railroads. What's unclear is how fast they can repair the electrical components and how many of these components they have in storage or production. In any case, it's one more target that Russia has to decide whether or not to defend it…

https://twitter.com/UKikaski/status/1786026026285367301

Both Russia and Ukraine have been hitting targets across their border. Here, a Russian fuel truck near Belgorod is hit…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1785936155181301928

Not far from Sumy, a Russian air defense system is destroyed…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1786008028791103848

"Turtle" tanks are providing a measure of survivability. EW has varying effects, depending on the measures and counter-measures taken. But the Russian infantry is still plagued by drones…

https://twitter.com/wartranslated/status/1785568239742841132

An inspirational speech before an assault…

https://twitter.com/igorsushko/status/1786429360700117056

11. Occupied Territories

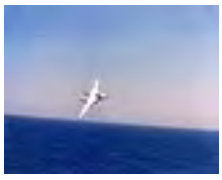
Russia is building new rail lines that are out of artillery range and to decrease dependence on the Kerch bridge. A flat car is placed in front of the locomotive in case there is a mine on the tracks…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1786056206852686174

(…to be continued…)

***

Don's Weekly, 6 May 2024: Part 3

SARCASTOSAURUS

MAY 06, 2024

(….continued from Part 2…)

12. Ukraine

Four people were killed and 29 were injured in a strike by an Iskander missile with cluster munitions on Odesa. Also, a dog was killed. A civilian in Odesa is comforted after being wounded…

https://twitter.com/sternenko/status/1784985346968560070

Russian attacks killed more than 50 children in Ukraine in March, double the number from the previous month. According to the UN, a total of 604 civilians were killed or injured in Ukraine in March. This figure is 20% higher than in February…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1784997803636228136

The cluster munition attack in Odesa, designed to kill people…

https://twitter.com/sternenko/status/1785237562426036323

A warehouse in Odesa was hit…

https://twitter.com/3_bm15/status/1785767780832219284

For the record, this facility in Berlin does not contribute to the war effort…

https://twitter.com/deaidua/status/1786385396294619366

About a week ago, an undated video surfaced in the social media, showing a Kh-101 cruise missile being pursued by an air-to-air missile with a sonic boom…

https://twitter.com/Tendar/status/1785042588522688646

There is one crossing point between Russia and Ukraine. It is a 2 km walk even if you are unable to walk. Ukrainians escaping from the occupied territories tell of their experience…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1785989843660537996

A funeral procession in Kyiv…

https://twitter.com/saintjavelin/status/1786454638645948478

13. Diplomacy

Israel's Patriot systems will be retired in favor of domestic air defense systems. Although multiple Israeli intelligence services (see AMAN, Shin Bet etc.) can't stop repeating that there is no trace of evidence for all the claims about 'Hamas attack ordered by Tehran, Moscow….(or the Mars People)'….while Netanyahu remains one of Pudding's closest buddies, official Israel is 'concerned about Russian actions in Syria and their alliance with Iran'.

This is why, dear readers, it's extremely unlikely Israel is going to permit the USA to ship these systems to Ukraine…

https://breakingdefense.com/2024/05/israel-retires-patriot-air-defenses-as-native-air-defense-systems-step-up/#:~:text=The%20Israel%20Air%20Force%20had,use%20and%20its%20personnel%20will

Italy is sending more aid, including a SAMP-T air defense system, which probably was pulled from Slovakia after the nation elected a pro-Putin government…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1786313672228274438

500 Ukrainian soldiers have been hospitalized after exposure to toxic gasses. One has died after suffocating on tear gas. Besides tear gas, Russia is accused of using chloropicrin, used as a poison gas in WW1. It causes irritation of the lungs, eyes and skin and can cause vomiting, nausea and diarrhea. In 2017, the Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons said Russia destroyed the last of their Cold War stockpiles but Russia is accused of making an incomplete declaration…https://www.bbc.com/news/world-europe-68941220

As of February, 2024, Ukraine says Russia conducted 815 chemical attacks, 229 in January, 2024 alone. Russia said that Ukraine used chemical weapons in February, 2023…https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-accuses-russia-intensifying-chemical-attacks-battlefield-2024-02-09/

Chinese companies are being sanctioned for sending drone propellers, signal jammers, sensors, engines, cellulose and nitrocellulose. A UAE company was sanctioned for making 6,800 transshipments of parts from other countries. Almost 300 companies were sanctioned…https://www.ajot.com/news/us-sanctions-firms-in-china-uae-for-support-of-russiaas-war

At least 2% of Estonia's population donates to Ukraine…

https://twitter.com/MoD_Estonia/status/1785195093160304762

Latvia is spending €300 million over five years to strengthen their border with Russia…

https://twitter.com/nexta_tv/status/1786349452225130859

Finland proposes limiting access to Kaliningrad in retaliation to GPS jamming from that location that interferes with air traffic…

https://twitter.com/lassaperd/status/1786491251463790712

On the 20th anniversary of Hungary joining the EU, Orban says that "this is not the EU we joined." It's certainly not the Hungary that joined…

https://twitter.com/Maks_NAFO_FELLA/status/1786468797395693955

Georgia is about to pass their version of the “foreign agent” bill. Called the “Russian bill” by some, it will stifle dissent against the government. The president said she would veto the bill but the parliament says they have enough votes to override it. There were clashes between the police and demonstraters protesting the bill…https://www.rferl.org/a/georgia-protests-foreignagent-law-russia/32928795.html

The leader of the Georgian pro-Russian party has his own views…

https://twitter.com/shpapuashvili/status/1786456262651068432

For three weeks, Georgians gather to protest in front of parliament. Medical teams tends to the protesters. Tear gas was used by the police. Respirators and protection masks are being sold in Tblisi. A scrum against the water cannon. Also, in the opera house. “Glory to Georgia! Glory to Ukraine!”

14. Equipment

The GPS-guided Excalibur 155 mm shell had an efficiency rating of 70% that dropped to 6% in six weeks because of jamming. The shell has been withdrawn and the manufacturer is implementing a known solution. GMLRS was also impacted by GPS jamming until a solution was implemented. GLSDB has issues with the rocket booster separating from the glide bomb and they are working on that fix…

https://twitter.com/PStyle0ne1/status/1785899086178066721

JDAM bombs have been impacted by GPS jamming. They’ve been altered so that they will now target jammers that were targeting them…https://www.twz.com/air/jdam-er-winged-bombs-with-seekers-that-home-in-on-gps-jammers-headed-to-ukraine

There is yet another report that Russia is using Su-57's to launch Kh-59/69 missiles…

https://twitter.com/UKikaski/status/1785654907518763224

(Actually, considering the state of ‘development’ of the Su-57, this is extremely unlikely. It’s approximately the same like with the ‘deployment of T-14 Armata in Ukraine’. But, well, one can never know, and thus here you are: we’re posting this ‘for the records’.)

It looks like 480 BTR-82’s and some portion of 360 BMP-2/BMP-3’s are being produced in Russia each year. If you count the repaired and restored vehicles, there are about 1670 infantry carriers being created or returned to the field each year…

https://twitter.com/Jonpy99/status/1785973924716589275

Germany will deliver sensors that detect radar, incoming heat signatures and lasers. These sensors will be used on attack helicopters…

https://twitter.com/Osinttechnical/status/1786102457665282502

The US produced 14,000 155 mm rounds per month in February, 2022. By October, 2023, the US was producing 28,000 rounds per month and the goal was to produce 60k/month in 2024, 80k/month in 2025 and 100k/month in 2026. By March, 2024, they were still producing 28k/month because additional funding was needed but the plan was advanced to producing 70-80k/month in 2024 and 100k/month by the summer of 2025. Now, in May, the Scranton facility is producing 36k/month. (The original goal was 37k/month in 2027). The reason for the faster timeline is because the US asked for $3.1 billion for producing 155 mm shells and received $5.3 billion. (Logistical and transportation costs increase that figure to $6 billion.)

By the end of 2024, Rheinmetall is expected to produce 60k/month and Finnish, Czech, Canadian and British manufacturers hope to produce 20k/month by then. Rheinmetall hopes to produce over 91k/month by 2027.

The US defense industry had 3.4 million workers in 1992 and that was reduced to 1.1 million now. If the political decision was made, it would take 5-10 years to reestablish an industrial base of that size. Having experienced boom and bust cycles, US defense industries are conservative in their investments, especially in legacy systems. Because of this, companies charge less for multi-year contracts. Given the time needed to ramp up production, the US signed contracts with companies in Canada, Poland and India to increase shell production.

This production increase is pretty fast, but context is needed to highlight Ukraine's needs: If Ukraine's allies stopped sending ammo, it would take them 3-5 years to restock the amount they already sent.

NATO didn't have enough ammo for themselves, let alone Ukraine.

Lockheed produces 550 PAC-3 missiles a year and that will increase to 650 a year in 2024. Ukraine uses over 1900 per year. Between 2017 and 2022, 2,000 PAC-3 missiles were produced. Many of them have been sent to Ukraine along with some missiles from Japanese stockpiles…https://www.politico.com/f/?id=0000018e-e7dd-d182-abcf-e7ff68100000

Cotton linter is used to create nitrocellulose, or smokeless powder. China produced half the cotton linters for the world and 70% for Europe. Russia produces very little and imports most of what it uses for gunpowder. Rheinmetall said it stockpiled a large source soon after Russia's 2022 full-scale invasion and is creating a factory to produce more in Germany. A French/Belgium/Swedish company will start delivering propellant charges to Ukraine in 2025 at a rate of 500,000 per year… https://mil.in.ua/en/news/eurenco-to-start-mass-production-of-gunpowder-in-europe/

$20 billion will address the US production bottlenecks of solid rocket motors, cruise missile motors, counter-drone technologies and also issues such as ball bearings, printed circuit boards, processor assemblies, castings, forgings, microelectronics, and seekers for munitions. There have also been recruitment and retention issues for skilled labor, such as welders and engineers…

https://twitter.com/JackDetsch/status/1786387601890427243

***

№ 2.749

РОЛЬ І ВПЛИВ РОСІЙСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО КОНТИНГЕНТУ У ПРИДНІСТРОВСЬКОМУ РЕГІОНІ НА ХІД РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: СКЛАД І СПРОМОЖНОСТІ ОВТ, ОЦІНКА ВОЄННИХ ЗАГРОЗ

Тра 3, 2024

Крет Микола Анатолійович – майор, офіцер відділу історії озброєнь та військової техніки Збройних Сил України Центру досліджень воєнної історії Збройних Сил України (Київ, Україна)

Филипенко Артем Олександрович – сержант, командир відділення 35-ї окремої бригади морської піхоти (Одеса, Україна)

Джерело тут

Знаходження на території де-факто окупованого російською федерацією [1] Придністровського регіону Республіки Молдова (надалі –

Придністровський регіон, або ПРРМ) оперативної групи російських військ (ОГРВ ПРРМ) інезаконних збройних формувань (НЗФ) ПРРМ (так званих «збройних сил Придністровської Молдавської республіки») тривалий час залишався чинником, який здійснював негативний вплив на безпекову ситуацію як безпосередньо на Півдні України, так і в цілому у Західному Причорномор'ї.

Широкомасштабне вторгнення російської федерації в Україну 24 лютого 2022р. знову актуалізувало питання щодо воєнної загрози південним областям України з боку зазначених військових формувань. Водночас існує потреба об'єктивно оцінити бойовий потенціал ОГРВ ПРРМ і НЗФ ПРРМ, рівень і характер воєнних загроз, які можуть виникнути у випадку ескалації напруження в регіоні та можливого збройного протистояння. Цього можна досягти за рахунок дослідження історії російської військової присутності у Придністровському регіоні.

Також, після початку широкомасштабного вторгнення рф в Україну у 2022-2023 рр. у Придністровському регіоні відбулися події, які мали значний суспільний резонанс і вплинули на безпекове середовище Півдня України. Ці події вже стали історією та потребують вивчення й оцінки.

За період, що минув з часу завершення збройної фази придністровського конфлікту було проведено чимало фундаментальних досліджень, присвячених як безпосередньо розвиткові конфлікту, так і процесові його врегулювання. Значну увагу приділяють Придністровському регіону російські науковці, що цілком зрозуміло з огляду на залучення росії до конфлікту та необхідності обґрунтувати російську присутність [2]. Молдавські дослідники присвятили цьому конфлікту чимало наукових публікацій, проте досі відсутні фундаментальні узагальнюючі праці, в яких би розглядалися причини конфлікту та його перебіг, дії російської федерації та провідних світових акторів під час конфлікту, хід переговорного процесу [3]. Натомість, чимало робіт написано дослідниками з Придністровського регіону, які у такий спосіб намагаються обґрунтувати претензії Придністров'я на незалежність [4].

У період до початку російської агресії проти України з'явилося кілька монографій та аналітичних публікацій, в яких здійснена спроба дати українське бачення конфлікту [5].Російська агресія проти України у 2014 р. стала підставою для переосмислення погляду українських дослідників на Придністровський конфлікт. Зокрема, дослідники звернули увагу на наявність схожих рис між Придністровським конфліктом і війною на Сході України, у першу чергу, в намаганні нав'язати варіант врегулювання, який перетворював би Україну та Молдову в «сіру зону», де б домінували російські інтереси [6].

Події у Придністровському регіоні, що відбулися після початку широкомасштабного вторгнення рф в Україну, ще не були досліджені науковцями належним чином. В основному зміст і характер цих подій

висвітлювався у публікаціях або коментарях експертів у засобах масової інформації [7].

Історія конфлікту. Придністровський конфлікт виник на тлі піднесення національних та демократичних рухів та появи відцентрових тенденцій у колишньому СРСР на початку 1990-х років. Формальним поштовхом для загострення ситуації в Молдавській РСР стало ухвалення у 1989р. Закону «Про функціонування мов на території Молдавської РСР», який встановлював державний статус молдавської мови і був сприйнятий російськомовним населенням як дискримінаційний.

Проте, в основі конфлікту були не міжетнічні стосунки між титульним етносом (молдаванами) та іншими етнічними групами. Головною причиною його виникнення є намагання придністровської партійно-господарської верхівки зберегти своє становище у системі політичної влади Молдавської РСР. Використовуючи гасла боротьби за «націоналізмом» зазначена верхівка, отримала підтримку з боку керівництва СРСР, яке за допомогою «інтернаціоналістичних» і сепаратистських рухів намагалася утримати Молдавську РСР у Радянському Союзі. Сприятливим чинником для виникнення придністровського сепаратизму також стала етнічна строкатість Придністровського регіону (34,1% – молдавани, 30,0% – росіяни, 28,0% – українці).

2 вересня 1990 р. на Другому з'їзді народних депутатів Придністров'я проголошено Придністровську Молдавську Радянську Соціалістичну Республіку, яка не була ніким визнана. Після розвалу СРСР Москва продовжила політику союзного керівництва, надаючи політичну та військову допомогу проросійським сепаратистам. У ситуації невизначеності, що запанувала після розпаду СРСР, у Придністров'ї були створені незаконні збройні формування, які отримували озброєння від російських військових колишньої радянської 14-ї армії, розташованої в регіоні. До кінця 1991 р. сепаратисти взяли під контроль усі райони Лівобережжя Дністра та м. Бендери на правому березі.

Намагання молдовського керівництва відновити конституційний порядок у Придністровському регіоні за допомогою сил безпеки у березні 1992 р. призвело до бойових дій, у яких на боці сепаратистів поряд із НЗФ (Республіканська гвардія, козаки), брали участь громадяни росії та України (Українська Народна Самооборона – УНСО). Кульмінацією конфлікту стала битва за Бендери 19-21 червня 1992 р., яка завдяки безпосередньому втручанню підрозділів російської армії завершилася перемогою сепаратистів. 21 липня 1992 р. президенти росії та Молдови підписали Угоду про принципи мирного врегулювання збройного конфлікту у Придністровському регіоні Республіки Молдова, що була парафована також президентом Придністровської Молдавської Республіки І. Смирновим.

Угода передбачала припинення вогню, розведення протиборчих сторін і створення демілітаризованої зони, формування миротворчих сил, що складалися б з російського, молдовського і придністровського контингентів, а також Об'єднаної контрольної комісії (ОКК), яка мала діяти на основі консенсусу. З часу припинення збройної фази конфлікту були здійснено кілька спроб його політичного врегулювання. Важливим етапом у процесі врегулювання став Меморандум про принципи нормалізації відносин між Республікою Молдова та Придністров'ям, що був підписаний 8 травня 1997 р. президентом Молдови Петру Лучинським і керівником Придністровської адміністрації Ігорем Смирновим, за посередництва російської федерації, України та ОБСЄ.

Згідно з цим Меморандумом, Молдова та Придністров'я, які визначено «сторонами» конфлікту, домовились про відмову від застосування сили і продовження встановлення «державно-правових відносин». Згідно документа, статус Придністров'я, «буде ґрунтуватися на принципах взаємно узгоджених рішень», а зовнішня політика Молдови будуватиметься за участі Придністров'я у питаннях, що «зачіпають його інтереси». Був започаткований переговорний формат «3+2», в якому Молдова та Придністров'я були сторонами, а російська федерація, Україна та ОБСЄ – гарантами переговорного процесу.

Згодом, із підключенням Європейського Союзу та США в якості спостерігачів, цей формат трансформувався у «5+2».Починаючи з 1997 р. було здійснено кілька спроб остаточно розв'язати конфлікт дипломатичним шляхом: «План Козака» (2003 р.), «План Ющенка» (2007 р.), «Мезебергська ініціатива» (2010 р.), з яких найрадикальнішим був «План Козака», який передбачав федералізацію Молдови (три суб'єкти – Молдова, Придністровський регіон та Гагаузька автономія) з наданням Придністровському регіону можливості блокувати зовнішньополітичні рішення Уряду Молдови. Проте, всі зазначені проекти, включаючи «План Козака», залишилися нереалізованими, оскільки кожна зі сторін переговорів – Молдова і Придністровський регіон мали власне бачення щодо перспективи врегулювання.

Бачення врегулювання конфлікту молдавською стороною зафіксоване у низці документів. Так, згідно Конституції Республіки Молдова (Глава VIII. Ст. 110) населеним пунктам лівобережжя Дністра «можуть бути надані особливі форми і умови автономії відповідно до особливого статусу, встановленого органічним законом». Безпосередньо правовий статус Придністровського регіону визначає ухвалений 22 липня 2005 р. Закон No173 про основні положення особливого правового статусу населених пунктів лівобережжя Дністра (Придністров'я).

Згідно з цим Законом, у складі Республіки Молдова засновується автономно-територіальне утворення з особливим правовим статусом – Придністров'я, до

складу якого можуть увійти (або вийти з його складу) населені пункти лівобережжя Дністра за результатами місцевих референдумів, проведених відповідно до законодавства Республіки Молдова. Проте, закон не визначає конкретний обсяг повноважень, який Кишинів готовий передати Придністровському регіону.

Принциповою є намір Республіки Молдова вирішити питання врегулювання та реінтеграції країни винятково мирним шляхом, про що неодноразово наголошували офіційні особи РМ незалежно від політичних уподобань. Ця позиція залишилася незмінною навіть за умов широкомасштабного вторгнення рф в Україну [11]. Позиція Придністровської адміністрації (керівництва так званої «Придністровської молдавської республіки») протягом останніх років залишається незмінною – незалежність Придністров'я з майбутньою інтеграцією до складу російської федерації.

Придністровська адміністрація посилається при цьому на результати референдуму 17 вересня 2006 р., на якому більшість учасників нібито підтримали незалежність «ПМР».Політика російської федерації стосовно ПРРМ до останнього часу полягала у його підтримці за допомогою воєнних, дипломатичних та економічних заходів, проте без визнання незалежності. До широкомасштабного вторгнення росія прагнула досягти врегулювання конфлікту на своїх умовах – шляхом реінтеграції Придністров'я на умовах широкої автономії (бажано з правом блокування зовнішньополітичних ініціатив, або з правом на сецесію за умов зміни зовнішнього статусу), закріплення нейтрального статусу Молдови і фактичне припинення її курсу на та європейську інтеграцію.

Військова присутність рф у ПРРМ. Ключовим чинником, що забезпечує вплив російської федерації на Придністровський регіон є присутність ОГРВ та російського контингенту миротворчих сил. Спочатку російський військовий контингент у Придністров'я складався з 6 батальйонів, вертолітної ескадрильї (Мі-8 – 6од., Ми-24 – 4од.), мобільної групи 138-го окремого полку зв'язку ВГК (всього – 3,1тис. військовослужбовців) [12].

Угода про принципи мирного врегулювання збройного конфлікту в Придністровському регіоні Республіки Молдова від 21 липня 1992 р., передбачала, що частини 14-ї російської армії зберігатимуть нейтралітет, а питання про її статус, порядок і терміни її поетапного виведення будуть визначені під час переговорів. У жовтні 1994 р. було підписано молдовсько-російську угоду про юридичний статус, спосіб і терміни виведення російських військових формувань, що тимчасово перебувають на території Молдови. Молдовська сторона погодилася на синхронізацію виведення російських військ із політичним врегулюванням конфлікту [13]. Проте, зазначена Угода не була ратифікована російською стороною.

Директивою міністра оборони російської федерації від 18.04.1995 No314/2/0296 14-у гвардійську загальновійськову армія перейменована на Оперативну групу російських військ у Придністровському регіоні Республіки Молдова (ОГРВ ПРРМ). 59 гвардійська мотострілецька дивізія, яка була основою ОГРВ, у червні 1997 р. була переформована у 8-му окрему гвардійську мотострілецьку бригаду, яка, в свою чергу, була розформована у 2002 р.Організаційно ОГРВ ПРРМ входило до складу Західного воєнного округу зс рф.

Крім ОГРВ, на території ПРРМ у с. Колбасна (Кобасна) розташовані російські склад боєприпасів. За радянських часів 1411-й АСБ (артилерійський склад боєприпасів) був стратегічним арсеналом Західного військового округу. Основну частину боєприпасів сюди завезли після виведення радянських військ із колишньої НДР, Чехословаччини й інших європейських країн. Станом на 2000 р. обсяги озброєнь і боєприпасів, що знаходилися на складах становили близько 42000 тон.

20 березня 1998 р. в Одесі була підписана Угода щодо заходів довіри та розвитку контактів між Республікою Молдова та Придністров'ям, в якій визначено, що «сторони будуть активно сприяти найскорішому вивезенню з Придністров'я зайвого російського військового майна» і вітали рішення України забезпечити транзит цього майна через свою територію. Під час Стамбульського саміту ОБСЕ 18-19 листопада 1999 р. російська федерація взяла на себе зобов'язання вивести до 2002 р. з ПРРМ озброєння та війська.

У період 2000-2001 рр. російська федерація вивезла з ПРРМ 125 одиниць військової техніки, 60 вагонів з боєприпасами та знищено 239 одиниць військової техніки [14]. Російські джерела наводять трохи меншу кількість одиниць ОВТ, що були знищені на місці дислокації – 231: 108 танків Т-64, 10БМП-1, 15БТР-60, 66БТР-70, 2Д-30, 16120-мм мінометів 2С12 «Сани», 14РСЗВ БМ-21 «Град».

У 2002 р. з Республіки Молдова були вивезені лише три потяги з військовою технікою (118 вагонів/платформ) і два потяги з боєприпасами (43 вагони). Рада міністрів ОБСЄ в м.Порту 7 грудня 2002 р. ухвалила нове рішення щодо Республіки Молдова, згідно з яким термін, наданий російській федерації щодо виведення військ, був продовжений до 31 грудня 2003 р. «за умов, що будуть створені необхідні умови». Всього за період 2000-2003рр. з Придністровського регіону Республіки Молдова було вивезено 55 потягів, з яких 36 – з боєприпасами та 19 – з військовою технікою, відповідно 721 вагон з боєприпасами та 555 вагонів з військовою технікою [15].

Повітряним способом 26-27 грудня 2003 р. на військово-транспортному літаку Іл-76 були вивезені всі зенітні ракети, що зберігалися у радянський період, «щоб вони не могли потрапити до рук терористів». 30 червня 2004 р. Місія ОБСЄ у Республіці Молдова поінформувала міжнародне співтовариство, що у

2004 р. з Придністровського регіону був вивезений лише один потяг з боєприпасами і що досі на складах ОГРВ продовжує зберігатися 20887 тон боєприпасів. Згідно інформації Місії ОБСЄ в Республіці Молдова із загальної кількості 42000 тон боєприпасів, що зберігалися в ПРРМ, в росію було евакуйовано у 2001 р. – 1153 т (3% від загальної кількості), в 2002 р. –2405 тон (6%), а в 2003 р. – 16573 тон (39%) [16].

Російський «План Козака» 2003 р., поряд із федералізацією та нейтралітетом Молдови, передбачав надання Росії право на розміщення російських військ на території Придністров'я терміном на 20 років як гарантів урегулювання конфлікту. У зв'язку з тим, що «план Козака» так і не був реалізований, правовий статус ОГРВ залишився невизначеним, російська сторона припинила вивезення озброєнь.У вересні 2002 р. польоти вертолітної ескадрильї було припинено. Російська сторона пояснила таке рішення необхідністю технічного обстеження гелікоптерів.

У 2012 р. спеціальний представник президента рф по Придністров'ю Дмітрій Рогозін заявив про наміри переозброїти російський миротворчий контингент [17]. У 2013 р. російська сторона спробувала оновити парк вертольотів російського миротворчого контингенту, проте Молдова виступила проти відновлення вертолітної ескадрильї, а Україна не дала згоди на ввезення російських вертольотів у Придністровський регіон [18]. Республіка Молдова на офіційному рівні неодноразово виступала за виведення російських військ з ПРРМ. 2 травня 2017 р. Конституційний суд Молдови визнав неконституційним перебування на території країни російського військового контингенту.

Судді відзначили, що «близько 11 відсотків території Молдови є окупованими, а російська армія не була виведена з Придністровського регіону» [19]. За оцінками Міністерства оборони Республіки Молдова російський контингент у ПРРМ налічує близько 2000 особового складу, з яких 1200 російських військових і 700 цивільних, які відповідають за охорону складів у Ковбасній і 500 військовослужбовців миротворчого батальйону [20]. На озброєнні ОГРВ знаходяться широкий спектр стрілецької зброї, протитанкові засоби (ПТРК «Фагот», СПГ-9, РПГ-7), бронетранспортери БТР-70, броньовані розвідувально-дозорні машини БРДМ-2, МТ-ЛБ, командно-штабна машина КШМ Р-145БМ, тягач БТС-4, військова автомобільна техніка (ВАТ) – автомобілі Урал-4320 та УАЗ-3115.

Організаційно ОГРВ входить до складу Західного воєнного округу. До її складу входять Управління ОГРВ ПРРМ, 82-й та 113-й гвардійських мотострілецькі батальйони, 540-й батальйон управління (всі – із розташуванням у м.Тирасполь), 1114-й артилерійський склад і 799-та військова команда протипожежного захисту та рятувальних робіт у с. Колбасна. Кожен з мотострілецьких батальйонів складається з чотирьох

мотострілецьких рот, гранатометного взводу, взводу управління, медичного взводу, взвод матеріального забезпечення та взводу технічного забезпечення.

До складу ОГРВ входить також 540-й батальйон управління: командування та штаб батальйону, рота охорони (чотири взводи управління), інженерно-саперний взвод, підрозділи зв'язку та забезпечення. Крім ОГРВ, у ПРРМ розташовані підрозділи, що безпосередньо підпорядковуються Західному воєнному округу:

1) –авіакомендатура аеродрому Тирасполь. У відділі зберігання та консервації озброєння, військової техніки та майна комендатури знаходяться на зберіганні два гелікоптера Ми-24П, 2 – Ми-24К, 4 – Ми-8МТ;

2) – 1833-й інженерний склад;

3) – 2491-й продовольчий склад;

4) – федеральна державна казенна установа «450-й військовий шпиталь» (на 150 койко-місць);

5) – представництво військових сполучень зсрф на Молдавській залізниці;

6) – військова автомобільна інспекція.

Також присутні військові установи, що не входять до збройних сил рф: відділ військової контррозвідки федеральної служби безпеки, військова прокуратура та 80-1 військовий гарнізонний суд.

Склад і чисельність незаконних збройних формувань ПРРМ. Крім російського військового контингенту в Придністров'ї є також так незаконні збройні формування ПРРМ, так звані «збройні сили» невизнаної «ПМР». Очолює НЗФ генеральний штаб «ЗСПМР» у складі – до 250осіб. «ЗСПМР» складаються з чотирьох мотострілецьких бригад, розташованих у Тирасполі (орієнтовна чисельність за одними даними 700 осіб, за іншими –більше 800), Бендерах (600 осіб), Рибниця та Кам'янка (450 осіб), Григоріополь (450 осіб).

Також до складу НЗФ входять:

1) –окремий батальйон спеціального призначення у м.Тирасполь і чисельним складом 150-200 військовослужбовців. У складі батальйону є повітрянодесантна рота;
2) – окремий розвідувальний батальйон у м.Тирасполь (200-250 військовослужбовців);
3) – комендантська рота при генеральному штабі;
4) – окремий миротворчий батальйон (с. Владиміровка), який виконує завдання в Зоні безпеки спільно з підрозділами миротворчих сил

Молдови та росії. Він комплектується на контрактній основі. Чисельний склад цього підрозділу до 700 військовослужбовців.

5) – окремий танковий батальйон (с. Владиміровка)
6) – близько 18 танків і 120 військовослужбовців;
7) – окремий інженерно-саперний батальйон (с.Паркани) – близько 250 військовослужбовців;
8) – окремий батальйон зв'язку (м.Тирасполь)
9) – 220 військовослужбовців–окремий батальйон тилового забезпечення (м.Тирасполь);
10) – окремий артилерійський полк (с.Паркани)
11) – до 250 особового складу;
12) – окремий зенітний артилерійський полк– 200 чоловік.
13) – ремонтний батальйон [21].

Крім збройних сил існують ще підрозділи «Міністерства внутрішніх справ ПМР» у складі спеціального загону швидкого реагування «Днестр» (близько 500 осіб), Спеціальної моторизованої військової частини (СМВЧ) внутрішніх військ з ротою спецпризначення «Кобра» (близько 200 осіб), підрозділів міліції чисельністю близько 2200 осіб. У цілому чисельність підрозділів «МВС» складає близько 2900 осіб. Свої мілітарні утворення має також «Міністерство державної безпеки ПМР», якому підпорядковуються окремий батальйон спеціального призначення «Дельта», Прикордонний загін та Окремий резервний прикордонний козачий полк, які налічують 2500-3000 осіб.

Мобілізаційний резерв оцінюється, виходячи із загальної чисельності населення Придністровського регіону. Наприклад, за одним з підрахунків він оцінюється в 114 тис. осіб [22]. Під час проведення «Збору людських ресурсів» призовного віку в 2017 р. на пункти зборів з'явилося 39 тисяч чоловіків призовного віку.Проте, навіть з 2017 р. відбулися серйозні демографічні зміни. Республіка Молдова та Придністровський регіон характеризуються високим рівнем трудової міграції. Трудовими мігрантами є переважно люди призовного віку. Відповідно, реальна кількість осіб, які у випадку війни можуть бути мобілізовані до лав ОГРВ чи НЗФ Придністровського регіону є значно меншою і може бути оцінена у 20-25 тисяч осіб.

При цьому слід враховувати такі проблеми мобілізаційного розгортання як нестачу достатньої кількості справного автомобільного транспорту, достатньої кількості приміщень для розташування особового складу, залежність Придністровського регіону від імпорту нафтопродуктів та окремих видів продовольства тощо. У цілому, за оцінками Міністерства оборони Республіки Молдова, на території Придністровського регіону знаходяться 13-14 тис. військовослужбовців зс рф і НЗФ Придністров'я [23]. Збройні підрозділи укомплектовані винятково радянською технікою, яку вони отримали від

колишньої 14-ї армії, під час збройної фази конфлікту, а також і після неї під час скорочення 14-ї армії.

Стандартна зброя особового складу мотострілецької бригади це автомати АК-74, ручні кулемети ПК/ПКМ і РПК-74, ручні протитанкові гранатомети РПГ-7, автоматичний гранатомет АГС-17, станковий протитанковий гранатомет СПГ-9, реактивні протитанкові гранати 18/26, снайперські гвинтівки СВД. Основне бронетанкове озброєння – 18 танків Т-64БВ (подібні дані є офіційними, оскільки кількість боєздатних одиниць складає 10-12 осіб), близько 70 одиниць колісних бронетранспортерів радянського виробництва БРДМ-2, БТР-60, БТР-70 і БТР-80, певна кількість гусеничних бронетранспортерів МТ-ЛБ, які використовуються і як тягачі і як бойові броньовані машини. Нестача бойових броньованих машин (ББМ) змушує військове керівництво йти шляхом створення саморобних зразків. Були виявлені спроби встановлення на МТ-ЛБ додаткового озброєння, зокрема, обладнання башти з двома кулеметами калібру 12,7 мм.

Ще одним прикладом саморобних бойових броньованих машин є кілька створених на базі гусеничного мінного загороджувача ГМЗ-3 гусеничний бронетранспортер БТРГ-127 «Шмель», озброєного кулеметом калібру 12,7 мм. Втім, бойова якість зазначених зразків викликає сумнів [24]. Артилерія представлена наступними зразками озброєння: міномети калібром 82 і 120-мм, 100-мм протитанкова гармата МТ-12, 85-мм дивізійна гармата Д-44.

Для кращого розуміння вогневих спроможностей НЗФ Придністров’я, слід нагадати, що 85-мм дивізійна гармата Д-44 це артилерійська система, яка випускалася у період з 1946 по 1954 рік. Серед ракетно-артилерійських систем широко поширеними є РСЗВ власного виробництва (1990-х років) ВВ-21 з 20 направляючими на шасі ЗіЛ-131, а також 122-мм РСЗВ з 48 направляючими на базі КамАЗ-4310. Також інші джерела вказують на наявність на озброєнні 122-мм гаубиць Д-30, проте візуальне підтвердження цієї інформації відсутнє. Крім того, на озброєнні знаходяться кілька самохідних протитанкових ракетних комплексів (ПТРК «Конкурс») і ПТРК «Фагот» (орієнтовно 3 пускові установки та близько 90 ракет, за іншими даними 13025).

Парк автомобільної техніки представлений переважно вантажівками Урал-4320 різних модифікацій з колісною формулою 6×6, КрАЗ-255 з колісною формулою 6×6. Контроль повітряної обстановки здійснюють РЛС П-12 «Енисей» метрового діапазону розробки 1950-х років і двокоординатна станція радіолокації дециметрового діапазону хвиль П-19. Також на озброєнні зенітно-артилерійського полку знаходяться зенітні гармати 100-мм КС-19, 57-мм С-60 та 23-мм ЗУ-23-2, зенітні кулеметні установки калібру 14,5 мм ЗПУ-2 та ЗПУ-4 Проте зенітні гармати прикривають переважно ключові об’єкти у Тирасполі (військовий аеродром).

Про наявність на озброєнні НЗФ ПРРМ засобів радіоелектронної боротьби інформація відсутня. Під час артилерійських навчань були помічені випадки застосування БпЛА типу «квадрокоптер» для ведення артилерійської розвідки. З початком російської агресії проти України збільшилася кількість навчань ОГРВ іНЗФ. Звертає на себе увагу як характер навчань. Так, неодноразово (3 серпня 2016 р.,5 серпня 2017 р., 14-15 серпня 2018 р.) проводилися навчання, під час яких здійснювалося форсування водної перешкоди. Також проводилися навчання з відбиття атаки штурмовика типу Су-25, танкових атак, нападу диверсантів.

Зафіксований факт спільних навчань російського військового контингенту та незаконних військових формувань Придністров'я, що є порушенням нейтрального статусу російських військ. Гострою залишалася проблема боєприпасів, що зберігаються на території Придністровського регіону на складах у с. Колбасна. Об'єктивна інформація щодо стану цих боєприпасів відсутня, проте деякі джерела вказують на те, що частина з них вже непридатна до застосування та потребує утилізації.

У 2019 р. під час візиту в Республіку Молдова російського міністра оборони Сергія Шойгу та проросійського президента РМ Ігоря Додона обговорювалися питання утилізації боєприпасів. Російський міністр пообіцяв, що росія надасть Молдові необхідне для цього обладнання, проте після зміни влади в Республіці Молдова та приходу до влади проєвропейських сил, подальше обговорення цього питання припинилося.

Оборонно-промисловий комплекс Придністровського регіону представляє собою важливий компонент військової системи регіону, який здатен виробляти та модернізувати деякі зразки озброєнь і воєнної техніки. Наприкінці 1990-х років ПРРМ мала розвинену важку промисловість, здатну виробляти широку номенклатуру стрілецької зброї, мінометів і боєприпасів.

Провідні позиції серед них займали:

1) – «Бендерский машинобудівний завод» виробляв РСЗВ з 20 спрямовувачами на автомобільному шасі (кілька таких РСЗВ знаходиться на озброєнні НЗФ ПРРМ), станкові протитанкові гранатомети, міномети (калібру 82мм і 120мм); ручні протитанкові гранатомети, пістолети калібру 5,45мм, РСЗВ «ГРАД».

2) – Молдавський металургійний завод (м.Рибниця) може виробляти міни калібру 82мм і 120мм. За молдавськими джерелами, технологія виробництва була імпортована з російської федерації у 1995р. Тут також вироблялися протипіхотні міни у дерев'яних корпусах і протитанкові міни.

3) – Рибницький насосний завод виробляв підствольні гранатомети ГП-25 калібру 40мм. Необхідні комплектуючі виробляв завод «Сельхозтехніка» у м.Кам'янка.

4) – Завод «Електромаш» у Тирасполі виробляв 9-мм пістолети-кулемети, 9-мм пістолети Макарова, 5,45-мм пістолети, мисливську зброю та спеціальну бойову зброю, виготовлену на їх основі. Вузли – втому числі глушники – отримували з рф.

5) – Тираспольський завод «Електроапарат» постачає вузли й апаратні блоки для різних систем озброєння, що збираються в рф [26].

Проте, всі експерименти придністровської сторони щодо запуску виробництва важкого озброєння не мали успіху і в плані практичної реалізації не пішли далі обмежених серій. На сьогодні відсутні достеменні данні щодо випуску підприємствами Придністровського регіону воєнної продукції для місцевих НЗФ та ОГРВ. Очевидно, що тривалі роки простою, зношеність основних фондів і втрата кваліфікованих кадрів вплинули на здатність підприємств ОПК ПРРМ виробляти оборонну продукцію. Деякі з підприємств оборонно-промислового комплексу регіону є власністю російських воєнних державних корпорацій. Наприклад, завод «Прибор» у Бендерах належить Об'єднаній двигунобудівній корпорації, що входить до складу російської корпорації «Ростех», а «Бендерский машинобудівний завод» з 2006р. є власністю російського оборонного підприємства «АвиаМЗкомплект».

Початок російської агресії проти України та Придністровський регіон. До 2014 р. Україна розглядала Придністровський регіон як джерело загроз переважно невоєнного характеру:

1) – загроза «розморожування» конфлікту і виникнення вогнища напруженості поблизу українського кордону;

2) – уразливість транзиту вантажів у дунайському напрямі через контроль Придністров'ям ділянки залізниці, яка пов'язує Україну з дунайськими портами (Рені, Ізмаїл);

3) – забезпечення розташованою на території Придністров'я Молдавською ДРЕС перетоку електроенергії у південні райони Одеської області та ризики відключення їх від електропостачання у випадку збою в її роботі;

4) – відсутність контролю з боку законної влади за ділянкою українсько-молдовського кордону, що створює умови для незаконного переміщення товарів, зброї, наркотрафіку, нелегальної міграції;

5) – наявність у с. Колбасна російських складів озброєння та боєприпасів, які є загрозою виникнення надзвичайних ситуацій;

6) – відсутність контролю з боку законної влади Молдови за екологічним станом річки Дністер (джерела питної води для Одеси та низки населених пунктів Одеської області) та ризики її забруднення промисловими і комунальними стоками.

Ставлення до Придністров'я змінилося після окупації Криму та початку російської збройної агресії на Донбасі. У березні 2014 р. голова т. зв «Верховного совєта ПМР» Михайло Бурла направив голові держдуми росії Сергію Наришкіну звернення з проханням передбачити у російському законодавстві можливість входження Придністров'я до складу росії [27]. Україна, у свою чергу, здійснила низку заходів, спрямованих на зменшення ризиків, пов'язаних з Придністров'ям.

Наявність військового контингенту рф у невизнаній республіці дало підстави розглядати цей анклав як воєнну загрозу національній безпеці, що знайшло своє відображення у новій редакції Воєнної доктрини України. У травні 2015 р. Верховна Рада України денонсувала угоду між урядом України та урядом російської федерації про транзит по території України військових формувань рф, які тимчасово знаходяться на території Республіки Молдова.

Ситуація у Придністровському регіоні після початку широкомасштабного вторгнення рф в Україну. Широкомасштабне вторгнення російської федерації в Україну, що розпочалося 24 лютого 2022 р., суттєво збільшило рівень загроз з боку Придністровського регіону як для Півдня України, так і для Республіки Молдова.На початку березня 2022 р. російські окупаційні війська здійснили спробу взяти м.Вознесенськ Миколаївської області, яке мало стратегічне значення, враховуючи той факт, що відстань по прямій від нього до тимчасово окупованого російською федерацією Придністровського регіону Республіки Молдова складає 135 км.

Захоплення міста відкривало можливість для з'єднання 58-ї і 49-ї армій рф, які 24 лютого 2022 р. вторглися в Україну з окупованого Криму та ОГРВ, внаслідок чого південні регіони були б відрізані від України. Мужність і стійкість оборонців Вознесенська 2-3 березня 2022 р. зірвали плани противника. Придністровський регіон залишився анклавом, відрізаним від основних російських сил. У Республіці Молдова 24 лютого 2014 р. був оголошений режим надзвичайного стану.

Водночас Кишинів тривалий час не приєднувався до антиросійських санкцій, пояснюючи це можливим негативним впливом на економіку Молдови.3 березня 2022 р. в день, коли вирішувалася доля Вознесенська, Республіка Молдова слідом за Україною та Грузією подала заявку на вступ до Європейського Союзу. У відповідь т.зв. «Міністерство закордонних справ ПМР» зробило заяву, що «рішення молдовської влади означає готовність до передачі суверенітету Молдови наднаціональним органам у Брюсселі та перехід до остаточного військово-політичного та економічного освоєння

території Молдови Заходом» і звернулося до ООН, ОБСЄ й «інших посередників і спостерігачів у перемовному процесі» з проханням визнати його незалежність і встановити дипломатичні відносини [28].

22 квітня 2022 р. заступник командувача Центральним військовим округом Рустам Міннекаєв на щорічних зборах Союзу підприємств оборонної промисловості Свердловської області, заявив, що російська армія прагне встановити контроль над Півднем України, що дає «доступ до Придністров'я, де також є факти утисків російськомовного населення» [29]. 25 квітня 2022 р. було обстріляно будівлю т.зв. «Міністерства державної безпеки» у м.Тирасполь. Згідно зі звітами, постріли були здійснені з гранатометів РПГ-18 і РПГ-27. Останній перебуває на озброєнні армій Придністров'я та росії.Головне управління розвідки Міністерства оборони України заявило, що вибухи у Тирасполі – це спланована провокація російських спецслужб [30].

О 23:30 того ж дня військовий аеродром поблизу Тирасполя було атаковано, за попередньою інформацією, з безпілотного літального апарату (БпЛА). На авіабазі пролунало два вибухи. Були пошкоджені вікна та дах вантажівки ЗІЛ-131. 26 квітня 2022р. о 06:40 та 07:05 були здійснені диверсійні акти, внаслідок яких були зруйновані антени потужністю 1 МВт та 0,5 МВт у селищі Маяк Григоріопольського району. Територія цього ретрансляційного центру розташована в безпосередній близькості до українського кордону. Глава Придністровської адміністрації Вадим Красносельський заявив, що, за попередніми даними, «сліди терористичних атак ведуть в Україну» [31].

У Придністровському регіоні був оголошений критичний «червоний» рівень терористичної небезпеки, який 25 травня 2022 р. був замінений на високий «жовтий» [32]. 27 квітня 2022 р. «Міністерство внутрішніх справ ПМР» заявило, що о 8:45 з української сторони у напрямку придністровського населеного пункту Колбасна були зроблені постріли. 3 травня 2022 р. у зведенні Генерального штабу Збройних Сил України було відзначено, що у Придністровському регіоні Республіки Молдова «обстановка залишається складною. Підрозділи, оперативної групи російських військ продовжують перебувати у повній бойовій готовності. Збройні формування Придністровського регіону Республіки Молдова несуть службу у посиленому режимі. Проводиться підготовка до евакуації родин офіцерів оперативної групи російських військ [33]».

6 травня 2022 р. о 09:40 у населеному пункті Воронцово пролунало 4 вибухи на території покинутого аеродрому. За заявами місцевої влади, передбачається, що як мінімум два дрони завдали ураження аеродрому, пролітаючи над населеним пунктом. За годину інцидент повторився. 13 травня 2022 р. була здійснена спроба підпалу нафтобази в м.Тирасполі та будівлі «республіканського військкомату». «Міністерство внутрішніх справ ПМР» заявило про причетність до цих випадків спецслужб Республіки Молдова [34].

5 червня 2022 р., за твердженням Придністровської адміністрації, два вибухові пристрої були скинуті з дрону на територію автопарку резервного підрозділу миротворчого контингенту Придністров'я в районі села Володимирівка. Внаслідок вибухів отримали пошкодження дві автомашини. У автомобіля Урал-43202 осколками розбито скло та посічена кабіна, незначні уламки ушкодження кузова та кабіни отримав автомобіль КрАЗ-25535.Жодна з цих провокацій не мала політичних і військових наслідків. Восени 2022 р. суттєво змінилася воєнно-стратегічна ситуація на Півдні України. Внаслідок контрнаступальної операції Сил оборони України були звільнені від російських окупаційних військ правобережні райони Херсонської області включно із містом Херсон. Загроза прориву російських військ до Придністровського регіону була ліквідована та відповідно зменшений рівень воєнних загроз з боку російського військового контингенту в ПРРМ.

Проте спроби підтримувати високий рівень напруги в Придністровському регіоні не припинилися. Мета зазначених провокацій полягала, швидше за все в тому, щоб відволікти увагу і воєнні ресурси з інших ділянок фронту україно-російської війни. На початку лютого 2023 р. Президентка Республіки Молдова Мая Санду повідомила про наміри російської федерації дестабілізувати ситуацію в країні шляхом залучення людей із військовою підготовкою переодягнених у цивільне, організації мирних протестів з метою захоплення влади.

23 лютого 2023 р. Міністерство оборони росії виступило із заявою про те, що влада України нібито готує провокацію проти невизнаного Придністров'я. У заяві йшлося про те, що провокація нібито буде здійснена підрозділами Збройних Сил України, зокрема «із залученням націоналістичного формування «Азов».Також російське відомство заявило, що як «привід для вторгнення» планують інсценування наступу російських військ із території Придністров'я, і для цього українські військові нібито будуть переодягнені у форму військовослужбовців збройних сил рф [36].

9 березня 2023 р. «Міністерство державної безпеки ПМР» повідомило про запобігання «теракту» проти кількох посадових осіб регіону, який нібито готували «за вказівкою Служби безпеки України» (СБУ). Тирасполь стверджував, що спочатку «теракт» у Придністров'ї готували проти делегації ОБСЄ. А вже другою метою нібито мав стати голова придністровського регіону Вадим Красносельський. У СБУ, у свою чергу, заявили, що розцінюють це «винятково як провокацію, зрежисовану у Кремлі». Представники відомства зазначили, що росія прагне «розхитати ситуацію на території, яка фактично є окупованою та підконтрольною їй», звинувативши в цьому Україну [37].

12 січня 2024 р. «Міністерство державної безпеки ПМР» повідомило, що на об'єктах спецпідрозділів силових відомств Республіки Молдова під керівництвом іноземних фахівців проходять підготовку спеціальні бойові

групи загальною чисельністю понад 60 осіб, які здебільшого прибули з території України та мають досвід бойових дій. Групи нібито призначені для проведення на території ПМР терористичних актів, спрямованих на знищення критично важливих об'єктів життєзабезпечення, проведення диверсій на військових об'єктах, захоплення чи знищення найвищих посадових осіб республіки та керівників силових відомств [38]. Проте, незважаючи на диверсійні акти, що сталися на території ПРРМ, Придністровська адміністрація обмежилася звинуваченнями на адресу України та Молдови, не вживаючи військових заходів.

Заходи Республіки Молдова щодо підвищення обороноздатності. Широкомасштабна збройна агресія російської федерації проти України змусила керівництво Республіки Молдова (РМ) приділяти більше уваги питанням підвищення обороноздатності країни, переозброєнню та переоснащенню Національної армії Республіки Молдова (НАРМ) сучасними зразками озброєнь і військової техніки, у першу чергу, за рахунок отримання військово-технічної допомоги як від окремих країн, так і в цілому від Європейського Союзу та НАТО.Республіка Молдова, згідно ст.11 Конституції, є нейтральною державою і не допускає розміщення на своїй території збройних сил інших держав.

Основою воєнної безпеки є Національна армія РМ, яка складається з Сухопутних сил і Військово-повітряних сил. За даними щорічника Military Balance, Національна армія Молдови налічують 5,15 тис. осіб, з яких у сухопутних військах 3,25 тис., у повітряних силах 600, логістичною підтримкою зайнято 1,3 тис. осіб, у військах карабінерів, які підтримують внутрішній. порядок і воєнізованих формуваннях служать 900 бійців. У резерві перебувають 58 тис. осіб. Національна армія складається з Сухопутних військ, Військово-повітряних сил, Військово-річних сил і Військ карабінерів.

До складу Сухопутних військ входять 3 мотопіхотних бригади, окремий миротворчий батальйон, інженерний батальйон, артилерійський батальйон, батальйон зв'язку, рота хімічного захисту, батальйон охорони.

На озброєнні Сухопутних військ перебувають в основному зразки озброєнь радянського та частково румунського виробництва:

1) – 61 гусенична бойова броньована машина (9 БТР-Д і 52 МТ-ЛБ), 92 колісних ББМ (12 БТР-80 і 80 ТАВ-71 виробництва Румунії), 44БМД-1;

2) – 219 артилерійських систем, з яких 16 причіпних 122-мм гаубиць М-30, 20 причіпних 152-мм гармат 2А36 «Гіацинт» та 31152-мм причіпних гаубиць Д-20, 9120-мм самохідних мінометів НОНА-С, 11РСЗВ «Ураган», 132 міномети калібром 120 та 82мм, 31100-мм

протитанкова гармата МТ-12, протитанкові ракетні комплекси «Фагот» і «Конкурс»;

3) – зенітні установки: 22 – 23-мм ЗУ-23-2 та 11 – С-60.

4) Військово-повітряні сили включають в себе зенітно-ракетний полк (на озброєнні 3 ЗРК С-125 «Нева-М1» і льотна ескадрилья (2 літака АН-2, 1 літак Як-18, 2 гелікоптери – Ми-8ПС і 4 Ми-8МТВ-1) З метою підсилення обороноздатності Республіка Молдова протягом 2022-2023 рр. здійснила наступні заходи:

5) – на 2023 р. оборонний бюджет РМ був збільшений на 68% до 1,7млрд. лей, проте він складає лише 0,55% від ВВП країни (проти 0,38% у 2023 р.).

6) – збільшення кількості навчань, у тому числі із залученням іноземних партнерів. У 2023 році були проведені 4 навчання з резервістами (у квітні, травні, червні та вересні).

З 25травня по 2червня 2023р. були проведені навчання протиповітряної оборони «Повітряний щит – 2023», в якому взяли участь військові Великої Британії, Румунії, Франції з метою забезпечення заходів безпеки під час проведення другого саміту Європейської політичної спільноти.

10-22 вересня 2023 р. у Молдові проходили багатонаціональні комбіновані військові навчання Scutul de Foc/Rapid Trident – 2023, в яких взяли участь близько 500 молдавських, румунських та американських військовослужбовців.

25-31 жовтня 2023 р. у навчальних центрах і на полігонах авіаційного полку «Дечебал» у Маркулештах і мотострілецької бригади «Молдова» у Бєльцях. У навчаннях взяли участь близько 200 військовослужбовців із Національної армії Молдови та Армії США.–переозброєння Національної Армії РМ за рахунок військово-технічної допомоги.

У грудні 2023 р. Республіка Молдова отримала систему спостереження за повітряним простором вартістю 14 млн. євро, яка була куплена у французького підприємства THALES. Також протягом 2023 р. до РМ від Німеччини надійшло 19 бронетранспортерів Piranha IIIH з колісною формулою 8×8.

Порівняння бойового потенціалу ОГРВ і НЗФ ПРРМ та Національної Армії Республіки Молдова свідчить про наступне:

1) – ОГРВ і НЗФ ПРРМ поступаються НАРМ за кількістю та вогневій мощі ствольної артилерії, проте переважає їх у кількості РСЗВ, що забезпечує їм кращу щільність вогню та можливості маневру;

2) – за кількістю та якістю бойових броньованих машин Республіка Молдова має певні переваги, які збільшилися за рахунок надходження протягом 2022-2023 рр. на озброєння НАРМ сучасних бронетранспортерів PiranhaIIIH, які за рівнем захищеності перевищують радянські зразки;

3) – очевидною перевагою НЗФ ПРРМ є наявність важкого бронетанкового озброєння (танків Т-64БВ);–протягом 2022-2023 рр. Республіка Молдова покращила свої спроможності щодо контролю за повітряною обстановкою, проте спроможності щодо відбиття атак з повітря залишаються на низькому рівні.

У зазначеному контексті порівняння бойового потенціалу ОГРВ і НЗФ ПРРМ з потенціалом Збройних Сил України навряд чи може виглядати коректним і співставним.

Хотілося б відзначити лише ключові недоліки російського військового контингенту в Придністровському регіоні:

1) – більшість зразків ОВТ, що перебувають на озброєнні російського військового угруповання в ПРРМ становлять зразки радянського виробництва, які матеріально та морально застаріли;

2) – артилерія НЗФ за своїми кількісними та якісними показниками може виконувати обмежене коло завдань за призначенням;

3) – система протиповітряної оборони Придністровського регіону не відповідає сучасним вимогам і не може забезпечити прикриття всіх військових підрозділів, розташованих на території регіону;

4) – ОГРВ та НЗФ ПРРМ не мають серйозного досвіду як застосування безпілотних літальних систем, так і протидії ним.

Висновки:

1. Наявність у Придністровському регіоні російського військового контингенту та НЗФ протягом 32 років з моменту завершення збройної фази Придністровського конфлікту залишається дестабілізуючим чинником, що впливає на безпекову ситуацію в південних областях України. З початком російської агресії проти України у 2014 р. вплив зазначеного чинника суттєво зріс. Після початку широкомасштабного вторгнення військ рф в Україну російське командування не приховувало, що його ціллю є окупація Півдня України з метою встановити сухопутний коридор до Придністровського регіону.

2. Плани російського керівництва щодо захоплення у 2022 р. Півдня України та створення сухопутного коридору до Придністровського регіону були зруйновані мужніми й ефективними діями Сил оборони України. Особливу

роль у зриві планів російського командування відіграла героїчна оборона м.Вознесенськ (1-15 березня 2022 р.) та м.Миколаїв (24 лютого – 10 листопада 2022 р.).

Протягом квітня-травня 2022 р. російські спецслужби намагалися за допомогою провокацій досягти ескалації напруження у Придністровському регіоні, проте не мали успіху. Звільнення правобережжя Херсонської області включно з м.Херсон від російської окупації внаслідок Херсонської контрнаступальної операції (29 серпня – 11 листопада 2022 р.) остаточно ліквідувало загрозу можливого возз'єднання наступаючих російських окупаційних військ та ОГРВ ПРРМ.

3. ОГРВ ПРРМ і НЗФ ПРРМ за кількістю та рівнем бойової підготовки особового складу, кількістю та якістю ОВТ, що перебуває на їх озброєнні, суттєво поступаються Силам оборони України і в якості самостійного військового угрупування можуть виконувати лише обмежене коло завдань тактичного рівня. Проте, їх присутність на території Придністровського регіону змушує Сили оборони України утримувати певне військове угруповання для протидії можливим воєнним загрозам, протидії диверсійно-розвідувальній діяльності.Також ОГРВ ПРРМ і НЗФ ПРРМ становлять воєнну загрозу для Республіки Молдова, де відіграють роль дестабілізуючого чинника, який має сприяти «гібридним» діям російської федерації, спрямованим на усунення нинішнього проєвропейського уряду Республіки Молдова.

4. Республіка Молдова залишається прихильницею розв'язання Придністровського конфлікту винятково у мирний спосіб і здійснює заходи, спрямовані на економічну реінтеграцію ПРРМ. Водночас Республіка Молдова у відповідь на зростання загроз національній безпеці внаслідок широкомасштабного вторгнення рф в Україну, вжила заходів щодо підвищення обороноздатності Національної армії. Проте, обсяг виділених на оборонні потреби коштів є недостатнім для переозброєння Національної армії РМ, що зробило Молдову залежною від постачання озброєнь і військової техніки від держав-партнерів.

Відбувається поступове надходження на озброєння Національної армії західних зразків ОВТ. Попри зближення з НАТО Республіка Молдова навряд чи відмовиться у перспективі від нейтрального статусу через негативне сприйняття вступу до НАТО в суспільстві, а також наявність юридичних перешкод, зокрема, необхідність скасування нейтрального статусу на референдумі.

* * *

[1] Це не орфографічна помилка, а прийнята після 24.02.2022р. в українському суспільстві практика писати назву держави-агресора з маленької букви, що показує зневажливе ставлення до неї зі сторони автора допису. – Прим.ред.

[2] Молдавия. Современные тенденции развития / под ред. д-ра ист. наук Е.М.Кожокина. Москва: РОССПЭН, 2004. 494с.;ДевятковА.В. Перед вызовом европеизации: политика России в Приднестровском урегулировании (1992-2012гг.). Тюмень: Изд-во Тюменского гос. ун-та, 2012. 164с., ХаритоноваН.И.Приднестровский конфликт (1988-2012гг.). Москва: РИСИ, 2015. 520с.;КозловА.В. ЧернобривыйВ.Н.Непокоренное Приднестровье. Уроки военного конфликта. Москва: Вече, 2015. 300с.[3] Moldova–Transnistria: Eforturicomunepentruunviitorprosper. Procesul de negocieri = Молдова–Приднестровье: Общими усилиями – к успешному будущему. Переговорный процесс = Moldova–Transdniestria: Working Together for a Prosperous Future. Negotiation Process / colegiul de red.: Denis Matveev, Galina Şelari, Elena Bobcova, Bianca Cseke. Ch.: „Cu drag” SRL. 2009. 312p.; StavilaI., BalanGh. Conflictul Treansnistrean: esecul reglamentarii unui cunflict care poate fi solutionat// Revista Militara. 2010. No2(4). P.4-26;TaralungaVictoria. Conflictul transnistrean: cauze, esenta, 419 particularitati // Traditie şi inovare in cercetarea stiintifica, Editia aVII-a: Materialele Colloquia Professorum din 12oct. 2017. Balti, 2018. P.150-160.[4] Бабилунга Н.В., Бомешко Б.Г. Приднестровский конфликт: исторические, демографические политические аспекты. Тирасполь: Изд-во РИО ПГУ, 1998. 90с.; История Приднестровской Молдавской Республики. Том2–2. Тирасполь: Изд-во РИО ПГУ; Приднестровский Государственный Университет им.Т.Г.Шевченко, 2001. 448с.; Феномен Приднестровья. 2-е изд. перераб. и доп. Тирасполь: Изд-во РИО ПГУ, 2003. 336с.; ВолковаА.З. Создание Приднестровской Молдавской Республики: монографическое исследование. Бендеры: Полиграфист, 2010. 576с.[5] ПерепелицаГ.Н. Конфликт в Приднестровье: причины, проблемы и прогноз развития. Київ: Стилос, 2001. 147с.; КоцурВ.В. Етнополітичний конфлікт у Придністров’ї у контексті українсько-молдовських міждержавних відносин. Київ: ІПіЕНД ім.І.Ф.Кураса НАН України, 2013. 272с.; Придністровська проблема: погляд з України. Київ: Істина, 2009. 272с.[6] FylypenkoA.The «FirstHybryd»: the Transnistrian conflict in the context of the Russian-Ukrainianconflict //UkraineAnalytica. 2017. Issue 3 (9). P.714; Филипенко А. Придністровський конфлікт 1992 року та російська агресія проти України: компаративний аналіз // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Чернів. нац. ун-т ім.Юрія Федьковича, Ф-т історії, політол. та міжнар. відносин, Каф. міжнар. відносин. 2018. Т.37-38.С.73-80;ФилипенкоА. Придністровський конфлікт: уроки для України. Національний інститут стратегічних досліджень. Офіційний сайт. URL: https://bit.ly/3UG7Pxx[7] СидоренкоС.Настав час ліквідувати Придністров’я. Як для цього має і як не може діяти Україна//Українська правда. 28.12.2022. URL: https://bit.ly/4a3dZfv; У Молдові неготові дорішень по«Придністров’ю» і воліють, аби конфлікт був заморожений— Герасимчук//Громадське радіо. 01.05.2022. URL: https://bit.ly/3UFojpD; «Молдова неможе нічого вдіяти». Придністров’я небезпечне для України нелише присутністю російських військових— експерт. URL: https://bit.ly/4aUNcU0[8] TelipanV. Armata Transnistreana – element de siguranta a noului dispozitiv military rus // Focarele separatiste si impactul lor asupra

terorismului contemporan. Materialele conferinței științifico-practice internaționale 16martie 2017. Chisinau, 2017. P.315-322[9] LeahuI. Problematica transnistreană: evoluţiile situaţiei în domeniul securităţii. URL: https://bit.ly/3WlFvBO[10] Збройні Сили «Придністровської Молдавської Республіки»: реальна загроза чи велике перебільшення?// Мілітарний. 15.01.2022. URL: https://bit.ly/3Wtd2tA[11] Молдова рассматривает лишь мирный вариант урегулирования приднестровского конфликта – Президент Майя Санду //Инфотаг. 16.12.2022. URL: https://www.infotag.md/rebellion/303650/[12] Возникновение и развитие вооруженного конфликта в Приднестровском регионе Республики Молдова // Министерство обороны Российской Федерации. URL: https://bit.ly/49WcmA5[13] Соглашение между Российской Федерацией и Республикой Молдова о правовом статусе, порядке и сроках вывода воинских формирований Российской Федерации, временно находящихся на территории Республики Молдова//Министерство иностранных дел Российской Федерации. URL: https://bit.ly/4ag3LIZ[14] TelipanV. Armata Transnistreana – element de siguranta a noului dispozitiv military rus…P.322.[15] Ibidem.[16] TelipanV.Op.cit. P.323.[17] Рогозин: Россия перевооружит миротворцев в Приднестровье // Взгляд.16.04.2012. URL: https://vz.ru/news/2012/4/16/574718.html[18] Украина не позволит России ввозить вертолеты в Приднестровье // Молдавские ведомости. 01.08.2023. URL: https://bit.ly/49XdGml[19] КС Молдови визнав незаконним перебування російських військ у Придністров'ї // Українська правда. 03.05.2017. URL: https://www.pravda.com.ua/news/2017/05/3/7142892/[20] «В Приднестровье 13-14 тыс. вооруженных людей». Носатый о военном присутствии в регионе // Newsmaker. 02.06.2022. URL: https://bit.ly/3w7076b[21] Збройні Сили «Придністровської Молдавської Республіки»: реальна загроза чи велике перебільшення?// Мілітарний. 15.01.2022. URL: https://bit.ly/3Wtd2tA[22] TelipanV. Op.cit. P.321.[23] «В Приднестровье 13-14 тыс. вооруженных людей». Носатый о военном присутствии в регионе // Newsmaker. 02.06.2022. URL: https://bit.ly/4bkVhBd[24] «Шмель» из Приднестровья // Новости ВПК. 03.02.2022. URL: https://vpk.name/news/576833_shmel_iz_pridnestrovya.html[25] TelipanV. Armata Transnistreana – element de siguranta a noului dispozitiv military rus…P.320.[26] RonceaG. Transnistria – potential militar-logistic si rolul sau in geopolitica istmului Ponto-Baltic. URL: https://bit.ly/4bePSeM[27] «Ведомости»: Приднестровье хочет войти в состав России // BBCNews. Русская служба. 18.03.2014. URL: https://bbc.in/3Uog5AF[28] Придністров'я захотіло «визнання незалежності» через заявку Молдови на вступ до ЄС // Європейська правда. 04.03.2022. URL: https://bit.ly/49ZcGOv[29] Захват юга Украины – новая концепция вторжения или версия одного генерала? // BBCNews. Русская служба. URL: https://www.bbc.com/russian/news-61182205[30] Вибухи у Придністров'ї є спланованою провокацією російських спецслужб – ГУР// Укрінформ. 25.04.2022. URL: https://bit.ly/3xYPjaR[31] Глава невизнаного Придністров'я заявив, що «сліди терористичних атак ведуть в Україну» // Європейська правда. 26.04.2022. URL: https://bit.ly/4dnoVr6[32] В Приднестровье снижен

уровень террористической опасности // Новости Приднестровья. 25.05.2022. URL: https://bit.ly/3UnzK3H[33] Генеральний штаб ЗСУ / General Staff of the Armed Forces of Ukraine. Оперативна інформація станом на 18.00 03.05.2022 щодо російського вторгнення. URL: https://bit.ly/4aYKGvK[34] Подозреваемый в совершении поджога Военкомата в Тирасполе задержан // Новости Приднестровья. 23.05.2022. URL: https://bit.ly/3Ue87Kw[35] Приднестровская делегация в ОКК считает необходимым обеспечить миротворцев средствами для подавления беспилотников // Новости Приднестровья. 09.06.2022. URL: https://bit.ly/3UpduGC[36] У Міноборони РФ нафантазували про підготовку «вторгнення» ЗСУ в Придністров'я// РБК-Україна. 23.02.2023. URL: https://bit.ly/3wqAiOi[37] В Приднестровье «двух террористов» приговорили к 12 и 20 годам тюрьмы. Что рассказал Красносельский ОБСЕ//Newsmaker. 12.03.2024. URL: https://bit.ly/3whJHYI[38] МГБ ПМР: В Молдове готовятся боевые группы для проведения терактов в Приднестровье // Новости Приднестровья. 12.01.2024. URL: https://bit.ly/3JN1wlf

***

№ 2.750

Запровадження накопичувального пенсійного забезпечення чи фінансової піраміди?

2024-04-22

АНДРІЙ ПАВЛОВСЬКИЙ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Верховна Рада готує черговий божевільний закон, який забезпечить безконтрольне пограбування населення під виглядом пенсійної реформи.

Незважаючи на взяті Урядом перед МВФ зобов'язання утриматись на час війни від примусового запровадження накопичувальної пенсійної системи,

> — найближчим часом у Верховній Раді планують розглянути проект Закону №9212 про накопичувальне пенсійне забезпечення (автори н.д. Д.Арахамія, Третьякова, Стефанчук та група нардепів-«слуг народу» плюс нардеп з «Голосу» Цабаль, що заблокував доплати військовим).

У Пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що для відновлення належного рівня пенсійного забезпечення в Україні необхідним є впровадження обов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення як додаткового елемента пенсійної системи (так званого другого рівня), з метою формування пенсійних накопичень та збільшення сукупного коефіцієнта заміщення як головного індикатора достатності пенсійних виплат.

Законопроектом передбачено встановити обов'язкову участь у системі накопичувального пенсійного забезпечення всіх категорій працюючих осіб до досягнення ними 55 років та обов'язкову сплату роботодавцями пенсійних внесків на користь таких найманих працівників.

Так, роботодавці сплачуватимуть 1% у 2023, 1,5 %; у 2024, 2 % у 2025 роках від розміру заробітної плати працівників, а Держава буде співфінансувати такі внески на паритетних засадах за рахунок коштів Державного бюджету України. При цьому, розмір єдиного соціального внеску, який сплачується роботодавцем, залишається незмінним, накопичувальний внесок включається до складу єдиного соціального внеску.

Застереження до законопроекту

1. Перше

Необґрунтованим є, що у Пояснювальній записці зазначено, що для відновлення належного рівня пенсійного забезпечення в Україні необхідним є впровадження обов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення враховуючи, що Світова практика свідчить, що 18 країн світу, які запровадили накопичувальну систему, відмінили накопичувальну систему та повернулися до солідарної системи. В Україні діє солідарна система.

2. Друге

При запровадженні накопичувальної системи дуже важливим повинно бути визначення відсотку доходу при інвестуванні коштів, щоб не сталося так, що

при інвестуванні десятками років сума інвестиційного доходу складе за усі роки, наприклад, 3 відсотки при інфляції понад 50 відсотків. В Законах України не зазначено, що інвестиційний дохід повинен складати за усі роки не менше індексу інфляції за усі роки.

3. Третє

На жаль необхідно констатувати, що в Україні інвестовані кошти можуть бути втраченими з різних причин. В Законах України не зазначено, чи будуть державою відшкодовуватися втрачені кошти громадянам.

4. Четверте

Складається враження, що ініціатори такого законопроекту намагаються лише сприяти створенню недержавних пенсійних фондів, щоб мати можливість в них отримувати доходи.

5. П'яте

Занижений рівень пенсійного забезпечення в Україні є наслідком таких рішень на державному рівні:

- єдиний соціальний внесок складав близько 40%. Прийнятим Законом його безпідставно **зменшено в одноразовому порядку до 22%;**

- **законами про державний бюджет безпідставно занижується розмір прожиткового мінімуму для пенсіонерів, а відповідно і мінімальна пенсія за віком.** Так, на 2024 рік затверджено розмір прожиткового мінімуму 2361 грн. при тому, що фактичний розмір у січні 2024 року склав 5574 гривень.

В законопроекті знову без відповіді так і залишаються питання щодо

— **гарантій збереження пенсійних накопичень, ефективності інвестування цих грошей, вартості адміністрування?**

І це при тому, що

— в країнах східної Європи (Польща, Чехія, Угорщина) в мирний час і при більш сприятливих економічних умовах накопичувальна пенсійна система зазнала краху!

Фахівці міжнародних фінансових організацій (в тому числі МВФ і Світового банку) неодноразове вказували, що для запровадження накопичувальної пенсійної системи повині бути відповідні сприятливі умови, як то стале економічне зростання та значне збільшення доходів населення (хоча б декілька років поспіль).

При цьому інвестиційний дохід від інвестування пенсійних активів має перевищувати рівень інфляції за рік хоча б на 3%.

Слід також звернути увагу, що в Україні слабкі фінансові інститути, нерозвинутий ринок цінних паперів та обмежена кількість реальних інвестиційних інструментів порівняно з країнами західної Європи.

В таких умовах є ризик, що накопичення на пенсійних рахунках можуть бути від'ємними.

Крім того, мають бути низкі адміністративні витрати, не більше 1-1,5%. Як свідчить досвід латиноамериканських країн (Аргентина, Чилі), у яких тривалий час функціонував другий рівень пенсійного забезпечення, високі адміністративні витрати в накопичувальній системі призводять до вкрай низького рівня результатів довгострокового інвестування і відповідно до суттєвого зменшення розміру пенсійних виплат.

Найбільшою проблемою є те, що нема реальних державних гарантій збереження пенсійних накопичень!

Нема чіткої системи повернення пенсійних активів у разі ліквідації емітентів цінних паперів і банків.

Таким чином є загроза

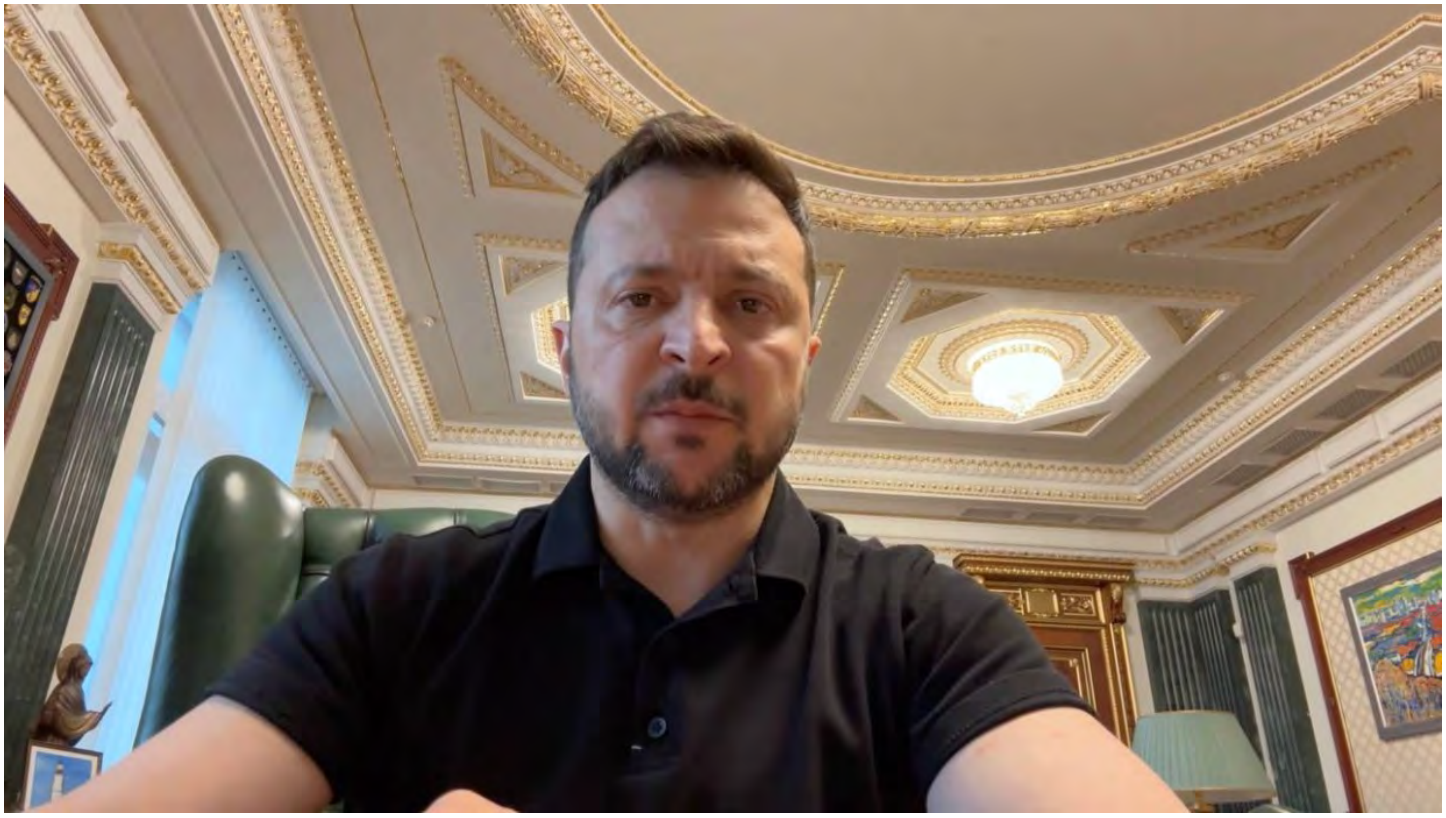
— перетворення за несприятливих умов накопичувальної пенсійної системи на велику фінансову піраміду!

Намагання будь-що в нинішніх умовах запровадити в Україні пенсійну накопичувальну систему виглядає як повне економічне безглуздя під час війни.

***

№ 2.751

За політичними рішеннями має бути реальна логістика – реальне отримання зброї нашими воїнами – звернення Президента

6 травня 2024

Бажаю здоров'я, шановні українці, українки!

Щойно провів засідання Ставки.

Перше – це фронт.

Доповідь Головкома – він був на передовій, безпосередньо у бригадах.

1) — Доповів про **ключові виклики та потреби**. Готуємося.

2) — Була також **доповідь** щодо нашого:

- власного виробництва зброї та

- комплектації наших бригад.

Максимум робимо, щоб дати більше зброї для наших воїнів.

Окремо обговорили постачання від партнерів

3) – **терміни постачання та можливість прискорити** реальне надходження зброї та снарядів від партнерів.

***Реально*. Фактично.**

4) — За політичними рішеннями має бути ***реальна логістика*** – реальне отримання зброї нашими воїнами.

Всі, хто залучений, мають зараз працювати 24/7 із партнерами, зокрема зі Сполученими Штатами.

Сьогодні ж було честю для мене привітати із професійним днем наших воїнів-піхотинців. Це основа наших Збройних Сил України – це підрозділи, які на землі своєю силою, своїми діями, своєю стійкістю визначають, чий прапор на цій землі. І я дякую кожному нашому воїну, усім бойовим бригадам, які роблять максимум, щоб знищувати окупанта й захищати Україну. Сьогодні відзначив державними нагородами воїнів, які проявили себе найкраще саме в боях, та почесними відзнаками й бойовими прапорами – бойові бригади. Дякую вам, воїни! Дякую всім, хто дає Україні необхідні фронтові результати й захищає нашу державу та людей.

Вдень було кілька **міжнародних розмов**

1) – зараз ми **надзвичайно активно працюємо**, готуючи ***інавгураційний*** Саміт – ***Саміт миру*** у Швейцарії.

І важливо,

2) — **щоб на Саміті змогли проявити своє лідерство якнайбільше держав**, якнайбільше суб'єктів, які зацікавлені у повній силі Статуту ООН та міжнародного права.

Сьогодні – президенти Литви та Польщі – Гітанас Наусєда та Анджей Дуда, прем'єр-міністри Естонії та Канади – Кая Каллас та Джастін Трюдо…

Особисто їх запросив на Саміт. Я подякував за підтримку нашої роботи заради справедливого миру – за підтримку ***Формули миру***.

Такий мир і справжнє відновлення спокою в міжнародних відносинах можливі лише за умови, що

— ***світова більшість*** долучиться до встановлення миру й **примусить до миру Росію** – примусить її визнавати базові правила нормального співжиття народів.

1) — Я вдячний усім партнерам, які допомагають нам із реалізацією цього завдання.

2) — Я вдячний кожному лідеру, який комунікує з іншими, щоб вони теж були на Саміті й теж сказали своє слово.

Теперішній світ – це світ більшості, це такий світ, у якому ніхто не має і не повинен мати привілею нав'язувати щось іншим народам.

Тим більше нав’язувати насильством.

Всі однаково важливі, і кожен народ однаково заслуговує на повагу.

Саме в цьому – наша Формула миру, вона вигідна кожному народу, і Саміт миру дає змогу не на словах, а реально показати, хто справді за рівноправ’я у світі.

Завтра і найближчими тижнями **будемо працювати з країнами та лідерами**

– будемо говорити, щоб міжнародне право було підтримане міжнародною солідарністю.

Дякую кожному й кожній, хто з Україною! Дякую всім, хто б’ється та працює заради того, щоб життя та справедливість перемагали!

Слава Україні!

***

№ 2.752

Основні теми доби 06.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Генштаб у ранковому зведенні від 7 травня повідомив, що на лінії фронту за добу сталося 97 бойових зіткнень. За інформацією сервісу DeepState Live Map, російська армія веде наступ у напрямку Покровська та Куп'янська. За добу ЗСУ посунулися в районі населених пунктів Новопокровське, Нетайлове та південніше Первомайського на трасі Донецьк-Дніпро, а також залишили с. Кислівка на південь від Куп'янська. Тривають запеклі бої на захід від Кремінної, у районі Часового Яру, на околиці Донецька – у Красногорівці, на

південь від Великої Новосілки – у Старомайорському та в районі с. Роботиного на Запоріжжі.

Президент Зеленський скликав засідання Ставки, на якому головнокомандувач ЗСУ Сирський доповів про ситуацію на лінії фронту.

Зеленський вніс до парламенту законопроєкти щодо подовження воєнного стану та мобілізації ще на 90 діб, починаючи з 14 травня.

2️⃣ Лідер Китаю Сі під час візиту до Європи на зустрічі з главою Єврокомісії фон дер Ляєн та президентом Макроном заявив, що його країна нібито "інтенсивно працює" над організацією мирних переговорів, непричетна до "кризи в Україні" й не є стороною "конфлікту". Він пообіцяв Макрону не передавати зброю Росії. Посол Китаю в Москві Джан вважає, що Росія обов'язково має взяти участь у “саміті миру” у Швейцарії, оскільки без неї не може бути реалізовано жодної мирної угоди.

Оголошення в розшук міністерством внутрішніх справ РФ президента Зеленського та його попередника Порошенка свідчить про підвищення Путіним ставок та курс на перемогу у війні з Україною, а також повну відмову від переговорів. Президент Зеленський у жовтні 2022 р указом заборонив будь-які переговори з Путіним, водночас українська делегація у 2022–2023 роках вела переговори через посередників щодо створення “зернового коридору” через Чорне море.

Фон дер Ляєн висловила сподівання, що Китай використовує свій вплив на Росію для припинення війни. Одночасно вона пригрозила Китаю санкціями за порушення ембарго щодо Росії, а також заходами у відповідь на нечесну конкуренцію щодо європейських товарів.

3️⃣ Міністр оборони Італії Крозетто повідомив, що уряд незабаром схвалить ще один пакет воєнної допомоги Україні.

Польща й далі оплачуватиме роботу 20 тис. терміналів супутникового зв'язку для ЗСУ.

Іспанія передала ракети для комплексів Patriot. Канцлер Німеччини Шольц закликав партнерів передати Україні комплекси ППО, які не використовуються.

Міністр оборони Нідерландів Оллонгрен повідомила, що передавання винищувачів F-16 розпочнеться лише восени. Міністерство оборони РФ попередило, що розцінюватиме F-16 як носії ядерної зброї. Російське МЗС пригрозило Великій Британії ударами по її техніці та військових базах в Україні та за її межами у відповідь на дозвіл завдавати ударів британською зброєю по території РФ.

4️⃣ Президент РФ Путін напередодні інавгурації доручив армії провести навчання із застосування тактичної ядерної зброї. Штаб-квартира НАТО та Головне управління розвідки Генштабу ЗСУ поки не спостерігають будь-якого розгортання цих озброєнь. Керівництво ЄС та адміністрація США назвали заяву Путіна "безвідповідальною риторикою". У білоруських ЗМІ також постійно звучать ядерні загрози Заходу, що повторюють російські.

МЗС України закликало союзників не визнавати Путіна президентом Росії. Єврокомісар із політики безпеки та закордонних справ Боррель не рекомендував країнам ЄС брати участь у церемонії інавгурації Путіна, проте туди поїдуть представники Франції, Словаччини, Угорщини, Мальти, Кіпру та Греції. В останній момент від участі відмовилася влада Бельгії. Керівництво ЄС не має наміру відмовлятися від визнання Путіна президентом, попри резолюцію Європарламенту, “оскільки треба залишити канали зв'язку з Росією” і мати особу, з якою можна вести переговори.

Адміністрація Байдена не відправила свого представника, проте визнала Путіна законно обраним президентом за результатами виборів. Це може бути розцінено як нагадування Зеленському, що його повноваження закінчуються 20 травня, а для підтвердження його легітимності має відбутися виборний процес. Українська влада не планує влаштовувати вибори в умовах воєнного стану, що створює конституційну колізію.

5️⃣ Країни Балтії готуються до воєнного сценарію. У столиці Литви Вільнюсі, а також у Каунасі буде запроваджено навчальну комендантську година з розгортанням блокпостів та перевіркою документів, але без обмеження свободи пересування. Канцлер Шольц під час візиту до Литви разом із президентом Науседою стежив за спільними навчаннями військ НАТО. Він наголосив, що в країні триває швидке розгортання німецького батальйону.

В Естонії розпочалися масштабні навчання НАТО “Весняний шторм” за участю підрозділів із 15 країн.

6️⃣ Держпідприємство "Документ" відновило видавання паспортів та інших документів у своїх закордонних центрах.

7️⃣ Канцлер Німеччини Шольц вважає можливим використання 90 % заморожених російських коштів на закупівлю озброєнь для України.

8️⃣ Ізраїль відмовився від пропозиції щодо припинення вогню в секторі Газа, яку було запропоновано Єгиптом та Катаром за згодою лідерів угруповання ХАМАС, оскільки в них не містилися статті про повернення всіх заручників. Підрозділи ізраїльської армії почали наступ на місто Рафах у секторі Газа.

***

№ 2.753

Скрытые проблемы танков «Абрамс» и «Леопард-2», которые невозможно решить на поле боя

2024-05-08

Немногие страны могут позволить себе разработку, производство и эксплуатацию танков с газотурбинными двигателями (ГТД). Первый в мире серийный танк с таким агрегатом до сих пор производят в Рф и называется он Т-80. Основной боевой танк США М1 «Абрамс» также оснащен ГТД, однако российская и американская машины существенно отличаются друг от друга.

Для заправки Т-80 в штатной структуре танковых подразделений работают специальные заправочные службы. Огромные грузовики с цистернами заполняют баки машины перед каждым боевым выходом, чтобы «реактивный» танк не встал как вкопанный посреди дороги. Американский ГТД в «Абрамсе» является многотопливным и может работать на дизельном топливе DF-1, DF-2 и авиационном топливе JP-4, JP-5. Однако для того, чтобы машина считалась полноценной боевой единицей, этого топлива нужно существенно больше, чем в Т-80.

Одной из особенностей танка является его огромный вес — чтобы передвигать машину массой более 62 тонн по пересеченной местности, двигатель может расходовать более 1400 литров топлива на 100 километров пути. Этот показатель был определен по итогам тендера на поставку боевой техники в вооруженные силы Швеции в 1993 году, где американский М1 противостоял немецкому «Леопарду» и… российскому Т-80. Можно сделать поправку на суровые северные условия, но цифры по расходу топлива более чем серьезные, и обеспечить «Абрамсы» питанием в бою — задача не из простых.

В контексте использования танков М1 где-либо за пределами США стоит понимать, что одно дело — получить машины этого типа, и совершенно другое — правильно их использовать. В Ираке механизированные части США возили за собой целые караваны с топливом и другими жидкостями для обслуживания танков М1.

Эти караваны никто не атаковал, так как практически вся иракская авиация была уничтожена в первые дни боевых действий. Если при использовании M1 «Абрамс» где-либо еще начнется дефицит топлива, то машины, потребляющие топливо буквально как самолеты, рискуют встать без движения. Кроме того, пока непонятно, как M1 будет работать на зарубежной «солярке», качество которой, вероятно, очень далеко от идеала.

1. Как лечить немецкую «кошку»

Немецкие танки «Леопард» были спроектированы таким образом, чтобы сочетать в конструкции «всего понемногу». И хотя американский гигантизм и

любовь к двигателям с большим объемом (и высокими оборотами) немцы не унаследовали (внутри «Леопарда» стоит мощный, но в то же время экономичный турбодизель) с использованием немецких боевых машин за пределами Германии не все так просто, как кажется на первый взгляд.

Многие незнакомые с боевой техникой люди ошибочно воспринимают танк как автомобиль. Однако на нем нельзя заехать на ближайшую АЗС, чтобы заправиться, а боекомплект нельзя докупить в ближайшем супермаркете. В случае с немецким «Леопардом» ситуация усугубляется еще и тем, что для полноценного боевого функционирования требуется не только топливное, но и инженерное обеспечение, которое больше похоже на специальное обслуживание дорогих автомобилей в строго определенных автосервисах.

Во времена «смотра» немецких танков для танкового тендера Швеции компания «Рейнметалл» (производитель танков «Леопард») показала шведским военным схему необходимой структуры механизированных частей, в которых могут использоваться такие танки. Помимо боевых машин, шведской армии предложили заиметь еще восемь вспомогательных служб: топливную, инженерную (с машинами на базе танка), учебную, ремонтную, службу снабжения, эвакуации, оружейную и вспомогательную (так называемый «отдел на подхвате»).

Важно понимать, что каждая из этих служб делится примерно на 10 разных департаментов, для которых необходимо не просто набрать несколько десятков тысяч специалистов высокой квалификации с определенным набором технических знаний, но и обучить их работе именно с танками «Леопард-2». Даже в более спокойное время развернуть такую структуру за рубежом невозможно быстрее, чем за несколько лет.

Если говорить по-простому, то вся суть организации службы «Леопард-2» в танковых частях сводится к нормальному обслуживанию, ремонту, вооружению и эвакуации танков «Леопард-2» с поля боя. Если хотя бы один из механизмов нормального функционирования западного танка даст сбой или его работа не будет налажена изначально, то машины рискуют превратиться в одноразовую, пусть и очень дорогую игрушку — до первой поломки, наезда на мину или встречи с противотанковой ракетой. Дальше — либо замена на новый, либо стадия принятия потерь.

Однако даже если вместе с танками «Леопард» за пределами Германии будут поставлены ремонто-эвакуационные машины, существование таких механизированных частей напрямую будет зависеть от наличия или отсутствия на поле боя современных ударных вертолетов, противотанковых ракет, современных танков, а также артиллерии, играющей решающую роль на поле боя.

3. Общие проблемы

Несмотря на то, что M1 «Абрамс» и немецкий «Леопард» имеют разные проблемы, **общие недостатки, характерные для любых иностранных операторов, получающих такую технику в экстренном порядке, все же имеются.**

Главный из них — **дефицит танковых боеприпасов**.

23 декабря газета Wall Street Journal сообщила, что из-за большого числа экспортных поставок НАТОвских калибров за рубеж в Европе начался полноценный дефицит боеприпасов.

Это касается и танковых боеприпасов.

Первые версии американских танков M1 оснащаются 105-мм нарезной пушкой M68A1. Это довольно редкое орудие, особенно по современным меркам. О способности снарядов пробивать защиту танков противника говорить не стоит, однако снаряды при интенсивной стрельбе к ротам и батальонам, вооруженными такими танками, должны поступать буквально вагонами. Одна заминка — и подразделение уже не может воевать.

Такая же проблема может возникнуть и с «Леопардами».

Опыт использования немецких САУ PzH-2000, «Цезарь» и M109 за пределами стран-производителей показал, что в боях с высокой интенсивностью одно из главных требований — это **наличие десятков тонн боекомплекта в шаговой доступности**. Как только снаряды кончаются (а кончаются они быстро), пушки «замолкают».

Но и это еще не конец истории.

Начиная с 1985 года на танках «Абрамс» устанавливается 120-мм гладкоствольная пушка М256, унифицированная по снарядам с пушками танков «Леопард-2».

Однако есть проблема

> — производство таких боеприпасов в США, Германии, Франции и других странах, использующих танковые пушки калибра 120-мм различается между собой.

Прецеденты уже бывали — поставленные за рубеж польские САУ «Краб» не могли использовать французские 155-мм выстрелы для артиллерии, а норвежские САУ М109 не могли использовать немецкие артиллерийские боеприпасы.

Проблем с топливом, ремонтом и снарядами, к слову, нет у российской армии. В тылу у передовых сил (которые работают с хорошо знакомой техникой, калибрами и оборудованием) всегда есть ремонтные батальоны, оружейные и логистические части, служба которых, как в той песне — «и опасна, и трудна, и на первый взгляд как будто не видна». Однако именно от тыловиков и ремонтников напрямую зависит исправность танков Т-72Б3, Т-80 и Т-90, действующих на передовой.

Любопытно, что проблема любого зарубежного оператора западных вооружений (в текущей обстановке этой страной оказалась Украина) будет усугубляться по мере увеличения парка бронетехники. Чем больше поставленных танков будет задействовано для боевых действий, тем больше ресурсов эти силы будут отнимать.

Сухопутные войска любого государства, принимающего на вооружение сотни образцов техники разного производства и орудий разного калибра неизбежно сталкиваются с так называемой «проблемой перехода». В этот период нет четкого понимания, как должны работать части и соединения, а логистические службы не понимают, какой калибр боеприпасов необходим определенному подразделению на определенном участке фронта.

3. Скрытая угроза

В многочисленных презентациях для армии США и стран НАТО война будущего описывалась как исключительно сетецентрическая операция с большим применением авиации и чуть ли не боевых лазеров.

В реальности американские М1 «Абрамс» и «Леопард-2» могут столкнуться не только с огромным количеством российских танков Т-72Б3 и Т-90, но и с ***тактикой «огневого вала»***.

— Под ней обычно понимают уничтожение позиций противника с помощью интенсивного артиллерийского обстрела, который, с высокой долей вероятности, не минует и зарубежную бронетехнику.

Несмотря на серьезное бронирование, крыша по-прежнему остается уязвимым местом и американского М1 и немецкого танка «Леопард-2».

Тактика «огневого вала» успешно зарекомендовала себя как инструмент для купирования любых атак — как небольших, с использованием легкой техники, так и крупных, с поддержкой механизированных частей и отдельных танковых батальонов.

***

№ 2.754-1

Моя концептуальна стаття про митницю:

2024-05-08

Кущ

".... Як бачимо, загалом митниця як приносила по 10-11 млрд дол. на рік, так і приносить, попри всі внутрішні трансформації та зовнішні впливи, а **заяви та гривневі розрахунки зростання — мильна бульбашка**.

Складається враження, що

— цифра в 10-11 млрд дол. є чимось на кшталт «внутрішнього консенсусу» політичних груп впливу, які контролюють митні платежі.

Для бюджету цього достатньо, решта — в кишені тих груп, які контролюють потоки.

Висновки

1. Так, а де ті самі обіцяні триста мільярдів гривень від боротьби з контрабандою? Ну хоча б 100 мільярдів? На жаль, ми їх не бачимо.

2. Персоналізована боротьба з контрабандою, коли певних персонажів демонізують і роблять винними у системних проблемах, ні до чого не призводить.

3. Цілком імовірно, існує певний тіньовий консенсус щодо того, скільки митниця має «дати» до бюджету: у форматі не «скільки може», а «скільки не шкода».

4. Номінальне зростання показників митних надходжень відповідає лише динаміці інфляції та девальвації гривні і майже не охоплює реальних резервів збільшення митних платежів.

5. Війна лише переформатувала напрямки контрабанди: були Туреччина і РФ із Сьомим кілометром та Барабашово, стали Польща та захід країни.

6. Проста аналітична робота — порівняння дзеркальних статистичних даних української митниці з показниками митниць країн — торговельних партнерів досі не налагоджена.

7. Хоча це найдешевший і водночас найдієвіший спосіб боротьби з контрабандою: постійний, щомісячний моніторинг зазначених показників і відповідні кадрові заходи у разі виявлення значних розбіжностей.

8. Необхідно також унормувати та методологічно привести у відповідність оцінку міжнародних товарних потоків як методом платіжного балансу НБУ, так і за моделями Держстату і статистичними показниками самої митниці.

9. Бо ця різноголосиця у показниках використовується для відвертих статистичних маніпуляцій.

10. Цифровий системний контроль може дати набагато більше, ніж персональні санкції чи «чорні сотні» на митних постах.

11. Як, наприклад, угода, підписана між Туреччиною та Україною про обмін даними, в тому числі і митними, у березні 2024 року.

12. Підписуючи цю угоду, президент України Володимир Зеленський заявив: «Ми готові спільно вирішувати всі питання щодо економічної співпраці. Зокрема, у відбудові, а також у просуванні необхідних нашим народам двосторонніх угод. Сьогодні підписано угоду, яка спрощує торгівлю України і Туреччини та усуває перешкоди для бізнесу».

13. Митниця має створювати перешкоди контрабанді, а не реальному бізнесу, для якого вона виконуватиме роль сервісної служби, а не «терміналу на поповнення» особистих статків митників.

14. Наразі вся санкційна історія перетворилася просто на переформатування переліку людей, які «доглядають» за митницею. Із відповідним переспрямуванням митних потоків.

15. У реальному вимірі, з урахуванням інфляції та девальвації, держава так і не дочекалась обіцяних 100 млрд грн, натомість, цілком імовірно, втратила нові 50 млрд грн.

16. Отже, не там шукали справжніх контрабандистів… Чи просто персоналізація контрабанди замість системної роботи з її унеможливлення завжди призводить до таких результатів. Точніше, до їхньої відсутності".

***

№ 2.754-2

Те, що не ввійшло у мою статтю про митницю, але вкрай важливо:

2024-05-08

Кущ

".... То де гроші від митниці? Відповідь шукаємо у Польщі.

Аналізуючи дані Державної митної служби України та статистики Європейської комісії, можна виявити катастрофічні розбіжності у базових показниках із статистикою української митниці.

При цьому, може виникнути думка, що ці розбіжності пов’язані із постачанням зброї, але це не так.

1) По-перше, ці розбіжності були і у періоді 2020-2021,

2) по-друге, постачання військового спорядження або включаються у статистику у розділі «різне», або взагалі проходять повз статистичне відображення.

Постачання неоподаткованого імпорту ми оцінюємо максимум у 20%.

Європейські статистичні дані у євро конвертуємо у показники в доларах за середньорічним курсом євро/дол.

Найбільші відхилення зафіксовано у торгівлі з Польщею.

За даними ЄС експорт в Польщу українських товарів склав у 2022 році 6,28 млрд дол (перерахунок), а за даними ДМС України – 6,81 млрд дол, відхилення у 0,53 млрд можна пояснити похибкою під час конвертування валют (євро у дол).

В той же час за імпортом, різниця більш ніж суттєва: за даними ЄС імпорт з Польщі в Україну у 2022 році склав 10,23 млрд, а за даними ДМС України – 5,55 млрд. Різниця у 4,68 млрд дол або 84%.

Якщо навіть взяти показник неоподаткованого імпорту на рівні 20%, то втрати бюджету складуть 25 млрд грн на рік.

За період 2021-2022 роки – 38 млрд грн.

І це лише ПДВ, з урахування мит та акцизів сума податкових втрат може сягнути 50 млрд грн.

На жаль ДМС України поки не дає статистику за повний 2023-й рік (дані лише за січень-липень), але у 2023-му році цей відрив може бути ще більше,

тому що з Польщі за даними ЄС було імпортовано в Україну товарів на 11,4 млрд євро (у 2022 році – на 9,7 млрд євро).

Більш схожі із даними ЄС дає рахункова палата Польщі або Najwyższa Izba Kontroli, NIK: експорт Польщі в Україну на рівні 29 мільярди злотих у 2021 році (6,7 млрд євро) із подальшим зростанням цього показника у 2022 році, коли почалася війна, до 45,6 млрд злотих (10,5 млрд євро) та у 2023 році — 52 млрд злотих або майже 12 млрд євро.

Тобто під час війни, Польща майже подвоїла свій експорт в Україну і зірвала справжній джек-пот.

Про що тоді було блокування кордону? Чи не ширма для митних оборудок?

Схоже, що наразі Польща зайняла місце Туреччини у структурі контрабанди в Україну.

Що цікаво – з Німеччиною зафіксовано майже ідеальне співпадіння дзеркальних статистичних даних (другий за обсягом торгівельний партнер України в ЄС).

Розмір погрішності не перевищує 0,2-0,5 млрд євро, що можна пояснити відхиленнями при конвертації та іншими статистичними факторами.

Досить парадоксально виглядає, що відхилення загалом по ЄС менші, ніж за операціями України з Польщею.

Це може бути пояснено як операціями з фіктивного імпорту з інших країн ЄС, які не потрапили в європейську статистику, так і перевищенням статистичних даних з нашого боку.

Це той самий випадок, коли операції з певними країнами компенсують «чорну митну діру» у операціях з Польщею.

Ще один важливий показник.

Європейська статистика вказує на зростання вартості одного кілограму імпорту в Україну за період з 2020 по 2023 роки від 1,64 євро до 2,31 євро.

З урахуванням лише показника глобальної інфляції, вказаний показник у 2023 році мав би зрости до 2,48 євро за кг (по факту він менший на 17 євроцентів).

Хоча справжній інфляційний фактор, як ми вже знаємо, був набагато більшим.

Тобто митна вартість товарів у операціях з ЄС може бути занижена приблизно на 20%.

До речі, величезне зростання імпорту з Польщі, яка стала для України найбільшим торгівельним партнером у ЄС, майже удвічі перевищило показники Німеччини.

Як версію можна розглянути можливість того, що у ситуації, коли чорноморські порти України майже перестали працювати на прийом імпорту з Китаю та Туреччини у 2022-2023, основний потік контрабанди в Україну зараз надходить через балтійські порти і йде саме з Польщі, а не напряму з Китаю чи Туреччини як колись.

***

№ 2.754-3

По таможне

2024-05-08

Кущ

Там не только проблема с контрабандой при импорте. Но и колоссальные объемы фиктивного экспорта.

Особенно это проявилось сейчас на фоне проблем с логистикой в портах и потери части пахотных земель: черный сегмент стал заметнее на фоне снижения официала.

Как это происходит?

Есть три схемы:

1. Чистый фиктарь (встречается редко).

2. Схемы с налоговыми скрутками (максимально распространены).

3. Комбинированные схемы (также часто применяются).

1) — Фиктарь - это купить несуществующее зерно и экспортировать его, получив от государства возмещение НДС.

Схема реализуется относительно небольшими партиями.

2) — Покупка НДС. Это когда компания купила зерно за нал или у неплательщиков НДС, но при этом получить возмещение НДС при экспорте очень хочется.

Тогда просто покупаются документы на официальную партию зерна у фиктивного продавца, который "скручивает" НДС, например, у импортера, у которого завис налоговый кредит (импортный товар был реализован за нал, а НДС на него при ввозе в Украину был уплачен).

Здесь трансформация "черного зерна" в "белое" и покупка несуществующего налогового кредита по НДС с дальнейшим получением возмещения НДС от государства.

3) — Комбинация - это когда 10 тыс тонн "черного зерна" с помощью покупки доков превращается в 15 тыс тонн "белого зерна" и экспортер получает возмещение НДС за 15 тыс тонн.

Понятно, что без таможни реализовать такую схему невозможно - таможня фиксирует тоннаж.

Но если у нас когда-то "подтапливали" суда при загрузке металлом и железной рудой в портах (тоннаж определялся по осадке судна), то что мешает "химичить" сейчас?

Особенно, когда масса сгоревшего в портах зерна определяется "на глаз".

***

№ 2.754-4

ZN,UA

ТРИ РОКИ БЕЗ КОНТРАБАНДИСТІВ ТА ОБІЦЯНІ ТРИСТА МІЛЬЯРДІВ У БЮДЖЕТ. ЧИ СТАЛА МИТНИЦЯ ГОДУВАЛЬНИЦЕЮ БЮДЖЕТУ?

2024-05-08

Олексій Кущ, економіст, фінансовий аналітик

Навесні 2021 року проти низки фізичних осіб, яких підозрювали у контрабанді, рішенням РНБО України було запроваджено персональні санкції. Нам обіцяли, що це покладе край системній контрабанді на митниці та принесе до бюджету сотні мільярдів. Тож розберімо, чи вдалося подолати контрабанду на митниці та чи отримали ми омріяні триста мільярдів від цієї боротьби.

1. Потужний початок

Розпочинали боротьбу з контрабандою дійсно потужно, в усякому разі медійна кампанія була галасливою.

2 квітня 2021 року рішенням Ради національної безпеки та оборони було вперше в історії країни запроваджено персональні санкції, під які потрапили топ-10 українських контрабандистів.

Санкції стосувалися десяти фізичних осіб і 79 підприємств, які були прямо чи опосередковано з ними пов'язані.

За два тижні, а саме 15 квітня 2021, було ще одне рішення РНБО щодо нової партії контрабандистів, туди увійшло ще 13 персоналій і 95 компаній. І, як кажуть, тема санкцій почала набирати обертів.

Окрім самого факту запровадження санкцій, суспільству обіцяли кримінальні справи проти фігурантів, швидке слідство та гучні вироки. Але ані тоді, по гарячих слідах, ані зараз, через три роки, в українських судах не було прийнято жодного рішення по суті системної контрабанди в країні, хоча трирічного строку для цього більш ніж достатньо.

Паралельно із санкційними заходами проти «контрабандистів» відбулась і показова чистка митниці: було звільнено понад 100 працівників Державної митної служби, з них 17 керівників митниць і митних постів (згодом дехто з них поновився на посадах за рішенням суду).

Тут треба зафіксувати дві ключові цифри, які тоді звучали у засобах масової інформації і які виступали ключовим аргументом запровадження санкцій.

Цифра №1:

> **— контрабанда призводить до втрат державного бюджету приблизно на 300 млрд грн на рік.**

Цифра №2:

> **— із зазначених 300 млрд близько 100 млрд грн припадає на неефективну роботу митниці.**

Самої структури втрат не конкретизували, але слід думати, що йдеться про такі бюджетні надходження, як податок на додану вартість (ПДВ), акцизний збір, імпортне мито. Це те, що стосується митниці.

Крім того,

> **— контрабанда дає можливість не сплачувати належних податків під час продажу імпортних товарів на внутрішньому ринку, — тут уже мова про податок на прибуток і той самий ПДВ.**

Наприклад, якщо торговельна компанія реалізує на внутрішньому ринку імпортні босоніжки за 1000 грн, придбані за 500 грн, то вона заплатить податки з різниці між цими сумами. Але якщо вона реалізує за готівку

босоніжки, поставлені контрабандним шляхом, то така компанія не сплатить до бюджету анічогісінько.

2. Політ нормальний… падаємо

Якщо проаналізувати показники 2023 року, то все **нібито** складається для митниці позитивно.

Так зване податкове навантаження зросло на 38%, а сума податків з кілограма оподаткованого імпорту збільшилася до 0,49 дол. (2022-го було зафіксовано 0,36 дол.).

Табл. 1. Податкове навантаження без та з урахуванням інфляції

Рік	Глобальна інфляція, %	Податкове навантаження на 1 кг оподаткованого імпорту, дол.	Розрахункове податкове навантаження на 1 кг оподаткованого імпорту з урахуванням глобальної інфляції, дол.	Сальдо, дол.
2020		0,22		
2021	4,7	0,26	0,23	0,03
2022	8,8	0,36	0,28	0,08
2023	6,8	0,49	0,38	0,11

Тут кілька слів треба сказати про магію цифр і суттєві статистичні відхилення.

Приміром, глобальна інфляція, за даними МВФ, становила 4,7% у 2021 році, 8,8% — у 2022-му та 6,8% — у 2023-му.

Якщо взяти податкове навантаження на кілограм оподаткованого імпорту станом на 2019 рік, то лише за рахунок глобальної інфляції цей показник мав би дорівнювати у періоді:

- 2021 рік — 0,23 дол.;
- 2022 рік — 0,28 дол.;
- 2023 рік — 0,38 дол.

За фактом було зафіксовано такі показники:

- 2021 рік — 0,26 дол.;
- 2022 рік — 0,36 дол.;
- 2023 рік — 0,49 дол.

Тобто реальне податкове навантаження на кілограмі імпорту становило лише 0,38 дол. — на 11 центів менше від заявленого.

Та не радійте і цьому зростанню, адже якщо врахувати реальне подорожчання самих товарів, то ілюзія здобутків митниці конвертується в розчарування.

Показник податкового навантаження на кілограм оподаткованого імпорту теоретично залежить від двох показників:

— цінового фактора та ставок податків.

Для прикладу, з 1 липня 2023 року завершилася дія пільгових ставок з ПДВ — було повернуто 20% замість пільгових 7%, а ще раніше було повернуто і акцизний збір при ввезенні в Україну пального. Ми це беремо до уваги, коли рахуємо досягнення митниці? Ні. Але чому?

А зміну структури самого імпорту враховуємо? У воєнні роки структура змісилася зі споживчих товарів, умовного китайського взуття та турецьких рушників, у бік дороговартісного обладнання.

Загальний показник оподаткованого імпорту 2023 року становив 83%, решта — товари пільгових категорій, наприклад генератори.

На показник податкового навантаження на кілограм оподаткованого імпорту впливає також і фізичний обсяг імпорту у тоннах чи кілограмах.

Якщо митниця працює прозоро, якщо ефективно діє система індикативних цін при оцінці задекларованих партій імпортного товару, то показник податкового навантаження формується відповідним рівнем податкових ставок, він фактично не залежить від обсягу імпорту.

В Україні, де система індикативних цін так і не була адаптована на системному рівні і часто регулюється вручну, показник податкового навантаження визначається як відношення грошей, перерахованих у державний бюджет, до фізичного обсягу імпорту у кілограмах.

Звичайно, за такого підходу цей показник може зростати за рахунок розподілення зібраних податків на легальний обсяг імпорту (за мінусом контрабанди, яка не бере участі в обрахунку).

Тобто отримуємо парадоксальний результат: що більша контрабанда, то сильніший податковий тиск на легальний імпорт (значною мірою це державні компанії, які завозять обладнання та матеріали) і то вищий офіційний показник податкового навантаження на один кілограм імпортованої продукції.

Це можна порівняти із статистичним «фінтом» у вигляді такого показника, як середня заробітна плата в Україні: що більший тіньовий сектор заробітних плат, то вища питома вага у показнику бюджетного та високооплачуваного

секторів економіки і то вищий показник середньої зарплати в країні, хоча він не має нічого спільного із реаліями.

Табл. 2. Надходження з митниці до бюджету, млрд грн

Рік	Мито	Акциз	ПДВ	Загалом	Динаміка
2019	29,9	53,5	289,8	373,2	0,9
2020	30,2	57,8	274,1	362,1	-3,0
2021	36,9	79,6	380,7	497,2	37,3
2022	23,3	41,7	253,1	318,1	-36,0
2023	39,6	74,8	366,2	480,6	51,0

Як бачимо, динаміка бюджетних надходжень до бюджету з митниці номінально зростає. Але сплеск 2021 року пов’язаний із відскоком економіки після пандемії, а сплеск 2023-го — із зростанням податків. Згадаймо, що 2022 року на тривалий час було запроваджено пільговий режим зі сплати ПДВ під час імпорту. Внаслідок цього показник загальних надходжень з митниці впав тоді до 318 млрд грн, що було на 36% менше, ніж 2021-го (497 млрд).

Водночас надходження з митниці у доларовому еквіваленті за зазначений період дають можливість врахувати вплив так званого курсового фактора, адже митна вартість товарів визначається, виходячи з поточного курсу долара до гривні. І тут на нас чекає головний сюрприз (див. рис.).

Як бачимо, загалом митниця як приносила по 10-11 млрд дол. на рік, так і приносить, попри всі внутрішні трансформації та зовнішні впливи, **а заяви та гривневі розрахунки зростання — мильна бульбашка.**

Складається враження, що цифра в 10-11 млрд дол. є чимось на кшталт «внутрішнього консенсусу» політичних груп впливу, які контролюють митні платежі. Для бюджету цього достатньо, решта — в кишені тих груп, які контролюють потоки.

3. Висновки

Так, а де ті самі обіцяні триста мільярдів гривень від боротьби з контрабандою? Ну хоча б 100 мільярдів?

На жаль, **ми їх не бачимо**.

Персоналізована боротьба з контрабандою, коли певних персонажів демонізують і роблять винними у системних проблемах, ні до чого не призводить.

Цілком імовірно, **існує певний тіньовий консенсус щодо того, скільки митниця має «дати» до бюджету:**

— у форматі не «скільки може», а «скільки не шкода».

Номінальне зростання показників митних надходжень відповідає лише динаміці інфляції та девальвації гривні і майже не охоплює реальних резервів збільшення митних платежів.

Війна лише переформатувала напрямки контрабанди:

— були Туреччина і РФ із Сьомим кілометром та Барабашово, стали Польща та захід країни.

Проста аналітична робота — порівняння дзеркальних статистичних даних української митниці з показниками митниць країн — торговельних партнерів досі не налагоджена.

Хоча це найдешевший і водночас найдієвіший спосіб боротьби з контрабандою:

— постійний, щомісячний моніторинг зазначених показників і відповідні кадрові заходи у разі виявлення значних розбіжностей.

Необхідно також унормувати та методологічно привести у відповідність оцінку міжнародних товарних потоків як методом платіжного балансу НБУ, так і за моделями Держстату і статистичними показниками самої митниці.

Бо **ця різноголосиця у показниках використовується для відвертих статистичних маніпуляцій.**

Цифровий системний контроль може дати набагато більше, ніж персональні санкції чи «чорні сотні» на митних постах.

Як, наприклад, угода, підписана між Туреччиною та Україною про обмін даними, в тому числі і митними, у березні 2024 року.

Підписуючи цю угоду, президент України Володимир Зеленський заявив: «Ми готові спільно вирішувати всі питання щодо економічної співпраці. Зокрема, у відбудові, а також у просуванні необхідних нашим народам двосторонніх угод. Сьогодні підписано угоду, яка спрощує торгівлю України і Туреччини та усуває перешкоди для бізнесу».

Митниця має створювати перешкоди контрабанді, а не реальному бізнесу, для якого вона виконуватиме роль сервісної служби, а не «терміналу на поповнення» особистих статків митників.

Наразі вся санкційна історія перетворилася просто на переформатування переліку людей, які «доглядають» за митницею. Із відповідним переспрямуванням митних потоків.

У реальному вимірі, з урахуванням інфляції та девальвації, держава так і не дочекалась обіцяних 100 млрд грн, натомість, цілком імовірно, втратила нові 50 млрд грн.

Отже, **«не там шукали справжніх контрабандистів…»**

Чи просто персоналізація контрабанди замість системної роботи з її унеможливлення завжди призводить до таких результатів.

Точніше, до їхньої відсутності.

***

№ 2.755-1

Хмельниччина цього року отримає щонайменше 1,45 млрд грн у межах платформи «Зроблено в Україні»

3 травня 2024 року

Президент Володимир Зеленський під час робочої поїздки до Хмельницького взяв участь у презентації *економічної платформи* «Зроблено в Україні».

«Для мене є дуже важливим створення нашої платформи ***Made in Ukraine*** для того, щоб знати в обличчя вітчизняних виробників. Особливо тих, хто працює з початку війни, хто повернувся додому, дає робочі місця та силу нашому

бюджету, який потім повністю йде на наших воїнів. Без пафосу, так воно і є: ви та ваш регіон максимально допомагаєте», – сказав Глава держави.

Володимир Зеленський також наголосив на важливості забезпечення стабільної роботи енергосистеми області та захисту цивільного населення від ракетних атак.

«Для нас важливо, щоб люди жили, мали роботу, школи працювали, щоби були бомбосховища, щоби збивалися ракети і дрони», – підкреслив він.

Перша віцепрем'єр-міністерка – міністерка економіки України Юлія ***Свириденко*** зазначила, що регулярні зустрічі в регіонах із бізнесом є важливою складовою ***політики «Зроблено в Україні»***.

> **— Завдяки їм вдається долати як точкові проблеми бізнесу, так і виклики для цілих галузей.**

«Візьмімо за приклад Харківщину: область потерпає від російських обстрілів.

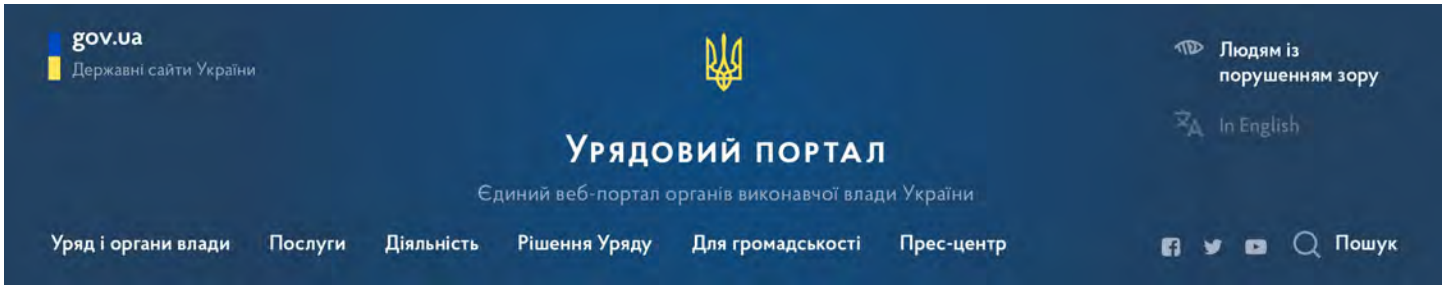
Щоби підтримати її, майже одразу після спільної з урядовцями наради місцевій владі дозволили звільнити бізнес від регіональних податків, а ми ці кошти компенсуємо. Згодом зробили знижку в 30% на залізничні перевезення для аграріїв регіону, удвічі розширили мікрогранти. І такі приклади маємо в різних областях», – додала Юлія ***Свириденко***.

Вона також зазначила, що цього року в межах платформи «Зроблено в Україні» для Хмельниччини передбачили щонайменше 1,45 млрд грн. Утім, ця сума не остаточна:

— що активніше бізнеси регіону подаватимуться на програми допомоги, то більше коштів зможуть отримати.

***

№ 2.755-2

Реалізація політики «Зроблено в Україні» забезпечить щонайменше 1% додаткового зростання ВВП в 2024 році, - Юлія Свириденко

2024-02-26

Міністерство економіки України

Підприємці, які виробляють в Україні, створюють додану вартість та робочі місця, мають отримати від держави найбільше сприяння.

На цьому Уряд фокусує державну політику «Зроблено в Україні», яка визначає пріоритетність українських виробників для національної економіки.

Про це зазначила Перший віце-прем'єр-міністр України – Міністр економіки України Юлія ***Свириденко*** під час презентації ***Всеукраїнської економічної платформи*** «Зроблено в Україні», створеної за ініціативи Президента України.

Захід відбувся 26 лютого 2024 за участю українських підприємців, Президента України Володимира ***Зеленського***, Прем'єр-міністра України Дениса ***Шмигаля***, представників Офісу Президента України, Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), бізнес-організацій та об'єднань за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України».

«Щоб виграти війну і побудувати міцну економіку, ми повинні орієнтуватися на власне виробництво. Для цього Уряд запроваджує ***нову державну політику*** «Зроблено в Україні», яка ***вміщує кілька основних напрямів*** для розвитку українського бізнесу.

Йдеться про стимулювання попиту на українські товари – від держави та приватного сектору, сприяння інвестиціям в реальний сектор: дешеві гроші, приєднання до мереж і розвиток промислової інфраструктури, компенсація інвестицій через податки. Та розвиток несировинного експорту.

Зокрема, на програми підтримки закладається 45 млрд грн у державному бюджеті, що має забезпечити додатковий 1% зростання ВВП»,

- підкреслила Юлія ***Свириденко***.

Перший віце-прем'єр-міністр України наголосила, що до 40% коштів з купівлі українських товарів повертається через сплачені податки назад на потреби сил безпеки та оборони.

Уряд зі свого боку

> 1) — надасть пріоритетний доступ українським виробникам до публічних закупівель через розширення політики локалізації на нові категорії товарів, в тому числі на оборонні закупівлі.

Також

> 2) — буде розширена програма компенсацій на купівлю с/г техніки на інші види української техніки, розширена програма доступної іпотеки єОселя, яка стимулює попит на українські будматеріали.

«Ми розуміємо, як важливо усунути бар'єри і створити переваги для тих, хто виробляє в Україні. Адже вітчизняний бізнес працює в умовах війни, під регулярними ракетними обстрілами, з блекаутами, при зруйнованих ланцюжках постачання та браку людського ресурсу. Тому купувати продукцію українського виробника - це інвестувати в нашу стійкість та нашу перемогу.

Уряд вже запровадив ***програми підтримки бізнесу*** єРобота, доступного кредитування «5-7-9»,

> — ми **також працюємо над іншими інструментами** – 1) розбудовуємо ринок страхування інвестицій від воєнних ризиків, 2) готуємо підтримку проектів зі значними інвестиціями, 3) розвиваємо мережу індустріальних парків, 4) стимулюємо несировинний експорт та 5) ***багато інших проєктів***.

Вимоги для бізнесу прості:

> — робота «в білу», сплата податків, офіційне працевлаштування людей.

Виробляти в Україні, купувати українське, розвивати промисловість та розширювати експорт – такі заходи дозволять досягти нашої спільної мети – **збільшити самодостатність країни та наблизити перемогу**»,

- відзначила Юлія ***Свириденко***

***

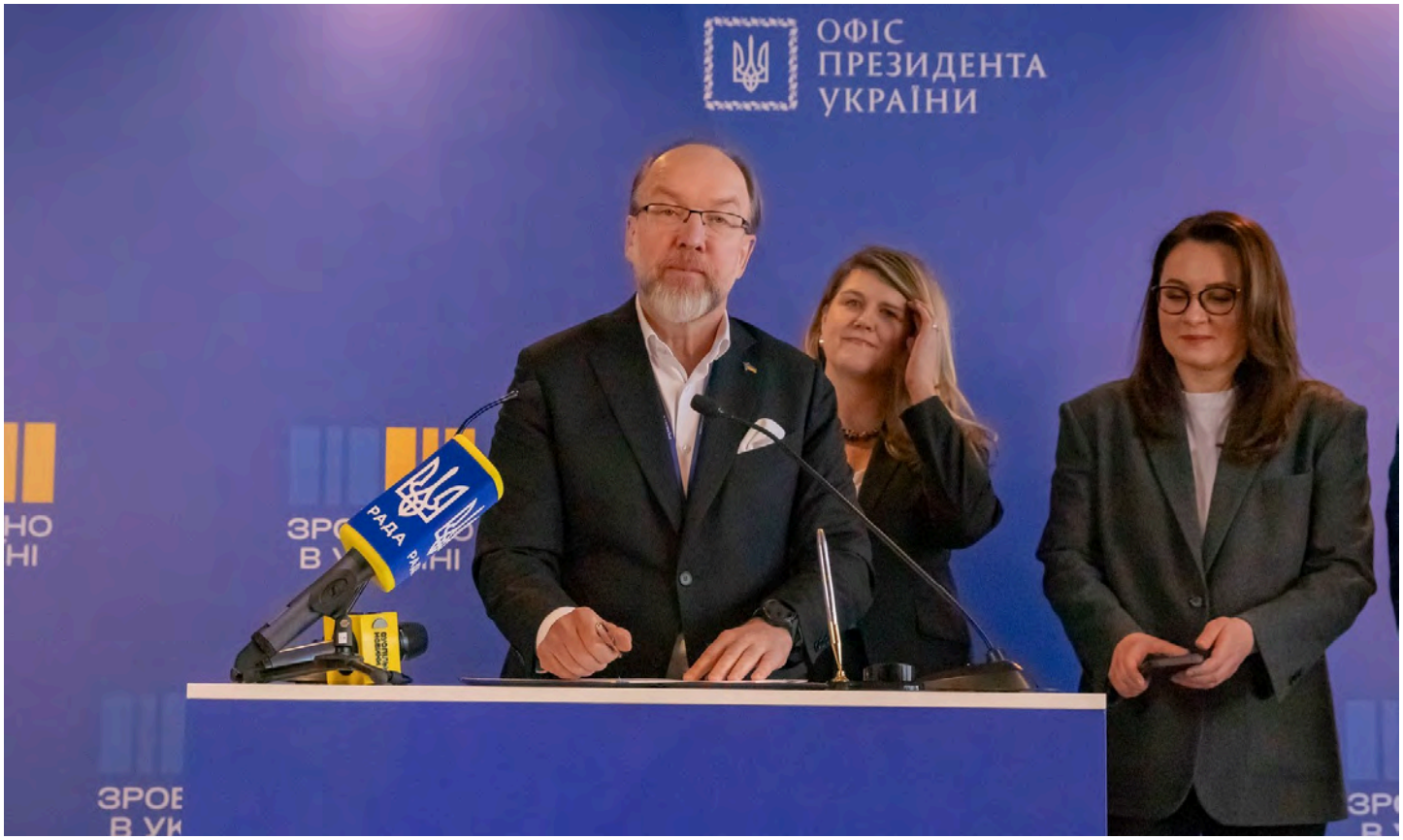
№ 2.755-3

ЗРОБЛЕНО В УКРАЇНІ!

2024-02-27

Підписання спільної заяви між Урядом України та українськими підприємцями відбулось 26 лютого 2024 року у рамках презентації ***нової економічної платформи*** «Зроблено в Україні», яка стане майданчиком для постійного прямого діалогу держави та підприємців.

Від імені системи палат декларацію підписав президент Торгово-промислової палати України Геннадій ***Чижиков***.

Сьогодні оголошено про

1) — **запуск масштабної програми** з підтримки українського виробника й

2) — укладено двосторонню ***декларацію бізнесу*** **та** ***уряду*** **про формування сприятливого для інвестиційного клімату**.

«Щоб Україна мала весь необхідний ресурс для своєї перемоги, мають перемагати також українські товари, українські послуги, українське споживання та український експорт, тобто українські підприємці», - сказав

президент України Володимир ***Зеленський*** під час презентації ***ініціативи*** «Зроблено в Україні».

«Уряд запроваджує нову ***державну політику «Зроблено в Україні»***, яка

> **— вміщує кілька основних напрямів для розвитку українського бізнесу.**

Йдеться про **стимулювання попиту на українські товари** – від держави та приватного сектору, сприяння інвестиціям в реальний сектор:

> **1) дешеві гроші, 2) приєднання до мереж і 3) розвиток промислової інфраструктури, 4) компенсація інвестицій через податки. Та 5) розвиток несировинного експорту**»,

- сказала Юлія ***Свириденко***, Перший віцепрем'єр-міністр України – Міністр економіки України під час презентації ***Всеукраїнської економічної платформи*** «Зроблено в Україні».

«Побудова ефективної взаємодії між бізнесом і владою — питання національної безпеки України. Ефективна взаємодія потребує побудови нового формату діалогу для розв'язання нагальних питань й для напрацювання нового суспільного договору між підприємцями та державою, зокрема у спільній протидії й запобіганні незаконному тиску на підприємців, прозорому оподаткуванні та чесній сплаті податків, впровадженні механізмів розвитку українських виробників», - сказано у заяві.

Пріоритетними напрямками для співпраці між державою і підприємцями у *спільній заяві* визначено:

1) — напрацювання практичних рішень для **зменшення тиску на підприємців зі сторони правоохоронних органів**, зокрема напрацювання відповідних змін в КПК;

2) — **перезавантаження Бюро економічної безпеки**;

3) — **визначення критеріїв віднесення бізнесу до категорії «білого»** та переліку переваг для такого бізнесу;

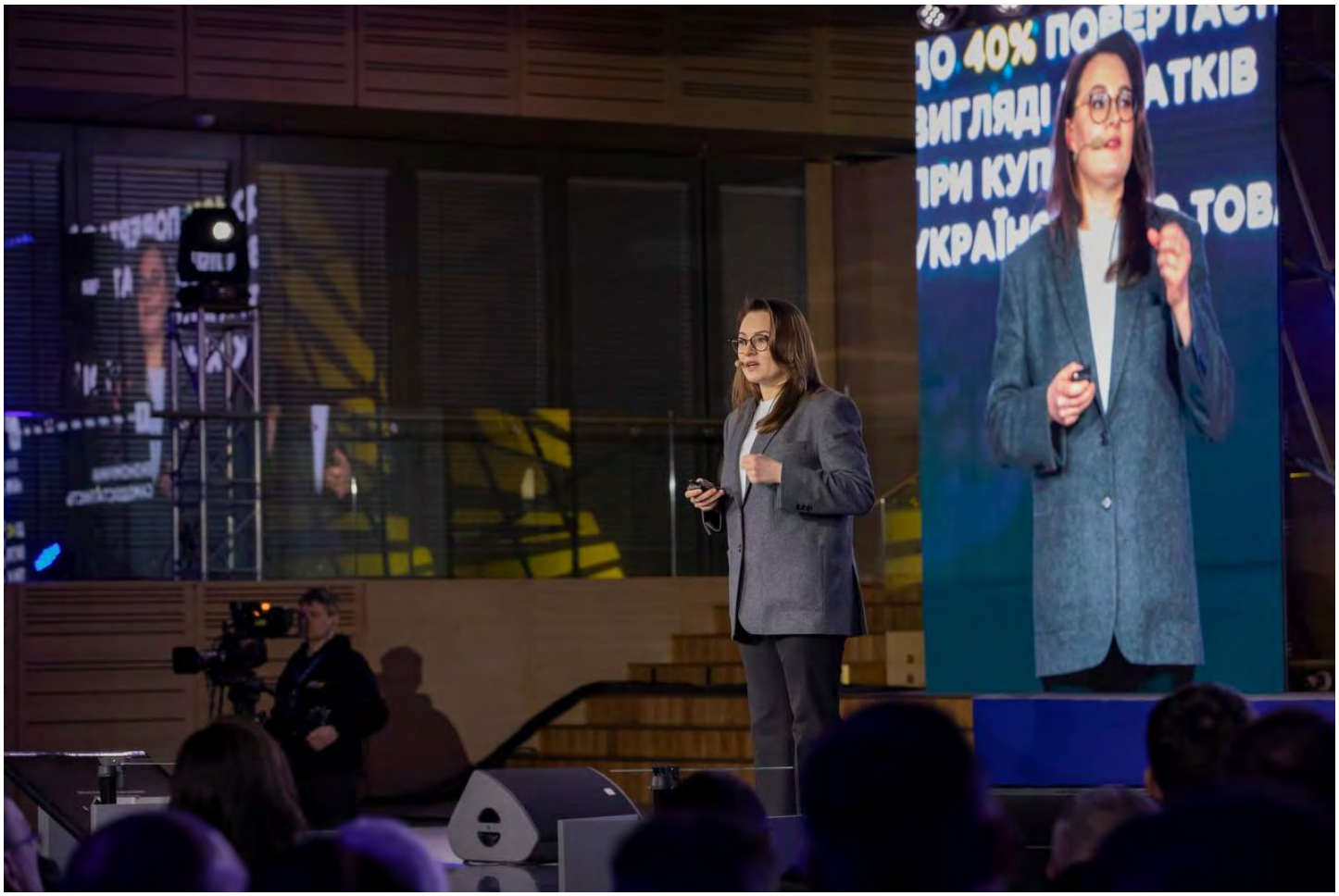
4) — створення **платформи для отримання зворотнього зв'язку від підприємців**;

5) — напрацювання **ініціатив для підтримки розвитку** українських виробників;

6) — напрацювання рішень для **вдосконалення та діджиталізації системи бронювання** та відряджень.

За словами Геннадія ***Чижикова***, справедливо, що бізнес, який працює в Україні в умовах війни, створює додану вартість та робочі місця, має отримати від держави найбільше сприяння.

«Особливо важлива увага до підтримки й просування експорту та системний діалог із бізнесом», - наголосив він.

Заяву між урядом та ***бізнес-спільнотою*** підписали:

— *Перший віцепрем'єр-міністр України - Міністр економіки України Юлія* ***Свириденко****,*

— представники бізнес-асоціацій, Президент Торгово-промислової палати України Геннадій Чижиков, Голова Ради Федерації роботодавців України Дмитро Олійник, Виконавча директорка Спілки українських підприємців Катерина Глазкова, Голова Ради директорів Американської торгівельної палати в Україні Олена Кошарна, Президент Українського союзу промисловців і підприємців Анатолій Кінах, Голова Асоціації підприємців-ветеранів АТО Сергій Позняк, Голова Ради CEO Club Ukraine Ігор Кабузенко, Член ради представників Асоціації IT Ukraine Тарас Кицмей, Виконавчий директор ГС «Український фуд-ритейл альянс» Наталія Петрівська.

***

№ 2.755-4

Кешбек від Зеленського: що за програма та скільки держава буде платити за купівлю українського

2024-04-29

ЯРОСЛАВ ВІНОКУРОВ

1. Що **(не)**відбувається?
2. Хто учасники програми "Кешбек"?
3. Як працюватиме програма "Кешбек"?
4. На які товари поширюватиметься кешбек?
5. Який розмір кешбеку?
6. На що можна буде витратити кешбек?
7. Скільки коштуватиме кешбек і звідки гроші?
8. Коли запрацює програма?
9. Які очікування від кешбеку?

Як саме працюватиме програма, за що держава платитиме українцям кешбек, на що його можна буде витратити, скільки на це піде коштів з бюджету та звідки їх узяти? ЕП дізналася всі деталі.

1. Що (не)відбувається?

26 лютого 2024 президент Володимир ***Зеленський*** оголосив, що держава стимулюватиме споживання української продукції, виплачуючи її покупцям кешбек. Ці кошти повинні нараховуватися на спеціальну картку, якою можна буде розрахуватися лише за вітчизняні товари.

Деталі програми в *Офісі президента* пообіцяли опублікувати *до кінця березня*.

— Однак виявилося, що сказати набагато простіше, ніж зробити та продумати ефективний механізм реалізації задуму.

Над ідеєю активно працюють

— Міністерство економіки, Міністерство цифрової трансформації, monobank, представники ритейлу, Київська школа економіки, Mastercard, BRDO, Gradus Research, іноземні фахівці.

Навіть

***— наприкінці квітня, через місяць після того, як сплив встановлений дедлайн,* уряд не готовий назвати деталі програми.**

Щоправда, наразі викристалізувалися ключові умови та механізми, які лежатимуть в її основі.

ЕП дізналася всі подробиці роботи програми.

2. Хто учасники програми "Кешбек"?

У програмі братимуть участь п'ять сторін:

1) продавець, 2) виробник, 3) банк, 4) державна платформа на основі "Дії" та 5) покупець. Кожному з них, крім держави, треба буде зареєструватися.

Продавці – це передусім великі ритейл-мережі та інші магазини, до яких держава висуватиме певні вимоги.

1) — По-перше, вони повинні працювати за загальною системою оподаткування. Тобто місця продажу товарів, зареєстровані як ФОП або розділені на кілька ФОПів, не зможуть узяти участь у програмі.

2) — По-друге, такі магазини мають проводити фіскалізацію операцій, тобто видавати покупцям чеки. Їх магазини будуть щодня пересилати в "Дію", підтверджуючи факт купівлі української продукції.

Банк повинен буде відправляти в "Дію" інформацію про транзакції. На відміну від фіскального чеку, ця інформація міститиме дані про особу, яка здійснила купівлю. Тобто ідентифікація людини, якій держава виплачуватиме кешбек, буде відбуватися через банк.

Виробники українських товарів, які захочуть узяти участь у програмі, теж повинні зареєструватися. При цьому вони реєструватимуть і кожен свій товар. Зокрема – надаватимуть державі інформацію з штрих-коду, за якою кожне найменування можна буде ідентифікувати у фіскальному чеку.

"Дія" займатиметься перевіркою та верифікацією. Вона зіставлятиме дані з чека, перевіряючи, чи зареєстрований відповідний товар як український, а також інформацію з банку для ідентифікації людини, яка його придбала. Також державний сервіс визначатиме суму кешбеку, яку необхідно буде виплатити людині, та даватиме вказівку банку зарахувати кошти на спеціальну картку особи.

Аби отримувати кешбек від держави, людина має "прикріпити" в "Дії" одну із своїх банківських карток та надати державі дозвіл на те, аби вона бачила всі транзакції з неї. Це необхідна умова, адже без цього кроку сервіс не зможе верифікувати покупця товару та продукцію, яку він придбав. Учаснику програми також відкриють спеціальний рахунок у банку, на який зараховуватиметься кешбек.

3. Як працюватиме програма "Кешбек"?

Зареєстрована в програмі особа купує українські товари у магазинах-учасниках. Далі магазин передає в "Дію" інформацію про фіскальні чеки, у яких містяться дані про штрих-коди товарів. Якщо "Дія" знайде в чеках товари з "білого списку" українських товарів, то братиме інформацію про відповідну транзакцію в банку. Платіжна інформація допоможе ідентифікувати покупця та підтвердити факт розрахунку.

Після цього держава нараховуватиме за купівлю українського товару кешбек. Його банк виплачуватиме на спеціальну віртуальну картку на зразок "єПідтримки" чи "єВідновлення". Кошти надходитимуть на картку раз на місяць, але не раніше, ніж через 14 днів після купівлі товару. Це запобіжник на випадок, якщо людина захоче повернути придбаний товар у магазин відповідно до закону про захист прав споживачів.

4. На які товари поширюватиметься кешбек?

Щоб відповісти на це запитання, необхідно зрозуміти, який товар вважається виробленим в Україні. Чи є українською, наприклад, пачка чаю в пакетиках, якщо чай завезений із Шрі-Ланки, а пакування – з Польщі? Відповідь уряду – так. Товари для участі в програмі визначатимуть за їхнім штрих-кодом. Будь-який товар, штрих-код якого починається з "482", вважатиметься українським, навіть якщо частка його локалізації всередині країни становить менше 5%.

"Концепція така: навіть якщо товар тут лише фасується, то, щонайменше, є лінія для фасування, є люди, які цим займаються. Створюється додана вартість", – пояснює співрозмовник ЕП в уряді, дотичний до розробки програми.

Серед товарів, на які поширюватиметься програма, будуть і харчові продукти, які не потребують додаткових стимулів від уряду, адже вони становлять більшу частину споживчого кошика. Кешбек не буде поширюватися на підакцизні товари, зокрема алкоголь і тютюнові вироби, аби не заохочувати українців до шкідливих звичок. Водночас в уряді ще розмірковують над тим, чи поширювати програму на лікарські засоби.

5. Який розмір кешбеку?

Поки що в уряді не визначилися, яким буде відсоток кешбеку за купівлю українських товарів. Точно відомо, що він не перевищить 10%. Важливо, що розмір відсотка, який повертатиме держава, буде однаковим для всіх типів товарів: харчових продуктів, будівельних матеріалів, одягу та взуття. Водночас держава планує обмежити максимальний розмір кешбеку, який можна отримати на спеціальну картку за місяць. Попередньо йдеться про 3 тис грн.

Окремо уряд розмірковує про те, аби стимулювати людей витрачати отримані від держави кошти. Наприклад, якщо протягом трьох місяців особа не використає отриманий кешбек, то ця сума "згорить". Це має стати запобіжником від того, щоб програма "годувала" ліквідністю банківську систему замість стимулювання розвитку економіки.

6. На що можна буде витратити кешбек?

Початкова ідея програми полягала в тому, щоб зароблені на купівлі вітчизняних товарів гроші можна було витрачати також на купівлю "українського".

Проте виявилося, що **реалізувати такий задум складно**.

Зокрема, як забезпечити розмежування розрахунку "кешбеківською" карткою, щоб оплата з неї здійснювалася лише за українські товари і не здійснювалася за імпортні?

Наразі **в розробників остаточної відповіді на це питання немає**.

Тому головний робочий варіант уряду – дозволити витрачати кешбек на певний перелік послуг, зокрема на оплату комунальних платежів, транспортні чи медичні послуги.

Також отримані від держави кошти пропонують дозволити витрачати на придбання військових облігацій і на донати, зокрема United24.

Як показали результати закритого соціологічного дослідження, зробленого на замовлення уряду, українці підтримують ідею використання кешбеку на оплату комунальних послуг. Для держави це теж позитив, адже зменшить заборгованість у системі, яка сягає щонайменше 40 млрд грн (без урахування електроенергії та газопостачання).

Також українці схвально відгукнулися на ідею дозволити інвестувати кешбек у військові облігації. У такому разі повернуті від купівлі українських товарів кошти можна було б примножити, а після цього вивести і мати змогу витратити на придбання будь-яких товарів чи послуг.

Крім того, вкладення кешбеку в урядові облігації – це своєрідний кешбек, який отримає держава, фінансуючи програму для громадян. Цей "кешбек" не буде зайвим, бо ситуація з урядовими фінансами наразі, м'яко кажучи, складна.

7. Скільки коштуватиме кешбек і звідки гроші?

Під час підготовки цього матеріалу ЕП чула різні оцінки щодо вартості реалізації програми. У березні та на початку квітня йшлося про 22-25 млрд грн лише до кінця 2024 року. Щоправда, більш пізні версії концепції потребуватимуть набагато менших сум. Що найголовніше – ці кошти вже закладені в бюджет на 2024 рік.

У кошторисі є програма "Підтримка внутрішнього попиту на вітчизняні товари та послуги", на яку передбачені 3 млрд грн. Як вважають у Мінекономіки, їх має вистачити для фінансування програми до кінця 2024 року.

Раніше в уряді та ***Офісі президента*** повідомляли, що

> — для фінансування цієї програми планують залучити кошти зовнішніх партнерів.

Проте навряд чи західні країни фінансуватимуть програму, яка може погіршити конкурентне становище їхніх компаній на українському ринку.

Отже,

> — гроші слід знайти всередині країни.

Видатки на програму підтримки внутрішнього попиту, кошти з якої мають піти на фінансування ідеї Зеленського, ідуть не за загальним, а за спеціальним фондом бюджету.

Іншими словами, ці кошти держава платитиме не із "загального казана", куди стікаються надходження від податків чи зовнішньої допомоги.

У них є конкретне джерело походження.

Це джерело – надлишок на рахунках Фонду соціального страхування на випадок безробіття, який утворився до 1 січня 2024 року.

Надлишок виник завдяки військовим:

> — через відносно високий рівень їхнього грошового забезпечення, з якого сплачуються внески у фонд, коштів там було більше, ніж потреб на виплати безробітним.

У підсумку

> — **влада вирішила розподілити близько 10 млрд грн на інші цілі**, зокрема на **підтримку споживання вітчизняних товарів**.

8. Коли запрацює програма?

Для запуску програми кешбеку не потрібно ухвалювати спеціальний закон. Запустити її має Кабінет міністрів шляхом ухвалення відповідної постанови.

Щоправда, **наразі не зрозуміло, чи буде держава оподатковувати кешбек українців**. Якщо ні, то Верховній Раді необхідно буде звільнити ці операції від ПДФО, внісши зміни до Податкового кодексу.

Постанову уряд ухвалить тоді,

> — **коли доопрацює фінальну концепцію ідеї і технічні деталі її реалізації**.

Попередньо

— **українці мають почати отримувати кешбек з 1 липня 2024 року.**

Важливий момент:

— **кешбек – не безстрокова історія.**

В уряді не впевнені, чи продовжать дію програми на 2025 рік.

"Відповідне рішення будемо ухвалювати залежно від того, чи покаже програма результат", – каже співрозмовник ЕП в Кабміні.

Часу на це залишилося небагато.

Якщо уряд захоче продовжити програму, то повинен буде внести її в бюджет.

Відповідно до закону, проєкт кошторису-2025 Кабмін має зареєструвати в парламенті до 15 вересня.

Крім результату, на долю програми впливатиме і загальна ситуація з наявністю коштів у державному бюджеті.

Наразі Україна майже не впевнена в тому, що у 2025 році їй вдасться отримати хоч якесь фінансування від партнерів, окрім коштів за програмою МВФ та Ukraine Facility (12,5 млрд євро).

9. Які очікування від кешбеку?

Який результат програми може переконати урядовців продовжити її на 2025 рік?

На початку обговорення концепції дотичні до її розробки представники влади та бізнесу були доволі оптимістично налаштовані щодо її впливу на економіку. Однак наразі в уряді не мають ілюзій, що програма зможе дати відчутний результат у вигляді додаткових робочих місць чи приросту ВВП в короткостроковій перспективі.

Ба більше, співрозмовники ЕП в недержавних організаціях, які співпрацюють з урядом у питанні розробки концепту, підрахували, що витрачені кошти на виплату кешбеку зможуть повернутися в бюджет у формі податків лише в разі, якщо виробники товарів збільшать обсяги виробництва щонайменше вдвічі.

Наразі збільшення податкових надходжень, створення робочих місць чи додаткове зростання ВВП не є серед ключових цілей програми кешбеку. Ключовим пріоритетом є прищеплення українцям звички купувати українське. Цьому сприятимуть й інші елементи стратегії "Зроблено в Україні", зокрема спеціальне маркування вітчизняних товарів у магазинах та інформаційна кампанія.

Звичку купувати українське мають напрацювати не лише громадяни, а й ритейл. Магазинам буде вигідно брати участь у програмі, тож вони купуватимуть українські товари та виставлятимуть їх на видноті. Крім того, програма може стати для магазинів додатковим стимулом працювати офіційно та фіскалізовувати операції.

Ще одна ціль – стимулювати безготівкові розрахунки, адже кешбек буде нараховуватися лише з операцій, зроблених карткою. Як наслідок, українцям стане менш вигідно купувати в магазинах, які продають товари лише за готівку.

***

№ 2.755-5

Пороблено в Україні". Чи працюють протекціонізм та ідеї на кшталт "кешбеку"? Відповідь дають відкриті дані

2024-03-13

ЕКОНОМІЧНА ПРАВДА, WEEKLY CHART

ЕП зібрала дані, які показують чи працюють протекціоністські заходи. Що дала програма закупівлі державою певних видів техніки за умови часткової локалізації їхнього виробництва в Україні?

26 лютого 204 президент *Володимир Зеленський* заявив про намір запустити платформу "Зроблено в Україні". "Зараз розробляється програма українського кешбеку "Купуй українське". За купівлю певних типів зроблених в Україні товарів і послуг громадяни зможуть отримати повернення частини коштів на спеціальну картку", – сказав глава держави. Уряд ще працює над розробкою відповідної програми.

Багато хто вважає ідею Зеленського утопічною.

1) — Противники такої підтримки вітчизняних виробників кажуть, що закони економіки "так не працюють", згадують "українські ланоси", попереджають, що це поле для корупції і що в сучасному світі немає поняття продукту, зробленого на 100% в одній країні.

2) — "За цими гаслами ховається втручання в економіку чиновників, які обмежують, забороняють, регулюють, обкладають митами, податками, надають субсидії та преференції. Через це страждають усі, у тому числі українські виробники", – вважає співвласник компанії "Нова пошта" *Володимир Поперешнюк*.

Захисники ж ідеї кажуть про позитивний досвід та як приклад наводять інший проєкт – ухвалені у 2021 році зміни до закону *"Про публічні закупівлі"*.

> — Ці зміни ввели правило закупівлі певних видів техніки за державні кошти через Prozorro за умови часткової локалізації їх виробництва в Україні.

"За рік через державні закупівлі проходить локалізованої продукції на близько 50 мільярдів гривень. Для порівняння: за перший рік роботи закону ця сума становила 20 мільярдів гривень, тобто ми спостерігаємо зростання щонайменше у 2,5 разу", – хвалився в кінці 2023 року один з авторів змін *Дмитро Наталуха*.

1. То чи працює протекціонізм в Україні?

Є цифри, які відповідають на це питання. ЕП зібрала дані за останні чотири роки щодо всіх закупівель продукції машинобудування, на яку поширюється правило локалізації.

Згадані вище зміни до законодавства набрали чинності 14 липня 2022 року.

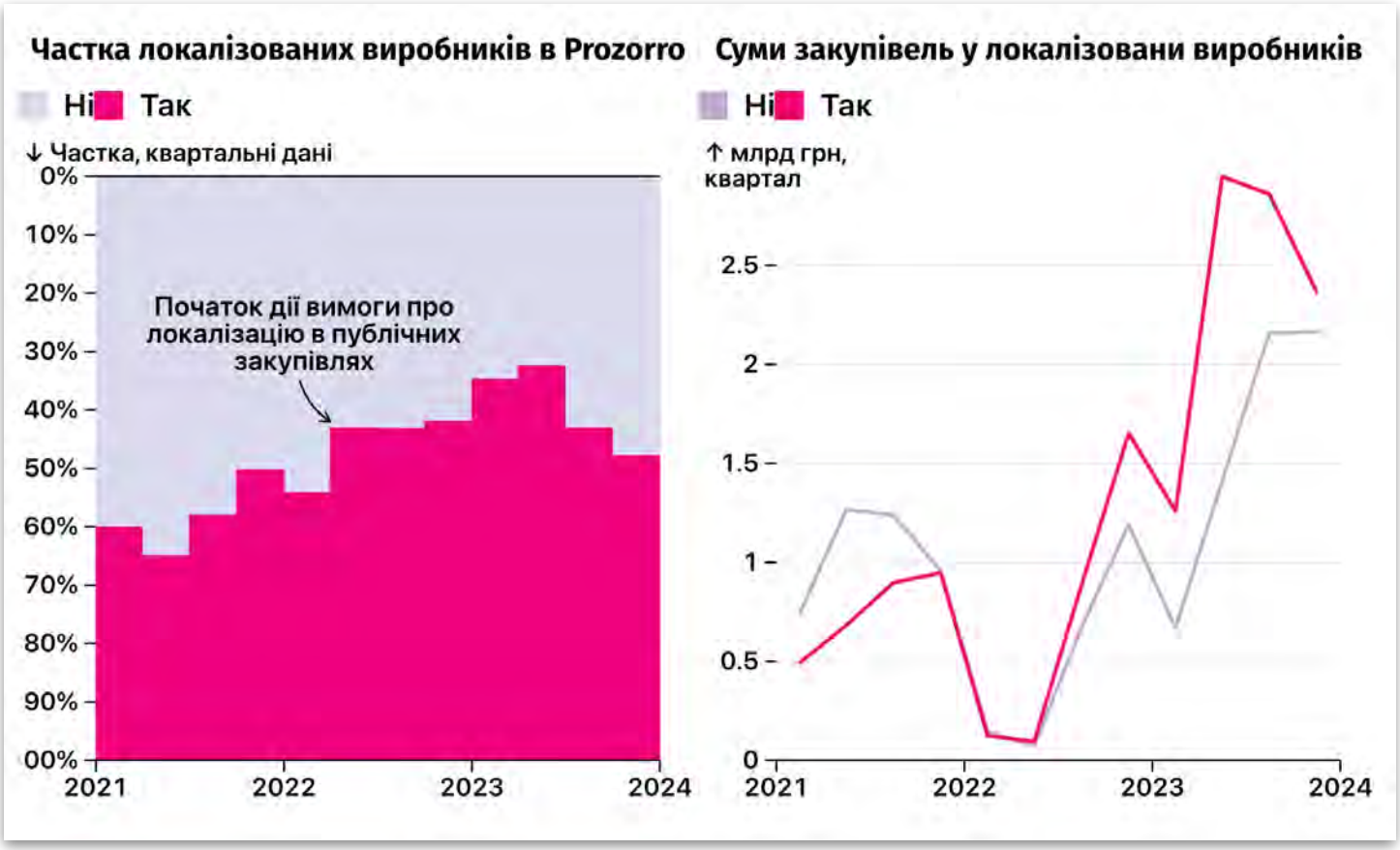
Тобто від цієї дати державні замовники, за невеликими винятками, не могли здійснювати закупівлі товарів із списку, який складається з майже сотні найменувань технологічної продукції, якщо цей товар не мав мінімум 10% української складової (з 2023 року – 15%, з 2024 року – 20%, з 2025 року – 25%, з 2026 року – 30%, з 2027 року – 35%, з 2028 року по 2033 рік – 40%).

Це широкий список товарів, у якому значаться промислові насоси, трансформатори, шкільні автобуси. 12 лютого 2024 року в списку було понад 9 тис одиниць продукції від 698 українських виробників. Абсолютна більшість з вказаних у ньому товарів має ступінь локалізації від 15% до 25%. Цього достатньо, щоб відповідати умовам для 2024 року.

Оцінити ефект підтримки бізнесу з боку держави, яка зобов'язана за свій кошт купувати локальну продукцію, – завдання непросте. Річ у тім, що запровадження змін припало майже на початок великої війни.

Один із способів розв'язати цю проблему – порахувати не суму виграних тендерів українськими виробниками, а їх частку порівняно із закупівлею тих самих товарів у продавців, які не перебувають у переліку локалізованих.

За даними модуля аналітики Prozorro, за кошти платників податків у 2023 році придбали товарів з переліку, які підпадають під поняття локалізації, на 27 млрд грн. Не всі ці гроші дісталися українським виробникам. Закон не поширюється на товари з ЄС та США (інакше це порушувало б міждержавні угоди) і на товари вартістю до 200 тис грн.

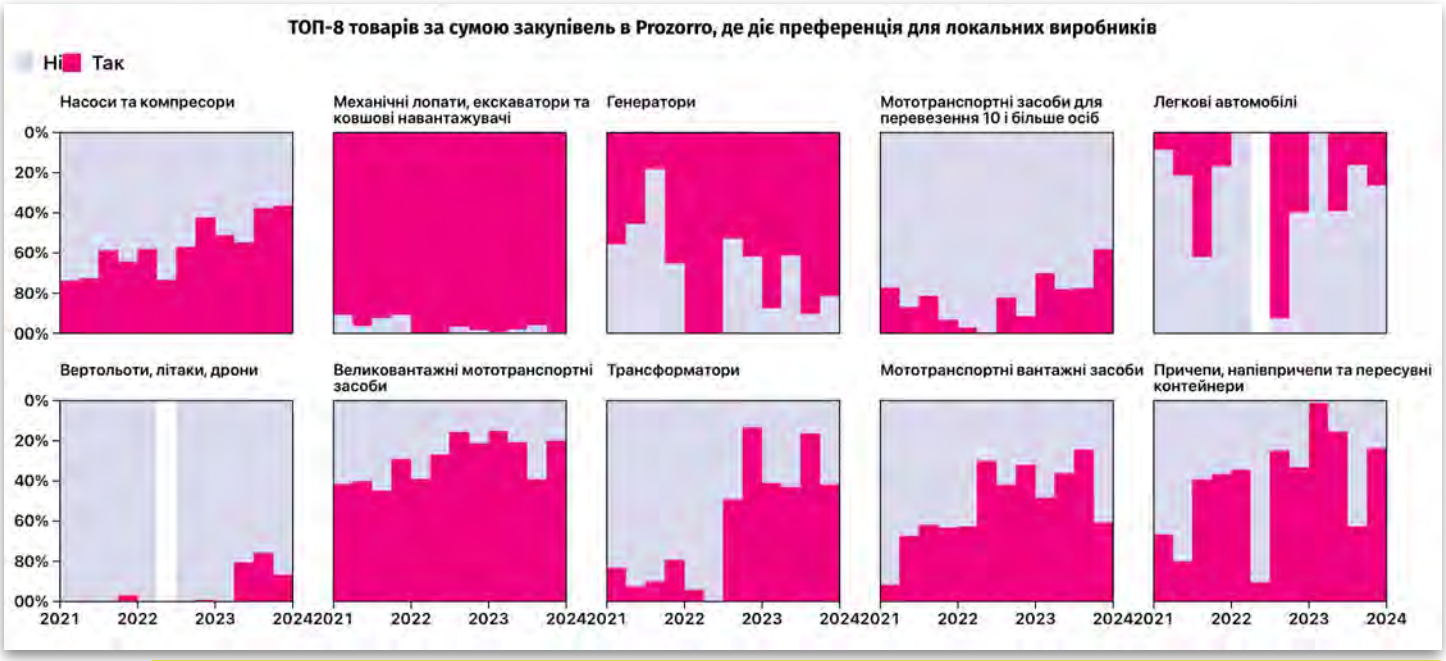

Дані свідчать, що закупівля техніки у 2023 році зросла порівняно з 2021-м майже удвічі.

Проте це зростання пов'язане не з дією закону, а з війною. У переліку – передусім вантажівки та авіатехніка, у тому числі дрони.

Частка українських підприємств, які є в переліку Мінекономіки, зростала не так швидко, як заявляють депутати, але зростала. Якщо до липня 2022 року вона не перевищувала 45%, то з того часу збільшилася в середньому на 10%.

У розрізі певних категорій товарів найбільше зростання помітне в сегменті компресорів, мототранспортних засобів для перевезення (шкільні автобуси) і трансформаторів, попит на які підвищився через атаки росіян.

Проте **збільшення частки підприємств, які виготовляють товари всередині країни, *може нести й загрозу*.**

У тендерах, де перемагали локалізовані товари, конкуренція поступово падала – у середньому на пів учасника на кожному аукціоні порівняно з тими ж тендерами до отримання постачальником статусу локалізованого.

Закон ринку в цьому випадку невблаганний: *— менша конкуренція серед продавців – вища ціна для покупця*.

"Це форма субсидій (від держави для бізнесу – ЕП)", – констатує народний депутат Ярослав ***Железняк***.

Він вважає, що

> **— ця ідея помилкова: підтримувати слід не імпортозаміщення, а експорт.**

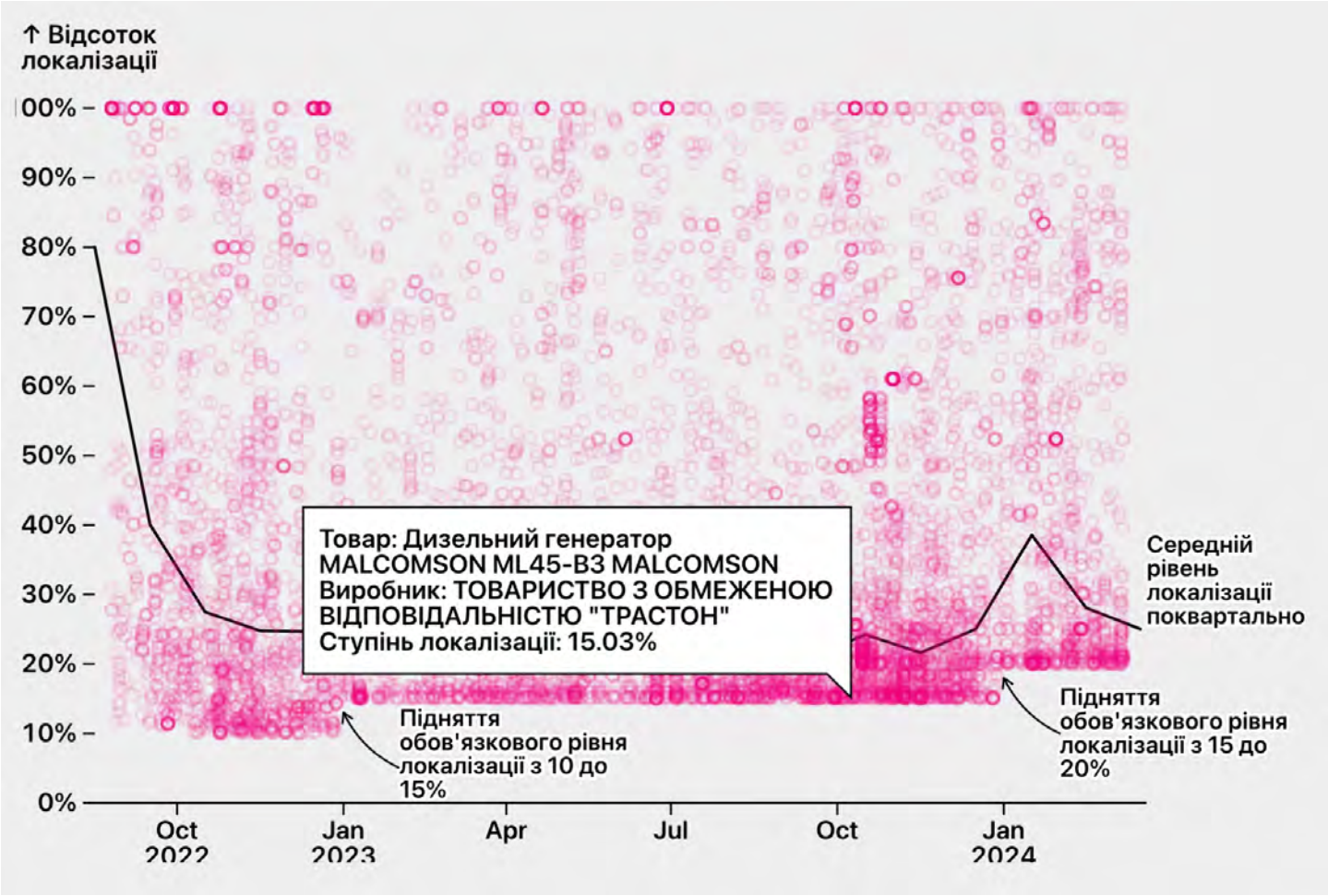
2. Методологія дослідження

Усього ЕП проаналізувала 850 тис конкурентних закупівель з початку 2021 року (дані доступні в модулі аналітики Prozorro), з яких близько 11 тис містять cpv-коди, які є в переліку локалізованих товарів від Мінекономіки.

Редакція прибрала з аналізу кілька десятків закупівель на екстремально великі суми, наприклад, закупівлю вагонів на майже 2 млрд грн у Крюківського вагонобудівного заводу.

Крім того, ЕП прибрала з даних клас товару "34710000-7 Вертольоти, літаки, космічні та інші літальні апарати з двигуном". З одного боку, він є в переліку локалізованих, а з іншого – це дрони, які масово купують через Prozorro, і в цьому випадку питання локалізації продукту не стоїть.

Далі редакція поділила всі дані на дві категорії залежно від наявності постачальника чи переможця тендеру в списку тих, хто зареєстрував свій товар у Мінекономіки з підтвердженим ступенем локалізації (список з близько 9 тис товарів 698 виробників візуалізований на графіку).

Щоб підтвердити це з урахуванням інших факторів, ЕП побудувала економетричну модель. Залежною змінною є кількість учасників тендеру, а незалежною – час потрапляння учасника в перелік локалізованих, очікувана вартість закупівлі, період до та після 14 липня 2022 року, клас cpv-товару та кількість учасників лоту.

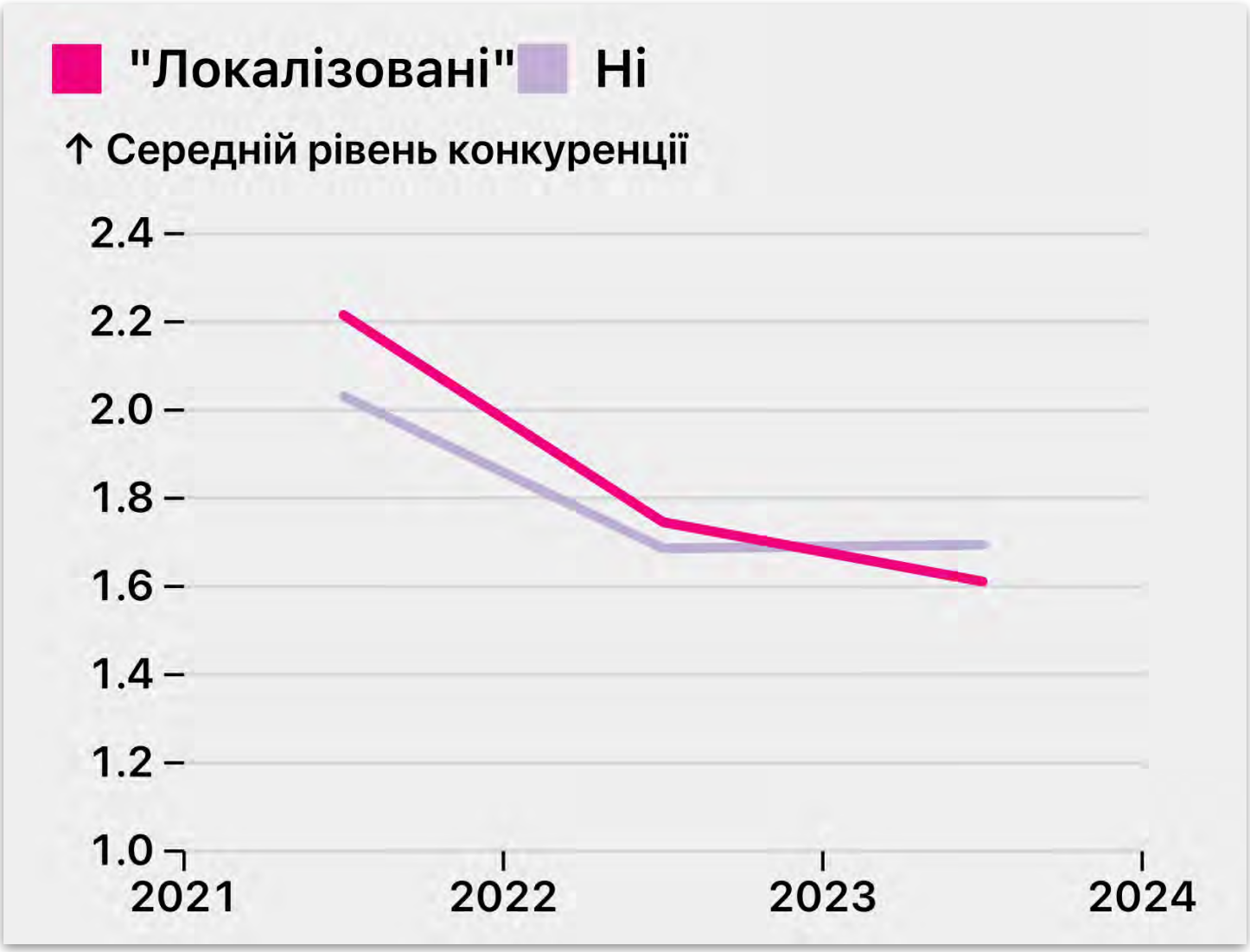
Відтак автори використали dof-in-dif-регресію, щоб побачити зміни щодо конкуренції локалізованих підприємств після набуття ними цього статусу порівняно з усіма іншими ситуаціями (до цього статусу і порівняно з іншими постачальниками, які не є локалізованими).

У результаті підтвердилася гіпотеза, що

— на тендерах, де починали брати участь локалізовані підприємства, поступово падала конкуренція

(вона зберігалася за всіх інших умов) в середньому на 0,2-0,5 учасника на тендері.

Простий візуальний вигляд ця ситуація має на малюнку нижче (середній рівень конкуренції для 11 тис тендерів, де закуповували машинобудівну продукцію).

***

№ 2.755-6

У Федорова чергове загострення манії слідкування за українцями. Тепер він хоче бачити операції з банківськими картками приватних осіб

Аби отримувати кешбек від держави, **людина** має "прикріпити" в "Дії" одну із своїх банківських карток та надати державі дозвіл на те, аби вона бачила всі транзакції з неї. Це необхідна умова, адже без цього кроку сервіс не зможе верифікувати покупця товару та продукцію, яку він придбав. Учаснику програми також відкриють спеціальний рахунок у банку, на який зараховуватиметься кешбек.

2024-05-07

Корсун

Участь у цьому перфомансі планується поки що добровільна, для найменш критично мислячих співгромадян:

https://cutt.ly/hewOBaus

Не буду пояснювати ідіотизм самої суті чергової «підтримки вітчизняного виробника», це вже пояснили експерти з економіки.

Скажу лише, що «це ж було вже»(С), причому десятки раз, і завжди закінчувалося пшиком та корупцією. А ще подібні програми - це демонстративна дискримінація іноземних інвесторів. Історія типу «або труси – або хрестик». Або «національний виробник» - або «залучення інвестицій». Необучаємі.

Але повернемося до Дії.

Вектор розвитку її маркетингової політики цілком очевидний:

— обманом та/або примусом заманити в Дію якомога більше громадян, щоб досягти статусу Too Big To Fail («завеликий щоб впасти»).

Але це не спрацює, Міша.

1) — По-перше, забагато розумово здорових українців відчувають примус і тому ставляться до Дії скоріше негативно.

2) — По-друге, «роль цифровізації дещо перебільшена»: людям це прикольно, але потрібно не настільки сильно, як у вас там малюють у презентаціях. Зможуть обійтися без Дії, інакше кажучи.

3) — І по-третє,

— українські політичні традиції змушують кожен новий уряд ретельно руйнувати усі «досягнення» попередників, тому знищення або переформатування «Дії» буде асоціюватися зі священною боротьбою проти невігластва та інфантильності «папередників». І все це буде не «якщо», а «коли».

Між іншим,

— Бєня теж був впевнений, щоб «Приват» занадто великий щоб впасти.

А поки «дієві» вигадують» до чого б іще прикрутити свою «Дію», я ще раз нагадаю чому «Дія» є засобом цифрового стеження за користувачами.

Цей державний (!) додаток, який людина встановлює у свій смартфон, щонайменше має дані про його стільниковий номер, геолокацію, марку та модель смартфону, версію операційної системи та ще безліч метаданих типу роздільної здатності екрану чи версію браузера.

А ще точно знає про користувача: його ПІБ, дату народження, місце реєстрації, повні дані паспорта, водійського, все про дітей, по які послуги звертався, які штрафи отримав, навіть за кого голосував на Євробаченні.

А ще має доступ до камери. І також має 3D-фото користувача, зроблене ним самим.

Гугли з фейсбуками та амазонами гірко плачуть усі разом від заздрощів.

І це ще невідомо чи має «Дія» (або може мати) якість приховані функції, типу доступу до фотографій чи змісту листування в месенджерах. Навіть якщо таких функцій немає зараз – хтозна що приїде в телефон з черговим апдейтом від Дії. Припинити розмови про такі «недокументовані функцій» можна було б публікацією документації на додаток та його вихідного коду, але «дієві» (як завжди) перетворили це у цирк з конями, опублікувавши якусь туфту замість справжнього коду:

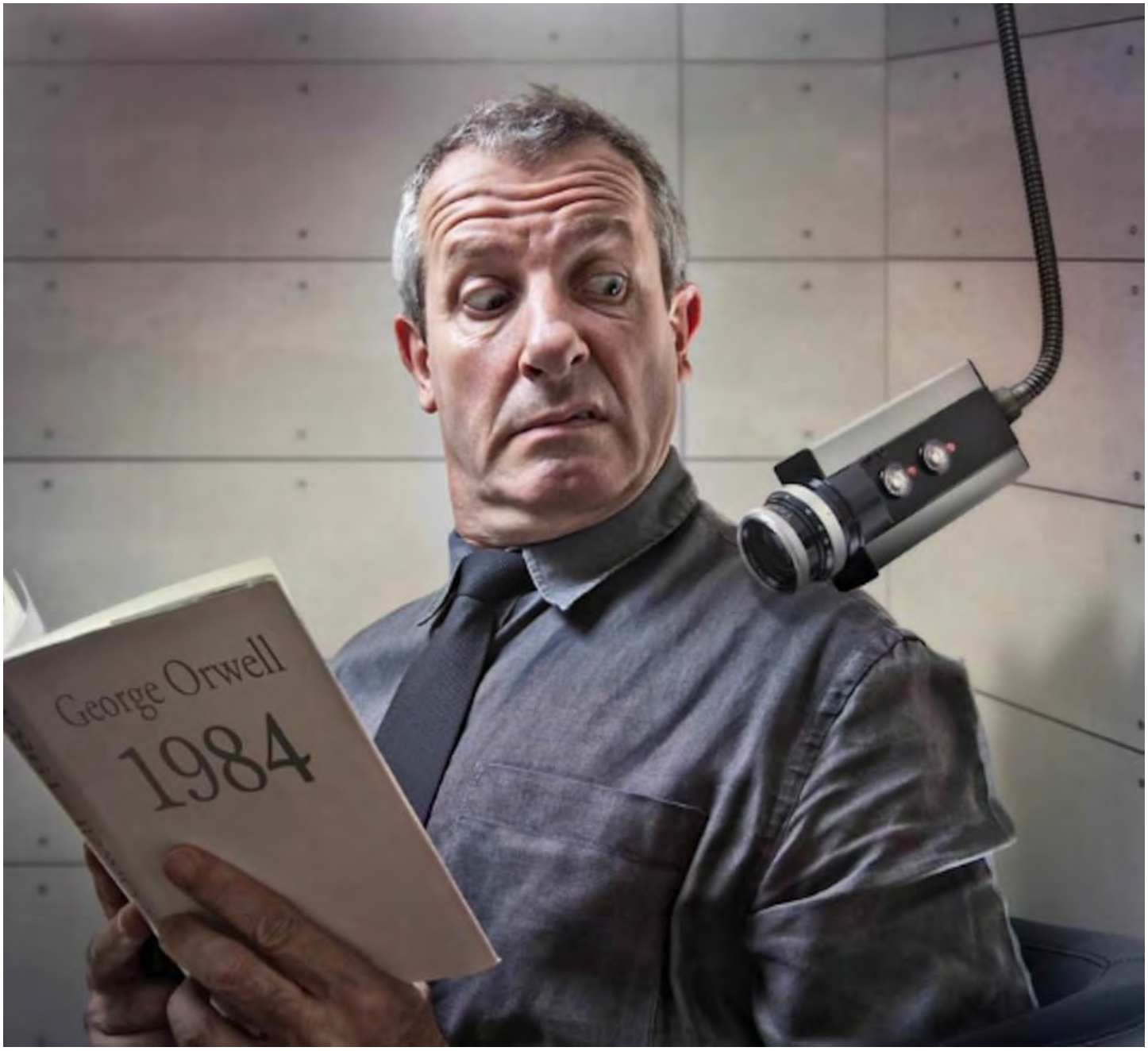
https://cutt.ly/1w4B93dN

Документацію взагалі і не планували публікувати.

Наразі відомо про щонайменше один масштабний злам Дії російськими хакерами:

https://cutt.ly/HOMHVH5

Думаю, таких зламів було більше насправді, але ми про це дізнаємося лише після зміни політичної влади в Україні. Хоча не факт.

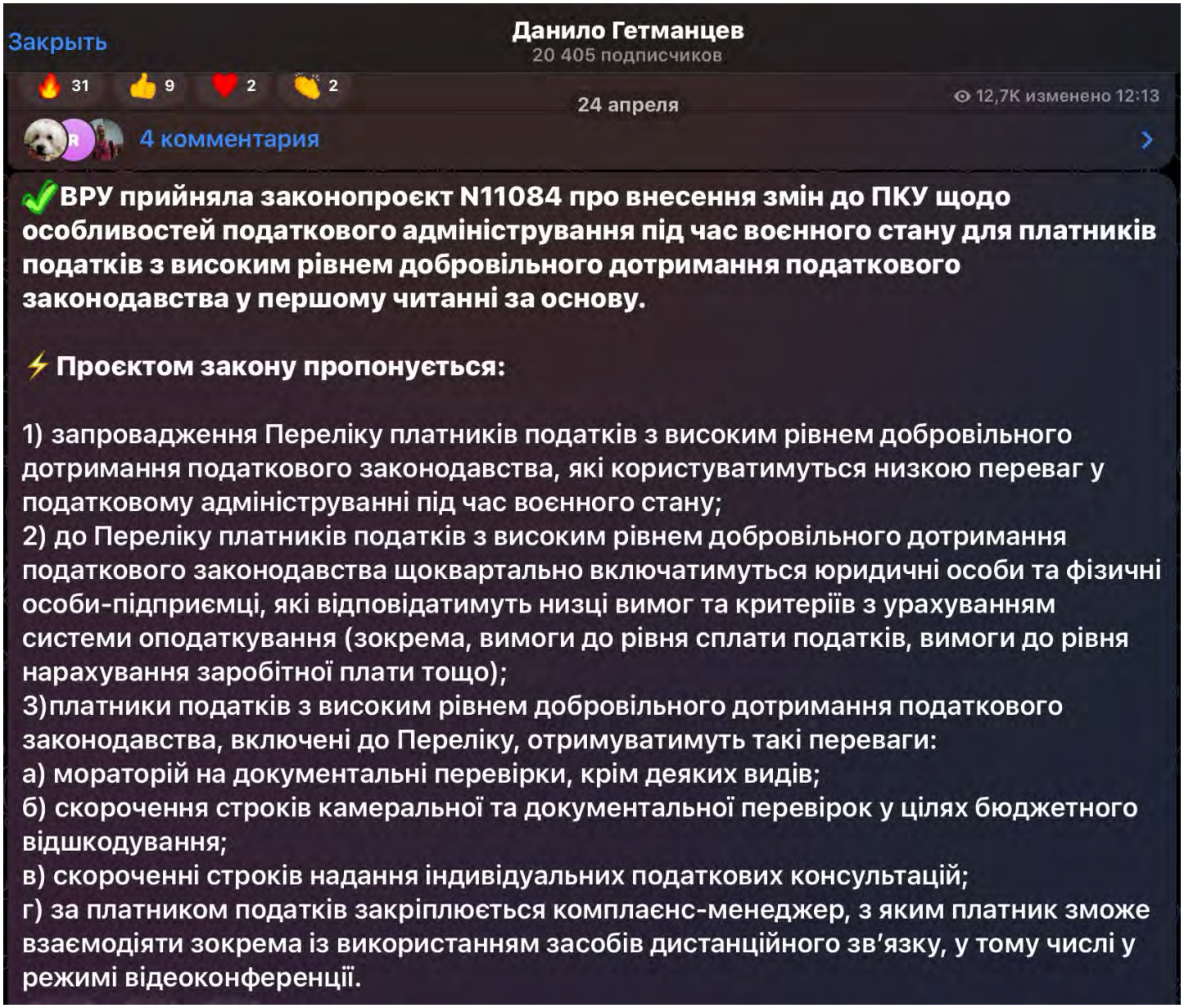
Отже, на додачу до безпрецедентної кількості персональних даних, які державний додаток «Дія» вже має про громадян, тепер ***Федоров&Со*** хочуть залізти ще й у вашу кишеню та порахувати ваші гроші. І залізуть, і порахують. А нічого з цим не вдієте. Бо «не на часі, атопутіннападе, цеіпсокремля».

Таваріщчь майор та його цифровий куратор задоволено посміхаються.

***

№ 2.756

Чому "клуб білого бізнесу" - дуже погана ініціатива?

2024-04-25

ВОЛОДИМИР ДУБРОВСЬКИЙ

старший економіст CASE-Ukraine, фахівець Економічної експертної платформи

Які ризики для бізнесу створює ідея поділу на категорії за рівнем сплати податків?

Верховна Рада ухвалила у першому читанні *законопроєкт №11084* щодо особливостей податкового адміністрування під час воєнного стану для платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства. Його автором є Данило ***Гетьманцев***, при цьому ініціативу підтримали багато депутатів.

Мова йде про створення певного "клубу білого бізнесу", членство в якому потрібно буде заслужити, але воно має забезпечити ВІП-обслуговування, відсутність планових перевірок та інші привілеї. На перший погляд, це виглядає красиво, і підтримується певною частиною бізнесу.

Але якщо подумати глибше, ідея не просто втрачає свій блиск, а й обертається практично повною протилежністю. Замість того, щоб оформити "новий громадський договір держави з бізнесом", як пише головний ініціатор, такий закон насправді допоможе законсервувати поточну податкову систему і її конкретних виконавців - азаровських податківців.

Наразі фіскальна політика в Україні працює за принципом "презумпції вини", закладеним у корпоративну культуру податківців ще за Азарова. Податківців вчать, що вони, буцімто, захищають суспільні інтереси проти хижих та жадібних підприємців (податкова має справу переважно з бізнесом), які, відповідно до совкових традицій, за замовчуванням вважаються ворогами суспільства.

Такий підхід особливо влаштовує податківців не тільки тим, що виправдовує будь-які незаконні дії, як от вимагання переплат податку на прибуток, "суспільними інтересами", але і фактичною індульгенцією на "доїння бізнесу" на власну кишеню.

Це перетворює ***дискрецію***, яку неможливо повністю прибрати з процесу адміністрування, на знаряддя для здирництва та інших зловживань, відтак спонукає податківців та тих, хто лобіює їхні інтереси (той же МінФін) відстоювати та за найменшої нагоди розширювати дискреційні можливості і повноваження, як це, наприклад, передбачено у Національній стратегії доходів (НСД).

Тож як би не намагався добросовісний платник виконувати законодавство, він все одно може бути звинувачений у недоплаті податків з відповідними наслідками, якщо тільки не "домовиться" з податковою. Саме тут лежать корені протистояння справді "білого" бізнесу та податкової.

На тлі цього, створення "клубу білого бізнесу" не призведе до посилення довіри між бізнесом та податківцями, більше того, створить ще більшу сегрегацію підприємців, нові корупційні схеми, та, головне – послабить позиції бізнесу у боротьбі за цивілізовані податкові відносини.

Можливо, клуб білого бізнесу міг би успішно працювати в якій-небудь розвиненій країні, з добросовісною податковою службою і, в цілому, "суспільним порядком відкритого доступу", який ґрунтується на вільній політичній і економічній конкуренції.

Однак у такій податковій системі без будь-яких "клубів" є критерії ризиків, причому більш продумані, ніж передбачені законопроєктом (про це далі). І тих, хто їм не відповідає - а це абсолютна більшість - просто не перевіряють. Ніколи. Взагалі.

Проте в "порядку обмеженого доступу", в якому ми, на жаль, переважно живемо, будь-які дискримінації мають великий ризик того, що "свої" потраплять до "білого списку", а їхні конкуренти – до "чорного".

Наприклад, автор попереджав про такий ризик, коли створювали ***Систему автоматизованого моніторингу відповідності податкових накладних критеріям оцінки ступеня ризику*** (СМКОР) – і цей ризик, на жаль, матеріалізувався.

Тут буде те ж саме, тільки, ймовірно, з самого початку:

> — той, хто завжди добре "домовлявся" і "дружив" з податківцями - буде в шоколаді і надалі, тепер уже на "законних" підставах. А, наприклад, мікробізнес - взагалі виключений з розгляду.

Гірше того:

> — головний критерій "добровільного дотримання податкового законодавства" - це, звичайно ж, сплата всіх податків відповідно до законодавства. Але депутатам, мабуть, невідомо, що, як знає будь-який фахівець, це в принципі неможливо допоки, існує податок на прибуток, який є дискреційним за своєю природою.

Будь-який досвідчений бухгалтер чи фінансовий директор знає безліч способів приховати прибуток або показати його, коли це потрібно.

І точно так само,

> **— будь-який досвідчений податковий інспектор завжди може знайти, до чого причепитися в калькуляції фінансового результату. Тому ніхто не може бути впевненим, що сплатив цей податок правильно.**

На жаль, поки існує податок на прибуток і нинішній ПДВ з його адмініструванням і критерієм "господарської діяльності", чіткі апріорні критерії для визначення неможливі, тому що ніхто не знає, дотримується він закону чи ні.

Тобто, щоб створити такий "клуб", на початку закон (принаймні, в наших умовах слабкого і ненадійного верховенства права) повинен бути максимально чітким: ось тут - можна, ось тут – не можна.

Як на спрощеній системі (без РРО). "Сіру зону" потрібно звести до абсолютного мінімуму. Проте наразі зацікавлені особи розширили цю зону під себе і намагаються розширити її ще більше.

Отже, будь-якого члена клубу можна, за бажанням, у будь-який момент викинути з нього: досить прийти з перевіркою і донарахувати податок на прибуток (підстави завжди знайдуться).

Тобто або плати без заперечень все, що тобі "втюхали", або ти "білим" не будеш. За таких умов у практиків виникає закономірне питання: який буде неофіційний "членський внесок"? Скільки потрібно буде "заносити" до податкової щоквартально за перебування в клубі?

Проте це ще не все.

Податкова система потребує глибокої реформи, яка, серед іншого, повинна включати перезавантаження ДПС принаймні на принципах законопроєкту №9243 (до речі, поданого тим же Гетьманцевим).

Проте цей законопроєкт ніяк не рухається, "немає політичної волі". А вона виникає переважно під тиском (рідкісні винятки - приємні сюрпризи).

Бізнес, який хоче платити податки цивілізовано, вже кілька років практично одноголосно бореться за справжню податкову реформу, яка включає перезавантаження ДПС і БЕБ, заміну податку на прибуток на набагато менш дискреційний податок на виведений капітал, "європейське" в хорошому розумінні адміністрування ПДВ, і багато іншого, що дуже не подобається азаровським вихованцям, що засіли в податковій.

Створення такого "клубу" ослаблює цей тиск, якщо не зробить його безсилим - схоже, саме для цього і розпочалася ця ідея.

Адже якщо такий "клуб" створити, то вийде, що, з одного боку, частина бізнесу буде вилучена з гри, тому що вона має привілегію і не хоче її втрачати; а для цього потрібно сидіти тихо і не виступати, інакше прийдуть і донарахують, як описано вище.

А всі аргументи та зусилля решти бізнесу множаться на нуль звинуваченням "не білий". Тобто весь бізнес ділиться на "білих", які дружать з податковою, і ніяких реформ не вимагають, і всіх інших, "ризикових", які вимагають реформ, "щоб не платити податки". Бінго!

> — Чого тільки азаровські податківці не придумають, щоб лише уникнути перезавантаження...

Ну і кілька більш конкретних зауважень.

Якщо придивитися до "привілеїв" членів "клубу", то передбачений законопроєктом "індивідуальний комплаєнс-менеджер" - це "інвест-няня" №2.

Знову ж таки, вибірковий підхід, чомусь (зрозуміло чому) подобається нашим чиновникам, особливо нинішній владі. Загалом, надавати платникам податків консультації з дотримання податкового законодавства - це першорядний обов'язок податківця (у нормальному, не азаровському світі).

Точно так само, як надання йому усієї доступної інформації про наявні в його діяльності "ризики" та способи їх мінімізації. Проте для роботи за азарівським підходом, з практичної точки зору, то індивідуальний "комплаєнс-менеджер" дуже потрібний: а хто ж ще буде збирати "членські внески"?

Крім того, якщо уважно придивитися до критеріїв для включення до цього "клубу", то, окрім вже розглянутого вище, "дотримання податкового законодавства" (читай: вміння дружити з податковою), автори ініціативи включають улюблене нашими податківцями "податкове навантаження вище середнього по галузі". Насправді, це дуже поганий показник.

1. По-перше,

> — це означає, що приблизно половина підприємств (з точністю до різниці між медіаною та середнім) завжди будуть в "ризикових", незалежно від того, як вони стараються дотримуватися закону. Просто чисто механічно.

Плюс, якщо йдеться про середню зарплату, то вона сильно залежить від регіону, використовуваних технологій та інших об'єктивних обставин. Таким чином, підприємство, створене у депресивному регіоні з метою використання місцевої дешевої робочої сили (і, при цьому, надання місцевим жителям добре оплачуваної, за місцевими мірками, роботи) з відносно примітивними технологіями, не має шансів потрапити до "раю".

2. По-друге,

> — "галузь" - це дуже умовне поняття з економічної теорії, яке в радянські часи застосовували буквально (галузеві міністерства), але в реальній ринковій економіці воно досить розмите.

Наприклад, один завод з "галузі" по-старому торгує через відділ збуту, а інший вирішив виділити в окреме підприємство торговий дім. Обидва отримують, в цілому, однаковий прибуток, і повністю сплачують податок з нього, а також ПДВ. Перший буде в "білих", тому що він має вищий показник сплаченого ПДВ і ПП до обороту - просто завдяки тому, що він де-факто працює ще й у галузі оптової торгівлі.

Отже,

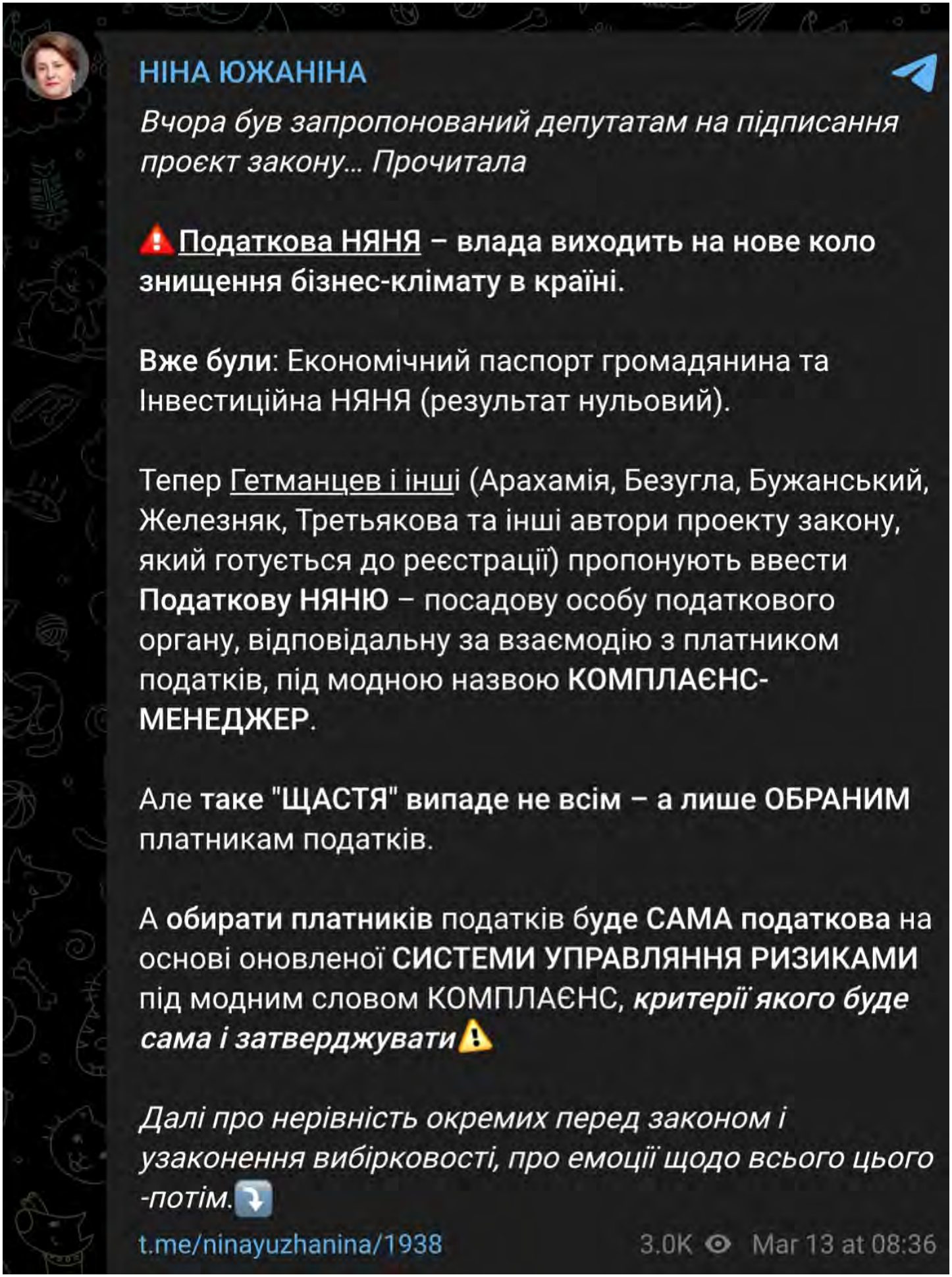
> **— саме наявність такого критерію з певними негативними наслідками спотворює бізнес-рішення**, причому в бік вертикальної інтеграції (знову згадаємо радянщину),

на відміну від

> **— аутсорсингу та концентрації на ключових компетенціях.**

Проте радянські "економісти" звикли мислити категоріями "галузі"...

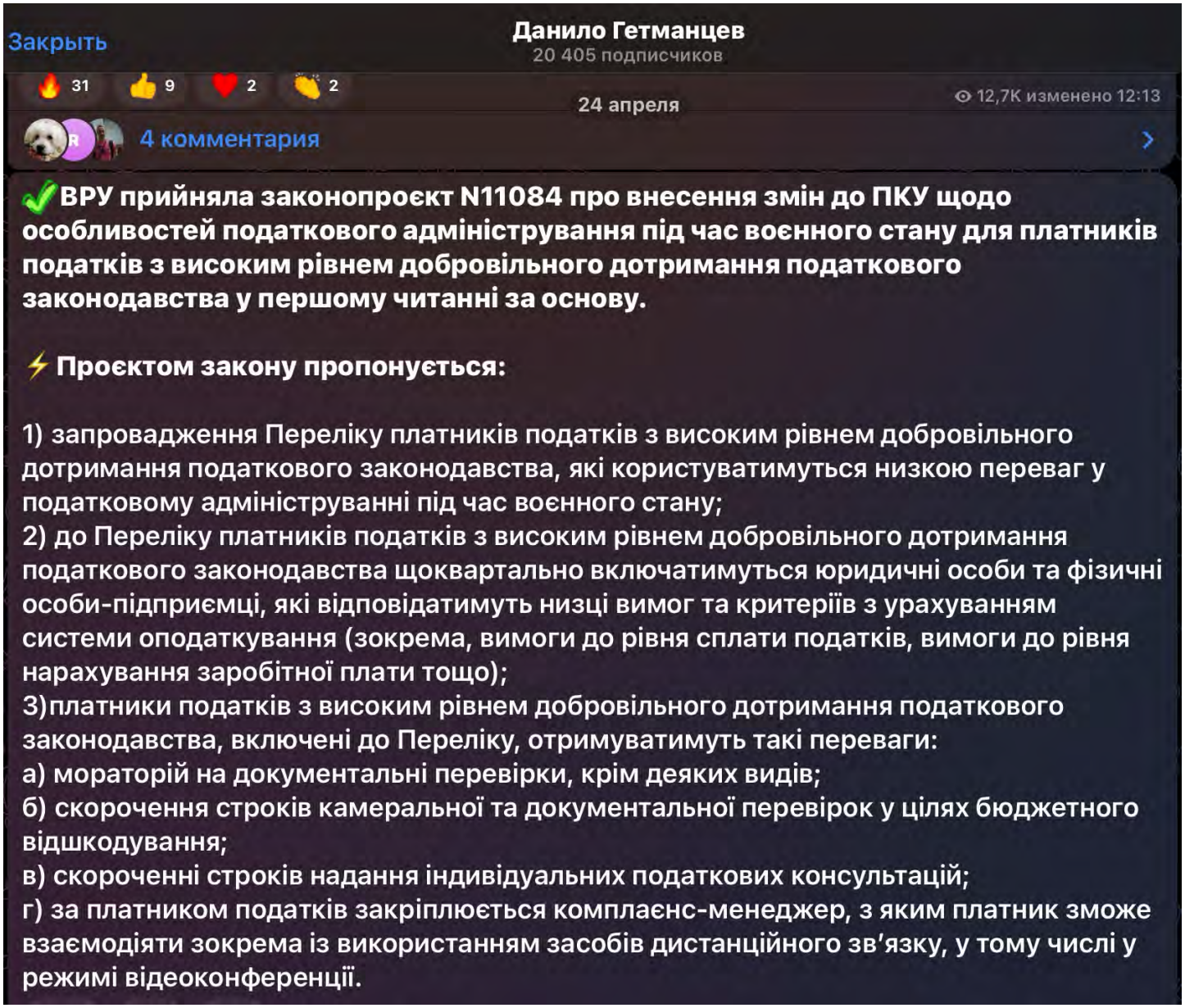
Загалом справжньому "білому бізнесу" та депутатам, які його підтримують, потрібно підійти до цього законопроєкту без ілюзій, а продовжити просувати справжню податкову реформу для всіх.

НІНА ЮЖАНІНА
Вчора був запропонований депутатам на підписання проєкт закону... Прочитала
⚠️ Податкова НЯНЯ – влада виходить на нове коло знищення бізнес-клімату в країні.
Вже були: Економічний паспорт громадянина та Інвестиційна НЯНЯ (результат нульовий).
Тепер Гетманцев і інші (Арахамія, Безугла, Бужанський, Железняк, Третьякова та інші автори проекту закону, який готується до реєстрації) пропонують ввести Податкову НЯНЮ – посадову особу податкового органу, відповідальну за взаємодію з платником податків, під модною назвою КОМПЛАЄНС-МЕНЕДЖЕР.
Але таке "ЩАСТЯ" випаде не всім – а лише ОБРАНИМ платникам податків.
А обирати платників податків буде САМА податкова на основі оновленої СИСТЕМИ УПРАВЛЯННЯ РИЗИКАМИ під модним словом КОМПЛАЄНС, критерії якого буде сама і затверджувати ⚠️
Далі про нерівність окремих перед законом і узаконення вибірковості, про емоції щодо всього цього -потім. ↪️
t.me/ninayuzhanina/1938
3.0K
Mar 13 at 08:36

***

№ 2.757

Чому "клуб білого бізнесу" - дуже погана ініціатива?

2024-04-25

ВОЛОДИМИР ДУБРОВСЬКИЙ

старший економіст CASE-Ukraine, фахівець Економічної експертної платформи

Які ризики для бізнесу створює ідея поділу на категорії за рівнем сплати податків?

Верховна Рада ухвалила у першому читанні *законопроєкт №11084* щодо особливостей податкового адміністрування під час воєнного стану для платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства. Його автором є Данило ***Гетьманцев***, при цьому ініціативу підтримали багато депутатів.

Мова йде про створення певного "клубу білого бізнесу", членство в якому потрібно буде заслужити, але воно має забезпечити ВІП-обслуговування, відсутність планових перевірок та інші привілеї. На перший погляд, це виглядає красиво, і підтримується певною частиною бізнесу.

Але якщо подумати глибше, ідея не просто втрачає свій блиск, а й обертається практично повною протилежністю. Замість того, щоб оформити "новий громадський договір держави з бізнесом", як пише головний ініціатор, такий закон насправді допоможе законсервувати поточну податкову систему і її конкретних виконавців - азаровських податківців.

Наразі фіскальна політика в Україні працює за принципом "презумпції вини", закладеним у корпоративну культуру податківців ще за Азарова. Податківців вчать, що вони, буцімто, захищають суспільні інтереси проти хижих та жадібних підприємців (податкова має справу переважно з бізнесом), які, відповідно до совкових традицій, за замовчуванням вважаються ворогами суспільства.

Такий підхід особливо влаштовує податківців не тільки тим, що виправдовує будь-які незаконні дії, як от вимагання переплат податку на прибуток, "суспільними інтересами", але і фактичною індульгенцією на "доїння бізнесу" на власну кишеню.

Це перетворює ***дискрецію***, яку неможливо повністю прибрати з процесу адміністрування, на знаряддя для здирництва та інших зловживань, відтак спонукає податківців та тих, хто лобіює їхні інтереси (той же МінФін) відстоювати та за найменшої нагоди розширювати дискреційні можливості і повноваження, як це, наприклад, передбачено у Національній стратегії доходів (НСД).

Тож як би не намагався добросовісний платник виконувати законодавство, він все одно може бути звинувачений у недоплаті податків з відповідними наслідками, якщо тільки не "домовиться" з податковою. Саме тут лежать корені протистояння справді "білого" бізнесу та податкової.

На тлі цього, створення "клубу білого бізнесу" не призведе до посилення довіри між бізнесом та податківцями, більше того, створить ще більшу

сегрегацію підприємців, нові корупційні схеми, та, головне – послабить позиції бізнесу у боротьбі за цивілізовані податкові відносини.

Можливо, клуб білого бізнесу міг би успішно працювати в якій-небудь розвиненій країні, з добросовісною податковою службою і, в цілому, "суспільним порядком відкритого доступу", який ґрунтується на вільній політичній і економічній конкуренції.

Однак у такій податковій системі без будь-яких "клубів" є критерії ризиків, причому більш продумані, ніж передбачені законопроєктом (про це далі). І тих, хто їм не відповідає - а це абсолютна більшість - просто не перевіряють. Ніколи. Взагалі.

Проте в "порядку обмеженого доступу", в якому ми, на жаль, переважно живемо, будь-які дискримінації мають великий ризик того, що "свої" потраплять до "білого списку", а їхні конкуренти – до "чорного".

Наприклад, автор попереджав про такий ризик, коли створювали ***Систему автоматизованого моніторингу відповідності податкових накладних критеріям оцінки ступеня ризику*** (СМКОР) – і цей ризик, на жаль, матеріалізувався.

Тут буде те ж саме, тільки, ймовірно, з самого початку:

> — той, хто завжди добре "домовлявся" і "дружив" з податківцями - буде в шоколаді і надалі, тепер уже на "законних" підставах. А, наприклад, мікробізнес - взагалі виключений з розгляду.

Гірше того:

> — головний критерій "добровільного дотримання податкового законодавства" - це, звичайно ж, сплата всіх податків відповідно до законодавства. Але депутатам, мабуть, невідомо, що, як знає будь-який фахівець, це в принципі неможливо допоки, існує податок на прибуток, який є дискреційним за своєю природою.

Будь-який досвідчений бухгалтер чи фінансовий директор знає безліч способів приховати прибуток або показати його, коли це потрібно.

І точно так само,

> **— будь-який досвідчений податковий інспектор завжди може знайти, до чого причепитися в калькуляції фінансового результату. Тому ніхто не може бути впевненим, що сплатив цей податок правильно.**

На жаль, поки існує податок на прибуток і нинішній ПДВ з його адмініструванням і критерієм "господарської діяльності", чіткі апріорні критерії для визначення неможливі, тому що ніхто не знає, дотримується він закону чи ні.

Тобто, щоб створити такий "клуб", на початку закон (принаймні, в наших умовах слабкого і ненадійного верховенства права) повинен бути максимально чітким: ось тут - можна, ось тут – не можна.

Як на спрощеній системі (без РРО). "Сіру зону" потрібно звести до абсолютного мінімуму. Проте наразі зацікавлені особи розширили цю зону під себе і намагаються розширити її ще більше.

Отже, будь-якого члена клубу можна, за бажанням, у будь-який момент викинути з нього: досить прийти з перевіркою і донарахувати податок на прибуток (підстави завжди знайдуться).

Тобто або плати без заперечень все, що тобі "втюхали", або ти "білим" не будеш. За таких умов у практиків виникає закономірне питання: який буде неофіційний "членський внесок"? Скільки потрібно буде "заносити" до податкової щоквартально за перебування в клубі?

Проте це ще не все.

Податкова система потребує глибокої реформи, яка, серед іншого, повинна включати перезавантаження ДПС принаймні на принципах законопроєкту №9243 (до речі, поданого тим же Гетьманцевим).

Проте цей законопроєкт ніяк не рухається, "немає політичної волі". А вона виникає переважно під тиском (рідкісні винятки - приємні сюрпризи).

Бізнес, який хоче платити податки цивілізовано, вже кілька років практично одноголосно бореться за справжню податкову реформу, яка включає перезавантаження ДПС і БЕБ, заміну податку на прибуток на набагато менш дискреційний податок на виведений капітал, "європейське" в хорошому розумінні адміністрування ПДВ, і багато іншого, що дуже не подобається азаровським вихованцям, що засіли в податковій.

Створення такого "клубу" ослаблює цей тиск, якщо не зробить його безсилим - схоже, саме для цього і розпочалася ця ідея.

Адже якщо такий "клуб" створити, то вийде, що, з одного боку, частина бізнесу буде вилучена з гри, тому що вона має привілегію і не хоче її втрачати; а для цього потрібно сидіти тихо і не виступати, інакше прийдуть і донарахують, як описано вище.

А всі аргументи та зусилля решти бізнесу множаться на нуль звинуваченням "не білий". Тобто весь бізнес ділиться на "білих", які дружать з податковою, і ніяких реформ не вимагають, і всіх інших, "ризикових", які вимагають реформ, "щоб не платити податки". Бінго!

> — Чого тільки азаровські податківці не придумають, щоб лише уникнути перезавантаження...

Ну і кілька більш конкретних зауважень.

Якщо придивитися до "привілеїв" членів "клубу", то передбачений законопроєктом "індивідуальний комплаєнс-менеджер" - це "інвест-няня" №2.

Знову ж таки, вибірковий підхід, чомусь (зрозуміло чому) подобається нашим чиновникам, особливо нинішній владі. Загалом, надавати платникам податків консультації з дотримання податкового законодавства - це першорядний обов'язок податківця (у нормальному, не азаровському світі).

Точно так само, як надання йому усієї доступної інформації про наявні в його діяльності "ризики" та способи їх мінімізації. Проте для роботи за азарівським підходом, з практичної точки зору, то індивідуальний "комплаєнс-менеджер" дуже потрібний: а хто ж ще буде збирати "членські внески"?

Крім того, якщо уважно придивитися до критеріїв для включення до цього "клубу", то, окрім вже розглянутого вище, "дотримання податкового законодавства" (читай: вміння дружити з податковою), автори ініціативи включають улюблене нашими податківцями "податкове навантаження вище середнього по галузі". Насправді, це дуже поганий показник.

1. По-перше,

> — це означає, що приблизно половина підприємств (з точністю до різниці між медіаною та середнім) завжди будуть в "ризикових", незалежно від того, як вони стараються дотримуватися закону. Просто чисто механічно.

Плюс, якщо йдеться про середню зарплату, то вона сильно залежить від регіону, використовуваних технологій та інших об'єктивних обставин. Таким чином, підприємство, створене у депресивному регіоні з метою використання місцевої дешевої робочої сили (і, при цьому, надання місцевим жителям добре оплачуваної, за місцевими мірками, роботи) з відносно примітивними технологіями, не має шансів потрапити до "раю".

2. По-друге,

> — "галузь" - це дуже умовне поняття з економічної теорії, яке в радянські часи застосовували буквально (галузеві міністерства), але в реальній ринковій економіці воно досить розмите.

Наприклад, один завод з "галузі" по-старому торгує через відділ збуту, а інший вирішив виділити в окреме підприємство торговий дім. Обидва отримують, в цілому, однаковий прибуток, і повністю сплачують податок з нього, а також ПДВ. Перший буде в "білих", тому що він має вищий показник сплаченого ПДВ і ПП до обороту - просто завдяки тому, що він де-факто працює ще й у галузі оптової торгівлі.

Отже,

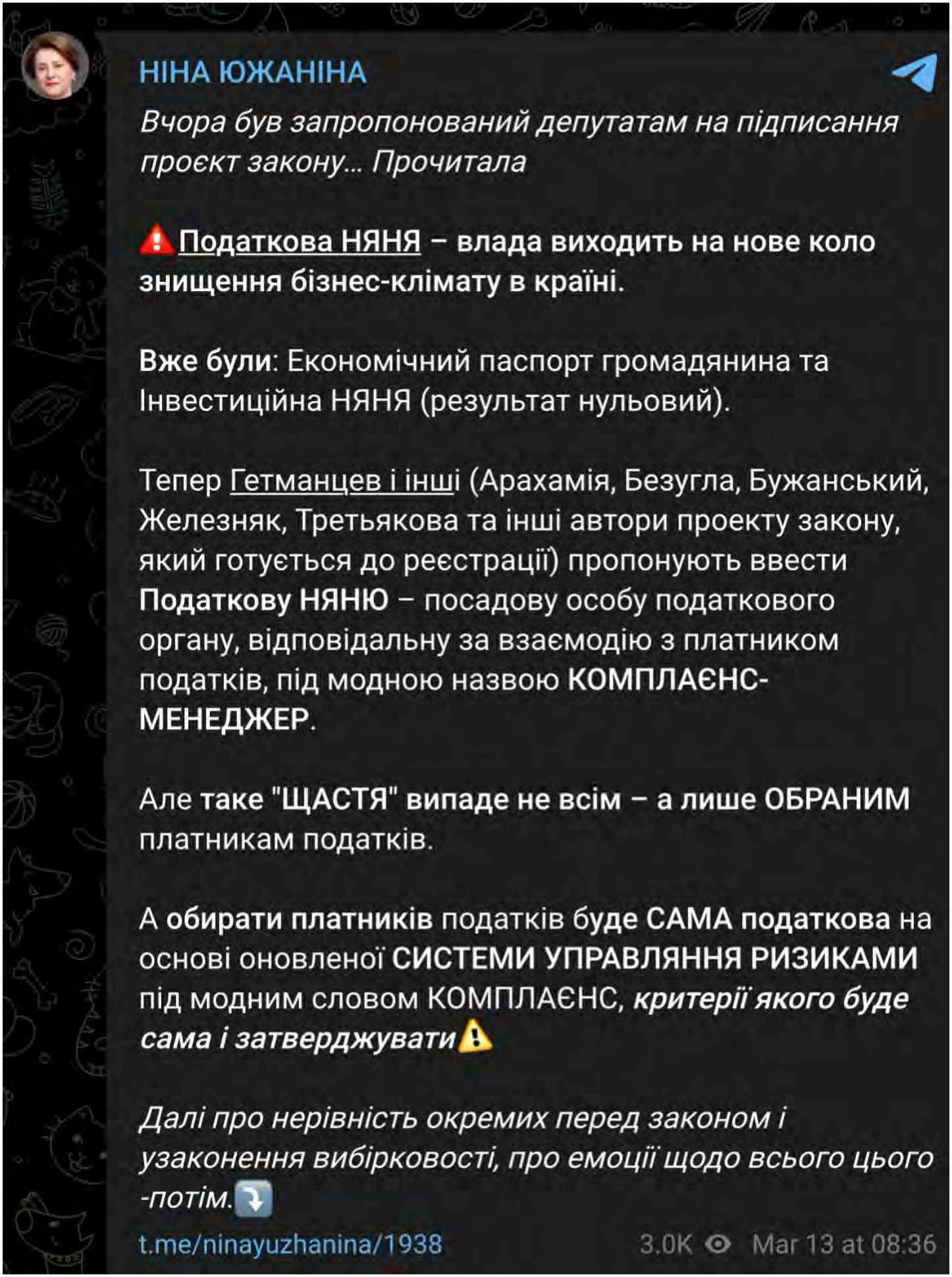
> **— саме наявність такого критерію з певними негативними наслідками спотворює бізнес-рішення**, причому в бік вертикальної інтеграції (знову згадаємо радянщину),

на відміну від

> **— аутсорсингу та концентрації на ключових компетенціях.**

Проте радянські "економісти" звикли мислити категоріями "галузі"...

Загалом справжньому "білому бізнесу" та депутатам, які його підтримують, потрібно підійти до цього законопроєкту без ілюзій, а продовжити просувати справжню податкову реформу для всіх.

НІНА ЮЖАНІНА
Вчора був запропонований депутатам на підписання проєкт закону... Прочитала
⚠️ Податкова НЯНЯ – влада виходить на нове коло знищення бізнес-клімату в країні.
Вже були: Економічний паспорт громадянина та Інвестиційна НЯНЯ (результат нульовий).
Тепер Гетманцев і інші (Арахамія, Безугла, Бужанський, Железняк, Третьякова та інші автори проекту закону, який готується до реєстрації) пропонують ввести Податкову НЯНЮ – посадову особу податкового органу, відповідальну за взаємодію з платником податків, під модною назвою КОМПЛАЄНС-МЕНЕДЖЕР.
Але таке "ЩАСТЯ" випаде не всім – а лише ОБРАНИМ платникам податків.
А обирати платників податків буде САМА податкова на основі оновленої СИСТЕМИ УПРАВЛЯННЯ РИЗИКАМИ під модним словом КОМПЛАЄНС, критерії якого буде сама і затверджувати ⚠️
Далі про нерівність окремих перед законом і узаконення вибірковості, про емоції щодо всього цього -потім. ↪️
t.me/ninayuzhanina/1938
3.0K
Mar 13 at 08:36

***

№ 2.758

Пока все уцепились за тему ядерного оружия, в РФ крутятся колёсики циклопической машины, которой мы пока в состоянии противопоставить лишь разрозненные шайки партизан

2024-05-09

Копытько

Сегодня (8 мая) Путин подписал указ «Об утверждении Основ государственной политики Российской Федерации в области исторического просвещения».

Почитайте для интереса. Это то, с чем нам придётся иметь дело.

Внутри РФ остатки инакомыслия и академической свободы будут закатаны в бетон.

С другой стороны, **будет обеспечено и подкреплено ресурсами единообразие**, начиная от линейки школьных учебников и заканчивая образовательными платформами, куда будут зашиты федеральный и региональные стандарты исторического просвещения.

Вся публичная инфраструктура (музеи, кинотеатры, театры и т.д.) будут работать на единую цель. Музеи упоминаются несколько раз.

Особо выделено как задача «… закрепление статуса негосударственных музеев, малых исторических (отраслевых) музеев, музеев образовательных организаций как важного компонента научно-практической базы исторического просвещения, оказания им государственной поддержки…».

Описаны механизмы и инструменты реализации «основ».

— В целом – я бы кое-что прямо скопипастил.

Особо понравилось, что вопросы исторического просвещения могут быть предметом рассмотрения Совета безопасности РФ и Госсовета РФ.

Для нас важно то, что вся эта машина будет развёрнута и для решения задач за границей. Везде, где речь идёт о создании продуктов, подчёркивается необходимость их перевода на иностранные языки.

Как обстоят дела с контактами РФ с Западом на уровне музеев, недавно раскрыл в интервью директор Эрмитажа Михаил ***Пиотровский***.

Нет никаких сомнений, что

— **РФ будет затягивать в совместные проекты историков из других стран, чтобы потом лезть из всех дыр на международной арене.**

Для наглядности.

В 2021 году при президенте РФ была создана Межведомственная комиссия по историческому просвещению (глава – В.***Мединский***).

> — Там много забавных персонажей, от Маргариты Симоньян до Тихона (Шевкунова)(он сейчас глава «Крымской митрополии РПЦ», осваивает Херсонес под монастырь).

Председатель Российского исторического общества – Сергей ***Нарышкин*** также входит в упомянутую комиссию. Он же глава Службы внешней разведки РФ.

Параллельно трудится президент Русского географического общества – Сергей ***Шойгу***. Он же министр обороны (а глава попечительского совета РГО – лично Путин).

Председатель Императорского православного палестинского общества – Сергей ***Степашин*** (несостоявшийся наследник Ельцина).

> — У него масса должностей за плечами, включительно с постом премьера. Но органически он из среды МВД, которую чередовал с походами в ФСК/ФСБ. Генерал-полковник.

Также ***Степашин*** – глава правления Российского книжного союза.

> — Для примера: свежие активности книжного союза были в Казахстане и Тегеране. На днях Российская государственная детская библиотека провел выставку российской детской книги в Дубае (в Дубайской библиотеке искусств и дизайна), далее книжки передали в филиал гимназии им. Евгения Примакова в Абу-Даби…

Т.е., **куда ни ткнись в что-то российское и гуманитарное – попадаешь в военизированную (!) общественно-государственную паутину, которая форматирует под актуальные задачи Кремля**.

Я не буду говорить, как с этим у нас.

> **— Я даже не понимаю, с кем это обсуждать. Только с другим партизанским отрядом.**

С одной стороны, оно и неплохо, что у нас огромный дефицит ресурсов.

> **— Масса шизофреников от истории наносит меньше вреда и не позорит страну за рубежом.**

> — С другой стороны, силы слишком не равны.

Очевидно, что

— ничего симметричного мы не построим (и не должны, ибо украинцы гораздо эффективнее работают как сеть и рой, а не как вертикаль).

Но **какое-то общее целеполагание и поддержка асимметричных действий должны быть**.

Это прямо влияет на перспективы долгосрочной поддержки в сфере обороны.

***

№ 2.759

ZN,UA

БЮДЖЕТ И ДОЛГ ЗАТЯЖНОЙ ВОЙНЫ

2024-05-09

Татьяна Богдан, директор по научной работе "Growford Institute"

Показатели бюджетных доходов в январе-марте 2024 года несколько улучшились, а расходы медленно снижались. Но бюджетные дисбалансы оставались значительными, а государственный долг Украины продолжил расти. Необходимость вести продолжительную борьбу с агрессором требует как консолидации внутренних усилий, так и дальнейшего привлечения внешней помощи.

Доходы сводного бюджета Украины с учетом грантов в первом квартале 2024 года находились на уровне 47,4% ВВП и превысили довоенный уровень в полтора раза. Без учета иностранных грантов доходы бюджета увеличились с 30,4% ВВП в 2021 году до 36,2% ВВП в первом квартале 2023-го и до 45% ВВП в первом квартале 2024-го (см. рис. 1).

Весомым компонентом прироста бюджетных доходов стали налоговые поступления, выросшие на 6,2 п.п. ВВП по сравнению с первым кварталом 2023 года. При этом поступления от НДС увеличились на 2,5 п.п. ВВП (до 11,3% ВВП), а поступления от налога на прибыль предприятий — на 4 п.п. (до 6,8% ВВП). Разовое налогообложение прибыли банков за 2023 год по ставке 50% объясняло феномен резкого роста налога на прибыль. Доходы от налога на доходы физических лиц не претерпели существенных изменений, но НДФЛ с военных стал полностью зачисляться в государственный бюджет.

Важной составляющей доходов бюджета стали средства специального фонда в части благотворительных взносов и передачи военной техники (в бюджетной классификации — «другие источники собственных поступлений бюджетных учреждений»). В первом квартале 2024 года этот источник дал 7,8% ВВП поступлений в бюджет.

Продолжение весомой международной поддержки Украины подпитывало потребительские и инвестиционные расходы бюджета.

Хотя

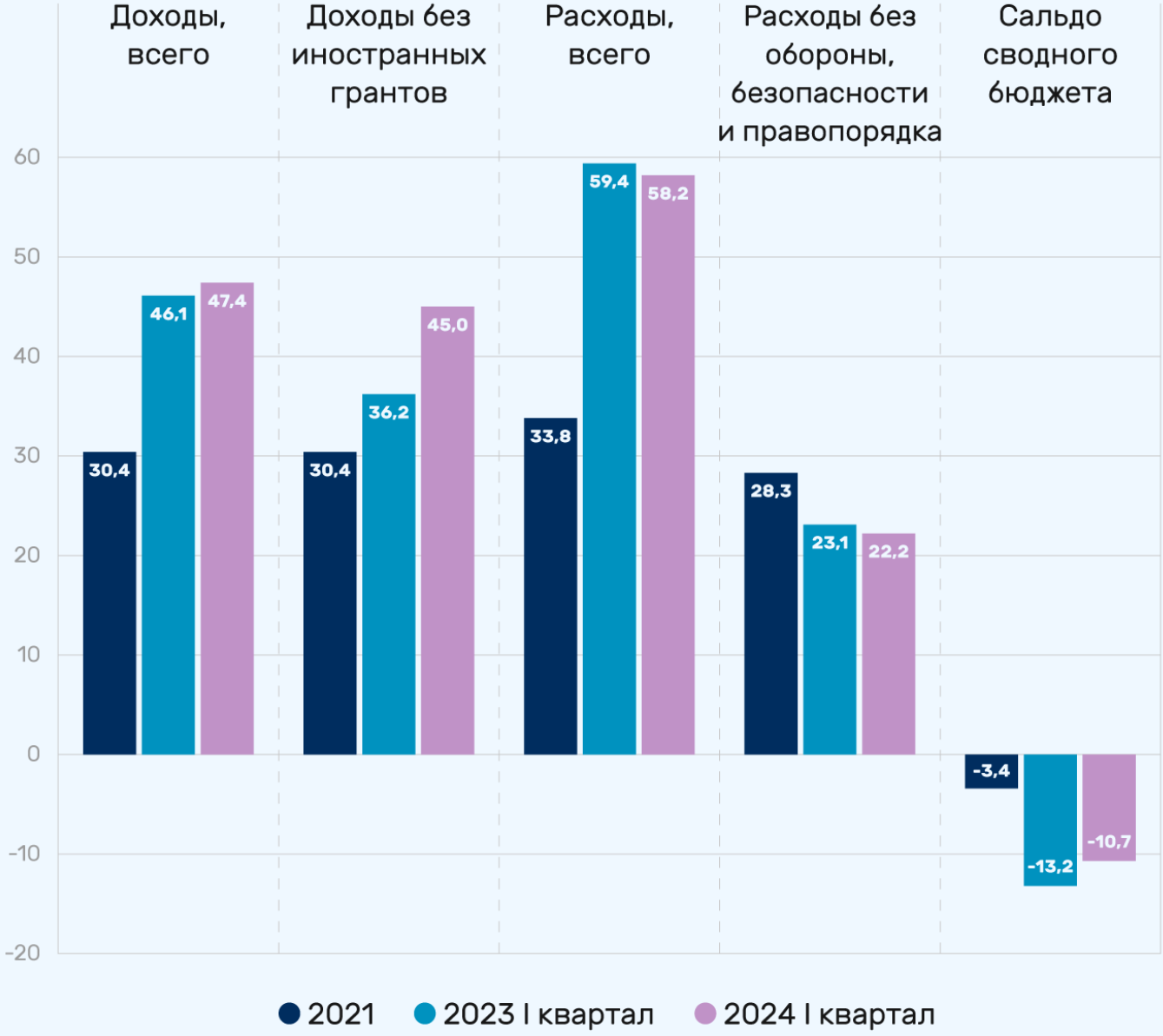
> **— поступление этой поддержки было крайне неравномерным и усложняло плановое выполнение бюджета.**

За первый квартал 2024 года в бюджет поступило 10,2 млрд долл. в форме иностранных кредитов и грантов, однако их задержки в январе-феврале 2024-го побуждали правительство к неполному финансированию плановых расходов бюджета и изъятию средств с казначейских счетов.

Рис. 1

ZN.UA

СРАВНЕНИЕ ДОХОДОВ, РАСХОДОВ И ДЕФИЦИТА СВОДНОГО БЮДЖЕТА В 2021, I КВАРТАЛАХ 2023 И 2024 ГГ. В % К ВВП

Источник: составлен автором по данным Госстата и веб-портала бюджета для граждан

Относительный объем расходов бюджета во время войны вырос почти вдвое — с 34% ВВП в 2021 году до 58–59% в первом квартале 2023-го и 2024-го. Такой прирост объяснялся исключительно возросшими потребностями

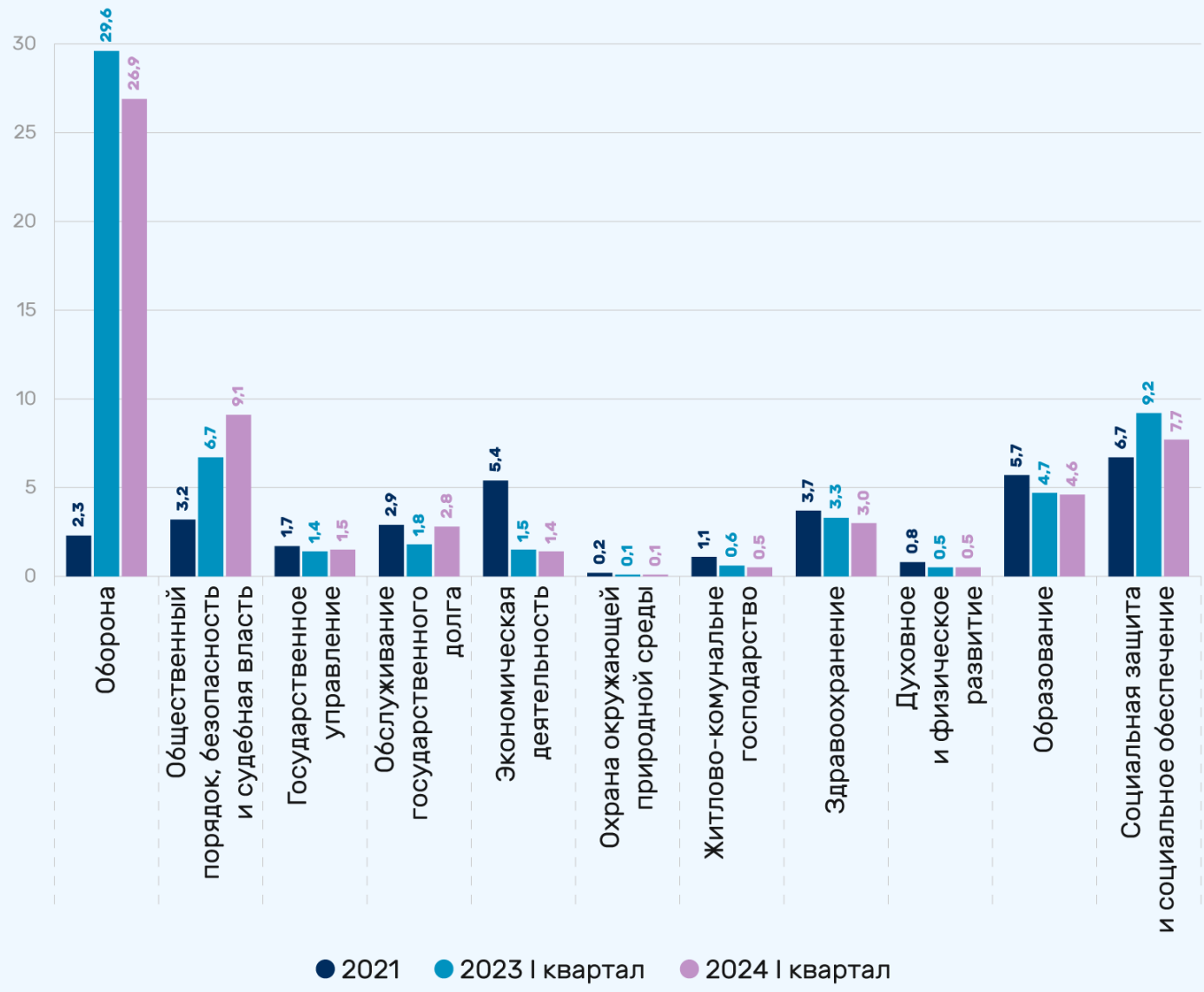
сектора безопасности, обороны и охраны правопорядка. А расходы бюджета на социально-экономические программы даже уменьшились — с 28% ВВП в 2021 году до 22–23% ВВП в первом квартале 2023-го и 2024-го.

На рис. 2 показана относительная величина бюджетных расходов по функциям государства в течение 2021–2024 годов. Наиболее заметно выросли расходы на оборону — с 2,3% ВВП в 2021 году до 27–29,6% в январе—марте 2023–2024 годов. Расходы на общественный порядок и безопасность увеличились почти втрое — до 9,1% ВВП.

Рис. 2

ZN,UA

РАСХОДЫ СВОДНОГО БЮДЖЕТА УКРАИНЫ В 2021, I КВАРТАЛАХ 2023 И 2024 ГГ. В % К ВВП

Источник: составлен автором по данным Госстата и веб-портала бюджета для граждан

Для компенсации увеличившихся расходов государство вынуждено было прежде всего сократить расходы на экономическую деятельность — с

5,4% ВВП в 2021 году до 1,4% в 2024-м и на образование — с 5,7% ВВП в 2021 году до 4,6% в 2024-м.

— Финансирование здравоохранения уменьшилось с 3,7 до 3% ВВП.

Падения вложений государства в накопление человеческого капитала во время войны вряд ли можно было избежать.

Но хронически затяжной характер этих процессов будет иметь необратимые деструктивные последствия для Украины.

1) — Расходы на социальную защиту и обеспечение в первом квартале 2024 года были профинансированы на уровне 7,7% ВВП, что несколько превышает показатель 2021-го, но не дотягивает до уровня 2023-го.

2) — Расходы этого вида росли за счет выплат внутренне перемещенным лицам, пособия по инвалидности и при потере кормильца.

Несмотря на кратное увеличение объемов государственного оборонительного заказа, оно обеспечивало контрактирование всего лишь трети продукции, которую потенциально могли бы производить отечественные предприятия оборонно-промышленного комплекса (ОПК).

1) — Расходы украинского бюджета на безопасность и оборону в 2024 году запланированы в сумме 46 млрд долл.,

2) — а расходы бюджета агрессора — 115 млрд долл. Военная помощь США Украине в размере 47 млрд долл. (утвержденная в апреле 2024 года) уменьшает этот разрыв, но не закрывает его полностью.

Одним из факторов недостаточности бюджетных средств для базовых потребностей воюющей страны является стремительный рост расходов на уплату процентов по внутреннему долгу.

1) — В абсолютном выражении они увеличились с 17,4 млрд грн в первом квартале 2021 года до 27,3 млрд в первом квартале 2024-го.

2) — Годовая величина этих расходов в 2024 году должна достичь 260,3 млрд грн.

Детерминантами увеличения процентных выплат являются удержание на высоком уровне учетной ставки Нацбанка и предложение банкам высокодоходных депозитных сертификатов НБУ, являющихся прямыми конкурентами краткосрочных ОВГЗ.

— Вследствие этого средневзвешенная ставка размещения ОВГЗ повысилась с 11,4% в 2021 году до 18,7% в 2023-м и 17,3% годовых в январе—апреле 2024-го.

— Реальная учетная ставка НБУ в конце 2023 года составляла 9,9% годовых по инфляции ex post и 6,4% по инфляции ex ante.

Пережив падение реального ВВП почти на треть, экономика Украины уже два года функционирует в режиме аномально высоких процентных ставок.

— В апреле 2024-го после снижения номинальной учетной ставки до 13,5% ее реальный уровень все еще превышает 10% годовых.

Показательно, что среди стран с формирующимися рынками средний уровень реальных ставок центральных банков (ex-post) в 2023 году составлял всего +1,0%, а среди развитых стран — -1,3% годовых.

При этом наиболее монетарно осмотрительными странами были: Болгария (со ставкой -6,5%), Сербия (-5,9), Швеция (-4,8), Польша (-4,8), Венгрия (-4,0), Молдова (-3,9), Чехия (-3,5%).

Завышение процентных ставок по внутреннему государственному долгу в Украине явно ухудшает экономическую устойчивость и обороноспособность страны во время войны.

Государственный и гарантированный государством долг по состоянию на 1 апреля 2024 года достиг 5,9 трлн грн, или 90,6% ВВП за прошлый год.

Относительно начала 2022 года размер долга увеличился на 3,3 трлн грн. А валютный эквивалент государственного долга за этот же период вырос на 40 млрд долл.

Тревожным симптомом усиления долговых проблем Украины является решение Конгресса США о предоставлении финансовой помощи Украине не в форме грантов, как было раньше, а в форме кредитов.

1) — Это решение увеличит государственный долг Украины только в 2024 году на 7,8 млрд долл., или на 5% нашего ВВП.

2) — По результатам этого решения кратно уменьшится и доля грантов в структуре внешнего официального финансирования Украины: с 29% в 2023 году до 12% в 2024-м.

Для всех здравомыслящих людей очевидно, что удержание устойчивости Украины во время войны и восстановление ее экономики требуют привлечения максимально возможной части средств в форме грантов, а не кредитов.

Ведь даже после окончания войны существенные человеческие и материальные потери от нее не позволят нашей стране без проблем обслуживать накопленные долги.

К сожалению,

— узкие эгоистичные интересы правящей элиты Запада часто преобладают и в поддержке Украины.

Кроме того,

— в начале 2022 года государственный долг Украины составлял 49% ВВП, а через три года он приблизится к 100% ВВП.

Чрезмерный расчет на займы повышает риски неплатежеспособности государства и негативно влияет на решения частных инвесторов.

Это будет подрывать внутренний инвестиционный процесс и тормозить привлечение внешних инвестиций в экономику даже после окончания войны.

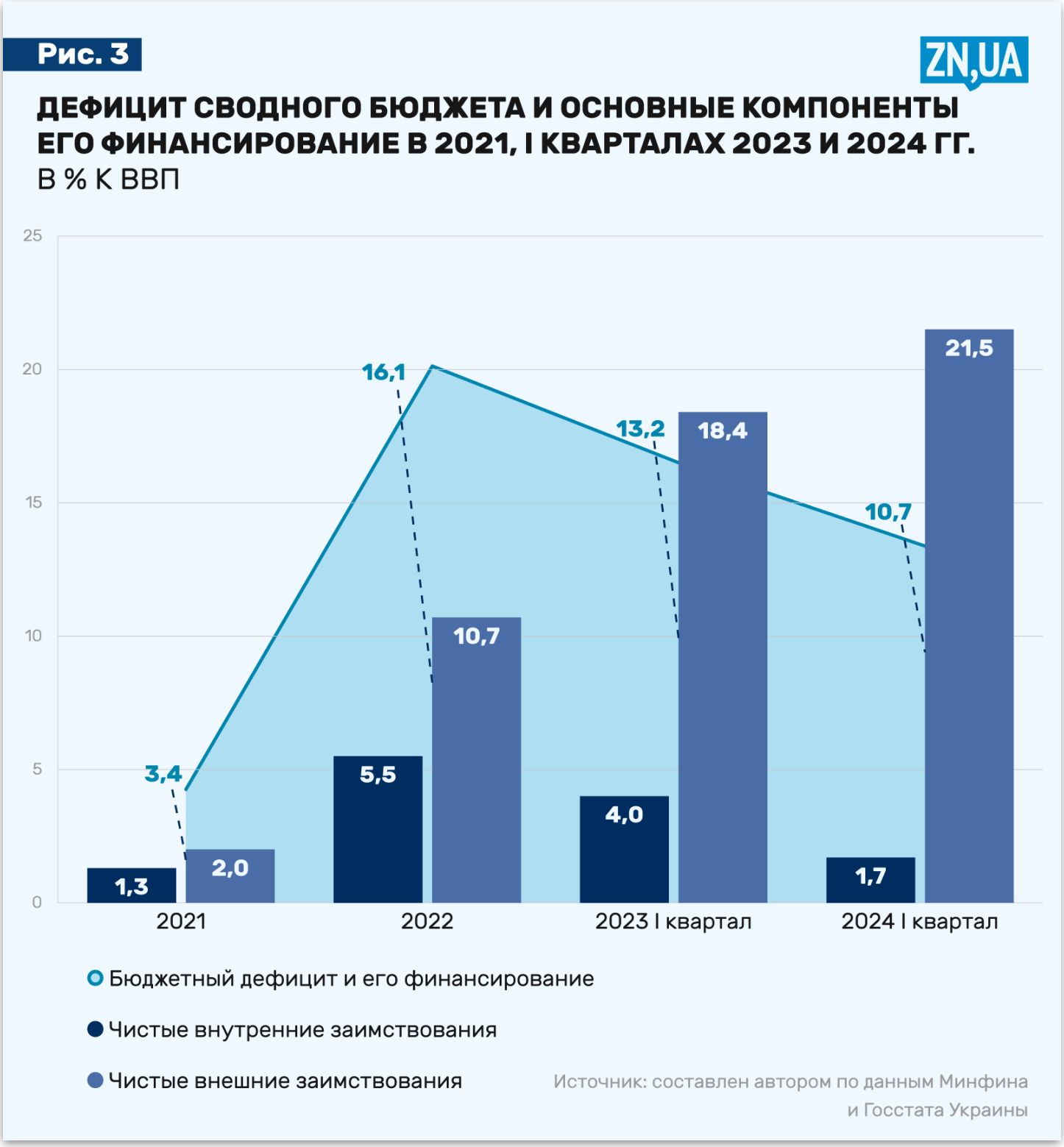
Эксперты МВФ, проведя комплексный анализ долговой устойчивости Украины в марте 2024 года, пришли к выводу, что гарантирование платежеспособности государства потребует снижения уровня государственного долга до 82% ВВП в 2028 году и до 65% ВВП в 2033-м.

Для экономического возрождения страны и восстановления долговой устойчивости критично необходимы реструктуризация внешнего государственного долга Украины на более льготных условиях как в 2024-м, так и в 2026 году, а также существенное увеличение доли грантов в структуре внешнего официального финансирования.

Во время войны значительно увеличились валовые государственные займы.

Так, правительством было заимствовано 0,6 трлн грн из внешних и внутренних источников в 2021 году и 1,7 трлн грн — в 2023-м. В первом квартале 2024 года валовые займы составили 0,5 трлн грн. При этом значимость внешних займов существенно выросла: их доля повысилась с 30% суммарных займов в 2021 году до 75% в 2024-м.

Чистые внешние займы (за вычетом погашения долга) в январе—марте 2024 года достигли колоссальной величины — 21,5% ВВП. А чистые внутренние займы составили всего 1,7% ВВП (см. рис. 3). Незначительная емкость рынка ОВГЗ, их низкая срочность и высокая стоимость определили скромную роль внутренних займов в финансировании дефицита. При общей сумме чистых заимствований в бюджет 365,6 млрд грн в 2024 году внутренние займы обеспечили только 27,5 млрд грн чистого финансирования.

Бюджетный дефицит в первом квартале 2024 года составил 167 млрд грн, или 10,7% ВВП, и был ниже годовых показателей 2022-го и 2023-го, но не перечеркивал мягкий характер фискальной политики. Такая политика поддерживала потребительский и инвестиционный спрос в стране и была одним из факторов роста ВВП.

К сожалению,

— с этого года стимулирующее влияние фискальной политики на реальную экономику будет уменьшаться.

Меморандумом с МВФ предусмотрено

— проведение **политики бюджетной консолидации** с улучшением первичного баланса общего правительства на 7,6% ВВП в 2024 году и на 5,4% ВВП в 2025-м.

Меморандум содержит также максимально разрешенную величину так называемого необоронного первичного дефицита — расходов, не связанных с оборонными и процентными выплатами, за минусом доходов. Так вот, эта величина по итогам 2024 года должна быть отрицательной и достигать -5% ВВП.

В дальнейшем бюджетная политика будет отображать **болезненный компромисс между необходимостью ведения военно-оборонных действий и удержания социально-экономической устойчивости страны.**

Но безусловным приоритетом во время войны за сохранение государственности должны стать адекватное финансирование правительством оборонного заказа, инвестиционная поддержка государственных предприятий ОПК и предоставление стимулов частным инвесторам, финансирование строительства оборонно-фортификационных сооружений и рационализация расходов на обслуживание долга, а также прорабатывание вопросов налогов на потребление, ресурсно-экологических налогов и прогрессивного налогообложения доходов населения в контексте повышения экономической самодостаточности страны.

***

№ 2.760

На думку Тома Купера, наступ росіян, про який говорили як про прорив лінії фронту, вже захлинувся й навіть подекуди почався відкат окупантів на попередні позиції. Бої все одно тривають, але ЗСУ загалом стабілізували ситуацію.

Оригінал тут:

https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-8-may-2024?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=144429183&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&triedRedirect=true&utm_medium=email

Переклад: Катерина Соболева

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні. 8 травня 2024

Усім доброго ранку!

Гадаю, ви можете судити про «загальний стан» ситуації за «інтенсивністю» моїх дописів. Якщо вони «менш часті та/або спорадичні» – то «нема чого» повідомляти.

Звісно, це не означає, що бойові дії відсутні. Це далеко не так! Насправді в останні декілька днів російські штурми тривають увесь час.

Скоріше, це означає, що ЗСУ вдалося стабілізувати лінію фронту, де-факто – зупинити зимовий наступ росії, а також що росіяни виснажуються.

Хоча не настільки, щоб припинити свої потуги.

…і, судячи з окремих звітів з української сторони… я сказав би так: Київ вичікує, аби побачити, що ще придумають на москві пуддінг та його вишестоящі органи. І, схоже, особливе питання, чи «вчинять» росіяни «щось специфічне» на 8-9 травня.

…це висмикує з моєї пам'яті «закладку», що пуддінг оголосив про ядерні навчання біля кордону з Україною. Чим в останні кілька днів змусив замовкнути приблизно половину балакунів у ЄС та США.

Звісно, це серйозно. До біса серйозно. І ми маємо сприймати це серйозно. Але я просто не можу втриматися, бо у мене одразу виникає ціла купа типових «неприємних» запитань.

Наприклад, **навіщо пуддінгу знову брязкати ядерною зброєю, якщо:**

1) його «спеціальна воєнна операція» в Україні йде за планом?
2) західні санкції не працюють?
3) російська армія зараз атакує одним гольфкаром і десятьма солдатами ту саму позицію ЗСУ в районі Стельмахівки, де рік тому в атаку йшли два БМП, один танк Т-80 і тридцять солдатів?
4) західні поставки зброї та боєприпасів не мають значення? І нарешті –
5) росія всепереможна?

О так, ви праві, що постійно нагадуєте і повчаєте мене – як професійні дипломати, так і анонімні експерти у моєму блозі, – що я геть не розуміюся на міжнародних відносинах…

1. БИТВА ЗА ДОНБАС

Якщо не зупинятися на розгортанні балістичних ракет «іскандер-М», заряджених касетними боєприпасами для ударів по цивільному населенню в Одесі, або ж застосуванні ракет БМ-27, БМ-30, С-300 та планючих бомб в

інших місцях для масового вбивства українських цивільних (чи російських цивільних на росії – наприклад, від падіння плануючих бомб через «нєштатний сход боєприпасу»), то в останні декілька днів воздушно-космічєскі сили діяли у трьох районах.

Перший – північніше Харкова. Тут – і це лише декілька прикладів – вони бомбили якісь об'єкти в районі Золочева, зруйнувавши при цьому близько десятка муніципальних і приватних будинків, та у Слобожанському (вони навіть зняли про це відео):

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Десь «у тих краях» воздушно-космічєскі сили втратили Су-34 «Борт 21 Червоний». Це «сумнозвісно відомий» літак, один із перших реактивних літаків цього типу, що були розгорнуті у Сирії ще наприкінці літа 2015 року. Для росіян він «героїчно розбився» на півдні білгородської області, обидва члени екіпажу загинули (євгеній кузнєцов і владімір стрєлков). І росіяни вже знають, що літак було втрачено через «несправність двигуна». З дивану, без будь-якого розслідування: вони реально знають, що ОБИДВА двигуни одночасно вийшли з ладу, а потім сталося все інше, завдяки чому літак «отріцательно взлєтєл».

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Су-24 «Борт 21 Червоний» на базі Хмеймім АВ, 5 жовтня 2015 року...

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

…та пізніше.

Я реально радію.

Ні-ні, я не зловтішаюсь, як ви могли про мене таке подумати? Просто саме цей Су-24 «Борт 21 Червоний» був одним із тих, що бомбили мирних жителів по всій північно-західній Сирії ще у 2015-2016 роках. Через нього стоні тисяч людей тікали до Туреччини, спричинивши те, що нині відомо як «криза біженців» у Європейському Союзі. Це справді були дивовижні часи, особливо тому, що всі шанувальники пуддінга, що нині заправляють в ЄС, не змогли передбачити наслідків етнічної чистки росією (та КВІРом) мільйонів сунітів у цій частині Сирії та, як результат, напливу до Туреччини та ЄС мільйонів біженців.

Але, звісно, це була не росія. Це все «Ісламська держава». Кого хвилює, що її ніколи не було у північно-західній Сирії, по якій було завдано близько 99% російських авіаударів? «Факт» такий: росіяни воювали проти «Ісламської держави», змови між ЦРУ, Моссадом та Аль-Каїдою, а також, а також, а також... і всіх їх «побєділі». Це була яскрава перемога, і тепер Сирія теж є справжньою демократією… що сказати…

Але я відволікся...

Другий сектор – Покровськ-Авдіївка,

> де воздушно-космічєскі сили ще 4-5 травня били бомбами по багатьох місцях у 5-10 км за лінією фронту. Серед них – Воздвиженка, Калинове, Новоолександрівка (так, вона безпосередньо на лінії фронту), Прогрес, Вовче, Іванівка, Новоселівка Перша, Михайлівка, Галицинівка, Карлівка.

Що ще? Ну, російські досягнення по каналу ***Сіверський Донець-Донбас***

> виявилися щонайбільше мізерними. Дивіться: росіяни підбили пару одиниць української бронетехніки й завдали ЗСУ певних втрат, але самі зрештою втратили стільки, що відповзли на позиції приблизно за 300-500 метрів східніше, одночасно атакувавши позиції 5-тої окремої штурмової бригади приблизно за 1500 метрів південніше.

Упевнений, що це означає, що дані зусилля не можна охарактеризувати інакше, як іще одну велику перемогу пуддінга.

2. ПІВДЕННІ ДОНЕЧЧИНА ТА ЗАПОРІЖЖЯ

Третім сектором було ***Старомайорське***.

> Здається, я згадував в одному зі своїх останніх оновлень, що приблизно 4-5 днів тому росіяни заявили, що «прорвали» там український фронт. Виявилося, що вони просунулися десь на 200 метрів. Потім ЗСУ відбили ці 200 метрів, у відповідь на що росіяни почали бомбити Старомайорське.

…хай усі фанати пуддінга – аж до Каліфорнійського узбережжя – трохи посвяткують у щасливому маренні, вони ж пропустили всі останні новини, чіпляючись за те, що було 4-5 днів тому…

Тим часом у реальному житті російська 42-га мотострілецька дивізія досі б’ється, щоб утримати хоча б те, що колись було центром Роботиного (південь Запорізької області)… Тому позиції ЗСУ північніше населеного пункту регулярно обстрілюють з РСЗВ та накривають плануючими бомбами.

Підсумки…

Ну, якщо таке триватиме ще день-два, то, думаю, у мене не буде іншого виходу, окрім як підготувати ще одну серію запитань та відповідей. Ми отримали від вас багато запитань, тож саме час це зробити. І, звісно, будуть оновлення на підтримку зборів для 3-тьої штурмової та 72-гої механізованої бригад ЗСУ.

***

№ 2.761

"Конструюю майбутнє музею, як місця народної пам'яті": директор Музею історії України у Другій світовій війні Юрій Савчук

2024-05-09

МАРІЯ КАБАЦІЙ

Біографія

1988 року з відзнакою закінчив історичний факультет Вінницького державного педагогічного інституту (нині Вінницький педагогічний університет). У 1988—1990 роках працював сільським учителем. У 1990—1991 роках — науковий. співробітник Вінницького обласного краєзнавчого музею, у 1991—1992 роках — методист Кабінету українознавства Вінницького політехнічного інституту. У 1992—1995 роках — аспірант, у 1996—2003 роках — науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу спеціальних історичних дисциплін, з 2003 року — докторант Інституту історії України НАН України.

У 2001—2002 роках був завідувачем сектора Управління державних нагород та геральдики Адміністрації Президента України.

У 2021 році, відповідно до Закону України «Про культуру» Міністерство культури та інформаційної політики України провело конкурс на посаду генерального директора Національного музею історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс. Рішенням конкурсної комісії переможцем визнано Юрія Савчука, який обійняв цю посаду з грудня.[1].

***

Національний Музей історії України у Другій світовій війні останнім часом нерідко опиняється в епіцентрі підвищеної уваги. Подібно до дискусій довкола долі Арки Свободи українського народу чи пам'ятника Михайлу Булгакову, минулоріч гучно обговорювали заміну радянського герба на тризуб на монументі Батьківщина-мати на території музею.

Вже цього року, у березні, музей знову став приводом для суперечок. Музейники повідомили, що услід за переозначенням Батьківщини-матері планують позбутися слідів радянського наративу про міф "великої вітчизняної війни". Серед об'єктів для демонтажу згадали горельєф "Курська битва" – це зробило критиками музею спільноту Ukrainian Modernism.

Журналістка УП.Культура Марія Кабацій зустрілася з генеральним директором музею Юрієм Савчуком, щоб з'ясувати, яким у майбутньому має постати оновлений Музей історії України у Другій світовій війні, що буде демонтовано, а що збережуть, як іде робота над формуванням постійної експозиції та зміною назви.

"Ефект винятково позитивний, – розповідає мені про наслідки зміну радянського герба на тризуб Юрій Савчук, коли ми зустрічаємось з ним біля

головного корпусу під оновленою Батьківщиною-матір'ю. – У нас збільшилася кількість відвідувачів. В музеї відбуваються заходи різного формату. Від "Двіжу" Третьої штурмової до, скажімо, Євробачення, яке також проходило у нас. Всі прагнуть провести свої заходи саме під оновленим монументом Батьківщини-матері".

1. Музей після 24 лютого

Головний корпус відкрили для відвідувачів всього кілька місяців тому – наприкінці жовтня 2023 року. Саме звідси починаємо нашу імпровізовану екскурсію музеєм періоду повномасштабного вторгнення.

Музей майже два роки міг працювати лише у частині своїх приміщень

Директор розповідає, що на ранок 24 лютого 2022 року в музеї експонувалася власна музейна колекція та велика українсько-американська виставка "За волю України" про перші визвольні змагання 1917-1921 років. Того ж дня колектив демонтував усе найцінніше: міжнародний проєкт Савчук наступного дня вивіз на власному авто на захід країни, а демонтовані найважливіші артефакти з експозиції спочатку перенесли до більш надійного сховку, а в середині березня – також евакуювали.

Головний корпус музею відкрили у жовтні 2023 року

Савчук згадує, що на п'ять перших місяців російського вторгнення буквально оселився у музеї. А на другий день після визволення Київщини та Чернігівщини, 3 квітня, провів першу нараду з колективом через Zoom. Тоді обумовили, що вже 8 травня, у День пам'яті та примирення, музей має представити свій перший проєкт за нових обставин війни.

Виставка "Україна. Розп'яття" відкрилась у виставковому центрі музею в 74-й день повномасштабної війни – працює і досі. За два роки проєкт, експонати для якого збирали на щойно деокупованих територіях, отримав "музейний Оскар" (міжнародна премія Museum and Heritage Awards) та спецвідзнаку конкурсу Європейської музейної академії.

Про російські берці, вписані у червону зірку, говорили навіть кремлівські пропагандисти

За відсутності доступу до головного корпусу музейники майже два роки організовували виставкові проєкти в інших приміщеннях: у Верхній Московській брамі 1 червня 2022 року відкрили мультимедійний проект-мартиролог "Діти", а 4 червня того ж року виставку "100 днів. Війна очима дітей" – у Нижній брамі, що раніше ніколи не використовувалася музеєм як експозиційний простір, у відремонтованих приміщеннях виставкового корпусу – виставку "Знак на щиті", присвячену історії тризуба, у 2023 році. Загалом, розповідає Савчук, у 2022-2023 роках виставки в музеї змінювали щодва місяці.

Коли восени 2023 року нарешті відкрили головний корпус, тут облаштували для огляду частину головної експозиції, яку можна було побачити до 24 лютого 2022 року. Це сім залів, присвячених історії України у Другій світовій війні. На другому поверсі, спустошеному евакуацією, зали поки порожні. Тут пан Юрій показує той самий "скандальний" горельєф "Курська битва", який спричинив дискусії у Мережі та навіть петицію із вимогою зберегти ансамбль комплексу.

"Скандальний" горельєф, присвячений битві на Курській дузі та визволенню Орла і Бєлгорода

Бронзовий горельєф авторства скульпторів Євгена Карпова та Валерія Федичева присвячений битві на Курській дузі. На ньому зображено радянських бійців, які за підтримки танка Т-34 з написом "За Родину!" наступають на німецькі позиції, а також радість від визволення російських міст Орел і Бєлгород.

Раніше, розповідає Савчук, цей простір був охоплений виставковим проєктом "Незакінчена війна" (2019 рік). Тут розташовувалася та частина експозиції, що розповідала й про Першу світову. Таке сусідство було дещо поза експозиційною логікою, тож зараз горельєф запланували демонтувати та перенести для огляду в іншу частину музею, як це було з радянським гербом із Батьківщини-матері. Зараз герб можна побачити в головному корпусі, а один із фрагментів – на виставці "Знак на щиті".

Той самий радянський герб з Батьківщини-матері

2. Музей майбутнього

– Під час заміни герба на монументі повідомлялося, що і Батьківщину-матір, і сам музей перейменують. Як ідуть справи із зміною назв? На якому етапі зараз ця робота?

– Ми виконали свою частину роботи і вийшли на завершальний етап комунікації – ухвалення рішення. Це рішення може ухвалити Міністерство культури та інформаційної політики. Наскільки я розумію, ми далі перебуваємо в точці очікування.

– Оновлення Батьківщини-матері минулого року викликало великі дискусії. Зараз такі ж обговорення та потік коментарів у соцмережах спричинило рішення про демонтаж горельєфа "Курська битва". Захисники модернізму говорять про знищення скульптурного коридору в стилі бруталізму та навіть реєструють петицію, щоб захистити його від знесення. Я би хотіла, щоб ми означили для читачів, про які радянські символи, крім цього горельєфа, йдеться?

– Той наш пост у фейсбуці розпочинається з того, що музей війни хоче подякувати за увагу до процесу переозначення музею, який був публічним. Ми провели кілька круглих столів онлайн, офлайн, зустрічей із експертами з

різних ділянок. Ці матеріали є на сайті, їх можна підняти. Вони не викликали жодних заперечень у суспільстві.

Другий абзац говорить наступне: це був перший етап реновації всього меморіального комплексу. Нині пріоритетним завданням є побудова стаціонарної експозиції, яка розповідатиме про століття збройної боротьби українців за незалежність. Отже, чітко визначено, над чим ми маємо працювати, концентрувати в першу чергу свої зусилля, ресурси, енергію, час. Це саме побудова стаціонарної експозиції чи апробаційної виставки, запланованої на площі 2000 квадратів. Це дуже великий простір. І це є нашим пріоритетом.

Робота французького вуличного художника Крістіана Гемі експонується в музеї

Музей має відгукуватися на актуальні виклики суспільства. Він має вести діалог, у тому числі у форматі історичної пам'яті. Та ілюструвати відповіді на, здавалося б, риторичні питання: за що ми воюємо, за що гинуть наші кращі сини, люди віддають життя? В ім'я чого ці жертви? Ми маємо знайти обґрунтування відповідей на ці сьогоденні питання в історії. Це перше. І друге: європейський світ, до якого ми прагнемо, має краще нас розуміти. Наші інтеграційні процеси відбуваються не тільки на рівні букви закону. Вони у кожній ділянці – бізнес, культура, спорт, освіта, тощо – мають творити спільну ціннісну систему.

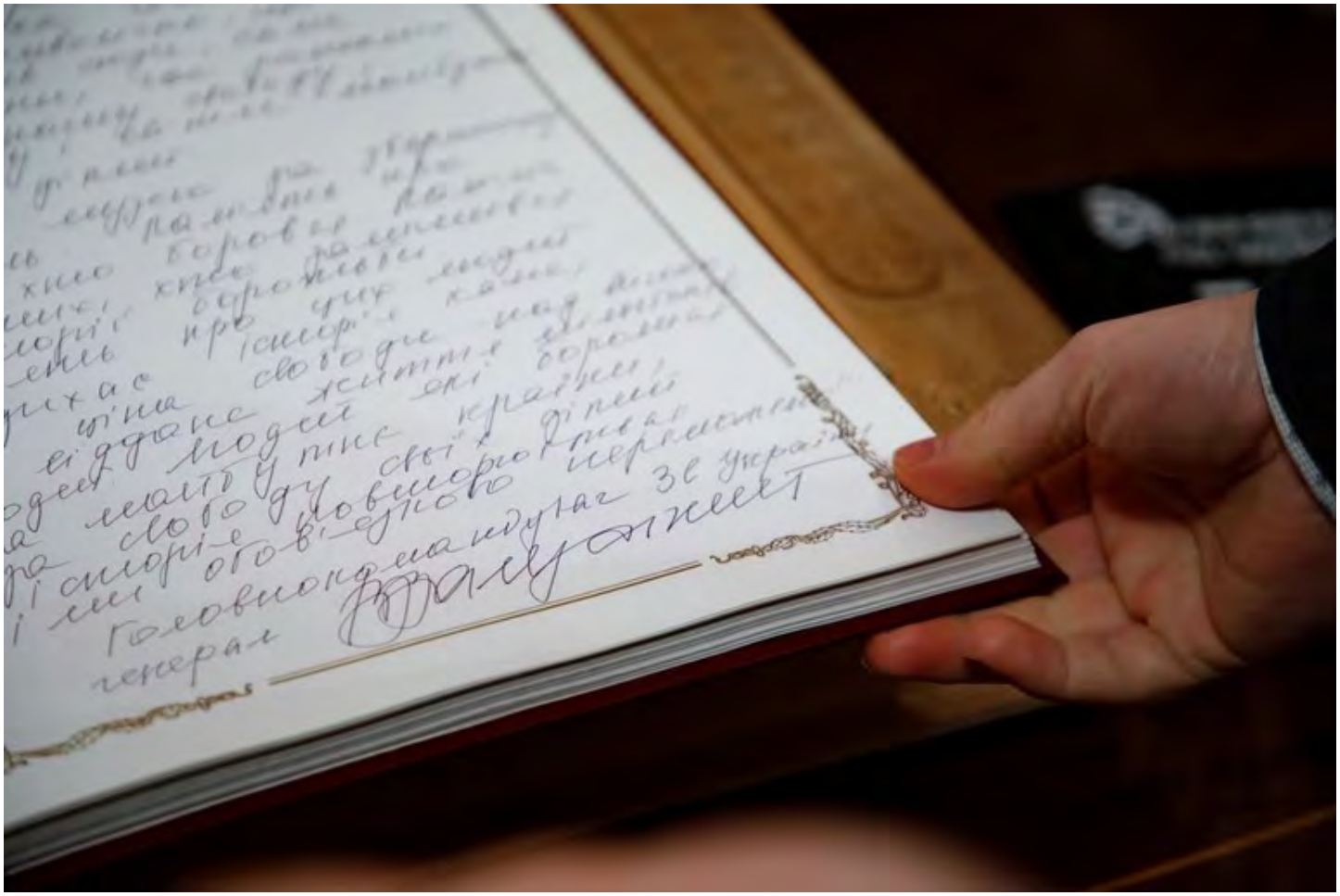
Ще одна теза звучить так, що наступний крок у процесі переозначення музею – це впорядкування простору всього комплексу. Я своїм колегам кажу завжди про три різні формати побудови перспективи: це стратегія – речі, які знаходяться від нас на певній дистанції, тактичні зусилля – те, що є плануванням на найближчі місяці, та оперативність, яку визначає сьогодення. Так ось, пріоритет експозиції – це наші тактичні завдання, які ми планували на найближчі місяці чи роки.

Юрій Савчук показує "Капсулу часу" - експозицію про Другу світову

Наступний крок – це, безумовно, стратегія. Це горизонти, не оперті ані на найближчі плани, ані на конкретні дії. Завдання цієї деталізації належать не просто іншому часу, а іншим обставинам. Ці обставини мають бути більш визначеними, більш стабільними, більш зваженими, більш опертими на фундаментальні речі. Ті, над якими має працювати ширша суспільна аудиторія.

Тобто, коли я кажу про стратегічні орієнтири, то конструюю майбутнє музею, як місця народної пам'яті, місця відзначення і нашої майбутньої перемоги. Звичайно, що після зміни тризуба на щиті набагато більше шансів стати місцем цієї не тільки державної, а й міжнародної пам'яті. Ми це бачимо і відчуваємо.

Підпис Валерія Залужного у книзі відвідувачів музею

Тому ця фраза про наступний крок на сьогодні виглядає більш декларативною, дуже загальною. Це на сьогодні має тільки теоретичний аспект.

І якщо коротка відповідь: ні, не зроблено музеєм і його керівництвом жодних кроків, які стосуються галереї та інших об'єктів.

– З іншого боку, на території багато написів, які, швидше за все підлягають демонтажу за законом про декомунізацію.

– Вчора приходжу [під головний корпус] і бачу: молода пара піднімає маскувальну сітку й намагається знайти куб із написом "Москва". Підходжу і запитую: ви шукаєте надпис Москва? "Так". Кажу: він не тут, він з іншого боку. Ми почали спілкуватися.

Це була дуже цікава дискусія. Це виглядало так: – "Тут не має бути Москви". – "Згоден". – "Тут не має бути нічого російського". – "Згоден". Питаю: "Тут 13 кубів. Ми видаляємо все російське – і залишається Київ, Одеса, Севастополь, Керч. Ви прогулюєтеся тут, і бачите пусті три куби, потім Київ, потім п'ять пустих, потім Одеса, Керч. Я вже не кажу про естетичний вигляд, сліди монтажу і демонтажу літер. Вас така естетика не турбує, не хвилює, не лякає?"

Вони пропонують додати сучасні міста-герої. Згоден. Але на сьогодні за час цієї української війни міст-героїв більше, ніж вільних кубів. Які "викидаємо":

Ізюм, Гостомель, Бучу? Ще більше питання. Розумієте, для них стало очевидним, що це питання не просте навіть у таких аспектах, я не кажу вже про інші рівні осмислення цієї проблеми.

– Минулого тижня український художник Нікіта Кадан в інтерв'ю нам висловив думку, що радянські пам'ятники втратили свою силу випромінювати ідеологічні меседжі. Чи погоджуєтеся ви з такою думкою?

– Це дуже складне питання. Я не згодний, що ці пам'ятники втратили таку здатність. Ні, вони не втратили. Конкретно в нашій ситуації не втратили.

Так можна було б міркувати і про зміну герба. Для нас радянський герб, можливо, в цьому контексті втратив таку свою силу. Для нас це перегорнута сторінка історії. Для тих, хто йде до нас [окуповувати], хто використовує цю символіку, це якраз оці маркери позначення свого, які видно у публічному просторі, видно з Кремля. Вони є свідченням і доказом, що ось там – це "наше".

Жетони російських військових

На нашій виставці "Знак на щиті" представлений шеврон російського солдата із радянським гербом. Це говорить про те, що це дуже актуально для нашого ворога. Що це елемент його зброї, дуже потужний.

Нас намагаються здолати не тільки на лінії фронту, на якій ворога видно в приціл, а й внести сум'яття в суспільство, викликати ідеологічні розбіжності,

порушити єдність, яку ми продемонстрували і завдяки якій нам вдалося вистояти. І ворог намагатиметься різними способами "зайти". Тож це питання національної безпеки, якщо ми говоримо про культуру взагалі, а культуру розкладаємо на історичну пам'ять, традиції, інші важливі складові. Так що я абсолютно не згоден із вашим співрозмовником.

Виставка збитих російських безпілотників "Загроза з неба"

– Ви мені показали багато експонатів, які у вас з'явилися, починаючи з найбільшого прапора України, яким ви поповнили колекцію 5 березня 2022 року. Ви кажете, що розбудова експозиції – це пріоритет наразі. Як саме музей її формуватиме? Чи всі предмети, які до вас зараз надходять, входитимуть у стаціонарну експозицію?

– В жодному музеї в жодній країні світу не експонується вся колекція одночасно. Більше того, це індивідуальна характеристика для кожного музею, але загалом можна сказати про 3%, максимум 5% експонатів, представлених в експозиційному просторі. У нас в колекції 400 тисяч одиниць. За час повномасштабного вторгнення ми зібрали 12 тисяч предметів, але не ставимо за мету представити це все в найближчій експозиції.

За час повномасштабної війни музей зібрав близько 12 тисяч артефактів

Інший приклад: виставка "Україна. Розп’яття" – там 1 776 предметів, три поверхи, до 1 000 квадратних метрів. Тут, очевидно, арифметика не допоможе. Ідеться про інші речі. Про те, що в експозиції, яку ми називаємо стаціонарною, а зараз, можливо, в цих умовах назвемо апробаційною виставкою, має бути відображена не тільки війна, яка триває. Це має бути експозиція, присвячена сторіччю збройної боротьби українців. Це Перша світова війна, Визвольні змагання, Друга світова війна. Щонайменше це повинні бути паритетні речі.

Екскурсія експозицією, присвяченою Другій світовій

– Які у вас є референси серед світових музеїв? Приміром, у Лондоні є потужний музей війни, він для широкої аудиторії, з інтерактивом. Тобто які найкращі зразки вам цікаво було б зреалізувати у нас?

– Люди, які виступають за те, щоб наш музей був недоторканим, повинні розуміти, що у такому недоторканому музеї немає місця для речей, про які ви кажете. Для впровадження нових технологій, реалізації нових ідей, музейного новаторства та експериментів.

У нас є кафедри музеєзнавства, які показують, ілюструють розвиток музейництва у площині не тільки експозиції, а й науки, методології і всього, що ми можемо вмістити в коротке слово "розвиток". Отже, безумовно, це все плануємо.

До речі, нагороду "музейний Оскар" минулого року ми отримали саме у лондонському воєнному музеї.

Юрій Савчук з "музейним Оскаром"

Нагадаю, що за цей короткий період ми стали партнерами різноманітних інституцій у 15 країнах.

Загальна кількість днів відряджень співробітників нашого музею упродовж року складає 513 днів.

1) Кожен п'ятий співробітник був у службовому відрядженні, де вивчав музейний досвід.

2) За час повномасштабного вторгнення ми представили свої проекти в музеях війни у Литві, Латвії, Швеції.

3) Зараз маємо напрацювання й з іншими музеями Європи.

Ці статистичні дані підносять ваше питання на зовсім інший рівень:

> **— що це не прийняття того чи іншого прийому, якоїсь ідеї чи технології.**

Йдеться про зовсім інші стандарти роботи.

Я є куратором кількох великих міжнародних проектів: тричі був куратором виставок у США, однієї у Швеції. І даючи різні інтерв'ю про оцінки розвитку музейної справи, говорив про те, що спільні міжнародні виставки – це наш шлях євроінтеграції у царині культури.

Музей історії у Другій світовій збирає артефакти нинішньої війни

Тому що для реалізації навіть окремих проектів потрібне знання мови, певна юридична база і практика, вдосконалення технологій. Потрібно пропонувати інші дизайнерські рішення, потрібні зміни і адаптація регламентуючих фінансових практик. Це торкається не тільки створення експозицій, а й всіх ділянок життя музею загалом.

Якщо провести паралелі з завоюванням ринків у будь-якому бізнесі, то ми маємо бути і цікавими, і конкурентоздатними. І говорячи на адресу наших партнерів найщиріші слова подяки за підтримку й допомогу, гадаю, що новий день висуває інші актуальні завдання – це партнерство на рівних. І якщо ми ще не можемо говорити про певну матеріальну базу, то це партнерство має бути на рівні ідей, креативних рішень. Треба бути неординарним, щоб вами зацікавилися. Треба бути сучасними. Треба впроваджувати зміни. Чим і займається наш музей.

Точно відтворене в музеї укриття з Гостомеля

3. "Велика втрата для держави"

– Ви кажете, що в умовах війни ми поки не можемо говорити про потужну музейну матеріальну базу. В минулому ви очолювали Державну службу контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон, яку ліквідував президент Янукович у 2010 році. У 2015 році в інтерв'ю ви казали, що через окупацію частини територій маємо дуже погану ситуацію із фіксацією цього переміщення. Станом на зараз ще більша частина нашої країни в окупації. Як гадаєте, наскільки помічною була б така служба зараз?

– Відповідаючи на це питання, я хотів би наголосити на двох моментах.

Перше, ви говорите про ***Державну службу контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон***, яку я мав честь **очолювати з 2008 по 2010 рік**, допоки вона не була ліквідована в процесі, як тоді називалося, оптимізації органів управління. Якщо коротко, **я вважаю, що це велика втрата для нашої держави.**

Якщо більш розширено, то я хотів би звернути увагу на те, що Державній службі контролю за переміщенням культурних цінностей, яка працювала у складі Міністерства культури, передувала діяльність ***Національної комісії з питань повернення культурних цінностей***.

І от якраз ця Національна комісія, яку очолював академік Олександр Федорук, стала ровесницею незалежності. Вона працювала при Кабінеті міністрів. І час її створення, коли тільки починалася розбудова української держави, говорить промовисто сам за себе. Що у тій колосальній кількості питань, які пов'язані з розбудовою держави, встановленням бюрократії в кращому розумінні, поява такої структури говорила про архіважливість цієї структури.

Особливість саме нашої української історії – це століття бездержавного життя. Не десятиліття, століття! Це обумовлює те, що культурні цінності розпорошилися по світах, що імперські центри, як пилосос, висмоктували найкращі кадри, матеріальні та інші ресурси. В тому числі надавали завжди увагу питанням культурних цінностей.

Тому що саме вони, не тонни вугілля чи металу, можуть ідентифікувати нашу країну в глобальному просторі.

Саме культурні цінності є ознакою ідентичності, джерелом історичної пам'яті, елементом національної безпеки, невід'ємною частиною і консолідації нації, і державного існування.

Юрій Савчук

Насправді багато наших культурних цінностей різного типу перебувають закордоном.

І от ця **відсутність державного життя** – один із чинників.

Другий чинник: саме для нашої історії притаманне таке явище, як хвилі міграції. Міграційні процеси в житті кожного народу мають місце. Але у нас є "системність": перша хвиля безземельна, друга – УНРівська, третя – після Другої світової війни, четверта – економічна еміграція рубежу 20-21 століть.

Сьогодні це вже п'ята хвиля. І ми з вами можемо на власні очі бачити, які втрати несе наша держава під час війни.

Разом з цими хвилями ми втрачали не тільки людський потенціал, а дуже багато того, що могло охарактеризувати культурну традицію.

Конкретні артефакти, унікальні й визначальні документи.

Наприклад, архів ЗУНР досі зберігається у Римі. Чи потрібні ці матеріали Україні? Так.

Тож **і діяльність комісії, і діяльність служби були державоутворюючими**.

Це були конструкції, на які ми опиралися, демонстрували світу своє зацікавлення, визначали власні стратегічні інтереси, проявляли притаманні цивілізованому і розвиненому суспільству ознаки турботи про свою спадщину, свою історію.

Нам цей матеріал і ці знання вкрай необхідні були і в перші роки незалежності, а особливо, як на мене, саме тепер.

– У нас зараз загроза існуванню іншого рівня, виросла в рази.

– І загроза виросла в рази, і авторитет нашої держави виріс в рази. Сьогодні ми маємо зовсім інший і потенціал, і розуміння важливості цього питання. Маємо і певною мірою інституційну пам'ять, яка була присутня у комісії при Кабміні, державній службі, і сформованому в 2010-му відділі в Міністерстві культури. Його очолює сьогодні Інесса Татіївська, також працівниця служби. Завдяки кадровій сталості, ця функція збереглася в державі. Якби цього не було, цю деструкцію і цей указ Януковича можна було б розглядати в контексті багатьох заходів, якими намагалися наші вороги послабити українську державну конструкцію, а то і взагалі її демонтувати.

4. Про роботу в УКФ

– Наостанок хочу вас спитати про вашу роботу в оновленому складі наглядової ради Українського культурного фонду. Якими будуть ваші пріоритети, як взагалі ви бачите там своє завдання?

– Напевно, говорити про конкретні цілі чи завдання ще зарано. Тим більше, що я є тільки одним із членів наглядової ради, а ми маємо голову, пані Наталю ***Кривду***.

Якраз голова має організовувати і скеровувати. Про свою роботу вона розповіла в нещодавньому інтерв'ю "Української правді".

На останньому засіданні ми затвердили ***план роботи***.

Найближчі наші зустрічі мають бути присвячені пріоритетним напрямкам роботи УКФ. Загальний тон і атмосфера роботи наглядової ради мені симпатична. Я не був в попередніх скликаннях, не можу порівнювати, але навіть за цей короткий час було подано сигнал суспільству, культурній громаді, що засадами роботи новообраної ради буде прозорість, відкритість, демократичність. Це ілюструють останні ухвалені рішення. Зокрема, про трансляцію засідань онлайн.

До речі, я разом з Володимиром Шейком і Володимиром Воробеєм входив до групи, яка готувала регламентні зміни. Зараз ми уже працюємо за новим регламентом.

Нам була запропонована ідея про роботу в умовних комітетах. Це радше ініціативні групи, які пророблюють питання, а потім виносять на засідання наглядової ради. Якщо йдеться про мене особисто, то я зголосився в комітет, який буде працювати у ділянці законодавства. Тобто це зміни до закону про Український культурний фонд. Це конкретна робота, і нагальна потреба, на чому наголошує культурна спільнота.

***

№ 2.762-1

Огляд... активні напрямки, Східна операційна зона

частина перша, розпочнемо з півночі...

2024-05-08

Машовець

1. Куп'янський напрямок...

Противник продовжує наступальні дії з метою виходу до бар'єрного рубежу по річці Оскіл на ділянці між Куп'янськом та Боровою. Зокрема:

1) - Передові підрозділи перегрупованого в район с.Синьківка 7-го окремого мотострілецького полку (омсп) зі складу 11-го армійського корпусу (АК) противника, очевидно, підсилені визначеними підрозділами 25-ї окремої мотострілецької бригади продовжують повільно просуватися північно-східніше та північно-західніше Синьківки.

Наскільки я розумію, їм вдалося протягом кількох крайних діб просунутись у лісі на північ від села й взяти під контроль ту його частину, яка лежить східніше залізниці...

2) - Підрозділи 47-ї танкової дивізії (тд) зі складу 1-ї танкової армії (ТА) противника, схоже повністю зайняли, як Кислівку, так й с.Котлярівка (якщо пам'ятаєте, я казав, що українським військам таки доведеться звідти вийти, бо обороняти охоплене з трьох боків селище буде вкрай важко, так й сталося) й навіть просунулись західніше них, на південь від залізниці. Тут, "на вістрі" атак противника - підрозділи 26-го танкового полку 47-ї тд...

3) - Водночас, спроби противника (1-й та 15-й мсп зі складу 2-ї "таманской" мотострілецької дивізії\мсд) атакувати в районі с.Табаївка призвели до просування противника лише на пару позицій відділення...

Загалом, ситуація на Куп'янському напрямку, очевидно, має всі шанси найближчим часом "різко загостритись". Противник продовжує інтенсивні атакуючі та штурмові дії у смузі між залізницею та автодорогою Куп'янськ - Сватове... поступово просуваючись у бік Степова Новоселівка (південніше цього села, зализниця та автодорога сходяться). А також, він наростив зусилля по дирекції Синьківка - Петропавлівка, перегрупувавши сюди 7-й омсп, який має значний досвід атакуючих дій...

Й схоже, поки противнику вдається поступово відтісняти наші війська на обраних напрямках та ділянках. Причому, командування УВ "Запад", ймовірно, ще не задіяло ті сили, які розраховує ввести після "прориву" оборони ЗСУ, на яке воно очікує...

Поки, ЗСУ не можуть завадити розвитку наступу противника на Куп'янському напрямку, який отримв сталу перспективу на своє продовження та навіть розвиток...

Ймовірно, найближчим часом на нас очікує "падіння" Синьківки, інтенсивні ар'єргардні бої ЗСУ на північ від східної частини Куп'янська, а також за Степову Новоселівку, Піщане та Берестове.

2. На Лиманському, Сіверському напрямках...

4) - Північно-східніше с.Невське концетрованими зусиллями передових підрозділів своєї 144-ї мотострілецької дивізії (мсд) 20-ї загальновійськової армії (ЗВА) противнику вдалося відбити один взводний опорний пункт (ВОП) та кілька позицій відділення. Його аналогічні спроби південно-східніше с.Новосадове, закінчились невдачею...

5) - Введені у бій нещодавно додаткові підрозділи 164-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр) противника південніше с.Діброва та на північний захід від нього, після перших своїх невеликх успіхів, зараз ведуть безуспішні атаки, не маючи просування на цій ділянці.

Загалом, очевидно, що противник на Лиманському напрямку вперто намагається повністю витіснити наші війська ЗАХІДНІШЕ р.Ч.Жеребець й вийти на північному фасі Сіверського виступу до р.Сіверський Донець на максимально широкому відтинку...

Й докладає до цього значних зусиль. Наприклад, 144-а мотострілецька дивізія (мсд) 20-ї ЗВА - майже повністю введена у бій (задіяні всі три її мотострілецьких полка - 254-й, 283-й та 488-й мсп, а також значна частина її 59-го танкового полку).

На даний момент, очевидно, противник трохи переніс свої зусилля на північ від напрямку на Терни та Ямполівка, намагаючись "зрізати" північну частину нашого плацдарму (між Макіївкою та Тернами), наступаючи на Невське з північно-східного напрямку (з боку Площанки) та у бік Новосадове з південно-східного напрямку.

Що стосується, безпосередньо, Сіверського напрямку, то протягом кількох крайніх діб противник силами передових підрозділів бригад свого 2-го армійського курпусу (АК) - 6-а, 7-а та 123-а омсбр, здійснив чергові атакуючі дії в районі с.Білогорівка (верхн.), по напрямку Золотарівка - Верхньокам'янське, південно-західніше с.Спірне (явно намагаючись просунутись у бік Івано-Дар'ївки), ну й вздовж залізниці з південно-східного напрямку у бік Виїмки...

Я би, у цьому контексті відзначив вперті та наполегливі дії 51-го парашутно-десантного полку (пдп) зі складу 106-ї повітряно-десантної дивізії (пдд) противника... у напрямку на Роздолівку та його спроби "допомогти" своїм колегам з 119-го та 137-го пдп зі складу тієї ж 106-ї пдд, які явно намагаються пробитися "на північ" на відтинку між Веселим та Роздолівкою...

Наскільки я розумію, у справі ліквідації всього Сіверського виступу (плацдарму) ЗСУ, полкам 106-ї пдд противника відведена "руководящая и направляющая роль"...

Омріяний командуванням 2-го АК противника вихід на рубіж Сіверськ - Званівка, очевидно, у "самостійному режимі" видається їм поки малоймовірним. Але, на думку тамтешнього російського командування "вместе с российскими дЮсантниками" це здається їм цілком реальним...

Очевидно, командування УВ "Юг", одночасно із активними наступальними діями на Краматорському напрямку, в районі м.Часів Яр (напрямок

докладання головних його зусиль), прагне одночасно вирішити й "проблему" Сіверського виступу.

Однак, також очевидно, що спосіб для цього воно обрало не найкращій - витіснення ЗСУ з Сіверського виступу шляхом впертого, лобового тиску зі сходу та південного сходу...

Це призводить до достатньо парадоксальної ситуації...

Складається враження, що в нього просто для цього не вистачає сил. Хоча, з формальної точки зору тут їх цілком достатньо - тут діє 3 окремих мотострілецьких бригади 2-го АК (6-а, 7-а та 123-а омсбр) та навіть повнокровна дивізія повітряно-десантних військ - 106-а пдд... причому, всіма своїми 3-а парашутно-десантними полками (пдд). - 51-м, 119-м та 137-м пдп. Це не рахуючи різноманітних дрібних "приватних" шойговських банд, з так званого, "Добровольческого корпуса" (ДК)...І все одно, просування у них - або мінімальне, або взагалі відсутне...

Завтра - післязавтра,

найбільш актуальне - Краматорський та Покровський напрямки.

Поговоремо про "драматические" зусилля командування противника "зберегти темп наступу"...

Й так, момент "обрання" настав, часи "наступу скрізь й зразу" підійшли до свого логічного завершення...

Саме зараз, командування противника буде "окончательно" вирішувати на всю кампанію 2024-го року, де саме йому йти в "очередной яростный поход...".

І я сильно підозрюю, що це буде для кремлівських стратегів останньою спробою "победить в этой затянувшейся войне с нацизмом"...

***

№ 2.762-2

Огляд... друга частина, Східна операційна зона

розпочнемо з Краматорського напрямку...

На цьому напрямку, очевидно, триває перегрупування сил й засобів УВ "Юг" противника, у зв'язку з чим, ефективність його наступальних дій, скажімо так, трохи "подупала"... Як на мене, сенсом цього перегрупування противника є його підготовка, власне до "прориву у Часів Яр".

Однак, звісно, що рівень інтенсивності атакуючих\штурмових дій з боку передових підрозділів противника на Краматорському напрямку, згідно положень теорії та практики військового мистецтва, зовсім не знизився...

Адже, "безперервність" тиску (наступу) на противника, як вимагає ця сама "теорія та практика" - треба забезпечувати...

Тому, свої спроби атакувати\штурмувати вони продовжують...

Станом на вчорашній вечір, протягом кількох крайних діб... противник здійснив на цьому напрямку наступні дії:

6) - Підрозділи 98-ї повітряно-десантної дивізії (пдд), зокрема її 331-го парашутно-десантного полку (пдп), разом із підрозділами 11-ї окремої десантно-штурмової бригади (одшбр) вперто намагалися просунутись північніше дороги Т-0504 Костянтинівка - Бахмут у лісі південніше мікрорайону "часіка" під назвою "Новий", відповідно - атакували вздовж дороги та північніше неї... Поки - безрезультатно для себе...

7) - Про певні "підготовчі роботи", щодо майбутньої спроби "прориву" противника у м.Часів Яр, також свідчить й певна його активізація на ділянці між с.Іванівське та с.Кліщіївка (точніше, їх руїнами)... Ну, воно й зрозуміло, лівий фланг майбутньої "штурмуючої" тактичної групи варто прикрити...

У відповідності із цим прагненням, підрозділи 88-ї окремої мотострілецької бригади (омсбр) 2-го армійського корпусу (АК) противника, підтримані передовими підрозділами 1307-го мотострілецького полку (мсп) зі складу 6-ї мотострілецької дивізії (мсд) 3-го АК, атакували зразу у кількох місцях у порівняно широкій смузі північніше та східніше Кліщіївки, явно намагаючись витіснити наші війська західніше руїн цього н.п...

Загалом, очевидно, що противник таки готується до боїв за м.Часів Яр й висловлене раніше припущення, з боку ряду експертів та аналітиків, про те, що він "може обійти його з півдня"... скажімо так, поки виглядає дискусійно...

Хоча, як на мене, це цілком може стати реальністю, якщо противнику, нарешті вдасться "завершити" бої за с.Іванівське (які ведуть підрозділи 102-го мсп противника) й просунутись не тільки північніше дороги Т-0504, а й південніше неї...

Як може виглядати цей "штурм-прорив"...?

Скоріш за все, противник сконцентрує додаткові штурмові підрозділи у смузі наступу 98-ї пдд, де йому вдалося раніше максимально близько просунутись до міської межі й спробує прорватися по двом напрямкам...

8) - на ділянці її 217-го пдп... це у бік мікрорайону "Канал"..

9) - й на ділянці 331-го пдп... це у бік мікрорайону "Новий"

До речі, противник вже завершує на цьому напрямку доукомплектування та підготовку цих підрозділів (загальною чисельністю десь у 210-230 "тушок"), й якраз у складі цих двох полків... Тому, десь з 10-го чи 11-го травня (можливо, трохи пізніше, їх ще треба "завести" на передові позиції), варто очікувати чергової серії атак противника саме на цих напрямках...

Тепер, щодо сил й засобів, які є у розпорядженні УВ "Юг" (точніше, тієї його частини, яка оперує на Краматорському напрямку, її ще іноді називають УВ "Бахмут")...

Хто забув, нагадаю... тут оперують війська 2-го та 3-го армійських корпусів (АК) противника, підсиленні достатньо численним угрпуванням повітряно-десантних військ противника (98-а пдд, 11-а та 83-а окремі десантно-штурмові бригади\одшбр)...

Окрім цього, тут же оперують окремі частини та з'єднання зі складу 14-го АК УВ "Север" (200-а омсбр), 150-ї мсд (102-й мсп) 8-ї загальновійськової армії (ЗВА) й більша частина, так званого, "Добровольческого корпуса" (ДК) ри-фи ("приватні" проксі "опального" шойгИ) у діапазоні "рота - батальйон", й навіть, пару формувань рівня "розвідувально-штурмова бригада" (це коли пару таких батальйонів зводять разом)...

У кількісному вимірі, це виглядає наступним чином:

10) - Окремих мотострілецьких бригад (омсбр), "розвідувально-штурмових бригад" ДК та бригадних тактичних груп (БрТГр) військових баз (по суті, також бригад) - аж 15.

Але, звісно, далеко не всі вони насправді "достойны" високого звання "бригада", значна їх частина має лише 1-2, більш-менш, боєздатних батальйону...

11) - Мотострілецьких, танкових та парашутно-десантних полків (мсп, тп та пдп) також "числится" вагомо - 12. Найбільш небезпечні, це полки зі складу 98-ї пдд та окремі полки зі складу 8-ї ЗВА (її 2-го АК та 150-ї мсд). Вони, у сенсі боєздатності, цілком придатні для ведення інтенсивних атакуючих\штурмових дій.

В свою чергу, мотострілецькі полки 3-го АК (6-ї мсд), це переважно, колишні полки "територіальних військ". На даний час, це з'єднання майже повністю з них складається... Діють вони у смузі цього АК у статусі - не то "приданих", не то переданих під "оперативне командування"...

12) - Залишився тут також ще один окремий стрілецький батальйон (осб), один з тих самих "мобілізаційного резерву", який, очевидно,

противник використовує у якості такого собі "новчального центру штурмовиків"...

Ну й ціла шобла різноманітних "добровольчих" формувань у ранзі "рота - батальйон", яких, свого часу - або запхнули до складу ДК, або "Ахмату"... це всякі колишні "барсікі" (БАРС), "вагнера" й інший "цікавий люд". Таких тут - 12

Більш цікава ситуація із "швидким" резервом (той самий, який "первой очереди"). Нібито, у ньому є 2 мотострілецьких полки (мсп), один з яких, це, ймовірно, "старий" полк 6-ї мсд 3-го АК - 54-й мсп, але на данний час його підрозділи переважно "відновлюються" на території самої ри-фи (на полігонах "Кадамовский", "Прудбой" й т.д.). Як на мене, саме їх командування УВ "Юг" притримує для "вводу в прорыв", або задля "наращивания усилий" на більш-менш переспективній ділянці чи напрямку...

Тому, введення у бій цих сил й засобів (мається на увазі, саме резервних полків) варто очікувати не раніше моменту, коли ситуація в районі м.Часів Яр почне розвиватися по "драматичному" сценарі для тієї чи іншої сторони...

Тепер, щодо чисельності особового складу та основних зразків й типів озброєння і військової техніки (ОВТ), які МОЖЕ мати саме на Краматорському напрямку противник...

Виходячи з того, що УВ "Юг" противника веде бойові дії зразу на 3-х операційних напрямках у Східній операційній зоні - Сіверському, Краматорському та Курахівському, причому, на двох з них концентрує свої головні зусилля (Краматорський та Курахівський), я висловлю свої ВЛАСНІ припущення, ну дуже суб'єктивного характеру, щодо цих показників...

13) - Загальна чисельність особового складу (о\с) УВ "Юг" складає приблизно - 113-114 тисяч "тушок" (причому, скоріше ближче до другої цифри). З них, безпосередньо на Краматорському напрямку МОЖЕ бути, десь від 42-х до 43-х тисяч (можливо - 45)...

14) - Загальна чисельність танків у складі УВ "Юг" - до 648 - 650-и одиниць. Враховуючи, що противником, безпосередньо, на Краматорському напрямку розгорнуто 2-3-и танкових полки (ймовірно, зі складу 150-ї та 6-ї мсд), їх чисельність може досягати десь 210-220 одиниць...

15) - Бойових броньованих машин (ББМ), включаючи різноманітні бронеавтомобілі, тягачи (типу МТ-ЛБ та БМО-Т) та різні антікварні та "опытные" зразки від БТР-152А, до БТР-90, загалом у складі УВ "Юг" - десь під 2000 одиниць (1950-1960). Тому, власне, на Краматорському напрямку може бути - 720-750 одиниць (можливо, трохи більше 800).

16) - Артилерійських систем (АС), калібром, починаючи з 100-мм, включно із різними варіаціями 120-мм мінометів, у всьому угрупуванні "Юг" стоїть на обліку - до 1146-1150 одиниць. Принаймні, третина з цього обсягу, явно перебуває на Краматорському напрямку.

17) - Реактивних систем залпового вогню (РСЗВ) всіх типів та призначень, включно із важкими "огнемьотними сістємамі" типу ТОС-1\2 у складі УВ "Юг" - трохи більше 300 одиниць (десь 308-310 штук). Й, як на мене, з них третина, включаючи ті самі "ТОС-и" також розгорнуті саме на Краматорському напрямку...

17) - Щодо оперативно-тактичних ракетних комплексів (ОТРК), які, час від часу, противник використовує саме в інтересах командувачів угрупувань військ (УВ), то зважаючи на те, що УВ "Юг" діє, окрім Краматорського операційного напрямку, ще й на Курахівському та Сіверському, варто мати на увазі, що противник може застосовувати (звісно, також, час від часу) на цьому напрямку підрозділ своїх ракетних військ та артилерії (РВіА), озброєнний саме цим ОТРК, у складі 4-6-и пускових установок (ПУ) із відповідними засобами наведення та управління...

Підсумуємо...

18) - Конкретно по Краматорському напрямку, очевидно, противник готується до нарощування (продовження) наступу. Причому, найбільш ймовірно, саме в районі м.Часів Яр. Певне, "зниження темпів", там відбулося виключно через прегрупування сил й засобів противника та їх доукомплектування...

Загальна дирекція цих "устремлений" ворога, також зрозуміла - спробувати вийти в район Ступочки й далі - південніше м.Костянтинівка (а при нагоді, на його східні околиці)...

Не виключено, що противник має на увазі також досягнення рубежу Іванопілля - Біла Гора, аби створити "попередній навіс" з півночі над Торецьким районом оборони ЗСУ...

19) - Ну й другий висновок, як на мене, командуванню противника стає чим далі, тим важче "сочетать" ОДНОЧАСНО наступ на Покровському операційному напрямку (УВ "Центр", ми про них поговоремо трохи пізніше), із своїми аналогічними прагненнями на Краматорському напрямку.

Тому, власне, ми й спостерігаємо на данний момент... таке собі "чередование" у активізації противника на цих двох операційних напрямках.

***

№ 2.763

Давайте без ілюзій стосовно доморощеного «цифрового кардинала». Він той ще персонаж. Ось дивіться

2024-05-09

Корсун

Для початку про саме міністерство імені Федорова. Колись ком'юніті сміялося веселим жартам про «міністерство ІТ». Більшість з тих жартівників зараз б'ють поклони міністерським ІТ-чиновникам. Я досі переконаний у неприродності існування цього міністерства, але сьогодні не про це.

1. Спочатку М. Федоров та його особисте міністерство створили додаток Дія.

> Він по суті є засобом цифрового стеження за «населенням», яке піпл добровільно собі встановлює. Також Дія розглядається як варіант для проведення «виборів онлайн» із заздалегідь визначеним переможцем. Продукт просувався під гаслом «замінимо корупціонерів комп'ютерними програмами», але по факту за 5 років так званої «цифровізації» рівень корупції у країни став тільки більше.

2. Також організоване угруповання «Мінцифра» опосередковано контролює усіх мобільних операторів

> – через різні державні програми підтримки типу «розвиток мережі швидкісного мобільного та фіксованого інтернету» чи «Е-смартфон».

3. Також угруповання повністю контролює гральний бізнес.

— Нелегальні та напівлегальні онлайн-казино вже давно під Федоровим. Але йому залишилося ще очолити цю тему офіційно та легально (гуглити «законопроєкт №9256 ліквідація КРАІЛ Федоров»). У першому читанні вже прийняли, ще трошки лишилося.

4. Ринок обміну криптовалют також давно контролюється «цифровим» угрупованням.

— Для цього проведене через Раду закон «Про віртуальні активи» (за гроші проросійського Binance). У вересні 2021 року самі ж МЦТ оцінювали ринок критовалют в України як «Один мільярд гривень на добу». «Ото і щитай», як казав прапорщик Жуйборода.

5. Дія-Сіті – це взагалі окрема особиста імперія

—Федорова всередині України. Вона буквально (!) не підпорядковується законам України, живе за власними «поняттями», а її «резиденти» забронювані від мобілізації.

6. Ще Федоров є офіційним керівником усієї сфери освіти та науки:

— це очевидно з назви посади «Віце-прем'єр-міністр з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – міністр цифрової трансформації»

7. Також Федоров давно намагається підім’яти під себе ринок будівництва.

— Для цього він через підконтрольний собі ДКІБ СБУ та його тодішнього очільника Вітюка віджав реєстр будівельної діяльності ЄДЕССБ, зі свавільними обшуками та надуманими кримінальними провадженнями: https://cutt.ly/9eq9VTan Вітюка наразі вже зняли з посади за корупцію, хоча по іншій справі. Зараз підшукують іншого слухняного виконавця.

8. Також Федоров дуже активно намагається взяти під свій контроль процес побудови оборонних споруд:

https://cutt.ly/Leq9V8iA

Яким чином цифрові трансформації до оборонних споруд, спитаєте? Рот закрий, ось чому.

9. Вже скоро Федоров (через підлеглий йому Держспецзв’язку) буде контролювати закупівлю УСІХ дронів для ЗСУ

– законопроект 11144 вже прийнятий у першому читанні. Нагадаю, у 2023 році кудись поділися виділені Держспецзв’язку 40 мільярдів грн. на

БПЛА, а у цьому році там же зникнуть ще 43 млрд грн. Віджатих, до речі, у територіальних громад. Ібо нефіг купляти багато та задешево.

10. І вищезгадане не враховує монопольну та повністю безконтрольну владу над багатомільярдним фондом United24

– фондом, по якому офіційно не потрібно нікому звітувати: https://cutt.ly/1XK21ME

Крім того,

11. без дозволу Федорова нікому в Україні не виділяються міжнародні гранти,

— зокрема по лінії USAID, CRDF, EU4Digital та багатьох інших.

12. Без санкції Федорова не призначаються керівники кібер-підрозділів СБУ та Нацполіції.

Плюс

13. Федоров контролює цілу групу «цифрових» народних депутатів у Раді.

14. А ще його люди офіційно розставлені в усіх ключових міністерствах

– це так звані «заступники міністрів з питань цифрових трансформацій(CDTO)». Вони є очима, вухами та руками Федорова у всіх цих органах влади. Через них він контролює усі мережі, листування, документи, має можливість встановлювати технічні засоби зняття інформації з каналів зв'язку. Наразі таких «комісарів Федорова» налічується близько 55 штук, на секундочку.

Паралельно

15. пан Михайло активно розбудовує мережу «народної любові»,

— і це переважно 15-20 млн користувачів Дії. Федорова відкрито підтримують такі лідери суспільної думки як Бутусов та Шабунін, а також пачка ЛСД меншого калібру.

Мільйони витрачаються

— як на зачистку інфопростору від негативної інформації (типу участі юного Мишка у банді онлайн-шахраїв https://cutt.ly/MnEZMvB

— так і на формування у медіа-просторі позитивного іміджу «молодого прогресивного політика».

При цьому Міша безжально розправляється з усіма, хто не став перед ним на коліна. А якщо «клієнт» не прогинається, то в хід йдуть спроби фізичної ліквідації https://cutt.ly/Cw4B4Rcz

Команда Федорова вже навіть намагалися вкинути інформкампанію «Федорова - у Президенти!»

https://cutt.ly/hwGko8vv

> — але затупили трохи. Як виявилося, в якійсь там вашій Конституції написано, що вік кандидата не може бути менше 35 років (Федорову наразі 33).

Резюмуючи

У Федорова вже створена власна розгалужена організація, мільйони приручених Дія-хом'ячків та велетенські гроші.

Він **абсолютно аморальний та безпринципний, не терпить критики, активно застосовує репресивний апарат та сидить на жирних потоках.**

До речі,

> **— НАБУ арештувало вже 4 людей з його найближчого оточення (Щиголь, Жора, Шило, Вітюк). Потихеньку рубають щупальця спрута.**

Усі викладені факти є у публічному доступі - погугліть, перевірте, проаналізуйте. Подивіться вгору.

Для чого розказав все це: я дуже не хочу, щоб подібні персонажі керували моєю країною і говорили з партнерами від мого імені.

Жадібні, агресивні, з жагою до влади та брудними методами її утримання.

Але з інтелектуальним рівнем юного дірєктора SMM-студії.

Тому прошу не створювати собі кумира. Думай. Те. Аналізуй. Те. Робіть висновки. Те. Перепрошую, що так і не зміг утриматися від власних оцінок.

P.S.:

Якщо мій блог на Цензорі раптом прикриють, запрошую усіх читати мене на каналах «КіберКорсун» у Viber та WhatsApp: https://cutt.ly/XeqICISC

***

№ 2.764

Зерновий барон: як один чиновник взяв під ручний контроль 85% агроекспорту України

2024-05-08

<u>В'ячеслав Касім, Журналіст-розслідувач</u>

Понад мільярд доларів на місяць — саме стільки отримували українські експортери зерна у 2023 році. За цей час з України експортували щонайменше 50 мільйонів тонн різноманітної сільськогосподарської продукції на 12 мільярдів доларів.

Розслідувачі ***hromadske*** опрацювали величезний масив інформації з міжнародного сервісу торгових баз даних ImportGenius й дізналися багато цікавого.

Найбільшими експортерами зерна стали компанії Кернел трейд, Нібулон і Луї Дрейфус — величезні холдинги, які традиційно домінують на українському агроринку. Найбільші покупці українського зерна — Румунія, Іспанія і Китай. Польща, де фермери так активно протестували нібито через переповненість ринку дешевим українським зерном, — аж на восьмому місці.

Але й перше місце Румунії — теж ілюзія.

— Агрохолдинги продавали зерно в Румунію власним дочірнім компаніям, а куди його перепродавали далі — з української митниці не видно.

Зате видно, хто вивозив зерно через одеські порти. Так, сорок підозрілих компаній (імовірно, фіктивних) вивезли через порти Одеси зерна на шість мільярдів гривень. Тільки зерно куплене за готівку, а всі ці мільярди гривень лишаються за межами оподаткування.

Як одному українському чиновнику вдалося взяти під особистий контроль майже весь аграрний експорт України — у розслідуванні hromadske.

Одеський порт до 2022 року

1. Унікальні митні правила

Через війну в України не лишилося інших шляхів експорту зерна морем, окрім як через Одесу. Тож нині це головний шлях для продажу української агропродукції за кордон.

Наприклад, із 16 мільйонів тонн пшениці, які продали з України за кордон у 2023 році, 13 мільйонів 700 тисяч вивезли саме морем, тобто через Одесу. Це 85%. Приблизно таке саме співвідношення було і щодо ячменю, кукурудзи тощо.

Тож людина, яка управляє потоками зерна в Одеській області, контролює майже весь зерновий експорт України. І це — голова Одеської обласної військової адміністрації Олег Кіпер.

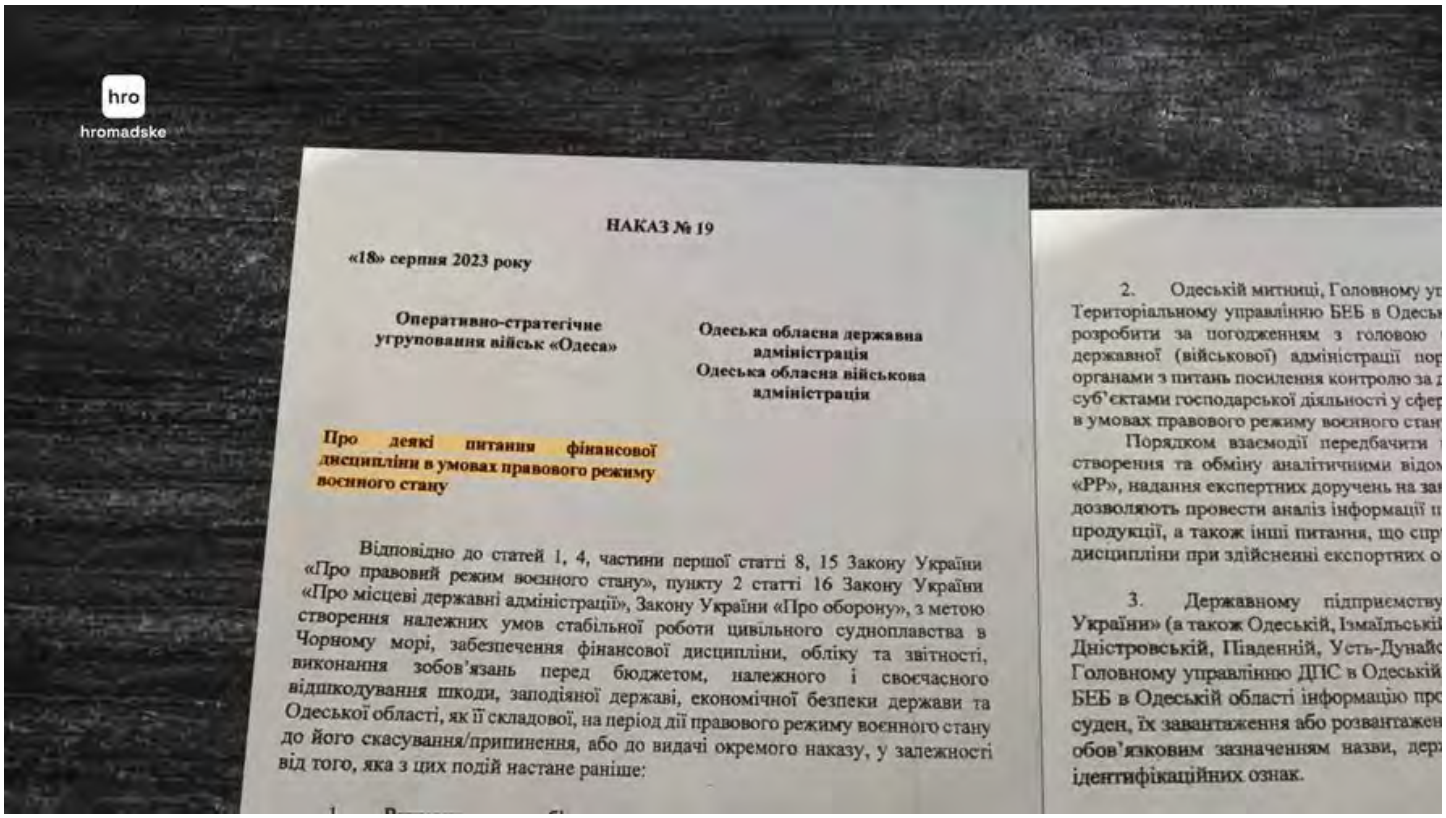
За часів Януковича Олег Кіпер працював заступником керівника слідчого управління Генеральної прокуратури, а відтак був люстрований і позбавлений права обіймати державні посади на 10 років. Але у 2019-му відомий Окружний адміністративний суд міста Києва скасував люстрацію Кіпера.

У липні 2020-го його призначили на посаду прокурора міста Києва. Журналісти «Схем» з'ясували, що після початку великої війни Олег Кіпер, перебуваючи на посаді, провів новорічну відпустку за кордоном. Він виїхав з України 29 грудня 2022 року і повернувся 8 січня 2023 року. Журналістам Кіпер пояснив це «сімейними обставинами».

Незадовго до призначення на Одещину Кіпер потрапив у ще один скандал — через російський паспорт дружини, Ірини Кіпер. Сам чиновник стверджував, що вона позбулася російського громадянства й отримала українське в липні 2022 року. А втім, журналісти довели, що російський паспорт дружини Олега Кіпера залишався чинним ще в лютому 2023 року.

Ви можете запитати: а який стосунок голова обласної адміністрації має до експорту зерна? Це ж не його повноваження. А от і ні. Тобто, звичайно, голова ОВА не має контролювати експорт, але під час повномасштабного вторгнення в Україні з'явилося багато досі незнаних механізмів.

18 серпня 2023 року голова Одеської обласної військової адміністрації Олег ***Кіпер*** та тодішній командувач Оперативно-стратегічного угруповання військ «Одеса», генерал Едуард ***Москальов*** видали спільний наказ «Про деякі питання фінансової дисципліни в умовах воєнного стану». Як зазвичай у таких випадках, його необхідність пояснювали інтересами прозорості й боротьби з тіньовими явищами.

Наказ №19

Але про що насправді був цей наказ №19? Першим пунктом підприємцям рекомендували: «Подавати одеській митниці митні декларації типу РР за 10 календарних днів до дати фактичного навантаження вантажу. На день подачі декларації типу РР усі митні накладні щодо товару, який фактично буде навантажений, мають бути зареєстровані».

Складно? Розшифровуємо.

Митна декларація з літерним кодом «РР» — це так звана періодична декларація. Якщо у вас є великий закордонний контракт і вам треба буде вивезти кілька партій товару впродовж певного періоду, ви подаєте на цей час оцю саму «періодичну декларацію».

Тобто от стільки товару за таким-от контрактом я планую вивезти з України протягом ось такого часу. За цією декларацією ви вивозите свій товар, а потім зобов'язані окремо детально прозвітувати про всі операції й сплатити податки з доходів.

Але в законодавстві ніколи не було вимоги подавати таку декларацію за десять днів до вивезення. Тож насправді Олег Кіпер ввів на території Одеської області власні митні правила, відмінні від решти території України.

У відповідь одразу кілька українських об'єднань зернотрейдерів виступили з публічною вимогою скасувати наказ. Серед таких — Українська зернова асоціація й Український клуб агарного бізнесу. Вимогу вони мотивували тим, що наказ не є нормативно-правовим актом і не є частиною ані митного, ані податкового законодавства.

«З початком повномасштабного вторгнення в нас суттєво виріс обсяг експорту так званого чорного зерна. Суть проста: по-перше, перестали відшкодовувати ПДВ, по-друге, якщо пам'ятаєте, різниця в курсах валют на початку вторгнення була величезна — по 20% між тим, що давав Нацбанк, і тим, що ви бачили в обміннику.

Легальні експортери втрачали 35%, якщо порівнювати з так званими чорними контрагентами, які купували зерно за готівку. Останнім не треба було відшкодовувати ПДВ, бо вони його не сплачували. Везли зерно за кордон і валютний виторг потім не повертали, просто ця компанія-одноденка в Україні помирала.

Справедливо буде зауважити, що влітку-восени 2022 року справді був розквіт цього тіньового експорту. То ініціатива боротьби з тіньовим експортом загалом була потрібна.

Але **диявол, як завжди, в деталях**.

Проблема наказу Кіпера в тому, що будь-яка подібна система контролю — це повний “ручник”.

Я не можу когось звинувачувати, у мене просто немає фактів, але ми розуміємо, що в нашій країні ручний контроль створює підвищені ризики корупції», — каже Дмитро Кохан зі спілки «Аграрна рада».

Дмитро Кохан, заступник голови Всеукраїнської аграрної спілки «Аграрна рада»

Чи мали скарги якийсь результат? Жодного.

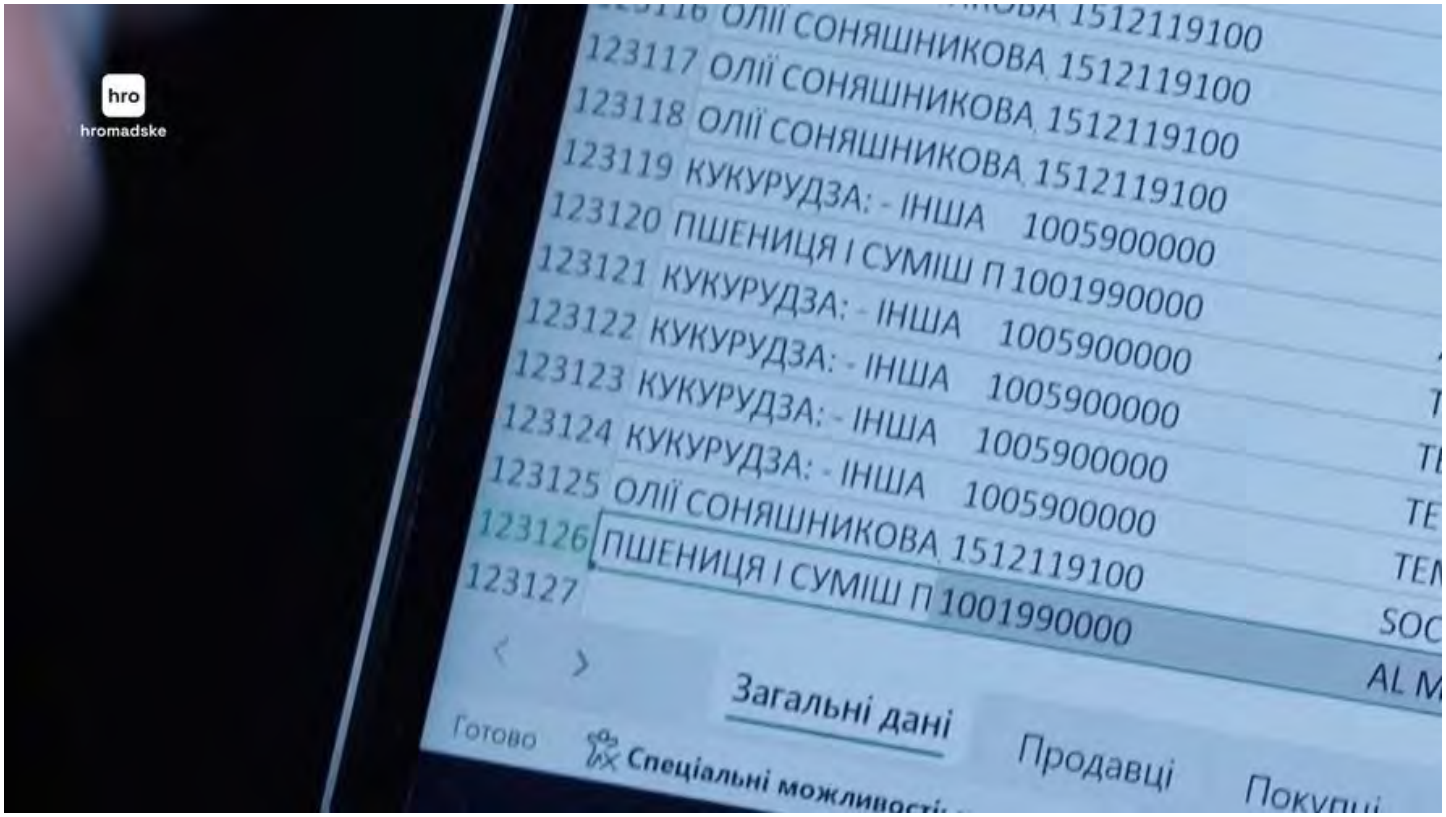
«Наступного дня після введення наказу, коли вже почалися певні процеси й почали відпрацьовувати певні механізми, які ми запровадили, пішло дуже багато скарг. Усі зернові асоціації чомусь почали на нас скаржитися. Ми це перетерпіли. Якщо раніше була величезна дірка [для “чорного експорту” на кордоні], то зараз лишається лише маленьке горлишко», — ось як тоді Олег Кіпер пояснював причини введення наказу.

З цього можна зробити висновок, що задум був спрямований на боротьбу з нелегальним експортом зерна, купленого за готівку. Мовляв, недобросовісні компанії-одноденки реєстрували періодичні митні декларації наперед, вивозили за ними сотні тисяч тонн зерна, а коли наставав час платити податки, вони просто зникали. Виявлялося, що директором там був безхатько, всі контакти в реєстрі — липові, а платити податки — нікому.

2. «Горлишко» Кіпера

Аби зрозуміти, що відбувалося із зерном в одеських портах, нам довелося опрацювати величезний обсяг інформації. Американська база митних даних ImportGenius серед іншого надає інформацію про всі експортно-імпортні операції в Україні з 2011 року. Тобто це офіційне і верифіковане джерело інформації.

Агроекспорт за 2023 рік — це понад 120 тисяч операцій лише за найпопулярнішими видами продукції. Ми перебрали всі записи вручну, щоб знайти всі компанії, які вийшли на ринок після 20 серпня 2023 року.

hromadske проаналізувало 120 тисяч операцій за 2023 рік

Загалом після наказу №19 на ринок вийшли 400 нових компаній. Частина з них входить до відомих агрохолдингів, частина — реальні агропідприємства зі своїми гектарами й комбайнами, частина — мала успішну історію експорту за попередні роки.

Нашу увагу привернули компанії з ознаками фіктивності: ті, що вперше вийшли на ринок у 2023-му, не мають виробничих потужностей і належать незрозуміло кому. Ми виявили близько сорока однотипних підозрілих компаній.

Усі вони були зареєстровані або змінили власників у 2023 році та з’явилися на ринку після видання згаданого наказу. Ці компанії не входять до відомих агрохолдингів, не мають власної землі й ніколи раніше не займалися експортом.

Ми спробували вибірково зв’язатися з керівниками цих компаній, але за телефонними номерами або не відповідали, або були поза зоною. І це не дивно.

Найбільша із цих компаній, яка вивезла зерна на 40 мільйонів доларів, згідно із даними системи YouControl, має такий самий номер телефону, як і ще 139 юридичних осіб.

Друге місце із результатом у 20 мільйонів доларів посіла компанія, засновником якої, як видається, є психолог з Узбекистану Олександр Райков. Ось який вигляд він мав у 2012 році.

Олександр Райков

Ми спробували знайти офіс цієї компанії в Києві. Вона зареєстрована за адресою вул. Володимира Сосюри, 6, без уточнення номера офісу.

Виявилося, що це великий бізнес-центр, де працюють десятки організацій. Охорона бізнес-центру запевнила, що такої компанії в будівлі немає і не було — ні за новою, ні за старою назвою.

У бізнес-центрі ніколи не чули про цю компанію

Раніше компанія називалася МЕНТІ. Із серпня по грудень 2023 року вона вивезла з України 30 тисяч тонн соняшникової олії на 20 мільйонів доларів. Наприкінці року компанія змінила власників, адресу, назву. Тепер це ТЕЛМЕНС, а єдиним засновником став громадянин Узбекистану Олександр Вадимович Райков з Ташкента.

Там справді існує людина з таким прізвищем, ім'ям та по батькові. Це психолог, який певний час працював, а раніше навчався в місцевому філіалі Московського університету імені Ломоносова. Загалом за 2022 та 2023 роки на нього в Україні зареєстрували 20 юридичних осіб.

Усе це разом і називається «ознаками фіктивності». Тож не дивно, що ця конкретна компанія вже фігурує в кількох кримінальних провадженнях.

Подібні компанії з ознаками фіктивності вивезли з України через Одеську область 800 тисяч тонн зерна на понад 150 мільйонів доларів. Це шість мільярдів гривень!

За даними нашого джерела з Одеської митниці, щонайменше кілька компаній з нашого переліку підозрілих належать, так би мовити, «до сфери впливу» самого Олега Кіпера. Якщо це справді так, це могло б означати, що голова ОВА взяв під особистий контроль 85% агроекспорту України задля особистої вигоди.

Ми звернулися по коментар Олега Кіпера. Утім, наш офіційний запит поки залишився без відповіді.

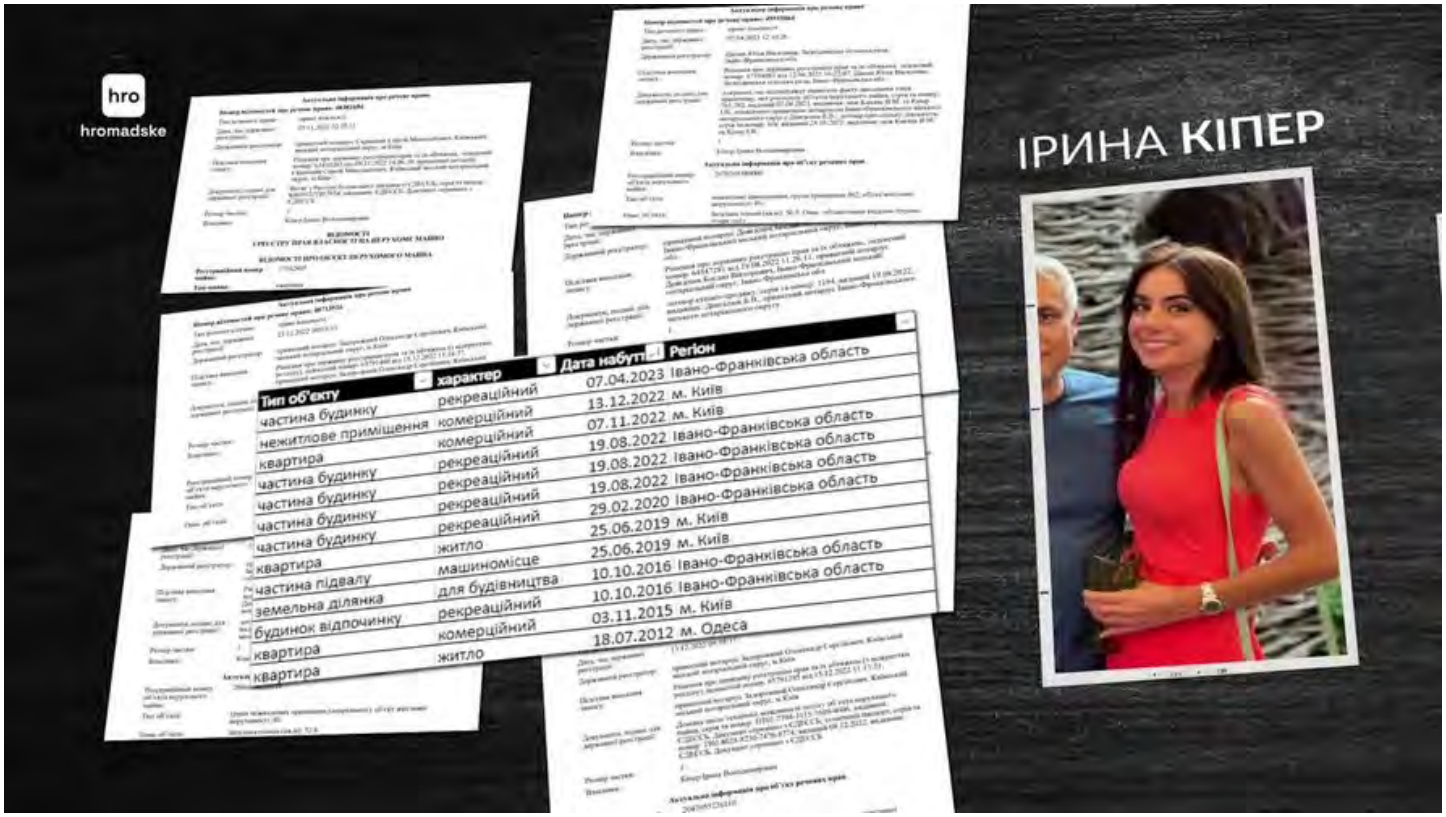
3. Бізнес у Буковелі за закритою декларацією

Чи збагатився Олег Кіпер на держслужбі? Як стверджували наші колеги із Центру публічних розслідувань, Національне агентство з питань запобігання корупції засекретило декларації керівника Одеської ОВА за 2021-2023 роки.

Немає його декларацій і в публічній частині реєстру НАЗК. Але Міністерство юстиції, яке керує Державним реєстром прав на нерухоме майно, власності Олега Кіпера не приховує.

За цими даними, більшу частину своєї нерухомості Кіпер набув ще до великої війни. Це квартира в Києві та будинок для відпочинку в Київській області. У 2023 році очільник Одещини отримав у спадщину велику сільськогосподарську ділянку в Одеській області.

По-справжньому вражає перелік майна дружини — Ірини Кіпер. Це 13 об'єктів нерухомості загальною вартістю до мільйона доларів. Половину з цих об'єктів Ірина Кіпер зареєструвала вже після початку російського вторгнення. Так, вона купила два приміщення в Києві під магазини, які здає в оренду.

Перелік майна Ірини Кіпер

Війна не завадила їй розвивати свою елітну базу відпочинку в Буковелі — найдешевший номер там зараз коштує понад 5 тисяч гривень за ніч, а окрему віллу можна винайняти за 16 тисяч за добу.

До слова, партнером Ірини Кіпер в Буковелі виявився Василь Кавлак. Зараз він будує в Буковелі найбільший в Україні апарт-готель на 800 номерів. Це

вдвічі більше, ніж у теперішньому найбільшому готелі країни, — «Русь» у Києві має лише чотириста номерів.

Те, що сімейний бізнес Кіпера отримав потужний поштовх для розвитку в умовах війни, поки компанії-одноденки вивезли з України майже мільйон тонн продукції на 6 мільярдів гривень, може бути лише збігом. Питання в тому, чи вірите ви в такі збіги. І що думають про них правоохоронці.

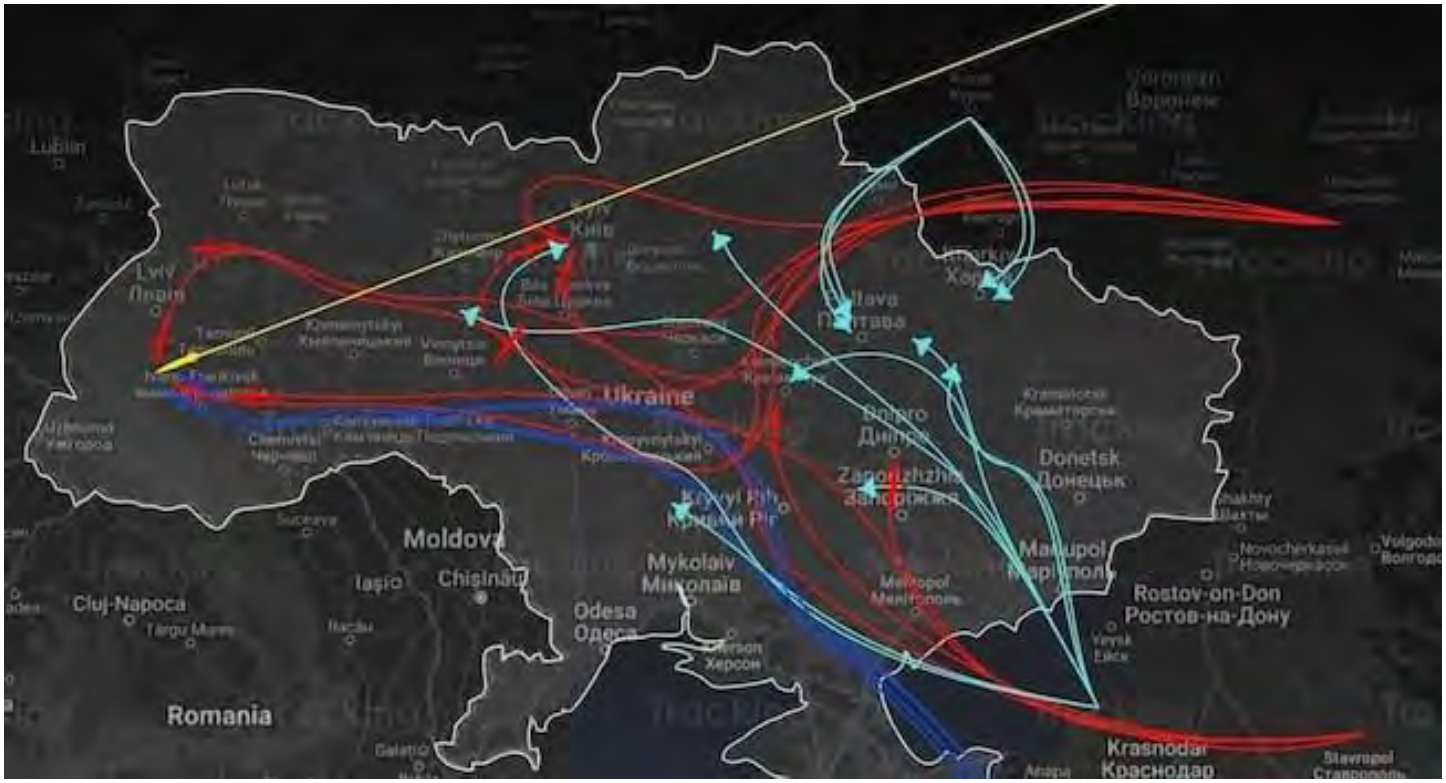

Видео

***

№ 2.765

Основні теми доби 07.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ На лінії фронту за добу сталися 84 бойові зіткнення. За даними сервісу DeepState Live Map, російській армії вдалося захопити східну частину Красногорівки на околиці Донецька та просунутися у с. Старомайорському на південь від Великої Новосілки. Запеклі бої точаться південніше Куп'янська, у Серебрянському лісництві на захід від Кремінної, на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут у напрямку на Сіверськ, в околицях Часового Яру, вздовж залізничної гілки з Авдіївки на Покровськ та в районі автотрас із Донецька на Костянтинівку, Дніпро та Запоріжжя, а також у Запорізькій області в районі с. Роботиного.

Українська армія завдала ракетного удару по нафтобазі в окупованому Луганську.

Кабмін затвердив створення нового роду військ – Безпілотних сил ЗСУ.

2️⃣ Російська армія в ніч на 8 травня завдала ще одного потужного удару по енергетичній та газовій інфраструктурі в 6 областях 55 ракетами та 21 дроном-камікадзе. Підрозділи ППО збили 39 ракет та 20 безпілотників типу Shahed. Компанія ДТЕК повідомила про серйозні пошкодження трьох теплових електростанцій. По магістральних газових об'єктах Львівщини було завдано удару гіперзвуковими ракетами "Кинжал". На Київщині уламками ракет та дронів поранено кількох людей.

Польща двічі впродовж добу підіймала в повітря винищувачі через російські ракетні атаки й ще раз – для перехоплення військового літака над Балтійським морем.

Кілька ракетно-бомбових атак Росія здійснила й удень 7 травня. Херсон, Харків та ще низка населених пунктів атаковано керованими авіабомбами

(КАБ). Над Одещиною збито 2 крилаті ракети. У Херсоні пошкоджено залізничний вокзал, рух здійснюється лише до Миколаєва. У місті після російського обстрілу було вимкнуто електропостачання. Російська авіація "упустила" 2 авіабомби в Білгородській обл. й ще одну – у Краснодарському краї. Генеральний прокурор Костін стверджує, що майже половина південнокорейських балістичних ракет вибухнула в повітрі, не долетівши до цілей, тому Росія нібито відмовилася від їхнього застосування.

Глава Держенергонагляду Слободян стверджує, що ситуація в енергосистемі є складною, але контрольованою. Він вважає вкрай ймовірним сценарій підвищення тарифів на електроенергію для населення у 2024 році, оскільки, з його слів, ремонт енергооб'єктів потребує великих витрат.

3️⃣ СБУ оголосила про розкриття терористичної групи, яка нібито готувала замах на президента Зеленського та начальника Головного управління розвідки Буданова. За твердженням Офісу генпрокурора, до підготовки теракту було залучено 2 полковників Управління держохорони, функцією якого є охорона перших осіб держави.

4️⃣ У день інавгурації Путіна в Татарстані на воду спущено 2 військові судна для Чорноморського флоту – патрульний корабель та ракетний корвет – носій крилатих ракет “Калібр”.

У Білорусі розпочалися раптові перевірки готовності нестратегічної ядерної зброї в координації з армією РФ.

Президент Румунії Йоханіс у розмові з президентом США Байденом висловив готовність обговорити можливе постачання Україні комплексу ППО Patriot.

Австрія, Мальта, Кіпр та Ірландія звернулися до НАТО з проханням про розширення двостороннього військового співробітництва через посилення загрози агресії з боку Росії.

Прем'єр-міністр Польщі Туск закликав партнерів із країн ЄС до створення спільної системи ППО, а також запропонував додатково мобілізувати €100 млрд на оборонні витрати.

Латвія передала ЗСУ комунікаційне обладнання для зв'язку на полі бою.

Глава МЗС Італії Таяні заявив, що уряд країни заперечує використання італійської зброї для завдання ударів по цілях у Росії.

5️⃣ Однією з головних тем обговорення наступного, 14 пакету санкцій ЄС проти Росії є обмеження імпорту скрапленого газу. Словаччина веде переговори з Азербайджаном про постачання газу для заміни російської сировини. Єврокомісар з енергетики Сімсон заявила, що Європа не виключає раптового припинення постачання газу з РФ газогонами. Крім газової галузі,

санкції може бути накладено й на 11 танкерів так званого російського "тіньового флоту", які транспортують нафту, продану з перевищенням "стелі ціни" у $60/барель. За різними оцінками, "тіньовий флот" поза юрисдикцією найбільших західних страхових компаній налічує до 800 судів.

6 Кабмін скасував обмеження на імпорт товарів та послуг, яке було запроваджено одразу після повномасштабного вторгнення. На думку низки експертів, цей крок вигідний насамперед великим корпораціям, які лобіювали скасування обмежень уже майже 2 роки.

Уряд сплачує відсотки за користування кредитними коштами міжнародних донорів із валютних резервів, причому навіть не заїкається про списання боргу через війну.

Щомісяця Мінфін запозичує на внутрішньому ринку приблизно 30 млрд грн від продажу держоблігацій із прибутковістю набагато вищою за облікову ставку НБУ, обслуговування та погашення яких також відбувається коштом бюджету. Банки отримують надприбутки від відсотків за депозитними сертифікатами Нацбанку. Водночас уряд не має коштів на купівлю продукції, яку вироблено українськими оборонними підприємствами, і шукає міжнародних спонсорів, які могли б за неї заплатити.

Міжнародні резерви України у квітні скоротилися на $1,4 млрд – до $42,4 млрд, попри отримання чергової порції макрофінансової допомоги від Єврокомісії та траншу кредиту розширеного фінансування МВФ. Насамперед це відбувається завдяки витрачанню валютних резервів на міжбанківській біржі – у квітні НБУ продав $2,24 млрд, купив лише $0,03 млрд. Регулятор та уряд “не бачать”, що експортери не повертають валюту в країну. Зі слів глави НБУ Пишного, для здійснення "валютної лібералізації" потрібно десь $5,0–5,5 млрд, а динаміка курсу гривні та подальше пом'якшення обмежень залежить від того, чи повертатимуть експортери валюту в країну. За оцінкою видання The Economist, бюджет України втрачає щороку "мільярди доларів" за тіньовими схемами продажу зерна.

Рахункова палата підтвердила виконання урядом бюджету 2023 року, водночас наголосила на суттєвому недофінансуванні оборонного сектору. У березневому звіті Палата повідомила про виявлені порушення використання коштів держбюджету в розмірі 60,8 млрд грн, зокрема, на цілі оборони – 16,8 млрд грн.

7 Господарський суд Києва остаточно відмовив компанії колишнього власника Приватбанку олігарха Коломойського в позові про нібито незаконну націоналізацію банку. Держбюро розслідувань висунуло Коломойському підозру в організації замовного вбивства адвоката. Справа розслідується з 2003 року. Водночас за попередніми звинуваченнями суд після кількох засідань суттєво зменшив йому розмір застави для виходу з-під варти.

8️⃣ У Москві відбулася інавгурація президента Путіна. На церемонії були присутні представники 6 країн Європи. Всупереч резолюції Європарламенту та тиск із боку єврокомісара із закордонних справ Борреля, серед країн Євросоюзу так і не знайшлося консенсусу щодо невизнання Путіна легітимним президентом РФ.

9️⃣ 30 депутатів Європарламенту закликали керівництво ЄС позбавити Грузію статусу кандидата через порушення прав людини та ухвалення закону про “іноземних агентів”, який суперечить європейському законодавству та практично повторює аналогічний російський. Зі слів одного з євродепутатів, країною-кандидатом не можуть керувати російські проксі (прокладки). Президент Литви Науседа висловився проти позбавлення Грузії статусу кандидата.

Владна партія "Грузинська мрія" має намір ухвалити закон без огляду на можливі наслідки. Майже щодня в столиці країни Тбілісі відбуваються багатолюдні маніфестації опозиції, які розганяють поліцейські спецпідрозділи.

Європейський суд із прав людини виніс рішення на користь громадян Грузії, які постраждали від дій поліції у 2019 р – у день приїзду до країни депутата Держдуми Гаврилова. Уряд має виплатити їм компенсацію та сплатити всі судові витрати.

***

№ 2.766

Основні теми доби 08.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Ситуація на лінії фронту вкрай загострилася майже на всіх ділянках. За інформацією Генштабу, за добу кількість боєвих зіткнень на передовій сягнула 146. Українські війська знову відступили на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут, а також у районі автотраси Донецьк-Дніпро – у Нетайловому та південніше Первомайського. На околиці Донецька тривають запеклі зустрічні бої в Красногорівці, до міста увірвалися штурмові російські підрозділи. Посилилися російські атаки й інших ділянках фронту.

На сайті президента менш ніж за добу набрала необхідні для розгляду 25 тис. голосів петиція про надання західної зброї полку спецпризначення "Азов", який тримає оборону на одному із найгарячіших напрямів.

Українські безпілотники успішно атакували нафтобазу в Анапі Краснодарського краю. У Білгородській області РФ спрацювала російська ППО, уламками ракет та безпілотників поранено кількох мешканців обласного центру.

2️⃣ Російська армія знову завдала ударів по житловому сектору Харкова. На спортивному майданчику поранено 5 осіб, серед них – 3 дітей. Росія щодня атакує прикордонні райони Сумщини, населені пункти на лінії фронту й у ближньому тилу керованими авіабомбами (КАБ), кількість атак зростає.

У ніч на 9 травня над Одещиною збито 17 БПЛА типу Shahed з 20, якими армія РФ скоїла атаку з території окупованого Криму.

Після російських ударів по об'єктах енергетики в українській енергосистемі виник суттєвий дефіцит генерації. Уряд намагається його компенсувати імпортом із ЄС, проте в пікові години обмеження постачання для промисловості уникнути не вдається. Адміністрація США зарезервувала $190

млн на підтримку української енергетики впродовж наступних 5 років. Уряд Великої Британії збільшив внесок до Фонду допомоги енергетиці України на £20 млн.

3️⃣ Генеральний секретар НАТО Столтенберг заявив, що НАТО не планує надсилати війська до України, оскільки керівництво країни про це не просило. Прем'єр-міністр Литви Шимоніте висловила готовність до такого кроку, проте наголосила, що від Зеленського запиту не було.

Прессекретар російського МЗС Захарова пригрозила завданням ударів по французьких підрозділах у разі, якщо вони з'являться в Україні.

Міністр оборони Нідерландів Оллонгрен повідомила, що постачання винищувачів F-16 розпочнеться влітку. Президент Чехії Павел підтвердив, що ЗСУ отримають перші партії снарядів лише в червні. Українські підрозділи відчувають жорсткий дефіцит боєприпасів. Ситуація поступово кращає, проте не змінюється кардинально – Росія має панівну перевагу в повітрі, в артилерії, бронетехніці та живій силі та в ударних безпілотниках середнього радіуса дії.

4️⃣ Верховна Рада проголосувала за президентські законопроєкти про чергове подовження на 90 діб режиму воєнного стану та мобілізації, починаючи з 14 травня.

Депутати ухвалили закон про мобілізацію ув'язнених на службу за контрактом за процедурою умовно-дострокового звільнення. Українські суди зупинили розгляд майже 11 тис. кримінальних проваджень через мобілізацію обвинувачених.

Кабмін подовжив на 1 міс. бронювання від мобілізації за списком Міністерства економки, оскільки закон про мобілізацію набуде чинності в середині травня. Повноваження бронювання від мобілізації передано від Генштабу до Міністерства оборони.

5️⃣ Голова Верховної Ради Стефанчук підписав розпорядження про допуск журналістів на засідання парламенту. Його отримають не всі, а лише ті, хто пройде повторну акредитацію та яких буде схвалено апаратом Верховної Ради. Їм заборонено публікувати інформацію в режимі реального часу, вони можуть перебувати лише в пресцентрі, а не в ложі преси. Журналісти так і не побачать, скільки депутатів реально перебуває в сесійній залі, а також процес та результати голосування.

6️⃣ Посли ЄС погодили план для України для подовження виплат макрофінансової допомоги за програмою Ukraine Facility на €50 млрд. Також було погоджено передавання на користь України відсотків від використання заморожених російських суверенних активів. З початку року європейський

депозитарій Euroclear отримав понад €1,6 млрд відсоткового доходу від користування цими активами.

7️⃣ Президент Франції Макрон не зміг домогтися від лідера Китаю Сі готовності до скорочення агресивної експансії китайських товарів на ринки Європи та збереження преференцій для європейської продукції. Після Франції Сі вирішив відвідати лояльних партнерів. У Сербії йому, як і у Франції, було влаштовано пишний прийом. Президент Вучич підтвердив намір усіляко розвивати "співпрацю", хоча країна не є значним постачальником продукції до Китаю. Цього ж дня Сі прилетів до Угорщини, яку, як і Сербію, вважає своїм союзником у Європі. Обидві країни лояльно ставляться до Росії і підтримують із нею тісні економічні відносини.

8️⃣ Грецькі військово-морські сили проводять військові навчання з бойовими стрільбами в Лаконійській затоці біля берегів країни, де російські танкери перекачують нафту на судна інших країн для приховування її походження.

9️⃣ Колишній головнокомандувач ЗСУ Залужний та поетеса Костенко стали почесними громадянами Києва.

🔟 Американська адміністрація таки припинила постачання бомб Ізраїлю після того, як ізраїльські війська увійшли до міста Рафах на півдні сектора Газа та відрізали його від кордону з Єгиптом. До Тель-Авіва прилетів глава ЦРУ Бернс, ймовірно, для посилення тиску на ізраїльське керівництво. Переговори між палестинським рухом ХАМАС та Ізраїлем у Каїрі за посередництва Єгипту та Катару знову завершилися без результату. ХАМАС відмовився від повернення всіх заручників та запропонував розтягнути процес на невизначено довгий час. США планують звести тимчасовий пірс у Газі для перекидання гуманітарної допомоги морем із Кіпру.

***

№ 2.767

ZN,UA

ЯК ЗНИК МІНРЕГІОН, РОЗЧИНИВШИСЬ У КІЛОМЕТРАХ, МОСТАХ І АВТОМОБІЛЯХ

2022-12-27

Анатолій Ткачук, директор з науки та розвитку Інституту громадянського суспільства.

Згуртованість, безпека та регіональна політика — не на часі?

Україна у світовому рейтингу конкурентоспроможності завжди перебувала досить низько (в дев'ятій десятці країн). За таким показником, як ефективність публічних інституцій, ми завжди мали проблеми. Так, якщо 2019 року в загальному рейтингу Україна була на 85-му місці, то за показником інституцій — на 104-му, за інфраструктурою — на 57-му (2019 рік узято тому, що доковідний).

І ось ми знову отримуємо чергову зміну в системі українських публічних інституцій. Постанову уряду №1343 від 2.12.2022, напевне, ще неодноразово аналізуватимуть не тільки українські експерти, а й європейські партнери. І цей аналіз може мати досить несподівані для України наслідки.

Але повернімося до згаданої постанови. Тут є кілька речей, які варто осмислити і спробувати спрогнозувати наслідки для вкрай важливої

державної політики, яка є ключовою для Європейського Союзу і ще важливішою —для України: державної регіональної політики.

Отже, читаємо Постанову:

«1. Перейменувати Міністерство інфраструктури на Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України.

2. Реорганізувати Міністерство розвитку громад та територій шляхом приєднання до Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури».

Здається, тут усе нормально — чи майже нормально.

Створюється «Великий Мінрегіон», який опікуватиметься не тільки

1) — регіональною політикою і регіональним розвитком як таким, а й 2) — інфраструктурою — що необхідна для регіонального розвитку.

На жаль, це не так, адже далі постановою Кабінету міністрів України № 1400 від 17 грудня 2022 р. затверджується

— нова редакція ***Положення про Мінінфраструктури***, яке, відповідно до Постанови №1343, має називатися «Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України».

І в цьому новому Положенні написано

«1. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України (Мінінфраструктури) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом міністрів України.

Мінінфраструктури є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику:

у сфері автомобільного, залізничного, морського та внутрішнього водного транспорту, надання послуг поштового зв'язку, а також забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері авіаційного транспорту та використання повітряного простору України, туризму та….»

— **купа всього іншого, крім «державної регіональної політики» чи «політики регіонального розвитку»**.

Тобто

— ***Мінінфраструктури*** залишається ***Мінінфраструктури***, а **Мінрегіон просто зникає, розчиняється в кілометрах, мостах і автомобілях.**

Відтак можна припустити, що

— епоха формування та реалізації державної регіональної політики відповідно до правил і кращої практики Європейського Союзу та нашого бажання якомога швидше інтегруватись у ЄС таки завершилася.

В Україні вже немає інституції, яка б опікувалася державною регіональною політикою.

А чи буде тоді зрозуміла для українців і європейців державна регіональна політика в Україні взагалі?

1) — Україна як держава сформована в рамках територій, які впродовж тривалого часу перебували у складі різних держав, а відтак мають деякі істотні соціоментальні відмінності: релігія, мова, традиції.

2) — До цього слід додати відмінності в системі розселення різних регіонів, наявності в них певних конкурентних переваг (порти) чи, навпаки, обмежень (гори, болота), в рівнях урбанізації, індустріалізації, в розмірі ВРП на душу населення тощо.

Ці відмінності Росія завжди використовувала для дестабілізації спочатку політичного поля в Україні, а далі — для війни проти всієї України.

Робота над осмисленням власної регіональної політики реально розпочалася ще в 1999 році і завершилась указом президента України №341/2001 «Про Концепцію державної регіональної політики» від 25 травня 2001 року, яка передбачала утворення ***міністерства регіонального розвитку*** до 2003 року.

У 2004 році Україну вперше добре трусонуло саме через роздування міжрегіональних суперечностей:

— Майдан 2004–2005, сепаратистський з`їзд у Сєвєродонецьку.

Все це саме й свідчило, що адекватної регіональної політики нема, а вона конче потрібна.

Проте

— політику формують публічні органи, а жодне міністерство цим не переймалося.

Міністерство, яке б мало опікуватися питанням державної регіональної політики, все-таки було створене, але тільки у 2007 році, а його становлення виявилося непростим, оскільки саме поняття «державна регіональна політика» в політиків викликало певне нерозуміння: де гроші, і що можна показати виборцям від цієї політики.

Однак саме наявність такого міністерства привела до того, що в Україні було проведено

> **— фундаментальну реформу місцевого самоврядування і територіальної організації влади, яка стала найважливішою візитною карткою успішності України.**

Тепер українську реформу вивчають і використовують у різних європейських країнах.

За останні роки Україна напрацювала загальну рамку формування та реалізації державної регіональної політики, яка своєю структурою і функціональним наповненням відповідає найкращим європейським практикам.

Створено систему планувальних документів державної регіональної політики;

> — ***Державна стратегія регіонального розвитку України-2027*** містить передові для країн Європи моделі територіального розвитку на основі визначення різних функціональних типів територій, для яких потрібні свої особливі інструменти державної підтримки розвитку чи хоча б зупинення їх деградації.

Було створено нову систему фінансування розвитку регіонів — ***Державний фонд регіонального розвитку***, апробовано використання програм регіонального розвитку, які випливають із оперативних цілей державної стратегії, зокрема програму, спрямовану на досягнення згуртованості українського простору.

Проте найголовніше, чого вдалося досягти за ці роки у сфері державної регіональної політики, — це те, що

> **— політика стала орієнтуватися на людей, а не на споруди;** на проєкти, а не на об`єкти.

Так, ще не все вдалось, але зміни, здавалося, ставали незворотними.

«Державна регіональна політика — система цілей, заходів, засобів та узгоджених дій центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб для забезпечення високого рівня якості життя людей на всій території України з урахуванням природних, історичних, екологічних, економічних, географічних, демографічних та інших особливостей регіонів, їх етнічної і культурної самобутності» (Закон «Про засади державної регіональної політики»).

2. А що в ЄС?

У ЄС важливість регіональної політики визначається прямо в Договорі про функціонування Європейського Союзу, де є п’ять статей, присвячених «економічній, соціальній та територіальній згуртованості» (статті 174–178).

Найважливіша тут стаття 174, на основі якої будуються інші статті та формуються кошти для політики згуртованості й регіонального розвитку:

«З метою сприяння своєму загальному гармонійному розвитку Союз розробляє та здійснює свої дії, спрямовані на зміцнення його економічної, соціальної та територіальної згуртованості.

Зокрема, Союз має на меті зменшити диспропорції між рівнями розвитку різних регіонів і відсталість регіонів з найменш сприятливим становищем.

Серед відповідних регіонів особлива увага приділяється сільській місцевості, територіям, які постраждали від індустріального переходу, і регіонам, які потерпають від серйозних і постійних природних або демографічних недоліків, таким як крайні північні регіони з дуже низькою щільністю населення та острівні, транскордонні та гірські регіони».

Щоб досягти цих цілей, ЄС виділив 392 млрд євро на економічну, соціальну та територіальну згуртованість, які будуть розподілені через відповідні спеціальні фонди на період 2021–2027 років.

Як бачимо з наведеного вище тексту, стаття 174 дуже актуальна й для України, і українське законодавство у сфері державної регіональної політики ніби побудоване на цій статті та розвиває її на основі українських реалій. Для України, як і для ЄС, найбільше важать не просто автобани і мости, а їхній позитивний вплив на згуртованість простору, на вирівнювання диспропорцій, на поліпшення якості життя людини в регіонах, котрі зараз відстають у розвитку. Важливо, аби публічне інвестування не породжувало більших чи нових асиметрій, аби не звучали голоси — хто кого годує.

3. Що тепер?

Україна у війні. Чималі території окуповані, відбулося грандіозне переміщення мільйонів людей по території України, мільйони виїхали за кордон. Зруйновано багато промислових, інфраструктурних, соціальних об`єктів, житловий фонд, сотні тисяч гектарів сільськогосподарських земель надовго виведені з обороту. Яка політики відбудови чи відновлення тепер потрібна?

Багато гасел лунає зараз про відбудову — відбудуємо все, що було зруйноване, зробимо краще, ніж було! Гарне гасло, але чи реальне, і чи потрібен саме такий підхід? Для кого має проводитися відбудова? Скільки людей повернеться у зруйновані, а потім — відбудовані міста й

села? Відтак, а чи все потрібно відбудовувати? І чи вистачить на це ресурсів?

1) — Багато зі зруйнованого було побудоване більш як 30 років тому, коли населення України становило близько 50 мільйонів осіб.

2) — На момент вторгнення в Україні кількість населення розрахунково оцінювалось у 41 мільйон осіб з урахуванням окупованих територій.

Сьогодні важко оцінити кількість населення взагалі, але на основі пояснювальної записки до проєкту Держбюджету України на 2022 рік можна припустити, що,

3) — **без урахування тих, хто виїхав з України** *(8-12 млн)* **через війну, реальна чисельність населення не перевищує 34,5 мільйона осіб**.

Аналізуючи результати соціологічного опитування, проведеного Радою Європи в листопаді 2022 року, можна припустити, що

4) — **близько 2,7 мільйона вимушено переміщених осіб у межах України не повернуться** в місця свого попереднього, довоєнного проживання.

Відтак

— планування відновлення стає не тотожним, а відмінним від поняття відбудови.

Відновлення територіальних громад, регіонів, країни має розглядатися як етап у контексті майбутнього повоєнного розвитку. Такий підхід закладено в останніх змінах, які було внесено до Закону «Про засади державної регіональної політики». Цим мав опікуватися центральний орган виконавчої влади, «що забезпечує формування державної регіональної політики» (цитата з закону).

Наразі **такого органу в Україні вже немає**.

Мінінфраструктури, згідно зі своїм положенням, таким органом не є. Виглядає це трохи дивно. Немає органу — не буде й політики. У цьому ми пересвідчилися раніше.

1) — Повна назва «новоутвореного» міністерства ще залишала простір для надії, коротка назва і зміст

2) — Положення про міністерство — таку надію ховають.

Хочеться сподіватися, що коротка назва, яка не випливає з повної назви, відсутність у Положенні припису, що саме це міністерство і є тим центральним органом виконавчої влади, який відповідальний за формування

та реалізацію державної регіональної політики, і саме це є його визначальне повноваження, — лише результат поспіху, а не свідомого відступу від суті і змісту державної регіональної політики, яка зафіксована українськими законами.

Від появи першої концепції державної регіональної політики 2001 року до фіксації такої мети політики: «Метою державної регіональної політики є створення умов для динамічного, збалансованого розвитку України та її регіонів, забезпечення їх соціальної та економічної єдності, підвищення рівня життя населення, створення безпечних умов, додержання гарантованих державою соціальних стандартів для кожного громадянина незалежно від його місця проживання» — минуло майже 15 років.

Невже зруйнувати це можна однією постановою за один день?

Чи зрозуміють ці зміни українські територіальні громади і наші європейські партнери, від яких ми чекаємо коштів на відновлення регіонів?

P.S.

Якщо ми розраховуємо отримати європейські кошти на відновлення, ми маємо показати європейцям свою спроможність до планування, використання та контролю цих коштів відповідно до європейської практики на основі українського законодавства, яке має бути гармонізоване з європейським.

1) — Українське законодавство у сфері державної регіональної політики саме і є таким,

2) — структура органів управління в цій сфері, система планувальних документів **донедавна також виглядали досить системно і логічно**.

Аби не зруйнувати цих здобутків, потрібно терміново

1) — внести зміни до згаданого положення про Мінінфраструктури,

2) — змінити назву Міністерства на Мінрегіон і

3) — внести в положення норму, що саме це міністерство відповідає за формування та реалізацію державної регіональної політики.

Ну

4) — й не втратити під час цієї реорганізації людей, які вже мають досвід і мотивацію для впровадження сучасної регіональної політики в Україні.

Тут варто також зазначити, що ***інфраструктура*** є складовою регіональної політики, інструментом для розвитку регіонів, а не навпаки, і що навіть

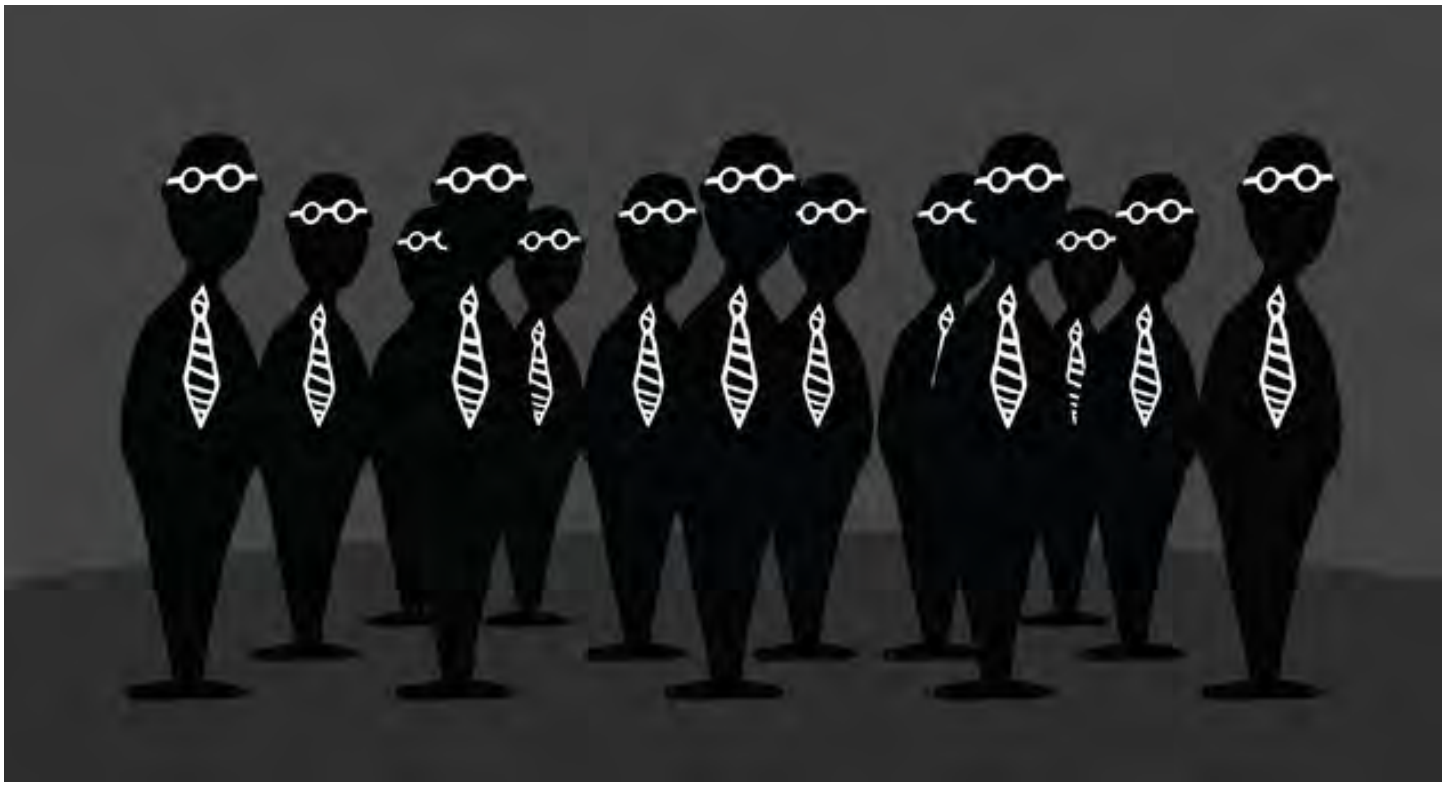
децентралізація — теж складова ***державної регіональної політики***, адже це — відповідальні та ефективні інституції.

***

№ 2.768

ZN,UA

МІНІНФРАСТРУКТУРИ + МІНРЕГІОН: ЧИ ПОТРІБНЕ СИСТЕМІ ДЕРЖУПРАВЛІННЯ МІНІСТЕРСТВО-МОНСТР?

2022-11-09

Юрій Ганущак, директор Інституту розвитку територій, Автор та співавтор ряду законопроектів з питань реформування місцевого самоврядування, бюджету та державних закупівель

Про ризики під час війни та перспективу

Ідея об’єднання різних міністерств постійно витає в повітрі. Як правило, це демонстрація бурхливої діяльності, нібито реформаторської. Часто під конкретну особу. І ця ідея зазвичай закінчується пшиком, коли таку особу усувають із посади. Інколи подібні дії мають на меті вирішити конкретні завдання державної політики та закінчуються відкочуванням назад, коли такі завдання реалізовані чи коли їхня актуальність знижується.

Переформатування центральних органів виконавчої влади пов’язане також із питанням визначення статусу віцепрем’єрів, які мали би координувати діяльність різних ЦОВВ. І тут теж часто спостерігаються хаотичність, несистемність, саботаж із боку міністерств, що, як правило, ревно захищають свою «вотчину» від ока «чужаків».

І от знову. Інформація про об'єднання Мінінфраструктури та Мінрегіону наразі обговорюється за зачиненими дверима. І, як стверджують обізнані люди, міністр інфраструктури Олександр Кубраков не горить бажанням очолити цього монстра. Однак команда Кубракова тягне не лише одіозне «Велике будівництво», а й усю транспортну логістику, у тому числі військову, і всю інфраструктуру. Хто тягне, на того й вантажать?

Голова партії «Слуга народу» Олена Шуляк вже висунула публічну версію, що таке об'єднання необхідне під час війни для скорочення часу прийняття рішень у ключових для тилу питаннях: утримання інфраструктури, транспортної логістики, виживання громад і майбутнього відновлення зруйнованої України. І це світлий бік Місяця, презентований владою.

Але що з його темного боку?

Пропозиція чергового об’єднання саме ***Мінрегіону*** з іншим міністерством не нова.

До нього сватали також ***Мінекономіки***, яке історично займалось усім,

> — **що залишалося після того, як жирні, тобто ресурсні, шматки компетенцій забирали собі інші міністерства**.

Сергій ***Терьохін***, будучи міністром економіки, чесно зізнався, що так і не второпав, яка основна роль його відомства.

Мінрегіон, що виник на постаменті ***Житлокомунгоспу***, теж довго не міг визначитись у своїй місії.

1) — Чи це те ж саме ***житлово-комунальне господарство***, **віддане майже повністю у відання органів місцевого самоврядування?**

Але ж воно потребує постійних фінансових вливань і не є привабливим з огляду на створення фінансових потоків, які можна осідлати.

2) — Чи це сфера ***будівництва***, де, навпаки, **крутяться величезні фінанси, що захищена, однак, корупційним муром, об який «зламали зуби» багато хто з міністрів?**

Децентралізація влади, зрештою, визначила безумовну та надійну основу для діяльності центрального органу виконавчої влади, який повинен відповідати за

1) — просторовий вимір публічної влади.

Один із трьох вимірів, що уособлюються міністерствами, які не можуть бути секторальними і діяльність яких пронизує всі інші сфери владної конструкції.

Це також

2) — ресурсний вимір, за який відповідає Мінфін, і

3) регуляторний, що традиційно належить до компетенції Мін'юсту.

А от питання просторової, територіальної, організації публічної влади мають належати до компетенції іншого системного міністерства, і цей вимір на сьогодні уособлюється ***Мінрегіоном***.

Тобто саме до його повноважень належать **питання**

— організації органів місцевого самоврядування, місцевих державних адміністрацій.

І, виходячи з цієї місії,

1) — саме цей ЦОВВ повинен визначати, в який спосіб секторальні завдання інших міністерств мають реалізовуватися на території, які мають здійснюватися через територіальні органи ЦОВВ, а які — через органи місцевого самоврядування.

2) — Саме це міністерство повинне відповідати за планування території та визначення впливу держави на діяльність бізнес-структур на різних територіях, тобто того, що називається регіональним розвитком.

Саме виходячи з місій ***транссекторальних міністерств***, якими є ***Мінрегіон***, ***Мінфін*** і ***Мін'юст***, і потрібно розглядати всі пропозиції щодо реформування центральних органів виконавчої влади.

Так, ***Мінекономіки*** доцільно не об'єднувати з якимось міністерством, а рознести його функціональні повноваження до інших ЦОВВ.

Функція планування розвитку країни загалом і в територіальному розрізі, очевидно, має відійти до ***Мінрегіону***.

Визначення прогнозів розвитку країни, що є базою для формування бюджету, слід віднести до ***Мінфіну***, і така практика спостерігається в деяких країнах.

Решта функцій ***Мінекономіки*** вписується в місію ***секретаріату Кабінету міністрів,***

> — який повинен забезпечувати організацію зворотного зв'язку в системі діяльності міністерств і відомств.

Ще один фактор, який слід брати до уваги, — наскільки рішення про переформатування міністерств відповідає ідеї адміністративної реформи, тобто поділу всіх органів на

> **1) — регуляторні, агенції (служби)**
>
> **2) — та інспекції.**

Тож

> **1) — міністерство повинне відповідати тільки за вироблення політики, тобто регуляторних актів, 2) — служба — за їхнє безпосереднє втілення, 3) — інспекція — за контроль за належною реалізацією службами їхніх повноважень.**

Основні ресурси при цьому передаються саме службам.

Яскравим прикладом реалізації цієї ідеї стало відмежування *Національної поліції* від *Міністерства внутрішніх справ*.

Але реалізація ***адміністративної реформи*** пересікається з ***децентралізацією влади***.

Низка делегованих державою соціальних питань вирішуються органами місцевого самоврядування, і роль міністерств, які здійснюють регулювання в цих сферах, набагато складніша від ролі тих, де територіальні органи безпосередньо підпорядковані центральним органам влади.

Адже нормативні акти, які генерують такі міністерства, мають проходити через парламент у вигляді законів, як того вимагає стаття 19 Конституції України. І цими законами повинні встановлюватися межі для політичних рішень, що їх приймають місцеві ради.

Це непросто, але для цього і створено *Мінрегіон*,

— покликаний узгоджувати фахові вимоги міністерств і способи їхньої реалізації самоврядними органами.

І стиль його роботи передбачає постійне консультування з органами місцевого самоврядування щодо способів реалізації нормативних актів, яке здійснюється на етапі їхньої підготовки.

Мінінфраструктури — типове міністерство, яке має вертикально інтегровані територіальні структури, що підпорядковані безпосередньо міністерству чи його службам, таким як ***Служба автомобільних доріг***.

Звичайно, природно було б віддати йому ***сферу будівництва***, яким наразі опікується ***Мінрегіон***.

Однак при цьому потрібно реформувати цю сферу — відокремити територіальні органи від функцій замовника робіт.

Такими замовниками повинні стати органи місцевого самоврядування. Тоді як діяльність територіальних органів, що відповідають за контроль над якістю та належністю робіт, має координуватися з боку територіальних органів виконавчої влади загальної компетенції, якими є місцеві державні адміністрації.

Перетворення їх на дієві представництва центрального уряду, посилення їхніх координаційних і контрольних функцій — нагальна потреба,

однак

— прийняття відповідного законопроєкту в другому читанні заблоковано в парламенті.

Опікуватися місцевими державними адміністраціями на центральному рівні покликаний саме ***Мінрегіон***, який не повинен мати власних ресурсних структур.

Об’єднання ***Мінрегіону*** та ***Мінінфраструктури***, по суті,

— **нівелює координаційну функцію місцевих державних адміністрацій, ставлячи їх у залежність від територіальних органів *Мінінфраструктури*, які мали би координуватися цими МДА**.

Тобто можливе

— створення чергового конфлікту інтересів.

Крім цього,

— **посилення і без цього корупційно вразливого через грандіозні ресурсні спокуси міністерства має супроводжуватися посиленням чи навіть переформатуванням системи контролю над діяльністю**

структур самого міністерства, його служб, підприємств та інспекцій як на центральному, так і на територіальних рівнях.

Тобто

— реалізацією адміністративної реформи та реформи територіальної організації виконавчої влади.

«Сон розуму породжує монстра».

Про це особливо потрібно пам’ятати під час війни, де помилки державних діячів коштують державі особливо дорого.

***

№ 2.769

Тиск на легальний гральний бізнес сприяє розвитку чорного ринку гемблінгу

2024-05-09

Юрий Гаврилечко к.н.гос.упр, эксперт АЦ "Украинская фабрика мысли" [107]

Четвертий рік поспіль в Україні йде реформа ринку азартних ігор, яка розпочалась з ухвалення Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор».

За цей час було зроблено багато потрібних та обов'язкових кроків до того, щоб перейти від функціонування гемблінгу у підпіллі, куди його було спроваджено в травні 2009 року через набуття чинності Закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні».

Що ж позитивного відбулось з 2020 по 2024 рік у цій сфері?

Насамперед варто згадати про таке:

1. з'явились та почали працювати й сплачувати податки та ліцензійні платежі до державного бюджету легальні компанії-організатори грального бізнесу, лише за минулий рік ними згенеровано майже 11 млрд грн податків та майже 2 млрд грн плати за ліцензії;

2. з вулиць та зупинок громадського транспорту зникли гральні автомати, доступ до яких був у будь-кого – до школярів включно;

3. спортивні команди, як в усіх цивілізованих країнах, отримали надійних спонсорів з-поміж легальних гемблінгових компаній, а загальнодержавні та регіональні спортивні проєкти – додаткове приватне фінансування;

4. запрацювала державна система профілактики лудоманії та заборони грати в легальних закладах особам, які страждають на ігрову залежність, а на національного регулятора – КРАІЛ – покладено обов'язок вести Реєстр осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх, і перевіряти компанії-організатори на дотримання ними принципів відповідальної гри тощо.

Проте

1) — з початком реформи почався й інформаційний тиск на представників легального ринку гемблінгу,

оскільки

2) **— його формування загрожувало як існуванню чорного ринку, так і прибуткам операторів лотерей.**

Адже

лотереї, як не дивно, в Україні не вважаються азартними іграми і

— під їхньою егідою навіть у часи законодавчої заборони азартних ігор непогано себе почували усілякі махінатори.

На жаль, **поточний, 2024-й, рік**

— до інформаційного тиску додав ще й інші, зокрема такі як блокування поточних рахунків організаторів гемблінгу під приводом «можливого зв'язку із фінансуванням тероризму» та спроб так змінити правове поле, щоб жодна компанія не мала змоги працювати без порушення законодавчих вимог або мала б збанкрутувати.

Варто нагадати, що

— блокування поточних рахунків компаній без реальних підстав, а лише через підозри – є класичним прикладом тиску на конкурентів за допомогою адміністративного ресурсу, а висунуті припущення у зв'язках із рф та спонсоруванні тероризму – нонсенсом.

Повна інформація про бенефіціарів, керівництво та походження коштів суворо перевіряється перед видачею ліцензії та є публічною. Так само як публічною є інформація про те, що, наприклад, бренд Bet365 вийшов із ринку росії 2 березня 2022 року, 888 casino – 14 березня 2022 року, PokerStars – 9 березня 2022 року, William Hill (найбільший світовий бренд азартних ігор) – у червні 2022 року.

А **щодо «законодавчих змін»**, то, наприклад,

— згідно з нормами нещодавно ухваленого в першому читанні законопроєкту №9256-д **усіх легальних організаторів азартних ігор фактично позбавляють права на рекламування** своїх послуг та ще й прирівнюють спонсорство до реклами.

Зрозуміло, що компанія без реклами не можу існувати на сучасному ринку, відповідно в неї є два варіанти:

1) — припинити господарську діяльність взагалі або 2) —перейти у «тінь».

Також у законопроєкті є

1) — норма щодо заборони бути організаторами азартних ігор усім, хто «володіє прямо або опосередковано будь-якою часткою резидента іноземної держави, держави, що здійснює збройну агресію проти України», яка не містить обмежень у часі.

Тобто

2) — наразі під цю статтю підпадають усі(!) міжнародні бренди азартних ігор, які коли-небудь проводили діяльність на території росії, але одразу після початку широкомасштабного вторгнення вийшли з ринку рф.

Окрім того, цей законопроєкт містить

3) — норму про **ліквідацію КРАІЛ**, що призведе до зниження державного регуляторного впливу на ринок.

Зважаючи на всі ці ризики, Громадська спілка «Всеукраїнська рада гемблінгу», яка об'єднує більшість ліцензованих організаторів азартних ігор, звернулась до НАЗК з проханням перевірити законопроєкт №9256-д на корупційність.

І, як «вишенька на торті», до ВРУ подано законопроєкт «Про внесення змін до деяких законів України щодо мораторію на організацію та проведення азартних ігор», **основний сенс якого полягає у тому, щоб**

4) — **дати можливість чорному ринку та лотерейникам працювати так само вільно, як і в період законодавчої заборони азартних ігор та позбавити державний бюджет усіх видів надходжень від грального бізнесу**.

До речі, нелегали й так себе досить вільно почувають, нагадаю, що на сьогодні в Україні без ліцензії та жодної відповідальності перед гравцями працює понад 1 200 гральний сайтів, яких блокувати, поки що, ніхто не квапиться.

А якщо вищезазначені законопроєкти буде ухвалено в цілому, то

— легальний ринок азартних ігор може припинити своє існування, і тоді, як це будо в 2009-2020 рр., залишаться лише лотереї та нелегали.

То може не варто повертатися в таке минуле?

***

№ 2.770-1

Мене зараз постійно просять про коментар щодо звільнення Кубракова (оскільки я багато років пишу про корупцію в будівництві). Але я сьогодні цілий день в біготні, тому на жаль не можу включитись в усі ефіри, і висловлюсь тут

2024-05-09

Ніколов

1. **Відставка Кубракова зараз – це ознака супротиву корумпантів.** Я добре знаю які процеси змін запущені в Держвідновленні (колишньому Укравтодорі). Наприклад, там вже почали перехід на електронні(!) накладні та почали примус своїх замовників до публікації кошторисів (тобто фактичні ціни на будматеріали мають бути відкриті як і ціни на яйця Резнікова). І дуже добре уявляю собі скільки і якого народу хочуть зупинити/відкотити ці зміни.

2. Юрій Голик був ініціатором «Великого будівництва» як проекту, в якому Кубраков грав роль виконавця з підписом і печаткою. Після початку вторгнення Кубраков позбавився Голика, який зайняв місце за столом у Єрмака (на фото).

3. З Кубраковим у перший рік війни точно відбулась якась метаморфоза.

Вхід Мустафи Найєма і Валерії Іванової на Укравтодор з подальшим ребрендінгом на Держвідновлення – це була не символічна зміна. А як говорив вище – дуже практична. Результати – видимі. Для мене найкращою ілюстрацією є те, що до вторгнення в Укравтодорі клали х@й на публікацію кошторисів, а там де не клали – ціни були квадратні. Я про це писав регулярно і не один рік.

А зараз це радикально змінилось.

> — Достатньо сказати, що Держвідновлення само оприлюднило мільярдні кошториси на будівництво водогонів, віддали їх на перевірку американцям в USAID, і ніхто – в тому числі «Наші гроші» - не змогли знайти в них «картелістських марж». Це реальна зміна, а не просто болтовня.

4. **Саме команда Кубракова тоді везла зброю в Україну, оскільки Міноборони Резнікова не вміло.**

> Саме його команда почала будувати накриття над найбільшими енергетичними підстанціями України, а не Міненерго Галущенко, яке по ідеї і має займатись безпекою енергооб’єктів.

Саме його команда займається будівництво водогонів на Дніпропетровщині, Запоріжжі і Миколаївщині після руйнування рашистами Каховської ГЕС, а не місцеві обладміністрації.

5. **Під час війни Кубраков налагодив стосунки з американцями, які і інвестують більше всіх в українську демократію.**

По анонімним тєлєгам і інформпомийкам якраз про це і прокотили нещодавно хвилю заказух, що він продався американцям. **Що цілком вкладається в настрої Зеленського.**

6. Також Кубраков здав НАБУ кількох будівельних корупціонерів і «слуг народу». І знову ж таки «Джокер» з «слуги народу» назвав його «стукачом і крисою».

Що цілком вкладається в **толерантне ставлення Зеленського до Татаровського сприйняття корупції**.

7. Відтак **Кубраков був небезпечним для Єрмака**. **Оскільки він фактично був незалежним комунікатором з Зеленським, Заходом і антикорупціонерами.**

8. Кубракова довго токсичили. Але ось ті всі заказухи не справили враження на Захід. Тому публічно викочувати йому предяву у корупції ніхто не наважився.

Вирішили йти через скудоумних «слуг народу», які ротом ***Безгіна*** щось вичавили з себе про необхідність децентралізації бла-бла-бла.

Тобто вирішили звільнити ***Кубракова*** з посади міністра інфраструктури через розділення міністерства на два різних.

Чим вчергове зробили клоуна з ***Зеленського***.

— Бо він нещодавно публічно говорив з ***Шмигалем*** про економію бюджетних грошей через злиття міністерств (тоді б відбулось хоча б економія на сервісних робітниках типу бухгалтерів).

— А тут взяли – і рішили поділити, тобто збільшити кількість сервісників і відповідно збільшити бюджетні виплати.

Тобто по факту ми з вами – платники податків – ще й заплатимо за бажання ***Єрмака*** спектись ***Кубракова***.

9. **Також *Кубракова* дискредитували перед ринком. *Марченко*** в Мінфіні (див. фото) фактично блокував виплати грошей підрядникам Держвідновлення.

— Зараз будівельникам за зведення накриттів над підстанціями винні вже купу мільярдів(!), і звісно це сказується на спроможності будівельників робити роботу. Бо вони ж за свої мільярди мусять купувати бетон і арматуру. А свої гроші – небезкінечні.

10. **Також *Кубракова* дискредитували перед його власними підлеглими**.

Урядовці ***Шмигаля*** обрізали рівень зарплат «кубраковцям» до непристойно малих величин.

— Я вам так скажу – люди, які в ***Держвідновленні*** займаються мільярдними закупівлями, цього року мають зарплати на рівні 15 тисяч гривень.

— Я бачив дані – настільки жорсткого обрізання не було в інших держструктурах. І тільки сьогодні бачив допис, що робітники автозаправок мають десь 20 тисяч гривень. Звісно, що звідти почали масово тікати робітники.

Тобто у ***Єрмака*** **свідомо душать структуру**.

11. До чого це все?

Думаю, що це

— через страх ***Єрмака*** перед неконтрольованим спілкуванням ***Зеленського*** з кимось окрім нього і ***Татарова***.

А також

— підготовка до великих потоків грошей на відбудову.

Після ***Міноборони*** це буде найбільший кешфло в історії України.

Тому оті всі відкриті кошториси і електронні накладні – це ж прям пі*дєць)))

В общім, я щєтаю так.

Було б чесно,

1) — якби тепер новостворене «шляхове» міністерство очолив Юрій ***Голик*** (чи він гірше розбирається в грошах будівництва?).

2) — Якби новостворене «регіональне» міністерство очолив Георгій ***Біркадзе*** (погугліть мем «37 мільярдів тільки вкрали, ой вклали, вибачаюсь, в фортифікації»).

3) — Ну а ***Єрмак*** би став вже повноцінним президентом. Нєнуашо.

Бо **зараз всі ці персонажі не несуть жодної юридичної відповідальності ні за які рішення.**

А так нехай беруть печатки в руки і відповідають потім по всій строгості закону за зроблене чи не зроблене.

А то попривикали **«націоналізувати збитки та приватизувати прибутки».**

***

№ 2.770-2

Парламент, виконуючи волю Банкової, відправив у відставку віцепрем'єр-міністра з відновлення — міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України Олександра Кубракова

2024-05-09

Ведернікова

При цьому жодних претензій до Кубракова ні президент Зеленський, ні голова ОПУ Єрмак особисто так і не пред'явили. Жодної чесної розмови не відбулося. Обійшлися брудом у ТГ-каналах.

Однак підноготну цього звільнення варто розкрити, щоб ще раз зафіксувати, якими мотивами керуються ті, хто ухвалює державні рішення у розпал війни.

Anatoliy Tkachuk Yuri Tretyak Юрій Ганущак Iryna Fedoriv Anna Kyrii Георгій Могильний Anna Bondar Олександр Слобожан Oksana Prodan Вячеслав Негода Vitaliy Bezgin

***

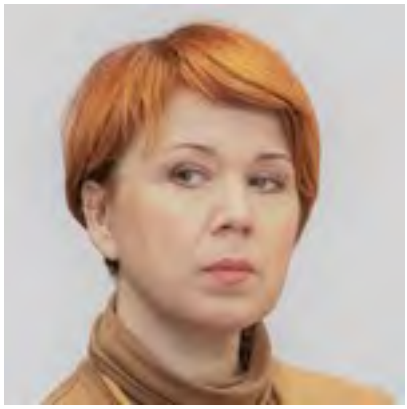
№ 2.770-3

ZN,UA

ВІДСТАВКА КУБРАКОВА. ЧОМУ ЗЕЛЕНСЬКИЙ ЗНЯВ КОЛИШНЬОГО УЛЮБЛЕНЦЯ

2024-05-09

Інна Ведернікова, Редактор відділу політики ZN.UA

Влада знайшла хід для усунення з посади віцепрем'єр-міністра з відновлення — міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України Олександр *Кубракова*. Верховна Рада сьогодні ухвалила постанову про поділ «міністерства-монстра», яке 2022 року створила спеціально під нього, об'єднавши Мінрегіон і Мінінфраструктури.

Причому

> — рішення як 1) — про призначення Кубракова віцепрем'єром і керівником об'єднаного міністерства, так і 2) — про його звільнення приймалися Банковою без Кубракова і з ним не узгоджувалися.

Але в першому випадку на тлі цілковитої довіри президента ***Зеленського*** до «того, хто все везе», у другому — до того, що «везе неправильно».

При цьому

> 1) — жодних претензій Кубракову ні президент Зеленський, ні голова ОПУ Єрмак особисто так і не пред’явили.
>
> 2) — Будь-якої чесної розмови не відбулося. Обійшлися брудом у тг-каналах.

Однак підноготну цього звільнення варто розкрити, аби ще раз зафіксувати, якими мотивами керуються ті, хто приймає державні рішення в розпал війни.

Інформація про відставку Кубракова поширювалася кілька місяців, але звільнення пов'язане зовсім не з укриттями зруйнованої Трипільської ТЕС, з якої розпочали публічну кампанію з дискредитації віцепрем'єра наближені до Банкової ТГ-канали. При тому, що цей об'єкт узагалі не входив до списку 22 об'єктів Мінінфраструктури та зони відповідальності Кубракова, з погляду забезпечення його безпеки.

Є три причини, які сформували ставлення Банкової до Кубракова як першого кандидата на виліт з уряду.

1) — По-перше,

Кубраков потрапив у немилість до президента ще наприкінці липня — на початку серпня минулого року, коли отримав пропозицію очолити Міністерство оборони замість Олексія ***Резнікова***.

«Його призначення вже було узгоджене з президентом аж до кадрової політики на рівні департаментів.

Однак ***Кубраков*** хотів залишитися віцепрем'єром — міністром оборони.

А замість себе міністром відновлення залишити свого заступника Юрія ***Васькова***, щоб зберегти контроль над розпочатими проєктами.

На що ***Зеленський*** разом із ***Єрмаком*** відповіли йому просто:

> — «Відколи ти вирішив, що це твоє? Що ти взагалі можеш на щось претендувати?» — розповідає джерело ZN.UA у Кабінеті міністрів.

2) — По-друге,

тригером для президента став самостійний міжнародний трек, передусім із посольством США, який удалося вибудувати Кубракову.

«За той час, що Кубраков очолював об’єднане міністерство, йому вдалося досить сильно політично та фінансово зміцніти, — уточнює джерело в ОПУ. — Саме американці допомагали віцепрем'єру відбиватися від атак ОПУ, а

також перевести значні кошти грантової допомоги з громадського сектору на Мінінфраструктури».

Після того, як у результаті появи недовіри до Кубракова, «який перестав бути «медоносним» и наповнювати общак ОПУ», в бюджеті-2024 міністерство Кубракова позбавили можливості розпоряджатися грошима на відновлення, передавши цю функцію ***Міністерству фінансів***.

3) — По-третє,

це історія з ***Національним антикорупційним бюро України***, коли Олександр ***Кубраков*** і голова Агентства відновлення та розвитку інфраструктури Мустафа ***Наєм*** стали викривачами, розкривши інформацію про те, що їм пропонували хабарі за сприяння в отриманні підрядів і землі.

> У результаті підозри одержали два народні депутати — Андрій ***Одарченко*** й Сергій ***Лабазюк***.

«Президент обурювався, бо в нього й без того дуже складні відносини з фракцією. Депутатам перестали платити, і вони перестали слухатися, а тут ще й влада не може прикрити там, де це необхідно. У результаті десятки заяв на складання депутатського мандата взагалі», — переконане джерело в президентській фракції.

Однак при всьому цьому важливо розуміти, що

> 1) — до того, як у президента накопичилося особисте роздратування стосовно ексмазунчика ***Кубракова*** й ***Зеленський*** прийняв рішення щодо його відставки,
>
> 2) — жодних розбіжностей у стратегії в міністерства та Банкової не було.

«Насправді ми просто стали свідками глобальної конкуренції двох уламків президентського проєкту «Велике будівництво» за майбутнє освоєння грошей, які Захід виділить на післявоєнне відновлення», — переконане джерело в ОПУ.

Що ж до результатів діяльності, то основний акцент ставленик президента ***Кубраков*** зробив на

> 1) — **інфраструктурних проєктах**, якими займався до цього та в яких був сильний.
>
> 2) — А також на **формуванні законодавчої основи майбутнього відновлення, вираженої в прийнятті законопроєкту №5655** про містобудівну діяльність на користь будівельного лобі.

За потужної підтримки Банкової. Про що ZN.UA неодноразово писало.

Однак президент,

1) — не бажаючи бруднити рук перед обуреними європейцями, корупційного закону не підписав,

2) — при цьому давши можливість основним лобістам Кубракову й Олені Шуляк (голові партії «Слуга народу» і автору законопроєкту) впровадити схему з допомогою антиконституційної урядової постанови — клону законопроєкту №5655.

Без відмашки Банкової прем'єр Шмигаль не мав би такої завзятої позиції щодо цього.

«Банкова зацікавлена як у самому законі/постанові, так і в прізвищі віцепрем'єра, який його імплементуватиме, розподіляючи фінансові потоки Заходу.

Просто тепер це не Кубраков.

А підслідний НАБУ в справі ексголови Дніпропетровської ОДА Резніченка, незамінний консультант ОПУ Юрій ***Голик***», — уточнює джерело в ОПУ.

Що ж до результатів роботи Мінінфраструктури при Кубракові з будівництва інфраструктурних об'єктів, то варто визнати, що певні успіхи в міністерства були.

У перші дні та в перший рік повномасштабного вторгнення Кубраков виявився найадекватнішим менеджером, спроможним займатися військовою логістикою.

До чого виявив тотальну неготовність міністр оборони Олексій Резніков.

А от із прозорістю процесів складніше.

— Навіть попри рішення міністерства публікувати ціни матеріалів при закупівлях.

«Агентство відновлення справді займалося низкою великих проєктів із відновлення інфраструктури, декларуючи повну прозорість, — уточнює експерт Георгій ***Могильний***. — Що, однак, на даний момент ніяк неможливо перевірити та підтвердити. Експертизи немає. За законом, уся проєктна документація має бути у відкритому доступі Єдиної державної електронної системи в сфері будівництва (ЄДЕСБ). Але її закрили на рівні постанови Кабміну про порядок ведення ЄДЕСБ ще до об'єднання міністерств. В інтересах будівельного лобі та корупціонерів. Міністерству було дуже зручно працювати в такому форматі, розповідаючи на гарних презентаціях, як усе відкрито й прозоро. Але ви ж не думаєте, що доступ до реєстру буде відкритий після відставки ***Кубракова***?».

Важливо зазначити, що ***Кубраков***, зосередивши свою увагу на лобізмі забудовників,

— не зміг сформувати на основі міністерства майданчик для комунікації та формування регіональної політики й взаємодії з органами місцевого самоврядування і громадами.

— Не склалися відносини у віцепрем'єра і з парламентським комітетом, де в частині місцевого самоврядування всі нити тримає в руках голова профільного підкомітету Віталій ***Безгін***, а не голова комітету Олена ***Шуляк***.

Тобто Кубракова, по суті,

— ніхто публічно не підтримав, хоча Асоціація міст України останнім часом і стала частіше спілкуватися з міністерством на тлі розбірок парламентської ТСК із Кличком. Однак Кубраков згаяв час.

«У результаті підсилився ***Конгрес місцевої та регіональної влади при президенті***, а ***Безгін*** і заступник голови ОПУ з регіональної політики Олексій ***Кулеба*** на сьогодні є ключовими кандидатами на пост Кубракова.

Щоправда, є ще один, який може переважити обох, — ексміністр із питань розвитку територій, а нині голова НАК «Нафтогаз України» Олексій ***Чернишов***.

Уявляєте велике об'єднання старих друзів?

1) — ***Голик*** із кабінетом в офісі президента. 2) — ***Тимошенко*** зі статусом у Міністерстві оборони, який зводить фортифікаційні споруди. І 3) — Ч***ернишов***. Велика сила буде», — поділився один із колишніх співробітників ОПУ.

Слід уточнити, що до плану поділу міністерства, що спрацював, у Банкової була ще одна креативна ідея з кандидатом на місце ***Кубракова*** — чинним міністром оборони Рустемом ***Умєровим***.

Як компромісною фігурою, призначення якої могло послабити тиск міжнародників на Банкову на користь *Кубракова*. Хоча *Умєров* і не виправдав надій суперменеджера МО, проте зміна міністра оборони під час війни після дев'яти місяців роботи — це крах.

— В останній момент у «державників» увімкнувся здоровий глузд і стрілки перевели на поділ міністерства.

— Тут читаємо уважно.

Про те, які ризики можуть виникнути після критично непродуманого управлінського рішення, ZN.UA докладно писало ще на етапі створення «міністерства-монстра».

А також ***указувало*** на глобальні проблеми, коли влада абсолютно не реагувала на застереження експертної та міжнародної спільноти.

І ось тепер,

1) — **після наперед провального експерименту, проведеного посеред війни, влада приймає чергове рішення про поділ міністерств.**

2) — З черговим зволіканням, перереєстрацією, змінами бюджетних статей, кадровими конкурсами та всіма атрибутами процесу, який може затягтися на місяці.

І тут майже неможливо оцінити, що страшніше:

1) — збереження «міністерства-монстра» у його нинішньому непідйомному вигляді чи 2) — його поділ.

Кубраков не потягнув сфери, яка в процесі переговорів щодо вступу до ЄС є ключовою для європейців.

Без якісної регіональної політики ми не отримаємо ресурсів ЄС.

Насправді страшно те,

— хто і як сьогодні в ручному режимі управляє Україною, геть не замислюючись про те, що в управлінських помилок є поріг. За яким — втрата державності.

Також украй важливо розуміти, що, розділяючи «міністерство-монстра», інституційно логічно передати будівельну сферу під Міністерство інфраструктури. Але з урахуванням позиції Кубракова щодо містобудівної реформи та корупційного законопроєкту №5655, який він лобіював, нашій державі не до розбудови інституцій. Тепер тест на №5655 під наглядом зацікавленої у розподілі ресурсів на відновлення Банкової проходитиме новий міністр регіонального розвитку та будівництва. Затвердити нового міністра парламент може вже завтра. І хоч би хто ним став, він має протистояти Банковій. Якщо вона не відмовиться від своїх прихованих цілей під прикриттям необхідності повернути регіональну політику державі.

За останньою інформацією, **перепризначення Кубракова на посаду міністра інфраструктури не буде**, як писали медіа.

Таким чином, можна констатувати, що **Кубраков повністю програв війну колишнім партнерам за «Великим будівництвом»**.

***

№ 2.770-4

За інформацією ZN.UA, рішення приймалося без Кубракова і з ним не узгоджувалося

2024-05-09

Ведернікова

Влада знайшла хід для усунення з посади віце-прем'єра Кубракова, розділивши "міністерство-монстр", яке у 2022-му році створило спеціально під нього.

Як повідомляють джерела ZN.UA **у парламенті сьогодні пройшло засідання великої фракції партії «Слуга народу», де було ухвалено рішення про поділ міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України на два.**

В результаті

> — ***міністерство інфраструктури*** може знову очолити віце-прем'єр з питань відновлення-міністр розвитку громад, територій та інфраструктури України Олександр ***Кубраков***.

Щодо ***міністерства розвитку громад, територій та будівництва***, то **питання з кандидатом на посаду міністра ще не вирішене**.

> — Як ми вже повідомляли, серед претендентів 1) — екс-міністр громад, територій та будівництва чинний голова НАК Нафтогаз Олексій ***Чернишов***, 2) — заступник голови ОПУ з регіональної політики Олексій ***Кулеба***, а також 3) — голова профільного парламентського комітету Віталій ***Безгін***.

Ініціатива щодо поділу міністерств виходила від профільного комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, який очолює Олена ***Шуляк***.

> — Позиція голови комітету, яка підтримує Олександра Кубракова, не була врахована під час голосування.

Як стверджують депутати, сьогодні всім очевидна хибність рішення про об'єднання міністерств півтора роки тому. Оскільки Кубракову не вдалося на майданчику міністерства налагодити процес взаємодії між центральною та місцевою владою, а також було провалено напрямок регіональної політики.

Про те, які ризики можуть виникнути після критично непродуманого управлінського рішення ZN.UA, докладно писало ще на етапі створення "міністерста-монстра"

https://zn.ua/ukr/internal/minrehion-na-snidanok-komitet-na-obid-krajina-na-vecherju.html

А також вказувало на глобальні проблеми, коли влада абсолютно не реагувала на застереження експертної та міжнародної спільноти.

https://zn.ua/ukr/internal/jak-znik-minrehion-rozchinivshis-u-kilometrakh-mostakh-i-avtomobiljakh.html

Однак варто зазначити, що тепер розділяючи "міністерство-монстр" інституційно логічно було б будівельну сферу передати під міністерство інфраструктури. Але з урахуванням позиції Кубракова щодо містобудівної реформи та корупційного законопроекту 5655, який він лобіював, — нашій державі не до будівництва інституцій. Тепер тест на 5655 під наглядом також зацікавленої Банкової проходитиме новий міністр регіонального розвитку та будівництва.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль підтримав рішення фракції про розподіл міністерств. Проте джерела у фракції СН уточнюють, що ситуація з голосами для відставки Кубракова ще не визначена, і на позицію депутатів можуть вплинути міжнародні партнери, які підтримують Кубракова.

Також завтра парламент може відправити у відставку міністра аграрної політики Миколи Сольського, якщо фракція на ранковому засіданні проголосує за його відставку.

https://zn.ua/ukr/POLITICS/oleksandr-kubrakov-mozhe-buti-znizhenij-do-staroji-posadi-ministra-infrastrukturi.html

***

№ 2.770-5

ОЛЕКСАНДР КУБРАКОВ МОЖЕ БУТИ ПОНИЖЕНИЙ ДО СТАРОЇ ПОСАДИ МІНІСТРА ІНФРАСТРУКТУРИ – ДЖЕРЕЛА

2024-05-08

За інформацією ZN.UA, рішення приймалося без Кубракова і з ним не узгоджувалося.

Влада знайшла хід для усунення з посади віце-прем'єра Кубракова, розділивши "міністерство-монстр", яке у 2022-му році створило спеціально під нього.

Як повідомляють джерела ZN.UA у парламенті сьогодні пройшло засідання великої фракції партії «Слуга народу», де було ухвалено рішення про поділ міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України на два. В результаті міністерство інфраструктури може знову очолити віце-прем'єр з питань відновлення-міністр розвитку громад, територій та інфраструктури України Олександр Кубраков.

Щодо міністерства розвитку громад, територій та будівництва, то питання з кандидатом на посаду міністра ще не вирішене.

Як ми вже повідомляли, серед претендентів

1) — екс-міністр громад, територій та будівництва чинний голова НАК Нафтогаз Олексій ***Чернишов***,

2) — заступник голови ОПУ з регіональної політики Олексій ***Кулеба***,

3) — а також голова профільного парламентського комітету Віталій ***Безгін***.

Ініціатива щодо поділу міністерств виходила від профільного комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, який очолює Олена ***Шуляк***.

— Позиція голови комітету, яка підтримує Олександра Кубракова, не була врахована під час голосування.

Як стверджують депутати,

— **сьогодні всім очевидна хибність рішення про об'єднання міністерств півтора роки тому**.

Оскільки ***Кубракову***

1) — не вдалося на майданчику міністерства налагодити процес взаємодії між центральною та місцевою владою, а

2) — також **було провалено напрямок регіональної політики**.

Про те, які ризики можуть виникнути після критично непродуманого управлінського рішення ZN.UA, докладно писало ще на етапі ***створення "міністерста-монстра".***

А також

— **вказувало на глобальні проблеми, коли влада абсолютно не реагувала на застереження експертної та міжнародної спільноти**.

Однак варто зазначити, що

— **тепер розділяючи "міністерство-монстр" інституційно логічно було б будівельну сферу передати під міністерство інфраструктури**.

Але з урахуванням позиції Кубракова щодо містобудівної реформи та корупційного законопроекту 5655, який він лобіював,

— **нашій державі не до будівництва інституцій**.

Тепер тест на 5655 під наглядом також зацікавленої Банкової проходитиме новий міністр регіонального розвитку та будівництва.

Прем'єр-міністр Денис ***Шмигаль*** підтримав рішення фракції про розподіл міністерств.

Проте джерела у фракції СН уточнюють, що

1) — ситуація з голосами для відставки ***Кубракова*** **ще не визначена**, і

2) — на позицію депутатів можуть вплинути ***міжнародні партнери***, які **підтримують *Кубракова***.

Також завтра парламент може відправити у відставку ***міністра аграрної політики Миколи Сольського,*** якщо фракція на ранковому засіданні проголосує за його відставку.

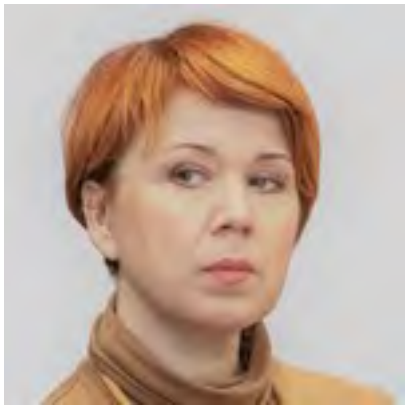
***

№ 2.770-6

Мінрегіон — на сніданок, комітет — на обід, країна — на вечерю

2023-02-03

Інна Ведернікова

Редактор відділу політики ZN.UA

Про те, як непомірний апетит Банкової на будівельні проєкти післявоєнного відновлення роз'їдає систему держуправління і розвертає Україну у бік жорсткої централізації влади

План перевести західну фінансову допомогу на відновлення з Мінрегіону, який формує державну регіональну політику (а це умова ЄС!), **під проєктне Міністерство інфраструктури Банкова реалізувала стрімко і з напором**.

Паралельно:

1) **скасувавши децентралізацію**, яка вийшла на фінішну пряму і яку визнала G7 «безповоротною реформою, що допомогла Україні утриматися в перші місяці російської агресії» і що «має стати одним із ключових принципів процесу відновлення»;

2) **ліквідувавши регіональну політику**, закріплену законом України «Про засади державної регіональної політики» в липні 2022 року й націлену на розвиток постВоєнного потенціалу громад і регіонів (через потреби людей, які залишилися або приїхали в результаті міграції), а не бездумне мультиплікування мостів, шляхів та спальних районів у зруйнованих містах;

3) **зачистивши всіх**, хто, крім клану в офісі президента України (ОПУ), який переміг у внутрішньовидовій боротьбі, **міг претендувати на розподіл фінансового післявоєнного пирога.**

У результаті, за столом, на якому ділитимуть ресурси міжнародних донорів, залишилися троє:

— голова ОПУ Андрій ***Єрмак***, голова партії СН і профільного парламентського комітету Олена ***Шуляк***, віцепрем'єр, очільник об'єднаного Міністерства інфраструктури Олександр ***Кубраков*** (він же — потенційний прем'єр-міністр і єдиний, хто, гіпотетично, може внести корективи в меню).

За такого розкладу міжнародні партнери марно можуть присилати в Україну скільки завгодно фінансових інспекцій, а ми — радіти, що закордон нам допоможе.

Не допоможе. Якщо

— сама система публічного управління законодавчо й інституційно робить різкий розворот у бік централізації, шикуючись під інтерес конкретної групи людей, не кажучи вже про прямі корупційні схеми на шкоду державі. Тож на «гарячу лінію» потрібно телефонувати прямо зараз.

Перший публічний сигнал про підготовку владою нового меню подав чинний прем'єр Денис Шмигаль, коли,

> за командою Банкової, перевів міністра регіонального розвитку Олексія Чернишова в голови НАК. Колишній міністр, який колись перебував у шорт-листі кастингу в прем'єри, до такої, м'яко кажучи, нежирної кадрової ротації був готовий.

Бо ще з літа, після гучної презентації програми комплексного відновлення в Лугано, Чернишов (ставленик Тимура Міндіча — одного з найближчих партнерів Коломойського та близького друга першого помічника президента Сергія Шефіра) не зумів потрапити до президента із власною програмою відновлення.

Мінрегіон

За нашою інформацією, міністр ***Чернишов***, за три роки встиг зануритися не тільки в суть містобудівної реформи Олени ***Шуляк***, а й у регіональну політику з децентралізацією.

Тому вирішив поділитися з главою держави висновками про те, що післявоєнне відновлення — це не тільки будівництво. Точніше — зовсім не будівництво.

Крім головного меседжа, що грошей на глобальне відновлення у бюджеті немає (і донори під час війни не дають), у течці колишнього міністра було що почитати.

Ідеться про стратегію відновлення з урахуванням розподілу регіонів на чотири типи, відповідно до згаданого закону про засади регіональної політики; непопулярний в уряді кейс оренди житла для ВПО за рахунок держави; викуп державою в забудовників уже готових квартир для тих, чиє житло було зруйноване. За ціною якщо не фіксованою, то середньою для регіону, оскільки ще до війни ринок був перенасичений непроданим житлом.

Двері Банкової перед ***Чернишовим*** щільно зачинив заступник голови ОПУ Кирило ***Тимошенко***.

Куратор регіональної політики, теж мріючи про прем'єрство, грав свою гру. Тоді як проєкт ***«Велике будівництво»*** (його Тимошенко реалізовував спільно з Юрієм ***Голиком***)

під час війни набув ще стійкішого присмаку великої корупції, ***План швидкого відновлення України (Fast Recovery)*** міг стати великим заділом на майбутнє.

При цьому, як уже писало ZN.UA, ***Тимошенко*** ввійшов у клінч не тільки з ***Чернишовим***, а й із будівельним лобі, чиї інтереси у владі представляє голова партії «Слуга народу» Олена ***Шуляк***.

1) Увесь скандал тоді розгорівся через цілком зрозуміле бажання Банкової в особі Тимошенка швидко отримати нове житло для переселенців, котрі втратили житло.

2) І, як наслідок, державну пропозицію викупити в забудовників готові метри за фіксованою ціною 25–30 тисяч гривень за квадрат.

Але, **забудовники затялися й віддавати дешево нічого не стали.**

1) Ресурсу ***Тимошенка*** натиснути на гідру, яку численні представники української влади формували всі 30 років незалежності, виявилося замало.

2) Мабуть, ресурсів вистачило б у голови ОПУ ***Єрмака***,

3) але той «грає» ***Шуляк***.

Десь у цьому трикутнику внутрішньовидових реляцій

1) загубився дуже важливий законопроєкт ***№ 7198*** про компенсації, прийнятий у першому читанні ще у квітні, одразу після деокупації Бучі та Ірпеня.

2) ***Провалилася й програма поточних і капітальних ремонтів житла,*** пошкодженого внаслідок агресії Росії.

Кабмін кидав областям копійки, міністерство та обласні ВЦА скували місцеву владу зарегульованим механізмом погоджень щодо кожного вікна, а в результаті постраждалі жителі Бучі й Ірпеня тільки в листопаді дочекалися допомоги. І то не всі.

І, доки ***Чернишов***, ***Тимошенко*** й ***Шуляк*** відмовчувалися у відповідь на критичні публікації в медіа,

міністр інфраструктури Олександр ***Кубраков*** доповідав президентові про реальне завершення успішних відбудовних проєктів:

— рекордний за термінами залізничний міст через річку Ірпінь, оперативний ремонт пошкоджених залізничних магістралей, введені в експлуатацію кілометри зруйнованих доріг, якими їхали зброя та підкріплення на фронт. **І воно того було варте. І для країни, і для президента.**

Офіс президента

8 листопада

ZN.UA опублікувало матеріали з таємної наради з участю очільника держави та прем'єра, на якій було презентовано нову структуру уряду:

— замість 20 чинних міністерств влада анонсувала 14.

Першим у списку стояло міністерство-монстр,

— під дахом якого планувалося об'єднати ***Мінрегіон***, ***Мінінфраструктури*** й ***Мінреінтеграції***. Зростися мали ще кілька міністерств, тепер неважливо, яких, тому що вже зрозуміло — **основною ціллю був Мінрегіон**.

Тоді влада оперативно отримала велику ***порцію критики від експертів***:

«Зливати Мінрегіон і Мінінфраструктури — недопустимо!». «Мінрегіон і Мінреінтеграції — так! Бо це про людей та формування регіональної політики в комплексі з урахуванням наслідків війни». «Посилити Мінінфраструктури будівництвом — так! Бо це інфраструктура, проєкти й чистий менеджмент». Однак владі вистачило місяця, щоб збити негативну інформаційну хвилю і забути про застереження експертів.

2 грудня

Обезголовлений ***Мінрегіон*** розпорядженням уряду вливається в ***Мінінфраструктури*** під керівництво успішного менеджера Олександра ***Кубракова***, команда якого справді тягне на собі всю логістику, включно з військовою.

Кубраков автоматично отримує статус віцепрем'єра.

Десь дорогою, правда, втрачаючи ***Мінреінтеграції***. **Але тут, мабуть, менеджери інфраструктури вирішили, що відволікатися на проблеми мільйонів переселенців не варто.**

Забувши про те, що це природна функція Мінрегіону, який теж став сферою їхньої компетенції.

Цим, власне, вся анонсована реформа Кабміну і обмежилася.

Давши старт новій державної політиці *будівельної експансії*.

13 грудня

Головою парламентського комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування замість Андрія ***Клочка*** стає основна лобістка від забудовників Олена ***Шуляк***.

Хоча, в контексті важливості завершення децентралізації (ще належить включити держнагляд за органами місцевого самоврядування — ОМС) та імплементації засад післявоєнної регіональної політики, виписаної законом і підтриманої ЄС та G7 (які й фінансуватимуть відновлення), депутати

небезпідставно прогнозували портфель голові профільного підкомітету Віталію ***Безгіну***.

Однак зірки Банкової давно напрогнозували інше: новоспечена голова комітету Олена ***Шуляк*** стояла на порозі одного з найголовніших днів своєї політичної кар'єри. До якого вона йшла, що називається, і по головах, і по трупах.

Олена Шуляк

14 грудня

Під колосальним тиском будівельного лобі та особисто Олени ***Шуляк*** на депутатів правлячої партії, всупереч обуреним корупційними ризиками закону експертній спільноті, Національній спілці архітекторів України, а також Асоціації міст України та місцевим властям, «слуги народу», з урахуванням голосів «конструктивно працюючої в парламенті» ОПЗЖ, проштовхнули скандальний проєкт закону № 5655.

Куратор ОМС Кирило ***Тимошенко***, замочивши хвіст у розслідуваннях НАБУ, передбачливо мовчав. А ось новоспечений віцепрем'єр Олександр ***Кубраков*** (так само, як ***Шуляк*** і ***Безгін***, виходець із ***BRDO***) публічно підтримав «реформу» містобудівної сфери, яку нав'язала країні ***Шуляк***.

Попри те, що в день голосування громадська петиція з вимогою до президента накласти вето на законопроєкт № 5655 набрала втричі більше голосів, ніж потрібно для її розгляду.

Об'єднане міністерство практично зразу стало майданчиком **імплементації ще не підписаного очільником держави закону. Ну а для чого ж іще його створювали?**

17 грудня

Кабмін затвердив нове ***Положення*** про ***Мінінфраструктури***, яке, відповідно до постанови уряду, має називатися міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури.

Однак із положення, старанно виписаного юристами ***Кубракова***, буквально за Фрейдом, випала функція регіональної політики. Експерти помітили, юристи поправили.

Проте суті події це не змінило.

24 січня

Із посади заступника голови ОПУ з питань регіональної політики звільнили Кирила ***Тимошенка***, який **став занадто токсичним для президента.**

Офіс президента

Однак відставка ***Тимошенка***, що потягнула за собою весь дніпропетровський клан і чотирьох губернаторів, потішила не тільки антикорупціонерів, а й авторку згаданого законопроєкту № 7198 про компенсації Олену ***Шуляк***. З'явився шанс розблокувати у Верховній Раді закон, який ще більше посилить позиції об'єднаного міністерства. І, доки президент думає, що робити з політичною відповідальністю за її ж скандальний закон № 5655, Шуляк ***обіцяє*** людям швидкі компенсації за ремонти та зруйновані квартири.

Тут варто зафіксувати рівень цинізму цих обіцянок.

«У нинішній редакції ***закон про компенсації*** — це гроші в кишені приватних девелоперів, — пояснює експерт містобудівної сфери Георгій ***Могильний***. — Тут важливо розділяти будівельну галузь (тобто власне будівельні компанії та виробників матеріалів) і девелоперів (по суті — посередників). **Увесь реальний гігантський прибуток із маржею від будівництва житла йде саме девелоперам, а прибутки будівельних компаній дуже низькі.**

Перша редакція законопроєкту *№ 7198* здебільшого передбачала, швидше,

1) будівництво місцевою та державною владою як замовниками квартир замість зруйнованих (компенсація квадратними метрами). Квартири мали бути фактично за собівартістю, з невеликим заробітком для будівельних компаній, а девелопери залишалися практично за бортом.

2) **Нова редакція передбачає вже компенсацію шляхом фінансування купівлі квартири (грішми через сертифікат, а не квадратними метрами), — тобто починають заробляти девелопери як посередники»**, — сказав експерт.

Важливо уточнити, що в нашому звичному розумінні забудовники — це і є девелопери.

Наприклад,

— «Київміськбуд» сам нічого не будує: він наймає будівельні компанії на підряд, а сам продає квартири від свого бренду.

І так відбувається фактично з усіма великими брендами — продає девелопер, який зазвичай ніяк не фігурує в документах на будівництво. **Одна з причин — мінімізація податків. Безпосередньо будівельні компанії заробляють нормально тільки на бюджетних проєктах.**

Що стосується компенсації ремонту пошкодженого житла, то з останньої редакції закону депутати **прибрали можливість отримати таку фінансову компенсацію**.

Тобто

1) ті, хто, готуючись до зими, позичав або вклав у ремонт останні гроші, збираючи чеки в розрахунку на компенсацію витрат, нічого не отримають.

2) А ті, хто ще не відремонтував, — мають чекати (можливо, роками), доки до них прийдуть лагодити дах або передадуть матеріали для ремонту. У рекламній інфографіці Шуляк для народу, певна річ, такі нюанси не відображаються.

Читайте також: В рамках відшкодування пошкодженого житла в Україні запускають платформу "Україна – це Дім", – Шуляк

24 січня

Того ж дня — 24 січня — ***НАБУ за хабар 400 тис. дол. затримало*** одного з двох заступників ***Кубракова*** — Василя ***Лозинського***, якого віцепрем'єр узяв у команду зі старого Мінрегіону.

Лозинського називають людиною прем'єра, по якому, власне, і вдарили (оскільки Лозинського звільнили за годину до затримання, багато хто називає цей акт спланованим Банковою, яка просто правильно навела НАБУ).

> — Денис ***Шмигаль*** уже тиждень не коментує арешту Лозинського, очевидно розуміючи, що прем'єрського часу в нього залишилося небагато.

Однак,

> — у представників старого Мінрегіону після арешту ***Лозинського*** його взагалі не залишилося.

Профільні заступники міністра регіонального розвитку Іван ***Лукеря*** (регіональна політика) і В'ячеслав ***Негода*** (децентралізація) — ключові стейкхолдери реформи всередині Мінрегіону — автоматично стали токсичними для ***Кубракова***.

> 1) ***Лукеря*** сам написав заяву,
>
> 2) ***Негода*** - **один із авторів децентралізації, який віддав реформі понад десять років роботи, був звільнений без пояснень.**

За нашою інформацією, Іван ***Лукеря*** міг залишитися в новому міністерстві курирувати регіональну політику — правда, за однієї умови:

> — якщо його лобісти, —а це саме депутати «слуги народу», причетні до децентралізації та регіональної політики, які намагалися зберегти професійний кістяк у новому міністерстві, —проголосують за скандальний законопроєкт № 5655. І вони проголосували.

Екс-заступник міністра Іван Лукеря (у центі)

Однак після того, як втрутилося громадянське суспільство, президент може ветувати токсичний для його рейтингу закон.

> Саме тому жодних зобов'язань ні перед ***хранителями інституційної пам'яті*** — ***Негодою*** і ***Лукерею***, ні перед країною в ***Кубракова*** та його головної консультантки ***Шуляк*** немає.
>
> Саме тому в засади децентралізації та регіональної політики сьогодні вникає колишня успішна ***піар-менеджерка*** ***«Укравтодору»*** пані Олександра ***Азархіна***.

Кубраков, ФБ, 2023-02-03

31 січня мною був підписаний наказ про розподіл повноважень між заступниками Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України. Відтепер у моїй команді за регіональну політику та децентралізацію відповідатиме Олександра ***Азархіна****.*

Закріплення цих напрямів за одним заступником — послідовний крок на шляху до системної реорганізації державних функцій. Децентралізаційні процеси в Україні мають бути невіддільною частиною регіональної політики. Особливо гостро це відчувається у воєнний час, коли баланс між центром та регіонами — умова ефективної роботи усіх державних інституцій.

Олександра — виходець з експертного середовища, де тривалий час фокусувалась на процесах інтеграції України в ЄС. Працювала в офісах реформ при МінАПК, Мінприроди, Укравтодорі та Мінінфраструктури.

Один із перших проєктів у нашій команді — запуск пілоту Weigh-in-motion *спільно зі Світовим банком. Його успішна реалізація стала основою для подальшого масштабування системи автоматичного зважування в русі по всій країні. Олександра розпочинала реформу ціноутворення в дорожній галузі, спільну з ЄБРР антикорупційну програму в Укравтодорі.*

На посаді заступника Міністра відповідала за військову логістику, захист критичної інфраструктури, цифрові рішення для управління відбудовою. Вірю, що її різноплановий досвід роботи у сфері проєктного менеджменту, впровадження IT-рішень для бізнесу та держави, а також фаховість стануть основою для посилення інституційної спроможності регіонів та громад.

Серед ключових завдань:

№ 1. Зменшення дисбалансу регіональних спроможностей. Йдеться про: а) впровадження цифрової методології пріоритизації проєктів відбудови; б)

створення платформи проєктів для громад в рамках Електронної системи управління відбудовою; в) продовження реформи децентралізації. У цьому аспекті очікуємо плідну роботу з профільним комітетом Верховної ради України, зокрема у розрізі відповідних законопроєктів.

№ 2. Покращення та відновлення базових послуг для населення, зокрема у розрізі зменшення їх ціни та підвищення якості.

Йдеться про: а) супровід реформи містобудування у громадах; б) посилення спроможностей муніципалітетів. Спільно з Мінцифрою розпочинаємо роботу над проєктом Дія.Муніципалітети; в) розробка та впровадження цифрових інструментів для прозорої та підзвітної компенсації за дрібні ремонти, пошкоджене та знищене житло.

Окреме важливе завдання — посилення ефективності роботи з нашими міжнародними партнерами. Ми маємо величезний кредит довіри, і ми вдячні за підтримку наших реформ та проєктів з боку Євросоюзу та країн Великої Сімки.

Попереду нас чекає один із наймасштабніших викликів для всієї системи державного управління – відбудова країни. І ми всі разом маємо докласти максимум зусиль, щоб цей процес враховував потреби усіх сторін: як держави в цілому, так і регіонів та громад. Збереження цього балансу – наш ключ до якісної трансформації країни.

«У Мінрегіоні до об'єднання у штаті працювало 380 людей, в Мінінфраструктури — 309, — розповідає співробітник міністерства. — Вони своїх залишають практично всіх — тільки не заповнюють вакансії, а це номінально саме 15% запланованого скорочення. У нас же під скорочення йде понад 50%. Однак жодних офіційних документів і нового штатного розпису досі немає. Нікому не вручили жодних повідомлень про можливе звільнення».

Люди, за словами нашого співрозмовника, демотивовані. Безліч проєктів міжнародних донорів, які реалізовувалися для громад, зупинені. «Інколи нам телефонують і ставлять такі запитання, що просто хочеться піти й утопитися, — додає він. — Держсекретар міністерства давно звільнився, а його обов'язки виконує директор фінансового департаменту.

Яку інституційну пам'ять він може передати? Та ніяку!

Все розвалено, включно з держслужбою. Команді, що мислить проєктами, регіональна політика нецікава.

А це саме те, чого не помацати руками, але що становить правила функціонування і розвитку громад, територій, регіонів, держави загалом».

27 січня

Головою оперативно створеного ***Державного агентства відновлення*** та інфраструктурних проєктів ***Кабмін призначає колишнього заступника міністра інфраструктури Мустафу Найєма.***

Через структуру, котра безпосередньо підлягає віцепрем'єрові Олександру *Кубракову*, піде весь фінансовий і смисловий процес відновлення.

Ланцюг замкнувся.

Народні депутати правлячої партії вже підготували ***законопроєкт***, що **передбачає передачу *Держагентству відновлення* розпорядників та бюджетні програми Мінрегіону й Мінфіну. Плюс Фонд ліквідації наслідків збройної агресії — 52 млрд грн.**

2. До чого може призвести така експансія, і як їй можна протистояти

Таким чином, можна констатувати, що

на базі об'єднаного міністерства прямо зараз створюється *державна монополія*, яка підтягне під себе не тільки всі основні ресурси донорів та бюджету, а й *драконівські повноваження*, відкусивши частину їх у місцевих органів влади.

В основу діяльності міністерства-монстра лягає закон № 5655 з очевидними корупційними ризиками, який **віддає міністерству планування, реалізацію та контроль над відновленням**.

Антикорупційний офіс при Нацагентстві, про який у день призначення Мустафи Найєма голосно заявив віцепрем'єр Олександр Кубраков, на тлі налагодженої системи виглядає, м'яко кажучи, несерйозно.

GOV.UA
Державні сайти України

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Офіційний вебпортал парламенту України

Законопроекти

Пошук | Архів | Оформлення | Зареєстровані | Надано | Надано до ЗП | На опрацюванні | Прийнято

Головна / Законопроекти / Пошук за реквізитами / Картка законопроекту

Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2023 рік"

Номер, дата реєстрації:	8399 від 30.01.2023
Сесія реєстрації:	8 сесія IX скликання
Рубрика законопроекту:	Економічна політика
Суб'єкт права законодавчої ініціативи:	Народний депутат України
Ініціатор(и) законопроекту:	**Підласа Роксолана Андріївна (IX скликання), Корнієнко Олександр Сергійович (IX скликання), Василевська-Смаглюк Ольга Михайлівна (IX скликання), Клочко Андрій Андрійович (IX скликання), Фролов Павло Валерійович (IX скликання), Леонов Олексій Олександрович (IX скликання), Кицак Богдан Вікторович (IX скликання), Лаба Михайло Михайлович (IX скликання), Безгін Віталій Юрійович (IX скликання), Брагар Євгеній Вадимович (IX скликання), Кривошеєв Ігор Сергійович (IX скликання), Забуранна Леся Валентинівна (IX скликання), Кісєль Юрій Григорович (IX скликання), Негулевський Ігор Петрович (IX скликання), Мовчан Олексій Васильович (IX скликання), Пасічний Олександр Станіславович (IX скликання), Герман Денис Вадимович (IX скликання), Радуцький Михайло Борисович (IX скликання)**
Головний комітет:	Підласа Р. А. Комітет Верховної Ради України з питань бюджету

Міністерство інфраструктури України / Facebook

Та навіть якщо відкинути корупційні ризики (разом зі згубним впливом на ситуацію будівельного лобі на чолі з Шуляк) і гіпотетично припустити, що Мустафа ***Найєм*** разом зі своїм керівником Олександром ***Кубраковим*** стали інструментом у руках переможного клану (а самі при цьому керуються виключно державними інтересами й робитимуть усе, аби кошти на рівні Держагентства/Мінінфраструктури розподілялися й витрачалися прозоро) **є проблема:**

> **повне нерозуміння суті та політики сфери, за яку вони тепер відповідають** і **на яку міжнародні донори звертатимуть першорядну увагу**.

І мова тут точно не про автоматичне відновлення інфраструктури. Що, власне, і було офіційно зафіксовано групою послів G7 з підтримки реформ в Україні як пріоритет на 2023 рік.

неофіційний переклад

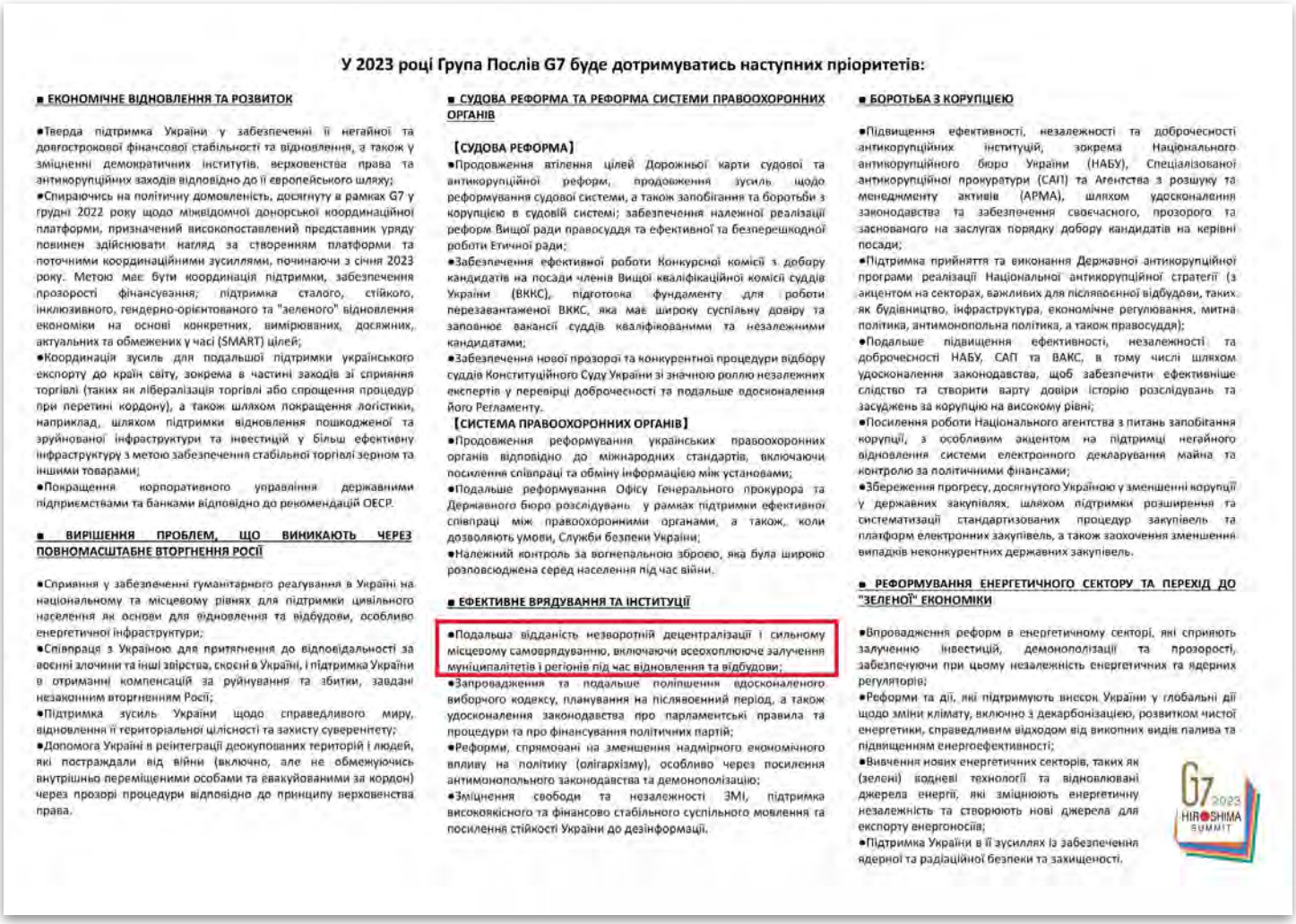
ГРУПА ПОСЛІВ G7 З ПІДТРИМКИ РЕФОРМ В УКРАЇНІ
ПРІОРИТЕТИ НА 2023 РІК

На саміті 2015 року в Ельмау лідери країн G7 доручили своїм Послам у Києві створити групу підтримки України, покликану просувати процес реформ в Україні. З моменту свого створення Група Послів G7 підтримує процес реформ в Україні, співпрацюючи з українським урядом, парламентом, громадянським суспільством, бізнесом, експертами та ширшим міжнародним співтовариством.

З моменту повномасштабного російського вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року держави-члени G7 рішуче засудили невиправдану та незаконну агресивну війну Росії проти України та надали дипломатичну, військову, фінансову та гуманітарну підтримку Україні у захисті її незалежності, суверенітету, територіальної цілісності, у її зусиллях щодо забезпечення мирного, процвітаючого та демократичного майбутнього, та у її потугах зі стримування майбутньої російської агресії.

Агресивна війна з боку Росії має далекосяжні наслідки та ставить нові виклики, такі як відбудова України, притягнення до відповідальності за воєнні злочини, вчинені в Україні, відшкодування збитків та зміцнення системи оборони та безпеки. Тому, визнаючи необхідність гнучкого реагування у світлі триваючої війни, Група Послів Великої сімки – на додаток до продовження виконання своїх основних обов'язків щодо підтримки реформ в Україні – працюватиме над наданням скоординованих порад і допомоги у розв'язанні нових проблем, що виникають через війну.

Без сумніву, 2023 рік стане критичним для майбутнього України. Група Послів G7 з підтримки реформ від імені народів наших країн, які віддані захисту свободи, демократії, верховенству права та правам людини, продовжуватиме підтримувати процес реформ в Україні та зміцнювати стійкість її народу, який зіткнувся з екзистенційною загрозою з початку повномасштабного вторгнення Росії.

У 2023 році Група Послів G7 буде дотримуватись наступних пріоритетів:

■ ЕКОНОМІЧНЕ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК

•Тверда підтримка України у забезпеченні її негайної та довгострокової фінансової стабільності та відновлення, а також у зміцненні демократичних інститутів, верховенства права та антикорупційних заходів відповідно до її європейського шляху;
•Спираючись на політичну домовленість, досягнуту в рамках G7 у грудні 2022 року щодо міжвідомчої донорської координаційної платформи, призначений високопоставлений представник уряду повинен здійснювати нагляд за створенням платформи та поточними координаційними зусиллями, починаючи з січня 2023 року. Метою має бути координація підтримки, забезпечення прозорості фінансування; підтримка сталого, стійкого, інклюзивного, гендерно-орієнтованого та "зеленого" відновлення економіки на основі конкретних, вимірюваних, досяжних, актуальних та обмежених у часі (SMART) цілей;
•Координація зусиль для подальшої підтримки українського експорту до країн світу, зокрема в частині заходів зі сприяння торгівлі (таких як лібералізація торгівлі або спрощення процедур при перетині кордону), а також шляхом покращення логістики, наприклад, шляхом підтримки відновлення пошкодженої та зруйнованої інфраструктури та інвестицій у більш ефективну інфраструктуру з метою забезпечення стабільної торгівлі зерном та іншими товарами;
•Покращення корпоративного управління державними підприємствами та банками відповідно до рекомендацій ОЕСР.

■ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ, ЩО ВИНИКАЮТЬ ЧЕРЕЗ ПОВНОМАСШТАБНЕ ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ

•Сприяння у забезпеченні гуманітарного реагування в Україні на національному та місцевому рівнях для підтримки цивільного населення як основи для відновлення та відбудови, особливо енергетичної інфраструктури;
•Співпраця з Україною для притягнення до відповідальності за воєнні злочини та інші звірства, скоєні в Україні, і підтримка України в отриманні компенсацій за руйнування та збитки, завдані незаконним вторгненням Росії;
•Підтримка зусиль України щодо справедливого миру, відновлення її територіальної цілісності та захисту суверенітету;
•Допомога Україні в реінтеграції деокупованих територій і людей, які постраждали від війни (включно, але не обмежуючись внутрішньо переміщеними особами та евакуйованими за кордон) через прозорі процедури відповідно до принципу верховенства права.

■ СУДОВА РЕФОРМА ТА РЕФОРМА СИСТЕМИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

【СУДОВА РЕФОРМА】

•Продовження втілення цілей Дорожньої карти судової та антикорупційної реформ, продовження зусиль щодо реформування судової системи, а також запобігання та боротьби з корупцією в судовій системі; забезпечення належної реалізації реформ Вищої ради правосуддя та ефективної та безперешкодної роботи Етичної ради;
•Забезпечення ефективної роботи Конкурсної комісії з добору кандидатів на посади членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (ВККС), підготовка фундаменту для роботи перезавантаженої ВККС, яка має широку суспільну довіру та заповнює вакансії суддів кваліфікованими та незалежними кандидатами;
•Забезпечення нової прозорої та конкурентної процедури відбору суддів Конституційного Суду України зі значною роллю незалежних експертів у перевірці доброчесності та подальше вдосконалення його Регламенту.

【СИСТЕМА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ】

•Продовження реформування українських правоохоронних органів відповідно до міжнародних стандартів, включаючи посилення співпраці та обміну інформацією між установами;
•Подальше реформування Офісу Генерального прокурора та Державного бюро розслідувань у рамках підтримки ефективної співпраці між правоохоронними органами, а також, коли дозволяють умови, Служби безпеки України;
•Належний контроль за вогнепальною зброєю, яка була широко розповсюджена серед населення під час війни.

■ ЕФЕКТИВНЕ ВРЯДУВАННЯ ТА ІНСТИТУЦІЇ

•Подальша відданість незворотній децентралізації і сильному місцевому самоврядуванню, включаючи всеохоплююче залучення муніципалітетів і регіонів під час відновлення та відбудови;
•Запровадження та подальше поліпшення вдосконаленого виборчого кодексу, планування на післявоєнний період, а також удосконалення законодавства про парламентські правила та процедури та про фінансування політичних партій;
•Реформи, спрямовані на зменшення надмірного економічного впливу на політику (олігархізму), особливо через посилення антимонопольного законодавства та демонополізацію;
•Зміцнення свободи та незалежності ЗМІ, підтримка високоякісного та фінансово стабільного суспільного мовлення та посилення стійкості України до дезінформації.

■ БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ

•Підвищення ефективності, незалежності та доброчесності антикорупційних інституцій, зокрема Національного антикорупційного бюро України (НАБУ), Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) та Агентства з розшуку та менеджменту активів (АРМА), шляхом удосконалення законодавства та забезпечення своєчасного, прозорого та заснованого на заслугах порядку добору кандидатів на керівні посади;
•Підтримка прийняття та виконання Державної антикорупційної програми реалізації Національної антикорупційної стратегії (з акцентом на секторах, важливих для післявоєнної відбудови, таких як будівництво, інфраструктура, економічне регулювання, митна політика, антимонопольна політика, а також правосуддя);
•Подальше підвищення ефективності, незалежності та доброчесності НАБУ, САП та ВАКС, в тому числі шляхом удосконалення законодавства, щоб забезпечити ефективніше слідство та створити варту довіри історію розслідувань та засуджень за корупцію на високому рівні;
•Посилення роботи Національного агентства з питань запобігання корупції, з особливим акцентом на підтримці негайного відновлення системи електронного декларування майна та контролю за політичними фінансами;
•Збереження прогресу, досягнутого Україною у зменшенні корупції у державних закупівлях, шляхом підтримки розширення та систематизації стандартизованих процедур закупівель та платформ електронних закупівель, а також заохочення зменшення випадків неконкурентних державних закупівель.

■ РЕФОРМУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ ТА ПЕРЕХІД ДО "ЗЕЛЕНОЇ" ЕКОНОМІКИ

•Впровадження реформ в енергетичному секторі, які сприяють залученню інвестицій, демонополізації та прозорості, забезпечуючи при цьому незалежність енергетичних та ядерних регуляторів;
•Реформи та дії, які підтримують внесок України у глобальні дії щодо зміни клімату, включно з декарбонізацією, розвитком чистої енергетики, справедливим відходом від викопних видів палива та підвищенням енергоефективності;
•Вивчення нових енергетичних секторів, таких як (зелені) водневі технології та відновлювані джерела енергії, які зміцнюють енергетичну незалежність та створюють нові джерела для експорту енергоносіїв;
•Підтримка України в її зусиллях із забезпечення ядерної та радіаційної безпеки та захищеності.

G7 2023 HIROSHIMA SUMMIT

Тому, хоч би скільки Мустафа ***Найєм*** розповідав за зачиненими дверми (***в публічній площині комунікації з цього приводу немає***) про те, що «команда ***Кубракова*** чесна й зробить усе правильно»,

> — як «зробила в ***«Укрзалізниці»*** та ***«Укравтодорі»***, **централізувавши всі процеси й прибравши всіх, хто плутається під ногами»**,

це ***непрофесійно*** і ***безперспективно***.

Порівнювати державну компанію та державну систему, в якій, згідно з Конституцією, функціонують різні види влади — і місцеве самоврядування з об'єднаними громадами один з них,— не можна.

Тому **все, що запланує в рамках державної стратегії регіонального розвитку та відновлення Мінрегіон/Нацагентство, має відповідати стратегіям розвитку громад.**

> Які, своєю чергою, — частина стратегії областей. Рух знизу вгору — у цьому суть децентралізації та відновлення. Міста для людей, а не люди для міст. Так мислить і живе ЄС, у який ми тепер кандидати.

Читайте також: Експерти вважають, що складність завдань, які стоять перед новою командою Мінрегіону — максимальна

Якщо дотримуватися цього принципу, стає не так важливо, хто відповідає за фінанси.

> Як втрачає актуальність і вічна суперечка про те (а воююча Україна все ще серед світових лідерів Індексу толерантності до корупції-2022), хто більше злодій — центральна влада чи місцева.

Важливо, ввімкнувши всі можливі антикорупційні механізми, дотримуватися *принципу розподілу владних повноважень*.

Який сьогодні відкрито й цинічно порушується як на інституційному, так і на законодавчому рівнях.

Тож,

> 1) **законодавчої основи для створення зрозумілої системи планувальних документів для відновлення України досі немає**.

Зате,

крім оприлюдненого, але **не затвердженого *Плану відновлення*** України (розрахований на десять років з очікуваним фінансуванням на суму понад **750 млрд дол.**),

> 2) **уже є два види конкуруючих планувальних документів на регіональному й місцевому рівнях**.

Що, знову-таки,

> 3) **підтверджує відсутність у держави загальної регіональної стратегії та узгоджених дій усіх гілок влади, включно з місцевим самоврядуванням**.

«Неприродне **включення** до закону № 5655 «Про регулювання містобудівної діяльності» **документів поза предметом правового регулювання цим законом внесло конкуренцію і на рівні стратегічного планування територіальних громад**, — ***пишуть експерти***. —

Так,

> 1) закон ***«Про засади державної регіональної політики»*** визначає, що територіальні громади розробляють ***«стратегію розвитку територіальних громад»***.

Тимчасом

> 2) закон ***«Про регулювання містобудівної діяльності»*** оперує поняттям ***«концепція інтегрованого розвитку території територіальної громади»***, яку визначає ***«документ стратегічного планування»***.

Слід уточнити, що

> 3) таким чином **будівельники заступили на територію регіональної політики** ще до прийняття законопроєкту № 5655.

Давня, але перевірена заступниця ***Шуляк*** з питань будівництва Наталія ***Козловська*** вела при Чернишові й тепер уже в команді ***Кубракова*** напрям планів відновлення, під який пішла вся містобудівна документація.

І ці плани цілком суперечать закону про засади регіональної політики та всім раніше прийнятим стратегіям.

Але,

> **— заперечити з цього приводу в міністерстві просто нікому.**

Build Portal

«**Така ситуація неприйнятна**, — продовжують експерти. — **Система планувальних документів для відновлення має бути єдиною, зрозумілою, не допускати фрагментації і забезпечувати відновлення та розвиток територій**. Треба зробити все, щоб за квадратними метрами, тоннами й кілометрами не загубилися люди.

Для цього необхідно швидко

> **— переглянути й узгодити між собою два закони — «Про регулювання містобудівної діяльності» та «Про засади державної регіональної політики», норми яких не можуть конкурувати, а лише — доповнювати одна одну».**

«Люди визначають потреби у відновленні, на людей має бути спрямована відновлювана інфраструктура, — переконані автори закону «Про засади державної регіональної політики». — За різними оцінками, до 2030 року в Україні проживатиме від 30 до 35 мільйонів людей.

1) Це значно менше, ніж у часи, коли будувалася основна частина інфраструктурних об'єктів. Тому точно немає сенсу відновлювати те, що не буде використовуватися.

2) Не менш складна ситуація з **відновленням окремих населених пунктів**, особливо зруйнованих повністю».

Тобто,

шлях, який Україна вибирає сьогодні, дуже відрізняється від того,

1) до чого закликають ***експерти***,

2) що давно погоджене з ***міжнародними інституціями*** і

3) що сама Українська держава всі ці роки ***декларувала, прагнучи в ЄС.***

Сьогодні складний концептуальний європейський підхід до системи державного управління, який включає формування політик, силами переможного політичного клану всередині влади замінюють на більш прикладний і утилітарний, властивий проєктному, а не стратегічному управлінню.

Віднині,

1) **будівельна концепція превалює над концепцією регіонального розвитку та децентралізації**.

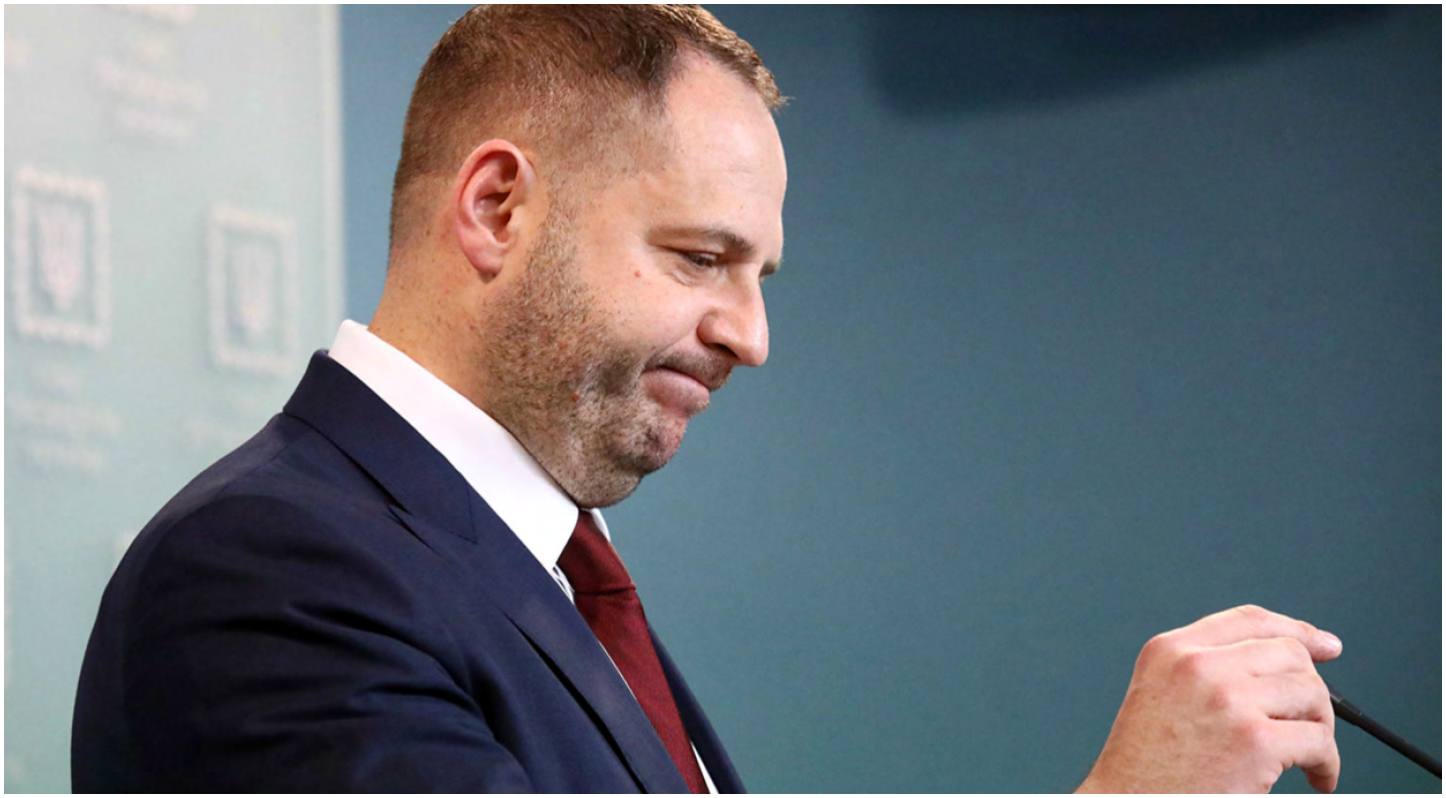
2) **І це дуже серйозний розворот**.

Чи дасть він змогу швидко піднятися післявоєнній Україні?

1) Приклади післявоєнної відбудови Західної Німеччини, Сінгапуру, Південної Кореї, Японії свідчать, що ні. Там проєкти нанизувалися на стратегію.

2) Однак є багато країн третього світу, які якось живуть і в рамках утилітарного підходу. Сомалі, Сирія, Гаїті. Чому нам, хто воює, в тому числі, й за європейське майбутнє, виявилося по дорозі з ними?

Мабуть, тому, що людям із добрим фінансовим апетитом, без державного мислення, зате з хибними цінностями завжди важко наїстися. А голодним завжди — чим простіше, тим краще.

Єдине, що **може** добряче зіпсувати апетит «трійці» за столом, — **вето** президента на закон № 5655.

Позиція громадянського суспільства може стати тригером для абсолютно якісно нових суспільних процесів.

1) Насамперед у **професійній архітектурній та експертній спільнотах**, котрі змогли не тільки ***організувати петицію до президента,*** перевівши закон № 5655 у зону політичної відповідальності Зеленського, а й ***вибудувати*** подальшу стратегію, що включає створення ***Містобудівного кодексу***.

І тут у громадських інститутів є серйозна підпора — ***місцеве самоврядування***. Яке теж не тільки самоорганізувалося, а й витримало тиск із боку влади, що руками Шуляк закидала громади «темниками» про необхідність підтримати проєкт № 5655. Однак місцеві ради синхронно приймали звернення до президента, вимагаючи вето.

Точно так само в певний момент ОМС офіційно заявлять донорам, що процес відновлення здійснюється централізовано в обхід місцевих влад.

Безумовно, якщо Банкова не почує прямих сигналів громадянського суспільства, громад і міжнародних партнерів, ризики високі й після вето нас можуть очікувати номінальні правки та чергове коло проштовхування нового варіанта старого закону.

В поєднанні з жорсткими спробами нейтралізувати будь-яку протидію.

Так,

по Національній спілці архітекторів ***вже працює СБУ*** (відкрито кримінальну справу проти президента НСАУ Олександра ***Чижевського***), з експертами борються в суді, — Олена ***Шуляк*** подала позов на нашого автора Георгія ***Могильного***, місцеве самоврядування теж ставлять у рамки: йдеться про ганебне рішення суду щодо мера Чернігова Владислава ***Атрошенка***, якого суд незаконно усунув із посади.

На порядку денному ще один інструмент, котрий може допомогти владі й президентові «закрутити гайки»,

— впровадження інституту префектів.

Законопроєкт ***№ 4298*** **про *місцеві державні адміністрації*, яким**

буде встановлено державний нагляд за ОМС, повністю переписано до другого читання на користь Банкової.

Однак,

— у цій сфері теж дуже сильне професійне й експертне лобі, яке вже зараз максимально мобілізоване.

Звірячий апетит цілком може призвести до нетравлення.

Однак є надія, що

1) один із «трійки», котрий сидить за головним ресурсним столом країни і на котрого, власне, й ляже вся виконавча відповідальність за країну, вирішить потурбуватися про здоров'я власного шлунку, репутацію президента і майбутнє держави.

2) Спробувавши побачити його не очима давньої колеги по BRDO ***Шуляк*** або голови президентського офісу ***Єрмака***, а очима простих українців, що віддають за нього свої життя. Ось їхнє майбутнє міністерству/уряду ***Кубракова*** і треба буде відбудувати й відновити.

P.S.

7 лютого відбудеться засідання профільного комітету Верховної Ради, де ***віцепрем'єр-міністр з відновлення*** України — міністр розвитку громад, територій та інфраструктури України Олександр ***Кубраков*** доповідатиме про ***стратегію*** діяльності довіреного йому міністерства.

Сподіваємося, що вже вдруге заявлена презентація політики об'єднаного міністерства відбудеться, і в ній буде враховано ризики, викладені у цій статті.

***

№ 2.771

Основні теми доби 09.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Російські війська посилили атаки у напрямку в районі Куп'янська, на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут, на околицях Часового Яру, на північ та північний захід від Авдіївки, на околицях Донецька – у Красногорівці, а також в районі с. Роботиного на Запоріжжі. За інформацією сервісу DeepState Live Map, українські війська залишили кілька позицій у Синьківці на північ від Куп'янська.

У ніч на 10 травня підрозділи ППО збили усі 10 ударних безпілотників типу Shahed, якими Росія атакувала цілі в Україні. 2 ракети С-300 збити не вдалося.

Українські безпілотники атакували нафтопереробний завод у Калузької області. За інформацією агентства Bloomberg, Росія у квітні суттєво наростила видобуток нафти, перевищивши квоту, погоджену з картелем ОПЕК+.

Унаслідок російського ракетного удару 8 травня з ладу виведено та від'єднано від мережі 2 гідроелектростанції. У Києві скоротили освітлення вулиць. Влада

закликає населення до економії електроенергії, оскільки її доводиться імпортувати з Європи. Уряд Німеччини виділяє €45 млн на ремонт українських енергооб'єктів, які постраждали внаслідок російських атак.

2️⃣ Держдепартамент США повідомив про підготовку ще одного пакету воєнної допомоги для України, не конкретизувавши його наповнення. Чиновники Пентагону оголосили, що за їхньою ініціативою компанія SpaceX нібито заблокувала термінали супутникового зв'язку Starlink, які російські війська масово використовують на лінії фронту. Росія не може імпортувати термінали, проте закуповує їх через треті країни, насамперед через ОАЕ.

Уряд Швеції доручив армії передати воєнну допомогу ЗСУ на суму € 28 млн.

Міністр оборони Німеччини Пісторіус оголосив, що уряд має намір купити у США 3 пускові установки РСЗВ HIMARS та передати їх Україні.

3️⃣ Депутати Верховної Ради звільнили міністра агрополітики Сольського, проти якого відкрито кримінальне провадження за фактом махінацій із землею. Разом із ним під варту взято його заступника Дмитрасевіча. Проти ще одного його заступника – Висоцького – відкрито кримінальне провадження за фактом розтрати 62 млн грн на закупівлю продуктів для гуманітарної допомоги.

Звільнено й віцепрем'єр-міністра Кубракова, який очолював об'єднане міністерство розвитку громад та інфраструктури. Як привід ініціатори звільнення назвали необхідність повторного поділу міністерств. Ще місяць тому президент, прем'єр-міністр та інші чиновники говорили про необхідність скорочення міністерств та відомств. За даними низки ЗМІ, відставку ініціював глава Офісу президента Єрмак, а депутати президентської фракції лише озвучили та реалізували його бажання. Кубраков заявив, що з ним ніхто не говорив про відставку, а він не писав заяви. ЗМІ називають Кубракова "батьком" корупційної схеми "розпилювання" бюджетних коштів на програмі "великого будівництва", де всі тендери виграв картель із 6 найбільших компаній. Експерти наголошують, що Зеленський уже позбувся майже всіх, хто допоміг йому перемогти на виборах у 2019 р. Голова його Офісу Єрмак – чи не єдиний, з ким він спілкується безпосередньо.

4️⃣ Нацбанк знову понизив курс гривні. Офіційно долар коштує 39,51 грн, обмінні пункти продають його дорожче 39,90 грн.

5️⃣ Президент Зеленський негайно підписав закон про подовження воєнного стану та мобілізації на 90 діб, який Верховна Рада ухвалила 8 травня.

Парламент ухвалив закон про збільшення штрафів за ухилення від мобілізації від 17,0 до 25,5 тис. грн, а для посадових осіб – від 34,0 до 59,0 тис. грн.

Верховна Рада дозволила надання "доступних кредитів під 5-7-9%" виробникам озброєнь.

Ухвалено закон про дозвіл користування зброєю операторам поштового зв'язку.

У першому читанні прийнято закони, які нібито мають запобігти "чорному експорту" зерна. Через те, що їхнім є одіозний депутат від президентської партії Гетьманцев, експерти висловлюють думку, що вони лише посилять ситуацію й не припинять вивезення агропродукції через фіктивні фірми. Низка видань опублікувала інформацію, що наймасштабнішу схему ухилення від податків на експорт зерна реалізовано в Одеській області, якою керує люстрований прокурор часів Януковича Кіпер.

6 Зеленський звільнив начальника Управління держохорони Рудя, якого призначив у жовтні 2019 р – після повідомлення про організацію на нього замаху та арешту 2 полковників УДО.

Зеленський звільнив з лав ЗСУ колишнього головнокомандувача ЗСУ Залужного та призначив його послом у Великій Британії.

Він також призначив командувачем Сил спецоперацій легендарного генерала Трепака, командира 3 полку спецпризначення.

7 Київ відвідала голова Європарламенту Метсола. Вона зустрілася із президентом Зеленським та українськими чиновниками й депутатами. Метсола анонсувала початок переговорів щодо вступу України до ЄС у червні. Голова представництва ЄС Матернова висловила сподівання, що Україна зможе вступити до ЄС до 2030 року, як це прогнозує президент Євроради Мішель.

Зеленський на підсумковій пресконференції заявив, що до ЄС мають вступити також Грузія та Білорусь.

Віцепрем'єр-міністр Стефанишина оголосила про досягнення домовленості з керівництвом ЄС щодо подовження статусу тимчасового захисту українських біженців.

8 Євросоюз побоюється попадання в залежність від постачання з Китаю, як це вже сталося з російським газом, й намагається диверсифікувати джерела постачання. Попри агресивне просування своїх товарів, Китай поступився США першістю у торгівлі з Німеччиною. Водночас китайське керівництво не залишає спроб досягти домінування на європейському ринку, для чого залучає до сфери своїх політичних інтересів країни з "близькими" поглядами, насамперед лояльні до Росії. Лідер Китаю Сі у Будапешті підписав із прем'єр-

міністром Орбаном угоду про стратегічне партнерство. Орбан підтримав китайський план мирного врегулювання в Україні.

Цей "план" передбачає легалізацію окупації територій Росією та відмову від них України із закріпленням "нейтрального статусу" у Конституції. Фактично, цей план повторює "угоду", яку обговорювала українська делегація на чолі з керівником Офісу президента Єрмаком з російськими представниками у березні-квітні 2022. Журналісти звернули увагу, що з сайту МВС Росії були без пояснень було прибрано картки про розшук президента Зеленського та його попередника – Порошенка, що може свідчити про підготовку чергової сепаратної "мирної угоди".

9 У Москві відбувся традиційний парад на честь "Дня перемоги". На ньому, як і в попередні 2 роки, було зовсім небагато військової техніки, оскільки вона переважно залучена до бойових дій на фронті в Україні. Президент Путін виступив із промовою, в якій погрожував Заходу ядерною зброєю у разі ігнорування інтересів Росії. Двома днями раніше, на своїй "інавгурації" він заявив, що готовий до діалогу із Заходом, водночас наголосив, що "справжнім агресором" є НАТО.

У багатьох містах Європи відбулися акції на честь "Дня перемоги", у тому числі ходи "Безсмертний полк". В них здебільшого взяли участь російськомовні громадяни цих країн та "біженці від мобілізації" з РФ. У Белграді ходу було проведено показово, щоби наголосити близькості до Росії.

Україна, як і країни ЄС, відзначила День пам'яті й примирення 8 травня, а 9 травня – день Європи.

Російські хакери зламали супутниковий телеканал Інтер та транслювали на ньому парад у Москві. Президент Європарламенту Метсола заявила, що не вважає Путіна легітимним лідером РФ, оскільки вибори не були демократичними.

***

№ 2.772

Империя 3.0

2024-05-11

Кущ

Ряд аналитиков обратили внимание на музыку, звучавшую на инаугурации президента РФ Путина.

Среди прочего там прозвучала партия из оперы Михаила Ивановича Глинки "Иван Сусанин" (до революции называлась "Жизнь за царя").

В этой партии есть слова: "Славься, славься, наш русский царь".

По сути, это была

> **— первая интронизация Путина как верховного правителя РФ, а не инаугурация политика.**

Сбылся еще один прогноз Владимира ***Жириновского***, который говорил о титуле ***Верховного правителя России***.

А

> 1) — патриархат РПЦ, говоря о "священной войне" и пожизненном правлении Путина, по сути, освятил для него новую идеологическую ипостась - роль ***Катехона, Удерживающего***.
>
> 2) — Это **одно из ключевых понятий в византийском православии, когда император объявлялся лицом противодействующим *"эсхатологическому ужасу"***.

Все это очень напоминало ***Стоглавый Собор*** времен Ивана ***Грозного***,

> — когда было объявлено, что "внешний мир изрушился" и Москва - единственный центр противостояния греху.

А это значит, что по мысли идеологов Стоглава, не нужно сближаться с Западом, а, наоборот, стоит изолироваться от него, так как в образе Запада нет черт, которые нужно перенять России.

Сегодня

> — это **первый шаг для формирования новой идеологии как основы экономической автаркии**.

Своеобразная "иранизация" политико-экономической модели, но только на базе православия.

В этом контексте, интересно, кто же в нынешнее время мог бы стать прототипом Андрея Курбского:

> — умерший Навальный, погибший Пригожин или Ходорковский?

Или мы еще не знаем его фамилию и ему только предстоит "сбежать в Литву"...

Тем не менее,

> **— с учетом новой Конституции, наблюдаем построение "Третьей российской империи": после империи Романовых и СССР.**

Империя 3.0.

1) — Во Франции процесс становления государства завершился принятием новой Конституции и форматом Пятой республики.

2) — Императорство Наполеона и временная реставрация Бурбонов стали аберрацией, отклонением на этом пути.

В России такой аберрацией стал, наоборот, ельцинский период, квазидемократия 90-х годов.

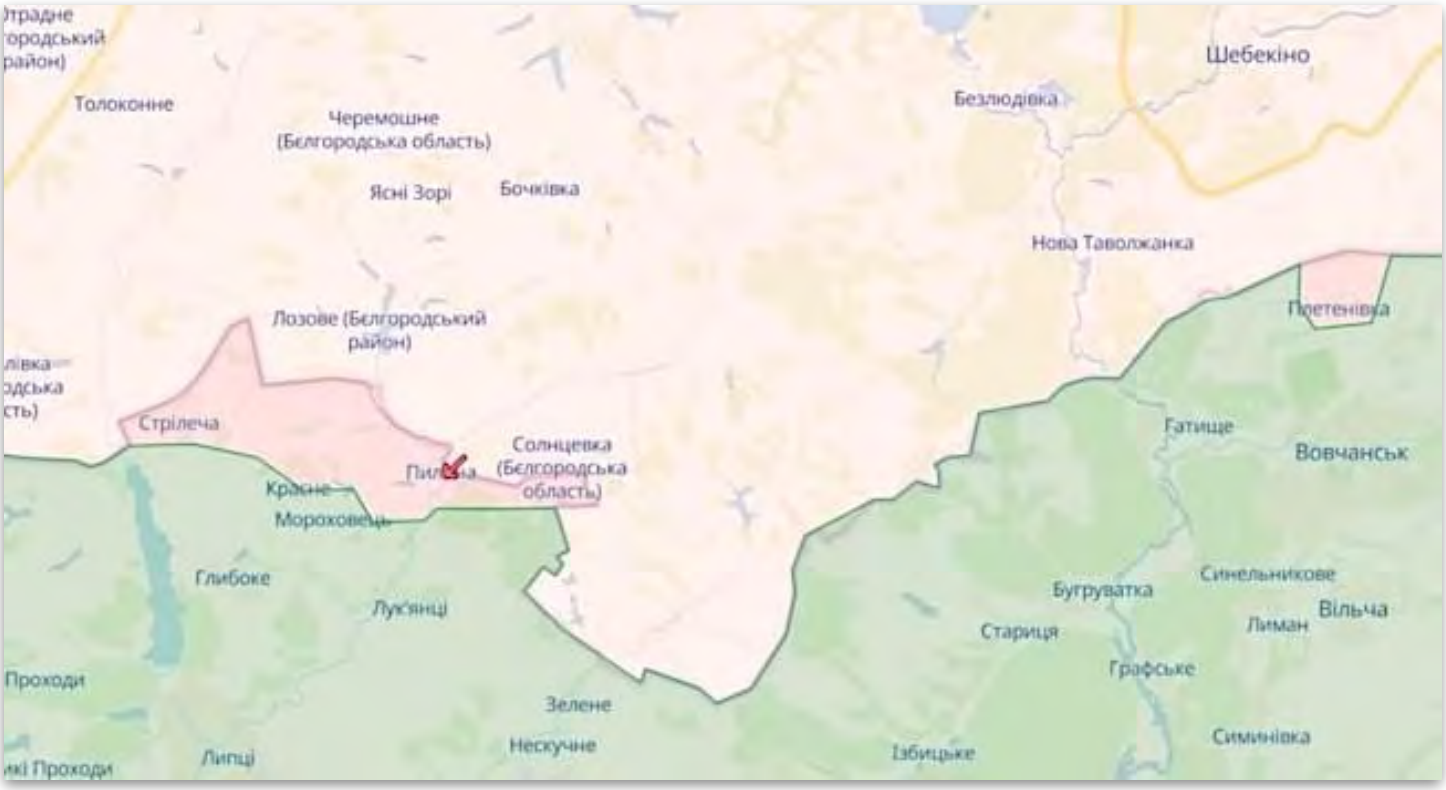
Сейчас все вернулось в российский исторический имперский тренд.

Это та реальность, которую необходимо учитывать в геополитических формулах на ближайшие 10 лет.

***

№ 2.773

Основні теми доби 10.05.2024 в Україні та навколо України

1 Російські війська знову вдерлися на Харківщину на двох дільницях силами кількох батальйонів. Усі останні місяці українське керівництво запевняло, що наступ неможливий, а голова обладміністрації Синєгубов заперечував вторгнення навіть після появи офіційних повідомлень. Привертає увагу, що мінних загороджень на напрямах російських ударів не було. Частини 11 армійського корпусу угруповання "Бєлгород" ведуть наступальні дії за підтримки підрозділів сил спецоперацій, авіації та великої кількості артилерії. Поки, на думку військовослужбовців та експертів, кількість залучених військ не дає змоги вважати це вторгнення ще одним фронтом. Ймовірно, його метою є відволікання українських військ із напрямків головних ударів на

Харківщині та Донеччині, проте прорив може стати проблемою в разі недостатньо активних дій українського командування.

Головнокомандувач ЗСУ Сирський доповів президенту Зеленському про важкі бої, що тривають на всій лінії фронту. Генштаб у ранковому зведенні 11 травня повідомив про 104 бойові зіткнення за добу. За інформацією сервісу DeepState Live Map, ЗСУ відступили із с. Коломийчиха на південь від Куп'янська, на північ та північний захід від Авдіївки, у районі автотрас Донецьк-Дніпро та Донецьк-Запоріжжя, а також на околиці Донецька – у Красногорівці.

Командувач Сухопутних військ Павлюк вважає, що в найближчі 2 місяці наступить критична фаза війни. З його слів, захоплення армією РФ Часового Яру не матиме катастрофічних наслідків для оборони. Він також повідомив, що вже незабаром буде сформовано ще 10 бригад, частку сил буде скеровано на прикриття Києва. Для прискорення набору Сухопутні сили відкривають власний центр рекрутингу.

Українська далекобійна артилерія завдала удару по нафтобазі в окупованих Ровеньках на Луганщині. У Білгородській та Курській області РФ російська ППО майже всю ніч збивала українські безпілотники – уламками ракет поранено кількох людей.

2️⃣ Кабмін виділив додаткові 7,7 млрд грн на відновлення енергетичної інфраструктури. Глава Укренерго Кудрицький стверджує, що пошкодження українських енергетичних об'єктів унаслідок останніх російських атак є набагато важчими за ті, що вона зазнала узимку 2022–2023 років. Заступник міністра енергетики Грінчук повідомила про обговорення урядом можливості підвищення тарифів на електроенергію для населення. У всій країні запроваджено обмеження енергопостачання промисловим споживачам у пікові години. Укренерго постійно імпортує електроенергію з Європейської енергосистеми та фактично примушує до імпорту підприємства.

USAID передав Україні 7 потужних трансформаторів. Уряд Бельгії виділив €9 млн на відновлення української енергетики. За повідомленнями європейських ЗМІ, через різке зростання постачань до України в ЄС виник дефіцит трансформаторів та інших пристроїв та компонентів для енергетики.

3️⃣ За твердженням чиновників Держстату, споживчі ціни у квітні зросли на 0,2 %, а в річному вимірі інфляція збереглася на рівні 3,2 %. Нацбанк знову девальвує гривню. Офіційний курс на 10 травня становив 39,78 грн, у низці обмінних пунктів долар продають дорожче за 40 грн. Тенденція на валютному ринку зберігається – експортери не продають валютний виторг. За тиждень Нацбанк продав $533,6 млн водночас знову нічого не купив.

Доходи експортерів зростають – про це свідчить статистика Міністерства інфраструктури. Упродовж останніх 9 місяців із портів Одещини вийшли майже 1,6 тис. великотоннажних суден, які вивезли понад 45 млн т вантажів – насамперед сільгосппродукції. Зростають доходи й металургійних холдингів – з початку року вони відвантажили через порти продукцію вартістю майже $1 млрд.

Уряду постійно бракує коштів, тож ухвалено законопроєкт про чергове підвищення акцизів на моторне паливо та низку видів алкогольної продукції.

4️⃣ Британське видання The Evening Standard стверджує, що винищувачі F-16 з'являться в Україні вже найближчими тижнями. Чехія передає тренажер F-16 одній з українських авіаційних бригад.

Президент США Байден затвердив виділення Україні ще одного пакету допомоги вартістю $400 млн. ЗСУ отримають ракети до комплексів ППО Patriot та NASAMS, ПЗРК, 155-мм та 105-мм снаряди, РСЗВ HIMARS та ракети до них, автомобілі та бронетехніку. Повітряні сили отримають протирадіолокаційні ракети та ракети "повітря-повітря", що підтверджує інформацію британських журналістів про передавання винищувачів уже незабаром.

Міністр закордонних справ Латвії Браже назвав пріоритетом усіх країн Балтії перемогу України у війні проти Росії.

Канадський уряд виділив понад $55 млн на закупівлю засобів ППО для України через Німеччину.

Австралія передасть ЗСУ комплекси ППО ближнього радіуса на суму приблизно $33 млн, а також профінансує постачання безпілотників на суму $21,5 млн, які закуповують Велика Британія та Латвія.

Франція відремонтувала та передає Україні зняті з експлуатації далекобійні ракети SCALP.

Канадська компанія Roshel планує розгорнути в Україні виробництво своїх бронемашин.

Міністр закордонних справ Угорщини Сійярто знову заявив, що плани НАТО щодо зміцнення обороноздатності України нібито можуть мати наслідком світову війну.

5️⃣ Посол Польщі Гузи заявив, що йому складно уявити механізм повернення до України чоловіків, які виїхали. Влада Румунії повідомила, що з моменту широкомасштабного вторгнення в країну в'їхали приблизно 11 тис. українських чоловіків призовного віку.

6 Міністр юстиції ***Малюська*** стверджує, що президент Зеленський нібито все ще буде легітимним й після 20 травня, п**опри спливання терміну його повноважень**.

Свою заяву міністр обґрунтував "недосконалістю Конституції", хоча Конституційний суд у 2014 р однозначно встановив, що повноваження президента припиняються після 5 років каденції за будь-яких умов.

Повноваження Верховної Ради прямо прописані в Конституції – вона буде легітимною до складання присяги наступним складом парламенту. Головне управління розвідки попередило про активізацію зусиль Росії щодо розхитування політичної ситуації в Україні за допомогою інформаційно-психологічних спецоперацій. Кабмін додатково виділив на фінансування діяльності ГУР зі спецфонду бюджету 747,9 млн грн.

7 Президент ***Байден*** підтвердив обмеження постачання Ізраїлю авіаційних бомб та снарядів, оскільки вони нібито можуть спричинити порушення гуманітарного права. Зі слів представника Білого Дому, мешканці Сектору Газа не отримують гуманітарної допомоги вже 3 доби. Армія Ізраїлю поступово просувається у м. Рафах, з якого евакуйовано понад 120 тис. мирних жителів, всупереч погрозам Вашингтона. Низка впливових американських видань звинуватили Байдена та його адміністрацію в зраді свого головного союзника на Близькому Сході, що може призвести до припинення існування держави Ізраїль. Вони також нагадали про зраду щодо України та Афганістану.

Генеральна асамблея ООН надала Палестині статус держави-спостерігача. Словенія та ще низка країн ЄС готові визнати Палестину окремою державою. Палестино-ізраїльський конфлікт є вкрай чутливим для багатьох європейських політиків напередодні виборів до Європарламенту. Чимала частка населення країн є мусульманами, Палестину підтримують і багато "ліберальних" громадських діячів – як у Європі, так і в США. Загостренням ситуації всередині ЄС негайно скористалася Росія. Розвідки європейських країн б'ють на сполох через можливі теракти, які готують російські спецслужби.

8 На думку оглядачів агентства Bloomberg, головним завданням китайського лідера Сі під час поїздки до Європи було вбивання клину у відносинах між ЄС та США, а також створення напруженості між країнами Східної та Західної Європи за допомогою заохочення урядів, лояльних до Китаю.

***

№ 2.774

«У российской армии есть три недели»

2024-05-11

TRT Russian

Агил ***Рустамзаде***, Военный аналитик и эксперт в области обороны и безопасности

Военный эксперт Агил Рустамзаде оценил текущую ситуацию на линии фронта в Украине. Специалист проанализировал шансы России на взятие Харькова и эффективность поставок западного оружия Украине

***

— Какова ситуация на линии фронта в Украине?

— В целом, можно сказать, что последние 6-7 месяцев российская армия находится в наступлении. Однако это наступление не похоже на то, что мы привыкли видеть в войнах, где достигаются тактические, а иногда и оперативные успехи.

Возьмем, к примеру, населенный пункт ***Авдеевка***. Российская армия штурмовала его около 6 месяцев.

Это небольшой городок с населением около 20 тыс. человек. Несмотря на численное превосходство, российским войскам не удалось взять его под полный контроль.

Такая же динамика и тенденции прослеживаются и сейчас. Российская армия продолжает наступление на Авдеевку, но без значительных успехов.

Одновременно с этим Россия наращивает силы на ***Купянском*** направлении. Это направление ведет к украинскому городу ***Харькову***.

Кроме того, российские войска пытаются наступать еще по двум направлениям в Донецкой области.

Во время летнего украинского контрнаступления был освобожден населенный пункт ***Работино*** в Запорожской области, на юге Украины. Российская армия предпринимает попытки вернуть контроль над этим населенным пунктом.

Стоит отметить, что продвижение фронта идет медленно, иногда не более чем на 100 метров в день. Тем не менее эти наступательные действия имеют накопительный эффект. Порой российской армии удается захватить населенные пункты.

Одна из причин этого — **внезапное прекращение помощи со стороны Соединенных Штатов Америки**.

> — Украинская армия оказалась с крайне ограниченным запасом артиллерийских снарядов, что негативно влияет на ход боевых действий.

Однако ситуация меняется. Как я уже писал в своем Telegram-канале, за последнюю неделю наблюдается рост интенсивности артиллерийских обстрелов со стороны украинской армии.

В связи с этим я полагаю, что **у российской армии есть карт-бланш на три недели активных наступательных действий.**

После этого, благодаря увеличению огневой мощи, украинская армия сможет значительно замедлить, а в некоторых случаях и остановить продвижение российских войск.

— Вы упомянули Авдеевку. Небольшой по размеру населенный пункт, но российская армия штурмовала его необоснованно долго. В последние дни много разговоров идет и о Харькове. Харьков же является крупным городом. В связи с этим возникает вопрос: каковы шансы России на взятие Харькова? И насколько целесообразно с точки зрения РФ вообще его захватывать? Какие ресурсы, в том числе людские, необходимо мобилизовать России для такой операции?

— С точки зрения людских ресурсов у РФ проблем нет. Однако эти ресурсы нужно задействовать, то есть призвать в армию, обеспечить обмундированием, вооружением и обучением.

В условиях современной войны просто дать солдату в руки автомат недостаточно. Необходима боевая техника, а также средства противовоздушной обороны.

Одновременно с этим в последние несколько дней Россия начала наступление в направлении ***Купянска***.

Купянск является крупным логистическим узлом украинской армии, захват которого позволит продвинуться в направлении Харькова. Но у России нет свободной 200-тысячной военной группировки, необходимой для взятия этого города. На данный момент ее нет. И я полагаю, что России потребуется как минимум два-три месяца, чтобы мобилизовать эти ресурсы.

— История с поставками истребителей все еще продолжается. Возможно ли будущее столкновение истребителей НАТО, например, F-16, с российскими на поле боя?

— Я считаю, что Украина будет стараться избегать дуэльных ситуаций, когда эти истребители подойдут на расстояние 100-150 километров. Эффективность современных истребителей значительно зависит от внешнего целеуказания.

В России есть самолеты — летающие радары типа А-50, несколько из которых было сбито Украиной, в то время как у Украины таких самолетов нет. Таким образом, в случаях взаимодействия российских истребителей с самолетом — летающим радаром F-16 могут оказаться в более уязвимом положении.

Здесь важно учитывать множество нюансов, в том числе и то, что бортовые радиолокационные станции истребителей редко обеспечивают дальность обнаружения более 100-120 километров.

— Возможно ли передать такие летающие радары?

— A-50 видит по меньшей мере на 300 километров. Его аналоги образца НАТО, называемые AWACS, видят на 500 километров. Информация о том, что какая-либо страна будет передавать эти самолеты, отсутствует. В отличие от истребителей, такие самолеты представляют собой штучный товар для любой страны.

Скажем, у Турции их всего 7. И я очень сомневаюсь, что самолет НАТО зайдет в воздушное пространство Украины для того, чтобы давать целеуказание истребителям F-16. Кстати, летающие радары такого типа, разведчики, дежурят над Румынией и морской акваторией Румынии в Черном море, откуда они собирают разведывательную информацию и передают ее Украине.

Но это слишком далеко от востока Украины, где происходит основной накал боев. Для того, чтобы давать целеуказание F-16, необходимо, чтобы этот самолет находился как минимум в центральных областях Украины. Согласится ли на это НАТО? В настоящее время предпосылок для этого нет. Но ситуация постоянно меняется.

— Можно ли сказать, что сами по себе такие истребители, как F-16, даже не последних модификаций, например Block 70, могут оказаться недостаточно эффективными, если их комплексно не дополнять?

— Многие люди ошибочно полагают, что любое оружие способно вести боевые действия автономно. Нет, дело не в том, что истребитель плохой или

хороший. F-16 прекрасно зарекомендовал себя во многих вооруженных конфликтах.

Просто современное оружие работает в комплексе, взаимодействуя и координируясь с другими системами.

Более того, эффективность зависит от противника. Если вы воюете со страной, не имеющей самолетов-радаров, то F-16, безусловно, будет эффективным.

Но в случае с Россией, которая, хотя и не является высокотехнологически развитой державой, все же обладает достаточными возможностями, чтобы иметь на вооружении летающие радары, эффективность F-16 будет значительно ниже.

— Вопрос про ATACMS. В какой-то момент их называли «геймчейнджером», то есть оружием, способным изменить ход игры. Подобные эпитеты звучали и в адрес «Химарсов», «Леопардов», а сейчас и F-16. Стоит ли преувеличивать их возможности, особенно с учетом наличия более современных образцов оружия в этом классе?

— Действительно, ATACMS — это ракеты конца XX века. Уже существуют более современные образцы. Новые баллистические ракеты при подлете к цели начинают маневрировать, что значительно осложняет их перехват.

Тем не менее ATACMS демонстрируют высокую эффективность. Подтверждено, что с помощью комплексов ATACMS было уничтожено как минимум три батареи С-400. Вероятно, в комплексах С-400, предназначенных для уничтожения баллистических целей, имеется проблема. Она может быть в радаре или в ракете, предназначенной для поражения цели.

Но факт остается фактом: **три батареи С-400 были уничтожены ракетами ATACMS.**

Что касается «геймчейнджа», то Российская Федерация — огромная страна, и удары по ее территории не одобряются Соединенными Штатами Америки, главным донором этой войны. В целом, никакое оружие не способно нанести такой урон и ущерб, чтобы кардинально уменьшить мощь и оборону российской армии.

Конечно, СМИ любят громкие слова. Однако «геймчейнджером» в этой войне, возможно, станут дроны. Но мы еще не в конце войны, к сожалению. Будем наблюдать.

— Какое оружие Россия противопоставляет ATACMS?

— Основным аналогом ATACMS является оперативно-тактический ракетный комплекс «Искандер». У него есть две основные ракеты. Одна из них — баллистическая ракета, являющаяся полноценным аналогом ATACMS.

С началом боевых действий у России было около 300 современных ракет. Остальные ракеты на вооружении — старого поколения. Они отличались невысокой точностью, иногда не взрывались. Но примерно через 6 месяцев Россия наладила серийное производство современных ракет.

Сейчас ракеты «Искандер» достаточно точны и поражают цели с высокой вероятностью. Два типа баллистических ракет комплекса проходят противовоздушную оборону Украины с высокой долей вероятности. Полноценная противоракетная оборона развернута только над Киевом.

А остальные области Украины Россия стабильно и эффективно атакует баллистическими ракетами «Кинжал» и «Искандер».

— Ранее Макрон упоминал возможность отправки войск в Украину. На что представитель МИД РФ Мария Захарова достаточно жестко отреагировала.

— ***Макрону*** **приходится играть в игру, которая, кажется, обречена на неуспех.**

1) — **Франция обладает самым мощным оборонно-промышленным комплексом в Европе. Второй идет Германия.**

2) — Несмотря на это, **Франция занимает пятнадцатое место по объему оказанной помощи**.

Слова о введении войск могут быть попыткой компенсировать или прикрыть малые объемы военной помощи Украине.

Для поддержки Украины необходима военная помощь, включая артиллерийские снаряды и самоходные артиллерийские установки, которые производит Франция, а не присутствие французских солдат.

Так что скорее всего мы станем свидетелями информационных операций, прикрывающих реальное положение дел.

Когда вы ничего не делаете, остается лишь заниматься демагогией.

***

№ 2.775

Торговая война началась

2024-05-11

Куц

После всех визитов в Пекин министра финансов США Джанет Йеллен и госсекретаря Блинкена, когда Китаю вежливо предложили сократить "избыточные производственные мощности", Китай ответил амбициозной программой "новых производительных сил".

— На просьбы сократить поставки в РФ - ответ будет после визита Путина в Поднебесную.

Но уже сейчас можно ожидать, что

— ответ будет не очень. Для наших интересов.

То, что позиция Китая предрешена, говорит превентивная реакция США:

— на импорт китайских электромобилей введена пошлина в размере 100% (sic!!!).

Также вводятся

— пошлины на импорт в США китайских солнечных батарей.

Вишенка на торте

— санкции относительно китайских банков.

Вообще, хотелось бы ошибаться, но **вся эта санкционная история относительно Китая очень похожа на введение Америкой санкций относительно Японии накануне Второй мировой войны.**

Тогда Япония стала союзником государств Оси (Германии и Италии) и напала на Перл-Харбор, а также колонии США и Британии в Азии.

Если маховик санкций относительно Китая будет затягиваться как удавка на шее,

1) — это не приведет к тому, что Китай изолирует РФ.

2) — Это приведет к еще большему сближению Китая и РФ, а в крайнем варианте - активировать конфликт двух прокси (Северной и Южной Корей) или в наиболее радикальном формате - разогреть конфликт на Тайване.

К сожалению в США сейчас нет фигуры равной Киссинджеру или даже Никсону.

Поэтому, думаю,

— все ошибки будут сделаны с перевыполнением плана.

Единственное, что может затормозить процесс обвала индо-тихоокеанской стратегии США - это выборы и смена политической парадигмы вместе со сменой политических элит.

Иначе, **для США все это может закончиться если не кризисом, то существенным перенапряжением внешнего контура.**

***

№ 2.776

Очевидно, "головний напрямок" для противника - Вовчанськ...

2024-05-11

Машовець

В районі Ржавец та Новая Таволжанка (дирекція Шебекино - Вовчанськ) фіксується переміщення у бік державного кордону України (ДКУ) резервів противника...

Противник на цьому напрямку, а також в районі с.Пильна та с.Борісівка задіяв частину сил й засобів УВ "Белгород"...

1) - Принаймні, один штурмовий підрозділ (ймовірно, "зведений", зі складу 7-го коремого мотострілецького полку (омсп) 11-го армійського корпусу (АК), приблизно до 2-х рот...

2) - А також, до 2-х батальйонів зі складу 18-ї мотострілецької дивізії (мсд), того ж 11-го АК...

3) - На обох напрямках активно діють сили спеціальних операцій (ссо) противника, він інтенсивно застосовує артилерію та авіацію...

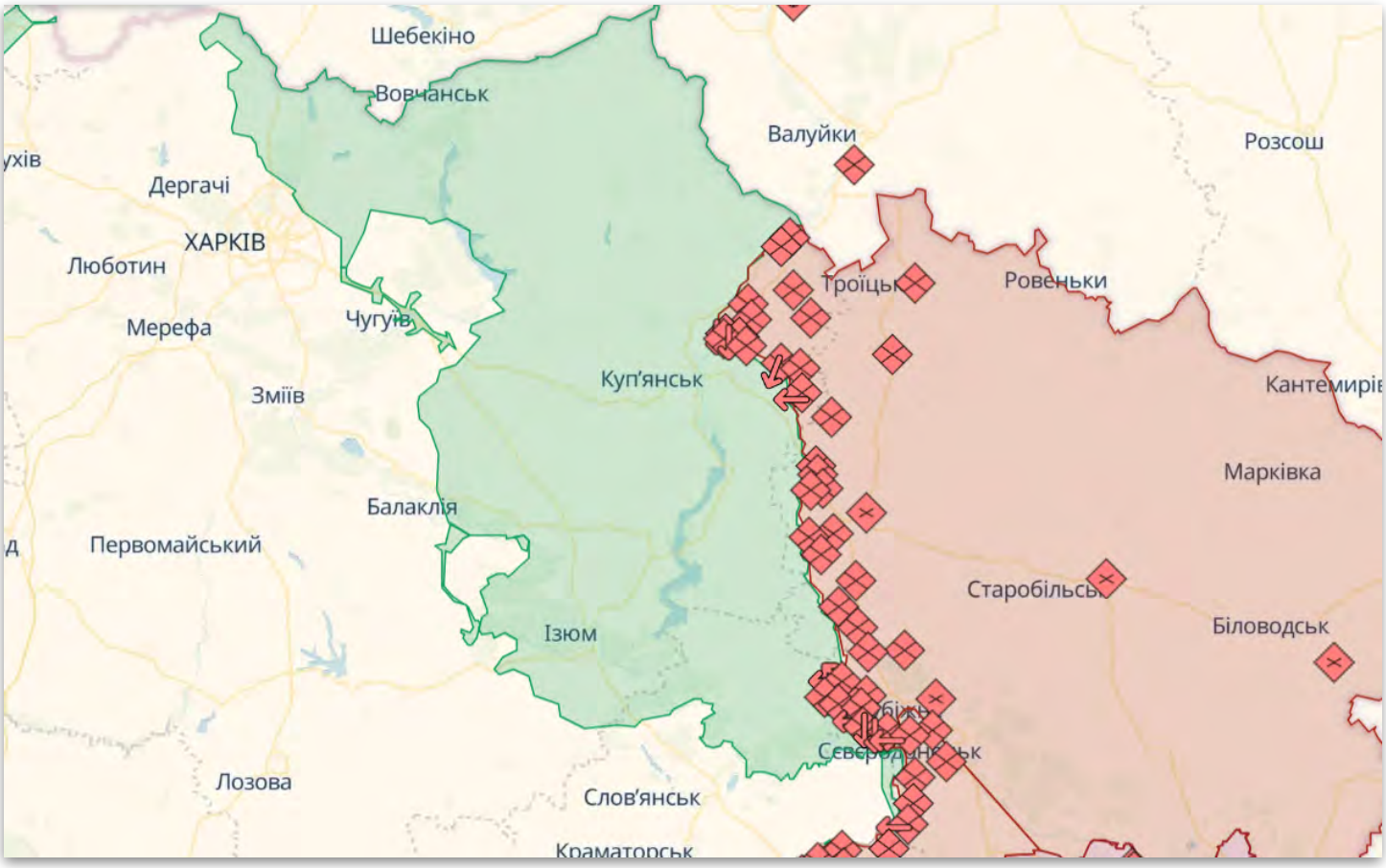
Більш детально - завтра, у ранковому огляді... в тому числі, подивимось чим командування противника оперує на цих напрямках. Й з якого напрямку намагається відтягнути наші резерви...

Якщо щось кардинально зміниться протягом дня - напишу сьогодні...

***

№ 2.777

Огляд... зважаючи на актуальність, трохи відкладемо Покровський напрямок й спробуємо сьогодні зрозуміти, що відбувається на Харьківському операційному напрямку (північніше та північно-східніше міста)...

2024-05-12

Машовець

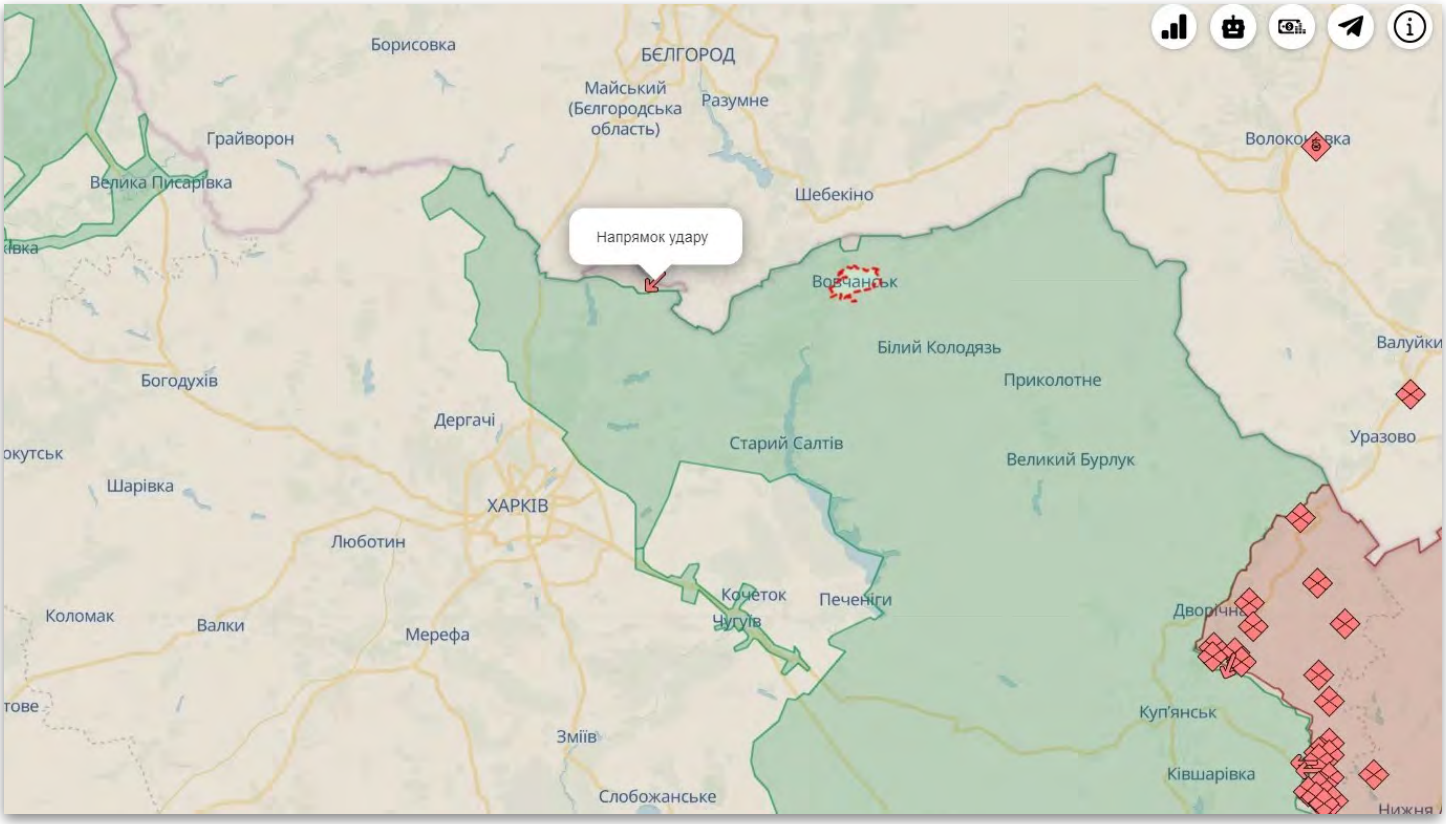
1. Отже, спочатку про те, що відомо на даний час...

Ранком 11.05.2024-го (приблизно 4-5.00) сили й засоби тактичної групи військ противника "Белгород", зі складу оперативного угрупування його військ (УВ) "Север" перейшли до активних (наступальних) дій по двом основним тактичним напрямкам, перетнувши дежавний кордон України (ДКУ)...

1) - у бік с.Глибоке та Лук'янці(допоміжний)

2) - у бік м.Вовчанськ (основний)

За приблизно-орієнтовними оцінками, противник ввів у бій у двоешелонному бойовому порядку не менше 4-х мотострілецьких батальйонів (мсб) зі складу частин та з'єднань 11-го АК на Вовчанському напрямку. Й співставні сили (десь до 3-х мсб) на напрямку на с.Глибоке...

У якості передових підрозділів противника діють спеціально сформовані зведені тактичні загони зі складу сил й засобів його ссо (сил спеціальних операцій), які ведуть інтенсивну розвідку, як переднього краю, так й на всю тактичну глибину, системи оборони ЗСУ на вказаних напрямках, в тому числі із використанням БПЛА, намагаючись визначити найбільш перспективні для них ділянки та відтинки, де варто провести в подальшому атакуючи\штурмові дії основними силами найближчим часом...

Противник здійснює активний вогневий вплив на всю тактичну, а місцями й оперативну, глибину бойових порядків наших військ, в тому числі із використанням артилерії та бойової авіації... фіксуються спроби задіяти в атакуючих\штурмових діях у певній кількості ББМ й танки.

На даний час, противник спромігся просунутись у нашому прикордонні на Харьківському операційному напрямку...

1) - У бік с.Глибоке та с.Лук'янці на відстань від 3.2 до 3.7 км, бої зараз тривають в районі с.Красне та Мороховець (утримуються ЗСУ)

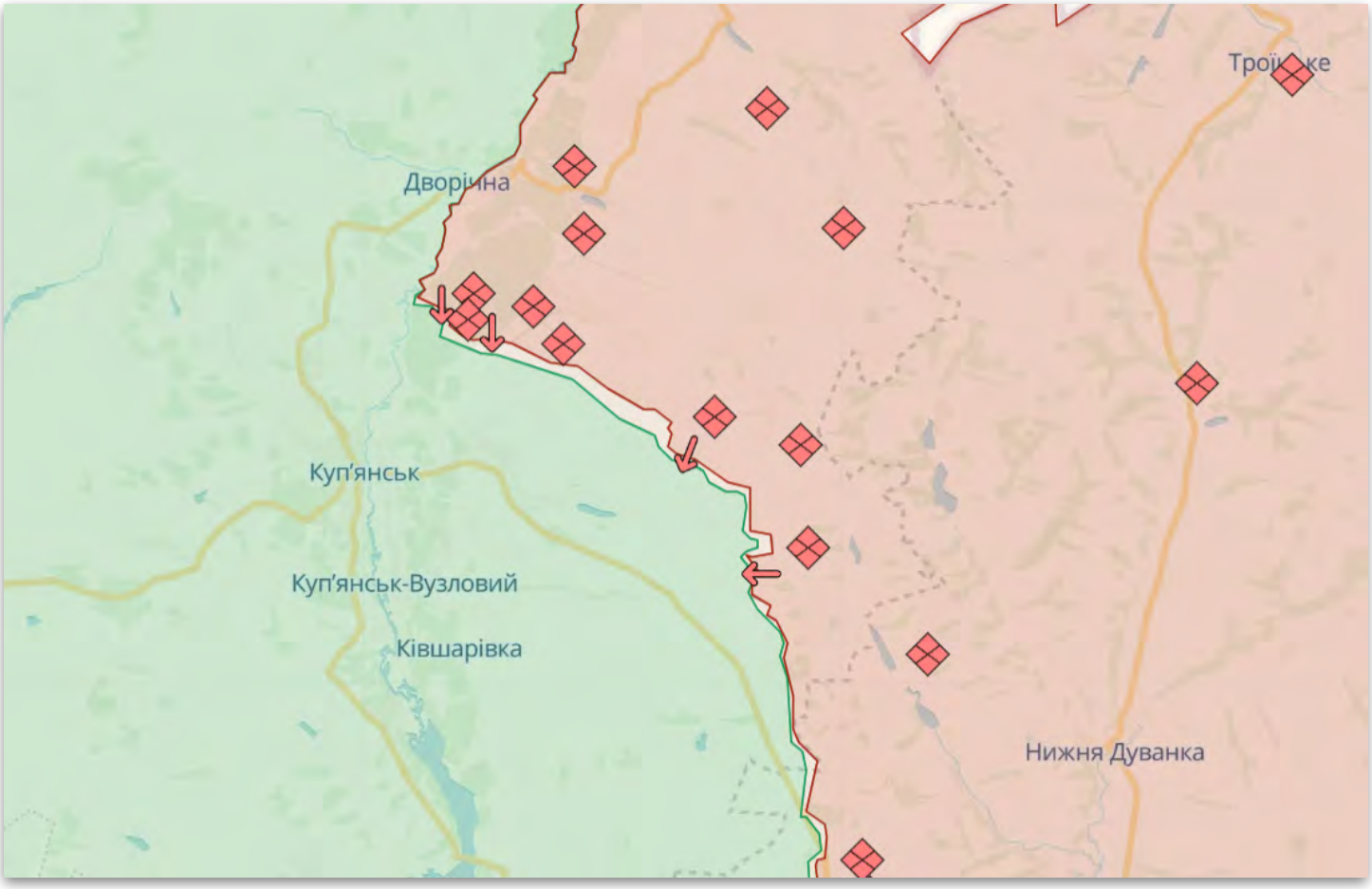
2) - На Вовчанському напрямку - до 3.5 км (район найбільш активних бойових дій с.Огірцеве та Гатище)

(відстані даються від найближчою точки ДКУ)

Однак, очевидно, противник найближчим часом розраховує наростити свої зусилля, щодо ведення активних (наступальних) дій у нашому прикордонні на Харківському операційному напрямку... адже:

1) - В районі Ржавец - Шебекино - Новая Таволжанка - Безлюдовка фіксується активне переміщення резервів противника (підрозділів зі складу 30-го та 41-го мотострілецьких полків\мсп 72-ї мотострілецької дивізії\мсд 44-го армійського корпусу)...

2) - Таке саме відбувається в районі н.п. Журавлёвка, Устинка та Вергилевка, противник явно підтягує до ДКУ додаткові сили й засоби зі складу 11-го та 44-го армійських корпусів, включаючи штурмові підрозділи зі складу 7-го окремого мотострілецького полку (омсп) 11-го АК

Окрім цього, протягом якогось найближчого часу, дуже вірогідно противник здійснить схожі дії й з території своєї Курской обл. (ймовірно, силами 128-ї

окремої мотострілецької бригади\омсбр при підтримці визначених підрозділів 11-го АК) по загальній дирекції на Велика Пісаревка, в якості, таких собі "відволікаючих" дій. Звісно, вони, скоріш за все, будуть меншего розмаху та масштабу...

2. Висновок...

Командування противника, очевидно, не випадково обрало вищеназвані ділянки та напрямки для початку своїх активних дій на Харківському операційному напрямку...

В обох випадках, його передові підрозділи діють у загальній дирекції з півночі на південь й південний захід вздовж двох ВОДОЙМ (переважно, по їх східному берегу) - Трав'янському водосховищу та річки Сіверський Донець...

Це дозволяє противнику "економити" сили й засоби, концетруючи їх на визначених ділянках східніше них й одночасно прикриваючи собі "правий" фланг самими цими водоймами...

Ймовірно, в подальшому противник ставить перед собою наступні завдання

1) - спробує вийти на рубіж Глибоке - Лук'янці, аби створити собі умови для просування у бік н.п.Липці...

2) - в районі м.Вовчанськ, найбільш ймовірно, спробує "спуститися" вздовж Сіверського Донця з півночі на південь й обійти м.Вовчанськ з південного-заходу та півдня (через Синельникове та Цегельне)...

Як на мене, основна мета, поки що обмежаних у розмаху, дій противника на Харьківському операційному напрямку - м.Вовчанськ...

За це "говорять" зразу декілька факторів...

Місто розташовано майже впритул до кордону (від північної околиці до ДКУ, десь 5-5.2 км), що дає противнику зразу декілька "козирів"

1) - Можливо організувати та провести дії у цьому напрямку обмежаним комплектом сил й засобів (й навіть, сподіватися на певну раптовість своїх дій), одночасно маючи непогані шанси досягнути "конкретного" результату - захопити, або блокувати більш-менш значний н.п. в українському прикордонні, причому, на досить "чутливому" напрямку

2) - "Плече подвозу" МТЗ - невелике, відстань до передових підрозділів - також, а відповідно - забезпечення стійкого та прихованого управління та можливість вогневої підтримки власних підрозділів НЕ ПОТРЕБУЮТЬ зміни та пересування вогневих позицій основної маси підтримуючого угрупування артилерії, КП\ПУ та структури (підрозділи) тилу також особливо нікуди не треба "перемещать"...

3) - Ресурсів (від палива, до ОВТ та запасних частин), й всього необхідного наступаючим силам "для жизни и боя" можливо подавати досить швидко й у потрібних обсягах, так само, як й власне військ, для проведення, такого роду операції, також потрібно менше, ніж у випадку, коли ви намагаєтесь "прорватися" на більшу глибину бойових порядків противника...

4) - Разом з тим, дії у бік м.Вовчанськ, так чи інакше, сприятимуть досягненню противником головної мети цього його прикордонного перфомансу - командування ЗСУ та в цілому СОУ, аби утримати Вовчанськ, очевидно, буде вимушене залучити сюди ДОДАТКОВИЙ комплект своїх сил й засобів. Чого, власне, противник й добивається...

5) - Я вже не кажу про "медійно-інформаційні" наслідки цієї "вовчанської переможеньки" ворога (якщо, звісно, вона стане реальністю... що, далеко - не факт). При грамотній та продуманій ІпСО, якою це все супроводжувати, можна так "ушатать", як військове, так й військово-політичне керівництво держави, що йому мало не здасться, навіть у стратегічному сенсі...

3. Ну й на завершення... про певні расклади сил й засобів, якими противник МОЖЕ оперувати на Харьківському операційному напрямку на даний момент...

Отже...

1) - Особового складу, загалом, в УВ "Север" - більше 52-х (скоріше, ближче до 53-х) тисяч "тушок", з них безпосередньо на Харьківсбкому напрямку може бути зосереджено - до 32-х тисяч...

2) - Танків у складі УВ "Север" трохи більше 400-т одиниць (десь від 405-и до 410-и), з них на Харьківському напрямку може оперувати до 250-270 одиниць...

3) - Бойових броньованих машин (ББМ), включно із бронеавтомобілями та різного роду тягачами, загалом в УВ "Север" - 1030-1050 одиниць, з них від 460-и до 500-510 (цілком можливо, що й більше 600 одиниць), очевидно розгорнуті саме на Харьківському напрямку...

4) - Більша частина артилерійських систем УВ "Север", починаючи з калібра 100-мм й включно із 120-мм мінометами (до 1040 одиниць загалом), також очевидно розгорнута саме на Харьківському напрямку. Думаю, їх десь під 700 одиниць тут...

5) - Ну й реактивних систем залпового вогню (РСЗВ), на Харьківському напрямку розгорнути не менше ніж 65-70 одиниць із загальної кількості в 125 одиниць, які числяться за УВ "Север"...

На даний момент у складі тактичної групи "Белгород" зі складу УВ "Север", яка власне й залучена до активних (наступальних) дій в нашому прикордонні в Харківській обл. числяться...

6) - 2 окремих мотострілецьких бригади (омсбр) - 128-а та 138-а омсбр. Перша - зі складу 44-го АК ЛенВО, друга - зі складу 6-ї загальновійськової армії (ЗВА) МВО. 138-а, очевидно, діє лише одним мсб, решта зараз - на Куп'янському напрямку...

7) - До 8-и мотострілецьких, танкових та стрілецьких полків (мсп\тп\сп), з них, принаймні, два - діють без 1-2-х своїх штатних батальйонів. Цілком можливо, що кількість "кастрованих" полків в групі "Белгород" більша... Переважно, це полки зі складу 11-го та 44-го армійських корпусів (АК), їхніх штатних мсд - 18-ї та 72-ї мсд

8) - Ну й десь, до 14-и мотострілецьких та стрілецьких батальйонів, з них дві третини, скажімо так, мають "певні проблеми" з рівнем укомплектованості особовим складом до штатних показчиків. Принамйні, в 2-3-х з них, його вистачає на 1-1.5 штатних роти...

9) - Окремих тактичних загонів у форматі "рота - батальйон" - 5, з них 3, це - конкретно, штурмові (спеціально підготовлені для атакуючих\штурмових дій) та 2 - "спеціального призначення". Всі 5, зараз активно залучені до дій у нашому прикордонні.

В подальшому, спостерігаємо за розвитком подій на Харьківському напрямку...

***

№ 2.778-1

З нагоди пертурбацій в Мінрозвитку громад, територій та інфраструктури розкажу, чим наразі закінчилась історія про постанову-клон 5655 (принаймні в тій версії, яка мені відома)

2024-05-10

Ніколаєнко

Отож, почнемо з того, що вказана постанова була (як би це культурно означити) розна Національним агентством з питань запобігання корупції.**

1) — По 11 пунктах проєкт просили переписати.

2) — Міністерство внесло правки по 5, а по 6 текст було переписано наново.

Наприкінці квітня 2024 ***Мінінфраструктури*** направила відповідний лист до НАЗК, про те,

— які «були вжиті заходи, спрямовані на пошук взаємоприйнятного рішення та врегулювання спірних позицій щодо проекту».

Згідно з відповіддю, 3 квітня 2024 р. проведено

— «узгоджувальну нараду з заінтересованими органами та підготовлено протокол узгодження позицій, який містить, зокрема, аргументи щодо відхилення зауважень, який було додано до проекту постанови під час його подання на розгляд Кабінету Міністрів України».

«За результатами розгляду проекту постанови Кабінету Міністрів України

«Про реалізацію експериментальних проектів у сфері містобудівної діяльності» 05 квітня 2024 р. на засіданні Урядового ***комітету з питань відновлення*** України, розвитку громад, територій та інфраструктури було прийнято рішення **оформити експериментальні проекти окремими рішеннями** Уряду та подати їх на розгляд Кабінету Міністрів України.

Зауваження, зокрема НАЗК взято до відома (пункт 3 протоколу № 6).

Заступник Міністра Наталія ***КОЗЛОВСЬКА***»,

- йшлося у вілдповіді міністерства.

Якщо ви не зрозуміли, то

— **ця постанова буде поділена на 3-4 проєкти і винесена на уряд**)

***

№ 2.778-2

Постанова-клон 5655. Чи виграє Мінінфраструктури та будівельний картель у місцевого самоврядування

2024-04-23

Тетяна Ніколаєнко

Кабмін найближчим часом може повернутись до розгляду постанови-клона скандального законопроєкту 5655, яка збільшує вплив центральної

влади на видачу дозволів на будівництво, а також фактично працює на будівельний картель.

Як відомо, законопроєкт 5655 був проголосований наприкінці 2022 року, але його так і не підписав президент.

Наступного дня після голосування українці більше ніж 25 тисячами голосів підтримали петицію до президента Володимира Зеленського, якою просили не підписувати закон.

Також аналогічне **прохання озвучила Єврокомісія в листопаді 2023 року. А до того ж таку саму рекомендацію *надали в Європарламенті*.**

15. Calls on the Ukrainian Government to continue to strengthen local self-government and to embed the success of the decentralisation reform in the overall architecture of Ukraine's repair, recovery and reconstruction processes by, inter alia, giving local authorities a prominent role in decision-making about reconstruction projects; draws attention to the Association of Ukrainian Cities and the European Alliance of Cities and Regions for the Reconstruction of Ukraine, the latter of which was launched on 30 June 2022 as a vehicle to map local and regional needs in Ukraine;

16. Expresses its conviction that Ukraine's reconstruction and recovery process must be firmly based on the principles of social fairness and inclusion, gender equality, sustainability and green transformation, local ownership, transparency and accountability, and should be accompanied by effective mechanisms to monitor its implementation; underscores the importance of a transparent governance architecture, accountability and sound financial management; stresses the need to utilise environmental impact assessments for future reconstruction projects, particularly in protected sites, such as those in the Carpathian mountain range;

17. Warns against using the future reconstruction efforts to amend legislation in such a way as to benefit certain vested interests at the expense of a level playing field and of transparency; calls on President Zelenskyy not to sign draft law 5655 on urban development activity;

18. Underlines, in addition, the need to take into account the concerns, needs and expertise of internally displaced persons and refugees, as their reintegration into local communities will be crucial for strengthening Ukraine's societal and institutional resilience and increasing its unity; recalls the looming challenge of addressing the suffering of victims and veterans, many of whom will have difficulty in fully integrating back into social life after the war is over, particularly those who were detained, tortured, raped or otherwise abused by the Russian occupying forces; reiterates that many of them will require long-term psychological and medical rehabilitation and reintegration assistance;

"Україні варто утриматися від ухвалення закону про містобудівну діяльність у його нинішній формі, оскільки він створює ризики доброчесності, що виникають у результаті делегування надмірних контрольних повноважень у сфері міського планування від державних підприємств до приватних організацій, і призводить до послаблення повноважень місцевої влади в цій сфері", - йшлося у звіті ***Єврокомісії***.

Нагадаємо, законопроєкт, який ***протягували через парламент з 2021 року, містив кілька найбільш скандальних моментів:***

1) Норми нового закону фактично **створювали закритий майданчик для великих будівельників компаній**, які могли вкластися в так звані приватні ДАБІ (експертні організації), які б видавали дозволи на будівництво. За іронією долі, ці компанії повинні були мати сертифікованих фахівців, які отримували б ліцензії лише в структурах, які асоціювались з нардепом Дмитром Ісаєнком.

2) Натомість законопроєкт **суттєво обмежував права органів місцевого самоврядування**, хоча і збільшував їх відповідальність за порушення при будівництві.

3) Так само суттєво **обмежувалась роль архітекторів** в ухваленні рішень, їх могли замінити на іншого виконавця.

4) Окрім цього, законопроєкт пропонував створити **"Містобудівну палату" при Міністерстві інфраструктури** (чим суттєво збільшував вплив міністерства на процеси), яку опоненти називали аналогом тендерної палати.

Представники невеликих забудовників вважали, що законопроєкт був розрахований на те, щоб викинути їх з гри, а також дати можливість великим компаніям контролювати ціну метра забудови.

Попри заклики Європарламенту та Єврокомісії в грудні 2023 року ЗМІ повідомили, що норми законопроєкту можуть бути втілені в життя постановою уряду. Втім, через розголос тоді Кабмін не затвердив постанову.

До неї також пообіцяли додати думку громадськості. Однак, як заявила Цензор.НЕТ Анна Кирій, хоча пропозиції і були подані, їх не врахували. Це підтверджує таблиця в повідомленні на сайті міністерства.

10 квітня видання ZN.UA повідомило, що постанову знову готують до розгляду.

При цьому найцікавіше, що на початку квітня постанова отримала негативний висновок Національного агентства з питань запобігання корупції.

У документі за підписом заступника голови НАЗК Артема Ситника зазначалось, що постанова містить *<u>такі корупційні ризики</u>*:

1) - невідповідність нормам Земельного кодексу України (далі – ЗКУ) та Закону України "Про Державний земельний кадастр" щодо обов'язковості внесення до Державного земельного кадастру відомостей (змін до них), встановлених містобудівною документацією на місцевому рівні, що, своєю чергою, зумовить зловживання у сфері земельних відносин та будівництва;

2) - через звуження переліку узгоджень створює умови для незаконного будівництва та набуття права за декларативним принципом на будівництво об'єктів, розташованих у межах територій пам'яток культурної спадщини, історико-культурних заповідників тощо;

3) - встановлює непрозорі засади діяльності експертних організацій (тих самих приватних ДАБІ, які укладаючи угоду з компанією навряд чи будуть діяти проти неї - авт.);

4) - наділяє ДІАМ повноваженнями блокування в реєстрі експертної організації в разі наявності судових рішень, при тому, що Держінспекція за наявними повноваженнями не може встановити умисел в діяльності. На думку представників НАЗК, це може призвести до упереджених рішень щодо певних організацій.

Відтак НАЗК просило переглянути:

1) - встановлення можливості для надання державним реєстратором публічних послуг у сфері будівництва в умовах, коли відсутні документи (відомості про такі документи) в Реєстрі будівельної діяльності, або ухвалювати упереджені рішення щодо відмови у реєстрації права на виконання підготовчих/будівельних робіт, видачі дозволу на виконання будівельних робіт;

2) - унормування неправомірної дії державного реєстратора щодо невиконання отриманого судового рішення;

3) - здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, серед іншого, уповноваженими особами з державного архітектурно-будівельного контролю як суб'єктом господарювання створить умови для корупційних зловживань у сфері будівництва;

4) - унормування ризику обходу конкурентних умов передачі земель державної чи комунальної власності в користування, порушення прав та законних інтересів власників і користувачів земельних ділянок на право користування і розпорядження належними їм земельними ділянками.

Крім, того НАЗК звернуло увагу, що постанова в низці положень не відповідає існуючому законодавству та міжнародним зобов'язанням, а тому вони мають бути виправлені.

Цензор.НЕТ звернувся до Міністерства інфраструктури по коментар щодо того, навіщо вноситься ця постанова і чого міністерство хоче досягти.

> **"Чому ми пропонуємо такі зміни через рішення Уряду, а не в через ухвалення законопроєкту?... Важливо не помилитися, закладаючи основи на десятиліття вперед. Тому ми в сфері містобудування пропонуємо експериментальні проєкти, в яких ідемо не шляхом заборон, а шляхом альтернативи"**, - йдеться у відповіді віцепрем'єра Олександра ***Кубракова***.

Віцепрем'єр традиційно наголосив на таких пріоритетах як "автоматизація, цифровізація, контроль".

> **"Частіше за все корупція є там, де є контакт людини з людиною і існує слаба регуляція. У випадку з будівництвом, це отримання дозволу на початок робіт і прийняття об'єкта в експлуатацію. Тут чиновник може затягувати процес або навпаки – "закрити очі" на порушення. Що ми пропонуємо? По суті, використати комп'ютер для ухвалення рішень. Система автоматично аналізує дані проєктної документації та формує протокол перевірки. Якщо виявляються порушення — підпис документа блокується до усунення порушень"**, - ідеться у відповіді.

> **"Аналогічно і під час проведення експертизи проєктної документації. Отримати дозвіл можна буде лише за наявності позитивного експертного звіту"**, - зазначив Кубраков.

Водночас він додав, що у разі, якщо будівництво відбувається у межах ділянок, що визнані культурною спадщиною, система обов'язково сповіщає відповідний орган контролю.

Насправді всі скандали останніх років здебільшого відбуваються через те, що пам'ятки визнаються пам'ятками вже постфактум. Коли громадськість підняла ґвалт. А Мінкульт не сильно поспішає їх захищати навіть тоді, коли за справу береться вже Офіс Генпрокурора. Як було в ситуації з будинком Саксаганського в Києві, де компанія, наближена до Вадима Столара та Віктора Медведчука, хоче збудувати готель.

Інвестори часто заходять на будівництво на землях, які були відведені 10-20 років тому. І не дуже раді тому, що поряд стоїть пам'ятка.

Наприклад, кілька тижнів тому вийшло інтерв'ю девелопера Ігоря ***Ніконова*** Раміні Есхакзай, де він скаржився на те, що йому фактично не дають будувати

в Китаєві, бо там знайшли рештки фортифікаційних споруд та кераміку часів Русі.

> **Землевідведення відбулося в часи мера Черновецького на користь ТОВ "Київська овочева фабрика". Пізніше вона уклала договір на будівництво з KAN Development.**

Зараз Офіс Генпрокурора оскаржує землевідведення, бо це пам'ятка археології. Хоча Госпсуд став на бік забудовника.

"Дивіться, що коїться – через те, що Міністерство культури 30 років ні чорта не робило немає кінцевого переліку пам'яток культури, нема переліку режиму використання територій навколо цих пам'яток. І що вони придумали? Заднім числом, коли людина купила будівлю, відвела землю, зробила проєкт, деякі почали роботи… стали робити статус пам'ятки", - поскаржився ***Ніконов***.

"Активісти, може, вони і хочуть щось хороше, але треба мати розуміння, що бізнес у це вклав гроші. У нас така ситуація в Китаєві. 17 років тому була виділена земля. Орендар заплатив 5 мільйонів доларів, а тепер прийшли активісти з прокуратурою і кажуть: "а давайте ми у вас частину заберемо?.. Бо вам 17 років тому неправильно відвели... От уявіть, я вклав кошти, зробив інвестиційний проєкт, а мені кажуть: "Давайте заберемо". Ну який це інвестиційний клімат? Якщо неправильно виділили, то посадіть того, хто це зробив, але бізнес не чіпайте", - додав бізнесмен.

Ніконова можна почасти зрозуміти - він лише виконавець - але і йому буде важко заперечувати, що саме через бажання будувати висотки і бізнес-центри знищено ландшафт історичного центру Києва.

Досить побіжно в тому інтерв'ю ***Ніконов*** зачепив зміни, які пропонує Мінінфраструктури.

"Зараз влада централізує для того, щоб не створювались такі місцеві князьки, які все під себе гребуть, і вона дає змогу девелоперам отримувати всі документи для того, щоб ти почав будівництво, в централізованому органі. І місцева влада ніби опиняється осторонь. Хоча я думаю, що місцева влада має бути в цьому процесі і така фігура як головний архітектор має погоджувати композицію будівель", - зазначив бізнесмен.

Правда, представники місцевих влад у своїх публічних заявах висловлюють нерозуміння, як узгоджувати і наглядати у разі скорочення прав місцевого самоврядування (хоча і до цього їх нагляд був такий собі).

Як відомо, законопроєкт 5655 не один раз критикували за те, що він забирає частину повноважень місцевої влади на центральний рівень. Постанова цю лінію продовжує.

"Навколо цієї позиції виникало чимало дискусій. Зараз видача дозволів і прийняття в експлуатацію об'єктів класу наслідків СС1 та СС2 відбувається монопольно місцевою владою, зокрема в Києві, Дніпрі, Львові, Одесі. Ми пропонуємо, щоб замовник міг обрати альтернативу – Державну інспекцію архітектури та містобудування (ДІАМ). Організацію, яка має і експертизу, і репутацію. Важливо – ми не забираємо у місцевого самоврядування право надавати дозволи, але одночасно розбиваємо монополію", - пояснив Цензор.НЕТ ***Кубраков***.

Також, за його словами, постановою прописано, що представники місцевої влади мають моніторити все будівництво на своїй території та викладати звіт у відкритий доступ до ЄДЕССБ. У разі виявлення ознак незаконного будівництва звіт направляється системою автоматично до органів контролю. Кожне незаконне будівництво підпадає під моніторинг, внесення даних до електронної системи і під реагування відповідними органами.

Свою постанову Мінінфраструктури подає по суті як захист від зловживань органів місцевого самоврядування.

"Уявімо ситуацію. Міжнародна корпорація з мільйонними інвестиціями планує побудувати в Україні меблевий магазин і придбала для цього земельну ділянку. Після цього корпорація приходить до місцевої влади за документом – містобудівними умовами та обмеженнями (МУО), в яких вказано параметри для побудови такого магазину – щільність забудови, висотність, безпекові фактори тощо. У реальності – видача такого документа може тривати місяцями, якщо не роками. Або змушувати безкінечно повертати документи інвестору щоразу з різних підстав. Що може зробити міжнародна корпорація в такому випадку? Або судитися щонайменше 3 роки або забрати свої гроші з України, або навіть не заходити сюди до встановлення чітких правил роботи", - зазначив ***Кубраков***.

"Що пропонує постанова? Чітко виписані підстави для надання МУО та алгоритм оскарження рішень. Знов таки, ми пропонуємо альтернативу багаторічним судовим тяганинам. Це державний орган архбудконтролю – ДІАМ, який побудував репутацію професійної та безкорупційної інституції. Якщо орган місцевого самоврядування порушує законодавство, замовник може оскаржити таке рішення в ДІАМ. ДІАМ зможе прийняти рішення про надання МУО за відсутності підстав для відмови у їх наданні", – ідеться у відповіді віцепрем'єра.

Але власне **проти скорочення повноважень місцевого самоврядування і виступали Єврокомісія та Європарламент**.

Крім того, говорячи про видачу дозвільних документів, ***Кубраков*** **не згадує приватні експертні установи, які й викликають найбільше критики.**

Так чи інакше,

> — **зараз історія з постановою вперлась у те, що в ній треба було поправити низку пунктів, які НАЗК визначило як корупційні.**
>
> У міністерстві Цензор.НЕТ повідомили, що стосовно 6 пунктів зауваження враховані, щодо 5 – ні. Але 5 нібито зняли в результаті консультацій.

Втім, у п’ятницю в пресслужбі НАЗК Цензор.НЕТ повідомили, що

> — "**редакція проєкту постанови, яка повторно надійшла в НАЗК, відрізняється від тієї, яку НАЗК аналізувало** під час проведення антикорупційної експертизи".
>
> "У цій редакції, яку наразі аналізувало НАЗК, рекомендації НАЗК **враховані частково**, а також є нові положення, які не були предметом дослідження", - зазначили в НАЗК.

Чи означає це, що текст постанови піде на ще одну експертизу, поки не зрозуміло.

Водночас опоненти постанови сподіваються на те, що в ближчі дні ***Кубраков*** втратить посаду, а після цього постанову вже ніхто не тягнутиме.

Хоча звідки береться оптимізм, що лобісти не знайдуть дорогу до нового міністра (якщо заміна взагалі відбудеться) – не зрозуміло.

***

№ 2.779

Ukraine War, 8 May 2024

SARCASTOSAURUS

MAY 08, 2024

Good morning everybody!

Guess, meanwhile, you can gauge the ’general state‘ of the situation by ‘intensity’ of my updates: when these are ‘rather slow and/or sporadic’ – there’s ‘not really’ much to report.

Of course, this shouldn’t mean that there’s no fighting. Far from that! Indeed, the Russian assaults have been continued over the last few days, all the time. It rather means that the ZSU has managed to stabilise the frontlines, to – de-facto – stop the Russian winter offensive, and that the Russians are running out of steam. Not that they’ve stopped trying, though.

….and, gauging by specific reports from the Ukrainian side… well, I would say that Kyiv is now waiting to see what might Pudding and his Keystone Cops in Moscow come up with as next. Especially because it seems they all expect the Russians to ‘do something special’ for the 8-9 May.

….which reminds me that he, Pudding, then announced nuclear exercises near the border to Ukraine. Has silenced something like half the talking-heads in the EU and the USA, the last few days.

Of course, this is serious. Damn serious. Must be taken seriously. I just can’t help it, though: I promptly have an entire set of my usual, ‘unpleasant’ questions. For example, why does Pudding need to bluff with his nukes again, if:

1) Everything in Ukraine is developing precisely according to the plan for his ‘special military operation’?

2) Western sanctions are not working?

3) The VSRF is nowadays launching 1 golfcart and 10 troops into attacks on the same ZSU position in the Stelmakhivka area, where one year ago it was running such attacks with 2 BMPs, 1 T-80, and 30 troops?

4) Western arms- and ammunition deliveries do not matter. And,

5) Russia is victorious?

Ah yes, you’re right: this reminds me that I’ve been taught, again and again – by professional diplomats and anonymous experts here on this blog alike – that I do not understand international relations and diplomacy…

1. BATTLE OF DONBAS

As far as not deploying Iskander-M ballistic missile(s) loaded with cluster bomb ammunition to strike civilians in Odesa - or BM-27s, BM-30s, S-300s, and UMPK glide bombs to massacre Ukrainian civilians elsewhere (or, Russian civilians inside Russia; for example with help of UMPKs that malfunctioned on release) - the VKS spent the last few days focusing on three areas.

The first is in northern Kharkiv, where – and this 'just for example – it bombed unknown targets in the Zolochiv area (demolishing about a dozen of public- and private houses in the process), and in Slobozharske (where the attached still from a video was taken):

It was 'somewhere there' that the VKS also suffered its latest loss: the Su-34 'Bort 21 Red' – 'famous/notorious' as one of first jets of this type deployed to Syria, back in late summer of 2015. According to the Russians, the jet heroically crashed somewhere in the southern Belgorod Oblast, killing the crew of two (named Evgeny Kuznetsov and Vladimir Strelkov). And the Russians already know it was an 'engine malfunction' that caused the loss. From afar, and without any kind of investigation: indeed, they know that BOTH of two engines have malfunctioned at the same time, and then everything else, too, so the jet flew into the ground.

Su-24 'Bort 21 Red' as seen at Hmeimim AB, back on 5 October 2015, and…

….more recently.

I simply love that.

No, not because I would be gleeful. How can you think that way of me? It's just because that Su-34 (yes, the very same 'Bort 21 Red') was one of those that was bombing civilians all over north-western Syria, back in 2015-2016, driving hundreds of thousands of them to Turkey, in turn causing what became known as the 'Refugee Crisis' in the European Union. 'Was fantastic times, really: especially because all the Pudding-fans in charge of the EU have failed to understand the repercussions of the Russian (and IRGC's) ethnic cleansing of millions of Sunny Arabs from that part of Syria; and the resulting overburdening of Turkey and the EU with millions of refugees, too.

But, of course: nah, that wasn't Russia. That was all the 'IS'. Who cares is this was never present in north-western Syria, which was the area hit by about 99% of the Russian air strikes? 'Fact' is: the Russians were fighting against the IS and the CIA-Mossad-al-Qaeda conspiracy, and, and, and, defeated all of them. It was such a marvellous victory, and Syria is now a pure democracy, too… can't say…

But, I'm digressing…

The second sector was that of Pokrovsk-Avdiivka, where the VKS has bombed really a lots of places 5-10km behind the frontline, back on 4-5 May. For example: Vozdvyzhenka, Kalynove, Novooleksandrivka (OK, this is directly on the frontline, meanwhile), Prohres, Vovche, Ivanivka, Novoselivka Persha, Mykhailivka, Halytsynivka, and Karlivka.

Elsewhere? Well, the Russian reach to the Siversky Donets – Donbas Canal turned out to be tenuous at most. See: although knocking out a few of Ukrainian armoured vehicles and causing some losses, the VSRF eventually lost so much it's back to positions about 300-500 metres east of it, and meanwhile assaulting positions of the 5th Assault, about 1,500 metres further south.

I'm sure this means that the effort in question therefore cannot but be characterised as another major victory for Pudding..

2. SOUTHERN DONETSK & ZAPORIZHZHYA

The third sector was that of Staromaiorske. Think I've mentioned it in one of my recent updates: some 4-5 days ago, the Russians claimed 'break through' of the Ukrainian frontline there. Turned out they've advanced for about 200 metres. Meanwhile, the ZSU recovered these 200 metres, and the Russians are down to bombing Staromaiorske, 'instead'.

….now all the Pudding-fans - all the way to the Californian coast - are celebrating in delirium of happines, because they've missed all the latest news, and caught only those form 4-5 days ago…

Meanwhile, indeed, even the 42nd Motor-Rifle Division is still struggling while attempting to secure at least the centre of what was once Robotyne, in southern Zaporizhzhya… Therefore, ZSU positions north of it are regularly pounded by multiple rocket launchers and UMPK glide bombs.

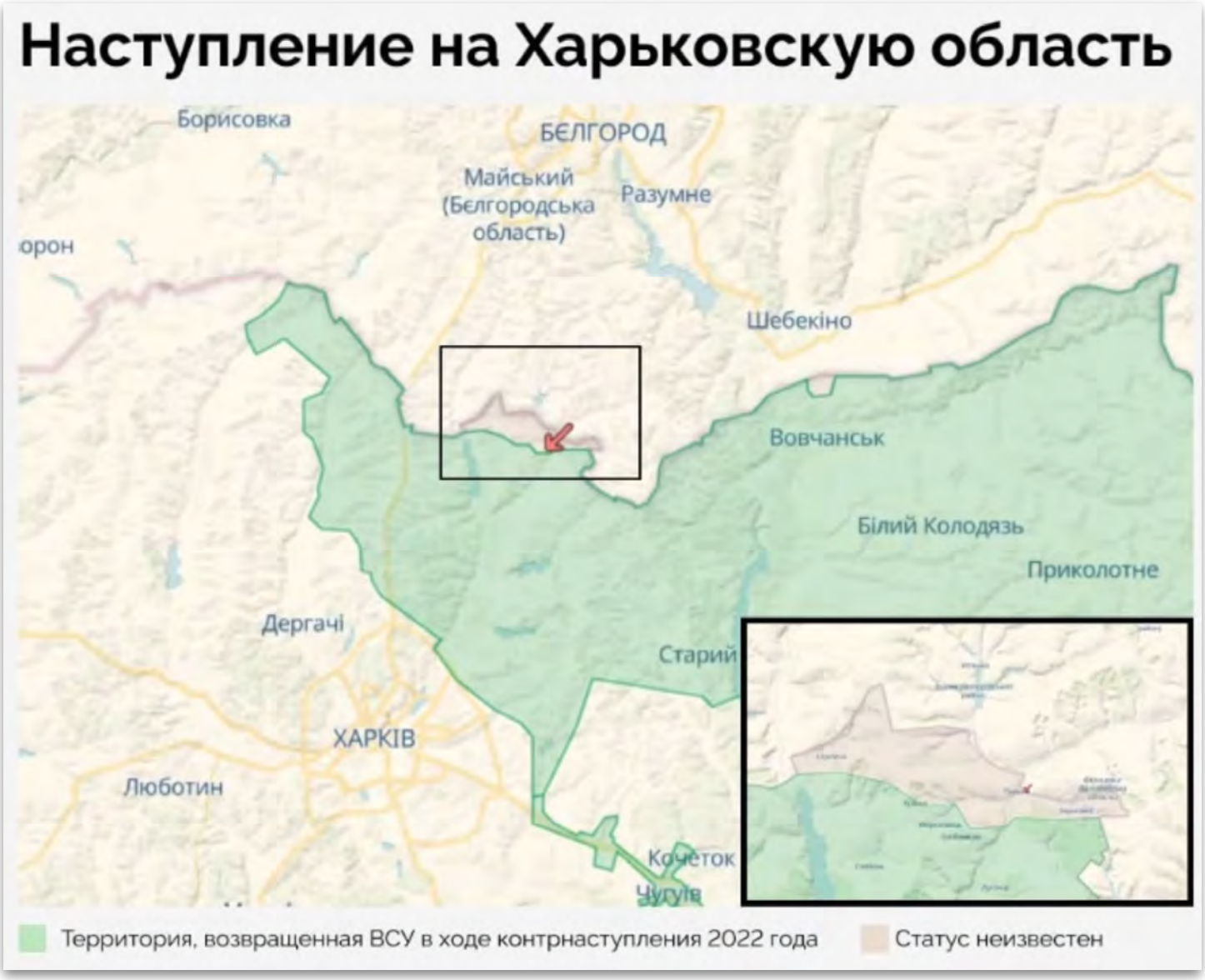
***

Overall…

Well, if this goes on for a day or two longer, I think I'll have no other options but to ready another Q&A. After all, have received lots of questions from you, thus it would be about the time to do so. And of course, updates on supporting initiatives to collect for the 3rd Assault and the 72nd Mechanised are due, too.

***

№ 2.780

2024-05-11

Копытько

Сознательно ничего не писал целый день, только индивидуально отвечал. Ибо обо всём уже сказано. Когда хор комментаторов чуть утих, к вечеру стало нагляднее

Основное.

Сил напасть на Харьков у россиян пока нет. Обойти – тоже нет. Они постепенно накапливают ресурс и могут будоражить в районе границы. Сёла, где сегодня была наибольшая активность, буквально огородами упираются в границу (мне не нравится термин "серая зона"). Если у нас будут ошибки – попытаются зайти как можно дальше.

Цель на данном этапе – 1) сковать наши войска; 2) провоцировать гуманитарный кризис через панику.

Выводы из первого дня наше командование делает по горячим следам.

С организацией паники у россиян не складывается.

Собирал отзывы по городу: местами были попытки закупиться продуктами и запастить топливом, были очереди. Такие люди всегда есть. Но в целом – всё спокойно. Чтоб и дальше было спокойно – делайте запасы постепенно. О потенциальном ухудшении ситуации предупреждают уже месяца два как. Кооперируйтесь с близкими. В город всё нормально везут. Если самим себе не делать нервы и не создавать дефицит, то всё рутинно отработает.

У Кремля есть мотивация активничать, потому что они тормозят в Донецкой области. Ни к 7-му, ни к 9-му мая они ничего победоносного не показали.

А до выборов в Европе остался месяц, финиш кампании. До саммита Ж7 и встречи в Швейцарии – чуть больше.

Поэтому россияне сейчас всеми способами будут раздёргивать и связывать наши войска. А любой шаг будет накачиваться информационно до истерики. Будет террор мирного населения обстрелами...

Главный вопрос – прежний: как быстро поступит помощь в достаточном количестве. Новый пакет – это прекрасно, но ещё прекраснее – быстро доставить объявленный в апреле.

Дней через 5 оценим.

Берегите себя.

***

№ 2.781

Основні теми доби 11.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Ситуація на лінії фронту вкрай загострилася, запеклі бої точаться всією лінією фронту – від Куп'янська до лівобережжя Дніпра на Херсонщині. Генштаб у ранковому зведенні від 12 травня повідомив про 155 бойових зіткнень за добу. Інтенсивність російських атак зростає день від дня. Також збільшується кількість обстрілів та ударів із повітря, зокрема, по прикордонних районах Харківщини та Сумщини та обласних центрах.

Російська армія розвиває наступ силами 7–8 батальйонів на двох ділянках у прикордонній зоні Харківщини та підтягує резерви. За даними сервісу DeepState Live Map, українські війська відкотилися із 6 населених пунктів, хоча речник групи військ "Хортиця" Волошин стверджує, що російські підрозділи нібито "локалізовано в сірій зоні". Глава Харківської обладміністрації Синєгубов заявив, що евакуація населення відбувається лише з прикордонних населених пунктів, а потреби в евакуації Харкова поки немає.

Українські війська залишили кілька позицій на захід від Івановського на автодорозі Бахмут-Костянтинівка, у Красногорівці на околиці Донецька, а також на околицях Вугледару.

Армія РФ має панівну перевагу в техніці, боєприпасах та живій силі, а російське командування не зважає на втрати для досягнення цілей.

Хоча наразі прямої загрози з боку Білорусі для України немає, президент Лукашенко готує країну до агресивної війни. За інформацією білоруських телеграм-каналів, бойовики ПВК "Вагнера" активно готують операторів БПЛА у "в умовах, що наближені до бойових".

2️⃣ Західні партнери постачають допомогу Україні, проте її обсяги – у середньому на суму менш ніж $1 млрд на місяць – вкрай незначні проти фінансування війни Росією. Уряд РФ витрачає лише на техніку та грошові виплати військовослужбовцям понад $10 млрд на місяць, без урахування супутніх витрат, закупівлі технологій, сировини, електронних компонентів.

Держдепартамент США погодив продаж Німеччини трьох пускових установок РСЗВ HIMARS для подальшого передавання Україні. Уряд Великої Британії оголосив про надання пакета допомоги вартістю £500 млн, у складі якого ЗСУ отримають ракети, бронетехніку, стрілецькі та артилерійські боєприпаси. Латвія планує надати дрони та радіолокаційні станції.

Посли ЄС затвердили проєкт "безпекової угоди" з Україною, яка, як і всі інші подібні "угоди", не передбачає ратифікації та прямої військової допомоги. Водночас президент Франції Макрон вкотре наголосив на можливості відправлення військ до України в разі різкого погіршення ситуації на фронті.

Президент Зеленський закликав партнерів прискорити реальні постачання, оскільки вони не відповідають анонсованим пакетам воєнної допомоги.

4️⃣ Росія фінансує агресію коштом продажу нафти за рекордними цінами. "Сірі" та "чорні" схеми дають їй змогу запобігати західним санкціям. Удари українських дронів по російських нафтопереробних заводах лише збільшують відвантаження сирої нафти на експорт. У ніч на 12 травня дрон-камікадзе завдав удару по Волгоградському НПЗ. Водночас українські війська не атакують нафтові термінали, що суттєво скоротило б російські доходи.

Попри неможливість репатріації виторгу від продажу нафти з Індії, Росія вкладає неконвертовані індійські рупії в інвестиційні проєкти в країні, що зрештою збільшує прибутки.

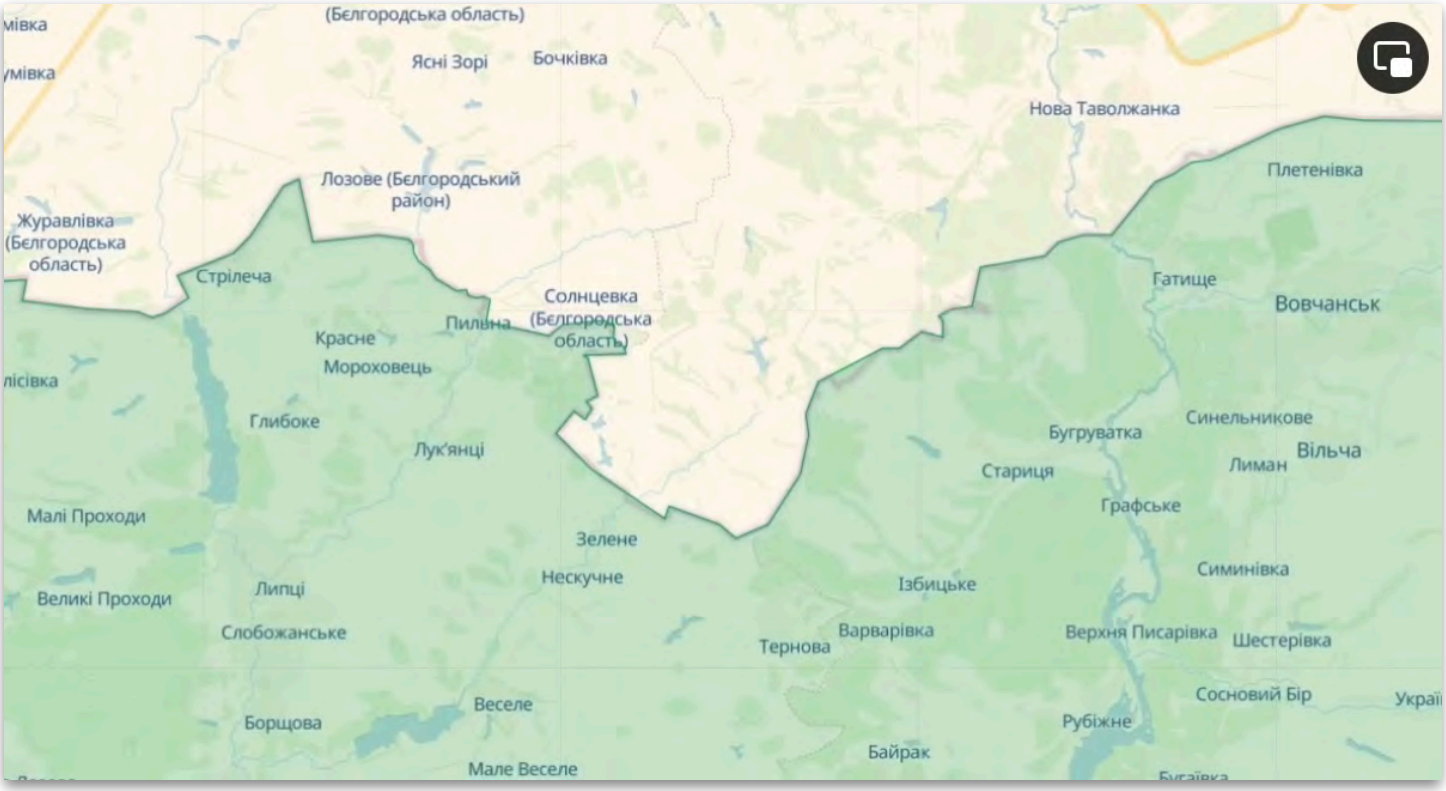
5️⃣ У Тбілісі відбулася багатотисячна маніфестація супротивників закону про "іноземних агентів", який просуває партія влади "Грузинська мрія". Держдепартамент США попередив владу країни про негативні наслідки в разі ухвалення цього закону. Голова парламенту Папуашвілі відмовився зустрічатися з євродепутатами, які прибули до країни щоби запобігти цьому кроку. З його слів, депутати мали приїхати лише після голосування, яке заплановано на 13 травня. Він також ініціював створення реєстру "іноагентів", до якого має намір записати всіх опозиціонерів.

Український жіночий дует посів 3 місце на пісенному конкурсі "Євробачення". Перше місце завдяки голосам журі було присуджено "небінарному" співаку зі Швейцарії. Представницю Ізраїлю глядачі освистали, оскільки "ліберальна інтелігенція" та багато молоді ЄС підтримують Палестину в конфлікті з Ізраїлем.

***

№ 2.782-1

Російська атака на Харківську область 10 травня

2024-05-10

Бутусов

Вночі російські війська силами до 4-5 батальйонів піхоти перетнули лінію державного кордону і захопили чотири прикордонні селища - Стрілече, Красне, Пильне, Борисівка.

На інших ділянках російські атаки відбиті, противник зазнав значних втрат. Незначне просування також зафіксовано в районі Вовчанська.

Найбільший захоплений населений пункт - Стрілече.

Цей район під кордоном за виключенням Стрілече був фактично сірою зоною, і як виявилось лінія оборони там не була розгорнута, і тому противнику вдалось без особливих перешкод створити плацдарм шириною до 10 км та глибиною до 5 км на території України. Загальна площа захопленої території понад 30 квадратних кілометрів.

Це приблизно до 40 км від Харкова.

Дії росіян не стали раптовими для українського командування. Але чому ворогу вдалось так швидко силами піхоти захопити таку значну територію - велике питання. Звичайно, сили там не рівні, наші тактичні резерви у нас діють з глибини, бо ворог має перевагу у кількості розвідувальних дронів та засобів ураження - авіації та артилерії.

Але про наступ говорили багато місяців і підготуватись щоб піхота не йшла маршем будь достатньо часу.

Подальший наступ противника призупинено, завдяки розгортанню наших військ та нанесенню вогневого ураження по росіянах.

Але організація оборони на деяких ділянках була ефективною, а на ділянці Стрілече - неефективною. Тому російські війська намагаються просуватись далі. Ворога провокує слабкість.

Бронетехніка здійснила підвоз піхоти на російський території, але на нашу територію на початку атаки не заходила. Але очевидно, що зараз бронетехніка буде заходити для підтримки подальших дій піхоти.

Ворог просувається повільно окремими групами піхоти, чисельністю до взводу кожна.

Також противник перетнув кордон у районі Вовчанська.

Характер дій противника - розвідка боєм, яка проводиться значними силами піхоти. На даний момент противник створив плацдарм для подальших дій, але сил для швидкого розгортання масштабного наступу на саме місто Харків на даний момент в цьому районі не має.

Очевидно, подальший розвиток подій буде залежить від відповідних дій наших військ - якщо росіяни зазнають великих втрат та зустрінуть потужний опір, вони не підуть далі і будуть закріплятись на захопленій ділянці. Але якщо їх не зупинити та не завдати великих втрат, вони почнуть захоплювати інші ділянки вздовж кордону, щоб спочатку відсунути фронт від кордону з РФ, а далі використати цей фронт як можливий плацдарм для наступу більш значними силами.

На даний момент російський наступ не створює загрози безпосередньо для Харкова, загрози швидкого захоплення міста не існує. Для захисту Харкова наше командування зосередило значні сили.

Але ситуація дуже небезпечна на майбутнє та вимагає швидких та професійних дій українського командування, щоб перехопити тактичну ініціативу за рахунок розвідки та точного ураження російської піхоти.

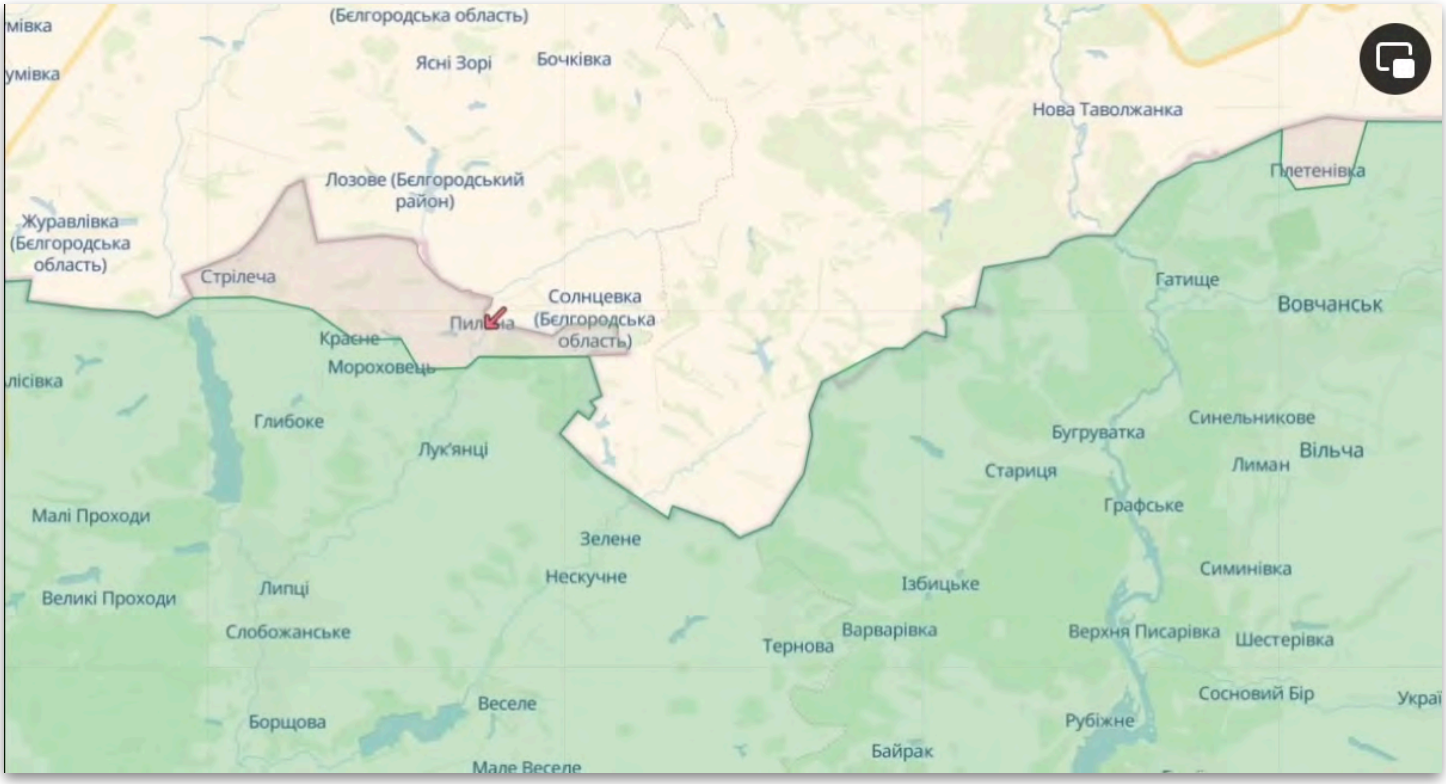
Головне - нікого зараз не гнати без підготовки «вперед-вперед», щоб відзвітувати вищому керівництву про нібито вжиті заходи, а діяти системно, планувати усі кроки з точки зору тактики та наявних сил, застосувати максимально дрони. У нас є там чим бити по ворогу.

Сьогодні о 20.00 на каналі Бутусов Плюс буде стрім по обстановці під Харковом та карта подій.

***

№ 2.782-2

Обстановка по Харкову 11 травня

2024-05-11

Бутусов

Просування російських військ зупинено на рубіжах 2-5 км від кордону, наша оборона розгорнута та ефективно працює по росіянах.

На цей момент російські атаки відбиті. На одному з напрямків, де ворогу вдалось просунутись, розгортаються наші резерви.

Росіяни намагаються застосувати тактику інфільтрації, тобто шукають розриви у наших бойових порядках силами самостійних груп піхоти, які мають обтікати наші вузли спротиву за підтримки ударів авіації та артилерії. Але далеко противнику пройти не вдалось, усі спроби просочитись виявлені, по ворогу активно працюють наші артилерія та дрони. Наша артилерія боєприпасами на даний момент забезпечена.

За добу російського наступу на північних кордонах Харківської області знищено до 20 одиниць російської бронетехніки, це тільки те що підтверджено на відео.

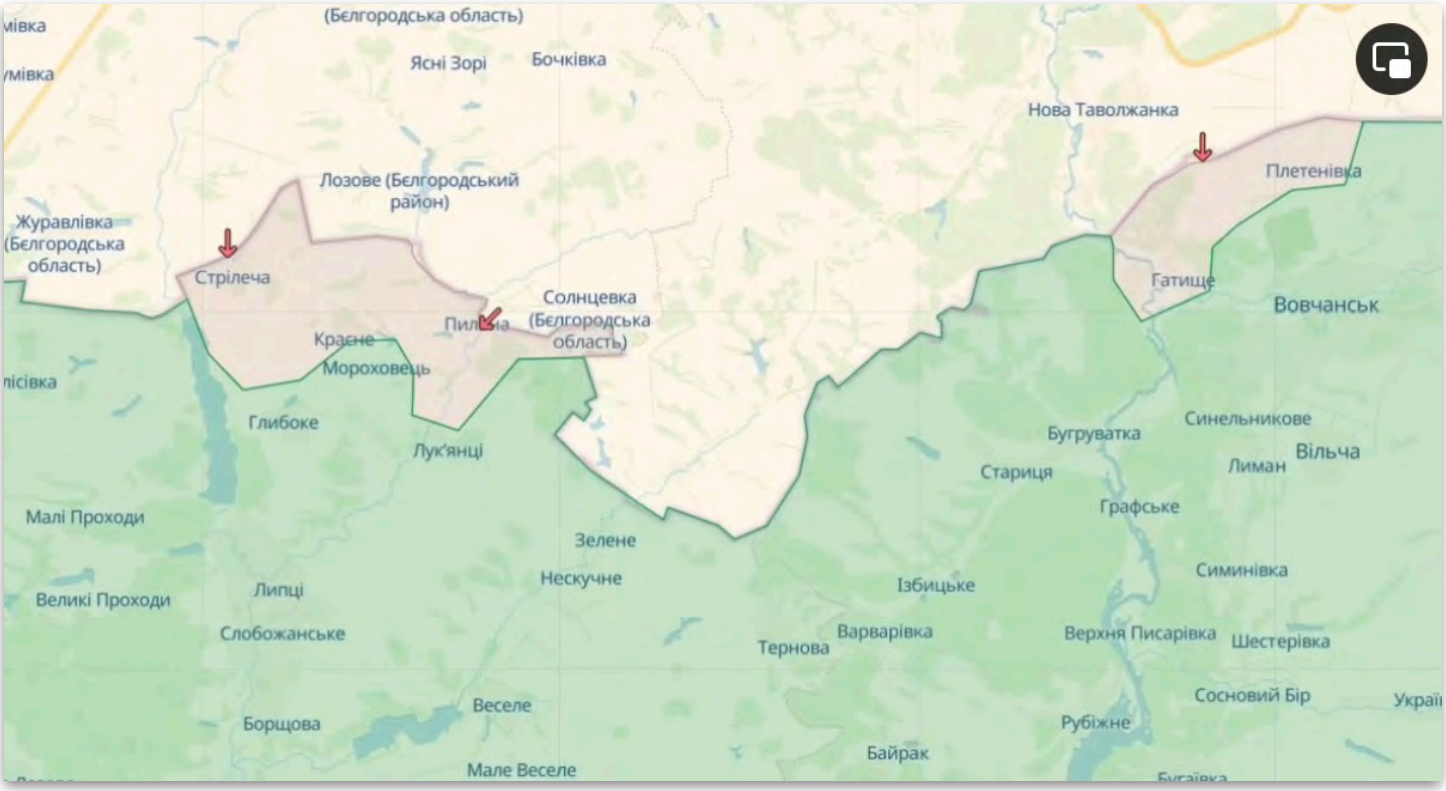
Варто відмітити, що головнокомандувач О.Сирський призначив командувачем ОТУ «Харків» одного з компетентних та енергійних наших командувачів, тому оцінки обстановки з нашого боку об'єктивні, комбриги отримують реалістичні завдання та діють впевнено. Там, де в деяких підрозділах є проблеми з боєздатністю, проводиться посилення.

Битва продовжується, з обох сторін підтягуються резерви, будемо спостерігати за розвитком подій.

***

№ 2.782-3

Обстановка по російському наступу у Харківський області 1.00 12 травня

2024-05-12

Бутусов

Російські війська утворили два плацдарми у Харківській області вздовж кордону. Глибина просування противника невелика, складає до 5-6 км, але фронт наступу росіяни розширили. Загалом за дві доби ворог захопив біля 100 квадратних кілометрів прикордонної смуги вздовж кордону.

Перший напрямок просування противника під Харковом - гряда висот в районі сел Липці, Тернове, Стариця.

Другий напрямок просування противника - місто Вовчанськ. Ворог вийшов безпосередньо на околиці Вовчанська, це приблизно 5 км від державного кордону.

Задум російського командування очевидний:

1. — Скувати наші війська та відтягнути резерви на локалізацію наступу.

2. — Вийти на гряду панівних висот вздовж кордону для створення буферної зони, щоб створити плацдарм для подальших наступальних дій в районі Харкова.

3. — У випадку успішного просування та закріплення - створити плацдарми для атаки в глибину, в першу чергу на напрямку Вовчанська, для охоплення нашого куп'янського угруповання.

Противник перекидає резерви та застосовує значні сили піхоти та бронетехніку, значну кількість дронів.

Тим не менше, російські війська просуваються повільно, і не намагаються прорватись великими силами на якійсь вузькій ділянці. Вони створюють тиск на широкому фронті і точково концентрують сили для атаки окремих вузлів оборони, там, де вона організована.

Українські війська також діють розсереджено на широкому фронті. Ситуація складна, ворог володіє тактичною ініціативою.

Але наш фронт посилюється. Є проблеми в управлінні, в організації на рівні вищого командування адже далеко не все було належним чином підготовлено та перевірено для відбиття очікуваного ворожого наступу. Все намагаються зараз виправляти.

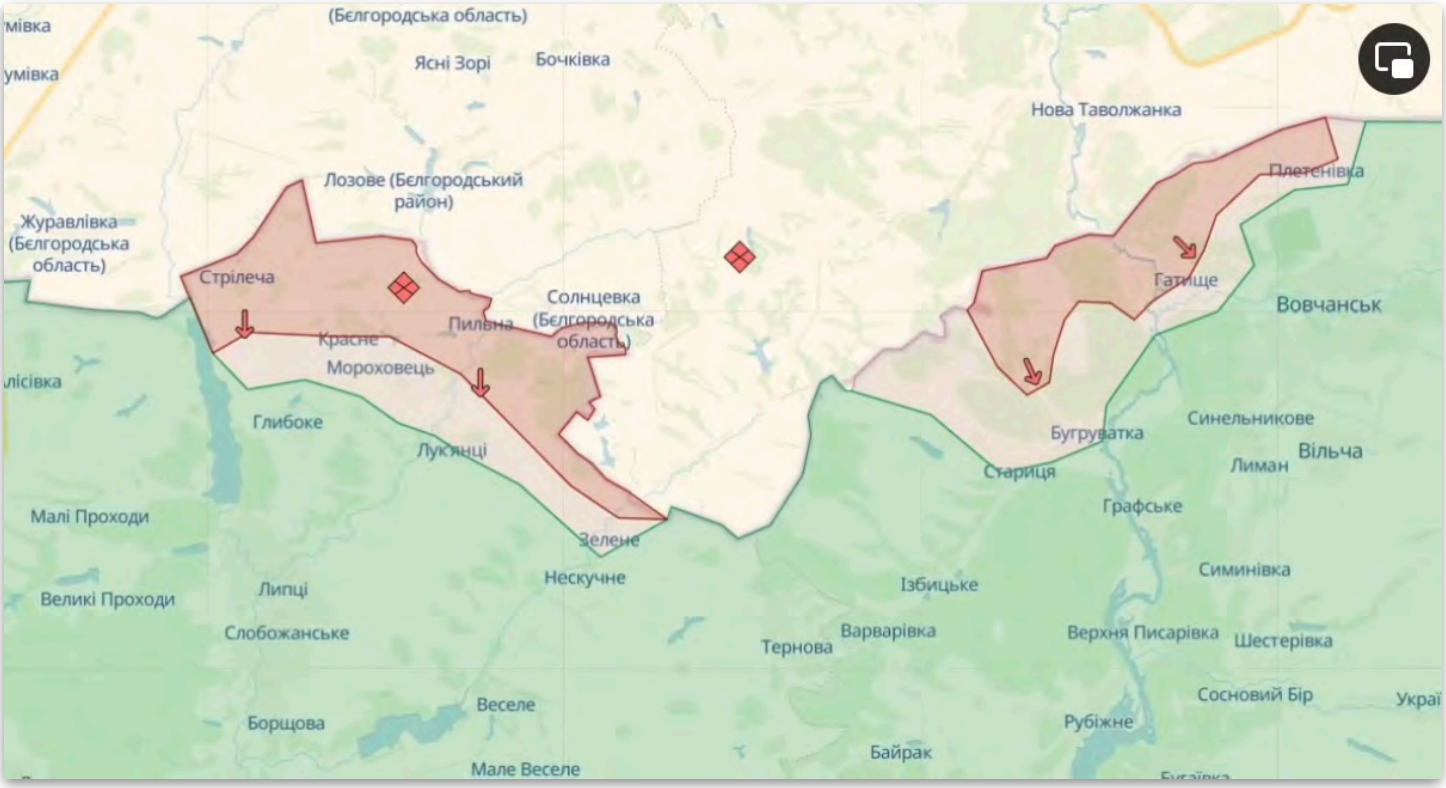
Загрози наступу на Харків на даний момент нема, ворог достатньо далеко, його сили обмежені, просування швидкого нема. Подальше просування ворога залежить від того, наскільки важкі втрати будуть завдані росіянам у цій прикордонній битві.

Але противник перевіряє щильність нашої оборони, і має можливість маневрувати резервами, і загрозу ні в якому разі не можна недооцінювати.

***

№ 2.782-4

Обстановка по російському наступу в Харківській області на 5.00 13 травня

2024-05-13

Бутусов

Противник протягом дня зав’язав бої у прикордонних селах Глибоке та Старицяна харківському напрямку. Але зайняти села повністю не вдалось, за них точаться контактні бої піхоти.

Ворог намагається просунутись на село Липці, але до села дійти не зміг.

На напрямку Вовчанська ворог зайшов на околиці Вовчанську на крайні вулиці та на Вовчанський м’ясокомбінат. Але місто практично повністю залишається під нашим контролем, просунутись вглиб ворогу не дозволили. Під Вовчанськом наша артилерія та дрони ефективно працюють по піхоті, і втрати противника значні. Я знаходжусь тут, так що бачу обстановку на власні очі. У місті посилюється оборона. Ворог діє активно, групи піхоти намагаються пробити на різних дільницях наші бойові порядки.

Під Вовчанськом росіяни 12 травня вперше атакували кількома танками з мінними тралами, але атака була відбита.

Практично на усіх напрямках 12 травня росіяни намагались просунутись, але усюди зустріли спротив українських військ, і тепер ворог змушений проводити штурми.

Зіткнувшись з ущильненням наших бойових порядків, та з необхідністю атакувати опорні пункти, які заважають подальшому наступу, противник втратив можливість маневрувати. І тепер втрати росіян почали різко зростати.

В перший день наступу через певні проблеми змінено командування ОТУ «Харків».

— Новий командувач - людина з досвідом та компетенцією. Керованість та обізнаність покращуються, але не так швидко як би хотілось.

Управління та організація на вищому рівні це наша першочергова та ключова проблема.

1) — По боєприпасах: наші війська забезпечені артилерійськими снарядами.

2) — По людях: є проблеми з низькою комплексністю частин, але ворог не має багатократної переваги.

Щодо укріплень: вони побудовані на харківському напрямку, але до цих рубежів ворог не дійшов.

Оборонні рубежі (чомусь) не прив'язані до тактично вигідних висот, основні бої тривають там, де позиції не обладнані, і зариватись треба зараз.

— Тому і є нерозуміння у військах, що укріплень нема саме там, де вони потрібні, і чому знов треба самим зариватись у посадках.

На напрямку Вовчанська - місто до оборони не підготовлено.

— Поки що без деталей, але для ворога це не секрет, оскільки місцеві мешканці не відселені, а дрони противника часто роблять обльоти.

Щодо дій наших військ:

— досвідчені командири та підрозділи є, організація оборони, визначення переднього краю, взаємодія з'являється та покращується.

Хаос на широкому фронті повністю не подоланий, але ситуація виправляється.

Обстановка залишається складною,

1) — **російські війська володіють ініціативою за рахунок загальної чисельної переваги, заздалегідь спланованих дій на широкому фронті,**

але

2) — **передумов для прориву нашого фронту на даний момент нема.**

Прогноз щодо дій противника на добу:

— росіяни будуть намагатись просунутись далі у зону житлової забудови Вовчанська,

— просунутись на напрямку Стариці,

— зачепитись за забудову Липців та Тернової.

Битва продовжується, ворог продовжує діяти активно, тому обстановка дуже напружена.

Усім підрозділам на напрямку дуже потрібні дрони.

***

№ 2.783

Монетарна політика НБУ: наслідки для економіки і країни

2024-05-10

БОГДАН ДАНИЛИШИН, Голова Ради НБУ (2016-2022 роки), член Ради НБУ (2016-2023 роки)

Валютна стабільність в країні утримується виключно завдяки зовнішній допомозі, а не ефекту високих процентних ставок. Чи можна вважати політику НБУ успішною?

Як член Ради НБУ, якому довелось працювати з 4 Головами НБУ і пройти найважчі етапи становлення інституційної спроможності Нацбанку, постараюсь дати оцінку діяльності Правління НБУ за результатами роботи у 2023-2024 роках. Хоча сам термін "оцінка діяльності" уже відсутній в чинному законі про НБУ.

1. Оцінка наслідків монетарної політики НБУ

Номінальна ключова процентна ставка НБУ станом на квітень 2024 р. становить 14,5% річних, що втричі перевищує поточний рівень інфляції (3,2%). Реальний рівень ставки позичкового процента (за мінусом фактичної інфляції) становить 11,3% річних, що також трикратно перевищує очікувані темпи приросту реального ВВП на 2024 рік.

Якщо врахувати, що у нас ключова ставка зараз прирівнюється до нижньої межі процентного коридору, то це значить, що ефективна ставка - є ще вищою. Такі параметри поточної монетарної політики НБУ можуть і повинні викликати запитання у суспільства та експертного середовища.

Історичний досвід країн, які переживали воєнні конфлікти, свідчить - в усіх успішних епізодах реальна ставка позичкового процента була нижчою, ніж темпи приросту реального ВВП, що створювало необхідний базис для підтримки воєнної економіки.

Облікову ставку НБУ різко підвищили на 15 відс.п. в червні 2022 р. і з тих пір вона знаходиться на реально позитивному рівні вже понад 20 місяців, що є одним з найтриваліших у світі періодів монетарної жорсткості. При цьому середньомісячна реальна ключова ставка (ex-post) в 2023 р. склала 9,1% річних, що є світовим рекордом.

Серед країн з ринками, що формуються, середній рівень реальних процентних ставок у 2023 р. становив лише +1,0% річних, а серед розвинених країн "-1,3%" річних. Крім України, лідерами є Бразилія (+8,6%), Вірменія (+8,4%), Грузія (+8,0%). Натомість найбільш "монетарно обережними" країнами були: Болгарія (-6,5%), Сербія (-5,9% річних), Швеція (-4,8%), Польща (-4,8%), Угорщина (-4,0%), Молдова (-3,9%), Чехія (-3,5%).

НБУ стверджує, що ключова процентна ставка є невисокою, якщо брати до уваги не фактичну інфляцію, а прогнозну. Однак, слід нагадати, що інфляційні прогнози НБУ в 2023 р. мали похибку у 300%.

В І кварталі 2024 р. НБУ знову суттєво помилився як із числовим значенням інфляції, так і з її трендом. Помилкові прогнози НБУ спричиняють монетарний шок і масштабні збитки для економіки. Помилкові інфляційні прогнози НБУ змусили Уряд запровадити податок на надприбутки банків для часткової компенсації нанесених державі збитків.

НБУ сміливо та різко перейшов до планування політики реально позитивних процентних ставок, тоді як економіка України перебувала і досі продовжує перебувати в умовах значної невизначеності. Наприклад, ЄЦБ перейшов до планування політики реально позитивних процентних ставок лише в І кварталі 2023 р., коли структурний шок епідемії був повністю вичерпаний і вже не впливав на формування інфляційних очікувань.

Жорстка монетарна політика комунікується Національним банком як така, що націлена на підвищення привабливості гривневих активів. Однак, це не кореспондується з фактичними результатами такої політики.

З початку 2022 р. бізнес і населення спрямували у валютні активи 675 млрд грн (переважно в готівкову валюту), а у строкові гривневі активи – лише 230 млрд грн (тобто в 3 рази менше!). Кратне перевищення приросту валютних активів в економіці над приростом строкових гривневих депозитів є об'єктивним індикатором провалу політики приваблення гривневих активів (на відміну від офіційних заяв монетарного регулятора).

Поряд з цим політика високих реальних процентних ставок стримує відновлення економіки. Вартість кредитних ресурсів для бізнесу зросла до 17% річних, що в реальному вимірі становить 14% (станом на березень 2024 року).

Логічним наслідком такої політики стало скорочення рівня банківського кредитування економіки, яке за 2023 р. знизилося з 20% до 15% ВВП і продовжує скорочуватися до сих пір. Навіть масштабні державні програми підтримки кредитування не спинили скорочення рівня кредитування.

Звуження ринку кредитів є особливо болючим для українського бізнесу, оскільки в Україні відсутні інші альтернативи залучення додаткових коштів (фондовий ринок, венчурне фінансування, ін.).

НБУ стверджує, що висока процентна ставка потрібна для зацікавлення інвесторів до гривневих активів. Не зрозуміло, яких інвесторів може зацікавити процентна ставка, яка базується не на прибутковості реального сектора, а на штучних виплатах держави за депозитними сертифікатами за рахунок де-факто міжнародної допомоги.

Те що відбувається зараз в країні нагадує валютно-фінансову піраміду. Економіка не генерує такий дохід, який банки пропонують за гривневими активами. Кошти з реальної економіки висмоктуються у банківську систему, яка в свою чергу звужує рівень кредитної підтримки.

Рано чи пізно в системі не стане стільки грошей, щоб виплачувати космічні відсотки, якщо ця система не здатна генерувати адекватну дохідність, підкріплену реальним виробництвом товарів та послуг.

2. Бюджет і політика НБУ

Політика НБУ спричинила додаткові втрати державного бюджету, а за підсумками 2024 р. прибуток НБУ взагалі ризикує стати від'ємним. В кінці 2023 р. НБУ переформатував систему своїх процентних ставок.

Тепер банки можуть отримувати дохідність за депозитними сертифікатами на рівні до 17,5% річних (за 3-місячними сертифікатами). При цьому основні доходи НБУ формуються з ОВДП, ставка яких дорівнює обліковій ставці НБУ (тобто 14,5% річних).

Природньо, що в таких умовах є ризик отримання від'ємного прибутку НБУ, який повинен буде компенсуватися з державного бюджету. Ясно, що відповідь буде тривіальною – метою діяльності НБУ не є одержання прибутку.

Сумарна вартість монетарної політики вимірюється сумою близько 100 млрд грн на рік, що неадекватно дорого для української економіки та суспільства.

У 2023 р. держава витратила 91 млрд грн на проведення Національним банком його монетарної політики через виплату процентів за депсертифікатами. Результатом цієї політики стало залучення в банківську систему додаткових 90 млрд грн строкових гривневих вкладів населення.

Це означає, що кожна гривня додатково залучених строкових вкладів коштувала державі одну гривню витрат на підтримку банківської системи та монетарної політики НБУ.

Українському суспільству варто чітко усвідомити, що витрати НБУ на монетарну політику – це витрати країни - платників податків.

3. Валютно-курсова стійкість

НБУ постійно апелює, що висока облікова ставка забезпечила збереження валютної стабільності в економіці. Однак, такі твердження є відірваними від реальності, самозаспокійливими.

Так, Україна під час війни отримала 82,5 млрд дол. зовнішньої допомоги (станом на 22.03.2024). З цієї суми НБУ витратив на підтримку валютного курсу понад 60 млрд дол.

Тобто валютна стабільність в країні утримується виключно завдяки надходженню зовнішньої допомоги, а не ефекту високих процентних ставок. Усі строкові гривневі вклади бізнесу та населення складають лише 12 млрд дол. (в еквіваленті), а НБУ виходить витратив уже понад 60 млрд. дол. для їх збереження.

Насправді, якщо НБУ припинить продавати на ринку валюту, отриману від зовнішніх донорів, в країні відбудеться швидка та глибока девальвація гривні навіть за аномально високих процентних ставок.

Перехід до керованої гнучкості валютного ринку спричинив надмірні витрати валютних резервів та розбалансування валютних очікувань. Якщо до переходу на режим керованої гнучкості витрати валютних резервів складали 1-2 млрд. дол. на місяць, то після переходу – 2-3 млрд дол. на місяць.

Активно зростає готівкова валюта поза банками, яка вже становить понад 120 млрд.дол. Загалом, ініційована НБУ "Стратегія пом’якшення валютних обмежень, переходу до більшої гнучкості обмінного курсу…" вочевидь є передчасним кроком. Адже, не може бути валютної лібералізації в умовах неринкових шоків війни та домінування неринкових джерел надходження іноземної валюти.

Політика високих процентних ставок в умовах України підвищує фундаментальні валютні ризики, оскільки основна складова структурного дефіциту платіжного балансу – це дефіцит торгівельного балансу (за 2023 р. – 29 млрд грн).

Високі ставки погіршують конкурентоспроможність українських виробників, яким складніше конкурувати з імпортом та завойовувати зовнішні ринки. Фактично стараннями НБУ створено дискримінаційні умови для вітчизняних виробників, які не тільки повинні конкурувати з дешевим імпортом, але й стали відрізаними від дешевого позичкового фінансування (на відміну від закордонних виробників).

4. Роль банків

Політика НБУ спричинила формування колосальних прибутків банків при зниженні рівня їх фінансового посередництва. Вільна ліквідність банків зараз

досягає 750 млрд грн, прибутки до оподаткування - понад 160 млрд грн, а рівень банківського кредитування економіки продовжує скорочуватися (вже менше 10% ВВП за працюючими кредитами).

Для виправлення помилок монетарної політики довелося навіть запроваджувати фіскальні методи вилучення надприбутків банків з метою вирівнювання хворобливих пропорцій розподілу доходів національної економіки.

При цьому НБУ наполегливо намагається переадресувати питання активізації кредитування до політики Уряду. Незважаючи на те, що кредитування – це базова функція банків, від НБУ вже років 10 не надходить дієвих пропозицій щодо розвитку базового ринкового кредитування економіки.

При тому, що майже половину банківського кредитного портфеля складають пільгові позики, що підтримуються Урядом. Потрібно віддати належне політиці Уряду в цей складний час, який самовіддано робить свою роботу, а не займається самопіаром і пошуком нагород.

5. Прогнозування

Якість інфляційних прогнозів НБУ є ще одним провальним напрямком його роботи. Незадовільна точність інфляційних прогнозів НБУ посилює деструктивний вплив його монетарної політики на економіку і бюджет країни. Адже, інфляційний прогноз НБУ – це ключовий орієнтир для встановлення облікової ставки на горизонті монетарної політики.

Помилкові прогнози НБУ дуже дорого обходяться економіці й державному бюджету. В минулому році різниця між фактичною та прогнозною інфляцією становила понад 15 відс.пунктів! Ситуація повторюється і в 2024 році.

В січні НБУ спрогнозував розворот інфляційного тренду в бік підвищення. Однак, вже в лютому стало очевидним, що інфляційний прогноз НБУ на I квартал 2024 року не справджується, і в березні ми отримали вихід інфляції за нижню межу цільового коридору.

Як наслідок, державний бюджет та суб’єкти реального сектора сплачують проценти за позиковими коштами, які суттєво перевищують приріст цін. Про помилки прогнозів НБУ Рада Нацбанку неодноразово вказувала, починаючи з 2016 року.

Низьку якість інфляційних прогнозів НБУ на 2023-24 рр. демонструють дані рис.1. Так, прогнозні розрахунки інфляції, опубліковані НБУ в липні 2022 р, передбачали зниження інфляції до рівня 20,7% у IV кварталі 2023 р. Натомість фактична інфляція впала до 5,1% наприкінці 2023 р. і до 3,2% на початку 2024 року.

Показовим є і такий факт: рівень коригування Національним банком власних прогнозів збільшувався з кожним кварталом. В січні 2023 р. НБУ переглянув свій прогноз інфляції на 2023 рік на 10%.

У квітні цей прогноз було скориговано ще на 21%, в липні – на 28%, в жовтні – аж на 45%. Середня корекція попередньо розроблених прогнозів інфляції в 2023 р. склала 25% на квартал (!!!) (рис.2).

Оперування НБУ хибними інфляційними прогнозами має такі деструктивні наслідки для прийняття неоптимальних рішень з процентної політики, які не відповідають економічному стану країни (утримання завищених процентних ставок); розширення дефіциту державного бюджету; збільшення потреб у міжнародній допомозі; необхідність застосування додаткових інструментів для коригування наслідків хибних рішень з монетарної політики (приклад: податок на надприбутки банків).тощо.

Якщо фактична інфляція не відповідає очікуваному її тренду, це значить, що економічні суб'єкти не отримують очікуваного "інфляційного" приросту доходів, а тому процента політика має більші пригнічуючі ефекти, ніж початково планувалося.

Помилки інфляційних прогнозів виливаються у збільшення дефіциту державного бюджету. Від рівня облікової ставки НБУ безпосередньо залежать витрати НБУ за депозитними сертифікатами та еластично – процентні витрати Уряду за ОВДП. Нижчі, ніж очікувалися прогнози інфляції означають, що Уряд отримав нижчі, ніж планувалося, номінальні показники податкових доходів.

Однак, в умовах коли процентні ставки державних позик еластично прив'язані до майже незмінної ключової ставки НБУ, це призводить до нарощування дисбалансу між отримуваними Урядом податковими доходами та сплачуваними Урядом процентними витратами.

Помилки інфляційних прогнозів призвели до збільшення потреб у міжнародній допомозі. Оскільки державні витрати на 50% покриваються міжнародною допомогою, ми отримали ситуацію, коли кошти зовнішньої допомоги більшою мірою стали перерозподілятися на виплату процентів за ОВДП, а звідси (через інструмент депозитних сертифікатів НБУ) в прибутки банків, ніж якби інфляційні прогнози були більш достовірними.

Причини незадовільної точності прогнозів НБУ полягають у недосконалих методах та моделях центрального банку, а також в хибних припущеннях, які вводяться до цих моделей.

До листопада 2021 р. оцінкою адекватності застосовуваних Національним банком методів та форм прогнозування показників економічного і соціального розвитку України займалась Рада НБУ. Однак, після внесення змін в Закон "Про Національний банк України" (від 10.11.2021) дане питання було виключено з компетенції Ради.

Примітно, що у світовій практиці державного регулювання помилки центральних банків в інфляційних прогнозах є предметом жорсткого реагування з боку суспільства. Так, протягом 2022-2023 рр. в Австралії та Великобританії за рішеннями Парламенту та Уряду ініційовано окремі перевірки систем прийняття рішень центральними банками.

Центральні банки цих країн припустились суттєвих помилок при прогнозуванні інфляції. Наприкінці 2023 р. вже підготовлено зміни до законодавства Австралії, а на 2024 р. готуються зміни до законодавства Англії щодо реформування систем управління центральних банків та посилення їх підзвітності перед парламентом.

6. Підзвітність

Натомість, **в Україні замість фахової перевірки результатів діяльності Національного банку система його підзвітності була фактично демонтована, а контроль - зведено до мінімуму.**

Починаючи з 2016 року зміни до Закону "Про Національний банк України" вносилися майже 40 разів.

При цьому Рада Національного банку виявилася найбільш стабільною складовою частиною організаційної структури центрального банку України, хоча постійно врізалися її повноваження. Практично усі члени Ради відпрацювали свою повну каденцію, визначену під час їхнього призначення.

Вже більше року наглядовий орган центрального банку (Рада Національного банку) функціонує без голови та у складі двох третин від нормативної чисельності членів Ради.

Більше того, наприкінці 2023 р. Правління НБУ ліквідувало аналітичний підрозділ Ради Національного банку (Секретаріат Ради НБУ), що ще більше посилило безконтрольність Правління НБУ перед суспільством. Тепер всі питання організації роботи Правління НБУ і контролю за діяльністю центрального банку знаходяться в Офісі Правління НБУ.

В нинішньому статусі НБУ має змогу уникати відповідальності за будь-які свої прорахунки, навіть у точності власних прогнозів. Все списується на професійні судження. При цьому зусиллями НБУ в медійному просторі штучно сформоване уявлення про надзвичайну ефективність та "переможність" дій НБУ.

Яка роль політики НБУ в низьких темпах економічного відновлення? В більшості випадків НБУ посилається на статтю 6 Закону України "Про Національний банк України". Але: цінова стабільність – це збереження купівельної спроможності національної валюти; фінансова стабільність - здатність належним чином забезпечити можливість ефективно виконувати свої ключові функції, такі як фінансове посередництво. Про роль останнього наводилось вище. Але є і ще дещо.

Контроль за проведенням грошово-кредитної політики - щорічне оцінювання узгодженості реалізації Національним банком України грошово-кредитної політики з досягненням у середньостроковій перспективі інфляційних цілей, визначених Основними засадами грошово-кредитної політики, з урахуванням поточного і прогнозованого економічного та фінансового розвитку України та світу з метою виконання Національним банком України своєї основної функції.

***

Виникає логічне питання:

1) — Як в цьому випадку НБУ враховує поточний і прогнозований економічний та фінансовий розвиток України при такій катастрофічній прогнозній діяльності?

2) — Що робить НБУ для посилення конкурентоспроможності українських виробників та відновлення стійкості платіжного балансу?

3) — Які збитки понесла фінансова система країни після запровадження гнучкого курсоутворення?

4) — Наскільки розширився дефіцит бюджету внаслідок помилкових інфляційних прогнозів НБУ?

5) — Наскільки реально скоротилися ринкові банківські кредити бізнесу із-за політики високих реальних процентних ставок?

На ці та інші питання суспільство потребує відповідей.

Однак **представники НБУ уникають прямих відповідей**, **посилаючись на свою незалежність та пріоритетність інфляційної цілі, «забуваючи» при цьому що, відповідно до Конституції України**

— основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України.

Безконтрольність НБУ призводить до його безвідповідальності.

— Відсутність об'єктивного підходу до аналізу політичних впливів від прийнятих рішень призводить до прийняття подальших хибних рішень.

Очевидною є необхідність внесення змін до закону "Про Національний банк України" щодо повернення до компетенції Ради Національного банку питань здійснення справжнього незалежного контролю за грошово-кредитною політикою та оцінювання застосовуваних Національним банком методів та форм прогнозування показників економічного і соціального розвитку України.

В принципі як і до переформатування Ради НБУ з метою уникнення конфлікту інтересів, коли членами Ради стають колишні підлеглі Голови НБУ, екс-співробітники Національного банку України.

Члени Ради мають також систематично звітувати про свою роботу органам, які їх делегували в Національний банк – Президенту та Верховній Раді України.

— Деколи просто дивують подвійні стандарти НБУ – жорсткі вимоги щодо корпоративного управління в комерційних банках, при цьому самі роблять все для того, щоб знівелювати роль Ради НБУ.

Політика центрального банку України повинна бути переорієнтована на реальні цілі, актуальні для нинішньої економічної системи країни – такі як підвищення рівня фінансового посередництва та розвиток грошово-кредитних інструментів підтримки економічного зростання.

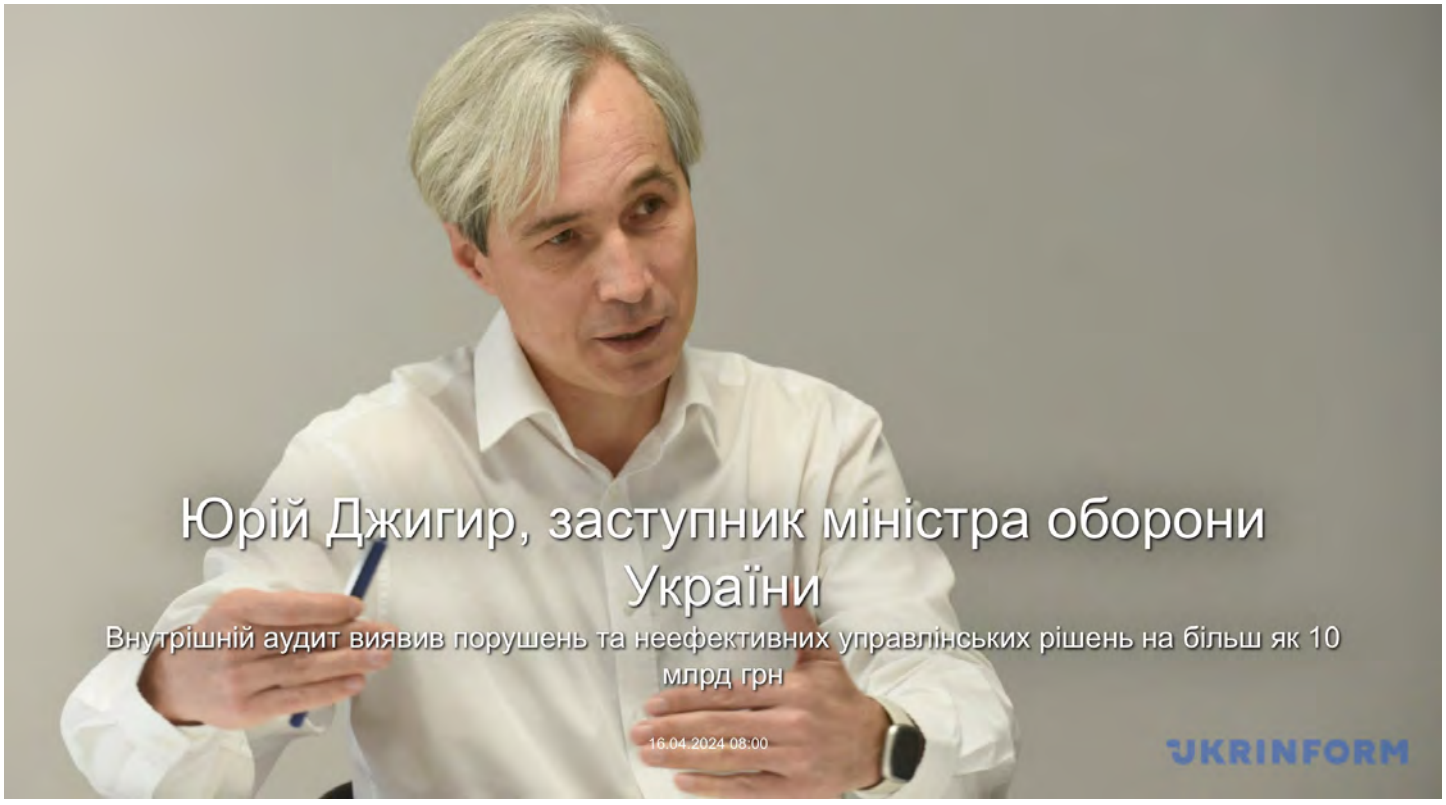
Попит на національну валюту повинен генеруватися збільшенням кількості національних виробників та формуванням локалізованих виробництв, а не штучним директивним підвищенням ключової процентної ставки НБУ, відірваним від продуктивності реальної економіки.

Міцність гривні (її курсова стійкість) визначається бажанням економічних суб'єктів використовувати її як платіжний засіб, як засіб кредитування та інвестування, а не тільки як засіб заощаджень.

***

№ 2.784

Внутрішній аудит виявив порушень та неефективних управлінських рішень на більш як 10 млрд грн

Юрій Джигир, заступник міністра оборони України

2024-04-16

Ірина ***Кожухар***, оглядачка

Команда Міністерства оборони під керівництвом Рустема Умєрова провела аудит оборонного відомства та задекларувала впровадження реформи фінансового контролю. Що виявили результати аудиту, у чому

полягає згадана реформа, як відбувається спільний аудит з міжнародними партнерами наданого Україні озброєння – про це та інше Укрінформ розпитав у заступника міністра оборони України Юрія Джигира.

1. ПІД ЧАС АУДИТУ ВИЯВЛЕНО ПОРУШЕНЬ НА ПОНАД 10 МЛРД ГРН

- Після зміни команди в Міністерстві оборони було анонсовано аудит, який би показав реальний стан справ після того, як з посади пішов Олексій Резніков. Чи відбувся цей аудит, в яких сферах він проводився та які його результати?

- Робота внутрішнього аудиту – це досить рутинний стандартизований процес у Міністерстві оборони. З приходом нової політичної команди ми, як і будь-яке інше керівництво, затвердили план аудитів за ризикованими сферами.

Відповідно до цього плану Служба внутрішнього аудиту до кінця минулого року провела аудити таких процесів, як нарахування та виплати додаткової винагороди за безпосередню участь військових у бойових діях, закупівлі продуктів харчування для військовослужбовців, функціональне управління держпідприємствами, організація фінансового та матеріально-технічного забезпечення підрозділів Сил ТрО, а також використання ресурсів у сфері діяльності Командувань Сухопутних, Військово-Морських та Повітряних сил ЗСУ.

Під час аудиторських досліджень виявлено порушення, неефективні управлінські рішення та ризики в управлінні активами на загальну суму більше ніж 10 млрд грн. Тобто внутрішнім аудитом ідентифіковані певні можливі негативні наслідки, які потребують негайного реагування. Іншими словами, робота аудиту направлена на попередження порушень. Важливо, що певне відшкодування коштів та усунення переважної частини цих порушень організовано безпосередньо під час проведення внутрішніх аудитів. Завдяки впровадженню аудиторських рекомендацій було досягнуто економічного ефекту на загальну суму більше ніж 1,5 млрд грн.

- Я правильно розумію, що абсолютно всі структури в складі Міноборони проходять ці процедури?

- Так, у той чи інший момент усі стають об’єктами аудиту. Цей процес не швидкий. Міноборони – це величезний механізм зі значною кількістю структурних підрозділів. Але раз на кілька років як мінімум високо ризиковані сфери повинні потрапити в поле зору аудиту і за ними мають бути висновок і відповідне реагування. Щодо ризикованих сфер – вони визначені.

2. ЗА ПІДСУМКАМИ ПЕРЕВІРОК У 2023 РОЦІ 84 КРИМІНАЛЬНІ ПРОВАДЖЕННЯ СКЕРОВАНІ ДО СУДУ, ЗА 39 ІЗ НИХ Є ВИРОКИ СУДДІВ

- Які сфери підпадають під поняття «ризиковані»?

До ризикованої сфери належать нарахування та виплати додаткової винагороди за безпосередню участь військових у бойових діях

- Наші ризиковані сфери визначені Державною антикорупційною програмою. Серед них – неефективне використання земель оборони. Так, наприклад, під час внутрішнього аудиту одного з держпідприємств Міноборони було встановлено незаконне відчуження фондів та земель цього підприємства у Києві. Завдяки злагодженій взаємодії з Головним управлінням земель оборони та фондів забезпечено скасування Міністерством юстиції України протиправної реєстрації нерухомого державного майна за комерційною структурою, яку навіть широкомасштабне вторгнення агресора не зупинило перед спокусою наживи коштом фондів оборонного відомства на десятки мільйонів гривень.

До ризикованої сфери також належать нарахування та виплати додаткової винагороди за безпосередню участь військових у бойових діях. Результати внутрішніх аудитів у військових частинах засвідчили значні суми порушень які передусім було допущено через включення до наказів командирів військових частин на виплату додаткової винагороди в розмірі 30 тис. грн військовослужбовців, які фактично завдання щодо безпосередньої участі у бойових діях не виконували.

Відсутність чітких визначень, зокрема поняття «спеціальних» завдань, було однією з причин встановлених порушень. Фактично під зазначеним поняттям командири багатьох ланок ототожнювали виконання завдань військовослужбовцями в пунктах постійної дислокації без щоденного долучення до подій, що відбувалися на сході та півдні країни.

Специфічний ризик, який з’явився уже під час ведення активних бойових дій, – це гуманітарна допомога. Від початку 2023 року третина гуманітарної допомоги не надійшла до військових частин – такі результати перевірки департаменту боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил Держмитслужби та Служби внутрішнього аудиту вже були озвучені в медіа. Зокрема, було перевірено понад 9 тисяч фактів переміщення товарів гуманітарної допомоги на адреси 200 військових частин, водночас у понад 3 тисячах випадків не підтверджено її надходження.

Протягом 2023 року 84 кримінальні провадження вже направлені до суду, за 39 з них вже наявні вироки суддів. Санкція статті передбачає позбавлення волі

від 5 до 7 років з позбавленням права обіймати певні посади, займатися певною діяльністю до 3 років, а також конфіскацію майна.

Ну і номер один – оборонні закупівлі. У цій сфері Служба внутрішнього аудиту працює за трьома напрямами. По-перше, це централізовані закупівлі, які здійснювалися відповідними структурними підрозділами Міноборони, а також спеціалізованими агенціями.

По-друге, це децентралізовані закупівлі, яким приділяється особлива увага під час кожного внутрішнього аудиту військових частин. Так, наприклад, під час внутрішнього аудиту однієї з військових частин у Чернігівській області встановлено безпідставне завищення вартості придбаних ще у 2022 році генераторів, що спричинило збитків на 37,1 млн грн. Аудит установив, що посадові особи військової частини укладали додаткові угоди з постачальниками, чим істотно змінювали умови договору. Через це вони закупили на 163 генератори менше від встановленої потреби. Водночас у період з жовтня 2022 до квітня 2023 року, коли генератори були критично потрібні військовим, більшість з них до військових частин не постачали, а накопичували на складах. Частка виданих генераторів для користування не перевищила 15% від закуплених.

По-третє, це опрацювання проєктів договорів на закупівлю товарів, робіт та послуг як проведення моніторингу, що дає змогу ідентифікувати відповідні ризики ще до укладання правочину. Так, наприклад, Служба внутрішнього аудиту провела дослідження закупівлі спеціальних навушників для військовослужбовців, під час якого ідентифіковано ризик закупівлі за завищеними цінами. Після цього представники Міноборони у ході зустрічі з переможцями аукціону домовилися про зменшення вартості товару за трьома лотами. Вжиті заходи запобігли неефективному витрачанню 11,7 млн грн з бюджету.

- Чи були за висновками аудиту передані матеріали до правоохоронців?

- Так, є чітко регламентований порядок проведення і реалізації матеріалів аудиту, він визначений стандартом 14 внутрішнього аудиту. Зокрема, за рішенням міністра оборони України передбачене передання до правоохоронних органів матеріалів внутрішнього аудиту, за результатами якого виявлено ознаки шахрайства, корупційних правопорушень, нецільового використання бюджетних коштів, зловживання службовим становищем чи інших порушень, що призвели до втрат чи збитків.

- Скільки на сьогодні за підсумками аудиту порушено справ?

- У 2023 році проведено 204 внутрішні аудити. Ними встановлено втрат ресурсів на суму 1 млрд 311 млн грн. За результатами розгляду переданих до правоохоронних органів матеріалів аудитів внесено відомості про

кримінальне правопорушення до ЄРДР – 67, крім того, 79 матеріалів долучено до кримінального провадження.

У І кварталі 2024 року завершено проведення 16 внутрішніх аудитів. Ними встановлено втрат ресурсів на суму понад 1 млрд 812 млн грн.

За результатами розгляду переданих до правоохоронних органів матеріалів аудитів внесено відомості про кримінальне правопорушення до ЄРДР – 5, розпочато 1 досудове розслідування у кримінальному провадженні та відкрито 1 кримінальне провадження.

3. УКРАЇНА МАЄ ІМПЛЕМЕНТУВАТИ НАЙЛІПШІ СВІТОВІ ПРАКТИКИ В РЕФОРМУ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ МІНОБОРОНИ

- Пане Юрію, ви заявили про намір проведення реформи фінансового контролю Міноборони. У чому полягає ця реформа, які зміни очікуються та що в фіналі ми отримаємо після завершення реформи?

Найбільша проблема на рівні міністерств – це відсутність децентралізованої управлінської підзвітності та управління ризиками

- Розпочнімо з формальної сторони. Перше: у нас є державна стратегія реформування управління державними фінансами на 2022–2025 роки, якою передбачено відповідний план заходів з її реалізації. Міноборони – теж суб’єкт цього реформування. Метою стратегії є побудова сучасної, стійкої та ефективної системи управління державними фінансами.

У грудні 2023 року відбулось останнє оцінювання практики державного управління в Україні за методологією SIGMA. Вже за наявність цієї стратегії Україна отримала поліпшення оцінки.

У цілому Україна має відносно високий рівень розвитку системи внутрішнього аудиту: у нас є якісна законодавча база для його здійснення, бюджетна дисципліна, підтримка розвитку відповідних процесів Міністерством фінансів. Ті елементи, яких бракує, уряд взявся поліпшити у стратегії розвитку реформування системи управління державними фінансами.

Оцінювання SIGMA в 2023-му зауважило, що, попри добрий фундамент, практичних кроків для поліпшення поки що замало, і решта оцінок у внутрішньому аудиті була менш оптимістичною. Зокрема, дуже повільним є прогрес впровадження змін в певних міністерствах. Найбільша проблема на рівні міністерств – це відсутність децентралізованої управлінської підзвітності та управління ризиками.

Усі процеси занадто зав’язані на керівництві. По-перше, це знижує прозорість ухвалення рішень. По-друге, це неефективно. По-третє, це концентрує ризики й ускладнює їх усунення.

Управління ризиками – теж нова сфера, яка поки що розвивається повільно. SIGMA дійшла висновку, що переважно управління ризиками не є частиною повсякденної роботи міністерств, не є частиною планування, ухвалення рішень. Здебільшого діяльність з оцінювання ризиків лише прив'язана до виконання завдань антикорупційної програми. Натомість управління ризиками має стати інтегрованою частиною роботи відомства.

Якщо Україна налаштована рухатись в Європу, і не лише з точки зору формального членства, але і суттєво поліпшуючи управлінські підходи, переймаючи найкращі європейські практики, то оцінювання SIGMA – це наш дороговказ. Воно дає об’єктивну, структуровану оцінку того, де ми є зараз, і чесну відповідь, що потрібно змінити.

Щодо логічної, «common sense», сторони: Міністерство оборони на зараз оперує коштами понад трильйон гривень на рік. Це астрономічна сума, величезна частка економіки. Війна, що триває, має кілька вимірів, зокрема фінансово-грошовий вимір, і вона коштує великих грошей для України. Відповідно, зважаючи на те, що ми мобілізовуємо такий обсяг ресурсів, ми повинні так само в багато разів збільшити наші зусилля щодо якості управління цими ресурсами.

- Які є елементи реформи фінансового управління?

Аудиторський комітет є сильним важелем впливу в контексті більш централізованої системи ухвалення рішень

- Ми маємо на меті імплементувати найліпші світові та вітчизняні практики, які підтвердили свою ефективність під час функціонування в інших державних та комерційних структурах.

У системі фінансового управління є «три кити», три лінії захисту – це управління ризиками, внутрішній аудит і «compliance» (англ. – відповідність будь-яким внутрішнім або зовнішнім вимогам чи нормам). Це три основних гравці, які працюють, і як рамка, що об’єднує і синхронізує всю цю роботу, – це незалежний Аудиторський комітет.

У цьому процесі Міністерство оборони не стартує з нуля. Одним із елементів цього пазла є внутрішній аудит. Це потужно функціонувальна структура в Міністерстві оборони. Проте певні елементи фінансового контролю покладаються на операційні департаменти. Тобто кожний департамент несе певну частку відповідальності за внутрішній фінансовий контроль. Вони слугують своєрідною першою лінією фінансового захисту. Кожний структурний департамент, проводячи свою роботу, контролює свої фінанси.

Тому все, що «прориває» першу лінію захисту, відповідно одразу, не натрапляючи на фільтри другої лінії захисту, вже реактивно стає проблемою третьої лінії.

Департамент внутрішнього аудиту – це так звана третя лінія державного внутрішнього фінансового контролю. Він, по своїй суті, має зберігати достатній рівень незалежності від будь-якого втручання, зокрема політичного. Тож ми прагнемо забезпечити йому максимальну незалежність. Зокрема, бажаємо посилити й поліпшити операційну роботу Департаменту внутрішнього аудиту, щоби всі процеси відповідали міжнародним стандартам та найліпшим світовим практикам.

Ми, в принципі, починаємо з малої реформи, але значним першим кроком. Цим першим кроком є створення координаційного дорадчого органу для Департаменту внутрішнього аудиту – Аудиторського комітету. Ми зробили цей практичний крок. Це про промоцію культури розуміння і управління ризиками наскрізно в Міністерстві. Доки паралельно розв'язується проблема децентралізації повноважень, такий авторитетний незалежний Аудиторський комітет є сильним важелем впливу в контексті більш централізованої системи ухвалення рішень.

Аудиторський комітет уже розпочав свою роботу, наказ про його створення підписав міністр оборони Рустем Умєров. У його складі – дуже авторитетні іноземні фахівці, серед них – досить серйозні зіркові експерти.

- Скільки цей комітет налічує фахівців?

- Сім. Це чотири міжнародних авторитетних експерти, два – від Міноборони і один незалежний український аудитор.

- Ми можемо назвати прізвища членів комітету?

- Так, звичайно, це відкрита інформація. Серед них керівник Служби зовнішнього нагляду штаб-квартири НАТО (м. Брюссель) Франсуа Готьє, аналітик / оцінювач наглядових програм Офісу Генерального інспектора Департаменту оборони США Джозеф Інгігнолі, керівник компанії з внутрішнього аудиту «JC Audit Training Ltd» (м. Оксфорд), член міжнародного інституту внутрішніх аудиторів Джон Чесшир, міжнародний експерт з державного внутрішнього фінансового контролю в рамках програми EU4PFM в Україні Манфред ван Кестерен, українська експертка національних та міжнародних проєктів під егідою Міністерства фінансів України та Рахункової палати Руслана Рудницька. Також до комітету входимо я та державний секретар Міністерства оборони Людмила Дараган.

- А як відбирали експертів у комітет?

- Ми їх «хантили». Тобто наші критерії були, щоб це були «high-flyers» (англ. – той, хто має багато здібностей і велике бажання досягти успіху, а отже,

очікується, що він багато чого досягне). У складі комітету – визнані авторитети, люди, які не ризикнуть своєю репутацією, йдучи на компроміси. Так само для них важливо, щоб їх не використовували як ширму чи прикриття. Согодні це дуже серйозний елемент вибудовування захисту від політичного втручання.

Тепер щодо функцій Аудиторського комітету. Перша – це методологічна підтримка роботи всієї архітектури фінансового контролю в міністерстві. Це амбітне, складне довгострокове завдання.

Друга функція – наглядова. Тобто це запобіжник для всієї системи фінансового контролю – додатковий рівень захисту від політичного втручання. Адже, просто кажучи, одним із джерел неефективності, а дуже часто і корупційних ризиків, є політичне втручання. Інакше – це захист аудиторів від політичного втручання і політичного тиску.

- Умовно кажучи, аудитор може прийти в цей комітет і сказати, що є загроза політичного тиску?

- Якщо дуже спрощено, то так. Аудиторський комітет уже майже стає активним гравцем. Це серйозна амбіція, мабуть, на фінальному етапі цієї реформи, хоча певні елементи можуть запроваджуватися вже тепер. Це коли Аудиторський комітет починає грати як незалежний структурний підрозділ органу влади.

- Чи можна сказати, що на сьогодні на законодавчому рівні вже все врегульовано для проведення цієї реформи, чи потрібні ще якісь зміни в нормативно-правові акти?

- По суті, нормативна база створена, і цю реформу можна розпочинати хоч завтра. Треба виходити на поле і грати. Я думаю, що реформа розгорталась би активніше, але війна збила динаміку. Мені здається, настав час для реактивації цього треку.

- А ви погоджуєтесь, що війна – найліпший час для реформ?

- Коли в перші дні повномасштабної війни вся Україна відбивалася, було не до реформ, це абсолютно зрозуміло. Війна досі триває, ми ведемо бойові дії, і час, який у нас є, безсумнівно, потрібно використати для суспільних і соціальних трансформацій. Я дуже вірю, що це один, але в майбутньому не єдиний приклад таких досить системних і принципових змін у практиках урядування в Україні.

4. МІНОБОРОНИ НАКОПИЧУЄ МЕТАЛОБРУХТ НА 4 МАЙДАНЧИКАХ ДЛЯ ПОДАЛЬШОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

- Хотілося б заторкнути іншу тему. Тепер тривають роботи, спрямовані на реалізацію брухту, який є у підпорядкуванні Міноборони. Розкажіть більш докладно про це.

- Металобрухт є найбільшою частиною надлишкового майна Міноборони. Лише на обліку Управління відчуження та утилізації відомства накопичилося більше ніж 15 тис. тонн металобрухту чорних металів. Із них понад 541 тонна – брухт із вмістом дорогоцінних металів. Через війну обсяги брухту зросли у 5–7 разів – до кінця 2024 року лише на обліку управління може опинитися 200 тис. тонн брухту.

Міноборони може реалізовувати накопичений на своїх складах брухт із чорних металів лише із залученням уповноважених державних підприємств із затвердженого переліку уряду. Наразі управління співпрацює всього з трьома держкомпаніями: Укроборонсервісом, Укрспецторгом та Черкаським автомобільним ремонтним заводом.

Реалізовувати брухт із вмістом дорогоцінних металів ще складніше: тільки через спеціалізовані приватні переробні підприємства, яких в Україні тільки шість. А до етапу підписання договорів із Міноборони доходять лише два: «Солярис» та «Гіацинт».

Від початку ведення активних бойових дій реалізація припинилась, підприємства дуже постраждали, і відтоді ми лише накопичуємо. Водночас є підстави вважати, що тепер ситуація запуститься, бізнес трішки оживає. Сподіваюсь, наші металургійні підприємства будуть отримувати ресурси. У нас є знищена трофейна техніка, наша пошкоджена техніка, багато з цього – у полях. Тепер проводиться робота щодо інструментів реалізації на внутрішньому ринку. Наразі брухт може реалізовуватись через уповноважених осіб, вони отримують лоти під реалізацію. Але ми маємо за мету реалізовувати його через електронні майданчики.

- Як відбувається це накопичення?

- У нас є чотири майданчики, куди ми це збираємо. Крім того, у військових частинах багато зберігається, у військових частинах є наша пошкоджена техніка, трофейну техніку ми своїми силами збираємо.

- А на якому етапі з техніки знімають все необхідне?

Ми потребуємо посилення наших експедиційних спроможностей, оскільки вони тепер майже відсутні

- Є визначений протокол. Її оглядає комісія, потім працюють сапери, Командування Сил логістики потім все, що можна, знімає, далі оглядають музейники. Коли пройдено усі фільтри, брухт потрапляє в розпорядження Управління з утилізації надлишкового майна.

Експедиція техніки потребує тралів і кранів, яких наразі у нас у розпорядженні немає. Звісно, ми розуміємо, що важка техніка потрібна військовим, інженерним військам і Командуванню Сил підтримки. Однак ми потребуємо посилення наших експедиційних спроможностей, оскільки вони тепер майже відсутні. Реально техніка тепер возиться руками волонтерів, тобто небайдужі громадяни, будівельні компанії підіймають і тягнуть техніку на наші майданчики своїми силами.

- Чи правильно я розумію, що левова частка цієї техніки тепер ще перебуває в полях?

- Так, у полях, ми досить скромно збираємо. Тобто на місяць ми тягнемо еквівалент десь 5–6 танків. Виходить близько 200–300 тонн брухту на місяць, а у нас там, імовірно, десятки тисяч. Багато цієї техніки досі в зоні активних бойових дій, звідти не витягнеш, це великий ризик.

- А росіяни тягають свою техніку?

- Не знаю, це, мабуть, треба розвідку питати, це цікаве питання, до речі. Є обладнання з бронею, воно дуже дороге, і відповідно все це забирається. Уже те, що під утилізацію, і навіть те, що не в зоні активних бойових дій, ми потрохи збираємо, каталогізуємо. Хотілося б швидше, звичайно, це робити. Все-таки я сподіваюсь, що ми посилимо спроможність в експедиції. Потрібні потужні тягачі і крани. Але наші команди примудряються відносно малопотужними кранами працювати. Розбирають ті танки: спочатку – башту, потім гусянку знімають, основну частину піднімають. Креатив наших людей не має меж.

5. ІЗ МІЖНАРОДНИМИ ПАРТНЕРАМИ ВІДБУЛОСЯ 4 АУДИТИ ОТРИМАНОГО ОЗБРОЄННЯ ТА ТЕХНІКИ, ЩЕ 2 БУДЕ У КВІТНІ

- Міжнародні партнери дуже ретельно ставляться до обліку техніки, яку вони надають Україні. Чи був спільний аудит з міжнародними партнерами та які його результати?

- На сьогодні ми працюємо тільки з американцями, попри те, що чутливе обладнання постачають в Україну й інші партнери. Система вибудована, перший її елемент – самозвітування. Наприкінці листопада 2023 року Міноборони України та Відділ оборонного співробітництва Посольства США в Україні підписали Концепцію самозвітування. Концепцією передбачено, що Міністерство оборони здійснюватиме нагляд за дотриманням вимог до самозвітування країни-партнера з моніторингу кінцевого використання за затвердженим порядком. Такий нагляд містить спільне з представниками США дослідження товарів оборонного призначення певної категорії за

серійними номерами та стану їх належного зберігання. Певні типи озброєння, певні елементи зброї підпадають під посилений моніторинг.

- Скільки спільних інспекцій уже відбулося?

- На сьогодні проведено чотири таких спільних заходи у військових частинах ЗСУ, під час яких досліджено певні види озброєння у місцях їх зберігання перед відправленням безпосередньо у райони бойових дій. Процес триває, він увійшов у рутинну площину. Цього місяця плануємо ще дві інспекції. Їхню роботу вже перевіряє генеральний інспектор Міністерства оборони США Роберт Сторч. Тобто тут є кілька рівнів контролю, і особливо щодо номенклатури, яка підпадає під посилений моніторинг, за нею дуже стежать. Механізм працює, у нас триває нормальний робочий процес із партнерами.

***

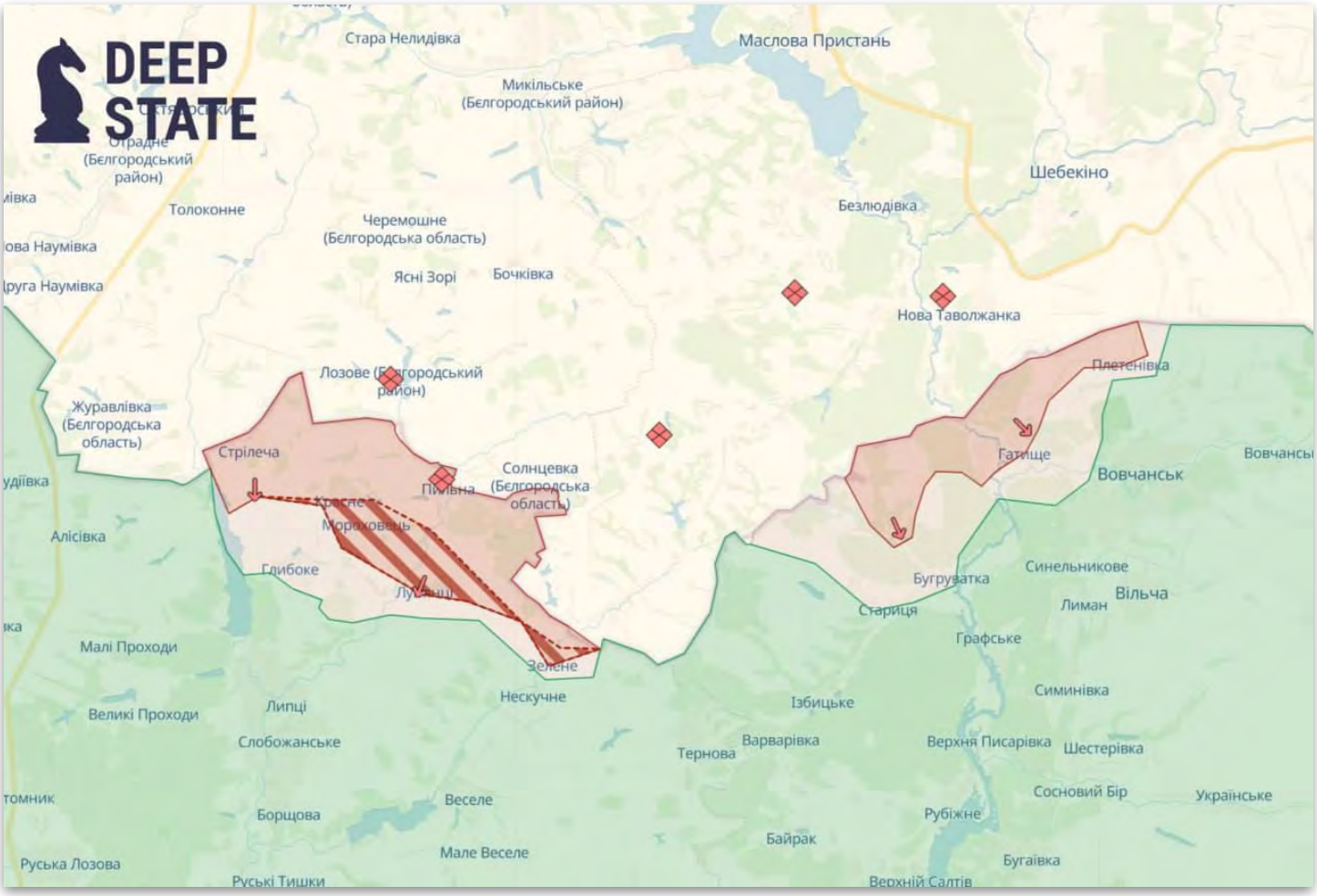
№ 2.785

Основні теми доби 12.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Ситуація у районі Вовчанська на північному заході Харківської області різко загострилася, бої вже точаться на околиці міста. Голова військової обладміністрації Синєгубов заявив, що на півночі області нібито лише "збільшилася сіра зона" й назвав основним завданням "стабілізацію лінії фронту". Головнокомандувач ЗСУ Сирський заявив, що спроби російських військ прорвати оборону на цій ділянці нібито зупинено та ситуацію "стабілізовано". Упродовж доби російське командування вкинуло в бій додаткові підрозділи, що дало їм змогу захопити ще 3 прикордонні села й практично з'єднати 2 плацдарми. Генштаб визнав, що армія РФ на цій новій

ділянці фронту "сягнула тактичного успіху". У Вовчанську, населення якого адміністрація має намір евакуювати, залишається ще приблизно 500 мешканців.

Представник Головного управління розвідки Юсов заявив, що вище військове й політичне керівництво країни було повідомлено про плани та дату повторного вторгнення.

Замість фортифікаційних споруд влада області та "Агентство відновлення" знову ремонтували дороги в цьому напрямку, тоді як ешелоновану оборону створено не було. Військам, які відбивають російський наступ, хронічно не вистачає дронів, окопних станцій радіоелектронної боротьби, автотехніки. Водночас Києвом вишикують нові пікапи, на яких роз'їжджають співробітники поліції.

Генштаб вперше за багато місяців не опублікував ранкове зведення. За даними сервісу

DeepState Live Map, українські війська були змушені відступити в Нетайловому на автотрасі Донецьк-Дніпро, у Красногорівці на околиці Донецька та у 2 селах в районі залізничної гілки Авдіївка-Покровськ та біля автодороги Донецьк-Костянтинівка.

Росія завдала ракетного удару по передмістю Сум, атакувала Харків керованими авіабомбами, завдала удару по прифронтовому місту Селидовому на Донеччині. У районі Кривого Рогу підрозділи ППО збили крилату ракету.

Кількість обстрілів населених пунктів на лінії фронту, у ближньому тилу та на кордоні з Росією постійно зростає, щодня гинуть та дістають поранення від 10 до 30 людей.

У Білгороді внаслідок вибуху впав під'їзд житлового будинку. Загинули 15 осіб, 17 – дістали поранень та травм. Російська влада звинуватила в обстрілі Україну, проте на камерах відеоспостереження зафіксовано вибух у підвальному приміщенні, який спричинив обвалення. Подібними вибухами було зруйновано будинки в Москві та Буйнакську в 1999 році, які, за твердженням російських журналістів, організували та скоїли співробітники ФСБ.

Український дрон атакував трансформаторну підстанцію в Липецькій обл., внаслідок чого сталося загоряння. Ракетою HIMARS знищено кількох російських офіцерів, які "приємно проводили час" у ресторані в Донецьку.

2️⃣ Під час бойових дій у полон потрапляє велика кількість російських та українських військовослужбовців. За браком обмінів Головне управління розвідки оголосило про намір швидко запустити ще один табір для утримання захоплених у боях російських солдатів.

3️⃣ Президент РФ Путін після інавгурації оголосив про формування свого нового уряду. Голова Ради безпеки Патрушев втратив свою посаду, на його місце призначено міністра оборони Шойгу. Керівники силових структур залишились на місцях. Міністром оборони призначено віцепрем'єр-міністра Білоусова, який особисто вірний Путіну, не помічений у казнокрадстві та зміг організувати ефективні схеми ухилення від західних санкцій. Це призначення низка експертів розцінили як рішучість Путіна остаточно перевести економіку на військові рейки, для підготовки війни з колективним Заходом тощо.

Президент Чехії Павел переконаний, що Європа наразі перебуває на межі тривалого військового протистояння з Росією. Польща швидкими темпами будує ешелоновану лінію оборони поблизу Калінінградської обл. РФ та кордону з Білоруссю.

Держсекретар США Блінкен заявив, що Україна може ефективно захищатись на сході. Міністр закордонних справ Великої Британії Кемерон вважає наступ російських військ на півночі Харківщини "вкрай небезпечним".

4️⃣ На тлі загострення ситуації на фронті українське керівництво у прискореному темпі готує "саміт миру" у Швейцарії. Запрошений туди канцлер Німеччини Шольц вважає, що саміт може стати "великим кроком" до миру.

Уряд Південної Кореї повідомив, що КНДР з вересня вже відправила до Росії 6,7 тис. контейнерів зі снарядами та ракетами.

Міністр оборони Румунії Тілвер виступив проти передавання комплексу ППО Patriot Україні, оскільки, на його думку, він є необхідним для прикриття власного повітряного простору.

5️⃣ Міністр енергетики ***Галущенко*** оголосив, що ситуація в енергосистемі цього літа буде вкрай складною, тому уряд обговорює можливість підвищення тарифів для населення.

6️⃣ Видання Forbs наголошує, що економіка Польщі може суттєво постраждати у разі депортації українських чоловіків на батьківщину. Канцлер Шольц підкреслив, що всі українці, які набули посвідку на проживання, залишаться у Німеччині.

7️⃣ Армія Ізраїлю веде повторну зачистку північних та центральних районів Сектору Газа та повільно просувається у місті Рафах на півдні території. Канцлер Німеччини Шольц назвав дії ізраїльських військ у Рафасі "безвідповідальними". На думку президента США Байдена, у разі повернення терористичним рухом ХАМАС ізраїльських та західних заручників миру може бути досягнуто "навіть завтра". Водночас британський міністр закордонних справ Кемерон вважає, що ненадання зброї Ізраїлю західними партнерами лише посилить ХАМАС.

8️⃣ У Грузії відбулася багатотисячна демонстрація проти аналогічного російському закону "про іноземних агентів". Маніфестанти увірвалися до будівлі парламенту. Поліцейські спецпідрозділи витіснили їх звідти вранці 13 травня, щоб парламентський комітет за 1 хвилину погодив закон до третього читання. Президент Зурабішвілі запропонувала парламенту відкласти набуття законом чинності до закінчення виборів або скасувати його. Проте владна партія має намір протягнути його через парламент, навіть ціною відмови від євроінтеграції, оскільки він допоможе їй виграти вибори, що заплановано на осінь

***

№ 2.786-1

Don's Weekly, 13 May 2024: Part 1

SARCASTOSAURUS

MAY 13, 2024

Hello everybody!

Must admit, I'm in sort of trouble.

…or at least it's so that after intensive activities of recent weeks, both of my hands meanwhile hurt (and then badly) from all the typing: typing of updates for you, typing of my latest book, typing of e-mails and private messages…

But, that's an ages old problem of mine. An even bigger problem is: I can't make up my mind for days already.

As for why, please try to put yourself into my shoes:

1) on one side, the ZSU knew the 'Russians are coming' (are going to attack over the border into northern Kursk) for at least two weeks;

2) so much so, it seems even the Russians knew the ZSU knows this;

3) and so much so, I couldn't believe the Russians would attack, precisely because it was a sort of 'public secret' the ZSU knew the Russians would attack; and still,

4) the Russians attacked there.

To me, this is making so little sense, can't say. It's like if you're trying to convince me that 1+1= 3.

I mean: the crucial issue for any attack is the moment of surprise. In this regards, it's rather simple: if you have the moment of surprise, attack is highly-promising; if not, an attack is near-certain to fail.

Unsurprisingly, the moment of surprise is one of fundaments of the Russian military doctrine. Something indoctrinated into the minds of Russian military officers for at least 80 years. Correspondingly, it's also something indoctrinated into the minds of nerds like me, studying the Russian military science for decades. So much so it's almost as simple as that 1+1=2. Always. Anywhere. Any time…

….especially when one adds such facts like that at least since Popasna and then its (failed) attempts to cross the Siversky Donets, back in April-June 2022, the VSRF is doing its utmost to prove it can't run large-scale mechanised operations any more. It's unable of doing that. Which in turn means that whatever might have been the plan for this 'Northern Kharkiv offensive', its planners must have known they can't get very far with it.

But, in this war…. these 'Traditional Rules of the Russian Military Sciences No. 1 to No. 99' - are simply wrong.

And if this is the case - and it is obvious it is - then there is only one solution: in Pudding's world, all that matters is the illusion of victory.

It doesn't matter if it's an illusion: it doesn't matter if it's crystal clear - already since around 5-10 March 2022 - that there is no way Russia can win this war.

Important is only to maintain this illusion. Kind of: as long as Russia is attacking, as long as it has the initiative on the battlefield, the Russians and - especially - Pudding's fans abroad, even people who are not really 'pro-Pudding/pro-Russia' but rather skeptical about Western will to support Ukraine (and that for some 50-100 good reasons), can maintain their illusions of there being a hope that 'Russia' is going to prevail, to *win* this war, to *defeat* Ukraine. To defeat greedy yet incompetent NATO and Western imperialists, and Nazis, and Mars People, too…

Of course, when one adds the general 'war weariness' of the West (as if the West would be fighting this war, or even seriously supporting Ukraine); then the exhaustion of Ukrainians after two years of really bitter fighting and lots of losses; and then all the frustrations about dozens of missed opportunities… then this illusion is reinforced by a magnitude.

….while… well, in these days I'm finishing the work on this one, and thus I dare observing (even 'predicting'): when such weirdos like me 'zoom out'… and gauging by the 'speed' and 'achievements' of this offensive after four days of it, I doubt we're going to recall this operation already in two years from now.

But, there you are…

Above all, you're not here to read about my impressions or pains in my hands, or my confusion about Pudding forcing his generals to fight against rules based on 80+ years of studying military sciences - but: about facts about this war. Therefore, let me hand over to Don, who's prepared another of his nice reviews of the developments in this war in the last week.

Of course, I know some of you are considering both Don and me for 'biased'. Because - and foremost - we do not point out every single Ukrainian tank destroyed by the Russians. Because, you know, destruction of one (in digits: 1) Ukrainian tank is 'more important' than the destruction of two or three (in digits: 2 or 3) Russian assault groups including a total of nine (in digits: 9) T-80s, and thirteen (in digits: 13) BMPs and BTRs, and 30-50 troops etc…as is happening every single day for eight months now…. because the destruction of that one tank is not only 'evidence', but indeed: a symbol of the Russian victory, after all.

…while the daily destruction of multiple Russian assault groups is none of that…

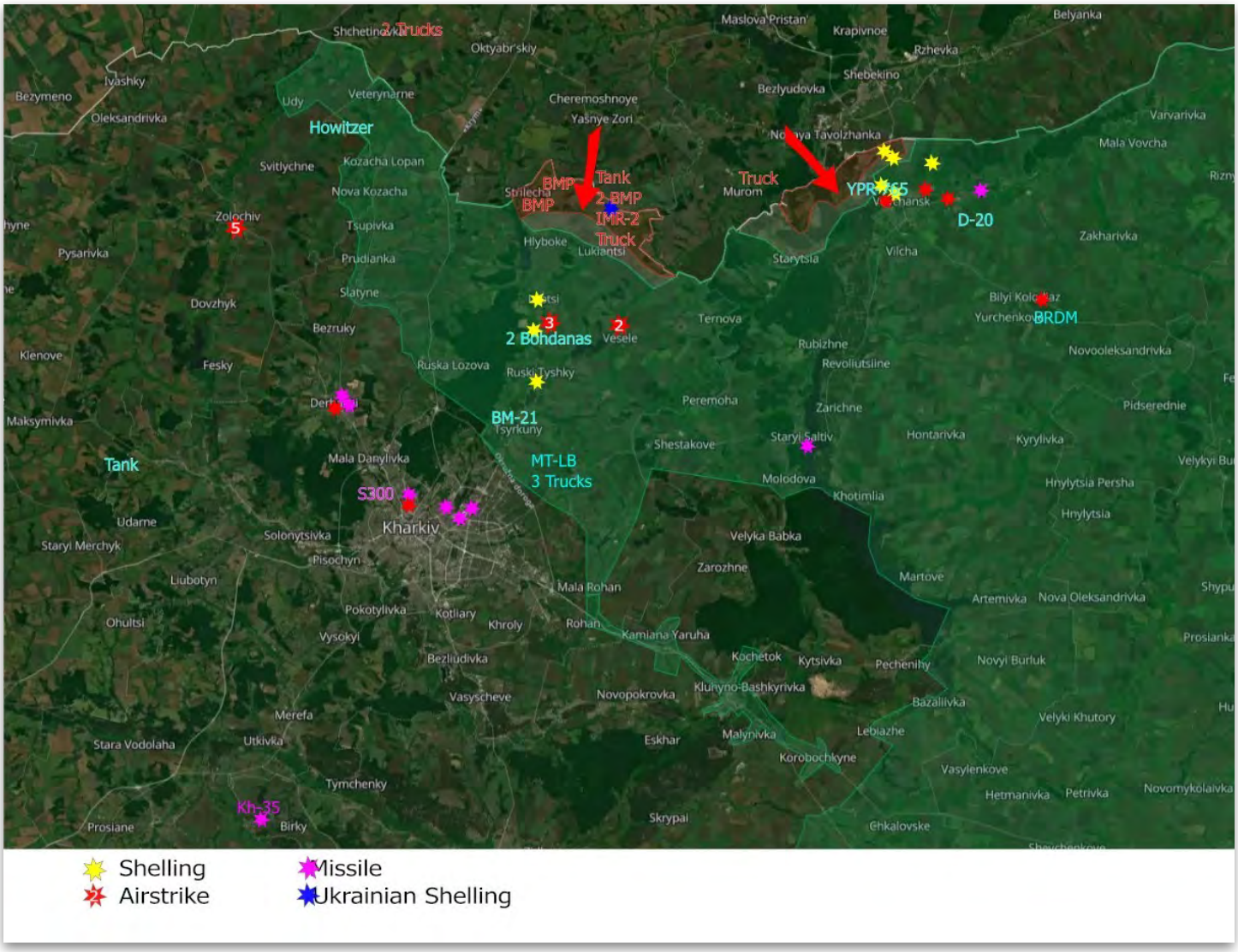
Now you know the truth….

1. Kharkiv

Russia's stated objective for this offensive is to establish a 10 km buffer zone to better protect its territory from Ukrainian artillery (and raids by Russian militants serving with anti-Pudding groups), and to put Kharkiv in range of its rocket

artillery. A lot of the Ukrainian territory was too close to construct defenses so Ukraine did develop two defence lines, but the first of this is 10km south of the border. North of that line, the ZSU is maintaining presence only in form of outposts and surveillance equipment, and patrols by reconnaissance troops.

Some are already complaining that this means the ‘border was unprotected’…

And so, and following weeks of exchanging artillery fire and drone attacks, Russia sent in sabotage- and recon- teams to infiltrate Ukraine and find gaps in the defenses. A lot of them were killed or captured. Russia didn’t use many vehicles but a lot of what they did use was hit by drones already *while approaching the border*. When Russian troops finally encountered Ukrainian defenses they were repelled with losses.

Except for moving at least two brigades to north-eastern Kharkiv (including the 3rd Assault), Ukraine re-deployed an artillery brigade from Bakhmut, which is a statement of the situation at Bakhmut - and then promptly deployed this in combat.

So far, the units already present in north-eastern Kharkiv have contained the threat, though. So, units like the 3rd haven’t even had to engage in combat. But, the fact is that this is a threat the ZSU can’t ignore: the Russian activity on this front will

stretch Ukrainian resources even further, despite the Russian losses over the last few days increasing by about 20% in comparison to those before 10 May.

Multiple Russian recon or sabotage groups were killed or captured after they crossed the border…

https://twitter.com/front_ukrainian/status/1789365704442917129

Ukrainian artillery mines the path of a Russian assault group…

https://twitter.com/Military_oO/status/1788633315299205394

MLRS from Belgorod fires into Ukraine…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1788844078966182262

Three Russian BMPs, and an MT-LB were hit before they crossed the border into Ukraine. The truck had been destroyed a long time ago…

https://twitter.com/Osinttechnical/status/1788946665396740575

Russian vehicles are hunted with drones as they move into Ukraine…

https://twitter.com/moklasen/status/1789003503618183170

Ammo trucks are targeted by Ukrainian border guards…

https://twitter.com/Alfaiomi/status/1788885321574146223

Two Russian BMPs are destroyed by drones…

https://twitter.com/sternenko/status/1788974170405024245

A Ukrainian 155 mm gun was destroyed by a Lancet…

https://twitter.com/EjShahid/status/1789000693904208206

Near Hatysche, Russian vehicles are finished off by drones…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1789267539282850280

GRAPHIC: Two more wounded Russian soldiers commits suicide…

https://twitter.com/TOGAjano21/status/1788951149011198305

https://twitter.com/GloOouD/status/1789366009536696462

32 km east of Kharkiv, a bridge over a dam was destroyed…

https://twitter.com/GirkinGirkin/status/1789164892714348941

(…to be continued…)

***

№ 2.786-2

Don's Weekly, 13 May 2024: Part 2

SARCASTOSAURUS

MAY 13, 2024

(…continued from Part 1…)

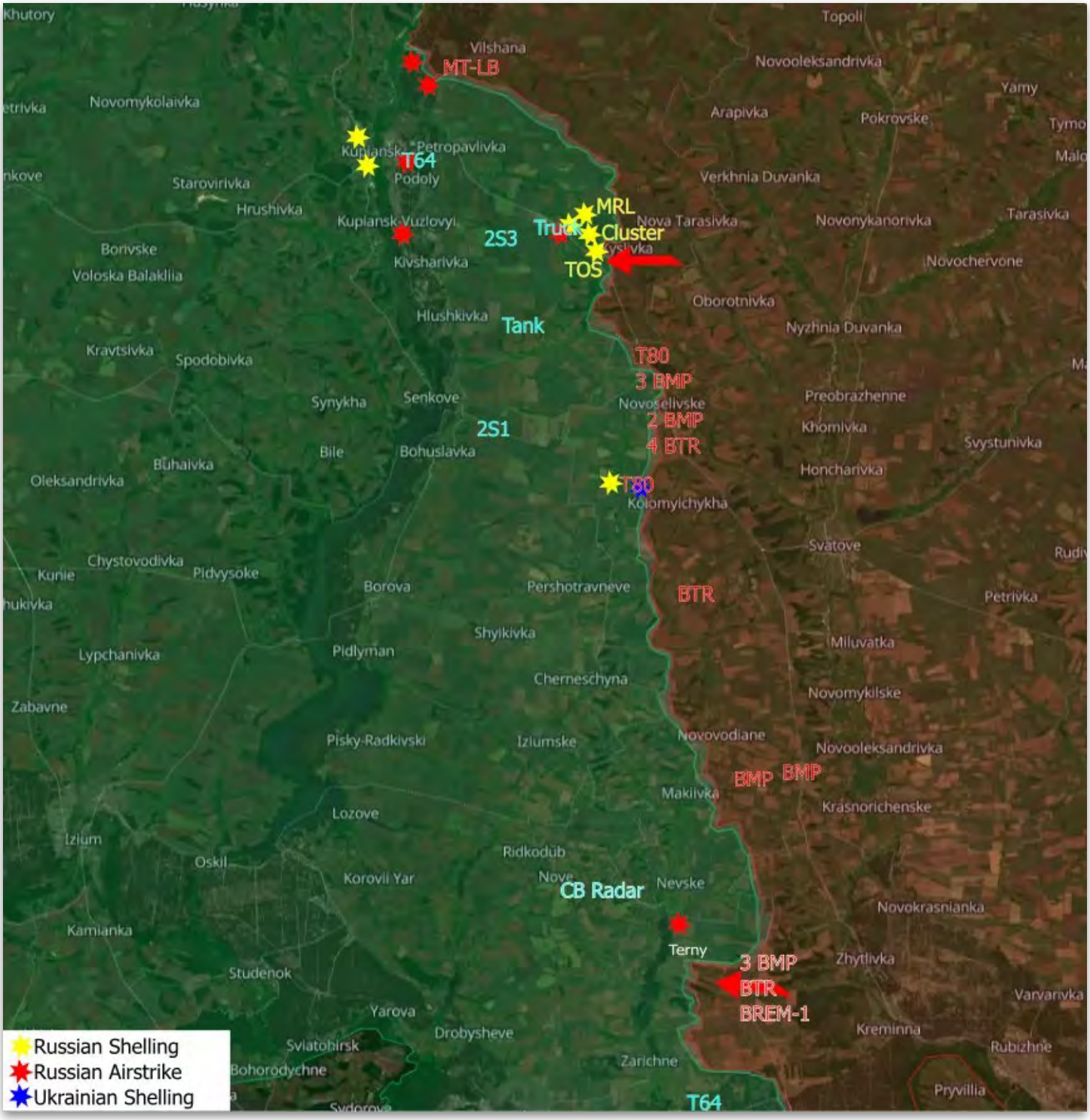
To make sure, it's not like current battles in the War in Ukraine are limited to northern Kharkiv alone. Indeed, both Pudding-fans and *Bothsidesists* in this conflict are not only happy, but indeed proud to stress something like: 'Russia is advancing all along the entire frontline'.

…now, I'm experiencing fits of coughing when reading such 'serious military assessments' by people excelling in beautiful, dramatic video-appearances for their social-media appearances - but: don't worry, that's just me. They know better…

Here's what Don has collected over the last seven days.

2. Luhansk

Russia is still pushing hard in the Kyslivka area but made no further gains. Russia lost ten vehicles in the Novoselivske area, and an assault near Terny was eliminated with the Russian vehicles.

An oil depot in occupied Luhansk was attacked…

https://twitter.com/NOELreports/status/1787954964968730848

A Lancet destroys a Ukrainian counter battery radar…

https://twitter.com/EjShahid/status/1788240633959796939

15 km west of Svatove, a Russian tank is destroyed…

https://twitter.com/EjShahid/status/1789232961667113004

East of Synkivka, a Russian TOS is destroyed…

https://twitter.com/RALee85/status/1789368231909531677

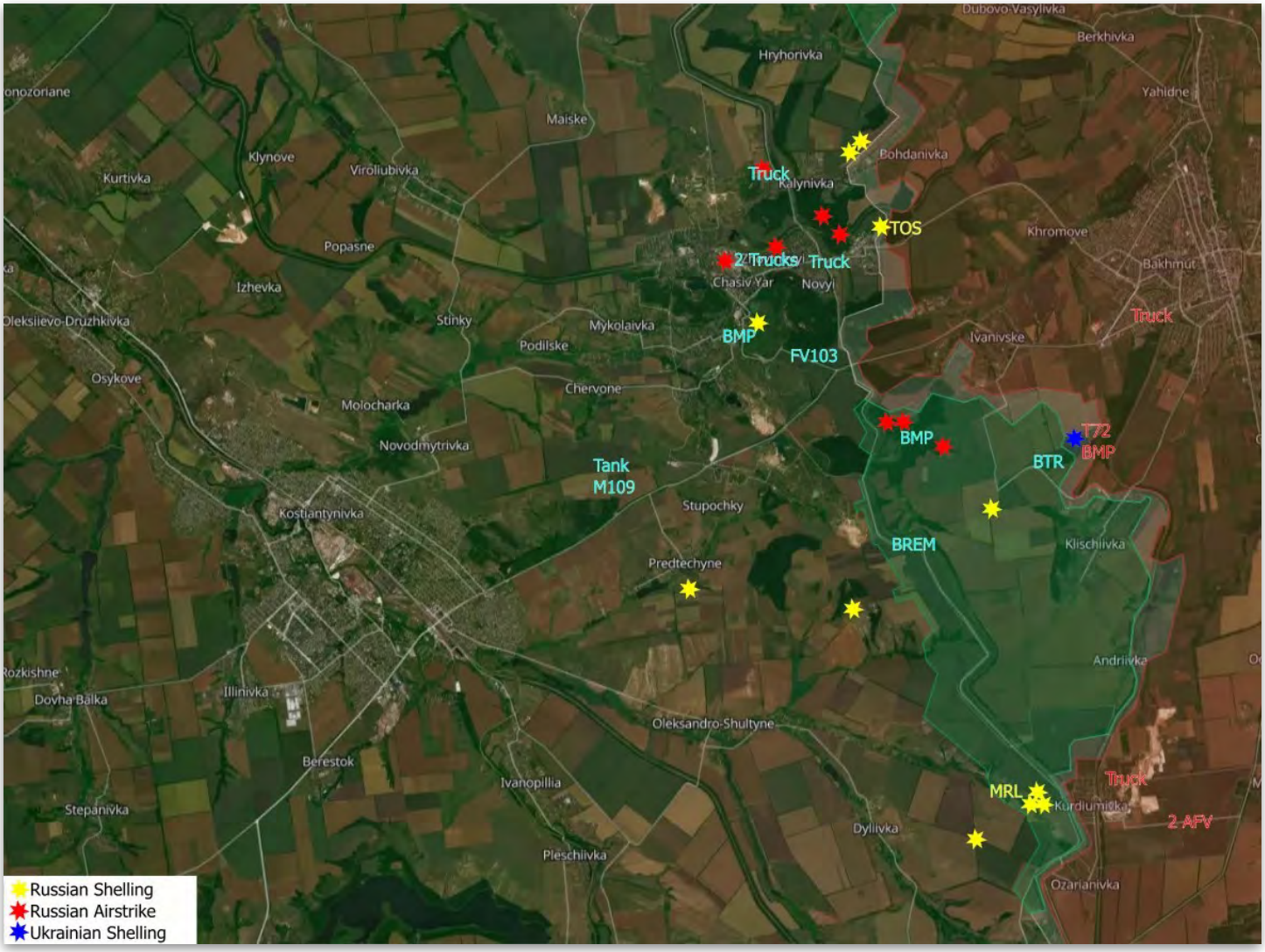
3. Bilohorikva

There were two Russian attacks near Bilohorivka and Verkhernokamianske but these gained no territory and lost at least 11 vehicles.

3. Bakhmut

Bombardments, airstrikes and drones still take a toll on both sides but the situation is stable for Ukraine. Considering Ukraine pulled a brigade out of the line and broke it up (see: the 67th Mech), that’s pretty remarkable. Ukraine reported that a large number of vehicles were moved to Bakmut so they might be used in assaults next week.

Both sides are able to use a large amount of drones despite the EW assets in the area. A video report quoted a front line soldier that said it was easier to move during the day than at night because of the thermal drones. At night, the cooler temperatures make it easier to see a warm body. The report also quoted someone from the medical profession that said 90% of the casualties in the Chasiv Yar sector are a result of drones. That is a remarkable statement to make considering the amount of airstrikes, thermobaric rockets, MRL and regular shelling the area undergoes.

A drone needs two frequencies to fly. One frequency provides the video, the other frequency transmits the operator commands to the drone. If one of them is jammed then the drone fails. Here is a video of Russians receiving the video feed of Ukrainian drones and jamming either the video or command frequencies…

https://twitter.com/RadarFennec/status/1788769586642362877

After being bombarded by 250-1000 kg bombs, rockets, thermobaric warheads and 152 mm shells, the multi-story concrete buildings still provide cover as defensive positions.

Different views around the canal district in Chasiv Yar.

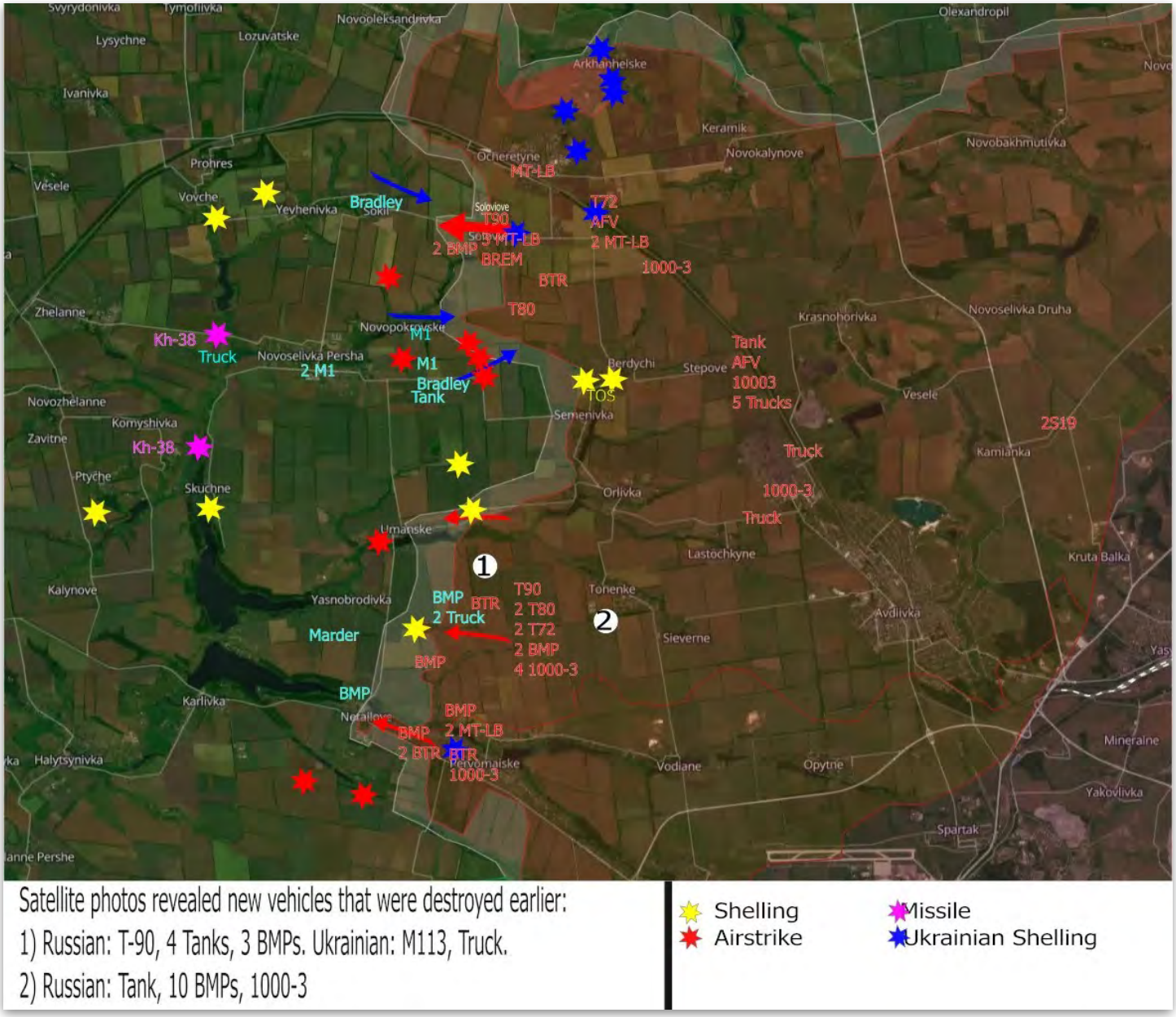

The Kraken showed some of their experiences in Chasiv Yar…

https://twitter.com/Teoyaomiquu/status/1787878634323165267

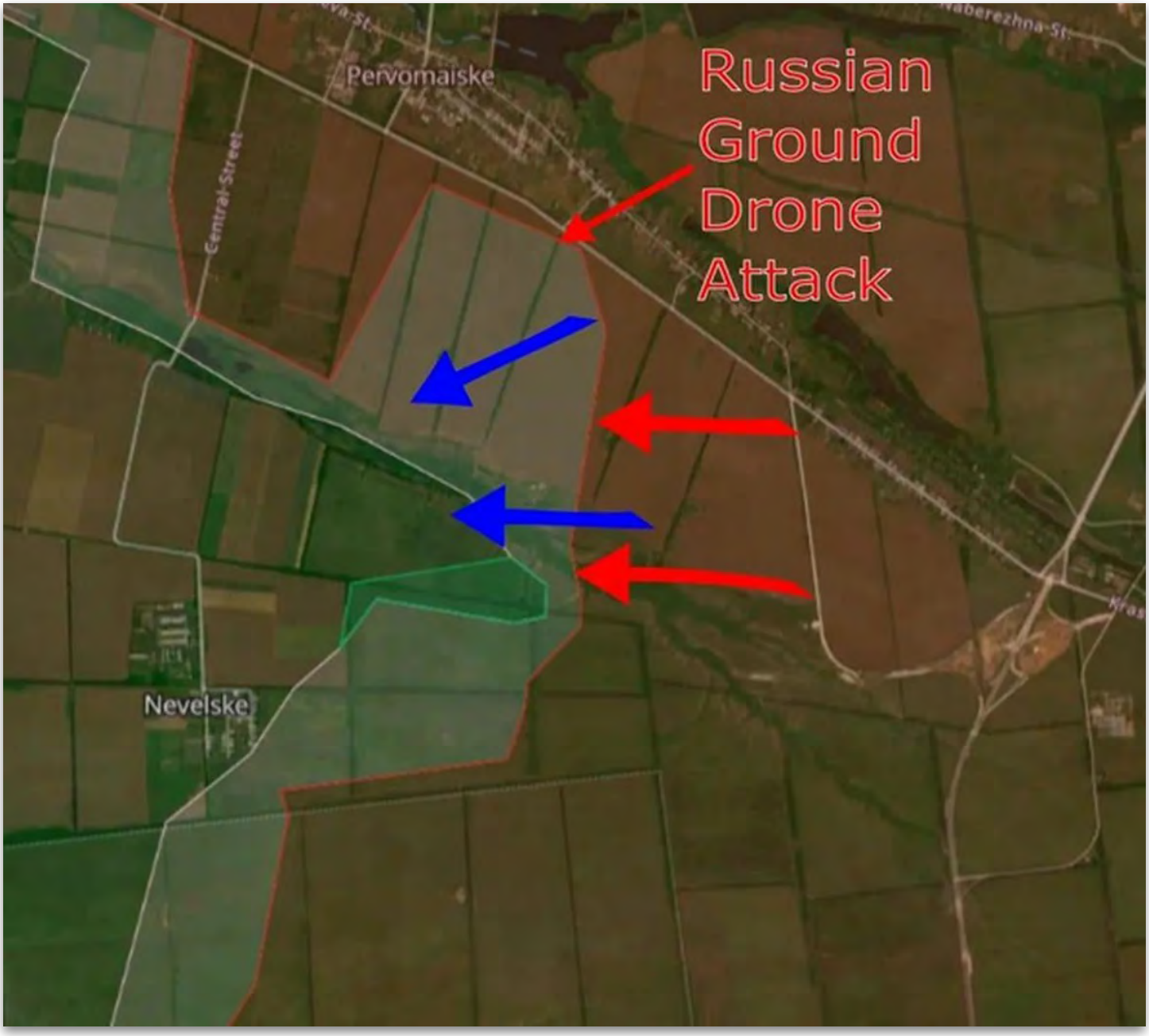
4. Avdiivka

After securing the area north of Ocheretyne, Russia focused on pushing west from Soloviove and Berdychi. The 47th Brigade stopped them with counter attacks at a cost of four M-1's and two Bradley’s damaged or destroyed.

Further south, Russia made it into Umanske north of the small river before being pushed out. They did gain some territory across the open fields south of Umanske but lost a lot of vehicles in the process. They also pushed into the eastern half of Netailove.

An additional 19 Russian vehicles were discovered to be destroyed in previous weeks with the release of new satellite imagery. This week, Russia lost 32 vehicles in the area damaged or destroyed compared to 10 Ukrainian armored vehicles damaged or destroyed.

Russia’s push south of Pervomaiske did lead to the withdrawal of Ukrainian forces northeast of Nevelske. This is also where a Russian ground drone destroyed a Ukrainian machine gun position…

https://twitter.com/strategicbakery/status/1788912095158825008

It’s nice to see a Bradley with TOW ammunition…

https://twitter.com/giK1893/status/1788200592650698852

An M-1 was spotted 8 km behind the front line and destroyed by a Lancet…

https://twitter.com/EjShahid/status/1787158049607581897

Russian targets near Soloviove and Arkhanhelske are attacked by drones and DPICM…

https://twitter.com/blinzka/status/1788853378602192940

A grenade is dropped on an immobilized Russian tank west of Tonenke. That same grenade ultimately destroys another immobilized tank 30 meters away…

https://twitter.com/Noobieshunta_/status/1788502069080428783

In southern Donetsk, the video captures the aftermath of the GMLRS explosion and the second impact on an adjacent building. The video is taken from a grocery market 200 meters away…

https://twitter.com/Tendar/status/1789249391972209097

These are the two buildings hit. The market is across the street. A view from the inside…

https://twitter.com/TOGAjano21/status/1789257879377027430

***

(…to be continued…)

***

№ 2.786-3

Don's Weekly, 13 May 2024: Part 3

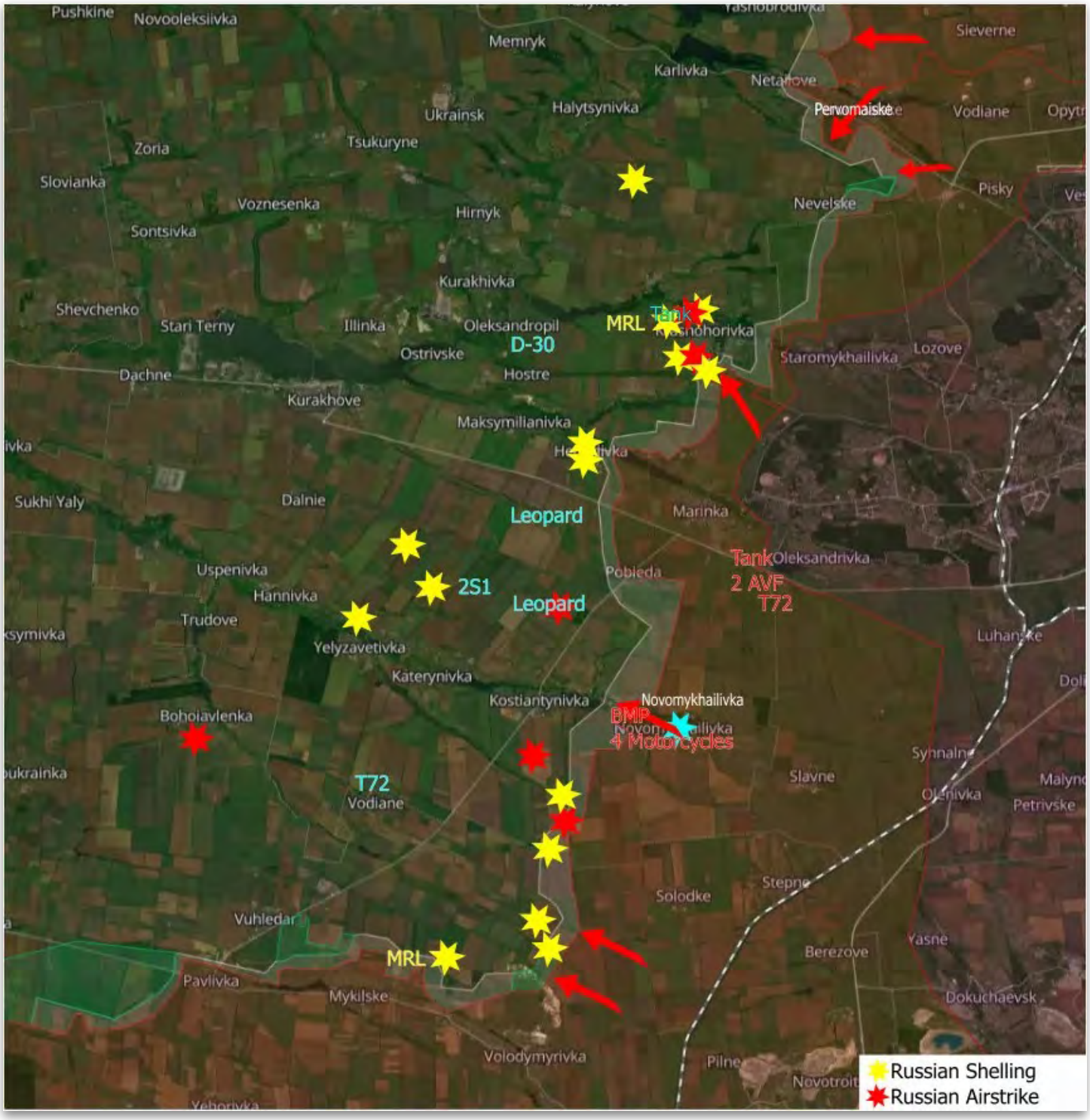
SARCASTOSAURUS

MAY 13, 2024

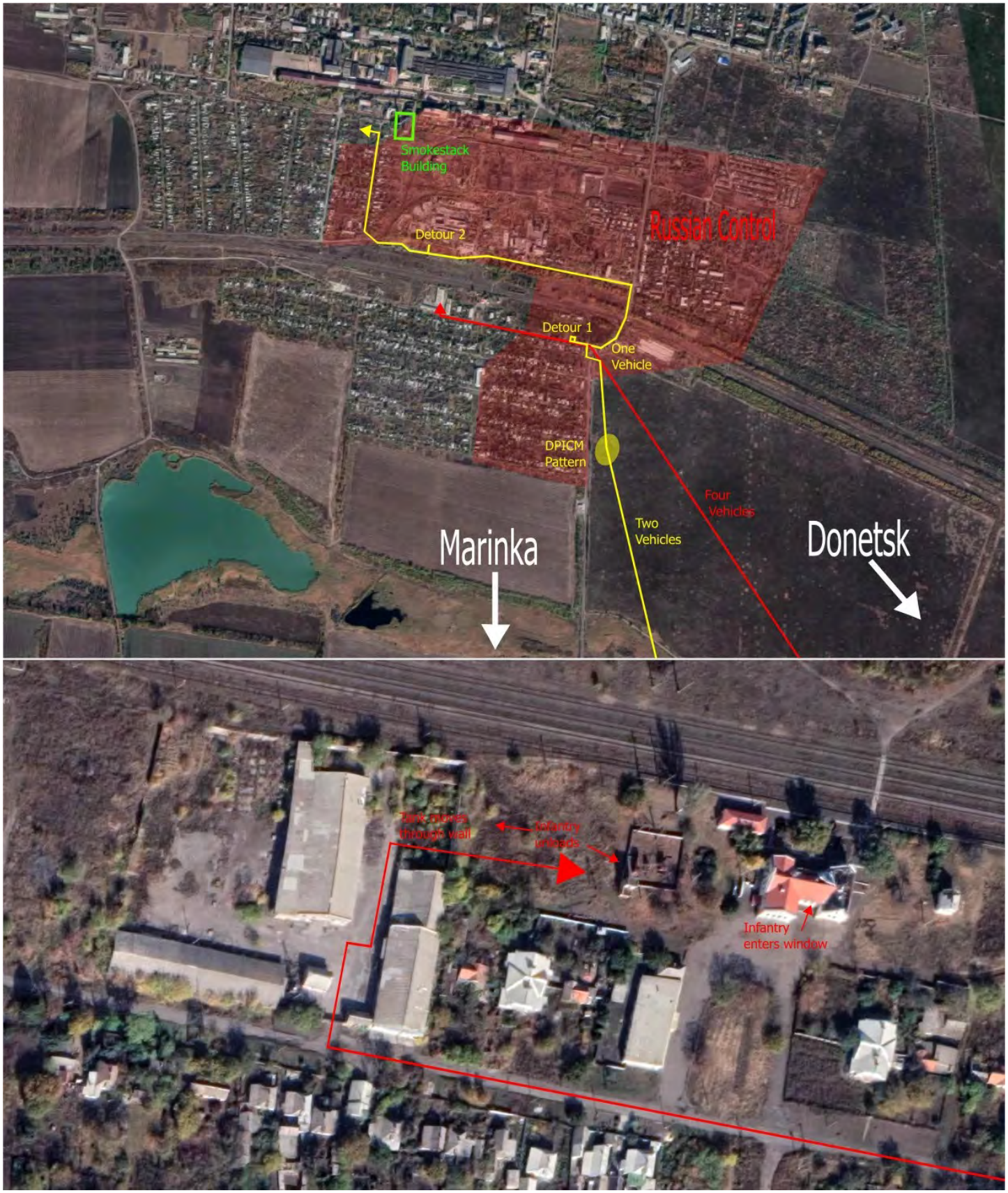
(…continued from Part 2…)

5. Marinka

Russia began the week controlling the southwest corner of Krasnohorivka and some of the central portion of the town. They continued to ferry troops into the Krasnohorivka in assault groups of 2-4 vehicles. There were limited Ukrainian counterattacks when Russia was trying to establish a foothold, but: I haven't seen videos of counterattacks lately.

There’s no evidence of Russian gaining ground around Marinka, Pobieda or west of Novomykhailiva. Russia has been attacking hard 12 km east of Vuhledar and they managed to gain 700 meters.

Depicted in red on the map: A four- and three- vehicle assaults moving towards Krasnohorivka while harassed by artillery. The camera focuses on the four-vehicle group. The lead tank has a mine roller in the front and detonates several mines.

Depicted in yellow on the map: A two vehicle assault drives through a DPICM impact zone. After the first detour, only the turtle tank drives to the center of the city after a second small detour. After dropping off the troops west of the smokestack, it returns from where it came…

https://twitter.com/RALee85/status/1780382319997546548

Due to material and construction requirements, only a few turtle tanks appear at any one time. They have evolved where some (not all) have the structure to protect the chassis and passengers riding on top. Because the tracks and wheels were vulnerable to drones, additional coverage was provided so very little of the tracks were visible. Since mines were dropped by drones in front of the vehicles, some were equipped with mine rollers. And then some have jamming devices for an electronic layer of protection. Some turtle tanks have so much exterior protection added on that the driver has to navigate with cameras…

https://twitter.com/RALee85/status/1788258215915844083

Looking southwest from Krasnohorivka towards Donetsk/Oleksandrivka, some of the slag heaps are 80 meters higher than the surrounding terrain.

Motocycle assaults have been conducted near Novomykhailivka…

https://twitter.com/EjShahid/status/1787756354418966763

Russian positions near Novomykhailivka are attacked…

https://twitter.com/NOELreports/status/1787846285095051450

3 km northwest of Pobieda, a Leopard is attacked by a drone…

https://twitter.com/creamy_caprice/status/1788691764552880457

7 km east of Pobieda, well behind the front line, a Russian tank is destroyed by a drone…

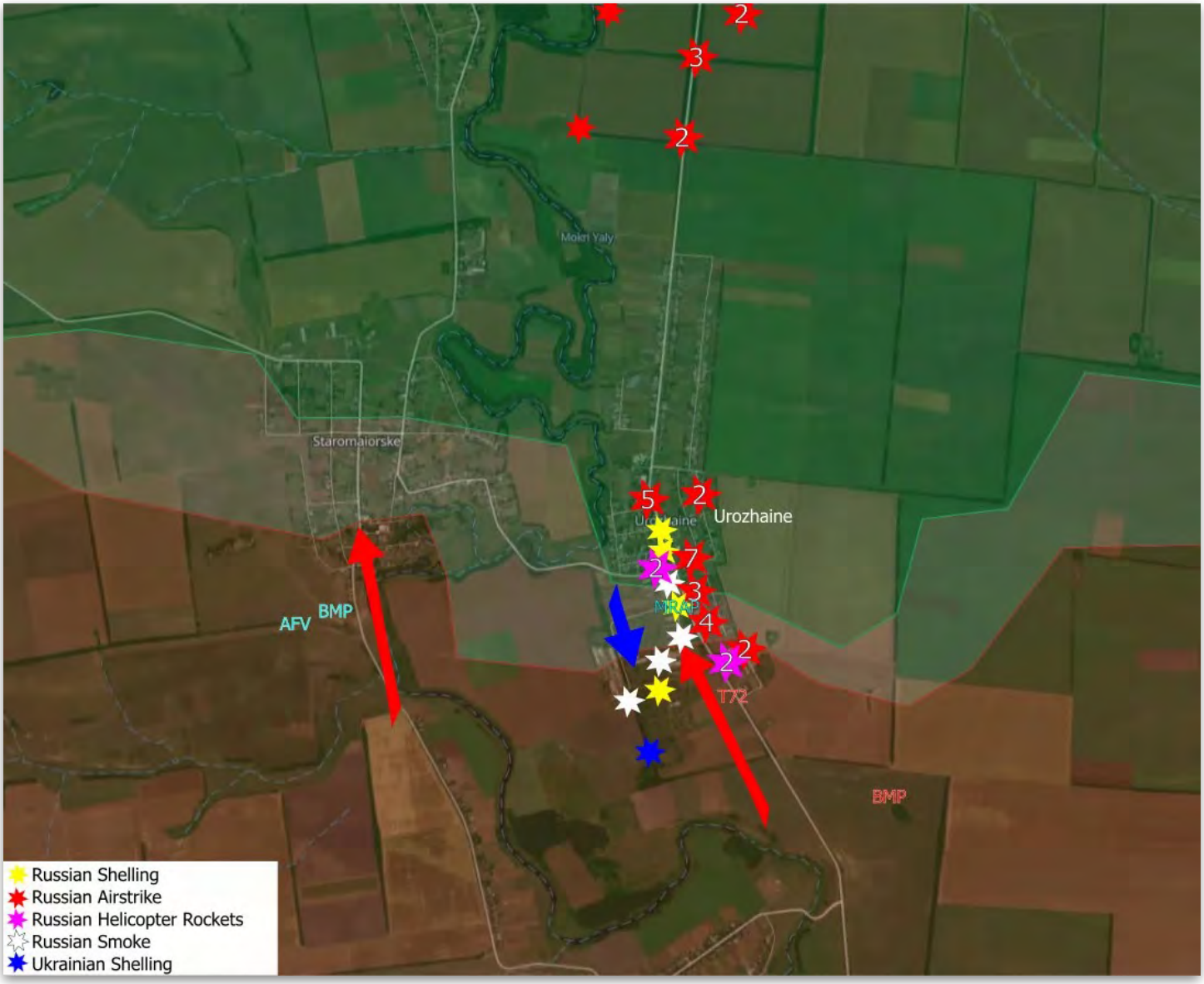
https://twitter.com/sternenko/status/1788852199600054573

Russia continued its attacks with small assault forces east of Vuhledar…

https://twitter.com/OSINTua/status/1786794104728261014

6. Zaporizhzhia

Urozhaine was hit with heavy airstrikes, artillery and unguided rockets from helicopters. Russia is continuing to push into the village behind a smoke screen and Ukraine has counterattacked.

Russia also gained a foothold into Staromaiorske. Given the tonnage of explosives dumped on this place, it is certain that Staromaiorske was also hit - but: I haven't seen the video or reports to that effect.

It looks as if Ukraine was pushed back a treeline west of Robotyne but small Russian assaults continue to run the gauntlet to be deposited in the village and be hunted while there.

Russia lost over two dozen vehicles rushing and capturing the southern edge of Urozhaine. They didn't hold onto it for long. A Ukrainian counterattack killed or captured anyone that survived the initial assault…

https://twitter.com/NOELreports/status/1787786410226839904

This is what a grown man looks like in a BMP-1. By the way, those doors carry fuel, although they don't have to be full when entering battle. Now imagine running over a mine while riding like that.

It’s supposed to have a three-man crew and 8 infantry dismounts.

When a BMP attacking Staromaiorsk ran over a mine, it seems they managed to squeeze in a few more people…

https://twitter.com/moklasen/status/1788960372151505211

A Russian BTR races from the center of Urozhaine, trying to escape its fate…

https://twitter.com/giK1893/status/1788176322042155243

A Russian position in Robotyne is eliminated…

https://twitter.com/EjShahid/status/1787786595120120056

Ukrainian decoys are damaged in a missile strike…

https://twitter.com/EjShahid/status/1788954066933924318

Two Ukrainian Mi-24’s and an Mi-8 were hit at a refueling point 75 km behind the front lines…

https://twitter.com/EjShahid/status/1789304621514563721

7. Kherson

That island in the delta of the Dnipro that was assaulted by Ukraine is still being contested by Russia.

A Ukrainian combatant says that Russia loses 50 men a day to drones around Krynky and that drones prevent Russia from closing and engaging in infantry combat. Most of Ukraine's casualties happen when crossing the river…

https://twitter.com/Teoyaomiquu/status/1787167518940958757

A Russian 152 mm gun and two observation posts were destroyed…

https://twitter.com/NOELreports/status/1787788012966818297

3 km east of the Nova Kakhovka dam, a surveillance camera is destroyed by a Ukrainian drone…

https://twitter.com/neonhandrail/status/1788400055608594822

8. Crimea

Ukraine reports that a small Russia boat was destroyed…

https://twitter.com/Alfaiomi/status/1787436223742501352

Oil depots were hit by drones…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1788505991333437809

9. Occupied Territories

After Russia destroyed Mariupol and killed thousands of civilians, they rebuilt on the now-vacant land and are selling property to Russians…

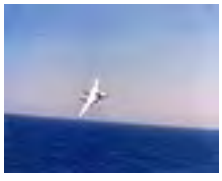
https://twitter.com/JayinKyiv/status/1789292200322289894

(…to be continued…)

***

№ 2.786-4

Don's Weekly, 13 May 2024: Part 4

SARCASTOSAURUS

MAY 13, 2024

(…continued from Part 3…)

10. Russia

Over 18,000 Russians have deserted. Just in the area of responsibility of the OSK South. 10,000 of them are mobilized conscripts…https://kyivindependent.com/military-intelligence-over-18-000-russian-troops-of-southern-military-district-have-deserted/

A collaborator compares her life in Russia to life in Kherson…

https://twitter.com/AleksandrX13/status/1787790105819689275

Fires happen for all sorts of reasons. A port in Kamchatka had a fire…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1788526919245271488

A pro-Russian blogger confirmed the Su-34 kill last week… (this one in addition to two Su-25s claimed by the ZSU over the same span of time):

https://twitter.com/Osinttechnical/status/1787508707401560370

1500 km from Ukraine, a refinery burned because of a drone strike…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1788532820400345516

1300 km away, a refinery burns in Russia. Or, if you're a Russian authority, it's operating normally…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1788496761188700215

An oil depot in Krasnodor was hit by drones…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1788425553340428796

A refinery in Volgograd was hit…

https://twitter.com/PStyle0ne1/status/1789362966661312765

A refinery in Kaluga was attacked for the second time since March…

https://twitter.com/Teoyaomiquu/status/1788720450773623209

A close look at one oil refinery that was attacked…

https://twitter.com/tweetforAnna/status/1788232045199593803

Production at oil refineries is slowed not just by the Ukrainian attacks but also by Russians that are quitting their jobs at the facilities…https://www.newsweek.com/russia-oil-refinery-hub-drone-attacks-ukraine-1899132

Things are exploding in Belgorod…

https://twitter.com/wartranslated/status/1789068763851059216

In 2023, Russia produced 10.1 million barrels of oil a day. 50% was sent overseas to be refined and 50% was refined domestically. Of the 50% refined domestically, half was consumed domestically and the other half was sent to China, India, Turkey, Brazil and North Korea.

Ukraine reduced Russian refinery production by 900,000 barrels a day. Some have been repaired and the rest can take months to repair or longer. To compensate for

the loss of refining capacity, Russia can decrease oil production or sell more unrefined oil on the world market. Since Ukraine initiated its attacks on production facilities, Russian diesel production has fallen by 16 %, gasoline production by 9%, and oil exports rose by 9%. The average weekly wholesale price of gasoline and diesel in western Russia rose by 23 percent and 47 percent, respectively, between the end of 2023 and mid-March.

“Without compromising global energy supply or driving up prices, the attacks are eating into Russian revenues and curtailing Russia’s ability to turn crude oil into the kinds of fuel that tanks and planes need to run. As long as Ukrainian forces avoid hitting crude oil pipelines or major crude oil export terminals, they can maintain this balance.”…https://www.foreignaffairs.com/ukraine/why-ukraine-should-keep-striking-russian-oil-refineries

11. Ukraine

Ukraine says Zelensky has been targeted for assassination more than ten times. The wife of Kyrylo Budanov was poisoned last year. The latest attempt involved two Ukrainian colonels in the State Security Administration tasked with protecting Ukrainian leaders. They were supposed to identify security personnel that would be willing to take part in the plots. Zelensky was supposed to be blocked as he entered or left the building. Budanov was supposed to be monitored and once his location was verified, he would be attacked by a rocket, and then drones, followed by another rocket attack…https://www.nytimes.com/2024/05/07/world/europe/ukraine-russia-zelensky-plot.html?smid=url-share

Three thermal plants were hit on Wednesday. Some of the equipment was destroyed and some was damaged but could be repaired. DTEK, Ukraine’s largest energy provider, said 80% of its capacity has been damaged or destroyed. Before the war, Ukraine was an exporter of electricity. It imported 225,000 megawatt-hours of electricity, 30% more than they did in March…https://www.nytimes.com/2024/05/08/world/europe/russia-ukraine-power-plants-attack.html?smid=url-share

Hydroelectric plants were also severely damaged…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1788514596803772645

Spain already sent an undisclosed number of Patriot missiles and Romania is discussing sending a Patriot system…https://www.nytimes.com/2024/05/08/world/europe/russia-ukraine-power-plants-attack.html?smid=url-share

The ZSU is meanwhile working up a separate branch of its forces, operating unmanned systems:

https://twitter.com/NOELreports/status/1787899744770998598

Two Ukrainian air defense systems are destroyed. In the third video, a Buk drives up to a building and a resupply truck drives up. The moving shadows indicate the

passage of time. At the time of impact, only the truck is there. Or, as the Russians say, another Buk is destroyed…

https://twitter.com/RALee85/status/1789026679907660186

Ukraine uses 42,000 Starlink terminals in the government, military, businesses, hospitals, and aid organizations. Russia has been buying Starlink terminals through Arab countries at elevated prices. The US found a way to prevent Russia from using them without disrupting Ukraine's terminals. The Pentagon says Starlink has become a reliable partner…https://kyivindependent.com/bloomberg-pentagon-blocks-russian-military-from-accessing-starlink-in-ukraine/

Under some circumstances, Ukrainian prisoners can serve in the military in return for reduced sentences…https://www.kyivpost.com/post/32406?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR1shVNNy34dz858tDvh3sXKz-y_Z_GMRQ6n419Xv7hDkMtmZ6-g3ebBj6M8_aem_Aa3RgdGN_kO1gOK0IWkeyMffk1kBUTpa1l_TvPIqrqtWX0PIr4i6XLU20eFmKelv0BUXREc0fJmobNcm1VeARnMh

Some of Ukraine's wounded receive bionic limbs…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1788206903522115636

12. Diplomacy

Russia is conducting a nuclear exercise to once again show how serious they are. https://www.nytimes.com/2024/05/06/world/europe/russia-tactical-nuclear-weapons-drills.html?smid=url-share

For its part, the US is spending $750 billion over the next ten years to research, test, maintain, reinvent and reproduce replacement parts for its missiles and warheads. Russia does not spend $750 billion over tens years to make sure its nuclear arsenal is safe and reliable. It does, however, use the threat of uncertainty…https://apnews.com/article/nuclear-weapons-missile-military-overhaul-f7ac8939a3bd3e6455b144f0cb5da528

Like the US, Italy only allows its weapons to be used within Ukraine…

https://twitter.com/NOELreports/status/1787864048014413835

A world-wide poll asks people if the west has done too little or too much for Ukraine…https://newsukraine.rbc.ua/news/people-worldwide-rate-us-eu-nato-support-1715177058.html

A new rounds of sanctions on Russia…

https://twitter.com/DenisDanilovL/status/1788480468150620213

"We have started intensive work on modern fortifications. These fortifications in many dimensions will be built along the entire Polish border from the east," President Tusk said.

Slovakian citizens raised €4.2 million so far, enough to buy 2692 122mm rounds. The initiative signed a memorandum with the Czech government and the manufacturer and hope to deliver them by the end of summer. The initiative wanted a symbolic way for Slovakia to join the Czech initiative and noted they provided more money than some governments, such as Canada. When they told Fico they delivered 2692 rounds more than he did, he said they were a "fart in Stromovka". Slovakians also paid for a demining machine and will continue to collect on behalf of Ukraine…https://www.postoj.sk/155363/za-prve-styri-miliony-kupia-2692-delostreleckych-nabojov

13. Georgia

Bidzina Ivanishvili was born in 1956 to a poor Georgian family. In 1988, he founded the only private company allowed in the Soviet Union at the time and became rich selling computers and push button phones before making his wealth in metals and banking. He supported the 2003 Rose revolution in Georgia that ended the Soviet-style government and provided $1 billion to support governmental reforms.

In 2011, he renounced his Russian and French citizenship and sold his Russian businesses in order to run as an opposition leader in the Georgian parliament against Mikheil Saakashvili, who’s reputation changed from reformer to corrupt politician. Four days later, Ivanishvili was stripped of his Georgian citizenship. He founded the Georgian Dream political party and it was nominally headed by a Georgian citizen. The opposition parties united behind Georgian Dream to oppose Saakashvili and his United National Movement. Ivanishvili’s wealth of $6.4 billion exceeded Georgia’s state budget of $5.7 billion. Massive spending aided the Georgian Dream coalition winning the election with 55% of the vote. When his citizenship was restored, he became Prime Minister in 2012.

He resigned in 2013 but kept his influence in the government through the many high-ranking government officials connected to him. In 2018, he returned as chairman of the Georgian Dream to maintain coalition unity as it had the reputation of being pro-Russian. He paid off the debts of 600,000 citizens, which Transparency International called vote-buying. In 2019, the Prime Minister resigned in protest of Georgian Dream policies. Political protests in support of political reform were violently opposed and when parliament voted down the reforms, many politicians left the party in protest. A compromise political reform was eventually passed.

In 2021, Ivanishvili resigned again from Georgian Dreams, saying he achieved his goals. The accusations of his influence and money dominating Georgian politics

never went away. The leader of Ukraine's Servant of the People party and EU's parliament recommended sanctions against Ivanishvili. In December, 2023, he once again returned as chairman of Georgian Dream, stating that he supports Georgian membership in the EU and NATO but believing that normalization of ties with Russia will provide Georgia with security. The party did state that diplomatic ties with Russia should not be established until the disputes with Russia over Abkhazia and South Ossetia are resolved.

In April, 2023, 89% of Georgians wanted to join the EU. In December, 2023, Georgia was given EU candidate status. The Foreign Agent bill states that anyone receiving 20% or more of their funding from abroad register as a foreign agent. Ivanishvili says the law is necessary to stop the West trying to use Georgians as "cannon fodder" in a confrontation with Russia. The EU says the bill will pose a serious obstacle to further integration if passed. The Georgian opposition calls it "the Russian law", comparing it to legislation used to target critics of Vladimir Putin's Kremlin. Demonstrations against it have shut down central Tbilisi for more than a month and there are no signs they will stop…https://www.reuters.com/world/us/us-deeply-alarmed-by-georgias-foreign-agent-bill-sullivan-says-2024-05-11/

Before the law is even passed, the Georgian state is creating a list of enemies. Information is being posted about NGOs, teachers, media, and media is being released and these people are being threatened on the phone and attacked at their homes…

https://twitter.com/EtoBuziashvili/status/1788278445224464886

This thread documents the increasing violence by government forces without emblems and personnel dressed in civilian clothes, similar to the use of the Titushky in Ukraine. High ranking opposition figures are beaten at their homes while the Justice Minister suggests that opposition members are beating each other. A pro-Ukrainian blogger was arrested and his lawyer was unable to see him. In the workplaces and homes of opponents, posters are displayed declaring them to be traitors and enemies of the people. May 13th is an important day because it is the third reading of the bill and could be validated then…

https://twitter.com/CartesDuMonde/status/1788983440966119649

If you're trying to establish an authoritarian government you have to ramp up the oppression…

https://twitter.com/revishvilig/status/1788670321014300799

I haven't seen a verification of the crowd size, but several organizations used the word "massive"…

https://twitter.com/JayinKyiv/status/1789333053984170226

14. Equipment

North Korea may have sent up to 3 million artillery rounds to Russia. Ukraine says that up to half of them might be duds and the rest need to be refurbished before being used. 21 of the 50 or so North Korean missiles that Russia fired exploded in mid-air…https://euromaidanpress.com/2024/05/07/ukraine-some-50-of-russian-launched-north-korean-missiles-went-off-course-and-blew-up-midair/

Ukrainian drones are being hunted by Russian drones. Here are some successes…

https://twitter.com/AndrewPerpetua/status/1787199359316029945

Three more HIMARS are heading to Ukraine…

https://twitter.com/Gerashchenko_en/status/1788631004690731377

A time lapse of Russian artillery pieces disappearing from storage. More than a thousand were pulled out and 40% of the stored pieces remain…

https://twitter.com/hizzo_jay/status/1788988141782659509

100 Bradleys and 100 M113's were sent to Ukraine…

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1788995557458862493

The US will replace each Bradley sent to Ukraine with the new M2A4E1. Among other things, it features Israel's Iron Fist, which intercepts incoming RPG, ATGM and tank rounds…https://www.thedefensepost.com/2024/05/03/us-army-new-bradley-variant/

The US is sending 3 Patriot systems to Ukraine. Germany made it possible by paying for it. Canada is contributing $55 million to the German air defense initiative…https://www.rferl.org/a/32940107.html

The EW battlefield is constantly changing. Backpack jammers with a limited set of frequencies can avoided by using frequencies outside of their jamming capabilities. A jammer that is able to utilize multiple frequencies with enough power is more effective…

https://twitter.com/Chuck_Petras/status/1789048845063909883

Another report of how Russia is running low on stored vehicles to refurbish and send to the front lines. Since most of the BMPs and T-62s in decent condition have been used, they are now forced to refurbish vehicles with serious structural damage. This takes more time so the rate of refurbishment will slow. BMP-1AM's are modernized BMP-1s but the low numbers encountered on the front indicates the slow rate of modernization. The lack of spare parts to repair and refurbish means the more damaged vehicles are cannibalized for their parts. Of the 3822 vehicles still in storage, 486 are being used for spare parts…

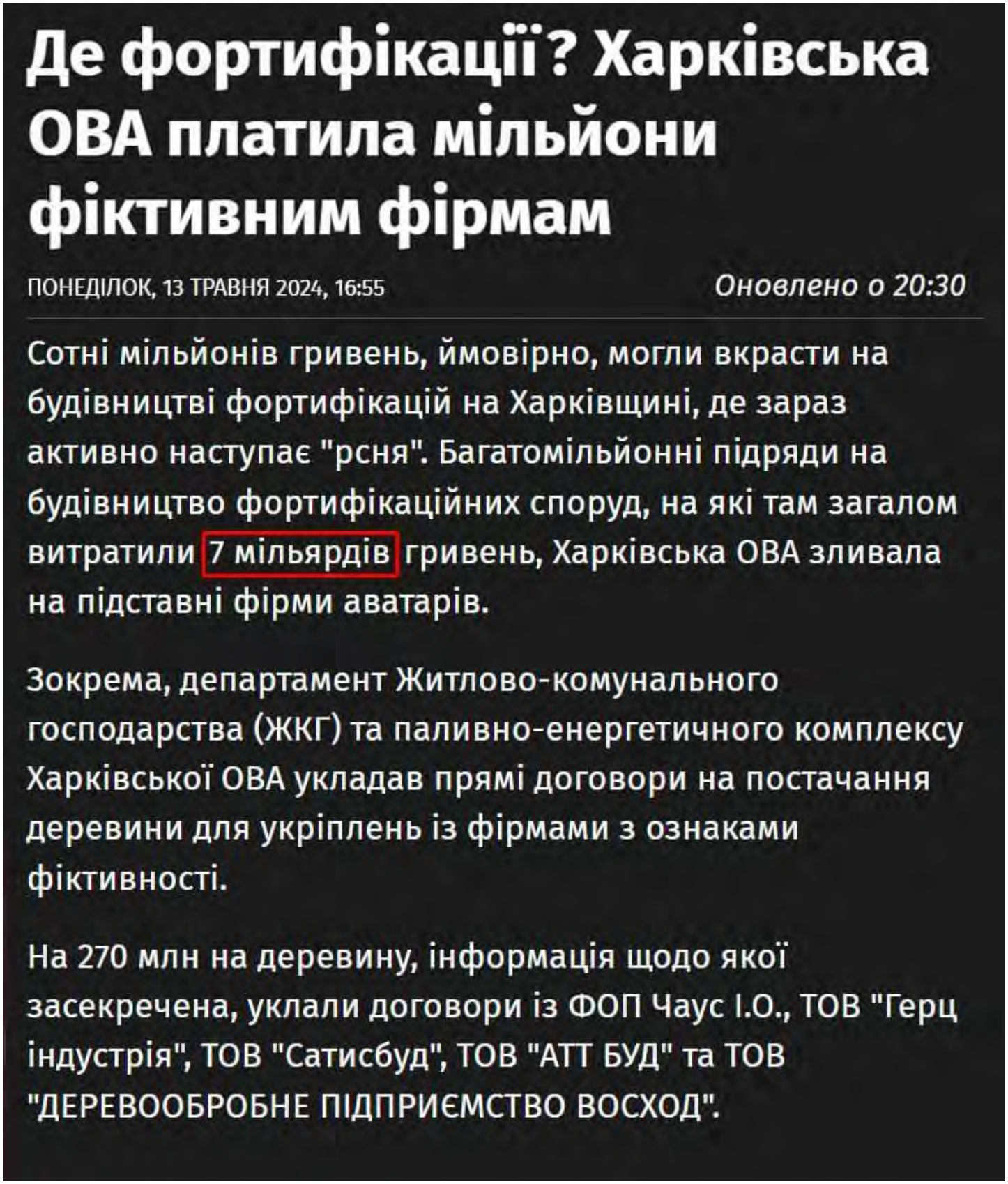
https://twitter.com/Jonpy99/status/1785973906026713172

Base	Date	BTR-60/70/80s	BTR-50s	BRDM-2s	MT-LBs	Tanks	BMPs	BMDs	Others	Total
Kurganmashzavod	18.09.2023	0	0	0	0	0	99 BMP-3s	0	0	99
Omsktransmash	13.03.2024	0	0	0	0	294 T-80s	0	0	0	294
Uralvagonzavod	02.05.2023	0	0	0	0	3 T-90s(?)	0	0	0	3
Armazas	06.07.2023	17 BTR-80s (all scrapped)	0	0	0	0	0	0	0	17 (all scrapped)
Rubtsovsk	07.05.2023	0	0	0	0	0	59 BMP-1s	0	0	59
61st	20.01.2024	14 BTR-70s	29 (2 scrapped)	77 (40 BRDM-2Us)	0	297 (70 scrapped)	49 (10 scrapped)	0	40 ARVs (BREM-1s?)	506 (82 scrapped)
103rd	08.03.2024	27 BTR-70s (scrapped)	0	27 (scrapped)	0	291	554	0	0	899 (54 scrapped)
163rd	16.08.2023	27 BTR-70s (all scrapped)	0	14 (all scrapped)	24 (8 scrapped)	72 (all scrapped)	529 (189 scrapped)	0		666 (310 scrapped)
560th	29.03.2024	53 BTR-70s	35	0	0	152	602	0	0	842
71st	14.05.2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
72nd	07.07.2021	0	0	0	0	2	0	0	0	2
144th	07.04.2023	0	0	0	0	0	25 BMP-2s	251	25 scrapped AFVs	301 (25 scrapped)
81st	??.04.2024	133 BTR-80/82s	0	1	0	0	0	0	0	134
Total		271 (71 scrapped)	64 (2 scrapped)	118 (31 scrapped)	24 (8 scrapped)	1109 (142 scrapped)	1917 (199 scapped)	251	65 (25 scrapped)	3822 (486 scrapped)

***

№ 2.787

На будівництві фортифікацій на Харківщині ze-влада вкрала сотні мільйонів грн

Де фортифікації? Харківська ОВА платила мільйони фіктивним фірмам

ПОНЕДІЛОК, 13 ТРАВНЯ 2024, 16:55 *Оновлено о 20:30*

Сотні мільйонів гривень, ймовірно, могли вкрасти на будівництві фортифікацій на Харківщині, де зараз активно наступає "рсня". Багатомільйонні підряди на будівництво фортифікаційних споруд, на які там загалом витратили 7 мільярдів гривень, Харківська ОВА зливала на підставні фірми аватарів.

Зокрема, департамент Житлово-комунального господарства (ЖКГ) та паливно-енергетичного комплексу Харківської ОВА укладав прямі договори на постачання деревини для укріплень із фірмами з ознаками фіктивності.

На 270 млн на деревину, інформація щодо якої засекречена, уклали договори із ФОП Чаус І.О., ТОВ "Герц індустрія", ТОВ "Сатисбуд", ТОВ "АТТ БУД" та ТОВ "ДЕРЕВООБРОБНЕ ПІДПРИЄМСТВО ВОСХОД".

2024-05-14

Максіменко

Якщо на Харківщині була, зі слов зеленського «підготовлена найбільш потужна лінія оборонних укріплень», то мені страшно уявити, що ж там на інших напрямках.

https://www.pravda.com.ua/columns/2024/05/13/7455571/

🟢 "Секретні" аватари Харківської ОВА

Очевидно, що підрядників для військових угод шукали прискіпливо – людей не багатих, із низкою судових справ та боргами. Частина з них навіть пов'язані між собою.

✅ Схема почалася із ФОП ***Чаус*** Ігор Олегович. **За три місяці після реєстрації департамент ОВА укладає з ним прямі договори на постачання деревини на мільйони гривень.**

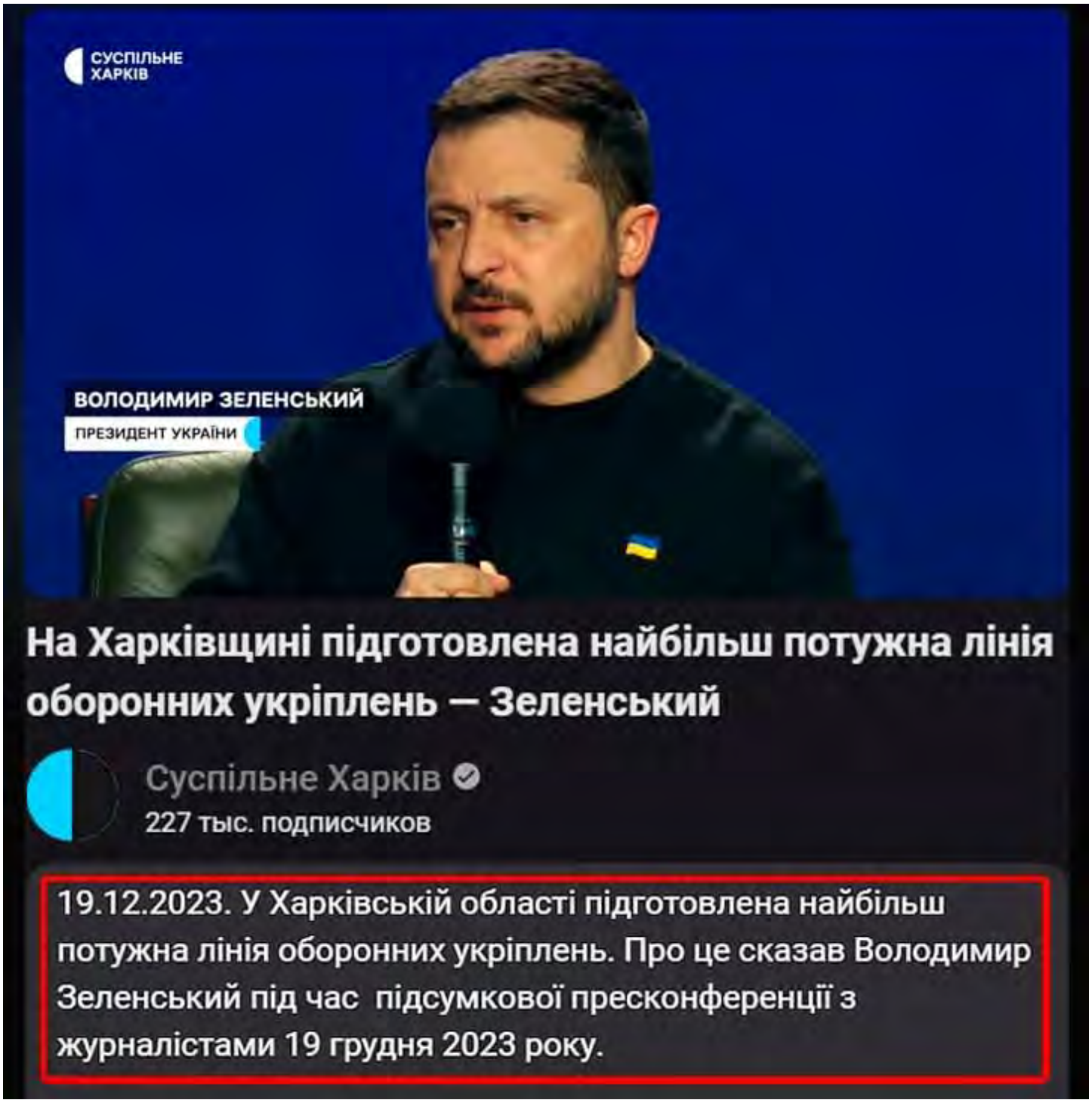
Цікаво, що у липні 2023 року, коли ***Чаус*** тільки зареєстрував ФОП, мав виконавче провадження за штраф від поліції. Раніше ж його визнавали винним за крадіжку півлітрового "Джек Деніелс" в АТБ. За крадене віскі він відпрацьовував 100 годин громадських робіт. Успішний бізнесмен із лихих 2010-х

✅ Продовжили схему "успішні бізнесвумен". Обидві із міста Кам'янське Дніпропетровської області.

🔘 Перша – Вікторія ***Смоляк***, власниця ТОВ "Герц індустрія". ТОВку **зареєстрували у червні 2023 року, а вже за декілька місяців вона почала**

заробляти на деревині мільйони. Знову ж, за прямими договорами. За менш, ніж рік, фірма змінює чотири керівники, що теж є ознакою фіктивності.

— На пані ***Смоляк*** – не тільки ТОВка, а й 5 виконавчих проваджень за стягнення від банків, суди за ухиляння від батьківських обов'язків. Жінка п'яною вчинила домашнє насилля над матір'ю. Нині ж вона працює на Дніпровському металургійному комбінаті.

Не дуже схоже на власницю успішної фірми, яка **за 9 місяців заробила 116 мільйонів від департаменту ОВА?**

🔘 Друга бізнесвумен – Наталія ***Коваль***. На неї реєструють ТОВ "Сатисбуд" через три дні після реєстрації "Герц індустрії". **Ще одна успішна фірма, через яку проганяють понад 52 мільйони.**

— Власниця фірми теж має букет судових справ, зокрема, щодо позбавлення батьківських прав, знаходження в громадському місці у п'яному вигляді, вчинення домашнього насильства у відношенні до чоловіка. Як стало нам відомо, жінка нині працює позмінно в полях.

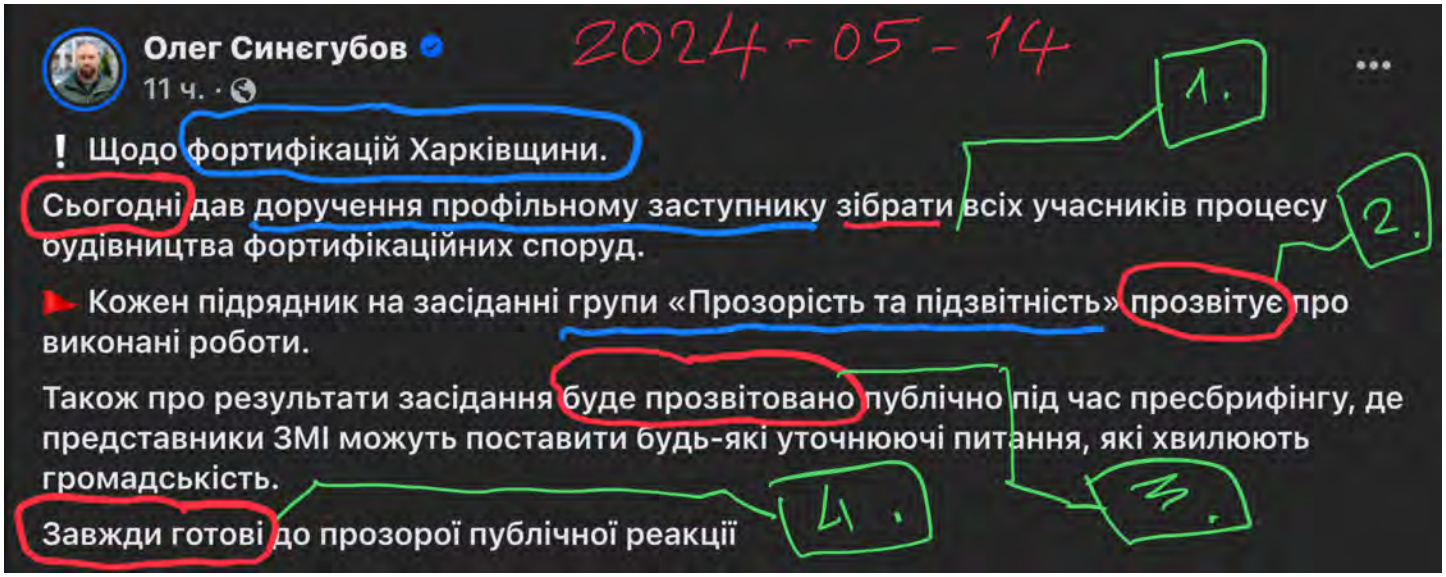
Цікаво, що і ТОВ "Герц індустрія", і ТОВ "Сатисбуд" мають одного і того ж директора – Дмитра ***Кнорозова***. Очікувано, і він теж має виконавчі провадження, де виступає боржником.

✅ Через наступні ТОВки – "АТТ БУД" та "ДЕРЕВООБРОБНЕ ПІДПРИЄМСТВО ВОСХОД" департамент ЖКГ Харківської ОВА проганяє мільйони. Їхні власники та керівники мають дотичність до ще понад 30 нещодавно створених компаній із широким спектром видів діяльності.

За цією схемою неозброєним оком видно, як хтось, будучи вхідним у владні кабінети, нещадно реєструє нові фірми, використовуючи для цього людей, які в силу обставин можуть не здогадуватися про це. І цей хтось далі продовжує заробляти на крові.

В ідеалі це мало б стати корисною інформацією для правоохоронних органів і подальших викриттів фіктивних фірм, які в ЗСУ крадуть мільйони.

Адже більшість з цих десятків фірм нині сплячі та ймовірно, "достигають" для подальшої участі у схемах з виведення коштів у тінь та ухилення від сплати податків.

***

№ 2.788

ЧЕРГОВИЙ ГЕНПРОКУРОРСЬКИЙ НУЛЬ

2024-05-08

Кочетков

Проблеми внутрішнього фронту України загальновідомі — непрофесіоналізм, безвідповідальність, зацикленість на піарі. Але очолює цій сумний список, звісно, корупція. І під час повномасштабної війни вона в нас отримує якісь демонстративні форми на зразок тендерів на ремонт вулиць в 15 км від фронту, у досяжності ворожої артилерії.

Правоохоронці когось регулярно затримують, викладають красивими орнаментами нечесно отримані долари, євро та гривні, а потім про затриманих корупціонерів нічого не чутно. І системна корупційна проблема залишається.

У цієї проблеми багато прізвищ та посад. Одна з них — Андрій ***Костін***, генеральний прокурор України, скоро два роки, як він на посаді. Пригадуєте хоч один помітний результат його діяльності? Я — ні.

Час минає, у проваджень закінчується строк давності, негідники уникають відповідальності.

1. Так, наприклад, сталось із хитрим мільярдером-банкрутом Миколою ***Лагуном***.

> — За два роки генпрокуратура не зробила нічого, аби екстрадувати шахрая в Україну чи хоча б надати нового імпульсу у розслідуванні його справи. Нагадаю, йдеться про майже чверть мільярда гривень «Дельта банку».

2. Провадження щодо сумновідомого Андрія ***Клюєва*** прокурори нібито завершили, але вже рік про нього ні слова.

— Клюєв свого часу безперешкодно виїхав з Києва, потім спокійно домігся знаття з себе санкції ЄС і скасування ордера на міжнародний розшук. Тепер йому «сухо і комфортно»: живе у недоімперії і будує агресору електростанції разом із братом Сергієм. Клюєви генпрокурору чомусь геть не цікаві, жодних дій по розшуку та арешту їх міжнародних активів, які існують.

3. У справі Дмитра ***Фірташа*** теж повна тиша.

— Поки генпрокуратура видає керівникам фірташевських облгазів підозри, сам олігарх плідно розвиває нові бізнеси в Україні, зокрема, його структура підписала з Hyundai угоду про будівництво у Рівному хімічного індустріального парку. А також Фірташ тусує топменеджерів телеканалу «Інтер», тим самим підсилюючи свій медіавплив.

4. Про олігарха Костянтина ***Жеваго***, його справу і провальну спробу екстрадиції годі й загадувати

— це відверте фіаско ***Костіна***.

Загалом, **майже два роки генпрокурорства Андрія Костіна — це згаяні роки.**

УП вказує, що

— минулого року генпрокурор перебував у закордонних відрядженнях 100 днів — це третина робочого часу.

Слід було б очікувати потужних міжнародних успіхів від його роботи, наприклад, зі створення трибуналів щодо агресорів чи конфіскації майна росіян.

Але і тут нуль.

Чи не тому, що, як подейкують,

— подорожує генпрокурор переважно у Вашингтон, де перебуває його дружина?

Взагалі, не таланить нам останнім часом на генпрокурорів, чомусь вони всі безрезультативні. Але ж до поточних очільників правоохоронних відомств питання стоять особливо гостро. Бо — війна. Принаймні, у більшості українців.

***

№ 2.789

Чиновника, який погоджував контракт про купівлю “яєць по 17”, призначили послом з особливих доручень МЗС

2024-05-14

Ростислава *Замлинського*, який обіймав посаду заступника міністра оборони з питань фінансів та внутрішнього аудиту часів *Резнікова*, призначили *послом з особливих доручень Міністерства закордонних справ*.

Про це ***Центру протидії корупції (ЦПК)*** стало відомо з декларації посадовця — у щорічній декларації за 2023 рік він зазначає вже нову посаду у МЗС.

— Ймовірно призначення відбулося на початку 2024 року.

Раніше саме ***Замлинський***, будучи на посаді ***заступника Міністра оборони***, опікувався фінансовими питаннями.

> **— Саме він у 2022-2023 роках погоджував контракти із закупівлі продуктів харчування для Сил Оборони за завищеними цінами, зокрема відомого контракту із “яйцями по 17”.**

“Безумством є призначити послом з особливих доручень посадовця, який закривав очі на корупційне пекло в держазакупівлях Резнікова. Якщо ж посадові обов’язки Замлинського в будь-якій спосіб стосується зброї – таке рішення є злочинним“, – зазначив голова правління ЦПК Віталій ***Шабунін***.

За даними ZN.ua, на час розгортання скандалу Замлинський також

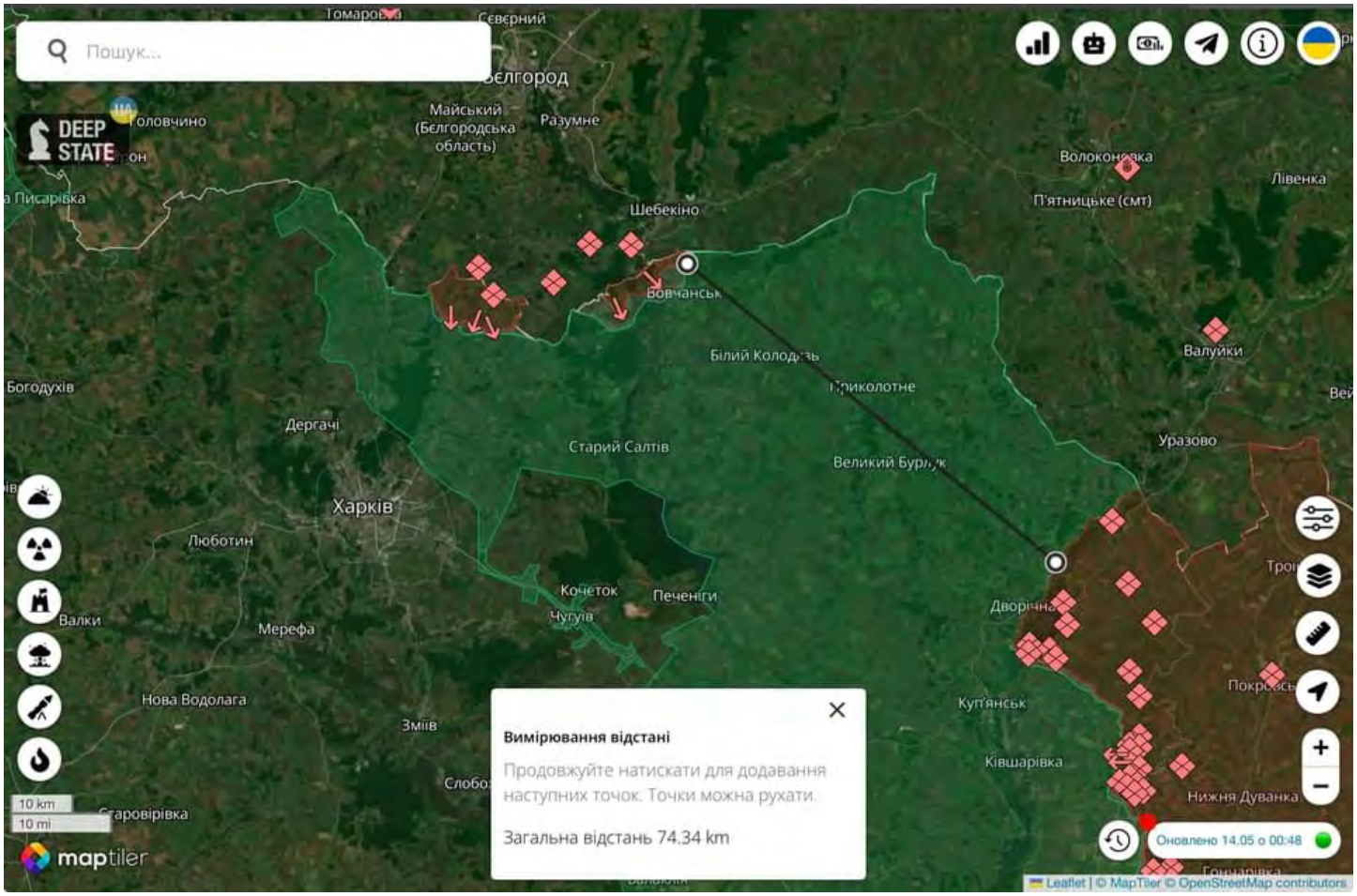
> — контролював усі підрозділи Міноборони, які мали б відслідковувати корупційні дії в міністерстві: “включно із антикоруправлінням, внутрішнім аудитом та інспекцією”.

З публічних джерел **невідомо – за які саме “особливі доручення” відповідає Замлинський у Міністерстві закордонних справ**.

***

№ 2.790

Что не так с наступлением РФ «на Харьков». Тезисно

2024-05-17

Арти Грин

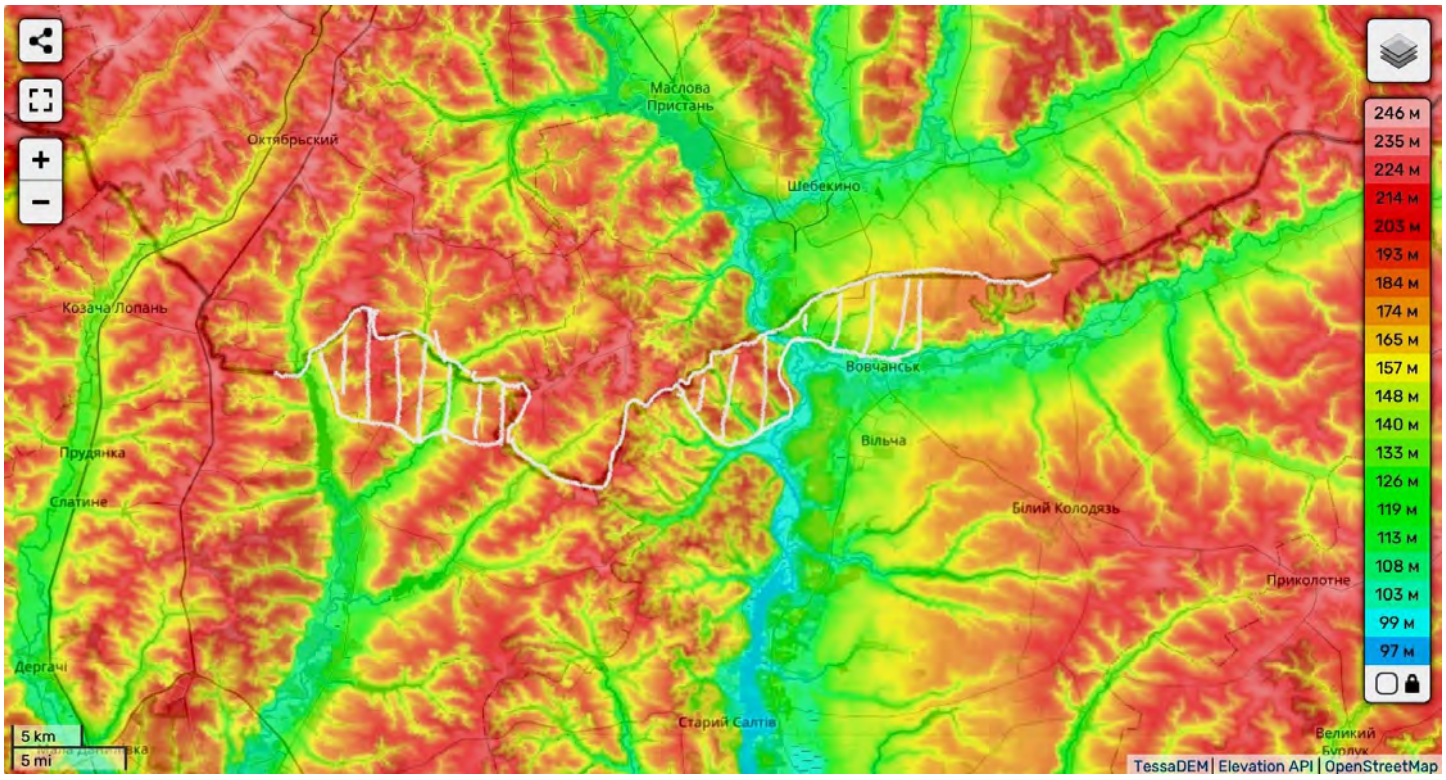
Линия госграници, которую пересекли войска группировки противника «Север» 10-го мая, проходит по довольно пересечённой местности, где перепады высот составляют от 240 до 99 метров над уровнем моря на протяжении всего пары километров, с водными преградами и большим количеством оврагов. По такой местности практически невозможно вести атакующие действия на технике. Линия госграници в основном проходит по водоразделам, то есть по вершинам этой пересечённой местности.

По сути, противник только «скатился с горки» на 2-8 км на двух участках общей шириной до 35 км (заштриховано белым на карте высот). Причём пути снабжения/эвакуации его передовых подразделений находятся в зоне прямой видимости с высот на нашей стороне. Местность сильно пересечённая, зелёнка буйная, что позволяет хорошо маскировать средства поражения. Вообще-то, такую затею по-другому как самоубийственной назвать сложно.

Хоть

> — **какой-то успех можно получить исключительно благодаря потере управления у обороняющихся войск.**

Судя по всему именно это и произошло, что и позволило противнику окрасить в красный цвет до сотни квадратных километров на картах.

Но уже стало публичным фактом замена командующего нашей группировкой на этом направлении на одного из лучших украинских генералов - Михаила ***Драпатого***, **вместо откровенной бездари, командовавшей до него**.

Безусловно, новому командующему необходимо время, чтоб разобраться самому, после чего организовать нормальную боевую работу и взаимодействие наших частей и подразделений на вверенном участке. Уверен, Драпатый с этой задачей справится в ближайшее время. Тем более в его распоряжении есть несколько закалённых в боях могучих бригад.

В связи с вышеизложенным, я практически уверен, что наши войска не допустят выхода противника на гребни водоразделов на нашей стороне, что в свою очередь не позволит артиллерии противника приблизить свои огневые позиции ни к Харькову, ни вообще хоть сколько-нибудь в нашу сторону. Об

ударе в тыл нашему луганскому фронту тоже не может быть и речи. Там 74 км такой же сложно-пересечённой местности (см. приложенную карту deepstate).

Более того, противник будет нести ежедневные критические потери, поскольку рельеф захваченной местности крайне не способствует выживанию наступающих войск. А с каждым днём эффективность экипажей FPV и дронов артразведки будет расти. Так всегда бывает на новых направлениях. Полагаю, в обозримом будущем противник будет вынужден отвести выживших с большей части захваченной с 10-го мая территории.

Как-то так

***

№ 2.791

Протягом 18-19 березня у Варшаві (Польща) пройшов круглий стіл на тему «Відшкодування збитків, втрат та травм, спричинених агресією Російської Федерації проти України».

До заходу у форматі онлайн долучився т. в. о. Міністра культури та інформаційної політики Ростислав ***Карандєєв***.

> *«Ми прагнемо максимально чітко фіксувати* ***збитки****, яких нам завдає ворог. Ми розуміємо, що пред'явлення позову до держави-агресора має бути чітко регламентованим міжнародними процедурами. Наше Міністерство розробляє методику. Вона ще не досконала, але ми працюємо над тим, щоб запропонувати сучасний спосіб обліку збитків*», — сказав він.

Ростислав Карандєєв пояснив, що **в умовах мирного часу під час обліку втрат фахівці базувалися на формулі, що комбінує**

> 1) — базу оцінки, 2) — ринкову вартість аналогічного об'єкта нерухомості та 3) — коефіцієнт культурної цінності ***пам'ятки***.

За новою методикою,

2) — оцінка збитків здійснюватиметься, виходячи з ***вартості відновлення*** об’єкта.

*«Спільно з офісом ЮНЕСКО, ICCROM та ICOMOS в Україні ми **розробляємо** таку методику, що б дозволила надалі на **зрозумілій юридичній мові** для кожного міжнародного суду подати відповідні позови про **відшкодування**»*, — зауважив він.

Т. в. о. Міністра поінформував, що станом на 25 лютого 2024

— ***збитків*** **зазнали** 1946 об’єктів ***культурної інфраструктури***, із яких 317 — ***повністю знищені***.

За його словами,

— на тимчасово окупованих територіях залишається понад 2100 ***закладів культури***, нинішній стан і перспективи використання яких наразі визначити складно.

Ростислав ***Карандєєв*** також зазначив, що

— ***підготовка*** молодих спеціалістів у галузі культури зараз є одним із ***ключових завдань МКІП***.

«Ми також готуємося до роботи на деокупованих територіях. Ми формуємо відповідний реєстр. За нашими оцінками, для відновлення діяльності сфери культури на деокупованих територіях необхідно до 5 тисяч фахівців. З-поміж тих, хто виїхав з окупованих територій, ми можемо на 30-40% покрити ці потреби. Тому підготовка нових кадрів зараз вкрай актуальна», — сказав він.

Т. в. о. Міністра подякував міжнародним партнерам за фінансову підтримку галузі культури в Україні.

Мета круглого столу —

1) — забезпечити всебічний огляд поточного стану заходів з ***репарацій*** та

2) — зусиль щодо компенсації ***збитків*** з боку національних партнерів,

3) — визначити способи координації та узгодженості ініціатив щодо ***репарацій*** на місцях.

Учасники заходу обговорили наявні звіти та консультаційні документи, підготовлені міжнародними партнерами, що стосуються питання ***репарацій***, а також шляхи їхнього впровадження.

Захід організовано у співпраці з Міжнародною Організацією з Міграції (МОМ) та Програмою USAID «Правосуддя для всіх» (J4A) у межах проєктів Ради Європи «Посилення судових та позасудових засобів захисту прав осіб, постраждалих від війни в Україні», «Зміцнення прав людини в системі кримінальної юстиції в Україні», «Підтримка судової влади України в умовах війни та післявоєнного періоду», «Сприяння розробці житлових рішень для осіб, постраждалих від війни в Україні».

***

Репара́ція — повне або часткове відшкодування (за мирним договором або іншими міжнародними актами) державою, що розпочала агресивну ***війну***, збитків, заподіяних державі, що зазнала нападу.

Наприклад, після Першої світової війни Німеччина щорічно сплачувала певну суму репарацій (починаючи з 1 млрд марок у 1924 р. і до 2.5 млрд — у 1928—1929 рр.).

***

№ 2.792

Узкий коридор: Стратегия победы демократов на президентских выборах и роль Украины

Часть 1

2024-04-29

ВЛАДИМИР ШЕВЧЕНКО, АНДРЕЙ САВАРЕЦ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Свою предвыборную стратегию демократы строят на вопросе российско-украинской войны. «Продавив» с большими усилиями американскую помощь Украине, они поставила успех своей предвыборной кампании в зависимость от хода этой войны. Тем самым поместив себя в узкий коридор заданных ими же жестких параметров

***

В марте 1998 года в Украине проходили выборы в Верховную Раду.

Социал-демократическая партия Украины (объединенная) построила свою предвыборную кампанию сугубо на успехах киевского Динамо в Лиге Чемпионов.

В политической рекламе первая пятерка появлялась в динамовских шарфах под песню «Команда молодости нашей».

Но в Киеве прямо накануне выборов (матч состоялся 18 марта, а выборы 29-го) Динамо потерпело поражение 1-4. Результат: и только после «очень тщательного пересчета голосов» социал-демократы вползли в парламент лишь на 0,01% превысив проходной барьер.

Американские демократы (не социал, а просто) сделали ровно то же самое – привязали успех на выборах к военным успехам ЗСУ, попутно загнав себя в очень узкий коридор решений.

***

Соединенные Штаты долго тянули с выделением помощи, рискуя растерять репутацию мирового лидера и свою концептуальную власть.

Вашингтон сыграл «на тоненькой», заставив Европу включаться в процесс финансирования и обеспечения безопасности Украины, а также своей собственной.

Получив желаемое, Штаты спокойно поставили на голосование пакет помощи Украине.

План ***Салливана-Бернса***, о котором писали авторы,

1) — хорош для консолидации Запада вокруг США для противостояния Оси Зла во главе с путинской Россией и стимулирования ускоренного развития Запада в условиях постоянной угрозы со стороны Оси Зла.

2) — Но план Салливана-Бернса в чистом виде (демонстративное непоражение России) не позволяет сделать две вещи:

— Соединенным Штатам – дать убедительный сигнал Европе, что именно США остаются главной силой в мире;

— демократам выиграть президентские выборы в ноябре 2024 года.

С электоральной точки зрения план Салливана-Бернса будет выглядеть как проявление слабости и нерешительности нынешней администрации. И поэтому он должен быть немного скорректирован.

А именно.

— В июле в Вашингтоне состоится юбилейный саммит НАТО, который должен стать знаковым и ознаменовать переутверждение лидерства США, что укладывается в байденовский предвыборный слоган “America is Back”.

Помимо этого, саммит Альянса неизбежно будет использован как предвыборный ход демократов, тем более что он будет проходить как раз накануне праймериз.

Саммит НАТО должен стать не столько алармистским, сколько алармистско-мобилизационным.

Его двухфазность будет строиться на конструкции:

— угроза-спасение.

В ходе российского будущего наступления скорее всего на донбасском и харьковском направлении, будет акцентировано внимание на том, что могло бы быть, если бы не пакет помощи.

Пакет военной помощи поможет фронту удержаться, а кроме того, в пакете есть дальнобойные ракеты ATACMS, которые способны поменять ситуацию стратегически.

Важно обратить внимание на спешку, которую демонстрирует нынешняя американская администрация.

Убедившись в полном вовлечении Европы в процесс военной помощи Украине и полномасштабном перезапуске европейского ВПК, а также добившись принятия Верховной Радой закона о мобилизации, США буквально в течение нескольких суток поставили первый пакет военной помощи из 61 проголосованного миллиарда.

Необходимо отметить, что

— 15-16 июня в швейцарском Люцерне пройдет Глобальный саммит мира, в котором примут участие от 80 до 100 государств.

Ожидается, что саммит создаст такую рамку, на которую Россия, естественно, не согласится.

Соответственно Запад и Украина, и примкнувшие к ним страны дадут мандат на решение этого вопроса другим способом.

И это менее чем за месяц до саммита НАТО.

Почему важен Вашингтонский саммит НАТО?

1) — Во-первых, он – юбилейный – 75 лет с момента основания организации.

2) — Во-вторых, необходимо подтвердить нужность организации (хотя авторы предполагают в любом случае трансформацию Альянса в рамках новой системы глобальной безопасности).

3) — В-третьих, несмотря на начало процесса масштабной милитаризации Европы, и даже с учетом уже поступающих сигналов о том, что масштабный пакет американской помощи Украине может быть последним, саммит должен подтвердить лидерскую роль Соединенных Штатов

Поэтому, **буквально перед самим саммитом должно произойти событие, которое подтвердит актуальность второй и третей задачи.**

Естественно, это должно быть связано с российско-украинской войной как главного конфликта, определяющего будущую расстановку сил на несколько десятилетий вперед.

Следовательно,

1) — военный успех Украины должен быть хоть и локальным, но ярким и значимым для европейский партнеров, и в том числе электорально значимым именно для американских избирателей.

Поэтому авторы рискуют предположить, что

2) — это будет Крым!!!

Исходя из номенклатуры вооружений, складывается почти что единственно возможный сценарий:

– 1) перерезание логистики, 2) подавление российского ПВО, 3) уничтожение военных объектов.

Бегство российских силовиков и оккупационной администрации с полуострова ввергнет жителей Крыма в полную дезориентацию.

— Черноморский флот РФ, скорее всего, будет полностью лишен возможностей оставаться боеспособной единицей.

То есть по факту **Крым станет демилитаризованным регионом!**

Причем, ЗСУ необязательно заходить в Крым, достаточно рейда с установлением украинских флагов на территории полуострова.

Пентагон заявляет, что Украина может использовать новое оружие для ударов по российским целям в Крыму. И это уже, по факту, происходит.

Как пишет ***The New York Times***:

> *«Цель новых систем большой дальности — оказать большее давление на Крым, где сосредоточены российские воздушные и наземные силы, и где, по словам представителя министерства обороны [США] «Россия в настоящее время имеет относительно безопасное убежище».*

Но есть один нюанс!

Саммит пройдет с 9 по 11 июля, а президентские выборы в США 5 ноября. За 4 месяца американские избиратели забудут о значимых событиях, а избиратель должен с замиранием сердца следить за новостями «с другой стороны планеты» и в ноябре месяце захотеть отдать свой голос за демократов.

Поэтому необходимо постоянно демонстрировать эффективное использование американского оружия, а Украина должна показать на поле боя решительные успехи.

При этом, согласно плану ***Салливана-Бернса***, Россия не должна быть разгромлена (по крайней мере, процессы, происходящие в связи с поражениями должны носить прогнозируемый характер).

Республиканцы, наблюдая за этим ходом, проголосовали за пакет помощи Украине, тем самым возложив всю ответственность на демократов и пристально следя за малейшими промахами.

В этих жестких параметрах и будет выковываться сценарий предстоящих событий.

2. Как это будет?

На сегодняшний день рашисты применяют новую тактику прорыва линии фронта:

> **— запускают с самолётов КАБы, которые уничтожают укрепрайоны, затем вводят малые мобильные группы и бронетехнику.**

На сегодняшний день прорвать линию фронта как-то по-другому практически невозможно, и против КАБов, сбрасываемых с самолетов, на данный момент нет мер противодействия.

Американские ракеты позволят уничтожить российское ПВО на линии боевого соприкосновения. Далее в ход должны пойти наше ПВО и F-16, которые должны будут сбивать или отгонять российские самолеты подальше от линии боевого соприкосновения.

Также с помощью ATACMS Украина сможет поражать российские узлы снабжения, отрезая войска агрессора от боеприпасов, ГСМ и продовольствия.

Исходя из тех параметров, которые сами себе задали демократы, к ноябрю месяцу Украина должна действительно добиться серьезных успехов по деоккупации своих территорий.

Лоуренс ***Фридман*** в статье для ***Financial Times*** написал*:*

> *«Киев может столкнуться с давлением, требующим серьезных военных успехов, которые можно было бы продемонстрировать к ноябрьским выборам в США, чтобы оправдать помощь…»*

Но о полном восстановлении территориальной целостности речи пока не идет – это будет «замануха» для американских избирателей, чтобы проголосовали за кандидата, который сможет обеспечить Украине победу над Злом, а Америке – величие.

3. Сколько стоит налогоплательщику величие Америки?

Демократы подошли к вопросу как к бизнес-проекту – им во что бы то ни стало необходимо показать, что они не просто могут умело распорядиться деньгами налогоплательщиков, но и преумножить их.

1) — За пакет помощи Украине каждый взрослый американский налогоплательщик заплатил 200 долларов.

2) — Но 200 долларов – это не благотворительный взнос. Это инвестиция в величие.

А в отличие от России, США знает, как конвертировать величие в благополучие и наоборот.

Make America Great Again! Америка становится опять великой. Причем и без Трампа.

Дональда очень умело использовали как пугало для Европы, который якобы развалит НАТО и Старый континент останется один на один с вооруженным до зубов Путиным.

Как только в июле на Вашингтонском юбилейном саммите НАТО Европа подтвердит свою приверженность лидерству США, весьма вероятно, что Дональд Трамп будет слит самими республиканцами, которые получат баснословные контракты на перевооружение НАТО, АУКУС, Рамштайна и других форматов американской «дипломатической переменной геометрии».

Поводом может стать какая-то нехорошая уголовная статья, которая позволит республиканцам снять Трампа с гонки во имя спасения репутации партии.

4. Что будет дальше?

Восстановление территориальной целостности Украины точно не произойдет раньше выборов в США (и не факт, что произойдет в ближайшем будущем).

К марту месяцу 2025 года мы, скорее всего, выйдем на какой-то формат остановки войны. Война окончательно перейдет в состояние Холодной.

1) — Коррекция плана ***Салливана-Бернса*** создала пространство для маневра для группы ***Патрушева*** в борьбе за власть в России.

2) — Теракт в ***Крокус-сити*** (в котором невозможно найти украинский след, но можно с легкостью российский) дал возможность запустить опасный для России дискурс об «этноконфессиональном балансе».

3) — Автоматически вслед за этим неизбежно «растабуируется» тема национального единства и территориальной целостности РФ.

Кроме того, накануне инаугурации Путина и назначения нового правительства, ФСБ нанесла мощный удар по росармии, демонстративно арестовав ближайшего соратника Шойгу, замминистра обороны Иванова, отвечающего за оборонное строительство и закупки.

По сути, был послан важный месседж «Россия не может выиграть, потому что росармия (как минимум, ее руководство) – предатель и воры!»

Запад же постепенно приходит к выводу, который авторы повторяют уже два года:

— **Путин – марионеточная фигура, поведение которой отражает результирующий расклад сил в российских верхах. И этот расклад опять склоняется в пользу ФСБ.**

Леон ***Арон*** для ***The Atlantic*** в статье ***«Что Путинский номер 2 думает о Западе»*** написал:

> *«Его [Патрушева] известность — напоминание, что, если Путин завтра потеряет власть, его потенциальные преемники могут быть не менее, а более воинственными и экспансионистскими».*

И преемником Путина может стать не младший ***Патрушев***, а как раз старший.

Воинственность ***Патрушева*** и продолжение им линии девестернизации России и еще большего сближения с Ираном, Сирией, Северной Кореей, талибами, Хезболлой, хуситами и Хамасом, создает объективные предпосылки для консолидации Запада (в широком смысле), придает ему стимулы к развитию и новую пассионарность пред лицом людоедов Оси Зла.

> 1) — Это и обусловит формат Новой Холодной войны на длительный период.

Следует напомнить, что

> 2) — предыдущая Холодная война продолжалась с 1946 по 1991 год, то есть 45 лет!

***

Узкий коридор: Стратегия победы демократов на президентских выборах. Часть 2

2024-05-14

ВЛАДИМИР ШЕВЧЕНКО, АНДРЕЙ САВАРЕЦ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Оказавшись по своей же собственной воле в узком коридоре решений, демократы активно реализуют свою предвыборную стратегию, которую построили в огромной степени на вопросе российско-украинской войны

В первой части авторы на основе рационального анализа сделали прогноз о стратегии демократической партии на выборах президента США, привязанной к событиям российско-украинской войны, а также о предстоящих ключевых событиях, которые станут воплощением этой стратегии. А именно: российское весенне-летнее наступление, Глобальный саммит мира, Вашингтонский саммит НАТО и удары украинской армии по Крыму.

5. Российское наступление и Саммит мира в Швейцарии

Утром 10 мая 2024 года российские войска начали наземное наступление на северо-востоке Харьковской области. Как, собственно, и предупреждали все ключевые разведки и западная пресса.

Цель России – дискредитировать Глобальный саммит мира, который состоится в швейцарском Бюргенштоке 15-16 июня.

Сообщается, что Швейцария как организатор пригласила более 160 делегаций, в том числе из стран G7, G20 и БРИКС.

Саммит мира задумывался как мероприятие, на котором будет разработана рамка мирного соглашения, которая впоследствии могла бы быть предложена России.

По словам украинского Министра иностранных дел Дмитрия ***Кулебы***, Украина может начать переговоры с РФ после конференции в Швейцарии.

На июньской конференции в Швейцарии будет сделан следующий большой шаг для консолидации стран с общими принципами и подходами к войне в Украине. После чего можно будет начинать переговоры с Россией.

Но активное наступление РФ, которое ожидаемо будет на пике усилий к началу саммита, должно подвести участников форума к одной простой мысли

> – с Россией никакого мира быть не может. Россию к миру можно только принудить.

На Глобальном саммите мира также должно произойти самоопределение стран, которые до сих пор не определились по поводу российско-украинской войны.

Своими действиями по эскалации войны и созданию дополнительных угроз Западу Россия создает для этого серьезные предпосылки.

6 мая российский Генштаб по поручению Путина начал подготовку к проведению учений ракетных соединений Южного военного округа и сил Военно-морского флота (ВМФ).

На учениях планируется отработать «вопросы применения нестратегического ядерного оружия» (то есть тактического).

Поводом для учений стали якобы намерения представителей Франции, Великобритании и США отправить вооруженные контингенты в Украину.

Сообщается, что Белоруссия присоединится к учениям по отработке применения тактического ядерного оружия (ТЯО), которые проведет Россия.

В ответ на «симуляцию апокалипсиса» США начали противовоздушные и противоракетные учения в Европе по программе Astral Knight 2024, в которых будут принимать участие больше 5 тыс. военных из шести стран НАТО.

7 мая на регулярном брифинге заместитель пресс-секретаря американского оборонного ведомства Сабрина Сингх заявила:

> *«Эти маневры являются частью крупномасштабных глобальных учений министерства обороны США в 2024 году».*

По ее словам, в учениях, которые продлятся две недели, примут участие свыше 50 единиц летательных аппаратов, включая самолеты, и шесть стран

НАТО, а также 5 тыс. военных из различных государств, в частности из США, Великобритании, Латвии, Литвы, Польши и Эстонии.

Также Сингх отметила, что «в учения войдут полеты и имитация боев в районах Польши и стран Балтии». Цель маневров — укрепить коллективную противовоздушную и противоракетную оборону.

Исходя их складывающейся к началу Глобального саммита ситуации, по своей форме он будет алармистско-консолидирующим. Где ко всем участникам должно прийти понимание уровня угрозы, которую создает Россия для всего мира.

6. Китайский цугцванг и российский дипломатический удар в спину

В очень сложную дипломатическую ситуацию поставлен Китай.

1) — Если представителей КНР не будет на форуме, то это минус Пекину. Несмотря на то, что у Китая есть свой мирный план, отказ от участия в саммите будет воспринят как поддержка России и нежелание говорить о мире в принципе.

2) — Если же Китай примет в нем участие, это могло бы быть расценено как следование повестке Запада.

Настоящий цугцванг. Какой бы шаг ни сделал Пекин – ситуация для него будет только ухудшаться.

Усложняет ситуацию и поведение российской власти.

Бряцанье РФ ядерной дубиной поразительно совпало с визитом Председателя КНР Си Дзиньпина во Францию, где он 7 мая встречался с президентом Эмманюэлем Макроном.

Задача Си – продвигать китайский мирный план, который не подразумевает разгром ни одной из сторон, а наоборот – прекращение военных действий и уважение территориальной целостности (что бы это не означало).

Главное требование китайского плана – ни в коем случае не то, что не применять ядерное оружие, не угрожать и даже не думать о его возможном применении.

И вот как только миротворец Си встречается с Макроном, как тут председателю КНР прилетает уже традиционный плевок из Москвы.

Дмитрий Медведев выдал дежурный пост о том, что Россия сделает с Англий, Францией и Штатами, и вообще весь мир в ядерную труху.

Вспомним, что предыдущая «оплеуха» прилетела китайцам в марте этого года после визита Ли Хуэя, а перед тем – в марте 2023-го – после визита Си в Москву, когда Медведев сказал, что ядерная угроза значительно возросла.

Медведев уже стал дежурным высокопоставленным спикером, дискредитирующим любые мирные инициативы КНР.

7. Юбилейный саммит НАТО

А вот юбилейный Вашингтонский саммит НАТО уже должен проходить в другой тональности: оптимистично-мобилизационной.

Президент Соединенных Штатов на правах хозяина форума будет просто обязан строить свою речь на таких тезисах:

1) - НАТО на протяжении 75 лет доказывала свою эффективность, и без этой организации не были бы возможны свобода и демократия;

2) - перед лицом варварской России, могущественного Китая и их сателлитов, свободный мир предстал перед смертельной угрозой;

3) - мы смотрим в будущее с оптимизмом, но ситуация требует переосмысления целей, задач и функционирования НАТО, не в последнюю очередь необходимого финансирования для инвестиций в глобальную безопасность;

4) - перспективы развития НАТО (трансформации в более широкий формат системы безопасности и взаимодействие с другими форматами американской «дипломатической переменной геометрии», озвученной Блинкеном).

8. Избирательная кампания и ситуация на фронте

Помочь американскому электорату определиться призван помочь голливудский продюсер, режиссер и сценарист Стивен ***Спилберг***.

Как отмечает ***NBC News***, ***Спилберг*** участвует в разработке стратегии президентской кампании Байдена. Он также задействован в подготовке и организации августовского съезда Демократической партии США, на котором Байдена официально выдвинут на второй срок.

Это означает, что демократы, по сути, идут ва-банк!

Ведь

> — могли же вывести тему войны в Украине за скобки и строить риторику на укрощении инфляции, рабочих местах, реиндустриализации.

Но

> — **выбрали трек Украины как очень драматичный, и республиканцы будут бить по ним именно за результаты по Украине, а не инфляции, рабочим местам и т.д.**

«Значит избиратель должен начать мыслить не рационально, а иррационально. Он должен сопереживать, с замиранием сердца следить за новостями из Украины, причем все страной.

А значит события должны быть драматическими…

И вот когда будет казаться, что уже все пропало, когда враг у ворот, когда судьба сопротивления повисла на волоске, в самый последний момент должно прийти спасение.

В виде американской военной помощи. Которая все это время находится в пути, преодолевая океаны, тысячи километров дорог, логистические препоны и т.д.

И в самый напряженный момент помощь приходит, враг повержен, добро побеждает…»

Это напоминает кульминационный момент из фильма «Спасти рядового Райана», который снял ***Спилберг***.

Стивен Спилберг уже принимал участие в предвыборной кампании – в 2008 году в штабе Барака ***Обамы***.

> — И победу Обамы определили сверхдраматические события, связанные в мировым финансовым кризисом, который был объективно неизбежен, но начало которого могло быть вполне управляемым.

Тезисы Байдена относительно его внешней политики не будут убедительными ни для союзников, ни для собственных избирателей, если под Вашингтонский саммит НАТО не подоспеют значимые успехи украинской армии, вооруженной натовским оружием.

И мы уже начинаем видеть успехи применения натовского оружия, особенно на временно оккупированных территориях (и больше всего в Крыму)

Основные же успехи украинская армия должна продемонстрировать в августе - октябре, когда в США перед голосованием за кандидатов в президенты будут определяться неопределившиеся избиратели.

9. Выбивание конкурентов

Борьба за президентскую номинацию в США обещает быть бескомпромиссной, если не сказать беспринципной.

Сообщалось, что в голове у ***Роберта Кеннеди-младшего***, нашли мёртвого червя-паразита, который мог съесть часть его мозга.

Казалось бы, новость, да и новость.

Но дело в том, что Кеннеди-мл. собирался баллотироваться на пост президента США в 2024 году. Причем, разругавшись с демократами, он шел бы как независимый кандидат.

У независимого кандидата, конечно, нет шансов на победу, но тогда бы он отбирал голоса у демократов. А рейтинг у него ни много ни мало был под 15%, которые могли решить исход президентской гонки.

Если Джона Кеннеди и его брата Роберта убили по-настоящему, то Роберта Кеннеди младшего убили медийно. После такой новости перспектив у него почти нет.

Кстати, в рамках бескомпромиссной борьбы и нацеленности на победу, демократы, теоретически, могут применить еще один эффективный и эффектный прием.

Если компании сектора ВПК – традиционные спонсоры республиканцев удовлетворятся предлагаемым им со стороны нынешней администрации долгосрочными контрактами на перевооружение НАТО, то могут снять Дональда Трампа с гонки.

Формальным поводом для этого может стать приговор по одному из дел, которые рассматриваются в суде.

И если Трамп объявит о желании продолжать борьбу как независимый кандидат, то тем самым заберет голоса у республиканцев. Даже у Никки Хэйли.

Тогда победит любой демократический кандидат. Даже очень возрастной Байден.

10. Ближний восток

Президент США Джо ***Байден*** заявил, что США прекратят поставки оружия Израилю, если его войска войдут в ***Рафах***:

> «*Гражданские лица были убиты в секторе Газа в результате этих бомб. Я ясно дал понять, что если они войдут в Рафах — они ещё туда не вошли — если они войдут в Рафах, я не буду поставлять оружие*».

The Washington Post отмечает, что администрация президента Байдена готова предоставить конфиденциальные разведданные, чтобы помочь израильским военным определить местонахождение лидеров ХАМАС и найти скрытые тоннели группировки.

Кроме того, США предлагают свою помощь в создании палаточных городков для палестинских беженцев и обеспечении их вещами первой необходимости: водой, едой, медикаментами.

Таким образом, несмотря на то что Израиль является стратегическим союзником США, демократы посылают сигнал своему электорату, который в значительной своей массе является пропалестинским.

11. Политика давления на Китай

Госсекретарь США Энтони ***Блинкен*** в рамках официального визита в Китай 26 апреля встречался с Си ***Цзиньпином*** и затронул вопрос поддержки Пекином оборонной промышленности РФ.

> — Глава внешнеполитического ведомства США предупредил, что Вашингтон будет принимать меры, если Китай не прекратит поставлять России товары, которые она использует для производства оружия. По словам Блинкена, он объяснил китайским коллегам, что они помогают подпитывать наибольшую угрозу европейской безопасности со времен «холодной войны».

Ранее, в начале апреля, министр финансов США Джанет ***Йеллен*** заявила, что администрация Байдена будет добиваться от Китая изменения промышленной политики, которая представляет угрозу для американских рабочих мест.

> — С 14 мая пошлины на китайские электромобили в США поднялись с 25% до 100%.

12. Фактор цен на бензин

В предвыборной кампании будут фигурировать и более приземленные вещи, более понятные простому неискушенному избирателю.

А именно – цены на бензин в Америке. То, за что достается администрации Байдена от его критиков.

Продолжающиеся удары по российским НПЗ вынуждают Россию продавать больше сырой нефти, основным покупателем которой на сегодняшний день является Индия.

Как пишет The Hindustan Times, ссылаясь на информированные источники, Индия после 2022 года закупила у России огромные объемы нефти по большим скидкам, пользуясь тем, что россияне оказались в отчаянном положении из-за потери западных рынков. Продажа осуществлялась в индийской национальной валюте – рупиях. И вывести их из Индии россиянам никто не дал. В итоге РФ пришлось соглашаться на вложение этих колоссальных средств и экономику Индии.

Так как экспортная пошлина на российскую нефть отменена с 1 января 2024 года, получается, что за поставки нефти в Индию Россия не получает ровным счетом ничего.

Доля Индии в российском экспорте нефти уже составила 40%, соответственно, чтобы что-то зарабатывать и финансировать войну Россия вынуждена будет выбрасывать больший объем.

С учетом новых атак на НПЗ цены на нефть должны будут сильно упасть к концу октября, чтобы перед президентскими выборами в США цена на бензин была на историческом минимуме, что будет взято демократами на флаг, чем выбьют козыри из рук республиканцев.

Не исключены также еще иные нестандартные ходы, призванные привести к ощутимому для американских избирателей падению цен на бензин в преддверии голосования.

Подстраховать администрацию Байдена в этом вопросе похоже, что поможет Канада.

Сообщается, что сразу несколько канадских компаний заявили о увеличении количества скважин, используя преимущества начала строительства новых трубопроводов к Тихоокеанскому побережью.

Считается, что рост объемов добычи нефти в странах, не входящих в ОПЕК, негативно повлиял на планы картеля поддерживать цены благодаря сокращению предложения.

Выводы

Демократы демонстрируют непреклонную решимость бороться за высший пост в государстве. У них в арсенале много инструментов, и вероятно припасены неожиданные ходы.

Но в любом случае

— предвыборная кампания будет строиться с включением темы российско-украинской войны как важнейшего элемента.

Это на данный момент полностью совпадает с интересами украинского народа:

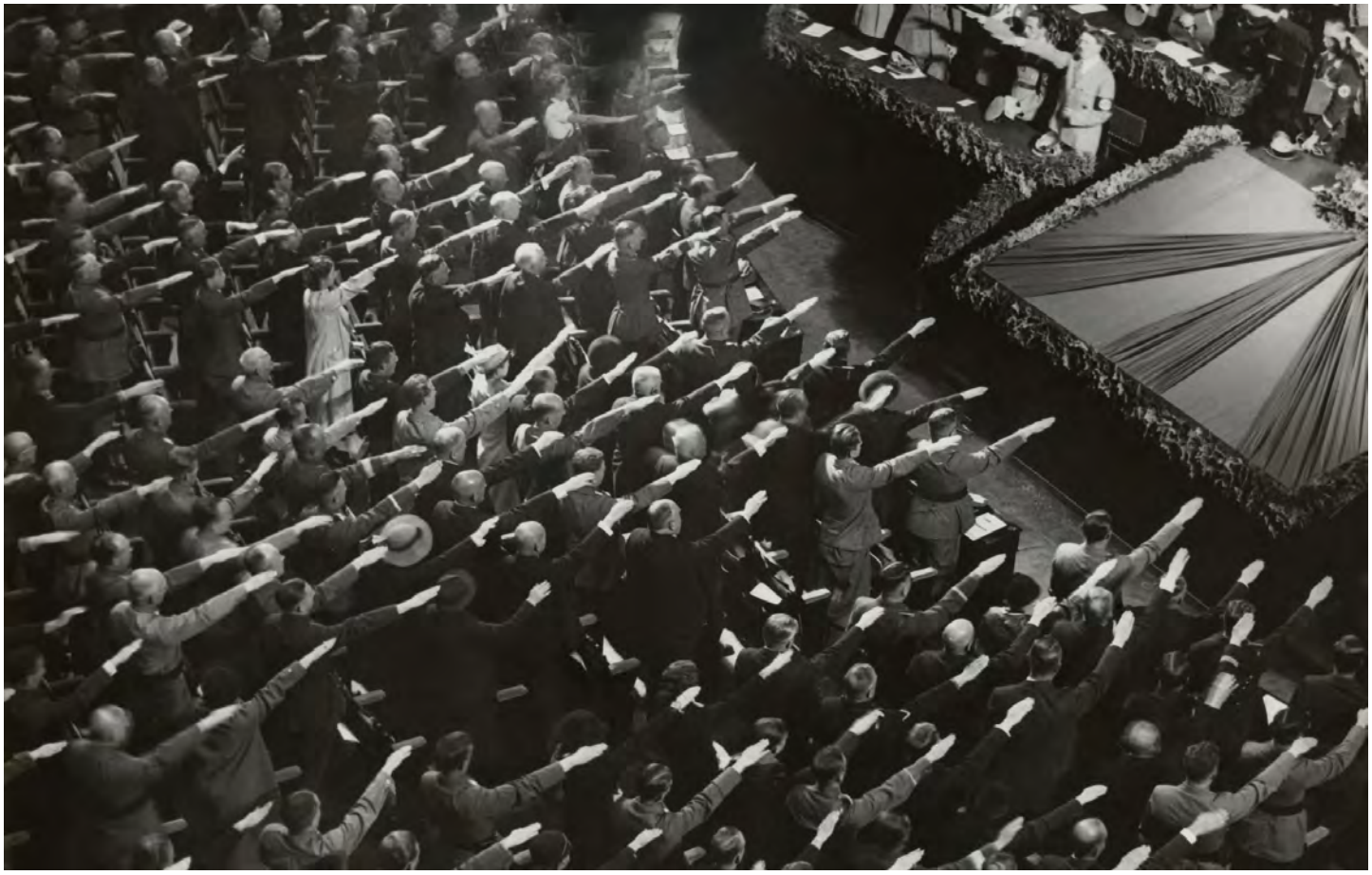
даже переведение войны из локальной горячей в новую мировую холодную может радикально снизить кровопролитие и приступить к восстановлению и трансформации нашего государства в соответствии с национальными интересами, отраженными в нашей Конституции

***

№ 2.793-1

Why Ordinary People Enable Totalitarians

Part 1

December 7, 2023

Barry Brownstein

Cicero said history "casts light on reality and is a guide to life." The wisdom gained by understanding the past helps prevent the same errors from being repeated.

Sebastian Haffner pursued answers to the questions of how the Nazis rose to power in Germany and why the German people did not stop them. In 1939, he wrote but never finished his partially autobiographical book *Defying Hitler: A Memoir*. Haffner's probing analysis led him to conclude that the choices and mindset of ordinary Germans were responsible for Hitler's coming to power. Germans were enablers *and* victims of Hitler.

Haffner was the pseudonym of Raimund Pretzel. Haffner received training as a lawyer, but circumstances compelled him to pursue a career as a historian and journalist. He fled Nazi Germany for England in 1938.

Why should we care about Haffner's explanation of historical events in terms of the mindsets of ordinary people? After all, as Haffner observed, the great man theory of history is widely held:

If you read ordinary history books — which, it is often overlooked, contain only the scheme of events, not the events themselves — you get the impression that no more than a few dozen people are involved, who happen to be "at the helm of the ship of state" and whose deeds and decisions form what is called history.

If you are looking for the great men, Haffner wrote, you will believe the history of the 1930s "is a kind of chess game among Hitler, Mussolini, Chiang Kai-shek, Roosevelt, Chamberlain, Daladier, and a number of other men whose names are on everybody's lips."

When we accept the great man theory, ordinary people have little responsibility. They are seen in Haffner's words as "anonymous others [who] seem at best to be the objects of history, pawns in the chess game, who may be pushed forward or left standing, sacrificed or captured."

Haffner rejected the great man principle and articulated "the simple truth" that "decisive historical events take place among us, the anonymous masses." He explained,

The most powerful dictators, ministers, and generals are powerless against the simultaneous mass decisions taken individually and almost unconsciously by the population at large. It is characteristic of these decisions that they do not manifest themselves as mass movements or demonstrations. Mass assemblies are quite incapable of independent action.

Haffner was born in 1907. He described his experience as a schoolboy during the First World War had shaped his mindset: "From 1914 to 1918 a generation of German schoolboys daily experienced war as a great, thrilling, enthralling game between nations, which provided far more excitement and emotional satisfaction than anything peace could offer."

For schoolboys, real life seemed too ordinary: "One went to school, learned reading, writing, and arithmetic, and later Latin and history; one played with friends, one went out with one's parents — but was that a life? Life gained its thrill, the day its color, from the current military events."

Haffner described himself as "a war fan just as one is a soccer fan." Haffner didn't get involved in hate campaigns, but he had a "fascination of the game of war, in which, according to certain mysterious rules, the numbers of prisoners taken, miles

advanced, fortifications seized, and ships sunk played almost the same role as goals in soccer and points in boxing."

War attitudes inculcated in the minds of those schoolboys were precursors to the Nazis "zest for action" and "its intolerance and its cruelty toward internal opponents."

Potential "Hitlers" have always lived among us, but England and France didn't turn to one. What was different in Germany?

After the First World War in Germany, peace came with hyperinflation, which obliterated all wealth. Haffner described what Austrian economists would call a high time preference among German youth: "Amid all the misery, despair, and poverty, there was an air of light-headed youthfulness, licentiousness, and carnival." Money, he reported, "was spent as never before or since; and not on the things old people spend their money on."

The bonds of civilization fray during hyperinflation. As Ludwig von Mises explained in *On Money and Inflation*: "The truth is that the government—that is the recourse to violence—cannot produce anything. Everything that is produced is produced by the activities of individuals and is used on the market in order to receive something in exchange for it."

Without a stable store of value, voluntary exchange becomes difficult. As von Mises writes, "Social cooperation among men—and this means the market—is what brings about civilization." When money becomes worthless, "all that civilization has created" is at risk.

By the summer of 1924, monetary stability had returned, and Haffner saw that despite peace and monetary stability, the mindset of many Germans set the stage for a perilous future:

A generation of young Germans had become accustomed to having the entire content of their lives delivered gratis, so to speak, by the public sphere, all the raw material for their deeper emotions, for love and hate, joy and sorrow, but also all their sensations and thrills — accompanied though they might be by poverty, hunger, death, chaos, and peril.

Germany had become a nation of passive consumers of external events, a population unable to find an internal purpose or make meaning of their lives. Haffner explained:

Now that these deliveries suddenly ceased, people were left helpless, impoverished, robbed, and disappointed. They had never learned to live from within themselves, how to make an ordinary private life great, beautiful, and worthwhile, how to enjoy it and make it interesting. So they regarded the end of the political tension and the return of private liberty not as a gift, but as a deprivation.

Germans were eager for external action to fill an inner void. Germans in the 1920s, Haffner related, “were bored… they waited eagerly for the first disturbance, the first setback or incident, so that they could put this period of peace behind them and set out on some new collective adventure.”

Haffner’s insight was that those who resisted Nazism could make meaning by creating a rich life not dependent on external excitement, while those who had no such strength of spirit became Nazis.

Until Hitler came to power, Haffner had been confident that the constraints of German civilization would hold:

We felt more or less sure that [Nazis] would be held in check. We moved among them with the same unconcern with which visitors to a modern cageless zoo walk past the beasts of prey, confident that its ditches and hedges have been carefully calculated. The beasts for their part probably reciprocated this sentiment. With deep hatred they coined the word “system” for the impalpable force that held them within bounds while it left them their freedom. For the moment, at least, they were held within bounds.

In today’s America, we hear the same railings against the “system,” and the US Constitution is attacked as one of the “barriers to progress.”

In today’s America, Gallup has found that 85 percent of workers are not engaged at work. Thus, many people take no meaning from an activity that consumes half of their waking day. This ennui is soothed as individuals habitually check their phones an average of 144 times throughout the day. People are eager to fill an inner void.

Haffner warned, “Decisions that influence the course of history arise out of the individual experiences of thousands or millions of individuals.” If Haffner, a keen student of history, were alive today, he would wave a yellow flag. Purposelessness and cowardness can lead us to accept the ruinous totalitarian siren call.

***

№ 2.793-2

Why Ordinary People Enable Totalitarians

Part 2

In *Part 1 of this essay*, we explored Sebastian Haffner's insight that Germans who had lost touch with the innate human impulse to create and live a meaningful life were more likely to become Nazis. Many Nazis, Haffner argued, didn't understand the consequences of their moral failure. "Most of them," he wrote, "would have been deeply shocked if one had suggested that what they really stood for were torture chambers and officially decreed pogroms."

Hitler came to power in 1933 in part by promising, in Haffner's words, "everything to everybody, which naturally brought him a vast, loose army of followers and voters from among the ignorant, the disappointed, and the dispossessed." A readiness to forfeit self-reliance and the rule of law in favor of advantages for the few was fertile ground for what followed.

Hitler quickly issued totalitarian directives and Haffner was stunned: "'What became of the Germans?'… A majority of them voted against Hitler… How was it possible that there was not the slightest visible reaction from [the majority]."

An obvious explanation was fear, yet Haffner's insights went deeper. He recognized a common mindset among Germans not "to do anything that could 'derail' his life — something audacious or out of the ordinary."

We see the same self-protecting behavior in today's America. Every day, new examples arise, but today I read of Dr. Mike Joyner, who is being "disciplined" by the Mayo Clinic for his willingness to write about the advantage testosterone gives born-male athletes. Doubtless, many of Dr. Joyner's colleagues understand or respect his position, but they stay silent out of fear for their careers.

It is unclear from Haffner's manuscript if he was aware of Jung's and Freud's ideas on projection. Those who live life without meaning inevitably project onto others the shame and guilt for their own poor choices. To reinforce their personal identity, they are mindlessly driven to attack others. *Attack* does not necessarily, or even typically, mean a physical attack. To mindlessly project onto others everything one hates about oneself is a form of attack. Seeing others as objects of disgust is a form of attack. State-sanctioned hate is a mechanism authoritarians use to prey upon minds conditioned to attack.

Haffner recounted the rise of state-sanctioned hate. In 1933, he was a *Referendar* (a lawyer in training) for the Kammergericht (the supreme court of Berlin.) Shortly after the Nazi government organized boycotts of Jewish stores, Jewish attorneys became a target. One day, Haffner heard a "clatter of footsteps outside in the corridor, the sound of rough boots on the stairs, then a distant indistinct din, shouts, doors banging." Like a scene from many movies, the SA (the Sturmabteilung), which was the paramilitary wing of the Nazi party, had arrived.

Haffner was in the law library and heard one of his colleagues say, "They're throwing out the Jews." Others began to laugh. Haffner, who was not a Jew, wrote, "At that moment this laughter alarmed me more than what was actually happening. With a start I realized that there were Nazis working in this room." It disoriented Haffner to realize among his colleagues were antisemites who now felt free to share their hate.

Later, an SA man approaches Haffner's desk and asked, "Are you Aryan?" Haffner disclosed, "Before I had a chance to think, I said, 'Yes.'… A moment too late I felt the shame, the defeat…. What a humiliation, to have answered the unjustified question as to whether I was 'Aryan' so easily… I had failed my very first test. I could have slapped myself."

As I read Haffner's testimony, I realized that were I in his shoes, I would have behaved in the same way. I understood at a deeper level, that the best safeguard of liberty is societal support for a system that prevents abuses of power before individual acts of heroism are necessary. When maintaining liberty requires resisting the threat of violence, it is probably too late.

Out in the park with his girlfriend, Haffner discerned that the mind virus of antisemitism had infected the country. It was a day for school outings and as each group of "fresh-faced adolescents accompanied and supervised by their teachers… passed, [they] shouted '*Juda verrecke*!' (perish Jewry) to us in their bright young voices, as though it was a sort of hiker's greeting."

In a significant contribution to our understanding of state-sanctioned hatred, Haffner explored the mind trick that the Nazis used not only against the Jews but against other nations and groups. The Nazis turned their hate around by provoking conversations, not about their hate, but about the "Jewish question." Haffner wrote, "By publicly threatening a person, an ethnic group, a nation, or a region with death

and destruction, they provoke a general discussion not about their own existence, but about the right of their victims to exist." Haffner reported,

Suddenly everyone felt justified, and indeed required, to have an opinion about the Jews, and to state it publicly. Distinctions were made between "decent" Jews and the others. If some pointed to the achievements of Jewish scientists, artists, and doctors to justify the Jews (justify? what for? against what?), others would counter that they were a detrimental "foreign influence" in these spheres.

Presaging today's identity politics, which demands equality of outcomes, Haffner wrote,

Indeed, it soon became customary to count it against the Jews if they had a respectable or intellectually valuable profession. This was treated as a crime or, at the very least, a lack of tact. The defenders of the Jews were frowningly told that it was reprehensible of the Jews to have such-and-such a percentage of doctors, lawyers, journalists, etc. Indeed, percentage calculations were a popular ingredient of the 'Jewish question.'

Then Haffner clearly explained why Nazism and, indeed, all tribalism is an existential threat to humanity. He reasoned, "Nazi anti-Semitism had nothing to do with the virtues or vices of the Jews." To Haffner the justifications the Nazis gave for their programs against Jews were "utter nonsense" and thus not the real horror. What Haffner recognized was that the Nazis were the first in history "to deny humans the solidarity of every species that enables it to survive; to turn human predatory instincts, that are normally directed against other animals, against members of their own species, and to make a whole nation into a pack of hunting hounds."

Chillingly, Haffner foresaw that once this appeal to the worst in human nature is "awakened… and even made into a duty, it is a simple matter to change the target. That can be clearly seen today; instead of "Jews," one can just as easily say "Czechs" or "Poles" or anyone else." Haffner explained why civilization was on the line:

We have here the systematic infection of a whole nation, Germany, with a germ that causes its people to treat their victims like wolves; or, to put it differently, the freeing and revitalization of precisely those sadistic instincts whose chaining and restraint has been the work of a thousand years of civilization.

Thus, Haffner warned, "Should the central core of the Nazis' program become a reality, it would amount to a major crisis for humanity, and would place the survival of the species *Homo sapiens* at risk."

The Nazi program became a reality, but humanity survived. With the social justice religion of group identities ascending, is humanity again at risk?

In an 1829 journal entry, Ralph Waldo Emerson wrote, “Imagine hope to be removed from the human breast and see how Society will sink, how the strong bands of order and improvement will be relaxed and what a deathlike stillness would take the place of the restless energies that now move the world.” Haffner had hoped his country would awaken, but history instructs how the actions of human beings can create unimaginable human suffering. To prevent the worst, we must learn history’s lessons.

***

Barry Brownstein is professor emeritus of economics and leadership at the University of Baltimore.

He is the author of The Inner-Work of Leadership, and his essays have appeared in publications such as the Foundation for Economic Education and Intellectual Takeout.

To receive Barry’s essays in your inbox, visit mindsetshifts.com

***

№ 2.793-1

Почему обычные люди поддерживают тоталитаристов

Части 1 и 2

2024-05-13

Барри Браунстайн

Цицерон говорил, что история “проливает свет на реальность и является руководством к жизни”. Мудрость, приобретенная благодаря пониманию прошлого, помогает предотвратить повторение тех же ошибок.

Себастьян ***Хаффнер*** искал ответ на вопрос о том, как нацисты пришли к власти в Германии и почему немецкий народ не остановил их. В 1939 году он начал писать, но так и не закончил свою частично автобиографическую книгу “Бросить вызов Гитлеру: мемуары”. В результате глубокого анализа Хаффнер пришел к выводу, что выбор и образ мышления простых немцев стали причиной прихода Гитлера к власти. Немцы были и пособниками и жертвами Гитлера.

> — Хаффнер — это псевдоним Раймунда Претцеля. Претцель был юристом по образованию, но обстоятельства заставили его сделать карьеру историка и журналиста. В 1938 году он бежал из нацистской Германии в Англию.

Почему нас должно интересовать объяснение Хаффнером исторических событий через призму менталитета обычных людей?

Дело в том, что большинство, как заметил ***Хаффнер***, предпочитает теорию великого человека в истории:

Если вы читаете обычные книги по истории — которые, как часто забывают, содержат только схему событий, а не сами события, — у вас создается впечатление, что в них участвует не более нескольких десятков человек, которые оказались “у штурвала государственного корабля” и чьи поступки и решения формируют то, что называется историей.

Если вы привыкли везде видеть великих людей, писал ***Хаффнер***, вы будете считать, что

> — история 1930-х годов «это своего рода шахматная партия между Гитлером, Муссолини, Чан Кай-ши, Рузвельтом, Чемберленом, Даладье и рядом других людей, чьи имена у всех на слуху».

«***Теория великого человека***» **не накладывает большой ответственности на обычных людей.**

По словам ***Хаффнера***, они рассматриваются как

> — «анонимные люди, которые в лучшем случае кажутся объектами истории, пешками в шахматной игре, которых можно двигать вперед или оставлять на месте, приносить в жертву или захватывать».

Хаффнер отверг ***«принцип великого человека»*** и сформулировал простую истину, что **«решающие исторические события происходят среди нас, безымянных масс»**.

Он пояснил,

Самые могущественные диктаторы, министры и генералы бессильны против одновременных массовых решений, принимаемых индивидуально и почти бессознательно населением в целом. Характерно, что эти решения не проявляются в виде массовых движений или демонстраций. Массовые собрания совершенно не способны к самостоятельным действиям.

Хаффнер родился в 1907 году. Он писал, что его мировоззрение сформировал его школьный опыт во время Первой мировой войны:

> — «С 1914 по 1918 год поколение немецких школьников ежедневно проживало войну как захватывающую, увлекательную игру между нациями, которая давала гораздо больше переживаний и эмоционального удовлетворения, чем все, что мог предложить мир».

Для этих школьников повседневная жизнь казалась слишком обыденной:

> — «Человек ходил в школу, учился читать, писать и считать, а позже — латыни и истории; он играл с друзьями, гулял с родителями — но разве это была жизнь? Только военные события наполняли ее азартом».

Хаффнер относился к войне, как к футболу и был фанатом этой игры.

Хаффнер не участвовал в кампаниях ненависти, но он был

> — «очарован военной игрой, в которой, согласно определенным таинственным правилам, количество взятых пленных, пройденных миль, захваченных укреплений и потопленных кораблей играло почти такую же роль, как голы в футболе и очки в боксе».

Милитаристские настроения, привитые этим школьникам, стали предвестниками нацистской «жажды действия», «нетерпимости и жестокости по отношению к внутренним врагам».

1) — Потенциальные гитлеры всегда жили среди нас,

2) — но в Англия и Франции они не получили власть.

Что же было не так в Германии?

После Первой мировой войны в Германии началась гиперинфляция, которая уничтожила все сбережения.

Хаффнер описал то, что австрийские экономисты назвали бы высоким временным предпочтением среди немецкой молодежи:

> — «Среди всего этого страдания, отчаяния и бедности царил дух легкомысленной молодости, распущенности и карнавала». Деньги, как он пишет, «тратились как никогда до или после; и не на то, на что старики тратят свои деньги».

Гиперинфляция приводит к ослаблению и разрушению социальных связей.

Как объяснял Людвиг фон ***Мизес*** в “О деньгах и инфляции”:

> — **«Правда в том, что правительство — то есть использование насилия — ничего не производит. Все, что производится, производится деятельностью отдельных лиц и используется на рынке с целью получить что-то в обмен на это»**

Без стабильного средства обмена добровольный обмен становится затруднительным.

Как пишет фон ***Мизес***,

> — **«Социальное сотрудничество между людьми — то есть рынок — порождает цивилизацию»**

Когда деньги становятся бесполезными, «все, что создала цивилизация», находится под угрозой.

К лету 1924 года денежная стабильность вернулась, но Хаффнер увидел, что, несмотря на мир и стабильность, менталитет многих немцев может привести к опасному будущему:

Поколение молодых немцев привыкло к тому, что весь контент их жизни, так сказать, поставляется общественным пространством, все сырье для сильных эмоций, для любви и ненависти, радости и печали, все их ощущения и весь их трепет, невзирая на бедность, голод, смерть, хаос и опасность.

Германия стала нацией пассивных потребителей внешних событий, населением, неспособным найти внутреннюю цель или придать смысл своей жизни.

Хаффнер пишет:

Теперь, когда эти поставки внезапно прекратились, люди почувствовали себя беспомощными, обедненными, ограбленными и разочарованными. Они никогда не учились жить изнутри себя, не знали, как сделать обычную частную жизнь великой, красивой и стоящей, как наслаждаться ей и сделать ее интересной. Поэтому они рассматривали конец политической напряженности и возвращение частной свободы не как подарок, а как лишение.

Немцы жаждали внешних действий, чтобы заполнить внутреннюю пустоту.

Немцы 1920-х годов, — пишет ***Хаффнер***, —

> — «скучали… они с нетерпением ждали первого волнения, первого кризиса или инцидента, чтобы оставить этот период мира позади и отправиться в новое коллективное приключение».

Прозрение ***Хаффнера*** заключалось в том, что

> **1) — те, кто сопротивлялся нацизму, могли придать смысл своей жизни, создав насыщенную жизнь, не зависящую от внешних возбудителей,**
>
> **2) — в то время как те, кто не обладал такой силой духа, становились нацистами.**

До прихода Гитлера к власти Хаффнер был уверен, что ограничения немецкой цивилизации устоят:

Мы были более или менее уверены, что [нацистов] удастся сдержать. Мы двигались среди них с той же беспечностью, с какой посетители современного зоопарка без клеток проходят мимо хищных зверей, уверенные, что его канавы и изгороди тщательно рассчитаны. Звери, со своей стороны, вероятно, отвечали взаимностью. Нацисты придумали слово “система” для обозначения

непроницаемой стены, которая удерживает их в рамках, в то же время, оставляя им свободу. По крайней мере, на тот момент их держали в рамках.

***

В сегодняшней Америке мы слышим те же обвинения в адрес «системы», а Конституция США подвергается нападкам как один из “барьеров на пути прогресса”.

В современной Америке, по данным Gallup, 85 процентов работников не чувствуют себя вовлеченными в работу.

Таким образом,

> — многие люди не видят смысла в деятельности, которая занимает половину их времени. Эту тоску утоляет разве что проверка телефона, чем американцы занимаются в среднем 144 раза в течение дня. Люди стремятся заполнить внутреннюю пустоту.

Хаффнер предупреждал:

> — **«Решения, влияющие на ход истории, принимаются на основе индивидуального опыта тысяч или миллионов людей»**.

Если бы Хаффнер, тонкий знаток истории, был жив сегодня, он бы размахивал желтым флагом.

Бесцельность и трусость могут привести нас к тому, что мы примем губительный призыв сирены тоталитаризма.

Оригинал статьи

***

№ 2.793-2

В первой части этого эссе мы исследовали понимание Себастьяна ***Хаффнера*** о том, что

> **— немцы, потерявшие связь с врожденным человеческим желанием создавать и жить осмысленной жизнью, с большей вероятностью станут нацистами.**

Хаффнер утверждал, что многие нацисты не понимали последствий своей моральной неудачи.

> — "Большинство из них, - написал он, - были бы глубоко шокированы, если бы кто-то предположил, что то, за что они на самом деле выступали, были камеры пыток и официально объявленные погромами".

Гитлер пришел к власти в 1933 году отчасти благодаря обещанию, по словам Хаффнера,

> — «все для всех, что, естественно, принесло ему огромную, свободную армию последователей и избирателей из числа невежественных, разочарованных и обезделенных».

Готовность отказаться от самообеспечения и верховенства закона в пользу преимуществ для немногих была плодородной почвой для того, что последовало.

Гитлер быстро издал тоталитарные директивы, и Хаффнер был ошеломлен:

> — "Что стало с немцами?" ... Большинство из них проголосовали против Гитлера... Как это возможно, что не было ни малейшей видимой реакции со стороны [большинства]".

Очевидным объяснением был страх, но понимание Хаффнера углубилось.

Он признал

> — **общее мышление среди немцев, чтобы не "делать что-то, что могло бы "сорвать" его жизнь - что-то дерзкое или необычное"**.

Мы видим такое же самозащитное поведение в современной Америке.

Каждый день появляются новые примеры, но сегодня я читаю о докторе Майк Джойнер, которого "дисциплинировала" клиника Майо за его готовность написать о преимуществе тестостерона, которое дает прирожденным спортсменам-мужчинам. Несомненно, многие из докторов Коллеги Джойнера понимают или уважают его позицию, но они молчат, опасаясь своей карьеры.

Из рукописи ***Хаффнера*** неясно, знал ли он об идеях Юнга и Фрейда о ***проекции***.

> 1) — **Те, кто живет жизнью без смысла, неизбежно проецируют на других стыд и вину за свой собственный плохой выбор.**
>
> 2) — Чтобы укрепить свою личную идентичность, они бездумно вынуждены нападать на других.
>
> Атака не обязательно или даже обычно означает физическую атаку. Бездумно проецировать на других все, что человек ненавидит в себе, является формой атаки.
>
> Видеть других как объектов отвращения - это форма нападения.

Санкционированная государством ненависть - это механизм, который авторитарные власти используют, чтобы охотиться на умы, обусловленные атакой.

Хаффнер рассказал о росте государственной ненависти.

> — В 1933 году он был референдаром (юристом, обучавшимся) в Kammergericht (Верховном суде Берлина). Вскоре после того, как нацистское правительство организовало бойкот еврейских магазинов, еврейские адвокаты стали мишенью. Однажды Хаффнер услышал «стук шагов снаружи в коридоре, звук грубых сапог на лестнице, затем далекий нечеткий шум, крики, стук дверей». Как и сцена из многих фильмов, прибыла SA (Sturmabteilung), которая была военизированным крылом нацистской партии.

Хаффнер был в юридической библиотеке и слышал, как один из его коллег сказал: "Они выбрасывают евреев". Другие начали смеяться.

Хаффнер, который не был евреем, написал:

> — «В тот момент этот смех встревожил меня больше, чем то, что происходило на самом деле. С самого начала я понял, что в этой комнате работают нацисты».
>
> Хаффнер был дезориентирован, чтобы понять, что среди его коллег были антисемиты, которые теперь чувствовали себя свободно делиться своей ненавистью.

Позже мужчина из СА подходит к столу Хаффнера и спрашивает:

> — "Ты арийец?" Хаффнер раскрыл: "Прежде чем у меня появилась возможность подумать, я сказал: "Да". ... На мгновение слишком поздно я почувствовал стыд, поражение... Какое унижение, что я так легко ответил на необоснованный вопрос о том, был ли я «арийским»... Я провалил свой самый первый тест. Я мог бы дать себе пощечину".

Когда я читал показания Хаффнера, я понял, что если бы я был на его месте, я бы вел себя так же. Я понял на более глубоком уровне, что лучшая гарантия свободы - это поддержка общества системы, которая предотвращает злоупотребления властью до того, как понадобятся отдельные акты героизма. Когда поддержание свободы требует сопротивления угрозе насилия, вероятно, уже слишком поздно.

В парке со своей девушкой Хаффнер заметил, что **вирус разума антисемитизма заразил страну**.

> — Это был день для школьных прогулок, и поскольку каждая группа «свежих подростков, сопровождаемых и контролируемых своими

учителями... прошла, [они] кричали: «Juda verrecke!» (Погубить еврейство) для нас их яркими молодыми голосами, как будто это было своего рода приветствие туриста".

В значительном вкладе в наше понимание ***санкционированной государством ненависти*** Хаффнер исследовал

— **умственный трюк, который нацисты использовали не только против евреев, но и против других наций и групп**.

Нацисты изменили свою ненависть, провоцируя разговоры не о своей ненависти, а о "еврейском вопросе".

Хаффнер писал:

— «Публично угрожая человеку, этнической группе, нации или региону смертью и разрушением, они провоцируют общую дискуссию не о своем собственном существовании, а о праве своих жертв на существование».

Хаффнер сообщил,

— Внезапно все почувствовали себя оправданными и действительно требовали иметь мнение о евреях и публично заявить о нем.

Было сделано различие между "достойными" евреями и другими.

Если кто-то указывал на достижения еврейских ученых, художников и врачей, чтобы оправдать евреев (оправдать? Для чего? Против чего?), другие будут возражать, что они были пагубным "иностранным влиянием" в этих сферах.

Предследая сегодняшнюю политику идентичности, которая требует равенства результатов, ***Хаффнер*** написал:

— Действительно, вскоре стало принято считать это евреями, если у них была респектабельная или интеллектуально ценная профессия. Это рассматривалось как преступление или, по крайней мере, отсутствие такта. Защитникам евреев нахмуренно сказали, что евреи предомительно иметь такой-то процент врачей, адвокатов, журналистов и т. д. Действительно, процентные расчеты были популярным ингредиентом "еврейского вопроса".

Затем Хаффнер ясно объяснил,

— **почему нацизм и, действительно, весь трибализм являются экзистенциальной угрозой для человечества**.

Он рассуждал:

— "Нацистский антисемитизм не имел ничего общего с добродетелями или пороками евреев".

Для Хаффнера оправдания, которые нацисты давали для своих программ против евреев, были "абольной ерундой" и, следовательно, не настоящим ужасом.

Хаффнер признал, что нацисты были первыми в истории,

— «которые отказали людям в солидарности каждого вида, которая позволяет ему выжить; превратить человеческие хищные инстинкты, которые обычно направлены против других животных, против представителей их собственного вида, и превратить целую нацию в стаю охотничьих гончих».

Хаффнер с ужасом предвидел, что

— как только этот призыв к худшему в человеческой природе «пробудится... и даже станет обязанностью, изменить цель будет простым делом.

Это ясно видно сегодня; вместо "евреев" можно так же легко сказать "чехи" или "поляки" или кто-то еще".

Хаффнер объяснил, почему цивилизация была на линии:

— У нас здесь есть систематическое заражение целой нации, Германии, микробом, который заставляет ее народ относиться к своим жертвам как к волкам; или, другими словами, освобождение и оживление именно тех садистских инстинктов, чье цепление и сдержанность были работой тысячелетней цивилизации.

Таким образом, Хаффнер предупредил:

— "Если центральное ядро программы нацистов станет реальностью, это станет серьезным кризисом для человечества и поставит под угрозу выживание вида Homo sapiens".

Нацистская программа стала реальностью, но человечество выжило.

С восхождением религии социальной справедливости групповых идентичностей, находится ли человечество снова под угрозой?

В записи в журнале 1829 года Ральф Уолдо Эмерсон написал:

— «Представьте себе надежду быть удаленным из человеческой груди и посмотреть, как общество утонет, как будут ослаблены сильные группы порядка и улучшения и какая смертельная тишина займет место беспокойных энергий, которые сейчас двигают мир».

Хаффнер надеялся, что его страна пробудится, но история укаждает, как действия людей могут создать невообразимые человеческие страдания.

Чтобы предотвратить худшее, мы должны извлечь уроки истории.

***

№ 2.794

Внешний контроль или внутренние институции

2024-05-15

Кущ

Я последовательно выступаю за усиление внутреннего суверенитета, но практика говорит о том, что пока с внутренним функционированием общей системы в интересах общества есть серьезные проблемы.

Недавно я проводил анализ двух ***показателей***

> — **объемы экспорта зерна** в условиях работы 1) — "Зернового коридора" и 2) — без оного.

Например,

> **— в феврале 2023-го через порты прошло 3,5 млн тонн зерна (Зерновой коридор), а**
>
> **— в феврале 2024-го 5,2 млн тонн (без Зернового коридора).**

При этом, посевные площади в период 2023 Зернового коридора были значительно больше, так как включали в себя еще довоенный "клин".

Плюс переходящие остатки меркетингового года 2022/2023, значительная затаренность рынка.

> — После отмены Зернового коридора значительные массы зерна устремились в Польшу и в балтийские порты, а по портам Дуная и Одессы россияне начали наносить мощные удары (поврежденная портовая инфраструктура, попадания в судна, сгоревшее в портах зерно).

Так почему такие разитиельные показатели в объемах?

> **— Завышение объемов экспорта - это один из способов получить фиктивное возмещение НДС от государства.**

Но

— в начале войны в 2022-м году, то есть на первом этапе функционирования Зернового коридора, НДС экспортерам не возмещали.

То есть не было смысла в «фиктаре».

Приведу две цифры.

— В 2022-м году было возмещено 94 млрд грн. Это минимальный показатель за многие годы. И это был год Зернового коридора.

Зато

— **в 2023-м году на возмещение НДС пошло уже 132 млрд грн, то есть в 1,4 раза больше. И в этот период Зерновой коридор перестал действовать.**

Значительная часть возмещения НДС ушла зернотрейдерам.

— Кому конкретно сказать трудно, так как эта информация уже закрыта (идем в Европу, бережем персональные данные зернотрейдеров).

Но есть еще один фактор разительных изменений с объемами экспорта.

Дело в том, что

— **турки брали значительную комиссию за сопровождение экспорта зерна в рамках Зернового коридора.**

А турки считать умеют, то есть невозможно было показать «фиктарь» на нашей таможне и скрыть его при уплате туркам комиссии.

А комиссия составляла 25%.

То есть понята математика?

— Нет смысла показать покупку фиктивного зерна в Украине и получить возмещение НДС в размере 20%, если придется уплатить комиссию при экспорте в размере 25%.

Даже с учетом того, что внутренние цены ниже, чем экспортные (первые - для возмещения НДС, вторые - для уплаты комиссии), «гешефт уже не тот».

Кроме того,

— турки не позволяли применять любимые фокусы наших зернотрейдеров - «**продажа продовольственного зерна под видом технического зерна для занижения экспортной стоимости**».

Турки контролировали трансфертные цены лучше, чем наша таможня и ее "справочники индикативных цен".

Получается, что

— **турки смогли организовать контроль за экспортом нашего зерна намного лучше, чем все наши правоохранительные органы, а также налоговая с таможней и портовым контролем**.

Правда контроль этот очень дорогй - примерно 100 долларов с тонны.

30 млн тонн = 3 млрд дол.

Поэтому,

— **без введения экспортных пошлин на сырье и без отмены возмещения НДС при экспорте сырья - навести порядок с экспортом у нас не получится**.

Эти **3 млрд дол в год** будут все время уходить или

— условным туркам в виде комиссии, или

— в карманы зернотрейдеров за счет возмещения НДС, то есть из государственного кармана.

***

№ 2.795

Сьогодні - знову два дайджести поспіль. Спробуйте подивитися на події у динаміці.

Основні теми доби 13.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ На лінії фронту ситуація для українських військ лише гіршає. На півночі Харківщини точаться бої на околиці Вовчанська. За інформацією сервісу DeepState Live Map, за добу російські війська розширили обидва плацдарми, а всього вже захопили понад 100 км² території. Також втрачено позиції на південь від Первомайського на трасі Донецьк-Дніпро, 2 квартали м. Красногорівка на околиці Донецька. ЗСУ також були змушені відступити в районі с. Старомайорське на південь від Великої Новосілки та на околицях с. Роботиного на Запоріжжі.

Начальник Головного управління розвідки Буданов та представник Держдепартаменту Паттел не вважають вторгнення російських військ на північний захід Харківщини загрозливим.

Голова Харківської обладміністрації Синєгубов оголосив, що незабаром буде "підготовлено звіт" про будівництво фортифікаційних споруд на півночі області. Президент Зеленський під час відвідин області виділив її як зразок будівництва укріплень. Представник Генштабу повідомив, що в області було встановлено "десятки тисяч мін". Однак на відео, яке надсилають бійці з передової, видно, що оборонні споруди зведено абияк й вони не забезпечують достатній захист бійців. Поблизу с. Липці виявлено купи "зубів дракона", що лежать на узбіччі з осені 2023 р. Жодна зі споруд не схожа на укріплення "лінії Суровікіна" у Запорізькій та Донецькій областях, які дали армії РФ змогу зупинити український наступ улітку 2023 р. Журналісти виявили, що Харківська обладміністрація перерахувала на будівництво фортифікацій десятки мільйонів гривень фірмам з ознаками фіктивності.

Росія вдарила керованими авіабомбами по житлових кварталах Харкова, постраждали 4 людини. Російські обстріли та ракетно-бомбові удари по

прикордонних територіях північних областей України не припиняються ні на день.

Командування Повітряних сил повідомило про знищення всіх 18 дронів-камікадзе, якими Росія атакувала Україну в ніч на 14 травня.

Український дрон атакував поїзд у Волгоградській обл. Росії – спалахнули й зійшли з рейок цистерни з паливом. Дрони вибухнули на нафтобазі у Ростовській обл. Ракетами завдано удару по станції далекого радіолокаційного стеження на горі Ай-Петрі на південному узбережжі Криму.

2️⃣ Генеральний секретар НАТО Столтенберг стверджує, що підтримка Китаю дає Росії можливість і далі вести агресивну війну проти України. Китайський представник з врегулювання в Україні Лі здійснив турне країнами південної та південно-західної Азії, а також до Туреччини, де просував ідею "перемир'я" через визнання Україною втрати територій.

3️⃣ На саміті країн Північної Європи канцлер Німеччини Шольц заявив, що його уряд і далі підтримуватиме Україну. Віцеканцлер Габек назвав її вкрай недостатньою.

Прем'єр-міністр Данії Фредерікссен наполягає, що Україні потрібно ще 5-6 комплексів ППО Patriot. З її слів, Повітряним силам ЗСУ буде передано данські винищувачі F-16 вже "найближчими тижнями".

Радник президента США з нацбезпеки Салліван оголосив, що Байден незабаром затвердить ще один пакет воєнної допомоги Україні.

4️⃣ Президент Байден підписав закон про заборону імпорту до США російського збагаченого урану.

Доходи Росії від експорту нафти за 4 місяці 2024 р зросли на 82%, проти аналогічного періоду торік.

5️⃣ Президент ***Зеленський*** призначив послом з особливих доручень Міністерства закордонних справ колишнього заступника міністра оборони ***Землинського***, який погоджував контракти на постачання яєць та інших харчових продуктів Збройним силам за цінами, в рази більшими ринкових.

Режисер серіалу "Слуга народу", російський громадянин ***Кірющенко*** став "успішним бізнесменом" – власником компаній, які постачають бюджетним організаціям електроенергію на сотні мільйонів гривень.

***

№ 2.796

Основні теми доби 14.05.2024 в Україні та навколо України

1 Російські війська спромоглися суттєво просунутися на околицях Волчанська й ще на одному плацдармі на півночі Харківщини – у Лук'янцях, а також на захід від Бахмута на Калинове та в Красногорівці на околиці Донецька.

Представник Пентагону назвав ситуацію на лінії фронту "такою, що викликає занепокоєння" і загрозливою. Президент Зеленський через погіршення на фронті скасував свій візит до Іспанії та Португалії, який було заплановано на 17 травня. З його слів, головнокомандувач ЗСУ Сирський зараз об'їжджає ключові ділянки фронту.

Росія завдала удару керованою авіабомбою по висотному житловому будинку в центрі Харкова. Поранено та травмовано 22 особи, 3 дітей тощо.

Україна завдала ракетного удару по військовому аеродрому Бельбек на околицях Севастополя. На знімках із космосу та з російських телеграм-каналів видно, що було знищено пускові установки С-400, командну машину комплексу ППО та літаки.

2 За повідомленням "Укренерго", дефіцит потужності в енергосистемі впродовж доби сягнув 8 %. Це спричинило збільшення імпорту електроенергії з Європи за аварійними заявками. Практично у всіх областях було запроваджено аварійні вимкнення енергопостачання, на Київщині та Дніпропетровщині – екстрені. Компанія ДТЕК повідомила, що в Києві було знеструмлено 10 % споживачів. Станом на ранок 15 травня обмеження на споживання в Київській, Дніпропетровській, Донецькій та Одеській областях

було скасовано, проте Укренерго попередило, що вони будуть запроваджуватися і надалі – як для промисловості, так і для громадян.

На зруйнованих російськими ракетними ударами Зміївській та Трипільській ТЕС триває розбирання завалів – роботи триватимуть ще кілька місяців. Кабмін спростив механізм бронювання від мобілізації енергетиків, які беруть участь у ремонтно-відновлювальних роботах.

3️⃣ За підсумками 4 місяців найбільшими платниками податків виявилися банки та фінансові організації – вони перерахували до бюджету 76,4 млрд грн, що в 8,7 раза більше, ніж за такий самий період 2023 року. Водночас промисловість сплатила лише 12,0 млрд грн, торгівля – 17,4 млрд грн, логістика та транспорт – 9,8 млрд грн.

Попри те, що банки "пухнуть" від грошей завдяки схемі гарантованих наддоходів від депозитних сертифікатів НБУ, це аж ніяк не допомагає в обороні країни.

Мінфін на аукціоні у вівторок продав держоблігації на понад 9 млрд грн і на €53,7 млн. Їхня прибутковість знизилася лише незначно й суттєво перевищує облікову ставку НБУ.

Президент Зеленський підписав закон про купівлю військових облігацій Агентством із менеджменту активів, отриманих у корупційний та інший злочинний спосіб (АРМА) коштом заарештованих активів.

4️⃣ Київ відвідав держсекретар США Блінкен. Під час візиту він заявив, що "угода про гарантії безпеки" стосуватиметься лише постачання воєнної допомоги та матиме метою наближення України до стандартів НАТО. Блінкен безпосередно натякнув українським чиновникам, що захист України від корупції має бути не менш потужним, ніж її оборона. Журналісти звернули увагу, що на зустрічі з Блінкеном поряд із президентом не було глави його Офісу Єрмака. Більшість зустрічей Блінкен влаштував на території американського посольства в Києві.

Офіс президента оголосив, що про "гарантії безпеки" вдалося домовитися ще й із Люксембургом – як у всіх інших випадках, без ратифікації угоди парламентами.

Українські чиновники мають намір запросити якнайбільше країн на так званий "саміт миру" до Швейцарії. Багато західних лідерів уже дали свою згоду на участь. Водночас вони наголошують, що в публічному просторі не оголошено порядок денний форуму, який обговорюватиметься. Канцлер Шольц уже заявив, що на заході не вестимуться переговори про припинення війни. Міністр озброєнь Великої Британії Шаппс заявив, що британський уряд не підштовхуватиме Україну до мирної угоди з відмовою від територій.

Напередодні "саміту" міністр закордонних справ Кулеба спробував спростувати інформацію західних видань про те, що в березні-квітні 2022 р у Стамбулі обговорювалася і була парафована українською делегацією угода з Росією про перемир'я на її умовах, і що її ухваленню нібито завадив раптово британський прем'єр-міністр Джонсон. Низка експертів наголошують, що Кулеба не брав участь у цих переговорах.

5️⃣ Російський президент Путін перед візитом до Пекіна вчергове заявив про готовність до переговорів із Заходом за умови врахування російських інтересів та надання Росії якихось "гарантій", водночас поскаржився на західні санкції. Вочевидь він має намір воювати до перемоги, оскільки тільки-но призначений ним міністр оборони Білоусов оголосив про посилення заходів щодо виконання держзамовлення на виробництво озброєнь.

День тому міністр закордонних справ Лавров заявив, що в разі, якщо Захід прагне боротися за Україну, то Росія готова до цього. Спікер зовнішньополітичної служби ЄС Стано у відповідь наголосив, що для припинення війни достатньо лише одного слова Путіна.

На думку секретаря РНБО України Литвиненка, Росія веде війну не лише з Україною, а й із НАТО.

6️⃣ Французький президент Макрон пообіцяв передати Україні ще один пакет воєнної допомоги "вже незабаром". Міністр збройних сил Лекорню повідомив про відправлення партії зенітних ракет ASTER для комплексів ППО SAMP/T.

За інформацією агентства Bloomberg, Пентагон розглядає можливість передавання Україні ще одного комплексу ППО Patriot.

Міністр оборони Канади Блер вважає, що Захід має підтримувати Україну до перемоги, а не "стільки, скільки потрібно".

Міністр оборони Швеції Йонсон заявив, що країна могла б відправити військовий контингент до України, якщо таке рішення буде ухвалено на рівні НАТО. Міністр оборони Естонії Певкур повідомив, що уряд не підтримав відправлення військ для участі у воєнних діях в Україні.

Латвія виділила на закупівлю снарядів Чехією для України € 10 млн.

7️⃣ Рада ЄС остаточно затвердила план України для отримання фінансування за програмою Ukraine Facility у розмірі €50 млрд.

Також міністри країн-учасниць затвердили принципи міграційної політики Євросоюзу, попри опір Угорщини та Польщі.

Затверджено угоду про подовження режиму вільної торгівлі з Україною з обмеженнями щодо низки видів сільгосппродукції, зокрема, зерна й курятини.

8️⃣ Оперативне командування "Південь" назвало "роботою на ворога" відео, де люди у військовому однострої, котрі представилися співробітниками Територіального центру комплектування б'ють дівчину. Влада відразу знайшли на неї компромат, оскільки її торік нібито було притягнуто до кримінальної відповідальності за побиття бабусі.

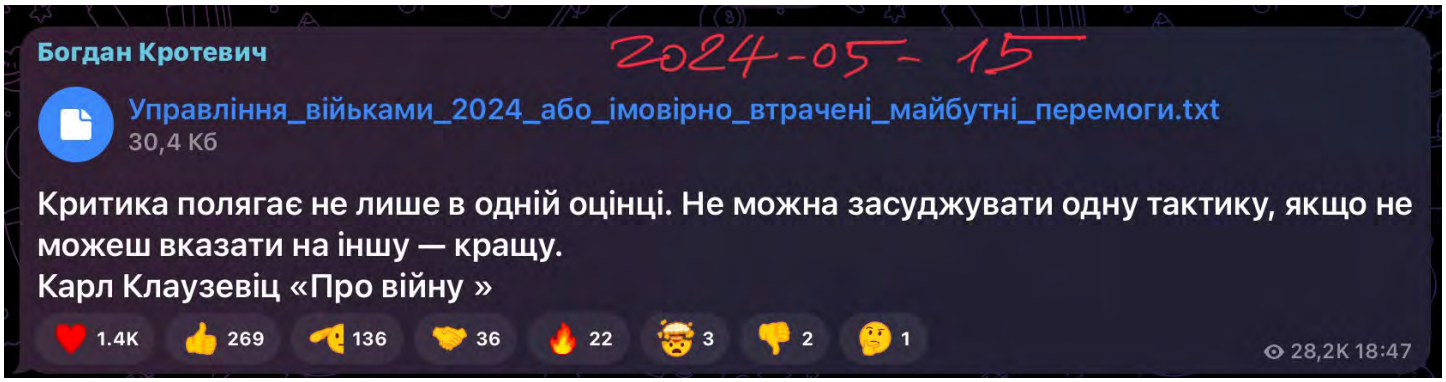
9️⃣ Депутати парламенту Грузії від владної партії "Грузинська мрія" таки ухвалили закон "про іноземних агентів", всупереч тиску західних партнерів. Фактичний власник партії, олігарх Іванішвілі відмовився зустрітися з представником Держдепартаменту США О'Браєном, який приїхав до країни для перешкоджання ухваленню проросійського закону. Прессекретар Білого Дому Жан-П'єр заявила, що дії грузинської влади дають адміністрації Байдена підстави переглянути свою політику щодо цієї країни. Прем'єр-міністр Кобахідзе заявив, що США зашкодять санкціями лише собі. США наклали санкції на Іванішвілі через російське походження його капіталів.

🔟 Адміністрація США назвала геноцидом "вбивство мирних жителів Гази" та атаки військовослужбовцями Ізраїлю гуманітарних конвоїв. Попри це, президент США Байден таки розблокував постачання зброї та боєприпасів Ізраїлю на суму $1 млрд. Уряд Великої Британії і далі постачатиме зброю ізраїльської армії, без огляду на наступ у місті Рафах, звідки вже евакуйовано понад 450 тис. мирних жителів.

***

№ 2.797

Війна і військо

2024-05-16

Кротевич Богдан

Достатньо багато проблем накопичилось за останній час, які мабуть треба озвучити

1. Війна швидко змінюється

Занадто швидко, щоб це зрозуміли деякі високі чини, які командують на стратегічному та оперативному рівнях і ті, хто пишуть або розробляють ті чи інші закони.

Статут не змінюється, НОРи пишуться так повільно, що на момент випуску вже не доцільні, а натівські стандарти нажаль вже і не стандарти, бо ці польові мануали такі ж застарілі, як і статут сухопутних військ на момент 2014 року.

Офіцери які займаються аналітикою бойового досвіду, ну це мабуть "крінж" , бо зазвичай це ті хто і мануали не бачили.

> — Це старі люди, які не здатні навчитись самі - а їх просять зібрати досвід і передати їх іншим. Це вже переходить в меми, коли військові з інших підрозділів, котрі закінчили військові вищі, з подивом питають моїх оперів та розвідників - " А де ви вчились?".

І перша проблема це підготовка військ та своєчасність в цій підготовці, модернізація цієї підготовки. Офіцерської особливо.

І я не кажу про ВНЗ. В нас не має часу на ВНЗ, а до заочної форми навчання я відношусь скептично. Я кажу про курси і КШНи. І чесно кажучи ці курси можуть організувати тільки командири та начальникі штабів бригад, офіцери штабів та управління, які мають успішний бойовий досвід.

Факт залишається фактом

> **— компетентність офіцерів рівня Рота Батальйон Бригада - в військах КРИТИЧНА!**

На свому рівні ми вирішуємо це підготовкою штабом бригади - приданих підрозділів (нашим штатним підрозділам теж є куди рости,але порівняно з іншими, при всій повазі, наші комбати на багато рівнів вище).

> — Зазвичай, хто не знав придані підрозділи ніхто не цінує, і по факту закидують їх в таку дупу, з якою майже не вибратись, потім звинуваючують у всіх людських втратах та втратах території і змішують з лайном.

Вважаю так роблять кончені покидьки.

Всім зрозуміло, що однією бригадою війну не виграєш, бл@ть чомусь мені болить через ці проблеми, я хочу щоб всі, абсолютно всі бригади стали топовими, а для цього треба допомагати і вчити.

Бо нажаль, **мотивації самонавчання у більшості немає**.

2. Попередньо ми зачепили тему приданих підрозділів

Мене це занадто дістало, а мабуть 80 % військових, котрі зараз на фронті зрозуміють про що я.

Друга кричуща проблема це СОЛЯНКА.

> — Це про взагалі сумасшедший, нікому незрозумілий, ідіотський, дебільний, безглуздий, б@яха майже злочинний спосіб ведення бойових дій.

Для цивільних пояснюю

> — от наприклад йде наступ в напрямку "українське місто" і цей напрямок стає найважливіший "бо просідає".

В один момент всі починають думати "о Боже, як таке сталось" (по@іг що всі передумови на це вказувалиі це було очевидно). І так, саме так мій любий друже, не зявляється жодної здравої думки окрім "а чом би нам не забрати з іншої бригади, яка хрін зна де - один батальйон і не відправити його в підпорядкування тій бригаді, яка просідає" - таке собі "посилення".

Бригада, якій придали цей батальйон кидає його одразу сходу як "свіжіший" підрозділ вперед "відбивай те що провтикали", - очевидно що приданий батальйон не справляється, і комбріг, так як це не його підрозділ, і мав він його на увазі, відправляє в дуже неадекватні напрямки не даючи вихідної інфи по власному передньому краю(який він про*бав), ні про противника.

Не справились, окей.

> — Що б ви зробили? Не знаю, щоб б зробили ви, але цій просідаючій бригаді відправлють ще другий батальйон з іншої бригади. А потім роту з наступної бригади або полку, а потім і СБУ, і КОРД, а хай ще ГУР спробує чи може НГУ взвод відправити? Це пизд@ць.

На виході маємо бригаду, яка не бригада взагалі, і воює не власними силами. Інші бригади у яких забирали підрозділи так само посилюють третіми підрозділами, а таких напрямків декілька.

І от він самий прикол, я не дам гарантію, я дуже сумніваюсь, але я б прям посперечався, що зараз є хоч одна лінія фронту де тримає оборону одна бригада всіма своїми силами, без приданих.

Це сюр.

Я теж іноді думав раніше, може їм видніше. Нє, ніхріна. Це довбаний сюр.

Ми ніколи не виграємо поки будемо воювати приданими підрозділами.

— Ми не виграємо, якщо будемо стирати підготовлені бригади роздираючи їх побатальйонно, і відправляючи тушити "пожежі" на фронті.

Таким чином,

— некомпетентні генерали тільки затримують час і виправдовують власну недолугість.

В таких ситуаціях

— єдність командування відсутня від слова зовсім, хто де і як - незрозуміло, радіозв'язок та взаємодія відсутня від слова зовсім - і далі вже йде військова анархія та вакханалія.

Звичайно є сили підтримки які можуть придаватись разом з офіцером напрямківцем штабу - артилерія, авіація, інженерні війська тощо.

Але

— придана піхота та штурмові підрозділи, це 90 % тільки погіршення стану.

Командири повинні воювати своїм особовим складом, за який вони відповідають, який вони особисто готують і мотивують, який вони виховують і за який піклуються!!!

Якщо цю проблему не вирішити, ми будемо продовжувати тільки втрачати території.

3. Не дам 100 % того, що дана проблема викликала попередню. Але в мене є такі особисті переконання

Третя проблема це перехідні, вигадані посади.

Приведу приклад.

Була в нас АТО яке потім перейшла в ООС. АТО було достаньо інтуітивним рішенням, і переформація його в ООС було мабуть доцільним. В ООС призначили перехідну посаду - командуючий ООС (це не командуючий обєднаними силами, як зараз існує така посада, для мого низького плебейського рівня незрозуміла), командуючий операції обєднаних сил - це була перехідна посада. Як і командуючий ОТУ(оперативно-тактичне угрупування) так само перехідна посада.

Як це працює?

Наприклад, на командуючого ООС або ОТУ можна поставити будь якого старшого офіцера з будь яких по суті родів військ. Це тимчасова посада і коли

ти її займаєш - ти не втрачаєш свою штатну посаду. По факту це як відрядження. Наприклад умовно командир однієї з бригад стає командуючим ООС. Він не перестає бути командиром бригади, їде на декілька місяців управляти абсолютно різними підрозділами поліції, гвардії та зсу, і потім повертається на свою посаду.

Я чесно відмічу що до 2022 року це було доцільною на мою думку тільки тому, що інтенсивність бойових дій була мінімальною.

Таким чином

> — в спокійному форматі багатьох офіцерів можна було прогнати через тимчасові посади, для отримання досвіду керування різними підрозділами.

Але **зараз це абсолютно недоцільно.**

Та сама історія як з бригадами, тільки вище рівень.

> — **90 % військових які приходять на тимчасові посади, не зацікавлені в покращенні та зміні будь чого на цій посаді і в тих підрозділах якими він ТИМЧАСОВО керує**.

Я абсолютно впевнений що ситуація на фронті не гірша за нинішню завдяки іншим 10 %.

> 1) — Всі інші 90 % приходять "відстояти зміну".
>
> 2) — Він не буде сперечатись з вищим командуванням заради покращення підготовки свого особового складу, доцільності використання їх в тих чи інших операціях, він не має права змінювати командирів бригад та батальйонів - це не його штатні підрозділи, він не має зацікавленості.

Більш того

> 3) — старший начальник не може з нього питати за ситуацію на лінії фронту!

Тобто як ви собі уявляєте це?

> — Завтра ставлять нового командуючого ОТУ - і через місяць питають якого хріна просідає оборона?

Може тому, що

> 1) — бригади не підготовлені, може тому що 2) — ніхто не займався їх підготовкою, може тому що 3) — деякі комбрігі д@біли та ставили комбатів таких самих д@білів, може тому що 4) — **ініціативних**

> **офіцерів вони звільняли, переводили чи відправляли штурмувати посадку замість того, щоб дати їм змогу керувати ротою та взводом?**

І це все відбувалось протягом років,

> **— і ви хочете щоб за місяць людина, яка не має жодного інструменту окрім "я наказав штурмувати посадку, іди штурмуй" досягла успіхів, або хоча б нормалізувала обстановку?**

То скажіть мені панове, це дійсно я ніхріна не розумію і це не мій рівень? Бо якщо це єдиний аргумент (котрий не аргумент, а лише контреакція) тоді в нас дещо дійсно погано.

А як з приводу повчитись у противника?

Приклад

> 1) — росіяни воюють військовими округами, в округи входять армії, в армії від 3 до 4 дивизій та декілька окремих полків, в дивізіях по 3-4 полки.
>
> 2) — Округи майже ніколи не передають свої підрозділи між собою. І от вам на виході
>
> 3) — штатний командувач округу відправляє умовно 25у армію рф на війну в Україну. Ця армія бере свою ділянку фронту, де планує та проводить наступальні та оборонні дії.

В разі відсутності успіху у армії їх верховний може спитати з командуючого армії, і замінити його якимось комдівом (в якого є успішні військові операції).

В разі якщо армія тримається непогано, але якась дивізія просідає - так само умовний командуючий 25 армією може спитати з ком. дівизії, замінити його командиром полку і так по ланцюгу.

Елементарно!

У всіх цих формаціях є штатні посади, на яких стоять військові які відповідають за підготовку, планування, облік особового складу, інженерне та тилове забезпечення тощо. Це с@ка система і вона існує щоб працювати!

Ви можете зауважити, що в Україні існують армійські корпуси, але якщо ви це зробите, поцікавтесь чи воюють вони корпусами на лінії зіткнення (ні).

Якщо що, ми побували якось під командуванням новоствореного армійського корпусу на напрямку контрнаступа приданим механізованим підрозділом. І як я і казав - з приданими ніхто не рахується, і не вважає за потрібним проводити взаємодію чи навіть запрошувати на командний пункт. "От вам бойове розпорядження - от наступайте! Немає техніки? - Все одно наступайте!

"Хочете перемогти - змінюйте і змінюйтесь, вчиться на своїх і чужих помилках, а також вчіться у ворога, якщо є чому вчитись.

Не подобається вчитись у ворога, що ж система дивізій, корпусів, армій та груп є в країнах НАТО.

Як кажуть, "Well then, as you wish."

4. Поки в нас не зміниться система військового управління

Поки в нас не буде військового здравого підходу до управління підрозділами, я буду наполягати і підкреслювати на доповідях командирів бригад на ставці.

Це четверта проблема.

Інформація не доходить, якщо доходить то неправильна, часто перекручена і викривлена.

Здається всі забули що таке "Очна ставка".

Мабуть треба нагадати що саме очна ставка дозволяє максимально обєктивно оцінити ситуацію.

Приклад

> — командувач одного з напрямків викликається на доповідь до старшого начальника. Його питають про причини чому він просрав умовне місто. Як вважаєте, яка буде його відповідь в даних умовах тимчасових посад? - "Комбріг винен. "Комбріг винен? Тоді йому догана, розслідування і погнали. Комбріга не слухають чому так сталось, які умови були, чи надали йому достатню кількість боєприпасів, чи надали йому техніку та озброєння, чи укомплектували його особовим складом.

А на@ріна його слухати, якщо його можна зробити крайнім?

В системі приданих підрозділів і тимчасових посад це перетворюється в пошук крайніх.

І доречі, крайніми не можуть бути тільки ті, хто знаходиться на тимчасових посадах. Він то що? - Йому дали напрямок з бригадами, він не готував їх, не забезпечував, не комплектував, от вони такі як є. Це не його відповідальність.

Тому,

> **— єдине швидке (тимчасове) рішення стабілізації ситуації є очна ставка та безпосередня доповідь командирами бригад реальної обстановки по його напрямку!**

Але ми всі вперті, звичайно мені важко було освідомити що є люди більш впертіші за мене, проте життя бентежне.

Пропоную рішення для впертих патриціїв - які ні в якому разі не будуть дослухатись до думки "якогось там".

Історія пам'ятає в різних країнах в різні часи, таку посаду як "Генерал-інспектор". І задача таких військовослужбовців - інспектувати, безпосередньо на напрямках на які вони призначені і доповідати РЕАЛЬНИЙ стан справ. Чи є проблема призначити людей, які не брешуть і не зацікавлені в перекручуванні інформації, на дані посади - відправити їх з інспекцією на напрямки, на передову (генералам не завадить іноді в окопи заходити) і доповідати безпосередньо верховному головнокомандувачу та головнокомандувачу реальний стан справ.

> — Зараз це не працює по напрямківцям, тому що напрямківець не буде себе підставляти. Якщо зампотил ГШ прийде до головкома і доповість що логістика ЗСУ в патовій ситуації - то логічно, що цей офцер не тягне свій напрямок.

Більш того,

> **— якщо і ввести ці посади, варто чітко прописати підпорядкованість або головкому напряму або верховному головкому.** Тут вже як вам зручніше.

5. Розподіл техніки та особового складу

Комплексна проблема, яка ставить мене в ступор кожен раз, коли я намагаюсь зрозуміти логіку, якщо вона існує в цьому питанні.

1) — Я не знаю хто і як приймав рішення комплектації новою західною бронетехнікою та артилерією новостворені бригади.

2) — Не знаю, не розумію, бачив як використовують.

Справедливо відмітити, якісне використання бачив тільки у 47 бригади, хоч вона на той момент була новостворена, але ця бригада ефективно вела та веде штурмові дії.

Ненавиджу повторювати, проте буду це робити доки ми не досягнемо результату: - Азов, бригада яка показує максимальну ефективність протягом багатьох кампаній. Ось вам декілька фактів тільки за останні компанії - Велика Новосілка - не втрачена жодна з позицій - тільки просування вперед, Оріхово - не втрачена жодна з позицій - тільки просування вперед, Серебрянське лісництво - не втрачена жодна з позицій, тільки просування вперед, Терни - не втрачена жодна з позицій - тільки просування вперед.

Це без Бредлі, Абрамсів, Леопардів, Челенджерів, ЦВ90, Мардерів, Страйкерів. До відома не вся ця техніка є допомогою США.

Але факт, Азов самостійно не виграє війну, як би цього не хотілось. Є інші бригади, які теж показують себе достатньо ефективно. З бойовим досвідом, успішними наступальними та штурмовими операціями.

Да запакуйте бригади ДШВ повністю, якщо вже нас не хочете.

Приклад - 95 бригада, яку побатальйонно відправляли вирівнювати ситуацію по всім ділянкам фронту, 95 бригада яка рубилась в Серебрянському лісництві і відбивала просрані позиції інших бригад, разом з цією бригадою БТГр Азов відбили наступ 25ої армії рф на Терни, скидами, фпв, піхотою - і ми не бачили жодної одиниці західної бронетехніки в 95 бригаді. *(З вікіпедії - Бригада була створена як 95-й навчальний центр, а згодом переформована на бригаду. У 1990-х, 2000-х роках брала участь у міжнародних навчаннях, миротворчих місіях під егідою ООН.)*

Навіщо, навіщо іншу бригаду яка створена в 2023 році пакувати західним озброєнням? Навіщо коли в нас некомплект по іншим бригадам передавати броню туди?

Ще варто знати різницю призначення бригад.

Умовно, ті ж самі ДШВ створені для того щоб наступати.

1) — **Бронетехніка дозволяє реалізовувати наступальний потенціал при грамотному і досвіченому УПРАВЛІННІ.**

2) — Немає жодного сенсу нисичувати новостворені підрозділи мобілізованих ефективною зброєю для наступу якщо вони не в змозі цей наступ провести.

Якщо ви хочете щоб в мене серце стало від того, що ми часто бачимо коли цю техніку використовують ті, хто вчора у військо прийшов, то краще знайдіть більш ефективніший спосіб мене вбити.

В чому логіка, де вона? Та за шо?

І як я і сказав на початку цього пункту, **є ще болюча тема комплектації особовим складом.**

— Навіщо створювати нові бригади, коли є некомплект існуючих?

Це прикол такий?

Зараз бригади самостійно займаються бойовою підготовкою, і краще підготовка буде тільки там де більш досвідчений офіцерський та сержанстький склад.

Це дуже просто

> — дасте 1000 людей в Азов або ДШВ - вони принесуть більше користі на фронті, ніж дасте 1000 людей в новостворену бригаду, де управління буде збирати раму кілька місяців як взагалі керувати бригадою, а на бойову підготовку солдат просто заб’є. Бо не вміє.

Відведіть наприклад 47 бригаду, 3 штурмову бригаду на доукомплектування, запакуйте повністю, потім відправте і побачите результат.

В чому проблема?

Іноді мені здається що дехто в свій час не знав що таке насправді "Втрачені перемоги" порівняно з нами. Нещодавно я прийшов до висновку, що НГУ дуже гарно воює. МВС максимально в цьому сприяє і це нонсенс.

Але уявіть, ефективні бригади пакують більше, не західною бронею, але тим що є і при всьому цьому пакують. Це дає мотивацію бригадам воювати. Це блін щастя працювати у взаємодії з Буревієм, які теж не мають західних танків та бтрів але ефективність є. Бо вони так само як і ми зацікавлені у виконанні завдання.

***

Я хочу цієї довбаної перемоги в цій довбаній війні. Я задовбався як і всі ті хто десять довбаних років воює. Я не гребу, що таке цивільне життя, як і не гребуть ті хто в 18-20 років йдуть захищати батьківщину. Я втомився, як втомлюються всі.

І коли накриває нерозуміння, я починаю дико злитись.

Якби ми зробили все необхідне щоб вигравати - я був би спокійний, навіть якщо ми б програвали. Але бл*ть ми можемо виграти цю війну. Це очевидно, ми с*ка можемо її виграти. Коли ми почнемо звільняти поступово свої території, саме росіянє перші прибіжуть з благанням "домовлятись". Коли ми почнемо показувати сильну позицію на фронті, тоді нам почнуть повертати наших побратимів з полону, тоді нашим політикам легше буде вести дипломатичний тиск по всім напрямкам. Тоді наш ворог зламається. Тоді смерті наших рідних та побратимів не будуть марними.

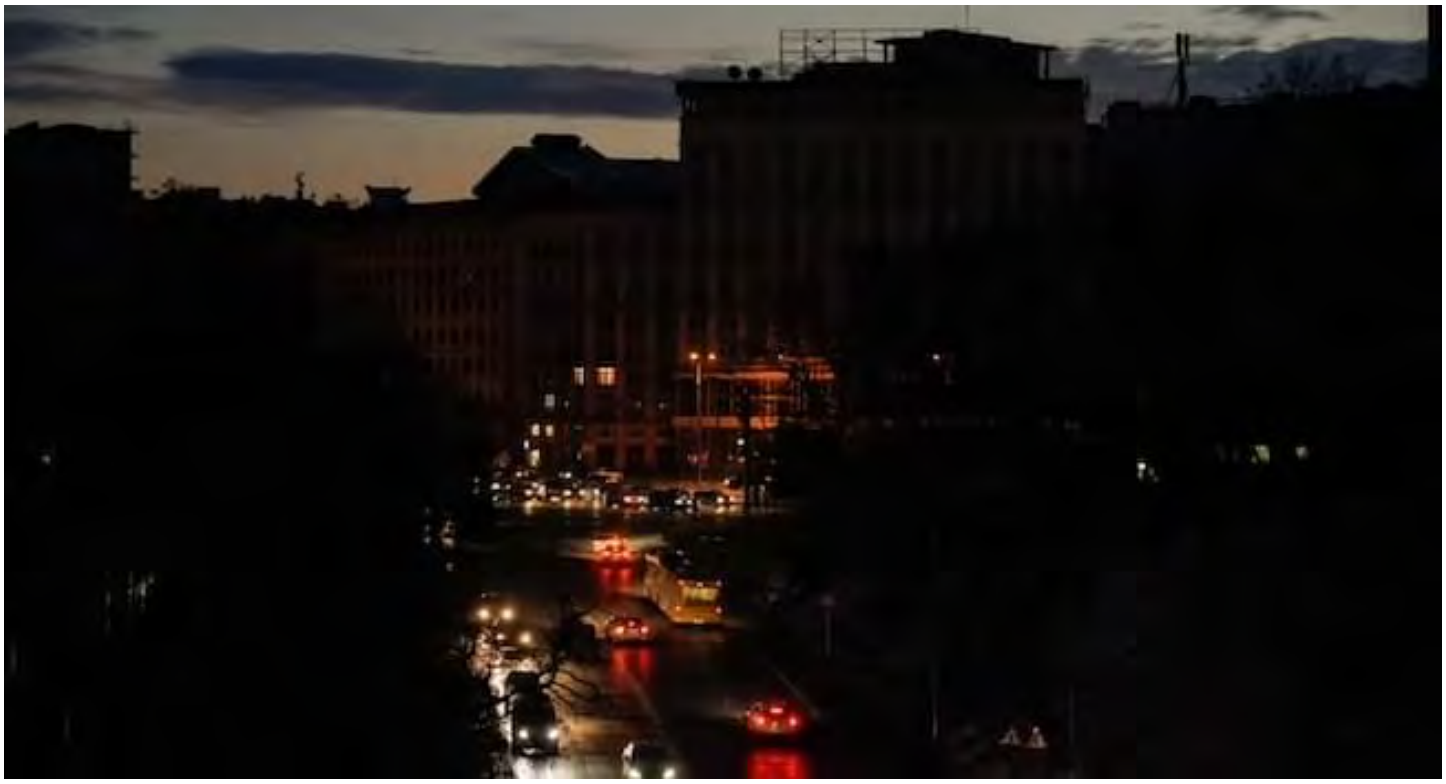
Що я можу сказати, хочете перемагати, хочете мати шанс на майбутнє? Долучайтесь в нашу 12 бригаду Азов. Ми вас навчимо всьому що вміємо, і можливо саме ви станете тими хто врятує цю країну.

Стільки перешкод скільки було в нас - треба історично ще пошукати, але це не зламало нас, і я впевнений що ні@ріна нас не зламає.

***

№ 2.798

Основні теми доби 14.05.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Генштаб у нічному зведенні за підсумками доби повідомив про 140 бойових зіткнень на лінії фронту. За даними сервісу DeepState Live Map, російським військам вдалося просунутися на околицях Волчанська на північному заході Харківщини, але загалом наступ російських військ на цій ділянці вдалося зупинити. Водночас російське угруповання "Захід" відновило наступальні дії на сході області в напрямках на Борову та Куп'янськ, і за добу змогло просунутися до пів кілометра. Тривають запеклі бої на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут, на околицях Часового Яру, на північ і північний захід від Авдіївки, у районі автотрас Донецьк-Дніпро та Донецьк-Запоріжжя, на околиці Донецька – у Красногорівці та на південь від Великої Новосілки. Генштаб спростував інформацію про захоплення російськими військами села Роботиного на Запоріжжі.

Російська армія завдала кількох ударів балістичними ракетами та керованими авіабомбами по великих українських містах – Харкову, Дніпру, Херсону, Миколаєву. Загинули 3 мирні жителі, десятки осіб – поранено та травмовано, діти тощо. Над Дніпропетровщиною збито крилату ракету.

2️⃣ По всій Україні без попередження було здійснено екстрені від'єднання споживачів, у багатьох містах електропостачання не було 6 годин і більше. Укренерго повідомило про рекордний імпорт електроенергії з Європи за аварійними заявками. Вимкнення тривали й уночі, коли споживання суттєво падає. На тлі перебоїв з електропостачанням чиновники знову заговорили про підвищення тарифів для населення.

3️⃣ На пресконференції з главою МЗС Кулебою держсекретар США Блінкен у відповідь на пряме запитання про можливість застосування американської зброї на території Росії ухильно відповів, що Україна має право самостійно визначати стратегію і тактику завдання ударів.

Австралія передає ЗСУ десантні катери Sentinel 830R, які може бути ефективно застосовано в боях на Дніпрі.

4️⃣ Сейм Польщі подовжив термін перебування українських біженців на території країни до 30 вересня 2025 р. Також погоджено щомісячне виділення допомоги в розмірі 800 злотих (приблизно €185), якщо українські діти відвідують польську школу. Для біженців передбачено безплатні мовні курси впродовж 36 міс. після в'їзду до Польщі

МВС Чехії запускає проєкт стимулювання українських біженців до повернення на батьківщину. Чиновники уряду наголошують, що ці дії не пов'язані з мобілізацією чоловіків.

5️⃣ У Словаччині скоєно замах на проросійського прем'єр-міністра Фіцо, лікарям вдалося його врятувати. Нападник – 71-річний поет, який заявив, що на цей крок його штовхнув утиск свободи слова владною коаліцією, яку очолює Фіцо. Президент Зеленський та прем'єр-міністр Шмигаль засудили замах і побажали словацькому прем'єру якнайшвидшого одужання.

6️⃣ Росія збільшує прибутки від продажу нафти за допомогою Туреччини, яка реекспортує російську нафту до Європи як власну.

Влада США офіційно попередила австрійську банківську групу Raiffeisen про неприпустимість ведення бізнесу в Росії. Група RBI у 2023 році отримала понад половину всього прибутку саме у РФ. Міністерство фінансів США запобігло продажу через RBI підприємства Strabag російського олігарха Дерипаски, якого включено до санкційного списку. Європейський центробанк закликав банки ЄС прискорити вихід із Росії, щоб уникнути санкцій США.

Євросоюз заборонив поширення матеріалів 3 провідних російських пропагандистських ЗМІ, а також проти видання "Голос Європи", яким керує кум російського президента Медведчук.

Парламент Естонії дозволив скерування заарештованих російських активів на відновлення України.

Нова Зеландія запровадила санкції проти фізичних та юридичних осіб РФ, які беруть участь у депортації українських дітей.

Президент Зеленський підписав укази про вихід України з низки угод Співдружності незалежних держав (СНД): про стратегічне військове співробітництво, а також про взаємодію міністерств закордонних справ.

Вищий антикорупційний суд конфіскував у дохід держави два транспортні літаки Ан-124–100, які належали російській компанії "Ільюшин Фінанс Ко", пов'язаній із військово-промисловою корпорацією "Ростех".

7 Російський президент Путін здійснив візит до Китаю, де зустрівся з лідером країни Сі. Вони підписали спільну заяву про поглиблення стратегічного партнерства та взаємодії, а міністри, які брали участь у зустрічі, – кілька міжурядових угод. Прессекретарка Білого Дому Жан-П'єр назвала неприйнятною допомогу китайських компаній підприємствам військово-промислового комплексу Росії.

8 У столиці Грузії Тбілісі тривають протести проти ухваленого парламентом закону "про іноземних агентів", за допомогою якого владна партія має намір восени виграти парламентські вибори. В акції взяли участь міністри закордонних справ Ісландії, Естонії та Литви, що викликало невдоволення мера столиці Каладзе, якого було обрано від партії "Грузинська мрія". Після ухвалення закону на європейських торгових майданчиках суттєво подешевшали акції грузинських компаній. Президентка Зурабішвілі пообіцяла ветувати закон.

***

№ 2.799-1

2024-05-14

MR ZGUROVSKY: Dear students, professors, honorable guests, today we have a great honor to meet with the Secretary of State of the United States of America, Mr. Antony Blinken. (Applause.)

Dear Mr. Secretary of State, on behalf of the many thousand family of Kyiv Polytechnic and the Kyiv academic community, we sincerely welcome you to our country and to our university.

Today's meeting has a special significance in this dramatic time for Ukraine. Our nation were back to back during World War II, American and Ukrainian, and now you stand with us. We are grateful to your country and to you personally for supporting us in this historical struggle for Ukrainian independence.

Our university connected with the institutions of your country by many outstanding personalities who started and worked at Kyiv Polytechnic Institute first and then made a great contribution to the development of United States and to the world progress. Among them, for example, Igor Sikorsky, Stephen Timoshenko, Serhiy Korolyov and a number of other scientists and engineers. And now, more than 500 KPI students are Microsoft employees; several hundred of our graduate – graduates work at the Boeing engineering center in Kyiv; and I could give many other examples of our close cooperation – the cooperation of our university with the institutions of your country.

Dear Mr. Secretary of State, students, and professors, honorable guests present and here, and many people from outside will be grateful for your address to them. Please take the floor, Mr. Secretary of State. (Applause.)

SECRETARY BLINKEN: Well, good evening, everyone. And Dr. Zgurovsky, thank you for the introduction, but thank you especially for your decades-long contributions to science and education, and for leading Kyiv Polytechnic Institute through what is such a tumultuous time. And I am so grateful to be here with each and every one of you.

Today marks 811 days since Putin launched his brutal war – each day a grinding struggle, in which Ukrainians have demonstrated remarkable heroism, and suffered immeasurable loss.

A year ago, I spoke in Helsinki about how Putin's aggression against Ukraine had been a strategic failure for Russia – and what it would take to ensure that it stayed that way.

Today, I'm here in Kyiv to speak about Ukraine's strategic success. And to set out how, with our support, the Ukrainian people can and will achieve their vision for the future: a free, prosperous, secure democracy – fully integrated into the Euro-Atlantic community – and fully in control of its own destiny.

We're meeting at a critical moment.

Putin is ramping up yet another offensive against Ukraine in Kharkiv and across the east – sending wave after wave of Russian soldiers, Iranian drones, North Korean artillery, and tanks, missiles, and fighter jets built with machines and parts supplied by China.

The coming weeks and months will demand a great deal of Ukrainians, who have already sacrificed so much.

But I have come to Ukraine with a message: You are not alone.

The United States has been by your side from day one. We're with you today. And we will stay by your side, until Ukraine's security, its sovereignty, its ability to choose its own path is guaranteed.

And we're far from your only friend. Dozens of countries around the world are not just rooting for Ukraine's success – they are helping you achieve it.

Now, after the delay in approving the latest U.S. assistance package to Ukraine – a delay that left you more vulnerable to Russia's attacks – some Ukrainians may be wondering whether you can count on America to sustain its commitment.

The $60 billion aid package that was approved by our Congress with overwhelming support – across both political parties and both houses of Congress – I think demonstrates that you can. And a significant majority of Americans believe we should continue to provide assistance to Ukraine.

Indeed, the American people's support for Ukraine has been consistent over the course of the war; it has never wavered.

Americans understand that our support for Ukraine strengthens the security of the United States and our allies.

They understand that if Putin achieves his goals here in Ukraine, he won't stop with Ukraine; he'll keep going. For when in history has an autocrat been satisfied with carving off just part, or even all, of a single country? When has that satisfied Vladimir Putin?

At the same time, the American people want to know that we have a plan for getting to the day when Ukraine can stand strongly on its own feet – militarily, economically, democratically – so that America's support can transition to more sustainable levels.

The Ukrainian people want the exact same thing. They don't want to have – they do not want to have to rely on others to guarantee their security and their prosperity.

And we do have a plan, and we're working together with Ukraine and a wide network of partners to realize it. And what I want to speak to you about this evening is what that plan looks like, and how we're going to fully achieve it.

First, we're helping to ensure that Ukraine has the military that it needs to succeed on the battlefield, to secure a just and lasting peace, and to deter future aggression.

Anyone who doubts your ability to attain this goal should just look at what you've already accomplished.

For two years, two months, and 21 days, you have denied Putin his goal of erasing Ukraine from the map and subsuming it into a greater Russia. You beat back Moscow's assault on Kyiv, and foiled his plot to install a puppet government. You've taken back more than half of the territory that Russia seized in the first weeks of its full-scale invasion. You pushed Russia's naval fleet out of the Black Sea without a fleet of your own.

Any territorial gains that Russia has made over the last year have come at tremendous cost to the Kremlin – in lives lost, in military equipment destroyed.

You've fought with courage and creativity, developing new weapons and new tactics to deploy them.

People from every region, every community, every institution have stepped forward to serve.

Including at this university, where students, alumni, teachers, and other employees of Kyiv Polytechnic have answered the call to defend their homeland – putting aside their studies, their careers, their dreams, leaving loved ones behind.

Eighty-eight of those men and women gave their lives for Ukraine's freedom. Many of their names are etched in the memorial on campus that I just visited with the rector. They include an aspiring book illustrator, a cancer researcher, a marathon

runner, a musician who opened Kyiv's first rock and – school of rock and roll. A veteran who lost both of his legs fighting against Putin's previous invasion in the Donbas, and volunteered to serve again when Putin re-invaded in 2022.

Like countless Ukrainians, these citizens never asked others to fight for them.

Indeed, all that Ukrainians have asked is that you get what you need to defend yourselves and your right to survive as a nation.

Your recent mobilization was a difficult decision – but a necessary one. The defenders who have so courageously held the line for more than two years need help. They need rest. This will allow both, while providing your military with additional troops to fight off bigger invading forces.

The mobilization will also allow you to harden your defenses, to build more units, to take the fight to Russian aggressors.

Now, our joint task is to secure Ukraine's sustained and permanent strategic advantage. So that Ukraine can not only deliver on the battlefield today, but deter and defend against future attacks.

As President Biden said, we want Ukraine to win – and we're committed to helping you do it.

In the immediate term, the United States and dozens of other countries will get Ukraine the assistance that you need – and we'll get it to you quickly.

We're going to help you hold off Russia's attacks, make it harder for them to strike you, and keep the Black Sea open so you can keep growing your economy and keep helping to feed the world.

We know that time is of the essence. That's why just one minute after Congress approved our massive aid package, President Biden sent ammunition, armored vehicles, missiles, and air defenses to Ukraine. Much more will be delivered to the battlefield in the coming days.

Other partners are also speeding up delivery of vital military assistance. Poland continues to facilitate the transfer of nearly all of the aid that's flowing into Ukraine, including hefty contributions of its own. The Czech Government is leading a Europe-wide effort to purchase half a million artillery shells. The UK recently announced a robust, multi-year military aid package. Australia committed new support for air defense.

A truly global coalition is behind you – made up of countries that see your security, and in turn European security, as a core security interest of their own.

Countries determined to defend the principles at the heart of the United Nations Charter – sovereignty, territorial integrity, independence.

Countries that know that allowing Putin to redraw borders by force will embolden would-be aggressors everywhere.

As Japan's Prime Minister Kishida said when addressing the U.S. Congress, "The Ukraine of today may be the East Asia of tomorrow."

Through the Defense Contact Group – which we set up shortly after Putin's invasion and is led by Secretary of Defense Austin – more than 50 countries are working hand in hand with Ukraine's military to identify and fill urgent needs.

We've developed "capability coalitions" – groups of allies and partners who are addressing needs crucial to Ukraine's defense. Denmark, the Netherlands, and the U.S. are leading the coalition on air force, Estonia and Luxembourg on information technology, Norway and the UK on maritime security. These coalitions are pumping more support into Ukraine right now.

As we help meet your immediate needs, we're also working together to help Ukraine build its future force.

Our goal is to lay a foundation so strong that it dispels any doubts about Ukraine's ability to impose punishing costs on those who try to take its territory.

As President Zelenskyy recently said, we're creating the security architecture "that Ukraine has never had, but has always needed."

We're bringing Ukraine closer to – and then into – NATO. We'll make sure that Ukraine's bridge to NATO is strong and well-lit.

At the last NATO Summit in Vilnius, Allies agreed that Ukraine won't have to complete a Membership Action Plan before being invited to join, shortening its onramp to the Alliance.

We launched the NATO-Ukraine Council, elevating our cooperation and joint decision making to the most intensive level NATO has to offer.

Ukraine is much more than a recipient of advice and assistance. Your warriors are confronting the greatest threat to transatlantic security since the end of the Cold War, and have as much experience as any on Earth in fighting the wars to come. You have a lot to teach the Alliance – and NATO will be more secure with your military by our side.

When we hold the Washington Summit in July, we'll take tangible steps to increase NATO's role in building a resilient, capable Ukrainian force, supporting its ongoing reforms, better integrating Ukraine into the Alliance.

And Ukraine's bridge to NATO will be bolstered by a series of mutually reinforcing bilateral security agreements.

We now have 32 countries who are negotiating these agreements with Ukraine, nine of which have already been completed.

These agreements send a clear message that Ukraine can count on its partners for sustainable, long-term support. That's not a matter to be debated from one year to the next – nor is it a commitment by any one country. It's guaranteed by a broad and powerful network of nations for the next decade.

Under our own ten-year agreement, the United States will support Ukraine's defense and security across a range of essential capabilities – from its air force to its air defense, from drones to demining. If Russia or anyone else were to attack Ukraine, we will work with Ukraine immediately – at the highest levels – to coordinate how to help you beat back the threat.

Our bilateral security agreement will accelerate our joint efforts to build and build up Ukraine's defense industrial base – so that you can produce artillery, ammunition, air defenses, and other crucial weapons you need here in Ukraine.

Ukraine's innovation and resourcefulness has been central to its success on the battlefield – figuring out how to use old Soviet launchers to fire U.S. and other Allied air defense missiles, manufacturing new kinds of air and naval drones that can effectively evade detection.

That same spirit has driven the growth of Ukraine's burgeoning defense industry, which counts more than 500 companies and hundreds of thousands of skilled employees. The key now is to ramp up production without losing that spirit of experimentation and adaptation that has fostered so many amazing breakthroughs. That will also help Ukraine's businesses attract more private investments to scale up – and increase Ukraine's potential to become a defense exporter in weapons and in training.

The U.S. has provided concrete support to build that industry. In December, we convened some 350 government and industry representatives from the United States and Europe to deepen defense industrial cooperation with Ukraine.

We created what we call a "Deal Team" with representatives from our Departments of State, Defense, and Commerce to help U.S. defense companies navigate the regulatory hurdles of investing in Ukraine's industry. American companies have already reached several major agreements to produce munitions in – and for – Ukraine. And more are in the works.

All of these measures – Ukraine's increased integration with, and support from, NATO; a growing network of security agreements with individual countries; a booming defense industrial base – all of these will ensure that the moment conditions are met and Allies agree, Ukraine's invitation and accession to the Alliance will be swift and smooth.

These measures will also ensure that if Russia is ever serious about negotiating a truly just and lasting peace with Ukraine, your military prowess will be formidable, your hand strong, your path to Europe and NATO secure.

Second, we will ensure that Ukraine's economy not only survives, but thrives.

Ever since Putin failed to conquer Ukraine, he's been trying to lay waste to its economy.

What he can't have he wants to destroy.

And yet, just as Ukrainians have courageously held their ground on the battlefield, Ukrainian workers, entrepreneurs, business owners have kept the economy running.

From the farmers retrofitting tractors with artificial intelligence to sweep fields for landmines, to the workers repairing power stations to keep the lights and heat on, Ukrainians' grit and ingenuity are fueling the economy. And they are the root of Ukraine's extraordinary potential for the future.

In 2023, despite living with nearly a fifth of the country occupied by Russian forces and with your cities and industries under relentless bombardment, Ukraine's GDP grew by 5 percent. Private investment increased by 17 percent. State revenue rose by 25 percent. In 2023, 37,000 new businesses registered in Ukraine – more than in the year leading up to the Russian invasion.

Over the last six months, Ukraine's steel factories have doubled their output. In April alone, Ukraine exported more than 13 million tons of goods by road, by rail, by sea, exceeding prewar levels.

Yet, as Ukrainians know so well, this economic dynamism hangs on our ability to provide security.

Patriots and other sophisticated air defenses – they do more than protect soldiers and save civilian lives. They create umbrellas of safety under which Ukrainian workers and entrepreneurs can adapt, innovate, build, and attract more foreign investment. That's why we're working relentlessly with allies and partners to procure more air defense, and to do it fast.

And just as security enables prosperity, prosperity enhances security. A more robust economy means that Ukraine can put more revenue into building and hardening your defenses.

Ukraine's economic renewal will also encourage a speedier return of refugees and internally displaced people, the vast majority of whom want to go home, bringing with them skills and resources that will be a boon for Ukraine's economy.

Together, Ukraine's partners have contributed $85 billion in economic and development aid, providing a lifeline to Ukraine's government at a time when

beating back Putin's invasion has forced the government to invest almost all of its revenue in self-defense.

That assistance means that first responders can charge into residential buildings to pull people from the rubble of Russian strikes. It means that doctors and nurses can care for wounded civilians and soldiers. It means that teachers can educate Ukraine's rising generations – the future of the country.

Now, for every dollar that the United States has put toward economic and development assistance for Ukraine, other donors have invested three more.

Japan and Korea are supplying generators and gas turbines to rebuild Ukraine's energy grid.

Italy, Latvia are helping address the massive humanitarian and environmental costs of Russia's destruction of the Kakhovka dam.

Norway is helping rebuild schools, hospitals, other essential services.

I could go on. We talk a lot about burden sharing. This is exactly what it looks like.

At the same time as we help Ukraine meet these immediate needs, we're again laying the foundation for Ukraine's long-term success through its full economic integration into Europe and the West.

The G7 is leading other countries, international financial institutions, the private sector, and foundations in boosting the number, the scale, the speed of transformative projects in rails, roads, ports, energy, digital, among other areas. Not after the war ends, but right now.

These projects will foster growth and increased revenues that allow Ukraine to shoulder more of its military costs. And as Ukraine prospers, we all stand to benefit from the goods and services it will provide and the innovations you will produce.

And yet, for all the resources our government and others will invest in Ukraine's infrastructure, in its innovation, in its people, Ukraine's economic transformation will ultimately be driven by the private sector.

So we're accelerating our efforts to help Ukraine attract more private investment, especially toward dynamic industries like technology, like energy, like agriculture, like defense. As more countries stop doing business with Russia, Ukraine is uniquely positioned to seize the opportunities that Putin has squandered.

We're helping to lower the cost of doing business in Ukraine. Thanks to the provision of war risk insurance, more grain is being exported through the Black Sea today than before the war, and Ukraine's breadbasket is once again feeding the world.

Now we're working with providers to expand war risk insurance to other areas like road and rail cargo. We're putting the U.S. Government backing on the table to shoulder part of the risk. That's the strongest signal that we can send that companies can do business safely and profitably in Ukraine.

Now, they don't need to take our word for it. Nine of ten American businesses in Ukraine are running at the same or higher capacity than they were before Putin's full invasion.

But for all the steps that we can take, the most powerful lever to draw more companies to Ukraine, more investment to Ukraine, lies in your hands and lies with reform.

Ask any company in the United States, in Europe, in Asia what they are looking for when considering doing business in Ukraine. You'll hear pretty much the same thing from all of them: a strong and predictable regulatory environment; open and fair competition; transparency; the rule of law; effective anti-corruption measures.

In fact, the list includes many of the same reforms that Ukraine will need to make to get into the European Union.

The Ukrainian people, they're also demanding these changes. Ninety percent of Ukrainians want to fast-track economic reforms so that their country can more swiftly move into the European Union.

The Ukrainian Government has taken important steps to combat monopolies, to strengthen anti-money laundering tools, to liberalize its energy market, but more remains to be done.

EU membership will be a windfall for Ukraine and for the EU – enabling the free movement of goods, capital, services, workers, and people – to mutual benefit.

Ukraine will get full access to one of the most dynamic single markets in the world, hundreds of millions more consumers for key exports like grain, steel, eventually clean energy, and greater access to the financing it needs to rebuild and further power innovation.

For its part, the European Union will benefit from one of the region's most dynamic, skilled, and resilient economies. And Europe will have a stronger footing in the fields that will drive the 21st century economy – like advanced IT and AI – where Ukraine has emerged already as a leader.

Now, there is one more crucial step that we can take: making Russia pay for Ukraine's recovery and reconstruction.

What Putin destroyed, Russia should – and must – pay to rebuild. It's what international law demands; it's what the Ukrainian people deserve.

Our Congress has given us the power to seize Russian assets in the United States. We intend to use it. We're working with our G7 partners to see that Russia's immobilized sovereign assets are used to remedy the damage that Putin continues to cause.

The G7 can unlock billions of dollars – and send a powerful message to Putin that time is not on his side.

Finally, we will help the Ukrainian people fully realize their democratic aspirations.

For more than three decades, the Ukrainian people have been defending their right to choose the path to democracy, to Europe, to the West. That's the path that millions of Ukrainians from every region of the country voted for in 1991. It's what Ukrainians came to the Maidan to defend in 2004 and then again in 2014. And it's why you've fought back so tenaciously against Putin's full-scale invasion.

Your determination to write the future of your nation is why so many people around the world have been inspired by your fight, including so many Americans who now hang the yellow and blue flag next to the stars and stripes.

And that's why it's so important that Ukraine keeps taking the difficult steps to strengthen and consolidate your democracy.

Because the choices that you make – the kind of democracy that you build – will determine the strength and the staying power of the coalition by Ukraine's side.

That means not just passing reforms, but making sure they are implemented – and having a tangible impact on people's lives.

It means rooting out the scourge of corruption – once and for all.

Winning on the battlefield will prevent Ukraine from becoming part of Russia. Winning the war against corruption will keep Ukraine from becoming like Russia.

Ukraine's security is eroded if the resources for its military are siphoned off by individuals looking to enrich themselves.

Ukraine's economic potential is undercut if investors and innovators cannot count on a level playing field.

Ukraine's democracy is weakened if citizens stop believing that they can hold their government accountable and fix the flaws in their system from within.

No wonder Putin sought to weaponize corruption in Ukraine. He knows how powerful corruption can be in sowing division and distrust, undermining faith in government and its institutions. After all, he's been fine-tuning these tactics at home for nearly 25 years.

Ukrainians have been battling corruption for decades, and you have results to show for it. Ukraine is one of the few countries whose rating has been consistently rising in Transparency International's ranks over recent years, in no small part thanks to its incredibly tenacious and skilled anti-corruption activists, NGOs, independent media.

But more work remains to be done. Eight in ten Ukrainians still believe that there's one set of law for the elites and another for everyone else. And entrenched interests are doing their best to st

Ukraine's defenses against corruption have to be just as strong as its military defenses.

And we know what those defenses are: an independent judiciary; a free press; a vibrant, inclusive civil society; free and fair elections; independent, empowered anti-corruption investigators, prosecutors, and judges.

For decades, the United States and Europe have been helping you build these democratic pillars, from the bottom up. And we'll keep supporting you as you accelerate these reforms.

That's why we're working with the government and civil society groups to shore up Ukraine's election infrastructure. That way, as soon as Ukrainians agree that conditions allow, all Ukrainians – all Ukrainians, including those displaced by Russia's aggression – can exercise their right to vote. People in Ukraine and around the world can have confidence that the voting process is free, fair, secure.

Now, we sometimes hear that time is on Putin's side, that Russia's bigger population – Putin's willingness to throw more Russians into a meat grinder of his own making and sink more of Russia's resources into trying to subjugate Ukraine – means that Russia can't lose.

In fact, Russia's been losing the battle to control Ukraine's destiny for 20 years. And Putin has it wrong – time is on Ukraine's side.

Because with each passing month, the work we're doing together moves Ukraine closer to membership in the European Union and NATO.

With each passing month, Ukraine signs more bilateral security agreements, ramps up its defense industrial base, churns out more advanced weapons, strengthens its economy, consolidates its democracy.

As the war goes on, Russia is going back in time. Ukraine is moving forward.

Here is why I'm confident that Ukraine will continue along that trajectory and ultimately succeed: Because of all of you, because of the people of Ukraine.

There’s one thing that Putin has always underestimated but that Ukrainians understand to their core, and that’s the fierceness – the fierceness – with which free people will defend their right to shape their own destiny.

The powerful dedication to one’s neighbors, community, and nation that democracies stir in their citizens. A spirit born of love, not hate – of hope, not fear – of perpetual possibility.

We see it in the countless people across this nation who’ve opened their homes and their hearts to fellow citizens who’ve been displaced by Russia’s brutal war.

We see it in the artist who paints the boarded-up windows in eastern Ukraine with the verses of Ukrainian poets, which she calls a special kind of armor.

In the bedrooms and basements, in the warehouses and farmhouses across this country that ordinary citizens have converted into donation centers for soldiers and for the displaced.

In the Ukrainian teachers who have set up makeshift schools in underground metro stations in Kharkiv, and start every day by telling their students, “I love you.”

In 1847, the great Ukrainian poet Taras Shevchenko was arrested in Kyiv for daring to discuss with others the idea of building a more free society. He was sentenced to exile in the remote hinterlands of Russia.

As he signed off on the verdict, Tsar Nicholas added to Shevchenko’s punishment, in his own hand, writing: “Under strictest surveillance, with prohibition to write and paint.”

Shevchenko endured nearly a decade of brutal exile. His health deteriorated considerably. He pined constantly for Ukraine. But he managed to keep writing, even hiding tiny scraps of poetry in his shoes.

And he later wrote this in his diary: “For all this unspeakable grief, every kind of degradation and harshness passed by as though it hadn’t touched me…not a single part of the inner me was changed.”

For decades, Putin has caused unspeakable grief for the people of Ukraine. He’s inflicted every kind of degradation and harshness.

And yet, like Shevchenko before you, what is inside Ukrainians, that has not changed.

The spirit of Ukrainians cannot be destroyed by a bomb or buried in a mass grave.

It cannot be bought with a bribe or repressed with a threat.

It is pure. It is unbreakable. And it is why Ukraine will succeed. Slava Ukraini! Thank you. (Applause.)

***

№ 2.799-2

2024-05-14

Г-Н ЗГУРОВСКИЙ: Уважаемые студенты, профессора, почетные гости, сегодня для нас большая честь встретиться с государственным секретарем Соединенных Штатов Америки г-ном Энтони Блинкеном. (Аплодисме.)

Уважаемый госсекретарь, от имени многих тысяч семей Киевского политехнического института и киевского академического сообщества мы искренне приветствуем вас в нашей стране и в нашем университете.

Сегодняшняя встреча имеет особое значение в это драматическое время для Украины. Наша нация была спина к спине во время Второй мировой войны, американская и украинская, и теперь вы стоите с нами. Мы благодарны вашей стране и вам лично за поддержку в этой исторической борьбе за независимость Украины.

Наш университет связан с учреждениями вашей страны многими выдающимися личностями, которые сначала начали и работали в Киевском политехническом институте, а затем внесли большой вклад в развитие Соединенных Штатов и мировой прогресс. Среди них, например, Игорь Сикорский, Стивен Тимошенко, Сергей Королёв и ряд других ученых и инженеров. И сейчас более 500 студентов KPI - это сотрудники Microsoft; несколько сотен наших выпускников работают в инженерном центре Boeing в Киеве; и я мог бы привести много других примеров нашего тесного сотрудничества - сотрудничества нашего университета с учреждениями вашей страны.

Уважаемый господин госсекретарь, студенты и профессора, почетные гости, присутствующие и здесь, и многие люди извне будут благодарны за ваше обращение к ним. Пожалуйста, возьмите слово, г-н госсекретарь. (Аплодисме.)

***

СЕКРЕТАРЬ БЛИНКЕН: Ну, всем добрый вечер. И доктор Згуровский, спасибо за представление, но особенно спасибо за ваш многолетний вклад в науку и образование, а также за руководство Киевским политехническим институтом в такое бурное время. И я так благодарен за то, что я здесь с каждым из вас.

Сегодня исполняется 811 дней с тех пор, как Путин начал свою жестокую войну - каждый день жестокая борьба, в которой украинцы продемонстрировали замечательный героизм и понесли неизмеримые потери.

Год назад я говорил в Хельсинки о том, что агрессия Путина против Украины была стратегическим провалом для России - и что потребуется, чтобы она осталась такой.

Сегодня я здесь, в Киеве, чтобы поговорить о стратегическом успехе Украины. И чтобы изложить, как при нашей поддержке украинский народ может и будет реализовать свое видение будущего: свободная, процветающая, безопасная демократия - полностью интегрированная в евроатлантическое сообщество - и полностью контролирующая свою собственную судьбу.

Мы встречаемся в критический момент.

Путин наращивает еще одно наступление против Украины в Харькове и на востоке, посылая волну за волной российских солдат, иранских

беспилотников, северокорейской артиллерии, а также танков, ракет и истребителей, построенных с помощью машин и деталей, поставляемых Китаем.

В ближайшие недели и месяцы **потребуется много украинцев**, которые уже пожертвовали многим.

Но я приехал в Украину с сообщением:

> **— Вы не одиноки.**

Соединенные Штаты были на вашей стороне с первого дня. Мы с тобой сегодня. И мы будем на вашей стороне, пока не будет гарантирована безопасность Украины, ее суверенитет, ее способность выбирать свой собственный путь.

И мы далеки от твоего единственного друга. Десятки стран по всему миру не только болеют за успех Украины - они помогают вам достичь его.

Теперь, после **задержки с утверждением последнего пакета помощи США Украине - задержки, которая оставила вас более уязвимыми к нападениям России** - некоторые украинцы могут задаться вопросом, можете ли вы рассчитывать на то, что Америка выдержит свои обязательства.

Пакет помощи в размере 60 миллиардов долларов, который был одобрен нашим Конгрессом при подавляющей поддержке - как в политических партиях, так и в обеих палатах Конгресса - я думаю, демонстрирует, что вы можете. И значительное большинство американцев считают, что мы должны продолжать оказывать помощь Украине.

Действительно, поддержка американского народа Украины была последовательной в ходе войны; **она никогда не колебалась.**

Американцы понимают, что наша поддержка Украины укрепляет безопасность Соединенных Штатов и наших союзников.

Они понимают, что если Путин достигнет своих целей здесь, в Украине, он не остановится на Украине; он будет продолжать. Ибо когда в истории автократ был доволен тем, что вырезал только часть или даже всю часть одной страны? Когда это удовлетворило Владимира Путина?

В то же время **американский народ хочет знать**, что

> 1) **— у нас есть план, чтобы добраться до того дня, когда Украина сможет твердо стоять на своих ногах - в военном, экономическом, демократическом плане**
>
> 2) **— чтобы поддержка Америки могла перейти на более устойчивый уровень.**

Украинский народ хочет того же. Они не хотят иметь - они не хотят полагаться на других, чтобы гарантировать свою безопасность и процветание.

И у нас есть план, и мы работаем вместе с Украиной и широкой сетью партнеров, чтобы реализовать его.

И я хочу поговорить с вами об этом вечере, так это о том,

1) — как выглядит этот план, и

2) — как мы собираемся его полностью выполнить.

Во-первых,

— мы помогаем обеспечить Украине вооруженные силы, необходимые для достижения успеха на поле боя, обеспечения справедливого и прочного мира и сдерживания будущей агрессии.

Любой, кто сомневается в вашей способности достичь этой цели, должен просто посмотреть на то, чего вы уже достигли.

В течение двух лет, двух месяцев и 21 дня вы отказывали Путину в его цели стереть Украину с карты и превратить ее в большую Россию.

1) — Вы отбили нападение Москвы на Киев и

2) — сорвали его заговор с целью установки марионеточного правительства.

3) — Вы вернули более половины территории, которую Россия захватила в первые недели своего полномасштабного вторжения.

4) — Вы вытеснили флот России из Черного моря без собственного флота.

Любые территориальные завоевания, которые Россия сделала за последний год, обошлись Кремлю за огромную цену - в потерянных жизнях, в уничтожении военной техники.

Вы боролись с мужеством и творчеством,

1) — разрабатывая новое оружие и 2) — новую тактику для его развертывания.

Люди из каждого региона, каждого сообщества, каждого учреждения выдвинули шаг вперед, чтобы служить.

В том числе в этом университете, где студенты, выпускники, преподаватели и другие сотрудники Киевского политехнического института ответили на

призыв защитить свою родину - отложить учебу, карьеру, свои мечты, оставить близких позади.

> — Восемьдесят восемь из этих мужчин и женщин отдали свою жизнь за свободу Украины. Многие из их имен выгравируют на мемориале в кампусе, который я только что посетил с ректором. Среди них начинающий иллюстратор книг, исследователь рака, марафонец, музыкант, который открыл первую в Киеве рок-школу рок-н-ролла. Ветеран, который потерял обе ноги, сражаясь против предыдущего вторжения Путина на Донбасс, и вызвался снова служить, когда Путин снова вторгся в 2022 году.

Как и бесчисленное множество украинцев, эти граждане никогда не просили других сражаться за них.

Действительно, все, о чем просили украинцы, это чтобы вы получили то, что вам нужно, чтобы защитить себя, и ваше право на выживание как нация.

Ваша недавняя мобилизация была трудным решением, но необходимым.

Защитники, которые так мужественно держали линию более двух лет, нуждаются в помощи.

Им нужен отдых.

Это позволит и тем, и другим, предоставляя вашим военным дополнительные войска для борьбы с более крупными силами вторжения.

Мобилизация также позволит вам

> 1) — укрепить свою оборону, 2) — построить больше подразделений, 3) — донести борьбу с российскими агрессорами.

Теперь наша совместная задача

> — **обеспечить устойчивое и *постоянное стратегическое преимущество* Украины**. Чтобы Украина могла не только выступить на поле боя сегодня, но и сдергивать и защищаться от будущих нападений.

Как сказал президент ***Байден***, мы хотим, чтобы Украина победила - и мы стремимся помочь вам в этом.

В ближайшее время Соединенные Штаты и десятки других стран предоставят Украине необходимую вам помощь - и мы быстро доставим ее вам.

Мы поможем вам

> 1) — сдержать нападения России, усложнить их удар по вам и 2) — сохранить Черное море открытым, **чтобы вы могли продолжать развивать свою экономику и продолжать помогать накормить мир**.

Мы знаем, что время имеет важное значение.

— Вот почему **всего через минуту после того, как Конгресс одобрил наш массовый пакет помощи, президент Байден направил в Украину** боеприпасы, бронетехнику, ракеты и средства ПВО. В ближайшие дни на поле боя будет доставлено гораздо больше.

Другие партнеры также ускоряют доставку жизненно важной военной помощи.

1) — Польша продолжает содействовать передаче почти всей помощи, поступающей в Украину, включая свои собственные взносы.

2) — Чешское правительство возглавляет общеевропейские усилия по закупке полумиллиона артиллерийских снарядов.

3) — Великобритания недавно объявила о надежном многолетнем пакете военной помощи.

4) — Австралия оказывает новую поддержку противовоздушной обороне.

Позади по-настоящему глобальная коалиция, состоящая из стран, которые видят вашу безопасность и, в свою очередь, европейскую безопасность, как свой основной интерес к безопасности.

Страны, преисполненные решимости защищать принципы, лежащие в основе Устава Организации Объединенных Наций - суверенитет, территориальная целостность, независимость.

Страны, которые знают, что разрешение Путину перерисовать границы силой будет воодушевлять будущих агрессоров повсюду.

Как сказал премьер-министр Японии Кисида, обращаясь к США. Конгресс:

— "Сегодняшняя Украина может стать Восточной Азией завтрашнего дня".

Через *Контактную группу по вопросам обороны*, которую мы создали вскоре после вторжения Путина и возглавляемую министром обороны Остином, более 50 стран работают рука об руку с украинскими военными для выявления и удовлетворения неотложных потребностей.

Мы создали ***«коалиции возможностей»*** - группы союзников и партнеров, которые удовлетворяют потребности, имеющие решающее значение для обороны Украины.

— Дания, Нидерланды и США возглавляют коалицию по военно-воздушным силам, Эстония и Люксембург по информационным

технологиям, Норвегия и Великобритания по безопасности на море. Эти коалиции оказывают больше поддержки Украине прямо сейчас.

По мере того, как мы помогаем удовлетворить ваши насущные потребности,

— мы также работаем вместе, чтобы помочь Украине построить свою будущую силу.

Наша цель

— заложить фундамент, настолько прочный, чтобы развеять любые сомнения по поводу способности Украины налагать штрафные расходы на тех, кто пытается захватить ее территорию.

Как недавно сказал президент ***Зеленский***,

— мы создаем архитектуру безопасности, «которая никогда не была у Украины, но всегда была нужна».

Мы приближаем Украину к НАТО, а затем к НАТО. Мы позаботимся о том, чтобы мост Украины к НАТО был сильным и хорошо освещенным.

На последнем саммите НАТО в Вильнюсе союзники согласились с тем, что Украине не придется завершать ***План действий по членству***, прежде чем ее пригласят присоединиться, сократив ее до альянса.

Мы запустили ***Совет НАТО-Украина***, подняв наше сотрудничество и совместное принятие решений до самого интенсивного уровня, который может предложить НАТО.

Украина - это гораздо больше, чем просто получатель советов и помощи. Ваши воины сталкиваются с самой большой угрозой трансатлантической безопасности с конца холодной войны и имеют такой же опыт, как и любой другой на Земле в борьбе с надущими войнами. Вам нужно многому научить Альянсу - и НАТО будет в большей безопасности с вашими военными на нашей стороне.

Когда мы проведем ***саммит в Вашингтоне в июле***, мы предпримем ощутимые шаги по

— повышению роли НАТО в создании устойчивых, способных украинских сил, поддержке ее текущих реформ, лучшей интеграции Украины в Альянс.

А

— мост Украины к НАТО будет подкреплен серией взаимоукрепляющих ***двусторонних соглашений о безопасности***.

Сейчас у нас есть 32 страны, которые ведут переговоры по этим соглашениям с Украиной, девять из которых уже завершены.

Эти соглашения посылают четкий сигнал о том, что Украина может рассчитывать на своих партнеров для устойчивой, долгосрочной поддержки.

Это не вопрос, который нужно обсуждать из года в год - и это не обязательство какой-либо страны. Это гарантируется широкой и мощной сетью стран на следующее десятилетие.

В соответствии с нашим собственным десятилетним соглашением Соединенные Штаты будут поддерживать оборону и безопасность Украины с помощью ряда основных возможностей

> — от военно-воздушных сил до противовоздушной обороны, от беспилотных летательных аппаратов до разминирования.

Если Россия или кто-либо еще нападет на Украину, мы немедленно будем работать с Украиной - на самом высоком уровне - чтобы скоординировать, как помочь вам противостоять угрозе.

Наше ***двустороннее соглашение о безопасности*** ускорит наши совместные усилия по

> **— созданию и наращиванию оборонной промышленной базы Украины**, чтобы вы могли производить артиллерию, боеприпасы, противовоздушную оборону и другое жизненно важное оружие, которое вам необходимо здесь, в Украине.

Инновации и находчивость Украины были центральными в ее успехе на поле боя - выяснение того, как использовать старые советские пусковые установки для обстрела ракет ПВО США и других союзников, производство новых видов воздушных и военно-морских беспилотников, которые могут эффективно уклониться от обнаружения.

Тот же дух стимулировал рост развивающейся оборонной промышленности Украины, которая насчитывает более 500 компаний и сотни тысяч квалифицированных работников.

Теперь ключ заключается в том, чтобы нарастить производство, не теряя того духа экспериментов и адаптации, который способствовал стольким удивительным прорывам.

Это также поможет украинским предприятиям привлечь больше частных инвестиций для расширения - и увеличить потенциал Украины стать экспортером обороны в сфере оружия и обучения.

США оказали ***конкретную поддержку*** в строительстве этой отрасли.

— В декабре мы ***собрали около 350 представителей*** правительства и промышленности из Соединенных Штатов и Европы ***для углубления сотрудничества*** в области оборонной промышленности с Украиной.

Мы создали то, что мы называем ***«командой по сделкам»*** с представителями наших государственных, оборонных и торговых департаментов, чтобы помочь оборонным компаниям США преодолеть нормативные препятствия, связанные с инвестированием в украинскую промышленность.

— Американские компании уже достигли нескольких крупных соглашений о производстве боеприпасов в Украине и для нее. И еще больше в работе.

Все эти меры

1) — усиленная интеграция Украины с НАТО и поддержка со стороны НАТО;

2) — растущая сеть соглашений о безопасности с отдельными странами;

3) — бурная оборонная промышленная база

- все это обеспечит, что в тот момент, когда условия будут выполнены и союзники согласятся, приглашение и вступление Украины в Альянс будут быстрыми и гладкими.

Эти меры также гарантируют, что

— ***если Россия когда-нибудь серьезно отнесется к переговорам о по-настоящему справедливом и прочном мире*** с Украиной, ваше военное мастерство будет грозным, ваша рука сильна, ваш путь к Европе и НАТО будет безопасным.

(2)

Во-вторых, мы гарантируем, что

— **экономика Украины не только выживет, но и процветает**.

С тех пор, как Путину не удалось завоевать Украину, он пытается разорить ее экономику.

То, чего он не может иметь, он хочет уничтожить.

И все же,

1) — как украинцы мужественно держались на поле боя,

2) — украинские рабочие, предприниматели, владельцы бизнеса поддерживали экономику.

От фермеров, модернизирующих тракторы искусственным интеллектом для подметания полей для наземных мин, до рабочих, ремонтирующих электростанций, чтобы поддерживать свет и отопление, мощь и изобретательность украинцев подпитывают экономику. И они являются корнем необычайного потенциала Украины на будущее.

В 2023 году, несмотря на то, что они жили с почти пятой частью страны, оккупированной российскими войсками, и с вашими городами и отраслями промышленности, нахи неустанные бомбардировки,

1) — ВВП Украины вырос на 5 %.

2) — Частные инвестиции увеличились на 17 %.

3) — Государственные доходы выросли на 25 %.

В 2023 году в Украине

— было зарегистрировано 37 000 новых предприятий - больше, чем в год 2022, предшествовавшем российскому вторжению.

— За последние шесть месяцев украинские сталелитейные заводы удвоили свою производительность.

— Только в апреле Украина экспортировала более 13 миллионов тонн товаров автомобильным, железнодорожным, морским транспортом, что превысило довоенный уровень.

Тем не менее, как хорошо знают украинцы, этот экономический динамизм зависит от нашей способности обеспечивать безопасность.

Патриоты и другие сложные средства противовоздушной обороны - они делают больше, чем просто защищают солдат и спасают жизни гражданских лиц. Они создают «зонтики безопасности», при которых украинские рабочие и предприниматели могут адаптироваться, внедрять инновации, строить и привлекать больше иностранных инвестиций. Вот почему мы неустанно работаем с союзниками и партнерами, чтобы получить больше противовоздушной обороны и сделать это быстро.

И так же, как безопасность обеспечивает процветание, процветание повышает безопасность. Более устойчивая экономика означает, что Украина может вкладывать больше доходов в создание и упрочнение вашей обороны.

Экономическое обновление Украины также будет способствовать более быстрому возвращению беженцев и внутренне перемещенных лиц, подавляющее большинство из которых хотят вернуться домой, принося с собой навыки и ресурсы, которые будут благом для экономики Украины.

Вместе **партнеры Украины внесли 85 миллиардов долларов в виде экономической помощи и помощи в целях развития**, обеспечив спасательный круг для правительства Украины в то время, когда отбиванное вторжение Путина заставило правительство инвестировать почти все свои доходы в самооборону.

— Эта помощь означает, что спасатели могут взимать плату в жилые здания, чтобы вытащить людей из руин российских ударов.

— Это означает, что врачи и медсестры могут ухаживать за ранеными гражданскими лицами и солдатами.

— Это означает, что учителя могут обучать растущие поколения Украины - будущее страны.

Теперь

— на каждый доллар, который Соединенные Штаты вложили в экономическую помощь и помощь в целях развития для Украины, другие доноры инвестировали еще три.

— Япония и Корея поставляют генераторы и газовые турбины для восстановления энергетической сети Украины.

— Италия и Латвия помогают справиться с огромными гуманитарными и экологическими издержками, связанными с разрушением плотины Каховка в России.

— Норвегия помогает восстанавливать школы, больницы и другие основные услуги.

Я мог бы идти дальше. Мы много говорим о разделении бремени. Именно так это выглядит.

В то же время, когда мы помогаем Украине удовлетворить эти насущные потребности, мы снова

— закладываем основу для долгосрочного успеха Украины через ее полную экономическую интеграцию в Европу и Запад.

G7 лидирует в других странах, международных финансовых учреждениях, частном секторе и фондах в увеличении числа, масштабов, скорости преобразующих проектов в железнодорожном, автомобильном, портовом, энергетическом, цифровом и других областях.

Не после окончания войны, а прямо сейчас.

— Эти проекты будут способствовать росту и увеличению доходов, что позволит Украине взять на себя больше военных расходов. И по мере

того, как Украина процветает, мы все можем извлечь выгоду из товаров и услуг, которые она предоставит, и инноваций, которые вы будете производить.

И все же, не все ресурсы, которые наше правительство и другие будут инвестировать в инфраструктуру Украины, в ее инновации, в ее народ, экономические преобразования Украины в конечном итоге будут зависеть от частного сектора.

Поэтому мы ускоряем наши

1) — усилия, чтобы помочь Украине привлечь больше частных инвестиций, особенно в динамичные отрасли, такие как технологии, такие как энергетика, сельское хозяйство, такие как оборона.

2) — По мере того, как все больше стран перестают вести бизнес с Россией, Украина имеет уникальную возможность использовать возможности, которые Путин растратил.

Мы помогаем снизить затраты на ведение бизнеса в Украине.

— Благодаря предоставлению страхования от военных рисков сегодня через Черное море экспортируется больше зерна, чем до войны, и ***хлебная корзина Украины снова питает мир***.

Теперь мы работаем с поставщиками, чтобы расширить ***страхование военных рисков*** на другие области, такие как автомобильные и железнодорожные грузы. Мы ставим США Правительство подчиняет столу, чтобы взять на себя часть риска.

— Это самый сильный сигнал, который мы можем послать, что компании могут вести бизнес безопасно и выгодно в Украине.

Теперь им не нужно верить нам на слово. Девять из десяти американских предприятий в Украине работают на той же или большей мощности, чем до полного вторжения Путина.

Но не при всех шагах, которые мы можем предпринять, **самый мощный рычаг, чтобы привлечь больше компаний в Украину, больше инвестиций в Украину, лежит в ваших руках и заключается в реформах.**

Спросите любую компанию в США, Европе, Азии, что они ищут, рассматривая возможность ведения бизнеса в Украине.

Вы услышите почти то же самое от всех них:

1) — сильная и предсказуемая нормативная среда; 2) — открытая и честная конкуренция; 3) — прозрачность; верховенство права; 4) — эффективные антикоррупционные меры.

На самом деле, список включает в себя многие из тех же реформ, которые Украина должна будет провести, чтобы войти в Европейский Союз.

Украинский народ также требует этих изменений. Девяносто % украинцев хотят ускорить экономические реформы, чтобы их страна могла быстрее войти в Европейский Союз.

Украинское правительство предприняло важные шаги по борьбе с монополиями, укреплению инструментов борьбы с отмыванием денег, либерализации своего энергетического рынка, ***но еще многое предстоит сделать.***

Членство в ЕС станет непредвиденным для Украины и для ЕС, что позволит свободно перемещать товары, капитал, услуги, рабочие и люди, на взаимной выгоде.

Украина получит полный доступ к одному из самых динамичных единых рынков в мире, еще сотни миллионов потребителей для ключевых экспортов, таких как зерно, сталь, в конечном итоге чистая энергия, и больший доступ к финансированию, необходимому для восстановления и дальнейших энергетических инноваций.

1) — Со своей стороны, **Европейский союз выиграет от одной из самых динамичных, квалифицированных и устойчивых экономик региона**.

2) — И Европа будет иметь более прочную опору в тех областях, которые будут управлять экономикой 21-го века, **такими как передовые ИТ и ИИ, где Украина уже стала лидером.**

(3)

Теперь есть еще один важный шаг, который мы можем сделать:

> **— заставить Россию заплатить за восстановление и реконструкцию Украины.**

То, что Путин уничтожил, Россия должна - и должна - заплатить за восстановление. Это то, чего требует международное право; это то, чего заслуживает украинский народ.

> 1) Наш Конгресс дал нам право изымать российские активы в Соединенных Штатах.

Мы ***намерены*** использовать его.

> — Мы работаем с нашими партнерами G7, чтобы следить за тем, чтобы обездвиженные суверенные активы России использовались для устранения ущерба, который Путин продолжает наносить.

— G7 ***<u>может разблокировать</u>*** миллиарды долларов - и отправить Путину мощный сигнал о том, что время не на его стороне.

Наконец,

— мы поможем украинскому народу в полной мере реализовать свои демократические устремления.

Более трех десятилетий украинский народ отстаивает свое право выбирать путь к демократии, к Европе, к Западу. Это путь, за который проголосовали миллионы украинцев из каждого региона страны в 1991 году. Это то, что украинцы пришли на Майдан, чтобы защитить в 2004 году, а затем снова в 2014 году. И именно поэтому вы так упорно сопротивлялись полномасштабному вторжению Путина.

Ваша решимость написать будущее вашей нации - вот почему так много людей по всему миру были вдохновлены вашей борьбой, в том числе так много американцев, которые теперь вешают желтый и синий флаг рядом со звездами и полосами.

И именно поэтому так **важно, чтобы Украина продолжала предпринимать трудные шаги для укрепления и укрепления вашей демократии.**

Потому что выбор, который вы делаете - **демократия, которую вы строите** - будет определять силу и выносливую силу коалиции на стороне Украины.

Это означает не просто проведение реформ, но и то, чтобы они были реализованы и оказывали ощутимое влияние на жизнь людей.

Это означает **искоренение бедствия коррупции** - раз и навсегда.

1) — Победа на поле боя не позволит Украине стать частью России.

2) — Победа в войне с коррупцией не помешает Украине стать похожей на Россию.

— Безопасность Украины подрывается, если ресурсы для ее военных выкасываются людьми, стремящимися обогатиться.

— Экономический потенциал Украины подрывается, если инвесторы и новаторы не могут рассчитывать на равные условия.

— Демократия Украины ослабевает, если граждане перестанут верить, что они могут привлечь свое правительство к ответственности и устранить недостатки своей системы изнутри.

Неудивительно, что Путин стремился вооружить коррупцию в Украине. Он знает, насколько мощной может быть коррупция в посеве разделения и

недоверия, подрывая веру в правительство и его институты. В конце концов, он настраивает эту тактику дома в течение почти 25 лет.

Украинцы борются с коррупцией на протяжении десятилетий, и у вас есть результаты, которые вы можете показать.

> — Украина является одной из немногих стран, рейтинг которой в последние годы постоянно растет в рядах Transparency International, немалой частью благодаря ее невероятно упорным и квалифицированным активистам по борьбе с коррупцией, НПО, независимым СМИ.

Но еще предстоит проделать большую работу.

> — Восемь из десяти украинцев по-прежнему считают, что существует один закон для элиты и другой для всех остальных. И укоренившиеся интересы делают все возможное, чтобы

Защита Украины от коррупции должна быть такой же сильной, как и ее военная защита.

И мы знаем, **что такое защита**:

> **1) — независимая судебная система;) — свободная пресса; 3) — динамичное, инклюзивное гражданское общество; 4) — свободные и справедливые выборы; 5) — независимые, уполномоченные антикоррупционные следователи, прокуроры и судьи.**

На протяжении десятилетий Соединенные Штаты и Европа помогали вам строить эти демократические столпы снизу вверх. И мы будем продолжать поддерживать вас по мере ускорения этих реформ.

Именно поэтому **мы работаем с правительством и группами гражданского общества, чтобы укрепить избирательную инфраструктуру Украины**.

Таким образом, **как только украинцы согласятся, что условия позволяют**, все украинцы - все украинцы, включая тех, кто был перемещен в результате российской агрессии - **смогут воспользоваться своим правом голоса**.

Люди в Украине и во всем мире могут быть уверены, что процесс голосования является свободным, справедливым, безопасным.

Теперь мы иногда слышим, что время на стороне Путина, что большее население России - готовность Путина бросить больше россиян в мясорубку собственного производства и потопить больше российских ресурсов в попытке подчинить Украину - означает, что Россия не может потерять.

На самом деле, Россия уже 20 лет проигрывает битву за контроль над судьбой Украины. И Путин ошибается - время на стороне Украины.

Потому что

— с каждым месяцем работа, которую мы делаем вместе, приближает Украину к членству в Европейском союзе и НАТО.

С каждым месяцем Украина

1) — подписывает все больше двусторонних соглашений о безопасности, 2) — расширяет свою оборонную промышленную базу, 3) — вырабатывает более современное оружие, 4) — укрепляет свою экономику, 5) — укрепляет свою демократию.

По мере того, как война продолжается,

— Россия возвращается в прошлое.

— **Украина движется вперед**.

Вот почему я уверен, что Украина будет продолжать идти по этой траектории и в конечном итоге добиться успеха: благодаря всем вам, благодаря народу Украины.

Есть одна вещь, которую Путин всегда недооценивал, но которую украинцы понимают до глубины души, и это жестокость - ярость - с помощью которой свободные люди будут защищать свое право формировать свою собственную судьбу.

Мощная преданность соседям, общине и нации, которую демократии пробуждают в своих гражданах. Дух, рожденный любовью, а не ненавистью - надеждой, не страхом - вечной возможностью.

Мы видим это в бесчисленных людях по всей этой стране, которые открыли свои дома и сердца для сограждан, которые были перемещены в результате жестокой войны в России.

Мы видим это в художнице, которая рисует заколоченные окна на востоке Украины стихами украинских поэтов, которые она называет особым видом доспехов.

В спальнях и подвалах, на складах и фермах по всей стране, которые обычные граждане превратили в центры пожертвований для солдат и перемещенных лиц.

Украинские учителя, которые создали импровизированные школы на станциях метро в Харькове, начинают каждый день с того, что говорят своим ученикам: «Я люблю тебя».

В 1847 году великий украинский поэт Тарас Шевченко был арестован в Киеве за то, что осмелился обсудить с другими идею построения более свободного

общества. Он был приговорен к изгнанию в отдаленные внутренние районы России.

Подписывая вердикт, царь Николай добавил к наказанию Шевченко, в своей руке, написав: "Под самым строгим наблюдением, с запретом писать и рисовать".

Шевченко пережил почти десятилетие жестокого изгнания. Его здоровье значительно ухудшилось. Он постоянно тоскуюл по Украине. Но ему удалось продолжать писать, даже скрывая в своих шкурах крошечные кусочки поэзии.

И позже он написал это в своем дневнике: "Несмотря на все это невыразимое горе, все виды деградации и суровости прошли мимо, как будто это не коснулось меня... ни одна часть внутреннего меня не была изменена".

На протяжении десятилетий Путин причинял невыразимое горе народу Украины. Он нанес все виды деградации и жесткости.

И все же, как и Шевченко до вас, то, что внутри украинцев, не изменилось.

Дух украинцев не может быть уничтожен бомбой или похоронен в братской могиле.

Его нельзя купить за взятку или подавить угрозой.

Это чисто. Это нерушимо. И именно поэтому Украина добьется успеха. Слава Украина! Спасибо.

(Аплодисментиы.)

***

№ 2.799-3

Энтони Блинкен — Биография

1. Ранние годы

Родился в еврейской семье в Йонкерсе. Отец Дональд Блинкен (1925—2022) — дипломат, посол США в Венгрии (1994—1997). Мать Джудит Блинкен (в девичестве Фрем), менеджер танцевальной труппы Мерса Каннингема. Родители матери были венгерскими евреями[7]. Прадед по отцовской линии — еврейский писатель Меер Блинкен (1879—1915). Родился в городе Переяславе Киевской губернии Российской империи, выпускник Киевского коммерческого училища, публиковавшийся на идише под псевдонимом Б. Меер[8].

Энтони Блинкен учился в престижной нью-йоркской частной школе Далтона[англ.]. В 1970 году родители развелись, а в следующем году мать вышла замуж за выжившего в Холокосте уроженца Польши юриста и писателя Самуэля Пизара, после чего переехала вместе с сыном в Париж, где возглавила Американский центр для студентов и художников. В 1984 году Блинкен окончил Гарвардский университет, продолжил своё образование в Колумбийском университете[9]. Писал репортажи для New Republic, а получив в 1988 году степень доктора права, занимался адвокатской практикой в Нью-Йорке[10].

В 1988 году участвовал в сборе средств на президентскую кампанию кандидата Демократической партии Майкла Дукакиса[11].

В администрации Билла Клинтона (1994—2001)

Спичрайтер президента Билла Клинтона[12] по внешнеполитическим вопросам, состоял в аппарате Совета национальной безопасности США, являлся специальным помощником президента, курировал проблемы отношений с Европой.

2. С 2001 по 2009 год

В начале 2000-х вошёл в руководство мозгового треста Центр стратегических и международных исследований[13], с 2002 по 2008 год руководил аппаратом демократической фракции Комитета Сената США по международным отношениям[14] (одним из председателей Комитета в этот период был сенатор Джо Байден[15]).

В 2003 году поддерживал политику Байдена, выступавшего за вторжение американских войск в Ирак, а в 2009 году вступил в противоречие с Байденом, добиваясь военной операции США против Ливии Муаммара Каддафи[16].

2. В администрации Барака Обамы (2009—2017)

В течение первого президентского срока Барака Обамы в 2009—2013 годах Энтони Блинкен занимал должность советника вице-президента Джо Байдена по национальной безопасности[17].

В 2013—2015 годах являлся заместителем советника президента США по национальной безопасности, в 2015—2017 годах — заместителем государственного секретаря США[18].

В 2014 году он заявлял «Но затем ещё более значительными оказались наши меры по международной экономической изоляции России. Мы начали их вводить, а президент настаивал на соблюдении базового принципа — мы должны делать это в сотрудничестве с нашими европейскими партнерами и другими ключевыми странами по двум причинам. Первая — на практике влияние совместных санкций гораздо выше. Во-вторых, таким образом усиливается и политическое воздействие, которое усиливает чувство изоляции — ведь санкции вводят не только США»[19].

Принимал участие в выработке важнейших внешнеполитических решений администрации президента Обамы: ликвидация Усамы бен Ладена в 2011 году, война против «Исламского государства»[20].

3. С 2017 по 2020 год

В 2018 году основал вместе с бывшей помощницей министра обороны США по политическим вопросам Мишель Флурнуа консалтинговую фирму WestExec Advisors[21].

Одобрил решение администрации президента Трампа о нанесении ракетного удара американской коалиции по сирийским военным объектам в 2018 году, но до самого конца оставался убеждённым сторонником достигнутого при Обаме международного соглашения о ядерной программе Ирана, из которого Трамп вышел. В ходе президентской кампании 2020 года выступал в качестве неофициального пресс-секретаря кандидата в президенты Джо Байдена, освещая для прессы его взгляды на решение внешнеполитических проблем[22].

В 2019 году Блинкен поддержал обвинения против российских властей, предположительно предлагавших боевикам Талибана денежные вознаграждения[англ.] за убитых американских военнослужащих, и следующим образом оценил сдержанную реакцию президента Трампа в данном вопросе:

Когда у нас президент, которому говорят, что Россия, возможно, назначала вознаграждения за головы наших солдат в Афганистане, а он не делает ничего — в действительности, хуже чем ничего — по его собственному признанию, он разговаривал с президентом Путиным по меньшей мере шесть раз после получения этого доклада и не поднял этот вопрос, не противостоял ему и даже пригласил президента Путина в Вашингтон и Россию — назад в G7, — у нас реальная, фундаментальная проблема.

Оригинальный текст (англ.)

– When we have a president who is told that Russia may be putting bounties on the heads of our troops in Afghanistan and does nothing—in fact, worse than nothing, by his own acknowledgement, speaking to President Putin at least six times after he got that report and not raising it, not confronting him and even inviting President Putin to Washington and Russia back into the G7—we have a real, fundamental problem.

— *[23]*normal

Выступал за сдерживание России и Китая. В 2019 году в колонке для *The Washington Post* он написал: «Признание их традиционных имперских „сфер интересов“ будет лишь стимулировать их расширять [эти сферы] и далее, а также будет предательством суверенных наций, которые попадут под их владычество»[24].

В должности государственного секретаря (с 2021)

4. Назначение и программные заявления

23 ноября 2020 года Джо Байден огласил список своих кандидатов на ключевые должности в своём будущем кабинете, назвав Тони Блинкена претендентом на должность государственного секретаря[25]. Как отметила «Немецкая волна», «показательно то, что Байден выдвигает на пост госсекретаря не карьерного дипломата, а своего близкого советника, хорошо знающего, как претворять в жизнь взгляды шефа»[24].

В ходе слушаний в Комитете Сената по международным отношениям Блинкен заявил о намерении восстановить на двухпартийной основе отношения с рядом законодателей, разорванные президентом Трампом, однако в целом поддержал жёсткий курс прежней администрации в отношении Китая, лишь осудив её политику в некоторых конкретных деталях. Блинкен также сообщил о намерении оставить американское посольство в Израиле на прежнем месте в Иерусалиме, куда его переместила администрация Трампа, но при этом высказал мнение, что итогом американской политики на Ближнем Востоке за предыдущие четыре года стало отдаление мирного разрешения израильско-палестинского конфликта, которое Блинкен видит только через создание двух государств. Подтвердив приверженность идее обеспечения безопасности Тайваня, Блинкен уточнил, что намерен отменить решение его предшественника Майка Помпео об ослаблении контроля над контактами американских должностных лиц с Тайванем. Блинкен заявил также о намерении изменить курс в отношении России — в частности, он готов возобновить переговоры о продлении договора СНВ-3, а также продолжить военную помощь Украине. Коснувшись ареста Алексея Навального, он заметил: «каким испуганным кажется Путин из-за одного человека. Я думаю, это говорит очень многое»[26].

26 января 2021 года Сенат подавляющим большинством голосов (78-22) утвердил назначение Блинкена, в этот же день он был приведён к присяге и вступил в должность[27].

27 января 2021 года Блинкен заявил, что мир нуждается в американском лидерстве и хочет знать, поведут ли США его за собой силой своего примера. Далее отметил, что администрация Байдена стремится вернуть веру в многосторонний подход к решению глобальных проблем, включая пандемию COVID-19 и глобальное потепление, на основе сотрудничества множества разных стран[28].

3 марта 2021 года Блинкен выступил с речью о приоритетах внешней политики США, в которой назвал Китай «основным геополитическим испытанием XXI века» и заявил о намерении администрации Байдена строить отношения с ним с позиции силы, а также по обстоятельствам соревноваться с ним, сотрудничать или противостоять, поскольку Китай — «единственная страна, обладающая экономическими, дипломатическими, военными и технологическими возможностями, чтобы бросить вызов стабильной и открытой международной системе — всем правилам, ценностям и связям, которые заставляют мир работать так, как мы хотим, чтобы он работал». В числе других направлений деятельности Блинкен назвал противодействие коронавирусной пандемии, расширение глобальной экономики и отпор угрозам демократии, восстановление отношений с союзниками, меры сдерживания глобального потепления, поддержка «зелёной энергетической революции» и американского технологического лидерства[29]. По словам Блинкена, перед лицом вызовов со стороны Китая и России военным США следует отказаться от «ненужных юридических обоснований и систем вооружений ради высвобождения ресурсов для инвестиций» в новейшие технологические разработки[30]. Новая администрация также намерена отказаться от политики «распространения демократии посредством дорогостоящих военных вмешательств или попыток свержения авторитарных режимов силой», поскольку такой курс в прошлом доказал свою неэффективность, и впредь США будут прибегать к военным операциям «только когда задачи и конечная цель ясны и достижимы, согласуются с нашими ценностями и законами, а также при информированном согласии американского народа»[31].

5. Глобальные проблемы

10 марта 2021 года Блинкен сообщил Комиссии Сената США по международным отношениям об уже совершённых первых шагах новой администрации во внешней политике: возвращение США во Всемирную организацию здравоохранения и выделение 2 млрд долларов на вакцинацию от COVID-19; возвращение в Парижское соглашение по климату; назначение очередной встречи министров в рамках Четырёхстороннего диалога по безопасности и прекращение вывода американских войск из Германии; отмена

установленного администрацией Трампа запрета на въезд в США из ряда исламских и африканских государств; вступление в Совет по правам человека при ООН на правах наблюдателя[32].

22 апреля 2021 года издал циркулярное распоряжение с разрешением вывешивать радужные флаги в знак поддержки ЛГБТ на зданиях американских дипломатических учреждений по всему миру на одном флагштоке с государственным флагом США, но при этом в служебной телеграмме разъяснялось, что главы дипломатических представительств имеют право самостоятельно принимать решение о вывешивании этих флагов в зависимости от ситуации в той или иной стране пребывания[33].

4 октября 2021 года государственный секретарь США Энтони Блинкен провёл телефонные переговоры с генеральным секретарём НАТО Йенсом Столтенбергом. В ходе переговоров стороны обсудили важность взаимодействия и сотрудничества между НАТО и основными союзниками США по АТР в рамках решения глобальных проблем.

6. Россия

4 февраля 2021 года состоялся первый телефонный разговор Блинкена с российским министром иностранных дел Лавровым, в ходе которого стороны обсудили продление договора СНВ-3, а Блинкен подчеркнул готовность президента Байдена защищать американские интересы и американских союзников, а также американских граждан, в частности речь шла об освобождении приговорённых в России к тюремному заключению Пола Уилана и Тревора Рида[англ.] (осуждён в 2020 году за нападение на полицейских[34]), а также о вмешательстве России в американские выборы 2020 года, «агрессии на Украине и в Грузии», отравлении Алексея Навального, кибератаке на государственные учреждения США[англ.] и о других проблемах[35].

2 марта 2021 года Блинкен объявил о включении России в список стран, куда запрещён экспорт военных технологий (исключения сделаны для поставок в рамках сотрудничества в космосе), а также продлении санкций, введённых после отравления Сергея Скрипаля[36] (кроме того, из-за ситуации с Алексеем Навальным США прекратили предоставление России всякой помощи, кроме срочной гуманитарной[37]).

19 мая 2021 года на полях заседания Арктического совета состоялась первая встреча Блинкена с российским коллегой Сергеем Лавровым. В этот же день Государственный департамент объявил о выводе из-под санкций германской компании — оператора газопровода Северный поток-2 и её генерального директора (при этом в соответствующем докладе Конгрессу Блинкен признал, что их деятельность нарушает американский закон, чем вызвал недоумение и возмущение ряда законодателей, не принявших его аргументы о

необходимости укрепления трансатлантической солидарности). Общаясь с прессой перед началом переговоров, министры повторили прежние претензии друг к другу, но также назвали и сферы возможного сотрудничества: контроль над ядерными вооружениями, ядерные программы Северной Кореи и Ирана, мир в Афганистане[38].

16 июня 2021 года в Женеве состоялась российско-американская встреча на высшем уровне с участием президентов Байдена и Путина.

7. Украина

5 марта 2021 года Блинкен объявил о введении персональных санкций против украинского миллиардера Игоря Коломойского — ему запрещён въезд в США из-за обвинений в коррупционной деятельности на посту председателя Днепропетровской областной государственной администрации[39].

6 мая 2021 года в ходе официального визита в Киев заявил о поддержке Украины в конфликте с Россией и о возможности увеличения американской военной помощи Украине ввиду сосредоточения российских войск на границе[40].

8. Китай

18-19 марта 2021 года в Анкоридже состоялись переговоры Блинкена и советника президента США по национальной безопасности Джейка Салливана с ответственным секретарём Комиссии по иностранным делам ЦК КПК Ян Цзечи и министром иностранных дел Китая Ван И. Три тура переговоров начались с беспрецедентной публичной пикировки сторон, обменявшихся в присутствии журналистов обвинениями в нарушении прав человека и неприемлемых внешнеполитических акциях, а итоговую пресс-конференцию дали Блинкен и Салливан в отсутствие китайских представителей. Президент Байден заявил журналистам в ответ на вопрос о его отношении к результатам встречи глав внешнеполитических ведомств США и Китая, что он горд действиями Блинкена[41][42].

9. Ближний Восток

4 февраля 2021 года президент Байден посетил здание Государственного департамента США, и Блинкен выступил с программной речью перед персоналом министерства, заявив среди прочего о готовности США вернуться к Совместному всеобъемлющему плану действий по ядерной программе Ирана при условии, что сначала тот вновь начнёт соблюдать принятые в рамках этого соглашения обязательства[43].

5 февраля 2021 года в первом телефонном разговоре с министром иностранных дел Саудовской Аравии Фейсалом ибн Фарханом Блинкен обсудил проблемы безопасности в регионе и борьбы с терроризмом, а также

вопросы сотрудничества с королевством в отражении нападений на него. При этом Блинкен подчеркнул важность для новой американской администрации темы защиты прав человека и прекращения войны в Йемене (накануне президент Байден объявил о прекращении им американской помощи саудовской военной операции в Йемене, ведущейся с 2015 года)[44].

26 февраля 2021 года после публикации доклада американской разведки об убийстве Джамаля Хашогги, из которого следует, что преступление было одобрено наследным принцем Салманом, Блинкен объявил об отказе в американских визах 76 должностным лицам Саудовского королевства, которые сочтены причастными к преследованию диссидентов за пределами Саудовской Аравии[45] (при этом он не конкретизировал меры, принятые против самого принца Салмана[46], а 1 марта официальный представитель Государственного департамента Нед Прайс отказался разъяснить, входит ли принц в указанный список, и заявил, что США не раскрывают имена лиц, попавших под санкции[47]).

15 августа 2021 года в программе телекомпании ABC *This Week* Блинкен заявил в связи с выводом американских войск из Афганистана, за которым немедленно последовало триумфальное наступление группировки Талибан и срочная эвакуация персонала американского посольства из Кабула, что эту ситуацию нельзя сравнивать с бегством американцев из Сайгона после Вьетнамской войны, поскольку в Афганистане США ставили цель привлечь к ответственности организаторов терактов 11 сентября 2001 года и добились успеха[48].

24 марта 2023 года председатель Комитета по иностранным делам Палаты представителей США Майкл Маккол уведомил Блинкена представить к 28 марта закрытые служебные документы, в которых выражалось несогласие с некоторыми конкретными решениями об уходе из Афганистана[49]. 29 февраля 2024 года он предложил привлечь госсекретаря США к ответственности за неуважение к Конгрессу США за утаивание документов, связанных с выводом войск из Афганистана[50]

***

№ 2.800-1

Дуже гарне інтерв'ю вийшло на російській опозиційній Медузі. Ян Кранен, німецький економіст, що бере участь у розробці "плану Маршала" для України, розповів про своє бачення майбутнього української фінансової системи. Це не думки зі стелі, а дуже предметний практичний підхід, бо саме через фінансову систему західні експерти пропонують витрачати західну допомогу Україні.

2024-05-16

Ніколов

Вже цікавіше, вірно?

Отже, головні тези:

1. Західну допомогу не варто давати просто на відновлення, умовно, електростанції.

Грошей буде мало, і навряд чи це будуть гранти. А що ж це буде тоді? То будуть здебільшого кредити, до того ж під доволі високу відсоткову ставку. При цьому, застосовуватиметься механізм ABS, коли заробляти першочергово будуть інвестори, які дадуть свої гроші до цієї установи, а сама установа - вже за остаточним принципом, якщо залишиться.

Висновок для України:

> **— про рожеву мрію в стилі "Великого будівництва-2", коли нам дали трильйон, а ми його розпиляли, можна забути.**

2. Для розподілу фінансування створять державний банк другого рівня, за аналогом з німецьким KfW.

Ця установа надаватиме гроші банкам, а ті обиратимуть проекти для фінансування. Не зважаючи на слово "державний", навряд чи цей банк контролюватиме Офіс президента чи керівник НБУ, схильний до "ощадизації". Але це не буде жоден з існуючих державних банків, бо їх усі треба продати (так і сказав). До того ж, він додав, що у перші роки після продажу існуючих державних банків вони матимуть сумнівну репутацію через низький рівень корпоративного управління та надвелику частку поганих кредитів.

Висновок:

> **— західні партнери створять зрозумілу їм модель, яка підпорядкована їм. Які проекти фінансуватимуть, визначатимуть теж вони.**

Як на мене, це непоганий варіант, хоча наші олігархи на кшталт Порошенка відомі тим, що можуть "прокинути" навіть банки рівня ЄБРР. Тим не менш, це виключення з загального гарного правила.

3. Цікава нотатка щодо банківського нагляду.

Як я розумію, західні експерти не задоволені якістю нагляду в сучасній Україні, зокрема через аномально високу частку "поганих" кредитів.

Тому

> **— банківський нагляд, як я зрозумів, він пропонує відокремити від НБУ та частково віддати під західне керування.**

Висновок:

> **— можна отримати десять нагород як найкращий центральний банкір всесвіту, а недостаток довіри до української держави призводить саме до таких рішень.**

4. Загалом українські банки експерт охарактеризував негативно.

> — Аномально велика частка "поганих" кредитів та надвеликий портфель ОВДП зробили з них псевдобанки, які паразитують на фінансових потоках та не виконують головну місію - передавати кошти до якісних позичальників.

Висновок:

> **— нарешті.**

Скільки вже можна про це писати?

До "банкопаду" була крива модель, де вітчизняні ФПГ кредитували самі себе через банки-пилососи. Після "банкопаду" взагалі жодної моделі. Коли зламалася "5-7-9", можна казати здебільшого під кредити небагатьом якісним позичальникам та фізикам. Але це не кредитування, за великим рахунком.

5. Буде створений банк поганих активів, до якого існуючі банки продадуть увесь свій проблемний портфель.

Натомість вони мають отримати від банку другого рівня вливання у капітал.

— Цей момент я не дуже зрозумів - з чого б нашим західним партнерам таким займатися?

Гадаю, що таке фінансування отримають геть не всі, та під умову контролю з боку західних донорів над оперативними процесами, проте я можу помилятися.

Висновок:

— ідея давня, але тут ось яка штука.

1) — Найбільша частка "поганих" кредитів - у державних банках.

2) — Якщо я вірно розумію, за усі ці кредити "Гуліверам" та "Ленінським кузням" має хтось відповідати.

3) — Але ніхто не відповідає, їх тихенько хочуть зіпхати до bad bank, аби почати красти з новими силами.

Гадаю, цього разу так не вийде, бо західні партнери вимагатимуть приватизувати усі державні банки.

Воно й вірно.

1) — Скільки не реформуй, а вони все одно залишаються чорними дірками.

Загалом,

2) — велика приватизація під корінь вкрай необхідна для України. Зараз маємо чистий комунізм.

Загалом, інтерв'ю справило дуже гарне враження.

Приємно бачити, що

— міжнародні експерти не мають жодних ілюзій щодо України.

Натомість, вони пропонують дієві механізми, у яких вплив українських чиновників буде мінімальним.

Звісно, це принизливо, але ми самі сформували такий імідж української влади.

***

№ 2.800-2

Экономисты со всего мира продолжают готовить «план Маршалла» для Украины — но сомневаются, что у Запада

хватит на него денег. Где еще их можно найти? Рассказывает Ян Питер Кранен — один из участников проекта

Последствия российского удара по центральному автовокзалу Днепра. 24 августа 2023 года

2024-05-08

Источник: ***Meduza***

Беседовала ***Маргарита Лютова***

В конце апреля 2024 влиятельная неправительственная организация *Centre for Economic Policy Research (CEPR)*, которая объединяет сотни экономистов-исследователей со всего мира, *опубликовала* очередной доклад о послевоенном восстановлении украинской экономики.

Первый «План реконструкции Украины» она *подготовила* еще в марте 2022 года, теперь рекомендации экономистов становятся все более детальными.

CEPR

PUBLICATIONS / BOOKS AND REPORTS

REPORT UKRAINE INITIATIVE

Ukraine's Reconstruction: Policy Options for Building an Effective Financial Architecture

Elena Carletti, Yuriy Gorodnichenko, Harold James, Jan-Pieter Krahnen, Vladyslav Rashkovan, Alexander Rodnyansky, Ilona Sologoub / 17 Apr 2024

SHARE

It is now over two years since Russia launched its brutal full-scale invasion of Ukraine. Ever since those early days, a broad network of CEPR economists has been working intensively with colleagues in Ukraine and across the international research and policy communities to explore how to tackle the big economic challenges of the war and how to plan for the country's post-war reconstruction.

This report, the latest contribution to the pressing debates surrounding Ukraine's future, addresses a major precondition for the country's reconstruction and development: a healthy and widely trusted financial system. The team of authors – which combines leading Ukrainian economists with experts from CEPR's Research Policy Network on European financial architecture – starts from the status quo of Ukraine's banking and capital market, and suggests policy options for improving effectiveness and increasing international trust in the system.

В последнем докладе они описывают, как изменить финансовую систему Украины, чтобы страна извлекла максимальную выгоду из международной поддержки.

Специальный корреспондент «Медузы» Маргарита Лютова поговорила с одним из ключевых авторов этого доклада, профессором финансов и внештатным советником министерства финансов Германии Яном Питером Краненом.

Ян Питер ***Кранен***

***

— Многим может показаться, что реформа финансовой системы Украины — мягко говоря, не самый первоочередной вопрос, пока российское вторжение продолжается. К тому же, мы видим все больше сложностей с предоставлением западной помощи — как военной, так и финансовой. Почему вы считаете важным заниматься будущим украинской банковской системы и финансовых рынков уже сейчас?

— На самом деле, я считаю, что **сейчас как раз самое время**.

Нельзя откладывать это до тех пор, пока не появится какое-либо мирное соглашение, которое прекратит боевые действия, и мы вдруг скажем: «Пора восстанавливать страну, давайте как-то обеспечим финансирование!».

Мы с соавторами доклада пытаемся объяснить, что

> **— финансовая система — это инфраструктура всей экономики, ее можно сравнить с системой ирригации в сельском хозяйстве.**

Вы же не будете проектировать ее в день, когда вы собрались посеять семена! Вы наверняка постараетесь обустроить ирригацию заранее, чтобы, когда вы все засеете, поля уже были обеспечены водой.

Так же и с финансовой системой.

Мы не знаем, когда именно начнется восстановление Украины — может быть, его можно было бы запустить прямо сейчас, ведь невозможно бесконечно откладывать реконструкцию важнейших для страны городов и объектов инфраструктуры — даже если война так и будет продолжаться.

Все мы знаем эти огромные суммы, в которые оценивается потребность Украины в финансировании для восстановления страны — порядка триллиона евро!

И в начале войны казалось, что проблем с этим не будет:

— ведь есть же ЕС, США да и отдельные европейские страны — Германия, Франция и так далее. **Казалось, что доноров предостаточно**, так что совместно можно будет найти даже очень крупные суммы.

Но прошло время, финансовая поддержка Украины стала немного сокращаться и, вопреки моим прошлым представлениям о том, что денег будет достаточно, сейчас стало понятно, что бюджетных денег, которые готовы предоставить страны и международные организации, не хватит.

Ведь потребности огромны:

— **нужно не просто реконструировать разрушенное — необходимо перезапустить украинскую экономику, сделать ее конкурентоспособной в сравнении с европейскими странами, ведь Украина стала страной-кандидатом на присоединение к Евросоюзу.**

В докладах CEPR о восстановлении Украины мы пишем об этом догоняющем развитии и самой реконструкции так:

«Построить заново и лучше, чем было» (Build Back Better).

Это означает, что **очень многое из имеющегося в экономике надо будет поменять**

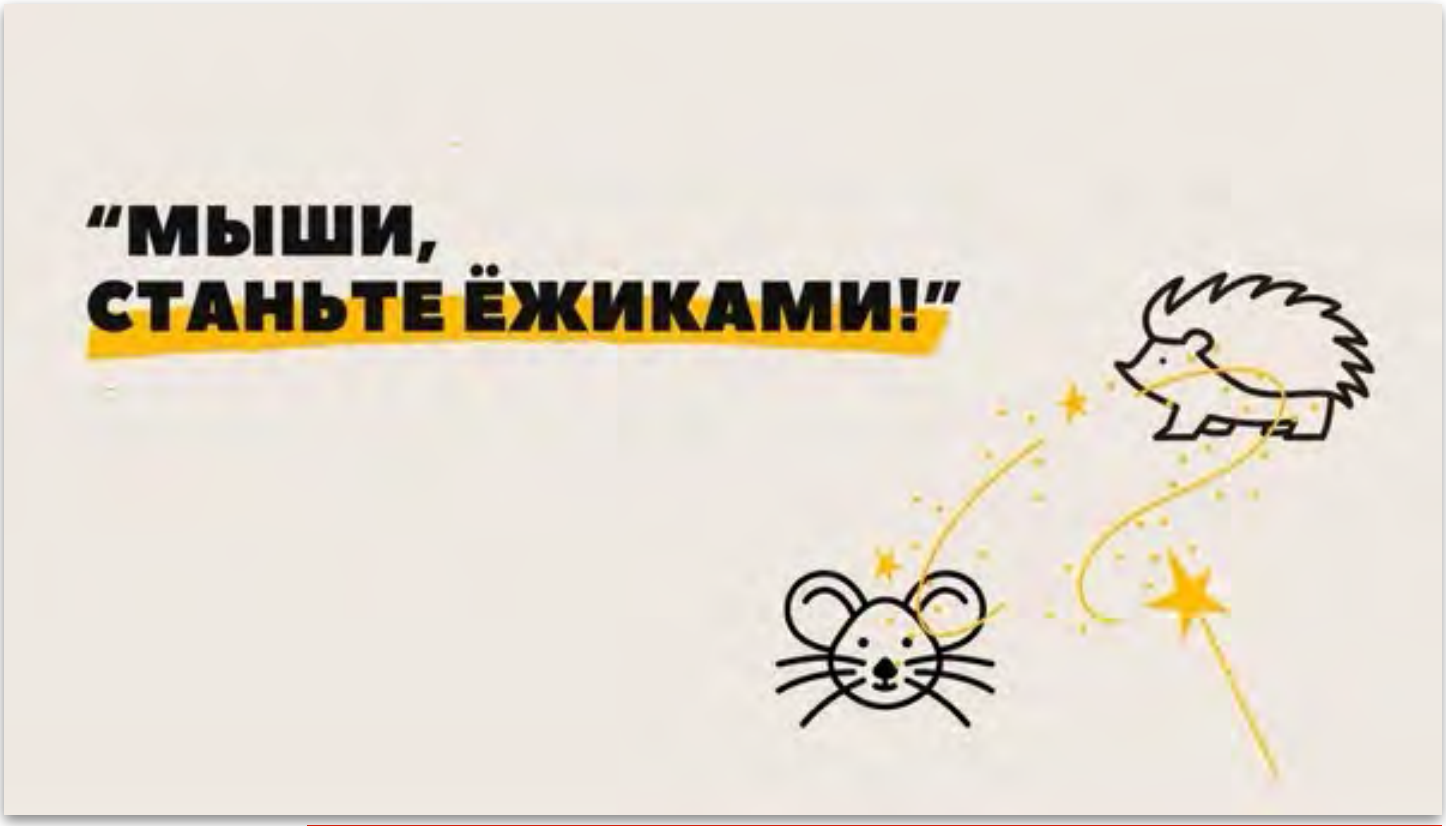
— например, корпоративный сектор во многих отношениях **должен начать работать по-новому**, причем не только крупные компании с государственным участием, но и средний и малый частный бизнес, и не только в Киеве, а по всей стране!

Придется изменить многое

— в том, как функционирует аграрный сектор, энергетика, сырьевой бизнес и многое-многое другое, включая высокотехнологичные отрасли.

Я не буду вдаваться в детали,

— как именно это должно произойти — это за рамками нашего доклада и моих исследований.

Но главное, что **все это потребует огромного объема инвестиций из самых разных источников**.

> **1) — Совершенно нереалистично было бы рассчитывать, что правительствам и международным организациям удастся собрать такие суммы.**
>
> **2) — И конечно же невозможно будет привлечь столько финансирования в виде безвозмездных грантов.**

Это значит, что

> **3) — придется привлекать деньги частных инвесторов.**

То есть выходить на мировой рынок капитала, где Украине придется конкурировать за инвестиции с самыми разными странами.

То есть вам **нужно сделать свою страну достаточно привлекательной** (как минимум в смысле возврата на инвестиции), чтобы внешние инвесторы решились в нее вложиться.

Причем здесь финансовая система?

В любой экономике она по сути выполняет распределительную функцию:

> 1) — она аккумулирует капитал и 2) — направляет его фирмам.

Многие из этих фирм могут быть не лучшими заемщиками, то есть встает вопрос о том, кто и как их отбирает.

А если я иностранный инвестор и хочу выбрать компанию с хорошими перспективами, устойчивой бизнес-моделью, качественной менеджерской командой и корпоративным управлением?

Все это очень сложно оценить со стороны и тем более из-за рубежа.

Так что **наша ключевая идея в контексте реконструкции Украины** в том, что вот

> — **этот процесс распределения капитала и отбора заемщиков — ключевая составляющая для будущего восстановления экономики**.

Конечно, можно взять и раздать полученные из-за рубежа средства как придется — но тогда они быстро испарятся. Например, они могут оказаться в руках олигархов. А ведь деньги всегда очень быстро заканчиваются.

Так что если вы хотите быть уверенными в том, что средства будут использованы наилучшим образом (а лучше бы, чтобы вы этого хотели), то

> 1) — **вам необходим, как сказали бы экономисты, очень продуманный процесс отбора проектов**.

Кроме того,

> 2) — **вам потребуется тщательный и надежный мониторинг того, как реализуются эти проекты.**

Чтобы все это сработало, как раз и нужна финансовая система.

При этом она должна быть устойчивой (не в экологическом смысле) — то есть должна быть способна снова и снова повторять все необходимые действия на протяжении длительного периода времени, ведь только так участники рынка смогут ей доверять.

— Но как выстраивать это доверие?

— **Это одна из самых сложных задач, которую я могу себе представить.**

Значительная часть моей академической карьеры как раз была посвящена этому вопросу.

В экономических терминах его можно сформулировать так:

«Как сделать так, чтобы стимулы разных сторон согласовывались бы друг с другом?»

Иными словами это вопрос о том, как сделать так, чтобы кредитор, доверяя деньги, мог быть уверен, что заемщик направит их именно на то, на что изначально обещал, и чтобы все это еще и соответствовало бы ожиданиям кредитора.

1) Чтобы это произошло, вам недостаточно «полиции», которая в случае чего расследует «кражу» — то есть постоянного мониторинга и проверок.

Здесь требуется куда более тонкая настройка

2) — вплоть до поведенческого уровня. Но в конечном счете именно эти особенности и отличают по-настоящему эффективно работающие экономические системы от неуспешных.

Чтобы украинская экономика стала именно такой, как раз и нужна финансовая система, которая будет пользоваться доверием у иностранных игроков и будет работать надежно, прозрачно и добросовестно.

Возможно, это слишком пафосные слова для такого приземленного явления как денежные потоки, но на самом деле именно это — основная идея формирования институтов. На деле так получается не всегда, но я уверен, что именно это надо держать в голове, если вы занимаетесь ***институциональными реформами***.

— Реалистично ли ожидать, что власти страны, которая столкнулась с такой военной агрессией, смогут прямо сейчас заняться реформами, о которых вы говорите? Ведь им и так каждый день нужно решать тяжелейшие задачи. Если я верно понимаю, при подготовке доклада вы в том числе взаимодействовали с представителями экономических властей Украины. По вашим впечатлениям, они готовы заниматься реформированием финансовой системы, которое вы рекомендуете?

— Доклад только что опубликован и мы пока успели получить не так уж много отзывов с украинской стороны или от других правительств.

Но

— среди авторов доклада действительно есть люди из правительства Украины или тесно с ним сотрудничающие.

Так что мы, иностранные эксперты, не ощущаем себя совсем уж чужаками.

Но позвольте мне сначала попробовать ответить на ваш вопрос косвенно.

Мы с соавторами пытаемся донести до нашей аудитории важнейший аспект:

— **то, как много инвестиций сможет привлечь Украина, напрямую зависит от того, насколько надежную финансовую систему она сможет предъявить инвесторам**.

Одно следует за другим:

— вы не сможете привлечь средства в Украину, если ваша «ирригационная система» не построена или работает плохо, понапрасну расходуя воду.

Еще один вопрос

— цена этих заемных средств, то есть процентные ставки. Чем лучше будет работать финансовая система, тем больше шансов снизить стоимость заимствования. А чем ниже эта стоимость, тем больше проектов по реконструкции страны вы сможете запустить.

Возвращаясь к вашему вопросу о готовности украинских властей заниматься всем этим: я наверное не самый осведомленный человек, чтобы дать квалифицированный ответ вашим читателям.

Могу точно сказать: мы, эксперты, сделаем все, что в наших силах, чтобы убедить лиц, принимающих решения, в необходимости всех этих мер. И речь не только об украинских властях, но и о европейских лидерах — как на уровне ЕС, так и в отдельных странах, и здесь наше влияние может быть более существенным, чем внутри Украины.

Например, в Германии мы попытаемся донести до тех, кто принимает решение о финансовой помощи Украине, что они должны думать не только и не столько о том, в каком объеме они могут предоставить средства — **нужно думать о том, как помочь Украине выстраивать работающие институты**. И мне кажется, что в этом мы уже нашли некоторую поддержку со стороны министерства финансов ФРГ.

В контексте реконструкции Украины часто вспоминают план Маршалла, мы тоже посвятили его урокам одну из глав нашего доклада. И наш главный вывод в том, что успех плана Маршалла заключался не в том, как много денег удалось привлечь на восстановление европейских экономик — в конце концов, денег в нем было не так уж много. Особенно в случае с Германией — основные объемы получили Франция, Великобритания и другие. Но

— в Германии эти средства удалось использовать с умом, потому что были созданы правильные институты.

Средства плана Маршалла в Германии шли не напрямую на финансирование инфраструктурных проектов — была создана специальная государственная финансовая организация, сегодня она носит имя KfW.

1) — Она использовала деньги, поступившие в рамках плана Маршалла, чтобы сформировать свой акционерный капитал — и затем уже стала привлекать финансирование на рынках капитала.

2) — Так ей удалось привлечь намного больше денег на восстановление страны, а впоследствии вырасти и самой.

KfW и сейчас занимается софинансированием вместе с коммерческими банками:

1) — они сами отбирают проекты и заемщиков, 2) — ведут проверки и мониторинг, 3) — а KfW только предоставляет ресурсы этим банкам — чтобы они могли кредитовать своих клиентов дальше.

Именно это мы предлагаем реализовать в Украине

— создать специальную финансовую организацию, так называемый «банк второго уровня».

— Что именно вы имеете в виду под «банком второго уровня»? И правильно ли я понимаю, что и в Украине это должен быть *государственный финансовый институт* — по аналогии с KfW?

— Да, многим может показаться странной идея создать в Украине еще один госбанк.

Но наша идея проста:

— да, действительно нужно открыть еще один государственный банк — но только для того, чтобы избавиться от всех остальных банков с государственным участием!

Идея «банка второго уровня» в том, что он не должен будет конкурировать с другими украинскими коммерческими банками, многие из которых и так принадлежат государству.

1) — Госбанк, который предлагаем создать мы, нужен для того, чтобы распределять привлеченные у иностранных инвесторов средства по украинской банковской системе.

2) — Причем в соответствии с определенными принципами.

Это в целом похоже на то, как работают многие международные доноры и финансовые институты.

Все они хотят знать, на что идут их деньги.

Иными словами:

— это просто будет денежный дождь, который обрушится на страну, или же деньги целевым образом пойдут, скажем, на развитие малого и среднего бизнеса?

Обеспечить желаемое распределение средств по коммерческим банкам от государственного можно разными способами — например, для разных сумм могут быть разные условия их предоставления.

Сторонники рыночной экономики, конечно, могут отнестись к такой идее скептически.

Я бы ответил им так: в случае с Украиной эта претензия пока не релевантна, потому что финансовая система страны и так практически полностью управляется государством (если говорить о крупнейших банках),

Так что, если мы хотим все же сделать ее рыночной, необходимо приватизировать все имеющиеся банки и заместить государство на его руководящей роли в финансовой системе новым «банком второго уровня». Так воздействие государства на рынок будет ограничиваться тем, как оно управляет одним этим финансовым институтом.

— В России есть финансовый институт, который во многом напоминает вашу идею, — это государственный Внешэкономбанк. И судя по его опыту, в случае с подобными организациями есть большой риск, что они сами погрязнут в коррупции или, по меньшей мере, в бюрократии, которая будет мешать финансировать нужные экономике проекты. Тем более, когда они получают очень много полномочий. Вы не видите такой опасности в случае с Украиной?

— Подчеркну: «банк второго уровня», который мы предлагаем создать, не должен участвовать ни в отборе проектов, ни в их мониторинге. Вообще все взаимоотношения с конечными заемщиками — исключительная прерогатива самих коммерческих банков. Ведь для того, чтобы эффективно взаимодействовать с потенциальными и текущими заемщиками, вам нужно очень много информации, которая доступна только «на местах» — ни у какой централизованной структуры ее никогда не будет в нужном объеме.

Поэтому наша главная идея простая: «банк второго уровня» только предоставляет средства коммерческим банкам и максимум — пытается удостовериться, что они не станут кредитовать некачественных и недобросовестных заемщиков. Конечно, когда вы делегируете решения о том, как использовать деньги, которыми вы распоряжаетесь, кому-то другому, всегда есть риск, что средства будут использованы в собственных интересах этого другого, а не в ваших общих. В экономике это еще называют «проблемой морального риска» или «риска недобросовестности».

Но и его можно преодолеть — такой опыт уже есть у международных финансовых организаций. Один из механизмов — это так называемое «совместное кредитование». Его идея в том, что «банк второго уровня» предоставлять коммерческому банку средства на кредитование того или иного проекта при условии, что этот банк задействует и собственные ресурсы для

выделения этого займа. Это должно помешать коммерческому банку (в собственных интересах и в надежде на последующую помощь в случае проблем) дать деньги плохим проектам и «зомби-компаниям», которые заведомо не смогут расплатиться по кредиту.

Но самая важная функция госбанка, который мы предлагаем создать, — привлекать средства иностранных инвесторов. Благодаря тому, что это будет один понятный институт, за которым стоит государство, как следствие ему будет проще выйти на рынок капитала. И вероятнее всего ему удастся привлечь деньги на более выгодных условиях, чем получили бы коммерческие банки. Разумеется, со временем украинские банки, которые будут приватизированы, заработают собственную репутацию и тоже смогут привлекать капитал на международных рынках. Но на это уйдут годы.

В целом, мы конечно же не хотим, чтобы один госбанк вытеснил с международного рынка капитала существующие частные банки. Но надо быть реалистами: после приватизации все эти банки будут совсем молодыми финансовыми институтами со всеми присущими им проблемами — например, их система корпоративного управления да и вообще бизнес-модель просто не успеют пройти проверку временем. Так что им будет очень непросто убедить, скажем, какой-нибудь сингапурский инвестфонд дать им деньги. А госбанк «второго уровня» сможет стать связующим звеном между украинскими банками и международным рынком капитала — еще и за счет того, что поможет согласовать ожидания инвесторов и то, что реалистично смогут сделать с их деньгами украинские компании.

— Но как сам этот госбанк сможет убедить иностранных инвесторов? Кажется, что очень сложно привлечь инвестиции в страну, разоренную войной. Грубо говоря, инвесторы хотят увидеть либо высокий возврат на инвестиции, либо низкие риски — ни то, ни другое вряд ли возможно в послевоенной Украине. Как, на ваш взгляд, можно убедить условный сингапурский фонд, который вы упомянули, вложиться в украинскую экономику?

— Сингапурский фонд — это, кстати, отличный пример, если говорить о проблемах с привлечением иностранных инвестиций. Ведь он даже физически очень далеко от Украины и скорее всего ничего не понимает в происходящем в ее экономике. Сотрудники этого фонда вряд ли владеют украинским, то есть с меньшей вероятностью смогут сами разобраться во всех деталях. Так что такому фонду придется доверить свои деньги кому-то еще, кто сможет принять качественное решение, но при этом позаботиться об интересах этого фонда.

А интересы эти просты: как вы сказали, достойная доходность и не слишком высокие риски. Если ничего не предпринять, то сочетание рисков и доходности в послевоенной Украине и правда вряд ли устроит

сингапурского инвестора. Значит, нужно как-то воздействовать на эти параметры. Я бы не стал смотреть на доходность, но снизить риски — вполне реально. Между тем, что ожидает сингапурский инвестор (в смысле уровня рисков), и тем, что могут предложить проекты послевоенного восстановления Украины, конечно же, есть разрыв. И покрыть этот разрыв можно за счет бюджетных субсидий, которые получит новый госбанк.

Наша с соавторами доклада идея в том, что средства на такие субсидии должны поступать за счет грантов, которые готовы предоставлять Украине международные доноры. По сути мы говорим странам-донорам следующее: «Если вы хотите помочь Украине безвозмездным грантом, то не надо направлять этот грант на строительство моста. Грант лучше направить на строительство банка!»

Этот банк в свою очередь использует эти деньги, чтобы наладить финансирование проектов, причем таким образом, чтобы снизить риски для иностранных инвесторов. Это можно сделать различными способами, есть разные варианты распределения рисков, но главная идея проста — за счет субсидий вы можете управлять объемом рисков, который готов взять на себя тот или иной инвестор, согласившийся на определенный уровень доходности.

Вот только один из вариантов: государственный банк вкладывает в проект столько же, сколько готов вложить частный инвестор, но при этом госбанк не получает никакую доходность, пока частник не окупит свои инвестиции. И только после того, как частный инвестор получит желаемое, госбанк начнет окупать собственные вложения. Это пример того, что называют «структурированным кредитованием», которым можно было бы привлечь иностранных инвесторов.

— В вашем докладе подробно описано текущее состояние украинской финансовой системы. Как следует из анализа, ситуация в банковском секторе Украины была непростой еще до полномасштабного российского вторжения и даже до аннексии Крыма. Это наверняка дополнительно осложняет реформы, которые вы предлагаете провести. Разумеется, это очень большая тема, но как бы вы описали ключевые шаги, которые следовало бы предпринять? Как подступиться к этой проблеме?

— Я бы выделил несколько аспектов украинской банковской системы с точки зрения ее активов и пассивов, и от этих аспектов как раз и можно было бы оттолкнуться.

1) — Во-первых, **характерная черта украинской банковской системы — огромная доля плохих кредитов**.

Это в некотором роде «мертвые деньги» с точки зрения их пользы для экономики страны — это еще можно назвать «зомби-кредитованием». В том смысле, что ваши заемщики — это «зомби-фирмы», которые скорее всего уже

не смогут с вами расплатиться, так что это явно не лучший способ использовать ваши финансовые ресурсы.

Если бы у банка была возможность, то он забрал бы эти деньги у таких заемщиков и направил бы на что-то более продуктивное. Но такой возможности нет — ведь если прекратить кредитование, фирма скорее всего закроется, а так остается хотя бы призрачная надежда, что когда-нибудь она все оживет и сможет расплатиться с банком. Конечно, плохие кредиты есть во многих странах, но их доля в Украине беспрецедентно высока — я не видел такого никогда прежде!

2) — Во-вторых, если дальше смотреть на активы банковской системы Украины, следует также сказать об **огромной роли государственных облигаций Украины.**

> — В среднем на них приходится 40% активов, которые банки держат у себя на балансе — **и это тоже беспрецедентно!**

Итого:

> примерно 30% активов — это плохие кредиты, еще около 40% — гособлигации,

то есть,

> — **больше 2/3 всех активов лежит мертвым грузом и никак не работает на экономику**.

Конечно, если банк держит на балансе украинские гособлигации, то фактически он финансирует бюджетные расходы — по сути он перенаправляет средства домохозяйств и компаний (то есть своих вкладчиков) в государственный бюджет. Это примерно то же самое, как если бы люди и компании сами бы владели гособлигациями, просто сейчас в этой цепочке есть посредник в виде банка.

Банки при этом будто бы остаются в выигрыше,

> **— они получают от государства процентные платежи, благодаря которым кажется, что у них все в порядке с прибылью и капиталом.**

Но **это просто прокачивание денег**, ведь полная цепочка выглядит так:

> 1) — налогоплательщики платят бюджету, у бюджета появляются средства, чтобы платить банкам по гособлигациям, а это дает банкам возможность платить проценты по депозитам вкладчиков.
>
> 2) — Получается **замкнутый круг, причем банки в нем не помогают работе экономики** — ведь по идее они должны использовать

привлеченные от вкладчиков ресурсы на кредитование и зарабатывать на нем.

Наше предложение — «разморозить» эти неработающие средства, чтобы они смогли помочь в восстановлении Украины.

Без этого просто ничего не получится:

— мы же призываем не просто запустить кредитование через госбанк «второго уровня», но и **существенно нарастить банковское кредитование как таковое**.

Сделать это можно за счет двух источников.

1) — Во-первых, банки могут продать свои плохие кредиты специальному банку, выделенному для этого.

2) — Во-вторых, они могут записать эти кредиты в свои убытки и получить от госбанка или из бюджета субсидию на покрытие этих убытков. И как раз на это тоже можно было бы направить гранты международных доноров или даже деньги из бюджета.

Главное, чтобы деньги шли не напрямую в проекты, а на рекапитализацию банковского сектора.

— Мы уже коротко коснулись проблемы коррупции, но невозможно не обсудить этот вопрос подробнее. Как реформа финансовой системы может помочь *снизить коррупционные риски*?

— Борьба с коррупцией — это ведь во многом вопрос подотчетности и строгого соблюдения стандартов и правил.

Если говорить о финансовых организациях, то у вас должны быть определенные правила раскрытия информации, стандарты финансовой отчетности.

Они, конечно, и сейчас есть в Украине, но **лучше привести их в полное соответствие с международными, особенно в части комплаенса и надзора, который должны осуществлять независимые организации, неподверженные политическому влиянию**.

В этой связи мы с соавторами предлагаем использовать вступление в ЕС как пряник, который стимулирует власти и бизнес согласиться с тем, что

1) — **контроль за соблюдением всех стандартов в финансовой системе должен быть внешним — это важная институциональная новация**.

Так, мы полагаем, что

> 2) — орган банковского надзора, который во многих странах особенно часто сталкивается с попытками давления со стороны правительства, министерства финансов, ЦБ или бизнеса, должен быть частично неукраинским.

Как можно это сделать?

В каком-то смысле так уже работает надзор в Евросоюзе:

> — у нас есть Единый надзорный механизм в структуре Европейского центрального банка, и очень важно, что это наднациональный, многосторонний орган.

Он сотрудничает с органами банковского надзора каждой из стран, но занимает доминирующее положение по отношению к ним.

То есть

> — страны в значительной степени отдали функцию банковского надзора внешнему регулятору, и это важный фактор надежности их банковских систем.

Намного лучше, если отчетность банков проверяют внешние акторы, которые не смогут получить какие-то дополнительные собственные выигрыши за счет тесной связи с проверямыми.

Ведь, например, аудитор может быть очень снисходительным к банку, потому что рассчитывает на то, что контракт с ним перезаключат и в дальнейшем — а это ведь пример коррупционной практики.

Так что

> **— отдавая контроль на откуп внешнему регулятору, вместо того, чтобы осуществлять его на национальном уровне, вы на самом деле боретесь с коррупцией.**

У нас в Германии недавно был очень показательный пример — это случай Wirecard, финансовой компании, благодаря который мы надеялись наконец стать частью глобальной финансовой элиты. Но все это оказалось иллюзией, хоть и выяснилось это далеко не сразу. Одной из причин было то, что власти Германии систематически вмешивались в то, как осуществлялся надзор. Судя по всему, они делали это, чтобы поддержать Wirecard в конкуренции с финансовыми компаниями из других стран, но из-за этого Wirecard по сути осталась без полноценного и объективного контроля за ее деятельностью. По сути, это был вопрос национальной гордости, а она очень плохая советница — и вообще, и в таких случаях в частности.

— Под конец разговора я бы хотела вернуться к тому, как при помощи финансовых и институциональных новаций можно было бы помочь реконструировать Украину — но не в будущем, а прямо сейчас. Ведь в стране очень тяжелая ситуация, российская армия продолжает уничтожать критическую инфраструктуру, и ее необходимо восстанавливать как можно скорее. Как вы думаете, можно ли, не дожидаясь реформ, запустить какой-нибудь пилотный инфраструктурный проект, который, с одной стороны, позволил бы опробовать новые принципы и стандарты финансирования, а с другой — помог бы людям в Украине?

— Вы имеете в виду что-то вроде реконструкции отдельно взятой электростанции?

Это был бы отличный пример, потому что это проект, где есть понятный получатель финансирования, где легко составить план реализации и так далее. В случае с крупными проектами это запросто можно делать уже сейчас — это как раз мандат и специализация ***Европейского банка реконструкции и развития (ЕБРР)***.

Кстати,

> — по комментариям его представителей на презентации нашего доклада у меня сложилось впечатление, что ЕБРР считает госбанк «второго уровня», который мы предлагаем создать, своим потенциальным конкурентом, и опасается, что эта организация заберет у них какую-то часть их «пирога».

Но я сам считаю, что собственный институт развития, которым должен стать предложенный в докладе госбанк, даст Украине намного больше возможностей и самостоятельности.

Я только что говорил о важности внешнего надзора, но это отдельный вопрос, а в целом мы с соавторами посвятили существенную часть нашего доклада тому, чтобы объяснить, как важно замкнуть как можно больше процессов в рамках будущего восстановления на Украину и дать ей как можно более полный контроль над ними.

Если поручить все это другим странам, то рано или поздно это станет дестабилизирующим фактором.

— В каком смысле?

— Политически.

Если вы поручили слишком многое в обустройстве своей финансовой системы внешним игрокам, то вы в какой-то момент потеряете контроль над

происходящим у вас в стране — в демократическом смысле, ведь эти внешние игроки не подотчетны обществу.

Вот простой пример:

> — многие страны открывали свои рынки для иностранных банков в расчете на то, что они помогут побыстрее выстроить хорошо работающую финансовую систему, ведь у них больше опыта.

Я считаю, что это не очень-то мудрая стратегия.

Разумеется, следует допускать в свою банковскую систему иностранных игроков — это способствует конкуренции и развитию рынка.

Но вы должны понимать, что

> 1) — в конечном итоге всех этих игроков интересуют только их собственные финансовые результаты, и
>
> 2) — если с ними что-то пойдет не так, то они быстро свернут свой бизнес в вашей стране — даже если дело совсем не в происходящем у вас, а в каких-то других проблемах этого банка. Он уйдет, а вы останетесь ни с чем.

Это не раз случалось во многих странах, именно поэтому так важно развивать собственные финансовые институты.

Поначалу они могут быть очень хрупкими и не будут пользоваться доверием рынка, но для этого как раз и нужен внешний надзор.

По сути для Украины это способ сказать международным инвесторам, которые опасаются коррупции и чрезмерного вмешательства государства в дела бизнеса:

> — «Не бойтесь! Мы создали такую систему институтов, которая не позволит нам действовать без оглядки».

***

№ 2.800-3

Кто и как будет восстанавливать Украину после войны? Экономисты со всего мира разработали проект, который уже сравнивают с планом Маршалла «Медуза» поговорила с его соавтором Юрием Городниченко

Спутниковый снимок Мариуполя. 9 апреля 2022 года

2022-04-14

Источник: ***Meduza***

Беседовала ***Маргарита Лютова***

Влиятельная неправительственная организация Centre for Economic Policy Research (CEPR), объединяющая сотни экономистов-исследователей со всего мира, опубликовала доклад под названием «План реконструкции Украины». Это сценарий послевоенного восстановления экономики страны при активном участии Европейского союза — «план Маршалла» для Украины, как его уже называют другие экономисты и иностранные СМИ. Среди авторов доклада профессора MIT, Гарварда, Стокгольмской и Киевской школ экономики. Руководил его подготовкой Юрий Городниченко, уроженец Украины, выпускник Киево-Могилянской академии, а сейчас — профессор Беркли и один из десяти самых цитируемых ученых-экономистов мира за последние десять лет. «Медуза» поговорила с Городниченко о том, какой может стать восстановленная после войны Украина.

Юрий ***Городниченко***, экономист, UC Berkeley

***

— Почему план восстановления необходимо обсуждать уже сейчас? Тот же план Маршалла начал исполняться только в 1948 году.

— Во-первых, нам следует учиться на ошибках. План Маршалла был готов спустя несколько лет после окончания войны, и в эти годы Европа переживала трудные времена. Теперь уже мы знаем, что, если бы разработка плана Маршалла была начата раньше, можно было бы избежать большого количества страданий и боли. Так что в каком-то смысле мы учли ошибки прошлого.

Во-вторых, война идет, все еще очень много неопределенности вокруг того, как она может закончиться. Но это не означает, что уже не пора задуматься о таком плане. Опять же давайте посмотрим на опыт Второй мировой войны: на Ялтинской конференции, на которой крупнейшие державы рассматривали послевоенное устройство мира, не было до конца понятно, кто и что может получить, но это не помешало Советскому Союзу, США и Великобритании встретиться и обсудить будущее.

Программа [восстановления Украины] — это очень непростая история, потребуется множество организационных усилий, координации, и я надеюсь, что, когда эта война закончится, эта новая организация, которая поможет Украине восстановиться, уже будет готова к работе и сразу же приступит к делу. А для этого необходимо начать процесс прямо сейчас, не откладывая на потом.

— Как строилась работа над вашим планом? У вас впечатляющая команда авторов — как ее удалось собрать и чья это была идея?

— Сложно сказать, кто первым предложил эту идею. Я слышал о ней от разных людей в разное время. Лично ко мне первым обратился Саймон Джонсон, который несколько лет назад был главным экономистом Международного валютного фонда. Он предложил начать думать об этом,

а потом весь процесс стал более организованным по мере того, как подключился CEPR — они предложили мне и другим коллегам объединить усилия и собрать настоящую дрим-тим для работы над этим докладом. Это был отличный опыт, все были очень вовлеченными, заинтересованными в том, чтобы в будущем была построена успешная Украина.

— Одна из ключевых идей вашего плана — подготовка Украины к вступлению в Европейский союз. Тем не менее, как сказано в докладе, «хотя в ближайшем будущем Украина не будет членом ЕС, она будет на пути к членству». Что подразумевается под «ближайшим будущим»? И видите ли вы Украину в качестве страны Евросоюза через пять — десять лет?

— Повторюсь, на этой стадии трудно давать оценки и прогнозы. Я бы предположил, что Украина вступит в ЕС в течение пяти — десяти лет.

— Ваш план основывается на нескольких предположениях относительно будущего, которые в нем подробно изложены. Но в тексте не упомянуто, пожалуй, главное предположение, которое невозможно не учитывать, — как долго продлится война. Из чего вы с соавторами исходили? Не могу представить, чтобы при расчетах вы не использовали какое-либо предположение о том, когда война может закончиться.

— Мы привели оценки, согласно которым [на послевоенное восстановление] потребуется от 200 до 500 миллиардов евро. Это цифры по состоянию на март 2022 года. Чем дольше идет война, тем больше денег будет требоваться на восстановление Украины. Так что это предварительные оценки. Я надеюсь, что война закончится как можно скорее. Но мы должны понимать, что каждый день этой войны приносит множество страданий, смертей и разрушений в Украине.

— Согласно вашему плану, Евросоюз должен будет принимать активное участие в послевоенном восстановлении Украины. Как вы считаете, есть ли у европейских лидеров соответствующая политическая воля? Будет ли Евросоюз готов выделить необходимые средства, предоставить финансовую помощь?

— Время покажет. Я бы сказал, что уже сегодня уровень обсуждений [в Европе], природа этих обсуждений совершенно иные по сравнению с тем, что мы видели до начала войны. Тогда перспектива вступления Украины в ЕС была довольно смутной. А сейчас [глава Европейской комиссии Урсула] фон дер Ляйен приехала в Киев, приезжал [верховный представитель ЕС по иностранным делам и политике безопасности Жозеп] Боррель, приезжала [председатель Европарламента Роберта] Метсола. Представьте, что вам нужно отправиться в зону военных действий, это большой персональный риск, и вы пойдете на это, только если для вас это очень важно и очень серьезно. Я также вижу, что, судя по данным опросов, все больше стран

готовы видеть Украину в качестве члена Евросоюза. Так что баланс смещается в пользу Украины.

Знаете, честно говоря, Украина сейчас борется за европейские идеалы — за свободу, за самоопределение. Не уверен, что другие страны были бы готовы пойти на те жертвы, на которые сейчас идет Украина, чтобы отстоять свободу. Так что я думаю, что Украина заслужила свое место в Европейском союзе. Я думаю, это произойдет.

— Вы с коллегами направляли ваш план европейским лидерам, главам США или Великобритании? Может быть, руководству Украины? Хотя, конечно, перед ним пока стоят совсем другие задачи?

— Прежде всего, я должен сказать, что есть много других групп, которые работают над чем-то вроде плана Маршалла для Украины. Мы предложили свою версию, но я знаю, что команды, работающие в этом направлении, есть и в правительстве Украины, и в Евросоюзе, и среди частного бизнеса, и в международных финансовых организациях. Так что над [планами восстановления Украины] сейчас работает много людей. Мы опубликовали нашу программу, она в открытом доступе. Разумеется, [при подготовке] мы связывались с разными чиновниками в Украине и за ее пределами, чтобы узнать их реакцию и их идеи, так что опубликованная версия учитывает [предложения], которые мы от них получили. Вы понимаете, что сейчас Украине очень трудно заниматься чем-либо, кроме военного противостояния, но нам пора думать о будущем, о том, что будет происходить после того, как война закончится.

— Прежде чем мы перейдем к будущему, еще несколько вопросов относительно настоящего. Как вы считаете, существуют ли такие экономические санкции, которые могли бы остановить войну?

— Различные оценки предполагают, что, если российское государство не сможет получать доходы от экспорта нефти и газа, оно окажется в очень трудном положении. Будет сложно продолжать вести войну на протяжении длительного периода времени, если не будет ресурсов, чтобы ее финансировать. Совершенно ясно, что в тот момент, когда Россия не сможет поставлять нефть и газ в Западную Европу, она столкнется с серьезными фискальными проблемами, проблемами с финансированием, которое необходимо для ведения войны. Так что я думаю, что, если в отношении российского энергетического сектора будут введены санкции, это будет важным фактором, который может способствовать окончанию этой войны.

— Есть альтернативная точка зрения на санкции — например, о ней недавно писала бывший главный экономист Всемирного банка Пенни Голдберг. По ее мнению, санкции могут быть контрпродуктивны, они ведут в тупик и могут спровоцировать еще больше агрессии со стороны

государства, в отношении которого они вводятся. Голдберг считает, что остановить войну должны не санкции, а дипломатия. Что вы об этом думаете?

— Я думаю, это вопрос сопоставления издержек и выгод. Попытки найти дипломатическое решение предпринимались уже не раз, и это не остановило войну. Дипломатические решения обсуждались снова и снова уже после того, как война началась, но это не сработало. На этом этапе, с учетом того, что Россия делает в Украине, трудно представить, что можно всерьез говорить о сохранении статус-кво по состоянию на январь 2022 года. Так что решение лежит в плоскости торговых санкций, энергетического эмбарго и так далее.

Эти меры будут болезненными для всех, но в то же время важный вопрос в том, кто понесет больше потерь. Россия, с точки зрения мировой экономики, представляет собой малую открытую экономику. На нее приходится менее 2% мирового ВВП, на Европейский союз — в 10 раз больше. Европейский союз сможет пережить [энергетическое эмбарго и санкции], а Россия — нет. То же самое относится к США. Их экономика в 10 раз больше российской, так что, когда они вводят санкции, для них это небольшие издержки, а для России — большие потери. Надежда на то, что в текущей ситуации это будет более болезненно для России, ей придется заплатить более высокую цену. Так что это может заставить Россию так или иначе изменить свое поведение.

— Знаменитый экономист Дарон Асемоглу недавно написал, что Западу стоило бы обратить внимание на нелегальные активы, которые российские элиты прятали, пользуясь возможностями западной финансовой системы. Согласно вашему плану, изъятие российских активов — один из возможных источников финансирования для восстановления Украины. Как вы думаете, готовы ли западные страны арестовывать и изымать эти средства? Это реалистично?

— Да, это реалистично. Вспомните, у нацистской Германии были активы в США, и они были изъяты и использованы для компенсаций жертвам нацистского режима. Так что есть такой прецедент. Мы также знаем, что подобное случилось с Ираком. У Ирака были большие запасы нефти, [после войны с Кувейтом] ему было разрешено экспортировать нефть, но он обязан был направлять часть доходов от этих поставок на компенсации Кувейту в течение 30 лет. В общей сложности Ирак за это время заплатил около 50 миллиардов долларов.

Есть и другие примеры — Афганистан, у которого были активы в США. Как только талибы недавно пришли к власти, эти активы были изъяты и перенаправлены на иные нужды. Так что это возможно, такой опыт есть. Я не знаю, как именно это будет сделано в отношении России, это будет непростой юридический процесс. Но в теории это осуществимо.

— Когда после Первой мировой войны Германии пришлось расплачиваться, это стало одним из факторов, породивших впоследствии еще большую военную агрессию с ее стороны. Это пугающий вопрос, но не считаете ли вы, что опасно облагать репарациями страну, у которой есть ядерное оружие? Не хочу произносить слова «третья мировая война»…

— Вы можете себе представить, что Россия начнет третью мировую войну, из-за того, что в Нью-Йорке у нее заберут активы?

— Я не могла себе представить войну с Украиной.

— Я не могу себе представить, что такое возможно. Но, к сожалению, мы оказались в ситуации, когда нет хороших вариантов — на столе только плохие. Так что выбор будет между менее плохими и более плохими вариантами. Как именно это будет сделано, будет зависеть от того, чем кончится война. Действительно, у репараций плохая репутация, но, как я уже сказал, Ирак платил компенсации Кувейту долгие годы. И ситуация [во время войны Ирака с Кувейтом] была во многом похожа на сегодняшнюю: это была ничем не спровоцированная агрессия со стороны более крупного государства на меньшее по размерам, Кувейт. Тогда у мирового сообщества было достаточно решимости, чтобы осуществить это. Я не знаю, как именно это будет выглядеть в случае России, но что-то сделано будет.

— Важный вопрос в вашей программе восстановления Украины — энергетическая безопасность, снижение зависимости Украины от России. Мы видим, что страны ЕС, а большинство из них — это развитые экономики, за прошедшие годы не смогли снизить свою зависимость от российских поставок энергоресурсов. Как это будет возможно в послевоенной Украине?

— Это правда, что Европа нарастила свою зависимость от российских энергоресурсов вместо того, чтобы ее сократить. Но это был ее сознательный выбор. К сожалению, им следовало бы понять раньше, что энергетическая зависимость представляет риски для безопасности в целом и что они должны быть с этим осторожны. Реально ли, чтобы Украине не надо было импортировать энергоресурсы из России? Я думаю, что да. Например, Украина производит 60% электроэнергии за счет атомных электростанций и уже объявила, что не будет закупать ядерное топливо в России, а заместит его поставками от [компании из США] Westinghouse или других американских поставщиков. Это лишь один пример того, как Украина может снизить свою энергетическую зависимость [от России].

То же самое касается и Европы. По какой-то причине, которую мне трудно себе объяснить, Германия решила закрыть свои АЭС [после аварии на японской АЭС «Фукусима» в 2011 году] — ретроспективно это кажется очень плохим решением. В то же время мы видим, как другие [европейские]

страны, в том числе Великобритания, Франция, хотят активнее использовать атомную энергию, чтобы гарантировать сокращение зависимости от поставок энергоресурсов из других стран, особенно из России. Так что все возможно. Это займет некоторое время, потребует денег, но это вполне подъемно.

Например, Украина была частью энергосистемы России и Беларуси, но сейчас она подключена к энергосистеме Евросоюза. Это огромный шаг на пути построения энергетической независимости. Если Украина производит излишки электроэнергии, она может экспортировать ее в ЕС, если электроэнергии вырабатывается недостаточно — можно импортировать из Европейского союза. Это выигрышно для обеих сторон. Так же можно сделать и с нефтью, и с газом, и с углем и так далее.

— Но пока Европа продолжает закупать российский газ, что уже может показаться аморальным. Как вы думаете, увидим ли мы полный запрет на поставки российских нефти и газа в Европу? И как вы лично относитесь к текущей ситуации?

— Я считаю, что покупать сейчас энергоресурсы из России аморально. Фактически это обеспечивает финансирование режима, убивающего огромное количество украинцев. [Покупки нефти и газа из России] выглядят плохо очень во многих отношениях. Это наверняка не нравится избирателям в Германии и во многих других странах. Будет ли эмбарго [на российские нефть и газ]? Я думаю, что с вероятностью в 90% это возможно, если мы увидим новую Бучу, новые зверства или применение химического оружия, или еще что-то ужасное, так что будет невозможно обосновать, почему вы хотите покупать энергоресурсы из России.

— Еще одно гипотетическое препятствие, упомянутое в вашем докладе, — коррупция и низкое качество государственного управления. С одной стороны, этически невозможно себе представить хищения и другие проявления коррупции в военное время и во время послевоенного восстановления. В то же время, вероятно, нельзя этого заранее исключать. Как вы видите преодоление коррупции во время послевоенного восстановления и в дальнейшем?

— Прежде всего скажу, что мы никогда не увидим мир, в котором будет нулевая коррупция. Даже в таких странах, как Швеция, Финляндия или Дания, есть коррупция в том или ином виде. Цель полностью избавиться от коррупции нереалистичная. Это во-первых.

Во-вторых, я бы сказал, что нам не нужно заново изобретать велосипед, чтобы бороться с коррупцией. Есть огромное множество конкретных инструментов, при помощи которых можно это делать. Наша программа, к примеру, предполагает, что будут действовать строгие процедуры, которые гарантируют, что контракты не будут распределяться между друзьями и родственниками [людей, принимающих решения] и так далее. Будет

обеспечена прозрачность и подотчетность. Украина может задействовать институты и формальные практики борьбы с коррупцией, разработанные в Европейском союзе. Это будет не одномоментно, но это случится.

Кроме того, опыт показывает, что послевоенное восстановление может быть успешным даже в тех странах, где есть проблемы с коррупцией. Например, в Италии после Второй мировой войны были серьезные опасения относительно коррупции. Но программа восстановления там в конечном итоге была успешной, потому что люди действовали осмысленно, с осознанием цели, все хотели истории успеха. Я думаю, что так будет и в Украине. Страна будет выглядеть совсем иначе после войны.

— Показывали ли вы и ваши коллеги план представителям украинской элиты, владельцам крупного бизнеса, так называемым олигархам? Они вообще готовы к активному участию в послевоенном восстановлении?

— Мы не обсуждали этот план с олигархами, так что я не могу сказать, готовы они или нет. Просто у нас не было такой цели.

— Почему? Это опасно?

— Думаю, нет ничего плохого в том, чтобы показать им этот план и посмотреть, что они на это скажут. Вы понимаете, что сейчас очень много неопределенности вокруг того, как это все будет работать. Именно поэтому в нашем плане нет точных цифр в том духе, что Украине потребуется столько-то энергии, столько-то того или сего, что конкретно должно будет происходить. Сложно представить, чтобы какой-то отдельный человек смог бы наложить вето на этот план, потому что в конечном счете народу Украины решать, каким они хотят видеть свое будущее. Например, видят ли они себя в Евросоюзе или нет? И опять же опыт показывает, что после крупных конфликтов власть групп интересов существенно ослабевает. Так было в Германии, в Японии, во Франции после Второй мировой войны. Во многих странах после военных конфликтов власть олигархов или элит размывается.

— Но во многих странах после крупных военных конфликтов также сменяется политический режим, разве нет?

— Да, но мы также можем посмотреть на пример Великобритании. Черчилль выиграл войну, но не победил на выборах. Так что послевоенным восстановлением занималось другое правительство. Это напоминает о том, что элиты не навсегда.

— Ваш план уже называют новым планом Маршалла для Украины: между ними можно провести множество параллелей. В плане Маршалла центральную роль играли США, в вашем она отдана Европе.

Вы предполагаете участие США в той или иной форме? Будут ли они готовы к этому?

— Думаю, да. Причина, по которой мы в нашем плане предполагаем, что Европейский союз будет центральным игроком, в том, что если Украина и Евросоюз в какой-то момент станут едины, то абсолютно оправданно отдать главную роль [в восстановлении] Европе, потому что таким образом Украина и ЕС смогут наилучшим образом согласовать свои интересы. Речь не о том, что Украина станет еще одним штатом США или еще одной провинцией Канады, так что было бы бессмысленно отдавать центральную роль той же Канаде. Но, конечно же, другие страны могут внести свой вклад. Я вижу, что все больше и больше стран готовы принять участие.

— Когда мы говорим о финансовой помощи Украине, вы предполагаете, что это будут деньги из государственных бюджетов или также из частных источников?

— Откуда угодно и в любой форме. Главный принцип, о котором мы пишем в нашем плане, в том, что послевоенное восстановление не должно финансироваться за счет кредитов, потому что страна и так будет в очень трудном положении и ее возможности обслуживать свои долги будут ограничены. Так что это должна быть именно помощь, гранты, что-то безвозмездное. Есть вероятность, что координировать поступления из всех источников в рамках одной организации или агентства будет невозможно, мы не можем помешать Илону Маску или Биллу Гейтсу построить школу в каком-нибудь украинском городе, это может быть их частной инициативой, но будет очень полезно все же иметь агентство, которое попытается координировать тех, кто будет готов предоставить помощь, чтобы не было дублирования или напрасной траты средств.

— То есть это будет некая европейская организация с менеджментом из Украины?

— Сейчас рано говорить о том, кто именно будет в менеджменте, нам очень далеко до деталей, ясно одно — это должно быть совместным делом, там должны быть и представители Евросоюза, и представители Украины. Если страна предоставляет значительные суммы, то и она тоже должна быть представлена в органах правления этого агентства. Время покажет, кто именно там будет и на какой позиции. Но я думаю, что Украина будет существенно задействована в управлении этим агентством, которое будет заниматься координацией финансовой помощи из различных источников.

— Я понимаю, что это сложный вопрос, но какой вы видите Украину через пять лет? И какой вы хотели бы видеть Украину через пять лет?

— Это очень сложный для меня вопрос. Я не могу отделить свои надежды от своих прогнозов. Моя надежда и мой прогноз в том, что Украина будет

целой, свободной, демократической, она будет на пути к вступлению в Евросоюз, а может, уже в него вступит. Будет мир. Вот такого будущего я бы хотел для Украины.

— Что вы чувствовали, наблюдая за событиями в своей стране после начала войны? С одной стороны, для любого гражданина это невероятная боль. В то же время вы экономист, эксперт, который видит происходящее глубже, чем многие люди.

— Сложно оставаться объективным в таких вопросах. Экономистов часто изображают хладнокровными и расчетливыми, но здесь сложно быть отстраненным. Экономика — это же большей частью не про войну, это, например, про торговлю и выигрыши от нее. Войны разрушительны, это худшее, что может случиться. В наших экономических моделях не бывает войн, они за рамками возможного. Вероятно, поэтому неудивительно, что ни у кого из нас нет специальных навыков для того, чтобы анализировать и осмыслять, какими будут последствия войны для народа Украины, для тех, кому небезразлична Украина. У нас нет должной подготовки, чтобы отвечать на эти вопросы. Но кроме того, я понимаю, что то, что мы видим сейчас в Украине, не первый и не последний раз, когда одна страна вторгается на территорию другой. Мы можем многое почерпнуть из истории. К счастью, у меня есть замечательные коллеги, с которыми мы готовили этот доклад, которые изучали опыт послевоенного восстановления, мне повезло, что я работал вместе с ними.

— До начала войны вы верили, что она случится?

— Я считал, что Россия не аннексирует Крым в 2014 году. Потом я считал, что Россия не станет оккупировать территории на Донбассе. Дважды я оказался неправ, так что на этот раз я считал, что вероятнее, что это случится, чем нет. Я надеялся и верил, что разум победит и войны не будет, но мы видим, что война во многих смыслах иррациональна. К сожалению, это случилось.

***